

The background of the entire image is a dramatic landscape. The sky is filled with clouds, illuminated by a sunset or sunrise, with colors ranging from deep blue to bright orange and yellow. Below the sky, a range of dark, rugged mountains is visible, with some peaks covered in snow or light-colored rock. The overall mood is majestic and serene.

V I B L E

Біблія

Новий Переклад

Ukrainian (Українська) Language

Ukrainian (Українська) - All Bible

Old Testament			
Буття (Gn)	3	Наума (Nh)	1.294
Вихід (Ex)	88	Аввакума (Hc)	1.297
Левит (Lv)	155	Софонії (Sf)	1.301
Числа (Nm)	208	Аггея (Ag)	1.305
Повторення (Dt)	281	Захарії (Zc)	1.308
I.Навина (Js)	341	Малахії (Mq)	1.322
Суддів (Jz)	379	New Testament	
Рут (Rt)	418	Матвія (Mt)	1.326
1 Самуїла (1Sm)	424	Марка (Mc)	1.385
2 Самуїла (2Sm)	474	Луки (Lc)	1.422
1 Царів (1Rs)	517	Івана (Jo)	1.485
2 Царів (2Rs)	568	Дії (At)	1.532
1 Хронік (1Cr)	614	Якова (Tg)	1.590
2 Хронік (2Cr)	660	1 Петра (1Pe)	1.597
Ездри (Ed)	714	2 Петра (2Pe)	1.604
Неемії (Ne)	730	1 Івана (1Jo)	1.608
Естери (Es)	752	2 Івана (2Jo)	1.615
Йова (Jó)	768	3 Івана (3Jo)	1.616
Псалмів (Sl)	815	Юди (Jd)	1.617
Приповістей (Pv)	933	Римлян (Rm)	1.619
Еклезіаста (Ec)	977	1 Коринтян (1Co)	1.643
П. Пісень (Ct)	989	2 Коринтян (2Co)	1.666
Ісаї (Is)	996	Галатів (Gl)	1.681
Єремії (Je)	1.071	Ефесян (Ef)	1.690
Плач Єремії (Lm)	1.147	Филип'ян (Fl)	1.699
Єзекїїла (Ez)	1.155	Колосян (Cl)	1.705
Даниїла (Dn)	1.230	1 Солунян (1Ts)	1.711
Осії (Os)	1.256	2 Солунян (2Ts)	1.716
Йоїла (Jl)	1.268	1 Тимофія (1Tm)	1.719
Амоса (Am)	1.273	2 Тимофія (2Tm)	1.726
Авдія (Ob)	1.282	Тита (Tt)	1.731
Йони (Jn)	1.284	Филимона (Fm)	1.734
Михея (Mq)	1.287	Євреїв (Hb)	1.736
		Об'явлення (Ap)	1.754

Ukrainian (Українська) - All Bible

Книга Буття

Буття 1

- ¹На початку Бог створив небо та землю.
- ²Земля ж була непримітна і невпорядкована; над безоднею лежала темрява, а Дух Божий ширяв над водою.
- ³І сказав Бог: Нехай буде світло! І постало світло.
- ⁴Побачив Бог світло, що це добре, і відділив Бог світло від темряви.
- ⁵Бог назвав світло днем, а темряву назвав ніччю. І був вечір, і настав ранок — день перший.
- ⁶І сказав Бог: Нехай буде небозвід посеред води, щоби був поділ між водою і водою! І сталося так.
- ⁷І створив Бог небозвід, і відокремив Бог воду, яка була під небозводом, і воду, що над небозводом.
- ⁸Бог назвав небозвід небом. І побачив Бог, що це добре. І був вечір, і настав ранок — день другий.
- ⁹І сказав Бог: Нехай збереться вода, що під небом, в одне водоймище, і нехай з'явиться суша! І сталося так. І зібралася вода, що під небом, у свої водоймища, і показала суша.
- ¹⁰Бог назвав сушу землею, а зібрані разом води назвав морями. І побачив Бог, що це добре.
- ¹¹І сказав Бог: Нехай зростить земля лугові трави, що розсівають насіння, — за родом і за подобою, — і плодові дерева, що приносять плоди, в яких міститься їхнє насіння, — за родом на землі! І сталося так.
- ¹²І видала земля лугові трави, що розсівають насіння, — за родом і за подобою, — і плодові дерева, що приносять плоди, в яких міститься їхнє насіння, — за родом на землі. І побачив Бог, що це добре.
- ¹³І був вечір, і настав ранок — день третій.
- ¹⁴І сказав Бог: Хай постануть світила на небозводі, щоб освітлювати землю і розрізняти день від ночі; і хай будуть як знаки, що визначають пори, дні та роки,
- ¹⁵і хай будуть вони світилами на небозводі, щоб освітлювати землю! І сталося так.

16Бог створив два великих світила: більше світило — щоб управляти днем, а менше світило — щоб управляти ніччю, і зорі.

17І Бог помістив їх на небозводі, щоб світили на землю,

18управляли днем і ніччю та розділяли світло від темряви. І побачив Бог, що це добре.

19І був вечір, і настав ранок — день четвертий.

20І сказав Бог: Нехай виведе вода плазунів, живі душі, та птахів, які літають над землею по небозводі! І сталося так.

21Бог створив величезних морських істот, і кожную душу живих плазунів, котрих вивели води, — за їхнім родом, і всяких крилатих птахів — за родом. І побачив Бог, що це добре.

22Бог поблагословив їх, кажучи: Зростаєте і розмножуєтеся, наповняйте води в морях, а птахи хай розмножуються на землі.

23І був вечір, і настав ранок — день п'ятий.

24І сказав Бог: Нехай виведе земля душу живу — за родом; чотириногих, плазунів і звірів землі — за родом! І сталося так.

25Бог створив земних звірів — за родом, і худобу — за родом, і всіх плазунів землі — за своїм родом. І побачив Бог, що це добре.

26І сказав Бог: Створімо людину за Нашим образом і подобою, — і хай панують над рибами морськими, птахами небесними, худобою, над усією землею й усіма плазунами, які повзають по землі.

27І створив Бог людину — за Божим образом створив її; Він створив їх чоловіком і жінкою.

28Бог поблагословив їх, кажучи: Зростаєте і розмножуєтеся, наповніть землю і володійте нею, пануйте над рибами морськими і птахами небесними, усією худобою, усією землею й усіма плазунами, які повзають по землі.

29І сказав Бог: Ось дав Я вам усякі посівні трави, що розсівають насіння, — які по всій землі, та всяке дерево, що має в собі плід з насінням для посіву, — це вам буде для їжі,

30і всім звірам землі, і всім небесним птахам, і кожному плазунові, який повзає по землі, який має в собі душу життя, — усяку зелену рослинність — як їжу. І сталося так.

31І поглянув Бог на все те, що створив, — і ось воно дуже добре. І був вечір, і настав ранок — день шостий.

Буття 2

1І довершені були небо та земля, і повне їхнє впорядкування.

²І закінчив Бог шостого дня Свої діла, котрі робив, і відпочив сьомого дня від усіх Своїх діл, котрі створив.

³І поблагословив Бог сьомий день, і освятив його, бо в той день відпочив від усіх Своїх діл, які почав Бог творити.

⁴Це книга походження неба та землі, коли це сталося, — того дня, в який Бог створив небо і землю,

⁵і всяку польову зелень — перше, ніж з'явилася на землі, і всяку польову рослинність — перше, ніж посходила: тому що не дав Бог дощу на землю, і не було людини, щоб обробляти землю.

⁶Та із землі виходило джерело й зрошувало всю поверхню землі.

⁷І, взявши порох із землі, Бог створив людину, і вдихнув у її обличчя дихання життя, і стала людина душею живою.

⁸І насадив Господь Бог рай у Едемі на сході, і оселив там людину, яку створив.

⁹І ще виростив Бог із землі всякі дерева — гарні на вигляд і придатні для їжі, дерево життя посеред раю і дерево, що дає знання добра і зла.

¹⁰А з Едему виходить ріка, щоби зрошувати рай; звідти вона розділяється на чотири рукави.

¹¹Назва одного — Фісон: він протікає повз усю Евілатську землю — там, де є золото;

¹²золото тієї землі добре, і там є гранат і зелений камінь.

¹³А назва другої ріки — Геон: це та, що протікає повз всю землю Ефіопії.

¹⁴Третя ріка — Тигр: вона тече напроти ассирійців. Четверта ж ріка — Євфрат.

¹⁵І взяв Господь Бог людину, яку створив, і оселив її в раю, щоб обробляти його та доглядати.

¹⁶І заповів Господь Бог Адамові, кажучи: Плоди з усякого дерева, що в раю, вживатимеш у їжу.

¹⁷А з дерева пізнання добра і зла — не їжте з нього: у той день, коли з'їсте з нього, неодмінно помрете !

¹⁸І сказав Господь Бог: Недобре бути чоловікові самотнім. Створімо для нього помічника — такого, як він.

¹⁹І створив Бог ще із землі всіх польових звірів, і всіх небесних птахів; Він привів їх до Адама, щоби побачити, як їх назве. І як назвав Адам кожну живу душу, — так вона і звалася.

²⁰І дав Адам назви всім тваринам, всім небесним птахам і всім польовим звірам, та Адамові не знайшлося помічника, подібного до нього.

²¹Тож Бог наслав глибокий сон на Адама, і той заснув. І Бог взяв одне з його ребер, а його місце заповнив тілом.

²²Ребро, яке взяв у Адама, Господь Бог перетворив на жінку і привів її до Адама.

²³І сказав Адам: Це тепер кістка з моїх кісток і тіло з мого тіла! Вона буде називатися жінкою, адже зі свого чоловіка була взята.

²⁴Тому залишить чоловік свого батька й матір і пристане до своєї жінки, — і будуть обоє одним тілом.

²⁵І були обоє нагі, — і Адам, і його жінка, — та не соромилися.

Буття 3

¹А змій був найхитріший з усіх звірів, які на землі, котрих створив Господь Бог. І сказав змій жінці: Чому це Бог сказав: Не їжте з жодного дерева, яке в раю?

²А жінка відповіла змієві: Плоди з дерев раю ми можемо їсти,

³та про плід дерева, що посеред раю, Бог сказав: Не їжте з нього і не доторкайтеся до нього, щоб ви не померли.

⁴І сказав змій жінці: Ні! Ви не помрете!

⁵Та Бог знає, що в той день, коли з'їсте з нього, ваші очі відкриються, і ви станете, як боги, маючи пізнання добра і зла.

⁶І жінка побачила, що дерево придатне для їжі й приємне на вигляд, і прекрасним є мати знання. Тож взявши його плід, вона з'їла його, і також дала своєму чоловікові, який був з нею, і вони обоє з'їли.

⁷І відкрилися в обох очі, і пізнали, що були нагі, тож вони зшили листя смоківниці й зробили собі пояси.

⁸І почули голос Господа Бога, Який ходив у раю в післяобідній час, і заховалися — Адам і його жінка — від присутності Господа Бога серед дерев раю.

⁹Та Господь Бог покликав Адама і запитав його: Адаме, де ти?

¹⁰А той відповів Йому: Я почув Твій голос, як Ти ходив у раю, і злякався, бо я нагий, тож заховався.

¹¹Тоді Бог запитав його: Хто сповістив тобі, що ти нагий? Чи не їв ти з того дерева, з якого Я наказав тобі (з нього єдиного) не їсти?

¹²Адам сказав: Жінка, яку Ти дав, щоби була зі мною, — це вона мені дала з дерева, — і я з'їв!

¹³І Господь Бог запитав жінку: Чому ти це зробила? А жінка відповіла: Змій мене обманув, і я з'їла...

14І тоді Господь Бог сказав змієві: За те, що ти це зробив, проклятий ти з-поміж усіх тварин і серед усіх звірів землі. На грудях своїх і череві повзатимеш та землю їстимеш у всі дні свого життя.

15І Я покладу ворожнечу між тобою і жінкою, між твоїм насінням і її насінням: воно підстерігатиме твою голову, а ти вистежуватимеш його п'яту!

16А жінці Він сказав: Надто примножу твої болі й твій стогін; у болях народжуватимеш дітей, і до твого чоловіка ти звертатимешся, а він над тобою пануватиме.

17Адамові ж сказав: Оскільки ти послухав голосу своєї жінки і з'їв з дерева, з того, про яке Я заповів тобі — з нього єдиного — не їсти, проклята земля у твоїх ділах. У скорботах їстимеш з неї в усі дні свого життя.

18Терня і будяки буде родити тобі, і їстимеш польові рослини.

19У поті свого чола їстимеш свій хліб, доки не вернешся в землю, з якої ти був узятий, адже ти — земля, — і в землю відійдеш.

20І дав Адам своїй жінці ім'я [Єва, що значить] Життя, тому що вона є матір'ю всіх живих.

21Адамові та його жінці Господь Бог зробив одяг зі шкур і зодягнув їх.

22І сказав Бог: Ось Адам став наче один із Нас, який знає добро і зло. Тож тепер, аби часом він не простягнув руки, не взяв з дерева життя, не їв і не жив вічно.

23І Господь Бог вислав його з раю насолоди обробляти землю, з якої був узятий.

24Він вигнав Адама і поселив його напроти раю насолоди, і поставив херувимів та полум'яного меча, що обертався, аби стерегти дорогу до дерева життя.

Буття 4

1Адам пізнав Єву, свою жінку, тож вона завагітніла й народила Каїна. І сказала: Набула я людину завдяки Богові.

2Далі народила його брата Авеля. Авель став пастухом овець, а Каїн був землеробом.

3Через якийсь час трапилося, що Каїн приніс жертву Господу з плодів землі,

4і Авель, — також і він приніс зі своїх первородних овець та з їхнього жиру. І Бог споглянув на Авеля та на його дари,

5а на Каїна і на його жертви не звернув уваги. Тож Каїн дуже засмутився і спохмурнів на обличчі.

6І сказав Господь Бог Каїнові: Чому став ти сумний, і чому твоє обличчя спохмурніло?

- ⁷ Якщо ти правильно приніс, але не розділив правильно, то хіба ти не вчинив гріх? Заспокойся. До тебе він звертатиметься, але ти над ним пануватимеш.
- ⁸ І сказав Каїн своєму братові Авелю: Ходімо в поле. І сталося, коли вони були в полі, то Каїн напав на свого брата Авеля та вбив його.
- ⁹ І Бог запитав Каїна: Де Авель, твій брат? Він же відповів: Не знаю; хіба ж я сторож свого брата?
- ¹⁰ І сказав Бог: Що ти зробив? Голос крові твого брата волає до Мене із землі.
- ¹¹ І тепер проклятий ти від землі, яка відкрила свої уста, щоби прийняти кров твого брата з твоєї руки.
- ¹² Коли оброблятимеш землю, вона не прикладе своєї сили, щоб дати тобі. Будеш стогнати і тремтіти на землі.
- ¹³ І сказав Каїн Господу: Надто велика моя провина, щоби простити мені;
- ¹⁴ якщо сьогодні Ти проганяєш мене з поверхні землі, то сховаюся від Твого обличчя і буду стогнати й тремтіти на землі; і станеться, що кожний, хто мене зустрине, — той мене вб'є.
- ¹⁵ Та Господь Бог йому сказав: Не так! Кожному, хто вб'є Каїна, відомститься в сім разів. І поклав Господь Бог знак на Каїнові, щоб не вбив його всякий, хто його зустрине.
- ¹⁶ Тож відійшов Каїн від Божого обличчя й оселився в землі Наїд, напроти Едему.
- ¹⁷ І пізнав Каїн свою жінку, вона зачала й народила Еноха. Тож Каїн збудував місто і назвав місто іменем свого сина: Енох.
- ¹⁸ В Еноха народився Гаїдад, а Гаїдад породив Маїїла; Маїїл породив Матусала, а Матусал породив Ламеха.
- ¹⁹ І взяв собі Ламех дві жінки: ім'я однієї — Ада, а ім'я другої — Селла.
- ²⁰ Ада народила Йовела: він був батьком тих, хто живе в наметах і розводить худобу.
- ²¹ А ім'я його брата — Ювал: він був тим, хто винайшов псалтир і гусла.
- ²² Селла ж — та народила Товела, який був ковалем, він кував мідь і залізо. А сестра Товела — Ноема.
- ²³ Якось Ламех сказав своїм жінкам: Адо і Селло, послухайте мого голосу! Жінки Ламеха, зважте на мої слова: адже я вбив чоловіка за свою рану, — молодика за свою рану:
- ²⁴ коли за Каїна відомститься в сім разів, то за Ламеха — у сімдесят разів по сім.
- ²⁵ Адам пізнав свою жінку Єву, вона зачала й народила сина, і дала йому ім'я Сит, промовляючи: Бог воскресив мені іншого нащадка замість Авеля, якого вбив Каїн.

²⁶А в Сита народився син, і він дав йому ім'я Енос. Він надіявся прикликати Ім'я Господа Бога.

Буття 5

¹Оце книга походження людей: того дня, коли створив Бог Адама, за образом Божим створив його —

²чоловіком і жінкою створив їх — і поблагословив їх. І того дня, коли створив їх, дав [йому] ім'я Адам.

³Адам прожив двісті тридцять років і породив [сина] за своєю подобою і за своїм образом, — і дав йому ім'я: Сит.

⁴Були ж дні Адама після того, як породив він Сита, сімсот років. І породив він синів та дочок.

⁵Усіх днів Адама, які прожив, було дев'ятсот тридцять років; і він помер.

⁶А Сит прожив двісті п'ять років, — і породив Еноса.

⁷І прожив Сит після того, як породив він Еноса, сімсот сім років, — та й породив синів і дочок.

⁸А всіх днів Сита було дев'ятсот дванадцять років; і він помер.

⁹Енос прожив сто дев'яносто років, — і породив Каїнана.

¹⁰І прожив Енос після того, як породив він Каїнана, сімсот п'ятнадцять років, — і породив синів і дочок.

¹¹А всіх днів Еноса було дев'ятсот п'ять років; і він помер.

¹²Каїнан прожив сто сімдесят років — і породив Малелеїла.

¹³І прожив Каїнан після того, як породив він Малелеїла, сімсот сорок років, — і породив синів та дочок.

¹⁴А всіх днів Каїнана було дев'ятсот десять років; і він помер.

¹⁵Малелеїл прожив сто шістдесят п'ять років, — і породив Яреда.

¹⁶І прожив Малелеїл після того, як породив Яреда, сімсот тридцять років, — і породив синів та дочок.

¹⁷А всіх днів Малелеїла було вісімсот дев'яносто п'ять років; і він помер.

¹⁸Яред прожив сто шістдесят два роки, — і породив Еноха.

¹⁹І прожив Яред після того, як породив Еноха, вісімсот років, — і породив синів та дочок.

²⁰А всіх днів Яреда було дев'ятсот шістдесят два роки; і він помер.

²¹Енох прожив сто шістдесят п'ять років — і породив Матусала.

- ²²Після того, як породив Матусала, двісті років догоджав Енох Богові, — і породив синів та дочок.
- ²³А всіх днів Еноха було триста шістдесят п'ять років.
- ²⁴І догодив Енох Богові — і не стало його, бо забрав його Бог.
- ²⁵Матусал прожив сто шістдесят сім років, — і породив Ламеха.
- ²⁶І прожив Матусал після того, як породив Ламеха, вісімсот два роки, — і породив синів та дочок.
- ²⁷І всіх днів Матусала, які він прожив, було дев'ятсот шістдесят дев'ять років; і він помер.
- ²⁸Ламех прожив сто вісімдесят вісім років, — і породив сина,
- ²⁹і дав йому ім'я Ной, кажучи: Він дасть нам спочинок від наших діл і від болю наших рук, і від землі, яку Господь Бог прокляв.
- ³⁰І прожив Ламех після того, як породив Ноя, п'ятсот шістдесят п'ять років, — і породив синів та дочок.
- ³¹А всіх днів Ламеха було сімсот п'ятдесят три роки; і він помер.
- ³²І мав Ной п'ятсот років, — і породив Ной трьох синів: Сима, Хама та Яфета.

Буття 6

- ¹І сталося, коли стало багато людей на землі, у них народжувалися дочки.
- ²А сини Божі побачили, що людські дочки вродливі, і брали їх собі за жінок, яких вибирали з-поміж усіх.
- ³І промовив Господь Бог: Дух Мій не перебуватиме в цих людях повік, бо вони — тіло; тож буде їхніх днів — сто двадцять років.
- ⁴А в ті дні на землі були велетні — після того, як входили Божі сини до людських дочок й народжували їм: це були велетні — люди, відомі од віку.
- ⁵Побачив Господь Бог, що зло людей розмножилося на землі, що кожний у своєму серці весь час пильно роздумує про зло,
- ⁶і стало тяжко Богові, Який створив людину на землі, і замислився Він.
- ⁷І Бог промовив: Зітру людину, яку Я створив, з поверхні землі — від людини до худоби, від плазунів до небесних птахів, — бо розкаявся Я, що створив їх.
- ⁸Та Ной знайшов благодать перед Господом Богом.
- ⁹Ось родовід Ноя: Ной, праведний чоловік, який був досконалим серед свого роду, — Ной догодив Богові.
- ¹⁰Ной породив трьох синів: Сима, Хама та Яфета.

- 11** А земля була зіпсута перед Богом, — наповнилася земля неправедністю.
- 12** Господь Бог оглянув землю: і була вона зіпсута, бо всяке тіло понищило свою дорогу на землі.
- 13** І сказав Бог Ноеві: Час кожної людини прийшов перед Мене, оскільки земля наповнилася неправедністю від них, тож ось Я знищу і їх, і землю.
- 14** Тому із чотирикутних дощок зроби собі ковчег. Зробиш ковчег з перегородками і посмолиш його зсередини та ззовні смолою.
- 15** Зробиш ковчег таким: у довжину ковчег — триста ліктів, у ширину — п'ятдесят ліктів, а у висоту — тридцять ліктів.
- 16** Зробиш ковчег, звужуючи його: на один лікоть закінчиш його вгорі. Двері зробиш збоку. Збудуєш у ньому двоповерхові й триповерхові приміщення.
- 17** Бо ось Я насилаю потоп — води на землю, щоби знищити під небом усяке тіло, в якому є дух життя. І все, що є на землі, загине.
- 18** Та з тобою Я укладу Мій завіт. Увійдеш у ковчег ти, твої сини, твоя дружина і дружини твоїх синів разом з тобою.
- 19** І з усієї худоби, з усіх плазунів, з усіх звірів, з усякого тіла — по парі з усіх введеш у ковчег, щоби прогодувати із собою. Хай будуть вони — самець і самиця.
- 20** З усіх крилатих птахів — за родом, і з усієї худоби — за родом, і з усіх плазунів, які повзають по землі, — за їхнім родом; по парі з усіх увійдуть до тебе, щоби прогодуватися з тобою, — самці та самиці.
- 21** Ти ж візьми собі різноманітної їжі, яку їстимете, — і заготовиш собі, тож буде тобі та для них на поживу.
- 22** І зробив Ной усе, що заповів йому Господь Бог, — саме так зробив.

Буття 7

- 1** І сказав Господь Бог Ноеві: Увійди ти і вся твоя родина в ковчег, оскільки Я побачив, що ти праведний переді Мною в цьому роді.
- 2** Із чистої худоби введи до себе по сім: самців і самиць; а з худоби нечистої — по парі: самців і самиць.
- 3** І з птахів небесних чистих — по сім, самців і самиць; а з птахів нечистих — по парі, самців і самиць, щоби прогодувати потомство для всієї землі.
- 4** Бо ще сім днів — і Я пошлю дощ на землю на сорок днів і сорок ночей, і знищу з поверхні землі кожну істоту, яку Я створив.
- 5** І зробив Ной усе, що заповів йому Господь Бог.
- 6** Ной же мав шістьсот років, — і настав водний потоп на землі.

- ⁷Тож з огляду на води потопу Ной ввійшов у ковчег, а з ним його сини, його дружина і дружини його синів.
- ⁸І з птахів, і з чистої худоби, і з нечистої худоби, і з усіх плазунів, які на землі,
- ⁹по двоє ввійшли в ковчег до Ноя, — самець і самиця, — як і звелів йому Бог.
- ¹⁰І сталося, що через сім днів води потопу ринули на землю.
- ¹¹На шестисотому році життя Ноя, другого місяця, двадцять сьомого днямісяця, — цього дня відкрилися всі джерела безодні, і повідчинялися загати небесні.
- ¹²І сорок днів та сорок ночей ішов дощ на землю.
- ¹³У той день Ной, сини Ноя — Сим, Хам і Яфет, і дружина Ноя, а з ним — три дружини його синів увійшли в ковчег.
- ¹⁴І всі звірі за родом, уся худоба за родом, усякий плазун, який повзає по землі, за родом, і всякий птах за родом
- ¹⁵увійшли в ковчег до Ноя по парах з кожної істоти, в якій є дух життя.
- ¹⁶І ті, які входили, з кожної істоти ввійшли самець і самиця, — так, як заповів Ноеві Бог. І закрив Господь Бог знадвору ковчег.
- ¹⁷І був потоп на землі сорок днів і сорок ночей; і прибула вода, і підхопила ковчег, і піднявся він із землі.
- ¹⁸Вода набирала сили, її надзвичайно побільшало на землі, а ковчег носило по поверхні води.
- ¹⁹Усе більше і більше прибувала вода на землі й покрила всі високі гори, що були під небом;
- ²⁰вода піднялася і покрила всі найвищі гори товщею води в п'ятнадцять ліктів.
- ²¹І вимерло всяке створіння, яке рухається по землі: з птахів, худоби, звірів, і всякий плазун, який повзає по землі, і кожна людина.
- ²²Тож усе, що має дух життя, — усе, що було на суші, — вимерло.
- ²³І знищена була всяка істота, яка на поверхні всієї землі, — від людини до худоби, плазунів і небесних птахів, — були вигублені вони із землі. Залишився тільки Ной і ті, хто був з ним у ковчезі.
- ²⁴І здіймалася вода над землею сто п'ятдесят днів.

Буття 8

- ¹І згадав Бог Ноя, усіх звірів, усю худобу, усіх птахів і всіх плазунів, які були з ним у ковчезі, тож навів Бог вітер на землю, — і вода спинилася:
- ²джерела безодні та загати небесні закрилися, і дощ перестав лити з неба.

- ³Вода почала спадати й сходити із землі, — після ста п'ятдесяти днів почала спадати та зменшуватися вода.
- ⁴А сьомого місяця, двадцять сьомого дня місяця ковчег сів на Араратських горах.
- ⁵Вода ж, відступаючи, спадала до десятого місяця. А одинадцятого місяця, першого дня місяця, з'явилися вершини гір.
- ⁶І сталося, що після сорока днів відчинив Ной віконце ковчєга, яке зробив,
- ⁷і випустив крука, щоби побачити, чи відступила вода. І вилетівши, той не повернувся, доки не висохла вода наповерхніземлі.
- ⁸А після нього він послав голубку, щоби побачити, чи зійшла вода з поверхні землі.
- ⁹Та голубка, не знайшовши спочинку для своїх ніг, повернулася до нього, до ковчєга, бо вода була на всій поверхні всієї землі; простягнувши свою руку, він узяв і впустив її до себе в ковчєг.
- ¹⁰Почекавши ще наступних сім днів, він знову послав голубку з ковчєга;
- ¹¹під вечір голубка повернулася до нього, вона мала у своєму дзьобі оливкову галузку з листям. Тож дізнався Ной, що зійшла вода із землі.
- ¹²І, почекавши ще інших сім днів, знову послав голубку, і вона вже більше до нього не повернулася.
- ¹³І сталося на шістсот першому році життя Ноя, першого місяця, першого днямісяця: зійшла вода із землі. Тож розкрив Ной верх ковчєга, якого зробив, і побачив, що зійшла вода з поверхні землі.
- ¹⁴А другого місяця, двадцять сьомого дня місяця земля висохла.
- ¹⁵І звернувся Господь Бог до Ноя, кажучи:
- ¹⁶Вийдіть з ковчєга: ти, твоя дружина, твої сини і дружини твоїх синів із тобою!
- ¹⁷І всіх звірів, які з тобою, кожна істоту — від птахів аж до худоби, і всіх плазунів, які повзають по землі, — виведи із собою. Тож зростаєте і розмножуйтеся на землі.
- ¹⁸І вийшов Ной та його дружина, його сини та дружини його синів із ним,
- ¹⁹і всі звірі, уся худоба, усякий птах і всякий плазун, який рухається по землі: за своїм родом вони вийшли з ковчєга.
- ²⁰І збудував Ной жертвник Богові. Він узяв з усієї чистої худоби та з усіх чистих птахів і приніс всепалення на жертвнику.
- ²¹І сприйняв Господь Бог приємний запах, і сказав Господь Бог, розкаївшись: Не буду більше проклинати землю через діла людей, бо розум людини пильно звернений до зла змолоду; тому більше не знищуватиму кожна живу істоту, так, як Я вчинив.

22 У всі дні землі сівба і жнива, холод і спека, літо і весна, день і ніч не припиняться.

Буття 9

1 І поблагословив Бог Ноя та його синів, і сказав їм: Зростаєте та розмножуйтеся, наповнюйте землю і володійте нею.

2 Страх і трепет перед вами будуть у всіх звірів землі, у всіх небесних птахів і в усього, що рухається по землі, і в усіх морських риб: вам у руки Я віддав їх.

3 І все, що плазує, що живе, буде вам на поживу; як зелені рослини — віддав Я вам усе.

4 Лише м'яса з кров'ю душі не їжте.

5 Адже й вашої крові, душ ваших, Я вимагатиму, — з руки всякого дикого звіра вимагатиму її, і з руки людини-брата вимагатиму людської душі.

6 Хто проливатиме людську кров, — його кров проллється за неї, бо за образом Божим створив Я людину.

7 Ви ж зростаєте і розмножуйтеся, наповнюйте землю і множетеся на ній.

8 І звернувся Бог до Ноя та до його синів, які були з ним, кажучи:

9 Ось Я укладаю Мій завіт з вами та вашими нащадками, які будуть після вас:

10 з кожною живою душею серед вас, з птахами, худобою і всяким звіром землі, — з усіма, які вийшли з ковчега.

11 І укладу Мій завіт з вами, і більше не загине жодна істота від вод потопу, і не будуть більше води потопу знищувати всю землю.

12 І промовив Господь Бог до Ноя: Ось знак завіту, який Я на вічні покоління укладаю між Мною і вами, і між усякою живою душею, яка є з вами, —

13 даю Мою райдугу в хмарі. Тож вона буде знаком завіту між Мною і землею.

14 І буде: коли наведу Я хмари на землю, то з'явиться Моя веселка в хмарі,

15 і пригадаю Мій завіт, який є між Мною і вами, і між кожною живою душею в усякому створінні, — і води не стануть більше потопом, щоби знищити кожную істоту.

16 І буде райдуга в хмарах, і Я бачитиму, щоби пам'ятати вічний завіт між Мною і між кожною живою душею в усякому створінні, яке є на землі.

17 І сказав Бог Ноєві: Це знак завіту, який Я уклав між Мною і між кожною істотою, яка є на землі.

18 Сини ж Ноя, які вийшли з ковчега, були: Сим, Хам і Яфет. Хам був батьком Ханаана.

- ¹⁹Оці троє — Ноеві сини; від них розсіялися люди по всій землі.
- ²⁰Ной став першою людиною-рільником, і насадив виноградник.
- ²¹Він випив вина і сп'янів, і перебував нагий у своєму житлі.
- ²²А Хам, батько Ханаана, побачив наготу свого батька і, вийшовши, розповів двом своїм братам надворі.
- ²³Тоді Сим і Яфет, взявши плаща, обидва накинули собі на плечі й, повернені спинами, підійшли та прикрили наготу свого батька; їхні обличчя були повернені назад — тож не побачили наготи свого батька.
- ²⁴Ной витверезився від вина й дізнався, як з ним учинив його молодший син.
- ²⁵І промовив він: Проклятий Ханаан. Він буде рабом своїм братам.
- ²⁶Благословенний Господь, Бог Сима, — сказав він, — а Ханаан буде йому рабом.
- ²⁷Нехай поширить Бог Яфета і нехай живе в помешканнях Сима, — а Ханаан нехай буде їхнім рабом.
- ²⁸Після потопу Ной прожив триста п'ятдесят років.
- ²⁹А всіх днів Ноя було дев'ятсот п'ятдесят років; і він помер.

Буття 10

- ¹Ось родовід синів Ноя: Сима, Хама і Яфета. У них після потопу народилися сини.
- ²Яфетові сини: Гамер, Магог, Мадай, Йован, Еліса, Товел, Мосох і Тірас.
- ³Гамерові сини: Асханаз, Ріфат і Торгама.
- ⁴Йованові сини: Еліса і Тарсіс, кітійці та родійці.
- ⁵З них відокремилися острови народів у їхній землі — кожний за мовою у своїх племенах і у своїх народах.
- ⁶Сини Хама: Хус і Месраїм, Фуд і Ханаан.
- ⁷Сини Хуса: Сава, Евіла, Савата, Регма і Саваката. Сини Регми: Сава і Дадан.
- ⁸А Хус породив Неврода. Він дав початок велетням на землі.
- ⁹Він був велетнем-мисливцем перед Господом Богом. Тому-то й говорять: Як Неврод — велетень-мисливець перед Господом.
- ¹⁰А початком його царства були: Вавилон, Орех, Архад і Халанне в Сеннаарській землі.
- ¹¹З тієї землі вийшов Асур і заснував Ніневію, місто Роовот, Калах
- ¹²і Дасем, що між Ніневією та Калахом, — це велике місто.
- ¹³А Месраїм дав початок лудійцям, енеметиїцям, лавійцям, нефталійцям,

- ¹⁴патросонійцям, хаслонійцям, звідки вийшли филистимці, та кафторійцям.
- ¹⁵Ханаан же породив Сидона, первородного, і Хета,
- ¹⁶Євусея, Аморея, Гергесея,
- ¹⁷Евея, Арукея, Асенея,
- ¹⁸Арадія, Самарея і Амати. І після цього розсіялися племена ханаанців.
- ¹⁹А кордони ханаанців простягалися від Сидона аж до Герар і Гази, сягали до Содомі і Гоморри, до Адмі і Севоїма — аж до Ласа.
- ²⁰Оце сини Хама — за їхніми племенами і за мовами їхніми — за їхніми землями та за їхніми народами.
- ²¹І в Сима, батька всіх синів Еверових, старшого брата Яфета, — в нього також народилися сини.
- ²²Ось Симові сини: Елам, Ассур, Арфаксад, Луд, Арам і Каїнан.
- ²³А сини Арама: Ос, Ул, Гатер і Мосох.
- ²⁴Арфаксад же породив Каїнана, і Каїнан породив Салу, Сала породив Евера.
- ²⁵А в Евера народилося двоє синів: ім'я одного — Фалек, бо в його дні поділилася земля; ім'я ж його брата — Єктан.
- ²⁶А Єктан породив Елмодада, Салефа, Асармота, Яраха,
- ²⁷і Одорру, Айзила, Деклу,
- ²⁸Авімеїла, Савева,
- ²⁹Уфіра, Евілу і Йовава. Усі вони — сини Єктана.
- ³⁰Їхнє поселення простягалося від Масси до Софіра — східної гори.
- ³¹Це — сини Сима: за їхніми племенами, за їхніми мовами, за їхніми землями та за їхніми народами.
- ³²Це племена синів Ноя — за їхніми поколіннями, за їхніми народами. Від них після потопу розсіялися острови народів на землі.

Буття 11

- ¹Уся земля мала одну мову й одні слова для всіх.
- ²І сталося, коли мандрували люди зі сходу, то знайшли рівнину в Сеннаарській землі й там оселилися.
- ³І сказали вони одне одному: Давайте, наробимо цегли і випалимо її у вогні. І була їм цегла замість каменю, а смола була їм замість розчину.
- ⁴Давайте, — сказали вони, — збудуємо собі місто й вежу, вершина якої сягатиме неба, і зробимо собі ім'я, перш ніж розсіємося по поверхні всієї землі.

- ⁵І зійшов Господь побачити місто й вежу, яку будували людські сини.
- ⁶І сказав Господь: Ось рід один і мова одна в усіх; та ось почали робити, і тепер усе, що тільки забажають зробити, буде їм під силу.
- ⁷Тож давайте, зійшовши, помішаємо там їхню мову, щоб ніхто не міг розуміти мови ближнього.
- ⁸І розсіяв їх звідти Господь по поверхні всієї землі, і вони перестали будувати місто і вежу.
- ⁹Тому-то й названо його Замішання, бо там змішав Господь мову всієї землі, і звідти розсіяв їх Господь Бог по поверхні всієї землі.
- ¹⁰Ось родовід Сима: Симові було сто років, коли породив Арфаксада, — через два роки після потопу.
- ¹¹І прожив Сим після того, як породив він Арфаксада, п'ятсот років; і породив синів та дочок; і помер.
- ¹²Арфаксад прожив сто тридцять п'ять років, — і породив Каїнана.
- ¹³І прожив Арфаксад після того, як породив він Каїнана, чотириста тридцять років; і породив синів та дочок; і він помер. Каїнан прожив сто тридцять років — і породив Салу. І прожив Каїнан після того, як породив він Салу, триста тридцять років; і породив синів та дочок; і він помер.
- ¹⁴Сала прожив сто тридцять років — і породив Евера.
- ¹⁵І прожив Сала після того, як породив він Евера, триста тридцять років; і породив синів та дочок; і він помер.
- ¹⁶Евер прожив сто тридцять чотири роки — і породив Фалека.
- ¹⁷І прожив Евер після того, як породив він Фалека, триста сімдесят років, і породив синів та дочок; і він помер.
- ¹⁸Фалек прожив сто тридцять років — і породив Рагава.
- ¹⁹І прожив Фалек після того, як породив він Рагава, двісті дев'ять років, і породив синів та дочок; і він помер.
- ²⁰Рагав прожив сто тридцять два роки — і породив Серуха.
- ²¹І прожив Рагав після того, як породив він Серуха, двісті сім років, і породив синів та дочок; і він помер.
- ²²Серух прожив сто тридцять років — і породив Нахора.
- ²³І прожив Серух після того, як породив він Нахора, двісті років, і породив синів та дочок; і він помер.
- ²⁴Нахор прожив сімдесят дев'ять років — і породив Тару.

- ²⁵І прожив Нахор після того, як породив він Тару, сто двадцять дев'ять років, і породив синів та дочок; і він помер.
- ²⁶Тара прожив сімдесят років — і породив Аврама, Нахора й Арана.
- ²⁷Ось родовід Тари: Тара породив Аврама, Нахора й Арана; Аран породив Лота.
- ²⁸Аран помер раніше за Тару, свого батька, у землі, в якій народився, у Халдейському краю.
- ²⁹І взяли Аврам і Нахор собі дружин: ім'я Аврамової дружини — Сара, а ім'я Нахорової дружини — Мелха, дочка Арана, який був батьком Мелхи і батьком Єсхи.
- ³⁰Сара була неплідна і не народжувала дітей.
- ³¹І взяв Тара Аврама, свого сина, і свого внука Лота, Аранового сина, і Сару — свою невістку, дружину свого сина Аврама, — і вивів їх з Халдейської землі, щоб піти в Ханаанську землю; він дійшов аж до Харана, та й поселився там.
- ³²І було всього днів Тари в Харані двісті п'ять років; і помер Тара в Харані.

Буття 12

- ¹І сказав Господь Аврамові: Вийди зі своєї землі й зі свого роду, і з дому свого батька — в землю, котру тобі покажу.
- ²І зроблю тебе великим народом, і поблагословлю тебе, звеличу твоє ім'я, — і ти будеш благословенним.
- ³Я поблагословлю тих, які благословляють тебе, а тих, які проклинають тебе, — прокляну; і благословенні будуть в тобі всі племена землі.
- ⁴І пішов Аврам, як і звелів йому Господь, а з ним пішов Лот. Аврамові було сімдесят п'ять років, коли він вийшов із Харана.
- ⁵Аврам взяв свою дружину Сару і Лота — сина свого брата, і все їхнє майно, котре надбали, і всяку душу, яку придбали в Харані, і вийшли, щоб іти до Ханаанської землі; і вони прибули в Ханаанську землю;
- ⁶і Аврам пройшовся тією землею по її довжині — аж до місця Сихем, до високого дуба. А жили тоді на [тій] землі ханаанці.
- ⁷І з'явився Господь Аврамові та сказав йому: Твоєму потомству дам цю землю. І збудував там Аврам жертвник Господеві, Який йому з'явився.
- ⁸А звідти він вирушив до гори на схід від Бетелю і поставив там свій намет: Бетель — на захід, а на схід — Ангє. І збудував там жертвник Господу, і прикликав Ім'я Господнє.
- ⁹І піднявся Аврам, і пішовши, отаборився в пустелі.

- ¹⁰Та на землі настав голод. Тож пішов Аврам до Єгипту, щоб там жити, бо на землі запанував голод.
- ¹¹Сталось, коли наблизився Аврам, щоб увійти до Єгипту, то сказав Аврам своїй дружині Сарі: Я знаю, що ти жінка вродлива.
- ¹²І станеться, коли побачать тебе єгиптяни, то скажуть: Вона його дружина; і вб'ють мене, а тебе залишать.
- ¹³Тому говори так: Я його сестра. Щоб мені було добре через тебе і щоб живою була моя душа через тебе.
- ¹⁴Сталось, коли ввійшов Аврам у Єгипет, то побачили єгиптянийого жінку, яка була дуже гарна.
- ¹⁵І побачили її вельможі фараона, і розхвалили її перед фараоном, і ввели її до фараонового дому.
- ¹⁶Тож через неї Аврамові поводилося добре; і були в нього вівці, телята й осли, раби та рабині, мули й верблюди.
- ¹⁷І покарав Бог фараона і його дім великими та тяжкими карами — через Сару, Аврамову дружину.
- ¹⁸Тож фараон, покликавши Аврама, сказав: Що ж це ти мені зробив? Чому не сказав мені, що вона — твоя дружина?
- ¹⁹Навіщо сказав ти: Вона — моя сестра? Тож я взяв її собі за дружину. І ось тепер твоя дружина перед тобою: забирай та йди геть!
- ²⁰І наказав фараон мужам щодо Аврама, аби провели його, дружину його, усе, що було в нього, і Лота з ним.

Буття 13

- ¹Тож пішов Аврам з Єгипту в пустелю, — він сам, його дружина й усе, що його, а разом з ним і Лот.
- ²Аврам був дуже багатим на худобу і на срібло та золото.
- ³І прибув туди, звідки прийшов, — до Бетелю в пустелю, на місце, де раніше стояв його намет, — між Бетелем і Анґеєм, —
- ⁴до місцевості, де перед тим спорудив жертвник, і там Аврам прикликав Ім'я Господа.
- ⁵І Лот, який ішов з Аврамом, мав овець, волів і намети.
- ⁶І не вміщала їх земля, щоб жили разом, оскільки їхнє майно було велике, тож не могли жити разом.
- ⁷І зчинилася бійка між пастухами худоби Аврама і між пастухами худоби Лота. А жили тоді на цій землі ханаанці та ферезейці.

- ⁸Тоді Аврам сказав Лотові: Хай не буде незгоди між мною і тобою, між моїми пастухами й твоїми пастухами, адже ми — близькі родичі.
- ⁹Хіба ж не вся земля перед тобою? Відділися від мене. Якщо ти — ліворуч, то я — праворуч; якщо ж ти — праворуч, то я — ліворуч.
- ¹⁰Лот, підвівши свої очі, побачив усю Йорданську околицю, що вся вона, перед тим, як Бог знищив Содом та Гоморру, була зрошена водою, як Божий рай, як Єгипетська земля, — та околиця, що на підході до Сигора!
- ¹¹І обрав собі Лот усю Йорданську околицю. Тож помандрував Лот зі сходу, і вони розлучилися один з одним.
- ¹²Аврам оселився в землі Ханаанській, а Лот оселився в місті, в околицях, і замешкав у Содомі.
- ¹³Люди, які жили в Содомі, були дуже лихими та грішними перед Богом.
- ¹⁴І сказав Бог Аврамові після того, як Лот відділився від нього: Підведи свої очі й поглянь з того місця, де ти є тепер, на північ і південь, на схід і на захід.
- ¹⁵Бо всю землю, яку ти бачиш, Я навіки дам її тобі й твоєму потомству.
- ¹⁶І зроблю твоє потомство, як пісок землі, — якщо хтось зможе перерахувати піщинки землі, то й твоє потомство буде пораховане.
- ¹⁷Уставши, пройди по землі, пройди її в довжину і в ширину, бо Я дам її тобі.
- ¹⁸Згорнувши намети, Аврам пішов і оселився біля мамврійського дуба, який був у Хевроні, і збудував там жертвник Господу.

Буття 14

- ¹Сталося це за царювання Амарфала — царя Сенаара, Аріоха — царя Елласара, Ходологомора — царя Елама і Таргала — царя народів,
- ²які розпочали війну з Варом — царем Содома, і з Варсою — царем Гоморри, і Сенааром — царем Адми, і Сумовором — царем Севоїму, і царем Бали (це Сигор).
- ³Усі вони змовилися в Солянній долині (це Соляне море).
- ⁴Дванадцять років вони служили Ходологоморові, а на тринадцятий рік повстали.
- ⁵Та на чотирнадцятий рік прийшов Ходологомор і царі, які з ним, вибили велетнів, котрі в Астарот-Карнаїні, і сильні народи разом з ними, і омейців, які в місті Саві,
- ⁶і хорейців, що в горах Сиїр, — аж до модринового дерева Фарана, що в пустелі.
- ⁷І повернувшись, рушили до Джерела суду (це Кадис) і вигубили всіх володарів Амалика та аморейців, які проживали в Асасан-Тамарі.
- ⁸Та виступив цар Содома і цар Гоморри, а також цар Адми, цар Севоїма й цар Бали (це Сигор), і вони вишикувалися до бою з ними в Солянній долині:

⁹проти Ходологомора — царя Елама, Таргала — царя народів, Амарфала — царя Сенаара і Аріоха — царя Елласара. Чотири царі проти п'ятьох.

¹⁰А Соляна долина — це джерела, родовища смоли. Цар Содома і цар Гоморри втекли — і попадали туди; хто ж залишився, втік в гірську місцевість.

¹¹А ті захопили всіх содомських і гоморрських коней, усю їхню поживу та забралися геть.

¹²Захопили також і Лота, сина Аврамового брата, бо він жив у Содомі, його майно, та й відійшли.

¹³Та хтось із тих, які врятувалися, прийшов і сповістив про це Аврамові — чужинцеві, котрий проживав біля дуба аморейця Мамвре, брата Есхола і брата Авнана, які були союзниками Аврама.

¹⁴Почувши, що взяли в полон Лота, його брата, Аврам перерахував усіх своїх, які народилися в його домі, — триста вісімнадцять, — і кинувся в погоню за ними до Дана.

¹⁵Напав на них уночі — він та його слуги, побив їх і гнався за ними аж до Хови, що ліворуч від Дамаска.

¹⁶Тож він повернув кожного содомського коня, повернув Лота, свого брата, його масток, жінок та інших людей.

¹⁷Після того, як Аврам повернувся з битви з Ходологомором і царями, які з ним, то цар Содома вийшов йому назустріч до долини Сави (це Царська долина).

¹⁸І Мелхиседек, цар Салима, виніс хліб і вино; він був священником Всевишнього Бога.

¹⁹Тож поблагословив Аврама і сказав: Благословенний Аврам Всевишнім Богом, Який створив небо і землю;

²⁰і благословенний Всевишній Бог, Який віддав твоїх ворогів тобі в руки. І Аврам дав йому десятину з усього.

²¹А цар содомський сказав Аврамові: Передай мені чоловіків, а коней візьми собі.

²²Та Аврам сказав содомському цареві: Я простягну руку свою до Бога Всевишнього, Який створив небо і землю:

²³від шнурка до ремінця взуття не візьму з усього твого, щоб не сказав ти: Я збагатив Аврама.

²⁴Лише те, що спожили юнаки, і частку людей, які ходили зі мною: Есхол, Авнан і Мамвре, — хай вони візьмуть свою частку.

Буття 15

- ¹А після того, про що йшла мова, було до Аврама у видінні Господнє слово, що промовляло: Не бійся, Авраме, Я обороняю тебе. Твоя винагорода буде дуже велика.
- ²Відказує Аврам: Владико, що мені даси? Адже я відходжу бездітним. А син Масека, який народився в моєму домі, він — із Дамаска, Еліезер.
- ³Оскільки Ти не дав мені нащадків, — сказав Аврам, — то той, хто народився в моєму домі, — після мене стане спадкоємцем.
- ⁴І тут же був до нього Божий голос, що промовляв: Не цей успадкує по тобі, а той, хто вийде з твого лона, — він стане твоїм спадкоємцем.
- ⁵І вивів його надвір, і сказав йому: Поглянь на небо й порахуй зірки, — якщо зможеш їх порахувати. І продовжив: Таким буде твоє потомство.
- ⁶І повірив Аврам Богові — і це зараховано йому за праведність.
- ⁷Господь сказав йому: Я — Бог, Який вивів тебе з країни халдейців, щоб дати тобі цю землю в спадщину.
- ⁸Той же сказав: Владико Господи, як довідаюся, що успадкую її?
- ⁹А Господь сказав йому: Візьми Мені трилітню ялівку, трилітню козу, трилітнього барана, горлицю і голуба.
- ¹⁰Узяв він усе це для Нього, розсік навпіл і поклав кожену частину напроти іншої її половини, а птахів не порозсікав.
- ¹¹На ті розсічені частини позліталися птахи, тож Аврам сів біля них.
- ¹²При заході сонця на Аврама напав глибокий сон; і ось, на нього находить темний великий страх.
- ¹³І було сказано Аврамові: Тож неодмінно знай, що твої нащадки будуть чужинцями — житимутьне на власній землі; їх зроблять рабами, заподіють їм зло і гнобитимуть їх чотириста років.
- ¹⁴Та над народом, якому будуть рабами, Я здійсно суд. І після того вони прийдуть сюди з великим майном.
- ¹⁵Ти ж відійдеш до своїх предків з миром, — будеш похований у глибокій старості.
- ¹⁶А четверте покоління повернеться сюди, бо сьогодні ще не наповнилася міра беззаконня аморейців.
- ¹⁷Коли заходило сонце, з'явилося полум'я; і ось: піч, що диміла, і вогненні спалахи пройшли між тими розсіченими частинами.
- ¹⁸У той день Господь уклав з Аврамом завіт, промовляючи: Твоїм нащадкам дам оцю землю: від Єгипетської ріки — до великої ріки, ріки Євфрат; —
- ¹⁹кенейців, кенезейців, кедмонейців,

²⁰хетів, ферезейців, рафаїнців,

²¹аморейців, ханаанців, евейців, гергесейців і євусейців.

Буття 16

¹Сара, Аврамова дружина, не народжувала йому. Та була в неї рабиня-єгиптянка на ім'я Агар.

²Тож Сара сказала Аврамові: Ось стримав мене Господь, щоб не родити. Тому ввійди до моєї рабині, щоб мати від неї дітей. І Аврам послухав голосу Сарі.

³Аврамова дружина Сара — по десятих роках проживання Аврама в землі Ханаанській — взяла Агар, свою рабиню-єгиптянку, та віддала її Аврамові, своєму чоловікові, за жінку.

⁴Він увійшов до Агари, — і вона зачала. І коли вона побачила, що вагітна, то її господиня відчула від неї зневажливе ставлення.

⁵Тож Сара сказала Аврамові: Я скривджена тобою. Я віддала свою рабиню до твого лона, та вона, відчувши, що завагітніла, почала мене зневажати. Нехай Бог розсудить між мною і тобою.

⁶Аврам же відповів Сарі: Ось твоя рабиня у твоїх руках. Роби з нею все, що тобі до вподоби. Після цього Сара поводитися з нею суворо — і та втекла з-перед її обличчя.

⁷Та її знайшов ангел Господа Бога біля джерела води в пустелі, біля джерела на дорозі до Сура.

⁸І сказав їй Господній ангел: Агаро, Сарина рабине, звідки йдеш і куди прямуєш? Вона ж відповіла: Я втікаю з-перед обличчя Сарі, моєї господині.

⁹А Господній ангел їй сказав: Повернися до своєї господині й будь покірною в її руках.

¹⁰Сильно розмножу твоє потомство, — промовив до неї Господній ангел, — і не порухувати його — таким численним воно буде.

¹¹І сказав їй Господній ангел: Ось ти завагітніла й народиш сина, і даси йому ім'я Ізмаїл, бо почув Господь про твоє приниження.

¹²Він буде людиною-кочовиком. Руки його — на всіх, і руки всіх — на ньому; він житиме перед обличчям усіх своїх братів.

¹³І прикликала Агар Ім'я Господа, Який розмовляв із нею: Ти — Бог, Який побачив мене. Оскільки вона сказала: Побачила перед собою Того, Хто з'явився мені.

¹⁴Ось чому і назвала джерело — Джерело, біля якого я бачила. Це між Кадисом і Варадом.

¹⁵І народила Агар Аврамові сина; і Аврам дав ім'я своєму синові, якого народила йому Агар, — Ізмаїл.

¹⁶Аврамові ж було вісімдесят шість років, коли Агар народила Аврамові Ізмаїла.

Буття 17

¹Аврамові виповнилося дев'яносто дев'ять років. І з'явився Аврамові Господь, і промовив до нього: Я — Бог твій. Догоджуй Мені й будь бездоганим;

²Я укладу Мій завіт між Мною і між тобою, і вельми тебе розмножу.

³Тож Аврам упав на своє обличчя, а Бог, промовляючи йому, сказав:

⁴Я постановив: ось завіт Мій з тобою, — ти будеш батьком багатьох народів,

⁵і надалі твоє ім'я не буде Аврам, а буде твоє ім'я Авраам, бо Я зробив тебе батьком багатьох народів.

⁶І надзвичайно побільшу тебе, і зроблю тебе народами, і з тебе вийдуть царі.

⁷І укладу Мій завіт між Мною і між тобою, і між твоїм потомством після тебе в їхніх поколіннях як вічний завіт, щоби бути Богом тобі й твоїм нащадкам після тебе.

⁸Я дам тобі та твоїм нащадкам після тебе землю, в якій перебуваєш, — усю землю Ханаанську, — на вічне володіння, і Я буду їм Богом.

⁹І сказав Бог Авраамові: А ти завіт Мій зберігатимеш — ти і твої нащадки після тебе в їхніх поколіннях.

¹⁰І це завіт, який зберігатимеш між Мною і вами, та між нащадками твоїми після тебе в їхніх поколіннях. Тож буде обрізаний у вас кожний чоловічої статі,

¹¹обріжете вашу крайню плоть, — і це буде знаком завіту між Мною і вами.

¹²Кожне восьмиденне ваше дитя чоловічої статі у ваших поколіннях буде обрізане: і народжений у твоєму домі, і куплений у будь-якого сина чужинця, який не з твоїх нащадків.

¹³Обов'язково буде обрізаний народжений у твоєму домі й куплений; тож Мій завіт буде на вашому тілі як вічний завіт.

¹⁴А необрізаний чоловічої статі, — кому восьмого дня не зроблять обрізання крайньої плоті, — вигублена буде та душа зі свого роду, бо розірвала Мій завіт.

¹⁵І сказав Бог Авраамові: Твоя дружина Сара не зватиметься більше Сарою, але її ім'я буде Сарра.

¹⁶Поблагословлю ж її і дам тобі від неї дитину. І поблагословлю її, і постануть народи, — з неї вийдуть царі народів.

¹⁷І впав Авраам ниць, засміявся і сказав про себе, говорячи: Хіба в столітнього народиться син, невже Сарра, будучи дев'яностолітньою, народить?

- ¹⁸А Богові Авраам сказав: Ізмаїл, нехай живе він перед Тобою.
- ¹⁹Та Бог Авраамові сказав: Так. Ось твоя дружина Сарра народить тобі сина, і даси йому ім'я Ісаак, і Мій завіт — вічний завіт — Я укладу з ним і його нащадками, які після нього.
- ²⁰А ось, вислухав Я тебе про Ізмаїла. Ось, поблагословив Я його, тож побільшу його і дуже розмножу його. Він породить дванадцять народностей — зроблю його великим народом.
- ²¹Та Мій завіт Я укладу з Ісааком, якого народить тобі Сарра наступного року в цей самий час.
- ²²І закінчив Бог промовляти до нього, і вознісся від Авраама.
- ²³Тож Авраам узяв Ізмаїла, свого сина, усіх народжених в його домі, усіх куплених і кожного чоловічої статі з людей Авраамового дому й протягом того ж дня зробив їм обрізання крайньої плоті, — так, як звелів йому Бог.
- ²⁴Авраамові було дев'яносто дев'ять років, коли зробив собі обрізання крайньої плоті.
- ²⁵Його синові Ізмаїлові було тринадцять років, коли йому зроблено обрізання крайньої плоті.
- ²⁶Того самого дня був обрізаний Авраам і його син Ізмаїл.
- ²⁷І всіх мужів його дому — народжених в домі й куплених із чужих народів — він обрізав їх.

Буття 18

- ¹І з'явився Авраамові Бог біля мамврійського дуба, коли він сидів опівдні при вході до свого намету.
- ²Підвівши свої очі, він побачив: ось три Мужі стояли перед ним. І побачивши це, побіг їм назустріч від входу свого намету, і вклонився до землі,
- ³та сказав: Господи, якщо я знайшов милість перед Тобою, не обмини Твого раба.
- ⁴Хай принесуть води і хай помиють ваші ноги, і освіжіться під деревом.
- ⁵Я ж принесу хліба, і їстимете, а після цього підете своєю дорогою, задля якої ви звернули до вашого раба. А вони сказали: Зроби так, як сказав.
- ⁶І Авраам поспішив у намет до Сарри, і сказав їй: Швиденько заміси три мірки питльованого борошна і зроби паляниці.
- ⁷І побіг Авраам до худоби, взяв молоде, гарне теля, і дав рабові, а той швидко приготував його.
- ⁸Взяв масло, молоко і теля, яке приготував, і поклав перед ними, і вони попоїли. А сам стояв біля них під деревом.

- ⁹Один із них промовив до нього: Де твоя дружина Сарра? Він же у відповідь сказав: Ось, у наметі.
- ¹⁰Повертаючись, — сказав він, — зайду до тебе в той же час і годину, і твоя дружина Сарра матиме сина. А Сарра, яка була при вході намету, почула, бо стояла за ним.
- ¹¹Авраам і Сарра були старі, похилого віку, і те, що звичайно буває жінкам, у Сарри припинилося.
- ¹²Тож Сарра засміялася про себе, говорячи: Адже це ще не сталося в мене дотепер, та й пан мій вжестарий!
- ¹³І промовив Господь до Авраама: Чому ж це, глузуючи, Сарра сказала про себе: Невже я справді народжу? Адже я стара.
- ¹⁴Хіба сказане є неможливе для Бога? У такий же час і годину повернуся до тебе, і буде в Сарри син.
- ¹⁵Сарра перелякалася й заперечила, кажучи: Я не засміялася. А Той сказав: Ні, ти таки засміялася.
- ¹⁶Мужі підвелися звідти й подивилися в напрямку Содома й Гоморри; Авраам же, супроводжуючи їх, ішов разом з Ними.
- ¹⁷І сказав Господь: Чи приховуватиму Я від Авраама, Свого раба, те, що роблю?
- ¹⁸Адже Авраам неодмінно стане великим і численним народом, і будуть благословенні в ньому всі народи землі.
- ¹⁹Бо знаю, що заповість своїм синам і своєму домові після себе, і вони будуть дотримуватися Господніх доріг, аби чинити справедливість і суд. Щоби здійснив Господь для Авраама все, що йому сказав.
- ²⁰Крик Содома й Гоморри посилювався, — сказав Господь, — і їхні гріхи дуже великі.
- ²¹Тому, зійшовши, погляну, чи все відбувається так, як доносить їхній крик, котрий лине до Мене; якщо ж ні, то щоб Я знав.
- ²²І повернувшись, Мужі пішли звідти в Содом; Авраам же продовжував стояти перед Господом.
- ²³Наблизившись, Авраам сказав: Невже знищиш разом праведного з неправедним, невже й праведний буде, як неправедний?
- ²⁴Якщо буде п'ятдесят праведних у місті, чи знищиш їх? Чи не пощадиш усю місцевість задля п'ятдесяти праведних, якщо будуть у ньому?
- ²⁵У жодному разі Ти не вчиниш за цим словом, аби знищити праведного з неправедними. Хіба буде з праведним — як з неправедним? Зовсім ні! Ти ж Суддя всієї землі! Невже не вчиниш суду?

- ²⁶Та Господь промовив: Якщо знайду в місті Содомі п'ятдесят праведних, то збережу всю місцевість задля них.
- ²⁷У відповідь Авраам сказав: Тепер я, будучи землею і попелом, почав говорити до Господа, —
- ²⁸та якщо кількість праведних зменшиться з п'ятдесяти на п'ять осіб, — чи знищиш через п'ятьох усе місто? Той сказав: Не знищу, коли там знайду сорок п'ять.
- ²⁹Авраам продовжував промовляти до Нього і сказав: А якщо знайдуться там сорок? Той відповів: Не знищу задля сорока.
- ³⁰Що, Господи, коли говоритиму ще? — продовжив він. — А якщо знайдуться там тридцять? Той сказав: Не знищу, якщо знайду там тридцять.
- ³¹Оскільки, — сказав, — я наважився говорити до Господа, — якщо ж знайдеться там двадцять? Той сказав: Не знищу і задля двадцяти.
- ³²Тоді він сказав: Що, Господи, коли промовлю ще один раз? А якщо знайдеться там десять? Той сказав: Не знищу і задля десяти.
- ³³Коли Господь закінчив говорити з Авраамом, то відійшов. Авраам же повернувся на своє місце.

Буття 19

- ¹А ввечері до Содома прибули два ангели. Лот сидів при содомській брамі. Побачивши їх, Лот пішов їм назустріч, вклонився обличчям до землі
- ²та сказав: Ось, панове, зайдіть до дому вашого раба і переночуйте, помийте ваші ноги, а вставши зранку, підете своєю дорогою. Та вони сказали: Ні, ми зупинимося на площі.
- ³Він же наполягав — тож завернули до нього і ввійшли до його дому. Він зробив їм гостину — напик їм опрісноків, і вони поїли перш ніж лягти спати.
- ⁴А чоловіки міста, содомці — від малого до старого, увесь народ разом — оточили дім.
- ⁵Вони викликали Лота, та й гукали до нього: Де ті чоловіки, які ввійшли до тебе вночі? Виведи їх до нас, щоб ми були з ними.
- ⁶Тож Лот вийшов до них до входу, замкнув за собою двері,
- ⁷а їм сказав: Ні, брати, не чиніть зла.
- ⁸Та є в мене дві дочки, з яких жодна не пізнала чоловіка — їх виведу до вас і робіть з нимивсе, що вам до вподоби. Лише цим мужам не робіть нічого поганого, — адже тому й увійшли під покрівлю мого будинку.

⁹Ті ж сказали: Відійди геть! Сам ти прийшов сюди жити, а не чинити суд. Тож тепер тобі більше зла заподіємо, ніж їм. Вони сильно налягали на чоловіка — Лота; і підступили, щоб вибити двері.

¹⁰Та мужі, висунувши руки, втягли Лота до себе, у дім, а двері будинку замкнули.

¹¹На чоловіків же, які були перед дверима дому, наслали сліпоту — від малого до великого, — і ті вибилися із сил, шукаючи дверей.

¹²А Лотові мужі сказали: Чи є хто тут із твоїх, — зяті, сини чи дочки, або, може, хтось інший з твоїх є в місті? Виведи [їх] із цього місця!

¹³Адже ми знищимо це місце, оскільки піднялося їхнє воання перед Господа; тож послав нас Господь знищити його.

¹⁴Лот вийшов і промовив до своїх зятів, які взяли його дочок, говорячи: Встаньте і вийдіть із цього місця, бо Господь знищить місто. Та його зятям здалося, що він жартує.

¹⁵А коли настав світанок, ангели підганяли Лота, кажучи: Вставай, бери свою дружину, обох дочок, яких маєш, і виходь, аби і ти не загинув разом із беззаконними міста.

¹⁶Вони перелякалися. Тож ангели схопили його за руку, і його дружину за руку, і обох його дочок за руки, — бо його помилувано [Господом].

¹⁷І сталося, коли вивели їх звідти, то сказали: Рятуй свою душу! Не оглядайся назад і не зупиняйся ніде в околиці. Рятуйся на горі, щоби раптом ти не був захоплений.

¹⁸А Лот сказав їм: Прошу, Господи,

¹⁹оскільки Твій раб знайшов у Тебе милість, і Ти поширив Свою справедливість, яку чиниш для мене, щоб жила моя душа, аби не захопило мене лихо і я не загинув, адже я не зможу врятуватися на горі!

²⁰Ось близько це місто, куди я можу втекти; воно мале, там я врятуюся. Хіба ж воно не маленьке? І житиме душа моя.

²¹І сказав йому: Ось Я поважаю твою особу і це слово, щоб не знищити місто, про яке ти сказав;

²²отже, мерщій рятуйся там, бо не зможу здійснити справу, доки ти не ввійдеш туди. Тому дав назву тому місту — Сигор.

²³Сонце зійшло над землею, і Лот увійшов до Сигора,

²⁴а Господь послав дощ на Содом і Гоморру — сірку й вогонь від Господа з неба;

²⁵і зруйнував ті міста й усю околицю, усіх мешканців міст і все, що виростало із землі.

²⁶А його дружина озирнулася назад — і стала соляним стовпом.

- ²⁷Вранці Авраам поспішив до місця, де стояв перед Господом,
- ²⁸поглянув у напрямку Содома й Гоморри та навколишньої землі і побачив: аж ось — підноситься полум'я із землі, наче дим з печі.
- ²⁹І сталося, що коли знищував Бог усі міста околиці, то згадав Бог Авраама, і вислав Лота з місця спустошення, коли Господь знищував міста, в яких жив Лот.
- ³⁰Вийшов Лот із Сигора і поселився на горі — сам та його обидві дочки з ним. Оскільки побоявся жити в Сигорі, то оселився в печері — сам та обидві його дочки з ним.
- ³¹Якось сказала старшадочкамолодшій: Батько наш старий, і немає нікого на землі, хто ввійшов би до нас — за звичаєм усієї землі.
- ³²Давай напоїмо нашого батька вином, переспимо з ним і воскресимо нащадків від нашого батька.
- ³³Тож тієї ночі напоїли свого батька вином, і старша, ввійшовши, переспала зі своїм батьком тієї ночі; і не знав він, коли вона лягла й коли встала.
- ³⁴А наступного дня трапилося, що старша сказала молодшій: Ось, я вчора переспала з батьком; напоїмо його вином і цієї ночі, і ти ввійдеш, перспиш з ним, та й воскресимо нащадків від нашого батька.
- ³⁵Тож вони і цієї ночі напоїли свого батька вином, і, ввійшовши, молодша переспала зі своїм батьком; і не знав він, коли вона лягла й коли встала.
- ³⁶І обидві Лотові дочки завагітніли від свого батька.
- ³⁷Старша народила сина й дала йому ім'я — Моав, говорячи: Від батька мого. Він — батько моавійців аж до сьогодні.
- ³⁸Народила і молодша сина й дала йому ім'я Аммон: син мого роду. Він — батько аммонійців аж до сьогодні.

Буття 20

- ¹Авраам вирушив звідти в землю на південь і поселився між Кадисом і Суром, — він замешкав у Герарах.
- ²І сказав Авраам про свою дружину Сарру: Вона моя сестра, оскільки побоявся сказати «вона моя дружина», щоби часом через неї його не вбили чоловіки міста. І послав Авімелех, цар Герар, і взяв Сарру.
- ³І прийшов Бог до Авімелеха вночі уві сні, і сказав: Ось ти вмираєш через жінку, яку ти взяв, бо вона живе із чоловіком.
- ⁴Авімелех не був із нею, тож він сказав: Господи, чи знищиш праведний народ, який через незнання грішить?
- ⁵Хіба ж не він мені сказав: Вона є моєю сестрою? І вона мені сказала: Він є моїм братом. Із чистим серцем і з праведністю рук я зробив це.

⁶А Бог сказав йому уві сні: Тож Я, знаючи, що із чистим серцем зробив ти це, пощадив тебе, щоб не згрішив ти проти Мене. Тому й не допустив Я, щоб ти був з нею.

⁷Тепер же поверни жінку чоловікові, бо він пророк; тож помолиться він за тебе, — і житимеш. Якщо ж не повернеш, — знай, що помреш ти і всі твої.

⁸Авімелех устав вранці, закликав усіх своїх слуг і переказав усі ці слова в їхні вуха; тож усі люди дуже налякалися.

⁹Тож Авімелех покликав Авраама і сказав йому: Навіщо це ти нам зробив? Хіба згрішили ми чимось перед тобою, що ти навів на мене і на моє царство тяжкий гріх? Те, чого ніхто не робить, — ти зробив мені.

¹⁰Промовив Авімелех Авраамові: Що ти задумав, коли робив це?

¹¹Авраам же промовив: Бо сказав я: Ось, на цьому місці немає пошани до Бога, тож мене вб'ють через мою дружину.

¹²Але вона й справді моя сестра — по батькові, але не по матері, і стала моєю дружиною.

¹³І сталося, коли вивів мене Бог з дому мого батька, то я сказав їй: Скрізь, куди лише підемо, кажи про мене, що це твій брат, — зроби мені таку ласку.

¹⁴Тож Авімелех узяв тисячу дідрахм, овець і телят, рабів і рабинь, і дав Авраамові, і повернув йому Сарру, його дружину.

¹⁵І сказав Авімелех Авраамові: Ось, перед тобою моя земля; де лише буде тобі до вподоби, — там і перебувай.

¹⁶А Саррі сказав: Ось, дав я тисячу дідрахм твоєму братові, — це буде тобі на вшанування твоєї особи і всім, які з тобою; і завжди говори правду.

¹⁷Помолився Авраам до Бога, і зцілив Бог Авімелеха, його дружину та його рабинь — і вони почали народжувати.

¹⁸Тому що Господь справді замкнув зовні кожну утробу в Авімелеховому домі через Сарру, Авраамову дружину.

Буття 21

¹І Господь відвідав Сарру, так як сказав; і зробив Господь Саррі так, як говорив;

²Сарра завагітніла й народила в старості Авраамові сина, у ту пору, на яку вказав йому Господь.

³І дав Авраам ім'я своєму синові, який в нього народився, котрого народила йому Сарра, — Ісаак.

⁴А восьмого дня Авраам обрізав Ісаака, — як і заповів йому Бог.

⁵Авраамові ж було сто років, коли в нього народився його син Ісаак.

- ⁶І сказала Сарра: Сміх учинив мені Господь; хто лише почує — радітиме зі мною.
- ⁷Хто сповістить Авраамові, — промовила вона, — що Сарра грудьми годуватиме дитину? Адже я у своїй старості народила сина!
- ⁸І підросла дитина, і була відлучена від грудей. У день, коли був відлучений його син Ісаак, Авраам влаштував велику гостину.
- ⁹Сарра побачила сина Агари-єгиптянки, який народився в Авраама, — як він грався з Ісааком, її сином, —
- ¹⁰і сказала Авраамові: Прожени цю рабiniu та її сина, бо син цієї рабині не отримає спадку разом з моїм сином Ісааком.
- ¹¹Дуже жорстоким видалося Авраамові рішення щодо його сина,
- ¹²та Бог сказав Авраамові: Нехай рішення стосовно дитини і рабині не здається тобі жорстоким. Усе, що скаже тобі Сарра, — послухай її голосу, бо в Ісаакові назветься твоє потомство.
- ¹³А від сина цієї рабині утворю великий народ, бо він — твоє насіння.
- ¹⁴Тож Авраам устав вранці, узяв хліба й бурдюк води і дав Агарі, — поклав їй на плечі, — а також дитину, і відіслав її. Відійшовши, вона блукала пустелею біля Криниці клятви.
- ¹⁵Та вода в бурдюкові закінчилася, тож вона покинула дитину під одною із сосен
- ¹⁶і, відійшовши, сіла напроти нього десь на відстані пострілу з лука, і сказала: Щоб не бачити мені смерті мого хлопця. Вона сиділа напроти нього, а хлопець закричав і заплакав.
- ¹⁷Бог почув голос хлопця з місця, де той був, і Божий ангел закликав з неба до Агари, і сказав їй: Що таке, Агаро? Не бійся, бо почув Бог голос твого хлопця з місця, де він є.
- ¹⁸Устань, візьми хлопця і тримай його своєю рукою. Адже Я зроблю його великим народом.
- ¹⁹І Бог відкрив їй очі, і побачила криницю живої води. Вона пішла, наповнила бурдюк водою і дала пити дитині.
- ²⁰Бог був із хлопчиком. Він виріс, поселився в пустелі та став лучником.
- ²¹Він оселився в пустелі Фаран, і мати взяла йому жінку з Єгипетської землі.
- ²²Сталося ж того часу, Авімелех, Охозат, його приятель, і Фікол, полководець його війська, сказали Авраамові, промовляючи: Бог з тобою в усьому, що тільки робиш.
- ²³Тому тепер поклянися мені Богом, що не заподієш зла ні мені, ні моїм нащадкам, ні моему імені, але за праведністю, яку виявив я тобі, — вияви й мені та тій землі, на якій ти оселився.

- ²⁴І Авраам відповів: Я клянусь!
- ²⁵Тоді Авраам поскаржився Авімелехові за водяні криниці, які відібрали слуги Авімелеха.
- ²⁶Та Авімелех йому сказав: Я не знаю, хто зробив цю справу, — ти мені не сповістив, і я не чув, — хіба що сьогодні.
- ²⁷І Авраам узяв овець і телят, дав Авімелехові, і вони обидва уклали завіт.
- ²⁸І поставив Авраам окремо сім овечок зі своєї отари.
- ²⁹І запитав Авімелех Авраама: Що це за сім овечок, котрих ти поставив окремо?
- ³⁰Авраам же відповів: Цих сім овечок приймеш від мене, аби були мені на свідчення, що я викопав цю криницю.
- ³¹Тому він дав тому місцю назву — Криниця клятви, бо там вони обидва поклялися.
- ³²Тож вони уклали завіт біля Криниці клятви. Після цього Авімелех, Охозат, його друг, і Фікол, полководець його війська, підійнялися та повернулися до Филістимського краю.
- ³³А біля Криниці клятви Авраам засіяв ниву і прикликав там Ім'я Господа — Вічний Бог.
- ³⁴Прожив Авраам у Филістимській землі багато днів.

Буття 22

- ¹І сталося, що після цих подій Бог випробовував Авраама, і сказав йому: Аврааме, Аврааме! Він же відповів: Ось я!
- ²А Бог сказав: Візьми свого улюбленого сина Ісаака, якого ти полюбив, і йди до гірської землі, і принеси його там у всепалення — на одній з гір, яку тобі вкажу.
- ³Уставши вранці, Авраам осідлав свого осла і взяв із собою двох слуг та свого сина Ісаака. Наколовши дров на всепалення, він підійнявся і пішов; він підійшов до місця, на яке йому вказав Бог,
- ⁴на третій день. Авраам поглянув очима і побачив те місце здалека.
- ⁵І сказав Авраам своїм слугам: Залишайтеся тут з ослом, я ж із хлопцем піду туди. Поклонившись, ми повернемося до вас.
- ⁶Тож Авраам узяв дрова для всепалення і поклав на свого сина Ісаака. Взяв він у руки вогонь та ножа, і вони пішли обидва разом.
- ⁷І промовив Ісаак до Авраама, свого батька, сказавши: Батьку! Той відповів: Що, сину? А він питає: Ось вогонь і дрова, а де овечка на всепалення?
- ⁸Авраам же відповів: Бог нагледить собі овечку на всепалення, сину. Ідучи разом, вони обидва

- ⁹прийшли на місце, на яке вказав йому Бог. Там Авраам збудував жертovníк, розклав дрова і, зв'язавши свого сина Ісаака, поклав його на жертovníк, на дрова.
- ¹⁰Авраам простягнув свою руку, щоб узяти ножа, аби принести в жертву свого сина,
- ¹¹та Господній ангел закликав до нього з неба і сказав йому: Аврааме, Аврааме! Той же відповів: Ось я.
- ¹²І сказав: Не накладай рук своїх на хлопця і не вчини йому нічого, бо тепер Я знаю, що ти боїшся Бога і не пожалів для Мене свого улюбленого сина.
- ¹³І підвівши свої очі, Авраам побачив: ось, один баран заплутався рогами в садку Савек. Тож Авраам пішов, узяв барана і приніс його як всепалення замість свого сина Ісаака.
- ¹⁴І Авраам дав тому місцю назву «Господь побачив», щоб говорили і до сьогодні: На горі Господь став видимим.
- ¹⁵І Господній ангел вдруге закликав до Авраама з неба,
- ¹⁶кажучи: Собою поклявся Я, — говорить Господь, — тому що ти виконав це слово і не пожалів для Мене свого улюбленого сина,
- ¹⁷то Я вельми поблагословлю тебе і дуже розмножу твоїх нащадків, — як небесні зорі, як пісок на березі моря. І твої нащадки успадкують міста ворогів;
- ¹⁸і будуть благословенні у твоїх нащадках усі народи землі за те, що ти послухався Мого голосу.
- ¹⁹Авраам повернувся до своїх слуг, і вони, вставши, пішли разом до Криниці клятви. І Авраам оселився біля Криниці клятви.
- ²⁰Сталося ж після цих подій, що було сповіщено Авраамові словами: Ось, також і Мелха народила синів своєму братові Нахорові:
- ²¹Окса, первенця, Вавкса, його брата, і Камуїла, батька сирійців,
- ²²Хасада, Азава, Фалдаса, Єдлафа і Ватуїла,
- ²³а Ватуїл породив Ревеку. Це — восьмеро синів, яких народила Мелха Нахорові, братові Авраама.
- ²⁴А його наложниця, ім'я якій Реїма, — народила й вона, — Гаама, Тавеха, Тохоса і Моху.

Буття 23

- ¹Був же вік Сарри — сто двадцять сім років.
- ²І померла Сарра в місті Арвок (це Хеврон), що в долині, у Ханаанській землі. Тож прийшов Авраам голосити за Саррою і ридати.

³І підвівся Авраам від своєї померлої дружини, і промовив синам Хетовим, кажучи:

⁴Я є у вас чужинцем і мандрівником; дайте ж мені у вас місце для гробниці, і поховаю мою небіжчицю з-перед мого обличчя.

⁵А Хетові сини відповіли Авраамові, кажучи:

⁶Ні, пане, послухай же нас. Ти серед нас — цар від Бога; в найкращих наших гробницях поховай свою небіжчицю. Адже ніхто з нас не відмовить тобі у своїй гробниці, аби поховати в ній твою небіжчицю.

⁷Підвівшись, Авраам вклонився народові тієї землі, синам Хетовим;

⁸і заговорив до них Авраам, кажучи: Якщо маєте в душі вашій, щоби поховати мою небіжчицю з-перед обличчя мого, то послухайте мене і поговоріть про мене з Ефроном Саарським,

⁹нехай дасть мені подвійну печеру, яка належить йому, на частині його поля. За добре срібло нехай при вас віддасть її мені у власність для гробниці.

¹⁰Ефрон же сидів серед синів Хетових. У відповідь Ефрон-хет сказав Авраамові так, що чули сини Хетові й усі, які входили до міста, кажучи:

¹¹Будь зі мною, пане, і послухай мене. Поле і печеру на ньому я тобі даю. Перед усіма моїми громадянами віддав я тобі. Поховай свою небіжчицю.

¹²І поклонився Авраам перед народом тієї землі,

¹³і сказав Ефронові, щоби чув народ землі: Оскільки ти на моєму боці, послухай мене. Візьми в мене гроші за поле, і я поховаю там мою небіжчицю.

¹⁴Та Ефрон відповів Авраамові, кажучи:

¹⁵Ні, пане. Бо я чув, що земля варта чотириста дідрахм срібла; та що то є між мною і тобою? Тож похорони свою небіжчицю.

¹⁶І послухав Авраам Ефрона, і дав Авраам Ефронові срібло, про яке оголосив, так що чули Хетові сини, — чотириста дідрахм чистого купецького срібла.

¹⁷І стало Ефронове поле з подвійною печерою, що напроти Мамврії, — поле й печера, яка була на ньому, і кожне дерево, яке було на полі, що в довкіллі, у його межах, —

¹⁸Авраамовою власністю перед синами Хетовими та всіма, які входили до міста.

¹⁹Після цього поховав Авраам Сарру, свою дружину, у подвійній печері на полі, що напроти Мамврії (це Хеврон), у землі Ханаанській.

²⁰Так Хетовими синами було закріплено за Авраамом поле й печеру, що була на ньому, — як власність для поховання.

Буття 24

- ¹Авраам постарів, став дуже старим, а Господь поблагословив Авраама в усьому.
- ²Якось Авраам сказав своєму слугі, старшому над його домом, який був відповідальний за все його майно: Поклади свою руку під моє стегно
- ³і поклянися мені Господом Богом неба і Богом землі, що не візьмеш моєму синові Ісаакові дружини з-поміж дочок ханаанців, серед яких я живу,
- ⁴а підеш до моєї землі, звідки я походжу, до мого роду, і звідти візьмеш дружину моєму синові Ісаакові.
- ⁵Слуга ж сказав йому: А якщо жінка не захоче піти слідом за мною до цієї землі, то чи повернути твого сина в землю, звідки ти вийшов?
- ⁶Та Авраам сказав йому: Остерігайся, не повертай мого сина туди!
- ⁷Господь, Бог неба і Бог землі, Який узяв мене з дому мого батька та із землі, де я народився, — Він сказав мені й поклявся мені, кажучи: Цю землю Я дам тобі та твоїм нащадкам. Він пошле Свого ангела перед тобою, і ти візьмеш звідти дружину для мого сина Ісаака.
- ⁸А коли жінка не захоче піти з тобою до цієї землі, то будеш вільний від цієї клятви. Тільки мого сина не повертай туди!
- ⁹І поклав раб свою руку під стегно Авраама, свого пана, і поклявся йому в тій справі.
- ¹⁰З-поміж верблюдів свого пана слуга взяв із собою десять верблюдів, а також дещо з усього добра свого пана, устав і пішов у Месопотамію, до міста Нахора.
- ¹¹А надвечір, коли виходять жінки набирати воду, він поставив верблюдів поза містом, біля криниці з водою,
- ¹²і сказав: Господи, Боже мого пана Авраама, пошли мені успіх сьогодні й вияви милість моєму пану Авраамові.
- ¹³Ось я зупинився біля джерела води, а дочки мешканців міста виходять брати воду;
- ¹⁴і як станеться, що дівчина, якій я лише скажу: Нахили до мене своє відро, щоб я напився, — скаже мені: Пий! Я дам напитися твоїм верблюдам, аж доки не нап'ються! — оцю приготував Ти Своєму рабові Ісаакові; і з цього дізнаюся, що Ти виявив милість моєму пану Авраамові.
- ¹⁵І сталося, перш ніж він закінчив про себе говорити, аж ось вийшла Ревека, яка народилася у Ватуїла, сина Мелхи, дружини Нахора, Авраамового брата, і вона мала відро на плечі.
- ¹⁶Дівчина була дуже вродлива на вигляд, — була дівиця, яка ще не знала чоловіка. Прийшовши до джерела, вона наповнила відро, та й пішла.
- ¹⁷А слуга вибіг їй назустріч і сказав: Дай напитися мені трохи води з твого відра.

- ¹⁸Вона ж відповіла: Пий, пане! І поспішно зняла відро на свою руку, і дала йому напитися, —
- ¹⁹аж перестав пити. А тоді вона сказала: І твоїм верблюдам начерпаю води, доки всі не нап'ються.
- ²⁰Вона швидко пішла і випорожнила відро до корита, і знову побігла набрати до криниці, і вона дала пити всім верблюдам.
- ²¹А чоловік придивлявся до неї, щоби дізнатися, чи на добру дорогу спрямував його Господь, чи ні, і мовчав.
- ²²Сталося, коли всі верблюди перестали пити, чоловік узяв золоті сережки, вартістю в драхму, і два браслети на її руки, — вагою десять одиниць золота вони,
- ²³і запитав її, сказавши: Чия ти дочка? Скажи мені, чи є у твого батька місце для нас, аби переночувати?
- ²⁴Вона відповіла йому: Я дочка Ватуїла, сина Мелхи, котрого вона народила Нахорові.
- ²⁵А соломи і паші в нас багато, — сказала йому, — і місце є, аби переночувати.
- ²⁶Тож чоловік, задоволений, поклонився Господеві,
- ²⁷та й сказав: Благословенний Господь, Бог мого пана Авраама, Який не порушив справедливості й правди щодо мого пана. Господь мене успішно привів до дому брата мого пана.
- ²⁸І побігши, дівчина розповіла в хаті своєї матері про цю справу.
- ²⁹Ревека мала брата на ім'я Лаван. І вибіг Лаван до чоловіка надвір, до джерела.
- ³⁰І сталося, коли він побачив у своєї сестри сережки, а на руках — браслети, коли почув слова своєї сестри Ревеки, яка говорила: Так сказав мені чоловік, — то прийшов до чоловіка, який стояв біля верблюдів неподалік джерела,
- ³¹і сказав йому: Ну ж бо, заходь! Благословенний Господь! Чому ти став надворі? Я ж приготував домівку і місце для верблюдів.
- ³²Тож чоловік увійшов до хати і розв'ючив верблюдів. Він дав соломи та паші верблюдам, і води для його ніг і ніг чоловіків, які з ним.
- ³³Перед ними поставили хліб, щоб вони їли. А той сказав: Не їстиму, доки не розповім про свої справи. Вони ж мовили: Говори.
- ³⁴І він сказав: Я слуга Авраама.
- ³⁵Господь щедро поблагословив мого пана, і він став великим. Дав йому овець і телят, срібла й золота, рабів і рабинь, верблюдів і ослів.
- ³⁶А Сарра, дружина мого пана, вже в його старості, народила моєму панові одного сина; тож той дав йому все, що належало йому.

- ³⁷А з мене мій пан узяв клятву, кажучи: Не візьмеш дружини для мого сина з-поміж дочок ханаанців, серед яких я живу, — на їхній землі.
- ³⁸Але натомість підеш до дому мого батька і до мого роду й звідти візьмеш дружину для мого сина.
- ³⁹Та я сказав своєму панові: А якщо жінка не піде зі мною?
- ⁴⁰А той мені відповів: Господь, Якому я вгодив, пошле Свого ангела з тобою, успішно проведе тебе дорогою, і ти візьмеш дружину для мого сина з мого роду, з дому мого батька, —
- ⁴¹і будеш вільний від своєї клятви. І коли підеш до мого роду, і тобі не дадуть, — будеш вільний від своєї клятви.
- ⁴²Тож прийшовши сьогодні до джерела, я сказав: Господи, Боже мого пана Авраама, — пошли успіх на моєму шляху, яким я сьогодні прямую!
- ⁴³Ось я став біля джерела води, а дочки людей міста вийдуть набрати води; і якщо станеться, що дівчина, якій я лише скажу: Дай мені напитися трохи води з твого відра, —
- ⁴⁴скаже мені: І сам напийся, і твоїм верблюдам наллю, — це жінка, яку приготував Господь Своєму слугі Ісаакові. Із цього я переконаюся, що Ти вчинив милість моєму пану Авраамові.
- ⁴⁵І сталося, перш ніж закінчив я подумки говорити, аж ось, вийшла Ревека, маючи відро на плечі, спустилася до джерела і набрала води. Я ж сказав їй: Дай мені напитися.
- ⁴⁶Вона швидко зняла із себе відро і сказала: Пий ти, і твоїм верблюдам дам пити. І я напився, і моїх верблюдів вона напоїла.
- ⁴⁷Тож запитав я її, мовлячи: Чия ти дочка? Вона ж відповіла: Я дочка Ватуїла, Нахорового сина, якого народила йому Мелха. І дав я їй сережки й браслети на її руки.
- ⁴⁸Із вдячністю я поклонився Господеві й поблагословив Господа, Бога мого пана Авраама, Який успішно провів мене правильною дорогою, щоб узяти дочку брата мого пана для його сина.
- ⁴⁹Тому, якщо ви чините милість і правду моєму панові, — скажіть мені, і якщо ні, — також скажіть мені, щоб я повернув праворуч або ліворуч.
- ⁵⁰У відповідь Лаван та Ватуїл сказали: Від Господа вийшло це рішення, тож не можемо тобі відповісти злом на добро.
- ⁵¹Ось Ревека перед тобою. Бери, іди, і нехай буде дружиною синові твого пана, — так, як сказав Господь.
- ⁵²І сталося, коли почув слуга Авраама ці слова, то поклонився Господеві до землі.

53 А раб, вийнявши срібний та золотий посуд і одяг, дав Ревеці; і дав подарунки її братові й матері.

54 І їли й пили — він та чоловіки, які були з ним, і заночували. А вставши вранці, він сказав: Відпустіть мене, щоб я пішов до мого пана.

55 Та її брати й мати сказали: Нехай дівчина побуде з нами днів із десять, а після цього піде.

56 Він же відповів їм: Не затримуйте мене, бо Господь успішно провів мене дорогою. Відпустіть мене, щоб я пішов до мого пана.

57 Вони ж сказали: Покличемо дівчину і її саму запитаємо.

58 Тож покликали Ревеку й запитали її: Чи підеш ти із цим чоловіком? Вона ж відповіла: Піду.

59 І відіслали свою сестру Ревеку, її майно, слугу Авраама і тих, які були з ним.

60 Поблагословили свою сестру Ревеку і сказали їй: Ти наша сестра, — стань незліченними тисячами; і хай твої нащадки успадкують міста ворогів.

61 Уставши, Ревека та її рабині сіли на верблюдів і вирушили із чоловіком, і слуга, взявши Ревеку, пустився в дорогу.

62 А Ісаак подорожував пустелею біля Криниці видіння. Він жив на землі, що на півдні.

63 Надвечір вийшов Ісаак у долину пройтися; підвівши очі, він побачив верблюдів, які йшли.

64 І Ревека, звернувши погляд, побачила Ісаака, зіскочила з верблюда

65 і запитала слугу: Хто цей чоловік, який іде рівниною нам назустріч? Раб сказав: Це мій пан. Вона ж, узявши намітку, закрила обличчя.

66 А слуга докладно розповів Ісаакові все те, що зробив.

67 Увійшов Ісаак до оселі своєї матері, взяв він Ревеку, і стала йому дружиною, і він покохав її. І потішений був Ісаак після смерті Сарри, його матері.

Буття 25

1 Відтак Авраам взяв собі жінку на ім'я Хетура.

2 Вона йому народила Земврана, Єксана, Мадана, Мадіяма, Єсвока і Сове.

3 А Єксан породив Савана, Темана і Дедана. Сини ж Дедана були: Рагуїл, Навдеїл, Ассурійм, Латусіім і Лоомім.

4 Сини ж Мадіяма — Гефар, Афер, Енох, Авіра і Елрага. Усі вони були синами Хетури.

5 Усі свої маєтки Авраам віддав Ісаакові, своєму синові,

- ⁶а синам своїх наложниць ще за свого життя Авраам дав дарунки і відіслав їх від свого сина Ісаака на схід — до східної землі.
- ⁷Днів же життя Авраама, які прожив, — сто сімдесят п'ять років.
- ⁸Авраам відійшов — помер у добрій старості; у повноті віку, будучи старцем, він приєднався до свого народу.
- ⁹Ісаак та Ізмаїл, його сини, поховали його в подвійній печері на полі Ефрона Саарського, хета, що напроти Мамврії, —
- ¹⁰на полі, у печері, яку придбав Авраам у Хетових синів. Там поховали Авраама і його жінку Сарру.
- ¹¹Сталося ж, що після смерті Авраама поблагословив Бог його сина Ісаака. Й Ісаак поселився біля Криниці видіння.
- ¹²Ось родовід Ізмаїла, Авраамового сина, якого народила Авраамові Агар, рабиня Сарри,
- ¹³ось імена синів Ізмаїлових за іменами його родів: Наваїот, первенець Ізмаїла, і Кидар, Навдеїл, Массам,
- ¹⁴Масма, Ідума, Масси,
- ¹⁵Ходдад, Теман, Єтур, Нафес і Кедма.
- ¹⁶Це — сини Ізмаїла, це їхні імена за місцем їхнього проживання та їхнього поселення. Дванадцять володарів — за своїми народами.
- ¹⁷Сто тридцять сім років — ось вік життя Ізмаїла. І відійшов — помер і приєднався до свого роду.
- ¹⁸Проживав він від Евілата аж до Сура, що є напроти Єгипту, як іти до асирійців, — поселився напроти всіх своїх братів.
- ¹⁹А ось родовід Ісаака, Авраамового сина: Авраам породив Ісаака.
- ²⁰Ісаак був сорокалітнім, коли взяв собі за дружину Ревеку, дочку Ватуїла-сирійця з Месопотамії, сестру Лавана-сирійця.
- ²¹І молився Ісаак до Господа за Ревеку, свою дружину, бо вона була неплодна. Бог вислухав його, і його дружина Ревека завагітніла.
- ²²Борсалися ж діти в ній. Тож сказала: Якщо так має бути зі мною, навіщо це мені? І пішла запитати в Господа.
- ²³А Господь їй сказав: У твоєму лоні є два народи, і два народи розділяться вже у твоєму лоні; та один народ візьме верх над другим народом: старший буде служити молодшому.
- ²⁴І настав час їй родити, і ось в її лоні були близнята.
- ²⁵З'явився син, первенець — рудий, увесь волохатий, наче кожух. Тож дано йому ім'я — Ісав.

- ²⁶А відтак з'явився його брат, і своєю рукою тримався за п'яту Ісава. І дано йому ім'я — Яків. Ісаакові було шістдесят років, коли їх народила Ревека.
- ²⁷Хлопці вирости. Ісав був людиною поля: умів полювати. А Яків — людиною нелукавою, він перебував удома.
- ²⁸Ісаак полюбив Ісава, бо його здобич — це його пожива. Ревека ж любила Якова.
- ²⁹Якосьзварив Яків страву. А Ісав прийшов з поля зовсім знесилений.
- ³⁰І сказав Ісав до Якова: Дай мені попоїсти цієї червоної страви, бо я заморився. Через це й дано йому прізвисько — Едом.
- ³¹А Яків сказав Ісаву: Віддай мені сьогодні своє первородство!
- ³²А Ісав відповів: Ось я вмираю — то навіщо мені те первородство?
- ³³І сказав йому Яків: Поклянися мені сьогодні. І той поклявся йому. Тож продав Ісав первородство Якову.
- ³⁴А Яків дав Ісавові хліба та страву із сочевиці. Той з'їв і випив, і підвівшись, відійшов. Тож знехтував Ісав первородством.

Буття 26

- ¹А на землі постав голод, не той голод, що був раніше, за часів Авраама. Тож пішов Ісаак до Авімелеха, царя филистимців, до Герар.
- ²З'явився ж йому Господь і сказав: Не йди до Єгипту, а оселися в землі, про яку тобі скажу.
- ³Живи на тій землі, і Я буду з тобою, і поблагословлю тебе, оскільки тобі й твоїм нащадкам дам усю цю землю, — Я виконаю Свою клятву, яку дав Авраамові, твоєму батькові:
- ⁴розмножу твоїх нащадків, як зорі на небі, і дам твоїм нащадкам усю цю землю, й у твоїх нащадках будуть благословенні всі народи землі,
- ⁵бо твій батько Авраам послухав Мого голосу і зберіг Мої веління, Мої заповіді, Мої постанови і Мої закони.
- ⁶Тож Ісаак поселився в Герарах.
- ⁷А місцеві чоловіки запитали про його дружину Ревеку. Він же сказав: Вона — моя сестра, — бо побоявся сказати: Вона моя жінка, аби часом не вбили його місцеві чоловіки через Ревеку, оскільки була гарна вродою.
- ⁸Перебував він там довгий час. Авімелех же, цар Герар, зазирнувши через вікно, побачив, що Ісаак забавляється зі своєю дружиною Ревекою.
- ⁹Тож покликав Авімелех Ісаака і сказав йому: Але ж вона твоя дружина! Навіщо ти сказав: Вона — моя сестра? А Ісаак відповів йому: Тому що я сказавсобі: аби мені не загинути через неї.

- 10**Авімелех же сказав йому: Що ж це ти нам учинив? Мало що не спав хтось з мого роду з твоєю дружиною — і довів би ти нас до переступу.
- 11**Тож Авімелех наказав усьому своєму народові, кажучи: Кожний, хто доторкнеться до цього чоловіка чи до його дружини, буде підданий карі смерті.
- 12**У тому краю Ісаак засіяв поле, і одержав того ж року стократний врожай ячменю, оскільки поблагословив його Господь.
- 13**І він став славним чоловіком, і мав успіх. Він ставав усе багатшим, доки не став дуже великим.
- 14**Були в нього отара овець, стадо волів і багато робітників. Та позаздрили йому филистимці —
- 15**і всі криниці, котрі викопали раби його батька за життя його батька, — засипали їх филистимці й заповнили їх землею.
- 16**Тож Авімелех сказав Ісаакові: Йди від нас, бо ти став значно сильнішим за нас.
- 17**Тож Ісаак відійшов звідти і поселився в герарській долині, де і замешкав.
- 18**І знову повідкопував Ісаак криниці для води, які викопали раби Авраама, його батька, і які позасипали филистимці після смерті його батька Авраама; і він дав їм ті назви, якими їх назвав його батько.
- 19**Коли раби Ісаака копали в герарській долині, то знайшли там криницю живої води.
- 20**А герарські пастухи розпочали бійку з пастухами Ісаака, кажучи, що вода є їхня, тож він назвав криницю «Кривда», тому що скривдили його.
- 21**Відійшовши звідтіля, викопав іншу криницю; та виникла суперечка і через неї. Тож дав їй назву «Ворожнеча».
- 22**Вийшовши звідти, викопав ще одну криницю — і вжене воювали за неї; і дав їй назву «Широчінь», кажучи: Бо сьогодні поширив нас Господь і розмножив нас на землі.
- 23**Звідти він підійшов до Криниці клятви.
- 24**І з'явився йому Господь тієї ночі, і сказав: Я — Бог твого батька Авраама; не бійся, бо Я з тобою, і поблагословив тебе, і розмножу твоїх нащадків задля твого батька Авраама.
- 25**І збудував там жертовник, і прикликав Ім'я Господнє, і встановив там свій намет. А раби Ісаака викопали там криницю.
- 26**Якось прийшов до нього з Герар Авімелех, Охозат, його приятель, і Фіхол, полководець його війська.
- 27**А Ісаак сказав їм: Чого прийшли ви до мене? Адже Ви зненавиділи мене і випроводили мене геть від себе.

²⁸Ті сказали: Ми справді помітили, що Господь був із тобою, тож ми сказали: Нехай буде клятва між нами й тобою, і укладемо з тобою завіт,

²⁹щоб ти не вчинив нам зла, оскільки ми не зненавиділи тебе, а ставилися до тебе добре і відіслали тебе з миром. А тепер ти благословенний Господом.

³⁰І той гостинно прийняв їх; вони поїли і попили.

³¹А вставши вранці, дали клятву один одному, і Ісаак випроводив їх, і вони відійшли від нього безпечні.

³²Сталося того дня — прийшли раби Ісаака, сповістили йому про викопану криницю і сказали: Не знайшли ми води.

³³І назвав її «Клятвою». Тому те місто має назву Криниця клятви аж до сьогодні.

³⁴А Ісав мав сорок років і взяв за дружину Юдіну — дочку Веіра, хета, і Васемату — дочку Елона, евейця.

³⁵І заздрили вони Ісаакові й Ревеці.

Буття 27

¹Сталося ж, коли Ісаак постарів і зір його ослаб, то покликав він свого старшого сина Ісава, та й сказав йому: Сину мій! А той відповів: Ось я.

²Він же промовив: Ось я зістарівся і не знаю дня моєї смерті.

³Тому візьми тепер свою зброю, сагайдака та лука, і піди на рівнину, і вполюй мені дичини,

⁴приготуй мені страву, яку я люблю, і принеси мені, щоб я попоїв, аби моя душа поблагословила тебе, перш ніж я помру.

⁵А Ревека почула, що говорив Ісаак своєму синові Ісаву. Тож пішов Ісав на рівнину вполювати дичину для свого батька,

⁶а Ревека сказала Якову, своєму молодшому синові: Слухай-но, я почула, як твій батько говорив твоєму братові Ісаву, кажучи:

⁷Принеси мені дичини і приготуй мені страву, щоби, попоївши, поблагословив я тебе перед Господом, перш ніж помру.

⁸Тому послухай тепер мене, сину, що я тобі наказую.

⁹Піди до отари, принеси мені звідти двоє молодих та гарних козенят, і я твоєму батькові приготую з них страву, яку він любить.

¹⁰Ти занесеш своєму батькові й він попоїсть, — аби поблагословив тебе твій батько, перше ніж помре.

¹¹Та Яків сказав своїй матері Ревеці: Брат мій Ісав — волохатий чоловік, а я — чоловік гладкошкірий.

- 12** Ану ж, обмацає мене мій батько — і буду перед ним як той кепкун! Тож накличу на себе прокляття, а не благословення.
- 13** А мати сказала йому: На мені твоє прокляття, сину; лише послухайся мого голосу та піди й принеси мені.
- 14** Він, пішовши, взяв і приніс матері, а його мати приготувала страву, яку любив його батько.
- 15** Тоді Ревека, взявши гарний одяг свого старшого сина Ісава, котрий був у неї в хаті, одягнула свого молодшого сина Якова;
- 16** козячими шкурами вона обмотала його руки і гладку його шию,
- 17** дала в руки свого сина Якова страву і хліб, що приготувала,
- 18** і той відніс своєму батькові, та й сказав: Батьку! Він же відізвався: Ось я. Хто ти, дитино?
- 19** А Яків сказав батькові: Я Ісав, твій первенець! Я зробив так, як ти мені сказав; уставай, сядь і їж мою дичину, аби мене поблагословила твоя душа.
- 20** Ісаак же сказав своєму синові: Як це ти так швидко знайшов, сину? Той же відповів: Те, що дав Господь, Бог твій, переді мною.
- 21** Тоді Ісаак сказав Якову: Підійди ближче до мене, сину, і я тебе обмацаю, — чи ти мій син Ісав, чи ні.
- 22** Тож Яків підійшов до свого батька Ісаака, і той обмацав його, та й сказав: Голос — це голос Якова, а руки — руки Ісава.
- 23** І не впізнав його, бо його руки були волохаті, як руки його брата Ісава; і поблагословив його.
- 24** І запитав: Чи ти мій син Ісав? Той відповів: Я.
- 25** Принеси мені й попоїм твоєї дичини, сину, — промовив він, — щоб поблагословила тебе моя душа. І той приніс йому, і він попоїв; і приніс йому вина, і він випив.
- 26** Тоді Ісаак, його батько, сказав йому: Підійди ближче до мене і поцілуй мене, сину.
- 27** Тож наблизившись, він поцілував його, а той понюхав запах його одягу і поблагословив його, та й сказав: Ось запах мого сина — як запах багатого поля, котре Господь поблагословив.
- 28** І нехай дасть тобі Бог від небесної роси, і від багатства землі, і багато пшениці та вина.
- 29** І хай тобі служать народи, і хай поклоняться тобі князі. Будь володарем над своїми братами, і тобі хай поклоняться сини твого батька. Хто проклинає тебе — проклятий; хто тебе благословляє — благословенний.

- ³⁰І сталося, коли закінчив Ісаак благословляти свого сина Якова, —це сталося, коли відійшов Яків від обличчя свого батька Ісаака, — то прийшов із полювання його брат Ісав.
- ³¹Приготував і він їжу та приніс своєму батькові, і сказав батькові: Встань, мій батьку, і їж дичину свого сина, аби мене поблагословила твоя душа.
- ³²І озвався до нього його батько Ісаак: Хто ти? А той відповів: Я твій син-первенець Ісав.
- ³³Ісаака охопив надзвичайно великий жах, і він сказав: Хто ж тоді зловив дичину і приніс мені? І, перш ніж ти прийшов, я з'їв усе і його поблагословив, — тож буде благословенним!
- ³⁴Сталося ж, коли почув Ісав слова свого батька Ісаака, то закричав дуже гучним і пронизливим голосом, вигукнувши: Поблагослови ж і мене, батьку!
- ³⁵Та він сказав йому: Твій брат прийшов і обманом забрав твоє благословення.
- ³⁶А той сказав: Справедливо дано йому ім'я Яків. Адже ось уже вдруге він обманув мене: забрав моє первородство, а тепер забрав і моє благословення. І сказав Ісав своєму батькові: Чи не залишилося і мені благословення, батьку?
- ³⁷У відповідь Ісаак сказав Ісаву: Якщо я зробив його паном над тобою, а всіх його братів я зробив його слугами і забезпечив його пшеницею і вином, то що для тебе зроблю, сину?
- ³⁸Та Ісав запитав свого батька: Чи в тебе є одне благословення, батьку? Поблагослови ж і мене, батьку! Коли Ісаак розчулився, Ісав голосно заволав і заплакав.
- ³⁹А у відповідь Ісаак, його батько, сказав йому: Ось, від багатства землі та від небесної роси згори буде твоє житло.
- ⁴⁰Ти житимеш зі свого меча і служитимеш своєму братові. Але буде й так, що колись зламаєш і скинеш його ярмо зі своєї шиї.
- ⁴¹І став ворогувати Ісав з Яковом — через благословення, яким його поблагословив його батько. А про себе Ісав сказав: Хай пройдуть дні жалоби за моїм батьком, і тоді я вб'ю мого брата Якова.
- ⁴²Та Ревеці передали слова її старшого сина Ісава. Тож вона, пославши, покликала свого молодшого сина Якова, та й сказала йому: Ось твій брат Ісав погрожує вбити тебе.
- ⁴³Тому тепер, сину, послухай мого голосу: піднявшись, втікай до Месопотамії, до мого брата Лавана, у Харан.
- ⁴⁴І поживи з ним деякий час, поки не пройде лють
- ⁴⁵і гнів твого брата на тебе, — він забуде те, що ти йому заподіяв! А тоді, пославши, я приведу тебе звідти... Щоби часом за один день не залишилася я без дітей — без вас обох.

⁴⁶А Ісаакові Ревека сказала: Набридло мені життя через дочок Хетових синів. Якщо візьме Яків дружину з дочок цієї землі, — то навіщо мені жити?

Буття 28

¹Тож Ісаак, покликавши Якова, поблагословив його і наказав йому, кажучи: Не бери дружини з дочок ханаанських;

²уставай та йди в Месопотамію, до дому Ватуїла, батька твоєї матері, і звідти візьми собі дружину з дочок Лавана, брата твоєї матері.

³А мій Бог поблагословить тебе, зробить тебе великим і розмножить тебе, — і ти станеш громадою народів.

⁴Нехай Він дасть тобі благословення мого батька Авраама, тобі й твоєму потомству після тебе, щоб успадкувати землю, в якій перебуваєш, котру Бог дав Авраамові.

⁵І відіслав Ісаак Якова, і той пішов у Месопотамію, до Лавана, сина Ватуїла-сирійця, брата Ревеки, матері Якова й Ісава.

⁶Ісав побачив, що Ісаак поблагословив Якова, і той відійшов до сирійської Месопотамії, щоб узяти звідти собі дружину, і коли благословляв його, то повелів, кажучи: Не бери дружини з дочок ханаанських,

⁷і що Яків послухав свого батька та свою матір і пішов у Месопотамію.

⁸Тож побачив Ісав, що дочки ханаанські недобрі в очах його батька Ісаака,

⁹і пішов Ісав до Ізмаїла, і взяв собі за жінку Маелет — дочку Ізмаїла, Авраамового сина, Наваїотову сестру, додатково до своїх жінок.

¹⁰І вирушив Яків від Криниці клятви, і попрямував до Харана.

¹¹Він знайшов місце і заночував там, бо зайшло сонце. Він узяв з того місця камінь, поклав собі під голову і провів ніч у тій місцевості.

¹²Він мав сон: ось драбина, що стояла на землі, а її верх сягав аж до неба, і Божі ангели піднімалися й спускалися по ній.

¹³А Господь став на неї і промовив: Я — Господь, Бог твого батька Авраама, і Бог Ісаака; не бійся: землю, на якій ти спиш, дам її тобі та твоїм нащадкам.

¹⁴А твоїх нащадків буде як земного піску; і поширяться на захід, на південь, на північ і на схід; і в тобі, і у твоїх нащадках будуть благословенні всі племена землі.

¹⁵Ось Я з тобою — оберігатиму тебе на кожній дорозі, куди лише підеш; і поверну тебе в цю землю, бо Я не залишу тебе, аж доки не виконаю всього, що Я тобі сказав.

¹⁶І прокинувся Яків від свого сну, та й сказав: Є Господь на цьому місці, а я й не знав.

¹⁷Його охопив страх, і він сказав: Яке страшне це місце! Це ж ніщо інше, як Дім Божий! Це небесні брами!

¹⁸Яків устав вранці, узяв камінь, який там поклав був собі під голову, і поставив його як стовп, і полив олією на нього зверху.

¹⁹І назвав Яків те місце «Дім Божий» ; раніше назва міста була Уламлуз.

²⁰І звернувся Яків у молитві, промовляючи: Якщо Господь Бог буде зі мною і оберігатиме мене на цій дорозі, котрою я йду, і дасть мені хліба їсти та вбрання зодягнутися,

²¹і здоровим поверне мене до дому мого батька, то Господь буде мені Богом,

²²і цей камінь, якого я поставив як стовп, буде мені Божим домом, і з усього, що тільки даси мені, — дам Тобі з того десятину!

Буття 29

¹Підвівшись на ноги, Яків пішов до краю на схід, до Лавана, сина Ватуїла-сирійця, брата Ревеки, матері Якова й Ісава.

²Він поглянув, — і ось у долині криниця, а там — три отари овець, які відпочивали біля неї, бо з тієї криниці напували стада. А на отворі криниці був великий камінь.

³Збиралися там усі стада. І відкочували камінь від отвору криниці, напували овець і клали камінь на отвір криниці — на своє місце.

⁴Яків запитав їх: Брати, звідки ви? Вони ж промовили: Ми з Харана.

⁵Чи знаєте Лавана — Нахорового сина? — запитав їх. Вони ж відповіли: Знаємо.

⁶А він запитав їх: Чи здоровий? Вони ж сказали: Здоровий. Ось і Рахиль, його дочка, йде з вівцями.

⁷А Яків сказав: Ще дня багато і не пора збирати худобу; дайте пити вівцям та йдіть пасти.

⁸Вони ж відповіли: Не можемо, доки не зберуться всі пастухи та не відкотять камінь від отвору криниці — тоді напоїмо овець.

⁹Ще коли він розмовляв з ними, Рахиль, Лаванова дочка, проходила з вівцями свого батька; вона пасла овець свого батька.

¹⁰Сталося ж: як побачив Яків Рахиль, дочку Лавана, брата своєї матері, та овець Лавана, брата своєї матері, — тоді підійшов Яків, відкотив камінь від отвору криниці й напоїв овець Лавана, брата своєї матері.

¹¹Яків поцілував Рахиль і, голосно вигукнувши, заплакав.

¹²І розповів Рахилі, що він племінник її батька — син Ревеки, а та, побігши, передала ці слова своєму батькові.

- 13**Сталося ж: як почув Лаван ім'я Якова, сина своєї сестри, вибіг йому назустріч, обнявши його, поцілував і ввів його до своєї хати. І той докладно розповів Лаванові про всі ці події.
- 14**А Лаван сказав йому: Ти є з моїх кісток і з мого тіла. І Яків перебував у нього місяць.
- 15**Сказав Лаван Якову: Хіба працюватимеш мені задарма, тому що ти мій родич? Скажи мені, скільки тобі платити.
- 16**У Лавана було дві дочки: ім'я старшої — Лія, ім'я молодшої — Рахиль.
- 17**Лія мала хворі очі, а Рахиль була гарна на вигляд і прекрасна обличчям.
- 18**І Яків покохав Рахиль, тож сказав: Працюватиму в тебе сім років за Рахиль, твою молодшу дочку.
- 19**А Лаван йому сказав: Мені краще віддати її за тебе, ніж дати її за іншого чоловіка. Живи в мене.
- 20**І працював Яків за Рахиль сім років, та вони видалися йому, наче декілька днів, оскільки він її кохав.
- 21**Тоді Яків сказав Лаванові: Дай мою дружину, щоб я до неї ввійшов, адже закінчилися мої дні.
- 22**Тож зібрав Лаван усіх чоловіків місцевості, та й зробив весілля.
- 23**А коли настав вечір, Лаван, узявши свою дочку Лію, ввів її до Якова, і Яків зійшовся з нею.
- 24**Своїй дочці Лії Лаван дав рабиню Зелфу, щоби була їй за служницю.
- 25**Вранці ж виявилось, що то була Лія. Тож Яків сказав Лаванові: Чому ти таке мені вчинив? Хіба не за Рахиль я працював на тебе? Чому ти мене обманув?
- 26**А Лаван відповів: У нашій місцевості так не заведено, щоб віддавати молодшу раніше від старшої.
- 27**Коли ж закінчиться тиждень із нею, то віддам тобі ще й ту — за працю, яку виконуватимеш у мене ще наступних сім років.
- 28**Яків так і зробив. А закінчився тиждень цієї, і Лаван дав йому свою дочку Рахиль за дружину.
- 29**Своїй дочці Рахилі Лаван дав Валу, свою рабиню, щоби була їй за служницю.
- 30**І ввійшов до Рахилі, і покохав Рахиль більше, ніж Лію. І працював у нього ще наступних сім років.
- 31**Та Господь побачив, що зненавиджена Лія, і відкрив її лоно. А Рахиль залишалася неплодною.
- 32**Лія завагітніла і народила Якову сина; вона дала йому ім'я — Рувим, кажучи: Бо побачив Господь моє приниження; тепер мене любитиме мій чоловік!

³³І знову завагітніла Лія, і народила Якову другого сина, і сказала: Господь почув, що я зненавиджена, і дав мені й цього; вона дала йому ім'я — Симеон .

³⁴І знову завагітніла, і народила сина, і сказала: Тепер буде мій чоловік зі мною, бо я народила йому трьох синів, тому й дано йому ім'я — Левій .

³⁵І знову завагітніла, народила сина, і сказала: Цього разу ось ще прославлятиму Господа; тому й дала йому ім'я — Юда . І перестала народжувати.

Буття 30

¹Побачила ж Рахиль, що не народила дитини Якову, і сповнилася заздрощів Рахиль до своєї сестри, і промовила до Якова: Дай мені дітей! Якщо ж ні — я помру!

²Тоді Яків обурився на Рахиль і сказав: Хіба ж я замість Бога, Який позбавив тебе плоду лона?

³А вона сказала Якову: Ось моя рабиня Вала; увійди до неї, — і народить на мої коліна, тож матиму і я дітей від неї.

⁴І вона дала йому свою рабиню Валу — за дружину, і Яків увійшов до неї.

⁵Вала, рабиня Рахилі, завагітніла й народила Якову сина.

⁶І сказала Рахиль: Бог присудив на мою користь, і почув мій голос, і дав мені сина. Тому-то й дала йому ім'я — Дан .

⁷І завагітніла знову Вала, рабиня Рахилі, і народила другого сина Якову.

⁸І сказала Рахиль: Підтримав мене Бог: я змагалася з моєю сестрою — і перемогла. Тож дала йому ім'я — Нефталім .

⁹Побачила ж Лія, що перестала народжувати, і взяла свою рабиню Зелфу, і дала її Якову за дружину.

¹⁰Яків увійшов до неї — і Зелфа, Ліїна рабиня, завагітніла і народила Якову сина.

¹¹Тож сказала Лія: Яке щастя! І вона дала йому ім'я — Гад .

¹²І ще завагітніла Зелфа, Ліїна рабиня, і знову народила Якову — другого сина.

¹³А Лія сказала: Я щаслива, бо жінки називатимуть мене блаженною. І дала йому ім'я — Асир .

¹⁴Якось вийшов Рувим у дні жнив пшениці й знайшов у полі мандрагорові яблука; він приніс їх своїй матері Лії. А Рахиль сказала Лії: Дай мені мандрагорових яблук твого сина.

¹⁵Та Лія сказала: Хіба не досить тобі того, що ти забрала мого чоловіка? Невже ще й мандрагорові яблука мого сина забереш? А Рахиль відповіла: Гарзд, нехай за мандрагорові яблука твого сина цієї ночі він спить з тобою.

- 16** Прийшов же Яків увечері з поля, а Лія вийшла йому назустріч, та й сказала: Сьогодні заходь до мене, бо я найняла тебе за мандрагорові яблука мого сина. Тож тієї ночі він спав з нею.
- 17** І Бог вислухав Лію, і вона завагітніла, і народила Якову п'ятого сина.
- 18** І сказала Лія: Бог винагородив мене за те, що я дала мою рабиню своєму чоловікові. І дала йому ім'я — Іссахар, тобто Винагорода.
- 19** І знову завагітніла Лія, і народила Якову шостого сина.
- 20** І сказала Лія: Обдарував мене Бог чудовим даром. Саме тепер вибере мене мій чоловік, бо я народила йому шістьох синів. І дала йому ім'я — Завулон.
- 21** А після цього народила дочку і дала їй ім'я — Діна.
- 22** Згадав же Бог Рахиль, і Бог вислухав її, і відкрив її лоно.
- 23** Завагітнівши, вона народила Якову сина. І сказала Рахиль: Бог зняв з мене ганьбу;
- 24** і дала йому ім'я — Йосиф, кажучи: Нехай додасть мені Бог іншого сина.
- 25** Сталося ж: коли народила Рахиль Йосифа, то Яків сказав Лаванові: Відпусти мене, щоб я відійшов у свою місцевість і до свого краю.
- 26** Віддай моїх дружин і дітей, задля яких я на тебе працював, щоб я пішов. Бо ти знаєш ту примусову роботу, котру я відробив тобі.
- 27** А Лаван сказав йому: Якщо я знайшов у тебе ласку... адже через знамення я побачив, що поблагословив мене Бог з твоїм приходом.
- 28** Визнач мені, скільки тобі платити, — і я дам.
- 29** А Яків йому сказав: Ти знаєш, як для тебе я працював, і скільки було твоєї худоби зі мною.
- 30** Адже мало було того, що належало тобі до мого приходу, а стало численним, і поблагословив тебе Господь з моїм прибуттям. А тепер, коли я подбаю за власний дім?
- 31** А Лаван запитав його: Що тобі дати? Не давай мені нічого, — відповів йому Яків, — я знову пастиму і стерегиму твоїх овець, якщо зробиш мені те, що я скажу:
- 32** Сьогодні обійди свою отару й вилучи звідти кожну рябу овечку з-поміж овець і кожну чисто білу та крапчасту тварину між козами. Оце буде моя платня.
- 33** І завтра свідчитиме про мене моя праведність, бо моя платня буде перед тобою; усе, що не крапчасте або чисто біле серед кіз та рябе серед овець, — те мною вкрадене.
- 34** А Лаван йому сказав: Нехай буде за твоїм словом.

- ³⁵І відділив того дня рябих і чисто білих козлів, і всі рябі та чисто білі кози, і все, що мало в собі біле, а все, що серед баранів було рябе, дав у руки своїх синів.
- ³⁶І розділив їх з Яковом відстанню в три дні ходи. Яків же пас ту отару Лавана, яка залишилася.
- ³⁷Взяв собі Яків зеленого галуззя з тополі, з мигдалевого дерева і з платана; нарізав Яків білих пасів, здираючи зелену кору; на галузках появлялося те, що набіло обстругане — полосате.
- ³⁸І поклав палиці, котрі обстругав, у жолоби для води, щоб як вівці прийдуть пити біля палиць, то під час водопою
- ³⁹вівці паруватимуться при галузках. І народжували вівці чисто білих, крапчастих і крапчасто-рябих ягнят.
- ⁴⁰Яків розділив ягнят, а перед вівцями поставив чисто білого барана і також кожне крапчасте з ягнят. І відділив собі отари окремо — не змішував їх з вівцями Лавана.
- ⁴¹Сталося ж, що в час, коли вівці парувалися і зачинали, Яків клав палиці перед вівцями в коритах, щоб вони парувалися перед палицями.
- ⁴²А коли вівці дали приплід, — палиць вже не клав. Тож непозначені належали Лаванові, а позначені — Якову.
- ⁴³І надзвичайно розбагатів той чоловік — і було в нього багато худоби і волів, рабів і рабинь, верблюдів і ослів.

Буття 31

- ¹Якось почув Яків слова Лаванових синів, які говорили: Яків забрав усе, що належало нашому батькові, і з того, що належало нашому батькові, здобув усю цю славу.
- ²І поглянув Яків на Лаванове обличчя: він став не таким до нього, як учора чи три дні тому.
- ³Господь же промовив до Якова: Повернися на землю свого батька і до свого роду, — Я буду з тобою.
- ⁴Тож послав Яків покликати Лію та Рахиль на рівнину, де були отари,
- ⁵та й сказав їм: Бачу я обличчя вашого батька, — він не такий до мене, як учора чи три дні тому. Та Бог мого батька був зі мною.
- ⁶Ви ж самі знаєте, що всіма своїми силами я працював на вашого батька.
- ⁷А ваш батько ошукав мене: змінював мені платню щодо десяти овечок, але Бог не дозволив йому заподіяти мені зло.

⁸Коли скаже так: Рябі будуть твоєю платнею, — то народжуються всі вівці рябими; коли ж скаже: Білі будуть твоєю платнею, — то народжуються всі вівці білими.

⁹Тож Бог забрав усю худобу від вашого батька й дав її мені.

¹⁰І сталося, що коли вівці парувалися, то я побачив їх уві сні на власні очі: ось козли й барани строкаті та рябі й крапчасто-рябі стрибали на овець і кіз.

¹¹І сказав мені Божий ангел уві сні: Якове! Я ж озвався: Що?

¹²А він сказав: Поглянь своїми очима і подивися на козлів і баранів — строкатих, рябих і крапчасто-рябих, — вони скачуть на овець і кіз. Адже Я побачив те, що тобі чинить Лаван.

¹³Я є Бог, Який з'явився тобі на Божому місці, — де ти Мені помазав стовпа й дав Мені обітницю в молитві. Отож, сьогодні встань і вийди із цієї землі та повертайся в землю свого народження, — Я буду з тобою.

¹⁴У відповідь Рахиль і Лія сказали йому: немає нам більше частки чи спадщини в домі нашого батька.

¹⁵Хіба не за чужинок став вважати він нас? Адже продав нас і поглинув, мов страву, наші гроші.

¹⁶Усе багатство і слава, що їх забрав Бог у нашого батька, будуть нам і нашим дітям. Тому роби тепер те, що сказав тобі Бог.

¹⁷Уставши, Яків посадив своїх жінок та своїх дітей на верблюдів,

¹⁸забрав усе своє майно і весь свій посуд, що придбав у Месопотамії, і все, що належало йому, щоб вирушити в Ханаанську землю до свого батька Ісаака.

¹⁹Якось Лаван пішов стригти своїх овець, а Рахиль викрала божків свого батька.

²⁰Яків же втаїв від Лавана-сирійця, не сповістив йому, що відходить геть.

²¹Він утік з усім, що належало йому, перейшов ріку і поспішив до гори Галаад.

²²А на третій день Лаванові-сирійцеві сповістили, що Яків утік.

²³Узявши всіх своїх братів із собою, він гнався слідом за ним сім днів; і наздогнав його на горі Галаад.

²⁴Та вночі Бог прийшов уві сні до Лавана-сирійця і сказав йому: Остерігайся, щоби часом не сказав ти Якову чогось злого!

²⁵І наздогнав Лаван Якова. Яків поставив своє шатро на горі, а Лаван розставив своїх братів під горою Галаад.

²⁶Чому ти так вчинив? — промовив Лаван до Якова. Чому ти таємно втік та ще й обікрав мене, забрав моїх дочок, мов полонених мечем?

²⁷Якби ти мені дав знати, — я відпустив би тебе з радістю, з музикою, тимпанами й гуслами.

- 28** Невже я не удостоївся поцілувати своїх дітей і дочок? Тепер же нерозумно ти вчинив!
- 29** У цей час у моїх руках влада накоїти тобі лиха, але Бог твого батька вчора сказав мені таке: Остерігайся, щоби часом не сказав ти Якову чогось злого!
- 30** Тому тепер іди, бо палко ти забажав піти до дому свого батька. Але чому ти викрав моїх божків?
- 31** У відповідь Яків сказав Лаванові: Я сказав: Щоби часом не забрав ти від мене своїх дочок і все, що в мене є.
- 32** Упізнавай, що є твого в мене, — і забирай. Та він не знайшов у нього нічого. І Яків сказав: У кого тільки знайдеш своїх божків, той не житиме перед нашими братами. Та Яків не знав, що його дружина Рахиль їх викрала.
- 33** Увійшовши в Ліїне житло, Лаван шукав — і не знайшов. Вийшовши з Ліїного житла, шукав і в житлі Якова, і в житлі обох рабинь — і не знайшов. Тож увійшов і до житла Рахилі.
- 34** А Рахиль узяла божків і запхала їх під верблюже сідло, та й сіла на них.
- 35** І сказала своєму батькові: Не обурюйся, володарю, що не можу встати перед тобою, — бо в мене звичайне жіноче. Тож Лаван обшукав усе житло — і не знайшов божків.
- 36** Лють охопила Якова, і він накинувся на Лавана. І відказуючи Лаванові, Яків запитав: Яка моя провина і який мій гріх, що ти за мною гнався
- 37** і обшукав усі мої речі? Що ж ти знайшов з усіх речей свого дому? Поклади тут, перед своїми братами й моїми братами, — і хай розсудять нас обох!
- 38** Я вже двадцять років з тобою. Твої вівці й твої кози не залишалися без ягнят, і баранів із твоєї отари я не їв;
- 39** розшарпаного звіром я тобі не приносив, а сам відшкодував вкрадене вдень і вкрадене вночі.
- 40** Бувало зі мною, що вдень мене палила спека, а вночі — мороз; і сон утікав з моїх очей.
- 41** Уже двадцять років я провів у твоєму домі! Я працював на тебе: чотирнадцять років — за двох твоїх дочок, і шість років — за твоїх овець, а ти міняв мою платню щодо десятиох ягниць.
- 42** Якби не був зі мною Бог мого батька Авраама і страх Ісаака, — сьогодні відіслав би ти мене з нічим. Та Бог побачив моє приниження і важку працю моїх рук, — і докорив тобі вчора.
- 43** А Лаван у відповідь сказав Якову: Дочки — мої дочки, і сини — мої сини, і худоба — моя худоба, і все, що ти бачиш, — належить мені та моїм дочкам. Що сьогодні заподію їм чи їхнім дітям, яких вони народили?

⁴⁴Тому давай тепер складемо заповіт — я і ти; і буде він свідком між мною і тобою. І він сказав йому: Ось немає біля нас нікого, — Бог свідок між мною і тобою.

⁴⁵Взявши камінь, Яків поставив його як стовп.

⁴⁶А своїм братам Яків сказав: Назбирайте каміння. Вони зібрали каміння, і зробили насип; і поїли, і попили там на насипі. І сказав йому Лаван: Ця могила сьогодні свідчить між мною і тобою.

⁴⁷І назвав її Лаван Могилою свідчення. Яків же її назвав: Могила-свідок.

⁴⁸Тож сказав Лаван Якову: Ось ця могила і стовп, котрий я встановив між мною і тобою, — свідчить ця могила і свідчить цей стовп. Через це дано їй назву: Могила свідчить

⁴⁹і Бачення, оскільки сказав: Нехай Бог буде на сторожі між мною і тобою, бо ми розійшлися один з одним.

⁵⁰Якщо скривдиш моїх дочок, якщо візьмеш інших дружин, крім моїх дочок, — гляди ж, немає між нами нікого.

⁵²І якщо я не перейду до тебе, то і ти не перейдеш до мене поза цю могилу і за цей стовп, щоби заподіяти зло, —

⁵³Бог Авраама і Бог Нахора буде нам суддею. І поклявся Яків страхом свого батька Ісаака.

⁵⁴Яків на горі приніс жертву і покликав своїх братів; і їли, і пили, і заночували на горі.

Буття 32

¹Уставши рано, Лаван поцілував своїх дітей та своїх дочок і поблагословив їх. І Лаван, повернувшись, пішов до своєї місцевості.

²А Яків пішов своєю дорогою. Поглянувши, він побачив озброєний Божий полк — його зустріли Божі ангели.

³Коли Яків їх побачив, то сказав: Це — Божий полк. Тож назвав те місце: Полки.

⁴Перед собою Яків послав послів до свого брата Ісава, у землю Сиїр, до місцевості Едом,

⁵і заповів їм, кажучи: Так скажете моему панові Ісавові: Так говорить раб твій Яків: У Лавана жив я і затримався аж дотепер.

⁶І є в мене воли, осли, вівці, раби і рабині; тож послав я сповістити моему панові Ісаву, аби твій слуга знайшов ласку в тебе.

⁷І повернулися послі до Якова, кажучи: Ходили ми до твого брата Ісава. Він іде назустріч тобі, а з ним — чотириста чоловік.

- ⁸І великий страх охопив Якова, і він розгубився. Тож поділив людей, які були з ним, волів і овець на два табори.
- ⁹Якщо прийде Ісав до одного табору, — сказав Яків, — і знищить його, то другий табір врятується.
- ¹⁰Яків промовив: Боже мого батька Авраама і Боже мого батька Ісаака, Господи, Який сказав мені: Повернися в землю свого народження — і зроблю тобі добро!
- ¹¹Достатньо мені всієї справедливості й усієї правди, яку вчинив Ти Своєму рабові. Бо зодним своїм посохом перейшов я цей Йордан, а тепер ось я виріс у два табори.
- ¹²Визволи мене з руки мого брата Ісава, бо я його боюся, щоби часом, прийшовши, не вбив мене й дітей з матір'ю.
- ¹³Ти ж сказав: Багато вчиню тобі добра й зроблю твоїх нащадків — як морський пісок, що не перерахувати через велику кількість.
- ¹⁴Він провів там ту ніч. І взяв дари, котрі приніс, і послав своєму братові Ісаву:
- ¹⁵двісті кіз, двадцять козлів, двісті овець, двадцять баранів,
- ¹⁶тридцять верблюдиць-годувальниць і їхніх верблюденят, сорок волів, десять биків, двадцять ослів і десять осялят.
- ¹⁷Кожне стадо окремо він передав в руки своїх рабів, а своїм рабам сказав: Ідьте попереду мене і зберігайте відстань між стадом і стадом.
- ¹⁸Він звелів першому, кажучи: Якщо тебе зустріне мій брат Ісав і запитає тебе, кажучи: Чий ти і куди йдеш, і чиє це стадо, яке йде перед тобою? —
- ¹⁹ти відповідай: Твого раба Якова; дари послав моєму панові Ісаву, та ось і він сам за нами.
- ²⁰Так звелів він першому, і другому, і третьому, і всім, які йшли за цими стадами, кажучи: Такі слова промовте Ісаву, коли його зустрінете.
- ²¹Ви також скажіть: Ось твій слуга Яків іде за нами! — оскільки він говорив собі: Зроблю лагідним його обличчя дарами, що йдуть перед ним, а потім побачу його в лице, тож, можливо, прийме й мою особу.
- ²²І дари випереджували його особу, — він ту ніч провів у таборі.
- ²³Устав він тієї ночі, взяв обох жінок, обох рабинь, своїх одинадцятьоро дітей і переправив через брід Явок.
- ²⁴І взяв їх, і перевів через струмок, і перепровадив усе, що належало йому.
- ²⁵Тож Яків залишився сам... і якийсь Чоловік боровся з ним до ранку.
- ²⁶Та побачивши, що не здолає його, торкнувся до м'яза його стегна, і затерпнув м'яз стегна Якова, коли Він боровся з ним.

27І сказав йому: Відпусти Мене, бо настав світанок. Той же сказав: Не відпущу Тебе, якщо не поблагословиш мене.

28А Він запитав його: Яке твоє ім'я? Той відповів: Яків.

29Він же відповів йому: Не буде більше ім'я твоє Яків, а Ізраїль буде твоє ім'я, бо ти витримав змагання з Богом і сильний є між людьми.

30А Яків, запитуючи, сказав: Назви мені Своє Ім'я. Чого оце питаєш про Моє Ім'я? — промовив Той, і поблагословив його там.

31І дав Яків назву тому місцю «Образ Божий». Адже я побачив Бога обличчям в обличчя, — сказав він, — та моя душа спаслася.

32І засяло йому сонце, коли проминув Образ Божий. Він кульгав на своє стегно.

33Ось чому ізраїльські сини досі не їдять сухожилля, що затерпло, яке міститься в м'язі стегна, бо Він доторкнувся до сухожилля широкої частини стегна Якова — і воно затерпло.

Буття 33

1Поглянувши, Яків побачив: ось надходить його брат Ісав, а з ним чотириста чоловіків. Тож Яків поділив дітей між Лією, Рахилею та обома невірними;

2і поставив двох невірниць і їхніх синів спереду, далі — Лію та її дітей, а Рахиль і Йосифа — останніми.

3Сам же пройшов і став перед ними. Перш ніж наблизився до свого брата, він сім разів вклонився до землі.

4А Ісав вибіг йому назустріч, обняв, поцілував його і впав йому на шию. Обидва вони заплакали.

5Поглянувши, Ісав побачив жінок і дітей, та й сказав: Хто вони тобі? Той же відповів: Діти, якими Бог виявив милість твоєму рабові.

6І підійшли невірниця та їхні діти, і вклонилися.

7Наблизилася Лія та її діти — також вклонилися, а після цього підійшла Рахиль з Йосифом, і вклонилися.

8А що означають усі ці табори, які я зустрів? — запитав Ісав. Він же відповів: Щоб раб твій знайшов у тебе ласку, пане.

9Та Ісав сказав: Брате, я маю багато; нехай твоє залишається твоїм!

10А Яків промовив: Якщо я знайшов у тебе ласку, то прийми дарунки з моїх рук. Бо ж я побачив твоє обличчя, наче хтось бачить Боже обличчя, — і ти ласкаво прийняв мене.

11Прийми моє благословення, яке я тобі приніс, бо мені Бог виявив милосердя, і в мене є все. Він змушував його, — і той взяв,

¹²І сказав: Рушаймо, підемо навпростець.

¹³Та Яків йому сказав: Пан мій знає, що діти малі, а вівці й корови в мене теляться. Тому, якщо гнатиму їх і один день, то загине вся худоба.

¹⁴Тож нехай мій пан іде попереду слуги, а я буду підкріплятися в дорозі, залежно від складності подорожі, яка переді мною, відповідно до ходи дітей, доки не дійду до мого пана в Сиір.

¹⁵Ісав же сказав: Залишу з тобою декогоз тих людей, які зі мною. Навіщо це? — відповів той. Досить того, що я знайшов у тебе ласку, пане.

¹⁶І повернувся Ісав того дня своєю дорогою до Сиіра.

¹⁷А Яків подався до Наметів. Він поставив собі там житло і зробив загопи для своєї худоби: Тому й назвав те місце — Намети.

¹⁸І коли прийшов Яків до Салима, міста в Сікімах, що в Ханаанській землі, — а прийшов він із сирійської Месопотамії, — то отаборився перед містом.

¹⁹За сто овечок в Емора, Сихемового батька, він купив частину поля і поставив там свій намет.

²⁰Він встановив там жертвник і волав до Бога Ізраїля.

Буття 34

¹А Діна, дочка Лії, яку вона народила Якову, вийшла познайомитися з дочками тієї місцевості.

²І побачив її син Емора Сихем — хорєєць, володар тієї землі; він узяв її і спав з нею, і збезчестив її.

³Та прив'язався він до душі Діни, дочки Якова, і покохав дівчину, і говорив їй згідно з дівочими мріями.

⁴І сказав Сихем Еморіві, своєму батькові, мовлячи: Візьми мені цю дівчину за дружину.

⁵Яків довідався, що син Емора збезчестив його дочку Діну, а сини його були з його худобою на рівнині. Тож поки вони не поприходили, Яків мовчав.

⁶Та Емор, батько Сихема, прийшов до Якова, аби переговорити з ним.

⁷А сини Якова прийшли з пасовиська. Коли почули, то засмутилися чоловіки, і дуже боляче було їм, бо, переспавши з дочкою Якова, вчинив те, що не личить в Ізраїлі, — так не повинно бути!

⁸Та Емор звернувся до них, говорячи: Моєму синові Сихему припала до душі ваша дочка. Тож дайте її йому за дружину.

⁹Порідніться з нами; ваших дочок дайте нам, а наших дочок беріть вашим сином.

- 10**Ось земля широка перед вами, тож живіть у нас. Оселяйтеся, перебувайте в ній і набувайте її у власність.
- 11**А Сихем сказав її батькові та її братам: Нехай знайду я у вас ласку, — і що лише скажете, — ми дамо.
- 12**Призначіть якнайбільший викуп — і, що лише скажете мені, я дам. Але дайте мені цю дівчину за дружину.
- 13**А сини Якова підступно відповіли Сихемові та його батькові Еморові, а говорили до них так, тому що той збезчестив їхню сестру Діну.
- 14**Симеон та Левій, Дініні брати й сини Лії, сказали їм: Не можемо виконати цього прохання — дати нашу сестру чоловікові, який є необрізаний. Адже це для нас ганебно.
- 15**У такому випадку уподібнимося до вас і поселимося у вас, якщо ви станете, як ми: коли кожному з вас, хто чоловічої статі, зробите обрізання.
- 16**І будемо віддавати наших дочок вам, і будемо брати ваших дочок собі за дружин, і оселимося серед вас, і будемо як один народ.
- 17**Коли ж не послухаєте нас щодо обрізання, то заберемо наших дочок і підемо геть.
- 18**Їхні слова сподобалися Еморові й Сихемові, Еморовому синові.
- 19**І юнак не зволікав з виконанням цієї вимоги, бо кохав дочку Якова. Він же був найславніший з усіх у домі його батька.
- 20**Тож Емор і його син Сихем пішли до брами свого міста і звернулися до людей свого міста, кажучи:
- 21**Ці люди миролюбні до нас. Хай поселяються на землі й торгують на ній — ось бо перед ними простора земля. Будемо брати їхніх дочок собі за дружин, а наших дочок віддаватимемо їм.
- 22**Та лише в такому випадку уподібняться нам чоловіки, щоб жити з нами, аби стати одним народом, коли в нас буде обрізаний кожний чоловічої статі, як і вони обрізані.
- 23**І їхні стада, і їхні маєтки, і худоба, — хіба не стануть нашими? Лише в такому випадку уподібнимося їм, і вони поселяться з нами.
- 24**Тож усі, які проходили брамою їхнього міста, прислухалися до Емора та його сина Сихема і зробили обрізання крайньої плоті, — кожний чоловічої статі.
- 25**А на третій день, коли були ще в болі, сталося таке: взяли два сини Якова, Симеон та Левій, Дініні брати, кожний свого меча, безпечно ввійшли в місто і повбивали всіх чоловіків.
- 26**І Емора, і його сина Сихема вбили вістрям меча, а Діну забрали з дому Сихема, та й вийшли.

²⁷Сини Якова перейшли по вбитих і пограбували місто, в якому збезчещено їхню сестру Діну.

²⁸І захопили їхніх овець, їхніх волів і їхніх ослів: усе, що було в місті, і все, що було на рівнині.

²⁹І все, що жило в них, і весь їхній посуд, і їхніх жінок узяли в полон, — тож розграбували все, що було в місті, і все, що було в домах.

³⁰Та Яків сказав Симеонові та Левієві: Ви зробили мене ненависним, так що я став негідником для всіх, хто живе на землі — між ханаанцями та ферезейцями. Я — нечисленний, тож, зібравшись проти мене, поб'ють мене, і вигублений буду я та мій дім.

³¹Вони ж відповіли: А хіба мають вважати розпусницею нашу сестру?

Буття 35

¹Бог промовив до Якова: Устань і піди до місцевості Бетель, там оселися й зроби там жертовника Богові, Який з'явився тобі, коли ти втікав від обличчя свого брата Ісава.

²Тож сказав Яків своєму домові й усім, які були з ним: Усуньте з-поміж себе чужих богів, які є у вас, і очистіться, і змініть ваш одяг.

³Уставайте, підемо до Бетелю, спорудимо там жертовника Богові, Який вислухав мене в день смутку, Котрий був зі мною і зберіг мене в дорозі, якою я йшов.

⁴І вони віддали Якову чужих богів, які були в їхніх руках, і сережки, що в їхніх вухах, і закопав їх Яків під модриною, що в Сікімах, і знищив їх аж до сьогодні.

⁵І вирушив Ізраїль із Сікімів, а Божий страх охопив навколишні міста, — тож не погналися за Ізраїлевими синами.

⁶Яків, — він і весь народ, який був з ним, прийшли до Лузи, котра в Ханаанській землі, що власне і є Бетелем.

⁷Він збудував там жертовника і дав назву місцевості — Бетель, бо, коли він утікав від обличчя свого брата Ісава, там йому з'явився Бог.

⁸І померла Девора — годувальниця Ревеки — нижче Бетелю, під дубом, і дав йому назву: Дуб плачу.

⁹І знову з'явився Бог Якову в Лузі, коли той прийшов з Месопотамії сирійської, і поблагословив його Бог.

¹⁰І сказав йому Бог: Якове, твоє ім'я вже буде не Яків, а Ізраїль буде твоє ім'я.

¹¹Далі Бог сказав йому: Я — твій Бог; зростай і розмножуйся; народи і громади народів постануть з тебе, і царі вийдуть зі стегон твоїх.

¹²Адже земля, яку Я віддав Авраамові й Ісаакові, — це тобі Я її дав, — вона буде твоя. Я дам цю землю твоїм нащадкам після тебе.

- ¹³І Бог з того місця, де говорив з ним, піднявся від нього вгору.
- ¹⁴І поставив Яків стовп на місці, на якому Бог говорив з ним, — кам'яний стовп, і приніс на ньому жертву, і злив на нього олію.
- ¹⁵І назвав Яків місце, там де Бог говорив з ним, — Бетель.
- ¹⁶Вирушив Яків з Бетелю і поставив свій намет неподалік від башти Гадер. Сталося ж: коли наблизився до Хаврати, щоб іти в землю Ефрат, відбулися пологи Рахилі, — тяжкі були її пологи.
- ¹⁷І було, коли вона тяжко народжувала, сказала їй повитуха: Кріпися, бо й цей у тебе син.
- ¹⁸Сталося ж, коли покидала її душа, бо вона вмирала, то дала йому ім'я: Син мого болю . Батько ж назвав його: Веніамин .
- ¹⁹Рахиль померла. Її поховали в дорозі до Ефрата (це Вифлеєм).
- ²⁰І Яків поставив стовп на її могилі. Це могильний стовп Рахилі, який існує до сьогодні.
- ²²Сталося ж, коли поселився Ізраїль у тій землі, то Рувим пішов і ввійшов до Вали — наложниці свого батька. І про це довідався Ізраїль, і йому це видалося злом. Було ж у Якова дванадцять синів.
- ²³Сини Лії: Рувим, первенець Якова, Симеон, Левій, Юда, Іссахар і Завулон.
- ²⁴Сини Рахилі: Йосиф і Веніамин.
- ²⁵Сини Вали, Рахилиної рабині: Дан і Нефталим.
- ²⁶Сини Зелфи, Ліїної рабині: Гад і Асир. Це сини Якова, які народилися в нього в сирійській Месопотамії.
- ²⁷І прийшов Яків до Ісаака, свого батька, у Мамре, до міста на рівнині (це Хеврон) в Ханаанській землі, де жив Авраам та Ісаак.
- ²⁸Було ж днів Ісаака, які прожив, — сто вісімдесят років.
- ²⁹Він відійшов, помер і старцем приєднався до свого роду, у повноті віку. Його поховали Ісав та Яків — його сини.

Буття 36

- ¹Ось родовід Ісава (тобто Едома).
- ²Ісав узяв собі дружин з-поміж дочок ханаанських: Аду, дочку Елона-хета, і Олівему, дочку Ани, сина Севеґона, — евейця;
- ³і Васемату, дочку Ізмаїла, Навайотову сестру.
- ⁴Ада народила Ісавові Еліфаза, а Васемат народила Рагуїла;

- ⁵Олівема ж народила Єуса, Єглома і Корей. Це — сини Ісава, які народилися в нього в Ханаанській землі.
- ⁶Ісав узяв своїх дружин, синів, дочок і всіх людей зі свого дому, усе майно, усю худобу і все, що придбав, і все, що набув у Ханаанській землі, і пішов з Ханаанської землі від обличчя свого брата Якова.
- ⁷Тому що їхнє майно було надто велике, щоб їм жити разом: земля, де вони перебували, не могла вмістити їх через велику кількість їхнього майна.
- ⁸І поселився Ісав на горі Сиїр (Ісав — це Едом).
- ⁹Ось родовід Ісава, прародича едомців, на горі Сиїр, —
- ¹⁰ось імена синів Ісавових: Еліфаз, син Ади, дружини Ісава, і Рагуїл, син Васемати, дружини Ісава.
- ¹¹Були в Еліфаза сини: Теман, Омар, Софар, Готом і Кенез.
- ¹²Тамна ж була наложницею Еліфаза, Ісавового сина; вона народила Еліфазові Амаліка. Це — сини Ади, дружини Ісава.
- ¹³А це сини Рагуїла: Нахот, Заре, Соме і Мозе. Це були сини Васемати, Ісавової дружини.
- ¹⁴А ці були синами Ісавової дружини Олівеми, дочки Ани, Севеґоного сина: вона народила Ісаву Єуса, Єглома і Корей.
- ¹⁵А це — князі, сини Ісава: Сини Еліфаза, первенця Ісава: князь Теман, князь Омар, князь Софар, князь Кенез,
- ¹⁶князь Корей, князь Готом, князь Амалік. Це — князі Еліфаза в Ідумейській землі. Вони — сини Ади.
- ¹⁷А ось сини Рагуїла, Ісавового сина: князь Нахот, князь Заре, князь Соме, князь Мозе. Це — князі Рагуїла в Едомській землі. Вони — сини Васемати, Ісавової дружини.
- ¹⁸А оце сини Олівеми, Ісавової дружини: князь Єус, князь Єглом, князь Корей. Це — князі Олівеми.
- ¹⁹Ось сини Ісавові та їхні князі. Це — сини Едома.
- ²⁰А ось сини Сиїра, хорейця, мешканця тієї землі: Лотан, Совал, Севеґон, Ана,
- ²¹Дисон, Асар і Рісон; це — князі хорейця, сина Сиїра, які в Едомській землі.
- ²²А сини Лотана: Хорі та Еман; сестра ж Лотана — Тамна.
- ²³А ось сини Совалові: Ґолон, Манахат, Ґевил, Соф і Онам.
- ²⁴А це — сини Севеґона: Ає й Онан, — він же Онас, який знайшов Яміна в пустелі, коли пас волів свого батька Севеґона.
- ²⁵А ось Анині діти: Дисон і Анина дочка, Олівема.

- ²⁶А ось сини Дисона: Амада, Асван, Єтран і Харан.
- ²⁷А це — Асарові сини: Валаан, Зукам, Йоикам і Укан.
- ²⁸Це — сини Рісонові: Ос і Арам.
- ²⁹Ось князі Хорея: князь Лотан, князь Совал, князь Севеґон, князь Ана,
- ³⁰князь Дисон, князь Асар, князь Рісон. Це — князі Хорея в їхніх володіннях у Едомській землі.
- ³¹А ось царі, які царювали в Едомі, перш ніж зацарював цар у Ізраїлі.
- ³²Царював у Едомі Вала, син Веора, а назва його міста — Денава.
- ³³Та Вала помер, і зацарював замість нього Йовав, син Зари з Восори.
- ³⁴Помер Йовав, а замість нього зацарював Асом із землі теманців.
- ³⁵І помер Асом, а замість нього зацарював Адад, син Варада, котрий побив Мадіама на рівнині Моава; назва його міста — Гетем.
- ³⁶Помер Адад, а замість нього зацарював Самала з Масеки.
- ³⁷Помер Самала, а замість нього зацарював Саул з Роовота, що біля ріки.
- ³⁸Помер Саул, а замість нього зацарював Валаенон, син Аховора.
- ³⁹Помер Валаенон, Аховорів син, а замість нього зацарював Адад, син Варада; назва його міста — Фогор, а ім'я його дружини — Метевейл: це дочка Матрета, сина Мезоова.
- ⁴⁰А це імена Ісавових князів — за їхніми племенами, в їхніх місцях, в їхніх границях і в їхніх народах: князь Тамна, князь Гола, князь Єстер,
- ⁴¹князь Олівемас, князь Ілас, князь Фінон,
- ⁴²князь Кенез, князь Теман, князь Мазар,
- ⁴³князь Мегедїл, князь Зофоїн. Це — князі Едома в місці свого проживання на землі, яку вони одержали у володіння. Це — Ісав, прабатько едомців.

Буття 37

- ¹Яків оселився на землі, де жив його батько, — в Ханаанській землі.
- ²Ось родовід Якова. Йосиф мав сімнадцять років і, будучи юнаком, пас овець зі своїми братами — із синами Вали та синами Зелфи, дружин свого батька. Йосиф приніс погану вістку своєму батькові Ізраїлеві.
- ³Яків же любив Йосифа більше за всіх своїх синів, бо він був сином його старості, і справив йому барвистий одяг.
- ⁴А його брати, побачивши, що батько любить його більше за всіх своїх синів, зненавиділи його і ні про що не могли з ним спокійно говорити.

- ⁵Якось наснився Йосифові сон, і він розповів його своїм братам:
- ⁶Послухайте той сон, який наснився мені, — сказав їм, —
- ⁷здавалося мені, що ми серед поля в'язали снопи, і мій сніп устав і випростувався; ваші ж снопи, стоячи довкола, поклонилися моєму снопові.
- ⁸А брати сказали йому: Невже ти насправді царюватимеш над нами, невже ти насправді пануватимеш над нами? І ще більше зросла ненависть до нього через його сні та через його розповіді.
- ⁹А він побачив інший сон — та й виклав його своєму батькові й своїм братам: Ось наснився мені інший сон, — сказав він, — наче мені поклонялися сонце, місяць і одинадцять зірок.
- ¹⁰І докорив йому його батько, промовивши до нього: Що це за сон, який наснився тобі? Невже насправді я і твоя мати з твоїми братами прийдемо поклонитися тобі до землі?
- ¹¹Тож його брати сповнилися до нього заздрощами, а батько його зберіг у пам'яті сказане.
- ¹²Якось пішли його брати пасти овець свого батька в Сихем.
- ¹³А Ізраїль сказав Йосифові: Хіба не пасуть твої брати в Сихемі? Іди, посилаю тебе до них. А той відповів йому: Ось я.
- ¹⁴Тож Ізраїль йому сказав: Коли підеш, подивися, чи твої брати і вівці здорові, та й принеси мені вістку. І послав його з Хевронської долини, і той пішов у Сихем.
- ¹⁵І, як він блукав у долині, натрапив на нього чоловік. Тож запитав його чоловік, кажучи: Що шукаєш?
- ¹⁶Він же відповів: Шукаю моїх братів; підкажи мені, де вони пасуть?
- ¹⁷А чоловік йому сказав: Вони відійшли звідси, та я чув, як вони говорили: Підемо в Дотаїм. Тож пішов Йосиф за своїми братами і знайшов їх у Дотаїмі.
- ¹⁸Ті побачили його здалека і, перш ніж він наблизився до них, задумали лихе, — щоб його вбити.
- ¹⁹Тож брати заговорили між собою: Ось іде той сновида.
- ²⁰Тому тепер ходімо, вб'ємо його! Ми вкинемо його в одну з ям і скажемо: Лютий звір загриз його; і побачимо, що буде з його снами.
- ²¹Та Рувим, почувши, вирвав його з їхніх рук і сказав: Не губімо його душі!
- ²²Не проливайте крові, вкиньте його он у ту яму в пустелі та рук не накладайте на нього, — сказав їм Рувим, щоб вирвати його з їхніх рук та повернути його батькові.
- ²³І сталося, коли Йосиф прийшов до своїх братів, то вони здерли з Йосифа барвисте вбрання, яке було на ньому,

- ²⁴і взяли, та й укинули його до ями — у порожній колодязь, в якому не було води.
- ²⁵Вони сіли їсти хліб і, підвівши очі, побачили: ось мандрівники-ізмаїльці йшли з Галаада, а їхні верблюди були нав'ючені пахощами, смолою і миррою. Йшли вони, прямуючи до Єгипту.
- ²⁶Тож Юда сказав своїм братам: Яка нам користь, коли вб'ємо нашого брата і скриємо його кров?
- ²⁷Давайте віддамо його цим ізмаїльцям, а наші руки хай не будуть на ньому, адже він — наш брат, наше тіло! І брати послухали його.
- ²⁸І проходили люди — мадіянці-купці, а бративитягли і вивели Йосифа з ями. Вони віддали Йосифа ізмаїльцям за двадцять золотих, і ті відвели Йосифа в Єгипет.
- ²⁹А Рувим повернувся до ями і не побачив Йосифа в ямі. Він роздер на собі одяг,
- ³⁰повернувся до своїх братів і сказав: Хлопця нема, а я — куди тепер піду?
- ³¹Вони ж взяли Йосифового плаща, зарізали козла і вимазали плаща кров'ю.
- ³²І відіслали барвистого плаща, віднесли своєму батькові, та й сказали: Це ми знайшли, упізнавай, чи це плащ твого сина, чи ні?
- ³³І той упізнав його, і сказав: Це плащ мого сина; лютий звір його загриз, звір викрав Йосифа.
- ³⁴Тож Яків роздер на собі одяг, одягнув мішковину на свої стегна і оплакував свого сина багато днів.
- ³⁵Зібралися ж усі його сини й дочки, — вони прийшли втішити його, але він не бажав утішатися, кажучи: З плачем піду я до мого сина, до аду. Так плакав за ним його батько.
- ³⁶А мадіянці в Єгипті віддали Йосифа Петефрієві, євнухові фараона, — начальникові охорони.

Буття 38

- ¹Сталося ж, що тієї пори пішов Юда від своїх братів і прибув до одного чоловіка, одоламітця, ім'я якому — Ірас.
- ²І побачив там Юда дочку чоловіка-ханаанця, ім'я якої Сава. І взяв її, і ввійшов до неї.
- ³Вона завагітніла й народила сина, і дала йому ім'я Ір.
- ⁴І знову завагітніла, і народила сина, і назвала його Авнаном.
- ⁵Згодом ще народила сина і дала йому ім'я — Силом. Вона ж перебувала в Хасві, коли їх народжувала.
- ⁶І взяв Юда дружину для Іра, свого первенця, ім'я якої Тамара.

- ⁷Та Ір, Юдин первенець, був лихий перед Господом, — і Бог його вбив.
- ⁸Тож Юда сказав Авнанові: Увійди до дружини свого померлого брата і одружися з нею, — подбай, щоб у твого брата були нащадки.
- ⁹Та Авнан зрозумів, що нащадки будуть не його. І сталося, коли він сходився з дружиною свого брата, то випускав сім'яна землю, щоб не дати нащадка своєму братові.
- ¹⁰І перед Богом поганим було, що таке той вчинив, — і Він убив і цього.
- ¹¹Тож Юда сказав своїй невістці Тамарі: Залишайся вдовою в домі свого батька, поки не підросте мій син Силом! — бо сказав: Щоби часом не помер і цей, як і його брати. Відійшла Тамара і оселилася в домі свого батька.
- ¹²Сповнилися дні — і померла Сава, Юдина дружина. І коли утішився, пішов Юда — сам та його пастух Ірас, подоламітець, — в Тамну, до тих, які стригли його овець.
- ¹³І сповістили його невістці Тамарі, кажучи: Ось твій тесть іде в Тамну стригти своїх овець.
- ¹⁴І скинувши із себе одяг удови, вона накинула намітку, прикрасилася і сіла біля брами Енана, що по дорозі до Тамни, оскільки знала, що Силом виріс, та він не віддав йому її за дружину.
- ¹⁵А Юда, побачивши її, подумав, що вона повія, бо вона накрила своє обличчя, і він не впізнав її.
- ¹⁶Він завернув до неї з дороги і сказав їй: Дозволь мені ввійти до тебе, — оскільки не впізнав, що це його невістка. А вона сказала: Що мені даси, як увійдеш до мене?
- ¹⁷Він же відповів: Я пришлю тобі зі стада козеня. Вона ж сказала: На умові, що даси заставу, доки не пришлеш.
- ¹⁸Він же сказав: Яку дати тобі заставу? Вона ж відповіла: Твій перстень, ланцюжок з печаткою і посох, що у твоїй руці. Він дав їй і ввійшов до неї, і та завагітніла від нього.
- ¹⁹І, вставши, вона відійшла, скинула із себе намітку і зодяглася в одяг свого вдівства.
- ²⁰А Юда, щоб забрати заставу в жінки, послав козеня через свого пастуха-одоламійця, однак той не знайшов її.
- ²¹Тож запитав чоловіків, які з тої місцевості: Де та повія, котра була в Енані при дорозі? Вони відповіли: Не було тут повії!
- ²²Тож він повернувся до Юди і сказав: Не знайшов я її, і чоловіки на місці кажуть, що там немає повії.

²³А Юда сказав: Нехай має те, але щоби часом нас не висміяли. Я ж послав це козеня, та ти її не знайшов.

²⁴Сталося ж, що через три місяці Юді сповістили, стверджуючи: Упала в блуд твоя невістка Тамара й ось завагітніла через розпусту. А Юда сказав: Виведіть її — і нехай буде спалена.

²⁵Коли ж її вели, вона послала до свого тестя, кажучи: Я завагітніла від чоловіка, кому належить оце. Упізнавай, — сказала вона, — чий це перстень, ланцюжок з печаткою і цей посох!

²⁶Юда впізнав і сказав: Тамара виявилася праведнішою за мене, оскільки я не дав її моєму синові Силомові. Та вже більше не сходився з нею.

²⁷Сталося ж, коли почалися пологи, виявилось, що в її лоні були близнята.

²⁸І сталося, що під час її родів один з них висунув руку. Тож повитуха взяла, та й пов'язала на його ручку червону нитку, кажучи: Цей вийде першим.

²⁹Та коли втягнув ручку назад, то відразу ж вийшов його брат. А вона сказала: Як же ти прорвав перепону? І вона дала йому ім'я — Фарес .

³⁰І після цього вийшов його брат, який мав на своїй руці червону нитку. І вона дала йому ім'я — Зара .

Буття 39

¹А Йосифа привели до Єгипту. І купив його з рук ізмаїльців, які привели його туди, Петефрій — євнух фараона, начальник охорони, чоловік-єгиптянин.

²Та Господь був з Йосифом. Він був людиною здібною і перебував у домі біля пана-єгиптянина.

³Його пан знав, що Господь з ним, і що б він не робив, — Господь виводить на добре.

⁴І знайшов Йосиф ласку у свого пана, бо догоджав йому, і той настановив його над своїм домом, і все, що мав, він віддав у руки Йосифа.

⁵Сталося ж після того, як поставив його над своїм домом, і над усім, що було в нього, — поблагословив Господь дім єгиптянина задля Йосифа, і Господнє благословення було на всьому його маєтку, у домі та на полі.

⁶І все, що належало йому, він передав у руки Йосифа й нічого не знав про своє, хіба що про хліб, який сам їв. А Йосиф був гарної будови і дуже вродливий з обличчя.

⁷І сталося після цих подій, що дружина його пана кинула свій погляд на Йосифа і сказала: Переспи зі мною.

⁸Він же не захотів і сказав дружині свого пана: Якщо мій пан завдяки мені про ніщо у своєму домі не знає, а все, що належить йому, передав у мої руки,

⁹і в цьому домі немає більшого від мене, і не заборонено мені нічого, крім тебе, бо ти — його дружина, — то як зроблю цей поганий учинок і згрішу перед Богом?

¹⁰І хоч вона день у день говорила Йосифові, щоб лягти з нею і щоби зійтися з нею, та він її не слухав.

¹¹Сталося ж, що одного з таких днів Йосиф увійшов до будинку виконувати свої справи, а всередині не було нікого з прислуги,

¹²вона схопила його за одяг, наполягаючи: Ляж зі мною! Та він утік, залишивши одяг у її руках, і вибіг надвір.

¹³І сталося: коли вона побачила, що він залишив свій одяг у її руках і втік, і вибіг надвір,

¹⁴то покликала тих, які були в домі, і сказала їм, стверджуючи: Дивіться, привів нам раба-єврея, щоб насміхався з нас! Він увійшов до мене, кажучи: Переспи зі мною, — та я закричала гучним голосом.

¹⁵Коли ж він почув, що я зняла галас і закричала, то залишив свій одяг у мене, утік і вибіг надвір.

¹⁶Вона залишила одяг при собі, доки не прийшов пан до свого дому.

¹⁷До нього вона заговорила цими ж словами, кажучи: Увійшов до мене раб-єврей, якого ти привів до нас, аби поглузувати з мене, і сказав мені: Пересплю з тобою.

¹⁸А коли він почув, що я зняла галас і закричала, то залишив свій одяг у мене, утік і вибіг надвір.

¹⁹Сталося ж: коли його пан почув слова своєї дружини, які сказала йому, промовляючи: Так учинив мені твій раб, — то запалав гнівом.

²⁰І володар, взявши Йосифа, кинув його до в'язниці — до того місця, де в тій в'язниці тримали в'язнів царя.

²¹Та Господь був з Йосифом і злив на нього милість, і дарував йому ласку перед начальником в'язниці;

²²і начальник в'язниці передав в'язницю та всіх ув'язнених, які були у в'язниці, і все, що там відбувалося, — в руки Йосифа.

²³Начальник в'язниці не вникав у жодну справу, оскільки все було в руках Йосифа, бо Господь був з ним, і все, що він чинив, Господь добре скеровував його руками.

Буття 40

¹Сталося ж, що після цих подій головний виночерпій єгипетського царя і головний пекар провинилися перед своїм володарем, царем єгипетським.

²І розгнівався фараон на обох своїх євнухів — на головного виночерпія та на головного пекаря.

- ³І кинув їх до в'язниці при начальникові тюрми, — в те місце в'язниці, куди посадили і Йосифа.
- ⁴А начальник в'язниці передав їх Йосифові, і той обслуговував їх. Деякий час вони перебували у в'язниці.
- ⁵І обидва побачили сон — кожний свій сон — в одну ніч кожний мав своє видіння уві сні — головний виночерпій та головний пекар, які були в царя Єгипту, котрі перебували у в'язниці.
- ⁶Якось Йосиф увійшов до них вранці і побачив їх: вони були стурбовані.
- ⁷Тож запитав фараонових євнухів, які разом з ним були у в'язниці його пана, кажучи: Чому сьогодні ваші обличчя сумні?
- ⁸Вони ж йому відповіли: Ми бачили сон — і немає нікого, хто би його міг пояснити. Та Йосиф сказав їм: Хіба не від Бога їх пояснення? Тож розкажіть мені.
- ⁹І головний виночерпій розповів Йосифові свій сон, і сказав: У моєму сні переді мною була виноградна лоза.
- ¹⁰У виноградної ж лози — три галузки; розрісшись, вона видала китиці — дозрілі грона винограду.
- ¹¹А в моїй руці була фараонова чаша. Я взяв виноград і вичавив його в чашу, і дав чашу в руки фараона.
- ¹²А Йосиф сказав йому: Ось його пояснення: три галузки — це три дні.
- ¹³Ще три дні — і фараон згадає твою посаду, і знову поставить тебе головним виночерпієм, і ти даватимеш чашу фараонові в його руки, — згідно з твоїм попереднім становищем, коли ти був виночерпієм.
- ¹⁴Але, коли тобі стане добре, згадай собі й мене; і вчиниш мені милість: згадаєш про мене перед фараоном і виведеш мене із цієї в'язниці.
- ¹⁵Бо мене справді викрадено із землі євреїв, та й тут я не скоїв нічого, проте мене вкинули до цієї ями.
- ¹⁶Головний пекар побачив, що він правильно пояснив, і сказав Йосифові: І я бачив сон; мені здалося, що три кошики хлібовиробів ніс я на своїй голові.
- ¹⁷У верхньому кошику — різні види пекарських виробів, котрі цар-фараон їсть, а небесні птахи дзьобали їх з кошика, що на моїй голові.
- ¹⁸У відповідь Йосиф промовив до нього: Ось його пояснення: три кошики — це три дні.
- ¹⁹Ще три дні — і тобі фараон зітне твою голову, і повісить тебе на дереві, і небесні птахи з тебе дзьобатимуть твоє тіло.

²⁰Сталося ж: третього дня був день народження фараона, і він робив бенкет для всіх своїх слуг. І згадав посаду головного виночерпця і посаду головного пекаря серед своїх слуг.

²¹І він відновив головного виночерпця на його посаді, і той давав у руки фараона чашу,

²²а головного пекаря повісив, як і пояснив їм Йосиф.

²³Та головний виночерпій не згадав про Йосифа, оскільки забув про нього.

Буття 41

¹І сталося, що через два роки часу фараон побачив сон. Здавалося йому, що він стоїть біля ріки,

²і ось, наче з ріки вийшло сім корів, гарних на вигляд і добірних тілом, і паслися в очереті.

³А слідом за ними вийшли з ріки інших сім корів — жалюгідні на вигляд і виснажені тілом — і паслися з коровами на березі ріки.

⁴І сім жалюгідних та виснажених тілом корів з'їли сімох добірних, гарних на вигляд корів. І фараон прокинувся.

⁵І вдруге побачив сон: ось сім колосків виростили з одного стебла — добірні й гарні;

⁶аж ось інших сім колосків — тонких та спалених суховієм — виростили після них;

⁷і сім тонких та спалених суховієм колосків поглинули сім добірних, повних колосків. Фараон прокинувся — то був сон.

⁸А вранці сталося таке: його душа стривожилася, і він послав, щоби покликали всіх віщунів Єгипту і всіх його мудреців. Фараон розповів їм сон, але не було нікого, хто б його міг пояснити фараонові.

⁹Та до фараона звернувся головний виночерпій, кажучи: Я пригадую собі сьогодні свій гріх.

¹⁰Якось фараон розгнівався на своїх слуг і вкинув нас до в'язниці в тюрмі начальника в'язниці, — мене та головного пекаря.

¹¹Однієї ночі ми бачили сон, я і він, — кожний бачив свій власний сон.

¹²Був же там з нами молодий єврей, раб начальника в'язниці, і ми розповіли сни йому, а він їх нам пояснив.

¹³І сталося: так, як нам пояснив, — отак і збулося: мене відновили на моїй посаді, а того повісили.

¹⁴Тоді фараон послав покликати Йосифа, і його вивели з в'язниці. Його підстригли, змінили його одяг, і він пішов до фараона.

- 15** А фараон сказав Йосифові: Я бачив сон і немає нікого, хто би його міг пояснити. Та я чув, що про тебе кажуть, ніби ти, почувши сни, можеш їх пояснити.
- 16** У відповідь Йосиф сказав фараонові: Без Бога не сповіститься фараонові спасіння.
- 17** А фараон промовив до Йосифа, кажучи: У моєму сні мені здалося, що я стояв на березі ріки,
- 18** і наче з ріки вийшло сім корів, гарних на вигляд і добірних тілом, і паслися в очереті.
- 19** Аж ось за ними вийшли з ріки інших сім корів — нещасних і жалюгідних на вигляд та виснажених тілом, — гірших за них я не бачив в усій Єгипетській землі.
- 20** І сім жалюгідних і худих корів з'їли сімох перших — гарних і добірних корів.
- 21** І попали ті в їхнє черево, але не було помітно, що потрапили в їхнє черево, бо вигляд у них залишився таким жалюгідним, як і на початку. Я прокинувся — та згодом заснув.
- 22** І знову побачив я у своєму сні, наче сім колосків вирости з одного стебла — повні та гарні.
- 23** А після них вирости інші сім колосків, тонкі та спалені суховієм.
- 24** І сім тонких та спалених суховієм колосків поглинули сім гарних та повних колосків. Отже, я розповів сон віщунам — та не було нікого, хто пояснив би його мені.
- 25** І сказав Йосиф фараонові: сон фараона — один. Бог показав фараонові те, що Він чинить.
- 26** Сім гарних корів — це сім років, і сім гарних колосків — також сім років. Сон фараона — один.
- 27** І сім худих корів, які виходили після них, — є сім років, і сім тонких та спалених суховієм колосків — це сім років голоду.
- 28** Це саме те, про що я сказав фараонові: Бог показав фараонові те, що Він чинить.
- 29** Ось надходять сім років великого достатку в усій Єгипетській землі.
- 30** А після цього настане сім років голоду, і в усій Єгипетській землі забудуть про достаток, і голод спустошить землю.
- 31** І не буде видно достатку на землі через голод, що настане після цього, бо він буде дуже тяжкий.
- 32** А повторився сон фараонові двічі тому, щонеодмінно здійсниться сказане Богом, і Бог не забариться з його виконанням.
- 33** Тому підшукай тепер мудрого й розумного чоловіка і постав його над Єгипетською землею.

- ³⁴Тож нехай так зробить фараон: нехай настановить на землі місцевих правителів, і хай збирають п'яту частину всього врожаю на Єгипетській землі за сім років достатку,
- ³⁵і хай зберуть усі запаси їжі за цих сім сприятливих років, що надходять; нехай буде зібране зерно в розпорядження фараона. І ці запаси їжі хай зберігаються в містах.
- ³⁶І буде зроблено запас їжі в краю на сім років голоду, які настануть у Єгипетській землі, і не загине край від голоду.
- ³⁷Сподобалися ці слова фараонові й усім його слугам.
- ³⁸І фараон сказав усім своїм слугам: Чи знайдемо таку людину, яка має в собі Божого Духа?
- ³⁹Тож фараон сказав Йосифові: Оскільки Бог показав усе це тобі, то немає людини мудрішої та розумнішої за тебе.
- ⁴⁰Ти будеш над моїм домом, і слів твоїх уст буде слухатися весь мій народ. Тільки престолом я буду вищий за тебе.
- ⁴¹Ось, сьогодні, — сказав фараон Йосифові, — ставлю тебе над усією Єгипетською землею.
- ⁴²І, знявши перстень зі своєї руки, фараон заклав його Йосифові на руку й одягнув його в червоний одяг, а золотий ланцюжок одягнув йому на шию.
- ⁴³Він посадив його на свою другу колісницю, а вісник виголошував перед ним; і він поставив його над усією Єгипетською землею.
- ⁴⁴І сказав фараон Йосифові: Я — фараон! Без тебе ніхто не поворухне своєю рукою в усій Єгипетській землі.
- ⁴⁵І дав фараон Йосифові ім'я Псонтмфаних, а за дружину дав йому Асенету, дочку Петефрія, жерця міста Сонця.
- ⁴⁶Йосифові ж було тридцять років, коли постав перед фараоном, царем Єгипту. Відійшов же Йосиф від присутності фараона і пройшов усю Єгипетську землю.
- ⁴⁷І впродовж семи років достатку земля давала щедро родила;
- ⁴⁸і Йосиф зібрав усі запаси їжі за сім років, коли був достаток у Єгипетському краю, і склав припаси в містах; у кожному місті він склав запаси полів, які були довкола нього.
- ⁴⁹І зібрав Йосиф зерна — як морського піску: так багато, що не можна було поррахувати, бо не було числа.
- ⁵⁰До того, як настали сім років голоду, у Йосифа було двоє синів, яких народила йому Асенет — дочка Пентефрія, жерця міста Сонця.
- ⁵¹Первенцеві Йосиф дав ім'я Манасія, бо сказав: Бог дав мені забути весь мій біль і все, що пов'язане з моїм батьком.

- ⁵²Ім'я ж другому дав Єфрем, бо сказав: Розмножив мене Бог у землі моєї неволі.
- ⁵³Та сім років достатку, що були в Єгипетській землі, минули
- ⁵⁴і почалися сім років голоду — як і казав Йосиф. І настав голод по всьому краю, а в усій Єгипетській землі був хліб.
- ⁵⁵Та почався голод і по всій Єгипетській землі, тож народ заволав до фараона про хліб. А фараон сказав усім єгиптянам: Ідіть до Йосипа, і що лише скаже вам, — зробіть.
- ⁵⁶І голод був по всій землі. А Йосип відчинив усі зерносклади і продавав усім єгиптянам;
- ⁵⁷і з усіх країн поприходили до Єгипту купувати в Йосипа, бо голод запанував по всій землі.

Буття 42

- ¹Яків, побачивши, що в Єгипті йде продаж, сказав своїм синам: Чому ви нічого не робите?
- ²Ось, я почув, що в Єгипті є пшениця. Сходіть туди й купіть нам трохи хліба, щоб ми вижили та не повмирали.
- ³І десять Йосифових братів пішли купити в Єгипті пшениці.
- ⁴Та Веніамина, Йосифового брата, не відпустив з його братами, бо сказав: Щоби часом не скоїлося з ним нещастя.
- ⁵Тож сини Ізраїля прийшли разом з іншими, які прибули для закупівлі, оскільки в Ханаанській землі був голод.
- ⁶А Йосиф був володарем краю; він продавав усьому народові землі. Прийшовши, Йосифові брати вклонилися йому обличчям до землі.
- ⁷Йосиф, побачивши своїх братів, упізнав їх, та тримався на віддалі від них і говорив з ними суворо. Він запитав їх: Звідкіля ви прийшли? Вони ж сказали: З Ханаанської землі, щоб купити їжі.
- ⁸Тож Йосиф упізнав своїх братів, а вони його не впізнали.
- ⁹І пригадав Йосиф сни, які він бачив, і сказав їм: Ви — шпигуни, ви прийшли розвідати дороги краю.
- ¹⁰Вони ж відповіли: Ні, пане, ми, твої раби, прийшли купити хліба.
- ¹¹Усі ми — сини одного чоловіка; ми мирні! Твої раби — не шпигуни!
- ¹²Та він сказав їм: Ні, ви таки прийшли, щоб вивідати дороги краю.
- ¹³Вони ж сказали: Ми — твої раби, нас дванадцять братів у Ханаанській землі; і ось молодший сьогодні з нашим батьком, а ще одного немає.

- 14**Промовив до них Йосиф: Як я вам сказав — так воно і є; стверджую, що ви — шпигуни!
- 15**Цим ви і виявитесь! Клянусь здоров'ям фараона: не вийдете ви звідси, доки ваш молодший брат не прибуде сюди!
- 16**Пошліть одного з-поміж вас і приведіть вашого брата; ви ж — чекайте, доки не будуть доведені ваші слова, — кажете правду чи ні. Якщо ні, то клянусь здоров'ям фараона, що ви — шпигуни.
- 17**І вкинув їх до в'язниці на три дні.
- 18**А третього дня їм сказав: Зробіть так — і житимете, адже я боюся Бога.
- 19**Якщо ви мирні, нехай один з ваших братів залишиться у в'язниці, ви ж ідіть і віднесіть куплену вами пшеницю,
- 20**а вашого молодшого брата приведіть до мене, і ваші слова підтвердяться. Якщо ж ні — помрете. Вони так і зробили.
- 21**І говорили брати між собою: Так, дійсно, ми грішні щодо нашого брата, бо знехтували ми біль його душі, коли благав нас, і не вислухали ми його. Ось чому прийшло на нас це нещастя.
- 22**А Рувим у відповідь промовив до них: Чи не говорив я вам, твердячи: Не чиніть зла юнакові. Та ви не послухали мене. І ось — домагаються від нас його крові.
- 23**Вони ж не знали, що Йосиф їх розуміє, оскільки між ними був перекладач.
- 24**Тож відвернувшись від них, Йосиф заплакав. Тоді знову повернувся до них і заговорив з ними. Він забрав від них Симеона і зв'язав його перед ними.
- 25**А їхні торби Йосиф наказав наповнити пшеницею, повернути гроші кожного в його мішок і дати їм харчів на дорогу. Так з ними і було зроблено.
- 26**І навантаживши пшеницю на своїх ослів, вони пішли звідти.
- 27**А там, де зупинилися, один із них розв'язав свій мішок, щоб нагодувати ослів, побачив вузлик зі своїми грішми, який був зверху в мішку.
- 28**І він сказав своїм братам: Мені повернули гроші — ось вони в моєму мішку! І жах охопив їхнє серце, вони налякалися і говорили один одному: Що це Бог нам зробив?
- 29**І прибули вони в Ханаанську землю до свого батька Якова, і розповіли йому все, що з ними трапилося, кажучи:
- 30**Говорив з нами суворо той чоловік, володар краю, і кинув нас у в'язницю як шпигунів країни.
- 31**Ми ж йому сказали: Ми — мирні, ми не шпигуни;
- 32**нас є дванадцять братів — синів нашого батька; одного немає, а найменший сьогодні з нашим батьком у Ханаанській землі.

³³А чоловік, володар краю, сказав нам: Ось із чого довідаюся, що ви мирні: одного брата залиште тут зі мною, візьміть куплену пшеницю і повертайтеся до вашого дому.

³⁴Тож приведіть вашого молодшого брата до мене, — і тоді знатиму, що ви не шпигуни, а мирні, і віддам вам вашого брата, і будете торгувати в краю.

³⁵А коли вони випорожнювали свої мішки, то виявилось, що в мішку кожного був вузол з грішми. Вони та їхній батько побачили вузлики зі своїми грішми — і перелякалися.

³⁶І сказав їм Яків, їхній батько: Ви позбавили мене дітей. Йосифа немає, Симеона немає, а тепер забираєте Веніамина! Усе це впало на мене.

³⁷Та Рувим сказав своєму батькові, промовляючи: Убий моїх двох синів, якщо не приведу його до тебе! Віддай його в мої руки, — і я поверну його тобі.

³⁸Він же відповів: Мій син не піде з вами, бо його брат помер, і він залишився сам-один. А як спіткає його лихо в дорозі, якою підете, то смутком зведете мою старість до аду.

Буття 43

¹У краю запанував голод.

²І сталося, коли закінчили споживати пшеницю, котру привезли з Єгипту, то їхній батько сказав їм: Підіть знову і купіть нам трохи їжі.

³Та Юда відповів йому, промовляючи: Рішуче заявив нам той чоловік, кажучи: Не з'являйтеся перед моїм обличчям, якщо вашого молодшого брата не буде з вами.

⁴Отож, якщо відпускаєш нашого брата з нами, то ми підемо й купимо тобі їжі.

⁵Якщо ж не відпускаєш нашого брата з нами, — не підемо. Бо чоловік сказав нам, твердячи: Вам не бачити мого обличчя, якщо вашого молодшого брата не буде з вами.

⁶А Ізраїль промовив: Навіщо ви мені вчинили зло, сказавши тому чоловікові, що у вас є брат?

⁷Вони ж сказали: Пильно випитував нас той чоловік і про наш рід, запитуючи: Чи ще живе ваш батько? Чи є у вас брат? І ми розповіли йому, згідно із цими запитаннями. Хіба ж ми знали, що нам скаже: приведіть вашого брата?

⁸А Юда промовив до свого батька Ізраїля: Пошли хлопця зі мною, і встанемо, та й підемо, щоб ми жили, а не повмирали — і ми, і ти, і наш маєток.

⁹Я поручаюся за нього — домагайся його з моєї руки; якщо ж не приведу його до тебе і не поставлю його перед тобою, — матиму гріх перед тобою на всі дні.

¹⁰Адже коли б ми не зволікали, то вже вернулися б двічі!

- 11**Та Ізраїль, їхній батько, сказав їм: Коли так, то зробіть ось що: візьміть у ваші мішки з плодів землі й занесітьтому чоловікові дари: бальзам, мед, ладан, мирра, горіхи і мигдаль.
- 12**А грошей візьміть вдвічі більше у свої руки: гроші, що повернули у ваші мішки, заберіть назад із собою, — мабуть це помилка.
- 13**Тож беріть вашого брата, уставайте та йдіть до того чоловіка!
- 14**А Бог мій нехай дасть вам милість в чоловіка, нехай відпустить і того вашого брата, і Веніамина. А я як був бездітним — так і залишаюся бездітним!
- 15**Чоловіки, взявши ті дари, взяли у свої руки подвійно грошей і Веніамина. Вони піднялися, пішли до Єгипту і стали перед Йосифом.
- 16**Йосиф побачив їх і свого брата Веніамина, і сказав тому, хто над його домом: Проведи людей в дім і заколи щось із худоби та приготуй, бо ці люди їстимуть зі мною хліб опівдні.
- 17**І чоловік зробив так, як сказав Йосиф, і завів людей до Йосифового дому.
- 18**А люди побачили, що їх завели до дому Йосифа, та й сказали: Нас привели через гроші, повернені раніше в наші мішки, щоби звинуватити нас і схопити нас і наших ослів, щоби зробити нас рабами.
- 19**Тож вони підійшли до чоловіка, який був над Йосифовим домом, і біля дверей будинку звернулися до нього,
- 20**промовляючи: Просимо, пане, ми раніше приходили купити хліба.
- 21**І сталося, коли ми зупинилися для відпочинку та повідкривали наші мішки, — аж ось, гроші кожного в його мішку — наше срібло за вагою ми тепер привезли назад у своїх руках.
- 22**Та й взяли ми із собою додаткові гроші, щоб купити хліба. Не знаємо, хто вклав гроші в наші мішки.
- 23**А він їм сказав: Мир вам! Не бійтеся! Ваш Бог, Бог ваших батьків, дав вам скарб у ваші мішки, а ваше добре срібло я отримав. І вивів до них Симеона.
- 24**Він приніс води, щоби помити їхні ноги, і дав корму їхнім ослам.
- 25**Вони ж приготували подарунки, поки не прийде Йосиф опівдні, бо почули, що має тут обідати.
- 26**Йосиф увійшов до будинку, а вони принесли йому в дім дари, які тримали у своїх руках, і вклонилися йому обличчям до землі.
- 27**Він же їх запитав: Як маєтеся? Чи здоровий, — сказав їм, — ваш старенький батько, про якого ви говорили? Чи ще живий?
- 28**Вони ж відповіли: Твій раб, наш батько, здоровий, ще живий. А він сказав: Благословенний той чоловік перед Богом. Вони ж, схилившись, вклонилися йому.

²⁹Підвівши свій погляд, Йосиф побачив свого рідного по матері брата Веніамина, і сказав: Чи це ваш наймолодший брат, про якого ви говорили, що приведете до мене? І сказав: Нехай Бог помилує тебе, сину.

³⁰Йосиф зворушився, бо стислося його нутро через його брата, і він готовий був заплакати. Та вийшовши до іншої кімнати, заплакав там.

³¹А потім, вмивши обличчя, увійшов і, стримуючись, сказав: Подайте хліб.

³²Йому поклали окремо, їм окремо й окремо єгиптянам, які обідали з ним, оскільки єгиптяни не можуть їсти хліб разом з євреями, бо для єгиптян це огидно.

³³Тож вони сіли перед ним: первенець, — згідно зі своїм старшинством, а молодший, — згідно зі своєю молодістю. І дивувалися чоловіки — кожний перед своїм братом.

³⁴Страви носили від нього до них. А порція для Веніамина була більша від порцій усіх, — уп'ятеро більша, ніж їхні. І вони пили, і понапивалися з ним.

Буття 44

¹А тим часом Йосиф наказав тому, хто над його домом, говорячи: Наповніть мішки людей поживою, скільки лише можуть підняти, і вкладіть гроші кожного зверху в його мішок,

²а в мішок наймолодшого покладіть мою срібну чашу та ціну за його пшеницю! Усе відбулося згідно з наказом Йосифа, так, як він сказав.

³Настав ранок. Чоловіків відпустили, — їх та їхніх ослів.

⁴І коли вони вийшли з міста, але ще не відійшли далеко, Йосиф сказав тому, хто над його домом: Устань і наздоганяй чоловіків! Дожени їх і скажи їм: Навіщо ви відплатили злом за добро? Навіщо ви вкрали мою срібну чашу?

⁵Хіба це не та, з якої мій володар п'є? Він же в ній займається ворожбою! Ви зробили зло, отаке вчинивши!

⁶Знайшовши їх, той виказав їм ці слова.

⁷Вони ж відповіли йому: Навіщо володар говорить такі речі? Неможливо, щоб твої раби вчинили згідно із цими словами.

⁸Якщо ми з Ханаанської землі повернули тобі гроші, котрі знайшли в наших мішках, то як же ми могли вкрати срібло чи золото з дому твого володаря?

⁹У кого тільки з твоїх рабів буде знайдена чаша, той нехай загине, а ми станемо рабами нашого володаря!

¹⁰Він же промовив: Тож тепер, як ви кажете, так нехай і буде: в кого тільки буде знайдена чаша, той стане моїм рабом, а ви будете невинні.

¹¹І кожен поспішно стягнув на землю свого мішка. І кожен відкрив свій мішок,

- 12**а той шукав, почавши від старшого, доки не прийшов до наймолодшого, — і знайшов чашу у Веніаміновому мішку.
- 13**І вони розірвали на собі одяг, і кожен з них поклав свій мішок на свого осла, і вони повернулися до міста.
- 14**І Юда та його брати ввійшли до Йосифа, коли він ще був там, і попадали перед ним на землю.
- 15**А Йосиф їм сказав: Що ж це за вчинок ви зробили? Невже ви не знали, що такий чоловік, як я, займається ворожбою?
- 16**Юда ж сказав: Що відповімо володареві, або що говоритимемо, або чим оправдаємося? Адже Бог виявив несправедливість твоїх рабів! Ось ми — раби нашого володаря; і ми, і той, у кого знайшлася чаша.
- 17**Та Йосиф сказав: Не може бути, щоб я вчинив за цим словом; чоловік, в якого була знайдена чаша, — він буде моїм рабом! Ви ж безпечно вирушайте до вашого батька.
- 18**Юда ж, підійшовши до нього, сказав: Володарю, я благаю! Дозволь твоєму рабові промовити слово до тебе і не прогнівайся на свого раба, адже ти другий після фараона.
- 19**Володарю, ти запитав своїх рабів, кажучи: Чи маєте батька або брата?
- 20**І ми сказали володареві: Є в нас старий батько і дитина його старості, — наймолодший у нього; його брат помер, і він один залишився у своєї матері, тож батько полюбив його.
- 21**Ти сказав своїм рабам: Приведіть його до мене, і я подбаю про нього.
- 22**Та ми відповіли володареві: Не може юнак залишити батька, бо коли залишить батька, то той помре.
- 23**Ти ж сказав своїм рабам: Якщо ваш наймолодший брат не прибуде з вами, вам не бачити більше мого обличчя.
- 24**І вийшло так, що коли ми прийшли до твого раба, — нашого батька, — то сповістили йому слова володаря.
- 25**І наш батько сказав нам: Ідіть знову й купіть нам трохи хліба.
- 26**Ми ж відповіли: Не можемо піти! Але підемо тільки тоді, коли наш наймолодший брат піде з нами, оскільки не зможемо побачити обличчя того чоловіка, якщо наймолодшого брата не буде з нами!
- 27**Тож наш батько, твій раб, сказав нам: Ви знаєте, що двохсинів мені народила дружина,
- 28**і один пішов від мене, і ви сказали, що звір з'їв його, — і я його більше ніколи не бачив;

²⁹тому, якщо заберете і цього з-перед мого обличчя, і скоїться йому лихо в дорозі, то смутком зведете мою старість до аду.

³⁰Тепер же, якщо йду до твого раба, — нашого батька, — і юнака з нами нема, а душа того прив'язана до його душі, —

³¹і станеться: коли він побачить, що з нами немає юнака, то помре. І твої раби горем зведуть старість твого раба, а нашого батька, до аду.

³²Оскільки твій раб одержав юнака від батька зі словами: Якщо не приведу його до тебе й не поставлю його перед тобою, то матиму гріх перед батьком на всі дні життя.

³³Тому, нехай тепер залишиться твій раб замість хлопця рабом володареві, а юнак нехай іде з братами.

³⁴Бо як піду до батька, коли з нами немає юнака? Хіба для того, щоби побачити нещастя, яке спіткає мого батька.

Буття 45

¹І не міг Йосиф стриматися при всіх, які стояли перед ним, і сказав: Відішліть усіх від мене! І нікого більше не було біля Йосифа, коли відкривався своїм братам.

²Він підніс голос з плачем. І почули всі єгиптяни, і чути було в домі фараона.

³Йосиф сказав своїм братам: Я — Йосиф! Чи живий ще мій батько? І брати не могли йому відповісти, бо оторопіли.

⁴Та Йосиф сказав своїм братам: Підійдіть же до мене! І вони наблизилися. А він сказав: Я — ваш брат Йосиф, якого ви продали в Єгипет.

⁵Однак, тепер не сумуйте, і хай не здається вам жорстоким, що ви мене сюди продали, бо заради життя Бог послав мене перед вами.

⁶Ось другий рік голоду на землі, ізалишилося ще інших п'ять років, коли не буде ні оранки, ні жнив.

⁷Тож мене послав Бог перед вами зберегти ваш останок на землі у цей час і прогодувати ваш великий останок.

⁸Отже, не ви послали мене сюди, а Бог. І Він зробив мене, наче батьком фараонові й паном над усім його домом, і володарем усієї Єгипетської землі.

⁹Тож поспішайте! Йдіть до мого батька і скажіть йому: Так говорить твій син Йосиф: Бог зробив мене паном усієї Єгипетської землі. Тому прибудь до мене — не барися.

¹⁰Ти поселишся в землі Гесем у Аравії, і будеш неподалік від мене, — ти й твої сини, і сини твоїх синів, твої вівці, і твої воли, і те, що в тебе є;

- 11**і прогอดую тебе там, — бо ще п'ять років голоду, — щоб не загинув ти й твої сини, і все твоє майно.
- 12**Ось ваші очі та очі Веніамина, мого брата, бачать, що це мої уста промовляють до вас.
- 13**Отже, сповістіть моєму батькові про всю мою славу в Єгипті, та про те, що ви бачите, і, не гаючись, приведіть мого батька сюди.
- 14**І впавши на шию свого брата Веніамина, заплакав з ним, і Веніамин плакав на його шиї.
- 15**І поцілувавши всіх своїх братів, плакав з ними, а після цього його брати заговорили до нього.
- 16**І донесли чутку до дому фараона, розказуючи: Прибули брати Йосифа. Тож зрадів фараон і його слуги.
- 17**І промовив фараон до Йосифа: Скажи своїм братам: Ось що зробіть: навантажте ваші вози і вирушайте до Ханаанської землі.
- 18**Заберіть свого батька та ваше майно, прийдіть до мене, — і дам вам з усякого єгипетського добра, і ви споживатимете найкращі дари землі.
- 19**Ти ж накажи наступним чином: З Єгипетського краю необхідно взяти вози для своїх дітей та жінок. Заберіть свого батька і прибувайте.
- 20**І не шкодуйте за вашими особистими речами, бо всі блага Єгипту будуть для вас.
- 21**Сини Ізраїля так і зробили. А Йосиф дав їм вози, згідно з наказом фараона-царя, і дав їм харчів на дорогу,
- 22**і всім видав по дві зміниодягу, а Веніамінові він дав триста золотих монет і п'ять змін одягу;
- 23**і своєму батькові послав так само, і десять ослів, які везли з усіх благ Єгипту, і десять ослиць, які везли його батькові хліб на дорогу.
- 24**Тож він відіслав своїх братів — і вони пішли. І наказав їм: Не сваріться в дорозі.
- 25**Вони вирушили з Єгипту і прибули в Ханаанську землю, до свого батька Якова,
- 26**і сповістили йому, кажучи: Твій син Йосиф живий, і він панує над усією Єгипетською землею! І здивувався подумки Яків, бо він не повірив їм.
- 27**Вони ж розповіли йому все, сказане Йосифом, що той говорив їм. Та дух їхнього батька Якова загорівся, коли він побачив вози, які вислав Йосиф, щоби його забрати,
- 28**і Ізраїль сказав: Найважливіше для мене, що Йосиф, мій син, ще живе! Піду й побачу його, перш ніж я помру.

Буття 46

- ¹І піднявся Ізраїль, він і все, що належало йому, і пішов до Криниці клятви, і приніс жертву Богові свого батька Ісаака.
- ²А в нічному видінні Бог сказав Ізраїлеві, промовивши: Якове, Якове! Той же відізвався: Що таке?
- ³Він сказав: Я — Бог твоїх батьків; не бійся іти до Єгипту, бо великим народом зроблю тебе там;
- ⁴і Я піду з тобою до Єгипту, і Я доведу тебе до кінця, і Йосиф покладе руки свої на твої очі.
- ⁵Устав же Яків від Криниці клятви, і сини Якова взяли Ізраїля, свого батька, особисті речі та своїх дружин на вози, котрі послав Йосиф, щоби його забрати,
- ⁶і взяли свою власність, і все майно, яке набули в Ханаанській землі; тож Яків, а з ним усі його нащадки, прибули до Єгипту:
- ⁷сини і сини його синів з ним, дочки і дочки його синів, — увесь свій рід він привів до Єгипту.
- ⁸А ось імена синів Ізраїля, які прибули до Єгипту — Яків і його сини: первенець Якова — Рувим.
- ⁹Сини Рувима: Енох і Фаллу, Асрон і Хармі.
- ¹⁰Сини Симеона: Ємуїл, Ямін, Аод, Яхін, Саар і Саул, син ханаанки.
- ¹¹Сини Левія: Гірсон, Каат і Мерарі.
- ¹²Сини Юди: Ір, Авнан, Силом, Фарес і Зара; Ір і Авнан померли в Ханаанській землі. А в Фареса були сини — Асрон і Ємуїл.
- ¹³Сини Іссахара: Тола, Фуа, Ясув і Замврам.
- ¹⁴Сини Завулона: Серед, Аллон і Алоїл.
- ¹⁵Оце — сини Лії, яких народила вона Якову в сирійській Месопотамії, — їх та його дочку Діну. Усіх душ — синів та дочок — тридцять три.
- ¹⁶Сини Гада: Сафон, Ангіс, Савніс, Тасован, Айдіс, Ароїдіс і Арїїліс.
- ¹⁷Сини Асира: Ємна, Єсуа, Єул, Варія і їхня сестра Сара. Сини ж Варії: Ховор і Мелхіїл.
- ¹⁸Оце — сини Зелфи, яку дав Лаван своїй дочці Лії і яка народила їх Якову, — шістнадцять душ.
- ¹⁹Сини Рахилі, дружини Якова: Йосиф і Веніамин.
- ²⁰Сини Йосифа, яких народила йому в Єгипетській землі Асенет, дочка Петефрія, жерця міста Сонця: Манасія та Єфрем. Сини Манасії, яких народила йому наложниця Сур: Махір. Махір же породив Галаада. Сини Єфрема, брата Манасії: Суталаам і Таам, а син Суталаама — Едем.

- ²¹Сини Веніамина: Вала, Ховор і Асвил. Сини Вали: Гира, Ноеман, Анхіс, Рос, Мамфін і Офім. Гира ж породив Арада.
- ²²Це — сини Рахилі, яких вона народила Якову. Усіх — вісімнадцять душ.
- ²³Син Дана: Асом.
- ²⁴Сини Нефталима: Ясіл, Гоуні, Ісаар і Сулим.
- ²⁵Це — сини Вали, яку дав Лаван своїй дочці Рахилі, і вона народила їх Якову; усіх — семеро душ.
- ²⁶Усіх же душ, які прибули з Яковом до Єгипту, котрі вийшли з його лона, не враховуючи жінок синів Якова, — було їх усіх шістдесят шість душ.
- ²⁷А синів Йосифа, які народилися йому в Єгипетській землі, було дев'ять душ. Усіх душ родини Якова, які прибули до Єгипту, — сімдесят п'ять.
- ²⁸Перед собою він послав до Йосифа Юду — назустріч йому, до міста Іроона, до землі Рамесси.
- ²⁹А Йосиф запряг свої колісниці й виїхав назустріч своєму батькові Ізраїлеві до міста Іроона. І коли побачив його, упав йому на шию і заривав нестримним плачем.
- ³⁰І сказав Ізраїль Йосифові: Тепер можна мені помирати, адже я побачив твоє обличчя, оскільки ти ще живий!
- ³¹А своїм братам Йосиф сказав: Піду сповістити фараонові й скажу йому: Мої брати і дім мого батька, які були в Ханаанській землі, прибули до мене;
- ³²ці чоловіки — пастухи, бо розводять худобу; вони пригнали худобу та волів іприбули з усіма своїми речами.
- ³³Якщо ж закличе вас фараон і запитає вас: Яке ваше заняття?
- ³⁴То скажете: Твої раби — чоловіки-скотарі від дитинства й аж до сьогодні, — і ми, і наші батьки. Це щоб ви поселилися в землі Гесем в Аравії, бо для єгиптян огидним є кожний пастух овець.

Буття 47

- ¹Йосиф прийшов і сповістив фараонові, промовляючи: Мій батько і мої брати, худоба і їхні воли, і всі їхні речі прибули з Ханаанської землі — і ось перебувають в землі Гесем.
- ²Він узяв п'ятьох чоловіків з-поміж своїх братів і поставив їх перед фараоном.
- ³А фараон запитав братів Йосифа: Яке ваше заняття? Вони ж відповіли фараонові: Раби твої — пастухи овець, — і ми, і наші батьки.

- ⁴Ми прибули, щоби жити на цій землі, — сказали вони фараонові, — бо немає пасовиськ для худоби твоїх рабів, оскільки в Ханаанській землі запанував голод. Тому тепер ми, твої раби, поселимося в землі Гесем.
- ⁵Хай живуть у землі Гесем, — сказав фараон Йосифові, — а якщо знаєш, що є між ними здібні люди, постав їх відповідальними за мою худобу. Отож Яків та його сини прийшли в Єгипет, до Йосифа. І почув фараон — цар Єгипту. І фараон сказав Йосифові, промовляючи: Твій батько і твої брати прибули до тебе;
- ⁶ось Єгипетський край перед тобою, — тож на найкращій землі посели свого батька і своїх братів.
- ⁷Йосиф привів свого батька Якова і поставив його перед фараоном, і Яків поблагословив фараона.
- ⁸Тоді фараон запитав Якова: Скільки років твого життя?
- ⁹А Яків відповів фараонові: Років мого життя, які я прожив, — сто тридцять літ. Короткі та лихі були роки мого життя, не досягли віку життя моїх батьків, — тих літ, що вони прожили.
- ¹⁰І, поблагословивши фараона, Яків вийшов від нього.
- ¹¹І поселив Йосиф батька та своїх братів, і дав їм володіння в Єгипетському краю, на найкращій землі — в землі Рамесси, — як і наказав фараон.
- ¹²І виділяв Йосиф пшеницю батькові, своїм братам і всьому домові свого батька, — пшеницю відповідно до кількості осіб.
- ¹³А по всій землі пшениці не було, бо настав дуже сильний голод. Була виснажена голодом і Єгипетська земля, і Ханаанська земля.
- ¹⁴Йосиф зібрав усі гроші, що знайшлися в Єгипетській землі й у Ханаанській землі — за пшеницю, котру купували, і він виділяв їм зерно. А всі гроші Йосиф відніс до дому фараона.
- ¹⁵І не стало грошей в Єгипетській землі й у Ханаанській землі. Тож прийшли всі єгиптяни до Йосифа, кажучи: Дай нам хліба! Навіщо нам вмирати перед тобою? Адже в нас закінчилися гроші.
- ¹⁶А Йосиф їм сказав: Якщо не маєте грошей, то приженіть вашу худобу і даватиму вам хліб за вашу худобу.
- ¹⁷І вони пригнали худобу до Йосифа, а Йосиф давав їм хліб за коней, за овець, за волів і за ослів. І того року він годував їх хлібом за всю їхню худобу.
- ¹⁸І рік той закінчився. А наступного року вони прийшли до нього і сказали йому: Невже маємо загинути перед нашим паном? Якщо не залишилося грошей, маєтку і худоби для тебе, пане, то не залишається нам нічого перед нашим паном, хіба лише власне тіло та наша земля.

19І щоб ми не померли перед тобою, і щоб не запустила земля, — купи нас і нашу землю за хліб; і ми з нашою землею станемо рабами фараона. Дай насіння, щоб ми посіяли і жили, і не померли, — щоб не запустила земля.

20І скупив Йосиф усю Єгипетську землю для фараона, оскільки єгиптяни віддавали свою землю фараонові, бо голод опанував ними. І стала земля фараоновою власністю,

21^а народ перетворився в його рабів — від кінців границь Єгипту — до кінців.

22Йосиф лише не купив землі жерців, бо її фараон подарував жерцям, а вони жили з допомоги, яку виділяв їм фараон. Через те вони не віддали своєї землі.

23Тоді Йосиф сказав усім єгиптянам: Ось я сьогодні купив вас і вашу землю для фараона. Візьміть собі насіння, та й засівайте землю,

24і дасть вона врожай; п'яту частину віддасте фараонові, а чотири частини будуть вам самим для засіву землі й для їжі — вам і всім, хто у ваших домах.

25А вони відповіли: Ти нас врятував, ми знайшли ласку в нашого пана і будемо фараоновими рабами.

26І Йосиф видав для них декрет щодо Єгипетської землі, — він діє аж до сьогодні: віддавати п'яту частину фараонові, — за винятком лише землі жерців, яка не перейшла у власність фараона.

27Оселився Ізраїль у Єгипетському краю, на землі Гесем, і успадкували її, і розмножилися, і стали дуже численними.

28Яків прожив у Єгипетській землі сімнадцять років. І було днів Якова — віку його життя — сто сорок сім років.

29Наблизився день смерті Ізраїля. Він покликав свого сина Йосифа, та й сказав йому: Якщо знайшов я ласку в тебе, поклади свою руку під моє стегно і вчини мені милість і правду: не поховаєте мене в Єгипті,

30але буду лежати з моїми батьками! Ти забереш мене з Єгипту і поховаєш мене в їхній гробниці. А він відповів: Я зроблю за твоїми словами.

31Яків же сказав: Поклянися мені! — І той поклявся йому. А Ізраїль поклонивсясхилиючись на кінець свого посоха.

Буття 48

1І сталося, що після цих подій сповістили Йосифові: Твій батько хворіє. Тож взявши двох своїх синів, Манасію та Єфрема, він прийшов до Якова.

2І сповістили Якову, говорячи: Ось твій син Йосиф прийшов до тебе. Тож Ізраїль, зібравши сили, сів на ліжку.

3І сказав Яків Йосифові: Мій Бог з'явився мені в Лузі, у Ханаанській землі, поблагословив мене

- ⁴і сказав мені: Ось Я побільшу тебе та розмножу тебе, і зроблю тебе громадою народів, і цю землю у вічне володіння дам тобі та твоїм нащадкам після тебе.
- ⁵Тому тепер двоє твоїх синів, які народилися в тебе в Єгипті, — ще до того, як я прибув до тебе в Єгипет, — є моїми: Єфрем і Манасія будуть моїми, як Рувим та Симеон.
- ⁶Діти ж, яких породити після цього, будуть твоїми; вони будуть названі в переліку своїх братів — за їхньою спадкоємністю.
- ⁷Тоді, коли я йшов із сирійської Месопотамії, померла твоя мати Рахиль у Ханаанській землі, як я наближався до іподрому Хаврата втій землі, і поховав я її в дорозі біля іподрому на підході до Ефрата (це Вифлеєм).
- ⁸І, побачивши синів Йосифа, Ізраїль запитав: Хто вони тобі?
- ⁹А Йосиф відповів своєму батькові: Це — мої сини, яких дав мені тут Бог. Тож Яків сказав: Підведи їх до мене, щоб я їх поблагословив.
- ¹⁰Очі ж його затьмарилися від старості, і він не міг бачити. І той підвів їх до нього, і він поцілував їх і обняв їх.
- ¹¹І сказав Ізраїль Йосифові: Ось, я не був позбавлений твого обличчя; та ось — Бог показав мені й твоїх нащадків.
- ¹²І відвів їх Йосиф від його колін, і вони вклонилися йому обличчям до землі.
- ¹³А Йосиф узяв своїх двох синів: Єфрема — правою рукою, — з лівої сторони Ізраїля, а Манасію — лівою рукою, — з правої сторони Ізраїля, і підвів їх до нього.
- ¹⁴Але Ізраїль, простягнувши праву руку, поклав її на голову Єфрема, — цей же був молодший, а лівицю — на голову Манасії — схрестивши руки.
- ¹⁵І він поблагословив їх, і сказав: Бог, перед Яким вгодили мої батьки, — Авраам та Ісаак, — Бог, Який мене годує з дитинства аж до цього дня,
- ¹⁶Ангел, який мене спасає від усякого зла, нехай благословить цих дітей, і нехай прикличеться в них моє ім'я та ім'я моїх батьків Авраама й Ісаака, і хай розмножаться в дуже велике число на землі.
- ¹⁷Побачив Йосиф, що батько поклав свою правицю на голову Єфрема, і йому здалося тяжким, і взяв Йосиф руку свого батька, щоби перекласти її з голови Єфрема на голову Манасії,
- ¹⁸і Йосиф сказав своєму батькові: Не так, батьку, адже цей первенець; поклади свою правицю на його голову.
- ¹⁹Та не схотів той, але сказав: Знаю, сину, знаю; і цей стане народом, і цей буде великим, але його молодший брат буде більшим за нього, і його потомство стане повнотою народностей.

²⁰І поблагословив їх того дня, промовивши: Через вас буде благословенний Ізраїль, коли говоритимуть: Нехай зробить тебе Бог, як Єфрема і як Манасію. Тож він поставив Єфрема перед Манасією.

²¹А Йосифові Ізраїль сказав: Ось, я помираю, та Бог буде з вами, і Бог поверне вас із цієї землі в землю ваших батьків.

²²Я ж даю тобі понад твоїх братів вибраний Сікім; я забрав його з рук аморейців своїм мечем і луком.

Буття 49

¹І покликав Яків синів своїх, та й промовив: Зберіться, щоб я звістив вам, що станеться з вами в останні дні.

²Зійдіться і послухайте, сини Якова, послухайте вашого батька Ізраїля.

³Рувиме, ти — мій первенець, моя сила і перший з моїх дітей, — жорстокий та нестерпний, жорстокий та самовпевнений!

⁴Закипів ти, як вода, — гляди, щоб не вибухнув. Бо ти ввійшов на ложе свого батька; тоді заплямував ти постіль, на яку ввійшов.

⁵Симеон і Левій — брати; вони з власної волі здійснили злочин.

⁶Хай не приєднається моя душа до їхньої ради, і до їхньої змови хай не пристане моє нутро, бо у своїм гніві вбили людей і у своєму свавіллі порізали сухожилля бику.

⁷Проклятий їхній гнів, бо безжалісний, і їхня лють — бо жорстока; поділю їх у Якові й розсію їх у Ізраїлі.

⁸Юдо, тебе похвалили твої брати; твої руки — на раменах твоїх ворогів. Тобі поклоняться сини твого батька.

⁹Юдо, лев молодий, сину мій, ти вийшов із хащі, ліг і заснув: наче лев та подібно до левеняти; хто його розбудить?

¹⁰Не переведеться князь у Юди й володар з його лона, доки не прийде призначене для нього, Він же — очікування народів.

¹¹Він прив'язує до виноградної лози свого осла, — своє ося — до лози. Він випере одяг свій у вині, свої шати — в крові виноградної лози.

¹²Іскряться його очі від вина, а зуби його біліші за молоко.

¹³При узбережжі оселиться Завулон, — біля причалу кораблів, і простягнеться аж до Сидона.

¹⁴Іссахар добро задумав, коли осів серед спадку;

¹⁵він побачив, що відпочинок добрий і земля багата, тож руки свої приклав до роботи і став чоловіком-землеробом.

- ¹⁶Дан судитиме свій народ, як одне з племен Ізраїля.
- ¹⁷Нехай Дан буде змією при дорозі, яка причаїлася на стежці, яка жалить коня в п'яту, а вершник падає назад.
- ¹⁸Я чекаю на Господне спасіння.
- ¹⁹Гад — ватага розбійників пограбує його, та він ограбить їх, наступаючи їм на п'яти.
- ²⁰Асир — багатий його хліб, він постачатиме ласощі володарям.
- ²¹Нефталим — розквітла гілка, що приносить гарні плоди.
- ²²Йосиф — син, який зростає; син, якому заздять, що став славним; мій син наймолодший — повернувся до мене.
- ²³Змовники — обмовляли його, і противилися йому начальники стрільців;
- ²⁴та силою знищив їхні луки, і ослабли сухожилля в'язів їхніх рук від руки Сильного Бога Якова, — через те, що зміцнив Ізраїля, —
- ²⁵від Бога твого батька, і допоміг тобі мій Бог, і поблагословив тебе небесним благословенням згори і благословенням землі, що має все. Через благословення грудей і лона, —
- ²⁶благословення твого батька і твоєї матері, — зміцнів у благословенні вічних гір і благословенням вічних вершин. Вони спочиватимуть на голові Йосифа, і на голові братів, яких він попровадив.
- ²⁷Веніамин — хижий вовк: вранці ще їсть, а ввечері ховає їжу.
- ²⁸Оце всі дванадцять синів Якова, і сказав їм це їхній батько. Він поблагословив їх — кожного з них поблагословив окремим благословенням.
- ²⁹І сказав їм: Я приєднуюся до мого народу; поховайте мене з моїми батьками в печері, яка на полі Ефрона-хета, —
- ³⁰в подвійній печері, що напроти Мамврії, у Ханаанській землі, у печері, котру купив Авраам у Ефрона-хета для власної гробниці.
- ³¹Там поховали Авраама і його дружину Сарру, там поховали й Ісаака та його дружину Реваку, там поховали Лію, —
- ³²в полі, купленому в хетових синів, — у печері, що на ньому.
- ³³Давши заповіт своїм синам, Яків замовк, простягнув ноги на ліжку і помер. Він приєднався до свого народу.

Буття 50

- ¹Йосиф, припавши до обличчя свого батька, заплакав за ним і поцілував його.

- ²Своїм слугам-бальзамувальникам Йосиф звелів підготувати до поховання тіло свого батька, і бальзамувальники підготували до поховання тіло Ізраїля.
- ³І сповнилося йому сорок днів, тому що стільки днів триває бальзамування. А Єгипет оплакував його сімдесят днів.
- ⁴Коли ж минули дні оплакування, Йосиф сказав вельможам фараона, промовляючи: Якщо я знайшов ласку перед вами, донесіть до вух фараона такі слова:
- ⁵Мій батько взяв з мене клятву, кажучи: У гробниці, яку я собі викопав у Ханаанській землі, — там мене поховаєш. Тож тепер я піду й поховаю мого батька, та й повернуся.
- ⁶А фараон відповів: Іди, поховай свого батька саме так, як з тебе взяв клятву.
- ⁷І Йосиф пішов поховати свого батька, і пішли з ним усі слуги фараона і вельможі його дому, і всі вельможі Єгипетського краю,
- ⁸і весь дім Йосифа, і його брати, і весь дім його батька. А рідних, овець і волів позалишали в гесемській землі.
- ⁹І вирушили з ним також колісниці та вершники, тож утворився дуже великий табір.
- ¹⁰Вони прийшли до току Атада, що за Йорданом, і оплакали його великим та дуже сильним голосінням. І Йосиф учинив семиденну жалобу за своїм батьком.
- ¹¹І мешканці Ханаанської землі побачили жалобу на току Атада, та й сказали: Це велика жалоба для єгиптян. Через це названо те місце, що за Йорданом: Жалоба Єгипту.
- ¹²Як Яків їм заповів, так його сини йому і зробили, — там його і поховали.
- ¹³Його сини перенесли його до Ханаанської землі, та й поховали його в подвійній печері, яку придбав у власність Авраам в Ефрона-хета, — печеру для гробниці, що напроти Мамре.
- ¹⁴І Йосиф повернувся до Єгипту, — сам, його брати і ті, хто ходив ховати його батька.
- ¹⁵Брати Йосифа побачили, що їхній батько помер, та й сказали: Щоби часом не пригадав нам Йосиф усього та таки не помстився нам за все зло, яке ми йому заподіяли.
- ¹⁶І, прийшовши до Йосифа, вони сказали: Твій батько взяв з нас клятву перед своєю смертю, кажучи:
- ¹⁷Так скажіть Йосифові: Прости їм злочин та їхній гріх, оскільки заподіяли тобі зло. Тож тепер прости зло Божих рабів твого батька. І Йосиф розплакався, коли вони йому це говорили.

- 18**А вони підійшли до нього, та й сказали: Ось ми — твої раби.
- 19**Та Йосиф до них промовив: Не бійтеся, адже я — Божий.
- 20**Ви змовилися проти мене на зло, однак Бог повернув це для мене на добро, аби лиш вийшло так, як є сьогодні: щоби прогодувати численний народ.
- 21**І він сказав їм: Не бійтеся, я надалі годуватиму вас і ваші родини. І втішив їх, промовляючи до їхнього серця.
- 22**І жив Йосиф у Єгипті, — він, його брати і весь дім його батька. І прожив Йосиф сто десять років.
- 23**І побачив Йосиф Єфремових дітей аж до третього покоління. І сини Махіра, Манасійного сина, народилися біля ніг Йосифа.
- 24**І сказав Йосиф своїм братам, промовляючи: Я вмираю, та Бог неодмінно відвідає вас і виведе вас із цієї землі в землю, яку Бог обіцяв нашим батькам: Авраамові, Ісаакові та Якову.
- 25**І Йосиф взяв із синів Ізраїля клятву, говорячи: Коли відвідає вас Бог, — а Він неодмінно відвідає, — то забере те звідси й мої кості із собою.
- 26**Йосиф помер у віці ста десяти років, і зробили йому похорон, і поклали його в труну в Єгипті.

Книга Вихід

Вихід 1

- ¹Ось імена синів Ізраїля, які прийшли в Єгипет разом зі своїм батьком Яковом, і кожен прийшов з усією своєю родиною:
- ²Рувим, Симеон, Левій, Юда,
- ³Іссахар, Завулон і Веніамин,
- ⁴Дан і Нефталим, Гад і Асир.
- ⁵А Йосиф уже перебував у Єгипті. Усіх же душ від Якова було сімдесят п'ять.
- ⁶Та минув час, і Йосиф, усі його брати і все те покоління померли.
- ⁷Сини ж Ізраїля все зростали: вони розмножилися, стали численними і дуже-дуже сильними; і земля сприяла їхньому розмноженню.
- ⁸Та над Єгиптом постав інший цар, який не знав Йосифа,
- ⁹і він сказав своєму народові: Ось рід синів Ізраїля — великий числом і сильніший за нас.
- ¹⁰Тож давайте перехитримо їх, щоб не множилися. Щоб вони, коли нагряне на нас війна, не пристали до ворогів та не поборили нас і не покинули землю.
- ¹¹Тож він настановив їм наглядачів над роботами, щоб гнобили їх працею. І вони збудували фараонові укріплені міста — Пітом, Рамсес та Он, — місто Сонця.
- ¹²Та чим більше їх гнобили, тим численнішими й сильнішими вони ставали. А єгиптяни відчували огиду до Ізраїльських синів.
- ¹³Тож єгиптяни безжалісно чинили насильство над синами Ізраїля,
- ¹⁴і робили гірким їхнє життя важкою працею з глиною та цеглою, усякими роботами на полі, — усякими роботами, до яких примушували їх силоміць.
- ¹⁵І тоді єгипетський цар звернувся до єврейських повитух (ім'я першої з них — Сепфора, ім'я другої — Фуа)
- ¹⁶і сказав: Коли допомагаєте єврейкам при пологах, то якщо буде хлопчик — убивайте його, а якщо дівчинка, — залишайте її живою.
- ¹⁷Та повитухи боялися Бога і не робили так, як звелів їм цар Єгипту. Вони залишали в живих і хлопчиків.
- ¹⁸Тож єгипетський цар покликав повитух і запитав їх: Чому це ви так чините — залишаєте живими хлопчиків?
- ¹⁹А повитухи відповіли фараонові: Єврейки не такі, як єгипетські жінки, бо народжують ще до того, як до них прийдуть повитухи! Тож вони народжували.

²⁰І Бог чинив добро повитухам, а народ множився і ставав дуже сильним.

²¹Оскільки повитухи боялися Бога, то набули собі доми.

²²Тоді фараон наказав усьому своєму народові, кажучи: Кожного хлопчика, який тільки народиться в єврейки, кидайте в ріку, а кожную дівчинку залишайте живою.

Вихід 2

¹Був же один чоловік із племені Левія, який узяв одну з Левієвих дочок і мав її за жінку.

²Вона завагітніла й народила хлопчика. І, побачивши, що він гарний, вони переховували його три місяці.

³Оскільки вони не могли його більше переховувати, то мати взяла кошик, промазала його асфальтом зі смолою, поклала туди дитину, та й поставила його в очереті біля берега ріки.

⁴А його сестра стежила здалека, аби довідатися, що з ним станеться далі.

⁵Тим часом фараонова дочка спустилася скупатися в ріці, а її рабині ходили біля ріки. Коли вона побачила в очереті кошик, то послала рабиню і підбрала його.

⁶А відкривши, бачить, що в кошику плаче немовля. І фараонова дочка пожаліла його, і сказала: Воно з єврейських дітей.

⁷Тут його сестра сказала фараоновій дочці: Хочеш, покличу тобі жінку-годувальницю з єврейок, і буде годувати тобі дитину?

⁸А фараонова дочка відповіла їй: Іди. Тож, пішовши, дівчина покликала матір дитини.

⁹І фараонова дочка сказала їй: Дивися мені за цією дитиною і вигодуй її для мене, а я дам тобі винагороду! Тож жінка взяла дитину і годувала її грудьми.

¹⁰А коли хлопчик підріс, то вона привела його до фараонової дочки, і він став їй за сина. Вона ж дала йому ім'я Мойсей, кажучи: Я його витягла з води.

¹¹Сталося ж після багатьох тих днів, коли Мойсей став дорослим, він вийшов до своїх братів — Ізраїльських синів. Коли ж він спостерігав за їхніми стражданнями, то помітив чоловіка-єгиптянина, який бив одного єврея — з його братів, синів Ізраїля.

¹²Оглянувшись туди-сюди, він не побачив нікого, тож убив єгиптянина і заховав його в піску.

¹³А коли він вийшов наступного дня, то побачив двох чоловіків-євреїв, які билися. І каже тому, хто кривдив: Навіщо б'єш ближнього?

¹⁴Той же відповів: Хто тебе поставив старшим і суддею над нами? Чи ти не хочеш і мене вбити, як учора вбив єгиптянина? Мойсей злякався, та й сказав: Невже такою відомою стала ця подія?

¹⁵Про ту справу почув фараон і намагався вбити Мойсея. Тож Мойсей забрався геть з-перед фараонового обличчя і оселився в Мадіямській землі. Прийшовши в Мадіямську землю, він сів біля криниці.

¹⁶А мадіямський священик мав семеро дочок, які пасли овець свого батька. Прийшовши, вони черпали воду, поки не наповнили корита, щоб напоїти овець свого батька.

¹⁷Та прийшли пастухи й відігнали їх. А Мойсей, уставши, визволив їх, набрав їм води і напоїв їхніх овець.

¹⁸А коли вони прибули до свого батька Рагуїла, то він запитав їх: Чому це сьогодні ви так рано прибули?

¹⁹Вони ж відповіли: Чоловік-єгиптянин врятував нас від пастухів, набрав нам води і напоїв овець.

²⁰Він же запитав своїх дочок: А де він? Чому ж ви так покинули чоловіка? Тож закликайте його, нехай попоїсть хліба!

²¹І Мойсей поселився в тогочоловіка, і він видав свою дочку Сепфору Мойсеєві за дружину.

²²Жінка ж завагітніла й народила сина. І дав Мойсей йому ім'я — Гирсам, кажучи: Адже я — заходжій у чужій землі.

²³Після багатьох тих днів помер єгипетський цар. І застогнали сини Ізраїля від робіт, і заволали. І їхні зойки від непосильної праці піднялися до Бога.

²⁴І Бог почув їхній стогін, і Бог згадав про Свій завіт з Авраамом, Ісааком і Яковом.

²⁵Тож Бог звернув погляд на Ізраїльських синів і дав їм Себе знати.

Вихід 3

¹А Мойсей пас овець свого тестя Йотора, мадіямського жерця. Якось він погнав овець у пустелю і прийшов до гори Хорив.

²Тут йому з'явився Господній ангел у полум'ї вогню з куща. Він бачить, що кущ охоплений полум'ям, та кущ не згоряє.

³Тож Мойсей сказав: Піду і гляну на це величне явище, — чому не згоряє кущ?

⁴Коли ж Господь побачив, що він підходить подивитися, то Господь звернувся до нього з куща, промовляючи: Мойсею, Мойсею! Він же відгукнувся: Що таке?

⁵Не наближайся сюди, — сказав Він, — зніми взуття зі своїх ніг, бо місце, на яке ти став, це — свята земля!

⁶І Він продовжував говорити до нього: Я — Бог твого батька, Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова! А Мойсей відвернув своє обличчя, оскільки не наважувався глянути на Бога.

- 7**Та Господь сказав Мойсеєві: Я дійсно побачив пригноблення Мого народу, який у Єгипті, і почув Я їхнє голосіння через утиски наглядців, — адже Я знаю їхній біль.
- 8**Тож Я зійшов визволити їх з рук єгиптян і вивести їх з тієї землі, і привести їх до доброї та просторої землі — в землю, що тече молоком і медом, до місця ханаанців, хетів, аморейців, ферезейців, евейців, гергесейців і євусейців.
- 9**І ось тепер голосіння синів Ізраїля дійшло до Мене, і Я побачив гніт, яким єгиптяни гноблять їх.
- 10**А тепер іди! Я посилаю тебе до фараона, єгипетського царя, — і ти виведеш Мій народ, синів Ізраїля, з Єгипетської землі.
- 11**Та Мойсей промовив до Бога: Хто я такий, щоб іти до фараона, єгипетського царя, і вивести Ізраїльських синів з Єгипетської землі?
- 12**А Бог сказав Мойсеєві, запевняючи: Я буду з тобою! І ось тобі ознака, що Я тебе посилаю: Коли ти виведеш Мій народ з Єгипту, тоді ви поклонитесь Богові на цій горі.
- 13**Тоді Мойсей промовив до Бога: Ось, я піду до Ізраїльських синів і скажу їм: Бог ваших батьків послав мене до вас. А мене запитають: Яке Його Ім'я? Що я їм скажу?
- 14**І сказав Бог Мойсеєві: Я є Той, Хто Є. Так скажеш синам Ізраїля, — продовжив Він, — Той, Хто Є, — послав мене до вас!
- 15**І ще сказав Бог Мойсеєві: Так скажеш Ізраїльським синам: Господь, Бог ваших батьків, Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова, послав мене до вас. Це є Моє вічне Ім'я і пам'ять з роду в рід.
- 16**Отже, піди збери раду старійшин із синів Ізраїля і скажи їм: Мені з'явився Господь, Бог ваших батьків, Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова, та й сказав: Я уважно спостерігав за вами, і за тим, що сталося з вами в Єгипті,
- 17**і сказав: Я введу вас із-під гніту єгиптян в землю ханаанців, хетів, евейців, аморейців, ферезейців, гергесейців і євусейців — в землю, що тече молоком і медом.
- 18**І вони послухаються твого голосу; і ввійдеш ти й рада старійшин Ізраїля до фараона, єгипетського царя, і скажеш йому: Бог євреїв покликав нас. Тому ми підемо в триденну подорож, у пустелю, щоб принести жертву нашому Богові.
- 19**Та Я знаю, що фараон, єгипетський цар, не дозволить вам піти, хіба що буде примушений сильною рукою.
- 20**І простягну руку, і уражу єгиптян усіма Моїми чудесами, які вчиню між ними, — і після того Він відішле вас.
- 21**А цьому народові Я дам милість у єгиптян, і коли будете виходити, то не вийдете з порожніми руками.

²²Але кожна жінка попросить у своєї сусідки та співмешканки срібний і золотий посуд та одяг — ви оберете єгиптян та одягнете ваших синів і ваших дочок.

Вихід 4

¹Та Мойсей у відповідь сказав: А якщо не повірять мені й не послухають мого голосу, оскільки скажуть: Бог не з'являвся тобі. Що відповім їм?

²А Господь сказав йому: Що це в тебе у руці? Він же сказав: Посох.

³Тож Господь сказав: Кинь його на землю! І той кинув його на землю, і він став змієм, і Мойсей втік від нього.

⁴Та Господь сказав Мойсеєві: Простягни руку і візьми його за хвіст! Тоді, простягнувши руку, він узяв його за хвіст, і той став посохом у його руці.

⁵Щоб повірили тобі, що Господь, Бог їхніх батьків — Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова — з'являвся тобі.

⁶А далі Господь сказав йому: Засунь свою руку собі за пазуху! І він засунув руку собі за пазуху, і вийняв свою руку із-за пазухи, і його рука стала мов сніг.

⁷А Господь сказав: засунь знову свою руку собі за пазуху. І той вклав руку собі за пазуху, і вийняв її з-за своєї пазухи, — і знову повернувся колір його тіла.

⁸І станеться, якщо не повірять тобі й не послухають вістки першої ознаки, то повірять тобі через вістку останньої ознаки.

⁹І станеться, якщо не повірять тобі через ці дві ознаки, і не прислухаються до твого голосу, то візьмеш воду з ріки й виллеш на суходіл, — і вода, яку візьмеш з ріки, стане кров'ю на суходолі.

¹⁰Та Мойсей промовив до Господа: Прошу, Господи, я не здатний на це ні від учора, ні від третього дня, ні відтоді, як Ти почав говорити до Свого слуги! Я — заїка й повільний у мові.

¹¹Тоді Господь сказав Мойсеєві: Хто дав уста людині, хто створив глухуватого і глухого, зрячого і сліпого? Хіба не Я, Господь Бог?

¹²А тепер іди, Я відкрию твої уста і навчатиму тебе, що маєш говорити.

¹³Прошу, Господи, — сказав Мойсей, — признач іншого, здатного на це, якого пошлеш.

¹⁴І Господь, запалавши гнівом на Мойсея, сказав: Хіба ось Аарон-левіт — не твій брат? Знаю, що він неодмінно говоритиме сам за тебе. Ось він вийде тобі назустріч і, побачивши тебе, зрадіє в собі.

¹⁵Ти промовлятимеш до нього і вклатимеш йому в уста Мої слова. А Я відкриватиму і твої уста, і його уста, — і вкажу вам, що робити.

¹⁶Тож він говоритиме за тебе до народу, — він буде твоїми устами, ти ж будеш для нього в Божих справах.

- 17** А цей посох, що обертався на змія, візьми у свою руку, — ним чинитимеш ознаки.
- 18** І Мойсей пішов. Він повернувся до свого тестя Йотора й сказав: Піду і повернуся до моїх братів, які в Єгипті, — подивлюся, чи ще живуть. А Йотор сказав Мойсеєві: Іди і будь здоровий!
- 19** Після багатьох тих днів помер єгипетський цар. І Господь сказав Мойсеєві в Мадіямській землі: Іди, повернися в Єгипет, бо померли всі, хто шукав твоєї душі!
- 20** Тож Мойсей узяв дружину і дітей, посадив їх на в'ючних тварин і попрямував назад до Єгипту. А посох, що від Бога, Мойсей узяв у свою руку.
- 21** Господь же сказав Мойсеєві: Коли підеш і повернешся в Єгипет, то дивись, щоб усі ознаки, які Я дав тобі в руки, ти вчинив перед фараоном!. Я ж зроблю його серце закам'янілим, і він не відпустить народу.
- 22** А ти скажеш фараонові: Так говорить Господь: Ізраїль — Мій первородний син!
- 23** Тож Я сказав тобі: Відпусти Мій народ, щоби приніс Мені жертву! Однак, якщо ти не захочеш відпустити їх, то дивись, Я вб'ю твого первородного сина!
- 24** І сталося, що по дорозі, під час стоянки, його зустрів Господній ангел і намагався вбити його.
- 25** А Сепфора, взявши кремінь, обрізала крайню плоть свого сина, припала до його ніг і сказала: Зупинила кров обрізання моєї дитини!
- 26** І він відійшов від нього, бо вона сказала: Зупинила кров обрізання моєї дитини.
- 27** І сказав Господь Ааронові: Піди назустріч Мойсеєві в пустелю. І той пішов. Він зустрів його на Божій горі, і вони поцілували один одного.
- 28** Мойсей переказав Ааронові всі слова Господа, які Він послав, і всі ознаки, котрі йому заповів.
- 29** Тож Мойсей та Аарон пішли та зібрали раду старійшин із синів Ізраїля.
- 30** І Аарон переказав усі ті слова, які сказав Бог Мойсеєві, і вчинив ознаки перед народом.
- 31** І народ повірив, і зрадів, оскільки Бог відвідав Ізраїльських синів і побачив їхній біль. І, схилившись, народ поклонився.

Вихід 5

- 1** Після того Мойсей та Аарон увійшли до фараона й сказали йому: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Відпусти Мій народ, щоб вони зробили свято для Мене в пустелі!
- 2** Та фараон сказав: Хто Він, щоб я дослухався до Його голосу, аби відпустити Ізраїльських синів? Я не знаю Господа, та й Ізраїля не відпушу!

- ³А вони кажуть йому: Бог євреїв покликав нас! Отже, ми підемо в триденну подорож у пустелю, щоби принести жертву нашому Богові, аби часом не спіткала нас смерть або згуба.
- ⁴А єгипетський цар сказав їм: Мойсею і Аароне! Навіщо ви відвертаєте мій народ від праці? Нехай кожен із вас повертається до своєї роботи!
- ⁵Ось тепер народу на цій землі стало багато, — сказав фараон, — тож не даватимемо їм спочинку від праці.
- ⁶І фараон наказав наглядачам над народом і обліковцям, кажучи:
- ⁷Більше народові не давати соломи для виготовлення цегли, як учора й позавчора. Хай самі йдуть і збирають собі соломку!
- ⁸А норму цегли накладеш на них таку ж, скільки вони виробляють кожного дня, нічого не зменшуй, адже вони — бездіяльні! Тому вони і кричать, заявляючи: Підемо і принесемо жертву нашому Богові!
- ⁹Нехай важкою стане праця цих людей, і хай за неї дбають, а пустими балачками хай не переймаються!
- ¹⁰Тож наглядачі та обліковці підганяли їх і зверталися до народу, кажучи: Так говорить фараон: Більше я не даю вам соломи!
- ¹¹Ви самі йдіть, і де лише знайдете, збирайте соломку, а норма ваша зовсім не зменшується.
- ¹²Тож народ розсіявся по всьому Єгипті, щоби збирати стерню на соломку.
- ¹³А наглядачі підганяли їх, говорячи: Виконуйте роботи, призначені на кожний день, — так само, як тоді, коли вам давали соломку!
- ¹⁴Тож обліковців з роду синів Ізраїля, яких наставили над ними наглядачі фараона, бичували і приказували: Чому ви не закінчили і сьогодні призначеної вам кількості цегли, як учора й позавчора?
- ¹⁵А обліковці з Ізраїльських синів прийшли і заволали до фараона, кажучи: Навіщо так чиниш із твоїми слугами?
- ¹⁶Соломи не дають твоїм слугам, а цеглу кажуть нам робити! Дивись, твоїх рабів бичували, — так що ти кривдиш свій народ.
- ¹⁷А той сказав їм: Ви — бездіяльні, нероби! Тому й кажете: Підемо принесемо жертву нашому Богові.
- ¹⁸Тепер ідіть і працюйте, бо соломи вам не дадуть, а призначену кількість цегли ви здаватимете!
- ¹⁹Обліковці з Ізраїльських синів бачили, що вони в біді, бо їм говорили: Не зменшуйте кількості цегли, призначеної на день.
- ²⁰А коли вони виходили від фараона, то зустріли Мойсея і Аарона, які йшли їм назустріч,

²¹і вони сказали їм: Нехай спогляне на вас Бог і хай судить, бо ви зробили огидним наш запах перед фараоном і перед його слугами, оскільки дали йому в руки меча, щоб нас повбивав.

²²А Мойсей повернувся до Господа і сказав: Господи, чому вчинив Ти зло цьому народові? І чому Ти послав мене?

²³Відколи я ввійшов до фараона говорити від Твого Імені, він чинить зло цьому народові. Свого народу Ти не визволив.

Вихід 6

¹А Господь сказав Мойсеєві: Зараз побачиш, що зроблю фараонові, бо він, примушений сильною рукою, відпустить їх, — примушений високою рукою, вижене їх зі своєї землі.

²І Бог промовив до Мойсея, і сказав йому: Я — Господь!

³Я з'являвся Авраамові, Ісаакові та Якову, будучи їхнім Богом, але Свого Імені — Господь — Я їм не об'явив.

⁴Я уклав Мій завіт з ними, щоб дати їм землю ханаанців — землю, на якій вони тимчасово поселилися, на котрій перебували як чужинці.

⁵І Я почув стогін Ізраїльських синів, оскільки єгиптяни їх гнітили, і Я пригадав ваш завіт.

⁶Іди і скажи Ізраїльським синам, промовляючи: Я — Господь! Я введу вас з-під влади єгиптян, і визволю вас із рабства, — викуплю вас високою рукою і великим судом;

⁷і візьму Я вас Собі за Мій народ, і буду вам Богом, і ви пізнаєте, що Я — Господь, Бог ваш, Який вивів вас з-під насильства єгиптян.

⁸І введу вас у землю, щодо якої простягнув Свою руку, що дам її Авраамові, Ісаакові та Якову, і дам її вам у спадщину. Я — Господь.

⁹Так промовляв Мойсей до Ізраїльських синів, але вони не прислухалися до слів Мойсея через малодушність і через гнітючу працю.

¹⁰Тож Господь сказав Мойсеєві, промовляючи:

¹¹Увійди і скажи фараонові, єгипетському цареві, нехай він відпустить Ізраїльських синів зі своєї землі.

¹²І заговорив Мойсей в присутності Господа, кажучи: Ось сини Ізраїля не послухали мене, то як же послухає мене фараон? Я ж не є красномовним.

¹³І промовив Господь до Мойсея і Аарона, і дав їм наказ для фараона, єгипетського царя, щоб відпустив Ізраїльських синів з Єгипетської землі.

¹⁴А це — родоначальники їхніх родин по батьківській лінії. Сини Рувима, первородного Ізраїля: Енох і Фаллус, Асрон і Хармі; це — Рувимові родини.

- ¹⁵А сини Симеона: Ємуїл, Ямін, Оад, Яхін, Саар і Саул, який від фінікійки; це — роди по батьківській лінії Симеонових синів.
- ¹⁶А це імена синів Левія за їхніми родами: Гедсон, Каат і Мерарі; років життя Левія — сто тридцять сім.
- ¹⁷А це — сини Гедсона: Ловені й Семеї — їхні роди по батьківській лінії.
- ¹⁸А сини Каата — Амрам і Ісаар, Хеврон і Озіїл; вік життя Каата — сто тридцять років.
- ¹⁹А сини Мерарі — Моолі та Омусі. Це — родини Левія за їхніми родами по батьківській лінії.
- ²⁰Амрам узяв собі за дружину Йохавед, дочку брата свого батька, і вона народила йому Аарона, Мойсея, і Маріам — їхню сестру; вік життя Амрама — сто тридцять шість років.
- ²¹А сини Ісаара — Коре, Нафег і Зехрі.
- ²²А сини Озіїла — Місаїл, Елісафан і Сетрі.
- ²³Аарон же взяв собі за дружину Елісаву, дочку Амінадава, сестру Наассона, і вона народила йому Надава, Авіуда, Елезара та Ітамара.
- ²⁴Сини ж Коре — Асир, Елкана і Авіасаф; це — родини Коре.
- ²⁵А Елезар, син Аарона, взяв собі за жінку одну з дочок Футїїла, і вона народила йому Фінееса. Це — старійшини родів по батьківській лінії левітів за своїми поколіннями.
- ²⁶Це — Аарон і Мойсей, яким Бог сказав вивести Ізраїльських синів з Єгипетської землі за їхніми військовими підрозділами.
- ²⁷Це ті, хто говорив до фараона, єгипетського царя, і вони вивели Ізраїльських синів з Єгипту: це — Мойсей і Аарон.
- ²⁸Того дня, коли Господь промовляв до Мойсея в Єгипетській землі,
- ²⁹Господь звернувся до Мойсея, кажучи: Я — Господь! Перекажи фараонові, єгипетському цареві, те, що Я говорю тобі.
- ³⁰А Мойсей сказав у присутності Господа: Ось я заїка, то як же послухає мене фараон?

Вихід 7

- ¹Та Господь промовив до Мойсея, кажучи: Ось Я настановив тебе як бога для фараона, а твій брат Аарон буде твоїм пророком.
- ²Ти скажеш йому все, що тобі заповідаю, та Аарон, твій брат, говоритиме до фараона, щоб відпустив синів Ізраїля зі своєї землі.

- ³Я ж зроблю серце фараона закам'янілим і вчиню Мої численні ознаки й чудеса в Єгипетській землі.
- ⁴Та фараон не послухає вас. Тож Я накладу Свою руку на Єгипет і з Моїми полками виведу Мій народ, Ізраїльських синів, з Єгипетської землі — з великою відплатою.
- ⁵І всі єгиптяни пізнають, що Я — Господь, Який простягнув руку над Єгиптом, і виведу з-поміж них синів Ізраїля.
- ⁶І Мойсей та Аарон зробили так, як заповів їм Господь, — так вони і зробили.
- ⁷А Мойсеєві було вісімдесят років, Аарон же, його брат, мав вісімдесят три роки, коли заговорив до фараона.
- ⁸І сказав Господь Мойсеєві й Ааронові, промовляючи:
- ⁹Якщо говоритиме фараон до вас, кажучи: Покажіть нам ознаку чи чудо, — то скажеш своєму братові Ааронові: Візьми посох і кинь його на землю перед фараоном і перед його слугами — і він стане змієм.
- ¹⁰Тож Мойсей та Аарон увійшли до фараона й до його слуг і зробили так, як заповів їм Господь. Аарон кинув посох перед фараоном і перед його слугами, — і він став змієм.
- ¹¹Та фараон покликав єгипетських мудреців і ворожбитів, і єгипетські заклиначі своїми чарами зробили так само.
- ¹²І кожний із них кинув свій жезл, — і вони стали зміями. Та посох Аарона проковтнув їхні жезли.
- ¹³Однак серце фараона було непохитним, і він не послухався їх, — як і сказав їм Господь.
- ¹⁴Тож Господь сказав Мойсеєві: Стало нечуйним серце фараона, аби він не відпустив народ.
- ¹⁵Вранці йди до фараона. Ось він підійде до води, а ти чекатимеш на березі ріки, щоб зустрітися з ним. І візьми у свою руку посох, який перетворювався на змія,
- ¹⁶і промовиш до нього: Господь, Бог євреїв, послав мене до тебе, кажучи: Відпусти Мій народ, щоб Мені поклонився в пустелі! І ось, дотепер ти не послухався.
- ¹⁷Так каже Господь: Із цього дізнаєшся, що Я — Господь! Ось я вдаряю посохом, що в моїй руці, по воді, яка в ріці, і вона перетвориться на кров,
- ¹⁸і риба, яка в ріці, загине. Тож ріка засмердиться, і не зможуть єгиптяни пити воду з ріки.
- ¹⁹І Господь промовив до Мойсея: Скажи Ааронові, своєму братові: Візьми свій посох і простягни руку на води Єгипту, на їхні ріки, на їхні канали, на їхні мочарі

та на всю їхню стоячу воду — і стануть кров'ю. І буде кров по всій Єгипетській землі — і в дерев'яних, і в кам'яних посудинах.

²⁰Тож Мойсей і Аарон зробили так, як заповів їм Господь. Аарон перед фараоном і перед його слугами, піднявши свій посох, вдарив ним по воді, що в ріці, — і всю воду в ріці перетворив на кров.

²¹І риба, яка в ріці, вимерла, а ріка засмерділася, і єгиптяни не могли пити воду з ріки, — і була кров по всій Єгипетській землі.

²²Те саме зробили і єгипетські заклиначі своїми чарами. Та серце фараона закам'яніло, і він, як і сказав Господь, не послухався їх.

²³Фараон повернувся і ввійшов до свого дому, а над цим він навіть не замислився.

²⁴А всі єгиптяни почали копати біля ріки, щоб напитися води, бо не могли пити воду з ріки.

²⁵Минуло сім днів після того, як уразив Господь ріку.

²⁶І Господь промовив до Мойсея: Увійди до фараона і скажи йому: Так говорить Господь: Відпусти Мій народ, щоб поклонився Мені!

²⁷Якщо ж ти не бажаєш відпустити, то ось Я уражу всі твої околиці жабами.

²⁸І видасть ріка жаб, а вони повилазять і доберуться до твоїх домів, і до твоїх спальних кімнат, і вони повилазять на твої ліжка, і на дома твоїх слуг, і твого народу, і у твої діжки з тістом, і на твої печі;

²⁹і будуть жаби лазити по тобі, по твоїх слугах і по твоєму народові.

Вихід 8

¹І промовив Господь до Мойсея: Скажи Ааронові, своєму братові: Простягни руку зі своїм посохом на ріки, на канали та на мочарі й наведи жаб.

²І Аарон простягнув руку на води Єгипту, і навів жаб. А жаби вилізли і покрили Єгипетську землю.

³Так само своїми чарами зробили і єгипетські чаклуни, і навели жаб на Єгипетську землю.

⁴Тож фараон закликав Мойсея та Аарона і сказав: Помоліться до Господа за мене і нехай забере жаб від мене та від мого народу, і відпущу народ, і вони принесуть жертву Господу.

⁵І сказав Мойсей фараонові: Признач мені, коли помолитися за тебе, за твоїх слуг і за твій народ, щоб усунути жаб від тебе, від твого народу і з ваших домів, — вони залишаться тільки в ріці.

⁶Той же відповів: Уранці. Тоді Мойсей сказав: Буде так, як ти сказав, щоб ти знав, що немає іншого Бога, крім Господа!

- ⁷Тож будуть забрані жаби від тебе, з ваших домів і кімнат, і від твоїх рабів, і від твого народу, — вони залишаться тільки в ріці.
- ⁸Мойсей і Аарон вийшли від фараона. І Мойсей закликав до Господа щодо обмеження жаб, як постановив фараон.
- ⁹І Господь зробив так, як сказав Мойсей, — жаби загинули в домах, у кімнатах і на полях.
- ¹⁰Їх згрібали — купа до купи, — і засмерділася земля.
- ¹¹Побачив фараон, що настала полегша, та нечуйним було його серце, — він не слухав їх, як і сказав Господь.
- ¹²Тож Господь промовив до Мойсея: Скажи Ааронові: Простягни руку зі своїм посохом і вдар порох землі, і будуть блохи на людях, на слугах і в усій Єгипетській землі.
- ¹³Тоді Аарон простягнув руку з посохом і вдарив порох землі, і появилися блохи на людях і на чотириногих, і в усьому поросі землі були блохи — в усій Єгипетській землі.
- ¹⁴Так само вчинили своїми магічними діями й чаклуни, намагаючись вивести бліх, та не змогли. І були блохи на людях і на чотириногих.
- ¹⁵Тому чаклуни сказали фараонові: Це — перст Божий! Та фараонове серце закам'яніло, — він не послухав їх, як і сказав Господь.
- ¹⁶І Господь промовив до Мойсея: Підіймися рано-вранці й стань перед фараоном. Ось він вийде до води, а ти скажеш йому: Так говорить Господь: Відпусти Мій народ, щоб Мені поклонився!
- ¹⁷Якщо ж не бажаєш відпустити Мій народ, то ось Я насилаю на тебе, на твоїх слуг, на твій народ і на ваші дома собачих мух, — і дома єгиптян, і земля, на якій вони є, наповняться собачими мухами.
- ¹⁸Та для землі Гесем, на якій є Мій народ, того дня Я зроблю чудо — там не буде собачих мух, — щоб ти знав, що Я — Господь, Господь усієї землі.
- ¹⁹Я встановлю межу між Моїм народом і між твоїм народом. Уранці буде ця ознака на землі!
- ²⁰І зробив Господь так: з'явилися численні собачі мухи в палатах фараона, у домах його слуг і на всій Єгипетській землі; і земля була знищена собачими мухами.
- ²¹Тож фараон закликав Мойсея та Аарона, кажучи: Підіть і принесіть жертву вашому Богові в краю.
- ²²Та Мойсей сказав: Не може того бути. Адже ми будемо приносити в жертву Господу, Богові нашому, те, що огидне єгиптянам. І якщо принеситимемо в жертву перед ними те, що є огидним для єгиптян, то будемо побиті камінням.

²³Ми підемо на три дні ходи в пустелю і принесемо жертву Господу, нашому Богові, — як Він нам звелів.

²⁴І фараон сказав: Я відпущу вас. Принесіть жертву Господу, вашому Богові, у пустелі, але не йдіть надто далеко. Тож помоліться і за мене до Господа.

²⁵А Мойсей сказав: Ось я вийду від тебе і помолюся до Бога, — і завтра відступлять собачі мухи від тебе, від твоїх слуг і від твого народу. Не продовжуй, фараоне, надалі обдурювати, не відпускаючи народ, аби принести жертву Господу.

²⁶Мойсей вийшов від фараона і помолився до Бога.

²⁷І Господь учинив так, як сказав Мойсей, — Він прогнав собачих мух від фараона, від його слуг і від його народу. Тож не залишилося жодної.

²⁸Та фараон і цим разом зробив нечуйним своє серце і не забажав відпустити народ.

Вихід 9

¹І сказав Господь Мойсеєві: Увійди до фараона й промов до нього: Так говорить Господь, Бог євреїв: Відпусти Мій народ, щоб поклонився Мені!

²Якщо ти все ж таки не побажаєш відпустити Мій народ, але й надалі будеш його затримувати,

³то ось Господня рука буде на твоїй худобі, яка на рівнинах: на конях, на ослах, на верблюдах, на волах і на вівцях, — дуже велика моровиця.

⁴І дивовижну різницю зроблю Я на той час між худобою єгиптян і худобою Ізраїльських синів, — з усього згаданого не загине те, щоналежить синам Ізраїля!

⁵Бог визначив точний час, кажучи: Завтра Господь виконає на землі те, що проголосив.

⁶І наступного дня Господь здійснив те, що проголосив, — і вся худоба єгиптян вимерла, а з тварин Ізраїльських синів не пропало нічого.

⁷А коли фараон побачив, що з тварин синів Ізраїля не загинуло нічого, то серце фараона стало нечуйним, і він народ не відпустив.

⁸Тож Господь сказав Мойсеєві та Ааронові, промовляючи: Візьміть собі повні жмені сажі з печі, і нехай підкине її Мойсей до неба перед фараоном і перед його слугами,

⁹і нехай стане курява на всій Єгипетській землі, і будуть на людях і на тваринах струпи та болячки, що утворяться як на людях, так і на тваринах, — в усій Єгипетській землі.

¹⁰Тож він узяв сажі з печі перед фараоном, і підкинув її Мойсей до неба, і вона обернулася на струпи й болячки, що утворилися як на людях, так і на тваринах.

- 11** А чаклуни не могли стояти перед Мойсеєм через струпи, оскільки і на чародіях були струпи, і в усій Єгипетській землі.
- 12** Та Господь учинив непоступливим серце фараона, і той не послухав їх, — як і заповів Господь Мойсеєві.
- 13** Тоді Господь промовив до Мойсея: Встань рано на світанку, явись до фараона і скажи йому: Так говорить Господь, Бог євреїв: Відпусти Мій народ, щоб Мені поклонилися,
- 14** бо в цей час Я посилаю всі Мої кари у твоє серце і твоїх слуг, і твого народу, щоб ти знав, що немає іншого, як Я, на всій землі!
- 15** Адже тепер, коли підйму руку, то уражу тебе і твій народ смертю, і знищений будеш із землі.
- 16** І для цього ти був збережений, щоб Я на тобі показав Мою силу і щоб Моє Ім'я було розголошене по всій землі.
- 17** А ти, однак, усе ще намагаєшся не відпустити Мій народ.
- 18** Ось, Я пошлю в цю пору завтра дуже великий град, якого ще не було в Єгипті з того дня, відколи його засновано, і до сьогодні.
- 19** Отже, тепер поквася позаганяти свою худобу і все те, що належить тобі на рівнині. Тому що всі люди й тварини, які перебуватимуть на рівнині й не підуть під накриття, — упаде на них град, і вони загинуть.
- 20** Ті з рабів фараона, хто побоявся Господнього слова, зігнали свою худобу під накриття.
- 21** А ті, хто не зважив розумом на Господнє слово, залишили худобу на рівнині.
- 22** І сказав Господь Мойсеєві: Простягни свою руку до неба — і випаде град на всій Єгипетській землі: на людей, на худобу і на всю рослинність, що на землі.
- 23** Тож Мойсей простягнув руку до неба, — і Господь послав громи і град, і вогонь проносився по землі. Господь послав град на всю Єгипетську землю.
- 24** І падав град, і спалахував вогонь серед граду. А то був дуже-дуже великий град — такого не було в Єгипті, відколи народ постав у ньому.
- 25** І на всій Єгипетській землі град побив усе — від людини до худоби; і побив град усю рослинність, що на полі, і всі дерева, які на рівнинах, град знищив.
- 26** Граду не було тільки в землі Гесем, де жили сини Ізраїля.
- 27** Тож фараон послав, аби покликали Мойсея та Аарона, і сказав їм: Згрішив я тепер. Господь — праведний, а я та мій народ — неправедні.
- 28** Отже, помоліться за мене Господу, і хай припиняться Божі громи, град і вогонь! Я відпушу вас, — ви не будете більше тут залишатися.

²⁹Та Мойсей сказав йому: Як тільки вийду з міста, я підйму свої руки до Господа, і громи припиняться, і більше не буде граду й дощу, — щоб ти пізнав, що Господня земля.

³⁰І ти, і твої раби — я переконаний — ще не боїтеся Господа.

³¹Льон і ячмінь були побиті, бо ячмінь колосився, а льон цвів.

³²А пшениця і жито не були побиті, оскільки були пізні.

³³Мойсей вийшов від фараона поза місто і підняв руки до Господа, — громи та град припинилися, і дощ більше не падав на землю.

³⁴Коли фараон побачив, що дощ, град і громи перестали, то продовжував грішити. І непоступливим стало серце його і його слуг.

³⁵І стало кам'яним серце фараона, і він не відпустив Ізраїльських синів, — як і сказав Господь Мойсеєві.

Вихід 10

¹І промовив Господь до Мойсея, кажучи: Увійди до фараона, бо Я зробив непоступливим його серце і серце його рабів, щоб і надалі відбувалися ці ознаки для них.

²Щоб ви донесли до вух ваших дітей і до дітей ваших дітей, як Я насміявся з єгиптян, та про Мої ознаки, які Я вчинив серед них. І ви будете знати, що Я — Господь.

³Тож Мойсей та Аарон увійшли до фараона й сказали йому: Так говорить Господь, Бог євреїв: Доки не бажатимеш вшанувати Мене? Відпусти Мій народ, щоб поклонився Мені.

⁴Якщо ж не забажаєш відпустити Мого народу, то ось Я в цю пору завтра наведу велику сарану на весь твій край.

⁵І вона вкриє поверхню землі, так що не зможеш побачити землю, і поз'їдає всі рештки того, що вціліло у вас після граду, і об'їдене буде кожне дерево, яке росте у вас на землі.

⁶Вона наповнить твої будинки і будинки твоєї прислуги, — усі будинки в усій Єгипетській землі. Такого ще ніколи не бачили ні твої батьки, ні їхні прадіди, з дня, відколи існують на землі, аж донині! І, повернувшись, Мойсей вийшов від фараона.

⁷А слуги фараона кажуть йому: Доки він буде для нас колючкою? Відпусти людей, хай поклоняться Господу, своєму Богові! Чи ти не бажаєш усвідомити, що Єгипет знищений?

⁸І повернули Мойсея та Аарона до фараона, і той сказав їм: Підіть поклоніться Господу, вашому Богові. Хто? Хто ті, які підуть?

- ⁹А Мойсей каже: Ми підемо з дітьми і старцями, із синами і дочками, з вівцями і нашою худобою. Адже це — свято для Господа, нашого Бога.
- ¹⁰А той відповів їм: Нехай Господь буде так з вами, як я відпускаю вас з вашим майном! Дивіться, у вас — злі наміри!
- ¹¹Так не буде! Хай підуть лише чоловіки і поклоняться Богові. Адже ви самі цього домагаєтеся! І їх вигнали з-перед обличчя фараона.
- ¹²Тоді Господь сказав Мойсеєві: Простягни руку на Єгипетську землю, і нехай налетить на землю сарана, і нехай поїсть усю рослинність землі й усі плоди дерев, які залишилися після граду.
- ¹³І підняв Мойсей посох до неба, і Господь навів на землю південний вітер, — він дув весь той день і всю ніч. Настав ранок, і південний вітер нагнав сарану.
- ¹⁴Він наніс її на всю Єгипетську землю, — в дуже великій кількості вона осіла на всіх Єгипетських землях. Ні до цього часу не було такої сарани і після цього такої не буде.
- ¹⁵Вона покрила земну поверхню, і земля була знищена. І вона поїла всю рослинність землі й усі плоди на деревах, які залишилися після граду. Не зосталося жодної зелені на деревах і на жодній рослині на рівнині в усій Єгипетській землі.
- ¹⁶І фараон з поспіхом покликав Мойсея та Аарона, кажучи: Згрішив я перед Господом, вашим Богом, і проти вас.
- ¹⁷Отже, ще й сьогодні простіть мій гріх і помоліться Господу, вашому Богові, нехай забере цю смерть від мене.
- ¹⁸Мойсей вийшов від фараона і помолився Богові.
- ¹⁹І Господь змінив сильний вітер на західний, і підняв сарану, і кинув її в Червоне море, і не залишилося жодної сарани в усій Єгипетській землі.
- ²⁰Та Господь зробив непоступливим серце фараона, і синів Ізраїля той не відпустив.
- ²¹Тоді Господь сказав Мойсеєві: Простягни руку до неба, і нехай настане темрява в Єгипетській землі — відчутна темрява.
- ²²І Мойсей простягнув руку до неба, — і три дні була темрява: чорні хмари й буря на всій Єгипетській землі.
- ²³І три дні ніхто не бачив свого брата, і ніхто не вставав зі свого ліжка. А всі сини Ізраїля повсюди, де б вони не перебували, мали світло.
- ²⁴І фараон закликав Мойсея та Аарона, і каже: Ідіть, поклоніться Господу, Богові вашому! Тільки овець і худобу залишіть. А ваше майно нехай іде з вами.
- ²⁵Та Мойсей сказав: Але ти нам маєш дати тварин на жертви і всепалення, котрі принесемо Господу, Богові нашому.

²⁶І наша худоба піде з нами, — тож не залишимо й копита. Адже з них візьмемо для служіння Господу, Богові нашому. Ми ж не знаємо, яким чином будемо поклонятися Господу, Богові нашому, перш ніж прийдемо туди.

²⁷Та непоступливим зробив Господь серце фараона, і той не забажав їх відпустити.

²⁸І каже фараон: Іди від мене! Стережися! Щоб ти більше не намагався побачити моє обличчя, бо в той день, коли з'явишся переді мною, — помреш!

²⁹А Мойсей відповідає: Ти вірно сказав. Більше не з'явлюся перед твоїм обличчям.

Вихід 11

¹І сказав Господь Мойсеєві: Ще одну кару наведу на фараона та на Єгипет, і після цього відпустить вас звідси. Коли ж буде відпускати вас — то силоміць з усім виганятиме вас.

²Тому таємно скажи на вухо людям, нехай кожний попросить у сусіда, а жінка — у сусідки, срібні та золоті речі і одяг.

³І Господь дав милість Своєму народові перед єгиптянами, — і вони дали їм. А чоловік Мойсей став дуже великим перед єгиптянами, перед фараоном і перед усіма його слугами.

⁴І сказав Мойсей: Так говорить Господь! Опівночі Я перейду через Єгипет,

⁵і помре кожний первісток у Єгипетській землі — від первістка фараона, який сидить на престолі, до первістка служниці, котра є при жорнах, і до первістка з усієї худоби!

⁶І буде велике голосіння на всій Єгипетській землі — таке, якого ще не було і яке більше не повториться.

⁷А між усіма синами Ізраїля не дзвякне і пес своїм язиком, — від людини до тварини, — щоб ти побачив, яку дивовижну різницю зробить Господь між єгиптянами та Ізраїлем!

⁸І прийдуть усі ці твої слуги до мене, і поклоняться мені, кажучи: Вийди ти, і весь твій народ, для якого ти є ватажком. І після цього я вийду! І в гніві Мойсей вийшов від фараона.

⁹А Господь сказав Мойсеєві: Фараон не послухає вас, щоб Я зробив багато ознак й чудес у Єгипетській землі.

¹⁰І Мойсей з Аароном учинили всі ці ознаки й чудеса в Єгипетській землі перед фараоном. Та Господь зробив непоступливим серце фараон, і той не забажав відпустити Ізраїльських синів з Єгипетської землі.

Вихід 12

- 1** І сказав Господь Мойсеєві й Ааронові в Єгипетській землі, промовляючи:
- 2** Цей місяць для вас — початок місяців, він є для вас першим між місяцями року.
- 3** Промов до всієї громади синів Ізраїля, кажучи: Десятого дня цього місяця нехай кожний візьме ягня згідно з родоводом по батьківській лінії — ягня на сім'ю.
- 4** Якщо ж мало тих, які є в домі, і їх не достатньо на ягня, то нехай прийме до себе сусіда, свого ближнього, — за кількістю душ. Кожний собі нехай вирахує достатню кількість на ягня.
- 5** Ягня у вас нехай буде однолітнім самцем без вади; візьмете його з овець або кіз.
- 6** Тримайте його до чотирнадцятого дня цього ж місяця, а ввечері хай заріжуть його, — уся велика громада Ізраїльських синів.
- 7** І візьмуть трохи крові, і помажуть нею обидва одвірки та поперечку в тих домах, в яких його їстимуть.
- 8** І цієї ж ночі їстимуть м'ясо, спечене на вогні, і їстимуть опрісноки з гіркими травами.
- 9** Не будете їсти його сирим чи вареним у воді, а лише спеченим з головою, ногами та нутрощами на вогні.
- 10** Нічого не залишите з нього до ранку і кістки його не поламаєте. А те, що залишилося з нього до ранку, спалите у вогні.
- 11** А ось як будете його їсти: стан ваш — підперезаний, взуття — на ваших ногах, а посохи — у ваших руках; і їстимете його з поспіхом: це — Пасха Господу.
- 12** Цієї ночі Я пройду по Єгипетській землі й уражу кожного первістка в Єгипетському краю — від людини до тварини, і здійсно відплату над усіма єгипетськими богами. Я — Господь!
- 13** А кров на домах, в яких ви перебуваєте, буде для вас ознакою; і побачу кров, і буду захистом для вас, і не буде у вас згубної пощесті, коли уражу Єгипетську землю.
- 14** І буде для вас цей день пам'ятним, і святкуватимете його, як свято для Господа у ваших поколіннях, — як закон вічний його святкуватимете!
- 15** Сім днів їстимете опрісноки; з першого ж дня усунете закваску з ваших домів. Кожний, хто їстиме квашене з першого дня аж до сьомого, — така душа буде вигублена з-посеред Ізраїля.
- 16** Перший день називатиметься святим, і сьомий день — святе скликання буде у вас. Жодної буденної праці не робитимете в ці дні, за винятком того, що має бути зроблене кожною душею, — тільки те ви робитимете.
- 17** І ви будете дотримуватися цієї заповіді. Адже в той день виведу ваше військо з Єгипетської землі, тож вічним приписом закону зробите цей день у ваших родах.

- 18**Коли надійде чотирнадцятий день першого місяця, їстимете опрісноки, — від того вечора і до вечора двадцять першого дня місяця.
- 19**Сім днів у ваших домах не має бути закваски! Кожний, чи то з осілих чужинців, чи з місцевих жителів краю, хто лише з'їсть квашене, — та душа буде вигублена з Ізраїльської громади.
- 20**Нічого заквашеного не їстимете, — в усіх ваших домах їстимете опрісноки.
- 21**Тож Мойсей покликав усю раду старійшин Ізраїля і сказав їм: Підіть, візьміть собі вівцю на вашу сім'ю і заріжте Пасхальне ягня.
- 22**Візьміть в'язку гісопу і, вмочивши її в кров, що біля дверей, помажте верхній та обидва бокові одвірки кров'ю, що біля дверей. Ніхто з вас хай не виходить за двері свого дому аж до ранку.
- 23**І Господь перейде, щоб уразити єгиптян, і побачить кров на верхньому та на обох бокових одвірках, і промине Господь двері, — Він не дозволить губителеві ввійти у ваш дім, щоб погубити.
- 24**І збережете це слово як закон для себе й для своїх синів навіки.
- 25**Коли ж увійдете в землю, яку дасть вам Господь, як Він говорив, то будете виконувати це служіння.
- 26**І буде, коли вас запитають ваші сини: Що це за служіння? —
- 27**то скажете їм: Це — жертва, Пасха для Господа, Який захистив дома Ізраїльських синів у Єгипті, коли уразив єгиптян, а наші дома врятував. І, поклонившись, народ упав ниць.
- 28**І пішли сини Ізраїля, і зробили так, як заповів Господь Мойсеєві та Ааронові, — так вони і вчинили.
- 29**І сталося опівночі: Господь уразив кожного первістка в Єгипетській землі — від первістка фараона, який сидить на престолі, до первістка полонянки, яка в ямі, та кожне первородне з домашніх тварин.
- 30**І вночі встав фараон, усі його слуги та всі єгиптяни, і зчинилося велике голосіння по всій Єгипетській землі, бо не було будинку, в якому б не було мерця.
- 31**І фараон вночі покликав Мойсея та Аарона й сказав їм: Уставайте і забирайтеся з-посеред мого народу — і ви, і сини Ізраїля! Ідіть, служіть Господу, вашому Богові, так як кажете!
- 32**Узявши і овець, і свою велику рогату худобу, ідіть та поблагословіть і мене.
- 33**І насідали єгиптяни на народ, аби без зволікань випроводити їх із землі. Інакше, — говорили вони, — усі ми помремо!
- 34**Тож люди взяли тісто, перш ніж воно вкисло, заміс замотали у свій одяг і неслина плечах.

- 35 І сини Ізраїля зробили так, як наказав їм Мойсей: випросили в єгиптян срібний та золотий посуд і одяг.
- 36 Господь дав милість Своєму народові перед єгиптянами, і ті дали їм; тож вони пограбували єгиптян.
- 37 І вирушили Ізраїльські сини від Рамеса до Сокхота — близько шестисот тисяч піших чоловіків, крім майна;
- 38 разом з ними вийшла велика змішана група, і дуже багато овець, худоби і домашніх тварин.
- 39 А з тіста, яке винесли з Єгипту, вони напекли прісних коржів, бо воно не вкисло, оскільки єгиптяни вигнали їх, і вони не могли затриматися, тож і їжі на дорогу собі не приготували.
- 40 Час перебування синів Ізраїля в Єгипетській землі та в Ханаанській землі — чотириста тридцять років.
- 41 І сталося, що після чотирьохсот тридцяти років усе Господнє військо вийшло вночі з Єгипетської землі.
- 42 Це — пильнування для Господа, щоб вивести їх з Єгипетської землі. Саме ця ніч — ніч пильнування для Господа, щоби бути такою для всіх синів Ізраїля впродовж їхніх поколінь.
- 43 І Господь сказав Мойсеєві й Ааронові, промовляючи: Це — закон про Пасху, — жодний чужинець не їстиме її.
- 44 А кожний раб чи куплений за гроші, коли зробиш йому обрізання, тоді їстиме її.
- 45 Чужинець чи найманець не споживатиме її.
- 46 Їстимуть в одному домі, — не будете виносити м'яса з хати. І кістки в ягняті не поламаєте.
- 47 Уся громада Ізраїльських синів буде виконувати це.
- 48 Якщо ж якийсь заможний прийде до вас, щоб справити Пасху Господу, — обріжеш кожного з них, хто чоловічої статі, — і тоді нехай приходить і справляє її, він буде таким, як і місцевий мешканець землі. Жодний необрізаний не їстиме її.
- 49 Для місцевого мешканця і для прибулого, який долучився до вас, закон буде один.
- 50 І зробили Ізраїльські сини так, як для них заповів Господь Мойсеєві й Ааронові, — так вони і зробили.
- 51 І сталося, що в той день Господь вивів з Єгипетської землі синів Ізраїля з їхньою силою.

Вихід 13

- ¹І сказав Господь Мойсеєві, промовляючи:
- ²Посвяти Мені кожного первістка, який народжується першим, — першим виходить з кожного лона: від людини до тварини серед Ізраїльських синів. Кожний із них — Мій.
- ³І промовив Мойсей до народу: Запам'ятайте цей день, в який ви вийшли з Єгипту, з дому неволі, бо сильною рукою вивів вас Господь звідти. Тож не будете їсти заквашеного.
- ⁴Адже сьогодні ви виходите — у місяць нових колосків.
- ⁵І буде, коли Господь, твій Бог, введе тебе в землю ханаанців, хетів, аморейців, евейців, євусейців, гергесейців і фerezейців, про яку поклявся твоїм батькам, що дасть тобі, у землю, яка тече молоком і медом, — то здійснюватимеш це служіння цього місяця.
- ⁶Шість днів їстимете опрісноки, а сьомого дня — свято для Господа:
- ⁷Опрісноки їстимете сім днів, — не з'явиться в тебе заквашене і не буде в тебе закваски в усіх твоїх околицях.
- ⁸І сповістиш своєму синові того дня, кажучи: Це тому, що так учинив зі мною Господь Бог, коли я виходив з Єгипту.
- ⁹І воно буде тобі за знак на твоїй руці, наче пам'ятка перед твоїми очима, щоб Господній закон був на твоїх устах. Адже сильною рукою вивів тебе Господь з Єгипту.
- ¹⁰У визначений час будеш дотримуватися цього закону з року в рік.
- ¹¹І буде, коли Господь, твій Бог, введе тебе в землю ханаанців, — як і пообіцяв твоїм батькам, — і дасть її тобі,
- ¹²то відділиш для Господа кожного чоловічої статі, хто першим вийшов з лона, — посвятиш Господу кожного чоловічої статі, який першим вийшов з лона, — і з худоби, і з твоїх домашніх тварин, які тобі народяться.
- ¹³А кожне, котре перше вийде з лона ослиці, замінити вівцею. Якщо ж не замінити, то викупиш його. За кожного первородного чоловіка з твоїх синів заплатиш викуп.
- ¹⁴Якщо ж після цього запитає тебе твій син, кажучи: Що це? — скажеш йому: Це тому, що сильною рукою вивів нас Господь з Єгипетської землі, з дому неволі.
- ¹⁵Та після того, як фараон зробився непоступливим, щоб нас не відпустити, Господь вигубив кожного первістка в Єгипетській землі — від первістків з-поміж людей до первородних із домашніх тварин. Тому я приношу в

жертву Господу кожного із чоловічої статі, хто першим виходить із лона, і плачу викуп за кожного первістка з моїх синів.

¹⁶І буде це як знак на твоїй руці — непорушним перед твоїми очима, тому що сильною рукою вивів тебе Господь з Єгипту.

¹⁷Коли ж фараон відпустив народ, Бог не повів його дорогою Філістимської землі, хоча було ближче. Оскільки Бог сказав: Щоб часом не каювся народ, коли побачить війну, і не повернувся до Єгипту.

¹⁸І Бог повів народ в обхід, дорогою в пустелю, до Червоного моря, — в п'ятому поколінні вийшли сини Ізраїля з Єгипетської землі.

¹⁹Мойсей забрав із собою кості Йосифа, оскільки Йосиф узяв тверду клятву в Ізраїльських синів, кажучи: Вас неодмінно відвідає Господь, тож ви заберете звідси із собою мої кості!

²⁰Рушивши із Сокхота, сини Ізраїля отаборилися в Отомі, поблизу пустелі.

²¹Бог же вів їх: удень — хмарним стовпом, щоб показувати їм дорогу, а вночі — полум'яним стовпом.

²²Не зникав хмарний стовп вдень і полум'яний стовп вночі з-перед усього народу.

Вихід 14

¹І звернувся Господь до Мойсея, промовляючи:

²Скажи Ізраїльським синам, нехай повернуться і отаборяться напроти поселення між Магдолом і між морем, напроти Веелсепфона, — перед ними станеш табором біля моря.

³Тож фараон скаже своєму народові: Сини Ізраїля — вони блукають по землі, бо їх затиснула пустеля.

⁴Я ж зроблю непоступливим серце фараона, і він кине́ться навздогін за ними. Тож Я прославлюся через фараона та через усе його військо; і всі єгиптяни пізнають, що Я — Господь! І вони зробили так.

⁵Єгипетському цареві сповістили, що народ утік. І серце фараона і його слуг повернулося проти народу, і вони сказали: Що ж це ми зробили? Навіщо відпустили Ізраїльських синів, щоб на нас більше не працювали?

⁶Отже, фараон запряг свої бойові колісниці й узяв із собою весь свій народ,

⁷і взяв шістсот добірних бойових колісниць, усю єгипетську кінноту і начальників варті над усіма.

⁸Господь же зробив непоступливим серце фараона, єгипетського царя, і той погнався слідом за Ізраїльськими синами. Але сини Ізраїля виходили під могутньою рукою!

⁹І єгиптяни погналися вслід за ними, і знайшли їх, коли вони отаборилися біля моря; і вся кіннота, і бойові колісниці фараона, і його військо, і вершники — перед поселенням, напроти Веелсепфона.

¹⁰Тож фараон наближався. І, поглянувши, сини Ізраїля побачили очима: єгиптяни вишикувалися позаду них, і вони дуже налякалися. І заголосили Ізраїльські сини до Господа.

¹¹Вони сказали Мойсеєві: Хіба ти вивів нас, щоб погубити в пустелі, чи не було гробниць у Єгипетській землі? Що це ти з нами зробив, вивівши з Єгипту?

¹²Хіба не ці самі слова ми говорили тобі в Єгипті, кажучи: Залиши нас, щоб ми служили єгиптянам? Адже краще нам працювати на єгиптян, аніж помирати в цій пустелі.

¹³Та Мойсей сказав народові: Будьте мужніми! Стійте і дивіться на спасіння від Бога, яке Він звершить для нас сьогодні. Бо такими, як побачили ви єгиптян сьогодні, більше не побачите їх повік!

¹⁴Господь воюватиме за вас, а ви мовчіть.

¹⁵Господь сказав Мойсеєві: Чому волаєш до Мене? Скажи Ізраїльським синам, нехай рушають.

¹⁶А ти візьми свій посох, простягни свою руку над морем і розділи його! І сини Ізраїля нехай пройдуть посередині моря сушею.

¹⁷І ось, Я зроблю серце фараона та всіх єгиптян непоступливим, і вони підуть слідом за ними. І прославлюся через фараона, через усе його військо, через колісниці та через його коней.

¹⁸І пізнають усі єгиптяни, що Я — Господь, як прославлю Себе через фараона, через колісниці та через його коней.

¹⁹І Божий ангел, який ішов перед табором Ізраїльських синів, піднявся і перейшов у їхній тил. Піднявся і стовп хмари з-перед їхнього обличчя і став позаду них.

²⁰І він увійшов поміж табір єгиптян і поміж табір Ізраїля. І настала темрява та морок; проминула ніч, і за всю ніч вони не змішалися одне з одним.

²¹І простягнув Мойсей руку на море, і за цілу ніч Господь сильним південним вітром відігнав море і зробив море сушею, — вода розступилася.

²²І ввійшли Ізраїльські сини на середину моря по суші, а вода була їм стіною праворуч і стіною ліворуч.

²³Погналися ж і єгиптяни, — усі коні фараона, колісниці та вершники, — і ввійшли слідом за ними на середину моря.

²⁴І сталося за ранішньої сторожі: у стовпі полум'яному й хмарному Господь поглянув на табір єгиптян і послав у табір єгиптян замішання.

- ²⁵Він позв'язував осі їхніх колісниць і дуже ускладнив їм пересування. Тож єгиптяни сказали: Втікаймо від обличчя Ізраїля, бо Господь воює за них проти єгиптян.
- ²⁶А Господь промовив до Мойсея: Простягни свою руку на море, і нехай повернеться вода на колісниці та на вершників, і нехай вона покриє єгиптян.
- ²⁷І простягнув Мойсей руку на море, і на світанку вода повернулася на місце, а єгиптяни втікали під водою. Тож Господь кинув єгиптян усередину моря.
- ²⁸Вода повернулася і покрила колісниці, вершників і все військо фараона, — тих, які ввійшли за ними в море. Не залишилося жодного з них.
- ²⁹Сини ж Ізраїля пройшли сушею посеред моря, а вода була їм стіною праворуч і стіною ліворуч.
- ³⁰І того дня Господь визволив Ізраїля з-під руки єгиптян. А на березі моря Ізраїль побачив мертвих єгиптян.
- ³¹Тож Ізраїль побачив сильну руку — те, що вчинив Господь єгиптянам. І народ став боятися Господа і повірив Богові та Мойсеєві, Його слугі.

Вихід 15

- ¹Тоді Мойсей і сини Ізраїля заспівали ось цю пісню Богові. Вони скандували, виголошуючи: Заспіваймо Господу, бо Він велично прославився, — коня і вершника скинув у море.
- ²Він — Помічник і Покровитель, Він став для мене Порятунком. Це — мій Бог, і я прославлю Його, Він — Бог мого батька, тож звеличу Його.
- ³Господь — Він Той, Хто нищить війни, Господь — Ім'я Його.
- ⁴Колісниці фараона і його військо Він кинув у море, вибраних вершників, начальників варті, Він потопив у Червоному морі.
- ⁵Морем покрив їх, — вони поринули в глибину, мов камінь.
- ⁶Твоя правиця, Господи, прославилася силою, — Твоя права рука, Господи, розгромила ворогів,
- ⁷і величчю Своєї слави Ти знищив супротивників. Ти послав Свій гнів, і він їх пожер, як стерню,
- ⁸і від духа Твого гніву розступилася вода. Застигли води, наче стіна, — застигли хвилі посеред моря.
- ⁹Ворог сказав: Кинуся й наздожену, розділю здобич, наповню свою душу, знищу своїм мечем, — рука моя пануватиме.
- ¹⁰А Ти послав Свого Духа, і покрило їх море, вони потонули, наче свинець у глибокій воді.

- 11**Хто поміж богами подібний до Тебе, Господи? О, прославлений між святими, дивовижний у славі! Ти, Котрий твориш чудеса, хто подібний до Тебе?
- 12**Простягнув Ти правицю Свою, і поглинула їх земля.
- 13**Ти Своєю праведністю повів цей Твій народ, який Ти викупив, і Своєю силою покликав до Своєї святої оселі.
- 14**Почули народи — і запалали гнівом. Важкі болі охопили мешканців Филістимської землі.
- 15**Тоді поспішили володарі Едому і проводирі моавійців, — їх охопив трепет. Розтанули всі мешканці Ханаану.
- 16**Нехай найде на них страх і трепет! Від величі Твоєї руки нехай вони стануть як камінь, доки не перейде Твій народ, Господи, — доки не перейде цей Твій народ, який Ти придбав.
- 17**Ввівши, насади їх на горі Своєї спадщини, у Своїй підготовленій оселі, котру Ти зробив, Господи, — це святиня, Господи, яку приготували Твої руки.
- 18**Господь царює на віки і віки, та й іще.
- 19**Адже коні фараона з колісницями і вершниками ввійшли в море, і Господь навів на них води моря. А сини Ізраїля пішли сушею посеред моря.
- 20**Тож пророчиця Маріам, сестра Аарона, взяла тимпан у свою руку, і всі жінки з тимпанами вийшли в хороводі за нею.
- 21**І Маріам повела їх, кажучи: Заспіваймо Господу, бо Він велично прославився. Коня і вершника скинув Він у море.
- 22**І Мойсей вивів Ізраїльських синів від Червоного моря, і повів їх у пустелю Сур. Вони йшли три дні пустелею й не знаходили води до пиття.
- 23**Прийшли вони до Мери, та не могли пити з Мери, оскільки вода була гіркою. Через те дали назву тій місцевості: Гіркота.
- 24**І народ почав нарікати на Мойсея, кажучи: Що нам пити?
- 25**Тож Мойсей закликав до Господа. А Господь показав йому дерево, і той кинув його у воду, і вода стала солодкою. Там Він дав йому заповіді та настанови, і там його випробував.
- 26**Він сказав: Якщо уважно будеш прислухатися до голосу Господа, твого Бога, і чинитимеш те, що Йому до вподоби, і зважатимеш на Його накази, і будеш дотримуватися всіх Його заповідей, то не наведу на тебе жодної тієї хвороби, які Я навів на єгиптян. Бо Я — Господь, Який тебе оздоровлює.
- 27**І вони пішли до Еліма, а там було дванадцять джерел води і сімдесят стовбурів пальмових дерев. Тож там, біля води, вони отаборилися.

Вихід 16

- ¹З Еліма вони вирушили далі. Уся громада синів Ізраїля прийшла в пустелю Сін, що між Елімом та Синаєм. А п'ятнадцятого дня другого місяця, відтоді, як вони вийшли з Єгипетської землі,
- ²уся громада Ізраїльських синів почала нарікати на Мойсея і Аарона.
- ³Ізраїльські сини сказали їм: Краще було б, аби ми, уражені Господом, померли в Єгипетській землі, коли ми сиділи біля казанів з м'ясом і їли хліб досита. А ви вивели нас у цю пустелю, щоб усю цю громаду вигубити голодом!
- ⁴Тоді Господь сказав Мойсеєві: Ось, Я дам вам хліб з неба, і народ вийде, і вони щодня збиратимуть денну норму, — щоб випробувати їх, чи будуть вони слідувати за Моїм законом, чи ні:
- ⁵І буде, шостого дня вони приготують те, що принесли, — і виявиться, що буде вдвічі більше від того, що збирають щодня.
- ⁶Тож Мойсей та Аарон промовили до всієї громади Ізраїльських синів: Увечері ви дізнаєтеся, що Господь вивів вас із Єгипетської землі,
- ⁷а вранці побачите Господню славу, оскільки Він почув ваше нарікання на Бога. А ми хто такі, що нарікаєте на нас?
- ⁸І сказав Мойсей: Оскільки Господь дасть вам звечора їсти м'ясо, а вранці — хліба досита, то Господь почув ваші нарікання, якими ви нарікаєте на нас! А ми хто такі? Тож ваше нарікання не проти нас, але проти Бога!
- ⁹І Мойсей сказав Ааронові: Промов до всієї громади Ізраїльських синів: Прийдіть перед Бога, тому що Він почув ваші нарікання.
- ¹⁰Коли ж промовляв Аарон до всієї громади Ізраїльських синів, то вони повернулися до пустелі, і Господня слава з'явилася в хмарі.
- ¹¹І Господь заговорив до Мойсея, кажучи:
- ¹²Я почув нарікання синів Ізраїля. Скажи їм, промовляючи: Під вечір їстимете м'ясо, а вранці насититесь хлібом. І пізнаєте, що Я — Господь, ваш Бог!
- ¹³Настав вечір, — і налетіли перепели та покрили табір. А вранці довкола табору, коли перестала випадати роса, —
- ¹⁴аж ось, на поверхні пустелі щось дрібне, наче коріандр, і біле, наче іній на землі.
- ¹⁵Побачивши це, сини Ізраїля сказали один одному: Що це? Оскільки вони не знали, що це було. А Мойсей сказав їм: Це хліб, який Господь дав вам їсти.
- ¹⁶Це і є та справа, про яку Господь заповів: Нехай кожний збирає його для родини — гомор на особу, за кількістю ваших душ, кожний нехай збирає зі своїми співмешканцями.
- ¹⁷Ізраїльські сини так і зробили, — хто зібрав більше, а хто менше.
- ¹⁸Та виміряли гомором, і не мав надлишку той, хто багато зібрав, а той, хто мало зібрав, не мав недостачі. Кожний зібрав по потребі тих, які жили з ним.

- 19**Та Мойсей попередив їх: Хай ніхто не залишає його до ранку!
- 20**Але Мойсея не послухалися, і дехто залишив його до ранку; і завелися в нього черв'яки, і воно засмерділося. Тож Мойсей був розсерджений ними.
- 21**Кожний збирав його рано-вранці згідно зі своєю потребою, а коли припікало сонце, воно тануло.
- 22**А шостого дня виявилось, що зібрали вдвічі більше від потрібного — по два гомори для кожного. І всі старійшини громади прийшли й доповіли Мойсеєві.
- 23**А Мойсей сказав їм: Це і є та справа, про яку говорив Господь: Завтра субота — святий відпочинок для Господа. Що лише маєте пекти — печіть, і що лише маєте варити — варіть. А все, що зостанеться, залишіть те в сховок до ранку.
- 24**І залишили його на наступний день, як заповів їм Мойсей, — і не засмерділося, і черв'яки в ньому не завелися.
- 25**Тож Мойсей сказав: Їжте сьогодні, бо сьогодні — субота для Господа, — ви не знайдете його на полі.
- 26**Шість днів збиратимете, а сьомого дня — субота, цього дня не буде його.
- 27**А сьомого дня виявилось, що дехто з народу вийшов збирати, та вони нічого не знайшли.
- 28**І Господь сказав Мойсеєві: Доки не бажатимете дослухатися до Моїх заповідей і до Мого закону?
- 29**Глядіть, бо Господь дав вам цей день — суботу; тому Він дав вам шостого дня хліба на два дні. Нехай кожен сидить у своєму домі, — сьомого дня хай ніхто не виходить зі свого місця.
- 30**І народ дотримувався суботи — сьомого дня.
- 31**А Ізраїльські сини дали йому назву — манна, — воно було біле, як насіння коріандру, а його смак — як у коржа з медом.
- 32**А Мойсей сказав: Це і є та справа, про яку говорив Господь: Наповніть гомором манни посудину для ваших наступних поколінь, щоб вони побачили хліб, який ви їли в пустелі, коли Господь виводив вас з Єгипетської землі.
- 33**Ааронові ж Мойсей сказав: Візьми одну золоту посудину і насип в неї повний гомор манни, і поклади її на зберігання перед Богом для ваших наступних поколінь, —
- 34**як і заповів Господь Мойсеєві. І Аарон поклав її перед Свідченням на зберігання.
- 35**Сини Ізраїля їли манну сорок років, доки не прийшли до заселеної землі, — їли манну, доки не прийшли до границі з Фінікією.
- 36**А гомор — це десята частина трьох мірок.

Вихід 17

- ¹І вся громада Ізраїльських синів, згідно з повелінням Господа, за своїми станами вирушила з пустелі Сін і отаборилася в Рафідіні. Та в народі не було води, щоб пити.
- ²Тож народ почав сваритися з Мойсеєм, кажучи: Дай нам напитися води! Та Мойсей їм сказав: Чому сваритеся зі мною, чому випробовуєте Господа?
- ³Там народ був спраглий води, і народ продовжував нарікати на Мойсея, кажучи: Навіщо ти вивів нас з Єгипту, щоб спрагою вигубити нас, наших дітей і худобу?
- ⁴І Мойсей заволав до Господа, кажучи: Що мені робити із цим народом? Ще трохи — і мене поб'ють камінням!
- ⁵Та Господь сказав Мойсеєві: Стань перед цим народом, візьми із собою старійшин народу, візьми у свою руку посох, яким ти вдарив по ріці, і йди.
- ⁶Я вже стоятиму там перед тим, як ти прийдеш до скелі в Хориві. Ти вдариш скелю, і з неї потече вода, і народ питиме. Мойсей так і вчинив перед синами Ізраїля.
- ⁷І дав назву тому місцю: Випробування і Сварка, — через сварку синів Ізраїля і через те, що випробовували Господа, кажучи: Чи є серед нас Господь, чи ні?
- ⁸І прийшов Амалік, і воював з Ізраїлем у Рафідіні.
- ⁹Тоді Мойсей сказав Ісусові: Вибери собі сильних чоловіків, піди, виступи завтра проти Амаліка. І ось, я вже стоятиму на вершині гори, а Божий посох буде в моїй руці.
- ¹⁰Тож Ісус зробив так, як сказав йому Мойсей, і виступив проти Амаліка. А Мойсей, Аарон і Ор піднялися на вершину гори.
- ¹¹І сталося, коли Мойсей підіймав руки, то перемагав Ізраїль, коли ж він опускав руки, то перемагав Амалік.
- ¹²Та руки Мойсея стали важкими. І, взявши камінь, вони поклали під нього, і він на ньому сидів. Аарон же й Ор підтримували його руки, — один звідси, другий звідти. І Мойсеєві руки були непорушні аж до заходу сонця.
- ¹³Тож Ісус смертоносним вістрям меча розгромив Амаліка та весь його народ.
- ¹⁴А Господь сказав Мойсеєві: Запиши це в книгу на згадку і вклади у вуха Ісуса, що Я повністю зітру пам'ять про Амаліка з-під неба.
- ¹⁵І Мойсей збудував жертвник Господу, і дав йому назву: Господь — моє Сховище.
- ¹⁶Адже невидимою рукою Господь воює проти Амаліка з роду в рід!

Вихід 18

- ¹Мадіямський священик Йотор, тесть Мойсея, почув усе, що зробив Господь для Ізраїля, Свого народу, — адже Господь вивів Ізраїля з Єгипту.
- ²Тож Йотор, тесть Мойсея, взяв Сепфору, Мойсеєву дружину, після того, як той її відіслав,
- ³та обох його синів. Ім'я одного з них — Гирсам, бо Мойсей сказав: Захожим я був у чужій землі.
- ⁴А ім'я другого — Еліезер, адже Бог мого батька — моя допомога. Він вирвав мене з руки фараона.
- ⁵І прийшов Йотор, тесть Мойсея, сини і дружина до Мойсея в пустелю, де він стояв табором на Божій горі.
- ⁶Тож Мойсея сповістили, кажучи: Ось, Йотор, твій тесть, наближається до тебе, і дружина та двоє твоїх синів з ним.
- ⁷Мойсей вийшов назустріч своєму тестеві, поклонився йому і поцілував його. Вони обнялися, і він завів його до намету.
- ⁸І Мойсей розповів тестеві про все, що зробив Господь з фараоном і з єгиптянами задля Ізраїля, і про всі труднощі, які спіткали їх у дорозі, і що вирвав їх Господь з рук фараона й з рук єгиптян.
- ⁹Йотор же був здивований усім тим добром, яке зробив для них Господь, визволивши їх з рук єгиптян і з рук фараона.
- ¹⁰Тож Йотор сказав: Благословенний Господь, бо визволив Свій народ з рук єгиптян і з рук фараона.
- ¹¹Тепер я дізнався, через те, що напали на них, що великий Господь, більший від усіх богів.
- ¹²І Йотор, тесть Мойсея, приніс всепалення та жертви Богові. Аарон і всі старійшини Ізраїлю прийшли попоїсти хліба з тестем Мойсея перед Богом.
- ¹³І сталося, що наступного дня Мойсей сів судити народ, а весь народ стояв перед Мойсеєм від ранку до вечора.
- ¹⁴І Йотор, побачивши все те, що він робить для народу, сказав: Що це ти робиш з народом? Чому ти сам сидиш, а весь народ від ранку до вечора стоїть перед тобою?
- ¹⁵А Мойсей відповів тестеві: Адже народ приходить до мене шукати суду в Бога.
- ¹⁶Бо коли постає між ними незгода, то приходять до мене; я вирішую справу кожного і навчаю їх Божих настанов та Його закону.
- ¹⁷А тесть Мойсея сказав йому: Цю справу ти робиш недобре.
- ¹⁸Неодмінно смертельно виснажиш і себе, і весь цей народ, який з тобою. Непосильна для тебе така справа, не зможеш ти сам-один виконувати її.

- ¹⁹Тож тепер послухай мене, — я дам тобі пораду, і Бог буде з тобою! Ти стій за народ у його справах до Бога, — донось їхні справи до Бога.
- ²⁰Ти будеш свідчити їм про Божі постанови та Його закон і вказуватимеш їм на ті шляхи, якими вони мають ходити, і діла, які вони мають виконувати.
- ²¹І ти наглядиш собі з усього народу спроможних чоловіків, які бояться Бога, — праведних чоловіків, які ненавидять гордість, і настановиш їх над ними тисяцькими, сотниками, півсоцькими і десятицькими;
- ²²і вони повсякчас судитимуть народ. Надмірно важкі справи вони приносять до тебе, а малі судові справи вони розглядатимуть самі, — тож вони принесуть полегшення для тебе й допомагатимуть тобі.
- ²³Якщо виконаєш цю вказівку, тебе зміцнить Бог, і ти будеш спроможний служити, і весь цей народ з миром повернеться на своє місце.
- ²⁴Тож Мойсей прислухався до голосу тестя і вчинив так, як той сказав йому.
- ²⁵Мойсей обрав спроможних чоловіків з усього Ізраїля і настановив їх над ними тисяцькими, і соцькими, і півсоцькими, і десятицькими.
- ²⁶І вони повсякчас судили народ. Складну справу вони приносили до Мойсея, а кожну легку справу вирішували самі.
- ²⁷І Мойсей відпустив свого тестя, і той вирушив до свого краю.

Вихід 19

- ¹А третього місяця після виходу Ізраїльських синів з Єгипетської землі, того ж дня вони досягли Синайської пустелі.
- ²Вони вирушили з Рафідіна і прибули до Синайської пустелі; і там, напроти гори, Ізраїль отаборився.
- ³Мойсей вийшов на Божу гору, і Бог покликав його з гори, промовляючи: Скажи так домові Якова і сповісти синам Ізраїля:
- ⁴Самі ви побачили, що Я зробив єгиптянам, а вас підняв, наче на орлиних крилах, і привів вас до Себе!
- ⁵І тепер, якщо уважно прислухаєтеся до Мого голосу і збережете Мій завіт, то будете для Мене особливим народом з-поміж усіх народів. Адже Моєю є вся земля.
- ⁶І ви будете в Мене царським священством і святим народом! Ці слова скажеш синам Ізраїля.
- ⁷Тож Мойсей пішов, покликав старійшин народу і виклав перед ними всі ці слова, які наказав йому Бог.
- ⁸У відповідь весь народ одностайно сказав: Усе, що сказав Бог, зробимо і послухаємося! А Мойсей передав слова народу Богові.

⁹Господь же сказав Мойсеєві: Ось Я приходжу до тебе в хмарному стовпі, щоб почув народ, як Я розмовляю з тобою, — і тобі повірять навіки. Тоді Мойсей переказав слова народу Господу.

¹⁰А Господь сказав Мойсеєві: Зійди та застережи народ, і очисти їх сьогодні та завтра, і хай вони виперуть свій одяг.

¹¹А третього дня хай вони будуть готові, бо третього дня Господь перед усім народом зійде на Синайську гору.

¹²Довкола ти відділиш народ границею, кажучи: Пильнуйте, не виходьте на гору і не доторкайтеся будь-де до неї! Кожний, хто доторкнеться до гори, неодмінно помре .

¹³Не доторкнеться рука до неї, бо неодмінно буде побита камінням або прострілена стрілою, — чи то тварина, чи то людина, — не житиме. Коли голоси, звук труби і хмара відійдуть від гори, тоді вони підіймуться на гору.

¹⁴Тож Мойсей зійшов з гори до народу і освятив його, і вони випрали свій одяг.

¹⁵І він промовив до народу: Будьте готові три дні, не входьте до жінок.

¹⁶І сталося третього дня, коли настав світанок, з'явилися голоси і блискавки, і темна хмара над Синайською горою; лунав сильний голос труби. Тож весь народ у таборі перелякався.

¹⁷Мойсей вивів з табору народ назустріч Богові, і вони стали під горою.

¹⁸А Синайська гора вся диміла, тому що Бог зійшов на неї у вогні, і дим підносився, наче дим з печі. Тож весь народ дуже перелякався.

¹⁹Звуки труби ставали дедалі сильнішими. Мойсей говорив, а Бог йому відповідав голосом.

²⁰Господь зійшов на Синайську гору — на вершину гори. І Господь покликав на вершину гори Мойсея, і Мойсей піднявся.

²¹І промовив Бог до Мойсея, кажучи: Спустися і настійно вмовляй народ, аби часом вони не наблизилися до Бога, щоб побачити, аби не полягло багато з них.

²²А священики, які наближаються до Бога, хай освятяться, щоб часом Господь не відступив від них.

²³Та Мойсей відповів Богові: Народ не зможе підійти до Синайської гори, бо Ти заповідав нам, кажучи: Обведи границею гору й освяти її.

²⁴А Господь сказав йому: Іди, спустися вниз і підіймися — ти й Аарон з тобою. Та священики і народ хай не намагаються піднятися до Бога, щоб Господь не знищив декого з них.

²⁵Тож Мойсей спустився до народу і переказав їм.

Вихід 20

- ¹Господь сказав усі ці слова, промовляючи:
- ²Я — Господь, твій Бог, Який вивів тебе з Єгипетської землі, з дому рабства.
- ³У тебе не буде інших богів, крім Мене.
- ⁴Не робитимеш собі ідола ні будь-якої подоби того, що на небі вгорі, чи на землі внизу, чи у водах під землею.
- ⁵Не поклонятимешся їм і не служитимеш їм. Адже Я — Господь, твій Бог, Бог ревнивий, Який відплачує за гріхи батьків дітям до третього й четвертого покоління, — тим, хто ненавидить Мене,
- ⁶і Котрий чинить милосердя тисячам — тим, хто любить Мене і береже Мої заповіді.
- ⁷Не вживатимеш Ім'я Господа, Бога твого, надаремно. Адже Господь не оправдає того, хто вживає Ім'я Його надаремно.
- ⁸Пам'ятай суботній день, щоб його святити.
- ⁹Шість днів працюватимеш і робитимеш усі свої діла,
- ¹⁰а сьомий день — субота — Господу, Богові твоєму. Не робитимеш в цей день жодного діла — ні ти, ні твій син, ні твоя дочка, ні твій раб, ні твоя рабиня, ні твій віл, ні твій осел, ні будь-яка твоя худоба, ні чужинець, який в тебе живе.
- ¹¹Адже за шість днів Господь створив небо, землю, море і все, що в них, а сьомого дня Він спочив. Тому Господь поблагословив сьомий день і освятив його.
- ¹²Шануй свого батька і матір, щоб добре тобі було і щоб ти був довголітнім на добрій землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі.
- ¹³Не чинитимеш перелюбу.
- ¹⁴Не крастимеш.
- ¹⁵Не вбиватимеш.
- ¹⁶Не даватимеш неправдивого свідчення проти свого ближнього.
- ¹⁷Не жадатимеш дружини свого ближнього, не жадатимеш дому свого ближнього, ні його поля, ні його раба, ні його рабині, ні його вола, ні його осла, ні будь-якої його худоби, ні будь чого, що є у твого ближнього.
- ¹⁸І весь народ бачив і чув блискавки, і голос і звук труби, і гору, що диміла. Тож весь народ, переляканий, стояв на далекій відстані.
- ¹⁹І вони сказали Мойсеєві: Говори до нас ти, — хай не говорить до нас Бог, щоб ми не повмирали.
- ²⁰А Мойсей каже їм: Будьте мужніми, адже Бог прийшов до вас, щоб вас випробувати, щоб Його страх був між вами, аби ви не грішили.

- ²¹Тож народ стояв здалека, а Мойсей увійшов у темряву, де був Бог.
- ²²І Господь сказав Мойсеєві: Так скажеш домові Якова і сповістиш синам Ізраїля: Ви побачили, що Я з неба промовляв до вас:
- ²³Не робитимете собі богів зі срібла і не робитимете собі богів із золота.
- ²⁴Спорудите Мені жертovníк із землі й будете приносити на ньому жертву всепалення і ваші жертви подяки за спасіння, вівці й ваші телята, — на кожному місці, там де лише назву Моє Ім'я. І Я прийду до тебе, і поблагословлю тебе.
- ²⁵Якщо ж робитимеш Мені жертovníк з каміння, то не будуватимеш з тесаного, бо ти до нього приклав знаряддя і тимопоганів.
- ²⁶Не підійматимешся східцями до Мого жертovníка, щоб ти не відкрив свій сором над ним.

Вихід 21

- ¹А це настанови, які викладеш перед ними.
- ²Якщо купиш раба-єврея, то нехай шість років він працює для тебе, а на сьомий рік нехай він даром вийде на свободу.
- ³Якщо він сам-один прийшов, то нехай сам і вийде. Якщо ж разом з ним прийшла дружина, то нехай і дружина вийде з ним.
- ⁴Якщо ж господар дасть йому дружину, і та народить йому синів чи дочок, то дружина й діти хай залишаються в його господаря, а він нехай вийде сам.
- ⁵Якщо ж раб у відповідь скаже: Я люблю мого господаря, дружину і дітей, — не поспішаю на волю!
- ⁶Тоді нехай його господар приведе його до Божого судилища, а тоді приведе його до дверей і до одвірка, і господар шилом проколе йому вуха, і той служитиме йому навіки.
- ⁷Якщо ж хтось продасть свою дочку як служницю, то не вийде вона так, як виходять рабині.
- ⁸Якщо вона не догодить своєму господареві, з яким заручена, то нехай звільнить її за викуп. А чужому народові йому не дозволяється продати її, бо погордив нею.
- ⁹Якщо ж заручив її синові, то нехай обходиться з нею за правами дочок.
- ¹⁰Якщо ж візьме йому іншу, то хай не позбавить її необхідного, одягу і співжиття.
- ¹¹Якщо ж цих трьох речей не дотримається щодо неї, то нехай вона вийде даром, без грошей.
- ¹²Якщо хтось когось ударить, і той помре, — він неодмінно має померти .
- ¹³А тому, хто не хотів убивати, але Бог передав когось в його руки, — Я дам тобі місце, куди втече той, хто вбив.

- 14**Коли ж хто вистежив, щоб підступно вбити свого ближнього, і прибіжить туди, — такого забрати і від Мого жертovníка, щоб видати на смерть.
- 15**Хто б'є свого батька чи свою матір, має неодмінно померти .
- 16**Хто проклинає свого батька чи свою матір, має неодмінно померти .
- 17**Коли хтось украде когось із синів Ізраїля, заволодіє ним, продасть, і срібло буде знайдене в нього — такий має неодмінно померти .
- 18**Якщо ж сваряться два чоловіки, і один з них ударить ближнього каменем чи кулаком, і той не помре, а зляже в ліжку,
- 19**і якщо чоловік устане та вийде з палицею надвір, тоді той, хто вдарив, буде звільнений від покарання. Лише нехай заплатить за втрату від його непрацездатності та за лікування.
- 20**Якщо хтось вдарить свого раба чи свою рабіню палицею, — так, що помре від його руки, той має бути неодмінно покараний .
- 21**Та коли проживе один день чи два, то не буде покараний, бо це — його гроші.
- 22**Якщо б'ються два чоловіки, і вдарять вагітну жінку, і її дитина появиться на світ не повністю сформованою, то такий неодмінно понесе кару , — він заплатить згідно з оцінкою, яку зробить чоловік жінки.
- 23**Та якщо дитина буде повністю сформована, то нехай дасть душу за душу,
- 24**око за око, руку за руку, зуб за зуб, ногу за ногу,
- 25**опік за опік, рану за рану, синець за синця.
- 26**Якщо хтось виб'є око своєму рабові чи око своїй рабині, і вони осліпнуть, то нехай відпустить їх на волю за їхнє око;
- 27**і якщо виб'є зуб рабові або зуб своїй рабині, — нехай відпустить їх на волю за їхній зуб.
- 28**Якщо віл рогами заколе чоловіка чи жінку, — так, що помре, то вола обов'язково поб'ють камінням , і його м'ясо не будуть їсти, а власник вола — невинний.
- 29**Якщо ж віл бив рогами вчора й третьогодня, і про це попереджували його власника, але той не зарізав його, то коли рогами вб'є чоловіка чи жінку, нехай віл буде побитий камінням, і його власник також нехай буде покараний на смерть.
- 30**А якщо на нього накладуть викуп, то нехай за свою душу дасть викуп, який лише на нього накладуть.
- 31**І якщо рогами заколе сина чи дочку, — нехай учинять з ним за цим же приписом.

³²Якщо ж віл заколе рогами раба чи рабиню, — нехай власник вола дасть їхньому господареві тридцять дідрахм срібла, а вола поб'ють камінням.

³³Якщо хтось відкриє яму чи викопає яму і її не закриє, а туди впаде теля чи осел,

³⁴то власник ями відшкодує: їхньому господареві він заплатить гроші, а те, що загинуло, буде його.

³⁵Якщо ж чийсь віл рогами заколе сусіднього вола, і той здохне, то живого вола продадуть і розділять його ціну, і поділять вола, який загинув.

³⁶Та якщо було відомо, що віл колов рогами вчора і третього дня, і про це попередили його власника, але той не зарізав його, то він віддасть вола за вола, а мертвий буде його.

³⁷Якщо хтось вкраде бичка чи вівцю і заріже їх чи продасть, то віддасть за бичка п'ять бичків, а за вівцю — чотири вівці.

Вихід 22

¹Коли злодій буде спійманий під час підкопу і буде побитий, — так що, помре, то той, хто побив, не є вбивцею;

²якщо ж над ним зійде сонце, то він винний, — нехай помре. Якщо ж злодій нічого не має, нехай буде проданий за вкрадене.

³Якщо ж буде зловлений, а вкрадене виявлять у його руці живим, — від осла до вівці, — то віддасть подвійно.

⁴Якщо хтось випасе своє поле чи виноградник і пустить свою худобу для випасу на чуже поле, то нехай віддасть зі свого поля і зі свого врожаю. Якщо ж усе поле випасе, то нехай віддасть найкраще зі свого поля або найкраще зі свого виноградника.

⁵Якщо спалахне вогонь, попаде на терня і спалить тік, збіжжя чи поле, то нехай відшкодує той, хто запалив вогонь.

⁶Якщо хтось дасть ближньому гроші чи посуд на зберігання, і це буде викрадене з домутої людини, то коли знайдеться злодій, нехай віддасть подвійно.

⁷Якщо ж злодій не знайдеться, то нехай господар дому прийде перед Бога і поклянеться, що він не заподіяв зла щодо всього того, що ближнім було дано йому на зберігання.

⁸За кожний вказаний злочин щодо теляти, осла, вівці чи одягу і будь-якої оскарженої втрати, якою б вона не була, буде суд над обома перед Богом, і той, хто перед Богом буде визнаний винним, відшкодує ближньому подвійно.

⁹Якщо хтось дасть ближньому осла, теля, вівцю чи будь-яку худобу на зберігання, а вона буде скалічена чи загине, чи буде захоплена кимсь, і ніхто того не знатиме,

- ¹⁰то нехай між обома буде клятва перед Богом, що він дійсно не вчинив зла щодо всього довіреного йому ближнім. І власник того це так прийме, і той не відшкодуватиме.
- ¹¹Якщо ж було вкрадене в нього, то нехай відшкодує господареві.
- ¹²Якщо ж звірі розірвуть, то нехай приведе до пошматованого і нічого не буде відшкодувати.
- ¹³Якщо хтось позичитьшось у ближнього, а воно буде скалічене чи пропаде, а господаря не було при цьому, то нехай відшкодує.
- ¹⁴Якщо ж господар був з ним, то не відшкодуватиме. Якщо він є найманцем, то буде йому замість його плати.
- ¹⁵Якщо хтось звабить не заручену дівчину і переспить з нею, то нехай дасть придане і візьме її собі за дружину.
- ¹⁶Якщо ж її батько рішуче відмовиться і не захоче її віддати заміж за нього, то нехай дасть батькові гроші, згідно з приданим для дівчат.
- ¹⁷Чаклунів не залишатимете при житті.
- ¹⁸Кожного, хто ліг з твариною, — ви таких неодмінно вигубите .
- ¹⁹Хто приносить жертви богам, крім єдиному Господу, — буде вигублений.
- ²⁰А чужинця не будете кривдити чи гнобити, бо й ви були чужинцями в Єгипетській землі.
- ²¹Жодної вдови і сироти не кривдьте.
- ²²Якщо ви справді будете їх кривдити , вони, волаючи, закличуть до Мене, то Я неодмінно почую їхній голос,
- ²³запалаю гнівом і поб'ю вас мечем, і ваші дружини стануть вдовами, а ваші діти — сиротами.
- ²⁴Якщо ти позичиш гроші бідному братові, який живе поряд з тобою, то не підганятимеш його віддати і не будеш вимагати з нього відсотків.
- ²⁵А якщо візьмеш у заставу одяг ближнього, то до заходу сонця повернеш йому,
- ²⁶бо це — його одяг, єдине покриття його наготи. У чому ляже спати? Тому, коли він заволає до Мене, то Я почую його, адже Я — милосердний.
- ²⁷Не злословитимеш богів, і на князів свого народу не говоритимеш злого.
- ²⁸Не зволікатимеш з принесенням перших плодів зі свого току й виноградної давильні. Первістків зі своїх синів даси Мені.
- ²⁹Так учиниш зі своїм телям, зі своєю вівцею та зі своїм ослом. Сім днів буде при матері, а восьмого дня віддаси його Мені.

³⁰Ви будете для Мене святими людьми. М'яса, пошматованого звірами, не будете їсти, а викинете його псові.

Вихід 23

- ¹Не приймай пустих чуток. Не погоджуйся з нечестивим стати нечесним свідком.
- ²Не будеш з більшістю учасником зла. Не пристанеш до натовпу, схиляючись за більшістю, аби викривити правосуддя.
- ³І не виявлятимеш бідному несправедливу милість на суді.
- ⁴Якщо зустрінеш вола чи осла свого ворога, які заблукали, то приведеш назад і повернеш йому.
- ⁵Якщо ж побачиш осла свого ворога, який упав під своєю ношею, не пройдеши повз нього, але разом з ним підведеш його.
- ⁶Для бідного не викривлятимеш вироку на його суді.
- ⁷Будеш уникати всякої несправедливої справи. Не вб'єш невинного чи праведного і не виправдаєш несправедливого через хабар.
- ⁸Тож не братимеш хабарів, оскільки дари засліплюють очі видющих і спотворюють правдиві свідчення.
- ⁹І не пригнобляйте чужинця, адже ви знаєте душу чужинця, — бо ж ви самі були переселенцями в Єгипетській землі!
- ¹⁰Шість років будеш сіяти на своїй землі й збиратимеш її врожай.
- ¹¹А на сьомий — зробиш перерву і залишиш її, — і їстимуть убогі з твого народу, а те, що останеться, з'їдять дикі звірі. Так само зробиш зі своїм виноградником і зі своїм оливковим садом.
- ¹²Шість днів робитимеш свої діла. Сьомого ж дня будеш відпочивати, щоб відпочив і твій віл, і твій осел, і щоб відпочив син твоєї рабині та чужинець.
- ¹³Будете дотримуватися всього, що Я вам сказав. І не згадуватимете імен інших богів, — ніхто не почує його з ваших уст.
- ¹⁴Тричі на рік святкуватимете Мені.
- ¹⁵Будете дотримуватися Свята опрісноків. Сім днів будете споживати опрісноки, як заповів Я тобі, — під час місяця нових колосків, адже тоді ти вийшов з Єгипту. Не з'явишся переді Мною з порожніми руками.
- ¹⁶І відзначатимеш свято жнив — перших плодів своєї праці з того, що ти посієш на своєму полі, і свято завершення збирання плодів своєї праці зі свого поля наприкінці року.
- ¹⁷Тричі на рік нехай з'явиться кожний чоловік з твого роду перед твоїм Господом Богом.

- 18**Отже, коли вижену народи з-перед твого обличчя і поширю твої кордони, то не приноси́тимеш крові Моєї жертви на квашеному, і не лежатиме жир з Мого свята до ранку.
- 19**Найкраще з перших плодів твоєї землі принесеш до дому Господа, свого Бога. Не варитимеш ягняти в молоці його матері.
- 20**Ось Я поси́лаю Мого ангела перед твоїм обличчям, щоб він охороняв тебе в дорозі, щоб привів тебе в ту землю, яку Я приготував для тебе.
- 21**Пильнуй за собою, слухайся його і не виявлятимеш непослуху йому. Адже він не відступить від тебе, тому що Моє Ім'я є на ньому.
- 22**Якщо уважно прислухатимешся до Мого голосу і робитимеш усе, що лише скажу тобі, то Я буду ворогом твоїх ворогів і буду супротивником твоїх супротивників.
- 23**Оскільки Мій ангел — твій провідник — піде і заведе тебе до аморейця, хета, ферезейця, ханаанця, гергесейця, евейця і євусейця, — Я знищу їх.
- 24**Не поклонятимешся їхнім богам і не служитимеш їм. Не чинитимеш за їхніми ділами, але неодмінно повалиш і вщент порозбиваєш їхні стовпи.
- 25**Ти будеш служити Господу, своєму Богові, і Я поблагословлю твій хліб, твоє вино та твою воду, і відверну від вас хворобу.
- 26**Не буде бездітного і безплідної на твоїй землі, а число твоїх днів зроблю повним.
- 27**Я пошлю страх як твого провідника, і приведу в замішання всі ті народи, до яких ти ввійдеш, і зроблю всіх твоїх ворогів утікачами.
- 28**І пошлю шершнів перед тобою, і вони проженуть від тебе аморейців, евейців, ханаанців і хетів.
- 29**Не виганятиму їх за один рік, щоб земля не стала пустою, і щоб не стали численними супроти тебе земні звірі.
- 30**Поволі, поступово виганятиму їх з-перед тебе, доки не станеш численним і не успадкуєш землю.
- 31**Я встановлю твої кордони від Червоного моря й аж до Філістимського моря, і від пустелі — аж до великої ріки Євфрат. І віддам у ваші руки тих, хто заселяє цю землю, — Я прожену їх з-перед тебе.
- 32**Не укладатимеш з ними угоди, а з їхніми богами — завіту.
- 33**Тож не житимуть вони на твоїй землі, щоб не довели тебе до гріха проти Мене, — бо якщо служитимеш їхнім богам, вони будуть тобі пасткою.

Вихід 24

- ¹І Він сказав Мойсеєві: Підіймися до Господа, — ти, Аарон, Надав, Авіуд і сімдесят старійшин Ізраїля, і поклоніться здалека Господу.
- ²Нехай наблизиться сам-один Мойсей до Бога, вони ж хай не наближаються, і народ разом з ними хай не підіймається.
- ³Тож Мойсей прийшов і переказав народові всі Божі слова і настанови. А весь народ одноголосно відповів, кажучи: Усі слова, які сказав Господь, виконаємо, — ми будемо слухняні.
- ⁴Усі Господні слова Мойсей записав. І, уставши вранці, Мойсей поставив під горою жертвник і дванадцять каменів, відповідно до дванадцяти племен Ізраїля.
- ⁵Він послав юнаків, Ізраїльських синів, і ті принесли всепалення, і зарізали в жертву Богові бичків, як подячну жертву заспасіння.
- ⁶Мойсей, узявши половину крові, налив у посудини, адругу половину крові вилив на жертвник.
- ⁷Узявши книгу завіту, він прочитав народові, аби почув. І вони відповіли: Усе, що сказав Господь, виконаємо, — ми будемо слухняні!
- ⁸Тож Мойсей узяв кров, покropив народ і сказав: Ось — кров завіту, який Господь уклав з вами згідно з усіма цими словами.
- ⁹І Мойсей, Аарон, Надав, Авіуд і сімдесят з ради старійшин Ізраїля піднялися ввверх
- ¹⁰і побачили там місце, де стояв Бог Ізраїля. Під Його ногами — наче витвір із сапфірового каменя, на вигляд — немов чистий небозвід.
- ¹¹І з обраних Ізраїля не забракло жодного. І вони з'явилися на Божому місці, їли і пили.
- ¹²І сказав Господь Мойсеєві: Підіймися до Мене на гору і стій там, і дам тобі кам'яні скрижалі — закон і заповіді, які Я записав, щоб дати їм закон.
- ¹³Мойсей та Ісус, його слуга, піднявшись, вийшли на Божу гору.
- ¹⁴А старійшинам вони сказали: Спокійно очікуйте тут, доки не повернемося до вас. Ось з вами Аарон та Ор; якщо хтось матиме справу, нехай іде до них.
- ¹⁵Мойсей та Ісус вийшли на гору, і хмара покрила гору, —
- ¹⁶Божа слава зійшла на гору Синай. Хмара покривала її шість днів. А сьомого дня Господь із середини хмари покликав Мойсея.
- ¹⁷Вигляд же Господньої слави перед синами Ізраїля — наче палаючий вогонь на вершині гори.
- ¹⁸Тож Мойсей увійшов до середини хмари і піднявся на гору, і пробув там на горі сорок днів і сорок ночей.

Вихід 25

- ¹І звернувся Господь до Мойсея, кажучи:
- ²Промов до Ізраїльських синів, — і принесіть Мені первоплоди з усього, що лише припаде вамдо серця, і візьмете Мої первоплоди.
- ³А ось первоплід, який візьмете від них: золото, срібло, мідь,
- ⁴синє сукно, пурпур, подвійний кармазин, тканий вісон і козячу вовну,
- ⁵в червоне пофарбовані шкури баранів, сині шкури і негниюче дерево,
- ⁷камінь сердолік, камені для різьблення для наплічника і довгу ризу.
- ⁸І зробиш Мені святиню, і з’являтимуся між вами;
- ⁹і зробиш Мені все так, як Я покажу тобі на горі — взірець намету та взірець усіх його предметів, — саме так і зробиш.
- ¹⁰І зробиш ковчег свідчення з негниючого дерева на два з половиною лікті завдовжки, на півтора ліктя завширшки і на півтора ліктя заввишки.
- ¹¹І покриєш його чистим золотом — позолотиш його ззовні й зсередини. А до нього приробиш плетені золоті обідки довкола.
- ¹²І викуєш для нього чотири золотих кільця, і прикріпиш на чотирьох краях — два кільця на одній стороні та два кільця на другій стороні.
- ¹³З негниючого дерева зробиш держакки і позолотиш їх золотом.
- ¹⁴А держакки вкладеш в кільця, які по боках ковчега, щоб за допомогою них носити ковчег.
- ¹⁵У кільцях ковчега держакки будуть нерухомі.
- ¹⁶У ковчег покладеш свідчення, які Я тобі дам.
- ¹⁷І зробиш для нього кришку, престол благодаті, із чистого золота, — два з половиною лікті завдовжки і півтора ліктя завширшки.
- ¹⁸Зробиш два золотих кованих херувими і встановиш їх з обох боків престолу благодаті.
- ¹⁹Один херувим нехай буде зроблений з одного боку, а інший херувим — з другого боку престолу благодаті, — зробиш двох херувимів з обох боків.
- ²⁰Херувими триматимуть зверху розпростерті крила, затінюючи своїми крилами престол благодаті, а їхні обличчя спрямовані одне до одного, — обличчя херувимів будуть спрямовані до престолу благодаті.
- ²¹І покладеш престол благодаті зверху на ковчег, а в ковчег покладеш свідчення, які Я тобі дам.
- ²²І Я дам тобі пізнати Себе звідти, і говоритиму до тебе з-понад престолу благодаті, з-поміж двох херувимів, які є над ковчегом свідчення, стосовно всього, що заповідаю тобі для синів Ізраїля.

- 23**Із чистого золота зробиш стіл — два лікті завдовжки, лікоть завширшки і півтора ліктя заввишки.
- 24**А довкола до нього приробиш золоті плетені обідки.
- 25**І прикріпиш до нього довкола вінець шириною в долоню. А довкола вінця зробиш плетений обідок.
- 26**І зробиш чотири золотих кільця, і прикріпиш кільця на чотирьох краях — до його ніжок під вінцем.
- 27**І будуть кільця для утримування держаків, щоб за допомогою них носити стіл.
- 28**А держаки зробиш з негниючого дерева, і позолотиш їх чистим золотом, — за допомогою них носитимуть стіл.
- 29**І зробиш для нього посуд, кадильниці, миски і чаші, щоб ними приносити жертви виливання. Зробиш їх із чистого золота.
- 30**На стіл постійно кластимеш хліби присутності переді Мною.
- 31**І зробиш світильник із чистого золота — зробиш світильник кованим; його стебло, гілки, чашечки, шишечки і лілеї будуть суцільні з ним.
- 32**І шість гілок відходитимуть від боків: три гілки світильника з одного його боку і три гілки світильника з другого боку.
- 33**Три чашечки, викарбуваних за формою квітки мигдалю, будуть на кожній гілці, шишечка і лілея. І так — на шістьох гілках, що виходять зі світильника.
- 34**І на самому світильнику — чотири, викарбуваних за формою квітки мигдалю, чашечки, — з його шишечками і лілеями:
- 35**шишечка під двома гілками, які виходять з нього і шишечка під чотирма гілками, які виходять з нього, — і так для шістьох гілок, що виходять зі світильника.
- 36**Шишечки і гілки мають бути суцільні з ним. Увесь він — єдиний кований виріб із чистого золота.
- 37**І зробиш сім його лампад, і встановиш лампади, і світитимуть на одну сторону.
- 38**Із чистого золота зробиш для нього лійку та його підставки.
- 39**На всі ці предмети — талант чистого золота.
- 40**Тож дивися, зроби за взірцем показаним тобі на горі.

Вихід 26

- 1**Ти також спорудиш намет з десяти покривал — з тонко виробленого вісону, із синього сукна, з пурпуру та тканого кармазину з херувимами, і виготовиш їх як виріб ткача.

- ²Довжина одного покривала — двадцять вісім ліктів, а ширина кожного покривала становитиме чотири лікті; усі покривала будуть такого самого розміру.
- ³П'ять покривал будуть з'єднані разом, одне з одним, і наступних п'ять покривал будуть з'єднані одне з одним.
- ⁴А для них із синього сукна зробиш петлі — на краях першого зшитого покривала з одного боку; і так само зробиш на зовнішньому краї другого зшитого покривала.
- ⁵Зробиш п'ятдесят петель на одному покривалі та п'ятдесят петель зробиш на краю другого зшитого покривала — з протилежних сторін, і вони співпадатимуть одна з одною.
- ⁶Зробиш п'ятдесят золотих кілець і кільцями з'єднаєш покривала одне з одним — і буде суцільним наметом.
- ⁷Зі шкур із шерстю зробиш накриття над наметом, — виготовиш одинадцять таких шкур.
- ⁸Довжина однієї шкури буде тридцять ліктів, а ширина однієї шкури — чотири лікті; одинадцять шкур будуть такого самого розміру.
- ⁹З'єднаєш п'ять шкур разом і наступних шість шкур разом. І шосту шкуру загорнеш вдвоє спереду намету.
- ¹⁰І зробиш п'ятдесят петель на краю однієї шкури, яка посередині, для з'єднання, і зробиш п'ятдесят петель на краю другої зшитої шкури.
- ¹¹І зробиш п'ятдесят мідних кілець, і з'єднаєш кільця з петлями, тож з'єднаєш шкури, — і буде одне ціле.
- ¹²Додаткову частину шкур намету загорнеш: половину шкури, яка залишається, загорнеш вниз, а надлишок шкур намету загорнеш позаду намету.
- ¹³Додаткова частина шкіряного накриття — лікоть з однієї сторони і лікоть з другої сторони — по всій довжині шкіряного накриття намету повністю накриватиме намет з боків — із цього і з того боку, щоб його покрити.
- ¹⁴І зробиш накриття для намету з пофарбованих у червоний колір шкур баранів, а зверху — покриття із синіх шкур.
- ¹⁵З негниючого дерева зробиш для намету стовпи;
- ¹⁶десять ліктів у довжину зробиш один стовп, а ширина одного стовпа — півтора лікті.
- ¹⁷На стовпі — два виступи, один напроти другого. Так само зробиш з усіма стовпами намету.
- ¹⁸Зробиш стовпи намету — двадцять стовпів з північної сторони.
- ¹⁹Для двадцятьох стовпів виготовиш сорок срібних підставок: дві підставки для першого стовпа — з обох його боків, і дві підставки для другого стовпа — з обох його боків...

- 20** І друга сторона, що на південь, матиме двадцять стовпів;
- 21** і для них — сорок срібних підставок: дві підставки для одного стовпа, для обох його боків, дві підставки для другого стовпа, для обох його боків...
- 22** А з тилу намету, що на захід, зробиш шість стовпів.
- 23** І на кутах задньої сторони намету зробиш два стовпи,
- 24** вони будуть однакові внизу і будуть відповідно рівними, від головок до з'єднання в одно; так зробиш з обома, нехай слугують для обох кутів.
- 25** І буде вісім стовпів і шістнадцять срібних підставок: дві підставки для першого стовпа, — для обох його боків, — дві підставки для другого стовпа...
- 26** З негниючого дерева зробиш бруси — п'ять для одного стовпа з однієї сторони намету,
- 27** і п'ять брусів для стовпа для другого боку намету, і п'ять брусів для стовпа з тилу — з боку намету, що на захід.
- 28** А середній брус між стовпами нехай проходить від одного краю до другого краю.
- 29** І позолотиш стовпи золотом, а кільця, в які вкладеш бруси, зробиш золотими, і бруси позолотиш золотом.
- 30** Поставиш намет за взірцем, показаним тобі на горі.
- 31** І зробиш завісу із синього сукна й пурпуру, з темно-червоного сукна і з тканого вісону. Херувимів виготовиш як виріб ткача.
- 32** Повісиш її на чотирьох стовпах з негниючого дерева, покритих золотом. Їхні головки — золоті, а їхні чотири підставки — срібні.
- 33** І закріпиш завісу на стовпах, а туди, до середини за завісу, внесеш ковчег свідчення, — завіса розділятиме вам Святе і Святе святих.
- 34** У Святому святих закриєш завісою ковчег свідчення.
- 35** А стіл поставиш із зовнішньої сторони завіси, і свічник перед столом на тій стороні намету, що до півдня, стіл же поставиш на тій стороні намету, яка до півночі.
- 36** Завісу зробиш із синього сукна й пурпуру, з темно-червоного сукна і тканого вісону — вишиваної роботи.
- 37** А для завіси зробиш п'ять стовпів і покриєш їх золотом; їхні головки — золоті. Для них виллєш п'ять мідних підставок.

Вихід 27

- 1** І зробиш з негниючого дерева жертовник — п'ять ліктів завдовжки і п'ять ліктів завширшки. Жертвник буде квадратним, його ж висота — три лікті.

- ²А на чотирьох кутах зробиш роги — роги мають бути суцільні з ним, і покриєш їх міддю.
- ³І зробиш вінець на жертovníку, і кришку для нього, і його казани, і його вилки для м'яса, і його горщик для жару. Усе обладнання для нього зробиш з міді.
- ⁴І зробиш для нього мідну решітку, подібну до сітки, а на чотирьох кутах до решітки приробиш чотири мідних кільця.
- ⁵І встановиш їх під решіткою жертovníка, знизу, тож решітка буде доходити до половини жертovníка.
- ⁶А для жертovníка зробиш держак з негниючого дерева і покриєш їх міддю.
- ⁷І вклядеш держак в кільця, і будуть держак з боків жертovníка, щоб його переносити.
- ⁸Зробиш його пустотілим, з дощок; як тобі було показано на горі, саме так і зробиш.
- ⁹І зробиш двір довкола намету, а з південного боку — завіси двору з тонко виробленого вісону довжиною в сто ліктів з однієї сторони.
- ¹⁰А для них — двадцять стовпів і двадцять їхніх мідних підставок, їхні ж кільця і кріплення — срібні.
- ¹¹Так само зі східної сторони: завіси довжиною сто ліктів, їхніх стовпів — двадцять, і для них — двадцять мідних підставок, а кільця, кріплення стовпів і підставки — покриті сріблом.
- ¹²А зі сторони, що до моря, відповідно до ширини двору, завіси матимуть п'ятдесят ліктів; стовпів для них — десять, і до них — десять підставок.
- ¹³І з південної сторони, відповідно до ширини двору, завіси матимуть п'ятдесят ліктів; стовпів для них — десять і десять їхніх підставок:
- ¹⁴довжина завіс з одного краю від входу — п'ятнадцять ліктів; стовпів для них — три, і до них — три підставки;
- ¹⁵довжина завіс з другого краю — п'ятнадцять ліктів; стовпів для них — три, і до них — три підставки.
- ¹⁶А для входу у двір — завіса у двадцять ліктів довжиною, із синьої тканини й пурпуру, з темно-червоного сукна і тонко виробленого вісону — вишиваної роботи; стовпів для них — чотири, і до них — чотири підставки.
- ¹⁷Усі стовпи, які оточують подвір'я, будуть покриті сріблом, їхні головки — срібні, а їхні підставки — мідні.
- ¹⁸Довжина двору — сто на сто ліктів, ширина — п'ятдесят на п'ятдесят ліктів, завіси висотою в п'ять ліктів з тонко виробленого вісону, а їхні підставки — мідні.

- ¹⁹Усі предмети, усе обладнання і кілки для огорожі двору — мідні.
- ²⁰І накажи Ізраїльським синам, хай принесуть тобі для освітлення вибиту олію з оливок, без осаду, очищену, аби світильник постійно горів.
- ²¹Аарон та його сини, з вечора до ранку, підтримуватимуть його горіння перед Господом у наметі свідчення, ззовні завіси, що над Завітом. Це — вічний закон для ваших нащадків від синів Ізраїля.

Вихід 28

- ¹А ти візьми до себе з-поміж синів Ізраїля свого брата Аарона і його синів, щоб вони були Моїми священиками: Аарона і Надава, Авіуда, Елеазара та Ітамара, Ааронових синів.
- ²Для свого брата Аарона, для пошани і слави, виготовиш святий одяг.
- ³І ти скажи всім, хто мудрий розумом, кого Я наповнив духом знання, і хай вони пошиють Ааронові для Святилища святий одяг, в якому Мені служитиме як священик.
- ⁴А це ті ризи, які виготовлять: нагрудник, наплічник, довгу ризу, мережений хітон, кидар і пояс. Ааронові та його синам зроблять святі ризи, щоб він був Моїм священиком.
- ⁵І вони візьмуть золото, синє сукно, багрянцю, темно-червоне сукно і вісон.
- ⁶Наплічник зроблять з тонко виробленого вісону, — тканий виріб вишивальника.
- ⁷У нього будуть дві плечові частини, з'єднані одна з одною, вони будуть сходитися на обох боках.
- ⁸А виткана стрічканаплічників, яка поверх нього, згідно зі своїм виготовленням буде із золота, синього сукна, багрянці, темно-червоного сукна і тканого вісону.
- ⁹І візьмеш два смарагдових камені, і викарбуєш на них імена синів Ізраїля:
- ¹⁰шість імен на одному камені, а решта шість імен — на другому камені, згідно з їхнім народженням.
- ¹¹Як гравірований мистецький виріб, як виготовляють печаті, так викарбуєш на обох каменях імена синів Ізраїля.
- ¹²І прикріпиш обидва камені на плечових частинах наплічника. Це — камені пам'яті для Ізраїльських синів. Аарон носитиме імена синів Ізраїля перед Господом на обох своїх плечах — як нагадування про них.
- ¹³І зробиш маленькі щитки із чистого золота;
- ¹⁴і зробиш дві косички із чистого золота зі вставленими квіточками — плетеної роботи, і прикріпиш плетені косички спереду до маленьких щитків, до їхніх країв.

- 15**І зробиш Місце виголошення суду — вишиваної роботи, який виготовиш на взірець наплічника; виготовиш його із золота, синього сукна, пурпуру, темно-червоного сукна і тонко виробленого вісону.
- 16**Він буде квадратний, подвійний, у долоню завдовжки і в долоню завширшки.
- 17**Пришиєш до нього тканину з набором каменів у чотири ряди. Ряд буде з таких каменів: сердолік, топаз і смарагд. Це — перший ряд.
- 18**Другий ряд: гранат, сапфір і яшма.
- 19**Третій ряд: лігурій, агат і аметист.
- 20**І четвертий ряд: хризоліт, берил і онікс. Вони будуть обрамлені золотом, оправлені в золото — відповідно до їхнього ряду.
- 21**І буде дванадцять каменів з іменами синів Ізраїля, — згідно з їхніми іменами. Хай будуть вони, наче різьблені печаті, кожний — з ім'ям одного з дванадцятьох племен.
- 22**А для Місця виголошення суду виготовиш плетені косички, подібний доланцюжка виріб із чистого золота.
- 29**Тож Аарон матиме на Місці виголошення суду, на грудях, імена синів Ізраїля, коли входитьиме у святилище, — на пам'ять перед Богом.
- 29a**І прикріпиш до Місця виголошення суду косички, — ланцюжки приладнаєш до обох сторін Місця виголошення суду і прикріпиш два маленьких щитки спереду на обох плечових частинах наплічника.
- 30**До Місця виголошення суду прикріпиш Об'явлення і Правду. Воно буде на грудях Аарона, коли він входитьиме у святилище перед Господа. Тож Аарон постійно носитиме суди синів Ізраїля на грудях перед Господом.
- 31**І зробиш довгу нижню ризу — усю блакитну.
- 32**І в ній буде отвір [для голови] посередині, і матиме облямівку тканої роботи довкола отвору, край її — обметаний, щоб не порвалася.
- 33**А внизу по краю ризи зробиш із синього сукна, пурпуру, тканого кармазину і тонко виробленого вісону гранатові яблучка, наче в розквітлого гранату, — по краю одягу довкола. Такий же вигляд у золотих гранатових яблук, а між ними довкола — дзвіночки.
- 34**Поряд із кожним золотим гранатовим яблучком по краю одягу довкола — дзвіночок і квітка.
- 35**І буде він для Аарона, і коли служитиме, то буде чути його звук, коли входитьиме у святилище перед Господа і коли виходитиме, — щоб не помер.
- 36**Із чистого золота зробиш пластинку, і викарбуєш на ній різьбленням печаті: Святиня Господня.
- 37**І прикріпиш її на скрученій синій тканині, і буде на митрі, буде спереду митри.

³⁸І вона буде на чолі Аарона, і усуватиме Аарон гріхи зі святих речей, — з того, що лише посвящать сини Ізраїля, — з кожного їхнього дару для святині. І нехай буде на чолі Аарона завжди, прийнятне для них перед Господом.

³⁹А краї хітону — з вісону, і з вісону зробиш кидар. І зробиш пояс вишиваної роботи.

⁴⁰І синам Аарона зробиш хітони та пояси, і зробиш їм кидари для пошани та слави.

⁴¹І одягнеш у них свого брата Аарона та його синів, які з ним. І помажеш їх, і уповноважиш їх на служіння, і освятиш їх, щоби були Моїми священиками.

⁴²І зробиш для них льняні спідні штани, щоб прикрити наготу їхнього тіла — від стегон аж до голінок.

⁴³І Аарон та його сини матимуть їх, коли входитимуть у намет свідчення чи коли підходитимуть служити до жертовника у святині, — і не наведуть на себе гріха, щоб не померли. Це — вічний закон — для нього і для його нащадків після нього.

Вихід 29

¹Ось що саме здійсниш над ними, аби освятити їх, щоб вони служили Мені священиками. Візьмеш одного молодого бичка з великої рогатої худоби і двох баранів без вади,

²і прісні хліби, замішані на олії, і прісні коржі, замішані на олії. Виготовиш їх з питльованого пшеничного борошна.

³І покладеш їх в один кошик, і принесеш їх у кошику, — і бичка, і двох баранів.

⁴А до входу в намет свідчення приведеш Аарона та його синів і вмиеш їх водою.

⁵І візьмеш одяг, одягнеш на свого брата Аарона хітон, наплічник і Місце виголошення суду, — Місце виголошення прикріпиш йому до наплічника.

⁶І одягнеш на його голову митру, і накладеш золотуплитку посвячення на митру.

⁷І візьмеш олію помазання, і зіллеш її йому на голову, і помажеш його.

⁸Приведеш його синів і одягнеш їх у хітони,

⁹підпережеш їх поясами і завинеш їм кидари. І будуть служити Мені священиками повік. І уповноважиш Аарона та його синів на служіння.

¹⁰І приведеш бичка до входу в намет свідчення, і Аарон та його сини покладуть свої руки на голову бичка перед Господом — біля входу в намет свідчення.

¹¹І заріжеш бичка перед Господом, біля входу в намет свідчення.

¹²І візьмеш своїм пальцем трохи крові бичка, і помажеш роги жертовника. А всю решту крові виллеш до підніжжя жертовника.

- 13**І візьмеш весь жир, що на нутрощах, сальник печінки і обидві нирки з жиром, що на них, і покладеш на жертovníк.
- 14**А м'ясо бичка, шкуру і вміст шлунка спалиш у вогні поза табором, бо це — жертва за гріх.
- 15**Також візьмеш одного барана, і Аарон та його сини покладуть свої руки на голову барана.
- 16**І заріжеш його, і, взявши кров, виллєш на жертovníк довкола.
- 17**А барана розітнеш на частини, вимиєш нутрощі та ноги водою і разом з головою покладеш їх на поділені частини.
- 18**І спалиш усього барана на жертovníку. Це — всепалення Господу, любі пахощі, це — жертва для Господа.
- 19**Тоді візьмеш другого барана, і Аарон та його сини хай покладуть свої руки на голову барана.
- 20**І заріжеш його, і візьмеш трохи його крові, і нанесеш на мочку правого вуха Аарона, на кінчик правої руки і кінчик правої ноги, на мочки правих вух його синів, на кінчики їхніх правих рук і кінчики їхніх правих ніг.
- 21**І візьмеш трохи крові, що на жертovníку, і трохи олії помазання, і покропиш Аарона та його одяг, і його синів, і одяг його синів, які з ним. І він буде освячений, — і його одяг, і його сини, і одяг його синів, які з ним. А кров барана виллєш на жертovníк довкола.
- 22**І візьмеш жир з барана, і жир, що покриває нутрощі, сальник печінки, обидві нирки та жир, що на них, і праву лопатку. Бо це — посвячення на служіння.
- 23**З кошика візьмеш один хліб, замішаний на олії, і один прісний корж, — які кладуть перед Господом, —
- 24**і покладеш усе цена руки Аарона та на руки його синів, і відділиш їх, як відокремлене перед Господом.
- 25**І візьмеш це з їхніх рук, і принесеш на жертovníку всепалення перед Господом, як приємні пахощі. Це — жертва Господу.
- 26**І візьмеш грудинку з барана посвячення на служіння, який є для Аарона, і відділиш від неї, як відокремлене перед Господом, і вона буде твоєю часткою.
- 27**І освятиш грудинку, окрему частку, і лопатку відділення, як те, що відокремлене, які були відділені з барана посвячення на служіння, — від того, що Ааронові та його синам;
- 28**і воно буде від синів Ізраїля для Аарона і для його синів як вічний закон. Адже це — особлива частка, і між синами Ізраїля воно буде відокремлене з жертв спасіння — окрема частка для Господа.

- 29** І священний одяг Аарона буде його синам після нього, щоб помазувати їх у ньому і уповноважувати їх на служіння.
- 30** Сім днів носитиме його священик з його синів, який буде замість нього і який входить в намет свідчення, щоб служити у святині.
- 31** І ти візьмеш барана посвячення на служіння, і звариш м'ясо на святому місці.
- 32** І біля входу намету свідчення Аарон та його сини їстимуть м'ясо барана і хліби, що в кошику.
- 33** Їстимуть ті жертви, якими вони були посвячені, щоб уповноважити їх на служіння, аби освятити їх, а сторонній не їстиме цього, бо воно — святе.
- 34** Якщо ж до ранку залишиться м'ясо з жертви посвячення на служіння чи з хліба, то спалиш рештки у вогні; його не будуть їсти, бо воно — святиня.
- 35** Тож учиниш з Аароном та його синами саме так, — згідно з усім, що Я тобі заповів! Сім днів будеш уповноважувати їх на служіння.
- 36** А в день очищення принесеш молодого бичка за гріх. І очистиш жертвник, коли над ним будеш звершувати освячення, і помажеш його, щоб його освятити.
- 37** Сім днів будеш очищати жертвник, і освятиш його, — і стане жертвник святе святих. Кожний, хто доторкнеться до жертвника, освятиться.
- 38** А це те, що приносиш на жертвнику: двох однолітніх ягнят без вади щодня приносиш на жертвнику, — постійно, бо це постійна жертва.
- 39** Одне ягня приготуєш вранці, а друге ягня приготуєш увечері.
- 40** І десяту частину ефі пшеничного питльованого борошна, змішаного на четвертій частині гіна битої олії, і жертву виливання — четверту частину гіна вина на одне ягня.
- 41** А друге ягня принесеш увечері. Принесеш так само, як і ранкову жертву, і так само з його жертвою виливання. Це — любі пахощі, жертва для Господа,
- 42** постійна жертва впродовж ваших поколінь, перед входом до намету свідчення перед Господом. Де Я об'являтимуся тобі, щоб говорити з тобою.
- 43** І в тому місці заповім Ізраїльським синам, і воно Моєю славою стане святим.
- 44** І освячу намет свідчення, і жертвник, і освячу Аарона та його синів, щоб були Моїми священиками.
- 45** І Мене прикликатимуть Ізраїльські сини, і Я буду їхнім Богом;
- 46** і пізнають, що Я — Господь, їхній Бог, Який вивів їх з Єгипетської землі, аби вони кликали до Мене, і щоби бути їхнім Богом.

Вихід 30

- 1** І зробиш кадильний жертвник з негниючого дерева. Виготовиш його

²В лікоть завдовжки і в лікоть завширшки, — він буде квадратним, — і у два лікті заввишки. З нього будуть виходити його роги.

³Ти покриєш їх чистим золотом: його решітку, його сторони довкола та його роги; і зробиш по ньому золотий плетений вінець навколо.

⁴А під його плетеним вінцем приробиш до нього два кільця із чистого золота — до двох кутів, і зробиш це з обох сторін. І вони будуть кріпленнями для держаків, щоб за допомогою них його носити.

⁵Держаки зробиш з негниючого дерева, і покриєш їх золотом.

⁶І поставиш його перед завісою, яка є перед ковчегом свідчення, — там, де Я тобі об'являтимуся.

⁷Аарон кадитиме на ньому пахучим ладаном певного складу. Рано-вранці, коли готуватиме лампади, кадитиме на ньому,

⁸і коли Аарон розпалюватиме лампади ввечері, також кадитиме на ньому, — постійне, безперестанне кадіння перед Господом у ваші роди.

⁹Ти не принесеш на ньому іншого ладану, [вогняного] жертвоприношення чи жертви і не литимеш на нього жертви виливання.

¹⁰Раз на рік на ньому Аарон звершуватиме викуплення — на його рогах — за допомогою крові очищення жертв за гріхи для викуплення; раз на рік очищатиме його в роди ваші. Це — святе святих для Господа!

¹¹І сказав Господь Мойсеєві, промовляючи:

¹²Коли проводитимеш перепис Ізраїльських синів, коли перечислюватимеш їх, то нехай кожен дасть викуп за свою душу Господу. І не буде пошесті серед них, коли перечислюватимеш їх.

¹³Ось що хай дадуть ті, які проходять перепис: половину дідрахми, згідно зі священною дідрахмою. Дідрахма — це двадцять оболів. А половина дідрахми — пожертва для Господа.

¹⁴Кожен, хто проходить перепис, — від двадцяти років і старші — дадуть пожертви Господу.

¹⁵Багатий не збільшуватиме, а незаможний не зменшуватиме від половини дідрахми, коли даватиме пожертву Господу, щоб звершити викуплення за ваші душі.

¹⁶І візьмеш гроші пожертв від синів Ізраїля, і віддаси їх на оплату робіт у наметі свідчення, і буде синам Ізраїля на пам'ять перед Господом, — щоб звершити викуплення за ваші душі.

¹⁷І сказав Господь Мойсеєві, промовляючи:

¹⁸Зроби мідний чан для вмивання і мідну підставку для нього. І поставиш його між наметом свідчення та між жертвником, і наллеш у нього води.

- ¹⁹І Аарон та його сини митимуть у ньому водою руки й ноги.
- ²⁰Митимуться водою, коли входитимуть у намет свідчення, — щоб не померли, — або коли підходять до жертovníка служити і приносити всепалення Господу,
- ²¹митимуть руки й ноги водою, щоб не померли. І буде їм як вічний закон — йому і його нащадкам після нього.
- ²²І сказав Господь Мойсеєві, промовляючи:
- ²³Ти візьми пахощі: цвіту вибраної смирни — п'ятсот сиклів, запашного цинамону — половину із цього, двісті п'ятдесят, і пахучого аїру — двісті п'ятдесят,
- ²⁴ірису — п'ятсот священних сиклів та гін олії з оливок.
- ²⁵І зробиш із цього олію для святого помазання — миро, запашний витвір виробника ладану. Олія буде для святого помазання.
- ²⁶І помажеш нею намет свідчення, ковчег свідчення,
- ²⁷світільник і все його обладнання, кадильний жертovníк,
- ²⁸жертovníк для всепалень і все його обладнання, стіл і весь його посуд, умивальник і його підставку.
- ²⁹І освятиш їх, і будуть святим святих. Кожен, хто доторкнеться до них, освятиться.
- ³⁰І помажеш Аарона та його синів, і освятиш їх, щоби служили Мені священиками.
- ³¹І скажеш Ізраїльським синам, промовляючи: Це — олія, миро помазання, вона буде святою для вас у ваші роди.
- ³²Тіло людини не будете помазувати нею, і самі для себе не робитимете подібної суміші такого складу. Вона — свята і буде святинею для вас.
- ³³Якщо хтось таку зробить і якщо хтось дасть її чужинцеві, то буде вигублений зі свого народу.
- ³⁴І промовив Господь до Мойсея: Візьми собі пахощі — мирру, оних, запашну халвану і прозорий ладан у рівній кількості.
- ³⁵І хай зроблять з нього складний ладан — суміш, запашний витвір виробника ладану — чистий, святий витвір.
- ³⁶І розітреш його дрібненько, і покладеш перед Свідченням у наметі свідчення, — там, де Я об'являтимуся тобі, — святе святих буде для вас.
- ³⁷Не робитимете самі для себе ладану за цим складом. Святим нехай буде він у вас — тільки для Господа.
- ³⁸Якщо хтось зробить таке, щоб ним напахуватися, нехай буде вигублений зі свого народу.

Вихід 31

- ¹І Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ²Ось Я назвав по імені Веселеїла, сина Урії, сина Ора з племені Юди.
- ³Я наповнив його Божим Духом, мудрістю, розумом і хистом у кожному ділі,
- ⁴щоб задумувати і творити, працювати із золотом, сріблом, міддю, синьою тканиною, пурпуром, пряденим кармазином і тканим вісоном,
- ⁵і в різьбі по каменю, і в столярних справах, — для виконання всіх робіт.
- ⁶Я призначив його і Еліява, сина Ахісамаха з племені Дана, і кожному мудрому серцем Я дав розуміння, тож вони зроблять усе, що Я тобі заповів:
- ⁷намет свідчення, ковчег завіту і кришку на ньому, і посуд намету,
- ⁸жертovníки, стіл і весь посуд на ньому, чистий світильник і все його обладнання,
- ⁹умивальник і його підставку,
- ¹⁰шати для служіння Аарона та шати для його синів, щоби були Моїми священиками;
- ¹¹і олію помазання, і складну кадильну суміш для святині. Як Я тобі заповів, хай усе так і зроблять.
- ¹²І сказав Господь Мойсеєві, промовляючи:
- ¹³Тож накажи ти Ізраїльським синам, говорячи: Глядіть, дотримуйтеся Моїх субот! Адже це — ознака між Мною і вами для ваших поколінь, щоб ви знали, що Я — Господь, Який вас освячує.
- ¹⁴Тож будете дотримуватися суботи, бо це — святе для вас. Хто її зневажатиме, нехай неодмінно помре. Кожний, хто в цей день виконуватиме роботу, та душа буде вигублена з-поміж його народу.
- ¹⁵Шість днів звершуйте працю, а сьомого дня — субота, святий відпочинок, — для Господа. Кожний, хто в сьомий день працюватиме, нехай помре!
- ¹⁶І сини Ізраїля будуть дотримуватися субот, щоб для своїх поколінь зробити їх вічним завітом
- ¹⁷між Мною та Ізраїльськими синами. Це — знак навіки, бо впродовж шести днів Господь створив небо і землю, а сьомого дня Він перервав працю і відпочив.
- ¹⁸І Господь дав Мойсеєві дві скрижалі свідчення — кам'яні таблиці, написані Божим перстом, коли перестав до нього промовляти на Синайській горі.

Вихід 32

- ¹Коли народ побачив, що Мойсей затримався і не сходить з гори, то зібрався народ до Аарона; і вони кажуть йому: Встань, зроби нам богів, які йтимуть перед

нами, бо цей чоловік, Мойсей, який вивів нас з Єгипту, — не знаємо, що з ним сталося!

²І каже їм Аарон: Зніміть золоті сережки, що у вухах ваших жінок і дочок, і принесіть до мене.

³І весь народ зняв золоті сережки, які були в їхніх вухах, і принесли їх до Аарона.

⁴І він прийняв з їхніх рук, опрацював їх різцем і зробив з них литого бичка, та й сказав: Це — твої боги, Ізраїлю, які вивели тебе з Єгипетської землі!

⁵І, поглянувши, Аарон побудував перед ним жертвник; і проголосив Аарон, кажучи: Завтра — свято для Господа!

⁶А наступного дня він, уставши, приніс всепалення і приніс жертву спасіння. І народ засів їсти й пити, а далі вони піднялися, щоб забавлятися.

⁷Тоді Господь сказав Мойсеєві, промовляючи: Іди! Швидко спускайся звідси, бо твій народ, який ти вивів з Єгипетської землі, вчинив беззаконня!

⁸Швидко вони зійшли з дороги, яку Я їм заповів. Зробили собі бичка і почали поклонятися йому, і принесли йому жертву, і сказали: Це — твої боги, Ізраїлю, які тебе вивели з Єгипетської землі!

¹⁰Тож тепер залиши Мене, і, запалавши на них гнівом, Я вигублю їх, а тебе зроблю великим народом.

¹¹Та Мойсей молився перед Господом Богом і сказав: Чому, Господи, Ти палаєш гнівом на Свій народ, який великою силою і сильною рукою Ти вивів з Єгипетської землі?

¹²Аби часом не сказали єгиптяни, заявляючи: Він з підступним наміром вивів їх, щоб вигубити в горах і знищити їх із землі. Зупини гнів Своєї люті й вияви милість до злих вчинків Свого народу!

¹³Згадай Своїх слуг — Авраама, Ісаака і Якова, яким Ти поклявся Собою і промовляв до них, кажучи: Дуже розмножу ваших нащадків, як незчисленні небесні зірки! — і всю цю землю, про яку Ти сказав, що даси їхнім нащадкам, вони одержать її у власність навіки.

¹⁴І Господь виявив милість щодо зла, про яке сказав, що заподіє Своему народові.

¹⁵І Мойсей, повернувшись, зійшов з гори, а в його руках — дві скрижалі свідчення, кам'яні таблиці, написані з обох боків, — вони були списані звідси і звідти.

¹⁶І скрижалі були Божим ділом, і письмо було Божим письмом, викарбуваним на скрижальях.

¹⁷А Ісус, почувши галас народу, який кричав, каже Мойсеєві: Бойовий клич в таборі!

- 18** А той каже: Це — не голос тих, що починають перемагати, і не голос тих, що починають знемагати; але я чую галас тих, які починають п'яніти.
- 19** Коли ж він наблизився до табору, то побачив бичка й хороводи. І Мойсей, запалавши гнівом, кинув зі своїх рук дві скрижалі й розбив їх під горою.
- 20** І, взявши бичка, якого вони зробили, він спалив його у вогні, потовк його дрібно й розсипав його по воді, і напоїв нею Ізраїльських синів.
- 21** І Мойсей сказав Ааронові: Що тобі зробив цей народ, що ти навів на них великий гріх?
- 22** Аарон же відповів Мойсеєві: Не гнівайся, володарю, бо ти знаєш запальний характер цього народу!
- 23** Адже вони сказали мені: Зроби нам богів, які йтимуть перед нами, бо цей чоловік, Мойсей, який вивів нас з Єгипту, — не знаємо, що з ним сталося!
- 24** І я їм сказав: Якщо хтось має золоті речі, зніміть! І вони дали мені. І я кинув у вогонь, і вийшов цей бичок...
- 25** І Мойсей побачив, що народ поділений, бо Аарон їх поділив на потіху їхнім ворогам.
- 26** Тоді Мойсей став біля входу в табір і сказав: Хто за Господом, нехай підійде до мене! І до нього зібралися всі сини Левія.
- 27** А він каже їм: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Нехай кожний підпереже свого меча до стегна, ідіть через табір і поверніться — від воріт до воріт, і кожний нехай убиває свого брата: кожний — свого ближнього, кожний — свого сусіда!
- 28** І зробили сини Левія так, як сказав їм Мойсей, і в той день полягло з народу біля трьох тисяч чоловік.
- 29** І сказав їм Мойсей: Сьогодні ви посвятили себе на служіння Господу, кожний сином своїм чи братом, щоб вам було дано благословення.
- 30** І сталося, що наступного ранку Мойсей сказав народові: Ви згрішили великим гріхом. І тепер я піднімуся до Бога, щоб звершити викуплення за ваш гріх.
- 31** Мойсей повернувся до Господа і сказав: Благаю, Господи! Цей народ згрішив великим гріхом, — вони зробили собі золотих богів.
- 32** І тепер, якщо прощаєш їм гріх, то прости. Якщо ж ні, то викресли мене з Твоєї книги, в яку Ти мене записав.
- 33** Та Господь сказав Мойсеєві: Якщо хтось згрішив переді Мною, то Я його викреслю з Моєї книги.
- 34** А тепер іди і проведи цей народ до місцевості, про яку Я тобі сказав. Ось Мій ангел ітиме перед твоїм обличчям. У той день, коли відвідаю їх, Я наведу на них їхній гріх.
- 35** Тож Господь уразив народ за виготовлення бичка, якого зробив Аарон.

Вихід 33

- ¹І сказав Господь Мойсеєві: Іди, виходь звідси, — ти і твій народ, який ти вивів з Єгипетської землі, — в землю, про яку Я поклявся Авраамові, Ісаакові та Якову, кажучи: Вашим нащадкам дам її.
- ²Я ж пошлю Мого ангела перед тобою, і він вижене аморейця, хета, ферезейця, гергесейця, евейця і євусейця,
- ³і введе тебе в землю, що тече молоком і медом. Оскільки Я не піду з тобою, бо ти є народом упертим, — аби не винищив тебе по дорозі.
- ⁴І народ, почувши ці зловісні слова, засумував в одязі смутку.
- ⁵Тож Господь сказав Ізраїльським синам: Ви — народ упертий. Глядіть, аби Я не навів на вас іншої пошесті й не винищив вас! А тепер зніміть ваш пишний одяг і прикраси, і Я покажу тобі, народе, що вчиню з тобою.
- ⁶І сини Ізраїля зняли свої прикраси і наряди, від часу перебування біля гори Хорив.
- ⁷А Мойсей, узявши свій намет, поставив поза табором — далеко від табору, і він названий був наметом свідчення. І було, що кожний, хто шукав Господа, виходив до намету поза табір.
- ⁸Коли ж виходив Мойсей до намету, то весь народ, кожний стояв біля входу свого намету, дивлячись, і всі стежили, як відходив Мойсей, доки він не входив у намет.
- ⁹А коли Мойсей входив у намет, то хмарний стовп опускався і ставав над входом у намет, і Господь говорив з Мойсеєм.
- ¹⁰І весь народ бачив хмарний стовп, який стояв біля входу в намет. І, стоячи, весь народ поклонявся — кожний від входу свого намету.
- ¹¹І промовляв Господь до Мойсея віч-на-віч, так, як хтось спілкується зі своїм приятелем. І він повертався до табору. А його слуга, юнак Ісус, син Навина, не виходив з намету.
- ¹²І сказав Мойсей Господу: Ось Ти мені кажеш: Веди цей народ! Ти ж не об'явив мені, кого пошлеш зі мною. Ти ж мені сказав: Знаю тебе понад усіх! — і: Ти маєш милість в Мене.
- ¹³Тому, коли я знайшов милість перед Тобою, то покажи мені Себе, щоб я явно побачив Тебе, аби я знайшов милість перед Тобою, і щоб пізнав я, що ці люди є Твоїм народом.
- ¹⁴А Він говорить: Я Сам ітиму перед тобою і дам тобі відпочинок.
- ¹⁵Мойсей же каже Йому: Якщо Сам Ти не підеш, то не виводь мене звідси.
- ¹⁶А як стане дійсно відомо, що я знайшов милість перед Тобою, — я і Твій народ, — якщо не тим, що Ти йтимеш разом з нами? І таким чином прославимося, — я і Твій народ, — понад усякий народ, який є на землі.

¹⁷І Господь сказав Мойсеєві: Я зроблю тобі за цим словом, яке ти сказав, бо ти знайшов милість переді Мною, і Я пізнав тебе понад усіх.

¹⁸А той каже: Покажи мені Твою славу!

¹⁹І Він сказав: Я пройду перед тобою в Моїй славі та проголошу Моє Ім'я перед тобою: Господь. І помилую того, до кого милостивий, і виявлю милосердя тому, до кого милосердний.

²⁰Та Мого обличчя ти побачити не зможеш, — сказав Він, — оскільки людина не може побачити Моє обличчя і залишитися живою.

²¹І промовив Господь: Ось місце біля Мене: ти стоятимеш на скелі.

²²Коли ж проходитиме слава Моя, то Я поміщу тебе в розщелині скелі й покрию тебе Моєю рукою, доки не пройду.

²³І заберу руку, і тоді побачиш Мене ззаду, а Моє обличчя не буде тобі показане.

Вихід 34

¹І сказав Господь Мойсеєві: Витеші собі дві кам'яні скрижалі, як і попередні, і вийди до Мене на гору, і Я напишу на скрижалях слова, які були на перших скрижалях, котрі ти розбив.

²І будь готовий на ранок, і вийди на Синайську гору, і предстань там переді Мною на вершині гори.

³Та з тобою хай ніхто не виходить, і хай ніхто не появиться на всій горі. І вівці та худоба хай не пасуться поблизу тієї гори.

⁴І він витесав дві кам'яні скрижалі, такі, як і попередні. І, вставши, Мойсей вранці вийшов на Синайську гору, як йому і заповів Господь. І взяв Мойсей із собою дві кам'яні скрижалі.

⁵А Господь зійшов у хмарі, і став там перед ним, і проголосив Іменем Господа.

⁶І пройшов Господь перед його обличчям, і проголосив: Господь — Бог співчутливий і милосердний, дуже терпеливий, багатомилостивий і правдивий,

⁷Який дотримується справедливості та чинить милосердя тисячам поколінь, віддаляє беззаконня, неправедність і гріхи, та не очищує винного, — Він наводить беззаконня батьків на дітей і на дітей їхніх дітей — до третього й четвертого поколінь.

⁸Мойсей, припавши до землі, поспішно поклонився

⁹і сказав: Якщо я знайшов милість перед Тобою, то нехай іде мій Господь з нами. Бо народ є впертий, та наші гріхи й беззаконня Ти віддалиш, і ми будемо Твоїми.

¹⁰А Господь сказав Мойсеєві: Ось Я укладаю з тобою завіт. Перед усім твоїм народом звершу славні діла, — те, чого не було в усій землі й посеред жодного

народу. І весь народ, серед якого ти є, побачить Господні діла, які Я вчиню тобі, бо вони — дивовижні.

¹¹Ти зважай на все, що Я тобі заповідаю. Ось Я проганяю з-перед вашого обличчя аморейця, ханаанця, хета, ферезейця, евейця, гергесейця і євусейця.

¹²Остерігайся, щоб ти не уклав завіту з тими, які живуть на землі, в яку ти ввійдеш, щоб не було між вами спокуси!

¹³Ви знищите їхні вівтарі, розіб'єте їхні пам'ятні стовпи, вирубаєте їхні священні гаї і у вогні спалите різьблення їхніх богів.

¹⁴Бо не будете поклонятися іншому богові! Адже Господь Бог — ревниве Ім'я. Він є ревним Богом.

¹⁵Щоб часом ти не уклав завіту з тими, які живуть на землі, і щоб вони не чинили розпусти, ідучи за їхніми богами, не приносили жертви їхнім богам і не закликали тебе, і щоб ти не їв їхньої жертви;

¹⁶щоб ти не взяв їхніх дочок для своїх синів, а своїх дочок не дав їхнім синам; і щоб твої дочки не чинили розпусти, ідучи за їхніми богами, і щоб твої сини не чинили розпусти, ідучи за їхніми богами.

¹⁷Не робитимеш собі литих богів.

¹⁸І дотримуватимешся свята опрісноків. Сім днів їстимеш прісне, як Я тобі заповів, — упризначений час в місяці нових колосків. Адже в місяці нових колосків ти вийшов з Єгипту.

¹⁹Усе чоловічої статі, що першим вийшло з лона, належить Мені! Первенця з телят, первенця з овець

²⁰і первенця з ослят викупиш за вівцю; якщо ж не викупиш його, то даси його ціну. Кожного первенця з твоїх синів викупиш. Не з'явишся переді Мною з порожніми руками.

²¹Шість днів працюватимеш, а в сьомий день відпочиватимеш, — у час посіву та жнив відпочиватимеш.

²²Відзначатимеш Мені свято тижнів, — початок жнив пшениці, і свято збору врожаю — посередині року.

²³Тричі на рік нехай кожний твій мужчина з'явиться перед Господом, Богом Ізраїля.

²⁴Бо коли прожену народи з-перед твого обличчя і поширю твої границі, то ніхто не пожадає твоєї землі, коли ходитимеш, щоб з'явитися перед твоїм Господом Богом тричі на рік.

²⁵Не приносиш жертву так, щоб кров Моєї жертви потрапляла на квашене. І не залишатиметься до ранку жертва свята Пасхи.

- ²⁶Первоплоди своєї землі принесеш до дому Господа, свого Бога. Не приготувлятимеш ягняти в молоці його матері.
- ²⁷І сказав Господь Мойсеєві: Запиши собі ці слова. Бо на основі цих слів Я уклав завіт з тобою та з Ізраїлем.
- ²⁸І пробув там Мойсей перед Господом сорок днів і сорок ночей. Хліба він не їв і води не пив. І записав ці слова на скрижалях завіту, Десять слів.
- ²⁹Коли ж Мойсей сходив з гори, то дві скрижалі були в руках Мойсея. Спускаючись з гори, Мойсей не знав, що шкіра його обличчя, коли Він говорив з ним, стала сяючою на вигляд.
- ³⁰І побачив Аарон і всі старійшини Ізраїля Мойсея: шкіра його обличчя була сяючою на вигляд, і вони побоялися наблизитися до нього.
- ³¹Тож Мойсей закликав їх. Тоді Аарон і всі старійшини громади повернулися до нього, і Мойсей заговорив до них.
- ³²А після цього підійшли до нього всі Ізраїльські сини, і він заповів їм усе, що сказав йому Господь на Синайській горі.
- ³³І коли він перестав промовляти до них, то поклав покривало на своє обличчя.
- ³⁴А коли Мойсей входив перед Господа, щоб говорити з Ним, то знімав покривало, доки не виходив. Вийшовши, він промовляв до всіх Ізраїльських синів те, що заповів йому Господь.
- ³⁵Й Ізраїльські сини побачили, що обличчя Мойсея стало сяючим, тож Мойсей обгортав покривалом своє обличчя, доки не входив говорити з Ним.

Вихід 35

- ¹Мойсей зібрав усю громаду Ізраїльських синів, і сказав їм: Ось слова, які Господь наказав виконувати.
- ²Шість днів працюватимеш, а в сьомий день — відпочинок, бо він святий — субота, відпочинок для Господа. Кожний, хто працюватиме в цей день, нехай помре!
- ³У суботній день не запалюватимете вогню в жодному вашому житлі. Я — Господь.
- ⁴І звернувся Мойсей до всієї громади синів Ізраїля, промовляючи: Ось слово, яке заповів Господь, промовляючи:
- ⁵Візьміть від себе окремий дар для Господа. Кожний, за бажанням серця, нехай принесе особливі жертви Господу: золото, срібло, мідь,
- ⁶синє сукно, пурпур, подвійний прядений кармазин, тонко вироблений вісон і козячу вовну,
- ⁷шкури баранів, пофарбовані в червоний колір, сині шкіри і негниюче дерево,

- ⁹камінь сердолік і камені, придатні для різьблення для наплічника, і довгу ризу.
- ¹⁰І кожний, хто у вас обдарований розумом, нехай приходить і робить усе, що заповів Господь:
- ¹¹намет, покривала, завіси, поперечки, бруси і стовпи,
- ¹²ковчег свідчення, його держак, його Очищення і завісу,
- ^{12a}завіси двору, їхні стовпи, смарагдові камені, ладан і олію помазання,
- ¹³стіл і весь його посуд,
- ¹⁴світильник для освітлення і все його обладнання,
- ¹⁶жертвник і все його обладнання,
- ¹⁹святий одяг священика Аарона і той одяг, в якому служитимуть, і священницький одяг для синів Аарона, олію для помазання і кадильну суміш.
- ²⁰І вся громада Ізраїльських синів пішла від Мойсея.
- ²¹І кожний приніс те, що звеліло його серце, і що забажала його душа, — вони принесли особливий дар Господу на всі потреби намету свідчення і для оплати всіх його робіт, і на весь одяг святого місця.
- ²²А чоловіки принесли від своїх жінок, — усі, хто забажав розумом, принесли печаті, сережки, персні, заціпки для волосся і браслети, — усілякий золотий виріб. Тож усі принесли особливі дари золота Господу.
- ²³І в кого знайшовся вісон, сині шкури і пофарбовані в червоний колір шкури баранів, — вони також принесли.
- ²⁴І кожний, хто виділяв для особливого дару срібло і мідь, принесли ці дари Господу, а в кого знайшлося негниюче дерево на всі потрібні роботи, — вони також принесли.
- ²⁵І кожна жінка, обдарована розумом, щоб руками прясти, принесла прядене — сине сукно, пурпур, кармазин і вісон.
- ²⁶І всі жінки, які своїм розумом вважали за добре, уміло прями козячу вовну.
- ²⁷А начальники принесли смарагдові камені та камені для інкрустації в наплічник, і для Слова суду;
- ²⁸і складники, і олію помазання, і складники для ладану.
- ²⁹Тож кожний чоловік та жінка, яких привів їхній розум, прийшли виконувати всі роботи, які Господь заповів через Мойсея виконати. Ізраїльські сини принесли особливий дар Господу.
- ³⁰І Мойсей сказав синам Ізраїля: Ось закликав Бог по імені Веселеїла, сина Урія, сина Ора з племені Юди,
- ³¹і наповнив його Божим Духом, мудрістю, розумом і знанням у всьому,

³²щоби вправно працювати з усякими мистецькими виробами — обробляти золото, срібло і мідь,

³³обробляти камінь, виконувати столярні роботи і працювати в кожній справі, яка вимагає мудрості.

³⁴І, навчаючи, Він додав йому розуму — йому та Еліявові, синові Ахісамаха з племені Дана.

³⁵І Він наповнив їх мудрістю, розумом і кмітливістю, щоб розумітися на всьому, виконувати роботи у святині — ткати і вишивати, обробляти кармазином та вісоном, — виконувати всяку роботу по будівництву та шиттю.

Вихід 36

¹І Веселеїл та Еліяв, і кожний обдарований розумом, кому дані вміння і знання, щоб на цьому розумітися та щоб виготовляти всі вироби, відповідно до святої потреби, діяли згідно з усім, що заповів Господь.

²Мойсей покликав Веселеїла й Еліява, та всіх, хто мав мудрість, кому Бог дав розумне серце, і всіх, які добровільно бажали приступити до праці, щоб звершувати її.

³І вони взяли від Мойсея всі окремі дари, які поносили сини Ізраїля для всіх робіт у святині, щоб виконати їх; щоранку вони й надалі приймали принесене від тих, хто приносив.

⁴Та поприходили всі майстри, які виконували роботи у святині, — кожний згідно зі своїм ділом, котре він робив, —

⁵і сказали Мойсеєві: Забагато приносять люди для робіт, які Господь наказав виконати.

⁶І Мойсей звелів, і оголосили в таборі, повідомляючи: Ні чоловік, ні жінка хай більше не працюють на особливі пожертви для святині! Тож народ припинив надалі приносити.

⁷Усі їхні роботи з будівництва були достатньо забезпечені, щоб завершити, і ще залишалося.

⁸І кожний майстер, між працівниками, зробив одяг для святині, який належав священникові Аарону, як і заповів Господь Мойсеєві.

⁹І зробили наплічник із золота та синього сукна, пурпуру, пряденого кармазину і тканого вісону.

¹⁰І вирізані були плитки, золоті смужки, щоб сплести разом із синім сукном, з пурпуром, тканим кармазином і з тонко виробленим вісоном, — витканий виріб.

¹¹Плечові частини наплічника з'єднані з обох сторін —

- ¹²виріб, зітканий один з одним, переплетений між собою. Згідно з його виготовленням його зробили із цього ж — із золота, синього сукна, пурпуру, тканого кармазину і тонко виробленого вісону, — як і заповів Господь Мойсеєві.
- ¹³І обробили обидва камені смарагду — закріплені разом і вставлені в золоту оправу, викарбувані й вирізьблені, як печатки, з іменами синів Ізраїля.
- ¹⁴І він прикріпив їх на плечових частинах наплічника — камені пам'яті Ізраїльських синів, як і заповів Господь Мойсеєві.
- ¹⁵І зробили Місце виголошення суду — шитий виріб з гаптуванням, подібно до виготовлення наплічника: із золота, синього сукна, пурпуру, тканого кармазину і тонко виробленого вісону.
- ¹⁶Квадратним і подвійним зробили Місце виголошення суду — у долоню завдовжки і в долоню завширшки, подвійне.
- ¹⁷А до нього пришили тканину з набором каменів у чотири ряди. Ряд каменів: сердолік, топаз і смарагд — один ряд.
- ¹⁸І другий ряд: гранат, сапфір і яшма.
- ¹⁹І третій ряд: лігурій, агат і аметист.
- ²⁰І четвертий ряд: хризоліт, берил і онікс, — оковані золотом і оправлені в золото.
- ²¹І було дванадцять каменів з іменами синів Ізраїля, — згідно з їхніми іменами, — наче різьблені печаті — кожний зі своїм іменем, відповідно до дванадцятьох племен.
- ²²І зробили на Місці виголошення суду плетені мережки — плетений виріб із чистого золота.
- ²³І зробили два маленьких золотих щитки і два золотих кільця. І прикріпили два золотих кільця на обох кутах Місця виголошення суду.
- ²⁴І прикріпили плетінки із золота до кілець на обох кутах Місця виголошення суду, —
- ²⁵на двох з'єднаннях — дві плетінки, і прикріпили до двох малих щитків, і помістили на плечових частинах наплічника спереду — один напроти одного.
- ²⁶І зробили два золотих кільця, і прикріпили на двох кутах на краях Місця виголошення суду: на краї ззаду наплічника із середини.
- ²⁷І зробили два золотих кільця, і прикріпили до обох плечових частин наплічника, під ним, спереду нижче з'єднання, над сплетеною в одне частину наплічника.
- ²⁸І прикріпив Місце виголошення суду кільцями, що на ньому, до кілець наплічника, які були з'єднані синім сукном, переплетеним з тканиною наплічника, щоб Місце виголошення суду не сповзало з наплічника, — як і заповів Господь Мойсеєві.
- ²⁹А під наплічник зробили нижню ризу — ткані роботи, усю блакитну.

- ³⁰Отвір для голови в нижній ризи — посередині, двічі обметаний, переплетений разом, який мав міцну облямівку довкола отвору.
- ³¹А внизу по краю одягу зробили із синього сукна, пурпуру, тканого кармазину і тонко виробленого вісону гранатові яблучка — наче в розквітлого гранату.
- ³²І зробили золоті дзвіночки, і причепили дзвіночки по краю одягу довкола між гранатовими яблучками.
- ³³Золотий дзвіночок і гранатове яблучко, — і так по всьому краю одягу довкола, — для служіння, як і заповів Господь Мойсеєві.
- ³⁴І зробили хітони з вісону — тканий виріб — для Аарона і його синів,
- ³⁵і кидари з вісону, і митру з вісону, і штани з тонко виробленого вісону,
- ³⁶а їхні пояси — з вісону, синього сукна, пурпуру і тканого кармазину — вишитий виріб, — як і заповів Господь Мойсеєві.
- ³⁷І виготовили золоту пластинку, визначену для святого місця, — із чистого золота. І він зробив на ній напис викарбуваними буквами, як на печаті: Святиня для Господа.
- ³⁸І поклали на синій рубець, щоб лежала на митрі зверху, як і заповів Господь Мойсеєві.

Вихід 37

- ¹І зробили для намету десять покривал,
- ²довжина одного покривала — двадцять вісім ліктів, і всі вони були однакові. А ширина одного покривала — чотири лікті.
- ³І зробили завісу із синього сукна, пурпуру, тканого кармазину і тонко виробленого вісону, — тканий виріб з херувимами,
- ⁴й встановили її на чотирьох покритих золотом стовпах з негниючого дерева. Їхні головки — золоті, а їхні чотири підставки — срібні.
- ⁵Завісу входу в намет свідчення зробили із синього сукна, пурпуру, тканого кармазину і тонко виробленого вісону, — тканий виріб з херувимами, —
- ⁶і п'ять стовпів для неї. І позолотили золотом їхні кільця, їхні головки та їхні обручі. А п'ять їхніх підставок були мідними.
- ⁷І зробили двір. До півдня завіси двору були з тонко виробленого вісону сто на століктів.
- ⁸А для них було двадцять стовпів і двадцять їхніх підставок.
- ⁹І сторона до півночі — сто на сто ліктів. І для них — двадцять стовпів і двадцять їхніх підставок.

¹⁰А сторона до моря — довжина завіс становила п'ятдесят ліктів. Для них було десять стовпів і десять їхніх підставок.

¹¹І сторона до сходу — п'ятдесят ліктів;

¹²завіси, які були обабіч входу у двір, — до півдня — п'ятнадцять ліктів. Для них — три стовпи і три їхніх підставки. І з другого боку — завіси довжиною вп'ятнадцять ліктів,

¹³для них — три стовпи і три їхніх підставки.

¹⁴Усі завіси двору були з тонко виробленого вісону,

¹⁵а підставки стовпів — мідні, їхні гачки — срібні, їхні головки — покриті сріблом, і стовпи покриті сріблом — усі стовпи двору.

¹⁶А завіса воріт двору — мистецький виріб, шитий із синього сукна, пурпуру, тканого кармазину і тонко виробленого вісону — двадцять ліктів завдовжки і п'ять ліктів заввишки, тобто завширшки, — однакові із завісами двору.

¹⁷Їхні чотири стовпи і чотири їхніх підставки — мідні, їхні гачки — срібні, а їхні головки — покриті сріблом,

¹⁸і вони самі покриті сріблом. А всі кілки для огорожі навколишнього двору — мідні.

¹⁹Це — облаштування для намету свідчення, як було наказано Мойсеєм, щоби через Ітамара, сина Аарона, священика, відбувалося служіння левітів.

²⁰І Веселеїл, син Урії з племені Юди, зробив так, як заповів Господь Мойсеєві;

²¹і Еліяв, син Ахісамаха з племені Дана, який був майстром ткацтва, шиття і вишивки, ткав з кармазину та вісону.

Вихід 38

¹І Веселеїл зробив ковчег,

²і покрити його зсередини та ззовні чистим золотом, а довкола до нього приробив золотий обідок.

³Він вилив для нього чотири золотих кільця — два з одного боку і два з другого боку, —

⁴по товщині жердин, щоб ними його носити.

⁵А зверху ковчега він зробив Очищення із чистого золота

⁶і двох золотих херувимів —

⁷одного херувима на одному боці Очищення, і одного херувима на другому боці Очищення;

⁸своїми крилами вони отінювали Очищення.

- ⁹Із чистого золота він зробив стіл покладання.
- ¹⁰Для нього він вилив чотири золотих кільця, два з одного боку і два з другого — достатньо широкі, щоб переносити його жердинами, яківставляли в них.
- ¹¹І зробив жердини для ковчега і столу, і покритв їх золотом.
- ¹²Із золота він зробив посуд для столу: полумиски, кадильниці, черпаки і чаші, — ті, якими приносилось жертви виливання.
- ¹³І він зробив золотий світильник, щоб світити: міцний стояк,
- ¹⁴^a з обох його боків — трубчасті відгалуження.
- ¹⁵Від його трубчастих відгалужень відходять гілки: три з одного боку і три з другого, — рівні між собою.
- ¹⁶А на кінцях з них виходять їхні чашечки, — з них, подібні до мигдалю. І з них — квіточки, щоб на них були лампадки. А сьома квіточка — на кінці світильника, що зверху, вгорі. Він — міцний, увесь золотий.
- ¹⁷А на ньому — сім золотих лампадок. І для нього — золоті щипці, і для нього — золоті лійки.
- ¹⁸Він же покритв сріблом стовпи, і вилив для стовпів золоті кільця, і позолотив бруси золотом, і позолотив стовпи для завіси золотом, і зробив золоті гачки.
- ¹⁹Він же зробив і золоті кільця для намету, і мідні кільця для двору та кільця для розвішування завіси зверху.
- ²⁰Він же вилив срібні головки стовпів намету, і мідні головкистовпів входу намету, і входу двору, і зробив срібні кільця для стовпів. Він же посріблів їх.
- ²¹Він же зробив і мідні кілки для намету, і кілки для огорожі двору.
- ²²Він же спорудив мідний жертвник з мідних кадильниць, які належали чоловікам, що повстали з громадою Коре.
- ²³Він же зробив усе обладнання для жертвника, і його основу, і горщик для жару, і казани, і вилки для м'яса — усе мідне.
- ²⁴Він зробив для жертвника приставку, решітчастий виріб, нижче горщика для жару — під ним, до його половини. І він прикріпив до неї, до чотирьох кутів приставки жертвника, чотири мідних кільця, по товщині ручок, щоб за допомогою них носити жертвник.
- ²⁵Він же виготовив святу олію помазання і кадильну суміш — чистий витвір виробника ладану.
- ²⁶Він же зробив мідний умивальник і його мідну підставку із дзеркал тих, які постили, які постили біля входу в намет свідчення в той день, коли поставив його.
- ²⁷Він зробив умивальник, щоб у ньому Мойсей, Аарон і його сини, коли тільки вони входять у намет свідчення, вмивали свої руки й ноги чи щоб

обмивалися, колитільки підходять служити до жертовника, — як і заповів Господь Мойсеєві.

Вихід 39

¹Усе золото, використане для справи, для кожного святого виробу, було золотом особливих пожертв — двадцять дев'ять талантів і сімсот тридцять сиклів, згідно зі священним сиклем.

²І срібло — окремий дар від переписаних чоловіків з громади — в сто талантів і тисяча сімсот сімдесят п'ять сиклів, —

³з кожного, хто приходив на перепис від двадцяти років і старших — до шестисот трьох тисяч п'ятсот п'ятдесяти чоловік — одна драхма на особу, а згідно зі священним сиклем — півсикля.

⁴Сто талантів срібла було для відливання головок стовпів намету і головок стовпів завіси: сто головок зі ста талантів — талант на головку.

⁵А з тисячі сімсот сімдесяти п'яти сиклів зробили гачки для стовпів. І він позолотив їхні головки, і прикрасив їх.

⁶А мідь окремого дару — сімдесят талантів і дві тисячі п'ятсот сиклів.

⁷Він зробив з неї підставки для входу в намет свідчення,

⁸підставки для навколишнього двору, підставки для входу у двір, кілки для намету та кілки для навколишнього двору,

⁹і мідну приставку для жертовника, і все обладнання для жертовника, і все приладдя для намету свідчення.

¹⁰І зробили сини Ізраїля так, як заповів Господь Мойсеєві, — так вони і зробили.

¹¹А з решти золота окремого дару зробили посуд, щоб використовувати його в служінні перед Господом.

¹²А з решти синього сукна, пурпуру і кармазину зробили Ааронові одяг для служіння, щоб він служив в ньому у святині.

¹³І принесли одяг до Мойсея, а також намет, посуд, підставки, бруси і стовпи,

¹⁴ковчег свідчення і підпори для нього,

¹⁵жертвник і все його обладнання, олію помазання та суміш для кадіння,

¹⁶чистий світильник і його лампади, світильнички для палення і олію для освітлення;

¹⁷стіл покладання, весь посуд для нього і хліби покладання,

¹⁸одяг для святині, що для Аарона, і одяг для його синів для служіння,

- ¹⁹завіси для двору, стовпи і підставки для них, завіси входу в намет і входу у двір, весь посуд для намету і все його обладнання,
- ²⁰і шкури — червоні шкури баранів, сині покривала зі шкур і решту покривал,
- ²¹і кілки, і все обладнання,необхідне для служіння намету свідчення.
- ²²Те, що заповів Господь Мойсеєві, те й зробили сини Ізраїля — усе, що треба було зробити.
- ²³І побачив Мойсей усі виконані роботи, і зробили їх так, як заповів Господь Мойсеєві, — саме так їх і зробили. І Мойсей поблагословив їх.

Вихід 40

- ¹І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- ²Першого дня першого місяця, — при появі нового місяця, — поставиш намет свідчення.
- ³І встановиш ковчег свідчення, і закриєш ковчег завісою,
- ⁴і внесеш стіл, і розкладеш усе за своїм порядком, покладеш його хліби покладання, і внесеш світильник, і встановиш на ньому лампади,
- ⁵і поставиш золотий жертovníк для кадіння перед ковчегом, і встановиш покриття завіси на вході в намет свідчення.
- ⁶А жертovníк для вогняних приношень поставиш біля входу в намет свідчення.
- ⁸І обладнаєш двір довкола. І візьмеш олію помазання, і помажеш намет і все, що в ньому.
- ⁹І освятиш його і весь його посуд, і буде святим.
- ¹⁰І помажеш жертovníк для вогняних приношень і все його обладнання, і освятиш жертovníк, і буде жертovníк святим святих.
- ¹²І приведеш Аарона та його синів до входу в намет свідчення, і вмиєш їх водою.
- ¹³І одягнеш Аарона у святий одяг, і помажеш його, і освятиш його, і служитиме Мені священиком.
- ¹⁴І приведеш його синів, і одягнеш їх в одяг,
- ¹⁵і помажеш їх так, як ти помазав їхнього батька, і служитимуть Мені священиками. І станеться, що їхнє помазання священства буде для них навіки в їхніх поколіннях.
- ¹⁶І зробив Мойсей усе, що заповів йому Господь, — так він і зробив.
- ¹⁷І сталося, першого місяця другого року після того, як вони вийшли з Єгипту, при появі нового місяця, був поставлений намет.

- 18**І поставив Мойсей намет, і прикріпив головки, і вставив бруси, і встановив стовпи,
- 19**і натягнув завіси на намет, і наклав на нього зверху покривала намету, — як і заповів Господь Мойсеєві.
- 20**І, взявши Свідчення, він поклав у ковчег, і приладнав держак знизу ковчега,
- 21**і вніс ковчег у намет, і встановив покриття завіси, і закрив ковчег свідчення, — як і заповів Господь Мойсеєві.
- 22**Він поставив стіл у наметі свідчення — з північної сторони намету свідчення, ззовні завіси намету,
- 23**а на ньому розклав хліби покладання перед Господом, — як і заповів Господь Мойсеєві.
- 24**Він поставив світильник у наметі свідчення з південної сторони намету,
- 25**і встановив його лампади перед Господом, — як і заповів Господь Мойсеєві.
- 26**А перед завісою в наметі свідчення він поставив золотий жертovníк,
- 27**і покадив на ньому складним ладаном, — як і заповів Господь Мойсеєві.
- 29**А жертovníк для вогняних приношень він поставив біля входу в намет свідчення.
- 33**Довкола намету й жертovníка він спорудив двір. І закінчив Мойсей усі діла.
- 34**І хмара покрила намет свідчення, і намет наповнився Господньою славою.
- 35**І Мойсей не міг увійти в намет свідчення, бо його оповила тінню хмара, і намет наповнився Господньою славою.
- 36**Коли ж підіймалася хмара з намету, то сини Ізраїля вирушали далі зі своїм майном.
- 37**Якщо ж хмара не підіймалася, то не рушали аж до дня, коли хмара підіймалася.
- 38**Бо перед усім Ізраїлем була хмара над наметом вдень, а вогонь був над ним уночі впродовж усіх їхніх подорожей.

Книга Левит

Левит 1

- ¹Господь покликав Мойсея і промовив до нього з намету свідчення, кажучи:
- ²Промов до ізраїльських синів та скажи їм: оли якийсь чоловік з-поміж вас приносить Господу дари з тварин, то приносьте свої дари з великої чи з дрібної худоби.
- ³Якщо його дар — всепалення з великої худоби, то нехай він приведе самця без вади. Нехай приведе його до входу в намет свідчення, щоб він був прийнятним перед Господом,
- ⁴і нехай покладе руку на голову приношення, — воно прийнятне для нього, щоби звершити за нього викуплення.
- ⁵І те теля заріжуть перед Господом, а сини Аарона, священники, принесуть його кров та виллють цю кров довкола на жертovníк, що біля входу в намет свідчення.
- ⁶Тоді, здерши шкуру зі всепалення, розділять його на частини,
- ⁷а сини Аарона, священники, покладуть на жертovníк вогонь і розкладуть на вогні дрова.
- ⁸І сини Аарона, священники, розкладуть розчленовані частини, голову та жир на дровах, що на вогні, на жертovníку.
- ⁹Нутрощі ж і ноги виміють водою, і священники покладуть усе це на жертovníк. Це є [вогняне] приношення, жертва, приємні пахощі для Господа.
- ¹⁰Якщо ж його дар на всепалення Господу — з дрібної худоби, з ягнят чи козенят, то нехай приведе також самця без вади й покладе руку на його голову.
- ¹¹Нехай його заріжуть перед Господом з північної сторони жертovníка, а сини Аарона, священники, виллють його кров довкола на жертovníк.
- ¹²І розділять його на частини — і голову, і жир, — а священники розкладуть їх на дровах, що на вогні, на жертovníку.
- ¹³Нутрощі ж і ноги виміють водою, і священник принесе все й покладе на жертovníк. Це є [вогняне] приношення, жертва, приємні пахощі для Господа.
- ¹⁴Якщо ж він приносить в дар Господу [вогняне] приношення з птахів, то нехай принесе свій дар з горлиць або з голубів.
- ¹⁵Нехай священник принесе його до жертovníка і скрутить йому голову; і нехай священник покладе її на жертovníк, а кров вицідить до підніжжя жертovníка.
- ¹⁶Далі він відділить воло з пір'ям і викине його на попелище зі східної сторони жертovníка;

¹⁷тоді розломить його біля крил, та не розділить. І священник покладе його на жертовник, на дрова, що на вогні. Це є [вогняне] приношення, жертва, приємні пахощі для Господа.

Левит 2

¹А коли якась душа приносить в дар Господу [хлібну] жертву, тонехай його даром буде питльоване борошно; нехай він полле на нього олії, покладе на нього ладану — це є [хлібна] жертва —

²і принесе до синів Аарона, священників. А священник, набравши з неї повну пригорщу питльованого борошна з олією та весь її ладан, покладе на жертовник, як її пам'ятну частку. Це — жертва, приємні пахощі для Господа.

³А решта з [хлібної] жертви нехай буде для Аарона та його синів. Це є святе святих із Господніх жертв.

⁴Коли ж він приносить в дар [хлібну] жертву, спечену в печі, тонехай принесе прісні хліби з питльованого борошна, замішені на олії, чи прісні коржі, змащені олією.

⁵Якщо ж твій дар — [хлібна] жертва, приготована на сковороді, тонехай вона також буде прісна, з питльованого борошна, замішеного на олії.

⁶Розломиш їх на шматки та поллеш на них олії. Це є [хлібна] жертва Господу.

⁷Якщо ж твій дар — [хлібна] жертва, приготована на вогнищі, тонехай і вона буде приготована з питльованого борошна на олії.

⁸Тож він принесе Господу [хлібну] жертву, яку приготує з тихскладників, — принесе її до священника. І, наблизившись до жертовника,

⁹священник надбере дещо з [хлібної] жертви, як її пам'ятну частку, і покладе священник це на жертовник. Це — [вогняне] приношення, приємні пахощі для Господа.

¹⁰А те, що залишиться з [хлібної] жертви, буде для Аарона та його синів. Це є святе святих із Господніх [вогняних] приношень.

¹¹Жодної [хлібної] жертви, яку б ви не принесли Господу, не готуйте із закваскою. Адже ніякої закваски й ніякого меду не можна приносити у [вогняне] приношення Господу;

¹²можете приносити їяк дар первоплоду Господу, а на жертовник, як приємні пахощі Господу, хай вони не покладаються.

¹³Кожен дар вашої [хлібної] жертви нехай буде посолений сіллю. Не залиште ваших жертвоприношень без солі Господнього завіту; на кожному вашому дарі принесете Господу, вашому Богові, солі.

¹⁴Якщо ж ти приноси́тимеш Господу [хлібну] жертву перших плодів, то принесеш нові прожарені потовчені зерна у [хлібну] жертву перших плодів Господу.

¹⁵Поллеш на неї олії й покладеш на неї ладану. Це є [хлібна] жертва.

¹⁶А священик принесе, як її пам'ятну частку, дещо із зерен з олією та весь її ладан. Це — [вогняне] приношення Господу.

Левит 3

¹Коли ж чийсь дар Господу — жертва спасіння, то, якщо він приносить його з великої худоби, — нехай приведе перед Господа чи то самця, чи то самицю без вади.

²Нехай покладе руки на голову дару й заріже його біля входу в намет свідчення, а сини Аарона, священики, виллють його кров довкола на жертовник всепалень.

³Тоді принесуть як [вогняне] приношення Господу з жертви спасіння жир, який покриває нутроці, і весь жир, що на нутрощах,

⁴обидві нирки й жир, що на них, над стегнами, і сальник, що над печінкою, — нехай відділить його разом із нирками.

⁵А сини Аарона, священики, принесуть їх на жертовник для всепалень, на дрова, що на вогні. Це— [вогняне] приношення, приємні пахощі для Господа.

⁶Якщо ж його дар — з дрібної худоби, то нехай він приведе, як жертву спасіння Господу, також самця або самицю без вади.

⁷Якщо він приносить в дар ягня, то нехай приведе його перед Господа,

⁸покладе руки на голову свого дару й заріже його біля входу в намет свідчення. А сини Аарона, священики, виллють його кров довкола на жертовник.

⁹Тоді він принесе, як [вогняне] приношення Богові з жертви спасіння, жир та неушкоджену задню частину, — нехай відділить це разом з поперековими частинами, — жир, який покриває нутроці, і жир, що на нутрощах,

¹⁰обидві нирки й жир, що на них, над стегнами, і сальник, що над печінкою, — відділивши разом із нирками, —

¹¹і нехай священик принесе це на жертовник. Це — приємні пахощі, [вогняне] приношення для Господа.

¹²Якщо ж його дар — із кіз, то нехай приведе його перед Господа,

¹³покладе руки на його голову, і його заріжуть перед Господом біля входу в намет свідчення; а сини Аарона, священики, виллють його кров довкола на жертовник.

¹⁴Тоді він принесе з нього як [вогняне] приношення Господу жир, який покриває нутроці, і весь жир, що на нутрощах,

¹⁵обидві нирки й весь жир, що на них, над стегнами, і сальник печінки нехай відділить разом із нирками,

^{16а} священик нехай принесе це на жертovníк. Це — [вогняне] приношення, приємні пахощі для Господа. есь жир нехай буде для Господа.

¹⁷Це — закон навіки для ваших поколінь у кожному вашому поселенні: не будете споживати жодного жиру і жодної крові.

Левит 4

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²Промов до ізраїльських синів, кажучи: оли якась душа ненавмисно згрішить перед Господом в якійсь із тих речей, що Господь наказав, що їх не слід чинити, і скоїть якусь одну з них,

³то якщо це згрішить помазаний первосвященик, призвівши до гріха народ, — нехай він принесе за свій гріх, яким згрішив, безвадне теля з великої худоби [в жертву] за свій гріх Господу.

⁴Нехай він приведе теля до входу в намет свідчення перед Господом, покладе свою руку на голову теляти перед Господом і нехай заріже те теля перед Господом.

⁵І помазаний та посвячений священик, взявши крові теляти, внесе її в намет свідчення;

⁶священик вмочить палець у кров і сім разів покропить кров'ю перед Господом навпроти святої завіси.

⁷Відтак священик нанесе крові теляти на роги жертovníка кадильної суміші, що перед Господом, у наметі свідчення; усю ж кров теляти вилле до підніжжя жертovníка всепалень, що при вході в намет свідчення.

⁸І нехай весь жир теляти [жертви за] гріх він відділить від нього: жир, який покриває нутрощі, і весь жир, що на нутрощах,

⁹обидві нирки й жир, що на них, над стегнами, і сальник, що над печінкою, — нехай відділить його разом із нирками,

¹⁰як відділяється в теляти жертви спасіння. І священик принесе це на жертovníк [вогняного] приношення.

¹¹А шкуру теляти та всю його тушу разом із головою, кінцівками, нутрощами та фекаліями —

¹²усе теля нехай винесуть за табір на чисте місце, де висипають попіл, і спалять його на дровах у вогні. На звалищі попелу нехай воно буде спалене.

- 13** Якщо ж ненавмисно схибить уся Ізраїльська громада, якась річ утаїться від очей громади, і вони скоять одну з усіх тих речей, що Господь наказав, щоб не чинилося, і допустяться переступу,
- 14** то, коли гріх, яким вони згрішили, буде ними усвідомлений, нехай громада принесе [в жертву] за гріх безвадне теля з великої худоби. Нехай вона приведе його до входу в намет свідчення,
- 15** а старійшини громади покладуть свої руки на голову теляти перед Господом, і теля заріжуть перед Господом.
- 16** А помазаний священик внесе крові теляти в намет свідчення;
- 17** священик вмочить у кров теляти палець і сім разів покропить перед Господом перед святою завісою.
- 18** Відтак священик нанесе крові на роги жертовника кадильної суміші, що перед Господом у наметі свідчення; усю ж кров вилле до підніжжя жертовника [вогняних] приношень, що при вході в намет свідчення.
- 19** І нехай він відділить від нього весь жир і принесе на жертовник.
- 20** Нехай учинить із цим телям так само, як учинив з телям [жертви за] гріх, — так нехай буде вчинено. Так священик звершить за них викуплення, і їм буде прощено той гріх.
- 21** А все теля нехай винесуть за табір і спалять те теля так само, як спалили попереднє теля. Це є [жертва за] гріх громади.
- 22** Якщо ж згрішить князь і ненавмисно скоїть одну з усіх тих речей, що Господь, їхній Бог, наказав, щоб не чинилося, — і згрішить, і допуститься переступу,
- 23** то, коли гріх, яким він згрішив, буде ним усвідомлений, нехай він принесе у свій дар козеня з кіз — самця без вади.
- 24** Він покладе руку на голову козеняти, і його заріжуть на місці, де ріжуть жертви всепалення, перед Господом. Це є [жертва за] гріх.
- 25** А священик нанесе пальцем крові [жертви за] гріх на роги жертовника всепалень; усю ж його кров вилле до підніжжя жертовника всепалень.
- 26** І нехай принесе весь його жир на жертовник так само, як жир жертви спасіння. Так священик звершить за нього викуплення від його гріха, і йому буде прощено.
- 27** Якщо ж ненавмисно згрішить якась душа з народу землі, скоївши одну з усіх тих речей, що Господь наказав, щоб не чинилося, і допуститься переступу,
- 28** то, коли гріх, яким згрішила, буде нею усвідомлений, нехай вона принесе козеня з кіз — самичку без вади нехай принесе за гріх, яким згрішила.
- 29** Вона покладе руку на голову своєї [жертви за] гріх, і козеня [жертви за] гріх заріжуть на місці, де ріжуть жертви всепалення.

³⁰А священик візьме пальцем її крові й нанесе на роги жертovníка всепалень; усю ж її кров вилле до підніжжя жертovníка.

³¹І нехай відділить весь жир так само, як відділяється жир із жертви спасіння, і священик принесе його на жертovníк як приємні пахощі для Господа. Так священик звершить за неї викуплення, і їй буде прощено.

³²Якщо ж вона приносить якдар в [жертву за] гріх вівцю, то нехай також приведе самицю без вади.

³³Вона покладе руку на голову [жертви за] гріх, і її заріжуть на місці, де ріжуть жертви всепалення.

³⁴А священик, взявши пальцем крові [жертви за] гріх, нанесе її на роги жертovníка всепалення; усю ж її кров вилле до підніжжя жертovníка всепалення.

³⁵І нехай відділить весь її жир так само, як відділяється жир вівці з жертви спасіння, і священик покладе його на жертovníк для всепалення Господу. Так священик звершить за неї викуплення, за гріх, яким вона згрішила, і їй буде прощено.

Левит 5

¹Якщо ж якась душа згрішить: наприклад, почує голос взяття клятви, — а вона була свідком чогось, або бачила, або знала, — тоякщо вона не оповістить про це, — то візьме на себе гріх.

²Або якщо якась душа доторкнеться до будь-якої нечистої речі — чи то до мертвечини, чи то до нечистої здобичі хижака, чи то до мертвечин нечистих гидот, чи то до мертвечин нечистих тварин,

³або доторкнеться до нечистоти людини, — до будь-якої її нечистоти, доторкнувшись до якої, оскверниться, — і це від неї утаїться, та згодом вона усвідомить це, — то вона допустилася переступу.

⁴Або якщо якась душа, виразно промовляючи вустами, присягнеться зробити щось погане чи зробити щось добре, — у всьому, що б лиш людина не промовила із клятвою, — і це втаїться перед її очима, та згодом вона усвідомить це, — то вона згрішила в якійсь одній із цих речей.

⁵Тож нехай вона визнає гріх, яким у цих випадках згрішила,

⁶і принесе Господу за те, чим допустилася переступу, за гріх, яким згрішила, самку — ягничку з овець або козеня із кіз [в жертву] за гріх. Священик звершить за неї викуплення, за її гріх, яким вона згрішила, і цей гріх буде їй прощено.

⁷Якщо ж її рука не спроможеться на вівцю, то нехай принесе Господу за свій гріх, яким згрішила, дві горлиці або двох голубенят: одне — [в жертву] за гріх, а друге — у всепалення.

- ⁸Нехай принесе їх до священика, і священик принесе спершу те, що [в жертву] за гріх: священик скрутить йому голову від шиї, але не відділить її,
- ⁹і покropить кров'ю [жертви] за гріх по стінці жертовника; решту ж крові вицідить до підніжжя жертовника. Це є [жертва за] гріх.
- ¹⁰А другого він приготує на всепалення, як належить. Так священик звершить викуплення за її гріх, яким вона згрішила, і їй буде прощено.
- ¹¹Якщо ж її рука не знайде й пари горлиць чи двох голубенят, то нехай принесе у свій дар за те, що згрішила, десятучастину ефи питльованого борошна [в жертву] за гріх. Хай не поливає на нього олії, ані не кладе на нього ладану, бо це є [жертва] за гріх.
- ¹²Нехай вона принесе його до священика, а священик, набравши з нього повну пригорщу як його пам'ятну частку, покладе на жертовник всепалень для Господа. Це є [жертва за] гріх.
- ¹³Так священик звершить за неї викуплення, за її гріх, яким згрішила в одному із цих випадків, — і їй буде прощено. Те ж, що залишилося, буде для священика, як жертва борошна.
- ¹⁴Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ¹⁵Коли якась душа забуде щось через забудькуватість і ненавмисно згрішить проти якоїсь з Господніх святих речей, то нехай принесе Господу [в жертву за] свій переступ барана без вади з дрібної худоби вартістю срібла сиклів сиклем святощів за те, у чому допустилася переступу.
- ¹⁶А те, чим згрішила проти якоїсь із святих речей, нехай вона відшкодує, надбавить до того ще п'яту частину й дасть те священикові. Священик звершить за неї викуплення бараном [жертви за] переступ, і їй буде прощено.
- ¹⁷Душа, яка згрішить та скоїть якусь з усіх тих речей, що Господь наказав, що їх не слід чинити, — а вона не знала цього, — і вона допуститься переступу й візьме на себе гріх, —
- ¹⁸нехай приведе до священика безвадного барана з дрібної худоби, вартістю срібла, у [жертву за] переступ. Священик звершить за неї викуплення за її помилку, якою вона помилилася, та не знала цього, — і їй буде прощено,
- ¹⁹адже вона таки допустилася переступу перед Господом.
- ²⁰Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ²¹Якщо якась душа згрішить, і легковажно знехтує Господніми заповідями, і вчинить шахрайство у справах із ближнім, в отриманому від нього назберіганні, чи навколо спільної власності, чи навколо грабунку, або якщо пригнобить чимось ближнього,
- ²²чи знайде щось загублене, і скаже про це неправду, і неправдиво присягнеться про щось з усього того, що людина може вчинити, грішачи цим, —

²³і буде, — коли вона згрішить і допуститься переступу, — то нехай віддасть те, що пограбувала, чи те, у чому пригнобила, чи те, що було їй дано на зберігання, чи загублене, яке вона знайшла;

²⁴з будь-якої речі, про яку вона неправдиво присягнулася, нехай того дня, коли буде викрита, відшкодує саму суму, надбавить до неї ще п'яту частину й віддасть тому, чия вона є.

²⁵А як [жертву за] свій переступ нехай принесе Господу безвадного барана з дрібної худоби вартістю, відповідною до того, у чому допустилася переступу.

²⁶Священик звершить за неї викуплення перед Господом, і їй буде прощено, що б з усього того вона не скоїла й не допустилася тим переступу.

Левит 6

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²Звели Ааронові та його синам, кажучи: Ось закон про всепалення. Саме всепалення буде всю ніч аж до ранку на вогнищі, на жертovníку, а вогонь жертovníка буде підтримуватися на ньому і не гаситиметься.

³А вранці священик вдягне лляний хітон, а на своє тіло вдягне лляні спідні штани, і забере з жертovníка попіл, що залишиться від спалення вогнем жертви всепалення, і покладе його біля жертovníка.

⁴Відтак здіме свій одяг і вдягне інший одяг; тоді винесе той попіл за табір, на чисте місце.

⁵Вогонь на жертovníку буде підтримуватися на ньому й не гаситиметься: священик зранку розпалюватиме на ньому дрова, складатиме на ньому всепалення і кластиме на ньому жир [жертв] спасіння.

⁶Вогонь на жертovníку буде постійно підтримуватися й не гаситиметься.

⁷Ось закон про [хлібну] жертву, що її приноситимуть сини Аарона перед Господа до переду жертovníка.

⁸Священик надбере звідти пригорщею частину питльованого борошна [хлібної] жертви разом з її олією та з її ладаном, що буде на [хлібній] жертві, і принесе на жертovníк пам'ятну частку із неї у [вогняне] приношення, приємні пахощі Господу.

⁹А те, що з неї залишиться, їстиме Аарон та його сини. Вона має споживатися прісною на святому місці, — у дворі намету свідчення споживатимуть її.

¹⁰Хай вона не буде спечена заквашеною. Я віддав її їм як частку з Господніх [вогняних] приношень; вона є святе святих, так само, як [жертва за] гріх і як [жертва за] переступ.

11 Будь-хто чоловічої статі з-поміж священиків може їсти її — це вічний закон для ваших поколінь — з Господніх [вогняних] приношень. Кожен, хто доторкнеться до них, буде освячений.

12 Господь промовив до Мойсея, кажучи:

13 Ось дар Аарона та його синів, який вони мають принести Господу в день, коли ти його помажеш: десята частина ефи питльованого борошна в [хлібну] жертву постійно, — половина з нього вранці й половина з нього ввечері.

14 Нехай воно буде приготоване на сковороді, на олії, вимішаним; нехай він принесе його кружальцями як жертву із шматків, жертву на приємні пахощі для Господа.

15 Нехай її приготує священик, який буде помазаний замість нього з його синів; це — вічний закон, він має бути повністю виконаний.

16 Кожна священикова [хлібна] жертва має бути повністю спалена і не має споживатися.

17 Господь промовив до Мойсея, кажучи:

18 Промов до Аарона та його синів, кажучи: Ось закон про [жертву за] гріх: [жертву] за гріх мають зарізати на місці, де ріжуть жертвувсепалення, перед Господом. Це є святе святих.

19 Спожити її має священик, який її приносить; вона має бути спожита на святому місці, у дворі намету свідчення.

20 Кожен, хто доторкнеться до її м'яса, освятиться. А якщо її кров'ю буде оббризкано чийсь одяг, то те, що було оббризкане, нехай буде випране у святому місці.

21 Глиняний посуд, в якому вона варитиметься, має бути розбитий. Якщо ж вона варитиметься в мідному посуді, то нехай він вичистить його і виполоще водою.

22 Споживати їх може будь-хто чоловічої статі з-поміж священиків. Це є святе святих Господа.

23 А всі [жертви] за гріх, що їх кров буде внесена в намет свідчення, щоби звершити викуплення у святому, не повинні споживатися, вони мають бути спалені у вогні.

Левит 7

1 А ось закон про барана [жертви] за переступ. Це є святе святих.

2 Барана [жертви за] переступ мають зарізати на місці, де ріжуть жертву всепалення, перед Господом, і нехай священик виляє його кров довкола до підніжжя жертownika.

- ³Відтак нехай він принесе з нього весь його жир і задню частину, весь жир, який покриває нутрощі, і весь жир, що на нутрощах,
- ⁴обидві нирки й жир, що на них, над стегнами, і сальник, що над печінкою, — нехай відділить їх разом із нирками.
- ⁵І нехай священик принесе їх на жертovníк як[вогняне] приношення Господу. Це є [жертва] за переступ.
- ⁶Споживати його може будь-хто чоловічої статі з-поміж священиків. Його мають спожити на святому місці. Це є святе святих.
- ⁷Як [жертва] за гріх — так і [жертва за] переступ, — закон для них один: вона буде священикові, який звершуватиме нею викуплення.
- ⁸І колисвященик приносить всепалення від якогось чоловіка, то шкуражертви всепалення, яку він приносить, також буде йому.
- ⁹І кожна [хлібна] жертва, яка буде приготована в печі, і кожна, яка буде приготована на вогнищі або на сковороді, також буде священикові, який її приносить.
- ¹⁰А кожна [хлібна] жертва, приготована на олії чи не приготована, буде всім Аароновим синам, кожному порівну.
- ¹¹Ось закон про жертву спасіння, яку будуть приносити Господу.
- ¹²Якщохтось приносить її на похвалу, то нехай з жертвою хвали принесе хліби з питльованого борошна, приготóвані на олії, чи прісні коржі, змащені олією, чи питльоване борошно, замішене на олії.
- ¹³Ці свої дари з жертвою хвали за спасіння нехай він приносить разом із заквашеними хлібами.
- ¹⁴І нехай принесе якусь частину з усіх своїх дарів у [жертву] відділення Господу: це буде священикові, який виливає на жертovníк кров [жертви] спасіння.
- ¹⁵А м'ясо жертви хвали за спасіння буде йому. Нехай воно буде спожите в той же день, в який буде принесене, нехай не залишають нічого з нього до ранку.
- ¹⁶А якщо він жертвуватиме свій дар як обітну або як добровільну [жертву], то нехай воно споживається того дня, коли він принесе свою жертву, і наступного.
- ¹⁷А те, що залишиться з м'яса жертви аж до третього дня, нехай буде спалене у вогні.
- ¹⁸Якщо ж він таки з'їсть щось із м'яса на третій день, то воно не буде прийняте віднього — від того, хто його приносить — і не буде йому зараховане. Це — осквернення. І душа, яка з'їсть щось із нього, — візьме на себе гріх.

- ¹⁹М'ясо, яке доторкнеться до будь-чого нечистого, не можеспоживатися, воно має бути спалене у вогні. Не осквернене м'ясо може їсти кожен, хто чистий.
- ²⁰Душа ж, яка споживе м'яса жертви спасіння, яке є Господнім, тим часом як її нечистота — на ній, — та душа пропаде зі свого народу.
- ²¹Якщо якась душа доторкнеться до будь-якої нечистої речі чи то з нечистоти людини, чи то нечистих чотириногих, чи то будь-якої нечистої гидоти, і споживе м'яса жертви спасіння, яке є Господнім, то та душа пропаде зі свого народу.
- ²²Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ²³Промов до ізраїльських синів, кажучи: Не споживайте жодного жиру ні з великої худоби, ні зовець чи кіз.
- ²⁴Жир із мертвечини та зі здобичі хижака можевикористовуватися для будь-якої справи, та в їжу хай не вживається.
- ²⁵Кожний, хто споживе жир із тварин, з яких принесе [вогняне] приношення Господу, — та душа пропаде зі свого народу.
- ²⁶Не споживайте жодної крові в усіх ваших поселеннях ні з птахів, ні з тварин.
- ²⁷Кожна душа, яка споживе кров, — та душа пропаде зі свого народу.
- ²⁸Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ²⁹Промовиш до ізраїльських синів, кажучи: Хто приносить Господу жертву спасіння, нехай принесе з цієї жертви спасіння свій дар Господу.
- ³⁰Нехай йоговласні руки принесуть як [вогняні] приношення Господу жир, що на грудинці, і сальник печінки; нехай принесе їх, щоб покласти як дар перед Господом.
- ³¹Священик принесе жир на жертovníк, а грудинка буде Ааронові та його синам.
- ³²А як [жертву] відділення з ваших жертв спасіння віддасте священикові праву лопатку.
- ³³Хто з Ааронових синів приносить кров [жертви] спасіння та жир, — тому буде як частка права лопатка,
- ³⁴оскільки Я взяв в ізраїльських синів, із ваших жертв спасіння, грудинку [жертви] покладання та лопатку [жертви] відділення й віддав їх священикові Ааронові та його синам як вічну, встановлену законом частку від ізраїльських синів.
- ³⁵Це — помазання Аарона та помазання його синів, частка з Господніх [вогняних] приношень, виділена їм у день, коли їх було приведено здійснювати священицьке служіння Господу,
- ³⁶як Господь звелів того дня, коли помазав їх, віддати їм від ізраїльських синів. Це — вічний закон для їхніх поколінь.

³⁷Такий закон про всепалення, про [хлібну] жертву, про [жертву] за гріх, про [жертву за] переступ, пропосвячення і про жертву спасіння,

³⁸як Господь заповів Мойсеєві на Синайській горі того дня, коли заповів ізраїльським синам в Синайській пустелі приносити свої дари перед Господа.

Левит 8

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²Візьми Аарона та його синів, його одяг та олію помазання, теля [жертви] за гріх, два барани та кошик опрісноків

³і збери всю громаду біля входу в намет свідчення.

⁴Мойсей учинив так, як звелів йому Господь, і зібрав громаду при вході в намет свідчення.

⁵Тоді Мойсей сказав громаді: Ось що Господь звелів учинити.

⁶І Мойсей привів Аарона та його синів, і обмив їх водою.

⁷Він зодягнув його в хітон, підперезав його поясом, зодягнув його в нижню ризу, наклав на нього наплічник, підперезав його згідно з будовою наплічника і стягнув його на ньому.

⁸Тоді поклав на нього Місце виголошення суду, а на Місці виголошення суду помістив Об'явлення та Правду.

⁹На його голову він наклав митру, а спереду на митрі помістив золоту пластинку — освячене святе, — як Господь і звелів Мойсеєві.

¹⁰Далі Мойсей взяв олії помазання

¹¹і сім разів покропив нею жертovníк; він помазав жертovníк та освятив його й усе його приладдя, умивальницю та її основу — і освятив їх. І він помазав намет та все, що в ньому, і освятив його.

¹²Також Мойсей полив олії помазання на голову Аарона, помазав його й освятив його.

¹³Відтак Мойсей привів синів Аарона, зодягнув їх у хітони, підперезав їх поясами й надів їм клобуки, як Господь і звелів Мойсеєві.

¹⁴Далі Мойсей привів теля [жертви] за гріх, і Аарон та його сини поклали руки на голову теляти [жертви за] гріх.

¹⁵Мойсей зарізає його, взяв крові й наніс пальцем довкола на роги жертovníка, — і очистив жертovníка. А кров він вилив до підніжжя жертovníка й освятив його, щоби звершувати на ньому викуплення.

¹⁶І Мойсей взяв увесь жир, що на нутрощах, сальник, що над печінкою, обидві нирки та жир, що на них, і приніс Мойсей усе це на жертovníк.

- 17** А теля, його шкуру, його м'ясо та його фекалії — спалив їх у вогні поза табором, як Господь і звелів Мойсеєві.
- 18** Тоді Мойсей привів барана для всепалення, і Аарон та його сини поклали свої руки на голову барана.
- 19** Мойсей зарізав барана і вилив Мойсей його кров довкола на жертвник.
- 20** А самогобарана Мойсей розділив на частини і приніс у жертву його голову, частини та жир.
- 21** Нутрощі ж і ноги Мойсей вимив водою і приніс усього барана на жертвник у всепалення, яке є на приємні пахощі. Це є [вогняне] приношення Господу, як Господь і звелів Мойсеєві.
- 22** Відтак Мойсей привів другого барана, барана посвячення, і Аарон та його сини поклали свої руки на голову барана.
- 23** Мойсей зарізав його, взяв його крові й наніс на мочку правого Ааронового вуха, на кінчик його правої руки й на кінчик його правої ноги.
- 24** Далі Мойсей привів Ааронових синів і наніс Мойсей крові на мочки їхніх правих вух, на кінчики їхніх правих рук та на кінчики їхніх правих ніг. І Мойсей вилив кров довкола на жертвник.
- 25** Тоді він узяв жир і задню частину, жир, що на нутрощах, і сальник печінки, обидві нирки, жир, що на них, та праву лопатку;
- 26** а з кошика посвячення, який перед Господом, узяв один прісний хліб, один хліб на олії та один корж і поклав на жир та на праву лопатку.
- 27** Поклав він усе це на руки Аарона й на руки його синів і приніс це як [жертву] відділення перед Господом.
- 28** Тоді Мойсей узяв це з їхніх рук і приніс це Мойсей на жертвник, у всепалення посвячення, яке є приємними пахощами, [вогняним] приношенням Господу.
- 29** Далі, узявши грудинку, Мойсей відділив її від барана посвячення як [жертву] покладання перед Господом, і вона була часткою для Мойсея, як Господь і звелів Мойсеєві.
- 30** Тоді Мойсей узяв олії помазання і крові, що на жертвнику, покропив Аарона та його одяг, його синів та одяг його синів із ним і освятив Аарона та його одяг, його синів та одяг його синів з ним.
- 31** Мойсей сказав Ааронові та його синам: Зваріть м'ясо у дворі намету свідчення, на святому місці, і там їстимете його та хліби, що в кошику посвячення, — як Господь мені звелів, кажучи: Аарон та його сини їстимуть його.
- 32** А те, що залишиться з м'яса та хлібів, нехай буде спалене у вогні.
- 33** І не відходитимете від входу внамет свідчення сім днів, доки не завершиться день вашого посвячення, бо він посвячуватиме вас сім днів.

³⁴Як він вчинив у цей день, так Господь звелів чинити, щоби звершити за вас викуплення.

³⁵Перебуватимете при вході в намет свідчення сім днів, вдень і вночі. Дотримуватиметесь Господніх заповідей, щоб ви не померли, бо так Господь звелів мені.

³⁶І Аарон та його сини виконали всі слова, які Господь звелів Мойсеєві.

Левит 9

¹І сталося, — восьмого дня Мойсей покликав Аарона, його синів та ізраїльських старійшин.

²Мойсей сказав до Аарона: Візьми собі теля з великої худоби [для жертви] за гріх та барана для всепалення, обох безвадних, і приведи їх перед Господа.

³І промов до ізраїльських старійшин, кажучи: Візьміть одне козеня із кіз [для жертви] за гріх, теля та однолітнє ягня для всепалення, обох безвадних,

⁴теля та барана для жертви спасіння перед Господом, та питльованого борошна, замішеного на олії, бо сьогодні серед вас з'явиться Господь.

⁵Тож вони взяли все це перед намет свідчення, як і звелів Мойсей, і прийшла вся громада, і вони стали перед Господом.

⁶Тоді Мойсей сказав: Ось що сказав Господь; виконайте це, і серед вас з'явиться Господня слава.

⁷Мойсей сказав Ааронові: Підійди до жертовника, принеси свою [жертву] за гріх та своє всепалення і зверши викуплення за себе та за свій дім. Відтак принеси дари народу та зверши викуплення за них, як Господь звелів Мойсеєві.

⁸Тож Аарон підійшов до жертовника і зарізав теля [жертви] за гріх.

⁹Сини Аарона принесли до нього кров, і він вмочив у кров палець і наніс її на роги жертовника, а всю кров вилив до підніжжя жертовника.

¹⁰Далі він приніс на жертовник жир, нирки й сальник печінки [жертви] за гріх, як Господь звелів Мойсеєві.

¹¹А м'ясо та шкуру — спалив їх у вогні поза табором.

¹²Відтак він зарізав жертву всепалення. Сини Аарона принесли до нього кров, і він вилив її довкола на жертовник.

¹³Тоді принесли йому жертву всепалення по частинах — їх та голову, — і він поклав їх на жертовник.

¹⁴Він вимив також нутрощі й ноги водою і поклав на всепаленні на жертовнику.

¹⁵Відтак приніс дар народу: взяв козеня [жертви] за гріх народу, зарізав його й очистив його, як і попереднього.

- ¹⁶Далі приніс всепалення і вчинив із ним, як належить.
- ¹⁷Тоді приніс [хлібну] жертву, наповнив нею руки й поклав на жертovníк на додаток до ранішнього всепалення.
- ¹⁸Вкінці він зарізав теля та барана жертви спасіння народу. Сини Аарона принесли до нього кров, і він вилив її довкола на жертovníк.
- ¹⁹А жир із теляти та з барана, задню частину і жир, що покриває нутроці, дві нирки та жир, що на них, і сальник, що на печінці, —
- ²⁰весь жир він поклав на грудинку і приніс весь жир на жертovníк.
- ²¹А грудинку та праву лопатку Аарон відділив як [жертву] відділення перед Господом, як Господь звелів Мойсеєві.
- ²²Тоді Аарон, піднявши руки до народу, поблагословив його і, звершивши [жертву] за гріх, всепалення та [жертви] спасіння, зійшов униз.
- ²³Відтак Мойсей та Аарон увійшли в намет свідчення, а вийшовши, поблагословили весь народ. Тоді Господня слава з'явилася всьому народові;
- ²⁴від Господа вийшов вогонь і поглинув те, що було на жертovníку, — і всепалення, і жир. А весь народ побачив це і був приголомшений, — і вони попадали долілиць.

Левит 10

- ¹А два Ааронові сини, Надав та Авіюд, узявши кожен свою кадильницю, поклали в них вогню, вкинули в них ладану і принесли перед Господом сторонній вогонь, — якого Господь не велів їм приносити.
- ²Тоді від Господа вийшов вогонь і поглинув їх, — і вони померли перед Господом.
- ³Мойсей сказав Ааронові: Це те, про що говорив Господь, кажучи: Тими, хто наближається до Мене, Я повинен святитися і в усій громаді повинен прославлятися. І Аарон розчулився.
- ⁴Тоді Мойсей покликав Місаїла та Елісафана, синів Озіїла, синів брата Ааронового батька, і сказав їм: Підійдіть і заберіть своїх братів від облич святих за табір.
- ⁵Ті підійшли й забрали їх в їхніх хітонах за табір, так, як сказав Мойсей.
- ⁶Тоді Мойсей сказав Ааронові та його синам, які залишилися, Елезарові й Ітамарові: Не знімайте зі своїх голів клобуків і не роздирайте свого одягу, щоб ви не померли і на всю громаду не впав гнів. Нехай ваші брати, увесь дім Ізраїля, оплакують спалення, яким вони були спалені Господом.
- ⁷А ви не відходьте від входу в намет свідчення, щоб ви не померли, бо на вас — олія помазання, що від Господа. І вони вчинили згідно зі словом Мойсея.

⁸Господь промовив до Аарона, кажучи:

⁹Коли входитимете в намет свідчення чи підходитимете до жертовника, ніти, ні твої сини, що з тобою, не питимете вина чи міцного напою — і не помрете. Це — вічний закон для ваших поколінь,

¹⁰щоб розрізнати між собою святе і не святе, нечисте і чисте.

¹¹І навчиш ізраїльських синів усіх законів, які Господь дав їм через Мойсея.

¹²Мойсей сказав Ааронові та Аароновим синам, які залишилися, Елеазарові й Ітамарові: Візьміть [хлібну] жертву, що залишилася з Господніх [вогняних] приношень, і споживіть опрісноки біля жертовника. Це є святе святих.

¹³Споживіть її у святому місці, бо це — закон тобі й закон твоїм синам із Господніх [вогняних] приношень; так бо мені звелів Господь.

¹⁴Також грудинку [жертви] відлучення та лопатку [жертви] відділення споживіть на святому місці — ти, твої сини і твій дім із тобою, — бо це було дано із жертв спасіння ізраїльських синів як закон тобі і як закон твоїм синам.

¹⁵Люди приносимуть лопатку [жертви] відділення і грудинку [жертви] відлучення з [вогняними] приношеннями жиру, щоб відлучити як [жертву] відлучення перед Господом, — і це буде тобі, твоїм синам і твоїм дочкам із тобою як вічний закон, як Господь і звелів Мойсеєві.

¹⁶Мойсей розшукував козеня [жертви] за гріх, та виявилось, що воно було спалене! Тож Мойсей розгнівався на Елеазара й Ітамара, Ааронових синів, які залишилися, кажучи:

¹⁷Чому ви не спожили [жертви] за гріх на святому місці? Адже це — святе святих! Він дав це вам, щоб спожити, щоб ви усунули гріх громади і звершили за них викуплення перед Господом!

¹⁸Адже його крові не було внесено до святого! Споживатимете його перед Його обличчям, усередині, на святому місці, як Господь мені звелів.

¹⁹Тоді Аарон промовив до Мойсея, кажучи: Якщо вони сьогодні принесли свої [жертви] за гріх і свої всепалення перед Господом, і мені трапились ці речі, — то якщо я споживу [жертви] за гріх сьогодні, чи буде це приємне для Господа?

²⁰Мойсей почув це, і йому сподобалося.

Левит 11

¹Господь промовив до Мойсея й Аарона, кажучи:

²Промовте до ізраїльських синів, кажучи: -поміж усіх тварин, які живуть на землі, ось тварини, які ви можете їсти:

³з-поміж усіх тварин кожен тварину, яка має роздвоєне копито й має розділені на дві частини ратиці, і яка відригує жуйку, — тих можете їсти.

- ⁴Лишень не їстимете з них — із тих, які відригують жуйку, та з тих, які мають роздвоєні копита й мають розділені ратиці: верблюда, — бо він відригує жуйку, та не має роздвоєного копита, — тож він для вас нечистий;
- ⁵зайця, — бо він відригує жуйку, та не має роздвоєного копита, — тож він для вас нечистий;
- ⁶дамана, — бо він відригує жуйку, та не має роздвоєного копита, — тож він для вас нечистий;
- ⁷свині, — бо вона має роздвоєне копито й має розділені ратиці копита, та не відригує жуйки, — тож вона для вас нечиста.
- ⁸Не будете їсти їхнього м'яса й не будете торкатися їхньої мертвечини, — вони для вас нечисті.
- ⁹А ось те, що ви можете їсти з усього, що живе у водах: усе те у водах, у морях та в річках, що в нього є плавники й луска, — те можете їсти.
- ¹⁰А все те у водах чи в морях та в річках — з-поміж усього, що видають води, з-поміж усіх живих душ, які живуть у воді, — що в нього немає ні плавників, ані луски, — те є гидотою.
- ¹¹Нехайвоно буде для вас гидотою — не їстимете їхнього м'яса й гидуватимете їхньою мертвечиною.
- ¹²Усе те у водах, що в нього немає плавників та луски, — те для вас є гидотою.
- ¹³А з птахів гидуватимете оцим — і воно не їстиметься, воно є гидотою: орлом, грифом, морським орлом,
- ¹⁴коршаком, соколом і подібними до нього;
- ¹⁵вороною і подібними до неї;
- ¹⁶страусом, совою, чайкою і подібними до неї, яструбом і подібними до нього;
- ¹⁷вухатою совою, бакланом, ібісом,
- ¹⁸лискою, пеліканом, лебедем,
- ¹⁹чаплею, сивкою і подібними до неї; одудом та кажаном.
- ²⁰Усі плазуючі з крилатих, які пересуваються на чотирьох, — гидота для вас.
- ²¹Однак із плазуючих крилатих, які пересуваються на чотирьох, можете їсти тих, які мають голінки вище рівня своїх лап, щоб ними стрибати по землі.
- ²²Можете з них їсти оце: личинки сарани і подібне до них, цвіркуна і подібне до нього, сарану і подібне до неї, та коника і подібне до нього.
- ²³Усе ж інше плазуюче з крилатих, що має чотири лапи, є для вас гидотою,
- ²⁴і ви ним осквернитеся: кожний, хто доторкнеться до їхньої мертвечини, буде нечистий до вечора,

- 25**і кожний, хто нестиме їхню мертвечину, нехай випере одяг, — і буде нечистий до вечора.
- 26**Те, що серед усіх тварин має роздвоєні копита чи має розділені ратиці, та жуйки не жує, буде для вас нечисте. Кожний, хто доторкнеться до їхньої мертвечини, буде нечистий аж до вечора.
- 27**З-поміж усіх чотириногих звірів усі ті, що ходять на лапах, будуть для вас нечисті. Кожний, хто доторкнеться до їх мертвечини, буде нечистим до вечора,
- 28**і хто нестиме їхню мертвечину, нехай випере одяг — і буде нечистим до вечора. Це буде для вас нечисте.
- 29**А з плазуючих, які повзають по землі, нечисті будуть для вас оці: ласка, миша, варан,
- 30**землерийка, хамелеон, гекон, ящірка та кріт.
- 31**З усіх плазуючих, що живуть на землі, вони будуть для вас нечисті. Кожний, хто доторкнеться до них мертвих, буде нечистим до вечора.
- 32**Усе, на що впало б щось із них, коли вони мертві, буде нечистим — будь-яке знаряддя з дерева, чи тканини, чи шкіри, чи мішковини; кожне знаряддя, що ним здійснюється будь-яке діло, нехай буде замочене у воді, — і воно буде нечистим до вечора, а тоді стане чистим.
- 33**Кожна глиняна посудина, усередину до якої впало бкотресь із них, — те, що було всередині, буде нечисте, а її саму нехайрозіб'ють.
- 34**Усяка їжа, яка їсться, що на неї потрапить вода з такої посудини, буде нечиста. Усякий напій, який п'ється з кожної такої посудини, буде нечистим.
- 35**Усе, що на нього впало б щось із їхньої мертвечини, буде нечистим. Печі й підставки для казанів нехайбудуть повалені: вони є нечисті й нехай будуть нечистими для вас.
- 36**Тільки джерела вод, ставок і водоймище будуть чистими. Хто доторкнеться до їхньої мертвечини, буде нечистим.
- 37**Якщо щось із їхньої мертвечини впаде на будь-яке посівне насіння, що маєзасіватися, то воно чисте.
- 38**Якщо ж на будь-яке насіння проллється вода, і щось з їхньої мертвечини впаде на нього, то воно для вас нечисте.
- 39**Якщо здохне щось із худоби, що її вам дозволено їсти, то хто доторкнеться до її мертвечини, буде нечистим до вечора.
- 40**Хто їстиме з її мертвечини, нехай випере одяг — і буде нечистим до вечора. Хто нестиме щось з їхньої мертвечини, нехай випере одяг і помисться водою — і буде нечистим до вечора.
- 41**Усе плазуюче, що повзає по землі, буде для вас гидотою, не їстиметься.

⁴²З усіх плазуючих, які повзають по землі, усе, що пересувається на череві, і все, що завжди переміщається на чотирьох, що має багато ніг, — не їстимете його, бо воно для вас — гидота.

⁴³Не чинитимете свої душі огидними через ніяких плазуючих, які повзають по землі, не оскверняватиметеся через них, і не будеставати через них нечистими.

⁴⁴Адже Я є Господь, ваш Бог, — тож і ви будете освячуватися й будете святими, бо святим є Я, Господь, ваш Бог. Не оскверняйте ваших душ ніякими плазуючими, які рухаються по землі.

⁴⁵Я є Господь, Який вивів вас із Єгипетської землі, щоб бути для вас Богом. Тож і ви будьте святими, бо святим є Я, Господь.

⁴⁶Такий закон про тварин, про птахів, про всяку душу, що рухається у воді, та всяку душу, що повзає по землі, —

⁴⁷щоб розрізняти між собою нечисте й чисте, звірину, яку можна їсти, та звірину, яку неможна їсти.

Левит 12

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²Промов до ізраїльських синів та скажи їм: Жінка, яка завагітніє й народить хлопчика, буде сім днів нечистою — буде нечистою як у дні відлучення її місячних.

³А восьмого дня нехай обріже його крайню плоть.

⁴Відтак нехайперечекає ще тридцять три дні в нечистому крововиділенні; хай не доторкається ні до чого святого і не входить до святині, доки не завершаться дні її очищення.

⁵Якщо ж вона народить дівчинку, то буде двічі по сім днів нечистою, як в час місячних; відтак нехайперечекає ще шістьдесят шість днів в нечистому крововиділенні.

⁶А коли завершаться дні її очищення за сина чи за дочку, нехай вона принесе до священника, до входу в намет свідчення, безвадне однолітнє ягня на всепалення та голубеня або горлицю [на жертву] за гріх.

⁷І нехай священник принесе його перед Господом, і звершить за неї викуплення, — і очистить її від її крововиділення. Такий законпро жінку, яка народить хлопчика або дівчинку.

⁸Якщо ж її рука не знайде достатнього для ягняти, то нехай вона візьме дві горлиці або двох голубенят: одне — на всепалення, а друге — [на жертву] за гріх. І нехай священник звершить за неї викуплення, — і вона стане чистою.

Левит 13

- ¹Господь промовив до Мойсея й Аарона, кажучи:
- ²Якщо в якоїсь людини на шкірі її тіла буде блискучий рубець чипляма, і буде ураження проказою на шкірі її тіла, то нехай вона буде приведена до священика Аарона чи до одного з його синів, священиків.
- ³Священик огляне ураження на шкірі її тіла, — і якщо волоски на ураженні стали білими, і вигляд того ураження глибший від поверхні шкіри тіла, то це є ураження проказою. Священик вчинить огляд і оголосить її нечистою.
- ⁴А якщо це буде біла блискуча пляма на шкірі тіла, і її вигляд не буде глибший від поверхні шкіри, і її волоски не стали білими волосками, а темні вони, то нехай священик ізолює уражену особу на сім днів.
- ⁵Сьомого дня священик огляне ураження, і ось — якщо ураження залишається перед ним, — не поширилося ураження по шкірі, то священик ще раз ізолює її на сім днів.
- ⁶Сьомого дня священик ще раз огляне її, і ось — якщо ураження тьмяне, не поширилося ураження по шкірі, то священик оголосить її чистою, бо це — просто пляма. І, виправши одяг, вона буде чистою.
- ⁷Якщо ж після того, як священик оглянув її, щоб оголосити її чистою, пляма, змінившись, пошириться по шкірі, то нехай вона покажеться священикові ще раз.
- ⁸Священик огляне її, і ось — якщо пляма поширилася по шкірі, то священик оголосить її нечистою: це є проказа.
- ⁹А якщо в якоїсь людини з'явиться ураження проказою, то нехай вона прийде до священика.
- ¹⁰Священик учинить огляд, і ось — якщо на шкірі — білий рубець, і він змінив свої волоски на білі, а на рубці — здорова ділянка живого м'яса,
- ¹¹то це — давня проказа, на шкірі тіла вона. Священик оголосить її нечистою й ізолює її, бо вона нечиста.
- ¹²Якщо ж проказа взагалі розцвіте на шкірі, і покриє проказа всю шкіру ураженої особи від голови до ніг, куди лиш не гляне священик,
- ¹³то священик учинить огляд, і ось — якщо проказа покрила всю шкіру тіла, то нехай священик оголосить уражену особу чистою, бо вона вся стала біла, — вона чиста.
- ¹⁴А того дня, коли в ній з'явиться живе тіло, вона буде оголошена нечистою.
- ¹⁵Священик огляне здорове тіло, — і здорове тіло вчинить її нечистою, бо воно є нечисте, це є проказа.
- ¹⁶Якщо ж здорове тіло відновиться і стане білим, то нехай вона прийде до священика;

- 17**священик учинить огляд, і ось — якщо ураження стало білим, то нехай священикооголосить уражену особу чистою, — вона чиста.
- 18**А якщо на чиємусь тілі буде на шкірі нарив, і він загоїться,
- 19**і на місці нариву буде білий рубець або біліюча чи червоніюча блискуча пляма, то нехай він покажеться священикові.
- 20**Священик учинить огляд, і ось — якщо її вигляд глибший від поверхні шкіри, а її волоски стали білі, то нехай священик оголосить його нечистим: це є проказа, яка розцвіла в нариві.
- 21**Якщо ж священик учинить огляд, і ось — у ній немає білих волосків, вона не глибша від поверхні шкіри тіла, і вони тьмяні, то священик ізолує його на сім днів.
- 22**Якщо ж вона тоді таки поширяться по шкірі, то священик оголосить його нечистим, — це є ураження проказою, що розцвіла в нариві.
- 23**Якщо ж блискучість залишатиметься у своїх межах і не поширюватиметься, то це просто рубець від нариву, — священик оголосить його чистим.
- 24**А якщо на чиємусь тілі на його шкірі буде опік від вогню, і буде яскраве, блискуче, біло-червонувате чи чисто-біле загоєння від опіку на його шкірі,
- 25**то нехай священик огляне його, і ось — якщо білі волоски стали блискучими, а його вигляд — глибший від поверхні шкіри, то це є проказа, яка розцвіла в опіку. Тож священик оголосить його нечистим, бо це є ураження проказою.
- 26**Якщо ж священик учинить огляд, і ось — на блискучій плямі немає білих волосків, вона не є глибша від поверхні шкіри і вона тьмяна, — то священик ізолує його на сім днів.
- 27**Сьомого дня священик огляне її, — і якщо вона таки поширяться по шкірі, то священик оголосить його нечистим: це є ураження проказою, яка розцвіла в нариві.
- 28**Якщо ж блискуча пляма залишається у своїх межах, не поширюється по шкірі, і вона тьмяна, то це є рубець від опіку. Тож священик оголосить його чистим, бо це є слід від опіку.
- 29**А якщо в чоловіка або жінки з'явиться ураження проказою на голові чи на бороді,
- 30**то нехай священик огляне те ураження, і ось — якщо його вигляд більш запалий від поверхні шкіри, а волоски на ньому жовтуваті й тонкі, то нехай священик оголосить його нечистим: це є парші, проказа голови чи проказа бороди.
- 31**А якщо священик огляне ураження паршами, і ось — його вигляд не є більш запалий від поверхні шкіри, і волоски на ньому не є жовтуваті, то нехай священик ізолує ураженого паршами на сім днів.

- ³²Сьомого дня священник огляне ураження, і ось — якщо парші не поширилися, волоски на них не є жовтуваті, і вигляд паршів не є глибший від поверхні шкіри,
- ³³то нехай він поголить шкіру, але паршів хай не голить; і священник ізолує хворого на парші ще раз на сім днів.
- ³⁴Сьомого дня священник огляне парші, і ось — якщо парші не поширилися по шкірі після того, як її поголено, і вигляд паршів не є глибший від поверхні шкіри, то нехай священник оголосить його чистим, і, виправши одяг, він стане чистим.
- ³⁵Якщо ж після оголошення його чистим, парші таки поширяться по шкірі,
- ³⁶то нехай священник учинить огляд, і ось — якщо парші поширилися по шкірі, то священник уже не дивитиметься за жовтими волосками, бо він нечистий.
- ³⁷А якщо парші перед ним залишилися у своїх межах, і на них вирости чорні волоски, то парші пройшли, — він чистий, тож священник оголосить його чистим.
- ³⁸А якщо в чоловіка або жінки на шкірі їхнього тіла з'являться блискучі плями з білуватим полиском,
- ³⁹то нехай священник учинить огляд, і ось — якщо на шкірі їхнього тіла блискучі плями з білуватим полиском, то це лишай, — він чистий; він розцвів на шкірі його тіла, — він чистий.
- ⁴⁰Якщо в когось облісіє голова, то він просто лисий, — він чистий.
- ⁴¹І якщо його голова облісіє спереду, то він просто лисий спереду, — він чистий.
- ⁴²Якщо ж на його задній лисині чи на його передній лисині з'явиться біло-червонувате ураження, то це є проказа, що розцвіла на його задній лисині чи на його передній лисині.
- ⁴³Священник огляне його, і ось — якщо вигляд ураження на його задній лисині чи на його передній лисині — біло-червонуватий, схожий на вигляд прокази на шкірі його тіла,
- ⁴⁴то він — прокажена людина. Священник неодмінно оголосить його нечистим : на його голові — ураження проказою.
- ⁴⁵У прокаженого, в якого є ураження проказою, нехай одяг буде розперезаний, його голова — непокрита, нехай він буде загорнений навколо своїх уст і нехай називається нечистим.
- ⁴⁶Усі дні, доки в нього буде те ураження, будучи нечистим, він буде вважатися нечистим. Він житиме окремо, місце його перебування буде поза табором.
- ⁴⁷А якщо ураження проказою з'явиться на одязі, — на вовняному одязі або на льняному одязі,
- ⁴⁸на повздовжніх або на поперечних нитках, на лляній або на вовняній тканині, на шкірі або на будь-чому, що вироблене зі шкіри, —

⁴⁹і на шкірі або на одязі, на повздожніх або на поперечних нитках тканини, чи на будь-якій речі, виробленій зі шкіри, з'явиться зеленувате або червонувате ураження, то це є ураження проказою, — тож нехай власник покаже його священикові.

⁵⁰Священик огляне те ураження й ізолює священик уражену річ насім днів.

⁵¹Сьомого дня священик огляне ураження, — і якщо ураження поширяться на одязі, на повздожніх або на поперечних нитках тканини, чи на шкірі, на будь-чому, що в якомусь виробі буде вироблене зі шкіри, то те ураження — тривка проказа, воно нечисте.

⁵²Нехай він спалить одяг, повздожні чи поперечні нитки на вовняній чи на лляній тканині, чи на будь-якій шкіряній речі, на якій буде те ураження, бо це є тривка проказа, — нехай буде спалена у вогні.

⁵³Якщо ж священик учинить огляд, — і ураження не поширяться по одязі, по повздожніх чи по поперечних нитках тканини, чи по будь-якій шкіряній речі,

⁵⁴то нехай священик звелить, і власник випере те, на чому є ураження, і священик ізолює уражену річ на сім днів ще раз.

⁵⁵А після того, як його випрано, священик огляне ураження, — і якщо те ураження не змінило вигляду й ураження не поширюється, то воно нечисте — нехай буде спалене у вогні; воно закріпилося на одязі, на повздожніх чи на поперечних нитках тканини.

⁵⁶А якщо священик учинить огляд, — і ураження після того, як його випрано, буде тьмяне, то нехай він вирве його з одягу, зі шкіри чи з повздожніх чи поперечних ниток тканини.

⁵⁷Якщо ж воно з'явиться на одязі, на повздожніх чи на поперечних нитках тканини, чи на якійсь шкіряній речі знову, то це є проказа, що розквітає. Нехай те, на чому є ураження, буде спалене у вогні.

⁵⁸А одяг, повздожні чи поперечні нитки тканини, чи будь-яка шкіряна річ, які будуть випрані, і ураження з них зникне, — нехай будуть випрані ще раз і будуть чисті.

⁵⁹Такий закон про ураження проказою вовняного чи льняного одягу, повздожніх чи поперечних ниток тканини, чи будь-якої шкіряної речі — для оголошення їх чистими або оголошення їх нечистими.

Левит 14

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²Ось закон про прокаженого. Того дня, якого він очиститься, нехай він буде приведений до священика.

- ³А священник нехай вийде за табір, і нехай священник учинить огляд; і ось — якщо ураження проказою в прокаженого оздоровлюється,
- ⁴то нехай священник звелить, — і для того, хто очистився, візьмуть дві живі чисті пташки, кедрове дерево, багрянцю пряжу та гісоп.
- ⁵Нехай священник звелить, — і одну пташку заріжуть до глиняної посудини, над джерельною водою.
- ⁶Тоді він візьме живу пташку, — її та кедрове дерево, багрянцю пряжу та гісоп, — вмочить їх та живу пташку в кров пташки, зарізаної над джерельною водою,
- ⁷і сім разів обкropить очищеного від прокази, — і той буде чистий. А живу пташку відпустить у поле.
- ⁸А очищений нехай випере свій одяг, поголить усе своє волосся та помиється у воді — і буде чистий. І після цього ввійде до табору та сім днів перебуватиме поза своїм домом.
- ⁹І буде, — сьомого дня нехай він ще раз поголить усе своє волосся: свою голову, бороду і брови, — нехай поголить усе своє волосся; і нехай випере одяг та помие водою своє тіло — і буде чистий.
- ¹⁰А восьмого дня нехай візьме двох однолітніх ягнят без вади, одну однолітню вівцю без вади, три десятих частини ефи питльованого борошна для [хлібної] жертви, замішеного на олії, і один лог олії;
- ¹¹і священник, який очищує, поставить людину, яка очищується, та цідари перед Господом, біля входу в намет свідчення.
- ¹²Священник візьме одне ягня і принесе його в [жертву за] переступ разом із логом олії, і відлучить це як [жертву] відлучення перед Господом.
- ¹³І нехай заріжуть ягня на місці, де ріжуть жертви всепалення та [жертви] за гріх, — на святому місці. Бо [жертва] за гріх, як і [жертва за] переступ, є для священника. Це є святе святих.
- ¹⁴Відтак священник візьме крові [жертви за] переступ й нанесе її священник на мочку правого вуха того, хто очищується, на кінчик правої руки й на кінчик правої ноги.
- ¹⁵Далі священник, узявши з лога олії, наллє на свою власну ліву руку,
- ¹⁶вмочить палець правої руки в олію, що на лівій руці, та сім разів покropить пальцем перед Господом.
- ¹⁷Олію ж, яка залишиться на руці, нехай священник нанесе на мочку правого вуха того, хто очищується, на кінчик правої руки й на кінчик правої ноги — на місце крові [жертви за] переступ.
- ¹⁸Олію ж, яка залишиться на руці священника, нехай священник виллє на голову очищеного і нехай звершить священник за нього викуплення перед Господом.

- 19** Відтак нехай священник принесе [жертву] за гріх і нехай звершить священник викуплення за того, хто очищається, від його гріха. Після цього нехай священник заріже жертву всепалення;
- 20** і нехай священник піднесе всепалення та [хлібну] жертву на жертovníк перед Господом. Так священник звершить за нього викуплення, і він буде очищений.
- 21** Якщо ж він був би бідний, і його рука не знаходила б цього, то нехай візьме одне ягня за те, чим допустився переступу, на [жертву] відділення, щоб звершити за нього викуплення; десяту частину ефіпитльованого борошна, замішеного на олії, на [хлібну] жертву; один лог олії
- 22** та дві горлиці або двох голубенят, які його рука знайде, — і одне буде [на жертву] за гріх, а друге — на всепалення.
- 23** І восьмого дня нехай принесе їх для свого очищення до священника, до входу внамет свідчення, перед Господом.
- 24** І нехай священник, взявши ягня [жертви за] переступ та лог олії, покладе їх як [жертву] покладання перед Господом.
- 25** Тоді нехай він заріже ягня [жертви за] переступ. І візьме священник крові [жертви за] переступ, і нанесе на мочку правого вуха того, хто очищується, на кінчик правої руки й на кінчик правої ноги.
- 26** Відтак нехай священник налле на свою власну ліву руку олії
- 27** і пальцем правої руки нехай священник покropить сім разів перед Господом олією, що на його лівій руці.
- 28** І нехай священник нанесе олії, що на його руці, на мочку правого вуха того, хто очищується, на кінчик його правої руки й на кінчик його правої ноги — на місце крові [жертви за] переступ.
- 29** А те, що залишиться з олії, що на руці священника, нехай священник вилле на голову очищеного, і нехай священник звершить за нього викуплення перед Господом.
- 30** Відтак нехай він принесе одну з горлиць чи одне з голубенят — відповідно до того, що знайшла його рука:
- 31** одне — [на жертву] за гріх, а друге — на всепалення, разом з [хлібною] жертвою. Так священник звершить за того, хто очищується, викуплення перед Господом.
- 32** Такий закон про того, у кого є ураження проказою, і того, хто не знаходить рукою необхідного для свого очищення.
- 33** Господь промовив до Мойсея та Аарона, кажучи:
- 34** Як увійдете в землю ханаанців, яку Я даю вам у власність, і Я пошлю вам ураження проказою в домах землі вашої власності,

³⁵тонехай той, чиїм є дім, прийде та сповістить священникові, кажучи:Щось схоже на ураження появилось в моєму домі.

³⁶І перед тим, як священник, увійшовши, огляне ураження, нехай священник звелить повиносити з дому речі, — і те, що було б у домі, не стане нечистим. Після цього нехай священник увійде, щоб обстежити дім,

³⁷і якщо побачить, що ураження на стінах дому — зеленуваті або червонуваті заглиблення, і їхній вигляд — глибший від поверхні стін,

³⁸то нехай священник вийде з дому до входу дому й нехай священник ізольоє той дім на сім днів.

³⁹Сьомого дня нехай священник повернеться і знову огляне дім. І ось — якщо ураження поширилося по стінах дому,

⁴⁰тонехай священник звелить, — і нехай камені, на яких є ураження, виймуть і викинуть їх на нечисте місце поза містом,

⁴¹а дім нехай обшкребуть зсередини довкола і висиплють тиньк на нечисте місце поза містом.

⁴²Тоді нехай візьмуть інші обшкрябані камені й поставлять замість тих каменів, і нехай візьмуть інший тиньк та обтинькують дім.

⁴³Якщо ж після того, як камені вийнято, і як дім обшкрябано та обтиньковано, ураження повернеться знову і з'явиться в тому домі,

⁴⁴то нехай священник прийде і вчинить огляд, — і якщо ураження поширюється по домі, то це є злякїсна проказа в домі, він — нечистий.

⁴⁵Нехай той дім розвалять, а дерево з нього, каміння з нього та весь тиньк нехай винесуть на нечисте місце поза містом.

⁴⁶Хто ввійде до того дому впродовж усього часу, коли він ізольований, буде нечистим до вечора.

⁴⁷А хто спатиме в тому домі, нехай випере свій одяг, — і буде нечистим до вечора; і хто їстиме в тому домі, нехай випере свій одяг, — і буде нечистим до вечора.

⁴⁸Якщо ж священник, прийшовши, увійде і побачить, що після того, як дім був обтинькований, ураження зовсім не поширюється по домі, то нехай священник оголосить той дім чистим, бо ураження пройшло.

⁴⁹Нехай він візьме дві живі чисті пташки, кедрове дерево, багрянну пряжу та гісоп, щоб очистити той дім,

⁵⁰і нехай заріже одну пташку до глиняної посудини, над джерельною водою;

⁵¹тоді нехай візьме кедрове дерево, багрянну пряжу, гісоп та живу пташку, вмочить їх у кров пташки, зарізаної над джерельною водою, і сім разів обкропить ними дім,

⁵²і очистити той дім кров'ю пташки, джерельною водою, живою пташкою, кедровим деревом, гісопом та багряною пряжею.

⁵³А живу пташку нехай відпустить поза містом у поле. Так він звершить за дім викуплення, — і він буде чистий.

⁵⁴Такий закон про будь-яке ураження проказою, про парші,

⁵⁵про проказу на одязі та в домі,

⁵⁶про рубець, про пляму та про блискуче місце,

⁵⁷щоби вказати, коли вони нечисті й коли стають чисті. Такий закон про проказу.

Левит 15

¹Господь промовив до Мойсея та Аарона, кажучи:

²Промов до ізраїльських синів та скажи їм: Якщо в якогось чоловіка буде виділення з його тіла, то його виділення є нечисте.

³І ось закон про його нечистоту, коли він виділяє сім'я зі свого тіла, з виділення, чи коли його тіло закупорилося через виділення, — це є його нечистота в ньому; усі дні виділення його тіла, чи коли його тіло закупорилося через виділення, — це є його нечистота.

⁴Кожне ліжко, на яке ляже той, хто має виділення сімені, буде нечистим, і кожна річ, на яку сяде той, хто має виділення сімені, буде нечиста.

⁵Людина, яка доторкнеться до його ліжка, нехай випере свій одяг та помиється водою, — і буде нечистою до вечора.

⁶І хто сидітиме на речі, на якій сидів той, хто має виділення сімені, нехай випере свій одяг та помиється водою, — і буде нечистим до вечора.

⁷І хто доторкнеться до тіла того, хто має виділення сімені, нехай випере одяг та помиється водою, — і буде нечистим до вечора.

⁸А якщо той, хто має виділення сімені, плюне на чистого, то нехай той також випере одяг та помиється водою, — і буде нечистим до вечора.

⁹Кожне осяче сідло, на яке сяде той, хто має виділення сімені, буде нечистим до вечора.

¹⁰І кожний, хто доторкнеться до будь-чого, що буде під ним, буде нечистим до вечора. І хто нестиме це, той нехай також випере свій одяг та помиється водою, — і буде нечистим до вечора.

¹¹До кого б не доторкнувся той, хто має виділення сімені, не помивши рук, той нехай випере одяг та помиє водою тіло, — і буде нечистим до вечора.

- 12**Глиняний посуд, до якого доторкнеться той, хто має виділення сімені, нехай буде розбитий. А дерев'яний посуд нехайбуде помитий водою, — і буде чистий.
- 13**Коли ж той, хто має виділення сімені, очиститься від своїх виділень, нехай відлічить собі сім днів на своє очищення, — і нехайвипере свій одяг та помие водою тіло, — і буде чистим.
- 14**А восьмого дня нехай візьме собі дві горлиці або двох голубенят, принесе їх перед Господа до входу в намет свідчення і дасть їх священикові.
- 15**І священик принесе їх: одне — [в жертву] за гріх, а друге — у всепалення. І священик звершить за нього викуплення перед Господом від його виділень.
- 16**Чоловік, в якого станеться виверження сімені, нехай помие водою усе своє тіло, — і буде нечистим до вечора.
- 17**Будь-який одяг і будь-яка шкіра, на яких станеться виверження сімені, нехай будуть випрані водою, — і будуть нечистими до вечора.
- 18**І якщо чоловік спатиме з жінкою, і станеться виверження сімені, то нехай обоє поміються водою, — і будуть нечистими до вечора.
- 19**Коли жінка матиме кров'яні виділення, в її тілі будуть її виділення, то нехай вона перебуває у своїх місячних сім днів. Кожний, хто доторкнеться до неї, буде нечистим до вечора.
- 20**Усе, на чому вона лежатиме під час своїх місячних, буде нечистим і все, на що вона сяде, буде нечистим.
- 21**Кожний, хто доторкнеться до її ліжка,нехай випере свій одяг та помие водою своє тіло, — і буде нечистим до вечора.
- 22**І кожний, хто доторкнеться до будь-якої речі, на яку вона сяде, нехай випере свій одяг та поміється водою, — і буде нечистим до вечора.
- 23**Якщо ж це трапиться, коли вона буде на ліжку або на речі, на якій вона сидітиме, — якщо хтось доторкнеться до неї, то буде нечистим до вечора.
- 24**Якщо ж хтось взагалі спатиме з нею, то її нечистота буде на ньому, — і він буде нечистим сім днів. Кожне ліжка, на якому він спатиме, буде нечистим.
- 25**А якщо жінка матиме кров'яні виділення більше днів не в час своїх місячних, чиякщо вона матиме виділення після своїх місячних, то в усі дні виділень її нечистоти вона буде нечистою, як у дні місячних.
- 26**Кожне ліжка, на якому вона спатиме впродовж усіх днів виділень, буде для неї як ліжка місячних. І кожна річ, на яку вона сяде, буде нечистою як нечистота місячних.
- 27**Кожний, хто доторкнеться до неї, буде нечистим; нехай він випере одяг та помие водою тіло, — і буде нечистим до вечора.

²⁸ Якщо ж вона очиститься від виділень, то нехай відлічить собі сім днів — і після того буде чистою.

²⁹ А восьмого дня нехай візьме собі дві горлиці або двох голубенят та принесе їх до священника, до входу в намет свідчення.

³⁰ І священник принесе одне [в жертву] за гріх, а друге — у всепалення. І священник звершить за неї перед Господом викуплення від виділень її нечистоти.

³¹ Так уберігатимете ізраїльських синів від їхніх нечистот, — і вони не повмирають через свою нечистоту, оскверняючи Мій намет, що посеред них.

³² Такий закон про того, хто має виділення сімені, і якщо в когось станеться виверження сімені, так що він ним занечиститься;

³³ про недужу на кровотечу під час її місячних; про того, хто має виділення сімені, під час його виділень, про чоловіка чи жінку; та про чоловіка, який спатиме з тією, що відсиджується.

Левит 16

¹ Господь промовив до Мойсея після смерті двох Ааронових синів, коли вони приносили перед Господом сторонній вогонь і померли.

² Господь сказав Мойсеєві: Скажи своєму братові Ааронові, хай він не входить у будь-який час у Святе, усередину за завісу, перед обличчя місця викуплення, що на ковчегу свідчення, щоб він не помер, бо там, над місцем викуплення Я з'являтимусь у хмарі.

³ Ось як нехай Аарон входить до Святого: з телям із великої худоби [на жертву] за гріх та бараном на всепалення.

⁴ Нехай він одягне освячений лляний хітон, і нехай на його тілі будуть лляні спідні штани, нехай підперезеться лляним поясом і зав'є лляний кидар. Це — святі ризи. Нехай він обмиє водою все своє тіло й одягне їх.

⁵ І нехай візьме від громади ізраїльських синів двох козенят із кіз [на жертву] за гріх та одного барана на всепалення.

⁶ Нехай Аарон приведе теля [жертви] за свій гріх та звершить викуплення за себе і свій дім.

⁷ Тоді нехай візьме двох козенят і поставить їх перед Господом біля входу в намет свідчення.

⁸ І нехай Аарон кине на обох козенят жереби: один жереб — для Господа, а другий жереб — для вигнання.

⁹ І Аарон приведе козеня, на яке випав жереб для Господа, і принесе його [в жертву] за гріх.

- 10** А козеня, на яке випав жереб вигнання, поставить живим перед Господом, щоб звершити над ним викуплення, щоб відіслати його на вигнання, — і згодом відпустить його в пустиню.
- 11** Відтак Аарон приведе своє теля [жертви] за гріх і звершить викуплення за себе й за свій дім, і заріже своє теля [жертви] за гріх.
- 12** Тоді візьме кадильницю, повну жевріючого вугілля з жертовника, що перед Господом, наповнить руки дрібною кадильною сумішшю і внесе всередину за завісу.
- 13** Він покладе ладан на вогонь перед Господом, і дим з ладану покриє місце викуплення, що над свідченням, — і він не помре.
- 14** Далі візьме крові теляти й покропить пальцем по місцю викуплення на схід, навпроти обличчя місця викуплення покропить пальцем кров'ю сім разів.
- 15** Тоді заріже перед Господом козеня [жертви] за гріх, що за народ, внесе його крові всередину за завісу і вчинить з його кров'ю так само, як вчинив з кров'ю теляти, і покропить кров'ю по місцю викуплення, навпроти обличчя місця викуплення.
- 16** І він звершить викуплення Святого від нечистот ізраїльських синів та від їхніх злодіянь в усіх їхніх гріхах. І так учинить з наметом свідчення, що поставлений у них, серед їхньої нечистоти.
- 17** Коли він входить у Святе, щоб звершити викуплення, хай у наметі свідчення не буде жодної людини, аж доки він не вийде. І він звершить викуплення за себе і свій дім та за всю громаду ізраїльських синів.
- 18** Відтак він вийде до жертовника, що перед Господом, і звершить викуплення над ним. Він візьме крові теляти та крові козеняти й нанесе довкола на роги жертовника;
- 19** тоді сім разів покропить по ньому кров'ю пальцем, і очистить його та освятить його від нечистот ізраїльських синів.
- 20** Коли закінчить звершувати викуплення Святого, намету свідчення та жертовника і здійснить очищення за священників, то приведе живе козеня;
- 21** і покладе Аарон свої руки на голову живого козеняти й визнає над ним усі беззаконня ізраїльських синів, усі їхні злодіяння та всі їхні гріхи, покладе їх на голову живого козеняти і рукою приготованого для цього чоловіка відішле в пустиню.
- 22** І те козеня забере на собі їхні злодіяння в непрохідну землю. А той чоловік випустить козеня в пустиню.
- 23** Тоді Аарон увійде в намет свідчення, здіме лляний одяг, який одягнув, коли входив до Святого, і покладе його там,

- ²⁴обмиє на святому місці своє тіло водою й одягне свій одяг. Тоді, вийшовши, звершить всепалення за себе та всепалення за народ, і так само, як за священників, звершить викуплення за себе, за свій дім і за народ.
- ²⁵А жир [жертви] за гріхи принесе на жертвник.
- ²⁶А той, хто відсилатиме козеня, виділене для звільнення, нехай випере одяг і помиє своє тіло водою, — і тільки після цього ввійде в табір.
- ²⁷А теля [жертви] за гріх та козеня [жертви] за гріх, кров яких була внесена у Святе, щоб звершити викуплення, нехай винесуть поза табір і спалять їх, їхні шкури, їхнє м'ясо та їхні фекалії, у вогні.
- ²⁸І той, хто спалюватиме їх, нехай також випере одяг і помиє своє тіло водою, — і тільки після цього ввійде до табору.
- ²⁹Нехай це буде для вас вічним законом: сьомого місяця, десятогодня місяця смирятимете ваші душі й не займатиметеся жодною справою — як корінний житель, так і заможний, який проживає серед вас.
- ³⁰Бо в цей день він звершуватиме за вас викуплення, щоб очистити вас від усіх ваших гріхів перед Господом, — і ви будете очищені.
- ³¹Він буде для вас суботою, суботнім відпочинком, і ви смирятимете ваші душі. Це вічний закон.
- ³²Звершуватиме викуплення священник, якого помажуть і якого посвящать, щоб здійснювати священницьке служіння після його батька. Він одягне лляний одяг, святий одяг,
- ³³і звершить викуплення Святого святих, звершить викуплення намету свідчення та жертвника і звершить викуплення за священників та за всю громаду.
- ³⁴Це буде для вас вічним законом: раз у рік звершувати викуплення за ізраїльських синів від усіх їхніх гріхів. І це чинитиметься, як Господь звелів Мойсеєві.

Левит 17

- ¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ²Промов до Аарона, до його синів та до всіх синів Ізраїля і скажи їм: Ось що звелів Господь, мовлячи:
- ³Якщо якийсь чоловік з ізраїльських синів заріже теля, вівцю чи козу в таборі, чи то заріже їх поза табором,
- ⁴а не приведе до входу в намет свідчення, щоб принести їх у всепалення або в [жертву] спасіння Господу, щоб були прийнятні на приємні пахощі, чи заріже їх поза його межами й не приведе до входу в намет свідчення, щоб принести в дар Господу перед Господнім наметом, — то тому чоловікові буде

зараховано кровопролиття; він пролив кров, — тож нехай та душа буде вигублена зі свого народу.

⁵Це — щоб ізраїльські сини приносили свої жертви, які вони різатимуть у полях, — вони приноситимуть їх Господу до входу в намет свідчення, до священика, і жертвуватимуть їх Господу як жертву спасіння.

⁶А священик нехайвилле кров довкола на жертовник перед Господом, при вході в намет свідчення, і принесе жир на приємні пахощі Господу.

⁷І хай вони більше не приносять своїх жертв марним ідолам, йдучи слідом за якими, вони чинять розпусту. Це буде вам вічним законом для ваших поколінь.

⁸Далі скажеш їм: Кожна людина з ізраїльських синів чи із синів захожих, що проживають серед вас, яка звершуватиме всепалення чи жертву,

⁹і не принесе їх до входу в намет свідчення, щоб звершити їх для Господа, — така людина буде вигублена зі свого народу.

¹⁰Кожна людина з ізраїльських синів чи з-поміж захожих, що проживають серед вас, яка вживатиме в їжу якусь кров, — Я зверну Своє обличчя проти такої душі, що вживає в їжу кров, і вигублю її з-посеред її народу.

¹¹Бо душа кожного тіла — це його кров, — тож Я дав її вам, щоб на жертовнику звершувати викуплення за ваші душі. Бо його кров є викупленням за душу.

¹²Через це Я сказав ізраїльським синам: Жодна душа з-поміж вас хай не вживає в їжу кров, і захожий, який проживає серед вас, також хай не вживає в їжу кров.

¹³Кожна людина з ізраїльських синів чи з-поміж захожих, що проживають серед вас, яка вполює дичину, — звіра або птаха, який їсться, — нехай випустить з нього кров і засипле її землею.

¹⁴Бо душа кожного тіла — це його кров. Тому Я сказав ізраїльським синам: Не вживайте в їжу кров з ніякого тіла, бо душа кожного тіла — це його кров. Кожний, хто її споживає, буде вигублений.

¹⁵Кожна душа з корінних жителів чи із захожих, яка їстиме мертвечину чи здобич хижака, нехай випере свій одяг і помиється водою, — і до вечора буде нечистою, а тоді стане чистою.

¹⁶Якщо ж вона не випере одягу й не помиє тіла водою, то візьме на себе гріх.

Левит 18

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²Промов до ізраїльських синів та скажи їм: Я — Господь, ваш Бог.

³Не чиніть за звичаями Єгипетської землі, у котрій ви жили, і не чиніть за звичаями Ханаанської землі, до якої Я вас вводжу, не поведьтеся за їхніми законами.

- ⁴Виконуйте Мої присуди та дотримуйтесь Моїх заповідей, щоб поводитись згідно з ними. Я — Господь, ваш Бог.
- ⁵Дотримуйтесь усіх Моїх заповідей та всіх Моїх присудів і виконуйте їх; виконавши їх, людина ними житиме. Я — Господь, ваш Бог.
- ⁶Жодна людинахай не наближається ні до кого зі своїх родичів за тілом, щоб відкрити сором. Я — Господь.
- ⁷Сорому свого батька та сорому своєї матері не відкривай: адже вона — твоя мати, — тож не відкривай її сорому.
- ⁸Сорому дружини свого батька не відкривай: це сором твого батька.
- ⁹Сорому своєї сестри, — чи то по твоєму батьку, чи то по твоїй матері, — яка народилася вдома, чи яка народилася позадомом, — не відкривай її сорому.
- ¹⁰Сорому дочки свого сина чи дочки своєї дочки — не відкривай їхнього сорому, бо це твій сором.
- ¹¹Сорому дочки дружини свого батька не відкривай, бо вона — твоя сестра від одного батька, — не відкривай її сорому.
- ¹²Сорому сестри свого батька не відкривай, бо вона — родичка твого батька.
- ¹³Сорому сестри своєї матері не відкривай, бо вона — родичка твоєї матері.
- ¹⁴Сорому брата свого батька не відкривай і не входи до його дружини, бо вона — твоя родичка.
- ¹⁵Сорому своєї невістки не відкривай, бо вона — дружина твого сина, — не відкривай її сорому.
- ¹⁶Сорому дружини свого брата не відкривай, бо це сором твого брата.
- ¹⁷Сорому жінки та її дочки не відкривай; не бери дочки її сина чи дочки її дочки, щоб відкрити їхній сором, бо вони — твої родички: це безчестя.
- ¹⁸Не бери жінки на додаток до її сестри, як суперницю, щоб відкрити її сором на додаток до тої, поки вона жива.
- ¹⁹Не наближайся до жінки, щоб відкрити її сором, під час відлучення її нечистоти.
- ²⁰Не давай ліжка свого сімені дружині свого ближнього, щоб занечиститися нею.
- ²¹Не давай своїх дітей на служіння володареві . І не опоганюй святого Імені. Я — Господь!
- ²²Не спи із чоловіком, як із жінкою, бо це гідота.
- ²³Не давай свого ліжка для запліднення жодному чотириноному, щоб занечиститися ним. І жінкахай не стає перед жодним чотириногим для спарування, бо це мерзенно.

- ²⁴Не оскверняйтеся всім цим, бо всім цим осквернилися народи, які Я проганяю з-перед вашого обличчя;
- ²⁵їхня земля осквернилася, і Я відплатив їм за неправедність через неї, — і тій землі обридли ті, що мешкали на ній.
- ²⁶Дотримуйтеся усіх Моїх законів та всіх Моїх заповідей і не чиніть усіх цих гидот — як місцевий житель, так і захожий, який долучився до вас.
- ²⁷Бо всі ці гидоти чинили люди землі, які були перед вами, — і та земля осквернилася.
- ²⁸Щоб ви не обридли землі, коли будете її оскверняти, як їй обридли народи, що були перед вами,
- ²⁹тому що кожний, хто вчинить якусь з усіх цих гидот, — ті душі, які це чинять, будуть вигублені зі свого народу.
- ³⁰Дотримуйтеся Моїх заповідей, — щоб ви не виконували жодного з тих огидних звичаїв, які існували перед вами; не оскверняйтеся ними, бо Я — Господь, ваш Бог.

Левит 19

- ¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ²Промов до громади ізраїльських синів та скажи їм: Будьте святими, бо Я, Господь, ваш Бог, — святий.
- ³Нехай кожний боїться свого батька та своєї матері. Дотримуйтеся Моїх субот: Я — Господь, ваш Бог.
- ⁴Не ходіть слідом за ідолами й не робіть собі богів, вилитих із металу: Я — Господь, ваш Бог.
- ⁵Коли будете приносити Господу жертву спасіння, приносьте її прийнятною для вас.
- ⁶Нехай вона буде спожита в той день, коли ви її принесете, і на наступний день. А якщо щось залишиться аж до третього дня, — нехай буде спалене у вогні.
- ⁷Якщо ж воно таки споживатиметься на третій день, то воно — непридатне для жертви, воно не буде прийняте;
- ⁸хто це їстиме, той візьме на себе гріх, бо він опоганив Господні святощі; душі, які їстимуть це, будуть вигублені зі свого народу.
- ⁹Коли будете жати жниво своєї землі, не докінчуйте жнива свого поля, повністю вижинаючи його, і не вибируй того, що з твого жнива попадає на землю.
- ¹⁰Також не оббирай свого виноградника повторно і не вибируй зі свого виноградника виноградин. Залиш їх убогому та захожому. Я — Господь, ваш Бог.

- 11** Не крадіть, не обманюйте і не зводьте наклепів один на одного.
- 12** Не присягайтеся Моїм Ім'ям у неправді і не опоганюйте Ім'я свого Бога. Я — Господь, ваш Бог.
- 13** Не кривдь ближнього, не грабуй, і хай заробіток наймита не залишається в тебе через ніч до ранку.
- 14** Не лихослов глухого і не став спотикання перед сліпим. Бійся Господа, свого Бога. Я — Господь, ваш Бог.
- 15** Не чиніть несправедливості на суді: не зважай на обличчя бідного і не захоплюйся обличчям вельможі, — суди свого ближнього справедливо.
- 16** Не ходи серед свого народу підступом. Не повставай на кров свого ближнього. Я — Господь, ваш Бог.
- 17** Не ненавидь подумки свого брата, натомість обов'язково докори своєму ближньому — і не візьмеш на себе через нього гріх.
- 18** Хай твоя рука не буде мстивою, і не тримай на синів свого народу зла, а люби свого ближнього, як самого себе. Я — Господь.
- 19** Дотримуйтеся Мого закону. Не спрягай своєї худоби різним ярмом, не засаджуй свого виноградника різнородним живцем і не надягай на себе одягу, витканого змішано з двох прядив.
- 20** Якщо хтось спатиме з жінкою, і станеться виверження сімені, а вона — рабиня, що береглася для іншого чоловіка, однак вона ще не була жодним чином викуплена, ані не була їй дарована свобода, то нехай їм буде призначено покарання, але щоб вони не померли, бота жінка ще не була звільнена.
- 21** І нехай той чоловік в [жертву за] свій переступ Господу приведе до входу в намет свідчення барана [жертви за] переступ.
- 22** Священик звершить за нього викуплення перед Господом бараном [жертви за] переступ, за гріх, яким він згрішив, — і гріх, яким він згрішив, буде йому прощений.
- 23** Коли ввійдете до землі, яку Господь, ваш Бог, дає вам, і посадите будь-яке їстівне дерево, то очистите його нечистоту; три роки його плід нехай буде для вас нечистим, — не буде споживатися.
- 24** А четвертого року всякий його плід нехай буде святим, на хвалу Господу.
- 25** П'ятого ж року можете їсти його плід. Так його урожай буде вам на прибуток. Я — Господь, ваш Бог.
- 26** Не їжте на горах. Не ворожіть і не гадайте на птахам.
- 27** Не робіть локонів з волосся своєї голови ані не псуйте вигляду своєї бороди.

- 28** Не робіть на своєму тілі нарізів за душу померлого і не робіть на собі наколених написів. Я — Господь, ваш Бог.
- 29** Не опоганюй своєї дочки, щоб віддати її розпусті, — тож і земля не буде віддана розпусті й не наповниться земля беззаконням.
- 30** Дотримуйтеся Моїх субот і шануйте Мої святощі. Я — Господь.
- 31** Не ходіть слідом за черевомовцями і не приставайте до чаклунів, щоб осквернитися ними. Я — Господь, ваш Бог.
- 32** Підводься перед обличчям сивого і шануй обличчя старця; бійся свого Бога. Я — Господь, ваш Бог.
- 33** Якщо у вашу землю зайде до вас якийсь заможний, не пригнобляйте його.
- 34** Заможний, який прийде до вас, нехай між вами буде як корінний житель; люби його, як самого себе, бо і ви були заможними в Єгипетській землі. Я — Господь, ваш Бог.
- 35** Не чиніть несправедливості на суді, у мірках, у тягарцях та в терезах.
- 36** Нехай у вас будуть справедливі терези, справедливі тягарці і справедлива мірка рідини. Я — Господь, ваш Бог, Який вивів вас із Єгипетської землі.
- 37** Тож дотримуйтеся усього Мого закону та всіх Моїх заповідей і виконуйте їх. Я — Господь, ваш Бог.

Левит 20

- 1** Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- 2** Скажи ізраїльським синам: Якщо хтось з ізраїльських синів чи із заможних, які долучилися до Ізраїля, дасть своїх дітей володареві, нехай буде неодмінно вбитий: нехай народ, що живе на тій землі, поб'є його камінням.
- 3** Я Сам зверну Своє обличчя проти того чоловіка і вигублю його з-посеред його народу, бо він дав своїх дітей володареві, щоб осквернити Мої святощі й опоганити ім'я тих, хто посвячений Мені.
- 4** Якщо ж корінні жителі тієї землі таки не зважатимуть своїми очима на того чоловіка, коли він даватиме своїх дітей володареві, та не вб'є його,
- 5** то Я зверну Своє обличчя проти того чоловіка та його рідні й вигублю з-посеред їхнього народу його та всіх, хто його підтримує, віддаючи їх на розпусту для володаря.
- 6** Якщо якась душа піде слідом за черевомовцями чи чаклунами, чинячи розпусту слідом за ними, — Я зверну Своє обличчя проти тієї душі й вигублю її з-посеред її народу.
- 7** Будьте святими, бо Я, Господь, ваш Бог, святий.

- 8**Дотримуйтесь Моїх заповідей і виконуйте їх. Я — Господь, Який освячує вас.
- 9**Кожний чоловік, який лихословитиме свого батька чи свою матір, нехай буде неодмінно вбитий; він лихословив свого батька чи свою матір, тож буде винний.
- 10**Чоловік, який учинить перелюб з дружиною іншого чоловіка, чи який учинить перелюб з дружиною ближнього, — нехай будуть неодмінно вбиті і перелюбник, і перелюбниця.
- 11**Якщо хтось переспить з дружиною свого батька, то він відкрив сором свого батька, — тож нехай обоє будуть неодмінно вбиті, — вони винні.
- 12**Якщо хтось переспить зі своєю невісткою, то нехай обоє будуть неодмінно вбиті, бо вони вчинили безбожність, — вони винні.
- 13**Хто переспить із чоловіком, як із жінкою, — обоє вчинили гидоту, тож нехай будуть неодмінно вбиті, — вони винні.
- 14**Хто візьме жінку та її матір, — це беззаконня; нехай сплять на вогні і його, і їх, — і хай у вас не буде беззаконня.
- 15**Хто дасть своє злягання чотириногому, нехай буде неодмінно вбитий; убийте також і чотириногого.
- 16**Жінка, яка прийде до будь-якої тварини, щоб спаруватися з нею, — убийте і жінку, і тварину; нехай будуть неодмінно вбиті, — вони винні.
- 17**Хто візьме свою сестру по своєму батькові чи по своїй матері й побачить її сором, а вона побачить його сором, то це ганьба — нехай будуть вигублені перед синами їхнього роду; він відкрив сором своєї сестри — тож вони візьмуть на себе гріх.
- 18**Чоловік, який переспить із жінкою, що відсиджується, і відкриє її сором, — відкрив її джерело, а вона відкрила виділення своєї крові, — тож нехай обоє будуть вигублені з-посеред їхнього роду.
- 19**Не відкривай сорому сестри свого батька й сестри своєї матері, бо такий відкрив родичку, — такі понесуть гріх.
- 20**Хто переспить зі своєю родичкою, той відкрив сором своєї рідні; такі помруть бездітними.
- 21**Хто візьме дружину свого брата, — це нечистота, — він відкрив сором свого брата; такі помруть бездітними.
- 22**Дотримуйтесь усіх Моїх заповідей та Моїх присудів і виконуйте їх, — і ви не обриднете землі, до якої Я вводжу вас, щоб ви на ній жили.
- 23**Не поведіться згідно із законами народів, які Я проганяю з-перед вас, бо вони чинили все це і обридли Мені,

²⁴тож Я сказав вам: Ви успадкуєте їхню землю, і Я дам її вам у власність, — землю, яка тече молоком та медом. Я — Господь, ваш Бог, який відділив вас від усіх народів.

²⁵Відділіть чистих тварин від нечистих тварин і чистих птахів від нечистих і не чиніть своїх душ огидними через тварин, птахів та всіх плазуючих на землі, що Я вам відділив як нечисте.

²⁶Будьте Мені святими, бо Я — святий, Господь, ваш Бог, Який відділив вас від усіх народів, щоб ви були Моїми.

²⁷Чоловік чи жінка, хто б із них не став черевомовцем чи чаклуном, нехай обоє будуть неодмінно вбиті . Побийте їх камінням, — вони винні.

Левит 21

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи: Промов до священників, синів Аарона, та скажи їм: Хай вони не осквернюються, торкаючись до померлих зі свого народу,

²хіба що до свого найближчого родича: через батька, матір, синів, дочок, через брата

³чи через незайману, близьку йому сестру, ще не видану заміж, — йому можна осквернитися тільки через них.

⁴Поza цим хай він раптово не оскверняється у своєму народі, щоб не опоганити себе.

⁵Не виголюйте собі на голові лисини за мерця; хай вони не обголюють собі вигляду бороди і не вирізують на своїх тілах нарізів.

⁶Нехайбудуть святими для свого Бога і не опоганюють Ім'я свого Бога, бо вони приносять Господні жертви, дари свого Бога, — тож нехайбудуть святими.

⁷Хай не беруть собі за жінку розпусниці, опоганеної чи жінки, відпущеної її чоловіком, бо священник є святим для Господа, свого Бога,

⁸і він освячуватиме його. Він приносить дари Господа, вашого Бога, нехай буде святим, бо Я, Господь, який освячує їх, — святий.

⁹Якщо дочка якогось священника опоганиться, чинячи розпусту, то вона опоганює ім'я свого батька — нехай така буде спалена у вогні.

¹⁰А вищий від своїх братів священник, на голову якого було полито олію помазання, і який був посвячений, щоб одягати ризи, — хай не знімає з голови клобука, не роздирає риз,

¹¹і не входить до жодної померлої душі; хай не оскверняється ні через свого батька, ні через свою матір.

¹²Хай він не виходить зі святих приміщень і не опоганює те, що посвячене його Богові, бо на ньому — свята олія, помазання Боже. Я — Господь.

- ¹³За дружину він може взяти лише дівчину зі свого роду;
- ¹⁴вдови, відпущеної, опоганеної чи розпусниці — такиххай він не бере, але нехай візьме за дружину тільки дівчину зі свого роду,
- ¹⁵— і не опоганить своїх нащадків у своєму народі; Я — Господь, Який його освячує.
- ¹⁶Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ¹⁷Скажи Ааронові: Жодний чоловік із твого роду у ваших майбутніх поколіннях, якщо у нього буде якась вада, хай не приходить приносити дари своєму Богові.
- ¹⁸Хай не приходить жодний чоловік, в якого буде якась вада: жоднийкульгавий чоловік, чи сліпий, чи зі знівеченим носом, чи з відсіченими вухами,
- ¹⁹чи чоловік, в якого буде перелом руки або перелом ноги,
- ²⁰чи горбатий, чи з більмом або хворими повіками наоці, чи чоловік, в якого буде злякісна короста чи парші, чи з одним яєчком, —
- ²¹ніхто з нащадків священика Аарона, у кого буде будь-якавада, хай не наближається, щоб приносити жертви твоєму Богові, бо у нього є вада, — хай він не приходить приносити Божі дари.
- ²²Божі дари — це святе святих, — і він може їсти зі святого;
- ²³тільки хай не підходить до завіси й не наближається до жертовника, бо він має ваду. Хай не опоганює святині свого Бога, бо Я є Господь, яких їх освячує.
- ²⁴Так Мойсей і промовляв до Аарона та його синів і до всіх синів Ізраїля.

Левит 22

- ¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ²Скажи Ааронові та його синам: Хай вони поведуться обережно зі святощами ізраїльських синів, які ті посвячують Мені, щоб вони не опоганили Мого святого Імені. Я — Господь.
- ³Скажи їм: Будь-який чоловік з усіх ваших нащадків у ваших майбутніх поколіннях, який наблизиться до святощів, що ізраїльські сини посвящать Господу, а на ньому буденечистота, — та душа буде вигублена з-перед Мене. Я — Господь, ваш Бог.
- ⁴Жодний чоловік з нащадків священика Аарона, якщо він хворіє проказою або має виділення сімені, хай не їсть святощів, аж доки не очиститься. Той, хто доторкнеться до будь-якої нечистоти померлого, чи чоловік, в якого станеться виверження сімені,
- ⁵чи хтось, хто доторкнеться до будь-якого нечистого плазуючого, який учинить його нечистим, або до якогось чоловіка, через якого він учинить себе нечистим, якою б не була його нечистота, —

- ⁶душа, яка доторкнеться до них, до вечора буде нечистою; хай такий не їсть зі святощів, хіба що помие своє тіло водою,
- ⁷й коли зайде сонце, стане чистим, і тоді може їсти святощі, бо це його хліб.
- ⁸Хай він не їсть мертвечини та здобичі хижака, щоб не осквернити себе ними. Я — Господь.
- ⁹Нехай дотримуються Моїх заповідей, щоб через них не взяли на себе гріха і не померли через них, якщо вони їх опоганять. Я — Господь Бог, Який освячує їх.
- ¹⁰Хай святого не їсть жодний сторонній: пожилець священика чи наймит хай не їсть святого.
- ¹¹Якщо ж священик придбає якусь душу, купивши її за гроші, то вона може їсти його хліб; і ті, що народилися в його домі, — також можуть їсти його хліб.
- ¹²Якщо дочка якогось священика вийде заміж за стороннього, хай вона не їсть зі святих дарів.
- ¹³А якщо священикова дочка овдовіє чи буде відпущена, і в неї не було дітей, то нехай вона повернеться до батьківського дому як за своєї молодості й нехай їсть хліб свого батька. А жодний сторонній хай його не їсть.
- ¹⁴А чоловік, який з незнання з'їсть святощі, — нехай додасть до того п'яту частину й віддасть святе священикові.
- ¹⁵Хай священики не опоганюють святощів ізраїльських синів, які вони підносять Господу,
- ¹⁶і не наводять на себе беззаконня переступу, коли їстимуть свої святощі, бо Я — Господь, який їх освячує.
- ¹⁷Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ¹⁸Промов до Аарона, його синів та всієї ізраїльської громади і скажи їм: Якщо якийсь чоловік з ізраїльських синів чи із синів захожих, які проживають з ними в Ізраїлі, приносить свої дари згідно з будь-яким своїм визнанням чи згідно з будь-яким своїм вибором, які звичайно приносять Богові на всепалення, —
- ¹⁹то прийняті від вас будуть безвадні самці з великої худоби, з овець чи з кіз.
- ²⁰Хай вони не приносять Господу нічого, що матиме в собі якусь ваду, бо воно не буде прийняте від вас.
- ²¹Якщо якийсь чоловік приносить Господу жертву спасіння з великої худоби чи з овець, чи то склавши обітницю, чи то згідно з вибором, чи то у ваші свята, — нехай воно, щоб бути прийнятним, буде безвадне; хай у ньому не буде жодної вади.

²²Сліпого, чи травмованого, чи з відрізаним язиком, чи з болячками, чи зі злюкисною коростою, чи яке має парші, — таких хай вони не приводять Богові; не давайте з них у [вогняне] приношення на жертвник Господу.

²³Теля чи вівцю з відрізаними вухами чи з відтятим хвостом — заріж таких собі, а у твою обітну [жертву] такене буде прийняте.

²⁴Тварин зі сплющеними, розчавленими, відрізаними чи відірваними яечками — таких не приносьте Господу; не чиніть такого у вашому краї.

²⁵І з руки чужинця також не приносьте своєму Богові дарів із жодних таких тварин, бо в них є пошкодження, у них є вада, — й такі не будуть від вас прийняті.

²⁶Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²⁷Як народиться теля, вівця чи козеня, то нехай воно сім днів буде при матері, і лиш від восьмого дня й надалі буде прийняте в дар, як [вогняне] приношення Господу.

²⁸Не ріж корови чи вівці разом з її малям в один день.

²⁹Коли будеш приносити в жертву Господу обітну [жертву] радості, то приносьте цетак, щоб воно було від вас прийняте.

³⁰Нехай вона буде спожита тогосамого дня, не залишайте м'яса до ранку. Я є Господь.

³¹Дотримуйтеся Моїх заповідей і виконуйте їх;

³²не опоганюйте святого Імені й нехай Я буду освячений серед ізраїльських синів. Я — Господь, який освячує вас,

³³який вивів вас з Єгипетської землі, щоб бути вам Богом. Я — Господь.

Левит 23

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²Промов до ізраїльських синів та скажи їм: Ось Господні свята, які ви назвете святими зборами. Ось Мої свята.

³Шість днів можеш займатися справами, а сьомого дня — субота, відпочинок, святі збори для Господа. Не займайся жодною справою, бо це субота для Господа в усіх ваших поселеннях.

⁴Ось свята для Господа, святі збори, які ви скликатимете в їхні пори.

⁵Першого місяця, чотирнадцятого дня місяця, між двома вечорами, — Пасха для Господа.

⁶А п'ятнадцятого дня цього місяця — свято Опрісноків для Господа; сім днів їжте опрісноки.

⁷Першого дня у вас будуть святі збори, — не займайтеся жодною робочою справою.

⁸Сім днів приносьте Господу всепалення, а сьомого дня у вас будуть святі збори, — не займайтеся жодною робочою справою.

⁹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

¹⁰Промов до ізраїльських синів та скажи їм: Коли ввійдете в землю, яку Я даю вам, і пожнете знеї жниво, то принесете сніп-первоплід з вашого жнива до священика;

¹¹і нехай він піднесе той сніп перед Господом, щоб він був прийнятий від вас; нехай священик піднесе його наступного дня після першого.

¹²Того ж дня, коли принесете сніп, принесіть у всепалення Господу однолітнє ягня без вади;

¹³його [хлібну] жертву — дві десятихчастини ефи питльованого борошна, приготованого на олії, — цежертва Господу, приємні пахощі для Господа; та його жертву виливання — четверту частину гіна вина.

¹⁴Не їжте ні хліба, ні нового прожареного зерна аж до самого цього дня — доки ви не принесете дарів своєму Богові. Це — вічний закон для ваших поколінь в усіх ваших поселеннях.

¹⁵Від наступного дня після суботи, тобто від дня, коли принесете сніп [жертви] покладання, ви відлічіть сім повних тижнів,

¹⁶аж до наступного дня після останнього тижня, — відлічіть п'ятдесят днів і принесіть Господу нову [хлібну] жертву.

¹⁷Принесіть з вашого поселення хліби [жертви] покладання — дві хлібини; нехай вони будуть з двох десятих частин ефи питльованого борошна, нехайбудуть спечені заквашеними, з перших плодів для Господа.

¹⁸А з хлібами принесіть сім однолітніх ягнят без вади, одне теля з великої худоби та два барани без вади, — вони будуть на всепалення Господу, — а також їхні [хлібні] жертви та їхні жертви виливання — як жертву, як приємні пахощі для Господа.

¹⁹І принесіть з хлібами перших плодів одне козеня із кіз [у жертву] за гріх та двох однолітніх ягнят у жертву спасіння.

²⁰А священик нехай покладе їх з хлібами перших плодів як [жертву] покладання перед Господом разом з двома ягнятами. Вони будуть святощами для Господа: священикові, який їх приносить, — йому це буде.

²¹І назвете цей день зборами, він буде для вас святим: не займайтеся в ньому жодною робочою справою. Це — вічний закон для ваших поколінь в усіх ваших поселеннях.

22Коли будете жати жниво своєї землі, не докінчуйте, жнучи, останку жнива свого поля і не визбируй того, що з твого жнива попадає на землю. Залиш їх убогому та захожому. Я — Господь, ваш Бог.

23Господь промовив до Мойсея, кажучи:

24Промов до ізраїльських синів, кажучи: Сьомого місяця, першого дня місяця, нехай у вас буде відпочинок у пам'ять про сурми, нехай у вас будуть святі збори.

25Не займайтеся жодною робочою справою і приносьте Господу всепалення.

26Господь промовив до Мойсея, кажучи:

27А десятого дня цього ж сьомого місяця — день викуплення: нехай у вас будуть святі збори; смиряйте ваші душі та приносьте Господу всепалення.

28Не займайтеся самого цього дня жодною справою, бо це для вас — день викуплення, щоб звершити за вас викуплення перед Господом, вашим Богом.

29Кожна душа, яка не буде смиритися самого цього дня, буде вигублена зі свого народу,

30і кожна душа, яка займатиметься самого цього дня якоюсь справою, — та душа пропаде зі свого народу.

31Не займайтеся жодною справою. Це — вічний закон для ваших поколінь в усіх ваших поселеннях.

32Він буде для вас суботою субот, тож смиряйте ваші душі; від дев'ятого дня місяця, від вечора, аж до наступного вечора святкуйте вашу суботу.

33Господь промовив до Мойсея, кажучи:

34Промов до ізраїльських синів, кажучи: П'ятнадцятого дня цього ж сьомого місяця — сім днів свято наметів для Господа.

35Першого дня — святі збори, — не займайтеся жодною робочою справою.

36Сім днів будете приносити Господу всепалення. А восьмого дня у вас будуть святі збори, і ви принесете Господу всепалення: це віддання свята, — не займайтеся жодною робочою справою.

37Ось свята для Господа, які ви назвете святими зборами, щоб приносити Господу [вогняні] приношення, всепалення, їхні [хлібні] жертви та їхні жертви виливання щодня, день у день,

38крім Господніх субот, крім ваших дарів, крім усіх ваших обітних [жертв] та крім ваших добровільних [жертв], які ви даватимете Господу.

39П'ятнадцятого дня цього ж сьомого місяця, коли закінчите збирати врожай землі, сім днів святкуватимете Господу: першого дня буде відпочинок і восьмого дня відпочинок.

⁴⁰Першого дня візьміть собі гарні плоди дерев, пальмові віття, густолисті галузки дерев, галузки верби та верболозу з потоку, щоб веселитися перед Господом, вашим Богом, сім днів кожного року.

⁴¹Це — вічний закон для ваших поколінь. Святкуйте його сьомого місяця.

⁴²Сім днів будете жити в наметах; кожний корінний житель в Ізраїлі житиме в наметах,

⁴³щоб ваші майбутні покоління знали, що Я поселив ізраїльських синів в наметах, коли виводив їх із Єгипетської землі. Я — Господь, ваш Бог.

⁴⁴І Мойсей оголосив ізраїльським синам про Господні свята.

Левит 24

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²Звели ізраїльським синам, нехай вони візьмуть для тебе чистої, витовченої оливкової олії для освітлення, щоб завжди тримати запаленим світильник

³ззовні завіси в наметі свідчення. Нехай Аарон та його сини тримають його постійно запаленим від вечора до ранку перед Господом. Це — вічний закон для ваших поколінь.

⁴Тримайте запаленими лампади на чистому світильнику перед Господом аж до ранку.

⁵Візьміть питльованого борошна і приготуйте з нього дванадцять хлібів — один хліб нехай буде з двох десятих частин ефи.

⁶І покладіть їх у дві купи, по шість хлібів в одній купі, на чистому столі перед Господом.

⁷На кожен купу покладіть чистого ладану та солі, і нехай вони будуть хлібами, які лежать на спомин перед Господом.

⁸Нехай це завжди кладеться суботнього дня перед Господом від ізраїльських синів: це — вічний завіт.

⁹Нехай це буде для Аарона та для його синів, і нехай вони їдять їх на святому місці, бо це є святе святих, виділене для нього з пожертвованого Господу: це — вічний закон.

¹⁰Якось син одної жінки-ізраїльтянки, — а він був сином єгиптянина, — вийшов між ізраїльських синів, і посварилися в таборі той, що від ізраїльтянки, та один чоловік-ізраїльтянин.

¹¹При цьому син жінки-ізраїльтянки, називаючи Господне Ім'я, проклинав. Тож його припровадили до Мойсея. Ім'я його матері — Саломіт, дочка Дабрі з племені Дана.

¹²І його посадили до в'язниці, щоб судити його згідно з Господньою заповіддю.

- ¹³Тоді Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ¹⁴Виведи того, хто проклинав, поза табір, і нехай усі, хто це чув, покладуть свої руки на його голову, і нехай уся громада поб'є його камінням.
- ¹⁵І промов до ізраїльських синів та скажи їм: Кожна людина, яка прокляне Бога, візьме на себе гріх.
- ¹⁶І хто назве Господнє Ім'я, нехай буде неодмінно вбитий : нехай уся ізраїльська громада поб'є його камінням; чи то захожий, чи то корінний житель, коли він назве Господнє Ім'я, — нехай помре.
- ¹⁷Людина, яка поб'є душу людини, так що та помре, — нехай буде неодмінно вбита .
- ¹⁸А хто поб'є тварину, так що та здохне, — нехай відшкодує душу за душу.
- ¹⁹І якщо хтось завдасть ближньому тілесного пошкодження, то нехай йому буде вчинено так само, як він учинив йому.
- ²⁰Перелом за перелом, око за око, зуб за зуб — яке пошкодження він завдасть людині, таке нехай буде йому віддано.
- ²¹Хто поб'є людину, так що та помре, — нехай буде неодмінно вбитий .
- ²²Нехай право буде одне для захожого і для місцевого жителя, бо Я є Господь, ваш Бог.
- ²³Мойсей сказав ізраїльським синам, і вони вивели того, хто проклинав, поза табір та побили його камінням. Й Ізраїльські сини вчинили так, як Господь звелів Мойсеєві.

Левит 25

- ¹Господь промовив до Мойсея на Синайській горі, кажучи:
- ²Промов до ізраїльських синів та скажи їм: Коли ви ввійдете до землі, яку Я даю вам, то нехай земля, яку Я даю вам, відпочиває свою суботу для Господа.
- ³Шість років засівай своє поле і шість років обрізуй свій виноград та збирай його плід.
- ⁴А сьомого року нехай буде субота, відпочинок для землі, субота для Господа. Не засівай свого поля і не обрізуй свого винограду,
- ⁵а те, що на твоєму полі виросте саме, не жни, і грон свого посвячення не збирай. Нехай це буде рік відпочинку для землі.
- ⁶Субота землі буде на їжу тобі, твоєму слугі й твоїй служниці, твоєму наймитові й пожилцеві, який проживає з тобою,
- ⁷твоїй худобі та звірям, що на твоїй землі, — весь її урожай буде на їжу.

- ⁸Відлічи собі сім таких відпочинків років, — сім разів по сім років, — і цих сім тижнів років в тебе будуть сорок дев'ять років.
- ⁹І сьомого місяця, десятого дня місяця розішліть звуком сурми вістку по всій вашій землі, — в день викуплення розішліть сурмою вістку по всій вашій землі.
- ¹⁰Освятить цей рік, п'ятдесятий рік, і оголосить звільнення на землі всім, хто живе на ній; це — рік звільнення, це буде для вас знак: кожний повернеться до своєї власності, кожний з вас повернеться до своєї батьківщини.
- ¹¹Це знак звільнення, п'ятдесятий рік; один рік він буде тривати для вас. Не сійте, ані не жніть того, що виросте на землі саме, і не збирайте посвяченого наній;
- ¹²бо це є знак звільнення, він буде для вас святим. Їстимете її урожай з полів.
- ¹³У рік звільнення, на знак звільнення, кожний повернеться до своєї власності.
- ¹⁴Коли будеш продавати щось своєму ближньому і коли будеш купувати у свого ближнього, хай жодна людина не пригноблює ближнього.
- ¹⁵Згідно з кількістю років після року звільнення купуй у ближнього, і згідно з кількістю років урожаїв нехай він продає тобі.
- ¹⁶Чим більше років, тим більшу він встановить вартість своєї власності, і чим менше років, тим меншу він встановить вартість своєї власності, бо так він продаватиме тобі кількість своїх урожаїв.
- ¹⁷Хай жодна людина не пригноблює ближнього. Бійся Господа, твого Бога. Я є Господь, ваш Бог.
- ¹⁸Виконуйте всі Мої постанови та всі Мої присуди, дотримуйтеся і виконуйте їх, — і житимете на землі безпечно;
- ¹⁹земля даватиме свої плоди, і ви їстимете досхочу і житимете на ній безпечно.
- ²⁰І якщо ви казатимете: Що ми їстимемо цього сьомого року, якщо не посіємо і не зберемо свого врожаю? —
- ²¹то Я пошлю вам Своє благословення шостого року, і вона дасть свій урожай на три роки.
- ²²Ви посієте лиш восьмого року і їстимете старе з врожаю аж до дев'ятого року, — доки не настане її урожай, їстимете старе зі старого врожаю.
- ²³Хай земля не продається на постійно, адже земля є Моя, бо ви переді Мною є захожими і пожильцями.
- ²⁴По всій землі вашої посілості дасте [право на] викуп землі.
- ²⁵Якщо твій брат, який живе з тобою, буде бідним і продасть щось зі своєї посілості, то нехай прийде той, хто є його найближчим родичем, і викупить те, що продав його брат.

- 26** А якщо в когось не буде родича, та він стане спроможним рукою, і в нього знайдеться достатнє для свого викупу,
- 27** то нехай він порахує роки, що минули від продажу, віддасть те, що залишатиметься, чоловікові, якому продав був це, і повернеться до своєї посілості.
- 28** Якщо ж його рука не буде спроможна на достатнє для того, щоб віддати йому, то те, що він продав, аж до шостого року звільнення належатиме тому, хто це купив, а в час звільнення відійдедо нього і повернеться в його посілість.
- 29** А якщо хтось продаватиме житловий дім у місті, оточеному муром, то [право на] його викуп триватиме, доки не виповниться рік часу, — стільки триватиме [право на] його викуп.
- 30** Якщо ж до того, як виповниться цілий рік, він не буде викуплений, то той дім, що в місті, яке має мур, буде остаточно закріплений за тим, хто його купив, на його майбутні покоління, і в час звільнення не відійде.
- 31** А дома в поселеннях, в яких немає довкола муру, нехай будуть зараховані до поля землі; вони завжди будуть викупними, і в час звільнення вони відійдуть.
- 32** А щодо міст левітів, то дома в містах їхньої посілості будуть завжди для левітів викупними.
- 33** І якщо той, хто викупляє, буде з левітів, то продані ними дома у містах їхньої посілості в час звільнення відійдуть, бо дома в містах левітів — цеїхня посілість серед ізраїльських синів.
- 34** А поля, виділені їхнім містам, не продаватимуться, бо це їхня вічна посілість.
- 35** Якщо твій брат поруч з тобою буде бідний і обезсиліє в руках, то допоможи йому як захожому чи пожилцеві, і нехай твій брат живе з тобою.
- 36** Не бери в нього ні відсотків, ні лихви, — а бійся свого Бога; Я — Господь. Тож нехай твій брат живе з тобою.
- 37** Не давай йому свого срібла під відсотки і не давай йому своїх харчів за лихву.
- 38** Я — Господь, ваш Бог, що вивів вас з Єгипетської землі, щоб дати вам Ханаанську землю, щоб бути вашим Богом.
- 39** А якщо твій брат поруч з тобою упокориться і продається тобі, тохай він не служить тобі рабською службою:
- 40** нехай він буде для тебе як наймит чи пожилець і нехай працює поруч з тобою до року звільнення.
- 41** А в час звільнення нехай він відійде, — а з ним і його діти, — та повернеться до своєї рідні, повернеться до батьківської посілості.
- 42** Адже вони — Мої раби, яких Я вивів з Єгипетської землі, тож хай ніхто з них не продається, як продається раб.

- ⁴³Не пригноблюй його важкою працею і бійся Господа, свого Бога.
- ⁴⁴Ащодо раба і рабині, які будуть у тебе, — у народів, які довкола тебе, у них можете купувати раба і рабиню.
- ⁴⁵Також у синів поселенців, які будуть у вас, — можете купувати рабів у них або в їхніх родичів, які перебуватимуть у вашому краї, і вони будуть вам на посілість.
- ⁴⁶Розподіліть їх між своїми дітьми після себе, і вони будуть для вас посілістю навіки. А ваших братів, ізраїльських синів, — хай ніхто не пригноблює свого брата важкою працею.
- ⁴⁷Якщо рука захожого чи поселенця, що при тобі, буде спроможна, а твій брат, потрапивши в скруту, продасться захожому чи поселенцю, що при тобі, чи захожому від народження,
- ⁴⁸то після його продажу в нього буде право на викуп: нехай один з його братів викупить його,
- ⁴⁹брат батька чи син батькового брата викупить його, або хтось з його родичів за тілом чи хтось з його племені викупить його. Якщо ж, ставши спроможним рукою, він викуплятиме сам себе,
- ⁵⁰то нехайразом з тим, хто його купив, він порахує час від року, коли він продав себе йому, аж до року звільнення, і ціна його продажу буде як наймита; з року в рік він буде в нього.
- ⁵¹Якщо в когось залишатиметься більше років, то нехай відповідно до цього він віддасть суму за свій викуп із ціни за свій продаж.
- ⁵²Якщо ж до року звільнення залишатиметься небагато років, то нехай він обрахує йому суму відповідно до тих своїх років і віддасть за свій викуп.
- ⁵³Нехай він з року в рік буде у нього як наймит. Не пригноблюй його важкою працею перед собою.
- ⁵⁴Якщо ж він не буде викуплений згідно із цим, то нехай відійде в рік звільнення — він та його діти з ним.
- ⁵⁵Бо ізраїльські сини — Мої раби; вони — Мої слуги, яких Я вивів з Єгипетської землі. Я Господь, ваш Бог.

Левит 26

- ¹Не робіть самим собі рукотворних чи різьблених ідолів, не споруджуйте собі стовпа і не ставте каменя для оглядання на вашій землі, щоб йому поклонятися. Я — Господь, ваш Бог.
- ²Дотримуйтесь Моїх субот і шануйте Мої святощі. Я — Господь.
- ³Якщо ви будете поводитися згідно з Моїми постановами, будете дотримуватися Моїх заповідей і виконувати їх,

- ⁴то Я дам вам своєчасно дощ, — і земля дасть свій урожай, і польові дерева дадуть свій плід.
- ⁵Молотьба у вас досягатиме до збирання винограду, а збирання винограду досягатиме до сівби, — і ви їстимете свій хліб досхочу, і житимете на своїй землі безпечно. По вашій землі не проходитиме війна,
- ⁶і Я дам на вашій землі мир; ви спатимете, і не буде нікого, хто вас лякатиме; і Я вигублю з вашої землі злих диких звірів.
- ⁷Ви будете гнати ваших ворогів, і вони падатимуть перед вами трупом.
- ⁸П'ятеро з вас будуть гнати сотню, а сотня з вас буде гнати десятки тисяч, і ваші вороги падатимуть перед вами від меча.
- ⁹Я дивитимусь на вас і побільшу вас, розмножу вас і укладу з вами Мій завіт.
- ¹⁰Ви будете їсти старе і престаре і будете виносити старе, щоб звільнити місце для нового.
- ¹¹Я поставлю серед вас Мій намет, і Моя душа не гидуватиме вами.
- ¹²Я ходитиму серед вас і буду вашим Богом, а ви будете Моїм народом.
- ¹³Я є Господь, ваш Бог, Який вивів вас з Єгипетської землі, коли ви були рабами; Я розтрощив упряж вашого ярма і явно вів вас.
- ¹⁴Якщо ж ви не послухаетесь Мене і не будете виконувати цих Моїх заповідей,
- ¹⁵а збунтуєтесь проти них, і ваша душа гидуватиме Моїми присудами, так що ви не будете виконувати всіх Моїх заповідей і розірвете Мій завіт,
- ¹⁶то ось як Я вчиню вам: Я наведу на вас нужду, коросту, жовтяницю і захворювання, що виснажать ваші очі, і вони зморять вашу душу; ви даремно сіятимете своє насіння: його з'їдять ваші вороги.
- ¹⁷Я зверну проти вас своє обличчя, і ви попадаєте перед вашими ворогами; вас гнатимуть ті, що вас ненавидять, і ви будете втікати, навіть коли ніхто не гнатиметься за вами.
- ¹⁸А якщо ви при цьому не послухаетесь Мене, то Я збільшу покарання за ваші гріхи семикратно.
- ¹⁹Я зруйную зухвалість вашої гордості і вчиню вам небояк залізо, а вашу землю — як мідь.
- ²⁰Ваша сила буде даремною, ваша земля не дасть свого врожаю, а дерево з вашого поля не дасть свого плоду.
- ²¹А якщо ви й після цього ходитимете криво й не захочете слухатися Мене, то Я додам вам ще сім кар, згідно з вашими гріхами.
- ²²Я нашлю на вас диких земних звірів, і вони пожеруть вас, вигублять вашу худобу та зроблять вас нечисленними, — і ваші дороги запусіють.

- 23 А якщо ви й цим не будете навчені, але підете до Мене криво,
- 24 то Я також піду на вас кривим гнівом і Я також поб'ю вас семикратно за ваші гріхи.
- 25 Я наведу на вас меча, який мстить помстою завіту, і ви повтікаєте у свої міста; та Я пошлю на вас смерть, і ви будете видані в руки ворогів.
- 26 Коли Я пригноблю вас нестачею хліба, то десять жінок будуть пекти ваші хліби в одній печі та віддаватимуть ваші хліби на вагу; ви будете їсти, та не насичуватиметесь.
- 27 Якщо ж ви й після цього не послухаетесь Мене й підете до Мене криво,
- 28 то і Я сам піду на вас кривим гнівом і покараю вас за ваші гріхи семикратно.
- 29 Ви будете їсти тіла своїх синів і будете їсти тіла своїх дочок.
- 30 Я спустошу ваші стовпи, винищу ваших дерев'яних рукотворних божків і складу ваші трупи на трупи ваших ідолів, і Моя душа гидуватиме вами.
- 31 Я вчиню ваші міста запустілими, спустошу ваші святині й не сприйматиму пахоців ваших жертв.
- 32 Я спустошу вашу землю, і ваші вороги, які житимуть на ній, дивуватимуться нею.
- 33 Я розпорошу вас серед народів, і меч, прийшовши, вигубить вас. Ваша земля стане пустелею, і ваші міста стануть пустирями.
- 34 Отоді земля вдоволиться своїми суботами в усі дні свого запустіння, коли ви будете на землі ваших ворогів. Тоді земля відпочине і вдоволиться своїми суботами.
- 35 Усі дні свого запустіння вона відпочиватиме, надолужуючи те, що не відпочивала під час ваших субот, коли ви жили на ній.
- 36 А тим, хто з вас залишиться, Я наведу на їхні серця полохливість в землі їхніх ворогів; їх гнатиме шелест падаючого листка, і вони втікатимуть, як ті, що втікають від війни, та падатимуть, хоч ніхто не гнатиметься.
- 37 Брат нехтуватиме братом, мов на війні, хоч ніхто вас не переслідуватиме, і ви не зможете протистояти своїм ворогам.
- 38 Ви загинете серед народів, і земля ваших ворогів пожере вас.
- 39 І ті, хто з вас залишиться, зітліють через свої гріхи, розтануть на землі своїх ворогів.
- 40 Тоді вони визнають свої гріхи та гріхи своїх батьків, що вони переступили, і зневажили Мене, та що ходили переді Мною криво,

⁴¹через що і Я пішов на них кривим гнівом і вигублю їх на землі їхніх ворогів. Тоді їхнє необрізане серце буде посоромлене, і тоді вони вдоволяться своїми гріхами.

⁴²І Я згадаю про завіт Якова та завіт Ісаака, згадаю про завіт Авраама і згадаю про землю.

⁴³Земля буде залишена ними; тоді земля отримає свої суботи, будучи спустошеною через них, а вони отримають за свої беззаконня, задля яких вони знехтували Моїми присудами і гидували в своїй душі Моїми заповідями.

⁴⁴Та незважаючи на це, коли вони будуть на землі своїх ворогів, Я не знехтую ними і не гидуватиму ними, так щоб вигубити їх, щоб розірвати Мій завіт із ними, бо Я — Господь, їхній Бог.

⁴⁵Я згадаю про їхній попередній завіт, коли Я вивів їх з Єгипетської землі, з дому неволі, перед очима народів, щоб бути їхнім Богом. Я — Господь.

⁴⁶Це присуди, заповіді та закон, що Господь установив між Собою та ізраїльськими синами на горі Синай за посередництвом Мойсея.

Левит 27

¹Господь промовив до Мойсея, кажучи:

²Промов до ізраїльських синів та скажи їм: кщо якийсь чоловік складатиме обітницю як вартість своєї душі Господу,

³то ось яка буде вартість чоловіка віком від двадцяти до шістдесяти років: його вартість буде п'ятдесят дідрахм срібла, важачисвященною вагою;

⁴відповідна ж вартість жінки буде тридцять дідрахм.

⁵А якщо вони віком від п'яти до двадцяти років, то вартість хлопця буде двадцять дідрахм, а дівчини — десять дідрахм.

⁶А віком від одного місяця до п'яти років вартість хлопця буде п'ять дідрахм срібла, а дівчини — три дідрахми.

⁷Якщо ж вони віком від шістдесяти років і старші, то якщо це буде чоловік, вартість буде п'ятнадцять дідрахм срібла, а якщо жінка — десять дідрахм.

⁸Якщо ж він буде надто бідний для такої вартості, то нехай стане перед священиком, і нехай священик його оцінить — згідно з тим, на що спроможна рука того, хто склав обітницю, священик його оцінить.

⁹А якщо посвячене буде з худоби, з якої можна приносити дар Господу, то те, що він із неї дасть Господу, буде святим.

¹⁰Хай він не замінює його — ні доброго поганим, ані поганого добрим. Якщо ж він таки замінить худобину худобиною, то і вона, і її заміна будуть святі.

- 11** Якщо ж це буде якась нечиста худоба, з якої не можна приносити дару Господу, то нехай він поставить ту худобину перед священиком,
- 12** і нехай священик оцінить її, чи вона добра, чи погана, і як священик оцінить, так і буде.
- 13** А якщо власник буде викупляти її, то нехай додасть до її вартості ще п'яту частину.
- 14** Якщо якийсь чоловік посвятить як святе для Господа свій дім, то нехай священик оцінить його, чи він добрий, чи поганий: як священик його оцінить, так і буде.
- 15** Якщо той, хто посвятив його, захоче викупити свій дім, нехай додасть до того ще п'яту частину згрошей вартості, і він залишиться його.
- 16** Якщо ж якийсь чоловік посвятить Господу частину поля зі своєї посілості, то нехай його вартість буде встановлена відповідно до його посіву: мірка ячменю по п'ятдесят дідрахм срібла.
- 17** Якщо він посвятить своє поле, починаючи від самого року звільнення, то воно буде по його повній вартості.
- 18** Якщо ж він посвятить своє поле пізніше, якийсь час після року звільнення, то нехай священик обрахує гроші за роки, що залишаються до наступного року звільнення, і від його повної вартості буде віднято.
- 19** Якщо той, хто посвятив поле, захоче викупити його, то нехай додасть п'яту частину грошей до його вартості, і воно залишиться його.
- 20** Якщо ж він не викупить того поля і продасть те поле іншій людині, то він більше не зможе викупити його;
- 21** а коли прийде рік звільнення, те поле буде посвячене Господу як виділена земля і стане посілістю для священика.
- 22** Якщо ж він посвятить Господу частину поля, яке він купив, тобто яке не є з поля його посілості,
- 23** то нехай священик обрахує йому повну вартість від року звільнення і нехай він того ж дня віддасть вартість як посвячене Господу.
- 24** А в рік звільнення те поле буде віддане людині, в якій він його купив, якій належала посілість землі.
- 25** Нехай кожна вартість буде у священних мірах ваги: одна дідрахма матиме двадцять оболів.
- 26** А кожне первородне, що народиться у твоєї худоби, буде Господне, тож хай ніхто не посвячує його: чи це теля, чи це вівця, — вони вже Господні.

27 Якщо ж воно буде з нечистих чотириногих, то нехай він відшкодує його за його вартість, додасть до того п'яту частину, і воно залишиться його. А якщо ж він не викупить його, то нехай воно буде продане за його вартість.

28 Але ніщо, що буде заляте, що людина посвятить Господу із заляттям — із усього, що їй належить, від людини до худоби, чи з поля її посілості, — не може продаватися і не може викуплятися. Усе, що заляте, буде святим святих для Господа.

29 І ніхто, хто з людей буде посвячений із заляттям, не може бути викуплений, але нехай буде неодмінно вбитий .

30 Кожна десята частина з землі, з насіння землі та плоду дерев, належатиме Господу. Це святе для Господа.

31 Якщо ж якийсь чоловік буде викупляти свою десятину, то нехай додасть до того п'яту частину, і вона буде його.

32 І кожна десята частина з великої та дрібної худоби, кожне, що при перерахунку пройде під палицею піддесятим числом, буде святим для Господа.

33 Не замінюй гарне поганим. Якщо ж ти таки заміниш його, то і його заміна стане святою і не зможе бути викупленою.

34 Це заповіді, які Господь заповів Мойсеєві для ізраїльських синів на горі Синай.

Числа

Числа 1

¹І промовив Господь до Мойсея в Синайській пустелі, у наметі свідчення, першого дня, другого місяця, другого року після їхнього виходу з Єгипетської землі, кажучи:

²Проведіть перелік усієї громади ізраїльських синів за їхніми родами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, кожного чоловічої статі — по особно,

³від двадцятилітніх і старших, хто входить до ізраїльських військових сил, порахуйте їх за їхніми військовими силами, — ти й Аарон порахуйте їх.

⁴І з вами будуть по одному від племені кожного володаря, — вони будуть згідно з родами по батьківській лінії.

⁵А це імена мужів, які будуть з вами: від Рувима — Елісур, син Седеура.

⁶Від Симеона — Саламіїл, син Сурісадая.

⁷Від Юди — Наассон, син Амінадава.

⁸Від Іссахара — Натанаїл, син Согара.

⁹Від Завулону — Еліяв, син Хелона.

¹⁰Від синів Йосифа: від Єфрема, — Елісама, син Еміуда, а від Манасії — Гамалиїл, син Фадасура.

¹¹Від Веніамина — Авідан, син Гадеоні.

¹²Від Дана — Ахієзер, син Амісадая.

¹³Від Асира — Фагаїл, син Ехрана.

¹⁴Від Гада — Елісаф, син Рагуїла.

¹⁵Від Нефталима — Ахіре, син Енана.

¹⁶Це — покликані з громади, керівники племен за їхніми родами по батьківській лінії; це — ізраїльські тисяцькі.

¹⁷І Мойсей та Аарон взяли цих мужів, названих по іменах,

¹⁸збрали всю громаду першого дня, другого місяця року, і зробили перепис згідно з їхнім народженням, за своїми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, — від двадцятилітніх і старших, кожного чоловічої статі, по особно,

¹⁹як і заповів Господь Мойсеєві. Тож вони пройшли перепис у Синайській пустелі.

²⁰І були пораховані сини Рувима, первенця Ізраїля, за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожний чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, — усі, які здатні виступити з військовими силами.

²¹Їхній перепис з племені Рувима дав сорок шість тисяч п'ятсот.

²²Порахували синів Симеона за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

²³Їхній перепис з племені Симеона дав п'ятдесят дев'ять тисяч триста.

²⁴Порахували синів Юди за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

²⁵Їхній перепис з племені Юди дав сімдесят чотири тисячі шістсот.

²⁶Порахували синів Іссахара за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

²⁷Їхній перепис з племені Іссахара дав п'ятдесят чотири тисячі чотириста.

²⁸Порахували синів Завулону за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

²⁹Їхній перепис з племені Завулону дав п'ятдесят сім тисяч чотириста.

³⁰Порахували синів Йосифа, а саме синів Єфрема, за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

³¹Їхній перепис з племені Єфрема дав сорок тисяч п'ятсот.

³²Порахували і синів Манасії за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

³³Їхній перепис з племені Манасії дав тридцять дві тисячі двісті.

³⁴Порахували синів Веняміна за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного

чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

³⁵Їхній перепис з племені Веніамина дав тридцять п'ять тисяч чотириста.

³⁶Порахували синів Гада за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

³⁷Їхній перепис з племені Гада дав сорок п'ять тисяч шістсот п'ятдесят.

³⁸Порахували синів Дана за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

³⁹Їхній перепис з племені Дана дав шістдесят дві тисячі сімсот.

⁴⁰Порахували синів Асира за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

⁴¹Їхній перепис з племені Асира дав сорок одну тисячу п'ятсот.

⁴²Порахували синів Нефталима за їхніми сім'ями, за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, згідно з кількістю їхніх імен, по осібно, кожного чоловічої статі, від двадцятилітніх і старших, усі, які здатні виступити з військовими силами.

⁴³Їхній перепис з племені Нефталима дав п'ятдесят три тисячі чотириста.

⁴⁴Це перепис, що його провели Мойсей, Аарон і старійшини ізраїльські — дванадцять чоловіків. Було по одному чоловікові з кожного племені, згідно з їхніми родами по батьківській лінії.

⁴⁵І весь перепис ізраїльських синів з їхніми військовими силами, — від двадцятилітніх і старших, кожного, хто здатний виступити строєм до бою в Ізраїлі, — складав

⁴⁶шістсот три тисячі п'ятсот п'ятдесятчоловік.

⁴⁷А левіти з їхнім родом по батьківській лінії не були пораховані між ізраїльськими синами.

⁴⁸І сказав Господь Мойсеєві, промовляючи:

⁴⁹Дивись, щоб племені Левія не порахував, а їхнього числа не взяв до рахунку поміж ізраїльськими синами.

⁵⁰Ти настановиш левітів над наметом свідчення, над усім його обладнанням, над усім, що є в ньому. Вони носитимуть намет і все його обладнання; вони здійснюватимуть служіння в ньому і довкола намету ставатимуть табором.

⁵¹І коли намет рушатиме в дорогу, то левіти складатимуть його, а коли намет ставатиме з табором, то вони розкладатимуть його. А якщо сторонній підійде, щоб служити, — нехай помре!

⁵²Ізраїльські сини ставатимуть табором таким чином: кожний за своїм порядком і кожний за своїм старшинством, разом зі своїми військовими силами.

⁵³А Левіти нехай отаборяться навпроти, довкола намету свідчення, — і не буде гріха між ізраїльськими синами. Левіти особисто будуть наглядати за наметом свідчення.

⁵⁴Тож ізраїльські сини все вчинили так, як Господь заповів Мойсееві та Ааронові, — так вони і зробили.

Числа 2

¹І промовив Господь до Мойсея і Аарона, кажучи:

²Ізраїльські сини нехай стають табором таким чином: кожний, наступний до нього, згідно зі своїм підрозділом, за своїми прапорами й за своїми родами по батьківській лінії. Ізраїльські сини ставатимуть табором навпроти намету свідчення, довкола нього.

³Ті, хто ставатиме табором першим, до сходу, — це підрозділ табору Юди зі своїми військовими силами; старійшина Юдиних синів — Наассон, син Амінадава.

⁴Його військові сили, які пройшли перепис, склали сімдесят чотири тисячі шістсот чоловік.

⁵А ті, хто наступним ставатиме табором, — це плем'я Іссахара; старійшина синів Іссахара — Натанайл, син Согара.

⁶Його військові сили, які пройшли перепис, склали п'ятдесят чотири тисячі чотириста.

⁷А ті, хто наступним ставатиме табором біля них, — це плем'я Завулону; старійшина синів Завулону — Еліяв, син Хелона.

⁸Його військові сили, які пройшли перепис, склали п'ятдесят сім тисяч чотириста.

⁹Усі, хто пройшов перепис з табору Юди, — це сто вісімдесят шість тисяч чотириста чоловік. Вони рушатимуть першими.

¹⁰Підрозділ табору Рувима, з їхніми військовими силами, буде на півдні; старійшина Рувимових синів — Елісур, син Седіура.

- 11** Його військові сили, які пройшли перепис, складала сорок шість тисяч п'ятсот.
- 12** А ті, хто наступним після нього ставатиме табором, — це плем'я Симеона; старійшина синів Симеона — Саламіїл, син Сурісадая.
- 13** Його військові сили, які пройшли перепис, складала п'ятдесят дев'ять тисяч триста.
- 14** А ті, хто наступним після нього ставатиме табором, — це плем'я Гада; старійшина синів Гада — Елісаф, син Рагуїла.
- 15** Його військові сили, які пройшли перепис, складала сорок п'ять тисяч шістсот п'ятдесят.
- 16** Усі, хто пройшов перепис з табору Рувима, з їхніми військовими силами, — сто п'ятдесят одна тисяча чотириста п'ятдесят. Вони рушатимуть другими.
- 17** А намет свідчення і табір левітів буде встановлений посередині таборів. Як будуть ставити табір, так будуть і рушати, — кожний наступний за своїм порядком.
- 18** Підрозділ табору Єфрема з їхніми військовими силами буде до моря; старійшина Єфремових синів — Елісама, син Еміуда.
- 19** Його військові сили, які пройшли перепис, складала сорок п'ять тисяч.
- 20** А ті, хто наступним ставатиме табором, — це плем'я Манасії; старійшина синів Манасії — Гамаліїл, син Фадасура.
- 21** Його військові сили, які пройшли перепис, становлять тридцять дві тисячі двісті.
- 22** А ті, хто наступним ставатиме табором, — це плем'я Веніамина; старійшина Веніаинових синів — Авідан, син Гадеоні.
- 23** Його військові сили, які пройшли перепис, складала тридцять п'ять тисяч чотириста.
- 24** Усі, хто пройшов перепис з табору Єфрема, з їхніми військовими силами, — сто вісім тисяч сто. Вони рушатимуть третіми.
- 25** Підрозділ табору Дана, з їхніми військовими силами, буде до півночі; старійшина синів Дана — Ахієзер, син Амісадая.
- 26** Його військові сили, які пройшли перепис, складала шістдесят дві тисячі сімсот.
- 27** А ті, хто наступним після нього ставатиме табором, — це плем'я Асира; старійшина Асирових синів — Фагеїл, син Ехрана.
- 28** Його військові сили, які пройшли перепис, складала сорок одну тисячу п'ятсот.
- 29** А ті, хто наступним ставатиме табором, — це плем'я Нефталіма; старійшина синів Нефталіма — Ахіре, син Енана.

³⁰Його військові сили, які пройшли перепис, становлять п'ятдесят три тисячі чотириста.

³¹Усі, хто пройшов перепис з табору Дана, з їхніми військовими силами, — сто п'ятдесят сім тисяч шістсот. Вони рушатимуть останніми, за їхнім порядком.

³²Це — перепис ізраїльських синів за їхніми родами по батьківській лінії. Весь перепис таборів з їхніми військовими силами — шістсот три тисячі п'ятсот п'ятдесят чоловік.

³³Левіти ж не були пораховані між ними, як і заповів Господь Мойсеєві.

³⁴Тож ізраїльські сини зробили все, що заповів Господь Мойсеєві. Так вони отаборювалися за їхнім порядком, і так рушали, — кожний послідовно за своїми племенами, за родами по батьківській лінії.

Числа 3

¹А ось родоводи Мойсея і Аарона в день, коли Господь промовляв до Мойсея на Синайській горі.

²Ось імена синів Аарона: Надав, первородний, і Авіуд, Елезар та Ітамар.

³Ось імена Ааронових синів, помазаних на священників, яких вони уповноважили на служіння священника.

⁴Та Надав і Авіуд померли перед Господом, коли вони приносили чужий вогонь перед Господом у Синайській пустелі. Вони не мали дітей, тож Елезар і Ітамар служили священниками зі своїм батьком Аароном.

⁵І сказав Господь Мойсеєві, промовляючи:

⁶Візьми плем'я Левія й поставиш їх перед священником Аароном, і вони допомагатимуть йому,

⁷і виконуватимуть його обов'язки з нагляду та обов'язки з нагляду синів Ізраїля перед наметом свідчення, для здійснення роботи в наметі,

⁸і слідкуватимуть за всім обладнанням намету свідчення, за наглядом ізраїльських синів — згідно з усіма роботами в наметі.

⁹Ти даси левітів Ааронові та його синам, священникам. Вони є даром, даним Мені від ізраїльських синів.

¹⁰І поставиш Аарона та його синів над наметом свідчення, і вони слідкуватимуть за своїм священницьким служінням — усе, що відноситься до жертovníка і що всередині за завісою. А сторонній, який доторкнеться до цього, — помре!

¹¹І звернувся Господь до Мойсея, кажучи:

¹²Ось, Я взяв левітів з-поміж ізраїльських синів замість кожного первенця — хто першим виходить з лона — між ізраїльськими синами. Це — їхній викуп, тож левіти будуть Моїми!

- ¹³Адже Моїм є кожний первенець. У той день, коли Я уразив кожного первенця в Єгипетській землі, Я посвятив Собі кожного первенця в Ізраїлі — від людини до тварини. Вони будуть Моїми: Я — Господь!
- ¹⁴І промовив Господь до Мойсея в Синайській пустелі, кажучи:
- ¹⁵Зроби перепис синів Левія за їхніми родами по батьківській лінії, за їхніми племенами, згідно з їхніми родоводами. Включи в перепис кожного представника чоловічої статі від місяця і старших.
- ¹⁶І порахував їх Мойсей та Аарон за словом Господнім, як і заповів їм Господь.
- ¹⁷Ось ці були синами Левія за їхніми іменами: Гедсон, Каат і Мерарі.
- ¹⁸А ось — імена синів Гедсона за їхніми племенами: Ловені та Семей.
- ¹⁹І сини Каата за їхніми племенами: Амрам і Ісаар, Хеврон і Озіїл.
- ²⁰І сини Мерарі за їхніми племенами: Моолі та Мусі. Це — племена левітів за їхніми родами по батьківській лінії.
- ²¹До Гедсона належать плем'я Ловені й плем'я Семей. Це — племена Гедсона.
- ²²Їхній перепис провели з урахуванням усіх представників чоловічої статі, віком від місяця і старших. Їхній перепис дав сім тисяч п'ятсот.
- ²³Ці сини Гедсона отаборяться за наметом, до моря.
- ²⁴Старійшина роду племені Гедсона по батьківській лінії — Елісаф, син Лаїла.
- ²⁵А обов'язки з нагляду синів Гедсона в наметі свідчення — намет, його накриття і завіса для входу в намет свідчення,
- ²⁶і завіси двору, і завіса входу двору, що є при наметі, та решта всього його обладнання.
- ²⁷Від Каата пішли: плем'я амрамців, плем'я ісаарців, плем'я хевронців і плем'я озіїлців. Це — племена Каата.
- ²⁸Кількість усіх представників чоловічої статі від місяця і старших — вісім тисяч шістсот; вони здійснюватимуть нагляд за святими речами.
- ²⁹Племена синів Каата отаборяться на південно-західній стороні від намету.
- ³⁰Старійшина роду племені Каата по батьківській лінії — Елісафан, син Озіїла.
- ³¹А їхні обов'язки з нагляду — це ковчег, стіл, світильник, жертovníки і обладнання святого місця — усе, що потрібно для служіння, і покривало, і всі роботи, пов'язані з ними.
- ³²А старійшина, що над старійшинами левітів — Елезар, син священника Аарона; він поставлений здійснювати нагляд за тим, як слідкують за святими речами.
- ³³Від Мерарі: плем'я Моолі й плем'я Мусі. Це племена Мерарі.

- 34 Їхній перепис з урахуванням кожного представника чоловічої статі, від місяця і старших, — шість тисяч п'ятдесят.
- 35 А старійшина роду племені Мерарі по батьківській лінії — Сурііл, син Авіхаїла. Вони отаборяться на тій стороні від намету, що до півночі.
- 36 Нагляд, турбота синів Мерарі — це головки стовпів намету, його поперечки, його стовпи, його підставки, і все їхнє обладнання, і пов'язані з ними роботи, —
- 37 і стовпи двору довкола, і їхні підставки, і кілки, і їхні шнури.
- 38 А ті, хто отаборився перед наметом свідчення, зі сходу, то Мойсей, Аарон і його сини, які здійснюватимуть нагляд за святинею — за наглядом ізраїльських синів. А сторонній, який доторкнеться, — помре.
- 39 Повний перепис левітів, яких порахував Мойсей і Аарон за словом Господа, — за їхніми племенами, кожного представника чоловічої статі від місяця і старших, — двадцять дві тисячі.
- 40 І промовив Господь до Мойсея, кажучи: Зроби перепис кожного первенця чоловічої статі з ізраїльських синів, від місяця і старших, і визнач їхню кількість поіменно.
- 41 І візьми для Мене левітів замість усіх первенців ізраїльських синів. Я — Господь! І худобу левітів — замість усього первородного з-поміж худоби ізраїльських синів.
- 42 І Мойсей, як і заповів Господь, зробив перепис усіх первенців між ізраїльськими синами.
- 43 І було всіх первенців чоловічої статі, — їхня загальна кількість поіменно, від місяця і старших, — двадцять дві тисячі двісті сімдесят три.
- 44 І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- 45 Візьми левітів замість усіх первенців ізраїльських синів, а худобу левітів — замість їхньої худоби; тож левіти будуть Моїми! Я — Господь!
- 46 А як викуп за тих двохсот сімдесяти трьох, які є з первенців ізраїльських синів і які перевищують кількість левітів,
- 47 візьми п'ять сиклів за кожного, — за священною дідрахмою візьми — двадцять оболів у сиклі;
- 48 і даси гроші Ааронові та його синам — викуп за тих, які перевищують їхнє число.
- 49 І Мойсей взяв гроші, як викуп за тих, які перевищують за кількістю левітів.
- 50 Від первенців ізраїльських синів він узяв гроші: тисяча триста шістдесят п'ять сиклів — за священним сиклем.
- 51 І за тих, які перевищували за кількістю левітів, Мойсей дав викуп Ааронові та його синам — за словом Господа, як і заповів Господь Мойсеєві.

Числа 4

- ¹І промовив Господь до Мойсея і Аарона, кажучи:
- ²Визнач загальну кількість синів Каата з-поміж синів Левія — за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, —
- ³від двадцятип'ятилітніх і старших, аж до п'ятдесятилітніх, — кожного, хто входить служити й виконувати всі роботи в наметі свідчення.
- ⁴Ось роботи, призначені для синів Каата в наметі свідчення, — святе святих.
- ⁵Коли табір буде рушати, то Аарон та його сини ввійдуть у намет, знімуть затінюючу завісу і обгорнуть нею ковчег свідчення;
- ⁶вони покладуть на нього синє шкіряне покривало, а на нього зверху накинуть чисто синю тканину і вставлять держак.
- ⁷А на стіл для хлібів покладання накинуть чисто пурпурну тканину, і поставлять миски, кадильниці, чаші та кухлі для жертв виливання, і хліби, що на ньому мають постійно перебувати.
- ⁸І склавши на ньому кармазиновий одяг, хай покриють його синім шкіряним покривалом і вставлять в його кільця держак.
- ⁹І візьмуть синю тканину, і накриють світильник для освітлення, і його лампадки, і щипці до нього, і його лійки, і всі посудини для олії, які використовували для служіння,
- ¹⁰і помістять його та все його обладнання в синє шкіряне покривало, та й приладнають його на жердини для носіння.
- ¹¹А золотий жертвник зверху накриють синьою тканиною, і загорнуть його у синє шкіряне покривало, і вставлять в його кільця держак.
- ¹²І візьмуть весь службовий посуд, який використовують для служіння у святині, і покладуть у синю тканину, загорнуть його у синє шкіряне покривало і приладнають його на жердини для носіння.
- ¹³А на мідний жертвник він покладе кришку; вони закриють його чисто пурпурною тканиною
- ¹⁴і на нього складуть весь посуд, який тільки використовують для звершення на ньому служіння: горщики для жару, вилки для м'яса, казани, кришку і все обладнання для жертвника. І накинуть на нього шкіряне синє покривало, і вставлять в його кільця держак. І візьмуть пурпурну тканину, і покриють умивальник та його підставку, і помістять їх у шкіряне синє покривало, і приладнають його на жердини для носіння.
- ¹⁵І Аарон та його сини закінчать покривати святе устаткування і весь святий посуд, коли рушатиме табір, а після цього ввійдуть сини Каата, щоб нести, і не

доторкатимуться до святого, щоб не померли. Ці речі в наметі свідчення переноситимуть Каатові сини.

¹⁶Наглядати має Елезар, син священника Аарона: олія для освітлення, кадильна суміш, щоденна жертва і олія помазання, — на ньому догляд за цілим наметом і всім, що є в ньому — за святинею та всім обладнанням.

¹⁷І промовив Господь до Мойсея і Аарона, кажучи:

¹⁸Не вигубить рід Каатового племені серед левітів.

¹⁹Це маєте робити для них, і житимуть, і не помруть, коли наблизатимуться до Святого святих. Нехай Аарон та його сини прийдуть і вистроять кожного з них відповідно до його вантажу,

²⁰щоб вони не входили зненацька побачити святе, і не померли.

²¹І промовив Господь до Мойсея, кажучи:

²²Зроби перелік синів Гедсона за їхніми родами по батьківській лінії, за їхніми племенами.

²³Від двадцятип'ятилітніх і старших — до п'ятидесятилітніх порахуй їх, — кожного, хто входить служити й виконувати роботи в наметі свідчення.

²⁴Ось яке служіння племені Гедсона — обслуговувати і переносити.

²⁵Воно носитиме шкіряні завіси намету, намет свідчення та його покривало, — сине покривало, що є на ньому зверху, і покривало для входу в намет свідчення,

²⁶і завіси двору, що є над наметом свідчення, і довколишнє; вони дбатимуть за весь службовий посуд, — той, який використовують для служіння.

²⁷За вказівкою Аарона та його синів відбуватиметься служіння синів Гедсона — щодо всіх їхніх обов'язків і щодо всього, що ними переноситься. І ти перепиши їх по імені стосовно всього, що переноситься ними.

²⁸Таке служіння синів Гедсона в наметі свідчення, і їхній нагляд під керівництвом Ітамара, сина священника Аарона.

²⁹Сини Мерарі — за їхніми племенами та їхніми родами по батьківській лінії порахуйте їх.

³⁰Від двадцятип'ятилітніх і старших — до п'ятидесятилітніх порахуйте їх — кожного, хто входить виконувати роботи в наметі свідчення.

³¹А ось їхні обов'язки стосовно того, що вони носитимуть, при виконанні робіт у наметі свідчення: головки для стовпів намету, його бруси, його стовпи і його підставки;

³²і стовпи навколишнього двору, і їхні підставки, і їхні кілки, і їхні шнури, і все їхнє обладнання, і все їхнє служіння — їх поіменно перерахуйте та всі речі, за якими доглядатимуть, з того, що вони переноситимуть.

- ³³Таким є служіння племені синів Мерарі, стосовно всіх їхніх робіт у наметі свідчення під керівництвом Ітамара, сина священика Аарона.
- ³⁴І порахував Мойсей з Аароном та ізраїльськими старійшинами синів Каата за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії,
- ³⁵від двадцятип'ятилітніх і старших — до п'ятидесятилітніх; кожного, хто входив служити і виконувати роботи в наметі свідчення.
- ³⁶І було порахованих ними за їхніми племенами дві тисячі сімсот п'ятдесятчоловік.
- ³⁷Це — перепис племені Каата, — кожний, хто служить у наметі свідчення, як їх порахував Мойсей з Аароном за словом Господа під керівництвом Мойсея.
- ³⁸І порахували синів Гедсона за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії;
- ³⁹від двадцятип'ятилітніх і старших — до п'ятидесятилітніх; кожного, хто входив служити й виконувати роботи в наметі свідчення.
- ⁴⁰І їх перепис за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії дав дві тисячі шістсот тридцять.
- ⁴¹Це — перепис племені синів Гедсона, кожного, хто мав служити в наметі свідчення, кого порахували Мойсей з Аароном за словом Господа під керівництвом Мойсея.
- ⁴²Порахували й плем'я синів Мерарі — за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії;
- ⁴³від двадцятип'ятилітніх і старших — до п'ятидесятилітніх; кожного, хто входив служити — для виконання робіт в наметі свідчення;
- ⁴⁴і їх число було за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, — три тисячі двісті.
- ⁴⁵Це — перепис племені синів Мерарі, — ті, яких почислили Мойсей з Аароном за словом Господа під керівництвом Мойсея.
- ⁴⁶Усі пораховані левити за їхніми племенами, за їхніми родами по батьківській лінії, яких Мойсей, Аарон та ізраїльські старійшини порахували,
- ⁴⁷від двадцятип'ятилітніх і старших — до п'ятидесятилітніх, — кожного, хто входив для служіння і ношення в намет свідчення,
- ⁴⁸І було їх число — вісім тисяч п'ятсот вісімдесят.
- ⁴⁹За словом Господа пораховано їх під керівництвом Мойсея, чоловіка за чоловіком, за їхніми ділами і за тим, що вони переносять. І порахували так, як Господь заповів Мойсеєві.

Числа 5

- ¹І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- ²Повели ізраїльським синам — хай вишлють з табору кожного прокаженого, кожного звиділеннями і кожного нечистого через дотик до мертвої душі.
- ³Вишліть таких з табору, — як чоловіка, так і жінку, — і не опоганюватимуть свої табори, в яких Я перебуваю між ними.
- ⁴Так і вчинили ізраїльські сини, і вислали їх поза табір, — як Господь сказав Мойсеєві, так і зробили ізраїльські сини.
- ⁵І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- ⁶Промов до ізраїльських синів, кажучи: Чоловік чи жінка, які лише вчинять якийсь гріх стосовно людини та зовсім не звернуть уваги, така душа вчинить провину.
- ⁷Тож нехай такий визнає гріх, який учинив, відшкодує загальну суму за провину й додасть до нього п'яту частину від того, та й поверне тому, перед ким провинився.
- ⁸Якщо ж та людина не має родича, щоб відшкодуватизавдані йому збитки, то втрата, яка віддається Господу, буде для священика — за винятком барана викуплення, через якого й відбудеться примирення.
- ⁹І кожний особливий дар з усього, що є святим в ізраїльських синів і який приноситься священикові для Господа, буде належати йому.
- ¹⁰Освячений дар кожної людини буденалежати їй. А що лише людина дасть священикові — його буде.
- ¹¹І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- ¹²Звернися до ізраїльських синів і скажи їм: Чоловік — той чоловік, який підозрює, що його дружина зрадила його і, зневажаючи, знехтувала ним,
- ¹³і хтось переспав з нею, маючи статеві стосунки, та це було приховане від очей її чоловіка і збережене в таємниці, — тобто, вона заплямувала себе, але проти неї не було свідка, і вона не була схоплена,
- ¹⁴і на нього найде дух ревнощів, і ревнуватиме свою дружину, а вона справді заплямувала себе, або на нього найде дух ревнощів і він ревнуватиме свою дружину, та вона не заплямувала себе,
- ¹⁵то нехай такий чоловік приведе свою дружину до священика і за неї принесе дар — десяту частину ефи ячмінного борошна. Він не полле на нього олії і не покладе на нього ладану, бо це є жертва ревнощів, жертва пригадування, яка нагадує гріх.
- ¹⁶І приведе її священик, і поставить її перед Господом,
- ¹⁷і візьме священик у глиняну посудину чистої, джерельної води і трохи землі, що є на долівці в наметі свідчення, і, взявши її, священик кине у воду.

18І священник поставить жінку перед Господом, і відкриє голову жінки, і покладе в її руки жертву пригадування — жертву ревнощів, а в руці священника буде вода звинувачення, яка наводить це прокляття.

19Тоді священник візьме в неї клятву і скаже жінці: Якщо з тобою ніхто не переспав, якщо ти, живучи зі своїм чоловіком, не зраджувала, заплямувавши себе, то будь невинною від води звинувачення, яка наводить це прокляття.

20Якщо ж ти, будши за своїм чоловіком, зрадила чи заплямувала себе, і тобі дав своє ложе хтось інший, за винятком твого чоловіка, —

21і заляне священник жінку клятвами цього прокляття, а далі священник скаже жінці, — то нехай дасть тебе Господь на прокляття і зробить закляттям серед твого народу, щоб Господь так учинив, щоб стегно твоє відпало, а живіт твій опухнув;

22і ця вода, яка наводить прокляття, увійде у твоє нутро, щоб опухнув живіт і відпало твоє стегно. А жінка скаже: Нехай так буде, хай буде так.

23І священник запише ці клятви на сувої, і вмочить у воду звинувачення, яка наводить прокляття;

24і він напоїть жінку водою звинувачення, яка наводить прокляття, і ввійде в неї вода звинувачення, яка наводить прокляття.

25А священник візьме з руки жінки жертву ревнощів і покладе жертву перед Господом, і принесе її до жертovníка;

26і священник візьме з жертви жменю, як частку для нагадування, і принесе її в жертву на жертovníку, а після цього напоїть жінку водою.

27І станеться, якщо вона заплямувала себе і приховувала від свого чоловіка, то ввійде в неї вода звинувачення, яка наводить прокляття, і роздує живіт, і її стегно відпаде, і жінка буде прокляттям серед свого народу.

28Якщо ж не заплямувала себе, а була чиста, — то не зазнає шкоди і буде здатна до запліднення й народження дітей.

29Це — закон про ревнощі у випадку, коли заміжня жінка, яка за чоловіком, учинить зраду і заплямує себе.

30Або коли на чоловіка найде дух ревнощів, і він ревнуватиме свою дружину, — то поставить свою дружину перед Господом, а священник учинить з нею за всім цим законом.

31І чоловік буде вільним від гріха, а дружина понесе свій гріх.

Числа 6

1І промовив Господь до Мойсея, кажучи:

- ²Промовляй до ізраїльських синів і скажи їм: Чоловік або жінка, який складе Господу особливу обітницю молитви очищення, щоб очистити себе, —
- ³буде стримуватися від вина та оцту з вина, і оцту з міцного напою він не вживатиме, і, що тільки виготовляється з винограду, він не питиме, і свіжого та сухого винограду він також не їстиме.
- ⁴У всі дні своєї обітниці він не вживатиме в їжу нічого, що тільки походить з винограду, — від вина з вичавленого винограду до виноградних кісточок.
- ⁵У всі дні своєї обітниці очищення бритва не торкнеться його голови, доки не сповняться дні, на які давав обіцянку Господу; відрощуючи волосся на голові, буде святим.
- ⁶У всі дні обітниці Господу не підійде до жодної померлої душі:
- ⁷ні до батька, ні до матері, ні до брата, ні до сестри — він не стане нечистим через них, якщо вони помруть, бо обітниця його Бога — на ньому, на його голові.
- ⁸Усі дні його обітниці він буде святим перед Господом.
- ⁹Якщо ж поруч з ним хтось раптово помре, то відразу оскверниться голова його обітниці, і він обстриже свою голову в той день, коли очиститься. Сьомого дня він пострижеться,
- ¹⁰а восьмого дня принесе священникові до входу в намет свідчення дві горлиці чи двох голубенят;
- ¹¹і священник принесе одне за гріх, а одне — на всепалення; і священник для нього звершить примирення за те, що той згрішив через мертву душу; і він освятить свою голову в той день,
- ¹²в який посвятився Господу — на дні обітниці: він приведе однорічне ягня за провину, а попередні дні не будуть зараховані, бо осквернилася голова його обітниці.
- ¹³А це — закон для того, хто складає обітницю. Того дня, коли завершить свою обітницю, нехай особисто принесе жертвоприношення до входу в намет свідчення,
- ¹⁴принесе свій дар Господу: одне однорічне ягня без вади — на всепалення, і одну однорічну овечку без вади — за гріх, і одного барана без вади — за спасіння;
- ¹⁵а також кошик прісних хлібів з питльованого пшеничного борошна, приготованого на олії, прісного коржа, змащеного олією, свою жертву і свою жертву виливання.
- ¹⁶І священник принесе це перед Господа; він приготує те, що за його гріх та його всепалення,
- ¹⁷а барана принесе Господу як жертву спасіння разом з кошиком прісних хлібів, і священник принесе його жертву і жертву виливання.

¹⁸І той, хто давав обітницю, обстриже головуздя своєї обітниці біля входу в намет свідчення, і покладе волосся на вогонь, що горить під жертвою спасіння.

¹⁹І священик візьме варену лопатку барана, один прісний хліб з кошика та один прісний корж, і покладе на руки того, хто давав обітницю, — після обстриження ознаки його обітниці.

²⁰І священик принесе їх як дар перед Господом. Це освячене — для священика, на додаток до грудинки з принесеного і до стегна особливого дару. І після цього той, хто давав обітницю, може пити вино.

²¹Це — закон для того, хто складає обітницю і хто обіцяє Господу свій дар для Господа стосовно обітниці, — понад те, на що спроможна його рука, згідно із силою його обітниці, яку складає згідно із законом очищення.

²²І промовив Господь до Мойсея, кажучи:

²³Скажи Ааронові та його синам, говорячи: Так будете благословляти ізраїльських синів, промовляючи до них,

²⁴і хай покладуть Моє Ім'я на ізраїльських синах, і Я, Господь, поблагословлю їх:

²⁵Нехай поблагословить тебе Господь і збереже тебе;

²⁶хай засяє Господь Своїм обличчям на тебе і виявить тобі милосердя!

²⁷Нехай Господь підійме Своє обличчя на тебе і хай дасть тобі мир!

Числа 7

¹І сталося в той день, коли Мойсей закінчив ставити намет, то він помазав його і освятив його та все його обладнання, і жертвник, і все його обладнання, — він помазав їх і освятив їх.

²А ізраїльські старійшини принесли дари — дванадцять старійшин своїх родів по батьківській лінії. Це — старійшини племен, це ті, що стоять над переписаними людьми.

³Вони принесли свій дар перед Господом: шість критих колісниць і дванадцять волів: колісниця — від двох старійшин, і віл — від кожного; і вони доставили їх до намету.

⁴І промовив Господь до Мойсея, кажучи:

⁵Візьми в них, і хай будуть для службових справ намету свідчення; ти віддаси їх левітам, — кожному згідно з його служінням.

⁶І Мойсей, узявши колісниці та волів, передав їх левітам.

⁷Дві колісниці й чотирьох волів дав синам Гедсона — згідно з їхнім служінням;

- ⁸чотири колісниці й вісьмох волів він, через Ітамара, сина священика Аарона, передав синам Мерарі — згідно з їхнім служінням.
- ⁹А синам Каата не дав нічого, бо вони мають справу з речами, які використовуються в служінні усвятині — вони на плечах повинні їх переносити.
- ¹⁰Старійшинитакож принесли дари на посвячення жертовника, — в той день, коли Мойсей помазав його, — і доставили старійшини свій дар до жертовника.
- ¹¹І сказав Господь Мойсеєві: Кожного дня якийсь старійшина нехай приносить свій дар на посвячення жертовника — один старійшина на день.
- ¹²Тож першого дня приніс свій дар Наассон — син Амінадава, старійшина Юдиного племені.
- ¹³Він приніс свій дар: одну срібну миску вагою в сто тридцять сиклів; одну золоту чашу — в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем; обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ¹⁴одну кадильницю в десять золотих сиклів, — повну ладану;
- ¹⁵одного бичка з великої рогатої худоби, одного барана, одне однолітнє ягня — на всепалення;
- ¹⁶одного козла — за гріх.
- ¹⁷А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Наассона, сина Амінадава.
- ¹⁸Другого дня приніс Натанаїл, син Согара, старійшина племені Іссахара.
- ¹⁹Він приніс свій дар: одну срібну миску вагою в сто тридцять сиклів; одну срібну чашу — в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем; обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ²⁰одну кадильницю в десять золотих, — повну ладану;
- ²¹одного бичка з великої рогатої худоби, одного барана, одне однолітнє ягня — на всепалення;
- ²²одного козла — за гріх.
- ²³А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Натанаїла, сина Согара.
- ²⁴Третього дня — старійшина Завулонових синів, Еліяв — син Хелона.
- ²⁵Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем; обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ²⁶одна кадильниця вагою в десять золотих, — повна ладану;
- ²⁷один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення,

- ²⁸один козел — за гріх.
- ²⁹А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Еліява, сина Хелона.
- ³⁰Четвертого дня — старійшина Рувимових синів Елісур, син Седіюра.
- ³¹Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем; обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ³²одна кадильниця вагою в десять золотих сиклів, — повна ладану;
- ³³один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення;
- ³⁴один козел — за гріх.
- ³⁵А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Елісура, сина Седіюра.
- ³⁶П'ятого дня приніс дар старійшина синів Симеона — Саламіїл, син Сурісадая.
- ³⁷Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем, і обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ³⁸одна кадильниця вагою в десять золотих сиклів, — повна ладану;
- ³⁹один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення;
- ⁴⁰і один козел — за гріх.
- ⁴¹А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Саламіїла, сина Сурісадая.
- ⁴²Шостого дня приніс дар старійшина синів Гада — Елісаф, син Рагуїла.
- ⁴³Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, за священним сиклем — обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ⁴⁴одна кадильниця вагою в десять золотих, — повна ладану;
- ⁴⁵один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення,
- ⁴⁶і один козел зі стада — за гріх.
- ⁴⁷А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Елісафа, сина Рагуїла.
- ⁴⁸Сьомого дня приніс дар старійшина синів Єфрема — Елісама, син Еміуда.

- ⁴⁹Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем, — обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ⁵⁰одна кадильниця вагою в десять золотих — повна ладану;
- ⁵¹один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення;
- ⁵²і один козел зі стада — за гріх.
- ⁵³А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Елісами, сина Еміуда.
- ⁵⁴Восьмого дня приніс дар старійшина синів Манасії — Гамалиїл, син Фадасура.
- ⁵⁵Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем, — обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ⁵⁶одна кадильниця вагою в десять золотих, — повна ладану;
- ⁵⁷один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення;
- ⁵⁸і один козел зі стада — за гріх.
- ⁵⁹А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Гамалиїла, сина Фадасура.
- ⁶⁰Дев'ятого дня приніс дар старійшина синів Веніамина — Авідан, син Гадеоні.
- ⁶¹Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем, — обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ⁶²одна кадильниця вагою в десять золотих сиклів, — повна ладану;
- ⁶³один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення,
- ⁶⁴і один козел зі стада — за гріх.
- ⁶⁵А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Авідана, сина Гадеоні.
- ⁶⁶Десятого дня приніс дар старійшина синів Дана — Ахієзер, син Амисадая.
- ⁶⁷Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем, — обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, замішаним на олії, — для жертви;
- ⁶⁸одна кадильниця вагою в десять золотих сиклів, — повна ладану;

- 69** один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення,
- 70** і один козел зі стада — за гріх.
- 71** А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Ахіезера, сина Амисадая.
- 72** Одинадцятого дня приніс дар старійшина синів Асира Фагеїл, син Ехрана.
- 73** Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем, — обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, змішаним на олії, — для жертви;
- 74** одна кадильниця вагою в десять золотих — повна ладану;
- 75** один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення,
- 76** і один козел зі стада — за гріх.
- 77** А на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Фагеїла, сина Ехрана.
- 78** Дванадцятого дня приніс дар старійшина синів Нефталима — Ахіре, син Енана.
- 79** Його дар: одна срібна миска вагою у сто тридцять сиклів, одна срібна чаша в сімдесят сиклів, згідно зі священним сиклем, — обидві вони наповнені питльованим пшеничним борошном, змішаним на олії, — для жертви;
- 80** одна кадильниця вагою в десять золотих — повна ладану;
- 81** один молодий бичок з великої рогатої худоби, один баран, одне однолітнє ягня — на всепалення,
- 82** і один козел зі стада — за гріх.
- 83** І на жертву спасіння — дві телиці, п'ять баранів, п'ять козлів, п'ять однолітніх овечок. Це — дар Ахіре, сина Енана.
- 84** Це — на посвячення жертovníка, у той день, коли Мойсей його помазав, — від старійшин ізраїльських синів. Срібних мисок — дванадцять, срібних чаш — дванадцять, золотих кадильниць — дванадцять.
- 85** Сто тридцять сиклів одна миска і сімдесят сиклів одна чаша; весь срібний посуд — дві тисячі чотириста сиклів згідно зі священним сиклем.
- 86** Золотих кадильниць, повних ладану — дванадцять. Усе золото кадильниць — сто двадцять золотих сиклів.
- 87** Уся худоба для всепалення — дванадцять бичків, дванадцять баранів, дванадцять однолітніх ягнят; та їхні жертви, та їхні жертви виливання, та дванадцять козлів зі стада — за гріх.

⁸⁸Усієї худоби для жертви спасіння — двадцять чотири телиці, шістдесят баранів, шістдесят козлів, шістдесят однолітніх овечок без вади. Це — на посвячення жертовника після того, як він уповноважив його на служіння і помазав його.

⁸⁹Коли входив Мойсей у намет свідчення, щоб говорити до Нього, то почув голос Господа, Який промовляв до нього згори від Очищення, що над ковчегом свідчення, між двома херувимами, — Господь говорив з ним.

Числа 8

¹І промовив Господь до Мойсея, кажучи:

²Звернися до Аарона й скажи йому: Коли встановлюватимеш лампади, то сім лампад мають світити на передню сторону світильника.

³І Аарон так зробив. З одного боку, спереду світильника, він запалив його лампади, як Господь і заповів Мойсеєві.

⁴А будова світильника така: суцільний, золотий, його стебло і його лілеї — повністю суцільний. За зразком, котрий показав Господь Мойсеєві, — саме таким він зробив світильник.

⁵І промовив Господь до Мойсея, кажучи:

⁶Візьми левітів з-посеред ізраїльських синів і очисти їх.

⁷І ось як проводитимеш їхнє очищення: покропиш їх водою очищення, і хай вони повністю поголять бритвою свої тіла, і виперуть свій одяг — і стануть чистими.

⁸І хай візьмуть одного бичка з великої рогатої худоби й жертву з питльованого пшеничного борошна, замішаного на олії, та ще однолітнього бичка з великої рогатої худоби — для жертви за гріх.

⁹І приведеш левітів до намету свідчення, і збереш усю громаду ізраїльських синів.

¹⁰І приведеш левітів перед Господа, а ізраїльські сини хай покладуть свої руки на левітів;

¹¹і відділить Аарон левітів — як дар перед Господом — від ізраїльських синів; і будуть для того, щоб чинити Господні діла.

¹²Левіти ж покладуть руки на голови бичків і принесуть одного за гріх та одного на всепалення Господу, щоб звершити викуплення за них.

¹³І поставиш левітів перед Господом, і перед Аароном, і перед його синами, і віддаси їх як дар Господу.

¹⁴І відділиш левітів з-поміж ізраїльських синів, і будуть Моїми.

¹⁵І після цього левіти входитимуть служити в наметі свідчення, — і очистиш їх, і віддаси їх Господу.

¹⁶Адже вони як дар віддані Мені з-поміж ізраїльських синів. Я взяв їх Собі замість усіх первородних, — хто першим виходить з кожного лона матері серед ізраїльських синів.

¹⁷Бо все первородне між ізраїльськими синами — від людини до худоби — є Моїм. У той день, коли Я уразив кожного первородного в Єгипетській землі, Я посвятив їх Собі.

¹⁸І Я взяв левітів замість кожного первородного між ізраїльськими синами.

¹⁹Тож левітів Я віддав як дар, даний Ааронові та його синам з-поміж ізраїльських синів, щоб вони виконували служіння ізраїльських синів у наметі свідчення і звершити викуплення за ізраїльських синів; і не буде між ізраїльськими синами нікого іншого, хто б наближався до святих речей.

²⁰І Мойсей, Аарон і вся громада ізраїльських синів зробили з левітами так, як заповів Господь Мойсеєві про левітів, — так і вчинили з ними ізраїльські сини.

²¹І очистилися левіти, і випрали одяг, і Аарон віддав їх у дар перед Господом, і для їхнього очищення Аарон звершив викуплення за них.

²²І після цього левіти ввійшли виконувати служіння в наметі свідчення — в присутності Аарона та в присутності його синів. Як і заповів Господь Мойсеєві про левітів, так і вчинили з ними.

²³І звернувся Господь до Мойсея, кажучи:

²⁴Це — про левітів: від двадцятип'ятилітніх і старші вони входитимуть виконувати служіння в наметі свідчення.

²⁵А від віку п'ятдесяти років левіт залишатиме служіння і більше його не звершуватиме.

²⁶У наметі свідчення служитиме його брат, — вони ж будуть сторожами, а робіт вони не виконуватимуть. Так чинитимеш з левітами в їхньому здійсненню нагляду.

Числа 9

¹Першого місяця, другого року після того, як вони вийшли з Єгипетської землі, Господь звернувся до Мойсея в Синайській пустелі, говорячи:

²Скажи, нехай ізраїльські сини відзначають Пасху у визначений для неї час.

³Чотирнадцятого дня першого місяця, надвечір — проведеш її у визначений час. За її законом і за її правилами проведеш її.

⁴Тож Мойсей сказав ізраїльським синам відзначати Пасху,

⁵коли починався чотирнадцятий день місяця в Синайській пустелі, — і як Господь заповів Мойсеєві, так ізраїльські сини і зробили.

⁶І прийшли люди, які були нечисті через душу мертвої людини і не могли в той день відзначати Пасху, тож вони прийшли в той день до Мойсея і Аарона.

⁷І сказали ті люди йому: Ми нечисті через душу мертвої людини. Тож невже ми будемо позбавлені можливості принести дар Господу між ізраїльськими синами у визначений для цього час?

⁸А Мойсей сказав їм: Постійте тут, а я послухаю, яку вказівку дасть Господь стосовно вас.

⁹І тоді Господь звернувся до Мойсея, промовляючи:

¹⁰Скажи ізраїльським синам, говорячи: Кожна людина, яка стала нечистою через мертву душу іншої людини, чи є в далекій дорозі — серед вас чи серед ваших родин, також звершуватиме Пасху для Господа!

¹¹Другого місяця, чотирнадцятого дня, надвечір вони відзначатимуть її, — з прісним хлібом і гіркими травами її їстимуть;

¹²нічого не залишать з неї до ранку, а кістки з неї не поламають. За законом про Пасху відзначатимуть її.

¹³А людина, яка буде чистою і не перебуватиме в далекій дорозі, і знехтує звершити Пасху, — буде винищена та душа з-поміж свого народу! Бо дару Господу не принесла в призначений для цього час, — за свій гріх одержить та людина!

¹⁴Якщо ж навідається до вас, у вашу землю, чужинець, то і він відзначатиме Пасху для Господа за законом Пасхи та за встановленим порядком, — так він її відзначатиме! Один закон буде у вас і для чужинця, і для місцевого мешканця землі.

¹⁵У той день, коли був поставлений намет, хмара покрила намет — дім свідчення. А ввечері була над наметом наче подоба вогню — до ранку.

¹⁶І так було постійно: хмара вкривала його вдень, а подоба вогню — вночі.

¹⁷І коли підіймалася хмара над наметом, тоді вирушали й ізраїльські сини. І на місці, де ставала хмара, там ставали табором і ізраїльські сини.

¹⁸Згідно із заповіддю Господа ставали табором ізраїльські сини і згідно із заповіддю Господа — підводилися. Усі дні, коли хмара отінювала намет, ізраїльські сини стояли табором.

¹⁹Коли ж хмара затримувалася над наметом багато днів, то ізраїльські сини дотримувалися Божого застереження і не вирушали.

²⁰А бувало, що хмара отінювала намет кілька днів, то за Господнім словом ставали табором і за Господнім розпорядженням рушали.

²¹Бувало, що хмара залишалася лише від вечора до ранку, а вранці хмара підіймалася, тоді підводилися і вони; чи вдень, чи вночі, як тільки підіймалася хмара, то вирушали й вони.

²²А коли місяцями й численними днями хмара його отінювала, то ізраїльські сини стояли табором, не вирушали.

²³Бо за Господнім розпорядженням підіймалися і дотримувалися Господнього застереження, за Господнім розпорядженням — під керівництвом Мойсея.

Числа 10

¹І промовляв Господь до Мойсея, кажучи:

²Зроби собі дві срібні сурми — зробиш їх кованими; і будуть служити тобі для скликання громади і для того, щоб рушав табір.

³І затрубиш у них, і збереться вся громада біля входу в намет свідчення.

⁴Якщо затрублять тільки в одну, то прийдуть до тебе всі начальники, ізраїльські князі.

⁵А затрублять умовний сигнал, то підіймуться табори, розташовані на сході.

⁶А затрублять другий сигнал, то підведуться табори, розташовані на півдні. А затрублять третій сигнал, то підведуться табори, розташовані в напрямку моря. А затрублять четвертий сигнал, то підведуться табори, розташовані на півночі. Трубитимуть сигнал при їхньому рушанні.

⁷А коли збиратимете громаду, — трубіть без умовного сигналу.

⁸Трубитимуть у сурми сини Аарона, священники; і буде це для вас вічним законом у ваші покоління.

⁹Якщо підете в бій на вашій землі проти ворогів, які протистоять вам, і дасте знак трубами, то будете згадані перед Господом, і врятуєтесь від ваших ворогів.

¹⁰І в дні вашої радості, і на ваші свята, і на початку ваших місяців трубитимете в сурми — на всепалення, і на ваші жертви спасіння, і буде про вас згадка перед вашим Богом. Я — Господь, ваш Бог!

¹¹І сталося другого року, другого місяця, двадцятого дня місяця — піднялася хмара з-понад намету свідчення.

¹²Тож ізраїльські сини вирушили зі своїм майном в Синайську пустелю. А в пустелі Фаран хмара зупинилася.

¹³І перші вирушили за Господнім голосом — під керівництвом Мойсея.

¹⁴Першими вирушили підрозділи табору Юдиних синів — зі своїми військовими силами. А над їхніми військовими силами був Наассон, син Амінадава.

¹⁵Над військовими силами племені синів Іссахара — Натанаїл, син Согара,

¹⁶А над військовими силами племені Завулонових синів — Еліяв, син Хелона.

¹⁷Тож намет складали, і сини Гедсона та сини Мерарі, які переносили намет, рушали в дорогу.

- ¹⁸І вирушили підрозділи Рувимового табору зі своїми військовими силами. А над їхніми військовими силами був Елісур, син Седіура.
- ¹⁹Над військовими силами племені Симеонових синів — Саламіїл, син Сурісадая.
- ²⁰А над військовими силами племені Гадових синів — Елісаф, син Рагуїла.
- ²¹І вирушатимуть сини Каата, носії святині, і встановлюватимуть намет, перш ніж прибудуть інші.
- ²²І вирушили підрозділи Єфремового табору зі своїми військовими силами. А над їхніми військовими силами був Елісама, син Еміуда.
- ²³Над військовими силами племені Манасієвих синів — Гамаліїл, син Фадасура.
- ²⁴А над військовими силами племені Веніамінових синів — Авідан, син Гадеоні.
- ²⁵І вирушали підрозділи табору Данових синів — останні з усіх таборів — зі своїми військовими силами. А над їхніми військовими силами був Ахієзер, син Амісадая.
- ²⁶Над військовими силами племені Асирових синів — Фагаїл, син Ехрана.
- ²⁷А над військовими силами племені Нефталимових синів — Ахіре, син Енана.
- ²⁸Ось війська синів Ізраїля — вони вирушили разом зі своїми військовими силами.
- ²⁹Якось Мойсей сказав Оваву, синові мідійця Рагуїла, тестеві Мойсея: Ми вирушаємо до місця, про яке Господь сказав: Я дам його вам! Іди з нами, і зробимо тобі добре, бо Господь добрі речі прорік про Ізраїль!
- ³⁰А той відповів йому: Не піду, але повернуся у свою землю й до мого роду.
- ³¹Та Мойсей сказав: Не залишай нас, адже ти був з нами в пустелі, тож будеш між нами старійшиною.
- ³²І буде, якщо ти підеш з нами, і станеться з нами добро, яке вчинить Господь, то добре й ми вчинимо з тобою.
- ³³І вони вирушили від Господньої гори шляхом у три дні. А перед ними рухався ковчег Господнього завіту шляхом у три дні, щоб виявити для них місце для відпочинку.
- ³⁴І сталося, коли підіймали ковчег, то Мойсей сказав: Підіймися, о Господи, хай розпорошаться Твої вороги! І всі, хто Тебе ненавидить, нехай повтікають!
- ³⁵А в час відпочинку він сказав: Повернися, о Господи, до тисяч, до десятків тисяч в Ізраїлі!
- ³⁶І була хмара, що отінювала їх вдень, коли вони вирушали з табору.

Числа 11

- ¹І народ почав нарікати перед Господом на злі обставини. І Господь, запалавши гнівом на Мойсея, і розгорівся між ними Господній вогонь і поглинув якусь частину табору.
- ²Тож народ заволав до Мойсея. А Мойсей помолився до Господа, і вогонь ущух.
- ³І названо те місце Загорання, бо між ними розгорівся Господній вогонь.
- ⁴Натовп різношерстих людей, які були між ними, сповнилися сильною пожадливістю і, сівши, вони заплакали, а разом з ними — і ізраїльські сини, та й сказали: Хто нас нагодує м'ясом?
- ⁵Ми згадуємо рибу, яку їли даром в Єгипті, огірки, дині, порей, цибулю і часник.
- ⁶Тепер же наша душа зів'яла; нічого немає перед нашими очима — лише одна манна.
- ⁷А манна — мов насіння коріандру, а на вигляд, як гірський кришталь.
- ⁸А народ ходив і збирав; і мололи її на жорнах чи товкли в ступі, і варили її в горщику, і робили з неї коржики, і був смак її — наче смак коржів, приготованих на олії.
- ⁹Тож коли на табір вночі спадала роса, тоді випадала з нею і манна.
- ¹⁰І Мойсей почув, як вони плакали у своїх групах — кожний біля своїх дверей. Господь запалав гнівом, і в очах Мойсея це було злом.
- ¹¹І Мойсей промовив до Господа: Навіщо Ти вчинив таке зло Своєму слугі, і чому я не знайшов милості у Твоїх очах, що Ти поклав нападки цього народу на мене?
- ¹²Хіба я зачав у лоні весь цей народ, чи я їх породив, що Ти мені кажеш: Візьми їх на своє лоно, як годувальниця бере грудну дитину, щоб привести в край, котрий Я пообіцяв у клятві їхнім батькам?
- ¹³Звідки в мене м'ясо, щоб дати всьому цьому народові? Адже вони плачуть переді мною, кажучи: Дай нам м'яса, щоб ми наїлися!
- ¹⁴Я сам не в змозі носити цей народ, бо дуже тяжкою для мене є ця справа.
- ¹⁵Якщо ж Ти таким чином поступаєш зі мною, то вбий мене, якщо я знайшов милість у Твоїх очах, щоб мені не бачити мого страждання.
- ¹⁶І тоді Господь сказав Мойсеєві: Збери Мені сімдесят чоловіків з ізраїльських старійшин, яких сам знаєш, що вони — старійшини народу та їхні книжники, і приведи їх до намету свідчення — хай стануть там з тобою.
- ¹⁷Я зійду і розмовлятиму там з тобою, і візьму від Духа, який на тобі, і покладу на них, і допомагатимуть тобі з нападками народу, і ти не нестимеш їх сам.
- ¹⁸А народові скажеш: Очистіться до завтрашнього дня, і будете їсти м'ясо, бо ви плакали перед Господом, кажучи: Хто нас нагодує м'ясом? Адже в Єгипті нам було добре! Тож Господь дасть вам їсти м'ясо, і їстимете м'ясо.

- 19** Не один день будете їсти, і не два, ні п'ять днів, ні десять днів, ні двадцять днів.
- 20** Упродовж місяця будете їсти, поки не вийде з ваших ніздрів і не стане остогидлим для вас, бо ви не послухалися Господа, Який є між вами, а плакали перед Ним, кажучи: Навіщо нам було виходити з Єгипту?
- 21** А Мойсей відказав: Того народу, між яким є і я, — шістсот тисяч піших! А Ти сказав: Дам їм м'яса, і їстимуть упродовж місяця!
- 22** Хіба що вони поріжуть овець і волів, щоб їм вистачило? Чи вся морська риба буде зібрана для них, щоби було їм достатньо?
- 23** Та Господь сказав Мойсеєві: Хіба Господня рука не спроможна на це? Зараз же побачиш, чи захопить зненацька тебе Моє слово, чи ні!
- 24** Мойсей вийшов і переказав народові Господні слова, і зібрав сімдесятьох чоловіків зі старійшин народу, і поставив їх довкола намету.
- 25** А Господь зійшов у хмарі, і заговорив до нього. І взяв від Духа, що на ньому, і поклав на сімдесятьох чоловіків-старійшин. Як тільки спочив на них Дух, то вони деякий час пророкували, та згодом перестали.
- 26** Та в таборі залишилося двоє чоловіків; ім'я одного — Елдад, ім'я другого — Молад; і на них спочив Дух, а вони були з тих, які були записані, та не пішли до намету, тож вони пророкували в таборі.
- 27** І прибіг юнак, і сповістив Мойсеєві, сказавши: Елдад і Молад пророкують у таборі!
- 28** У відповідь Ісус, син Навина, — вибраний, який допомагав Мойсеєві, — сказав: Володарю Мойсею, заборони їм!
- 29** Та Мойсей йому відповів: Хіба не ревнуєш ти через мене? Хай же стане весь Господній народ пророками, коли Господь дасть йому Свого Духа!
- 30** І Мойсей пішов до табору з ізраїльськими старійшинами.
- 31** А від Господа вийшов вітер і навів перепелів з моря, і кинув на табір та довкола табору — на день ходи звідси і на день ходи звідти — на якихось два лікті від землі.
- 32** І встав увесь народ і весь день, усю ніч і весь наступний день збирав перепелів; хто мало назбирав — якихось десять мірок. І всів'ялили їх собі на сушилках довкола табору.
- 33** Ще м'ясо було на їхніх зубах, не будши пожованим, як Господь запалав гнівом на народ, і уразив Господь народ великою пошестю.
- 34** І названо те місце Гробницями жадоби, бо там поховали ненаситних людей.
- 35** Від Гробниць жадоби народ вирушив до Асироту, і перебував народ у Асироті.

Числа 12

- ¹Маріам і Аарон нарікали на Мойсея за дружину-ефіопку, яку Мойсей взяв, бо ж узяв собі дружину-ефіопку.
- ²Вони сказали: Хіба з одним Мойсеєм говорив Господь? Хіба й з нами не говорив? І Господь почув.
- ³А цей чоловік, Мойсей, був дуже лагідний, — лагідніший за всіх людей, які на землі.
- ⁴Тож Господь негайно сказав Мойсеєві, Ааронові й Маріам: Вийдіть ви втрьох до намету свідчення. І вони втрьох вийшли до намету свідчення.
- ⁵А Господь зійшов у хмарному стовпі й став біля входу в намет свідчення. Були покликані Аарон і Маріам, і вони обоє вийшли.
- ⁶А Він сказав їм: Послухайте Моїх слів! Якщо у вас буде Господній пророк, то Я об'явлюся йому у видінні й заговорю до нього вві сні.
- ⁷Не так Мій слуга Мойсей. Він — довірений у всьому Моєму домі!
- ⁸Обличчям до обличчя Я говорю з ним — явно, а не в притчах. І він побачив Господню славу. То чому ж ви не побоялися нарікати на Мого слугу Мойсея?
- ⁹І гнів Господнього обурення спалахнув проти них; і Він відійшов.
- ¹⁰І хмара відійшла від намету. Аж ось: Маріам — прокажена, біла, наче сніг. Аарон поглянув на Маріам, і бачить: вона — прокажена.
- ¹¹Тоді Аарон звернувся до Мойсея: Благаю, володарю, не покладай на нас відповідальність за цей гріх, оскільки ми впали в оману і тому згрішили.
- ¹²Хай же вона не буде подібною до мерця, до недоношеної мертвої дитини, що вийшла з лона матері, і хвороба пожирає половину її тіла.
- ¹³І закликав Мойсей до Господа, волаючи: Боже, благаю Тебе, очистити її!
- ¹⁴А Господь сказав Мойсеєві: Якщо б її батько дійсно плюнув їй в обличчя, то чи не була б вона засоромленою сім днів? Хай же буде відлучена на сім днів, — перебуватиме поза табором, а після цього ввійде.
- ¹⁵Тож Маріам на сім днів була відлучена, — перебувала поза табором. І народ не вирушив, доки Маріам не стала чистою.
- ¹⁶А після цього народ вирушив з Асирота й отаборився в пустелі Фаран.

Числа 13

- ¹І звернувся Господь до Мойсея, кажучи:
- ²Пошли людей, хай оглянуть Ханаанську землю, яку Я даю у володіння ізраїльським синам! Пошли по одному чоловікові з племені, за їхніми родами по батьківській лінії, кожний з них — князь.

- ³І за Господнім словом Мойсей послав їх з пустелі Фаран. Усі ці чоловіки — князі ізраїльських синів.
- ⁴Ось їхні імена. З племені Рувима — Саму, син Закхура.
- ⁵З племені Симеона — Сафат, син Урія.
- ⁶З племені Юди — Халев, син Єфонії.
- ⁷З племені Іссахара — Ігаал, син Йосифа.
- ⁸З племені Єфрема — Авсія, син Навина.
- ⁹З племені Веніамина — Фалті, син Рафуя.
- ¹⁰З племені Завулону — Гудііл, син Судія.
- ¹¹З племені Йосифа, із синів Манасії, — Гадді, син Сусія.
- ¹²З племені Дана — Амїіл, син Гамалія.
- ¹³З племені Асира — Сатур, син Михаїла.
- ¹⁴З племені Нефталима — Наві, син Явія.
- ¹⁵З племені Гада — Гудііл, син Макхія.
- ¹⁶Це — імена людей, яких Мойсей послав оглядати землю. А Авсія, сина Навина, Мойсей назвав Ісусом.
- ¹⁷Мойсей послав їх оглянути Ханаанську землю і сказав їм: Підіть цією пустелею і вийдіть на гору.
- ¹⁸Огляньте землю, якою вона є, і народ, який проживає на ній: чи сильний він, чи слабкий, чи є малий кількісно, чи численний.
- ¹⁹І яка земля, на котрій він проживає: хороша чи погана. І які міста, у котрих він живе: чи оточені мурами, чи без мурів.
- ²⁰І яка земля: чи родюча, чи запущена, чи є на ній дерева, чи ні. І наважтеся взяти дещо з плодів землі. А пора була — перші дні весни, початок дозрівання винограду.
- ²¹Тож вони пішли і оглянули землю від пустелі Сін аж до Раава, що в напрямку до Емату.
- ²²Далі пішли пустелею, і дійшли аж до Хеврона, а там — Ахіман, Сесі й Теламін, роди Енака. А Хеврон був збудований за сім років перед Таніном єгипетським.
- ²³Вони зайшли аж до Долини грона, і оглянули її. І там вони відсікли гілку, а на ній — одне гроно винограду — таке, що несли його на жердині, — та дещо з гранат і смокв.
- ²⁴Тож те місце назвали Долиною грона — через гроно, яке зрубали там ізраїльські сини.

- 25**Через сорок днів, оглянувши землю, вони звідти повернулися.
- 26**Подорожуючи, вони прийшли до Мойсея та Аарона і до всієї громади ізраїльських синів у пустелі Фаран-Кадис. Їм і всій громаді вони принесли звіт, і показали плоди землі.
- 27**Вони розповідали йому і казали: Ми пішли в землю, в яку ти нас послав, у землю, що тече молоком і медом, а це — її плід.
- 28**Але народ, який там живе, — відважний, а міста — укріплені, обнесені муром і дуже великі. І ми знайшли там рід Енака.
- 29**А на землі, що на півдні, живе Амалик; хети і євейці, євусейці і аморейці мешкають у гірських околицях, а ханаанці проживають біля моря та біля Йорданської ріки.
- 30**Халев же втихомирив народ перед Мойсеєм і сказав йому: Ні! Але ми обов'язково підемо та успадкуємо її, бо ми сильні, здатні побороти їх!
- 31**Та чоловіки, які ходили з ним, сказали: Не виходьмо, бо ніяк не зможемо виступити проти цього народу, оскільки він значно сильніший за нас!
- 32**Тож вони рознесли між ізраїльськими синами страшну уяву про землю, котру оглядали, говорячи: Земля, яку ми ходили оглядати, — це земля, що поглинає тих, хто живе на ній. Кожний народ, який ми там бачили, — люди дуже високі.
- 33**Там ми бачили велетнів! А ми були перед ними, наче сарана. І такими були ми перед ними.

Числа 14

- 1**І піднялася вся громада, і здійняла голосіння; народ плакав усю ту ніч.
- 2**Усі ізраїльські сини нарікали на Мойсея і Аарона. Уся громада казала їм: Краще б ми повмирили в Єгипетській землі чи в цій пустелі! О, якби ми повмирили!
- 3**І навіщо нас Господь вводить у цю землю: щоб нам полягти в битві? Наші жінки й діти стануть здобиччю. Тому, хіба тепер не краще нам повернутися в Єгипет?
- 4**І вони говорили один одному: Поставмо собі проводиря та повертаймося в Єгипет!
- 5**Тоді Мойсей з Аароном упали на обличчя перед усією громадою ізраїльських синів,
- 6**а Ісус, син Навина, і Халев, син Єфонії, — з тих, хто оглядав землю, — роздерли на собі одяг,
- 7**і говорили до всієї громади ізраїльських синів, кажучи: Земля, що її ми оглянули, є дуже-дуже добра.
- 8**Якщо Господь вибирає нас, то і введе нас у цю землю й дасть її нам, — землю, що тече молоком і медом.

- ⁹Але не будьте відступниками від Господа! Тож ви не лякайтеся народу тієї землі, бо він для нас — пожива. Адже сприятливий час відійшов від них, а серед нас — Господь! Не бійтеся їх!
- ¹⁰Однак уся громада сказала: Закидати їх камінням! Та Господня слава з'явилася в хмарі над наметом свідчення — усім ізраїльським синам.
- ¹¹І Господь сказав Мойсеєві: Доки цей народ підбурюватиме Мене? Доки не віритимуть Мені посеред усіх ознак, котрі Я вчинив серед них?
- ¹²Уражу їх смертю і знищу їх! А тебе й дім твого батька зроблю великим та численним народом, — більшим, ніж цей.
- ¹³Та Мойсей сказав Господу: І почує єгиптянин, що Своєю силою Ти вивів з-поміж них цей народ.
- ¹⁴Але всі, хто живе на цій землі, чули, що Ти є Господом для цього народу, якому з'являєшся віч-на-віч, Господи; і Твоя хмара стала над ними, і Ти йдеш перед ними в хмарному стовпі вдень та в стовпі вогню вночі.
- ¹⁵А вигубиш цей народ як одну людину, то народи, які чули Твоє Ім'я, говоритимуть, кажучи:
- ¹⁶Оскільки Господь не зміг ввести цей народ в землю, котру їм пообіцяв у клятві, то вигубив його в пустелі.
- ¹⁷А тепер, хай же прославиться Твоя сила, Господи, як Ти сказав, промовляючи:
- ¹⁸Господь довготерпеливий, дуже милосердний і правдивий; прощає беззаконня, несправедливості й гріхи та жодним чином не вважатиме чистим винного, Котрий воздає за гріхи батьків дітям до третього й четвертого покоління.
- ¹⁹Прости гріх цьому народові за великим Твоїм милосердям, як і був Ти милосердним до них від Єгипту й аж дотепер!
- ²⁰А Господь сказав Мойсеєві: Я ще раз виявлю милосердя до них — за твоїм словом.
- ²¹Але живу Я, і живе Моє Ім'я, і Господня слава наповнить усю землю!
- ²²Тому всі люди, які бачили Мою славу й ознаки, котрі Я вчинив у Єгипті і в цій пустелі, та випробовували Мене ось уже в десятий раз, і не послухалися Мого голосу, —
- ²³таки не побачать землі, котру Я пообіцяв у клятві їхнім батькам! Але їхні діти, які є тут зі Мною, які не знають ще ні добра, ні зла, усякий недосвідчений та молодий, — цим Я дам землю! А всі, хто підбурював Мене, не побачать її!
- ²⁴Халев же, Мій раб, — оскільки в нього був інший дух і він пішов слідом за Мною, — то введу його в землю, в яку він уже ходив, і його потомство успадкує її!

- 25** Та амалік і ханаанець живуть у долині. Завтра ви поверніть і йдіть до пустелі шляхом Червоного моря.
- 26** І промовив Господь до Мойсея й Аарона, кажучи:
- 27** Доки бути цій злій громаді? Те, що вони нарікають на Мене, і скарги ізраїльських синів на вас Я почув.
- 28** Скажи їм: Я живу! — каже Господь. Що ви сказали до Моїх вух, те дійсно і зроблю вам.
- 29** У цій пустелі поляжуть ваші кості, — уся ваша кількість, ваші пораховані від двадцятилітніх і старші, які нарікали на Мене.
- 30** Ніхто з вас не ввійде в землю, над якою Я простягнув Свою руку, поклявшись вас на ній поселити, — крім Халева, сина Єфонії, та Ісуса, сина Навина.
- 31** А дітей, про яких ви сказали, що стануть здобиччю, Я введу в землю, і вони успадкують землю, яку ви відкинули.
- 32** А ваші кості поляжуть у цій пустелі.
- 33** Тож ваші сини будуть поглинатися пустелею сорок років і розплачуватимуться за вашу розпусту, доки не перетворяться в прах ваші кості в пустелі.
- 34** За кількістю тих днів, упродовж яких ви оглядали землю, — сорок днів, — будете розплачуватися за ваші гріхи сорок років — рік за день, — і ви пізнаєте гнів Мого обурення.
- 35** Я, Господь, це сказав! Насправді так зроблю із цієї нікчемною громадою, яка об'єдналася проти Мене! Вони будуть вигублені в цій пустелі, — тут вони загинуть!
- 36** А ті люди, яких посилав Мойсей оглядати землю і які, повернувшись, нарікали на неї перед громадою та розпускали погані чутки про землю, —
- 37** померли від пошесті перед Господом ті люди, які говорили погане проти землі.
- 38** А Ісус, син Навина, і Халев, син Єфонії, залишилися живими з тих чоловіків, які ходили оглянути землю.
- 39** І Мойсей переказав ці слова всім ізраїльським синам, і народ дуже засмутився.
- 40** А вставши вранці, вони пішли на вершину гори й говорили: Ось ми, присутні тут, підемо до краю, про який сказав Господь, бо ми згрішили.
- 41** Та Мойсей сказав: Чому ви порушуєте слово Господа? Успіху не буде у вас!
- 42** Не йдіть, бо немає з вами Господа, тож ви впадете перед вашими ворогами.
- 43** Адже там перед вами — амалік і ханаанець, і поляжете від меча, бо ви відвернулися, виявивши непослух Господу, тож Господа не буде посеред вас.

⁴⁴І все ж таки вони рішуче пішли на вершину гори. А ковчег Господнього завіту і Мойсей не рушали з табору.

⁴⁵Амалик же і ханаанець, які засіли на тій горі, спустилися і розгромили їх, і вигублювали їх аж до Ерми. І вони повернулися до табору.

Числа 15

¹І промовляв Господь до Мойсея, кажучи:

²Поговори з ізраїльськими синами і скажи їм: Коли ввійдете в землю вашого поселення, яку Я даю вам,

³то приноситимете дар Господу — всепалення або жертвоприношення з великої рогатої худоби чи з овець, щоб звеличити обітницю, чи то дану добровільно, чи під час ваших свят, щоб зробити любі пахощі Господу.

⁴Той, хто приносить свій дар Господу, нехай також принесе жертву з пшеничного питльованого борошна — десяту частину ефи, замішаного на четвертій частині гіна олії.

⁵А на всепалення чи на жертву ти виливатимеш вино, як жертву виливання, — четверту частину гіна. На одне ягня стільки приноситимеш. Це — дар, любі пахощі для Господа.

⁶До барана, коли будеш приносити його на всепалення чи в жертву, приноситимеш ще й жертву з питльованого пшеничного борошна — дві десятих частин ефи, замішаного на одній третій частині гіна олії.

⁷А як жертву виливання будеш приносити третю частину гіна вина — на любі пахощі для Господа.

⁸Якщо ж приноситимеш на всепалення чи в жертву щось з великої рогатої худоби, щоб звеличити обітницю, або як жертву за спасіння Господу, —

⁹то з бичком принесеш жертву з трьох десятих частин ефипитльованого пшеничного борошна, замішаного на половині гіна олії;

¹⁰і пів гіна вина як жертву виливання — дар, любий запах для Господа.

¹¹Так чинитимеш з кожним бичком, кожним бараном, кожним ягням з овець чи кіз.

¹²За кількістю того, що тільки будете приносити, стільки принесете на одного — за їхньою кількістю.

¹³Кожний місцевий мешканець хай так робить; це для того, щоб принести дари на любі пахощі Господу.

¹⁴Якщо ж буде у вашій землі захожий або той, хто народиться між вами у ваших поколіннях, і принесе дар, любі пахощі для Господа, то як робите ви, так хай робить і громада для Господа.

- 15**Буде один закон і для вас, і для захожих, які є між вами: закон вічний у ваші роди. Як ви, так і чужинець буде перед Господом.
- 16**Буде один закон і одна заповідь для вас і для чужинця, який приєднався до вас.
- 17**І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- 18**Говори ізраїльським синам і скажи їм: Коли ввійдете в землю, — туди, куди Я вас веду,
- 19**і буде, коли їстимете хліб з врожаю землі, то відкладайте окремий дар для Господа.
- 20**Перший виріб з вашого тіста — хлібину — відкладатимете як окремий дар для Нього. Як відокремлене від току, так і його відокремлюватимете:
- 21**перший виріб з вашого тіста. І даватимете Господу окремий дар у ваших родах.
- 22**Коли ж будете зовсім грішити і не будете виконувати всіх цих заповідей, котрі Господь сказав Мойсеєві
- 23**(як заповів вам Господь через керівництво Мойсея — відтого дня, коли наказував вам Господь, і пізніше у ваших родах)
- 24**то буде: якщо поза очима громади станеться щось ненавмисно, то нехай уся громада принесе одного бичка без вади у всепалення, як любі пахощі для Господа, і при ньому — жертву і її жертву виливання згідно з приписом; і одного козла — за гріх.
- 25**І священик звершить викуплення за всю громаду ізраїльських синів, — і проститься їм. Бо це несвідоме, і вони самі принесли дар Господу за свій гріх перед Господом, за свої несвідомі провини.
- 26**І буде прощено всій громаді ізраїльських синів і чужинцеві, який буде між вами, бо то несвідома провина всього народу.
- 27**Якщо ж одна душа згрішить несвідомо, хай принесе однолітню козу за гріх,
- 28**і священик звершить викуплення за душу, яка була в незнанні й несвідомо згрішила перед Господом; хай звершить викуплення за неї.
- 29**І для місцевого мешканця між ізраїльськими синами, і для чужинця, який є між ними, нехай буде один закон — для того, хто вчинить щось несвідомо.
- 30**А та душа, яка чинитиме зухвалою рукою, — чи з місцевих, чи із чужинців, — вона викличе гнів Бога. Та душа буде повністю вигублена з-поміж свого народу.
- 31**Бо зневажила Господнє слово і знехтувала Його заповідями. Буде винищена та душа, — її гріх — на ній.
- 32**Ізраїльські сини перебували в пустелі і знайшли чоловіка, який збирав дрова суботнього дня.

33І ті, хто виявив, як він збирав дрова, привели його до Мойсея і Аарона, до всієї громади ізраїльських синів.

34Його посадили у в'язницю, бо не вирішили, що з ним слід робити.

35І Господь промовив до Мойсея, кажучи: Неодмінно хай помре той чоловік, — уся громада нехай поб'є його камінням!

36І вся громада вивела його за табір, і побила його камінням — уся громада поза табором, як і сказав Господь Мойсеєві.

37І промовляв Господь до Мойсея, кажучи:

38Звернися до синів ізраїльських і скажи їм: хай зроблять собі китиці на краях свого одягу, — так буде на їхні роди; і прикріплять на китицях країв одягу сине прядиво.

39І будуть вам китиці, як побачите їх, на спогад про всі Господні заповіді; і будете виконувати їх, і ви не будете звертати за вашими думками й услід баченого вашими очима, у чому ви, йдучи вслід за ними, чинили розпусту.

40Щоб пам'ятали ви й виконували всі Мої заповіді — і будете святими перед вашим Богом.

41Я — Господь, ваш Бог, Який вивів вас із Єгипетської землі, щоби бути вам Богом; Я — Господь, Бог ваш!

Числа 16

1Коре, син Ісаара, сина Каата, сина Левія, і Датан та Авірон, сини Еліява, і Аун, син Фалета, Рувимового сина, змовилися

2і виступили проти Мойсея. А з ними ще двісті п'ятдесят чоловіків, ізраїльських синів, старійшин громади, вибраних радників та знатних мужів.

3Вони об'єдналися проти Мойсея та Аарона і сказали: Досить з вас! Уся громада — усі святі, і Господь посеред них! То чому ви підноситеся над Господньою громадою?

4Почувши це, Мойсей упав на обличчя

5і промовив до Коре та до всієї його громади, говорячи: Бог дослідив і пізнав тих, хто є Його, і хто — святі, і наблизив до Себе. Котрих Собі вибрав, тих Він наблизив до Себе!

6Зробіть ось що: самі візьміть собі кадильниці — Коре та вся його громада —

7і вранці перед Господом покладіть у них вогню, і підкладіть у них ладану. І буде так, — чоловік, якого вибере Господь, він — святий. Цього хай буде достатньо для вас, сини Левія!

8І сказав Мойсей Коре: Вислухайте мене, сини Левія.

- ⁹Хіба не досить для вас, що Бог Ізраїля відділив вас від ізраїльської громади і наблизив вас до Себе, щоб ви звершували служіння в Господньому наметі й стояли перед громадою, щоб служити їм?
- ¹⁰Тож Він наблизив тебе і всіх твоїх братів, синів Левія, з тобою, а ви ще домагаєтеся бути священиками?
- ¹¹Тому ти і вся твоя громада зібралися проти Бога! А хто такий є Аарон, що ви нарікаєте на нього?
- ¹²І Мойсей послав покликати Датана та Авірона, синів Еліява. Та вони сказали: Ми не прийдемо!
- ¹³Хіба не достатньо того, що ти вивів нас із землі, яка тече молоком та медом, щоб умертвити нас у пустелі та щоб панувати над нами, як володар?
- ¹⁴Хіба ж ти привів нас у землю, що тече молоком та медом, чи дав нам у спадок поля і виноградники? Невже ти виколов очі цим людям? Ми не підемо!
- ¹⁵Мойсей дуже сильно обурився і звернувся до Господа: Не приймай їхньої жертви! У жодного з них я не взяв того, що зажадав, і не вчинив нікому з них зла!
- ¹⁶А Коре Мойсей сказав: Освяти свою громаду, і завтра будьте готові перед Господом — ти, вони і Аарон!
- ¹⁷І кожен нехай візьме свою кадильницю; ви покладете в них ладану і принесете перед Господа — кожен свою кадильницю, — двісті п'ятдесят кадильниць, і ти, і Аарон, — кожен свою кадильницю.
- ¹⁸І кожний з них узяв свою кадильницю, вони поклали в них вогню і насипали на нього ладану. А Мойсей та Аарон стали біля входу в намет свідчення.
- ¹⁹Коре ж напроти них, біля входу в намет свідчення, зібрав усю свою громаду. І Господня слава з'явилася всій громаді.
- ²⁰І заговорив Господь до Мойсея та Аарона, кажучи:
- ²¹Відділіться від цієї громади, Я вигублю їх раз і назавжди.
- ²²А вони попадали на свої обличчя, і сказали: Боже, Боже духів і кожного тіла! Якщо згрішила одна людина, чи зіллється на всю громаду Господній гнів?
- ²³І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- ²⁴Звернися до громади, говорячи їй: Відступіть довкола від громади Коре!
- ²⁵Тож Мойсей устав і пішов до Датана та Авірона; разом з ним пішли всі ізраїльські старійшини.
- ²⁶І він промовив до громади, кажучи: Відійдіть від наметів цих непоступливих людей і не доторкайтеся до всього, що їхнє, щоб ви не загинули за всі їхні гріхи!
- ²⁷І вони відступили від намету Коре довкола. А Датан і Авірон вийшли, і стали біля входів у свої намети, — і їхні дружини, і їхні діти, і їхні домашні.

28А Мойсей сказав: З того дізнаєтеся, що Господь послав мене робити всі ці справи, що я не від себе самого дію:

29якщо вони помруть такою смертю, як у всіх людей, — коли відійдуть так само, як відходять усі люди, — тоді Господь не послав мене.

30Але якщо Господь засвідчить ознакою, і земля, розкривши свої вуста, поглине їх та їхнє майно, і їхні намети, і все, що їм належить, і вони живими зйдуть до аду, тоді пізнаєте, що ці люди викликали гнів Господа.

31Коли він перестав говорити всі ці слова, то під ними розступилася земля.

32І земля розкрилася і поглинула їх та їхнє майно й усіх людей, які були з Коре, і їхню худобу.

33І вони та все те, що їхнє, зійшли живими до аду, і покрила їх земля, і вони пропали з-посеред громади.

34А весь Ізраїль, ті, що довкола, втікали від їхнього голосу, бо говорили: Щоб часом і нас не поглинула земля!

35І вийшов від Господа вогонь і пожер тих двісті п'ятдесят чоловіків, які приносили ладан.

Числа 17

1І промовив Господь до Мойсея

2і до Елеазара, сина Аарона-священика: Зберіть мідні кадильниці з-поміж спалених, а цей чужий вогонь розсіпте там, бо освятилися

3кадильниці цих грішників ціноюїхніх душ. І зробіть з них ковани пластинки для покриття жертовника, адже їх приносили перед Господа, тож вони освятилися і стали знаком для ізраїльських синів.

4І Елеазар, син Аарона-священика, взяв мідні кадильниці, які поприносили ті, хто згорів, і вони настелили їх на покриття жертовника, —

5на згадку ізраїльським синам, щоб хтось сторонній, який не є нащадком Аарона, не підходив, щоб класти ладан перед Господом, аби не сталося з нимтак, як з Коре і його бунтівною громадою, — як і сказав Господь через посередництво Мойсея.

6А наступного дня ізраїльські сини нарікали на Мойсея та Аарона, кажучи: Ви вигубили Господній народ!

7І сталося, коли громада зійшлася разом проти Мойсея і Аарона, і накинулася на намет свідчення, — аж ось його покрила хмара, і з'явилася Господня слава.

8Мойсей та Аарон вийшли на передню сторону намету свідчення.

9І Господь заговорив до Мойсея і Аарона, кажучи:

10Відділіться від цієї громади, і Я вигублю їх враз! І вони впали на свої обличчя.

- 11** І Мойсей сказав Ааронові: Візьми кадильницю, поклади в неї вогню з жертовника і насип на нього ладану, і неси швидко в табір, і помолися за них! Бо вийшов з-перед Господа гнів, щоб почати знищувати народ.
- 12** І взяв Аарон, як і сказав йому Мойсей, та побіг до табору. А вже почалося вигублення народу. Тож він насипав ладану і помолився за народ.
- 13** Він став між мертвими та живими — і пагуба припинилася.
- 14** А тих, хто помер під час пагуби, було чотирнадцять тисяч сімсот, не рахуючи тих, які померли через Коре.
- 15** Тож Аарон повернувся до Мойсея, до входу внамет свідчення, — пагуба припинилася.
- 16** І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- 17** Звернися до ізраїльських синів, і візьми в них посохи, — посох з кожного роду по батьківській лінії; від усіх їхніх старійшин — за їхніми родами по батьківській лінії — дванадцять посохів; ти напиши ім'я кожного з них на його пососі.
- 18** А ім'я Аарона напиши на пососі Левія, бо є лише один посох, його і дадуть згідно з племенем по їхній батьківській лінії.
- 19** І покладеш їх в наметі свідчення, перед Свідченням, — там, де Я дам тобі Себе пізнати.
- 20** І станеться так, що в чоловіка, якого Я виберу, розквітне посох. Тож Я усуну з-перед Себе нарікання ізраїльських синів, яким вони нарікають на вас.
- 21** Тож Мойсей звернувся до ізраїльських синів, і всі їхні старійшини віддали йому свої посохи, — по одному посоху від кожного старійшини — за кількістю старійшин згідно з їхніми родами по батьківській лінії: дванадцять посохів, і посох Аарона був між їхніми посохами.
- 22** І Мойсей поклав посохи перед Господом у наметі свідчення.
- 23** А наступного дня сталося таке: Мойсей і Аарон увійшли в намет свідчення, — аж ось розквіт посох Аарона з дому Левія! Він пустив пагінці й зацвів квітами й уродив горіхи.
- 24** Мойсей же виніс усі посохи від Господньої присутності до всіх ізраїльських синів; вони роздивилися, і кожний узяв свій посох.
- 25** І сказав Господь до Мойсея: Поклади посох Аарона перед Свідченням, нехай зберігається він як знак для бунтівних синів. І хай припинять свої нарікання на Мене, — тоді не помруть!
- 26** І Мойсей з Аароном зробили так, як заповів Господь Мойсеєві, — так вони і зробили.
- 27** І промовили ізраїльські сини до Мойсея, кажучи: Ось ми повністю гинемо, пропадаємо, ми зовсім винищені.

²⁸Кожний, хто тільки доторкається до Господнього намету, гине. Невже ми зовсім вимремо?

Числа 18

¹І промовив Господь до Аарона, кажучи: Ти і твої сини, і дім твого батька понесете гріхи святині; і ти і твої сини будете нести гріхи вашого священства.

²Тож наблизь до себе своїх братів, плем'я Левія, громаду свого батька; нехай вони приєднаються до тебе і хай тобі допомагають, а ти, і твої сини, які з тобою, будете служити перед наметом свідчення.

³Вони слідкуватимуть за тим, за чим ведешнагляд ти, і за ними нагляд за наметом, а до святого посуду і до жертovníка хай не наближаються, то й не помруть, — і вони, і ви.

⁴Вони приєднаються до тебе, і слідкуватимуть за наметом свідчення, згідно з усіма служіннями в наметі, а сторонній не наблизиться до тебе.

⁵Ви будете слідкувати за святинею і здійснювати догляд за жертovníком, і гнів більше не буде зливатися на ізраїльських синів.

⁶Я взяв ваших братів-левітів з-поміж ізраїльських синів як дар, даний Господу, щоб звершувати служіння в наметі свідчення.

⁷Тож ти і твої сини, які з тобою, будете виконувати ваше священницьке служіння, у всьому, що стосується жертovníка та за завісою. Ви будете здійснювати служіння, як дар вашого священства, а сторонній, якщо наблизиться, — помре.

⁸І сказав Господь Ааронові: Ось Я доручив вам зберігати найкраще з усього посвяченого Мені ізраїльськими синами, як почесну частку Я дав їх тобі та твоїм синам після тебе — як вічний закон.

⁹І хай це буде вам з освячених святих дарів, з усіх їхніх дарів, і з усіх їхніх жертв, і з усякої їхньої провини, і з усіх гріхів. Те, що Мені дають, усе святе буде тобі й твоїм синам.

¹⁰У найбільш святому місці їстимете їх. Кожний чоловічої статі їстиме їх, ти й твої сини, нехай святим це для тебе буде.

¹¹І це буде для вас первоплодом з їхніх дарів. Дари всіх ізраїльських синів Я дав тобі, і твоїм синам, і твоїм дочкам, які з тобою, — це вічний закон. Кожний чистий у твоєму домі їстиме їх.

¹²Усе найкраще з олії і все найкраще з вина і пшениці, — їхні первоплоди, які вони даватимуть Господу, Я дав тобі.

¹³Усе первонароджене, що в їхній землі, те, що принесуть Господу, — тобі буде. Кожний чистий у твоєму домі їстиме їх.

¹⁴Усе посвячене серед ізраїльських синів — тобі буде.

- 15** І все, що відкриває лоно кожного тіла і що приносять Господу, від людини до худоби, — тобі буде. Лише неодмінно викупиш первенців з людей і первенців з нечистої худоби — вони викуплятимуться.
- 16** І його викуп — від місячного віку. Ціна — п'ять сиклів за священним сиклем, двадцять оболів.
- 17** Лише первенці з бичків, первенці з овець і первенці з кіз не будуть викуплятися; це — святість. І їхню кров виллєш біля жертovníка, а жир принесеш як дар на любі пахоці Господу.
- 18** А м'ясо тобі буде; і грудинка дару покладання, і праве стегно — тобі буде.
- 19** Усе відділене зі святих речей, що тільки відкладають Господу ізраїльські сини, дав Я тобі й твоїм синам з тобою, і твоїм дочкам; це вічний закон. Завіт солі — вічний Господній; тобі й твоїм нащадкам після тебе.
- 20** І сказав Господь Ааронові: В їхній землі ти не матимеш спадщини, і наділу для тебе не буде між ними; адже Я — твій наділ і твоя спадщина серед ізраїльських синів.
- 21** Ось синам Левія Я дав кожену десятину в Ізраїлі — як частку за їхні служіння, котрі вони здійснюють у наметі свідчення.
- 22** Тож інші ізраїльські сини вже більше не входитимуть у намет свідчення, щоб не прийняти смертоносний гріх.
- 23** І левіт сам буде здійснювати служіння в наметі свідчення, і понесе їхні гріхи; це — вічний закон для їхніх родів. А серед ізраїльських синів вони не отримають спадщини.
- 24** Адже десятини ізраїльських синів, які вони виділяють для Господа як особливу частку, Я дав левітам як спадок. Тому Я сказав їм: Серед ізраїльських синів вони не отримають спадщини.
- 25** І промовляв Господь до Мойсея, кажучи:
- 26** Звернешся до левітів і скажеш їм: Коли отримуватимете десятину від ізраїльських синів, котру Я дав вам від них як спадщину, то відділятимете з неї особливу частку для Господа: десятину з десятини.
- 27** І буде зараховано це вам за вашу особливу частку, — як пшениця з току чи як особливий дар з виноградної давильні.
- 28** Так само відділите ви і з особливих Господніх дарів, з усіх ваших десятин, які тільки отримаєте від ізраїльських синів, і віддасте з них особливу частку для Господа священникові Аарону.
- 29** З усіх ваших дарів відділятимете особливу частку для Господа чи з усіх первоплодів освячену з нього частку.
- 30** І скажеш їм: Коли відділите кращу частку з нього, то це зарахується левітам як урожай з току і як плоди з виноградної давильні.

³¹І будете їсти його на всякому місці — ви і ваші родини, бо це — винагорода вам за ваше служіння в наметі свідчення.

³²І через це не матимете гріха, коли відкладатимете кращу частку з нього. Тож святощів ізраїльських синів не зневажатимете, щоб вам не померти.

Числа 19

¹І промовив Господь до Мойсея і Аарона, кажучи:

²Ось вимога закону, котрий установлює Господь, говорячи: Скажи ізраїльським синам, хай візьмуть собі руду без вади телицю, яка не має в собі вади і на яку ще не накладали ярмо.

³І ти даси її Елеазарові-священикові; її виведуть за табір на чисте місце й там заріжуть її перед ним.

⁴А Елеазар візьме трохи її крові й сім разів її кров'ю покропить спереду намету свідчення.

⁵І її спалять на очах у нього, — і шкура, і її м'ясо, і її кров, разом з вмістом її нутрощів, будуть спалені.

⁶Священик візьме кедрове дерево, гісоп та кармазин і кине посеред вогнищаспалюваної телиці.

⁷Тоді священик випере свій одяг і обмие своє тіло водою і тільки після цього ввійде до табору; та священик буде нечистий аж до вечора.

⁸І той, хто її спалив, нехай випере свій одяг і обмие тіло; і буде нечистим аж до вечора.

⁹А чистий чоловік нехай збере попіл з телиці й висипле його поза табором на чисте місце; це буде для громади ізраїльських синів на зберігання — вода для кроплення. Це є очищення.

¹⁰І той, хто збиратиме попіл з телиці, нехай випере одяг — і буде нечистим аж до вечора. І це буде вічною постановою для ізраїльських синів та чужинців, які приєдналися.

¹¹Хто доторкнеться до мертвого, до всякої людської душі, буде нечистим сім днів.

¹²Він має очиститися третього й сьомого дня — і стане чистим. Якщо ж не очиститься третього й сьомого дня, то не буде чистим.

¹³Кожен, хто доторкнеться до мертвого з людської душі (коли хтось помре) і не очиститься, той осквернив Господній намет; та душа вигубиться з Ізраїлю. Бо вода кроплення не покроплена на нього. Він — нечистий, — його нечистість — у ньому.

- 14**Ось — закон: Якщо людина помре в домі, то кожен, хто входить у дім, як і те, що є в домі, будуть нечисті сім днів.
- 15**І весь відкритий посуд, що не має на собі зав'язаної кришки, — нечистий.
- 16**Також кожен, хто доторкнеться у відкритому полі до вбитого, померлого, до людських кісток чи до могили, — сім днів буде нечистим.
- 17**Для нечистого візьмуть трохи попелу зі спаленої для очищення жертви, і наллють на нього живої води в посудину.
- 18**А чистий чоловік візьме гісоп, вмочить у воду й покропить на дім, на посуд і на душі, які там будуть, і на того, хто доторкався до людських кісток чи до вбитого або до померлого, чи до могили.
- 19**І чистий покропить нечистого на третій і на сьомий день — і той очиститься сьомого дня, а він випере свій одяг і обмиється водою, і буде нечистим аж до вечора.
- 20**А людина, яка оскверниться і не очиститься, та душа вигубиться з громади, — бо занечистила Господню святиню, бо не покроплено її водою кроплення — і тому є нечистою.
- 21**І буде це вам вічною постановою. А хто кропитиме водою кроплення, хай випере свій одяг; і хто доторкнеться до води кроплення, буде нечистим до вечора.
- 22**І до всього, до чого доторкнеться нечистий, те буде нечистим; і душа, яка доторкнулася, буде нечистою до вечора.

Числа 20

- 1**Першого місяця ізраїльські сини всією громадою прийшли до пустелі Сін, і народ перебував у Кадисі. Там померла Маріам, і там вона була похована.
- 2**Та не було води для громади, і вони об'єдналися разом проти Мойсея та Аарона.
- 3**Тож народ почав нарікати на Мойсея, кажучи: Краще було померти нам під час загибелі наших братів перед Господом!
- 4**І навіщо ви привели Господню громаду в цю пустелю, щоб вигубити нас і нашу худобу?
- 5**І навіщо ви нас вивели з Єгипту, щоб привести в це ні до чого не придатне місце? Це місце, де не сіється, де немає ні смокв, ні винограду, ні гранатів, ні води для пиття?
- 6**І пішли Мойсей та Аарон з-перед громади до входу в намет свідчення, і впали на обличчя. І з'явилася їм Господня слава.
- 7**І промовив Господь до Мойсея, кажучи:

⁸Візьми посох і збери громаду, ти й Аарон, твій брат; і примовте перед ними до скелі, і вона дасть свою воду, і виведете їм воду з каменя, і напоїте громаду та їхню худобу.

⁹І Мойсей узяв посох, що перед Господом, як і заповів Господь.

¹⁰І Мойсей з Аароном зібрали громаду перед скелею, і Мойсей їм сказав: Послухайте мене, ви, які не вірите! Хіба із цього каменя ми виведемо для вас воду?

¹¹І Мойсей, піднявши свою руку, двічі вдарив об камінь посохом, і вийшло багато води; і пила громада та їхня худоба.

¹²А Господь сказав Мойсеєві та Ааронові: Оскільки ви не повірили, що з'явиться святість Моя перед ізраїльськими синами, то ви не введете цієї громади в землю, яку Я їй дав!

¹³Це — Вода Суперечки Мериви, бо ізраїльські сини нарікали перед Господом, а Його святість була в них!

¹⁴З Кадиса Мойсей послав вісників до царя Едому сказати: Так говорить твій брат Ізраїль: Ти знаєш про всі турботи, які найшли на нас.

¹⁵І наші батьки пішли в Єгипет, і ми жили в Єгипті багато часу, і єгиптяни гнобили нас і наших батьків.

¹⁶Та ми закликали до Господа, і Господь прислухався до нашого голосу, і, пославши ангела, вивів нас із Єгипту, а тепер ми в Кадисі, у місті, що на краю твоїх кордонів.

¹⁷Тож перейдемо через твою землю; ми не проходимемо через поля, ні через виноградники; не будемо пити води з твоїх водоймищ; підемо царською дорогою, не звернемо ні праворуч, ні ліворуч, доки не перейдемо твого кордону.

¹⁸Та Едом відповів йому: Не перейдеш через мою територію! А ні, то війною вийду тобі назустріч!

¹⁹А ізраїльські сини говорять йому: Під горою перейдемо; якщо ж твою воду питимемо, — ми і наша худоба, — то дамо тобі плату. Адже перейти попід горою — справа не варта уваги.

²⁰Він же сказав: Не перейдеш через мою територію! І вийшов Едом їм назустріч із численним народом та сильною рукою.

²¹І не захотів Едом дати Ізраїлеві перейти через свої кордони, тож Ізраїль звернув убік від нього.

²²І вони рушили з Кадиса. І прийшли ізраїльські сини, уся громада, до гори Ор.

²³А біля гори Ор, поблизу кордону Едомської землі, Господь звернувся до Мойсея та Аарона, кажучи:

²⁴Нехай Аарон приєднається до свого народу, бо ви не ввійдете в землю, яку Я дав ізраїльським синам, оскільки ви розгнівили Мене біля Води Суперечки.

²⁵Візьми Аарона й Елеазара, його сина, і перед усією громадою виведи їх на гору Ор.

²⁶І роздягни Аарона з його шат, і зодягни його сина Елеазара. І Аарон, приєднавшись до свого народу, нехай там помере.

²⁷І Мойсей учинив так, як заповів Господь, — він вивів його на гору Ор перед усією громадою.

²⁸Він роздягнув Аарона з його шат, і зодягнув у них Елеазара, його сина. Аарон помер на вершині гори, і Мойсей та Елеазар спустилися з гори самі.

²⁹І вся громада побачила, що Аарон помер. І весь дім Ізраїля оплакував Аарона тридцять днів.

Числа 21

¹Ханаанський цар Араду, який жив біля пустелі, почув, що Ізраїль пішов дорогою Атарім, і вступив у війну з Ізраїлем, і він узяв декого з них у полон.

²Тоді Ізраїль дав клятву Господу, і сказав: Якщо передаси цей народ мені в руки, то його та його міста зроблю закляттям на знищення.

³І вислухав Господь голос Ізраїля, і передав ханаанців у його руки, і їх та їхні міста він зробив закляттям. І назвали те місце: Закляття.

⁴Далі вони, вирушивши від гори Ор, дорогою Червоного моря обійшли землю Едому. Та народ виявив малодушність у дорозі.

⁵І народ почав нарікати на Бога і на Мойсея, кажучи: Навіщо ти вивів нас з Єгипту, щоб ми загинули в пустелі? Адже тут немає ні хліба, ні води, а цей нікчемний хліб набрид нашій душі.

⁶І Господь послав на народ смертоносних зміїв, які кусали народ, і багато людей з ізраїльських синів померло.

⁷І тоді народ, прийшовши до Мойсея, сказав: Згрішили ми, бо нарікали на Господа і на тебе! Помолися ж до Господа, і нехай Він забере від нас зміїв! І Мойсей помолився до Господа за народ.

⁸А Господь сказав Мойсеєві: Зроби собі змія і вистав його на жердині як знак. І буде, що коли вкусить змія людину, то кожний вкушений, поглянувши на нього, житиме.

⁹І Мойсей зробив мідного змія, і встановив його на жердині як знак; і було, коли змія кусав людину, а та подивилася на мідного змія, то залишалася живою.

¹⁰Ізраїльські сини вирушили далі й отаборилися в Овоті.

- 11**З Овота вони відправилися й отаборилися в Ахелгаї, з другої сторони пустелі, що напроти Моава, — на схід сонця.
- 12**Звідти вони рушили й отаборилися в долині Заред.
- 13**А звідти вийшли й отаборилися на другому боці Арнону — в пустелі, що підходить до кордонів аморейців, оскільки Арнон — границя Моава, — між Моавом та між Амореєм.
- 14**Тому і говориться в книзі Господньої війни: Запалив Зоова, і струмки Арнона,
- 15**і поставив струмки, щоб мешкав Ір, і лежить біля границь Моава.
- 16**А звідти видніється Криниця. Це — Криниця, про яку сказав Господь Мойсеєві: Збери народ, і Я дам їм води напитися.
- 17**Тоді заспівав Ізраїль ось цю пісню біля Криниці: Починайте співати про неї!
- 18**Криницю викопали володарі, — в камені прорубали її царі народів у своєму царстві, коли вони володіли ними! А від Криниці вони подалися до Мантанаїна,
- 19**від Мантанаїна — до Наалїїла, від Наалїїла — до Вамота.
- 20**А від Вамота — до долини, що є на рівнині Моава, з вершини Тесаної слелі, зверненого в бік пустелі.
- 21**Тоді Мойсей послав послів до Сеона, аморейського царя, з мирними словами, кажучи:
- 22**Ми пройдемо через твою землю. Підемо дорогою, не звернемо ні на поле, ні на виноградники, не будемо пити води з твоєї криниці. Дорогою царською підемо, доки не перейдемо твої володіння.
- 23**Та Сеон не дозволив Ізраїлеві перейти через свої кордони. Сеон зібрав увесь свій народ, виступив і вишикувався до бою з Ізраїлем у пустелі, — він прибув до Ясси, і вишикувався до бою з Ізраїлем.
- 24**Та Ізраїль розгромив його вістрям меча, і повністю заволодів його землею від Арнона до Явока, аж до синів Аммана, бо Язер — це кордон амманових синів.
- 25**Ізраїль захопив усі ці міста, і поселився Ізраїль в усіх містах аморейців, у Есевоні та в усіх прилягаючих до нього поселеннях.
- 26**Адже Есевон — це місто Сеона, царя аморейців, — він раніше воював проти царя Моава, і взяв усю його землю від Ароїра до Арнона.
- 27**Через це кажуть ті, хто говорить загадками: Приходьте до Есевона, щоби було збудоване і облаштоване місто Сеона.
- 28**Бо вогонь вийшов з Есевона, полум'я — з міста Сеона. І він пожер усе аж до Моава, і поглинув стовпи Арнона.
- 29**Горе тобі, Моаве! Ти загинув, народе Хамоса! Віддані їхні сини, щоб врятуватися, а їхні дочки — полонянки царя аморейців — Сеона.

³⁰І їхні нащадки загинуть — від Есевона до Девона, і жінки ще далі розпалили вогонь проти Моава.

³¹Тож Ізраїль оселився в усіх містах аморейців. І тоді Ізраїль заселив усі міста аморейців.

³²І послав Мойсей, щоб оглянули Язир; і взяли його та його поселення, і вигнали аморейця, який перебував там.

³³Повернувшись, вони пішли дорогою до Васана. А Ог, цар васанський, і весь його народ вийшли їм назустріч, на війну — до Едраїна.

³⁴Та Господь сказав Мойсеєві: Не бійся його, бо у твої руки передав Я його і весь його народ, і всю його землю, і вчиниш з ним так, як зробив ти Сеонові — цареві аморейців, який жив у Есевоні.

³⁵І він побив його та його синів, і весь його народ, — аж не залишилося жодного живого. І вони заволоділи їхньою землею.

Числа 22

¹Ізраїльські сини рушили далі й отаборилися на заході Моава, біля Йордану, напроти Єрихона.

²І коли Валак, син Сепфора, побачив усе, що вчинив Ізраїль аморейцеві,

³то Моав дуже злякався народу, бо той був численним; і занепав духом Моав від вигляду ізраїльських синів.

⁴І сказав Моав мідійській раді старійшин: Тепер ця громада виїсть усіх, хто довкола нас, як виїдає віл траву на рівнині. А Валак, син Сепфора, був у ту пору царем Моава.

⁵І він послав послів до Валаама, сина Веора із Фатура, що біля ріки, на землі синів його народу, аби покликати його такими словами: Ось, з Єгипту вийшов народ і ось, вкрив поверхню землі й став табором поруч зі мною.

⁶Тож тепер прийди і прокляни мені цей народ, бо він сильніший за нас. Може, спроможемося побити декого з них і вигнати їх із землі. Бо я знаю, що, кого ти поблагословиш, той — благословенний, а кого ти проклянеш, той — проклятий.

⁷Тож моавська рада старійшин і мідійська рада старійшин пішли, а в їхніх руках — дарунки зачаклунство, і прийшли вони до Валаама, та й переказали йому слова Валака.

⁸А він сказав їм: Перебудьте тут ніч, і я передам вам справу, як скаже мені Господь. Тож князі Моава залишалися у Валаама.

⁹І прийшов Бог до Валаама і сказав йому: Хто ці люди, які з тобою?

¹⁰А Валаам сказав Богові: Валак, син Сепфора, царя Моава, послав їх до мене, кажучи:

- 11**Ось, вийшов народ з Єгипту, і ось, вкрив поверхню землі, і став табором поруч зі мною. А тепер приходь і прокляни його мені! Можливо я зможу розбити його і вигнати його із землі.
- 12**І сказав Бог Валаамові: Не підеш з ними і не проклинатимеш народ, бо він — благословенний!
- 13**Уставши вранці, Валаам сказав князям Валака: Поспішайте назад до вашого володаря. Бог не дозволяє мені йти з вами!
- 14**Тож князі Моава встали, пішли до Валака і сказали: Не хоче Валаам приходити до нас.
- 15**Тоді Валак знову послав старійшин — у більшій кількості й поважніших за тих.
- 16**Вони пішли до Валаама і кажуть йому: Так говорить Валак, син Сепфора: Благаю тебе, не вагайся прийти до мене!
- 17**Бо Я дійсно виявлю тобі шану, і все, що лише скажеш, зроблю для тебе. Тож приходь і прокляни мені цей народ!
- 18**Валаам відповів і князям Валака сказав: Хоча б Валак дав мені повний свій дім срібла та золота, то і тоді я не зміг би порушити наказу Господа Бога, щоби зробити те — мале чи велике в моєму розумі.
- 19**А тепер залишіться тут і цієї ночі, — дізнаюся, що продовжить Господь мені говорити.
- 20**Уночі ж Бог прийшов до Валаама і сказав йому: Якщо ці люди прийшли покликати тебе, то встань і слідуй за ними. Але виконаєш тільки те слово, яке Я сповіщу тобі.
- 21**Тож Валаам, уставши вранці, засідлав свою ослицю і пішов із князями Моава.
- 22**Та Бог запалав гнівом через те, що він пішов, і Божий ангел постав, щоб перешкодити йому. А він сидів на своїй ослиці, і двоє його рабів подорожували з ним.
- 23**Коли ослиця побачила Божого ангела, який з оголеним мечем у руці стояв напроти на дорозі, то ослиця звернула з дороги і вийшла на поле. Тож він, щоб повернути її на дорогу, ударив ослицю палицею.
- 24**А Божий ангел став у проході між виноградниками: огорожа із цього боку й огорожа з того боку.
- 25**Ослиця, побачивши Божого ангела, притиснулася до стіни, та й защемила ногу Валаама. І він далі продовжував бити її.
- 26**А Божий ангел перейшов далі і став у вузькому місці, в якому неможливо було звернути ні праворуч, ні ліворуч.
- 27**Ослиця ж, побачивши Божого ангела, лягла під Валаамом.Тоді Валаам розлютився, та й ще раз вдарив ослицю палицею.

28Після цього Бог відкрив уста ослиці, і вона промовила до Валаама: Що я зробила тобі, що ось уже втретє вдарив мене?

29А Валаам сказав ослиці: Бо ти поглумилася з мене! Коли б я мав меч у своїй руці, я б тебе зараз убив!

30Тоді ослиця каже Валаамові: Хіба я не твоя ослиця, на якій їдиш від своєї молодості аж до сьогодні? Чи хоч коли-небудь виявила я неповагу до тебе таким чином? Він же відповів: Ні.

31І Бог відкрив очі Валаамові, і він бачить Божого ангела, який стоїть на дорозі, а в його руці — оголений меч. Схилившись, він поклонився своїм обличчям.

32А Божий ангел йому сказав: Чому ось уже втретє вдарив ти свою ослицю? Гляди, я вийшов, щоб протистояти тобі, бо твій шлях — недобрий переді мною.

33Ослиця, побачивши мене, звернула від мене ось уже втретє. І якщо б вона не звернула, я зараз убив би тебе, а її залишив при житті.

34У відповідь Валаам сказав Господньому ангелові: Згрішив я, бо я не знав, що ти стояв на дорозі напроти мене! Тепер же, якщо тобі не подобається, я повернуся!

35Та Божий ангел сказав Валаамові: Іди з цими людьми! Тільки будеш остерігатися, щоб слово, котре я скажу тобі, — саме його проголосити. І Валаам пішов з князями Валака.

36Коли Валак почув, що йде Валаам, то вийшов йому назустріч до міста Моава, що на околицях Арнона, на межі околиць.

37І сказав Валак Валаамові: Хіба я не посилав по тебе, щоб тебе покликали? Чому ти не приходив до мене? Чи справді я не зможу вшанувати тебе?

38А Валаам відповів Валакові: Ось, я прийшов до тебе тепер! Чи здатний буду сказати щось? Слово, яке вкладе Бог у мої уста, — саме його промовлятиму!

39І Валаам з Валаком пішли, вони пішли до міст і сіл.

40Валак приніс у жертву овець та бичків і послав їх Валаамові та князям, які були з ним.

41І сталося, вранці Валак, узявши Валаама, вивів його до стовпа Ваала і звідти показав йому деяку частину народу.

Числа 23

1А Валаам сказав Валакові: Збудуй мені тут сім жертвників і приготуй мені тут сім бичків та сім баранів.

2Тож Валак зробив так, як сказав йому Валаам: приніс по бичкові й баранові на кожному жертвнику.

- ³І сказав Валаам Валакові: Стій біля своєї жертви, а я піду, — можливо для зустрічі мені з'явиться Бог, — і слово, яке мені виявить, я звіщу тобі. Тож Валак став біля своєї жертви, а Валаам пішов запитати Бога, пішов прямо.
- ⁴І з'явився Бог Валаамові; і сказав Йому Валаам: Сім жертвників приготував я і поклав по бичкові й баранові на кожному жертвнику.
- ⁵І Бог вклав слово в уста Валаама, і промовив: Повернувшись до Валака, так йому скажеш!
- ⁶Тож він повернувся до нього, а той стояв біля своїх всепалень, і всі князі Моава були з ним.
- ⁷На ньому був Божий Дух, і, скориставшись своєю притчею, Валаам сказав: З Месопотамії послав за мною Валак, моавський цар, з гір сходу: Прийди і прокляни мені Якова, — прийди наведи мені прокляття на Ізраїля!
- ⁸Як же я прокляну того, кого Господь не проклинає? Або як накликаємо прокляття на того, на кого Бог не накликає прокляття?
- ⁹Адже з вершин гір побачу його, і з узгір'їв спостерігатиму за ним. Ось народ поселиться окремо, і між народами не буде числитися.
- ¹⁰Хто полічив нащадків Якова і хто перерахує громади Ізраїля? Нехай моя душа помре серед праведних душ, і нехай мої нащадки будуть, як їхні нащадки!
- ¹¹Тоді Валак сказав Валаамові: Що ти мені наробив? Я тебе покликав, щоб проклясти моїх ворогів, а ти, ось, навіть їх поблагословив !
- ¹²А Валаам відповів Валакові: Хіба я не повинен говорити тільки те, що Бог вкладе в мої уста?
- ¹³Тоді Валак промовив до нього: Давай ідемо ще зі мною на інше місце, звідки не побачиш його всього, — хіба якусь його частину побачиш, а всього не побачиш. Прокляни його мені звідти!
- ¹⁴І він взяв його на галявину для спостереження, на вершину Тесаної скелі й збудував там сім жертвників, і приніс по бичкові й баранові на кожному жертвнику.
- ¹⁵І сказав Валаам Валакові: Стій біля своєї жертви, а я піду запитати Бога.
- ¹⁶Бог зустрів Валаама і вклав слово в його уста, і сказав: Повертайся до Валака і ось так промовлятимеш.
- ¹⁷І той повернувся до нього. А він стояв біля свого всепалення й усі князі Моава були з ним. І Валак запитав його: Що сказав Господь?
- ¹⁸Скориставшись своєю притчею, Валаам сказав: Устань, Валаче, та послухай! Прислухайся, свідку, сину Сепфора!

- ¹⁹Бог не подібний до людини, щоб бути обманутим, Він — не як людський син, щоб Його залякати погрозами. Хіба Він, сказавши, не зробить? Скаже — і не дотримає?
- ²⁰Ось я одержав наказ: благословити! І я благословлятиму — і не ухилюся!
- ²¹Не буде лиха в Якова, і не буде видно страждань в Ізраїлі. Господь Бог — з ним, слава володарів — у ньому.
- ²²Бог, — Той, Хто вивів їх з Єгипту, — для них — наче слава однорога.
- ²³Адже немає віщування в Якові, ні чаклування в Ізраїлі. Але в належний час буде сказано Якову та Ізраїлеві, що звершить Бог.
- ²⁴Ось народ, мов левеня, встане і, як лев, піднесеться. Він не ляже, доки не пожере здобич і не нап'ється крові смертельно поранених!
- ²⁵Та Валак сказав Валаамові: Ти краще взагалі не проклинай мені його, аби жодним чином його не поблагословити .
- ²⁶А Валаам у відповідь сказав Валакові: Хіба я не говорив тобі, що слово, яке скаже Бог, — його виконуватиму?
- ²⁷Тоді Валак сказав Валаамові: Давай ідемо! Я візьму тебе в інше місце, — можливо сподобається Богові, — прокляни мені його звідти!
- ²⁸І Валак узяв Валаама на вершину Фогора, що простягається до пустелі.
- ²⁹А Валаам сказав Валакові: Збудуй мені тут сім жертвників і приготуй мені тут сім бичків та сім баранів.
- ³⁰Тож Валак зробив так, як сказав йому Валаам, і приніс по бичкові й баранові на кожному жертвнику.

Числа 24

- ¹І побачив Валаам, що добрим є перед Господом, щоб благословити Ізраїль. Не пішов за звичаєм назустріч ворожбитству, а повернув своє обличчя до пустелі.
- ²І Валаам, підвівши свої очі, побачив Ізраїля, який розташувався табором за племенами. І Божий Дух зійшов на нього.
- ³Скориставшись своєю притчею, він сказав: Говорить Валаам, син Веора. Говорить людина, дійсно провидець.
- ⁴Говорить той, хто чує Божі слова, який уві сні, коли його очі відкриті, бачив Боже видіння!
- ⁵Які гарні твої житла, Якове, і твої намети, Ізраїлю!
- ⁶Вони — наче лісисті долини, наче сади біля річки і наче намети, які розбив Господь, — наче кедри поблизу води.

- ⁷Вийде людина з його нащадків і пануватиме над багатьма народами, і царство його звеличиться понад царство Гога, і стане великим його царство.
- ⁸Бог вивів його з Єгипту, для нього Він, — слава, наче слава однорога, — поглине народи з його ворогів, і позбавить їх сили, і своїми стрілами застрелить ворога.
- ⁹Лігши, спочине, як лев і наче левеня. Хтонаважиться його розбудити? Ті, хто благословляє тебе, — благословенні, а ті, хто проклинає тебе, — прокляті!
- ¹⁰Тоді Валак розгнівався на Валаама, він сплеснув своїми руками... Я тебе покликав, щоб проклясти мого ворога, — сказав Валак Валаамові, — а ти ось уже втрете їх таки поблагословив !
- ¹¹Тож тепер утікай у свою місцевість. Я казав: Виявлю тобі честь! Та Господь тепер позбавив тебе слави!
- ¹²А Валаам сказав Валакові: Хіба не сказав я твоїм гінцям, яких ти послав до мене, говорячи:
- ¹³Навіть якщо Валак дасть мені свій дім, повний срібла й золота, я не зможу порушити Господнє слово, щоб робити щось від себе — лихе чи добре? Що скаже Бог, те і говоритиму!
- ¹⁴А тепер ось відходжу у свою місцевість. Давай пораду тобі, що зробить цей народ твоєму народові в останні дні.
- ¹⁵Він використав свою притчу і сказав: Говорить Валаам, син Веора. Говорить людина, дійсно провидець,
- ¹⁶яка чує Божі слова, знає думку Всевишнього. І, коли бачить Боже видіння, у сні його очі відкриті.
- ¹⁷Вкажу на нього, але не тепер! Провіщаю його блаженним, але він — не близько! Підійметься зірка від Якова, і постане чоловік з Ізраїля. І розіб'є моавських вождів, і пограбує всіх синів Сита.
- ¹⁸І буде спадщиною Едом, і його ворог Ісав стане спадщиною, а Ізраїль діятиме в силі.
- ¹⁹І постане з Якова, і знищить того, хто врятується з міста!
- ²⁰Побачивши Амалика, скориставшись своєю притчею, він сказав: Амалік — початок народів, та їхні нащадки загинуть!
- ²¹А побачивши кенейця, він, скориставшись своєю притчею, сказав: Міцне твоє поселення! Але якщо і на скелі поставиш кубло своє,
- ²²та навіть якщо буде у Веора кубло хитрості, то і тоді асирійці полонять тебе!
- ²³І, бачачи Ога, він знову вдався до своєї притчі й сказав: Ох, ох! Хто ж виживе, коли Бог здійснюватиме це?
- ²⁴І вийде з рук кіттійців, і пригноблять Асура, і пригноблять євреїв, та вони разом загинуть!

²⁵І Валаам, уставши, пішов і повернувся у свою місцевість. І Валак повернувся до себе.

Числа 25

¹А Ізраїль осів у Саттімі. І народ почав чинити розпусту з дочками Моава.

²Вони покликали їх до жертв своїх ідолів, і народ їв їхні жертви, і поклонявся їхнім ідолам, —

³Ізраїль посвятився Веелфегорові. Тож Господь запалав гнівом на Ізраїля.

⁴Господь сказав Мойсеєві: Візьми проводирів народу, і подай приклад з них задля Господа перед сонцем — і гнів обурення Господа відвернеться від Ізраїля.

⁵Тож Мойсей сказав ізраїльським племенам: Кожен нехай вб'є свого члена сім'ї, який посвятився Веелфегорові!

⁶Аж ось прийшов чоловік з ізраїльських синів і привів свого брата до мідійки — перед Мойсеєм і перед усією громадою ізраїльських синів, — вони ж плакали біля входу в намет свідчення.

⁷А Фінеес, син Елезара, сина Аарона-священника, побачивши це, піднявся з-посеред громади і, узявши у свою руку короткого списа,

⁸увійшов за чоловіком-ізраїльтянином усередину і проколов обох, чоловіка-ізраїльтянина і жінку — через її нутро. І пошесть серед ізраїльських синів припинилася.

⁹А тих, хто помер від пошесті, було двадцять чотири тисячі.

¹⁰Тоді Господь промовив до Мойсея, кажучи:

¹¹Фінеес, син Елезара, сина Аарона-священника, зупинив Мій гнів на ізраїльських синів, коли Я дійсно виявив ревності до них, і Я у Своїх ревностях повністю не вигубив ізраїльських синів.

¹²Таким чином скажи: Ось Я даю йому завіт миру!

¹³І буде для нього і для його нащадків після нього завіт вічного священства — за те, що виявив ревність за свого Бога і звершив викуплення за ізраїльських синів!

¹⁴А ім'я ураженого чоловіка-ізраїльтянина, який був убитий разом з мідійкою, — Замври, син Сали, князь з родини по батьківській лінії тих, які від Симеона.

¹⁵А ім'я вбитої жінки-мідійки, дочки Сура, князя омотського племені — Хасві, він — з родини по батьківській лінії тих, які від Мадіана.

¹⁶І промовив Господь до Мойсея, проголошуючи: Повідом ізраїльським синам, наказуючи:

¹⁷Ворогуйте з мадіанітянами і розгроміть їх!

¹⁸Бо вони підступно виявляють ворожість до вас, так як підступно чинили з вами через Фогора і через Хасві — дочку мадіямського вождя, свою сестру, яка була вбита в день пошесті через Фогора.

Числа 26

¹І сталося після пошесті — Господь заговорив до Мойсея та до священика Елеазара, кажучи:

²Зробіть перепис усієї громади ізраїльських синів, від двадцятилітніх і старших, за їхніми родами по батьківській лінії, — кожного, хто придатний стати до війська в Ізраїлі.

³І Мойсей та священик Елеазар говорив з ними в моавському Аравоті, біля Йордану, напроти Єрихона, кажучи:

⁴Зробіть перепис від двадцятилітніх і старших, як заповів Господь Мойсеєві! Ось ізраїльські сини, які вийшли з Єгипту:

⁵Рувим — первенець Ізраїля. І сини Рувима: Енох — і рід Еноха; від Фалло — рід Фалли;

⁶від Асрона — рід Асрона; від Хармі — рід Хармі.

⁷Це роди Рувима. І їхній перепис складав сорок три тисячі сімсот тридцять.

⁸Сини Фалли: Еліяв.

⁹А сини Еліява: Намуїл, Датан і Авирон. Це ті обранці громади, які повстали проти Мойсея і Аарона в громаді Коре в бунті проти Господа.

¹⁰Та земля, відкривши свої уста, пожерла їх та Коре при загибелі його громади, коли вогонь пожер двісті п'ятдесятчоловік — і вони стали за ознаку.

¹¹А сини Коре не померли.

¹²І сини Симеона — рід Симеонових синів: від Намуїла — рід Намуїла; від Яміна — рід Яміна; від Яхіна — рід Яхіна;

¹³від Зари — рід Зари; від Саула — рід Саула.

¹⁴Це — роди Симеона згідно з їхнім переписом, двадцять дві тисячі двісті.

¹⁵Сини Юди: Ір і Авнан. Та Ір і Авнан померли в Ханаанській землі.

¹⁶Ось сини Юди з їхніми родами: від Силома — рід Силома; від Фареса — рід Фареса; від Зари — рід Зари.

¹⁷А сини Фареса: від Асрона — рід Асрона; від Ямуїла — рід Ямуїла.

¹⁸Це — роди Юди згідно з їхнім переписом, сімдесят шість тисяч п'ятсот.

¹⁹А сини Іссахара — за їхніми родами: від Толи — рід Толи; від Фуа — рід Фуая;

²⁰від Ясува — рід Ясува; від Самарама — рід Самарама.

- ²¹Це — роди Іссахара згідно з їхнім переписом, шістдесят чотири тисячі триста.
- ²²Сини Завулона за їхніми родами: від Сареда — рід Сареда; від Аллона — рід Аллона; від Аллила — рід Аллила.
- ²³Це — роди Завулона згідно з їхнім переписом, шістдесят тисяч п'ятсот.
- ²⁴Сини Гада за їхніми родами: від Сафона — рід Сафона; від Ангї — рід Ангї; від Сунї — рід Сунї;
- ²⁵від Азенї — рід Азенї; від Адді — рід Адді;
- ²⁶від Ароадї — рід Ароадї; від Арїїла — рід Арїїла.
- ²⁷Це — роди синів Гада згідно з їхнім переписом, сорок тисяч п'ятсот.
- ²⁸Сини Асира за їхніми родами: від Яміна — рід Яміна; від Єсуї — рід Єсуї; від Варїї — рід Варїї;
- ²⁹від Ховера — рід Ховера; від Мелхіїла — рід Мелхіїла.
- ³⁰А ім'я дочки Асира — Сара.
- ³¹Це — роди Асира згідно з їхнім переписом, п'ятдесят три тисячі чотириста.
- ³²Сини Йосифа за їхніми родами: Манасія і Єфрем.
- ³³Сини Манасїї: від Махіра — рід Махіра, а Махір породив Галаада; від Галаада — рід Галаада.
- ³⁴А це сини Галаада: від Ахієзера — рід Ахієзера; від Хелека — рід Хелека;
- ³⁵від Есріїла — рід Есріїла; від Сихема — рід Сихема;
- ³⁶від Сумаера — рід Сумаера; від Офера — рід Офера.
- ³⁷А Салпаад, син Офера, не мав синів, а лише дочок; ось імена дочок Салпаада: Маала, Нуа, Егла, Мелха і Терса.
- ³⁸Це — роди Манасїї згідно з їхнім переписом, п'ятдесят дві тисячі сімсот.
- ³⁹А це — сини Єфрема: від Сутала — рід Сутала; від Танаха — рід Танаха.
- ⁴⁰А ось сини Сутала: від Едена — рід Едена.
- ⁴¹Це — роди Єфрема згідно з їхнім переписом, тридцять дві тисячі п'ятсот. Це — роди Йосифових синів за їхніми поколіннями.
- ⁴²Сини Венямина за їхніми родами: від Вале — рід Вале; від Асувира — рід Асувира; від Ахірана — рід Ахірана;
- ⁴³від Софана — рід Софана.
- ⁴⁴А сини Вале були: Адар і Ноеман. Від Ноемана — рід Ноемана.
- ⁴⁵Це — сини Венямина за їхніми родами згідно з їхнім переписом, сорок п'ять тисяч шістсот.

- ⁴⁶А ось сини Дана за їхніми родами: від Самі — рід Самі. Це роди Дана за їхніми родинними лініями.
- ⁴⁷Усього в родах Самі згідно з їхнім переписом — шістдесят чотири тисячі чотириста.
- ⁴⁸Сини Нефталіма за їхніми родами: від Асіїла — рід Асіїла; від Гавні — рід Гавні;
- ⁴⁹від Єсера — рід Єсера; від Селліма — рід Селліма.
- ⁵⁰Це — роди Нефталіма згідно з їхнім переписом, сорок п'ять тисяч чотириста.
- ⁵¹Оце перепис ізраїльських синів: шістсот одна тисяча сімсот тридцять.
- ⁵²І заговорив Господь до Мойсея, кажучи:
- ⁵³Для них буде розподілена земля, щоб вони успадкували її за кількістю імен.
- ⁵⁴Численнішим додаси спадку, а нечисленним — зменшиш їхній спадок. Кожному буде дана їхня частка згідно з проведеним переписом.
- ⁵⁵Земля буде поділена жеребкуванням, спадок вони отримають за іменами родів по їхній батьківській лінії.
- ⁵⁶За жеребкуванням розділиш їхній спадок — і між численними, і між нечисленними.
- ⁵⁷А оце левіти за їхніми родами: від Гедсона — рід Гедсона; від Каата — рід Каата; від Мерарі — рід Мерарі.
- ⁵⁸Це — роди синів Левія: рід Ловенія, рід Хевронія, рід Мусія і рід Коре. А Каат породив Амрама.
- ⁵⁹А ім'я Амрамової дружини — Йохавед, дочка Левія. Вона народила їх для Левія в Єгипті. Тож вона народила Амвравові Аарона, Мойсея та їхню сестру Маріаму.
- ⁶⁰У Аарона народилися Надав, Авіуд, Елеазар і Итамар.
- ⁶¹Та Надав і Авіуд померли, коли вони приносили чужий вогонь перед Господом у Синайській пустелі.
- ⁶²І за їхнім переписом було двадцять три тисячі; кожний чоловічої статі, від місяця і старші. Вони не були пораховані поміж ізраїльськими синами, оскільки їм не дається спадок посеред ізраїльських синів.
- ⁶³Оце перепис Мойсея і священника Елеазара. Вони зробили перепис ізраїльських синів в Аравоті моавському, біля Йордану, напроти Єрихона.
- ⁶⁴А між тими, які були переписані Мойсеєм та Аароном, не було вже нікого з тих ізраїльських синів, котрі проводили перепис в Синайській пустелі.
- ⁶⁵Адже о Господь сказав їм: Неодмінно помрете в пустелі! І не залишилося з них жодного — за винятком Халева, сина Єфонії, та Ісуса, сина Навина.

Числа 27

- ¹Якось прийшли дочки Салпаада, сина Офера, сина Галаада, сина Махіра, з роду Манасії, з Йосифових синів. Ось їхні імена: Маала, Нуа, Егла, Мелха і Терса.
- ²Вони стали перед Мойсеєм і перед священиком Елеазаром, і перед князями, і перед усією громадою біля входу в намет свідчення й кажуть:
- ³Наш батько помер у пустелі, та він не був серед натовпу, який збунтувався перед Господом у громаді Коре, але помер за свій власний гріх, а синів він не мав.
- ⁴Щоб не було викреслене ім'я нашого батька з його роду, оскільки він не має сина, то дайте нам спадок серед братів нашого батька!
- ⁵І Мойсей виклав їхню справу перед Господом.
- ⁶А Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ⁷Правильно сказали дочки Салпаада. Даси їм дар — володіння в спадщину поміж синами їхнього батька, і передаси їм частку їхнього батька.
- ⁸Тож скажеш ізраїльським синам, промовляючи: Якщо людина помре і не матиме сина, то передасте його спадщину його дочці.
- ⁹Якщо ж він не матиме і дочки, то дасте спадщину його братові.
- ¹⁰Якщо ж він не матиме і братів, то дасте спадщину братові його батька.
- ¹¹Якщо ж не буде й братів у його батька, то дасте спадщину його найближчому родичеві з його племені, — хай він успадкує те, що його. І це стане для ізраїльських синів судовим рішенням, згідно із заповіддю Господа Мойсеєві.
- ¹²І сказав Господь Мойсеєві: Зійди на гору, що на тому боці, — це гора Навав, — і поглянь на Ханаанську землю, яку Я даю ізраїльським синам у власність.
- ¹³Ти побачиш її і приєднаєшся до свого народу, — як твій брат Аарон приєднався на горі Ор, — так само і ти.
- ¹⁴Адже ви порушили Мое слово в пустелі Сін, коли громада противилася, щоб святити Мене. Ви Мене не святили перед ними біля води. (Це — Вода Сперечання, Кадиса, у пустелі Сін).
- ¹⁵Тоді Мойсей сказав Господу:
- ¹⁶Хай Господь, Бог духів і всякого тіла, вибере чоловіка для цієї громади,
- ¹⁷який виходитиме перед ними і який входитьиме перед ними, який виводитиме їх і який вводитиме їх; і Господня громада не буде, як отара, що не має пастуха.
- ¹⁸А Господь промовив до Мойсея, кажучи: Візьми до себе Ісуса, сина Навина, чоловіка, який має в собі Духа, і поклади на нього свої руки.
- ¹⁹Ти поставиш його перед священиком Елеазаром і заповіси йому перед усією громадою, і заповіси про нього перед ними,

- ²⁰і наділиш його частиною своєї слави, щоб його слухалися ізраїльські сини.
- ²¹І він стане перед священиком Елеазаром, і запитають про нього перед Господом рішення Об'явлення. За його вказівкою виходитимуть і за його вказівкою виходитимуть — він та ізраїльські сини, уся громада одностаїно.
- ²²І Мойсей зробив так, як заповів йому Господь. Він узяв Ісуса, поставив його перед священиком Елеазаром і перед усією громадою,
- ²³поклав свої руки на нього і наділив його повноваженнями, як Господь і заповів Мойсеєві.

Числа 28

- ¹І промовляв Господь до Мойсея, кажучи:
- ²Заповідай ізраїльським синам і наказуй їм, говорячи: Будете слідкувати, щоб приносити Мені на свята Мої дари, Мої дарунки, Мої вогняні жертви — як любі пахощі.
- ³І скажеш їм: Ось ці вогняні жертви будете приносити Господу — двох однолітніх ягнят без вади на всепалення, постійно;
- ⁴одне ягня принесеш вранці, а друге ягня принесеш увечері.
- ⁵І принесеш у жертву десяту частину ефи питльованого пшеничного борошна, замішаного на четвертині гіна олії.
- ⁶Це — постійне всепалення, яке звершувалося на Синайській горі, — як любі пахощі для Господа.
- ⁷А його жертва виливання — четвертина гіна вина на кожне ягня — у святому місці звершуватимеш виливання сікери для Господа.
- ⁸Друге ягня принесеш увечері — за його жертвою і за його жертвою виливання принесете, як любі пахощі для Господа.
- ⁹А суботнього дня приведете двох однолітніх ягнят без вади і приготуєте дві десятини питльованого пшеничного борошна, замішаного на олії — на жертву і жертвне виливання.
- ¹⁰Це — суботнє всепалення щосуботи, крім постійного всепалення з його жертвою виливання.
- ¹¹І на початку нового місяця принесете Господу всепалення: двох бичків, одного барана, сімох ягнят, — однолітніх, без вади,
- ¹²три десятини питльованого пшеничного борошна, замішаного на олії, — на одного бичка, і дві десятини пшеничного борошна, замішаного на олії, — на одного барана,
- ¹³і десятину, — десятину ефи питльованого пшеничного борошна, замішаного на олії, — на одне ягня, як жертву, — любі пахощі, дар Господу.

- 14** Їхні жертви виливання будуть: пів-гінавіна — на одного бичка, третина гіна — на одного барана і четвертина гіна вина — на одне ягня. Це всепалення з місяця в місяць, на всі місяці року.
- 15** І також одного козла з кіз — у жертву за гріх для Господа, — крім постійного всепалення приноситьимуть його і його жертву виливання.
- 16** А першого місяця, чотирнадцятого дня місяця, — Пасха Господня.
- 17** І п'ятнадцятого дня цього місяця — свято. Сім днів їстимете прісне.
- 18** Перший день буде для вас святим скликанням, не робитимете жодної буденної справи.
- 19** І принесете всепалення — дари Господу: двох бичків з великої рогатої худоби, одного барана, сім ягнят, — однолітніх, які мають бути у вас без вади.
- 20** А їхня хлібна жертва — питльоване пшеничне борошно, замішане на олії; принесете три десятини ефи на одного бичка та дві десятини — на одного барана,
- 21** і десятину, — десятину ефи на кожне ягня, — для семи ягнят.
- 22** І одного козла з кіз у жертву за гріх, щоби звершити викуплення за вас;
- 23** це — крім того, що приноситься завжди, ранкового всепалення, яке є постійним всепаленням.
- 24** Так будете робити щодня, упродовж семи днів: жертвний дар, вогняну жертву, як любі пахощі для Господа. Крім постійного всепалення принесеш і його жертву виливання.
- 25** А восьмого дня буде у вас святе скликання; не будете робити в цей день жодної буденної справи.
- 26** І в день нових колосків, коли приносите Господу нову жертву святатижнів, буде у вас святе скликання: не чинитимете жодної буденної справи.
- 27** Принесете всепалення як любі пахощі для Господа: двох бичків з великої рогатої худоби, одного барана, сім ягнят, — однолітніх, без вади.
- 28** А їхня хлібна жертва — питльоване пшеничне борошно, замішане на олії; три десятини ефи — на одного бичка, дві десятини — на одного барана,
- 29** і десятину, — десятину ефи на кожне ягня, — для семи ягнят,
- 30** а також одного козла з кіз у жертву за гріх, щоби звершити викуплення за вас.
- 31** Це — крім того всепалення, яке приноситься завжди. І принесете Мені їхні жертви та їхні жертви виливання. Вони будуть у вас без вади.

Числа 29

- 1** А сьомого місяця, першого дня місяця буде у вас святе скликання. Не будете виконувати жодної буденної роботи: це буде для вас день гучного сурмлення.

- ²І принесете всепалення, як любі пахощі для Господа: одного бичка, одного барана, сім ягнят — однолітніх, без вади.
- ³А їхня хлібна жертва — питльоване пшеничне борошно, замішане на олії, — три десятини ефи на одного бичка і дві десятини на одного барана,
- ⁴і десятину, — десятину ефи на одне ягня, — для семи ягнят.
- ⁵І одного козла з кіз у жертву за гріх, щоби звершити викуплення за вас.
- ⁶Це — крім всепалення на новий місяць з його жертвами і жертвами виливання та повсякчасних всепалень з їхнімихлібними жертвами і жертвами виливання, — згідно з їхнім описом, як любі пахощі для Господа.
- ⁷А десятого дня цього місяця буде у вас святе скликання, і упокорите ваші душі, і не робитимете жодного діла.
- ⁸Принесете всепалення, як любі пахощі, жертвні дари для Господа: одного бичка з великої рогатої худоби, одного барана, сім ягнят, — однолітніх, які мають бути у вас без вади.
- ⁹А їхня хлібна жертва — питльоване пшеничне борошно, замішане на олії, три десятини ефи на одного бичка, дві десятини на одного барана,
- ¹⁰і десятину, — десятину ефи на одне ягня, — для семи ягнят.
- ¹¹І одного козла з кіз у жертву за гріх, щоби звершити викуплення за вас, крім того, що для викуплення за гріх, і повсякчасних всепалень з їхнімихлібними жертвами та жертвами виливання, згідно з описом, — як любі пахощі і жертвний дар для Господа.
- ¹²А п'ятнадцятого дня цього сьомого місяця буде у вас святе скликання: не будете виконувати жодної буденної роботи і сім днів відзначатимете його, як свято для Господа.
- ¹³І принесете всепалення, як жертвний дар, — любі пахощі для Господа: першого дня тринадцять бичків з великої рогатої худоби, двох баранів, чотирнадцять ягнят, — однолітніх, які мають бути у вас без вади.
- ¹⁴А їхня хлібна жертва — питльоване пшеничне борошно, замішане на олії, — три десятини ефи на одного бичка, для тринадцятьох бичків, дві десятини на одного барана, для обох баранів,
- ¹⁵і десятину, — десятину ефи на одне ягня, — для чотирнадцятьох ягнят,
- ¹⁶і одного козла за гріх, крім повсякчасних всепалень з їхніми хлібними жертвами та жертвами виливання.
- ¹⁷Другого дня — дванадцять бичків, двох баранів і чотирнадцять ягнят, — однолітніх, без вади.
- ¹⁸Їхня хлібна жертва і їхня жертва виливання — для бичків, баранів і ягнят, — за їхньою кількістю, згідно з їхнім описом.

- 19** А також одного козла з кіз у жертву за гріх, крім постійних всепалень з їхніми хлібними жертвами і їхніми жертвами виливання.
- 20** Третього дня — одинадцять бичків, двох баранів і чотирнадцять ягнят, — однолітніх, без вади.
- 21** Їхня хлібнажертва і їхня жертва виливання — для бичків, баранів і ягнят, — за їхньою кількістю, згідно з їхнім описом.
- 22** І одного козла за гріх, крім постійного всепалення з їхніми хлібними жертвами і їхніми жертвами виливання.
- 23** Четвертого дня — десять бичків, два барани і чотирнадцять ягнят, — однолітніх, без вади.
- 24** Їхні хлібні жертви і їхні жертви виливання — для бичків, баранів і ягнят, — за їхньою кількістю, згідно з їхнім описом.
- 25** І одного козла за гріх, крім постійних всепалень з їхніми хлібними жертвами і їхніми жертвами виливання.
- 26** П'ятого дня — дев'ять бичків, два барани і чотирнадцять ягнят, — однолітніх, без вади.
- 27** Їхні хлібні жертви і їхні жертви виливання — для бичків, баранів і ягнят, — за їхньою кількістю, згідно з їхнім описом.
- 28** І одного козла з кіз у жертву за гріх, крім постійних всепалень з їхніми хлібними жертвами і їхніми жертвами виливання.
- 29** Шостого дня — вісім бичків, два барани і чотирнадцять ягнят, — однолітніх, без вади.
- 30** Їхні хлібні жертви і їхні жертви виливання — для бичків, баранів і ягнят, — за їхньою кількістю, згідно з їхнім описом.
- 31** І одного козла з кіз у жертву за гріх, крім постійних всепалень з їхніми хлібними жертвами і їхніми жертвами виливання.
- 32** Сьомого дня — сім бичків, два барани і чотирнадцять ягнят, — однолітніх, без вади.
- 33** Їхні хлібні жертви і їхні жертви виливання — для бичків, баранів і ягнят, — за їхньою кількістю, згідно з їхнім описом.
- 34** І одного козла з кіз у жертву за гріх, крім постійних всепалень з їхніми хлібними жертвами і їхніми жертвами виливання.
- 35** Восьмий день буде у вас заключним. Не чинитимете в цей день жодної буденної роботи.
- 36** І принесете всепалення, як любі пахощі — жертвний дар для Господа: одного бичка, одного барана і сім ягнят, — однолітніх, без вади.

³⁷Їхні хлібні жертви і їхні жертви виливання — для бичка, барана і ягнят, — за їхньою кількістю, згідно з їхнім описом.

³⁸І одного козла з кіз у жертву за гріх, крім повсякчасного всепалення з їхніми жертвами та їхніми жертвами виливання.

³⁹Це приноситьимете Господу під час ваших свят, крім ваших обітниць, ваших добровільних дарів, ваших всепалень, ваших хлібних жертв, ваших жертв виливання і ваших жертв спасіння.

Числа 30

¹І Мойсей переказав ізраїльським синам усе так, як Господь заповів Мойсеєві.

²А до князів ізраїльських племен Мойсей звернувся, кажучи: Ось слово, яке заповів Господь:

³Будь-яка людина, котра складе обітницю Господу, чи дасть клятву, чи візьме зобов'язання стосовно своєї душі, — хай не збезчестить свого слова, а нехай виконає все, що лише вийде з її вуст.

⁴Якщо ж жінка складе обітницю Господу, чи дасть зобов'язання в домі свого батька за своєї молодості,

⁵і її батько почує її обітницю та її зобов'язання, якими зобов'язалася стосовно своєї душі, і її батько промовчить, — то всі її обітници і всі її зобов'язання, котрими зобов'язалася стосовно своєї душі, залишаться для неї в силі.

⁶Якщо ж її батько в той день, коли почує всі її обітници, строго заборонить, то її зобов'язання, якими зобов'язалася стосовно своєї душі, не матимуть сили. І Господь очистить її, оскільки заборонив її батько.

⁷Якщо ж вона вже буде заміжня, і її обітници за висловлюванням її вуст, якими зобов'язалася стосовно своєї душі,

⁸почує її чоловік, але промовчить у той день, коли почує, то всі її обітници залишаться в силі, і її зобов'язання, котрими зобов'язалася стосовно своєї душі, залишаться.

⁹Якщо ж її чоловік у той день, коли почує всі її обітници та її зобов'язання, якими зобов'язалася стосовно своєї душі, строго заборонить, то вони не матимуть сили, бо її чоловік заборонив, і Господь її звільнить.

¹⁰А обітниця вдови, і відпущеної чоловіком, — усе, що пообіцяє стосовно своєї душі, — залишиться в силі.

¹¹Якщо ж обітницю жінки в домі свого чоловіка чи зобов'язання з клятвою стосовно своєї душі

¹²почує її чоловік, і він промовчить, не заборонить їй, то всі її обітници і всі її зобов'язання, якими зобов'язалася стосовно своєї душі, залишаться для неї в силі.

¹³Якщо ж її чоловік у той день, коли почує все, що вийшло з її вуст у її обітниці й зобов'язаннях стосовно її душі, категорично скасує, то вони для неї не залишаться в силі: чоловік їй заборонив, і Господь її звільнить.

¹⁴Усяку обітницю і всяку зобов'язуючу клятву, щоби вчинити зло душі, її чоловік або залишить у силі, або скасує.

¹⁵Якщо ж мовчатиме з дня на день, то залишить у силі всі її обітниці і всі її зобов'язання, що на ній, бо промовчав у той день, коли почув.

¹⁶Якщо ж він категорично скасує після того дня, коли почув, то понесе її гріх.

¹⁷Це постанови, які Господь заповів Мойсеєві для чоловіка і його дружини, для батька і дочки за її молодості, коли вона ще в домі батька.

Числа 31

¹Господь промовляв до Мойсея, кажучи:

²Сповна помстися мадіямцям за ізраїльських синів, а відтак приєднаєшся до свого народу.

³Тож Мойсей звернувся до народу, кажучи: Добре озбройте з-поміж себе чоловіків, щоб стали до Господнього бою проти мадіямців, аби звершити помсту від Господа мадіямцям!

⁴Тисячу з племені, тисячу з племені, — і так пошліть з усіх ізраїльських племен, щоб стали до бою.

⁵Тож вони відрахували з ізраїльських тисяч по тисячі з племені — дванадцять тисяч озброєних до бою.

⁶І Мойсей послав їх з їхнім військом — тисячі за тисячами, з кожного племені, — і Фінееса, сина священика Елезара, сина Аарона, і священний посуд, а труби для оповіщення були в їхніх руках.

⁷І вони стали до бою проти мадіямців, як заповів Господь Мойсеєві, і вбили кожного чоловічої статі.

⁸Вони повбивали мадіямських царів разом з їхніми пораненими, — Увіна, Сура, Рокома, Ура і Ровока, — п'ятьох мадіямських царів. І з їхніми пораненими вбили мечем Валаама, Веорового сина.

⁹Мадіямських жінок, їхнє майно, їхню худобу і все ними придбане вони захопили в полон, а їхнє військо — спустошили.

¹⁰Усі їхні міста, що в їхніх поселеннях, і їхні села вони спалили вогнем.

¹¹І захопили всіх полонених і всю їхню здобич — від людини до худоби.

¹²Полонених, здобич і здобуток вони привели до Мойсея, до священика Елезара і до всіх ізраїльських синів, до табору в Аравоті моавському, що біля Йордану, поряд з Єрихоном.

- 13**Мойсей, священник Елеазар і всі старійшини громади вийшли їм назустріч за табір.
- 14**І розгнівався Мойсей на провідників війська, на тисяцьких і сотників, які поверталися з бою.
- 15**Мойсей їм сказав: Чому ви залишили живими жінок?
- 16**Адже вони, за словом Валаама, були для ізраїльських синів на відступлення і зневаження Господнього слова через Фогора, коли була пошесть у Господній громаді!
- 17**Тож тепер убийте кожного чоловічої статі з-поміж усіх захоплених і вбийте кожну жінку, яка пізнала чоловіка в постелі.
- 18**Усіх же захоплених жінок, які не пізнали чоловіка в постелі, залишіть живими.
- 19**Ви ж отаборіться за табором на сім днів. Кожен, хто вбив і доторкнувся до вбитого, нехай очиститься третього дня і сьомого дня, — ви і ваші полонені.
- 20**А кожну одежину, і кожну шкіряну ємність та все, зроблене з козячої шкіри, і всякий дерев'яний посуд — очистіть!
- 21**І священник Елеазар сказав воїнам, що приходили з бою: Це вимога закону, який дав Господь Мойсеєві!
- 22**Крім срібла, золота, міді, заліза, свинцю і олова,
- 23**усяка річ, яка пройде через вогонь та очиститься, також нехай очиститься водою для очищення. А все, що не перейде через вогонь, пройде через воду.
- 24**А сьомого дня виперете одяг, очиститесь і після цього ввійдете до табору.
- 25**І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- 26**Підрахуйте загальну кількість захопленого в полон — від людини до худоби, — ти, священник Елеазар і голови родів громади по батьківській лінії, —
- 27**і розділіть здобич між воїнами, які були в бою, і між усією громадою.
- 28**Від людей, які воювали, які виступили, щоб стати до бою, виділіть збір для Господа — одну душу від п'ятисот, з людей і з тварин — з великої рогатої худоби, овець і ослів.
- 29**З їхньої половини візьмеш і даси священникові Елеазарові — особливий дар для Господа.
- 30**А з половинної частки ізраїльських синів візьмеш одне з п'ятдесяти — з людей і з худоби — з овець, ослів і всіх тварин, і даси їх левітам, які здійснюють нагляд у Господньому наметі.
- 31**І зробив Мойсей та священник Елеазар так, як заповів Господь Мойсеєві.
- 32**І було безліч захопленого, яке взяли як здобич чоловіки, які воювали: овець — шістсот сімдесят п'ять тисяч;

- ³³ великої рогатої худоби — сімдесят дві тисячі;
- ³⁴ ослів — шістдесят одна тисяча,
- ³⁵ людських душ з жінок, які не пізнали чоловіка в постелі, усіх душ тридцять дві тисячі.
- ³⁶ Половина була часткою тих, які виступали до бою: із числа овець — триста тридцять сім тисяч п'ятсот.
- ³⁷ Шістсот сімдесят п'ять — збір для Господа з овець;
- ³⁸ з волів — тридцять шість тисяч, сімдесят два — збір для Господа;
- ³⁹ ослів — тридцять тисяч п'ятсот, шістдесят один — збір для Господа.
- ⁴⁰ А число людських душ — шістнадцять тисяч, тридцять дві душі — збір для Господа.
- ⁴¹ Господній збір, те, що відділене для Бога, Мойсей дав священникові Елезарові, — як і заповів Господь Мойсеєві, —
- ⁴² з половинної частки для ізраїльських синів, яких відділив Мойсей від чоловіків, котрі воювали.
- ⁴³ А половинна частка для громади складала: овець — триста тридцять сім тисяч п'ятсот,
- ⁴⁴ волів — тридцять шість тисяч,
- ⁴⁵ ослів — тридцять тисяч п'ятсот,
- ⁴⁶ і шістнадцять тисяч людських душ.
- ⁴⁷ З половинної частки для ізраїльських синів Мойсей узяв одне з п'ятдесяти — з людей і з тварин — і дав левітам, які здійснюють нагляд за Господнім наметом, як і заповів Господь Мойсеєві.
- ⁴⁸ І прийшли до Мойсея всі поставлені над тисячами у війську — тисяцькі й сотники.
- ⁴⁹ Вони сказали Мойсеєві: Твої слуги порахували воїнів, які з нами, і жодного з них не забракло.
- ⁵⁰ Тож ми принесли дар для Господа: кожний, хто знайшов золотий виріб: браслет, ланцюжок, кільце, браслет для правої руки, заціпку для волосся — звершити викуплення за нас перед Господом.
- ⁵¹ І Мойсей та священник Елезар взяли в них золото, усякий виготовлений виріб.
- ⁵² І всього золота особливого дару, яке від тисяцьких і від сотників виділили для Господа, було шістнадцять тисяч сімсот п'ятдесят сиклів.
- ⁵³ (Адже чоловіки-воїни брали здобич — кожен собі особисто).

⁵⁴А Мойсей і священник Елеазар взяли золото від тисяцьких і від сотників, і внесли його в намет свідчення — на пам'ять для ізраїльських синів перед Господом.

Числа 32

¹У синів Рувима та в синів Гада було дуже багато худоби. Вони побачили околиці Язера та околиці Галаада, а було те місце місцем для худоби.

²Тож сини Рувима й сини Гада прийшли і сказали Мойсеєві, священникові Елеазарові й князям громади, говорячи:

³Атарот, Девон, Язер, Намвра, Есевон, Елеалі, Севама, Навав і Веан —

⁴це землі, які Господь передав ізраїльським синам; це землі — для пасовиськ, а у твоїх рабів є худоба.

⁵Якщо ми знайшли ласку в тебе, — говорили вони, — то нехай буде дана ця земля твоїм слугам у спадок, і не переводь нас через Йордан.

⁶А Мойсей запитав синів Гада та синів Рувима: Ваші брати підуть у бій, а ви тут осядете?

⁷Навіщо відвертаєте розум ізраїльських синів не переходити в землю, яку їм дає Господь?

⁸Хіба не так учинили ваші батьки, коли я послав їх з Кадиса-Варни обстежити землю?

⁹Вони пішли в Долину виноградного грона і обстежили землю, і відвернули серце ізраїльських синів, щоб ті не йшли в землю, яку Господь їм дав.

¹⁰І в той день Господь запалав гнівом, і поклявся, кажучи:

¹¹Люди, які вийшли з Єгипту, від двадцятилітніх і старші, які вміли розпізнати зло і добро, не побачать землі, яку Я пообіцяв Авраамові, Ісаакові та Якову, бо вони не пішли за Мною!

¹²За винятком Халева, сина Єфонії, який відділився, та Ісуса, сина Навина, бо і він пішов слідом за Господом!

¹³І запалав Господь гнівом на Ізраїля, і Він водив їх по пустелі сорок років, доки повністю не загинув увесь рід тих, хто чинив зло перед Господом.

¹⁴Замість ваших батьків ось постали ви, натовп грішних людей, щоб ще продовжити гнів Господнього обурення на Ізраїля.

¹⁵Адже ви відвернетесь від нього, щоб він і надалі залишив його в пустелі, — ви вчините беззаконно проти всієї цієї громади.

¹⁶Та вони прийшли до нього і сказали: Ми тут збудуємо загони для овець, для нашої худоби і міста для наших господарств.

- 17** А самі, озброївшись, будемо першою лавою серед ізраїльських синів, доки не заведемо їх до їхнього місця. Наші ж господарства оселяться в містах, обнесених мурами від тих, хто живе на цій землі.
- 18** Ми ж не повернемося до наших осель, доки ізраїльські сини не поділять своєї спадщини.
- 19** І ми не отримаємо спадку з ними по той бік Йордану і далі, адже ми одержали спадщину за Йорданом, на сході!
- 20** Тоді Мойсей сказав їм: Якщо зробите за цим словом, якщо озброїтеся перед Господом на війну,
- 21** і кожний озброєний з вас перейде Йордан перед Господом, доки ваш ворог не буде вигублений з-перед Його обличчя,
- 22** і доки земля не буде повністю опанована перед Господом і лише після цього повернетесь, то будете невинні перед Господом і перед Ізраїлем, і ця земля буде вам у володіння перед Господом.
- 23** Якщо ж не зробите так, то згрішите перед Господом, і пізнаєте свій гріх, коли захопить вас зло.
- 24** Гож збудуєте самі собі міста для ваших господарств, і загопи для вашої худоби — зробите те, що вийшло з ваших уст.
- 25** І сини Рувима та сини Гада сказали Мойсеєві, запевняючи: Твої раби вчинять так, як Господь наш наказує!
- 26** Наші господарства, наші жінки і вся наша худоба будуть у містах Галааду,
- 27** а твої раби, усі озброєні й у бойовій готовності, виступлять перед Господом на війну — так, як каже Господь.
- 28** Тоді Мойсей поставив перед ними священика Елеазара та Ісуса, сина Навина, а також голів родів по батьківській лінії з ізраїльських племен.
- 29** І Мойсей сказав їм: Якщо сини Рувима та сини Гада перейдуть з вами Йордан, кожний озброєний на війну перед Господом, і ви заволодієте землею, яка перед вами, то дасте їм Галаадську землю у володіння.
- 30** Якщо ж вони не перейдуть озброєні з вами на війну перед Господом, то переправите їхні господарства, їхніх жінок і їхню худобу попереду вас у Ханаанську землю, і вони одержать спадщину між вами в Ханаанській землі.
- 31** А сини Рувима та сини Гада у відповідь сказали: Що тільки Господь говорить своїм слугам, так ми і чинитимемо.
- 32** Ми, озброєні перед Господом, перейдемо через ріку в Ханаанську землю, а спадщину дасте нам за Йорданом.

³³І Мойсей дав їм (синам Гада, сином Рувима і половині племені Манасії, із синів Йосифа) царство Сеона, царя аморейців, і царство Ога, царя Васана, — землю і міста з їхніми околицями, з містами довколишньої землі.

³⁴І сини Гада збудували Девон, Атарот, Ароір,

³⁵Софар і Язир, і укріпили їх;

³⁶і Намвру та Ветаран — укріплені міста із загонами для овець.

³⁷А сини Рувима збудували Есевон, Елеалі, Каріятем

³⁸і Веелмеон, оточивши їх мурами, і Севаму; міста, які збудували, вони назвали власними іменами.

³⁹Якось син Махіра, сина Манасії, пішов на Галаад — і захопив його, а аморейців, які жили в ньому, він вигубив.

⁴⁰Тож Мойсей віддав Галаад Махірові, синові Манасії, і він оселився там.

⁴¹А Яір, син Манасії, пішов та захопив їхні села, і назвав їх селами Яіра.

⁴²І Навав пішов та захопив Канат і його села; і назвав їх Навот — своїм ім'ям.

Числа 33

¹А це — стоянки ізраїльських синів, які вийшли з Єгипетської землі з їхнім військом, під керівництвом Мойсея і Аарона.

²І Мойсей описав їхні походи та їхні зупинки за Господнім словом. Це — стоянки під час їхнього походу.

³Вони вирушили з Рамеси першого місяця, п'ятнадцятого дня першого місяця. Наступного дня після Пасхи ізраїльські сини під рукою високою вийшли на виду в усіх єгиптян.

⁴А єгиптяни ховали всіх своїх мертвих, яких уразив Господь, кожного первонародженого в Єгипетській землі — Господь звершив помсту серед їхніх богів.

⁵А вирушивши з Рамеси, Ізраїльські сини отаборилися в Сокхоті.

⁶А із Сокхота вони рушили і отаборилися у Вутані, який є частково в пустелі.

⁷З Вутана вони рушили далі і розмістилися біля гирла Еірота, що перед Веелсепфоном, і отаборилися навпроти Магдола.

⁸А з-перед Еірота рушили і пройшли посеред моря до пустелі, і пішли дорогою в три дні через пустелю та отаборилися в Гіркоті.

⁹Далі рушили з Гіркоти і прибули до Еліма. А в Елімі було дванадцять водних джерел і сімдесят стовбурів пальмових дерев. Там, біля води, вони отаборилися.

¹⁰І рушили з Еліма, і отаборилися біля Червоного моря.

- 11І рушили від Червоного моря, і отаборилися в пустелі Сін.
- 12І рушили з пустелі Сін, і отаборилися в Рафаці.
- 13І рушили з Рафаки, і отаборилися в Елусі.
- 14І рушили з Елуса, і отаборилися в Рафідіні, а там для народу не було води для пиття.
- 15І рушили з Рафідіна, і отаборилися в пустелі Сін.
- 16І рушили з пустелі Сін, і отаборилися в Гробницях пожадання.
- 17І рушили з Гробниць пожадання, і отаборилися в Асироті.
- 18І рушили з Асирота, і отаборилися в Ратамі.
- 19І рушили з Ратама, і отаборилися в Ремон-Фаресі.
- 20І рушили з Ремон-Фареса, і отаборилися в Левоні.
- 21І рушили з Левона, і отаборилися в Десі.
- 22І рушили з Деси, і отаборилися в Макелаті.
- 23І рушили з Макелата, і отаборилися в Сафарі.
- 24І рушили із Сафара, і отаборилися в Харадаті.
- 25І рушили з Харадата, і отаборилися в Макилоті.
- 26І рушили з Макилота, і отаборилися в Катааті.
- 27І рушили з Катаата, і отаборилися в Тараті.
- 28І рушили з Тарата, і отаборилися в Матеці.
- 29І рушили з Матеки, і отаборилися в Аселмоні.
- 30І рушили з Аселмони, і отаборилися в Масуруті.
- 31І рушили з Масурута, і отаборилися в Ванаякані.
- 32І рушили з Ванаякана, і отаборилися біля гори Ґадгад.
- 33І рушили від гори Ґадгад, і отаборилися в Етеваті.
- 34І рушили з Етевати, і отаборилися в Евроні.
- 35І рушили з Еврона, і отаборилися в Ґесіон-Ґавері.
- 36І рушили з Ґесіон-Ґавера, і отаборилися в пустелі Сін. І рушили з пустелі Сін, і отаборилися в пустелі Фаран, що є Кадисом.
- 37І рушили з Кадиса, і отаборилися біля гори Ор, поблизу землі Едома.

³⁸І там, на сороковому році виходу ізраїльських синів з Єгипетської землі — п'ятого місяця, першого дня місяця, священник Аарон за Господнім наказом вийшов на гору і помер.

³⁹Аарон мав сто двадцять три роки, коли помер на горі Ор.

⁴⁰А коли Хананій, цар Араду, який жив у Ханаанській землі, почув, що прибули ізраїльські сини,

⁴¹то вони рушили від гори Ор і отаборилися в Селмоні.

⁴²І рушили із Селмона, і отаборилися у Фіно.

⁴³І рушили з Фіно, та отаборилися в Овоті.

⁴⁴І рушили з Овота, і отаборилися в Гаї, на другому березі, на границях Моава.

⁴⁵І рушили з Гая, і отаборилися в Девон-Гаді.

⁴⁶І рушили з Девон-Гада, і отаборилися в Гелмон-Девлатемі.

⁴⁷І рушили з Гелмон-Девлатема, і отаборилися в горах Аваріма, напроти Вавава.

⁴⁸І рушили з гір Аваріма, і отаборилися на заході Моава, біля Йордану, поблизу Єрихона.

⁴⁹Далі вони отаборилися біля Йордану, між Есімотом та Велсатімом, на заході Моава.

⁵⁰І тут, на заході Моава, біля Йордану, поблизу Єрихона, Господь звернувся до Мойсея, кажучи:

⁵¹Говори до ізраїльських синів і скажи їм: Ви переходите через Йордан у Ханаанську землю.

⁵²Тож вигубите всіх, хто живе на землі перед вашими обличчям, і знищите їхні висоти і всіх їхніх відлитих ідолів; їх ви знищите, а всі їхні пам'ятні стовпи усунете!

⁵³Ви вигубите всіх, хто заселяє цю землю, і поселитесь в ній! Бо Я дав вам їхню землю у спадок.

⁵⁴І отримаєте як спадщину їхню землю за жеребом, згідно з вашими племенами. Численнішим збільшите їхнє володіння, а меншим зменшите їхнє володіння. На що лише випаде його ім'я при жеребкуванні, — там йому буде; успадкуете за вашими родами по батьківській лінії.

⁵⁵Якщо ж не вигубите з-перед себе тих, хто живе на цій землі, то буде, що ті, кого з них залишите, будуть скалкою у ваших очах і списом у ваших легенях, і будуть ворогами на землі, на якій ви поселитесь.

⁵⁶І буде, що так, як Я задумав зробити з ними, те вчиню з вами.

Числа 34

- ¹Господь звернувся до Мойсея, кажучи:
- ²Накажи ізраїльським синам і промов до них: Ви входите в Ханаанську землю. Вона буде вам у спадок — Ханаанська земля в її границях.
- ³І буде вам належати південна сторона від пустелі Сін аж до кордону Едома; і буде для вас кордон з півдня — від частини Солоного моря зі сходу.
- ⁴І поверне ваш кордон на півдні до висот Акравіна, і пройде Сенну, і простягнеться на південь до Кадис-Варни, і вийде до поселення Арад, і пройде Асемону.
- ⁵Він обігне лінією від Асемони до єгипетського потоку, а закінченням буде море.
- ⁶А західний кордон буде у вас: Велике море буде кордоном, — це буде ваш кордон із заходу.
- ⁷А оце ваші кордони на півночі: від Великого моря відміряєте самі для себе від Гор-гори.
- ⁸І від Гор-гори відміряєте собі до входу в Емат, тож кордон перетне Сараду;
- ⁹і вийде кордон до Дефрона, а його закінченням буде Асернаїн. Це буде для вас кордон з півночі.
- ¹⁰І відміряєте для себе східний кордон від Асернаїна до Сепфами.
- ¹¹І піде кордон від Сепфами до Арвили зі сходу, до джерел; далі кордон піде від Вили поза Генесаретським морем зі сходу.
- ¹²І спуститься кордон по Йордані, а його закінченням буде Солоне море. Це буде ваша земля і її кордони довкола.
- ¹³І заповів Мойсей ізраїльським синам, кажучи: Це земля, яку отримаєте у володіння жеребкуванням, як заповів Господь Мойсеєві: дати її дев'ятьом племенам та половині племені Манасії.
- ¹⁴Оскільки плем'я синів Рувима та плем'я синів Гада, як і половина племені Манасії, отримали з їхніми родами по батьківській лінії — вони вже одержали свою спадщину;
- ¹⁵ці два племені й половина племені одержали свою спадщину за Йорданом — напроти Єрихона до півдня, на сході.
- ¹⁶І промовив Господь до Мойсея, кажучи:
- ¹⁷Оце імена мужів, які поділять вам у спадщину землю: священник Елезар та Ісус, син Навина.
- ¹⁸І візьмете по одному старійшині з племені, щоб поділили вам у спадщину землю.
- ¹⁹Ось імена тих мужів: з племені Юди — Халев, син Єфонії;
- ²⁰з племені Симеона — Саламіїл, син Еміюда;

- ²¹з племені Веніамина — Елдад, син Хаслона;
- ²²з племені Дана — старійшина Вакхір, син Еглія;
- ²³із синів Йосифа з племені синів Манасії — старійшина Анїїл, син Уфіда;
- ²⁴з племені синів Єфрема — старійшина Камуїл, син Савати;
- ²⁵з племені Завулона — старійшина Елісафан, син Фарнаха;
- ²⁶з племені синів Іссахара — старійшина Фалтіїл, син Ози;
- ²⁷з племені синів Асира — старійшина Ахіор, син Селемія;
- ²⁸з племені Нефталима — старійшина Фадаїл, син Венаміюда.
- ²⁹Це ті, яким Господь заповів поділити спадщину ізраїльським синам у Ханаанській землі.

Числа 35

- ¹Господь звернувся до Мойсея на заході Моава, біля Йордану, поблизу Єрихона, промовляючи:
- ²Накажи ізраїльським синам, хайдадуть левітам зі спадщини їхньої власності міста для проживання, і прилеглі околиці міст, що довкола них, вони також дадуть левітам.
- ³Міста будуть їм для проживання, а відділена земля буде їм, їхній худобі та всім їхнім чотириногим.
- ⁴Околиці міст, які дасте левітам, простягатимуться від стін міста й далі, — на дві тисячі ліктів довкола.
- ⁵Тож відміряєш ззовні міста сторону, що до сходу, — дві тисячі ліктів, і сторону, що до півдня, — дві тисячі ліктів, і сторону, що до моря, — дві тисячі ліктів, і сторону, що до півночі, — дві тисячі ліктів. А місто для вас буде посередині цього, — і прилеглі території міста.
- ⁶З міст, які дасте левітам, шість міст будуть як сховища, щоб утікали туди вбивці, а крім них, — ще сорок два міста.
- ⁷Усіх міст, які дасте левітам, буде сорок вісім — їх і їхніх прилеглих околиць.
- ⁸Щодо міст, які передасте з володіння ізраїльських синів, то від численних виділите більше, а від нечисленних — менше, — кожний, у залежності від свого спадку, який отримав, передасть міста левітам.
- ⁹І промовляв Господь до Мойсея, кажучи:
- ¹⁰Скажи ізраїльським синам і звели їм: Ви переходите через Йордан у Ханаанську землю.

- 11** Ви відділите самі собі міста: міста-сховища будуть у вас, щоб утікали туди вбивці, — ті, хто вбив душу не навмисно.
- 12** І будуть вамці міста за сховища від кровних месників; і не помре той, хто вбив, перш ніж стане на суд перед громадою.
- 13** І міста, котрі дасте, — це шість міст, які будуть для вас сховищами.
- 14** Три міста дасте по інший бік Йордану і три міста дасте в Ханаанській землі.
- 15** Вони будуть сховищами для ізраїльських синів, для приходьків і тих, які живуть між вами; ці міста будуть сховищами, щоб утекти туди кожному, хто вбив душу ненавмисне.
- 16** Але той, хто вб'є його залізним знаряддям, і він загине, то це — убивство; убивця неодмінно має померти !
- 17** Якщо ж ударить його каменем з руки, від якого можна померти, і той помре, то він — убивця; убивця неодмінно має померти !
- 18** Якщо ж ударить його дерев'яним знаряддям з руки, від якого можна померти, і той помре, то він — убивця; убивця неодмінно має померти !
- 19** Кровний месник, — він уб'є вбивцю; коли він його зустріне, — він його вб'є.
- 20** Якщо ж штовхне його з ворожості або кине на нього будь-яку річ із засідки і той помре,
- 21** або в гніві вдарить його рукою і той помре, то той, хто вдарив, неодмінно має померти ; він — убивця. Убивця неодмінно має померти . Кровний месник хай уб'є вбивцю, коли його зустріне.
- 22** Коли ж штовхне його випадково, не через ворожнечу, чи кине на нього будь-яку річ не з ненависті,
- 23** якимось каменем, від якого він помре, не знаючи, що він упаде на нього і вб'є, а він не був його ворогом і не шукав йому зла,
- 24** то хай розсудить громада між тим, хто вдарив, і між кровним месником.
- 25** І громада визволить убивцю від кровного месника, і громада поверне його до його міста-сховища, куди утік; і житиме там до смерті великого священика, якого помазали святою олією.
- 26** Якщо ж убивця часом вийшов би поза межі міста, до якого він утік,
- 27** і знайде його кровний месник поза межами міста-сховища, і кровний месник уб'є вбивцю, то не буде він винний;
- 28** тож нехай живе в місті-сховищі, доки не помре великий священик. А після смерті великого священика нехай повернеться вбивця в землю свого володіння.
- 29** І це буде вам за правило суду у ваші роди, у всіх ваших поселеннях.

³⁰Кожен, хто вб'є душу, — при свідках буде покараний як убивця, але не один свідок свідчитиме на душу, щоб їй заподіяти смерть.

³¹І не візьмете викупу за душу від убивці, на якому вина і який повинен бути вбитим; він неодмінно має померти .

³²Не візьмете викупу, щоб утік до міста-сховища і далі жив на землі, доки не помре великий священик.

³³І не оскверните вбивством землю, на якій ви живете. Бо та кров — вона оскверняє вбивством землю. Земля не буде очищена через пролиту на ній кров, хіба кров'ю того, хто пролив.

³⁴І не оскверните землю, на якій живете, на якій Я поселюся між вами. Бо Я Господь, Котрий живе між ізраїльськими синами.

Числа 36

¹І поприходили старійшини племені синів Галаада, сина Махіра, сина Манасії, з племені синів Йосифа, — і промовляли перед Мойсеєм, та перед священиком Елеазаром, і перед старійшинами родин ізраїльських синів по батьківській лінії,

²і висловились: Господь заповів дати землю в спадщину нашому володареві через жеребкування між ізраїльськими синами; і Господь заповів дати спадок нашого брата Салпаада його дочкам.

³Та якщо вони стануть жінками в одному з племен ізраїльських синів, то їхня спадщина відійде зі спадщин наших батьків і приєднається до спадщини племені, де вони будуть жінками; і відійде від отриманого за жеребом нашого спадку.

⁴Коли ж в ізраїльських синів буде рікпрощення, то їхній спадок додасться до спадку племені, в якому вони стануть жінками; і їхня спадщина відійде від спадку племені нашого роду.

⁵І заповів Мойсей ізраїльським синам з наказу Господнього, промовляючи: Так говорить плем'я синів Йосифових.

⁶Ось те, що заповів Господь дочкам Салпаада! Він сказав: Хто їм милий, хай тим будуть за дружин; лише хай будуть дружинами в племені свого батька!

⁷Тож не переходитиме спадок ізраїльських синів від племені до племені, бо кожний з ізраїльських синів залишиться в спадщині племені свого роду.

⁸Кожна дочка з правом спадщини в племені ізраїльських синів буде дружиною комусь із племені її роду, аби кожний з ізраїльських синів отримував спадщину свого роду.

⁹І не буде переходити спадщина від одного племені до іншого племені, але кожний з ізраїльських синів залишиться у своєму спадку.

¹⁰Як Господь наказав Мойсеєві, так і вчинили дочки Салпаада:

¹¹Маала, Терса, Егла, Мелха і Нуа — дочки Салпаада — повиходили заміж за двоюрідних братів.

¹²Вони стали дружинами в племені Манасії, синів Йосифа; і їхня спадщина залишилася в племені людей їхнього роду.

¹³Це заповіді, приписи і суди, які Господь заповів через Мойсея на заході Моава, поблизу Йордану, біля Єрихона.

Повторення Закону

Повторення 1

¹Ось слова, які Мойсей промовив до всього Ізраїлю за Йорданом, у пустелі, на заході, поблизу Червоного моря, між Фараном, Тофолом, Ловоном, Авлоном та Катахризеем.

²З Хориву до гори Сиїр, до Кадис-Варни подорож триває одинадцять днів.

³І сталося, — сорокового року, одинадцятого місяця, першого дня місяця, Мойсей промовив до всіх ізраїльських синів, переказуючи все, що Господь заповів йому щодо них.

⁴Після розгрому Сеона, царя аморейців, який жив у Есевоні, та Ога, царя Васану, який жив в Астароті й у Едраїні,

⁵в землі Моав, за Йорданом, Мойсей почав роз'яснювати цей закон, кажучи:

⁶Господь, наш Бог, промовив до нас на Хориві, кажучи: Досить вам жити на цій горі!

⁷Розвертайтеся, рушайте і йдіть на гору аморейців та в усі околиці Арави: на гору і на рівнину, на південь і на узбережжя, у землю ханаанців та в Антиливан, аж до великої ріки Євфрат.

⁸Ось Я віддав вам цю землю. Увійдіть у неї й заволодійте землею, яку Я поклявся вашим батькам, Авраамові, Ісаакові та Якову, дати їм та їхнім нащадкам після них.

⁹Того часу я звернувся до вас, кажучи: Я не в змозі носити вас сам.

¹⁰Господь, ваш Бог, розмножив вас так, що кількісно вас сьогодні — як небесних зірок!

¹¹Нехай Господь, Бог ваших батьків, додасть до вас в тисячу разів більше, ніж вас є зараз, і нехай поблагословить вас, як Він і сказав вам, —

¹²та як я зможу сам нести ваші клопоти, ваш характер та ваші суперечки?

¹³Візьміть собі мудрих, досвідчених та розсудливих мужів у ваших племенах, і я поставлю їх провідниками над вами.

¹⁴А ви відповіли мені й мовили: Річ, що ти сказав учинити, — добра!

¹⁵Тож я взяв з-поміж вас мудрих, досвідчених і розсудливих мужів і поставив їх тисяцькими, соцькими, п'ятдесяцькими, десяцькими та писарями для ваших суддів, щоб вони провадили вас.

¹⁶Того часу я звелів вашим суддям, кажучи: Вислуховуйте суперечки між вашими братами і справедливо розсуджуйте справи між будь-яким чоловіком та його братом чи заходим.

- 17** На суді не зважай на особу, суди так малого, як і великого, не поступайся перед особою жодного чоловіка, бо суд — Божий. А якщо якась справа буде для вас заважка, то приносьте її до мене, — і я її вислуховуватиму.
- 18** І того часу я дав вам усі настанови, які ви маєте виконувати.
- 19** Вирушивши з Хориву, ми пішли через усю ту велику і страшну пустелю, яку ви бачили, до аморейської гори, як Господь, наш Бог, звелів нам, і прибули до Кадис-Варни.
- 20** І я сказав вам: Ідіть до аморейської гори, яку Господь, ваш Бог, дає вам.
- 21** Ось Господь, ваш Бог, віддав вам перед вашим обличчям цю землю. Підіймайтеся, заволодійте нею, як Господь, Бог ваших батьків, сказав вам. Не бійтеся і не будьте похливі.
- 22** Тоді ви всі прийшли до мене і сказали: Пошлімо попереду себе чоловіків, нехай вони оглянуть для нас ту землю й нехай сповістять нам відомості про дорогу, якою ми підійматимемося, та про міста, в які ввійдемо.
- 23** Сподобалось мені тєслово, тож я взяв з-поміж вас дванадцять чоловіків, — по одному чоловіку на плем'я.
- 24** Розвернувшись, вони піднялися на гору, пішли до Долини Виноградного Грона та обстежили її.
- 25** Відтак взяли у свої руки плодів тієї землі, принесли до нас та казали: Добра та земля, яку Господь, наш Бог, дає нам!
- 26** Та ви не захотіли йти і не послухалися веління Господа, вашого Бога.
- 27** Ви нарікали по своїх наметах і казали: Господь вивів нас з Єгипетської землі з ненависті до нас, — щоб видати нас в руки аморейців, аби вигубити нас.
- 28** Куди ж ми йдемо? Ваші брати відняли ваше серце, кажучи: Це великий, численний, сильніший від нас народ та великі, укріплені мурами до небес міста! Навіть синів велетнів ми там бачили.
- 29** Тоді я сказав вам: Не лякайтеся, не бійтеся їх!
- 30** Господь, ваш Бог, Який іде попереду, перед вашим обличчям, — це Він воюватиме разом з вами проти них — саме так, як Він учинив із вами в Єгипетській землі
- 31** та в цій пустелі, де ви бачили, як Господь, твій Бог, вигодовував тебе, немов би хтось з людей вигодовував свого сина, упродовж усієї дороги, яку ви пройшли, поки дійшли до цього місця.
- 32** Та в цьому слові ви не повірили Господу, вашому Богові,
- 33** Який іде попереду вас під час подорожі, щоб вибирати для вас місце, ведучи вас вночі — у вогні, показуючи вам дорогу, якою вам іти, а вдень — у хмарі.
- 34** Господь почув ваші слова і, розгнівавшись, поклявся, кажучи:

³⁵Ніхто із цих чоловіків не побачить тієї доброї землі, яку Я поклявся дати їхнім батькам, —

³⁶за винятком Халева, сина Єфонії: він побачить її, і йому та його сином Я дам землю, по якій він ходив, бо він тримався того, що Господнє.

³⁷Через вас Господь розгнівався і на мене, кажучи: Ти також туди не ввійдеш!

³⁸Ісус, Навина син, який стоїть поруч з тобою, — він туди ввійде! Підбадьор його, бо це він передасть її у спадщину Ізраїлю.

³⁹І всі малі діти, які сьогодні ще не знають добра і зла, — вони туди ввійдуть, їм Я її віддам, і вони заволодіють нею.

⁴⁰Повернувши назад, ви пішли отаборитися в пустелю, у напрямку до Червоного моря.

⁴¹Тоді ви відповіли мені й сказали: Згрішили ми перед Господом, нашим Богом. Ми піднімемось на гору і воюватимемо — саме так, як Господь, наш Бог, велів нам. Кожний з вас узяв своє військове знаряддя, і, зібравшись, ви піднялися на гору.

⁴²Та Господь сказав мені: Скажи їм: Не підіймайтеся і не воюйте, бо Мене немає з вами, — щоб ви не були розгромлені перед вашими ворогами!

⁴³І я говорив вам це, та ви мене не послухали; ви переступили Господнє веління і, упершись, таки піднялися на гору.

⁴⁴Та назустріч вам вийшов аморець, який жив на тій горі, і вони погнали вас, як це роблять бджоли, і громили вас від Сиїру аж до Ерми.

⁴⁵Тоді, сівши, ви плакали перед Господом, та Господь не слухав вашого голосу і не зважав на вас.

⁴⁶І ви сиділи в Кадисі багато часу — стільки часу, скільки ви тоді сиділи.

Повторення 2

¹Повернувши назад, ми вирушили до пустелі, у напрямку до Червоного моря, як Господь мені й сказав. І ми кружляли навколо гори Сиїр багато часу.

²Господь сказав мені:

³Досить вам кружляти навколо цієї гори. Повертайте на північ.

⁴Звели народів, кажучи: Ось ви перетинаєте кордони своїх братів, синів Ісава, які живуть у Сиїрі. Вони боятимуться вас і дуже остерігатимуться.

⁵Не виступайте проти них з війною, бо Я не дам вам їхньої землі навіть на стопу ноги, — адже Я дав гору Сиїр у володіння Ісавові.

⁶Їжу будете в них купувати — і будете їсти; і воду будете в них брати мірою за гроші — і будете пити.

⁷Адже Господь, наш Бог, поблагословив тебе в кожному ділі твоїх рук. Задумайся, як ти пройшов цю велику й страшну пустелю. Ось уже сорок років Господь, твій Бог, з тобою, — іти ні в чому не мав недостатку.

⁸Тож ми пройшли попри наших братів, синів Ісава, що живуть у Сиїрі, попри дорогу до Арави від Елона і від Гасіон-Гавера, і, повернувши, пройшли попри дорогу домоавської пустелі.

⁹Тоді Господь сказав мені: Не ворогуйте з моавійцями і не виступайте проти них з війною, бо Я не дам вам у володіння їхньої землі, — адже Я дав Сиїр у володіння синам Лота.

¹⁰(Раніше на ній жили оммінці — великий, численний і сильний народ, такий як енакімці.

¹¹Вони також вважатимуться рафаїнцями, як і енакімці, та моавійці називають їх оммінцями.

¹²У Сиїрі також раніше жили хорейці; та сини Ісава вигубили їх, стерли їх перед своїм обличчям і поселилися на їхньому місці — так, як учинив Ізраїль із землею, яку дав йому Господь у його володіння).

¹³Тож тепер ви встаньте, руште та перейдіть через долину Заред. І ми перейшли через долину Заред.

¹⁴А часу, що ми подорожували з Кадис-Варни, аж поки перейшли через долину Заред, було тридцять вісім років, — доки не вимерло все покоління чоловіків-воїнів у таборі, як Господь іпоклявся їм.

¹⁵Та й Божа рука була проти них, щоб вигубити їх із табору, аж поки вони не вигинули.

¹⁶І сталося, — коли загинули всі чоловіки-воїни, вмираючи з-посеред народу,

¹⁷Господь промовив до мене, кажучи:

¹⁸Сьогодні ти перетнеш кордони Моаву, Ароїр,

¹⁹і ви наблизитесь до синів Аммана. Не ворогуйте з ними, не виступайте проти них з війною, бо Я не дам тобі у володіння землі синів Аммана, — адже Я дав її у володіння синам Лота.

²⁰(Вона вважатиметься землею рафаїнців, адже і на ній раніше жили рафаїнці; амманійці ж називають їх зомзоммінцями.

²¹Це великий, численний і дуже сильний народ, такий як енакімці. Та Господь вигубив їх перед обличчям амманійців, і ті захопили їх та поселилися на їхньому місці,

²²так само, як вони вчинили синам Ісава, які живуть у Сиїрі, таким чином, як вигубили перед їхнім обличчям хорейців і захопили їх, поселилися на їхньому місці й живуть аж до цього дня.

- 23**Також евейці, які живуть в Асероті аж до Гази, та кападокійці, які вийшли з Кападокії, вигубили їх і поселилися на їхньому місці).
- 24**Тож тепер ви встаньте, рушайте та перейдіть через долину Арнон. Ось Я видав у твої руки аморейця Сеона, есевонського царя, та його землю. Починай захоплювати її, — виступай проти нього з війною.
- 25**Із цього дня починай наводити страх і трепет перед собою на обличчя всіх народів, що під небом, які, почувши твоє ім'я, затривожаться та затремтять перед твоїм обличчям.
- 26**Тож я послав послів з пустелі Кедамот до Сеона, есевонського царя, з мирними словами, кажучи:
- 27**Дозволь мені перейти через твою землю; я проходилиму по дорозі, не звертатиму ні праворуч, ні ліворуч.
- 28**Їжу продаватимеш мені за гроші, — і я їстиму, і воду продаватимеш мені за гроші, — і я питиму. Дозволь мені тільки перейти ногами,
- 29**як це мені вчинили сини Ісава, які живуть у Сіїрі, та моавійці, які живуть в Ароїрі, — аж доки я не переправлюся через Йордан до землі, яку Господь, наш Бог, дає нам.
- 30**Та Сеон, есевонський цар, не хотів, щоб ми перейшли через його землю, бо Господь, наш Бог, учинив його дух непоступливим і його серце вчинив упертим, щоб він був виданий у твої руки, як це і є цього дня.
- 31**Тоді Господь сказав мені: Ось Я почав видавати перед твоїм обличчям аморейця Сеона, есевонського царя, та його землю. Починай брати у володіння його землю.
- 32**І Сеон вийшов нам назустріч, — він та весь його народ, — на війну до Яси.
- 33**Та Господь, наш Бог, видав його перед нашим обличчям, і ми побили його, його синів та весь його народ.
- 34**Того часу ми захопили всі міста і вигубили по черзі кожне місто, — і їхніх жінок, і їхніх дітей, — не залишили живим нікого.
- 35**Ми забрали тільки худобу та взяли здобич із міст.
- 36**Від Ароера, що на березі потоку Арнон, та міста, що в долині, і аж до гори Галааду не було міста, яке вбереглося б від нас; усіх їх Господь, наш Бог, видав у наші руки.
- 37**Лише до землі синів Аммона, до всього, що прилягає до потоку Явок та до міст, що в гірській місцевості, ми не наближались, як Господь, наш Бог, наказав нам.

Повторення 3

- 1**Відтак, повернувши, ми піднялися дорогою до Васану. І вийшов нам назустріч Ог, васанський цар, — він та весь його народ, — на війну до Едраїна.

- ²Тоді Господь сказав мені: Не бійся його, бо Я видав його, весь його народ та всю його землю у твої руки, і ти вчиниш із ним те саме, що вчинив із Сеоном, царем аморейців, який жив в Есевоні.
- ³І Господь, наш Бог, видав його в наші руки, — також Ога, васанського царя, та весь його народ, — і ми побили його так, що навіть не залишили йому потомства.
- ⁴Того часу ми захопили всі його міста; не було міста, якого б ми в них не взяли, — шістдесят міст, усі околиці Аргову, царства Ога у Васані;
- ⁵усі ці міста — укріплені: високі мури, брами та засуви, не рахуючи дуже великої кількості міст ферезейців.
- ⁶Ми вигубили їх так само, як учинили із Сеоном, есевонським царем: вигубили по черзі кожне місто, — і жінок, і дітей.
- ⁷А всю худобу та здобич із міст ми забрали собі.
- ⁸І того часу ми забрали землю з рук двох аморейських царів, які були за Йорданом, від потоку Арнон аж до Аермону
- ⁹(фінікійці називають Аермон Саніором, а аморейці називали його Саніром), —
- ¹⁰усі міста Місору, весь Галаад та весь Васан аж до Селхи та Едраїна, — міста царства Ога у Васані.
- ¹¹Адже з рафаїнців залишився лише Ог, васанський цар. Ось його ліжко, залізне ліжко, — ось воно в місті синів Аммана; його довжина — дев'ять ліктів, а його ширина — чотири лікті, міряючи ліктем мужчини.
- ¹²Отже, того часу ми заволоділи всією цією землею. Землю від Ароера, що на березі потоку Арнон, і половину гори Галаад з її містами я дав Рувимові та Гадові.
- ¹³А решту Галааду і весь Васан, царство Ога, я дав половині племені Манасії — усю околицю Аргову, весь той Васан, що вважатиметься землею рафаїнців.
- ¹⁴Яір, син Манасії, взяв усю околицю Аргову аж до кордонів гаргасійців та омахатійців. Він назвав їх своїм ім'ям: Васан Авот Яір, як це і є аж до цього дня.
- ¹⁵Махірові я дав Галаад.
- ¹⁶А Рувимові та Гадові я дав землю від Галаада аж до потоку Арнон, зісерединою потоку як кордоном, і аж до Явоку (цей потік — кордон синів Аммана,
- ¹⁷а Арава та Йордан — кордон Маханарату), і аж до моря Арави, до Солоного моря, під Асидотом, з Фасгою на сході.
- ¹⁸Того часу я звелів вам, кажучи: Господь, ваш Бог, дав вам цю землю у володіння. Тож кожний, хто сильний, озброївшись, ідіть попереду, перед обличчям ваших братів, ізраїльських синів.
- ¹⁹Тільки ваші жінки, ваші діти та ваша худоба (я знаю, що у вас багато худоби!) нехай живуть у ваших містах, які я вам дав,

²⁰аж поки Господь, ваш Бог, не дасть спочинку вашим братам, так само, як і вам, — і вони також заволодіють землею, яку Господь, ваш Бог, дає їм за Йорданом. Тоді повернетесь кожний до свого володіння, яке я вам дав.

²¹Того часу я дав настанови Ісусові, кажучи: Ваші очі бачили все, що Господь, ваш Бог, учинив із цими двома царями. Так само Господь учинить з усіма царствами, до яких ти переправляєшся.

²²Не бійтеся їх, бо Господь, ваш Бог, Сам воюватиме за вас!

²³Того часу я благав Господа, кажучи:

²⁴Господи, Господи, Ти почав показувати Своєму слугі Свою міць і Свою силу, могутню руку і піднесене рамено! Адже хто той бог на небі чи на землі, який учинив би так, як Ти вчинив, подібно до Твоєї сили?

²⁵Тож нехай я, переправившись, побачу ту добру землю, що за Йорданом, ту добру гору та Антиливан!

²⁶Та Господь не зважив на мене через вас і не вислухав мене. І Господь сказав мені: Досить тобі, перестань далі говорити про це.

²⁷Піднімись на вершину Тесаної скелі й поглянь очима на море, на північ, на південь та на схід. Подивися своїми очима, бо ти не переправишся через цей Йордан!

²⁸Дай настанови Ісусові, укріпи його і підбадьор його, бо це він переправиться на чолі цього народу, і він передасть їм у спадщину землю, яку ти бачив.

²⁹І ми осіли в долині поблизу дому Фогора.

Повторення 4

¹А тепер, Ізраїлю, слухай постанови та присуди, які я сьогодні навчаю вас виконувати, щоб ви жили й, увійшовши, заволоділи землею, яку Господь, Бог ваших батьків, дає вам.

²Не додавай нічого до слова, яке я вам заповідаю, і не відіймайте нічого від нього. Дотримуйтесь заповідей Господа, вашого Бога, які я сьогодні вам заповідаю.

³Ваші очі бачили все, що Господь, ваш Бог, учинив із Веелфегором, — що Господь, ваш Бог, вигубив з-поміж вас кожну людину, яка пішла слідом за Веелфегором.

⁴Ви ж усі, хто тримався Господа, вашого Бога, сьогодні живі.

⁵Ось я об'явив вам постанови та присуди, як Господь і заповів мені, щоб ви чинили так на землі, в яку ви входите, щоб заволодіти нею.

- ⁶Дотримуйтесь і виконуйте їх, бо це ваша мудрість і розум перед усіма народами, які почують усі ці постанови і скажуть: Ось цей великий народ — мудрий і розумний народ!
- ⁷Адже який великий народ має такого близького до себе бога, як Господь, наш Бог, близький до нас в усьому, у чому ми б Його непокликали?
- ⁸І який великий народ має такі справедливі постанови та присуди, як весь цей закон, що я даю вам сьогодні?
- ⁹Пильнуй за собою і добре стережи свою душу, щоб ти не забув усіх тих речей, що бачили твої очі. Хай вони не виходять з твого серця по всі дні твого життя. Навчи їх своїх синів та синів своїх синів.
- ¹⁰Пам'ятай день, коли ви стояли перед Господом, вашим Богом, на Хориві, у день зібрання, коли Господь сказав мені: Збери до Мене народ, і нехай вони послухають Моїх слів, щоб вони навчилися боятися Мене всі дні, скільки житимуть на землі, і навчили цього своїх синів.
- ¹¹Ви прийшли тоді й стали під горою; гора ж палала вогнем аж до неба, а навколо — темрява, морок і буря.
- ¹²Господь промовляв до вас з-посеред вогню; ви чули голос слів, але жодної подоби не бачили, окрім голосу.
- ¹³І Він оголосив вам Свій завіт, який повелів вам виконувати, — десять слів, — і написав їх на двох кам'яних скрижалях.
- ¹⁴А мені Господь повелів того часу навчити вас постанов та присудів, щоб ви їх виконували на землі, в яку входите, щоб заволодіти нею.
- ¹⁵Стережіть добре свої душі, — адже того дня, коли Господь промовляв до вас на Хориві, на горі, з-посеред вогню, ви не бачили жодної подоби;
- ¹⁶тож не чиніть беззаконня і не робіть самі собі різьбленої подоби, будь-якого образу, — подоби чоловіка чи жінки,
- ¹⁷подоби будь-якої тварини, що на землі, подоби будь-якого крилатого птаха, що літає під небом,
- ¹⁸подоби будь-якого плазуна, що плазує по землі, чи подоби будь-якої риби, що у водах, під землею.
- ¹⁹І щоб, поглянувши на небо й побачивши сонце, місяць, зорі й усю небесну оздобу, потрапивши в оману, ти не почав поклонятися їм та служити їм, яких Господь, твій Бог, дарував для всіх народів, що під небом.
- ²⁰Вас же Бог узяв і вивів вас із залізного горна, з Єгипту, щоб ви були для Нього народом Його спадщини, як це і є цього дня.
- ²¹Господь розгнівався на мене за речі, які ви говорили, і поклявся, що я не переправлюся через цей Йордан і що не ввійду в землю, яку Господь Бог дає тобі в спадщину,

- 22**оскільки я помру на цій землі й не переправлюся через цей Йордан; ви ж переправитеся й заволодієте цією доброю землею.
- 23**Тож пильнуйте, щоб не забули завіту Господа, вашого Бога, який Він уклав з вами, і щоб не зробили самі собі різьбленої подоби якогось сотворіння, що Господь, твій Бог, заборонив тобі.
- 24**Адже Господь, твій Бог, — нищівний вогонь, ревний Бог.
- 25**Якщо ж, коли ти породити синів та синів твоїх синів, і ви проживете довший час на землі, ви вчините беззаконня і зробите різьблену подобу якогось сотворіння, і скоїте зло перед Господом, вашим Богом, доводячи Його до гніву, —
- 26**то я сьогодні кличу вам за свідків небо та землю, що ви неодмінно будете вигублені із землі, до якої переправляєтеся через Йордан, щоб заволодіти нею. Не проживете ви на ній багато днів, а безсумнівно будете знищені .
- 27**Господь розсіє вас поміж усіма народами, і вас залишиться мало поміж народами, до яких Господь вас зашле.
- 28**Там ви будете служити іншим богам — витвору людських рук, дереву й камінню, які не бачать, не чують, не їдять і не відчують запаху.
- 29**І ви будете шукати там Господа, свого Бога, і знайдете, якщо шукатимете Його з усього свого серця і з усієї своєї душі у своєму нещасті.
- 30**І коли всі ці речі спіткають тебе, то наприкінці днів ти повернешся до Господа, свого Бога, і слухатимеш Його голос.
- 31**Адже Господь, твій Бог, — милосердний Бог; Він не покине тебе і не вигубить тебе, Він не забуде завіту з твоїми батьками, про який поклявся їм.
- 32**Розпитайте-но проминулі часи, що були перед тобою, починаючи від дня, коли Бог створив на землі людину, від одного кінця неба до другого кінця неба, — чи бувало щось таке, як ця велична річ, чи чувано про щосьтаке?
- 33**Чи чув якийсь народ голос живого Бога, Який промовляв би з-посеред вогню, так, як чув ти, і залишився живим?
- 34**Чи намагався Бог піти й узяти Собі народ з-посеред іншого народу випробовуванням, знаменнями, чудесами й війною, могутньою рукою й піднесеним раменом та великими видіннями — подібно до всього того, що Господь, ваш Бог, учинив у Єгипті перед тобою, як ти бачив?
- 35**Це щоб ти пізнав, що Господь, твій Бог, — Він Бог, і крім Нього немає іншого бога.
- 36**З неба стало чути Його голос, щоб тебе навчити, а на землі Він показав тобі Свій великий вогонь, і ти чув Його слова з-посеред вогню.
- 37**Задля Своєї любові до твоїх батьків Він обрав їхніх нащадків після них — вас — і Сам Своєю великою силою вивів тебе із Єгипту,

- ³⁸щоб вигубити перед твоїм обличчям великі й сильніші від тебе народи, щоби ввести тебе і дати тобі успадкувати їхню землю, як ти маєш її сьогодні.
- ³⁹Тож усвідом сьогодні та переконайся розумом, що Господь, твій Бог, — Він Бог вгорі, на небі, та внизу, на землі, й окрім Нього немає іншого бога.
- ⁴⁰Дотримуйся Його постанов та Його заповідей, які я тобі сьогодні заповідаю, щоб тобі й твоїм синам після тебе було добре, і щоб ви були довголітніми на землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі на всі часи.
- ⁴¹Тоді Мойсей виділив три міста за Йорданом, на сході сонця,
- ⁴²щоб туди міг утекти вбивця, який ненароком убив би ближнього, не ворогувавши з ним нівчора, ні передучора, — щоб він міг втекти в одне із цих міст і жити:
- ⁴³Для Рувима — Восор у пустелі, на рівнинній землі, для Гада — Рамот у Галааді й для Манасії — Гавлон у Васані.
- ⁴⁴Це є закон, який Мойсей виклав перед ізраїльськими синами;
- ⁴⁵це є свідчення, постанови та присуди, які Мойсей проголосив ізраїльським синам, коли вони вийшли з Єгипетської землі,
- ⁴⁶за Йорданом, у долині поблизу дому Фогора, у землі аморейського царя Сеона, який жив в Есевоні, і якого розбили Мойсей та ізраїльські сини, коли вийшли з Єгипетської землі.
- ⁴⁷Вони заволоділи його землею та землею васанського царя Ога, — двох аморейських царів, які жили за Йорданом, на сході сонця, —
- ⁴⁸від Ароера, що на березі потоку Арнон, і аж до гори Сеону, тобто до Аермона, —
- ⁴⁹ую Араву за Йорданом, на сході сонця, під Асидотом, висіченим у скалі.

Повторення 5

- ¹Мойсей скликав весь Ізраїль і сказав їм: Слухай, Ізраїлю, постанови та присуди, що я сьогодні проголошую у ваші вуха, вивчіть їх і пильнуйте, щоб їх виконувати.
- ²Господь, ваш Бог, уклав з вами завіт на Хориві.
- ³Не з батьками вашими Господь уклав цей завіт, а з вами, які тут сьогодні всі живете.
- ⁴Обличчям в обличчя Господь промовляв до вас на горі з-посеред вогню,
- ⁵а я стояв тим часом між Господом і вами, щоб передати вам Господні слова, бо ви боялися вогню і не піднялися на гору, коли Він говорив:
- ⁶Я — Господь, твій Бог, Який вивів тебе з Єгипетської землі, з дому неволі.
- ⁷Нехай в тебе не буде інших богів перед Моїм обличчям!

- ⁸Не роби собі ідола, ані будь-якої подоби того, що на небі, вгорі, чи на землі, внизу, чи у водах, під землею.
- ⁹Не поклоняйся їм і не служи їм, бо Я — Господь, твій Бог, — Бог ревливий, Який відплачує за гріхи батьків дітям до третього й четвертого покоління — тим, хто ненавидить Мене,
- ¹⁰і Який чинить милосердя тисячам поколінь — тим, хто любить Мене і дотримується Моїх заповідей.
- ¹¹Не вживай Ім'я Господа, свого Бога, надаремно, бо Господь не вважатиме чистим того, хто вживає Його Ім'я надаремно.
- ¹²Дотримуйся суботнього дня, щоб святити його, як Господь, твій Бог, заповів тобі.
- ¹³Шість днів працєю і чини всі свої діла,
- ¹⁴**а** сьомого дня — субота, присвячена Господу, твоєму Богові. Не чини в цей день жодного діла — ні ти, ні твій син, ні твоя дочка, ні твій раб, ні твоя рабиня, ні твій віл, ні твій осел, ні будь-яка твоя худоба, ні захожий, який проживає у твоїх брамах, — щоб твій раб і твоя рабиня відпочили так само, як і ти.
- ¹⁵Пам'ятай, що ти був рабом у Єгипетській землі, та Господь, твій Бог, вивів тебе звідти могутньою рукою і піднесеним раменом; тому Господь, твій Бог, заповів тобі дотримуватися суботнього дня та святити його.
- ¹⁶Шануй свого батька і свою матір, як Господь, твій Бог, заповів тобі, щоб тобі було добре і щоб ти був довголітнім на землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі.
- ¹⁷Не вбивай!
- ¹⁸Не чини перелюбу!
- ¹⁹Не кради!
- ²⁰Не давай неправдивого свідчення проти свого ближнього.
- ²¹Не жадай дружини свого ближнього. Не жадай дому свого ближнього, ні його поля, ні його раба, ні його рабині, ні його вола, ні його осла, ні будь-якої його худоби, ні будь-чого, що є у твого ближнього.
- ²²Ці слова Господь промовив до всієї вашої громади на горі з-посеред вогню, — навколо ж була темрява, морок, буря й гучний голос, — і більше нічого не додав. Він написав їх на двох кам'яних скрижальях і дав їх мені.
- ²³І сталося, — коли ви почули голос з-посеред вогню, — а гора палала вогнем, — то ви прийшли до мене — усі провідники ваших племен і ваші старійшини —
- ²⁴та сказали: Ось Господь, наш Бог, показав нам Свою славу, і ми чули Його голос з-посеред вогню. У цей день ми побачили, що Бог промовляє до людини, і вона живе!

- ²⁵А тепер — щоб ми не померли! Адже цей великий вогонь знищить нас! Якщо ми далі продовжуватимемо слухати голос Господа, нашого Бога, то ми попремо!
- ²⁶Адже хто з тілесних істот може жити, чувши, як ми, голос живого Бога, Який промовляє з-посеред вогню?
- ²⁷Піди сам і вислухайусе, що скаже Господь, наш Бог. Ти говоритимеш нам усе, що Господь, наш Бог, говоритиме тобі, а ми будемо слухати і виконувати.
- ²⁸Господь почув ваші слова, коли ви до мене говорили, і Господь сказав мені: Я чув слова цього народу, які вони тобі сказали. Усе, що вони сказали, — правильно.
- ²⁹О, коли б їхнє серце в них завжди було саме таким, — щоб вони боялися Мене і дотримувалися Моїх заповідей, щоб їм та їхнім синам повіки було добре!
- ³⁰Іди, скажи їм: Повертайтеся у свої доми.
- ³¹А ти стань тут зі Мною, і Я оголошу тобі заповіді, постанови та присуди, які ти повинен їх навчити, — нехай вони виконують їх на землі, яку Я даю їм у володіння.
- ³²Пильнуйте, щоб ви чинили так, як заповів Господь, твій Бог, не звертай ні праворуч, ні ліворуч
- ³³по тій дорозі, яку Господь, твій Бог, заповів тобі, щоб по ній ходити, — аби ти мав спокій і тобі було добре, і щоб ви довго жили на землі, якою заволодієте.

Повторення 6

- ¹Це є заповіді, постанови та присуди, які Господь, наш Бог, звелів навчити вас виконувати на землі, в яку ви входите, щоб заволодіти нею, —
- ²аби ви боялися Господа, свого Бога, щоб дотримувалися всіх Його постанов та Його заповідей, які я сьогодні тобі заповідаю, — ти, твої сини й сини твоїх синів, усі дні свого життя, — щоб ви довго жили.
- ³Слухай, Ізраїлю, і пильнуй, щоб їх виконувати, — щоб тобі було добре, і щоб ви сильно розмножилися, як Господь, Бог твоїх батьків, сказав, щоб Він дав тобі землю, яка тече молоком та медом.
- ⁴Це є постанови та присуди, які Господь заповів ізраїльським синам у пустелі, коли вони вийшли з Єгипетської землі. Слухай, Ізраїлю! Господь, наш Бог, — Господь єдиний.
- ⁵Люби Господа, свого Бога, усім своїм розумом, усією своєю душею й усією своєю силою.
- ⁶Нехай ці слова, які я сьогодні тобі заповідаю, перебувають у твоєму серці й у твоїй душі.

- ⁷Навчи їх своїх синів, проказуй їх, сидячи в домі та йдучи дорогою, лягаючи та встаючи.
- ⁸Прив'яжи їх, як знак, на своїй руці, і нехай вони будуть непорушними перед твоїми очима.
- ⁹Напишіть їх на одвірках своїх домів та своїх воріт.
- ¹⁰І буде, — коли Господь, твій Бог, введе тебе в землю, яку Він поклявся твоїм батькам, Авраамові, Ісаакові та Якову, дати тобі — великі та гарні міста, яких ти не будував;
- ¹¹будинки, повні всякого добра, яких ти не наповнював; висічені колодязі, яких ти не висікав; виноградники та оливкові сади, яких ти не садив, — то, поївши і наситившись,
- ¹²пильнуй за собою, щоб ти не забув Господа, свого Бога, Який вивів тебе з Єгипетської землі, з дому неволі!
- ¹³Господа, свого Бога, бійся, Йому служи, Його тримайся і Його Ім'ям клянися.
- ¹⁴Не ходіть за іншими богами, — за котримсь із богів тих народів, що навколо вас.
- ¹⁵Адже Господь, твій Бог, що посеред тебе, — ревний Бог: щоб Господь, твій Бог, запалавши на тебе гнівом, не вигубив тебе з лиця землі.
- ¹⁶Не спокушай Господа, свого Бога, як ви спокушали Його у Випробуванні.
- ¹⁷Обов'язково дотримуйся заповідей Господа Бога, свідчень та постанов, які Він тобі заповів.
- ¹⁸Чини те, що угодне і добре перед Господом, твоїм Богом, щоб тобі було добре, щоб ти ввійшов та заволодів тією доброю землею, про яку Господь поклявся твоїм батькам,
- ¹⁹щоб Він прогнав усіх твоїх ворогів перед твоїм обличчям, як Він і сказав.
- ²⁰І буде, — коли твій син запитає тебе завтра, кажучи: Що це за свідчення, постанови та присуди, які Господь, наш Бог, нам заповів? —
- ²¹то ти скажеш своєму синові: Ми були рабами у фараона в Єгипетській землі, та Господь вивів нас звідти могутньою рукою й піднесеним раменом.
- ²²Господь здійснив перед нами великі й жахливі знамення та чудеса над Єгиптом, над фараоном і над його домом,
- ²³а нас Він вивів звідти, щоб увести нас і дати нам цю землю, яку поклявся дати нашим батькам.
- ²⁴І Господь заповів нам виконувати всі ці постанови й боятися Господа, нашого Бога, щоб нам було добре усі дні та щоб ми могли жити, як це і є сьогодні.

²⁵І якщо ми будемо пильнувати, щоб виконувати всі ці заповіді перед Господом, нашим Богом, як Він нам заповів, то й до нас буде милосердя.

Повторення 7

¹Коли Господь, твій Бог, введе тебе в землю, в яку входиш, щоб заволодіти нею, то Він усуне перед твоїм обличчям великі й численні народи: хета, гергесейця, аморейця, ханаанця, ферезейця, евейця та євусейця — сім численних і сильніших від вас народів.

²Господь, твій Бог, видасть їх у твої руки, і ти поб'єш їх. Неодмінно вигубиш їх, — не укладеш з ними завіту і не матимеш до них милосердя.

³І не будете з ними ріднитися: не видаватимеш своєї дочки за їхнього сина і не братимеш їхньої дочки для свого сина,

⁴бо вона відверне твого сина від Мене, і він служитиме іншим богам; тоді Господь запалає на вас гнівом і швидко вигубить тебе.

⁵Але вчините з ними ось як: їхні жертovníки порозвалюєте, їхні стовпи порозтрощуєте, їхні священні гаї повирубуєте і різьблені зображення їхніх богів поспалюєте вогнем.

⁶Бо ти є святим народом для Господа, твого Бога, і Господь, твій Бог, обрав тебе, щоб ти був для Нього особливим народом понад усі народи, що на поверхні землі.

⁷Господь уподобав вас і обрав вас не тому, що ви численніші від усіх народів, — адже ви менші від усіх народів, —

⁸але тому, що Господь вас полюбив, і тому, що Він дотримується клятви, якою поклявся вашим батькам, Господь вивів вас могутньою рукою й піднесеним раменом та визволив тебе з дому неволі, з руки фараона, єгипетського царя.

⁹Тож усвідом, що Господь, твій Бог, — Він є Богом, вірним Богом, Який на тисячу поколінь зберігає завіт і милосердя до тих, хто Його любить і дотримується Його заповідей,

¹⁰і Який відплачує особисто тим, хто Йогоненавидить, щоб вигубити їх. Він не зволікатиме з тими, хто Йогоненавидить, а відплатить їм особисто.

¹¹Дотримуйся цих заповідей, постанов та присудів, які я заповідаю тобі сьогодні виконувати.

¹²І буде, — коли ви слухатимете всі ці постанови, дотримуватиметесь і виконуватимете їх, то і Господь, твій Бог, зберігатиме завіт і милосердя, як Він поклявся твоїм батькам.

¹³Він любитиме тебе, поблагословить тебе і помножить тебе; поблагословить нащадків твого лона і плід твоєї землі, твоє збіжжя, твоє вино і твою олію, стада твоєї великої худоби й отари твоєї дрібної худоби на землі, яку Господь поклявся твоїм батькам дати тобі.

14Ти будеш благословенним понад усі народи. Ні серед вас, ні серед твоєї худоби не буде безплідного чи безплідної.

15Господь віддалить від тебе всяку неміч і не нашле на тебе жодних згубних єгипетських хвороб, які ти бачив і які пізнав, а нашле їх на всіх тих, хто тебе ненавидить.

16Знищ усю здобич, захоплену в народів, які Господь, твій Бог, видає тобі: хай твоє око не має до них пощади. І не служи їхнім богам, бо це для тебе пастка.

17Якщо ж ти скажеш у своєму міркуванні: Цей народ численніший від мене, — як я зможу їх вигубити? —

18не бійся їх! Лишень згадай, що Господь, твій Бог, учинив з фараоном та всіма єгиптянами, —

19великі випробовування, які бачили твої очі, ті великі знамення та чудеса, могутню руку і піднесене рамено, якими Господь, твій Бог, вивів тебе. Так само Господь, наш Бог, учинить з усіма народами, обличчя яких ти боїшся.

20Господь, твій Бог, пошле на них шершнів, доки ті, що залишилися та поховалися від тебе, небудуть вигублені.

21Ти не матимеш страху перед їхнім обличчям, бо Господь, твій Бог, є серед тебе, — великий і могутній Бог.

22Господь, твій Бог, вигублятиме ці народи перед твоїм обличчям поволі, поступово. Ти не зможеш вигубити їх швидко, щоб земля не стала запустілою, і щоб проти тебе не намножилося диких звірів.

23Господь, твій Бог, видасть їх у твої руки і нищитиме їх великим знищенням, доки повністю не вигубить їх.

24Він видасть у ваші руки їхніх царів, і їхнє ім'я буде стерте з того місця. Ніхто не встоїть проти твого обличчя, доки ти повністю не вигубиш їх.

25Різьблені зображення їхніх богів спалить вогнем. Не запалюйся жадобою до срібла та золота з них, не забирай його собі, щоб ти через нього не спіткнувся, бо це є гідота для Господа, твого Бога.

26Тож не внось у свій дім гидоти, а то станеш як і вона — закляттям. Ти повинен ненавидіти її та гидувати нею, бо вона — закляття.

Повторення 8

1Пильнуйте, щоб виконувати всі заповіді, які я сьогодні вам заповідаю, — щоб ви жили і стали численні, та щоб увійшли й заволоділи землею, про яку Господь поклявся вашим батькам.

- ²Пам'ятай весь той шлях, яким Господь, твій Бог, водив тебе в пустелі, щоб вимучити тебе, випробувати тебе і виявити, що у твоєму серці: чи ти будеш дотримуватися Його заповідей, чи ні.
- ³Він вимучував тебе, морив тебе голодом і годував тебе манною, якої не знали твої батьки, — щоб навчити тебе, що не самим хлібом житиме людина, але кожним словом, що виходить з Божих уст, житиме людина.
- ⁴Твій одяг на тобі не зношувався, і твої ноги не обмозолювалися ось уже сорок років.
- ⁵Усвідом своїм серцем, що, як будь-яка людина виховувала б свого сина, так Господь, твій Бог, виховує тебе.
- ⁶І дотримуйся заповідей Господа, свого Бога, щоб ходити Його дорогами і боятися Його.
- ⁷Бо Господь, твій Бог, вводить тебе в добру та простору землю, де водні потоки, джерела безодень, б'ють по рівнинах та по горах.
- ⁸Це земля пшениці та ячменю, девиноградники, смоківниці, гранати; земля оливкової олії та меду;
- ⁹земля, на якій ти їстимеш свій хліб не в нужді, на якій ти ні в чому не матимеш недостатку; земля, каміння якої — залізо, і з гір якої ти видобуватимеш мідь.
- ¹⁰Ти будеш їсти і насичуватися — і благословлятимеш Господа, свого Бога, на тій добрій землі, яку Він тобі дав.
- ¹¹Стережися, щоб ти не забув Господа, свого Бога, щоб не дотримуватися Його заповідей, Його присудів та постанов, які я тобі сьогодні заповідаю.
- ¹²Щоб, поївши й наситившись, збудувавши гарні будинки й поселившись у них,
- ¹³коли намножиться твоя велика та дрібна худоба, коли примножиться в тебе срібло та золото, і коли примножиться все, що в тебе буде, —
- ¹⁴ти не загордів серцем і не забув Господа, свого Бога, Який вивів тебе з Єгипетської землі, з дому неволі;
- ¹⁵Який провів тебе через ту велику і страшну пустелю, де змія, яка жалить, скорпіон і спрага, де не було води; Який вивів для тебе джерело води з твердої скелі;
- ¹⁶Який годував тебе в пустелі манною, якої не знали твої батьки, щоб вимучити тебе і випробувати тебе, — щоб наостанку вчинити тобі добро.
- ¹⁷Щоб ти не сказав у своєму серці: Це моя сила і міць моєї руки здобули мені цю велику могутність.
- ¹⁸Пам'ятай про Господа, свого Бога, бо це Він дає тобі силу здобути могутність, — щоб зберегти Свій завіт, про який Він клявся твоїм батькам, як це і є сьогодні.

¹⁹І буде, — якщо ти таки забудеш про Господа, свого Бога, і підеш слідом за іншими богами, служитимеш їм і поклонятимешся їм, то я свідчу вам сьогодні, що ви неодмінно загинете !

²⁰Так само, як і інші народи, які Господь вигублює перед вашим обличчям, загинете і ви через те, що не послухали голосу Господа, свого Бога!

Повторення 9

¹Слухай, Ізраїлю: Ти сьогодні переправляєшся через Йордан, щоб увійти в землю і заволодіти великими і значно сильнішими від вас народами, великими містами з укріпленнями аж до небес,

²великим, численним і високим народом, синами Енака, яких ти знаєш і про яких ти чув: Хто встоїть проти обличчя синів Енака?

³Та сьогодні ти дізнаєшся, що Господь, твій Бог, іде попереду, перед твоїм обличчям; Він — нищівний вогонь. Він вигубить їх і змусить їх втікати перед твоїм обличчям, і ти швидко знищиш їх, як Господь і казав тобі.

⁴Коли Господь, твій Бог, вигубить ці народи перед твоїм обличчям, — не говори тоді у своєму серці, кажучи: Це за мою праведність Господь увів мене, щоб я заволодів цією землею. Насправді це через безбожність цих народів Господь вигубить їх перед твоїм обличчям.

⁵Це не через твою праведність і не через святість твого серця ти входиш, щоб заволодіти їхньою землею, а через безбожність цих народів Господь вигубить їх перед твоїм обличчям, та щоб зберегти завіт, про який Господь поклявся вашим батькам, Авраамові, Ісаакові та Якову.

⁶Усвідом сьогодні, що Господь, твій Бог, дає тобі заволодіти цією доброю землею не за твою праведність, адже ти — тугоший народ.

⁷Пам'ятай, не забувай, як ти гнівив Господа, свого Бога, у пустелі: від дня, коли ви вийшли з Єгипту, і аж доки не прийшли до цього місця, ви не переставали бути неслухняними супроти Господа.

⁸І на Хориві ви розгнівили Господа, і Господь такрозлютився на вас, що хотів вас вигубити,

⁹коли я піднімався на гору, щоб взяти кам'яні скрижалі, скрижалі завіту, який Господь уклав із вами. Я перебував на горі сорок днів і сорок ночей, хліба я не їв і води не пив.

¹⁰І Господь дав мені дві кам'яні скрижалі, написані Божим пальцем, і написав на них усі слова, які Господь оголосив вам на горі.

¹¹І сталося, — через сорок днів і сорок ночей Господь дав мені дві кам'яні скрижалі, скрижалі завіту.

- 12** І Господь сказав мені: Встань, мерщій зійди звідси вниз, бо твій народ, який ти вивів з Єгипетської землі, вчинив беззаконня; швидко вони звернули з дороги, яку ти їм заповів: зробили собі литого ідола.
- 13** І Господь сказав мені: Я говорив тобі вже один раз і другий раз, кажучи: Я побачив цей народ: це тугоший народ.
- 14** Залиш Мене, щоб Я вигубив їх, і Я зітру їхнє ім'я з-під небес. Я вчиню тебе великим, сильним і щечисленнішим народом, ніж цей.
- 15** Тоді я повернувся і зійшов з гори, гора ж палала вогнем, а у двох моїх руках були дві скрижалі.
- 16** Побачивши, що ви згрішили перед Господом, вашим Богом, зробили самі собі литого ідола і звернули з дороги, яку Господь вам заповів, —
- 17** взявши дві скрижалі, я кинув їх із двох своїх рук і розбив їх перед вами.
- 18** І я молився перед Господом ще раз, як і першого разу, сорок днів та сорок ночей, хліба не їв і води не пив, за всі ваші гріхи, якими ви згрішили, вчинивши зло перед Господом, вашим Богом, і розгнівивши Його.
- 19** І я був переляканий гнівом і люття Господа, бо Господь розлютився на вас так, що був готовий вигубити вас. І Господь вислухав мене і того разу.
- 20** Господь дуже розгнівався і на Аарона, будучи готовим його погубити, та я помолився того часу й за Аарона.
- 21** А ваш гріх, який ви вчинили, — тельця — я взяв, спалив його у вогні та розтовк його, добре розтерши, аж він став дрібним і став як порошок; і я кинув той порошок у потік, що стікав із гори.
- 22** Також у Спаленні, у Випробуванні та в Гробівцях Пожадання ви гнівили Господа.
- 23** Коли Господь вислав вас із Кадис-Варни, кажучи: Ідїть та заволодїйте землею, яку Я даю вам! — ви були неслухняні слову Господа, вашого Бога, не повірили Йому і не послухались Його голосу.
- 24** Ви були неслухняні Господу від дня, коли Він став вам знаний.
- 25** Я молився перед Господом сорок днів і сорок ночей, які я молився, бо Господь сказав, що вигубить вас.
- 26** Я молився до Бога й казав: Господи, Господи, царю богів! Не губи Свого народу і Своєї спадщини, яку Ти визволив Своєю великою силою, яких Ти вивів з Єгипетської землі Своєю великою силою, Своєю могутньою рукою і Своїм піднесеним раменом!
- 27** Згадай Своїх слуг — Авраама, Ісаака та Якова, яким Ти клявся Самим Собою. Не зважай на впертість цього народу, на їхню безбожність і їхні гріхи.

²⁸Щоб мешканці тієї землі, з якої Ти нас вивів, не сказали, мовляв: Це сталося через неспроможність Господа ввести їх у землю, про яку Він говорив їм! Або: Це через Свою ненависть до них Він вивів їх, щоб повбивати в пустелі!

²⁹Адже вони — Твій народ і Твоя спадщина, яких Ти вивів з Єгипетської землі Своєю великою силою і Своїм піднесенням раменом!

Повторення 10

¹Того часу Господь сказав мені: Витеші собі дві кам'яні скрижалі, такі, як і попередні, і підніміся до Мене на гору. Виготов собі теж дерев'яний ковчег.

²А Я напишу на тих скрижалях слова, що були на попередніх скрижалях, які ти розбив, і ти покладеш їх у ковчег.

³Тож я виготовив ковчег із гниlostійкого дерева, витесав дві кам'яні скрижалі, такі, як і попередні, та піднявся на гору з двома скрижалями у своїх руках.

⁴І Він написав на скрижалях, як було написано раніше, — десять слів, які Господь оголосив вам на горі з-посеред вогню. І Господь дав їх мені.

⁵Тоді я повернувся, зійшов з гори й поклав скрижалі в ковчег, який виготовив раніше; і вони були там, як Господь мені звелів.

⁶Тоді ізраїльські сини вирушили з Верота синів Якима до Місадая. Там помер Аарон і був там похований, а замість нього священником став його син Елеазар.

⁷Звідти вони вирушили до Гадгада, а з Гадгада до Єтевати, землі водного потоку.

⁸Того часу Господь відділив плем'я Левія, щоб левітиносили ковчег Господнього завіту, стояли перед Господом, священнодіяли та приносили молитви Його Імені, як це і є аж до цього дня.

⁹Тому в левітів немає частки чи спадщини серед їхніх братів. Сам Господь — його спадщина, як Він і сказав йому.

¹⁰Я перебував на горі сорок днів та сорок ночей, — і Господь вислухав мене й цього разу, і Господь більше не хотів вас вигубляти.

¹¹Тоді Господь сказав мені: Іди, рушай на чолі цього народу, і нехай вони ввійдуть та заволодіють землею, яку Я поклявся їхнім батькам дати їм.

¹²А тепер, Ізраїлю, що Господь, твій Бог, вимагає від тебе, як не те, щоб ти боявся Господа, свого Бога, ходив усіма Його дорогами, любив Його, служив Господу, своєму Богові, з усього свого серця і з усієї своєї душі

¹³та дотримувався заповідей Господа, свого Бога, і Його постанов, які я тобі сьогодні заповідаю, щоб тобі було добре?

¹⁴Ось небо й небеса небес, земля та все, що на ній, належать Господу, твоєму Богові.

- 15** Однак Господь уподобав лише твоїх батьків, щоб їх любити, і з усіх народів обрав вас, їхніх нащадків після них, як це і єцього дня.
- 16** Обріжте ж своє твердосердя і більше не будьте тугошиїми.
- 17** Адже Господь, ваш Бог, — Бог богів і Владика владик, великий, сильний і страшний Бог, Який не зважає на особу, ані не бере подарунку,
- 18** Який чинить суд захожому, сироті та вдові й любить захожого, щоб дати йому хліб та одяг.
- 19** Тож і ви любіть захожого, адже й ви були захожими в Єгипетській землі.
- 20** Бійся Господа, свого Бога, Йому служи, Його тримайся і Його Ім'ям клянися.
- 21** Він — твоя похвала і Він — твій Бог, Який здійснив посеред тебе ці великі й славні речі, які бачили твої очі.
- 22** Твої батьки прийшли в Єгипет в кількості сімдесяти душ; сьогодні ж Господь, твій Бог, учинив тебе в кількості як небесні зорі!

Повторення 11

- 1** Тож люби Господа, свого Бога, і дотримуйся Його велінь, Його постанов, Його присудів та Його заповідей по всі дні.
- 2** Усвідомте цесьогодні, бо я говорю не з вашими дітьми, які не знають і не бачили покарань Господа, твого Бога, Його величних діл, могутньої руки й піднесеного рамена,
- 3** Його знамень та Його чудес, які Він здійснив у Єгипті фараонові, єгипетському цареві, і всій його землі;
- 4** того, що Він учинив з військом єгиптян, їхніми колісницями та їхньою кіннотою, — як Він затопив їхні обличчя водою Червоного моря, коли вони гналися за вами, і Господь погубив їх аж до сьогоднішнього дня;
- 5** що Він чинив вам у пустелі, аж поки ви не прийшли до цього місця;
- 6** що Він учинив з Датаном та Авіроном, синами Еліава, Рувимового сина, котрих поглинула земля, відкривши свою пащу, — їх, їхні дома, їхні намети і все їхнє майно, яке було в них, посеред усього Ізраїлю.
- 7** Адже ваші очі бачили всі величні Господні діла, які Він вам сьогодні здійснив.
- 8** Тож дотримуйтеся всіх Його заповідей, які Я тобі сьогодні заповідаю, щоб ви жили і стали численні, та щоб увійшли й узяти у володіння землю, до якої ви переправляєтеся через Йордан, щоб заволодіти нею;
- 9** щоб ви довго жили на землі, яку Господь поклявся вашим батькам дати їм та їхнім нащадкам після них, — землю, яка тече молоком та медом.

- ¹⁰Адже земля, в яку ви входите, щоб заволодіти нею, не є така, як Єгипетська земля, з якої ви вийшли, — де сіють насіння і тоді зрошують працею своїх ніг, як овочі на городі.
- ¹¹Земля ж, в яку ти входиш, щоб заволодіти нею, — це земля з горами й долинами, вона зрошується водою з небесного дощу;
- ¹²земля, за якою наглядає Господь, твій Бог: очі Господа, твого Бога, звернені на неї безперестанно, від початку року й аж до кінця року.
- ¹³Якщо ви справді будете слухатись усіх Його заповідей, які я сьогодні тобі заповідаю, — любити Господа, свого Бога, і служити Йому всім своїм серцем і всією своєю душею, —
- ¹⁴то Він своєчасно даватиме твоїй землі ранній і пізній дощ, — і ти збиратимеш своє збіжжя, своє вино та свою олію;
- ¹⁵Він даватиме корм для твоєї худоби на твоїх полях. Тож поївши й наситившись,
- ¹⁶стережися, щоб твоє серце не загорділо, і ви не відступили й не стали служити іншим богам та поклонятися їм, —
- ¹⁷і щоб Господь, розсердившись, нерозгнівався на вас і не замкнув небо, — і тоді не буде дощу, земля не дасть свого врожаю, і ви швидко вигинете з тієї доброї землі, яку Господь дав вам.
- ¹⁸Закарбуйте ці слова у своєму серці й у своїй душі. Прив'яжіть їх як знак на своїй руці, і нехай вони будуть непорушними перед вашими очима.
- ¹⁹Навчіть своїх дітей проказувати їх, сидячи в домі та йдучи дорогою, лягаючи та встаючи.
- ²⁰Напишіть їх на одвірках своїх домів та своїх воріт,
- ²¹щоб ви були довголітні, і дні ваших синів на землі, яку Господь поклявся вашим батькам дати їм, були як дні неба над землею.
- ²²І буде, — якщо ви справді будете слухатись усіх цих заповідей, які я сьогодні вам заповідаю виконувати, — любити Господа, нашого Бога, ходити всіма Його дорогами і триматися Його, —
- ²³то Господь прожене всі ці народи з-перед вашого обличчя, і ви заволодієте землею великих і значно сильніших від вас народів.
- ²⁴Кожне місце, де лиш ступить стопа вашої ноги, належатиме вам; ваші кордони будуть від пустелі й Антиливану, від великої ріки, — ріки Євфрат, аж до моря, що на заході.
- ²⁵Ніхто не встоїть проти вашого обличчя. Господь, ваш Бог, наведе страх і трепет перед вами на обличчя кожної землі, на яку ви ступите, — як Господь вам і сказав.
- ²⁶Ось я пропоную вам сьогодні благословення і прокляття:

²⁷благословення — якщо ви послухаетесь заповідей Господа, вашого Бога, які я вам сьогодні заповідаю;

²⁸і прокляття — якщо не послухаетесь заповідей Господа, вашого Бога, які я вам сьогодні заповідаю, і звернете з дороги, яку я вам заповів, пішовши служити іншим богам, яких ви не знаєте.

²⁹І буде, — коли Господь, твій Бог, введе тебе в землю, до якої ти переправляєшся, щоб заволодіти нею, то проголосиш благословення на горі Гаризін, а прокляття — на горі Гевал.

³⁰Хіба не ось вони за Йорданом, за дорогою на захід сонця, у землі Ханаан, що знаходиться на заході поблизу Голгола, неподалік від Високого дуба?

³¹Адже ви переправляєтеся через Йордан, входячи, щоб заволодіти землею, яку Господь, ваш Бог, дає вам у володіння на всі часи; ви заволодієте нею і будете жити на ній.

³²Тож пильнуйте, щоб виконувати всі ці заповіді та ці присуди, які я сьогодні даю вам.

Повторення 12

¹Ось заповіді та присуди, які ви повинні пильнувати, щоб виконувати їх на землі, яку Господь, Бог ваших батьків, дає вам у володіння на всі часи, скільки ви будете жити на землі.

²Неодмінно зниште всі місця, де народи, які ви захоплюєте, служили своїм богам: на високих горах, на пагорбах та під гіллястим деревом.

³Порозвалюйте їхні жертовники, порозтрусуйте їхні стовпи, повирубуйте їхні священні гаї, поспалюйте вогнем різьблені зображення їхніх богів і виниште з того місця їхнє ім'я.

⁴Не чиніть чогось такого для Господа, вашого Бога,

⁵але прагніть до місця, яке Господь, ваш Бог, обере в одному з ваших племен, призначивши, щоб там прикликалося Його Ім'я, — і приходьте туди.

⁶Приносьте туди свої всепалення, свої жертвоприношення, свої первоплоди, свої обітні [жертви], свої добровільні [жертви] та первістків зі своєї великої та дрібної худоби.

⁷Споживайте їх там перед Господом, вашим Богом, та веселіться, ви та ваші сім'ї, за все, до чого прикладете руки, за те, що Господь, твій Бог, поблагословив тебе.

⁸Не будете чинити всього того, що ми чинимо тут сьогодні, кожний — що йому угодне.

⁹Адже ви ще не дійшли до відпочинку і до спадщини, яку Господь, ваш Бог, дає вам.

- 10** А коли переправитесь через Йордан і оселитесь в землі, яку Господь, ваш Бог, дає вам у спадщину, то Він дасть вам відпочинок від усіх ваших ворогів, що навколо вас, і ви житимете в безпеці.
- 11** І буде, — на місце, яке Господь, ваш Бог, обере, щоб там прикликалося Його Ім'я, — туди приноситимете все, що я вам сьогодні заповідаю: ваші всепалення, ваші жертвоприношення, ваші десятини, первоплоди здобутків ваших рук, ваші дари і все добірне з ваших дарів, що ви приречете своєму Богові;
- 12** і будете веселитися перед Господом, своїм Богом — ви, ваші сини, ваші дочки, ваші раби, ваші рабині та левіт, який проживає у ваших брамах, — оскільки для нього немає ні частки, ні спадщини з вами.
- 13** Остерігайся, — щоб ти не приносив своїх всепалень на будь-якому місці, яке побачиш;
- 14** тільки на тому місці, яке Господь, твій Бог, обере в одному з твоїх племен, — там приноситимеш свої всепалення і там чинитимеш усе, що я тобі сьогодні заповідаю.
- 15** Однак скільки бажатимеш, можеш в будь-якому місті заколювати худобу та їсти м'ясо за благословенням Господа, твого Бога, яке Він дав тобі. Нечистий та чистий серед вас разом можуть їсти його, як їдять сарну чи оленя.
- 16** Тільки крові не споживайте; виливайте її на землю, як воду.
- 17** Не смій їсти у своїх містах десятини зі свого збіжжя, свого вина та своєї олії, первістків зі своєї великої та дрібної худоби, жодних обітних [жертв], які ви приречете, своїх добровільних [жертв] та первоплодів зі здобутків своїх рук.
- 18** Споживатимеш їх тільки перед Господом, своїм Богом, на місці, яке Господь, твій Бог, обере Собі, — ти, твій син, твоя дочка, твій раб, твоя рабиня та захожий, який проживає у твоїх містах; і веселитимешся перед Господом, своїм Богом, за все, до чого прикладеш свою руку.
- 19** Стережися, не покидай левіта весь час, скільки житимеш на землі.
- 20** Коли ж Господь, твій Бог, розширить твої кордони, як Він і сказав тобі, і коли твоя душа забажає поїсти м'яса, і ти скажеш: Попоїм-но я м'яса, — то можеш їсти м'ясо, скільки бажатиме твоя душа.
- 21** Якщо те місце, яке Господь, твій Бог, обере, щоб там прикликалося Його Ім'я, буде дуже далеко від тебе, томожеш заколювати свою велику та дрібну худобу, яку твій Бог дасть тобі, як я тобі заповів, і можеш їсти у своїх містах, скільки бажатиме твоя душа.
- 22** Їж його так, як їсться сарна чи олень; нечистий серед вас та чистий однаково можуть їсти його.
- 23** Пильно стережись, щоб не споживати крові, бо кров — це його душа. Нехай душа не споживається разом із м'ясом!

- 24** Не споживайте її; виливайте її на землю, як воду.
- 25** Не споживай її, щоб тобі та твоїм синам після тебе було добре, коли ти чинитимеш те, що добре та угодне перед Господом, твоїм Богом.
- 26** Тільки, взявши свої святощі, які будуть у тебе, і свої обітні [жертви], приходь на місце, яке Господь, твій Бог, обере Собі, щоб там прикликалося Його Ім'я,
- 27** і звершуй свої всепалення: принось м'ясо на жертвник Господа, свого Бога; кров же інших своїх жертв виливай до підніжжя жертвника Господа, свого Бога, а їхнє м'ясо можеш їсти.
- 28** Дотримуйся всіх слів, які я тобі заповідаю, слухай і виконуй їх, щоб тобі та твоїм синам повіки було добре, коли ти чинитимеш те, що добре та угодне перед Господом, твоїм Богом.
- 29** Коли Господь, твій Бог, вигубить перед твоїм обличчям народи, до яких ти входиш, щоб узяти у володіння їхню землю, і ти заволодієш ними й оселишся в їхній землі,
- 30** то остерігайся, щоб після того, як вони будуть вигублені перед твоїм обличчям, ти не взявся шукати, як ходити слідом за ними, — щоб непочав шукати їхніх богів, кажучи: Як ці народи служать своїм богам? Чинитиму-но так і я.
- 31** Не чинитимеш такого для Господа, свого Бога. Адже вони чинили для своїх богів огидні Господу речі, які Він ненавидить: вони спалювали у вогні своїм богам власних синів та власних дочок!

Повторення 13

- 1** Пильнуй, щоб виконувати кожне слово, яке я тобі сьогодні заповідаю; нічого не додавай до нього, ані не віднімай від нього.
- 2** Якщо ж серед тебе з'явиться пророк чи сновидець і покаже тобі якесь знамення чи чудо,
- 3** і те знамення чи чудо здійсниться, про яке він говорив тобі, кажучи: Ходімо й служімо іншим богам, яких ви не знаєте, —
- 4** то не слухайте слів того пророка чи того сновидця, бо це Господь Бог випробовує вас, щоб побачити, чи ви любите Господа, свого Бога, з усього свого серця і з усієї своєї душі.
- 5** Ходіть слідом за Господом, вашим Богом, Його бійтеся, Його заповідей дотримуйтесь, Його голосу слухайтеся і Його тримайтеся.
- 6** А той пророк чи сновидець нехай помре, адже він говорив це, щоб відвернути тебе від Господа, твого Бога, — Який вивів тебе з Єгипетської землі й визволив тебе із неволі, — та щоб звести тебе з дороги, якою Господь, твій Бог, заповів тобі ходити. Так викорениш зло з-посеред себе самих.

⁷Навіть якщо намовлятиме тебе твій брат по твоєму батьку чи по твоїй матері, або твій син чи твоя дочка, або дружина, що на твоєму лоні, чи приятель, дорогий тобі, як твоя душа, потайки кажучи: Ходімо й служитимемо іншим богам, яких не знав ні ти, ні твої батьки, —

⁸із богів народів, які навколо вас, які близько до тебе чи далеко від тебе, від краю землі й до краю землі, —

⁹то ти не погоджуйся з ним і не слухай його; хай твоє око не має до нього пощади, не співчувай йому і не укривай його.

¹⁰Неодмінно повідом про нього, і нехай твої руки будуть на ньому першими, щоб убити його, а відтак — руки всього народу.

¹¹Нехай поб'ють його камінням, і нехай він помре, бо він намагався відвернути тебе від Господа, твого Бога, Який вивів тебе з Єгипетської землі, з дому неволі.

¹²А весь Ізраїль, почувши це, буде боятися, і вони більше ніколи не будуть чинити посеред вас такої злої речі, як ця.

¹³А якщо в одному з міст, які Господь, твій Бог, дає тобі, щоб ти там жив, ти почувеш як говоритимуть:

¹⁴Беззаконні люди виступили з-поміж вас і звели всіх, хто живе в їхньому місті, кажучи: Ходімо й служімо іншим богам, яких ви не знали, —

¹⁵то ти вивідаєш, розпитаєш і пильно розслідиш, — і якщо це слово дійсно правдиве, ця гидота відбулася серед вас,

¹⁶то неодмінно вигубиш усіх, хто живе в тому місті, убивши мечем; неодмінно віддасте на закляття його та все, що в ньому.

¹⁷А всю його здобич збереш на його роздоріжжя та спалиш вогнем місто й усю його здобич з усім населенням перед Господом, своїм Богом, — і нехай воно повіки буде незаселене, хай більше не відбудовується.

¹⁸Хай ніщо із залятого не пристане до твоєї руки, щоб Господь відвернувся від люті Свого гніву, — і Він виявить тобі милість, буде до тебе милосердним і розмножить тебе, як Господь іпоклявся твоїм батькам, —

¹⁹якщо ти слухатимешся голосу Господа, свого Бога, щоб дотримуватися всіх Його заповідей, які я тобі сьогодні заповідаю, — чинити те, що добре та угодне перед Господом, твоїм Богом.

Повторення 14

¹Ви — сини Господа, вашого Бога. Не вдавайтеся до віщування, не вистригайте лисини між своїми очима за померлим.

²Бо ти — святий народ для Господа, твого Бога, і Господь, твій Бог, обрав тебе, щоб ти був для Нього особливим народом з усіх народів, що на поверхні землі.

- ³Не їжте жодної гидоти.
- ⁴Ось худоба, яку ви можете їсти: теля з корів, ягня з овець, козеня із кіз,
- ⁵оленя, сарну, буйвола, дику козу, антилопу, козулю та жирафу.
- ⁶З-поміж усіх тварин кожну тварину, яка має роздвоєне копито і має розділені на дві частини ратиці, та яка відригує жуйку, — тих можете їсти.
- ⁷Однак із тих, які відригують жуйку, та з тих, які мають роздвоєні копита і мають розділені ратиці, не їстимете оцих: верблюда, зайця і дамана — бо вони відригують жуйку, та не мають роздвоєного копита, тож вони для вас нечисті;
- ⁸також свині, — бо вона має роздвоєне копито й має розділені ратиці копита, та не жує жуйки, тож вона для вас нечиста. Не будете їсти їхнього м'яса й не будете торкатися до їхньої мертвечини.
- ⁹А ось те, що ви можете їсти з усього, що живе у водах: усе, у чого є плавники й луска, можете їсти.
- ¹⁰А все, у чого немає плавників та луски, не їстимете, — воно для вас нечисте.
- ¹¹Будь-якого чистого птаха можете їсти.
- ¹²А ось цих із них не будете їсти: орла, грифа, морського орла,
- ¹³коршака, сокола та подібних до нього;
- ¹⁴усяку ворону і подібних до неї;
- ¹⁵страуса, сову, чайку, яструба і подібних до нього;
- ¹⁶чорногозу, лебедя, ібіса,
- ¹⁷баклана, одуда, вухату сову;
- ¹⁸пелікана, сивку й подібних до неї; лиску та кажана.
- ¹⁹Усі з крилатих, що плазують, — нечисті для вас, не їжте їх.
- ²⁰А будь-якого чистого птаха можете їсти.
- ²¹Не їжте жодної мертвечини. Нехай вона буде віддана пожильцеві, який проживатиме у твоїх містах, і нехай їсться; або ж продай їїчужинцеві. Адже ти — святий народ для Господа, твого Бога. Не вари ягняти в молоці його матері.
- ²²Рік у рік обов'язково відділай десятину з усього врожаю з твого насіння, з урожаю з твого поля,
- ²³і споживай це перед Господом, своїм Богом, на місці, яке Господь, твій Бог, обере, щоб там прикликалося Його Ім'я. Принось десятину свого збіжжя, свого вина, своєї олії та первістків зі своєї великої та дрібної худоби, щоб ти навчився боятися Господа, свого Бога, по всі дні.

²⁴Якщо ж дорога від тебе буде далека, і ти не зможеш принести цього, тому що місце, яке Господь, твій Бог, обере, щоб там прикликалося Його Ім'я, буде далеко від тебе, — бо Господь, твій Бог, пооблагословить тебе,

²⁵— то продай це за гроші, візьми ці гроші у свої руки й піди на місце, яке обере Господь, твій Бог.

²⁶Там витратяті гроші на все, чого лиш забажає твоя душа, — на велику чи на дрібну худобу, на вино, на міцний напій чи на будь-що, чого лиш забажає твоя душа. Споживай це там перед Господом, твоїм Богом, і веселися, ти й твоя сім'я,

²⁷та левіт, який проживатиме у твоїх містах, оскільки в нього немає ні частки, ні спадщини з тобою.

²⁸Через кожні три роки приноси́тимеш повну десятину зі свого урожаю в тому році та складатимеш її у своїх містах;

²⁹і прийде левіт, — бо в нього немає ні частки, ні спадщини з тобою, — і захожий, сирота та вдова, які житимуть у твоїх містах, і їстимуть та насичуватимуться, — щоб Господь, твій Бог, пооблагословив тебе в усіх ділах, які ти будеш чинити.

Повторення 15

¹Через кожні сім років здійснюватимеш прощення.

²Ось заповідь стосовно прощення: Простиш кожний особистий борг, який винен тобі ближній, і не вимагатимеш його від свого брата, бо оголошено прощення задля Господа, твого Бога.

³Від чужинця можеш вимагати повернення того, що в нього буде твого; братові ж своєму простиш борг, який він тобі винен.

⁴Адже так серед тебе не буде нужденного, оскільки Господь, твій Бог, неодмінно пооблагословить тебе на землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі в спадщину, щоб ти володів нею,

⁵якщо ти тільки справді будеш слухатися голосу Господа, вашого Бога, щоб дотримуватися всіх цих заповідей, які я тобі сьогодні заповідаю, і виконувати їх.

⁶Адже Господь, твій Бог, пооблагословив тебе, як Він і сказав тобі, — і ти даватимеш позики багатьом народам, а сам не братимеш позик; пануватимеш над багатьма народами, а над тобою не пануватимуть.

⁷Якщо ж в одному з твоїх міст в землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі, хтось із твоїх братів серед тебе буде нужденний, то не чини свого серця нечуйним і не замикай своєї руки перед своїм нужденним братом.

⁸Обов'язково відкрий йому свої руки, неодмінно позич йому, чого б він не потребував, відповідно до його потреби.

⁹Остерігайся, щоб у твоєму серці не з'явилася прихована думка, беззаконня, — мовляв, наближається сьомий рік, рік прощення, — і твоє око буде недобрим до

твого нужденного брата, і ти не даси йому, а він заволає проти тебе до Господа, — і на тобі буде великий гріх.

10Обов'язково дай йому і неодмінно позич йому, чого б він не потребував. І коли даватимеш йому, не засмучуйся своїм серцем, бо Господь, твій Бог, поблагословить тебе за це в усіх твоїх ділах і в усьому, до чого ти прикладеш свою руку.

11Адже нужденний не переведеться на землі. Тому я тобі заповідаю виконувати це слово, кажучи: Обов'язково відкрий свої руки своєму убогому і нужденному братові, який житиме на твоїй землі!

12Якщо ж твій брат, єврей чи єврейка, буде проданий тобі, то нехайвін служить тобі шість років, а на сьомий відпустиш його від себе на волю.

13Коли ж відпускатимеш його від себе на волю, не відпускай його з нічим.

14Обов'язково споряди його припасами на дорогу зі своїх овець, зі свого збіжжя та зі своєї виноградної давильні. Як Господь, твій Бог, поблагословив тебе, так даси йому.

15Згадай, що ти був рабом у Єгипетській землі, і Господь, твій Бог, визволив тебе звідти. Тому я заповідаю тобі виконувати це слово.

16Якщо ж він скаже тобі: Не піду я від тебе (бо він полюбив тебе й твій дім, бо йому добре при тобі),

17то візьмеш шило й проколеш його вухо до дверей, — і він буде тобі рабом навіки. Так само вчиниш і зі своєю рабиною.

18Хай для тебе не буде тягарем, коли вони будуть відпущені на волю, бо за шість років той раб відпрацював тобі річну платню наймита. І Господь, твій Бог, поблагословить тебе в усьому, що ти чинитимеш.

19Посвятиш Господу, своєму Богові, кожного самця-первістка, який народиться у твоєї великої та дрібної худоби. Не будеш запрягати до роботи свого теляти-первістка й не будеш стригти первістка зі своїх овець.

20Рік у рік ти й твоя сім'я споживатимете його перед Господом, своїм Богом, на місці, яке обере Господь, твій Бог.

21Якщо ж у нього буде якась вада — кульгавість чи сліпота, або будь-яка інша погана вада, то не жертвуватимеш його Господу, своєму Богові.

22З'їси його у своїх містах — нечистий серед вас та чистий однаково нехай їсть його, як сарну чи оленя.

23Тільки крові не споживай, — вилий її на землю, як воду.

Повторення 16

- ¹Дотримуйся місяця Нових колосків і справляй Пасху Господу, своєму Богові, бо в місяці Нових колосків, уночі, ти вийшов з Єгипту.
- ²І принось у жертву Господу, своєму Богові, пасху, — дрібну чи велику худобу — на місці, яке Господь, твій Бог, обере, щоб там прикликалося Його Ім'я.
- ³Не будеш їсти з нею квашеного хліба; сім днів їстимеш з нею опрісноки, хліб бідування, бо ви вийшли з Єгипту в поспіху, — щоб ви пам'ятали день свого виходу з Єгипетської землі всі дні свого життя.
- ⁴Сім днів хай в усьому твоєму краї в тебе не буде видно квашеного хліба, і хай ніщо з м'яса, яке ти принесеш у жертву ввечері першого дня, не залишається через ніч до ранку.
- ⁵Не можна приносити в жертву пасху в будь-якому з твоїх міст, які Господь, твій Бог, дає тобі;
- ⁶принось у жертву пасху лише на тому місці, яке обере Господь, твій Бог, щоб там прикликалося Його Ім'я, ввечері, при заході сонця, — в час, коли ти вийшов з Єгипту.
- ⁷Звариш чи спечеш та з'їси її на місці, яке обере Господь, твій Бог; а вранці повернеш назад і підеш до свого дому.
- ⁸Шість днів їстимеш опрісноки, а сьомого дня буде віддання, свято для Господа, твого Бога. Не чинитимеш цього дня жодного діла, крім того, що має чинитися для життя.
- ⁹Відтак відрахуєш собі сім повних тижнів: коли почнеш жати жниво — почнеш відраховувати сім тижнів.
- ¹⁰І справиш свято Тижнів для Господа, свого Бога, наскільки буде спроможна твоя рука, в міру того, що Він дасть тобі, — як Господь, твій Бог, поблагословив тебе.
- ¹¹І веселитимешся перед Господом, своїм Богом, — ти, твій син і твоя дочка, твій раб і твоя рабня, левіт, який проживатиме у твоїх містах, і захожий, сирота та вдова, яка проживатиме серед тебе, — на місці, яке Господь, твій Бог, обере, щоб там прикликалося Його Ім'я.
- ¹²Пам'ятай, що ти був рабом у Єгипетській землі, — дотримуйся цих заповідей і виконуй їх.
- ¹³Коли збереш урожай зі свого току та зі своєї виноградної давильні, — справиш собі на сім днів свято Наметів
- ¹⁴і веселитимешся на своєму святі — ти, твій син і твоя дочка, твій раб і твоя рабня, левіт і захожий, сирота і вдова, яка проживатиме у твоїх містах.
- ¹⁵Сім днів святкуватимеш для Господа, свого Бога, на місці, яке обере Господь, твій Бог. Тож якщо Господь, твій Бог, поблагословить тебе в усьому твоєму врожаї та в кожному ділі твоїх рук, то ти будеш веселий.

¹⁶Нехай кожний твій мужчина з'являється перед Господом, своїм Богом, на місці, яке обере Господь, тричі на рік: на свято Опрісноків, на свято Тижнів і на свято Шатер. Не з'являйся перед Господом, своїм Богом, з порожніми руками.

¹⁷Нехай кожний принесе по спроможності своїх рук, відповідно до благословення Господа, твого Бога, яке Він дав тобі.

¹⁸У всіх своїх містах, які Господь, твій Бог, дає тобі, настанови собі суддів та писарів по племенах, і нехай вони судять народ справедливим судом.

¹⁹Хай не викривляють суду, не зважають на особу і не приймають дарів, адже дари засліплюють очі мудрим і відбирають слова справедливим.

²⁰Щиро поривайся до справедливості, щоб ви жили й, увійшовши, заволоділи землею, яку Господь, твій Бог, дає тобі.

²¹Не насаджуй собі священного гаю — жодного дерева — біля жертovníка Господа, свого Бога, який собі поставиш.

²²Не став собі стовпа, що Господь, твій Бог, ненавидить.

Повторення 17

¹Не приноси у жертву Господу, своєму Богові, теля чи вівцю, в яких є якась вада — будь-що погане, — бо це огидне для Господа, твого Бога.

²Якщо в одному з твоїх міст, які Господь, твій Бог, дає тобі, серед тебе знайдеться якийсь чоловік чи жінка, які вчинять зло перед Господом, твоїм Богом, переступивши Його завіт,

³і, пішовши, служитимуть іншим богам та поклонятимуться їм — сонцю чи місяцю, чи будь-чому з небесної оздоби, чого я не заповідав,

⁴і тобі буде сповіщено про це, то ти пильно розслідиш, — і якщо це слово було правдиве, ця гидота відбулася в Ізраїлі,

⁵то виведеш того чоловіка чи ту жінку, поб'єте їх камінням, і вони помруть.

⁶Тільки за свідченням двох свідків чи трьох свідків може померти засуджуваний на смерть, — не може померти за свідченням лише одного свідка.

⁷Нехай рука свідків буде на ньому першою, щоб стратити його, а відтак — рука всього народу. Так викорениш зло з-посеред вас самих.

⁸Якщо ж якась справа буде для тебе непосильною на суді між кровопролиттям та кровопролиттям, між судом та судом, між побиттям та побиттям чи між суперечкою та суперечкою, — які б то не були судові справи у твоїх містах, — то, вставши, підеш на місце, яке Господь, твій Бог, обере, щоб там прикликалося Його Ім'я,

⁹прийдеш до священників-левітів і до судді, який буде в ті дні, — і, розслідивши, вони оголосять тобі судовий вирок.

- 10** І ти повинен учинити згідно зі словом, яке оголосять тобі на місці, яке Господь, твій Бог, обере, щоб там прикликалося Його Ім'я. Добре пильнуй, щоб виконати все так, як тобі буде встановлено законом.
- 11** Учиниш згідно із законом та присудом, які тобі виречуть; не відхилишся від слова, яке тобі оголосять, ні праворуч, ні ліворуч.
- 12** А якщо якась людина вчинить зухвало, не послухавшись священника, який стоїть, щоб священнодіяти в Ім'я Господа, твого Бога, чи судді, який буде в ті дні, то нехай та людина помре, — і так викорениш зло з Ізраїлю.
- 13** А весь народ, почувши про це, буде боятися, і більше не буде поводитися безбожно.
- 14** А якщо ти ввійдеш у землю, яку Господь Бог дає тобі, заволодієш нею, оселишся на ній та скажеш: Поставлю-но я над собою володаря, як і інші народи, які навколо мене, —
- 15** то обов'язково поставиш над собою тільки того володаря, якого обере Господь Бог. Поставиш над собою володаря зі своїх братів; не зможеш поставити над собою чоловіка-чужинця, оскільки він не є твоїм братом.
- 16** Тому що він не повинен заводити собі багато коней і не повинен повертати народ у Єгипет, щоб придбати собі багато коней, адже Господь сказав вам: Більше ніколи не повертайтеся тією дорогою!
- 17** Хай він не заводить собі багато жінок, і хай його серце не відвертається від Господа; і хай надмірно не нагромаджує собі срібла й золота.
- 18** І буде, — коли він сяде на престолі свого володарювання, нехай перепише собі в книгу від священників-левітів це повторення закону.
- 19** Нехай вона буде в нього, і нехай він читає її всі дні свого життя, щоб він навчився боятися Господа, свого Бога, дотримуватися всіх цих заповідей і цих постанов та виконувати їх;
- 20** щоб його серце не виносилося над його братами, щоб він не відступав від заповідей ні праворуч, ні ліворуч, — щоб тривалий час перебував у своєму володарюванні, він та його сини серед ізраїльських синів.

Повторення 18

- 1** У священників-левітів, у цілого племені Левія, не буде частки чи спадщини разом з Ізраїлем. Їхня спадщина — Господні приношення, — вони житимуть з них.
- 2** Спадщини ж серед його братів у нього не буде. Його спадщина — Сам Господь, як Він і сказав йому.
- 3** Ось присуд священників, — те, що належить їм від народу, від тих, хто приносить жертви, — чи то теля, чи то вівцю: лопатку, щелепи та шлунок вони повинні віддати священникові.

- ⁴Також даси йому первоплоди збіжжя, вина й олії та первістки стриження овець.
- ⁵Адже Господь обрав його з усіх твоїх племен, щоб він стояв перед Господом, твоїм Богом, священнодіяв та благословляв Його Іменем — він та його сини, по всі дні.
- ⁶А якщо якийсь левіт, як його душа забажає, прийде з одного з ваших міст з усіх земель ізраїльських синів, де він проживає, на місце, яке обере Господь,
- ⁷то нехай він священнодіє Іменем Господа, свого Бога, як і всі його брати левіти, які стоять там перед Господом.
- ⁸Нехай він харчується виділеною часткою, окрім отриманого з продажу батьківського майна.
- ⁹Коли ти ввійдеш у землю, яку Господь, твій Бог, дає тобі, не вчись чинити гідоти, які чинять ті народи.
- ¹⁰Хай серед тебе не буде знайдено такого, хто очищає свого сина чи свою дочку вогнем, хто ворожить ворожіння, хто чарує, хто віщує, чаклуна,
- ¹¹хто заклинає заклинання, черевомовця, хто гадає, хто викликає мертвих.
- ¹²Адже кожний, хто чинить ці речі, огидний для Господа, твого Бога. Через ці гідоти Господь, твій Бог, вигубить їх перед твоїм обличчям.
- ¹³Будь досконалим перед Господом, своїм Богом!
- ¹⁴Адже народи, які ти захоплюєш, слухаються чарувань та ворожінь, а тобі Господь, твій Бог, дав не це!
- ¹⁵Господь, твій Бог, поставить тобі Пророка з твоїх братів, як мене, — Його слухайтесь.
- ¹⁶Саме так, як ти просив у Господа, свого Бога, на Хориві, у день зібрання, кажучи: Хай ми більше не чуємо голосу Господа, нашого Бога, і більше не бачимо цього великого вогню, щоб ми не померли!
- ¹⁷І Господь сказав мені: Усе, що вони сказали, — правильно.
- ¹⁸Я поставлю їм Пророка з їхніх братів, як тебе. Я вкладу Моє слово в Його вуста, і Він говоритиме їм, як Я Йому велітиму.
- ¹⁹А людину, яка не послухається Його слів, — того, що пророк скаже від Мого Імені, — Я покараю.
- ²⁰А пророк, який безбожно наважиться говорити від Мого Імені слово, яке Я не велів говорити, чи який говоритиме від імені інших богів, — такий пророкнехай помре.
- ²¹Якщо ж ти скажеш у своєму серці: Як нам упізнати слово, яке Господь не говорив? —

²²то якщо пророк скаже щось від Імені Господа, і те слово не здійсниться і не збудеться, — то це є слово, якого Господь не говорив: це безбожно сказав той пророк, — не майте до нього пощади.

Повторення 19

¹Коли Господь, твій Бог, вигубить народи, землю яких твій Бог дає тобі, ви заволодієте ними й оселитесь в їхніх містах та в їхніх домах,

²то виділиш собі посеред своєї землі, яку Господь Бог дає тобі, три міста.

³Розрахуєш собі дорогу й розділиш межі своєї землі, яку Господь, твій Бог, виділяє тобі, на три частини, і нехай там буде сховище для будь-якого вбивці.

⁴Ось який припис буде щодо вбивці, який втече туди і житиме. Хто ненавмисно вбив би ближнього, не ворогувавши з ним ні вчора, ні передучора,

⁵чи хто прийшов би з ближнім у ліс збирати дрова, і його рука, рубаючи дерево, замахнулася сокирою, і залізо, злетівши з держака, влучило в ближнього, і той загинув би, — нехай такий утече в одне із цих міст і нехай живе.

⁶Щоби месник за кров, розгарячившись серцем та погнавшись за вбивцею, не наздогнав його, — якщо дорога буде дальшою, — не побив його душі, і той не помер, хоч на ньому немає смертного присуду, оскільки він не був його ворогом ні вчора, ні передучора.

⁷Тому-то я заповідаю тобі це слово, кажучи: Виділи собі три міста.

⁸А коли Господь Бог розширить твої кордони, як Він поклявся твоїм батькам, і дасть тобі всю ту землю, яку обіцяв дати твоїм батькам, —

⁹якщо ти будеш слухняним, виконуючи всі ці заповіді, які я тобі сьогодні заповідаю, люблячи Господа, свого Бога, та ходячи всіма Його дорогами всі дні, — то додаси собі до цих трьох ще три міста.

¹⁰Хай на твоїй землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі в спадщину, не проливається невинна кров, і хай серед тебе не буде винного в кровопролитті.

¹¹Якщо ж буде якийсь чоловік, який буде ненавидіти ближнього, чатуватиме на нього, нападе на нього, поб'є його душу, і той помре, і він утече в одне із цих міст,

¹²то нехай старійшини його міста пошлють по нього, заберуть його звідти й видадуть його в руки месника за кров, і він помре.

¹³Хай твоє око не має до нього пощади; змиє з Ізраїлю невинну кров, — і тобі буде добре.

¹⁴Не пересувай меж ближнього, котрі встановили твої батьки в спадщині, яку ти отримав на землі, якою Господь, твій Бог, дає тобі заволодіти.

¹⁵Хай один свідок не виступає проти людини в будь-якій несправедливості, у будь-якому проступку чи в будь-якому гріху, яким вона згрішить. Кожний факт повинен бути встановлений за свідченням двох свідків чи за свідченням трьох свідків.

¹⁶А якщо проти якогось чоловіка виступить несправедливий свідок, закидаючи йому безбожність,

¹⁷то нехай обидва чоловіки, між якими виникне суперечка, стануть перед Господом, перед священиками та перед суддями, які будуть у ті дні,

¹⁸й нехай судді пильно розслідять: якщо несправедливий свідок свідчив несправедливо і виступив проти свого брата,

¹⁹то вчините йому так, як він мав намір учинити своєму братові, — і так викорениш зло з-посеред вас самих.

²⁰А інші, почувши це, будуть боятися і більше ніколи не чинитимуть серед вас такої злої речі, як ця.

²¹Хай твоє око не має до нього пощади. Життя за життя, око за око, зуб за зуб, руку за руку, ногу за ногу!

Повторення 20

¹Якщо ти вийдеш на війну проти своїх ворогів і побачиш коня та вершника, і народ, численніший від тебе, то не бійся їх, адже з тобою Господь, твій Бог, Який вивів тебе з Єгипетської землі.

²І буде, — коли ти виступатимеш на війну, то нехай священик, підійшовши, промовить до народу

³та скаже їм: Слухай, Ізраїлю! Ви сьогодні виступаєте на війну проти ваших ворогів; хай ваше серце не слабне, не бійтеся, не будьте пригноблені й не ухиляйтеся від їхнього обличчя,

⁴адже це Господь, ваш Бог, Який іде з вами попереду, щоб разом з вами воювати проти ваших ворогів, аби врятувати вас.

⁵Відтак нехай промовлять до народу писарі, кажучи: Чи є якийсь чоловік, який збудував новий дім, та не справив вхід до нього? Нехай іде й повернеться до свого дому, щоб не загинув у бою, та інший чоловік не справив вхід до нього.

⁶Чи є якийсь чоловік, який насадив виноградник, та ще не насолоджувався ним? Нехай іде й повернеться до свого дому, щоб не загинув у бою, та інший чоловік не насолоджувався ним.

⁷Чи є якийсь чоловік, який засватав жінку, та не взяв її? Нехай іде й повернеться до свого дому, щоб не загинув у бою, та інший чоловік не взяв її.

⁸І нехай писарі продовжать промовляти до народу та скажуть: Чи є якийсь чоловік, який боїться, чи полохливий серцем? Нехай іде й повернеться до свого дому, щоб не наганяв страху на серце свого брата, як на своє.

⁹І буде, — коли писарі закінчать говорити до народу, то поставлять воєначальників, які провадитимуть народ.

¹⁰Якщо наблизитися до якогось міста, щоб воювати з ним, то викличеш їх із міста з миром.

¹¹Якщо вони дадуть відповідь тобі мирно й відкриють тобі ворота, то весь народ — ті, хто буде знайдений у ньому, — будуть тобі платниками данини та твоїми підвладними.

¹²Якщо ж вони не піддадуться тобі і стануть до бою з тобою, то візьмеш його в облогу.

¹³Господь, твій Бог, видасть його у твої руки, і ти вигубиш усіх його мешканців чоловічої статі, убивши мечем,

¹⁴окрім жінок і майна. А всю худобу, усе, що буде в місті, усю здобич, забереш собі та їстимеш усі харчові припаси своїх ворогів, яких Господь, твій Бог, видає тобі.

¹⁵Так учиниш з усіма містами, якібудуть дуже далеко від тебе, — які не з міст ось цих народів.

¹⁶А от у містах ось цих народів, землю яких Господь, твій Бог, дає тобі успадкувати, не залиште живим нічого, що дихає,

¹⁷а неодмінно віддасте їх на закляття, — хета, аморейця, ханаанця, ферезейця, евейця, євусейця та гергесейця, як Господь, твій Бог, велів тобі;

¹⁸щоб вони не навчили вас чинити всіх тих гидот, які вони чинили своїм богам, — і ви не згрішили перед Господом, своїм Богом.

¹⁹Якщо ж триматимеш якесь місто в облозі довгий час, щоб завоювати його іщоб здобути його, то не нищ його дерев, рубаючи їх залізними знаряддям; краще споживай плоди з нього, а не рубай його. Хіба польове дерево — це людина, щоб могло ввійти від твого обличчя в укріплення?

²⁰А дерево, про яке ти знаєш, що воно не дає їстівного плоду, можеш нищити, рубати і будувати укріплення проти міста, яке веде з тобою війну, доки воно не буде видане тобі.

Повторення 21

¹Якщо на землі, якою Господь, твій Бог, дає тобі володіти, буде знайдений убитий, який упав у полі, і не знають, хто його вбив,

²то нехай старійшини та судді вийдуть і виміряють відстань до міст, що навколо вбитого,

- ³і нехай буде визначено місто, найближче до вбитого. І нехай старійшини того міста візьмуть ялівку з великої худоби, якою ще не працювали, і яка не носила ярма,
- ⁴і нехай старійшини того міста приведуть ту ялівку в дику долину, яка ще не була оброблювана, ані засіювана, і в тій долині переріжуть ялівці сухожилля.
- ⁵Тоді підійдуть священики-левіти, — адже їх Господь Бог обрав, щоб стояти перед Ним і благословляти Його Іменем, і за їхнім словом має бути вирішена кожна суперечка і кожна сутичка.
- ⁶І всі старійшини того міста, що найближче до вбитого, вмиють руки над головою ялівки, якій перерізано сухожилля в долині,
- ⁷й, озвавшись, скажуть: Наші руки не пролили цієї крові, і наші очі не бачили, хто пролив.
- ⁸Будь милосердним до Свого народу, Ізраїлю, якого Ти, Господи, визволив, щоб не було пролиття невинної крові у Твоєму народі, Ізраїлі. І та кров буде їм викуплена.
- ⁹І ти усунеш невинну кров з вас самих, якщо чинитимеш те, що угодне та добре перед Господом, твоїм Богом.
- ¹⁰Якщо ж ти вийдеш на війну проти своїх ворогів, і Господь, твій Бог, видасть тобі їх у твої руки, і ти захопиш у них полонених,
- ¹¹і побачиш серед полонених вродливу з вигляду жінку, уподобаєш її собі та візьмеш її собі за дружину,
- ¹²то введеш її всередину у свій дім, обстрижеш її голову, обріжеш їй нігті,
- ¹³здіймеш з неї її одяг полонянки, і нехай вона сидить у твоєму домі й оплакує батька та матір місяць часу, а після цього ввійдеш до неї та співжитимеш із нею, і вона буде твоєю дружиною.
- ¹⁴І буде, — якщо ти більше не багатимеш її, то відпустиш її на волю, але в жодному разі вона не може бути продана за гроші. Не гордуй нею, бо ти упокорив її.
- ¹⁵Якщо ж у якогось чоловіка буде дві дружини, — одна кохана, а друга ненависна, — і як кохана, так і ненависна народять йому синів, і первородним буде син ненависної,
- ¹⁶то нехай буде так, що того дня, коли він даватиме в спадщину синам своє майно, він не зможе надати первородство синові коханої, нехтуючи первородним сином ненависної,
- ¹⁷але визнає первородним сина ненависної, давши йому подвійно з усього, що в нього буде, бо він є першим з його дітей, і йому належить первородство.
- ¹⁸Якщо ж у когось буде норавливий і бунтівливий син, який не слухатиметься голосу батька і голосу матері, і вони каратимуть його, та він не слухатиметься їх,

¹⁹то нехай його батько та його мати, взявши його, виведуть його до старійшин свого міста, до брами свого місця проживання,

²⁰та скажуть мужам свого міста: Цей наш син норовиться і бунтує, не слухається нашого голосу, й, гуляючи, пиячить.

²¹І нехай мужі того міста поб'ють його камінням, і він помре. Так викорениш зло з-посеред вас самих, а інші, почувши це, будуть боятися.

²²Якщо ж на комусь буде гріх, і буде винесений смертний вирок, і він помре, і ви повісите його на дереві,

²³то хай його тіло не залишається через ніч на дереві, але неодмінно поховайте його того ж дня, бо кожний, хто висить на дереві, — проклятий Богом, — тож не оскверняйте землю, яку Господь, твій Бог, дає тобі в спадщину.

Повторення 22

¹Коли побачиш теля свого брата чи його вівцю, що блукає по дорозі, — не оминай їх; неодмінно поверни їх своєму братові.

²Якщо ж твій брат не житиме близько від тебе, і ти не знатимеш його, то приведи їх до свого дому, і нехай вони будуть з тобою, доки твій братне шукатиме їх, — і тоді віддаси їх йому.

³Так учиниш з його ослом, так учиниш з його одягом і так учиниш з будь-якою загубленою річчю свого брата, яку б він не загубив, і яку б ти не знайшов: не можеш оминати їх.

⁴Не дивися байдуже на осла свого брата чи його теля, що впали на дорозі, не оминай їх, — неодмінно підними їх разом із ним.

⁵Хай на жінці не буде чоловічої речі, а чоловік хай не одягає жіночого одягу, бо кожний, хто чинить таке, є огидним для Господа, твого Бога.

⁶Якщо в дорозі натрапиш перед своїм обличчям на пташине гніздо, чи то на якомусь дереві, чи то на землі, з пташенятами чи з яйцями, і мати сидітиме на пташенятах чи на яйцях, то не забирай матері разом з малятами.

⁷Матір обов'язково відпустиш, а малят можеш забрати собі, — щоб тобі було добре, і щоб ти був довголітнім.

⁸Якщо збудуєш новий дім, то зроби на своєму даху поруччя, — і так ти не скоїш у своєму домі вбивства, якщо хтось упаде з нього.

⁹Не засівай свого виноградника різнимнасінням, щоб не стали посвячені і врожай, і разом з урожаєм твого виноградника насіння, яке ти посієш.

¹⁰Не ори волон та ослом укупі.

¹¹Не одягайся в одяг з мішаного прядива з вовни та льону разом.

¹²На чотирьох краях свого одягу, в який ти одягаєшся, зроби собі китиці.

- 13** Якщо хтось візьме дружину, співжитиме з нею та зненавидить її,
- 14** наговорить на неї наклепницьких слів, пустить про неї погану славу та скаже: Я взяв цю жінку та, зблизившись з нею, не знайшов у неї ознак дівоцтва, —
- 15** то нехай батько й мати дівчини, взявши ознаки дівоцтва дівчини, винесуть їх до старійшин, до брами,
- 16** й нехай батько дівчини скаже старійшинам: Я віддав цю свою дочку тому чоловікові за дружину, а він, зненавидівши її,
- 17** тепер сам наговорює на неї наклепницькі слова, кажучи: Я не знайшов у твоєї дочки ознак дівоцтва, — але ось ознаки дівоцтва моєї дочки! — і розгорнуть перед старійшинами міста одяг.
- 18** Тоді старійшини того міста візьмуть цього чоловіка й покарають його,
- 19** стягнуть з нього сто сиклів і віддадуть їх батькові дівчини за те, що він пустив погану славу про ізраїльську дівчину, а вона буде його дружиною, і він більше ніколи не зможе її прогнати.
- 20** Якщо ж те слово справдиться, і ознаки дівоцтва дівчини не будуть знайдені,
- 21** то нехай ту дівчину приведуть до дверей її батька, і мешканці міста поб'ють її камінням, і вона помре за те, що скоїла безумство в Ізраїлі, чинячи розпусту вдома свого батька, — і так викорениш зло з-посеред вас самих.
- 22** Якщо буде спійманий якийсь чоловік, який спатиме з жінкою, одруженою з іншим чоловіком, то вбийте обох: чоловіка, який спав з тією жінкою, і ту жінку, — і так викорениш зло з Ізраїлю.
- 23** Якщо якась незаймана дівчина буде заручена із чоловіком, і якийсь інший чоловік, зустрівши її в місті, переспить із нею,
- 24** то виведіть обох до брами їхнього міста, і нехай вони будуть побиті камінням та помруть: дівчина — тому що не кричала в місті, а чоловік — тому що збезчестив жінку ближнього, — і так викорениш зло з-посеред вас самих.
- 25** Якщо ж якийсь чоловік зустріне заручену дівчину в полі й насильно переспить із нею, то вбийте тільки чоловіка, який спав з нею,
- 26** а дівчині не чинить нічого. Дівчина не має смертного гріха, бо це те ж саме, наче якийсь чоловік напав би на ближнього й убив його душу.
- 27** Адже він зустрів її в полі, і заручена дівчина кричала, та не було кому допомогти їй.
- 28** Якщо хтось зустріне незайману дівчину, яка ні з ким не заручена, насильно переспить з нею й буде спійманий на цьому,
- 29** то нехай чоловік, який переспав із нею, віддасть батькові дівчини п'ятдесят дідрахм срібла, і вона буде його дружиною, тому що він збезчестив її, — і він більше ніколи не зможе її прогнати.

Повторення 23

- ¹Хай жоден чоловік не бере дружини свого батька й не відкриває покриття свого батька.
- ²Оскоплений і той, у кого відрізаний член,хай не входять у Господню громаду.
- ³Син розпусниці хай не входить у Господню громаду.
- ⁴Аммонієць і моавієць хай не входять у Господню громаду; аж до десятого покоління хай не входять у Господню громаду й аж довіку
- ⁵через те, що вони не зустріли вас із хлібом та водою в дорозі, коли ви виходили з Єгипту, і тому, що найняли проти тебе Валаама, сина Веора з Месопотамії, щоби проклясти тебе.
- ⁶Та Господь, твій Бог, не хотів слухати Валаама, і Господь, твій Бог, обернув те прокляття на благословення, бо Господь, твій Бог, полюбив тебе.
- ⁷Не звертайся до них з побажаннями миру та благополуччя по всі свої дні, — довіку.
- ⁸Не гидує ідумейцем, бо він — твій брат. Не гидує єгиптянином, бо ти був пожильцем у його землі.
- ⁹Якщо в них народяться сини в третьому поколінні, то нехай вони ввійдуть у Господню громаду.
- ¹⁰Коли виступиш, щоб стати табором проти своїх ворогів, остерігайся всякої поганої речі.
- ¹¹Якщо серед тебе буде якийсь чоловік, який не буде чистий через своє нічне виділення, нехай він вийде поза табір і не входить у табір.
- ¹²І буде, — під вечір нехай він обмие своє тіло водою, і коли зайде сонце, — нехай увійде в табір.
- ¹³Нехай у тебе буде спеціальне місце поза табором, і виходитимеш туди назовні.
- ¹⁴І нехай у тебе на поясі буде лопатка; і буде — коли ти сідатимеш на стороні назовні, то викопаш нею ямку, а відтак, загорнувши, прикриєш нею свій слід.
- ¹⁵Адже Господь, твій Бог, ходить серед твого табору, щоб визволити тебе й видати перед твоїм обличчям твого ворога; тож нехай твій табір буде святим, і хай серед тебе не буде видно непристойної речі, а то Він відвернеться від тебе.
- ¹⁶Не видавай господареві раба, який,утікши від свого господаря, приєднається до тебе.
- ¹⁷Нехай він живе з тобою, нехай живе серед вас у будь-якому місці, де йому сподобається, — не пригноблюй його.

18 Хай серед ізраїльських дочок не буде розпусниці, і хай серед ізраїльських синів не буде розпусника. Хай серед ізраїльських дочок не буде розгнузданої, і хай серед ізраїльських синів не буде розгнузданого.

19 Не принось до дому Господа, свого Бога, ні на яку обітну [жертву] заробітку розпусниці чи платні собаки, бо як одне, так і друге — гидота для Господа, твого Бога.

20 Не стягуй зі свого брата відсотків з грошей, відсотків з їжі чи відсотків з будь-якої речі, яку позичиш йому.

21 Із чужинця можеш стягувати відсотки, а з брата свого не стягуй відсотків, щоб Господь, твій Бог, поблагословив тебе в усіх твоїх ділах на землі, в яку ти входиш, щоб заволодіти нею.

22 Якщо складеш Господу, своєму Богові, молитовну обітницю, то не барися виконати її, бо Господь, твій Бог, неодмінно вимагатиме від тебе її виконання, і на тобі буде гріх.

23 Якщо ж ти не захочеш складати обітниці, то в тебе не буде гріха.

24 Дотримуйся того, що виходить з твоїх уст, і так, як ти пообіцяв у молитві Господу, своєму Богові, принеси дар, який ти прирік своїми вустами.

25 Якщо ввійдеш у виноградник свого ближнього, то можеш їсти виноград, скільки достатньо, щоб наситити свою душу, але до жодної посудини не набирай.

26 Якщо прийдеш на поле свого ближнього, то можеш зривати колоски руками, але серпом не замахуйся на поле свого ближнього.

Повторення 24

1 Якщо хтось візьме дружину і співжитиме з нею, але станеться так, що вона не знайде в нього милості, бо він виявить у ній якусь негожу річ, то нехай він напише їй лист про розлучення, дасть їй у руки й відішле її зі свого дому,

2 і вона, пішовши, зможе стати дружиною іншого чоловіка.

3 А якщо той останній чоловік зненавидить її, напише їй лист про розлучення, дасть їй у руки й відішле її зі свого дому, або якщо той останній чоловік, який узяв її собі за дружину, помре,

4 то попередній чоловік, який відіслав її, не зможе, повернувшись, узяти її собі за дружину після того, як вона була осквернена, бо це гидота перед Господом, твоїм Богом, — тож не оскверняйте землю, яку Господь, твій Бог, дає тобі в спадщину.

5 Якщо хтось недавно одружився, то хай він не йде на війну, і хай на нього не буде накладено ніякої справи. Нехай він один рік залишається вільним у своєму домі й тішить свою дружину, яку взяв.

6 Не бери в заставу жорен, ані верхнього жорнового каменя, бо такий бере в заставу душу.

- ⁷ Якщо буде спійманий якийсь чоловік, що викраде якусь душу зі своїх братів, ізраїльських синів, і, поневоливши, продасть його, то нехай такий злодій помре, — і таквикорениш зло з-посеред вас самих.
- ⁸ Остерігайся ураження проказою; ретельно пильнуйте, щоб діяти в повній відповідності із законом, який вам сповістять священники-левіти; пильнуйте, щоб чинити так, як я вам повелів.
- ⁹ Пам'ятай, що вчинив Господь Бог з Маріам у дорозі, коли ви виходили з Єгипту.
- ¹⁰ Якщо у твогоближнього буде борг, будь-який борг, то не входи у його дім, щоб взяти заставу;
- ¹¹ стій назовні, а чоловік, в якого буде борг перед тобою, нехай винесе тобі заставу назовні.
- ¹² Якщо ж той чоловік бідний, то не лягай спати з його заставою;
- ¹³ обов'язково поверни його заставу при заході сонця, — і він ляже спати у своєму одязі й благословлятиме тебе, а тобі це буде зараховано перед Господом, твоїм Богом, як діло милосердя.
- ¹⁴ Не затримуй платні убогого й нужденного чи то з твоїх братів, чи то із захожих, які проживатимуть у твоїх містах.
- ¹⁵ Віддай йому його платню того самого дня, хай не зайде сонце раніше того, адже він — убогий і має на неї надію, — відтак він не заволає проти тебе до Господа, і на тобі не буде гріха.
- ¹⁶ Хай батьки не вмирають за дітей, і хай сини не вмирають за батьків. Кожний хай вмирає за свій власний гріх.
- ¹⁷ Не криви судомнад захожим, сиротою і вдовою й не бери в заставу одягу вдови.
- ¹⁸ Пам'ятай, що ти був рабом у Єгипетській землі, та Господь, твій Бог, визволив тебе звідти. Через це я заповідаю тобі виконувати це слово.
- ¹⁹ Коли жатимеш на своєму полі жниво й забудеш на своєму полі снопа, то не повертайся взяти його, — нехай він буде для захожого, сироти й удови, щоб Господь, твій Бог, поблагословив тебе в усіх ділах твоїх рук.
- ²⁰ Коли збиратимеш оливки, то не повертайся дозбирувати те, що залишиться після тебе, — нехай це буде для захожого, сироти й удови. Пам'ятай, що ти був рабом у Єгипетській землі. Через це я велю тобі виконувати це слово.
- ²¹ І коли збиратимеш урожай зі свого виноградника, то не дозбируй з нього те, що залишиться після тебе, — нехай це буде для захожого, сироти й удови.
- ²² Пам'ятай, що ти був рабом у Єгипетській землі. Тому я ізавідаю тобі виконувати це слово.

Повторення 25

- ¹ Якщо між якимись людьми виникне суперечка, то нехай вони прийдуть до суду, і їх розсудять — справедливого виправдають, а нечестивого засудять.
- ² І буде, — якщо нечестивий буде вартий побиття, то поставиш його перед суддями, і нехай його бичують перед ними числом ударів, відповідним до його нечестя.
- ³ Нехай бичують його сорока ударами, не більше. Якщо ж його бичуватимуть більше, більшою кількістю ударів, ніж ці, то твій брат буде зганьблений перед тобою.
- ⁴ Не зав'язуй рота воліві, який молотить.
- ⁵ Якщо брати житимуть разом, і один з них помре, і в нього не буде нащадків, то дружина померлого хай не виходить заміж назовні, за чужого. Нехай брат її чоловіка ввійде до неї, візьме її собі за дружину й співживе з нею.
- ⁶ І буде, — дитина, яку вона народить, нехай буде зарахована на ім'я померлого, — і його ім'я не буде стерте з Ізраїлю.
- ⁷ Якщо ж той чоловік не хотів би взяти дружини свого брата, то нехай та жінка прийде до брами, до старійшин, і скаже: Брат мого чоловіка відмовляється відновити ім'я свого брата в Ізраїлі; брат мого чоловіка не захотів!
- ⁸ Тоді старійшини його міста покличуть його й говоритимуть до нього; і якщо він, ставши, скаже: Не хочу брати її,
- ⁹ то нехай дружина його брата, підійшовши до нього перед старійшинами, зніме з його ноги одну його сандалю, плюне йому в обличчя й у відповідь скаже: Так чинитимуть чоловікові, який не збудує дому свого брата.
- ¹⁰ І його ім'я в Ізраїлі зватиметься: Дім того, кому знято сандалю.
- ¹¹ Якщо чоловіки битимуться разом один з одним, і дружина одного з них підійде, щоб звільнити свого чоловіка з руки того, хто його б'є, і, простягнувши руку, вхопить його за геніталії,
- ¹² то відрубай їй руку; хай твоє око не має до неї пощади.
- ¹³ Хай у твоєму мішку не буде двояких гирок — великої й малої.
- ¹⁴ Хай у твоєму домі не буде двояких мірок — великої й малої.
- ¹⁵ Нехай у тебе буде правдива й точна гирка, і нехай у тебе буде правдива й точна мірка, щоб ти був довголітнім на землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі в спадщину.
- ¹⁶ Адже кожний, хто чинить таке, хто чинить несправедливість, — огидний для Господа.
- ¹⁷ Пам'ятай, що тобі вчинив Амалік у дорозі, коли ти виходив з Єгипетської землі, —

¹⁸Як він протистояв тобі в дорозі й побив твої задні лави, тих, хто втомлено тягнувся позаду тебе; ти ж був голодний та втомлений, а він не побоявся Бога.

¹⁹І буде, — коли Господь, твій Бог, дасть тобі відпочинок від усіх твоїх ворогів, що навколо тебе, на землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі в спадщину, щоб ти заволодів нею, то зітреш з-під неба ім'я Амалика — не забудь!

Повторення 26

¹І буде, — коли ти ввійдеш у землю, яку Господь, твій Бог, дає тобі в спадщину, заволодієш нею й поселишся на ній,

²то візьмеш первістки плодів своєї землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі, покладеш у кошик, підеш на місце, яке Господь, твій Бог, обере, щоб там прикликалося Його Ім'я,

³прийдеш до священика, який буде в ті дні, та скажеш йому: Оголошую сьогодні Господу, моєму Богові, що я ввійшов у землю, яку Господь поклявся нашим батькам дати нам.

⁴А священик візьме з твоїх рук кошик і покладе його перед жертвником Господа, твого Бога.

⁵І, озвавшись, ти скажеш перед Господом, своїм Богом: Мій батько покинув Сирію, спустився в Єгипет, оселився там з малою кількістю людей і став там великим народом, численною і великою безліччю.

⁶А єгиптяни чинили нам зло, принижували нас і накладали на нас важкі роботи.

⁷Тоді ми заволали до Господа, Бога наших батьків, і Господь вислухав наш голос та побачив наше приниження, нашу важку працю і наше пригноблення.

⁸І Сам Господь вивів нас із Єгипту великою силою, могутньою рукою й піднесеним раменом, великими видіннями, знаменнями і чудесами;

⁹Він привів нас на це місце і дав нам цю землю — землю, яка тече молоком та медом.

¹⁰Тож ось я тепер приніс первістки врожаю землі, яку Ти, Господи, дав мені, — землі, яка тече молоком та медом. І ти залишиш їх перед Господом, твоїм Богом, і поклонися перед Господом, твоїм Богом.

¹¹І веселитимешся за всі блага, які Господь, твій Бог, дав тобі й твоєму домові, — ти і левіт, і захожий, який проживатиме серед тебе.

¹²Коли третього року закінчиш виділяти десятину з усього свого врожаю, то даси другу десятину левітові, захожому, сироті й удові, і вони їстимуть у твоїх містах, і наситяться.

13Тоді ти скажеш перед Господом, своїм Богом: Я прибрвав священне з мого дому і дав це левітові, захожому, сироті й удові згідно з усіма заповідями, які Ти мені заповів. Я не переступив і не забув Твоєї заповіді:

14не їв цього у своїй скорботі, не вживав його для чогось нечистого, не давав його для померлого. Я слухався голосу Господа, свого Бога, і чинив так, як Ти мені заповів.

15Споглянь зі святого Свого дому, із неба, і поблагослови Свій народ, Ізраїль, та землю, яку Ти дав їм, як Ти поклявся нашим батькам, що даси нам землю, яка тече молоком та медом.

16Сьогодні Господь, твій Бог, заповідає тобі виконувати всі ці постанови та присуди, — тож дотримуйтеся і виконуйте їх усім своїм серцем і всією своєю душею.

17Ти сьогодні обрав Бога, щоб Він був твоїм Богом, і щоб ти ходив Його дорогами, дотримувався Його постанов та присудів і слухався Його голосу.

18А Господь сьогодні обрав тебе, щоб ти став Його особливим народом, як Він і сказав, щоб ти дотримувався всіх Його заповідей

19і щоб ти був вище від усіх народів, оскільки Він учинив тебе знаменитим, гідним похвали і прославленим, — щоб ти був святим народом для Господа, твого Бога, як Він і сказав.

Повторення 27

1Мойсей та ізраїльські старійшини заповіли, кажучи: Дотримуйтеся всіх цих заповідей, які я вам сьогодні заповідаю.

2І буде, — того дня, коли ви переправитесь через Йордан до землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі, поставиш собі великі камені, побілиш їх вапном

3і напишеш на тих каменях усі слова цього закону, — коли ви переправитесь через Йордан, коли ввійдете в землю, яку Господь, Бог твоїх батьків, дає тобі, — землю, яка тече молоком та медом, як Господь, Бог твоїх батьків, і сказав тобі.

4І буде, — коли ви переправитесь через Йордан, то поставите ці камені, про які я вам сьогодні наказую, на горі Гевал, і ти побілиш їх вапном.

5І збудуєш там жертовник Господу, своєму Богові, жертовник із каменів; не торкатимешся до них залізними знаряддям.

6Збудуєш Господу, своєму Богові, жертовник із цільних каменів і приносиш на ньому всепалення Господу, своєму Богові.

7Приносиш жертву спасіння, їстимеш там до наситу і веселитимешся перед Господом, своїм Богом.

8І якнайчіткіше напишеш на тих каменях весь цей закон.

⁹Мойсей та священники-левіти промовили до всього Ізраїлю, кажучи: Мовчи та слухай, Ізраїлю! Сьогодні ти став народом Господа, твого Бога.

¹⁰Тож слухайся голосу Господа, свого Бога, і виконуй усі Його заповіді та Його постанови, які я тобі сьогодні заповідаю.

¹¹Того дня Мойсей повелів народіві, кажучи:

¹²Коли переправитесь через Йордан, нехай ось ці племена стануть на горі Гарізім, щоб благословити народ: Симеон, Левій, Юда, Іссахар, Йосиф та Веніамин.

¹³А ось ці племена нехай стануть на горі Гевал, щоб проклинати: Рувим, Гад, Асир, Завулон, Дан та Нефталим.

¹⁴І левіти, озвавшись, скажуть гучним голосом усьому Ізраїлю:

¹⁵Проклятий чоловік, який виготовить різьбленого чи литого ідола, гидоту для Господа, виріб рук ремісника, та поставить у потаємному місці! А весь народ у відповідь скаже: Нехай так буде!

¹⁶Проклятий, хто зневажає свого батька чи свою матір! А весь народ скаже: Нехай так буде!

¹⁷Проклятий, хто пересуває межі ближнього! А весь народ скаже: Нехай так буде!

¹⁸Проклятий, хто збиває з дороги сліпого! А весь народ скаже: Нехай так буде!

¹⁹Проклятий, хто кривить судом над захожим, сиротою чи вдовою! А весь народ скаже: Нехай так буде!

²⁰Проклятий, хто спить з дружиною свого батька, бо він відкриває покриття свого батька! А весь народ скаже: Нехай так буде!

²¹Проклятий, хто спить з будь-якою твариною! А весь народ скаже: Нехай так буде!

²²Проклятий, хто спить із сестрою по своєму батьку чи по матері! А весь народ скаже: Нехай так буде!

²³Проклятий, хто спить зі своєю тещею! А весь народ скаже: Нехай так буде!

²⁴Проклятий, хто підступно б'є ближнього! А весь народ скаже: Нехай так буде!

²⁵Проклятий, хто бере хабарі, щоб убити якусь невинну в кровопролитті душу! А весь народ скаже: Нехай так буде!

²⁶Проклятий кожний чоловік, який не збереже вірності всім словам цього закону, виконуючи їх! А весь народ скаже: Нехай так буде!

Повторення 28

- ¹І буде, — якщо ти справді будеш слухатися голосу Господа, свого Бога, щоб дотримуватися всіх Його заповідей, які я тобі сьогодні заповідаю, і виконувати їх, то Господь, твій Бог, поставить тебе високо над усіма народами землі.
- ²Усі ці благословення зійдуть на тебе і знайдуть тебе, якщо ти послухаєшся голосу Господа, свого Бога.
- ³Благословенний ти в місті й благословенний у полі.
- ⁴Благословенні нащадки твого лона та врожай твоєї землі, стада твоєї великої худоби й отари твоєї дрібної худоби.
- ⁵Благословенні твої клуні та твої припаси.
- ⁶Благословенний ти, коли входитимеш, і благословенний, коли виходитимеш.
- ⁷Нехай Господь, твій Бог, видасть на розбиття перед твоїм обличчям твоїх ворогів, які виступлять проти тебе: однією дорогою вони виступлять на тебе, а сімома дорогами втікатимуть перед твоїм обличчям.
- ⁸Нехай Господь зішле на тебе благословення у твоїх коморах та в усьому, до чого ти прикладеш свою руку, на землі, яку Господь, твій Бог, дає тобі.
- ⁹Нехай Господь поставить тебе для Себе святим народом, як Він іпоклявся твоїм батькам, якщо ти слухатимешся голосу Господа, свого Бога, і ходитимеш Його дорогами.
- ¹⁰І всі народи землі побачать тебе, що тобі наречено Господнє Ім'я, і боятимуться тебе.
- ¹¹Господь, твій Бог, збагатить тебе всякими благами в нащадках твого лона, у потомстві твоєї худоби та в урожаї твоєї землі на землі, яку Господь поклявся твоїм батькам дати тобі.
- ¹²Нехай Господь відкриє тобі Свою добру скарбницю, небо, щоб воно своєчасно давало дощ на твою землю, щоб поблагословити всі діла твоїх рук, і ти позичатимеш багатьом народам, сам же позички не братимеш, ти пануватимеш над багатьма народами, над тобою ж не пануватимуть.
- ¹³Нехай Господь, твій Бог, учинить тебе головою, а не хвостом, і тоді ти будеш зверху, а не знизу, якщо слухатимешся заповідей Господа, свого Бога, які я тобі сьогодні заповідаю, щоб дотримуватися і виконувати їх.
- ¹⁴Не відступай від усіх слів, які я тобі сьогодні заповідаю, ні праворуч, ні ліворуч, щоб іти слідом за іншими богами та служити їм.
- ¹⁵І буде, — якщо ти не слухатимешся голосу Господа, свого Бога, дотримуючись усіх Його заповідей, які я тобі сьогодні заповідаю, і виконуючи їх, то на тебе нагрянуть і спіткають тебе всі ці прокляття.
- ¹⁶Проклятий ти в місті й проклятий у полі.
- ¹⁷Прокляті твої клуні та твої припаси.

- 18**Прокляті нащадки твого лона та врожай твоєї землі, стада твоєї великої худоби й отари твоєї дрібної худоби.
- 19**Проклятий ти, коли входитимеш, і проклятий, коли виходитимеш.
- 20**Нехай Господь нашле на тебе скруту, голод та спустошення в усьому, до чого ти прикладеш свою руку і що чинитимеш, аж доки Він не вигубить тебе й доки не знищить тебе швидко за твої лихі вчинки, за те, що ти покинув Мене.
- 21**Нехай Господь наведе на тебе смерть, доки невикоренить тебе із землі, в яку ти входиш, щоб заволодіти нею.
- 22**Нехай Господь вразить тебе нуждою, гарячкою, холодом, збентеженням, душогубством, задухою і блідістю, і вони переслідуватимуть тебе, аж доки не вигублять тебе.
- 23**Небо, що над твоєю головою, стане тобі мідним, а земля, що під тобою, — залізною.
- 24**Нехай Господь оберне дощ для твоєї землі курявою, і з неба на тебе спадатиме порошок, аж доки не зітре тебе й доки невинищить тебе.
- 25**Нехай Господь видасть тебе на різню твоїм ворогам: однією дорогою ти вийдеш на них, а сімома дорогами втікатимеш перед їхнім обличчям і будеш розпорошений по всіх царствах землі.
- 26**Ваші трупи стануть поживою для небесних птахів та земних звірів, і не буде кому їх відігнати.
- 27**Нехай Господь вразить тебе єгипетським чиряком на сідницях, злякисною коростою та сверблячкою, так, щоб ти не мігвилікуватися.
- 28**Нехай Господь вразить тебе божевіллям, сліпотою і розумовим замішанням,
- 29**і ти ходитимеш навпомацки опівдні, як ходить навпомацки в темряві сліпий, і твоїм дорогам не щаститиме; тоді ти постійно будеш пригноблений та обдертий, і не буде кому тобі допомогти.
- 30**Ти візьмеш дружину, але її матиме інший чоловік. Збудуєш дім, але не мешкатимеш у ньому. Насадити виноградник, але не збиратимеш з нього врожаю.
- 31**Твоє теля буде зарізане перед тобою, але ти не їстимеш його. Твій осел буде забраний у тебе і не буде тобі відданий. Твої вівці будуть віддані твоїм ворогам, і не буде кому тобі допомогти.
- 32**Твої сини та дочки будуть віддані іншому народові, і твої очі будуть зморено дивитися на них, та твоя рука буде безсилою.
- 33**Плоди твоєї землі й усі твої здобутки з'їсть народ, якого ти не знаєш, і ти постійно будеш пригноблений і розбитий,
- 34**і божеволітимеш від видовищ, які бачитимуть твої очі.

- 35** Нехай Господь вразить тебе поганим чиряком на колінах і на гомілках, так, щоб ти не міг вилікуватися, від стіп твоїх ніг до тім'я твоєї голови.
- 36** Нехай Господь відведе тебе та твоїх володарів, яких ти поставиш над собою, до народу, якого не знаєш ні ти, ні твої батьки, — і там ти служитимеш іншим богам, дереву й камінню.
- 37** Там ти будеш загадкою, приповідкою і оповіданням серед усіх народів, до яких Господь відведе тебе.
- 38** Ти винесеш на поле багато насіння, але принесеш мало, бо його пожере сарана.
- 39** Насадиш і обробиш виноградник, та не питимеш вина і не насолоджуватимешся ним, бо його пожере черва.
- 40** У всьому твоєму краї в тебе будуть оливні дерева, але ти не помастишся олією, бо твоя оливка обсіплеться.
- 41** Ти народиш синів і дочок, але вони не будуть твоїми, бо підуть у полон.
- 42** Усі твої дерева та врожай твоєї землі вигубить іржа.
- 43** Захожий, який проживає серед тебе, піднесеться високо-високо над тобою, ти ж опустишся низько-низько.
- 44** Він позичатиме тобі, ти ж йому не позичатимеш; він буде головою, ти ж будеш хвостом.
- 45** Усі ці прокляття нагрянуть на тебе, переслідуватимуть тебе і спіткають тебе, аж доки не вигублять тебе й доки не винищать тебе за те, що ти не послухався голосу Господа, свого Бога, — дотримуватися Його заповідей та Його постанов, які Він тобі заповів.
- 46** Знамення і чудеса будуть на тобі й на твоїх нащадках довічно.
- 47** Через те, що ти не служив Господу, своєму Богові, з радістю та з добрим серцем за рясноту всього,
- 48** ти служитимеш своїм ворогам, яких нашла на тебе Господь, у голоді, у спразі, у наготі й у браку всього. Він накладе на твою шию залізний нашійник, аж доки не вигубить тебе.
- 49** Господь наведе на тебе народ здалека, з краю землі, як наліт орла, — народ, чиєї мови ти не розумітимеш,
- 50** народ, жорстокий на вигляд, який не шануватиме особи старця й не матиме милосердя до юнацтва.
- 51** Він пожиратиме приплід твоєї худоби та врожай твоєї землі, так, що в тебе не залишиться ні зерна, ні вина, ні олії, ні стад твоєї великої худоби, ні отар твоєї дрібної худоби, аж доки він не вигубить тебе.

52 Він винищуватиме тебе в усіх твоїх містах, аж доки в усій твоїй землі не будуть розвалені твої високі й міцні мури, на які ти покладався, і гнітитиме тебе в усіх твоїх містах, які Господь, твій Бог, дав тобі.

53 І у своїй нужді та у своїй скруті, якою гнітитиме тебе твій ворог, ти поїдатимеш нащадків власного лона, тіла своїх синів та своїх дочок, яких дав тобі Господь.

54 Найбільш випещений і тендітний серед тебе буде дивитися заздрісним оком на брата, на дружину, яка на його лоні, і на решту дітей, які ще залишаться,

55 щоб не дати нікому з них тіл своїх дітей, які він поїдатиме, бо йому не залишиться нічого у твоїй нужді та в скруті, якою гнітитимуть тебе твої вороги в усіх твоїх містах.

56 Така випещена і тендітна серед вас, яка через тендітність і випещеність навіть не пробувала ступити своєю ногою на землю, буде дивитися заздрісним оком на свого чоловіка, що на її лоні, на свого сина та на свою дочку,

57 на свою породільну пліву, що вийде через її стегна, і на дитину, яку вона народить, бо через брак усього вона потайки поїдатиме їх у нужді та в скруті, якою твій ворог гнітитиме тебе у твоїх містах.

58 Якщо ти не слухатимешся, щоб виконувати всі слова цього закону, записані в цій книзі, щоб боятися цього славного і величного Імені, — Господа, свого Бога, —

59 то Господь учинить надзвичайними твої покарання і покарання твоїх нащадків, великі й дивовижні покарання, згубні й невідступні хвороби.

60 Він поверне на тебе всі погані єгипетські муки, яких ти остерігався, і вони причепляться до тебе.

61 Господь наводитиме на тебе й усякі інші немочі та всякі кари, про які не написано в книзі цього закону, аж доки не вигубить тебе.

62 Ви залишитесь в малій кількості, хоч були численністю, немов небесні зорі, через те, що ви не слухалися голосу Господа, свого Бога.

63 І буде, — як Господь радів за вас, чинячи вам добро і розмножуючи вас, так Господь радітиме за вас, вигублюючи вас, і ви будете викоренені із землі, в яку ви входите, щоб заволодіти нею.

64 Господь, твій Бог, розсіє тебе серед усіх народів, від краю землі й до краю землі, і ти служитимеш там іншим богам, яких не знав ні ти, ні твої батьки, — дереву і камінню.

65 Але навіть серед тих народів Він не дасть тобі спочинку, і стопам твоїх ніг не буде спокою. Господь дасть тобі там лякливе серце, погаслі очі та вмлїваючу душу.

66 Твоє життя буде підвішене на волосині перед твоїми очима, ти боятимешся вдень і вночі й не матимеш певності за своє життя.

⁶⁷Вранці ти говоритимеш: Коли б то настав вечір! — а ввечері говоритимеш: Коли б то настав ранок! — через страх у твоєму серці, яким будеш охоплений, і через видовища перед твоїми очима, які ти побачиш.

⁶⁸Господь поверне тебе назад в Єгипет на кораблях тією дорогою, про яку я сказав: Більше ніколи вам її не бачити! — і ви будете продаватися там своїм ворогам як раби і рабині, та не буде покупця.

⁶⁹Ось слова завіту, які Господь звелів Мойсеєві укласти з ізраїльськими синами в Моавській землі, окрім того завіту, який він уклав з ними на Хориві.

Повторення 29

¹Мойсей скликав усіх ізраїльських синів і сказав їм: Ви бачили все, що Господь учинив перед вами в Єгипетській землі фараонові, його слугам та всій його землі, —

²ті великі випробовування, які бачили твої очі, великі знамення та чудеса.

³Та Господь Бог не дав вам серця, щоб розуміти, очей, щоб бачити, та вух, щоб чути, аж до цього дня.

⁴Сорок років Він водив вас по пустелі, — ваш одяг не постарів, і ваше взуття на ваших ногах не зносалося;

⁵ви не їли хліба й не пили вина чи міцного напою, щоб ви знали, що Він — Господь, ваш Бог.

⁶А коливи прийшли на це місце, то нам назустріч вийшов на війну Сеон, цар Есевона, та Ог, цар Васану, і ми побили їх,

⁷забрали їхню землю, і я дав її в спадщину Рувимові, Гадові та половині племені Манасії.

⁸Тож пильнуйте, щоб виконувати всі слова цього завіту, щоб ви розуміли все, що будете чинити.

⁹Ви всі сьогодні стали перед Господом, вашим Богом — голови ваших племен, ваші старійшини, ваші судді й ваші писарі, кожний ізраїльський мужчина,

¹⁰ваші жінки, ваші діти та захожий, який проживає серед вашого табору, від вашого дроворуба й до вашого водоноса, —

¹¹щоб ти вступив у завіт із Господом, своїм Богом, та в Його клятви, які Господь, твій Бог, укладає сьогодні з тобою,

¹²щоб установити тебе Своїм народом, і щоб Він був твоїм Богом, як Він і сказав тобі та як поклявся твоїм батькам, Авраамові, Ісаакові та Якову.

¹³Укладаю цей завіт і цю клятву не лише з вами,

¹⁴але як з тими, хто тут присутній з нами сьогодні перед Господом, нашим Богом, так і з тими, кого сьогодні з нами немає.

- 15**Адже ви самі знаєте, як ми жили в Єгипетській землі та як пройшли через народи, через які ви пройшли,
- 16**і ви бачили їхні гидоти та їхніх ідолів, яких вони мають, — дерево й каміння, срібло й золото.
- 17**Чи є хтось серед вас — чоловік чи жінка, сім'я чи плем'я, — чий розум відвернувся від Господа, вашого Бога, щоб іти служити богам тих народів? Чи є хтось серед вас коренем, який пускає вгору пагінці з отрутою та гіркотою?
- 18**І буде, — якщо хтось почує слова цього прокляття та провіщатиме у своєму серці, кажучи: Усе буде в мене гаразд, коли я ходитиму в блуканні свого серця, — щоб таким чином грішник не погубив із собою безгрішного!
- 19**Бог не захоче простити йому, але гнів Господа та Його ревності запалають тоді на того чоловіка, і всі прокляття цього завіту, записані в книзі цього закону, спадають на нього, і Господь зітре його ім'я з-під неба.
- 20**Господь відлучить його від усіх ізраїльських синів на погибель згідно з усіма прокляттями завіту, записаними в книзі цього закону.
- 21**І скаже інше покоління, ваші сини, які народяться після вас, і чужинець, який прийде з далекої землі, коли побачать кари тієї землі та її хвороби, які Господь зіслав на неї, —
- 22**сірку та випалену сіль; коли вся ця земля не буде засіватися чи родити, і не зійде на ній жодна зелень, подібно як були знищені Содом і Гоморра, Адама і Севоїм, які Господь знищив у гніві та люті, —
- 23**тоді всі народи скажуть: За що Господь учинив так із цією землею? Яка це велика лють гніву!
- 24**І скажуть: Це тому, що вони покинули завіт Господа, Бога своїх батьків, який Він уклав з їхніми батьками, коли вивів їх з Єгипетської землі,
- 25**і, пішовши, служили іншим богам та поклонялися їм — богам, яких вони не знали, і яких Він не призначав їм.
- 26**Тож Господь запалав гнівом на ту землю, щоб навести на неї всі прокляття, записані в цій книзі.
- 27**Господь прогнав їх з їхньої землі в гніві, люті та дуже великому обуренні й закинув їх в іншу землю, як це і є тепер.
- 28**Скрите належить Господу, нашому Богу, а відкрите — нам та нашим дітям навіки, щоб виконувати всі слова цього закону.

Повторення 30

- 1**І буде, — коли всі ці слова, благословення і прокляття, які я представив перед твоїм обличчям, здійсняться на тобі, і ти, перебуваючи серед усіх народів, де Господь тебе розсіє, візьмеш їх до свого серця,

- ²повернешся до Господа, свого Бога, і з усього свого серця та з усієї своєї душі слухатимешся Його голосу, згідно з усім тим, що я тобі сьогодні заповідаю,
- ³то Господь простить твої гріхи, змилюється над тобою і знову позбирає тебе з-посеред усіх народів, серед яких Господь тебе розсіяв.
- ⁴Навіть якщо твоє розсіяння було б від одного краю неба до другого краю неба, то Господь, твій Бог, позбирає тебе і звідти, — Він забере тебе навіть звідти.
- ⁵Господь, твій Бог, введе тебе в землю, яку отримали у володіння твої батьки, і ти заволодієш нею; Він учинить тобі добро і вчинить тебе численним ще більше, ніж твоїх батьків.
- ⁶Господь очистить твоє серце і серце твоїх нащадків, щоб ти любив Господа, свого Бога, з усього свого серця і з усієї своєї душі, щоб ти жив.
- ⁷Господь, твій Бог, накладе ці прокляття на твоїх ворогів і на тих, хто тебе ненавидить, хто тебе переслідував.
- ⁸Тоді ти повернешся, слухатимешся голосу Господа свого Бога і виконуватимеш Його заповіді, які я тобі сьогодні заповідаю.
- ⁹Господь, твій Бог, піклуватиметься тобою в кожному ділі твоїх рук, у нащадках твого лона, у плодах твоєї землі та в приплоді твоєї худоби, тому що Господь, твій Бог, буде знову втішатися за тебе, чинячи тобі добро, як Він втішався за твоїх батьків,
- ¹⁰якщо ти слухатимешся голосу Господа, свого Бога, щоб дотримуватися Його заповідей, Його постанов та Його присудів, записаних в книзі цього закону, і якщо повернешся до Господа, свого Бога, з усього свого серця і з усієї своєї душі.
- ¹¹Адже ця заповідь, яку я тобі сьогодні заповідаю, не є непомірна, ані не є далеко від тебе.
- ¹²Не є вона на небі, щоб сказати: Хто нам підніметься на небо й дістане її нам, — і, почувши її, ми будемо її виконувати?
- ¹³Ані не є вона за морем, щоб сказати: Хто нам перейде на той бік моря, дістане її нам та дасть її нам почути, — і ми будемо її виконувати?
- ¹⁴Це слово є дуже близько до тебе: воно у твоїх устах, у твоєму серці й у твоїх руках, щоб виконувати його.
- ¹⁵Ось я представив сьогодні перед твоїм обличчям життя і смерть, добро і зло.
- ¹⁶Якщо ти слухатимешся заповідей Господа, свого Бога, які я тобі сьогодні заповідаю, — любити Господа, свого Бога, ходити Його дорогами і дотримуватися Його постанов, Його заповідей та Його присудів — то ви житимете й будете численними, і Господь, твій Бог, поблагословить тебе на всій землі, в яку ти входиш, щоб заволодіти нею.

¹⁷А якщо твоє серце відступить, і ти не слухатимешся, і, заблукавши, поклонятимешся іншим богам та служитимеш їм,

¹⁸то сповіщаю тобі сьогодні, що ви неодмінно загинете і не будете довголітніми на землі, до якої ви переправляєтесь через Йордан, щоб заволодіти нею.

¹⁹Кличу вам сьогодні за свідків небо і землю: я представив перед вашим обличчям життя і смерть, благословення і прокляття. Тож оберни життя, щоб жив ти і твої нащадки,

²⁰щоб ти любив Господа, свого Бога, слухався Його голосу й тримався Його, адже це — твоє життя і довгота твоїх днів, тащоб ти жив на землі, яку Господь поклявся дати твоїм батькам, Авраамові, Ісаакові та Якову.

Повторення 31

¹І Мойсей закінчив промовляти всі ці слова до всіх ізраїльських синів.

²Він сказав їм: Мені сьогодні сто двадцять років; я більше не зможу входити та виходити. А Господь сказав мені: Ти не переправишся через цей Йордан.

³Господь, твій Бог, Який ітиме попереду, перед твоїм обличчям, Сам вигубить ці народи з-перед твого обличчя, і ти заволодієш ними, та Ісус, який ітиме попереду, перед твоїм обличчям, як Господь і сказав.

⁴Господь учинить із ними так, як учинив із Сеоном та Огом, двома царями амореїв, що були по тому боці Йордану, та з їхньою землею, — як Він вигубив їх.

⁵Господь видав їх вам; тож учиніть з ними так, як я вам звелів.

⁶Будь мужнім і сильним, не бійся, не лякайся, ані не тривожся перед їхнім обличчям, бо Сам Господь, твій Бог, Який іде попереду з вами й серед вас, не залишить тебе і не покине тебе.

⁷Тоді Мойсей покликав Ісуса і сказав йому перед усім Ізраїлем: Будь мужнім і сильним, адже ти ввійдеш перед обличчям цього народу в землю, яку Господь поклявся дати нашим батькам, і ти їм передаси її в спадщину.

⁸Господь, Який буде йти разом з тобою, не залишить тебе і не покине тебе, — не бійся і не лякайся.

⁹Мойсей написав слова цього закону в книзі й дав священикам, синам Левія, які носять ковчег Господнього завіту, та старійшинам ізраїльських синів.

¹⁰Того дня Мойсей заповів їм, кажучи: Кожних сім років, у час року прощення, у свято Наметів,

¹¹коли весь Ізраїль зійдеться, щоб явитися перед Господом, твоїм Богом, на місці, яке обере Господь, прочитуватимете цей закон перед усім Ізраїлем, щоб вони чули,

- 12**зібравши народ, — чоловіків, жінок, нащадків і захожого, який проживатиме у твоїх містах, — щоб вони слухали і навчилися боятися Господа, вашого Бога, — і нехай вони слухають, щоб виконувати всі слова цього закону.
- 13**І їхні сини, які нічого не знають, слухатимуть і навчатимуться боятися Господа, вашого Бога, усі дні, скільки вони житимуть на землі, до якої ви переправляєтеся через Йордан, щоб заволодіти нею.
- 14**Господь сказав Мойсеєві: Ось наблизилися дні твоєї смерті. Поклич Ісуса та станьте біля входу в намет свідчення, і Я дам йому настанови. Тож Мойсей та Ісус пішли до намету свідчення і стали біля входу в намет свідчення.
- 15**Тоді Господь зійшов у хмарі й став біля входу в намет свідчення, і стовп хмари став біля входу в намет.
- 16**І Господь сказав Мойсеєві: Ось ти спочинеш зі своїми батьками, а цей народ, повставши, чинитиме розпусту, йдучи слідом за чужими богами тієї землі, в яку він входить; вони покинуть Мене і знищать Мій завіт, який Я уклав із ними.
- 17**І того дня Я запалаю на них гнівом, покину їх і відверну від них Своє обличчя, і цей народ буде пожертий, і його спіткають численні лиха і нещастя. І того дня він скаже: Ці лиха спіткали мене через те, що серед мене немає Господа, мого Бога.
- 18**Я ж безсумнівно відверну від них того дня Своє обличчя через усе зло, яке вони скоїли, звернувшись до чужих богів.
- 19**А тепер запишіть слова ось цієї пісні, навчіть її ізраїльських синів і вкладіть її в їхні уста, щоб ця пісня була Мені свідченням на ізраїльських синів.
- 20**Адже Я введу їх у добру землю, про яку Я поклявся їхнім батькам, землю, яка тече молоком та медом, а вони їстимуть і, наситившись, вдовольняться і звернуться до чужих богів, служитимуть їм, розгнівають Мене і знищать Мій завіт.
- 21**І ця пісня, свідчачи, протистоятиме їм, бо вона не зникне з уст їхніх нащадків. Адже Я знаю їхнє лукавство, те, що вони коять тут сьогодні, ще перед тим, як Я ввів їх у ту добру землю, про яку Я поклявся їхнім батькам.
- 22**Того дня Мойсей записав цю пісню і навчив її ізраїльських синів.
- 23**Він заповів Ісусові й сказав: Будь мужнім і сильним, бо ти введеш ізраїльських синів у землю, про яку Господь поклявся їм, і Він буде з тобою.
- 24**Коли Мойсей закінчив писати в книзі всі слова цього закону аж до кінця,
- 25**то заповів левітам, які носять ковчег Господнього завіту, кажучи:
- 26**Візьміть книгу цього закону, покладіть її збоку ковчега завіту Господа, вашого Бога, і нехай вона буде там як свідчення на тебе,
- 27**бо я знаю твою бунтівливість і твою тверду шию. Адже ще поки я сьогодні живу з вами, ви були бунтівничі супроти Бога, то як не будете й після моєї смерті?

²⁸Зберіть до мене голів ваших племен, ваших старійшин, ваших суддів та ваших писарів, щоб я промовив до їхніх вух усі ці слова й покликав їм за свідків небо і землю.

²⁹Адже я знаю, що після моєї кончини ви безсумнівно чинитимете беззаконня і збочите з дороги, яку я вам заповів, і в останні дні вас спіткає лихо, бо ви скоїте зло перед Господом, доводячи Його до гніву ділами своїх рук.

³⁰І Мойсей промовив, щоб чула вся ізраїльська громада слова ось цієї пісні аж до кінця:

Повторення 32

¹Слухай, небо, я промовлятиму, нехай земля почує слова з моїх уст.

²Нехай моє прорікання очікується, немов дощ, ехай мої слова зійдуть, немов роса, ехай проллються, мов ливень на городину, нехай упадуть, мов сніг на траву.

³Адже я прикликав Господне Ім'я, — іддайте ж славу нашому Богу!

⁴Божі діла бездоганні, всі Його дороги — справедливі присуди. ог вірний, у Ньому немає несправедливості, осподь справедливий і святий!

⁵Згрішили не Його порочні діти, — укавий і розбещений рід!

⁶Це так ви оддячуєте Господу, езумний, нерозумний народе? іба це не Він, твій Батько, придбав тебе, формував тебе і створив тебе?

⁷Згадайте дні давнини, смисліть роки минулих поколінь. апитай у свого батька, і він розповість тобі, апитай у своїх старців, і вони скажуть тобі.

⁸Коли Всевишній розподіляв народи, оли розсіював синів Адама, ін встановив границі народів ідповідно до кількості Божих синів;

⁹і Його народ, Яків, став Господньою часткою, зраїль — наділом Його спадщини.

¹⁰Він підтримував його в пустинній землі спекотній спразі, у безводді, хороняв його, виховував його оберігав його, немов зіницю ока.

¹¹Як орел, пильнуючи над своїм гніздом, омився над своїми пташенятами; розпростерши свої крила, взяв їх поніс їх вгору на своїй спині, —

¹²так єдиний Господь водив їх, з ними не було чужого бога.

¹³Він вивів їх на неприступні висоти землі, одував їх плодами полів; они харчувалися медом зі скелі олією з твердої скелі,

¹⁴маслом корів та молоком овець з жиром ягнят та баранів, елят та козенят, жиром нирок пшениці, пили вино, кров винограду.

¹⁵Поїв Яків і наситився, улюбленець забрикав. ін розжирів, потовстів, погладшав... — покинув Бога, Який його створив, ідступив від Бога, свого Спасителя.

- 16** Вони роздратували Мене чужими богами, хніми гидотами завдали Мені гіркоти.
- 17** Приносили жертви бісам, а не Богові, — огам, яких не знали; ові, недавні боги з'явилися у них, ких не відали їхні батьки.
- 18** А Бога, Який тебе породив, ти покинув забув Бога, Який тебе годував.
- 19** Господь побачив це й запалився ревністю, озлютився через злість Своїх синів і дочок;
- 20** Він сказав: Відверну від них Своє обличчя покажу, що з ними станеться вкінці, о це зіпсутий рід, ини, в яких немає вірності.
- 21** Вони пробудили в Мені ревності не богом, — икликали в Мене обурення своїми ідолами. ож і Я пробуджу в них ревності не народом, — ародом нерозумним викличу в них обурення!
- 22** Бо вогонь запалав із Мого гніву, він палитиме аж до аду внизу, попелить землю та її плоди, палить основи гір.
- 23** Я нагромаджу на них нещастя витрачу на них Свої стріли.
- 24** Вони будуть виморені голодом і пожиранням птахами, х уразить невиліковний стовбняк. нашлю на них зуби звірів отрутою змій, що плазують по землі.
- 25** Знадвору їх позбавлятиме дітей меч, з потайних кімнат нападатиме страх. нак із дівчиною, рудне немовля з тим, хто став старцем...
- 26** Я сказав би: Розсію їх, ітру в людей пам'ять про них! —
- 27** якщо б не остерігався озлоблення ворогів, — щоб вони не жили довгочасно, — об супротивники не скористалися цим проти Мене не сказали: Це наша піднесена рука, не Господь здійснив це все.
- 28** Адже це народ, який втратив глузд, немає в них розуміння.
- 29** Досі вони не мали здорового глузду, щоби збагнути це. ож нехай приймуть це на майбутній час!
- 30** Як може одна людина гнати тисячу и двос — відтіснити десятки тисяч, кщо це не Бог продав їх не Господь видав їх?
- 31** Адже їхні боги не такі, як наш Бог, аші вороги ж безумні!
- 32** Адже їхній виноград — із содомського винограду, їхня лоза — з Гоморри; хне гроно — гроно жовчі, роно гіркоти в них.
- 33** Їхне вино — зміїна отрута, евиліковна гадюча отрута.
- 34** Хіба це не зібране в Мене не запечатане в Моїх скарбницях?
- 35** У день помсти Я відплачу, час, коли спіткнеться їхня нога, о день їхньої погібелі близько, надходить те, що приготовлене для вас.

- ³⁶Адже Господь судитиме Свій народ — буде утішений за Своїх рабів. дже Він побачив їх ослабленими, неможеними в час ворожого нападу й обезсиленими.
- ³⁷І Господь сказав: Де їхні боги, а яких вони покладалися,
- ³⁸чиїх жертвоприношень жир ви їли — чиїх жертв виливань вино ви пили? ехай устануть і допоможуть вам, ехай будуть для вас оборонцями.
- ³⁹Подивіться, подивіться, що Я є, — окрім Мене немає бога. — позбавляю життя й оживляю, вражаю й виліковую, не існує нікого, хто б визволив із Моїх рук.
- ⁴⁰Бо Я піднесу до неба Свою руку, оклянуся Своєю правицею — скажу: Я живу вічно!
- ⁴¹Я нагострю, як блискавку, Свій меч, — Моя рука візьметься за суд, — звершу помсту над ворогами а відплачу тим, хто Мене ненавидить.
- ⁴²Упою Мої стріли кров'ю, Мій меч насититься тілами, — ров'ю поранених та полонених, оловами ворожих начальників.
- ⁴³Веселіться разом з Ним, небеса, — нехай Йому поклоняться всі Божі сини! еселіться з Його народом, язичники, кріпиться в Ньому, усі Божі ангели, о Він помститься за кров Своїх синів, ідомстить і звершить помсту над ворогами, відплатить тим, хто Його ненавидить; осподь очистить землю Свого народу!
- ⁴⁴Того дня Мойсей записав цю пісню і навчив її ізраїльських синів. Мойсей увійшов і виголосив усі слова цього закону так, щоб чув народ, — він та Ісус, син Навина.
- ⁴⁵Коли Мойсей закінчив промовляти до всього Ізраїлю,
- ⁴⁶він сказав їм: Візьміть до серця всі ці слова, які я сьогодні беру на свідчення проти вас, і які ви повинні заповісти своїм синам, щоб вони дотримувалися всіх слів цього закону і виконували їх.
- ⁴⁷Адже це не є для вас якесь порожнє слово, — це ж ваше життя! Завдяки цьому слову ви довго житимете на землі, до якої переправляєтеся через Йордан, щоб заволодіти нею.
- ⁴⁸Того дня Господь промовив до Мойсея, кажучи:
- ⁴⁹Піднімись на ось цю гору Аварім, на гору Навав, що в Моавській землі, напроти Єрихона, і подивись на Ханаанську землю, яку Я даю ізраїльським синам у власність.
- ⁵⁰І ти помреш на горі, на яку піднімешся, і приєднаєшся до свого народу, як помер на горі Ор твій брат Аарон і приєднався до свого народу,
- ⁵¹за те, що ви не послухалися Мого слова серед ізраїльських синів біля води Суперечки в Кадисі, у пустелі Сін, — за те, що ви не святили Мене серед ізраїльських синів.
- ⁵²Ти побачиш перед собою ту землю, але не ввійдеш туди.

Повторення 33

- ¹Ось благословення, яким Мойсей, Божий чоловік, поблагословив ізраїльських синів перед своєю смертю.
- ²Він сказав: осподь прийшов із Синаю, вився нам із Сиїру поспішив з гори Фаран з десятками тисяч кадесів, по Його правиці з Ним — ангели.
- ³Він пожалів Свій народ. сі освячені — у Твоїх руках, они — під Тобою. ін прийняв з Його слів
- ⁴закон, який заповів нам Мойсей, — падщину для громад Якова.
- ⁵І Він буде володарем в улюбленому народі, оли зберуться володарі народів азом з племенами Ізраїлю.
- ⁶Нехай живе Рувим і не вмирає, нехай буде численний своєю кількістю.
- ⁷А ось це — про Юду: очуй, Господи, голос Юди прийди до його народу. ехай його руки вирішують йому суперечки, Ти будь йому помічником від його ворогів.
- ⁸А про Левія сказав: айте Левію його Об'явлення, його Правду дайте праведному чоловікові, кого випробували у Випробовуванні а якого зганили біля води Суперечки;
- ⁹який говорить батькові та матері: Я тебе не бачив. ін не впізнав своїх братів зрікся своїх синів, ле зберіг Твої слова дотримався Твого завіту.
- ¹⁰Вони пояснюватимуть Твої постанови Якову Твій закон — Ізраїлеві; они завжди покладатимуть ладан в час Твого гніву а Твій жертovníк.
- ¹¹Поблагослови, Господи, його силу прийми діла його рук! оламай крижі його ворогам, які повстали проти нього, нехай не встануть ті, хто ненавидить його!
- ¹²А про Веніамина сказав: осподній улюбленець житиме в довір'ї, ог отінює його всі дні, він спочив у Його обіймах.
- ¹³А про Йосифа сказав: ого земля — від Господнього благословення, — ід сезонів неба і роси а від безодень підземних джерел,
- ¹⁴від посезонних плодів сонячних поворотів а від поєднань місяців,
- ¹⁵від вершин стародавніх гір а від вершин вічних узвиш,
- ¹⁶від посезонного багатства землі. о угодне Тому, Хто з'явився в кущі, ехай зійде на голову Йосифа на тім'я прославленого серед братів.
- ¹⁷Його краса — мов краса вола-первістка, ого роги — мов роги буйвола: ими він колотиме народи всі разом аж до краю землі. е Ефраїмові десятки тисяч, е Манасіїні тисячі.
- ¹⁸А про Завулону сказав: адій, Завулоне, у своєму поході, ти, Іссахаре, у своїх наметах!

- ¹⁹Вони вигублять народи, і ви будете прикликати там приносити справедливі жертви, о тебе годуватиме багатство моря торгівля тих, що живуть на узбережжі.
- ²⁰А про Гада сказав: лагословенний, хто розширює границі Гада! ін спочив, наче лев, озтрощивши рамено і володаря.
- ²¹Він нагледів свій первоплід, о там була розділена земля володарів, ібраних разом з князями народів. осподь здійснив справедливість Свій суд з Ізраїлем.
- ²²А про Дана сказав: ан — це левеня, о вискакує з Васану.
- ²³А про Нефталима сказав: ефталим — це повнота задоволень; ехай він буде сповнений благословенням від Господа, ехай володіє морем та півднем.
- ²⁴А про Асира сказав: сир — найбільш благословенний серед синів; ехай він буде приємним для своїх братів, ехай вмочає свою ногу в олії.
- ²⁵Його взуття буде залізо й мідь, твоя сила — тривала, як твої дні.
- ²⁶Немає такого бога, як Бог улюбленця. вій помічник — Той, Хто ходить по небу, еличний по небозводу.
- ²⁷Твій захист — захист предвічного Бога, ід силою Його вічних рамен; ін прожене з-перед твого обличчя ворога, ажучи: Загинь!
- ²⁸Ізраїль житиме безпечно ам на Якововій землі пшеницею та вином, небо буде йому захмарене росюю.
- ²⁹Блаженний ти, Ізраїлю! то подібний до тебе, спасенний Господом народе? вій помічник захищатиме тебе щитом, меч буде твоєю хвальбою. вої вороги оббріхуватимуть тебе, а ти наступиш їм на шию.

Повторення 34

- ¹Тоді Мойсей піднявся з моавського Аравоту на гору Навав, на вершину Фасги, що напроти Єрихона, і Господь показав йому всю землю Галаад аж до Дана,
- ²усю землю Нефталима, усю землю Ефраїма та Манасії, усю землю Юди аж до далекого моря,
- ³пустелю та околиці Єрихона, міста пальм, аж до Сигора.
- ⁴Господь сказав Мойсеєві: Ось земля, про яку Я поклявся Авраамові, Ісаакові та Якову, кажучи: Я дам її вашим нащадкам. Ось Я показав її твоїм очам, та ти туди не ввійдеш.
- ⁵І Мойсей, Господній слуга, помер там, у Моавській землі, згідно з Господнім словом.
- ⁶Його поховали в Гаї, у Моавській землі, поблизу дому Фогора, і ніхто не знає, де його могила, аж до цього дня.

⁷Мойсеєві було сто двадцять років, коли він помер; його очі не потемніли і не знищилися.

⁸Ізраїльські сини оплакували Мойсея в моавському Аравоті над Йорданом, біля Єрихона, тридцять днів, і дні скорботного оплакування Мойсея закінчилися.

⁹А Ісус, син Навина, сповнився духом мудрості, бо Мойсей поклав на нього свої руки. Й Ізраїльські сини слухались його і чинили так, як Господь заповів Мойсеєві.

¹⁰Та в Ізраїлі більше не з'являлося такого пророка як Мойсей, якого Господь знав обличчя в обличчя, —

¹¹з усіма тимизнаменнями та чудесами, які Господь послав його здійснити в Єгипетській землі фараонові, його слугам та всій його землі,

¹²і тимивеличними чудесами та могутньою рукою, що Мойсей здійснив перед усім Ізраїлем.

Книга Ісуса Навина

І. Навина 1

- ¹І сталося, що після смерті Мойсея, Господь звернувся до Ісуса, сина Навина, помічника Мойсея, говорячи:
- ²Мій слуга Мойсей помер. Тож тепер, піднявшись, перейди Йордан — ти і весь цей народ — в землю, яку Я їм даю.
- ³Кожне місце, на яке поставите стопу ваших ніг, Я дам його вам, як і сказав Мойсеєві, —
- ⁴пустелю і Антиливан до великої ріки, ріки Євфрат, і до найвіддаленішого моря, — від заходу сонця будуть ваші границі.
- ⁵Не встоїть перед вами жодна людина всі дні твого життя. Як Я був з Мойсеєм, так буду Я і з тобою, і не покину тебе, і не погордю тобою.
- ⁶Кріпися і будь мужній, бо ти поділиш цьому народові землю, про яку Я вашим батькам пообіцяв, що її дам їм!
- ⁷Отже, кріпись і будь мужнім, щоби дотримуватися всіх вказівок і чинити так, як тобі заповів Мій слуга Мойсей, і не звернеш від них ні направо, ні наліво, щоб ти був розумний в усьому, що чинитимеш.
- ⁸А книга цього закону не відходитиме від твоїх уст, і повчатимешся з неї вдень і вночі, щоб умів ти чинити все написане в ній. Тоді будеш успішним, і матимеш успіх на твоїх дорогах, і тоді станеш розумним.
- ⁹Ось Я заповів тобі: будь сильним і мужнім, не жахайся і не бійся, бо з тобою Господь, твій Бог, у всьому, куди тільки підеш!
- ¹⁰І заповів Ісус писарям народу, кажучи:
- ¹¹Увійдіть у табір до народу і заповісте народові, кажучи: Приготуйте запаси, бо ще три дні, і ви переходите цей Йордан, входячи успадкувати землю, яку Господь, Бог ваших батьків, дає вам!
- ¹²А племені Рувима, Гада і половині племені Манасії Ісус сказав:
- ¹³Згадайте Господнє слово, яке заповів вам Мойсей, Господній слуга, кажучи: Господь, ваш Бог, дав вам спочинок і дав вам цю землю.
- ¹⁴Ваші жінки, ваші діти і ваша худоба хай поселяються в землі, яку Він вам дав, ви ж, добре озброєні, першими перейдете між вашими братами — кожний сильний — і воюватимете з ними,
- ¹⁵аж доки не дасть Господь, ваш Бог, отримати відпочинок вашим братам, як і вам, тож і вони успадкують землю, яку Господь, ваш Бог, їм дає. І кожний повернеться до свого спадку, який дав вам Мойсей на другому боці Йордану, на сході сонця.

¹⁶А вони у відповідь сказали Ісусові: Усе, що тільки заповів ти нам, зробимо, і в кожне місце, куди тільки пошлеш нас, підемо!

¹⁷Як у всьому ми слухалися Мойсея, так і тебе будемо слухатися, тільки нехай буде Господь, наш Бог, з тобою, як був Він із Мойсеєм.

¹⁸А людина, яка не послухається тебе, і яка не прислухається до твоїх слів, як тільки накажеш їй, нехай помре! Але будь сильним і мужнім!

I. Навина 2

¹Із Саттіна Ісус, син Навина, послав двох юнаків розвідати землю, кажучи: Підіть і огляньте землю та Єрихон. І, пішовши, два юнаки прийшли до Єрихону і ввійшли в дім жінки-розпусниці, ім'я якої Раав, і там зупинилися переночувати.

²Та цареві Єрихону сповістили, кажучи: Мужі з ізраїльських синів прийшли сюди розвідати землю!

³Тож ерихонський цар послав людей і звернувся до Раави, кажучи: Виведи чоловіків, які зайшли до твого дому вночі, бо вони прийшли розвідати землю!

⁴А жінка, взявши чоловіків, заховала їх, а тим сказала, говорячи: Так, чоловіки приходили до мене,

⁵та коли брама міста закривалася в сутінках, то чоловіки вийшли. Не знаю, куди вони пішли. Біжіть за ними, може схопите їх!

⁶Вона ж вивела їх на дах і заховала їх у льоні, який був зібраний у неї на даху.

⁷І люди від царя погналися за ними дорогою до Йордану, до переходів, а брама міста була замкнена. І сталося, що коли вийшли ті, які гналися за ними,

⁸то перш, ніж вони полягали спати, вона піднялася до них на дах

⁹і сказала їм: Знаю, що Господь дав вам цю землю, бо страх передвами напав на нас.

¹⁰Адже ми почули, що Господь Бог висушив Червоне море перед вами, коли ви виходили з Єгипетської землі, і те, що Він зробив двом аморейським царям, які були на другому боці Йордану, — Сеону й Огу, яких ви вигубили.

¹¹Коли ми почули, то жах наповнив наше серце, і не стало більше душі в жодному з нас від вашої присутності, бо Господь, ваш Бог, — Бог високо на небі й на землі внизу!

¹²А тепер покляніться мені Господом Богом, оскільки я вам чиню милосердя, то і ви вчините милосердя в домі мого батька,

¹³і залишите живим дім мого батька, моєї матері, моїх братів, увесь мій дім і все, що належить їм, і врятуєте душу мою від смерті.

¹⁴А чоловіки їй відповіли: Душа наша за вашу на смерть! Вона ж сказала: Коли передасть Господь вам місто, то вчините зі мною милосердя і правду.

- 15** І вона спустила їх через вікно,
- 16** говорячи їм: Ідіть у гори, щоб не зустріли вас ті, які вчинили погоню, і будете переховуватися там три дні, доки не повернуться ті, які переслідують вас, а після цього підете вашою дорогою.
- 17** Тоді чоловіки їй сказали: Ми є чисті в цій твоїй клятві.
- 18** Дивись, коли ми входитимем у вашу частину міста, ти встановиш знак — цю червону мотузку вивісиш у вікні, через яке ти нас нею спустила, а твого батька, твою матір, твоїх братів і весь дім твого батька збереш у себе, у своєму домі!
- 19** І буде, що кожний, хто вийде надвір через двері твого дому, сам буде винний, а ми вільні від цієї клятви перед тобою, та за тих, які з тобою будуть у твоєму домі, ми будемо відповідальні.
- 20** Якщо ж хтось нам перешкодить чи виявить ці наші слова, будемо невинні стосовно цієї клятви перед тобою.
- 21** А вона сказала їм: За словом вашим так нехай буде! — і їх відіслала.
- 22** Вони відійшли і попрямували в гори, і залишалися там три дні. А ті, які гналися, пошукали по всіх дорогах і не знайшли їх.
- 23** А два юнаки повернулися, спустилися з гори і переправилися до Ісуса, сина Навина, і розповіли йому все, що трапилося з ними.
- 24** Вони промовили до Ісуса: Господь видав у нашу руку всю ту землю, і кожний, хто живе на тій землі, набрався від нас страху!

I. Навина 3

- 1** Ісус піднявся вранці, і вони вирушили із Саттіна, пішли до Йордану і там зупинилися для ночівлі перед переправою.
- 2** І сталося, що через три дні писарі перейшли через табір
- 3** і дали вказівку народові, проголошуючи: Коли побачите ковчег завіту Господа, нашого Бога, наших священиків і левітів, які його несуть, підведіться з ваших місць і підете за ним!
- 4** Але нехай буде велика віддаль між вами і ним, близько двох тисяч ліктів. Ви стоятимете, не будете наближатися до нього, щоб ви могли знати дорогу, якою підете, бо ви не йшли тією дорогою від учора й третього дня.
- 5** Тоді Ісус звернувся до народу: Очистіться на завтра, бо завтра поміж вами Господь учинить дивовижне!
- 6** А священикам Ісус сказав: Підніміть ковчег Господнього завіту і йдіть перед народом! І священики взяли ковчег Господнього завіту, і пішли перед народом.
- 7** І промовив Господь до Ісуса: У цей день починаю звеличувати тебе перед усіма ізраїльськими синами, щоби пізнали, що як Я був із Мойсеєм, так буду і з тобою.

⁸Тепер же дай вказівку священикам, які несуть ковчег завіту, повелівши: Як тільки зайдете трохи у води Йордану, то станете в Йордані!

⁹Тож Ісус сказав ізраїльським синам: Підійдіть сюди і послухайте слово Господа, вашого Бога.

¹⁰Із цього дізнаєтеся, що є живий Бог між вами, і що Він неодмінно вигубить перед вашим обличчям ханаанця, хета, ферезейця, евейця, гергесейця, аморейця і євусейця.

¹¹Ось ковчег завіту Господа всієї землі переходить Йордан.

¹²Виберіть собі дванадцять мужів з ізраїльських синів, по одному з кожного племені.

¹³І буде, коли в йорданській воді зупиняться ноги священиків, які несуть ковчег завіту Господа всієї землі, то йорданська вода відійде, а вода, що сходить згори, стане.

¹⁴І народ підвівся зі своїх наметів, щоби перейти Йордан, а священики підняли ковчег Господнього завіту перед народом.

¹⁵Коли ж священики, які несли ковчег завіту, входили в Йордан, і ноги священиків, які несли ковчег Господнього завіту, скраю замочилися у воді Йордану, а Йордан був переповнений — у всьому своєму руслі, як у дні жнив пшениці,

¹⁶то вода, що стікала згори, стала, — стала суцільним валом на дуже-дуже далекій відстані, аж до околиць Каріятіріма, а та, що текла, потекла до Аравійського моря (до Солоного моря) доки повністю не зійшла. Народ же стояв перед Єрихоном.

¹⁷І священики, які несли ковчег Господнього завіту, стали на суші посеред Йордану. А всі ізраїльські сини переходили по суші, аж доки не закінчив увесь народ переходити Йордан.

I. Навина 4

¹І коли весь народ закінчив переходити Йордан, то Господь звернувся до Ісуса, промовляючи:

²Взявши з народу людей, по одному з кожного племені,

³дай їм вказівку, кажучи: Візьміть з-посеред Йордану дванадцять відповідних каменів і, понісши їх разом із собою, покладіть їх у вашому таборі, там, де отаборитесь вночі.

⁴Ісус, закликавши дванадцятьох славетних мужів з ізраїльських синів, по одному з кожного племені,

- ⁵сказав їм: Ідіть переді мною перед обличчям Господа на середину Йордану, і кожний, взявши звідти камінь, нехай винесе його на своїх плечах — за числом дванадцятьох ізраїльських племен,
- ⁶щоб вони завжди були для вас за лежачий знак. І коли тебе завтра запитає твій син, кажучи: Чим для вас є ці камені? —
- ⁷ти поясниш своєму синові, кажучи: Тому що ріка Йордан спорожніла перед ковчега завіту Господа всієї землі, коли переходив його. Ось ці камені будуть на пам'ять вам, ізраїльським синам, навіки.
- ⁸І так учинили ізраїльські сини, як Господь заповів Ісусові, й, узявши дванадцять каменів з-посеред Йордану, — як і заповів Господь Ісусові, коли завершувався перехід ізраїльських синів, — і принесли разом із собою до табору, і там поклали.
- ⁹Ісус встановив і інших дванадцять каменів у самому Йордані на місці, що було під ногами священників, які несли ковчег Господнього завіту, і вони є там аж до сьогоднішнього дня.
- ¹⁰А священники, які несли ковчег завіту, стояли в Йордані аж доки Ісус не завершив усе, що заповів Господь сповістити народові, і народ поспішив, і перейшов.
- ¹¹І сталося, коли закінчив увесь народ переходити, то перейшов також ковчег Господнього завіту, і каміння перед ними.
- ¹²Перейшлитакож сини Рувима, сини Гада і ті, хто з половини племені Манасії, озброєні перед ізраїльськими синами, як і заповів їм Мойсей.
- ¹³Сорок тисяч добре озброєних до бою перейшли перед Господом на війну проти міста Єрихону.
- ¹⁴У той день звеличив Господь Ісуса перед усім ізраїльським народом, і скільки часу він жив, його боялися так, як Мойсея.
- ¹⁵А далі Господь звернувся до Ісуса, промовляючи:
- ¹⁶Дай вказівку священникам, які несуть ковчег завіту Господнього свідчення, вийти з Йордану.
- ¹⁷Тож Ісус дав вказівку священникам, кажучи: Вийдіть з Йордану!
- ¹⁸І сталося, коли священники, які несли ковчег Господнього завіту, вийшли з Йордану і поставили ноги на землю, то вода Йордану потекла на своє місце і пліла, як учора й третього дня, вздовж усього русла.
- ¹⁹І народ пішов від Йордану на десятий деньпершого місяця. Ізраїльські сини отаборилися в Галгалі, на частині, що на сході сонця від Єрихону.
- ²⁰Ісус поставив у Галгалі цих дванадцять каменів, які взяв з Йордану,
- ²¹говорячи: Коли ваші сини запитають вас, кажучи: Що це за каміння? —
- ²²сповістіть вашим синам: Ізраїль перейшов Йордан по сухому,

²³коли Господь, наш Бог, висушив воду Йордану перед ними, доки вони не перейшли, — як учинив Господь, наш Бог, і з Червоним морем, яке Господь, наш Бог, висушив перед нами, доки ми не перейшли,

²⁴щоб усі народи землі пізнали, що Господня сила є могутньою, і щоб ви вшановували Господа, вашого Бога, у всякий час.

I. Навина 5

¹І сталося, коли аморейські царі, які були на другому боці Йордану, і царі Фінікії, які біля моря, почули, що Господь Бог висушив перед ізраїльськими синами, коли вони переходили, ріку Йордан, то розтанули їхні розуми, і вони сповнилися жахом, і не було в них жодного здорового глузду перед обличчям ізраїльських синів.

²У цей же час Господь сказав Ісусові: Зроби собі кам'яні ножі з гострого каменя і, облаштувавшись, зроби обрізання ізраїльським синам.

³Тож Ісус зробив гострі кам'яні ножі, і зробив обрізання ізраїльським синам на місці, що називається Могила крайніх плотей.

⁴У такий спосіб Ісус очистив ізраїльських синів, які народилися в дорозі та які були з тих, котрі необрізаними вийшли з Єгипту, —

⁵цим усім Ісус зробив обрізання.

⁶Адже сорок два роки Ізраїль ходив у Мадваритській пустелі, тому необрізаними були більшість їхніх воїнів, які вийшли з Єгипетської землі, ті, котрі не послушалися Божих заповідей, про яких і вирішив, що вони не побачать тієї землі, про яку поклявся Господь їхнім батькам, що дасть її їм, — землю, що тече молоком і медом.

⁷Тож замість цих людей Він поставив їхніх синів, яким Ісус зробив обрізання, тому що вони в дорозі були необрізані.

⁸А обрізавшись, вони мали відпочинок, перебуваючи тут у таборі, доки не видужали.

⁹І сказав Господь Ісусові, синові Навина: У сьогоднішній день Я зняв з вас приниження Єгипту. І він дав назву тій місцевості — Галгал.

¹⁰А в чотирнадцятий день місяця звечора, на захід від Єрихона, на другому боці Йордану, на рівнині, ізраїльські сини звершили Пасху,

¹¹вони їли прісне і нове із зерна землі. У цей день

¹²перестала падати манна після того, як вони їли з насіння землі, і більше не було манни для ізраїльських синів, а в той рік вони насолоджувалися плодами фінікійської околиці.

¹³І сталося, коли Ісус був у Єрихоні, то, підвівши очі, він побачив чоловіка, який стояв перед ним, а в його руці був оголений меч. Підійшовши, Ісус запитав його: Ти є наш, чи з наших ворогів?

¹⁴А він відповів йому: Я — головний полководець Господнього війська, тепер я прийшов. Тож Ісус припав долілиць до землі й сказав йому: Володарю, що наказуєш твоєму слугі?

¹⁵І Господній головний полководець промовив до Ісуса: Зніми взуття з твоїх ніг, бо місце, на яке ти став, є святим!

I. Навина 6

¹Єрихон був замкнений і укріплений, і ніхто з нього не виходив і не входив туди.

²А Господь промовив до Ісуса: Ось Я передаю тобі в руки Єрихон, його царя і тих, хто є в ньому, могутніх своєю силою.

³Ти ж обійди його довкола з військовими;

⁵і станеться, коли затрубите трубою, нехай заголосить разом весь народ, і коли вони закричать, то стіни міста самі по собі впадуть, і весь народ увійде, кинувшись до міста кожний поперед себе.

⁶Тоді Ісус, син Навина, прийшов до священників

⁷і звернувся до них, промовляючи: Накажете народові обійти і оточити місто, а військові хай підуть озброєні перед Господом.

⁸І сім священників, маючи сім святих труб, підуть таким чином перед Господом, і хай дадуть знак гарним звуком, а за ними нехай іде ковчег Господнього завіту.

⁹Тож військові хай ідуть спереду, а священники, які йдуть в кінці за ковчегом Господнього завіту, хай ідуть і трублять.

¹⁰А народові Ісус дав вказівку, наказуючи: Не кричіть, і хай зовсім не буде чути вашого голосу до дня, коли Він оголосить, щоб закрити, а тоді закричите!

¹¹Тож ковчег Божого завіту, обійшовши місто, відразу повернувся до табору і спочив там.

¹²На другий день Ісус устав вранці, і священники взяли ковчег Господнього завіту.

¹³А сім священників, які несли сім труб, ішли перед Господом, а після цього йшли військові та решта народу — за ковчегом Господнього завіту. І священники затрубили трубами, і весь натовп, який залишився, обійшов місто зблизька

¹⁴і повернувся знову до табору. Так чинив він шість днів.

¹⁵На сьомий день вони встали вранці й обійшли місто шість разів.

¹⁶А при сьомому обході затрубили священники, й Ісус сказав ізраїльським сином: Закричіть, бо Господь віддав вам місто!

- ¹⁷Місто ж буде під закляттям, — воно і все, що є в ньому, Господу Саваотові! Тільки розпусницю Раав залишите при житті, — її і тих, хто є в її домі.
- ¹⁸Але ви дуже стережіться закляття, щоби часом ви, пожадавши, самі не взяли із залятого, бонаведете на табір ізраїльських синів закляття і нас вигубите!
- ¹⁹Аджевсе золото, срібло, мідь чи залізо буде святим — Господу, його внесуть до Господньої скарбниці!
- ²⁰І священники затрубили трубами. Коли ж народ почув звуки труб, то весь народ разом заголосив гучним і сильним криком. І весь мур довкола впав, і весь народ увійшов у місто.
- ²¹Та Ісус заляв його і те, що було в місті, — від чоловіка і до жінки, від молодого і до старого, до теляти і осла, —знищити вістрям меча.
- ²²А двом юнакам, які розвідували, Ісус сказав: Увійдіть у дім жінки і виведіть її звідти, і те, що є її!
- ²³Тож два юнаки, які розвідували місто, увійшли в дім жінки, і вивели розпусницю Раав, її батька, її матір, її братів і все, що було її, і весь її рід, і поставили її за ізраїльським табором.
- ²⁴А місто було спалене вогнем з усім, що в ньому, за винятком золота, срібла, міді й заліза,яке віддали, щоб внести в Господню скарбницю.
- ²⁵Розпусницю Раав і весь її батьківський дім Ісус залишив при житті. Вона поселилася в Ізраїлі, і так є аж до сьогоднішнього дня, тому що вона заховала розвідників, яких Ісус послав розвідати Єрихон.
- ²⁶У той день Ісус поклявся перед Господом, кажучи: Проклята людина, яка відбудує це місто! За свого первородного закладе його основу і за свого найменшого встановить його браму. І так зробив Озан, котрий з Ветилю: за Авірона, первородного, він поклав його основи, а за найменшого, який залишився живим, встановив його брами.
- ²⁷Господь був з Ісусом, і його ім'я стало відомим по всій землі.

I. Навина 7

- ¹Та ізраїльські сини згрішили великим гріхом, — вони присвоїлидещо із залятого. Ахар, син Хармія, сина Замврія, сина Зарі з племені Юди, взяв із залятого. І Господь запалав гнівом на ізраїльських синів.
- ²А тим часом Ісус послав мужів до Гаю, що є напроти Ветилія, кажучи: Розвідайте Гай! І мужі пішли, і розвідали Гай.
- ³Вони повернулися до Ісуса і сказали йому: Хай не йде весь народ, але якихось дві тисячі чи чотири тисячі мужів хай підуть і здобудуть місто; не веди туди весь народ, бо їх є небагато!
- ⁴І пішло якихось три тисячі мужів, та вони втекли від обличчя мужів Гаю.

- ⁵І вбили з них мужі Гаю до тридцяти шести мужів — вони погнали їх від брами і розгромили їх на схилі. Тож серце народу переповнилося жахом і стало, наче вода.
- ⁶Ісус роздер свій одяг, і впав Ісус на землю і лежав долілиць перед Господом до вечора, він та ізраїльські старійшини, і посипали порохом свої голови.
- ⁷Тоді Ісус сказав: Благаю, Господи, навіщо перевів Твій слуга цей народ через Йордан, щоб видати його Амореєві, щоб знищити нас, аби ми залишилися і жили поблизу Йордану.
- ⁸І що я скажу, оскільки Ізраїль повернув шию перед своїм ворогом,
- ⁹то ханаанці та всі, хто живе на землі, почувши, оточать нас і вигублять нас із землі. Що ж Ти зробиш для Імені Твого великого?
- ¹⁰А Господь промовив до Ісуса: Встань! Навіщо ти так упав долілиць?
- ¹¹Народ згрішив і порушив завіт, який Я їм заповів, і, вкравши із залятого, вони поклали у свої скрині.
- ¹²Ізраїльські сини не можуть встояти перед обличчям їхніх ворогів, вони повернуть шию перед своїми ворогами, бо стали залятими. Більше не перебуватиму з вами, якщо не вилучите заляте з-поміж вас самих!
- ¹³Уставши, освяти народ і скажи, щоб освятилися на завтра. Так каже Господь, Бог Ізраїля: Серед вас є заляття, тож не зможете встояти перед вашими ворогами, доки не усунете з-поміж вас заляття.
- ¹⁴Ви зберетеся всі вранці за племенами, і буде, що плем'я, на яке вкаже Господь, проведете за родами, і рід, на який вкаже Господь, проведете за кожним домом, а дім, на який вкаже Господь, проведете чоловіка за чоловіком.
- ¹⁵І той, на якого буде вказано, буде спалений у вогні, атакож усе, що належить йому, бо він порушив Господній завіт і навів беззаконня на Ізраїль!
- ¹⁶Тож Ісус устав вранці й провів народ за племенами, і вказано на плем'я Юди.
- ¹⁷Далі провели за родами, і вказано на рід Зарая. І провели чоловіка за чоловіком,
- ¹⁸і вказано на Ахара, сина Замврія, сина Зари.
- ¹⁹Тоді Ісус сказав Ахарові: Віддай славу сьогодні Господу, ізраїльському Богові, признайся і сповісти мені, що ти зробив, і не приховай від мене!
- ²⁰А Ахар відповів Ісусові, кажучи: Я насправді згрішив перед Господом, Богом Ізраїля: так і так я зробив.
- ²¹Побачив я серед здобичі багатобарвний гарний одяг, двісті дідрахм срібла і один золотий зливочок в п'ятдесят дідрахм і, забажавши їх, я взяв, і ось вони сховані в землі в моєму наметі, а срібло сховане під ними.
- ²²Тоді Ісус послав гінців, і вони побігли до намету в табір, і ці речі були сховані в наметі, а під ними — срібло.

²³Їх винесли з намету і принесли до Ісуса та до ізраїльських старійшин, і поклали їх перед Господом.

²⁴І взяв Ісус Ахара, сина Зари, і привів його в долину Ахора, а також його синів, його дочок, його худобу, його ослів, усіх його овець, його намет і весь його маєток, і весь народ пішов з ним. Він привів їх до Емекахора .

²⁵І сказав Ісус Ахарові: Чому ти мав вигубити нас? Нехай погубить тебе Господь таким же чином вже сьогодні! І весь Ізраїль побив його камінням.

²⁶І накидали над ним велику купу каміння. І спинився Господь від гніву люті. Тому назвав те місце Емекахор, і так є аж до цього дня.

I. Навина 8

¹І промовив Господь до Ісуса: Не бійся і не жахайся! Візьми із собою всіх боєздатних чоловіків і, піднявшись, іди на Гаї. Ось Я передав царя Гаї і його землю у твої руки,

²тож зробиш з Гаєм так, як учинив ти Єрихонові та його цареві, — захоплене і худобу візьмеш собі як здобич. Тож постав собі засідку з тилу міста.

³І встав Ісус і весь боєздатний народ, щоби піти на Гаї. А Ісус обрав тридцять тисяч могутніх своєю силою мужів й послав їх вночі.

⁴Він наказав їм, кажучи: Ви вчините засідку позаду міста! Не будьте далеко від міста, і всі будете готові!

⁵А я і всі, хто зі мною, підійдемо до міста, і буде, коли вийдуть ті, хто живе в Гаї нам назустріч, як і спочатку, то ми втечемо з-перед них.

⁶І як тільки вони вийдуть за нами (ми відтягнемо їх від міста) то скажуть: Вони втікають з-перед нас, як і перед тим!

⁷Ви ж підніметеся із засідки і попрямуєте до міста.

⁸Учините згідно із цим словом; ось я вам заповів!

⁹І послав їх Ісус, і вони пішли в засідку, і засіли між Ветилем і між Гаєм, із заходу від Гаю.

¹⁰Ісус же, уставши вранці, перевірів народ, а тоді він і старійшини вийшли перед обличчя народу в Гаї.

¹¹І весь боєздатний народ виступив з ним і, вирушивши, вони зайшли напроти міста зі сходу,

¹²а засідка на місто — із заходу.

¹⁴І сталося, коли цар Гаї побачив їх, то поспішив і виступив їм назустріч — прямо в бій, він і весь народ, який був з ним. Та він не знав, що на нього є засідка за містом.

- ¹⁵ Ісус побачив їх, тож він і Ізраїль відступили перед ними.
- ¹⁶ А ті погналися за ізраїльськими синами, і вони відійшли від міста.
- ¹⁷ Не залишилося в Гаї нікого, хто не погнався б за Ізраїлем — вони залишили місто відкритим, а погналися за Ізраїлем.
- ¹⁸ Тоді Господь промовив до Ісуса: Простягни свою руку зі списом, що у твоїй руці, проти міста, бо Я його передав у твої руки, а засідки хай негайно підіймуться зі свого місця! Тож Ісус простягнув свою руку зі списом, проти міста,
- ¹⁹ і засідки негайно піднялися з їхнього місця і виступили, коли він простягнув руку, вони виступили проти міста і взяли його, і з поспіхом підпалили місто вогнем.
- ²⁰ А мешканці Гая, озирнувшись позад себе, побачили дим, що підносився з міста до неба, і не мали більше куди втекти — сюди чи туди.
- ²¹ Тож Ісус і весь Ізраїль побачили, що засідки взяли місто, і що з міста піднявся до неба дим, і, повернувшись, побили чоловіків Гая.
- ²² І ті вийшли з міста їм назустріч і були між табором — одні звідси, другі звідти. І громили їх, аж доки не залишилося з них живого чи втікача.
- ²³ Царя Гая взяли живим і привели його до Ісуса.
- ²⁴ Коли ж ізраїльські сини перестали вбивати всіх, хто в Гаї, які на рівнинах і на горі, на схилі, куди вони погналися за ними, переслідуючи їх до кінця, то Ісус повернувся до Гая і розгромив його лезом меча.
- ²⁵ І було дванадцять тисяч тих, які полягли в той день, від чоловіка і до жінки, з усіх, хто жив у Гаї,
- ²⁷ за винятком худоби і здобичі, що в місті, усе, що ізраїльські сини взяли в полон за наказом Господа, як і заповів Господь Ісусові.
- ²⁸ І спалив Ісус місто вогнем, зробив його незаселеною купою навіки — до цього дня.
- ²⁹ Царя Гая він наказав повісити на подвійному дереві, і той був на дереві до вечора. А коли заходило сонце, Ісус дав вказівку, і його тіло зняли з дерева, кинули його в яму і насипали над ним купу каміння, яка є до цього дня.

І. Навина 9

- ¹ А коли почули аморейські царі, які на другому березі Йордану, ті, які в горах, ті, які на рівнині, ті, які по всьому узбережжі Великого моря, і ті, які в Антиливані (хети, аморейці, гергесейці, ханаанці, ферезейці, евейці та євусейці)
- ² то зібралися разом, щоб воювати проти Ісуса й Ізраїля — одночасно всі.
- ^{2a} Тоді Ісус збудував на горі Гевал жертovníк Господу, Богові Ізраїля,

2b як і заповів Мойсей, Господній слуга, ізраїльським синам, як записано в законі Мойсея, — жертвник з нетесаного каміння, до яких не прикладали залізногозряддя. І приніс там всепалення Господу та жертву спасіння.

2c І написав Ісус на каменях второзаконня, закон Мойсея, який записав перед ізраїльськими синами.

2d Весь Ізраїль, їхні старійшини, судді і їхні писарі переходили сюди і туди перед ковчегом, а священники і левіти взяли ковчег Господнього завіту (а тим часом половина народу, і чужинець, і місцевий житель, була поблизу гори Гарізін, а половина — неподалік гори Гевал, як і заповів Мойсей, Господній слуга) щоби спочатку благословити народ.

2e І таким чином після цього Ісус прочитав усі слова цього закону, благословення і прокляття, згідно з усім написаним у законі Мойсея.

2f Не було слова з усього, що заповів Мойсей Ісусові, чого б не прочитав Ісус до вух усього зібрання ізраїльських синів — чоловікам, жінкам, дітям і чужинцям, які приєдналися до Ізраїля.

3 А ті, хто жив у Гаваоні, почули все, що вчинив Господь з Єрихоном і Гаєм.

4 Тож і вони вчинили хитро: пішовши, заготовили їжу і підготувалися, і, взявши старі мішки на своїх ослів, старі міхи вина і подерті онучі,

5 середина ж їхнього взуття, їхні сандалі — старі й сходжені на їхніх ногах, їхній особистий верхній одяг — старий, їхній заготовлений хліб — сухий, запліснявілий і поїдений.

6 І вони прийшли до Ісуса, в ізраїльській табір, до Галгалу, і промовили до Ісуса й Ізраїля: Ми прийшли з далекої землі, тепер складіть з нами завіт!

7 Та ізраїльські сини запитали в хоррейця: Може ти посеред мене живеш, тож як складу я з тобою завіт?

8 Вони ж сказали Ісусові: Ми — твої слуги! А Ісус запитав їх: Звідки ви, і звідки ви прибули?

9 А ті відповіли: З дуже далекої землі прийшли твої слуги в Ім'я Господа, Бога твого. Оскільки ми почули Ім'я Його і те, що Він зробив у Єгипті,

10 і те, що Він учинив аморейським царям, які були на другому боці Йордану, — Сеонові, цареві Есевону, і Огові, цареві Васану, який жив у Астароті та в Едраїні.

11 І, почувши про це, наші старійшини і всі, хто живе на нашій землі, звернулися до нас, говорячи: Візьміть собі заготовлену їжу на дорогу, підіть їм назустріч і скажете їм: Ми є вашими слугами! Тож тепер складіть з нами завіт.

12 Ці хлібини — теплими взяли ми їх у той день, в який вийшли, щоби прийти до вас, тепер же висохли і стали запліснявілими.

13 Ось це — міхи вина, які ми наповнили новими, а вони подерлися. Наш одяг і наше взуття зносилися від надто довгої дороги.

- ¹⁴І старійшини попробували їхню їжу, а Господа не запитали.
- ¹⁵Тож Ісус уклав з ними мир і склав з ними завіт, що збережуть їм життя, і старійшини громади дали їм клятву.
- ¹⁶І сталося, через три дні, після того, як був складений з ними завіт, вони почули, що ті є поблизу від них, і що вони між ними живуть.
- ¹⁷Тож ізраїльські сини вирушили і пішли до їхніх міст. А їхні міста — Гаваон, Кефіра, Вирот і місто Ярін.
- ¹⁸Та ізраїльські сини не воювали з ними, бо поклялися їм усі старійшини Господом, Богом Ізраїля. І нарікала вся громада на старійшин.
- ¹⁹А старійшини сказали всій громаді: Ми поклялися їм Господом, Богом Ізраїля, і тепер не зможемо доторкнутися до них.
- ²⁰Це зробимо, щоб їх залишити при житті, і залишимо їх, і не буде на нас гніву через клятву, якою ми їм поклялися.
- ²¹Вони житимуть, та будуть лісорубами і носитимуть воду для всієї громади, як і сказали їм старійшини.
- ²²Тож Ісус закликав їх і сказав їм: Чому ви мене обманули, кажучи: Ми живемодуже далеко від тебе? Адже ви — місцеві жителі, з тих, які живуть між нами!
- ²³Тепер же ви прокляті, — не переведеться у вас раб і лісоруб для мене і мого Бога!
- ²⁴А вони відповіли Ісусові, кажучи: Донеслося до нас те, що заповів Господь, Бог твій, Мойсеєві, Своєму слугі, — дати вам цю землю і вигубити нас і всіх, хто на ній живе, з-перед вашого обличчя. І від вашого обличчя на нас напав великий страх за наші душі, і ми вчинили це діло.
- ²⁵Ось тепер ми у ваших руках, як вам подобається і як ви вважаєте, так з нами і вчиніть.
- ²⁶І вчинили з ними так, — Ісус врятував їх у той день з рук ізраїльських синів, тож їх не вигубили.
- ²⁷І поставив їх Ісус у той день лісорубами, а також носити воду для всієї громади і для Божого жертовника. Через це стали ті, хто живе в Гаваоні, лісорубами і носіями води для Божого жертовника до сьогоднішнього дня, — на місці, яке Господь вибере.

I. Навина 10

- ¹Коли Адонівезек, цар Єрусалима, почув, що Ісус взяв Гай і повністю знищив його, — як учинив з Єрихоном і його царем, так зробили і з Гаєм, і його царем, а ті, які живуть у Гаваоні, самі здалися Ісусові та Ізраїлеві,

²то вони ними були дуже налякані. Адже він знав, що Гаваон — велике місто, як одне з великих міст, і всі його мужі сильні.

³Тож Адонівезек, цар Єрусалима, послав до Елама, царя Хеврону, до Фідона — царя Єрімута, до Єфти — царя Лахіса, і до Давіра — царя Одолама, закликаючи:

⁴Давайте, прийдете до мене, допоможете мені, і воюватимемо проти Гаваона, бо самі здалися Ісусові та ізраїльським синам!

⁵І п'ятеро євусейських царів: цар Єрусалима, цар Хеврона, цар Єрімута, цар Лахіса і цар Одолама, вони і весь їхній народ, пішли, обійшли Гаваон і оточили його.

⁶А ті, які жили в Гаваоні, послали до Ісуса, до ізраїльського табору, у Галгал, кажучи: Не відпускай руки твоєї від твоїх рабів. Прийди до нас швидко, визволи нас і допоможи нам, бо проти нас зібралися всі царі аморейців, які живуть у горах!

⁷Тож Ісус вирушив з Галгала — сам і весь боєздатний народ з ним, кожний могутній силою.

⁸І в той час Господь промовив до Ісуса: Не бійся їх, бо Я передав їх у твої руки, не залишиться з них ніхто перед вами!

⁹Тож Ісус зненацька напав на них, — цілу ніч він ішов з Галгала.

¹⁰А Господь нагнав на них страх від обличчя ізраїльських синів, і Господь розгромив їх великим знищенням у Гаваоні. І вони гналися за ними дорогою, що йде до Ороніна, і громили їх аж до Азику і аж до Макиди.

¹¹Коли ж втікали вони від обличчя ізраїльських синів по схилі в Орнін, Господь закидав їх з неба кам'яним градом — аж до Азики. І було більше мертвих від каміння граду, ніж тих, яких у битві вбили ізраїльські сини мечем.

¹²Тоді Ісус звернувся до Господа (в той день, коли передав Бог Аморрея в руки Ізраїлеві, коли розбив їх у Гаваоні, і були знищені з-перед обличчя ізраїльських синів) і сказав Ісус: Нехай стане сонце напроти Гаваону і місяць напроти долини Елону!

¹³І сонце стало, і місяць залишався стояти, доки Бог не помстився своїм ворогам. Сонце стало посеред неба, не пішло вперед на захід на закінчення одного дня.

¹⁴І не було такого дня ні раніше, ні пізніше, щоби Бог вислухав людину, бо Господь воював за Ізраїль.

¹⁶А ці п'ять царів утекли і сховалися в печері, що в Макиді.

¹⁷Та Ісусові сповістили, кажучи: Знайдено п'ять царів, які сховалися в печері, що в Макиді.

¹⁸Тож Ісус сказав: Заваліть камінням отвір печери й поставте мужів стерегти їх!

¹⁹Ви ж не переставайте переслідувати ваших ворогів, захопіть їхні тили і не дайте їм увійти до своїх міст, бо Господь, наш Бог, передав їх у наші руки!

20 І сталося, коли Ісус і кожний ізраїльський син зупинився, знищуючи їх аж до кінця дуже великим знищенням, то лише деякі вбереглися, — вони врятувалися в укріплених містах.

21 А весь народ повернувся до Ісуса в Макиду здоровим, і ніхто з ізраїльських синів і не забурмотів своїм язиком.

22 Тоді Ісус сказав: Відкрийте печеру і виведіть цих п'ятьох царів з печери!

23 І п'ятьох царів: царя єрусалимського, царя хевронського, царя ерімутського, царя лахиського і царя одоламського вивели з печери.

24 А коли привели їх до Ісуса, то Ісус скликав увесь Ізраїль і військових начальників, які ходили з ним, кажучи їм: Вийдіть і поставте ваші ноги на їхні шиї! І, підійшовши, вони поставили свої ноги на їхні шиї.

25 Тоді Ісус промовив до них: Не бійтеся їх і не жахайтеся! Будьте мужніми і сильними, бо так учинить Господь з усіма вашими ворогами, проти яких ви воюватимете!

26 І вбив їх Ісус, і повісив їх на п'ятьох деревах. І були повішені на деревах до вечора.

27 І сталося, що при заході сонця Ісус наказав, і їх зняли з дерев, і кинули їх у печеру, до якої вони втекли, і заклали печеру камінням, і так є аж до сьогоднішнього дня.

28 У той день вони взяли Макиду і розгромили її вістрям мечів, і вигубили все, що в ній дихає, і не залишилося в ній жодного, хто врятувався б і втік. А із царем Макиди зробили так, як учинили із царем Єрихону.

29 Тоді Ісус, а з ним увесь Ізраїль пішли з Макиди до Левни, і облягли Левну.

30 І Господь передав її в руки Ізраїлю, і захопили її та її царя, і розгромили її вістрям меча, і все, що в ній дихає, — в ній не залишилося жодного, хто врятувався б і втік. І зробили з його царем так, як учинили із царем Єрихона.

31 І пішов Ісус, і з ним весь Ізраїль з Левни до Лахіса, обійшов його і взяв його в облогу.

32 І Господь передав Лахіс у руки Ізраїля, і на другий день він взяв його, і вибили його вістрям меча і розгромили його, як зробили і з Левною.

33 Тоді Елам, цар Газеру, прийшов на допомогу Лахісові, та Ісус вістрям меча побив його і його народ, аж не залишилося з них того, хто врятувався б і втік.

34 І пішов Ісус, а з ним весь Ізраїль з Лахіса до Одолама, оточив його і взяв його в облогу.

35 І передав його Господь в руки Ізраїлю, взяв його в той день і вибив його вістрям меча, і вигубили все, що в ньому дихає, вчинили так, як з Лахісом.

36 Далі пішов Ісус, а з ним весь Ізраїль до Хеврона, і оточив його.

³⁷Він розгромив його вістрям меча, і все, що було в ньому, що дихає, і не було того, хто врятувався б, — як учинили з Одоламом, так знищили і його, і те, що в ньому було.

³⁸І повернувся Ісус і весь Ізраїль до Давіра, і, оточивши його,

³⁹взяли його, його царя та його поселення, розгромили його вістрям меча і вигубили його й усе, що в ньому дихає, і не залишили в ньому нікого, хто врятувався б, — як учинили з Хевроном і з його царем, так учинили з Давіром і його царем.

⁴⁰І розгромив Ісус усю гірську землю, Нагев, рівнину, Асидот і їхніх царів, не залишили з них того, хто врятувався б, і вигубив усе, що дихає життям, — як і заповів Господь, Бог Ізраїля.

⁴¹Від Кадис-Варни до Гази, весь Госом аж до Гаваона,

⁴²усіх їхніх царів і їхню землю розгромив Ісус за одним разом, бо Господь, Ізраїлів Бог, воював за Ізраїля.

I. Навина 11

¹Коли ж Явін, цар Асора, почув про те, то послав до Йовава, царя Марона, до царя Симоона, до царя Азіфа

²і до царів, які біля Великого Сидона, у гори і до Рави напроти Кенерота, на рівнину і до Нафедора,

³і до ханаанського узбережжя на сході, і до аморейського узбережжя, до хетів, ферезейців і євусейців, які в горах, і євейців, які під Аермоном, до землі Масифи.

⁴І вони, а з ними їхні царі, виступили, — наче морський пісок численністю, безліч коней і колісниць.

⁵І зібралися всі ці царі, і зійшлися разом. І отаборилися біля вод Марона, щоб воювати з Ізраїлем.

⁶А Господь промовив до Ісуса: Не бійся їхнього обличчя, бо завтра в цей час Я передаю їх утікачами перед Ізраїлем! Їхнім коням переріжеш жили і вогнем спалиш їхні колісниці!

⁷Тож Ісус і весь боєдатний народ вийшли проти них до вод Марона, і зненацька напали на них у горах.

⁸І Господь передав їх у руки Ізраїля, і, громлячи їх, вони гналися за ними аж до Великого Сидона, до Масерона і до Масоха на сході, і розгромили їх, аж не залишилося з них того, хто врятувався б.

⁹І зробив з ними Ісус так, як заповів йому Господь: їхнім коням перерізав жили, а їхні колісниці він спалив вогнем.

- 10** У той час Ісус повернувся та захопив Асор і його царя. Асор же був першим володарем з усіх цих царів.
- 11** Вони мечем повбивали в ньому все, що дихає, — вигубили всіх, і не залишилося в ньому того, що дихає, а Асор спалили вогнем.
- 12** І всі міста царів і самих їхніх царів Ісус узяв і повбивав їх вістрям меча, — вигубив їх, як і заповів Мойсей, Господній слуга.
- 13** Але всі міста, оточені валами, Ізраїль не спалив, із них лише один Асор спалив Ісус.
- 14** Усю його здобич ізраїльські сини взяли собі, а їх усіх повбивали вістрям меча, доки не вигубили їх, — не залишили з них жодного, хто дихає.
- 15** Як заповів Господь Мойсеєві, Своєму слугі, так Мойсей заповів Ісусові, і так учинив Ісус, — не оминув нічого з усього, що заповів йому Мойсей.
- 16** Ісус захопив усю гірську землю, весь Нагев, усю землю Госома, рівнину і ту, що до заходу, ізраїльську гору і долини,
- 17** що поблизу гори — від гори Ахел, що йде до Сіїра і до Ваалгада, — і ліванську рівнину від гори Аермона, і всіх їхніх царів захопив, розгромив їх і повбивав.
- 18** Довгий час Ісус вів війну із цими царями,
- 19** і не було міста, якого не взяв Ізраїль, — усе здобули у війні.
- 20** Адже через Господа це сталося, щоби зміцнити їхнє серце вийти назустріч у бій з Ізраїлем, аби бути вигубленими, щоб не дати їм милосердя, але щоби були вигублені, — як і сказав Господь Мойсеєві.
- 21** У той час прийшов Ісус і вигубивнацадків Енакіма з гір, з Хеврона, з Давора, з Анавота, з усього ізраїльського роду і з усієї Юдиної гори, — разом з їхніми містами вигубив їх Ісус.
- 22** Не залишили сини ізраїльські енакімців, хіба що залишилися вони тільки в Газі, у Геті й в Аседоті.
- 23** Тож Ісус захопив усю землю, — як і заповів Господь Мойсеєві, — і ці території Ісус дав у спадок Ізраїлеві в наділ за їхніми племенами. І земля, яка перебувала в стані війни, спочила.

I. Навина 12

- 1** Ось це царі землі, яких вигубили ізраїльські сини і успадкували їхню землю на другому боці Йордану зі сходу сонця — від долини Арнона до гори Аермона, і всю землю Арави зі сходу:
- 2** Сеон, цар аморейський, який жив у Есевоні, який володів від Ароїра, що є в долині, у частині долини, і половиною Галаада до Явока, границі синів Аммона,

³і від Арави до моря Хенеретського на сході й до моря Арави, Солоного моря на сході, дорогою до Асімота, від Темана, що під Асидотом Фасгою.

⁴І Ог, цар Васана, який залишився з гігантів і проживав у Астароті та в Едраїні,

⁵який був володарем від гори Аермона, від Селхи і всього Васана аж до гір Гесурі, Махаті й половини Галаада, до границь Сеона, царя Есевона.

⁶Мойсей, Господній слуга, та ізраїльські сини розгромили їх. І дав їй Мойсей у спадок Рувимові, Гадові й половині племені Манасії.

⁷Ось це аморейські царі, яких вигубив Ісус та ізраїльські сини на другому боці Йордану біля моря Ваалгад на рівнині Лівану і до гори Хелка, коли йти до Сиїра. І дав їй Ісус ізраїльським племенам, щоб успадкувати за їхнім жеребом,

⁸на горі, на рівнині, в Араві, в Асидоті, у пустелі й у Негеві, — хета, аморейця, ханаанця, ферезейця, евейця і євусейця.

⁹Царя Єрихона і царя Гая, що є біля Ветилія.

¹⁰Царя Єрусалима, царя Хеврону,

¹¹царя Єрімута, царя Лахіса,

¹²царя Елама, царя Газера.

¹³Царя Давіра, царя Гадера,

¹⁴царя Ермата, царя Арата,

¹⁵царя Левни, царя Одолама,

¹⁶царя Макида,

¹⁷царя Тафуга, царя Офера,

¹⁸царя Афека Саронського,

¹⁹царя Асора,

²⁰царя Сумоона, царя Марона, царя Азіфа,

²¹царя Кадиса, царя Танаха,

²²царя Магедона, царя Єконама Хермельського,

²³царя Дора нафеддорського, царя Гоїма галилейського,

²⁴царя Гарса. Цих усіх царів — двадцять дев'ять.

І. Навина 13

¹Старійшина Ісус досягнув похилого віку, і Господь промовив до Ісуса: Ти досягнув похилого віку, а для успадкування залишилося багато землі.

²Ось це земля, що залишилась: околиці филистимські, Гесіра і Ханаанець, —

- ³від незаселеної землі, що напроти Єгипту, до границь Аккарона з лівої сторони ханаанців, яка зараховується до п'ятьох володінь филистимців — фазейського, азотського, аскалонського, геттейського і аккаронського.
- ⁴І до Евея з Темана, і до всієї Ханаанської землі перед Газою, і сидонські, аж до Афека, до аморейських границь,
- ⁵і всю землю филистимського Гавлі, і весь Ліван від сходу сонця, від Галгала, від гори Аермонської аж до входу в Емат.
- ⁶Усі, хто живе в горах від Лівану аж до Масеревотмаїма, усіх сидонців, Я їх вигублю з-перед Ізраїля, отже, роздай її Ізраїлеві в спадок, як Я тобі заповів.
- ⁷Тепер же розмірйай цю землю у спадок дев'ятьом племенам і половині племені Манасії, — від Йордану аж до Великого моря на захід сонця даси її, Велике море буде границею.
- ⁸А двом племенам (Рувимові й Гадові) та половині племені Манасії Мойсей дав на другому боці Йордану, на схід сонця. Дав її Мойсей, Господній слуга,
- ⁹від Ароїра, що є при гирлі потоку Арнона, і місто, що на середині долини, і весь Місор, від Медави аж до Девана,
- ¹⁰усі міста Сеона, царя аморейського, який був царем в Есевоні, аж до границь синів Аммона,
- ¹¹і Галаадітиду, границі Гесіра і Махати, усю гору Аермона і всю Васанітиду аж до Селхи,
- ¹²усе царство Ога у Васанітиді, який царював у Астароті та в Едраїні. Він один залишився з гігантів, та Мойсей розгромив його і вигубив.
- ¹³Але ізраїльські сини не вигубили Гесіра, Махата і ханаанця, і живе цар Гесіра і Махата між ізраїльськими синами аж до сьогоднішнього дня.
- ¹⁴Лише племені Левія не дано спадку; Господь, ізраїльський Бог, Він — їхній спадок, як і сказав їм Господь. Ось це — розподіл, який визначив Мойсей синам ізраїльським в Аравоті моавському на другому боці Йордану, напроти Єрихону.
- ¹⁵І дав Мойсей племені Рувима за їхніми родами.
- ¹⁶Їхні границі були від Ароїра, що є напроти долини Арнона, і місто, що в долині Арнона, і весь Місор,
- ¹⁷аж до Есевона, і всі міста, що є в Місорі, Девон, Вамотваал, Дім Веелмона,
- ¹⁸Яссу, Кедемот, Мефаат,
- ¹⁹Карятем, Саваму, Середу, Сіор на горі Емак,
- ²⁰Ветфогор, Асидот Фасгу, Ветасімот,

²¹усі міста Місора і все царство Сеона, аморейського царя, якого розгромив Мойсей, його і володарів Мадіяма, Евія, Рокома, Сура, Ора і Ровея, володарів при Сеоні, і тих, які жили в землі,

²²і Валаама, сина Веора, віщуна також тоді вбили.

²³А границі Рувима були: околиці Йордану. Це — спадок синів Рувима за їхніми родами, їхні міста і їхні поселення.

²⁴І дав Мойсей синам Гада за їхніми родами,

²⁵і їхні границі були: Язира, усі міста Галааду і половина землі синів Аммона, аж до Ароіра, що є напроти Равви,

²⁶і від Есевона аж до Рамота, напроти Масифи, Вотаніна і Маанена, аж до околиць Давіра,

²⁷і в Емеці ветарамському, Ветанаври, Сокхот, Сафан і частину царства Сеона, царя Есевона, яка залишилася, а Йордан буде межею, — аж до частини моря Хенерета на другому боці Йордану на сході.

²⁸Це — спадок синів Гада за їхніми родами, їхні міста і їхні поселення.

²⁹І дав Мойсей половині племені Манасії за їхніми родами,

³⁰а границі їхні були від Маанема, і включали все царство Васанії, усе царство Ога, царя Васана, і всі поселення Яіра, що є у Васанітіді, — шістдесят міст,

³¹і половину Галааду в Астароті та в Едраїні, міста царства Ога у Васанітіді, і дані були синам Махіра, сина Манасії (половині синів Махіра, сина Манасії) за їхніми родами.

³²Це ті, кому Мойсей дав спадок на другому боці Йордану в Аравоті моавському, — на другому боці Йордану, напроти Єрихону, на сході.

I. Навина 14

¹Ось це ті з ізраїльських синів, хто успадкував у Ханаанській землі, яким дав спадок священик Елезар та Ісус, син Навина, і володарі родів ізраїльських синів по батьківській лінії.

²Вони успадкували за жеребами, як і заповів Господь через посередництво Ісуса дев'ятьом племенам і половині племені Манасії,

³з другого боку Йордану. А левітам не дав спадку між ними,

⁴бо сини Йосифа були двома племенами — Манасія і Єфрем. Тож левітам не дано частки в землі, але тільки міста, щоб жити, і наділи для їхньої худоби і їхню худобу.

⁵Як Господь заповів Мойсеєві, так і вчинили ізраїльські сини, і поділили землю.

⁶Якось підійшли сини Юди до Ісуса в Галгалі, і Халев, син Єфонії, кенезеєць, сказав йому: Ти знаєш слово, яке Господь сказав Мойсеєві, Божому чоловікові стосовно мене і тебе в Кадис-Варні;

⁷адже сорок років мали ми, коли послав мене Мойсей, Божий слуга, з Кадис Варни розвідати землю. І я йому відповів слово за Його розумінням.

⁸А мої брати, які пішли зі мною, відвернули серце народу, я ж продовжував іти слідом за моїм Господом Богом.

⁹І Мойсей поклявся в той день, кажучи: Земля, в яку ти прийшов, буде в спадок тобі та твоїм сином навіки, бо продовжував ти йти слідом за Господом, Богом нашим.

¹⁰До тепер Господь підтримував мене, як і сказав. Ось сорок п'ятий рік, відколи Господь промовив це слово до Мойсея, а Ізраїль усе ходив по пустелі. І ось тепер, сьогодні, я — вісімдесятип'ятилітній.

¹¹Сьогодні я ще сильний, такий, як і тоді, коли послав мене Мойсей, — так і тепер маю силу вийти на війну і ввійти.

¹²Тепер прошу в тебе цю гору, як сказав Господь у той день, бо ти чув це слово в той день. Тепер же там є енакімці, сильні й великі міста. Отже, якщо зі мною є Господь, то я вигублю їх, як і сказав мені Господь!

¹³І поблагословив його Ісус, і дав Халевові, синові Єфонії, синові Кенеза Хеврон у спадок.

¹⁴Через це Хеврон став належати Халевові, синові Єфонії-кенезейця, як спадок аж до цього дня, тому що він пішов слідом за приписами Господа, Бога Ізраїля.

¹⁵А назва Хеврона раніше була місто Арвок — провідне місто енакімців. земля відпочила від війни.

I. Навина 15

¹Границі племені Юди за їхніми родами були від границь Ідумеї, від пустелі Сін на півдні аж до Кадиса.

²Їхні границі були від півдня аж до частини Солоного моря, від хребта, що йде на південь.

³Границя виходить напроти Акравінського підйому, відходить від Сени, іде з півдня до Кадис-Варни, відходить від Асорона, іде до Адара, переходить на захід від Кадиса,

⁴йде до Асемона і переходить аж до Єгипетської долини, а закінчення його границь — біля моря. Це є їхні границі з півдня.

⁵А границі зі сходу: все Солоне море до Йордану. Їхні границі з півночі: від морського хребта і від частини Йордану,

- ⁶виходять границі до Ветагли і проходять на півночі до Ветарави, і сягають границі до Каменя Веона, сина Рувима,
- ⁷і простягаються границі до четвертої частини долини Ахора, і спускаються до Галгала, що є напроти підходу до Адаміна, що до півдня долини, і переходять до Води джерела сонця, а його закінчення буде джерело Рогил.
- ⁸Далі границя йде до долини Онон на півдні Євуса з півдня (це є Єрусалим), і переходять границі на верхів'я гори, це є напроти долини Гонома в напрямку моря, яке є із частини землі Рафаїна на півночі.
- ⁹А з верхів'я гори границя проходить до джерела води Нафта, переходить до гори Ефрон. Границя приведе до Ваала (це є місто Ярім),
- ¹⁰а від Ваала границя поверне біля моря і вийде до гори Асар на хребті, місто Ярім — з півночі (це є Хаслон), спуститься до Міста сонця і піде на південь.
- ¹¹Тоді границя піде позаду Акарона на півночі, а далі границя вийде до Сакхарона й промине гору Вали, і перейде до Явнела, а закінчення границі буде біля моря.
- ¹²Їхні границі від моря : Велике море є границею. Це границі синів Юди навколо за їхніми родами.
- ¹³І він дав Халевові, синові Єфонії, частку серед синів Юди через Божий наказ, і віддав йому Ісус місто Арвок, провідне місто енакімців (воно є Хеврон).
- ¹⁴І Халев, син Єфонії, вигубив звідти трьох синів Енака — Сусія, Толмія і Ахіма.
- ¹⁵Звідти Халев виступив проти тих, які жили в Давірі, а раніше ім'я Давіра було Місто писарів.
- ¹⁶І сказав Халев: Хто візьме і знищить Місто писарів, і заволодіє ним, тому дам Ахсану, мою дочку, за жінку!
- ¹⁷Захопив його Готонііл, син Кенеза, молодший брат Халева, тож він дав йому Ахсану, свою дочку, — йому за жінку.
- ¹⁸І сталося, коли вона відходила, то домовилася з ним, кажучи: Попрошу в мого батька поле! Та від'їжджаючи вона закричала з осла. І Халев запитав її: Що тобі потрібно?
- ¹⁹Вона ж відповіла йому: Дай мені благословення, бо в землю Нагев віддав ти мене, дай мені Голатмаїн! І дав їй Халев верхній Голатмаїн і нижній Голатмаїн .
- ²⁰Ось — спадок племені синів Юди.
- ²¹Їхні міста були: перше місто племені синів Юди біля границь Едома, біля пустелі, Кавсеїл, Едрей, Ягур,
- ²²Кіна, Дімона, Адада,
- ²³Кадис, Ітназіф,

- ²⁴Телем, Валот
²⁵і місто Асерон (це — Асор),
²⁶Амам, Самаа, Молада,
²⁷Асергадда, Ветфалет,
²⁸Асарсула, Версавея, їхні поселення і їхні двори,
²⁹Вала, Авім, Асем,
³⁰Елтодад, Хасіл, Ерма,
³¹Сікелег, Медевина, Сансана,
³²Лавот, Селеїм і Ремон, — двадцять дев'ять міст і їхні поселення.
³³На рівнині: Естаол, Сараа, Асна,
³⁴Рамен, Зано, Адіатаїм, Інаїм,
³⁵Єрімут, Одолам, Немра, Сохо, Азека,
³⁶Саргарім, Гадира і її поселення, — чотирнадцять міст і їхні поселення.
³⁷Сеннан, Адаса, Магдалгад,
³⁸Далаан, Масфа, Єхтаїл,
³⁹Лахіс, Вазкат, Аглон,
⁴⁰Хава, Ламас, Хатлос,
⁴¹Гадирот, Витдагон, Нома і Макида, — шістнадцять міст і їхні поселення.
⁴²Атер, Левна,
⁴³Єфта, Асенна, Кеїла,
⁴⁴Несів, Ахзів, Мариса і Едом, — дев'ять міст і їхні поселення.
⁴⁵Аккарон, його поселення і його двори.
⁴⁶Від Аккарона Ємна і всі, що є поблизу Асдода,
⁴⁷його поселення і його двори. Газа, її поселення і її двори, аж до Єгипетського потоку. І Велике море є границею.
⁴⁸У горах: Сафір, Єтер, Сохо,
⁴⁹Рена, Місто писарів (воно є Давір),
⁵⁰Авов, Естемо, Анім,
⁵¹Госом, Хілуон і Гилон, — десять міст і їхні поселення.
⁵²Ерев, Рума, Есан,

- ⁵³Янум, Ветапфуе, Афака,
- ⁵⁴Хамата, місто Арво (це є Хеврон) і Сіор, — дев'ять міст і їхні поселення.
- ⁵⁵Маон, Хермел, Зіф, Єтта,
- ⁵⁶Єзраел, Єкдаам, Заноакім,
- ⁵⁷Гаваа і Тамна, — дев'ять міст і їхні поселення.
- ⁵⁸Алул, Ветсур, Гедор,
- ⁵⁹Марот, Ветанот, Елтекен, — шість міст і їхні поселення.
- ^{59a}Теко, Ефрата (це є Вифлеєм), Фагор, Етам, Кулон, Татамі, Сорис, Карем, Галім, Ветир і Манохо, — одинадцять міст і їхні поселення.
- ⁶⁰Кар'ятваал (це — місто Яр'ім) і Арева, — два міста, їхні поселення і їхні двори.
- ⁶¹Вадаргіс, Витарав, Мадон, Сохоха,
- ⁶²Невсан, Місто солі та Інгаді, — сім міст і їхні поселення.
- ⁶³А в Єрусалимі проживав Євусей, і сини Юди не змогли їх вигубити. Тож євусейці залишилися жити в Єрусалимі аж до цього дня.

I. Навина 16

- ¹Границі синів Йосифа були від Йордану поблизу Єрихону зі сходу, а від Єрихона границя піде до гір пустелі, до Ветилі Лузі,
- ²підійметься до Ветилі і перейде до околиць Хатароті,
- ³й перейде до моря до околиць Апталіма, аж до околиць Веторона нижнього, і її закінчення буде біля моря.
- ⁴Це успадкували сини Йосифа — Єфрем та Манасія.
- ⁵Границі синів Єфрема за їхніми родами були: границі їхнього спадку були від сходу Атарота і Ерока аж до верхнього Веторона і Газари.
- ⁶А біля моря границі перейдуть до Ікасмона з півночі Терми, далі границя піде на схід до Тинаси та Селіса і перейде зі сходу до Янока,
- ⁷до Маха, Атарота і їхніх поселень, піде до Єрихона і перейде до Йордану.
- ⁸А від Тафи границі підуть до моря до Хелкани, і їхнє закінчення буде біля моря. Це — спадок племені Єфрема за їхніми родами.
- ⁹Міста, виділені синам Єфрема, були посеред спадку синів Манасії, усі міста і їхні поселення.
- ¹⁰Та Єфрем не вигубив Ханаанця, який жив у Газері, і Ханаанець залишився жити посеред племені Єфрема аж до цього дня, доки не прийшов фараон, єгипетський

цар, — він взяв його і спалив його вогнем. Вони вигубили ханаанців, ферезейців і тих, хто жив у Газері, а саме містофараон дав у придане своїй дочці.

I. Навина 17

¹А границі племені синів Манасії були особливими, адже він — первородний Йосифа: Махірові, первородному Манасії, батькові Галаада (оскільки був військовою людиною) — у Галаадітіді й у Васанітіді.

²І було синам Манасії, які залишилися за їхніми родами: синам Єзера, синам Келеза, синам Єзіїла, синам Сихема, синам Офера і синам Симарієвим: це — мужі за їхніми родами.

³А в Салпаада, сина Офера, не було в нього синів, а лише дочки; ось це — імена дочок Салпаада: Маала, Нова, Егла, Мелха і Терса.

⁴І стали вони перед священником Елеазаром, перед Ісусом і перед князями, кажучи: Бог наказав через Мойсея дати нам спадок посеред наших братів! І дали їм через повеління Господа, жереб між братами їхнього батька.

⁵І їхній жереб випав від Анаси і рівнини Лавека з Галааду, що є на другому боці Йордану.

⁶Таким чином дочки синів Манасії отримали в спадок частку посеред їхніх братів. А галаадська земля була синам Манасії, які залишилися.

⁷І були границі синів Манасії: Диланат, що є напроти синів Аната, і йде за границями до Яміна і Ясіва, до джерела Тафтота, —

⁸буде Манасії, а Тафет на границях Манасії — синам Єфрема.

⁹Границі дійдуть до долини Карани, на південь до долини Яріїл, єфремської модрини між містом Манасії. Границя Манасії на півночі — до потоку, а її закінченням буде море.

¹⁰На півдні — Єфремові, а на півночі — Манасії, і море буде для них границею. До Асира сягатимуть їхні границі на півночі, а до Іссахара — на сході.

¹¹І Манасія буде мати в Іссахарі та в Асирі Ветсан і їхні поселення, і тих, які живуть в Дорі, та їхні поселення, і тих, які живуть у Магеддо, і їхні поселення, і третина Нафети, і її поселення.

¹²Та сини Манасії не змогли вигубити ці міста, і Ханаанець почав жити в цій землі.

¹³І сталося, що коли стали сильними ізраїльські сини, то зробили ханаанців підвладними, та щоб вигубити, не вигубили їх.

¹⁴Якось сини Йосифа звернулися до Ісуса, запитуючи: Чому ти нам визначив один жереб і один наділ? Я ж є численний народ, і мене Бог поблагословив!

¹⁵А Ісус їм відповів: Якщо ти є численним народом, підіймайся в ліс і очисти для себе, якщо для тебе є тісною гора Єфрема!

¹⁶Вони ж сказали: Не вистачить нам гори Єфрема, до того ж в Ханаанця, який живе на ній, у Ветсані та в його поселеннях і в долині Єзраела, добірний кінь і залізо!

¹⁷Тоді Ісус сказав синам Йосифа: Якщо ти є численним народом і маєш велику силу, не буде тобі тільки один спадок,

¹⁸бо тобі буде ліс, адже є ліс, вичистиш його, і буде для тебе. А Ханаанця вигубиш! Хоч в нього є добірний кінь, але ти сильніший за нього!

I. Навина 18

¹Уся громада ізраїльських синів зібралася до Силома. Вони розклали там Намет свідчення, і земля була підкорена ними.

²Та залишилися ізраїльські сини, які не отримали спадку, — сім племен.

³Тож Ісус сказав ізраїльським синам: Доки зволікатимете зуспадкуванням землі, яку дав Господь, наш Бог?

⁴Дайте від вас по три чоловіки з племені, а вони, піднявшись, хай обійдуть землю і хай опишуть її переді мною, як належить, щоб поділити її. (І ті прийшли до нього,

⁵і він поділив їм територію на сім частин). Юда буде їм границею з півдня, а сини Йосифа будуть їм з півночі.

⁶Ви ж розділіть землю на сім частин і принесіть до мене сюди, і я винесу вам жереб перед нашим Господом Богом.

⁷Адже у вас немає частки для синів Левія, тому що Господні святі речі — його частка. А сини Гада, Рувима і половина племені Манасії вже отримали свій спадок на другому боці Йордану на сході, який дав їм Мойсей, Господній слуга.

⁸Піднявшись, мужі пішли. А Ісус дав наказ мужам, які йшли обмірювати землю, кажучи: Підіть, поміряйте землю і прийдіть до мене, і тут, у Силомі, я винесу вам жереб перед Господом!

⁹І вони пішли, зміряли землю, обстежили її і описали її за їхніми містами на сім частин у книзі, і принесли до Ісуса.

¹⁰А Ісус кинув їм жереб перед Господом у Силомі.

¹¹І першим випав жереб племені Веніаміна, за їхніми родами, і границі їхнього наділу вийшли між Юдою і між синами Йосифа.

¹²З півночі їхні границі були від Йордану. Далі границі підуть позаду Єрихона з півночі, і підіймуться до гори до моря, і їх закінченням буде Мадваріт Ветон.

- ¹³І перейдуть звідти границі до Лузи, позаду Лузи з півдня (це є Ветиль), і зйдуть границі від Маатаротореха до гір, що є до півдня Веторона, що внизу,
- ¹⁴перейдуть границі й обійдуть до частини, що виходить до моря з півдня, від гори перед Ветороном на півдні, а їхнє закінчення буде в Кааріятваалі (це є Каріятіярін, місто синів Юди). Це є частина, яка в напрямку до моря.
- ¹⁵А частина, яка до півдня, від частини Каріятваала, то границі перейдуть до Гасіна, до джерела води Нафти.
- ¹⁶Далі границі спустяться до частини гори, яка є напроти долини Оннама, що є із частини Емекрафаїна з півночі. Границя спуститься до Геєнни позаду Євусея, піде з півдня до джерела Рогіла,
- ¹⁷перейде до джерела Ветсамуса і перейде до Галілота, що є напроти підходу до Етаміна, зйде до каменя Веона, синів Рувима,
- ¹⁸і пройде позаду Ветарави з півночі, спуститься
- ¹⁹до околиць позаду Ветагли з півночі, і буде закінчення границь на хребті Солоного моря на півночі до частини Йордану з півдня. Це є границі з півдня.
- ²⁰А Йордан буде границею зі східної сторони. Це — спадок синів Веніаміна, його границі довкола за родами.
- ²¹Міста синів Веніаміна, за їхніми родами були: Єрихон, Витагла, Амекасія,
- ²²Ветарава, Семрім, Витил,
- ²³Авім, Афар, Аффа,
- ²⁴Екарен, Кафірамін і Гаваа, — дванадцять міст та їхні поселення.
- ²⁵Гаваон, Рама, Вирот,
- ²⁶Масфа, Хефіра, Амоса, Рекем, Єрфаїл, Тарала,
- ²⁸Силалеф, Євус (це є Єрусалим), Гаваат і місто Ярїм, — тринадцять міст і їхні поселення. Це — спадок синів Веніаміна за їхніми родами.

І. Навина 19

- ¹Другий жереб випав Симеонові. Їхній спадок був між спадком синів Юди.
- ²Їхній спадок був: Вирсавія, Савея, Молада,
- ³Асерсуал, Ватул, Вола, Асом,
- ⁴Елтулад, Ерма,
- ⁵Секела, Ветамархавот, Асерсусім
- ⁶і Ветлават, — тринадцять міст, їхні поля і їхні поселення.
- ⁷Аїн, Реммон, Етер і Асан, — чотири міста і їхні поселення,

- ⁸що довкола цих міст аж до Ваалетвирамота, коли йти до Ямета на південь. Це — спадок племені синів Симеона за їхніми родами.
- ⁹Від спадку Юди — спадок племені синів Симеона, бо частка синів Юди була більшою за їхню, тож сини Симеона отримали спадщину посеред їхнього спадку.
- ¹⁰А третій жереб випав Завулонові за їхніми родами. Границі їхнього спадку будуть аж до Саріда.
- ¹¹Їхні границі: море і Марала, і границя дійде до Давастея, до долини, яка є напроти Єкнама,
- ¹²^a від Саріда, напроти Самси, зі сходу, повернеться до околиць Хасалот-Тавора, і перейде до Даврата, далі підніметься до Яфагея,
- ¹³^a звідти перейде напроти на схід до Гетти, до міста Касіма, і перейде до Реммона Амматарім Аннуя,
- ¹⁴і перейде до околиць на північ до Еннатота, а її закінчення буде в Гайєфтаїлі,
- ¹⁵Каттаті, Наалолі, Семроні, Ядилі та Вифлеємі.
- ¹⁶Це — спадок племені синів Завулону за їхніми родами, це міста і їхні поселення.
- ¹⁷Четвертий жереб випав Іссахарові.
- ¹⁸Їхні границі були Єзраїл, Ахаселот, Сунам,
- ¹⁹Афераїм, Сіян, Ренат, Анарет,
- ²⁰Равот, Кесіон, Аеме,
- ²¹Рамат, Інганнім, Інада і Ветфасис,
- ²²прийде границя до Тавота і до Сасіми біля моря й Ветсмаса, і закінченням їхніх границь буде Йордан.
- ²³Це — спадок племені синів Іссахара за їхніми родами, міста і їхні поселення.
- ²⁴А п'ятий жереб випав Асирові за їхніми родами.
- ²⁵Їхні границі були: Хелкат, Оолі, Ватне, Ахсаф,
- ²⁶Амад і Масал, і дійде до Кармила, до моря, і до Сіора, Лаваната,
- ²⁷і повернеться зі сходу сонця до Витдагона, і дійде до Завулону і в Гай Єфтаїл на півночі. Границі вийдуть до Сафтавітаемека, підуть по околицях Анїїла і перейдуть до Хавола зліва,
- ²⁸і Ахрана, Роова, Аммона і Кани аж до великого Сидона.
- ²⁹Далі границі повернуться до Рами і до сильного міста Тирійців, і повернуться границі до Оси, і їхнім закінченням буде море, і від межі Ахзіфа,
- ³⁰Амми, Афека і Раова, — двадцять два міста.

- ³¹Це — спадок племені синів Асира за їхніми родами, їхні міста і їхні поселення.
- ³²Нефталимові ж випав шостий жереб.
- ³³Їхні границі були: Меелеф, Маилон, Весенанім, Арме, Накев і Явнил, аж до Лаки, і їхнім закінченням був Йордан.
- ³⁴І повернуться границі до моря Азанот-Тавора, і перейдуть звідти до Ікока, і підуть до Завулону з півдня і Асира, дійдуть до моря, а Йордан буде зі сходу сонця.
- ³⁵І міста Тирійців обведені муром: Тирос, Аамат, Реккат, Хенерет,
- ³⁶Адамі, Рама, Асор,
- ³⁷Кедес, Едраї, джерело Асор,
- ³⁸Яріон, Магдаліїл, Орам, Ветанат і Тасмус, — дев'ятнадцять міст.
- ³⁹Це — спадок племені синів Нефталима.
- ⁴⁰Данові ж випав сьомий жереб.
- ⁴¹І їхні границі були: Сараа, Естаол, місто Самес,
- ⁴²Салавін, Яалон, Єтла,
- ⁴³Елон, Тамна, Аккарон,
- ⁴⁴Елтеко, Гаватон, Ваалон,
- ⁴⁵Ют, Ваниварак і Гетреммон,
- ⁴⁶і від границь Єраконського моря поблизу Йопії.
- ⁴⁷Це — спадок племені синів Дана за їхніми родами, їхні міста і їхні поселення.
- ^{47a}Та сини Дана не вигнали аморейців, які гнітили їх у горах. Аморейці не давали їм спуститися в долину і домоглися в них частини їхньої границі.
- ⁴⁸Тож сини Юди пішли і воювали проти Лахіса, взяли його і побили його вістрям меча. Вони поселилися в ньому і дали йому ім'я Ласендак.
- ^{48a}Аморей же залишився жити в Еломі та в Саламіні. І стала важкою рука Єфрема над ними, і ті стали їм платниками данини.
- ⁴⁹Тоді всі пішли одержати землю увизначених для них границях. Ізраїльські сини також дали між собою наділ Ісусові, синові Навина.
- ⁵⁰За Божим наказом вони дали йому місто, котре він просив, Тамнасарах, яке є на горі Єфрема. І побудував місто, і поселився в ньому.
- ⁵¹Це — наділи, які дав у спадок священик Елеазар, Ісус, син Навина, і старійшини родів ізраїльських племен за жеребами в Силомі перед Господом біля входу в Намет свідчення. І вони пішли ділити землю.

І.Навина 20

¹Господь звернувся до Ісуса, кажучи:

²Скажи ізраїльським синам, промовляючи: Дайте міста-сховища, про які Я сказав вам через Мойсея,

³як місце притулку для вбивці (тому, хто вбив душу ненавмисно) і будуть для вас міста-сховища, і не помре вбивця від близького по крові, доки не постане перед громадою на суд.

⁷І відділили Кадис у Галилеї, на горі Нефталима, Сихем на горі Єфрема і місто Арвок (це є Хеврон) на горі Юди.

⁸На другому боці Йордану дав Восор, у пустелі на рівнині — з племені Рувима, Аримот у Галааді — з племені Гада, а також Гавлон у Васанітіді — з племені Манасії.

⁹Це — вибрані міста для ізраїльських синів і для чужинця, який живе посеред них, щоб втекти туди кожному, хто вб'є душу ненавмисно, аби не помер від руки близького по крові, доки не постане перед громадою на суд.

І.Навина 21

¹І прийшли голови родів синів Левія до священника Елеазара, до Ісуса, сина Навина, і до голів племен по батьківській лінії з племен Ізраїля,

²і звернулися до них у Силомі в Ханаанській землі, кажучи: Господь заповів через посередництво Мойсея дати нам міста для проживання і прилеглі землі для нашої худоби.

³Тож ізраїльські сини за Господнім повелінням дали левітам у спадок міста і їхні прилеглі землі.

⁴І випав жереб родові Каата; і випало жеребом для синів Аарона, священників-левітів, від племені Юди, від племені Симеона і від племені Веніаміна тринадцять міст.

⁵А для синів Каата, які залишилися, з племені Єфрема, з племені Дана і з половини племені Манасії випало жеребом десять міст.

⁶Синам Гедсона з племені Іссахара, з племені Асира, з племені Нефталима і з половини племені Манасії у Васані — тринадцять міст.

⁷Синам Мерарія за їхніми родами з племені Рувима, з племені Гада і з племені Завулону випало жеребом дванадцять міст.

⁸Тож ізраїльські сини передали левітам ці міста і їхні прилеглі землі, як і заповів Господь Мойсеєві, жеребкуванням.

⁹І плем'я синів Юди, і плем'я синів Симеона, і з племені синів Веніаміна дали міста, і визначили

- ¹⁰синам Аарона, з роду Каата, із синів Левія, бо їм випав жереб.
- ¹¹Він дав їм Каріятарвок, провідне місто Енака (це є Хеврон) на горі Юди. А прилеглі землі довкола нього,
- ¹²поля міста і його поселення Ісус дав у спадок синам Халева, сина Єфоннії.
- ¹³А для синів Аарона — міста-сховища для того, хто вб'є: Хеврон і те, що з ним відділене, Лемну і те, що до нього відділене,
- ¹⁴Елом і йому відділене, Темну і йому відділене,
- ¹⁵Гелу і йому відділене, Давір і йому відділене,
- ¹⁶Асу і йому відділене, Тану і йому відділене, Ветсамус і йому відділене. Від цих двох племен — дев'ять міст.
- ¹⁷А від племені Веніаміна: Гаваон і йому відділене, Гатет і йому відділене,
- ¹⁸Анатот і йому відділене, Гамалу і йому відділене — чотири міста.
- ¹⁹Усіх міст синів Аарона, священників, — тринадцять.
- ²⁰А родові синів Каата, левітам, які залишилися із синів Каата (місто їхніх границь було з племені Єфрема),
- ²¹їм дали міста-сховища для вбивці: Сихем і йому відділене, Газару і те, що його, і що відділене йому,
- ²²Кавсаїм і йому відділене, Верхній Веторон і йому відділене — чотири міста;
- ²³і з племені Дана — Елкотем і йому відділене, Гетедан і йому відділене,
- ²⁴Елон і йому відділене, Гетереммон і йому відділене — чотири міста.
- ²⁵І з половини племені Манасії — Танах і йому відділене, Євату і йому відділене — два міста.
- ²⁶Усіх міст — десять і їм відділене для родів синів Каата, які залишилися.
- ²⁷А синам Гедсона, левітам з половини племені Манасії, міста, відділені для вбивць: Гавлон у Васанітіді та йому відділене, Восору і йому відділене — два міста;
- ²⁸і з племені Іссахара — Кісон і йому відділене, Девву і йому відділене,
- ²⁹Реммат і йому відділене, Джерело письма і йому відділене — чотири міста.
- ³⁰І з племені Асира — Васелан і йому відділене, Давон і йому відділене,
- ³¹Хелкат і йому відділене, Равва і йому відділене — чотири міста.
- ³²І з племені Нефталіма — місто, відділене для вбивці, Кадес в Галилеї і йому відділене, Еммат і йому відділене, Теммон і йому відділене — три міста.
- ³³Усі міста Гедсона за їхніми родами — тринадцять міст.

- 34**Родові синів Мерарі, левітам, які залишилися, з племені синів Завулону, — Маану та його прилеглі землі, Кадис та його прилеглі землі,
- 35**Демну і його прилеглі землі, Селу і його прилеглі землі — чотири міста.
- 36**На другому боці Йордану, що напроти Єрихону, з племені Рувима — міста-сховища для вбивці: Восор в пустелі, Місора та його прилеглі землі, Язир і його прилеглі землі,
- 37**Декмон і його прилеглі землі, Мафу і його прилеглі землі — чотири міста.
- 38**І з племені Гада міста-сховища для вбивці: Рамот у Галааді та його прилеглі землі, Камін і його прилеглі землі,
- 39**Есевон і його прилеглі землі, Язир і його прилеглі землі, — усіх міст чотири.
- 40**Це всі міста для синів Мерарі за їхніми родами, які залишилися з племені Левія, а околиць міст було дванадцять.
- 41**Усіх міст левітів серед спадку ізраїльських синів — сорок вісім міст і їхні прилеглі землі довкола цих міст.
- 42**Місто і прилеглі землі навколо кожного міста — так зробив він із цими містами.
- 42a**І закінчив Ісус ділити землю в їхніх границях.
- 42b**За Господнім наказом ізраїльські сини дали частку Ісусові. Дали йому місто, яке він просив — дали йому Тамнасарх на горі Єфрема.
- 42c**І побудував Ісус місто, і поселився в ньому.
- 42d**І взяв Ісус кам'яні ножі, якими він обрізував ізраїльських синів, котрі були в дорозі в пустелі, і поклав їх у Тамнасарху.
- 43**І дав Господь Ізраїлеві всю землю, яку поклявся дати їхнім батькам, і вони успадкували її та поселилися в ній.
- 44**І дав їм Господь спокій довкола, як і поклявся їхнім батькам, — ніхто з усіх їхніх ворогів не повстав проти них. Усіх їхніх ворогів Господь передав у їхні руки.
- 45**Тож не пропало жодне з усіх добрих слів, які Господь сказав ізраїльським синам. Усе збулося!

I. Навина 22

- 1**Тоді закликав Ісус синів Рувима, синів Гада і половину племені Манасії,
- 2**і сказав їм: Ви послушалися всього, що повелів вам Мойсей, Господній слуга, і послушалися мого голосу згідно з усім, що я вам наказував.
- 3**Ви не залишали ваших братів упродовж цих багатьох днів, аж до сьогоднішнього дня, — ви дотрималися наказу Господа, вашого Бога.

- ⁴Тепер же Господь, наш Бог, дав спочинок нашим братам, як і сказав їм: Отже, тепер, повернувшись, вирушайте до ваших сімей — в землю вашого спадку, яку вам дав Мойсей на другому боці Йордану.
- ⁵Але пильно слідкуватимете за тим, щоб чинити заповіді й закон, як нам і заповів чинити Мойсей, Господній слуга: любити Господа, вашого Бога, ходити всіма Його дорогами, дотримуватися Його заповідей, пристати серцем до Нього, служити Йому всім вашим розумом і від усієї вашої душі.
- ⁶І поблагословив їх Ісус, і відіслав їх, і вони пішли до своїх сімей.
- ⁷Половині племені Манасії Мойсей дав наділ у Васанітіді, а половині дав Ісус зі своїми братами на другому боці Йордану — до Моря. І коли Ісус відіслав їх до своїх сімей і поблагословив їх,
- ⁸то вони пішли до своїх сімей з великим майном, і вони мали дуже багато худоби, срібла, золота, заліза і багато одягу, і вони розділили захоплене у ворогів зі своїми братами.
- ⁹І вирушили сини Рувима, сини Гада і половина племені синів Манасії від ізраїльських синів із Силома в Ханаанській землі, щоб іти в галаадську землю, у землю їхнього спадку, який отримали за наказом Господа через посередництво Мойсея.
- ¹⁰Тож сини Рувима, сини Гада і половина племені Манасії прийшли в йорданський Галгал, що є в Ханаанській землі, і збудували там, над Йорданом, жертовник, — великий на вигляд жертовник.
- ¹¹І почули ізраїльські сини, кажучи: Дивіться, сини Рувима, сини Гада і половина племені Манасії збудували жертовник на границях ханаанської землі в йорданському Галааді, на другому боці від ізраїльських синів.
- ¹²Тож зібралися всі ізраїльські сини в Силомі, щоб, виступивши, воювати проти них.
- ¹³Та спочатку ізраїльські сини послали до синів Рувима, до синів Гада і до половини племені Манасії в галаадську землю Фінееса, сина Елезара, сина Аарона, первосвященника,
- ¹⁴і з ним — десять старійшин, один старійшина з роду по батьківській лінії з усіх ізраїльських племен. Це — старійшини родів по батьківській лінії, ізраїльські тисячники.
- ¹⁵Вони прийшли до синів Рувима, до синів Гада і до половини племені Манасії в галаадську землю й звернулися до них, кажучи:
- ¹⁶Так говорить уся Господня громада: Що це за злочин, який ви вчинили перед Богом Ізраїля, щоб сьогодні відвернутися від Господа, збудувавши собі самим жертовник, аби стати відступниками від Господа?
- ¹⁷Хіба недостатньо нам гріха Фогора, від якого ми не очистилися аж до цього дня? — і була кара на Господньому зборі!

- 18** А ви сьогодні відвернулися від Господа! І буде, коли ви відступите сьогодні від Господа, то завтра на всьому Ізраїлі буде Божий гнів!
- 19** А тепер, хіба мала для вас земля вашого спадку? То перейдіть в землю Господнього спадку, туди, де є Господній намет, і отримаєте спадок посеред нас! І ви не будете відступниками від Бога, і не відступите від Господа тим, що ви збудуєте ще один жертovníк, крім жертovníка Господа, нашого Бога.
- 20** Дивіться, чи не Ахар, син Зари, дійсно вчинив злочин, а через прокляття гнів був на всій громаді Ізраїля! А він був один-єдиний! Таі не один він помер через свій гріх!
- 21** На це сини Рувима, сини Гада і половина племені Манасії у відповідь сказали тисячникам Ізраїля, стверджуючи:
- 22** Бог, Бог є Господом, і Бог, Бог — Господь, Він знає, і Ізраїля Він пізнає. Якщо ми дійсно вчинили злочин перед Господом, то нехай нас у цьому не врятує!
- 23** Якщо ми збудували собі жертovníк, аби відступити від Господа, нашого Бога, щоб на ньому приносити жертву всепалення, чи щоби приносити на ньому жертву спасіння, — Господь нехай дослідить, —
- 24** але задля діла побожності ми це зробили! Ми собі сказали: Щоб завтра не говорили ваші діти нашим дітям: Що вам до Господа, Бога Ізраїля?
- 25** Господь і границю поставив між вами і нами — Йордан, тож немає у вас Господньої частки! І відчужаться ваші сини від наших синів, щоб не вшановувати Господа.
- 26** Ми вчинили так, аби збудувати цей жертovníк не задля дарів чи задля жертв, — сказали вони, —
- 27** але щоб це було свідком між вами, нами і між нашими родами після нас, щоби звершувати служіння Господу перед Ним нашими дарами, нашими жертвами і нашими жертвами спасіння. І завтра ваші діти не скажуть нашим дітям: Немає у вас Господньої частки!
- 28** Ми собі сказали: Якщо буде тоді, і нам чи до наших родів завтра так скажуть, то ми відповімо: Гляньте, подоба Господнього жертovníка, який зробили наші батьки не для дарів, і не для жертв, але воно є свідченням між нами, між вами і між нашими синами!
- 29** Отже, нехай не буде, що ми відступили від Господа, щоб відійти в ці дні від Господа, збудувати собі ще один жертovníк для дарів, мирних жертв і жертв спасіння, за винятком Господнього жертovníка, що є перед Його наметом.
- 30** Коли священик Фінеес, і всі старійшини ізраїльської громади, які були з ним, почули слова, які сказали сини Рувима, сини Гада і половини племені Манасії, то вони були їм до вподоби.

³¹Тоді священик Фінеес сказав синам Рувима, синам Гада і половині племені Манасії: Сьогодні ми дізналися, що Господь з нами, оскільки ви не вчинили перед Господом провини, через що і врятували ізраїльських синів від Господньої руки.

³²Священик Фінеес і старійшини повернулися від синів Рувима, від синів Гада і від половини племені Манасії, — з галаадської землі в ханаанську землю, — до ізраїльських синів, і переказали їм слова.

³³І це було до вподоби ізраїльським синам. І вони спілкувалися з ізраїльськими синами, і поблагословили Бога ізраїльських синів, і сказали, щоби більше не йти на них війною, аби вигубити землю синів Рувима, синів Гада і половини племені Манасії. І ті проживали на ній.

³⁴А жертвовникові племені Рувима, Гада і половини племені Манасії Ісус дав назву і сказав: «Свідченням» він є між ними, бо Господь є їхнім Богом!

I. Навина 23

¹І сталося, що через багато днів після того, як Господь дав Ізраїлеві спокій від усіх їхніх навколишніх ворогів, Ісус став дуже старим, досягнув похилого віку.

²Тож Ісус скликав усіх ізраїльських синів, їхню раду старійшин, їхніх князів, їхніх писарів і їхніх суддів, і сказав їм: Я зістарився і досягнув похилого віку.

³Ви ж побачили те, що вчинив Господь, ваш Бог, усім цим народам перед вашим обличчям, бо Господь, ваш Бог, Він Той, Хто воював за вас.

⁴Гляньте, що я передав вам, — народи, які залишилися, вони вам у спадок, вашим племенам! Від Йордану, — усі народи, які я вигубив, — і від Великого моря на заході сонця буде ваша границя.

⁵І Господь, ваш Бог, Він вигубить їх з-перед вашого обличчя, аж доки не загинуть, і нашле на них диких звірів, аж доки не вигубить їх і їхніх царів з-перед вашого обличчя, і успадкуєте їхню землю, як і сказав вам Господь, ваш Бог.

⁶Отже, будьте дуже мужніми, щоби зберігати і чинити все, що написано в книзі закону Мойсея, аби не звернули ви направо чи наліво,

⁷щоб ви не ввійшли до цього народу, який залишився, і імена їхніх богів не будуть називати посеред вас, не поклонятиметеся їм і не служитимете їм,

⁸але пристанете серцем до Господа, вашого Бога, — як ви і чинили до цього дня.

⁹І Господь вигубив їх — великі й сильні народи — з-перед вашого обличчя, і щодо вас, то ніхто не повстав проти вас аж до цього дня.

¹⁰Один із вас проганяв тисячі, бо Господь, ваш Бог, воював за вас, як вам і сказав.

¹¹Тож ви продовжуватимете сильно любити Господа, вашого Бога.

¹²Однак, якщо відступите і підете до цих позоставших народів, які з вами, поженитеся з ними, змішаєтеся з ними, і вони з вами,

13то знайте, що Господь не продовжуватиме винищувати ці народи з-перед вашого обличчя, і вони будуть для вас пасткою, на спотикання та цвяхами у ваших п'ятах, і колючками у ваших очах, аж доки не загинете із цієї доброї землі, яку вам дав Господь, ваш Бог.

14Я ж відходжу дорогою, як і всі, які на землі, і знайте серцем вашим і душею вашою, що не пропало жодне слово з усіх слів, які сказав Господь, ваш Бог, щодо всього, що стосується до нас, не втрачено з них нічого.

15І буде, що так, як прийшли на нас усі добрі слова, які нам сказав Господь, так наведе Господь Бог на нас усі погані слова, аж доки не вигубить нас із цієї доброї землі, яку дав нам Господь,

16коли ви порушите завіт Господа, вашого Бога, який Він вам заповів, і, пішовши, служитимете іншим богам, і їм поклонятиметеся.

I. Навина 24

1Ісус зібрав усі ізраїльські племена до Силома, скликав їхніх старійшин, їхніх писарів та їхніх суддів і поставив їх перед Богом.

2І промовив Ісус до всього народу: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Ваші батьки — Тара, батько Авраама і батько Нахора, — жили спочатку на другому боці ріки, і служили іншим богам.

3Та Я взяв вашого батька Авраама з-за ріки і вів його по всій землі. Я розмножив його нащадків: дав йому Ісаака,

4а Ісаакові — Якова та Ісава. Я дав Ісавові гору Сиїр, щоб успадкувати її, а Яків і його сини спустилися до Єгипту і стали там великим, численним і сильним народом.

5Та Єгиптяни заподіяли їм зло, і Господь уразив Єгипет тим, що вчинив їм, і після цього вивів вас

6з Єгипту, і ви ввійшли в Червоне море. А єгиптяни погналися за вашими батьками на колісницях і на конях ажу Червоне море!

7Тоді ми закричали до Господа, і Він дав хмару і туман між нами і між єгиптянами, і навів на них море. І воно покрило їх, і ваші очі побачили, що Господь учинив в єгипетській землі! І ви пробули в пустелі багато днів.

8Він привів нас у землю аморейців, які проживали на другому боці Йордану, і ви стали до бою з ними. І Господь передав їх у наші руки, і ви успадкували їхню землю, і вигубили їх з-перед вашого обличчя.

9Але піднявся Валак, син Сепфора, цар моавський, і став до бою з Ізраїлем і, пославши послів, він закликав Валаама проклясти вас.

10Та не забажав Господь, твій Бог, вигубити тебе, і благословенням поблагословив вас, і спас вас з їхніх рук, а їх видав вам.

- 11** Ви перейшли Йордан і прийшли до Єрихона. А мешканці Єрихона: ферезеєць, ханаанець, хет, амореєць, гергесеєць, евеєць і євусеєць вступили у війну з вами, та Господь передав їх у ваші руки.
- 12** Він послав перед вами шершнів і вигнав їх з-перед вашого обличчя, — дванадцять аморейських царів, — не твоїм мечем і не твоїм луком!
- 13** І дав вам землю, на якій ви не трудилися, і міста, які ви не збудували, і ви поселилися в них. І ви їли з виноградників і оливкових дерев, яких ви не насаджували.
- 14** Тепер же бійтеся Господа і служіть Йому в щирості та в праведності й усуньте чужих богів, яким служили ваші батьки на другому боці ріки і в Єгипті, та служіть Господу!
- 15** Якщо ж не угодно вам служити Господу, сьогодні виберіть собі самі, кому служитимете, чи богам ваших батьків, які на другому боці ріки, чи богам аморейців, між якими (на їхній землі) ви живете? Я ж і мій дім служитимемо Господу, бо Він — Святий!
- 16** У відповідь народ сказав: Хай не станеться, щоб ми покинули Господа, аби служити іншим богам!
- 17** Господь, Бог наш, Він є Богом! Він вивів нас і наших батьків з Єгипту, і зберіг нас в усій дорозі, якою ми йшли, і серед усіх народів, через які ми проходили.
- 18** Господь вигнав усі народи і аморейця, який заселяв землю, з-перед нашого обличчя. Отже і ми служитимемо Господу, бо Він є нашим Богом!
- 19** Тоді Ісус промовив до народу: Ви не зможете служити Господу, бо Він є Богом Святим, Він — ревнивий — не простить вам ваших гріхів і беззаконних вчинків!
- 20** Коли ж залишите Господа і служитимете іншим богам, то Він, навідавшись, учинить вам зло і вигубить вас, замість того, щоб робити вам добро!
- 21** Та народ відповів Ісусові: Ні, ми таки служитимемо Господу!
- 22** Тоді Ісус промовив до народу: Ви свідки проти себе, бо ви вибрали Господа, щоб Йому служити.
- 23** Тепер же усуньте чужих богів, які є у вас, і спрямуйте ваше серце до Господа, Бога Ізраїля!
- 24** І народ відповів Ісусові: Ми служитимемо Господу і твого голосу будемо слухатися!
- 25** У той день Ісус уклав завіт з народом, він дав йому закон і суд у Силомі перед Наметом Бога Ізраїля.
- 26** А ці слова він записав у книгу — Божий Закон. Ісус узяв великий камінь і поставив його під модриною перед Господом.

27І промовив Ісус до народу: Ось цей камінь буде вам свідком, бо він почув усе, сказане йому Господом, що лиш сказав сьогодні до нас. І він буде у вас свідком до останніх днів, коли скажете неправду Господу, моєму Богові!

28Після цього Ісус відпустив народ, і вони пішли — кожний до свого місця.

29І служив Ізраїль Господу всі дні Ісуса і всі дні старійшин, які пробули час з Ісусом, і котрі побачили всі Господні діяння, які Він учинив для Ізраїля.

30І сталося, що після цього Ісус, син Навина, Господній слуга, помер — столітнім.

31Його поховали в границях його спадку в Тамнатасахарі, на горі Єфрема, на півночі гори Гаас.

31aЗ ним у гробницю, в якій його там поховали, поклали туди кам'яні ножі, якими він обрізав ізраїльських синів у Галгалі, коли їх вивів з Єгипту, — як і заповів їм Господь, — і вони там є аж до сьогоднішнього дня.

32Ізраїльські сини винесли з Єгипту кості Йосифа і поховали в Сікімі, на частині поля, яке Яків придбав у аморейців, які жили в Сікімі, за сто овечок і дав його Йосифові в спадок.

33І сталося, що після цього помер і Елеазар, син Аарона, первосвященик, і був похований у Гавааті, місті свого сина Фінееса, яке дав йому на горі Єфрема.

33aУ той день ізраїльські сини, взявши ковчег Бога, носили поміж собою, і Фінеес був священиком замість Елеазара, свого батька, аж доки не помер. І він був похований у своєму місті Гавааті.

33bА ізраїльські сини розійшлися — кожний у свою місцевість і до свого міста. Та ізраїльські сини почали вшановувати Астарту, Астароту і богів народів, які довкола них. Тож Господь передав їх у руки Еглома, моавського царя, і він панував над ними вісімнадцять років.

Книга Суддів

Суддів 1

- ¹І сталося, що після смерті Ісуса Ізраїльські сини звернулися до Господа, запитуючи: Хто з нас як вождь піде на Ханаанця, щоб воювати проти нього.
- ²А Господь сказав: Юда піде! Ось Я дав цюземлю йому в руки!
- ³Юда ж сказав своєму братові Симеону: Піди зі мною до мого спадку, і воюватимемо проти ханаанців, — піду і я з тобою у твій спадок! І Симеон пішов з ним.
- ⁴Тож Юда пішов, і Господь дав Ханаанця та Ферезейця йому в руки, і вони побили їх у Везеку — десять тисяч чоловік.
- ⁵У Везеку вони знайшли Адонівезека, воювали проти нього і побили Ханаанця та Ферезейця.
- ⁶Адонівезек же втік, та вони гналися за ним, схопили його і відрубали великі пальці його рук та його ніг.
- ⁷Тоді Адонівезек сказав: Сімдесят царів із відрубаними великими пальцями їхніх рук і їхніх ніг збирали їжу під моїм столом. Отже, як учинив я, так і віддав мені Бог! Його відвели в Єрусалим, і він там помер.
- ⁸Сини Юди воювали проти Єрусалима, взяли його і побили його вістрям меча, місто ж спалили вогнем.
- ⁹Після цього сини Юди зійшлися воювати проти Ханаанця, який жив у горах, на півдні та на рівнині.
- ¹⁰Юда виступив проти Ханаанця, який жив у Хевроні, ажителі Хеврона вийшли назустріч. Раніше ім'я Хеврона було Каріатарвоксефер. Він побив Сесія, Ахімана і Толмія, з роду Енака.
- ¹¹А звідти вони пішли до тих, які жили в Давірі. Раніше ім'я Давіра було Місто писарів.
- ¹²І сказав Халев: Хто лиш поб'є Місто писарів і заволдіє ним, тому дам Асхану, мою дочку, за жінку.
- ¹³І першим захопив його Готонїл, син Кенеза, молодший брат Халева, тож він дав йому Асхану, свою дочку, за жінку.
- ¹⁴І сталося, коли вона відходила, він намовив її просити у свого батька поле, тож вона бурмотіла на осляті, а тоді закричала з осляті: У південну землю ти мене віддав! І Халев запитав її: Що тобі потрібно?
- ¹⁵Асха ж відповіла йому: Дай мені благословення, бо ти мене віддав у південну землю, тож дай мені як придане водні джерела. І Халев дав їй придане за її серцем — Верхні і Нижні джерела, як придане.

- 16** І сини Йовава, кінейця, Мойсеєвого тестя, пішли з Міста фініків до синів Юди, у пустелю, що є на півдні біля схилу Арада, тож вони пішли і поселилися з народом.
- 17** А Юда зі своїм братом Симеоном виступили і побили Ханаанця, який жив у Сефеті. Вони зробили його закляттям — вигубили його — і дали назву місту: Загибель.
- 18** Юда не зміг отримати в спадок Газу та її околиці, Аскалон та його околиці, Акарон та його околиці, Азот та його околиці.
- 19** Та Господь був з Юдою, і він успадкував гору, оскільки не міг успадкувати тих, які жили на рівнині, бо Рихав протистояв йому на ній.
- 20** А Халевові віддали Хеврон, як і сказав Мойсей. Він успадкував там три міста і вигнав звідти трьох синів Енака.
- 21** Євусея, який жив у Єрусалимі, сини Веніаміна не вигнали, тож Євусей жив із синами Веніаміна, — і так є аж до цього дня.
- 22** А сини Йосифа, — пішли і вони до Ветилія, і Юда — з ними.
- 23** Тож дім Ізраїля отаборився біля Ветилія. Раніше назва міста була Луза.
- 24** А історія така: вартові побачили чоловіка, який виходив з міста, вони схопили його і сказали йому: Покажи нам прохід до міста, і вчинимо тобі милосердя!
- 25** І той показав їм прохід до міста, і вони розгромили місто вістрям меча, а чоловіка і його рід відпустили.
- 26** І той чоловік пішов у землю хетів, збудував там місто і дав йому назву — Луза, і це його назва аж до цього дня.
- 27** Манасія не успадкував Ветсан, що є містом скитів, ні його дочірніх поселень, ні його околиці, ні Ектанаад та його дочірніх, ні тих, які жили в Дорі, її дочірніх, і тих, які жили у Валаамі, його дочірніх, і тих, які жили в Магедоні, та його дочірніх, ні тих, які жили в Євламі, ні його дочірніх. І Ханаанець почав жити в цій землі.
- 28** Та сталося, коли Ізраїль став сильним, то зробив Ханаанця данником, та однак не прогнав його повністю.
- 29** І Єфрем не вигнав Ханаанця, який жив у Газері, і жив Ханаанець посеред нього в Газері, і був данником.
- 30** А Завулон не вигнав тих, які жили в Кедроні, і тих, які жили в Енаалі. Тож Ханаанець жив посеред нього, і був йогоданником.
- 31** Асир не вигнав тих, які жили в Акхоні, і вони були йому данниками, і тих, які жили в Дорі, і тих, які жили в Сідоні, і тих, які жили в Аалафі, Ахазіві, Хелві, Афеку і в Роові.

³²Тож Асир жив посеред Ханаанця, який проживав у землі, бо не зміг його вигнати.

³³І Нефталим не вигнав тих, які жили у Ветсамусі, ні тих, які жили у Ветенеті, і жив Ізраїль посеред Ханаанця, який проживав у землі. А ті, які жили у Ветсамусі та у Ветенеті, були їм данниками.

³⁴І загнав Аморець синів Дана на гору, бо не дозволяв їм зійти в долину.

³⁵І почав Аморець жити на горі Мурсінона, де ведмеді та лисиці. Та рука дому Йосифа стала важкою на Амореєві, і він став данником.

³⁶Ось границя Аморея: Ідумей, вгорі над Акравіном на Камені й вище.

Суддів 2

¹Господній ангел пішов з Галгала до Ридання, до Ветилю і до дому Ізраїля, і сказав їм: Господь, Господь вивів вас із Єгипту і ввів вас у землю, про яку клявся вашим батькам, що дасть її вам! Я і сказав вам: Не знищу Мого завіту, який уклав з вами, до віку.

²Тож ви не складатимете завіту з тими, хто живе на цій землі, та їхнім богам не будете поклонятися, але знищте їхні різьблення і розіб'єте їхні жертовники! Ви ж не послухалися Мого голосу. Оскільки ви це вчинили,

³то Я сказав: Не продовжуватиму переселяти народ, про який сказав Я, що винищу їх з-перед вашого обличчя! І вони будуть вам на страждання, а їхні боги будуть вам на спотикання.

⁴І сталося, коли Господній ангел сказав ці слова до всього Ізраїля, то народ здійняв свій голос і заплакав.

⁵Через це дано назву тому місцю — Ридання. І там вони принесли жертву Господу.

⁶Ісус відіслав народ, і кожний з ізраїльських синів пішов до свого дому і до свого спадку, щоб успадкувати землю.

⁷І народ служив Господу всі дні Ісуса і всі дні старійшин, які довго жили з Ісусом, які пізнали кожне велике Господнє діяння, яке Він зробив для Ізраїля.

⁸І помер Ісус, Господній раб, син Навина, у стодесятилітньому віці.

⁹Його поховали на горі його спадку в Тамнатарі, на горі Єфрема, на північ від гори Гааси.

¹⁰І весь той рід приєднався до їхніх батьків, а після них постало наступне покоління, — вони не знали Господа і діло, яке Він звершив для Ізраїля.

¹¹Тож ізраїльські сини чинили зло перед Господом, і служили Ваалам.

¹²Вони залишили Господа, Бога їхніх батьків, Який вивів їх із єгипетської землі, і пішли за іншими богами, за богами народів, які довкола них. Вони поклонялися їм і викликали гнів Господа,

¹³вони залишили Господа і служили Ваалові та астартам.

¹⁴І Господь запалав гнівом на Ізраїля і віддав їх у руки грабіжників, і пограбували їх. І віддав їх у руки їхніх ворогів, які довкола, і вони не змогли встояти перед обличчям своїх ворогів

¹⁵в усьому, у чому чинили зло. І Господня рука була їм на зло, — як і сказав Господь, і як поклявся Господь, Він дуже їх пригнобив.

¹⁶Тоді Господь підняв їм суддів, і спас їх з руки тих, хто їх грабував.

¹⁷Та вони не слухалися своїх суддів, бо зраджували з іншими богами, поклонялися їм і розгнівили Господа. Вони швидко звернули з дороги, по якій ішли їхні батьки, щоби слухатися Господніх заповідей, — не чинили так.

¹⁸І коли Господь піднімав їм суддів, то Господь був із суддею і спасав їх з руки їхніх ворогів усі дні судді, бо Господь був зворушений їхнім стогоном перед обличчям тих, які їх грабували і чинили їм зло.

¹⁹І ставалося, що коли помирав суддя, то вони поверталися і знову псувалися більше від їхніх батьків, щоб ходити за їхніми богами, аби служити їм і поклонятися їм. Не позбулися своїх звичок і не відступили від своєї злої дороги.

²⁰І запалав гнівом Господь на Ізраїля, і сказав: Оскільки цей народ залишив Мій завіт, який Я заповів їхнім батькам, і вони не слухалися Мого голосу,

²¹то Я не буду більше виганяти з-перед них жодного з народів, які залишив Ісус, — і залишив їх,

²²щоб випробувати ними Ізраїля, чи дотримуватимуться Господньої дороги, аби ходити нею, як дотримувалися їхні батьки, чи ні.

²³Тож Господь залишив ці народи, щоб не вигнати їх швидко, і не віддав їх у руки Ісуса.

Суддів 3

¹Ці народи залишив Ісус, щоб ними випробувати Ізраїля, усіх тих, які не знали всіх ханаанських воєн,

²тільки для тих поколінь ізраїльських синів, які перед тим не пізнали їх, щоб навчити їх воювати, — тільки їм.

³П'ять володінь филистимців, кожного ханаанця, сідонця і евейця, який живе в Лівані, від гори Валаермона до Ловоімата.

⁴І сталося, коли випробовував ними Ізраїль, аби пізнати, чи будуть слухатися Господніх заповідей, які заповів їхнім батькам через Мойсея,

- ⁵то ізраїльські сини поселялися посеред ханаанця, хета, аморейця, ферезейця, евейця і євусейця,
- ⁶і брали собі за жінок їхніх дочок, а своїх дочок давали їхнім синам, і служили їхнім богам.
- ⁷Ізраїльські сини чинили зло перед Господом і забули про Господа, свого Бога, і служили Ваалам і у священних гаях.
- ⁸І Господь запалав гнівом на Ізраїль і передав їх у руки Хусарсатома, царя річок Сирії, і вони служили йому вісім років.
- ⁹Атоді заголосили ізраїльські сини до Господа, і Господь підняв спасителя Ізраїлеві, і він спас їх, — Готоніла, сина Кенеза, брата Халева, його молодшого брата, і Він вислухав його.
- ¹⁰Господній дух був на ньому, і він судив Ізраїля. Він виступив на війну, і Господь передав у його руку Хусарсатома, царя Сирії, і його рука запанувала над Хусарсатомом.
- ¹¹І земля мала спокій п'ятдесят років. І помер Готоніл, син Кенеза.
- ¹²Та ізраїльські сини продовжували чинити зло перед Господом. І Господь зміцнив Еглома, моавського царя, проти Ізраїля, тому що вони чинили зло перед Господом.
- ¹³І він зібрав до себе всіх синів Аммона і Амаліка, пішов і розгромив Ізраїля, і успадкував Місто фініків.
- ¹⁴Тож ізраїльські сини служили Егломові, моавському цареві, вісімнадцять років.
- ¹⁵І заголосили ізраїльські сини до Господа. І Господь підняв їм спасителя Аода, сина Гири, нащадка Веніаміна, мужа, який однаково володіє двома руками. Через нього ізраїльські сини послали дари Егломові, моавському цареві.
- ¹⁶Аод же зробив собі двосічного ножа довжиною в долоню і підперезався ним під своїм плащем на правому стегні.
- ¹⁷І він приніс дари Егломові, моавському цареві. А Еглом — муж дуже пещений.
- ¹⁸І сталося, коли закінчив Аод приносити дари, то відіслав тих, які несли дари,
- ¹⁹а Еглон повернувся від ідолів, що біля Галгала. І сказав Аод: У мене — таємне слово до тебе, царю! І Еглом сказав усім: Геть! І вийшли від нього всі, хто стояв біля нього.
- ²⁰Аод увійшов до нього, а він сів у своїй горішній літній кімнаті сам. Тоді Аод сказав: У мене слово від Бога до тебе, царю! Еглом підійнявся з престолу — поряд з ним.
- ²¹І сталося, як тільки він устав, Аод витягнув свою ліву руку, дістав ножа зі свого правого стегна і встромив його в живіт Еглома,

- ²²устроїв і держак за лезом, і сало закрилося за ножем, бо він не витягнув ножа з його живота.
- ²³Після цього Аод вийшов до передпокою, прикрив за собою двері горішньої кімнати і зачинив їх.
- ²⁴І він вийшов. Увійшли його раби і побачили, що ось двері літньої кімнати замкнені, і сказали: Напевно він сидить на стільці по потребі?
- ²⁵І залишалися зникновілими, тому не було нікого, хто відкрив би двері горішньої кімнати. Та врешті-решт взяли ключ і відкрили, і ось їхній володар лежить на землі мертвий.
- ²⁶Доки вони були розгублені, і не було нікого, хто зайнявся би ним, Аод врятувався. Тож він проминув ідолів і врятувався в Сейроті.
- ²⁷І сталося, коли він прийшов, то затрубив у ріг на горі Єфрема, і разом з ним спустилися ізраїльські сини, і він — попереду них.
- ²⁸І закликав їх: Ідїть за мною, бо Господь Бог передав ваших ворогів — Моава — у вашу руку! І вони зійшли за ним, і захопили переходи моавського Йордану, і не дали нікому перейти.
- ²⁹І в той час убили з Моава якихось десять тисяч мужів, — усіх їхніх воїнів, усіх боєздатних людей, і жодний не врятувався.
- ³⁰У той день Моав був засоромлений рукою Ізраїля, і вісімдесят років земля мала спокій, і Аод був у них суддею, доки не помер.
- ³¹Після цього постав Самегар, син Аната, і побив филистимців — до шістсот чоловік — за винятком телят волів . І він спас Ізраїля.

Суддів 4

- ¹Ізраїльські сини продовжували чинити зло перед Господом.
- ²І Господь віддав їх у руку Явіна, ханаанського царя, який царював у Асорі. Вождем його війська був Сісара, він жив у Арісоті народів.
- ³І заволодали до Господа ізраїльські сини, бо в нього було дев'ятсот залізних колісниць, і він двадцять років сильно гнобив Ізраїля.
- ⁴Дружина Лафідота Девора була жінкою-пророчицею, вона судила в Ізраїлі в той час.
- ⁵І вона, Девора, проживала під фініковим деревом між Рамою і між Ветилем на горі Єфрема, і приходили туди до неї ізраїльські сини, щоб судитися.
- ⁶Девора послала і покликала Варака, сина Авінеїма з Кедеса нефталимового, і сказала йому: Хіба тобі не заповів Господь, Бог Ізраїля, піти до гори Тавор і взяти із собою десять тисяч мужів із синів Нефталима й із синів Завулону?

- 7** Я приведу до тебе, до потоку Кісон, Сісару, вождя війська Явіна, його колісниці та його військо, і передам його у твої руки.
- 8** Якщо підеш зі мною, — сказав їй Варак — то я піду, якщо ж не підеш зі мною, то не піду, бо не знаю дня, в який Господь пошле ангела зі мною!
- 9** А Девора відповіла йому: Я неодмінно піду з тобою, тільки знай, що не буде твоєю слава в дорозі, якою ти підеш, бо рукою жінки Господь відплатить Сісарі! Девора встала і пішла за Вараком до Кедеса.
- 10** Тож Варак закликав Завулону та Нефталима до Кедеса, і десять тисяч мужів пішли по його стопах. З ним пішла і Девора.
- 11** (У той час близькі Кінея відділилися від синів Йовава, тестя Мойсея, і розбили свій намет біля дуба спочиваючих, що є на підході до Кедеса).
- 12** Сісарі сповістили, що Варак, син Авінеема, пішов на гору Тавор.
- 13** Тож Сісара скликав усі свої колісниці (бо в нього було дев'ятсот залізних колісниць) і весь народ, який з ним, з Арісота народів до потоку Кісон.
- 14** А Девора промовила до Варака: Встань, бо це — день, в який Господь передав Сісару у твої руки! Ось хіба Господь не піде перед тобою? І Варак спустився з гори Тавор, а за ним — десять тисяч чоловік.
- 15** І Господь вістряв меча навів на Сісару замішання перед Вараком, на всі його колісниці й на весь його табір. Тож Сісара зіскочив зі своєї колісниці, і втік своїми ногами,
- 16** Варак же гнався за колісницями й за табором аж до Гаю народів. І поліг увесь табір Сісари від вістря меча, не залишилося жодного.
- 17** А Сісара своїми ногами добрався до шатра Яіли, жінки Хавера, кінейця, оскільки був мир між Явіном, царем Асора, і між домом Хавера, кінейця.
- 18** Назустріч Сісарі вийшла Яіла й сказала йому: Заверни, володарю мій, заверни до мене, не бійся! І він завернув до неї в шатро, і вона накрила його своєю шкурою.
- 19** А Сісара промовив до неї: Дай мені випити трохи води, бо я спраглий. Тож вона відкрила міх молока, дала йому пити і накрила його обличчя.
- 20** А він сказав їй: Стій при вході шатра! І буде, коли хтось до тебе прийде, запитає тебе й скаже тобі: Чи є тут чоловік? — то відповіси: Немає! І вона сховала його у своїй шкурі.
- 21** А згодом Яіла, жінка Хавера, взяла кілок від шатра, захопила молот у свою руку і дуже тихо ввійшла до нього. Вона приклала кілок до його скроні й пробила до землі, він же попручався між її колінами, віддав душу й помер.
- 22** І ось появився Варак, який гнався за Сісарою! А Яіла вийшла йому назустріч і промовила до нього: Іди сюди, я покажу тобі чоловіка, якого ти шукаєш! І він увійшов до неї, і ось Сісара лежить мертвий, а в його скроні — кілок.

²³Так Господь Бог упокорив у той день Явіна, царя Ханаану, перед ізраїльськими синами.

²⁴І пішла рука ізраїльських синів, ідучи і стаючи тяжчою на Явіні, цареві Ханаану, доки вони не вигубили його.

Суддів 5

¹І Девора та Варак, син Авінеема, заспівали в той день, і вона виголосила:

²Коли постали вожді в Ізраїлі, — у виборі народу благословіть Господа!

³Послухайте, царі, послухайте, сильні сатрапи! Я співатиму Господу, заспіваю Богові Ізраїля.

⁴Господи, при Твоєму виході із Сиїра, коли підводився Ти з поля Едома, земля затремтіла, небо засмутилося, і хмари крапали водою.

⁵Гори порушилися в присутності Господа, — цей Синай в присутності Господа, Бога Ізраїля.

⁶У дні Самегара, сина Аната, у дні Яїли забракло царів і пішли протоптаними стежками, пішли покрученими шляхами.

⁷Не стало поради в Ізраїлі, не стало, аж доки не постала Девора, бо постала матір в Ізраїлі!

⁸Забажали нових богів, як хліб ячмінний, чи побачу захист від списів у сорока тисячах.

⁹Серце моє — в заповіданому Ізраїлеві. Сильні народу, благословіть Господа!

¹⁰Ви, які сидите на ослах, які сидите на колісницях,

¹¹проголошуйте голосом тих, хто повертається, між тими, які веселяться! Там віддадуть справедливість Господу. Праведні отримали міць в Ізраїлі. Тоді Господній народ спустився до своїх міст.

¹²Підіймись, підіймись, Деворо! Збуди десятки тисяч в народі! Підіймись, підіймись, говори в пісні! Устань, зміцнюючись, Вараче, — зміцни, Деворо, Варака! Захопи в полон твоїх бранців, сину Авінеема!

¹³Коли зміцніла його сила? Господи, приборкай мені сильніших за мене.

¹⁴Народ Єфрема нехай помститься їм у долині свого брата Веніаміна серед Твоїх народів. З мене, Махіра, вийшли допитливі, а із Завулона Господь воює за мене між сильними, які звідти, спроможного вести скіпетром.

¹⁵В Іссахарі з Деворою послав своїх піших у долину. Навіщо ти живеш посеред губ? Простягнув ноги свої? У поділах Рувима — великі пошуки серця.

¹⁶Навіщо мені сидіти між масфатемцями, щоб вислуховувати свистіння тих, які встають? Щоб перейти до того, що Рувима, великі пошуки серця.

- 17**Галаад отаборився на другому боці Йордану, і навіщо Дан живе в кораблях? Асир поселився біля берега морів і отаборився на його берегах.
- 18**Завулон — народ, який зганьбив свою душу до смерті, та Нефталим на висоті поля.
- 19**Прийшли царі й стали до бою, тоді воювали царі Ханаана в Тенаху біля води Магедда, багато срібла вони не взяли.
- 20**З неба воювали зорі, зі свого чину воювали із Сісарою.
- 21**Потік Кісон викинув їх, потік кадимімський, потік Кісон. Потопче їх моя сильна душа.
- 22**Тоді відрубали копита коневі, тупотіння його сильних.
- 23**Прокляніть Марозу, — сказав Господній ангел, — прокляттям прокляніть тих, хто живе в ній, бо не пішли на допомогу Господу! Наш помічник — Господь — у сильних бійцях.
- 24**Нехай благословенна буде з жінок Яіла, дружина Хавера, кінейця, з-поміж жінок у наметах нехай буде благословенна.
- 25**Води він попросив у неї, і дала йому молока, у посудині сильних піднесла масло.
- 26**Свою ліву руку простягнула до кілка, праву свою — до робочої киянки, і вбитий був Сісара! Вона зранила його голову, розбила і пробила його скроню.
- 27**Між її стопами, схилившись, він упав, — заснув поміж її ніг. Де прихилив свою голову, там нещасний і поліг.
- 28**Через вікно гляділа матір Сісари, через решітку вдивляючись за тими, які були із Сісарою. Чому забарилася прибути його колісниця? Чому затрималися стопи його колісниць?
- 29**Мудрі її провідні жінки відповідали їй, і вона давала відповідь собі словами:
- 30**Хіба ж не знайдуть його, як він ділить здобич? Як приємне чинить приятелям — на голову сильного; здобич кольорова Сісари, — розфарбована різнокольорова здобич, різнобарвно розфарбована здобич довкола його шиї...
- 31**Так, Господи, хай загинуть усі Твої вороги, а ті, хто Його любить, будуть наче схід сонця в його силах. земля мала спокій сорок років.

Суддів 6

- 1**І чинили ізраїльські сини зло перед Господом, і передав їх Господь у руки Мадіама на сім років.
- 2**І стала міцною рука Мадіама на Ізраїлі. Тож ізраїльські сини від мадіямської присутності поробили собі в горах загорожі, печери і твердині.

- ³І було, коли сів ізраїльський чоловік, і приходив Мадіям, Амалік і сини сходу, і підходили на нього,
- ⁴ставали до бою проти них і нищили плоди землі аж до підходу до Гази. Не залишали потрібного для життя в Ізраїлі, і ддястада, і теляти, і осла,
- ⁵бо вони та їхня худоба приходили і приносили свої намети, приходили численністю, наче сарана, і їм та їхнім верблюдам не було числа, і приходили в ізраїльську землю її нищити.
- ⁶І дуже збіднів Ізраїль від присутності Мадіяма, і заволали ізраїльські сини до Господа.
- ⁷І сталося, коли заволали Ізраїльські сини до Господа через Мадіяма,
- ⁸то Господь послав до ізраїльських синів чоловіка-пророка, і він сказав їм: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Я є Той, Хто вивів вас із Єгипту, і Я вивів вас з дому рабства,
- ⁹і Я вирвав вас з руки Єгипту і з руки всіх, хто гнобив вас. Я прогнав їх з-перед вас, і Я дав вам їхню землю,
- ¹⁰і Я сказав вам: Я — Господь, ваш Бог, не боятиметься аморейських богів, між якими (в їхній землі) ви живете! Але ви не послухалися Мого голосу.
- ¹¹І прийшов Господній ангел, і сів під дубом, що є в Ефраті Йоаса, батька Авіезри, а Гедеон, його син, молотив пшеницю у виноградній давильні, щоб втекти з-перед Мадіяма.
- ¹²Господній ангел з'явився йому і промовив до нього: Господь з тобою, могутній силою!
- ¹³А Гедеон відповів йому: У мені, володарю? І якщо є Господь з нами, то чому нас спіткали всі ці нещастя? І де є всі Його чудеса, про які розповіли нам наші батьки, кажучи: Хіба Господь не вивів нас із Єгипту? А тепер нас Він відкинув і передав нас у руки Мадіяма!
- ¹⁴Господній ангел поглянув на нього і сказав йому: Іди у твоїй силі й спасеш Ізраїль! Ось я тебе послав!
- ¹⁵Та Гедеон йому відповів: Через мене, володарю, чим спасу Ізраїля? Ось моя тисяча найсмирніша вроді Манасії, і я малий в домі мого батька.
- ¹⁶А Господній ангел сказав йому: Господь буде з тобою, і поб'єш Мадіяма, як одного чоловіка.
- ¹⁷Якщо ж я знайшов милість у твоїх очах, — сказав йому Гедеон, — то подаси мені знак, що ти говориш зі мною!
- ¹⁸Не підіймешся звідси, доки не прийду я до тебе, принесу мою жертву і покладу перед тобою. І той відповів: Я сидітиму, доки ти не повернешся.

- 19** І Гедеон увійшов у дім, приготував козеня з кіз, прісний хліб з ефи борошна і поклав м'ясо в кошик, а юшку налив у посудину і виніс йому під дуб, і поклонився.
- 20** А Господній ангел сказав йому: Візьми м'ясо та прісні хліби і поклади на тому камені, та вилий юшку. І він учинив так.
- 21** Тоді Господній ангел простягнув кінець палиці, якабула в його руці, і доторкнувся до м'яса й прісного хліба, і піднявся вогонь з каменя, і пожер м'ясо й прісний хліб. І Господній ангел відійшов з-перед його очей.
- 22** І побачив Гедеон, що це Господній ангел, і сказав Гедеон: О, о, Господи, Господи, бо побачив я Господнього ангела обличчям в обличчя!
- 23** А Господь сказав йому: Мир тобі, не бійся, не помреш!
- 24** І Гедеон збудував там жертovníк Господу, і назвав його: Мир Господній, який ще є аж до цього дня в Ефраті батька Езрі.
- 25** І сталося тієї ночі, і сказав йому Господь: Візьми годоване теля твого батька, семилітнє теля, і знищиш жертovníк Ваала, який є у твого батька, і вирубаєш священний гай, що біля нього,
- 26** і збудуєш жертovníк Господу, Богові твоєму, Який з'явився тобі на верхів'ї цієї гори Маоз у призначеному місці. І візьмеш друге теля, і принесеш всепалення на дровах священного гаю, який вирубаєш.
- 27** Тож Гедеон взяв тринадцять мужів зі своїх рабів, і вчинив так, як сказав йому Господь. І сталося, оскільки він побоявся дому свого батька і мужів міста, щоб вчинити це вдень, то вчинив уночі.
- 28** І мужі міста встали вранці, і ось рознесений жертovníк Ваала, а священний гай, що біля нього, вирубаний, і годоване теля принесене у всепалення на збудованому жертovníку.
- 29** І запитував кожний свого сусіда: Хто вчинив цю справу? Тож вони перевірили і дослідили, і сказали: Гедеон, син Йоаса, учинив цю справу!
- 30** І сказали мужі міста до Йоаса: Виведи твого сина, і нехай помре, бо розніс жертovníка Ваала, і тому що вирубав священний гай, який біля нього!
- 31** Та Йоас відповів мужам, які стояли проти нього: Хіба ви тепер судитимете за Ваала? Чи ви його рятуйте? Хто його скривдив, нехай помре до ранку! Якщо він є богом, нехай помститься за себе, бо розніс його жертovníка!
- 32** І назвали Гедеона в той день Суд Ваала, бо він розніс його жертovníка.
- 33** У той час весь Мадіам, Амалік і сини сходу зібралися разом, перейшли і отаборилися в долині Єзраела.
- 34** Божий Дух зміцнював Гедеона, і він затрубив у ріг, і закричав Авіезер за ним.

³⁵Він послав послів по всьому Манасії, і закричав сам за ним. Послав послів також до Асира, до Завулона і до Нефталима, і вони вийшли йому назустріч.

³⁶І Гедеон сказав Богові: Якщо спасаєш Ізраїля моєю рукою, як Ти і сказав,

³⁷то ось я кладу вовняну шкіру на току, і якщо роса буде тільки на шкірі, а на всій землі буде сухо, то знатиму, що спасаєш Ізраїля моєю рукою, — як Ти і сказав.

³⁸І сталося так. І встав Гедеон вранці, і викрутив шкіру, і потекла зі шкіри роса — повна посудина води.

³⁹Та Гедеон промовив до Бога: Хай не запалає Твій гнів на мене, — заговорю ще раз. І випробую ще раз на шкірі, тож нехай буде тільки на шкірі сухо, а на всій землі нехай буде роса.

⁴⁰І Бог зробив тієї ночі так, і було сухо тільки на шкірі, а на всій землі була роса.

Суддів 7

¹Єроваал (він є Гедеон) устав рано, і весь народ, який був з ним, і вони отаборилися в землі Ароєда, а табір Мадіяма і Амалика був йому з півночі від гори Авора в долині.

²І промовив Господь до Гедеона: Численний той народ, що з тобою, так що не передам Я Мадіяма в їхню руку, щоби часом Ізраїль не хвалився переді Мною, кажучи: Моя рука мене спасла!

³Отже, — сказав йому Господь, — скажи до вух народу, промовляючи: Хто боязливий і жахається, нехай відійде! І такі покинули гору Галаад, тож відійшло від народу двадцять дві тисячі, а десять тисяч залишилося.

⁴Ще забагато народу, — промовив Господь до Гедеона, — поведи їх до води, і там Я тобі їх випробую. І буде, той, про кого Я тобі скажу «цей піде з тобою», — він з тобою і піде. А той, про кого тобі скажу, що не піде з тобою, — він з тобою не піде.

⁵Коли він привів народ до води, Господь сказав Гедеонові: Кожний, хто хлебтатиме воду своїм язиком, так, як п'є собака, поставиш його окремо, і кожного, хто схилиться на свої коліна, щоби пити, відділиш окремо.

⁶І кількість усіх тих, які хлебтали своїм язиком, була триста чоловік, а всі решта з народу схилилися на свої коліна, щоби пити воду.

⁷Тоді Господь сказав Гедеонові: Трьома сотнями чоловік, які хлебтали воду, спасу вас і передам Мадіяма у твою руку, а весь народ нехай відійде — кожний до його місцевості.

- 8** І вони взяли їжу народу у свою руку і свої роги. Він усіх ізраїльських мужів відіслав — кожного до свого житла, і тільки трьохсот мужів затримав. А табір Мадіяма був під ним у долині.
- 9** І сталося тієї ночі, і сказав йому Господь: Устань, швидко спустися звідси до табору, бо Я його передав у твою руку!
- 10** Якщо ж ти боїшся сходити вниз, то спустися ти і твій раб Фара до табору
- 11** і послухай, що вони говорять. І після цього зміцняться твої руки, і зійдеш вниз у табір. І спустився він та його раб Фара в частину табору начальників над п'ятдесятьма воїнами.
- 12** А Мадіям, Амалик і всі сини сходу отаборилися в долині, численністю як саранча, і їхнім верблюдам не було рахунку, але кількістю були, наче пісок, що на березі моря.
- 13** Тож Гедеон увійшову табір, і ось муж розповідав сон своєму ближньому і сказав: Ось сон, який мені приснився: Бачу буханка ячмінного хліба котиться по табору Мадіяма, і налетіла на намет Мадіяма, і вдарила його, і перевернула його, і намет упав!
- 14** А його ближній у відповідь сказав: Це — не що інше, як меч Гедеона, сина Йоаса, ізраїльського мужа! Господь передав в його руки Мадіяма і весь табір!
- 15** І сталося, коли Гедеон почув розповідь сну та його пояснення, то поклонився Господу й повернувся до ізраїльського табору, закликаючи: Вставайте, бо Господь передав у ваші руки табір Мадіяма!
- 16** І він розділив триста мужів на три частини, і дав роги в руки всіх, порожні глечики, а всередині глечиків — смолоскипи.
- 17** І він сказав їм: На моєму прикладі побачите, і так само ви будете робити! Ось я вхожу всередину табору, і буде, що тільки зроблю я, так само зробите і ви.
- 18** Затрублю в ріг я, то й усі ви, які зі мною, затрубите в роги довкола табору і вигукнете: Господу і Гедеонові!
- 19** Тож Гедеон і з ним сто мужів увійшли на територію табору, коли починалася північна сторожа. Вони таки дійсно сполохали вартових, затрубили в роги і скинули глечики, що в їхніх руках.
- 20** І затрубили три частини в роги, скинули глечики і взяли у свої ліві руки смолоскипи, а у свої праві руки — роги, щоби трубити, і закричали: Меч Господу і Гедеонові!
- 21** І кожний стояв сам по собі довкола табору, а весь табір побіг; вони подали знак і втекли.
- 22** І затрубили триста рогів, а Господь в цілому таборі налаштував меч кожного на свого ближнього, і табір утік аж до Ветасетти, і зібралися разом аж біля берега Авелмеула, поблизу Тавата.

²³І закричали мужі ізраїльські з племені Нефталима, з Асира і з усього Манасії, і погналися за Мадіямом.

²⁴А Гедеон послав послів до всіх околиць Єфрема, кажучи: Спустіться назустріч Мадіямові й захопіть собі воду аж до Ветвира і Йордану! І закричав кожний чоловік Єфрема, і вони першими захопили воду аж до Ветвира і Йордан.

²⁵І взяли двох вождів Мадіяма: Орива і Зива. Орива вони вбили в Суріні, а Зива вбили в Якефзіві, і погналися за Мадіямом. Голову Орива і Зива з протилежного боку Йордану принесли до Гедеона.

Суддів 8

¹І сказав Гедеонові чоловік-єфремець: Що це за діло вчинив ти нам, щоб не покликати нас, коли виходив ти воювати проти Мадіяма? І вони його сильно звинувачували.

²А він сказав їм: Що вчинив я тепер, порівняно з вами? Хіба дозбирані Єфремом рештки не кращі від збору винограду Авієзера?

³У вашу руку Господь передав володарів Мадіяма — Орива і Зива! І що міг я вчинити такого, як ви? І вони спинилися. Тоді утихомирився їхній дух супроти нього, коли він промовив ці слова.

⁴І прийшов Гедеон до Йордану, і перейшов його, а з ним — триста мужів, підупалих духом і голодних.

⁵І сказав він мужам Сокхота: Дайте хліба народові, який зі мною, бо вони голодні, я ж женуся за Зевеем і Салманою, мадіямськими царями!

⁶А старійшини Сокхота сказали: Хіба рука Зевея і Салмани тепер у твоїй руці, щоб ми дали твоєму війську хліба?

⁷Не так! — сказав Гедеон, — коли дасть Господь Зевея і Салману в мої руки, то натру ваші тіла в тернині пустелі й у Варконімі!

⁸І він пішов звідти до Фануїла, і сказав їм так само, а мужі Фануїла відповіли йому так, як відповіли йому мужі Сокхота.

⁹І він пригрозив мужам Фануїла, говорячи: Коли я повернуся з миром, то рознесу цю вежу!

¹⁰І Зевей та Салмана — в Каркарі, а з ними — їхній табір, якихось п'ятнадцять тисяч тих, які залишилися в усьому таборі із синів сходу, а тих, котрі полягли, було сто двадцять тисяч мужів, які носили меч.

¹¹І пішов Гедеон дорогою тих, які жили в наметах, на сході Навета напроти Зевея, і розгромив табір, а табір був самовпевнений.

¹²Та Зевей і Салмана втекли, і він гнався за ними, і схопив обох царів Мадіяма: Зевея та Салману, і вигубив увесь їхній табір.

- 13** І повернувся Гедеон, син Йоаса, з війни зі схилу Ареса.
- 14** І схопив юнака із чоловіків Сокхота, і допитав його, і написав до них — до володарів Сокхота та їхніх старійшин, до сімдесяти п'яти мужів.
- 15** І прийшов Гедеон до володарів Сокхота, і сказав їм: Ось Зевей і Салмана, через яких ви зганьбили мене, кажучи: Хіба рука Зевея і Салмани тепер у твоїй руці, щоб ми дали твоїм ослабим мужам хліба?
- 16** І він узяв володарів і старійшин міста, і поволік їх по тернині пустелі, по гострих колючках, — поволік ними мужів Сокхота.
- 17** І вежу Фануїла він розніс, і повбивав мужів міста.
- 18** Тоді він запитав Зевея та Салману: Де мужі, яких ви вбили в Таворі? А вони сказали: Такі, як ти — твоя подоба схожа до них, на вигляд їхня зовнішність як у царських синів.
- 19** Це брати мої, — сказав Гедеон, — сини моєї матері! І поклявся їм: Живе Господь, якщо б залишили ви їх живими, не вбив би я вас!
- 20** І він сказав Єтерові, своєму первородному: Вставши, убий їх! Та його хлопець не витягнув свого меча, бо злякався, оскільки був молодим.
- 21** А Зевей і Салмана сказали: Підіймися ти, і протистій нам, бо який чоловік, така і його сила! Тож Гедеон піднявся і вбив Зевея та Салману, і забрав прикраси, які були на шиях їхніх верблюдів.
- 22** Після цього ізраїльські мужі звернулися до Гедеона: Пануй над нами, ти і твої сини, бо ти нас врятував з руки Мадіяма!
- 23** А Гедеон сказав їм: Не пануватиму я над вами, і не пануватиме мій син над вами, — Господь пануватиме над вами!
- 24** Та матиму я до вас прохання, — сказав їм Гедеон, — дайте мені, кожний з вас, сережку зі своєї здобичі! (Адже в них було багато золотих сережок, оскільки були ізмаїльцями).
- 25** А вони сказали: Неодмінно дамо! І він розстелив свій одяг, і кожний кинув туди золоту сережку зі своєї здобичі.
- 26** І була вага золотих сережок, які він випросив, тисяча сімсот сиклів золота, за винятком посуду, ланцюжків підвіски і порфірового одягу, що на мадіямських царях, і за винятком золотих нашійників, які на шиях їхніх верблюдів.
- 27** І переробив його Гедеон в ефод, і поставив його у своєму місті, в Ефраті. І весь Ізраїль там чинив розпусту за ним, і було для Гедеона і його дому на спокусу.
- 28** А Мадіям був засоромлений перед ізраїльськими синами і не підносив більше своєї голови. І земля мала спокій сорок років у дні Гедеона.
- 29** І пішов Єроваал, син Йоаса, і поселився у своєму домі.

30 А в Гедеона було сімдесят синів, які вийшли з його стегон, бо в нього було багато жінок.

31 І його наложниця, яка в Сікімах, вона народила йому сина і дала йому ім'я Авімелех.

32 І помер Гедеон, син Йоаса, у добрій старості, і був похований у гробниці Йоаса, свого батька, в Ефраті, батька Авіезрія.

33 І сталося, коли Гедеон помер, то ізраїльські сини відвернулися і чинили розпусту за Ваалами, і поставили собі Ваалверіта в завіт їм, щоби був він за бога.

34 І не згадали ізраїльські сини свого Господа Бога, Який визволив їх з руки всіх їхніх ворогів навкруги.

35 І не вчинили милосердя з домом Єроваала-Гедеона за всією добротою, яку він учинив з Ізраїлем.

Суддів 9

1 І пішов Авімелех, син Єроваала, у Сікіми, до братів своєї матері, і звернувся до них і до всієї родини дому своєї матері, говорячи:

2 Скажіть же до вух сікімських мужів: Що є краще? Щоб володіли вами сімдесят мужів — усі сини Єроваала, чи щоб володів вами один муж? І пригадайте, що я є вашим тілом і вашою кістю.

3 І заговорили брати його матері про нього до вух усіх сікімських братів усі ці слова, і звернули їхні серця за Авімелехом, бо сказали: Він є нашим братом!

4 І дали йому сімдесят срібняків з дому Ваала-завіту, і Авімелех найняв за них мужів пустих і страшних, і пішли за ним.

5 І він увійшов у дім свого батька в Ефраті та повбивав своїх братів, синів Єроваала, сімдесятьох мужів, на одному камені. І залишився тільки Йоатам, найменший син Єроваала, оскільки заховався.

6 І зібралися всі мужі Сікімів і весь дім Мааллона, пішли і біля Дуба бунту в Сікімах настановили Авімелеха царем.

7 Про це сповістили Йоатамові, і він пішов і став на верхів'ї гори Гарізін, підняв свій голос і закликав, волаючи до них: Послухайте мене, мужі Сікімів, і нехай вас послухає Бог.

8 Вирішили дерева піти й помазати собі царя і сказали оливковому дереву: Царюй над нами!

9 І сказало їм оливкове дерево: Залишивши мою поживність, яку в мені прославили Бог і люди, піду панувати над деревами?

10 І сказали дерева фіговому дереву: Іди, царюй над нами!

- 11** І відповіла їм смоківниця: Залишивши мою солодкість і мій добрий плід, піду панувати над деревами?
- 12** І звернулися дерева до виноградної лози: Іди, царюй над нами!
- 13** І сказала їм виноградна лоза: Залишивши моє вино, людську веселість, що від Бога, піду панувати над деревами?
- 14** І промовили дерева до тернини: Підіймися, ти, і царюй над нами!
- 15** А тернина запитала в дерев: Чи справді ви помажете мене на царя над вами? Давайте, довіртеся моєму захисту! Якщо ж ні, нехай вийде вогонь з тернини і пожере ліванські кедри!
- 16** А тепер, якщо по правді й в досконалості вчинили ви і поставили Авімелеха, і якщо добре вчинили ви з Єроваалом і з його домом, і якщо за віддачею його рук учинили ви йому,
- 17** коли воював мій батько за вас і покладав свою душу за вашу, і вирвав вас з руки Мадіяма,
- 18** а ви сьогодні повстали проти дому мого батька і вбили його синів — сімдесят мужів на одному камені, і поставили царем над мужами Сікімів Авімелеха, сина його рабині, бо він є вашим братом!
- 19** Якщо ж по правді й в досконалості вчинили ви з Єроваалом і його домом у цей день, то будьте благословенні ви і радійте Авімелехом, і нехай радіє і він вами!
- 20** Якщо ж ні, нехай вийде вогонь з Авімелеха і нехай пожере мужів Сікімів і дім Мааллона! А якщо ні, то нехай вийде вогонь від мужів Сікімів і з дому Мааллона і пожере Авімелеха!
- 21** Йоатам утік і попрямував дорогою, побіг до Рари і поселився там від обличчя Авімелеха, свого брата.
- 22** І панував Авімелех над Ізраїлем три роки.
- 23** Та Бог послав злого духа між Авімелехом і між мужами Сікімів, і мужі Сікімів відкинули дім Авімелеха,
- 24** щоб навести несправедливість, учинену сімдесятьом синам Єроваала, і покласти їхню кров на їхнього брата Авімелеха, який убив їх, і на мужів Сікімів, котрі зміцняли його руки, коли він убивав своїх братів.
- 25** І мужі Сікімів зробили на нього засідку на верхів'ях гір, і грабували всіх, хто проходив дорогою повз них. І про це сповістили Авімелехові.
- 26** У Сікімі прийшов Гаал, син Аведа, і його брати, і мужі Сікімів понадіялися на нього.
- 27** Вони пішли в поле, збирали свій виноград і вичавлювали, зробили забаву і ввійшли в дім їхнього бога, їли, пили і проклинали Авімелеха.

- 28** І Гаал, син Аведа, сказав: Хто такий Авімелех, ким є син Сихема, що служитимемо йому? Хіба не цей син Єроваала і його раб Зевул, його підглядяч, з мужами Еммора, батька Сихема? Тож чому ми служитимемо йому?
- 29** І хто дасть цей народ у мою руку? Усуну Авімелеха і скажу Авімелехові: Помнож твоє військо і виступи!
- 30** А Зевул, начальник міста, почув слова Гаала, сина Аведа, і запалав гнівом.
- 31** Він послав послів до Авімелеха з дарами, кажучи: Ось Гаал, син Аведа, і його брати прийшли до Сікімів, і вони бунтують місто проти тебе;
- 32** тепер же встань уночі, ти і народ, який з тобою, і зроби засідку в полі,
- 33** і буде вранці, коли сходить сонце, піднімешся і витягнешся в напрямку до міста, і ось він і народ, який з ним, вийдуть на тебе, і ти вчиниш з ним так, як тільки спроможеться твоя рука.
- 34** Тож Авімелех і весь народ, який з ним, піднялися вночі і зробили засідку під Сікімами на чотирьох кінцях.
- 35** І сталося вранці, вийшов Гаал, син Аведа, і став біля входу в браму міста, а Авімелех і народ, що з ним, піднявся із засідок.
- 36** І побачив Гаал, син Аведа, народ і сказав Зевулові: Ось народ, який сходить з верхівок гір! А Зевул сказав йому: Тінь гір ти вважаєш за людей.
- 37** І продовжив ще Гаал говорити, кажучи: Ось народ, який сходить від моря, яке є посеред землі, одна частина йде з дороги Лісу видючих.
- 38** І сказав йому Зевул: Де тепер є твої уста, що говорять: Хто такий Авімелех, що служитимемо йому? Хіба ось це не народ, який ти зневажив? Вийди тепер і воюй з ним!
- 39** І вийшов Гаал з-перед обличчя сікімських мужів, і воював проти Авімелеха.
- 40** Авімелех прогнав його, і він утік з-перед його обличчя. І полягло багато вбитих — аж до брам міста.
- 41** І поселився Авімелех в Арімі. А Зевул вигнав Гаала і його братів, щоб не жили в Сікімах.
- 42** І сталося вранці, вийшов народ на рівнину, і про це сповістили Авімелехові.
- 43** Тож він узяв людей, розділив їх на три частини і зробив проти нього засідку. Він спостерігав, і ось народ вийшов із міста, тож він піднявся на них і розгромив їх.
- 44** Авімелех і частини, які з ним, вишикувалися і стали біля брам міста, а дві частини кинулися на всіх, які в полі, і він винищив їх.
- 45** Авімелех воював проти міста весь той день, і він узяв місто, народ, який в ньому, він вигубив, а місто знищив і посіяв його сіллю.

⁴⁶І почули про це всі мужі сікімської башти, і ввійшли в укріплення дому Ваалазавіту.

⁴⁷А Авімелехові сповістили, що всі мужі сікімської башти зібралися.

⁴⁸І пішов Авімелех до гори Селмон, він і весь народ, який з ним, і взяв Авімелех сокиру у свою руку, нарубав в'язку дров, узяв її, поклав на свою спину і сказав народові, який з ним: Коли бачите, що я чиню, то швидко чиніть так, як я.

⁴⁹І кожний з них нарубав в'язку, понесли і пішли за Авімелехом, покладали під укріпленням і спалили ними укріплення вогнем. І померли всі мужі сікімської башти, приблизно тисячу чоловіків і жінок.

⁵⁰І пішов Авімелех до Тевеси, взяв її в облогу і захопив її.

⁵¹А посеред міста була сильна башта, і туди втекли всі чоловіки та жінки, і всі старійшини міста. Вони закрили за собою вхід і вийшли на дах башти.

⁵²Авімелех підійшов до башти, і вони воювали проти неї. І наблизився Авімелех до брами башти, щоб спалити її вогнем.

⁵³А одна жінка скинула жорновий камінь на голову Авімелеха і проломила його череп.

⁵⁴І він закричав швидко до слуги, який носить його зброю, і сказав йому: Витягни свій меч і вбий мене, щоби часом не сказали: Жінка його вбила! І слуга Авімелеха прошив його мечем, і Авімелех помер.

⁵⁵І побачили ізраїльські мужі, що помер Авімелех, і кожний пішов до своєї місцевості.

⁵⁶Тож Бог повернув зло Авімелеха, яке він учинив своєму батькові, що вбив сімдесятьох своїх братів.

⁵⁷І все зло мужів Сікімів Бог повернув на їхню голову, і відступило від них прокляття Йоатама, сина Єроваала.

Суддів 10

¹Після Авімелеха постав Тола, син Фуї, син брата його батька, муж з племені Іссахара, щоби спасати Ізраїля. Він жив у Самарії на горі Єфрема.

²І судив Ізраїля двадцять три роки, і помер, і був похований у Самарії.

³А після нього постав Яір, галаадець, і судив Ізраїля двадцять два роки.

⁴І було в нього тридцять два сини, які сиділи на тридцяти двох ослах, і в них — тридцять два міста, і назвав їх Поселення Яіра, які є аж до цього дня в Галаадській землі.

⁵І помер Яір, і був похований в Раммі.

- ⁶І продовжували сини ізраїльські чинити зло перед Господом, і служили ваалам, астартам, богам Сідона, богам Моава, богам синів Аммона і богам филистимців, а Господа залишили і не служили Йому.
- ⁷І запалав Господь гнівом на Ізраїля, і передав їх в руки филистимців і в руки синів Аммона.
- ⁸Ослабили і гнобили ізраїльських синів у той час вісімнадцять років, усіх синів ізраїльських на другому боці Йордану, у землі Аморея в Галаадиті.
- ⁹І перейшли сини Аммона Йордан, щоб воювати проти Юди і Веніаміна, і проти дому Єфрема, і дуже пригнітили синів Ізраїля.
- ¹⁰І заволали ізраїльські сини до Господа, кажучи: Згрішили ми проти Тебе, бо ми залишили нашого Бога і служили ваалам.
- ¹¹І промовив Господь до ізраїльських синів: Хіба не єгиптяни, амореї, сини Аммона і Моава, филистимці,
- ¹²сидонці, Амалік і Мадіям гнітили вас? І ви закричали до Мене, і Я вас спас з їхньої руки.
- ¹³А ви залишили Мене і служили іншим богам. Через це вже більше не спасатиму вас.
- ¹⁴Ідіть і волайте до богів, яких ви собі обрали, і хай вони спасуть вас у час вашої скорботи!
- ¹⁵І відповіли ізраїльські сини Господеві: Згрішили ми! Учини Ти нам за всім, що до вподоби перед Тобою, тільки, Господи, спаси нас у цей день!
- ¹⁶І вони викинули чужих богів з-посеред себе, і служили Господу. Він не мав уподобання в народі, і зневірився в гніті Ізраїль.
- ¹⁷І прийшли сини Аммона та отаборилися в Галааді, і вийшли ізраїльські сини та отаборилися в Масифі.
- ¹⁸І сказали старійшини народу Галааду, кожний до свого друга: Хто той, котрий почне воювати із синами Аммона і буде головою всіх, які живуть у Галааді?

Суддів 11

- ¹Єфта, син Галаада, могутній силою. Він був сином жінки-розпусниці, — вона народила Галаадові Єфту.
- ²І дружина Галаада народила йому синів. А коли сини жінки змужніли, то вигнали Єфту, вони сказали йому: Не матимеш спадку в домі нашого батька, бо ти є сином жінки-розпусниці!
- ³І Єфта відійшов з-перед обличчя своїх братів, і поселився в землі Тов. До Єфти збиралися прості чоловіки і ходили з ним.
- ⁴І сталося, через деякий час, сини Аммона воювали з Ізраїлем.

- ⁵І сталося, коли воювали сини Аммона з Ізраїлем, то галаадські старійшини пішли в землю Тов запросити Єфту,
- ⁶і вони сказали Єфті: Приходь, і будеш нам вождем, і воюватимемо із синами Аммона!
- ⁷Та Єфта відповів галаадським старійшинам: Хіба не ви зненавиділи мене, вигнали мене з дому мого батька і відіслали мене від себе? І як це, що ви прийшли до мене, коли зазнали утисків?
- ⁸А галаадські старійшини промовили до Єфти: Не так! Тепер ми прийшли до тебе, і ти підеш з нами, і воюватимемо із синами Аммона. І будеш нам головою, усім, хто живе в Галааді!
- ⁹А Єфта відповів галаадським старійшинам: Якщо повертаєте мене з вами воювати проти синів Аммона, і Господь передасть їх переді мною, то я буду вам головою.
- ¹⁰Господь буде Той, Хто чує між нами, — сказали галаадські старійшини Єфті, — якщо не вчинимо так, за твоїм словом!
- ¹¹Тож Єфта пішов зі старійшинами Галаада, і вони поставили його над собою головою — за вождя. І виказав Єфта всі слова свої перед Господом у Масифі.
- ¹²Тоді Єфта послав послів до царя синів Аммона, кажучи: Що мені й тобі, що ти прийшов до мене воювати зі мною на моїй землі?
- ¹³А цар синів Аммона сказав послам Єфти: Тому що Ізраїль узяв мою землю, коли він ішов з Єгипту — від Арнона до Явока і аж до Йордану. Тож тепер поверни їх із миром!
- ¹⁴Із цією вісткою послали повернулися до Єфти. знову послав Єфта послів до царя синів Аммона,
- ¹⁵кажучи: Так говорить Єфта: Не забрав Ізраїль моавської землі, ні землі синів Аммона,
- ¹⁶коли йшов він з Єгипту, але пішов Ізраїль по пустелі аж до Червоного моря і прийшов аж до Кадиса.
- ¹⁷І послав Ізраїль послів до царя Едома, кажучи: Ми пройдемо через твою землю. Та не послухав цар Едома, і відіслав до царя моавського, і той також не погодився. Тож Ізраїль осів у Кадисі.
- ¹⁸Він перейшов по пустелі, обійшов землю Едома та землю Моава, пройшов на схід сонця до землі Моава, і вони отаборилися на другому боці Арнона. Він не заходив у границі Моава, бо Арнон був границею Моава.
- ¹⁹І послав Ізраїль послів до Сеона, царя Есевона, аморейця, і сказав йому Ізраїль: Пройду через твою землю аж до мого місця.
- ²⁰Та не забажав Сеон, щоб Ізраїль пройшов через його околиці. І зібрав Сеон увесь свій народ, отаборився в Яссі й воював з Ізраїлем.

- 21** І Господь, Бог Ізраїля, передав Сеона і весь його народ в руку Ізраїля, і він розгромив їх. Тож Ізраїль успадкував усю землю Аморея, який жив на тій землі.
- 22** І успадкував усю околицю Аморея — від Арнона і аж до Явока, від пустелі й аж до Йордану.
- 23** І тепер, коли Господь, ізраїльський Бог, вигнав аморея з-перед Свого народу Ізраїля, то ти візьмеш у спадок її собі?
- 24** Хіба не те, що дав у спадок тобі твій бог Хамос, це успадкуєш? А все, що передав перед нами в спадок Господь, наш Бог, цього спадкоємцями будемо ми!
- 25** Тепер же чи ти кращий від Валака, сина Сепфора, моавського царя? Хіба він дійсно боровся з Ізраїлем, хіба він справді воював із ними
- 26** при проживанні Ізраїля в Есевоні та в його дочірніх поселеннях, в Язирі та в його дочірніх поселеннях і в усіх містах, які біля Йордану, триста років! Чому ви не спасли їх у той час?
- 27** Я не згрішив проти тебе, а ти чиниш зі мною зло, воюючи зі мною. Нехай судить Господь, Який сьогодні судить між ізраїльськими синами і між синами Аммона!
- 28** Та цар синів Аммона не послухався, він не прислухався до слів Єфти, які той відіслав йому.
- 29** І був на Єфті Дух Господній, і він пройшов землю галаадську і Манасії, і перейшов галаадську варту, а від галаадської варті — на другий бік, до синів Аммона.
- 30** І дав Єфта обітницю перед Господом, і сказав: Якщо Ти дійсно видаси мені синів Аммона в мою руку,
- 31** то буде, що хто тільки вийде з дверей мого дому мені назустріч, коли я повернуся в мирі від синів Аммона, то належатиме Господу, і принесу його у всепалення.
- 32** І перейшов Єфта до синів Аммона воювати з ними, і Господь передав їх у його руки.
- 33** І він розгромив їх дуже великою поразкою — від Ароїра і аж до підходу в Семоїт, двадцять міст, аж до виноградників Авела. І були посоромлені сини Аммона перед ізраїльськими синами.
- 34** І прийшов Єфта до Масифи, до свого дому, і ось його дочка вийшла йому назустріч з тимпанами і хорами, а вона — його улюблена, єдина, і не було в нього сина чи дочки, — тільки вона.
- 35** І сталося, коли він побачив її, то роздер свій одяг і сказав: Горе, дочко моя, на дорозі ти мені стала, поганим стало це в моїх очах, я ж відкрив мої вуста про тебе до Господа і не зможу відвернути!

³⁶А вона сказала йому: Батьку мій, якщо про мене відкрив ти свої уста до Господа, чини зі мною так, як вийшло з твоїх уст, тому що для тебе вчинив Господь помсту над твоїми ворогами, над синами Аммона!

³⁷І вона сказала своєму батькові: Учини зі мною таким чином: дай мені два місяці, і піду, і вийду на гори, і оплачу моє дівоцтво, — я та мої подруги.

³⁸І він сказав: Іди. І відіслав її на два місяці. І пішла вона та її подруги, і оплакала своє дівоцтво на горах.

³⁹І сталося, що після закінчення двох місяців вона повернулася до свого батька, і Єфта виконав свою обітницю, яку він дав, і вона не пізнала мужа. І стало заповіддю в Ізраїлі,

⁴⁰щоб з року в рік ізраїльські дочки ходили оплакувати дочку Єфти, галаадця, — чотири дні на рік.

Суддів 12

¹Зібралися сини Єфрема і пішли до Сефіна, і звернулися до Єфти: Як це, що ти пішов воювати із синами Аммона, а нас не закликав іти з тобою? Ми спалимо твій дім вогнем!

²А Єфта відповів їм: Чоловіком-оборонцем був я і мій народ, а сини Аммона дуже наглумилися наді мною. І закликав я до вас, та ви не врятували мене з їхньої руки.

³І побачив я, що не було спасителя, і поклав я мою душу у свою руку, і пішов на синів Аммона, і Господь передав їх у мою руку. Навіщо ж прийшли ви до мене в цей день воювати зі мною?

⁴І Єфта зібрав усіх галаадських мужів, і воював з Єфремом. І галаадські мужі побили Єфрема. Вони вбивали втікачів, бо казали: Ви, які врятувалися, — з Єфрема (Галаад посеред Єфрема і посеред Манасії).

⁵І галаадські мужі захопили переходи єфремської частини Йордану, і було, коли говорили ті, які врятувалися з Єфрема: Михочемо перейти! — то галаадські мужі їх запитували: Хіба ви не з Єфрема? А ті казали: Ми не є!

⁶І тоді їм говорили: Скажіть: Завіт! Однак вони не могли так вимовити. Тож їх хапали, і вбивали їх на переходах Йордану; і полягло в той час з Єфрема сорок дві тисячі.

⁷Єфта судив Ізраїль шість років. І помер Єфта, галаадець, і похований був у своєму місті Галааді.

⁸Після нього Ізраїль судив Есевон з Вифлеєму.

⁹У нього було тридцять синів і тридцять дочок, яких віддав за межі міста, і тридцять жінок ввів своїм синам з-за міста. Він судив Ізраїль сім років.

¹⁰І помер Есевон, і був похований у Вифлеємі.

- 11** А після нього Ізраїль судив завулонець Елон. І він судив Ізраїль десять років.
- 12** Помер завулонець Елон, і поховали його в Елімі, у землі Завулона.
- 13** А після нього судив Ізраїль Лавдон, син Селлима, фраатонійця.
- 14** У нього було сорок синів і тридцять синів його синів, які сиділи на сімдесятьох ослах. І він судив Ізраїль вісім років.
- 15** І помер Лавдон, син Селлима, фраатонієць, і був похований у Фраатоні, у землі Єфрема, на горі Ланака.

Суддів 13

- 1** І продовжували ізраїльські сини чинити зло перед Господом, і передав їх Господь у руки филистимців на сорок років.
- 2** І був муж із Сарая, з племені Дана, ім'я його — Маной, а жінка його буланеплідна і не родила.
- 3** І з'явився Господній ангел жінці, і промовив до неї: Ось ти неплідна й не народила, та завагітнієш і народиш сина.
- 4** Тепер остерігайся, не пий вина ні п'яного напою, і не їстимеш нічого нечистого,
- 5** бо ось ти завагітнієш і народиш сина, і бритва не торкнеться до його голови, бо благословенним назореєм буде перед Богом хлопчина від материнського лона, і він почне спасати Ізраїля з рук филистимців.
- 6** Жінка пішла і розказала своєму чоловікові, говорячи: Божий чоловік прийшов до мене, а вигляд його, наче вигляд Божого ангела, дуже славний. Я запитала, звідки він, та свого імені він мені не сповістив.
- 7** Він сказав мені: Ось ти завагітнієш і народиш сина. Тепер же не пий вина та п'яного напою, і не їж нічого нечистого, бо Божим назореєм буде хлопчина від материнського лона аж до днів його смерті.
- 8** І Маной помолився до Господа, і сказав: Дай, Господи, щоби прийшов до нас Божий чоловік, якого Ти до нас послав, і щоби просвітив нас, що маємо чинити хлоп'яті, яке народиться.
- 9** І вислухав Бог голос Маноя, і знову прийшов Божий ангел до його жінки, яка перебувала на полі, а Маноя, її чоловіка, не було з нею.
- 10** Жінка поспішила, вибігла і сповістила своєму чоловікові. Вона сказала йому: Ось з'явився мені чоловік, який приходив до мене в той день.
- 11** Маной піднявся і пішов за своєю жінкою до чоловіка, і сказав йому: Чи ти є той чоловік, який розмовляв з моєю жінкою? І ангел відповів: Я.
- 12** А Маной запитав: Тепер, коли збудеться твоє слово, який буде суд хлопчини та його діла?

13І Господній ангел сказав Маноеві: Усього, що сказав я жінці, він буде стерегтися

14і всього, що походить з винограду, не їстиме, і вина та п'яного напою хай не п'є, і всього нечистого хай не їсть, — усього, що заповів я їй, нехай остерігається.

15І сказав Маной Господньому ангелові: Благаємо тебе, ми приготуємо перед тобою козеня з кіз!

16Та Господній ангел промовив до Маноя: Хоч мене силуєш, я не їстиму твого хліба, а якщо зробиш всепалення, то принесеш його Господу! — бо не знав Маной, що це — Господній ангел.

17І промовив Маной до Господнього ангела: Яке твоє ім'я, щоб коли збудеться твоє слово, ми тебе прославили?

18А Господній ангел йому сказав: Навіщо це запитав ти про моє ім'я? Воно є подивугідним.

19Тоді Маной взяв козеня з кіз і жертву і приніс до каменя Господнього — Господу, Який творить подивугідне. І Маной та його жінка дивилися.

20І сталося, коли полум'я підіймалося над жертвником до неба, то Господній ангел піднявся в полум'ї, а Маной та його жінка гляділи і впали долілиць до землі.

21І не продовжував більше Господній ангел з'являтися Маноеві та його жінці. Тоді Маной пізнав, що це — Господній ангел.

22І сказав Маной своїй жінці: Ми неодмінно помремо, тому що ми побачили Бога!

23Та його жінка сказала йому: Якщо Господь бажав би вбити нас, то не прийняв би з наших рук всепалення та жертву, і не просвітив би нас цим усім, і не сказав би нам цього.

24І жінка народила сина, і дала йому ім'я Самсон, і його поблагословив Господь. Хлопчина виріс.

25І Господній Дух почав ходити з ним у таборі Дана між Сараєм і між Естаолом.

Суддів 14

1Самсон прийшов до Тамнати і побачив у Тамнаті жінку з дочок-филистимок, і вона догодила перед ним.

2Він же пішов і сповістив своєму батькові та своїй матері, заявляючи: Я побачив у Тамнаті жінку з дочок-филистимок, тепер же візьміть її мені за жінку!

3А його батько і його матір сказали йому: Хіба немає з дочок твоїх братів і в усьому моєму народі жінки, що ти йдеш взяти жінку з-посеред необрізаних филистимців? Та Самсон відповів своєму батькові: Цю мені візьми, бо вона сподобалася моїм очам!

⁴Його батько і його матір не знали, що це від Господа, бо він шукає у филистимців приводу відплатити, — у той час филистимці панували над ізраїльськими синами.

⁵Тож Самсон, його батько та його матір прибули до Тамнати, а він спустився у виноградник Тамнати, і ось молодий лев ричить йому назустріч.

⁶І на нього зійшов Господній Дух, і він роздер його, як роздирається козеня з кіз, і нічого не було в його руці. Та він не сповістив своєму батькові ні матері, що він учинив.

⁷І вони сходили, і поговорили з жінкою, і вона вгодила перед Самсоном.

⁸Через певний час він повертався, щоб узяти її, і відійшов у бік подивитися на труп лева, і ось у пащі лева рій бджіл, і там був мед.

⁹Він узяв його і поклав до рота, і пішов далі, та їв собі дорогою. Він прийшов до свого батька й до своєї матері, і дав їм, і вони їли. Та він не сповістив їм, що взяв мед з трупа лева.

¹⁰Його батько прийшов до жінки, і Самсон зробив там прийом на сім днів, бо так робили молоді люди.

¹¹І сталося, оскільки вони боялися його, то приставили до нього тридцять друзів, і ті були з ним.

¹²І сказав їм Самсон: Запропоную вам загадку, і якщо сповістите мені значення загадки за сім днів прийому, то дам вам тридцять ряден і тридцять змін одягу.

¹³Якщо ж не зможете сповістити мені, то дасте ви мені тридцять ряден і тридцять змін одягу. І вони сказали йому: Скажи твою загадку, і послухаємо її!

¹⁴Тож він сказав їм: З того, що їв, вийшла їжа, і з сильного вийшло солодке. І не могли сповістити значення загадки до трьох днів.

¹⁵І сталося, що на четвертий день вони сказали жінці Самсона: Обмани твого чоловіка, і нехай тобі сповістить загадку, щоб не спалили ми тебе і дім твого батька вогнем! Чи ви покликали нас, щоби зробити жебраками?

¹⁶І заплакала жінка Самсона перед ним, і сказала йому: Зненавидів ти мене, і ніколи не любив ти мене, бо загадку, яку задав ти синам мого народу, ти мені її не сповістив! А Самсон їй відповів: Якщо моєму батькові та моїй матері я її не сповістив, то тобі сповіщу?

¹⁷Та вона плакала перед ним упродовж семи днів, в які був у них прийом. І сталося, що на сьомий день він сповістив їй, оскільки надокучила йому. Вона ж сповістила синам свого народу.

¹⁸І мужі міста на сьомий день, перш ніж зайшло сонце, сказали йому: Що солодше меду і що сильніше лева? А Самсон їм відповів: Якщо б не приборкали ви мою телицю, то не відгадали б ви моєї загадки!

¹⁹І на нього зійшов Господній Дух, і Він спустився до Аскалона і вбив там тридцять мужів, узяв їхній одяг і дав тим, які сповістили загадку. І Самсон запалав гнівом, і пішов до дому свого батька.

²⁰А жінка Самсона поселилася в його дружби, який був його другом.

Суддів 15

¹Через певний час сталося, що Самсон в дні жнив пшениці відвідав свою жінку, несучи козеня з кіз. Він сказав: Увійду до моєї жінки в кімнату! Та її батько не дав йому ввійти до неї.

²Її батько сказав: Я дійсно сказав собі, що ти таки не злюбив її, — тож я дав її твоєму другові. Ось, хіба її молодша сестра не гарніша за неї? Нехай вона буде тобі замість неї.

³Та Самсон сказав йому: Цього разу я є невинний перед филистимцями, за те, що чиню я між вами зло!

⁴І Самсон пішов, узяв триста лисиць, взяв смолоскипи, прив'язав хвіст однієї лисиці до хвоста іншої і приладнав по одному смолоскипу посередині між двома хвостами.

⁵Він запалив вогонь у смолоскипах, скерував лисиць на посіви филистимців і спалив колосся та пожате — від копиць до стоячого, до виноградників і оливкових садів.

⁶А филистимці запитали: Хто зробив це? І відповіли: Самсон, зять Тамнатя, оскільки той взяв його жінку і дав її його другові! Тож филистимці прийшли, спалили вогнем хату її батька, її саму та її батька.

⁷А Самсон сказав їм: Хоч ви так учинили, не помилую, але мою помсту на одному і кожному з вас учиню!

⁸І він побив їх стегном великою поразкою. Він пішов і поселився біля потоку в печері Ітама.

⁹Тоді филистимці виступили й отаборилися проти Юди, і розійшлися в Лехі .

¹⁰І сказали їм усі мужі Юди: Навіщо виступили ви проти нас? А филистимці сказали: Зв'язати Самсона і зробити з ним так, як він зробив нам!

¹¹І три тисячі мужів з Юди спустилися до отвору в скалі Ітама. — Хіба ти не знаєш, що над нами панують филистимці, — сказали вони Самсонові, — тож чому це ти нам учинив? А Самсон сказав їм: Так, як зробили нам, так і я зробив їм!

¹²Прийшли ми зв'язати тебе, — сказали вони йому, — і передати тебе в руки филистимців. А Самсон сказав їм: Покляніться мені, що ви не вб'єте мене, а передасте мене їм, щоби часом ви не напали на мене!

13 І ті поклялися йому, кажучи: Ні! Ми дійсно лиш зв'яжемо тебе і передамо тебе в їхні руки, та в жодному разі не вбиватимемо тебе. І вони зв'язали його двома новими шнурами, і вивели його зі скелі.

14 І він пішов аж до Щелепи. А филистимці заголосили йому назустріч і вибігли йому назустріч. І зійшов на нього Господній Дух, і стали шнури, які були на його руках, наче прядиво, коли воно відчує вогонь, і шнури поспадали з його рук.

15 Він знайшов осяччу щелепу, кинену в дорозі, простягнув свою руку, взяв її і побив нею тисячу мужів.

16 І сказав Самсон: Осяччою щелепою я зовсім вигубив їх, бо осяччою щелепою побив я тисячу мужів.

17 І сталося, коли він закінчив говорити, то кинув щелепу зі своєї руки і назвав те місце: Побиття щелепою.

18 І він мав сильну спрагу. І заволав до Господа, кажучи: Ти дав у руки Твого раба це велике спасіння, а тепер я помру від спраги і попаду в руки необрізаних!

19 Тоді Бог відкрив розщілину в щелепі, і з неї вийшла вода, і він пив, і повернувся його дух до нього, і він ожив. Через це дано їй назву, яка є аж до цього дня: Джерело Прикликаного, що в Щелепі.

20 І двадцять років він судив Ізраїля в дні филистимців.

Суддів 16

1 Звідти Самсон пішов до Гази. Він побачив там жінку-розпусницю і ввійшов до неї.

2 А мешканців Гази сповістили, попереджаючи: Сюди прийшов Самсон! Тож вони оточили його і цілу ніч чатували на нього під брамою міста, — затаїлися на цілу ніч, кажучи: Залишимося аж до ранкового світла і вб'ємо його!

3 Самсон спав до півночі, а біля півночі встав й узяв двері міської брами і два стовпи, підняв їх разом із засувом, поклав на своє плече і поніс їх на верхів'я гори, яка є перед Хевроном, і поклав їх там.

4 І сталося після цього, що він полюбив жінку біля потоку Сорих, ім'я якої Даліла.

5 До неї прийшли сатрапи филистимців і сказали їй: Обмани його і довідайся, у чому полягає його велика сила і як зможемо подолати його? Ми зв'яжемо його, щоб його впокорити, а тобі ми дамо по тисячу сто срібних монет від кожного.

6 І Даліла говорила до Самсона: Сповісти мені, у чому твоя велика сила і чим будеш зв'язаний, щоб тебе впокорити?

7 А Самсон відповів їй: Якщо мене зв'яжуть сімома сирими, не ушкодженими тятивами, то стану слабким і буду, наче один із людей.

8І принесли їй сатрапи филистимців сім сирих, неушкоджених тятив, і вона зв'язала його ними.

9А вони сиділи в засідці на нього в кімнаті, і вона сказала йому: Филистимці на тебе, Самсоне! Та він розірвав тятиви, як розривається жмут клоччя, коли відчує вогонь. І вони не пізнали секрету його сили.

10І сказала Даліла Самсонові: Ось ти мене обманув і сказав мені неправду, тож тепер сповісти мені, чим тебе можна зв'язати!

11І він сказав їй: Якщо мене справді зв'яжуть сімома новими шнурами, які не були в роботі, то я ослабну і стану таким, як один із людей.

12І взяла для нього Даліла нові шнури, зв'язала його ними і сказала йому: Филистимці на тебе, Самсоне! А засідка сиділа в кімнаті. Та він зірвав їх зі своїх рук, наче нитку.

13І Даліла сказала Самсонові: Аж дотепер ти мене обманював і говорив мені неправду. Та врешті-решт сповісти мені, чим можна тебе зв'язати! І він сказав їй: Якщо сплетеш сім кучерів моєї голови з пряжею і приб'єш кілком до стіни, то буду слабкий, такий, як один з людей!

14І Даліла приспала його, і взяла сім кучерів його голови з прядивом, прибила кілком до стіни і сказала йому: Филистимці на тебе, Самсоне! Він пробудився зі свого сну і витягнув кілки з пряжею зі стіни і з основою. І вони не пізнали секрету його сили.

15І сказала йому Даліла: Як ти можеш говорити: Полюбив я тебе! — а твоє серце не зі мною? Це вже втретє обманув ти мене і не сповістив мені, у чому твоя велика сила!

16І сталося, коли надокучила йому своїми словами цілу ніч, і дуже надокучила йому, і він ослаб аж до смерті.

17І сповістив їй усе, що на його серці, розказуючи їй: Оскільки я є Божим назореем від лона моєї матері, то до моєї голови не повинна торкатися бритва, та якщо я буду поголений, то моя сила відійде від мене, ослабну і буду таким, як усі люди.

18І Даліла зрозуміла, що він сповістив їй усе зі свого серця, послала і покликала всіх сатрапів филистимців, кажучи: Прийдіть ще раз, бо він сповістив мені все, що на його серці. І всі сатрапи филистимців прийшли до неї, і принесли гроші у своїх руках.

19Вона ж приспала його між своїми колінами, покликала стрижія, і той обстриг сім кучерів його голови. І він почав упокорятися, і його сила відійшла від нього.

20А Даліла сказала йому: Филистимці на тебе, Самсоне! І він пробудився зі свого сну, і сказав: Вийду і вчиню так, як і завжди, скину їх із себе! Та він не знав, що Господь відступив від нього.

21 І филистимці схопили його, вибрали йому очі, повели його до Гази і закували його мідними оковами, і він молів у домі в'язниці.

22 Та після того, як був пострижений, волосся його голови почало відростати.

23 Сатрапи филистимців зібралися приносити велику жертву їхньому богові Дагонові, розвеселилися і сказали: Наш бог передав у наші руки Самсона, нашого ворога!

24 І побачив його народ, і хвалили своїх богів, кажучи: Наш бог передав у наші руки нашого ворога, — того, який спустошив нашу землю, який помножив наші рани!

25 І сталося, коли розвеселилося їхнє серце, то вони сказали: Покличте Самсона з дому в'язниці, і нехай забавляє нас! І покликали Самсона з в'язничного дому, і забавлялися з нього, і поставили його між двома стовпами.

26 А Самсон звернувся до хлопчини, який водив його: Дай відпочити мені й учини, щоб я доторкнувся до стовпів, на яких стоїть дім, і опруся на них. Слуга ж учинив так.

27 А дім був повний чоловіків і жінок, і всі сатрапи филистимців були там, на даху приблизно три тисячі чоловіків і жінок, які спостерігали, як забавлялися із Самсона.

28 І заволав Самсон до Господа, кажучи: Господи, Господи, згадай мене і зміцни мене тільки ще на цей раз, і віддам помсту раз за два мої ока на филистимцях!

29 І Самсон обхопив два середні стовпи, на яких будинок тримався, і він оперся на них, — один в його правиці, а один в його лівиці.

30 І сказав Самсон: Нехай помре моя душа з филистимцями! І він нахилився із силою, і будинок упав на сатрапів і на весь народ, який був у ньому. І було мертвих, яких убив Самсон при своїй смерті, більше, ніж тих, яких убив за свого життя.

31 І прийшли його брати і весь дім його батька, вони взяли його, пішли і поховали його між Сараа і між Естаолом у гробниці Маноя, його батька. А судив він Ізраїля двадцять років.

Суддів 17

1 Був собі чоловік з гори Єфрема, а ім'я його було Міха.

2 Він сказав своїй матері: Тисячу сто срібняків, які пропали в тебе і за які ти прокляла, і сказала ти в мої вуха, ось ці гроші в мене, — я їх узяв! А його матір сказала: Благословенний син мій Господом!

3 І він віддав тисячу сто срібняків своїй матері, і сказала його матір: Я справді посвятила ті гроші Господу з моєї руки на самоті, щоби зробити ковани й вилите, а тепер поверну їх тобі й віддам тобі їх.

- ⁴Та він віддав срібло своїй матері. А його матір узяла двісті срібняків і дала його художникові, і він зробив з нього кованим й лите, і воно було в домі Міхи.
- ⁵І є собі муж Міха, а в нього — дім Божий. Він зробив ефод і терафін і уповноважив на служіння одного зі своїх синів, і той був у нього за священника.
- ⁶А в ті дні не було царя в Ізраїлі, тож кожний чинив те, що здавалося правильним в його очах.
- ⁷І був собі юнак з мешканців Юди із Вифлеєму, який в племені Юди, — він був левітом, а жив він там.
- ⁸І пішов муж з міста з Вифлеєму юдейського жити, де лишень знайде, й, ідучи своєю дорогою, він прийшов до гори Єфрема, аж до дому Міхи.
- ⁹А Міха його запитав: Звідки йдеш? І сказав йому левіт: Я є з Вифлеєму юдейського, і йду я жити, де лишень знайду.
- ¹⁰І сказав йому Міха: Живи зі мною і будь мені за батька і за священника, і я дам тобі десять срібняків упродовж року, пару одягу і те, що тобі на життя. І левіт пішов,
- ¹¹і почав проживати разом з тим чоловіком, і юнак став йому, наче один із його синів.
- ¹²А Міха уповноважив левіта на служіння, і юнак був йому за священника, і перебував у домі Міхи.
- ¹³І сказав Міха: Тепер пізнав я, що Господь вчинить мені добро, бо став мені левіт за священника.

Суддів 18

- ¹У ті дні не було царя в Ізраїлі, і в ті дні плем'я Дана шукало собі спадок, щоб поселитися, бо аж до тих днів не випало їм спадку посеред племен Ізраїля.
- ²Тож сини Дана послали зі своїх родин п'ять мужів з їхньої частини, сильних синів із Сараа і Естаола, щоб обстежити землю і пройти її, і сказали їм: Підіть і обстежте землю! Вони прийшли до гори Єфрема аж до дому Міхи і зупинилися там.
- ³Коли вони були поблизу дому Міхи, вони впізнали голос молодого юнака-левіта, тож звернули туди і запитали його: Хто тебе привів сюди? Що ти тут робиш, і як тобі тут є?
- ⁴А він відповів їм: Так і так учинив зі мною Міха і найняв мене, і я став йому за священника.
- ⁵Тоді вони сказали йому: Запитай же в Бога, і довідаємося, чи доброю буде наша дорога, якою ми йдемо.

⁶Ідіть в мирі, — сказав їм священик, — перед Господом дорога ваша, якою ви йдете!

⁷І п'ять мужів пішли. Вони прийшли до Лаїси, і побачили народ, який жив у ньому, що сидів упевнено за приписами сидонян, спокійні в надії, і не могли сказати слова, бо далеко є від Сидону, і не було угоди в них із сирійцями.

⁸І прийшли п'ять мужів до їхніх братів, до Сарра і Естаола, і сказали їм їхні брати: Чому ви сидите?

⁹І сказали: Встаньте, і ходімо проти них! Адже ми ввійшли і пройшли землю аж до Лаїса, і побачили народ, який живе в ньому в надії за приписами сидонян, і далеко є від Сидону, і угоди немає в них із Сирією, але встаньте, і підемо проти них, бо ми знайшли землю, і ось вона дуже добра! І ви мовчите? Не полінуйтеся піти, щоб іти й успадкувати землю.

¹⁰Коли ввійдете, підете до впевненого народу, і земля широка, бо Бог передав її в нашу руку, місце, де немає там браку всякої речі, що на землі.

¹¹І шістьсот чоловіків з роду Дана, підперезаних військовою зброєю, піднялися із Сараа і Естаола.

¹²Вони пішли і отаборилися в Каріятіарімі в Юди. Через це названо те місце — Табір Дана — аж до цього дня, ось за Каріятіарімом.

¹³Пішли вони звідти і пішли аж до гори Єфрема, і пішли аж до дому Міхи.

¹⁴І п'ять мужів, які ходили обстежувати землю, принесли відповідь і сказали своїм братам: Чи знаєте, що в цих домах є ефод, терафін, коване і вилите? І тепер знайте, що вчините.

¹⁵Вони звернули туди і ввійшли в дім юнака-левіта, у дім Міхи, і привітали його.

¹⁶А шістьсот мужів, підперезаних військовою зброєю, стояли біля дверей брами, ті із синів Дана.

¹⁷І прийшли п'ятеро мужів, які ходили обстежувати землю. Прийшовши туди, взяли різьблене, ефод, терафін і вилите, а священик стояв біля дверей воріт, і шістьсот чоловік, підперезаних військовою зброєю.

¹⁸Тож вони ввійшли в дім Міхи і забрали ефод, терафін, вилите і різьблене. А священик запитав їх: Що ви робите?

¹⁹Вони ж у відповідь сказали йому: Мовчи, поклади свою руку на свої уста і йди з нами, і будеш нам за батька і за священика! Хіба краще бути тобі священиком дому одного чоловіка, чи бути тобі священиком племені й роду в Ізраїлі?

²⁰І зраділо серце священика, і він взяв ефод, терафін, різьблене та коване, і ввійшов посеред народу.

²¹Вони повернулися і відійшли, і поставили в лави дім і свою значну кількість худоби перед ними.

- 22** А коли вони відійшли далеко від дому Міхи, то ось Міха і мужі, які з дому Міхи, почали кричати за синами Дана.
- 23** Тоді сини Дана повернули свої обличчя і промовили до Міхи: Що тобі, що ти закричав?
- 24** І сказав Міха: Бо моє різьблене, яке я собі зробив, ви забрали і священика, і відійшли! І як мені бутидалі? Тож чому це кажете мені: Чого це кричиш?
- 25** А сини Дана сказали йому: Хай не буде чути твого голосу за нами, щоби часом не вийшли назустріч вам мужі, розлючені душею, і приєднаєш душу твою і душу твого дому.
- 26** І пішли сини Дана своєю дорогою, а Міха побачив, що вони сильніші за нього, розвернувся і повернувся до свого дому.
- 27** І вони взяли те, що зробив Міха, і священика, який був у нього, і пішли аж до Лаїса проти спокійного і безпечного народу, побили їх вістряч меча, а місто спалили.
- 28** І не було нікого, хто врятував би його, бо далеко він від сидонян, і угоди не було в них з ніким, і воно в долині, яка належить домові Роова. Вони збудували місто і поселилися в ньому,
- 29** і назвали місто іменем Дана за іменем їхнього батька, який народився Ізраїлеві. А раніше ім'я міста було Лаїс.
- 30** І поставили собі сини Дана різьблене Міхи, і Йонатан, син Герсома, сина Мойсея, він та його сини були священиками племені Дана аж до дня переселення землі.
- 31** І встановили собі різьблене, яке зробив Міха, — усі дні, упродовж яких дім Божий був у Силомі.

Суддів 19

- 1** І сталося в ті дні, що не було царя в Ізраїлі. І був один чоловік, левіт, який жив на схилах гори Єфрема. Взяв собі чоловік жінку-наложницю з Вифлеєма юдейського.
- 2** Якось його наложниця розгнівалася на нього і пішла від нього до дому свого батька, до Вифлеєму юдейського, і була там упродовж чотирьох місяців.
- 3** І піднявся її чоловік, і пішов за нею, щоб промовляти до її серця і помиритися з нею, і знову привести її до себе. З ним пішов його слуга і пара ослів, і він пішов аж до дому її батька. Батько молодиці побачив його і вийшов йому назустріч.
- 4** Його тесть — батько молодиці, запросив його в дім, і той провів з ним три дні; вони їли, пили і послули там.

- ⁵І сталося четвертого дня, пробудилися вони вранці, і він піднявся, щоб відійти. Та батько молодиці сказав до свого зятя: Підкріпи своє серце кількома шматками хліба, і після цього підете.
- ⁶Тож вони сіли, і їли обидва разом, і пили. І сказав батько молодиці до чоловіка: Почавши, переночуй, і нехай розвеселиться твоє серце.
- ⁷І встав чоловік, щоб відійти, та його тесть примусив його, і знову переночував там.
- ⁸І встав вранці на п'ятий день, щоб відійти. Та батько молодиці знову сказав: Підкріпи своє серце хлібом і будь як воїн, аж доки не схилиться день до вечора. І їли, і пили обидва,
- ⁹і встав чоловік, щоб відійти, — він, його наложниця і його слуга. І його тесть, батько молодиці, сказав йому: Ось схилився день до вечора, відпочинь тут ще сьогодні, і нехай розвеселиться твоє серце, і встанете вранці в дорогу вашу, і відійдеш до твого житла.
- ¹⁰Та не бажав чоловік переночувати, устав і пішов, і дійшов аж напроти Євуса (це є Єрусалим), і з ним — пара навантажених ослів, і його наложниця з ним.
- ¹¹Ще коли вони були біля Євуса, то день дуже схилився, тож слуга сказав своєму господареві: Ходімо, звернемо до цього євусейського міста й переночуємо в ньому.
- ¹²І сказав йому пан його: Ні, не зверну до чужого міста, яке не є з ізраїльських синів, а підемо аж до Гаваа.
- ¹³І сказав слуга його: Ходімо, увійдемо до одного з місць і переночуємо в Гаваа чи в Рамі.
- ¹⁴Тож вони вирушили й пішли, бо сонце зайшло близько Гаваа, яка належить Веніамінові.
- ¹⁵І подалися туди, щоб увійти переночувати в Гаваа, увійшли й сіли на площі міста, і немає чоловіка, який ввів би їх у свій дім переночувати.
- ¹⁶І ось старий чоловік зайшов зі своїх діл з поля ввечері, а чоловік — з гори Єфрема, і він проживав у Гаваа, а мужі того місця — сини Веніаміна.
- ¹⁷І поглянувши очима, побачив чоловіка — мандрівника на площі міста, і сказав старий чоловік: Куди йдеш і звідки мандруєш?
- ¹⁸Він же відповів йому: Приходимо ми з Вифлеєма юдейського аж до схилів гори Єфрема. Бо я є звідти, і пішов я до Вифлеєма юдейського, і я йду до свого дому, і немає чоловіка, хто ввів би мене у свій дім переночувати.
- ¹⁹І солома, і їжа для ослів у нас є, і в мене є хліб та вино і для твоєї рабині, і для слуги твоєї рабині, немає браку в жодній речі.
- ²⁰Тож старий чоловік сказав: Мир тобі, тільки вся твоя потреба на мені, тільки на площі не ночуй!

- ²¹І він привів його до своєї хати, і завів його ослів, і помив їм ноги, вони ж їли і пили.
- ²²А коли вони розвеселилися своїм серцем, то ось мужі міста, сини беззаконників, оточили хату, били у двері й сказали до старого чоловіка, господаря хати, вимагаючи: Виведи чоловіка, який зайшов до твоєї хати, щоб ми його пізнали!
- ²³Та чоловік, господар хати, вийшов до них і сказав їм: Ні, брати, не чиніть зла після того, як зайшов цей чоловік у мою хату, не чиніть цієї глупоти!
- ²⁴Ось моя дочка-дівиця і його наложниця, виведу їх, і принизите їх, і вчините їм те, що добре у ваших очах, а цьому мужеві не вчините слово цього безумства!
- ²⁵Та не забажали мужі послухати його. І взяв чоловік свою наложницю, і вивів її до них надвір, вони ж пізнали її і глумилися з неї цілу ніч аж до ранку. І відіслали її, коли сходила рання зоря.
- ²⁶І прийшла жінка на світанку, і впала біля дверей брами дому чоловіка, там, де був її володар, і лежала, поки не розвиднілося.
- ²⁷І встав її володар вранці, відкрив двері дому і вийшов, щоб піти своєю дорогою, і ось жінка — його наложниця — лежала під дверима, і її руки на порозі.
- ²⁸І сказав він до неї: Встань і підемо! Та вона не відповіла йому, але померла. І він узяв її на осла; встав чоловік і пішов до своєї місцевості.
- ²⁹Він прийшов до своєї хати, взяв меч, взяв свою наложницю і розрубав її по костях її на дванадцять частин, і послав їх до всіх племен Ізраїля.
- ³⁰І було, що кожний, хто побачив, сказав: Не сталося, і не видно було такого від дня виходу ізраїльських синів із Єгипту аж до цього дня! І він наказав мужам, через яких вислав, кажучи: Так промовите до всіх ізраїльських мужів: Хіба сталося за цим словом від дня виходу ізраїльських синів із Єгипту аж до цього дня? Зробіть самі між собою про це раду і скажіть.

Суддів 20

- ¹І виступили всі ізраїльські сини, і зібралася вся громада, як один чоловік, від Дана і аж до Вирсавії і землі Галааду до Господа, до Масифи.
- ²І піднялися старійшини всього народу, усі ізраїльські племена серед зібрання Божого народу — чотириста тисяч чоловік піших, які носять меч.
- ³І почули сини Веніаміна, що ізраїльські сини прийшли до Господа до Масифи. І сказали ізраїльські сини: Скажіть, де сталося це зло?
- ⁴І відповів чоловік-левіт, муж убитої жінки, і сказав: До Гаваа Веніаміна прийшов я і моя наложниця, щоб переночувати.
- ⁵Та проти мене повстали мужі, які в Гаваа, і оточили довкола мене дім вночі, і хотіли мене вбити. А мою наложницю вони принизили й наглумилися над нею, і вона померла.

- ⁶Тож я взяв мою наложницю, поділив я її на частини, і послав до кожної околиці спадку ізраїльського, бо вони вчинили безумство в Ізраїлі.
- ⁷Ось усі ви, ізраїльські сини, дайте собі слово і раду.
- ⁸І піднявся весь народ як один чоловік, кажучи: Не ввійдемо — жодний з нас — до свого житла — і не подамося — жодний з нас — до своєї хати!
- ⁹А тепер ось ця справа, яку вчинимо Гаваа: Підемо проти неї за жеребом!
- ¹⁰Ми візьмемо десять мужів на сто, сто на тисячу і тисячу на десять тисяч, щоб узяти заготовлену їжу народів, аби забезпечити тих, які йдуть на Гаваа Веніаміна через усе тебезумство, яке вони вчинили в Ізраїлі!
- ¹¹І зібрався кожний ізраїльський чоловік з міст, прийшли всі як один чоловік.
- ¹²І послали ізраїльські племена мужів до всього племені Веніаміна, кажучи: Що це за зло, яке сталося у вас?
- ¹³Тож тепер видайте цих безбожних мужів у Гаваа, синів Веліяла, ми вб'ємо їх і усунемо зло з Ізраїля! Але сини Веніаміна не забажали послухатися голосу їхніх братів, ізраїльських синів.
- ¹⁴А сини Веніаміна зібралися з їхніх міст до Гаваа, щоб вийти воювати з ізраїльськими синами.
- ¹⁵У той день сини Веніаміна зробили перепис — двадцять п'ять тисяч мужів з міст, які носять меч, крім тих, які живуть у Гаваа. Цітакож були пораховані — сімсот молодих вибраних мужів,
- ¹⁶які вправно орудують обома руками. Це — усі пращники, які попадають камінням у волосину, і не схиблять.
- ¹⁷І кожний ізраїльський мужтакож був порахований — чотириста тисяч мужів, які носять меч, не враховуючи синів Веніаміна. Усі ці мужі — воїни.
- ¹⁸Вони виступили і пішли до Ветіля, і запитали Бога. Ізраїльські сини сказали: Хто з нас піде проводирем, щоб воювати з Веніаміном? А Господь відповів: Юда піде проводирем!
- ¹⁹Тож ізраїльські сини піднялися і отаборилися проти Гаваа.
- ²⁰І вийшов кожний ізраїльський чоловік на війну з Веніаміном, і стали з ними мужі ізраїльські до бою проти Гаваа.
- ²¹Та сини Веніаміна вийшли з міста, і вигубили в той день в Ізраїлі двадцять дві тисячі мужів на землі.
- ²²Однак ізраїльські мужі зібралися із силами і продовжували стояти в бою на місці, де стали до бою в перший день.
- ²³І пішли ізраїльські сини, і плакали перед Господом аж до вечора, і звернулися до Господа, запитуючи: Чи продовжуватиму зближатися в битві з Веніаміном, моїм братом? А Господь сказав: Підете проти нього!

- 24** І сини Ізраїля прийшли до Веніаміна на другий день.
- 25** І Веніамін вийшов їм назустріч з Гаваа другого дня, і вигубив з народу вісімнадцять тисяч мужів на землі. Це всі, які носять меч!
- 26** І пішли всі ізраїльські сини і весь народ, попрямували до Ветилю і заплакали перед Господом, і постили в той день, і принесли всепалення спасіння перед Господом,
- 27** і запитали Господа Ізраїльські сини. А в ті дні там був ковчег Господнього завіту,
- 28** і Фінеес, син Елеазара, син Аарона, стояв перед ним у ті дні, запитуючи: Чи продовжу ще йти на бій із синами Веніаміна, мого брата, чи припиню воювати? І сказав Господь: Підіть, бо завтра передам його у твою руку!
- 29** Тож ізраїльські сини зробили засідку довкола Гаваа,
- 30** і піднявся Ізраїль проти Веніаміна на третій день, і став до бою проти Гаваа так, як раз за разом.
- 31** І вийшли сини Веніаміна назустріч народіві, і відтягнені були від міста, і почали, так як раз за разом, убивати з народу на дорогах, з яких є одна, що йде до Ветилі, і одна, яка йде до Гаваа в полі, — якихось тридцять мужів з-поміж Ізраїля полягли.
- 32** Тож сини Веніаміна сказали: Падають перед нами так, як і раніше! А ізраїльські сини сказали: Втікаймо і виведемо їх з міста на дороги.
- 33** І кожний ізраїльський чоловік устав зі свого місця, і вони стали до бою у Ваалтамарі, а ізраїльська засідка вийшла зі свого місця із заходу Гаваа,
- 34** і вони пішли напроти Гаваа, — десять тисяч вибраних мужів з усього Ізраїля, — і битва стала тяжкою. А ті не усвідомили, що на них насувається зло.
- 35** І Господь повернув до втечі Веніаміна з-перед обличчя Ізраїля, тож ізраїльські сини вигубили у Веніаміна в той день двадцять п'ять тисяч і сто чоловік. Це всі, які носять меч.
- 36** І побачив Веніамін, що його повернено до втечі, а муж ізраїльський поступився Веніамінові, бо вони надіялися на засідку, яку зробили проти Гаваа.
- 37** І кинулася засідка, і виступила проти Гаваа, пішла засідка і побила все місто вістрям меча.
- 38** І був наказ мужеві ізраїльському, тим, які в засідці, подати димовий знак з міста.
- 39** І повернули назад ізраїльські мужі в битві, і Веніамін почав побивати ранених поміж ізраїльських мужів, якихось тридцять чоловік, бо сказали: Вони таки справді змушені втікати перед нами, як і під час попередньої битви!
- 40** А з міста почав підноситися вогонь — стовп диму. І озирнувся Веніамін позад себе, і ось край міста підносився до неба.

- ⁴¹Ізраїльський муж повернувся, і поспішив муж Веніаміна, і зрозумів, що його настигає зло.
- ⁴²Тож вони звернули перед ізраїльським мужем на дорогу пустелі, і битва вигубила його, і ці з міст вигублювали його посеред них.
- ⁴³І відрізали відступ Веніамінові, щоб таки покласти йому край, і топтали аж до Гаваа зі сходу сонця.
- ⁴⁴І полягло з Веніаміна вісімнадцять тисяч чоловік, усі вони — сильні мужі.
- ⁴⁵Вони звернули вбік і втекли в пустелю, до скелі Реммона, та їх дозбиравали на дорогах — ще п'ять тисяч чоловік. І гналися за ними аж до Гадама, і вбили з них ще дві тисячі чоловік.
- ⁴⁶І було в той день усіх, які полягли з-посеред Веніаміна, двадцять п'ять тисяч чоловік, які носили меч, усі вони — сильні мужі.
- ⁴⁷Вони повернули вбік і втекли в пустелю, до скелі Реммона, — шістсот мужів, — і перебували на скелі Реммона чотири місяці.
- ⁴⁸Та ізраїльські мужі оточили синів Веніаміна і побили їх вістрям меча зовні міста — аж до худоби, аж до кожного, хто знайшовся в усіх містах. А на міста, які їм траплялися, насилали вогонь.

Суддів 21

- ¹У Масифі кожен ізраїльський муж поклявся, кажучи: Жоден з нас не дасть Веніамінові свою дочку за жінку!
- ²І прийшов увесь народ до Масифи і Ветилія, і перебували там аж до вечора перед Богом, вони підвищили свій голос, заплакали великим плачем
- ³і сказали: Навіщо, Господи, Боже Ізраїля, сталося це сьогодні в Ізраїлі, коли минедорахувалися одного племені в Ізраїлі?
- ⁴І сталося на другий день, що піднявся народ, вони збудували там жертовника і принесли всепалення спасіння.
- ⁵І сказали ізраїльські сини: Хто той, котрий з-поміж усіх ізраїльських племен не прийшов на збір до Господа? Бо велика клятва була на тому, хто не приходив до Господа до Масифи, закликаючи: Такий неодмінно помре !
- ⁶І потішили себе ізраїльські сини за Веніаміном, своїм братом, і говорили: Сьогодні втрачено одне плем'я з Ізраїля.
- ⁷Що вчинимо тим, які залишилися, стосовно жінок? Ми ж поклялися Господу, не давати їм з наших дочок за жінок!
- ⁸І сказали: Яке одне з ізраїльських племен, що не прийшло до Господа, до Масифи? І ось в табір на збір не прийшов муж з Явіса галаадського.
- ⁹Порахували народ, і ось там немає мужа з тих, які жили в Явісі галаадському.

- 10** І послала туди громада дванадцять тисяч мужів з боєдатних синів, і дали їм вказівку, вимагаючи: Підійть і повбивайте всіх, хто живе в Явісі галаадському вістрям меча — жінок і народ!
- 11** Ось ця вимога, яку ви виконаєте: Кожного із чоловічої статі й кожену жінку, яка пізнала чоловіка в постелі, вигубите!
- 12** І знайшли з тих, які жили в Явісі галаадському, чотириста дівчат — дівиць, які не пізнали чоловіка в постелі, і привели їх у табір до Силома, що є в Ханаанській землі.
- 13** І вся громада послала до нащадків Веніаміна, які на скелі Реммона, і переговорили з ними, і закликали їх до миру.
- 14** І в той час Веніамін повернувся до ізраїльських синів, і їм дали жінок, які були з жінок Явіса галаадського. І таким чином вгодили їм.
- 15** І народ потішився Веніаміном, бо Господь зробив розрив між ізраїльськими племенами.
- 16** І старійшини громади сказали: Що зробимо для тих, хто залишився, стосовно жінок? Адже з племені Веніаміна вигубили кожену жінку.
- 17** Нехай буде збережений спадок Веніамінові, — сказали вони, — і хай не загине ціле плем'я Ізраїля!
- 18** Та ми не зможемо дати їм жінок з наших дочок, бо ми, ізраїльські сини, поклялися, кажучи: Проклятий, хто дасть жінку Веніамінові!
- 19** Та в Силомі, — сказали вони, — щороку відбувається свято для Господа, яке є на півночі Ветилія, на сході сонця по дорозі, що йде з Ветилія до Сікімів і з півдня левонського Лівану.
- 20** Тож вони дали вказівку синам Веніаміна, кажучи: Підійть і засядьте у виноградниках,
- 21** і будете спостерігати. Як тільки побачите, що дочки тих, хто живе в Силомі, вийдуть танцювати в Силомі в хороводах, то вийдете з виноградників, і кожен захопить собі жінку з дочок Силома, і повернетесь в землю Веніаміна.
- 22** І коли буде, що прийдуть їхні батьки чи їхні брати судитися з вами, то ми скажемо їм: Змилосоердьтеся над ними, адже не кожний одержав собі жінку у війні, бо ви не дали їм, в часі провинилися ви!
- 23** І сини Веніаміна вчинили так, і взяли жінок відповідно до їхньої кількості з танцюристок, яких захопили, відійшли і повернулися до свого спадку, збудували собі міста і поселилися в них.
- 24** І пішли звідти ізраїльські сини в той час, кожний до свого племені й до свого роду, і пішли туди, кожний до свого спадку.
- 25** У ті дні не було царя в Ізраїлі, кожний муж чинив те, що здавалося правильним в його очах.

Книга Рут

Рут 1

- ¹І сталося, коли судді судили, а в землі настав голод, то чоловік із Вифлеєма юдейського пішов, щоби жити в полі Моава, — він, його жінка та його сини.
- ²Ім'я чоловіка — Авімелех, ім'я його жінки — Ноемінь, імена двох їхніх синів — Маалон і Хелеон, ефратійці з Вифлеєма юдейського. Вони прибули на поле Моава і перебували там.
- ³Та Авімелех, чоловік Ноеміні, помер і вона залишилася зі своїми двома синами.
- ⁴Вони взяли собі жінок-моавійок (ім'я першої — Орфа, ім'я другої — Рут) і жили там якихось десять років.
- ⁵Тазгодом померли обидва, Маалон і Хелеон, і жінка залишилася без свого чоловіка і без обох своїх синів.
- ⁶Вона та дві її невістки піднялися і повернулися з моавського поля, бо почули на полі Моава, що Господь відвідав Свій народ, щоби дати їм хліба.
- ⁷Тож вона вирушила з того місця, де перебувала, — вона і з нею дві її невістки, — і вони йшли дорогою, щоб повернутися в землю Юди.
- ⁸І тоді Ноемінь сказала своїм невісткам: Ідїть, повернітьсЯ кожна в дїм своєї матері! Нехай Господь учинить вам милосердя, як і ви чинили з померлими і зі мною.
- ⁹Нехай Господь дасть вам, щоб ви знайшли спочинок — кожна в домі свого чоловіка. І вона поцілувала їх, а вони підняли свій голос і заплакали.
- ¹⁰Вони сказали їй: Ми повернемося з тобою до твого народу!
- ¹¹А Ноемінь сказала: ПовернітьсЯ ж, мої дочки, і навїщо підете зі мною? Хїба є ще в мене сини в моєму лонї й будуть вам за чоловіків?
- ¹²ПовернітьсЯ ж, мої дочки, тому що я зістарилася, щоби бути заміжною за чоловіком, бо я сказала: Коли було б мені можливо вийти за чоловіка і народити синів,
- ¹³чи зачекаєте на них, аж доки не змужніють? Хїба чекатимете на них, щоб не вийти заміж за чоловіка? Ні, мої дочки, бо гїрко стало мені за вас, тому що на мене найшла Господня рука!
- ¹⁴І вони підняли свій голос і знову заплакали. І тоді Орфа поцілувала свою свекруху й повернулася до свого народу, Рут же пішла за нею.
- ¹⁵Ось твоя подруга-невістка повернулася до свого народу і до своїх богів, — промовила Ноемінь до Рути, — повернїся ж і ти за твєю подругою-невісткою!

- ¹⁶Та Рут відповіла: Хай не станеться, щоб я залишила тебе чи повернулася назад від тебе. Бо куди підеш ти, піду туди і я, і де ти проживатимеш, там проживатиму і я. Твій народ буде моїм народом, і твій Бог — моїм Богом!
- ¹⁷І де помреш ти, там і я помру і там буду похована. Це нехай учинить мені Господь, і це додасть, бо тільки смерть розлучить нас!
- ¹⁸Ноеміль, побачивши, що вона вирішила, аби йти з нею, перестала про це говорити до неї.
- ¹⁹Вони обидві йшли, аж доки вони не прийшли до Вифлеєма. І ціле місто загуділо про них, люди говорили: Чи це Ноеміль?
- ²⁰А вона сказала їм: Не звіть мене Ноеміль, а звіть мене Гірка, бо сильно засмученою зробив мене Всесильний.
- ²¹Я пішла в достатку, а Господь повернув мене з порожніми руками, тож чому називаєте мене Ноеміль? Господь упокорив мене, і Всесильний завдав мені зла.
- ²²Тож Ноеміль і її невістка Рут, моавійка, повернулися, повертаючись з поля Моава, вони прибули до Вифлеєма на початку жнив ячменю.

Рут 2

- ¹У Ноеміні була людина, родич її чоловіка, людина сильна і владна з роду Авімелеха, і його ім'я — Вооз.
- ²Якось моавійка Рут сказала Ноеміні: Піду я в поле і збиратиму колоски позаду женців, де тільки знайду милість у їхніх очах. А та відповіла їй: Іди, дочко.
- ³І вона пішла, і збирала в полі за женцями. І випадково потрапила на частини поля Вооза, який з роду Авімелеха.
- ⁴І ось прийшов Вооз із Вифлеєма, і сказав женцям: Господь з вами! А вони відповіли йому: Нехай Господь тебе благословить!
- ⁵І сказав Вооз своєму слугі, який був над женцями: Чия ця молодиця?
- ⁶У відповідь слуга, який стояв над женцями, сказав: Молодиця — це моавійка, котра повернулася з Ноемінню з моавського поля.
- ⁷А вона сказала: Тож я збиратиму, і буду визбирувати поміж снопами за женцями! І вона пішла, і була від ранку аж до вечора, не спочила в полі ані трохи.
- ⁸І промовив Вооз до Руті: Чи ти не чула, дочко? Не ходи збирати на іншому полі, не йди звідси, приєднайся тут до моїх молодиць!
- ⁹Очі твої хай будуть на полі, де жатимуть, і підеш за ними. Ось я дав вказівку слугам не чіпати тебе, і коли ти відчуватимеш спрагу, то підеш до посудини і питимеш, звідки черпають воду слуги.
- ¹⁰І вона впала долілиць, поклонилася до землі й сказала йому: Чому так, що я знайшла милість у твоїх очах, щоб на мене звертати увагу? Я ж чужинка!

11Та Вооз у відповідь сказав їй: Мені таки сповістили те, що ти вчинила зі своєю свекрухою після смерті твого чоловіка, і як ти залишила твого батька, твою матір і землю, де ти народилася, і пішла до народу, якого ти не знала вчора і третьогодня.

12Нехай Господь винагородить тебе за твоє діло, і нехай твоя винагорода буде повна перед Господом, Богом Ізраїля, до Якого ти прийшла, щоб мати надію під Його крилами.

13Вона ж сказала: Нехай знайду я милість у твоїх очах, володарю, бо ти мене потішив, адже ти заговорив до серця твоєї рабині, і ось я буду, як одна з твоїх рабинь.

14А Вооз їй сказав: Вже час їсти, іди сюди і їстимеш хліб, і замочиш твій кусок у квасі. Тож Рут сіла біля женців, а Вооз наклав їй смаженого зерна. Вона поїла, наситилася і відійшла.

15І піднялася збирати, а Вооз дав вказівку своїм слугам, наказуючи: Нехай збирає і між снопами, і не засоромите її!

16Ви обов'язково носіть до неї і навіть підкидайте їй із зібраного, — залиште і нехай підбирає, і не забороните їй!

17Тож вона збирала в полі аж до вечора, і вимолотила те, що збрала, і вийшло біля ефи ячменю.

18Вона взяла і пішла до міста, і її свекруха побачила те, що вона збрала. А Рут, витягнувши те, що залишилося з їжі після того, як вона наситилася, дала їй.

19Її ж свекруха запитала в неї: Де ти сьогодні збирала, і де ти працювала? Нехай буде благословенний той, хто зглянувся на тебе. І Рут сповістила своїй свекрусі, де працювала, і сказала: Вооз ім'я чоловіка, в якого я сьогодні працювала.

20Тоді Ноємінь сказала своїй невістці: Благословенний він є Господом, бо не відняв свого милосердя від живих і від мертвих. Він нам чоловік-родич, — продовжила говорити до неї Ноємінь, — з наших найближчих родичів.

21А Рут відповіла своїй свекрусі: Він навіть мені сказав: Приєднайся до моїх слуг, аж доки всі не закінчать жнива, які в мене залишаються.

22І промовила Ноємінь до своєї невістки Рути: Добре, дочко, що ти пішла з його молодіцями, тож не зустрінуть тебе на іншому полі.

23І Рут приєдналася до молодіць Вооза, щоби збирати, аж доки той не закінчив жнива ячменю і пшениці. Вона проживала зі своєю свекрухою.

Рут 3

1Ноємінь, свекруха Рути, сказала їй: Дочко, чи не шукатиму тобі спочинку, щоб тобі було добре?

- ²А тепер, хіба не наш найближчий родич Вооз, що з його молодицями ти була? Ось він цієї ночі віс ячмінь на току.
- ³Ти ж помиєшся, помажешся, одягнеш на себе твій одяг і підеш до току. Не покажешся чоловікові, аж доки він не закінчить їсти і пити.
- ⁴І буде, коли він засне, то дізнаєшся про місце, де він спить. Підеш, відкриєш при його ногах, і ляжеш, а він сповістить тобі те, що робитимеш.
- ⁵А Рут промовила до неї: Усе, що тільки скажеш, учиню.
- ⁶І вона пішла до току, і вчинила згідно з усім тим, що їй наказала її свекруха.
- ⁷Вооз поїв і його серце розвеселилося, і він пішов спати біля частини купи зерна. Вона ж потай пішла і відкрила при його ногах.
- ⁸Сталося ж опівночі, жахнувся чоловік і перелякався, — ось жінка спить в його ногах!
- ⁹Він запитав: Хто ти? Вона ж відповіла: Я — Рут, твоя раба, — покладеш твоє крило на твою рабину, бо ти — найближчий родич.
- ¹⁰А Вооз сказав: Благословенна ти Господом Богом, дочко, бо більшим ти вчинила твоє останнє милосердя, ніж попереднє, що не пішла ти за одним із молодих, бідним чи багатим.
- ¹¹А тепер, дочко, не бійся, — усе, що ти сказала, я вчиню тобі, бо все плем'я мого народу знає, що ти є сильною жінкою,
- ¹²і що я дійсно є близьким родичем, та є родич, ближчий за мене.
- ¹³Переспі ніч, а вранці буде, що коли візьме тебе він, то добре, нехай бере, якщо ж не захоче тебе взяти, то візьму тебе я. Нехай живе Господь! Спи аж до ранку.
- ¹⁴І вона спала в його ногах аж до ранку. Вона ж устала раніше, ніж хтось міг упізнати в темноті свого ближнього. І Вооз сказав: Хай не стане відомим, що жінка приходила до току.
- ¹⁵І він сказав їй: Принеси фартух, що був на тобі. І вона тримала його, а він відміряв шість мірок ячменю та завдав їй на плечі. І вона пішла до міста.
- ¹⁶Рут прийшла до своєї свекрухи, а та запитала: Що є, дочко? І вона розповіла їй усе, що для неї зробив той чоловік.
- ¹⁷І сказала їй: Він дав мені цих шість мірок ячменю, бо сказав мені: Не підеш з порожніми руками до твоєї свекрухи!
- ¹⁸Вона ж сказала: Сиди, дочко, доки ти не довідаєшся, як вирішиться справа. Адже чоловік не мовчатиме, аж доки не закінчить сьогодні справи.

Рут 4

- ¹А Вооз прийшов до брами міста, сів там, і ось проходив найближчий родич, про якого говорив Вооз, і Вооз сказав йому: Підійди, такий-то, сядь тут! — і він підійшов і сів.
- ²А Вооз узяв десять мужів зі старійшин міста і сказав: Сядьте тут! — і вони сіли.
- ³А Вооз сказав найближчому родичеві: Мова йде про частину поля, яка є власністю нашого брата Авімелеха, що дана Ноеміні, котра повернулася з моавського поля.
- ⁴І я сказав: Повідомлю тебе, запропонувавши: Придбай це в присутності тих, які сидять тут, і перед старійшинами мого народу. Якщо викупуєш, то викупляй; якщо ж не викупуєш, то сповісти мені, і знатиму, бо немає іншого, хіба що ти, щоб викупити, а я є після тебе. І той сказав: Я є найближчим родичем, я викуплю!
- ⁵Тоді Вооз сказав: У день, коли придбаєш поле з руки Ноеміні та від Руті, моавійки, жінки померлого, то тобі треба і її взяти, щоб воскресити ім'я померлого в його спадку.
- ⁶А найближчий родич сказав: Тоді не зможу викупити собі, щоби часом я не знищив свого спадку. Викупи собі моє право найближчого родича, бо я не зможу викупити.
- ⁷І таке правило було раніше в Ізраїлі про право найближчого родича і про заміну: щоб закріпити кожне слово, то чоловік розв'язував своє взуття і давав своєму ближньому, який брав його право найближчого родича, і це було свідченням в Ізраїлі.
- ⁸І найближчий родич сказав Воозові: Придбай собі моє право найближчого родича! — і він розв'язав своє взуття, і дав йому.
- ⁹І сказав Вооз старійшинам і всьому народові: Ви сьогодні є свідками, що я придбав усе, що в Авімелеха, і все, що в Хелеона і Маалона, з руки Ноеміні.
- ¹⁰І придбав я собі за жінку Рут, моавійку, жінку Маалона, щоб воскресити ім'я померлого в його спадку, і не зникне ім'я померлого з-посеред його братів і з племені його народу. Ви сьогодні є свідками.
- ¹¹І весь народ, який був біля брами, промовив: Ми — свідки! А старійшини сказали: Нехай дасть Господь, щоб твоя жінка, яка входить у твій дім, була як Рахиль і як Лія, котрі обидві збудували дім Ізраїля і здобули міць в Ефраті, і буде ім'я у Вифлеємі.
- ¹²І нехай від нащадка, якого тобі дасть Господь від цієї молодиці, твій дім буде, як дім Фареса, якого Тамара народила Юді.
- ¹³І Вооз узяв Рут, і вона стала йому за жінку, і ввійшов до неї, і Господь дав їй зачати, і вона народила сина.
- ¹⁴І жінки сказали Ноеміні: Благословенний Господь, Який не позбавив тебе сьогодні найближчого родича. Він прославить твоє ім'я в Ізраїлі,

15і буде тобі за спасителя душі й щоб прогодувати твою старість. Адже твоя невістка, яка тебе полюбила, народила його, вона є тобі краща за сімох синів.

16І Ноемінь взяла дитину, і поклала на свої груди, і вона була йому за няньку.

17А сусіди дали йому ім'я, кажучи: Народився син Ноеміні, і прозвали його Овид. Він — батько Єссея, батька Давида.

18Ось це роди Фареса: Фарес породив Есрона,

19Есрон породив Арана, Аран породив Амінадава,

20Амінадав породив Наасона, Наасон породив Салмана,

21Салман породив Вооза, Вооз породив Овида,

22Овид породив Єссея, Єссеї породив Давида.

Перша книга Самуїла

1 Самуїла 1

- ¹Був соді чоловік з Арматаїм-Сіфа, з гори Єфрема, на ім'я Елкана, син Єремеїла, сина Іллі, сина Токея, у Насіві Єфрема.
- ²У нього було дві жінки, ім'я першої — Анна, ім'я другої — Феннана. І були у Феннани діти, а в Анни не було дитини.
- ³І чоловік ходив з року в рік зі свого міста, з Арматаїма, щоб поклонитися і принести жертву Господу, Богові Саваотові, у Силом. А там Ілі та два його сини Офні й Фінеес були Господніми священиками.
- ⁴Тож настав такий день, і Елкана приніс жертву, і дав частини своїй жінці Феннані, її синам і її дочкам.
- ⁵Анні ж він дав одну частину, бо в неї не було дитини. Однак Елкана любив Анну більше за Феннану, та Господь закрив її лоно.
- ⁶Оскільки Господь не дав їй дитини в її болі та в зневірі її болю, то через це була зневірена, бо замкнув Господь її лоно, щоб не дати їй дитини.
- ⁷Так вона чинила з року в рік, коли вона приходила до Господнього дому. І була зневірена, плакала та не їла.
- ⁸І сказав їй Елкана, її чоловік: Анно! А вона відповіла йому: Ось я, володарю! І сказав їй: Що з тобою відбувається, чому плачеш і чому не їси, і чому ти побиваєш твоє серце? Хіба я для тебе не є кращий за десяткох дітей?
- ⁹І після того, як попоїли вони в Силомі, Анна піднялася і стала перед Господом, а Ілі, священик, сидів на сидінні, на порозі Господнього храму.
- ¹⁰Вона була пригноблена душею і молилася до Господа, і дуже плакала .
- ¹¹І вона помолилася молитвою до Господа, кажучи: Адонай Господи, Елої Саваот, якщо Ти справді зглянешся на приниження Твоєї рабині та згадаєш мене і даси Твоїй рабі насіння чоловічої статі, то я дам його тобі в дар аж до дня його смерті. І він не питиме вина та п'яного напою, і залізо не підніметься до його голови.
- ¹²І сталося, коли помножила молитви перед Господом, і священик Ілі дивився на її уста,
- ¹³— вона говорила у своєму серці і її уста рухалися, та її голосу не було чути, — тож Ілі вважав її за п'яну.
- ¹⁴І слуга Ілі сказав їй: Доки будеш п'яною? Нехай мине твоє вино, тож піди з-перед Господнього обличчя!
- ¹⁵Та Анна у відповідь сказала: Ні, володарю, я жінка, в якій тяжкий день, і вина чи п'яного напою я не пила, а виливаю перед Господом мою душу.

¹⁶Не май твою рабу за хворобливу дочку, бо з великої моєї балакучості продовжила я аж до тепер.

¹⁷А Ілі відповів: Іди в мирі, — сказав він їй, — і нехай Бог Ізраїля дасть тобі згідно з кожним твоїм проханням, яке ти в Нього просила.

¹⁸А вона сказала: Твоя раба знайшла милість у твоїх очах! І жінка пішла своєю дорогою й увійшла до свого помешкання і їла та пила зі своїм мужем, а її обличчя більше не занепадало.

¹⁹І вони встають вранці, поклоняються Господу та ідуть своєю дорогою. І прийшов Елкана до свого дому в Арматаїмі, і пізнав свою жінку Анну, і Господь її згадав,

²⁰і вона зачала. І сталося через певний час, і вона породила сина, і дала йому ім'я Самуїл, і сказала: Адже я його випросила в Господа, Бога Саваота.

²¹І пішов чоловік Елкана і вся його сім'я принести жертву в Силом, жертву днів і його молитви, і всі десятини його землі.

²²Анна ж не пішла з ним, бо сказала своєму чоловікові: Аж доки дитина не піде, аж доки його не відлучу від грудей, — а тоді він з'явиться перед Господнім обличчям, і перебуватиме там навіки.

²³І сказав їй Елкана, її чоловік: Чини те, що добре у твоїх очах, сиди, аж доки не відлучиш його. Але нехай виконає Господь те, що вийшло з твоїх уст. І жінка сіла, і годувала свого сина, аж доки його не відлучила.

²⁴А тоді вона пішла з ним до Силома з трилітнім телям і хлібами та ефою пшеничного борошна, і бурдюком вина, і ввійшла в Господній дім у Силомі, і дитина була з ними.

²⁵Вона привела його перед Господа, а його батько зарізав жертву, яку приносив з року в рік для Господа, і привів хлопчину, і зарізав теля. А Анна, матір хлопчини, привела його до Ілі

²⁶і сказала: Нехай живе душа твоя, справді, володарю, я — жінка, яка стояла перед тобою, котра молилася до Господа,

²⁷молилася про цього хлопчину, і Господь виконав мені моє прохання, про яке я в Нього молила.

²⁸Тож я віддаю його Господу на всі дні, які він житиме, на помазання для Господа.

1 Самуїла 2

¹І вона сказала: Зміцнилося в Господі моє серце, піднісся мій рігу моєму Бозі. Розширилися мої уста проти ворогів, я зраділа Твоїм спасінням.

²Адже немає святого, як Господь, і немає праведного, як наш Бог! Немає святого, за винятком Тебе!

- ³Не хваліться і не говоріть високе! Хай не вийде високомовність з ваших уст, бо Господь, Бог розуму, і Бог, Який приготував Свої діяння.
- ⁴Лук сильних став слабким, а немічні підперезалися силою.
- ⁵Хто мав достатньо хліба, були позбавлені його, а голодні залишили землю, бо неплідна породила сімох, а багата на дітей стала слабкою.
- ⁶Господь умертвляє і оживляє, зводить до аду і виводить.
- ⁷Господь робить бідним і багатим, понижує і підносить вгору.
- ⁸Підносить бідного із землі й підносить з гною злидаря, щоб посадити із сильними народу, і дає їм у спадок престол слави.
- ⁹Дає молитву тому, хто молиться, і Він поблагословив роки праведного. Адже не міццю сильний чоловік,
- ¹⁰Господь немічним учинить Свого противника, Господь — святий. Хай не хвалиться мудрий своєю мудрістю, хай не хвалиться сильний своєю силою, і хай не хвалиться багатий своїм багатством, але цим нехай хвалиться той, хто хвалиться, що він пізнав і знає Господа, чинить суд і справедливість посеред землі. Господь пішов на небо і загримів, Він судить кінці землі, дає силу нашим царям і піднесе ріг Свого помазанника.
- ¹¹І вона залишила його там перед Господом, і повернулася до Арматаїма. А дитина служила в присутності Господа, перед священиком Ілі.
- ¹²А сини священика Ілі — погані сини, які не знали Господа.
- ¹³І правила для священика від народу, кожного, хто приносить жертву, були: приходив слуга священика, як тільки звариться м'ясо, то м'ясна вилка була в його руці,
- ¹⁴і вкладав її до великого котла — чи до мідного, чи до казана — і все, що лиш захопить вилка, священик забирав собі. Згідно із цим чинили всьому Ізраїлеві, тим, які приходили принести жертву Господу в Силомі.
- ¹⁵І раніше, ніж приносили в жертву лій, приходив слуга священика і говорив чоловікові, який приносив жертву: Дай м'ясо, щоб зварити священикові, і не беру в тебе більше з котла!
- ¹⁶І говорив чоловік, який приносив жертву: Нехай спочатку принесеться жертва, так, як приписано, і жир, а тоді візьмеш собі з усього, що забажає твоя душа. А той говорив: Ні, даси тепер, а якщо ні, то візьму силою!
- ¹⁷І перед Господом гріх молодців був дуже великий, бо відкидали Господню жертву.
- ¹⁸А хлопчина Самуїл, підперезаний лляним ефодом, служив перед Господом,
- ¹⁹і його матір зробила йому подвійний малий одяг, і приносила йому з року в рік, коли вона йшла зі своїм чоловіком приносити річну жертву.

- 20** Ілі поблагословив Елкана та його жінку, кажучи: Нехай Господь дасть тобі нащадка від цієї жінки за дар, який ти дав Господу. І чоловік пішов до своєї місцевості.
- 21** Господь відвідав Анну, і вона зачала ще трьох синів і дві дочки. А хлопчина Самуїл став великим перед Господом.
- 22** Ілі був дуже старий. І він почув, що його сини чинили ізраїльським синам,
- 23** і сказав їм: Навіщо чините за цим словом, яке я чую з уст усього Господнього народу!
- 24** Ні, діти, бо не добра чутка, яку я чую, не чиніть так, бо недобрі чутки ті, які я чую, що народ не служить Господу!
- 25** Якщо якийсь чоловік часом згрішить проти іншого чоловіка, то помоляться за нього до Господа; а якщо він згрішить проти Господа, хто за нього помолиться? Та вони не слухалися голосу свого батька, бо Господь, мав твердий намір їх знищити.
- 26** А хлопчина Самуїл підростав, і був добрий і перед Господом, і перед людьми.
- 27** Якось прийшов Божий чоловік до Ілі, і сказав: Так говорить Господь: Я ж об'явився домові твого батька, коли вони були рабами в домі фараона в єгипетській землі!
- 28** І Я вибрав дім твого батька з усіх ізраїльських племен, щоб Мені служили і підіймалися до Мого жертовника, кадили ладаном і носили ефод, і Я дав домові твого батька в їжу все, що приносили в жертву на вогні ізраїльські сини.
- 29** Навіщо ж глянув ти безсоромним оком на Мій ладан і на Мою жертву і прославив твоїх синів понад Мене, щоб вони благословляли себе первоплодами кожної ізраїльської жертви раніше за Мене.
- 30** Через це так сказав Господь, Бог Ізраїля: Раніше Я сказав: Твій дім і дім твого батька ходитиме переді Мною до віку. А тепер говорить Господь: Не так переді Мною, бо тих, хто Мене прославляє, Я прославлю, а того, хто Мене зневажає, Я зневажу!
- 31** Ось приходять дні, і вигублю твоє потомство й потомство дому твого батька,
- 32** і не буде в тебе старця в Моєму домі всі дні.
- 33** А мужа не вигублю в тебе від Мого жертовника для того, щоби його очі стали незрячими від сліз, і підупала його душа, і кожний, хто залишиться з твого дому, вони поляжуть від людського меча.
- 34** Ось це тобі знак, який прийде на цих двох твоїх синів — Офнія і Фінееса: Одного дня вони обидва помруть!
- 35** І поставлю Собі вірного священника, який чинитиме все, що в Моєму серці та в Моїй душі. І збудую йому вірний дім, і ходитиме перед Моїм помазаником усі дні.

³⁶І буде, що хто залишиться у твоєму домі, прийде поклонитися йому за невелику кількість срібла, кажучи: Постав мене на одну з твоїх служб, щоб їсти хліб.

1 Самуїла 3

¹І хлопчина Самуїл служив Господу перед священиком Ілі. А Господнє слово було рідкісне в ті дні, не було докладного видіння.

²І сталося в той день, коли Ілі ліг спати на своєму місці і його очі почали ставати важкими, і він не міг бачити.

³До того, як прийшов час підготовляти Божий світильник, Самуїл спав у храмі, де був Божий ковчег,

⁴і Господь закликав: Самуїле, Самуїле! А він сказав: Ось я!

⁵І він побіг до Ілі, і сказав: Ось я, оскільки ти кликав мене! А він відповів: Я тебе не кликав, повертайся і спи! І той повернувся, і спав.

⁶Та Господь продовжував кликати: Самуїле, Самуїле! І він вдруге пішов до Ілі, кажучи: Ось я, оскільки ти кликав мене! Він знову відповів: Я тебе не кликав, повертайся і спи!

⁷А це сталося раніше, ніж Самуїл пізнав Бога і йому відкрилося Господнє слово.

⁸Господь же продовжував кликати Самуїла — втретє, і він устав, і пішов до Ілі, кажучи: Ось я, оскільки ти кликав мене! І зрозумів Ілі, що хлопчину кличе Господь,

⁹тож він сказав: Повернися, дитино, спи! І буде, коли покличе тебе, то скажеш: Говори, Господи, бо Твій раб слухає! І пішов Самуїл, і спав на своєму місці.

¹⁰І прийшов Господь, постав і закликав його так, як перший раз та вдруге, а Самуїл сказав: Говори, бо слухає Твій раб!

¹¹І Господь промовив до Самуїла: Ось Я чиню Мої слова в Ізраїлі, так що в кожного, хто почує їх, задзвенить в обох його вухах.

¹²У той день підніму проти Ілі все, що Я сказав проти його дому, — почну і довершу!

¹³Я сповістив йому, що Я помщуся на його домі навіки за несправедливості його синів, бо, коли його сини злословили Бога, він не докоряв їх! А так не буде!

¹⁴Я поклявся домові Ілі: Не викупиться несправедливість дому Ілі ладаном і жертвами навіки!

¹⁵Самуїл спав аж до ранку, устав вранці й відчинив двері Господнього дому. І Самуїл побоявся сповістити видіння Ілієві.

¹⁶І промовив Ілі до Самуїла: Самуїле, дитино! Той відказав: Ось я.

17А той сказав: Яке слово було сказане тобі? Не скрий же від мене! Те нехай учинить тобі Бог і те додасть, якщо приховаєш від мене слово з усіх слів, сказаних тобі у твої вуха.

18І Самуїл сповістив усі слова, і не приховавав з них жодного. І сказав Ілі: Господь, Він нехай учинить те, що добре перед Ним.

19І Самуїл став великим, і Господь був з ним, і з усіх Його слівничого не впало на землю.

20І взнав увесь Ізраїль, від Дана аж до Вирсавії, що Самуїл вірний Господній пророк.

21І Господь продовжував об'являтися в Силомі, оскільки Господь об'явився Самуїлові. І повірили в усьому Ізраїлі, — від краю і аж до краю землі, — що Самуїл став пророком у Господа. Ілі ж був дуже старим, а його сини і далі продовжували життєвий шлях, і їхня дорога залишаласязлою перед Господом.

1 Самуїла 4

1І в ті дні сталося, що зібралися филистимці на війну проти Ізраїля. Тож Ізраїль виступив назустріч їм, щоб воювати. Вони отаборюються при Авенезері, а филистимці отаборюються в Афеку.

2І вишикувалися филистимці до битви проти Ізраїля. І похилився бій, і муж ізраїльський упав перед филистимцями, і побили в бою на полі чотири тисячі чоловік.

3І пішов народ до табору, і сказали ізраїльські старійшини: Чому спричинив наш Господь, що сьогодні впали ми перед филистимцями, візьмемо ковчег нашого Бога із Силома, і нехай вийде посеред нас і спасе нас з руки наших ворогів.

4І народ послав до Силома, і беруть звідти ковчег Господа, що сидить на херувимах, і з ковчегом — обидва сини Ілі, Офні та Фінеес.

5І сталося, що коли Господній ковчег прибув до табору, то весь Ізраїль закричав гучним голосом, і загомонила земля.

6Филистимці почули крик, і сказали филистимці: Що це за великий крик у єврейському таборі? І дізналися, що Господній ковчег прибув до табору.

7Тож филистимці злякалися і сказали: Це боги прийшли до них до табору. Горе нам. Спаси нас, Господи, сьогодні, бо це не сталося вчора і третього дня.

8Горе нам! Хто нас спасе з руки цих сильних богів, богів, які уразили Єгипет усякою карою, а також у пустелі?

9Укріпіться і станьте мужами, филистимці, щоби часом ви не стали рабами євреїв, як і вони служили нам, і будете мужами, і воюватимете проти них!

10І воювали проти них. І падає ізраїльський муж, і кожний втік до свого житла. І була дуже велика поразка, і з Ізраїля впало тридцять тисяч війська.

- 11** І Божий ковчег захопили, і обидва сини Ілі, Офні та Фінеес, померли.
- 12** З бою побіг муж — єміней, він прибув до Силома в той день, його одяг — подертий, а на його голові — земля.
- 13** І прийшов, і ось Ілі сидів на кріслі біля входу, вдивляючись у дорогу, бо його серце було в жаху за Божий ковчег. А чоловік увійшов у місто сповістити, і місто закричало.
- 14** І почув Ілі голос крику, і сказав: Що це за голос крику? А чоловік, поспішивши, прийшов і сповістив Ілі.
- 15** А Ілі був дев'яностолітнього віку, його очі були хворі й він не бачив. Тож Ілі запитав мужів, які стояли довкола нього: Що це за голос крику?
- 16** А муж, поспішивши, підійшов до Ілі й сказав йому: Я є той, хто прийшов з табору, і я сьогодні втік з поля бою... Та Ілі його перебив: Що це за справа, яка сталася, дитино?
- 17** А чоловік у відповідь сказав: Ізраїльський чоловік втік з-перед филистимців, і була велика поразка в народі, і обидва твої сини померли, а Божий ковчег забрали...
- 18** І сталося, коли він згадав про Божий ковчег, то Ілі впав з крісла назад при вході, його хребет зламався, і він помер, бо був старим і важким чоловіком. Він судив Ізраїль двадцять років.
- 19** Його невістка, жінка Фінееса, будучи вагітною, мала родити. Коли вона почула звістку, що захопили Божий ковчег, і що померли її свекор та її чоловік, то впала навколішки і народила, бо нашли на неї її перейми.
- 20** І під час родів вона помирає, а жінки, які стояли біля неї, сказали їй: Не бійся, бо ти народила сина! Та вона не відповіла, і не пізнало її серце.
- 21** І назвала хлопчика: Горе Вархавот, через Божий ковчег, через свого свекра і через свого чоловіка.
- 22** І говорили: Відійшла слава Ізраїля, якщо Господній ковчег забрали.

1 Самуїла 5

- 1** А филистимці взяли Божий ковчег і з Авенезера внесли його до Азота.
- 2** Филистимці взяли Господній ковчег, внесли його в дім Дагона і поставили його біля Дагона.
- 3** Азотійці встали вранці й увійшли в дім Дагона, і вони побачили, як ось Дагон упав долілиць перед Божим ковчегом. І підняли Дагона, і поставили на своє місце. Та Господня рука стала важкою на азотійцях, Він мучив їх і уразив їх на їхніх задніх частинах, — Азот та його околиці.

⁴І сталося, коли встали вранці, і ось Дагон упав долілиць перед ковчегом Господнього завіту, а голова Дагона і обидві долоні його рук відділені — кожна перед порогом, і обидві кисті його рук упали на поріг, залишився тільки тулуб Дагона.

⁵Через це жерці Дагона і кожний, хто входить у дім Дагона, не стають на поріг дому Дагона в Азоті аж до цього дня, а неодмінно переступають .

⁶І важкою була Господня рука на Азоті, і Він навів зло на них, і кинулася на них хвороба, у кораблях і посеред їхньої країни розмножилися миші, і було сильне замішання смерті в місті.

⁷І мужі Азота побачили, що справи складаються таким чином, і кажуть: Не залишиться з нами ковчег Бога Ізраїля, бо Його рука важка на нас і на нашому богові Дагоні.

⁸І вони посилають, і збирають до себе сатрапів филистимців, і кажуть: Що зробимо з ковчегом Бога Ізраїля? А геттейці кажуть: Нехай до нас перейде Божий ковчег! І Божий ковчег перейшов до Гетти.

⁹І сталося після того, як він перейшов, то Господня рука була натову місті, почалося дуже велике замішання, і Він уразив чоловіків міста, від малого аж до великого, і уразив їх на задніх їхніх частинах, тож геттейці поробили собі сидіння,

¹⁰а Божий ковчег вони відіслали до Аскалона. І сталося, коли прибув Божий ковчег до Аскалона, то аскалонці закричали, вигукуючи: Навіщо ви скерували ковчег Бога Ізраїля до нас, щоб убити нас і наш народ?

¹¹І вони відіслали ковчег, і збирали сатрапів филистимців, говорячи: Відішліть ковчег Бога Ізраїля, нехай буде на своєму місці й нехай не знищує нас і наш народ! Адже в цілому місті було дуже тяжке замішання смерті, коли сюди прибув ковчег Бога Ізраїля,

¹²і живі (не померлі) були уражені в задні частини, і крик міста піднявся до неба!

1 Самуїла 6

¹І ковчег перебував на полі филистимців сім місяців, і їхня земля закишла мишами.

²Тож филистимці скликають жерців, ворожбитів і своїх чародіїв, запитуючи: Що зробимо з Господнім ковчегом? Скажіть нам, як відіслати його на своє місце?

³А вони сказали: Якщо ви відсилаєте ковчег завіту Господа, Бога Ізраїля, не відсилайте його порожнім, але обов'язково віддайте Йому за муки, і тоді вилікуєтесь, і надолужиться за вас. Хіба не таким чином Його рука відійде від вас?

⁴А ті запитують: Що віддамо Йому за муки? Вони ж сказали: За числом сатрапів филистимців — п'ять золотих сидінь, бо провина у вас, ваших князях і в народі,

- ⁵І золоті миші на подобу ваших мишей, які знищили землю. І віддасте славу Господу, щоб облегли Свою руку над вами, над вашими богами і над вашою землею.
- ⁶Навіщо ж важкими робите ваші серця, так, як важким учинив єгиптянин і фараон своє серце? Хіба не відіслали їх, коли наглумився з них, і вони пішли?
- ⁷Тепер візьміть і зробіть новий віз, і дві корови, які перший раз народили, та заберіть у них телят. Корови запряжіть у віз, а телят відведіть до хати позаду них.
- ⁸І візьміть ковчег, покладіть його на воза та віддайте Йому золотий посуд за муки, покладіть у скрині з його боку, відпустите його і відішлете його, і відійде.
- ⁹І побачите, якщо він попрямує до Ветсамуса, дорогою своїх околиць, то Він учинив нам це велике зло, якщо ж ні, то пізнаємо, що не Його рука торкається нас, але з нами трапилася ця випадковість.
- ¹⁰І филистимці вчинили так, і взяли дві корови, які перший раз народили, запрягли їх у вози, а їхніх телят замкнули в хаті.
- ¹¹На віз вони поклали ковчег, скриню і золотих мишей.
- ¹²І корови попрямували в дорозі дорогою Ветсамуса, одною стежкою пішли, трудилися і не звертали ні вправо, ні вліво, а сатрапи филистимців ішли за ним аж до границь Ветсамуса.
- ¹³А ті, які у Ветсамусі, жали в долині жнива пшениці. І, піднявши свої очі, побачили Господній ковчег і зраділи через зустріч з ним.
- ¹⁴Віз прибув на поле Осії, який у Ветсамусі. Там біля нього поставили великий камінь, порубали дерево воза на дрова і принесли корів у всепалення Господу.
- ¹⁵А левіти принесли Господній ковчег і з ним — золоту скриню, що на ньому, і поставили на великий камінь, і в той день мужі Ветсамуса принесли Господу всепалення і жертви.
- ¹⁶А п'ять сатрапів-филистимців спостерігали за цим і в той день повернулися до Аскалона.
- ¹⁷Ось це — золоті сидіння, які филистимці передали Господу за муку. Одне з Азота, одне з Гази, одне з Аскалона, одне з Гета, одне з Аккарона.
- ¹⁸І золоті миші за кількістю всіх міст филистимців, п'ять сатрапів із закріпленого міста і аж до поселення ферезейців, до великого каменя, на який поклали ковчег Господнього завіту, що в полі Осії Ветсамусита.
- ¹⁹А сини Єхонії не були задоволені мужами Ветсамуса, бо побачили Господній ковчег. І Господь побив у них п'ятдесят мужів і сімдесят тисяч мужів. І народ заплакав, бо Господь уразив народ дуже великою карою.
- ²⁰І сказали мужі, які з Ветсамуса: Хто зможе перейти перед цим святим Господом, і від нас до кого піде Господній ковчег?

21 І послали вісників до тих, які живуть у Каріятіярімі, кажучи: Филістимці повернули Господній ковчег. Прийдіть і віднесіть його до себе!

1 Самуїла 7

1 І приходять мужі Каріятіяріма, і беруть ковчег Господнього завіту, і вносять його в дім Амінадава, який на узгір'ї, а його сина Елеазара посвятили, щоб охороняв ковчег Господнього завіту.

2 І сталося, що від того дня ковчег перебував у Каріятіярімі. Минуло багато часу, — було двадцять років, і кожний ізраїльський дім спостерігав за Господом.

3 І промовив Самуїл до всього дому Ізраїля, кажучи: Якщо ви повертаєтеся до Господа всім вашим серцем, видаліть з-посеред вас чужих богів та священні гаї, приготуйте ваші серця для Господа й служіть Йому одному, і Він вас визволить з руки филистимців.

4 І сини ізраїльські видалили Ваалів і священні гаї Астарті, і служили одному Господу.

5 І сказав Самуїл: Зберіть увесь Ізраїль у Массифаті, і помолюся за вас до Господа.

6 Тож вони зібралися в Массифаті, черпали воду, виливали перед Господом на землю й постили в той день, кажучи: Ми згрішили перед Господом! І Самуїл судив ізраїльських синів у Массифаті.

7 І почули филистимці, що всі ізраїльські сини зібралися в Массифаті, і виступили сатрапи филистимців проти Ізраїля. Почувши, ізраїльські сини налякалися обличчя филистимців.

8 Тож ізраїльські сини звернулися до Самуїла: Не мовчи за нас, волай до Господа, Бога твого, нехай врятує нас з руки филистимців!

9 І Самуїл узяв одне ягня, яке ссе молоко, і з усім народом приніс його на всепалення Господу. Самуїл заволав до Господа за Ізраїля, і Господь його почув.

10 Самуїл приносив всепалення, а филистимці виходили на бій проти Ізраїля. І Господь загримів гучним голосом у той день проти филистимців, і вони були в замішанні, і зазнали поразки перед Ізраїлем.

11 Ізраїльські мужі вийшли з Массифата, гналися за филистимцями і розгромили їх аж під Ветхором.

12 Самуїл узяв один камінь і поставив його між Массифатом і між старим містом, і дав йому ім'я — Авенезер, Камінь допомоги, і сказав: Аж досі допоміг нам Господь.

13 І Господь упокорив филистимців, і не продовжували більше наближатися до ізраїльських границь. І Господня рука була на филистимцях усі дні Самуїла.

¹⁴І віддали їм міста, які филистимці взяли в ізраїльських синів, — віддали їх Ізраїлеві від Аскалона аж до Азова, і забрали ізраїльські околиці з руки филистимців. І був мир між Ізраїлем і між Амореєм.

¹⁵І Самуїл судив Ізраїля всі дні свого життя.

¹⁶З року в рік він ішов, обходив Ветиль, Галгал, Массифат, і судив Ізраїля в усіх цих посвячених місцях.

¹⁷А повертався він до Арматаїма, бо там був його дім, і там він судив Ізраїля, і там збудував жертвник Господу.

1 Самуїла 8

¹І сталося, коли Самуїл зістарився, то поставив своїх синів суддями для Ізраїля.

²Ось імена його синів: первородний Йоїл, а ім'я другого — Авія, судді у Версавії.

³Та його сини не пішли його дорогою, а схилилися до хабара, приймали дари і відступили від праведності.

⁴І мужі ізраїльські зібралися і прийшли до Самуїла в Арматаїм,

⁵кажучи йому: Ось ти зістарився, а твої сини не ходять твоєю дорогою. Тож постав тепер над нами царя, щоб нас судив, — так, як і в інших народів!

⁶І це слово видалося поганим в очах Самуїла, коли сказали: Дай нам царя, щоб нас судив! Тож Самуїл помолився до Господа.

⁷А Господь сказав Самуїлові: Послухайся голосу народу, — так, як тобі говорять, бо не тебе зневажили, але Мене вони зневажили, щоб Я не царював над ними!

⁸Згідно з усіма ділами, які вчинили Мені від того дня, коли Я їх вивів з Єгипту, аж до цього дня, — вони залишили Мене і служили іншим богам, — так і тобі вони чинять.

⁹Тепер же послухайся їхнього голосу. Тільки обов'язково повідом їм, — ти сповістиш їм правила царя, який царюватиме над ними!

¹⁰І Самуїл передав усі Господні слова народові, які просили в нього царя,

¹¹і сказав: Це буде правило царя, який царюватиме над вами: Ваших синів він візьме і поставить їх на свої колісниці та на своїх коней, і бігатимуть перед його колісницями;

¹²і він поставить їх собі тисячниками, сотниками та женцями свого жнива і збирачами свого винограду, і щоб виготовляли його воєнне знаряддя і знаряддя його колісниць.

¹³І візьме ваших дочок виготовляти парфуми, за кухарок і за пекарок,

¹⁴а ваші поля, ваші виноградники і ваші добрі оливкові сади візьме і дасть своїм рабам.

¹⁵На ваше насіння і на ваші виноградники накладе десятину і дасть своїм євнухам і своїм рабам.

¹⁶Тож ваші раби, ваші рабині, ваші добрі стада та ваші осли забере і візьме десятину на свої справи,

¹⁷і на ваші стада накладе десятину, і ви будете йому рабами.

¹⁸І в той день ви заличете з-перед обличчя вашого царя, якого ви собі вибрали, та Господь не вислухає вас у ті дні, бо ви самі собі обрали царя!

¹⁹Однак народ не бажав послухатися Самуїла, і вони сказали йому: Ні, але нехай над нами буде цар!

²⁰І ми будемо такими, як і всі народи, і наш цар судитиме нас, виходитиме перед нами і воюватиме нашу війну!

²¹І Самуїл вислухав усі слова народу, і промовляв їх до Господніх вух.

²²А Господь сказав Самуїлові: Послухайся їхнього голосу і постав їм царя! І Самуїл промовив до ізраїльських мужів: Нехай кожний піде до свого міста!

1 Самуїла 9

¹Був собі чоловік із синів Веніаміна на ім'я Кіс, син Авїїла, сина Сареда, сина Вахіра, сина Афека, сина веніамінівця, муж сильний.

²А в нього був син на ім'я Саул, великий добрий муж, і серед ізраїльських синів не було кращого за нього, — від плеча і вище — настільки був вищий на всій землі.

³Якось пропали осли Кіса, батька Саула, і Кіс сказав Саулові, своєму сину: Візьми із собою одного зі слуг, устаньте, підіть і пошукайте ослів!

⁴І вони пройшли через єфремську гору, пройшли по землі Селхи і не знайшли. І пройшли через землю Еасакема, і там не було. І пройшли через землю Якіма, але не знайшли.

⁵Коли вони прийшли до Сіфа, то Саул сказав своєму слугі, який був з ним: Тож давай повернемося, щоб мій батько, позбувшись ослів, не турбувався про нас!

⁶А слуга йому відповів: Ось Божий чоловік у цьому місті, славний чоловік, усе, що тільки скаже, неодмінно справджується. Тепер же підемо, щоби сповістив нам нашу дорогу, якою підемо.

⁷Тоді Саул сказав своєму слугі, який був з ним: І ось ми підемо, а що принесемо Божому чоловікові? Адже не стало хлібів у наших торбах, і немає з нами більше нічого з нашого майна, щоб принести Божому чоловікові.

⁸А слуга у відповідь Саулові продовжив, кажучи: Ось у моїй руці знаходиться четверта частина сикля срібла, тож даси Божому чоловікові, і він сповістить нам нашу дорогу.

⁹(Спочатку в Ізраїлі кожний, коли йшов запитати Бога, говорив так: Давай підемо до видючого, бо народ раніше називав пророка видючим).

¹⁰І Саул сказав своєму слугі: Добре слово, тож давай підемо! І вони пішли до міста, де був Божий чоловік.

¹¹Коли вони йшли до входу в місто, вони натрапили на дівчат, які вийшли набирати воду, і запитали їх: Чи є тут видючий?

¹²А дівчата відповіли їм: Ось він є напроти вашого обличчя! Нині, черезособливий день, він прийшов до міста, — кажуть їм, — бо сьогодні жертва за народ у Вамі.

¹³Як тільки ввійдете в місто, так знайдете його в місті, перш ніж він піде до Вами їсти, — бо народ не їстиме, аж доки він не прийде, оскільки він має благословити жертву, і тількипісля цього гості їстимуть. Тепер же підіть, бо через цей день ви його знайдете.

¹⁴І вони йдуть до міста. Коли вони входили всередину міста, ось Самуїл вийшов їм назустріч, щоб іти до Вами.

¹⁵А Господь відкрив вухо Самуїла на один день скоріше, ніж до нього прийшов Саул, кажучи:

¹⁶У цей час завтра пошлю до тебе чоловіка із землі Веніаміна, і ти помажеш його на володаря над Моїм народом Ізраїлем, і він спасе Мій народ з руки филистимців, оскільки Я поглянув на приниження Мого народу, бо їхній крик дійшов до Мене.

¹⁷І коли Самуїл побачив Саула, то Господь відповів йому: Ось чоловік, про якого Я тобі сказав: Він буде володарем над Моїм народом.

¹⁸А тим часом Саул підійшов до Самуїла всередині міста, і сказав: Підкажи, як пройти до дому видючого.

¹⁹У відповідь Самуїл сказав Саулові: Я ним є! Іди переді мною до Вами і сьогодні їж зі мною, а вранці відішлю тебе і сповіщу тобі все, що у твоєму серці.

²⁰А про твоїх ослят, які пропали, сьогодні вже третій день, не жури ними твого серця, бо вони знайшлися... Для кого прекрасне Ізраїля, хіба не тобі й домові твого батька?

²¹На це Саул відповів: Хіба я не є сином мужа-веніамінівця, найменшого скіпетра ізраїльського племені й найменшого племені з усього скіпетра Веніаміна, — сказав він, — тож навіщо заговорив ти до мене цими словами?

²²А Самуїл узяв Саула та його слугу і ввів їх в помешкання, і дав їм перше місце між запрошеними — приблизно сімдесят мужів.

²³І сказав Самуїл кухареві: Дай мені частину, яку я тобі дав, яку я сказав тобі покласти її біля себе.

²⁴І кухар підняв вверх лопатку, і поклав її перед Саулом, а Самуїл сказав Саулові: Ось те, що залишилося, поклади його перед собою і їж, бо на свідчення, покладене перед тобою, — більше ніж іншим! Щипай і їж! Саул їв із Самуїлом у той день,

²⁵і він прибув з Вами до міста. Саулові постелили на покрівлі,

²⁶і він спав. І сталося, коли прийшов ранок, то Самуїл покликав на покрівлі Саула, кажучи: Встань, я відішлю тебе! Тож Саул устав і вийшов надвір — він і Самуїл.

²⁷Коли вони сходили до околиці міста, то Самуїл сказав Саулові: Скажи слугі, і нехай іде перед нами, а ти стань сьогодні й послухай Боже слово.

1 Самуїла 10

¹І Самуїл узяв посудину з олією, і злив на його голову, поцілував його і сказав йому: Хіба не помазав тебе Господь на володаря над Своїм народом, над Ізраїлем, і ти будеш володарем над Господнім народом? І ти спасеш його з руки його ворогів довкола. Ось це тобі знак, що Господь помазав тебе над Своїм спадком на володаря.

²Як тільки сьогодні відійдеш від мене, то знайдеш двох мужів біля гробниць Рахилі в околиці Веніаміна, які дуже зрадіють, і вони скажуть тобі: Знайшлися осли, які ви пішли шукати, і ось твій батько відклав справу ослят і зажурився за вас, кажучи: Що вчиню про мого сина?

³І відійдеш звідти, і підеш далі аж до дуба Тавора, і знайдеш там трьох мужів, які йдуть до Бога до Ветилія: одного, який несе трьох козенят, другого, який несе три кошики хліба, і третього, який несе міх вина.

⁴І запитають тебе про те, що до миру, дадуть тобі дві частини хлібів, і приймеш з їхньої руки,

⁵а після цього прийдеш до Божої гори, де є табір филистимців, там Насів-филистимець. І буде, як тільки ввійдете туди в місто, то зустрінеш хор пророків, які спускаються з Вами, а перед ними — дудки, тимпан, сопілки і гусла, і вони пророкують.

⁶І зійде на тебе Господній дух, і пророкуватимеш з ними, і станеш іншою людиною.

⁷І буде, коли на тебе прийдуть ці знаки, — чини все, що лиш знайде твоя рука, бо Бог з тобою.

⁸І зійдеш вниз перед Галгалом, і ось спускаюся до тебе, щоби принести всепалення і мирні жертви. Перебуватимеш сім днів, аж доки я не прийду до тебе і не вкажу тобі, що будеш робити.

⁹І було, коли він повернув своїм плечем, щоб відійти від Самуїла, то Бог змінив йому серце на інше. І всі ознаки збулися в той день.

- 10** І звідти приходить до гори, і ось хор пророків назустріч йому. І зійшов на нього Божий Дух, і він пророкував посеред них.
- 11** І були всі, що бачили його вчора і третього дня, і побачили, як ось він посеред пророків, і сказав народ кожний до свого ближнього: Що це таке? Що сталося із сином Кіса? Хіба і Саул між пророками?
- 12** А хтось з них відповів, кажучи: Хто його батько? Саме так виникла приказка: Хіба і Саул між пророками?
- 13** Він закінчив пророкувати і прийшов до гори.
- 14** І промовив його родич до нього і до його слуги: Куди ідете? А вони сказали: Шукати ослів! І побачили ми, що немає, і ми прийшли до Самуїла.
- 15** І родич промовив до Саула: Сповісти ж мені, що тобі сказав Самуїл!
- 16** А Саул сказав своєму родичеві: Він повідомив мені, що знайшлися осли! Та розмови про царство він йому не переказав.
- 17** Самуїл скликав увесь народ до Господа в Массифу
- 18** і сказав синам Ізраїля: Так сказав Господь, Бог Ізраїля, проголошуючи: Я — Той, Хто вивів ізраїльських синів з Єгипту, і Я врятував вас з руки фараона, єгипетського царя, і від усіх царів, які вас гнобили!
- 19** А ви сьогодні зневажили Бога, Який сам є вашим спасителем від усієї вашої біди і ваших скорбот, і ви сказали: Ні, але поставиш над нами царя! Тепер станьте перед Господом за вашими скіпетрами і за вашими племенами.
- 20** І Самуїл привів усі скіпетри Ізраїля, і випав жереб на скіпетр Веніаміна.
- 21** І приводить скіпетр Веніаміна за племенами, і випав жереб на плем'я Маттарі. І приводять плем'я Маттарі за чоловіками, і жереб випадає на Саула, сина Кіса. І шукали його, та не знаходили.
- 22** І питав Самуїл ще в Господа: Чи приходить сюди чоловік? І сказав Господь: Ось він сховався в наметах.
- 23** Він побіг і взяв його звідти, і поставив посеред народу, і той був вищий від усього народу на плече і вище.
- 24** І промовив Самуїл до всього народу: Чи ви побачили, кого собі Господь вибрав? Адже немає з-поміж усіх вас подібного до нього! А весь народ поглянув і сказав: Нехай живе цар!
- 25** І сказав Самуїл народові правила царя, і написав у книзі, і поклав перед Господом. Самуїл відіслав увесь народ, і кожний пішов до свого місця.
- 26** Саул пішов до свого дому, до Гаваа. Із Саулом пішли сини сил, і Господь доторкнувся до їхнього серця.
- 27** А сини-язичники сказали: Як цей нас спасе? Та не пошанували його і не принесли йому дарів.

1 Самуїла 11

¹І сталося після приблизно місяця, що прийшов Наас, амманієць, і отаборився проти Явіса галаадського. І сказали всі мужі Явіса до Нааса, амманійця: Уклади з нами угоду, і служитимемо тобі.

²І сказав їм Наас, амманієць: Про це угоду складу з вами, щоб вибрати в кожного з вас праве око, і покладу ганьбу на Ізраїля!

³І сказали йому мужі Явіса: Дай нам сім днів, і відішлемо посланців до всіх околиць Ізраїля, якщо не буде того, хто врятував би нас, прийдемо до вас.

⁴І посланці прийшли до Гаваа до Саула, і промовляли слова до вух народу, а весь народ підняв свій голос і заплакав.

⁵І ось Саул приходить на другий день з поля. І сказав Саул: Що це, чому народ плаче? І розповідають йому слова синів Явіса.

⁶Коли він почув ці слова, то Господній Дух зійшов на Саула, і він дуже розгнівався на них своїм гнівом.

⁷І взяв дві корови, розрубав їх на частини і послав до всіх околиць Ізраїля через послів, кажучи: Хто не йде за Саулом і за Самуїлом, так нехай учинять їхнім коровам! І Господній страх напав на ізраїльський народ, і вони закричали як один чоловік.

⁸І перевірів їх Авіезек у Вамі, усіх чоловіків Ізраїля — шістсот тисяч, і сімдесят тисяч мужів Юди.

⁹І він сказав послам, які прийшли: Так скажете мужам Явіса: Завтра, як пригріє сонце, вам спасіння. І прийшли послы до міста, і звіщали мужам Явіса, і ті зраділи.

¹⁰І сказали мужі Явіса до Нааса, амманійця: Завтра прийдемо до вас, і вчините нам, як завгодно перед вами.

¹¹І сталося на другий день, що Саул розділив народ на три частини, і ввійшли в середину табору в ранню сторожу, і побили синів Аммона, перш ніж прогрівся день, а ті, які залишилися, розбіглися, і не залишилося з-поміж них двох разом.

¹²Тоді народ сказав Самуїлові: Хто той, котрий сказав, що Саул не царюватиме над нами? Видай цих мужів, і вб'ємо їх!

¹³Та Саул сказав: Хай ніхто не помре в цей день, бо сьогодні Господь учинив спасіння в Ізраїлі.

¹⁴І звернувся Самуїл до народу, закликаючи: Ходімо в Галгал і обновимо там царство!

¹⁵І весь народ пішов у Галгал, а Самуїл помазав там Саула на царя перед Господом у Галгалі, приніс там жертви і мирні жертви перед Господом. І дуже зрадив Самуїл та весь Ізраїль.

1 Самуїла 12

¹І промовив Самуїл до кожного ізраїльського мужа: Ось я послухався вашого голосу в усьому, що ви мені сказали, і я поставив над вами царя.

²Тепер же іде перед вами цар, а я зістарився й сидітиму, і ось мої сини між вами. І ось я йшов перед вами від моєї молодості й аж до цього дня.

³Ось я, дайте відповідь мені перед Господом і перед Його помазаником. У кого взяв я теля, чи в кого взяв я осла, чи кого з вас я пригнобив, чи на кого вчинив я тиск, і з чиєї руки я взяв хабара і взуття? Дасте мені відповідь, і віддам вам!

⁴А вони відказали Самуїлові: Ти не вчинив нам несправедливості, ти не гнобив, і ти не громив нас і не взяв нічого із чийхось рук!

⁵І промовив Самуїл до народу: Господь між вами свідок, і сьогодні в цей день свідок — Його помазаник, бо ви не знайшли нічого в моїй руці. А вони сказали: Свідок!

⁶І сказав Самуїл народові, промовляючи: Свідок — Господь, Який створив Мойсея та Аарона, Хто вивів наших батьків з Єгипту!

⁷Тепер станьте, і розсуджуватиму вас перед Господом, і сповіщу вам усю Господню справедливість, яку вчинив між вами і між вашими батьками.

⁸Коли ввійшов Яків та його сини в Єгипет, то пригнобив їх Єгипет, і наші батьки заволодали до Господа, і Господь послав Мойсея та Аарона, і вивів наших батьків з Єгипту, і поселив їх на цьому місці.

⁹Та вони забули про Господа, їхнього Бога, і Він видав їх у руки Сісари, полководця Явіна, царя Асора, і в руки филистимців, і в руки царя Моава, і вони воювали з ними.

¹⁰І вони закричали до Господа, волаючи: Ми згрішили, бо ми покинули Господа і служили Ваалам та священним гаям, тепер же спаси нас з руки наших ворогів, і ми служитимемо Тобі!

¹¹І Господь послав Єроваала, Варака, Єфтая і Самуїла і вирвав вас з руки ваших навколишніх ворогів, і ви жили впевнено.

¹²І знаєте, що Наас, цар синів Аммона, вийшов проти вас, і ви сказали: Ні, але нехай царює над нами цар! А наш цар — Господь, наш Бог!

¹³Ось тепер цар, якого ви вибрали, і ось Господь дав над вами царя.

¹⁴Якщо ви будете боятися Господа, будете служити Йому і будете слухати Його голосу, не будете змагатися з устами Господа, то будете і ви, і цар, який царює над вами, ходити за Господом.

¹⁵Якщо ж не будете слухатися Господнього голосу й будете змагатися з устами Господа, то Господня рука буде на вас і на вашому цареві.

- 16** Тепер же станьте і гляньте на цю велику справу, яку вчинить Господь на ваших очах.
- 17** Хіба сьогодні не жнива пшениці? Я закличу Господа, і Він дасть грім і дощ, і пізнаєте, і побачите, що велике ваше зло, яке ви вчинили перед Господом, попросивши собі царя!
- 18** І прикликав Самуїл Господа, і Господь дав громи та дощ у той день. І весь народ дуже налякався Господа і Самуїла.
- 19** І весь народ сказав Самуїлові: Помолися за твоїх рабів до Господа, твого Бога, і не помремо, бо ми додали до всіх наших гріхів зло, попросивши собі царя!
- 20** І сказав Самуїл до народу: Не бійтеся. Ви вчинили все це зло, тільки не відхиліться від слідування за Господом, і служіть Господу всім вашим серцем,
- 21** і не ухиліться слідом за тими, що є нічим, які не вчинять нічого, і які не спасають, бо є нічим.
- 22** Адже Господь не покине Свій народ через Своє велике Ім'я, бо з милосердя Господь взяв Собі вас за народ.
- 23** І я жодним чином не згрішу перед Господом, щоб перестати молитися за вас, і служитиму Господу, і покажу вам добру й правильну дорогу,
- 24** тільки бійтеся Господа і служіть Йому в правді та всім вашим серцем, бо ви знаєте, які величні речі вчинив Він з вами.
- 25** А якщо ви таки чинитимете зло, то і ви, і ваш цар загинете.

1 Самуїла 13

- 1** Саул вибрав собі три тисячі чоловіків з ізраїльських мужів: дві тисячі були із Саулом в Махемасі та на горі Ветилія, а тисяча була з Йонатаном в Гавей веніаміновій. Щодо інших з народу, то кожного він відіслав до свого поселення.
- 3** Йонатан розгромив филистимця Насіва, який жив на горі. І филистимці почули про це. А Саул трубить у трубу на всю землю, кажучи: Підступно вчинили раби!
- 4** І весь Ізраїль почув тих, які говорили: Саул розгромив филистимця Насіва, — Ізраїль був засоромлений филистимцями! І слідом за Саулом закричав народ у Галгалі.
- 5** А тим часом филистимці збираються на війну проти Ізраїля, і підіймається проти Ізраїля тридцять тисяч колісниць, шість тисяч кінноти і численний народ, — наче пісок біля моря. Вони приходять і стають табором в Махемасі напроти Ветона на півдні.
- 6** І побачив ізраїльський чоловік, що він у скрутному становищі, і йому не підступити, тож народ заховався в печерах, у ровах, у скелях, в ярах і в ямах.

- ⁷А ті, які пройшли, перейшли через Йордан у землю Гада і Галаада. А Саул ще був у Галгалі, тож весь народ жахнувся слідом за ним.
- ⁸Минуло сім умовлених днів, як і сказав Самуїл, а Самуїл не приходив у Галгал, і його народ почав розходитися від нього.
- ⁹Тож Саул сказав: Приведіть, щоб я звершив всепалення і мирні жертви! І принесли всепалення.
- ¹⁰І сталося, коли він закінчив приносити всепалення, то прийшов Самуїл. А Саул вийшов йому назустріч, щоб поблагословити його.
- ¹¹Та Самуїл сказав: Що ти зробив? А Саул відповів: Оскільки я побачив, як розходиться від мене народ, а ти не приходив, як ти розпорядився, в умовлений час, та й филистимці зібралися до Махемаса,
- ¹²тож я сказав: Тепер филистимці придуть до мене в Галгал, а я не умолив Господнього обличчя! Тож я змусив себе і приніс всепалення!
- ¹³А Самуїл сказав Саулові: Безглуздо вчинив ти, бо ти не зберіг мою заповідь, яку заповів тобі Господь. Адже тепер Господь закріпив би твоє царство над Ізраїлем навіки.
- ¹⁴Тепер же твоє царство не встоїть, і Господь знайде Собі чоловіка за Своїм серцем, і Господь заповість йому бути володарем над Своїм народом, бо ти не дотримався того, що тобі заповів Господь!
- ¹⁵І Самуїл підійнявся, і пішов з Галгала своєю дорогою. А рештки народу пішли за Саулом, назустріч, за військовим народом. оли вони йшли з Галгала до Гаваа Веніаміна, то Саул почислив народ, який виявився з ним, — якихось шістсот чоловік.
- ¹⁶Саул, його син Йонатан і народ, який виявився з ними, засіли в Гаваа Веніаміна і заплакали, а филистимці отаборилися в Махемасі.
- ¹⁷І вийшли три частини филистимців, знищуючи поля, одна частина стежила за дорогою Гофера в землю Согала,
- ¹⁸друга частина стежила за дорогою Веторона, інша частина стежила за дорогою Гаваа, що звертає до Гаї Савіна.
- ¹⁹А коваля не можна було знайти в усій ізраїльській землі, бо филистимці сказали: Щоб євреї не робили меча і списа!
- ²⁰Тож весь Ізраїль ходив кувати в землю филистимців, і кожний носив туди свою косу та своє знаряддя, і кожний носив туди свою сокиру та свій серп.
- ²¹І жниво було готове до збирання, а ціна на знаряддя була три сиклі за плуг, і ціна сокири та серпа була така ж сама.
- ²²І сталося, що в дні війни в Махемасі не знайшлося ні меча, ні списа в руці всього народу, який із Саулом і з Йонатаном, та виявилися тільки в Саула та його сина Йонатана.

²³І деякі із частин филистимців, які на другому боці, в Махемасі, виступили.

1 Самуїла 14

¹Одного дня Йонатан, син Саула, сказав слугі, який носив його зброю: Давай пройдемо до Мессави филистимців, що на тому боці! Та він не сповістив цього своєму батькові.

²А Саул у той час перебував поблизу гранатового дерева на верхів'ї гори, що в Магдоні, і з ним були якихось шістсот чоловік

³і Ахія, син Ахітова, брата Йохавида, сина Фінееса, сина Ілі, Божого священика в Силомі, який носив ефод. Та народ не знав, що Йонатан пішов.

⁴Посеред переходу, яким Йонатан намагався пробратися до табору филистимців, був виступ скелі з одного боку і виступ скелі з іншого, ім'я одного — Вазес, ім'я другого — Сенна.

⁵Одна дорога — з півночі, що йде до Махмаса, друга дорога — з півдня, що йде до Гаваа.

⁶І промовив Йонатан до слуги, який носив його зброю: Давай пройдемо до Мессави тих необрізаних. Можливо Господь що-небудь зробить для нас! Адже Господу не важко спасати за допомогою багатьох чи кількох!

⁷А той, хто носив його зброю, сказав йому: Чини все, до чого схилилося твоє серце. Ось я з тобою, як твоє серце, так і моє серце!

⁸Тоді Йонатан сказав: Ось ми переходимо до мужів і натрапимо на них!

⁹Якщо заговорять до нас так: Зачекайте там, аж доки сповістимо вам! То станемо в себе і не підемо проти них.

¹⁰Якщо ж до нас так скажуть: Ходіть до нас! То підемо, бо Господь передав їх у наші руки. Це нам знак!

¹¹І вони обидва увійшли до Мессави филистимців, а филистимці кажуть: Ось євреї виходять зі своїх ровів, куди вони поховалися.

¹²І мужі Мессави звернулися до Йонатана і до того, хто носив його зброю, і кажуть: Підійдіть до нас, і ми вам щось покажемо! Тож Йонатан сказав до того, хто носив його зброю: Давай за мною, бо Господь передав їх у руки Ізраїля!

¹³І Йонатан на своїх руках і на своїх ногах піднявся ввверх, і той, хто носив його зброю, з ним. І поглянули на обличчя Йонатана, і він побив їх, а той, хто носив його зброю, бив за ним.

¹⁴І перший погром, яким Йонатан і той, хто носив його зброю, побити дротиками, пращами і камінням з долини складав приблизно двадцять чоловік.

- 15** І був жах у таборі й на полі. І весь народ, який в Мессаваті, і грабіжники жахнулися, та вони не бажали діяти, і земля була перелякана, і був жах від Господа.
- 16** Вартові Саула в Гаваа Веніаміна глянули, аж ось табір перебував у замішанні по один бік і по інший.
- 17** І Саул сказав народові, який з ним: Розвідайте та подивіться, хто пішов від нас! І перевірили, і ось не знаходили Йонатана і того, хто носить його зброю.
- 18** І сказав Саул Ахії: Принесіть ефод! (Оскільки він у той день носив ефод перед Ізраїлем).
- 19** І сталося, коли Саул говорив до священика, то шум в таборі филистимців дедалі більше зростав. І промовив Саул до священика: Зведи твої руки!
- 20** І заволав Саул і весь народ, який був з ним, аж поки не вступили в бій, і ось меч кожного був проти свого ближнього, — дуже велике замішання!
- 21** Раби, які були з филистимцями вчора і третього дня, ті, які йшли до табору, повернулися і вони, щоби бути з Ізраїлем, з тими, хто із Саулом і Йонатаном.
- 22** І весь Ізраїль, ті, які переховувалися на горі Єфрема, почули, що филистимці втекли, тож і вони зібралися за ними в бій.
- 23** У той день Господь спас Ізраїля. бій перейшов Ветон, і весь народ був із Саулом, якихось десять тисяч чоловік. І поширилася війна на кожне місто, що на горі Єфрема.
- 24** А Саул з незнання вчинив у той день великий переступ незнання, — він закляв народ, кажучи: Проклятий чоловік, який їстиме хліб до вечора, аж помщуся моєму ворогові! І весь народ не їв хліба.
- 25** А вся земля обідала. Хащі Яар були багатими на мед — на поверхні рівнини.
- 26** І прийшов народ до місця, багатого на мед, і ось він ішов, розмовляючи, та однак не було того, котрий повертав би свою руку до своїх уст, бо народ злякався Господньої клятви.
- 27** А Йонатан не чув, коли його батько закликав народ, і він простягнув кінець своєї палиці, що в його руці, замочив її до вощини з медом, повернув свою руку до своїх уст, і його очі просвітилися.
- 28** А один із народу зауважив, кажучи: Твій батько ж узяв у народу присягу, кажучи: Проклятий чоловік, який сьогодні їстиме хліб! Тож народ підупав.
- 29** А Йонатан зрозумів і промовив: Мій батько знищив землю! Знай же, що мої очі побачили, бо я покуштував трохи цього меду,
- 30** але коли б народ таки поїв сьогодні зі здобичі їхніх ворогів, яку знайшли, тонаскільки більшою тепер була б поразка серед филистимців!
- 31** І в той день він побив филистимців у Махемасі, і народ дуже знемігся.

- 32** І повернувся народ до здобичі, і народ взяв отари, стада, телят і різав на землі, і народ їв з кров'ю.
- 33** І сповістили Саулові, кажучи: Народ згрішив проти Господа, бо їв з кров'ю! А Саул у Геттемі сказав: Прикотіть мені сюди великий камінь!
- 34** Розійдіться в народ і скажіть їм, — промовив Саул, — щоб кожний приводив сюди своє теля і кожний свою вівцю, і нехай на ньому заколює, і не грішить проти Господа, щоб їсти з кров'ю! І весь народ приводив (кожний те, що в його руці) й там різали.
- 35** І Саул збудував там жертвник для Господа. Це був перший, побудований Саулом, жертвник для Господа.
- 36** І сказав Саул: Ходімо за филистимцями вночі й пограбуймо їх, аж доки не проясниться день, і жодного не залишимо з них! А вони сказали: Усе, що добре перед тобою, чини! А священник сказав: Давайте підемо звідси до Бога!
- 37** І запитав Саул Бога: Якщо б я пішов за филистимцями, то чи видаси їх у руки Ізраїля? Та Він не відповів йому в той день.
- 38** Тоді Саул сказав: Приведіть сюди всі коліна Ізраїля, пізнайте і довідайтеся, через кого сьогодні стався цей гріх.
- 39** Адже живе Господь, Який спасає Ізраїля, бо якщо дасть відповідь і проти мого сина Йонатана, то він неодмінно помре ! Та не було жодного, хто дав би відповідь, серед усього народу.
- 40** Тож він сказав усьому Ізраїлеві: Ви станете рабами, і я з моїм сином Йонатаном станемо рабами. А народ сказав Саулові: Чини те, що добре перед тобою.
- 41** І промовив Саул: Господи, Боже Ізраїля, чому не відповів Ти сьогодні Твоєму рабові? Чи несправедливість в мені, чи в моєму синові Йонатані? Господи, Боже Ізраїля, дай об'явлення! Якщо ж скажеш це: У народі Твоєму Ізраїлі, дай же праведність! І жереб випав на Йонатана та Саула, і народ відійшов.
- 42** І сказав Саул: Киньте між мною і між моїм сином Йонатаном. Кого лишень Господь жеребом вибере, нехай помре! І народ сказав Саулові: Хай не станеться це слово! Та Саул перемиг народ, тож кидають між ним і між його сином Йонатаном, і жереб випадає на Йонатана.
- 43** І Саул сказав Йонатанові: Сповісти мені, що ти вчинив! І сповістив йому Йонатан, кажучи: Я справді скуштував трохи меду, на кінчику палиці, що в моїй руці. І ось я маю померти.
- 44** А Саул сказав йому: Це нехай учинить мені Бог і нехай це додасть, бо він безсумнівно сьогодні помре !
- 45** Та народ сказав Саулові: Хіба сьогодні помре той, хто вчинив це велике спасіння в Ізраїлі? Нехай живе Господь! Якщо на землю впаде волос з його голови... адже Божий народ зробив цей день! І народ помолився за Йонатана в той день, і він не помер.

⁴⁶А Саул відійшов від переслідування филистимців, і филистимці пішли до своєї місцевості.

⁴⁷І Саул успадкував правління над Ізраїлем. Він воював довкола з усіма його ворогами: проти Моава, проти синів Аммона, проти синів Едома, до Ветеора, до царя Сува і до филистимців, куди лиш повертався, він був переможцем.

⁴⁸Він діяв владно і побив Амалика, і визволив Ізраїля з руки тих, які топтали його.

⁴⁹Синами Саула були: Йонатан, Єссій і Мелхіса, й імена його двох дочок: ім'я первородної — Меров, ім'я другої — Мелхола.

⁵⁰Ім'я його жінки — Ахіноом, дочка Ахімааса. Ім'я полководця: Авенир, син Нира, син родича Саула.

⁵¹Кіс, батько Саула, і Нир, батько Авенира, був сином Яміна, сина Авіїла.

⁵²І була сильна війна проти филистимців усі дні Саула, і Саул, побачивши всякого сильного мужа і всякого мужа сина сили, збирав їх до себе.

1 Самуїла 15

¹І промовив Самуїл до Саула: Господь послав мене помазати тебе на царя над Ізраїлем, тож тепер слухай Господній голос!

²Так сказав Господь Саваот: Нині помщуся за те, що вчинив Амалік Ізраїлеві, коли зустрів його в дорозі, як він ішов з Єгипту.

³Тепер іди і поб'єш Амаліка, Єрім і все, що його, і не залишиш з нього нічого, вигубиш його і зробиш закляттям його та все, що його, не збережеш нічого з нього, а вигубиш від чоловіка аж до жінки, від дитини аж до немовляти, від теляти аж до вівці й від верблюда аж до осла!

⁴І Саул скликав народ, і порахував їх у Галгалі — чотириста тисяч військових підрозділів і тридцять тисяч військових підрозділів Юди.

⁵І пішов Саул аж до міст Амаліка, і зробив засідку біля потоку.

⁶А Кінеєві Саул сказав: Відійди і відступи з-посеред амалікитян, щоб я не прирахував тебе до них, оскільки ти вчинив милосердя з ізраїльськими синами, коли вони виходили з Єгипту. І Кіней вийшов з-посеред Амаліка.

⁷І Саул розгромив Амаліка, від Евілата аж до Сура, з-перед обличчя Єгипту.

⁸Весь народ Єріма він знищив вістрям меча, а Агага, царя Амаліка, узяв живим.

⁹І весь народ Агага Саул залишив живим, і добірне з отар, стад, їжі та виноградників і всього добра, бо не захотів їх знищити. А всяку неважливу та незначну річ вони знищили.

¹⁰І було Господнє слово до Самуїла, кажучи:

- 11** Я розкаюся, що зробив царем Саула, бо він відвернувся, щоб слідувати за Мною і не виконав Моїх слів. І засмутився Самуїл, і голосив до Господа цілу ніч.
- 12** А вранці Самуїл устав і пішов назустріч Ізраїлю. І Самуїлові сповістили, кажучи: Саул підходить до Кармила, він звеличує свою міць і повернув собі колісницю! І він прийшов до Саула в Галгал, і ось той приносив Господу всепалення, — найкраще зі здобичі, яку приніс від Амалика.
- 13** І з'явився Самуїл перед Саулом, а Саул йому сказав: Благословенний ти Господом, я виконав усе, що Господь сказав!
- 14** Та Самуїл промовив: Що ж це за шум цієї отари в моїх вухах і голос волів, які я чую?
- 15** А Саул відповів: Я ось це привів від Амалика... те, що залишив народ, — найсильніше з отари і волів, щоб принести в жертву Господу, твоєму Богові, а решту я вигубив.
- 16** І промовив Самуїл до Саула: Залиши, і сповіщу тобі, що Господь сказав мені вночі! А той сказав йому: Говори.
- 17** І сказав Самуїл Саулові: Хіба не є ти перед Ним малий, володар скіпетру племені Ізраїля? А Господь помазав тебе на царя над Ізраїлем!
- 18** Господь послав тебе в дорогу і сказав тобі: Піди і вигуби тих, які грішать проти Мене, — Амалика, — і воюватимеш з ними, аж доки не покладеш їм краю!
- 19** Чому ж ти не послухався Господнього голосу, але кинувся захопити здобич і вчинив зло перед Господом?
- 20** А Саул відповів Самуїлові: Тому що я послухався голосу народу! Я ж пішов по дорозі, якою мене послав Господь, і я привів Агага, царя Амалика, і я вигубив Амалика!
- 21** А народ узяв здобич — отари і стада, найкраще з вигубленого, щоб принести в жертву перед Господом, нашим Богом, у Галгалі!
- 22** Тоді Самуїл сказав: Хіба для Господа настільки бажаними є всепалення і жертви, як послух голосу Господа? Ось! Бути послухним — краще від жертви, і послух — кращий від жиру баранів!
- 23** Адже гріхом є чаклунство, а ідоли приносять біль і страждання. Оскільки ти знехтував Господнім словом, то і Господь знехтує тобою, щоб ти не був царем над Ізраїлем.
- 24** І сказав Саул Самуїлові: Я згрішив, бо порушив Господнє слово і твоє слово, оскільки я злякався народу і послухався їхнього голосу.
- 25** Тепер же забери мій гріх і повернися зі мною, і я поклонюся твоєму Господу Богові.
- 26** Та Самуїл промовив до Саула: Не повернися з тобою, бо ти знехтував Господнім словом, і тобою знехтує Господь, щоб ти не був царем над Ізраїлем!

27 І Самуїл відвернув своє обличчя, щоб відійти. А Саул схопив край його подвійного одягу і роздер його.

28 І сказав йому Самуїл: Сьогодні Господь вирвав царство Ізраїля з твоєї руки, і Він дасть його твоєму ближньому, кращому за тебе,

29 й Ізраїль буде розірваним на два, і Господь не повернеться, і не передумає, бо Він — не є подібним до людини, щоб передумати.

30 А Саул сказав: Я згрішив, але прослав мене перед старійшинами Ізраїля і перед моїм народом, і повернися зі мною, і я поклонюся Господу, твоєму Богові.

31 Тож Самуїл повернувся за Саулом, і поклонився Господу.

32 А тоді Самуїл сказав: Приведіть мені Агага, царя Амалика! І Агаг, тремтячи, підійшов до нього, і сказав Агаг: Хіба така гірка смерть?

33 Та Самуїл промовив до Агага: Так, як твій меч робив бездітними жінок, так бездітною буде між жінками і твоя матір! І Самуїл убив Агага перед Господом у Галгалі.

34 І Самуїл пішов до Арматаїма, а Саул пішов до свого дому в Гаваа.

35 І більше Самуїл не бачив Саула аж до дня його смерті, коли Самуїл прийшов оплакувати Саула. І розкався Господь, що поставив Саула царем над Ізраїлем.

1 Самуїла 16

1 І промовив Господь до Самуїла: Тож доки ти плакатимеш над Саулом? Я знехтував ним, щоб він не царював над Ізраїлем! Наповни твій ріг олією! Іди, Я пошлю тебе до Єссея аж до Вифлеєму, бо Я побачив між його синами Собі одного, щоб царював.

2 А Самуїл відповів: Як я піду? — почує Саул, то він вб'є мене! Та Господь сказав: Візьми телицю з рогатої худоби у твою руку і скажеш: Іду принести жертву Господу.

3 А на жертву покличеш Єссея, і Я об'явлю тобі, що вчиниш, і помажеш того, на кого тобі вкажу!

4 І вчинив Самуїл усе, що йому сказав Господь, і прийшов до Вифлеєму. І жахнулися старійшини міста зустрічю з ним, і сказали: Мир входу твоєму, видючий!

5 І він відповів: Мир! Приходжу принести жертву для Господа, освятиться і розвеселиться сьогодні зі мною! Він освятив Єссея та його синів і покликав їх на жертву.

6 І сталося, коли входили вони, він побачив Еліява і сказав: Дійсно перед Господом його помазаник!

- ⁷Та Господь сказав Самуїлові: Не зважай на його вигляд, ні на його величну поставу, бо Я ним знехтував, тому що Бог не дивиться так, як дивиться людина. Адже людина дивиться на обличчя, а Бог дивиться на серце!
- ⁸Наступним Єссей покликав Амінадава, і він прийшов перед обличчя Самуїла. Та він сказав: І цього Господь не вибрав.
- ⁹І привів Єссей Саму, та сказав: І цього Господь не вибрав.
- ¹⁰І Єссей провів своїх сімох синів перед Самуїлом. Та Самуїл сказав: Жодного із цих Господь не вибрав.
- ¹¹І Самуїл запитав Єссея: Чи немає в тебе більше дітей? А той сказав: Ось ще найменший пасе стадо! І сказав Самуїл Єсееві: Пошли і візьми його, бо не матимемо спочинку, аж доки він не прийде!
- ¹²Тож він послав і привів його. А цей рижий з гарними очима і добрий в очах Господа. І промовив Господь до Самуїла: Встань і помаж Давида, бо він є добрим!
- ¹³І Самуїл взяв ріг олії, і помазав його серед його братів, і Господній Дух перебував над Давидом від того дня й надалі. А Самуїл піднявся і пішов до Арматаїма.
- ¹⁴А від Саула Господній Дух відійшов, і на нього давив поганий дух від Господа.
- ¹⁵І слуги Саула звернулися до нього: Ось поганий дух від Господа на тебе давить.
- ¹⁶Хай твої раби, які перед тобою, переговорають і хай пошукають нашому володареві того, хто обізнаний з гуслами, і буде грати, — він гратиме на своїх гуслах, коли на тобі буде поганий дух, і тобі стане добре, і тебе заспокоїть.
- ¹⁷І Саул сказав до своїх слуг: Пошукайте мені того, хто добре грає, і приведете його до мене!
- ¹⁸А один із його слуг відповів, кажучи: Ось я побачив сина Єссея, вифлеємця, — він знає гусла, чоловік розумний, військовий чоловік і мудрий словом. Та й на вигляд чоловік той гарний, і Господь з ним.
- ¹⁹Тоді Саул послав послів до Єссея, кажучи: Пришли до мене твого сина Давида, який біля твого стада!
- ²⁰І Єссей взяв гомор хліба, міх вина і одне козеня з кіз, і послав Саулові через свого сина Давида.
- ²¹Тож Давид прибув до Саула і постав перед ним. І він його дуже полюбив, і той став у нього зброєносцем.
- ²²І послав Саул до Єссея, переказуючи: Нехай стане Давид переді мною, бо знайшов милість у моїх очах!
- ²³І бувало, коли поганий дух находив на Саула, то Давид брав гусла і грав своєю рукою, і Саул заспокоювався, йому ставало добре, і поганий дух відступав від нього.

1 Самуїла 17

- ¹Филистимці ж зібралися до своїх таборів на війну, прийшли до Сокхота юдейського і отаборилися між Сокхотом і між Азикою в Ефермеми.
- ²А Саул і мужі Ізраїля зібралися й отаборилися в долині. Вони стали до бою напроти филистимців.
- ³Филистимці стояли на горі по одну сторону, а Ізраїль — на горі по іншу сторону, а між ними — долина.
- ⁴З табору филистимців вийшов сильний чоловік, ім'я його — Голіаф з Гета, його зріст — чотири лікті й долоня.
- ⁵На його головібув шолом, і він був одягнений в лускоподібний панцир, а вага його панцира — п'ять тисяч сиклів міді та заліза.
- ⁶Мідні надколінки — на його ногах і мідний щит — поміж його плечима.
- ⁷Держак його списа, наче ткацький вал, а важив його спис шістдесят сиклів заліза. І той, хто носив його зброю, ішов перед ним.
- ⁸Він став і закричав до ізраїльського табору, гукаючи їм: Для чого вийдете, щоб стати до бою напроти нас? Хіба я не є филистимцем, а ви — євреями Саула! Виберіть собі мужа, і нехай спуститься до мене,
- ⁹і якщо спроможеться зі мною воювати, і якщо поб'є мене, то ми будемо вам рабами, якщо ж я подолаю і поб'ю його, то ви будете нам рабами і служитимете нам!
- ¹⁰Ось я сьогодні, у цей день, — сказав филистимець, — зганьбив ізраїльський табір, дайте мені мужа, і боротимемось обидва!
- ¹¹Коли Саул і весь Ізраїль почули ці слова филистимця, то жахнулися і сильно перелякалися.
- ³²І Давид промовив до Саула: Хай не занепадає серце мого володаря в ньому. Твій слуга піде і воюватиме із цим филистимцем!
- ³³Та Саул промовив до Давида: Не зможеш виступити проти филистимця, щоб з ним воювати, бо ти є хлопчина, а він — військовий муж від своєї молодості!
- ³⁴А Давид сказав Саулові: Твій раб пас стадо своєму батькові, і коли приходив лев чи ведмедиця і хапали з отари овечку,
- ³⁵то я слідував за ним, і побивав його, і виривав з його пащі! Якщо ж він нападав на мене, то я хапав його за горло, бив і вбивав його.
- ³⁶Твій раб побивав ведмеда чи лева, і необрізаний филистимець буде як один з них! Чи ж не піду і не поб'ю його, — і зніму сьогодні ганьбу з Ізраїля? Адже хто цей необрізаний, який ганьбить табір живого Бога!

- 37** Господь, Який вирвав мене з лап лева і з лап ведмедиці, Він вирве мене і з руки цього необрізаного филистимця! Тоді Саул сказав Давидові: Іди, і нехай з тобою буде Господь!
- 38** І одягнув Саул Давида у вовняний одяг і мідний шолом довкола його голови,
- 39** і підперезав Давида своїм мечем по своєму одязі. А той пройшовся раз і два, і змучився. І Давид промовив до Саула: Не можу в ньому ходити, бо я не звик! І знімають усе це з нього.
- 40** А він узяв свою палицю у свою руку, і вибрав собі п'ять гладких камінців з потічка, і поклав їх у пастушу торбу, що була в нього для складання, і свою пращу взяв у свою руку, і підійшов до чоловіка-филистимця.
- 42** Голіаф побачив Давида та зневажливо віднісся до нього, бо він був хлопчиною, і він був рижий з гарними очима.
- 43** І филистимець звернувся до Давида: Хіба я є наче пес, що ти йдеш проти мене з палицею і камінням? А Давид сказав: Ні, але гірше за пса! І филистимець прокляв Давида своїми богами.
- 44** І сказав филистимець Давидові: Давай, до мене, і дам твоє тіло небесним птахам та звірам землі!
- 45** А Давид промовив до филистимця: Ти йдеш на мене з мечем, зі списом і зі щитом, а я йду на тебе в Ім'я Господа Саваота, Бога, наставника Ізраїля, Якого ти сьогодні зганьбив!
- 46** І Господь сьогодні видасть тебе в мою руку, я вб'ю тебе і зніму твою голову з тебе, і дам твій труп і трупи табору филистимців у цей день небесним птахам і звірам землі, і вся земля пізнає, що є Бог в Ізраїлі!
- 47** І пізнає весь цей збір, що не мечем і не списом спасає Господь! Адже це війна Господа, тож Господь видасть вас у наші руки!
- 48** І піднявся филистимець, і пішов назустріч Давидові.
- 49** А Давид простягнув свою руку до торби і взяв звідти один камінь, змахнув пращею і уразив филистимця в його чоло, — камінь пройшов через шолом в його чоло, — і той упав на землю долілиць.
- 51** А Давид підбіг, став над ним, узяв його меч і вбив його, та й відтяв його голову. оли филистимці побачили, що їхній силач помер, то кинулися втікати.
- 52** А мужі Ізраїля і Юди піднялися, закричали і погналися за ними аж до входу в Гет, до брами Аскалона, і поранені филистимці полягли в дорозі до брам Гета і Аккарона.
- 53** А тоді ізраїльські мужі, які звернули вбік за филистимцями, повернулися і потоптали їхні табори.
- 54** Давид узяв голову филистимця і приніс її в Єрусалим, а його зброю він поклав у своєму житлі.

1 Самуїла 18

- ⁶Назустріч Давидові з усіх міст Ізраїля вийшли танцюристки з тимпанами, з радістю і з гулами,
- ⁷і жінки почали. Вони виголошували: Саул побив свої тисячі, а Давид свої десятки тисяч!
- ⁸І поганою видалася ця справа в очах Саула через ці слова, і він сказав: Давидові дали десятки тисяч, а мені дали лише тисячі!
- ⁹І від того дня й надалі Саул почав косо дивитися на Давида.
- ¹²У Саула появився страх перед Давидом,
- ¹³і він відсторонив його від себе, і поставив його собі тисяцьким, і той виходив і входив перед народом.
- ¹⁴Давид був розумним в усіх своїх дорогах, і Господь був з ним.
- ¹⁵І побачив Саул, що він дуже розумний, і остерігався його присутності.
- ¹⁶А весь Ізраїль та Юда полюбили Давида, бо він виходив і входив перед народом.
- ²⁰І сталося, що Мелхола, дочка Саула, полюбила Давида, і сповістили Саулові, і це було угодним в його очах.
- ²¹І сказав Саул: Дам її йому, і буде йому на спотикання. На Саулові була рука филистимців.
- ²²Саул дав вказівку всім своїм, кажучи: Ви таємно заговоріть з Давидом, кажучи: Ось цар до тебе прихильний, і всі його слуги тебе люблять, тож ти стань зятем царя!
- ²³І слуги Саула промовили ці слова до вух Давида, та Давид сказав: Хіба у ваших очах це легка справа стати зятем царя? Я ж — чоловік нешляхетного роду і не славний.
- ²⁴А слуги Саула сповістили йому згідно із цими словами, які сказав Давид.
- ²⁵Саул же сказав: Так перекажете Давидові: Цар не бажає дару, але хіба сто крайніх плотей филистимців, щоб помститися на ворогах царя! Саул думав таким чином віддати його в руки филистимців.
- ²⁶І слуги Саула сповіщають ці слова Давидові, і справа була угодною в очах Давида, щоб стати зятем царя.
- ²⁷І Давид піднявся, і він та його мужі пішли і побили сто мужів з филистимців, і він приніс їхні крайні плоти цареві й став зятем царя, і йому дали дочку Мелхолу — йому за жінку.
- ²⁸І побачив Саул, що Господь з Давидом, і весь Ізраїль полюбив його,
- ²⁹і продовжував косо дивитися на Давида.

1 Самуїла 19

- ¹І промовив Саул до свого сина Йонатана і до всіх своїх слуг, щоби вбили Давида. А Йонатан, син Саула, дуже любив Давида,
- ²тож Йонатан сповістив Давидові, кажучи: Саул шукає тебе вбити! Отже, стережися завтра вранці, сховайся і сиди захованим,
- ³а я вийду і стану біля мого батька в полі, де ти будеш, заговорю з моїм батьком про тебе й побачу, що буде, і тобі сповіщу.
- ⁴І Йонатан доброзичливо заговорив про Давида зі своїм батьком Саулом, звертаючись до нього: Хай цар не згрішить проти твого раба Давида, бо він не згрішив проти тебе, і його діла дуже добрі;
- ⁵він поклав свою душу у свою руку і побив филистимця, і Господь зробив велике спасіння, і весь Ізраїль побачив і зрадів. Навіщо ж грішиш проти невинної крові, щоб безпідставно вбити Давида?
- ⁶І Саул прислухався до голосу Йонатана, і поклявся Саул, кажучи: Живий Господь! Він не помре!
- ⁷Тож Йонатан покликав Давида і сповістив йому всі ці слова, і привів Йонатан Давида до Саула, і він був перед ним, як учора й третього дня.
- ⁸А війна проти Саула продовжувалася, і Давид укріпився й воював проти филистимців, і вчинив розгром серед них — дуже велику поразку, і вони втекли з-перед його обличчя.
- ⁹А на Саулі був поганий божий дух, і він залишався бездіяльним у домі, і спис був у його руці, а Давид грав своїми руками.
- ¹⁰І Саул намагався уразити Давида списом, та Давид відступився з-перед Саула, і він наніс списом удар у стіну, а Давид ухилився і врятувався.
- ¹¹І сталося тієї ночі, що Саул послав послів у дім Давида, щоб стерегти його, а вранці його вбити. Та Давидові про це сповістила Мелхола, його жінка, кажучи: Якщо ти цієї ночі не врятуєш своєї душі, то завтра будеш убитий!
- ¹²І Мелхола спускає Давида через вікно, і той біжить, утікає і рятується.
- ¹³А тим часом Мелхола взяла погребальне і поклала на ліжку, і козячу печінку поклала йому в голови, і покрила все це одягом.
- ¹⁴І Саул послав посланців, щоб схопити Давида. А вони кажуть: Він хворий.
- ¹⁵І посилає до Давида, кажучи: Принесіть його до мене на ліжку, щоб його вбити!
- ¹⁶І прийшли посланці, і ось погребальне на ліжку, і козяча печінка в його головах.
- ¹⁷Тоді Саул сказав Мелхолі: Навіщо ти так мене обманула і відіслала мого ворога, і він врятувався? А Мелхола відповіла Саулові: Він сказав: Відішли мене, якщо ж ні, тебе вб'ю!

18А Давид втік і врятувався. Він приходить до Самуїла в Арматаїм і сповіщає йому все, що йому вчинив Саул. І пішов Давид і Самуїл, і осіли в Наваті в Рамі.

19А Саулові сповістили, переказуючи: Ось Давид у Наваті в Рамі!

20Тож Саул послав послів, щоб схопити Давида, а ті побачили зібрання пророків, і над ними був головуючим Самуїл. І Божий Дух зійшов на послів Саула, і вони почали пророкувати.

21Про це сповістили Саулові, і він послав інших послів, та й вони пророкували. І Саул продовжував посилати — третю групу послів, та пророкували й вони.

22І запалав гнівом Саул, пішов і сам до Арматаїма, і приходить аж до Джерела току, що в Сефі. Він запитав: Де Самуїл і Давид? — сказав він. А вони відповіли: Ось у Наваті в Рамі!

23І він пішов туди, до Навата в Рамі, і зійшов і на нього Божий Дух, і він ішов, пророкуючи, аж до свого приходу до Навата в Рамі.

24І роздягнувся зі свого одягу, і пророкував перед ними, і лежав нагим весь той день і цілу ніч. Через це говорили: Невже і Саул є між пророками?

1 Самуїла 20

1А Давид непомітно залишив Нават в Рамі, прийшов до Йонатана і сказав: Що я зробив і яка моя неправда, і чим я згрішив перед твоїм батьком, що він шукає моєї душі?

2Йонатан же сказав йому: Зовсім не так з тобою, не помреш! Ось мій батько не вчинить ні великої, ні малої справи, щоб не відкрити моєму вухові. Тож чому мій батько має приховати цю справу? Цього не станеться!

3А Давид у відповідь Йонатанові сказав: Твій батько безсумнівно знав, що я знайшов милість у твоїх очах, тож сказав: Хай цього не знає Йонатан, щоби часом не відмовився! Але нехай живе Господь і нехай живе твоя душа, бо так, як я сказав, заповнилась відстань між мною і смертю!

4А Йонатан запитав Давида: Що бажає твоя душа, і що тобі вчиню?

5І сказав Давид Йонатанові: Ось завтра новий місяць, та я в жодному разі не повинен сісти із царем, щоби їсти! Тож ти відпустиш мене, і я заховаюся на рівнині аж до вечора!

6Якщо ж твій батько таки розшукуватиме мене, то скажеш: Давид дуже просив у мене, що він збігає аж до його міста Вифлеєму, бо там — річна жертва всього його роду.

7Якщо ж так він скаже: Добре! — то мир твоєму рабові. А якщо тобі жорстко відповість, то знай, що він звершить зло.

⁸Тож учиниш милосердно з твоїм рабом, бо до Господнього завіту привів ти твого раба із собою! Якщо ж є неправда у твоєму рабові, убий ти мене! А так, то навіщо мене ведеш до свого батька?

⁹А Йонатан сказав: Цього не станеться з тобою! Бо якщо, справді дізнаюся, що в мого батька є задум звершити зло, щоб іти проти тебе, або ж немає, то я сповіщу тобі у твоїх містах.

¹⁰Тоді Давид запитав у Йонатана: Хто сповістить мені, якщо твій батько жорстоко відповість?

¹¹А Йонатан сказав Давидові: Іди і залишайся в полі! І вони обидва вийшли в поле.

¹²І промовив Йонатан до Давида: Господь, Бог Ізраїля, знає, що довідаюся в батька мого, при нагоді — тричі, чи ось доброзичливий буде до Давида, то невже не пошлю до тебе в поле.

¹³Це нехай учинить Бог Йонатанові, і це додасть, бо доведу до тебе про зло й відкрию твоє вухо, і тебе відішлю, і підеш у мирі. І Господь буде з тобою, як був з моїм батьком.

¹⁴І ще, якщо я залишуся живим, то вчиниш зі мною мир, а якщо мені доведеться померти,

¹⁵то не забереш твого милосердя від мого дому навіки. А якщо ні, то коли Господь забере всіх ворогів Давида з поверхні землі,

¹⁶нехай звеличеним буде ім'я Йонатана в домі Давида, і нехай Господь відшукає ворогів Давида.

¹⁷І продовжував ще Йонатан клястися Давидові, бо полюбив душу того, хто його любив.

¹⁸І сказав Йонатан: Завтра — новий місяць, і тебе згадають, бо зауважать твоє крісло.

¹⁹І будеш три дні, розглянешся і прийдеш до твого місця, де сховаєшся в дні справи, і перебуватимеш біля при тому ергаві.

²⁰І я тричі випущу стріли, посилаючи в аматтари.

²¹І ось пошлю слугу, кажучи: Іди, знайди мені стрілу. Якщо скажу слугі, гукаючи: Тут стріла, недалеко від тебе, тож підійми її! — то приходь, бо мир тобі, і немає справи, нехай живе Господь!

²²Якщо ж ось це скажу слугі: Тут стріла недалеко від тебе, але далі! — то йди, бо тебе відіслав Господь.

²³А слово, яке я сказав, і яке сказав ти, ось Господь — свідок між мною й тобою навіки!

- 24** І Давид переховується в полі, і настає новий місяць, і приходять цар до столу їсти.
- 25** Цар сів на своєму кріслі, як і раз у раз, на престолі біля стіни, і випередив Йонатана, Авенір сів з боку Саула, а місце Давида було порожнім.
- 26** І Саул не говорив нічого в той день, бо сказав собі: Випадковість, трапилося бути нечистим, бо не очистився.
- 27** І сталося, що на другий день місяця, другого дня, місце Давида було знову порожнім. Тож Саул запитав свого сина Йонатана: Що це, що і вчора, і сьогодні не прийшов до столу син Єссея?
- 28** А Йонатан відповів Саулові й сказав йому: Попросився в мене Давид сходити до свого міста, до Вифлеєму,
- 29** і сказав: Відпусти ж мене, бо в нас у місті — родинна жертва, і мої брати заповіли мені, і тепер, коли я знайшов милість у твоїх очах, піду й побачу моїх братів! Через це він не прийшов до царського столу.
- 30** І Саул сильно запалав гнівом на Йонатана, і сказав йому: Сину зрадливих дівчат, хіба я не знаю, що ти є спільником сина Єссея, на твій сором і на сором нагоди твоєї матері?
- 31** Бо всі дні, коли син Єссея живе на землі, не буде твердо встановленим твоє царство. Отже, тепер, пославши, схопи молодця, бо він — приречений на смерть.
- 32** Та Йонатан відповів Саулові: Чому він має помирати, що він учинив?
- 33** І підняв Саул спис на Йонатана, щоб його вбити. І Йонатан дізнався, що це зло, щоб убити Давида, дозріло в його батька,
- 34** тож Йонатан у гніві обурення відскочив від столу, і не їв хліба другого дня місяця, тому що розчулився за Давида, бо звершив на ньому зло його батько.
- 35** І сталося вранці, і вийшов Йонатан у поле, як і постановив на свідчення Давидові, а з ним — малий слуга.
- 36** І він сказав слuzі: Біжи, знайди мені стріли, якими я стріляю. І слуга побіг, і він вистрілив стрілою, і вона проминула його.
- 37** І слуга пішов до місця стріли, де вистрілив Йонатан, а Йонатан закричав за слугою, і сказав: Там стріла недалеко від тебе, але далі!
- 38** І закричав Йонатан за своїм слугою, кажучи: Поспішай, давай негайно і не стій! І слуга Йонатана зібрав стріли, і приніс до свого володаря.
- 39** Та слуга не дізнався нічого, лише Йонатан і Давид зрозуміли сказане.
- 40** І Йонатан дав свою зброю своєму слuzі, і сказав своєму слuzі: Іди, увійди в місто!

⁴¹А коли слуга пішов, то Давид устав із сідловини гори і впав на обличчя Йонатана, і поклонився йому тричі, і кожний поцілував свого ближнього, і кожний дуже довго плакав над своїм ближнім.

⁴²І сказав Йонатан: Іди в мирі, оскільки клялися ми обидва в Господнє Ім'я, кажучи: Господь буде свідком між мною і тобою, і між твоїм потомством, і між моїм потомством навіки!

1 Самуїла 21

¹ І Давид устав, і пішов, а Йонатан увійшов у місто.

² Давид прийшов до Номви, до священника Авімелеха. І Авімелех здивувався його приходу, і сказав йому: Що це, що ти сам, і нікогонемає з тобою?

³ А Давид відповів священникові: Цар доручив мені сьогодні справу і сказав мені: Хай ніхто не знає справи, задля якої я тебе посилаю і яку я тобі доручив! Тож я дав застереження слугамбути на місці, що зветься Божа віра, — Феллані Алемоні.

⁴ І тепер, якщо є в тебе під рукою п'ять хлібів, дай мені в руки, що знайдеш.

⁵ У відповідь священник сказав Давидові: У мене немає звичайних хлібів в руках, бо є тільки святі хліби. Якщо слуги остерігалися жінки, томожуть їсти!

⁶ А Давид відповів священникові й сказав йому: Звичайно, ми остерігалися жінок учора й третього дня! Коли я виходив у дорогу, усі слуги були чисті. А ця дорога — нечиста, тому сьогодні освятиться через мою зброю.

⁷ І священник Авімелех дав йому хліби покладання, бо не було там хліба, хіба що хліби присутності, принесені з-перед Господнього обличчя, щоб поставити теплий хліб, у день, коли він їх брав.

⁸ А в той день там був один зі слуг Саула, котрий затримався перед Господом, і його ім'я — Доек, сирієць,

⁹ який пас ослів Саула. І сказав Давид Авімелехові: Поглянь, чи тут під твоїми руками є спис або меч, бо свій меч і зброю я не взяв у свою руку, бо нагальним було слово царя.

¹⁰ А священник сказав: Ось меч Голіафа, филистимця, якого ти побив у долині Іла, — він завитий в одязі. Хіба його собі візьмеш! Візьми, бо тут немає іншого, за винятком цього! Давид же сказав: Ось немає такого, як він, дай мені його!

¹¹ І він його дав йому. Давид піднявся в той день, і втік з-перед обличчя Саула. І пішов Давид до Анхуса, царя Гета.

¹² А слуги Анхуса сказали йому: Хіба це не Давид, цар землі, чи не до нього виходили ті, які танцювали, виспівуючи: Побив Саул свої тисячі, а Давид — свої десятки тисяч?

¹³ І Давид поклав ці слова у своє серце і дуже перелякався обличчя Анхуса, царя Гета.

14Тож він перемінив перед ним свій вигляд і прикидався безумним у той день: бив по брамах міста, вимахував своїми руками, падав при дверях міста, і його слина текла по його бороді.

15І промовив Анхус до своїх слуг: Ось бачите чоловіка-епілептика. Навіщо ведете його до мене?

16Хіба в мене бракує епілептиків, що ви привели його до мене, щоби біснувався? Цей не ввійде в дім!

1 Самуїла 22

1І Давид відійшов звідти, і врятувався; він приходить до печери Одоллама. І чують його брати і дім його батька, та й приходять туди до нього.

2І кожний, хто в скруті, і кожний, хто в боргах, і кожний, хто в душевних болях, починають збиратися до нього, і він стає їхнім володарем. І було з ним якихось чотириста мужів.

3І звідти Давид пішов до моавської Массифи, і сказав моавському цареві: Хай же мій батько і моя матір будуть у тебе, аж доки не пізнаю, що вчинить мені Бог.

4І вблагав обличчя моавського царя, і вони жили з ним усі дні, коли Давид був у обозі.

5І пророк Гад сказав Давидові: Не сиди в обозі! Йди і прийдеш у землю Юди. І Давид пішов, і прийшов, і осів у місті Саріх.

6І почув Саул, що дався чути Давид і мужі, які з ним. А Саул перебував на горі околиці, що в Рамі, і спис у його руці, і всі його слуги довкола нього.

7І звернувся Саул до своїх слуг, які стояли перед ним, і сказав їм: Послухайте ж, сини Веніаміна: Хіба насправді син Єссея дасть усім вам поля та виноградники і поставить вас усіх сотниками і тисяцькими?

8Адже ви всі змовляєтеся проти мене, і немає нікого, хто відкриває вухо моє про те, що мій син склав завіт із сином Єссея, і немає того з вас, хто дбає за мене, і відкриває вухо моє, що мій син підняв проти мене мого раба, як ворога до цього дня.

9І відповідає Доек, сирієць, який наставлений над ослами Саула, і сказав: Я побачив сина Єссея, який прийшов до Номви, до Авімелеха, сина священника Ахітова,

10і той запитав про нього в Бога, і дав йому поживу, і дав йому меч Голіафа, филистимця.

11І цар послав покликати Авімелеха, сина Ахітова, і всіх синів його батька, священників, які в Номві, тож усі приходять до царя.

12І сказав Саул: Послухай-но, сине Ахітова! А той відповів: Ось я, говори, володарю!

13 І сказав йому Саул: Навіщо змовився проти мене, ти і син Єссея, що ти дав йому хліба і меч, і питав за нього в Бога, щоб наставити його проти мене ворогом до цього дня?

14 А він відповів цареві й сказав: А між усіма твоїми слугами, хто такий вірний, як Давид? І зять царя, і виконавець кожного твого наказу, і славний у твоєму домі!

15 Хіба сьогодні почав я питати за нього в Бога? Зовсім ні. Хай не видає цар звинувачення проти свого раба й проти всього дому мого батька, бо твій раб у цьому всьому не знав слова малого чи великого!

16 І сказав цар Саул: Ти, Авімелех, неодмінно помреш, — ти і весь дім твого батька!

17 І цар наказав вартовим, які стояли перед ним: Приведіть і повбивайте Господніх священиків, бо їхня рука — з Давидом, оскільки вони знали, що він втікає, і не відкрили вухо моє! Та слуги царя не забажали накласти своїх рук на Господніх священиків.

18 Тож цар сказав Доекові: Повернися ти і напади на священиків! І повернувся Доек, сирієць, і повбивав Господніх священиків у той день — триста п'ять чоловік, усіх, хто носить ефод.

19 І Номву, місто священиків, побив лезом меча від чоловіка аж до жінки, від немовляти аж до того, хто ссе, — і телят, і ослів, і овець.

20 Та врятувався один син Авімелеха, сина Ахітова, а його ім'я — Авіятар, і він втік слідом за Давидом.

21 І Авіятар сповістив Давидові, що Саул повбивав усіх Господніх священиків.

22 А Давид сказав Авіятарові: Знав я в той день, що Доек, сирієць, безсумнівно сповістить Саулові. Я винний за душі дому твого батька.

23 Залишайся зі мною, не бійся, бо де лише знайду місце для моєї душі, то шукатиму і для твоєї душі, щоб тебе оберігати біля мене.

1 Самуїла 23

1 Давидові дали знати, повідомляючи: Ось филистимці воюють проти Кеїли, і вони грабують, і топчуть плоди.

2 І Давид звернувся до Господа, запитуючи: Чи піти і побити цих филистимців? А Господь сказав: Іди і поб'єш цих филистимців, і спасеш Кеїлу!

3 І сказали йому мужі Давида: Ось ми тут в Юдеї боїмося, і як буде, коли підемо до Кеїли? Чи вийдемо за здобиччю филистимців?

4 І продовжував Давид далі запитувати в Господа, і Господь йому відповів. Устань і йди до Кеїли, — сказав Він йому, — бо Я передаю филистимців у твої руки!

- ⁵І Давид і мужі, які з ним, пішли до Кеїли, і воювали проти филистимців, і вони втекли з-перед нього, і він захопив їхню худобу, і розгромив їх великою поразою, і Давид спас тих, які жили в Кеїлі.
- ⁶І сталося, коли втікав Авіатар, син Авімелеха, до Давида, то він зайшов з Давидом до Кеїли, маючи ефод у своїй руці.
- ⁷І сповістили Саулові, що Давид прибув до Кеїли. А Саул сказав: Продав його Бог у мої руки, бо він замкнувся, увійшовши до міста з брамами і засувами.
- ⁸І Саул дав вказівку всьому народові вийти на війну до Кеїли, оточити Давида і його мужів.
- ⁹І Давид довідався, що Саул не стримався, щоб не відповісти злом проти нього, і Давид сказав Авіатарові, священникові: Принеси Господній ефод!
- ¹⁰Господи, Боже Ізраїля, — промовив Давид, — Твій раб добре чув, що Саул бажає прийти до Кеїли, щоб знищити місто через мене.
- ¹¹Чи містобуде замкненим і чи тепер прийде Саул, як і почув Твій раб? Господи, Боже Ізраїля, сповісти Твоєму рабові! І Господь сказав: Буде замкненим!
- ¹³Тож Давид і мужі, котрі були з ним, якихось чотиристачоловік, піднялися і вийшли з Кеїли, і йшли, куди пішли. І сповістили Саулові, що Давид врятувався з Кеїли, і він приготувався вийти.
- ¹⁴І Давид зупинився в пустелі в Масеремі серед ущелин, і перебував у пустелі на горі Зіф у сухій землі. А Саул шукав його всі дні, та не передав його Господь йому в руки.
- ¹⁵І дізнався Давид, що Саул вийшов шукати Давида. А Давид перебував на сухій горі в Новому Зіфі.
- ¹⁶І Йонатан, син Саула, устав і пішов до Давида до Нового, і зміцнив його руки в Господі.
- ¹⁷І він сказав йому: Не бійся, бо тебе не знайде рука мого батька, Саула! І ти будеш царювати над Ізраїлем, а я буду тобі за другого. А мій батько Саул це знає.
- ¹⁸І обидва склали завіт перед Господом. І Давид залишався в Новому, а Йонатан пішов до свого дому.
- ¹⁹Із сухої землі до Саула на узгір'я прийшли зіфейці, кажучи: Чи ось Давид не заховався від нас в Мессарі, у місцях в Новому, на узгір'ї Ехели, що з правого боку Єссемуна?
- ²⁰І тепер усе, що до душі царя — спуститися, нехай спуститься до нас, — вони замкнули його в руки царя!
- ²¹А Саул сказав їм: Благословенні ви Господом, бо ви за мною побивалися.
- ²²Ідіть же, ще підготуйте, і розізнайте його місце, де буде його нога! Швидко, там де ви сказали, щоб часом не схитрував!

²³Тож роздивіться і розізнайте — і ми підемо з вами! І буде, якщо він є на землі, то розшукаю його в усіх тисячах Юди!

²⁴І піднялися зіфейці, і пішли перед Саулом. А Давид і його люди були в пустелі Маана, на заході, з правого боку Єссемуна.

²⁵Тож Саул і його люди пішли шукати його. І сповістили Давидові, і він спустився до скали, що в пустелі Маани. А Саул дізнався про це, і погнався за Давидом до пустелі Маан.

²⁶Саул і його люди йшли по цій частині гори, а Давид і його люди були на тій частині гори. І Давид ховався, щоб уникнути особистої зустрічі з Саулом, та Саул і його люди напали на Давида і його людей, щоби схопити їх.

²⁷Та до Саула прийшов вісник, кажучи: Поквапся і йди, бо филистимці напали на нашу землю!

²⁸Тож Саул повернувся від переслідування Давида і виступив назустріч филистимцям. Через це названо те місце Поділений камінь.

1 Самуїла 24

¹Давид піднявся звідти і зупинився серед ущелин Енгадди.

²І сталося, коли Саул повернувся від филистимців, то йому сповістили, доповідаючи, що Давид у пустелі Енгадді.

³Тож він узяв із собою три тисячі вибраних мужів з усього Ізраїля і пішов шукати Давида та його людей перед Садеїмом.

⁴Він прибув до стад отар, які при дорозі, а там була печера, і Саул увійшов полегшитися. А Давид і його люди сиділи всередині печери.

⁵І люди Давида сказали йому: Ось це — день, про який сказав тобі Господь, що видасть твого ворога у твої руки, і вчиниш йому те, що здається добрим у твоїх очах. А Давид піднявся, і крадькома відрізав полу подвійного одягу Саула.

⁶І було після цього, що Давид побивався у своєму серці, оскільки відрізав полу його подвійного одягу.

⁷І Давид сказав своїм людям: Не так мені в Господі, щоб я вчинив цю справу моєму володарю — помазаникові Господа, щоб підняти на нього мою руку, адже він є Господнім помазаником!

⁸І вгамував Давид своїх людей словами, і не дав їм, уставши, вбити Саула. І піднявся Саул, і зійшов вниз по дорозі.

⁹А Давид піднявся услід за ним з печери, і закричав Давид услід за Саулом, волаючи: Володарю, царю! І поглянув Саул назад за собою, а Давид схилився до землі на своє обличчя і поклонився йому.

10 І промовив Давид до Саула: Навіщо слухаєш слово народу, який говорить: Ось Давид шукає твоєї душі?

11 Ось цього дня твої очі побачили, що Господь сьогодні в печері видав тебе в мої руки, та я не забажав тебе вбити! Я помилував тебе і сказав: Не підійму своєї руки проти мого володаря, бо він є Господнім помазаником!

12 І ось у моїй руці пола твого подвійного одягу. Я відрізавав полу, а тебе не вбив. Тож знай і побач сьогодні, що немає злоби в моїй руці, ні безчестя чи бунту, і я не згрішив проти тебе! А ти в'яжеш мою душу, щоб її забрати.

13 Хай судить Господь між мною і тобою, і хай Господь розсудить між мною і тобою! А моя рука не буде на тобі,

14 як і говорить стародавня притча: Від беззаконників вийде переступ. А моя рука не буде на тобі.

15 І тепер, царю Ізраїля, за ким ти ходиш, за ким ти женешся? За здохлим псом і за одною блохою?

16 Нехай Господь буде суддею і розсудить між мною і між тобою. Нехай бачить Господь і судить мій суд, і відсудить мені з твоєї руки!

17 І сталося, коли Давид, звертаючись до Саула, закінчив ці слова, то Саул сказав: Чи це твій голос, сину Давиде? І Саул підняв свій голос і заплакав.

18 І промовив Саул до Давида: Ти справедливіший за мене, бо ти віддав мені добром, я ж тобі віддавав злом.

19 І ти сповістив мені сьогодні те добро, яке ти мені вчинив, коли мене Господь замкнув сьогодні у твої руки, а ти мене не вбив.

20 А коли хто знайшов би свого ворога в біді та відіслав його доброю дорогою, то Господь віддасть йому добром, як сьогодні ти і вчинив.

21 А тепер ось я знаю, що ти безсумнівно царюватимеш, і у твоїх руках буде царство Ізраїля.

22 Тож тепер поклянися мені Господом, що не вигубиш моїх нащадків після мене, і не зітреш моє ім'я з дому мого батька.

23 І Давид поклявся Саулові. І Саул відійшов до свого місця, а Давид і його люди пішли в ущелину Мессари.

1 Самуїла 25

1 Помер Самуїл, і весь Ізраїль збирається, і оплакують його, і хоронять його в його домі, в Арматаїмі. А тим часом Давид піднявся і прийшов у пустелю Маана.

2 І був собі чоловік у Маані, а його стада — в Кармилі. І чоловік був дуже великий, і в нього стада — три тисячі овець і тисяча кіз. І сталося, що він стриг своє стадо в Кармилі.

³Ім'я чоловіка — Навал, а ім'я його жінки — Авігея. І його жінка буларозумна і дуже гарна на вигляд, а чоловік був тяжкий і поганий у справах, і чоловік був собачий.

⁴І почув Давид у пустелі, що Навал, кармилієць, стриже своє стадо.

⁵Тож Давид послав десятьох слуг, і сказав слугам: Підіть у Кармил і зайдіть до Навала та запитайте його в моє ім'я про мир.

⁶І скажете так: І ти будь здоровим у порах, і твій дім, і все твоє нехай буде здорове.

⁷І тепер ось я почув, що в тебе стрижуть твої пастухи, які були з нами в пустелі, і ми їм не перешкодили, і ми в них нічого не вимагали всі дні, коли вони були в Кармилі.

⁸Запитай своїх слуг, і тобі сповістять. Тож хай знайдуть слуги милість у твоїх очах, бо ми прийшли в добрий час. Дай же твоєму синові Давидові, що лише знайде твоя рука.

⁹І приходять слуги, і говорять ці слова до Навала згідно з усіма цими словами ім'ям Давида.

¹⁰І підскочив Навал, і відповів слугам Давида, і сказав: Хто такий Давид, і хто син Єссея? Сьогодні намножилося рабів, які відходять кожний з-перед обличчя свого володаря!

¹¹Тож хіба візьму мій хліб, моє вино і моє заколене, яке я заколов тим, хто стриже мені вівці, і це дам мужам, про яких не знаю, звідки вони?

¹²І слуги Давида відійшли своєю дорогою, і повернулися та прийшли й сповістили Давидові згідно з цими словами.

¹³І сказав Давид своїм мужам: Нехай кожний підперезеться своїм мечем! І за Давидом пішло якихось чотириста чоловік, а двісті залишилися з речами.

¹⁴А один зі слуг сповістив Авігеї, жінці Навала, кажучи: Ось Давид послав послів з пустелі, щоб поблагословити нашого володаря, та він відвернувся від них.

¹⁵А мужі були до нас дуже добрими. Не перешкодили нам, і не вимагали в нас усі дні, які ми були з ними. І коли ми були в полі,

¹⁶то вони були, як стіна навколо нас — і вночі, і вдень, у всі дні, які ми були з ними, пасучи стадо.

¹⁷Тож тепер знай і гляди ти, що вчиниш, бо виповнилася злоба на нашого володаря і на його дім. А він — син-поганець, і не можна до нього говорити!

¹⁸І поквапилася Авігея, і взяла двісті хлібів, дві посудини вина, п'ять приготовлених овець, п'ять еф добірного борошна, один гомор родзинок і двісті в'язанок смоківниць. І поклала на ослів,

¹⁹та сказала своїм слугам: Ідіть переді мною, і ось я іду за вами! А своєму чоловікові не сповістила.

20 І сталося, коли вона сіла на осла і сходила вниз за виступом гори, то ось ішов Давид і його мужі їй назустріч, тож вона зустріла їх.

21 А Давид говорив: Хіба для несправедливості оберігав я всі його речі в пустелі й не заповів взяти будь-що з усього, що його, а він мені віддав злом за добро!

22 Хай це зробить Бог Давидові й це хай додасть, якщо до ранку залишу з усього, що в Навала, — з того, хто мочиться проти стіни!

23 І побачила Авігея Давида, і поквапилася, і злізла з осла, і впала перед Давидом на своє обличчя. І поклонилася йому до землі,

24 до його ніг, і сказала: На мені, володарю мій, несправедливість. Хай же твоя рабиня промовить до твоїх вух, тож вислухай слово твоєї рабині.

25 Хай мій володар не покладе свого серця на цю людину, що є пошестю, бо за своїм іменем таким є: Навал його ім'я, і безумність у ньому. А я, твоя раба, не бачила твоїх слуг, яких ти послав.

26 І тепер, володарю, хай живе Господь і хай живе твоя душа, оскільки Господь оберіг тебе, щоб ти не напав на невинну кров і спас тобі твою руку від помсти. І тепер хай твої вороги, і ті, хто шукає зла моєму володареві, стануть, як Навал.

27 Тож тепер візьми це благословення, яке твоя рабиня принесла моєму володареві, і даси слугам, які прислуговують моєму володареві.

28 Усунь же несправедливість твоєї рабині, бо Господь неодмінно вчинить моєму володареві вірний дім, адже мій володар веде Господню війну, і в тобі ніколи не знайдеться злоби.

29 І коли повстане чоловік, який тебе переслідує і шукає твоєї душі, то душа мого володаря буде прив'язана в'язами життя в Господа Бога, і душу твоїх ворогів викинеш з-посеред пращі.

30 І буде, коли Господь учинить моєму володареві все добро, що сказав про тебе, і Господь тебе вчинить проводирем над Ізраїлем,

31 і не буде в тобі цієї огиди та спокуси в мого володаря, щоб даремно пролив невинну кров і щоб мій володар спас свою руку. І нехай учинить Господь володареві моєму добро, і згадаєш твою рабиню, щоб учинити їй добро.

32 І сказав Давид Авігеї: Благословенний Господь, Бог Ізраїля, Який сьогодні послав тебе мені назустріч,

33 і благословенна твоя поведінка, і благословенна ти, що мене сьогодні в цьому зупинила, щоб не піти на кров і спасти мені мою руку.

34 Тільки, як живе Господь, Бог Ізраїля, Який мене сьогодні зупинив, щоб не вчинити тобі зла, якщо б же ти не поквапилася і не вийшла мені назустріч, тоді сказав я: Не залишиться в Навала до ранішнього світла той, хто мочиться проти стіни!

35 І взяв Давид з її руки все, що вона йому принесла, і сказав їй: Піди в мирі до свого дому. Гляди, я почув твій голос, і я полюбив твоє обличчя.

36 І пішла Авігея до Навала, і ось у нього бенкет в його домі, наче царський бенкет, і серце Навала веселе в ньому, і він дуже п'яний. І не сповістила йому великого чи малого слова аж до раннього світла.

37 І сталося вранці, коли Навал витверезився від вина, його жінка сповістила йому ці слова. І його серце завмерло в ньому, і він стає, наче камінь.

38 А після десяти днів уразив Господь Навала, і він помер.

39 І почув Давид, і сказав: Благословенний Господь, Який здійснив суд мого покривдження з руки Навала, і зберіг свого раба від руки зла, і Господь повернув злобу Навала на його голову! І послав Давид, і говорив про Авігею, щоб узяти її собі за жінку.

40 І прийшли слуги Давида до Авігеї в Кармил, і заговорили до неї, кажучи: Давид послав нас до тебе, щоб узяти тебе собі за жінку.

41 І вона встала, поклонилася до землі обличчям і сказала: Ось раба твоя є рабиною, щоб помити ноги твоїх рабів.

42 І встала Авігея, і сіла на осла, і п'ять дівчат ішли за нею. І вона пішла за слугами Давида. І стає вона йому за жінку.

43 І Давид узяв Ахінаму з Єзраеля, і були в нього дві жінки.

44 А Саул дав свою дочку Мелхолу, жінку Давида, Фалтієві, синові Лаїса, який з Ромми.

1 Самуїла 26

1 І з пустелі приходять до Саула на гору зіфейці й кажуть: Ось Давид переховується посеред нас на горі Ехела, що напроти Єссемуна.

2 І Саул піднявся, і пішов у пустелю Зіф, а з ним — три тисячі вибраних мужів з Ізраїля, щоб шукати Давида в пустелі Зіф.

3 І вийшов Саул на гору Ехела, напроти Єссемуна біля дороги, а Давид перебував у пустелі. І побачив Давид, що Саул прийшов за ним у пустелю,

4 І Давид послав розвідників, і взнав, що Саул підходить підготовлений з Кеїли.

5 І встав Давид потай, і приходять до місця, де спав Саул, там же — Авенир, син Нира, його полководець. Спав Саул у колісниці, а народ розмістився довкола нього.

6 І відповів Давид, і запитав Ахімелеха, хета, і Авессу, сина Саруї, брата Йоава, кажучи: Хто піде зі мною до Саула в табір? І сказав Авесса: Я ввійду з тобою.

- ⁷І входить Давид і Авесса до народу вночі, аж ось Саул міцно спить у колісниці, а спис устромлений у землю біля його голови. Авенир же та його народ сплять довкола нього.
- ⁸І сказав Авесса до Давида: Замкнув Господь сьогодні твого ворога у твої руки, тож тепер проб'ю його раз списом до землі — і не повторю йому!
- ⁹Та Давид сказав Авессі: Не впокориш його! Бо хто підніме свою руку на Господнього помазаника і залишиться непокараним?
- ¹⁰І сказав Давид: Нехай живе Господь, якщо Господь не уразить його або не прийде його день, і він помре, або не піде на війну і додасться до свого роду.
- ¹¹Зовсім не мені перед Господом піднести мою руку на Господнього помазаника! Тож тепер візьми спис з-перед його голови та посуд для води, і підемо до себе.
- ¹²І Давид взяв спис і посуд для води з-перед його обличчя, і вони пішли до себе. І не було того, хто дізнався, і не було того, хто бачив, і не було того, хто пробудився, — усі спали, бо на них напав Господній сон.
- ¹³А Давид перейшов на другий бік і став здалека на вершині гори, тож між ними була велика дорога.
- ¹⁴І закликав Давид до народу, і промовив до Авенира, гукаючи: Чи не відгукнешся, Авенире? І відповів Авенир, і сказав: Хто ти, що мене кличеш?
- ¹⁵І промовив Давид до Авенира: Хіба ти не муж, і хто такий, як ти в Ізраїлі? Тож навіщо не стережеш твого володаря-царя? Бо ввійшов один з народу, щоб убити твого володаря-царя.
- ¹⁶І не добра ця справа, яку ти вчинив! Нехай живе Господь, бо сини смерті, ви, що стережете вашого володаря-царя, Господнього помазаника! А тепер гляди! Де є спис царя і посуд для води, що біля його голови?
- ¹⁷І Саул упізнав голос Давида, і сказав: Чи це твій голос, сину Давиде? І сказав Давид: Твій раб, володарю-царю!
- ¹⁸І далі сказав: Навіщо це мій володар женеться за своїм рабом? Бо в чому я згрішив і яка несправедливість у мені знайшлася?
- ¹⁹А тепер нехай послухає мій володар-цар слово свого раба. Якщо Бог тебе наводить на мене, хай запашними будуть твої жертви, а якщо людські сини, то вони прокляті перед Господом, бо сьогодні вони мене викинули, щоб я не закріпився в Господньому спадку, кажучи: Піди й служи іншим богам!
- ²⁰І тепер нехай кров моя не впаде на землю перед Господнім обличчям, бо ізраїльський цар вийшов шукати мою душу, так як ганяються за нічним вороном у горах.
- ²¹І сказав Саул: Згрішив я! Повернися, дитино Давиде, бо не вчиню тобі зла, тому що моя душа дорогоцінна сьогодні у твоїх очах. Я був безглуздим і дуже нерозумним.

22І відповів Давид, і сказав: Ось спис царя. Нехай перейде один слуга і візьме його.

23І хай Господь поверне кожному по його справедливості та його вірі, бо Господь сьогодні видав тебе в мої руки, та я не забажав накласти свою руку на Господнього помазанника.

24І ось, так, як сьогодні твоя душа прославилася в моїх очах, так нехай прославиться моя душа перед Господом, і нехай Він покриє мене та вирве мене з усякого болю.

25І промовив Саул до Давида: Сину, ти благословенний; ти справді всездійсниш і неодмінно матимеш успіх . І Давид пішов своєю дорогою, а Саул повернувся до свого місця.

1 Самуїла 27

1І сказав Давид у своєму серці, промовляючи: Тепер переданий буду одного дня в руки Саула, і мені не буде добра, якщо не врятуюся в землі филистимців, адже Саул не облишить шукати мене в усіх околицях Ізраїля, і не врятуюся з його руки.

2І Давид піднявся, а з ним — чотириста чоловік, і пішов до Анхуса, сина Аммаха, царя Гета.

3І осів Давид з Анхусом у Геті, він і його мужі, кожен зі своїм домом, і Давид, і обидві його жінки — Ахінаам, езраелітка, та Авігея,колишня жінка Навала кармилійського.

4Саулові сповістили, що Давид утік у Гет, тож він не продовжував більше його шукати.

5І сказав Давид Анхусові: Якщо ж твій раб знайшов милосердя у твоїх очах, нехай же дадуть мені місце в одному з міст, що в країні, і поселюся там. І навіщо твій раб перебуває з тобою в місті царя?

6І він дав йому в той день Селак. Через це Селак належав цареві юдейському — аж до цього дня.

7І час, упродовж якого Давид перебував у країні филистимців, складав рік і чотири місяці.

8І ходив Давид і його мужі, і нападали на всіх у Гесірі та в Амалікіті. І ось земля була заселена тими, які прийшли від Гелампсура, містогороджених стінами, — аж до Єгипетської землі.

9І він громив землю, і не залишав при житті ні чоловіка, ні жінки. Якимось він захопив отари, стада, ослів, верблюдів і одяг, і вони повернулися, і прийшли до Анхуса.

¹⁰А Анхус запитав Давида: На кого ви сьогодні напали? Давид же сказав Анхусові: На південь Юдеї і на південь Єсмеги, і на південь Кенезії.

¹¹Та я живими не залишив ні чоловіка, ні жінки, щоб не сповістили в Геті, кажучи собі: Щоб не донесли на нас у Геті, повідомляючи: Давид таке чинить! І це — його діяльність усі дні, які Давид перебував на рівнині филистимців.

¹²Тож Анхус дуже довіряв Давидові, кажучи: Він зовсім осоромлений у своєму народі, в Ізраїлі, тож буде мені рабом навіки.

1 Самуїла 28

¹І сталося в ті дні, і збираються филистимці у своїх таборах, щоб вийти воювати проти Ізраїля. І промовив Анхус до Давида: Мусиш знати, що ти і твої мужі вийдете зі мною на війну.

²І сказав Давид Анхусові: Отже, тепер пізнаєш, що вчинить твій раб. А Анхус сказав Давидові: Так, я тебе поставлю начальником охорони на всі дні.

³Помер Самуїл, і оплакував його весь Ізраїль, і хоронять його в Арматаїмі, його місті. А Саул позбувся чаклунів і ворожбитів із землі.

⁴І збираються филистимці, і приходять, і отаборюються в Сомані. Саул же збирає кожного ізраїльського мужа, і вони отаборюються в Гелвусе.

⁵І побачив Саул табір филистимців, і перелякався, — його серце дуже злякалося.

⁶І випитував Саул у Господа, та Господь не відповів йому в снах чи в об'явленнях, чи через пророків.

⁷І сказав Саул своїм слугам: Пошукайте мені жінку-ворожбитку, і піду до неї, і запитаю через неї. Та його слуги відповіли йому: Ось жінка-ворожбитка в Аендорі!

⁸І скрився Саул, і одягнувся в інший одяг, і йде сам, і два мужі з ним, і приходять вночі до жінки. І він сказав їй: Поворожи ж мені чаклуванням і приведи мені того, кого лиш вкажу тобі!

⁹А жінка йому відповіла: Ось ти знаєш, що вчинив Саул, як вигубив чаклунів і ворожбитів із землі. Тож навіщо ти ловиш мою душу, щоб її вбити?

¹⁰Та Саул поклявся їй, кажучи: Нехай живе Господь і буде Свідком, якщо спіткає тебе зло за це діло!

¹¹І жінка сказала: Кого тобі приведу? А він відказав: Приведи мені Самуїла.

¹²І побачила жінка Самуїла, та й закричала великим голосом. І вигукнула жінка до Саула: Навіщо ти мене обманув? Ти ж Саул!

¹³А цар сказав їй: Не бійся, скажи, кого ти побачила! А вона сказала йому: Я побачила богів, які виходили із землі.

14 І сказав їй: Що ти побачила? А та відповіла йому: Випрямленого чоловіка, який виходить із землі, і він одягнений у подвійний одяг. І пізнав Саул, що це Самуїл, і він схилив своє лице до землі, і поклонився йому.

15 Самуїл же сказав: Навіщо ти мене потурбував, щоб я прийшов? А Саул відповів: Я сильно пригнічений, і филистимці воюють проти мене, а Бог від мене відступив і мене більше не вислухав ні через пророків, ні в снах. Тож тепер я тебе покликав, щоб пізнати, що чинити.

16 І сказав Самуїл: Навіщо ти мене питаєш? Та ж Господь відступив від тебе і є з твоїм ближнім!

17 І Господь тобі вчинив так, як сказав через мене. Тож Господь вирве твоє царство з твоєї руки і дасть його твоєму ближньому — Давидові.

18 Тому що ти не послухався голосу Господа і не вчинив гнів Його люті на Амаліка, через це вчинив тобі це Господь у цей день.

19 І Господь видасть Ізраїля разом із тобою в руки филистимців. Тож вранці ти і твої сини поляжуть разом з тобою, і ізраїльський табір Господь віддасть в руки филистимців.

20 І Саул, який стояв, відразу жажнувся і впав на землю, — він дуже налякався слів Самуїла. І в ньому не було більше сили, бо не їв хліба цілий день і цілу ту ніч.

21 А жінка підійшла до Саула і побачила, що він дуже замішався. Тож вона сказала йому: Ось твоя рабиня послухала твого голосу, і я поклала мою душу в мою руку, і я почула слова, які ти мені сказав.

22 А тепер прислухайся до голосу своєї рабині, — я покладу перед тобою шматок хліба, а ти з'їси, і буде в тобі сила, бо підеш в дорогу.

23 Та він не забажав їсти. І змушували його слуги його і жінка, і він послухався їхнього голосу, і встав із землі, і сів на стілець.

24 І була в жінки в домі годована телиця, тож вона поквапилася і заколола її. І взяла муку, і замісила, і спекла опрісноків.

25 І принесла перед Саула та перед його слуг, — і вони попоїли. І тієї ночі вони встали, і відійшли.

1 Самуїла 29

1 Филистимці збирають усі свої табори до Афека, а Ізраїль отаборився в Аендорі, що в Єзраелі.

2 І сатрапи филистимців ішли сотнями і тисячами, а Давид і його мужі йшли позаду з Анхусом.

3 І сказали сатрапи филистимців: Хто ці, які йдуть? І промовив Анхус до воєвод филистимців: Хіба це не Давид, раб Саула, ізраїльського царя? Він був з

нами багато часу, це вже другий рік, і я не знайшов у ньому нічого з того дня, коли він прийшов до мене, і аж до цього дня.

⁴І засмутилися на нього вожді филистимців, і кажуть йому: Поверни мужа до його місця, куди ти його там наставив, і хай не йде з нами на війну, і хай не викликає заколоту в таборі! І щоб якось він не перейшов до свого володаря. Хіба він не на чолі тих мужів?

⁵Хіба він не Давид, якому вийшли в хорах, виспівуючи: Саул побив свої тисячі, а Давид — свої десятки тисяч.

⁶І Анхус покликав Давида, і сказав йому: Хай живе Господь, бо ти праведний і добрий у моїх очах, і твій вхід і твій вихід у таборі зі мною, і не знайшов я в тебе зла від того дня, коли ти прийшов до мене, аж до сьогоднішнього дня. Та в очах сатрапів ти не добрий.

⁷Тож тепер повернися і йди в мирі, і не вчиниш зла в очах сатрапів филистимців.

⁸І сказав Давид Анхусові: Що я тобі вчинив, і що ти знайшов у твоєму рабі від того дня, коли я був перед тобою, і аж до цього дня, що не піду воювати з ворогами мого володаря, царя?

⁹Анхус відповів Давидові: Знаю, що ти добрий у моїх очах, але сатрапи филистимців кажуть: Хай не йде з нами на війну!

¹⁰Тож тепер устань вранці, ти і слуги твого володаря, які прийшли з тобою, і підете до місця, де я вас настановив, і не покладеш поганого слова у твоєму серці, бо ти добрий переді мною. Тож устаньте вранці в дорогу, і нехай буде вам ясно, і підете.

¹¹І вранці Давид устав, сам і його мужі, щоб відійти і сторожити землю филистимців, а филистимці пішли воювати проти Ізраїля.

1 Самуїла 30

¹І сталося, коли входив Давид і його мужі третього дня до Секелака, то Амалик напав на південь й на Секелак і побив Секелак та запалив його вогнем.

²А жінок і все, що в ньому, від малого аж до великого, не вбили, ні мужа, ні жінку, але взяли в полон і відійшли своєю дорогою.

³І прийшов Давид і його мужі до міста, і ось воно спалене вогнем, а їхні жінки, і їхні сини, і їхні дочки взяті в полон.

⁴І підняв Давид і його мужі свій голос, і плакали, аж доти, доки не було в них сили далі плакати.

⁵І обох жінок Давида взято в полон, Ахіноому, езраелітку, і Авігею, жінку Навала, кармилійця.

⁶І Давид дуже засмутився, бо народ сказав побити його камінням, оскільки тяжкою була душа всього народу, кожного за його синів і за його дочок. Та Давид укріпився в Господі, Богові своєму.

⁷І Давид звернувся до Авіятара, священика, сина Ахімелеха: Принесіть ефод!

⁸І запитав Давид у Господа, кажучи: Чи гнатися мені за цією групою? Чи наздожену я їх? Той відказав йому: Женися, бо ти безсумнівно наздоженеш і неодмінно визволиш їх!

⁹І пішов Давид, сам і з ним шістсот мужів, і приходять аж до річки Восора, а надлишок остався.

¹⁰І гнався чотирма сотнями мужів, а залишилося двісті мужів, які осіли на другому боці потоку Восора.

¹¹І знаходять в полі мужа, єгиптянина, і беруть його, та проводять його до Давида в полі. І дають йому хліб, і він з'їв, і напоїли його водою.

¹²І дають йому частину смоківниць, і він з'їв. І піднявся його дух в ньому, бо він не їв хліба і не пив води три дні й три ночі.

¹³І сказав йому Давид: Звідки ти, і чий ти? А слуга-єгиптянин відповів: Я — раб чоловіка-амалікійця, і мій володар мене залишив, бо я захворів — сьогодні вже три дні.

¹⁴І ми напали на південь Холтія, і на юдейські околиці, та на південь Хелува, а Селак ми спалили вогнем.

¹⁵І сказав йому Давид: Чи поведеш мене до цієї групи? А той відповів: Поклянися ж мені Богом, що не уб'єш мене і не видаси мене в руки мого володаря, то я поведу тебе до цієї групи.

¹⁶І повів його туди, і ось ці розсіялися по поверхні всієї землі, їли і пили, і святкували з причини всієї великої здобичі, яку взяли із землі филистимців та із землі Юди.

¹⁷І Давид напав на них, і громив їх від світанку аж до вечора, і на другий день, і не спасся з них ніхто, хіба лише чотириста слуг, які посідали на ослів і втекли.

¹⁸Тож Давид відібрав усе, що захопили амалікійці, і відібрав обох своїх жінок.

¹⁹І не забракло їм нічого від малого й аж до великого, і від здобичі, і аж до синів і дочок, і до всього їхнього, що захопили, — Давид повернув усе.

²⁰І взяв Давид усі отари та стада, і відвів перед здобиччю. А вони називали здобич: Це здобич Давида.

²¹І приходить Давид до двохсот мужів, які були залишені, щоб не йшли за Давидом, а він їх розмістив біля потоку Восор, і вони вийшли назустріч Давидові та назустріч народів, який з ним. І прийшов Давид до народу, і запитали його про мир.

22 А кожний гнівливий і поганий чоловік з мужів-воїнів, які пішли з Давидом, у відповідь сказав: Оскільки вони не гналися з нами, то ми не дамо їм нічого зі здобичі, яку ми захопили, хіба що тільки нехай кожний забере свою жінку та своїх дітей, і нехай повертаються!

23 Та Давид промовив: Не вчините так після того, як Господь передав нам ворогіві зберіг нас, і Господь передав у наші руки групу, яка на нас напала!

24 І хто послухається цих ваших слів? Адже вони не гірші від вас! Тому відповідно до частки того, хто пішов на війну, такою буде частка того, хто сидів над речами! Саме так будуть поділені!

25 І булотак від того дня й надалі, і стало для Ізраїля приписом і правилом аж до сьогодні.

26 І пішов Давид до Секелака, і послав зі здобичі до старійшин Юди і своїм близьким, кажучи: Ось із здобичі Господніх ворогів,

27 тим, хто у Ветсурі, і тим, хто в Рамі на півдні, і тим, хто в Єтторі,

28 і тим, хто в Ароїрі, і тим, хто в Аммаді, і тим, хто в Сафі, і тим, хто в Естію,

28a і тим, хто в Геті, і тим, хто в Кінані, і тим, хто в Сафеку, і тим, хто в Тімагі,

29 і тим, хто в Кармилі, і тим, хто в містах Єрамила, і тим, хто в містах Кенезія,

30 і тим, хто в Єрімуті, і тим, хто у Вирсавії, і тим, хто в Ноо,

31 і тим, хто в Хевроні, і до всіх місць, куди ходив Давид, — він і його люди.

1 Самуїла 31

1 І филистимці воювали проти Ізраїля, і втекли ізраїльські мужі з-перед филистимців, і падають ранені на горі Гелвує.

2 І филистимці оточують Саула та його синів, і филистимці вбивають Йонатана, Амінадава і Мелхіса, синів Саула.

3 І тяжіє битва на Саулі, і знаходять його воїни, мужі-стрільці, і був поранений під ребрами.

4 І сказав Саул до того, хто носить його зброю: Витягни свій меч і ним проший мене, щоб не прийшли ці необрізані, і не прокололи мене, і не кпили з мене. А той, хто носить його зброю, не хотів, бо дуже злякався. Тож Саул узяв меч і впав на нього.

5 І побачив той, хто носить його зброю, що Саул помер, тож упав і він на свій меч, і помер разом з ним.

6 І Саул, його три сини і той, хто носив його зброю, померли в той день разом.

- ⁷А ізраїльські мужі, котрі на другому боці долини і які на другому боці Йордану, побачили, що ізраїльські мужі втекли, і що Саул і його сини померли, тож вони залишають свої міста, і втікають. І приходять филистимці та замешкують в них.
- ⁸І сталося на другий день, приходять филистимці роздягати мертвих і знаходять Саула та його трьох синів, які полягли на горі Гелвує.
- ⁹І повертають його, і вони зняли його зброю, і посилають її в землю филистимців навколо, сповіщаючи своїм ідолам і своєму народові.
- ¹⁰І поклали його зброю в храмі Астарти, а його труп повісили на мурі Ветсана.
- ¹¹І чують ті, які живуть в Явісі галаадському, що филистимці вчинили Саулові.
- ¹²І кожний військовий чоловік піднявся, і вони йшли всю ніч, і взяли труп Саула та труп Йонатана, його сина, з муру Ветсана, і приносять їх до Явіса, і спалюють їх там.
- ¹³І беруть їхні кості, і ховають на полі Явіса, і постять сім днів.

Друга книга Самуїла

2 Самуїла 1

- ¹І сталося, після того, як помер Саул, Давид повернувся. Розгромивши Амаліка, Давид перебував у Секелаку два дні.
- ²І сталося третього дня, що ось прийшов чоловік з табору, з людей Саула, його одяг роздертий, а на його голові — земля. І сталося, коли він підходив до Давида, то впав на землю і поклонився йому.
- ³А Давид його запитав: Звідки ти прийшов? А він відповів йому: Я врятувався з табору Ізраїля.
- ⁴І сказав йому Давид: Яке це слово, сповісти мені? Той відповів: Народ утік з бою, полягло багато народу і загинуло. Загинув також і Саул, і його син Йонатан загинув.
- ⁵Тоді Давид сказав слугі, який йому сповіщав: Як ти довідався, що загинув Саул і його син Йонатан?
- ⁶А слуга, який про це сповіщав йому, відповів: Випадково потрапив я на гору в Гелвуї, і ось Саул опирався на свій спис, а колісниці й вельможі на нього напірали.
- ⁷Він озирнувся позаду себе, побачив мене і покликав мене, а я сказав: Ось я!
- ⁸Він же сказав мені: Хто ти? Я сказав: Я — амалікієць.
- ⁹Стань же наді мною і вбий мене, — сказав він мені, — бо мене огорнула страшна темрява, і вся моя душа в мені!
- ¹⁰Тож я став над ним, і я вбив його, бо знав, що він не житиме після свого падіння. І я взяв царський вінець, який на його голові, та браслет, що на його руці, і я приніс їх сюди моєму володареві.
- ¹¹Давид схопився за свій одяг і роздер його, і всі мужі, які були з ним, роздерли їхній одяг.
- ¹²І плакали, і ридали, і постили аж до вечора за Саула і за його сина Йонатана, за народ Юди і за ізраїльський дім, бо були побиті мечем.
- ¹³І сказав Давид слугі, який йому сповіщав: Звідки ти? Той відповів: Я — син мужа з роду Амаліка.
- ¹⁴А Давид йому сказав: Як же ти не побоявся підняти своєї руки, щоб убити Господнього помазаника?
- ¹⁵І тоді Давид покликав одного зі своїх слуг, і сказав: Підійди і напади на нього! І він наніс йому удар, і той помер.
- ¹⁶І промовив до нього Давид: Твоя кров на твоїй голові, бо твої уста засвідчили проти тебе, кажучи: Я вбив Господнього помазаника!

- ¹⁷Такою скорботною піснею Давид оплакував Саула і його сина Йонатана,
- ¹⁸і сказав навчити синів Юди, ось записано в Книзі праведного:
- ¹⁹Постав стовпа, Ізраїлю, за померлих на твоїх висотах, за ранених. Як полягли сильні!
- ²⁰Не сповіщайте в Геті й не розповідайте на роздоріжжях Аскалона, щоби часом не зраділи дочки филистимців, аби часом не втішилися дочки необрізаних.
- ²¹Гори, що в Гелвуї, хай на вас не буде роси чи дощу, ні поля первоплодів, бо там зневажливо розправилися зі щитом сильних, — щит Саула не був помазаний олією.
- ²²Від крові поранених, від жиру сильних лук Йонатана не повертався порожнім, і меч Саула не приходив назад порожнім.
- ²³Саул і Йонатан, улюблені й прекрасні, нерозлучні, гарнібули за їхнього життя і в їхній смерті не розділилися, легші за орлів і сильніші за левів.
- ²⁴Плачте, ізраїльські дочки, за Саулом, який одягав вас у кармазин з вашими прикрасами, який приносив золоті прикраси для вашого одягу.
- ²⁵Як полягли сильні посеред бою, Йонатан убитий на твоїх висотах.
- ²⁶Вболіваю за тобою, мій брате Йонатане! Ти для мене найпрекрасніший, прекраснішою за любов жінок є для мене твоя любов.
- ²⁷Як полягли сильні, і загинула бойова зброя!

2 Самуїла 2

- ¹І сталося після цього, Давид запитав у Господа, кажучи: Чи піти мені в одне з міст Юди? І промовив Господь до нього: Іди! А Давид запитав: Куди піду? Він же відповів: У Хеврон.
- ²І Давид пішов туди, у Хеврон, і обидві його жінки, Ахіноома з Єзраела і Авігея, колишняжінка Навала з Кармила,
- ³і мужі, які були з ним, — кожний з них і його сім'я, — і вони розселилися в містах Хеврона.
- ⁴А юдейські мужі прийшли й там помазали Давида, щоб царював над домом Юди. сповістили Давидові, кажучи: Мужі Явіса галаадського поховали Саула.
- ⁵І Давид послав послів до старійшин Явіса галаадського, і сказав їм: Благословенні ви Господом, бо вчинили це милосердя над вашим володарем — над Саулом, Господнім помазаником, і поховали його і Йонатана, його сина!
- ⁶Тепер же нехай Господь учинить з вами милосердя і правду, і я вчиню з вами це добро, бо ви зробили цю справу.

- ⁷Тепер же нехай зміцняться ваші руки, станьте сильними синами, бо помер ваш володар Саул, а мене дід Юди помазав на царя над ними.
- ⁸Та Авенир, син Нира, полководець Саула, взяв Євостея, сина Саула, привів його з табору до Манаема
- ⁹і настановив його царем над Галаадом, над Тасірієм, над Єзраелем, над Єфремом, над Веніаміном і над усім Ізраїлем.
- ¹⁰Сорокалітнім був Євостей, син Саула, коли зацарював над Ізраїлем (за винятком дому Юди, які були за Давидом) і два роки царював.
- ¹¹І період, який царював Давид у Хевроні над домом Юди, складав сім років і шість місяців.
- ¹²І вийшов Авенир, син Нира, і слуги Євостея, сина Саула з Манаема до Гаваона.
- ¹³А Йоав, син Саруї, та слуги Давида вийшли з Хеврона і зустрілися з ними разом поблизу джерела Гаваона. Одні засіли біля джерела Гаваона по один бік, інші — біля джерела з другого боку.
- ¹⁴І промовив Авенир до Йоава: Хай виступлять слуги і хай борються перед нами! І Йоав відповів: Хай виступлять!
- ¹⁵Тож піднялися і прийшли в кількості дванадцяти слуг Веніаміна від Євостея, сина Саула, і дванадцяти слуг Давида.
- ¹⁶І схопив кожний рукою голову свого ближнього, а свого меча встромив у ребра свого ближнього, і вони попадали разом. І дали назву тому місцю: Частка підступних, які є в Гаваоні.
- ¹⁷І була дуже жорстока битва в той день, і Авенир та ізраїльські мужі зазнали поразки перед слугами Давида.
- ¹⁸Там були три сини Саруї: Йоав, Авесса і Асаїл. Асаїл легкий своїми ногами, наче та сарна в полі.
- ¹⁹І Асаїл погнався за Авениром, і не ухилявся направо чи наліво в погоні за Авениром.
- ²⁰Авенир озирнувся позад себе і сказав: Чи це саме ти, Асаїле? Він же відповів: Я!
- ²¹І Авенир сказав йому: Поверни направо чи наліво, переслідуй собі одного зі слуг і захопи собі його зброю! Та Асаїл не захотів повернути з-позад нього.
- ²²А Авенир продовжував далі говорити до Асаїла: Відступи від мене, щоб я не прибив тебе до землі! Як я підніму своє обличчя перед Йоавом? Навіщо це? Повернися до твого брата Йоава!
- ²³Та він не захотів відступити. І Авенир вдарив його заднім кінцем списа в живіт, і спис вийшов йому ззаду. І він там упав, і помер перед ним. І сталося, що кожний, хто підходив до місця, де впав Асаїл і помер, — то зупинявся.

- 24**Тоді Йоав і Авесса погналися за Авениром. І заходило сонце, а вони вийшли аж до гори Аммана, що є перед початком Гаю, по пустельній дорозі Гаваона.
- 25**А сини Веніаміна, які з Авениром, зібралися разом і об'єдналися в одну групу і стали на верхів'ї однієї гори.
- 26**І Авенир звернувся до Йоава, закликаючи: Чи до перемоги пожирає меч? Невже не знаєш, що буде гіркою вкінці? Аж доки не скажеш народові повернутися з-позад наших братів?
- 27**А Йоав сказав: Нехай живе Господь, якщо би ти не сказав, дотепер від ранку не пішов би народ кожний за своїм братом.
- 28**І Йоав затрубив у трубу, і весь народ зупинився, і не гналися за Ізраїлем, не продовжували далі воювати.
- 29**Авенир та його мужі йшли на захід усю ту ніч і перейшли Йордан, пройшли всю околицю і підійшли до табору.
- 30**І Йоав повернувся з-позаду Авенира та зібрав увесь народ, і недорахувалися дев'ятнадцяти чоловік зі слуг Давида, і Асаїла.
- 31**А слуги Давида побили триста шістдесят чоловік, синів Веніаміна, мужів Авенира, якібули з ним.
- 32**І беруть Асаїла, і ховають його в гробниці його батька у Вифлеємі. Тоді Йоав і мужі, які з ним, пішли далі всю ніч, і засвітало над ними в Хевроні.

2 Самуїла 3

- 1**І довготривалою була війна між домом Саула та між домом Давида. І дім Давида поступав уперед і зміцнявся, а дім Саула відступав і слабшав.
- 2**У Хевроні в Давида народилися сини: його первородний був Амнон від Ахінооми з Єзраела,
- 3**його другий син — Далуя від Авігеї, кармилійки, і третій — Авесалом, син Маахи, дочки Толмії, царя Гесіра,
- 4**і четвертий — Орнія, син Фенгіти, і п'ятий — Саватія від Авітали,
- 5**і шостий — Єстераама, від Егли, жінки Давида. Вони народилися в Давида в Хевроні.
- 6**І сталося, коли була війна між домом Саула і між домом Давида, то Авенир був тим, хто утримував дім Саула.
- 7**У Саула буланаложниця Ресфа, дочка Яла. І Мемфівостей, син Саула, сказав до Авенира: Як це ти ввійшов до наложниці мого батька?
- 8**І Авенир дуже розлютився через слова Мемфівостея. І сказав йому Авенир: Хіба я є псячою головою? Сьогодні я вчинив милосердя з домом твого батька Саула, а

також з братами і знайомими, і не перейшов до дому Давида, а ти сьогодні шукаєш у мене несправедливості через жінку!

⁹Це нехай учинить Бог Авенирові, і це нехай йому додасть, бо так, як поклявся Господь Давидові, так учиню йому в цей день,

¹⁰щоб забрати царство від дому Саула й підняти престол Давида над Ізраїлем і над Юдою від Дана аж до Вирсавії!

¹¹Мемфівостей не зміг більше відповісти Авенирові й слова, тому що боявся його.

¹²І Авенир відразу відіслав послів до Давида в Телам, де він перебував, кажучи: Склади зі мною твій завіт, і ось моя рука з тобою, щоби повернути до тебе весь дім Ізраїля.

¹³І сказав Давид: Добре, я складу з тобою завіт, тільки я в тебе прошу одну річ, кажучи: Не побачиш мого обличчя, якщо не приведеш Мелхолу, дочку Саула, коли ти прийдеш побачити моє обличчя.

¹⁴І відіслав Давид послів до Мемфівостея, сина Саула, кажучи: Віддай мені мою жінку Мелхолу, яку я отримав за сто крайніх плотей филистимців!

¹⁵І послав Мемфівостей, і взяв її в її чоловіка, у Фалтіїла, сина Селли.

¹⁶Її чоловік ішов з нею, плачучи за нею, аж до Варакіма. І сказав йому Авенир: Іди, повернися! І той повернувся.

¹⁷І промовив Авенир до старійшин Ізраїля, кажучи: Учора й третього дня ви шукали Давида, щоб царював над вами.

¹⁸Тепер же вчиніть, бо Господь говорив до Давида, кажучи: Рукою мого раба Давида спасу Ізраїля з руки филистимців і з руки всіх їхніх ворогів.

¹⁹І заговорив Авенир до вух Веніаміна. І пішов Авенир, щоб говорити до вух Давида в Хевроні все, що милим було в очах Ізраїля і в очах усього дому Веніаміна.

²⁰І прийшов Авенир до Давида в Хеврон, а з ним — двадцять мужів. А Давид зробив бенкет Авенирові та мужам, які з ним.

²¹І промовив Авенир до Давида: Встану і піду, і зберу до мого володаря-царя весь Ізраїль, і складу з тобою завіт, і царюватимеш над усіма, над чим бажає твоя душа. І Давид відіслав Авенира, і він пішов у мирі.

²²І ось слуги Давида та Йоав приходили з подорожі й несли із собою численну здобич. Авенира не було з Давидом у Хевроні, бо він відіслав його і відпустив у мирі.

²³Йоав і все його військо прийшли, і сповістили Йоавові, кажучи: До Давида приходив Авенир, син Нира, і він його відіслав, і той відійшов у мирі.

- 24** І ввійшов Йоав до царя, і сказав: Що це вчинив ти? Ось до тебе приходив Авенир, тож навіщо ти його відіслав, і він відійшов у мирі.
- 25** Хіба ти не знаєш злоби Авенира, сина Нира, що він прийшов, щоб тебе обманути і пізнати твій вихід і твій вхід, і пізнати все, що ти чиниш?
- 26** І повернувся Йоав від Давида, і відіслав послів за Авениром, і повертають його від джерела Сеїрама. А Давид не знав.
- 27** І повернувся Авенир у Хеврон, і звернув його Йоав на сторону від брами, щоб говорити з ним, роблячи засідку, а там ударив його в живіт, і він помер за кров Асаїла, брата Йоава.
- 28** Після цього почув Давид і сказав: Невинний я і моє царство перед Господом навіки за кров Авенира, сина Нира.
- 29** Нехай зійде вона на голову Йоава і на весь дім його батька, і в домі Йоава хай не переведеться той, хто має хворобливі виділення, і прокажений, хто тримає палицю, і хто поляже від меча, і кому бракує хліба!
- 30** А Йоав і його брат Авесса зробили засідку на Авенира за те, що він убив Асаїла, їхнього брата, у Гаваоні на війні.
- 31** І промовив Давид до Йоава і до всього народу, який з ним: Роздеріть ваш одяг і підпережіться мішковиною, і оплакуйте Авенира! І цар Давид ішов за марами.
- 32** І ховають Авенира в Хевроні. Цар підвищив свій голос і заплакав над його гробницею, і весь народ плакав над Авениром.
- 33** І заплакав цар над Авениром, і сказав: Хіба смертю Наваля помирає Авенир?
- 34** Твої руки не були зв'язані, твої ноги — не в колодках. Не прийшов ти, як Наваля, ти впав перед синами несправедливості! І весь народ зібрався оплакувати його.
- 35** І прийшов увесь народ вмовити Давида їсти хліб, коли ще був день, та Давид поклявся, кажучи: Це нехай учинить мені Бог, і це додасть, коли до заходу сонця скуштую хліба чи будь-чого!
- 36** І весь народ пізнав, і милим було перед ними все, що зробив цар перед народом.
- 37** І пізнав увесь народ і весь Ізраїль у той день, що не від царя вийшов наказ убити Авенира, сина Нира.
- 38** І промовив цар до своїх слуг: Хіба ви не знаєте, що великий проводир у цей день упав у Ізраїлі,
- 39** і що я сьогодні є родичем і ставлеником царя, а ці мужі, сини Саруї, гірші за мене. Нехай віддасть Господь тому, хто чинить погане, за його злом.

2 Самуїла 4

- 1** І почув Мемфівостей, син Саула, що Авенир помер в Хевроні, і опустили його руки, і всі ізраїльські мужі ослабли.

²А в Мемфівостея два мужі — проводирі угруповань сина Саула, ім'я одного — Ваана, ім'я другого — Рихав, сини Реммона з Вирота, із синів Веніаміна (адже Вирот належав сином Веніаміна).

³І втекли виротейці до Геттема, і там жили аж до цього дня.

⁴(Йонатан, син Саула, мав сина, з ураженими ногами. Він був п'ятилітнього віку, коли з Єзраїла прийшла вістка про Саула і Йонатана, його сина, і його опікунка взяла його та втекла. І сталося, що коли вона поспішала і відходила, то він упав і став кульгавим, його ім'я також було Мемфівостей).

⁵І пішли сини Реммона з Вирота, Рехав і Ваана, і ввійшли в спеку дня в дім Мемфівостея, а він у південь спав на ліжку.

⁶І ось воротар дому віяв пшеницю, задрімав і заснув. Тож брати Рехав і Ваана крадькома пройшли

⁷і ввійшли в дім, а Мемфівостей спав на своєму ліжку у своїй спальні. Його били і вбили, відрубали йому голову, взяли його голову та йшли дорогою на захід усю ніч.

⁸Вони принесли голову Мемфівостея Давидові в Хеврон і промовили до царя: Ось голова Мемфівостея, сина Саула, твого ворога, який шукав твоєї душі, і Господь дав володареві-царю помсту над твоїми ворогами в цей день, — над Саулом, твоїм ворогом, і його потомством!

⁹А Давид так відповів Рехавові та Ваані, його братові, сином Реммона з Вирота: Нехай живе Господь, Який спас душу мою від усякого смутку, — сказав він їм, —

¹⁰адже той, хто сповістив мені, що помер Саул, він був як той, хто звіщав приємне переді мною! Та я схопив його і вбив у Секелаку, — того, який думав, що я дам винагороду.

¹¹Тепер же мужі негідні вбили праведного чоловіка в його домі на його ліжку. Тож тепер я домагатимуся його крові з вашої руки і вигублю вас із землі!

¹²І Давид дав наказ своїм слугам, і вони вбили їх, відрубали їхні руки та їхні ноги, і повісили їх біля джерела в Хевроні. А голову Мемфівостея поховали в гробниці Авенира, сина Нира.

2 Самуїла 5

¹Усі ізраїльські племена прибули до Давида в Хеврон і сказали йому: Ось ми — твоя кістка і твоє тіло!

²І вчора, і третього дня, коли Саул був царем над нами, ти був тим, хто вводив і виводив Ізраїля, і Господь сказав тобі: Ти пастимеш Мій народ, Ізраїль, і ти будеш проводирем над Ізраїлем!

³Тож усі ізраїльські старійшини прийшли до царя в Хеврон, і цар Давид склав у Хевроні з ними завіт перед Господом, — і вони помазують Давида на царя над усім Ізраїлем.

⁴Давид був тридцятилітнього віку, коли він зацарював, і царював сорок років

⁵(над Юдою в Хевроні він царював сім років і шість місяців, а в Єрусалимі над усім Ізраїлем і Юдою він царював тридцять три роки).

⁶Якось пішов Давид та його люди на Єрусалим, на Євусея, який жив у тій землі. А Давидові переказали: Не входи сюди, бо повстали сліпі та криві, кажучи: Сюди не ввійде Давид!

⁷Та Давид захопив укріплення Сіон (це місто Давида).

⁸І в той день Давид сказав: Кожний, хто вбиває Євусея, нехай уразить кинджалом сліпих, кривих і тих, хто ненавидить душу Давида! Через це кажуть: Сліпі та криві не ввійдуть до Господнього дому.

⁹І Давид поселився в укріпленні, і назвали його Містом Давида. Довкола замку він збудував місто і свій дім.

¹⁰І Давид ставав дедалі більш могутнім, і Господь Вседержитель був із ним.

¹¹Хірам, цар Тира, відіслав до Давида послів, кедрове дерево і будівничих, столярів, каменярів і будівничих, і вони збудували дім Давидові.

¹²І пізнав Давид, що Господь підготував його на царя над Ізраїлем, і що його царство прославилось через Його народ Ізраїль.

¹³І Давид взяв ще жінок і наложниць з Єрусалима після того, як прийшов він з Хеврону, і були в Давида ще сини і дочки.

¹⁴Ось це — імена тих, які йому народилися в Єрусалимі: Самус, Совав, Натан, Соломон,

¹⁵Евеар, Елісус, Нафек, Єфієс,

¹⁶Елісама, Елідай, Еліфалат,

^{16a}Самай, Єссіват, Натан, Галамаан, Єваар, Теісус, Елфалат, Нагед, Нафек, Яната, Леасамус, Ваалімаат, Еліфалат.

¹⁷А филистимці почули, що Давида помазали на царя над Ізраїлем, і прийшли всі филистимці шукати Давида. А Давид почув і піднявся в укріплення.

¹⁸Филистимці прийшли і зійшлися в Долині титанів.

¹⁹І Давид звернувся до Господа, запитуючи: Чи йти мені на филистимців і чи віддаси їх у мої руки? А Господь промовив до Давида: Іди, бо безсумнівно видам филистимців у твої руки!

20Тож Давид прийшов з верхніх ущелин, і там побив филистимців, і сказав Давид: Господь побив моїх ворогів-филистимців переді мною так, як буває прорив в води! Тому названо це місце: З верхніх ущелин.

21Вони залишили там своїх богів, а Давид і мужі, які були з ним, забрали їх.

22І знову прийшли филистимці й зішлися в Долині титанів.

23Ізнову Давид запитав у Господа, та Господь сказав: Не підеш їм назустріч, зверни вбік від них і зачекай їх біля Місця плачу!

24І буде, коли ти почувеш голос приглушеного звуку лісу Місця плачу, тоді виступиш проти них, бо в той час вийде Господь перед тобою, щоб уразити в бою филистимців!

25І вчинив Давид так, як йому заповів Господь, і він громив филистимців від Гаваона аж до землі Газира.

2 Самуїла 6

1І знову зібрав Давид кожного молодця з Ізраїля, якихось сімдесят тисяч.

2Давид піднявся і пішов, і весь народ, який з ним, і дехто з володарів Юди, коли він ішов, щоб забрати звідти Божий ковчег, над яким прикликається Ім'я Господа сил, Який перебуває над херувимами.

3І взяли Господній ковчег на нового воза, забрали його з дому Амінадава, що на горі. Оза та його брати, сини Амінадава, скеровували віз

4із ковчегом, а його брати йшли перед ковчегом.

5Давид та ізраїльські сини танцювали перед Господом з настроєними гулами — із силою, з піснями, з арфами, із сопілками, з тимпанами, із цимбалами і з трубами.

6Вони прийшли до току Нодава, а Оза простягнув свою руку до Божого ковчега, щоб його підтримати, і схопив його, аби утримати його, тому що його перехилив бичок.

7А Господь розлютився на Озу, і його там уразив Бог, і там, біля Господнього ковчега перед Богом, він помер.

8І Давид занепав духом через те, що Господь побив Озу. І те місце назвали: Побиття Ози, аж до цього дня.

9І Давида охопив страх перед Господом у той день, і він говорив: Як увійде до мене Господній ковчег?

10І не забажав Давид перенести до себе, у місто Давида, ковчег Господнього завіту, тож Давид завернув його до дому Аведдара, геттейця.

11І Господній ковчег перебував у домі Аведдара, геттейця, три місяці. А Господь поблагословив увесь дім Аведдара і все, що в нього.

12І цареві Давидові сповістили, переказуючи: Господь поблагословив дім Аведдара і все, що в нього, через Божий ковчег! Ітоді Давид пішов, і з радістю супроводив Господній ковчег з дому Аведдара в місто Давида.

13З ним були сім хорів, які несли ковчег, і жертва — теля та ягня.

14А Давид грав перед Господом на настроєних гуслах, і він був одягнений у шляхетне вбрання.

15Тож Давид і весь дім Ізраїля принесли Господній ковчег з гуканням і зі звуком труби.

16І сталося, коли несли ковчег до міста Давида, Мелхола, дочка Саула, поглянула крізь вікно і побачила царя Давида, який танцював і скакав перед Господом, і відчула до нього зневагу у своєму серці.

17А Господній ковчег принесли і помістили його на його місце посеред намету, який для нього спорудив Давид. І Давид приніс всепалення і мирну жертву перед Господом.

18І завершив Давид приношення всепалення і мирної жертви, і поблагословив народ в Ім'я Господа сил.

19І вділив усьому народові для всієї сили-силенної Ізраїля, від Дана аж до Вирсавії, від чоловіка аж до жінки, кожному буханець хліба, частину печеного на вогні та пирога зі сковороди. І весь народ, кожний з них, пішов до свого дому.

20Повернувся і Давид, щоб поблагословити свій дім, а назустріч Давидові вийшла Мелхола, дочка Саула, і поблагословила його, і сказала: Як прославився сьогодні ізраїльський цар, який сьогодні оголився на очах рабинь, своїх слуг, так, як оголюється хіба-щохтось із танцюристів!

21А Давид промовив до Мелхоли: Танцюватиму перед Господом! Благословенний Господь, Який вибрав мене замість твого батька і замість усього його дому, щоб поставити мене проводирем над Своім народом, над Ізраїлем, тож скакатиму і танцюватиму перед Господом!

22І знову так відкриюся, і буду поганим у твоїх очах, і буду з молодими, з якими, як сказала ти, я прославився!

23І в Мелхоли, дочки Саула, не було дитини аж до дня її смерті.

2 Самуїла 7

1І сталося, коли цар оселився у своєму домі, Господь дав йому спадок довкола від усіх його навколишніх ворогів.

2І промовив цар до пророка Натана: Ось я живу в кедровому домі, а Божий ковчег перебуває посеред намету.

3А Натан відповів цареві: Іди і чини все, що тільки у твоєму серці, бо Господь з тобою!

- ⁴І сталося в ту ніч, що до Натана було Господнє слово, яке свідчило:
- ⁵Іди і промов до мого раба Давида: Так говорить Господь: Ти не збудуєш Мені дім, щоб Я проживав,
- ⁶бо Я не перебував у домі від того дня, коли Я вивів ізраїльських синів з Єгипту, аж до цього дня, і Я був у походах у житлах і в наметах.
- ⁷Усюди, де Я подорожував посеред усього Ізраїля, хіба, Я будь-коли запитав хоча б одне з племен Ізраїля, якому Я заповів пасти Мій народ Ізраїля, кажучи: Як же це, що ви Мені не збудували кедрового дому?
- ⁸Тепер так скажеш Моєму рабові Давидові: Так говорить Господь Вседержитель! Я взяв тебе від отар овець, щоб ти був проводирем над Моїм народом, над Ізраїлем,
- ⁹і Я був з тобою в усьому, куди ти ходив, і Я вигубив усіх твоїх ворогів з-перед тебе, і Я зробив тебе славним, як ім'я великих на землі.
- ¹⁰Тож установлю місце Моєму народові Ізраїлю, та його насаджу, і поселяться в себе та більше не журитимуться, а неправедний син не продовжуватиме погорджувати ним, як спочатку,
- ¹¹від днів, в які Я настановив суддів над Моїм народом — Ізраїлем. І дам тобі відпочинок від усіх твоїх ворогів, і Господь сповістить тобі, що збудуєш Йому дім.
- ¹²І буде, коли сповняться твої дні, і ти заснеш зі своїми батьками, то Я підніму твоє потомство після тебе, яке буде з твого лона, і приготую його царство.
- ¹³Він збудує Мені дім для Мого Імені, а Я піднесу його престол навіки.
- ¹⁴Я буду йому за батька, а він буде Мені за сина. І якщо він учинить провину, то звинувачу його палицею мужів і пасами людських синів,
- ¹⁵та Мого милосердя не відніму від нього, як Я відняв від тих, яких усунув з-перед Себе.
- ¹⁶І його дім, і його царство буде міцним навіки переді Мною, і його престол буде поставлений навіки.
- ¹⁷Згідно з усіма цими словами і з усім цим видінням, — так сказав Натан Давидові.
- ¹⁸І цар Давид увійшов, і постав перед Господом, і сказав: Хто я, Господи, мій Господи, і який мій дім, що Ти мене аж так полюбив,
- ¹⁹і я був дуже малим перед Тобою, Господи, мій Господи, а Ти заговорив про дім твого раба далеко наперед. Такий закон людини, Господи, мій Господи!
- ²⁰І що ще продовжуватиме Давид говорити до Тебе, і Ти тепер знаєш Свого раба, Господи, мій Господи!

- 21**Через Твоє слово Ти вчинив, і за бажанням Твого серця Ти вчинив усю цю велич, щоб об'явити Твоєму слугі,
- 22**щоб він звеличив Тебе, Господи, мій Господи! Адже немає такого, як Ти, і немає Бога, за винятком Тебе, між усіма, про кого ми почули нашими вухами!
- 23**І хто з інших народів на землі такий, як Твій народ Ізраїль, який вів Бог, щоб викупити Собі народ, аби зробити Собі Ім'я, щоб учинити велич і славу, щоб викинути їх з-перед обличчя Твого народу, який Ти Собі викупив з Єгипту, — народ і місце поселення.
- 24**І Ти Собі підготував Твій народ Ізраїль, як народ навіки! Тож Ти, Господи, стань для них Богом!
- 25**Тепер же, Господи, мій Господи, потверди навіки слово, яке Ти сказав про Твого раба і його дім, Господи Вседержителю, Боже Ізраїля! І тепер, як Ти і сказав,
- 26**нехай звеличиться Твоє Ім'я навіки!
- 27**Господи Вседержителю, Боже Ізраїля, Ти відкрив вуха Твого раба, кажучи: Збудую тобі дім. Через це Твій раб знайшов у своєму серці, щоб помолитися до Тебе цією молитвою.
- 28**І тепер, Господи, мій Господи, Ти є Бог, і Твої слова справдяться, і Ти сказав це добро про Твого раба.
- 29**Тепер почни і поблагослови дім Твого раба, щоби був навіки перед Тобою, бо Ти є, Господи, мій Господи, і Ти сказав, і Твоїм благословенням поблагословиться дім Твого раба навіки!

2 Самуїла 8

- 1**І сталося після цього, Давид розгромив филистимців і повернув їх до втечі, і захопив Давид вилучене з руки филистимців.
- 2**Давид побив Моава і розміряв їх рядами, поклавши їх на землю, і були два ряди на смерть, і два ряди залишив при житті, і рабом Давида став Моав, що приносив данину.
- 3**І розгромив Давид Адраазара, сина Раава, царя Сува, коли він ішов накласти свою руку на ріку Євфрат.
- 4**І Давид захопив тисячу їхніх колісниць, сім тисяч коней та двадцять тисяч піших мужів, і Давид знищив усі колісниці, і залишилося з них сто колісниць.
- 5**На допомогу Адраазарові, цареві Суви, прийшла Сирія дамаська, та Давид побив із сирійців двадцять дві тисячі чоловік.
- 6**І в Сирії Давид розмістив військову частину, яка була в Дамаску, і сирієць став Давидові за рабів, які дають данину. І Господь рятував Давида в усьому, куди він ходив.

⁷Давид взяв золоті прикраси, які були на слугах Адраазара, царя Суви, і повернув їх до Єрусалима, а їх колись забрав Сусакім, цар Єгипту, коли він приходив у Єрусалим в дні Ровоама, сина Соломона.

⁸І з Масвака, з вибраних міст Адраазара, цар Давид узяв дуже багато міді. З неї Саломон зробив мідне море, стовпи, умивальники і весь посуд.

⁹Коли Тоу, цар Імата, почув, що Давид розгромив усю армію Адраазара,

¹⁰то Тоу послав Єдурама, свого сина, до царя Давида, щоби привітати його і поблагословити його, за те, що він воював з Адраазаром і його розгромив, оскільки він був ворогом Адраазара. А в його руках був срібний посуд, золотий посуд і мідний посуд.

¹¹Цей посуд цар Давид посвятив Господу разом зі сріблом і золотом, яке посвятив з усіх міст, які він здобув:

¹²з Ідумеї, із землі Моава, від синів Аммона, від филистимців, від Амалика і зі здобичі Адраазара, сина Раава, царя Суви.

¹³Давид зробив собі ім'я, і коли повертався, він розгромив Ідумею — вісімнадцять тисяч в Гемелемі.

¹⁴Він поставив в Ідумеї військову частину, у всій Ідумеї, і всі ідумейці були рабами царя. І Господь рятував Давида в усьому, куди він ходив.

¹⁵І зацарював Давид над Ізраїлем, і Давид чинив суд і справедливість усьому своєму народові.

¹⁶Йоав, син Саруї, був над військом, Йосафат, син Ахія, — над діловими записами,

¹⁷Саддук, син Ахітова, Ахімелех, Авіятара — священиками, і Аса — писарем.

¹⁸Ванея, син Йодая, був радником, і над хелеттійцями та фелеттійцями. А сини Давида були начальниками палацу.

2 Самуїла 9

¹І Давид сказав: Чи ще є останок з дому Саула, вчиню з ним милосердя задля Йонатана.

²А з дому Саула був слуга на ім'я Сіва, тож його покликали до Давида. А цар його запитав: Чи ти Сіва? Він відповів: Я — твій раб!

³І сказав цар: Чи ще залишився хтось з дому Саула? Я вчиню з ним милосердя Боже! І сказав Сіва цареві: Ще є син Йонатана, з ураженими ногами.

⁴А цар запитав: Де він? Ось в домі Махіра, сина Амїла з Ладавара! — сказав Сіва царю.

⁵І цар Давид послав, і взяв його з дому Махіра, сина Амїла з Ладавара.

6І прийшов Мемфівостей, син Йонатана, сина Саула, до царя Давида, упав долілиць і поклонився йому. А Давид сказав йому: Мемфівостей? І той відповів: Ось твій раб!

7І сказав йому Давид: Не бійся, бо я обов'язково вчиню з тобою милосердя задля Йонатана, твого батька, і поверну тобі кожне поле Саула, батька твого батька, і ти постійно їстимеш хліб при моєму столі.

8І поклонився Мемфівостей, і сказав: Хто я — твій раб, що ти зглянувся над дохлим псом, подібним до мене?

9І цар покликав Сіву, слугу Саула, і сказав йому: Усе, що належало Саулові та всій його сім'ї, я передав синові твого володаря.

10Тож працєю для нього на землі, ти, твої сини і твої раби, і принесеш синові твого володаря хліб, і він їстиме його. Та крім того Мемфівостей, син твого володаря, постійно їстиме хліб при моєму столі. (А в Сіви було п'ятнадцять синів і двадцять рабів).

11І промовив Сіва до царя: Згідно з усім, що володар-цар наказав мені, його рабові, так учинить твій раб! І Мемфівостей їв при столі Давида, як один із синів царя.

12У Мемфівостея був малий син на ім'я Міха. А всі, хто жив у домі Сіви, були рабами Мемфівостея.

13Мемфівостей жив в Єрусалимі, бо постійно їв при столі царя. А він був кульгавим на обидві свої ноги.

2 Самуїла 10

1І сталося, що після цього помер цар синів Аммона, а замість нього зацарював його син Аннон.

2Давид сказав: Виявлю милосердя до Аннона, сина Нааса, таким чином, як і його батько виявляв милосердя до мене. І Давид послав, щоб його потішити через своїх рабів по його батькові, і слуги Давида прийшли в землю синів Аммона.

3Та володарі синів Аммона промовили до Аннона, їхнього царя: Давид не послав тобі втішаючих, щоби вшанувати твого батька перед тобою, але хіба що для того, аби вистежити місто, роздивитися його і дослідити його послав Давид своїх слуг до тебе!

4І тоді Аннон схопив слуг Давида, поголив їм бороди і наполовину обрізав їхній одяг, — аж до їхніх стегон, і відіслав їх.

5Давидові сповістили про мужів, і він вислав їм назустріч людей, бо мужі були дуже зневажені. І цар сказав: Залишайтеся в Єрихоні, аж доки не відростуть ваші бороди, а тоді повернетесь!

⁶А сини Аммона побачили, що люди Давида були засоромлені, і послали сини Аммона, і найняли Сирію ветроовську — двадцять тисяч піших, і царя Мааха — тисячу чоловік, і Істова — дванадцять тисяч чоловік.

⁷Коли Давид почув про це, то послав Йоава і все могутнє військо.

⁸І сини Аммона виступили, і вишикувалися до бою при вході в браму, а Сирія сувська, Роїв, Істов і Мааха були самі в полі.

⁹Йоав побачив, що бойова лава була якраз напроти нього, як спереду, так і ззаду, і вибрав декого з усіх молодців Ізраїля, і розбив табір позаду Сирії.

¹⁰А решту народу він передав під керівництво свого брата Авесси, і вони отаборилися напроти синів Аммона.

¹¹І він сказав: Якщо подужає мене Сирія, то ви будете мені на спасіння, якщо ж сини Аммона подужають тебе, то ми будемо на те, щоб тебе врятувати.

¹²Будь мужнім! Ми маємо перемогти задля нашого народу і задля наших Божих міст, і Господь учинить те, що добре в Його очах!

¹³І Йоав та його народ разом з ним вступили в бій проти сирійців, і вони втекли з-перед нього.

¹⁴А сини Аммона побачили, що сирійці втекли, тож і вони втекли з-перед Авесси, і ті ввійшли в місто. Від синів Аммона Йоав повернувся і прибув у Єрусалим.

¹⁵І побачили сирійці, що зазнали поразки перед Ізраїлем, і вони зібралися разом.

¹⁶І послав Адраазар, і зібрав сирійців, які на другому боці ріки Халамака, і вони прийшли до Елама, а Совак, володар армії Адраазара, у них на чолі.

¹⁷Давидові сповістили про це. Тож він зібрав увесь Ізраїль, перейшов Йордан і підійшов до Еламу. А сирійці отаборилися перед Давидом і воювали з ним.

¹⁸Та сирійці втекли з-перед Ізраїля, і Давид побив сімсот сирійських колісниць і сорок тисяч коней. Він побив Совака, володаря його армії, і той там загинув.

¹⁹І побачили всі царі, раби Адраазара, що зазнали поразки перед Ізраїлем, тож покорилися Ізраїлю і служили їм. А Сирія надалі боялася захищати синів Аммона.

2 Самуїла 11

¹І сталося, підійшла пора року, коли наставав час для виходу царівна війну, і Давид послав Йоава та його слуг з ним і весь Ізраїль, і вони знищили синів Аммона, і взяли в облогу Равват. А Давид перебував у Єрусалимі.

²І сталося ввечері, Давид устав зі свого ліжка і ходив на даху царського будинку. І з даху він побачив жінку, яка милася. А жінка була дуже гарною на вигляд.

³Тож Давид послав, відшукав жінку і сказав: Хіба вона не Вирсавія, дочка Еліява, жінка Урії, хета?

- ⁴І послав Давид послів, і взяв її, вона ввійшла до нього, і він переспав з нею. І вона освятилася зі своєї нечистоти, і повернулася до свого дому.
- ⁵І жінка завагітніла. Тож, пославши, вона сповістила Давидові, говорячи: Я — вагітна.
- ⁶І послав Давид до Йоава, кажучи: Пошли до мене Урію, хета! І Йоав послав Урію до Давида.
- ⁷Урія прийшов, увійшов до нього, а Давид запитав про мир Йоава, про мир народу і про обставини війни.
- ⁸А далі Давид сказав Урії: Піди до твого дому і помий свої ноги! І Урія вийшов із царського дому, і пішла за ним частина від царя.
- ⁹Та Урія спав біля дверей царя з рабами свого володаря, а до свого дому він не пішов.
- ¹⁰І Давидові сповістили, доповідаючи: Урія не пішов до свого дому! І промовив Давид до Урії: Хіба ти не прийшов з дороги? Як це, що ти не пішов до твого дому?
- ¹¹А Урія сказав Давидові: Ковчег, Ізраїль і Юда проживають у наметах, і мій володар Йоав, і раби мого володаря розмістилися на поверхні поля. А я маю піти до мого дому, їсти, пити і спати з моєю жінкою? Як живе твоя душа, не вчиню цієї справи!
- ¹²І сказав Давид Урії: Залишайся тут ще й сьогодні, завтра ж відішлю тебе! І Урія провів у Єрусалимі той день та наступний.
- ¹³І Давид закликав його, і він їв перед ним і пив, і він напоїв його. І той вийшов увечері спати на своє ліжко з рабами свого володаря, а до свого дому не пішов.
- ¹⁴І сталося вранці, що написав Давид записку Йоавові й відіслав через Урію.
- ¹⁵А в записці написав, наказуючи: Втягни Урію в запеклий бій, і відступите з-поза нього, і буде ранений, і помре!
- ¹⁶І сталося, коли Йоав чатував біля міста, то поставив Урію на місце, де знав, що там — могутні мужі.
- ¹⁷А мужі міста вийшли і воювали з Йоавом, і впали деякі з народу, з рабів Давида, і помер також Урія, хет.
- ¹⁸Тож Йоав послав, і сповістив цареві всі обставини війни,
- ¹⁹і дав вказівку посланцеві, кажучи: Коли ти закінчуватимеш говорити цареві всю розповідь про хід війни,
- ²⁰і буде, коли підніметься гнів царя, і він скаже тобі: Як це наблизилися ви до міста, щоб воювати? Хіба не знаєте, що згори зі стіни стріляють?
- ²¹Хто вбив Авімелеха, сина Єроваала? Хіба не жінка кинула на нього кусок жорна зверху мура, і він помер в Тамасі? Навіщо ви підійшли до муру? — то ти скажеш: Твій раб Урія, хет, помер.

22І пішов посланець Йоава до царя в Єрусалим, прийшов і сповістив Давидові все, що йому наказав Йоав, про всі обставини війни. І розлютився Давид на Йоава, і сказав посланцеві: Навіщо ви наблизилися до міста, щоб воювати? Хіба ви не знали, що побиті будете зі стіни? Хто вбив Авімелеха, сина Єроваала? Хіба не жінка кинула на нього кусок жорна зі стіни, і він помер в Тамасі? Навіщо ви наблизилися до стіни?

23А посланець сказав Давидові: Бо сильними стали проти нас мужі й вийшли проти нас на поле, і ми йшли за ними аж до входу в браму,

24а лучники стріляли згори зі стіни на твоїх слуг, і деякі зі слуг царя померли, і твій раб Урія, хет, помер...

25Тоді Давид промовив до посланця: Так скажеш Йоавові: Хай не буде злим це слово у твоїх очах, бо часом так, а іноді інакше пожирає меч. Посиль твою війну проти міста, знищ його! — цими словами підкріпи його!

26Жінка Урії почула, що Урія, її чоловік, помер і оплакувала свого чоловіка.

27А жалоба минула, і Давид послав, і привів її у свій дім, і вона стала йому за жінку, і народила йому сина. Та діло, яке вчинив Давид, видалося поганим в очах Господа.

2 Самуїла 12

1Господь послав до Давида пророка Натана. Він увійшов до нього, і сказав йому: В одному місті були два чоловіки: один — багатий, а один — бідний.

2У багатого були отари і дуже великі стада,

3а в бідного — нічого, хіба що одна мала овечка, яку він купив, оберігав і вигодував її, і вона виросла разом з ним і з його синами. Вона їла його хліб і пила з його чаші, відпочивала на його грудях і була йому, наче дочка.

4І прийшов мандрівник до багатого мужа, і він пожалів узяти зі своїх отар і зі своїх стад, щоби приготувати обід чужинцеві-мандрівникові, який до нього прийшов. Тож він узяв овечку бідного й приготував її чоловікові, який прийшов до нього.

5Давид дуже розгнівався люттю на чоловіка, і сказав Давид Натанові: Нехай живе Господь! Приречений на смерть чоловік, який це вчинив!

6За те, що вчинив таку справу, і за те, що не пощадив, він усерепо поверне за овечку!

7І промовив Натан до Давида: Ти той чоловік, який це вчинив! Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Я — Той, Хто помазав тебе на царя над Ізраїлем, Я — Той, Хто спас тебе від руки Саула!

8Я дав тобі дім твого володаря і жінок твого володаря на твоє лоно, Я дав тобі дім Ізраїля і Юду. Якщо ж цього замало, додаю тобі до цього!

- ⁹ Як це опоганив ти Господнє слово, щоби вчинити зло в Його очах? Ти мечем убив Урію, хета, і за жінку ти взяв собі його жінку, — ти його вбив мечем синів Аммона!
- ¹⁰ Тепер меч не відступить від твого дому навіки за те, що ти Мене зневажив і взяв жінку Урії, хета, щоби була тобі за жінку!
- ¹¹ Так говорить Господь: Ось Я наводжу на тебе зло з твого дому, і заберу твоїх жінок перед твоїми очима, і дам твоєму ближньому, і переспить з твоїми жінками під цим сонцем!
- ¹² Тому що ти потай учинив, то Я вчиню це слово перед усім Ізраїлем і під цим сонцем.
- ¹³ І сказав Давид Натанові: Я згрішив перед Господом! І промовив Натан до Давида: Господь відняв твій гріх, тому не помреш.
- ¹⁴ Але тому, що цим вчинком ти справді підбурих Господніх ворогів, то твій син, який народився в тебе, неодмінно помре !
- ¹⁵ І Натан пішов до свого дому. Господь уразив дитину, яку жінка Урії народила Давидові, і вона захворіла.
- ¹⁶ І Давид допитувався Бога про дитину, і постив Давид постом, увійшов і лежав, закутаний у мішковині, на землі.
- ¹⁷ І підійшли до нього старійшини його дому, щоби підвести його із землі, але він не забажав, і не їв з ними хліба.
- ¹⁸ І сталося на сьомий день, що померла дитина. Та раби Давида побоялися сповістити йому, що дитина померла, і сказали так: Ось, коли ще дитина жила, ми йому говорили, але не слухав нашого голосу, а коли скажемо йому, що дитина померла, то вчинить зло!
- ¹⁹ І зрозумів Давид, прощо його слуги шепочуть, і усвідомив Давид, що дитина померла. І сказав Давид своїм слугам: Що, дитина померла? Вони ж відповіли: Померла.
- ²⁰ І підійнявся Давид із землі, помився і намастився олією, змінив свій одяг, увійшов до Божого дому і поклонився Йому. Тоді він зайшов у свій дім і попросив їсти хліба. Перед ним поклали хліб, і він їв.
- ²¹ А його слуги сказали йому: Що означає те, що ти робиш? Коли дитина ще жила, ти постив, плакав і вболівав, коли ж дитина померла, ти встав, їв хліб і пив...
- ²² Коли дитина ще жила, — сказав Давид, — я постив і плакав, бо сказав собі: Хто знає, чи не помилує мене Господь, і дитина житиме!
- ²³ А тепер вона померла, тож чому це я маю постити? Не зможу її повернути. Я ще піду до неї, а вона не повернеться до мене...
- ²⁴ І потішив Давид Вирсавію, свою жінку, увійшов до неї і спав з нею, і вона зачала та народила сина, і назвала його Соломон, і Господь його полюбив.

- 25** Він послав через пророка Натана, і назвав його Ідеді — задля Господа.
- 26** Йоав переміг Раввата, сина Аммона, і захопив царське місто.
- 27** І послав Йоав вісників до Давида, і сказав: Я переміг Раввата і захопив Місто вод.
- 28** Тепер же збери решту народу і отаборися напроти міста, і візьми його, щоб не я першим узяв місто і щоб не було названо на ньому моє ім'я!
- 29** Тож Давид зібрав увесь народ, пішов на Раввата, воював проти нього і взяв його.
- 30** Він узяв вінець Мелхола, їхнього царя з його голови (його вага — талант золота і дорогоцінного каменя), і був на голові Давида. І він забрав з міста дуже багато здобичі.
- 31** Народ, який був у ньому, він вивів, поклав до пили та до залізних молотарок, перевів їх через цегельні, — і так учинив з усіма містами синів Аммона. А тоді Давид і весь народ повернулися в Єрусалим.

2 Самуїла 13

- 1** І сталося після цього, що в Авесалома, сина Давида, була сестра, дуже вродлива, на ім'я Тимар, і її полюбив Амнон, син Давида.
- 2** І Амнон був засмучений аж до хвороби через свою сестру Тимар, бо вона була дівчиною, і тяжким було в очах Амнона щось їй учинити.
- 3** А в Амнона був друг, його ім'я — Йонадав, син Самаа, брата Давида. Йонадав був дуже мудрим чоловіком.
- 4** І він сказав йому: Що з тобою, чому ти так хворієш, сину царя, з дня на день? Чи не розповіси мені? А Амнон йому відповів: Я кохаю Тимару, сестру Авесалома, мого брата.
- 5** Тоді Йонадав сказав йому: Лягай на своє ліжко і вдавай хворого, і коли твій батько ввійде, щоб тебе побачити, то скажеш йому: Нехай прийде моя сестра Тимар і погодує мене, і нехай приготує їжу перед моїми очима, так, щоб я бачив, і їстиму з її рук!
- 6** Тож Амнон ліг і зробився хворим. Увійшов цар, щоб його побачити, а Амнон промовив до царя: Нехай прийде до мене моя сестра Тимар і спече дві паляниці перед моїми очима, і їстиму з її рук!
- 7** І Давид послав до Тимари в дім, кажучи: Піди в дім твого брата Амнона і приготуй йому їжу!
- 8** І Тимар прийшла в дім Амнона, свого брата, а він лежав. Вона взяла тісто і замісила, спекла перед його очима і приготувала паляниці.

- ⁹Взяла сковорідку і випорожнила перед ним, та він не захотів їсти. І сказав Амнон: Виведіть кожного чоловіка з-перед мене! І вивели кожного чоловіка з-перед нього.
- ¹⁰І промовив Амнон до Тимари: Принеси їжу до кімнати, і їстиму з твоїх рук! І взяла Тимар паляниці, які зробила, і внесла Амнонові, своєму братові, у кімнату,
- ¹¹й подала йому їсти, а він схопив її і сказав їй: Давай, переспи зі мною, моя сестро!
- ¹²Вона ж відповіла йому: Ні, мій брате, не безчесть мене, бо такого не слід чинити в Ізраїлі! Не вчини цього безглуздя!
- ¹³І куди я понесу свою ганьбу, і ти будеш, як один з безумних в Ізраїлі! Тепер же поговори із царем, бо не затримає мене від тебе!
- ¹⁴Але Амнон не захотів послухатись її голосу, подужав її, упокорив її і переспав з нею.
- ¹⁵Та Амнон зненавидів її дуже великою ненавистю, бо сильною буланенависть, якою її зненавидів, — понад любов, якою її полюбив. І сказав їй Амнон: Устань і йди!
- ¹⁶І сказала йому Тимар: Ні, брате, бо останнє зло, — щоб відіслати мене, — більше від першого, яке ти вчинив зі мною! Та Амнон не захотів послухатись її голосу.
- ¹⁷Він покликав свого слугу, який був над його домом, і сказав йому: Геть відішліть цю від мене! І замкни за нею двері!
- ¹⁸На ній був одяг з довгими рукавами, бо так у свій одяг одягалися дочки царя — дівчата. Його слуга вивів її геть і замкнув за нею двері.
- ¹⁹А Тимар взяла попіл, посипала на свою голову і роздерла одяг з довгими рукавами, який був на ній, і поклала свої руки на свою голову, і такусе ходила й голосила .
- ²⁰І сказав їй Авесалом, її брат: Хіба не Амнон, твій брат, був з тобою? Тож тепер, моя сестро, мовчи, бо він — твій брат! Не клади у своє серце, щоб говорити про цю справу! І Тимар перебувала, як вдова, у домі Авесалома, свого брата.
- ²¹Коли цар Давид почув про всі ці справи, то дуже розгнівався, та він не засмутив душі Амнона, свого сина, тому що любив його, адже він був його первенцем.
- ²²А Авесалом не говорив з Амноном ні про добре, ні про зле, бо Авесалом зненавидів Амнона з тої причини, що він збезчестив його сестру Тимару.
- ²³І сталося після двох років часу, коли в Авесалома стригли отари у Веласорі поблизу Єфрема, то Авесалом покликав усіх синів царя.
- ²⁴І пішов Авесалом до царя, і сказав: Ось стрижуть отари у твого раба, нехай прийде цар і його слуги з твоїм рабом.

- 25**І сказав цар Авесаломові: Ні, мій сину, усі ми не підемо і не обтяжимо тебе. Тодівін змушував його, але той не захотів іти, та поблагословив його.
- 26**І сказав Авесалом: Якщо ні, нехай піде з нами Амнон, мій брат. І сказав йому цар: Навіщо піде з тобою?
- 27**І змушував його Авесалом, і він відіслав з ним Амнона і всіх синів царя. Тож Авесалом зробив бенкет, наче бенкет царя.
- 28**І Авесалом сказав своїм слугам, наказуючи: Глядіть, як тільки стане добре серцю Амнона від вина, то я скажу вам: Побийте Амнона і вбийте його! Не злякайтеся! Хіба не я наказую вам? Будьте мужніми і станьте синами сильних!
- 29**І слуги Авесалома вчинили Амнонові так, як наказав їм Авесалом. А всі сини царя піднялися, посідали, — кожний на свого осла, — і втекли.
- 30**І сталося, коли вони були в дорозі, то до Давида дійшла чутка, що Авесалом повбивав усіх синів царя, і не залишилося з них жодного.
- 31**І цар устав, розірвав свій одяг і ліг на землю, і всі його слуги, які стояли довкола нього, роздерли своє вбрання.
- 32**Та Йонадав, син Самаа, брата Давида, звернувся до нього, кажучи: Хай мій володар-цар не говорить, що він убив кожного юнака із синів царя, бо єдиний Амнон помер! Адже він лежав на устах Авесалома від дня, в який збезчестив його сестру Тимару.
- 33**Тепер же хай не покладе собі на серце мій володар-цар слово, кажучи: Померли всі царські сини! — бо єдиний Амнон помер.
- 34**Тим часом Авесалом утік. Слуга, який стежив, підняв свої очі й побачив, що ось багато людей ішло дорогою за ним зі сторони гори на сході. І прийшов той, хто стежив, і сповістив цареві, кажучи: Мужів побачив я на дорозі з гір зі сторони гори.
- 35**І сказав Йонадав цареві: Ось це — сини царя! За словом твого раба саме так і трапилось.
- 36**І сталося, коли він закінчив говорити, ось прийшли сини царя, підвищили свій голос і заплакали. І цар, і всі його слуги заголосили дуже великим плачем.
- 37**Авесалом же втік і пішов до Толми, сина Еміюда, царя Гедсура, у землю Махад. А цар Давид оплакував свого сина всі дні.
- 38**Авесалом втік і пішов до Гедсура, і пробув там три роки.
- 39**Дух царя перестав виходити за Авесаломом, бо потішений був за Амнона, який загинув.

2 Самуїла 14

- 1**Йоав, син Саруї, зрозумів, що серце царя прихильне до Авесалома.

- ²Тож Йоав послав до Текоя, наказав узяти звідти мудру жінку і сказав їй: Плач і одягнися в одяг смутку, і будеш, як жінка, яка багато днів плакала над своїм мерцем,
- ³підеш до царя і скажеш йому згідно із цим словом. І Йоав поклав слова в її уста.
- ⁴І жінка-текойка ввійшла до царя, припала ниць до землі, поклонилася йому і сказала: Спаси, царю, спаси!
- ⁵І сказав їй цар: Що тобі є? Вона ж відповіла: Я дійсно є жінкою вдовою, а мій муж помер.
- ⁶У твоєї рабині є два сини, і обидва билися на полі, і не було між ними того, хто їх розлучив би, і один вдарив свого брата, і його вбив.
- ⁷І ось весь рід повстав проти твоєї рабині, і вони сказали: Дай того, хто вбив свого брата, і вб'ємо його за душу його брата, якого він убив! Заберемо і вашого спадкоємця! І загасять моє вугілля, яке залишилося, так що не залишиться останку та імені моєму чоловікові на поверхні землі!
- ⁸А цар сказав: Будь здоровою і йди до твого дому, і я дам наказ про тебе!
- ⁹Та жінка-текойка промовила до царя: На мені беззаконня, мій володарю-царю, і на домі мого батька, цар же та його престол невинні!
- ¹⁰І сказав цар: Хто є той, котрий говорив тобі? Приведеш його до мене, і більше не доторкнеться до нього!
- ¹¹Вона ж сказала: Нехай же пригадає цар Господа, Бога свого, щоб не помножився кровний месник, аби вигубити, і хай не погублять мого сина! А він сказав: Нехай живе Господь, ані волосок твого сина не впаде на землю!
- ¹²А жінка сказала: Нехай твоя рабиня скаже слово до царя, мого володаря. Говори! — сказав він.
- ¹³Тож жінка сказала: Навіщо ти задумав це проти Божого народу? Чи це слово з уст царя як провина, щоб цар не повернув свого вигнанця.
- ¹⁴Адже ми безсумнівно помремо, і будемо, як вода, що проливається на землю, якої не зберуть, і Бог візьме душу, і того, хто задумує відкинути від себе відкиненого.
- ¹⁵І тепер, я для того і прийшла говорити це слово до царя, мого володаря, бо мене побачить народ, і твоя рабиня скаже: Нехай скаже цареві, може якось виконає цар слово своєї рабині.
- ¹⁶Бо цар слухає, щоби спасти свою рабину з руки чоловіка, який шукає забрати мене і мого сина з Божого спадку.
- ¹⁷Нехай буде слово володаря, мого царя, як жертва, — сказала жінка, — бо володар, мій цар, наче Божий ангел, щоб слухати добро і зло, і твій Господь Бог буде з тобою.

- 18**І відповів цар, звертаючись до жінки: Не приховай від мене справи, про яку я тебе запитаю. А жінка сказала: Нехай говорить мій володар-цар.
- 19**І цар запитав: Чи не рука Йоава в усьому цьому з тобою? І жінка відповіла цареві: Як живе твоя душа, мій володарю-царю, немає відхилення ні направо, ні наліво в усьому, що сказав мій володар-цар, бо твій раб Йоав, він наказав мені, і він поклав усі ці слова в уста твоєї рабині.
- 20**Твій раб Йоав учинив цю справу, щоб перейшло на цей вид мови. А мій володар мудрий, як мудрість Божого ангела, щоб знати все, що в землі!
- 21**І цар сказав Йоавові: Ось я тобі вчинив за цим твоїм словом! Піди, поверни юнака Авесалома!
- 22**І Йоав упав долілиць на землю, поклонився і поблагословив царя, і Йоав сказав: Сьогодні твій раб пізнав, що знайшов милість у твоїх очах, мій володарю-царю, бо мій володар-цар виконав слово свого раба.
- 23**І встав Йоав, пішов до Гедсура і привів Авесалома в Єрусалим.
- 24**А цар сказав: Нехай повернеться до свого дому, та хай не побачить мого обличчя! Тож Авесалом повернувся до свого дому і не побачив обличчя царя.
- 25**У всьому Ізраїлі не було настільки вродливого чоловіка, як Авесалом, — від стопи його ноги і аж до його голови не було в ньому фізичної вади.
- 26**І коли він стриг свою голову, а було, що він стригся на початку року, бо тяжіло на ньому волосся, і коли він її стриг, то волосся його голови важило двісті сиклів за царським сиклем.
- 27**В Авесалома народилося три сини і одна дочка, її ім'я — Тимар. Вона була дуже гарною жінкою і стала жінкою Ровоама, сина Соломона, і народила йому Авію.
- 28**Авесалом перебував у Єрусалимі впродовж двох років і не побачив обличчя царя.
- 29**І послав Авесалом до Йоава, щоб відіслав його до царя, але той не захотів прийти до нього. І послав до нього вдруге, та він знов не захотів прийти.
- 30**Тож Авесалом сказав своїм слугам: Погляньте, частина поля Йоава прилягає до мого, і там його ячмінь. Підіть і запаліть його вогнем! І слуги Авесалома спалили його. І прийшли слуги Йоава до нього, роздерши свій одяг, і сказали: Раби Авесалома спалили ділянку вогнем.
- 31**І встав Йоав, і пішов до Авесалома, до дому, і сказав йому: Навіщо твої слуги спалили мою ділянку вогнем?
- 32**І сказав Авесалом Йоавові: Ось я посилав до тебе, закликаючи: Прийди сюди і пошлю тебе до царя, щоб сказати: Навіщо я прийшов з Гедсура? Краще б мені було бути ще там. І тепер ось ядосі не побачив обличчя царя! Якщо є в мені несправедливість, то вбий мене!

33 Йоав увійшов до царя і сповістив йому, і він покликав Авесалома, і той увійшов до царя і поклонився йому, і впав долілиць на землю перед обличчям царя, і цар поцілував Авесалома.

2 Самуїла 15

1 І сталося після цього, що Авесалом придбав собі колісниці та коней і п'ятдесят мужів, щоби бігли перед ним.

2 Авесалом уставав вранці й ставав на узбіччі дороги брами, і було, що кожний чоловік, в якого була судова справа, і він приходив до царя на суд, то його окликав Авесалом, кажучи йому: З якого ти міста? І відказував чоловік: Твій раб з одного з племен Ізраїля.

3 А Авесалом йому говорив: Ось слова твої добрі та зрозумілі, та біля царя немає того, хто вислухає тебе.

4 І говорив Авесалом: Хто мене настановить суддею на землі! До мене приходитиме кожний чоловік, в якого буде незгода і судова справа, і розсуджу його?

5 І було, коли наближався чоловік, щоб йому поклонитися, і простягав свою руку, то він обіймав його і цілував його.

6 І чинив Авесалом за цим словом усьому Ізраїлеві, кожному, хто приходив на суд до царя. І Авесалом привертав серце ізраїльських мужів.

7 І було по закінченні сорока років, Авесалом сказав своєму батькові: Піду і виконаю мої обітниці, які я дав Господу в Хевроні.

8 Адже обітниці склав твій раб, коли я жив у Гедсурі, у Сирії, кажучи: Якщо Господь справді поверне мене в Єрусалим, то служитиму Господу.

9 І цар сказав йому: Іди в мирі. І, вставши, він пішов до Хеврону.

10 Авесалом послав розвідників до всіх племен Ізраїля, кажучи: Коли ви почуєте голос рога, то скажете: Цар Авесалом зацарював у Хевроні!

11 І з Авесаломом пішло двісті славних мужів з Єрусалима, ішли у своїй простоті й не знали нічого про справу.

12 І послав Авесалом, і покликав Ахітофела, гелмонеця, радника Давида з його міста з Голи, коли він приносив жертву. І була велика змова, і народ підходив, і багато стало на бік Авесалома.

13 І прийшов вісник до Давида, кажучи: Серце ізраїльських мужів пішло за Авесаломом.

14 І сказав Давид усім своїм слугам, які були з ним у Єрусалимі: Встаньте, і втікаймо, бо немає нам спасіння від обличчя Авесалома! Не баріться піти, щоб він не поспішив і не захопив нас, не наніс нам зла і не побив міста вістря меча!

- 15** А слуги царя сказали цареві: За всім, що вибирає наш володар-цар, ось твої раби.
- 16** І вийшов цар, і весь його дім своїми ногами. І цар залишив десять своїх жінок-наложниць, щоб стерегли дім.
- 17** І вийшов цар, і всі його раби пішки і зупинилися у віддаленому домі.
- 18** І всі його слуги йшли поряд з ним, і кожний хет, і кожний фелеттієць. Вони зупинилися біля оливкових дерев у пустелі. І весь народ ішов близько від нього, і всі, хто довкола нього, і всі мужі, і всі військові, шістсот мужів, були поряд нього. Кожний хереттієць, кожний фелеттієць і всі геттейці, шістсот мужів, які прийшли пішки з Гета, які ходять перед обличчям царя.
- 19** І сказав цар Еттїєві, геттейцю: Навіщо і ти йдеш з нами, повернися і живи із царем, адже ти є чужинцем, і ти переселився зі свого місця.
- 20** Учора ти прийшов, і сьогодні зрушу тебе з нами, ізнову мінятимеш твоє місце? Учора ти вийшов, і сьогодні зрушу тебе з нами, щоб іти? А я піду, куди лиш піду. Повернися і поверни своїх братів з тобою, і Господь учинить з тобою милосердя і правду.
- 21** Та Еттїй відповів цареві, запевняючи: Нехай живе Господь, і нехай живе мій володар-цар, у місці, де тільки буде мій володар, — і хоч би на смерть, і хоч би на життя, — то там буде твій раб!
- 22** І сказав цар Еттїєві: Давай, іди зі мною! І пішов Еттїй, геттеєць, усі його слуги і весь народ, що був з ним.
- 23** І вся земля плакала могутнім голосом. А весь народ переходив потік Кедрон, і цар перейшов потік Кедрон. Весь народ і цар ішли по поверхні пустельної дороги.
- 24** І ось і Садок, і з ним — усі левіти, несучи ковчег Господнього завіту з Ветара, і зупинили Божий ковчег, і Авїятар піднявся, аж доки весь народ не закінчив виходити з міста.
- 25** Та цар сказав Садокові: Поверни Божий ковчег в місто. Якщо знайду милість в Господніх очах, Він і поверне мене, і покаже мені його та його красу.
- 26** А якщо Він так сказав: Не забажав Я тебе! Ось я, нехай учинить мені за тим, що добре в Його очах.
- 27** І сказав цар священникові Садокові: Поглянь, ти повертаєшся до міста в мирі, і Ахімаас, твій син, і Йонатан, син Авїятара, два ваші сини з вами.
- 28** Глядіть, я є зі зброєю в пустелі Аравот, аж доки не прийде від вас слово, щоб мене попередити.
- 29** І повернув Садок і Авїятар ковчег до Єрусалима, і перебував там.
- 30** А Давид ішов вгору до оливкових дерев та все плакав, і був з покритою головою, і він ішов босий, і весь народ, який з ним, кожний покрив свою голову і йшов вгору та все плакав.

³¹І сповістили Давидові, переказуючи: Ахітофел між змовниками з Авесаломом! А Давид сказав: Господи, Боже мій, зруйнуй раду Ахітофела!

³²Давид ішов аж до Рооса, де там поклонився Богові, і ось йому назустріч вийшов Хусій, архієць, друг Давида, з роздертим своїм одягом, і земля на його голові.

³³І сказав йому Давид: Якщо підеш зі мною, то будеш для мене тягарем.

³⁴Якщо ж повернешся в місто і скажеш Авесаломові: Перейшли твої брати, і цар, твій батько, перейшов за мною, і тепер я — твій слуга, царю, залиши мене живим! Я був слугою твого батька тоді, дотепер, а тепер я — твій раб. І зруйнуєш мені раду Ахітофела.

³⁵Ось там з тобою священики Садок і Авіятар, і буде, що кожне слово, яке почуєш з дому царя, то сповістиш священикам — Садокові та Авіятарові.

³⁶Ось там з ними — два їхніх сини: Ахімаас, син Садока, і Йонатан, син Авіятара, і через них пошлете до мене кожне слово, яке тільки почуєте.

³⁷І Хусій, друг Давида, увійшов у місто, а тоді в Єрусалим почав заходити Авесалом.

2 Самуїла 16

¹Давид недалеко відійшов від Рооса, і ось Сіва, слуга Мемфівостея, — йому назустріч, і пара навантажених ослів, а на них — двісті хлібів, сто китиць родзинок, міх вина і сто плиток фініків.

²А цар запитав у Сіви: Що це в тебе? Сіва відповів: Осли для дому царя, щоб сіли, хліби і фініки на їжу слугам, і вино, щоби пили ослабілі в пустелі.

³Далі цар сказав: Де син твого царя? А Сіва відповів цареві: Ось сидить в Єрусалимі, бо сказав: Сьогодні дім Ізраїля поверне мені царство мого батька!

⁴І тоді цар сказав Сіві: Даю тобі все, що є Мемфівостея. А Сіва, поклонившись, сказав: Знайшов я милість у твоїх очах, мій володарю-царю!

⁵Коли цар Давид прийшов до Вауріма, то Звідти виходив чоловік з роду дому Саула, його ім'я — Семеї, син Гири. Він ішов та все проклинав ,

⁶кидаючи камінням на Давида та на всіх слуг царя Давида, а весь народ, і всі сильні були справа і зліва царя.

⁷Семеї говорив так, коли він проклинав: Виходь, виходь, муже крові й муже беззаконний!

⁸Господь повернув проти тебе всю кров дому Саула, бо ти замість нього зацарював, тож Господь дав царство в руку Авесалома, твого сина! І ось ти у твоїй злобі, бо ти — муж крові!

- ⁹І промовив Авеста, син Саруї, до царя: Навіщо цей дохлий пес проклинає мого володаря-царя? Пройдусь і зніму його голову!
- ¹⁰Та цар сказав: Що мені й вам, сини Саруї, залиште його, і нехай так проклинає, бо Господь сказав йому проклинати Давида, і хто скаже: Навіщо ти так учинив?
- ¹¹Ось мій син, який вийшов з мого лона йшукає моєї душі, і до того ще тепер цей син Веніаміна! — промовив Давид до Авесси і до всіх своїх слуг, — облиште його, нехай проклинає, бо так йому сказав Господь!
- ¹²Може побачить Господь моє впокорення і поверне мені добро замість його прокльону в цей день.
- ¹³І Давид і його мужі пішли дорогою, а Семеї йшов зі сторони гори поблизу нього та все проклинав, кидаючи камінням з його боку і сиплячи землею.
- ¹⁴І прийшов цар і весь його народ, який залишився, і там відпочили.
- ¹⁵Авесалом і кожен ізраїльський чоловік увійшли в Єрусалим, і з ним був Ахітофел.
- ¹⁶І сталося, коли прийшов Хусій, архієць, друг Давида, до Авесалома, то Хусій сказав Авесаломові: Нехай живе цар!
- ¹⁷Авесалом же запитав Хусія: Таке твоє милосердя до твого друга? Чому ти не пішов зі своїм другом?
- ¹⁸А Хусій відповів Авесаломові: Ні, але буду вірний тому, кого вибрав Господь, цей народ і кожний ізраїльський муж, і з ним перебуватиму.
- ¹⁹І, по-друге, кому я служитиму? Хіба не перед його сином? Як я служив перед твоїм батьком, так буду і перед тобою.
- ²⁰І сказав Авесалом Ахітофелові: Зробіть між собою раду про те, що зробимо.
- ²¹І промовив Ахітофел до Авесалома: Увійди до наложниць твого батька, які він залишив, щоб стерегли його дім, і весь Ізраїль почує, що ти засоромив твого батька, і зміцняться руки всіх, хто з тобою.
- ²²І розбили Авесаломові намет на даху, і Авесалом увійшов до наложниць свого батька перед очима всього Ізраїля.
- ²³А порада Ахітофела, яку в попередні дні він давав, така, як би хто запитав поради в Бога, такою була кожна рада Ахітофела, як для Давида, так і для Авесалома.

2 Самуїла 17

- ¹І сказав Ахітофел Авесаломові: Виберу собі дванадцять тисяч мужів, устану й поженуся за Давидом уночі.
- ²І нападемо на нього, а він буде змучений і ослаблений руками, налякаю його, і втече весь народ, який з ним, і вб'ю самого царя,

- ³поверну весь народ до тебе, — так, як наречена повертається до свого чоловіка. Ти шукаєш тільки душі одного чоловіка, а всьому народові буде мир!
- ⁴І слово було правильне в очах Авесалома і в очах усіх старійшин Ізраїля.
- ⁵І сказав Авесалом: Покличте і Хусія, арахійця, почуємо і його, що на його устах.
- ⁶І ввійшов Хусій до Авесалома, і заговорив Авесалом до нього, мовлячи: Ось таким чином сказав Ахітофел. Чи вчинимо за його словом, чи ні, ти скажи!
- ⁷І промовив Хусій до Авесалома: Недобра ця рада, яку цього разу порадив Ахітофел.
- ⁸І сказав Хусій: Ти знаєш свого батька і його мужів, що вони є дуже сильними, і своєю душею вони — наче бездітна ведмедиця в полі й наче дика свиня на рівнині! Твій батько — військовий муж, і не дасть послаблення народові.
- ⁹Бо ось він тепер сховався на одній з вершин, що в одному з місць. І буде, коли нападе на них на початку, і почує той, хто слухає, скаже: Сталося побиття в народі, який за Авесаломом.
- ¹⁰І навіть якщо це богатир, в якого серце, — наче серце лева, то він все одно втратить відвагу, бо весь Ізраїль знає, що твій батько дужий, і ті, хто з ним, — богатири.
- ¹¹Тож я таки раджу ось так: Нехай весь Ізраїль неодмінно збереться до тебе, — від Дана і аж до Вирсавії, численністю, наче пісок, що біля моря, і ти особисто йтимеш посеред них,
- ¹²і прийдемо до нього в одне з місць, де там його знайдемо, і отаборимося проти нього, — як спадає роса на землю, — і жодного не залишимо в нього і серед мужів, які з ним!
- ¹³Якщо забереться до міста, то весь Ізраїль візьме шнури проти того міста і затягнемо його аж до потоку, щоб там не залишилось ані каменя!
- ¹⁴І сказав Авесалом і кожний чоловік Ізраїля: Добра порада Хусія, арахійця, краща, ніж порада Ахітофела. А Господь доручив знищити добру раду Ахітофела, щоб Господь навів усе зло на Авесалома.
- ¹⁵І промовив Хусій, син Арахія, до священників Садока і Авіятара: Так і так порадив Ахітофел Авесаломові та старійшинам Ізраїля, а так і так я порадив.
- ¹⁶Тепер пошліть швидко і сповістіть Давидові, кажучи: Не залишайся вночі в пустелі в Аравоті й поспіши перейти, аби часом хто не знищив царя і весь народ, який з ним!
- ¹⁷А Йонатан і Ахімаас стояли біля джерела Рогила, тож служниця пішла і сповістила їм. Вони ж пішли і сповістили цареві Давидові, оскільки вони самі не можуть показатися, ні ввійти в місто.

18Та їх побачив слуга і сповістив Авесаломові, тож вони обидва швидко пішли і зайшли в дім одного чоловіка у Ваурімі, а в нього — криниця на підвір'ї, і вони спустилися туди.

19А жінка взяла, поклала кришку на отворі криниці й сушила на ньому зерно, і ніхто не дізнався про справу.

20І прийшли слуги Авесалома до жінки в дім, і запитали: Де Ахімаас і Йонатан? А жінка відповіла їм: Вони перейшли трохи далізвідси, за воду. Ті пошукали, але не знайшли, і повернулися в Єрусалим.

21Сталося ж, коли вони пішли, то юнаки вилізли з криниці, пішли і сповістили царю Давидові, говорячи до Давида: Підіймайтеся і швидко перейдіть воду, бо так і так порадив про вас Ахітофел!

22І піднявся Давид і весь народ, який з ним, і вони перейшли Йордан перш ніж розвиднілося зранку, до одного, не залишилося нікого, хто не перейшов Йордан.

23Ахітофел побачив, що не сталося за його порадою, засідлав свого осла, піднявся і попрямував до свого дому, у своє місто, зробив заповіт своїй сім'ї і повісився. Він помер, і його поховали в гробниці його батька.

24А тим часом Давид перейшов до Манаїма, і Авесалом перейшов Йордан, він сам і кожний чоловік Ізраїля з ним.

25На місці Йоава над військом Авесалом поставив Амессая. Амессай — син чоловіка, ім'я якого Йотор, ізраїльтянин, він увійшов до Авігеї, дочки Нааса, сестри Саруї, матері Йоава.

26Авесалом і весь Ізраїль отаборилися в землі Галаад.

27І сталося, коли Давид прийшов до Манаїма, Уесвій, син Нааса з Раввата, із синів Аммона, і Махір, син Аміла з Лодавара, і Верзеллі, галаадець, з Рогелліма

28принесли десять постель і подвійних килимів, десять казанів, глиняний посуд, пшеницю, ячмінь, борошно, ячмінну крупу, квасолу, сочевицю,

29мед, масло, вівці й буйволиний сир, і винесли Давидові та народові, який з ним, їсти, бо сказали: Народ голодний, ослаблений і спраглий в пустелі.

2 Самуїла 18

1Давид перерахував народ, який був з ним, і поставив над ними тисячників і сотників,

2і послав Давид третю частину народу під керівництвом Йоава, третю частину під керівництвом Авесси, сина Саруї, брата Йоава, і третю частину під керівництвом Еттія, геттейця. І промовив Давид до народу: Я також безумовно вийду з вами!

3Та вони сказали: Не вийдеш, бо якщо ми будемо змушені втікати, не покладуть нас на серце, і якщо помремо, половина з нас, не покладуть нас на серце, адже ти

— як десять тисяч з нас! Тож тепер добре, щоби ти був для нас у місті на поміч, аби допомогти.

⁴А цар їм сказав: Що буде до вподоби у ваших очах, те і вчиню. І став цар зі сторони брами, а весь народ виходив сотнями й тисячами.

⁵Цар дав наказ Йоавові, Авессі та Еттієві, кажучи: Пощадіть мені юнака Авесалома! І весь народ почув, як наказував цар усім вождям про Авесалома.

⁶І весь народ вийшов до лісу проти Ізраїля, і в лісі Єфрема був бій.

⁷І народ Ізраїля похитнувся там перед слугами Давида, і була велика поразка в той день, і полягло двадцять тисяч чоловік.

⁸Там виник розсипний бій на поверхні всієї землі, і в той день ліс продовжив у надмірі пожирати з народу — більше від тих, кого пожер серед народу меч.

⁹Авесалом зустрівся зі слугами Давида. Авесалом сидів верхи на своєму мулі, і коли мул зайшов під віття великого дуба, то його голова зачепилася і зависла на дубі. Мул вирвався з-під нього, і він повис між небом і між землею.

¹⁰Один чоловік побачив те і сповістив Йоавові, повідомляючи: Ось я бачив Авесалома, який завис на дубі!

¹¹А Йоав сказав чоловікові, який приніс звістку: І ось ти бачив, то як же це, що ти його не прибив до землі? Я дав би тобі десять срібняків і один пояс!

¹²Та чоловік сказав Йоавові: Я... та тримав би я в руках тисячу сиклів срібла, то і тоді не наклав би своїх рук на сина царя! Адже цар наказав у наші вуха — тобі, Авессі та Еттієві, закликаючи: Збережіть мені юнака Авесалома,

¹³щоб не вчинити несправедне його душі! Жодна справа не затаїться від царя, і ти виступиш проти царя.

¹⁴У відповідь Йоав сказав: Це я почну. Не залишусь так перед тобою! І Йоав взяв у свою руку три стріли, і встромив їх у серце Авесалома, коли він був ще живий серед крони дуба,

¹⁵і десять слуг, які носили зброю Йоава, обступили й уразили Авесалома та вбили його.

¹⁶Тоді Йоав затрубив у ріг, і народ повернувся, щоб не гнатися за Ізраїлем, бо Йоав пощадив народ.

¹⁷І він узяв тіло Авесалома, і кинув його у велику ущелину в лісі, у велику яму, і накидав на нього велику купу каміння. А весь Ізраїль утік, — кожний до свого поселення.

¹⁸Авесалом, ще будши живим, поставив собі стовп, біля якого він і був схоплений, а поставив його, щоб мати стовп у царській долині, оскільки сказав собі: Немає в нього сина, щоб пам'ятали його ім'я. І назвав стовп: Рука Авесалома, — аж до цього дня.

¹⁹Ахімаас, син Садока, сказав: Побіжу і сповіщу цареві, що врятував його Господь з руки його ворогів!

²⁰Та Йоав сказав йому: Ти не чоловік для доброї вістки в цей день! Сповістиш іншого дня, а в цей день не сповістиш, тому що помер син царя!

²¹І Йоав дав вказівку Хусієві: Іди, сповісти цареві те, що ти бачив! І Хусій поклонився Йоавові, і вийшов.

²²А Ахімаас, син Садока, продовжував далі й звернувся до Йоава: Дозволь, щоб і я побіг за Хусієм! Та Йоав сказав: Навіщо бігтимеш, мій сину! Іди, немає в тебе доброї вістки, щоб ішов ти на користь.

²³Та він сказав: А якщо побіжу? І тоді Йоав йому відповів: Біжи! Тож Ахімаас побіг дорогою Кехара і перегнав Хусія.

²⁴А Давид сидів між двома брамами. Вартовий вийшов на дах брами на стіні, підняв свої очі й побачив: ось чоловік, який самотньо біжить перед ним.

²⁵Тож вартовий закричав і сповістив цареві. Якщо він сам, — сказав цар, — то є вістка в його устах! А той усе наближався і наближався.

²⁶І тут вартовий побачив іншого чоловіка, який біг, і вартовий біля брами закричав і проголосив: Ось інший чоловік, який самотньо біжить! І він — вісник! — сказав цар.

²⁷А вартовий продовжував: Я бачу біг першого, як біг Ахімааса, сина Садока. Цар же сказав: Це — добрий чоловік, і прибув з доброю вісткою.

²⁸Тут закричав Ахімаас, гукаючи до царя: Мир! Він поклонився цареві обличчям до землі й сказав: Благословенний Господь, твій Бог, Який видав мужів, котрі піднімають свою руку проти мого володаря-царя!

²⁹Та цар запитав: Чи мир юнакові Авесаломові? Я побачив велику юрбу, коли Йоав посилав царського раба і твого раба, — сказав Ахімаас, — та я не знаю, що там...

³⁰А цар сказав: Повернися, стань тут! І він повернувся, і став збоку.

³¹І ось прибув Хусій і сказав цареві: Нехай мій володар-цар отримає добру вістку, що сьогодні Господь визволив тебе з руки всіх тих, які повстають проти тебе!

³²Та цар запитав Хусія: Чи мир юнакові Авесаломові? А Хусій відповів: Ворогам мого володаря-царя і всім, хто повстав проти нього на зло, нехай би сталося те, що з юнаком!

2 Самуїла 19

¹Цар був глибоко зворушений. Він піднявся у верхню кімнату над брамою і заплакав, і так говорив, коли йшов: Сину мій, Авесаломе, сину мій, сину мій, Авесаломе! Хто б мені завдав смерть замість тебе? Я замість тебе, Авесаломе, сину мій, сину мій!

- ²І Йоавові сповістили, повідомляючи: Ось цар плаче і ридає над Авесаломом!
- ³І в той день спасіння перейшло в плач для всього народу, тому що народ у той день почув, що говорили: Цар сумує за своїм сином!
- ⁴І в той день народ, коли заходив у місто, прокрадався так, як прокрадається народ, який відчуває сором, втікаючи під час битви.
- ⁵А цар заховав своє обличчя, і цар заволав гучним голосом, проказуючи: Сину мій, Авесаломе, Авесаломе, мій сину!
- ⁶Тоді Йоав увійшов у дім до царя, і сказав: Ти сьогодні засоромив обличчя всіх твоїх рабів, які сьогодні врятували тебе, душу твоїх синів, твоїх дочок, душу твоїх жінок і твоїх наложниць,
- ⁷щоб полюбити тих, які тебе ненавидять, і ненавидіти тих, які тебе люблять! Сьогодні ти виявив, що твої старійшини і слуги є нічим, бо я сьогодні зрозумів, що коли б залишився живим Авесалом, а ми всі сьогодні були мертвими, то тоді правильним було б у твоїх очах!
- ⁸Тож тепер, уставши, вийди і заговори до серця твоїх рабів, бо я поклявся в Господі, що коли сьогодні ти не вийдеш, то цієї ночі з тобою не залишиться нікого! Ти зрозумій, що це тобі буде гіршим від усього зла, яке спіткало тебе від твоєї молодості аж до тепер!
- ⁹І цар устав, і сів у брамі, і сповістили всьому народові, кажучи: Ось цар сидить у брамі! І весь народ вийшов перед царя. Ізраїль розбігся, кожний до свого поселення.
- ¹⁰І весь народ сперечався в усіх племенах Ізраїля, кажучи: Цар Давид спасав нас від усіх наших ворогів, і він вирвав нас з руки филистимців, а тепер він втік із землі й зі свого царства від Авесалома.
- ¹¹Авесалом, якого ми помазали над нами, помер у битві, тож тепер навіщо ви мовчите, щоб повернути царя! І розмови всього Ізраїля дійшли до царя.
- ¹²І цар Давид послав до Садока і до Авіятара, священників, кажучи: Скажіть старійшинам Юди, запитуючи: Чому ви стали останніми, щоб повернути царя в його дім? — слово всього Ізраїля дійшло до царя!
- ¹³Ви, мої брати, мої кості та ви моє тіло, тож чому ви стали останніми, щоб повернути царя в його дім?
- ¹⁴Тож скажете Амессаю: Хіба ти не моя кість і моє тіло? І тепер це нехай мені зробить Бог і це додасть, якщо ти не будеш командиром війська переді мною в усі дні — замість Йоава!
- ¹⁵І він прихилив серце кожного чоловіка Юди, як одного чоловіка. Тож вони послали до царя, закликаючи: Поверніться, ти і всі твої раби!
- ¹⁶І цар повернувся, і прийшов до Йордану, а мужі Юди прийшли в Галгал, аби вийти назустріч цареві, щоб перевести царя через Йордан.

- 17І поспішив Семей, син Гира, нащадка Веніаміна, з Вауріма, і спустився з мужами Юди назустріч цареві Давидові,
- 18а з ним — тисяча мужів з племені Веніаміна і Сіва, слуга дому Саула, і з ним — п'ятнадцять його синів та двадцять його рабів. І вони пішли прямо до Йордану перед царем,
- 19і допомагали в службі переведення царя, і він перейшов брід, щоб перенести дім царя і чинити те, що правильне в його очах. Семей, син Гира, упав долілиць перед царем, коли він переходив Йордан,
- 20і сказав цареві: Хай мій володар не роздумує над беззаконням! Не згадуй те, що твій раб згрішив у той день, коли мій володар цар виходив з Єрусалима, щоб цар поклав до свого серця!
- 21Адже твій раб зрозумів, що я згрішив, і ось я сьогодні прийшов раніше від кожного дому Йосифа, щоб вийти назустріч моєму володареві-царю.
- 22А син Саруї Авеста у відповідь сказав: Хіба не через це буде вбитий Семей? Адже він прокляв Господнього помазаника!
- 23Та Давид сказав: Що мені й вам, сини Саруї, що ви сьогодні стали мені за зрадника? Сьогодні не буде вбито жодного чоловіка з Ізраїля, бо я не знав, чи сьогодні царюватиму над Ізраїлем.
- 24А Семееві цар сказав: Не помреш! І цар дав йому клятву.
- 25Назустріч цареві вийшов і Мемфівостей, син Йонатана, сина Саула. Він не доглядав за своїми ногами і не обрізував нігтів, і не голився, і не прав свого одягу від того дня, коли пішов цар, і аж до дня, коли він прибув у мирі.
- 26І сталося, коли він увійшов у Єрусалим для зустрічі із царем, то цар запитав його: Як це, що ти не пішов зі мною, Мемфівостею?
- 27А Мемфівостей йому відповів: Володарю мій, царю, мене обманув мій раб! Бо твій слуга сказав йому: Засідлай мені осла і сяду на нього, і піду із царем! — бо твій раб кульгавий.
- 28Він же обманув твого раба перед моїм володарем-царем, а мій володар-цар, як Божий ангел! Тож зроби, що добре у твоїх очах,
- 29бо весь дім мого батька не був іншим, хіба що приреченими на смерть перед моїм володарем-царем, а ти поставив твого раба між тими, які їдять при твоєму столі! І яке в мене ще оправдання, щоб мені ще кликати до царя?
- 30А цар відповів йому: Навіщо ще говориш твої слова? Я сказав: Ти і Сіва поділите поле!
- 31Та Мемфівостей промовив до царя: Нехай візьме все, бо мій володар-цар повернувся в мирі до свого дому!
- 32І Верзеллій, галаадець, прийшов з Рогелліма, і перейшов із царем Йордан, щоб перевести його через Йордан.

- 33**Верзеллій — дуже старий чоловік, вісімдесятилітнього віку, і він годував царя, коли той жив у Манаїмі, оскільки був дуже великою людиною.
- 34**І сказав цар Верзеллієві: Ти перейдеш зі мною, і прогодою зі мною твою старість у Єрусалимі.
- 35**А Верзеллій сказав цареві: Скільки днів літ життя мені, що я піду із царем у Єрусалим?
- 36**Я сьогодні є вісімдесятилітнього віку, не пізнаю між добром і злом. Хіба твій раб ще куштує те, що їсть чи п'є? Чи ще почую голос співаків і співачок? Навіщо твій раб надалі буде тягарем для мого володаря-царя!
- 37**Ще трохи пройде твій раб за Йордан із царем, та чому цар віддячується мені цією відплатою?
- 38**Нехай же сидить твій раб, і помру в моєму місті біля гробниці мого батька і моєї матері. А ось твій раб Хамаам перейде з моїм володарем-царем, тож учини йому те, що добре у твоїх очах!
- 39**Гаразд, нехай зі мною перейде Хамаам, — сказав цар, — і я вчиню йому те, що добре у твоїх очах, і все, що тільки зажадаєш від мене, тобі вчиню.
- 40**Тож весь народ перейшов Йордан, і цар перейшов. Цар поцілував Верзеллія і поблагословив його, і він повернув до своєї місцевості.
- 41**І перейшов цар у Галгал, і з ним перейшов Хамаам і весь народ Юди, який переходив із царем, і половина народу Ізраїля.
- 42**І ось кожний чоловік Ізраїля прийшов до царя, і вони сказали цареві: Як це тебе вкрали наші брати, кожний чоловік Юди, і вони перевели царя і його сім'ю через Йордан, і з ним — усіх мужів Давида?
- 43**І промовив кожний чоловік Юди до ізраїльського чоловіка, і сказали: Тому що близький мені цар, і навіщо ти так розгнівався за цю справу? Хіба ми їли їжу царя, чи він дари роздавав, чи виділив нам частку?
- 44**А у відповідь чоловік Ізраїля сказав чоловікові Юди: Десять часток у мене в царя! Та хіба я первородний, чи ти? А в Давиді я — понад тебе! І навіщо це ти мене образив? Тож не порахувалися з моїм першим словом, щоб мені повернути царя! І твердішим було слово чоловіка Юди, ніж слово чоловіка Ізраїля.

2 Самуїла 20

- 1**Був там один прозваний беззаконним сином, а його ім'я — Савей, син Вохорія, чоловік-веніаминівець. Він затрубив у ріг і сказав: Немає нам частки в Давиді, ні спадку для нас в сині Єссея! Кожний чоловік до свого поселення, Ізраїле!
- 2**І кожний чоловік Ізраїля пішов від Давида за Савеєм, сином Вохорія, а муж Юди пристав до їхнього царя — від Йордану і аж до Єрусалима.

- ³Коли Давид прийшов у Єрусалим до свого дому, то цар взяв десятюх жінок, своїх наложниць, яких залишив стерегти дім, і помістив їх у домі сторожі, і годував їх, та не ввійшов до жодної з них, і їх утримували аж до дня їхньої смерті — живі вдови.
- ⁴І промовив цар до Амессая: До трьох днів склич мені мужів Юди, ти ж сам будь тут.
- ⁵Тож Амессай пішов скликати Юду, та забарився за часом, який йому назначив Давид.
- ⁶І сказав Давид Авессі: Тепер зло нам учинить Савей, син Вохорія, більше, ніж Авесалом, тож тепер ти візьми із собою слуг твого володаря і поженися за ним, щоб часом не знайшов собі укріплені міста і не сховався від наших очей.
- ⁷І за ним вийшли мужі Йоава, і хереттійці, і фелеттійці, і всі сильні, а вийшли з Єрусалима, щоб гнатися за Савеєм, сином Вохорія.
- ⁸І вонибули біля великого каменя, що в Гаваоні, і Амессай увійшов перед них. А Йоав був одягнений у плащ поверх свого одягу, і на ньому був підперезаний меч, прикріплений до його стегон у своїх піхвах, і меч легко виходив і входив.
- ⁹І сказав Йоав Амессаєві: Чи ти здоровий, брате? А правою рукою Йоав схопив бороду Амессая, начебто, щоб його поцілувати.
- ¹⁰І Амессай не остерігся меча, що в руці Йоава, і Йоав уразив його ним у живіт, і вилилася на землю його утроба. І він не повторив йому, і той помер. оав і Авесса, його брат, гналися за Савеєм, сином Вохорія.
- ¹¹І над ним став муж зі слуг Йоава, і сказав: Хто той, який за Йоавом і хто за Давидом, за Йоавом.
- ¹²А Амессай валявся в крові посеред стежки, і побачив чоловік, що весь народ стає, тож відтягнув Амессая зі стежки на поле, і накинув на нього плащ, оскільки він побачив, що кожний, хто підходив до нього, ставав.
- ¹³Коли ж був усунений зі стежки, кожний чоловік Ізраїля пройшов услід за Йоавом, щоб гнатися за Савеєм, сином Вохорія.
- ¹⁴А він пройшов усі племена Ізраїля до Авеля і до Ветмахи, і всі зібралися в Харрі, і пішли за ним.
- ¹⁵І прийшли, і взяли його в облогу в Авелі й Ветмасі. І насипали насип коло міста. Він був біля стіни, тож весь народ, який з Йоавом, задумав повалити стіну.
- ¹⁶А мудра жінка закликала зі стіни і сказала: Послухайте, послухайте, скажіть же Йоавові: Наблизься аж сюди, і заговорю до нього.
- ¹⁷І наблизився він до неї, а жінка запитала: Чи ти є Йоав? Він же сказав: Я! Вона ж сказала йому: Послухай слова твоєї рабині! А Йоав сказав: Я слухаю!
- ¹⁸І вона заговорила, промовляючи: Слово сказали між прадідами, кажучи: Обов'язково запитувалося в Авелі та в Дані, чи вірні Ізраїля не спромоглися

здійснити те, що постановили; обов'язково запитають в Авелі й так, чи вони не спромоглися здійснити.

19 Я є мирне місто із сильних міст Ізраїля, ти ж шукаєш знищити місто — місто-матір у Ізраїлі. Навіщо нищиш Господню спадщину?

20 А Йоав відповів і сказав: Милосердя мені, милосердя мені, коли знищу і коли вигублю.

21 Чи не так діло, що чоловік з гори Єфрема, його ім'я Савей, син Вохорія, і він підняв свою руку на царя Давида. Дайте мені його самого, і відійду від міста! І сказала жінка Йоаву: Ось його голова буде скинена тобі з мура!

22 І прийшла жінка до всього народу, і заговорила до всього міста у своїй мудрості. І відтяла голову Савея, сина Вохорія, і скинула Йоавові. І він затрубив у ріг, і кожний чоловік розійшовся з міста до свого житла. А Йоав повернувся в Єрусалим до царя.

23 І Йоав був над усією армією Ізраїля, і Ванея, син Йодая, — над хереттійцями і над фелеттійцями,

24 і Адонірам — над податком, і Йосафат, син Ахілута, — літописець,

25 і Суса — писар, і Садок, і Авіятар — священики,

26 а Ірас, син Яріна, був священиком Давида.

2 Самуїла 21

1 У період царювання Давида було три роки голоду, рік за роком. І Давид шукав Господнього обличчя. І сказав Господь: Неправда на Саулі та на його домі через його криваві вбивства, якими вчинив розправу над гаваонцями!

2 Тож цар Давид покликав гаваонців і переговорив з ними. А гаваонці не є синами Ізраїля, оскільки вони є з останку Аморея, та сини Ізраїля поклялися їм. Саул же шукавприводу побити їх, коли він ревнував за синами Ізраїля і Юди.

3 І промовив Давид до гаваонців: Що вчиню вам і чим надолужу, щоб ви поблагословили Господню спадщину?

4 А гаваонці йому сказали: Немає нам діла до срібла і золота із Саулом і з його домом, і немає нам чоловіка, щоб убити в Ізраїлі! Та він сказав: Що ви скажете, те вчиню вам!

5 І вони відповіли цареві: Чоловік, який вибив би нас і переслідував нас, який задумав вигубити нас, вигубимо його, щоб не було його в усій околиці Ізраїля.

6 Хай буде нам дано сім мужів з його синів, і повісимо їх на сонці перед Господом у Гаваоні Саула, як вибраних Господу. І сказав цар: Я дам!

7 Та цар пощадив Мемфівостея, сина Йонатана, сина Саула, через Господню клятву, яка була між ними, між Давидом і між Йонатаном, сином Саула.

⁸І взяв цар двох синів Ресфи, дочки Аї, яких вона народила Саулові, Ермонія та Мемфівостея, і п'ять синів Міхоли, дочки Саула, яких народила Есрїїлові, синові Верзеллія, моулатійця.

⁹І він видав їх у руку гаваонців, і вони повісили їх на сонці на горі перед Господом, і цих сім полягли разом. І вони померли в дні жнив, у перші дні на початку жнив ячменю.

¹⁰І взяла Ресфа, дочка Аї, мішок, і прикріпила його до скелі на початку жнив ячменю, аж доки не випала на них вода з неба, і не давала птахам неба вдень і звірам поля вночі спочити на них.

¹¹А Давидові сповістили, що вчинила Ресфа, дочка Аї, наложниця Саула. (І вони ослабли, і захопив їх Дан, син Йої, з нащадків велетнів).

¹²А Давид пішов і взяв кості Саула та кості Йонатана, його сина, у мужів синів Явіса галаадського, які викрали їх зі стіни Ветсана, бо поклали їх там филистимці в день, коли филистимці розгромили Саула в Гелвуї.

¹³Він виніс кості Саула звідти і кості Йонатана, його сина, і зібрав кості повішаних.

¹⁴І поховали кості Саула і кості Йонатана, його сина, і кості повішаних у землі Веніаміна на схилі гори в гробниці Кіса, його батька, і вчинили все, що цар заповів. Після цього Бог вислухав землю.

¹⁵І була ще війна филистимців з Ізраїлем. І пішов Давид та його слуги з ним, і воювали з филистимцями, і Давид ослаб.

¹⁶Тож Єсвій, який був із нащадків Рафи (вага його списа — триста сиклів ваги міді, а при поясі він мав булаву) мав намір розгромити Давида,

¹⁷та Давидові допоміг Авеста, син Саруї. Він побив филистимця і вбив його. Тоді мужі Давида поклялися, кажучи: Не вийдеш більше з нами на війну, щоб не погас світильник Ізраїля!

¹⁸Після цього була ще війна в Геті з филистимцями. Тоді Севоха, асатотця, побив Сефа, який з нащадків Рафа.

¹⁹І була війна в Гові з филистимцями. Елеанан, син Аріоргіма, вифлеємець, побив Голіафа, геттейця, а ратище його списа, як ткацький валок.

²⁰І була ще війна в Геті. І був чоловік Мадон, шість пальців на його руці та шість пальців на його нозі, кількість усіх — двадцять чотири; він народився від Рафи.

²¹Він ганьбив Ізраїля, та його побив Йонатан, син Семеня, брата Давида.

²²Їх четверо народилося нащадками велетнів у Геті в домі Рафа. І вони полягли від руки Давида та руки його рабів.

2 Самуїла 22

- ¹І виголосив Давид Господу слова цієї пісні в день, коли Господь спас його з руки всіх його ворогів та з руки Саула,
- ²і сказав: О Господи, скеля моя, моя твердиня і мій спаситель!
- ³Мій Бог буде мені вартовим, впевнено буду в Ньому, мій оборонець і ріг мого спасіння, мій помічник та охорона мого спасіння, — Ти мене спасеш від несправедного!
- ⁴Співом прикличу Господа і врятуюся від моїх ворогів.
- ⁵Бо охопили мене смертельні болі, мене засмутили потоки безбожності.
- ⁶Мене оточили смертельні болі, мене випередили тягарі смерті.
- ⁷Коли буду пригніченим, закличу до Господа і закличу до мого Бога. І Він вислухає мій голос зі Свого храму, і мій крик — у Його вухах.
- ⁸Земля жажнулася і затряслася, основи неба жажнулися і розірвалися, бо Господь розгнівався на них.
- ⁹Піднявся дим у Його гніві, і вогонь з Його уст пожирає, вугілля розгорілося від Нього.
- ¹⁰Він схилив небо і зійшов, і темрява під Його ногами.
- ¹¹Він сів на херувимах — і полетів, і з'явився на крилах вітру.
- ¹²І поклав темряву як Свій сховок довкола Себе, Його намет — темрява вод, згустив у хмарах повітря.
- ¹³Від світіння перед Ним загорілося вогненне вугілля.
- ¹⁴Загримів Господь з неба, і Свій голос Всевишній подав,
- ¹⁵послав стріли і розсіяв їх, послав блискавку і перелякав їх.
- ¹⁶І відкрилися джерела моря, і відкрилися основи Всесвіту від Господньої погрози, від подуву Духа Його гніву.
- ¹⁷Він послав з гори і взяв мене, витягнув мене з великих вод.
- ¹⁸Спас мене від моїх сильних ворогів, від тих, хто ненавидить мене, бо вони стали сильнішими за мене.
- ¹⁹Випередили мене в дні мого пригноблення, — та Господь був моїм підкріпленням,
- ²⁰вивів мене на широчінь і спас мене, бо вподобав мене.
- ²¹І віддав мені Господь за мою справедливість, віддав мені за чистотою моїх рук,
- ²²адже я беріг Господні дороги та не відступив безбожно від мого Бога,
- ²³тому що всі Його суди і заповіді Його — переді мною, я не відступив від них.

- ²⁴І буду невинним перед Ним, обережу себе від мого беззаконня.
- ²⁵І Господь мені віддасть за мою справедливістю і за чистотою моїх рук перед Його очима.
- ²⁶З праведним будеш праведний і з досконалим мужем будеш досконалий,
- ²⁷з вибраним будеш вибраний і з розбещеним будеш розбещений.
- ²⁸І спасеш народ бідних, а очі гордих упокориш.
- ²⁹Адже Ти — моє світило, Господи, і Господь просвітить мені мою темряву.
- ³⁰Адже в Тобі сам побіжу легкоозброєний, та в Бозі моему перескочу мур.
- ³¹Сильна, непорочна Його дорога, Господнє слово сильне, розпечене, Він є охоронцем для всіх, хто на Нього надіється.
- ³²Хто сильний, як Господь, і хто творець, як Бог наш?
- ³³Сильний тримає мене силою, і простелив у невинності мою дорогу.
- ³⁴Він робить ноги мої, як у оленя, і ставить мене на висотах.
- ³⁵Навчав мої руки на війну і знищив мідний лук мою рукою.
- ³⁶Ти дав мені оборону Свого спасіння, і Його послух поширив мене
- ³⁷широко для мого проходу піді мною, і не похитнулися мої ноги.
- ³⁸Прожену моїх ворогів, дожену їх і не повернуся, доки не вигублю їх.
- ³⁹І зітру їх, не встануть і впадуть під моїми ногами.
- ⁴⁰І підсилиш мене силою на війну, зігнеш під мене тих, які повстають проти мене.
- ⁴¹І моїх ворогів прогнав Ти від мене, — тих, які мене ненавидять, — і Ти їх убив.
- ⁴²Закричать до Господа, та немає помічника, — Ти не вислухав їх.
- ⁴³І стер їх, наче порох землі, вирівняв їх, як землю доріг.
- ⁴⁴Він визволить мене від ворожнечі народів, стерегтимеш мене на голову народів. Народ, якого я не знав, служив мені,
- ⁴⁵чужі сини обманули мене, на слух вуха послухали мене.
- ⁴⁶Чужі сини будуть відкинені й будуть викинені зі сховків своїх.
- ⁴⁷Нехай живе Господь, мій благословенний вартовий, і піднесеться Бог мій, вартовий мого спасіння.
- ⁴⁸Сильний Господь, Який дає мені помсту, Який картає народи піді мною
- ⁴⁹і виводить мене від моїх ворогів! Ти піднесеш мене над тими, які підносяться проти мене! Він визволить мене від неправедного мужа.
- ⁵⁰Через це прославлятиму Тебе, Господи, між народами і співатиму Твоєму Імені.

⁵¹Він звеличує спасіння Свого царя і чинить мир своєму помазаникові — Давидові, та його нащадкам навіки.

2 Самуїла 23

¹Ось це — останні слова Давида. Вірний Давид, син Єссея, і вірний чоловік, якого Господь поставив на помазаника Бога Якова, і гарні псалми Ізраїля.

²Дух Господній заговорив у мені, і Його слово — на моєму язичку.

³Говорить Бог Ізраїля, мені сторож Ізраїля сказав: Притчу скажи: Як в людині зміцните страх Божий?

⁴І в ранішньому Божому світлі нехай зійде сонце, ранок не перейшов від світіння і з дощу трави із землі.

⁵Чи не так мій дім із сильним? Вічний заповіт мені поклав, приготовлений в усьому часі, стережений, бо все моє спасіння і все бажання, бо не проросте беззаконний.

⁶Усі вони, як вигострена тернина, бо не будуть забрані рукою,

⁷і муж не трудитиметься в них, і повне заліза та дерева списів, у вогні горітиме, будуть спалені своїм соромом.

⁸Це — імена витязів Давида. Євостей, ханаанець, є володарем третини, Адінон, асонеєць, цей витягнув свій меч проти вісімсот ранених за раз.

⁹І з ним — Елезар, син його дядька, син Сусіта між трьома витязями. Він був з Давидом в Серрі, і коли кепкував він з филистимців, там зібралися на війну, і пішов муж Ізраїля.

¹⁰Він устав і побив між филистимцями, аж доки не втомилася його рука, і прилипла його рука до меча, і вчинив Господь велике спасіння в той день. І народ сидів за ним, щоб тільки пограбувати.

¹¹А після нього Самея, син Аси Арухей. Филистимці зібралися до Тирії, і була там частина поля, повна сочевиці, і народ втік з-перед обличчя филистимців.

¹²Він став посеред частини, спас її і побив филистимців, і Господь учинив велике спасіння.

¹³І зійшли троє з тридцяти, і прийшли в Касон, до Давида, у печеру Одоллама, а полки филистимців отаборилися в долині Рафаїма.

¹⁴Давид тоді був у твердині, а табір филистимців тоді перебував у Вифлеємі.

¹⁵І зажадав Давид, кажучи: Хто мене напоїть водою з криниці, що у Вифлеємі, що в брамі? А тоді табір филистимців був у Вифлеємі.

¹⁶І пробилися три витязі в табір филистимців, і набрали води з криниці, що у Вифлеємі, яка біля брами, взяли й прийшли до Давида. Та він не забажав її пити і вилив її Господу,

¹⁷кажучи: Змилосердья наді мною, Господи, щоб я це не вчинив! Хіба питиму кров мужів, які пішли з небезпекою для їхніх душ? І він не забажав її пити. Це вчинили троє сильних.

¹⁸Авесса, брат Йоава, син Саруї, він — володар між трьома. Він підняв свій спис проти трьохсот ранених, і йому ім'я між трьома.

¹⁹З тих трьох він найславніший, і став їм за вождя, та до перших трьох не дійшов.

²⁰Ванея, син Йодая, він муж із численними ділами з Кавесеїла. І він побив двох синів Арїїла моавського. Він прийшов і побив лева посеред рову в сніжний день.

²¹Він побив чоловіка єгиптянина, гарного мужа, а в руці єгиптянина — спис, наче дерево драбини, і зійшов до нього з палицею, і вихопив списа з руки єгиптянина, убив його своїм власним списом.

²²Це вчинив Ванея, син Йодая, і йому ім'я між трьома сильними.

²³З трьох славний, та до перших трьох не дійшов. І поставив його Давид собі за вісника.

²⁴Ось це — імена витязів царя Давида. Асаїл, брат Йоава (цей був між тридцятьма) і Елеанан, син Дудія, його родича у Вифлеємі,

²⁵Самай, арудеець, Еліка, ародеець,

²⁶Елліс, фелотієць, Ірас, син Еккаса, текоець,

²⁷Авісзер, анатотець, із синів Асотіта,

²⁸Селмон, аоїтець, Моорей, нетофатієць,

²⁹Ела, син Ваани, нетофатієць, Еттій, син Ріви з Гаваета, син Веніаміна,

³⁰Ванея, фаратонієць, Урія з Нахалігеї,

³¹Авіїл, син Аравотита, Азмот, варсамієць,

³²Еліасу, салавонієць, сини Ясана, Йонатан,

³³Самма, ародітець, Ахіян, син Сарада, араурієць,

³⁴Аліфалет, син Асвіта, син Маахатія, Еліяв, син Ахітофела, гелонієць,

³⁵Асарай, кармилієць, Фараї, ерхієць,

³⁶Гаал, син Натана із сили, син Гаддія,

³⁷Еліє, амманієць, Гелорей з Вирота, що носить зброю Йоава, сина Саруї,

³⁸Ірас, етіреєць, Гарив, етіреєць,

³⁹Урія, хеттієць; усіх — тридцять сім.

2 Самуїла 24

- ¹А Господній гнів продовжував палати в Ізраїлі, і підбурив у цьому Давида, закликаючи: Іди, перерахуй Ізраїля і Юду!
- ²І цар промовив до Йоава, начальника війська, який був з ним: Обійди всі племена Ізраїля, від Дана і до Вирсавії, і перерахуй народ, і знатиму чисельність народу!
- ³А Йоав сказав цареві: І нехай додасть твій Господь Бог до народу скільки їх є і скільки їх є стократно, і очі мого володаря-царя бачать! Навіщо мій володар-цар бажає цієї справи?
- ⁴Та слово царя взяло верх над словом Йоава і над словом вождів війська. І вийшов Йоав і вожді війська перед царем перерахувати ізраїльський народ.
- ⁵І перейшли Йордан, і пішли до Ароіра з правої сторони міста, що посеред долини Гада і Елісзера,
- ⁶і пішли до Галаада та в землю Тавона, що є Адасай, і пішли до Данідани і Удани, обійшли до Сідони
- ⁷і пішли до Мапсара тирського і до всіх міст евейця і ханаанця, пішли на південь Юди до Вирсавії
- ⁸і обійшли всю землю, а по закінченні дев'яти місяців і двадцяти днів вони прибули в Єрусалим.
- ⁹Тоді Йоав передав кількість перепису народу цареві, і було Ізраїля вісімсот тисяч військових мужів, які носять меч, а мужів Юди було п'ятсот тисяч військових мужів.
- ¹⁰І серце Давида вразило його після того, як перелічив народ, і промовив Давид до Господа: Згрішив я сильно тим, що я вчинив! Тепер, Господи, відними беззаконня Твого раба, бо я дуже нерозумно вчинив!
- ¹¹І встав Давид вранці. І було Господнє слово до пророка, провидця Гада, для Давида, кажучи:
- ¹²Піди і скажи Давидові, промовляючи: Так каже Господь: Три речі Я можу навести на тебе. Тож вибери собі одну з них, і вчиню тобі!
- ¹³І ввійшов Гад до Давида, і сповістив, кажучи: Вибери собі, щоб сталися: або найде на тебе три роки голоду у твоїй землі, або три місяці тобі втікати з-перед твоїх ворогів, а вони будуть тебе переслідувати, або три дні буде смерть у твоїй землі. Тож тепер знай і дивись! Яке слово відповім Тому, Хто мене послав?
- ¹⁴А Давид промовив до Гада: Мені дуже тісно звідусіль! Упаду ж у руку Господа, бо Його милосердя дуже велике, а в руки людини не бажав би потрапити! І Давид вибрав собі смерть.
- ¹⁵І були дні жнив пшениці, і Господь дав смерть в Ізраїлі від ранку аж до обідньої години, і почалася смертність у народі, і померло з народу від Дана й аж до Вирсавії сімдесят тисяч чоловік.

- 16** І Божий ангел простягнув свою руку проти Єрусалима, щоб його знищити, і вблагали Господа за зло, і Він сказав ангелові, який нищив народ: Досить тепер, опусти твою руку! А Господній ангел був біля току Орни, євусейця.
- 17** І промовив Давид до Господа, коли він побачив ангела, який убивав народ, і сказав: Ось я, згрішив! Я пастир, який учинив зло, а ці вівці, що вчинили? Нехай Твоя рука буде на мені та на домі мого батька!
- 18** І в той день прийшов Гад до Давида, і сказав йому: Піді і постав Господу жертовник на току Орни, євусейця!
- 19** І пішов Давид за словом Гада, як і заповів йому Господь.
- 20** А Орна виглянув у вікно і побачив царя та його слуг, які проходили перед ним. Тож Орна вийшов і поклонився цареві своїм обличчям до землі.
- 21** І сказав Орна: Як це, що мій володар-цар, прийшов до свого раба? Я прийшовкупити в тебе тік, аби збудувати жертовник Господу, — сказав Давид, — щоби спинилася смертність народу!
- 22** А Орна відповів Давидові: Нехай мій володар-цар візьме і збудує Господу те, що добре в його очах. Ось — воли на всепалення, а колеса та знаряддя волів — на дрова!
- 23** Це все дав Орна цареві й сказав Орна царю: Твій Господь Бог нехай поблагословить тебе!
- 24** Та цар відповів Орні: Ні, я натомість за відповідну ціну таки викуплю їх у тебе для Господа, мого Бога, і не приноситиму всепалення безплатно! І Давид придбав тік і волів за п'ятдесят сиклів срібла.
- 25** Давид збудував там жертовник Господу і приніс всепалення та мирні жертви. А пізніше Соломон додав до жертовника, бо спочатку він був малим. І Господь вислухав землю, і забрано смертність від Ізраїля.

Перша книга царів

1 Царів 1

- ¹Цар Давид став старим, досягнувши похилого віку, і його одягали в теплий одяг, та він не міг зігрітися.
- ²Тож його слуги сказали: Хай пошукають нашому володареві-царю молоду дівчину, і нехай прислуговує цареві, грітиме та спатиме з ним, і наш володар-цар зігріється.
- ³Тож шукали гарну молоду дівчину в усій країні Ізраїля і знайшли Авісаку, соманітянку, і привели її до царя.
- ⁴А дівчина була дуже вродливою. Вона гріла царя і йому прислуговувала, та цар її не пізнав.
- ⁵У той час Адонія, син Ангіти, почав звеличуватися, заявляючи: Я царюватиму! І він зробив собі колісниці, взяв коней і п'ятдесят мужів, щоби бігли перед ним.
- ⁶Та його батько ніколи не перешкоджав йому і не запитав: Навіщо ти це вчинив? А він був дуже гарний з вигляду, — його народила мати після Авесалома.
- ⁷І його дії були погоджені з Йоавом, сином Саруї, і зі священником Авіятаром, — вони підтримували Адонію.
- ⁸А священник Садок, Ванея, син Йодая, пророк Натан, Семеї, Рії і витязі Давида не були з Адонією.
- ⁹Якось Адонія приніс у жертву овець, телят і ягнят біля каменя Зоелета, що був поблизу джерела Рогила, і запросив усіх своїх братів та всіх мужів Юди, слуг царя.
- ¹⁰А пророка Натана, Ванею, витязів і свого брата Соломона він не покликав.
- ¹¹Тож Натан звернувся до Вирсавії, матері Соломона, кажучи: Хіба ти не чула, що зацарював Адонія, син Ангіти, а наш володар Давид не знає про це.
- ¹²Тепер же іди, я допоможу тобі, — і врятуєш свою душу та душу свого сина Соломона.
- ¹³Давай, увійди до царя Давида і звернешся до нього, промовляючи: Мій володарю-царю, хіба ти не поклявся твоїй рабині, кажучи: Твій син Соломон царюватиме після мене, він сидітиме на моєму троні! Як же це, що зацарював Адонія?
- ¹⁴І ось, коли ти ще говоритимеш там із царем, я ввійду після тебе і договорю твої слова.
- ¹⁵І Вирсавія ввійшла до царя в кімнату, а цар був дуже старий, і Авісака, соманітянка, прислуговувала цареві.
- ¹⁶Вирсавія схилилася і поклонилася цареві. А цар запитав: Що тобі є?

- 17** Вона ж відповіла: Володарю мій, царю, ти поклявся твоїй рабині Господом, Богом твоїм, кажучи: Твій син Соломон царюватиме після мене, і він сяде на мій трон!
- 18** І ось тепер зацарював Адоній, а ти, мій володарю-царю, не знаєш про це!
- 19** Він приніс у жертву телят, ягнят і багато овець, він покликав усіх синів царя, священника Авіятара і володаря війська Йоава, але не покликав твого раба Соломона!
- 20** А ти, мій володарю-царю, — очі всього Ізраїля на тобі, щоб сповістити їм, хто сидітиме на престолі мого володаря-царя після нього!
- 21** І станеться, як тільки засне мій володар-цар зі своїми батьками, то я і мій син Соломон будемо грішними.
- 22** І ось, коли вона ще говорила із царем, прийшов пророк Натан.
- 23** І цареві сповістили: Ось пророк Натан! І він увійшов перед царя і вклонився цареві — перед ним до землі.
- 24** І сказав Натан: Мій володарю-царю, чи ти говорив: Адонія царюватиме після мене, і він сяде на моєму престолі?
- 25** Бо він сьогодні зійшов і приніс у жертву телят, ягнят і багато овець. Він покликав усіх синів царя, володарів війська і священника Авіятара, і ось вони їдять та п'ють перед ним, і сказали: Нехай живе цар Адонія!
- 26** А мене самого, твого раба, священника Садока, Ванею, сина Йодая, і твого раба Соломона він не покликав.
- 27** Чи це слово вийшло від мого володаря-царя? І ти не об'явив своєму рабові, хто сяде на престолі мого володаря-царя після нього?
- 28** І відповів Давид, кажучи: Покличте до мене Вирсавію. І вона ввійшла до царя, і стала перед ним.
- 29** І поклявся цар, запевняючи: Нехай живе Господь, Який спас мою душу з усього пригнічення,
- 30** бо так, як поклявся я тобі Господом, Богом Ізраїля, кажучи: Що твій син Соломон царюватиме після мене, і він сидітиме на моєму престолі замість мене, так учиню я в цей день.
- 31** І схилилася Вирсавія обличчям до землі, поклонилася цареві й сказала: Нехай живе мій володар, цар Давид, навіки!
- 32** І сказав цар Давид: Покличте мені священника Садока, пророка Натана і Ванею, сина Йодая. І вони ввійшли перед царя.
- 33** І сказав їм цар: Візьміть із собою рабів вашого володаря, посадіть мого сина Соломона на моє осля і відведіть його в Гіон,

- 34**а там священик Садок і пророк Натан хай помажуть його на царя над Ізраїлем! І затрубите в роги, і скажете: Нехай живе цар Соломон!
- 35**І він сяде на моєму престолі, і він царюватиме замість мене, і я заповів, щоб він був проводирем над Ізраїлем і Юдою.
- 36**І відповів Ванея, син Йодая, цареві, кажучи: Нехай буде. Нехай це потвердить Господь, Бог мого володаря-царя!
- 37**Так, як Господь був з моїм володарем-царем, так нехай буде із Соломоном і нехай звеличить його престол вище престолу мого володаря, царя Давида!
- 38**І зійшов священик Садок, пророк Натан, Ванея, син Йодая, хереттійці та фелеттійці, і посадили Соломона на осла царя Давида, і повели його в Гіон.
- 39**Священик Садок узяв ріг олії з намету і помазав Соломона, і затрубив рогом! А весь народ промовив: Нехай живе цар Соломон!
- 40**І весь народ пішов за ним, вони танцювали в групах і раділи великою радістю, і земля розступилася через їхній голос.
- 41**І почув Адонія і всі, покликані ним, і вони закінчили їсти. А він почув звук рога, і запитав: Що це за звуки, чому місто шумить?
- 42**Коли він ще говорив, аж ось прийшов Йонатан, син священика Авіятара. А Адоній сказав: Увійди, бо ти є сильним чоловіком, і звіщаєш добро!
- 43**І відповів Йонатан, кажучи: І справді наш володар, цар Давид, настановив Соломона царем.
- 44**Цар послав з ним священика Садока, пророка Натана, Ванею, сина Йодая, хереттійців та фелеттійців, і вони посадили його на осла царя.
- 45**Священик Садок і пророк Натан помазали його на царя в Гіоні, і пішли звідти, радіючи, а місто зашуміло. Це — голос, який ви почули.
- 46**І Соломон сів на царському престолі,
- 47**і ввійшли раби царя поблагословити нашого володаря-царя Давида, проголошуючи: Нехай Бог прославить ім'я Соломона, твого сина, понад твоїм ім'ям, і нехай прославить його престол понад твій престол! І цар поклонився на своєму ліжку.
- 48**І так сказав цар: Благословенний Господь, Бог Ізраїля, Який сьогодні дозволив, щоб один з моїх нащадків сів на мій престол, і мої очі те бачать!
- 49**І жажнулися та перелякалися всі покликані Адонії, і кожний пішов своєю дорогою.
- 50**Адонію ж охопив страх перед Соломоном, і він устав, пішов і схопився за роги жертovníка.

⁵¹І Соломонові сповістили про те, доповідаючи: Ось Адонія перелякався царя Соломона і тримається за роги жертовника, заявляючи: Нехай поклянеться мені сьогодні цар Соломон, що не вб'є свого раба мечем!

⁵²А Соломон сказав: Якщо він буде достойною людиною, то ні одного волосок не впаде на землю! Та якщо в ньому знайдеться зло, то він помре!

⁵³І цар Соломон послав, і його відвели від жертовника. І він увійшов, і поклонився цареві Соломонові, а Соломон йому сказав: Іди до свого дому!

1 Царів 2

¹І підійшов Давидові час, щоб йому померти, і він заповів своєму синові Соломонові, кажучи:

²Я йду дорогою всієї землі. Будь сильним і стань мужчиною!

³Ти дотримуватимешся застережень Господа, свого Бога, щоб ходити Його дорогами, виконувати Його заповіді, постанови і суди, записані в законі Мойсея, щоб ти знав, як тобі діяти у всьому, що тільки тобі заповідаю,

⁴аби Господь виконав Своє слово, яке говорив мені, обіцяючи: Якщо збережуть твої сини свою дорогу, щоб ходити переді Мною в правді всім своїм серцем і всією своєю душею! — запевняючи: Не вигубиться тобі чоловік на троні Ізраїля!

⁵І ти знаєш, що мені вчинив Йоав, син Саруї, що він учинив двом військовим командирам Ізраїля, Авенирові, синові Нира, і Амессаєві, синові Єтера, — він убив їх. Він пролив кров війни в мирний час і пролив невинну кров на свій пояс, який на його стегні, та на своє взуття, яке на його нозі.

⁶Тож учиниш за твоєю мудрістю, і не зведеш його сивини в мирі до аду.

⁷А синам Верзеллія, галаадцям, учиниш милосердя, і будуть між тими, які їдять при твоєму столі, бо так наблизилися до мене, коли я втікав з-перед Авесалома, твого брата.

⁸І ось з тобою Семеї, син Гири, нащадок Веніаміна з Вауріма, — він прокляв мене болючим прокляттям у день, коли я подався в Табори. Та коли він вийшов назустріч мені до Йордану, я поклявся йому в Господі, кажучи: Не вб'ю тебе мечем!

⁹Ти ж не вважатимеш його невинним і знатимеш, що йому вчинити, бо ти — мудрий чоловік, і зведеш його сивину в крові до аду.

¹⁰І заснув Давид, і його поховали з його батьками в місті Давида.

¹¹А час, протягом якого Давид царював над Ізраїлем, був сорок років. У Хевроні він царював сім років, в Єрусалимі — тридцять три роки.

¹²І Соломон, у дванадцятилітньому віці, сів на престол Давида, свого батька, а його царство було дуже добре облаштоване.

- 13**Якось Адоній, син Ангіти, увійшов до Вирсавії, матері Соломона, і поклонився їй. Вона ж запитала: Чи мирний твій прихід? Він же відповів: Мирний.
- 14**Слово в мене до тебе. І вона сказала йому: Говори.
- 15**А він сказав їй: Ти знаєш, що царство було моїм, і весь Ізраїль покладав обличчя своє на мене, як на царя, але царство відвернулося і стало мого брата, бо це було йому від Господа.
- 16**Тепер я маю до тебе одне прохання — не відверни свого обличчя! А Вирсавія сказала йому: Говори!
- 17**І він сказав їй: Звернися до царя Соломона, бо він не відверне свого обличчя від тебе, тож нехай дасть мені Авісаку, соманітянку, за жінку!
- 18**І Вирсавія відповіла: Добре, я скажу про тебе цареві.
- 19**Тож Вирсавія ввійшла до царя Соломона, щоб говорити йому про Адонію. А цар піднявся їй назустріч, поцілував її і сів на своєму престолі, а для матері царя поставили окремий престол, і вона сіла по його правиці.
- 20**І вона сказала йому: Я маю до тебе одне невелике прохання, не відверни свого обличчя! І цар сказав їй: Проси, моя мамо, бо не відвернуся від тебе!
- 21**Тож вона сказала: Нехай буде дана Авісака, соманітянка, за жінку Адонії, твоєму братові!
- 22**А цар Соломон у відповідь своїй матері сказав: Чому ти просиш Авісаку для Адонії? Тож проси для нього і царство, бо він — мій брат, старший за мене, з ним — священник Авіятар, і полководець, син Саруї, у нього — друг!
- 23**І поклявся цар Соломон Господом, запевняючи: Так нехай учинить мені Бог і так добавить, бо на свою душу заговорив Адонія це слово.
- 24**Тож тепер нехай живе Господь, Який підготував мене і поставив мене на престол мого батька Давида, і він зробив мені дім, так, як сказав Господь, бо сьогодні Адонія помер!
- 25**Цар Соломон доручив Ванеї, синові Йодая, і він убив його. І в той день Адонія помер.
- 26**А священникові Авіятарові цар сказав: Втікай ти в Анатот на своє поле, бо в цей день ти заслуговуєш смерті, та тебе не вб'ю, бо ти носив ковчег Господнього завіту перед моїм батьком, і тому, що ти зазнав страждань у всьому, у чому зазнав страждань мій батько!
- 27**І Соломон прогнав Авіятара, щоб не був Господнім священником, аби виконати слово Господа, яке Він сказав про дім Ілі в Силомі.
- 28**І дійшла чутка аж до Йоава, сина Саруї (бо Йоав звернув за Адонієм, а не пішов за Соломоном), і Йоав утік до Господнього намету, і схопився за роги жертovníка.

29І Соломонові сповістили, доповідаючи: Йоав утік до Господнього намету, і ось тримається за роги жертовника! І послав Соломон до Йоава, кажучи: Що тобі сталося, чому ти втік до жертовника? А Йоав сказав: Бо я отримав страх перед тобою, і втік до Господа. І цар Соломон послав Ванею, сина Йодая, кажучи: Іди, убий його і поховай його.

30І пішов Ванея, син Йодая, до Йоава, до Господнього намету, і сказав йому: Так говорить цар: Вийди! А Йоав відповів: Не вийду, тут помру! І Ванея, син Йодая, повернувся і сказав цареві, доповідаючи: Так і так сказав Йоав і так мені відповів.

31Тоді цар сказав йому: Іди і вчини йому так, як він сказав, — убий його і поховаєш його! І сьогодні знімеш з мене і з дому мого батька кров, яку даремно пролив Йоав!

32І повернув Господь кров його несправедливості на його ж голову, коли він зустрів двох праведних мужів, кращих за себе, і вбив їх мечем, а мій батько Давид не знав про їхню кров — Авенира, сина Нира, полководця Ізраїля, і Амесси, сина Єтера, полководця Юди.

33І їхня кров повернулася йому на голову і на голову його нащадків навіки. А Давидові та його нащадкам, його домові та його престолові нехай навіки буде мир від Господа!

34І Ванея, син Йодая, зустрів Йоава, убив його і поховав його в його домі в пустелі.

35І цар настановив Ванею, сина Йодая, замість нього над військом. І царство піднялося в Єрусалимі, і цар поставив священника Садока на першого священника замість Авіятара.

35aГосподь дав Соломонові розуму, дуже великої мудрості й широти серця, як піску, що біля моря,

35bі розумові здібності Соломона дуже помножилися над розумовими здібностями всіх синів старійшин і над усіма розумними Єгипту.

35cІ він узяв дочку фараона, і привів її до міста Давида, доки він не закінчив свій дім, і Господній дім перше, і мур Єрусалима довкола. За сім років він їх зробив і закінчив.

35dІ в Соломона було сімдесят тисяч тих, які носили вантажі, і вісімдесят тисяч каменярів на горі.

35eІ Соломон зробив море, укріплення, великі вмивальниці, стовпи, водограї двору і мідне море.

35fІ збудував замок, його оборони і висік прохід у місті Давида, так що дочка фараона ходила з міста Давида до свого дому, який він збудував для неї. Тоді він збудував замок.

35gІ Соломон приносив тричі на рік всепалення і мирні жертви на жертовнику, який він збудував Господу, і кадив перед Господом та закінчив дім.

- 35h**Ось це старійшини, наставлені над ділами Соломона: три тисячі шістсот наставлених над народом, який працював.
- 35i**І він збудував Ассур, Магдо, Газер, Верхній Веторон і Ваалат.
- 35k**Тільки після того, як він збудував Господній дім і єрусалимський мур довкола, після цього збудував ці міста.
- 35l**І коли ще жив Давид, він заповів Соломонові, кажучи: Ось з тобою Семей, син Ґири, син нащадка Веніаміна з Хеврона.
- 35m**Він мене прокляв жахливим прокляттям у той день, коли я виходив до Таборів,
- 35n**і він вийшов мені назустріч до Йордану, і я йому поклявся Господом, кажучи: Не буде вбитий він мечем!
- 35o**А тепер не вчиниш його невинним, бо ти — розумний чоловік і знатимеш, що йому вчиниш, і зведеш його сивину в крові до аду!
- 36**І покликав цар Семеня, і сказав йому: Збудуй собі дім у Єрусалимі, перебувай там і звідти не виходитимеш нікуди!
- 37**І буде, що в день твого виходу, коли ти перейдеш потік Кедрон, достеменно знай, що неодмінно помреш, — твоя кров буде на твоїй голові! І цар взяв у нього клятву в той день,
- 38**і Семей сказав цареві: Добре теслово, яке ти сказав, мій володарю, царю! Так учинить твій раб. І Семей перебував в Єрусалимі три роки.
- 39**І сталося через три роки, що втекли два раби Семеня до Анхуса, сина Мааха, царя Ґета. І Семееві сповістили, повідомляючи: Ось твої раби в Ґеті.
- 40**Тож Семей устав, засідлав свого осла і пішов у Ґет до Анхуса, аби відшукати своїх рабів. І пішов Семей та привів своїх рабів з Ґета.
- 41**Та Соломонові сповістили, доповідаючи: Семей пішов з Єрусалима до Ґета і повернув своїх рабів!
- 42**І послав цар, покликав Семеня і сказав йому: Хіба не заکляв я тебе Господом і засвідчив тобі, мовлячи: У той день, в який вийдеш з Єрусалима і підеш направо чи наліво, достеменно знай, що неодмінно помреш ?
- 43**Тож як це не зберіг ти Господньої клятви і наказу, який я тобі заповів?
- 44**І промовив цар до Семеня: Ти знаєш усе своє зло, яке пізнало твоє серце, що ти вчинив Давидові, моєму батькові! Тож Господь віддав твоє зло на твою голову.
- 45**А цар Соломон благословенний, і престол Давида буде встановлений перед Господом навіки!
- 46**І цар Соломон дав вказівку Ванесві, синові Йодая, і він вийшов та вбив його, і той помер.

46a Цар Соломон був дуже розумним і мудрим, Юда та Ізраїль були дуже численними, у кількості наче пісок, що біля моря, їли, пили і раділи.

46b Соломон був володарем між усіма царствами, Соломонові приносили дари і служили всі дні його життя.

46c І Соломон почав відкривати володіння Лівану,

46d і він збудував Терми в пустелі.

46e Ось це їжа Соломона: Тридцять мір пшеничного борошна і шістдесят мір розтертого борошна, десять добірних телят, двадцять випасених волів, сто овець, крім оленів, сарн і годованих добірних птахів.

46f Адже він був володарем усього, що на другому боці ріки, від Рафі аж до Гази, у всіх царствах, що на другому боці ріки.

46g І був у нього мир з усіх сторін довкола нього, і Юда та Ізраїль жили впевнено, кожний під своїм виноградником і під своєю смоківницею, споживаючи їжу і п'ючи, — від Дана і аж до Вирсавії, усі дні Соломона.

46h Ось це — володарі Соломона: Азарій, син священика Садока, і Орній, син Натана, володар над наглядачами, Едрам над його домом, і Сува, писар, і Васа, син Ахиталама, літописець, Аві, син Йоава, полководець, Ахіре, син Едрая, над вантажами, Ванея, син Йодая, над домом та над будовою і Захур, син Натана, радник.

46i І було в Соломона сорок тисяч породистих коней для колісниць і дванадцять тисяч коней.

46k І він володів усіма царствами від ріки і аж до землі филистимців, аж до гір Єгипту.

46l Соломон, син Давида, царював над Ізраїлем і Юдою в Єрусалимі.

1 Царів 3

1 Народ приносив у жертву ладан на високих місцях, бо не був збудований дім Імені Господа аж до того часу.

3 І Соломон полюбив Господа, щоб ходити згідно з настановами Давида, свого батька, однак і він приносив жертви та кадив на висотах.

4 Якось він піднявся і пішов у Гаваон, щоб там приносити жертви, бо те місце найвище і величне. І Соломон приніс тисячу всепалень на жертovníку в Гаваоні.

5 Там Соломонові уві сні вночі з'явився Господь. І Господь промовив до Соломона: Попроси для себе якесь прохання.

6 А Соломон сказав: Ти вчинив велике милосердя з Твоїм рабом Давидом, моїм батьком, оскільки прожив перед Тобою в правді, у справедливості й в простоті

серця з Тобою, і Ти зберіг йому це велике милосердя, щоб дати його сина на його престолі до цього дня.

⁷А тепер, Господи, Боже мій, Ти поставив Твого раба на місце Давида, мого батька, а я, малий хлопчина, не пізнав мого виходу і мого входу!

⁸Твій раб посеред Твого народу, який Ти вибрав, численного народу, якого не можна поразити.

⁹Ти даси Твоєму рабові серце слухати і розсуджувати Твій народ у справедливості, пізнавати між добром і злом. Адже хто зможе судити цей Твій тяжкий народ?

¹⁰І було до вподоби перед Господом, що Соломон попросив саме цього,

¹¹і Господь промовив до нього: Через те, що ти в Мене попросив саме цього, а не попросив собі багато днів, не попросив багатства і не попросив душі твоїх ворогів, але попросив собі розуму, щоб вислухати суд,

¹²тому Я вчинив за твоїм словом! Ось Я дав тобі розумне і мудре серце, — такого, як ти, не було перед тобою і після тебе не повстане подібного до тебе.

¹³І все те, чого ти не просив, Я також дав тобі, — багатство і славу, так що не було між царями людини, подібної до тебе!

¹⁴І якщо ходитимеш Моєю дорогою, щоби дотримуватися Моїх заповідей і Моїх настанов, — так, як ходив Давид, твій батько, — то Я продовжу час твого життя.

¹⁵І Соломон пробудився, і це був сон. І він устав, прийшов у Єрусалим і став перед жертвником, що перед входом до ковчега Господнього завіту в Сіоні, приніс всепалення, звершив мирні жертви влаштував собі та всім своїм слугам великий бенкет.

¹⁶Тоді з'явилися дві жінки-блудниці перед царем і стали перед ним.

¹⁷І сказала одна жінка: Послухай мене, володарю, я і ця жінка живемо в одному домі, і ми народили в домі.

¹⁸І сталося, що на третій день після того, як я народила, народила і ця жінка. І ми булиразом, і з нами в домі, крім нас двох, немає нікого.

¹⁹Вночі ж помер син цієї жінки, коли вона заснула на ньому,

²⁰і вона встала серед ночі, взяла мого сина з моїх рук, приклала його до своїх грудей, а свого мертвого сина поклала біля моїх грудей.

²¹І я встала вранці годувати мого сина, та він був мертвий. І ось вранці я його впізнала, це зовсім не був мій син, якого я народила!

²²А інша жінка сказала: Зовсім не так! Мій син живий, а твій син мертвий! І вони говорили перед царем.

²³І сказав їм цар: Ти кажеш: Це мій син живий, а її син — мертвий! А ти кажеш: Зовсім не так! Мій син живий, а твій син мертвий!

- ²⁴Тоді цар наказав: Принесіть мені меч! І цареві принесли меч.
- ²⁵Розрубайте надвоє живу дитину, яку годують, — сказав цар, — і дайте половину одній, і половину — другій!
- ²⁶У відповідь жінка, син якої був живий, звернулася до царя, бо здригнулося її нутро за її сина, і вона сказала: Послухай мене, володарю, дайте дитину їй, та тільки не вбивайте її! А та сказала: Хай не буде, ані мені, ані їй, тож рубайте!
- ²⁷І цар у відповідь сказав: Віддайте дитину тій, котра сказала: Дайте її їй, та тільки не вбивайте її! Це — її матір.
- ²⁸І почув увесь Ізраїль цей суд, який чинив цар, і їх охопив страх перед царем, бо побачили, що Божий розум у ньому, щоб чинити заповіді.

1 Царів 4

- ¹І цар Соломон царював над Ізраїлем.
- ²Ось це правителі, які були в нього: Азарій, син Садока,
- ³Еліареф та Ахія, син писаря Сави, літописець Йосафат, син Ахїліда,
- ⁴священики Садух та Авїятар,
- ⁵Орнія, син Натана, — над наглядачами; Завут, син Натана, — друг царя,
- ⁶Ахїїл — керуючий домою, Еліяв, син Сафа, — над батьківським родом, а Адонірам, син Ефри, — над податком.
- ⁷У Соломона було дванадцять наглядачів над усім Ізраїлем, щоб підтримувати порядок у царя і в його домі; один місяць на рік припадав кожному з них підтримувати порядок.
- ⁸Ось це їхні імена: Венор — в околиці Єфрема, — один.
- ⁹Син Рихава — в Махемасі, Виталаміні, Ветсамусі та Елоні, аж до Ветанана, — один.
- ¹⁰Син Есота — у Вирвитнемі, Лусаминсі, Рисфарі.
- ¹¹В Анафаті — Хінанадав, чоловік Тавлит (дочка Соломона була йому за жінку), — один.
- ¹²Вакха, син Ахїліда — в Танаїсі, Мекедо і весь дім Сана, що поблизу Сесатана під Есраєм і з Весафуда Евелмаола аж до Маевера Лукама, — один.
- ¹³Син Гавера — в Рематі галаадському, цьому належала частка Ерегава, що у Васані, шістдесят великих міст з мурами і мідними засувами, — один.
- ¹⁴Ахінадав, син Ахела, — в Маанаїмі, — один.
- ¹⁵Ахімаас — в Нефталімі (він взяв Васемату, дочку Соломона, за жінку) — один.
- ¹⁶Ваана, син Хусія, — в Маалаті, — один.

¹⁷Самаа, син Или — у Веніаміні.

¹⁸Гавер, син Адая, — в землі Гада (це — земля Сеона, царя Есевона, і Ога, царя Васана). І один насіф в землі Юди.

¹⁹Йосафат, син Фуасуда, — в Іссахарі.

1 Царів 5

¹І так, призначені царем Соломоном, вони служили і виконували всі замовлення для столу царя, кожний у свій місяць, не змінюючи порядку. І ячмінь, і солому для коней кінноти та колісниць доставляли до місця, де був цар, кожний за своїм порядком.

²А це було потрібне Соломонові на один день: тридцять мір питльованого пшеничного борошна й шістдесят мір меленого борошна,

³десять добірних телят, двадцять випасених волів і сто овець, крім оленів, сарн і добірних годованих птахів.

⁴Оскільки він панував на протилежному боці ріки, то був у нього мир з усіх сторін довкола.

⁹І Господь дав Соломонові розум, дуже велику мудрість і широту серця, як пісок, що біля моря. Дуже звеличився

¹⁰Соломон мудрістю— понад розум усіх людських володарів. Він став мудрішим за всіх розумних Єгипту,

¹¹став мудрішим від усіх людей, від Гетана, Езраїта, Емана, Халкала і Дарду, синів Мала.

¹²І Соломон виголосив три тисячі притч, а всіх його пісень було п'ять тисяч.

¹³І він виголошував про дерева, від кедра, що в Лівані, і до гісопу, що виходить зі стіни, і оповідав про худобу і про птахів, про плазунів і про рибу.

¹⁴І всі народи приходили, щоб послухати мудрість Соломона, і він одержував дари від усіх царів землі, які почули його мудрість.

^{14a}І Соломон узяв собі за жінку дочку фараона, і ввів її в місто Давида, поки не закінчив він Господній дім, свій дім і мур Єрусалима.

^{14b}Тоді фараон, єгипетський цар, пішов, узяв Газер і спалив його та ханаанця, який жив у Мергаві, і фараон дав їх, як придане своїй дочці, жінці Соломона, і Соломон відбудував Газер.

¹⁵Хірам, цар Тиру, послав своїх слуг, щоб помазати Соломона замість Давида, його батька, бо Хірам любив Давида всі дні.

¹⁶І тоді Соломон послав до Хірама, прохаючи:

17Ти знав мого батька Давида, що він не зміг збудувати дім Імені Господа, мого Бога, через війни, які оточили його, аж доки Господь не дав усіх тих ворогів під п'яту його ніг.

18І тепер Господь, мій Бог, дав мені спокій довкола. Немає зрадника і немає поганої змови.

19І ось я вирішив збудувати дім Імені Господа, мого Бога, як і сказав Господь Бог моєму батькові Давидові, промовляючи: Твій син, якого посаджу замість тебе на твоєму престолі, він збудує дім Моєму Імені!

20Тепер же дай вказівку, і хай настають мені дерева з Лівану, і ось мої раби будуть з твоїми рабами. І дам тобі зарплату за твою службу згідно з усім, що тільки скажеш, бо ти знаєш, що в нас немає такого вміння рубати дерева, як у сидонян.

21І сталося, коли Хірам почув слова Соломона, то дуже зрадів і сказав: Благословенний Бог сьогодні, Який дав Давидові мудрого сина над цим численним народом!

22І він послав до Соломона, сказати: Вислухав я все, про що ти посилав до мене. Я виконаю всяке твоє бажання стосовно кедрового і соснового дерева.

23Мої раби спустять його з Лівану до моря, я складу його в плоти, щоб доставити до місця, куди вкажеш мені, і доведу його туди, а ти забереш. І вчиниш мою волю, щоб дати хліба моєму домові.

24І Хірам постачав Соломонові кедри, і все, що він бажав.

25А Соломон дав Хірамові двадцять тисяч мір пшениці, поживу його домові й двадцять тисяч мір чистої олії, — згідно із цим давав Соломон Хірамові щороку.

26І Господь дав Соломонові мудрість, як і сказав йому. І був мир між Хірамом і між Соломоном, і вони уклали договір між собою.

27І наклав цар повинність на весь Ізраїль, і повинність складала тридцять тисяч мужів.

28Він посилав їх до Лівану, по десять тисяч на місяць, на зміну: місяць були в Лівані, а два місяці — у своєму домі. І Адонірам був над податками.

29У Соломона було сімдесят тисяч тих, які носили вантажі, і вісімдесят тисяч каменярів на горі,

30крім правителів, призначених над ділами Соломона, три тисячі шістсот наглядачів, які виконували справи.

32І вони заготовляли дерево і камінь три роки.

1 Царів 6

- 1** І сталося, що в чотириста сороковому році після виходу синів Ізраїля з Єгипту, у четвертому році другого місяця цар Соломон зацарював над Ізраїлем.
- 1a** І наказав цар, і приносять великі цінні камені для основи дому та камені нетесані,
- 1b** і сини Соломона та сини Хірама нарізали, і поклали їх.
- 1c** У четвертому році він заклав основу Господнього дому в місяці нісані — другому місяці.
- 1d** В одинадцятому році в місяці ваала (це восьмий місяць) закінчили дім з усіма його ділами і з усім його устаткуванням.
- 2** Дім, який збудував цар Соломон Господу був сорок ліктів довжиною, двадцять ліктів шириною і двадцять п'ять ліктів висотою.
- 3** І притвор перед входом до храму, двадцять ліктів його протяжність в ширину дому і десять ліктів його протяжність перед входом до дому. Тож він збудував дім, і закінчив його.
- 4** І зробив у домі нахилені, сховані вікна.
- 5** Він поставив на мурі дому кімнати довкола храму та давір і спорудив поверхи довкола.
- 6** Нижній поверх: його ширина — п'ять ліктів, а середній — шість, і третій, ширина якого сім ліктів. І він зробив довкола на домі уступи, знадвору дому, щоб не доторкалися до стін дому.
- 7** І коли будували дім, він був збудований з не різаного простого каменю, — молота, сокири і всякого залізного знаряддя не було чути в домі, коли його будували.
- 8** І двері нижнього поверху були під правою стороною дому, і гвинтовий вихід до середньої кімнати, а із середньої — до третього поверху.
- 9** І він збудував дім, і закінчив його, і покрити стелю дому кедриною,
- 10** і поробив перев'язі через весь дім, п'ять ліктів своєю висотою, і покрити перев'язку кедровим деревом.
- 15** І він збудував стіни дому з кедрового дерева — від долівки землі й аж до балок і стін. Він покрити внутрішню частину деревом усередині й обложив внутрішню частину дому сосновими дошками.
- 16** І він збудував на двадцять ліктів від краю дому, одна сторона — від підлоги до балок, і зробив від давіра до Святого святих.
- 17** І храм мав сорок ліктів спереду
- 19** давіра посередині дому всередині, щоб там поставити ковчег Господнього завіту.

- ²⁰Двадцять ліктів довжина, двадцять ліктів ширина і двадцять ліктів його висота, і він покритий його золотом довкола. І він зробив жертвник
- ²¹напроти давіра, і покритий його золотом.
- ²²І він повністю покритий дім золотом — весь дім аж до кінця.
- ²³І він зробив у давірі два херувими десяти ліктів величини на міру.
- ²⁴П'ять ліктів крило в одного херувима і п'ять ліктів його друге крило, десять ліктів від кінця його крила до другого кінця його крила.
- ²⁵Так само і другий херувим, однієї міри, — одна міра в обох.
- ²⁶Висота одного херувима — десять ліктів, така ж і в другого херувима.
- ²⁷І обидва херувими посеред внутрішнього дому. І вони простягнули свої крила, і доторкалося одне крило до стіни, а друге крило доторкалося до іншої стіни, і їхні крила, що посеред дому, — торкалися крило до крила.
- ²⁸І він покритий херувимів золотом.
- ²⁹І всі стіни дому довкола він вирізьбив різцем, різьбами херувимів і пальм, всередині та ззовні.
- ³⁰І долівку дому усередині та ззовні покритий золотом.
- ³¹І для входу давіра зробив двері з кипарисового дерева, п'ятикутні одвірки і двоє дверей
- ³²із соснового дерева, а на них — вирізьблені різьблення херувимів і пальм, а відкрите листя він покритий золотом і золото переходило на херувимів і на пальми.
- ³³Так само він зробив з дверима храму, зробив одвірки з кипарисового дерева, чотирикутні криті ходи.
- ³⁴І в обох дверях — соснове дерево: дві частини одних дверей і їхні завіси, і дві — других дверей і завіси, що відкривалися.
- ³⁵Були вирізьблені херувими, пальми та відкрите листя, і були покриті золотом, яке переходило на різьблення.
- ³⁶І він збудував зовнішній притвор: три ряди нетесаних і ряд тесаного кедру довкола.
- ^{36a}І він збудував завісу притвору дому, що напроти входу в храм.

1 Царів 7

- ¹І цар Соломон послав, і взяв Хірама з Тиру,
- ²сина жінки-вдови, він — з племені Нефталима, а його батько — чоловік тирський, коваль міді, сповнений художнього хисту, знання та розуму, щоб чинити всяке діло з міді. Його привели до царя Соломона, і він робив усі діла.

- ³Він вилив два стовпи для притвору дому, вісімнадцять ліктів висота стовпа, обвід — чотирнадцять ліктів довкола нього, і товщина стовпа: чотири пальці порожнеча, так само і другий стовп.
- ⁴І він зробив дві капітелі, вилиті з міді, щоб встановити на верхах стовпів. П'ять ліктів висота однієї капітелі та п'ять ліктів висота другої капітелі.
- ⁵І він зробив дві сіті, щоб покрити капітелі стовпів, сіть одній капітелі та сіть іншій капітелі.
- ⁶І висяче діло, два ряди мідних мережаних гранатових плодів, висяче діло, ряд над рядом. І так зробив з другою капітеллю.
- ⁷І він поставив стовпи в притворі храму. І поставив один стовп, і дав йому ім'я — Яхум, і поставив другий стовп, і дав йому ім'я — Вааз.
- ⁸І на верху стовпів напроти притвору вироблені лілеї на чотири лікті.
- ⁹І кімнату над обома стовпами і над сторонами покриття в ширину кімнати.
- ¹⁰І він зробив море — десять ліктів від його краю до його краю, довкола округле. П'ять ліктів його висота, і обвід — тридцять три лікті довкола нього.
- ¹¹І підпори під його обводом довкруги оточили його, десять ліктів довкола, щоби тримати море.
- ¹²І край його, наче виріб краю чаші, квіт лілеї, його товщина — з долоню.
- ¹³І під морем — дванадцять волів, три дивляться на північ, три дивляться на море, три дивляться на південь і три дивляться на схід, і всі тильні частини до середини, і над ними — море.
- ¹⁴І він зробив десять мідних мехонотів. П'ять ліктів довжина одного мехонота, чотири лікті його ширина і шість ліктів його висота.
- ¹⁵І це діло мехонотів, — поєднані вони між собою і злучені з виступами.
- ¹⁶І на їх злуках між виступами — леви, воли і херувими, і на виступах так само. Над і під левами і волами — місця, висяче діло.
- ¹⁷Чотири мідні кола в одному мехоноті та мідні основи, і в них — чотири сторони, рамена під умивальницями.
- ¹⁸І руки в колесах у мехоноті, висота одного колеса — півтора ліктя.
- ¹⁹Виріб коліс — це виріб коліс колісниць. Їхні руки, їхні плечі та їхні речі — усе лите.
- ²⁰Чотири плеча на чотирьох рогах одного мехонота, його плечі — з мехонота.
- ²¹І на верху мехонота — пів ліктя величина — округлий круг на голові мехонота, і верх його рук і його злуки, і відкритим було на верху його рук.
- ²²Його злуки — херувими, леви і стоячі пальми, що були всі напроти свого обличчя всередині й довкола.

- 23** Так він зробив усі десять мехонотів, усі за одним порядком і однією мірою.
- 24** І він зробив десять мідних умивальниць, з яких кожна умивальниця вмещала сорок мір, одна умивальниця на одному мехоноті з десятих мехонотів.
- 25** І він поклав десять мехонотів, п'ять з правого боку зі сторони дому, п'ять з лівого боку зі сторони дому і море з бічної сторони дому, справа, до сходу, від північної сторони.
- 26** І зробив Хірам казани, пательні й посудини, і закінчив Хірам чинити всі діла, які зробив для царя Соломона в Господньому домі:
- 27** два стовпи і дві плетінки стовпів на капітелях стовпів, і дві сіті, щоб покрити обидві плетінки різьблення, що є на стовпах,
- 28** чотириста гранатових плодів на обох сітях, два ряди гранатових плодів на одній сіті, щоб покрити обидві плетінки на обох стовпах,
- 29** десять мехонотів і десять умивальниць на мехоноті,
- 30** одне море і дванадцять волів під морем,
- 31** а також казани, пательні, миски і весь посуд, який зробив Хірам для царя Соломона, для Господнього дому. Сорок вісім стовпів дому царя і Господнього дому. сі діла, які зробив Хірам для царя, повністю з міді.
- 32** Не було міри міді, з якої він зробив усі ці діла, було дуже багато. Не було кінця кількості міді.
- 33** Цар вилив їх в околиці Йордану, у товстій землі між Сокхотом і між Сірою.
- 34** І цар Соломон передав посуд, який зробив, до Господнього дому, золотий жертвник і золотий стіл, на якому хліби покладання, свічники, —
- 35** п'ять справа і п'ять зліва перед входом до давіра, золоті з'єднані лампадки, світильники, золоті посудини
- 36** і переддвер'я, цвяхи, миски, полумиски і золоті кадильніці, — із чистого золота, і дверцята дверей внутрішнього дому, Святого святих, і золоті двері дому храму.
- 37** І завершено всяке діло Господнього дому, яке зробив Соломон. І вніс Соломон святощі Давида, свого батька, і всі святощі Соломона. Срібло, золото і посуд він дав до скарбниць Господнього дому.
- 38** Соломон збудував свій дім за тринадцять років.
- 39** І він збудував дім з ліванського лісу, сто ліктів його довжина, тридцять ліктів його висота і п'ятдесят ліктів його ширина, і з трьох рядів кедрових стовпів, а на стовпах — кедрові поперечини.
- 40** І він збудував дім вгорі на боках стовпів, кількість стовпів — сорок п'ять, п'ятнадцять рядів.

- ⁴¹І були три покої і потрійні приміщення напроти приміщення.
- ⁴²Усі двері та приміщення — чотирикутні, зроблені як кімнати, і потрійні від дверей до дверей.
- ⁴³І він зробив притвор стовпів на п'ятдесят ліктів довжиною і на тридцять шириною, злучені притвором спереду, стовпи і груба балка спереду до притворів.
- ⁴⁴І притвор престолів, де судить, притвор суду.
- ⁴⁵І дім йому, де житиме, одна зала, сполучена із цими, таким же способом. А дім дочки фараона, яку взяв Соломон, за цим притвором.
- ⁴⁶Це все було із цінного каміння, різьблене на відстані всередині, від основи аж до даху, і надворі до великої зали,
- ⁴⁷основаної на великому дорогоцінному камінні, каменях десяти ліктів і восьми ліктів,
- ⁴⁸і зверху дорогоцінним камінням, за мірою вибраного каменя, і кедрами.
- ⁴⁹Довкруги великої зали розташовувались три ряди тесаного каменю і ряд різьбленого кедру.
- ⁵⁰І Соломон завершив увесь свій дім.

1 Царів 8

- ¹І сталося, коли через двадцять років Соломон закінчив будувати Господній дім і свій дім, тоді цар Соломон зібрав усіх старійшин Ізраїля в Сіоні, щоб принести ковчег Господнього завіту з міста Давида (це Сіон),
- ²в місяці атаніні.
- ³І священики взяли ковчег,
- ⁴намет свідчення і весь святий посуд, що в наметі свідчення.
- ⁵Цар і весь Ізраїль перед ковчегом приносили жертви овець і волів — без числа.
- ⁶І священики внесли ковчег на своє місце, до давіра дому, до Святого святих, під крила херувимів.
- ⁷Бо були херувими з розпростертими крилами над місцем ковчеза, і херувими покривали ковчег та його святощі згори.
- ⁸Та священні держакі виступали, і були помітні кінці священних держаків зі святого за межі давіру, та ззовні їх не було видно.
- ⁹У ковчезі не було нічого, за винятком двох кам'яних скрижалей, котрі туди поклав Мойсей на Хориві, — таблиць завіту, який склав Господь з ізраїльськими синами, коли вони виходили з Єгипетської землі.
- ¹⁰І сталося, коли священики вийшли зі святого, то хмара покриває дім.

- 11** І священники не змогли стояти й служити через присутність хмари, бо Господня слава наповнила дім.
- 14** І цар повернув своє обличчя, і він поблагословив увесь Ізраїль, а вся громада Ізраїля стояла.
- 15** І він сказав: Благословенний сьогодні Господь, Бог Ізраїля, Який говорив Своїми устами про Давида, мого батька, і виконав Своїми руками, кажучи:
- 16** Від дня, в який Я вивів Мій народ Ізраїля з Єгипту, Я не вибрав міста в одному зі скіпетрів Ізраїля, щоби збудувати дім, аби там було Моє Ім'я. А вибрав Я Єрусалим, щоб там було Моє Ім'я, і вибрав Я Давида, щоб він був над Моїм народом — Ізраїлем.
- 17** І спало на серце мого батька Давида збудувати дім Імені Господа, Бога Ізраїля.
- 18** Тож Господь промовив до Давида, мого батька: Через те, що прийшло на твоє серце збудувати дім Моєму Імені, добре вчинив ти, що це спало на твоє серце.
- 19** Проте не ти збудуєш дім, а твій син, який вийшов з твого тіла, він збудує дім Моєму Імені.
- 20** І Господь виконав Своє слово, яке сказав, і поставив мене на місце Давида, мого батька, і я сів на престолі Ізраїля, — як і сказав Господь, — і я збудував дім Імені Господа, Бога Ізраїля.
- 21** І я визначив там місце для ковчега, в якому є Господній завіт, який склав Господь з нашими батьками, коли Він їх виводив із Єгипетської землі.
- 22** І встав Соломон перед Господнім жертовником, перед усім зібранням Ізраїля, простягнув свої руки до неба
- 23** і сказав: Господи, Боже Ізраїля, немає Бога, як Ти, на небі вгорі й на землі внизу, Котрий зберігає завіт і милосердя з Твоїм рабом, який ходить перед Тобою в повноті свого серця,
- 24** який Ти зберіг для Твого раба Давида, мого батька, і проголосив Твоїми устами, і Ти виконав Твоїми руками в цей день.
- 25** Тепер же, Господи, Боже Ізраїля, виконай для Твого раба Давида, мого батька, те, що Ти йому сказав, промовляючи: Не переведеться в тебе чоловік переді Мною, який сидить на престолі Ізраїля, якщо твої діти слідкуватимуть за своїми дорогами, щоб ходити переді Мною так, як ти ходив переді Мною!
- 26** Тепер же, Господи, Боже Ізраїля, нехай буде вірним Твоє слово до Давида, мого батька!
- 27** Адже, хіба дійсно Бог проживатиме з людьми на землі? Якщо неба і неба небес не достатньо для Тебе, то як вистачатиме цього дому, який я збудував Твоєму Імені?
- 28** Зглянься на мою молитву, Господи, Боже Ізраїля, щоб вислухати молитву, якою Твій раб молиться перед Тобою сьогодні до Тебе,

29щоб Твої очі були відкриті на цей дім вдень та вночі, на місце, про яке Ти сказав: Моє Ім'я там буде! — щоб вислухати молитву, якою Твій раб молиться на цьому місці вдень та вночі.

30І вислухаєш молитву Твого раба і Твого народу Ізраїля, якими молитимуться на цьому місці, і Ти вислухаєш в місці Твого перебування на небі, сповниш і будеш милосердним.

31Коли тільки згрішить хтось проти свого ближнього, і якщо він візьме на себе клятву, щоб поклястися, піде і визнає перед Твоїм жертвником у цьому домі,

32то Ти вислухай з неба! І виконаєш, і судитимеш Твій народ Ізраїля, щоб засудити безбожного — повернути його дорогу на його ж голову, і виправдати праведного — віддати йому за його праведністю.

33Коли Твій народ Ізраїль упаде перед ворогами, бо згрішать проти Тебе, та повернуться і прославлять Твоє Ім'я, помоляться і піднесуть молитву в цьому домі,

34то Ти вислухаєш з неба, змилосердишся над гріхами Твого народу Ізраїля і повернеш їх у землю, яку Ти дав їхнім батькам.

35Коли стримається небо, і не буде дощу, бо згрішать проти Тебе, та помоляться до цього місця і прославлять Твоє Ім'я, і відвернуться від своїх гріхів, коли їх упокориш,

36то Ти вислухаєш з неба та змилосердишся над гріхами Твого раба і Твого народу Ізраїля, бо об'явиш їм добру дорогу, щоб нею ходити, і пошлеш дощ на землю, яку Ти дав Твоєму народові в спадок.

37Якщо буде голод, якщо буде смерть, бо буде запалена земля, якщо буде сарана, іржа, і якщо його гнобитиме його ворог в одному з його міст, усе, що трапиться, усякий біль,

38усяку молитву, усяке благання, якщо буде в якійсь людині, як тільки пізнає кожний біль свого серця і підніме свої руки до цього дому,

39то Ти вислухаєш з неба, з Твого готового поселення, і будеш милосердним, учиниш і віддаси кожному за його дорогами, як Ти знаєш його серце. Адже Ти один знаєш серце всіх людських синів,

40щоб Тебе боялися всі дні, які вони живуть на землі, котру Ти дав нашим батькам.

41І чужинцеві, який не є з Твого народу,

42і як прийдуть, і помоляться на цьому місці,

43Ти вислухаєш з неба, з Твого готового поселення, і зробиш згідно з усім, про що закличе до Тебе чужинець, щоб усі народи пізнали Твоє Ім'я і боялися Тебе так, як Твій народ Ізраїля, і пізнають, що Твоє Ім'я закликатиметься на цей дім, який я збудував.

⁴⁴Коли Твій народ вийде на війну проти своїх ворогів дорогою, якою їх поведеш, і помоляться Господнім Іменем в напрямку міста, яке я виберу, і дому, який я збудував Твоєму Імені,

⁴⁵то Ти вислухаєш з неба їхнє благання та їхню молитву, і зробиш їм належне.

⁴⁶Коли згрішать проти Тебе, адже немає людини, яка не грішить, відведеш їх і видаси їх перед ворогами, і візьмуть їх у полон ті, хто бере в полон, у землю — далеко чи близько, —

⁴⁷і вони повернуть свої серця в землю, куди переселилися, навернуться і помоляться до Тебе в землі їхнього переселення, кажучи: Ми згрішили, ми були беззаконні, ми були несправедливі!

⁴⁸І навернуться до Тебе всім своїм серцем і всією своєю душею в землі їхніх ворогів, куди Ти їх відвів, і помоляться до Тебе в напрямі до їхньої землі, яку Ти дав їхнім батькам, до міста, яке Ти вибрав, і дому, який я збудував Твоєму Імені,

⁴⁹то Ти вислухаєш з неба, з Твого готового поселення,

⁵⁰і змилосердишся над їхніми неправдами, якими згрішили проти Тебе, і над усіма їхніми провинами, якими завинили проти Тебе, і даси їм згідно з милосердям перед тими, хто їх тримає в полоні, і ті будуть милосердними до них.

⁵¹Адже вони — Твій народ і Твій спадок, яких Ти вивів з єгипетської землі з-посеред залізної печі.

⁵²І Твої вуха, і Твої очі будуть відкриті до молитви Твого раба і до молитви Твого народу Ізраїля, щоб вислухати його в усьому, у чому Тебе прикличуть,

⁵³бо Ти їх Собі виділив у спадок з усіх народів землі, як Ти і сказав через Твого раба Мойсея, коли Ти виводив наших батьків з Єгипетської землі, Господи, Господи!

^{53a}Тоді Соломон сказав про дім, коли закінчив його будувати: Сонце з'явилося на небі. Господь сказав, що мешкатиме в темряві: Збудуй Мій дім, Мені прекрасний дім, щоб жити в новому. Чи ось не записане це в Книзі пісні?

⁵⁴І сталося, коли Соломон закінчив молитися до Господа всією молитвою і це благання, то він устав з-перед Господнього жертовника, після того, як схилився на свої коліна, і простягнув свої руки до неба.

⁵⁵І він устав, і поблагословив усе зібрання Ізраїля сильним голосом, кажучи:

⁵⁶Благословенний Господь сьогодні, Який дав спочинок Своему народові — Ізраїлеві — згідно з усім, що сказав! Не пропало жодне слово з усіх Його добрих слів, які промовив через Свого раба Мойсея.

⁵⁷Нехай буде з нами Господь, наш Бог, як Він був і з нашими батьками! Хай не покине нас і не відвернеться від нас,

⁵⁸щоб наші серця були звернені до Нього, щоб ми ходили всіма Його дорогами і виконували всі Його заповіді та Його настанови, які Він заповів нашим батькам!

⁵⁹І хай ці слова, якими я помолився перед Господом, нашим Богом, наблизяться до Господа, нашого Бога, щоб вдень та вночі чинити праведне для Твого раба і праведне для Твого народу Ізраїля — діло дня в його день.

⁶⁰Щоб усі народи землі пізнали, що Господь Бог, Він є Бог, і немає більше жодного.

⁶¹І наші серця хай будуть досконалі перед Господом, нашим Богом, і щоб ми праведно жили за Його приписами і виконували Його заповіді так, як у цей день.

⁶²Цар і всі сини Ізраїля принесли жертву перед Господом.

⁶³І цар Соломон приніс мирні жертви, які звершив для Господа, — двадцять дві тисячі волів і сто двадцять тисяч овець. І цар та всі сини Ізраїля освятили Господній дім.

⁶⁴У той день цар освятив середину двору, що перед входом Господнього дому, бо приніс там всепалення, жертви і жир мирних жертв, оскільки мідний жертвник, що перед Господом, був малий, так що неможливо було принести на ньому всівсепалення і мирні жертви.

⁶⁵І в той день Соломон зробив свято, і з ним — весь Ізраїль, велике зібрання від входу Імата аж до ріки Єгипту, перед Господом, нашим Богом, у домі, який він збудував, сім днів споживаючи їжу, п'ючи і радіючи перед Господом, нашим Богом.

⁶⁶А на восьмий день він відіслав народ і поблагословив його, і кожний відійшов до своїх поселень, радіючи, і з веселим серцем завдяки добру, яке Господь учинив Своему рабові Давидові та Ізраїлю, Його народові.

1 Царів 9

¹І сталося, коли Соломон закінчив будувати Господній дім, царський дім і всяке діло Соломона, яке забажав здійснити,

²то Господь вдруге з'явився Соломонові, — так, як колись з'явився в Гаваоні, —

³і сказав йому Господь: Я почув голос твоєї молитви і твого благання, яким Ти молився переді Мною. Я тобі зробив за всією твоєю молитвою, Я освятив цей дім, який ти збудував, щоб встановити там Моє Ім'я навіки, і там будуть Мої очі й Моє серце весь час.

⁴Якщо ти ходитимеш переді Мною так, як ходив Твій батько Давид, у праведності серця і в простоті, і чинитимеш згідно з усім, що Я йому заповів, і виконуватимеш Мої настанови і Мої заповіді,

⁵то Я підніму престол твого царства над Ізраїлем навіки, як Я і сказав твоєму батькові Давидові, обіцяючи: Не переведеться в тебе чоловік-проводир в Ізраїлі!

⁶Якщо ж ви таки відвернетесь від Мене — ви і ваші діти, і не виконуватимете Моїх заповідей і Моїх настанов, які Мойсей виклав перед вами, підете й служитимете іншим богам, і їм будете поклонятися,

⁷то викину Ізраїля із землі, яку Я їм дав, а цей дім, який Я освятив у Моє Ім'я, відкину з-перед Мого обличчя, і буде Ізраїль на знищення та на поголоску в усіх народах.

⁸І стосовно цього величного дому, кожний, хто проходитиме повз нього, жахнеться і засвистить. Вони запитуватимуть: Чому Господь так учинив із цією землею та із цим домом?

⁹І скажуть: Тому що вони покинули Господа, свого Бога, Який вивів їхніх батьків із Єгипту, з дому рабства, і натомість узяли чужих богів, їм поклонялися і їм служили, — через це Господь навів на них це зло!

^{9a}Тоді Соломон привів дочку фараона з міста Давида у свій дім, який збудував собі в ті дні.

¹⁰Двадцять років, протягом яких Соломон будував два доми — Господній дім і царський дім,

¹¹Хірам, цар Тиру, допомагав Соломонові кедровим деревом, сосновим деревом, золотом і всім, чого він бажав. Тоді цар дав Хірамові двадцять міст у Галилейській землі.

¹²І Хірам вийшов з Тиру, і пішов до Галилеї, щоб побачити міста, які йому дав Соломон, та вони не сподобалися йому.

¹³І він сказав: Що то за міста, — ці, які ти мені дав, брате? І названо їх Границею, — аж до цього дня.

¹⁴І Хірам приніс Соломонові сто двадцять талантів золота.

²⁶І за них цар Соломон спорудив корабель у Газіонгавері, що був поблизу Елата, у гирлі Останнього моря в землі Едома.

²⁷І Хірам послав кораблем своїх слуг, мужів-мореплавців, які знали море, щоби плавали разом зі слугами Соломона.

²⁸І вони прибули до Софира, взяли звідти сто двадцять талантів золота і доставили цареві Соломону.

1 Царів 10

¹Цариця Сави, почувши про ім'я Соломона та Ім'я Господа, прийшла випробувати його загадками.

²Вона прибула в Єрусалим з дуже великим супроводом і верблюдами, які несли пахощі, дуже багато золота та дорогоцінного каміння. І вона прибула до Соломона, і говорила з ним про все, що було на її серці.

- ³А Соломон дав їй пояснення на всі її питання. Не було питання, яке залишилося поза увагою царя, на яке він не відповів їй.
- ⁴Тож цариця Сави побачила всю мудрість Соломона і дім, який він збудував,
- ⁵їжу Соломона, місце перебування його слуг і поведінку обслуговуючих його, його одяг, його виночерпіїв і його всепалення, яке приносив у Господньому домі. І вона вийшла із себе.
- ⁶Вона промовила до царя Соломона: Правдивим є слово, яке я почула в моїй землі про твоє слово і про твою мудрість.
- ⁷Я ж не повірила сказаному мені, доки я не прийшла, і доки мої очі не побачили. І ось, не становить і половини те, що мені сповістили! Своїм добром ти перевершив усі ті чутки, які я почула в моїй землі.
- ⁸Блаженні твої жінки, блаженні твої слуги, ті, які постійно стоять перед тобою, які чують усю твою мудрість!
- ⁹Нехай буде благословенний Господь, Твій Бог, Який забажав тебе, щоб посадити тебе на троні Ізраїля. Тому що Господь полюбив Ізраїля, щоб закріпити навіки, і поставив тебе царем над ними, аби чинити суд у справедливості та в їхніх присудах!
- ¹⁰І вона передала Соломонові сто двадцять талантів золота і дуже багато пахощів і дорогоцінного каміння. Більше ніколи не прибувало так багато таких пахощів, як ті, що дала цариця Сави цареві Соломону.
- ¹¹(А корабель Хірама, який постачав золото із Суфіра, доставив дуже багато нетесаного дерева і дорогоцінного каміння.
- ¹²І цар зробив з нетесаного дерева підпори для Господнього дому і дому царя, а також сопілки і гусли для співаків. Таке нетесане деревобільше не прибувало в землю й ніде не появлялося аж до цього дня).
- ¹³Цар Соломон дав цариці Сави все, що вона забажала, що попросила, крім усього того, чим він її раніше обдарував щедроюрукою царя Соломона. І вона повернулася, і прибула у свою землю, — вона і всі її слуги.
- ¹⁴А вага золота, принесеного Соломонові протягом одного року, була шістсот шістдесят шість талантів золота,
- ¹⁵крім податку підлеглих, купців і всіх царів, які на другому боці, та сатрапів землі.
- ¹⁶Соломон зробив триста золотих кованих списів, — триста золотих пішло на один спис;
- ¹⁷і триста золотих кованих щитів, — триста мін золота пішло на один щит, і помістив їх у домі з ліванського лісу.
- ¹⁸Цар зробив великий трон зі слонової кості, і покрити його чистим золотом.

19Трон мав шість сходин, рельєфи телят на троні, ззаду нього, а з обох сторін біля місця для сидіння — підпори для руки, і два леви, які стояли поряд з підпорами для руки,

20і дванадцять левів, які стояли на шістьох сходинах — звідси і звідти. Не було такого в жодному царстві!

21Весь посуд для пиття в Соломона був золотий, і умивальники — золоті, і все обладнання дому з ліванського лісу обложене золотом. Срібла не було, бо в дні Соломона з ним не рахувалися.

22Оскільки в царя був тарсійський корабель у морі з кораблями Хірама, то раз на три роки прибував до царя корабель з Тарсіса із золотом, сріблом, шліфованим і висіченим камінням.

22aЦе було справою запасів, які доставив цар Соломон, щоби збудувати Господній дім, дім царя, мур Єрусалима і замок, щоби зміцнити укріплення міста Давида і Ассура, Магдана, Газера, Верхнього Веторона, Єстермата, — усі міста для колісниць, усі міста для кінноти і роботи Соломона, які звершував, щоби збудувати в Єрусалимі та в усій землі, аби не володів ним

22bувесь народ, який залишився з хетів, аморейців, ферезейців, ханаанців, евейців, євусейців і гергесейців, які не були із синів Ізраїля, з їхніх дітей, а котрі залишилися з ними в землі, яких сини Ізраїля не могли вигубити. І Соломон повернув їх до сплати данини — аж до цього дня.

22cА синів Ізраїля Соломон не посилав на роботи, бо вони були військовими людьми, його слугами і начальниками над його колісницями та його кіньми.

23І Соломон став великий багатством і мудрістю — понад усіх царів землі.

24І всі царі землі шукали зустрічі із Соломоном, щоби почути його мудрість, яку Господь вклав у його серце.

25І вони (кожний з них) приносили свої дари: золотий посуд і одяг, миро, пахощі, коней і ослів, — з року в рік.

26І в Соломона було чотири тисячі кобил для колісниць і дванадцять тисяч кінноти, і він розмістив їх у містах для колісниць і в Єрусалимі із царем.

26aВін був володарем усіх царів від ріки аж до землі филистимців, і аж до границь Єгипту.

27І цар зробив у Єрусалимі золото і срібло, наче звичайне каміння, а кедр зробив, наче сикомори, яких на рівнині безліч.

28А вивіз коней Соломона здійснювали з Єгипту і з Текуї, купці царя брали їх з Текуї за ціну.

29І те, що виходило з Єгипту: колісниця — за сто срібняків, а кінь — за п'ятдесят срібняків. І так для всіх царів хетів і царів Сирії — вони приходили морем.

1 Царів 11

- ¹Цар Соломон любив жінок. І було в нього сімсот жінок і триста наложниць. І він узяв жінок-чужинок і дочку фараона, моавійок, амманійок, сирійок і ідумейок, хетейок і аморейок, —
- ²з народів, з яких Господь заборонив ізраїльським синам брати: Не ввійдете до них, і вони не ввійдуть до вас, щоб вони не відвернули ваших сердець за їхніми ідолами! До них прилучився Соломон, щоб їх любити.
- ⁴І сталося, що в час старості Соломона, жінки-чужинки відвернули його серце слідом за їхніми богами, і його серце не було досконалим з Господом, його Богом, як серце Давида, його батька.
- ⁵Тоді Соломон збудував високі місця Хамосові, ідоліві Моава, і їхньому цареві, ідоліві синів Аммона,
- ⁶і Астарті, огиді сидонській;
- ⁷і так він чинив для всіх своїх жінок-чужинок, звершуючи кадіння і приносячи жертви їхнім ідолам.
- ⁸І Соломон учинив зло перед Господом, не пішов за Господом, як Давид, його батько.
- ⁹І Господь розгнівався на Соломона, бо він відвернув своє серце від Господа, Бога Ізраїля, Який йому з'являвся двічі
- ¹⁰і заповів йому стосовно цієї справи, щоб ніколи він не пішов за іншими богами, а зберігав і чинив те, що йому заповів Господь Бог.
- ¹¹І промовив Господь до Соломона: Через те, що це з тобою сталося, і що ти не виконував Моїх заповідей і Моїх настанов, які Я тобі заповів, Я неминуче вирву твоє царство з твоєї руки і дам його твоєму рабові!
- ¹²Тільки Я цього не зроблю в час твого царювання — через Давида, твого батька. З руки твого сина заберу його!
- ¹³Тільки не заберу ціле царство, — один скіпетр твоєму синові Я дам — через Давида, Мого раба, і через Єрусалим, місто, яке Я вибрав.
- ¹⁴І підняв Господь на Соломона сатану — Адера, ідумейця, і Есрома, сина Еліядая, який в Раемматі, Адразара, царя Суви, його володаря. Тож зібралися до нього мужі, і він був проводирем змови, і для початку захопив Дамаск. І вони були сатаною для Ізраїля всі дні Соломона. А Адер, ідумець, — із царського потомства в Ідумеї.
- ¹⁵І сталося, коли Давид вигублював Едома, коли йшов Йоав, командувач армії, ховати вбитих, то вони повбивали в Ідумеї всіх чоловічої статі,
- ¹⁶бо Йоав і весь Ізраїль перебували там, в Ідумеї, шість місяців, доки не вигубили кожного чоловічої статі в Ідумеї.

- 17** Адер же втік, він сам і з ним — усі мужі-ідумейці зі слуг його батька, а Адер був тодімалою дитиною, і вони прибули до Єгипту.
- 18** І піднялися мужі з міста Мадіяма, прийшли до Фарану, взяли із собою мужів і прийшли до фараона, царя Єгипту, і Адер потрапив до фараона, і він дав йому житло і забезпечив його їжею.
- 19** Адер знайшов велику милість перед фараоном, і він дав йому за жінку сестру своєї жінки, старшу сестру Текеміні.
- 20** І сестра Текеміні народила йому, Адерові, Ганивата, її сина, і Текеміна вигодувала його посеред синів фараона, — Ганиват перебував серед синів фараона.
- 21** В Єгипті Адер почув, що Давид заснув зі своїми батьками, і що помер Йоав, командувач армії. І Адер промовив до фараона: Відпусти мене, я повернуся на свою землю!
- 22** А фараон запитав Адера: Чого тобі не вистачає в мене, що ось ти бажаєш повернутися на свою землю? Та Адер сказав йому: Відпусти таки мене! І Адер повернувся у свою землю.
- 25** Це зло, яке вчинив Адер: він сильно розсердився на Ізраїля і зацарював у землі Едома.
- 26** Єровоам, син Навата, ефратієць із Саріри, син жінки-вдови, буврабом Соломона.
- 27** А це обставини, за яких він підняв руку на царя Соломона. Той збудував замок, закрав пролом у мурі міста Давида, його батька,
- 28** а чоловік Єровоам був міцний силою, і Соломон побачив мужа, що він є чоловіком завзятим, і настановив його над данинами дому Йосифа.
- 29** І сталося в той час, що Єровоам вийшов з Єрусалима і в дорозі знайшов його Ахія, силонієць, пророк, і звернув його з дороги. Ахія був одягнений у новий плащ, і обидва були в долині.
- 30** І Ахія взяв свій новий плащ, який був на ньому, роздер його на дванадцять шматків
- 31** і сказав Єровоамові: Візьми собі десять роздертих частин, бо так говорить Господь, Бог Ізраїля: Ось Я розірву царство — вирву з руки Соломона і дам тобі десять скіпетрів!
- 32** А два скіпетри будуть у нього — через Мого раба Давида і через Єрусалим, місто, яке Я вибрав з усіх племен Ізраїля,
- 33** адже він Мене покинув і приносив жертви Астарті, огиді сидонській, Хамосові, ідолам Моава і їхньому цареві, огиді синів Аммона, і не ходив Моїми дорогами, щоби чинити правильне переді Мною, як Давид, його батько!

³⁴Я не заберу з його руки ціле царство (хоча Я неодмінно виступатиму протинього всі дні його життя) через Давида, Мого раба, якого Я вибрав.

³⁵І заберу царство з руки його сина, і дам тобі десять скіпетрів,

³⁶а його синові дам два скіпетри, щоби було переді Мною всі дні місцем для Мого раба Давида в місті Єрусалимі, який Я Собі вибрав, щоб там встановити Моє Ім'я.

³⁷І візьму тебе, і царюватимеш в тому, що забажає твоя душа, і ти будеш царем над Ізраїлем.

³⁸І буде, коли зберігатимеш усе, що тобі заповідаю, підеш Моїми дорогами і чинитимеш те, що приємне переді Мною, щоби виконувати Мої заповіді та Мої настанови, як чинив Давид, Мій раб, то буду з тобою, і збудую тобі вірний дім, як Я збудував Давидові.

⁴⁰І шукав Соломон убити Єровоама, та він піднявся і втік у Єгипет, до Сусакіма, царя Єгипту. І він був у Єгипті, аж доки не помер Соломон.

⁴¹А решта оповідей про Соломона, і про все, що він учинив, і про всю його мудрість, ось чи не записане це в книзі висловів Соломона?

⁴²А час, який Соломон царював у Єрусалимі, складав сорок років.

⁴³І Соломон заснув зі своїми батьками, і поховали його в Місті Давида, його батька. І сталося, що коли почув Єровоам, син Навата, коли він ще був у Єгипті, оскільки він втік з-перед Соломона і перебував у Єгипті, то попрямував і прийшов до свого міста, у землю Саріри, що на горі Єфрема. А цар Соломон заснув зі своїми батьками, і замість нього зацарював Ровоам, його син.

1 Царів 12

¹Цар Ровоам пішов до Сікіми, бо весь Ізраїль прийшов до Сікіми, щоб настановити його царем.

³І народ звернувся до царя Ровоама, кажучи:

⁴Твій батько зробив наше ярмо тяжким, а ти тепер полегши рабство твого батька від тягаря і від його важкого ярма, яке він наклав на нас, і ми тобі служитимемо!

⁵А він сказав їм: Розійдіться на три дні, а тоді повернетесь до мене! І вони розійшлися.

⁶А цар сповістив старійшинам, які стояли перед його батьком Соломоном, ще коли він був живим, запитуючи: Як ви радите? Яку відповідь мені дати цьому народові?

⁷А вони сказали йому, радячи: Якщо в цей день будеш рабом цьому народові, служитимеш їм і скажеш їм добрі слова, то вони будуть тобі рабами на всі дні.

⁸Та він залишив пораду старійшин, яку вони йому дали, і вирішивпорадитися зі слугами, вигодуваними з ним, які стояли перед його обличчям.

⁹І він сказав їм: А ви що порадите, і яку мені дати відповідь цьому народові, який заговорив до мене, прохаючи: Полегши ярмо, яке твій батько наклав на нас!

¹⁰А слуги, вигодувані з ним, які стояли перед ним, сказали йому, радячи: Ось що скажеш цьому народові, який говорив тобі, прохаючи: Тяжким зробив твій батько наше ярмо, а ти тепер полегши нам! — так скажеш їм: Мій мізинець товстіший за стегна мого батька!

¹¹Тож тепер, мій батько наклав на вас тяжке ярмо, а я додам до вашого ярма! Мій батько карав вас бичами, а я каратиму вас скорпіонами!

¹²На третій день увесь Ізраїль прийшов до царя Ровоама, як цар і сказав їм, промовляючи: Поверніться до мене третього дня.

¹³І цар відповів народові суворо (Ровоам відкинув пораду старійшин, яку ті йому дали,

¹⁴а промовив до них за порадою слуг), говорячи: Мій батько зробив ваше ярмо тяжким, а я додам до вашого ярма! Мій батько карав вас бичами, а я вас каратиму скорпіонами!

¹⁵І не послухався цар народу, бо зміна була від Господа, щоби збулося Його слово, яке Він промовив через Ахію, силонійця, про Єровоама, сина Навата.

¹⁶І весь Ізраїль побачив, що цар їх не послухав, і відповів народ цареві, кажучи: Яка нам частка в Давиді? Немає нам спадку в сині Єссея! Відійди, Ізраїлю, до твоїх помешкань! Тепер, Давиде, паси свій дім! Й Ізраїль відійшов до своїх помешкань.

¹⁸І цар послав Адонірама, який був над податками, та весь Ізраїль побив його камінням, і він помер. Тож цар Ровоам поспішив піднятися, щоб втекти в Єрусалим.

¹⁹Відтоді Ізраїль відступив від дому Давида — аж до цього дня.

²⁰І сталося, коли весь Ізраїль почув, що Єровоам повернувся з Єгипту, то вони послали й покликали його на збори, і настановили його царем над Ізраїлем. А за домом Давида не було нікого іншого, за винятком скіпетра Юди і Веніаміна.

²¹Тоді Ровоам прибув у Єрусалим, і скликав збори Юди і скіпетра Веніаміна, сто двадцять тисяч молодців, які здатні вести війну, щоб воювати з домом Ізраїля, аби повернути царство Ровоамові, синові Соломона.

²²Та до Самея, Божого чоловіка, було промовлене слово Господнє:

²³Скажи Ровоамові, синові Соломона, цареві Юди, та всьому дому Юди, Веніаміна і народові, який залишився, промовляючи:

²⁴Так говорить Господь: Ви не підете і не воюватимете з вашими братами, синами Ізраїля! Нехай кожний повернеться до свого дому, бо від Мене сталася ця справа! І прислухалися до Господнього слова, і зупинилися, — щоб іти за Господнім словом.

24a А цар Соломон спав зі своїми батьками, — він був похований зі своїми батьками в місті Давида. І зацарював Ровоам, його син, замість нього в Єрусалимі, будиши шістнадцятилітнього віку, коли він зацарював. Дванадцять років він царював у Єрусалимі, а ім'я його матері — Наанана, дочка Анана, сина Нааса, царя синів Аммона. І він чинив погане перед Господом, і не пішов дорогою Давида, свого батька.

24b І був чоловік з гори Єфрема, раб Соломона, його ім'я — Єровоам, а ім'я його матері — Саріра, жінка-розпусниця. І Соломон поставив його за володаря над податком дому Йосифа, і він збудував Соломонові Саріра, що на горі Єфрема, і були в нього триста колісниць коней. Він збудував замок податками дому Єфрема, він замкнув мури міста Давида і підносився на царство.

24c А Соломон розшукував його вбити, тож він злякався і втік до Сусакіма, царя Єгипту, і був з ним, аж доки не помер Соломон.

24d Єровоам почув у Єгипті, що Соломон помер, і сказав до вух Сусакіма, царя Єгипту, прохаючи: Відішли мене, і я піду до своєї землі. І сказав йому Сусакім: Попроси будь-яке прохання, і тобі дам.

24e І Сусакім дав Єровоамові Ану, старшу сестру своєї жінки Текеміні, — йому за жінку. Вона була великою серед дочок царя і народила Єровоамові його сина Авію.

24f І сказав Єровоам Сусакімові: Направду відпусти мене, і піду. І Єровоам вийшов із Єгипту, і пішов у землю Саріри, що на горі Єфрема. І зібрався туди весь скіпетр Єфрема. І там Єровоам збудував замок.

24g І захворіла його дитина дуже тяжкою хворобою. І пішов Єровоам запитати про дитину. І сказав своїй жінці Ані: Встань і йди, запитай Бога про дитину, чи житиме від своєї хвороби.

24h І був чоловік у Силомі на ім'я Ахія, і він був шістдесятилітнього віку, і Господнє слово було з ним. І сказав Єровоам своїй жінці: Встань і візьми у свою руку хліба для Божого чоловіка, паляниці для його дітей, виноград і посудину меду.

24i Тож жінка встала і взяла у свою руку хліба, дві паляниці, виноград і посудину меду для Ахії. А чоловік був старий, і його очі стали темними, так що він не бачив.

24k І вона піднялася із Саріри, і пішла. І сталося, коли вона входила в місто, до Ахії, силонійця, то Ахія сказав своєму слугі: Вийди назустріч Ані, жінці Єровоама, і скажеш їй: Увійди і не стій, бо так каже Господь: Погане Я нашлю на тебе!

24l І ввійшла Ана до Божого чоловіка, і Ахія сказав їй: Навіщо ти мені принесла хліб, паляниці, виноград і посудину меду? Так говорить Господь: Ось ти відійдеш від Мене, і буде, коли ти входитимеш через браму до Саріри, твої служниці вийдуть тобі назустріч і скажуть тобі: Дитина померла!

24m Бо так говорить Господь: Ось Я вигублю в Єровоама кожного, хто мочиться до стіни, і померлі Єровоама, які будуть в місті, їх з'їдять пси, а мертвого, який у полі, склюють небесні птахи. А дитину оплакуватимуть: Горе, Господи! — бо в ньому знайдено добре слово, в Господі.

24n І пішла жінка, як почувала, і сталося, коли ввійшла до Саріри, то дитина померла, і назустріч вирвався крик.

24o І Єровоам пішов до Сікіми, що на горі Єфрема, і зібрав там племена Ізраїля. Туди пішов і Ровоам, син Соломона. І було Господнє слово до Самеї, еламійця, яке наказувало: Візьми собі новий одяг, який ще не був у воді, і розірви його на дванадцять частин, і даси Єровоамові, і скажеш йому: Так каже Господь: Візьми собі десять частин, щоб одягнутися! І Єровоам узяв. А Самея сказав: Так говорить Господь про десять племен Ізраїля!

24p І сказав народ Ровоаму, синові Соломона: Твій батько зробив тяжким своє ярмо на нас і тягарем для нас зробив їжу свого столу. Тепер же, якщо ти нам облегшиш, то тобі служитимемо. І сказав Ровоам до народу: Ще три дні, і відповім вам слово.

24q І сказав Ровоам: Приведіть мені старійшин, і пораджуся з ними, яке слово маю відповісти народові на третій день. І говорив Ровоам до їхніх вух так, як послав до нього народ, і сказали старійшини народу: Так промовив до тебе народ.

24r Та Ровоам відкинув їхню раду, — не милою вона була перед ним. І він послав, і привів вихованих з ним, і сказав їм таке: Таке послав до мене народ, кажучи. А виховані з нимюнаки сказали: Так промовиш до народу, заявляючи: Мій мізинець товстіший за стегна мого батька! Мій батько бичував вас бичами, я ж пануватиму над вами скорпіонами!

24s І вгодило слово перед Ровоамом, і він відповів народові, так, як йому порадили виховані з ним молодці.

24t І весь народ, як один чоловік, промовив, кожний до свого ближнього, і всі закричали, вигукуючи: Немає нам частки в Давиді, ні спадку в сині Єссея! По своїх наметах, Ізраїлю, бо цей чоловік не буде нам за володаря чи за проводиря!

24u І розійшовся весь народ із Сікіми, і кожний пішов до своїх поселень. І Ровоам залишився непохитним, він відійшов, піднявся у свою колісницю та ввійшов у Єрусалим, а за ним попрямував увесь скіпетр Юди і весь скіпетр Веніаміна.

24x І сталося, коли наставав новий рік, Ровоам зібрав усіх мужів Юди та Веніаміна і пішов воювати з Єровоамом до Сікіма.

24y І було Господнє слово до Самея, Божого чоловіка, кажучи: Скажи Ровоамові, цареві Юди, і всьому домові Юди, Веніаміна і народові, який залишився, кажучи: Так говорить Господь: Не підете і не воюватимете з вашими братами, синами Ізраїля! Нехай кожний повернеться до свого дому, бо від Мене збулася ця справа!

24z І прислухалися до Господнього слова, і зупинилися, щоб не йти, згідно з Господнім словом.

²⁵Єровоам збудував Сікім, що на горі Єфрема, і оселився в ньому. І вийшов звідти, і поселився у Фануїлі.

²⁶І сказав Єровоам у своєму серці: Ось тепер царство повернеться до дому Давида!

²⁷Якщо цей народ піде в Єрусалим, щоб приносити жертви в Господньому домі, то серце народу повернеться до Господа та до їхнього володаря Ровоама, царя Юди, а мене вб'ють!

²⁸Тож цар зібрав нараду, пішов і зробив дві золоті телиці, і сказав народові: Досить вам ходити в Єрусалим. Ось, Ізраїлю, твої боги, які вивели тебе з Єгипетської землі!

²⁹І він поставив одну теличку у Ветилі, а одну поставив у Дані.

³⁰І ця справа була гріхом. І народ ходив перед одну з них аж до Дана.

³¹І він побудував дома на висотах і зробив священиками якусь частину народу — тих, які не були із синів Левія.

³²І Єровоам влаштував свято у восьмому місяці, на п'ятнадцятий день місяця згідно зі святом, яке відзначали в землі Юди, і пішов до жертовника, який зробив у Ветилі, щоб принести жертву телицям, які зробив, і він настановив у Ветилі священиків для високих місць, які зробив.

³³І він пішов до жертовника, який зробив, у восьмому місяці на п'ятнадцятий день (у свято, яке запровадив за своїм серцем, — влаштував свято синам Ізраїля), і підійшов до жертовника, щоб принести жертву.

1 Царів 13

¹І ось з Юди до Ветилю за Господнім словом прийшов Божий чоловік, а Єровоам стояв біля жертовника, щоб принести жертву.

²А той закликав до жертовника Господнім словом, проголошуючи: Жертovníку, жертovníку! Так говорить Господь: Ось у домі Давида син народжується, його ім'я — Йосія, і він принесе в жертву на тобі священиків високих місць, які приносять на тобі жертву, і спалить на тобі кості людей!

³І в той день дав ознаку, кажучи: Це слово, яке сказав Господь, проголошуючи: Ось розвалиться жертovníк і проллється жир, який на ньому!

⁴І сталося, коли цар Єровоам почув слова Божого чоловіка, сказані над жертovníком, що у Ветилі, то цар простягнув свою руку від жертovníка, наказуючи: Схопіть його! І ось його рука, яку він простягнув проти нього, усохла, і він не міг повернути її до себе.

⁵І як ознака, яку дав Божий чоловік за Господнім словом, жертovníк розвалився, і жир із жертovníка пролився.

- ⁶І цар Єровоам сказав Божому чоловікові: Помолися до обличчя Господа, твого Бога, і нехай повернеться до мене моя рука! І Божий чоловік помолився до обличчя Господа, і рука царя повернулася до нього, і стала такою, як перед тим.
- ⁷І цар промовив до Божого чоловіка: Зайди зі мною в дім, пообідай і я дам тобі дари!
- ⁸Та Божий чоловік сказав цареві: Якщо й даси мені половину твого дому, не ввійду з тобою, не їстиму хліба і не питиму води в цьому місці!
- ⁹Адже так мені Господь заповів словом, наказуючи: Не їстимеш хліба, не питимеш води і не повернешся дорогою, якою прийдеш.
- ¹⁰І він пішов іншою дорогою, і не повернувся дорогою, якою прибув до Ветилі.
- ¹¹А у Ветилі жив один старий пророк, і прийшли його сини та розповіли йому про всі діла, які вчинив Божий чоловік у той день у Ветилі, і слова, які він промовив до царя. І повернули обличчя їхнього батька.
- ¹²І їхній батько сказав їм, запитуючи: Якою дорогою пішов він? І його сини показали йому дорогу, якою пішов Божий чоловік, котрий прийшов із землі Юди.
- ¹³І він сказав своїм сином: Засідляйте мені осла! Тож засідляли йому осла, і він сів на нього,
- ¹⁴пішов за Божим чоловіком і знайшов його, коли той сидів під дубом, і сказав йому: Чи ти є Божий чоловік, який прийшов із землі Юди? А той відповів йому: Я.
- ¹⁵І сказав йому: Іди зі мною та з'їси хліба.
- ¹⁶Він же сказав: Не можу повернутися з тобою! Не їстиму хліба і не питиму води в цьому місці,
- ¹⁷бо так мені Господь заповів словом, наказуючи: Не їстимеш там хліба, не питимеш там води і не повернешся дорогою, якою ти прийшов!
- ¹⁸А він сказав йому: І я є пророком, так, як ти, і ангел промовив до мене Господнім словом, кажучи: Поверни його до себе, до твого дому, і нехай їсть хліб і п'є воду! Та він обманув його.
- ¹⁹І він повернув його, і той попоїв хліба і випив води в його домі.
- ²⁰І сталося, коли вони сиділи за столом, було Господнє слово до пророка, який його повернув,
- ²¹і він промовив до Божого чоловіка, котрий прийшов із землі Юди, мовлячи: Так говорить Господь: Через те, що ти збунтувався проти Господнього слова і не виконав заповіді, яку тобі заповів Твій Господь Бог,
- ²²а повернувся, їв хліб і пив воду в цьому місці, про яке Я сказав тобі, наказуючи: Не їстимеш хліба і не питимеш води! — твоє тіло не ввійде в гробницю твоїх батьків.

- ²³І сталося після того, як вони поїли хліба та попили води, то засідлали йому осла, і він повернувся.
- ²⁴І він пішов, та в дорозі натрапив на нього лев і його загриз. І його тіло було покинене на дорозі, і осел стояв над ним, а лев стояв біля тіла.
- ²⁵І ось проходили мужі, і побачили труп, покинений на дорозі, і лева, який стояв біля мерця. Тож увійшли і заговорили в місті, де жив старий пророк.
- ²⁶І почув той, хто повернув його з дороги, і сказав: Це — Божий чоловік, який збунтувався проти Господнього слова.
- ²⁸І він пішов, і знайшов його труп, покинений на дорозі, а також осла і лева, який стояв біля трупа, та лев не їв трупа Божого чоловіка й не розірвав осла.
- ²⁹І взяв пророк труп Божого чоловіка, і поклав його на осла, і пророк повернув його до міста, щоб його поховати
- ³⁰у своєму гробі. І оплакували його: Горе, брате!
- ³¹І сталося після того, як закінчили оплакувати, то він сказав своїм синам, заповідаючи: Коли я помру, то поховайте мене в цій гробниці, в якій похований Божий чоловік, покладіть мене біля його костей, щоб мої кості врятувалися з його кістками.
- ³²Адже неодмінно збудеться сказане ним, що він прорік Господнім словом над вітварем, який у Ветилі, і над домами на висотах, які в Самарії.
- ³³Але і після цієї події Єровоам не відвернувся від свого зла, повернувся і зробив із частини народу священиків для висот. Хто бажав, того він освячував, і такий ставав священиком на висотах.
- ³⁴Ось ця справа була на гріх домові Єровоама, на знищення і на зникнення з поверхні землі.

1 Царів 14

- ²¹І Ровоам, син Соломона, зацарював над Юдою. Ровоам був сорока одного року, коли він зацарював, і сімнадцять років царював у місті Єрусалимі, яке Господь вибрав з усіх племен Ізраїля, щоб там встановити Своє Ім'я. А ім'я його матері — Наама, амманійка.
- ²²Та Ровоам чинив зло перед Господом, і викликав Його ревності всім тим, що чинили його батьки, і їхніми гріхами, якими вони грішили —
- ²³будували собі високі місця, стовпи і священні гаї на кожному високому пагорбі та під кожним тінистим деревом.
- ²⁴І була змова в землі, і вони чинили всі гидоти народів, які Господь вигнав з-перед синів Ізраїля.

- ²⁵І сталося, на п'ятому році царювання Ровоама проти Єрусалима виступив Сусакім, єгипетський цар,
- ²⁶і він захопив усі скарби Господнього дому, скарби дому царя і золоті щити, які Давид узяв з руки слуг Адраазара, царя Суви, і доставив їх у Єрусалим, — усе забрав, у тому числі й золоті щити!
- ²⁷Тож замість них цар Ровоам зробив мідні щити. І відповідальними за них призначили супроводжуючих його охоронців, які стояли на варті брами дому царя.
- ²⁸І відбувалося таке, коли цар приходив до Господнього дому, то супроводжуючі охоронці забирали їх і ставили їх у будинку охоронців.
- ²⁹Інші ж слова Ровоама і все, що він зробив, ось чи не записане це в книзі літопису царів Юди?
- ³⁰І була війна між Ровоамом і між Єровоамом усі дні.
- ³¹І заснув Ровоам зі своїми батьками, і був похований з його батьками в місті Давида, а замість нього зацарював його син Авія.

1 Царів 15

- ¹У вісімнадцятому році царювання Єровоама, сина Навата, над Юдою зацарював Авія, син Ровоама.
- ²Він царював шість років, а ім'я його матері — Мааха, дочка Авесалома.
- ³Він жив у гріхах свого батька, які той чинив перед ним, і його серце не було досконалим з Господом, його Богом, як серце Давида, його батька.
- ⁴Адже через Давида Господь вручив йому останок, щоб настановити після нього його дітей і поставити міцно Єрусалим,
- ⁵оскільки Давид чинив те, що правильне перед Господом, не відхилявся від усього, що Він йому заповів, усі дні свого життя.
- ⁷А решта оповідей про Авію і все, що він чинив, ось чи не записане це в книзі літопису царів Юди? І між Авією та між Єровоамом була війна.
- ⁸І Авія заснув зі своїми батьками у двадцять четвертому році Єровоама, і його поховали з його батьками в місті Давида, а замість нього зацарював його син Аса.
- ⁹У двадцять четвертому році Єровоама, царя Ізраїля, Аса став царем над Юдою.
- ¹⁰Він царював у Єрусалимі сорок один рік, а ім'я його матері — Ана, дочка Авесалома.
- ¹¹І Аса чинив те, що правильне перед Господом, як Давид, його батько.
- ¹²Він усунув із землізичницькі обряди і відмінив усі звичаї, які завели його батьки.

- 13**І змістив свою матір Ану, щоб не була при владі, а оскільки вона робила засідання у своєму гаї, то Аса вирубував її священні місця і спалив у вогні при потоці Кедрон,
- 14**та високі місця він не знищив. Однак серце Аси було досконалим із Господом усі його дні.
- 15**І він приніс стовпи його батька, і вніс його стовпи в Господній дім — срібні та золоті, і посуд.
- 16**Між Асою та між Ваасою, царем Ізраїля, весь час була війна.
- 17**І Вааса, цар Ізраїля, виступив проти Юди, і збудував Раму, щоб не було того, хто входить і виходить в Аси, царя Юди.
- 18**Тоді Аса взяв те срібло і золото, що знайшлося в скарбницях дому царя, і віддав їх до рук своїх слуг. І цар Аса послав їх до сина Адера, сина Тавереммана, сина Азіна, царя Сирії, який жив у Дамаску, переказуючи:
- 19**Нехай буде в силі договір між мною і між тобою, між моїм батьком і твоїм батьком! Ось я тобі послав у дар срібло та золото, давай, скасууй свій договір з Ваасою, царем Ізраїля, і він відступить від мене!
- 20**І син Адера вислухав царя Асу, і послав командирів своїх військ проти міст Ізраїля, і розгромив Аїн в землі Дана, Авелмаа і весь Хезрат, аж до всієї землі Нефталіма.
- 21**І сталося, коли Вааса почув про це, то покинув будувати Раму і повернувся в Терсу.
- 22**А цар Аса дав наказ усьому племені Юди в Енакімі, і вони принесли каміння з Рами та дерево з неї, яким будував Вааса, і ними цар Аса забудував кожную гору Веніаміна і сторожову вежу.
- 23**А решта оповідей про Асу та про всю його силу, яку він виявляв, ось чи не є записане це в книзі літопису царів Юди? Лише в час своєї старості він захворів на свої ноги.
- 24**І заснув Аса, і його поховали з його батьками в місті Давида, а замість нього зацарював його син Йосафат.
- 25**А над Ізраїлем у другому році Аси, царя Юди, зацарював Надав, син Єровоама, і царював над Ізраїлем два роки.
- 26**Він чинив зло перед Господом і пішов дорогою свого батька та за його гріхами, якими довів Ізраїль до гріха.
- 27**І його оточив Вааса, син Ахії, який був над домом Велаана, і розгромив його під Гаватонем, який належав филистимцям, — Надав і весь Ізраїль тримали в облозі Гаватон.
- 28**І Вааса вбив його в третьому році Аси, сина Авії, царя Юди, і зацарював.

²⁹І сталося, коли він зацарював, то побив дім Єровоама, і не залишилося з Єровоама нікого, хто дихає, доки не вигубив його згідно з Господнім словом, яке сказав через свого раба Ахію, силонійця,

³⁰через гріхи Єровоама, який довів Ізраїль до гріха, і через його навмисні підбурювання, яким викликав обурення Господа, Бога Ізраїля.

³¹А решта оповідей про Надава, і про все, що він учинив, ось чи не є записане це в книзі літопису царів Ізраїля?

³³У третьому році Аси, царя Юди, у Терсі зацарював над Ізраїлем Вааса, син Ахії, — царював двадцять чотири роки.

³⁴І він чинив зло перед Господом, і пішов дорогою Єровоама, сина Навата, і за його гріхами, якими довів Ізраїль до гріха.

1 Царів 16

¹І було Господнє слово через Ія, сина Ананія, до Вааси.

²Через те, що Я тебе підняв із землі і поставив тебе проводирем над Моїм народом Ізраїлем, а ти пішов дорогою Єровоама і довів до гріха Мій народ Ізраїль, щоб їхнім безглуздям викликати Мій гнів,

³ось Я підношу ворогів проти Вааси і проти його дому, і дам твій дім, як дім Єровоама, сина Навата.

⁴Померлого у Вааси в місті з'їдять пси, а його мерця на рівнині склюють небесні птахи!

⁵А решта оповідей про Ваасу і про все, що він чинив, про його могутні вчинки, ось чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?

⁶І заснув Вааса зі своїми батьками, і його поховали в Терсі, а замість нього у двадцятому році царя Аси зацарював його син Іла.

⁷Та Господь через Ія, сина Ананія, заговорив проти Вааси і проти його дому за все зло, яке він учинив перед Господом, щоб викликати Його гнів ділами своїх рук, будучи як дім Єровоама, і за те, що його погубив.

⁸Іла, син Вааси, царював над Ізраїлем в Терсі два роки,

⁹та проти нього вчинив змову Замрій, командир половини кінноти. А він на той час був у Терсі, і напившись, сп'янів у домі Оси, управителя в Терсі.

¹⁰Замрій увійшов і уразив його, убив його і зацарював замість нього.

¹¹І сталося, коли він зацарював, коли він сів на своєму престолі, то вигубив увесь дім Вааси,

¹²згідно зі словом, яке Господь виголосив проти дому Вааси до пророка Ія,

- 13**за всі гріхи Вааси та Іли, його сина, бо довів Ізраїль до гріха, щоб їхнім безглуздям викликати гнів Господа, Бога Ізраїля.
- 14**А решта оповідей про Ілу й усе, що він робив, ось чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?
- 15**І царював Замврій сім днів у Терсі. А табір Ізраїля був над Гаваоном филистимців.
- 16**І в таборі народ почув тих, які говорили: Замврій учинив змову і вбив царя! І в той день у таборі настановили царем над Ізраїлем Амврія, командувача армії.
- 17**І пішов Амврій, а з ним весь Ізраїль з Гаватона, і взяли в облогу Терсу.
- 18**І сталося, коли Замврій побачив, що його місто захоплене, то ввійшов до внутрішньої частини царського дому і спалив вогнем царський дім над собою. Він помер
- 19**за свої гріхи, які чинив, щоб робити зло перед Господом, ходити дорогою Єровоама, сина Навата, і в його гріхах, якими до гріха довів Ізраїль.
- 20**А решта оповідей про Замврія та про його змови, які складав, ось чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?
- 21**Тоді народ Ізраїля розділився. Половина народу була за Тамнієм, сином Гоната, щоби зробити його царем, а половина народу — за Амврієм.
- 22**Народ, який був за Амврієм, узяв верх над народом, який за Тамнієм, сином Гоната. І помер Тамній та його брат Йорам у той час, і після Тамнія зацарював Амврій.
- 23**У тридцять першому році царя Аси стає царем Амврій над Ізраїлем на дванадцять років. Він царював у Терсі шість років.
- 24**Амврій викупив Семерійську гору в Семира, володаря гори, за два таланти срібла, забудував гору і назвав гору, яку забудував, іменем Семира, володаря гори: Саемир.
- 25**Та Амврій робив зло перед Господом і лиходіяв понад усіх, хто був перед ним.
- 26**Він ходив кожною дорогою Єровоама, сина Навата, і в його гріхах, якими довів до гріха Ізраїль, щоб викликати гнів Господа, Бога Ізраїля, їхнім безглуздям.
- 27**А решта оповідей про Амврія і про все, що він зробив, і його могутні вчинки, ось чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?
- 28**І заснув Амврій зі своїми батьками, і його поховали в Самарії, а замість нього зацарював його син Ахав.
- 28a**В одинадцятому році Амврія зацарював Йосафат, син Аси, він був тридцятип'ятилітнім, коли зацарював, і двадцять п'ять років царював у Єрусалимі, а ім'я його матері — Газува, дочка Селея.

28b І він пішов дорогою Аси, свого батька, щоб чинити те, що правильне перед Господом, і не звернув з неї. Тільки не винищив високих місць, люди ще приносили жертви на висотах і кадили ладаном.

28c А те, що вчинив Йосафат, і про всю силу, яку виявляв, і з ким воював, ось чи не записане це в книзі літопису царів Юди?

28d А решту розпуст, які відбувалися в дні Аси, його батька, він винищив із землі.

28e У Сирії не було царя, а намісник.

28f Цар Йосафат зробив корабель в Тарсісі, щоб піти до Софіра за золотом. Та не пішов, бо корабель розбився в Газіонгавері.

28g Тоді цар Ізраїля сказав Йосафатові: Пошлю моїх слуг і твоїх слуг в кораблі! — та Йосафат не захотів.

28h І заснув Йосафат зі своїми батьками, і його поховали з його батьками в місті Давида, а замість нього зацарював Йорам, його син.

29 У другому році Йосафата зацарював Ахав, син Амврія. Він царював у Самарії над Ізраїлем двадцять два роки.

30 І Ахав робив зло перед Господом, лиходіяв понад усіх, які були перед ним.

31 І не було йому досить ходити в гріхах Єровоама, сина Навата, тож він узяв жінку Єзавель, дочку Єтеваала, царя сидонців, пішов і служив Ваалові, і поклонявся йому.

32 Він поставив престол Ваалові в домі його ідола, який збудував у Самарії.

33 Ахав зробив священний гай, і продовжував Ахав чинити те, що викликає гнів, і підбурювати свою душу, аби бути вигубленим. Він чинив зло понад усіх царів Ізраїля, які були перед ним.

34 У його дні Ахіїл, ветилієць, збудував Єрихон. За Авірона, свого первенця, поклав його основу, і за Сегува, свого наймолодшого, поставив його браму — згідно з Господнім словом, яке Він сказав через Ісуса, сина Навина.

1 Царів 17

1 І промовив Ілля, пророк, тесвітянин з Тесвони галаадської, до Ахава: Нехай живе Господь, Бог сил, Бог Ізраїля, перед Яким я стою, якщо в цьому році буде роса і дощ! Але хіба що за словом моїх уст!

2 І прийшло Господнє слово до Іллі:

3 Іди звідси на схід і сховайся біля потоку Хоррат, що перед Йорданом.

4 І станеться, що питимеш з потоку воду, а крукам заповідаю прогодувати тебе там.

- ⁵І вчинив Ілля за словом Господа, і поселився біля потоку Хоррат перед Йорданом.
- ⁶І круки приносили йому хліб вранці й м'ясо ввечері, а з потоку він пив воду.
- ⁷І сталося, що через певний час, потік висох, бо на землі не було дощу.
- ⁸І було Господнє слово до Іллі:
- ⁹Уставай і йди в Сарепту сидонську. Ось Я дав там вказівку жінці-вдові тебе прогудувати!
- ¹⁰І він устав, і прийшов у Сарепту, до брами міста, і ось там жінка-вдова збирала дрова. Тож Ілля гукнув їй услід, звертаючись до неї: Принеси мені трохи води в глечик, щоб напитися!
- ¹¹І вона пішла взяти глечик, а Ілля закричав за нею, гукаючи: Візьми для мене і шматок хліба у свою руку!
- ¹²А жінка сказала: Нехай живе Господь, Бог твій, якщо є в мене хліб, але хіба тільки пригорща борошна у відрі й трохи олії в посудині. І ось я назбираю два поліncia, піду і спечу це собі та моїм дітям, тож ми з'їмо і помремо.
- ¹³І сказав їй Ілля: Кріпися, увійди і зроби за своїм словом. Але спочатку зроби мені з того малу паляницю і винесеш мені, собі ж і своїм дітям зробиш пізніше.
- ¹⁴Бо так говорить Господь: Борошно у відрі не закінчиться, і в посудині олії не убаватиме аж до дня, коли Господь пошле на землю дощ!
- ¹⁵Жінка пішла і зробила. Тож і він їв, і вона та її діти.
- ¹⁶І борошно у відрі не закінчилося, і в посудині олії не стало менше — за Господнім словом, яке Він сказав через Іллю.
- ¹⁷І сталося після цього, що захворів син жінки, господині дому, і його хвороба була дуже тяжка, аж доки не забракло в ньому духу.
- ¹⁸І вона промовила до Іллі: Що мені й тобі, чоловіче Божий? Чи ти ввійшов до мене, щоби згадати мої несправедливості та вбити мого сина?
- ¹⁹І сказав Ілля жінці: Дай мені твого сина. І він узяв його з її грудей і поніс його на горище, на якому він перебував, і поклав його на своє ліжко.
- ²⁰І закричав Ілля, гукаючи: Горе мені, Господи, свідку вдови, в якої я живу, ти зло вчинив, щоб убити її сина!
- ²¹І він дмухнув тричі на дитину, закликав Господа і сказав: Господи, Боже мій, нехай же повернеться душа цієї дитини до неї.
- ²²І сталося так, і закричала дитина.
- ²³І він завів її з горища в дім, і дав її матері. І сказав Ілля: Глянь, твій син живе.
- ²⁴А жінка промовила до Іллі: Ось я пізнала, що ти є Божим чоловіком, і Господнє слово у твоїх устах правдиве!

1 Царів 18

- ¹І сталося через довгий час, на третій рік до Іллі було Господнє слово, яке закликало: Піди і з'явися перед Ахавом, — Я пошлю дощ на поверхню землі!
- ²І пішов Ілля, щоб з'явитися перед Ахавом, а в Самарії був сильний голод.
- ³І покликав Ахав управителя Авдія. (Авдій мав дуже великий страх до Господа,
- ⁴і сталося, коли Єзавель убивала Господніх пророків, то Авдій взяв сто мужів-пророків і заховав їх по п'ятдесят у печері, і годував їх хлібом і водою).
- ⁵Ахав сказав Авдієві: Давай пройдемо землю, подивимося на джерела вод і на потоки, можливо якимось знайдемо пасовиська й прогодуємо коней і ослів, і не будуть винищені з худоби.
- ⁶І вони розділили між собою дорогу, щоб нею пройти. Ахав пішов однією дорогою, а Авдій сам пішов іншою дорогою.
- ⁷І був Авдій сам у дорозі, і сам Ілля вийшов йому назустріч. І Авдій поспішив, і впав долілиць, говорячи: Невже це є саме ти, мій володарю Ілле?
- ⁸А Ілля йому відповів: Я. Іди, скажи твоєму володареві: Ось Ілля!
- ⁹Чим я згрішив, — сказав Авдій, — що ти видаєш твого раба в руки Ахава, щоб мене вбити?
- ¹⁰Нехай живе Господь, Бог твій, якщо є народ чи царство, куди ще не послав мій володар тебе шукати! Та сказали: Немає! І він спалив царство та його околиці, бо не знайшов тебе.
- ¹¹Тепер же ти кажеш: Іди, сповісти твоєму володареві: Ось Ілля!
- ¹²І буде, коли я піду від тебе, Господній Дух забере тебе в землю, яку я не знаю, а я прийду сповістити Ахавові! Та він мене вб'є! А твій раб має страх до Господа від своєї молодості!
- ¹³Хіба не сповістили тобі, моєму володареві, що я зробив, коли Єзавель убивала Господніх пророків? Я заховав сто мужів з Господніх пророків у печері по п'ятдесят, і я їх годував хлібом і водою!
- ¹⁴А тепер ти мені кажеш: Іди, скажи твоєму володареві: Ось Ілля! Тож він мене вб'є!
- ¹⁵Та Ілля сказав: Нехай живе Господь сил, перед Яким я стою, що сьогодні перед ним покажуся.
- ¹⁶І пішов Авдій назустріч Ахавові, і сповістив йому. А Ахав вибіг, і пішов назустріч Іллі.
- ¹⁷І сталося, коли Ахав побачив Іллю, то промовив Ахав до Іллі: Чице є той, хто нищить Ізраїля?

- 18**І сказав Ілля: Не я нищу Ізраїля, але саме ти, і дім твого батька тим, що ви залишили Господа, вашого Бога, і ти пішов за Ваалами!
- 19**Тож тепер пошли, збери до мене весь Ізраїль до гори Кармил, і чотириста п'ятдесят безсоромних пророків, і чотириста пророків священних гаїв, які їдять зі столу Єзавелі.
- 20**І послав Ахав до всього Ізраїля, і зібрав усіх пророків до гори Кармил.
- 21**І прийшов до всіх Ілля, і сказав їм Ілля: Аж доки ви кульгатимете на обидві ноги? Якщо Господь є Бог, ідіть за Ним! Якщо ж ним є Ваал, ідіть за ним! Та народ не відповів ні слова.
- 22**І промовив Ілля до народу: Я єдиний залишився Господнім пророком, а пророків Ваала — чотириста п'ятдесят чоловік, і пророків священних гаїв — чотириста.
- 23**Хай нам дадуть два бички, і хай вони виберуть собі одного, розітнуть на частини, покладуть на дрова, та не підкладуть вогню. І я так зроблю з другим бичком, і не підкладу вогню.
- 24**Кричіть в ім'я ваших богів, а я кликатиму в ім'я Господа, мого Бога, і Богом буде той, хто вислухає вогнем. Цей і є Бог! І весь народ у відповідь промовив: Добре те слово, яке ти сказав!
- 25**І тоді Ілля запропонував безсоромним пророкам: Виберіть собі одне теля і зробіть ви спочатку, бо вас багато, закличете в ім'я вашого бога, та не підкладайте вогню.
- 26**І вони взяли теля, зробили і кликали в ім'я Ваала зранку аж до полудня. Вони гукали: Вислухай нас, Ваале, вислухай нас! Та відповіді не було, і не було вислуховування, а вони все бігали по вітварі, який зробили.
- 27**І настав полудень, і Ілля, тесвітянин, почав глузувати з них, говорячи: Кличте гучним голосом, бо він є бог, може він задумався, він, мабуть, зайнятий або, можливо, він спить, то встане!
- 28**І кликали гучним голосом, і різалися за їхнім звичаєм мечами і ножами, аж доки не виступала на них кров.
- 29**І вони пророкували, аж доки не настав вечір. І сталося, коли прийшов час жертви, і не було відповіді, то Ілля, тесвітянин, звернувся до огидних пророків, кажучи: Тепер припиніть, а я зроблю моє всепалення! І вони припинили, і відійшли.
- 30**А Ілля промовив до народу: Підійдіть до мене! І весь народ підійшов до нього.
- 31**І взяв Ілля дванадцять каменів за кількістю племен Ізраїля, як сказав йому Господь, запевняючи: Ізраїль буде твоє ім'я!
- 32**Він в Господнє Ім'я збудував з каміння і відновив розбитий жертovníк, зробив довкола жертovníка рів, що вміщав дві міри насіння,

- 33**наклав дрова на жертovníк, який зробив, розрубав всепалення на частини, поклав на дрова і помістив на жертovníку.
- 34**І він сказав: Візьміть мені чотири відра води і полийте на всепалення та на дрова! І зробили так. А він сказав: Повторіть! І повторили. Тоді він сказав: Зробіть утретє! І зробили втретє.
- 35**І вода переходила довкола жертovníка, і рів наповнився водою.
- 36**І заволав Ілля до неба, закликаючи: Господи, Боже Авраама, Ісаака й Ізраїля, вислухай мене, Господи, вислухай мене сьогодні вогнем, і весь цей народ пізнає, що Ти є Господом, Богом Ізраїля, а я — Твій раб, і через Тебе я зробив ці діла!
- 37**Вислухай мене, Господи, вислухай мене вогнем, і нехай цей народ пізнає, що Ти є Господь Бог, і Ти повернув серце цього народу за Собою!
- 38**І з неба спав вогонь від Господа, пожер всепалення, дерево, каміння, землю, і вогонь вилизав воду, яка була в рові.
- 39**І весь народ упав долілиць. Вони сказали: Насправді Господь є Богом, Він — Бог!
- 40**І промовив Ілля до народу: Схопіть пророків Ваала, нехай ніхто з них не врятується! І схопили їх, а Ілля привів їх до потоку Кісон, і там він їх зарізав.
- 41**І сказав Ілля Ахавові: Іди, їж і пий, бо чути шум крокування дощу.
- 42**І Ахав пішов їсти і пити, а Ілля вийшов на Кармил, схилився до землі й поклав своє обличчя поміж свої коліна.
- 43**Він сказав своєму слугі: Іди і поглянь на дорогу, що до моря! І слуга поглянув, і сказав: Немає нічого. Та Ілля сказав: А ти йди повторно — сім разів! І повертався слуга сім разів.
- 44**І сталося, що на сьомий раз, і ось мала хмара, наче стопа людини, яка несе воду. І сказав: Іди і скажи Ахавові: Запряжи твою колісницю і спускайся, щоб тебе не захопив дощ!
- 45**І сталося через деякий час, небо потемніло від хмар і вітру, і почався великий дощ. І Ахав плакав, і прямував до Єзраела.
- 46**А Господня рука була над Іллею, і він підперезав свої стегна, і біг перед Ахавом аж до Єзраела.

1 Царів 19

- 1**Ахав сповістив своїй жінці Єзавелі все, що Ілля зробив, і як він мечем повбивав пророків.
- 2**Єзавель послала до Іллі, кажучи: Якщо ти є Ілля, і я Єзавель, це нехай мені вчинить Бог і це додасть, бо завтра о цій же годині покладу твою душу так, як душу одного з них!

- ³І злякався Ілля, встав, пішов задля своєї душі, прийшов до Вирсавії юдейської і залишив там свого слугу.
- ⁴Сам же пішов у пустелю дорогою на день ходи, прийшов і сів під одним ялівцем, і просив про свою душу, щоб померти, і сказав: Доволі тепер! Забери ж у мене мою душу, Господи, бо я не кращий за моїх батьків!
- ⁵І він ліг, і там під деревом заснув. І ось хтось доторкнувся до нього, і сказав йому: Встань і їж!
- ⁶Ілля поглянув, і ось при його голові випічка з пшениці й посудина води. І він устав, поїв і попив, і, повернувшись, заснув.
- ⁷І вдруге повернувся Господній ангел, доторкнувся до нього і сказав йому: Встань, їж, бо в тебе далека дорога!
- ⁸І він устав, поїв і попив, і йшов у силі тієї їжі сорок днів і сорок ночей, — аж до гори Хорив.
- ⁹Він зайшов там у печеру і там зупинився для відпочинку. ось до нього Господнє слово, і Він запитав: Чому ти тут, Ілле?
- ¹⁰А Ілля сказав: Я справді палав ревністю за Господом Вседержителем, бо ізраїльські сини Тебе залишили, розвалили Твої жертovníки, а Твоїх пророків повбивали мечем, і я один залишився! І моєї душі шукають, щоб її забрати!
- ¹¹Та Він сказав: Вийди вранці й стань перед Господом на горі. Ось Господь перейде. І буде великий, сильний вітер, що руйнує гори і нищить каміння перед Господом, та не у вітрі Господь. А після вітру — землетрус, та не в землетрусі Господь.
- ¹²І після землетрусу — вогонь, та не у вогні Господь. А після вогню — голос легкого подиху, і там — Господь.
- ¹³І сталося, коли Ілля почув, то покрити своє обличчя своїм плащем, вийшов і став під печерою. І ось до нього голос, і Він запитав: Чому ти тут, Ілле?
- ¹⁴А Ілля сказав: Я справді палав ревністю за Господом Вседержителем, бо сини Ізраїля залишили Твій завіт, знищили Твої жертovníки, а Твоїх пророків повбивали мечем, і я один залишився! І моєї душі шукають, щоб її забрати.
- ¹⁵А Господь промовив до нього: Іди, повернися твоєю дорогою, підеш дорогою пустелі Дамаску і помажеш Азаїла на царя Сирії.
- ¹⁶Ю, сина Намессія, помажеш на царя над Ізраїлем. Елісея, сина Сафата з Авелмаула, помажеш на пророка замість себе!
- ¹⁷І буде, що того, хто врятувався від меча Азаїла, вб'є Ія, а того, хто врятувався від меча Ії, вб'є Елісей.
- ¹⁸І залишиш в Ізраїлі сім тисяч мужів, усі коліна, які не схилили колін перед Ваалом, і кожні уста, які йому не поклонилися.

¹⁹І він пішов звідти, і знайшли Елісея, сина Сафата, а він орав волами, дванадцятьма парами волів перед собою, і він сам між дванадцятьма. І він прийшов до нього, і накинув на нього свій плащ.

²⁰Елісей залишив волів, побіг за Іллею і сказав: Попрощаюся з моїм батьком і піду за тобою! Та Ілля сказав: Повернися, бо я тобі вчинив!

²¹І той повернувся від нього, взяв пару волів, приніс у жертву та спік їх на знарядді для волів, і дав народові, і вони поїли. А він устав і пішов за Іллею, і служив йому.

1 Царів 20

¹У Навутея, єзраельця, був один виноградник біля току Ахава, царя Самарії.

²І Ахав сказав Навутеєві, пропонуючи: Дай мені твій виноградник і буде мені за город для зелені, бо він близько до мого дому, а я дам тобі інший виноградник, кращий за нього. Якщо ж прийнятно для тебе, то дам тобі срібло взамін за цей твій виноградник, і буде мені за город для зелені.

³А Навутей відповів Ахавові: Хай не буде мені перед моїм Богом, щоб я віддав тобі спадок моїх батьків.

⁴І дух Ахава був засмучений, і він ліг на своє ліжко, його обличчя підупало, і він не їв хліба.

⁵Та до нього ввійшла Єзавель, його жінка, і заговорила з ним: Чому твій дух засмучений, і ти не їси хліба?

⁶А він відповів їй: Тому що я сказав Навутеєві, єзраельцеві, пропонуючи: Дай мені твій виноградник за гроші, якщо ж бажаєш, дам тобі інший виноградник замість нього! Та він сказав: Не дам тобі спадку моїх батьків!

⁷Тоді Єзавель, його жінка, сказала йому: Ти тепер так чиниш, царю Ізраїля? Встань, їж хліб і будь собі. Я дам тобі виноградник Навутея, єзраельця!

⁸І вона написала листа від імені Ахава, запечатала його печаттю і послала листа до старійшин і вільних, які жили з Навутеєм.

⁹А в листі написано, кажучи: Закличте до посту і посадіть Навутея перед народом.

¹⁰А напроти нього посадіть двох мужів, синів-злочинців, і хай засвідчать на нього, кажучи: Він зневажив Бога і царя. І хай виведуть його, і каменують його,

¹¹і нехай він помре! І мужі його міста, старійшини і вільні, котрі жили в його місті, зробили так, як і послала до них Єзавель, — як і було написано в листі, який вона до них послала.

¹²Закликали до посту і Навутея посадили перед народом,

- 13**і прийшли два мужі, сини-злочинців, і сіли напроти нього, і засвідчили проти нього, кажучи: Ти зневажив Бога і царя! І його вивели за місто, і каменували його камінням, і він помер.
- 14**І послали до Єзавелі, повідомляючи: Навутей каменований! Він помер!
- 15**І сталося, коли почула Єзавель, то сказала Ахавові: Встань, успадкуй виноградник Навутея, єзраельця, який не дав тобі його за гроші, тому що в живих Навутея немає, бо помер!
- 16**І сталося, коли Ахав почув, що Навутей, єзраелець, помер, то роздер свій одяг і зодягнувся в мішковину. І сталося після цього, встав і пішов Ахав до виноградника Навутея, єзраельця, щоб його успадкувати.
- 17**А Господь звернувся до Іллі, тесвітянина, кажучи:
- 18**Устань і вийди назустріч Ахавові, цареві Ізраїля, який у Самарії. Ось він у винограднику Навутея, бо пішов туди його успадкувати.
- 19**І скажеш йому, промовляючи: Так говорить Господь: Оскільки ти вбив і успадкував, через це так говорить Господь: На кожному місці, де свині та пси лизали кров Навутея, там пси лизатимуть твою кров, і розпусниці митимуться у твоїй крові!
- 20**І сказав Ахав Іллі: Невже ти мене знайшов, мій вороже? А він відповів: Знайшов, тому що нерозумно ти себе продав, щоб чинити зло перед Господом, аби викликати Його гнів.
- 21**Так каже Господь: Ось Я наводжу на тебе зло, запалю за тобою і вигублю в Ахава того, хто мочиться до стіни, замкненого і залишеного в Ізраїлі.
- 22**І дам твій дім, як дім Єровоама, сина Навата, і як дім Вааси, сина Ахії, за навмисне підбурювання, яким ти викликав гнів, і що ти довів Ізраїль до гріха.
- 23**І Господь сказав про Єзавель, проголошуючи: Пси пожеруть її у твердині Єзраела!
- 24**Мерця з роду Ахава в місті з'їдять пси, а його мерця на рівнині склюють небесні птахи.
- 25**(Утім нерозумний Ахав, який продався, аби чинити зло перед Господом, бо перевернула його Єзавель, його жінка.
- 26**І він став дуже мерзенним, щоб іти за мерзенностями, за всім, що чинив Аморей, якого Господь вигубив з-перед синів Ізраїля).
- 27**Оскільки ж через слово Ахав був сильно приголомшений перед Господом, і пішов, плачучи, роздер свій одяг і одягнув мішковину на своє тіло, — постив і одягнувся в мішковину в день, в який побив Навутея, єзраельця,
- 28**то було Господнє слово через його раба Іллю про Ахава, і Господь сказав:

29 Чи ти побачив, наскільки був приголомшений Ахав переді Мною? Не наведу Я зло в його дні, але наведу зло в дні його сина.

1 Царів 21

1 І син Адера зібрав усю свою армію, пішов і оточив Самарію, а з ним — тридцять два царі, усі коні та колісниці. Вони прийшли і взяли в облогу Самарію, і воювали проти неї.

2 І він послав до Ахава, царя Ізраїля, у місто,

3 і сказав йому: Так говорить син Адера: Твоє срібло і твоє золото — мої, твої жінки і твої діти — мої!

4 А ізраїльський цар у відповідь сказав: Так, як ти сказав, володарю-царю! Я — твій, і все моє — твоє!

5 І послі знову прийшли, і сказали: Так говорить син Адера: Я послав до тебе, щоб сказати: Твоє срібло і твоє золото, твоїх жінок і твоїх дітей, — мені їх віддаси!

6 Бо в цей час вранці пришло до тебе моїх слуг, і обшукаю твій дім і доми твоїх слуг, і буде: те, що приємне їхнім очам, на що тільки покладуть свої руки, те вони і візьмуть!

7 І цар Ізраїля закликав усіх старійшин, і сказав: Тож зауважте і зрозумійте, що він шукає зачіпки, бо послав до мене за моїми жінками, за моїми синами і за моїми дочками! Моє срібло і моє золото — того я б від нього не стримував...

8 І старійшини та весь народ сказали йому: Не слухай і не погоджуйся!

9 Тож він сказав послам сина Адера: Скажете вашому володареві: Усе, про що ти раніше посилав до твого раба, учиню, а цього наказу не зможу виконати. І відійшли мужі та принесли назад йому слово.

10 І послав до нього син Адера, кажучи: Таке нехай учинить мені Бог і таке додасть, якщо самарійської землі, скільки потрібно лисицям, вистачить для всього мого пішого народу!

11 А цар Ізраїля у відповідь сказав: Досить! Хай зігнений не хвалиться так, наче він прямий!

12 І сталося, коли він йому відповів такими словами, той і всі царі, які були з ним, пили в наметах. І він сказав своїм слугам: Збудуйте траншеї! І напроти міста збудували траншеї.

13 І ось один пророк прийшов до ізраїльського царя і сказав: Так говорить Господь: Чи ти побачив увесь цей великий натовп? Ось Я сьогодні даю його у твої руки, і пізнаєш, що Я — Господь!

14 І сказав Ахав: Через кого? А він відповів: Так говорить Господь: Через помічників начальників округів! А хто почне війну? — запитав Ахав. Той же відповів: Ти!

- 15** І Ахав зробив огляд помічників начальників округів, і було двісті тридцять. І після цього він порахував народ, кожного придатного до війни, — шістдесят тисяч.
- 16** І він вийшов опівдні, а син Адера пив і був п'яний у Сокхоті, — він і царі (тридцять два царі-союзники, які були з ним).
- 17** І першими виступили помічники начальників округів. А ті послали та сповіщали цареві Сирії, доповідаючи: Мужі вийшли із Самарії!
- 18** І сказав їм: Чи вони виходять у мирі? Візьміть їх живими; а якщо на війну, то схопіть їх живими.
- 19** І хай не вийдуть з міста помічники начальників округів. А військо, яке було за ними, —
- 20** кожний вдарив того, хто біля нього, і повторив кожний біля себе, і Сирія втекла, й Ізраїль погнався за ними. А син Адера, цар Сирії, врятувався на коні кіннотника.
- 21** І виступив ізраїльський цар, і захопив усіх коней і колісниці, і розгромив Сирію великим погромом.
- 22** Тоді до ізраїльського царя прийшов пророк і сказав: Кріпися, знай і гляди, що вчиниш, бо коли мине рік, син Адера, цар Сирії, виступить проти тебе!
- 23** А слуги царя Сирії сказали: Бог Ізраїля — Бог гір, а не Бог рівнин, через це Він переміг нас. Якщо ж воюватимемо проти них на рівнині, хіба не переможемо їх?
- 24** Тож зроби таким чином: Відішли царів, кожного до своєї місцевості, а замість них постав сатрапів,
- 25** і замінимо твою силу згідно із силою, що відпала від тебе, і коня за коня, і колісниці за колісниці, і воюватимемо з ними на рівнині, і поборемо їх! І той послушався їхнього голосу, і зробив так.
- 26** І сталося, коли минав рік, то син Адера зробив огляд Сирії і пішов до Афеки на війну проти Ізраїля.
- 27** А сини Ізраїля були пораховані й вийшли їм назустріч. Ізраїль отаборився напроти них, — наче дві отари кіз, а Сирія заповнила всю землю.
- 28** Та прийшов Божий чоловік і сказав цареві Ізраїля: Так говорить Господь: Через те, що Сирія сказала: Господь, Бог Ізраїля, є Богом гір, та Він не Богом рівнин, то Я передам цю велику армію у твої руки, і пізнаєш, що Я — Господь!
- 29** І ці отаборюються напроти тих сім днів, і сталося сьомого дня, настав бій, і побив Ізраїль Сирію, до ста тисяч піших в один день.
- 30** А ті, які залишилися, утекли до Афеки, у місто і на двадцять сім тисяч чоловік, які залишилися, упав мур. син Адера втік, і ввійшов у дім, до спальні, до комірки.

31 І він сказав своїм слугам: Знаю, що царі Ізраїля — це милосердні царі. Давай одягнемо мішковину на наші стегна та шнури на наші голови і вийдемо до ізраїльського царя, можливо він залишить живими наші душі.

32 Тож вони підперезалися мішковиною по своїх стегнах, поклали шнури на свої голови і сказали цареві Ізраїля: Твій раб, син Адера, говорить: Нехай же залишиться живою моя душа! А той відповів: Невже він ще живий? Він — мій брат!

33 І мужі побачили в цьому знак, поспішили і прийняли слово з його уст, і сказали: Твій брат — син Адера. А він сказав: Підіть і приведіть його! І вийшов до нього син Адера, і привели його до нього на колісницю.

34 І він сказав йому: Віддам тобі міста, які мій батько взяв у твого батька, і встановиш собі виходи в Дамаску, як мій батько встановив у Самарії. І я відішлю тебе з угодою. І він уклав з ним угоду, і відіслав його.

35 А один чоловік із синів-пророків сказав своєму ближньому Господнім словом: Побий мене! Та чоловік не захотів його побити.

36 І він сказав йому: Через те, що ти не послухався Господнього голосу, ось ти відходиш від мене, і уразить тебе лев! І він пішов від нього, і знайшов його лев, і його уразив.

37 Знайшов він іншого чоловіка і сказав: Побий мене! І той чоловік побив його, завдавши поранень .

38 І пророк пішов, і постав перед царем Ізраїля в дорозі, та він обв'язав пов'язкою свої очі.

39 І сталося, коли проходив цар, то він почав кликати до царя і вигукнув: Твій раб вийшов до війська на війну, і ось чоловік привів до мене чоловіка, і сказав мені: Стережи цього чоловіка! Якщо ж він часом утік би , то твоя душа буде за його душу, або відважиш талант срібла!

40 І сталося, що твій раб озирнувся сюди й туди, а його не було! І сказав йому ізраїльський цар: Ось і ти знищив засідки, приготовлені для мене.

41 А той поспішив, зняв пов'язку зі своїх очей і ізраїльський цар пізнав його, що він з пророків.

42 І пророк сказав йому: Так говорить Господь: Через те, що ти випустив з твоєї руки чоловіка-душогубця, твоя душа буде за його душу і твій народ — за його народ!

43 І відійшов ізраїльський цар у замішанні та ослаблений, і прийшов до Самарії.

1 Царів 22

1 І він прожив три роки, і не було війни між Сирією і між Ізраїлем.

2 І сталося в третьому році, пішов Йосафат, цар Юди, до царя Ізраїля.

- ³І промовив цар Ізраїля до своїх слуг: Чи знаєте, що нашим є Реммат галаадський? А ми мовчимо, не забираємо його з руки царя Сирії!
- ⁴І промовив цар Ізраїля до Йосафата: Піди з нами війною на Реммат галаадський! А Йосафат сказав: Я так само, як і ти, і мій народ так само, як і твій народ, і мої коні так само, як твої коні.
- ⁵І сказав Йосафат, цар Юди, цареві Ізраїля: Запитайте ж сьогодні в Господа!
- ⁶Тож ізраїльський цар зібрав усіх пророків, якихось чотириста чоловік, і запитав їх цар: Чи йти мені війною на Реммат галаадський, чи краще я стримаюся? А вони сказали: Іди, і Господь неодмінно видасть його в руки царя!
- ⁷Та Йосафат звернувся до царя Ізраїля: Чи немає тут Господнього пророка? Давайте запитаємо Господа через нього!
- ⁸А цар Ізраїля промовив до Йосафата: Ще є один чоловік, щоб запитати Господа через нього, — Міхей, син Ємли. Та я його зненавидів, бо не говорить про мене добре, але тільки погане. І сказав Йосафат, цар Юди: Хай цар так не говорить.
- ⁹Тоді цар Ізраїля покликав одного євнуха і сказав: Скоро! Міхея, сина Ємли!
- ¹⁰І цар Ізраїля, і Йосафат, цар Юди, кожний сидів на своєму троні, озброєні, у брамі Самарії, і всі пророки пророкували перед ними.
- ¹¹А Седекія, син Ханана, зробив собі залізні роги і сказав: Так говорить Господь: Ось ними заколеш Сирію, аж доки не буде знищена!
- ¹²І всі пророки так само пророкували, кажучи: Іди на Реммат галаадський, і пощастить, і Господь видасть його і царя Сирії у твої руки.
- ¹³А посланець, який пішов покликати Міхея, сказав йому, вмовляючи: Ось усі пророки одними устами проголошують добре про царя. Будь і ти у твоїх словах згідний зі словами одного з них і говори добре!
- ¹⁴Та Міхей сказав: Нехай живе Господь, бо те, що тільки скаже мені Господь, це звіщатиму!
- ¹⁵І він прийшов до царя, і цар йому сказав: Міхею, чи йти мені війною на Реммат галаадський, чи краще я стримаюся? А він сказав: Іди, і Він пошле успіх, — Господь видасть його в руки царя!
- ¹⁶Та цар сказав йому: Скільки разів я заклинатиму тебе, щоб Іменем Господа ти говорив мені правду?
- ¹⁷А Міхей відповів: Не так! Я побачив увесь Ізраїль розкиданим по горах, наче стадо, в якого немає пастиря, і Господь сказав: Немає володаря в них, нехай кожний повернеться до свого дому в мирі!
- ¹⁸І цар Ізраїля промовив до Йосафата, царя Юди: Хіба я не сказав тобі: Цей мені не пророкує добро, але тільки зло?

- 19** А Міхей відповів: Не так! Це не я, послухай Господнє слово! Не так! Я побачив Господа, Бога Ізраїля, Який сидів на Своєму престолі, а все небесне військо стояло довкола Нього — справа від Нього і зліва від Нього.
- 20** І Господь запитав: Хто обмане Ахава, царя Ізраїля, і той піде, і поляже в Ремматі галаадському? Цей говорив так, а інший — так.
- 21** Та вийшов дух, став перед Господом і сказав: Я його обману. А Господь запитав його: Яким чином?
- 22** І той відповів: Я вийду і буду духом омани в устах усіх його пророків! І Він сказав: Обманеш і здолаєш! Вийди і зроби так!
- 23** І ось тепер Господь дав духа омани в уста всіх цих твоїх пророків, і Господь проголосив на тебе зло!
- 24** Тоді Седекія, син Ханани, підійшов, вдарив Міхея по щоці й запитав: Який Господній Дух говорить у тобі?
- 25** А Міхей сказав: Ось ти побачиш у той день, коли ввійдеш до комірки в кімнаті, щоб заховатися!
- 26** Тоді цар Ізраїля сказав: Візьміть Міхея і поверніть його до Емира, володаря міста. А Йоасові, синові царя,
- 27** скажи кинути цього до в'язниці й годувати його хлібом смутку і поїти водою смутку аж до мого повернення в мирі!
- 28** Та Міхей відповів: Якщо ти справді повернешся в мирі, то Господь не промовляв через мене!
- 29** І пішов цар Ізраїля, а з ним — Йосафат, цар Юди, на Реммат галаадський.
- 30** І цар Ізраїля сказав Йосафатові, цареві Юди: Я прикриюся і піду в бій, а ти одягнися в мій одяг. І прикрився цар Ізраїля, і пішов у бій.
- 31** А цар Сирії наказав тридцяти двом начальникам своїх колісниць, кажучи: Не воюйте ні з великим, ні з малим, але тільки із самим царем Ізраїля!
- 32** І сталося, коли начальники колісниць побачили Йосафата, царя Юди, то вони сказали: Цей виглядає, як цар Ізраїля! — і оточили його, щоб воювати. А Йосафат закричав.
- 33** І сталося, коли начальники колісниць побачили, що він не є царем Ізраїля, то повернули від нього.
- 34** Та один влучно натягнув лука і уразив стрілою царя Ізраїля між легенями і між панциром, і він сказав своєму проводиреві колісниць: Поверни свої руки і виведи мене з бою, бо я поранений!
- 35** І в той день хід бою змінився, і цар стояв на колісниці проти Сирії від ранку аж до вечора, а з рани на долівку колісниць текла кров. І ввечері він помер, а кров витікала з рани на долівку колісниць.

- 36**І, коли заходило сонце, виступив уперед вісник, гукаючи: Кожний нехай повертається у своє місто і до своєї землі,
- 37**бо цар помер! прибули до Самарії, і поховали царя в Самарії.
- 38**І помили колісницю біля джерела Самарії, і свині та пси лизали кров, і розпусниці помилися в крові — за Господнім словом, яке Він сказав.
- 39**А решта оповідей про Ахава, і все, що він зробив, і про дим зі слонової кості, який спорудив, і про всі міста, які збудував, ось чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?
- 40**І заснув Ахав зі своїми батьками, а замість нього зацарював його син Охозія.
- 41**Йосафат, син Аси, царював над Юдою. Він зацарював у четвертому році Ахава, царя Ізраїля.
- 42**Йосафат був тридцятип'ятилітнього віку, коли він зацарював, і двадцять п'ять років царював у Єрусалимі, а ім'я його матері — Азува, дочка Селея.
- 43**І він ходив усією дорогою свого батька Аси. Він не звернув з неї, чинячи те, що правильне в Господніх очах.
- 44**Лише висоти не знищив, — народ ще приносив жертви і кадив ладаном на висотах.
- 45**І Йосафат був у мирі із царем Ізраїля.
- 46**А решта оповідей про Йосафата та про його подвиги, які вчинив, ось чи не записане це в книзі літопису царів Юди?
- 51**І заснув Йосафат зі своїми батьками, і поховано його біля його батьків у місті Давида, його батька. А замість нього зацарював його син Йорам.
- 52**І Охозія, син Ахава, зацарював над Ізраїлем у Самарії в сімнадцятому році Йосафата, царя Юди. Він царював в Ізраїлі два роки.
- 53**І чинив зло перед Господом, і пішов дорогою свого батька Ахава та дорогою Єзавелі, своєї матері, і в гріхах дому Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха.
- 54**І він служив Ваалам, поклонявся їм і викликав гнів Господа, Бога Ізраїля, — згідно з усім, що чинилося перед ним.

Друга книга царів

2 Царів 1

- ¹Після смерті Ахава Моав відступив від Ізраїля.
- ²Охозія випав з вікна, що в нього на горищі, у Самарії, і захворів. Тож він відіслав послів, кажучи їм: Ідіть і випитайте у Ваала-мухи, бога Аккарона, чи виживу від цієї моєї хвороби. І вони пішли запитати в нього.
- ³А Господній ангел сказав Іллі, тесвітянинові, мовлячи: Вставши, іди назустріч послам Охозії, царя Самарії, і скажеш їм: Ви йдете запитати у Ваала-мухи, бога Аккарона тому, що немає Бога в Ізраїлі?
- ⁴Не буде так! Оскільки так говорить Господь: Ліжко, на яке ти зліг, з нього не встанеш, бо на ньому безсумнівно помреш ! Тож Ілля пішов і сказав їм.
- ⁵І послі повернулися до царя, а він запитав їх: Чому це ви повернулися?
- ⁶Ті ж відповіли йому: Чоловік вийшов нам назустріч і сказав нам: Ідіть, поверніться до царя, який вислав вас, і скажете йому: Так говорить Господь: Ти йдеш запитатися у Ваала-мухи, бога Аккарона тому, що немає Бога в Ізраїлі? Не буде так! Ліжко, на яке ти зліг, з нього не зійдеш, бо безсумнівно помреш !
- ⁷І він промовив до них, запитуючи: Яка відмітна особливість чоловіка, котрий вийшов вам назустріч і заговорив до вас цими словами?
- ⁸А вони сказали йому: Чоловік волохатий і підперезаний шкіряним поясом по своїх стегнах. І він сказав: Ілля, тесвітянин, — це він!
- ⁹Тож цар послав до нього начальника над півсотнею і його п'ятдесятьох воїнів, і той відійшов та прийшов до нього, і ось Ілля сидить на верхів'ї гори. І п'ятдесятник звернувся до нього, закликаючи: Тебе покликав цар, чоловіче Божий, сходи!
- ¹⁰У відповідь Ілля сказав п'ятдесятникові: Якщо я — Божий чоловік, то нехай з неба зійде вогонь і пожере тебе та твоїх п'ятдесятьох! І з неба зійшов вогонь, і пожер його та його п'ятдесятьох.
- ¹¹А цар продовжував, і він послав до нього іншого п'ятидесятника і його п'ятдесятьох воїнів; п'ятидесятник пішов, звернувся до нього і сказав: Чоловіче Божий, так говорить цар: Скоро сходи!
- ¹²У відповідь Ілля промовив до нього і сказав: Якщо я є Божим чоловіком, то нехай з неба зійде вогонь і пожере тебе й твоїх п'ятдесятьох! І з неба зійшов вогонь, і пожер його та його п'ятдесятьох.
- ¹³Цар же продовжував ще посилати — третього начальника над півсотнею і його п'ятдесятьох воїнів. А третій п'ятидесятник прийшов до нього, упав на свої коліна перед Іллею, благав його і звернувся до нього, і сказав: Чоловіче Божий, нехай моя душа і душа цих твоїх п'ятдесятьох рабів буде цінною у твоїх очах.

14Ось із неба зійшов вогонь і пожер двох попередніх п'ятидесятників та їхні п'ятдесятки, тепер же нехай у твоїх очах буде цінною душа твоїх рабів!

15І Господній ангел сказав Іллі, промовляючи: Піди з ним, не лякайся їхньої присутності! Тож Ілля встав і спустився з ним вниз до царя.

16І сказав йому Ілля, промовляючи: Так говорить Господь: Як це, що ти відіслав послів запитати у Ваала-мухи, бога Аккарона? Не так! Ліжко, на яке ти зліг, з нього не зійдеш, бо безсумнівно помреш !

17І він помер за Господнім словом, яке сказав Ілля.

18Інші слова Охозії, що він учинив, чи ось не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?

18aА в Самарії дванадцять років царює над Ізраїлем Йорам, син Ахава, у вісімнадцятому році Йосафата, царя Юди.

18bІ він чинив зло перед Господом, тільки не так, як його брати, і не так, як його матір.

18cІ він повалив стовпи Ваала, які зробив його батько, і знищив їх. Тільки був прив'язаний до гріхів дому Єровоама, який привів Ізраїль до гріха, — від них він не відступив.

18dІ Господь запалав гнівом на дім Ахава.

2 Царів 2

1І сталося, коли Господь забирав Іллю у вихорі, так, наче на небо, то Ілля та Елісей подорожували з Галгала.

2І сказав Ілля Елісеєві: Перебувай тут, бо Господь мене послав аж у Ветиль. Та Елісей сказав: Нехай живе Господь, і нехай живе твоя душа, не залишу тебе! І вони прийшли до Ветіля.

3А сини пророків, які у Ветилі, поприходили до Елісея й сказали йому: Чи ти вже знаєш, що сьогодні Господь забирає твого володаря над твоєю головою? А він відповів: І я знаю, — мовчить!

4І промовив Ілля до Елісея: Перебувай тут, бо Господь послав мене в Єрихон. І сказав Елісей: Нехай живе Господь, і хай живе твоя душа, не залишу тебе! І вони прийшли до Єрихона.

5І наблизилися до Елісея сини пророків, які в Єрихоні, і сказали йому: Чи ти знаєш, що сьогодні Господь забирає твого володаря з-понад твоєї голови? А він відповів: І я знаю, — мовчить!

6І сказав йому Ілля: Перебувай тут, бо Господь послав мене аж до Йордану. Та Елісей сказав: Нехай живе Господь, і нехай живе твоя душа, не залишу тебе! І вони пішли обидва разом.

⁷А сини пророків, п'ятдесят чоловік, стали напроти вдалині. Вони ж обидва стали біля Йордану.

⁸Ілля взяв свій плащ, звинув і вдарив об воду, і вода розступилася по обидва боки, і вони обидва перейшли до пустелі.

⁹І сталося, коли вони переходили, то Ілля промовив до Елісея: Проби, що маю зробити для тебе, перш, ніж я буду забраний від тебе! А Елісей сказав: Нехай на мені буде вдвічі більше твого духа!

¹⁰Тяжкого попросив ти, — відповів Ілля, — якщо побачиш, як мене забирають від тебе, то буде тобі так. А якщо ні, — не буде.

¹¹І сталося, коли вони йшли, розмовляючи, аж ось з'явилася вогненна колісниця, вогненні коні, та й розділили їх обох, — Ілля у вихорі був забраний, наче на небо.

¹²А Елісей побачив і закричав: Батьку, батьку, колісниця Ізраїля і його вершник! І більше він його не побачив, схопив свій одяг і роздер його на дві частини.

¹³І він підняв плащ Іллі, який упав на Елісея, і Елісей повернувся, і став на березі Йордану.

¹⁴Він узяв плащ Іллі, який упав на нього, ударив по воді, та вона не розступилася. І він сказав: Де Бог Іллі? І вдарив по воді, і води розступилися сюди й туди, і Елісей перейшов.

¹⁵І побачили його сини пророків, які були напроти в Єрихоні, і сказали: Спочив дух Іллі на Елісеєві. І вони вийшли йому назустріч, і поклонилися йому до землі.

¹⁶Вони сказали йому: Ось з твоїми слугами — п'ятдесят чоловік, придатних до війни. Пішовши, хай пошукають за твоїм володарем, чи часом Господній Дух не взяв його і не кинув його в Йордан, чи на одну з гір або на якусь вершину. І сказав Елісей: Не посилайте!

¹⁷Та вони налягали на нього доти, доки не засоромився, і він сказав: Пошліть! І послали п'ятдесят мужів, і три дні шукали, але не знайшли його.

¹⁸Вони повернулися до нього, а він перебував у Єрихоні. Тож Елісей сказав: Хіба я не сказав вам: Не йдіть?

¹⁹А мужі міста промовили до Елісея: Ось проживання в місті добре, так, як володар бачить, та води погані, і земля неплодна.

²⁰І сказав Елісей: Візьміть мені нове відро і покладіть туди сіль! І принесли йому.

²¹І Елісей вийшов до водного джерела, і кинув туди сіль, кажучи: Так говорить Господь: Оздоровляю ці води, більше не буде звідси смерті й неплодності.

²²І вилікувалися води аж до цього дня за словом Елісея, яке він сказав.

²³І він пішов звідти до Ветилія. Коли він ішов дорогою, то малі діти вийшли з міста, глузували з нього і казали йому: Іди, лисий, іди!

²⁴І він повернувся за ними, побачив їх і прокляв їх в Ім'я Господнє. І ось з лісу вийшли дві ведмедиці та роздерли з них сорок двох дітей.

²⁵І він пішов звідси до гори Кармил, а звідти повернувся в Самарію.

2 Царів 3

¹Йорам, син Ахава, зацарював в Ізраїлі у вісімнадцятому році Йосафата, царя Юди, і царював дванадцять років.

²І він чинив зло в Господніх очах, тільки не так, як його батько, і не так, як його мати, і повалив стовпи Ваала, які зробив його батько.

³Лише пристав до гріха Єровоама, сина Навата, який привів Ізраїля до гріха, — не відступив від нього.

⁴І Моса, цар Моава, був нокедом і повертав цареві Ізраїля на початку кожного року сто тисяч ягнят і сто тисяч баранів із вовною.

⁵І сталося, що після смерті Ахава, цар Моава відкинув царя Ізраїля.

⁶І вийшов цар Йорам у той день із Самарії, і порахував Ізраїля.

⁷Пішов і відіслав до Йосафата, царя Юди, кажучи: Цар Моава зрадив мене. Чи не підеш зі мною на війну проти Моава? І він сказав: Піду! Як мені, — так тобі, як мій, — так і твій народ, як мої коні, — так і твої коні.

⁸І сказав: Якою дорогою піду? А той відказав: Дорогою пустелі Едома.

⁹Пішов цар Ізраїля, цар Юди і цар Едома, і йшли вони сім днів обхідною дорогою, і не було води для обозу і для худоби, яка йшла з ними.

¹⁰І сказав цар Ізраїля: Ох! Адже закликав Господь трьох царів, які ходять, аби видати їх у руку Моава.

¹¹Та Йосафат запитав: Чи немає тут Господнього пророка? Тож запитаємо в Господа за нього! І відповів один зі слуг царя Ізраїля, кажучи: Тут Елісей, син Сафата, який зливав воду на руки Іллі.

¹²І сказав Йосафат: На ньому є Господнє слово. Тож цар Ізраїля і Йосафат, цар Юди, і цар Едома прийшли до нього.

¹³А Елісей промовив до царя Ізраїля: Що мені й тобі? Іди до пророків твого батька! Та цар Ізраїля сказав йому: Чи не замкнув Господь трьох царів, щоб видати їх у руки Моава?

¹⁴І сказав Елісей: Нехай живе Господь сил, перед Яким я стою! Якщо б я не приймав обличчя Йосафата, царя Юди, я не поглянув би на тебе і не побачив би тебе.

¹⁵Тепер же візьми мені співця. І сталося, коли заспівав співець, на ньому була Господня рука,

- 16**і він сказав: Так говорить Господь: Зробіть до цього потоку рови за ровами!
- 17**Адже так говорить Господь: Не побачите вітру і не побачите дощу, а цей потік наповниться водою, і питимете ви, ваше надбане і ваша худоба.
- 18**І це легким є в Господніх очах, і видам Моава у ваші руки,
- 19**і поб'єте всяке укріплене місто, кожне добре дерево повалите і загатите всі джерела води і камінням зробите непридатною всяку добру ділянку.
- 20**І сталося вранці, коли підносилася жертва, аж ось води йшли з дороги Едома, і земля наповнилася водою.
- 21**І весь Моав почув, що царі пішли воювати з ними, і закричали всі підперезані поясом і вище, і стали на границі.
- 22**І прокинулися вранці, а сонце зійшло над водами. І Моав побачив напроти червоні, наче кров, води.
- 23**Тож вони сказали: Це кров меча, бо воювали царі, і кожний побив свого ближнього! Тож тепер — на здобич, Моаве!
- 24**І вони ввійшли до табору Ізраїля. А Ізраїль піднявся, і вони побили Моава, і ті втекли з-перед них. І ввійшли, входячи і б'ючи Моава,
- 25**і знищили міста. А на всяку добру ділянку мужі накидали каміння, наповнили її, загатили всяке джерело води і повалили всяке добре дерево, аж доки більше не залишалось скиненого каміння стіни. І оточили землю ті, які стріляли з пращі, і побили її.
- 26**І цар Моава побачив, що скріпилася над ним війна, і взяв із собою сімсот чоловік, які носять меч, щоб пробитися до царя Едома, та вони не змогли.
- 27**І він узяв свого первородного сина, який би зацарював замість нього, і приніс його як всепалення на стіні. І в Ізраїлі виникло велике замішання, і вони відійшли від нього, і повернулися у свою землю.

2 Царів 4

- 1**І одна жінка (дружина одного із синів-пророків) закликала до Елісея, волаючи: Твій раб, мій чоловік, помер! А ти знаєш, що раб боявся Господа. А той, хто дав позичку, прийшов взяти собі моїх двох синів за рабів!
- 2**Що я можу зробити для тебе? — запитав Елісей. Сповісти мені, що в тебе є в домі. Вона ж відповіла: Немає у твоєї рабині нічого в домі, але хіба тільки олія, якою змащуюся.
- 3**І він сказав їй: Иди, попроси собі ззовні, у всіх твоїх сусідів, посуд — порожній посуд, і не мало!
- 4**Увійдеш у дім і замкнеш за собою і за твоїми синами двері, і наливатимеш у ці посудини, і забиратимеш ту, яка наповнюватиметься.

- ⁵І вона відійшла від нього і так зробила. Вона замкнула за собою і за своїми синами двері, і вони підносили до неї, а вона наливала,
- ⁶аж доки посуд не наповнився. І вона сказала своїм синам: Принесіть мені ще посудину! Та вони відповіли їй: Немає більше посудин! І олія спинилася.
- ⁷Тоді вона прийшла і сповістила Божому чоловікові. А Елісей сказав: Іди, продай олію і заплатиш свої борги! А ти і твої сини будете жити за рахунок олії, що залишилася.
- ⁸Настав день, і Елісей перейшов до Сумани, а там була славетна жінка, і вона примусила його попоїсти з ними. І бувало при нагоді, коли він приходив, то звертав туди їсти.
- ⁹І сказала жінка своєму чоловікові: Ось я пізнала, що цей чоловік, який постійно приходить до нас, — Божий святець.
- ¹⁰Тож зробімо йому горішню кімнату, мале місце, і поставимо йому там ліжко, стіл, крісло і свічник. І буде, коли він заходитиме до нас, то заверне туди.
- ¹¹Настав день, і він зайшов туди і звернув до верхньої кімнати, і спав там.
- ¹²І він сказав своєму слугі Гіезієві: Поклич мені цю соманітянку. І той покликав її, і вона стала перед ним.
- ¹³А Елісейсказав йому: Скажи їй: Ось ти здивувала нас усім цим дивом. Що потрібно тобі зробити? Чи є в тебе слово до царя, чи до командувача армії? Вона ж сказала: Я живу серед мого народу.
- ¹⁴А він сказав: Що треба для неї зробити? І Гіезій, його слуга, сказав: І справді в неї сина немає, а її чоловік старий.
- ¹⁵Тож він її покликав, і вона стала біля дверей.
- ¹⁶І сказав їй Елісей: У цей час, як прийде пора, ти будешжива і обніматимеш сина! Вона ж відповіла: Ні, мій володарю, не обмани твоєї рабині!
- ¹⁷І жінка завагітніла, і народила сина в той час, як прийшла пора, будучи живою, — як сказав їй Елісей.
- ¹⁸І дитина росла. І сталося, коли хлопець вийшов до свого батька до женців,
- ¹⁹то сказав своєму батькові: Моя голова, моя голова! І той сказав слугі: Віднеси його до його матері.
- ²⁰І він відніс його до його матері, і до полудня той спав на її колінах, і помер.
- ²¹І вона віднесла його, поклала його на ліжко Божого чоловіка і замкнула за ним двері, і вийшла.
- ²²Вона покликала свого чоловіка і сказала: Пошли мені одного зі слуг і одного осла, і побіжу до Божого чоловіка, і повернуся.

- 23** А той сказав: Як це, що ти ідеш до нього сьогодні? Це не новий місяць і не субота! Вона ж сказала: З миром.
- 24** Вона засідлала осла і промовила до свого слуги: Скеровуй, вирушай! Не призупиняйся, іди заради мене, доки не скажу тобі!
- 25** Давай! Вона пішла і прибула до Божого чоловіка, до гори Кармил. сталося, коли Елісей побачив, як вона підходила, то промовив до Гіезія, свого слуги: Ось та соманітянка.
- 26** Біжи тепер їй назустріч і запитаєш: Чи мир тобі? Чи мир твоєму чоловікові? Чи мир дитині? Вона ж відповіла: Мир.
- 27** І вона підійшла до Елісея, до гори, і схопилася за його ноги. А Гіезій наблизився, щоб її відтягнути, та Елісей сказав: Облиш її, бо її душа сильно в ній засмучена, а Господь приховав від мене, та не сповістив мені!
- 28** Вона ж сказала: Хіба я просила сина в мого володаря? Хіба не сказала я: Не обмани мене?
- 29** Тоді Елісей сказав Гіезієві: Підпережи свої стегна і візьми мою палицю у свої руки, і йди. А якщо натрапиш на чоловіка, то не поблагословиш його, і якщо поблагословить тебе чоловік, то не відповіси йому! І покладеш мою палицю на обличчя дитини.
- 30** І сказала матір дитини: Нехай живе Господь, і нехай живе твоя душа, не залишу тебе! Тож Елісей піднявся і пішов за нею.
- 31** А Гіезій пішов перед нею і поклав палицю на обличчя дитини, та не було голосу, і не було слуху. Він повернувся йому назустріч і сповістив йому, кажучи: Дитина не пробудилася!
- 32** І Елісей увійшов у дім, і ось дитина мертва, покладена на його ліжко.
- 33** І увійшов Елісей у дім, і замкнув двері перед ними двома, і помолився до Господа.
- 34** Він устав, ліг на дитину і поклав свої уста на його уста, свої очі — на його очі, свої руки — на його руки. І схилився над ним, і тіло дитини зігрілося.
- 35** І він повернувся, і походив по хаті сюди-туди, пішов і нахилився над дитиною до семи разів, і дитина відкрила свої очі.
- 36** І Елісей закликавав до Гіезія, гукаючи: Поклич цю соманітянку! І він покликав, і вона прийшла до нього. І Елісей сказав: Візьми твого сина.
- 37** І жінка увійшла, упала йому до ніг, поклонилася до землі, узяла свою дитину й вийшла.
- 38** А Елісей повернувся в Галгал, а в тій землі був голод, і сини пророків сиділи перед ним. Тож Елісей сказав своєму слугі: Поставай великий казан і звари їжу синам пророків!

³⁹І вийшов один на поле, щоби збирати зелень, знайшов лозу в полі, зібрав з неї дикі плоди — повний свій плащ і всипав у казан з їжею, бо вони не знали їх.

⁴⁰І він приніс чоловікам їсти. І сталося, коли вони їли їжу, і ось закричали і сказали: Смерть у казані, чоловіче Божий! І не могли їсти.

⁴¹А той сказав: Візьміть борошно і вкиньте в казан. Після чого Елісей промовив до слуги Гіезія: Налий народові, і хай їдять! І там, у казані, не було більше поганої речі.

⁴²І прийшов чоловік із Ветсаріси, і приніс до Божого чоловіка з первоплодів двадцять ячмінних хлібів і фігові плитки, і сказав: Дайте народові, і хай їдять!

⁴³А його слуга запитав: Як подам це на сто чоловіків? Та він сказав: Дай народові, і хай їдять, бо так говорить Господь: Їстимуть і залишаться!

⁴⁴І вони поїли, і залишилося — за Господнім словом.

2 Царів 5

¹Неман, командувач армії Сирії, був великим чоловіком перед своїм володарем і гідною подиву особою, бо через нього Господь дав спасіння Сирії. І чоловік був наділений силою, та прокажений.

²І вийшли легкоозброєні сирійці, і полонили малу дівчину із землі Ізраїля, і вона була перед жінкою Немана.

³Вона ж сказала своїй пані: Якби мій володар був перед Божим пророком, який в Самарії, тоді він очистив би його від його прокази.

⁴І вона ввійшла, і сповістила своєму володареві, кажучи: Так і так сказала дівчина, яка із землі Ізраїля.

⁵І промовив цар Сирії до Немана: Давай, іди, я пошлю листа до царя Ізраїля. він пішов, і взяв у свою руку десять талантів срібла і шість тисяч золотих і десять змін одягу.

⁶Він приніс листа до царя Ізраїля, в якому говорилося: Тепер, як прийде до тебе цей лист, — ось я послав до тебе свого раба Немана, то вилікуєш його від його прокази!

⁷І сталося, коли цар Ізраїля прочитав листа, то роздер свій одяг і сказав: Хіба я Бог, щоб убивати чи оживляти, що цей посилає до мене, аби вилікувати чоловіка від його прокази? Бо знайте і глядіть, що цей шукає зачіпки проти мене!

⁸І сталося, коли Елісей почув, що цар Ізраїля роздер свій одяг, то послав до царя Ізраїля, повідомляючи: Навіщо ти роздер твій одяг? Нехай прийде до мене Неман і нехай дізнається, що є пророк в Ізраїлі!

⁹І прибув Неман на коні й колісниці, і став перед дверми дому Елісея.

- 10**А Елісей послав до нього посланця, кажучи: Пішовши, помийся сім разів у Йордані, і тобі повернеться твоє тіло, і очистишся.
- 11**І розгнівався Неман, пішов і сказав: Ось, сказав я собі, що він вийде до мене, стане, закличе Іменем свого Бога і покладе свою руку на місце, і проказа відійде.
- 12**Хіба Авана і Фарфар, ріки Дамаску, не кращі від Йордану і всіх вод Ізраїля? Чи, пішовши, не помиюся в них — і очишуся? І він повернувся, і в гніві відійшов.
- 13**Та його раби підійшли і сказали йому: Якщо б пророк сказав тобі велике діло, чи ти не вчинив би? А він тільки сказав тобі: Помийся та очистися!
- 14**І Неман пішов, помився в Йордані сім разів за словом Елісея, і його тіло стало знову, як тіло малої дитини, і він очистився.
- 15**Він повернувся до Елісея, сам і весь його загін, прийшов, став і сказав: Ось я пізнав, що немає Бога в усій землі, але хіба в Ізраїлі! Тепер же візьми благословення у твого раба.
- 16**Та Елісей сказав: Нехай живе Господь, в Якого я стою перед Ним, — я не візьму! І тиснув на нього, щоб прийняв, і не послухав.
- 17**І сказав Неман: Якщо ні, нехай дасться твоєму рабові вантаж пари ослів, і ти мені даси червоної землі, бо більше не зробить твій раб всепалення і жертви іншим богам, але тільки одному Господу.
- 18**І Господь буде милостивим до твого раба, коли мій володар входитьиме в дім Реммана, щоб поклонитися йому, і спочиватиме на моїй руці, тож поклонюся в домі Реммана, коли він поклонятиметься в домі Реммана, і Господь простить твоєму рабові за такий вчинок.
- 19**І промовив Елісей до Немана: Іди в мирі! І той відійшов від нього на коротку відстань шляху.
- 20**І сказав Гіезій, слуга Елісея: Ось мій володар пощадив цього Немана, сирійця, щоб не взяти з його руки те, що він приніс. Нехай живе Господь, хіба не побіжу за ним і візьму щось в нього.
- 21**Гіезій погнався за Неманом, і побачив його Неман, як він біг за ним, і повернувся з колісниці назустріч йому.
- 22**Той же сказав: Мир! Мій володар послав мене, кажучи: Ось тепер прийшли до мене два молодці з гори Єфрема, із синів-пророків. Тож дай їм талант срібла і дві зміни одягу.
- 23**А Неман сказав: Візьми два таланти срібла! І той узяв їх у два мішки та дві зміни одягу, і дав двом своїм слугам, і вони понесли перед ним.
- 24**Вони прийшли в сутінки, і він узяв з їхніх рук і поклав у домі, а мужів відіслав.
- 25**Він прийшов і став перед своїм володарем. А Елісей його запитав: Звідки ти, Гіезіє? Твій раб не ходив ні сюди, ні туди, — відповів Гіезій.

²⁶Та Елісей сказав йому: Хіба не пішло з тобою моє серце, коли чоловік з колісниці повернувся тобі назустріч? Тепер ти взяв срібло, тепер ти взяв одяг і придбаєш за них городи, оливкові сади, виноградники, вівці, воли, а також рабів і рабинь.

²⁷Та проказа Немана приліпиться до тебе і до твоїх нащадків навіки! І він вийшов з-перед нього, прокажений, наче сніг.

2 Царів 6

¹Якось сини пророків звернулися до Елісея: Ось місце, в якому ми живемо перед тобою, воно — тісне для нас.

²Тож підемо до Йордану, і кожний муж візьме звідти одну колоду, і зробимо собі там житло. А він сказав: Ідїть!

³Та один лагідно промовив: Іди з твоїми рабами! І він сказав: Я піду!

⁴Тож він пішов з ними, і вони прийшли до Йордану, і почали рубати ліс.

⁵І ось один рубав колоду, і впало залізко сокири у воду. І він закричав: О, володарю, та ж воно позичене!

⁶А Божий чоловік запитав: Де впало? І той показав йому місце. А він відломив кусок дерева і кинув туди, і залізко виплило.

⁷Візьми собі, — сказав він. І той простягнув свою руку і взяв його.

⁸Цар Сирії воював проти Ізраїля. Він радився зі своїми слугами, пропонуючи: На такому-то місці отаборюся.

⁹А Елісей послав до царя Ізраїля, остерігаючи: Стережись, не йди в це місце, бо там Сирія притаїлася!

¹⁰І послав цар Ізраїля в те місце, про яке йому сказав Елісей, і стерігся того місця не раз і не два.

¹¹І заворушилася душа царя Сирії через цю справу, і він закликав своїх слуг, і сказав їм: Не сповіщаєте мені, хто видає мене цареві Ізраїля?

¹²І сказав один із його слуг: Ні, мій володарю, царю, бо цей пророк Елісей, який в Ізраїлі, сповіщає цареві Ізраїля всі слова, які ти говориш у кімнаті своєї спальні!

¹³І той сказав: Ідїть, подивіться, де він, і, пославши, візьму його! І сповістили йому, кажучи: Ось у Дотаїмі!

¹⁴І він послав туди кінноту, колісниці та велике військо, і вони прийшли вночі й оточили місто.

¹⁵І збудився вранці слуга Елісея, щоб устати, і вийшов, аж ось військо, кіннота і колісниці оточили місто, і слуга сказав йому: О, володарю, що робитимемо?

¹⁶А Елісей відповів: Не бійся, бо тих, хто з нами, більше від тих, хто з ними!

17 І помолився Елісей, і сказав: Господи, відкрий очі слуги, і нехай побачить! І Господь відкрив його очі, і він побачив, як ось гора, повна коней, і вогненні колісниці довкола Елісея.

18 І вони підійшли до нього, а Елісей помолився до Господа і сказав: Урази цей народ сліпотою! І Він уразив їх сліпотою за словом Елісея.

19 І сказав їм Елісей: Не це місто і не ця дорога! Ідьте за мною, і я відведу вас до чоловіка, якого шукаєте! І він привів їх у Самарію.

20 І сталося, коли вони прийшли в Самарію, то Елісей сказав: Відкрий, Господи, їхні очі й хай побачать! І Господь відкрив їхні очі, і вони побачили, — аж ось вони були посеред Самарії.

21 А цар Ізраїля, коли їх побачив, запитав: Чи не побити мені їх, батьку?

22 І той відповів: Не вбивай! Убивати можна тільки тих, яких ти взяв у полон своїм мечем і своїм луком! Поклади перед ними хліб і воду, і хай їдять, хай п'ють і хай ідуть до свого володаря!

23 І він поставив перед ними великий стіл, вони поїли і попили, і він відіслав їх, і вони пішли до свого володаря. І не продовжували більше легко озброєні сирійці виступати проти землі Ізраїлю.

24 І сталося після цього, що зібрав син Адера, цар Сирії, весь свій табір, пішов і взяв у облогу Самарію.

25 І в Самарії настав великий голод, і ось вона перебувала в облозі, аж доки не була голова осла за п'ятдесят сиклів срібла, а четвертина міри голубиноного гною — за п'ять сиклів срібла.

26 Цар Ізраїля ходив по мурах, а до нього закричала жінка, гукаючи: Спаси, володарю-царю!

27 А той відповів їй: Якщо тебе не спасе Господь, як я тебе спасу? Чи з току, чи із чавила?

28 А далі цар запитав її: Що тобі є? А вона промовила: Ця жінка сказала мені: Дай твого сина, сьогодні ми його з'їмо, завтра ж — мого сина, з'їмо і його!

29 І ми зварили мого сина, і з'їли його. А на наступний день я сказала їй: Дай твого сина, з'їмо і його! Але вона заховала свого сина!

30 І сталося, коли цар Ізраїля почув слова жінки, то роздер свій одяг, і він ходив по мурах, і народ побачив на його тілі під низом мішковину.

31 І він сказав: Так нехай зробить мені Бог і так нехай додасть, якщо голова Елісея буде на ньому сьогодні.

32 А Елісей перебував у своєму домі, і старійшини перебували з ним. І послав чоловіка перед ним раніше, ніж до нього прийшов посланець, і він сказав старійшинам: Чи знаєте, що цей приречений на смерть послав, щоб зняти мою

голову? Глядіть, як тільки прийде посланець, закрийте двері й затримайте його при дверях. Хіба не звук ніг його володаря за ним?

³³Коли він ще говорив з ними, аж ось зайшов до нього посланець. І він сказав: Ось це зло від Господа! Чому терпітиму ще Господу?

2 Царів 7

¹І промовив Елісей: Послухай Господнє слово! Так говорить Господь: У цій годині завтра, мірка пшеничного борошна буде за сикль і дві мірки ячменю за сикль у брамах Самарії!

²І відповів тристат, на руку якого цар опирався, і сказав Елісеєві: Ось, хіба поробить Господь отвори в небі, щоби збулося це слово? А Елісей сказав: Ось ти побачиш на свої очі, та з того не їстимеш!

³А біля брами міста були три прокажені чоловіки, і кожний сказав до свого ближнього: Чого ми тут сидимо, доки не помремо?

⁴Якщо скажемо: Увійдемо в місто, то в місті голод, і там помремо. Якщо тут сидітимемо, то також помремо. Тож тепер ходімо і попадемо до сирійського табору, може залишать нас живими, і житимемо. А якщо вб'ють нас, то помремо.

⁵І вони встали в темряві, щоб іти до сирійського табору, і прийшли до частини сирійського табору, і ось немає там жодного чоловіка.

⁶Господь дав чути в сирійському таборі шум колісниць, іржання коней і голос великого війська. І промовив кожний до свого брата: Тепер цар Ізраїля найняв проти нас царів хетів і царів Єгипту, щоби виступили проти нас!

⁷І вони піднялися, і в темряві втекли, і залишили свої намети, своїх коней і своїх ослів так, як є в таборі, а втекли задля своєї душі.

⁸І ввійшли ці прокажені аж до частини табору, і ввійшли в один намет, попоїли, попили і взяли звідти срібло, золото та одяг, і пішли. Повернулися і ввійшли в інший намет, взяли звідти, пішли і заховали.

⁹І сказав кожний своєму ближньому: Не так ми чинимо! Цей день є днем радісної звістки, а ми мовчимо! Якщо чекатимемо аж до світання, то знайдемо беззаконня! Тепер же ходімо, увійдемо і сповістимо в домі царя.

¹⁰І вони прийшли, закричали з брами міста і сповістили їм, гукаючи: Ми ввійшли в сирійський табір, і ось там немає чоловіка і людського голосу, хіба що тільки прив'язаний кінь, осел і їхні намети, так, як є.

¹¹А воротарі закричали і сповістили всередину до дому царя.

¹²І цар встав уночі, і сказав своїм слугам: Я сповіщу вам, що нам учинила Сирія! Вони знали, що ми голодуємо, вийшли з табору і заховалися в полі, кажучи: Вийдуть з міста, і ми захопимо їх живими та увійдемо в місто!

13І відповів один із його слуг, і сказав: Хай візьмуть п'ять оставлених коней, які тут залишились, ось вони є на всю безліч Ізраїля, яка залишилася, тож пошлемо туди і поглянемо.

14І взяли двох вершників на конях, і цар Ізраїля послав їх за царем Сирії, кажучи: Ідьте і роздивіться!

15І ті пішли за ними аж до Йордану, і ось уся дорога повна одягу і зброї, які Сирія покинула, коли вона перелякалася. І повернулися посланці, і сповістили цареві.

16І вийшов народ, і пограбували сирійський табір, і була мірка пшеничного борошна за сикль і дві мірки ячменю за сикль, — за Господнім словом.

17І цар виставив біля брами тристата, на руку якого цар опирався, та народ потоптав його в брамі, і він помер, як і сказав Божий чоловік, котрий сказав це, коли посланець зайшов до нього.

18І сталося так, як сказав Елісей, звертаючись до царя: Дві мірки ячменю за сикль і мірка пшеничного борошна буде за сикль, — так буде в цій годині завтра в брамі Самарії!

19Та тристат тоді відповів Елісеєві, і сказав: Хіба ось Господь відкриє отвори в небі, щоби збулося це слово! А Елісей сказав: Ось побачиш це на свої очі, та з того не їстимеш!

20Так і сталося, його потоптав народ у брамі, і він помер.

2 Царів 8

1І промовив Елісей до жінки, сина якої воскресив, кажучи: Встань, іди, ти і твій дім, і перебувай, де тільки-но зможеш перебувати, бо накликав Господь голод на землю! Тож на сім років на землю прийшов голод!

2І піднялася жінка, і вчинила за словом Елісея, і пішла вона та її сім'я, і жила в землі филистимців сім років.

3І сталося після закінчення сімох років, повернулася жінка із землі филистимців до міста і прийшла, щоби голосити перед царем про свій дім і про свої поля.

4І промовив цар до Гіезія, слуги Елісея, Божого чоловіка, наказуючи: Розвідай мені про всі великі діла, які вчинив Елісей!

5І сталося, коли він розповідав цареві, як той воскресив сина померлого, аж ось жінка, сина якої воскресив Елісей, почала голосити перед царем про свій дім і про свої поля. А Гіезій сказав: Володарю-царю, це жінка, і це її син, якого воскресив Елісей!

6Тож цар розпитав жінку, і вона розповіла йому. І цар дав їй одного євнуха, кажучи: Поверни те все, що належить їй, і всі плоди її поля від того дня, в який вона покинула землю, аж до тепер!

- ⁷І прийшов Елісей у Дамаск, а син Адера, цар Сирії, захворів, і тому сповістили, повідомляючи: Прийшов Божий чоловік аж сюди!
- ⁸І цар промовив до Азаїла: Візьми у свою руку дар і вийди для зустрічі з Божим чоловіком, і довідайся в Господа через нього, запитуючи: Чи виживу із цієї моєї хвороби?
- ⁹І Азаїл пішов йому назустріч, і взяв дар у свою руку та все добро Дамаска, яке несли сорок верблюдів, пішов і став перед ним, і сказав Елісеєві: Твій син, син Адера, цар Сирії, послав мене до тебе, запитуючи: Чи переживу цю мою хворобу?
- ¹⁰А Елісей сказав: Іди, скажи йому: Ти безсумнівно житимеш ! Та показав мені Господь, що він безсумнівно помре !
- ¹¹І Божий чоловік став перед ним аж зникнув, і заплакав.
- ¹²Тож Азаїл запитав: Що це, що мій володар плаче? А він відповів: Тому що я дізнався, що ти вчиниш зло синам Ізраїля — їхні укріплення знищиш вогнем, а їхніх вибраних вб'єш мечем, поб'єш їхніх немовлят і порозпорюєш їхніх вагітних жінок.
- ¹³Та Азаїл сказав: Хто є твій раб, хіба дохла собака, що вчинить таку справу? А Елісей промовив: Господь показав мені тебе, як ти царюєш над Сирією.
- ¹⁴І той відійшов від Елісея, і прийшов до свого володаря, який запитав його: Що тобі сказав Елісей? А він промовив: Сказав мені: Ти безсумнівно житимеш !
- ¹⁵І сталося на другий день, що той взяв покривало, намочив у воді й поклав на його обличчя, і той помер. А сам Азаїл зацарював замість нього.
- ¹⁶У п'ятому році Йорама, сина Ахава, царя Ізраїля, зацарював Йорам, син Йосафата, цар Юди.
- ¹⁷Він був тридцятидволітнього віку, коли зацарював, і вісім років царював у Єрусалимі.
- ¹⁸І пішов дорогою царів Ізраїля, як чинив дім Ахава, бо дочка Ахава була йому за жінку. І той робив погане перед Господом.
- ¹⁹Та Господь не бажав знищити Юду через свого раба Давида, як і сказав, щоби дати світильник йому і його синам на всі дні.
- ²⁰У його дні Едом відступив з-під руки Юди, і вони поставили над собою царя.
- ²¹І пішов Йорам до Сіора, і всі колісничі з ним, і сталося, як він піднявся і побив Едома, що довкола нього, і володарів колісниць, то народ втік до своїх поселень.
- ²²І відступив Едом з-під руки Юди аж до цього дня. Тоді відступив і Ловена в той час.
- ²³А інші слова Йорама, і все, що він зробив, чи ось не записане це в книзі літопису царів Юди?

²⁴І заснув Йорам зі своїми батьками, і поховали його з його батьками в місті Давида, його батька. І замість нього зацарював його син Охозія.

²⁵У дванадцятому році Йорама, сина Ахава, царя Ізраїля, зацарював Охозія, син Йорама.

²⁶Охозія був двадцятидволітнього віку, коли він зацарював, і царював у Єрусалимі один рік. А ім'я його матері — Готолія, дочка Амврія, царя Ізраїля.

²⁷Та він пішов дорогою до дому Ахава і чинив зло перед Господом, як і дід Ахава.

²⁸З Йорамом, сином Ахава, він пішов на війну проти Азаїла, царя филистимців, у Реммоті галаадському, та сирійці розгромили Йорама.

²⁹І цар Йорам повернувся, щоб лікуватися в Єзраелі від ран, які йому завдали в Реммоті, коли він воював з Азаїлом, царем Сирії. А Охозія, син Йорама, спустився, щоби побачитися з Йорамом, сином Ахава в Єзраелі, бо той хворів.

2 Царів 9

¹Пророк Елісей покликав одного із синів-пророків і сказав йому: Підпережи свої стегна, візьми ріг цієї олії у свою руку і йди в Реммот галаадський.

²Прийдеш туди і побачиш там Ію, сина Йосафата, сина Намессія, увійдеш і забереш його з-посеред його братів, і введеш його в потаємну кімнату.

³І візьмеш ріг з олією, і зіллеш на його голову, кажучи: Так говорить Господь: Я тебе помазав на царя над Ізраїлем! І відкриєш двері, втечеш і не залишишся.

⁴І слуга пророка пішов у Реммот галаадський,

⁵і ввійшов, і ось сиділи військові командири. І він сказав: У мене слово до тебе, командире! А Ія запитав: До кого з усіх нас? Той сказав: До тебе, командире!

⁶Тож він піднявся і зайшов у дім, а той злив олію на його голову і сказав йому: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Я тебе помазав на царя над Господнім народом, над Ізраїлем!

⁷Ти вигубиш дім Ахава, свого володаря, з-перед Мене, і помстишся за кров Моїх рабів-пророків і за кров усіх Господніх рабів з руки Єзавелі

⁸і з руки всього дому Ахава, і вигубиш дім Ахава, того, хто мочиться проти стіни, — і поневоленого, і того, хто залишився в Ізраїлі!

⁹Я зроблю дім Ахава, як дім Єровоама, сина Навата, і як дім Вааси, сина Ахії.

¹⁰А Єзавель з'їдять пси в частині Єзраела, і не буде кому поховати! І він відкрив двері, та втік.

¹¹І вийшов Ія до слуг свого володаря, а вони запитали його: Чи мир? Як це, що цей безумний увійшов до тебе? Він же відповів їм: Ви ж знаєте цього чоловіка і його пусті балачки.

12Та вони сказали: Неправда! Звісти ж нам! Тож Ія промовив до них: Так і так сказав мені він, проголошуючи: Так говорить Господь: Я тебе помазав на царя над Ізраїлем!

13Коли вони почули, то поспішили, кожний узяв свій плащ і поклав під ним на верх сходів, тоді вони затрубили в ріг і проголосили: Зацарював Ія!

14І Ія, син Йосафата, син Намессія, повернувся до Йорама, а сам Йорам охороняв Реммот галаадський (він і весь Ізраїль) з-перед Азаїла, царя Сирії.

15(Цар Йорам повернувся, щоб в Єзраелі лікуватися від ран, якими поранили його сирійці, коли вони воювали проти нього з Азаїлом, царем Сирії). І сказав Ія: Якщо ваша душа зі мною, хай не вийде з міста жодний втікач, щоб піти і сповістити в Єзраелі.

16Ія сів на колісницю, відправився і спустився вниз до Єзраела, бо Йорам, цар Ізраїля, лікувався в Єзраелі від стріл, якими поранили його арамейці в Ремматі у війні з Азаїлем, царем Сирії, бо він сильний і військовий чоловік. І Охозія, цар Юди, прийшов, щоб побачити Йорама.

17Вартовий вийшов на вежу в Єзраелі й побачив пилюку від колісниці Ія, коли він їхав, і сказав: Я бачу пилюку! А Йорам сказав: Візьми вершника і пошли перед ними, і нехай запитає: Чи мир?

18І вершник на коні вирушив їм назустріч, і сказав: Так говорить цар: Чи мир? А Ія відповів: Що тобі й мирові? Поверни за мною! І вартовий сповістив, повідомляючи: Гонець підійшов аж до них, та не повернувся!

19І він послав другого гінця на коні, і цей прибув до нього, і сказав: Так говорить цар: Чи мир? І сказав Ія: Що тобі й мирові? Поверни за мною!

20І вартовий сповістив, повідомляючи: Він підійшов аж до них, та не повернувся! А провідник віз Ію, сина Намессія, бо він поспішав.

21І сказав Йорам: Запряжіть! І запряг колісницю. І Йорам, цар Ізраїля, і Охозія, цар Юди, кожний вирушив у своїй колісниці, вони виїхали назустріч Ієві й знайшли його на частині поля Навутея, єзраельця.

22І сталося, коли Йорам побачив Ію, то сказав: Чи мир, Іє? А Ія відповів: Який мир? Ще є розпушта твоєї матері Єзавелі та її численні чари!

23Йорам повернув свої руки, щоб втекти, і сказав Охозії: Зрада, Охозіє!

24Та Ія взяв у свою руку лук й уразив Йорама між його плечима, і вийшла стріла через його серце, і той схилився на свої коліна.

25І сказав Ія Вадекарові, своєму тристатові: Скинь його на частині поля Навутея, єзраельця. Адже пам'ятаємо — я і ти, коли слідуєчи на колісницях за Ахавом, його батьком, Господь наклав на нього цей несправедливий прибуток, кажучи:

- ²⁶Хіба не кров Навутея і кров його синів Я вчора побачив, — говорить Господь, — тож віддам йому на цій частині поля, — говорить Господь. Тепер же, підібравши, скинь його на цій частині — за Господнім словом!
- ²⁷А Охозія, цар Юди, побачив і втік дорогою Ветангана, і гнався за ним Ія, і сказав: І його! І уразив його в колісниці, коли підіймався до Гаю, що є Євлаам, та він утік до Магедона, і там помер.
- ²⁸Його слуги поклали його на колісницю, привезли його в Єрусалим і поховали його в його гробниці в місті Давида.
- ²⁹В одинадцятому році Йорама, царя Ізраїля, зацарював Охозія над Юдою.
- ³⁰Ія прибув до Єзраела. Єзавель почула, розмалювала свої очі, прикрасила свою голову і вихилилася через вікно.
- ³¹Коли Ія входив у місто, вона сказала: Чи мир, Замвріє, убивце свого володаря?
- ³²А він підняв своє обличчя до вікна, побачив її і сказав: Хто ти? Спустися до мене. І два євнухи нахилилися до нього.
- ³³А він сказав: Скиньте її! І вони скинули її, і окропилася її кров'ю стіна та коні. І вони її потоптали.
- ³⁴Ія ж увійшов, поїв, попив і сказав: Простежте за цією проклятою і поховайте її, адже вона є дочкою царя!
- ³⁵І пішли її поховати, та не знайшли з неї нічого іншого, хіба що череп, долоні рук і ноги,
- ³⁶тож повернулися і сповістили йому. А він сказав: Слово Господа, яке промовив через свого раба Іллю, тесвітянина, проголошуючи: У частині Єзраела пси з'їдять тіло Єзавелі,
- ³⁷і стане тіло Єзавелі, наче гній, на поверхні поля в частині Єзраела, щоб не сказали вони — це Єзавель!

2 Царів 10

- ¹В Ахава було сімдесят синів у Самарії. Тож Ія написав листа, і послав у Самарію, до правителів Самарії, до старійшин і до опікунів синів Ахава, кажучи:
- ²Тепер, як прийде до вас цей лист, з вами сини вашого володаря і з вами колісниці, коні, укріплені міста і зброя.
- ³І побачите добро і що правильне стосовно синів вашого володаря, і поставите його на престол його батька, і воюватимете за дім вашого володаря.
- ⁴І вони дуже злякалися, і сказали: Ось два царі не встояли перед ним, то як ми встоїмо!

⁵І послали ті, хто над домом, і ті, хто над містом, старійшини і опікуни до Ія, кажучи: Ми — твої слуги, і що нам скажеш, те зробимо! Не поставимо чоловіка царем, зробимо те, що добре у твоїх очах.

⁶І він написав до них другого листа, кажучи: Якщо ви — мої, і ви слухаетесь мого голосу, то візьміть голову мужів, синів вашого володаря, і принесіть до мене в цей час завтра до Єзраела! (А синів царя було сімдесят чоловік, і ці мужі міста їх вигодували).

⁷І сталося, коли прийшов до них лист, то вони взяли синів царя і вбили їх, сімдесят чоловік, поклали їхні голови в кошики й послали їх йому до Єзраела.

⁸І прийшов посланець, і сповістив, кажучи: Принесли голови синів царя! А він сказав: Покладіть їх на дві купи біля брами міста до ранку.

⁹І сталося вранці, коли він вийшов і став у брамі міста, та промовив до всього народу: Ви, праведні! Ось я повернувся проти мого володаря і вбив його! А всіх цих хто повбивав?

¹⁰Однак, знайте, що не впаде ніщо з Господнього слова на землю, яке виказав Господь про дім Ахава. І Господь зробив так, як сказав через свого раба Іллю.

¹¹І повбивав Ія всіх, хто залишився з дому Ахава в Єзраелі, усіх його вельмож, його знайомих і його священиків, так що не залишилось у нього останку.

¹²І він піднявся, і пішов у Самарію. Він по дорозі був у Ветакаді пастухів,

¹³й Ія знайшов братів Охозії, царя Юди, і сказав: Чиї ви? Ті відповіли: Ми — брати Охозії, і ми прийшли в мирі до синів царя і синів володарки.

¹⁴А він сказав: Візьміть їх живими! І схопили їх живими. І повбивали їх у Ветакаді, сорок два чоловіки, він не залишив із них жодного.

¹⁵І він пішов звідти, і знайшов Йонадава, сина Рихава в дорозі, який ішов йому назустріч, і поблагословив його. І сказав йому Ія: Чи твоє серце відвертим є з моїм серцем, як і моє серце з твоїм серцем? І сказав Йонадав: Так, є! І сказав Ія: Якщо є, дай твою руку. І він дав свою руку, і той підвів його до себе на колісницю,

¹⁶і промовив до нього: Іди зі мною і дивись, як я ревную за Господом Саваотом! І він посадив його у своїй колісниці.

¹⁷Він прибув до Самарії, і повбивав усіх, хто залишився з сім'ї Ахава в Самарії, аж доки він не вигубив їх за Господнім словом, яке Господь сказав Іллі.

¹⁸І зібрав Ія весь народ, і сказав їм: Ахав мало служив Ваалові, а Ія йому багато служитиме.

¹⁹Тож тепер закликайте до мене всіх пророків Ваала, усіх його рабів і його священиків, хай не сховається від мене жодний, бо в мене велика жертва для Ваала! Кожний, хто тільки сховається, не житиме! А Ія вчинив це з обманом, щоб вигубити рабів Ваала.

²⁰І наказав Ія: Освятіть урочисте свято для Ваала! І рознесли вістку.

- 21** І послав Ія по всьому Ізраїлі, кажучи: Тепер усі раби Ваала, усі його священники та всі його пророки, хай ніхто не залишиться, бо роблю велику жертву! Хто залишиться, не житиме! І прийшли всі раби Ваала, усі його священники та всі його пророки. Не залишилося жодного, хто не прийшов. І ввійшли вони в дім Ваала, і наповнився дім Ваала від краю до краю.
- 22** І сказав Ія тому, хто над домом одягу: Винеси одяг усім рабам Ваала! І той виніс їм різноманітний одяг.
- 23** І ввійшов Ія і Йонадав, син Рихава, у дім Ваала, і сказав рабам Ваала: Дослідіть і погляньте, чи між вами немає когось з Господніх рабів, бомають бути лише самі раби Ваала!
- 24** І він увійшов, щоб принести жертви і всепалення. Я вишикував для себе ззовні вісімдесят мужів і сказав: Якщо врятується якийсь чоловік з мужів, яких я передаю у ваші руки, то ваша душа за його душу!
- 25** І сталося, коли він закінчив звершувати всепалення, то Ія наказав варті та тристатам: Увійшовши, перебийте їх, хай з них не втече жодний! І побили їх вістрям меча, і покинули їхвартові та тристати, і пішли аж до міста дому Ваала.
- 26** І винесли стовп Ваала, і спалили його.
- 27** І повалили стовпи Ваала, знищили дім Ваала і зробили з нього вбиральню, — аж до цього дня.
- 28** Таким чином Ія винищив Ваала з Ізраїля.
- 29** Тільки від гріхів Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха, не відступив від них Ія, — це золоті телиці у Ветилі й у Дані.
- 30** І промовив Господь до Ії: Тому що ти полюбив чинити те, що правильне в Моїх очах, і ти вчинив з домом Ахава все, що в Моєму серці, то сини четвертого покоління сидітимуть у тебе на престолі Ізраїля.
- 31** Та Ія не остерігався, щоби ходити в законі Господа, Бога Ізраїля, усім своїм серцем, не відвернувся від гріхів Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха.
- 32** У ті дні Господь почав вигублювати Ізраїль, і Азаїл побив їх в усіх околицях Ізраїля,
- 33** від Йордану на сході сонця, усю землю Галаада, Гада, Рувима і Манасії, від Ароїра, який є при гирлі потоку Арнона, Галаад і Васан.
- 34** А решта оповідей про Ію й усе, що він робив, і про всю його силу і діла, які він чинив, чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?
- 35** І заснув Ія зі своїми батьками, і поховали його в Самарії. А замість нього зацарював його син Йоахаз.
- 36** А час, який Ія царював над Ізраїлем у Самарії, складав двадцять вісім років.

2 Царів 11

¹Коли Готолія, матір Охозії, побачила, що померли її сини, вона вигубила всіх царських нащадків.

²Та Йосавея, дочка царя Йорама, сестра Охозії, взяла Йоаса, сина її брата, і викрала його з-посеред царських синів, яких убивали, — його та його опікунку, — у приховану спальну кімнатку. Вона заховала його з-перед Готолії, і він не був убитий.

³Він був з нею шість років, захований у Господньому домі, а Готолія царювала над землею.

⁴У сьомому році священник Йодай послав і взяв сотників (хоррейців і расімців) і привів їх до себе в Господній дім, уклав з ними Господній завіт і взяв з них клятву перед Господом, і тоді Йодай показав їм сина царя.

⁵Він дав їм вказівку, наказуючи: Ось справа, яку зробите: у суботу третина з вас нехай увійде і будете на варті царського дому в брамі,

⁶третина — в брамі доріг, і третина біля брами — за охоронцями. І будете на варті дому.

⁷А дві групи з вас, кожний, хто виходить у суботу, будете на варті Господнього дому біля царя.

⁸І обступите царя довкола, кожний зі своєю зброєю в його руці, а той, хто ввійде між ряди, помре! І так було із царем, коли він виходив, і коли він входив.

⁹І зробили сотники все, що наказав розумний Йодай, і кожний взяв своїх мужів, які входили в суботу, і тих, які виходили в суботу, і вони прийшли до священника Йодая.

¹⁰А священник дав сотникам списи і щити царя Давида, які були в Господньому домі.

¹¹І стали охоронці — кожний зі своєю зброєю в його руці — від правої сторони дому аж до лівої сторони дому, жертовника, і дому — навколо біля царя.

¹²І він вивів сина царя, і поклав на нього корону і свідчення, і зробив його царем та його помазав. І всі заплескали руками, і загукали: Нехай живе цар!

¹³Готолія почула галас народу, який біг, і прийшла до народу в Господній дім.

¹⁴І вона поглянула, і ось біля колони стоїть цар, згідно із судом, а біля царя — співи та труби. І весь народ землі радів і трубив у труби. І Готолія роздерла свій одяг, і закричала: Змова, змова!

¹⁵А священник Йодай дав вказівку сотникам, наглядачам війська, і наказав їм: Виведіть її назовні з рядів, і хто йде позаду неї, нехай неодмінно умертвить її мечем! Оскільки священник сказав: Хай не помре вона в Господньому домі!

¹⁶І наклали на неї руки, і вона ввійшла в царський дім дорогою через Кінський вхід, і там вона померла.

¹⁷А Йодай уклав завіт між Господом, між царем і між народом, щоби були Господнім народом, і між царем та між народом.

¹⁸І весь народ землі прийшов до дому Ваала, і вони знищили його, його жертовники та його статуї — повністю зруйнували, а Маттана, жерця Ваала, умертвили перед жертовниками. А в Господньому домі священник настановив наглядачів.

¹⁹Він узяв сотників (хоррейців і расімців) і весь народ землі, і вони вивели царя з Господнього дому, і він увійшов дорогою Брами варти в царський дім, і його посадили на престоли царів.

²⁰І весь народ землі зрадів, і місто заспокоїлося. А Готолію вбили мечем у домі царя.

2 Царів 12

¹Син Йоас був семилітній, коли він зацарював.

²У сьомому році правління Йі зацарював Йоас, і сорок років він царював у Єрусалимі, а ім'я його матері — Авія з Вирсавії.

³Йоас чинив те, що правильне перед Господом усі дні, які просвітлював його священник Йодай.

⁴Лише високі місця він не знищив, і там ще кадили ладаном, і народ продовжував приносити жертви на висотах.

⁵І промовив Йоас до священників: Усі гроші зі святих речей, внесені до Господнього дому, гроші оцінки (гроші оцінки, які приніс кожний чоловік), усі гроші, що тільки спаде на серце чоловіка внести до Господнього дому,

⁶хай візьмуть собі священники, кожний те, що з його продажу, і вони укріплятимуть тріщини дому всюди, де знайдеться тріщина.

⁷І сталося, що у двадцять третьому році царювання Йоаса священники ще не укріпили тріщин дому.

⁸І цар Йоас покликав священника Йодая та інших священників, і сказав їм: Як це, що ви ще не укріпили тріщини дому? Тепер не беріть грошей з вашого продажу, бо даватимете їх на ремонт тріщин дому!

⁹І священники домовилися не брати грошей від народу, і не укріплювати тріщини дому.

¹⁰А священник Йодай взяв одну скриньку, просвердлив у ній зверху отвір і поставив її біля жертовника в домі чоловіка з Господнього дому, і священники, які слідували за входом, передали всі гроші, які знайшли в Господньому домі.

¹¹І сталося, коли побачили, що є багато грошей в скриньці, то прийшов царський писар і великий священник, вони відкрили і порахували гроші, які знайшли в Господньому домі.

¹²І дали підготовлені гроші в руки тих, які звершували роботу наглядачів над Господнім домом, а ті дали майстрам по дереву і будівничим, які працювали в Господньому домі,

¹³мулярам і тесальникам каміння, щоб купити дерево і тесане каміння, аби замурувати тріщини Господнього дому, на все, що видавалося для дому, щоби його укріпити.

¹⁴Тільки не будуть виготовлені для Господнього дому срібні двері, цвяхи, посудини і труби, усякий золотий посуд і срібний посуд, зі срібла, внесеного до Господнього дому,

¹⁵бо його дадуть тим, хто робить працю, і ним укріпили Господній дім.

¹⁶І не вимагали розрахунків у мужів, яким давали гроші в їхні руки, щоби дати тим, які виконують роботи, бо працювали з довір'ям до них.

¹⁷Гроші за гріхи і гроші за провини, які були внесені в Господній дім, належали священникам.

¹⁸Тоді прийшов Азаїл, цар Сирії, і воював проти Гета, і його взяв. І Азаїл спрямував своє обличчя, щоб піти проти Єрусалима.

¹⁹І взяв Йоас, цар Юди, усі святі речі, які посвятив Йосафат, Йорам і Охозія, його батьки, і царі Юди, свої особисті святі речі й усе золото, яке знайшлося в скарбницях Господнього дому і царського дому, і послав Азаїлові, цареві Сирії, і він пішов від Єрусалима.

²⁰А решта оповідей про Йоаса і все, що він зробив, ось чи не записане це в книзі літопису царів Юди?

²¹Та піднялися його раби, зробили велику змову і побили Йоаса в домі Малла, що в Гааллі.

²²Єзіхар, син Ємуата, і Єзевут, син Сомира, його раби побили його, і він помер. І поховали його з його батьками в місті Давида, а замість нього зацарював його син Амессія.

2 Царів 13

¹У двадцять третьому році Йоаса, сина Охозії, царя Юди, зацарював Йоахаз, син Ії, у Самарії — на сімнадцять років.

²І він чинив зло в Господніх очах, і пішов за гріхами Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха, — він не відступив від них.

³Тож Господь запалав гнівом на Ізраїля, і видав їх у руки Азаїла, царя Сирії, і в руки сина Адера, сина Азаїла, на всі дні.

- ⁴Та Йоахаз помолився до Господнього обличчя, і Господь вислухав його, бо побачив пригноблення Ізраїля, бо їх гнітив цар Сирії.
- ⁵І Господь дав спасіння Ізраїлеві, і він вийшов з-під влади Сирії, і сини Ізраїля оселилися у своїх наметах, як учора й третього дня.
- ⁶Лише вони не відступили від гріхів дому Єровоама, який довів Ізраїль до гріха, у них вони перебували, і в Самарії стояв священний гай.
- ⁷Однак у Йоахаза зовсім не залишилося військовихлюдей, хіба що п'ятдесят коней, десять колісниць і десять тисяч піших, бо їх винищив цар Сирії і поклав їх як порох на потоптання.
- ⁸А решта оповідей про Йоахаза і все, що він зробив, і його могутні вчинки, чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?
- ⁹І Йоахаз заснув зі своїми батьками, і його поховали з його батьками в Самарії, а замість нього зацарював його син Йоас.
- ¹⁰У тридцять сьомому році Йоаса, царя Юди, над Ізраїлем у Самарії зацарював Йоас, син Йоахаза, — на шістнадцять років.
- ¹¹І робив він зло в Господніх очах. Не відступив від усіх гріхів Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха, у них він жив.
- ¹²А решта оповідей про Йоаса і все, що він робив, і його могутні вчинки, які звершив з Амессієм, царем Юди, чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?
- ¹³І заснув Йоас зі своїми батьками, і Єровоам сів на його престолі в Самарії, над синами Ізраїля.
- ¹⁴Елісей захворів своєю хворобою, через яку помер. І прийшов до нього Йоас, цар Ізраїля, і заплакав над його обличчям, промовляючи: Батьку, батьку, колісниця Ізраїля і його кіннотник!
- ¹⁵Та Елісей сказав йому: Візьми лук і стрілу! І той взяв собі лук і стрілу.
- ¹⁶А він сказав цареві: Поклади руку свою на лук! Йоас поклав свою руку на лук, а Елісей поклав свої руки на руки царя,
- ¹⁷і сказав: Відкрий вікно до сходу! І той відкрив. Тоді Елісей сказав: Вистріли! І той вистрілив. А він сказав: Стріла Господнього спасіння і стріла спасіння від Сирії! Ти розгромиш Сирію в Афеку аж до кінця!
- ¹⁸Візьми лук! — сказав йому Елісей, — і той взяв. А він сказав цареві Ізраїля: Удар до землі! І цар ударив тричі, і перестав.
- ¹⁹І засмутився Божий чоловік над ним, і сказав: Якщо б ти вдарив п'ять разів чи шість разів, тоді розгромив би ти Сирію аж до кінця. Тепер же поб'єш Сирію тричі.
- ²⁰Елісей помер, і його поховали. А коли починався рік легко озброєні з Моава прийшли в землю.

²¹І сталося, коли люди ховалиодного чоловіка, аж ось побачили легко озброєного, і кинули чоловіка в гробницю Елісея, і він упав, і доторкнувся до костей Елісея, ожив і встав на свої ноги.

²²Усі дні Йоахаза Азаїл гнітив Ізраїля.

²³Та Господь помилував їх, змилювався над ними і поглянув на них через Свій завіт, що з Авраамом, Ісааком і Яковом, і Господь не хотів їх знищити, і не відкинув їх від Свого обличчя.

²⁴І помер Азаїл, цар Сирії, а замість нього зацарював син Адера, його син.

²⁵І повернувся Йоас, син Йоахаза, і забрав міста з-під влади сина Адера, сина Азаїла, які його батько забрав у війні з-під влади Йоахаза. Тричі розгромив його Йоас, і він повернув міста Ізраїля.

2 Царів 14

¹У другому році Йоаса, сина Йоахаза, царя Ізраїля, зацарював Амессія, син Йоаса, цар Юди.

²Він був двадцятип'ятилітнього віку, коли зацарював, і двадцять дев'ять років царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Йоадіна, з Єрусалима.

³І робив він те, що правильне в очах Господа, тільки не так, як Давид, його батько. Згідно з усім, що робив його батько Йоас, і він робив.

⁴Лише високі місця не знищив — народ ще приносив жертви і кадив ладаном на висотах.

⁵І сталося, коли царство укріпилося в його руці, то він повбивав своїх рабів, які вбили його батька.

⁶Та він не повбивав синів тих, які вбили, — як і записано в Книзі законів Мойсея, як заповів Господь, наказуючи: Не помиратимуть батьки за синів, і сини не помиратимуть за батьків, але кожний помре тільки за свої гріхи!

⁷Він розгромив Едома в Гемелі, десять тисяч, і захопив Камінь у битві, і дав йому назву Катоїл — аж до цього дня.

⁸Тоді послав Амессія послів до Йоаса, сина Йоахаза, сина Ії, царя Ізраїля, кажучи: Приходь, побачимося віч-на-віч!

⁹І послав Йоас, цар Ізраїля, до Амессії, царя Юди, кажучи: Терня, яке в Лівані, послало до кедра, що в Лівані, кажучи: Дай твою дочку моєму синові за жінку! Та прийшли польові звірі, які в Лівані, і потоптали терня.

¹⁰Справді побив ти Ідумею, і підняло тебе твоє серце. Прославляйся, сидячи у своєму домі, і навіщо злишея у своїй злобі? Ти впадеш, і Юда — з тобою!

¹¹Та Амессія не послухав. І пішов цар Ізраїля, і у Ветсамусі юдейському вони побачилися обличчями — він своїм власним і Амессія, цар Юди.

- 12** І Юда зазнав поразки перед Ізраїлем, і кожний утік до свого поселення.
- 13** А Амессію, сина Йоаса, сина Охозії, царя Юди, Йоас, син Йоахаза, цар Ізраїля схопив у Ветсамусі. Він прибув у Єрусалим і знищив єрусалимський мур від Брами Єфрема аж до Кутової брами — чотириста ліктів.
- 14** І забрав золото, срібло і весь посуд, що знайшовся в Господньому домі, у скарбницях дому царя, та синів-заручників і повернувся в Самарію.
- 15** А решта оповідей про Йоаса, що він зробив у своїй моці, як воював з Амессієм, царем Юди, чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?
- 16** І заснув Йоас зі своїми батьками і поховано його в Самарії із царями Ізраїля, а замість нього зацарював його син Єровоам.
- 17** А Амессія, син Йоаса, цар Юди, пожив п'ятнадцять років після смерті Йоаса, сина Йоахаза, царя Ізраїля.
- 18** А решта оповідей про Амессію і все, що він робив, чи не записане це в книзі літопису царів Юди?
- 19** В Єрусалимі проти нього вчинили змову, і він утік до Лахіса. Та послали за ним до Лахіса, і там його вбили.
- 20** І взяли його на коня, і поховали його з його батьками в Єрусалимі, у місті Давида.
- 21** І весь народ Юди взяв Азарію, а він — шістнадцятилітнього віку, і вони настановили його царем замість його батька Амессії.
- 22** Він збудував Елот і повернув його Юді після того, як заснув цар зі своїми батьками.
- 23** У п'ятнадцятому році Амессії, сина Йоаса, царя Юди, над Ізраїлем у Самарії зацарював на сорок один рік Єровоам, син Йоаса.
- 24** І він робив зло перед Господом. Не відступив від усіх гріхів Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха.
- 25** Він повернув околицю Ізраїля — від входу Емата аж до моря Арави — за словом Господа, Бога Ізраїля, Який промовив через Свого раба Йону, сина Амата, пророка, який з Гетховеера.
- 26** Оскільки Господь побачив дуже гірке впокорення Ізраїля, що їх мало, і вони в скрутному становищі, покинені, і для Ізраїля не було помічника.
- 27** І Господь сказав, що не вигубить нащадків Ізраїля з-під неба, і спас їх через Єровоама, сина Йоаса.
- 28** А решта оповідей про Єровоама й усе, що він зробив, і його могутні вчинки, що воював і що повернув Дамаск і Емат Юді в Ізраїлі, чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?

²⁹І заснув Єровоам зі своїми батьками, із царями Ізраїля, і замість свого батька зацарював Азарія, син Амессії.

2 Царів 15

¹У двадцять сьомому році Єровоама, царя Ізраїля, зацарював Азарія, син Амессії, царя Юди.

²Він був шістнадцятилітнього віку, коли зацарював, і п'ятдесят два роки царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Халія, з Єрусалима.

³І він чинив те, що правильне в Господніх очах, згідно з усім, що робив його батько Амессія.

⁴Тільки високих місць він не знищив, ще народ приносив жертви і кадив ладаном на високих місцях.

⁵І Господь доторкнувся до царя, і він був прокаженим аж до дня своєї смерті, і царював у відокремленому домі, а Йоатам, син царя, був над домом суддів народу землі.

⁶А решта оповідей про Азарію і все, що він зробив, ось чи не записане це в книзі літопису царів Юди?

⁷І Азарія заснув зі своїми батьками, і його поховали з його батьками в місті Давида, а замість нього зацарював його син Йоатам.

⁸У тридцять восьмому році Азарія, царя Юди, зацарював над Ізраїлем у Самарії на шість місяців Захарія, син Єровоама.

⁹І він чинив зло в Господніх очах, як робили його батьки. Не відступив від гріхів Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха.

¹⁰І проти нього змовилися Селлум, син Явіса, і Кевлаам, побили його і вбили його, і Селлум зацарював замість нього.

¹¹А решта оповідей про Захарію, ось вони є записані в книзі літопису царів Ізраїля.

¹²Слово Господнє, яке Він сказав до Ії, проголошуючи: Сини в четвертому поколінні сидітимуть у тебе на престолі Ізраїля! — так і сталося!

¹³І Селлум, син Явіса, зацарював. У тридцять дев'ятому році Азарії, царя Юди, зацарював Селлум на місяць часу в Самарії.

¹⁴І прийшов Манаїм, син Гаддія з Тасіли. Він прийшов до Самарії і розгромив Селлума, сина Явіса в Самарії, і вбив його.

¹⁵А решта оповідей про Селлума і про його діла, які він чинив, ось вони є записані в книзі літопису царів Ізраїля.

- 16**Тоді розгромив Манаїм Терсу і все, що в ній, і її околиці від Терси, бо не відкрили йому. Тож він її розгромив, і тих, які мали в лоні, порозпорював.
- 17**У тридцять дев'ятому році Азарії, царя Юди, зацарював над Ізраїлем в Самарії Манаїм, син Гаддія, — на десять років.
- 18**І він робив зло в Господніх очах, не відступив від усіх гріхів Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха.
- 19**У його днях на землю прийшов Фул, цар ассирійців, і Манаїм дав Фулові тисячу талантів срібла, щоби його підтримка була з ним.
- 20**І Манаїм вивіз срібло з Ізраїля, з кожного могутнього силою, щоб передати ассирійському цареві, — п'ятдесят сиклів на одного чоловіка. І повернувся цар ассирійців, і не залишився там в землі.
- 21**А решта оповідей про Манаїма і про все, що він робив, ось чи не записане це в книзі літопису царів Ізраїля?
- 22**І заснув Манаїм зі своїми батьками, а замість нього зацарював його син Факей.
- 23**У п'ятдесятому році Азарія, царя Юди, зацарював над Ізраїлем у Самарії Факей, син Манаїма, — на два роки.
- 24**І він робив зло в Господніх очах. Не відступив від гріхів Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха.
- 25**І повернувся проти нього Факей, син Ромелія, його тристат, і побив його в Самарії перед домом царя з Арговом і з Арією, і з ним було п'ятдесят мужів із чотирьохсот. І вбив його, і зацарював замість нього.
- 26**Інші слова Факея і все, що він зробив, ось це записане в книзі літопису царів Ізраїля.
- 27**У п'ятдесят другому році Азарії, царя Юди, зацарював над Ізраїлем у Самарії Факей, син Ромелія, — на двадцять років.
- 28**І він робив зло в Господніх очах, не відступив від усіх гріхів Єровоама, сина Навата, який довів Ізраїль до гріха.
- 29**У дні Факея, царя Ізраїля, прийшов Таглатфелласар, цар ассирійців, і взяв Аїн, Авелветамааху, Янох, Кенез, Асор, Галаад і Галілею, усю землю Нефталима, і переселив їх до Ассирії.
- 30**Та Осія, син Или, зробив змову проти Факея, сина Ромелія, побив його, убив його і зацарював замість нього у двадцятому році Йоатама, сина Азарія.
- 31**А решта оповідей про Факея і все, що він робив, ось це є записане в книзі літопису царів Ізраїля.
- 32**У другому році Факея, сина Ромелія, царя Ізраїля, зацарював Йоатам, син Азарія, царя Юди.

33 Він був двадцятип'ятилітнього віку, коли зацарював, і шістнадцять років царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Єруса, дочка Садока.

34 Він чинив те, що правильне в очах Господа, згідно з усім, що робив його батько Озія.

35 Лише високихмісць він не знищив, народ ще приносив жертви і кадив ладаном на висотах. Він збудував верхню браму Господнього дому.

36 А решта оповідей про Йоатама і все, що він робив, чи не записане це в книзі літопису царів Юди?

37 У ті дні почав Господь посилати проти Юди Раасона, царя Сирії, і Факея, сина Ромелія.

38 І Йоатам заснув зі своїми батьками, і поховали його з його батьками в місті його батька Давида, а замість нього зацарював його син Ахаз.

2 Царів 16

1 У сімнадцятому році Факея, сина Ромелія, зацарював Ахаз, син Йоатама, царя Юди.

2 Ахаз був двадцятилітнього віку, коли він зацарював, і царював шістнадцять років у Єрусалимі. І він не робив того, що правильне в очах Господа, його Бога, як Давид, його батько.

3 Він пішов дорогою Єровоама, сина Навата, царя Ізраїля, і свого сина провів через вогонь — за огидливими вчинками народів, яких Господь вигубив з-перед синів Ізраїля.

4 Він приносив жертви і кадив ладаном на високих місцях, на пагорбах і під усяким розлогим деревом.

5 Тоді прийшов Раассон, цар Сирії, і Факей, син Ромелія, цар Ізраїля, проти Єрусалима на війну і взяв у облогу Ахаза, та він не міг завоювати його.

6 У той час цар Сирії, Раассон, повернув Елат Сирії і вигнав юдеїв з Елата. І в Елат прийшли ідумейці, і поселилися там аж до цього дня.

7 У той час Ахаз послав послів до Таглатфелласара, царя ассирійців, кажучи: Я — твій раб і твій син, прийди і врятуй мене з руки царя Сирії і з руки царя Ізраїля, які повстали проти мене!

8 І Ахаз взяв золото і срібло, які знайшлися в скарбницях Господнього дому і дому царя, і послав цареві в дари.

9 Тож цар ассирійців вислухав його, і цар ассирійців пішов на Дамаск, захопив його, переселив його мешканців, а Раассона вбив.

¹⁰І цар Ахаз вийшов назустріч Таглатфелласарові, цареві асирійців, до Дамаску. А в Дамаску він побачив жертвник, і цар Ахаз послав до священника Урії подобу жертвника та його розміри, щоби його повністю відтворити.

¹¹І священник Урія збудував жертвник згідно з усім, що прислав цар Ахаз із Дамаску.

¹²Повернувшись, цар побачив жертвник, підійшов до нього

¹³і приніс у димі своє всепалення і свою жертву, і їхню жертву виливання, і вилив кров своїх мирних жертв на жертвник.

¹⁴А мідний жертвник, що перед Господом, він виніс з-перед лицьового боку Господнього дому, з-перед нового жертвника та з-перед Господнього дому, і поставив його збоку від нового жертвника, на півночі.

¹⁵І цар Ахаз дав вказівку священникові Урії, кажучи: На великому жертвнику принось перше всепалення, вечірню жертву, всепалення царя, його жертву, всепалення всього народу, їхню жертву, їхні жертви виливання, усю кров всепалення і всю кров жертви виливання на неї. А мідний жертвник буде для мене на ранок.

¹⁶І священник учинив згідно з усім, що йому наказав цар Ахаз.

¹⁷І цар Азах зрізав ободи мехотів, забрав з них умивальницю, а море він забрав з мідних волів, які під ним, і встановив його на кам'яних основах.

¹⁸Він збудував основу престолу в Господньому домі й царський вхід, що ззовні, розвернув до Господнього дому через царя асирійців.

¹⁹А решта оповідей про Ахаза, що він чинив, чи не записане це в книзі літопису царів Юди?

²⁰І заснув Ахаз зі своїми батьками, і був похований у місті Давида, а замість нього зацарював його син Езекія.

2 Царів 17

¹У дванадцятому році Ахаза, царя Юди, у Самарії над Ізраїлем зацарював Осія, син Іли, — на дев'ять років.

²І він робив зло в Господніх очах, лише не так, як царі Ізраїля, які були перед ним.

³Проти нього прийшов Саламанасар, цар асирійців, і Осія став йому рабом, і давав йому данину.

⁴Та цар асирійців знайшов нечесність в Осії, бо він відіслав послів до Сигора, царя Єгипту, і не приніс данину цареві асирійців у тому році. Тож цар асирійців оточив його і кинув у кайданах до в'язниці.

⁵І пішов цар асирійців по всій землі, прийшов до Самарії і взяв у облогу її на три роки.

- 6**У дев'ятому році Осії цар асирійців захопив Самарію, виселив Ізраїля в Ассирію і поселив їх на Алаї і на Аворі, ріках Гозана, і Горах мідійців.
- 7**Це сталося через те, що сини Ізраїля згрішили проти Господа, їхнього Бога, Який вивів їх із Єгипетської землі з-під влади фараона, царя Єгипту, та вони злякалися інших богів,
- 8**і пішли за заповідями народів, яких Господь знищив з-перед синів Ізраїля, і тому, що царі Ізраїля таке чинили,
- 9**і через те, що ізраїльські сини так прикрашали свої слова, не так, як повинні були, — проти Господа, їхнього Бога, і збудували собі високі місця в усіх своїх містах, від сторожової вежі аж до укріпленого міста,
- 10**і поставили собі стовпи і священні гаї на кожній високій вершині та під кожним розлогим деревом,
- 11**і там, на всіх висотах, кадили ладаном, як і народи, які Господь виселив з-перед них, робили спільне, щоб викликати гнів Господа!
- 12**Вони служили ідолам, про яких їм сказав Господь: Не робитимете цієї справи Господу!
- 13**І Господь свідчив в Ізраїлі та в племені Юди через усіх його пророків, через кожного провидця, закликаючи: Поверніться з ваших злих доріг і дотримуйтеся Моїх заповідей, Моїх постанов і всього закону, який Я заповів вашим батькам, який Я їм послав через Моїх рабів-пророків!
- 14**Та вони не послухали, і твердою зробили свою шию понад шию їхніх батьків.
- 15**І не дотримувалися Його свідчень, які Він їм свідчив, стали безумними і пішли за безглуздя — за народами, які довкола них, щодо яких Він їм заповів, щоб не чинили так!
- 16**Вони залишили заповіді Господа, їхнього Бога, і зробили собі дві литі телиці, зробили священні гаї, поклонялися всякій небесній силі, служили Ваалові,
- 17**проводили своїх синів і своїх дочок через вогонь, займалися ворожінням, чаклували і продалися, щоби чинити те, що є злом в очах Господа, щоб викликати Його гнів.
- 18**Господь сильно обурився на Ізраїль і відкинув їх з-перед Себе, і не залишилось нікого, хіба єдине плем'я Юди.
- 19**І Юда не дотримувався заповідей Господа, свого Бога — вони пішли за заповідями Ізраїля, які вони чинили,
- 20**і відкинули Господа серед усіх нащадків Ізраїля, і Він сколихнув їх і видав їх у руку тих, які грабували їх, аж доки не відкинув їх з-перед Свого обличчя.
- 21**Адже Ізраїль порвав з домом Давида, і вони поставили царем Єровоама, сина Навата, а Єровоам відірвав Ізраїля від Господа і довів їх до гріха, великого гріха!

- 22** І сини Ізраїля жили в усіх гріхах Єровоама, які він чинив, не відступили від них,
- 23** аж доки Господь не відкинув Ізраїля з-перед Свого обличчя, — як і Господь сказав через усіх Своїх рабів пророків. І був виселений Ізраїль зі своєї землі до асирійців аж до цього дня.
- 24** І привів цар асирійців, людей з Вавилону, з Хунти, з Аї, з Емата і Сепфаруена, вони оселилися в містах Самарії замість синів Ізраїля. Вони успадкували Самарію і поселилися в її містах.
- 25** І сталося, що на початку свого поселення вони не побоялися Господа, і Господь наслав на них левів, і між ними були ті, які вмирали.
- 26** І вони сказали цареві асирійців, говорячи: Народи, які ти відселив і замінив у містах Самарії, не пізнали суду Бога тієї землі, і Він послав на них левів, і ось їх убивають, оскільки не знають суду Бога землі.
- 27** І цар асирійців дав вказівку, наказуючи: Відведіть туди декого з ізраїльтян, і хай підуть та поселяться там, і освітять їх про суд Богатієї землі.
- 28** І привели одного священика, якого виселили із Самарії, і він поселився у Ветилі й просвічував їх, як мають боятися Господа.
- 29** Та кожний народ робив своїх богів і ставив у домі на високих місцях, які зробили самарійці, кожний народ у своїх містах, в яких вони жили.
- 30** І мужі Вавилона зробили Сокхотвеніт, мужі Хута зробили Нирігел, мужі Емата зробили Асімат,
- 31** євейці зробили Евлазер і Тартак, а ті, які із Сепфаруї, спалювали вогнем своїх синів Адрамелехові та Анимелехові, богам Сепфаруї.
- 32** Вони і боялися Господа, і поселили їхні гидоти в домах на високих місцях, які зробили в Самарії, кожний народ у місті, в якому вони поселилися. Вони і боялися Господа, і робили собі священиків на високих місцях, і приносили собі жертви в домі на високих місцях.
- 33** Вони і боялися Господа, і служили своїм богам за судом народів, там, звідки їх виселили.
- 34** До цього дня вони чинять за їхнім судом. Вони бояться Господа, та вони чинять за їхніми заповідями і за їхнім судом, і одночасно за законом і за заповіддю, яку Господь заповів синам Якова, якому Він дав ім'я Ізраїль.
- 35** І Господь уклав з ними завіт і наказав їм, закликаючи: Не бійтеся інших богів! Ви не поклонятиметеся їм, не служитимете їм і не приноситимете їм жертв,
- 36** але хіба лише Господу, Який великою силою і могутньою рукою вивів вас із Єгипетської землі! Його боятиметеся, Йому служитимете і Йому приноситимете жертви!

³⁷І постанови, суди, закон і заповіді, які Він вам написав, будете виконувати, щоб чинити всі дні, і не злякаєтеся інших богів. І не забудете завіту, який Він склав з вами,

³⁸і не боятиметеся інших богів,

³⁹але боятиметеся хіба лише Господа, вашого Бога, і Він вас спасе від усіх ваших ворогів,

⁴⁰і не послухаєтеся їхнього суду, який вони чинять.

⁴¹Ось ці народи боялися Господа, та служили своїм різьбленими ідолам, і сини, і сини їхніх синів чинять так аж до цього дня, як і чинили їхні батьки.

2 Царів 18

¹І сталося в третьому році Осії, сина Или, царя Ізраїля, зацарював Езекія, син Ахаза, царя Юди.

²Він був двадцятип'ятилітнього віку, коли зацарював, і двадцять дев'ять років царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Аву, дочка Захарії.

³І він робив те, що правильне в Господніх очах, згідно з усім, що робив його батько Давид.

⁴Він знищив високі місця, розбив усі стовпи, винищив священні гаї і мідного змія, якого зробив Мойсей, бо аж до тих днів ізраїльські сини йому кадили, і назвав його Неестан.

⁵Він покладав надію на Господа, Бога Ізраїля, і після нього, ні між тими, які були перед ним, не було подібного до нього між царями Юди.

⁶І він прив'язався до Господа, не відступив від Нього і дотримувався Його заповідей, які заповів Мойсей.

⁷І Господь був з ним, у всьому, що чинив, він був розумним. І він відступив від царя асирійців, і не служив йому.

⁸Він побив филистимців аж до Гази і аж до її околиці, від сторожової вежі й аж до укріпленого міста.

⁹І сталося, що в четвертому році царя Езекії (це сьомий рік Осії, сина Или, царя Ізраїля) прийшов Саламанассар, цар асирійців, проти Самарії, взяв її в облогу

¹⁰і наприкінці трьох років заволодів нею, — у восьмому році Езекії (це дев'ятий рік Осії, царя Ізраїля), і Самарія була захоплена.

¹¹І цар асирійців виселив жителів Самарії до асирійців і помістив їх в Алаї і в Аворі, біля ріки Гозан, і в горах мідійців,

¹²оскільки вони не послухалися голосу Господа, їхнього Бога, і порушили Його завіт, — усього, що заповів Мойсей, Господній раб, вони не слухалися і не виконували.

- 13**І в чотирнадцятому році царя Езекії прийшов Сеннахирім, цар асирійців, проти укріплених міст Юди і захопив їх.
- 14**І Езекія, цар Юди, відіслав послів до царя асирійців у Лахіс, кажучи: Я згрішив, відвернися від мене. Що тільки на мене накладеш, понесу! І цар асирійців наклав на Езекію, царя Юди, триста талантів срібла і тридцять талантів золота.
- 15**Тож Езекія віддав усе срібло, яке знайшлося в Господньому домі та в скарбницях царського дому.
- 16**У той час Езекія порубав двері Господнього храму і кріплення, які позолотив Езекія, цар Юди, і дав їх цареві асирійців.
- 17**Цар асирійців послав Тартана, Рафіса, Рапсака з Лахіса до царя Езекії з великою армією проти Єрусалима, вони прийшли та підійшли до Єрусалима і стали при водогоні горішньої купелі, яка є на дорозі поля прядильників.
- 18**Вони загукали до Езекії, і до нього вийшли Еліякім, син Хелкія, економ, Сомна, писар, і Йоас, син Асафа, літописець.
- 19**І сказав їм Рапсак: Скажіть же Езекії: Так говорить великий цар, цар асирійців: Що це за надія, на яку ти покладаєшся?
- 20**Ти сказав, а це лише слова уст: У мене є рада і армія для війни. Тож тепер, на кого надіючись, відступив ти від мене?
- 21**Ось тепер ти поклав надію на себе, на цю зломлену палицю з тростини, на Єгипет. Як лиш чоловік підпреться нею, вона ввійде в його руку і її проб'є. Таким є фараон, цар Єгипту, для всіх, хто надіється на нього.
- 22**Оскільки ти мені сказав: Ми поклали надію на Господа Бога: Хіба це не Той, висоти Якого і Його жертовники відкинув Езекія і сказав Юді та Єрусалимові: Будете поклонятися перед цим жертовником, що в Єрусалимі! —
- 23**то тепер підіть до мого володаря, царя асирійців, і дам тобі дві тисячі коней, якщо зможеш зі свого боку дати на них вершників!
- 24**І як відвернеш обличчя володаря, одного з найменших рабів мого володаря? І ти сам поклав надію на Єгипет, на колісниці й коні.
- 25**Тож тепер, хіба ми без відома Господа прийшли на це місце, щоб його знищити? Господь промовив до мене: Піді проти цієї землі й знищ її!
- 26**І сказав Еліякім, син Хелкія, і Сомна, і Йоас Рапсакові: Говори до твоїх слуг по-сирійськи, бо ми розуміємо, і не говори з нами по-єврейськи! Навіщо говориш до вух народу, який на мурах?
- 27**Та Рапсак відповів їм: Хіба не до твого володаря і до тебе послав мене мій володар промовити ці слова? Хіба не до мужів, які перебувають на мурах, щоб їли свій кал і пили свою сечу разом з вами?
- 28**І піднявся Рапсак, і закричав гучним голосом по-єврейськи, він заговорив і сказав: Послухайте слова великого царя асирійців!

- ²⁹Так говорить цар: Хай не підбурює вас Езекія словами, бо не може спасти вас з моєї руки.
- ³⁰І хай не обнадіює вас Езекія Господом, кажучи: Господь обов'язково визволить нас, це місто не буде видане в руку царя ассирійців!
- ³¹Не слухайтеся Езекії, бо так говорить цар ассирійців: Укладіть зі мною мир, і вийдіть до мене, і кожний питиме зі свого виноградника, і кожний їстиме зі своєї смоківниці та питиме воду зі свого ставка,
- ³²доки не прийду і не візьму вас до такої землі, як ваша земля, земля пшениці, вина, хліба і виноградників, до землі оливок з оливкового дерева і меду, — житимете і не помрете! І не слухайтеся Езекії, бо обманює вас, кажучи: Господь нас спасе!
- ³³Хіба врятували боги народів кожний свою країну з руки царя ассирійців?
- ³⁴Де є бог Емату і Арфада? Де є бог Сепфаруена? І хіба звільнили Самарію з моєї руки?
- ³⁵Хто з усіх богів землі, який спас свої землі від моєї руки? Чи врятує Господь Єрусалим від моєї руки?
- ³⁶Вони мовчали і не відповіли йому ні слова, бо був наказ царя, що закликав: Не відповідатимете йому!
- ³⁷І ввійшов Еліякім, син Хелкія, економ, і Сомна, писар, і Йоас син Асафа, літописець, до Езекії, роздерши одяг, і сповістили йому слова Рапсака.

2 Царів 19

- ¹І сталося, коли це почув цар Езекія, то роздер свій одяг та одягнувся в мішковину і прийшов до Господнього дому.
- ²Він послав економа Еліякіма, писаря Сомну, і старших зі священників, одягнених у мішковину, до пророка Ісаї, сина Амоса,
- ³і вони сказали йому: Так говорить Езекія: Цей день — день смутку, звинувачення і гніву, бо прийшли сини аж до мук родів, та немає сили в тієї, яка народжує.
- ⁴Чи, може, послухає Господь, твій Бог, усі слова Рапсака, якого послав цар ассирійців, його володар, щоб ганьбити живого Бога і хулити словами, які почув Господь, твій Бог. Тож прийми молитву за останок, який виявився!
- ⁵І слуги царя Езекії прийшли до Ісаї,
- ⁶а Ісаї їм сказав: Так скажете вашому володареві: Так промовляє Господь: Не бійся слів, які ти почув, якими хулили слуги царя ассирійців!
- ⁷Ось Я даю йому духа, і він почує звістку, і повернеться у свою землю, і повалю його мечем в його землі!

- 8**І повернувся Рапсак, і знайшов царя асирійців, який воював проти Ломни, бо почув, що вони відійшли від Лахіса.
- 9**Він почув, що про Тарака, царя ефіопів, говорили: Ось він вийшов воювати з тобою! Тож він повернувся і відіслав послів до Езекії, кажучи:
- 10**Хай тебе не підводить твій Бог, Той, на Якого ти надієшся, заявляючи: Єрусалим не буде переданий у руки царя асирійців!
- 11**Ось ти почув про все, що зробили царі асирійців усім землям, щоб їх проклясти. Тож хіба ти врятуєшся?
- 12**Не спасли їх боги народів, яких знищили мої батьки: Гозан, Харран, Рафес і синів Едема, які в Таестені?
- 13**Де є цар Емата і цар Арфада? І де є Сепфаруая, Ана і Ава?
- 14**Езекія взяв листи з руки послів і прочитав їх. І прийшов Езекія до Господнього дому, відкрив їх перед Господом
- 15**і сказав: Господи, Боже Ізраїля, Який перебуваєш над херувимами! Ти — єдиний Бог над усіма царями землі, Ти створив небо і землю.
- 16**Господи, прихили Твоє вухо і послухай. Господи, відкрий Твої очі, поглянь і послухай слова Сеннахиріма, які послав, щоб ганьбити живого Бога!
- 17**Адже справді, Господи, царі асирійців спустошили народи
- 18**і кинули їхніх богів у вогонь, бо вони не боги, але тільки діла рук людей — дерево і камінь — тож їх і знищили!
- 19**А тепер, Господи, Боже наш, спаси нас від його руки, і хай визнають усі царства землі, що один Ти — Господь Бог!
- 20**Тоді Ісаїя, син Амоса, послав до Езекії, переказуючи: Так говорить Господь, Бог сил, Бог Ізраїля: Я вислухав те, про що ти молився до Мене про Сеннахиріма, царя асирійців.
- 21**Ось слово, яке Господь про нього сказав: Він тебе зневажив і насміявся з тебе, дівице, дочко Сіоне, над тобою похилили свою голову, дочко Єрусалиме!
- 22**Кого зневажив ти і похулив? І на кого підняв ти голос? І ти підняв свої очі до висоти, до Святого Ізраїля.
- 23**Через твоїх послів ти зневажив Господа і ти сказав: У безлічі моїх колісниць я піду на висоту гір, на стегна Лівану, і я зрубав велич його кедра, вибрані його кипариси, і я прийшов до частини його краю, його лісу Кармилу.
- 24**Я відсвіжився, і випив я чужі води, і спустошив стопою моєї ноги всі ріки околиці.
- 25**Я зліпив її, тепер привів її, і стало на знищення воюючих переселень, міцних міст.

²⁶І ті, хто живе в них, знемогли рукою, захиталися і засоромились, стали травою поля чи зеленою рослинністю, зеленню домів і на потоптання тому, хто стоїть напроти.

²⁷Я пізнав твій престол, твій вихід, твій вхід і твій гнів,

²⁸оскільки ти запалав гнівом на Мене. І твоя грубість дійшла до Моїх вух, і покладу Мої кільця у твої ніздрі та уздечку у твої уста, і поверну тебе дорогою, якою ти прийшов.

²⁹Ось це тобі знак. Їстимеш цей рік те, що само виросте, а на другий рік — те, що зійде. А вже на третій буде засівання, жнива та садіння виноградників, і їстимете їхній плід.

³⁰І врятований останок дому Юди пустить глибше корінь вниз й видасть плід угорі.

³¹Адже з Єрусалима вийде останок, і той, хто спасається, — з гори Сіон! Ревність Господа сил це вчинить.

³²Чи не так? Ось що говорить Господь цареві асирійців: Він не ввійде в це місто і не випустить сюди стріли, не простягне проти нього щита і не насипле проти нього насипу!

³³Дорогою, якою він прийшов, нею він і повернеться і не ввійде в це місто! — говорить Господь.

³⁴Я щитом прикрию це місто заради Мене і заради Мого раба Давида!

³⁵І сталося, що вночі вийшов Господній ангел і уразив у таборі асирійців сто вісімдесят п'ять тисяч. Вони встали вранці, і ось усі тіла мертві.

³⁶Сеннахирім, цар асирійців, устав, пішов, повернувся і замешкав у Ніневії.

³⁷І сталося, коли він поклонявся в домі Несераха, їхнього бога, Адрамелех і Сарасар, його сини, убили його мечем, а самі врятувалися в Араратській землі. І замість нього зацарював його син Асордан.

2 Царів 20

¹У ті дні Езекія смертельно захворів. До нього прийшов пророк Ісая, син Амоса, і сказав йому: Так говорить Господь: Зроби заповіт своєму домові, бо ти помираєш і не житимеш!

²Езекія повернув своє обличчя до стіни і помолився до Господа, кажучи:

³О, Господи, згадай, що я ходив перед Тобою по-правді й усім серцем, і я чинив те, що добре у Твоїх очах! І заплакав Езекія великим плачем.

⁴А Ісая був у середньому дворі, і до нього було Господнє слово, що наказувало:

- ⁵Повернися і скажеш Езекії, проводиреві Мого народу: Так говорить Господь, Бог Давида, твого батька: Я почув твою молитву і побачив твої сльози! Ось Я тебе вилікую, на третій день ти підеш до Господнього дому,
- ⁶І Я додам п'ятнадцять років до твого віку і спасу тебе і це місто з-під влади асирійського царя! Я щитом прикрию це місто заради Мене і заради Мого раба Давида!
- ⁷А далі він сказав: Хай принесуть в'язку смоківниць і покладуть на струп, і видужає.
- ⁸А Езекія звернувся до Ісаї: Який знак, що мене зцілить Господь, і я піду до Господнього дому на третій день?
- ⁹Ось знак від Господа, — сказав Ісаї, — що Господь виконає слово, яке сказав: Чи нехай тінь піде вперед на десять ступенів сонячного годинника, чи нехай повернеться назад на десять ступенів?
- ¹⁰А Езекія сказав: Легко тіні зміститися вперед на десять ступенів. Ні, але нехай повернеться тінь назад на десять ступенів!
- ¹¹І пророк Ісаї закликав до Господа, і тінь на позначках сонячного годинника повернулася назад на десять ступенів.
- ¹²У той час Мародахваладан, син Валадана, вавилонського царя, послав листи і дари до Езекії, бо почув, що Езекія захворів.
- ¹³І зрадив ними Езекія, і показав їм увесь дім зі скарбами, срібло і золото, пахощі й добірну олію, дім і посуд, і те, що знайшлося в його скарбницях. Не було речі, якої їм не показав Езекія у своєму домі та в усьому своєму володінні.
- ¹⁴Після цього до царя Езекії прийшов пророк Ісаї і запитав його: Про що говорили ці чужинці й звідки прийшли до тебе? З далекої землі прийшли до мене, з Вавилону, — сказав Езекія
- ¹⁵А він запитав: Що побачили у твоєму домі? І той сказав: Побачили все, що в моєму домі. Не було в моєму домі чогось такого, чого я їм не показав, навіть те, що в моїх скарбницях!
- ¹⁶Тоді Ісаї промовив до Езекії: Послухай слово Господа:
- ¹⁷Ось приходять дні, і буде забрано до Вавилону все, що у твоєму домі, і що зібрали твої батьки, аж до цього дня! Не залишиться і речі, як сказав Господь!
- ¹⁸І твої сини, які вийдуть з тебе, яких породить, будуть забрані, вони будуть євнухами в домі вавилонського царя!
- ¹⁹І промовив Езекія до Ісаї: Добре Господнє слово, яке Він сказав. Нехай тільки буде мир у мої дні!
- ²⁰А решта оповідей про Езекію, про всі його могутні вчинки, і те, що зробив: про криницю, про водогін, і що він провів воду до міста, чи не записане це в книзі літопису царів Юди?

²¹І Езекія заснув зі своїми батьками, і був похований у місті Давида, а замість нього зацарював його син Манасія.

2 Царів 21

¹Манасії було дванадцять років, коли він зацарював, і п'ятдесят п'ять років царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Опсіва.

²І він робив зло в очах Господа за гидотами народів, яких Господь вигубив з-перед синів Ізраїля,

³і він повернувся і відбудував високі місця, які знищив його батько Езекія, і поставив жертovníк Ваалові, і зробив священний гай, як робив і Ахав, цар Ізраїля, і поклонявся всій небесній силі, і служив їм,

⁴і збудував жертovníка у Господньому домі, де Він сказав: В Єрусалимі встановлю Моє Ім'я!

⁵Він збудував свій жертovníк для небесної сили у двох дворах Господнього дому,

⁶і провів своїх синів через вогонь, і ворожив, і чарував, і робив заклинання і чари. Він у надмірі чинив те, що є злом в очах Господа, щоб викликати Його гнів.

⁷І встановив божків священних гаїв у домі, про який Господь сказав Давидові та Соломонові, його синові: У цьому домі та в Єрусалимі, який Я вибрав з усіх племен Ізраїля, устанавлю там Моє Ім'я навіки,

⁸і не дозволю, щоб знову зісковзнула нога Ізраїля із землі, яку Я дав їхнім батькам, які зберігатимуть усе, що Я заповів, згідно з усякою заповіддю, яку їм заповів Мій раб Мойсей.

⁹Та вони не послухалися. І Манасія звів їх з дороги, щоб вони чинили зло в Господніх очах, — більш, ніж народи, які Господь усунув з-перед синів Ізраїля!

¹⁰І сказав Господь через Своїх рабів пророків, кажучи:

¹¹За те, що Манасія, цар Юди, чинив ці низькі гидоти, гірші з усіх, які чинив Амореї, який був раніше, і привів їхніми ідолами до гріха і Юду.

¹²Не так! Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Ось Я наводжу зло на Єрусалим і на Юду, так що в кожного, хто почує, задзвенить в обох його вухах,

¹³і простягну над Єрусалимом міру Самарії та важки дому Ахава, і очищу Єрусалим, як очищається посуд, що чиститься, і перевертається на своє лице,

¹⁴і відкину останок Мого спадку, і дам їх у руки їхніх ворогів, і будуть на пограбування і як здобич усім їхнім ворогам,

¹⁵оскільки чинили те, що є злом у Моїх очах, і викликали Мій гнів від того дня, коли Я вивів їхніх батьків із Єгипту, і аж до цього дня.

- ¹⁶І Манасія пролив дуже багато невинної крові, аж доки не наповнив Єрусалим від краю до краю, не враховуючи його гріхів, якими довів Юду до гріха, щоб вони чинили те, що є злом в очах Господа.
- ¹⁷А решта оповідей про Манасію і про все, що він чинив, і його гріх, яким грішив, чи не записане це в книзі літопису царів Юди?
- ¹⁸І заснув Манасія зі своїми батьками і був похований у саду свого дому, у саду Озії, а замість нього зацарював його син Амон.
- ¹⁹Амон був двадцятидвохлітнього віку, коли він зацарював, і два роки царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Месоллам, дочка Аруса з Єтеви.
- ²⁰І він робив зло в Господніх очах, як робив і його батько Манасія.
- ²¹І ходив кожною дорогою, якою пройшов його батько, і служив ідолам, яким служив його батько, і поклонявся їм.
- ²²Він залишив Господа, Бога своїх батьків, і не пішов по Господній дорозі.
- ²³Проти нього зробили змову слуги Амона, і вони вбили царя в його домі.
- ²⁴Та весь народ землі побив усіх тих, хто змовився проти царя Амона. І замість нього народ настановив царем землі його сина Йосію.
- ²⁵А решта оповідей про Амона, що він чинив, ось чи не записане це в книзі літопису царів Юди?
- ²⁶І поховали його в його гробниці в саду Ози, і замість нього зацарював його син Йосія.

2 Царів 22

- ¹Йосія був восьмилітнього віку, коли він зацарював, і тридцять один рік царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Єдіда, дочка Едея з Васурота.
- ²І він робив те, що правильне в очах Господа, і ходив кожною дорогою його батька Давида, — не відступив ні праворуч, ні ліворуч.
- ³І сталося, що у вісімнадцятому році царя Йосії, восьмого місяця, цар послав Саффана, сина Еселія, сина Месоллама, писаря Господнього дому, кажучи:
- ⁴Піди до Хелкії, великого священика, і запечатай срібло, принесене до Господнього дому, визначте вагу того, що зібрали в людей сторожі при вході,
- ⁵і нехай воно буде дане в руки тих, хто виконує роботи, які були приставлені до Господнього дому. І він дав його тим, хто виконував роботи, які в Господньому домі, щоб укріпити тріщини дому, —
- ⁶і будівничим, і робітникам, і мулярам, щоб придбати дерево і тесане каміння, щоб укріпити тріщини дому.

⁷Лише не робили вони з ними обліку срібла, яке давалося їм, бо ті працювали на довір'ї.

⁸І промовив Хелкія, великий священик, до Саффана писаря: Я знайшов книгу закону в Господньому домі. І Хелкія дав книгу Саффанові, і він її прочитав.

⁹Тоді він приніс її до царя Йосії і звернувся до царя зі словом, і сказав: Твої раби зробили злитки зі срібла, яке було знайдене в Господньому домі, і дали його в руки тих, хто виконує роботи, які приставлені до Господнього дому.

¹⁰А Саффан, писар, промовив до царя, доповідаючи: Хелкія, священик, дав мені книгу. І Саффан прочитав її перед царем.

¹¹І сталося, коли почув цар слова Книги закону, то роздер свій одяг.

¹²І наказав цар священикові Хелкії і Ахікамові, синові Саффана, і Аховорові, синові Міхея, і Саффанові, писареві, і Асаї, царському рабові, кажучи:

¹³Ідіть, запитайтеся Господа за мене, і за весь народ, і за всього Юду, за слова цієї знайденої книги, бо великий Господній гнів, що розгорівся проти нас, за те, що наші батьки не прислухалися до слів цієї книги, щоб чинити згідно з усім, записаним про нас!

¹⁴І священик Хелкія, Ахікам, Аховор, Саффан і Асая пішли до пророчиці Олдани, жінки Селлима, сина Текуї, сина Арааса, гардеробниці, а вона жила в Єрусалимі, у Масені, тож звернулися до неї.

¹⁵А вона сказала їм: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Скажіть чоловікові, який послав вас до мене:

¹⁶Так говорить Господь: Ось Я наводжу лихо на це місце і на тих, хто його заселяє, — усі слова книги, які прочитав цар Юди, —

¹⁷тому що Мене залишили і кадили ладаном іншим богам, щоб викликати в Мене гнів ділами своїх рук. І розгориться Мій гнів проти цього місця, і не погасне!

¹⁸А цареві Юди, який вас послав допитуватися Господа, скажете йому ось що: Так говорить Господь, Бог Ізраїля, про слова, які ти почув:

¹⁹Тому що зм'якло твоє серце, і ти впокорив себе перед Господом, коли ти почув, що Я сказав про це місце та проти тих, хто живе в ньому, щоби бути на знищення і на прокляття, і ти роздер свій одяг і заплакав переді Мною, і Я почув! — каже Господь.

²⁰Не буде так! Ось Я приєдную тебе до твоїх батьків, і підеш до своєї гробниці в мирі, і твої очі не побачать нічого з усього лиха, яке Я наводжу на це місце! І вони переказали слова цареві.

2 Царів 23

¹Тоді цар послав і зібрав до себе всіх старійшин Юди і Єрусалима.

- ²І цар увійшов у Господній дім, а з ним — кожний чоловік Юди і всі, хто жив у Єрусалимі, і священники, і пророки, — весь народ від малого і аж до великого. І він зачитав до їхніх вух усі слова Книги завіту, яку знайшли в Господньому домі.
- ³І цар став біля колони, і склав завіт перед Господом, щоб іти слідом за Господом і виконувати Його заповіді, Його свідчення і Його постанови від усього серця і від усієї душі, щоб підтвердити слова цього завіту, який записаний у цій книзі. І весь народ твердо став у завіті.
- ⁴І цар наказав Хелкієві, великому священникові, і другим священникам та сторожам на вході винести з Господнього храму весь посуд, зроблений для Ваала, священного гаю та всієї небесної сили, і спалив їх за Єрусалимом на поляні Кедрона, а їхній попіл він забрав до Ветилю.
- ⁵І поклав край жерцям, яких настановили царі Юди, і які кадили ладаном на висотах і в містах Юди, і довколишніх місцях Єрусалима, і тих, які кадили Ваалові, сонцю, місяцю і сузір'ям — усій небесній силі.
- ⁶Він виніс священний гай з Господнього дому поза Єрусалим до потоку Кедрон, і спалив його біля потоку Кедрон, і змолв на порох, і кинув його порох на поховання синів народу.
- ⁷І він знищив дім содомітів, що в Господньому домі, — там, де жінки пряли одяг для священного гаю.
- ⁸І привів усіх священників з міст Юди, і осквернив високі місця, де кадили священники, — від Гаваї і аж до Вирсавії. І знищив дім брами, що біля входу брами Ісуса, володаря міста, який в брамі міста — людині зліва.
- ⁹Лише священники високих місць не прийшли до Господнього жертовника в Єрусалимі, оскільки вони не їли опрісноків серед своїх братів.
- ¹⁰Він осквернив Тафет, що в долині сина Еннома, споруджений, щоб кожний переводив свого сина і кожний — свою дочку через вогонь — Молохові.
- ¹¹І знищив коней, яких царі Юди біля виходу Господнього дому посвятили сонцю, до скарбниці Натана, царського євнуха у дворах, а колісницю сонця він спалив вогнем,
- ¹²і жертовники, що на даху верхнього поверху дому Ахаза, які зробили царі Юди, і жертовники, які зробив Манасія у двох дворах Господнього дому. І цар знищив, і забрав звідти, і кинув їхній порох у потік Кедрон.
- ¹³І дім, що спереду Єрусалима, що справа від гори Мосоат, який збудував Соломон, цар Ізраїля, для Астарті, мерзоти сидонської, і для Хамоса, мерзоти моавської, і для Молхола, гидоти синів Аммона, цар осквернив.
- ¹⁴І знищив стовпи, і знищив священні гаї, і наповнив їхні місця людськими кістками.

15 І жертovníк, що у Верхньому Ветилі, котрий зробив Єровоам, син Навата, який довів Ізраїль до гріха, — і той жертovníк, і високе місцевін знищив, і розбив його каміння, і розмовов на порох, а священний гай спалив.

16 І схилився Йосія та побачив гроби, що були там у місті. Тож послав, і взяв кості з гробів, спалив їх на жертovníку і осквернив його за Господнім словом, яке сказав Божий чоловік, коли Єровоам стояв під час свята біля жертovníка. І, повернувшись, підняв свої очі на гробницю Божого чоловіка, який сказав ці слова,

17 і промовив: Що це за могила, та, яку я бачу? І сказали йому люди міста: Це — Божого чоловіка, котрий вийшов з Юди, і вимовив ці слова, які сказав над жертovníком Ветилі!

18 І він сказав: Залиште його, щоб жодний чоловік не порушив його костей! І залишили його кості з кістьми пророка, який прийшов із Самарії.

19 І Йосія знищив усі доми високих місць, що в містах Самарії, які зробили царі Ізраїля, щоб викликати гнів Господа, і вчинив з ними все таким чином, як зробив у Ветилі.

20 Він повбивав усіх священників високих місць, які були там при жертovníках, а на них спалив кості людей, і повернувся в Єрусалим.

21 І цар заповів усьому народові, наказуючи: Звершіть Пасху Господу, Богові нашому, як записано в Книзі цього завіту!

22 Бо не було такої Пасхи від днів суддів, які судили Ізраїль, і всі дні царів Ізраїля і царів Юди,

23 але хіба тільки у вісімнадцятому році царя Йосії була Пасха для Господа в Єрусалимі.

24 І цар Йосія знищив чарівників, чаклунів і терафінів, — ідолів і всі мерзоти, що були в землі Юди та в Єрусалимі, щоб потвердити слова закону, записані в книзі, яку знайшов священник Хелкія в Господньому домі.

25 Перед ним не було подібного до нього царя, який повернувся б до Господа всім своїм серцем і всією своєю душею, і всією своєю силою — згідно з усім законом Мойсея. І після нього не постав подібний до нього.

26 Однак Господь не відвернувся від гніву Свого великого обурення, яким Його гнів запалав на Юду за навмисні підбурювання, якими викликав Його обурення Манасія.

27 І сказав Господь: І Юду відкину від Мого обличчя, як Я відкинув Ізраїль, і відкину це місто, яке Я вибрав, Єрусалим, і дім, про який Я сказав: Моє Ім'я буде там!

28 А решта оповідей про Йосію і все, що він зробив, чи не записане це в книзі літопису царів Юди?

29 У його дні до ріки Євфрат прийшов фараон Нехао, цар Єгипту, проти царя асирійців. А Йосія виступив йому назустріч, та Нехао вбив його в Магеддо, коли його побачив.

30 І його слуги поклали його мертвого і з Магеддо привезли його в Єрусалим, і поховали його в місті Давида в його гробниці, а народ землі взяв Йоахаза, сина Йосії, і вони помазали його й настановили його царем замість його батька.

31 Йоахаз був двадцятитрилітнього віку, коли він зацарював, і три місяці царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Амітал, дочка Єремії з Лемни.

32 І він чинив те, що є злом в очах Господа, — згідно з усім, що робили його батьки.

33 І фараон Нехао перемістив його до Девлати, у землі Емат, щоб не царював у Єрусалимі, і наклав данину на землю: сто талантів срібла і сто талантів золота.

34 А над ними фараон Нехао настановив царем Еліякіма, сина Йосії, царя Юди, замість Йосії, його батька, і змінив його ім'я на Йоаким. Він взяв Йоахаза і доставив у Єгипет, і той там помер.

35 А Йоаким дав фараонові срібло і золото. Лише наклав на землю данину сріблом — за словами фараона, кожний чоловік за їхньою оцінкою давав срібло і золото разом з людьми землі, щоб здавати фараонові Нехао.

36 Йоаким був двадцятип'ятилітнього віку, коли він зацарював, і царював одинадцять років у Єрусалимі, а ім'я його матері — Єлдафа, дочка Федея з Руми.

37 І він чинив те, що є злом в очах Господа, згідно з усім, що робили його батьки.

2 Царів 24

1 У його дні прийшов Навуходоносор, вавилонський цар, і Йоаким став його підданим на три роки. Та він відвернувся, і відступив від нього.

2 І той послав до нього легкоозброєних халдеїв, легкоозброєних сирійців, легкоозброєних з Моава і легкоозброєних синів Аммона. І послав їх у землю Юди, щоб перемогти за словом Господа, яке сказав через Своїх рабів пророків.

3 Лише Господній гнів був на Юді, щоби його відкинути від Свого обличчя через гріхи Манасії, за все, що він робив, —

4 він пролив невинну кров і наповнив Єрусалим невинною кров'ю! Тож Господь не забажав змилосердитися.

5 А решта оповідей про Йоакима і все, що він робив, ось чи не записане це в книзі літопису царів Юди?

6 І заснув Йоаким зі своїми батьками, а замість нього зацарював його син Йоаким.

7 А цар Єгипту більше не виходив зі своєї землі, бо цар Вавилону забрав усе, що було у володінні царя Єгипту, — від Єгипетської ріки аж до ріки Євфрату.

⁸Йоаким був вісімнадцятилітнього віку, коли він зацарював, і три місяці царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Неста, дочка Елланатана з Єрусалима.

⁹І він робив те, що є злом в очах Господа, — згідно з усім, що робив його батько.

¹⁰У той час прийшов Навуходоносор, цар Вавилону до Єрусалима, і місто потрапило в облогу.

¹¹І підійшов Навуходоносор, цар Вавилону, до міста, і його слуги облягли його.

¹²І Йоаким, цар Юди, виступив проти царя Вавилону — він, його слуги, його матір, його князі та його євнухи, та цар Вавилону у восьмому році його царювання захопив його.

¹³А звідти він виніс усі скарби Господнього дому та скарби царського дому, і порубав увесь золотий посуд, який зробив Соломон, цар Ізраїля, у Господньому храмі, — за словом Господа.

¹⁴І він переселив Єрусалим, усіх володарів і могутніх силою, взявши в полон десять тисяч полонених — кожного тесляра і художника, і не залишилося нікого, хіба одні бідні в землі.

¹⁵І він переселив Йоакима у Вавилон, і матір царя, і жінок царя, і його євнухів. І відвів сильних землі, як переселенців, з Єрусалима у Вавилон,

¹⁶і всіх військових чоловіків — сім тисяч, теслярів і тисячу митців, — усіх здатних вести війну. Тож вавилонський цар відвів їх у заслання до Вавилону.

¹⁷А замість нього цар Вавилону настановив царем Маттанія, його сина, і дав йому ім'я Седекія.

¹⁸Седекія був двадцятиоднолітнього віку, коли він зацарював, і одинадцять років царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Амітала, дочка Єремії.

¹⁹І він робив те, що є злом перед Господом, — згідно з усім, що чинив Йоаким,

²⁰через що Господній гнів був на Єрусалимі та на Юді, аж доки Він не відкинув їх з-перед Свого обличчя. Седекія відступив від царя Вавилону.

2 Царів 25

¹І сталося, що на дев'ятому році його царювання, у десятому місяці, Навуходоносор, цар Вавилону, і вся його армія пішли в наступ проти Єрусалима; вони оточили його і проти нього збудували довкола бойові споруди.

²І місто було в облозі аж до одинадцятого року царя Седекії.

³На дев'ятий день місяця запанував у місті голод, і не було хліба для народу землі.

⁴У стіні міста було зроблено пролом, і всі військові мужі вийшли вночі дорогою брами, яка між стінами, це із царського саду, а біля міста довкола були халдеї. І він пішов дорогою Арави,

- ⁵і погналося халдейське військо за царем, і схопили його в Аравоті єрихонському, і все його військо розсіялося від нього.
- ⁶А царя схопили і привели його в Девлату, до царя Вавилону, і той виголосив над ним вирок.
- ⁷І він убив синів Седекії в нього на очах, осліпив очі Седекії, закував його в кайдани і відвів його у Вавилон.
- ⁸У п'ятому місяці, сьомого дня місяця (це дев'ятнадцятий рік Навуходоносора, царя Вавилону), прийшов до Єрусалима Навузардан, начальник царської охорони, який стояв перед царем Вавилону.
- ⁹І він спалив Господній дім, дім царя і всі доми Єрусалима, — кожний дім спалив
- ¹⁰начальник царської охорони.
- ¹¹А останок народу, який залишився в місті, і зрадників, які пішли до царя Вавилону, і решту народу Навузардан, начальник царської охорони, перемістив.
- ¹²А бідних землі начальник царської охорони залишив як виноградарів і рільників.
- ¹³І халдеї знищили мідні стовпи, що в Господньому домі, мехоноти і мідне море, що в Господньому домі, а їхню мідь забрали у Вавилон.
- ¹⁴Казани, лопатки, посудини, кадильниці та весь мідний посуд, який використовували для служіння, він забрав.
- ¹⁵Начальник царської охорони забрав кадильниці, золотий і срібний посуд,
- ¹⁶два стовпи, одне море і мехоноти, які зробив Соломон для Господнього дому. Не було лічби міді всього посуду.
- ¹⁷Вісімнадцять ліктів висота одного стовпа, і на ньому — мідний хотар, висота хотара — три лікті, і відступ на хотарі, мигдалеві яблука довкола, усе мідне. І подібний до цього другий стовп на відступі.
- ¹⁸І начальник царської охорони взяв Сарая, першого священика, і Софонію, сина з других, і трьох, які сліdkували за обліком,
- ¹⁹а з міста взяв одного євнуха, який був поставлений над військовими мужами, і п'ятьох мужів, які гляділи на обличчя царя, яких знайдено в місті, і писаря військового командира, який тримав опис народу землі, і шістдесят мужів народу землі, яких знайдено в місті.
- ²⁰І взяв їх Навузардан, начальник царської охорони, і відвів їх у Девлату, до вавилонського царя,
- ²¹і цар Вавилону побив їх, і повбивав їх у Девлаті, у землі Емата. І Юду виселили з його землі.

22 А стосовно народу, який залишився в землі Юди, котрих залишив Навуходоносор, цар Вавилону, то він настановив над ними Годолію, сина Ахікама, сина Сафана.

23 І почули всі військові командири, вони і їхні люди, що цар Вавилону настановив Годолія, і вони прийшли до Годолія в Массифат: Ізмаїл, син Натанія, і Йонатан, син Карія, і Сарая, син Танемата, Нетодатіт і Єзонія, син Махатія, — вони і їхні мужі.

24 І Годолія поклявся їм і їхнім мужам, і сказав їм: Не бійтеся приходу халдеїв! Перебувайте в землі й служіть цареві Вавилону, і вам буде добре!

25 Та сталося, що в сьомому місяці прийшов Ізмаїл, син Натанія, сина Елісами з нащадків царів, а з ним — десять мужів. Вони побили Годолію, юдеїв і халдеїв, які були з ним у Массифаті, і він помер.

26 І весь народ, від малого і аж до великого, та військові командири піднялися і пішли в Єгипет, бо їх охопив страх перед халдеями.

27 І сталося в тридцять сьомому році переселення Йоакима, царя Юди, у дванадцятому місяці, на двадцять сьомий день місяця, Евілмародах, цар Вавилону, у рік свого зацарювання підняв голову Йоакима, царя Юди, і вивів його з його дому-в'язниці.

28 Він заговорив добре до нього і поставив його престол вище від престолів царів, які були з ним у Вавилоні,

29 і змінив його в'язничний одяг, і той постійно їв хліб перед ним усі дні свого життя.

30 І йому виділена їжа, на постійно виділена їжа, давалася йому з дому царя, — визначена йому міра, — з дня на день, усі дні його життя.

Перша книга хроніки

1 Хронік 1

- ¹Адам, Сит, Енос,
²Каїнан, Малелеїл, Яред,
³Енох, Матусала, Ламех,
⁴Ной. Сини Ноя: Сим, Хам, Яфет.
⁵Сини Яфета: Гамер, Магог, Мадай, Йован, Еліса, Товел, Мосох і Тірас.
⁶Сини Гамера: Асханаз, Ріфат і Торгама.
⁷Сини Йована: Еліса, Тарсіс, Кітійці та Родійці.
⁸Сини Хама: Хус і Месраїм, Фуд і Ханаан.
⁹Сини Хуса: Сава, Евілат, Савата, Регма і Севеката. Сини Регми: Сава і Удадан.
¹⁰І Хус породив Неврода. Він був першим велетнем-мисливцем на землі.
¹⁷Сини Сима: Елам, Ассур і Арфаксад,
²⁴Сала,
²⁵Евер, Фалек, Рагав,
²⁶Сирух, Нахор, Тара,
²⁷Авраам.
²⁸Ось сини Авраама: Ісаак й Ізмаїл.
²⁹Це — роди первородного Ізмаїла: Навеот і Кидар, Навдеїл, Мавсан,
³⁰Масма, Ідума, Масси, Ходдад, Теман,
³¹Єттур, Нафес і Кедма. Це — сини Ізмаїла.
³²Це — сини Хеттури, наложниці Авраама: і народила йому Земврана, Єксана, Мадана, Мадіяма, Совака, Соя. Сини Єксана: Сава і Дедан.
³³Сини Мадіяма: Гефа, Офер, Епох, Авіда і Елдаа. Усі вони — сини Хеттури.
³⁴Авраам породив Ісаака. Сини Ісаака: Ісав і Яків.
³⁵Сини Ісава: Еліфас, Рагуїл, Єул, Єглом і Корє.
³⁶Сини Еліфаса: Теман і Омар, Софар, Гоотам, Кенез і від Тамни — Амалік.
³⁷Сини Рагуїла: Нахет, Заре, Сомє і Мозє.
³⁸Сини Сиїра: Лотан, Совал, Севегон, Ана, Дисон, Осар, Десон.
³⁹І сини Лотана: Хоррі, Еман, Елат і Намна.

- ⁴⁰Сини Совала: Голам, Манахат, Гевил, Сов і Онам. Сини Севегона: Ая і Ана.
- ⁴¹Син Ани: Десон. Сини Дисона: Емерон, Есеван, Єтран і Харран.
- ⁴²Сини Осара: Валаан, Зукан і Йокан. Сини Десона: Ос і Арран.
- ⁴³Ось це їхні царі: Валак, син Веора, назва його міста — Деннава.
- ⁴⁴Валак помер, а замість нього зацарював Йовав, син Зари з Восорри.
- ⁴⁵Помер і Йовав, а замість нього зацарював Асом із землі Теманів.
- ⁴⁶І Асом помер, а замість нього зацарював Адад, син Варада, який побив Мадіяма на рівнині Моава, назва його міста — Геттем.
- ⁴⁷Адад помер, а замість нього зацарював Самаа з Масекки.
- ⁴⁸Помер і Самаа, а замість нього зацарював Саул з Роовота, що біля ріки.
- ⁴⁹І Саул помер, а замість нього зацарював Валаеннон, син Аховора.
- ⁵⁰Помер і Валаеннон, син Аховора, а замість нього зацарював Адад, син Варада, назва його міста — Фогор.
- ⁵¹І Адад помер. олодарями Едома були: володар Тамна, володар Гола, володар Єтет,
- ⁵²володар Елівамас, володар Ілас, володар Фінон,
- ⁵³володар Кезез, володар Теман, володар Мавсар,
- ⁵⁴володар Мегедїл, володар Ірам. Це володарі Едома.

1 Хронік 2

- ¹Ось імена синів Ізраїля: Рувим, Симеон, Леві, Юда, Іссахар, Завулон,
- ²Дан, Йосиф, Веніамін, Нефталім, Гад, Асир.
- ³Сини Юди: Ір, Авнан, Силон, — троє. Народилися вони йому від дочки Саваса, ханаанки. І був Ір, первенець Юди, негідний перед Господом, і Він його вбив.
- ⁴І його невістка Тамара народила йому Фареса і Зару. Усіх синів Юди — п'ятеро.
- ⁵Сини Фареса: Арсон і Ємуїл.
- ⁶Сини Зари: Замврі, Етан, Еман, Халхал і Дара, — усіх п'ятеро.
- ⁷Сини Хармія: Ахар, який був у дорозі Ізраїлю, котрий не послухав на прокляття.
- ⁸Сини Етана: Азарія.
- ⁹Сини Есерона, які йому народилися: Ірамеїл, Рам, Халев і Арам.
- ¹⁰Арам породив Амінадава, Амінадав породив Наасона, володаря дому Юди,
- ¹¹Наассон породив Салмона, Салмон породив Вооза,

- ¹²Вооз породив Овида, Овид породив Єссея,
¹³Єссея породив свого первенця Еліява, другий — Амінадав, третій — Самаа,
¹⁴четвертий — Натанаїл, п'ятий — Раддей,
¹⁵шостий — Асом, сьомий — Давид.
¹⁶Їхні сестри — Саруя і Авігея. Сини Саруї: Авесса, Йоав і Асаїл, — трое.
¹⁷Авігея народила Амессу. І батько Амесси — Йотор, ізмаїлець.
¹⁸Халев, син Есерона, породив від жінки Газуви і Єріот. Ось це її сини: Йоасар, Совав і Орна;
¹⁹і померла Газува, і взяв собі Халев Ефрату, і народила йому Ора.
²⁰Ор породив Урію, Урія породив Веселеїла.
²¹Після цього ввійшов Есерон до дочки Махіра, батька Галаада, і він узяв її, а він був шістдесятилітній, і вона народила йому Сегува.
²²Сегув же породив Яіра. І було в нього двадцять три міста в Галааді.
²³І взяв Гедсур і Арам села Яіра від них, Канат і села його, шістдесят міст. Усі вони — сини Махіра, батька Галаада.
²⁴Після того, як помер Есерон, Халев прибув до Ефрати. І жінка Есерона (Авія) народила йому Асхода, батька Текоя.
²⁵Синами Єремеїла, первенця Есерона, були: первенець Раам, Ваана, Аран і Асом, його брат.
²⁶В Єремеїла була інша жінка, її ім'я — Атара. Це є матір Озома.
²⁷Синами Рама, первенця Єремеїла, були: Маас, Ямін і Акор.
²⁸Синами Озома були: Самей і Ядай. Ось сини Самея: Надав і Авісур.
²⁹Ім'я жінки Авісура — Авіхела, вона народила йому Ахавара і Моліда.
³⁰Сини Надава: Салад і Аффем. Салад помер, не маючи дітей.
³¹Син Аффема: Ісемїл. Син Ісемїла: Сосан. Сини Сосана: Ахлей.
³²Сини Ядая: Ахісамей, Єстер, Йонатан. Єстер помер, не маючи дітей.
³³Ось сини Йонатана: Фалет і Озаза. Вони були синами Єремеїла.
³⁴У Сосана не було синів, але тільки дочки. У Сосана слуга — єгиптянин, його ім'я Йохил,
³⁵і дав Сосан свою дочку за жінку Йохилові, своєму слугі, і вона народила йому Еттія.
³⁶А Еттія породив Натана, Натан породив Заведа,

- ³⁷Завед породив Афалила, Афалил породив Овида,
³⁸Овид породив Іуя, Іуй породив Азарію,
³⁹Азарія породив Хеллиса, Хеллис породив Елеаса,
⁴⁰Елеас породив Сосомея, Сосомей породив Салума,
⁴¹Салум породив Єхемія, Єхемія породив Елісама.
⁴²Ось сини Халева, брата Єрмеїла: Маріса, його первенець, це — батько Зіфа.
 Сини Маріси: батько Хеврона.
⁴³Сини Хеврона: Корей, Тапус, Реком і Семаа.
⁴⁴Семаа породив Раема, батька Єркаана, а Єркаан породив Самея.
⁴⁵Його син — Маон, Маон — батько Ветсура.
⁴⁶Гефа, наложниця Халева, народила Аррана, Моса і Гезуе. Арран породив Гезуя.
⁴⁷Ось сини Ядея: Ражем, Йоатам, Гесром, Фалет, Гефа і Сагаф.
⁴⁸А наложниця Халева, Моха, народила Савера і Тархну.
⁴⁹Вона ж народила Сафага, батька Мармини, Сауа, батька Махавина і батька Геваї. А дочка Халева — Асха.
⁵⁰Це були сини Халева. сини Ора, первенця Ефрати: Совал, батько Карятіаріма,
⁵¹Саломон, батько Вифлеєма, Арім, батько Ветгедора.
⁵²А синами Совала, батька Карятіаріма, були: Араа, Есій, Амманіт,
⁵³Емосфей, місто Яїра, Еталім, Міфітім, Ісаматім і Імасараїм. З них вийшли саратейці та естаолейці.
⁵⁴Сини Саломона: Вифлеєм, Нетофатій, Атарот дому Йоава і половина Манатія, Ісарей,
⁵⁵батьківщини писарів, які проживають у Явесі, Таргатіім, Саматіім, Сокатіім. Це — кінейці, які походять від Месими, батька дому Рихава.

1 Хронік 3

- ¹Ось це — сини Давида, які народилися йому в Хевроні: первенець Амнон від Ахінаами, єзраелітки, другий — Даниїл від Авігеї, кармилійки,
²третій — Авесалом, син Мохи, дочки Толмея, царя Гедсура, четвертий — Адонія, син Ангїти,
³п'ятий — Сафатія від Авіталі, шостий — Єтраам від Агли, його жінки.
⁴Шестеро народилися йому в Хевроні, і він там царював сім років і шість місяців. А тридцять три роки він царював у Єрусалимі.

- ⁵І ці народилися йому в Єрусалимі: Самаа, Совав, Натан і Соломон, — четверо від Вирсавії, дочки Амїїла,
- ⁶а також Іваар, Елісама, Еліфалет,
- ⁷Нагей, Нафаг, Януей,
- ⁸Елісама, Еліада і Еліфалет, — дев'ятеро.
- ⁹Цевсі сини Давида, за винятком синів від наложниць, і Тимара — їхня сестра.
- ¹⁰Сини Соломона: Ровоам, його син Авія, його син Аса, його син Йосафат,
- ¹¹його син Йорам, його син Охозія, його син Йоас,
- ¹²його син Амасія, його син Азарія, його син Йоатан,
- ¹³його син Ахаз, його син Езекія, його син Манасія,
- ¹⁴його син Амон, його син Йосія.
- ¹⁵Сини Йосії: первенець Йоанан, другий — Йоаким, третій — Седекія, четвертий — Салум.
- ¹⁶Сини Йоакима: його син Єхонія, його син Седекія.
- ¹⁷Сини Єхонії: Асир, його син Салатїїл,
- ¹⁸Мелхірам, Фадей, Санесар, Єкемія, Осамо і Денетїй.
- ¹⁹Сини Салатїїла: Зоровавел і Семей. Сини Зоровавела: Мосоллам, Ананія, Саломїта, їхня сестра,
- ²⁰Асувей, Оол, Варахія, Асадія і Асоваезд, — п'ятеро.
- ²¹Ось сини Ананії: Фаллетія, його син Ісая, його син Рафая, його син Орна, його син Авдія, його син Сехенія.
- ²²Син Сенехії: Самея. Сини Самея: Хаттус, Йоїл, Марі, Ноадія і Сафат, — шестеро.
- ²³Сини Ноадія: Елітенан, Езекія і Езрікам, — троє.
- ²⁴Ось сини Елітенана: Одуя, Еліасів, Фалая, Акун, Йоанан, Далая і Анані, — семеро.

1 Хронік 4

- ¹Сини Юди: Фарес, Арсон, Хармі, Ор, Сувал
- ²і Рая, — його син. І Сувал породив Єта, Єт породив Ахімія і Лаада. Це — роди Саратія.
- ³Ось це сини Етама: Єзраїл, Раґма і Явас, а ім'я їхньої сестри — Есилеввон.

- ⁴Фануїл — батько Гедора, Азир — батько Осана. Це — сини Ора, первенця Ефрата, батька Вифлеєма.
- ⁵І в Саура, батька Текоя, були дві жінки: Аода і Тоада.
- ⁶Аода народила йому Охазама, Іфада, Темана і Астирана. Усі вони — сини Аода.
- ⁷Це сини Тоади: Сарет, Саар і Етнан.
- ⁸Кос породив Енова і Савива. І нащадки брата Рихава, сина Яріма.
- ⁹Ігавис був найславнішим зі своїх братів. Матір дала йому ім'я Ігавис, кажучи: Я народила як та, яка терпить болі.
- ¹⁰Ігавис прикликав Бога Ізраїля, кажучи: Якщо Ти справді поблагослови мене і помножиш мої границі, і Твоя рука буде зі мною, то даси розуміння, щоб не принизити мене! І Бог навів усе, що той просив.
- ¹¹Халев, батько Асхи, породив Махіра, він — батько Ассатона.
- ¹²Ассатон породив Ватрефана, Фессия і Тану, батька міста Нааса, брата Еселона, кенезійця. Це — мужі Рифи.
- ¹³Сини Кенеза: Готонїїл і Сарая. А син Готонїїла: Атат.
- ¹⁴Манатїй породив Гофера. Сарая породив Йоава, батька Агеаддаїра, бо були майстрами.
- ¹⁵Ось сини Халева, сина Єфоннії: Іра, Ала і Ноом. Син Али: Кенез.
- ¹⁶Його син — Гезеїл, Амиахі, Зафа, Заїра і Есераїл.
- ¹⁷Сини Езрія: Єтер, Морад, Афер і Ялон. Єтер породив Марона, Семєя і Марета, батька Естемона.
- ¹⁸А його жінка (вона — Адія) народила Яреда, батька Гедора, Авєра, батька Сохона, і Єктіїла, батька Зана. Це — сини Гелії, дочки фараона, яку взяв Морид.
- ¹⁹Ось сини жінки Ідуї, сестри Нахема: Далія — батько Кеїли, і Семейон — батько Йомана. Ось сини Наїма, батька Кеїла: Агармі та Естемої, махатієць.
- ²⁰Сини Семїона: Амнон і Рана, син Анана, і Тїлон. Сини Ісея: Зоат і сини Зоата.
- ²¹Сини Силома, сина Юди: Ір, батько Лиха, Лаада, батько Мариса, і роди сімей виробників вісону з дому Есова,
- ²²Йоакім, мужі Хозива, Йоас і Сараф, які поселилися в Моаві. І він переназвав їх Аведирін атукіїн.
- ²³Це — гончарі, які живуть в Натаїмі й Гадирі, із царем вони стали сильними в його царстві й там проживали.
- ²⁴Сини Симеона: Намуїл і Ямін, Ярів, Заре, Саул.
- ²⁵Його син — Салем, його син — Мавасам, його син — Масма,

- ²⁶Його син — Амуїл, його син — Савуд, його син — Закхур, його син — Семей.
- ²⁷Синів у Семей — шістнадцять і три дочки. А в їхніх братів не було багато синів. Усі їхні покоління не розмножилися так, як сини Юди.
- ²⁸Вони поселилися у Вирсавії, Самі, Моладі, Есирсуалі,
- ²⁹у Валаа, Воасомі, Туладі,
- ³⁰Ватуїлі, Ермі, Секлагу,
- ³¹Ветмархавоті, половині Сосіма і в домі Варумсеоріма. Це — їхні міста аж до царя Давида.
- ³²Їхні поселення: Етам, Інреммон, Токкан і Есан, п'ять міст.
- ³³Усі їхні оселі довкола цих міст аж до Ваала. Це — їхнє володіння і їхній перелік.
- ³⁴Мосовав, Ємолах, Йосія, син Амасії,
- ³⁵Йоїл (а він є сином Ісавії), син Сарая, син Асіїла,
- ³⁶Еліоинай, Якава, Ясуя, Асая, Едіїл, Ізмаїл, Ваная,
- ³⁷Зуза, син Сефея, сина Аллона, сина Єдія, сина Самарія, сина Самея.
- ³⁸Це ті, які перераховані під іменами володарів у їхніх поколіннях, і в їхніх родах по батьківській лінії дуже розмножилися.
- ³⁹Вони пішли аж до підходу до Герари, аж до сходу Гаю, щоб шукати пасовиська для їхньої худоби.
- ⁴⁰І знайшли багаті й добрі пасовиська, і перед ними була простора земля, мир і спокій, бо раніше там були мешканцями дехто із синів Хама.
- ⁴¹Та в дні Езекії, царя Юди, прийшли ті, які записані по імені, і знищили їхні доми, а мінейців, яких там знайшли, їх вони зробили закляттям аж до цього дня і поселилися замість них, бо там — пасовиська для їхньої худоби.
- ⁴²Ідеякі з них, із синів Симеона, пішли до гори Сиїр, — п'ятдесят мужів. Фалеттія, Ноадія, Рафая і Озіїл, сини Єсія, — їхні володарі.
- ⁴³Вони розгромили рештки тих, хто залишився з Амаліка, і поселилися там аж до цього дня.

1 Хронік 5

- ¹Сини Рувима, первенця Ізраїля. (Адже він — первенець, та коли він піднявся на ліжко свого батька, той віддав його благословення своєму синові Йосифові, синові Ізраїля, і він не був визнаний як первенець,
- ²бо Юда був могутній силою між своїми братами, і вождь — з нього, а благословення належало Йосифові).
- ³Сини Рувима, первенця Ізраїля: Енох і Фаллус, Арсон і Хармій.

- ⁴Сини Йоїла: Семей і Ванея, його син. І сини Гуга, сина Семей:
- ⁵Його син Міха, його син Риха, його син Ваал,
- ⁶Його син Веїра, якого переселив Таглатфалназар, цар Ассирії. Він — володар Рувима.
- ⁷Його брати в його роді, в їхньому переписі, за їхніми родами: Володар Йоїл, Захарія,
- ⁸Валек, син Озуза, син Сама, син Йоїла. Він жив в Ароїрі, під Нававом, Веелмаоном,
- ⁹а на сході він проживав аж до підходу до пустелі від ріки Євфрату, бо багато їхньої худоби в галаадській землі.
- ¹⁰У дні Саула вони розпочали війну проти мешканців, і в їхні руки попали ті, котрі жили в наметах, включно з усіма тими, які на сході Галааду.
- ¹¹Сини Гада проживали напроти них у Васані, аж до Селхи.
- ¹²Йоїл — первенець, Сафам — другий, і Яній — писар у Васані.
- ¹³А їхні брати за своїми родами по батьківській лінії: Михаїл, Мосоллам, Гевей, Йорей, Яхан, Зує і Овид, — семеро.
- ¹⁴Це — сини Авіхела, сина Урії, сина Ідея, сина Галаада, сина Михаїла, сина Ісея, сина Юрія, сина Завухама,
- ¹⁵сина Авдіїла, сина Гунія, — володар родини по батьківській лінії.
- ¹⁶Жили вони в Галааді, у Васані, в їхніх поселеннях і всіх околицях Сарона аж до їхнього виходу.
- ¹⁷Перелік усіх складенов дні Йоатама, царя Юди, і в дні Єровоама, царя Ізраїля.
- ¹⁸Сини Рувима, Гада і половини племені Манасії із синів сильних, мужі, які носять щити і меч, і які натягають лук, вишколені до війни, сорок чотири тисячі сімсот шістьдесят, хто виступає в лавах.
- ¹⁹Вони вели війну з агаринцями, ітурейцями, нафісейцями і надавейцями,
- ²⁰і перемогли їх, і в їхні руки були передані агарейці та всі їхні поселення, бо закликали до Бога у війні, і Він їх вислухав, оскільки вони надіялися на Нього.
- ²¹І вони взяли в полон їхнє майно, п'ять тисяч верблюдів і двісті п'ятдесят тисяч овець, дві тисячі ослів і сто тисяч людських душ.
- ²²Адже численні полягли побитими, бо війна — від Бога. І вони поселилися там замість них аж до переселення.
- ²³А половина племені Манасії поселилася в землі від Васана аж до Ваалермона, Саніра і гори Аермон. У Лівані вони стали особливо численними.

²⁴А це — проводирі їхніх родин по батьківській лінії: Офер, Ісей, Еліїл, Есдріїл, Єрмія, Одунія і Єдіїл, мужі, могутні силою, мужі славні, володарі їхніх родин по батьківській лінії.

²⁵Та вони відступили від Бога їхніх батьків, і пішли за богами народів землі, яких Бог вигнав з-перед них.

²⁶І Бог підняв на Ізраїля дух Фалоха, царя Ассирії (дух Таглафталназара, царя Ассирії) і переселив Рувима, Гада та половину племені Манасії, і відвів їх у Халах, Хавор і до ріки Гозан — аж до цих днів.

²⁷Сини Левія: Гедсон, Каат і Мерарій.

²⁸І сини Каата: Амврам і Іссаар, Хеврон і Озіїл.

²⁹Сини Амврама: Аарон і Мойсей, та Маріам. Сини Аарона: Надав, Авіюд, Елезар та Ітамар.

³⁰Елезар породив Фінееса, Фінеес породив Авісуя,

³¹Авісуї породив Вокея, Вокей породив Озія,

³²Озії породив Зарей, Зарей породив Маріїла,

³³Маріїл породив Амарія, Амарія породив Ахітова,

³⁴Ахітов породив Садока, Садок породив Ахімааса,

³⁵Ахімаас породив Азарію, Азарія породив Йоанана,

³⁶Йоанан породив Азарію. Цей служив у домі, який збудував Соломон в Єрусалимі.

³⁷Азарія породив Амасія, Амасія породив Ахітова,

³⁸Ахітов породив Садока, Садок породив Салома,

³⁹Салом породив Хелкію, Хелкія породив Азарію,

⁴⁰Азарія породив Сарей, Сарей породив Йосадака.

1 Хронік 6

¹Сини Левія: Гедсон, Каат і Мерарій.

²Це — імена синів Гедсона: Ловеній і Семей.

³Сини Каата: Амврам і Іссаар, Хеврон і Озіїл.

⁴Сини Мерарія: Моолій і Омусій. Це — роди Левія за їхніми родинними лініями.

⁵У Гедсона, у його сина Ловенія: його син Єет, його син Земма,

⁶його син Йоах, його син Аддій, його син Зара, його син Єтрій.

⁷Сини Каата: його син Амінадав, його син Корей, його син Асір,

- ⁸Його син Елкана, його син Авіасаф, його син Асір,
⁹Його син Таат, його син Уріїл, його син Озія, його син Саул.
¹⁰Сини Елкани: Амасій і Ахімот,
¹¹Його син Елкана, його син Суфій, його син Наат,
¹²Його син Еліяв, його син Ідаер, його син Елкана.
¹³Сини Самуїла: первенець Саній і Авія.
¹⁴Сини Мерарія: Моолій, його син Лівеній, його син Семей, його син Оза,
¹⁵Його син Соменя, його син Ангія, його син Асея.
¹⁶Це ті, кого Давид настановив для керування співаками в домі Господа, коли встановили на постійно ковчег,
¹⁷і вони служили перед наметом дому свідчення на гуслах, аж доки Соломон не збудував Господній дім у Єрусалимі, і стали за своїм присудом на своїх службах.
¹⁸Це ті, які стояли, і їхні сини — із синів Каата: Еман, співак, син Йоїла, сина Самуїла,
¹⁹сина Елкани, сина Ідада, сина Еліїла, сина Тія,
²⁰сина Суфа, сина Елкани, сина Мета, сина Амасії,
²¹сина Елкани, сина Йоїла, сина Азарії, сина Сафанія,
²²сина Таата, сина Асіра, сина Авіасафа, сина Корея,
²³сина Іссаара, сина Каата, сина Левія, сина Ізраїля.
²⁴І його брат — Асаф, який стояв у нього справа. Асаф, син Варахії, сина Самая,
²⁵сина Михаїла, сина Маасія, сина Мелхія,
²⁶сина Атанія, сина Зарея, сина Адія,
²⁷сина Етана, сина Замми, сина Семеня,
²⁸сина Іха, сина Гедсона, сина Левія.
²⁹А сини Мерари, їхнього брата, були зліва. Етан, син Кісея, сина Авдія, сина Малоха,
³⁰сина Асевія, сина Амессія, сина Хелкія,
³¹сина Амасея, сина Ванія, сина Семмира,
³²сина Моолія, сина Мусія, сина Мерари, сина Левія.
³³Їхні брати за їхніми родинами по батьківській лінії — левіти, дані на всяке діло служіння намету Божого дому.

- ³⁴Аарон та його сини кадили ладаном на жертovníку всепалень і на жертovníку для кадіння в усіх справах Святого святих, і щоб надолужити за Ізраїль в усьому, що заповів Мойсей, Божий раб.
- ³⁵Це — сини Аарона: його син Елезар, його син Фінеес, його син Авісуй,
- ³⁶його син Вокей, його син Озій, його син Зарей,
- ³⁷його син Марііл, його син Амарія, його син Ахітов,
- ³⁸його син Садок, його син Ахімаас.
- ³⁹А це їхні поселення в їхніх селах, в їхніх околицях: синам Аарона, родинним лініям Каата, оскільки їм так випав жереб,
- ⁴⁰то дали їм Хеврон в землі Юди та його околиці довкола нього.
- ⁴¹А поля цього міста і його села віддали Халєвові, синові Єфонії.
- ⁴²Синам Аарона дали міста-сховища: Хеврон, Ловну та її околиці, Селну та її околиці, Естамо та його околиці,
- ⁴³Єттар та його околиці, Давір та його околиці,
- ⁴⁴Асу та її околиці, Атту та її околиці, Васамус та його околиці,
- ⁴⁵з племені Веніаміна — Гавею та її околиці, Галємет та його околиці, Анхох та його околиці. Усіх їхніх міст — тринадцять міст, — за їхніми родинними лініями.
- ⁴⁶А синам Каата, які залишилися з родів по батьківській лінії із племені, з половини племені Манасії, жеребом дали десять міст.
- ⁴⁷І синам Гедсона за їхніми родами по батьківській лінії з племені Іссахара, з племені Асира, з племені Нефталіма, з племені Манасії у Васані дали тринадцять міст.
- ⁴⁸І синам Мерари за їхніми родами по батьківській лінії з племені Рувима, з племені Гада, з племені Завулона жеребом дали дванадцять міст.
- ⁴⁹Сини Ізраїля дали левітам міста та їхні околиці.
- ⁵⁰І ці міста, які назвали по імені, дали в спадок з племені синів Юди і з племені синів Симеона.
- ⁵¹І деяким з родів по батьківській лінії синів Каата були міста їхнього володіння з племені Єфрема.
- ⁵²І дали йому міста-сховища: Сихем та його околиці на горі Єфрема, Газер та його околиці,
- ⁵³Єкмаам та його околиці, Веторон та його околиці,
- ⁵⁴Еглам та його околиці, Гетреммон та його околиці,

⁵⁵і з половини племені Манасії — Анар та його околиці, Євлаам та його околиці за родами по батьківській лінії синам Каата, які залишилися.

⁵⁶Синам Гедсона з родів по батьківській лінії половини племені Манасії — Голан з Васана та його околиці, Асирот та його околиці;

⁵⁷з племені Іссахара — Кедес та його околиці, Девері та його околиці,

⁵⁸Давор та його околиці, Анам та його околиці;

⁵⁹з племені Асира — Масал та його околиці, Аваран та його околиці,

⁶⁰Ікак та його околиці, Роов та його околиці;

⁶¹з племені Нефталима — Кедес в Галилеї та його околиці, Хамот та його околиці, і Каріятем та його околиці.

⁶²Решті синів Мерари дали з племені Завулону — Реммон та його околиці й Таххію та її околиці,

⁶³а з другого боку Йордану — Єрихон на заході Йордану. З племені Рувима — Восор у пустелі та його околиці, Ясу та її околиці,

⁶⁴Кадимот та його околиці, Мофаат та його околиці.

⁶⁵З племені Гада — Рамот галаадський та його околиці, Маанем та його околиці,

⁶⁶Есевон та його околиці і Язир та його околиці.

1 Хронік 7

¹А щодо синів Іссахара: Тола, Фуа, Ясув і Семерон, — четверо.

²Сини Толи: Озій, Рафея, Єрііл, Єму, Євасам і Самуїл, володарі родин по батьківській лінії; в Толи — могутні силою, за їхніми родоводами їхня загальна кількість у дні Давида складала двадцять дві тисячі шістсот.

³Син Озія — Єзрій, а сини Єзрія: Михаїл, Овдія, Йоїл і Єсія, — п'ятеро, усі володарі.

⁴А з ними (згідно з їхніми родоводами за їхніми родинами по батьківській лінії) могутні, готові стати в лави на війну, — тридцять шість тисяч, оскільки завели багато жінок і дітей.

⁵І їхні брати в усіх родинних лініях Іссахара могутні силою, кількість їх усіх — вісімдесят сім тисяч.

⁶Сини Веніаміна: Вале, Вахір і Ядіїл, — троє.

⁷Сини Вали: Асевон, Озій, Озіїл, Єрімот і Урія, — п'ятеро, володарі родин по батьківській лінії, могутні силою. Їхня загальна кількість — двадцять дві тисячі тридцять чотири.

- ⁸Сини Вахіра: Замарія, Йоас, Еліезер, Елітенан, Амарія, Єрімот, Авію, Анатот і Гемеет. Усі вони — сини Вахіра.
- ⁹Їхня загальна кількість за їхніми родами (володарі їхніх родин по батьківській лінії, могутні силою) — двадцять тисяч двісті.
- ¹⁰Син Ядіїла: Валаан. Сини Валаана: Яус, Веніамін, Аот, Ханана, Зетан, Рамессей і Ахісаар.
- ¹¹Усі вони — сини Ядіїла, володарі батьків, могутні силою, — сімнадцять тисяч двісті, які в силі виходять воювати.
- ¹²Сапфін, Апфін і сини Раома; син його — Аер.
- ¹³Сини Нефталима: Ясіїл, Гоній, Іссіір і Салом, сини Валая.
- ¹⁴Сини Манасії: Асеріїл, якого народила його наложниця Сура, — вона народила Махіра, батька Галаада.
- ¹⁵І Махір взяв жінку Амфінові й Мамфінові. Ім'я його сестри — Мооха. Ім'я другого сина — Салпаад. Вони народили Салпаадові дочок.
- ¹⁶А Мооха, жінка Махіра, народила сина, і він дав йому ім'я — Фарес, ім'я його брата — Сорос, його син — Улам.
- ¹⁷А син Улама: Вадан. Це — сини Галаада, сина Махіра, сина Манасії.
- ¹⁸Його сестра Малехет народила Ісадека, Авіезера і Маела.
- ¹⁹А синами Семіра були: Яем, Сихем, Лакей і Аніям.
- ²⁰Сини Єфрема: Сотала і його син Варад, його син Таат, його син Елеада, його син Номеей,
- ²¹його син Заред, його син Сотеле, Езер і Елеад. Та мужі Гета, які народилися в тій землі, убили їх, бо вони спустилися захопити їхню худобу.
- ²²І Єфрем, їхній батько, плакав багато днів, тож його брати прийшли потішити його.
- ²³І він увійшов до своєї жінки, і вона завагітніла, і народила сина, і він дав йому ім'я Варага, бо сказав: Зло сталося в моєму домі!
- ²⁴А з тими, які залишилися, він збудував Нижній і Верхній Веторон. Сини Озана: Сеїра
- ²⁵і Рафи — його сини, Расеф і Тале — його сини, Таен — його син.
- ²⁶У його сина Лаадана: його син Амїюд, його син Елісама,
- ²⁷його син Нум, його син Єсуе.
- ²⁸Їхнє володіння і їхнє місце проживання: Ветиль і його села, на сході Наарана, на заході Газера і його села; Сихем і його села аж до Гаяна, і його села.

- ²⁹І аж до границь синів Манасії: Ветсаан і його села, Таанах і його села, Валад і його села, Магеддо і його села, Дор і його села. У них поселилися сини Йосифа, сина Ізраїля.
- ³⁰Сини Асира: Ємна, Ісуа, Ісуї та Веріга, і Соре, їхня сестра.
- ³¹Сини Веріги: Хавер і Мелхіїл, це — батько Верзети.
- ³²Хавер породив Яфалита, Самира, Хотама і Солу, їхню сестру.
- ³³Сини Яфалита: Фесехій, Вамаїл і Асіт. Це — сини Яфалита.
- ³⁴Сини Семмира: Ахіураога, Ова, Арам
- ³⁵і Ваниелам. Його брати: Софа, Імана, Селлис і Амал.
- ³⁶Сини Софи: Хухій, Арнафар, Суал, Варій, Імари,
- ³⁷Совал, Од, Семма, Саліса, Єтран і Веїра.
- ³⁸Сини Єтера: Іфіна, Фасфа і Ара.
- ³⁹Сини Оли: Орех, Аніїл і Расія.
- ⁴⁰Усі вони — сини Асира, усі володарі своїх родинних ліній, вибрані, могутні силою, володарі-проводирі. Їх число, щоб воювати в лаві, їхня загальна кількість — двадцять шість тисяч чоловік.

1 Хронік 8

- ¹Веніамін породив Вала, свого первенця, Асвила — другим, Аара — третім,
- ²Ноа — четвертим і Рафу — п'ятим.
- ³Синами Вали були: Адер, Гира, Авіюд,
- ⁴Авісуя, Ноома, Ахія,
- ⁵Гира, Софарфак і Оїм.
- ⁶Це — сини Аода. Це — володарі родинних ліній тих, які живуть в Гавеї, і їх переселили в Манахат;
- ⁷Ноома, Ахія і Гира. Він полонив їх і породив Наану і Ахіхода.
- ⁸Саарим породив на рівнині Моава після того, як він відіслав Осім і Вааду, своїх жінок.
- ⁹І від своєї жінки Ади він породив Йовава, Севія, Місу, Мелхама,
- ¹⁰Яоса, Савія і Марма. Це — володарі родинних ліній.
- ¹¹А від Осіми він породив Авітова і Алфаала.
- ¹²Сини Алфаала: Овид, Мессаам, Семмир. Він збудував Оно, Лод та його села.

- ¹³І Верігу та Саму. Це — володарі родинних ліній тих, які живуть в Еламі (вони прогнали жителів Гета).
- ¹⁴Його брат Сосик, Ярімот,
- ¹⁵Завадія, Орир, Одид,
- ¹⁶Михаїл, Єсфа і Йоха — сини Варіги.
- ¹⁷Завадія, Мосоллам, Азакій, Авар,
- ¹⁸Ісамарій, Єзлія і Йовав — сини Елфаала.
- ¹⁹Якім, Зехрій, Завдій,
- ²⁰Еліоиней, Салтій, Елілій,
- ²¹Адея, Варєя і Самарат — сини Самая.
- ²²Ісфан, Овид, Елеїл,
- ²³Авадон, Зехрій, Анан,
- ²⁴Ананія, Амврій, Елам, Анатотія,
- ²⁵Атін, Єферія і Фелїїл — сини Сосика.
- ²⁶Самсарія, Саарія, Оготоля,
- ²⁷Ярасія, Ілія і Зехрій — сини Іраама.
- ²⁸Вони — володарі родинних ліній, володарі згідно зі своїми родоводами. Вони поселилися в Єрусалимі.
- ²⁹А в Гаваоні поселився батько Гаваона, ім'я його жінки — Мааха.
- ³⁰Її син-первенець — Авадон, а потім Сур, Кіс, Ваал, Надав, Нир,
- ³¹Гедур, його брат, Захур і Макалот.
- ³²Макалот породив Семау. Вони поселилися напроти своїх братів у Єрусалимі зі своїми братами.
- ³³Нир породив Кіса, Кіс породив Саула, Саул породив Йонатана, Мелхісуя, Амінадава і Асавала.
- ³⁴Сини Йонатана: Меріваал. І Меріваал породив Міхія.
- ³⁵Сини Міхії: Фітон, Мелхил, Терей і Ахаз.
- ³⁶Ахаз породив Йояда, Йояд породив Галемата, Асмота і Замврія, Замврій породив Месу.
- ³⁷Меса породив Ваану. Рафея — його син, Еласа — його син, Есил — його син.
- ³⁸В Есила — шестеро синів, ось це їхні імена: Езрікам, його первенець, Ізмаїл, Сарєя, Авдія і Анан. Усі вони є синами Есила.

³⁹Сини Асила, його брата: Елам, його первенець, Яіс — другий, Еліфалет — третій.

⁴⁰Сини Елама були мужами, могутніми силою, які натягали лука і множили синів та внуків, — сто п'ятдесят. Усі вони — із синів Веніаміна.

1 Хронік 9

¹Це — весь Ізраїль, їхній перелік, і ці записані в книзі царів Ізраїля і Юди з тими, хто був переселений у Вавилон за їхні беззаконня.

²І ті, які жили раніше у своїх спадках у містах: Ізраїль, священники, левіти і приписані.

³Дехто із синів Юди, із синів Веніаміна й із синів Єфрема та Манасії поселилися в Єрусалимі.

⁴Готій, син Амміюда, сина Амрія, сина синів Фареса, сина Юди.

⁵І з тих Силонія: Ася, його первенець, та його сини.

⁶Із синів Зари: Ііл і їхні брати, — шістсот дев'яносто.

⁷Із синів Веніаміна: Сало, син Мосоллама, сина Одонія, сина Саная,

⁸й Іваная, син Іраама; це — сини Озія, сина Махіра. І Массалим, син Сафатія, сина Рагуїла, сина Ваная,

⁹і їхні брати згідно зі своїми родоводами, дев'ятсот п'ятдесят шість, усі мужі — володарі родинних ліній за своїми родинами по батьківській лінії.

¹⁰І зі священників: Йодай, Йоарім, Яхін

¹¹і Азарія, син Хелкії, сина Мосоллама, сина Садока, сина Мареота, сина Ахітова, володаря Божого дому,

¹²і Адая, син Іраама, сина Пасхора, сина Малхія, і Маасея, син Адїїла, сина Єдія, сина Мосоллама, сина Маселмота, сина Еммира,

¹³і їхні брати, володарі родин по батьківській лінії, — тисяча сімсот шістдесят, могутні силою на виконання служіння в Божому домі.

¹⁴І з левітів: Самея, син Асова, сина Есрікама, сина Асавія, із синів Мерари,

¹⁵Ваквакар, Арис, Галал і Мантанія, син Міхи, сина Зехрія, сина Асафа,

¹⁶і Авдія, син Самія, сина Галала, сина Ідітона, і Варахія, син Осси, сина Ілкани, який проживав у селах Нетофатія.

¹⁷Придверники: Салом, Акув, Талман, Еман і їхні брати; володар Салом,

¹⁸і аж до тепер у брамі царя на сході. Це — брами таборів синів Левія.

- 19І Салом, син Кори, сина Авіясафа, сина Кори, і його брати за домом його батька, корійці, над ділами служіння, які здійснюють нагляд за наметом, а їхні батьки — над Господнім табором, охороняючи вхід.
- 20І Фінеес, син Елеазара, був вождем над ними спереду, і вони з ним.
- 21Захарія, син Масаламія, придверник дверей намету свідчення.
- 22Усі, хто вибраний як придверники для дверей — двісті дванадцять. Вони були в їхніх дворах, це їхній перелік. Їх поставив Давид і Самуїл, провидець, за їхньою вірою.
- 23І вони, і їхні сини над дверима в Господньому домі, у домі намету, щоб охороняти.
- 24Двері були за чотирма вітрами — на схід, до моря, на північ і південь.
- 25І їхні брати в їхніх дворах, щоб входити кожних сім днів від часу до часу із цими,
- 26бо довірені були двері чотирьом сильним придверникам. Левіти були наставлені над кімнатами і над скарбами Божого дому,
- 27і довкола Божого дому, бо покладено на них сторожу, і ці були над ключами, щоб рано-вранці відкрити двері святині.
- 28І дехто з них над посудом служіння, бо порохованими вносять їх і порохованими їх виносять.
- 29І дехто з них — наставники над посудом, над усім святим посудом і над пшеничним борошном, вином, олією, ладаном і пахощами.
- 30І деякі із синів священиків виготовляли миро і пахощі.
- 31І Маттатію з левітів (він — первенець Салома, корійця) довірено діла жертви, пательню великого священика.
- 32І Ванея Каатит з їхніх братів був над хлібами покладання із суботи до суботи, щоб приготувляти їх.
- 33І це — керівники, співаки родинних ліній левітів, призначені черги для щоденного служіння, бо день і ніч вони задіяні в цьому.
- 34Це — володарі родинних ліній левітів, володарі згідно зі своїми родоводами. Вони поселилися в Єрусалимі.
- 35І в Гаваоні жив батько Гаваона Іїл, ім'я його жінки — Мооха.
- 36Його син-первенець — Авадон, і Сір, Кіс, Ваал, Нир, Надав,
- 37Гедур, брат, Захарія, Макеллот.
- 38Макеллот породив Самая. Вони жили серед їхніх братів у Єрусалимі з їхніми братами.

³⁹І Нир породив Кіса, Кіс породив Саула, Саул породив Йонатана, Мелхісуя, Амінадава й Ісваала.

⁴⁰А син Йонатана — Маріваал, а Маріваал породив Міху.

⁴¹Сини Міхи: Фетон, Малах і Тарах.

⁴²Ахаз породив Яда; Яда породив Галемета, Газмота і Замврія, а Замврій породив Маса;

⁴³Маса породив Ваана, його син — Рафая, його син — Елеаса, його син — Есил.

⁴⁴І в Есила — шестеро синів, ось це їхні імена: Ездрикам — його первенець, Ізмаїл, Сарія, Авдія і Анан. Це — сини Есила.

1 Хронік 10

¹Филистимці воювали проти Ізраїля, і ті втекли з-перед филистимців, і полягли ранені на горі Гелвуї.

²А филистимці погналися за Саулом і за його синами, і Йонатана, Амінадава і Мелхісуя, синів Саула, филистимці вбили.

³І бій став важкий для Саула, — його виявили лучники луками і стрілами, — він був поранений з луків.

⁴І Саул сказав своєму зброєноцю: Витягни свій меч і проший мене ним, щоб не прийшли ці необрізані й не наглумилися наді мною! Та не захотів його зброєносець, бо дуже боявся. І Саул узяв меч, і впав на нього.

⁵Його зброєносець побачив, що Саул помер, тож упав і він на свій меч, та й помер.

⁶Тож Саул і три його сини померли в той день, — увесь його дім разом помер.

⁷І побачив кожний чоловік Ізраїля, який був у долині, що Ізраїль утік, і що Саул та його сини померли, тож вони покинули свої міста, і втекли. І прийшли филистимці, і поселилися в них.

⁸І сталося на другий день, филистимці пішли забирати здобич з убитих і знайшли Саула та його синів, які полягли на горі Гелвуї.

⁹Вони роздягли його, взяли його голову та його зброю і послали в землю филистимців довкола, щоб сповістити їхнім ідолам і народові.

¹⁰Його зброю вони поклали в домі їхнього бога, а його голову поклали в домі Дагона.

¹¹І почули всі, хто жив у Галааді про все, що филистимці зробили Саулові й Ізраїлеві.

¹²І піднявся з Галааду кожний сильний муж, і вони взяли тіло Саула та тіла його синів, принесли їх до Явіса, поховали їхні кості під дубом у Явісі й постили сім днів.

¹³Саул помер у своїх беззаконнях, якими згрішив проти Господа, за Господнім словом, тому що його не зберіг. Бо запитав Саул у ворожки, аби шукати відповіді, і відповів йому пророк Самуїл.

¹⁴Він не шукав Господа, і Господь убив його, а царство повернув Давидові, синові Єссея.

1 Хронік 11

¹Весь Ізраїль прийшов до Давида в Хеврон, заявляючи: Ось ми — твої кості й твоє тіло.

²І вчора, і третього дня, коли Саул був царем, ти був тим, хто виводив і вводив Ізраїль, і тобі сказав твій Господь Бог: Ти пастимеш Мій народ, Ізраїль, і ти будеш проводирем над Ізраїлем!

³І всі старійшини Ізраїля прийшли до царя в Хеврон, і цар Давид склав із ними завіт у Хевроні перед Господом, і вони помазали Давида на царя над Ізраїлем за словом Господа через Самуїла.

⁴Тоді цар і мужі Ізраїля пішли на Єрусалим (це Євус), а там Євусеї заселяли землю.

⁵І мешканці Євуса сказали Давидові: Не ввійдеш сюди! Та він захопив укріплення Сіон (це місто Давида).

⁶Кожний, хто першим розіб'є Євусея, — виголосив Давид, — стане володарем і воєначальником! І першим виступив проти нього Йоав, син Саруї, і став володарем,

⁷а Давид поселився в укріпленні. Через це назвав його Містом Давида.

⁸І довкола він збудував місто. Він воював і взяв місто.

⁹І Давид ставав дедалі більш могутнім, і Господь Вседержитель був із ним.

¹⁰Ось це — командири війська, які були в Давида, які зросли в силі з ним у його царстві з усім Ізраїлем, щоб настановити його царем над Ізраїлем за Господнім словом.

¹¹А це — число сильних Давида: Єсеваал, син Ахаманія, перший з тридцятьох, він витягав свій меч раз на триста вбитих одночасно.

¹²І з ним — Елезар, син Додая, ахохієць, він був між трьома найсильнішими.

¹³Якось він був з Давидом у Фасодоміні, а там филистимці зібралися на війну, і частина поля була суцільно покрита ячменем, і народ втік з-перед филистимців.

¹⁴А він став посеред частини, спас її і розгромив филистимців, і Господь звершив велике спасіння.

¹⁵Три з тридцятьох командирів пішли до каменя до Давида, до печери Одоллама, а табір филистимців розміщався в Долині велетнів.

- ¹⁶Давид був тоді в укріпленні, а головний підрозділ филистимців тоді знаходився у Вифлеємі.
- ¹⁷І Давид виявив бажання, кажучи: Хто напоїть мене водою з вифлеємської криниці, що в брамі?
- ¹⁸Тож ці троє прорвалися через табір филистимців, набрали води з криниці, що у Вифлеємі, яка була біля брами, взяли і прийшли до Давида. Та Давид не забажав її пити, вилив її для Господа
- ¹⁹і сказав: Змилуйся наді мною, Боже, щоб не зробити цього вчинку. Хіба я можу пити кров цих мужів у їхніх душах? Адже у своїх душах принесли її. І він не захотів її пити. Ось що вчинили ці троє сильних.
- ²⁰Авесса, брат Йоава... цей був головним з трьох, він один розвиткугав свій меч проти трьохсот убитих одночасно, і цей був між трьома славними,
- ²¹з трьох — славніший над двома, і був їм за головного, та аж до трійки найсильніших він не дійшов.
- ²²І Ванея, син Йодаї, син сильного мужа, багато його діл для Кавасаїла; він побив двох аріїлів Моава, і він прийшов, і побив лева в криниці в дні снігу.
- ²³Він також побив чоловіка-єгиптянина, вродливого, ростом у п'ять ліктів чоловіка, і в руці єгиптянина — спис, наче ткацький валок. А Ванея вийшов на нього з палицею, та він відібрав спис з його руки і його списом убив його.
- ²⁴Це зробив Ванея, син Йодаї, і його ім'я між трьома сильними.
- ²⁵Цей — славніший над тридцятьма, та в трійку найсильніших він не ввійшов. І Давид поставив його над своєю родинною лінією.
- ²⁶Сильні серед військових: Асаїл, брат Йоава, Елеанан, син Дода з Вифлеєму,
- ²⁷Саммот, адієць, Хеллис, фелонієць,
- ²⁸Орей, син Еккиса, текойця, Авіезер, анатотець,
- ²⁹Совохей, асотієць, Ілій, ахоєць,
- ³⁰Моорей, нетофатець, Холод, син Ноози, нетофатець,
- ³¹Етій, син Рівєя з гори Веніаміна, Ваней, фаратонець,
- ³²Урія з Нахалігаасу, Авіїл, гараветтієць,
- ³³Азмот, веермієць, Еліява, салавонієць,
- ³⁴Венней, Осом, геннунієць, Йонатан, син Соли, арарієць,
- ³⁵Ахім, син Сахара, арарієць, Елфал, син Ура,
- ³⁶Офар, мохоратієць, Ахія, фелонієць,
- ³⁷Ісерей, хармалієць, Наарей, син Азовея,

- ³⁸Йоїл, брат Натана, Меваар, син Агарія,
³⁹Селик, аммонієць, Нахор, вертієць, зброєносець Йоава, сина Саруї,
⁴⁰Іра, стирієць, Гарив, стирієць,
⁴¹Урія, хеттієць, Завет, син Ахлія,
⁴²Адіна, син Сези, володар Рувима, і в нього — тридцять,
⁴³Анан, син Моохи, і Йосафат, ветанієць,
⁴⁴Озія, астаротієць, Самма й Гіл, сини Хотана, арарієць,
⁴⁵Єділ, син Самерія, і Йоазай, еасієць, його брат,
⁴⁶Еліїл, міієць, Ярівій і Йосія, його син, Елнаам і Єтема, моавієць,
⁴⁷Аліїл, Овид і Єсіїл, місавієць.

1 Хронік 12

- ¹Ось ті, хто пішов до Давида в Соклаг, ще коли він переховувався від обличчя Саула, сина Кіса, і вони між сильними, які допомагали у війні,
²і стріляли з лука, і озброєні пращею з камінням, а з лукастріляли правою рукою і лівою. З братів Саула з Веніаміна:
³володар Ахієзер і Йоас, син Асми, гевотійця, Йоїл і Йофалит, сини Асмота, Верхія, Юл, анатотець,
⁴і Самая, гаваонець, сильний поміж тридцятьма і над тридцятьма;
⁵Єрмія, Єзіїл, Йоанан і Йоазавад, гадаратієць,
⁶Еліазей, Ярімут, Ваалія, Самарія і Сафатія, харефієць,
⁷Ілкана, Єсуній, Озріїл, Йоазар і Єсвоам, Коріти,
⁸Елія і Завадія, сини Іраама, сини Гедора.
⁹Від Гаддія, з пустелі, відділилися до Давида могутні, сильні мужі, щоб стати в лави до бою, які носили щити і списи, і їхні обличчя — наче морда лева, і вони швидкістю бистрі, наче сарни в горах:
¹⁰володар Азер, другий — Авдія, третій — Еліяв,
¹¹четвертий — Масеманній, п'ятий — Єрмія,
¹²Еттій — шостий, Еліяв — сьомий,
¹³Йоанан — восьмий, Еліазер — дев'ятий,
¹⁴Єрмія — десятый, Махаваннай — одинадцятий.

- 15** Вони — із синів Гада, воєначальники, менший — один над сотнею, а більший — над тисячею.
- 16** Вони перейшли Йордан в першому місяці, а він розлився на все своє русло, і вони прогнали всіх, які жили в долинах від сходу аж до заходу.
- 17** Деякі із синів Веніаміна і Юди прийшли на допомогу Давидові,
- 18а** Давид вийшов їм назустріч і звернувся до них: Чи з миром ви прийшли до мене? Нехай моє серце буде таким самим до вас. Якщо жви прийшли мене підступно видати моїм ворогам, нехай бачить Бог наших батьків і нехай судить!
- 19** І зійшов дух на Амасея, володаря тридцятьох, і він сказав: Іди, Давиде, сину Єссея, і твій народ! Мир, мир тобі й мир твоїм помічникам, бо тобі допоміг твій Бог! І Давид прийняв їх, і настановив їх військовими командирами.
- 20** Прийшли до Давида і деякі від Манасії, коли филистимці виступали на війну проти Саула. І не допоміг їм, филистимцям, бо був у раді при вождях филистимців, які говорили: У головах тих мужів він повернеться до свого володаря Саула.
- 21** Коли він ішов у Соклаг, то до нього від Манасії прийшли Една, Йозават, Йодііл, Михаїл, Йосавет, Елімут і Селатій, вони є володарями тисяч Манасії.
- 22** Вони билися з Давидом проти загону, бо всі могутні силою і були провідними командирами у військових силах,
- 23** бо з дня на день приходили до Давида, до великого війська, як військо Боже.
- 24** Ось це імена воєначальників, які прийшли до Давида в Хеврон, аби повернути царство Саула до нього за Господнім словом.
- 25** Сини Юди, які носили щити, і які носили списи, — шість тисяч вісімсот спроможних стати в лави.
- 26** Із синів Симеона — могутні силою, аби стати в лави, — сім тисяч сто.
- 27** Із синів Левія — чотири тисячі шістсот.
- 28** І Йоадай, володар в Аарона, і з ним — три тисячі сімсот.
- 29** І Садок — молодий, могутній силою, і двадцять два володарі його батьківського дому.
- 30** І з синів Веніаміна, братів Саула, — три тисячі. І ще більшість з них наглядали за охороною дому Саула.
- 31** І з синів Єфрема — двадцять тисяч вісімсот, могутні силою, знатні у своїх родинних лініях мужі.
- 32** І з половини племені Манасії — вісімнадцять тисяч, які були називані по імені, щоб настановити Давида царем.

- ³³Із синів Іссахара, які вміють пізнавати пори, які знають, що робити Ізраїлю в їхні начала, — двісті, і всі їхні брати з ними.
- ³⁴І з Завулону ті, які виходять, щоб вишикуватися до бою в усій військовій зброї, — п'ятдесят тисяч, аби допомогти Давидові, не слабкі.
- ³⁵І з Нефталіма — тисяча володарів, і з ними зі щитами і списами тридцять сім тисяч.
- ³⁶І з Дана — двадцять вісім тисяч і вісімсот тих, які стають до війни.
- ³⁷І з Асира — сорок тисяч тих, які виходять до бою, аби допомогти.
- ³⁸І з другого боку Йордану — від Рувима і Гада, від половини племені Манасії в усій військовій зброї — сто двадцять тисяч.
- ³⁹Усі ці військові мужі, які стають в лави з мирною душею, прийшли в Хеврон, аби настановити царем Давида над усім Ізраїлем. І ті, які залишились з Ізраїля, були однієї душі, щоби царем настановити Давида.
- ⁴⁰Вони пробули там три дні, їли і пили, бо їм приготували їхні брати.
- ⁴¹І їхні сусіди (аж до Іссахара, Завулону і Нефталіма) доставляли їм на верблюдах, ослах, ослицях і на телятах їжу: борошно, плитки сухих фруктів, смоківниці, вино і олію, телят і овець, — велику кількість усього, бо в Ізраїлі була радість.

1 Хронік 13

- ¹І Давид зібрав нараду з тисяцькими і сотниками, з кожним вождем,
- ²і сказав Давид усьому зібранню Ізраїля: Якщо добре вам і приємне Господу, нашому Богові, то пошлемо до наших братів, які залишилися в усій землі Ізраїля, і з ними — священники-левіти в містах їхнього спадку, і зберуться до нас,
- ³і перенесемо до нас ковчег нашого Бога. Адже не шукали його від днів Саула.
- ⁴І все зібрання народу сказало: Так зробити, бо це слово правильне в очах усього народу!
- ⁵І Давид зібрав увесь Ізраїль від околиць Єгипту і аж до входу Імата, щоб принести Божий ковчег з міста Ярім.
- ⁶І Давид його приніс, і весь Ізраїль пішов до міста Давида, що був у племені Юди, щоб принести звідти ковчег Господа Бога, Який перебуває на херувимах, де прикликається Його Ім'я.
- ⁷І поклали Божий ковчег на новий віз із дому Амінадава, і Оза та його брати скеровували віз.
- ⁸Давид же і весь Ізраїль танцювали перед Богом з усієї сили — з піснями, з гулами і з арфами, з тимпанами, із цимбалами і з трубами.

⁹Вони прийшли аж до току Нодава, а Оза простягнув свою руку, щоб затримати ковчег, бо бичок нахилив його.

¹⁰І Господь запалав гнівом на Озу і уразив його там, тому що простягнув свою руку до ковчега, і він помер там перед Богом.

¹¹І Давид занепав духом через те, що Господь побиттям побив Озу, і назвав те місце: Побиття Ози, — аж до цього дня.

¹²І Давида охопив страх перед Богом у той день, і він говорив: Як внесу до себе Божий ковчег?

¹³І не повернув Давид ковчег до себе, до міста Давида, а завернув його до дому Аведдара, геттейця.

¹⁴І Божий ковчег перебував у домі Аведдара три місяці. І Бог поблагословив Аведдара та все, що в нього.

1 Хронік 14

¹Хірам, цар Тира, відіслав до Давида послів, кедрове дерево, робітників, будівничих і теслярів, щоб йому збудувати дім.

²І пізнав Давид, що Господь закріпив його над Ізраїлем, тому що його царство прославилося через його народ Ізраїль.

³І Давид взяв ще жінок в Єрусалимі, і народилися Давидові ще сини і дочки.

⁴Це — імена тих, хто народився, — які народилися йому в Єрусалимі: Самаа, Ісоваам, Натан, Соломон,

⁵Іваар, Елісай, Еліфалет,

⁶Нагей, Нафаг, Януу,

⁷Елісамай, Валегдай і Еліфалет.

⁸А филистимці почули, що Давида помазали на царя над усім Ізраїлем, і прийшли всі филистимці шукати Давида. А Давид почув, і вийшов їм назустріч.

⁹Филистимці прийшли і зійшлися в Долині велетнів.

¹⁰І Давид звернувся до Бога, запитуючи: Чи піду на филистимців і чи віддаси їх у мої руки? А Господь сказав йому: Піди, Я видам їх у твої руки!

¹¹Тож Давид прийшов до Ваалфаразіна і побив їх там. І сказав Давид: Побив Бог моїх ворогів моєю рукою так, як буває прорив води! Через це дав назву тому місцю: Прорив Фаразіна.

¹²Вони залишили там своїх богів, тож Давид сказав їх спалити вогнем.

¹³Филистимці продовжували далі воювати, і знову зійшлися в Долині велетнів.

¹⁴І Давид ще раз запитав у Бога, і Бог сказав йому: Не підеш за ними, ухилишся від них, і станеш перед ними біля груш!

¹⁵І буде, коли ти почувеш шум трясіння верхівок груш, тоді вступиш у бій, бо Бог вийшов перед тобою, щоб розгромити табір филистимців!

¹⁶І він зробив так, як наказав йому Бог, і громив табір филистимців від Гаваона аж до Газари.

¹⁷Ім'я Давида стало славним по всій землі, і Господь дав страх перед ним над кожним народом.

1 Хронік 15

¹І він збудував собі доми в місті Давида, підготував місце Божому ковчегу і зробив для нього намет.

²Тоді Давид сказав: Не можнаникому нести Божий ковчег, хіба що левітам, бо їх Господь вибрав, щоб вони носили Господній ковчег і служили Йому навіки!

³І Давид зібрав увесь Ізраїль у Єрусалимі, щоб принести Господній ковчег на місце, яке приготував для нього.

⁴Давид зібрав синів Аарона і левітів.

⁵Із синів Каата: Уріїл, керівник, та його брати — сто двадцять.

⁶Із синів Мерари: Асая, керівник, і його брати — двісті п'ятдесят.

⁷Із синів Гирсама: Йоїл, керівник, і його брати — сто п'ятдесят.

⁸Із синів Елісафана: Самея, керівник, і його брати — двісті.

⁹Із синів Хеврона: Еліїл, керівник, і його брати — вісімдесят.

¹⁰Із синів Озіїла: Амінадав, керівник, і його брати — сто дванадцять.

¹¹Давид закликав священників (Садока та Авіятара) і левітів (Уріїла, Асея, Йоїла, Самея, Еліїла та Амінадава)

¹²і сказав їм: Ви — керівники левітів по батьківській лінії, очистіться самі та ваші брати, і принесете ковчег Бога Ізраїля на місце, яке я підготував для нього!

¹³Оскільки в попередній раз вас не було при цьому, то наш Бог побивдекого в нас, бо ми не шукали за Його судом.

¹⁴І священники та левіти очистилися, щоб принести ковчег Бога Ізраїля.

¹⁵І, як заповів Мойсей Божим словом за Писанням, сини левітів узяли Божий ковчег за допомогою держаків на свої плечі.

¹⁶І сказав Давид керівникам левітів: Поставте ваших братів-співаків в органних піснях, арфах, гуслах і цимбалах, щоби грати до висот голосом радості.

¹⁷І левіти поставили Емана, сина Йоїла. З його братів — Асаф, син Варахії, і із синів Мерари, його братів, — Етан, син Кісея.

¹⁸І з ними — наступні їхні брати: Захарій, Озіл, Семірамот, Іл, Оній, Еліав, Ваня, Маасая, Маттатія, Еліфалія, Макенія, Авдедом, Іл і Озія — придверники.

¹⁹І співаки: Еман, Асаф і Етан із мідними цимбалами, аби виконувати музику, щоби чути.

²⁰Захарія і Озіл, Семірамот, Іл, Оній, Еліав, Масає, Ваня — на арфах, на алемотах .

²¹Маттатія, Еліфалія, Макенія, Авдедом, Іл і Озія — на лірах амасеніт , щоб підсилити.

²²І Хоненія, керівник левітів, — керівник над співами, бо був розумним.

²³Варахія й Ілкана — придверники ковчега.

²⁴Совнія, Йосафат, Натанаїл, Амасей, Захарія, Ваней і Еліезер, священники, які трубили трубами перед Божим ковчегом. Авдедом і Ія — дверники Божого ковчега.

²⁵Давид, священники Ізраїля і тисячники пішли супроводжувати ковчег Господнього завіту з дому Авдедома з радістю.

²⁶І сталося, коли зміцнив Бог левітів, які несли ковчег Господнього завіту, то принесли в жертву сім телят і сім баранів.

²⁷А Давид був одягнений у шати з добротного полотна і всі левіти, які несли ковчег Господнього завіту, і співаки, і Хоненій, керівник над співами співаків; тож на Давиді — одяг із вісону.

²⁸І весь Ізраїль супроводжував ковчег Господнього завіту з вигуками і звуками баранячого рога, граючи на трубах і на цимбалах, арфах і лірах.

²⁹І прибув ковчег Господнього завіту, і прийшов аж до міста Давида, а Мелхола, дочка Саула, вихилилася крізь віконце і побачила царя Давида, який танцював і грав, і зневажила його у своїй душі.

1 Хронік 16

¹І внесли Божий ковчег, і поставили його посеред намету, який для нього розклав Давид, і принесли всепалення і за спасіння перед Богом.

²Коли Давид закінчив приносити всепалення і за спасіння, він поблагословив народ у Господнє Ім'я,

³і розділив кожній людині Ізраїля, від чоловіка і аж до жінки, кожному — один печений хліб і корж.

⁴Він заповів перед ковчегом Господнього завіту левітам, щоб служили гучним голосом, прославляли і хвалили Господа, Бога Ізраїля.

- ⁵Асаф, провідний, і другий після нього Захарія, Іїл, Семірамот, Іїл, Маттагія, Еліяв, Ванея, Авдедом і Іїл — на гуслах, арфах і лірах, а Асаф грав на цимбалах.
- ⁶Ванея і Озіїл, священики, постійно грали на трубах перед ковчегом Божого завіту.
- ⁷У той день заповів тоді Давид на початку хвалити Господа через Асафа та його братів:
- ⁸Прославляйте Господа, прикликайте Його Ім'ям Його, відомими зробіть у народах Його діяння!
- ⁹Співайте Йому і виспівуйте Йому, розповідайте всім про Його чудеса, які Господь зробив.
- ¹⁰Хваліть Його святе Ім'я, і хай розвеселиться серце, яке шукає Його благовоління!
- ¹¹Шукайте Господа і кріпіться, постійно шукайте Його присутності!
- ¹²Згадуйте Його дивні діла, які Він учинив, знаки і присуди Його уст,
- ¹³нащадки Ізраїля — Його раби, сини Якова — Його вибранці.
- ¹⁴Він — Господь, Бог наш, на всій землі Його присуди.
- ¹⁵Він навіки пам'ятає Свій завіт, Своє слово, яке заповів у тисячі родів,
- ¹⁶який заповів Авраамові, і Свою клятву Ісаакові.
- ¹⁷Поставив його Якову в наказ, Ізраїлеві — в завіт вічний,
- ¹⁸кажучи: Тобі дам Ханаанську землю, призначену частку вашого спадку.
- ¹⁹Коли вони були малі числом, як числом були малі й переселилися до неї.
- ²⁰І пішли з народу до народу, і з царства — до іншого народу.
- ²¹Не дав чоловікові утискати їх і скартав за них царів.
- ²²Не доторкайтеся до Моїх помазанців і не чиніть поганого Моїм пророкам.
- ²³Співайте Господеві, уся земля, сповістіть з дня до дня Його спасіння,
- ²⁵бо великий Господь і дуже похвальний, страшний є над усіма богами.
- ²⁶Адже всі боги народів — ідоли, а Бог наш створив небо.
- ²⁷Слава і хвала перед Його обличчям, сила і похвала в Його місці.
- ²⁸Дайте Господеві, батьківщини народів, дайте Господеві славу і силу.
- ²⁹Віддайте Господу славу Його Імені, візьміть дари, принесіть до Його обличчя і поклоніться Господу в Його святих дворах.
- ³⁰Нехай Його присутності боїться вся земля, нехай випростується земля і не захитається.

- ³¹Нехай розвеселиться небо, і зрадіє земля, і хай скажуть між народами: Господь царює!
- ³²Нехай море подасть звук із повнотою, дерево поля і все, що в ньому.
- ³³Тоді зрадіють лісові дерева перед Господом, бо Він прийшов судити землю.
- ³⁴Прославляйте Господа, бо Він — добрий, бо навіки Його милосердя.
- ³⁵І скажіть: Спаси нас, Боже нашого спасіння, і вирви нас з народів, щоб ми опіювали Твоє святе Ім'я і пишалися Твоїми похвалами.
- ³⁶Благословенний Господь, Бог Ізраїля, від віку і до віку. І весь народ скаже: Амінь. хвалили Господа.
- ³⁷І залишили там перед ковчегом Господнього завіту Асафа та його братів, щоб постійно служили перед ковчегом з дня на день.
- ³⁸Авдедом і його брати, — шістдесят вісім, і Авдедом, син Ідітона, і Осса були придверниками.
- ³⁹І настановили священника Садока і його братів-священиків перед Господнім наметом у Вамі, що в Гаваоні,
- ⁴⁰аби приносити на жертovníку всепалень всепалення Господу постійно — вранці та ввечері й за всім записаним у Господньому законі, що заповів синам Ізраїля через Мойсея, Божого слуги.
- ⁴¹І з ним — Еман, Ідітон та інші вибрані по імені, щоби хвалити Господа, бо навіки Його милосердя,
- ⁴²і з ними — труби і цимбали, аби грати, і гусли для Божих пісень, сини Ідітона при дверях.
- ⁴³І пішов увесь народ, кожний до свого дому, а Давид повернувся, щоб поблагословити свій дім.

1 Хронік 17

- ¹І сталося, коли Давид поселився у своєму домі, то сказав Давид пророкові Натанові: Ось я живу в кедровому домі, а ковчег Господнього завіту під покриттям зі шкір.
- ²А Натан відповів Давидові: Чини все, що в тебе на душі, бо Бог з тобою.
- ³І сталося тієї ночі, що до Натана було Господнє слово, яке свідчило:
- ⁴Іди і скажи Давидові, Моему рабові: Так сказав Господь: Ти не будуватимеш Мені дім, щоб Мені в ньому жити!
- ⁵Адже Я не жив у домі з того дня, в який Я вивів Ізраїль, аж до цього дня, — Я був у наметі й під покривалом.

- ⁶Усюди, де Я проходив у всьому Ізраїлі, хіба коли-небудь сказав Я хоч одному з племен Ізраїля, який поставлений пасти Мій народ, докоряючи: Ви не збудували Мені кедрового дому!?
- ⁷Тож тепер так скажеш Моєму рабові Давиду: Так говорить Господь Вседержитель: Я взяв тебе зі стад з-посеред пастухів, щоби ти був вождем над Моїм народом Ізраїлем.
- ⁸І Я був з тобою в усьому, куди ти ходив, і Я знищив усіх твоїх ворогів з-перед тебе, і зробив Я тобі ім'я за іменем славних, які на землі.
- ⁹Я визначу місце для Мого народу, Ізраїля, і насаджу його, і він проживатиме сам, і більше не матиме турбот, і несправедливість не продовжуватиме принижувати його, як від початку.
- ¹⁰Від днів, в які Я настановив суддів над Моїм народом Ізраїлем, Я впокорив усіх твоїх ворогів. звеличу тебе, і Господь збудує тобі дім,
- ¹¹і буде, коли завершаться твої дні, і ти заснеш із твоїми батьками, то підніму твого нащадка після тебе, того, який буде з твого лона, і він приготує твоє царство.
- ¹²Саме він збудує Мені дім, а Я встановлю його престол навіки.
- ¹³Я буду йому за батька, а він буде Мені за сина. І не відійму від нього Свого милосердя, як Я відняв від тих, які були перед тобою.
- ¹⁴І запевню його в Моєму домі й у його царстві навіки, і його престол буде встановлений навіки!
- ¹⁵Згідно з усіма цими словами і з усім цим видінням, — так сказав Натан Давидові.
- ¹⁶І цар Давид прийшов, сів перед Господом і сказав: Хто я, Господи Боже, і хто мій дім, що Ти мене полюбив навіки?
- ¹⁷І цього було замало для Тебе, Боже, і Ти сказав про дім Твого раба здалека, і Ти поглянув на мене, наче поглядом чоловіка, і Ти мене підняв, Господи Боже.
- ¹⁸Що ще зробить Тобі Давид, аби прославити? Ти ж знаєш Твого раба!
- ¹⁹За Твоїм серцем Ти вчинив усю велич.
- ²⁰Господи, немає подібного до Тебе, і немає, за винятком Тебе, у всьому, що ми почули нашими вухами.
- ²¹І на землі немає ще такого народу, як Твій народ Ізраїль, якого Бог вів, щоб викупити Собі народ, поставити Собі велике і славне Ім'я, вигнати народи з-перед Твого народу, який Ти викупив з Єгипту.
- ²²І Ти зробив Твій народ Ізраїль Собі народом навіки, і Ти, Господи, їм за Бога.
- ²³Тепер же, Господи, слово Твоє, яке Ти сказав Твоєму рабові й про його дім, нехай буде вірним навіки, —

²⁴тим, які говорять, Господи, Господи Вседержителю, Боже Ізраїля, і дім Давида, Твого раба нехайміцно стоїть перед Тобою.

²⁵Адже Ти, Господи, відкрив вухо Твого раба, щоб йому збудувати дім. Через це Твій раб знайшов сміливість помолитися у Твоїй присутності.

²⁶Тепер же, Господи, Ти Сам є Богом і сказав це добро про Твого раба.

²⁷Тепер почни благословляти дім Твого раба, щоб він був навіки перед Тобою. Адже Ти, Господи, поблагословив, тож поблагослови навіки!

1 Хронік 18

¹І сталося після цього, що Давид розгромив филистимців, прогнав їх і захопив Гет та його села з руки филистимців.

²Він розгромив Моава, і Моав був рабом Давида, який приносив данину.

³І Давид побив Адраазара, царя Суви Імата, коли він ішов накласти свою руку на ріку Євфрат.

⁴Давид захопив у них тисячу колісниць, сім тисяч коней і двадцять тисяч чоловік піхоти. І Давид розбив усі колісници, і залишилося з них сто колісниць.

⁵З Дамаска прийшли сирійці, щоб допомогти Адраазарові, цареві Суви, і Давид побив із сирійців двадцять дві тисячі чоловік.

⁶У Сирії, що біля Дамаску, Давид поставив загін, і вони були Давидові слугами, які приносили данину, і Господь спасав Давида в усіх походах, куди він ходив.

⁷І Давид узяв золоті нашійники, які були на рабах Адраазара, і приніс їх у Єрусалим.

⁸З Метавехи і з вибраних міст Адраазара Давид захопив дуже багато міді. З неї Соломон зробив мідне море, стовпи і мідний посуд.

⁹І Тоа, цар Імата, почув, що Давид розгромив усе військо Адраазара, царя Суви,

¹⁰і послав Ідурама, свого сина, до царя Давида просити в нього те, що для миру, і щоб поблагословити його за те, що воював з Адраазаром і розгромив його, бо Тоа був чоловіком-ворогом Адраазара, тож він послав весь срібний і золотий посуд.

¹¹І Давид посвятив це для Господа разом зі сріблом і золотом, яке взяв з усіх народів, з Ідумеї, Моава, із синів Аммона, з филистимців і з Амалика.

¹²І Авесса, син Саруї, розгромив Ідумею в Долині солі — вісімнадцять тисяч,

¹³і розмістив у долині військову частину. І всі ідумейці були слугами Давида. І Господь спасав Давида в усіх походах, куди він ходив.

¹⁴Давид царював над усім Ізраїлем і чинив суд і справедливість усьому своєму народові.

¹⁵Йоав, син Саруї, був над військом, Йосафат, син Ахілуда, — літописцем,

¹⁶Садок, син Ахітова, і Ахімелех, син Авіятара, — священиками, Суса — писарем,

¹⁷Ванея, син Йодаї, — над хереттійцями і фелеттійцями, а сини Давида — першими заступниками царя.

1 Хронік 19

¹І сталося, що після цього помер Наас, цар синів Аммона, а замість нього зацарював Анан, його син.

²Давид сказав: Виявлю милосердя до Анана, сина Нааса, як і його батько виявляв милосердя до мене. І Давид послав послів, щоб потішити його по його батькові. І слуги Давида прийшли в землю синів Аммона, щоб його потішити.

³Та володарі Аммона сказали Ананові: Хіба Давид не послав тобі втішаючих, щоб прославити твого батька перед тобою? Чи не для цього, щоб розвідати місто, щоб вивідати землю, прийшли до тебе його слуги?

⁴Тож Анан взяв слуг Давида, постриг їх і обрізав їхній одяг на половину, аж до накидки, і відіслав їх.

⁵І прийшли сповістити Давидові про мужів, і той послав їм назустріч людей, бо вони були дуже шановані. І сказав цар: Залишайтеся в Єрихоні, аж доки не відростуть ваші бороди, а тоді повернетеся!

⁶І побачили сини Аммона, що народ Давида засоромлений, і послав Анан і сини Аммона тисячу талантів срібла, щоб найняти собі із Сирії в Месопотамії, із Сирії Мооха й із Сиви колісниць та коней,

⁷і найняли собі тридцять дві тисячі колісниць, царя Моха і його народ, і вони прийшли та отаборилися напроти Медави; і сини Аммона зібралися зі своїх міст і прийшли на війну.

⁸Коли Давид почув про це, то послав Йоава і все могутнє військо.

⁹І сини Аммона вийшли і стали в лави до бою біля брами міста, а царі, які прийшли, отаборилися самі на рівнині.

¹⁰І побачив Йоав, що стали воювати обличчям до обличчя напроти нього обличчям і ззаду, і вибрав з-поміж усіх молодців Ізраїля, і поставив їх лавами перед Сирією.

¹¹А решту з народу передав у командування Авесси, свого брата, і вони стали лавами напроти синів Аммона.

¹²Він сказав: Якщо мене здолає Сирієць, то будеш мені на порятунок, а якщо тебе здолають сини Аммона, то я спасу тебе.

¹³Будь мужнім і будемо сильні за наш народ і за міста нашого Бога, і Господь учинить те, що добре в Його очах!

14 І Йоав і народ, що з ним, вишикувалися до бою напроти сирійців, і вони втекли від нього.

15 А сини Аммона побачили, що втекли сирійці, тож втекли і вони з-перед Авесси і з-перед Йоава, його брата, і прийшли до міста. А Йоав прибув у Єрусалим.

16 І Сирієць побачив, що Ізраїль його переміг, і послав послів, і вивели Сирійця з другого боку ріки, і перед ними — Софах, полководець війська Адраазара.

17 І сповістили Давидові, і він зібрав усього Ізраїля і перейшов Йордан, прийшов на них і став проти них лавами, і Давид став лавами напроти Сирійця, і воювали проти нього.

18 І Сирієць втік з-перед Давида, і Давид розгромив із сирійців сім тисяч колісниць і сорок тисяч піших, і вбив Софаха, полководця війська.

19 І побачили слуги Адраазара, що зазнали поразки перед Ізраїлем, і уклали договір з Давидом, і служили йому. А Сирієць більше не виявив бажання допомагати синам Аммона.

1 Хронік 20

1 І сталося в наступному році, коли був сприятливий час для виходу царів на війну, Йоав зібрав усю військову силу, і вони спустошили землю синів Аммона. І він прийшов, і взяв у облогу Равву. А Давид перебував у Єрусалимі. Йоав розгромив Равву і знищив її.

2 Давид узяв корону Молхола, їхнього царя, з його голови, і знайшли, що вага золота в ній — талант, і на ній — дорогоцінний камінь, тож вона була на голові Давида. І він виніс дуже велику здобич із міста.

3 Народ, який був у ньому, він вивів і розпилів пилами і залізними сокирами, і так учинив Давид з усіма синами Аммона. А тоді Давид і весь його народ повернулися в Єрусалим.

4 І сталося після цього, знову розпочалася війна з филистимцями в Гезері. Тоді Совохай, усатієць, побив Сафуя із синів велетнів і впокорив його.

5 І ще була війна з филистимцями. І Елланан, син Яіра, побив Леемія, брата Голіафа, геттейця, а ратище його списа, як ткацький валок.

6 І ще була війна в Геті, і був дуже великий чоловік, в якого шість і шість пальців — двадцять чотири, і цей був з роду велетнів.

7 Він навів ганьбу на Ізраїль, та його побив Йонатан, син Самая, брата Давида.

8 Вони народилися в Рафи в Геті. Усіх було четверо велетнів, та вони полягли від руки Давида і від рук його слуг.

1 Хронік 21

- ¹І постав диявол в Ізраїлі, підбури́в Давида, щоб почислити Ізраїль.
- ²І промовив цар Давид Йоаву і начальникам війська: Ідіть, перерахуйте Ізраїля від Вирсавії й аж до Дана і принесіть до мене, і знатиму їхню чисельність!
- ³І сказав Йоав: Нехай Господь додасть до Свого народу так, як ці — стократ, і очі мого володаря-царя дивляться. Усі раби моєму володареві. Чому цього шукає мій володар? Щоб це не було на гріх Ізраїлеві.
- ⁴Та слово царя взяло верх над словом Йоава. І вийшов Йоав, пройшов по всіх околицях Ізраїля і прийшов у Єрусалим.
- ⁵І Йоав дав Давидові загальну кількість перепису народу, і всього Ізраїля було мільйон і сто тисяч мужів, які витягають меч, а Юда — чотириста і вісімдесят тисяч мужів, які витягають меч.
- ⁶Левія і Веніаміна не порахував серед них, бо слово царя перемогло Йоава.
- ⁷І поганим виявилось перед Богом це діло, і Він уразив Ізраїль.
- ⁸І сказав Давид до Бога: Я дуже згрішив, бо вчинив це діло. Тепер забери зло Твого раба, бо я дуже нерозумний!
- ⁹І сказав Господь до Гада, провидця, який був у Давида, наказуючи:
- ¹⁰Іди і заговори до Давида, промовляючи: Так говорить Господь: Три речі Я можунавести на тебе, вибери собі одну з них, і зроблю тобі.
- ¹¹І прийшов Гад до Давида, і сказав йому: Так говорить Господь: Вибери собі:
- ¹²або три роки голоду, або три місяці втікати з-перед твоїх ворогів і бути вигубленим мечем твоїх ворогів, або три дні Господнього меча і смерть в землі, й ангела Господнього, який вигублює серед усього спадку Ізраїля! Тепер же гляди, яке слово відповім Тому, Хто мене послав!
- ¹³І сказав Давид Гадові: Надто складні для мене всі три. Тож упаду в руки Господа, бо Його милосердя дуже велике, тільки б я не попав у руки людей!
- ¹⁴І Господь навів смерть на Ізраїль, і полягли з Ізраїля сімдесят тисяч чоловік, —
- ¹⁵Бог послав ангела в Єрусалим, щоб вигубити його. І коли той вигублював, Господь побачив, і Він покався за зло, і сказав ангелові, який вигублював: Досить тобі, опусти твою руку! А Господній ангел стояв на току Орни, євусейця.
- ¹⁶І Давид підняв свої очі, і побачив Господнього ангела, який постав між землею і між небом, та його оголений меч, простягнений проти Єрусалима, був у його руці. І Давид і старійшини, одягнені в мішковину, упали долілиць.
- ¹⁷І промовив Давид до Бога: Хіба не я наказав почислити народ? І я є тим, хто згрішив; я дійсно вчинив зло! А ці вівці, що вони зробили? Господи Боже, нехай Твоя рука буде на мені, на домі мого батька, а не на Твоєму народі на загибель, Господи!

- 18** І ангел Господній сказав Гадові переказати Давидові, щоб пішов поставити Господу жертовник на току Орни, євусейця.
- 19** І за словом Гада, яке він сказав в Ім'я Господнє, Давид пішов.
- 20** А Орна повернувся і побачив царя (його чотири сини переховувалися з ним, і Орнапотайки молотив пшеницю).
- 21** І Давид підійшов до Орни, а Орна вийшов з току і поклонився Давидові обличчям до землі.
- 22** І Давид звернувся до Орни: Дай мені місце твого току, і я збудую на ньому жертовник для Господа. Віддай мені його за відповідну ціну, і спиниться пошесть серед народу!
- 23** А Орна сказав Давидові: Візьми собі, і нехай мій володар-цар зробить те, що добре перед ним. Поглянь, я дав телят на всепалення, а плуг і вози — на дрова, і зерно — на жертву! Усе я віддав!
- 24** Та цар Давид сказав Орні: Ні, я таки куплю їх за відповідну ціну! Адже не візьму для Господа те, що твоє, щоб принести даром Господу всепалення.
- 25** І дав Давид Орні за його місце шістсот золотих сиклів на вагу.
- 26** І Давид збудував там жертовник для Господа й приніс всепалення і жертви за спасіння. І закликав до Господа, і Він вислухав його вогнем з неба на жертovníку всепалення, і поглинув всепалення.
- 27** І Господь промовив до ангела, і той повернув меч у піхви.
- 28** У той час, коли Давид побачив, що Господь його вислухав на току Орни, євусейця, він приніс там жертву.
- 29** На той час Господній намет, який зробив Мойсей у пустелі, і жертovníк всепалень були у Вамі, у Гаваоні.
- 30** Та Давид не міг піти перед нього шукати Бога, бо поспішив з-перед меча Господнього ангела.

1 Хронік 22

- 1** І Давид сказав: Це — дім Господа Бога, і це для Ізраїля — жертovníк всепалення.
- 2** І Давид наказав зібрати всіх прозелітів у землі Ізраїля, і поставив каменярами, щоб висікали шліфоване каміння, аби збудувати дім для Бога.
- 3** І Давид приготував багато заліза на цвяхи для дверей, брам, одвірків і багато міді, — не було міри її ваги.
- 4** Він приготував кедрове дерево, — не було йомурахунку, — бо сидонці й тирці доставили Давидові багато кедрового дерева.

⁵І сказав Давид: Мій син Соломон — мала дитина, а дім, який потрібно збудувати для Господа на велике прославлення, на Ім'я і на славу по всій землі. Тож приготую йому. І Давид перед своєю смертю заготовив багато всього.

⁶І він закликав свого сина Соломона, і заповів йому збудувати дім Господу, Богові Ізраїля.

⁷Давид сказав Соломонові: Дитино, мені зійшло на душу збудувати дім Імені Господа Бога!

⁸Та було Господнє слово до мене, яке промовило: Ти пролив багато крові, і ти вів великі війни. Ти не збудуєш дому Моєму Імені, оскільки ти пролив багато крові на землю переді Мною!

⁹Ось у тебе народиться син, він буде чоловіком спокою, і дам йому спокій від усіх ворогів довкола, бо його ім'я — Соломон, тож мир і спокій над Ізраїлем Я подарую в його дні.

¹⁰Він збудує дім Моєму Імені, і він буде Мені за сина, а Я йому — за батька, і міцно встановлю престол твого царства в Ізраїлі навіки.

¹¹Тепер же, мій сину, нехай буде Господь з тобою і нехай веде, і ти збудуєш дім для Господа, твого Бога, як Він і сказав про тебе.

¹²Але тільки нехай Господь дасть тобі мудрості та пізнання, і зміцнить тебе над Ізраїлем, і щоб ти зберігав і виконував закон Господа, твого Бога.

¹³Тоді матимеш успіх, якщо дбатимеш, аби виконувати настанови і присуди, які заповів Господь Мойсеєві для Ізраїля. Будь мужнім і кріпися, не бійся і не жахайся!

¹⁴Ось я за моєю вбогістю приготував на Господній дім сто тисяч талантів золота і мільйон талантів срібла, міді та заліза, якому немає ваги, бо є так багато. Я приготував дерево і камінь, а ти ще додали до цього.

¹⁵І з тобою — багато тих, які виконують роботи: художники, будівельники з каменю й майстри по дереву, і кожний мудрий в усякому ділі,

¹⁶в золоті, у сріблі, у міді та в залізі, якому немає рахунку. Підіймайся і чини, і Господь буде з тобою!

¹⁷І Давид дав вказівку всім володарям Ізраїля допомагати його синові Соломонові:

¹⁸Хіба немає Господа з вами? Він дав вам спокій довкола, бо віддав у ваші руки жителів землі. І земля покорилося перед Господом і перед Його народом.

¹⁹Тепер посвятіть ваші серця і ваші душі, щоби шукали Господа, вашого Бога! Підніміться і збудуйте святиню для Господа, вашого Бога, щоб внести у дім, який будується для Імені Господа, ковчег Господнього завіту і святий Божий посуд!

1 Хронік 23

- ¹Давид був старим, у повноті віку, і над Ізраїлем він замість себе настановив царем Соломона, свого сина.
- ²Він зібрав усіх володарів Ізраїля, священників і левітів.
- ³Левіти були пораховані — від тридцятилітніх і старші, і їхня кількість поосібно становила тридцять вісім тисяч чоловік.
- ⁴З них наглядачів над справами Господнього дому — двадцять чотири тисячі, писарів і суддів — шість тисяч,
- ⁵чотири тисячі придверників і чотири тисячі тих, хто прославляв Господа на гуслах, які він зробив, щоб славити Господа.
- ⁶І Давид розділив їх на черги для щоденного служіння по синах Левія: Гедсона, Каата, Мерарія,
- ⁷Паросома, Едана і Семеня.
- ⁸Сини Едана: керівник Іїл, Зетом і Йоїл, — троє.
- ⁹Сини Семеня: Саломіт, Іїл і Едан, — троє. Вони — керівники по батьківській лінії Едана.
- ¹⁰І по синах Семеня: Єт, Зіза, Йоас і Верія. Це — сини Семеня, — четверо.
- ¹¹І Єт був керівник, Зіза другий, Йоас і Верія не мали багато синів, і вони стали однією родинною лінією, як один перепис.
- ¹²Сини Каата: Амврам, Іссаар, Хеврон, Озіїл, — четверо.
- ¹³Сини Амврама: Аарон і Мойсей. І відділений був Аарон, щоб освячувати Святе святих, він і його сини навіки, щоб кадити ладаном перед Господом, служити і благословляти Його Іменем навіки.
- ¹⁴І Мойсей, Божий чоловік, — його сини причислені до племені Левія.
- ¹⁵Сини Мойсея: Гирсам і Еліезер.
- ¹⁶Сини Гирсама: Сувал, керівник.
- ¹⁷І були сини Еліезера: Раавія, керівник, і не було в Еліезера інших. Сини Раавії сильно намножилися.
- ¹⁸Сини Іссаара: керівник Саломот.
- ¹⁹Сини Хеврона: керівник Ідуд, Амадія — другий, Озіїл — третій, Ікемія — четвертий.
- ²⁰Сини Озіїла: Міха, керівник, і Ісія — другий.
- ²¹Сини Мерарія: Моолій і Мусій. Сини Моолія: Елеазар і Кіс.
- ²²І помер Елеазар, і не було в нього синів, але тільки дочки, і їх взяли сини Кіса, їхні брати.

- ²³Сини Мусія: Моолій, Едер і Ярімот — троє.
- ²⁴Це — сини Левія за родинами по своїй батьківській лінії, володарі їхніх родинних ліній згідно з їхнім переписом, за кількістю їхніх імен, по особно, які виконують справу служіння в Господньому домі, — від двадцятилітніх і старші.
- ²⁵Адже Давид сказав: Господь, Бог Ізраїля, дав спочити Своєму народові, і Він поселився в Єрусалимі навіки.
- ²⁶Левіти не носили намету і весь його посуд для служіння в ньому,
- ²⁷оскільки в останніх словах Давида є кількість синів Левія — від двадцятилітніх і старших,
- ²⁸бо призначив їх прислуговувати Ааронові, щоб служили в Господньому домі, у дворах, у кімнатах і для очищення всього святого, і в справі служіння Божого дому,
- ²⁹при хлібах покладання, при пшеничному борошні для жертви і при зелені, опрісноках, при жаровнях, при печеному, при всякій мірі,
- ³⁰і щоб стояли вранці, аби хвалити і прославляти Господа, і так само ввечері,
- ³¹і при всіх принесеннях всепалень для Господа в суботи, при настанні нового місяця і у свята, у кількості згідно з їхнім приписом, постійно для Господа.
- ³²І щоб здійснювати нагляд за наметом свідчення і нагляд синів Аарона, їхніх братів, аби служили в Господньому домі.

1 Хронік 24

- ¹Поділи синів Аарона: Сини Аарона — Надав і Авіюд, Елеазар і Ітамар.
- ²Надав і Авіюд померли перед їхнім батьком, і в них не було синів. А Елеазар і Ітамар, сини Аарона, служили.
- ³Тож Давид, Садок (із синів Елеазара) і Ахімелех (із синів Ітамара) поділили їх згідно з їхнім переписом, за їхнім служінням, за родинами по їхній батьківській лінії.
- ⁴І знайдено більше синів Елеазара на володарів сильних, аніж синів Ітамара, і він поділив їх. Синів Елеазара, володарів, за родинами по батьківській лінії — шістнадцять, синів Ітамара за родинами по батьківській лінії — вісім.
- ⁵Він поділив їх за жеребом одних після інших, бо були володарі над святими речами і володарі Господні між синами Елеазара і між синами Ітамара.
- ⁶Їх, перед царем, володарями, священиком Садоком і Ахімелехом, сином Авіятара, записав Самея, син Натанаїла, писар з роду Левія. Володарі родинних ліній священиків і левітів, родини по батьківській лінії: один Елеазарові, один Ітамарові.
- ⁷Перший жереб випав Ярівові, другий — Ідеїю,

- ⁸третій — Харимові, четвертий — Сеорімові,
⁹п'ятий — Мелхії, шостий — Міямінові,
¹⁰сьомий — Косові, восьмий — Авії,
¹¹дев'ятий — Ісусові, десятий — Сехевію,
¹²одинадцятий — Еліясіву, дванадцятий — Якімові,
¹³тринадцятий — Оххоффі, чотирнадцятий — Ісваалу,
¹⁴п'ятнадцятий — Велгові, шістнадцятий — Еммирові,
¹⁵сімнадцятий — Хизірові, вісімнадцятий — Афессимові,
¹⁶дев'ятнадцятий — Фетею, двадцятий — Езекилові,
¹⁷двадцять перший — Яхінові, двадцять другий — Гамулові,
¹⁸двадцять третій — Далею, двадцять четвертий — Маасею.
¹⁹Це їхній перепис за їхнім служінням, щоб входили в Господній дім за їхнім приписом через їхнього батька Аарона, як і заповів Господь, Бог Ізраїля.
²⁰А решті синів Левія, синам Амврама — Суваїла, синам Суваїла — Ядія.
²¹Раавієві — керівник Есія.
²²Іссарі — Саломот. Синам Саломота — Ят.
²³Сини Єдія: Амадія — другий, Язіл — третій, Йоком — четвертий.
²⁴Сини Озіїла — Міха. Сини Міхи — Самир.
²⁵Брат Міхи — Ісія. Сини Ісії — Захарія.
²⁶Сини Мерарія: Моолій і Мусій, сини Озії, сини Воннія.
²⁷Сини Мерарія: Озієві, сини його — Іссам, Закхур і Авдій.
²⁸У Моолія — Елезар і Ітамар. А Елезар помер, і в нього не було синів.
²⁹У Кіса — син Кіса: Ірамаїл.
³⁰Сини Мусія: Моолій, Едер і Ярїмот. Це — сини левітів за родинами по їхній батьківській лінії.
³¹Отримали і вони жереб, як і їхні брати, сини Аарона, перед царем, Садоком, Ахімелехом і володарями родинних ліній священників і левітів, — патріархи-голови так само, як і їхні молодші брати.

1 Хронік 25

- ¹Цар Давид і військові командири визначили для Асафа, Емана й Ідітона, які провіщали на гуслах, арфах і цимбалах, їхні обов'язки. Їхня кількість була визначена по осібно, — ті, які були зайняті в їхньому служінні:
- ²сини Асафа: Закхур, Йосиф, Натанія і Ераїл; сини Асафа наступні після пророка Асафа, близько до царя.
- ³В Ідітона — сини Ідітона: Годолія, Сурій, Ісая, Семей, Асавія і Маттатія, — шестеро; з їхнім батьком Ідітоном вони грали на гуслах прославлення і похвалу для Господа.
- ⁴В Емана — сини Емана: Вукія, Мантанія, Азараїл, Суваїл, Єрімот, Ананія, Ананій, Іліята, Годоллатій, Ромемтіод, Єсвакаса, Маллитій, Отирій і Меазот.
- ⁵Усі вони — сини Емана, царського музиканта, з Божими словами, щоб звеличити Йогомогутність. А Бог дав Еманові чотирнадцять синів і три дочки.
- ⁶Усі вони співали з їхнім батьком у Господньому домі, грали на цимбалах, на арфах і на лірах поблизу царя, Асафа, Ідітона і Емана.
- ⁷Їхня кількість (з їхніми братами, які навчені співати для Господа, кожний вправний) була двісті вісімдесят вісім.
- ⁸Тож кинули і вони жереб на чергу для щоденного служіння за малим і за великим, досконалим і навченим.
- ⁹І випав перший жереб його синів і його братів Асафові, Йосифові, Годолії. Другий — Інія, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹⁰Третій — Закхур, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹¹Четвертий — Есдрій, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹²П'ятий — Натанія, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹³Шостий — Вукія, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹⁴Сьомий — Ісерїл, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹⁵Восьмий — Йосія, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹⁶Дев'ятий — Мантанія, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹⁷Десятий — Семей, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹⁸Одинадцятий — Азарія, його сини і його брати, — дванадцять.
- ¹⁹Дванадцятий — Асавія, його сини і його брати, — дванадцять.
- ²⁰Тринадцятий — Суваїл, його сини і його брати, — дванадцять.
- ²¹Чотирнадцятий — Маттатія, його сини і його брати, — дванадцять.
- ²²Пятнадцятий — Єрімот, його сини і його брати, — дванадцять.
- ²³Шістнадцятий — Ананія, його сини і його брати, — дванадцять.

- ²⁴Сімнадцятий — Єсвакаса, його сини і його брати, — дванадцять.
- ²⁵Вісімнадцятий — Ананій, його сини і його брати, — дванадцять.
- ²⁶Дев'ятнадцятий — Меллитій, його сини і його брати, — дванадцять.
- ²⁷Двадцятий — Еліята, його сини і його брати, — дванадцять.
- ²⁸Двадцять перший — Ітір, його сини і його брати, — дванадцять.
- ²⁹Двадцять другий — Годоллатій, його сини і його брати, — дванадцять.
- ³⁰Двадцять третій — Меазот, його сини і його брати, — дванадцять.
- ³¹Двадцять четвертий — Ромемтіод, його сини і його брати, — дванадцять.

1 Хронік 26

- ¹На поділи дверей: У синів Корейма: Мосолламія, син Кори із синів Авіясафа.
- ²Сини Мосолламія: Захарія — первенець, Іділ — другий, Завадія — третій, Єтнуїл — четвертий,
- ³Олам — п'ятий, Йоанан — шостий, Еліюїней — сьомий.
- ⁴І в Авдедома сини: Самея — первенець, Йозавад — другий, Йоаа — третій, Сохар — четвертий, Натанаїл — п'ятий,
- ⁵Аміїл — шостий, Іссахар — сьомий, Фоллатій — восьмий, бо Бог його поблагословив.
- ⁶У Самеї, його сина, народилися сини первенця, володарі в його батьківському домі, бо були сильні.
- ⁷Сини Самеї: Готній, Рафаїл, Овид, Елзавад і Ахія, сини сильні, Елія, Савхія й Ізбаком.
- ⁸Усі із синів Авдедома, вони та їхні брати і їхні сини, які чинили сильно в службі, усі шістдесят два в Авдедома.
- ⁹І в Мосолламія — вісімнадцять сильних синів і братів.
- ¹⁰І в Оси — синів Мерари, сини, які охороняють владу, бо не був первенцем, і його батько зробив його володарем другого розряду,
- ¹¹Тавлей — третій, Захрія — четвертий. Усі вони, сини і брати в Оси, — тринадцять.
- ¹²Цим поділи дверей, начальникам сильних, черги для щоденного служіння, щоб, як і їхні брати, вони служили в Господньому домі.
- ¹³І кинули жереб за малим і за великим за родинами по їхній батьківській лінії на двері й двері.

- ¹⁴І випав жереб, що на схід, Саламії і Захарії. Сини Йоаса кинули жереб Мелхії, і вийшов жереб північний.
- ¹⁵Авдедомові — південний, напроти дому Есефіна.
- ¹⁶Другий випав Озі на захід при дверях дому входу. Сторож напроти сторожі.
- ¹⁷На сході — шість на день, на півночі — чотири на день, на півдні — чотири на день, і при Есефіні два.
- ¹⁸На зміни і на заході чотири, і на дорогу двох на зміну.
- ¹⁹Це — поділи придверників для синів Корея і синів Мерарія.
- ²⁰А левіти, їхні брати, були над скарбами Господнього дому і над освяченими скарбами.
- ²¹Сини Ладана, сини Гирсонія від Ладана, володарі батьківщин Ладана, у Гирсонія — Іїл.
- ²²І сини Іїла, Зетом і Йоїл, — брати над скарбами Господнього дому.
- ²³В Амврама та Іссаара — Хеврон і Озіїл.
- ²⁴І Суваїл, син Гирсама, Мойсеєвого сина, — володар над скарбами.
- ²⁵А в його брата Елієзера — син Раавія, Йосая, Йорам, Зехрій і Саломот.
- ²⁶Цей Саломот і його брати — над усіма святими скарбами, які освятив Давид, цар і володарі батьківщин, тисяцькі, сотники і володарі сили,
- ²⁷те, що він узяв з воєн і зі здобичі й посвятив з них, щоб не забракло на будову Божого дому,
- ²⁸і над усіма святими речами пророка Самуїла і Саула, сина Кіса, і Авенира, сина Нира, Йоава, сина Саруї. Усе, що посвятили, через Саломота і його братів.
- ²⁹В іссарійців Хоненія і його сини мали діла ззовні над Ізраїлем, щоби бути писарями і судити.
- ³⁰У хевронців — Асавія і його сини, сини сильні, — тисяча сімсот над наглядом за Ізраїлем за Йорданом на захід, на всяке Господнє служіння і на справи царя.
- ³¹У хевронців — Юдія, володар хевронців за їхніми родами, за родинними лініями. У сороковому році його царювання вони були пораховані, і знайдено в них сильного мужа в Язирі галаадському.
- ³²А його брати, сильні сини, — дві тисячі сімсот володарів родинних ліній. І цар Давид настановив їх над рувимцями, гадійцями і половиною племені Манасії на всяку заповідь Господа і слово царя.

1 Хронік 27

- ¹Сини ізраїльські за їхнім числом, володарі батьківщин, тисяцькі, сотники і писарі, які служили народові, і на всяке слово царя за відділом, на всяке слово того, хто входить і виходить, місяць за місяцем, на всі місяці року, один відділ — двадцять чотири тисячі.
- ²І над першим відділом першого місяця — Єсвоам, син Завдіїла, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ³Він — із синів Фареса, володар усіх військових командирів, першого місяця.
- ⁴А над відділом другого місяця — Додія, син Ехохія, і в його відділі — двадцять чотири тисячі, це — військові командири.
- ⁵Третій на третій місяць Ванея, син Йодаї, священник, володар, і в його відділі двадцять чотири тисячі.
- ⁶Цей Ванея — найсильніший з тридцятьох і над тридцятьма, а над його відділом — Амизават, його син.
- ⁷Четвертий на четвертий місяць — Азаїл, брат Йоава, і Завдій, його син, та брати, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ⁸П'ятий в п'ятому місяці — володар Самаот, син Єзрая, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ⁹Шостий в шостому місяці — Одуя, син Екки, текоець, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ¹⁰Сьомий в сьомому місяці — Хеллис, який з фаллійців, із синів Єфрема, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ¹¹Восьмий у восьмому місяці — Совохай, ісатієць, з роду Зараї, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ¹²Дев'ятий в дев'ятому місяці — Авіезер, який з Анатота, із землі Веніаміна, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ¹³Десятий в десятому місяці — Меїра, який з Нетуфата, зараєць, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ¹⁴Одинадцятий в одинадцятому місяці — Ванея, який з Фаратона, із синів Єфрема, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ¹⁵Дванадцятий на дванадцятий місяць — Холдай, нетофаттець, від Готоніїла, і в його відділі — двадцять чотири тисячі.
- ¹⁶А над племенами Ізраїля: в Рувима — володар Еліезер, син Зехрія, у Симеона — Сафатій, син Мааха,
- ¹⁷в Левія — Асавія, син Камуїла, в Аарона — Садок,
- ¹⁸в Юди — Еліяв, з братів Давида, в Іссахара — Амврій, син Михаїла,
- ¹⁹в Завулона — Самей, син Авдія, у Нефталима — Єрімот, син Есріїла,

- ²⁰В Єфрема — Осій, син Озія, у половині племені Манасії — Йоїл, син Фадея,
- ²¹В половині племені Манасії, що в Галааді, — Ядай, син Завдія, у синів Веніаміна — Асіїл, син Авенира,
- ²²В Дана — Азараїл, син Йорама. Це — патріархи родів Ізраїля.
- ²³І Давид не провів їхнього підрахунку від двадцятилітніх і молодших, бо Господь сказав: Нехай помножиться Ізраїль, як небесні зірки!
- ²⁴Йоав, син Саруї, почав рахувати в народі, та не завершив, і був за це гнів на Ізраїлі. Тож їхня кількість не зазначена в книзі літопису царя Давида.
- ²⁵Над скарбами царя був Асмот, син Одїїла, а над скарбами, що в полі, на селлах, у кімнатах і в укріпленнях — Йонатан, син Озії.
- ²⁶А над землеробами, які обробляли землі, — Есдрій, син Холува,
- ²⁷і над ланами — Семей, який з Рами, і над сховищами вина, що в полях, — Захрій, син Сефнія,
- ²⁸над оливками і над плодами, що в долині Валана, — Гедоріта, а над скарбами олії — Йоас.
- ²⁹І над биками стад, що в Асідоні, — Сатрай, син Сароніта, і над волами, що у дворах, — Софат, син Адлія,
- ³⁰над верблюдами ж — Овіл, ізмаїлець, а над ослами — Ядія, який з Мератона,
- ³¹і над вівцями — Язіз, агарієць. Усі вони — начальники володінь царя Давида.
- ³²Йонатан, дядько Давида, радник, чоловік розумний, він і писар, і Іїл, син Ахаманія із синами царя,
- ³³і Ахітофел, радник царя, і Хусій, перший друг царя,
- ³⁴а після цього — Ахітофел, близько був Йодай, син Ванея, і Авіятар, і Йоав, полководець царського війська.

1 Хронік 28

- ¹І Давид зібрав усіх володарів Ізраїля, володарів суддів і керівників черг щоденного служіння для особи царя і володарів тисяч, сотників, сторожів майна і тих, хто над його володіннями, сильних і бійців війська, в Єрусалимі.
- ²І Давид став посеред зібрання і сказав: Послухайте мене, брати і мій народ! Спало мені на серце збудувати дім спочинку для ковчега Господнього завіту і спочинок для ніг нашого Господа, і я підготував те, що потрібне для будови.
- ³Та Бог сказав: Ти не збудуєш Мені дім, щоб називати в ньому Моє Ім'я, бо ти є військовою людиною, і ти пролив кров!
- ⁴І Господь, Бог Ізраїля, вибрав мене з усього дому мого батька, щоби бути царем над Ізраїлем навіки. Він з Юди вибрав на царство, а з дому Юди — дім мого

батька, і між синами мого батька забажав мене, щоб я став царем над усім Ізраїлем.

⁵І з усіх моїх синів (бо Господь дав мені багато синів) Він вибрав мого сина Соломона, щоб посадити його на престолі Господнього царства над Ізраїлем.

⁶І Бог сказав мені: Соломон, твій син, збудує Мій дім і Мій двір, бо Я його вибрав собі за сина, і Я йому буду за батька!

⁷Я укріплю його царство навіки, якщо скріпиться зберігати Мої заповіді й Мої присуди так, як у цей день.

⁸Тепер же в присутності всього Господнього зібрання і в слух нашого Бога кажу вам: зберігатимете і шукатимете всі заповіді Господа, нашого Бога, щоб ви успадкували добру землю і успадкували вашим синам по вас навіки.

⁹Тепер же, Соломоне, мій сину, пізнай Бога твоїх батьків і служи Йому досконалим серцем і ревною душею, бо Господь допитує всі серця і знає всяку думку. Якщо шукатимеш Його, то відкриється Він тобі, якщо ж покинеш Його, то залишить Він тебе вповні.

¹⁰Тепер дивись, бо тебе вибрав Господь, щоби збудувати Йому дім на освячення. Кріпись і роби.

¹¹І Давид дав Соломонові, своєму синові, опис храму і його будівель, його скарбниць, верхніх поверхів, внутрішніх складів, дому надолуження

¹²і опис, який мав у своєму дусі, дворів Господнього дому і всіх кімнат, що довкола, що в скарбницях Господнього дому і в скарбницях святого,

¹³і кімнат черг для щоденного служіння священників і левітів для всього діла служіння Господнього дому, і складів літургійного посуду служіння Господнього дому.

¹⁴І міру їхньої ваги, золотих і срібних

¹⁵свічників вагу дав йому, і світил.

¹⁶Дав йому так само вагу престолів приносу, кожного золотого престолу і так само срібних,

¹⁷вилок і посудин для жертв виливання, золотих посудин для виливання і вагу золотих і срібних, вагу кожної посудини.

¹⁸І показав йому вагу кадьниць жертovníка із чистого золота і вигляд колісниць херувимів з розпростертими крилами, які отінювали над ковчегом Господнього завіту.

¹⁹Усе в писанні з руки Господньої дав Давид Соломонові за даним йому розумінням описаного діла.

²⁰І сказав Давид Соломонові, своєму синові: Будь мужнім, кріпися і роби, не бійся і не лякайся, бо мій Господь Бог з тобою, не покине тебе і не залишить тебе, аж доки ти не закінчиш кожне діло служіння Господнього дому!

²¹І ось щоденні черги священників і левітів на все служіння Божого дому. І з тобою в кожному ділі, і кожний охочий в мудрості за всім умінням і володарі, та весь народ на всі твої накази.

1 Хронік 29

¹І сказав цар Давид усьому зібранню: Соломон, мій син, цей, якого забажав Господь, молодий, тендітний, а діло — велике, адже будова не для людини, але для Господа Бога!

²За всією спроможністю я підготував для дому мого Бога золото, срібло, мідь, залізо, дерево, багато соомського каміння, дорогоцінного каміння і різнобарвного, усякий цінний камінь і багато парського мармуру.

³І ще, оскільки я милувався домом мого Бога, є в мене те золото і срібло, що я підготував, і ось я дав на дім мого Бога більше, крім того, що я приготував для храму святих, —

⁴три тисячі талантів золота, що із Суфіра, і сім тисяч талантів чистого срібла, щоб обкласти ним стіни святого руками майстрів.

⁵І хто охочий сьогодні посвятити свої руки Господу?

⁶І охочими були голови родів по батьківській лінії і володарі синів Ізраїля, тисячники, сотники, наставники над ділами і економи царя,

⁷і дали на роботи Господнього дому п'ять тисяч талантів золота, десять тисяч золотих, десять тисяч талантів срібла, вісімнадцять тисяч талантів міді й сто тисяч талантів заліза,

⁸і в тих, у кого знайшлося каміння, дали до сховищ Господнього дому в руку Іїла, сина Гирсона.

⁹І народ зрадів за готовність, бо повним серцем охочі були дати для Господа, і цар Давид дуже зрадів.

¹⁰І цар Давид поблагословив Господа перед зібранням, кажучи: Благословенний є Ти, Господи, Боже Ізраїля, Отець наш від віку і до віку!

¹¹Тобі, Господи, величність, сила, похвала, перемога і міць, бо Ти володієш усім, що на небі та на землі, перед Твоїм обличчям жахається кожний цар і народ.

¹²У Тебе багатство і слава, Ти всім володієш, Господи, володарю всякого начала, і у Твоїй руці сила і міць, і у Твоїй руці, Вседержителю, великим учинити і укріпити все!

¹³Тепер же, Господи, прославляємо Тебе і заносимо хвалу Імені Твоєї хвали!

- 14** І хто я є, і хто мій народ, що ми зміцніли, аби Тобі так віддати? Бо все Твоє, і з Твого ми Тобі дали.
- 15** Адже ми є мандрівниками перед Тобою і мандруємо, як і всі наші батьки. Дні наші, як тінь на землі, і немає тривалого перебування.
- 16** Господи, Боже наш, усю цю безліч, яку я приготував, щоби збудувати дім Твоєму святому Імені, є з Твоєї руки, і Твоє все!
- 17** Я пізнав, Господи, що Ти є Той, Хто випробовує серця і любиш справедливість. У простоті серця я виявив готовність в усьому цьому, і тепер поглянь на Твій народ, який тут знаходиться, який з радістю жертвує Тобі!
- 18** Господи, Боже Авраама, Ісаака й Ізраїля, наших батьків, збережи це в розумі серця Твого народу навіки і спрямуй їхні серця до Тебе.
- 19** А Соломонові, моєму синові, дай серце, щоби добре чинив Твої заповіді, Твої свідчення, Твої приписи і щоб до кінця довів будову Твого дому.
- 20** Давид сказав усьому зібранню: Благословіть Господа, вашого Бога! І все зібрання поблагословило Господа, Бога їхніх батьків і, схилившись на коліна, вони поклонилися Господу і цареві.
- 21** А на наступний день після першого дня Давид звершив жертвоприношення для Господа. Він приніс Богові всепалення: тисячу телят, тисячу баранів, тисячу ягнят, і їхні жертви виливання, і численні жертви для всього Ізраїля.
- 22** І вони їли, і пили перед Господом у той день з радістю. вони вдруге настановили царем Соломона, сина Давида, і помазали його для Господа на царя, а Садока — на священство.
- 23** І Соломон сів на престолі Давида, свого батька, і був успішним, і весь Ізраїль слухався його.
- 24** Володарі, сильні та всі сини царя Давида, його батька, покорилися йому.
- 25** І Господь зробив Соломона дуже великим перед усім Ізраїлем, і дав йому царську славу, якої не було в жодного царя перед ним.
- 26** Давид, син Єссея, царював над Ізраїлем сорок років —
- 27** сім років у Хевроні й тридцять три роки в Єрусалимі.
- 28** Він помер у добрій старості, у похилому віці, у багатстві та славі, а замість нього зацарював його син Соломон.
- 29** А решта оповідей про царя Давида, перші й останні, записані в літописі Самуїла-провидця, у літописі пророка Натана і в літописі Гада-провидця, видючого, —
- 30** про все його царювання, його владу і часи, які пройшли над ним, над Ізраїлем і над усіма царствами землі.

Друга книга хроніки

2 Хронік 1

¹І Соломон, син Давида, закріпився на своєму царському престолі, і його Господь Бог був з ним і підняв його до висот.

²І сказав Соломон усьому Ізраїлю, тисячникам, сотникам, суддям і всім володарям перед Ізраїлем, головам родів по батьківській лінії,

³і вирушив Соломон і все зібрання з ним до високого місця, що в Гаваоні, де був намет Божого свідчення, який зробив Мойсей, Господній раб, у пустелі.

⁴Оскільки Божий ковчег Давид переніс з міста Каріятіарім, бо підготував для нього намет у Єрусалимі,

⁵і мідний жертovníк, який зробив Веселеїл, син Урії, сина Ора, був там перед Господнім наметом, — його відшукав Соломон і громада.

⁶І там на мідному жертovníку, що в наметі, Соломон приніс перед Господом жертви, він приніс на ньому тисячу всепалень.

⁷Тієї ночі Бог з'явився Соломонові й сказав йому: Проси, що бажаєш, щоб тобі Я дав.

⁸А Соломон промовив до Бога: Ти зробив велике милосердя з Давидом, моїм батьком, і поставив мене царем замість нього.

⁹Тепер же, Господи Боже, нехай вірним виявиться Твоє Ім'я на Давиді, моєму батькові, бо Ти мене поставив царем над народом, який численний, наче пил землі.

¹⁰Тепер дай мені мудрості та розуму, і виходитиму перед цим народом, і входитиму. Адже хто судитиме цей Твій великий народ!

¹¹І промовив Бог до Соломона: Тому що це було у твоєму серці, і ти не попросив багатства, того, що на потребу, ані слави, ані душі ворогів, і ти не попросив довгого віку життя, а попросив собі мудрості та розуму, щоб судити Мій народ, над яким Я тебе поставив царем,

¹²то даю тобі мудрість, розум, багатство і те, що потрібне, і дам тобі славу, оскільки не було подібного до тебе між царями, які були перед тобою, і такого не буде після тебе!

¹³І Соломон пішов з високих місць, що в Гаваоні, з-перед намету свідчення, до Єрусалима і зацарював над Ізраїлем.

¹⁴Соломон зібрав колісниці та коней, і було в нього тисяча чотириста колісниць і дванадцять тисяч коней. Він залишив їх у містах для колісниць, а народ із царем були в Єрусалимі.

¹⁵Цар зробив срібло і золото в Єрусалимі, наче каміння, а кедрі в Юдеї, наче шовковиці, яких безліч на рівнині.

¹⁶І виходили коні Соломона з Єгипту, і ціна купців царських була такою: йдучи, купували,

¹⁷приходили і виходили з Єгипту, одна колісниця за шістьсот срібних і кінь за сто п'ятдесят. І так для всіх царів хетів і царів Сирії доставляли їхніми руками.

¹⁸І Соломон сказав збудувати дім Імені Господа і дім для його царства.

2 Хронік 2

¹Соломон зібрав сімдесят тисяч мужів і вісімдесят тисяч каменярів на горі, а над ними — три тисячі шістьсот наставників.

²Соломон послав до Хірама, царя Тира, кажучи: Як ти чинив з Давидом, моїм батьком, і ти послав йому кедрі, щоб збудував собі дім, аби жити в ньому,

³то ось я, його син, будую дім Імені Господа, мого Бога, щоб посвятити його Йому, щоб кадити перед Ним ладаном, щоб постійнобули хліби покладання, щоб постійно, вранці та ввечері, по суботах, при настанні нового місяця й у свята Господа, нашого Бога, буловсепалення, це — навіки для Ізраїля.

⁴А дім, який я будую, великий, бо великий наш Бог — понад усіх богів!

⁵І хто спроможеться збудувати Йому дім, бо небо і небо небес не витримують Його слави. І хто я, що будую Йому дім, але лише, щоб кадити перед Ним!

⁶Тож тепер пришли мені мудрого і вправного чоловіка, щоб працювати із золотом, сріблом, міддю, залізом, багрянницею, кармазином, синім полотном, і який уміє вирізувати різьблення з мудрими, які зі мною, в Юди і в Єрусалимі, яких підготував Давид, мій батько.

⁷І пришли мені кедрове, кипарисове та смерекове дерево з Лівану, бо я знаю, як твої раби вміють різати дерево з Лівану. І ось твої слуги з моїми слугами

⁸підуть заготовити мені багато дерева, бо дім, який я будую, великий і славний.

⁹І ось робітникам, які різуть дерево, дав я на їжу зерно, як дарунок твоїм рабам, двадцять тисяч мірок, двадцять тисяч мірок ячменю, двадцять тисяч мірок вина і двадцять тисяч мірок олії.

¹⁰І Хірам, цар Тиру, відповів у письмовій формі, і послав до Соломона: Оскільки Господь полюбив Свій народ, то дав тебе за царя над ними.

¹¹Благословенний Господь, Бог Ізраїля, Який створив небо і землю, Який дав цареві Давидові мудрого сина, сильного розумом і вправного, який збудує дім для Господа і дім його царства, — сказав Хірам.

¹²А тепер я тобі послав мудрого мужа і розумного Хірама, мого батька

¹³(його матір з дочок Дана, а його батько — чоловік тирський), який уміє працювати із золотом, сріблом, міддю та залізом, з каменем і деревом, і ткати пурпуром, синім полотном, вісоном та кармазином, вирізувати різьблення і розумітися на будь-якому задуманому плані, який тільки даси йому з твоїми мудрими і мудрими мого володаря Давида, твого батька.

¹⁴А тепер, зерно, ячмінь, олію і вино, про яке сказав мій володар, нехай буде послане твоїм слугам.

¹⁵А ми рубатимемо ліс з Лівану на всяку твою потребу і доставимо його на плотах морем до Йоппії, а ти доставиш його в Єрусалим.

¹⁶І Соломон зібрав усіх мужів-прозелітів на землі Ізраїля згідно з їхнім переписом, який провів Давид, його батько, і знайдено сто п'ятдесят три тисячі шістсот.

¹⁷З них сімдесят тисяч він зробив носіями, вісімдесят тисяч — каменярами, а три тисячі шістсот — наглядачами над народом.

2 Хронік 3

¹Соломон почав будувати Господній дім в Єрусалимі на горі Гаморія, де Господь з'явився Давидові, його батькові, на місці, яке Давид підготував на току Орни, євусейця.

²І він почав будувати в другому місяці на четвертий рік свого царювання.

³Соломон почав будувати Божий дім таким чином: довжина (в ліктях первинного розміру) — шістдесят ліктів, а ширина — двадцять ліктів.

⁴А перед входом дому — притвор (по ширині дому), довжина — двадцять ліктів, а висота — сто двадцять ліктів. Він покритв його зсередини чистим золотом.

⁵А великий дім він обклав кедровими дошками, покритв чистим золотом і вирізьбив на ньому пальми та ланцюжки.

⁶І прикрасив дім цінними породами каменю на славу і золотом із золота, що з Фаруаїма.

⁷Він покритв дім, стіни, брами, дах і двері золотом, а на стінах вирізьбив херувимів.

⁸Він зробив дім Святого святих, довжина його по ширині будівлі — двадцять ліктів, і ширина — двадцять ліктів, і покритв його чистим золотом, як на херувимах, — на шістсот талантів.

⁹Вага цвяхів, вага одного — п'ятдесят сиклів золота. Верхню кімнату покритв золотом.

¹⁰І зробив в домі Святого святих два херувими, виріб з дерева, і покритв їх золотом.

- ¹¹І крила херувимів: довжина — двадцять ліктів, і одне крило — п'ять ліктів, що доторкається до стіни дому, і друге крило — п'ять ліктів, що доторкається до крила другого херувима.
- ¹²І крило іншого херувима — п'ять ліктів, що доторкається до стіни дому, і друге крило — п'ять ліктів, що доторкається до крила другого херувима.
- ¹³Тож крила херувимів розпростерті на двадцять ліктів. Вони стоять на своїх ногах, а їхні обличчя повернені до дому.
- ¹⁴Із синього полотна, багрянці, кармазину та вісону він зробив завісу, і виткав на ній херувимів.
- ¹⁵Перед домом він зробив два стовпи — тридцять п'ять ліктів висотою, а їх капітелі — п'ять ліктів.
- ¹⁶Зробив ланцюги в давірі й встановив на капітелях стовпів, і зробив сто гранатових яблук, і прикріпив на ланцюжках.
- ¹⁷Стовпи він встановив перед входом у храм, один справа і один зліва. Тому, який справа, він дав ім'я Випрямлення, а тому, який зліва — ім'я Сила.

2 Хронік 4

- ¹Соломон зробив мідний жертвник — двадцять ліктів довжиною, двадцять ліктів шириною і десять ліктів висотою.
- ²Він зробив лите море розміром в десять ліктів, з губою довкола, у п'ять ліктів висотою, а обвід — тридцять ліктів.
- ³Під ним — подоба телят, довкола оточують його, десять ліктів оточують умивальника довкола. Вони вилили два види телят, при їх виливанні,
- ⁴коли зробили його — дванадцять телят. Три, які дивилися на північ, і три, які дивилися на захід, три, які дивилися на південь, і три, які дивилися на схід, а зверху на них — море, задні ж їхні частини були повернені до середини.
- ⁵І його товщина в долоню, його край — як край чаші, — вилита, наче стебло лілеї. Воно вмещало три тисячі мір. І він завершив.
- ⁶Він зробив десять умивальників, і поставив п'ять справа і п'ять — зліва, щоб мити в них діла всепалень і очистити в них. А море, щоб в ньому милися священники.
- ⁷Він зробив десять золотих світильників за їхнім судом і встановив у храмі, п'ять справа і п'ять зліва.
- ⁸І зробив десять столів, і поставив в храмі, п'ять справа і п'ять зліва. І зробив сто золотих посудин.
- ⁹І зробив двір священників, великий двір, двері двору і їхні вікна, обкладені міддю.
- ¹⁰І поставив море в куті дому справа так, наче напроти до сходу.

- 11**Хірам зробив вилки, кадильниці й вогнище жертovníка та весь його посуд. І закінчив Хірам робити всю працю, яку зробив для царя Соломона в Божому домі,
- 12**два стовпи і на них різьблені два вироби на капітелях стовпів, і дві мережі, щоб покрити верхи робіт, які є на капітелях стовпів,
- 13**і чотириста золотих дзвіночків для двох мереж, і в одній мережі два ряди гранатових яблук, щоб покрити два різьблених вироби, які є над стовпами.
- 14**І зробив десять мехонотів, і зробив умивальниці на мехонотах,
- 15**одне море і дванадцять телят під ним,
- 16**умивальники для ніг, відра, вилки, м'ясні гаки і весь їхній посуд, який зробив Хірам із чистої міді та доставив цареві Соломонові до Господнього дому.
- 17**Цар вилив їх в околиці Йордану, у глиняній землі, у домі Сокхота — між ним і Сідатом.
- 18**І Соломон зробив увесь цей посуд — дуже багато, бо не було ваги міді.
- 19**І Соломон зробив увесь посуд Господнього дому, золотий жертovníк і столи (на них — хліби покладання),
- 20**світільники і лампадки для освітлення, згідно з визначенням і спереду давіра — із чистого золота,
- 21**і їхні щипці, їхні світільники, посуд, кадильниці й вогнища із чистого золота.
- 22**І внутрішні золоті двері дому для Святого святих, для дверей дому храму.

2 Хронік 5

- 1**Усі роботи, які звершував Соломон в домі Господа, були закінчені. І Соломон вніс святі речі Давида, свого батька, срібло, золото і посуд і передав до скарбниці Господнього дому.
- 2**Тоді Соломон скликав для зустрічі старійшин Ізраїля, усіх князів племен і тих, хто очолює родини синів Ізраїля по батьківській лінії до Єрусалима, щоб перенести ковчег Господнього завіту з міста Давида (це Сіон).
- 3**І зібралися до царя всі — кожний чоловік Ізраїля — на свято (це сьомий місяць).
- 4**Прибули всі старійшини Ізраїля, а всі левіти взяли ковчег,
- 5**і внесли ковчег, намет свідчення та весь святий посуд, що в наметі, і внесли його священики та левіти.
- 6**Цар Соломон, уся громада Ізраїля і ті, що боялися Господа, і ті з них, хто зібрався перед ковчегом, які приносили в жертву телят і овець, яких не можна було порухувати і яких не можна сприйняти через велику кількість.
- 7**І священики внесли ковчег Господнього завіту на його місце, до давіра дому, до Святого святих, під крила херувимів,

⁸а херувими простягали свої крила над місцем для ковчега, і херувими прикривали ковчег та його держакі зверху.

⁹Держакі виходили за межі, і видно було головки держаків зі святого перед входом у давір, та знадвору не було видно. І були там аж до цього дня.

¹⁰У ковчезі не було нічого, хіба дві скрижалі, які поклав Мойсей на Хориві, якими Господь укладав завіт із синами Ізраїля, коли вони виходили з Єгипетської землі.

¹¹І сталося, коли вийшли священики зі святого, бо всі священики, які виявилися, освятилися (вони не були розділені на черги для щоденного служіння),

¹²а левіти і всі псалмоспівці із синами Асафа, з Еманом, з Ідітуном, з їхніми синами і їхніми братами, були одягнені в одяг з вісону, із цимбалами, з арфами і з лірами стояли перед жертвником, і з ними — сто двадцять священиків, які трубили в труби;

¹³і був один голос, коли трубили, коли співали і коли звучали одноголосно, щоб хвалити і прославляли Господа, і коли підняли голос на трубах, на цимбалах і на мелодійних гуслах, і говорили: Прославляйте Господа, бо Він добрий, бо навіки Його милосердя! І дім наповнився хмарою Господньої слави,

¹⁴і священики не могли стояти і служити через хмару, бо Господня слава заповнила дім Божий.

2 Хронік 6

¹Тоді Соломон промовив: Господь сказав, що пробуватиме в темряві.

²І я збудував дім Твоєму Імені, посвячений Тобі й готовий, щоби проживати в ньому навіки.

³І цар повернув своє обличчя, і поблагословив усе зібрання Ізраїля, а все зібрання Ізраїля стояло.

⁴І він сказав: Благословенний Господь, Бог Ізраїля, Який промовив Своїми устами до Давида, мого батька, і здійснив Своїми руками, запевняючи:

⁵Від дня, в який Я вивів Мій народ з Єгипетської землі, Я не вибрав міста з усіх племен Ізраїля, щоби збудувати дім, аби там було Моє Ім'я, і Я не вибрав чоловіка, щоби був за вождя над Моїм народом — Ізраїлем.

⁶І ось Я вибрав Єрусалим, щоб там було Моє Ім'я, і Я вибрав Давида, щоб він був над Моїм народом Ізраїлем.

⁷І було на серці Давида, мого батька, збудувати дім Імені Господа, Бога Ізраїля,

⁸та Господь сказав Давидові, моєму батькові: Тому що випало на твоє серце збудувати дім Моєму Імені, добре ти зробив, що припало на твоє серце.

⁹Тільки не ти збудуєш дім, але твій син, який вийде з твоїх стегон, він збудує дім Моєму Імені.

- 10** І Господь здійснив Своє слово, яке сказав, і я став замість Давида, мого батька, і я сів на престолі Ізраїля, — як і сказав Господь, — і я збудував дім Імені Господа, Бога Ізраїля.
- 11** І я там поставив ковчег, в якому є Господній завіт, який Він склав з Ізраїлем.
- 12** І він став перед Господнім жертвником, перед усім зібранням Ізраїля, і простягнув свої руки,
- 13** бо Соломон зробив мідну підставку і поставив її посеред двору храму (п'ять ліктів її довжина, п'ять ліктів її ширина і три лікті її висота) і став на ній, і впав на коліна перед усім зібранням Ізраїля. Він простягнув до неба свої руки
- 14** і сказав: Господи, Боже Ізраїля, немає подібного до Тебе Бога на небі й на землі! Зберігай завіт і милосердя з Твоїми рабами, які ходять перед Тобою всім серцем!
- 15** Те, що Ти зберіг Твоєму рабові Давидові, моєму батькові, те, що Ти пообіцяв йому, запевняючи, — і Ти сказав Своїми устами, і Своїми руками Ти довершив до цього дня!
- 16** Тепер же, Господи, Боже Ізраїля, збережи Твоєму рабові, моєму батькові Давидові те, що Ти йому сказав, промовляючи: Не переведеться в тебе чоловік переді Мною, який сидить на престолі Ізраїля, якщо тільки твої сини дотримуються їхньої дороги, щоб ходити в Моєму законі, як і ти ходив переді Мною!
- 17** Тепер же, Господи, Боже Ізраїля, нехай же вірним виявиться Твоє слово, яке Ти сказав Твоєму рабові Давидові.
- 18** Та невже Бог насправді може жити з людьми на землі, якщо небо і небо небес не достатні для Тебе, і яким є цей дім, що я збудував!
- 19** А Ти споглянеш на молитву Твого слуги і на моє благання, Господи Боже! Щоб вислухати благання і молитву, якою Твій слуга молиться перед Тобою сьогодні,
- 20** щоб Твої очі були відкриті над цим домом вдень і вночі, над цим місцем, про яке сказав Ти, щоб там прикликати Твоє Ім'я, аби вислухати молитву, якою Твій слуга молиться на цьому місці.
- 21** І Ти почувеш благання Твого слуги і Твого народу Ізраїля, яким помоляться на цьому місці, і вислухаєш на місці Твого перебування з неба, почувеш і будеш милосердним.
- 22** Якщо згрішить чоловік проти свого ближнього і візьме клятву з нього, щоб він поклявся, і той прийде, і даватиме клятву перед жертвником у цьому домі,
- 23** то Ти вислухаєш з неба, виконаєш і здійсниш суд Твоїм рабам, щоб віддати беззаконному і віддати за його дороги на його голову, аби помститися за праведного, віддати йому за його праведністю.

- 24** Якщо ж Твій народ Ізраїля буде переможений перед ворогом, якщо згрішать проти Тебе, та повернуться і прославлять Твоє Ім'я, помоляться і благатимуть перед Тобою в цьому домі,
- 25** то Ти вислухаєш з неба і будеш милосердним до гріхів Твого народу Ізраїля, і повернеш їх у землю, яку Ти дав їм та їхнім батькам.
- 26** Коли замкнеш небо, і не буде дощу, бо згрішать проти Тебе, та помоляться на цьому місці, і хвалитимуть Твоє Ім'я, і відвернуться від своїх гріхів, бо Ти їх пригнітиш,
- 27** то Ти вислухаєш з неба і будеш милосердним до гріхів Твоїх рабів і Твого народу Ізраїля, бо об'явиш їм добру дорогу, якою підуть, то даси дощ на Твою землю, яку Ти дав Твоєму народові в спадок.
- 28** Якщо буде голод на землі, чи смерть, якщо буде згуба й іржа, якщо буде сарана і гусінь, якщо ворог засмучуватиме його перед їхніми містами, у всякій пошесті та всякому болю,
- 29** і будь-яка молитва, і будь-яке благання, яке тільки буде в кожній людині і в усього Твого народу Ізраїля (якщо людина зрозуміє причину своєї пошесті та своєї хвороби і простягне свої руки до цього дому),
- 30** то Ти вислухаєш з неба, з Твого приготованого місця перебування, помилуєш і даси чоловікові за його дорогами, як тільки пізнаєш його серце, бо Ти єдиний знаєш серце людських синів,
- 31** аби вони боялися Твоїх доріг усі дні, доки вони живуть на поверхні землі, яку Ти дав нашим батькам.
- 32** І кожен чужинець, який не є з твого народу Ізраїля, і він прийде із землі здалека через Твоє велике Ім'я, Твою могутню руку і Твоє високе плече, придуть і помоляться на цьому місці,
- 33** то Ти вислухаєш з неба з Твого приготовленого місця перебування, і зробиш згідно з усім, про що тільки закличе до Тебе чужинець, щоб усі народи землі пізнали Твоє Ім'я і боялися Тебе, як і Твій народ Ізраїль, і пізнали, що Твоє Ім'я прикликане на цей дім, який я збудував.
- 34** Якщо ж Твій народ вийде на війну проти своїх ворогів дорогою, якою пошлеш їх, і помоляться Тобі в напрямку цього міста, яке Ти вибрав, і дому, який я збудував Твоєму Імені,
- 35** то Ти почувєш з неба їхнє благання і їхню молитву, і вчиниш їхнє праведне діло.
- 36** І коли згрішать проти Тебе (бо немає чоловіка, який не грішить), то поб'єш їх і видаси їх перед обличчям ворогів, і поведуть їх у полон ті, які полонять, у землю ворогів, до землі далекої чи близької.
- 37** І тоді повернуть своє серце в їхню землю, звідки виведені були вони, наверхнуться і благатимуть Тебе в їхньому полоні, кажучи: Ми згрішили, ми вчинили несправедно, ми вчинили беззаконня!

38 І повернуться до Тебе всім серцем і всією їхньою душею в землі своїх поневолювачів, і помоляться в напрямку їхньої землі, яку Ти дав їхнім батькам, і міста, яке Ти вибрав, і дому, який я збудував Твоєму Імені,

39 то Ти почуєш з неба з Твоєї приготовленої оселі їхню молитву і їхнє благання, і вчиниш суд, і будеш милосердний з народом, який згрішив проти Тебе.

40 Тепер, Господи, хай же будуть відкриті Твої очі, і Твої вуха хай почують благання з цього місця.

41 Тепер же підіймись, Господи Боже, на Твій спочинок, Ти і ковчег Твоєї могутності! Твої священики, Господи Боже, хай зодягнуться в спасіння, і твої сини хай зрадіють у добробуті!

42 Господи Боже, не відкинь особу Твого помазаника, згадай милосердя до Давида, Твого раба.

2 Хронік 7

1 Коли Соломон закінчив молитися, то з неба зійшов вогонь і пожег всепалення і жертви, і Господня слава заповнила дім.

2 А священики не могли ввійти в Господній дім у той час, бо Господня слава заповнила дім,

3 і всі сини Ізраїля бачили, як сховався вогонь і Господня слава над домом, і впали долілиць на землю, до кам'яної долівки, поклонилися і прославили Господа: Бо Він добрий, бо навіки Його милосердя!

4 Цар і весь народ приносили жертви перед Господом.

5 І Соломон приніс у жертву двадцять дві тисячі телят і сто двадцять тисяч овець, і цар і весь народ посвятили Божий дім.

6 І священики, які стояли на своїх сторожах, і левіти з гулами, співаючи для Господа пісні царя Давида, щоб визнаватися перед Господом, — бо навіки Його милосердя, — піснями Давида з їхньої руки, і священики трубили в труби перед ними, а весь Ізраїль стояв.

7 І Соломон освятив середину двору, що в Господньому домі. Адже там приніс всепалення і жир жертви за спасіння, бо мідний жертвник, який зробив Соломон, не міг прийняти всепалення, м'ясні жертви і жир.

8 І Соломон провів свято в той час сім днів, і весь Ізраїль з ним, — дуже велике зібрання від входу Емата і аж до Єгипетської ріки.

9 На восьмий день він провів свято, бо сім днів проводив свято посвячення жертвника.

10 І на двадцять третій день сьомого місяця він відіслав народ до їхніх поселень з веселістю і добрим серцем за те добро, яке Господь зробив Давидові, Соломонові та Своєму народові Ізраїлеві.

- 11** І Соломон закінчив Господній дім, дім царя і все, що забажав у душі Соломон чинити в Господньому домі та у своєму домі, і в усьому йому добре велося.
- 12** І Бог з'явився Соломонові вночі, звертаючись до нього: Я вислухав твою молитву, і Я вибрав собі це місце як дім жертви.
- 13** Якщо стримаю небо, і не буде дощу, і якщо заповім сарані поїсти дерево, якщо пошлю смерть на Мій народ,
- 14** та коли Мій народ, на якому названо Моє Ім'я, навернеться і помолиться, і шукатиме Мого обличчя, і відвернеться від своїх злих доріг, то Я вислухаю з неба і буду милосердний над їхніми гріхами, і оздоровлю їхню землю.
- 15** Тепер Мої очі будуть відкритими, і Мої вуха чуйні на молитву з цього місця.
- 16** Тож тепер Я вибрав і освятив цей дім, щоб Моє Ім'я було там навіки, і Мої очі, і Моє серце будуть там усі дні.
- 17** А ти, якщо ходитимеш переді Мною, як твій батько Давид, і чинитимеш згідно з усім, що Я тобі заповів, дотримуватимешся Моїх настанов і Моїх присудів,
- 18** то Я підніму престол Твого царства, — як Я і заповідав Давидові, твоєму батькові, обіцяючи: Не переведеться в тебе чоловік-володар в Ізраїлі!
- 19** Якщо ж ви відвернетесь і покинете Мої настанови і Мої заповіді, які Я вам дав, підете, будете служити іншим богам і поклонятиметесь їм,
- 20** то Я вигублю вас із землі, яку Я їм дав, а цей дім, який Я посвятив для Мого Імені, відкину з-перед Себе і дам його, як притчу і як образ між усіма народами.
- 21** І про цей високий дім, кожний, хто проходитиме повз нього, жахнеться, промовляючи: Чому так учинив Господь цій землі й цьому дому?
- 22** І скажуть: Тому що вони покинули Господа, Бога їхніх батьків, Який вивів їх із Єгипетської землі, а взяли інших богів, поклонялися їм і служили їм, через це Він навів на них усе це зло.

2 Хронік 8

- 1** І сталося після двадцяти років, упродовж яких Соломон збудував Господній дім і свій дім,
- 2** і міста, які Хірам дав Соломонові, збудував їх Соломон і поселив там синів Ізраїля.
- 3** І Соломон прийшов до Емату Сови, і укріпив його.
- 4** І збудував Тедмор у пустелі й усі сильні міста, які збудував в Іматі.
- 5** І збудував Горішній Веторон і Долішній Веторон, сильні міста, мури, брами і замки,

⁶і Ваалат, і всі сильні міста, які були в Соломона, і всі міста колісниць, міста коней і те, чого прагнув Соломон за бажанням збудувати в Єрусалимі, у Лівані та в усьому своєму царстві.

⁷Весь народ, котрий залишився з хетів, аморейців, ферезейців, євейців і євусейців, які не з Ізраїля,

⁸котрі були із синів тих, хто залишився з ними в землі, яких сини Ізраїля не вигубили, то Соломон привів їх як данників — аж до цього дня.

⁹А синів Ізраїля Соломон не зробив рабами у своєму царстві, бо вони — військові люди, володарі й сильні, начальники над колісницями і вершниками.

¹⁰Вони — начальники варти царя Соломона: двісті п'ятдесят наглядачів над народом.

¹¹І дочку фараона Соломон привів з міста Давида в дім, який збудував для неї, бо сказав: Моя жінка не житиме в місті Давида, царя Ізраїля, адже місце, куди прибув Господній ковчег, є святим.

¹²Тоді Соломон приніс для Господа всепалення на жертovníку, який збудував перед храмом,

¹³щоб за визначеною кількістю на кожний день (за заповідями Мойсея) приносити жертви по суботах, при настанні нового місяця та у свята — три рази на рік: на свято опрісноків, на свято тижнів і на свято шатер.

¹⁴Він встановив за присудом Давида поділи священикам за їхнім служінням, і левітам на їхніх постах, щоби заносити хвалу і служити перед священиками за визначеною кількістю на кожний день, і сторожів на вході за їхніми поділами, за дверима і дверима, бо такі накази Давида, Божого чоловіка.

¹⁵Вони не переступили наказів царя про священиків і левітів стосовно жодної справи і щодо скарбів.

¹⁶І з того дня, коли покладено основу, аж доки Соломон не закінчив Господній дім, усяку працю привели в порядок.

¹⁷Тоді Соломон вирушив до Газіонгавера і до Елата, що біля берега моря, у землі Ідумеї.

¹⁸А Хірам через своїх рабів послав кораблі та рабів, які знали море, і вони вирушили з рабами Соломона до Софіра, взяли звідти чотириста п'ятдесят талантів золота і прибули до царя Соломона.

2 Хронік 9

¹Цариця Сави почула про ім'я Соломона і прибула в Єрусалим з дуже великим супроводом і верблюдами, які несли пахощі, дуже багато золота і дорогоцінного каміння, щоб випробувати Соломона загадками. Вона прибула до Соломона і говорила з ним про все, що було в її душі.

- ²І Соломон дав їй пояснення на всі її питання, і не оминуло Соломона питання, на яке він не відповів їй.
- ³Тож цариця Сави побачила мудрість Соломона і дім, який він збудував,
- ⁴страви столів, місце перебування його слуг і поведінку обслуговуючих його, їхній одяг, його виночерпіїв та їхній одяг, і всепалення, які він приносив у Господньому домі. І вона вийшла із себе.
- ⁵Вона промовила до царя: Правдивим є слово, яке я почула в моїй землі про твої слова і про твою мудрість,
- ⁶та не повірила я словам, доки не прийшла, і доки мої очі не побачили. І ось, мені не сповістили і половини повноти твоєї мудрості! Ти перевершив ті чутки, які я почула!
- ⁷Блаженні мужі, блаженні ці твої раби, які стоять перед тобою постійно і слухають твою мудрість!
- ⁸Нехай буде благословенний Господь, твій Бог, Який уподобав тебе, щоб поставити тебе на Його престолі на царя Господу, твоєму Богові, коли Господь, твій Бог, полюбив Ізраїля, щоб поставити його навіки, і настановив тебе над ними за царя, аби чинити суд і справедливість!
- ⁹І вона передала цареві сто двадцять талантів золота, дуже багато пахощів і дорогоцінного каміння. І не було ніде таких пахощів, як ті, що дала цариця Сави цареві Соломонові.
- ¹⁰(Раби Хірама і раби Соломона доставили Соломонові золото із Суфіра, кипарисове дерево і дорогоцінне каміння.
- ¹¹І цар зробив з кипарисового дерева сходи в Господньому домі і в домі царя, гусла та арфи для співаків, і не бачили такого перед тим в землі Юди).
- ¹²І цар Соломон дав цариці Сави все, чого вона забажала, що попросила, крім усього, що принесла цареві Соломонові. І вона повернулася у свою землю.
- ¹³Вага золота, доставленого Соломонові за один рік, була шістсот шістдесят шість талантів золота,
- ¹⁴крім того, яке доставляли призначені мужі, купці, усі царі Аравії і сатрапи землі, — вони доставляли золото і срібло цареві Соломонові.
- ¹⁵Цар Соломон зробив двісті золотих кованих щитів, шістсот шекелів чистого золота в одному щиті, — шістсот золотих шекелів припадало на один щит.
- ¹⁶І триста золотих кованих списів, триста золотих шекелів призначалося на кожний спис. І цар помістив їх у домі Ліванського лісу.
- ¹⁷Цар зробив великий престол зі слонової кості й покрити його високоякісним золотом.

- ¹⁸І шість сходинок престолу склепані золотом, і підлокітники з одного та з другого боків від сидіння престолу, і два леви, які стояли біля підлокітників,
- ¹⁹і дванадцять левів, які були встановлені там на шістьох сходинках з одного та з другого боків, — такого не було в жодному царстві.
- ²⁰І весь посуд царя Соломона — золотий, і весь посуд дому Ліванського лісу покритий золотом, срібло вважалося за ніщо в дні Соломона.
- ²¹Адже корабель для царя відправлявся до Тарсіса з рабами Хірама, раз на три роки прибував корабель з Тарсіса для царя, переповнений золотом, сріблом, слоновими бивнями і мавпами.
- ²²Соломон прославився понад усіх царів багатством і мудрістю.
- ²³І всі царі землі шукали зустрічі із Соломоном, щоб почути його мудрість, яку Бог вклав у його серце.
- ²⁴І вони (кожний з них) приносили свої дари: срібний та золотий посуд, одяг, миро і пахощі, коней і ослів, — з року в рік.
- ²⁵У Соломона було чотири тисячі кобил для колісниць і дванадцять тисяч кінноти, і він розмістив їх в містах для колісниць і з царем у Єрусалимі.
- ²⁶Він був проводирем усіх царів від ріки і аж до землі филистимців, аж до границь Єгипту.
- ²⁷І цар зробив золото і срібло в Єрусалимі численністю, наче камінь і кедри, наче плоди, що на рівнині.
- ²⁸І до Соломона виходили коні з Єгипту і з усієї землі.
- ²⁹А решта оповідей про Соломона — перші та останні — ось вони записані в словах пророка Натана, у словах Ахії, силонійця, і у видіннях Йоїла-провидця про Єровоама, сина Навата.
- ³⁰Цар Соломон царював над усім Ізраїлем сорок років.
- ³¹І заснув Соломон, і поховали його в Місті Давида, його батька, а замість нього зацарював Ровоам, його син.

2 Хронік 10

- ¹Ровоам пішов до Сихема, бо до Сихема прийшов увесь Ізраїль, щоб настановити його царем.
- ²І сталося, коли Єровоам, син Навата, почув, а він був у Єгипті (Єровоам поселився в Єгипті, оскільки він утік з-перед царя Соломона), то повернувся Єровоам з Єгипту.
- ³Тож послали і покликали його, і Єровоам і вся громада Ізраїля прийшли до Ровоама, закликаючи:

- ⁴Твій батько тяжким зробив наше ярмо, тепер полегши тяжку службу твого батька і його тяжке ярмо, яке на нас він наклав, і ми служитимемо тобі.
- ⁵А той відповів їм: Підіть на три дні й прийдете назад до мене. І народ відійшов.
- ⁶А цар Ровоам зібрав старійшин, які стояли перед його батьком Соломоном, коли він жив, кажучи: Яким словом ви порадите відповісти цьому народові?
- ⁷І сказали йому, говорячи: Якщо сьогодні будеш добрий до цього народу, будеш милий і заговориш до них добрими словами, то вони будуть тобі рабами всі дні.
- ⁸Та він залишив пораду старійшин, які йому радили, і порадився з молодцями, що з ним виховувалися, які стояли перед ним.
- ⁹І сказав їм: Що ви радите, і відповім слово цьому народові, який заговорив до мене, прохаючи: Полегши ярмо, яке наклав на нас твій батько!
- ¹⁰І сказали йому молодці, виховані з ним: Так скажеш народові, який заговорив до тебе, кажучи: Твій батько тяжким учинив наше ярмо, і ти полегши нам, так скажеш: Мій малий палець товстіший за стегна мого батька!
- ¹¹І тепер, мій батько виховував вас тяжким ярмом, а я додам до вашого ярма; мій батько карав вас бичами, а я каратиму вас скорпіонами!
- ¹²На третій день Єровоам і весь народ прийшли до Ровоама, як і сказав цар, промовляючи: Поверніться до мене на третій день!
- ¹³Цар відповів суворо (цар Ровоам залишив пораду старійшин,
- ¹⁴а промовив до них за порадою молодих), говорячи: Мій батько тяжким зробив для вас ярмо, а я до нього додам! Мій батько карав вас бичами, а я каратиму вас скорпіонами!
- ¹⁵Цар не послухався народу, бо була переміна від Бога, кажучи: Господь підняв Своє слово, яке промовив через Ахія, силонійця, про Єровоама, сина Навата,
- ¹⁶і про весь Ізраїль, бо цар їх не послухав. І відповів народ до царя, кажучи: Яка нам частка в Давиді чи спадок у сині Єссея? До своїх наметів, Ізраїлю! Тепер гляди за твоїм домом, Давиде! І весь Ізраїль пішов до своїх поселень.
- ¹⁷А мужі Ізраїля, які жили в містах Юди, настановили над собою царем Ровоама.
- ¹⁸І цар Ровоам послав Адонірама, який був над податками, та сини Ізраїля побили його камінням, і він помер. Тож цар Ровоам поспішив піднятися в колісницю, аби втекти в Єрусалим.
- ¹⁹Відтоді Ізраїль відступив від дому Давида — аж до цього дня.

2 Хронік 11

- ¹І Ровоам прибув у Єрусалим, і зібрав Юду та Веніаміна, сто вісімдесят тисяч молодців, які здатні вести війну, і почав воювати з Ізраїлем, щоб повернути царство Ровоамові.

- ²Та до Самея, Божого чоловіка, було промовлене слово Господнє:
- ³Скажи Ровоамові, синові Соломона, і всьому Юді та Веніамінові, проголошуючи:
- ⁴Так говорить Господь: Ви не підете і не воюватимете проти ваших братів! Нехай кожний повернеться до свого дому, бо від Мене сталася ця справа! І вони послухалися Господнього слова, і повернулися, щоб не йти на Єровоама.
- ⁵Ровоам жив у Єрусалимі й збудував міста з мурами в Єдеї.
- ⁶Він збудував Вифлеєм, Етам, Текою,
- ⁷Ветсуру, Сокхота, Одоллам,
- ⁸Гет, Марісу, Зіф,
- ⁹Адорам, Лахіс, Азику,
- ¹⁰Сараю, Еалон і Хеврон, що є в племені Юди і Веніаміна, міста з мурами.
- ¹¹Він укріпив їх мурами, поставив у них володарів і підготував склади їжі, олію та вино, —
- ¹²у кожному місті, — щити і списи, і дуже сильно укріпив їх. І були в нього Юда і Веніамін.
- ¹³Священики і левіти, які були в усьому Ізраїлі, зібралися до нього з усіх околиць.
- ¹⁴А левіти залишили поселення їхнього спадку і пішли до Юди в Єрусалим тому, що Єровоам та його сини вигнали їх, щоб вони не служили Господу.
- ¹⁵Оскільки він поставив собі священиків для високих місць, ідолів, безглуздь і телят, які зробив Єровоам,
- ¹⁶і вигнав з-поміж племен Ізраїля тих, які віддали своє серце, аби шукати Господа, Бога Ізраїля. Тож вони прийшли в Єрусалим, щоб приносити жертву Господу, Богові їхніх батьків.
- ¹⁷І вони зміцнили царство Юди, і укріпили Ровоама, сина Соломона, на три роки, бо він ходив шляхами Давида і Соломона три роки.
- ¹⁸Ровоам узяв собі за жінку Моллат, дочку Єрімута, сина Давида та Аваї, дочку Еліява, сина Єссея,
- ¹⁹і вона народила йому синів — Яуса, Самарія і Рооллама.
- ²⁰Після цього взяв собі Мааху, дочку Авессалома, і та народила йому Авія, Єттія, Зіза і Еммота.
- ²¹І Ровоам полюбив Мааху, дочку Авессалома, понад усіх своїх жінок і своїх наложниць, бо мав вісімнадцять жінок і тридцять наложниць. Тож він породив двадцять вісім синів і шістьдесят дочок.

²²Володарем Ровоам настановив Авію, сина Маахи, — проводирем між його братами, оскільки задумав поставити його царем.

²³І він став вищим понад усіх його синів у всіх околицях Юди і Веніаміна, і в укріплених містах, і забезпечив їх у великій кількості різноманітним продовольством, і бажав багато жінок.

2 Хронік 12

¹І сталося, коли утвердилося царство Ровоама, коли він закріпився на престолі, то залишив Господні заповіді, а з ним — і весь Ізраїль.

²І сталося, на п'ятому році царювання Ровоама проти Єрусалима виступив Сусакім, єгипетський цар, бо вони згрішили перед Господом,

³з тисячею двомастами колісницями і шістдесятьма тисячами кінноти, а народів, який ішов з ним з Єгипту, лівійців, троглодійців і ефіопів, не було рахунку.

⁴Вони заволоділи укріпленими містами, які були в Юди, і він підійшов до Єрусалима.

⁵Пророк Самея прийшов до Ровоама і до володарів Юди, які були зібрані в Єрусалимі через наступ Сусакіма, і сказав їм: Так промовив Господь: Ви покинули Мене, то і Я залишу вас у руці Сусакіма!

⁶Тож володарі Ізраїля та цар були засоромлені, і вони сказали: Праведний Господь!

⁷Коли ж Господь побачив, що вони покалися, то було промовлене Господнє слово до Самеї: Вони покалися, не вигублю їх! Я дам їм ненадовго порятунк, і Мій гнів не виллється проти Єрусалима,

⁸бо будуть слугами і пізнають Моє служіння і служіння царства землі.

⁹І прийшов Сусакім, цар Єгипту, і взяв скарби, що в домі Господа, і скарби, що в домі царя, — усе забрав. І взяв золоті щити, які зробив Соломон,

¹⁰тож Ровоам зробив замість них мідні щити. Сусакім поставив над ним володарів-супроводжувачих, які охороняли брами царя.

¹¹І було, коли цар входив до Господнього дому, входили супроводжувачі охоронці й ті, які повертаються назустріч супроводжувачим.

¹²А коли він покався, то гнів Господа відвернувся від нього, і він не був на вигублення до кінця, бо і в Юди були добрі діла.

¹³Ровоам закріпився в Єрусалимі й зацарював. Ровоам мав сорок один рік, коли він зацарював, і вісімнадцять років царював у Єрусалимі, у місті, яке Господь вибрав з усіх племен синів Ізраїля, щоб там назвати Своє Ім'я. А ім'я його матері — Ноомма, амманійка.

¹⁴І він чинив зло, бо не спрямував свого серця, щоб шукати Господа.

¹⁵А решта оповідей про Ровоама, перші й останні, та про його діяльність, ось чи не записані вони в словах пророка Самея і Адда видючого? І всі дні Ровоам воював з Єровоамом.

¹⁶Ровоам помер, і його поховали з його батьками, його поховали в місті Давида, а замість нього зацарював Авія, його син.

2 Хронік 13

¹У вісімнадцятому році царювання Єровоама зацарював над Юдою Авія.

²Три роки він царював у Єрусалимі, а ім'я його матері — Мааха, дочка Уріїла з Гаваона. І була війна між Авією і між Єровоамом.

³Авія вишикувався до бою з армією сильних воїнів — чотириста тисяч сильних мужів, а Єровоам вишикувався проти нього до бою з восьмисоттисячною армією сильних воїнів.

⁴Авія став на горі Соморон, яка є в околиці Єфрема, і вигукнув: Послухайте, Єровоаме, і весь Ізраїль!

⁵Хіба не вам знати, що Господь, Бог Ізраїля, дав царство Давидові над Ізраїлем навіки і його синам — завіт солі?

⁶А Єровоам, син Навата, раб Соломона, сина Давида, піднявся і повстав проти свого володаря.

⁷І до нього зібралися погані мужі, сини, які переступили закон, і він повстав проти Ровоама, сина Соломона, а Ровоам був молодший і боязкий серцем, і не дав йому відсічі.

⁸Тепер ви заявляєте, що противитесь царству Господньому в руці синів Давида. І ви дуже численні, і з вами — золоті тельці, які вам зробив Єровоам за богів.

⁹Хіба не вигнали ви Господніх священиків, синів Аарона, і левітів, а поробили собі священиків з народу землі, кожний, хто приходить наповнити руки з телям із рогатої худоби і сімома баранами, ставав священиком того, хто не був богом.

¹⁰Ми ж не залишили Господа, нашого Бога, і його священики служать Господу, сини Аарона і левіти за їхніми чергами для щоденного служіння!

¹¹Вони приносять в жертву для Господа всепалення вранці і ввечері та кадильну суміш, і хліби покладання на чистому столі, золотий свічник і світильники для запалювання, щоб запалити ввечері, бо ми дотримуємося застережень Господа, Бога наших батьків, а ви його залишили.

¹²І ось з нами в проводі Господь, Його священики і труби знаку, щоби дати знак проти вас. Сини Ізраїля, невже ви воюватимете проти Господа, Бога наших батьків? Адже вам не пощастить!

¹³І Єровоам розвернув засідку, щоб вони зайшли ззаду. І він був перед Юдою, а засідка — ззаду.

- ¹⁴І повернувся Юда, і ось їм бій спереду і ззаду, тож вони закричали до Господа, і священники затрубили в труби.
- ¹⁵І мужі Юди закричали, і сталося, що коли голосили мужі Юди, Господь побив Єровоама та Ізраїль перед Авією і Юдою.
- ¹⁶І сини Ізраїля втекли з-перед Юди, — Господь віддав їх у їхні руки.
- ¹⁷Тож Авія і його народ розгромили їх великою поразкою, і полягли вбитими з Ізраїля п'ятсот тисяч сильних мужів.
- ¹⁸І сини Ізраїля в той день були впокорені, а сини Юди укріпилися, бо вони надіялися на Господа, Бога їхніх батьків.
- ¹⁹Авія гнався за Єровоамом і взяв у нього міста Ветиль і його села, Ісану і його села, Ефрон і його села.
- ²⁰Тож Єровоам більше не мав сили всі дні Авії, і Господь його уразив, і він помер.
- ²¹Авія став сильний і взяв собі чотирнадцять жінок, і породив двадцять двох синів і шістнадцять дочок.
- ²²А решта оповідей про Авію, про його діяння і його слова записані в книзі пророка Адди.
- ²³Авія помер зі своїми батьками, і його поховали в місті Давида, а замість нього зацарював Аса, його син. У дні Аси земля Юди мала спочинок десять років.

2 Хронік 14

- ¹І він чинив те, що добре і правильне перед Господом, його Богом.
- ²Він зруйнував жертovníки чужинців і високі місця, знищив стовпи і зрубав священні гаї,
- ³і сказав Юді шукати Господа, Бога їхніх батьків, чинити закон і заповіді.
- ⁴Він усунув з усіх міст Юди жертovníки та ідолів, і мав мир.
- ⁵Міста з мурами були в землі Юди, бо земля мала мир. У ці роки в нього не було війни, бо Господь дав йому спокій.
- ⁶І він сказав Юді: Збудуємо ці міста, зведемо мур, башти, брами і засуви, якими заволодіємо землею, оскільки, як ми шукали Господа, нашого Бога, то і Він шукав нас, дав нам спокій довкола і допоміг нам.
- ⁷І в Аси була армія важкоозброєної піхоти: в землі Юди — триста тисяч, які несли щити і списи, а в землі Веніаміна — двісті п'ятдесят тисяч лучників і стрільців, усі вони — сильні воїни.
- ⁸І проти них виступив Зарей, ефіоп, у силі, з мільйоном війська і трьомастами колісниць, і він прийшов аж до Маріси.
- ⁹Аса вийшов йому назустріч і вишикувався до бою в долині на північ Маріси.

¹⁰І заголосив Аса до Господа, свого Бога, волаючи: Господи, не є неможливим у Тебе спасти як багатьма, так і малою кількістю! Укріпи нас, Господи, Боже наш, бо ми на Тебе покладали надію, і у Твоє Ім'я ми вийшли проти цієї численної безлічі! Господи, Боже наш, хай людина не здолає Тебе!

¹¹І Господь побив ефіопів перед Юдою, і ефіопи втекли.

¹²А Аса і його народ гналися аж до Гедора, і полягли ефіопи так, що не було в них останку, бо були знищені перед Господом і перед Його армією. І вони захопили велику здобич.

¹³Вирубали їхні села довкола Гедора, бо на них був Господній жах, і пограбували всі їхні міста, бо в них було багато здобичі.

¹⁴І зруйнували намети пастухів, амазонів, і захопили багато овець і верблюдів, і повернулися в Єрусалим.

2 Хронік 15

¹Азарія, син Одида, — був на ньому Господній дух,

²і він вийшов назустріч Асі, усьому племені Юди та Веніаміна, і сказав: Послухайте мене, Асо, усе плем'я Юди та Веніаміна! Господь з вами, коли ви є з Ним, і якщо шукатимете Його, Він дасться знайти вам, якщо ж покинете Його, Він залишить вас!

³Багато минуло часу в Ізраїлі без правдивого Бога і без священника-наставника, і без закону.

⁴Та Він поверне їх до Господа, Бога Ізраїля, і дасться знайти їм.

⁵І в той час немає миру тому, хто виходить і входить, бо Господній жах на всіх тих, хто живе в околицях.

⁶І народ воюватиме проти народу, і місто проти міста, адже Бог навів на них замішання з усяким смутком.

⁷А ви укріпіться, і хай не слабнуть ваші руки, бо є винагорода вашій праці.

⁸Коли він почув ці слова і пророцтво пророка Адада, то укріпився і викинув огиди з усієї землі Юди, Веніаміна і з міст, які придбав на горі Єфрема, і обновив Господній жертвник, який був перед Господнім храмом.

⁹І зібрав Юду, Веніаміна і прозелітів, які проживали з ним, — з Єфрема, з Манасії й із Симеона, — бо до нього пристали численні з Ізраїля, коли вони побачили, що його Господь Бог є з ним.

¹⁰І зібралися в Єрусалим на третій місяць п'ятнадцятого року царювання Аси.

¹¹Він приніс у жертву для Господа в той день зі здобичі, яку принесли, сімсот телят і сім тисяч овець.

- 12**І склав завіт, щоб шукати Господа, Бога їхніх батьків, з усього серця і з усієї душі.
- 13**І кожний, хто лиш не шукатиме Господа, Бога Ізраїля, загине, — від молодого до старого, від чоловіка до жінки.
- 14**І вони поклялися в Господі гучним голосом зі звуками труб і рогів.
- 15**І все плем'я Юди зраділо за клятву, бо з усієї душі поклялися і всім бажанням шукали Його, і дався знайти їм; і Господь дав їм спокій довкола.
- 16**Аса усунув Мааху, свою матір, щоб не була на служіння Астарті, а ідола порубав і спалив при потоці Кедрон.
- 17**Лише не знищили висоти, вони ще були в Ізраїлі. Але серце Аси було досконале всі його дні.
- 18**І він вніс святі речі Давида, свого батька, і святі речі дому Господа Бога: срібло, золото і посуд.
- 19**І з ним не було війни аж до тридцять п'ятого року царювання Аси.

2 Хронік 16

- 1**А в тридцять восьмому році царювання Аси проти Юди виступив Вааса, цар Ізраїля, і збудував Раму, щоб не дати виходу і входу Асі, цареві Юди.
- 2**Тоді Аса взяв золото і срібло зі скарбниць Господнього дому і дому царя, і послав до сина Адера, царя Сирії, який жив у Дамаску, переказуючи:
- 3**Уклади договір між мною і тобою, між моїм батьком і між твоїм батьком! Ось я тобі послав срібло і золото, приходь і прожени від мене Ваасу, царя Ізраїля, і нехай відійде від мене!
- 4**І син Адера вислухав царя Асу, і послав командирів свого війська проти міст Ізраїля, і побив Іон, Дан, Авелмаїн і всі околиці Нефталима.
- 5**І сталося, коли Вааса почув про це, то припинив роботи, щоби більше не будувати Раму, і зупинив своє діло.
- 6**А цар Аса взяв усього Юду, і взяв каміння з Рами та дерево з неї, яким будував Вааса, і ними збудував Гаваю і Масфу.
- 7**У той час прийшов до Аси, царя Юди, пророк Ананій, і сказав йому: Коли ти понадіявся на царя Сирії, ти не поклав надії на Господа, твого Бога, через це сирійська армія врятувалася від твоєї руки!
- 8**Хіба не ефіопи та лівійці були численною, хороброю армією, з дуже великою кількістю кіннотників? Та коли ти понадіявся на Господа, то Він передав їх у твої руки!

⁹Адже очі Господа дивляться на всю землю, щоб укріпити кожне серце, яке повністю віддане Йому. Ти нерозумно вчинив у цьому. Відтепер буде з тобою війна!

¹⁰Тоді Аса обурився на пророка і кинув його у в'язницю, бо розлютився за ці слова. І Аса знущався над народом у той час.

¹¹І ось слова Аси, перші та останні, записані в книзі царів Юди й Ізраїля.

¹²На тридцять дев'ятому році свого царювання Аса захворів на ноги, аж доки дуже не розхворівся. Та у своїй хворобі він не шукав Господа, але лікарів.

¹³І Аса заснув зі своїми батьками, і помер на тридцять дев'ятому році свого царювання,

¹⁴і поховали його в гробниці, яку викопав собі в місті Давида, поклали його на ліжку, наповнили пахощами і різновидами пахучого мира, і зробили йому дуже великий похорон.

2 Хронік 17

¹Замість нього царем став Йосафат, його син, і закріпився Йосафат над Ізраїлем.

²І розмістив військо в усіх укріплених містах Юди, і поставив володарів в усіх містах Юди і в містах Єфрема, які забрав Аса, його батько.

³І Господь був з Йосафатом, бо ходив первісними дорогами свого батька і не шукав ідолів,

⁴але шукав Господа, Бога свого батька, і ходив у заповідях свого батька, а не за ділами Ізраїля.

⁵І Господь сприяв царству в його руці, і увесь Юда дав дари Йосафатові, — було в нього багатство і велика слава.

⁶Його серце піднялося по Господній дорозі, і він ще вигубив високі місця і священні гаї із землі Юди.

⁷У третьому році свого царювання він послав своїх володарів і сильних синів: Авдія, Захарію, Натанаїла і Міхея навчати в містах Юди,

⁸і з ними левітів: Самуя, Натанія, Завдія, Асіїл, Семірамот, Йонатан, Адонія і Товія — левіти, і з ними священників Елісаму і Йорама,

⁹і вони навчали в племені Юди, і з ними була книга Господнього закону. І вони пройшли міста Юди, і навчали народ.

¹⁰Господній жах був на всіх царствах землі, що довкола Юди, і вони не воювали проти Йосафата.

¹¹І принесли Йосафатові дари від филистимців, срібло і дари, а аравійці принесли йому сім тисяч сімсот баранів з овець.

- ¹²Йосафат усе йшов угору аж до висоти і збудував поселення в Юдеї і сильні міста.
- ¹³І в нього, в Юдеї, було багато діл і військових мужів, міцних силою в Єрусалимі.
- ¹⁴Це їхня кількість за їхніми родинами по батьківській лінії: в Юди тисячники — володар Една і з ним сини сильні військові — триста тисяч.
- ¹⁵Після нього — володар Йоанан, і з ним — двісті вісімдесят тисяч.
- ¹⁶Після нього — Амасія, син Захрія, який виявляв ревність за Господом, і з ним — двісті тисяч сильних військових.
- ¹⁷А з Веніаміна — Еліяда, сильний військовий, і з ним — стрільці та лучники — двісті тисяч.
- ¹⁸І з ним — Йозавад, і з ним — сто вісімдесят тисяч спроможних до війни.
- ¹⁹Це слуги царя, за винятком тих, яких цар поставив в сильних містах в усій Юдеї.

2 Хронік 18

- ¹І в Йосафата було ще багатство і велика слава, і він подружився з домом Ахава.
- ²При завершенні кількох років він пішов до Ахава в Самарію. Ахав зарізав багато овець і телят для нього і народу, який був з ним, і заманив його піти з ним на Рамот галаадський.
- ³Ахав, цар Ізраїля, звернувся до Йосафата, царя Юди: Піди зі мною на Рамот галаадський! А той йому сказав: Я так само, як і ти. Як твій народ, так і мій народ, — ми йдемо з тобою на війну!
- ⁴І промовив Йосафат до царя Ізраїля: Запитай же сьогодні в Господа.
- ⁵Тож цар Ізраїля зібрав пророків — чотириста чоловік — і сказав їм: Чи йти мені війною на Рамот галаадський, чи краще я стримаюся? Вони ж сказали: Іди, і Бог видасть його в руки царя!
- ⁶А Йосафат сказав: Чи немає тут Господнього пророка? Давайте ще від нього дізнаємося!
- ⁷І цар Ізраїля промовив до Йосафата: Є ще один чоловік, щоб запитати Господа через нього, та я його зненавидів, бо не пророкує про мене на добро, але всі свої дні пророкує на зло, це — Міхей, син Ємли. Та Йосафат сказав: Хай цар так не говорить!
- ⁸Тож цар Ізраїля покликав одного євнуха і сказав: Негайно покличте Міхея, сина Ємли!
- ⁹А цар Ізраїля та Йосафат, цар Юди, кожен сидів на своєму троні. Одягнені в пишній одяг, вони сиділи на площі біля входу брами Самарії, і всі пророки пророкували перед ними.

- 10** А Седекія, син Ханани, зробив собі залізні роги і сказав: Так говорить Господь: Ними заколеш Сирію, аж доки не буде знищена!
- 11** І всі пророки так само пророкували, кажучи: Йди на Рамот галаадський, і тобі пощастить, і Господь видасть його в руки царя!
- 12** А посланець, який пішов покликати Міхея, сказав йому, умовляючи: Ось пророки проголосили одними устами добро про царя, тож і твої слова хай будуть як одного з них, і ти проголошуватимеш добро!
- 13** Та Міхей сказав: Нехай живе Господь, бо те, що тільки скаже мені Бог, це звіщатиму!
- 14** І він прийшов до царя, і цар йому сказав: Міхею, чи йти мені війною на Рамот галаадський, чи краще я стримаюся? А він сказав: Іди, і матимеш успіх, і вони будуть видані у ваші руки!
- 15** Та цар сказав йому: Скільки разів я заклинатиму тебе, щоб Іменем Господа ти говорив мені тільки правду?
- 16** А той відповів: Я побачив Ізраїля, розкиданого по горах, наче овець, в яких немає пастиря, і Господь сказав: Вони не мають проводиря, тож нехай кожний повернеться до свого дому в мирі!
- 17** І цар Ізраїля промовив до Йосафата: Хіба я не говорив тобі, що він не пророкує про мене добро, але хіба що зло!
- 18** Та Міхей сказав: Не так! Послухайте слово Господнє: Я побачив Господа, Який сидів на Своєму престолі, і все небесне військо стояло перед Ним — з Його правої сторони і з лівої сторони.
- 19** І Господь запитав: Хто обмане Ахава, царя Ізраїля, і той піде, і поляже в Рамоті галаадському? І цей говорив так, а той говорив так.
- 20** Та вийшов дух, і став перед Господом, заявляючи: Я його обману! А Господь запитав: Яким чином?
- 21** І той відповів: Я вийду і буду духом омани в устах усіх його пророків! І Він сказав: Обманеш і здолаєш! Вийди і зроби так!
- 22** Тепер же Господь дав оманливого духа в уста всіх цих твоїх пророків, і Господь проголосив на тебе зло!
- 23** Тоді Седекія, син Ханани, підійшов, вдарив Міхея по щоці й запитав його: Якою дорогою пішов Господній Дух від мене, щоб промовляти до тебе?
- 24** А Міхей сказав: Ось побачиш у той день, в який увійдеш до комірки з кімнати, щоб заховатися!
- 25** Тоді цар Ізраїля сказав: Візьміть Міхея і поверніть до Емира, володаря міста, і до володаря Йоаса, царського сина!

- 26** А ти скажеш: Так наказав цар: Помістіть цього в приміщення в'язниці, і нехай їсть хліб смутку і п'єводу смутку аж до мого повернення в мирі!
- 27** Та Міхей відповів: Якщо ти справді повернешся в мирі, то Господь не говорив через мене! Послухайте всі народи!
- 28** І пішов цар Ізраїля та Йосафат, цар Юди, на Рамот галаадський.
- 29** І цар Ізраїля сказав Йосафатові: Я прикриюся панциром і піду в бій, а ти одягнися в мій одяг. І цар Ізраїля прикрився, і пішов у бій.
- 30** А цар Сирії наказав начальникам колісниць, які були з ним, кажучи: Не воюйте ні з малим, ні з великим, але тільки із самим царем Ізраїля!
- 31** І сталося, коли начальники колісниць побачили Йосафата, то вони сказали: Це — цар Ізраїля! — і оточили його, щоб воювати. А Йосафат закричав, і Господь врятував його, і Бог відвернув їх від нього.
- 32** І сталося, коли начальники колісниць побачили, що він не був царем Ізраїля, то повернули від нього.
- 33** Та один чоловік прицільно натягнув лука й уразив стрілою царя Ізраїля між легнями і між панциром. Тож він сказав проводиреві колісниці: Поверни твою руку і виведи мене з бою, бо я поранений.
- 34** І в той день хід бою змінився, і цар Ізраїля стояв на колісниці проти Сирії аж до вечора, та коли заходило сонце, він помер.

2 Хронік 19

- 1** Йосафат, цар Юди, у мирі повернувся до свого дому, в Єрусалим.
- 2** А йому назустріч вийшов Ію, син Ананія, пророк, і сказав йому: Царю Йосафате, чи ти допомагаєш грішному, чи дружиш з тим, кого ненавидить Господь? Через це на тобі був гнів від Господа.
- 3** Але в тобі знайшлися добрі діла, бо ти знищив священні гаї із землі Юди і спрямував своє серце, щоб шукати Господа.
- 4** І Йосафат поселився в Єрусалимі, і знову вийшов до людей з Вирсавії аж до гори Єфрема, і повернув їх до Господа, Бога їхніх батьків.
- 5** І він поставив суддів в усіх укріплених містах Юди, у кожному місті,
- 6** і сказав суддям: Глядіть, що ви робите, бо не для людини ви звершуєте суд, але для Господа, і з вами слова суду!
- 7** Тепер же нехай на вас буде Господній страх, пильнуйте і звершуйте суд, бо немає в Господа, нашого Бога, беззаконня, щоб зважати на обличчя, чи брати хабарі!
- 8** Але і в Єрусалимі Йосафат поставив священників, левітів і патріархів Ізраїля на Господній суд і щоб судити тих, хто живе в Єрусалимі.

⁹Він наказав їм, наставляючи: Так чинитимете в Господньому страху, у правді та від усього серця.

¹⁰Кожна людина з ваших братів, котрі живуть в їхніх містах, яка прийде до вас і принесе судову справу стосовно кровопролиття, стосовно припису і заповіді, або постанову чи судове рішення, і ви вирішуватимете для них, і вони не грішитимуть Господу, і не буде гніву на вас і на ваших братах. Так чинитимете, і не грішитимете!

¹¹І ось священик, володар Амарія, над вами на всяке Господнє слово і Завдїй, син Ізмаїла, володар над домом Юди, на всяке слово царя, писарі й левіти перед вами. Кріпиться і чинить, і Господь буде з добрим!

2 Хронік 20

¹Після цього сини Моава та сини Аммона, і з ними мінайці виступили проти Йосафата з війною.

²Вони прийшли та заявили Йосафатові, вказуючи: Проти тебе йде незліченна кількість з другого боку моря, із Сирії, — ось вони є в Асантамарі (це — Енгадді).

³І Йосафат злякався і спрямував своє обличчя, аби шукати Господа, і оголосив піст в усьому племені Юди.

⁴Юда ж зібрався, щоб шукати Господа, — прийшли з усіх міст Юди, аби шукати Господа.

⁵Йосафат піднявся посеред громади Юди в Єрусалимі, у домі Господа, напроти нового двору,

⁶і сказав: Господи, Боже наших батьків! Хіба не Ти є Богом на небесах? Хіба не Ти володієш усіма царствами народів, і у Твоїй руці — міць сили, і ніхто не може проти Тебе встояти?

⁷Хіба не Ти є той Господь, Який вигубив тих, хто живе на цій землі, з-перед Твого народу Ізраїля? І Ти дав її улюбленому Твоєму потомству Авраама навіки,

⁸і вони поселилися в ній, і збудували в ній святиню для Твого Імені, кажучи:

⁹Якщо на нас найде зло, меч, суд, смерть чи голод, то ми станемо перед цим домом і перед Тобою (бо Твоє Ім'я на цьому домі) й закличемо до Тебе з горя, і Ти почувеш і спасеш!

¹⁰І ось тепер, сини Аммона та Моава і гора Сиїр, через землі яких Ти не дозволив Ізраїлеві пройти, коли вони виходили з Єгипетської землі, тому вони звернули вбік від них і не вигубили повністю їх.

¹¹І ось тепер, вони роблять спроби проти нас, щоб виступити і вигнати нас з нашого спадку, який Ти нам дав!

12Господи, Боже наш, хіба Ти не звершиш суд серед них? Адже в нас немає сили встояти проти цієї величезної безлічі, яка прийшла проти нас, і не знаємо, що вчинимо з ними, але наші очі звернені на Тебе!

13Усе плем'я Юди, їхні діти і жінки стояли перед Господом.

14І на Озіїлові, синові Ахарії, із синів Ванея, із синів Елеїла, із синів Мантанія, із синів Левія, із синів Сафа, — на ньому був Господній дух серед зібрання,

15і він сказав: Послухайте, усе плем'я Юди, жителі Єрусалима і царю Йосафате! Так вам про них говорить Господь: Не бійтеся і не жахайтеся перед цією незліченною юрбою, бо не вам шикуватися до бою, але Богові!

16Завтра виступайте проти них! Ось вони спускаються переходом Аси, і ви знайдете їх на підвищенні ріки в пустелі Єріел.

17Не ви будете воювати! Зрозумійте це і погляньте на Господнє спасіння, яке з вами, Юдо і Єрусалиме! Не бійтеся і не жахайтеся завтра виступити їм назустріч, і Господь з вами!

18І Йосафат, схилившись на своє обличчя, усе плем'я Юди і жителі Єрусалима впали перед Господом, щоб поклонитися Господу.

19А левіти із синів Каата й із синів Корея піднялися, щоб хвалити Господа, Бога Ізраїля, гучним голосом, з піднесенням.

20Вони встали рано на світанку й вийшли в пустелю Текоя, і коли вони виходили, Йосафат піднявся і закричав, гукаючи: Послухайте мене, Юдо, і ви, які живете в Єрусалимі! Вірте Господу, вашому Богові, і віра буде винагороджена! Вірте Його пророкові, і вам пощастить!

21І він зібрав нараду з народом, і поставив псалмоспівців і співаків, щоб прославляти і хвалити святиню, коли він виходив перед військом, то говорили: Прославляйте Господа, бо навіки Його милосердя!

22І коли почали Його хвалу прославлення, Господь дав воювати синам Аммона проти Моава і гори Сиїр, які вийшли проти Юди, і ті були змушені повернути.

23І сини Аммона і Моава повстали проти жителів гори Сиїр, щоб їх вигубити і винищити. І коли поклали край жителям Сиїра, то повстали один проти одного, щоб бути вигубленими.

24І Юда пішов оглянути пустелю, поглянув і побачив величезну кількість, і ось усі мертвими полягли на землю, не було жодного, хто врятувався.

25І прийшов Йосафат та його народ, аби взяти їхню здобич, і знайшли багато худоби, посуду, здобичі та дорогоцінного посуду, і взяли собі здобич. І сталося, що вони збирали здобич три дні, бо було так багато.

26На четвертий день зібралися разом у Долині благословення, бо там поблагословили Господа. Через це дали назву тому місцю Долина благословення — аж до цього дня.

- ²⁷І повернувся кожний чоловік Юди і Йосафат, їхній проводир, в Єрусалим з великою радістю, бо радість учинив їм Господь від їхніх ворогів.
- ²⁸І вони з арфами, з лірами і з трубами ввійшли в Єрусалим, у Господній дім.
- ²⁹І Господній страх був на всіх царствах землі, коли вони почули, що Господь воював проти ворогів Ізраїля.
- ³⁰І царство Йосафата було в мирі, і його Бог дав йому спокій довкола.
- ³¹Йосафат зацарював над Юдою, маючи тридцять п'ять років, коли він зацарював, і двадцять п'ять років царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Азува, дочка Салія.
- ³²І він пішов дорогами свого батька Аси і не звернув від того, щоб чинити те, що правильне перед Господом.
- ³³Але висоти він ще залишив, і народ ще не спрямував свого серця перед Господом, Бога їхніх батьків.
- ³⁴А решта оповідей про Йосафата — перші та останні — ось вони описані в записах Ії, сина Ананія, який написав книгу царів Ізраїля.
- ³⁵Після цього Йосафат, цар Юди, почав співпрацю з Охозією, царем Ізраїля (а він творив беззаконня).
- ³⁶По роботі він пішов до нього, щоби спорудити кораблі, аби піти до Тарсису, і він збудував кораблі в Газіонгавері.
- ³⁷Еліезер, син Додія, з Маріси пророкував про Йосафата, кажучи: Оскільки ти потоваришував з Охозією, то Господь розбив твою справу, і твої кораблі були знищені! Тож він не зміг піти до Тарсиса.

2 Хронік 21

- ¹Йосафат заснув зі своїми батьками і був похований біля своїх батьків у місті Давида, а замість нього зацарював Йорам, його син.
- ²А в нього були брати, шість синів Йосафата: Азарія, Гіл, Захарія, Азарія, Михаїл і Сафатія. Усі вони — сини Йосафата, царя Юди.
- ³Їхній батько дав їм багато дарів, срібло, золото і зброю з укріпленими містами в Юді. А царську владу він передав Йорамові, бо він — первенець.
- ⁴І піднявся Йорам на своє царювання, укріпився і повбивав мечем усіх своїх братів і декого з володарів Ізраїля.
- ⁵Коли Йорам став на своє царство, він мав тридцять два роки і вісім років царював у Єрусалимі.
- ⁶І він пішов дорогою царів Ізраїля, як і чинив дім Ахава, бо дочка Ахава була його жінкою, тож він робив зло перед Господом.

⁷Та Господь не захотів вигубити дім Давида через завіт, який склав з Давидом, і через те, що сказав йому, що дасть йому і його синам світильник на всі дні.

⁸У ті дні Едом відділився від Юди і поставив над собою царя.

⁹І пішов Йорам з володарями, а з ним — уся кіннота. І сталося, що він піднявся вночі й побив Едома, і начальників колісниць, які оточили його, а народ втік до своїх поселень.

¹⁰Та Едом відділився від Юди аж до цього дня. Тоді, у той час Ломна відійшла з його рук, бо він залишив Господа, Бога своїх батьків.

¹¹Адже він збудував високі місця в містах Юди і призвів до розпусти тих, хто жив у Єрусалимі, і звів Юду на манівці.

¹²І до нього надійшов лист від пророка Іллі, який говорив: Так говорить Господь, Бог твого батька Давида! Тому що ти не пішов дорогою Йосафата, твого батька, і дорогами Аси, царя Юди,

¹³а ти пішов дорогами царів Ізраїля і привів до розпусти Юду і тих, хто живе в Єрусалимі, як і чинив розпусту дім Ахава, і ти повбивав своїх братів, синів твого батька, які кращі за тебе,

¹⁴то ось Господь уразить тебе сильною карою у твоєму народі, у твоїх синах, у твоїх жінках і в усьому твоєму майні,

¹⁵і ти будеш у страшній хворобі, в захворюванні живота, аж доки день за днем не вийде твоя утроба з хворобою.

¹⁶І Господь підняв проти Йорама филистимців, аравійців і тих, які граничать з ефіюпами.

¹⁷І вони виступили проти Юди, здолали і забрали весь посуд, який знайшли в домі царя, і його синів та його дочок, і не залишилось у нього сина, але тільки Охозія, найменший з його синів.

¹⁸І після всього цього Господь уразив його черево хворобою, на яку немає ліку.

¹⁹І було з дня на день, і коли пройшов певний період часу — два роки, то його утроба вийшла з хворобою, і він помер у страшній хворобі. І народ не зробив йому такого похорону, як похорон його батьків.

²⁰Був він тридцятидволітнім, коли зацарював, і вісім років царював у Єрусалимі. І не пішов у славі, і був похований у місті Давида, та не в гробницях царів.

2 Хронік 22

¹Мешканці Єрусалима настановили царем Охозію, його найменшого сина, замість нього, бо всіх старших убила банда грабіжників, яка напала на них, — аравійці та алімазони. І зацарював Охозія, син Йорама, царя Юди.

²Охозія зацарював, будши двадцятилітнім, і один рік царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Готоля, дочка Амврія.

³Він пішов дорогою дому Ахава, бо його матір була порадицею на гріх.

⁴І він чинив зло перед Господом, як і дід Ахава, бо вони були йому радниками після смерті його батька, — йому на загибель.

⁵І він пішов за їхніми порадами, і пішов з Йорамом, сином Ахава, війною проти Азаїла, царя Сирії, на Раму галаадську. І стрільці поранили Йорама.

⁶Йорам повернувся до Єзраела, щоб лікуватися від ран, які йому завдали сирійці в Рамі, коли він воював з Азаїлом, царем Сирії. До Єзраела побачитися з Йорамом, сином Ахава, прийшов Охозія, син Йорама, царя Юди, бо той хворів.

⁷І від Бога найшло знищення на Охозію, коли він прийшов до Йорама. Коли він прийшов, то Йорам виступив з ним на Ію, сина Намессія, Господнього помазаника проти дому Ахава.

⁸І сталося, коли Ія помстився на домі Ахава, то натрапив на володарів Юди і братів Охозії, які usługували Охозії, і повбивав їх.

⁹Він наказав знайти Охозію, і його схопили, коли він лікувався в Самарії, і привели його до Ії, і той убив його. Його поховали, бо сказали, що він — син Йосафата, який шукав Господа всім своїм серцем. Та в домі Охозії не було нікого, щоб закріпити владу над царством.

¹⁰Коли Готоля, матір Охозії, побачила, що помер її син, піднялася і вигубила всіх царських нащадків у домі Юди.

¹¹Та Йосавет, дочка царя, взяла Йоаса, сина Охозії, і викрала його з-посеред синів царя, яких убивали, і його та його годувальницю розмістила в прихованій кімнатці. Тож заховала його Йосавет, дочка царя Йорама, сестра Охозії, жінка священника Йодая, — заховала його від Готоля, і вона не вбила його.

¹²Він був з нею шість років, захований у Божому домі, а Готоля зацарювала над землею.

2 Хронік 23

¹У сьомому році закріпився Йодай, і він узяв сотників, Азарію, сина Йорама, Ізмаїла, сина Йоанана, Азарію, сина Овида, Маасію, сина Адая, і Елісафана, сина Захарії, з ним до дому.

²Вони обійшли Юду, і зібрали левітів з усіх міст Юди і володарів родинних ліній Ізраїля, і прийшли в Єрусалим.

³І все зібрання Юди уклало завіт із царем у Божому домі, і він показав їм сина царя, кажучи до них: Ось син царя, нехай він зацарює, як і промовив Господь про дід Давида!

- ⁴Тепер же ось справа, яку зробите: Третина з вас, зі священників і левітів, нехай вийде в суботу до брами виходу,
- ⁵Третина — до дому царя, і третина — до середньої брами, а весь народ буде у дворах Господнього дому.
- ⁶І хай ніхто не ввійде до Господнього дому, хіба тільки священники, левіти і служителі з левітів. Вони хай увійдуть, бо вони є святими, а весь народ нехай охороняє Господні сторожі.
- ⁷Левіти ж оточать царя довкола, кожний зі зброєю у своїй руці, а хто зі сторонніх входитьиме в дім, нехай помре! І будуть із царем, коли він входить і виходить.
- ⁸Левіти і всі, хто належав до племені Юди вчинили згідно з усім, що наказав священник Йодай, і кожний узяв своїх людей на початку суботи аж до закінчення суботи, оскільки Йодай не розпустив черг для щоденного служіння.
- ⁹Він роздав мечі, щити і зброю, що в Божому домі, які належали цареві Давидові.
- ¹⁰І поставив увесь народ, кожного в його зброї, з правого боку дому аж до лівого боку жертовника і дому, кільцем біля царя.
- ¹¹І вивів сина царя, і поклав на нього царську корону і вручив свідчення, і Йодай та його сини помазали його, настановили царем і загукали: Нехай живе цар!
- ¹²Готолія почула галас народу, який біг, прославляв і хвалив царя, і вона прийшла до царя в Господній дім.
- ¹³І вона поглянула, і ось цар на своєму місці, а на вході — володарі й труби довкола царя, і весь народ радів і трубив у труби, і співаки з піснями на гуслах, і ті, хто співає хвалу. І Готолія роздерла свій одяг, заголосила і вигукнула: Ви справді змовилися!
- ¹⁴Священик Йодай вийшов, і сотникам та начальникам війська священник Йодай дав вказівку, наказуючи їм: Витісніть її за межі дому і підіть за нею, і нехай вона помре від меча! Оскільки священник сказав: Хай не помре в Господньому домі!
- ¹⁵Тож її пропустили, вона пройшла через Кінську браму царського дому, і там її вбили.
- ¹⁶А Йодай укладав завіт між ним, народом і царем, щоб він був Господнім народом.
- ¹⁷І весь народ землі прийшов до дому Ваала, і вони знищили його та жертовники, розтрощили його ідолів, а Маттана, жерця Ваала, убили перед його жертовниками.
- ¹⁸І священник Йодай передав діла Господнього дому в руки священників і левітів, і встановив черги для щоденного служіння священників і левітів, які поділив Давид над Господнім домом, і щоб приносили всепалення для Господа, як і записано в законі Мойсея, з радістю і з піснями за вказівкою Давида.

¹⁹І поставили придверників при дверях Господнього дому, тож нечистий не ввійде на всяке діло.

²⁰І він узяв патріархів, сильних, володарів народу і весь народ землі, і вони повели царя до Господнього дому, і він увійшов через внутрішню браму в дім царя, і посадили царя на престолі царства.

²¹І весь народ землі зрадив, і місто заспокоїлося. А Готолію вбили мечем.

2 Хронік 24

¹Йоас був семилітнім, коли його настановили царем, і сорок років він царював у Єрусалимі, а ім'я його матері — Савія з Вирсавії.

²Йоас чинив те, що правильне перед Господом, у всі дні священика Йодая.

³І взяв собі Йодай дві жінки, і породив синів та дочок.

⁴І сталося після цього, що спало на серце Йоаса відремонтувати Господній дім.

⁵І він зібрав священиків і левітів, кажучи їм: Підіть у міста Юди і зберіть з усього Ізраїля гроші, щоб з року в рік укріпляти Господній дім, і поспішіть сповістити! Та левіти не поспішали,

⁶і цар Йоас закликав володаря Йодая, і сказав йому: Чому ти не доглянув за левітами, щоб принесли з Юди і Єрусалима приписане Мойсеєм, Божим чоловіком, коли він зібрав Ізраїль в наметі свідчення.

⁷Адже Готолія була беззаконна, і її сини знищили Божий дім, оскільки і святі речі Господнього дому віддали ваалам.

⁸І далі цар сказав: Нехай буде скринька, і нехай буде поставлена в брамі Господнього дому ззовні!

⁹І хай сповістять в племені Юди та в Єрусалимі, щоб приносили для Господа, як і сказав Мойсей, Божий раб, про Ізраїля в пустелі.

¹⁰І дали всі володарі й увесь народ, тож внесли і кидали в скриньку, аж доки не наповнилася.

¹¹І бувало, коли приносили скриньку до наставників царя з допомогою левітів, і коли він бачив, що вона наповнювалася грішми, то приходив писар царя і наставник великого священика, і вони випорожнювали скриньку й ставили на своє місце. Так робили з дня на день і зібрали багато грошей.

¹²І цар та священик Йодай віддали його тим, хто виконував справу, роботи над Господнім домом, і найняли каменярів і будівничих, щоб відремонтувати Господній дім, ковалів заліза і міді, щоб відремонтувати Господній дім.

¹³І робітники виконували роботи, і зросла кількість роботи в їхніх руках, і підняли Господній дім до належного стану, і укріпили.

14А коли закінчили, то решту грошей принесли до царя і до Йодая; і зробили посуд для Господнього дому, посуд для служіння всепалень, золоті й срібні кадильніці. І в Господньому домі постійно приносили всепалення в усі дні Йодая.

15Йодай, досягнув похилого віку, він зістарився і помер, маючи сто тридцять років у час своєї смерті.

16І його поховали в місті Давида із царями, бо чинив добре з Ізраїлем, а також з Богом та Його домом.

17І сталося після смерті Йодая, прийшли володарі Юди і поклонилися цареві. Тоді цар послухався їх.

18І вони покинули Господа, Бога їхніх батьків, і служили астартам та ідолам. І був гнів на Юді та на Єрусалимі в той час.

19І Бог послав до них пророків, щоб повернути до Господа, та вони не послухалися. Ті свідчили їм, та вони не почули.

20І Божий Дух зійшов на Азарію, сина священика Йодая, і він став перед народом, промовляючи: Так говорить Господь! Чому порушуєте Господні заповіді? Тож не щастить вам, бо ви залишили Господа, і Він залишить вас!

21Та вони повстали проти нього, і каменували його за наказом царя Йоаса у дворі Господнього дому.

22Тож Йоас не згадав милосердя, яке з ним учинив Йодай, його батько, і вбив його сина. Коли він помирав, то сказав: Нехай Господь побачить і судить!

23І сталося по закінченні року, прийшла проти нього сирійська армія, — прийшла проти Юди і проти Єрусалима, — і вони вигубили всіх володарів народу в народі, а всю їхню здобич послали цареві Дамаску.

24Отже, сирійська армія прийшла з малою кількістю мужів, та Бог видав у їхні руки дуже численну армію, бо вони залишили Господа, Бога їхніх батьків. І Він учинив суд над Йоасом.

25І після того, як вони відійшли від нього, коли залишили його в сильних болях, то повстали проти нього його раби (через пролитокров сина священика Йодая) і вбили його на його ліжку, і він помер. Його поховали в місті Давида, та не поховали його в гробниці царів.

26Ось ті, хто повстав проти нього: Завед, син Самата, амманієць, Йозавед, син Сомарота, моавієць.

27І всі його сини, — прийшли до нього всі п'ятеро. А ось решта його справ описана в літописі царів. Замість нього зацарював Амасія, його син.

2 Хронік 25

1Амасія зацарював, будучи двадцятип'ятилітнім, і двадцять дев'ять років царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Йоаден, з Єрусалима.

- ²І він чинив те, що правильне перед Господом, але недосконалим серцем.
- ³І сталося, коли царство укріпилося в його руці, то він повбивав своїх рабів, які вбили царя, його батька.
- ⁴Та їхніх синів він не вбив — за завітом Господнього закону, як і написано, як заповів Господь, наказуючи: Не помиратимуть батьки за дітей, і сини не помиратимуть за батьків, але кожний помре тільки за свій гріх!
- ⁵І зібрав Амасія дім Юди, і поставив їх за родинами по їхній батьківській лінії на тисячників і сотників у всьому племені Юди та в Єрусалимі. І почислив їх — від двадцятилітніх і старших, і знайшов, що їх триста тисяч, здатних виходити на війну, які володіють списом і щитом.
- ⁶І він найняв з Ізраїля сто тисяч могутніх силою за сто талантів срібла.
- ⁷Та до нього прийшов Божий чоловік, який сказав: Царю, військо Ізраїля хай не йде з тобою, бо Господа немає з Ізраїлем, з усіма синами Єфрема!
- ⁸Бо якщо маєш намір отримати перевагу цими, то Господь поверне тебе до втечі перед ворогами, адже від Господа й укріпити, і повернути до втечі!
- ⁹І сказав Амасія до Божого чоловіка: Що зроблю стосовно ста талантів, які я дав військові Ізраїля? І Божий чоловік сказав: Є в Господа, щоб тобі дати більше цього!
- ¹⁰І відділив Амасія військо, яке прийшло до нього від Єфрема, щоби пішли до своєї місцевості, та вони сильно обурилися на Юду, і повернулися до своєї місцевості у великому гніві.
- ¹¹Амасія укріпився, взяв свій народ і пішов у Долину солі, і побив там десять тисяч синів Сиїра.
- ¹²А десять тисяч сини Юди взяли живими, повели їх на верхівку кручі й скинули їх з верхівки кручі, і вони всі розбилися.
- ¹³А військові, яких повернув Амасія, щоб вони не йшли з ним на війну, повстали проти міст Юди — від Самарії аж до Веторона — і побили серед них три тисячі чоловік, і захопили багато здобичі.
- ¹⁴І сталося після того, як прийшов Амасія, який розгромив Ідумею, то приніс до них богів, які були у синів Сиїра, і він поставив їх собі за богів, кланявся перед ними і приносив їм жертви.
- ¹⁵І Господній гнів був на Амасії, і Він послав йому пророків, а вони сказали йому: Чому ти шукав за богами народу, які не врятували їхнього народу від твоєї руки?
- ¹⁶І сталося, коли пророк йому говорив, він сказав йому: Хіба я тебе поставив радником царя? Будь обережний, щоб ти не був бичований! А пророк помовчав і сказав: Але я пізнав, що проти тебе вчинили раду, щоб тебе погубити, оскільки ти це вчинив і не послухався моєї поради!

- 17**І Амасія зробив раду і послав до Йоаса, сина Йоахаза, сина Ії, царя Ізраїля, кажучи: Приходь, побачимося обличчями!
- 18**І послав Йоас, цар Ізраїля, до Амасії, царя Юди, кажучи: Терня, яке в Лівані, послало до кедра, що в Лівані, кажучи: Дай твою дочку моему синові за жінку! І ось прийдуть польові звірі, які в Лівані. І прийшли звірі, і потоптали терня.
- 19**Ти сказав: Ось ти побив Ідумею, і підноситься твоє важке серце. Сиди тепер у своєму домі, і навіщо йдеш на зло? Ти впадеш, і Юда — з тобою!
- 20**Та Амасія не послухався, бо від Господа було, аби видати його в руки, оскільки шукав богів ідумейців.
- 21**І прийшов Йоас, цар Ізраїля, і вони взаємно побачилися з Амасією, царем Юди, у Ветсамусі, який належить племені Юди.
- 22**І Юду повернули до втечі перед Ізраїлем, і кожний втік до свого поселення.
- 23**А Йоас, цар Ізраїля, схопив у Ветсамусі Амасію, царя Юди, сина Йоаса, і привів його в Єрусалим. І він знищив єрусалимський мур, від Брами Єфрема аж до Кутової брами — чотириста ліктів.
- 24**І забрав усе золото, срібло і весь посуд, який знайдено в домі Господа і в Авдедома, і скарби дому царя, і синів-заручників, і повернувся в Самарію.
- 25**Амасія, син Йоаса, царя Юди прожив п'ятнадцять років після смерті Йоаса, сина Йоахаза, царя Ізраїля.
- 26**А решта оповідей про Амасію — перші та останні — ось чи не записані вони в книзі царів Юди та Ізраїля?
- 27**І в час, коли Амасія відійшов від Господа, на нього зробили змову, і він утік з Єрусалима до Лахіса. Та послали за ним до Лахіса, і там його вбили.
- 28**І взяли його на коня, і поховали його з його батьками в місті Давида.

2 Хронік 26

- 1**І весь народ землі взяв Озію, який був шістнадцятилітнім, і вони настановили його царем замість Амасії, його батька.
- 2**Він збудував Елат, — після того, як цар заснув зі своїми батьками, він його повернув Юді.
- 3**Озія зацарював у шістнадцятилітньому віці й п'ятдесят два роки царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Халія, з Єрусалима.
- 4**І він чинив те, що правильне перед Господом, згідно з усім, що робив Амасія, його батько.
- 5**І шукав Господа в дні Захарії, який мав знання в Господньому страху. У свої дні він шукав Господа, і Господь давав йому успіх.

- ⁶І він виступив, і воював з филистимцями, знищив мури Гета, мури Явни, мури Азота і збудував міста, приналежні до Азоту і між филистимцями.
- ⁷І Господь зміцнив його над филистимцями і над аравійцями, які жили на скалі, і над мінейцями.
- ⁸Мінейці дали Озії дари, — його ім'я було відоме аж до входу в Єгипет, бо він став могутнім аж до висот.
- ⁹Озія збудував вежі в Єрусалимі, над Кутовою брамою, над Брамою долини і на кутах, і укріпив їх.
- ¹⁰Він збудував також вежі в пустелі й викопав багато водоймищ, бо в нього було багато худоби в Сефалі та на рівнині, і виноградарів у горах та в Кармилі, бо він любив рільництво.
- ¹¹І в Озії була армія, щоб вести війну і виходити в лавах за точним підрахунком, а їхній загальний список зроблений рукою писаря Іїла, судді Маасея та рукою Ананії, заступника царя.
- ¹²Загальна кількість патріархів, спроможних вести війну — дві тисячі шістсот,
- ¹³і з ними — військова міць — триста сім тисяч п'ятсотвоїнів. Це ті, які ведуть війну силою своєї моці, щоб прийти на допомогу цареві проти ворогів.
- ¹⁴І Озія приготував їм, усій армії, щити, списи, шоломи, панцири, луки і пращі для метання каміння.
- ¹⁵Він спорудив у Єрусалимі машини, вироблені мудро, щоби були на вежах і на кутах, аби метати стріли і велике каміння. І чутка про їхню будову поширилась дуже далеко, бо дивовижним чином йому була надана допомога, аж доки він не став могутнім.
- ¹⁶А коли він став могутнім, то звеличився своїм серцем, собі на загибель, згрішив проти Господа, свого Бога, — він увійшов у Господній храм, щоб кадити на кадильному жертovníку.
- ¹⁷А за ним увійшов священик Азарія, і з ним — вісімдесят Господніх священиків, сильні сини.
- ¹⁸Вони виступили проти царя Озії і сказали йому: Не тобі, Озіє, кадити Господу, але тільки священикам, освяченим синам Аарона, належиться кадити! Вийди зі святилища, бо ти відступив від Господа, і не буде тобі це на славу Господа Бога!
- ¹⁹Озія розлютився, а в його руці — кадильниця, щоб кадити в храмі, і коли він розлютився на священиків, то в присутності священиків, там, у Господньому домі, над кадильним жертovníком, на його чолі виступила проказа.
- ²⁰І первосвященик і священики повернулися до нього, і ось він прокажений на чолі. І швидко вивели його звідти, бо і він сам поспішив вийти, тому що Господь його покарав.

²¹І цар Озія був прокаженим аж до дня його смерті, і перебував прокаженим у відокремленому домі, бо був відділений від Господнього дому. А Йоатам, його син, був над його царством, судячи народ землі.

²²А решта оповідей про Озію, перші й останні, записані пророком Єссієм.

²³І Озія заснув зі своїми батьками, і його поховали з його батьками на рівнині царських гробниць, бо сказали, що він є прокажений. А замість нього зацарював Йоатам, його син.

2 Хронік 27

¹Йоатам був двадцятип'ятилітнього віку, коли він зацарював, і шістнадцять років царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Єруса, дочка Садока.

²І він робив те, що правильне перед Господом, згідно з усім, що робив Озія, його батько, але не ввійшов до Господнього храму, а народ ще більше розбещувався.

³Він спорудив високу браму Господнього дому і збудував багато в стіні Офли.

⁴У горах Юди і в лісах він збудував поселення і вежі.

⁵Він воював із царем синів Аммона і здолав його. Тож сини Аммона давали йому кожного року сто талантів срібла, десять тисяч корів пшениці та десять тисяч корів ячменю. Це йому приносив цар Аммона кожного року — в першому році, у другому і третьому.

⁶І Йоатам став могутнім, бо впорядкував свої дороги перед Господом, своїм Богом.

⁷А решта оповідей про Йоатама, війна та його діла, ось вони записані в книзі царів Юди та Ізраїля.

⁹І Йоатам заснув зі своїми батьками, і його поховали в місті Давида, а замість нього зацарював Ахаз, його син.

2 Хронік 28

¹Ахаз був двадцятилітнього віку, коли він зацарював, і шістнадцять років царював у Єрусалимі. Та він не робив того, що правильне перед Господом, як Давид, його батько,

²а пішов дорогами царів Ізраїля. Адже й різьблене зробив своїм ідолам,

³приносив жертви в Гевененомі та провів своїх дітей через вогонь за огидливими вчинками народів, яких Господь вигубив з-перед синів Ізраїля,

⁴і кадив ладаном на високих місцях, на дахах і під усяким розлогим деревом.

⁵І Господь, його Бог, видав його в руки царя Сирії, і той завдав йому поразки, і взяв з них у полон багато бранців, і привів у Дамаск. Але і в руки царя Ізраїля видав його, і він учинив у нього великий погром.

- ⁶Факей, син Ромелія, цар Ізраїля, в один день убив у племені Юди сто двадцять тисяч чоловік, могутніх силою, тому що вони залишили Господа, Бога їхніх батьків.
- ⁷Езекрій, силач з Єфрема, убив Маасея, сина царя, Ездрикама, володаря його дому, і Елкана, царського заступника.
- ⁸Сини Ізраїля захопили в полон з їхніх братів триста тисяч жінок, синів і дочок, взяли з них багато здобичі й принесли здобич до Самарії.
- ⁹Там був Господній пророк на ім'я Одид, і він вийшов назустріч військам, які прибували до Самарії, і сказав їм: Ось гнів Господа, Бога ваших батьків, на Юді, і Він видав їх у ваші руки, і ви вбили декого з них у гніві. Це аж до неба дійшло!
- ¹⁰Тепер же ви говорите, що затримаєте собі синів Юди і Єрусалим за рабів і рабинь. Дивіться, хіба я не є з вами, щоби свідчити Господом, вашим Богом?
- ¹¹Тож тепер послушайте мене і поверніть полонених, яких ви взяли з ваших братів, бо на вас — гнів Господнього обурення!
- ¹²І піднялися володарі із синів Єфрема — Удія, син Івана, Варахія, син Мосоламота, Езекія, син Селлима, і Амасія, син Ходлія, проти тих, хто приходив з війни,
- ¹³і сказали їм: Не вводьте сюди до нас полонених, бо ви говорите, щоб ми згрішили проти Господа, додали до наших гріхів і до беззаконня, бо наш гріх великий, і над Ізраїлем гнів Господнього обурення!
- ¹⁴І воїни залишили полонених і здобич перед володарями і всім зібранням.
- ¹⁵І встали мужі, які були покликані по імені, брали з полонених і одягнули всіх нагих зі здобичі, одягнули їх, взули їх, дали їсти, помазали, посадили на ослів кожного хворого і доставили їх до Єрихону, міста фініків, до їхніх братів, і повернулися в Самарію.
- ¹⁶У той час Ахаз послав до царя асирійців, щоб допомогли йому
- ¹⁷і в цьому, бо напали ідумейці, побили в племені Юди і взяли в полон полонених.
- ¹⁸А чужинці повстали проти міст на рівнині й на півдні Юди, і захопили Ветсамус, Елон, Гадирот, Сохо та його села, Тамну та її села, Гамзо та його села, і там поселилися.
- ¹⁹Бо Господь упокорив Юду через Ахаза, царя Юди, тому що він повністю відступив від Господа.
- ²⁰І виступив проти нього Таглатфелласар, цар асирійців, і побив його.
- ²¹І взяв Ахаз те, що в Господньому домі, і те, що в домі царя і володарів, і дав цареві Ассура, та не було йому на допомогу,

²²але радше, щоб завдати йому болю. І продовжував відступати від Господа, — цар сказав:

²³Шукатиму богів Дамаску, які мене б'ють. І сказав: Адже боги царя Сирії, вони їх укріплюють, тому їм тепер принесу жертву, і зглянуть на мене. І вони стали йому і всьому Ізраїлю каменем спотикання.

²⁴І видалив Ахаз посуд з Господнього дому, знищив його, замкнув двері Господнього дому і зробив собі жертовники на кожному куті в Єрусалимі.

²⁵І в кожному місті та місті в племені Юди зробив високі місця, щоб кадити ладаном чужим богам. І вони викликали гнів Господа, Бога їхніх батьків.

²⁶А решта оповідей про нього та його перші й останні діла, ось вони записані в книзі царів Юди й Ізраїля.

²⁷Ахаз заснув зі своїми батьками і його поховали в місті Давида, однак не внесли його до гробниць царів Ізраїля. А замість нього зацарював Езекія, його син.

2 Хронік 29

¹І зацарював Езекія, будучи двадцятип'ятилітнім, і двадцять дев'ять років царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Авва, дочка Захарії.

²І він робив те, що правильне перед Господом, згідно з усім, що робив Давид, його батько.

³І сталося, коли він став на своєму царстві, то в перший місяць відкрив брами Господнього дому і відновив їх.

⁴Він ввів священиків і левітів, поставив їх на стороні, що до сходу,

⁵і сказав їм: Послухайте, левіти, очистіться тепер і очистіть дім Господа, Бога наших батьків, і викиньте нечистоту зі святого!

⁶Адже наші батьки відступили і вчинили зло перед Господом, покинули Його і відвернули обличчя від Господнього намету, відвернулися,

⁷замкнули двері храму, погасили світильники і не кадили ладаном, і у святині не приносили всепалення Богові Ізраїля.

⁸Господь запалав гнівом на Юду і на Єрусалим, і дав їх на подив, на знищення і на освистування, як ви бачите на власні очі.

⁹І ось ваші батьки були зранені мечем, а ваші сини, ваші дочки, ваші жінки — у полоні в землі не своїй, що і є тепер.

¹⁰Тому зараз є у мене на серці укласти завіт із Господом, Богом Ізраїля, і Він відверне від нас гнів Свого обурення.

¹¹Тож тепер не пропустіть можливості, бо вас обрав Господь, аби ви стали перед Ним служити, щоби бути Йому служителями і кадити ладаном.

- 12** І встали левіти, Маат, син Амасія, Йоїл, син Азарія із синів Каата, із синів Мерарія — Кіс, син Авдія, і Азарія, син Яллеліла, із синів Гедсона — Йоа, син Земмата, і Йодан, син Йоаха,
- 13** із синів Елісафана — Самврій та Іїл, із синів Асафа — Захарія та Маттанія,
- 14** із синів Емана — Іїл і Семей, із синів Ідітона — Самея і Озіїл,
- 15** і зібрали їхніх братів, і освятили за вказівкою царя, за Господнім приписом, щоб очистити Господній дім.
- 16** І священники ввійшли всередину до Господнього дому, щоб очистити, і викинули всю нечистоту, яка знайшлася в Господньому домі та у дворах Господнього дому, і левіти взяли, щоб викинути геть у потік Кедрон.
- 17** І почали очищувати в перший день нового місяця, першого місяця, а на восьмий день місяця ввійшли в Господній храм, очистили Господній дім за вісім днів і закінчили на шістнадцятий день першого місяця.
- 18** І ввійшли всередину до царя Езекії, кажучи: Ми очистили все, що в Господньому домі, жертвник всепалення, його посуд, стіл покладання та його посуд,
- 19** і весь посуд, який осквернив цар Ахаз в його царювання, у його відступленні, ми приготували, і ми очистили, ось вони є перед Господнім жертвником.
- 20** Цар Езекія встав вранці, зібрав володарів міста і пішов до Господнього дому,
- 21** і приніс сім телят, сім баранів, сім ягнят, сім козлів з кіз — за гріхи, за царство, за святих і за Ізраїля. Він наказав священникам, сином Аарона, підійти до Господнього жертвника.
- 22** І вони принесли в жертву телят, і священники взяли кров, і вилили на жертвник. І принесли в жертву баранів, і вилили кров на жертвник. І принесли в жертву ягнят, і облили кров'ю жертвник.
- 23** І привели козлів, що за гріхи перед царем і спільнотою, поклали на них свої руки,
- 24** і принесли їх у жертву священники, і покропили їхньою кров'ю перед жертвником, і надолужили за весь Ізраїль, бо за весь Ізраїль, сказав цар, всепалення і те, що за гріх.
- 25** І він поставив левітів у Господньому домі із цимбалами, з арфами і з лірами, за постановою царя Давида, Гада, царського провидця, і пророка Натана, бо такий припис, даний через пророків, за Господньою заповіддю.
- 26** І піднялися левіти з гуслами Давида і священники з трубами.
- 27** І Езекія сказав принести всепалення на жертвнику. І коли почали приносити всепалення, то почали оспівувати Господа, і грали труби з гуслами Давида, царя Ізраїля.

- ²⁸І все зібрання поклонялося, і співці, які співали, і труби, що трубили, аж доки не закінчили всепалення.
- ²⁹А коли закінчили приносити, то цар і всі, які там знайшлися, схилилися і поклонилися.
- ³⁰І сказав цар Езекія та володарі оспівувати левітам Господа словами Давида і пророка Асафа. І оспівували з радістю, упали й поклонилися.
- ³¹І Езекія продовжив говорити, закликаючи: Посвятіть тепер ваші руки Господу, приведіть і принесіть жертви й хвалу в Господньому домі. І зібрання принесло жертви й хвалу в Господньому домі та всепалення, — кожний, хто бажав серцем.
- ³²І в числі всепалення, яке принесло зібрання, було: сімдесят телят, сто баранів, двісті ягнят. Усе це — на всепалення для Господа.
- ³³І освячених телят — шістсот, овець — три тисячі.
- ³⁴Але священиків було мало, і вони не були спроможні самі обдерти всепалення, то їхні брати-левіти допомагали їм, аж доки не закінчили справи, і аж доки священики не очистилися, бо левіти ревніше очищувалися, ніж священики.
- ³⁵І було велике всепалення з жиром довершення жертви спасіння і жертв виливання, і всепалення. І закінчили справу в Господньому домі.
- ³⁶І зрадив Езекія і весь народ, тому що підготував Бог народ, бо справа відбулася несподівано.

2 Хронік 30

- ¹І Езекія відіслав до всього Ізраїля та Юди листа, а також листи до Єфрема і Манасії, щоб прийшли до Господнього дому в Єрусалим, аби звершити Пасху для Господа, Бога Ізраїля.
- ²І порадився цар, володарі та все зібрання, що в Єрусалимі, аби звершити Пасху в другому місяці,
- ³оскільки не змогли її звершити в той час, бо не очистилося достатньо священиків, і народ не зібрався до Єрусалима.
- ⁴І пропозиція сподобалася цареві та зібранню.
- ⁵І постановили слово, щоб послати проголошення по всьому Ізраїлі — від Вирсавії аж до Дана, щоб прийшли звершити Пасху Господу, Богові Ізраїля, в Єрусалимі, бо багато не чинили за писанням.
- ⁶І пішли гінці з листами від царя і володарів по всьому Ізраїлі та Юді за приписом царя, кажучи: Сини Ізраїля, поверніться до Бога Авраама, Ісаака та Ізраїля, і Він поверне тих, що спасаються, що залишились, з-під руки царя Асура!
- ⁷І не будьте такими, як ваші батьки і ваші брати, які відступили від Господа, Бога своїх батьків, і Він віддав їх на винищення, як і ви бачите.

- ⁸Тепер же не робіть твердими ваші шиї. Віддайте славу Господу Богові й увійдіть у Його святиню, яку Він освятив навіки, і служіть Господу, вашому Богові, і відверне від вас гнів обурення.
- ⁹Бо коли ви повернетесь до Господа, ваші брати і ваші діти будуть помилувані перед усіма, які їх взяли в полон, і Він поверне їх у цю землю. Адже наш Господь — Бог милосердний і милостивий, і Він не відверне Свого обличчя від нас, якщо ми повернемося до Нього.
- ¹⁰І гінці проходили місто за містом на горі Єфрема, Манасії і аж до Завулону, і стали для них, наче на посміховище і кпини.
- ¹¹Але мужі з Асира, з Манасії та із Завулону покалися і прийшли до Єрусалима.
- ¹²На Юді була Господня рука, щоби дати їм одне серце, щоб піти зробити за наказом царя і володарів, за Господнім словом.
- ¹³І до Єрусалима зібралося багато народу, аби справити празник опрісноків в другому місяці, — збір дуже великий.
- ¹⁴Вони піднялися і знищили жертovníки, що в Єрусалимі, і все, на чому кадили фальшивимбогам, повалили і покидали в потік Кедрон.
- ¹⁵І зарізали пасхальне ягня в чотирнадцятий день другого місяця. Священики і левіти навернулися та очистилися, і внесли всепалення до Господнього дому.
- ¹⁶Вони стали у своєму чині за їхнім судом, за заповіддю Мойсея, Божого чоловіка, і священики приймали кров з руки левітів.
- ¹⁷Оскільки багато людей із зібрання не очистилося, то левіти були, аби різати пасхальне ягня для кожного, хто не міг очиститися для Господа.
- ¹⁸Адже більшість народу з Єфрема, Манасії, Іссахара і Завулону не очистилися, але їли Пасху проти писання. І Езекія помолився за них, кажучи: Господь добрий, нехай надолужить за
- ¹⁹кожне серце, яке щиро шукає Господа, Бога їхніх батьків, і не за чистотою святині.
- ²⁰І Господь вислухав Езекію, і оздоровив народ.
- ²¹І сини Ізраїля, які виявилися в Єрусалимі, зробили свято опрісноків сім днів з великою радістю, співаючи Господу. З дня на день левіти і священики грали на гуслах для Господа.
- ²²І заговорив Езекія до серця кожного з левітів і тих, хто має добре розуміння Господа. І вони святкували сім днів свято опрісноків, приносячи жертви спасіння і прославляючи Господа, Бога їхніх батьків.
- ²³І зібрання разом учинило нараду, щоб святкувати наступних сім днів. І святкували сім днів з радістю.

²⁴Адже Езекиа відклав для зібрання Юди тисячу телят і сім тисяч овець, а володарі відклали для народу тисячу телят і десять тисяч овець, і багато святого для священників.

²⁵І зраділо усе зібрання, священники, левіти, все зібрання Юди і ті, хто виявився з Ізраїля, прозеліти, які прийшли із землі Ізраїля, і ті, хто живе в племені Юди.

²⁶І була велика радість в Єрусалимі. Від днів Соломона, сина Давида, ізраїльського царя, не було такого свята в Єрусалимі.

²⁷І піднялися священники та левіти, і поблагословили народ. І було чути їхній голос, і їхня молитва пішла до Його святої оселі, на небеса.

2 Хронік 31

¹І коли це все закінчилося, то вийшов увесь Ізраїль, ті, хто виявився в містах Юди, вони порозбивали стовпи, вирубали священні гаї і знищили високі місця і вівтарі з усїєї Юдеї, з Веніаміна, з Єфрема і з Манасії — аж до кінця. І весь Ізраїль повернувся, кожний до свого спадку і до їхніх міст.

²Езекиа призначив черги для щоденного служіння священників і левітів, і черги для щоденного служіння кожного за своїм служінням — священникам і левітам, на всепалення та на жертву спасіння, і щоб співати, прославляти і служити в брамах і дворах Господнього дому.

³Частина із царської власності була визначена на ранкове і вечірнє всепалення, всепалення на суботи, при настанні нового місяця та на свята, які записані в Господньому законі.

⁴І він сказав народові, тим, хто жив у Єрусалимі, дати частку священників і левітів, щоб вони укріпилися в служінні Господнього дому.

⁵І коли він дав такуказівку, то сини Ізраїля принесли у величезній кількості первоплоди пшениці, вина, олії, меду і всякий плід поля, і сини Ізраїля та Юди принесли багато всіх десятин.

⁶І ті, хто жив у містах Юди, і вони принесли десятини телят, овець і десятини кіз, і посвятили Господу, їхньому Богові, принесли і поклали купа до купи.

⁷У третьому місяці вони почали складати купи і в сьомому місяці закінчили.

⁸І прийшов Езекиа та володарі, побачили купи і поблагословили Господа і Його народ Ізраїль.

⁹І Езекиа розпитував у священників і левітів про купи,

¹⁰а священник Азарія, володар з дому Садока, промовив до нього, пояснюючи: Відколи почали приносити первоплоди до Господнього дому, ми їли, пили, а це залишили. Адже Господь поблагословив Свій народ, і ми ще залишили цю кількість.

¹¹І сказав Езекиа приготувати склади в Господньому домі, і приготували.

¹²З довір'ям внесли туди первоплоди і десятини, і над ними наглядачем був Хоненія, левіт, а Семей, його брат, — заступником.

¹³Іїл, Озазія, Наєт, Асаїл, Єрімот, Йозават, Еліїл, Самахія, Маат, Ванея та його сини були призначені Хоненієм і Семеем, його братом, як і наказав цар Езекія і Азарія, розпорядник Господнього дому.

¹⁴Корій, син Ємни, левіт, придверник на східній брамі, був над дарами, щоб роздавати первоплоди, виділені для Господа, і святе святих

¹⁵через Одома, Веніаміна, Ісуса, Семей, Амарія і Сехонія, щоб руками священників з довір'ям роздати їхнім братам за чергами для щоденного служіння — великому і малому,

¹⁶додатково до нащадків чоловічої статі з трьох років і старших, — кожному, хто приходить до Господнього дому, за порядком з дня на день, згідно із чергами для щоденного служіння, за їхнім розкладом.

¹⁷Це — список священників за родинами по батьківській лінії, і левіти в їхніх чергах для щоденного служіння від двадцятилітніх і старших, за чином,

¹⁸за поділами між усіма нащадками їхніх синів і їхніх дочок, на всю кількість, бо з вірою вони очистили святе місце.

¹⁹Для синів Аарона, які служили, і тих, хто з їхніх міст — за кожним містом, для мужів, які названі були по імені, щоб дати частину кожному чоловікові між священниками, і кожному порахованому між левітами.

²⁰Езекія зробив так в усьому племені Юди, чинив добре і правильне перед Господом, його Богом.

²¹І в кожній справі, яку починав (у служінні в Господньому домі, у законі чи в заповідях) він шукав свого Бога всією своєю душею; і він діяв, і йому щастило.

2 Хронік 32

¹Після цих подій і цієї правди прийшов Сеннахирім, цар ассирійців, прийшов проти Юди і отаборився проти міст з мурами, і наказав їх захопити.

²І побачив Езекія, що прийшов Сеннахирім, і обличчя його спрямоване, щоб воювати проти Єрусалима,

³і зібрав раду зі своїми старійшинами і сильними, щоб загатити джерела води, які були за містом, і вони йому допомогли.

⁴Він зібрав багато народу, і вони загатили джерела води і ріку, що протікала через місто, кажучи: Щоб не прийшов цар ассирійців, не знайшов багато води і не закріпився.

⁵А сам Езекія укріпився: збудував увесь зруйнований мур, вежі й ззовні спереду іншу стіну, укріпив руїни міста Давида і наготував багато зброї.

- ⁶Він поставив володарів міста над народом, а вони зібралися до нього на площу біля Брами долини, і він заговорив до їхнього серця, закликаючи:
- ⁷Будьте сильними і будьте мужніми, не майте страху перед царем Ассура і перед усім народом, який з ним, бо численніші ті, хто з нами, ніж ті, хто з ним!
- ⁸З ним — тілесні руки, з нами ж — Господь, наш Бог, щоб спасати і вести нашу війну! І народ укріпився від слів Езекії, царя Юди.
- ⁹Після цього Сеннахирім, цар асирійців, послав своїх рабів до Єрусалима, а він сам був під Лахісом, і все військо було з ним. Він послав до Езекії, царя Юди, і до всього Юди, який у Єрусалимі, кажучи:
- ¹⁰Так говорить Сеннахирім, цар асирійців: На що ви поклали надію і засіли в облозі в Єрусалимі?
- ¹¹Хіба не обманює вас Езекія, щоб видати вас на смерть, на голод і на спрагу, кажучи: Наш Господь Бог спасе нас від руки царя Ассура?
- ¹²Чи не він — Езекія, який знищив свої жертовники і свої високі місця, кажучи Юді й тим, хто живе в Єрусалимі, мовлячи: Поклоніться перед цим жертовником і на ньому жертвуватимете?
- ¹³Хіба не довідалися ви про те, що зробив я і мої батьки всім народам країн? Хіба ж спромоглися боги народів усієї землі спасти свій народ від моєї руки?
- ¹⁴Хто між усіма богами цих народів, яких вигубили мої батьки, дав спасіння? Хіба змогли вони врятувати свій народ від моєї руки? Чи зможе ваш Бог спасти вас від моєї руки?
- ¹⁵Тепер хай вас не обманює Езекія і хай не переконує вас діяти таким чином! Тож не вірте йому! Адже не може бог жодного народу і царства спасти свій народ з моєї руки і з руки моїх батьків, отже, ваш Бог не спасе вас від моєї руки!
- ¹⁶І ще далі говорили його раби проти Господа Бога і проти Езекії, його раба.
- ¹⁷Він також написав листа, аби зневажити Господа, Бога Ізраїля, і сказав про Нього, заявляючи: Як боги народів землі не спасли своїх народів від моєї руки, так Бог Езекії не врятує Свій народ від моєї руки!
- ¹⁸І він закричав великим голосом по-юдейськи проти народу, який був на стінах Єрусалима, аби перелякати їх і стягнути, щоб захопити місто.
- ¹⁹І він заговорив проти Бога Єрусалима, як і проти богів народів землі, витворів людських рук.
- ²⁰Тоді цар Езекія і пророк Ісая, син Амоса, помолилися про це і заголосили до неба.
- ²¹І Господь послав ангела, і вигубив усякого сильного воїна, володаря і полководця в таборі царя Ассура, і він повернувся, засоромлений на обличчі, у свою землю. Він прийшов до дому свого бога, і дехто з тих, хто вийшов з його лона, убили його мечем.

- 22**Тож Господь врятував Езекію і тих, хто жив у Єрусалимі, від руки Сеннахиріма, царя ассирійців, і від руки всіх, і дав їм спокій довкола.
- 23**І багато хто приносив у Єрусалим дари для Господа і дари Езекії, цареві Юди, і після цього він став прославлений в очах усіх народів.
- 24**У ті дні Езекія смертельно захворів. Він помолився до Господа, і Він вислухав його, і подав йому знак.
- 25**Та Езекія не віддячив Господу згідно з тими благами, які йому дав, але його серце звеличилося. І на нього зійшов гнів, і на Юду та Єрусалим.
- 26**Однак Езекія впокорився після звеличення свого серця, і ті, хто жив у Єрусалимі, тож Господній гнів не найшов на них у дні Езекії.
- 27**В Езекії було багатство і дуже велика слава, і він зробив собі скарбниці для срібла, золота, дорогоцінного каменя та пахощів, і склади зброї та дорогоцінного посуду,
- 28**міста для зберігання врожаю зерна, вина та олії, і ясла для всілякої худоби та загони для стад,
- 29**і міста, які собі збудував, стада овець і багато великої рогатої худоби, бо Господь дав йому дуже багато майна.
- 30**Сам Езекія перекрив вихід води Верхнього Гіона і повернув їх вниз на південь міста Давида. Езекії щастило в усіх його ділах.
- 31**І так перед старійшинами володарів з Вавилону, які були послані до нього, аби випитати в нього про знак, що стався на землі, Господь його залишив, аби його випробувати і щоб побачити те, що в його серці.
- 32**А решта оповідей про Езекію та його милосердя, ось це записане в пророцтві пророка Ісаї, сина Амоса, і в книзі царів Юди та Ізраїля.
- 33**І заснув Езекія зі своїми батьками, і поховали його на високому місці між гробницями синів Давида, і весь Юда, і ті, хто живе в Єрусалимі, віддали йому славу і честь у його смерті. А замість нього зацарював Манасія, його син.

2 Хронік 33

- 1**Манасія був дванадцятилітнім, коли він зацарював, і п'ятдесят п'ять років царював у Єрусалимі.
- 2**І він чинив зло перед Господом — з усіх гидот народів, яких Господь вигубив з-перед синів Ізраїля.
- 3**Він повернувся і відбудував високі місця, які знищив Езекія, його батько, і поставив стовпи ваалам, зробив священні гаї, поклонявся всьому небесному війську і служив їм.

- ⁴І збудував жертovníки в Господньому домі, де сказав Господь: В Єрусалимі буде Моє Ім'я навіки!
- ⁵Він збудував жертovníки всьому небесному війську у двох дворах Господнього дому.
- ⁶І він провів своїх дітей крізь вогонь в Гай-Ванай-Енномі, чинив чари, здійснював ворожбу і чаклував, настановив ворожок і заклиначів, учинив багато зла перед Господом, щоб викликати Його гнів.
- ⁷І в Божому домі поставив різьблене і лите, образи, які зробив, де сказав Бог до Давида і до Соломона, його сина: У цьому домі та в Єрусалимі, який Я вибрав з усіх племен Ізраїля, поставлю Моє Ім'я навіки!
- ⁸І не докладаю, щоб захиталася нога Ізраїля на землі, яку Я дав їхнім батькам, якщо остерігатимуться, щоб чинити все, що Я їм заповів через Мойсея, згідно з усім законом, приписами і судами.
- ⁹Манасія звів Юду і тих, хто жив у Єрусалимі, аби чинити зло більше від усіх народів, які Господь вигубив з-перед синів Ізраїля.
- ¹⁰І Господь говорив до Манасії і до його народу, та вони не послухалися.
- ¹¹Тож Господь навів на них володарів армії царя асирійців, і вони схопили Манасію, закували його в кайдани і відвели до Вавилону з кайданами на ногах.
- ¹²І коли він був у муках, то шукав обличчя Господа, свого Бога, і дуже впокорився перед Богом своїх батьків.
- ¹³І помолився до Нього, і Він його вислухав. І почув його воання, і повернув його в Єрусалим на його царство. Манасія пізнав, що Господь є Богом.
- ¹⁴І після цього він збудував мур за містом Давида з півдня напроти Гіона у висохлому руслі, що відходив від Круглої брами і до Офли, і підняв дуже високо вгору. І настановив володарів війська по всіх укріплених містах у племені Юди.
- ¹⁵І усунув чужих богів і різьблене з Господнього дому, і всі жертovníки, які збудував на горі Господнього дому, в Єрусалимі та за містом.
- ¹⁶І підняв Господній жертovníк, і приніс на ньому жертву спасіння та хвали, і сказав Юді служити Господу, Богові Ізраїля.
- ¹⁷Народ ще приносив жертви на високихмісцях, але тільки вже їхньому Господу Богові.
- ¹⁸А решта оповідей про Манасію, його молитва до Бога, слова провидців, які промовляли до нього в Ім'я Господа, Бога Ізраїля, ось це в словах
- ¹⁹його молитви, і як Бог його вислухав, про всі його гріхи і його відступлення, і про місця, на яких збудував висоти й поставив там священні гаї і різьблене перед наверненням, ось це записане в словах провидців.

²⁰Манасія заснув зі своїми батьками, і його поховали в саду його дому. Замість нього зацарював його син Амон.

²¹Амон мав двадцять два роки, коли він зацарював, і два роки царював у Єрусалимі.

²²І чинив зло перед Господом, як робив і Манасія, його батько, тож Амон приносив жертви всім ідолам, які зробив Манасія, його батько, і їм служив.

²³І він не впокорився перед Господом, як упокорився Манасія, його батько, бо його син Амон усе збільшував свою вину.

²⁴І проти нього повстали його раби, і вбили його в його домі.

²⁵Народ землі побив тих, які повстали проти царя Амона, а замість нього народ землі настановив царем Йосію, його сина.

2 Хронік 34

¹Йосія мав вісім років, коли він зацарював, і тридцять один рік царював у Єрусалимі.

²Він чинив те, що правильне перед Господом, і пішов дорогами Давида, свого батька, не звернув ні направо, ні наліво.

³На восьмий рік його царювання, будучи ще хлопцем, він почав шукати Господа, Бога свого батька Давида. На дванадцятий рік свого царювання він почав очищувати Юду і Єрусалим від високих місць, священних гаїв і від литих божків,

⁴і знищив перед своїм обличчям жертовники ваалів і високі місця, що над ними, і вирубав священні гаї, різьблені й литі божища розбив і розтер, викинув на поверхню гробниць, тих, хто їм приносив жертви.

⁵Він спалив на жертовниках кості жерців, і очистив Юду та Єрусалим.

⁶У містах Манасії, Єфрема, Симеона, Нефталіма і їхніх місцевостях довкола

⁷він порозвалював жертовники і священні гаї, порубав ідолів на дрібні шматки, вирубав усі високі місця з усієї землі Ізраїля і повернувся в Єрусалим.

⁸На вісімнадцятий рік свого царювання, щоб очистити землю і дім, він послав Сафана, сина Еселія, Маасія, володаря міста, і Юаха, сина Йоахаза, свого літописця, щоб укріпити дім Господа, свого Бога.

⁹Вони прийшли до Хелкії, великого священника, і дали срібло, принесене до Божого дому, яке зібрали левіти, котрі охороняли брами, з рук Манасії, Єфрема, володарів і з кожного, хто залишився в Ізраїлі, синів Юди, Веніаміна і тих, які жили в Єрусалимі.

¹⁰Вони віддали його в руки тих, хто виконував роботи, які були приставлені до Господнього дому, а ті дали його тим, хто виконував роботу, які працювали в Господньому домі, щоб підготувати і укріпити дім.

- 11** І дали теслям і робітникам, щоб купили прямокутне каміння і дерево на крокви, щоб покрити доми, які знищили царі Юди.
- 12** І в довір'ї були мужі, наставлені над роботами, а наглядачами над ними були Єт і Авдій, левіти із синів Мерарія і Захарія, і Мосоллам із синів Каата, щоб наглядати, і кожний левіт, кожний, хто вмів грати на гуслах.
- 13** І були над тими, які носили, і над усіма, які виконували роботи, над усяким ділом. І з левітів були писарі, судді й придверники.
- 14** Коли вони забирали срібло, що було принесене до Господнього дому, священик Хелкія знайшов книгу Господнього закону, дану через Мойсея.
- 15** Хелкія звернувся до писаря Сафана і промовив: Я знайшов книгу закону в Господньому домі. І Хелкія передав книгу Сафанові.
- 16** Сафан же приніс книгу до царя і ще дав цареві звіт: Усе срібло передане в руки твоїх рабів, які виконують роботу!
- 17** Тож срібло, знайдене в Господньому домі, перетворили в зливки й дали в руки наглядачів і в руки тих, хто виконує роботу!
- 18** А далі писар Сафан сповістив цареві, доповідаючи: Священик Хелкія дав мені книгу! І Сафан прочитав її перед царем.
- 19** І сталося, коли цар почув слова закону, він роздер свій одяг.
- 20** І цар наказав Хелкії і Ахікамові, синові Сафана, Авдонові, синові Міхея, писареві Сафанові та Асаю, рабові царя, кажучи:
- 21** Підіть, запитайте Господа про мене і про кожного, хто залишився в Ізраїлі та Юді, про слова книги, яку знайдено! Адже великий Господній гнів розгорівся проти нас, тому що наші батьки не послухалися Господніх слів, аби чинити згідно з усім, що записане в цій книзі.
- 22** Тож Хелкія і ті, яким сказав цар, пішли до пророчиці Олдани, жінки Селлима, сина Такуата, сина Хелли, яка сторожила одяг, а вона жила в Єрусалимі, у Масані, і розповіли їй про це.
- 23** Так сказав Господь, Бог Ізраїля, — промовила вона до них, — чоловікові, який вас послав до мене, перекажіть:
- 24** Так говорить Господь: Ось Я наводжу лихо на це місце, усі слова, що записані в книзі, прочитаній перед царем Юди,
- 25** тому що вони Мене покинули і кадили ладаном чужим богам, щоб викликати в Мене гнів усіма ділами своїх рук. І розгорівся Мій гнів проти цього місця, і не погасне!
- 26** Щодо царя Юди, який послав вас питати Господа, то так йому скажете: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Щодо слів, які ти почув,

²⁷І злякалося твоє серце, і ти впокорився переді Мною, коли ти почув Мої слова про це місце і про тих, хто живе в ньому, і ти впокорився переді Мною, ти роздер свій одяг, і ти заплакав переді Мною, і Я почув, — говорить Господь!

²⁸Ось Я приєдную тебе до твоїх батьків, і приєднаєшся до твоїх гробниць в мирі, і твої очі не побачать усього лиха, яке Я наводжу на це місце і на тих, хто живе в ньому! І передали слово цареві.

²⁹Тоді цар послав і зібрав старійшин Юди і Єрусалима.

³⁰І цар увійшов у Господній дім, і весь Юда, і ті, хто жив у Єрусалимі, священники, левіти і весь народ, — від малого до великого. Він прочитав до їхніх вух усі слова книги завіту, яку знайшли в Господньому домі.

³¹І цар став біля колони, і склав завіт перед Господом, щоб жити в присутності Господа, виконувати Його заповіді, Його свідчення і Його постанови від усього серця і від усієї душі, слова завіту, записані в цій книзі.

³²Він поставив на ноги всіх, хто виявився в Єрусалимі й у Веніаміна, і ті, хто жив у Єрусалимі, склали завіт у домі Господа, Бога їхніх батьків.

³³І Йосія усунув усі гидоти з усієї землі, яка належала синам Ізраїля, і зробив так, щоб усі, хто виявився в Єрусалимі та в Ізраїлі, служили Господу, своєму Богові, усі його дні. Він не звернув убік, слідуючи за Господом, Богом його батьків.

2 Хронік 35

¹Йосія звершив Пасху Господу, своєму Богові, і зарізали пасхальнеягня на чотирнадцятий день першого місяця.

²І він поставив священників на їхні сторожі, і закріпив їх на діла Господнього дому.

³Сильним левітам в усьому Ізраїлі він наказав очиститися для Господа, і вони встановили святий ковчег у домі, який збудував Соломон, син Давида, ізраїльського царя. І сказав цар: Не годиться вам носити на плечах будь-що, тож відтепер служіть Господу, вашому Богові, та Його народові — Ізраїлю!

⁴Приготуйтеся за вашими родинами по батьківській лінії і за вашими чергами для щоденного служіння, згідно з писанням Давида, ізраїльського царя, і за призначенням Соломона, його сина.

⁵І в домі стійте за поділами ваших родин по батьківській лінії для ваших братів, синів народу, атакож частка родини по вашій батьківській лінії левітів,

⁶заріжте Пасху і підготуйте святе вашим братам, щоб чинити згідно з Господнім словом, переданим через Мойсея.

⁷Йосія відклав для синів народу овець, ягнят і козенят з малечі кіз, — усе на Пасху для всіх людей, які знаходилися там, у кількості тридцять тисяч, і три тисячі телят. Це — із царської власності.

⁸І його володарі відклали для народу, священників і левітів. Дав Хелкія, Захарія й Іїл, володарі Божого дому, вони дали священникам на Пасху дві тисячі шістсот овець, ягнят, козлів і треста телят.

⁹А Хоненія, Ванея, Самея і Натанаїл, його брат, Асавія, Іїл і Йозавад, керівники левітів, відклали левітам на Пасху п'ять тисяч овець і п'ятсот телят.

¹⁰Служіння було впорядковане: священники стали за своїм чином, а левіти — за своїми поділами, за царським приписом.

¹¹І приносили в жертву Пасху, і священники брали з їхніх рук і вилили кров, а левіти здирали шкури.

¹²І приготовляли всепалення, щоб дати їм за поділами, за родинами по батьківській лінії синів народу, аби принести для Господа, — як і написано в книзі Мойсея, — і так до ранку.

¹³І пекли Пасху на вогні за приписом, і варили святе в мідних посудинах і в казанах. Усе проходило успішно, і вони обслужили всіх синів народу.

¹⁴Після того приготували собі та священникам, бо священники займалися принесенням всепалень і жиру аж до ночі, тож левіти приготували собі та своїм братам, синам Аарона.

¹⁵А співаки, сини Асафа, були у своєму чині за наказами Давида, Асафа, Емана й Ідітона, пророками царя, і володарі та придверники всіх дверей, їм не треба було відходити від святого служіння, бо їхні брати-левіти їм приготували.

¹⁶І все Господнє служіння в той день було впорядковане і підготовлене, щоб звершити Пасху і принести всепалення на Господньому жертovníку за заповіддю царя Йосії.

¹⁷Сини Ізраїля, які були присутні, звершували Пасху в той час і свято опрісноків протягом семи днів.

¹⁸І не було Пасхи, подібної до цієї, в Ізраїлі від днів пророка Самуїла, і всі царі Ізраїля не зробили такої Пасхи, як та, яку для Господа звершив Йосія, священники, левіти, весь Юда та Ізраїль, які були присутні, і ті, хто жив у Єрусалимі,

¹⁹у вісімнадцятому році царювання Йосії.

^{19a}Цар Йосія спалив ворожок, чародіїв, різьблення, ідолів і содомітів, які були в Єрусалимі та в землі Юди, щоб виконати слова закону, записані в книзі, яку знайшов священник Хелкія в Господньому домі.

^{19b}Подібного до нього, який повернувся до Господа всім своїм серцем, усією своєю душею і всією своєю силою, згідно з усім законом Мойсея не було перед ним, і після нього не постав подібний до нього.

^{19c}Однак Господь не відвернувся від Свого великого гніву обурення, від гніву, яким запалав Господь проти Юди, за всі навмисні підбурювання, якими Його провокував до гніву Манасія.

- 19^d**І сказав Господь: І Юду усуну з-перед Себе, як Я усунув і Ізраїля. Тож відкину місто, яке Я вибрав, Єрусалим, і дім, про який Я сказав: Там буде Моє Ім'я!
- 20**І піднявся фараон Нехао, цар Єгипту, проти царя ассирійців до ріки Євфрат, і цар Йосія виступив йому назустріч.
- 21**А той послав до нього послів, кажучи: Що мені й тобі, царю Юди, сьогодні я не йду проти тебе вести війну, і Бог сказав, щоб я поспішив! Остерігайся Бога, Який зі мною, щоб тебе не знищив!
- 22**Та Йосія не відвернув від нього свого обличчя, але лиш укріпився, щоб воювати проти нього, і не послухався слів Нехао, які вийшли з Божих уст, і пішов воювати на рівнині Магедона.
- 23**І лучники випустили стріли проти царя Йосії. І цар сказав своїм слугам: Виведіть мене, бо я сильно поранений!
- 24**Тож його слуги вивели його з колісниць і поклали його на другу колісницю, яка в нього була, і супроводжували його до Єрусалима. Там він помер і був похований зі своїми батьками. І весь Юда та Єрусалим оплакали Йосію,
- 25**і Єремія заплакав над Йосією, і виголосили всі володарі та володарки плач над Йосією — аж до сьогодні. І постановили його за припис для Ізраїлю, і ось воно записане в риданнях.
- 26**А слова Йосії та його надія були записані в Господньому законі.
- 27**Його перші та останні слова, ось вони записані в книзі царів Юди та Ізраїля.

2 Хронік 36

- 1**Народ землі взяв Йоахаза, сина Йосії, помазав його і настановив його царем у Єрусалимі замість його батька.
- 2**Йоахаз був двадцятирічного віку, коли він зацарював, і три місяці царював у Єрусалимі,
- 2^a**а ім'я його матері — Амітал, дочка Єремії з Ловени.
- 2^b**І він чинив зло перед Господом згідно з усім, що робили його батьки.
- 2^c**І зв'язав його фараон Нехао в Девлаті в землі Емата, щоб він не царював у Єрусалимі,
- 3**й перевів його цар до Єгипту, а на землю наклав данину в сто талантів срібла і талант золота.
- 4**Фараон Нехао поставив Еліякіма, сина Йосії, царя Юди, замість Йосії, його батька, і змінив йому ім'я на Йоаким. Його брата Йоахаза фараон Нехао взяв і відвів його до Єгипту, і він там помер.

- 4a** А фараонові давали срібло і золото. Тоді на землю почали накладати данину, щоб давати срібло за вимогами фараона, і кожний по силі вимагав срібло і золото від народу землі, аби здати фараонові Нехао.
- 5** Йоаким мав двадцять п'ять років, коли став царем, і одинадцять років він царював у Єрусалимі. А ім'я його матері — Зехора, дочка Нирія з Рами. І він чинив зло перед Господом згідно з усім, що робили його батьки.
- 5a** У його дні прийшов Навуходоносор, цар Вавилону, у його землю, і він йому служив три роки, після чого він відділився від нього.
- 5b** І Господь наслав на них халдеїв, розбійницькі групи сирійців і розбійницькі групи моавців, синів Аммона і Самарії, та після цього вони, згідно з Господнім словом через його рабів-пророків, відійшли.
- 5c** Однак Господній гнів був на Юді, щоб його відкинути з-перед Себе через гріхи Манасії, за все, що він учинив,
- 5d** і за невинну кров, яку пролив Йоаким, — він наповнив Єрусалим невинною кров'ю, та Господь не захотів їх повністю вигубити.
- 6** І проти нього прийшов Навуходоносор, цар Вавилону, і закував його в мідні кайдани, і відвів його у Вавилон.
- 7** Він відніс до Вавилону частину посуду Господнього дому, і поставив його у своєму храмі у Вавилоні.
- 8** А решта оповідей про Йоакима і все, що він зробив, чи ось не записане це в книзі літопису царів Юди? Йоаким заснув зі своїми батьками і був похований в Ганозі зі своїми батьками, а замість нього зацарював Єхонія, його син.
- 9** Єхонія був вісімнадцятилітнього віку, коли він зацарював, і три місяці й десять днів царював у Єрусалимі. Він чинив зло перед Господом.
- 10** І коли мінявся рік, цар Навуходоносор послав і відвів його у Вавилон разом з дорогоцінним посудом Господнього дому, а царем над Юдою і Єрусалимом поставив Седекію, брата його батька.
- 11** Седекія мав двадцять один рік, коли він зацарював, і одинадцять років царював у Єрусалимі.
- 12** І він чинив зло перед Господом, своїм Богом, не посоромився присутності пророка Єремії і того, що вийшло з Господніх уст
- 13** в тому, що стосувалося царя Навуходоносора, щоб відступити від того, у чому він узяв з нього клятву перед Богом. І вчинив твердою свою шию, і зробив непохитним своє серце, щоб не повернутися до Господа, Бога Ізраїля.
- 14** І всі славетні в племені Юди, священники і народ землі все намножували переступи, чинячи гидоти народів, і осквернили Господній дім, що в Єрусалимі.
- 15** І Господь, Бог їхніх батьків, посилав через пророків, рано встаючи ісилаючи Своїх вісників, бо щадив Свій народ і Свою святість.

16А вони зі зневагою ставилися до Його вісників, насміхалися з Його слів і кепкували з Його пророків, аж доки Господній гнів не прийшов на Його народ, коли вже не було зцілення.

17І Він навів на них царя халдеїв, побив їхніх дітей мечем у домі Його святині, не пощадив Седекію, не помилювали їхніх дівчат; і вони відвели їхніх старійшин, — усе передав у їхні руки.

18І весь великий та малий посуд Божого дому, скарби і всі скарби царя та вельмож, усе він відніс до Вавилону.

19Він спалив Господній дім, і розбив стіни Єрусалима, і його дома спалив вогнем, і всякий гарний посуд віддавна знищення.

20А решту відселив до Вавилону, і вони були йому та його синам за рабів аж до царства мідійців,

21щоб виконалосяпроголошене устами Єремії слово Господа, аби земля мала свої суботи, щоб відпочила. Вона відпочивала в усі дні свого спустошення до завершення сімдесяти років.

22У першому році Кира, царя персів, після виконання Господнього слова, сказаного устами Єремії, Господь підняв дух Кира, царя персів, і наказав проголосити в усьому його царстві на письмі, сповіщаючи:

23Так говорить Кир, цар персів: Господь, Бог неба, дав мені всі царства землі, і Він заповів мені збудувати Йому дім у Єрусалимі, в Юдеї. Хто з вас є з усього Його народу? Його Бог нехай буде з ним, і нехай він піде!

2 Хронік 37

Молитва Манасії

1Господи Вседержителю, Боже наших батьків, Авраама, Ісаака, Якова і їхнього праведного насіння,

2Який створив небо і землю з усією їхньою красою,

3Який зв'язав море словом Свого наказу, Який замкнув безодню і запечатав страшним і славним Своїм Іменем.

4Тебе все боїться і тремтить від обличчя Твоєї сили,

5бо нестерпна велич Твоєї слави, і не нестерпний гнів тієї Твоєї погрози, що на грішних,

6незчисленне та недослідиме милосердя Твоєї обітниці,

7бо Ти є Господь Всевишній, милосердний, довготерпеливий і дуже милосердний, і каєшся за гріхи людей.

⁸Тож Ти, Господи, Боже праведних, не поклав покаяння праведним, Авраамові, Ісаакові та Якову, що не згрішили проти Тебе, але поклав покаяння на мене грішного,

⁹тому що я згрішив більше за число морського піску. Помножилися мої беззаконня, Господи, помножилися, і я не є гідний поглянути і побачити небесну висоту через безмежність мого беззаконня,

¹⁰зігнений численними залізними кайданами, щоб мені не підвестися понад мої гріхи, і немає мені послаблення, тому що я пробудив Твій гнів і вчинив зло перед Тобою, поставивши гидоти і помноживши злочини.

¹¹Тепер же схиляю коліно серця, благаючи тієї доброти, що в Тебе.

¹²Згрішив я, Господи, згрішив я, і я знаю мої беззаконня!

¹³Прошу, благаючи Тебе: Прости мені, Господи, прости мені, не вигуби мене з моїми беззаконнями, і не задержиш мені зло, ворогуючи навіки, не засудиш мене до глибин землі! Адже Ти, Господи, є Богом тих, що каються,

¹⁴і на мені покажеш Твою доброту, бо спасеш мене, що є негідним, через Твоє велике милосердя,

¹⁵і вихвалитиму Тебе завжди в дні мого життя. Бо Тебе оспівує вся небесна сила, і Твоя є слава навіки! Амінь.

Книга Ездри

1 Ездри 1

¹У першому році Кира, царя персів, Господь, щоб виконалося слово Господнє з уст Єремії, підняв дух Кира, царя персів, і він сповістив голосом по всьому своєму царстві, а також на письмі, проголошуючи:

²Так сказав Кир, цар персів: Господь, Бог неба, дав мені всі царства землі, і Він звернув погляд на мене, щоби збудувати Йому дім у Єрусалимі, що в Юдеї.

³Хто з вас є з усього Його народу? Того Бог буде з ним, і він піде в Єрусалим, що в Юдеї, і нехай збудує дім Бога Ізраїля, це Бог, Який у Єрусалимі.

⁴А кожний, хто залишився, нехай піде з усіх місць, де він проживає, і хай допоможуть йому люди того місця сріблом, золотом, посудом і худобою з добровільними жертвами для Божого дому, що в Ізраїлі.

⁵І піднялися володарі родинних ліній Юди і Веніаміна, священники і левіти, усі, у кого Бог підняв його дух, щоб піти збудувати Господній дім, що в Єрусалимі.

⁶І всі, хто довкола, укріпили свої руки срібними посудинами, золотом, майном, худобою, посудом і дарами, крім тих, які добровільні.

⁷І цар Кир виніс посуд Господнього дому, який Навуходоносор забрав з Єрусалима і передав його в дім свого бога,

⁸тож виніс їх Кир, цар персів, руками Мітрадата, скарбника, і перерахував їх перед Сасавассаром, володарем Юди.

⁹Ось це їх кількість: золотого посуду — тридцять, срібного посуду — тисяча, змін — двадцять дев'ять,

¹⁰золотих і срібних чаш — тридцять, та іншого посуду — тисяча.

¹¹Усього золотого і срібного посуду — п'ять тисяч чотиреста, — усе, що вирушило із Сасавассаром з переселення з Вавилону до Єрусалима.

1 Ездри 2

¹Ось це сини країни, які вийшли з полонених переселенців, котрих переселив Навуходоносор, цар Вавилону, у Вавилон, і які повернулися в Єрусалим і на землі Юди, кожний до свого міста,

²які прийшли із Зоровавелем: Ісус, Неемія, Сарая, Реелія, Мардохей, Валасан, Масфар, Вагуай, Реум, Ваана. і кількість чоловіків народу Ізраїля:

³синів Фороса — дві тисячі сто сімдесят два.

⁴Синів Сафатія — триста сімдесят два.

⁵Синів Ареса — сімсот сімдесят п'ять.

- ⁶Синів Фаатмоава із синів Ісуса та Йоава — дві тисячі вісімсот дванадцять.
- ⁷Синів Елама — тисяча двісті п'ятдесят чотири.
- ⁸Синів Заттуя — дев'ятсот сорок п'ять.
- ⁹Синів Закхая — сімсот шістдесят.
- ¹⁰Синів Вануя — шістсот сорок два.
- ¹¹Синів Вавая — шістсот двадцять три.
- ¹²Синів Асгада — три тисячі двісті двадцять два.
- ¹³Синів Адонікама — шістсот шістдесят шість.
- ¹⁴Синів Вагуая — дві тисячі п'ятдесят шість.
- ¹⁵Синів Аддіна — чотириста п'ятдесят чотири.
- ¹⁶Синів Атира від Езекії — дев'яносто вісім.
- ¹⁷Синів Васуя — триста двадцять три.
- ¹⁸Синів Йора — сто дванадцять.
- ¹⁹Синів Асума — двісті двадцять три.
- ²⁰Синів Гавера — дев'яносто п'ять.
- ²¹Синів Вифлеєма — сто двадцять три.
- ²²Синів Нетофа — п'ятдесят шість.
- ²³Синів Анатота — сто двадцять вісім.
- ²⁴Синів Асмога — сорок два.
- ²⁵Синів Карятіяріма, Кафіри і Вирота — сімсот сорок три.
- ²⁶Синів Рами і Гаваа — шістсот двадцять один.
- ²⁷Мужів Махмаса — сто двадцять два.
- ²⁸Мужів Ветилія і Ая — чотириста двадцять три.
- ²⁹Синів Наво — п'ятдесят два.
- ³⁰Синів Магевіса — сто п'ятдесят шість.
- ³¹Синів Іламара — тисяча двісті п'ятдесят чотири.
- ³²Синів Ірама — триста двадцять.
- ³³Синів Лода, Адід і Оно — сімсот двадцять п'ять.
- ³⁴Синів Єрихона — триста сорок п'ять.
- ³⁵Синів Сенаа — три тисячі шістсот тридцять.

- ³⁶А священники: сини Єдуя з дому Ісуса — дев'ятсот сімдесят три.
- ³⁷Сини Еммира — тисяча п'ятдесят два.
- ³⁸Сини Фассура — тисяча двісті сорок сім.
- ³⁹Сини Ірема — тисяча сім.
- ⁴⁰А левіти: сини Ісуса і Кадміїла із синів Одуї — сімдесят чотири.
- ⁴¹Співаки, сини Асафа — сто двадцять вісім.
- ⁴²А сини придверників: сини Селлума, сини Атира, сини Телмона, сини Акува, сини Атїта, сини Совая, усіх — сто тридцять дев'ять.
- ⁴³Служителі храму: сини Суая, сини Асуфа, сини Таваота,
- ⁴⁴сини Кираоса, сини Сіая, сини Фадона,
- ⁴⁵сини Лавана, сини Агава, сини Акува,
- ⁴⁶сини Агава, сини Саламія, сини Анана,
- ⁴⁷сини Геддила, сини Гаара, сини Рая,
- ⁴⁸сини Расона, сини Некода, сини Газама,
- ⁴⁹сини Ази, сини Фаси, сини Васі,
- ⁵⁰сини Асема, сини Моуніма, сини Нефусіма,
- ⁵¹сини Ваккука, сини Акуфа, сини Арура,
- ⁵²сини Васалота, сини Меїди, сини Арси,
- ⁵³сини Варкоса, сини Сісари, сини Теми,
- ⁵⁴сини Насія, сини Атїфа.
- ⁵⁵Сини Авдиселма: сини Сотія, сини Асефирата, сини Фадура,
- ⁵⁶сини Єсала, сини Керкона, сини Геддила,
- ⁵⁷сини Сафатія, сини Аттіла, сини Фахерата Асавоїма, сини Імея.
- ⁵⁸Усіх служителів храму і синів Авдеселми — триста дев'яносто два.
- ⁵⁹Ось це ті, які прийшли з Телмета, Телариса, Харува, Ідана, Еммира, та вони не змогли назвати своїх родин по батьківській лінії, і чи їхні нащадки є з Ізраїля:
- ⁶⁰сини Далая, сини Вуя, сини Товія, сини Некода — шістсот п'ятдесят два.
- ⁶¹Із синів священників: сини Овая, сини Аккуса, сини Верзеллая, який взяв жінку з дочок Верзеллая, галаадця, і їх назвали їхнім іменем.
- ⁶²Вони шукали свого запису в родовідних списках, та не знайшли. Тож вони були відмежовані від священства,

⁶³і Атерсата сказав їм не їсти зі святого святих, аж доки не повстане священик з просвітленнями і досконалостями .

⁶⁴І все зібрання як один, — сорок дві тисячі триста шістдесят,

⁶⁵крім їхніх рабів і їхніх рабинь, яких було сім тисяч триста тридцять сім. І серед них — двісті співаків і співачок.

⁶⁶Їхніх коней — сімсот тридцять шість, їхніх мулів — двісті сорок п'ять,

⁶⁷їхніх верблюдів — чотириста тридцять п'ять, їхніх ослів — шість тисяч сімсот двадцять.

⁶⁸І дехто з голів родинних ліній, коли вони йшли до Господнього дому, що в Єрусалимі, добровільно дали на Божий дім, щоб спорудити його на його приготовленому фундаменті.

⁶⁹Вони дали по своїй спроможності в скарбницю на роботи: чистого золота — шістдесят одну тисячу драхм, срібла — п'ять тисяч мін і священицьких уборів — сто.

⁷⁰Священики, левіти і ті, хто з народу, співаки, придверники і служителі храму осіли в їхніх містах, а весь Ізраїль у своїх містах.

1 Ездри 3

¹Настав сьомий місяць, і сини Ізраїля вже були у своїх містах, і зібрався народ, як один чоловік, до Єрусалима.

²Ісус, син Йоседека, його брати священики і Зоровавель, син Салатїїла, і їхні брати, піднялися і збудували жертовник Бога Ізраїля, щоб на ньому приносити всепалення за написаним у законі Мойсея, Божого чоловіка.

³Вони привели в порядок жертовник на його приготовленому місці, бо на них був страх перед народами землі, тож на ньому здійснювалося всепалення для Господа — вранці та ввечері.

⁴І відзначили свято шатер за написаним і всепалення кожний день у кількості, як призначено приписом на кожний день.

⁵І після цього постійне всепалення і при настанні нового місяця, і на всі освячені Господні свята, і кожному, хто дав добровільно пожертвуване Господу.

⁶У перший день сьомого місяця почали приносити всепалення для Господа, та Господній дім ще не був оснований.

⁷І дали гроші каменярам і будівничим, їжу, напої і олію сидонцям і тирцям, щоб доставили для них кедрове дерево з Лівану до моря Йопії за дозволом Кира, царя персів.

⁸І в другому році, коли вони прибули до Божого дому в Єрусалим, у другому місяці, почав робити Зоровавель, син Салатїїла, Ісус, син Йоседека, і решта з їхніх

братів, священники, левіти і всі, хто прибув з полону в Єрусалим, і настановили левітів від двадцятилітніх і старших над тими, які виконували роботи в Господньому домі.

⁹І встав Ісус, його сини і його брати, Кадміїл та його сини, сини Юди, над тими, хто виконував роботи в Божому домі, сини Інадада, їхні сини і їхні брати, левіти.

¹⁰І заклали основу, щоби будувати Господній дім, і стали священники, одягнені з трубами, і левіти та сини Асафа із цимбалами, щоб оспівувати Господа за настановами Давида, царя Ізраїля;

¹¹і відповіли прославленням і подячними молитвами до Господа: Бо Він добрий, бо навіки Його милосердя над Ізраїлем! І весь народ подав великий голос, щоб співати для Господа при закладенні основи Господнього дому.

¹²І численні зі священників і левітів, і голови родинних ліній, старійшини, які на свої очі бачили перший дім на його основі і цей дім, заголосили гучним голосом, а юрба голосила з радістю, щоб піднести пісню.

¹³І народ не розрізняв голосу вигуків радості від голосу плачу народу, бо народ волав великим голосом, і голос було чути аж здалека.

1 Ездри 4

¹Гнобителі Юди і Веніаміна почули, що сини переселення будують дім Господу, Богові Ізраїля,

²і наблизились до Зоровавеля і до голів родинних ліній, кажучи їм: Будуватимемо з вами, бо, як і ви, ми шукаємо вашого Бога, і ми Йому приносимо жертву від днів Асарадона, царя асирійців, який нас сюди привів.

³І сказав їм Зоровавель, Ісус і решта голів родинних ліній Ізраїля: Не нам і вам будувати дім нашому Богові, бо ми самі збудуємо Господу, нашому Богові, як нам і заповів Кир, цар персів.

⁴І народ землі ослабляв руки народу Юди і заважав їм будувати,

⁵наймаючи і проти них радників, аби зруйнувати їхню раду всі дні Кира, царя персів, і аж до царювання Дарія, царя персів.

⁶За царювання Асуира, на початку його царювання, написали листа проти жителів Юди і Єрусалима.

⁷І в дні Артасасті Мітрідат, Тавеїл з іншими своїми однодумцями написали в мирі до Артасасті, царя персів. Збирач податків написав лист по-сирійськи і пояснення.

⁸Канцлер Реум і писар Самсай написали одного листа проти Єрусалима цареві Артасастові.

⁹Так розсудив канцлер Реум, писар Самсай та інші наші однодумці, дінеї, афарсатахеї, тарфаллеї, афарсеї, архуеї, вавилонці, сусанахеї, давеї

- ¹⁰і решта з народів, які відселив великий і шляхетний Асеннафар, і поселив їх у містах соморців, і тих, які залишилися на другому боці ріки.
- ¹¹Це переказ листа, який до нього послали: До царя Артасасти твої раби, мужі з другого боку ріки!
- ¹²Нехай стане відоме цареві, що юдеї, які пішли від тебе до нас, прийшли в Єрусалим — відступне і негідне місто, яке будують, і обновляються його мури, і вже звели його основу!
- ¹³Тож тепер нехай буде відоме цареві, що коли те місто буде збудоване і його мури відновлені, то данини не буде для тебе, — вони не дадуть! Це чинить царям зло.
- ¹⁴Нам же не годиться бачити засоромлення царя. Тому ми відіслали листа і об'явили цареві,
- ¹⁵щоб поглянули в книгу літопису твоїх батьків, і щоб ти знайшов і зрозумів, що це місто — місто відступників, і чинить зло царям і країнам, і посеред нього з вічних часів є пристанище рабів. Тому це місто було знищене.
- ¹⁶Тож ми повідомляємо цареві, що коли це місто буде відбудоване, і його стіни будуть укріплені, то не має тобі миру!
- ¹⁷І послав цар до Реума, канцлера, писаря Самсає та інших їхніх однодумців, які жили в Самарії, і до інших, які за рікою, побажання про мир і об'явив:
- ¹⁸Збирач податків, якого ви до нас відіслали, був покликаний до мене.
- ¹⁹І мною видано постанову. Ми переглянули, і ми знайшли, що це місто від вічних часів повстає проти царів, і в ньому бувають повстання та втечі.
- ²⁰Сильні царі бувають у Єрусалимі, і вони володіють усією землею за рікою, і численні податки та частки даються їм.
- ²¹А тепер постановіть, щоб зупинити рішення тих мужів, і хай більше не будують те місто, згідно з рішенням!
- ²²Адже ви є на сторожі, щоб це зупинити, аби часом не звершилося велике знищення на зло царям!
- ²³Тоді збирач податків царя Артасаста прочитав лист перед канцлером Реумом і писарем Самсаєм, його співслугами. І вони швидко пішли в Єрусалим і до Юди, і зупинили їх кіннотою і військом.
- ²⁴Тоді робота над Божим домом, що в Єрусалимі, зупинилася і була припинена аж до другого року царювання Дарія, царя персів.

1 Ездри 5

- ¹Пророки Ангей і Захарія, син Адда, висказали пророцтво про юдеїв, які в Юді та Єрусалимі, в Ім'я Бога Ізраїля, Котрий над ними.

- ²Тоді Зоровавель, син Салатїїла, й Ісус, син Йоседека, піднялися і почали будувати Божий дїм, що в Єрусалимі, а з ними — Божі пророки, які їм допомагали.
- ³У той час до них із-за ріки прийшов володар Таттанай, Сатарвузан і їхні співслуги, і звернулися до них так: Хто вам дав розпорядження будувати цей дїм і організувати це постачання?
- ⁴А тоді запитали їх таке: Як звати мужів, котрі будують це місто?
- ⁵І Божі очі були на полонених Юди, і не зупинили їх, аж доки рішення не принесли до Дарія. І тоді послали до збирача податку про це.
- ⁶Виклад послання, яке з-за ріки відіслав цареві Дарієві володар Таттанай, Сатарвузан та їхні співслуги, афарсахейці, які з другого боку ріки.
- ⁷Послали до нього звіт, і таке було записано в ньому: Цареві Дарієві, повний мир!
- ⁸Нехай стане відомим цареві, що ми пішли до краю юдеїв, до дому великого Бога, який будують з добірних каменів, у стінах ставиться дерево, і те діло вмїло будується, і їм щастить у їхніх руках.
- ⁹Ми тоді запитали тих старійшин і сказали їм так: Хто видав вам розпорядження будувати цей дїм і організувати це постачання?
- ¹⁰І ми запитали в них їхні імена, щоб сповістити тобі, аби написати тобі імена мужів, їхніх володарів.
- ¹¹І нам дали відповідь такими словами: Ми є рабами Бога неба і землі, і будуємо дїм, який був збудований багато років перед цим, і великий цар Ізраїля збудував його, і впорядкував його для них.
- ¹²Та відтоді наші батьки викликали гнів небесного Бога, і Він їх видав у руки Навуходносора, царя Вавилону, халдейця, і той знищив цей дїм, і відселив народ до Вавилону.
- ¹³Але в першому році царя Кира цар Кир прийняв рішення будувати цей Божий дїм.
- ¹⁴Золотий і срібний посуд Божого дому, який Навуходносор виніс із дому, що в Єрусалимі, і відніс його до храму царя, його виніс цар Кир з храму царя і дав Санавасарові, охоронцеві скарбів, який над скарбницею,
- ¹⁵і йому сказав: Візьми весь посуд, піди і поклади його в домі, що в Єрусалимі, на своє місце.
- ¹⁶Тоді той Санавасар прийшов і заклав основу Божого дому в Єрусалимі. І відтоді будується аж дотепер, і не закінчено.
- ¹⁷Тепер, якщо добре перед царем, то хай поглянуть у дїм скарбниці вавилонського царя, щоб ти довідався, чи царем Киrom видано розпорядження будувати цей Божий дїм, що в Єрусалимі. І, дізнавшись про це, цар нехай відішле відповідь нам.

1 Ездри 6

- ¹Тоді цар Дарій дав наказ і переглянув у бібліотеках, де поставлена скарбниця у Вавилоні.
- ²І знайдено в місті Ааматі, у палаті міста мідійців один том, і ось це було записане в ньому: Пам'ятна записка:
- ³У першому році царя Кира цар Кир прийняв рішення про Божий дім, що в Єрусалимі: Нехай будується дім і місце, де жертвуватимуть жертви. І назначив міру висоти — шістдесят ліктів, і його ширина — шістдесят ліктів,
- ⁴і три міцні кам'яні ряди, і один дерев'яний ряд. Кошти ж будуть дані з дому царя.
- ⁵І срібний та золотий посуд Божого дому, який Навуходоносор виніс з дому, що в Єрусалимі, і переніс до Вавилону, нехай його дадуть і нехай повернеться в храм, що в Єрусалимі, на місце, де колись стояв у Божому домі.
- ⁶Тепер, князі, які за рікою, Сатарвузан і їхні співслуги, афарсахейці, які на другому боці ріки, ви дастевсе це і, тримаючись подальше звідти,
- ⁷дозвольте звершувати роботу з будівництва Божого дому! Володарі юдеїв і старійшини юдеїв хай збудують дім того Бога на його місці!
- ⁸І мною видано розпорядження, щоб ви ніколи нічого не чинили старійшинам юдеїв при будівництві того Божого дому. І з власності царя (з податків із-за ріки) хай будуть ретельно видані кошти тим мужам, щоб робота не стала.
- ⁹І чого бракує, нехай дадуть їм: телята, вівці і барани на всепалення небесному Богові, пшениця, сіль, вино, олія, — за словом священиків, які в Єрусалимі, на кожний день, що лише попросять,
- ¹⁰аби приносили любі пахощі Небесному Богові й молилися за життя царя та його синів.
- ¹¹І мною прийнято рішення, що кожний чоловік, який змінить це слово, буде покладений на дерево з його дому, піднятий і повішений на ньому, а його дім стане моєю власністю.
- ¹²Бог, Ім'я Якого має пристановище там, скине всякого царя і народ, який простягне свою руку, щоб зупинитибудівництво чи знищити той Божий дім, що в Єрусалимі. Я, Дарій, прийняв рішення: негайно нехай буде виконане!
- ¹³Тоді князь Таттанай з-за ріки, Сатарвузана і його співслуги, до якого цар Дарій послав лист, ретельно так учинили.
- ¹⁴Старійшини юдеїв і левіти будували за пророцтвом пророків Ангея та Захарії, сина Аддо, збудували й укріпили за велінням Бога Ізраїля, за рішенням Кира, Дарія і Артасаста, перських царів.
- ¹⁵І закінчили цей дім до третього дня місяця адара, що є шостим роком царювання царя Дарія.

- ¹⁶І сини Ізраїля, священники, левіти і решта синів переселення з радістю провели свято відновлення Божого дому.
- ¹⁷І принесли на відновлення Божого дому сто телят, двісті баранів, чотириста ягнят і дванадцять козенят з кіз у жертву за гріх за весь Ізраїль — за кількістю племен Ізраїля.
- ¹⁸І поставили священників за їхніми поділами і левітів за їхніми чинами над служінням Бога, Який в Єрусалимі, за писанням книги Мойсея.
- ¹⁹У чотирнадцятий день першого місяця сини переселення звершили Пасху,
- ²⁰бо священники і левіти очистилися, усі до одного були чисті й різали пасхальні жертви всім синам переселення, їхнім братам-священникам і собі.
- ²¹І сини Ізраїля, — ті, хто з переселення, і кожний, хто відділювався від нечистоти народів землі і приєднався до них, щоб шукати Господа, Бога Ізраїля, — їли Пасху.
- ²²І відзначали свято опрісноків сім днів з радістю, бо Господь розвеселив їх і повернув серце царя асирійців до них, щоб укріпити їхні руки в ділах дому Бога Ізраїля.

1 Ездри 7

- ¹Після цих подій у царюванні Артасаста, царя персів, прийшов Ездра, син Сарея, сина Азарія, сина Елкія,
- ²сина Селлума, сина Саддука, сина Ахітова,
- ³сина Амарія, сина Езрія, сина Марайота,
- ⁴сина Зарая, сина Озія, сина Воккія,
- ⁵сина Авісуя, сина Фінееса, сина Елеазара, сина Аарона, первосвященника.
- ⁶Цей Ездра прийшов з Вавилону, він — писар вправний у законі Мойсея, який Господь Бог дав для Ізраїлю. І цар дав йому відпустку, тому що рука Господа, його Бога, була на ньому в усьому, чого він прагнув.
- ⁷Деякі із синів Ізраїля, зі священників, з левітів, співаки, придверники і служителі храму прийшли в Єрусалим у сьомому році царя Артасаста.
- ⁸Вони прийшли в Єрусалим у п'ятому місяці (це сьомий рік царя).
- ⁹Таким чином першого дня першого місяця він поклав початок походів з Вавилону, а в перший день п'ятого місяця вони прийшли в Єрусалим. Адже добра рука його Бога була на ньому,
- ¹⁰бо Ездра поклав у своєму серці досліджувати закон і виконувати його, і в Ізраїлі навчати приписів та судів.

- 11**Ось це переказ наказу, який Артасаста дав священикові Ездри, писареві книги слів заповідей Господніх та Його приписів для Ізраїлю:
- 12**Артасаста, цар царів, Ездри, писареві закону Господа, небесного Бога: Закінчити слово і відповідь.
- 13**Мною видана постанова, що кожний у моєму царстві з народу Ізраїля, священиків і левітів, хто бажає піти з тобою в Єрусалим, нехай іде.
- 14**З-перед присутності царя і сімох радників послано відвідати Юдею і Єрусалим за законом їхнього Бога, що у твоїй руці.
- 15**І до Господнього дому передається срібло і золото, яке цар і радники добровільно дали Богові Ізраїля, Який живе в Єрусалимі,
- 16**усе срібло і золото, яке тільки знайдеш в усій країні Вавилону за добровільним даром народу і священиків, які добровільно дали на Божий дім, що в Єрусалимі.
- 17**Кожного, хто приходить, цьому з готовністю заповіси за цією книгою принести телят, баранів, ягнят, їхні жертви та їхні жертви виливання, і принесеш їх на жертovníку дому вашого Бога, що в Єрусалимі.
- 18**Якщо ти і твої брати щось вважатимуть за добре робити з рештою срібла і золота, то зробіть, як до вподоби вашому Богові.
- 19**Посуд, даний тобі на служіння Божого дому, передай перед Богом в Єрусалимі.
- 20**А решта — на потреби дому твого Бога; що тільки вважатимеш за потрібне дати, даси з домів скарбів царя.
- 21**І від мене, я, цар Артасаста, видав розпорядження всім скарбницям, які на другому боці ріки, щоб усе, що тільки попросить вас священик і писар закону Небесного Бога Ездра, з готовністю буловидане —
- 22**аж до ста талантів срібла, до ста корів пшениці, до ста батів вина, ста батів олії, а солі — без запису.
- 23**Усе, що є в приписі Небесного Бога, нехай так буде! Вважайте, аби хтось не діяв проти дому Небесного Бога, щоби часом не було гніву на царювання царя і його синів!
- 24**І вас ознайомлено, що на всіх священиках і левітах, співаках, придверниках, служителях храму і тих, хто служить у цьому домі Бога, хай не буде для тебе податку, не матимеш влади їх гнітити!
- 25**А ти Ездру, за Божою мудрістю, яка у твоїй руці, настанови писарів і суддів, щоб чинили суд усьому народові, який на другому боці ріки, усім, хто знає закон твого Бога, а тому, хто не знає, сповіщайте!
- 26**І кожний, хто з готовністю не виконуватиме Божого Закону та закону царя, на нього буде суд, чи на смерть, чи в рабство, чи на втрату рівня життя, чи у в'язницю!

²⁷Благословенний Господь, Бог наших батьків, Який дав таке в серце царя, щоб прославити дім Господа, що в Єрусалимі,

²⁸і до мене прихилив милосердя в очах царя, його радників і всіх шляхетних володарів царя. І я укріпився, бо добра рука Бога на мені. Тож я зібрав з Ізраїля володарів, аби пішли зі мною.

1 Ездри 8

¹Ось це голови їхніх родинних ліній, проводирі, які йшли зі мною за царювання Артасаста, царя Вавилону.

²Із синів Фінееса — Гирсом. Із синів Ітамара — Даниїл. Із синів Даниїла — Аттус.

³Із синів Саханія, із синів Фороса — Захарія і з ним група зі ста п'ятдесятичоловік.

⁴Із синів Фаатмоава — Еліяна, син Зарая, і з ним — двісті чоловік.

⁵Із синів Затоя — Сехенія, син Азіїла, і з ним — триста чоловік.

⁶Із синів Адіна — Овит, син Йонатана, і з ним — п'ятдесят чоловік.

⁷Із синів Ілама — Ісая, син Ателія, і з ним — сімдесят чоловік.

⁸Із синів Сафатія — Завдія, син Михаїла, і з ним — вісімдесят чоловік.

⁹Із синів Йоава — Аварія, син Єїла, і з ним — двісті вісімнадцять чоловік.

¹⁰Із синів Ваанія — Салімут, син Йосефія, і з ним — сто шістдесят чоловік.

¹¹Із синів Вавія — Захарія, син Вавія, і з ним — сімдесят вісім чоловік.

¹²Із синів Асгада — Йоанан, син Аккатана, і з ним — сто десять чоловік.

¹³Із синів Адоніккама — останні, ось це їхні імена: Еліфалат, Єїл і Самая, і з ними — шістдесят чоловік.

¹⁴Із синів Вагуай — Утай, Завуд і з ним — сімдесят чоловік.

¹⁵Я їх зібрав до ріки, що протікає біля Евія, і ми там стояли табором три дні. Я переглянув народ і священників, і не знайшов там тих, хто із синів Левія.

¹⁶Тож я відіслав мудрих мужів до Елезара, Аріїла, Самая, Маонама, Яріва, Елнатана, Натана, Захарії, Месулама, до Йоаріва і Елнатана.

¹⁷Я відіслав їх до володаря в Срібній місцевості, і поклав у їхні уста слова, щоб звернутися до їхніх братів, служителів храму, у Срібній місцевості, аби привести для нас співаків у дім нашого Бога.

¹⁸І вони прийшли до нас, оскільки на нас була добра рука нашого Бога, чоловік розумний із синів Моолія, сина Левія, сина Ізраїля. На початок прийшли його сини та його брати — вісімнадцятеро.

¹⁹Асевія й Ісая із синів Мерарія, його брати та їхні сини — двадцять.

- 20** А зі служителів храму, яких Давид і володарі дали в розпорядження левітів, то служителів храму було двісті двадцять. Усі зібралися за іменами.
- 21** І там біля ріки Ауї я закликав до посту, щоб упокоритися перед нашим Богом, просити в Нього щасливої дороги для нас, наших дітей і всієї нашої худоби.
- 22** Адже я посоромився просити в царя війська і кіннотників, щоб спасли нас від ворога в дорозі, бо ми промовили до царя, запевняючи: Рука нашого Бога на добро на всіх, хто Його шукає, а Його сила і Його гнів на всіх, хто Його залишає!
- 23** І ми постили і попросили в нашого Бога про це, і Він нас вислухав.
- 24** Я відділив з володарів дванадцять священників — Сарая, Асавія і з ними десять їхніх братів,
- 25** дав їм срібло, золото і посуд первоплодів дому нашого Бога, які дали цар, його радники, його володарі і весь Ізраїль, який знайшовся.
- 26** І дав я в їхні руки шістсот п'ятдесят талантів срібла, сто одиниць срібного посуду, сто талантів золота
- 27** і двадцять золотих посудин вартістю в тисячу драхм, і добрий мідний блискучий посуд, що вилискує шляхетно, наче золото.
- 28** І я сказав їм: Ви святі Господу Богові, і посуд святий, і срібло, і золото, добровільно дане Господу, Богові наших батьків.
- 29** Чувайте і сторожіть, аж доки не станете перед володарями священників, левітів і головами родинних ліній у Єрусалимі, у приміщеннях Господнього дому.
- 30** І священники та левіти прийняли вантаж срібла, золота і посуду, щоб доставити в Єрусалим, у дім нашого Бога.
- 31** І ми піднялися від ріки Ауї у дванадцятий день першого місяця, щоб іти в Єрусалим. І рука нашого Бога була на нас, і Він визволив нас з руки ворога і воюючого в дорозі.
- 32** Ми прийшли в Єрусалим і перебували там три дні.
- 33** І сталося, що на четвертий день, ми поставили на вагу срібло, золото і посуд в домі нашого Бога і передали в руки Мерімота, сина священника Урії, а з ним Елезар, син Фінееса, і з ними Йозавад, син Ісуса, і Ноадія, син Ваная, левіти, —
- 34** усе за кількістю і за вагою, і записали всю міру. У той час
- 35** ті сини переселення, які прийшли з полону, принесли всепалення Богові Ізраїля: дванадцять телят за весь Ізраїль, дев'яносто шість баранів, сімдесят сім ягнят, дванадцять козлів за гріхи — усі всепалення для Господа.
- 36** І ми передали наказ царя представникам царя і князям, які за рікою, і вони прославили народ і Божий дім.

1 Ездри 9

- ¹І коли це закінчилося, до мене підійшли володарі, кажучи: Народ Ізраїля зі священиками і левітами не відділився від народів землі в їхній нечистоті — від ханаанця, хета, ферезейця, євусейця, аммонійця, моавійця, мосрійця і аморейця,
- ²бо взяли собі та своїм синам з їхніх дочок! І пішло святе насіння між народи землі, і рука володарів у цьому переступі від початку.
- ³І коли я почув це слово, то роздер свій одяг і затремтів, рвав волосся на своїй голові та з моєї бороди, і я сидів, сумуючи.
- ⁴І до мене зібрався кожний, хто слідував за словом Бога Ізраїля, щодо невірності переселенців, і я сидів, непорушний, аж до вечірньої жертви.
- ⁵А в час вечірньої жертви я піднявся зі свого приниження. І коли я роздер свій одяг, то затремтів, схилився на свої коліна і простягнув свої руки до Господа Бога.
- ⁶І я сказав: Господи, я засоромлений і відчуваю стид, Боже мій, піднести моє обличчя до Тебе, бо наші беззаконня піднялися вище нашої голови, і наші провини звеличилися аж до неба!
- ⁷Від днів наших батьків ми є у великій провині аж до цього дня. І в наших беззаконнях передані були ми, наші царі та наші сини в руку царів народів під меч, у полон, на пограбування і на засоромлення нашого обличчя — аж до цього дня.
- ⁸Тепер же милосердним будь до нас, Господи, Боже наш, щоб нас залишити на спасіння і дати нам основу на Твоєму святому місці, щоб просвітити наші очі й дати мале оживлення в нашому рабстві.
- ⁹Адже ми є рабами, та в нашому рабстві Господь, наш Бог, не покинув нас! Він повернув до нас милосердя перед царями персів, щоб дати нам оживлення, аби вони звеличили дім нашого Бога і підняли його спустошення, і дали нам загороду в Юді та в Єрусалимі.
- ¹⁰Що скажемо, Боже наш, бо після цього ми залишили Твої заповіді,
- ¹¹які Ти нам дав через Твоїх рабів-пророків, кажучи: Земля, до якої входите успадкувати її, є мінлива земля через зміну народів-язичників за їхні гидоти, якими наповнили її від краю до краю у своїй нечистоті.
- ¹²Тож ви тепер не дасте ваших дочок їхнім синам і не візьмете вашим синам дружин з їхніх дочок! Ви не шукатимете їхнього миру і їхнього добра навіки, щоб ви укріпилися та скуштували блага землі й передали її у спадок вашим синам навіки.
- ¹³Після всього, що на нас найшло за наші злі діяння і за нашу велику провину, то (оскільки немає такого, як наш Бог, бо Ти зняв з нас наші беззаконня, і Ти дав нам спасіння)

¹⁴через те, що ми відвернулися, щоби знищити Твої заповіді і переженитися з народами землі, Ти не прогнівайся на нас аж до кінця, коли зовсім не залишиться останку, ні того, хто врятується!

¹⁵Господи, Боже Ізраїля, Ти праведний, бо ми залишилися спасеними до цього дня. Ось ми перед Тобою в наших провинах, однак не можемо стояти перед Тобою через це.

1 Ездри 10

¹І коли Ездра помолився, і коли зробив визнання, плачучи і молячись перед домом Бога, то до нього зібрався дуже великий натовп з Ізраїля — чоловіки, жінки і діти, бо народ плакав і піднявся, плачучи.

²У відповідь Сехенія, син Еїїла, із синів Ілама, сказав Ездрі: Ми вчинили переступ перед нашим Богом і взяли жінок-чужинок з народів землі. Тепер в цьому є терпеливість над Ізраїлем.

³Тож зараз складемо завіт з нашим Богом, щоб відкинути всіх жінок і нащадків від них, як порадиш. Устань і вклади в них страх нашого Бога до законів, і нехай буде за законом!

⁴Підіймися, за тобою слово, і ми з тобою! Кріпися і чини!

⁵Ездра встав і взяв клятву з володарів, священиків, левітів, аби весь Ізраїль чинив за цим словом. І вони поклялися.

⁶Ездра піднявся з-перед Божого дому і попрямував до скарбниці Йоанана, сина Елісува, і пішов туди. Він не їв хліба і не пив води, бо оплакував невірність переселених.

⁷І пронесли розголос в Юді та в Єрусалимі всім синам переселення зібратися до Єрусалима.

⁸А кожний, як хто не прийде до трьох днів за радою володарів і старійшин, проклятою буде вся його власність, і він буде відлучений від громади переселених.

⁹І до трьох днів у Єрусалимі зібралися всі мужі Юди і Веніаміна (це дев'ятий місяць). У двадцятий день місяця весь народ розмістився на площі Божого дому у своєму збентеженні через справу і від холоду.

¹⁰І встав священик Ездра, і сказав їм: Ви виявилися відступниками і взяли собі жінок-чужинок, щоби ще збільшити провину Ізраїля.

¹¹Тепер віддайте хвалу Господу, Богові ваших батьків, і вчиніть праведне перед Ним — відділіться від народів землі і від жінок-чужинок!

¹²І весь натовп у відповідь гучним голосом сказав: Велике це твоє слово на нас, щоби зробити!

- 13** Але народ численний, і час зимовий, тож немає сили стояти назовні. І діло не на один день і не на два, бо ми в надмірі чинили беззаконня в цій справі.
- 14** Хай стануть наші володарі перед усім зібранням і всіма, хто в наших містах, хто взяв собі жінок-чужинок, і хай вони прибудуть у визначений час, а з ними — старійшини міста за містом і судді, щоб від нас відвернути гнів обурення нашого Бога за цю справу!
- 15** Лише Йонатан, син Азаїла, Язія, син Текуя, були зі мною в цьому, Месулам і левіт Савватай, що їм допомагав.
- 16** Тож сини переселення так і зробили. Священик Ездра і мужі — голови родин по батьківській лінії були визначені, — усі за іменами, бо першого дня десятого місяця повернулися дослідити справу.
- 17** І закінчили з усіма чоловіками, які взяли собі жінок-чужинок, аж першого дня першого місяця.
- 18** І знайдено декого із синів священиків, які взяли собі жінок-чужинок: із синів Ісуса, сина Йоседека, і його братів — Маасія, Елієзера, Яріва і Гадалія.
- 19** І вони дали свою запоруку, що відішлють своїх жінок, а за свою провину з овець принесли барана за провину.
- 20** І з синів Еммира — Ананія і Завдія.
- 21** Із синів Ірама — Масая, Елія, Самая, Єїл і Озія.
- 22** І з синів Фасура — Еліоїнай, Маасая, Ізмаїл, Натанаїл, Йозавад і Іласа.
- 23** А з левітів — Йозавад, Саму і Колія, цей Коліт, Фетей, Юда і Елієзер.
- 24** Зі співаків — Елісав. І з придверників — Солмин, Солмин і Одуя.
- 25** І з Ізраїля: із синів Фора — Рамія, Язія, Мелхія, Меамін, Елезар, Асавія і Ваная.
- 26** І з синів Ілама — Маттанія, Захарія, Яїл, Авдія, Єрімот і Ілія.
- 27** Із синів Заттуя — Еліоїнай, Елісув, Маттанай, Ярмот, Завад і Озіза.
- 28** Із синів Вавія — Йоанан, Ананія, Завуй, Оталій.
- 29** Із синів Ванія — Месулам, Малух, Адая, Ясув, Саал і Римот.
- 30** Із синів Фаатмоава — Едней, Халил, Ваная, Масія, Матанія, Веселіл, Вануй і Манасія.
- 31** Із синів Ірама — Елієзер, Єсеія, Мелхія, Самая, Семеон,
- 32** Веніамін, Малух, Самарія.
- 33** Із синів Асима — Маттанай, Маттата, Завад, Еліфалет, Єремія, Манасія, Семей.
- 34** І з синів Ванія — Моодія, Амрам, Уїл,
- 35** Ваная, Вадая, Хелія,

- ³⁶Уванія, Марімот, Еліясів, Маттанія, Маттанай.
- ³⁷І так зробили сини Вануя
- ³⁸і сини Семеня, Селемія,
- ³⁹Натана і Адая,
- ⁴⁰Махнадаава, Сесея, Аруя,
- ⁴¹Єзраела, Селемія і Самарія,
- ⁴²Селлум, Амарія, Йосиф.
- ⁴³Із синів Навуя — Єїл, Маттатія, Забад, Зебінна, Ядай, Йоїл і Ваная.
- ⁴⁴Усі вони взяли жінок-чужинок і породили від них синів.

Книга Неємії

Неємії 1

- ¹Книга Неємії, сина Ахалії: І сталося в місяці хасеїлі двадцятого року, коли я був у Сузі, у замку,
- ²то прийшов Ананій, один із моїх братів, — він і мужі Юди, — і я запитав їх про тих, які збереглися при житті, хто залишився з полонених, і про Єрусалим.
- ³А він сказав мені: Ті, які залишилися з переселення, там в країні у великому злі та в приниженні, а стіни Єрусалима знищені, і його брами спалені вогнем.
- ⁴І сталося, коли я почув ці слова, я сів і заплакав, і плакав декілька днів, постив, молився перед Небесним Богом
- ⁵і сказав: Ні, Господи, Боже неба, сильний, великий і грізний, Той, Хто береже завіт і милосердя до тих, які Його люблять і дотримуються Його заповідей!
- ⁶Нехай же буде Твоє вухо чуйним і Твої очі відкритими, щоб почути молитву Твого раба, якою я молюся перед Тобою сьогоднішнього дня і ночі за синів Ізраїля, Твоїх рабів, і визнаю гріхи синів Ізраїля, якими ми згрішили проти Тебе! Я і дід мого батька — ми згрішили!
- ⁷Ми дійсно відступили від Тебе і не дотримувалися заповідей, приписів і судів, які Ти заповів Мойсеєві, Твоєму рабові!
- ⁸Та згадай слово, яке Ти заповів Мойсеєві, Твоєму рабові, кажучи: Якщо ви порушите завіт, Я вас розсію поміж народами.
- ⁹А якщо ви повернетесь до Мене, будете дотримуватися Моїх заповідей і чинитимете їх, то навіть якщо ваше розсіяння буде від краю неба, Я звідти зберу їх і заведу їх у місце, яке Я вибрав, щоб поселити там Моє Ім'я!
- ¹⁰Вони — раби Твої і Твій народ, яких Ти викупив Твоєю великою силою і Твоєю сильною рукою!
- ¹¹Ні, але нехай буде чуйним Твоє вухо на молитву Твого раба і на молитву Твоїх рабів, які бажать боятися Твого Імені, тож дай, щоб пощастило сьогодні Твоєму рабові, дай йому милосердя перед цим чоловіком. А я є підчаший царя.

Неємії 2

- ¹І сталося в місяці нісані, двадцятого року царя Артасаста, переді мною було вино, і я взяв вино, і подав цареві. У його присутності не було іншого.
- ²А цар мене запитав: Чому твоє обличчя негарне, і ти не слідкуєш за собою, чи не є це часом злоба серця? Я дуже перелякався.
- ³І я сказав цареві: Царю, живи навіки! Чому не буде моє обличчя поганим, коли місто, дід гробниць моїх батьків, спустошене, а його брами спалені вогнем?

- ⁴А цар мені сказав: Про що це ти просиш? Тоді я помолився до Небесного Бога
- ⁵і сказав цареві: Якщо добре перед царем, і якщо добрим є твій раб перед тобою, щоб його відіслати до Юди, до міста гробниць моїх батьків, то я його відбудую.
- ⁶А цар і наложниця, яка сиділа поблизу нього, сказали мені: Як довго триватиме твоя подорож, і коли повернешся? І я визначив йому час, і добрим видалося це перед царем, і він мене відіслав.
- ⁷Я ж сказав цареві: Якщо добре перед царем, то нехай дасть мені листи до князів, які на другому березі ріки, щоб мене провели, аж доки не прийду до Юди,
- ⁸і листа до Асафа, доглядача саду, який належить цареві, щоб дав мені дерево, аби покрити брами, і на мури міста, і на дім, в який я ввійду. І цар мені дав, бо Божа рука — добра.
- ⁹І я прийшов до князів на другому боці ріки, і дав їм листи царя, а цар послав зі мною військових командирів і вершників.
- ¹⁰Та аронієць Санаваллат і раб, аммонієць Товія, послушали і їм видалося поганим, що приходить чоловік шукати добра для синів Ізраїля.
- ¹¹Я ж прийшов до Єрусалима і був там три дні.
- ¹²Я встав вночі, і декілька чоловіків — зі мною. Я нікому не сповістив, що Бог дає в моє серце чинити з Ізраїлем, і жодної тварини не було зі мною, хіба тільки тварина, на яку я сідаю.
- ¹³Тож я вийшов через Брану долини, до гирла Джерела смоківниць і до Брами гною, і я був пригнічений через мур Єрусалима, бо він — знищений, а його брами — спалені вогнем.
- ¹⁴І я прийшов до Брами Аїн і до Купелі царя, і не було місця для тварини, яка піді мною, аби перейти.
- ¹⁵Тож я вийшов на Мур потоку вночі, і я був пригнічений через мур. Я прийшов до Брами рівнини і повернувся.
- ¹⁶А вартові не довідались, чому я ходив, і що я роблю, аж до того часу я не сповістив юдеям, священикам, визначним, вождям і решті, які виконували роботи.
- ¹⁷І я сказав їм: Ви бачите зло, в якому ми є, як Єрусалим спустошений, і його брами передані вогню. Тож давайте збудуємо мур Єрусалима, і не будемо більше на погорду. І я сповістив їм про добру Божу руку, яка є на мені, і слова царя, які він мені сказав, і я закликав: Устаньмо і збудуймо! І їхні руки укріпилися на добро.
- ¹⁹Та аронієць Санаваллат, раб Товія, аммонієць, і аравієць Гирсам почули і висміяли нас. Вони прийшли до нас і сказали: Що це за діло, яке ви робите, часом ви не бунтуєтеся проти царя?

20 І я повернув їм слово, і я промовив до них: Бог небесний, Він нам допомагає, і ми, Його раби, чисті, і будуватимемо. І вам немає частки, справедливості та пам'яті в Єрусалимі.

Неемії 3

1 І встав Елісув, великий священик, та його брати-священики, і збудували Овечу браму. Вони її посвятили і поставили її двері, — аж до сотої башти посвятили, до башти Ананеїла.

2 Вони будували поруч із синами, мужами Єрихону, та поруч із синами Закхура, сина Амарія.

3 А Рибну браму збудували сини Асана. Вони покрили її і встановили її двері, її замки та її засуви.

4 А поруч з ними зайняв місце син Урії з Рамота, сина Акоса. А поруч з ними зайняв місце Мосоллам, син Варахія, сина Масезевила. І поруч з ними місце зайняв Садок, син Ваана.

5 А поруч з ними зайняли місце текойці. Визначні не приклали своєї шиї до їхньої роботи.

6 Браму Ісани укріпляли Йоїда, син Фасека, і Месулам, син Васодія. Вони її покрили і встановили її двері, її замки та її засуви.

7 А поруч з ними укріпляв Малтія, гаваонець, і Еварон, мирнотієць, мужі Гаваона і Масфи, — аж до престолу володаря, який на другому боці ріки. І поруч з ними будував Озіїл, син Арахія, з ковалів.

8 А поруч з ними укріпляв мур Ананія, син Рокеїма, і вони забудували Єрусалим аж до Стіни рівнини.

9 І поруч з ними укріпляв Рафая, син Ура, володар половини околиці Єрусалима.

10 І поруч з ними укріпляв Єдая, син Еромафа, — напроти свого дому. І поруч з ними укріпляв Аттус, син Асванія.

11 А наступний укріпляв Мелхія, син Ірама, Асув, син Фаатмоава, — аж до Вежі печей.

12 І поруч з ними укріпляв Саллум, син Аллоїса, володар половини околиці Єрусалима, — він і його дочки.

13 Браму долини укріпляли Анун і ті, які живуть у Зано. Вони її збудували, встановили її двері, її замки, її засуви і тисячу ліктів стіни — аж до Брами гною.

14 А Браму гною укріпляв Мелхія, син Рихава, володар околиці Витаххарм, — він та його сини. І вони її покрили, і встановили її двері, її замки та її засуви. А Браму джерела укріпляв Саломон, син Холези, володар частини Масфи. Він її збудував, її покритив і встановив її брами та її засуви.

- ¹⁵І Мур купелі шкур біля пасовиська царя і аж до сходів, що йдуть від міста Давида.
- ¹⁶За ним укріпляв Неемія, син Азавуха, володар половини околиці Витсура — аж до печери гробу Давида, аж до Викопаної купелі й аж до Дому сильних.
- ¹⁷За ним укріпляли левіти, Раум, син Ванія. Поруч з ним укріпляв мур Асавія, володар половини околиці Кеїли — у своїй околиці.
- ¹⁸Після нього укріпляли їхні брати Венеї, син Інадада, володар половини околиці Кеїли.
- ¹⁹І поруч з ним укріпляв Азур, син Ісуса, володар Масфи, — одну частину Вежі підйому, що доходить до кута.
- ²⁰А після нього укріпляв Варух, син Завуя, — другу частину, від кута аж до дверей Вителісува, великого священика.
- ²¹Після нього укріпляв Мерамот, син Урії, сина Акоса, — іншу частину, від дверей Вителісува аж до кінця Вителісува.
- ²²Після нього укріпляли священики, мужі Ахехара.
- ²³Після нього укріпляв Веніамін і Асуб — напроти їхнього дому. Після нього укріпляв Азарія, син Маасія, сина Ананія, — біля свого дому.
- ²⁴Після нього укріпляв Ваній, син Інадада, — другу частину, від Витазарія аж до кута і аж до кута
- ²⁵Фалала, сина Евзая, напроти кута, і де є вежа, що виступала з дому царя, — вища за будівлю сторожі. Після нього — Фадая, син Фороса.
- ²⁶А служителі храму проживали в Офалі — аж до саду Брами води на сході, і там є вежа, яка виступала.
- ²⁷Після нього текойці укріпляли іншу частину — напроти Великої вежі, що виступала, і аж до стіни Офли.
- ²⁸Вище Кінської брами укріпляли священики, кожний напроти свого дому.
- ²⁹Після нього укріпляв Саддук, син Еммира, — напроти свого дому. Після нього укріпляв Самая, син Сенехія, вартовий Східної брами.
- ³⁰Після нього укріпляв Ананія, син Селемія, і Аном, шостий син Селефа, — другу частину. Після нього укріпляв Месулам, син Варахії, — напроти його скарбниці.
- ³¹Після нього укріпляв Мелхія, син Саферія, — аж до Витаннатініма, а торговці дрібного товару — напроти Брами Мафекада і аж до підйому кута.
- ³²А між тим і Овечою брамою укріпляли ковалі та торговці дрібного товару.

Неемії 4

- ¹І сталося, коли почув Санаваллат, Товія, аравійці та амманійці, що піднялася висота стін Єрусалима, бо проломи почали замурувати, то їм видалося це дуже поганим.
- ²І всі зібралися разом, щоб піти стати до бою проти Єрусалима.
- ³Ми ж помолилися до нашого Бога і виставили напроти них передовий пост — вдень і вночі з-перед їхнього лица.
- ⁴І Юда сказав: Розбита сила ворогів, і землі багато, і ми не зможемо будувати стіну.
- ⁵А ті, хто пригнічував нас, сказали: Не дізнаються і не побачать, аж доки ми не пройдемо посеред них, повбиваємо їх і спалимо працю!
- ⁶І сталося, коли прийшли юдеї, які живуть поблизу них, то вони нам сказали: На нас підіймаються з усіх місць!
- ⁷І я поставив у найнижчих місцях за мурами, у захищених місцях, і я розставив народ за родами з їхніми мечами, їхніми списами і їхніми луками.
- ⁸І я побачив, устав і сказав визначним, вождям і решті з народу: Не майте страху перед ними! Згадайте велике та грізне діяння нашого Бога і станьте до бою за ваших братів, ваших синів, ваших дочок і ваших жінок, і за ваші дома.
- ⁹І сталося, коли наші вороги почули, що відоме стало нам, то зрозуміли, що Бог зруйнував їхню раду, і що всі ми повернулися на мур, — кожний до своєї роботи.
- ¹⁰І сталося, що з того дня половина тих, які перебували у вигнанні, виконували роботу, а половина їх охороняла, — списи, щити, луки, панцирі, а володарі — за всім домом Юди,
- ¹¹за тими, хто будував мур. І ті, хто носив тягарі, кожен був зі зброєю. Однією рукою він робив своє діло, а іншою — тримав списа.
- ¹²І ті, які будували, кожний мав свій меч підперезаний на його стегнах і будував, а той, хто трубить у ріг, був поблизу нього.
- ¹³І я сказав визначним, володарям і решті з народу: Робота широко розкинена і велика, і ми розсипані по мурі — кожний далеко від свого брата.
- ¹⁴Тому в місці, де тільки почуєте голос рога, туди збиратиметеся до нас, і наш Бог воюватиме за нас!
- ¹⁵І ми, хто виконує роботу, і половина з них тримають списи від сходу світанку аж до появи зірок.
- ¹⁶І в той час я сказав народові: Кожний зі своїми слугами перебувайте посеред Єрусалима, і нехай у вас буде вночі охорона, а вдень — робота.
- ¹⁷Я був там, а мужі-охоронці — позаду мене, і не було між нами такого чоловіка, хто скидав би свій одяг.

Неемії 5

- ¹І було велике голосіння народу і їхніх жінок на їхніх братів, юдеїв.
- ²І були деякі, хто говорив: Ми численні нашими синами і нашими дочками! Тож візьмемо зерно, їстимемо і залишимося при житті!
- ³А є деякі, хто каже: Ми закладаємо наші поля, наші виноградники і наші доми. Тож візьмемо зерно і їстимемо!
- ⁴Деякі ж кажуть: Ми позичили гроші на податок царя — наші поля, наші виноградники і наші доми!
- ⁵Тепер же наше тіло, як тіло наших братів, наші сини, як їхні сини. І ось ми віддаємо наших синів і наших дочок у рабство, і деякі з наших дочок є рабнями, і немає сили в наших руках, а наші поля та наші виноградники — в знатних!
- ⁶Я сильно засмутився, коли почув їхнє голосіння і ці слова.
- ⁷І моє серце підказало мені, і я розпочав боротьбу зі знатними і володарями, і я сказав їм: Хіба може вимагати людина від свого брата те, що ви вимагаєте? І я призначив для них велике зібрання.
- ⁸І я їм сказав: Ми викупили наших братів-юдеїв, проданих народам за нашою доброю волею, а ви продаєте ваших братів, і будуть вам піддані? Вони ж замовкли і не знаходили слів.
- ⁹А я сказав: Не добра справа, яку ви робите! Не так маєте ходити в страху вашого Бога через погорду народів, наших ворогів!
- ¹⁰І я, і мої брати, і мої знайомі позичили їм гроші і зерно. Покиньмо ж ці вимагання!
- ¹¹Поверніть їм сьогодні їхні поля, їхні виноградники, їхні оливкові сади і їхні доми. І за гроші винесіть їм зерно, вино і олію!
- ¹²І вони сказали: Віддамо і не вимагатимемо від них! Так зробимо, як ти кажеш! І я закликав священників, і взяв з них клятву чинити згідно із цим словом.
- ¹³І я обтрусив свій одяг, і сказав: Так кожного чоловіка, який не виконає цього слова, Бог витрясе з його дому і від його праці, і буде так витрушений і випорожнений! І все зібрання сказало: Амінь! І хвалили Господа. І народ дотримався цього слова.
- ¹⁴З того часу, коли мені доручили бути їхнім володарем у землі Юди, від двадцятого року і аж до тридцять другого року Артасаста — дванадцять років, я і мої брати насильно забраного в них не їли.
- ¹⁵Ось це попередні насильства, якими перед моїм приходом гнобили їх, і забирали в них за хліб і за вино останні гроші, сорок дідрахм, і їхні покидьки панують над народом. Я ж не вчинив так через присутність Божого страху.

¹⁶Тож у ділі будівництва муру їх я не силував і поля не набув. А всі там були зібрані для праці.

¹⁷І за моїм столом було сто п'ятдесят чоловік — юдеїв і тих, хто приходив до нас від народів, які довкола нас.

¹⁸І на кожний день було одне теля, і мені готували шість добірних овець, козла і на десять днів для всіх багато вина. І при цьому я не вимагав хліба силою, бо було тяжке служіння на цьому народі.

¹⁹Згадай мене, Боже, на добро за все, що я зробив для цього народу.

Неемії 6

¹І сталося, коли Санаваллат, Товія, аравієць Гисам і решта з наших ворогів почули, що я збудував стіну, то не залишилось у них духу. До того часу в брамах я не встановив воріт.

²Тож Санаваллат і Гисам послали до мене, кажучи: Давай зберемося разом в селах на рівнині Оно. А вони замислили вчинити мені зло.

³Та я відіслав до них послів, кажучи: Я роблю велику справу і не зможу прийти, щоб часом справа не зупинилася. Як тільки її закінчу, то прийду до вас.

⁴А вони прислали до мене подібне до цього слово, і я їм відіслав згідно із цим.

⁵І тоді Санаваллат послав до мене свого раба і відкритого листа в його руці.

⁶А в ньому було написано: Між народами поширилася чутка, що ти і юдеї задумуєте збунтуватися, через це ти і будуєш мур, і ти станеш у них царем.

⁷Тож для цього ти собі поставив пророків, аби ти сів у Єрусалимі за царя в Юди. Тепер же сповістять цареві про ці справи. Тож тепер давай порадимося про це!

⁸А я послав до нього, кажучи: Не сталося за цими словами, які ти говориш, бо від твого серця ти ними обмануєш!

⁹Адже всі нас залякують, кажучи: Ослабнуть їхні руки від цієї справи, і вона не буде зробленою! Тепер же я укріпив свої руки!

¹⁰Одного разу я прийшов у дім Семея, сина Далая, сина Меитавила, а він сидить замкнений. І він сказав: Давай зберемося в Божому домі, у середині нього, і замкнемо його двері, бо вночі мають прийти тебе вбити!

¹¹А я відповів: Хіба чоловік, такий, як я, втікатиме? Або, хто такий чоловік, який увійде в дім і житиме?

¹²І я зрозумів, і ось Бог його не послав, бо це пророцтво — слово проти мене. Товія і Санаваллат найняли

¹³проти мене юрбу, щоб я злякався, учинив так і згрішив, щоб став я для них поганим іменем, аби вони докорили мене.

14Згадай, Боже, Товії і Санаваллатові згідно із цими його ділами, пророкові Ноадії та решті з пророків, які мене лякали!

15На двадцять п'ятий день місяця Елула — через п'ятдесят два дні, мур завершили.

16І сталося, коли всі наші вороги почули, то злякалися всі народи, які довкола нас, і напав сильний страх у їхніх очах, і пізнали, що від нашого Бога цю справу доведено до завершення.

17І в ті дні від багатьох знатних з Юди пішли листи до Товії, і від Товії прийшли до них,

18бо багато хто в племені Юди були під клятвою йому, адже він був зятем Сехенії, сина Ірая, а його син Йонатан взяв дочку Месулама, сина Варахія, за жінку.

19Тож вони промовляли до мене його слова, і мої слова доносили йому, а Товія надсилав листи, щоб мене налякати.

Неемії 7

1І сталося, коли був збудований мур, то я встановив ворота, і порахували придверників, співаків і левітів.

2І я дав вказівку Ананії, моєму братові, й Ананії, володареві палацу в Єрусалимі, бо він, більше від багатьох був вартим довіри чоловіком, оскільки боявся Бога,

3і я їм сказав: Не відкриватимуться брами Єрусалима, аж доки не зійде сонце, і ще коли вони пильнують, ворота нехай будуть замкнені та зачинені на засув. І я поставив передовий пост з тих, хто живе в Єрусалимі, кожного на свій сторожовий пост — кожного напроти свого дому.

4Місто просторе та велике, а в ньому — мало народу, і не було збудованих домів.

5Тож Бог вклав у моє серце, і я зібрав вельмож, володарів і народ на зібрання. Я знайшов книгу зборів тих, які прибули першими, і знайшов записане в ній:

6Ось це — сини країни, які прийшли з полону переселення, яких відселив Навуходносор, вавилонський цар, і які повернулися в Єрусалим і до Юди, — кожний до свого міста, —

7із Зоровавелем, Ісусом, Неемією, Азарією, Даемієм, Реелмою, Наеманом, Мардохеєм, Валсаном, Маасфаратом, Ездрую, Вагуяєм, Наумом, Вааном, Масфаром. Мужі народу Ізраїля:

8синів Фороса — дві тисячі сто сімдесят два.

9Синів Сафатія — триста сімдесят два.

10Синів Іра — шістсот п'ятдесят два.

11Синів Фаатмоава із синами Ісуса та Йоава — дві тисячі вісімсот вісімнадцять.

- ¹²Синів Елама — тисяча двісті п'ятдесят чотири.
- ¹³Синів Затгуя — вісімсот сорок п'ять.
- ¹⁴Синів Закхуя — сімсот шістдесят.
- ¹⁵Синів Вануя — шістсот сорок вісім.
- ¹⁶Синів Вивея — шістсот двадцять вісім.
- ¹⁷Синів Асгада — дві тисячі триста двадцять два.
- ¹⁸Синів Адонікама — шістсот шістдесят сім.
- ¹⁹Синів Вагуя — дві тисячі шістдесят сім.
- ²⁰Синів Ідіна — шістсот п'ятдесят чотири.
- ²¹Синів Атира, сина Езекії, — дев'яносто вісім.
- ²²Синів Ісамія — триста двадцять вісім.
- ²³Синів Васія — триста двадцять чотири.
- ²⁴Синів Аріфа — сто дванадцять. Синів Асена — двісті двадцять три.
- ²⁵Синів Гаваона — дев'яносто п'ять.
- ²⁶Синів Вифлеєма — сто двадцять три. Синів Нетофа — п'ятдесят шість.
- ²⁷Синів Анатота — сто двадцять вісім.
- ²⁸Мужів Вита — сорок два.
- ²⁹Мужів Карятіяріма, Кафіра і Вирота — сімсот сорок три.
- ³⁰Мужів Арами і Гаваа — шістсот двадцять один.
- ³¹Мужів Махемаса — сто двадцять два.
- ³²Мужів Ветилія і Ая — сто двадцять три.
- ³³Мужів Навіяра — п'ятдесят два. Синів Магевоса — сто п'ятдесят шість.
- ³⁴Мужів Іламаара — тисяча двісті п'ятдесят чотири.
- ³⁵Синів Ірама — триста двадцять.
- ³⁶Синів Єрихона — триста сорок п'ять.
- ³⁷Синів Лода, Адіда і Оно — сімсот двадцять один.
- ³⁸Синів Санана — три тисячі дев'ятсот тридцять.
- ³⁹Священики: сини Йодая в домі Ісуса — дев'ятсот сімдесят три.
- ⁴⁰Синів Еммира — тисяча п'ятдесят два.
- ⁴¹Синів Фасеура — тисяча двісті сорок сім.

- ⁴²Синів Ірама — тисяча сімнадцять.
- ⁴³Левіти: сини Ісуса, сина Кадміїла із синами Удуя — сімдесят чотири.
- ⁴⁴Співаки: сини Асафа — сто сорок вісім.
- ⁴⁵Придверники: сини Селлумма, сини Атира, сини Телмона, сини Акува, сини Атїта, сини Савія — сто тридцять вісім.
- ⁴⁶Служителі храму: сини Сіяя, сини Асіфа, сини Тавваота,
- ⁴⁷сини Кіраса, сини Сіяя сини Фадона,
- ⁴⁸сини Лавана, сини Ангава, сини Акуда, сини Ути, сини Китара, сини Агава, сини Селмея,
- ⁴⁹сини Анана, сини Садила, сини Гаара,
- ⁵⁰сини Раая, сини Расона, сини Некода,
- ⁵¹сини Гизама, сини Озія, сини Фесія,
- ⁵²сини Висія, сини Меїнома, сини Нефосасіма,
- ⁵³сини Ваквука, сини Ахіфа, сини Арура,
- ⁵⁴сини Васалота, сини Меїда, сини Адасана,
- ⁵⁵сини Варкуса, сини Сісарата, сини Тима,
- ⁵⁶сини Нісія, сини Атіфа.
- ⁵⁷Сини рабів Соломона: сини Сутея, сини Сафарата, сини Феріда,
- ⁵⁸сини Єали, сини Доркона, сини Гаддила,
- ⁵⁹сини Сафатія, сини Еттила, сини Фахарата, сини Саваїма, сини Іміма.
- ⁶⁰Усіх служителів храму і синів рабів Соломона — триста дев'яносто два.
- ⁶¹Вони прибули з Телмелеха, Телариса, Харува, Ірона, Єммира, та вони не змогли назвати своїх родин по батьківській лінії, і чи їхні нащадки є з Ізраїля:
- ⁶²синів Далая, синів Вуа, синів Товія, синів Некода — шістсот сорок два.
- ⁶³І зі священників: сини Евія, сини Аккоса, сини Верзеллія, бо взяли жінок з дочок Верзеллія, галаадця, і їх назвали їхнім іменем.
- ⁶⁴Вони шукали запису своєї приналежності, та не знайшли. І вони були відмежовані від священства,
- ⁶⁵і Атерсата сказав їм, щоб не їли зі святого святих, доки не постане священник з просвітленням.
- ⁶⁶І всі зібрані були як один — сорок дві тисячі триста шістдесят,

⁶⁷крім їхніх рабів та їхніх рабинь, яких було сім тисяч триста тридцять сім. Співаків і співачок було двісті сорок п'ять.

⁶⁸Коней — сімсот тридцять шість, мулів — двісті сорок п'ять,

⁶⁹верблюдів — чотириста тридцять п'ять, ослів — шість тисяч сімсот двадцять.

⁷⁰Від частини голів родинних ліній дали на справу, — Атерсатові до скарбниці дали тисячу золотих драхм, п'ятдесят чаш і тридцять священницьких риз.

⁷¹А дехто з голів родинних ліній дали до скарбниці на справу двадцять тисяч золотих драхм і дві тисячі двісті мін срібла,

⁷²а ті, які залишилися з народу, дали двадцять тисяч золотих драхм і дві тисячі двісті мін срібла та шістдесят сім священницьких риз.

⁷³Священики, левіти, придверники, співаки і ті, які з народу, служителі храму і весь Ізраїль осіли у своїх містах. Тож настав сьомий місяць, а сини Ізраїля — у своїх містах.

Неемії 8

¹І зібрався весь народ — як один чоловік — на площу перед Водяною брамою. І Ездри, писареві, сказали принести книгу закону Мойсея, який Господь заповів для Ізраїлю.

²І священник Ездра приніс закон на збори чоловіків і жінок, до кожного, хто міг слухати, у перший день сьомого місяця.

³Він читав з нього перед чоловіками і жінками від часу сходу сонця аж до полудня, і вони сприймали, і вуха кожного з народу були спрямовані на книгу закону.

⁴Писар Ездра став на дерев'яне підвищення, а Маттатія, Самая, Ананія, Урія, Елкія і Маасая стали поблизу нього — по його правиці, а по лівиці — Фадая, Мисаїл, Мелхія, Осам, Асавдама, Захарія і Месулам.

⁵Ездра відкрив книгу перед усім народом, бо він був вище від народу. І сталося, як тільки він її відкрив, то весь народ устав.

⁶І Ездра поблагословив Господа, великого Бога, а весь народ відповів і сказав: Амінь! Підносячи свої руки, вони схилилися і поклонилися Господу долілиць до землі.

⁷Ісус, Ваная і Саравія слухали, Акув, Савватій, Калліт, Азарія, Йозавад, Ананій, Фалія і левіти навчали народ в законі, а народ стояв.

⁸Вони читали з книги Божого Закону, і Ездра навчав, і він повчав у пізнанні Господа, і народ розумів закон, коли читали.

⁹Неемія, Ездра (священик і писар) і левіти, які повчали народ, говорили, вони сказали всьому народові: Це — святий день Господу, нашому Богові, не плачте і не ридайте! Оскільки весь народ плакав, коли вони почули слова закону.

¹⁰І він сказав їм: Підіть, їжте жирне, пийте солодке і пошліть частки тим, хто не має, бо це святий день нашому Господу! І не підупадайте, бо є сила в нас!

¹¹І левіти приводили весь народ до мовчання, кажучи: Мовчіть, бо це святий день, і не підупадайте.

¹²І весь народ відійшов їсти, пити, посилати частки і робити велику радість, бо зрозуміли слова, які їм пояснювали.

¹³На другий день зібралися голови родинних ліній з усім народом, священики і левіти до писаря Езри, щоб зважати на всі слова закону.

¹⁴І знайшли записане в законі, який заповів Господь Мойсеєві, щоб сини Ізраїля жили в шатрах під час свята в сьомому місяці

¹⁵і щоб давали знак трубами в усіх своїх містах і в Єрусалимі. Тож Ездра розпорядився: Вийдіть на гору і принесіть оливкове галуззя, галузки кипарисових дерев, миртове галуззя, пальмове галуззя і галуззя густолистого дерева, щоб зробити шатра — згідно із записаним!

¹⁶І народ вийшов, вони принесли та зробили собі шатра, кожний на своїй покрівлі, у своїх дворах і у дворах Божого дому, на площах міста і аж до дому Єфрема.

¹⁷І все зібрання, ті, які повернулися з полону, поробили шатра і проживали в шатрах. Адже сини Ізраїля не чинили так від днів Ісуса, сина Навина, аж до того дня. І була велика радість.

¹⁸І з дня на день він прочитував з книги Божого Закону, від першого дня аж до останнього дня. І зробили свято сім днів, а на восьмий день — зібрання, згідно з постановою.

Неемії 9

¹На двадцять четвертий день цього місяця зібралися сини Ізраїля в пості та в мішковині і з попелом на своїй голові.

²І сини Ізраїля відділилися від усякого чужого сина, стали і визнали свої гріхи та гріхи їхніх батьків.

³І вони стали на своєму місці, прочитали з книги закону Господа, свого Бога, прославляли Господа і поклонялися Господу, своєму Богові.

⁴А наступні стали з левітів: Ісус і сини Кадміїла, Сехенія, син Саравія, сини Хананія, і заголосили гучним голосом до Господа, їхнього Бога.

- ⁵І сказали левіти — Ісус і Кадміїл: Устаньте, благословіть Господа, нашого Бога від віку і навіки! І хай благословлять Ім'я Твоєї слави, і хай підносять над усяке благословення і хвалу.
- ⁶І сказав Ездра: Ти Сам єдиний Господь. Ти створив небо, небо небес і все їхнє розташування, землю і все, що є в ній, моря і все, що в них, і Ти все оживляєш, і небесні війська Тобі поклоняються.
- ⁷Ти — Господь Бог! Ти вибрав Аврама, вивів його з країни халдеїв і дав йому ім'я — Авраам.
- ⁸І знайшов його серце вірним перед Тобою, і склав з ним завіт, щоб дати йому та його нащадкам землю ханаанців, хетів, аморейців, ферезейців, євусейців, гергесейців. І Ти виконав Свої слова, бо Ти — праведний.
- ⁹Ти побачив приниження наших батьків у Єгипті, і їхній крик Ти почув біля Червоного моря.
- ¹⁰Ти дав ознаки в Єгипті на фараонові, на всіх його рабах і на всьому народі його землі, бо Ти пізнав, що повелися принизливо з ними, і Ти зробив Собі Ім'я до цього дня.
- ¹¹Ти розділив море перед ними, і вони пройшли посеред моря по суші, а тих, які гналися за ними, Ти кинув у глибину, наче камінь у велику воду.
- ¹²Хмарним стовпом Ти вів їх удень, а стовпом вогню — уночі, щоб освітлювати їм дорогу, якою мали іти.
- ¹³Ти спустився на гору Синай і заговорив до них з неба, Ти дав їм праведні суди і праведні закони, приписи та добрі заповіді.
- ¹⁴Ти об'явив їм Твою святу суботу, Ти заповів їм заповіді, приписи і закон через Мойсея, Твого раба.
- ¹⁵Ти дав їм хліб з неба — їм досита, і Ти дав їм воду з каменя в їхній спразі. Ти сказав їм увійти успадкувати землю, над якою Ти простягнув Свою руку, щоб їм дати.
- ¹⁶А вони — наші батьки — згорділи і твердою вчинили свою шию, і не послухалися Твоїх заповідей.
- ¹⁷Вони відмовилися послухатися і не згадали Твоїх чудес, які Ти вчинив посеред них, і твердою зробили свою шию, і дали початок, щоб повернутися до свого рабства в Єгипті. Ти — Бог, Який прощаєш гріхи, милосердний і милостивий, довготерпеливий і многомилостивий, і Ти їх не залишив.
- ¹⁸І ще зробили собі вилите теля і сказали: Це боги, які вивели нас з Єгипту. І спричинили великі обурення.
- ¹⁹Ти ж у Своєму великому милосерді не залишив їх у пустелі. Не забрав від них хмарний стовп удень, щоб вести їх дорогою, і стовп вогню вночі, щоб освітлювати їм дорогу, якою мали іти.

- 20**Ти дав Твого доброго Духа, щоб навчати їх, і Твою манну Ти не затримав від їхніх уст, і Ти дав їм воду в їхній спразі.
- 21**Сорок років Ти їх годував у пустелі, не бракувало їм нічого. Одяг їхній не зносився, їхнє взуття не подерлося.
- 22**Ти дав їм царства, і народи Ти для них розподілив, і вони успадкували землю Сеона, царя Есевона, і землю Ога, царя Васана.
- 23**І помножив Ти їхніх синів, як небесні зірки, і Ти їх вів у землю, про яку сказав їхнім батькам, і вони успадкували її.
- 24**Ти вигубив перед ними тих, хто жив на ханаанській землі, і видав їх, їхніх царів і народи землі в їхні руки, щоб зробити їм так, як до вподоби перед ними.
- 25**Вони захопили високі міста, і успадкували доми, повні всякого добра, висічені стави, виноградники, оливкові сади і всяке їстівне дерево — дуже багато. І їли, наситилися, розповніли і зажили у Твоєму великому добрі.
- 26**Та вони змінилися й відступили від Тебе, покинули Твій закон за своїм тілом і повбивали Твоїх пророків, які свідчили між ними, щоб повернути їх до Тебе, і викликали сильний гнів.
- 27**І Ти видав їх у руки тих, хто їх гнітив, і вони їх засмутили. І в час їхнього смутку вони заволали до Тебе, і Ти почув з Твого неба, і у Твоєму великому милосерді Ти дав їм спасителів і врятував їх з руки тих, хто їх гнобив.
- 28**Та коли вони отримали спокій, то повернулися, щоб чинити зло перед Тобою. І Ти їх залишив у руках їхніх ворогів, і ті панували над ними. І знову вони заволали до Тебе, і Ти вислухав з неба, і спас їх у Твоєму великому милосерді.
- 29**І Ти їм засвідчив, щоб повернути їх до Твого закону, та вони не послухалися, але грішили у Твоїх заповідях і в судах, якими, коли їх чинитиме людина, то житиме ними. І дали спини, щоб не слухатися, і твердою вчинили свою шию, і не послухалися.
- 30**Ти їм терпів багато років і засвідчив їм Твоїм Духом, рукою Твоїх пророків. Та вони не послухали, і Ти видав їх у руки народів землі.
- 31**Та у Твоєму великому милосерді Ти не зробив їм кінця і не залишив їх, бо Ти є сильний, милосердний і милостивий.
- 32**Тепер же, Боже наш, сильний, великий, могутній і грізний, Який зберігаєш завіт і Своє милосердя, - Ти праведний в усьому, що найшло на нас, бо Ти вчинив по правді, а ми згрішили,
- 34**і наші царі, наші володарі, наші священики і наші батьки не виконали Твого закону і не прислухалися до Твоїх заповідей і Твоїх свідчень, якими Ти їм засвідчив.

³⁵І вони у Твоєму царстві та у Твоїй великій доброті, яку Ти їм дав, на просторій і жирній землі, яку Ти дав перед ними, не служили Тобі й не відвернулися від своїх злих учинків.

³⁶Ось сьогодні ми і земля, яку Ти дав нашим батькам, щоб їсти її плід, є рабами

³⁷у царів, яких Ти поставив над нами за наші гріхи, і щоб панували над нашими тілами і над нашою худобою, як їм до вподоби, і ми є у великому смутку.

Неемії 10

¹І в усьому цьому ми покладаємо віру, і пишемо, і всі наші володарі, наші левіти, наші священики ставлять печатки.

²І над тими, хто ставив печатки, — Неемія, син Ахалія, Седекія,

³син Сарая, Азарія, Єремія,

⁴Фасур, Амарія, Мелхія,

⁵Аттус, Севаній, Малух,

⁶Ірам, Мерамот, Авдія,

⁷Даниїл, Ганнатон, Варух,

⁸Месулам, Авія, Міямін,

⁹Маазія, Велгай, Самая, — це священики.

¹⁰І левіти: Ісус, син Азанія, Ваная із синів Інадада, Кадміїл

¹¹і його брати — Саванія, Одуя, Калітан, Фелея, Анан,

¹²Міха, Роов, Есевія,

¹³Закхор, Саравія, Севанія,

¹⁴Одуя, сини Вануная.

¹⁵Володарі народу: Форос, Фаатмоав, Ілам, Заттуя, сини

¹⁶Ванія, Азгад, Вивай,

¹⁷Аданія, Вагой, Ідін,

¹⁸Атир, Езекія, Азур,

¹⁹Одуя, Ісам, Висій,

²⁰Аріф, Анатот, Новай,

²¹Магафис, Месулам, Ізір,

²²Месозевил, Садук, Єддуа,

²³Фалтія, Анан, Аная,

²⁴Осія, Ананія, Асув,

²⁵Алоіс, Фалаї, Совик,

²⁶Раум, Есавана, Маасая

²⁷і Ая, Енан, Інан,

²⁸Малух, Реум, Ваана.

²⁹І решта народу, священики, левіти, придверники, співаки, служителі храму і кожний з народу землі, хто приходить до Божого Закону, їхні жінки, їхні сини, їхні дочки, кожний, хто знає і розуміє,

³⁰укріпилися над своїми братами, заклинали їх і ввійшли в заклинання і в клятву, щоб ходити в Божому Законі, який даний через Мойсея, Божого раба, щоби зберігати і чинити всі заповіді нашого Господа та Його присуди

³¹і не давати наших дочок народам землі, а їхніх дочок ми не візьмемо для наших синів.

³²І народи землі, які приносять на продаж і на всяке діло, щоб продавати в суботній день, — ми не купуватимемо в них у суботу та у святий день. І залишимо сьомий рік і домагання всякої руки.

³³І поставимо над собою заповіді, щоб давати нам третину дідрахми на рік на служіння дому нашого Бога,

³⁴на хліби присутності та щоденну жертву, і на щоденне всепалення в суботи, при настаннінового місяця і у свята, і на святе, і за гріхи, щоб надолужити за Ізраїль, і на діла дому нашого Бога.

³⁵І ми, священики, левіти і народ кинули жереби на жереб дровоношення, щоб приносити до дому нашого Бога, до дому наших батьків з пори до пори, з року в рік, щоб підтримувати вогонь на жертovníку Господа, нашого Бога, як і записано в законі,

³⁶і приносити первоплоди нашої землі та перші плоди з кожного дерева з року в рік до Господнього дому,

³⁷і первенців з наших синів і з нашої худоби, — як і написано в законі, — і з первородних наших волів і наших стад, щоби принести в дім нашого Бога священикам, які служать у домі нашого Бога.

³⁸І первоплоди нашого збіжжя та плід усякого дерева, вина й олії принесемо священикам до скарбниці Божого дому і десятини нашої землі для левітів. І вони — левіти — одержують десятину в усіх містах нашого служіння,

³⁹а священик, син Аарона, буде з левітом у десятині левіта, і левіти принесуть десятину з десятини в дім нашого Бога, до скарбниці Божого дому.

⁴⁰Бо сини Ізраїля і сини Левія приносять до скарбниць первоплоди із зерна, вина та олії, а там — святий посуд і ті священники, які служать, придверники і співаки. Тож не залишимо дім нашого Бога.

Неемії 11

¹Володарі народу поселилися в Єрусалимі, а решта з народу кинула жереб, щоб взяти одного з десяти, щоб осісти в Єрусалимі, у святому місті, а в інших містах — дев'ять частин.

²І народ поблагословив усіх мужів, які добровільно поселилися в Єрусалимі.

³Ось це — володарі краю, які поселилися в Єрусалимі та в містах Юди, поселився кожний у своєму спадку у своїх містах: Ізраїль, священники, левіти, служителі храму і сини рабів Соломона.

⁴В Єрусалимі поселилися із синів Юди й із синів Веніаміна. Із синів Юди: Атая, син Озая, син Захарії, син Амарії, син Сафатія, син Малелеїла та дехто із синів Фареса.

⁵Маасія, син Варуха, син Халаза, син Озії, син Адая, син Йоярїва, син Захарія, син Силонія.

⁶Усіх синів Фареса, які проживали в Єрусалимі, — чотириста шістьдесят вісім військових мужів.

⁷Ось це — сини Веніаміна: Сило, син Месулама, син Йоада, син Фадая, син Колея, син Маасії, син Етіїла, син Єссія.

⁸І за ним — Гивій, Силій — дев'ятсот двадцять вісім.

⁹Йоїл, син Зехрія, головував над ними, а Юда, син Асана, — другий над містом.

¹⁰Зі священників: Ядія, син Йоаріма, Яхін,

¹¹Сарая, син Елкія, син Месулама, син Саддука, син Маріота, син Аїтова — перед Божим домом,

¹²і їхні брати, які роблять діло дому. Амасій, син Захарія, син Фассура, син Мелхія,

¹³і його брати, голови родинних ліній, — двісті сорок два. Амессей, син Ездріїла,

¹⁴і його брати, здатні стати в лави — сто двадцять вісім, а володар над ними Зехріїл, син сильних.

¹⁵З левітів: Самея, син Асува, син Езрія,

¹⁷Маттанія, син Міха, і Йовив, син Самуя, —

¹⁸двісті вісімдесят чотири.

¹⁹А сторожі біля воріт: Акува, Теламін і їхні брати — сто сімдесят два.

²²Над левітами був поставлений син Ванія, Озій, син Асавія, син Міха. Із синів Асафа, співаків, — перед ділом Божого дому,

²³бо на них заповідь царя.

²⁴Фатая, син Вазиза, був до послуг царя на всяку справу народу

²⁵і дворів у їхньому полі. дехто із синів Юди поселився в Каріятарвоці,

²⁶в Ісусі,

²⁷у Вирсавії,

²⁸а їхні двори — Лахіс та його поля, і перебували у Вирсавії.

³¹Сини Веніаміна поселилися від Гаваи до Махмас.

³⁶А з левітів — частини в племені Юди і Веніаміна.

Неемії 12

¹Ось це — священики і левіти, які прийшли із Зоровавелем, сином Салатїїла, та Ісусом: Сарая, Єрмія, Ездра,

²Амарія, Малух,

³Сехенія.

⁷Це керівники священиків і їхні брати в дні Ісуса.

⁸А левіти: Ісус, Вануй, Кадміїл, Саравія, Йодай, Маттанія. Він і їхні брати —

⁹над чергами, для щоденного служіння.

¹⁰Ісус породив Йоакіма, і Йоакім породив Еліасіва, Еліясів — Йодая,

¹¹Йодай породив Йонатана, Йонатан породив Ядую.

¹²І в дні Йоакіма його брати-священики і голови родинних ліній: в Сараї — Амарія, в Єрмія — Ананія,

¹³в Ездри — Месулам, в Амарії — Йоанан,

¹⁴в Амалуха — Йонатан, у Сенехія — Йосиф,

¹⁵в Арема — Аннас, у Маріюта — Елкай,

¹⁶в Аддая — Захарія, у Ганатона — Месулам,

¹⁷в Авії — Зехрій, у Веніаміна, а час від часу — у Фелитія,

¹⁸у Валгая — Самуя, у Семей — Йонатан,

¹⁹в Ярїма — Маттанія, в Ідія — Озій,

²⁰в Салая — Каллай, в Амеха — Авед,

- ²¹В Елкія — Асавія, в Єдеїя — Натанаїл.
- ²²Левіти, у дні Еліясіва, Йоада, Йоа, Йоанана та Ідуа записані як голови родинних ліній, а священики — в царстві Дарія, перса.
- ²³Сини Левія, голови родинних ліній, записані в книзі літопису аж до днів Йоанана, сина Елісуя.
- ²⁴Керівники левітів: Асавія, Саравія, Ісус, сини Кадміїла і їхні брати перед ними, щоб співати і хвалити за заповіддю Давида, Божого чоловіка, черга за чергою.
- ²⁵Коли я збирав придверників,
- ²⁶це було в дні Йоакіма, сина Ісуса, сина Йоседека, і в дні Неемії, а Ездра був священиком і писарем.
- ²⁷І при обновленні муру Єрусалима шукали левітів у їхніх поселеннях, щоб привести їх у Єрусалим, аби звершити свято обновлення і радості з тодатами і співами, граючи на цимбалах, арфах і гуслах.
- ²⁸І зібралися сини співаків — і з околиці довкола Єрусалима, з дворів
- ²⁹і з поля, бо співаки збудували собі двори в Єрусалимі.
- ³⁰Священики та левіти очистилися і очистили народ, придверників і мур.
- ³¹І привели володарів Юди на мур, і поставили дві великі групи для співу, і я пройшов справа по Стіні гною,
- ³²а за ними пішов Осяя і половина володарів Юди,
- ³³Азарія, Ездра і Месулам,
- ³⁴Юда, Веніамін, Самая, Єремія,
- ³⁵і частина із синів священиків з трубами, Захарія, син Йонатана, син Самая, син Матанія, син Міхая, син Закхура, син Асафа
- ³⁶і його брати — Самая та Озіїл, Гелолій, Маая, Натанаїл і Юда, Ананій, щоб співати пісні Давида, Божого чоловіка, а перед ними — писар Ездра,
- ³⁷над Брамою Аїн. Перед ними пішли сходами міста Давида, у підйомі муру перед домом Давида, і аж до Водяної брами на сході.
- ³⁸А друга група зі співами виходила їм назустріч, і я за нею, і половина народу на стіні над вежею Теннурім, і аж до стіни рівнини,
- ³⁹і понад Брамою Єфрема, і над Брамою Ейсіяни, і над Рибною брамою та вежею Анамеїла, і від стовпа Меї, і аж до Овечої брами, а в Брамі сторожі ми стали.
- ⁴⁰І стали дві співочі групи в Божому домі, я і половина війська зі мною,
- ⁴¹і священики: Еліякім, Маасія, Веніамін, Міхая, Еліонай, Захарія, Ананія,

⁴²Семея, Елеазар, Озія, Йоанна, Мелхія, Елам і Езур, і чути було співаків, і їхпорахували.

⁴³І в той день принесли в жертву великі жертви і зраділи, бо Бог їх дуже розвеселив. Їхні жінки та їхні діти зраділи, і було чути радість у Єрусалимі здалека.

⁴⁴І в той день ми поставили мужів над скарбницею скарбів, первоплодів і десятин, і зібраним між ними для володарів міст, частини священикам і левітам, бо в Юди була радість, і над священиками, і над левітами, які стояли.

⁴⁵І вони охороняли сторожі їхнього Бога і сторожі очищення, і співаків, і придверників за законами Давида і Соломона, його сина.

⁴⁶Бо в дні Давида на початку Асаф, перший зі співаків, і співав пісню та хвали Богові.

⁴⁷І весь Ізраїль у дні Зоровавеля давав частки співакам і придверникам, з дня на день за словом, і освячували левітам, а левіти освячували синам Аарона.

Неемії 13

¹У той день прочитали з книги Мойсея до вух народу, і знайшли в ній запис, щоб амманійці та моавійці не ввійшли до Божої громади до віку,

²бо вони не зустріли синів Ізраїля хлібом і водою, а найняли проти нього Валаама, аби проклясти. Та наш Бог повернув прокляття на благословення!

³І сталося, коли почули закон, то відлучили кожного змішаного в Ізраїлі.

⁴Перед цим священик Еліасів жив у скарбниці дому нашого Бога, він — близький Товії,

⁵і зробив собі велику скарбницю, і туди раніше давали дари, ладан, посуд, десятину зерна, вина та олії, —призначене законом для левітів, співаків і придверників, і первоплоди священиків.

⁶Та при всьому цьому я не був у Єрусалимі, бо в тридцять другому році Артасаста, царя Вавилону, я пішов до царя. А по закінченні днів прохав я царя

⁷і прийшов до Єрусалима. І я зрозумів зло, яке зробив Еліасів для Товії, щоби зробити йому скарбницю у дворі Божого дому.

⁸І мені здалося дуже поганим, і я викинув увесь посуд дому Товії геть зі скарбниці.

⁹І я сказав, і очистили скарбницю, і я туди повернув посуд Божого дому, дар і ладан.

¹⁰І я довідався, що не давали часток левітам, і вони втекли —кожний чоловік до свого поля, — левіти і співаки, що робили справу.

- 11** І я боровся з вождями, і я сказав: Чому покинули Божий дім? І я їх зібрав, і поставив їх в їхніх чинах.
- 12** І весь Юда приніс десятину пшениці, вина та олії до скарбниці
- 13** в руку священика Селемія, писаря Саддука і Фадая з левітів. І під їхньою рукою Анан, син Закхура, син Маттанія, бо ними вважалися за вірних, щоб уділяти своїм братам.
- 14** Згадай мене, Боже, у цьому, і хай не забракне милосердя мені за те, що я зробив у домі Господа Бога!
- 15** У ті дні я побачив у Юди, що топтали виноградні давильні в суботу, носили снопи і навантажували на ослів вино, виноград, смоківниці та всілякі тягарі, і доставляли в Єрусалим у суботній день. І я засвідчив у дні їхнього торгу.
- 16** І перебували в ньому ті, котрі носили рибу та всякий товар, які продавали в суботу синам Юди і в Єрусалимі.
- 17** І я боровся з вільними синами Юди, і я їм сказав: Що це за недобра справа, яку ви робите, і опоганюєте день суботній?
- 18** Хіба не так робили наші батьки? І наш Бог навів на них, на нас і на це місто все це зло! А ви додаєте гніву на Ізраїль, опоганюючи суботу.
- 19** І сталося, коли поставили брами в Єрусалимі, то перед суботою я наказав, і замкнули брами. І я сказав, щоб не відкривати їх, хіба аж після закінчення суботи. І я поставив деяких з моїх слуг над брамами, щоб не проносили товарів у суботній день.
- 20** А всі облаштувалися на ніч, і зробили торгівлю за Єрусалимом — і раз, і другий.
- 21** Та я засвідчив їм, і я сказав їм: Чому ви ночуєте перед стінами? Якщо повторите, то простягну проти вас свою руку! Від того часу вони більше не приходили в суботу.
- 22** І я сказав левітам, які були очищені, і приходили стерегти брами, щоб святити суботній день. За це згадай мене, Боже, і пощади мене за Твоїм великим милосердям!
- 23** У ті дні я побачив юдеїв, які взяли жінок азотійок, амманійок, моавійок,
- 24** і їхні сини наполовину говорять по-азотському, а говорити по-юдейському не вміють!
- 25** І я боровся з ними, і прокляв їх, і побив з них деяких мужів, і я поголив їхні голови, і закликав їх Богом: Якщо даєте ваших дочок їхнім синам, і якщо берете з їхніх дочок для ваших синів,
- 26** то хіба не таким чином згрішив Соломон, цар Ізраїля? А між численними народами не було царя, подібного до нього! І він був улюблений у Бога, і Бог дав його за царя над усім Ізраїлем. Та й цього звели жінки-чужинки!

27 Ми ж не послухаємо вас, щоб робити все це зло, аби вчинити переступ проти нашого Бога, взяти жінок-чужинок!

28 А один із синів Йоада, сина Елісува, великого священика, був зятем Санаваллата, ороонійця, та я прогнав його від себе.

29 Згадай їм, Боже, за родинні зв'язки священства, завіту священства і левітство!

30 І я їх очистив від усього чужого, і я настановив щоденне служіння для священиків і левітів, — кожному за його ділом, —

31 і дар дровоносів у призначені часи, і дари з первоплодів. гадай мене, Боже наш, на добро!

Книга Естери

Естери 1

Вступ

- ¹ На другий рік царювання Артаксеркса Великого, у перший день нісана, сон побачив Мардохей, син Яіра, син Семеня, син Кісея, з племені Веніаміна,
- ² чоловік-юдей, який жив у місті Сузи, визначний чоловік, який служив у царському дворі.
- ³ А був він з полонених, яких з Єрусалима, з юдейським царем Єхонією, захопив у полон Навуходоносор, цар Вавилону.
- ⁴ Сон його такий: ось голоси і гук, громи і тремтіння, замішання на землі.
- ⁵ І ось прийшли два великі дракони, обидва готові до боротьби, чий голос був гучним.
- ⁶ Від їхнього голосу кожний народ готувався до бою, щоб воювати проти праведного народу.
- ⁷ І ось день темряви і чорноти, біль і пригнічення, озлоблення і велике замішання на землі.
- ⁸ І весь праведний народ був стривожений, боячись для себе зла, і вони, будучи готовими до загибелі, заголосили до Бога.
- ⁹ А від їхнього крику утворилася, наче з малого джерела, велика ріка — багато води.
- ¹⁰ Світло та сонце зійшло, і пригноблені піднеслися, і поглинули славних.
- ¹¹ І, піднявшись, Мардохей, той, хто побачив цей сон і те, що Бог забажав зробити, поклав його до серця і всяким чином намагався його зрозуміти впродовж ночі.
- ¹² Мардохей жив спокійно у дворі з Гаватом і Тарром, двома євнухами царя, які охороняли двір.
- ¹³ Він почув їхні думки, збагнув їхні задуми і довідався, що вони готуються накласти руки на царя Артаксеркса, тож він заявив на них цареві.
- ¹⁴ Цар випитав обох євнухів, і коли вони зізналися, то були усунені.
- ¹⁵ А цар записав про ці події на згадку, і Мардохей записав про цю справу.
- ¹⁶ І цар наказав Мардохеєві служити у дворі, і дав йому за це дари.
- ¹⁷ Аман же, син Амадата, вугейця, видався славним перед царем, та він намагався вчинити зло Мардохеєві та його народові через двох євнухів царя.

- ¹ І сталося після цих подій у дні Артаксеркса, це Артаксеркс, який володів від Індії сто двадцятьма сімома країнами,
- ² в ці дні, коли був посаджений на престолі цар Артаксеркс у місті Сузи,
- ³ в третьому році свого царювання справив прийняття друзям, іншим народам і славним з персів та мідійців, і володарям над сатрапами.
- ⁴ Тоді ж, після того, як він їм показав багатство свого царства і славу радості свого багатства впродовж ста вісімдесяти днів,
- ⁵ коли сповнилися дні шлюбу, цар зробив прийняття народам, що знайшлися в місті, упродовж шести днів у дворі царського дому,
- ⁶ прикрашеному вісоном і льняними гобеленами на вісонових і багряних шнурках, на золотих і срібних кубках на мармурових і кам'яних стовпах. Булизолоті та срібні лежаки на кам'яній долівці зі смарагдового і пінійського каменя, мармурового каменя і прозорі покривала, різнорідно прикрашені квітами, довкруги були розкладені рози.
- ⁷ Були золоті, срібні та гранатові чаші, мала чаша вартістю тридцять тисяч талантів, багато солодкого вина, яке пив сам цар.
- ⁸ Але це прийняття не було проведено за законом, саме так захотів цар і заповів економам виконати бажання його та людей.
- ⁹ Цариця Астіна зробила прийняття жінкам у царських приміщеннях, де перебував цар Артаксеркс.
- ¹⁰ А на сьомий день, ставши веселим, цар сказав Аманові, Вазанові, Таррі, Воразові, Затолтові, Аватазові й Тараві, сімом євнухам, прислужникам царя Артаксеркса,
- ¹¹ привести до нього царицю, щоб її поставити царицею, покласти їй вінець і показати її всім володарям, і її красу — народам, бо була вродливою.
- ¹² Та не послухалася його цариця Астіна, щоб прийти з євнухами. Цар же, засмутившись і розлютившись,
- ¹³ сказав своїм друзям: Так мовила Астіна, отже вчиніть над цим закон і суд!
- ¹⁴ І прийшли до нього Аркесей, Сарсатей і Малисеар, володарі персів і мідійців, що були близькими до царя, які першими сиділи із царем,
- ¹⁵ і сповістили йому за законами, що слід зробити із царицею Астіною, бо вона не виконала те, що було наказане царем через євнухів.
- ¹⁶ І промовив Мужей до царя і володарів: Не одного царя прогнівила цариця Астіна, а також усіх володарів і вождів царя,
- ¹⁷ бо і їм сказано слова цариці, а також те, як вона відповіла цареві. Тож так, як вона відмовила цареві Артаксерксові,

- ¹⁸так сьогодні й інші жінки тиранів, володарів персів і мідійців, почувши те, що нею було сказане цареві, відважаться подібно не вшанувати своїх чоловіків.
- ¹⁹Отже, якщо цар вважає, нехай буде виданий царський наказ, і нехай напишеться за законами мідійців і персів, і хай не буде іншого потрібно, і нехай цариця більше не ввійде до нього, і нехай цар дасть її царство жінці, кращій за неї.
- ²⁰І хай слухаються царського закону, який тільки зробить у своєму царстві, і так хай усі жінки віддадуть пошану своїм чоловікам, від багатого аж до бідного.
- ²¹І слово сподобалося цареві та володарям, і цар учинив так, як сказав Мухей.
- ²²І він послав по всьому царстві, по країнах за їхнім словом, щоб у них був страх у їхніх домах.

Естери 2

- ¹Після цих подій гнів царя вгамувався, і він більше не згадував Астіни, пам'ятаючи те, що сказав, і як її осудив.
- ²А царські слуги сказали: Нехай пошукають цареві незіпсовану, гарну на вигляд дівчину.
- ³І нехай поставить цар місцевих володарів у всіх країнах його царства, і хай будуть вибрані дівчата, діви, вродливі на вигляд, у місто Сузи, до жіночого дому, і хай будуть дані євнухові, сторожеві жінок царя, і нехай їм дадуть засоби очищення та інше піклування.
- ⁴І жінка, яка лиш вгодить цареві, стане царицею замість Астіни. Цареві сподобалася пропозиція, і він так зробив.
- ⁵І був чоловік юдей у місті Сузи, ім'я якому Мардохей, син Яіра, сина Семеня, сина Кісея, з племені Веніаміна,
- ⁶котрий був полонений з Єрусалима і якого в полон узяв Навуходоносор, цар Вавилону.
- ⁷І була в нього дівчина на вихованні, дочка Амінадава, брата його батька, ім'я її Естера. Коли ж її батьки померли, він виховував її собі за жінку. Дівчина була гарна на вигляд.
- ⁸Коли почули наказ царя, то зібралося багато дівчат у місто Сузи в розпорядження Гаю, і привели Естеру до Гаю, сторожа жінок.
- ⁹Вгодила йому дівчина, вона знайшла милість перед ним, і він поспішив дати їй засоби очищення, і частку, і сім дівчат, призначених їй із царського двору, і добре поведився з нею та з її служницями в жіночому будинку.
- ¹⁰Естера не виявила свого роду і батьків, бо Мардохей наказав їй не сповіщати.
- ¹¹Кожного дня Мардохей виходив напроти жіночого дому, вивідуючи, що відбувається з Естерою.

- 12**А коли минуло дванадцять місяців, це був час дівчині, щоби ввійти до царя. Адже таким чином закінчувалися дні догляду: шість місяців намазуватися олією з мирри і шість місяців ароматами та жіночими засобами очищення,
- 13**і тоді вона входить до царя. І кого лиш назначить, то йому передасть її, щоби піти до нього — з жіночого дому до царського.
- 14**Ввечері входить, а вранці відходить до іншого жіночого дому, де Гай, євнук царя, є сторожем жінок, і більше не входить до царя, якщо не буде покликана по імені.
- 15**А коли надійшов час увійти до царя Естери, дочці Амінадава, брата батька Мардохея, вона не опустила нічого з того, що заповів євнук, сторож жінок. Бо Естера знаходила милість у всіх, хто її бачив.
- 16**Естера ввійшла до царя Артаксеркса на десятій місяць, який зветься адар, у сьомому році його царювання.
- 17**І цар полюбив Естеру, і вона знайшла милість понад усіх дівчат, і поклав на неї жіночий вінець.
- 18**Для всіх своїх друзів і вельмож цар зробив бенкет на сім днів, звеличив весілля Естери і зробив прощення тим, хто під його царською владою.
- 19**А Мардохей служив при дворі.
- 20**Естера ж не розповідала про свою родину, бо так наказав їй Мардохей, щоби боялася Бога і виконувала Його приписи, оскільки була з ним. Естера не змінила своєї поведінки.
- 21**А обидва євнухи царя, начальники сторожі, засмутилися, тому що підвищили Мардохея, і шукали, як убити царя Артаксеркса.
- 22**Ця справа стала відомою Мардохеєві, тож він дав знати Естері, а вона про зраду доповіла цареві.
- 23**Цар допитав обох євнухів і їх повісив. А про добру поведінку Мардохея, на похвалу, цар наказав записати в літописі в царській бібліотеці.

Естери 3

- 1**Після цього цар Артаксеркс прославив Амана, сина Амадата Вугея, і підняв його, і першими поставив його сидіння між усіма його друзями.
- 2**І всі, що при дворі, поклонялися йому, бо так наказав чинити цар. А Мардохей йому не поклонявся.
- 3**І промовили до Мардохея ті, що в царському дворі: Мардохеє, чому ти не слухаєшся того, що сказане царем?
- 4**Вони йому говорили щодня, та він їх не слухав. І розповіли Аманові, що Мардохей противиться словам царя, і Мардохей оголосив їм, що є юдеєм.

- ⁵Аман, довідавшись, що Мардохей йому не кланяється, сильно розлютився
- ⁶і захотів вигубити всіх юдеїв із царства Артаксеркса,
- ⁷і прийняв рішення у дванадцятому році царства Артаксеркса та кинув жереби з дня на день і місяць на місяць, щоб вигубити в один день рід Мардохея, і впав жереб на чотирнадцятий день місяця, який є адар.
- ⁸І він промовив до царя Артаксеркса, кажучи: Є народ, розсипаний між народами по всьому твоєму царстві, а їхні закони відрізняються від законів усіх народів, але вони не слухаються законів царя, тож не годиться цареві їм попустити.
- ⁹Якщо вважає цар, нехай вирішить їх вигубити, і я запишу до скарбниці царя десять тисяч талантів срібла.
- ¹⁰І цар, знявши перстень, дав в руку Амана, щоб запечатати згідно з написаним проти юдеїв.
- ¹¹І сказав цар Аманові: Срібло тримай, а народіві роби, як хочеш!
- ¹²І покликали писарів царя на тринадцятий день першого місяця, які записали, — як і наказав Аман воєводам і володарям у всіх країнах, від Індії аж до Ефіопії, — ста двадцяти семи країнам і володарям народів їхніми мовами в ім'я царя Артаксеркса.
- ¹³І послали через листонош по царстві Артаксеркса, щоб вигубити юдейський рід в один день у дванадцятому місяці, який зветься адар, і пограбувати їхній маєток.
- ¹ А зміст листа такий: Так пише великий цар Артаксеркс володарям ста двадцяти сімох країн і наставленим місцевим володарям, що від Індії аж до Ефіопії:
- ² Володіючи над багатьма народами і пануючи над усім всесвітом, я забажав, не піднесений певністю влади, а постійно проваджений великою поміркованістю і лагідністю, надати постійно безклопітне життя тим, що підвладні, і наше царство прохідним аж до найвіддаленіших частин, намагаючись оновити і всіма людьми бажаний мир.
- ³ А коли я вивідував у радників, як це привести до завершення, мудрістю вищий за нас, незмінно в доброму помислі, наділений твердою вірою і другий після царя старшинством наставлений Аман
- ⁴ показав нам, що в усіх племенах, що у всесвіті, замішаний є якийсь ворожий народ, який противиться законам кожного народу, і котрий постійно відкидає накази царів, щоб не встоялася наша без закиду проваджена спільна влада.
- ⁵ Отже, прийнявши, що єдиний цей народ є в постійному протистоянні кожній людині, приводить на заміну чужі закони і злобно завершує найгірше зло проти наших діл, щоб і царство не мало спокою,
- ⁶ тож ми наказали: тих, що вказані вам в письмах Аманом, який настановлений над ділами і є нашим другим батьком, усіх — з жінками і дітьми — цілковито

вигубити ворожими мечами без будь-якого милосердя і пощади в чотирнадцятий день дванадцятого місяцяадара поточного року,

⁷ щоб давні й теперішні вороги в один день насильно пішли до аду, аби на тривалий час справи проходили цілком спокійно і без клопоту для нас.

¹⁴ Відписи ж листів хай будуть виставлені в країнах, і нехай накажеться всім народам бути готовими до цього дня.

¹⁵ У Сузах прискорювали справу. Цар і Аман постійно напивалися, а місто перебувало в неспокої.

Естери 4

¹ Мардохей, взнавши те, що було звершене, роздер свій одяг, одягнувся в мішковину, посипав себе попелом і, вийшовши на вулиці міста, закричав гучним голосом: Вигублюється народ, який не зробив нічого злого.

² І він прийшов аж до царської брами, і став, бо не годилося йому ввійти до двору, маючи мішковину та попіл.

³ І в усій країні, де виставлене було письмо, був крик, плач і велике голосіння з боку юдеїв, вони надягали мішковину і посипали себе попелом.

⁴ І ввійшли служниці цариці та євнухи, і сповістили їй, і вона жажнулася, почувши те, що трапилось, і послала одягнути Мардохея, і забрати його мішковину, але він не погодився.

⁵ Тоді Естера покликала Ахратея, свого євнуха, що їй служив, і відіслала, щоб докладно довідався для неї в Мардохея.

⁷ Мардохей же повідав їй те, що сталося, і обіцянку, яку Аман дав цареві: покласти в скарбницю десять тисяч талантів, аби вигубити юдеїв.

⁸ І він дав йому відпис того, що виставлене в Сузах про їхнє знищення, щоб показати Естері, і сказав йому заповісти їй, щоб, пішовши, просила царя і благала його за народ, пам'ятаючи дні свого впокорення, коли була годована, — сказав він, — мою рукою, тому що Аман, який є другий після царя, висловився проти нас на смерть; заклич до Господа, поговори із царем про нас і спаси нас від смерті!

⁹ Прийшовши, Ахратей переказав їй усі ці слова.

¹⁰ Естера ж промовила до Ахратея: Піди до Мардохея і скажи:

¹¹ Усі народи царства знають, що кожний чоловік чи жінка, які ввійдуть непокликаними до царя, у внутрішній двір, — немає тому спасіння. Лише кому цар простягне золотий жезл, той врятується. Я не покликана ввійти до царя цих тридцять днів.

¹² І Ахратей повідав Мардохеєві всі слова Естери.

13 А Мардохей сказав Ахратееві: Піди і сповісти їй: Не говори собі, Естеро, що ти єдина в царстві, з усіх юдеїв врятуєшся.

14 Бо якщо не послухаєшся в цей час, юдеям буде допомога і захист з іншого місця, а ти і дім твого батька будете знищені. І хто знає, чи не на цей час ти стала царицею.

15 І Естера відіслала того, що до неї прийшов, до Мардохея, кажучи:

16 Іди, збери юдеїв, що в Сузах, і постить за мене, не їжте і не пийте три дні, день і ніч, я і мої служниці також будемо постити, і тоді ввійдемо до царя поза законом, навіть якби мені й загинути.

17 І, пішовши, Мардохей зробив те, що йому заповіла Естера.

1 Він помолився до Господа, згадуючи всі Господні діла, і сказав:

2 Господи, Господи, Царю всіх сильних! Адже все є у Твоїй владі, і немає того, хто протистоятиме Тобі, коли Ти забажаєш спасти Ізраїля!

3 Бо Ти створив небо і землю, і все дивовижне в піднебесній,

4 Ти є Господом усього, і немає нікого, хто Тобі, Господу, протистоятиме.

5 Ти все знаєш. Ти знаєш, Господи, що не через зарозумілість, не через гордощі, не через любов до слави я це зробив, щоб не поклонитися гордому Аманові,

6 бо я зволив би цілувати підошви його ніг задля спасіння Ізраїля!

7 Але я це зробив, щоб не дати чоловікові славу більшу, ніж славу Богові, і не поклонюся нікому, хіба Тобі, моєму Господеві, та не зроблю це з гордості.

8 Тепер, Господи Боже, Царю, Боже Авраама, пощади Свій народ! Адже вони дивляться на нас на вигублення, — вони забажали знищити Твій спадок, те, що від початку.

9 Не погорди Твоєю часткою, яку Ти собі викупив із єгипетської землі.

10 Вислухай мою молитву, помилуй Твій спадок і оберни наш плач на радість, щоб, живучи, ми співали Твоєму Імені, Господи, і не вигуби уста тих, що Тебе хвалять.

11 І весь Ізраїль заволав усією своєю силою, бо власна смерть була передіхніми очима.

12 Естера, цариця, втекла до Господа, охоплена боротьбою смерті,

13 і, скинувши одяг своєї слави, одягнула одяг приниження і плачу, а замість дорогих пахоців попелом і гноєм посипала свою голову, сильно катувала своє тіло і кожне місце, дебули прикраси її радості, вона наповнила плетінками свого волосся.

14 Вона молилася до Господа, Бога Ізраїля, промовляючи:

- 17¹ Господи мій, наш Царю, Ти є єдиний! Допоможи мені самотній, тій, що не має помічника, хіба лиш Тебе,
- 15 бо моя небезпека в моїй руці!
- 16 Я чула від мого народження в племені моєї родини, що Ти, Господи, взяв Ізраїля з-поміж усіх народів і наших батьків — з-поміж усіх їхніх пращурів у вічний спадок, і Ти вчинив їм те, що сказав.
- 17 Тепер ми згрішили перед Тобою, і Ти віддав нас у руки наших ворогів,
- 18 тому що ми прославляли їхніх богів. Ти праведний, Господи!
- 19 А тепер не досить їм було гіркоти нашого рабства, але вони поклали свої руки на руки своїх ідолів,
- 20 аби відхилити рішення Твоїх уст, вигубити Твій спадок і загатити уста тих, що Тебе хвалять, і згасити славу Твого дому та Твій жертвник,
- 21 і відкрити уста народів для прославляння нерозумного, і навіки гідним подиву зробити тілесного царя.
- 22 Не видай, Господи, Твій скіпетр тим, що не існують, і хай не насміхаються з нашого падіння, але поверни їхню раду проти них, зроби притчею того, хто розпочав проти нас цю справу.
- 23 Згадай, Господи, дай Себе знати в час нашого смутку і зроби мене мужньою, Царю богів і Вседержителю всієї влади!
- 24 Поклади в мої уста розумне слово перед левом і поверни його серце на ненависть до того, що воює проти нас, на руїну йому і його однодумцям.
- 25 А нас спаси Твою рукою і допоможи мені, самотній, тій, що не має нікого, хіба лиш Тебе, Господи!
- 26 Ти маєш усе розуміння і знаєш, що я зненавиділа славу беззаконних і гидувала лежем необрізаних і кожним чужинцем.
- 27 Ти знаєш моє горе, що відчуваю огиду до знака моєї гордості, який є на моїй голові в дні моєї прилюдної появи. Бриджусь ним, як шматтям в місячних, і не ношу його в дні мого мовчання.
- 28 І Твоя раба не їла зі столу Амана, і я не прославила бенкет царя, і не пила вина жертв.
- 29 Твоя рабиня не раділа від дня моєї переміни аж до тепер, хіба Тобою, Господи, Боже Авраама!
- 30 Боже, що можеш усе, вислухай голос безнадійних і спаси нас з руки тих, що чинять зло, і спаси мене від мого страху.

Естери 5

- ¹ І сталося, коли третього дня вона перестала молитися, то зняла одяг рабства, одягнулася у свою славу
- ² і, ставши красивою, прикликавши Всевидючого Бога і Спасителя, взяла двох служниць.
- ³ Вона схилилася на одну, немов зніжена,
- ⁴ друга ж ішла за нею, несучи її одяг.
- ⁵ Вона квітнула вершиною своєї краси, її обличчя — веселе, як дуже милої, та її серце стогнало від страху.
- ⁶ Проїшовши всі двері, вона стала перед царем, який сидів на престолі свого царювання і був одягнений у весь одяг своєї слави, повністю в золоті та дорогоцінному камінні, і був дуже страшний.
- ⁷ Піднявши своє обличчя, яке палало славою, поглянув з вершка гніву, і цариця впала, її колір перемінився від слабості, і вона схилилася на голову служниці, що йшла спереду.
- ⁸ Та Бог змінив дух царя на лагідність, і, перейнявшись, він зійшов зі свого престолу і взяв її у свої обійми, доки не відійшла. Він потішав її мирними словами,
- ⁹ кажучи до неї:
- ^{1f} Що є, Естеро? Я — брат твій, будь смілива!
- ¹⁰ Ти не помреш, бо наш наказ є загальний.
- ¹¹ Увійди!
- ¹² І, взявши золотий жезл, поклав на її шию, поцілував її і промовив: Говори до мене.
- ¹³ І вона йому сказала: Я побачила тебе, пане, як Божого ангела, і моє серце жахнулося від страху твоєї слави.
- ¹⁴ Адже ти, пане, дивовижний, твоє обличчя сповнене милості.
- ¹⁵ А коли вона говорила, то впала від свого ослаблення, і цар налякався, і вся його служба її потішала.
- ³ І сказав цар: Що бажаєш, Естеро, яке в тебе прохання? І буде тобі аж до половини мого царства!
- ⁴ Естера ж відказала: Сьогодні в мене святковий день. Тож якщо цар вважає за потрібне, нехай прийде він сам і Аман на прийняття, яке я сьогодні зроблю.
- ⁵ І сказав цар: Поквапте Амана, щоб ми виконали слово Естери. І обидва прибули на прийняття, про яке сказала Естера.
- ⁶ А під час бенкету цар промовив до Естери: Що є, Естеро, царице? І буде тобі те, що просиш!

- ⁷І сказала: Моє прохання і моє бажання,
⁸якщо я знайшла милість перед царем, нехай прийде цар і Аман завтра на бенкет, що зроблю для них, і завтра вчиню так само.
⁹Аман вийшов від царя дуже радісний, веселячись. Та коли Аман побачив юдея Мардохея у дворі, він сильно розлютився.
¹⁰І, увійшовши до своїх, він покликав приятелів і Зосару, свою жінку,
¹¹і показав їм своє багатство і славу, яку цар на нього поклав, і як він зробив його першим і дав керувати царством.
¹²І сказав Аман: Цариця на бенкет із царем не покликкала нікого, тільки мене! І назавтра мене кличе.
¹³Та це не миле мені, коли у дворі бачу юдея Мардохея.
¹⁴І промовили до нього його жінка Зосара і друзі: Хай зрубають тобі дерево на п'ятдесят ліктів, а завтра скажи цареві, і нехай на дереві буде повішений Мардохей. Ти ж іди із царем на бенкет і веселися! І слово було до вподоби Аманові, тож приготували дерево.

Естери 6

- ¹А Господь тієї ночі забрав сон від царя, і той наказав своєму читцеві внести літописні записи днів, щоб йому читати.
²І знайшов запис, в якому писалося про Мардохея, як він сповістив цареві про двох царських євнухів, коли вони підстерігали й шукали, як накласти руки на Артаксеркса.
³І цар сказав: Яку славу чи милість ми вчинили Мардохеєві? Слуги царя відповіли: Ти для нього не зробив нічого.
⁴І коли цар розпитував про доброту Мардохея, аж ось Аман у дворі. І сказав цар: Хто у дворі? Аман же прийшов, щоб сказати цареві, аби повісити Мардохея на дереві, яке він приготував.
⁵І сказали слуги царя: Ось Аман став у дворі. І промовив цар: Покличте його.
⁶Сказав же цар Аманові: Що вчиню я чоловікові, якого я хочу прославити? Аман же про себе сказав: Кого бажає цар прославити, як не мене?
⁷І він промовив до царя: Стосовно чоловіка, якого цар бажає прославити,
⁸то нехай раби царя принесуть одяг з вісону, в який цар одягається, і коня, на якого цар сідає,
⁹і дадуть одному зі славних друзів царя, і він одягне чоловіка, якого цар любить, і нехай посадять його на коня, і буде виголошувати по вулицях міста, кажучи: Так буде з кожним чоловіком, якого цар прославляє!

10 А цар сказав Аманові: Так учини, як ти сказав, юдееві Мардохееві, що служить при дворі! І хай не випаде нічого з твого слова, яке ти сказав!

11 Тож Аман узяв одяг і коня, одягнув Мардохея, посадив його на коня, пройшов по вулицях міста і проголосив, кажучи: Так буде з кожним чоловіком, якого цар бажає прославити!

12 І Мардохей повернувся до двору, а Аман повернувся до своїх, сумуючи понад голову.

13 Аман розповів те, що з ним трапалося, Зосарі, своїй жінці, і друзям, і сказали йому друзі та жінка: Якщо Мардохей з роду юдеїв, а ти почав коритися перед ним, то ти неодмінно впадеш. Не зможеш оборонитися від нього бо з ним — живий Бог.

14 Ще коли вони говорили, прийшли євнухи, що підганяли Амана на бенкет, який зробила Естера.

Естери 7

1 Увійшов цар і Аман бенкетувати із царицею.

2 І цар сказав Естері на другий день під час бенкету: Що є, царице Естеро, яке твоє прохання і яке твоє бажання? І буде тобі аж до половини мого царства!

3 А вона, відповівши, сказала: Якщо я знайшла милість перед царем, нехай дасться душа на прохання моє, і мій народ — на моє бажання.

4 Адже я і мій народ продані на знищення, пограбування і рабство! Ми і наші діти — на рабів і рабинь! Та я не погодилася, бо диявол не гідний царського двору!

5 А цар сказав: Хто той, що відважився зробити це діло?

6 Естера ж відказала: Цей поганий чоловік-ворог — Аман! Аман жахнувся перед царем і царицею.

7 Цар устав з бенкету і відправився в сад, а Аман благав царицю, бо побачив, що він є в біді.

8 Цар повернувся із саду, а Аман припав до ліжка, благаючи царицю. Тож цар сказав: Чи й жінку насилує в моєму домі? Аман, почувши, змінився на обличчі.

9 І промовив Вугатан, один із євнухів, до царя: Ось і дерево Аман приготував для Мардохея, що говорив про царя, і в Амана стоїть дерево висотою в п'ятдесят ліктів. І цар сказав: Нехай буде на ньому повішений!

10 Тож був повішений Аман на дереві, яке він приготував для Мардохея. І тоді цар спинився від гніву.

Естери 8

- ¹І в той день цар Артаксеркс подарував Естері те, що належало дияволу Аманові, і цар закликав Мардохея, бо Естера призналась, що він її кровний.
- ²А цар узяв перстень, який забрав у Амана, і дав його Мардохеєві, Естера ж настановила Мардохея над усім, що належало Аманові.
- ³І, продовживши, промовила до царя, і припала до його ніг, і благала відсунути зло Амана й те, що він зробив юдеям.
- ⁴А цар простягнув Естері золотий жезл, Естера ж устала, щоб постати перед царем.
- ⁵І сказала Естера: Якщо ти вважаєш за відповідне, і я знайшла милість, нехай пошлють, щоб завернути листи, відіслані Аманом, в яких написано вигубити юдеїв, які є у твоєму царстві.
- ⁶Адже як я зможу дивитися на страждання мого народу, і як я зможу врятуватися при погибелі мого роду?
- ⁷І цар сказав Естері: Якщо я дав увесь маєток Амана, і я тобі подарував, і я його повісив на дереві, тому що він підняв руки на юдеїв, чого ще шукаєш?
- ⁸Напишіть і ви від мого імені, як ви вважаєте, і запечатайте моїм перснем. На те, що пишеться за царським наказом і запечатане моїм перснем, не можна щось проти цього сказати.
- ⁹І першого місяця, який є нісан, двадцять третього дня того року, скликано писарів і написано для юдеїв те, що наказано економам і володарям сатрапів від Індії аж до Ефіопії, — ста двадцяти сімом сатрапам — за країною і країною, за їхньою мовою.
- ¹⁰Написано ж від царя і його перснем запечатане, і послали запис через листонош,
- ¹¹де наказав їм послуговуватися своїми законами в кожному місті, допомагати собі й чинити, як бажають з їхніми противниками і їхніми ворогами,
- ¹²в один день у всьому царстві Артаксеркса, у тринадцятий день дванадцятого місяця, який є адар.
- ¹ Це є відпис листа, — те, що приписано:
- ^{12b}Великий цар Артаксеркс тим, що від Індії аж до Ефіопії, — володарям ста двадцяти сімох країн сатрапій і тим, що думають про нашу радість!
- ²Численні, які часто були вшановані повною добротою добродіїв, сильно зраділи
- ³ і не лише шукають, як заподіяти зло нашим підданам, а, будучи не в змозі зносити достаток, намагаються підставити і своїх добродіїв.
- ⁴ І не лише вилучають вдячність з-посеред людей, але, звеличені необізнаними з добром хвальками, вважають, що втечуть від відплати Бога, Який усе постійно все бачить, Який ненавидить зло.

- ⁵ Часто ж і багатьма з тих, котрі поставлені під владою, яким довірено керувати справами друзів, залюбки зробивши співвинними в невинній крові, обложили невиліковними нещастями,
- ⁶ обманом заподіяння зла, обманувши поганим помислом чисте розуміння володарів.
- ⁷ Це ж можна побачити не зі старих розповідей, які нам передали, як з того, що можна відшукати при наших ногах неправедно виконаного окаянними, які негідно володіють,
- ⁸ і треба нам подбати на майбутнє про спокій царства з миром для всіх людей,
- ⁹ послуговуючись змінами, і постійно розсуджуючи над розважливим рішенням про те, що перед нас приходить.
- ¹⁰ Бо оскільки Аман, син Амадата, македонець, який справді чужий від перської крові, що сильно віддалився від нашої доброти, від нас відчужившись,
- ¹¹ скористався при цьому з того чоловіколюбства, яке маємо до всякого народу, щоб прозватися нашим батьком і бути найбільш шанованим з усіх, будучи другою особою після царського трону,
- ¹² не зносячи гордості, намагався позбавити нас володіння і духу,
- ¹³ нашого спасителя, постійного добродія Мардохея і чистої цариці Естери разом з усім їхнім народом, випросивши на вигублення хитрими і різними вигадками.
- ¹⁴ Адже він задумав цим способом, взявши нас обеззброєними, владу персів передати Македонії.
- ¹⁵ Ми ж знаходимо, що не є злочинцями юдеї, які тричі грішним передані на знищення, а що вони живуть за праведними законами,
- ¹⁶ будучи синами найвищого, найбільшого, живого Бога, Який підтримує нам і нашим пращурам царство в найкращому порядку.
- ¹⁷ Отже, добре зробіть, коли не послужитеся листами, відісланими Аманом, сином Амадата,
- ¹⁸ бо він, який це вчинив, повішений з усім домом біля брами Сузів, тому що Бог, Який усе тримає, швидко віддав йому заслужений суд.
- ¹⁹ А поставивши відпис цього листа на кожному місці відкрито, щоб юдеї послужилися власними законами
- ²⁰ і щоб їх скріпити, аби вони на тринадцятий день дванадцятого місяця адара, того дня, відбили тих, які повстали проти них у час скорботи.
- ²¹ Адже Бог, Який усім володіє, замість вигублення вибраного народу зробив їм цю радість.
- ²² Тож ви між вашими визначними празниками з усякою радістю проводіть вказаний день,

- 23** щоб і тепер, і після цього було спасіння для нас і тих, що добре ставляться до персів, а для тих, що задумали проти нас зраду, — пам'ять знищення.
- 24** Кожне місто чи країна разом, яка за цим не вчинить, списом і вогнем хай будуть знищені в гніві! Хай стануть не лише непрохідними для людей, але й ворожими на весь час для звірів і птахів!
- 13**А приписи хай явно будуть виставлені в усьому царстві, щоб вони стали відомими всім юдеям на цей день, аби вони воювали з ворогами.
- 14**Отже, коні вийшли з поспіхом, щоб виконати сказане царем. Виставили наказ і в Сузах.
- 15**А Мардохей вийшов, одягнений в царський одяг і маючи золотий вінець і діадему з порфірового вісону. І ті, що в Сузах, побачивши, зраділи.
- 16**Юдеям було світло і радісно.
- 17**У місті і країні, де лишень виставлено наказ, де тільки показано повідомлення, радість і веселість юдеям, бенкетування та радість. І з-поміж народів численні обрізувалися і ставали юдеями через страх перед юдеями.

Естери 9

- 1**Отже, дванадцятого місяця, який є адар, на тринадцятий деньмісяця, надійшли листи, написані царем.
- 2**У той день загинули вороги юдеїв, тому що ніхто не повстав, боячись їх.
- 3**Адже володарі сатрапів, тирані і царські писарі шанували юдеїв, оскільки на них лежав страх Мардохея,
- 4**бо було виставлено припис царя, щоб він прославився в усьому царстві.
- 5** У місті Сузи юдеї вбили п'ятсот чоловік:
- 7**Фарсаннестена, Делфона, Фазга,
- 8**Фардата, Верея, Сарваха,
- 9**Мармасіма, Аруфея, Арсея, Завутея,
- 10**десятьох синів Амана, сина Амадата Вугея, ворога юдеїв, і пограбували.
- 11**У той день передано цареві кількість тих, які загинули в Сузах.
- 12**І цар сказав Естері: Юдеї вигубили в місті Сузи п'ятсот чоловік. А в околиці, як думаєш, скористалися? Тож що ще просиш, і буде тобі!
- 13**І сказала Естера цареві: Нехай дасться юдеям так скористатися завтра, щоб повісити десятьох синів Амана.
- 14**І він наказав, аби так сталося, і оголосив юдеям міста, щоб повісили тіла синів Амана.

- 15** І юдеї зібралися в Сузах на чотирнадцятий день адара, і вбили триста чоловік, та не пограбували нікого.
- 16** Решта юдеїв, які в царстві, зібралися, вони допомагали один одному і спинилися від війни. Бо вигубили з них десять тисяч п'ятсот на тринадцятий день адара, та нікого не пограбували.
- 17** Вони спочили чотирнадцятого дня того місяця і тримали його як день спочинку, з радістю і веселістю.
- 18** А юдеї, що в Сузах, зібралися в місті, та на чотирнадцятий день не спочили. А вони провели п'ятнадцятий день з радістю і веселістю.
- 19** Отже, через це юдеї, що розсіяні по всій країні, проводять з радістю чотирнадцятий день адара, як святковий день, посилаючи частки кожний ближньому, а ті, що живуть в метрополіях, проводять радісно, святково і п'ятнадцятий день адара, посилаючи частки ближнім.
- 20** Мардохей записав ці слова в книгу і послав юдеям, які були в царстві Артаксеркса, близьким і далеким,
- 21** аби зробити ці дні святковими, і проводити чотирнадцятий і п'ятнадцятий день адара,
- 22** бо в ці дні юдеї спочили від своїх ворогів; і місяць, що був адар, в який для них відбулася переміна від плачу на радість і від пригнічення на святковий день, увесь проводити як святкові дні шлюбів і радості, посилаючи частки друзям і бідним.
- 23** І прийняли юдеї так, як записав їм Мардохей,
- 24** коли Аман, син Амадата, македонець, воював проти них, коли видав рішення і жереб, щоб їх вигубити,
- 25** і коли ввійшов до царя, кажучи, щоб повісити Мардохея. А те, що він зробив, аби навести зло на юдеїв, прийшло на нього, і повішений був він та його діти.
- 26** Тому названо ці дні Фрури, через жереби, бо їхньою мовою вони зветься Фрури, через слова цього послання і те, що через це вони потерпіли, і те, що їм сталося.
- 27** І він поставив, і юдеї взяли на себе, на своє насіння і на тих, що долучилися до них, інакше не повелися б. А ці дні — пам'ять про подію, якої дотримуються з роду в рід у місті, на батьківщині та в країні.
- 28** І ці дні Фрурів будуть проводитися завжди, і пам'ять про них не загине в родах.
- 29** І записала цариця Естера, дочка Амінадава, і юдей Мардохей те, що зробили, і potwierдження листа стосовно Фрурів.
- 31** Мардохей і цариця Естера постановили самі для себе піст, тоді ж постановивши і їхню раду проти їхнього здоров'я.
- 32** І Естера словом постановила навіки, і записала в пам'ятну книгу.

Естери 10

- ¹Цар наклав податок у царстві не тільки на сушу, а й на море.
- ²І ось в книзі царів персів і мідійців описано на пам'ятку його силу і мужність, багатство і славу його царства.
- ³А Мардохей був другим по царі Артаксерксі, він був великий і славний у царстві та улюблений юдеями. Про його подвиг розповідалося всьому народові.
- ¹ І Мардохей сказав: Це сталося від Бога.
- ² Адже я згадав про сон, який я побачив, про ці справи, бо з них не пропало жодного слова.
- ³Мале джерело, яке перетворилося на ріку, і було світло, сонце і багато води. Естер є рікою, з якою побрався цар і зробив її царицею.
- ⁴А два дракони є я і Аман.
- ⁵ Народи — ті, що зібралися вигубити ім'я юдеїв.
- ⁶ А народ мій — це Ізраїль, ті, що закликали до Бога і врятувалися. І Господь спас Свій народ, і Господь спас нас від усього цього зла. Бог зробив великі ознаки і чуда, які не були в народах.
- ⁷Через це Він зробив два жереби, один — Божому народові, а один — усім народам.
- ⁸ І ці два жереби прийшли на годину і час, і на день суду перед Бога і всім народам.
- ⁹ І Бог згадав Свій народ, і вчинив справедливість Своєму спадку.
- ¹⁰ І ці дні в місяці адарі — чотирнадцятий і п'ятнадцятий цього місяця — будуть їм на зібрання, радість і веселість перед Богом навіки в ріді в Його народі, Ізраїлі.
- ¹¹ У четвертому році царювання Птолемея і Клеопатри приніс Дозитей, який сказав, що він є священником і левітом, і його син Птолмей, вище поданий лист стосовно Фрурів, про який сказали, що він існує, і який пояснив Лізімах, син Птолемея, що в Єрусалимі.

Книга Йова

Йова 1

- ¹У країні Авсітіди був один чоловік на ім'я Йов, і той чоловік був праведний, непорочний, справедливий, побожний, який віддалявся від усякого злого діла.
- ²Було ж у нього сім синів і три дочки.
- ³І в нього була худоба — сім тисяч овець, три тисячі верблюдів, п'ятсот пар волів, п'ятсот ослиць, які пасуться, і дуже велике господарство, і він звершував великі справи на землі. І чоловік той був із найбільш знатних жителів сходу сонця.
- ⁴Коли його сини сходилися до нього, то відзначали торжество кожного дня, беручи разом із собою трьох своїх сестер, щоб їсти і пити з ними.
- ⁵І як тільки закінчувалися дні торжества, Йов, уставши вранці, посилав і очищував їх, і приносив за них жертву за їхнім числом, і одне теля за гріхи, за їхні душі. Бо Йов казав: Щоб часом мої сини у своїй думці не вчинили зло проти Бога. І так Йов чинив усі дні.
- ⁶Коли настав певний день, і ось Божі ангели прийшли, щоб постати перед Господом, то диявол прийшов з ними.
- ⁷І Господь запитав диявола: Звідки ти прийшов? А диявол у відповідь сказав Господу: Я прийшов, обійшовши землю і обійшовши піднебесну.
- ⁸А Господь йому сказав: Чи звернув ти свою увагу на Мого раба Йова? Адже немає між тими, хто на землі, такого чоловіка, як він: непорочного, праведного, побожного, який віддаляється від усякого поганого діла!
- ⁹А диявол у відповідь в присутності Господа сказав: Хіба не даром Йов вшановує Бога?
- ¹⁰Чи не Ти поставив його зовнішню огорожу — і в середині його дому, і ззовні всього, що є довкола нього? Ти поблагословив діла його рук, і Ти зробив його худобу численною на землі.
- ¹¹Але простягни Твою руку і доторкнися до всього, що він має. Чи ж не поблагословить Тебе в обличчя?
- ¹²Тоді Господь сказав дияволу: Ось Я даю у твою руку все, що в нього є, та його самого не торкайся! І диявол відійшов від Господа.
- ¹³І був подібний день, сини Йова і його дочки пили вино в домі їхнього старшого брата.
- ¹⁴І ось вісник прийшов до Йова, і доповів йому: Пари волів орали, і ослиці паслися, тримаючись поблизу них.
- ¹⁵Та розбійники, напавши, захопили їх у полон, а рабів вони повбивали мечами! Я ж сам-один, врятувавшись, прийшов тобі сповістити!

¹⁶Ще коли цей говорив, прийшов інший вісник і сказав Йовові: Вогонь упав із неба і спалив овець, і так само пожер пастухів! А я сам-один, врятувавшись, прийшов тобі сповістити!

¹⁷Ще як цей говорив, прийшов інший посланець і сказав Йовові: Кіннотники зробили проти нас три загони і оточили верблюдів, полонили їх, а рабів убили мечами! Я ж сам-один врятувався і прийшов тобі сповістити!

¹⁸Ще як цей говорив, приходить інший вісник, звіщаючи Йовові: Коли твої сини і твої дочки їли та пили в їхнього старшого брата,

¹⁹раптово здійнявся з пустелі сильний вітер і торкнувся чотирьох кутів дому, і дім завалився на твоїх дітей, і вони загинули! Я ж сам-один врятувався і прийшов тобі сповістити!

²⁰Тож Йов, уставши, роздер свій одяг і обстриг волосся голови, і, упавши на землю, поклонився і сказав:

²¹Я сам нагим вийшов з лона моєї матері і нагим туди повернуся. Господь дав, Господь забрав. Сталося так, як було до вподоби Господу. Нехай Ім'я Господнє буде благословенне!

²²У всьому цьому, що з ним трапилося, Йов у нічому не згрішив перед Господом і не виявив безумності перед Богом.

Йова 2

¹Було ж подібно до того дня, і ангели Божі прийшли, щоб постати перед Господом, а серед них прийшов і диявол.

²І Господь запитав диявола: Звідки ти йдеш? Тоді сказав диявол перед Господом: Я прийшов, пройшовши піднебесну і обійшовши весь світ.

³Сказав же Господь: Чи ж ти звернув увагу на Мого раба Йова? Адже немає з усіх, що на землі, такого незлобливого, як він, чоловіка, праведного, невинного, побожного, що віддаляється від усякого зла! Ще має незлобність. Ти ж дарма сказав знищити його масток.

⁴А диявол у відповідь сказав Господу: Шкіра за шкіру. Те, чим людина володіє, вона дасть у викуп за свою душу.

⁵Ні, але простягнувши Твою руку, доторкнися до його тіла і його костей. Чи ж не поблагословить Тебе в обличчя?

⁶Та Господь сказав дияволу: Ось Я передаю його тобі, тільки збережи його душу!

⁷Вийшовши від Господа, диявол уразив Йова страшними гнійними струпами — від голови аж до ніг.

⁸І той узяв черепок, щоб зшкрябувати гній, і сидів на гноїщі за містом.

⁹А коли пройшло багато часу, то його жінка промовила до нього: Доки терпітимеш, кажучи:

^{9a}Ось почекаю час ще недовго, очікуючи надію мого спасіння.

^{9b}Бо ось із землі знищено пам'ять про тебе, синів і дочок, болі й муки мого лона, які я надаремно боляче переносила.

^{9c}Ти ж сам сидиш у гної червів, ночуючи на дворі.

^{9d}А я мандрую і служу з місця на місце, і з дому до дому, очікуючи, коли заїде сонце, щоб я спочила від трудів і болів, які мене тепер охоплюють.

^{9e}Але скажи якесь слово на Господа і помирай!

¹⁰Він же, поглянувши на неї, сказав: Ти промовила, як одна з нерозумних жінок. Якщо ми прийняли добро з руки Господа, то хіба не перетерпимо зло? У всьому цьому, що з ним трапилося, Йов нічим не згрішив устами перед Богом.

¹¹Почувши про все зло, яке нашло на нього, троє його друзів прийшли до нього, — кожний з власної країни: Еліфас, цар теманський, Валдад, тиран савхейський, Софар, цар мінейський, і вони прийшли до нього одностайно, щоб його потішити і відвідати.

¹²Побачивши його здалека, вони не впізнали його і, закричавши гучним голосом, заплакали, роздерши кожний свій одяг і посипавши себе землею.

¹³Сім днів і сім ночей вони сиділи з ним, і ніхто з них не заговорив, бо бачили, що рана страшна і дуже велика.

Йова 3

¹Після цього Йов відкрив свої уста

²і прокляв свій день, кажучи:

³Нехай пропаде день, в який я народився, і ніч, в яку сказали: Ось хлоп'я!

⁴Нехай буде той день темрявою, і нехай Господь згори його не шукає, і хай не зійде світло на нього.

⁵Нехай же його охопить темрява і тінь смерті, нехай на нього надійде морок.

⁶Нехай буде проклятим день і та ніч, нехай понесе його темрява. Хай не буде днем року, і хай не буде зарахований до днів місяця.

⁷Але нехай та ніч буде болем, і хай не прийде на неї веселість чи радість.

⁸Але нехай прокляне її той, хто проклинає той день, той, хто бажає заволодіти великим китом.

⁹Хай потемніють зорі тієї ночі, нехай залишиться темною і до світання хай не прийде, і хай не побачить ранкової зорі, як сходить,

- ¹⁰тому що не замкнула дверей лона моєї матері. Бо відняло би біль від моїх очей.
- ¹¹Чому ж я не помер у лоні, а вийшов з лона, і чому я відразу не помер?
- ¹²Чому ж мене зустріли коліна? Чому ж я ссав груди?
- ¹³Тепер же, лігши, мовчав би я, і, заснувши, спочив би я
- ¹⁴із царями, радниками землі, які хвалилися мечами,
- ¹⁵чи з володарями, у кого багато золота, які наповнили свої дома сріблом,
- ¹⁶чи наче покидьок, який виходить з лона матері, чи наче немовлята, які не побачили світла.
- ¹⁷Там безбожні спалили гнів люті, там спочили змучені тілом.
- ¹⁸Спільно старі не почули голосу збирача податків.
- ¹⁹Там є малий, великий і раб, який боявся свого володаря.
- ²⁰Чому ж дано світло тим, хто в гіркоті, і життя — тим, хто в душевних болях,
- ²¹які бажають смерті й не досягають, копають, наче за скарбами,
- ²²і дуже радими стали б, якщо би здобули?
- ²³Смерть для чоловіка — спочинок, бо замкнув Бог довкруги нього.
- ²⁴Бо стогін приходить перед моєю їжею, і я ллю сльози, огорнений страхом.
- ²⁵Бо страх, над яким я роздумував, прийшов на мене, і той, кого я боявся, зустрів мене.
- ²⁶Я не був у мирі й не замовк, і я не спочив, а на мене прийшов гнів.

Йова 4

- ¹Підхопивши, Еліфас, теманієць, каже:
- ²Хіба не багато разів говорили до тебе в труднощах? А хто стерпить силу твоїх слів?
- ³Бо якщо ти повчав багатьох і потішав руки слабкого,
- ⁴і піднімав ти словами слабких, і ти подавав сміливість слабким колінам,
- ⁵а тепер на тебе прийшов біль і доторкнувся до тебе, і ти застановився.
- ⁶Хіба не з безумності є твій страх, твоя надія і невинність твоєї дороги?
- ⁷Отже, згадай, хто чистий з тих, які загинули, чи коли праведні гинули з коренем?
- ⁸Так, як я побачив тих, які орють неплідні місця, вони ж, засіваючи їх, пожнуть собі болі.
- ⁹Загинуть від Господнього наказу і від духу Його гніву пропадуть.

- ¹⁰Погашено силу лева, голос левиці, хвалькуватість зміїв.
- ¹¹Мурашка-лев загинув, тому що не має поживи, левенята ж левів покинули одне одного.
- ¹²Якщо було у твоїх словах якесь правдиве слово, то нічого із цього зла не спіткало б тебе. Як не прийме моє вухо від нього надзвичайні речі?
- ¹³А наче страх і нічний звук, що наганяє страх на людей,
- ¹⁴мене ж зустрів жах і тремтіння, і сильно потряс мої кості.
- ¹⁵І дух прийшов до мого обличчя, а моє волосся і тіло жахнулися.
- ¹⁶Я встав, і не впізнав. Я подивився, і не було образу перед моїми очима, але тільки дух, і я чув голос.
- ¹⁷Що ж бо? Хіба смертна людина буде чистою перед Господом, чи людина бездоганна через свої діла?
- ¹⁸Якщо Він не вірить Своїм слугам, і помітив якесь викривлення у своїх ангелів,
- ¹⁹то тих, хто живе в будівлях із глини, з якої і ми самі є з тієї глини, Він уразив їх, як мотиля.
- ²⁰І від ранку до вечора більше їх немає, тому що вони не можуть собі допомогти, вони загинули.
- ²¹Адже Він подув на них, і вони всохли, загинули, бо вони не мали мудрості.

Йова 5

- ¹Заклич же, якщо до тебе хтось прислухається, чи може побачиш когось зі святих ангелів!
- ²Адже і безумного вбиває гнів, а того, хто заблукав, приводить до смерті гарячкуватість.
- ³Я ж бачив безумних, які пускають корінь, але відразу пожегтим було їхнє житло.
- ⁴Хай їхні сини будуть далекі від спасіння, хай будуть висміяні при дверях язичників, і не буде спасителя.
- ⁵Бо праведні їстимуть те, що ті зібрали, вони ж не будуть забрані від зла, нехай їхня сила буде вижата.
- ⁶Адже не із землі виходить труд, і не з гір появиться біль.
- ⁷Але чоловік народжується для тяжкої праці, а пташенята грифа на висотах ширяють.
- ⁸Ні, але я багатиму Господа, закличу до Господа, володаря всіх,
- ⁹Який чинить велике і незбагненне, славне і надзвичайне, якому немає рахунку,

- ¹⁰до Того, Хто дає дощ на землю, — Хто посилає воду на піднебесну.
- ¹¹Який підносить упокорених угору, — підносить тих, які загинули.
- ¹²Який змінює поради хитрих, — тих, чиї руки не чинять правди.
- ¹³Який захоплює мудрих у мудрості, а раду хитрих Він змінив.
- ¹⁴Удень їх спіткає темрява, і в полудень ітимуть навпомацки, подібно як вночі.
- ¹⁵Хай же загинуть на війні, нехай вийде немічним з руки сильного.
- ¹⁶Нехай буде в немічного надія, а уста неправедного хай будуть замкнені.
- ¹⁷Блаженний чоловік, якого Господь докорив. Тож картання Вседержителя не відкидай!
- ¹⁸Бо Він завдає біль і знову оновлення. Вдарив Він, та Його руки лікують.
- ¹⁹Шість разів з біди тебе витягає, а на сьомий раз зло не торкнеться тебе.
- ²⁰У час голоду врятує тебе від смерті, а в час війни звільнить тебе від влади залізного меча.
- ²¹Від бича язика тебе заховає, і ти не злякаєшся зла, що надходить.
- ²²З неправедних і безбожних ти будеш сміятися, і диких звірів не боятимешся.
- ²³Адже дикі звірі будуть з тобою в мирі.
- ²⁴Тоді визнаєш, що твій дім буде в мирі, і на прожиття твоєму намету не бракуватиме.
- ²⁵Пізнаєш же, що твої нащадки — численні, і твої діти будуть, наче вся зелень поля.
- ²⁶Зійдеш ти в могилу, наче зріле зерно, упору пожате, чи наче сніп току, зібраний вчасно.
- ²⁷Ось це таким чином ми дослідили, це є те, що ми почули. Ти ж сам пізнай, чи ти чогось не вчинив.

Йова 6

- ¹Підхопивши, Йов сказав:
- ²Якби хтось дійсно зважив мою лють, а мої болі взяв би разом на вагу,
- ³то були б тяжчі за пісок, що на березі моря. Але, як здається, мої слова погані.
- ⁴Адже в моєму тілі є Господні стріли, лють яких випиває мою кров. Коли почну говорити, колють мене.
- ⁵Бо що ж? Чи без причини закричить дикий осел, хіба ж не шукаючи їжі? Хіба ж реве бик біля ясел, коли має їжу?

- ⁶Чи ж їдять хліб без солі? І хіба є смак у пустих словах?
- ⁷Бо моя душа не може зупинитися. Бо я вважаю за огидну свою їжу, наче запах лева.
- ⁸О, коли б Він дав мені, щоб виконалося моє прохання, і мою надію дав би Господь!
- ⁹Нехай Господь, почавши, зранить мене, та до кінця мене не вигубить.
- ¹⁰Нехай буде для мене гробницею місто, на мурах якого я скакав у ньому. Я не перестану, бо я не переступив святих слів мого Бога.
- ¹¹Бо ж яка моя сила, що я терплю? Чи який мій час, що тримається моя душа?
- ¹²Хіба моя міць — міцність каменю? Хіба моє тіло з міді?
- ¹³Чи не на Нього я поклав надію? Поміч же від мене віддалилася.
- ¹⁴Покинуло мене милосердя, і Господня допомога знехтувала мною.
- ¹⁵Не поглянули на мене мої близькі. Наче потік, що відходить, чи наче хвиля вони пройшли повз мене.
- ¹⁶Ті, хто мене шанував, тепер напали на мене, наче сніг чи суцільний лід.
- ¹⁷Так, як коли настала спека, розтопились і невідомо чим було,
- ¹⁸так і я, покинутий усіма, пропав я і став бездомним.
- ¹⁹Гляньте на дороги теманців, ви, які оточуєте дороги сабонців.
- ²⁰І стидові підпадуть ті, хто надіється на міста і маєтки.
- ²¹Тож і ви напали на мене без милосердя, наче перелякалися, бачачи мою рану.
- ²²Що ж бо? Чи я щось у вас попросив, чи потребую вашої сили,
- ²³щоб врятуватися від ворогів, чи спастися з руки володарів?
- ²⁴Повчіть мене, я ж мовчатиму! Якщо я в чомусь заблукав, вкажіть мені!
- ²⁵Але як видно, неприємні слова праведного, бо не у вас прошу сили.
- ²⁶І ваше звинувачення словам не зупинить мене, бо я не сприйму висловів ваших промов.
- ²⁷Адже ви лише нападаєте на сироту, наскакуєте на вашого друга.
- ²⁸Тепер же, поглянувши на ваші обличчя, не скажу неправди.
- ²⁹Сидіть же, і нехай не буде неправедності, і знову приєднайтеся до праведних.
- ³⁰Адже немає неправди на моєму язичку. Хіба моя гортань не розсуджує розумне?

Йова 7

- ¹Хіба життя людини на землі радше не є випробуванням, — його життя, наче в наймита, взятого на день?
- ²Або наче раб, який боїться свого володаря і схопив тінь, чи наче найманець, який очікує своєї винагороди.
- ³Так і я переніс порожні місяці, і ночі болючі мені дано.
- ⁴Якщо засну, кажу: Коли день? Як же встану, знову: Коли вечір? А буваю я сповненим болю від вечора аж до ранку.
- ⁵Моє ж тіло покривається гноєм червів, і я чахну, зіскрібаючи грудки землі з моїх виділень.
- ⁶А моє життя проминуло легше за бесіду, загинуло воно в марній надії.
- ⁷Тож згадай, що мій дух — життя, і моє око більше не повернеться, щоб побачити добро.
- ⁸Не побачить мене око Того, Хто мене бачить. Очі Твої на мені, а мене більше немає,
- ⁹— наче хмара стерта з неба. Адже якщо людина зійде до аду, то більше не вийде,
- ¹⁰і більше не повернеться до власного дому. І більше його не впізнає його місце.
- ¹¹Тож я вже не зупиню моїх уст, говоритиму, будучи в скруті, охоплений бідом, відкрию гіркоту моєї душі.
- ¹²Яким морем я є, чи змієм, що Ти настановив наді мною сторожу?
- ¹³Я сказав: Мене потішить моє ліжко, відкрию ж до себе самого власне слово на моєму ліжку.
- ¹⁴Ти мене страшиш снами і лякаєш мене видіннями.
- ¹⁵Забереш від мого духа мою душу, від смерті ж — мої кості.
- ¹⁶Адже не житиму навіки, щоб терпіти. Відступи від мене, бо моє життя марне.
- ¹⁷Бо чим є людина, що Ти її звеличив, або що Ти звертаєш на неї увагу?
- ¹⁸Невже здійснюватимеш над ним нагляд аж до ранку, і його судитимеш до спочинку?
- ¹⁹Як довго не залишатимеш мене і не відпускатимеш мене, доки ще ковтатиму мою слину в болі?
- ²⁰Якщо я згрішив, що Тобі можу зробити, Тобі, Хто знає людський розум? Навіщо Ти мене поставив Твоїм звинувачуваням, я є для Тебе тягарем?
- ²¹І навіщо Ти не забув мої гріхи і не очистив мого гріха? Тепер же я піду в землю, — ось встаю вранці, а мене більше немає.

Йова 8

- ¹Підхопивши, Валдад, савхетієць, каже:
- ²Доки говоритимеш це? Дух багатомовний у твоїх устах.
- ³Хіба Господь учинить неправедно, коли судить? Хіба Той, Хто створив усе, перекручуватиме справедливість?
- ⁴Якщо твої сини згрішили перед Ним, Він послав рукою їхнього беззаконня.
- ⁵Ти ж рано вставай, молячись до Господа Вседержителя.
- ⁶Якщо ти чистий і праведний, Він вислухає твою молитву, відновить тобі праведний спосіб життя.
- ⁷Тому перше твоє буде малим, а твоє останнє — без міри.
- ⁸Тож запитай попереднє покоління, досліди в роді батьків!
- ⁹Адже ми є вчорашні й не знаємо, бо наше життя є тінню на землі.
- ¹⁰Хіба не повчать тебе вони, і сповістять, і від серця викажуть слова?
- ¹¹Чи буйно росте папірус без води, чи росте очерет без вологи?
- ¹²Ще будучи на корені й будучи не пожатим, чи не всохне всяка трава, якщо не буде напоєна?
- ¹³Таким насправді буде кінець усіх, хто забуває про Господа. Адже надія безбожних пропаде!
- ¹⁴Тож його дім буде незаселеним, а його намет обплутає павутиння.
- ¹⁵Якщо він підіпре свій дім, він не встоїть. А коли схопиться за нього, то не втримається.
- ¹⁶Адже він є вологим під сонцем, та з його гнилі вийде його галузка.
- ¹⁷Він засинатиме на купі каміння, і житиме посеред гальки.
- ¹⁸Якщо буде знищений, місце його обмане. Хіба не бачив ти цього?
- ¹⁹Бо таке знищення безбожного, із землі ж іншого виростить.
- ²⁰Адже Господь не відкине праведного, а всякий дар безбожного не прийме.
- ²¹Уста ж праведних Він наповнить сміхом, — їхні уста — прославлянням.
- ²²Вороги ж їхні зодягнуться в засоромлення, і безбожного способу життя вже не буде.

Йова 9

- ¹Підхопивши, Йов сказав:
- ²По правді знаю, що так є. Бо як смертна людина буде праведною перед Господом?

- ³Адже якщо бажає судити Його, Він його не слухатиме, щоб не відказав на одне його слово з тисячі.
- ⁴Бо Він є мудрий розумом, сильний і великий. Хто, твердо ставши перед Ним, залишився?
- ⁵Він старими робить гори, і вони не знають, Він перекидає їх гнівом.
- ⁶Він трясє піднебесною від основ, її стовпи хитаються.
- ⁷Він говорить сонцеві, — і не сходить, а зорі запечатує.
- ⁸Він Сам розтягнув небо і ходить по морю, як по землі, —
- ⁹Він, Хто творить Плеяду, Есперу, Арктура і кімнати півдня,
- ¹⁰Він, Хто чинить велике і незбагненне, славне і надзвичайне, якому немає рахунку.
- ¹¹Якщо Він пройде повз мене, то я не побачу. І якщо мине мене, я зовсім не пізнав.
- ¹²Якщо Він змінить, хто відверне? Чи хто Йому скаже: Що Ти вчинив?
- ¹³Адже Він відвернув гнів, зігнулися під Ним кити, що під небом.
- ¹⁴Чи ж мене вислухає, чи розсудить мої слова?
- ¹⁵Бо хоч я є праведний, не вислухає мене, благатиму Його суду.
- ¹⁶Якщо ж закличу, і почує, то не повірю, що Він мене вислухав.
- ¹⁷Хіба Він не знищить мене темрявою? Численні ж мені зродив ураження без причини.
- ¹⁸Адже не дає мені передихнути, наповнив мене гіркотою.
- ¹⁹Бо ж Він силою міцний. Тож хто чинитиме опір Його судові?
- ²⁰Адже якщо я буду праведний, то мої уста будуть безбожні. І якщо буду непорочним, то виявлюсь викривленим.
- ²¹Бо якщо я зробив безбожне, не взнав я душею, але забирається моє життя.
- ²²Тому я сказав: Великого і сильного нищить гнів,
- ²³бо нікчемні смертю безбожною помирають, але праведних висміюють.
- ²⁴Адже вони передані в руки безбожних. Обличчя судів її покриває. Якщо ж не Сам Він, хто це?
- ²⁵Життя ж моє легше за бігуна. Відбігли і не побачили.
- ²⁶І чи є слід дороги корабля, чи орла, що ширяє, який шукає їжу?
- ²⁷Бо якщо скажу, забуду говорити, схилившись обличчям, стогнатиму.
- ²⁸Тремчу всіма членами тіла, бо знаю що не залишиш мене невинним.

- ²⁹Якщо ж я є безбожним, то чому я не помер?
- ³⁰Бо хоч би я помився снігом і очистився чистими руками,
- ³¹вдосталь Ти мене занурив у нечистоту, і одяг відчув огиду до мене.
- ³²Адже Ти не є людиною, як я, Якому протистоятиму, щоб ми разом прийшли на суд.
- ³³О, якби в нас був посередник, обвинувач і той, хто вислухає між обома!
- ³⁴Нехай Він забере від мене палицю, і Його страх хай мене не тривожить,
- ³⁵і я не боятимусь, але промовлятиму, бо я того не свідомий.

Йова 10

- ¹Знеможений моєю душею, стогнучи, випущу на Нього мої слова. Викажу, охоплений, гіркоту моєї душі
- ²і скажу Господу: Не вчи мене безбожно чинити! І чому Ти мені так присудив?
- ³Хіба добре Тобі, якщо безбожно чинитиму, адже Ти відкинув діла моїх рук, а раду безбожних Ти прийняв?
- ⁴Невже Ти бачиш, як бачить смертний, хіба Ти бачиш, як бачить людина?
- ⁵Чи Твоє життя є людським, чи Твої роки людські?
- ⁶Адже Ти відшукав моє беззаконня і вистежив мої гріхи.
- ⁷Бо Ти знаєш, що я не чинив безбожно. Але хто є той, який спасає з Твоїх рук?
- ⁸Твої руки зліпили мене і створили мене, після цього, змінивши, Ти мене уразив.
- ⁹Згадай, що Ти мене утворив з глини, і знову повертаєш мене в землю.
- ¹⁰Хіба не як молоко Ти мене видоїв, витиснув мене, подібно до сиру?
- ¹¹Шкірою і тілом Ти мене одягнув, кістями і сухожиллями Ти мене зшив.
- ¹²Життя і милосердя Ти мені дав, а Твій нагляд оберіг мій дух.
- ¹³Маючи це в собі, знаю, що все можеш, ніщо для Тебе не є непосильним.
- ¹⁴Адже коли грішу, Ти наді мною сторожиш, і безвинним від беззаконня Ти мене не зробив.
- ¹⁵Бо якщо буду безбожний, горе мені! Якщо ж буду праведний, не можу піднятися, бо я є повний безчестя.
- ¹⁶Адже на мене полюють, наче на лева, щоб убити. І знову, повернувшись, Ти страшно нищиш мене,
- ¹⁷обновляючи проти мене моє випробування, — гнів великий Ти виказав мені та навів на мене випробування.

- ¹⁸Тож навіщо Ти мене вивів з лона матері, і я не помер, і мене око не побачило б,
¹⁹і став би я, наче той, якого не існувало? Тож чому з лона я не був покладений у могилу?
²⁰Хіба не коротким є час мого життя? Дозволь мені трохи спочити,
²¹поки я піду, звідки не повернуся, у землю темряви і мороку,
²²в землю вічної темряви, де немає світла, і де не побачити життя смертної людини.

Йова 11

- ¹Підхопивши Софар, мінеєць, сказав:
²Той, хто багато промовляє, і слухатиме відповідь. Хіба промовистий вважається праведним? Благословенний, народжений від жінки, хто має коротке життя.
³Не будь багатомовним, бо немає кому дати тобі відповідь.
⁴Не говори: Я є чистий у вчинках і без пороку перед Ним!
⁵Але що, коли б Господь до тебе заговорив! А Він відкриє Свої уста до тебе!
⁶Тоді Він сповістить тобі силу мудрості, бо Він удвічі буде проти тебе. І тоді пізнаєш, що належне прийшло тобі від Господа за те, що ти згрішив!
⁷Хіба ти знайдеш стежку Господа, чи ти прийшов до останнього з того, що звершив Вседержитель?
⁸Небо високе, і що ти вдієш? А що глибше від тих, які в аді, ти знаєш?
⁹Чи довше від міри землі, чи від ширини моря?
¹⁰Якщо ж Він знищить усе, хто скаже Йому: Що Ти вчинив?
¹¹Адже Він Сам знає діла беззаконних, бачачи невідповідне, Він не пропустить!
¹²Людина ж надаремно пливе словами, — смертний, народжений від жінки, подібний до пустельного осла.
¹³Адже коли ти зробив чистим своє серце, то підносиш до Нього руки,
¹⁴коли ж щось беззаконне є у твоїх руках, то віддали його від себе, і неправедність у твоєму житті хай не поселиться.
¹⁵Бо таким чином твоє обличчя засяє, наче чиста вода, тож скинь нечистоту і не матимеш страху.
¹⁶Ти забудеш про труднощі, наче про хвилю, яка проминула, і не боятимешся.
¹⁷І молитва твоя буде наче рання зірка, — з полудня зійде тобі життя.
¹⁸Ти будеш упевненим, тому що в тебе є надія, а з турбот і занепокоєння в тебе з'явиться мир.

¹⁹Бо заспокоїшся, і не буде того, хто воює проти тебе. А численні, які нападають, тебе благатимуть.

²⁰Спасіння ж їх покине, бо їхня надія — згуба, очі ж безбожних розтануть.

Йова 12

¹А Йов, підхопивши, сказав:

²Ви ще є людьми. Хіба з вами закінчиться мудрість?

³І в мене є серце, як і у вас.

⁴Адже праведний і непорочний муж став посміховиськом.

⁵Бо у вимірний час приготовлено йому впасти під інших, а його домам бути пограбованими беззаконними.

⁶Але хтось, будучи лихим, хай не надіється бути невинним, — ті, хто викликає гнів Господа, наче їм і суду не буде!

⁷Але запитай чотириногих, хіба не розкажуть тобі, і небесних птахів, чи не сповістять тобі?

⁸Розкажи землі, хіба не пояснить тобі, і чи не підкажуть тобі морські риби?

⁹Хто не пізнав у цьому всьому, що Господня рука вчинила це?

¹⁰Хіба не в Його руці душа всіх, хто живе, — душа кожної людини?

¹¹Адже розум розсуджує слова, а гортань визначає смак їжі.

¹²У довгому часі мудрість, а в довгому житті — знання.

¹³У Нього — мудрість і сила, у Нього — порада і розум.

¹⁴Якщо Він скине, хто збудує? Якщо замкне проти людей, хто відкриє?

¹⁵Якщо заборонить воді, то висушить землю. Якщо ж попустить, то знищить її, перекинувши.

¹⁶У Нього — сила і міць, у Нього — пізнання і розум.

¹⁷Він веде радників полоненими, а суддів землі зробив несамовитими.

¹⁸Він наставляє царів на престоли і підперізує їхні стегна поясом.

¹⁹Він відсилає священників полоненими, а сильних землі повалив.

²⁰Він міняє уста вірних, і осягнув розум старійшин.

²¹Він виливає безчестя на володарів, а покірних оздоровив.

²²Він відкриває глибини від темряви і виводить на світло тінь смерті.

²³Він призводить до блукання народи і нищить їх, поборює народи і веде їх.

²⁴Він міняє серця володарів землі, приводить їх блукати дорогою, якої вони не знали.

²⁵Хай дошукуються в темряві, і не буде світла, хай же блукають, наче п'яні!

Йова 13

¹Ось це побачило моє око і почуло моє вухо.

²І знаю те, що і ви знаєте, і я не є дурніший за вас.

³Ні, але ж я говоритиму до Господа, оскаржу перед Ним, якщо бажає.

⁴Ви ж — неправедні лікарі й усі лікарі хвороб.

⁵Нехай буде, щоб ви мовчали, і це вам стане мудрістю.

⁶Послухайте звинувачення моїх уст, і сприйміть суд моїх губ.

⁷Чому не говорите перед Господом, а говорите перед Ним лукаве?

⁸Чи ви ухиляєтеся? Ви ж самі стали судьями.

⁹Добре ж, якщо би дослідив вас. Бо хіба ви, чинячи все, пристали до Нього, —

¹⁰далеко не менше звинуватить вас. Якщо ж і потай зважаєте на обличчя,

¹¹чи не Його страхи закрутять вами, а страх від Нього не нападе на вас?

¹²Ваша хвалькуватість стане подібною до попелу, тіло ж — глиняним посудом.

¹³Замовкніть, щоб я говорив, і спочину від гніву,

¹⁴взявши моє тіло в зуби, а мою душу покладу в руку.

¹⁵Якщо на мене Сильний покладе руку, оскільки і почав, скажу і оскаржу перед Ним.

¹⁶І це мені буде на спасіння, бо перед Нього не ввійде омана.

¹⁷Послухайте, послухайте мої слова! Бо сповіщу вам, які слухаєте!

¹⁸Ось я є близько мого суду, я знаю, що виявлюся праведним.

¹⁹Адже хто є той, який змагатиметься зі мною? Бо тепер замовкну і зникну.

²⁰Дві речі хай мені будуть. Тоді не сховаюся від Твого обличчя.

²¹Відними від мене руку, а Твій страх хай мене не жахає.

²²Тоді Ти закличеш, і я Тебе послухаю, чи Ти скажеш, і я дам Тобі відповідь.

²³Які є мої гріхи і мої беззаконня? Повчи мене, які вони є!

²⁴Чому Ти ховаєшся від мене, вважаєш мене Твоїм противником?

²⁵Чи Ти боятимешся, наче листок, порушуваний вітром, чи спротивишся мені, наче траві, яку несе вітер?

²⁶Адже Ти написав проти мене зло, Ти ж мене оточив гріхом молодості,

²⁷помістив мої ноги в колодки, Ти ж стеріг усі мої діла, дійшов Ти до підошов моїх ніг.

²⁸Я наче те, що старіється, подібно до бурдюка, чи так, як одяг, поїдений міллю.

Йова 14

¹Адже смертна людина, яка народжена від жінки, має коротке життя і повна гніву,

²або вона відпала, наче цвіт, що відцвів, зникла, наче тінь, і не затрималася.

³Чи не слово цього звершив Ти, і цього Ти зробив, щоби прийшов із судом перед Тебе?

⁴Бо хто на суді буде чистим від нечисті? Але ж ніхто!

⁵Хоч і один день його життя на землі, а його місяці пороховані в нього, Ти поклав на час, і він не переступить.

⁶Відійди від нього, щоб замовчав і мав задоволення від життя, наче найманець.

⁷Адже є надія для дерева. Бо якщо буде зрубаним, ще зацвіте, і гілочки в нього не бракуватиме.

⁸Бо якщо постаріє в землі його корінь, і його пень на камені помре,

⁹то зацвіте від запаху води, і зробить жнива більше, ніж молодий саджанець.

¹⁰Чоловік же, померши, відійшов, — смертна людина, упавши, більше не існує.

¹¹Адже в часі помирає море, і ріка, опустівши, висохла.

¹²А людина, заснувши, не встане, доки лишень небо буде зшите разом. І вони не збудяться зі свого сну.

¹³Хіба ж не краще Ти зберіг би мене в аді, сховав би мене, доки не спинився б Твій гнів, і признач мені час, в який мене згадаєш.

¹⁴Адже якщо чоловік помре, чи житиме, закінчивши дні свого життя? Чи терпітиму, аж доки знову буду?

¹⁵Тоді покличеш, а я Тебе послухаюся, діло ж Твоїх рук не відкинь.

¹⁶Ти ж почислив мої задуми, і Тебе не омине жоден із моїх гріхів.

¹⁷Ти ж запечатав мої беззаконня в торбі, позначив, якщо я в чомусь несвідомо вчинив переступ.

¹⁸І лише гора, падаючи, розсиплеться, і камінь постаріє на своєму місці.

- ¹⁹Вода злизала каміння, і води затопили низини порогу землі. І Ти знищив очікування людини.
- ²⁰Ти його скинув до кінця, і він відійшов. Ти йому наставив обличчя і відіслав.
- ²¹І якщо його сини стали численними, він не знає, і якщо стають нечисленними, він не свідомий того.
- ²²Але тільки його тіло відчувало біль, і його душа плакала.

Йова 15

- ¹Підхопивши, Еліфас, теманієць, сказав:
- ²Чи дасть мудрий відповідь на повчання духа? Він наповнив біль лона,
- ³звинувачуючи словами, якими не годиться, словами, від яких немає жодної користі.
- ⁴Чи і ти не відкинув страх, довершив такі слова перед Господом?
- ⁵Ти винний за слова твоїх уст, і ти не розсудив слова сильних.
- ⁶Хай оскаржують тебе твої уста, а не я, і твої губи хай свідчать проти тебе.
- ⁷Бо ж що? Хіба ти народився першою людиною? Чи ти постав раніше за пагорби?
- ⁸Чи ти чув накази Господні, чи до тебе прийшла мудрість?
- ⁹Адже що знаєш ти, чого ми не знаємо? Або що розумієш, чого й ми не розуміємо?
- ¹⁰І старець, і древній між нами віком старший від твого батька!
- ¹¹Ти був трохи покараний за дещо з того, у чому ти згрішив, ти говорив високо, гордовито.
- ¹²На що наважилося твоє серце, і на що піднялися твої очі,
- ¹³що ти вибухнув гнівом перед Господом, і вивів з уст такі слова?
- ¹⁴Бо хто, будучи смертною людиною, буде непорочним, чи як буде праведним той, хто народився від жінки,
- ¹⁵якщо святим Він не вірить, і небо не є чистим перед Ним?
- ¹⁶Тож наскільки мерзенний і нечистий чоловік, котрий п'є неправду, наче напій!
- ¹⁷Сповідь ж тобі, послухай мене. Тож я сповіщу тобі те, що я побачив,
- ¹⁸те, що говорять мудрі й що не затаїли їхні батьки.
- ¹⁹Їм самим дано землю, і на них не прийшов чужинець.
- ²⁰Усе життя безбожного в клопотах, і пораховані роки дані сильному,

- ²¹страх же його — в його вухах. Коли йому здається, що вже є в мирі, тоді прийде його знищення.
- ²²Хай не вірить, що відвернеться від темряви, бо він вже переданий у руки залізногомеча,
- ²³призначений на їжу грифам. А в собі знає, що на нього очікуєдоля трупа. Темний день його налякає,
- ²⁴а біда і смуток захоплять його, наче полководця, який упаде в перших рядах.
- ²⁵Адже він підняв руки перед Господом, і перед Господом Вседержителем став твердошиєм,
- ²⁶біг перед Ним гординею в товстих плечах свого щита,
- ²⁷бо він закрив своє обличчя у своїй товщі та зробив облямівку на стегнах.
- ²⁸Нехай же поселиться в пустинних містах, увійде до незаселених домів. Те, що вони приготували, інші заберуть.
- ²⁹Він не розбагатіє, і його майно не залишиться. Він не кидатиме на землю тіль, і не втече від темряви. Нехай вітер висушить те, що в нього сходить, нехай же впаде його цвіт.
- ³⁰і не втече від темряви. Нехай вітер висушить те, що в нього сходить, нехай же впаде його цвіт.
- ³¹Хай не вірить, що залишиться, бо марне поставиться йому.
- ³²Ним зрізане зітліє передчасно, і його галузка не покриється листям.
- ³³Нехай буде зібраний, як неспілий плід передчасно, нехай упаде, як цвіт оливки.
- ³⁴Бо свідчення безбожного — смерть, і вогонь спалить доми тих, хто бере хабарі.
- ³⁵Він у лоні прийме болі, на нього найде марнота, а його череву понесе оману.

Йова 16

- ¹Підхопивши, Йов промовив:
- ²Я чув багато такого. Усі потішники зла.
- ³Бо що ж? Хіба є чин словам духа? Чи щось тобі перешкодить, щоб відповісти?
- ⁴І я скажу так, як ви: Хіба ваша душа лежить замість моєї? Тоді я наскочив би на вас словами, покивав би головою на вас.
- ⁵Тож нехай буде сила в моїх устах, не спиню рух губ.
- ⁶Бо якщо говоритиму, не роз'ятру рани. Коли ж помовчу, хіба менше буду зраний?
- ⁷Тепер Він мене зробив втомленим, нерозумним, зігнилим;
- ⁸і Ти мене схопив, на свідчення стала і піднялася проти мене моя неправда, мені в обличчя відповіла.

- ⁹Охоплений гнівом, Він скинув мене, заскреготав на мене зубами, списи Його розбійників попали в мене.
- ¹⁰Він прибив стрілами очей, гострим поглядом уразив мене в обличчя, разом набігли на мене.
- ¹¹Бо Господь віддав мене в руки неправедного, і на безбожних покинув мене.
- ¹²Розбив мене, коли я був у мирі, схопивши мене за чуб, вирвав волосся, поставив мене, неначе сторожа.
- ¹³Оточили мене списами, кидаючи на мої нирки без пощади, пролили на землю мою жовч.
- ¹⁴Повалили мене — падіння за падінням, накинулися на мене сильні.
- ¹⁵Я пришив мішковину до моєї шкіри, а моя сила погасла в землі.
- ¹⁶Моє нутро згоріло від плачу, а на моїх повіках — тінь.
- ¹⁷У моїх руках не було ж нічого неправедного, а молитва моя була чистою.
- ¹⁸Земле, не покрий крові мого тіла, і хай не буде місця моєму крикові.
- ¹⁹І ось тепер на небі мій свідок, і мій заступник — на висотах.
- ²⁰Нехай долине моє благання до Господа, нехай же перед Ним сльозить моє око.
- ²¹Нехай буде оборона людині перед Господом, а синові людському — перед своїм ближнім.
- ²²Проїшли лічені роки, і я піду дорогою, якою не повернуся.

Йова 17

- ¹Гину я, несений вітром, прошу могили і не одержую.
- ²Благаю, втомившись, і що я вчинив?
- ³А моє майно чужі викрали. Хто є цей? Нехай буде зв'язаний моєю рукою.
- ⁴Бо Ти закрит від мудрості їхнє серце, через це Ти їх не звеличиш.
- ⁵Сповістить зло їхній частці, а мої очі розтанули на синах.
- ⁶Ти ж мене зробив притчею між народами, а я став посміховиськом для них.
- ⁷Адже мої очі осліпли від гніву, усі сильно воюють проти мене.
- ⁸Чудовиськом був я для праведних через це. А праведний нехай повстане проти беззаконного.
- ⁹Нехай вірний тримається своєї дороги, а чистий нехай візьме сміливість руками.
- ¹⁰Ні, але всі кріпиться та йдять, бо я не знаходжу у вас правди.

- ¹¹Мої дні проминули в стогоні, а жили мого серця порвалися.
- ¹²Ніч вони змінили на день, — світло поряд з присутністю темряви.
- ¹³Якщо ж я залишуся, то ад мені стане домом, адже в темряві постелили мені постіль.
- ¹⁴Смерть назвав я, що є моїм батьком, а гниль — матір'ю моєю і сестрою!
- ¹⁵Отже, де ще є моя надія? Чи я побачу моє добро?
- ¹⁶Чи зі мною вони зйдуть до аду, — невже разом ми зійдемо під землю?

Йова 18

- ¹Підхопивши, Валдад, савхетієць, сказав:
- ²Доки не перестанеш? Стримайся, щоб і ми промовили!
- ³Чому, наче чотириногі, ми замовкли перед тобою?
- ⁴Тебе охопив гнів. Бо що ж? Якщо ти помреш, хіба піднебесна буде бездомною? Чи гори спадуть з основ?
- ⁵І світло безбожних згасне, і їхній вогонь не підніметься.
- ⁶Його світло в житті — темрява, і світильник з ним погасне.
- ⁷Найменші вполювали його майно, нехай же його обмане рада.
- ⁸Нехай його нога зловиться в пастці, і заплутається в сіті.
- ⁹Нехай найдуть на нього засідки. І скріпить проти нього спраглих.
- ¹⁰Сховано в землю сильце його, і його пастка — на стежці.
- ¹¹Хай довкруги нього вигублять болі, а численні, що навколо його ніг, хай прийдуть у великому голоді.
- ¹²Йому ж приготовлено належне падіння,
- ¹³хай стопи його ніг будуть поїдені, нехай смерть пожере його красу.
- ¹⁴Нехай оздоровлення буде вирване з його життя, нехай його захопить біда, царське обвинувачення.
- ¹⁵Нехай поселиться в його ночі в його шатрі, нехай буде посіяна сіркою його краса.
- ¹⁶Його коріння під ним посохне, і зверху впадуть його жнива.
- ¹⁷І його пам'ять зникне із землі, і його ім'я нехай буде на віддаленому обличчі.
- ¹⁸Нехай хтось прожене його зі світла в темряву.

¹⁹Не буде знайомого в його народі, ані не врятується його дім у піднебесній, але в тому, що є його, житимуть інші.

²⁰Над ним застогнали останні, а перших охопило здивування.

²¹Це — доми неправедних, а то — місце тих, що не знають Господа.

Йова 19

¹Підхопивши, Йов промовив:

²Доки завдаватимете болю моїй душі й нищитимете мене словами?

³Знайте тільки, що Господь мене таким зробив. Ви говорите проти мене, не соромлячись мене, налягаєте на мене.

⁴Так, я насправді заблукав, у мені ж перебуває омана —

^{4а}говорити слово, яке не належиться, а мої слова є оманливі та не на часі.

⁵Ой, ви, які наді мною величаєтеся, нападаєте на мене з докором.

⁶Отже, знайте, що Господь є Тим, Хто непокоїть, Він підняв проти мене Свої укріплення.

⁷Ось я сміюся з пониження, та не говоритиму. Закричу я, і ніде не знайду суду.

⁸Я обгороджений довкола і не вийду, на моє обличчя Він поклав темряву.

⁹Він же з мене стягнув славу, забрав вінець з моєї голови.

¹⁰Він обдер мене довкруги, і я відходжу. Він, наче дерево, зрубав мою надію.

¹¹Страшно зі мною вчинив у гніві, сприйняв мене, наче ворога.

¹²Разом прийшли на мене Його напасники, на моїх дорогах оточили мене ті, які засілися.

¹³Від мене ж відступили мої брати, чужих пізнавали краще, аніж мене. А мої друзі стали немилосердними.

¹⁴Мої близькі мене не прийняли, і ті, хто знає моє ім'я, забули про мене.

¹⁵Сусіди дому та мої служниці, — я був для них чужинцем.

¹⁶Я покликав мого слугу, а він не послухав, — уста ж мої благали.

¹⁷І я просив мою дружину, я ж ніжно прикликав синів моїх наложниць.

¹⁸Вони ж мене відкинули навіки. Коли я встаю, вони говорять проти мене.

¹⁹Відчувають огиду до мене ті, хто мене бачить. А ті, кого я полюбив, повстали проти мене.

²⁰У моїй шкірі зігнило моє тіло, мої ж кості в зубах тримаються.

- ²¹Змилюсь наді мною, змилюсь наді мною, о друзі! Бо Господня рука — це та, що доторкнулася до мене.
- ²²Чому ж ви мене переслідуєте, як і Господь, і не насичуєтеся моїм тілом?
- ²³Бо хто дасть записати мої слова, покласти їх у книзі навіки, —
- ²⁴залізним і свинцевим писальцем, чи викарбувати на каменях?
- ²⁵Адже я знаю, що вічним є Той, Хто бажає мене визволити на землі,
- ²⁶підняти мою шкіру, щоб це терпіти. Бо це сталося мені від Господа,
- ²⁷чого я в собі свідомий, що моє око побачило, а не хто інший. Усе мені сповнилося в лоні.
- ²⁸Якщо ж і скажете: Що скажемо перед ним? І в ньому знайдемо корінь справи.
- ²⁹Остерігайтеся ж і ви від обману. Бо гнів надходить на беззаконних, і тоді пізнають, де їхня сутність.

Йова 20

- ¹Підхопивши, Софар, мінеєць, сказав:
- ²Я не думав, що ти саме так відповіси, і не розумієте більше, ніж я.
- ³Я послухаю докір моєї образи, і відповість мені дух розуму.
- ⁴Хіба цього ти не знав віддавна, відколи людина постала на землі?
- ⁵Адже веселість безбожних — страшне падіння, і радість беззаконних — згуба,
- ⁶хоч підіймуться до неба його дари, а його жертва доторкнеться до хмар.
- ⁷Бо коли цьому здаватиметься, що вже міцно стоїть, тоді він загине до кінця. А ті, хто його бачить, скажуть: Де він є?
- ⁸Його не знайдуть, наче сон, що минув, — відлетів, наче нічний привид.
- ⁹Око бачило його, та більше не побачить, і більше його не впізнає його місце.
- ¹⁰Хай його синів знищать менші, а його руки хай поपालять болі.
- ¹¹Його кості наповнилися його молодістю, та з ним вона ляже в землю.
- ¹²Якщо злоба буде солодкою в його устах, він її сховає під своїм язиком.
- ¹³Не пощадить її, не покине її і збере її всередині своєї гортані.
- ¹⁴І не зможе йому допомогти. Жовч аспіда в його шлунку!
- ¹⁵Багатство, зібране без правди, буде виблюване, з його дому його витягне ангел.
- ¹⁶Нехай же ссе гнів змії, нехай же уб'є його язик змії.
- ¹⁷Хай не побачить надоїв з пасовиськ, ані пасовиськ меду і масла.

- ¹⁸Він надаремно і безглуздо трудився задля багатства, з якого не скуштує, воно, наче тверде м'ясо, не до жування, — не проковтнути.
- ¹⁹Бо він знищив доми численних сильних, і житла пограбував, а не поставив.
- ²⁰Немає йому спасіння з майна, він не врятується своїм бажанням.
- ²¹Немає в нього залишеної їжі. Через це його добро не розквітне.
- ²²Коли ж йому здається, що він вже наповнився, то він буде в біді, і на нього найде всяка біда.
- ²³Якщо якимось наповнить свій живіт, Він наśle на нього гнів люті, щоб його залити болями.
- ²⁴І він не врятується від руки залізного леза, щоб його вбив мідний лук.
- ²⁵Нехай же стріла пройде крізь його тіло, і зірки хай ходять у його житлі, на ньому хай будуть страхи.
- ²⁶Хай на ньому перебуває всяка темрява. І його пожере негасимий вогонь, нехай же чужинець несе зло його домові.
- ²⁷Нехай небо відкриє його беззаконня, а земля повстане проти нього.
- ²⁸І знищення потягне дім його до кінця, і день гніву надійде на нього.
- ²⁹Така частка безбожної людини в Господа і придбання його маєтку в наглядача.

Йова 21

- ¹Підхопивши, Йов промовив:
- ²Послухайте, послухайте моїх слів, щоб хоч у цьому була мені від вас потіха!
- ³Проклинайте мене, я ж говоритиму, тоді не висміюватимете мене.
- ⁴Бо що ж? Хіба моє оскарження людини? І чому через це мені не обурюватися?
- ⁵Дивлячись на мене, дивуєтесь, поклавши руки на уста.
- ⁶Бо коли згадаю, то турбуюся, і болі охоплюють моє тіло.
- ⁷Чому безбожні живуть і досягають старості в багатстві?
- ⁸Їхнє насіння по душі, і їхні діти перед очима.
- ⁹Їхнім сім'ям щастить, страху ж ніде не помітно, і бича від Господа на них немає.
- ¹⁰Їхня корова не скинула теляти, є збережена їхня худоба, яка була тільна — не втратила.
- ¹¹Тож залишаються, як вічні вівці, а їхні діти забавляються,
- ¹²взявши псалтир і гусла, і веселяться під звуки музики.

- ¹³Закінчили в добрі своє життя, і заснули в спокої аду.
- ¹⁴А він до Господа промовляє: Відступи від мене, не бажаю знати Твоїх доріг!
- ¹⁵Хто Такий Всесильний, що Йому служитимемо? І яка вигода, коли Його зустрінемо?
- ¹⁶Бо в їхніх руках було добро, і діла безбожних Він не помічає.
- ¹⁷Ні, але й світильник безбожних погасне, надійде ж на них знищення, і від гніву прийдуть їхні болі.
- ¹⁸Вони ж будуть, наче полова перед вітром, чи наче порох, якого підняла вітряна буря.
- ¹⁹Нехай синам не стане їхнього майна! Він йому віддасть і взнає.
- ²⁰Хай його очі побачать власну загибель, і Господь хай його не врятує.
- ²¹Бо яке його бажання з ним у його домі? І кількість його місяців була порахована.
- ²²Хіба Господь не є Той, Хто навчає розуму і вміння? Він же судитиме вбивць.
- ²³Цей помре в силі своєї простоти, будучи повністю в добрі, та процвітаючий.
- ²⁴І його нутрощі сповнені жиру, шпик же його розливається.
- ²⁵А той вмирає від гіркоти душі, бо не їсть нічого доброго.
- ²⁶Та вони разом сплять у землі, і гниль їх покрила.
- ²⁷Як знаю я вас, що сміливо на мене нападаєте.
- ²⁸Бо скажете: Де є дім володаря? І де є покриття наметів безбожних?
- ²⁹Запитаєте дорогу в тих, хто проходить, і не знехтуйте їхні знаки.
- ³⁰Адже лиходієві легко буде до дня знищення, до дня його гніву буде він доведений.
- ³¹Хто сповістить перед ним його дорогу? Він сам зробив, хто йому віддасть?
- ³²Тож він був відведений до гробів і пильнував на труні.
- ³³Солодкими для нього були каміння потоку... а за ним відійде кожний чоловік, і незчисленні — перед ним.
- ³⁴Як же мене пустим потішаєте? Тож від вас я не маю жодного заспокоєння.

Йова 22

- ¹Підхопивши, Еліфас, теманієць, сказав:
- ²Хіба Господь не є Тим, Хто навчає розуму і вмінню?

- ³Адже яка користь Господу, якщо ти був невинний у вчинках? Чи вигода, що ти простою тримав свою дорогу?
- ⁴Чи, роблячи твоє слово, Він тебе звинуватить і вийде з тобою на суд?
- ⁵Хіба твої злочинства не є великими, а твої гріхи незчисленні?
- ⁶А ти брав у заставу у твоїх братів за ніщо, — одяг же нагих ти забирав.
- ⁷Ти не напоїв водою спраглих, але в голодуючих ти забрав кусень хліба.
- ⁸Ти ж сприйняв обличчя деяких і заселив тих, хто на землі.
- ⁹Вдів ти відіслав з порожніми руками, а сиротам заподіяв зло.
- ¹⁰Тому-то тебе оточили засідки, і надзвичайна війна завдала тобі клопоту.
- ¹¹Світло тобі стало темрявою, коли ти лежав, вода тебе покрила.
- ¹²Хіба не бачить Той, Хто живе на висотах, Який упокорює тих, котрі гордовито підносяться?
- ¹³І ти сказав: Про що Сильний дізнався? Хіба Він розсудить у темряві?
- ¹⁴Хмара — Його сховище, і Він не покажеться, і пройде довкола неба.
- ¹⁵Чи триматимешся вічної стежки, якою ходили неправедні мужі,
- ¹⁶які були забрані передчасно? Їхні основи — ріка, що тече.
- ¹⁷Вони кажуть: Що зробить нам Господь? Або: Що Вседержитель на нас наведе?
- ¹⁸Він же наповнив їхні доми добром, а рада безбожних далека від Нього.
- ¹⁹Праведні, побачивши, висміяли, і непорочний поглузував.
- ²⁰А їхнє майно знищене, і їхній останок пожирає вогонь.
- ²¹Будь же твердим, якщо залишаєшся. Тоді твій плід буде в добрі.
- ²²Тож прийми сказане Його устами, — прийми Його слова до свого серця.
- ²³Якщо ж повернешся і впокориш себе перед Господом, ти віддалиш неправедне від твого життя.
- ²⁴Ти будеш поставлений на землі, на камені, — наче на камені потоку Офір.
- ²⁵Отже, Вседержитель буде твоїм помічником від ворогів, а тебе зробить чистим, наче золото, випробуване вогнем.
- ²⁶Тоді станеш сміливий перед Господом, радісно поглянувши на небо.
- ²⁷Коли ти помолишся до Нього, Він тебе вислухає, дасть тобі виконати обітницю.
- ²⁸Він приготує тобі життя праведності, і на твоїх дорогах буде світло.
- ²⁹Бо ти себе впокорив, і скажеш: Він звеличився, та спасає того, хто схиляє очі.

³⁰Він врятує невинного, і ти врятуєшся через чистоту своїх рук.

Йова 23

¹Підхопивши, Йов промовив:

²Так, я знаю, що недосяжним є моє звинувачення, і Його рука тяжкою стала на моєму стогнанні.

³Тож хто визнає, що я знайду Його і прийду до кінця справи?

⁴Скажу свій суд, а мої уста наповню обвинуваченням.

⁵Якби я знав слова, які Він мені скаже, коли б я збагнув, що Він мені сповістить!

⁶Навіть якщо з великою силою прийде на мене, то й тоді з погрозами не нападе на мене.

⁷Адже в Нього правда і звинувачення, нехай же доведе мій суд до кінця!

⁸Бо піду до попереднього, і мене більше немає. Але про те, що в кінці, що знаю?

⁹Як зліва Він щось зробить, і не визнаю. Обійме правицею, і не побачу.

¹⁰Адже Він вже знає мою дорогу, Він же мене випробував, наче золото.

¹¹Тож я піду у Його заповідях, бо я зберіг Його дороги, і не зверну.

¹²І не переступлю Його заповідей, і в моєму нутрі я заховав Його слова.

¹³Якщо ж і Він так судив, то хто чинитиме опір Йому? Адже те, що Він забажав, Він і вчинив!

¹⁴Через це я до Нього поспішив, а буди настановленим, я подумав про Нього.

¹⁵За це потурбуюся в Його присутності. Пізнаю і боятимуся Його.

¹⁶Господь же зм'якшив моє серце, і Вседержитель завдав мені турбот.

¹⁷Адже я не знав, що на мене найде темрява, та темрява менепокрила перед моїм обличчям.

Йова 24

¹Чому ж від Господа сховалися години,

²а безбожні з околиць вийшли за межу, пограбувавши стадо з пастирем?

³Під'ярменного відвели сиротою і взяли в заставу вола вдовиці.

⁴Звели слабких з дороги праведності, разом сховалися лагідні землі.

⁵Відійшли ж, наче осли в полі, через мене вийшовши на своє діло. Солодким є його хліб для малих.

- ⁶Передчасно пожали не своє поле. Слабкі ж обробили виноград безбожних безоплатно і без їжі.
- ⁷Численних нагих поклали спати без одягу, а накриття їхньої душі забрали.
- ⁸Вони мокрі від крапель гір, оскільки вони не мали сховища, то покрили себе скелею.
- ⁹Вони забрали сироту від грудей, і впокорили того, хто відпав.
- ¹⁰Нагих же неправедно приспали, а в голодуючих забрали шматок хліба.
- ¹¹У тісних проходах неправедно зробили засідку, а праведну дорогу не взнали.
- ¹²Вони викидали з міста і власних домів, а душа немовлят дуже стогнала! А Він чому над цими не наглядає?
- ¹³Вони, будучи на землі, і не взнали, дорогу ж праведності не пізнали, і не пішли їхніми стежками.
- ¹⁴Пізнавши їхні діла, Він їх передав у темряву, і буде вночі, наче злодій.
- ¹⁵А око перелюбника підстерігало темряву, кажучи: Не визнає мене око, і поклав накриття на обличчя.
- ¹⁶Він у темряві підкопав доми. У днях собі позначили, не пізнали світла.
- ¹⁷Адже ранок для них усіх разом — тінь смерті, тому що кожний пізнає жахи тіні смерті.
- ¹⁸Він легкий на поверхні води. Нехай проклятою буде їхня частка на землі.
- ¹⁹Хай же їхні рослини появляться сухими на землі, бо вони пограбували снопи сиріт.
- ²⁰Тоді згадано його гріх, і він став невидимим, як туман роси. Нехай віддасться ж йому тим, що він робив, нехай знищеним буде всякий неправедний, подібно до невиліковного дерева.
- ²¹Бо він зло чинив неплідній і не помилював слабку жінку,
- ²²а знищив слабких гнівом. Отже, вставши, не матиме віри про своє життя.
- ²³Захворівши, хай не має надії вилікуватись, але хай упаде від недуги,
- ²⁴бо його висота багатьом спричинила зло. Зів'яв же, наче мальва на спеці, чи наче колос, що сам відпав зі стебла.
- ²⁵Якщо ж ні, то хто є той, який каже, що я говорю неправду, і поставить мої слова за ніщо?

Йова 25

- ¹Підхопивши, Валдад, савхетієць, сказав:

- ²Що ж є початком? Чи жне страх перед Тим, Хто звершує все на висотах?
- ³Тому хай хтось не вважає, що є зволікання до розбійників. На кого ж не надійде від Нього засідка?
- ⁴Бо як смертна людина буде праведною перед Господом? Хіба хто-небудь, який народився від жінки, зробить себе чистим?
- ⁵Якщо Він наказує місяцеві, і він не світить! І зірки — нечисті перед Ним!
- ⁶Ой, людина — гниль, і людський син — черв'як!

Йова 26

- ¹Підхопивши, Йов промовив:
- ²До кого пристаєш або ж кому бажаєш допомогти? Чи не Тому, у Кого велика сила, і Тому, у Кого сильне плече?
- ³З ким ти порадився? Хіба не з Тим, у Кого вся мудрість? Або за ким підеш? Чи не за Тим, у Кого велика сила?
- ⁴Кому ти сповістивці слова? Чиє ж є те дихання, що виходить з тебе?
- ⁵Хіба велетні народжуються з-під води, і її сусіди?
- ⁶Ад перед Ним нагий, і немає накидки для згуби.
- ⁷Він над нічим простягає північний вітер, вішає землю на нічому.
- ⁸Він зв'язує воду у Своїх хмарах, і хмара не проривається під Ним.
- ⁹Він підтримує поверхню престолу, простягає над ним Свою хмару.
- ¹⁰Він наказом оточив поверхню води до закінчення світла з темрявою.
- ¹¹Небесні стовпи простягнулися і здивувалися від Його погрози.
- ¹²Він силою втихомирив море, а розумом уразив морське чудовисько.
- ¹³Небесні засуви Його бояться, а повелінням Він убив змія-бунтівника.
- ¹⁴Ось це частина Його дороги, і почуємо Його в краплинах мови. Хто ж почув силу Його гromу, коли він залунає?

Йова 27

- ¹А ще додавши, Йов сказав у вступі:
- ²Нехай живе Господь, Який так мені присудив, і Вседержитель, Який засмучує мою душу!
- ³А поки ще в мені дихання є, Божий Дух, що є в моїх ніздрях,

- ⁴мої губи не промовлятимуть беззаконне, і моя душа не повчатиметься неправедного.
- ⁵Хай не станеться, щоб я назвав вас праведними, доки не помру. Адже не відійду від моєї невинності,
- ⁶і, дотримуючись праведності, себе не віддам. Бо я не усвідомлюю, що зробив невідповідне.
- ⁷Ні, але хай мої вороги будуть, як руїна безбожних, і ті, хто повстав проти мене, — наче погибель безбожних.
- ⁸Бо яка є надія в безбожного, чого він тримається? Чи врятується, надіючись на Господа?
- ⁹Чи Господь вислухає його молитву? Хіба, коли надійде на нього скрута,
- ¹⁰чи матиме перед Ним якусь сміливість? Або коли покличе, то чи Він вислухає його?
- ¹¹Але я сповіщу вам, що є в Господній руці. Про те, що є у Вседержителя, не обманю.
- ¹²Ось усі знаєте, що додаєте марне до марного.
- ¹³Це частина безбожного чоловіка в Господа, а здобуток сильних прийде на них від Вседержителя.
- ¹⁴Якщо ж його сини стануть численні, то вони будуть на вигублення. Якщо ж і перетворяться на мужів, то жебратимуть.
- ¹⁵Ті, які залишаться після нього, смертю закінчать життя, а над їхніми вдовами ніхто не змилюється.
- ¹⁶Якщо назбирає срібла, наче землі, і наготує золота, подібно до глини, —
- ¹⁷це все здобудуть праведні, і його маєток праведні заберуть.
- ¹⁸Його дім відійшов, наче молі й немов павутина.
- ¹⁹Багатий, заснувши, не продовжуватиме, відкрив він свої очі — і його немає.
- ²⁰Болі його спіткали, наче вода, і вночі забрала його темрява.
- ²¹Його забере палюча спека, відійде і вигубить його з його місця.
- ²²І накине біду на нього, та не пощадить. З його руки неодмінно втікатиме .
- ²³Заплеще проти них своїми руками і сичанням прожене його з його місця.

Йова 28

- ¹Адже є місце срібла, звідки приходить, і місце золота, де воно очищується.
- ²Бо і залізо видобувається із землі, і мідь рубається подібно до каменя.

- ³Він поклав чин темряві, і Він досліджує всякий кінець. Камінь, темрява і тінь смерті,
- ⁴а переривання потоку через порох. Ті ж, хто забуває праведну дорогу, знемогли від смертних людей.
- ⁵Земля — з неї вийде хліб, а під нею наче повернувся вогонь.
- ⁶Її каміння — місце сапфіру, і порох — її золото.
- ⁷Стежка — не пізнала її пташина, і не доглянуло її око грифа.
- ⁸Не потоптали її сини зарозумілих, не прийшов на неї лев.
- ⁹Він простягнув Свою руку на круту скелю і вивернув гори з коренем.
- ¹⁰Він розірвав річкові вири, і моє око побачило все дорогоцінне.
- ¹¹Він відкрив глибини рік, показав Свою силу на світлі.
- ¹²А де знайдено мудрість? Яке ж місце вміння?
- ¹³Смертна людина не знає її дороги, і не знайдеться між людьми.
- ¹⁴Бездня сказала: Немає в мене! І море сказало: Немає зі мною!
- ¹⁵Не дасть місце сховища за неї, і не зважиться срібло їй на заміну.
- ¹⁶Не прирівняється до офірського золота, до дорогоцінного онікса чи сапфіра.
- ¹⁷З нею не зрівняється золото і скло, і золотий посуд не буде їй на заміну.
- ¹⁸Величні речі та кришталь не згадаються, ти ж шануй мудрість понад те, що всередині.
- ¹⁹Вона не буде прирівняна до топазу Ефіопії, не прирівняється до чистого золота.
- ²⁰А де знайдеться мудрість? Яким же є місце вмілості?
- ²¹Це скрите перед кожною людиною і сховане від небесних птахів.
- ²²Згуба і смерть сказали: Ми ж почули чутку про неї!
- ²³Бог добре проклав її дорогу, Він же знає її місце.
- ²⁴Адже Він бачить усю піднебесну, знаючи все те, що в землі, що Він створив,
- ²⁵вагу вітрів і міру води.
- ²⁶Коли Він зробив так, то розрахував дощ, і дорогу при гуркоті грому.
- ²⁷Тоді Він її побачив і визнав її, приготувавши, дослідив.

Йова 29

- ¹Продовжуючи далі, Йов сказав у вступі:

- ²Хто мене поставить, як у місяці попередніх днів, в які мене оберігав Бог?
- ³Так, як тоді, коли Його світильник світив над моєю головою, коли я ходив при Його світлі в темряві.
- ⁴Коли я впевнено ходив дорогами, коли Бог відвідував мій дім.
- ⁵Коли я був дуже плідним, а навколо мене булідіти.
- ⁶Коли мої дороги обливалися маслом, а мої гори пилили молоком.
- ⁷Коли я виходив вранці в місті, то на площах ставили моє крісло.
- ⁸Молодці, бачачи мене, ховалися, а всі старці вставали.
- ⁹Вельможі ж переставали говорити, поклавши палець на уста.
- ¹⁰Ті ж, хто слухав, мене блаженним називали, а їхній язик прилипав до їхнього горла,
- ¹¹бо вухо почуло і назвало блаженним мене, а око, бачачи мене, ухилялося.
- ¹²Адже я спасав бідного з руки сильного, і я допомагав сироті, в якого не було помічника.
- ¹³Нехай на мене прийде благословення того, хто гине, а уста вдови мене благословили.
- ¹⁴Я ж одягався в праведність, і наряджався в суд, наче в подвійний одяг.
- ¹⁵На око був я сліпий, а на ногу — кульгавий, —
- ¹⁶я був батьком для немічних, я дослідив боротьбу, якої я не бачив.
- ¹⁷Я трошив челюсті безбожних, я виривав грабунок з-посеред їхніх зубів.
- ¹⁸Я ж сказав: Мій вік старіється, наче стовбур фінікового дерева, я проживу довгий час.
- ¹⁹Мій корінь розкрився біля води, і роса поселиться в моїх жнивах.
- ²⁰Слава моя марна зі мною, і мій лук у Його руці йде.
- ²¹Мене чули ті, які слухали, і замовкали на мою раду.
- ²²А до моєї мови не додавали, раді ж були, коли я до них говорив.
- ²³Наче спрагла земля, що очікувала дощу, так вони чекали на мої слова.
- ²⁴Якщо засміюся до них, не повірять, і світло мого обличчя не занепадало.
- ²⁵Я вибрав їхню дорогу, і я перебував, як володар, і я жив, наче цар між лицарями, немов той, хто потішає страждаючих.

Йова 30

- ¹А тепер найменші висміяли мене, тепер повчають мене частково ті, чиїх батьків я мав за ніщо, яких я не вважав гідними псів моїх черід.
- ²І навіщо мені сила їхніх рук? Через них загинула повнота.
- ³Бездітний у біді і голоді. Вони вчора втекли від біди і від скрути посухи.
- ⁴Ті, хто оточує соляні місця при звуку, для яких солоне було їм їжею, котрі без честі й знехтувані, зубожілі від усякого добра, які й коріння дерев жували від великого голоду.
- ⁵Повстали на мене злодії,
- ⁶доми яких були кам'яними печерами.
- ⁷З-посеред милозвучнихкущів закричать вони, — котрі жили під дикою зеленню.
- ⁸Сини безумних і нечесних, їхні імена і слава згладжені із землі.
- ⁹А тепер я — їхні гусли, і вони мене мають за притчу.
- ¹⁰Гидували ж мною, відступивши далеко, а для мого обличчя не стримувалися від плювання.
- ¹¹Адже Він, відкривши Свій сагайдак, заподіяв мені зло, і вони позбулися уздечки моєї присутності.
- ¹²З правого боку нащадків вони повстали, простягнули свою ногу і пішли проти мене стежками їхньої згуби.
- ¹³Знищили мої стежки, бо Він скинув мій одяг.
- ¹⁴Своїми стрілами Він мене прошив, учинив мені, як бажає, я на стражданнях замішаний.
- ¹⁵Мої страждання повертаються, моя надія відійшла, наче вітер, і моє спасіння, наче хмара.
- ¹⁶Тепер же на мені виллється моя душа, а мене охоплюють дні страждань.
- ¹⁷Вночі мої кості розгорілися, а моє сухожилля послабло.
- ¹⁸Великою силою схопила недуга мій одяг, оточила мене, наче облямівка мого одягу.
- ¹⁹Схопила ж мене, наче глину, — моя частка в землі та в попелі.
- ²⁰І я заволав до Тебе, та Ти не чуєш мене, вони встали і подивилися на мене.
- ²¹Ти ж напав на мене без пощади, бичував Ти мене сильною рукою.
- ²²Призначив Ти мене на страждання, і Ти відкинув мене від спасіння.
- ²³Знаю, що мене зітре смерть, бо кожному смертному земля — дім.

- ²⁴Якби добрим було на себе накласти руки, чи попросивши іншого, він зробив би це мені.
- ²⁵Я ж плакав над кожним немічним, стогнав, бачачи чоловіка в скруті.
- ²⁶Тож я, очікував добра, та ось, мене зустріли скоріше злі дні.
- ²⁷Моє нутро заклекотало і не замовчить, випередили мене дні бідноти.
- ²⁸Стогнучи, я пішов, не замикаючи уст, став у зборі, волаючи.
- ²⁹Я став братом сирен і другом страусів.
- ³⁰Моя шкіра сильно почорніла, а мої кості від спеки згоріли.
- ³¹Мої гусла перейшли на плач, а мій спів — мені на ридання.

Йова 31

- ¹Я поклав завіт моїм очам, — і не подумаю про дівицю.
- ²А яку частку Бог визначив згори, і який спадок Всесильного з висот?
- ³Хіба згуба не для несправедного, а відчуження не для тих, які чинять беззаконня?
- ⁴Хіба Він сам не побачить мою дорогу і не порахує всі мої кроки?
- ⁵Якщо ж я ходив з тими, які висміюють, якщо ж і моя нога поспішала на обман,
- ⁶нехай вже стану я на справедливую вагу, а Господь знає мою невинність.
- ⁷Якщо моя нога ухилилася з дороги, якщо ж і моє серце пішло за оком, якщо ж і моїми руками я доторкнувся до дарів,
- ⁸то нехай сію я, а інші хай їдять, і нехай виявлюся без кореня на землі.
- ⁹Якщо моє серце пішло за жінкою іншого чоловіка, якщо я і таємно очікував біля її дверей,
- ¹⁰то нехай і моя жінка вгодить іншому, а мої діти хай зазнають приниження.
- ¹¹Бо опоганити заміжню жінку — це гнів люті, який не зупинити.
- ¹²Адже це — вогонь, що горить з усіх боків, куди тільки нападав, до кореня знищував.
- ¹³Якщо ж і знехтував я судом мого слуги чи служниці, коли вони в мене судилися,
- ¹⁴то що я зроблю, коли Господь мені вчинить допит? Якщо ж відвідає, то яку відповідь дам?
- ¹⁵Чи не так, як і я постав у лоні, постали і вони? Ми ж постали в тому ж лоні.
- ¹⁶А немічні задовольнили потребу, яку лиш мали, я ж не відкинув око вдови.
- ¹⁷Якщо ж я сам їв кусень мого хліба, а сироті не подав, —

- 18 хоча я від моєї молодості годував сироту, як батько, і наставляв від лона моєї матері, —
- 19 якщо ж я не зглянувся на нагого, який гинув, і не одягнув,
- 20 і слабкі мене не поблагословили, а їхні плечі не грілися з постригу моїх ягнят,
- 21 якщо я підняв проти сироти руку в надії, бо в мене була велика допомога,
- 22 то нехай же відпаде моє плече від ключиці, а моя рука нехай відламається від ліктя.
- 23 Адже мене охопив Господній страх, і його тягаря я не перенесу.
- 24 Якщо я поклав золото, як мою силу, якщо ж і на дорогоцінний камінь я поклав надію,
- 25 якщо ж я зрадив, коли моє багатство стало великим, якщо ж і на нечисленне я поклав свою руку,
- 26 чи не побачу сонце, що сходить, що заходить, а місяць, що маліє? Адже це не від них.
- 27 І якщо потай обманене було моє серце, якщо ж і поцілував я мою руку, приклавши до моїх уст,
- 28 то це вже мені нехай вважається за найбільше беззаконня, бо я вчинив обман перед Всевишнім Господом.
- 29 Якщо ж я і зрадив падінням моїх ворогів, і моє серце сказало: Добре! —
- 30 то нехай же тоді моє вухо почує моє прокляття, і нехай перешіптується народ, коли мені чинять зло.
- 31 Якщо ж часто мої служниці казали: Хто дав би нам насититися його тілом? Хоч я був дуже добрий.
- 32 Чужинець не мешкав назовні, а мої двері були відкриті для кожного, хто приходив.
- 33 Якщо ж, грішачи, я несвідомо скрив мій гріх,
- 34 бо не посоромився великої юрби, щоб перед ними признатися? Хіба ж дозволив я слабому вийти з моїх дверей з порожнім подолом?
- 35 О, хто б мені дав того, хто вислухав би мене! Якщо я не побоявся Господньої руки, а письмо, яке я мав проти когось,
- 36 читав, поклавши, як вінець на плечі,
- 37 і якщо його не віддав я, подерши, і нічого не взявши від боржника,
- 38 якщо проти мене коли-небудь земля застогнала, якщо і її борозни разом заплакали,

³⁹якщо ж я з'їв її силу сам безплатно, якщо ж я засмутив, забравши душу власника землі,

⁴⁰то замість пшениці нехай мені вийде будяк, а замість ячменю — бур'ян! І Йов зупинився у своїй мові.

Йова 32

¹Замовкли і його троє друзів, щоби більше не заперечувати Йову, бо Йов був праведний перед ними.

²Обурившись, Еліус, син Варахіїла, вузієць з роду Рам, з Авсітідійської країни, сильно розлютився на Йова, тому що він проголосив себе праведним перед Господом.

³Тож він дуже розлютився проти трьох друзів, бо вони не змогли відповісти Йову, а мали його за безбожного.

⁴Та Еліус стримався дати відповідь Йову, тому що вони були старші за нього віком.

⁵Колиж Еліус побачив, що в устах трьох мужів немає відповіді, то його гнів запалав.

⁶І, підхопивши, Еліус, син Варахіїла, вузієць, сказав: Я є наймолодший за віком, а ви є старші. Тому я замовчав, боячись сповістити вам своє знання.

⁷Я сказав: Нехай вік буде тим, хто веде розмову, — упродовж багатьох років вони набули мудрості.

⁸Але в смертних людях є дух, і дихання Вседержителя навчає.

⁹Не багатолітні є мудрими, і не старці знають суд.

¹⁰Тому я сказав: Послухайте мене, і я сповіщу вам те, що знаю.

¹¹Прислухайтесь до моїх слів, бо вам, які слухаєте, говоритиму, доки не дослідите слів,

¹²і так, як ви, я зрозумію! І ось, не було у вас того, хто оскаржував Йова, хто відповідав на його слова.

¹³Щоб ви не сказали: Ми знайшли мудрість, — ми додали Господу.

¹⁴Чоловікові ж наказали ви сказати ці слова!

¹⁵Вони жажнулися і більше не відповідали, — у них пропали слова.

¹⁶Я був терпеливий, бо вони не говорили, бо стояли, не відповіли.

¹⁷А Еліус, продовжуючи, сказав:

¹⁸Знову говоритиму, бо я є сповнений слів, адже мене вбиває дух нутра.

¹⁹А моє нутро, наче зав'язаний бурдюк солодкого молодого вина, що бурлить, чи наче прорваний ковальський міх.

²⁰Я заговорю, відкривши уста, щоб спочити.

²¹Адже я не соромитимуся людини, але й не боятимуся смертної людини.

²²Бо не вмю зважати на поважні обличчя. Якщо ж ні, то мене поїсть міль.

Йова 33

¹Ні, але ж послухай, Йове, мої слова і мою мову.

²Отже, послухай, бо я відкрив свої уста, і мій язик заговорив.

³Моє серце чисте від слів, а розум моїх уст розуміє чисте.

⁴Божий дух мене створив, і дихання Вседержителя мене навчає.

⁵Якщо можеш, то дай мені на це відповідь. Потерпи, стань ти проти мене і я проти тебе.

⁶Ти утворений з глини, як і я, ми утворені з того самого.

⁷Мій страх тебе не буде непокоїти, і моя рука не буде тяжка на тобі.

⁸Тільки ти заговорив до моїх вух, я почув голос твоїх слів.

⁹Тому що ти говориш: Я є чистий, я не згрішив, я ж є непорочний, бо я не вчинив беззаконня.

¹⁰Він же знайшов вину проти мене, і вважає мене за ворога.

¹¹Він помістив мої ноги в колодки, і стеріг усі мої дороги.

¹²Як же ти говориш: Я праведний, та Він мене не вислухав? Адже вічний є Той, Хто над смертними людьми!

¹³Ти ж говориш: Чому Він не почув усі слова моєї правди?

¹⁴Бо Господь раз заговорить, і вдруге — уві сні

¹⁵чи в нічному повчанні, коли нападе часом на людей жахливий страх уві сні на ліжку.

¹⁶Тоді Він відкриває розум людей — цими страхітливими видіннями налякав їх,

¹⁷щоб відвернути людину від неправедності; його тіло Він врятував від падіння, —

¹⁸пощадив його душу від смерті, щоб він не поліг у битві.

¹⁹Знову ж Він докорив його хворобою на ліжку, і заціпеніло безліч його костей.

²⁰Будь-яку їжу пшениці не зможе він прийняти, а його душа бажатиме їжі,

- 21** аж доки не розкладеться його тіло, і покаже його оголені кості.
- 22** Його душа наблизилася до смерті, і його життя — в аді.
- 23** Якщо буде тисяча смертоносних ангелів, жоден з них його не уразить. Якщо пізнає серцем, щоб повернутися до Господа, сповістити ж людині своє засудження, показати його провину,
- 24** Він підтримає, щоб той не впав у смерть, і оновить його тіло, так як тиньк на стіні, кості ж його наповнить кістковим мозком.
- 25** Він пружним зробить його тіло, начев немовляти, і відновить його зрілість між людьми.
- 26** Коли він помолиться до Господа, то буде сприйнятий Ним, і з чистим обличчям увійде з прославлянням. Адже Він поверне людям праведність.
- 27** Тоді людина так звинуватить сама себе, кажучи: Що я звершив, і не за справедливістю покарав мене за те, що я згрішив!
- 28** Спаси мою душу, щоб не піти в тління, і моє життя побачить світло!
- 29** Ось усе це з людиною чинить Сильний трьома дорогами.
- 30** Але спаси мою душу від смерті, щоб моє життя хвалило Його у світлі.
- 31** Почуй, Йове, і послухай мене! Замовкни, а я буду говорити!
- 32** Якщо є слова, відповіси мені. Заговори, бо я бажаю, щоб ти був оправданий.
- 33** Якщо ні, ти мене послухай. Мовчи, і я тебе навчу мудрості.

Йова 34

- 1** Підхопивши, Еліус сказав:
- 2** Послухайте мене, мудрі! Послухайте досвідчені.
- 3** Адже вухо досліджує слова, а горло куштує їжу.
- 4** Суд чинимо собі самим, знаємо в собі те, що добре.
- 5** Бо сказав Йов: Я є праведний, Господь відняв мені суд,
- 6** учинив неправду моєму судові, моя стріла — болісна, без вини.
- 7** Хто такий чоловік, як Йов, який п'є погорду, наче воду,
- 8** котрий не згрішив і не був безбожним, він не пристав до дороги тих, хто чинить беззаконня, щоб піти з беззаконними?
- 9** Не говори, промовляючи: Не буде відвідин чоловіка! А відвідини йому від Господа.
- 10** Тому, розумні серцем, послухайте мене: Хай не буде мені перед Господом бути безбожним і перед Вседержителем бентежити праведного.

- 11 Але нехай віддасть чоловікові, як і чинить кожний з них, і на стежці чоловіка знайде його.
- 12 Думаєш, що Господь невідповідне чинить? Чи Вседержитель змішає суд? —
- 13 Той, Хто створив землю! Хто ж є, Той, Котрий творить піднебесну і все, що там існує?
- 14 Якщо б Він бажав прийняти, і дух в Собі затримати,
- 15 то помре кожне тіло разом, і кожна смертна людина в землю відійде, з якої і утворена.
- 16 Якщо ж не сприймаєш, послухай це, прислухайся до голосу слів.
- 17 Глянь ти на Того, Хто ненавидить беззаконня і нищить лукавих, що є Вічний праведний.
- 18 Той безбожний, хто каже цареві: Порушуєш закон! — і володарям: О, безбожні!
- 19 Хто не застидався присутності шляхетного, і не вмів честь віддати мужам, пошанувати їхнє обличчя.
- 20 Марним же їм станеться кричати і благати мужа, бо вчинили проти закону, відвертаючи слабких.
- 21 Адже Він — оглядач людських діл, не залишилося непоміченим Ним нічого з того, що вони чинять,
- 22 і не буде місця сховатися тим, хто чинить беззаконня.
- 23 Бо Він більше не покладе на чоловіка. Господь усіх бачить,
- 24 осягає незбагненне, славне і надзвичайне, якому немає рахунку.
- 25 Він виявляє їхні діла і поверне ніч, тож вони впокоряться.
- 26 Він погасив безбожних, — вони явні перед Ним,
- 27 бо відвернулися від Божого Закону, заповідей Його не пізнали,
- 28 щоб принести до Нього крик бідних, а крик бідних буде почутий.
- 29 І Він тишу подасть, і хто засудить? І сховає обличчя, і хто побачить Його? І проти народів, і проти людини разом,
- 30 царем наставляючи дволичну людину через незадоволення народу.
- 31 Аджеє такий, хто до Сильного говорить: Забрав я, не візьму в заставу!
- 32 Без себе побачу, Ти покажи мені. Якщо неправедність я вчинив, то не продовжуватиму.
- 33 Чи не від тебе Він домагатиметься її? Оскільки відкинеш, бо ти обиратимеш, а не я. І що дізнався, ти говори.

³⁴Тому розумні серцем скажуть це, бо чоловік мудрий почув моє слово.

³⁵Йов же не в розумі сказав, слова ж його не від знання.

³⁶Але ж навчися, Йове, не давай ще відповіді, наче нерозумні,

³⁷щоб не додали ми до наших гріхів, беззаконня ж нам зарахується, що багато слів говоримо перед Господом.

Йова 35

¹Підхопивши, Еліус сказав:

²Що це вважав ти справедливим? Ти хто є, що сказав: Я є праведний перед Господом?

³Хіба скажеш: Що робитиму, коли згрішив?

⁴Я дам відповідь тобі й трьом друзям.

⁵Зверни погляд на небо і подивися, поглянь же на хмари, як вони високо від тебе!

⁶Якщо ти згрішив, що заподієш? Якщо ж і багато беззаконня ти вчинив, що можеш заподіяти?

⁷Отже, коли ти праведний, то що Йому додаси? Чи що Він візьме з твоєї руки?

⁸Твоя безбожність — людині, подібній до тебе, і твоя праведність — людському синові!

⁹Заволають ті, хто несправедливо звинувачений багатьма, закличуть з-під твердої руки багатьох.

¹⁰І він не сказав: Де є Бог, Який мене створив, Котрий настановляє нічні сторожі,

¹¹Який відділяє мене від земних чотириногих, від небесних птахів?

¹²Там вони кричатимуть, та Він не почує, — через зарозумілість нечестивих.

¹³Адже Господь не бажає бачити непристойне. Бо Він — Вседержитель, Він бачить

¹⁴тих, хто звершує беззаконня, і Він мене врятує. Судися ж перед Ним, чи можеш Його хвалити так, як є.

¹⁵І тепер, оскільки немає того, хто навідується з Його гнівом, то він не дуже помічає провину.

¹⁶А Йов даремно відкриває свої уста, у незнанні він чинить слова тяжкими.

Йова 36

¹Продовжуючи далі, Еліус сказав:

²Потерпи мені ще трохи, щоб я тебе повчив, бо в мене є ще мова.

- ³Почавши здалека свої міркування, моїми ж ділами скажу праведне,
⁴по правді, а не слова неправедні. Ти неправедно розумієш!
- ⁵Зрозумій же, що Господь не відкине невинного. Сильний міццю серця,
⁶не залишить безбожних живими, а бідним дасть суд.
- ⁷Він не забере Своїх очей від праведного. І вони будуть із царями на престолі, і
Він їх посадить для перемоги, і вони будуть звеличені.
- ⁸І якщо будуть зв'язані в колодках, і будуть їх держати в кайданах бідноти,
⁹то Він їм сповістить їхні вчинки і їхні провини, бо вони стануть сильними.
- ¹⁰Але праведного Він вислухає. І Він сказав, що вони відвернуться від
неправедності.
- ¹¹Якщо почують і служитимуть, то Він завершить їхні дні в добрі, а їхні роки —
у славі.
- ¹²А безбожні не врятуються, тому що вони не бажають побачити Господа і тому
що, будучи застереженими, вони залишалися неслухняними.
- ¹³А лицеміри серцем викличуть гнів. Вони не кричатимуть, тому що Він їх
зв'язав.
- ¹⁴Отже, нехай помре в молодості їхня душа, а їхнє життя нехай уражене буде
ангелами,
- ¹⁵тому що вони завдали смутку немічному і слабкому. А для лагідних Він видасть
суд.
- ¹⁶І крім того Він виманив тебе з пащі ворога. Безодня — потік під нею. А твій
стіл зійшов, повний жиру.
- ¹⁷У праведних не забракне суду,
- ¹⁸а на безбожних буде гнів через безбожність дарів, які приймали за
неправедність.
- ¹⁹Хай розум тебе добровільно не відверне від благання слабких, які є в скруті, і
всіх, хто володіє силою.
- ²⁰Не розтягуй ночі, щоб народ не пішов проти них.
- ²¹Але остерігайся, не чини зла. Бо в цьому ти визволився від бідноти.
- ²²Ось Сильний буде сильним Своєю могутністю. Бо хто є такий сильний, як Він?
- ²³Хто ж є той, який досліджує Його діяння? Чи хто той, який сказав: Ти вчинив
неправедно?
- ²⁴Згадай, що Його діла великі, понад ті, які звершили люди.
- ²⁵Кожний чоловік у собі побачив, наскільки є вразливими смертні люди.

- ²⁶Ось Сильний — великий, і ми не збагнемо. І число Його років безконечне.
- ²⁷Пораховані ж у Нього краплі дощу, і виллються дощем у хмару.
- ²⁸Потечуть старожитності, а хмара дала тінь на незчисленних смертних людей.
- ^{28a}Він встановив час худобі, вони знають розпорядок, коли лягати.
- ^{28b}Чи не дивується твій розум усім цим, чи не міняється твоє серце в тілі?
- ²⁹І якщо збагнеш довжину хмари, пропорції Його намету,
- ³⁰ось Він простягає над ним серпанок, — і покрив дно моря.
- ³¹Бо ними Він судитиме народи, дасть їжу сильному.
- ³²У руках Він сховав світло і заповів про нього зустрічному.
- ³³Він сповістить про нього свого друга. Є частка і для неправедності.

Йова 37

- ¹І від цього затріпотіло моє серце і зіскочило зі свого місця.
- ²Почуй вістку в гніві Господнього обурення, — повчання вийде з Його уст!
- ³Під усім небом Його панування, і Його світло — до країв землі.
- ⁴За Ним гучно лунає голос, загримить голосом своєї зверхності, і ніхто не змінить їх, бо почує Його голос.
- ⁵Загримить Сильний своїм дивовижним голосом. Адже Він звершив великі речі, які ми не бачили,
- ⁶наказуючи снігові: Будь на землі! — і сильна злива Його влади!
- ⁷На руці кожної людини Він ставить печать, щоб кожна людина пізнала свою неміч.
- ⁸Звірі ввійшли під накриття, замовкли в лігвищах.
- ⁹Зі сховищ виходять смерчі, а зі скель — мороз.
- ¹⁰І від дихання Сильного Він дасть мороз, скеровує воду, куди тільки бажає.
- ¹¹І дорогоцінні речі покриває хмара, Його світло розжене хмару.
- ¹²І Він довоколишні хмари розжене велінням на їхні діла. Усе, що тільки їм заповість, це Ним покладене на землі,
- ¹³чи на настанови, чи на Його землю, чи знайде Його на милосердя.
- ¹⁴Послухай це, Йове! Стань, сприйми Господню силу.
- ¹⁵Знаємо, що Бог визначив Свої діла, зробивши світло з темряви.
- ¹⁶Він знає розподіл хмар, а падіння злих — надзвичайні.

- ¹⁷Твій одяг теплий, і на землі панує тиша.
- ¹⁸Чи скріпиш з Ним стародавні основи, — вони міцні, на вигляд як злиток.
- ¹⁹Тому повчи мене, що Йому скажемо! І ми перестанемо багато говорити.
- ²⁰Чи при мені є книга, чи став книжник, щоб піднявшись, я привів чоловіка до мовчання?
- ²¹А світло невидиме всім, світліє на стародавньому небозводі, наче від нього на хмарах.
- ²²З півночі — хмари золотисті, а на них — велика слава і честь Вседержителя.
- ²³І не знаходимо іншого, подібного до Нього могутністю. Він судить праведно, чи не думаєш, що Він слухає?
- ²⁴Тому Його боятимуться люди, злякаються Його і мудрі серцем.

Йова 38

- ¹Коли Еліус перестав говорити, то до Йова крізь бурю і хмари заговорив Господь:
- ²Хто цей, який скриває від Мене раду, хто тримає слова в серці й думає від Мене втаїти?
- ³Підв'яжи, як муж, твої стегна, Я ж тебе запитаю, а ти Мені відповіси!
- ⁴Де ти був, коли Я основував землю? Сповісти Мені, якщо ти володієш знанням.
- ⁵Чи знаєш, хто визначив її розміри? І хто протягнув мірний шнур по ній?
- ⁶На чому встановлені її склепіння? Хто є той, котрий заклав на ній кутовий камінь?
- ⁷Коли народжувалися зорі, усі Мої ангели хвалили Мене могутнім голосом.
- ⁸Я загородив море брамами, коли воно хлинуло, виходячи з лона своєї матері.
- ⁹Я ж зробив йому хмару за одяг і повив його імлюю.
- ¹⁰І Я поставив йому границі, встановивши засуви та брами.
- ¹¹Я ж сказав йому: Досі підеш, і не перейдеш, але в тобі розіб'ються твої хвилі!
- ¹²Хіба Я при тобі наказав ранньому світлові, і ранкова зірка побачила своє визначене місце,
- ¹³щоб схопитися за краї землі, аби скинути із себе безбожних?
- ¹⁴Хіба ти, взявши глинисту землю, зліпив живу істоту і наділив її мовою на землі?
- ¹⁵Чи ти забрав світло від безбожних, а плече гордих знищив,
- ¹⁶прийшов до джерела моря, ходив стопами по безодні?

- 17Хіба тобі зі страхом відкриваються брами смерті, а придверники аду, бачачи тебе, лякалися?
- 18Чи ти збагнув широчінь піднебесної? Сповісти ж мені, якою вона є!
- 19А в якій це землі замешкує світло, і де місце темряви?
- 20Хіба ти Мене приведеш до їхніх околиць? Чи й ти вивідав їхні стежки?
- 21Знаю, що ти тоді народився, і число твоїх років велике.
- 22Та чи ходив ти до сховищ снігу, і чи бачив ти сховища граду?
- 23Можливо воно відкладене тобі на час ворогів, на день війни і битви?
- 24Звідки виходить мороз чи розноситься південний вітер на піднебесну?
- 25Хто ж приготував русло для дощової зливи, і дорогу громоносним бурям,
- 26щоб посилати дощ на безлюдну землю, напустелю, де немає людини,
- 27щоб наситити незаселену і непрохіднуземлю і викликати ріст зелені?
- 28Хто є батько дощу? Хто ж є той, котрий породив краплі роси?
- 29З якого лона виходить лід? А хто на небі породив мороз,
- 30який сходить, наче вода, що тече? Поверхню ж безодні хто оснував?
- 31Чи ти збагнув пов'язь Плеяди і відкрив огорожу Оріона?
- 32Чи ти відкриєш сузір'я у своєму часі, і чи притягнеш Вечірню зорю за її косу?
- 33Чи ти знаєш переміни неба чи те, що стається у злагоді в піднебесній?
- 34Чи ти покличеш хмару голосом, і вона тебе послухається поривами бурхливої зливи?
- 35Чи пошлеш блискавки, і вони підуть? Чи запитають вони тебе: Що робити?
- 36Хто ж дав жінкам мудрість ткати чи вміння вишивати?
- 37Хто ж у своїй мудрості перераховує хмари, і прихилив небо до землі?
- 38Розлився порошок, наче земля, Я ж зліпив його, наче кам'яну брилу.
- 39Хіба ти полюєш їжу для левів, чи наповнюєш душі зміїв?
- 40Адже вони перелякалися у своїх лігвищах, перебувають у лісах, чатуючи.
- 41Хто ж приготував їжу вороні? Бо її пташенята закричали до Господа, блукаючи в пошуках їжі!

Йова 39

- 1Чи ти дізнався про час народження диких скелястих кіз, чи ти спостерігав болі народження в оленів?

- ²Чи ти підраховував їхні повні місяці до народження, чи ти розв'язав їхні болі?
- ³Чи ти вигодував їхніх дітей без страху? Чи ти втамуєш їхні болі?
- ⁴Відійдуть їхні діти, розмножаться в нащадках, вийдуть, і не повернуться до них.
- ⁵Хто ж є той, котрий вільним пустив дикого осла, і хто розв'язав його кайдани?
- ⁶Я поклав йому життя в пустелі і його поселення — соляні місця.
- ⁷Висміюючи численний народ міста і не чуючи осуду збирача податків,
- ⁸він оглядає гори — своє пасовисько, і шукає за всякою зеленню.
- ⁹Чи забажає служити тобі одноріг, чи захоче він лягти біля твоїх ясел?
- ¹⁰Чи ти прив'яжеш пасами його ярмо, чи він оратиме тобі борозни на рівнині?
- ¹¹Ти ж на нього поклав надію, тому що його сила велика, а чи доручиш йому твої роботи?
- ¹²Чи віриш, що він віддасть тобі посів і доставить тобі до його току?
- ¹³Крило миле в нееласа, якщо зачне асіда і несса.
- ¹⁴Бо залишить на землі свої яйця, і на землі зігриває,
- ¹⁵і вона забула, що нога розкине і польові звірі потопчуть.
- ¹⁶Жорстоко відноситься вона до своїх дітей, наче вони не її, надаремно трудилася без страху.
- ¹⁷Бо затримав Бог від неї мудрість, і не вділив їй розуму.
- ¹⁸У відповідний час він піднесеться на висоту, вона насміхатиметься з коня і його вершника.
- ¹⁹Чи ти дав коневі силу, одягнув йому на шию страх?
- ²⁰Ти дав йому озброєння, а славу зі сміливістю — його грудям?
- ²¹Б'ючи копитом, гарцює на рівнині, виходить на долину в силі.
- ²²Над зустрічними стрілами він сміється, і від меча він не відвертатиметься!
- ²³Проти нього брязкочуть лук і меч,
- ²⁴і в гніві він знищить землю, і не повірить, доки труба не подасть знак.
- ²⁵А коли труба дає знак, то він говорить: Добре! — здалека занюхує бій, стаючи дибки з іржанням.
- ²⁶Чи з твого вміння непорушно зупинився яструб, розпростерши крила, дивлячись на південь?
- ²⁷Чи на твій наказ орел підноситься вгору, а гриф ночує, сидячи у своєму гнізді,
- ²⁸на виступі скелі й приховано?

²⁹Будучи там, він шукає їжі, його очі спостерігають здалека.

³⁰А його пташенята копірсаються в крові, — вони відразу знаходять те місце, де тільки будуть трупи.

Йова 40

¹Господь Бог у відповідь Йову сказав:

²Чи буде хтось ухилитися від суду Всесильного, хіба ж той, хто звинувачує Бога, не буде відповідати за це?

³Підхопивши, Йов каже Господу:

⁴Як то ще я суджуся, будучи настановлений, і оскаржую Господа, слухаючи це, будучи нічим? Яку ж відповідь я на це дам? Я покладу руку на мої уста.

⁵Я раз заговорив, а вдруге не продовжуватиму!

⁶А далі Господь, підхопивши, сказав Йовові з хмари:

⁷Ні, але підв'яжи, як муж, твої стегна, якщо заговорив, а Я запитаю тебе, ти ж Мені відповіси.

⁸Не відкидай Мого суду. Чи тобі здається, що Я з тобою повівся інакше, ніж щоб ти виявився праведним?

⁹Хіба твоя рука є такою, як Господня, чи голос, як Його громовиця?

¹⁰Візьми ж висоту і силу, зодягнися в славу і честь.

¹¹Пошли ангелів з гнівом і впокори кожного зарозумілого,

¹²знищ гордовитого, а безбожного відразу вигуби,

¹³сховай же ззовні в землі разом, а їхні обличчя наповни безчестям!

¹⁴Бо тоді визнаю, що твоя правиця спроможна спасти.

¹⁵Але гляди на звірів, які в тебе. Вони їдять траву, подібно до волів.

¹⁶Ось сила його в стегнах, а міць — у пупку живота.

¹⁷Він поставив хвіст, наче кипарис, а його сухожилля сплетене.

¹⁸Його ребра — мідні ребра, а його хребет — з литого заліза.

¹⁹Це є початок Господнього творіння, воно зроблене, щоби було висміяне Його ангелами.

²⁰Пішовши на скелясту гору, зробив радість чотириногим у Тартарі .

²¹Він спить під усіляким деревом при папірусі, тростині і траві.

²²Його отінюють великі дерева з гілками і гілки верби.

- 23** Якщо буде повинь, він не відчує, він вірить, що Йордан потече йому в уста.
- 24** Чи на очах у нього хтось його візьме, як схоплений буде в пастку, чи проколють ніздрю?
- 25** Чи поведеш змія вудкою, чи вкладеш кільце в його ніздрю?
- 26** Чи вкладеш кільце в його ніздрі, і чи шилом проколеш його губу?
- 27** Чи вимовить до тебе лагідно прохання про допомогу?
- 28** Чи складе з тобою домовленість, і чи візьмеш його за вічного раба?
- 29** Чи гратимешся з ним, наче з птахом, чи прив'яжеш його, наче горобця для дитини?
- 30** Чи годуються ним народи, чи ділять його роди фінікійців?
- 31** А все, що пливе, зібравшись, не принесуть одну шкіру його хвоста і в кораблях рибалок його голову.
- 32** А ти покладеш на нього руку, згадавши про боротьбу, що була в його тілі, і хай більше не буде.

Йова 41

- 1** Хіба ти його не бачив? Хіба ти не здивувався над сказаним про нього?
- 2** Хіба ти не побоявся, беручи до уваги те, що приготовлене Мною? Бо хто є той, котрий Мені протиставляється?
- 3** Чи хтось стане проти Мене і встоїть, хіба не вся піднебесна Моя?
- 4** Не мовчатиму задля нього, і слово сили помилує рівного собі.
- 5** Хто відкриє перед його одіяння? А в складку його панцира хто ввійде?
- 6** Хто відкриє брами його обличчя? Довкруги його зубів — страх.
- 7** Його нутроці — мідні щити, а його зв'язки, наче камінь смарагд.
- 8** Один до одного пристають, і дух не пройде крізь нього.
- 9** Людина тісно пов'язана зі своїм братом, так і вони тримаються разом і не відділяться.
- 10** Коли він чхає, то спалахує світло, а його очі — вигляд ранньої зорі.
- 11** З його пащі виходять палаючі світильники і викидаються вогняні жаровні.
- 12** З його ніздрів виходить дим печі, що горить вогнем вугілля.
- 13** Його душа — тліюче вугілля, а з його уст виходить полум'я.
- 14** У його шиї замешкує сила, і знищення біжить перед ним.

- ¹⁵М'язи його тіла зліпилися. Коли поливати його, він не порушиться.
- ¹⁶Серце його міцне, наче камінь, воно стало, наче непорушне коваadlo.
- ¹⁷Коли він повертається, це страх чотириногим звірам, які скачуть по землі.
- ¹⁸Якщо його зустрінуть списи, — нічого не зроблять піднятий спис і панцир.
- ¹⁹Адже він вважає залізо за полову, а мідь — за гниле дерево.
- ²⁰Йому не завдасть шкоди мідний лук, а того, хто кидає каміння, він вважає за траву.
- ²¹Тростиною вважаються молоти, і він висміює махання вогнем.
- ²²Його лежанка — гострі цвяхи, а все золото моря під ним, наче глина без міри.
- ²³Приводить до кипіння безодню, наче мідь, він море вважає за посудину з маззю,
- ²⁴а тартар безодні — за полоненого. Він вважає безодню за прохід.
- ²⁵На землі немає нікого, подібного до нього, створеного, щоб ним гралися Мої ангели.
- ²⁶Він бачить усе високе, і сам є царем усього, що у водах!

Йова 42

- ¹Підхопивши, Йов каже Господу:
- ²Я знаю, що Ти все можеш, і в Тебе нічого неможливого немає.
- ³Бо хто є той, який від Тебе скриває раду? Хто щадить слова і думає заховатися від Тебе? Хто ж сповістить мені те, чого я не знав, велике і дивовижне, чого я не пізнав?
- ⁴Послухай же мене, Господи, щоб і я міг сказати. Я Тебе запитаю, Ти ж мене повчи.
- ⁵Адже слухом вуха я почув про Тебе раніше, а тепер моє око побачило Тебе.
- ⁶Тому я вважав себе за ніщо і поник, і вважаю я себе за землю і попіл.
- ⁷І сталося, що після того, як Господь сказав усі ці слова Йову, то Господь промовив до Еліфаса, теманійця: Ти, і двоє твоїх друзів згрішили. Адже ви не сказали нічого праведного переді Мною, як Мій слуга Йов.
- ⁸Тож тепер візьміть сім телят і сім баранів і підіть до мого слуги Йова, і він принесе за вас жертви. Мій слуга Йов помолиться за вас, бо прийму хіба що його особу. Адже якщо б не він, Я вигубив би вас, бо ви не говорили правди супроти мого слуги Йова.
- ⁹Тож Еліфас, теманієць, Валдад, савхетієць, і Софар, мінеєць, пішли і зробили так, як їм наказав Господь, і Він простив їм гріх задля Йова.

10А Господь учинив Йова великим. І коли він помолився за друзів, Бог простив їм гріх. Господь же дав подвійно від того, що було спочатку в Йова, у подвоєння.

11А всі його брати і сестри його почули все, що трапилося з ним і прийшли до нього, і прийшли всі, хто його знав раніше. Коли вони їли і пили в нього, то потішили його, і були охоплені подивом щодо всього, що Господь на нього навів. І кожний дав йому одне ягня і чотири некарбовані золоті драхми.

12Господь же поблагословив останнє Йова більше, ніж попереднє. Його худоба була: чотирнадцять тисяч овець, шість тисяч ослів, тисяча пар волів, тисяча дійних ослиць стада.

13І в нього народилося сім синів і три дочки.

14І він назвав першу День, а другу — Касія, третю ж — Амалтеїн Ріг.

15І в піднебесній не знайти кращих за них — за дочок Йова. А батько дав їм спадок урівень з братами.

16Йов пожив після ураження сто сімдесят років, а прожив він усіх років — двісті сорок вісім. І Йов побачив своїх синів і синів своїх синів до четвертого покоління.

17І Йов помер старим, у похилому віці.

17aА записано, що він знову встане з тими, кого Господь воскресить.

17bЦей описаний в Сирійській книзі, а живе в Асійській землі в околицях Ідумеї та Аравії, раніше ж було йому ім'я Йовав.

17cВін, взявши жінку-аравійку, породив сина, ім'я якому Еннон, а цей був батьком Зари, сином синів Ісава, і матері Восорри, так що був він п'ятий від Авраама.

17dА це царі, котрі царювали в Едомі, у тій країні, якою він і правив. Перший — Валак, син Веора, назва його міста — Деннава. А після Валака був Йовав, прозваний Йовом. А після нього — Асом, володар, правитель з країни Теманітиди. Після нього — Адад, син Варада, який розбив Мадіяма на рівнині Моава, ім'я його міста — Геттем.

17f А ті друзі, які до нього прийшли: Еліфас з Ісава, цар синів теманійців, Валдад, тиран савхетійців, Софар, цар мінейців.

Книга Псалмів

Псалмів 1

- ¹Блаженний чоловік, який не взяв участі в раді безбожних, не став на дорогу грішних і не сів на престолі з губителями,
- ²але його бажання — в Господньому законі, і над Його законом він роздумуватиме вдень і вночі.
- ³Він буде, як дерево, посаджене біля потоків води, яке приносить свій плід у свою пору, і листя якого не опадатиме. Він у всьому, що тільки буде робити, матиме успіх.
- ⁴Не так у безбожних, не так! Вони — наче пил, що вітер його змітає з поверхні землі.
- ⁵Тому-то і безбожні не піднімуться на суді, ні грішники — на раді праведних.
- ⁶Адже Господь знає дорогу праведних, а дорога безбожних загине.

Псалмів 2

- ¹Чому розбушувалися люди, і народи задумали марноту?
- ²Зійшлися земні царі, зібралися правителі разом проти Господа та проти Його Христа. (Музична пауза).
- ³Розбиймо їхні кайдани і скиньмо із себе їхнє ярмо.
- ⁴Той, Хто живе на небі, висміє їх, Господь поглузує з них.
- ⁵Тоді заговорить до них у Своєму гніві й у люті Своєї приведе їх у замішання.
- ⁶Я був поставлений Ним царем над Сіоном — Його святою горою,
- ⁷щоби сповіщати Господні накази. Господь сказав мені: Ти — Мій Син, Я сьогодні Тебе породив.
- ⁸Попроси в Мене — і дам Тобі народи у твою спадщину, — володіння Твоє до кінців землі.
- ⁹Ти їх пастимеш залізним жезлом, розіб'єш їх, як глиняний посуд.
- ¹⁰Тож тепер, царі, зрозумійте, навчіться всі ви, які судите землю.
- ¹¹Служіть Господу зі страхом і радійте з Ним в трепеті.
- ¹²Прийміть повчання, щоб Господь не розгнівався, і ви не щезли з дороги правди, коли зненацька спалахне Його гнів. Блаженні всі ті, хто на Нього надіється.

Псалмів 3

- ¹Псалом Давида, коли він утік з-перед обличчя свого сина Авесалома.
- ²Господи, чому стало так багато тих, які спричиняють мені біль? Як багато повстає проти мене!
- ³Багато кажуть моїй душі: Нема йому спасіння в його Бозі. (Музична пауза).
- ⁴А Ти, Господи, є моїм заступником, моєю славою; Ти — Той, Хто підносить мою голову.
- ⁵Своїм голосом заволав я до Господа, і Він мене вислухав зі Своєї святої гори.
(Музична пауза).
- ⁶Я заснув, виспався і прокинувся, бо Господь допоможе мені.
- ⁷Тож не побоюся я й десятків тисяч людей, які звідусіль разом нападають на мене.
- ⁸Підіймись, Господи, спаси мене, мій Боже, бо Ти розгромив усіх, хто безглуздо ворогував зі мною, розтрощив зуби грішників.
- ⁹Спасіння — від Господа; Твоє благословення — на Твоєму народі.

Псалмів 4

- ¹На закінчення псалмів. Пісня Давида.
- ²Коли я закликав, вислухав мене Бог моєї праведності. В утисках Ти послав мені полегшення. Помилуй мене і вислухай мою молитву.
- ³Людські сини! Доки будете твердосерді? Чому любите безумне і прагнете омани? (Музична пауза).
- ⁴Знайте, що Господь зробив дивовижне для Свого побожного. Господь мене вислухає, коли я до Нього покличу.
- ⁵Гнівайтесь, та не грішіть. [Про що] роздумуєте у ваших серцях, у тому кайтесь на ваших постелях. (Музична пауза).
- ⁶Принесіть жертву праведності й надійтеся на Господа.
- ⁷Багато хто запитує: Хто нам покаже добро? А на нас позначилося світло Твого обличчя, Господи.
- ⁸Ти послав радість моєму серцю: Від [плоду] пшениці, винограду й оливки вони збагатилися.
- ⁹У спокої я відразу засинаю і сплю, бо Ти, Господи, єдиний дав жити мені в надії.

Псалмів 5

- ¹На закінчення. Про ту, яка успадкує. Псалом Давида.
- ²Господи, вислухай мої слова, зверни увагу на моє голосіння.

- ³Прислухайся до голосу мого благання, мій Царю і мій Боже, бо я, Господи, буду молитися до Тебе.
- ⁴Вранці Ти почувеш мій голос, — вдосвіта я стану перед Тобою, і [Ти зглянешся].
- ⁵Адже Ти — Бог, Який не може погодитися з беззаконням, і не поселиться біля Тебе той, хто чинить зло.
- ⁶Порушники закону не встоять перед Твоїми очима: Ти не злюбив усіх, які чинять беззаконня,
- ⁷і вигубиш усіх, котрі говорять неправду. Кровожерною та підступною людиною гидує Господь.
- ⁸Я ж, за Твоїм великим милосердям, увійду до Твого дому, поклонюся до Твого святого храму — у Твоєму страсі.
- ⁹Господи, заради моїх ворогів веди мене Своєю праведністю, Ти вирівняй переді мною Свою дорогу.
- ¹⁰Адже на їхніх устах немає правди; їхнє серце — нікчемне; їхнє горло — відкрита могила; вони своїми язиками вчинили обман.
- ¹¹Суди їх, Боже, хай відступляться від своїх задумів; за їхню велику безбожність відкинь їх, бо вони вчинили Тобі велику прикрість, Господи.
- ¹²А всі, які надіються на Тебе, хай відчують радість. Вони веселитимуться повік, а Ти поселишся між ними. І будуть Тобою хвалитися всі ті, хто любить Твоє Ім'я, —
- ¹³бо Ти поблагословиш праведного. Господи, Ти наче щитом милості увінчав нас.

Псалмів 6

- ¹На закінчення між піснями — для восьмої. Псалом Давида.
- ²Господи, не карай мене у Своєму гніві, не картай мене, коли Ти обурений.
- ³Помилуй мене, Господи, бо я безсилий. Зціли мене, Господи, бо мої кості здригаються,
- ⁴і душа моя дуже занепокоєна. А Ти, Господи, доки ще?
- ⁵Повернися, Господи, визволи мою душу, спаси мене задля Свого милосердя.
- ⁶Адже в смерті немає того, хто пам'ятає про Тебе! І в аді хто Тебе прославлятиме?
- ⁷Я стомився від свого стогону; щоночі ставатиме мокрим ліжко моє, — своїми сльозами я обливатиму постіль свою.
- ⁸Моє око здригнулося від гніву, я зістарівся через усіх своїх ворогів.
- ⁹Відступіть від мене всі ті, які чините беззаконня, бо Господь прислухався до голосу мого ридання,

¹⁰Господь почув моє благання, і Господь прийняв молитву мою.

¹¹Хай посоромляться і сильно занепокояться всі мої вороги, хай відвернуться і миттю нехай соромом покриються.

Псалмів 7

¹Псалом Давида, який він заспівав Господу в справі веніаминця Хусія.

²Господи, мій Боже, Тобі я довірився. Спаси мене від усіх, хто мене переслідує, і визволи мене,

³щоби хтось із них мою душу не схопив, наче лев, — коли немає того, хто би міг викупити чи спасти.

⁴Господи, Боже мій, коли я це вчинив, коли в моїх руках неправедність,

⁵коли я помстився тим, які заподіяли мені зло, то нехай упаду, спустошений моїми ворогами,

⁶нехай тоді ворог переслідує мою душу, нехай схопить і затопче в землю життя моє і славу мою нехай кине в пилюку. (Музична пауза).

⁷Підіймись, Господи, у Своєму гніві, підведись у славі в околицях моїх ворогів, підведися, Господи, Боже мій, згідно з постановою, яку Ти заповів;

⁸Тебе оточить збір народів, і над ним повернися на висоту.

⁹Господь судить народи! Суди мене, Господи, за мою праведністю, за мою невинністю, яка є в мені.

¹⁰Нехай назавжди промине злоба грішників, а праведного Ти поведеш. Боже, Ти досліджуєш серця й утроби .

¹¹Праведна поміч моя — від Бога, Який спасає щирих серцем.

¹²Бог — то праведний і сильний суддя, Він довготерпеливий і не виявляє Свого гніву щодня.

¹³Та якщо не навернетеся, Він приготує Свій меч. Він натягнув тятиву Свого лука, — приготував його,

¹⁴і до нього Він налаштував знаряддя смерті — заготовив Свої стріли для запеклих.

¹⁵Ось у такому неправедність терпить муки родів: вона завагітніла болем і породила беззаконня.

¹⁶Він вирив рів, поглибив його, та сам упаде в яму, яку зробив.

¹⁷Його біль повернеться на його ж голову, і його неправда вилізе йому на тім'я.

¹⁸Я ж прославлятиму Господа за Його справедливість, буду оспівувати Ім'я Всевишнього Господа.

Псалмів 8

- ¹На закінчення. Над виноградним давилком. Псалом Давида.
- ²Господи, Господи наш! Яке величне Твоє Ім'я на всій землі! Велич Твоя піднялася вище небес.
- ³З уст немовлят і тих, які ссуть, Ти приготував хвалу задля Своїх ворогів, щоби знищити ворога і мстивого.
- ⁴Коли я погляну на небо — діло рук Твоїх, на місяць і зорі, які Ти заснував, —
- ⁵хто така людина, що пам'ятаєш про неї, або людський син, що навідуєшся до нього?
- ⁶Ти зробив її дещо меншою за ангелів, Ти увінчав її славою і честю.
- ⁷І поставив Ти його над ділами рук Своїх, усе підкорив йому під ноги:
- ⁸усіх овець і биків, а також польових тварин,
- ⁹небесних птахів, морських риб, що носяться морськими глибинами.
- ¹⁰Господи, Господи наш! Яке величне Твоє Ім'я на всій землі!

Псалмів 9

- ¹На закінчення. Про таємниці сина. Псалом Давида.
- ²Буду прославляти Тебе, Господи, усім своїм серцем, розповідатиму про всі Твої чудеса.
- ³Я буду веселитися і радіти Тобою, співатиму Твоєму Імені, о Всевишній.
- ⁴Коли мій ворог відступить назад, вони ослабнуть і загинуть від Твоєї присутності.
- ⁵Бо Ти вирішив мій суд і мою справу, Ти сів на престолі, Суддя праведний.
- ⁶Ти погрозив народам, і безбожний загинув, Ти стер їхнє ім'я назавжди і навіки-віків.
- ⁷У ворога зовсім не стало мечів — Ти знищив міста. З гуркотом щезла пам'ять про них.
- ⁸А Господь застається навіки, Він приготував для суду Свій престол,
- ⁹Він судитиме Всесвіт у праведності, судитиме народи справедливо.
- ¹⁰Господь став притулком для вбогого, помічником у добрі часи та в утисках.
- ¹¹Хай покладають на Тебе надію ті, які знають Твоє Ім'я, бо Ти, Господи, не покинув тих, котрі Тебе шукають.
- ¹²Співайте Господу, Який живе в Сіоні, сповіщайте між народами Його діяння,

- ¹³бо Той, Хто домагається звіту за кров, згадав про них, — Він не забув крику убогих.
- ¹⁴Помилуй мене, Господи, поглянь на моє приниження від моїх ворогів, Ти, Який відводиш мене від брами смерті,
- ¹⁵щоб я висловив Тобі всю похвалу в брамах дочки Сіону: я радітиму спасінням Твоїм.
- ¹⁶Народи погрузли в знищенні, яке самі задумали, їхня нога попала в пастку, яку вони ж наставили.
- ¹⁷Знаний Господь, Який чинить суди, а грішника схоплено в ділах його рук. (Пісня під час музичної паузи).
- ¹⁸Хай повернуться грішники в ад — усі народи, які забувають про Бога.
- ¹⁹А вбогий не назавжди буде забутий, і терпеливість бідних не буде втрачена назавжди.
- ²⁰Устань, Господи, щоб не почувалася сильною людина; хай народи будуть суджені перед Тобою.
- ²¹Господи, постав над ними законодавця, хай народи зрозуміють, що вони — люди. (Музична пауза).
- ²²Господи, чому Ти стоїш здалека, не звертаєш уваги ні в добрий час, ні в утисках?
- ²³Коли безбожний чванливо підноситься, — бідний, наче в гарячці; вони схоплені вигадками, які придумали.
- ²⁴Грішник пишається пожаданнями своєї душі, і той, хто кривдить, благословляє себе.
- ²⁵Грішник розгнівив Господа, у своїй великій зlobі він не досліджуватиме, — Бога перед ним нема.
- ²⁶Лихі його дороги всякого часу; Твої суди усунені з-перед його обличчя, він запанує над усіма своїми ворогами.
- ²⁷Він сказав у своєму серці: Я не захитаюся, з роду в рід не знатимулиха.
- ²⁸Уста його повні прокльонів, гіркоти і підступу; під його язиком — страждання і біль.
- ²⁹Він лаштує засідки з багатіями в потаємних місцях, аби вбити невинного; його очі слідкують за бідним.
- ³⁰Чатує він у потаємних місцях, наче лев у своєму лігвищі, вистежує, щоби ввіймати бідного, схопити бідолаху й поволокти його.
- ³¹Він його принизить у своїй засідці; та він похилиться і впаде, коли запанує над бідними.

- ³²Адже він сказав у своєму серці: Забув Бог, відвернув Своє обличчя, щоби зовсім нічого не бачити.
- ³³А Ти підведися, Господи Боже, нехай підніметься Твоя рука, не забудь бідних.
- ³⁴Чому безбожний викликав у Бога гнів? Тому що він сказав у своєму серці: Він не вимагатиме звіту?
- ³⁵А Ти бачиш. Адже Ти помічаєш страждання і гнів, щоб передати їх у Твої руки. Оскільки бідний вручив себе Тобі, то будь же помічником сироті.
- ³⁶Розтроши силу грішника та лиходія: тож його гріх буде досліджений, і через нього він пропаде.
- ³⁷Господь зацарює назавжди — навіки-віків, а ви, народи, щезнете з Його землі.
- ³⁸Господь прислухався до бажання бідних: Твоє вухо сприйняло готовність їхнього серця,
- ³⁹щоб розсудити сироту й пригнобленого, і щоб людина не продовжувала вихвалити себе на землі.

Псалмів 10

- ¹На закінчення. Псалом Давида. Я на Господа покладаю надію. Як же ви можете казати моїй душі: Втікай у гори, як той горобець?
- ²Ось грішники натягнули тятиву лука, приготували в сагайдаку стріли, щоби у темряві перестріляти довірливих серцем.
- ³Адже вони зруйнували те, що Ти впорядкував. А що зробив праведний?
- ⁴Господь у Своєму святому храмі, Господь — Його престол на небі. Його очі споглядають на бідного, Його повіки стежать за людськими синами.
- ⁵Господь досліджує праведного і безбожника, а той, хто любить неправедність, ненавидить свою душу.
- ⁶Він, наче дощ, пошле пастки грішникам; вогонь, сірка та нищівний вітер — це частка їхньої долі.
- ⁷Бо праведний Господь, Він полюбив праведність, і Його обличчя споглядає праведність.

Псалмів 11

- ¹На закінчення — для восьмої. Псалом Давида.
- ²Господи, спаси мене, бо зник праведний, бо рідко зустрінеш правду між людськими синами.
- ³Кожний говорив пuste своєму ближньому, у серця зрадливі уста, — в серці вони говорили [зло].

- ⁴Нехай знищить Господь усі зрадливі уста і зухвалий язик
- ⁵тих, які говорять: Величаймо наш язик, і уста наші — при нас! Хто наш володар?
- ⁶Задля страждань жебраків та стогону убогих підіймуся нині, — говорить Господь, — пошлю спасіння і відкрито скажу про це.
- ⁷Господні слова — чисті слова, очищене вогнем срібло, випробуване в землі — сім разів очищене.
- ⁸Ти, Господи, збережеш нас та охоронятимеш нас і від цього роду й навіки.
- ⁹Довкола кружляють безбожники, та зі Своєї висоти Ти подбав про людських синів.

Псалмів 12

- ¹На закінчення. Псалом Давида.
- ²Господи, доки Ти зовсім не звертатимеш на мене уваги? Доки відвертатимеш Своє обличчя від мене?
- ³Доки буду нагромаджувати роздуми в моїй душі й увесь день складати скорботи в моєму серці? Доки буде величатися мій ворог наді мною?
- ⁴Зглянься і вислухай мене, Господи, Боже мій. Просвіти мої очі, щоби часом я не заснув смертним сном,
- ⁵щоб не сказав мій ворог: Я його перемиг! Ті, які мене цькують, зрадіють, якщо я спотикнуся.
- ⁶Але я покладаю надію на Твоє милосердя, моє серце радітиме Твоїм спасінням. Заспіваю Господу, Який учинив мені добро, оспівуватиму Ім'я Господа Всевишнього.

Псалмів 13

- ¹На закінчення. Псалом Давида. Безумний у своєму серці сказав: Нема Бога! Вони піддалися розтлінню і стали огидними у своїх діяннях; нема того, хто би чинив добро, — навіть одного нема.
- ²Господь поглянув із неба на людських синів, щоби побачити, чи єхтось здатний розуміти або такий, що шукає Бога.
- ³Усі збилися з дороги, усі стали непридатними; нема такого, хто робив би добро, нема ні одного. [Їхня гортань — гріб відкритий; своїми язиками кажуть неправду. Отрута зміїна — під їхніми язиками; їхні уста повні прокляття і гіркоти. Їхні ноги швидкі, щоби проливати кров. На їхніх дорогах — руїни й нещастя; шлях миру їм невідомий. Немає Божого страху перед їхніми очима].
- ⁴Невже не схаменуться всі ті, хто чинить беззаконня? Ті, які поглинають мій народ, як хліб, але до Господа не закликали?

⁵Там, де страху не було, вони жажнулися від страху, адже Бог — із праведним родом.

⁶Ви зганьбили раду убогого, однак Господь є його надією.

⁷Хто принесе Ізраїлеві спасіння із Сіону? Коли Господь поверне полонених зі Свого народу, нехай зрадіє Яків і звеселиться Ізраїль.

Псалмів 14

¹Псалом Давида. Господи, хто перебуватиме в оселі Твоїй, хто проживатиме на Твоїй святій горі?

²Той, хто в досконалості ходить і чинить по правді, хто говорить правду у своєму серці;

³хто не лукавив своїм язиком, не скоїв зла своєму ближньому і не зневажив своїх ближніх.

⁴Він цурається лиходіїв, але звеличує тих, які бояться Господа: хто дає клятву своєму ближньому — і не порушує її,

⁵хто срібла свого не віддавав на лихву і не брав хабарів супроти невинних. Хто робить так — не похитнеться повік.

Псалмів 15

¹Напис Давида на таблиці. Збережи мене, Господи, бо я на Тебе покладаю надію.

²Я сказав Господу: Ти — мій Господь, і мого добра Ти не потребуєш.

³Святим, які в Його землі, — в них Він дивовижним чином виконав усі свої прагнення.

⁴Їхні немочі намножилися; після цього вони поспішили. Та я нізащо не скликатиму їхніх кривавих зборищ і своїми устами не згадаю їхніх імен.

⁵Господь — частка мого спадку і моєї долі; Ти — Той, Хто відновить мою спадщину.

⁶Наділи випали мені в найкращих місцях, тож спадок мій — найкращий.

⁷Благословлятиму Господа, Який дарував мені здатність розуміти. До того аж до ночі мені давало настанови моє нутро.

⁸Я завжди бачив Господа переді мною, адже Він — праворуч, поряд зі мною, щоб я не похитнувся.

⁹Через це зраділо моє серце і звеселився мій язик, навіть тіло моє буде охоплене надією,

¹⁰бо Ти не залишиш душі моєї в аді й не даси Своєму святому побачити тління.

¹¹Ти дав мені пізнати дороги життя і сповниш мене радістю присутності Своєї, у Твоїй правиці — радість навіки.

Псалмів 16

¹Молитва Давида. Господи, вислухай мою правду, зверни увагу на моє благання, прийми мою молитву з уст нелукавих.

²Нехай вийде присуд для мене від Твого обличчя, нехай мої очі побачать праведність.

³Ти випробував моє серце, навідав уночі. Ти випробував мене вогнем — і в мені не знайдено неправди.

⁴Хай мої уста не розголошують людських справ, а я, задля слів Твоїх уст, уникав крутих доріг.

⁵Спрямуй мої стопи на Свої стежки, щоб мої ноги не похитнулися.

⁶Я закликав, бо Ти, Боже, мене вислухав. Прихили до мене Своє вухо і почуй мої слова.

⁷Ти, Який спасаєш тих, котрі надіються на Тебе, від тих, які чинять опір Твоїй правиці, пошли Свою дивовижну милість.

⁸Охороняй мене, як зіницю ока. Ти збережеш мене під прикриттям Своїх крил

⁹від обличчя безбожних, що завдають мені страждань. Мої вороги посягають на мою душу.

¹⁰Вони позамикали свій жир, і їхні уста пихато заговорили.

¹¹Мене відкидають, тепер мене оточили, стежать своїми очима, щоби повалити мене на землю.

¹²Схопили мене, наче лев, який чатує на здобич, як левеня, що проживає в лігвищі.

¹³Устань, Господи, випереди їх, аби вони спіткнулися, спаси від безбожних мою душу, Твій меч — від ворогів Твоєї руки.

¹⁴Господи, вкрати їхнє недовгочасне проживання на землі. Твоїми прихованими дарами наповнилося їхнє нутро; вони задоволені синами і решту залишили своїм дітям.

¹⁵А я в праведності з'явлюся перед Твоїм обличчям, буду насиченим, коли з'явиться Твоя слава.

Псалмів 17

- ¹На закінчення; слуги Господнього Давида. Слова тієї пісні, якими він звернувся до Господа того дня, коли Господь врятував його від руки всіх його ворогів та від руки Саула.
- ²Він сказав: Любитиму Тебе, Господи, моя сило.
- ³Господь — моя надійна опора, мій притулок, мій Спаситель, мій Бог, моя допомога, — я надіятимусь на Нього! Він — мій захисник, ріг мого спасіння, мій заступник.
- ⁴Із похвалою закличу я до Господа і буду врятований від моїх ворогів.
- ⁵Охопили мене смертельні болі, бурхливі потоки беззаконня сильно збентежили мене.
- ⁶Мене облягли звідусіль, оточили болі аду, попереду в мене — тенета смерті.
- ⁷Та коли вони налягли на мене, я закликав до Господа, заволав до мого Бога. І Він зі Свого святого храму почув мій голос, — мій крик долинув до Нього, до Його вух.
- ⁸І захиталася земля, стала тремтіти, а основи гір здригнулися й затряслися, тому що Бог прогнівився на них.
- ⁹Піднявся дим у Його гніві, вогонь спалахнув від Його обличчя, вугілля зайнялося від Нього.
- ¹⁰Він нахилив небо і зійшов, а під Його ногами — темрява.
- ¹¹І Він зійшов на херувимів і злетів, — понісся на крилах вітрів.
- ¹²А темряву Він зробив Своєю заслоною, навкруги Нього — намет Його — води чорних повітряних хмар.
- ¹³Від яскравого сяйва перед Ним розбіглися хмари, град і палаючий жар.
- ¹⁴І заgrimів Господь з неба, — Всевишній подав Свій голос.
- ¹⁵І Він пустив стріли, — і розпорошив їх; Він намножив блискавки, — і викликав у них замішання.
- ¹⁶І від погрози Твоєї, Господи, від подиху гніву і Духа Твого прорвалися джерела вод, оголилися основи Всесвіту.
- ¹⁷Він послав з висот, узяв мене і з могутніх потоків води витягнув мене.
- ¹⁸Він мене врятує від могутніх моїх ворогів, від тих, хто ненавидить мене, адже вони стали сильнішими від мене.
- ¹⁹Вони випередили мене в дні мого лиха, та Господь став мені опорою;
- ²⁰Він вивів мене на вільний простір, врятує мене, бо прихильний до мене. [Він мене спасе від моїх могутніх ворогів і від тих, які мене ненавидять].

- ²¹Господь віддасть мені за моєю правотою, Він віддасть мені за чистотою моїх рук,
- ²²бо я ходив Господніми дорогами і не вчинив гріха перед моїм Богом.
- ²³Адже всі Його присуди — переді мною, і Його постанов я не відкинув від себе.
- ²⁴І я буду бездоганний з Ним, буду остерігатися мого беззаконня.
- ²⁵А Господь мені віддасть за моєю правотою, за чистотою моїх рук перед Його очима.
- ²⁶З праведним ти станеш праведний, із чоловіком невинним ти будеш невинний;
- ²⁷з вибраним ти будеш вибраний, із лукавим — за лукавством його.
- ²⁸Адже Ти спасеш покірних людей, а очі пихатих упокориш,
- ²⁹бо Ти, Господи, засвітиш мого світильника, Ти, Боже Мій, наповниш світлом мою темряву.
- ³⁰Адже в Тобі я врятуюся від випробування, і з моїм Богом я подолаю мур.
- ³¹Він — Мій Бог, Його дорога бездоганна, Господні слова випробувані вогнем; Він — захисник усіх тих, які на Нього покладають надію.
- ³²Бо хто Бог, крім Господа? І хто Бог, крім нашого Бога?
- ³³Він — Бог, Який підперізує мене силою, бездоганною робить дорогу мою,
- ³⁴а мої ноги — струнками, як у оленя. Він підіймає мене на висоти,
- ³⁵навчає мої руки до бою, — Він зробив мої руки бронзовим луком.
- ³⁶Ти послав мені захист і мій порятунок, Твоя правиця підтримала мене, Твої повчання повністю мене виправили, і Твої настанови — вони мене будуть навчати.
- ³⁷Ти розчистив піді мною дорогу для моїх кроків, — і мої ноги не стомилися.
- ³⁸Я гнатимуся за моїми ворогами, захоплю їх — і не повернуся, доки вони не загинуть.
- ³⁹Завдам їм поразки, вони не зможуть встояти — упадуть під мої ноги.
- ⁴⁰Ти підперезав мене силою для бою, повалив під мене і скував усіх тих, які повстають проти мене.
- ⁴¹Ти показав мені спину моїх ворогів і вигубив тих, хто мене ненавидить.
- ⁴²Вони заволали, та не було рятівника, — до Господа, але Він їх не вислухав.
- ⁴³Рознесу їх, як порох на вітрі, вирівняю їх, наче глину на площі.
- ⁴⁴Ти визволиш мене від нарікань людей і поставиш мене головою народів. Люди, яких я не знав, послужили мені —

- ⁴⁵ледь почувши, — послухалися мене. А сини чужинців сказали неправду мені;
- ⁴⁶сини чужинців зістарілися і від своїх доріг стали каліками.
- ⁴⁷Нехай живе Господь! Хай буде благословенний мій Бог! Нехай звеличиться Бог мого спасіння!
- ⁴⁸Боже, Який мстишся за мене, що підкоряєш мені народи,
- ⁴⁹Який рятуєш мене від моїх запеклих ворогів, — Ти поставиш мене вище бунтівників, визволиш мене від несправедного чоловіка.
- ⁵⁰За це прославлятиму Тебе, Господи, серед народів, оспівуватиму Твоє Ім'я.
- ⁵¹Він цілковито спасає Свого царя, виявляє милосердя Своему помазанцю Давидові та його потомству навіки.

Псалмів 18

- ¹На закінчення. Псалом Давида.
- ²Небеса розповідають про Божу славу, а небозвід сповіщає про творіння Його рук.
- ³День дневі передає вістку, а ніч ночі сповіщає знання.
- ⁴Немає мови, немає слів, де би не чулися їхні голоси.
- ⁵По всій землі пішло їхнє відлуння, і їхні слова — до кінців світу! У сонці Він поставив своє поселення:
- ⁶воно, як наречений, котрий виходить зі своєї світлиці; радітиме, наче велетень, який біжить дорогою.
- ⁷Воно виходить від крайнеба і добігає крайнеба, і ніхто не сховається від його теплоти.
- ⁸Господній закон бездоганний, — він наворачтає душі. Господнє свідчення вірне, — воно робить мудрими дітей.
- ⁹Господні постанови праведні, — вони звеселяють серце. Господня заповідь яскраво сяє, — вона дає світло очам.
- ¹⁰Господній страх чистий — він перебуває навіки-віків. Господні присуди справедливі, праведні самі по собі,
- ¹¹їх бажають більше за золото і численні коштовні камені, вони солодші за мед і вощину.
- ¹²Адже Твій раб виконує їх. В їх дотриманні — велика нагорода.
- ¹³Проступки хто зрозуміє? Від таємних моїх очисти мене
- ¹⁴і стримай Свого раба від чужих. Якщо не запанують вони наді мною, тоді буду непорочним, стану чистим від тяжкого гріха,

¹⁵і слова моїх уст, і роздуми мого серця завжди будуть перед Тобою і Тобі до вподоби, Господи, — мій помічник і мій викупитель!

Псалмів 19

¹На закінчення. Псалом Давида.

²Нехай почує тебе Господь у день смутку, — захистить тебе Ім'я Бога Якова.

³Нехай пошле тобі поміч зі святині й нехай допоможе тобі із Сіону.

⁴Нехай згадає кожную твою жертву і прийме твоє всепалення. (Музична пауза).

⁵Нехай дасть тобі за твоїм серцем і здійснить кожний твій задум.

⁶Ми радітимемо Твоїм спасінням і будемо звеличені Ім'ям нашого Бога. Нехай Господь виконає всі твої прохання.

⁷Тепер я дізнався, що Господь спас Свого помазанця. Він вислухає його зі Свого святого неба, — спасіння в силі Його правиці.

⁸Одні хваляться колісницями, інші — кіньми, а ми будемо величатися Ім'ям Господа, нашого Бога.

⁹Їх спугали, і вони попадали, а ми встали і випрямилися.

¹⁰Господи, спаси Свого царя і вислухай нас того дня, коли ми волатимемо до Тебе.

Псалмів 20

¹На закінчення. Псалом Давида.

²Господи, цар буде веселитися Твоєю силою і дуже радітиме Твоїм спасінням.

³Ти дав йому те, що його душа бажала, і не відмовив у проханні його вуст. (Музична пауза).

⁴Бо Ти випередив його благословенням добра, поклав на його голову вінець із дорогоцінного каміння.

⁵Він просив у тебе життя, і Ти дав йому довготривалі дні навіки-віків.

⁶Його велика слава — у Твоєму спасінні, Ти наділив його славою та величчю.

⁷Ти даси йому благословення навіки-віків, ошасливиш його радістю Своєї присутності.

⁸Бо цар надіється на Господа, і завдяки милості Всевишнього він не похитнеться.

⁹Нехай Твоя рука всіх Твоїх ворогів досягне, нехай Твоя правиця знайде всіх тих, які Тебе ненавидять.

¹⁰Ти зробиш з них наче вогненну піч на час Своєї присутності. Господь потривожить їх у Своему гніві, — їх пожере вогонь.

¹¹Ти знищиш із землі їхній плід — їхніх нащадків з-посеред людських синів.

¹²Бо вони замислили проти Тебе зло, прийняли рішення, яке не зможуть здійснити.

¹³Адже Ти змусиш їх до втечі; на тих, які залишаться, Ти приготуєш їхнє обличчя.

¹⁴Підіймися вгору Своєю силою, Господи. А ми будемо співати і славити могутність Твою.

Псалмів 21

¹На закінчення. Про ранкове заступництво. Псалом Давида.

²Боже, Боже мій! Вислухай мене. Чому Ти мене покинув? Слова моїх переступів далекі від мого спасіння.

³Боже мій, я волатиму вдень, — Ти не почувеш, вночі — і це для мене не буде безумністю.

⁴Ти ж, хвало Ізраїля, живеш у святому.

⁵На Тебе надіялися наші батьки; вони покладали надію, — і Ти їх спас.

⁶Бо до Тебе кликали — і спаслися; на Тебе надіялися — і не були засоромлені.

⁷Я ж не людина, а черв'як, — посміховисько в людей і погорда для народу.

⁸Усі ті, які мене бачили, насміхалися з мене, шепотіли губами і похитували головами:

⁹він покладав надію на Господа, то нехай його спасе; нехай його визволить, коли він Йому любий!

¹⁰Але ж Ти — Той, Хто вивів мене з лона, Ти — надія моя від грудей моєї матері.

¹¹Тобі я був відданий від лона, — від лона моєї матері Ти — мій Бог!

¹²Не відходь від мене, бо скорбота близько, а помічника немає.

¹³Багато бичків обступило мене, вигодувані бики оточили мене.

¹⁴Вони розкрили на мене свою пащу, наче лев, що хапає і ричить.

¹⁵Я розлився, як вода, і всі мої кості розсипалися; наче віск зробилося моє серце, що тане в моєму нутрі.

¹⁶Моя сила висохла, як глиняний черепок, а мій язик прилип до мого піднебіння, і в порох смертний Ти звів мене.

¹⁷Мене обступило багато псів, зборище злочинців оточило мене, вони пробрили мої руки й ноги.

- ¹⁸[Вони порахували] всі мої кості, і вони придивлялися та спостерігали за мною.
- ¹⁹Розділили мій одяг між собою і за мій плащ кидали жереб.
- ²⁰Ти ж, Господи, не віддаляй допомоги [Своєї від мене], будь готовий заступитися за мене.
- ²¹Спаси мою душу від меча і мою єдинородну — від собачої лапи.
- ²²Спаси мене з пащі лева і мою смиренність — від рогів однорогів.
- ²³Сповіду Твоє Ім'я моїм братам, серед церкви оспівуватиму Тебе.
- ²⁴Ви, що боїтеся Господа, хваліть Його! Усі нащадки Якова, прославте Його! Хай бояться Його всі нащадки Ізраїля!
- ²⁵Адже Він не погордував і не знехтував молитвою бідного, і не відвернув Свого обличчя від мене, а коли я закликав до Нього, то Він вислухав мене.
- ²⁶Тобі моя хвала на великому зібранні; я засилатиму свої молитви перед тими, хто Його боїться.
- ²⁷Будуть їсти убогі й наситяться; будуть хвалити Господа ті, хто Його шукає. Їхні серця житимуть навіки-віків.
- ²⁸Усі кінці землі згадають і повернуться до Господа; усі сімейства народів поклоняться перед Тобою.
- ²⁹Адже царство — воно Господнє, і Він панує над народами.
- ³⁰Наситилися і поклонилися всі багаті землі; перед Ним припадуть усі, які сходять у землю. А моя душа живе для Нього.
- ³¹І мої нащадки будуть служити Йому. Про майбутнє покоління сповіститься Господу,
- ³²вони звіщатимуть про Його праведність народів, що має народитися, — бо так встановив Господь.

Псалмів 22

- ¹Псалом Давида. Господь турбується про мене як пастир, — я ні в чому не матиму недостатку.
- ²На зелених лугах — там Він мене оселив, при тихих водах піклувався мною;
- ³мою душу навернув, провів мене стежками правди заради Свого Імені.
- ⁴Коли я піду навіть серед смертної тіні, не злякаюся зла, бо Ти зі мною. Твій жезл і Твій посох — вони втішили мене.
- ⁵Ти приготував переді мною трапезу в присутності тих, які мене тривожили. Ти намастив мою голову олією, Твоя п'янка чаша — найкраща.

⁶І Твоє милосердя супроводжуватиме мене в усі дні мого життя, і я поселюся в Господньому домі на довгі дні.

Псалмів 23

¹Псалом Давида. У перший день тижня. емля і все, що наповняє її, Усесвіт і всі ті, які живуть у ньому, — вони Господні.

²Він заснував її на морях і на ріках облаштував її.

³Хто вийде на гору Господню, і хто стане на Його святому місці?

⁴Той, у кого руки невинні й серце чисте, хто не прив'язав до марного свою душу і підступно не клявся своєму ближньому.

⁵Такий отримає благословення від Господа і милосердя від Бога, свого Спасителя.

⁶Це покоління тих, які шукають Його, — шукають обличчя Бога Якова. (Музична пауза).

⁷Відчиніть брами, ви, володарі, підніміться, вічні брами, і ввійде Цар слави.

⁸Хто Він — Цар слави? Це Господь — могутній і сильний, Господь, могутній у битві.

⁹Відчиніть брами, ви, володарі, підніміться, вічні брами, — і ввійде Цар слави.

¹⁰Хто Він — Цар слави? Господь сил — ось Хто Цар слави.

Псалмів 24

¹Псалом Давида. Господи, до Тебе підношу я мою душу, Мій Боже,

²на Тебе я надіюся. Хай не буду засоромлений і хай не поглузують з мене мої вороги.

³Адже всі ті, хто з нетерпінням очікує Тебе, не будуть засоромлені. Нехай будуть посоромлені ті, які без причини чинять беззаконня.

⁴Господи, відкрий мені дороги Свої — навчи мене ходити Твоїми стежками.

⁵Провадь мене згідно зі Своєю правдою і навчай мене, бо Ти — Бог, Спаситель мій, і я Тебе з нетерпінням очікую весь день.

⁶Господи, згадай Своє милосердя і Свою милість, бо вони одвічні.

⁷Не згадай гріхів моєї молодості й мого незнання, а за Своїм милосердям і через Свою доброту згадай мене, о Господи.

⁸Господь — добрий і праведний, тому видасть закон для тих, які грішать у дорозі.

⁹Він поведе лагідних у суді й навчить сумирних Своїх шляхів.

- ¹⁰Для тих, хто шукає Його завіту і Його свідчень, усі Господні дороги — це милосердя і правда.
- ¹¹Задля Твого Імені, Господи, і мій гріх простиш, — бо їх багато.
- ¹²Хто та людина, що боїться Господа? Дасть Він закон йому на тійдорозі, яку обрав.
- ¹³Її душа перебуватиме в добрі, а нащадки її успадкують землю.
- ¹⁴Господь — сила тих, які Його бояться [і Господнє Ім'я — для тих, які бояться Його], а Його завіт, — щоби дати їм знання.
- ¹⁵Мої очі постійно звернені до Господа, бо Він вирве стопи мої з пастки.
- ¹⁶Поглянь на мене і помилуй мене, бо я — самотній і нещасний.
- ¹⁷Помножилася журба мого серця. Виведи мене з моїх бід.
- ¹⁸Поглянь на моє приниження, на мою біду і прости всі мої гріхи.
- ¹⁹Подивися на моїх ворогів, бо їх стало багато, і вони несправедною ненавистю зненавиділи мене.
- ²⁰Збережи мою душу і спаси мене, щоб я не був засоромлений, бо я на Тебе надіюся.
- ²¹Невинні й праведні приєдналися до мене, адже я з нетерпінням очікував Тебе, Господи.
- ²²Боже, визволи Ізраїля від усіх його страждань.

Псалмів 25

- ¹Псалом Давида. Розсуди мене, Господи, бо у своїй невинності я ходив, і в надії на Господа не похитнуся.
- ²Досліди мене, Господи, і випробуй мене, очисти вогнем моє нутро і моє серце,
- ³бо Твоя милість — перед моїми очима, і мені приносить задоволення Твоя правда.
- ⁴Я не сидів у раді безумних і не ходив зі злочинцями.
- ⁵Зібрання тих, які роблять лукаве, я зненавидів, і не сяду з безбожними.
- ⁶Я з невинними вмию свої руки і обійду Твій жертовник, Господи,
- ⁷щоби почути голос хвали і сповістити про всі Твої чудеса.
- ⁸Господи, я полюбив красу Твого дому, місце перебування Твоєї слави.
- ⁹Не погуби моєї душі з безбожними і мого життя з кровожерними людьми.
- ¹⁰На їхніх руках є беззаконня, а їхня правиця повна хабарів.

¹¹Я ж ходив у моїй невинності. Визволи мене і помилуй мене,

¹²адже моя нога стала на праведний шлях. На зібраннях благословлятиму Тебе, Господи.

Псалмів 26

¹Псалом Давида. Перед помазанням. осподь — моє Світло і мій Спаситель. Кого мені боятися? Господь — Захисник мого життя. Кого мені лякатися?

²Коли підступали до мене злочинці, щоб їсти моє тіло, — гнобителі й мої вороги, — вони знемагали і падали.

³Якщо проти мене підніметься табір, моє серце не злякається. Якщо проти мене виникне війна, я [на Нього] буду надіятися.

⁴Одного просив я в Господа, одного буду прагнути: щоб упродовж усього мого життя я перебував у Господньому домі, бачив Господню красу й оглядав Його храм.

⁵Бо в день моєї неволі Він сховав мене в наметі, — Він заховав мене в потаємному місці Свого намету, підняв мене на скелю.

⁶І ось тепер Він підніс угору мою голову на моїх ворогів. Тож я обійшов і в Його наметі приніс жертву хвали. Я буду співати і грати Господу.

⁷Почуй, Господи, мій голос, яким я кликав, помилуй мене і вислухай мене.

⁸Моє серце сказало Тобі: [Буду шукати Господа; шукало Тебе моє обличчя]. Тож я, Господи, шукатиму Твого обличчя!

⁹Не відверни від мене Свого обличчя, не відвертайся від раба Свого в гніві. Будь моїм помічником, не покинь мене і не залиши мене, Боже, Спасителю мій!

¹⁰Адже мій батько і моя мати залишили мене, а Господь мене прийняв.

¹¹Господи, визнач законом дорогу Свою, — задля моїх ворогів веди мене прямою стежкою.

¹²Не видай мене людям, моїм гнобителям, бо проти мене повстали неправедні свідки, і несправедливість сама себе ввела в оману.

¹³Я ж маю віру побачити Господні блага на землі живих.

¹⁴Із нетерпінням чекай на Господа! Будь мужнім, нехай зміцняється серце твоє — з нетерпінням очікуй Господа!

Псалмів 27

¹Псалом Давида. До Тебе, Господи, я покликав: мій Боже, не будь безмовним до мене, щоб Ти не мовчав до мене, і я не уподібнився до тих, які сходять у могилу.

- ²Почуй голос мого благання, коли я молюся до Тебе, коли я підношу свої руки до Твого святого храму.
- ³Не зачисли моєї душі до громади грішників і не вигуби мене з тими, які чинять несправедливість, з тими, котрі мирно говорять зі своїми ближніми, а в їхніх серцях — зло.
- ⁴Віддай їм згідно з їхніми ділами, за їхніми злочинними діями. Відплати їм згідно з ділами їхніх рук. Дай їм їхню відплату.
- ⁵Адже вони не збагнули Господніх дій та діл Його рук. Ти їх знищиш і більше їх не відновиш.
- ⁶Благословенний Господь, бо Він почув голос мого благання.
- ⁷Господь — мій помічник і мій оборонець. На Нього моє серце поклато надію, і Він мені допоміг, — моє тіло віджило. Тож я добровільно прославлятиму Його.
- ⁸Господь — сила народу Свого, рятівник, оборонець Свого помазанця.
- ⁹Спаси Свій народ, поблагослови Свій спадок: паси їх і возвелич їх навіки!

Псалмів 28

- ¹Псалом Давида. На свято шатра. ринесіть Господу, Божі сини, принесіть Господу молодих баранів, принесіть Господу славу і честь!
- ²Віддайте Господу славу Його Імені, поклоніться Господу в Його святому дворі.
- ³Господній голос над водами, Бог слави заgrimів, Господь — над великими водами.
- ⁴Господній голос могутній, Господній голос величний.
- ⁵Голос Господа такий, що валить кедри, — Господь повалить ліванські кедри;
- ⁶Він зробить їх маленькими, наче теля [ліванське]; і улюблений — наче молодий одноріг.
- ⁷Голос Господа такий, що ділить полум'я вогню,
- ⁸голос Господа такий, що потрясає пустелю, — Господь потрясе Кадиську пустелю.
- ⁹Голос Господа такий, що дає силу оленям, оголює діброви. У Його храмі все віддає Йому славу.
- ¹⁰Господь перебуватиме у водних потоках, і Господь сходить як цар навіки.
- ¹¹Господь дасть силу Своему народові, Господь поблагословить Свій народ миром.

Псалмів 29

- ¹На закінчення. Псалом Давида. Пісня при оновленні дому.
- ²Господи, звеличу Тебе, бо Ти мене підняв і моїм ворогам не дав насміятися наді мною.
- ³Господи, Боже мій, я закликав до Тебе, і Ти зцілив мене.
- ⁴Господи, Ти вивів мою душу з аду, — Ти врятував мене з-поміж тих, які сходять у могилу.
- ⁵Співайте Господу, праведні Його, прославляйте пам'ять Його святині.
- ⁶Адже гнів у спалаху Його люті, а життя — у Його волі: ввечері вселиться плач, а на ранок — радість.
- ⁷Я сказав у своєму добробуті: Повік не захитаюся!
- ⁸Господи, якщо Твоя воля, дай силу моїй красі. Ти ж відвернув Своє обличчя, — і я стривожився.
- ⁹Господи, я кликатиму до Тебе і помолюся до мого Бога.
- ¹⁰Яка користь від моєї крові, коли я закінчу зотлінням? Хіба буде прах прославляти Тебе, чи проголошуватиме він Твою правду?
- ¹¹Господь почув і помилював мене, Господь став моїм помічником.
- ¹²Ти мій плач обернув мені на спів, Ти роздер на мені верету, а підперезав мене радістю,
- ¹³щоб моя слава співала Тобі, і не тужитиму. Господи, Боже мій, я славитиму Тебе вічно.

Псалмів 30

- ¹На закінчення. Псалом Давида. Захоплення.
- ²Господи, я покладаю надію на Тебе, тож хай не буду засоромлений навіки. Спаси мене у Своїй праведності й визволи мене.
- ³Прихили до мене Своє вухо, поспіши спасти мене. Будь для мене Богом-оборонцем, місцем притулку, щоби спасти мене.
- ⁴Бо Ти — моя сила і моє пристановище, тож задля Свого Імені Ти поведеш мене й опікуватимешся мною.
- ⁵Ти виведеш мене із цієї пастки, яку мені наставили, бо Ти є моїм захисником.
- ⁶У Твої руки передам свій дух. Ти викупив мене, Господи, Боже правди.
- ⁷Ти незлюбив тих, які даремно плекають марноту. Я ж надію покладаю на Господа.
- ⁸Я буду радіти й веселитися Твоєю милістю, бо Ти побачив моє приниження і визволив із недолі душу мою;

- ⁹Ти не замкнув мене в руках ворога, а поставив мої ноги на просторому місці.
- ¹⁰Помилуй мене, Господи, бо страждаю. Стривожилися з журби мої очі, моя душа і нутро моє.
- ¹¹Моє життя проминуло в стражданнях, а мої роки — у стогонах. У біді пропала моя сила, а мої кості стали дрижати.
- ¹²Для всіх моїх ворогів я став посміховищем, особливо для моїх сусідів, і страховищем для моїх знайомих: вони, коли бачили мене надворі, втікали від мене геть.
- ¹³Мене забули, наче померлого, викинули із серця; я став, як розбитий глечик,
- ¹⁴бо я чув наклепи багатьох, які живуть навколо. Коли вони зібралися разом проти мене, зробили змову, щоб узяти мою душу.
- ¹⁵Я ж на Тебе, Господи, покладаю надію. Я сказав: Ти — Бог мій.
- ¹⁶У Твоїх руках моя доля. Спаси мене від руки моїх ворогів, від моїх гонителів.
- ¹⁷Засяй світлом Свого обличчя на Твого раба, спаси мене у Своєму милосерді.
- ¹⁸Господи, хай не буду я засоромлений, адже я волав до Тебе. А безбожні хай засоромляться — хай будуть зведені в ад.
- ¹⁹Хай замінують обманливі уста, які в погорді й зневазі говорять проти праведного беззаконне.
- ²⁰Яка безмірно велика Твоя доброта, Господи, котру Ти заховав для тих, які Тебе бояться, котру Ти перед людськими синами виявив тим, хто на Тебе надіється!
- ²¹Ти будеш оберігати їх у потаємному місці Своєї присутності від людської гризні, Ти захистиш їх у наметі від нарікань язиків.
- ²²Благословенний Господь, бо виявив до мене Свою дивовижну милість в оточеному місті.
- ²³Тож у своєму подиві я сказав: Я вже відкинений від присутності Твоїх очей, але Ти прислухався до голосу мого благання, коли я закликав до Тебе.
- ²⁴Любіть Господа, усі Його праведні, бо Господь шукає правду, а пихатим віддає з надлишком.
- ²⁵Тож усі ви, які надієтеся на Господа, будьте мужні, і нехай загартовується ваше серце!

Псалмів 31

- ¹Псалом Давида. Повчання. Блаженні ті, кому прощено беззаконня і кому покрито гріхи.
- ²Блаженний чоловік, якому Господь не порахує гріха, і в чийх устах немає підступу.

- ³Оскільки я замовк, мої кості зістарілися від того, що я стогнав увесь день.
- ⁴Вдень і вночі тяжіла наді мною Твоя рука; коли мене прошило терня, я став зовсім нещасний. (Музична пауза).
- ⁵Я усвідомив свій гріх і не приховав свого беззаконня, а сказав: Я признався Господу у своєму беззаконні. І Ти прости провину мого [серця]. (Музична пауза).
- ⁶За це буде молитися до Тебе всякий праведний у відповідний час, тож навіть у велику повінь води не наблизяться до нього.
- ⁷Ти для мене — притулок від утисків, що обсіли мене. Радосте моя, визволи мене від тих, які оточили мене. (Музична пауза).
- ⁸Навчу тебе і наставлю тебе на ту дорогу, якою маєш іти; зосереджу на тобі Свій погляд.
- ⁹Не будьте, як кінь та осел, які не мають розуму, челюсті яких треба загнуждати вуздечкою і намордником, коли до тебе не підходять.
- ¹⁰Численні болячки в грішника, а того, хто покладає надію на Господа, оточуватиме милість.
- ¹¹Веселіться в Господі, радійте, праведні, величайтеся всі, у кого щире серце!

Псалмів 32

- ¹Псалом Давида. Радійте в Господі, праведні, бо праведним личить хвала.
- ²Прославляйте Господа на гуслах, співайте Йому в супроводі десятиструнного інструмента.
- ³Співайте Йому нову пісню, співайте гарно, з радісними окликами.
- ⁴Бо Господнє слово праведне, і всі Його діла вірні.
- ⁵Він любить милосердя і справедливість, Господньою милістю наповнена земля.
- ⁶Господнім словом непорушно встановлені небеса і подихом Його уст — уся їхня сила.
- ⁷Він збирає води морські, ніби в бурдюк, і безодню складає в сховища.
- ⁸Нехай уся земля боїться Господа, хай дрижать перед Ним усі, хто заселяє світ.
- ⁹Адже Він сказав — і сталося, Він звелів — і було створене.
- ¹⁰Господь руйнує наміри людей, відкидає задуми народів і відкидає наміри володарів.
- ¹¹А Господня постанова залишається навіки; задуми Його серця — з роду в рід.
- ¹²Блаженний народ, для якого Господь є Його Богом, — народ, якого Він обрав собі в спадщину.

- ¹³Господь поглянув з неба і побачив усіх людських синів.
- ¹⁴Зі Своєї приготованої оселі Він глядить на всіх жителів землі.
- ¹⁵Той, Хто створив їхні серця, — кожному зокрема, — знає всі їхні діла.
- ¹⁶Царя не захистить велике військо, і велетня не спасе його могутня сила.
- ¹⁷Кінь ненадійний для спасіння, — його велика сила не спасе.
- ¹⁸Адже очі Господні на тих, які бояться Його, котрі покладають надію на Його милосердя,
- ¹⁹щоби спасти їхні душі від смерті, прогодувати їх під час голоду.
- ²⁰Наша душа очікує Господа, бо Він — наш помічник і оборонець, —
- ²¹в Ньому розвеселиться наше серце, і на Його святе Ім'я ми надіємося.
- ²²Господи, Твоє милосердя нехай буде на нас, оскільки ми на Тебе покладаємо надію.

Псалмів 33

- ¹Псалом Давида, коли він вдавав із себе божевільного перед Авімелехом. Той його відпустив, і він пішов.
- ²Величатиму Господа повсякчас, — хвала Його постійно на моїх устах.
- ³Господом буде хвалитися моя душа. Хай почують лагідні й розвеселяться.
- ⁴Звеличуйте Господа зі мною, тож разом прославимо Його Ім'я.
- ⁵Я шукав Господа, і Він вислухав мене, і визволив мене від усіх моїх поневірянь.
- ⁶Підійдіть до Нього і просвітїться, і ваші обличчя не будуть засоромлені.
- ⁷Цей убогий заволав — і Господь почув його, — спас його від усіх його бід.
- ⁸Господній ангел отабориться навкруги тих, які бояться Його, — і визволить їх.
- ⁹Скуштуйте й побачите, що добрий Господь. Блаженний чоловік, що покладає на Нього надію.
- ¹⁰Бійтеся Господа, Його святі, адже ті, хто боїться Його, не мають недостатку.
- ¹¹Багатії стали бідними та голодними, а ті, хто шукає Господа, не будуть позбавлені жодних благ. (Музична пауза).
- ¹²Прийдіть, діти, послушайте мене, і навчу вас Господнього страху:
- ¹³Хто та людина, яка бажає жити, якій любо бачити добрі дні?
- ¹⁴Тож утримай свій язик від зла і свої уста, щоб не говорили лукаве.
- ¹⁵Відвернися від зла і роби добро, шукай миру і постійно прямуй до нього.

- ¹⁶Господні очі звернені на праведних, а Його вуха — на їхні благання.
- ¹⁷Але обличчя Господнє — проти тих, які чинять зло, щоб вигубити із землі пам'ять про них.
- ¹⁸Праведні закликали — і Господь почув та визволив їх від усіх їхніх бід.
- ¹⁹Господь близький до тих, чий серця в скорботі, і спасе лагідних духом.
- ²⁰Багато скорбот у праведних, та від них усіх визволить їх [Господь].
- ²¹Господь оберігає всі їхні кості, жодна з них не буде поламана.
- ²²Смерть грішників погана, і ті, які ненавидять праведного, — грішать.
- ²³Господь викупить душі Своїх рабів, і не зроблять помилки всі ті, котрі на Нього покладають надію.

Псалмів 34

- ¹Псалом Давида. Господи, учини суд над тими, котрі кривдять мене, побори тих, які воюють зі мною.
- ²Візьми зброю та щит і підіймись мені на допомогу.
- ³Витягни меча і перепини тих, які мене переслідують. Скажи моїй душі: Я — твоє спасіння.
- ⁴Хай посоромляться й зазнають стыду ті, які дошукуються моєї душі, хай обернуться назад і покриються ганьбою ті, котрі виношують проти мене зло.
- ⁵Хай стануть вони, як порох, який розносить вітер, — нехай прожене їх Господній ангел.
- ⁶Нехай їхня дорога покриється темрявою і стане ковзкою, нехай ангел Господній їх переслідує.
- ⁷Однак вони даремно наставили на мене свою згубну пастку, безпідставно дорікали моїй душі.
- ⁸Нехай накрис їх сітка, про яку не знають, нехай їх схопить капкан, який самі прикрили, хай попадуться в ті ж тенета.
- ⁹А моя душа радітиме в Господі, буде веселитися своїм Спасителем.
- ¹⁰Усі мої кості скажуть: Господи, хто подібний до Тебе? Ти визволяєш бідного з рук тих, які сильніші за нього, а вбогого і нужденного — від тих, які його грабують.
- ¹¹Піднялися фальшиві свідки й стали допитувати мене про те, чого я не знав.
- ¹²Відплатили мені злом за добро, осиротили душу мою.
- ¹³А я, коли вони тривожили мене, одягався в мішковину, упокорював свою душу постом; тож моя молитва повернеться в моє нутро.

¹⁴Я піклувався про кожного з них, як про друга, як про свого брата, і впокорувався — як той, хто ридає і сумує.

¹⁵Вони ж з мене глузували, зійшлися, зібрали на мене кари, а я не знав; розділилися і не покаялися.

¹⁶Цькували мене, глузливо висміювали, скреготали на мене своїми зубами.

¹⁷Господи, коли Ти зглянешся? Відведи мою душу від їхнього зlodіяння, мою єдину — від левів.

¹⁸Я прославлятиму Тебе, Господи, на багатолюдному зібранні, оспівуватиму Тебе перед великим народом.

¹⁹Не дай потішитися наді мною тим, які безпідставно ворогують проти мене, котрі без причини мене ненавидять і переморгуються очима:

²⁰бо зі мною вони говорять мирно, а в гніві задумують зраду.

²¹Порозкривали на мене свої уста й сказали: Добре, добре! Побачили наші очі!

²²Ти побачив, Господи, тож не промовчи. Господи, не відступи від мене.

²³Устань, Господи, і зваж на мій суд і мою справу, Боже мій і Господи мій!

²⁴Суди мене за Своєю праведністю, Господи, Боже мій, аби не насміхалися наді мною

²⁵і не говорили у своїх серцях: Добре, добре нашій душі! Хай не скажуть: Ми проковтнули його!

²⁶Хай застидаються і засоромляться разом ті, які радіють з мого лиха, хай одягнуться в стид і сором ті, які вихваляються переді мною.

²⁷Хай радіють і веселяться ті, які бажають справедливості щодо мене, і хай завжди говорять ті, котрі бажають миру Своему рабові: Тож буде звеличений Господь!

²⁸І язик мій буде навчатися Твоєї праведності та як віддавати весь день Тобі хвалу.

Псалмів 35

¹На закінчення. Псалом Господнього раба Давида.

²Порушник закону вмовляє себе на гріх; нема Божого страху перед його очима.

³Адже він поблажливо поставився до себе, аби не викрити свого беззаконня і не зненавидіти його.

⁴Слова його уст — беззаконня і підступ; він не забажав зрозуміти, як чинити добро.

- ⁵На своєму ліжку він думав про беззаконня, пустився на всяку недобру дорогу, не зненавидів зла.
- ⁶Господи, Твоя милість на небі, а правда Твоя сягає до хмар.
- ⁷Твоя праведність — наче Божі гори, Твої суди — глибока безодня. Господи, Ти спасаєш людей і тварин.
- ⁸Як намножив Ти Свою милість, о Боже! Людські сини покладаються на захист Твоїх крил.
- ⁹Вони оп'яніють від щедрот Твого дому, — Ти потоком Твоїх солодоців їх напоїш.
- ¹⁰Бо в Тебе — джерело життя; у Твоєму світлі ми побачимо світло.
- ¹¹Продовж милість Свою до тих, які Тебе знають, і праведність Свою до тих, котрі праведні серцем.
- ¹²Хай не наблизиться до мене нога гордого, і рука грішного хай не захитає мене.
- ¹³Там упали ті, які чинять беззаконня, їх викинули геть — і не можуть вони встати.

Псалмів 36

- ¹Псалом Давида. Не заздри тим, які лукаве роблять, не наслідуй тих, котрі чинять беззаконня, —
- ²бо, як трава, швидко засохнуть вони і скоро зів'януть, немов зелені пагони.
- ³Надійся на Господа, роби добро і населяй землю, — і будеш користатися її багатством.
- ⁴Веселися в Господі, і Він задовольнить прохання твого серця.
- ⁵Відкрий Господу свою дорогу, покладися на Нього, а Він потурбується:
- ⁶виведе твою правду, наче світло, і твій вирок, наче полудень.
- ⁷Підкорися Господу й благай Його. Не заздри тому, кому добре ведеться на його дорозі, — людині, яка чинить переступ.
- ⁸Стримайся від люті й залиши гнів; не піддавайся потягові чинити лукаве.
- ⁹Адже ті, які чинять переступ, будуть вигублені, а ті, котрі з нетерпінням очікують Господа, — тільки вони успадкують землю.
- ¹⁰Ще трохи — і не буде грішника; шукатимеш його місце — і не знайдеш.
- ¹¹А лагідні успадкують землю і будуть насолоджуватися великим миром.
- ¹²Грішник буде слідкувати за праведним і скреготатиме на нього своїми зубами.
- ¹³Та Господь буде сміятися з нього, бо наперед бачить, що настане його день.

- 14Грішники оголили меч, натягнули тятиву свого лука, щоби вразити бідного й убогого, щоби знищити праведних серцем.
- 15Але їхній меч нехай проше їм ж серце, а їхні луки хай будуть поламані.
- 16Краще мале для праведного, ніж велике багатство для грішника.
- 17Адже сила грішників пропаде, а праведних Господь зміцнить.
- 18Господь знає дороги невинних, і їхня спадщина пробуватиме повік.
- 19Вони не будуть посоромлені в чорну годину, а в час голоду будуть ситі.
- 20Бо грішники загинуть, — щезнуть вороги Господа. Як тільки вони будуть себе славити й підноситися вгору, то зникнуть, як дим.
- 21Грішник позичає і не повертає, а праведний має милосердя і дає.
- 22Адже ті, які Його благословляють, успадкують землю, а ті, котрі Його проклинають, будуть вигублені.
- 23У Господі випрямляється хода людини, і її дорога буде Йому до вподоби.
- 24Коли впаде — не розіб'ється, бо Господь підтримує її за руку.
- 25Я був молодим і постарів, але не бачив ні праведного покинутим, ні його нащадків, які просили би хліба.
- 26Увесь день він виявляє милість і позичає, тож його нащадки будуть благословенні.
- 27Відвертайся від зла, роби добро — і живи навіки-віків!
- 28Адже Господь любить справедливість, і Він не залишить Своїх богобійних, — вони будуть бережені повік. А беззаконні будуть вигнані, нащадки безбожних будуть вигублені.
- 29Праведні ж успадкують землю і оселяться на ній навіки-віків.
- 30Уста праведного навчатимуться мудрості, і його язик сповіщатиме справедливість.
- 31Закон його Бога — у його серці, і його ноги не спотикатимуться.
- 32Грішник вистежує праведного і шукає, як би його погубити.
- 33Але Господь його не залишить у руках того і не осудить його, коли його судитиме.
- 34З нетерпінням очікуй Господа, тримайся Його дороги — і Він тебе піднесе вгору, щоб ти успадкував землю. Ти побачиш, як грішники будуть вигублені.
- 35Я бачив безбожника, що дуже пишався, здіймався вгору, як ліванські кедри.
- 36Та я пройшов мимо — і вже його не було; шукав його — та не знайшлося і його місця.

³⁷Тримайся невинності, слідкуй за праведністю, бо мирна людина залишить нащадків.

³⁸А беззаконні будуть разом повністю знищені, — нащадки безбожних зовсім пропадуть.

³⁹Спасіння ж праведних — у Господа, Він — їхня оборона в скрутний час.

⁴⁰Господь допоможе їм, визволить їх, забере їх з-посеред грішників; спасе їх, бо вони на Нього надіялися.

Псалмів 37

¹Псалом Давида. На спомин про суботу.

²Господи, не докоряй мені Своїм гнівом, не картай мене обуренням Своїм;

³бо Твої стріли позастрявали в мені, і Ти твердо поклав на мене Свою руку.

⁴Нема здорового місця на моєму тілі від Твого гніву, нема спокою моїм костям від моїх гріхів.

⁵Адже мої гріхи піднялися вище моєї голови, вони лягли на мене, наче важкий тягар.

⁶Мої рани загноїлися і смердять через моє безумство.

⁷Я став нещасний, зовсім згорблений, весь день я тинявся сумний,

⁸бо мої стегна зазнали знущань — нема здорового місця на моєму тілі.

⁹Дуже пригнічений і принижений, я волав від стогону мого серця.

¹⁰Господи, усі мої бажання — перед Тобою, мій стогін від Тебе не прихований.

¹¹Моє серце стривожене, моя сила залишила мене, і світло моїх очей — і воно не зі мною.

¹²Мої друзі й мої приятелі наблизилися до мене й зупинилися, — мої найближчі стали осторонь.

¹³А ті, які шукали моєї душі, насіли на мене, ті, котрі накликали на мене лихо, говорили безумне і весь день обмовляли мене.

¹⁴Я ж, мов глухий, не чув, і мов німий, не відкривав своїх уст.

¹⁵Я став, як та людина, що не чує і не має у своїх устах докору,

¹⁶бо на Тебе, Господи, я надію покладаю. Ти почуєш, Господи, Боже мій.

¹⁷Тож я сказав: Хай мої вороги не зловтішаються з мене; як тільки мої ноги захиталися, то вони гордовито проти мене виступили.

¹⁸Та я готовий до бичування, а мій біль постійно переді мною.

¹⁹Тож я своє беззаконня виявлю і буду журитися про свій гріх.

²⁰А мої вороги живуть, вони стали сильнішими за мене, намножилися ті, хто безпідставно мене ненавидить.

²¹Ті, які відплачують злом за добро, обмовляли мене за те, що я добивався справедливості, (і мене, колись любого, відкинули, наче щось гидке і мертво).

²²Не залиши мене, Господи, Боже мій! Не відступи від мене.

²³Поспіши мені на допомогу, Господи мого спасіння.

Псалмів 38

¹На закінчення — Ідитунові. Пісня Давида.

²Я сказав: Пильнуватиму мої дороги, щоб не грішити своїм язиком. Я поставив охорону моїм устам, коли грішний став переді мною.

³Я втратив голос і став сумирний, не говорив навіть про добро, та мій біль відновився.

⁴Жаром зайнялося в мені моє серце, і в моїх роздумах палахкотітиме вогонь. Я став промовляти своїм язиком:

⁵Господи, об'яви мені мій кінець і міру моїх днів, яка вона, щоб я знав, чого мені бракує.

⁶Ти показав мої дні — ось вони, декілька п'ядей; моє існування — це ніщо перед Тобою. Усе — лише марнота — кожна людина, що живе. (Музична пауза).

⁷Отак, наче привид, проминає людина, — даремно клопочеться вона. Збирає скарби, та не знає, для кого їх збирає.

⁸А тепер, хто надія моя? Хіба не Господь? Моє існування — в Тобі.

⁹Звільни мене від усіх моїх беззаконь, — докором для безумного Ти зробив мене.

¹⁰Я онімів і не міг відкрити моїх уст, бо Ти — Той, Хто мене створив.

¹¹Відверни від мене Свої кари. Я зовсім ослаб від сили Твоєї руки.

¹²Докорами за беззаконня Ти покарав людину і забрав її душу, як павутину. Тож даремно непокоїться кожна людина. (Музична пауза).

¹³Господи, вислухай мою молитву і почуй моє благання. Відгукнися на мої сльози, бо я в Тебе, як мандрівник і чужинець, як і всі мої батьки.

¹⁴Дай полегшу мені, щоб я спочив перед тим, як відійду, і мене вже не стане.

Псалмів 39

¹На закінчення. Псалом Давида.

²З великим нетерпінням очікував я Господа, і Він вислухав мене та почув моє благання,

- ³витагнув мене з ями страждань, з багнистої трясовини, поставив мої ноги на камені та скерував мої кроки,
- ⁴нову пісню він вклав у мої уста — пісню хвали нашому Богу. Багато хто побачить, і їх охопить страх, і будуть надіятися на Господа.
- ⁵Блаженний чоловік, для якого Господнє Ім'я є його надією, який не зважає на марноту і обманливе безглуздя.
- ⁶Господи, Боже мій! Ти вчинив багато Своїх чудес, у Твоїх задумах нема такого, хто подібний до Тебе. Я сповіщав і сповіщав про них: вони намножилися — їх безліч.
- ⁷Жертви і приношення Ти не схотів, але Ти приготував мені [тіло]. Всепалення і жертви за гріх Ти не забажав.
- ⁸Тоді я сказав: Ось іду, — на початку книги написано про мене:
- ⁹Боже мій, я забажав виконати Твою волю і Твій закон у глибині мого серця.
- ¹⁰Я благовістив правду на великому зібранні, адже своїм устами не забороню. Господи, Тобі відомо, —
- ¹¹Твою правду я не заховав у своєму серці: я проголошував Твою правду і Твоє спасіння, я не приховав Твого милосердя і Твоєї правди від великого зібрання.
- ¹²Ти ж, Господи, не забери від мене Своїх щедрот. Твоє милосердя і Твоя правда постійно мені допомагали.
- ¹³Бо мене оточило зло без кінця і краю, оволоділо мною моє беззаконня, і я не був здатний бачити. Його стало більше, як волосин на моїй голові, тож моє серце покинуло мене.
- ¹⁴Господи, зволь мене визволити. Господи, зглянься, щоб мені допомогти.
- ¹⁵Хай покрийються ганьбою й будуть засоромлені разом ті, які зазіхають на мою душу, щоб її забрати; хай відступлять назад і будуть засоромлені ті, котрі бажають мені зла.
- ¹⁶Нехай враз самі зазнають ганьби ті, які кажуть мені: Добре, добре!
- ¹⁷Хай звеселяться й відчують радість у Тобі всі ті, які шукають Тебе, Господи, і ті, котрі люблять Твоє спасіння, нехай кажуть завжди: Будь прославлений, Господи!
- ¹⁸Я ж — бідний і вбогий, та Господь за мене подбає. Ти — мій помічник і мій оборонець. Боже мій, не забарися.

Псалмів 40

- ¹На закінчення. Псалом Давида.

- ²Блаженний той, хто зважає на бідного й убогого. У лиху годину Господь його визволить.
- ³Нехай Господь обереже його, дасть йому життя, зробить його блаженним на землі. Хай його не видасть у руки його ворога.
- ⁴Нехай Господь допоможе йому, коли лежатиме хворий на ліжку. Усю постіль його Ти перемінив під час його хвороби.
- ⁵Я сказав: Господи, помилуй мене, зціли мою душу, бо я згрішив проти Тебе.
- ⁶Мої вороги наговорювали на мене зло: Коли ж він помре, і його ім'я зникне?
- ⁷І коли хто приходив побачити мене, то улесливо говорив, а його серце вбирало в себе беззаконня; він ішов геть і розголошував.
- ⁸Проти мене перешіптувалися разом усі мої вороги, задумували зло проти мене,
- ⁹висловлювали проти мене беззаконні слова: Хіба той, хто зліг, ще підніметься?
- ¹⁰Навіть людина, з якою я в мирі, якій довіряв, яка їла мій хліб, — підняла на мене п'яту!
- ¹¹Ти ж, Господи, помилуй мене, підійми мене, — і я їм відплачу.
- ¹²Про Твою прихильність до мене я довідався з того, що мій ворог перестав насміхатися з мене.
- ¹³А мене прийми через невинність мою, — Ти утвердив мене перед Собою навіки.
- ¹⁴Благословенний Господь, Бог Ізраїля, від віку й до віку. Нехай буде так, хай так буде!

Псалмів 41

- ¹На закінчення. Повчання для синів Коресєвих.
- ²Як олень прагне до джерела води, так душа моя прагне до Тебе, Боже.
- ³Моя душа спрагнена Живого Бога. Коли прийду і з'явлюся перед обличчям Бога?
- ⁴Мої сльози стали для мене хлібом удень і вночі, коли щодня мені говорили: Де твій Бог?
- ⁵Згадав про це я і вилив перед собою душу свою, бо перейду до місця, де дивовижний намет, — аж до дому Божого — з голосом радості й хвали, зі святковим відлунням.
- ⁶Чому сумуєш, душе, чому тривожиш мене? Поклади надію на Бога, адже я прославлятиму Його. Мій Бог — спасіння моєї особи.

⁷Моя душа збентежена в мені. Через це я згадуватиму Тебе в околицях Йордану і Гермону, з малого пагорба.

⁸Безодня перекликається з безоднею гуркотом своїх водоспадів; усі Твої буруни і Твої хвилі нахлинули на мене.

⁹Вдень Господь заповість Своє милосердя, а вночі зі мною пісня — молитва до Бога мого життя.

¹⁰Промовлятиму Богові: Ти — Той, Хто за мене заступається. Чому Ти забув мене? Чому я ходжу засмучений тим, що мене гнітить ворог?

¹¹Коли кості мої тріщали, мої гнобителі дорікали мені, говорячи щодня: Де твій Бог?

¹²Чому ти сумуєш, душе, чому тривожиш мене? Поклади надію на Бога, адже я прославлятиму Його. Мій Бог — спасіння моєї особи.

Псалмів 42

¹Псалом Давида. Суди мене, Боже, розглянь мою справу з народом безбожним, визволи мене від людини неправедної і лукавої.

²Адже Ти, Боже, моя сила. Чому Ти мене відкинув? Чому я ходжу засмучений тим, що на мене навідає ворог?

³Пошли Своє світло і Свою правду. Вони мене вели і привели до Твоїї святої гори, до Твоїх осель.

⁴І я прийду до Божого жертовника, до Бога, Який робить веселою молодість мою. Прославлятиму Тебе на гуслах, Боже, Боже мій!

⁵Чому ти сумуєш, душе, і чому мене тривожиш? Поклади надію на Бога, адже я буду Його прославляти. Бог мій — спасіння моєї особи.

Псалмів 43

¹На закінчення. Пісня для синів Корея — на повчання.

²Боже, ми своїми вухами почули, наші батьки розповіли нам про справу, яку Ти здійснив у їхні дні, у давні дні.

³Твоя рука вигубила народи: їх Ти поселив, а народи Ти розгромив і вигнав їх.

⁴Адже не своїм мечем вони набули в спадок землю, не їхня рука врятувала їх, але Твоя правиця, Твоя сила, сйаво Твого обличчя, — бо Ти їх уподобав.

⁵Саме Ти є моїм царем і моїм Богом, що проголошуєш спасіння Якову.

⁶З Твоєю допомогою ми поборемо наших ворогів, Твоїм Іменем матимемо за ніщо тих, які повстають проти нас.

⁷Адже я не покладаюся на свій лук, і мій меч мене не врятує.

- ⁸Бо Ти нас врятував від наших гнобителів; Ти засоромив тих, які нас ненавиділи.
- ⁹Тож будемо Богом хвалитися весь день, Твоїм Іменем будемо висловлювати хвалу повік. (Музична пауза).
- ¹⁰Та тепер Ти відкинув нас і засоромив, не будеш іти з нашим військом.
- ¹¹Ти довів нас до втечі перед нашими ворогами, а наші ненависники захопили собі наше майно.
- ¹²Наче овець, Ти віддав нас на поталу, розсіяв нас між народами.
- ¹³За безцінь віддав Ти Свій народ, — небагато Ти отримав, коли їх виміняв.
- ¹⁴Ти виставив нас на глузування перед нашими сусідами, на наругу й посміховисько тим, які оточують нас.
- ¹⁵Ти зробив так, що ми стали притчею між народами, щоб між народами кивали на нас головами.
- ¹⁶Увесь день моя ганьба переді мною, і соромом покритися моє обличчя
- ¹⁷від голосу того, хто поносить і пліткує, від обличчя ворога і гонителя.
- ¹⁸Усе це прийшло на нас, та ми Тебе не забули і не порушили Твого завіту.
- ¹⁹Наше серце не відступило назад, і Ти допустив, щоб наші стежки звернули з Твоєї дороги.
- ²⁰Адже Ти нас упокорив на місці, де нам чинили зло, і нас покрила тінь смерті.
- ²¹Якщо би ми забули Ім'я нашого Бога і почали здіймати наші руки до чужого бога,
- ²²то хіба Бог цього не дослідить? Адже Він знає таємниці серця.
- ²³Тож за Тебе вбивають нас щодня, нас вважають за овець, призначених на заріз.
- ²⁴Устань, чому спиш, Господи? Підіймись, не відкинь назавжди!
- ²⁵Чому відвертаєш Своє обличчя, не пам'ятаєш про нашу убогість і наше поневолення?
- ²⁶Адже нашу душу втоптали в порошок, наше нутро прилипло до землі.
- ²⁷Устань, Господи, допоможи нам, визволи нас — задля Свого Імені!

Псалмів 44

- ¹На закінчення. Про тих, які зміняться. Для повчання синів Корея. Пісня про Улюбленого.
- ²З мого серця ллються приємні слова, я розповідаю Цареві про свої діла; мій язик — перо скорописця.

- ³Твоя врода перевершує красу людських синів, ласка розплилася на Твоїх устах. Тому поблагословив Тебе Бог навіки.
- ⁴Пов'яжи на стегна Свого меча, о Могутній, — зі Своїм квітучим виглядом і красою;
- ⁵натягни тятиву лука і нехай щастить Тобі: царюй задля правди, лагідності та справедливості, і Тебе дивовижно поведе Твоя правиця.
- ⁶Народи впадуть перед Тобою, о Могутній, Твої стріли вигострені — в серце ворогів царя.
- ⁷Боже, Твій престол навіки-віків, скіпетр Твого царства — це скіпетр справедливості.
- ⁸Ти полюбив праведність і зненавидів беззаконня, тому помазав Тебе, Боже, Твій Бог олією радості — більше, ніж друзів Твоїх.
- ⁹Смирною, алое і касією духмяніють Твої ризи у величних Твоїх палацах зі слонової кості, в яких Тебе розвеселили.
- ¹⁰Дочки-царівни — у Твоїй славі, і цариця, одягнена в чудові позолочені шати, стала по Твоїй правиці.
- ¹¹Послухай, дочко, поглянь, прихили своє вухо: забудь свій народ і дім свого батька,
- ¹²бо ж Цар забажав твоєї краси, адже Він є твоїм Паном!
- ¹³І йому з дарами поклоняться дочки Тира, — перед Твоїм обличчям складатимуть прохання найбагатші з народу.
- ¹⁴Уся слава її, дочки царівни, — в ній самій; вона одягнена в прегарні шати із золотим мереживом.
- ¹⁵А за нею до Царя приведуть дівчат, — до Тебе приведуть її подруг.
- ¹⁶Їх приведуть веселими та в захопленні — їх уведуть до палацу Царя.
- ¹⁷Замість Твоїх батьків у Тебе народилися сини. Ти їх поставиш володарями над усією землею.
- ¹⁸Вони будуть згадувати Твоє Ім'я в кожному роді й поколінні. Тому народи славитимуть Тебе повік і навіки-віків.

Псалмів 45

- ¹На закінчення. Пісня для синів Корея. Про таємне.
- ²Бог — наш захист і сила, допомога в бідах, які нас міцно обсіли.
- ³Тому не злякаємося ми, коли земля здригнеться, і гори рухнуть у серце морів.
- ⁴Їхні води заревіли і збурилися, гори здригнулися від його сили. (Музична пауза).

- ⁵Протікаючі ріки веселять Боже місто; Всевишній освятив Свою оселю.
- ⁶Бог посеред нього, воно не зрушиться. Бог удосвіта йому допоможе.
- ⁷У народах виникли заворушення, захиталися царства. Він подав Свій голос, — і земля задрижала.
- ⁸З нами — Господь сил, Бог Якова, наш Заступник! (Музична пауза).
- ⁹Прийдіть, погляньте на Господні діла, які дивні речі Він здійснив на землі!
- ¹⁰Він покладе край війнам до кінців землі, поламає луки, потрощить зброю і щити спалить вогнем.
- ¹¹Вгамуйтеся і зрозумійте, що Я — Бог! Я буду прославлений в народах — буду прославлений на землі.
- ¹²З нами — Господь сил, Бог Якова — наш Заступник.

Псалмів 46

- ¹На закінчення. Пісня для синів Корея.
- ²Усі народи, заплещіть у долоні, вигукуйте Богові голосом радості,
- ³бо Всевишній Господь — грізний, Він великий цар усієї землі.
- ⁴Він підкорив нам народи, кинув племена під наші ноги.
- ⁵Він обрав нам Свою спадщину, — красу Якова, якого любив. (Музична пауза).
- ⁶Бог піднявся вгору під радісні вигуки, Господь — під звуки сурми.
- ⁷Співайте нашому Богові, співайте! Співайте нашому цареві, співайте!
- ⁸Адже Бог — цар усієї землі, співайте з розумінням.
- ⁹Бог зацарював над народами, Бог сидить на Своему святому престолі.
- ¹⁰Володарі народів із Богом Авраама зібралися разом, адже Божі володарі землі надзвичайно звеличилися.

Псалмів 47

- ¹Пісня. Псалом для синів Корея. Другого дня в тижні.
- ²Великий Господь і вельми прославлений у місті нашого Бога, на Його святій горі,
- ³добре вкоренився на радість усій землі. Гори Сіонські, північні схили — місто великого царя.
- ⁴У його палацах Бог дає Себе знати, коли заступається за нього.
- ⁵Бо ось царі зібралися, зійшлися разом.

- ⁶Та, побачивши це, вони були вражені, збентежилися і похитнулися.
- ⁷Там їх охопив трепет, наче біль тієї, яка народжує.
- ⁸Буревієм Ти знищиш Тарсійські кораблі.
- ⁹Те, що ми почули, — саме те й побачили в місті Господа сил, у місті нашого Бога. Бог заснував його навіки. (Музична пауза).
- ¹⁰Боже, ми осягнули Твоє милосердя посеред Твого храму.
- ¹¹Як Твоє Ім'я, о Боже, так само й слава Твоя — до краю землі. Твоя правиця повна праведності.
- ¹²Нехай веселиться гора Сіон, хай радіють юдейські дочки задля Твоїх судів, о Господи.
- ¹³Оточіть Сіон, обступіть його, розповідайте на його вежах.
- ¹⁴Зверніть ваші серця на його велич, зверніть увагу на його палаци, щоби розповісти наступним поколінням.
- ¹⁵Адже Він — Бог, наш Бог повік і навіки-віків! Він буде опікуватися нами навіки.

Псалмів 48

- ¹На закінчення. Псалом для синів Корея.
- ²Послухайте це, усі народи, почуйте всі, які живете у Всесвіті:
- ³сини землі, сини людські, — як багаті, так і бідні.
- ⁴Мої уста промовлятимуть премудрість, і роздуми мого серця — розуміння.
- ⁵Своє вухо я зверну на притчі, і мою загадку відкрию на гуслах:
- ⁶Чому маю боятися в лиху годину? Беззаконня моєї п'яти оточить мене.
- ⁷Ви, що надієтеся на свою силу і хвалитеся численністю свого багатства, знайте:
- ⁸брат не визволяє! Чи визволить людина? Він не дасть Богові викупу за себе,
- ⁹не заплатить ціну викупу за свою душу.
- ¹⁰Тож потрудився навіки, жити буде до кінця, бо не побачить знищення, хоча побачить мудрих, що помирають:
- ¹¹безумний і нерозумний разом гинуть; своє багатство вони залишать чужим.
- ¹²Їхні могили — це їхні домівки навіки, це їхні житла з роду в рід. Лише свої землі вони назвали своїми іменами.
- ¹³Тож людина, маючи гідність, не збагнула: вона прирівняна до нерозумних тварин, вона уподібнена до них.

- ¹⁴Такий їхній шлях — спотикання для них, та потім будуть милуватися тим, що в них на вустах. (Музична пауза).
- ¹⁵Наче овець, їх загнали до аду, смерть їх пасе. А на світанку праведні запанують над ними; їхня підтримка постаріє в аді: [вони були позбавлені своєї слави].
- ¹⁶Проте Бог визволить мою душу з руки аду, коли прийме мене. (Музична пауза).
- ¹⁷Не тривожся, коли людина стає багатогою, коли зростає слава її дому.
- ¹⁸Адже коли вона помре, не забере вона нічого, і слава її з нею не піде,
- ¹⁹бо за її життя благословенною буде її душа, прославлятиме тебе, коли ти їй робитимеш добро.
- ²⁰Вона піде до роду своїх батьків і аж довіку не бачитиме світла.
- ²¹Тож людина, маючи гідність, не збагнула: вона прирівняна до нерозумних тварин, вона уподібнена до них.

Псалмів 49

- ¹Псалом Асафа. Бог богів Господь проголосив і закликав землю від сходу сонця і до заходу.
- ²Із Сіону, що є розквітом Його краси, видимо з'явиться Бог —
- ³наш Бог, — і Він не мовчатиме! Перед Ним палатиме вогонь, а навколо Нього — надзвичайно сильна буря.
- ⁴Він з висоти закличе небо і землю, щоби судити Свій народ.
- ⁵Зберіть до Нього Його святих, які уклали з Ним завіт над жертвами;
- ⁶і небеса проголосять Його правду, адже Бог — суддя. (Музична пауза).
- ⁷Послухай, народе Мій! Я до тебе промовлятиму, Ізраїлю, Я свідчитиму тобі. Я — Бог, твій Бог.
- ⁸Я не буду звинувачувати тебе за твої жертви, оскільки твої всепалення постійно переді Мною.
- ⁹Не прийму телят із твого дому, ні козлів із твоїх отар.
- ¹⁰Адже всі звірі в лісі, тварини в горах і воли — Мої.
- ¹¹Мені відомі всі небесні птахи, і краса полів належить Мені.
- ¹²Коли б Я зголоднів, то тобі не сказав би, адже Всесвіт і все, що в ньому, — Мої.
- ¹³Хіба Я їм м'ясо биків чи п'ю кров козлів?
- ¹⁴Ти в жертву принеси Богові жертву подяки і виконай свої обітниці, дані Всевишньому.

- ¹⁵Тож заклич до Мене в дні скорботи, — і Я тебе визволю, і ти Мене прославиш. (Музична пауза).
- ¹⁶Бог промовив до грішника: Чому ти розповідаєш про Мої постанови, чому своїми устами постійно згадуєш Мій завіт?
- ¹⁷Ти ж зненавидів повчання і відкинув Мої слова.
- ¹⁸Коли ти бачив злодія, то біг з ним, і з перелюбниками з'єднав свою долю.
- ¹⁹Твої уста повні злоби, а твій язик сплітав оману.
- ²⁰Сидячи без діла, ти наговорював на свого брата, та для сина своєї матері ти був спотиканням.
- ²¹Ти таке робив, а Я мовчав. І ти в беззаконні вважав, що Я буду подібний до тебе. Я ж докорю тобі й виставлю [твої гріхи] перед твоїм обличчям.
- ²²Затямте це собі ви, що забуваєте Бога! Щоби часом Він не спіймав, — і не буде кому врятувати.
- ²³Мене прославлятиме жертва хвали: і це та дорога, на якій Я покажу йому Боже спасіння.

Псалмів 50

- ¹На закінчення. Псалом Давида,
- ²коли до нього прийшов пророк Натан, після того, як він увійшов до Вирсавії.
- ³Помилуй мене, Боже, з великої милості Своєї, і через велике Своє милосердя очисти беззаконня моє.
- ⁴Особливо обмий мене від мого беззаконня і очисти мене від мого гріха.
- ⁵Бо я знаю своє беззаконня, і мій гріх постійно переді мною.
- ⁶Проти Тебе єдиного я згрішив і вчинив негідне перед Тобою, щоби Ти виявився праведним у Своїх словах, і переміг, коли судитимешся.
- ⁷Я ж народився в беззаконнях, — у гріхах моя мати мене зачала.
- ⁸Ти ж, однак, полюбив правду й об'явив мені приховані й таємничі глибини Своєї мудрості.
- ⁹Покропиш мене гісопом — і я стану чистий. Обмий мене — і я стану біліший за сніг.
- ¹⁰Ти даси мені відчути радість і втіху — і радітимуть упокорені кості.
- ¹¹Відверни Своє обличчя від моїх гріхів і зітри всі мої беззаконня.
- ¹²Створи в мені, Боже, чисте серце і віднови праведного духа в моєму нутрі.
- ¹³Не відкинь мене від Свого обличчя і не забори від мене Свого Святого Духа.

- ¹⁴Поверни мені радість Свого спасіння і зміцни мене Духом могутнім.
- ¹⁵Я навчатиму беззаконних Твоїх доріг, і безбожні навернуться до Тебе.
- ¹⁶Визволи мене від крові, Боже, Боже мого спасіння. Мій язик радісно проголошуватиме Твою справедливість.
- ¹⁷Господи, Ти відкриєш мої уста, — і мої уста звістять Тобі хвалу.
- ¹⁸Бо якщо би Ти забажав жертви, я приніс би. Та всепалення Тобі не до вподоби.
- ¹⁹Жертва Богові — це впокорений дух; Бог не погордує сумирним і впокореним серцем.
- ²⁰Зроби ж Сіонові добро, Господи, — з Твоєї милості! Хай будуть збудовані мури Єрусалима!
- ²¹Тоді приємною буде Тобі жертва праведності, приношення і всепалення. Тоді приноситимуть на Твій жертвник телят.

Псалмів 51

- ¹На закінчення. Повчання Давида,
- ²коли ідумець Доїк прийшов і приніс вістку Саулові, коли сказав йому: Давид увійшов у дім Авімелеха.
- ³Сильний, чому ти цілий день вихваляєшся злобою і беззаконням?
- ⁴Твій язик задумав беззаконня. Ти, наче гостра бритва, вчинив оману.
- ⁵Ти полюбив зло більше, ніж добро, і замість того, щоби говорити правду, ти полюбив несправедливість. (Музична пауза).
- ⁶Ти полюбив усі згубні слова, улесливий язик.
- ⁷Через це Бог знищить тебе назавжди. Він вирве тебе і позбавить тебе житла та коріння твого в землі живих. (Музична пауза).
- ⁸А праведні побачать і злякаються; вони насміхатимуться з нього й говоритимуть:
- ⁹Ось чоловік, який не обрав Бога як свого помічника, але понадіявся на своє велике багатство й утвердився у своєму безглузді.
- ¹⁰Я ж, наче плідне оливкове дерево в домі Бога. Я поклав надію на Боже милосердя навіки й навіки-віків.
- ¹¹Я буду славити Тебе повік, тому що Ти так учинив; на Твоє Ім'я буду покладатися, бо це добре перед Твоїми святими.

Псалмів 52

- ¹На закінчення. Про маелет. Повчання Давида.

²Сказав безумний у своєму серці: Нема Бога. Вони піддалися розтлінню і зробилися огидними в беззаконнях, нема нікого, хто чинить добро.

³Бог поглянув з неба на людських синів, щоби побачити, чи є розумний, чи є такий, хто шукає Бога.

⁴Усі відвернулися, враз стали непридатними, нема такого, хто чинить добро, немає ні одного.

⁵Невже не зрозуміють усі, які чинять беззаконня? Ті, хто поїдає мій народ, — наче хліб їдять, — Бога вони не прикликали.

⁶Вони будуть охоплені страхом там, де страху нема, адже Бог розсіяв кості тих, які догоджають людям. Вони засоромлені, оскільки Бог погордував ними.

⁷Хто пошле Ізраїлеві спасіння із Сіону? Радітиме Яків і втішатиметься Ізраїль, коли Господь поверне з полону Свій народ.

Псалмів 53

¹На закінчення, зі співом. Повчання Давида,

²коли прийшли зифеї й запитали Саула: Чи не в нас, бува, переховується Давид?

³Боже, спаси мене Своїм Ім'ям і суди мене Своєю силою.

⁴Боже, вислухай мою молитву, прислухайся до слів моїх уст,

⁵бо чужі повстали проти мене, і сильні домагалися моєї душі. Не мали Бога перед собою. (Музична пауза).

⁶Та ось Бог мені помагає, і Господь — заступник моєї душі.

⁷Він поверне зло на моїх ворогів. У Своїй істині Ти повністю вигуби їх!

⁸Я добровільно принесу Тобі жертву, прославлятиму Твоє Ім'я, Господи, бо так добре.

⁹Адже Ти визволив мене від усяких турбот, і око моє побачило моїх ворогів.

Псалмів 54

¹На закінчення, зі співом. Повчання Давида.

²Боже, прислухайся до моєї молитви, не відвертайся від мого благання,

³зглянься наді мною і вислухай мене. Смуток охопив мене в моїх роздумах, і я перелякався

⁴від голосу ворога і від гніту грішника, бо вони звалили на мене беззаконня і в гніві сповнилися люті на мене.

⁵Моє серце стурбоване в мені, і страх смерті напав на мене.

- ⁶Жах і трепет охопили мене, і темрява накрила мене.
- ⁷Тож я сказав: Хто би мені дав крила, наче в голубки, щоби полетіти мені й відпочити?
- ⁸Ось, втікаючи, пішов я далеко, та тинявся по пустелі. (Музична пауза).
- ⁹Я очікував того, хто би врятував мене від малодушності й бурі.
- ¹⁰Потопи їх, Господи, і змішай їхню мову, бо я бачив беззаконня і лихослів'я в місті.
- ¹¹Вдень і вночі будуть блукати вони навколо нього — по його мурах; беззаконня, біда й неправда посеред нього;
- ¹²не зникли з його площ здирство і обман.
- ¹³Якби ворог мене зневажав, я стерпів би! Якщо б ненависник мій вихвалявся переді мною, я заховався би від нього!
- ¹⁴Але ти, чоловіче, рівного зі мною духу, мій провідник і мій знайомий,
- ¹⁵з яким ми разом насолоджувалися стравами, у злагоді ходили до Божого дому!
- ¹⁶Нехай найде на них смерть, хай живими зійдуть в ад, бо лукавство є в їхніх поселеннях — посеред них.
- ¹⁷Я ж закликав до Бога, і Господь мене вислухав.
- ¹⁸Увечері, вранці й опівдні буду розказувати й оповідати, — і Він почує мій голос.
- ¹⁹Він у мирі визволить мою душу від тих, які підступають до мене, адже в багатьох обставинах вони були зі мною.
- ²⁰Бог — Той, Хто перш віків, почує і впокорить їх. (Музична пауза). Адже для них немає зміни — вони не побоялися Бога.
- ²¹Він простягнув руку Свою, щоб відплатити: вони зневажили Його завіт.
- ²²Вони були розсіяні перед гнівом Його присутності, — Його серце наблизилося. Його слова масніші за олію, але то випущені стріли.
- ²³Поклади ж на Господа свої турботи — і Він буде опікуватися тобою. Він не дасть праведному захитатися повік.
- ²⁴А їх, Боже, Ти зведеш у яму тління. Кровожерні й підступні люди хай не доживуть до половини своїх днів. Я ж, Господи, надіюся на Тебе.

Псалмів 55

- ¹На закінчення. Про народ, віддалений від святині. Псалом Давида — на згадку про те, як його затримали филистимці в Геті.
- ²Помилуй мене, Господи, бо по мені пройшлася людина, весь день гнітила мене, ворогувала зі мною.

- ³Мої вороги весь день нападали на мене з погордою, адже безліч тих, які нападають на мене від світанку.
- ⁴Вдень [не] буду боятися, бо на Тебе покладаю надію.
- ⁵Перед Богом увесь день віддаватиму хвалу своїми словами. На Бога покладаю надію. Не матиму страху, бо що заподіє мені людина?
- ⁶Весь день відчували огиду до моїх слів, усі їхні задуми — на зло мені.
- ⁷Будуть жити поряд і таїти; вони вистежуватимуть мою п'яту, оскільки з нетерпінням чекають на мою душу.
- ⁸У жодному разі Ти не врятуєш їх, у гніві, Боже, зведеш в могилу народи.
- ⁹Я відкрив перед Тобою своє життя, Ти поклав сльози мої перед Собою, — як і є у Твоїй обітниці.
- ¹⁰Того дня, коли я закличу до Тебе, мої вороги втечуть геть. Ось пізнав я, що Ти — мій Бог.
- ¹¹Перед Богом віддаватиму хвалу Слову, у Господі віддаватиму хвалу Слову.
- ¹²На Бога я покладаю надію, тож не буду боятися! Що заподіє мені людина?
- ¹³На мені, о Боже, обітниці прославляти Тебе, які я виконаю.
- ¹⁴Адже Ти визволив мою душу від смерті, а мої ноги — від спотикання, щоб я у світлі живих був Богові до вподоби.

Псалмів 56

- ¹На закінчення. Не призведи до тління. Псалом Давида — на згадку про його втечу від Саула до печери.
- ²Помилуй мене, Боже, помилуй мене, бо на Тебе надію покладає душа моя, і в тіні Твоїх крил я матиму надію, доки не минеться беззаконня.
- ³Я буду кликати до Бога Всевишнього, до Бога, що вчинив мені добро.
- ⁴Він послав з неба і спас мене, віддав на зневагу тих, які глушилися наді мною. (Музична пауза). ^{ог} послав Свою милість і Свою правду
- ⁵й захистив душу мою, що посеред молодих левів. Я засинаю в тривозі; людські сини... їхні зуби — зброя і стріли, а їхній язик — гострий меч.
- ⁶Будь звеличений понад небеса, Боже, і над усією землею нехай буде слава Твоя!
- ⁷Вони приготували капкан для моїх ніг, пригнітили мою душу. Вони викопали яму переді мною — і впали туди. (Музична пауза).
- ⁸Готове моє серце, Боже, серце моє готове: буду співати й прославляти.
- ⁹Пробудись, славо моя, пробудіться, псалтирю і гусла! Я встану рано.

- ¹⁰Прославлятиму Тебе між людьми, Господи, співатиму Тобі між народами,
¹¹бо аж до неба звеличилася милість Твоя, а правда Твоя — аж до хмар.
¹²Будь звеличений понад небеса, Боже, і над усією землею нехай буде слава Твоя.

Псалмів 57

- ¹На закінчення. Не призведи до тління. Псалом Давида. Спомин.
²Чи ви дійсно правду говорите? Чи творите ви праведний суд, людські сини?
³Та ж у серці ви виношуєте беззаконня на землі, ваші руки сплітають несправедливість.
⁴Від народження грішники стали чужими, від материнського лона вони заблукали й говорили неправду.
⁵Їхня лють схожа на зміїну, наче в глухої гадюки, яка затикає свої вуха
⁶і не чує голосу заклинателів, — чаклуна, майстерного в чарах.
⁷Бог [обламає] їхні зуби в їхніх пащах! Господь розтрощив ікла левів!
⁸Вони зникнуть, як протікаюча вода. Він триматиме натягненим Свій лук, доки вони не ослабнуть.
⁹Щезнуть вони, як розтоплений віск. Упав вогонь, і вони не побачили сонця.
¹⁰Він, перш ніж ваше терня виросте в кущ тернини, — мов живих, наче в гніві, — пожере вас.
¹¹Зрадіє праведний, коли побачить відплату безбожним. Він омиє свої руки в крові грішного.
¹²І скаже людина: є таки нагорода для праведного, є таки Бог, що вершить суд на землі над усіма!

Псалмів 58

- ¹На закінчення. Не призведи до тління. Псалом Давида, коли Саул послав стерегти його дім, аби вбити його.
²Боже, визволи мене від моїх ворогів, визволи мене від тих, які повстають проти мене.
³Забери мене від тих, котрі чинять беззаконня, спаси мене від кровожерних людей.
⁴Оскільки вони вчинили полювання на мою душу; проти мене повстали сильні — це не моя провина і не мій гріх, Господи.
⁵Я йшов без переступів, біг по прямій; встань мені назустріч і подивися.

- ⁶Ти, Господи, Боже сил, Боже Ізраїля, зверни увагу, щоби дослідити всі народи, — Ти не виявиш милосердя до всіх тих, які чинять зло. (Музична пауза).
- ⁷Увечері вони повернуться, зголодніють, як пси, і кружлятимуть містом.
- ⁸Ось вони будуть промовляти своїми устами, — меч у їхніх устах. Бо хто, — кажуть вони, — почув?
- ⁹А Ти, Господи, висмієш їх, не зважатимеш на всі народи.
- ¹⁰Ти — моя сила, Тебе буду триматися, бо Ти є моїм Богом — захисником.
- ¹¹Мій Бог, — Його милість піде попереду мене. Бог покаже мені на моїх ворогах.
- ¹²Не знишуй їх, щоби часом не забули мій народ. Розсій їх Своєю силою і зведи їх вниз, Господи, мій оборонцю.
- ¹³Гріх на їхніх устах — слово на їхніх губах; хай будуть спіймані у своїй гордині; за прокльони і брехню буде визначений їхній кінець.
- ¹⁴Кінець — у гніві, — і їх не стане. І знатимуть до краю землі, що Бог є володарем Якова. (Музична пауза).
- ¹⁵Увечері повернуться, зголодніють, як пси, і кружлятимуть містом.
- ¹⁶Вони розбредуться, щоб наїстися, та, не наситившись, нарікатимуть.
- ¹⁷Я ж буду оспівувати Твою силу, вранці радітиму Твоїм милосердям, бо Ти став моїм захисником і притулком у день моєї неволі.
- ¹⁸Ти — моя допомога, Тебе оспівуватиму, адже Ти, Боже, є моїм захисником. Боже мій, Ти — моє милосердя!

Псалмів 59

- ¹На закінчення. Тим, які колись зміняться. Повчання Давида на згадку про те, як він спустошив вогнем Сирійську Месопотамію і Сирію Сованську,
- ²коли повернувся Йоав і розгромив у Солянній долині дванадцять тисяч чоловік.
- ³Боже, Ти нас відкинув і розтרוшив, — Ти був розгніваний, та помилував нас.
- ⁴Ти потряс землею, привів її в замішання. Зціли її рани, бо вона захиталася.
- ⁵Ти навів великі труднощі на Свій народ, Ти напоїв нас вином приголомшення.
- ⁶А тим, які Тебе бояться, Ти подав знак, щоб утікали від лука. (Музична пауза).
- ⁷Щоби Твої улюблені спаслися, — вислухай мене і спаси Своєю правицею.
- ⁸Бог сказав у святині Своїй: Буду радіти, розділю Сікіму, виміряю Долину поселень:
- ⁹Мій Галаад, Мій Манасія, Ефраїм — сила Моєї голови, Юда — Мій цар.

¹⁰Моав — посудина Моєї надії, до Ідумеї сягатиме Моє взуття, филистимці підкорилися Мені!

¹¹Хто ж приведе мене до укріпленого міста? Хто мене поведе в Ідумею?

¹²Чи не Ти, Боже, що нас відкинув? Чи не виступиш, Боже, з нашими військами?

¹³Надай нам допомогу в біді, адже людська поміч марна.

¹⁴А з Богом ми наберемося сили, — Він матиме за ніщо тих, які гноблять нас.

Псалмів 60

¹Псалом Давида на закінчення, зі співом.

²Боже, вислухай моє благання, зверни увагу на мою молитву.

³Від краю землі я закликав до Тебе, коли стало безсилим серце моє. І Ти мене підняв на скелю,

⁴і повів мене, адже Ти став моєю надією, неприступною вежею зі сторони ворога.

⁵Я проживатиму у Твоїх оселях навіки, знайду захист в укритті крил Твоїх. (Музична пауза).

⁶Адже Ти, Боже, вислухав мої молитви і дав спадок тим, які бояться Твого Імені.

⁷Ти додаси дні до днів царя, його роки сягатимуть із роду в рід.

⁸Він навіки перебуватиме перед Богом. Милості та Його правди хто буде дошукуватися.

⁹Отож я оспівуватиму Твоє Ім'я навіки-віків, щоби з дня на день засилати свої молитви.

Псалмів 61

¹На закінчення. Для Ідїтуна. Псалом Давида.

²Хіба моя душа не покориться Богові? Адже від Нього — моє спасіння.

³Бо Він — мій Бог, мій спаситель і мій захисник: я надалі не похитнуся.

⁴Доки будете насідати на людину? Усі ви несете згубу, — як похилена стіна, як розхитаний частокіл.

⁵Вони лише прийняли рішення відкинути моє достоїнство; я біг спрагнений. Вони на словах благословляли, а в серці проклинали. (Музична пауза).

⁶Лише Богові покорися, моя душе, адже на Нього я з нетерпінням чекаю.

⁷Бо Він — мій Бог, мій спаситель, мій захисник: я не похитнуся.

⁸У Бозі — моє спасіння і моя слава. Бог — моя поміч, тож моя надія — на Бога.

⁹Усе зібрання народу, покладіть на Нього надію. Розкрийте перед Ним ваші серця. Бог — наш помічник. (Музична пауза).

¹⁰Однак, людські сини — нерозумні; оманливі людські сини, коли нечесно обважують, — усі вони разом безглузді.

¹¹Не покладайте надію на злочинні дії та не жадайте нагробованого. Коли пливе багатство, не прикладайте до нього свогосерця.

¹²Одного разу промовив Бог, і я такі дві речі почув,

¹³що сила належить Богові, і Твоє, Господи, милосердя, і що Ти даси кожному за його ділами.

Псалмів 62

¹Псалом Давида, коли він перебував у Юдейській пустелі.

²Боже, Боже мій, до Тебе я підіймаюся вдосвіта. До Тебе прагне моя душа, як часто до Тебе прагне моє тло в цій пустинній, непрохідній і безводній землі.

³Так я з'явився перед Тобою у святині, щоби побачити Твою силу і Твою славу!

⁴Бо Твоя милість краща за життя. Мої уста Тебе величатимуть.

⁵Так буду прославляти Тебе у своєму житті; в Ім'я Твоє підноситиму свої руки.

⁶Нехай наповниться моя душа, немовби жиром і ситістю, і радісними окликами висловлюватимуть хвалу мої уста.

⁷Коли я згадував про Тебе на своєму ліжку, то із самого ранку роздумував про Тебе.

⁸Адже Ти став мені помічником, і я радітиму під захистом Твоїх крил.

⁹Моя душа приліпилася до Тебе, мене підтримала Твоя правиця.

¹⁰Ті ж даремно шукали моєї душі, — вони зйдуть у найвіддаленіші глибини землі.

¹¹Вони попадуть під владу меча, — стануть здобиччю лисів.

¹²А цар звеселиться в Бозі, буде хвалитися кожен, що Ним клянеться, бо уста тих, які говорять неправду, будуть закриті.

Псалмів 63

¹На закінчення. Псалом Давида.

²Боже, почуй мій голос, коли я молюся; звільни мою душу від страху перед ворогами.

³Ти захистив мене від збіговиська лиходіїв, від юрби беззаконників,

- ⁴що вигостили свій язик, як меч, натягнули свій лук — прикрі вчинки,
⁵щоби скритно прошити стрілою невинного. Вони зненацька вразять його стрілою і не будуть боятися.
- ⁶Вони утвердилися в лихому намірі, домовились таємно поставити капкани. Вони сказали: Хто їх помітить?
- ⁷Вони вишукували беззаконня, та щезли ті, які ретельно вистежували. Приступить людина — серце ж глибоке,
⁸та Бог підійметься вгору. Їхні рани були спричинені пострілами немовлят.
- ⁹І знемоглися їхні язики. Жахнулися всі, які спостерігали за ними,
¹⁰і кожна людина пройнялася страхом. Вони сповіщали про Божі діла і зрозуміли Його діяння.
- ¹¹Праведний буде радіти в Господі, покладатиме на Нього надію, і всіх праведних серцем будуть прославляти.

Псалмів 64

- ¹На закінчення. Псалом Давида. Пісня. Згідно з пророцтвами Єремії та Єзекиїла про переселення, коли їм належало виходити.
- ²Тобі, Боже, належить пісня в Сіоні, Тобі засилатимуть молитву в Єрусалимі.
- ³Вислухай мою молитву. До Тебе прийде все живе.
- ⁴Нас поборили беззаконні вчинки, прости ж Ти нам наші нечестиві дії.
- ⁵Блаженний той, кого Ти вибрав і прийняв. Він поселиться у Твоїх дворах. Ми наповнені добром Твого дому. Твій храм — святий.
- ⁶[Дивовижний у праведності], вислухай нас, Боже, наш Спасителю, надія всіх кінців землі й тих, хто далеко в морі, —
- ⁷Ти, Який утворюєш гори Своєю силою і підперезаний могутністю,
⁸Котрий збурюєш морські глибини та викликаєш галас його хвиль. Народи стривожаться, —
- ⁹ті, хто живе на окраїнах землі, налякаються Твоїх знамень. Настанням ранку та вечора приноси́тимеш радість.
- ¹⁰Ти відвідав землю, напоїв її, надзвичайно збагатив її: Божа ріка повна води. Ти приготував їм поживу, бо так Ти запровадив.
- ¹¹Напувай її борозни, примножуй її плоди; вона радітиме краплинами дощу, коли рясно зазеленіє.
- ¹²Ти благословлятимеш вінець року у своїй доброті, і Твої поля наповняться рясним врожаєм.

¹³Розквітне пустеля красою, пагорби будуть охоплені радістю.

¹⁴Барани твоїх отар покрийуться шерстю, а долини зарясніють пшеницею. Радісно вони вигукуватимуть і співатимуть.

Псалмів 65

¹На закінчення. Пісня-псалом [Воскресіння]. аспівайте Богові, уся земля,

²співайте Його Імені, віддайте Йому хвалу Його величі!

³Скажіть Богові: Які дивовижні Твої діла! Через велич Твоєї сили підлещуватимуться до Тебе Твої вороги.

⁴Нехай поклониться перед Тобою вся земля, хай співають Тобі й хай співають Твоєму Імені! (Музична пауза).

⁵Приходьте, подивіться на Божі діла: У рішеннях Він грізний, — понад людських синів.

⁶Він робить з моря суходіл, і ріку перейдуть пішки. Там ми радітимемо Тим,

⁷Хто Своєю могутністю владарює над віком. Його очі споглядають на народи — тож ті, які завдають болю, хай в собі не величаються. (Музична пауза).

⁸Благословіть, народи, нашого Бога, нехай пронесеться луна хвали Тому,

⁹Хто зберіг душу мою при житті й не дає схибитися моїм ногам.

¹⁰Адже Ти випробував нас, Боже, випробував нас вогнем, як випробовується вогнем срібло.

¹¹Ти завів нас у пастку і поклав тягар на наші плечі.

¹²Ти дозволив людям поїздити по наших головах, ми пройшли крізь вогонь і воду, — і Ти привів нас на місце спочинку.

¹³Увійду до Твого дому зі всепаленнями, перед Тобою виконаю свої обітниці,

¹⁴які склали мої губи і виголосили мої уста в моєму горі.

¹⁵Принесу Тобі всепалення, повні кісткового мозку, — з ладаном і баранами, принесу Тобі в жертву волів із козлами. (Музична пауза).

¹⁶Прийдіть, послухайте всі, які боїтеся Бога: я розповім, як багато зробив Він для моєї душі.

¹⁷Я закликав до Нього своїми устами, звеличив Його своїм язиком.

¹⁸Якби я бачив неправду у своєму серці, — хай Господь [мене] не почує.

¹⁹Та Бог мене вислухав, зважив на голос мого благання.

²⁰Благословенний Бог, Який не відкинув ні моєї молитви, ні Свого милосердя від мене.

Псалмів 66

- ¹На закінчення, зі співом. Пісня-псалом.
- ²Боже, будь милосердний до нас і поблагослови нас, осяй нас Своїм обличчям. (Музична пауза).
- ³Щоб ми пізнали Твою дорогу на землі; Твоє спасіння — між усіма народами.
- ⁴Хай прославлять Тебе народи, Боже; нехай прославлять Тебе всі племена.
- ⁵Хай веселяться і радіють народи, бо Ти судиш народи праведно і ведеш народи на землі. (Музична пауза).
- ⁶Хай прославлять Тебе народи, Боже; нехай прославлять Тебе всі племена.
- ⁷Земля дала свій урожай. Нехай благословить нас Бог, наш Бог.
- ⁸Нехай благословить нас Бог і хай бояться Його всі кінці землі.

Псалмів 67

- ¹На закінчення. Пісня-псалом Давида.
- ²Нехай підніметься Бог, і хай розсіються Його вороги, — хай втечуть від Його обличчя ненависники Його.
- ³Як зникає дим, так хай зникнуть вони; як віск плавиться від полум'я вогню, так хай пропадуть грішники від обличчя Божого.
- ⁴А праведні хай радіють, хай веселяться перед Богом, хай сповняться радістю.
- ⁵Співайте Богові, співайте Його Імені. Зробіть дорогу Тому, Хто піднявся на заході, — Господь Його Ім'я, — тож радійте перед Ним. Хай стривожаться в Його присутності:
- ⁶Він — батько сиріт і суддя вдів, — Бог на Своему святому місці.
- ⁷Бог оселяє самотніх у домі, відважно звільняючи закованих, як і непокірливих, що перебувають у гробах.
- ⁸Боже, коли Ти йшов перед Своїм народом, коли Ти проходив пустелею, (Музична пауза)
- ⁹то земля тряслася і з неба крапало від присутності Бога Сінаю, від присутності Бога Ізраїля.
- ¹⁰Боже, рясний дощ подаруєш Своїй спадщині, — вона знемагала, а Ти її підкріпив.
- ¹¹Твої істоти живуть у ній, — у Своїй доброті, Боже, Ти потурбувався про бідного.
- ¹²Господь дасть слово тим, які з великою силою звіщають добру вістку.

- ¹³Цар військ улюбленого також дозволить для окраси дому розділити здобич.
- ¹⁴Якщо перебуватимете серед спадку, матимете крила голубки, покриті сріблом, а її груди — блиском золота. (Музична пауза).
- ¹⁵Коли Небесний розсіює царів на ній, вони забілюють, як сніг на Селмоні.
- ¹⁶Гора Божа — гора жирна, гора сирна, гора жирна.
- ¹⁷Чому ви, сирні гори, нападаєте на гору, яку вподобав Собі Бог, щоб оселитися на ній? Адже Господь оселиться назавжди.
- ¹⁸Колісниця Божа десятитисячекратна, тисячі радіючих. Господь серед них на Сінаї — у святині.
- ¹⁹Ти піднявся на висоту, полон полонив, прийняв дари від людей, щоб і недовірливі оселилися. Господь Бог — благословенний.
- ²⁰Благословенний Господь день у день. Бог — Наш Спаситель — нам допоможе. (Музична пауза).
- ²¹Бог наш — Бог спасіння: в Господа Владики — визволення від смерті.
- ²²І Бог розтратить голови Своїх ворогів, кудлаті тім'я тих, хто ходить у своїх гріхах.
- ²³Сказав Господь: Я поверну з Васана, поверну морськими глибинами,
- ²⁴аби твоя нога і язик твоїх псів змочилися в крові твоїх ворогів.
- ²⁵Видимі стали Твої дороги, Боже, — хода мого Бога-царя у святині:
- ²⁶попереду йшли старші, а за ними — музиканти в оточенні молодих дівчат, які грали на тимпанах.
- ²⁷На зібраннях благословляйте Господа Бога, ви — з джерел Ізраїля!
- ²⁸У захопленні там наймолодший Веніамин, правителі Юди та їхні володарі, правителі Завулону, правителі Нефталима.
- ²⁹Накажи, Боже, Своєю силою, утверди, Боже, те, що вчинив Ти для нас.
- ³⁰Задля Твого храму в Єрусалимі царі приносять Тобі дари.
- ³¹Накажи звірам, що в очереті; стадо биків серед телиць народів; щоб випробувані сріблом не були замкнені. Розпороши народи, що прагнуть війни.
- ³²З Єгипту прийдуть послы, Ефіопія поспішить простягнути свої руки до Бога.
- ³³Царства землі! Співайте Богові — оспівуйте Господа! (Музична пауза).
- ³⁴Співайте Богові, що зійшов на небеса небес, на сході. Ось Він подасть Свій голос — могутній голос:
- ³⁵Віддайте славу Богові, велич Якого — над Ізраїлем, потуга Якого — на хмарах!

³⁶Дивовижний Бог у святих Своїх. Бог Ізраїля дасть силу й міць Своєму народові. Благословенний Бог!

Псалмів 68

¹На закінчення. Про тих, які будуть змінені. Псалом Давида.

²Спаси мене, Боже, бо води досягли вже моєї душі.

³Я загруз у глибокому болоті — нема на чому стати. Я потрапив на морську глибочінь, і сильна буря налетіла на мене.

⁴Я втомився від крику, мій голос охрип, у моїх очах потемніло, а я все надіявся на мого Бога.

⁵Тих, які невідомо за що ненавидять мене, стало більше, ніж волосин на моїй голові. Набралися сили мої вороги, які безпідставно мене переслідують. Тоді я платив за те, чого не брав.

⁶Боже, Ти знаєш мою безумність, мої провини не приховані від Тебе.

⁷Хай через мене не будуть засоромлені ті, які з нетерпінням очікують Тебе, Господи, Господи сил! Хай через мене не вкриються ганьбою ті, котрі Тебе шукають, Боже Ізраїля!

⁸Адже за Тебе я переніс зневагу, соромом покрилося моє обличчя.

⁹Чужим я став для моїх братів, — чужинцем для синів моєї матері.

¹⁰Адже ревність до Твого дому з'їдає мене, на мене впали зневаги тих, які Тебе зневажають.

¹¹Упокорив я свою душу постом, — та й це поставили мені в докір.

¹²Вдягаю мішковину замість одягу, — я став притчею для них.

¹³На мене наговорювали ті, які сидять при брамі, і ті, котрі п'ють вино, співали про мене.

¹⁴Але я зі своєю молитвою — до Тебе, Господи. Це слухний час, Боже! У великому Твоєму милосерді, у правді Твого спасіння вислухай мене.

¹⁵Спаси мене з трясовини, щоб я не загруз, аби визволитися мені від тих, які ненавидять мене, — від глибоких вод.

¹⁶Хай не накриє мене буря водою, не поглине мене глибинь, і хай не стулить наді мною своєї пащі безодня.

¹⁷Вислухай мене, Господи, бо Твоє милосердя добре. У багатстві Своїх щедрот зглянься наді мною.

¹⁸Не відверни Свого обличчя від Свого слуги, бо я в журбі; невідкладно вислухай мене.

- ¹⁹Зверни увагу на мою душу й визволи її; з огляду на моїх ворогів, врятуй мене.
- ²⁰Адже Ти знаєш мою зневагу, сором мій і мою ганьбу. Перед Тобою всі ті, які завдають мені болю.
- ²¹Душа моя розраховувала на зневагу та страждання, тож я з нетерпінням чекав співчутливого, та не було, шукав утішителя — і не знайшов.
- ²²Дали мені в їжу жовч, і в моїй спразі мене напоїли оцтом.
- ²³Нехай їхня їжа, що перед ними, стане для них пасткою, відплатою і спокусою.
- ²⁴Хай їм в очах потемніє, щоб не бачили, а їхню спину назавжди зігни.
- ²⁵Вилий на них Свій гнів, нехай їх охопить обурення Твого гніву.
- ²⁶Нехай стане їхнє житло пусткою, і в їхніх оселях хай не буде мешканця,
- ²⁷бо вони переслідували того, кого Ти уразив, і біль моїх ран побільшили.
- ²⁸Додай беззаконня до їхнього беззаконня, — хай не ввійдуть у Твою праведність.
- ²⁹Хай будуть викреслені з книги живих, хай не будуть записані разом з праведними.
- ³⁰Я — нещасний і страждаю, та спасіння Твого обличчя, Боже, мені допомогло.
- ³¹Прославлятиму Ім'я Боже піснею, звеличуватиму Його похвалою.
- ³²І це буде угодне Богові більше, ніж молоде теля, в якого підростають роги й копита.
- ³³Нехай убогі побачать і зрадіють. Шукайте Бога — і житиме ваша душа,
- ³⁴бо Господь почув нужденних і не погордив в'язнями Своїми.
- ³⁵Хай величають Його небеса, земля, море і все, що живе в них.
- ³⁶Адже Бог врятує Сіон, і міста Юди будуть відбудовані; там оселяться й отримають їх у спадок.
- ³⁷Нашадки Його рабів одержать це в спадщину, — ті, які люблять Його Ім'я, оселяться там.

Псалмів 69

- ¹На закінчення. Псалом Давида на спогад,
- ²щоби Господь мене спас. Боже, прийди мені на допомогу.
- ³Хай засоромляться і зніжковіють ті, хто шукає моєї душі, хай відступлять назад і покриються ганьбою ті, які бажають мені зла.
- ⁴Нехай вмить втечуть засоромленими ті, хто каже мені: Добре... добре...

⁵Тож хай звеселяться і знайдуть радість у Тобі всі, які Тебе шукають і люблять Твоє спасіння, хай постійно промовляють: Будь звеличений, о Боже!

⁶Я ж — бідний та вбогий. Боже, допоможи мені! Ти — моя допомога, мій визволитель. Господи, не забарися!

Псалмів 70

¹Давидові. Синів Йонадава та перших полонених. а Тебе, Боже, покладаю надію, тож хай не буду засоромлений навіки.

²У Своїй праведності врятуй мене, визволи мене; прихили до мене Своє вухо і спаси мене.

³Будь для мене Богом-захисником, міцною опорою, щоб мене спасати, бо Ти — моя сила і мій притулок.

⁴Боже мій, визволи мене з рук грішника, з рук беззаконника і неправедного.

⁵Адже Тебе, Господи, я з нетерпінням очікую! Господь — моя надія від моєї молодості.

⁶На Тебе я покладався від народження, — від лона моєї матері Ти є моїм покровителем. До Тебе постійно лине моя пісня.

⁷Я став для багатьох, наче диво, але Ти — могутній помічник.

⁸Хай наповняться мої уста хвалою, щоб я оспівував Твою славу, весь день — Твою велич.

⁹Не відкинь мене в час старості, не залиш мене, коли мене покине моя сила.

¹⁰Бо наговорювали на мене мої вороги, — ті, які чатують на мою душу, разом змовлялися

¹¹і казали: Бог його покинув. Женіться за ним і схопіть його, бо нема того, хто би його врятував!

¹²Боже, не віддаляйся від мене; Боже мій, прийди мені на допомогу!

¹³Хай будуть засоромлені й щезнуть ті, які зводять наклепи на мою душу; нехай відкриються ганьбою і соромом ті, котрі зичать мені зла.

¹⁴Я ж завжди буду надіятися і примножувати всю Твою хвалу.

¹⁵Мої уста сповіщатимуть про Твою праведність, увесь день — про Твоє спасіння, бо я не навчений книжного мистецтва.

¹⁶Я прийду в силі Господній. Господи, триматиму в пам'яті лише Твою праведність.

¹⁷Боже, Ти мене навчив ще в моїй молодості, тож я досі розповідаю про Твої чудеса.

¹⁸Аж до старості й похилого віку не покинь мене, Боже, доки не розповім про Твою могутню силу кожному поколінню, що прийде, — про Твою силу і праведність Твою.

¹⁹Боже, величні діла, які Ти вчинив, сягають аж до найбільших висот! Боже, хто подібний до Тебе?

²⁰Які великі й страшні муки Ти показав мені; та, повернувшись, Ти мене оживив і знову вивів мене з бездонних земних глибин.

²¹Ти примножив Свою велич і, повернувшись, мене потішив і знову вивів мене з бездонних глибин землі.

²²Тож буду прославляти на музичних інструментах Твою правду, Боже; на гуслах буду грати Тобі, Святий Ізраїля.

²³Мої уста й моя душа, яку Ти визволив, радітимуть, коли я буду співати Тобі.

²⁴Також і язик мій повсякдень буде навчатися Твоєї праведності, а ті, які шукають мені зла, покриються соромом і ганьбою.

Псалмів 71

¹Соломона. Боже, дай Свій суд цареві й Свою праведність — синові царя,

²щоби судити Твій народ у праведності й Твоїх убогих — у справедливості.

³Хай принесуть гори мир Твоєму народові, а пагорби — праведність.

⁴Він буде судити бідних із народу, спасатиме синів убогих і впокорить наклепника.

⁵Він буде перебувати, доки існує сонце і перед місяцем, — з роду в рід.

⁶Він зійде, як дощ на руно, — немов краплі, що падають на землю.

⁷За його днів процвітатиме справедливість і буде тривалий мир, — доки не зникне місяць.

⁸І він буде панувати від моря і до моря, і від ріки аж до кінців світу.

⁹Перед ним упадуть ниць ефіопи, а його вороги лизатимуть порох.

¹⁰Царі Тарсу й островів принесуть дари, — царі арабів і Сава принесуть дари.

¹¹Йому поклоняться всі царі, йому служитимуть усі народи.

¹²Бо він вирвав бідного з рук сильного, — убогого, в якого не було помічника.

¹³Він буде турбуватися про бідного й убогого, і душі нужденних спасе.

¹⁴Він спасе їхні душі від здирства й несправедливості, а їхнє ім'я буде в пошані у нього.

¹⁵І буде жити, і отримуватиме золото з Аравії, і за нього завжди будуть молитися, і весь день його величатимуть.

¹⁶У землі будуть міцні споруди — на шпильях гір. Плід його здійматиметься понад Ліван, а ті, хто в місті, розростатимуться, мов трава на землі.

¹⁷Нехай буде його ім'я благословенне навіки, його ім'я перебуватиме, доки існує сонце. У ньому будуть благословенні всі племена землі, усі народи назвуть його блаженним.

¹⁸Благословенний Господь Бог, Бог Ізраїля — Єдиний, Який чинить дивовижні речі.

¹⁹Благословенне Ім'я Його слави навіки — і навіки-віків; і вся земля наповниться Його славою. Нехай буде так, хай так буде!

²⁰Закінчилися пісні Давида, сина Єссея.

Псалмів 72

¹Псалом Асафа. Який добрий Бог до Ізраїля, до тих, які щирі серцем!

²А в мене ледь не похитнулися ноги, мало не послизнулися мої стопи.

³Адже я заздрив беззаконним, коли бачив мирне життя грішників,

⁴бо нема вороття в їхній смерті, ні підтримки в їхньому стражданні.

⁵Серед людей, які важко працюють, їх нема, і їх не битимуть, як простолюд.

⁶Тому їх опанувала гордість, вони вбрані — нарядилися в беззаконня і свою безбожність.

⁷Їхнє беззаконня виступить, наче з жиру, вони попрямували за нахилами свого серця.

⁸Вони подумали і заговорили лукаво, — пишномовно говорили неправду.

⁹Проти неба підняли свої уста, а їхній язик пройшовся по землі.

¹⁰Тому й народ мій повертає сюди, і благодатні дні прийдуть до них.

¹¹Вони говорили: Як дізнався Бог? Хіба є знання у Всевишнього?

¹²Ось такі грішники й процвітають. Навіки заволоділи багатством.

¹³Тож я сказав: Невже даремно я заховавав у праведності своє серце і вмивав у невинності руки свої,

¹⁴і зазнавав побоїв увесь день і особистих докорів вранці?

¹⁵Якби я казав: Говоритиму так само, — ось був би я віроломним перед родом Твоїх синів.

¹⁶Я розмірковував, як би зрозуміти це, — та воно виявилось важким для мене,

- ¹⁷аж поки я не ввійшов у Божу святиню і не усвідомив, яким буде їхній кінець.
- ¹⁸Однак, Ти за підступність віддав їм [злом], і скинув їх, коли вони піднеслися.
- ¹⁹Як раптово прийшло на них спустошення! Зникли, загинули через своє беззаконня.
- ²⁰Як сон зникає після пробудження, так Ти, Господи, матимеш за ніщо і їхній образ у Своему місті.
- ²¹Адже моє серце запалало, і нутро моє осунулося.
- ²²Я, нікчемний, не розумів, став перед Тобою, як тварина.
- ²³Та я постійно з Тобою, Ти взяв мене за праву руку,
- ²⁴провадив мене Своєю порадою і прийняв мене зі славою.
- ²⁵Бо чим я володію на небі й чого, крім Тебе, я бажав на землі?
- ²⁶Моє серце і моє тіло виснажені, Боже мого серця; Боже, Ти моя частка навіки.
- ²⁷Ось загинуть ті, які віддаляються від Тебе; Ти повністю вигубив кожного, хто покинув Тебе.
- ²⁸Мені ж любо пристати до Бога, покласти на Господа мою надію, звіщати всі хвали Твої при брамах дочки Сіону.

Псалмів 73

- ¹Повчання Асафа. Боже, чому Ти остаточно відкинув нас? Чому Твій гнів запалав на овець Твоєї отари?
- ²Згадай Свою громаду, яку Ти придбав віддавна. Ти викупив жезл Своєї спадщини: це — гора Сіон, на якій Ти оселився.
- ³Здійми, нарешті, Свої руки на їхню зухвалість, — за те зло, яке ворог накоїв у Твоїй святині.
- ⁴На Твоєму святі вихвалялися ті, які Тебе ненавидять; підняли знамена — свої знамена, і не зрозуміли.
- ⁵Начебто дерлися вгору,
- ⁶начебто були в лісовій гушавині, — розтрощили сокирами двері її; ще й сікачем і ломом зруйнували її.
- ⁷Спалили вогнем Твою святиню, опоганили до основ оселю Твого Імені.
- ⁸У своєму серці їхні свояки сказали разом: Давайте вигубимо до тла із землі всі Божі свята!
- ⁹Ми більше не бачимо наших знамен; уже немає пророка, і Він нас більше не знатиме.

- ¹⁰Доки, Боже, ворог буде знущатися? Доки ворог буде постійно глумитися з Твого Імені?
- ¹¹Чому Ти завжди забираєш Свою руку, Свою правицю, з-посеред Твого лона?
- ¹²Бог — одвіку наш Цар — звершив спасіння посеред землі!
- ¹³Силою Своєю Ти встановив границі моря, Ти розтрощив у воді голови зміїв.
- ¹⁴Ти розчавив голови дракона і дав його на поживу народам Ефіопії.
- ¹⁵Ти пробив джерела й потоки, Ти висушив ріки Ітама.
- ¹⁶Твій день і Твоя ніч. Ти створив світло та сонце.
- ¹⁷Ти встановив усі границі землі. Створив літо й весну.
- ¹⁸Тож пам'ятай: ворог поглумився з Господа, і безумний народ зневажив Твоє Ім'я.
- ¹⁹Не віддай звірам душу, яка Тебе прославляє, не забудь назавжди душ Своїх убогих.
- ²⁰Поглянь на Свій завіт, бо темні закутки землі заповнені оселями беззаконня.
- ²¹Хай упокорений не повернеться засоромленим. Бідний та вбогий величатимуть Твоє Ім'я.
- ²²Устань, Боже, здійсни Свій суд. Згадай наклепи на Тебе від безумного, які зводить увесь день.
- ²³Не забудь голосу тих, які шукають захисту в Тебе. Гордість Твоїх ненависників постійно підіймається до Тебе.

Псалмів 74

- ¹На закінчення. Не призведи до тління. Пісня-псалом Асафа.
- ²Ми будемо прославляти Тебе, Боже, Тебе прославляти й призивати Твоє Ім'я.
- ³Я розповім про всі Твої дивовижні діла, вибравши час, я буду судити по правді.
- ⁴Розпалася земля та всі її жителі, а я утвердив її стовпи. (Музична пауза).
- ⁵Я сказав беззаконним: Не чиніть беззаконня! І грішникам: Не здіймайте вгору рога,
- ⁶не підносьте вгору вашого рога, не говоріть неправди проти Бога.
- ⁷Адже не зі сходу, не із заходу і не з пустинних гір приходить звеличення,
- ⁸але Бог є суддею: одного понижує, а другого підносить.
- ⁹Бо в руці Господа — чаша міцного вина, повна суміші. Він нахиляє її сюди й туди; лише осад залишиться — його питимуть усі грішники землі.

¹⁰Я ж буду радіти навіки, — співатиму Богові Якова.

¹¹І обламаю всі роги грішників, а роги праведного підіймуться вгору.

Псалмів 75

¹На закінчення псалмів. Псалом Асафа, пісня до ассирійця.

²Знають Бога в племені Юди, в Ізраїлі — Ім'я Його велике.

³Його місце — в мирі, Його оселя — в Сіоні.

⁴Там Він зруйнував владу луків, щит, меч і війну. (Музична пауза).

⁵Ти дивовижно сяєш із вічних гір.

⁶Стурбовані всі нерозважливі серцем — заснули своїм сном, і всі багаті мужі нічого не знайшли у своїх руках.

⁷Від Твоєї погрози, Боже Якова, задрімали ті, які сиділи на конях.

⁸Ти — грізний! Хто підійметься проти Тебе? Відтоді Твій гнів.

⁹З неба Ти звістив суд. Земля злякалася і замовкла,

¹⁰коли Бог піднявся на суд, щоби спасти лагідних землі.)Музична пауза).

¹¹Адже й людські затії прославлять Тебе, а рештки задумів справлятимуть Тобі свято.

¹²Помоліться і віддайте належне Господу, Богові вашому. Усі, хто навколо Нього, принесуть дари

¹³Грізному, Який забирає дух у володарів, — Він грізніший понад царів землі.

Псалмів 76

¹На закінчення. Для Ідітуна. Псалом Асафа.

²Голосно я закличу до Господа, голосом своїм — до Бога, і Він мене почує.

³У день моєї журби я шукаю Бога, шукаю Його руками вночі, — і я не був обманутий. Моя душа відмовилася від потіх.

⁴Як згадав Бога, — втішився; як виговорився, — мій дух підупав. (Музична пауза).

⁵Мої очі не заплющуються до ранньої сторожі; я в журбі та в мовчанні.

⁶Я роздумую про давні дні, я згадую одвічні роки — і вчуся.

⁷Вночі я розмовляю зі своїм серцем, і мій дух допитується:

⁸Чи Господь відкине навіки і більш не прихилиться?

⁹Невже назавжди припинилося Його милосердя від роду до роду?

- ¹⁰Невже Бог забуде помилувати і стримає Своє милосердя у Своему гніві?
(Музична пауза)
- ¹¹І я сказав: Тепер я почав, — це зміна правиці Всевишнього!
- ¹²Я пригадаю Господні діла, бо пам'ятатиму Твої давні дивовижні чудеса,
¹³навчуся з усіх Твоїх справ і буду роздумувати над Твоїм промислом.
- ¹⁴Боже, Твоя дорога свята. Хто ще такий великий бог, як наш Бог?
- ¹⁵Ти — Бог, що твориш чудеса, Ти виявив Свою силу в народах.
- ¹⁶Ти визволив Свій народ Своєю рукою — синів Якова і Йосифа. (Музична пауза).
- ¹⁷Боже, Тебе бачили води, Тебе бачили води — і збурились. І безодні захиталися — могутній шум хвиль.
- ¹⁸Хмари подали голос, їх пронизували Твої стріли.
- ¹⁹На небозводі — гуркіт Твого грому, Твої блискавки спалахували у Всесвіті, земля здригалась і тремтіла.
- ²⁰Твоя дорога — в морі, Твої стежки — серед великих вод, Твої сліди — незбагненні.
- ²¹Наче отару овець, Ти вів народ Свій рукою Мойсея та Аарона.

Псалмів 77

- ¹Повчання Асафа. Прислухайся, мій народе, до мого закону, прихили своє вухо до слів моїх уст.
- ²Я відкрию уста свої в притчах, розкажу давні загадки:
- ³те, що ми почули і що зрозуміли, що розповіли нам наші батьки.
- ⁴Воно в наступному поколінні не сховалося від їхніх дітей, які звіщали хвалу Господню, Його силу, усі Його дивовижні діла, які Він учинив.
- ⁵Він дав свідчення в Якові й встановив закон в Ізраїлі, — те, що Він заповів нашим батькам, аби вони об'явили своїм синам;
- ⁶щоби знало наступне покоління — сини, які народяться; тож вони піднімуться і сповістять це своїм синам,
- ⁷аби ті покладали свою надію на Бога, не забували Божих діянь і шукали Його заповідей;
- ⁸щоб не стали такими, як їхні батьки — родом лукавим і прикрим, який не виправив свого серця, а свій дух не довірив Богові.
- ⁹Сини Єфрема, що натягали луки і стріляли, у день битви втекли.

- 10 Вони не зберегли Божого завіту, не забажали ходити в Його законі,
 11 забули про Його добродійність і всі Його дивовижні діла, які Він їм виявив,
 12 перед їхніми батьками — ті дивовижні діла, які Він вчинив у Єгипетській землі,
 на рівнині Танеос.
 13 Він розділив море і провів їх, а води поставив, наче бурдюк,
 14 і вів їх хмарою вдень і світлом вогню всю ніч.
 15 Він розколов скелю в пустелі й напоїв їх, наче з великої безодні:
 16 вивів воду зі скелі, — пустив води, наче ріки.
 17 Та вони й надалі продовжували грішити проти Нього, бунтувалися проти
 Всевишнього в безводній пустелі,
 18 випробовували Бога у своїх серцях, вимагаючи їжі для своєї душі.
 19 Вони говорили проти Бога й казали: Хіба Бог спроможний приготувати обід у
 пустелі?
 20 Адже коли вдарив Він об скелю, полилися води, та й наповнилися потоки, то
 чи не спроможний Він дати й хліба, забезпечити Свій народ їжею?
 21 Тож Господь почув, піднявся, — і вогонь запалав посеред Якова, над Ізраїлем
 пронісся гнів,
 22 бо не повірили Богові, не повірили в Його спасіння.
 23 І Він з висоти звелів хмарам, відкрив небесні брами —
 24 і, як їжу, дощем послав їм манну, — дав їм небесний хліб.
 25 Людина їла ангельський хліб; Він послав їм вдосталь їжі.
 26 Він послав з неба південний вітер, — і силою Своєю навів південний суховій;
 27 посипав на них м'ясо, немов пил, і пернатих птахів, немов морський пісок:
 28 їх багато нападало серед їхнього табору, довкола їхніх поселень.
 29 Вони їли й надмірно наситилися, — Він задовольнив їхнє бажання.
 30 Та своїх примх вони не позбавилися. Ще їхня їжа була в них у роті,
 31 а на них зійшов Божий гнів і вигубив [багатьох] із них, — скував вибраних
 Ізраїля.
 32 У всьому цьому вони продовжували грішити, — не повірили Його чудесам.
 33 Їхні дні в марноті проминули, а їхні літа — дуже швидко.
 34 Коли Він вигублював їх, вони Його шукали, поверталися, зранку вставали до
 Бога,

- ³⁵згадували, що Бог є їхнім помічником, що Всевишній Бог є їхнім визволителем.
- ³⁶Своїми устами вони підлещувалися до Нього, а своїм язиком зводили брехню на Нього.
- ³⁷Їхнє серце не було з Ним щире, і вони не були вірні Його завітові.
- ³⁸Та Він милосердний, Він простить їхні гріхи, не знищуватиме, а часто відвертатиме Свій гнів, не запалає Своїм всеохоплюючим обуренням.
- ³⁹Адже Він пам'ятав, що вони — тіло і вітер, який проходить і не повертається.
- ⁴⁰Як часто вони засмучували Його в пустелі, викликали Його гнів у безводній землі!
- ⁴¹Вони відвернулися і кинули виклик Богові, викликали обурення Святого Ізраїлевого.
- ⁴²Не зберегли в пам'яті той день, коли Він своєю владою вирвав їх із рук гнобителя,
- ⁴³коли показав у Єгипті Свої знамення і Свої чудеса на рівнині Танеос.
- ⁴⁴Він перетворив їхні ріки й їхні потоки на кров, щоб не змогли пити.
- ⁴⁵Наслав на них псячих мух, — і ті їх кусали, а також жаб, і ті спустошували їх.
- ⁴⁶Він віддав їхній урожай тлі, а плоди їхньої праці — сарані.
- ⁴⁷Їхні виноградники знищив градом, а їхні шовковиці — морозом.
- ⁴⁸Він віддав їхню худобу градові, а їхнє майно — вогневі.
- ⁴⁹Наслав на них лють Свого гніву, гнів, обурення, скруту, нашествя злих ангелів.
- ⁵⁰Він дав вихід Своєму гнівові, не пощадив їхніх душ від смерті, а їхню худобу прирік на смерть.
- ⁵¹Він уразив кожного первістка в Єгипті, — первоплоди їхніх болів у поселеннях Хама.
- ⁵²Свій народ Він забрав, як овець, і, наче отару, вів їх пустелею.
- ⁵³Провадив їх з надією, і вони не мали страху, а їхніх ворогів покрило море.
- ⁵⁴І привів їх до гори Своєї святості — до тієї гори, яку здобула Його правиця.
- ⁵⁵Прогнав з-перед їхнього обличчя народи і дав їм через жеребкування наділи спадщини, і розселив ізраїльські племена по їхніх поселеннях.
- ⁵⁶А вони випробовували і засмучували Всевишнього Бога, не зберігали Його настанов.
- ⁵⁷Вони, як і їхні батьки, відступили і порушили завіт, — стали покрученим луком.

- ⁵⁸Викликали Його гнів своїми жертovníками, — своїми ідолами збудили в Нього ревності.
- ⁵⁹Бог почув — і відвернувся та вельми погордував Ізраїлем;
- ⁶⁰Він покинув намет у Силомі — місце Свого перебування, де проживав між людьми.
- ⁶¹І силу Він їхню передав у полон, і їхню красу — у руки ворога.
- ⁶²Він Свій народ віддав під меч і знехтував Своєю спадщиною.
- ⁶³Вогонь поглинув їхніх юнаків, і їхні дівчата не були оплакані.
- ⁶⁴Їхні священики загинули від меча, і їхні вдови не будуть оплакані.
- ⁶⁵Та Господь, наче від сну пробудився, наче велетень, розігрітий вином, —
- ⁶⁶і розгромив Своїх ворогів з тилу, піддав їх вічній ганьбі.
- ⁶⁷Він відкинув оселі Йосифа, не обрав племені Єфрема,
- ⁶⁸а вибрав плем'я Юди — гору Сіон, яку полюбив.
- ⁶⁹І звів Свою святиню, яка наче одноріг, заснував її на землі навіки.
- ⁷⁰І вибрав Давида, Свого раба, і забрав його від овечих отар, —
- ⁷¹Він забрав його від овець з ягнятами, щоби пасти Свій народ — Якова, і Свій спадок — Ізраїля.
- ⁷²І той пас їх у простоті свого серця і провадив їх у мудрості своїх рук.

Псалмів 78

- ¹Псалом Асафа. Боже, прийшли народи до Твоєї спадщини, осквернили Твій святий храм, перетворили Єрусалим у сховище для овочів!
- ²А трупи рабів Твоїх покинули на поживу небесним птахам, — тіла Твоїх праведних — земним звірам.
- ³Пролили, наче воду, їхню кров навколо Єрусалима — і не було, кому поховати.
- ⁴Ми стали посміховиськом для наших сусідів, предметом глузу та наруги для тих, хто навколо нас.
- ⁵Доки, Господи, залишатимешся в гніві? Невже навіки? Доки палатиме, наче вогонь, Твоя ревність?
- ⁶Вилий Свій гнів на народи, які Тебе не знають, і на царів, які не прикликали Твого Імені!
- ⁷Адже вони поглинули Якова і спустошили його місцевість.
- ⁸Не згадай нашого давнього беззаконня. Нехай якнайшвидше Твоє милосердя піде попереду нас, бо ми стали надто нужденні.

⁹Поможи нам, Боже, Спасителю наш! Задля слави Твого Імені, Господи, визволи нас, — очисти наші гріхи задля Твого Імені.

¹⁰Щоб народи часом не сказали: Де їхній Бог? Хай на наших очах народам стане відомо про відплату за пролиту кров Твоїх рабів.

¹¹Нехай дійде до Тебе стогін закованих! Згідно з могутністю Своєї сили захисти синів тих, які приречені на смерть.

¹²Віддай нашим сусідам усемеро: на їхнє лоно — їхню ж наругу, якою вони Тебе зневажали, Господи.

¹³Ми ж — Твій народ, вівці Твоєї отари; будемо навіки Тебе прославляти, у рід і рід будемо сповіщати хвалу Твою.

Псалмів 79

¹На закінчення, про тих, які будуть змінені. Свідчення Асафа. Псалом про асирійця.

²Зглянься, Пастирю Ізраїля! Ти, що провадиш Йосифа, мов овець, що сидиш на херувимах, — з'явися!

³Покажи Свою силу перед Єфремом, Веніамином і Манасією, прийди спасти нас!

⁴Боже, поверни нас, нехай засяє світло Твого обличчя — і спасемося.

⁵Господи, Боже сил, доки палатимеш гнівом на молитву Свого раба?

⁶Доки годуватимеш нас хлібом зі сльозами, і повною мірою поїтимеш нас сльозами?

⁷Ти зробив з нас помовку для наших сусідів, наші вороги глузували з нас.

⁸Господи, Боже сил, поверни нас, нехай засяє світло Твого обличчя — і спасемося. (Музична пауза).

⁹Ти переніс виноградну лозу з Єгипту: народи викинув, а її посадив.

¹⁰Ти йшов перед нею, вкопав її коріння — і земля вкрилася нею.

¹¹Її тінню вкрилися гори, а її галузки — мов Божі кедри.

¹²Вона простягнула свої гілки до моря, а свої галузки — аж до ріки.

¹³Навіщо Ти повалив її огорожу? Її обривають усі, хто йде дорогою!

¹⁴Її нищив лісовий кабан, її обгризав самотній дикий звір.

¹⁵Боже сил, повернися ж, поглянь з неба і подивися; і відвідай виноградник цей,

¹⁶і обнови його, адже його насадила правиця Твоя; і на сина людського, якого Ти зміцнив для Себе.

¹⁷Він опалений вогнем і розритий. Від докору Твого обличчя вони загинуть!

¹⁸Нехай буде Твоя рука на людині, яка праворуч від Тебе, на сині людському, якого Ти зміцнив для Себе.

¹⁹Тож ми не відступимо від Тебе; Ти нас оживиш — і ми прикликатимемо Твоє Ім'я.

²⁰Господи, Боже сил, поверни нас і покажи Своє обличчя — і спасемося!

Псалмів 80

¹На закінчення. Над виноградним давилем. Псалом Асафа.

²Радійте в Бозі — нашому захиснику, радісно вигукуйте Богові Якова!

³Заспівайте псалом, заграйте на тимпані, на милозвучному псалтирі з гулами.

⁴Затрубіть при настанні нового місяця в сурму — в знаменний день нашого свята.

⁵Адже це закон для Ізраїля і постанова від Бога Якова.

⁶Він встановив це як свідчення в Йосифові, коли той виходив з Єгипетської землі. Він почув мову, якої не знав;

⁷Він звільнив його спину від тягарів, — руки його носили кошики.

⁸У біді ти закликав до Мене — і Я тебе визволив. Я тебе почув у сховищах бурі, Я тебе випробував при водах нарікання. (Музична пауза).

⁹Слухай-но, народе Мій, Я свідчитиму тобі: Ізраїлю, якщо послухаєшся Мене,

¹⁰в тебе не буде нового бога, — ти не поклонятимешся чужому богові!

¹¹Бо Я є твій Господь Бог, Який вивів тебе з Єгипетської землі. Широко відкрий свої уста — і Я наповню їх!

¹²Та Мій народ не послухався Мого голосу, — Ізраїль не звернув уваги на Мене.

¹³І Я відпустив їх за бажаннями їхніх сердець; вони житимуть за своїми забаганками.

¹⁴Якщо би Мій народ послухав Мене, якщо б Ізраїль ходив Моїми дорогами, —

¹⁵Я скоро впокорив би їхніх ворогів, — наклав би Мою руку на тих, хто їх пригноблює.

¹⁶Ненависники Божі підлещувалися до Нього, а їхній час перебуватиме повік.

¹⁷І Він нагодував їх добірною пшеницею і медом зі скелі наситив їх!

Псалмів 81

¹Псалом Асафа. Бог став на зібранні богів, — Він чинить суд серед богів.

²Доки будете не по правді судити й зважати на особи грішників? (Музична пауза).

- ³Судить сироту й бідного, оправдуйте впокороного і вбогого.
- ⁴Визвольте пригнобленого і нужденного, — спасіть з руки грішника.
- ⁵Вони не пізнали і не зрозуміли, блукають у темряві, — тож захитаються всі основи землі.
- ⁶Я сказав: Ви — боги, і всі ви — сини Всевишнього.
- ⁷Але ви вмираєте, як люди, і падаєте, як будь-хто з володарів.
- ⁸Підіймись, Боже, суди землю, бо Ти матимеш спадок серед усіх народів.

Псалмів 82

- ¹Пісня-псалом Асафа.
- ²Боже, хто уподібниться до Тебе? Не мовчи, не заспокоюйся, Боже,
- ³бо ось Твої вороги зашуміли, і Твої ненависники підняли голову.
- ⁴Вони склали хитрий задум проти Твого народу і змовилися проти Твоїх святих.
- ⁵Сказали: Давайте винищимо їх з-посеред народів, — більше не буде згадуватися ім'я Ізраїля!
- ⁶Адже вони і одноставно змовилися, спільно уклали проти Тебе союз:
- ⁷поселення ідумейців та ізмаїльців, Моав й агаряни,
- ⁸Гевал, Аммон, Амалік і филистимці з мешканцями Тира.
- ⁹Оскільки й Ассур прийшов одночасно з ними, і вони стали на захист нащадків Лота. (Музична пауза).
- ¹⁰Зроби з ними так, як з Мадіямом і Сісарою, — як з Явіном при річці Кісон.
- ¹¹Вони були знищені в Аендорі, стали перегноєм землі.
- ¹²Поклади їхніх володарів, як Орива, Зива, Зевея і Салману, — усіх їхніх володарів,
- ¹³які говорили: Візьмемо у свою спадщину Божу святиню!
- ¹⁴Боже мій, хай стануть вони, наче вихор, наче стеблина під поривами вітру!
- ¹⁵І як вогонь, що спалює ліс, як полум'я, що спопеляє гори,
- ¹⁶так само Ти поженеш їх Своєю бурею і у Своему гніві викличеш у них замішання.
- ¹⁷Покрий їхні обличчя безчестям — і вони будуть шукати Твого Імені, Господи!
- ¹⁸Нехай посоромляться і навіки-віків залишаться збентежені, хай вкриються ганьбою і пропадуть, —

¹⁹тож визнають, що Твоє Ім'я — Господь, що Ти — єдиний Всевишній на всій землі.

Псалмів 83

¹На закінчення. Над виноградними давилами. Псалом синів Корея.

²Які любі Твої оселі, Господи сил!

³Моя душа знемагає і лине до Господніх дворів, моє серце і моє тіло зраділи Живим Богом.

⁴Адже й горобець знайшов собі хатку, і горлиця — собі гніздо, де виведе своїх пташенят, — Твої жертovníки, Господи сил, мій царю і мій Боже!

⁵Блаженні ті, які живуть у Твоєму домі: вони навіки-віків складатимуть хвалу Тобі. (Музична пауза).

⁶Блаженний чоловік, який у Тебе знайшов для себе заступництво, Господи. Він у своєму серці поклав сходинки —

⁷в долині плачу — до місця, яке призначив. Адже законодавець дасть благословення.

⁸Вони все більше й більше набиратимуться сили. Бог богів з'явиться в Сіоні.

⁹Господи, Боже сил, почуй мою молитву. Прислухайся, Боже Якова! (Музична пауза).

¹⁰О Боже, Ти — наш захисник, поглянь і подивися на обличчя Свого помазаника.

¹¹Адже один день у Твоїх дворах кращий за тисячі. Я вибрав бути покинутим у Божому домі, ніж жити в поселеннях грішників.

¹²Адже Господь Бог любить милосердя і правду, Він посилатиме милість і славу. Господь не позбавить благополуччя тих, які ходять бездоганно.

¹³Господи сил, блаженна людина, яка покладає надію на Тебе!

Псалмів 84

¹На закінчення. Псалом синів Корея.

²Господи, Ти вподобав Свою землю й повернув із полону Якова.

³Ти простив беззаконня Своему народові, — покрити усі їхні гріхи. (Музична пауза).

⁴Весь Свій гнів Ти стримав, — відвернувся від гніву Свого обурення.

⁵Поверни нас, Боже нашого спасіння, відверни від нас Свій гнів.

⁶Невже Ти вічно будеш гніватися на нас, чи продовжуватимеш Свій гнів із роду в рід?

- ⁷Боже, повернувшись, Ти оживиш нас, — і Твій народ буде радіти Тобою!
- ⁸Вияви нам, Господи, Своє милосердя і подай нам Своє спасіння.
- ⁹Послухаю, що мені скаже Господь Бог, бо Він говоритиме про мир для Свого народу, для Своїх побожних і для тих, які звертають своєсерце до Нього.
- ¹⁰Адже Його спасіння близьке до тих, хто боїться Його, — аби Йогослава оселилася в нашому краї.
- ¹¹Милосердя і правда зустрілися, правда і мир поцілувалися:
- ¹²правда піднялася вгору із землі, а справедливість із неба нахилилася.
- ¹³Тож Господь дасть добро, — і наша земля дасть свій врожай.
- ¹⁴Правда піде перед Ним — своїми кроками ступатиме по дорозі.

Псалмів 85

- ¹Молитва Давида. Господи, прихили Своє вухо і вислухай мене, бо я — нужденний і вбогий.
- ²Збережи мою душу, бо я — богобійний. Спаси Свого раба, мій Боже, — того, хто надіється на Тебе.
- ³Помилуй мене, Господи, бо до Тебе я волатиму весь день.
- ⁴Розвесели душу Свого раба, бо до Тебе, Господи, підняв я душу свою.
- ⁵Адже Ти, Господи, добрий і лагідний, багатомилостивий до всіх, хто до Тебе кличе.
- ⁶Господи, вислухай мою молитву і будь уважний до голосу мого благання.
- ⁷У дні моєї скорботи я до Тебе закликав, а Ти мене вислухав.
- ⁸Нема подібного до Тебе між богами, Господи, і нема нікого з такими ділами, як у Тебе.
- ⁹Усі народи, які Ти створив, прийдуть і поклоняться перед Тобою, Господи, і прославлять Ім'я Твоє,
- ¹⁰оскільки Ти великий і чиниш дивовижне. Ти — єдиний великий Бог!
- ¹¹Провадь мене, Господи, Своєю дорогою, і я піду за Твоєю правдою. Нехай розвеселиться моє серце, щоб мало страх перед Твоїм Іменем.
- ¹²Буду величати Тебе, Господи, Боже мій, усім моїм серцем прославлю навіки Твоє Ім'я.
- ¹³Адже велике Твоє милосердя до мене, Ти визволив мою душу з найглибшого аду.

¹⁴Боже, беззаконні повстали проти мене, і натовп сильних дошукувався моєї душі: вони не поставили Тебе перед собою.

¹⁵А Ти, Господи Боже, щедрий і милосердний, довготерпеливий, багатомилостивий і праведний!

¹⁶Поглянь на мене і помилуй мене, наділи Своєю силою Свого слугу, спаси сина Своєї рабині.

¹⁷Зроби мене знаком на добро: хай побачать мої ненависники, хай покрийються соромом, адже Ти, Господи, допоміг мені й потішив мене.

Псалмів 86

¹Синів Корея. Пісня-псалом. Основи Його — на святих горах.

²Господь любить брами Сіону більше за всі поселення Якова.

³Славна вістка рознеслася про тебе, Боже місто. (Музична пауза).

⁴Розкажу про Раав і Вавилон тим, які мене знають. Ось филистимці, Тир та народ Ефіопії, — вони там. Вони народилися там.

⁵Людина скаже: Сіон — мати, — людина народилася в ньому! А заснував його сам Всевишній!

⁶Господь запише в літописі народів тих володарів, що перебували в ньому. (Музична пауза).

⁷Оселя Твоя — оселя всіх тих, які радіють.

Псалмів 87

¹Пісня-псалом синів Корея. На закінчення. У відповідь про маелет. Повчання Емана-ізраїльтянина.

²Господи, Боже мого спасіння! Вдень і вночі я волав перед Тобою.

³Нехай дійде до Тебе молитва моя; прихили Своє вухо до мого благання, Господи.

⁴Адже моя душа сповнена горя, і моє життя наблизилося до аду.

⁵Я віднесений до числа тих, які сходять до ями, я став немов безпомічна людина, вільний серед мертвих,

⁶немов покинуті смертельно поранені, які лежать у гробах, котрих Ти більше не згадуєш, — вони відпали від Твоєї руки.

⁷Мене вкинули до преглибокого рову — у темряву, серед тіні смерті.

⁸Наді мною тяжів Твій гнів, Ти навів на мене всі Свої буруни. (Музична пауза).

⁹Ти віддалив від мене моїх знайомих, вони гидують мною; мене ув'язнено, і я не виходив.

- ¹⁰Мій зір ослаб від злиднів. Увесь день я кликав до Тебе, Господи, простягав до Тебе свої руки.
- ¹¹Хіба Ти творитимеш чудеса для мертвих? Хіба лікарі підіймуть їх, і вони будуть прославляти Тебе?
- ¹²Чи хтось у гробі розповідатиме про Твоє милосердя і в знищенні — про Твою правду?
- ¹³Хіба в темряві знатимуть про Твої дивовижні діла, і в забутій землі — про Твою праведність?
- ¹⁴Я ж, Господи, закликав до Тебе, і вранці моя молитва найпершою полине до Тебе.
- ¹⁵Господи, чому відкидаєш мою душу, відвертаєш від мене обличчя Своє?
- ¹⁶Я — нещасний, я в біді від моєї молодості: я був звеличений, понижений, пройшов через великі труднощі.
- ¹⁷На мене найшов Твій гнів, і Твої страхи потрясли мною.
- ¹⁸Вони оточили мене — увесь день, наче вода, і разом тримали мене в облозі.
- ¹⁹Ти віддалив від мене друга та ближнього і моїх знайомих через страждання.

Псалмів 88

- ¹Повчання Етана-ізраїльтянина.
- ²Господи, повік оспівуватиму Твоє милосердя — з роду в рід своїми устами буду сповіщати Твою правду.
- ³Адже Ти сказав: Навіки буде встановлене милосердя. На небесах буде забезпечена Твоя правда.
- ⁴Я уклав завіт зі Своїми вибранцями, поклявся Своему рабові Давидові:
- ⁵Навіки утверджу твоїх нащадків і буду підтримувати твій престол із роду в рід. (Музична пауза).
- ⁶Небеса прославлятимуть Твої дивовижні діла, Господи, і Твою правду в зібранні святих.
- ⁷Бо хто на хмарах зрівняється з Господом і хто між Божими синами уподібниться до Господа?
- ⁸Бога прославляють на раді святих, Він — могутній і грізний — понад усіх, хто оточує Його.
- ⁹Господи, Боже сил, хто подібний до Тебе? Ти, Господи, сильний, Твоя правда — довкола Тебе.
- ¹⁰Ти пануєш над силою моря, Ти втихомирюєш його розбурхані хвилі.

- 11 Ти впокорив гордого, наче побитого, і Своєю могутньою рукою розсіяв Своїх ворогів.
- 12 Твої небеса і земля — Твоя. Ти заснував Усесвіт і все, що наповняє його.
- 13 Ти створив північ і моря; Фавор і Ермон радітимуть Твоїм Ім'ям.
- 14 У Тебе могутня рука. Нехай переможною буде Твоя рука, нехай високо буде піднята Твоя правиця!
- 15 Праведність і правосуддя — основа Твого престолу, милосердя і правда йтимуть перед Твоїм обличчям.
- 16 Блаженний народ, який знає переможний клич! Господи, вони ходитимуть у саяві Твого обличчя.
- 17 Твоїм Іменем вони радітимуть увесь день, і Твоєю правдою вони будуть звеличені.
- 18 Адже Ти — гордість їхньої сили, через Твою прихильність зросте наша міць.
- 19 Бо допомога від Господа, від святого Ізраїлевого, від нашого царя.
- 20 Коли Ти сказав у видінні Своїм праведним, Ти промовив: Я поклав допомогу на сильному, Я звеличив вибранця з Мого народу.
- 21 Я знайшов Давида, Свого раба, Я помазав його Своєю святою олією.
- 22 Йому допоможе Моя рука, його зміцнить Моя потуга.
- 23 Ворог нічим не скористає з нього, син беззаконня більше не спричинить йому зла.
- 24 Постинаю його ворогів, з-перед його обличчя, — прожену тих, хто його ненавидить.
- 25 Моя правда і Моє милосердя — з ним, у Моєму Імені зросте його міць.
- 26 Я поставлю його руку на морі, і його правицю — на ріках.
- 27 Він закличе до Мене: Ти — мій Отець, мій Бог, вершитель мого спасіння!
- 28 І Я зроблю його первістком, вищим за царів землі.
- 29 Навіки зберігатиму над ним Своє милосердя, і Мій завіт буде йому вірний.
- 30 І закріплю навіки-віків його нащадків, а його престол — як дні неба.
- 31 Якщо ж його сини залишать Мій закон і не підуть за Моїми заповідями,
- 32 якщо зневажатимуть Мої постанови і не дотримуватимуться Моїх наказів,
- 33 то палицею відвідаю їхні беззаконня і пройдуся бичем по їхніх гріхах.
- 34 Однак Свого милосердя не відніму від нього і не вчиню несправедливо у Своїй праведності.

- ³⁵Не зневажу Свого завіту — того, що вийшло з Моїх уст, Я не зречуся.
- ³⁶Якщо Я поклявся Своєю святістю, то хіба скажу Давидові неправду?
- ³⁷Його потомство залишиться навіки, і його престол — наче сонце переді Мною,
- ³⁸наче місяць, установлений навіки, — вірний свідок на небі! (Музична пауза).
- ³⁹Однак Ти відкинув і зневажив, — Ти відкинув Свого помазанця,
- ⁴⁰порушив завіт зі Своїм рабом, втоптав у землю його святиню.
- ⁴¹Ти повалив усі його огорожі, Ти зробив жахом усі його твердині:
- ⁴²його грабували всі, які проходили дорогою, — він став посміховиськом для своїх сусідів.
- ⁴³Ти звеличив правицю його противників, порадував усіх його ворогів.
- ⁴⁴Ти відняв допомогу від його меча і не підтримав його на війні.
- ⁴⁵Ти позбавив його очищення, Ти повалив його трон на землю.
- ⁴⁶Ти скоротив дні його життя, вкрив його соромом. (Музична пауза).
- ⁴⁷Невже Ти, Господи, назавжди відвернешся? Доки палатиме, наче вогонь, Твій гнів?
- ⁴⁸Згадай, яка суть мого буття. Хіба отак нінащо Ти створив усіх людських синів?
- ⁴⁹Хіба є людина, яка житиме, і не побачить смерті, — яка врятує свою душу від влади аду? (Музична пауза).
- ⁵⁰Господи, де Твоє віковичне милосердя, яким Ти у Своїй праведності поклявся Давидові.
- ⁵¹Господи, згадай про зневагу Своїх рабів від багатьох народів, яку я переніс на самому собі, і
- ⁵²якою і Тебе зневажили Твої вороги, Господи, і якою зневажили наступників Твого помазанця.
- ⁵³Благословенний же Господь навіки! Нехай буде так, хай так буде!

Псалмів 89

- ¹Молитва Мойсея, чоловіка Божого. Господи, Ти був для нас притулком із роду в рід.
- ²Перш, ніж постали гори й були створені Земля і Всесвіт, від віку й до віку Ти є.
- ³Ти не повертай людини до приниження. Ти ж бо сказав: Поверніться, людські сини!

- ⁴Адже у Твоїх очах тисяча років — як учорашній день, що минув, — як нічна сторожа .
- ⁵Роки стануть для них погордою. Тож вранці минеться, як трава, —
- ⁶вранці розцвіте і минеться: ввечері зів'яне, задеревіє і засохне.
- ⁷Бо ми поникли перед Твоїм гнівом, стривожені Твоїм обуренням.
- ⁸Ти поставив перед Собою наші беззаконня, наш вік — у світлі Твого обличчя.
- ⁹Отож, усі наші дні промайнули, ми поникли перед Твоїм гнівом. Наші літа схожі на павутину.
- ¹⁰При тому днів нашого віку — сімдесят років; якщо ж у силі, — то вісімдесят років; і більшість із них — важка праця і страждання, бо нас знаходить сумирність, і ми зазнаємо покарання.
- ¹¹Хто знає силу Твого гніву і через Твій страх спроможний розпізнати Твій гнів?
- ¹²Таким чином вияви нам Твою потугу, і тих, які прив'язалися серцем до мудрості.
- ¹³Повернися ж, Господи! До яких пір? Дай себе впросити за Своїх рабів.
- ¹⁴Уранці ми сповнилися Твоїм милосердям, раділи й веселилися всі наші дні, —
- ¹⁵веселилися за ті дні, коли Ти нас упокорював, — за літа, в яких ми бачили лихо.
- ¹⁶І поглянь на Своїх рабів, на Свої діла — і попровадь їхніх синів.
- ¹⁷Нехай світло Господа, нашого Бога, буде над нами, і Ти за нас керуй ділами наших рук, — [ділом наших рук керуй].

Псалмів 90

- ¹Пісня хвали Давида. Хто живе під захистом Всевишнього, той перебуватиме під покровом Бога небесного.
- ²Він скаже Господу: Ти — мій помічник, мій притулок, мій Бог. Я на Нього покладатиму надію,
- ³бо Він визволить мене від пастки мисливців і від тривожної справи.
- ⁴Своїми плечима Він закриє тебе, — ти будеш у безпеці під Його крилами: Його правда, наче щит, оточить тебе звідусіль.
- ⁵Ти не злякаєшся нічного страхіття, ні стріли, що летить удень,
- ⁶ні того, що підкрадається в темряві, ні напасті чи злого духа, який приходиться опівдні.
- ⁷Збоку від тебе впаде тисяча, десять тисяч — праворуч від тебе, та до тебе не наблизиться.

- ⁸Лише своїми очима будеш дивитися — і побачиш відплату грішникам.
- ⁹Адже Ти, Господи, моя надія. Всевишнього зробив ти своїм пристановищем.
- ¹⁰На тебе не найде зло, і лихоліття не наблизиться до твого поселення.
- ¹¹Адже Своїм ангелам накаже про тебе, щоби берегли тебе на всіх дорогах твоїх.
- ¹²Вони на руках понесуть тебе, аби ти часом не спіткнувся об камінь своєю ногою.
- ¹³На гадюку і змію наступиш, — ти потопчеш лева й змія!
- ¹⁴Адже він на Мене покладав надію — і Я його визволю. Захищу його, бо він пізнав Моє Ім'я.
- ¹⁵Закличе він до Мене — і Я його вислухаю; Я з ним у недолі — визволю і прославлю його.
- ¹⁶Я насичу його довгим віком і покажу йому Своє спасіння!

Псалмів 91

- ¹Пісня-псалом на суботній день.
- ²Добре прославляти Господа і співати Твоєму Імені, Всевишній:
- ³вранці сповіщати про Твоє милосердя і вночі про Твою правду —
- ⁴на десятиструнному псалтирі та з піснею на гуслах.
- ⁵Адже Ти мене, Господи, порадував Своїм творінням: я радітиму ділами Твоїх рук!
- ⁶Якими славними виявилися Твої діла, Господи. Твої задуми — надзвичайно глибокі.
- ⁷Нерозумний чоловік цього не пізнає, — безумний не зрозуміє.
- ⁸Коли грішники, як трава, піднялися, і всі, хто чинить беззаконня, показалися, щоби повністю, навіки-віків, бути знищеними,
- ⁹то Ти, Господи, найвищий навіки.
- ¹⁰Бо ось Твої вороги, Господи, бо ось Твої вороги загинуть, — будуть розпорошені всі, хто чинить беззаконня,
- ¹¹а моя сила, наче ріг однорога, буде підноситися вгору, і старість моя — в густій олії.
- ¹²Моє око поглянуло на моїх ворогів, моє вухо почує тих лиходіїв, які повстають проти мене.
- ¹³Праведний розквітне, наче пальма, намножиться, як кедр на Лівані.
- ¹⁴Посаджені в Господньому домі, вони розквітнуть у дворах нашого Бога.

- ¹⁵Навіть у пізній старості будуть множитися і матимуть насолоду,
¹⁶аби сповіщати, що праведний Господь, мій Бог, і нема в Ньому неправди.

Псалмів 92

- ¹У день перед суботою, коли була заселена земля. Пісня хвали Давида. осподь зацарював, Він одягнувся в красу, — Господь силою одягнувся і підперезався. Адже Він міцно поставив Усесвіт, який не захитається.
²Віддавна готовий Твій престол, — Ти споконвіку!
³Підняли ріки, Господи, підняли ріки свій шум.
⁴Від шуму могутніх вод — дивовижні морські хвилі, — дивовижний Господь на висотах.
⁵Твої свідoctва вельми вірні. Твоєму домові, Господи, належить святість на безконечні дні.

Псалмів 93

- ¹Псалом Давида на четвертий день тижня. ог відплати — Господь! Бог відплати з'явився.
²Підіймися, Судде землі, дай відплату гордим!
³До яких пір, Господи, до яких пір грішники будуть вихвалитися,
⁴будуть кричати, голосити неправду й говорити пусте всі, хто чинить беззаконня?
⁵Господи, вони принизили Твій народ, заподіяли зло Твоїй спадщині,
⁶замордували вдову і захожого, вигубили сиріт
⁷і говорили: Господь не побачить, Бог Якова не помітить!
⁸Тож схаменіться, безумні з народу! Безглузді, коли ви наберетесь розуму?
⁹Хіба Той, Хто створив вухо, не чує? Або Хто створив око, не бачить?
¹⁰Хіба не докорить Той, Хто повчає народи, Хто навчає людину розуму?
¹¹Господь знає задуми людей — знає, що вони марні.
¹²Блаженна та людина, яку Ти, Господи, напоумляєш, навчаєш Свого закону,
¹³щоби дати полегшення в лихі дні, доки грішникові не буде викопана яма.
¹⁴Адже Господь Свого народу не відкине і спадщини Своєї не залишить напризволяще,
¹⁵доки не повернеться правда до суду, — усі щирі серцем дотримуються її.
 (Музична пауза).

- 16**Хто підніметься зі мною проти злочинців? Хто стане зі мною проти тих, які чинять беззаконня?
- 17**Якщо би Господь не допоміг мені, ще трохи — і моя душа переселилася б до аду.
- 18**Якщо б я сказав: Посковзнулася моя нога, — Твоє милосердя, Господи, підтримає мене.
- 19**Господи, через надмір моїх страждань, що в моєму серці, Твої потіхи огорнули любов'ю мою душу.
- 20**Чи може бути в Тебе якась спільність із престолом беззаконня — з тим, хто винаходить перепони за допомогою закону?
- 21**Вони полюватимуть на душу праведного і засудять невинну кров.
- 22**Але Господь став для мене пристановищем, мій Бог — помічник, моя надія.
- 23**Він віддасть їм за їхнім беззаконням, — їх вигубить Господь, Бог наш, за їхнє лукавство.

Псалмів 94

- 1**Пісня хвали Давида. Підемо, радісно заспіваємо Господу, будемо вигукувати Богові — нашому Спасителеві.
- 2**Поспішимо стати в Його присутності з хвалою — і радісно заспіваємо Йому псалми.
- 3**Адже Господь — величний Бог, Він великий цар над усіма богами.
- 4**У Його руці — кінці землі, Йому належать вершини гір.
- 5**І море — Його, — Він його створив, і суходіл створили Його руки.
- 6**Підемо, поклонимося і припадемо перед Ним, — будемо голосити перед Господом, Який нас створив.
- 7**Адже Він є наш Бог, ми — Його народ, частина Його отари, вівці під Його рукою. Сьогодні, коли почуєте Його голос,
- 8**не робіть закам'янілими ваші серця, як підчас нарікання в день випробування в пустелі,
- 9**де спокушали ваші батьки. Вони випробували — і побачили Мої діла.
- 10**Сорок років Я був спокушуваний тим родом, тож сказав: Постійно вони блукають серцем, вони не пізнали Моїх доріг,
- 11**тому Я поклявся у Своєму гніві, що вони не ввійдуть до Мого відпочинку!

Псалмів 95

- ¹Коли після полону відбудовували святиню. Пісня Давида. Заспівайте Господу нову пісню! Співай Господу, уся земля!
- ²Співайте Господу, благословляйте Його Ім'я, день у день сповіщайте про Його спасіння.
- ³Звістуйте між народами Його славу, серед усіх племен — дивовижні Його діла.
- ⁴Бо великий Господь і гідний найвищої хвали. Він грізний — понад усіх богів.
- ⁵Адже всі боги народів — це демони, а Господь — небеса створив.
- ⁶Слава і краса — перед Ним, а в Його святині — святість і велич.
- ⁷Покоління народів, принесіть Господу, принесіть Господу славу і честь.
- ⁸Принесіть Господу славу Його Імені, візьміть жертви, та й заходьте в Його двори.
- ⁹Поклоніться Господу в Його святому дворі. Нехай затремтить перед Його обличчям уся земля.
- ¹⁰Сповістуйте між народами: Господь зацарював! Адже Він твердо поставив світ, який не захитається. Він справедливо буде судити народи!
- ¹¹Нехай веселиться небо, нехай радіє земля! Нехай збуриться море і все, що наповняє його.
- ¹²Нехай радіє рівнина і все, що на ній! Тоді радітимуть усі дерева в лісі
- ¹³перед обличчям Господа: бо Він іде, бо йде Він судити землю! Він справедливо судитиме Всесвіт, і народи — за Своєю правдою.

Псалмів 96

- ¹Псалом Давида, коли його земля була впорядкована. Господь зацарював: нехай звеселиться земля! Хай зрадіють численні острови!
- ²Хмара й темрява навколо Нього, справедливість і суд — основа Його престолу.
- ³Перед Ним перейде вогонь і навкруги попалить Його ворогів.
- ⁴З'явилися у Всесвіті Його блискавки, — земля побачила й здригнулася.
- ⁵Гори, наче віск, розтопилися від присутності Господа, — від обличчя Господа всієї землі.
- ⁶Небеса сповістили Його правду, і всі народи побачили Його славу.
- ⁷Нехай покрие ганьба всіх тих, які кланяються різьбленим божкам, — тих, хто вихваляється своїми ідолами. Поклоніться Йому, усі ангели Його!
- ⁸Почув Сіон і наповнився радістю, зраділи юдейські дочки щодо Твоїх присудів, Господи.

⁹Адже Ти — Господь, Всевишній над усією землею, Ти надзвичайно звеличився над усіма богами.

¹⁰Ви, що любите Господа, ненавидьте зло. Господь береже душі Своїх праведних, — Він визволить їх із рук грішників.

¹¹Світло засяяло для праведного, радість — для праведних серцем.

¹²Радійте, праведні, у Господі, славте пам'ять Його святості.

Псалмів 97

¹Псалом Давида. Заспівайте Господу нову пісню, бо Господь зробив чудеса. Йому принесла спасіння Його правиця, Його свята рука.

²Господь явив Своє спасіння, — відкрив перед народами Свою правду.

³Він згадав Свою милість до Якова і Свою правду для дому Ізраїлевого. Усі кінці землі побачили спасіння нашого Бога.

⁴Вигукуй Богові, уся земле, — співайте, веселіться і грайте!

⁵Заграйте Господу на гуслах, — на гуслах, зі співом псалма.

⁶На кованих сурмах, під звуки рога, здійміть радісний гук перед Царем — Господом.

⁷Нехай море здригнеться і все, що наповняє його, Всесвіт і ті, хто населяє його.

⁸Ріки заплещуть разом у долоні; гори радітимуть!

⁹Адже Він іде судити світ, і судитиме світ у справедливості, а народи — в праведності.

Псалмів 98

¹Псалом Давида. Господь зацарював, — хай обурюються народи! Він — Той, Хто сидить на херувимах, — нехай здригається земля.

²Господь у Сіоні великий, Він піднесений над усіма народами.

³Хай славлять Твоє велике Ім'я, адже Воно грізне і святе.

⁴Честь царя любить справедливість. Ти забезпечив правду, і над Яковом звершив суд і справедливість.

⁵Вознесіть Господа, Бога нашого, і поклоніться підніжжю Його ніг, бо Він — святий!

⁶Мойсей і Аарон між Його священиками, а Самуїл — серед тих, які кличуть Його Ім'я. Закликали до Господа — і Він їх вислухав,

⁷промовляв до них із хмарного стовпа. Вони дотримувалися Його свідчень і заповідей, які Він їм дав.

⁸Господи, Боже наш, Ти вислуховував їх. Боже, Ти бував милосердний до них і відплачував за всі їхні провини.

⁹Вознесіть Господа, Бога нашого, поклоняйтеся на Його святій горі, бо Господь, Бог наш, — святий.

Псалмів 99

¹Псалом хвали. Вигукуй Господу, уся земле!

²Служіть Господу з радістю, з'явітьися веселими перед Ним.

³Знайте, що Господь є Бог, що Він створив нас, а не ми; ми ж — Його народ, вівці Його отари.

⁴Входьте в Його брами з хвалою, у Його двори — з піснями. Славте Його, хваліть Його Ім'я,

⁵бо Господь добрий, Його милосердя — навіки, і Його правда — з роду в рід.

Псалмів 100

¹Псалом Давида. Господи, заспіваю Тобі про милосердя і суд.

²Буду співати й роздумувати над непорочною дорогою. Коли прийдеш до мене? У чистоті серця я ходив посеред свого дому.

³Справи протизаконної я не поставив перед своїми очима, — я зненавидів тих, які чинили злочини.

⁴Викривлене серце не приставало до мене, — злого, який уникав мене, я не помічав.

⁵Потайного наклепника на свого ближнього — такого я проганяв. У кого горде око і ненаситне серце — з таким і не їв.

⁶Мої очі — на вірних землі, щоб оселилися зі мною. Хто ходить бездоганною дорогою, — такий мені служив.

⁷Хто діяв зухвало, — не жив у моєму домі. Хто говорив неправедне, — не був правим у моїх очах.

⁸Із самого ранку я нищив усіх грішників землі, щоб вигубити з Господнього міста всіх, хто чинить беззаконня.

Псалмів 101

¹Молитва вбогого, коли він ослаб і виливає перед Господом своє благання.

²Господи, вислухай мою молитву, — нехай дійде до Тебе моє благання.

- ³Не відверни від мене Свого обличчя. У день, коли приходить скрута, прихили до мене Своє вухо. Того дня, коли я закличу до Тебе, вислухай мене негайно.
- ⁴Адже мої дні зникли, як дим; мої кості висохли, як сухі поліна.
- ⁵Я потолочений, як трава, і моє серце засохло, — я навіть забував їсти свій хліб.
- ⁶Від зойків і мого стогону тіло моє присохло до моїх кісток.
- ⁷Я уподібнився до пелікана, що в пустелі, — я став, як та сова в розваленому домі.
- ⁸Я не спав — став, як той самотній горобець на даху.
- ⁹Упродовж цілого дня наді мною глумилися мої вороги, і ті, які мене хвалили, стали проклинати мене.
- ¹⁰Адже, наче хліб, я їв попіл, а свій напій я розводив сльозами —
- ¹¹через Твій гнів і обурення, оскільки, звеличивши мене, Ти скинув додолу.
- ¹²Мої дні промайнули, наче тінь, я висох, як трава.
- ¹³А Ти, Господи, перебуваєш навіки, і пам'ять Твоя — з роду в рід.
- ¹⁴Тож, піднявшись, змилуйся над Сіоном, бо пора його помилувати, оскільки прийшов час.
- ¹⁵Адже Твої раби вподобали його каміння й будуть жаліти його пил.
- ¹⁶І народи боятимуться Господнього Імені, — усі царі землі — Твоєї слави.
- ¹⁷Адже Господь збудує Сіон, Він з'явиться у Своїй славі.
- ¹⁸Він зглянувся на молитву покірних і не погордував їхнім благанням.
- ¹⁹Нехай це буде записано для наступного покоління, і відроджений народ хвалитиме Господа.
- ²⁰Бо Він поглянув зі Своєї святої висоти, — Господь поглянув із неба на землю,
- ²¹аби почути стогін скованих, визволити синів, виданих на смерть,
- ²²сповіщати в Сіоні Господнє Ім'я і хвалу Його в Єрусалимі,
- ²³коли народи й царства зберуться разом, щоби служити Господу.
- ²⁴Він відповів йому на дорозі його сили: Сповісти мені короткочасність моїх днів.
- ²⁵Не забори мене в половині моїх днів, — Твої роки з роду в рід.
- ²⁶Ти, Господи, на початку заснував землю, і небеса — діло Твоїх рук.
- ²⁷Вони загинуть, а Ти — стоятимеш; і всі, мов одяг, постаріють. Ти їх заміниш, наче одяг, — будуть замінені вони.
- ²⁸А Ти — Той Самий, і рокам Твоїм не буде кінця.
- ²⁹Сини Твоїх рабів житимуть, і їхнє потомство йтиме вперед навіки.

Псалмів 102

- ¹Псалом Давида. Благослови, душе моя, Господа і, уся істото моя, — Ім'я святе Його.
- ²Благослови, душе моя, Господа і не забувай усіх добрих Його нагород.
- ³Він прощає всі беззаконня твої, оздоровляє всі твої хвороби.
- ⁴Він визволяє твоє життя від тління, Він вінчає тебе милосердям і щедрістю.
- ⁵Він наповняє твоє бажання добром, і молодість твоя буде оновлена — мов у орла.
- ⁶Господь виявляє милість і суд усім скривдженим.
- ⁷Він відкрив Мойсееві дороги Свої, а синам Ізраїлевим — бажання Свої.
- ⁸Щедрий і милосердний Господь, довготерпеливий і багатомилостивий.
- ⁹Не назавжди буде Його гнів, не вічним буде Його обурення.
- ¹⁰Він не вчинив нам згідно з нашими гріхами, не відплатив нам за нашими беззаконнями.
- ¹¹Бо як небо високо над землею, так Господь непорушно поставив милість Свою над тими, хто боїться Його.
- ¹²Як віддалений схід від заходу, так віддалив Він наші беззаконня від нас.
- ¹³Як батько милує синів, так Господь виявив милість до тих, які бояться Його.
- ¹⁴Адже Йому відомо, із чого ми створені: пам'ятай, що ми — порох!
- ¹⁵Людина — її дні, як трава; вона зацвіла, наче польова квітка,
- ¹⁶однак пронісся вітер над нею — і її більше не буде, і місця її вже не впізнати.
- ¹⁷Господнє ж милосердя від віку й до віку на тих, хто боїться Його, і праведність Його — на синах синів,
- ¹⁸які зберігають Його завіт і пам'ятають про Його заповіді, щоб виконувати їх.
- ¹⁹Господь встановив Свій престол на небі, і Його царство над усім володіє.
- ²⁰Благословіть Господа, усі ангели Його, міцні силою, — ви, які виконуєте слово Його, прислухаючись до голосу слів Його.
- ²¹Благословіть Господа, усі сили Його, слуги Його, що виконуєте волю Його.
- ²²Благословіть Господа, усі діла Його, на кожному місці, — де влада Його. Благослови, душе моя, Господа.

Псалмів 103

- ¹Псалом Давида. Благослови, душе моя, Господа! Господи, Боже мій, Ти надзвичайно величний! У славу й велич одягнувся Ти.
- ²Ти одягаєшся у світло, як в одяг, і простягаєш небо, наче намет.
- ³Ти покриваєш водами Свої горішні покої, робиш хмари Своїми сходами, ходиш на крилах вітрів.
- ⁴Ти робиш духів Своїми ангелами, а палаючий вогонь — Своїми слугами.
- ⁵Ти заснував землю на її основі, — вона не захитається навіки-віків.
- ⁶Безодня, мов плащ, покриває її, на горах зберуться води.
- ⁷Від Твоєї погрози вони втечуть, — перелякаються від звуку Твого гromу.
- ⁸Підіймаються гори і опускаються рівнини — на місце, яке Ти визначив для них.
- ⁹Ти встановив межу, яку вони не перейдуть, і не повернуться, щоби покрити землю.
- ¹⁰Ти посилаєш джерела в долини, — і між горами протікатимуть води.
- ¹¹Вони напувають усіх звірів землі, — дикі осли тамуватимуть свою спрагу.
- ¹²Над ними поселяться небесні птахи, — з-поміж скель подаватимуть голос.
- ¹³Ти зі Своїх горішніх покоїв напуваєш гори; плодами Твоїх діл насититься земля.
- ¹⁴Ти вирощуєш траву для худоби й зелень на благо людини, щоби земля давала хліб:
- ¹⁵тож вино звеселяє серце людини, — вона [намащує] обличчя олією, а хліб зміцнює серце людини.
- ¹⁶Дерева в полі наситяться — ліванські кедри, що Ти насадив.
- ¹⁷Там пташки будуть гніздитися, і журавлине гніздо — високо над ними.
- ¹⁸Високі гори — для оленів, скелі — сховище для зайців.
- ¹⁹Ти створив місяць, щоби визначати час, — і сонце знає, коли йому зайти.
- ²⁰Ти навів темряву, — і настала ніч, а в ній виходять усі лісові звірі.
- ²¹Молоді леви ричать, щоби знайти здобич, — щоби добути в Бога для себе поживи.
- ²²А зійшло сонце, — вони зібралися разом і лежать у своїх лігвищах.
- ²³Вийде людина на своє діло, на свою працю, — аж до вечора.
- ²⁴Які величні Твої діла, Господи! Ти все вчинив премудро — земля сповнена Твоїм творінням.

- ²⁵Ось велике й широке море: там плазуни, яким нема числа, — тварини великі й малі.
- ²⁶Там плавають кораблі й той змії, якого Ти створив, щоби йому забавлятися.
- ²⁷Усі на Тебе чекають, щоби дав Ти їм їжу у відповідний час.
- ²⁸Як даси їм — підберуть; як відкриєш руку, — усе наповниться добром.
- ²⁹А коли відвернеш Своє обличчя — збентежаться. Віднімеш їхній дух — вони щезнуть і обернуться у свій порох.
- ³⁰Пошлеш Свого духа — вони будуть створені; Ти оновиш поверхню землі.
- ³¹Нехай Господня слава буде навіки, нехай Господь веселиться Своїми ділами!
- ³²Ти споглядаєш на землю і змушуєш її тремтіти; торкаєшся гір — і вони димлять.
- ³³Тож співатиму Господу в час свого життя, — співатиму моєму Богові, поки я існую.
- ³⁴Нехай буде приємною Йому моя мова; я ж буду радіти Господом.
- ³⁵А грішники хай зникнуть із землі, і беззаконні, — щоб і їх не було. Благослови, душе моя, Господа!

Псалмів 104

- ¹Алилуя. Прославляйте Господа, кличте Його Ім'я, сповістіть між народами про Його діла.
- ²Співайте Йому, виспівуйте Йому, розповідайте про всі Його дивовижні діла.
- ³Хваліться Його святим Ім'ям; нехай веселиться серце тих, хто шукає Господа.
- ⁴Шукайте Господа і наберіться сили, постійно шукайте Його обличчя.
- ⁵Пам'ятайте про Його дивовижні діла, які Він учинив, Його чудеса і вироки Його вуст.
- ⁶Нащадки Авраама — Його раби, сини Якова — Його обранці!
- ⁷Він — Господь, наш Бог, на всій землі Його присуди.
- ⁸Він навіки заховав у пам'яті Свій завіт, слово, яке заповів для тисячі родів:
- ⁹те, що заповів Авраамові, і Свою клятву Ісаакові.
- ¹⁰І поставив його для Якова як закон, — як вічний завіт для Ізраїля,
- ¹¹кажучи: Тобі дам Ханаанську землю, як мірило вашої спадщини,
- ¹²коли їх було невелике число, — нечисленними були вони в ній і чужинцями.
- ¹³Вони проходили від народу до народу, від царства до іншого народу.

- 14 Він же не дозволив жодній людині їх скривдити і докоряв за них царям.
- 15 Не чіпайте Моїх помазанців і не робіть зла Моїм пророкам!
- 16 Він навів голод на землю, знищив усі їхні запаси хліба.
- 17 А перед ними послав людину: Йосиф був проданий у рабство.
- 18 Кайданами скували його ноги, залізо оповило його душу,
- 19 доки не збулося Його слово, доки не запалав він Господнім словом.
- 20 Цар послав визволити його, — володар народів звільнив його.
- 21 Він настановив його господарем над своїм домом і управителем над усім своїм маєтком,
- 22 щоб наглядав за його правителями за власним бажанням, щоб навчав його вельмож мудрості.
- 23 Тож прибув Ізраїль у Єгипет, — Яків переселився в землю Хама.
- 24 І Він дуже розмножив Свій народ і зробив його сильнішим за його ворогів.
- 25 А серце тих Він перемінив, щоби зненавиділи Його народ, щоби поводитися підступно з Його рабами.
- 26 Він послав Мойсея, Свого раба, і Аарона, якого вибрав,
- 27 і зробив між ними Свої великі ознаки й чудеса в землі Хама.
- 28 Наслав темряву — і стемніло, та не зважили на Його слова.
- 29 Він перетворив їхні води в кров і вигубив їхню рибу.
- 30 Їхня земля закишляла жабами — навіть у покоях їхніх царів.
- 31 Він сказав — і налетіли псячі мухи, і мошकारа з'явилася в усіх їхніх землях.
- 32 Він, наче дощ, наслав на них град, нищівний вогонь на їхню землю,
- 33 побив їхні виноградники і їхні смоківниці, знищив усі дерева в їхньому краї.
- 34 Він сказав — і найшла сарана, сарана без числа;
- 35 вона поз'їдала всю зелень у їхній землі, пожерла врожай їхнього краю.
- 36 Він повбивав усіх первістків у їхній країні, початки всякої їхньої праці.
- 37 А їх вивів із золотом та сріблом, і серед їхніх племен не було хворих.
- 38 Єгипет був радий їхньому відходо́ві, тому що страх перед ними охопив їх.
- 39 Він простягнув хмару як покриття для них, і вогонь, щоби світив їм уночі.
- 40 Вони попросили — і прилетіли перепелиці; Він наситив їх небесним хлібом.
- 41 Він розколов скелю — і потекли води, ринули потоки на безводні землі.

- ⁴²Адже Він згадав Своє святе слово до Авраама, Свого раба.
⁴³І вивів Свій народ в радості, Своїх обранців — із веселощами.
⁴⁴І дав їм землі народів, і вони успадкували плоди праці народів,
⁴⁵аби лише дотримувалися Його заповідей і досліджували Його закон.

Псалмів 105

- ¹Алилуя. Прославляйте Господа, бо Він добрий, бо Його милість навіки.
²Хто розкаже про величні Господні діла, хто розголосить про Нього всю хвалу?
³Блаженні ті, які дотримуються права і поступають праведно повсякчас!
⁴Згадай нас, Господи, коли милуватимеш Свій народ, і нас відвідай спасінням Своїм,
⁵щоб ми бачили добробут Твоїх обранців, раділи щастям Твого народу, хвалилися Твоєю спадщиною.
⁶Ми згрішили з нашими батьками: чинили беззаконня, творили неправду.
⁷Наші батьки в Єгипті не збагнули Твоїх чудес, не запам'ятали численних виявів Твого милосердя, завдали прикрощів на підході до Червоного моря.
⁸Та Він їх спас задля Свого Імені, — щоб вони пізнали Його силу.
⁹Він погрозив Червоному морю, — і воно висохло; перевів їх по днубездодні, наче крізь пустелю;
¹⁰спас Він їх з руки ненависників, визволив їх з руки ворога.
¹¹Вода покрила тих, які пригноблювали їх: жодного з них не залишилося.
¹²Тож повірили Його словам і заспівали Йому хвалу.
¹³Та швидко забули Його діла, не виконали Його настанов.
¹⁴І виявили свою жадобу в пустелі, випробовували Бога в безводній землі.
¹⁵І Він задовольнив їм їхнє бажання — послав насичення їхнім душам.
¹⁶У таборі вони викликали гнів Мойсея та Аарона — Господнього святого.
¹⁷І розступилася земля — поглинула Датана й покрила зборище Авірона.
¹⁸В їхньому зібранні спалахнув вогонь, — полум'я попало грішників.
¹⁹І зробили теля на Хориві, і поклонилися вилитому ідоліві.
²⁰Проміняли свою славу на подобу теляти, що їсть траву.
²¹Забули Бога, Який їх спас, Який зробив велике в Єгипті,
²²дивовижне — в землі Хама, страшне — на Червоному морі.

- 23І сказав Він, що їх вигубить... коли б не Мойсей, Його обранець, який став перед Ним під час побиття, щоб відвернути Його гнів, аби Він їх повністю не знищив.
- 24Та погордували бажаною землею, не повірили Його слову.
- 25Тож нарікали у своїх поселеннях, не послухалися Господнього голосу.
- 26І Він на них підняв Свою руку, щоби повалити їх у пустелі, —
- 27повалити їхнє потомство серед народів і розсіяти їх по країнах.
- 28І віддалися Веелфегорові, — їли жертви для неживих.
- 29І прогнівили Його своїми вчинками, серед них поширилася пошесть.
- 30Та піднявся Фінеес, учинив примирення, — і спинилася пошесть.
- 31Йому зараховано це як праведність із роду в рід, навіки.
- 32Вони викликали Його гнів біля Води нарікання. І Мойсей через них постраждав,
- 33бо допекли його духові, і він сказав зайве своїми вустами.
- 34Вони не вигубили народів, про яких говорив їм Господь,
- 35а змішалися з народами і перейняли їхні вчинки.
- 36І служили їхнім ідолам, які стали для них спокусою.
- 37Своїх синів і своїх дочок вони принесли в жертву демонам, —
- 38проливали невинну кров, кров своїх синів і дочок, яких приносили в жертву божищам Ханаана; земля була осквернена кров'ю,
- 39опоганена їхніми ділами, — вони облудними були у своїх діяннях.
- 40Тож Господь запалав гнівом на Свій народ, відчув огиду до Свого спадку
- 41і передав їх у руки народів: над ними запанували ті, хто їх ненавидів.
- 42Їхні вороги гнобили їх, і вони впокорилися під їхню руку.
- 43Він часто визволяв їх, та вони завдавали прикрощів Йому своїми бажаннями — і зазнали приниження через свої беззаконня.
- 44Та, як їх гнобили, Він зглянувсь над ними, коли почув їхні благання.
- 45І Він згадав Свій завіт, і розкався через Своє безмежне милосердя, —
- 46розбудив милосердя в усіх тих, хто їх тримав у полоні.
- 47Спаси нас, Господи, Боже наш, і збери нас з-поміж народів, щоб ми прославляли Твоє святе Ім'я, хвалилися Твоєю похвалою.
- 48Благословенний Господь, Бог Ізраїля, від віку й до віку! І весь народ скаже: Нехай буде так, хай так буде!

Псалмів 106

- ¹Алилуя. Прославляйте Господа, бо Він добрий, бо Його милість навіки.
- ²Хай промовляють так викуплені Господом, яких Він визволив із рук ворога.
- ³Зібрав їх з країн: зі сходу, заходу, півночі й півдня.
- ⁴Вони заблукали в безводній пустелі — не знайшли дороги до заселеного міста;
- ⁵були голодні й спрагли, і умлівала в них душа.
- ⁶І закликали до Господа у своїй неволі, і Він визволив їх від їхніх бід,
- ⁷і дорогою прямою попровадив їх, щоби прибули до міста, де мали проживати.
- ⁸Тож хай прославляють Господа за Його милосердя і Його чудеса для людських синів!
- ⁹Адже Він наситив спустошену душу, — наповнив добром спраглу душу
- ¹⁰тих, які перебували в мороку, у тіні смерті, були сковані нуждою і залізом;
- ¹¹оскільки вони збунтувалися проти Божих слів і поглумилися над радою Всевишнього.
- ¹²Тож їхнє серце було впокорене працею; вони знемагали, та не було кому допомогти.
- ¹³І, коли їх гнобили, вони заволали до Господа, і Він їх визволив з їхніх скорбот:
- ¹⁴вивів їх з мороку і тіні смерті, кайдани їхні розірвав.
- ¹⁵Тож хай прославляють Господа за Його милосердя і Його чудеса для людських синів!
- ¹⁶Це ж Він розбив мідні брами і розтросив залізні засуви!
- ¹⁷Допоміг їм повернути з дороги їхнього беззаконня, бо через своє беззаконня вони зазнали приниження.
- ¹⁸Будь-яка їжа стала огидною для їхньої душі, і вони наблизилися до воріт смерті.
- ¹⁹І, коли їх гнобили, вони заволали до Господа, і Він їх визволив з їхніх скорбот.
- ²⁰Він послав Своє слово й оздоровив їх, визволив їх від їхньої погібелі.
- ²¹Тож хай прославляють Господа за Його милосердя і Його чудеса для людських синів!
- ²²Хай принесуть жертву хвали, хай розкажуть про Його діла з радістю!
- ²³Ті, які відпливають у море на кораблях, котрі торгують на багатьох водних шляхах,
- ²⁴бачили Господні діла і Його чудеса в морській глибині!

- ²⁵Він промовив, — і зірвався нищівний вітер, піднялися вгору морські хвилі, —
²⁶вони підносяться до неба і спадають у безодню; їхня душа танула в біді.
²⁷Вони розбушувалися, заточуються, наче п'яні, — і вся їхня мудрість пропала.
²⁸Та у своєму горі вони заволали до Господа, і Він їх звільнив від їхніх страждань.
²⁹Він наказав бурі — і настала тиша, і заспокоїлися її хвилі.
³⁰Вони ж зраділи, що стихло. І Він привів їх до бажаної пристані.
³¹Тож хай прославляють Господа за Його милосердя, за Його чудеса для людських синів!
³²Хай величають Його на зібраннях народу, на засіданні старців нехай Його прославляють!
³³Він обернув ріки в пустелю і водні джерела — на суху землю:
³⁴плодоносну землю — через злодіяння тих, хто на ній живе, —перетворив у солончаки.
³⁵А пустелю Він обернув в озерний край, і суху землю — у водні джерела.
³⁶Він поселив там спраглих, і вони збудували місто для проживання.
³⁷Тож вони засіяли поля, насадили виноградники і зібрали вирощений урожай.
³⁸І Він поблагословив їх, і стали дуже численними, і їхньої худоби не поменшало.
³⁹Та вони стали нечисленними, і зле їм було під тягарем страждань і болю.
⁴⁰Зневага вилилася на володарів, — Він дав їм блукати в непрохідних місцях, на бездоріжжі.
⁴¹Він допоміг бідному вибратися з убогості й намножив родини, як отару.
⁴²Побачать це праведні й зрадіють, а все беззаконне закрие свої вуста.
⁴³Хто мудрий і буде дотримуватися цього? Вони зрозуміють милість Господню.

Псалмів 107

- ¹Пісня-псалом Давида.
²Готове моє серце, Боже, готове моє серце! Буду співати і грати у своїй славі.
³Прокинься, псалтирю, і ви, гусли! Я встану на світанку.
⁴Буду прославляти Тебе, Господи, між народами і співати Тобі між племенами,
⁵бо Твоя милість вища за небо, і Твоя правда — аж до хмар.
⁶Піднесися над небесами, Боже; Твоя слава — по всій землі.
⁷Хай Твої улюблені будуть врятовані, визволи Своєю правицею і вислухай мене.

- ⁸Бог сказав у Своїй святині: Підіймуся вгору, зміряю Сікіму, виміряю і Долину поселень.
- ⁹Мій Галаад і Мій Манасія, Єфрем — підмога Моєї голови, Юда — Мій цар.
- ¹⁰Моав — посудина Моєї надії, до Ідумеї сягатиме Моє взуття, филистимці підкорилися Мені!
- ¹¹Хто ж приведе мене до укріпленого міста? Хто мене поведе в Ідумею?
- ¹²Чи не Ти, Боже, що нас відкинув? Чи не виступиш, Боже, з нашими військами?
- ¹³Надай нам допомогу в біді, адже людська поміч марна.
- ¹⁴З Богом ми наберемося сили, — Він матиме за ніщо наших ворогів.

Псалмів 108

- ¹На закінчення. Псалом Давида. оже, моєї хвали не обійди мовчанням.
- ²Адже уста грішника й уста обманця розкрилися на мене, вони заговорили проти мене підступним язиком
- ³і оточили мене ненависними словами, без причини вели боротьбу зі мною.
- ⁴Замість того, щоб любити мене, нападали на мене, а я — молився.
- ⁵Вони віддали мені злом за добро, і ненавистю — за мою любов.
- ⁶Постав же над ним грішника, і нехай диявол стане праворуч від нього!
- ⁷Коли він буде судитися, нехай вийде осудженим, а його молитва нехай стане гріхом.
- ⁸Хай укоротяться його дні, а служіння його нехай забере інший.
- ⁹Хай його сини стануть сиротами, а його дружина — вдовою.
- ¹⁰Хай сини його, тиняючись, блукають і жебракують, хай будуть викинені зі своїх домів.
- ¹¹Нехай лихвар витягне з нього все, що він має, хай чужинці розграбують плоди праці його.
- ¹²Хай не буде в нього захисника, хай не буде того, хто змилосердився би над його сиротами.
- ¹³Діти його хай будуть приречені на вигублення, — в одному поколінні нехай пропаде його ім'я.
- ¹⁴Нехай згадається перед Господом беззаконня його батьків, і гріх його матері хай не буде стертий.
- ¹⁵Хай будуть вони постійно перед Господом, і нехай зникне пам'ять про них із землі.

- ¹⁶За те, що не пам'ятав він чинити милосердя, а переслідував до смерті бідну, вбогу, зранену серцем людину.
- ¹⁷Він поллюбив прокляття, — тож вони зйдуть на нього. Не бажав благословення, — тож воно і віддалиться від нього.
- ¹⁸Він одягнувся в прокляття, наче в одяг, тож просочилося воно в його нутро, як вода, у його кості, — як олія.
- ¹⁹Нехай буде воно йому, як плащ, в який одягається, і як пояс, яким постійно підперізується.
- ²⁰Ось так перед Господом виглядає справа тих, які неправедно оскаржують мене і наговорюють зло на мою душу.
- ²¹А Ти, Господи, Владико, вчини наді мною милосердя задля Твого Імені, бо добре Твоє милосердя.
- ²²Спаси мене, адже я бідний і вбогий, — і в мене стривожилося серце моє.
- ²³Я поник, як зникаюча тінь, мене струсили, як сарану.
- ²⁴Мої коліна ослабли від посту, а моє тіло змарніло від браку олії.
- ²⁵Тож я став для них посміховиськом: бачили мене і похитували своїми головами.
- ²⁶Допоможи мені, Господи, Боже мій, вирятуй мене за Своїм милосердям!
- ²⁷Хай дізнаються, що це Твоя рука, що Ти, Господи, зробив це.
- ²⁸Вони проклинатимуть, а Ти будеш благословляти. Хай осоромляться ті, які повстають проти мене, а Твій раб радітиме.
- ²⁹Щоби вкрилися ганьбою ті, котрі зводять на мене клепа, хай накриються своїм соромом, наче подвійним одягом.
- ³⁰Вельми прославлятиму Господа своїми устами, величатиму Його між багатьма,
- ³¹бо Він став по правиці нещасного, щоб врятувати від тих, які насідають на мою душу.

Псалмів 109

- ¹Псалом Давида. Промовив Господь до мого Господа: Сядь праворуч Мене, доки не покладу ворогів Твоїх підніжком для Твоїх ніг.
- ²Жезл Своєї сили Господь пошле із Сіону, тож пануй між своїми ворогами!
- ³У Тебе влада в дні Твоєї могутності, у сяйві [твоїх] святих. Перед ранньою зорею я Тебе породив із лона.
- ⁴Поклявся Господь — і не розкається: Ти священник навіки — за чином Мелхиседека!
- ⁵Господь праворуч від Тебе, розгромив царів у день Свого гніву.

⁶Він буде судити народи, наповнить землю трупами, і багатьом на землі розчавить голови.

⁷У дорозі нап'ється зі струмка, тому підійме голову вгору.

Псалмів 110

¹Алилуя. Я буду прославляти Тебе, Господи, усім своїм серцем у раді праведних і в громаді.

²Великі Господні діла, вони відомі — згідно з усім Його бажанням.

³Його діяння — слава і велич, а праведність Його перебуває навіки-віків.

⁴Незабутніми зробив Він Свої дивовижні діла, — милосердний і щедрий Господь.

⁵Він дав поживу тим, які Його боялися, повік пам'ятатиме про Свій завіт.

⁶Силу Своїх діянь звістив Своему народові, щоби дати їм спадщину народів.

⁷Діла Його рук — правда і правосуддя. Вірні всі Його заповіді,

⁸вони непорушно встановлені навіки-віків, засновані на правді й справедливості.

⁹Він послав визволення Своему народові, заповів Свій завіт навіки. Святе й грізне Його Ім'я!

¹⁰Початок мудрості — страх Господній: добрий розум у всіх, хто діє згідно з ним. Його хвала перебуває навіки-віків.

Псалмів 111

¹Алилуя. Блаженна людина, яка боїться Господа, і заповіді Його будуть їй вельми до вподоби.

²Сильне буде на землі її потомство, — рід праведних буде благословенний.

³Слава і багатство в її домі, і її праведність продовжується навіки-віків.

⁴Для праведних засяяло світло в темряві. Він милосердний, щедрий і праведний.

⁵Добра людина — та, яка щедра і позичає, — буде вести свої діла в справедливості.

⁶Не похитнеться вона повік; у вічній пам'яті буде праведний.

⁷Поганої чутки він не побоїться, його серце готове покладатися на Господа.

⁸Непохитне його серце, воно не злякається, хоч і побачить своїх ворогів.

⁹Він розсіяв, роздав бідним. Його правда перебуває навіки-віків, його сила підійметься в славі.

¹⁰Грішник побачить і спалахне гнівом, заскрегоче своїми зубами і його не стане, — бажання грішників загине.

Псалмів 112

- ¹Алилуя. Хвалить, слуги, Господа, хвалить Господнє Ім'я!
- ²Нехай буде Ім'я Господнє благословенне — віднині й довіку!
- ³Від сходу сонця і до заходу хвалить Ім'я Господнє.
- ⁴Господь високо — над усіма народами, Його слава — понад небеса.
- ⁵Хто такий, як Господь, Бог наш, Який живе на висотах,
- ⁶і споглядає на понижене на небі й на землі?
- ⁷Він підіймає бідного із землі й підводить убогого з гноїща,
- ⁸аби посадити його з правителями — з князями Свого народу.
- ⁹Це Він поселяє бездітну в домі, — як матір дітей, яка радіє.

Псалмів 113

- ¹Алилуя. При виході Ізраїля з Єгипту, — дому Якова із чужоземного народу,
- ²Юдея стала Його святинею, Ізраїль — Його володінням.
- ³Море побачило і кинулося втікати, Йордан повернувся назад.
- ⁴Гори скакали, як барани, а пагорби, — як ягнята.
- ⁵Що з тобою, море, що ти втекло? Що з тобою, Йордане, що ти відступив назад?
- ⁶Гори, чому ви поскакали, як барани, а ви, пагорби, наче ягнята?
- ⁷Земля затряслася від обличчя Господнього, від обличчя Бога Якова!
- ⁸Він перетворив скелю в повноводні озера, нетесаний камінь — у водяні потоки.
- ⁹Не нам, Господи, не нам, але Твоєму Імені дай славу — заради милості Твоєї і правди Твоєї.
- ¹⁰Щоб ніколи народи не сказали: Де їхній Бог?
- ¹¹А наш Бог — на небесах, вгорі! Він здійснив на небі й на землі все, що забажав.
- ¹²Ідоли ж народів — це срібло й золото, витвори людських рук.
- ¹³Вони мають уста, та не говорять; мають очі, та не бачать;
- ¹⁴мають вуха, та не чують; мають ніздрі, та не сприймають запаху;
- ¹⁵мають руки, та не можуть доторкнутися; мають ноги, та не ходять і не видають звуку зі свого горла.
- ¹⁶Ті, хто їх виробляє, хай стануть подібними до них, — усі, які на них покладають надію.

- ¹⁷Дім же Ізраїля надіється на Господа! Він — їхній помічник і їхній оборонець.
- ¹⁸Дім Аарона покладає надію на Господа. Він — їхній помічник і їхній оборонець.
- ¹⁹Ті, хто боїться Господа, покладають надію на Господа. Він — їхній помічник і їхній оборонець.
- ²⁰Господь пам'ятав про нас і поблагословив нас, поблагословив дім Ізраїля, поблагословив дім Аарона.
- ²¹Він поблагословив тих, хто боїться Господа, — малих і великих.
- ²²Нехай же Господь намножить вас — вас і ваших дітей!
- ²³Благословенні ви Господом, Який створив небо й землю.
- ²⁴Небеса небес для Господа, а землю Він дав людським синам.
- ²⁵Господи, не мертві хвалитимуть Тебе, — не всі ті, які зійшли до аду,
- ²⁶але ми, які живемо, будемо прославляти Господа — віднині й довіку!

Псалмів 114

- ¹Алилуя. Я сповнений любові, бо Господь прислухається до голосу мого благання.
- ²Адже Він прихилив до мене Своє вухо, тож буду кликати в усі свої дні.
- ³Охопили мене смертельні болі, муки аду спіткали мене. Скорботу і муки знайшов я.
- ⁴І я прикликав Господнє Ім'я: О, Господи! Визволи мою душу!
- ⁵Милосердний Господь і праведний: наш Бог має співчуття.
- ⁶Господь охороняє невинних: я був принижений, а Він мене врятував.
- ⁷Повернися, моя душе, до свого відпочинку, бо Господь учинив тобі добро.
- ⁸Він визволив мою душу від смерті, мої очі — від сліз, а ноги мої — від спотикання.
- ⁹Добро чинитиму перед Господом у країні живих.

Псалмів 115

- ¹Алилуя. Я повірив, тому й сказав: Я дуже нещасний!
- ²У стані збудження я промовив: Кожна людина — обманлива!
- ³Чим я віддячу Господу за все, що мені дав?
- ⁴Візьму чашу спасіння і прикличу Господнє Ім'я!
- ⁶Дорогоцінна перед Господом смерть праведних Його.

⁷О, Господи, я — Твій раб, я — Твій раб і син Твоєї рабині. Ти розірвав мої кайдани,

⁸Тобі принесу жертву хвали.

⁹Обіцяне мною в молитві віддам Господу перед усім Його народом:

¹⁰у дворах Господнього дому, посеред тебе, Єрусалиме!

Псалмів 116

¹Алилуя. Хваліть Господа всі народи! Прославіть Його всі люди,

²бо утвердилося над нами Його милосердя, і Господня правда перебуває навіки.

Псалмів 117

¹Алилуя. Прославляйте Господа, адже Він добрий, бо Його милосердя навіки.

²Нехай скаже дім Ізраїля: Він добрий, бо Його милосердя навіки!

³Нехай скаже дім Аарона: Він добрий, бо Його милосердя навіки!

⁴Хай скажуть усі, які бояться Господа: Він добрий, бо Його милосердя навіки!

⁵У тісноті я заволав до Господа, і Він мене вислухав, — приніс полегшення.

⁶Господь — моя підмога, не буду боятися; що зробить мені людина?

⁷Господь — моя підмога: я буду споглядати на моїх ворогів.

⁸Краще покладатися на Господа, ніж надіятися на людину.

⁹Краще надіятися на Господа, ніж надіятися на володарів.

¹⁰Усі народи оточили мене, та я дав їм відсіч Господнім Іменем, —

¹¹вони повністю мене оточили, а я дав їм відсіч Господнім Іменем.

¹²Обсіли мене, наче бджоли вощину з медом, запалали, як вогонь у тернині, а я їм дав відсіч Господнім Іменем.

¹³Мене штовхнули, я заточився й падав, та Господь мені допоміг.

¹⁴Господь — Моя сила і моя пісня, Він став мені порятунком.

¹⁵Голос радості й спасіння — в оселях праведних людей: Господня правиця явила силу.

¹⁶Господня правиця підняла мене вгору, Господня правиця явила силу.

¹⁷Не помру, але буду жити і розповідати про Господні діла.

¹⁸Господь суворо покарав мене, та на смерть мене не видав.

¹⁹Відчиніть мені брами правди: увійшовши ними, я буду прославляти Господа!

- ²⁰Це — Господня брама, нею ввійдуть праведні.
- ²¹Прославлятиму Тебе, бо Ти мене вислухав і став мені порятунком.
- ²²Камінь, який будівничі відкинули як непридатний, — саме він став наріжним:
- ²³від Господа це сталося, і воно є дивним у наших очах.
- ²⁴Це день, що його створив Господь: радіймо і веселімося у ньому!
- ²⁵О, Господи, спаси! О, Господи, поможи!
- ²⁶Благословенний той, хто йде в Ім'я Господнє! Ми благословляли вас із Господнього дому.
- ²⁷Бог — Господь, Він з'явився нам. Справте свято з гірляндами — аж до рогів жертовника.
- ²⁸Ти — мій Бог, і я буду прославляти Тебе. Ти — мій Бог, і я буду величати Тебе. Славитиму Тебе, бо Ти мене вислухав і став мені спасінням.
- ²⁹Прославляйте Господа, бо Він добрий, бо Його милосердя навіки!

Псалмів 118

¹Алилуя.

¹ Алеф

Блаженні ті, які бездоганні в дорозі, котрі йдуть за Господнім законом.

²Блаженні ті, які зберігають Його свідчення, — усім серцем вони шукатимуть Його.

³Адже вони не чинять беззаконня, — вони пішли Його дорогами.

⁴Ти заповів ретельно дотримуватися Твоїх заповідей.

⁵О, якби мої шляхи були спрямовані на те, щоби дотримуватися Твоїх настанов,

⁶тоді мені не соромно буде дивитися на всі заповіді Твої.

⁷Буду прославляти Тебе, Господи, чистим серцем, коли навчуся Твоїх справедливих присудів.

⁸Я буду дотримуватися Твоїх настанов — лише зовсім не покинь мене!

² Бет

⁹Як молодому зберегти чистим свій шлях? — Лише дотриманням Твоїх слів!

¹⁰Усім своїм серцем шукав я Тебе: не дай ухилитися від Твоїх заповідей.

¹¹Я заховав Твої слова у своєму серці, щоб не згрішити мені проти Тебе.

¹²Благословенний Ти, Господи, навчи мене Твоїх настанов.

- 13 Своїми устами я звіщав усі присуди Твоїх уст.
- 14 Дорогою Твоїх свідчень я зрадів, наче всім багатством.
- 15 Я вникатиму у Твої заповіді й досліджуватиму Твої дороги.
- 16 Я буду повчатися Твоїми настановами, не забуду Твоїх слів.
- 3 Гімель
- 17 Пошли нагороду Своєму рабові. Я ж буду жити й дотримуватися Твоїх слів.
- 18 Відкрий мої очі, аби я побачив Твої дивовижні речі, які у Твоєму законі.
- 19 Я — чужинець на землі; не заховай від мене Своїх заповідей.
- 20 Охоплена нетерпінням моя душа, весь час бажаючи Твоїх присудів.
- 21 Ти докорив гордим, — прокляті ті, хто ухиляється від Твоїх заповідей.
- 22 Зніми з мене ганьбу і зневагу, адже я прагнув Твоїх свідчень.
- 23 Хоч вельможі засіли й наговорювали на мене, та Твій раб досліджує Твої настанови.
- 24 Адже Твої свідчення — повчання для мене, а Твої настанови — радники мої.
- 4 Далет
- 25 Моя душа прилипла до землі: оживи мене згідно зі Своїм словом!
- 26 Я розповів про свої шляхи, і Ти мене вислухав. Навчи мене Своїх постанов.
- 27 Дай мені зрозуміти дорогу Твоїх постанов, — я буду вникати у Твої дивовижні діла.
- 28 Поникла від виснаження моя душа: зміцни мене Своїми словами!
- 29 Відверни від мене шлях неправди, — помилуй мене за законом Твоїм.
- 30 Я обрав собі дорогу правди, я не забув Твоїх присудів.
- 31 Я пристав до Твоїх свідчень; Господи, не осором мене.
- 32 Я побіг шляхом Твоїх заповідей, оскільки Ти зробив моє серце широким.
- 5 Ге
- 33 Законом вкажи мені, Господи, дорогу Своїх постанов, — буду шукати її постійно.
- 34 Пошли мені розум, і буду досліджувати Твій закон, — я зберігатиму його всім своїм серцем.
- 35 Провадь мене стежкою Своїх заповідей, бо дуже вона мені до вподоби.
- 36 Прихили серце моє до Твоїх свідчень, а не до користолобства.

³⁷Відверни мої очі, щоб не бачили марноти; оживи мене на Своєму шляху.

³⁸Міцно постав Своє слово Своєму рабові, щоб мав Твій страх.

³⁹Забери від мене зневагу, якої я побоююся, адже Твої присуди — добрі.

⁴⁰Ось, я забажав Твоїх заповідей. У Своїй правді оживи мене.

6 Вав

⁴¹І нехай прийде, Господи, на мене Твоя милість, Твоє спасіння — за Твоїм словом.

⁴²І я дам відповідь тим, хто мене зневажає, бо я покладаю надію на Твої слова.

⁴³І не відніми назовсім слово правди з моїх уст, бо я надію покладаю на Твої присуди.

⁴⁴Тож назавжди збережу Твій закон — навіки, навіки-віків!

⁴⁵Я ходив по просторах, бо шукав Твоїх заповідей.

⁴⁶Говорив я про Твої свідчення перед царями і не соромився.

⁴⁷І вглиблювався я у Твої заповіді, які я дуже полюбив.

⁴⁸І я підіймав свої руки до Твоїх заповідей, що їх полюбив, — я вникав у Твої настанови.

7 Заїн

⁴⁹Згадай Своє слово до Твого раба, — ним подав Ти мені надію.

⁵⁰Це мене потішило в моєму приниженні, — Твоє слово мене оживило.

⁵¹Горді чинили переступи без міри, та я не відхилився від Твого закону.

⁵²Я згадав Твої одвічні присуди, Господи, і втішився.

⁵³Відчай охопив мене через грішників, які залишили Твій закон.

⁵⁴Твої настанови були для мене, немов пісня на місці мого поселення.

⁵⁵Я і вночі згадував Твоє Ім'я, Господи, я дотримувався Твого закону.

⁵⁶Це сталося зі мною, бо я шукав Твоїх настанов.

8 Хет

⁵⁷Ти — моя частка, Господи! Я сказав, що буду дотримуватися Твого закону.

⁵⁸Від усього свого серця я молився перед Твоїм обличчям: Помилуй мене згідно зі Своїм словом!

⁵⁹Я роздумував над Твоїми шляхами, я спрямовував свою ходу до Твоїх свідчень.

⁶⁰Я підготувався і не побоявся дотримуватися Твоїх заповідей.

- 61 Мене опутали сіті грішників, та я не забув Твого закону.
- 62 Опівночі я підіймався, щоби прославляти Тебе за присуди Твоєї праведності.
- 63 Я — співучасник усіх тих, які бояться Тебе і дотримуються Твоїх заповідей.
- 64 Господи, земля повна Твоєї милості. Навчи мене Своїх настанов.
- 9 Тет
- 65 Ти, Господи, за Своїм словом зробив добро Своєму рабові.
- 66 Навчи мене доброти, розуму і знання, бо я повірив Твоїм заповідям.
- 67 Поки ще я не був упокорений, я чинив переступи; тому я дотримуюся Твого слова.
- 68 Ти добрий, Господи, тож у Своїй доброті навчи мене Своїх постанов.
- 69 Проти мене поширилася неправда гордих, та я всім своїм серцем вникатиму у Твої заповіді.
- 70 Їхні серця затверділи, неначе сир із молока, а я повчався у Твоєму законі.
- 71 Добре мені, що Ти мене впокорив, щоб я навчався Твоїх настанов.
- 72 Добрий для мене закон Твоїх уст — кращий за безліч золота й срібла.
- 10 Йот
- 73 Твої руки мене створили й мене зробили. Дай мені розуміння, і я навчуся Твоїх заповідей.
- 74 Ті, які Тебе бояться, побачать мене і зрадять, бо я надію покладаю на Твої слова.
- 75 Зрозумів я, Господи, що Твої присуди правильні, і що Ти покарав мене справедливо.
- 76 Нехай буде Твоя милість втіхою мені — згідно з Твоїм словом до Твого раба.
- 77 Хай зійдуть на мене Твої щедроти, і я буду жити, бо Твій закон — повчання для мене.
- 78 Нехай сором покриє гордих, бо несправедливо, беззаконно повелися зі мною. Я ж вникатиму у Твої заповіді.
- 79 Хай пригорнуть до мене ті, які Тебе бояться і пізнали Твої свідчення.
- 80 Нехай серце моє буде бездоганим у Твоїх настановах, щоб я не був засоромлений.
- 11 Хет
- 81 Умліває моя душа за Твоїм спасінням, я покладаю надію на Твоє слово.
- 82 Мій зір притупився задля Твого слова, запитуючи: Коли мене втішиш?

- 83 Хоч я став, як той бурдюк на морозі, та настанов Твоїх я не забув.
- 84 Скільки літ Твоєму рабові? Коли для мене вчиниш суд над тими, хто мене переслідує?
- 85 Мені беззаконні розповідали байки, — те, що не згідне з Твоїм законом, Господи.
- 86 Усі Твої заповіді — правда, а мене переслідували несправедливо. Допоможи мені!
- 87 Ще трохи — і вони мене звели би із землі, та я не залишив Твоїх заповідей.
- 88 Милістю Своєю оживи мене — і я зберігатиму свідчення Твоїх уст.
- 12 Ламед
- 89 Господи, Твоє слово навіки залишається незмінним на небі.
- 90 З роду в рід Твоя правда. Ти заснував землю, і вона стоїть непохитно.
- 91 За Твоєю постановою існує день, адже все служить Тобі.
- 92 Якщо би Твій закон не був для мене правилом, я загинув би у своєму приниженні.
- 93 Повік не забуду Твоїх настанов, бо ними Ти мене оживив, Господи.
- 94 Я — Твій, спаси мене, бо я дошукувався Твоїх настанов.
- 95 Мене підстерігали грішники, аби мене вбити, а я вглиблювався у Твої свідчення.
- 96 Я бачив межу всілякої досконалості, — Твоя ж заповідь надзвичайно широка.
- 13 Мем
- 97 Як я полюбив Твій закон, Господи! Весь день він навчає мене.
- 98 Своєю заповіддю Ти зробив мене мудрішим за моїх ворогів; тож вона навіки моя!
- 99 Я став розуміти більше, ніж усі мої вчителі, тому що Твої свідчення є для мене повчанням.
- 100 Я поглибив знання — більше, ніж старці, бо дошукувався Твоїх заповідей.
- 101 Я утримав свої ноги від усякого поганого шляху, щоби дотримуватися Твоїх слів.
- 102 Я не ухилився від Твоїх присудів, бо Ти мені дав закон.
- 103 Які солодкі Твої слова для мого горла, — вони для моїх уст солодші за мед, за вошину з медом!

104 Я отримав розуміння через Твої заповіді, тому я зненавидів усяку дорогу неправди. [Адже Ти мені дав закон].

14 Нун

105 Твоє слово — світильник для моїх ніг, світло для моїх стежок.

106 Я поклявся і постановив дотримуватися присудів Твоєї справедливості.

107 Я сильно пригнічений. Господи, оживи мене згідно зі Своїм словом!

108 Господи, зволь прийняти добровільні жертви моїх уст і навчи мене Своїх присудів.

109 Моя душа постійно в [Твоїх] руках, тож я не забув Твого закону.

110 Грішники розставили на мене сіть, та я не ухилився від Твоїх заповідей.

111 Я успадкував Твої свідчення навіки, адже вони — радість мого серця.

112 Я спонукав своє серце повік виконувати Твої настанови — задля нагороди.

15 Самех

113 Я зненавидів беззаконних, а Твій закон полюбив.

114 Ти — мій помічник і мій заступник. Я покладаю надію на Твоє слово.

115 Відійдіть від мене ви, які чините лукаве: я буду досліджувати заповіді свого Бога!

116 Підтримай мене згідно зі Своїм словом, і я буду жити; не осором мене в моєму очікуванні.

117 Допоможи мені — і врятуюся; я буду постійно навчатися Твоїх настанов.

118 Ти погордував усіма, які відступили від Твоїх настанов, бо їхні задуми лукаві.

119 Я вважав усіх грішників землі порушниками закону. Тому я полюбив Твої свідчення назавжди.

120 Пройми моє тіло Своїм страхом! Адже я побоявся Твоїх присудів.

16 Аїн

121 Я звершив суд і праведність. Тож не видай мене тим, які кривдять мене.

122 Будь запорукою Твоєму рабові на добро. Хай горді не зводять наклепів на мене.

123 Мої очі стомилися за Твоїм спасінням і за словом Твоєї праведності.

124 Учини зі Своїм рабом за Твоїм милосердям, навчи мене Своїх настанов.

125 Я — Твій раб. Дай мені розуміння, щоб я пізнав Твої свідчення.

126 Пора Господу діяти! Вони зламали Твій закон.

- 127 Тому я полюбив Твої заповіді — більше, ніж золото і топаз.
- 128 Через це я слідував за всіма Твоїми заповідями й зненавидів усяку несправедливу дорогу.
- 17 Фе
- 129 Дивовижні Твої свідчення, тому вникала в них моя душа.
- 130 Ясність Твоїх слів освітить і наставить немовлят.
- 131 Я відкрив свій рот й хапав повітря, бо так забажав Твоїх заповідей!
- 132 Поглянь на мене, помилуй мене згідно з Твоїм присудом для тих, які люблять Твоє Ім'я.
- 133 Спрямуй мою ходу згідно зі Своїм словом, — хай мною не опанує ніяке беззаконня.
- 134 Визволи мене від осуду людей, і я буду дотримуватися Твоїх заповідей.
- 135 Засяй Своїм обличчям на Свого раба, — навчи мене Своїх настанов.
- 136 Потоками полилися з очей моїх сльози, бо ті не дотримувалися Твого закону.
- 18 Саде
- 137 Праведний Ти, Господи, і присуди Твої праведні.
- 138 Ти заповів праведність, — особливим чином Свої свідчення і правду.
- 139 Мене виснажила ревність за домом Твоїм, бо мої вороги забули Твої слова.
- 140 Особливо випробуване слово Твоє, тож Твій раб полюбив його.
- 141 Я — зовсім молодий, зневажений, та я не забув Твоїх настанов.
- 142 Твоя праведність — вічна праведність, і Твій закон — істина.
- 143 Мене спіткали клопіт і скрута, та Твої заповіді — повчання для мене.
- 144 Твої свідчення є вічною правдою. Пошли мені розуміння — і я буду жити.
- 19 Коф
- 145 Усім своїм серцем я заволав: Почуй мене, Господи! Я досліджуватиму Твої настанови.
- 146 Закликав я до Тебе: Спаси мене, і стоятиму на варті Твоїх свідчень.
- 147 Устав я вдосвіта і проголосив: На Твої слова я покладаю надію!
- 148 Мої очі прокидалися ще до світанку, щоб навчатися Твоїх слів.
- 149 Господи, у Своїй милості почув мій голос і оживи мене за Своїм присудом.
- 150 Наблизилися до мене ті, які безпідставно мене переслідують, а від Твого закону вони віддалилися.

- 151 Ти ж, Господи, близько, і всі Твої заповіді — правда.
- 152 Віддавна я пізнав Твої свідчення, бо Ти їх встановив навіки.
- 20 Рес
- 153 Поглянь на моє приниження і визволи мене, адже я не забув Твого закону.
- 154 Розсуди мою справу і визволи мене, — словом Своїм оживи мене.
- 155 Далеке від грішників спасіння, бо вони не шукали Твоїх настанов.
- 156 Твої щедроти численні, Господи. Оживи мене згідно зі Своїми присудами.
- 157 Багато тих, які переслідують і гноблять мене, але я не відхилився від Твоїх свідчень.
- 158 Подивився я на відступників і занеміг, адже вони не дотримувалися Твого слова.
- 159 Поглянь, я ж полюбив Твої заповіді! Господи, оживи мене у Своему милосерді!
- 160 Начало Твоїх слів — правда, і всі присуди Твоїї праведності — навіки.
- 21 Сен
- 161 Вельможі даремно погналися за мною, адже моє серце побоялося Твоїх слів.
- 162 Радітиму Твоїми словами, як той, що натрапив на велику здобич.
- 163 Я зненавидів неправду, — вона стала огидною мені, а Твій закон полюбив я.
- 164 Сім разів на день я величав Тебе за Твої праведні присуди.
- 165 Великий мир у тих, які люблять Твій закон, — для них нема спокус.
- 166 Я очікував від Тебе спасіння, Господи, — я ж полюбив Твої заповіді.
- 167 Моя душа дотримувалася Твоїх свідчень, — вона надзвичайно полюбила їх.
- 168 Я зберіг Твої заповіді й Твої свідчення, і всі мої дороги — перед Тобою, Господи.
- 22 Тав
- 169 Нехай дійде до Тебе моє благання, Господи. Пошли мені розум за Твоїм словом.
- 170 Нехай моє прохання долине до Тебе. Визволи мене за Твоїм словом.
- 171 Хай мої уста заспівають пісню, коли Ти мене навчиш Своїх настанов.
- 172 Нехай мій язик проголосить Твоє слово, бо всі Твої заповіді — правда.
- 173 Нехай Твоя рука спасе мене, бо я обрав Твої заповіді.
- 174 Я покладаю надію на Твоє спасіння, Господи, і Твій закон — наука для мене.

¹⁷⁵Моя душа буде жити і хвалити Тебе, а Твої присуди мені допоможуть.

¹⁷⁶Я заблукав, як загублена вівця. Тож відшукай Свого раба, бо я не забув Твоїх заповідей!

Псалмів 119

¹Пісня при підході до храму. Я закликав до Господа, коли перебував у біді, і Він мене почув.

²Господи, визволи мою душу від обманливих уст і від підступного язика!

³Чого би тобі дати, що тобі додати, підступний язичку?

⁴Вигострені стріли сильного з вугіллям пустелі.

⁵Горе мені, бо моє скитання затягнулося, я оселився між наметами Кидара.

⁶Довго тинялася моя душа в скитанні.

⁷Я був у мирі з тими, які ненавидять мир. Коли я з ними говорив, вони безпідставно воювали зі мною.

Псалмів 120

¹Пісня при підході до храму. Я звів свої очі до гір. Звідки прийде мені допомога?

²Моя поміч — від Господа, Який створив небо й землю.

³Не дай спіткнутися твоїй нозі, і хай не задрімає Той, що стереже тебе.

⁴Адже не задрімає і не засне Той, Хто стереже Ізраїля.

⁵Господь буде твоїм сторожем, Господь — твоя охорона при твоїй правій руці.

⁶Вдень сонце тебе не спалить, а вночі — місяць.

⁷Господь тебе оберігатиме від усякого зла, — Він охоронятиме душу твою.

⁸Господь буде охороняти твій вхід і твій вихід — віднині й довіку.

Псалмів 121

¹Пісня при підході до храму. Я зрадів, коли мені сказали: Ходімо до Господнього дому!

²Наші ноги стояли у твоїх дворах, Єрусалиме.

³Єрусалиме, ти збудований як місто, з яким пов'язаний кожний,

⁴бо туди приходили племена, Господні племена, як свідчення для Ізраїля, щоби славити Ім'я Господнє.

⁵Адже там встановлено престоли для суду, престоли для дому Давида.

⁶Просіть того, що несе мир Єрусалимові, — добробут тим, хто тебе любить!

⁷Нехай буде мир у твоїх полках і достаток у твоїх твердинях.

⁸Задля моїх братів і ближніх моїх говорив я: Мир тобі!

⁹Заради дому Господа, Бога нашого, я добивався тобі добра.

Псалмів 122

¹Пісня при підході до храму. Я звів свої очі до Тебе, що живеш на небесах!

²Ось, як очі раба звернені на руки своїх панів, а очі рабині — на руки її пані, так наші очі — до Господа, Бога нашого, аж доки не змилюється над нами.

³Помилуй нас, Господи, помилуй нас, бо ми надмірно сповнені зневаги,

⁴переповнена душа наша презирством заможних і зневагою гордих.

Псалмів 123

¹Пісня при підході до храму. Якщо би Господь не був з нами, — нехай скаже Ізраїль, —

²якщо би Господь не був з нами, коли люди повстали проти нас,

³то вони би живцем проковтнули нас, коли люто запалали на нас своїм гнівом.

⁴Нас неодмінно накрила б вода, потоком понеслася би наша душа, —

⁵над нашими душами неодмінно пронеслись би бурхливі потоки.

⁶Благословенний Господь, Який не віддав нас, як здобич, в їхні зуби!

⁷Наша душа, як той горобець, випурхнула із сіті мисливця: сіть порвалася — і ми спаслися.

⁸Наша поміч — в Імені Господа, Який створив небо й землю.

Псалмів 124

¹Пісня при підході до храму. Ті, хто покладає надію на Господа, — як гора Сіон. Не похитнеться повік Той, що живе в Єрусалимі.

²Гори навколо нього, а Господь — навколо Свого народу — віднині й довіку;

³адже Він не залишить жезла грішників над жеребом праведних, аби праведні не потяглися своїми руками до беззаконня.

⁴Учини добро, Господи, тим, хто має добре і праведне серце.

⁵А тих, які хиляться до розбещеності, Господь залишить з тими, котрі чинять беззаконня. Мир для Ізраїля!

Псалмів 125

- ¹Пісня при підході до храму. Коли Господь повернув полонених Сіону, ми були наче втішені:
- ²тоді наші уста були сповнені радості, а наш язик — веселості. Тож будуть говорити між народами: Велике вчинив Господь з ними!
- ³Господь учинив для нас велике, — і ми раділи!
- ⁴Поверни, Господи, наших полонених, як потоки на півдні.
- ⁵Ті, хто сіє в сльозах, з радістю жатимуть.
- ⁶Виходячи, вони йшли та плакали, несучи своє насіння. А повертаючись, вони прийдуть з радістю, несучи свої снопи.

Псалмів 126

- ¹Пісня при підході до храму. Псалом Соломона. кщо Господь не збудує дому, — даремно трудилися будівничі. Якщо Господь не стерегтиме місто, — даремно на варті стояв сторож.
- ²Даремно вам уставати зранку. Ви, що їсте хліб болю, могли би вставати після спочинку, адже Він дає сон Своїм улюбленим.
- ³Діти — ось Господня спадщина, — винагорода плоду лона.
- ⁴Як стріли в руці сильного, так і сини вигнанців.
- ⁵Блаженна людина, яка матиме в них сповнення свого бажання. Такі не осоромляться, коли говоритимуть зі своїми ворогами при брамі.

Псалмів 127

- ¹Пісня при підході до храму. Блаженні всі, які бояться Господа, що ходять Його дорогами.
- ²Ти будеш споживати плоди своєї праці. Щасливий ти — і буде добре тобі.
- ³Твоя дружина — як родюча виноградна лоза при стінах твого дому. Твої сини — наче нові оливкові галузки навколо твого столу:
- ⁴Ось такою благословенною буде людина, яка боїться Господа.
- ⁵Нехай поблагословить тебе Господь із Сіону, щоби ти бачив добробут Єрусалима в усі дні свого життя.
- ⁶Ти побачиш синів своїх синів. Мир для Ізраїля!

Псалмів 128

- ¹Пісня при підході до храму. Ще з моєї молодості часто воювали зі мною — нехай оповість Ізраїль;
- ²часто воювали зі мною — ще з моєї молодості, але не змогли мене.
- ³На моїй спині кували грішники, примножували своє беззаконня.
- ⁴Та праведний Господь потрощив шиї грішників.
- ⁵Хай осоромляться і втечуть усі ті, які ненавидять Сіон.
- ⁶Хай стануть, наче трава на дахах, що засихає ще до того, як її вижнуть,
- ⁷котрою жнець не наповнить своєї руки, а в'язальник — свій поділ.
- ⁸І не скажуть перехожі: Благословення Господнє на вас! Ми вас поблагословили Господнім Іменем!

Псалмів 129

- ¹Пісня при підході до храму. З глибини я закликав до Тебе, Господи.
- ²Почуй мій голос, Господи. Нехай Твої вуха будуть уважні до голосу мого благання.
- ³Якщо, Господи, будеш зважати на беззаконня, то хто, Господи, устоїть?
- ⁴Адже в Тебе є прощення.
- ⁵Задля Твого закону я чекав на Тебе, Господи; моя душа очікувала Твого слова.
- ⁶Моя душа покладає надію на Господа — від ранньої сторожі й до ночі. Нехай Ізраїль від ранньої сторожі надіється на Господа.
- ⁷Адже в Господа — милосердя, і в Нього велике визволення.
- ⁸Він визволить Ізраїля від усіх його беззаконь.

Псалмів 130

- ¹Пісня при підході до храму. Псалом Давида. Господи, серце моє не пишалося, і очі мої не дивилися з погордою, я не ганявся за великим і недосяжним для мене.
- ²Якщо я не любив покірності, а пишався своєю душею, то як відлучають дитину від своєї матері, так віддаси моїй душі.
- ³Нехай Ізраїль покладає надію на Господа — віднині й довіку!

Псалмів 131

- ¹Пісня при підході до храму. Господи, згадай Давида і всю його сумирність;
- ²як він поклявся Господу, помолився Богові Якова:

- ³Не ввійду в спальню свого дому, не ляжу на постіль свого ліжка,
⁴не дам заснути своїм очам, задрімати своїм повікам і відпочити своїм скроням,
⁵доки не знайду місця Господу — оселі для Бога Якова.
⁶Ось ми це почули в Ефраті, — знайшли на лісових галявинах.
⁷Увійдемо до Його осель, поклонимося на місці, де стояли Його ноги.
⁸Підіймися, Господи, для Свого спочинку, — Ти й ковчег Твоєї святості.
⁹Твої священники одягнуться в праведність, а Твої праведні радітимуть.
¹⁰Задля Давида, Твого раба, не відверни обличчя від Свого помазанця.
¹¹Господь поклявся Давидові правдою — і не відречеться від неї: З нащадків твого лона поставлю на твоєму престолі.
¹²Якщо твої сини збережуть Мій завіт та оці Мої свідчення, яких Я навчу, то їхні сини довіку сидітимуть на твоєму престолі!
¹³Адже Господь обрав Сіон, вибрав його Собі за оселю:
¹⁴Це — Мій спочинок навіки-віків; тут поселюся, бо Я його забажав.
¹⁵Щедро поблагословлю впольоване ним, його бідних нагодую хлібом,
¹⁶його священників одягну в спасіння, — і його праведні сповняться радістю .
¹⁷Там Я виплекаю силу Давида, — Я приготував світильник Моєму помазанцю.
¹⁸Його ворогів Я вкрию ганьбою, а на ньому розквітне Моя святість.

Псалмів 132

- ¹Пісня при підході до храму. Псалом Давида. , як добре і як гарно, коли брати живуть разом!
²Це, наче миро на голові, що стікає на бороду, — на бороду Аарона, що стікає на поли його одягу,
³наче роса Аермона, що опускається на гори Сіонські. Адже там Господь заповів благословення і життя навіки.

Псалмів 133

- ¹Пісня при підході до храму. Тож благословіть Господа, усі раби Господні, що стоїте в Господньому домі, у дворах дому нашого Бога.
²Ночами підносьте ваші руки до святині й благословіть Господа.
³Нехай поблагословить тебе Господь із Сіону, Який створив небо і землю.

Псалмів 134

- ¹Алилуя. Хваліть Господнє Ім'я, раби, хваліть Господа,
²ви, що стоїте в Господньому домі, у дворах дому нашого Бога.
³Хваліть Господа, бо Господь добрий. Співайте Його Імені, бо це добре.
⁴Бо Господь обрав Собі Якова, Ізраїля — Собі на власність.
⁵Я збагнув, що Господь великий, — наш Господь понад усіх богів.
⁶Усе, що Господь забажав, те вчинив на небі й на землі, у морях та в усіх глибинах.
⁷Він навів хмари від кінців землі, утворив блискавки для дощу, вивів вітри зі Своїх сховищ.
⁸Він уразив первістків Єгипту — від людини до худоби.
⁹Послав ознаки й чудеса серед тебе, Єгипте, — на фараона та на всіх його рабів.
¹⁰Він вигубив багато народів і знищив сильних царів:
¹¹Сеона — царя аморейців, Ога — царя Васана та всі царства Ханаана.
¹²І дав їхню землю в спадщину — у спадщину Ізраїлеві, Своєму народові.
¹³Господи, Твоє Ім'я навіки! Господи, пам'ять про Тебе — з роду в рід!
¹⁴Адже Господь судитиме Свій народ, — у Своїх рабах Він матиме розраду.
¹⁵Ідоли народів — срібло та золото, витвори людських рук.
¹⁶Вони мають уста, та не говорять; мають очі, та не бачать;
¹⁷мають вуха, та не чують, [мають ніздрі, та не сприймають запаху, мають руки, та не можуть доторкнутися; мають ноги, та не ходять і не видають звуку зі свого горла], бо немає дихання в їхніх устах.
¹⁸Ті, хто їх виробляє, хай стануть подібними до них, — усі, які на них покладають надію.
¹⁹Доме Ізраїля, благослови Господа! Доме Аарона, благослови Господа!
²⁰Доме Левія, благослови Господа! Хто боїться Господа, нехай благословить Господа.
²¹Благословенний Господь із Сіону, Який проживає в Єрусалимі!

Псалмів 135

- ¹Алилуя. Прославляйте Господа, бо Він добрий, бо навіки милість Його.
²Хваліть Бога над богами, бо навіки милість Його.
³Хваліть Владику владик, бо навіки милість Його, —

- ⁴Того єдиного, Хто творить великі чудеса, бо навіки милість Його;
- ⁵Хто розумом небо створив, бо навіки милість Його;
- ⁶Хто встановив землю на водах, бо навіки милість Його;
- ⁷Хто створив великі світила, бо навіки милість Його,
- ⁸сонце, аби воно панувало вдень, бо навіки милість Його,
- ⁹місяць і зорі, аби вони панували вночі, бо навіки милість Його;
- ¹⁰Хто побив Єгипет із його первістками, бо навіки милість Його;
- ¹¹Хто вивів з-посеред них Ізраїля, бо навіки милість Його,
- ¹²рукою сильною і високим раменом, бо навіки милість Його;
- ¹³Хто розділив Червоне море навпіл, бо навіки милість Його;
- ¹⁴Хто перевів Ізраїля через нього, бо навіки милість Його,
- ¹⁵а фараона та його військо скинув у Червоне море, бо навіки милість Його;
- ¹⁶Хто перепровадив Свій народ через пустелю, бо навіки милість Його; Хто дав воду зі скелі, бо навіки милість Його;
- ¹⁷Хто побив великих царів, бо навіки милість Його,
- ¹⁸вигубив сильних царів, бо навіки милість Його,
- ¹⁹Сеона, царя аморейців, бо навіки милість Його,
- ²⁰Ога, царя Васана, бо навіки милість Його;
- ²¹Хто віддав їхню землю в спадок, бо навіки милість Його,
- ²²у спадщину Ізраїлеві, Своему рабові, бо навіки милість Його,
- ²³оскільки в нашому приниженні Господь згадав нас, бо навіки милість Його,
- ²⁴Хто визволив нас від наших ворогів, бо навіки милість Його;
- ²⁵Хто дає поживу кожному тілу, бо навіки милість Його.
- ²⁶Прославляйте Бога небесного, бо навіки милість Його! Славте Володаря над володарями, бо навіки милість Його!

Псалмів 136

- ¹Псалом Давида. Біля рік Вавилонських ми сиділи і плакали там, коли згадували Сіон.
- ²Посеред нього на вербах ми повісили наші гусли.
- ³Оскільки ті, які взяли нас у полон, попросили нас там слів із пісень, — ті, котрі нас забрали — пісню: Заспівайте нам сіонських пісень!

⁴Та як нам співати Господню пісню на чужій землі?

⁵Якщо забуду тебе, о Єрусалиме, то нехай піде в забуття моя правиця.

⁶Нехай прилипне мій язик до мого піднебіння, якщо не пам'ятатиму тебе, якщо не вважатиму Єрусалим джерелом моєї радості.

⁷Господи, у день Єрусалима згадай синів Едома, як вони вигукували: Знищуйте, знищуйте його аж до основ!

⁸Нещасна вавилонська дочко! Блаженний той, хто відплатить тобі за те, що ти нам заподіяла!

⁹Блаженний той, хто візьме й розіб'є об скелю твоїх немовлят!

Псалмів 137

¹Псалом Давида. Прославлятиму Тебе, Господи, від усього мого серця, співатиму Тобі перед ангелами, бо Ти вислухав слова моїх уст.

²Поклонюся до Твого святого храму і прославлю Твоє Ім'я за Твою милість і Твою правду, бо Ти звеличив Своє слово понад усяке ім'я.

³Того дня, як я закличу до Тебе, невідкладно вислухай мене: Ти потурбуєшся про силу моєї душі.

⁴Хай прославлять Тебе, Господи, усі царі землі, бо всі чули слова Твоїх уст;

⁵тож хай співають на дорогах Господніх, бо велика слава Господня!

⁶Адже високо Господь: і на понижене Він споглядає, і горде здалека впізнає.

⁷Якщо я піду серед біди, Ти держатимеш при житті мене. На злобу моїх ворогів простягнув Ти Свою руку, — Твоя правиця спасла мене.

⁸Господь розплатиться за мене! Господи, навіки милість Твоя; не погордуй ділами Своїх рук!

Псалмів 138

¹На закінчення. Псалом Давида. Господи, Ти мене випробував, і Ти мене вивчив.

²Ти знаєш, коли я сідаю, і коли я встаю, Ти задалегідь вникнув у задуми мої.

³Ти дослідив мою стежку і мій сінник, передбачив усі мої дороги.

⁴Адже нема й слова в мене на язичку,

⁵а Ти, Господи, вже все збагнув — майбутнє й давно минуле. Ти створив мене і Свою руку на мене поклав.

⁶Дивовижне для мене Твоє знання! Воно понад мої сили, — я не спроможний його осягнути!

- ⁷Куди піду від Твого Духа і куди втечу від Твого обличчя?
- ⁸Якщо піду на небо, — Ти там. Якщо зійду в ад — і там Ти.
- ⁹Коли б я вдосвіта розправив свої крила й поселився на краю землі, —
- ¹⁰то й там Твоя рука попровадить мене, Твоя правиця втримає мене.
- ¹¹І сказав я: Ось темрява сховає мене, і ніч — світло в насолоді моїй.
- ¹²Бо й темрява не сховає від Тебе, і ніч засяє, як день: її темрява така, як її світло.
- ¹³Адже Ти, Господи, створив моє нутро, — прийняв мене від лона моєї матері.
- ¹⁴Я прославлятиму Тебе, бо Ти вельми дивовижний, і дивовижними є Твої діла, — моя душа це дуже добре знає.
- ¹⁵Не були приховані від Тебе мої кості, які Ти сформував у тайні, і моє єство було в земних глибинах.
- ¹⁶Мене несформованого бачили Твої очі, і в книзі Твоїй записані будуть усі; упродовж днів вони будуть сформовані, і ніхто в них.
- ¹⁷Я особливо вшанував Твоїх друзів, Боже, дуже зміцніли їхні володіння.
- ¹⁸Як перерахую їх, буде їх більше, ніж піску! Я прокинувся, і я все ще з Тобою.
- ¹⁹Коли би Ти, Боже, знищив грішників! Відступіться від мене мужі кровожерні!
- ²⁰Адже Ти скажеш у задумі: Даремно вони будуть захоплювати твої міста.
- ²¹Господи, хіба я не зненавидів тих, які Тебе ненавидять? Я зовсім занепав через Твоїх ворогів.
- ²²Мене охопила повна ненависть до них: вони стали мені ворогами!
- ²³Досліди мене, Боже, пізнай серце моє. Досліди мене і пізнай мої шляхи.
- ²⁴Подивись, чи нема в мені дороги беззаконня, і скеруй мене на шлях вічний.

Псалмів 139

- ¹На закінчення. Псалом Давида.
- ²Визволи мене, Господи, від поганої людини, визволи мене від безбожного чоловіка:
- ³такі задумували неправедне в серці, весь день готувалися воювати.
- ⁴Вони вигостили свій язик, наче гадюки, — зміїна отрута на їхніх устах. (Музична пауза).
- ⁵Захисти мене, Господи, від руки грішника, визволи мене від неправедних людей, які задумали поставити перепону ногам моїм.

⁶Горді наставили на мене капкан і натягнули мотузки, поклали пастки для моїх ніг, на стежці наставили на мене сильце. (Музична пауза).

⁷Я сказав Господу: Ти — мій Бог! Господи, почуй голос мого благання.

⁸Господи, Владико, Ти — сила мого спасіння, Ти вберіг мою голову в день бою.

⁹Господи, не видай мене грішникові, проти мого бажання. Вони задумали зло проти мене — не залиш мене, щоб ніколи вони не піднялися. (Музична пауза).

¹⁰Що ж до проводиря їхнього оточення, — злоба їхніх уст покриє їх.

¹¹На них спаде розпечене вугілля, Ти скинеш їх у вогонь, — вони не встоять у бідах.

¹²Людина, яка лихословить, не встоїть на землі: зло вполює і знищить несправедну людину.

¹³Я збагнув, що Господь вчинить суд бідному і відімстить за убогого.

¹⁴Тож праведні прославлятимуть Твоє Ім'я, праведні житимуть у Твоїй присутності.

Псалмів 140

¹Псалом Давида. Господи, закликав я до Тебе, почуй мене! Зверни увагу на голос мого благання, коли я кличу до Тебе.

²Нехай підійметься до Тебе молитва моя, як пахощі кадила, а мої піднесені руки — це вечірня жертва.

³Господи, постав сторожу біля моїх уст і брами укріплення навколо моїх губ.

⁴Не приверни моє серце до лукавих слів, щоб я не знаходив оправдання для гріхів з людьми, які чинять беззаконня, аби я не приєднався до їхніх обранців.

⁵Мене покарає праведний у своєму милосерді й докорить мені, але олія грішного хай не намастить моєї голови, бо й моя молитва їм до вподоби.

⁶Біля скелі були потоплені їхні судді. Почують мої слова, бо вони сповнені сили.

⁷Як грудки землі розсипаються на землі, так розсипалися наші кості при аді.

⁸Та до Тебе, Господи, Владико, очі мої! На Тебе покладаю надію, не забери моєї душі.

⁹Захисти мене від пастки, яку на мене поставили, від сильця тих, які чинять беззаконня!

¹⁰Грішники попадуться у власні пастки. Я сам, аж поки не мину.

Псалмів 141

- ¹Повчання Давида, коли він перебував у печері. Молитва.
- ²Моїм голосом я закликав до Господа, моїм голосом я звернувся в молитві до Господа.
- ³Виливатиму перед Ним своє благання, сповіщу Йому свою журбу.
- ⁴Коли знемагав у мені мій дух, Ти знав мої стежки. На дорозі, якою я йшов, наставили на мене пастку.
- ⁵Дивився я праворуч і оглядався, бо не було нікого, хто знав би мене. Нема куди мені втікати, і нема того, хто би шукав моєї душі.
- ⁶Я закликав до Тебе, Господи, і сказав: Ти — моя надія, моя доля на землі живих.
- ⁷Зверни увагу на мою молитву, бо я надто принижений. Визволи мене від тих, хто переслідує мене, бо вони стали сильніші за мене.
- ⁸Господи, виведи мою душу з в'язниці, щоб я прославляв Твоє Ім'я. Мене з нетерпінням очікуватимуть праведні, доки Ти не винагородиш мене.

Псалмів 142

- ¹Псалом Давида, коли його переслідував син. осподи, почуй мою молитву, прийми моє благання у Своїй правді! Вислухай мене у Своїй праведності!
- ²І не вступай у суд зі Своїм рабом, бо перед Тобою не виправдається ніхто з живих.
- ³Адже ворог переслідував душу мою, втоптав моє життя в землю, посадив мене в темряві, наче од віку померлих.
- ⁴Ослаб у мені дух мій, стривожилося в мені серце моє.
- ⁵Я згадав давні дні, роздумував про всі Твої вчинки, розмірковував про діла рук Твоїх.
- ⁶Підняв я до Тебе свої руки: моя душа перед Тобою, як спрагла земля. (Музична пауза).
- ⁷Поспіши вислухати мене, Господи, — мій дух занепав. Не відверни від мене Свого обличчя, аби я не уподібнився до тих, які сходять в могилу.
- ⁸Дай мені вранці відчуті Твою милість, бо на Тебе я покладаю надію. Господи, об'яви мені дорогу, якою маю йти, бо до Тебе я спрямував свою душу.
- ⁹Визволи мене від моїх ворогів, Господи, бо я до Тебе прибіг.
- ¹⁰Навчи мене чинити волю Твою, бо Ти — мій Бог. Твій добрий Дух поведе мене праведною землею.
- ¹¹Господи, задля Твого Імені Ти оживиш мене, у Своїй праведності виведеш із біди мою душу.

¹²І у Своїй милості Ти вигубиш моїх ворогів, знищиш усіх, які гноблять душу мою, адже я — Твій раб!

Псалмів 143

¹Давид — про Голіафа. Благословенний Господь, Бог мій, Який вишколює мої руки до бою, а мої пальці — до війни.

²Він — моя милість, моя охорона, мій помічник, мій визволитель і мій захисник. На Нього я покладаю надію, Він підпорядковує мені мій народ.

³Господи, хто така людина, що Ти об'явився їй, і людський син, що поважаєш його?

⁴Людина схожа до марноти, — її дні проминають, як тінь.

⁵Господи, нахили Своє небо, зійди, доторкнися до гір — і задимляться.

⁶Блисни блискавицею — і розпорошиш їх, пошли Свої стріли — і затрясеш ними.

⁷Пошли Свою руку з висоти, визволи мене, врятуй мене від великих бід, від руки чужих синів,

⁸уста яких говорили марне, а їхня правиця — це правиця неправди.

⁹Боже, заспіваю Тобі пісню нову, на десятиструнному псалтирі заграю Тобі,

¹⁰що даєш царям порятунок, спасаєш Давида, Свого раба, від згубного меча.

¹¹Визволи мене і спаси мене з рук синів чужинців, уста яких промовляли марне, а їхня правиця — це правиця неправди.

¹²Їхні сини, як нові саджанці, посаджені в їхній молодості, а дочки їхні — гарні, подібні до храму.

¹³Їхні покої заповнені, вони видають найрізноманітніше; їхні вівці дуже плодючі, вони плодяться у своїх дворах;

¹⁴їхні воли ситі, нема поваленої огорожі, нема переходу, ні крику на їхніх площах.

¹⁵Блаженним названо народ, якому так ведеться. Блаженний народ, в якого Господь — його Бог.

Псалмів 144

¹Псалом хвали, Давида. Я буду величати Тебе, мій Боже, мій царю! Буду благословляти Твоє Ім'я навіки й навіки-віків.

²Щодня буду благословляти Тебе і славити Твоє Ім'я навіки й навіки-віків.

³Великий Господь, гідний найвищої хвали, і величі Його немає границі.

⁴Рід за родом буде хвалити Твої діла, — вони звічатимуть про Твою могутність,

- ⁵говоритимуть про велику славу Твоєї святині, оповідатимуть про Твої дивовижні діла,
- ⁶будуть розказувати про Твою грізну силу й описувати Твою велич.
- ⁷Передаватимуть вони пам'ять про Твою велику доброту і Твоєю праведністю будуть радіти.
- ⁸Щедрий і милосердний Господь, довготерпеливий і дуже милостивий.
- ⁹Господь добрий до всіх; Його щедроти — на всіх Його ділах.
- ¹⁰Хай прославляють Тебе, Господи, усі Твої діла, хай благословляють Тебе всі Твої праведні.
- ¹¹Вони розголошуватимуть славу Твого царства й розповідатимуть про Твою могутність,
- ¹²щоб об'явити людським синам про Твою силу та славу величі Твого царства.
- ¹³Твоє царство — царство на всі віки, Твоє панування — на всі роди й покоління.
- ^{13a}Вірний Господь у Своїх словах і праведний — у всіх Своїх ділах.
- ¹⁴Господь підтримує всіх, які похитнулися, і підносить усіх повалених.
- ¹⁵Очі всіх із надією спрямовані до Тебе, Ти своєчасно даєш їм поживу:
- ¹⁶розкриваєш Свою долоню і наповнюєш усе живе доброзичливістю.
- ¹⁷Праведний Господь на всіх Своїх шляхах і святий у всіх Своїх ділах.
- ¹⁸Господь близький до всіх, які кличуть Його, — до всіх, які кличуть Його в правді.
- ¹⁹Він виконає волю тих, хто Його боїться, — вислухає їхні благання і спасе їх.
- ²⁰Господь охороняє всіх тих, які Його люблять, і повністю вигубить усіх грішних.
- ²¹Мої уста виголошуватимуть Господню хвалу. Нехай усяке тіло благословляє Його святе Ім'я навіки й навіки-віків.

Псалмів 145

- ¹Алилуя. Аггея і Захарії. Хвали, душе моя, Господа.
- ²Хвалитиму Господа у своєму житті, співатиму моєму Богові, поки існую.
- ³Не покладайте надію на вельмож, на людських синів, в яких нема спасіння.
- ⁴Вийде його дух, і він повернеться у свою землю. Того ж дня загинуть усі їхні задуми.
- ⁵Блаженний той, кому Бог Якова помічник, хто надію покладає на Господа, свого Бога,

- ⁶Який створив небо й землю, море і все, що в них, Який береже правду навіки,
⁷чинить суд скривдженим, дає поживу голодним. Господь звільняє ув'язнених,
⁸Господь підносить повалених, Господь дає сліпим мудрість, Господь любить праведних.
⁹Господь оберігає чужинців, сироту і вдову Він прийме, а дорогу грішних знищить.
¹⁰Господь буде царювати навіки, — твій Бог, Сіоне, з роду в рід.

Псалмів 146

- ¹Алилуя. Аггея і Захарії. Хваліть Господа, бо псалом — це добре. Нехай буде солодкою нашому Богові хвала.
²Господь будує Єрусалим, — Він збере розсіяних з Ізраїля.
³Він лікує розбитих серцем, перев'язує їхні рани.
⁴Він перераховує безмежну кількість зірок і всіх їх називає по імені.
⁵Великий Господь наш, і велика міць Його, і мудрості Його немає меж.
⁶Господь приймає лагідних, а грішних покоряє аж до землі.
⁷Почніть Господа прославляти, заграйте нашому Богові на гуслах:
⁸Він вкриває небо хмарами, готує дощ для землі, вирощує траву на горах [і зелень на потребу людям],
⁹дає худобі й воронятам, які волають до Нього, їхній корм.
¹⁰Він не буде милуватися силою коня, і ноги мужа Йому не до вподоби;
¹¹Господу милі ті, які бояться Його, котрі покладають надію на Його милосердя.

Псалмів 147

- ¹Алилуя. Аггея і Захарії. Єрусалиме, хвали Господа! Сіоне, величай свого Бога!
²Адже Він укріпив засуви твоїх брам, поблагословив твоїх синів, що в тобі.
³Дає мир твоїм границям і наповняє тебе достатком пшениці.
⁴Посилає на землю Своє Слово, — швидко лине Його Слово!
⁵Він посилає сніг, наче вовну, розсіває іній, як попіл,
⁶розкидає свій лід, наче крихти хліба, — хто встоїть перед Його морозом?
⁷Пошле Своє Слово і розтопить їх, Духом Своїм повіє — і хлинуть води.
⁸Слово Своє сповіщає Він Якову, — Свої присуди й настанови — Ізраїлеві.

⁹Він не вчинив так із жодним народом, — присудів Своїх Він їм не об'явив.

Псалмів 148

¹Алилуя. Аггея і Захарії. Хваліть Господа з небес, хваліть Його на висотах!

²Хваліть Його, усі Його ангели. Хваліть Його, усі Його сили.

³Хваліть Його, сонце й місяцю. Хваліть Його, усі зорі й світло.

⁴Хваліть Його, небеса небес і вода, що над небесами.

⁵Хай хвалять Господнє Ім'я, бо Він сказав, — і вони з'явилися, заповів — і вони створилися.

⁶Він поставив їх навіки і навіки-віків, видав наказ, що не промине.

⁷Хваліть Господа із землі, змії й усі безодні,

⁸вогонь, град, сніг, лід, вітряна буря, — ви, що виконуєте Його веління, —

⁹гори й усі узвишся, плодоносні дерева й усі кедри,

¹⁰звірі й уся худоба, плазуни й крилаті птахи,

¹¹царі землі й усі народи, вельможі й усі судді землі,

¹²хлопці й дівчата, старші разом із молодими!

¹³Хай хвалять Господнє Ім'я, бо величним є Ім'я Його одного. Слава Його — на землі й на небесах.

¹⁴І Він підійме силу Свого народу. Хвала всім Його праведним, — синам Ізраїля, народові, що близький до Нього.

Псалмів 149

¹Алилуя. Заспівайте Господу нову пісню, — Йому хвала на зібранні праведних.

²Нехай радіє Ізраїль своїм Творцем, хай пишаються сини Сіону своїм Царем.

³Хай хвалять Його Ім'я хором, нехай грають Йому на тимпані й псалтирі,

⁴бо Господь любить Свій народ і прославить лагідних спасінням.

⁵Праведні будуть хвалитися в славі й радітимуть на своїх постелях.

⁶Прославляння Бога на їхніх устах і мечі двосічні в їхніх руках:

⁷щоб відплату дати племенам, кару — народам;

⁸щоби пов'язати їхніх царів путами та їхніх вельмож — залізними кайданами;

⁹звершити над ними записаний суд. Така слава — для всіх Його праведних.

Псалмів 150

- ¹Алилуя. Хваліть Бога у святині Його, хваліть Його на могутньому Його небозводі.
- ²Хваліть Його за чудеса Його, хваліть Його за безмежну Його велич.
- ³Хваліть Його звуком труби, хваліть Його на псалтирі й гуслах.
- ⁴Хваліть Його на тимпані й хором, хваліть Його на струнах і на сопілці.
- ⁵Хваліть Його дзвінками цимбалами, хваліть Його на гучних цимбалах.
- ⁶Усе, що дихає, — нехай хвалить Господа! Алилуя!

Псалмів 151

- ¹Цей псалом записаний окремо, поза числом псалмів Давида. Про те, як він боровся з Голіафом. Я був найменший між моїми братами і наймолодший у домі мого батька. Я пас овець мого батька.
- ²Своїми руками я зробив сопілку і настроїв пальцями псалтир.
- ³Хто відкриє моєму Господу? Він — Господь, Він почує.
- ⁴Він послав Свого ангела, взяв мене від овець мого батька і помазав мене олією Свого помазання.
- ⁵Мої брати — вродливі й кремезні, та Господь їх не вподобав.
- ⁶Я вийшов назустріч филистимцеві; він прокляв мене своїми ідолами.
- ⁷А я, витягши меча, що був при ньому, відрубав йому голову — і зняв ганьбу із синів Ізраїля.

Приповісті Соломона

Приповістей 1

- ¹Притчі Соломона, Давидового сина, який царював у Ізраїлі,
- ²щоб пізнавати мудрість і повчання, зрозуміти слова мудрості,
- ³засвоїти красномовні вислови, зрозуміти справжню істину та як здійснювати суд;
- ⁴щоби простим людям дати кмітливість, молодому юнакові — знання та розуміння.
- ⁵Адже, почувши це, мудрий стане мудрішим, розумний здобуде вміння керувати,
- ⁶пізнає притчу, таємниче слово, вислови мудрих і загадки.
- ⁷Початок мудрості — страх Божий, добре розуміння в усіх, хто згідно з ним діє. Пошана до Бога — початок знання, а безбожні будуть нехтувати мудрістю та повчанням.
- ⁸Прислухайся, сину, до повчання свого батька і не відкидай настанови своєї матері,
- ⁹оскільки прекрасний вінок отримаєш для твоєї голови і золоту оздобу на твою шию.
- ¹⁰Сину, хай тебе не зведуть безбожні люди, і не погоджуйся, коли намовлятимуть тебе, кажучи:
- ¹¹Іди з нами, стань учасником пролиття крові — несправедливо сховаємо в землі праведного чоловіка;
- ¹²поглинемо його живцем, немов ад, — зітремо пам'ять про нього із землі;
- ¹³присвоїмо собі його велике майно, — наповнимо здобиччю наші оселі;
- ¹⁴кинь з нами свій жереб, усі будемо мати спільний гаманець, — нехай буде в нас один мішок!
- ¹⁵Не йди з ними в дорогу, зверни свою ногу з їхньої стежки!
- ¹⁶Адже їхні ноги біжать до зла і поспішають пролити кров.
- ¹⁷Однак, не без підстав розтягують сітку на птахів!
- ¹⁸Учасники вбивства самі на себе накликають лихо, — страшне знищення беззаконних людей.
- ¹⁹Такі дороги в усіх, хто творить беззаконня, — вони гублять свою душу безбожністю.
- ²⁰Мудрість оспівується на вулицях, вона виявляє себе на площах.

- ²¹Вона промовляє з висоти мурів, засідає при брамах володарів і при брамах міста сміливо говорить:
- ²²Поки простодушні тримаються правди, — не посоромляться! А нерозумні, які люблять гордощі, стали безбожними і зненавиділи знання.
- ²³Тож вони заслужили собі на осуд. Ось, я донесу до вас промовлене моїм подихом, — навчу вас мого слова.
- ²⁴Оскільки я закликала, а ви не прислухалися, переконувала словами, а ви не звертали уваги,
- ²⁵адже ви знехтували моїми порадами, а мої повчання відкинули.
- ²⁶Тому і я посміюся з вашої погибелі, радітиму, коли вас спіткає знищення;
- ²⁷коли зненацька налетить на вас замішання, і, немов вихор, надійде нещастя; коли до вас прийде скрута та облога, — коли найде на вас погибель.
- ²⁸Тоді будете: коли волатимете до мене, то я не почую вас; шукатимуть мене погані люди, та не знайдуть.
- ²⁹Адже вони зненавиділи мудрість і не обрали Господнього страху,
- ³⁰і вони не забажали сприймати моїх порад, глузували з моїх повчань.
- ³¹Тому скуштують плодів власних доріг і наситяться своєю безбожністю.
- ³²За погане ставлення до дітей будуть вигублені, викриття призводить безбожних до погибелі.
- ³³А хто мене слухає, житиме в надії і знайде спочинок, не маючи страху перед усяким злом.

Приповістей 2

- ¹Сину! Якщо, прийнявши слова моєї заповіді, ти збережеш їх у собі,
- ²а твоє вухо прислухатиметься до мудрості, якщо прихилиш серце своє, аби розуміти, прихилиш його, аби повчати свого сина,
- ³якщо закличеш мудрість і звернеш свій голос до розуму, — шукатимеш знання гучним голосом,
- ⁴якщо шукатимеш її як срібло, і дошукуватимешся її, неначе скарб,
- ⁵тоді збагнеш, що таке Господній страх, і знайдеш пізнання Бога.
- ⁶Адже Господь дає мудрість, і від обличчя Його — знання та розуміння.
- ⁷І Він, як скарб, береже спасіння для праведних, охороняє їхню ходу,
- ⁸щоби боронити дороги правди, захищати шляхи тих, хто вшановує Його.

- ⁹Тоді ти збагнеш, що таке правда і суд, і випрямиш усе, що обертається навкруги добра.
- ¹⁰Коли навідається мудрість до твого розуму, і знання стане приемним для твоєї душі,
- ¹¹тоді добра рада оберігатиме тебе, а освячений розум захищатиме тебе,
- ¹²аби врятувати тебе від дороги зла та від людини неправдомовної.
- ¹³О, ви, котрі звертаєте з доріг праведності, щоб іти дорогами темряви,
- ¹⁴які радієте злом і захоплюєтеся спотвореним і ганебним,
- ¹⁵стежки яких покручені, а їхні колеса погнуті!
- ¹⁶Це — аби віддалити тебе від дороги праведності, відчужити від правдивого знання!
- ¹⁷Сину! Хай тобою не опанує погана порада, яка відійшла від науки молодості, яка забула Божий завіт.
- ¹⁸Вона поставила свій дім поряд зі смертю, а із синами землі — свої осі, поряд з адом.
- ¹⁹Усі, хто ходить за нею, не повернуться, — вони не підуть стежкою праведності й не досягнуть років життя.
- ²⁰Коли б ходили добрими стежками, то знайшли б вимощені алеї правди.
- ²¹Добрі будуть жителями землі, невинні залишаться на ній, бо щирі мешкатимуть на землі, і праведні залишаться на ній.
- ²²Дороги ж безбожних зникнуть із землі, беззаконні будуть вигнані з неї.

Приповістей 3

- ¹Сину, не забувай моїх вказівок, нехай твоє серце прибереже мої слова.
- ²Адже вони продовжать тобі тривалості днів, років життя та миру.
- ³Жертвості й віри хай не забракне тобі, пов'яжи їх на свою шию — і знайдеш благодать.
- ⁴Думай про те, що добре перед Господом та людьми.
- ⁵Усім серцем надійся на Бога, а не підносься своєю мудрістю.
- ⁶На всіх своїх дорогах пізнавай її, щоб вона випростовувала твої дороги, і нога твоя не спіткнулася.
- ⁷Не будь мудрим сам перед собою, та бійся Бога і ухиляйся від усякого зла.
- ⁸Тоді прийде оздоровлення для твого тіла й піклування про твої кістки.

- ⁹Вшановуй Господа своєю сумлінною працею і принеси Йому найперше зі своїх плодів праведності,
- ¹⁰щоб твої комори наповнилися вщерть пшеницею, а твої чавила давали в надмірі вино.
- ¹¹Сину, Господнім покаранням не нехтуй і не слабни, коли Ним покараний.
- ¹²Бо кого Господь любить, того повчає, і карає кожного сина, якого приймає.
- ¹³Блаженна людина, яка осягнула мудрість, і смертний, який пізнав розуміння.
- ¹⁴Адже краще їй набувати, ніж золоті чи срібні скарби.
- ¹⁵Вона дорожча за коштовні камені, не встоїть проти неї ніщо погане. Вона є добре відомою всім, хто наближається до неї; усі цінності не варті її.
- ¹⁶Адже довголіття, роки життя — в її правиці, а багатство й слава — в її лівиці.
- ^{16a}З її уст виходить правда, а закон і милість вона носить на язиці.
- ¹⁷Її дороги — добрі дороги, і всі стежки її — мирні.
- ¹⁸Вона — дерево життя для всіх, хто її тримається, вона — надійна опора для тих, хто покладається на неї, наче на Господа.
- ¹⁹Бог мудрістю заснував землю, Він небо розумом утвердив.
- ²⁰Знанням розкрилися безодні, і хмари кроплять росами.
- ²¹Сину, не проходи мимо, а дотримуйся моєї поради й думки,
- ²²аби твоя душа жила, і милість, яка довкола твоєї шиї,
- ^{22a}була оздоровленням для твого тіла і турботою про твої кості;
- ²³щоб ти сміливо ходив у мирі всіма своїми шляхами, і нога твоя не спіткнулася.
- ²⁴Як будеш сидіти, — не матимеш страху, коли заснеш, — то матимеш солодкий сон.
- ²⁵Ти не боятимешся ні страху, коли він наблизиться, ні навали нападаючих безбожників.
- ²⁶Адже Господь буде на всіх твоїх дорогах і зміцнить твою ногу, щоб ти не похитнувся.
- ²⁷Не переставай чинити добро тому, хто потребує його, коли рука твоя буде спроможна допомагати.
- ²⁸Коли ти спроможний зробити добро, не говори: Приходь іншим разом, — завтра дам! Адже ти не знаєш, що принесе завтрашній день.
- ²⁹Не куй зла на свого друга, який живе поряд і довіряє тобі.
- ³⁰Безпідставно не сварися з людиною, щоб часом вона не заподіяла тобі зла.

- ³¹Не накликай на себе зневаги поганих людей і не заздри їхнім дорогам.
- ³²Бо всякий беззаконник нечистий перед Господом, і з праведними Він не засідає в раді.
- ³³Прокляття Боже на домах безбожних, а поселення праведних — благословенні.
- ³⁴Господь гордим противиться, а покірним дає благодать.
- ³⁵Мудрі успадкують славу, а безбожні нагромаджують собі ганьбу.

Приповістей 4

- ¹Діти, послухайте повчання батька і будьте уважні, щоб досягнути розуміння,
- ²бо я даю вам хороший дарунок, тож не покиньте мого закону.
- ³Адже і я був слухняним сином у батька, — улюбленцем моєї матері.
- ⁴Вони говорили й повчали мене: Нехай закорениться наше повчання у твоєму серці!
- ⁵Бережи заповіді, не забудь їх, не нехтуй словами моїх уст.
- ⁶Не покинь її — і з'єднається з тобою! Полюби її — і оберігатиме тебе!
- ⁸Піклуйся про неї, і піднесе тебе вгору! Вшануй її, щоб огорнула тебе,
- ⁹щоб поклала вона на твою голову вінець милості й захистила тебе короною достатку.
- ¹⁰Послухай, сину, прийми мої слова — і помножаться роки твого життя, щоб численними були твої життєві дороги.
- ¹¹Адже я навчаю тебе доріг мудрості, наставляю тебе на правильні стежки.
- ¹²Коли підеш ними, то не буде перешкоди твоїм крокам. Побіжиш і не втомишся.
- ¹³Тримайся мого вчення. Не відкинь, а дотримуйся його в себе задля твого життя.
- ¹⁴Ти не сходи на шляхи безбожних і не прагни шляхів беззаконних.
- ¹⁵Де вони отаборяться, туди не ходи, обминай їх, — пройди мимо.
- ¹⁶Адже вони не заснуть, якщо не заподіють якоїсь шкоди. Їхній сон пропав — їм не заснути.
- ¹⁷Тому що вони їдять хліб безбожності й упиваються вином беззаконня.
- ¹⁸Дороги праведних, наче світло, вони пролягають у світлі й світлішають, доки не настане день.
- ¹⁹А дороги безбожних темні, — і не знають вони, коли спіткнуться.
- ²⁰Сину, будь уважний до сказаного мною, прихили своє вухо до моїх слів.

- ²¹Щоб не пересохли в тобі твої джерела — бережи їх у своєму серці.
- ²²Адже вони — життя для тих, хто їх знаходить, зцілення для всього тіла,
- ²³пильно бережи своє серце, бо з них — витoki життя.
- ²⁴Відкинь від себе лукавство уст і віддали далеко від себе неправедність губ.
- ²⁵Хай твої очі дивляться прямо, а повіки твої хай погоджуються з правдою.
- ²⁶Прокладай прямі стежки для своїх ніг, — випростуй твої дороги.
- ²⁷Не відхиляйся ні праворуч, ні ліворуч, забери свою ногу з дороги зла.
- ^{27a}Адже Богові відомі дороги, що праворуч, а ті, що ліворуч, — викривлені.
- ^{27b}Він зробить прямими твої стежки, а твою ходу спрямує в мирі.

Приповістей 5

- ¹Сину! Прислухайся до моєї мудрості, скеруй своє вухо до моїх слів,
- ²щоби зберегти світлий розум. Адже знання моїх уст я заповідаю тобі.
- ³Не прислухайся до поганої жінки. Адже з губ розпусної жінки капає мед, вона на деякий час змащує твоє горло,
- ⁴однак пізніше відчуєш, що воно гіркіше від жовчі й гостріше за двосічний меч.
- ⁵Безумні ноги тих, хто має з нею справу, ведуть зі смертю до аду, — її стопи не мають опори.
- ⁶Дорогами життя вона не ходить, а її стежки ковзкі, важко зрозумілі.
- ⁷Тож тепер, сину, послухай мене — не знехтуй моїми словами.
- ⁸Нехай твоя дорога проходить далеко від неї, не наближайся до дверей її дому, —
- ⁹щоб часом вона не передала іншим твоє життя, твоє проживання, в руки немилосердних;
- ¹⁰щоб чужі не наповнилися твоєю силою, а твоя праця не пішла до чужих домів.
- ¹¹Адже врешті-решт будеш каятися, коли вже члени твого тіла будуть виснажені,
- ¹²і ти говоритимеш: Чому ж я знехтував повчанням? Чому моє серце відкинуло докори?
- ¹³Я не послухався голосу того, хто мене картав і мене повчав; я до того не прихилив свого вуха.
- ¹⁴Посеред збору й громади я ледь-ледь не погруз у всяке зло!
- ¹⁵Пий же воду з власних посудин, — зі своїх криниць та джерел.

- ¹⁶Хай у тебе не розливаються води з твого джерела, хай течуть твої води через твої площі.
- ¹⁷Хай будуть вони лише твоїм володінням, і ніхто чужий хай не має частки з тобою.
- ¹⁸Джерело твоєї води нехай буде твоїм власним, — веселися з жінкою своєї молодості.
- ¹⁹Лань кохання і жереб'я твоєї ласки нехай гомонить з тобою; обраниця твоя нехай веде тебе і нехай перебуває з тобою повсякчас; огорнений її любов'ю, ти будеш щасливим.
- ²⁰Не будь відкритий для чужої, не дозволяй рукам не твоєї обнімати себе.
- ²¹Адже дороги людини — перед Божими очима, — Він стежить за всіма її стежками.
- ²²Беззаконня заарканює людину, — кожен в'яжеться путами власних гріхів.
- ²³Такий помирає з неосвіченими, — він позбавлений повноти свого життя, — загинув через безумство.

Приповістей 6

- ¹Сину! Якщо ти поручився за свого друга, то передав свою руку ворогові.
- ²Власні уста — міцна пастка для людини; вона попадає в тенета через губи власних уст.
- ³Сину, чини те, що я тобі наказую: рятуйся, інакше через свого друга попадеш у руки злих людей; іди, не занепадай, та й друга свого, за якого ти поручився, розворуши!
- ⁴Не давай сну своїм очам, — не дозволяй задрімати своїм повікам,
- ⁵аби спастися, наче сарна з тенет чи пташка із сильця.
- ⁶Піди до мурашки, ледарю, та, спостерігаючи за її дорогами, переповнишь заздрощами й стань мудрішим за неї.
- ⁷Адже вона і землею не наділена, і наглядача не має, і під володарем не перебуває,
- ⁸але вона влітку готує багато їжі, — у час жнив робить запаси.
- ^{8a}Або піди до бджоли і навчися працелюбності — як старанно вона виконує свою роботу!
- ^{8b}Плоди її праці використовують для здоров'я і царі, і прості люди, — вона всіма улюблена і славна.
- ^{8c}Хоча незначна в неї сила, оскільки вона шанувала мудрість, то була звеличена.
- ⁹Доки, ледарю, будеш лежати? Коли вже прокинешся зі сну?

- 10** Трохи поспиш, трохи посидиш, ще трохи подрімаєш, склавши руки на грудях,
11 тоді знаходить на тебе, мов поганий подорожній, убогість, і, мов добрий бігун,
 — нужда.
- 11a** Якщо ж не будеш лінивим, то прийдуть твої жнива, наче джерело, а нужда
 втече, як поганий бігун.
- 12** Нерозумний і злочинний чоловік ходить недобрими дорогами.
- 13** Він підморгує оком, дає знак ногою і підказує знаками на пальцях,
14a лукавим серцем повсякчас кує зло. Такий влаштовує колотнечу в місті.
- 15** За це раптово прийде його погибель, смерть і безповоротне знищення.
- 16** Він радий усьому, що Господь ненавидить, тож і загине через
 нечестивість своєї душі.
- 17** Погляд гордого, злий язик, руки, що проливають кров праведного,
18 серце, що затіває злі задуми, ноги, що поспішають чинити зло.
- 19** Фальшивий свідок розпалює неправду і насилає позови на братів!
- 20** Сину, дотримуйся настанов свого батька і не відкидай порад своєї матері.
- 21** Назавжди прикріпи їх до своєї душі, повісь на свою шию.
- 22** Коли йтимеш — веди її, і нехай буде вона з тобою! А як спатимеш, нехай тебе
 береже, щоб і коли встанеш, говорила з тобою.
- 23** Адже заповідь закону — це світильник і світло, а картання і повчання — дорога
 життя,
- 24** аби вберегти тебе від одруженої жінки — від підступності язика чужої.
- 25** Щоб тебе не поборолла зваблива краса, щоб ти не був зведений своїми очима, не
 був захоплений її повіками.
- 26** Адже ціна повії — така, як однієї хлібини, та жінка вловлює дорогоцінні душі
 чоловіків.
- 27** Чи набере хто жару за пазуху, а одягу не попалить?
- 28** Або чи може хто ходити по палючому вугіллі, та не попекти ніг?
- 29** Так само з тим, хто входить до заміжньої жінки, — жоден з тих, хто торкнеться
 її, не залишиться невинним.
- 30** Не дивно, якщо кого зловлять, коли краде; адже краде, щоб наситити душу, яка
 голодує.
- 31** Та коли піймають, віддасть усерепо! Віддавши все своє майно, він визволить
 себе.

- ³²А перелюбник через брак розуму губить свою душу,
³³терпить біль і ганьбу — і його ганьба не зніметься повік.
³⁴Адже гнів її чоловіка сповнений ревності. Він не пощадить в день суду,
³⁵жодний викуп не втамує ворожнечі, не вгамується численними дарами.

Приповістей 7

- ¹Сину, зберігай мої слова, заповіді мої заховай біля себе.
^{1a}Сину, шануй Господа, і будеш сильним; окрім Нього, не бійся нікого.
²Зберігай мої заповіді та мої повчання — як зіницю ока, і будеш жити.
³Нав'яжи їх на свої пальці, напиши на скрижалі свого серця.
⁴Назви мудрість своєю сестрою, а розум зроби своїм приятелем,
⁵щоб оберігала тебе від чужої і грішної жінки, коли вона закидає тебе ніжними словами.
⁶Якось з вікна свого дому, виглянувши на дорогу,
⁷вона побачила його — юнака з нерозумних підлітків, в якого немає розуму.
⁸Він проходив через перехрестя вулиць біля її дому,
⁹розмовляв у вечірніх сутінках, коли вже запанував нічний спокій, і настала темрява.
¹⁰А жінка його зустрічає — у неї вигляд повії, і поводитьься так, щоб затрепетали серця молодих.
¹¹Вона принадна і розпусна, її ноги не мають спочинку вдома.
¹²Певний час вона крутиться надворі, а деякий час вона чатує на дорогах, — на кожному перехресті.
¹³Тоді, спіймавши, вона його поцілувала і з безсоромним обличчям заговорила до нього:
¹⁴У мене — мирна жертва, сьогодні я виконую свої обітниці.
¹⁵Тому, жадаючи твого обличчя, я вийшла тобі назустріч, — і я тебе знайшла.
¹⁶Своє ліжко я застелила простиралами і вкрила єгипетськими килимами.
¹⁷Я покропила своє ліжко шафраном, а мій дім — корицею.
¹⁸Заходь, і будемо насолоджуватися любов'ю аж до ранку, — давай повністю віддамося коханню,
¹⁹бо мого чоловіка немає вдома, подався він у далеку дорогу,

- ²⁰взявши із собою торбину з грошима. Повернеться до свого дому через багато днів!
- ²¹Звела його довгими вмовляннями, — своїми устами, наче петлею, затигла його.
- ²²Він, не опираючись, потягся за нею, наче віл, якого ведуть на заріз, як собака на повідку,
- ²³як олень, поранений стрілою в печінку; він поспішає в сильце, наче пташка, — не знаючи, що триває змагання за його душу.
- ²⁴Тож тепер послухай мене, сину, будь уважний до слів моїх уст.
- ²⁵Хай твоє серце не зверне на її дороги.
- ²⁶Адже багатьох вона зранила і повалила, — не злічити тих, кого вона погубила.
- ²⁷Її дім — дороги в ад, вони ведуть до покоїв смерті.

Приповістей 8

- ¹Ти проголошуєш мудрість, щоб до тебе прислухався розум.
- ²Вона стоїть на верхів'ях гір, — серед стежок.
- ³Вона прислуговує при брамах князів і біля входів урочисто закликає:
- ⁴Запрошую вас, люди, подаю свій голос до людських синів.
- ⁵Добродушні, навчіться кмітливості! Неосвічені, прикладіть до цього серце!
- ⁶Послухайте мене, бо я говоритиму про важливі речі, устами промовлятиму праведне.
- ⁷Бо моя гортань проголошуватиме правду, а лукаві уста мені огидні.
- ⁸Усі слова моїх уст — правда, у них немає нічого викривленого чи заплутаного.
- ⁹Усе явне для тих, хто розуміє, і правдиве для тих, хто знаходить знання.
- ¹⁰Прийміть повчання, а не срібло, — радше знання, ніж перевірене золото! Дайте перевагу розуму над чистим золотом.
- ¹¹Адже мудрість краща за коштовне каміння, і всі дорогоцінності не варті її.
- ¹²Я — мудрість — поселилася з порадою та знанням і запросила розсудливість.
- ¹³Господній страх ненавидить неправедність, гордість, зухвалість і дороги зла. Я зненавиділа заплутані шляхи поганих людей.
- ¹⁴У мене порада, упевненість, розум і сила.
- ¹⁵Мною панують царі, володарі мною закарбовують правосуддя.
- ¹⁶Завдяки мені отримують славу вельможі, і мною царі оволодівають землею.

- 17** Я люблю тих, хто мене любить, і ті, які мене шукають, — знайдуть мене.
- 18** Багатство і слава належать мені: великі маєтки та праведність.
- 19** Краще насолоджуватися моїми плодами, ніж золотом і коштовним камінням; мої плоди кращі за добірне срібло.
- 20** Я ходжу шляхами правди і перебуваю на стежках справедливості,
- 21** аби наділити майном тих, хто мене любить, — наповнити їхні скарбниці добром.
- 21а** Якщо я сповіщаю вам про те, що стається щодня, то не забуду перерахувати й того, що вічне.
- 22** Господь створив мене як початок Своєї дороги — для Своїх діянь.
- 23** Він у довічності мене заснував, — на початку;
- 24** перш ніж була створена земля, перш ніж були створені безодні, перш ніж пробилися джерела вод,
- 25** перш ніж постали гори, перш за всі пагорби, — Він породив мене.
- 26** Господь створив краї, незаселені місця та заселені узвишся, що під небом.
- 27** Коли Він облаштував небо, я була з Ним. І коли Він установляв Свій трон на вітрах,
- 28** коли вгорі Він закріплював хмари та непорушно закладав під небом джерела,
- 29** і коли сильними робив підвалини землі, —
- 30** я була поряд з Ним, я була та, котрою Він радів, щоденно і повсякчасно я веселилася перед Його обличчям,
- 31** коли Він радів, закінчивши Всесвіт, — радів людськими синами!
- 32** Отже, сину, послухай мене.
- 34** Блаженний чоловік, який мене послухається, — людина, яка буде дотримуватися моїх доріг, яка щодня перебуває при моїх брамах, — несе варту при вході мого дому.
- 35** Адже мої виходи — це витоки життя, там готується милість від Господа.
- 36** А ті, які грішать проти мене — грішать проти власних душ: ті, котрі мене ненавидять, — люблять смерть.

Приповістей 9

- 1** Мудрість збудувала собі дім і поставила сім стовпів.
- 2** Вона заколола свої жертви, налила в посудину свого вина і накрила свій стіл.
- 3** Послала своїх слуг і гучними закличками запрошувала випити, проголошуючи:

- ⁴Хто безумний, нехай заверне до мене. І тим, хто обділений розумом, вона сказала:
- ⁵Заходьте і їжте мій хліб, пийте вино, яке я для вас налила...
- ⁶Залиште безумство — і будете жити! Шукайте розуму, аби мати життя; формуйте розуміння знанням.
- ⁷Хто повчає злих, — сам набереться ганьби, хто докоряє безбожному, — сам буде заплямований.
- ⁸Не картай злих, щоб вони тебе не зненавиділи. Докоряй мудрому, — і він тебе буде любити.
- ⁹Дай мудрому нагоду, і він стане ще мудрішим. Навчай праведного, і він усе більше буде сприймати.
- ¹⁰Початок мудрості — страх Господній, і рада святих — розум.
- ^{10a}Знання закону — ознака здорового глузду.
- ¹¹Адже таким чином житимеш довго, і тобі примножуватимуться роки твого життя.
- ¹²Сину, якщо ти мудрий для себе, то будеш мудрим і для близьких. Якщо ж сам виявишся нерозумним, — зазнаєш горя.
- ^{12a}Хто спирається на брехню, буде пасти вітер і сам буде ганятися за птахами, які літають.
- ^{12b}Адже він залишив дороги власного виноградника і звів на манівці осі свого землеробства.
- ^{12c}Проходить він через безводну пустелю, через приречену на спрагу землю, збирає руками безплідність.
- ¹³Нерозумна та нав'язлива жінка, яка не знає сорому, буває позбавлена шматка хліба.
- ¹⁴Вмостившись на стільці при вході свого дому, на видному місці при дорозі, —
- ¹⁵вона закликає перехожих і тих, хто прямує своїми дорогами:
- ¹⁶Хто з вас зовсім нерозумний, нехай заверне до мене! А обділених розумом запрошую, кажучи:
- ¹⁷З насолодою прийміть прихований хліб і солодку крадену воду.
- ¹⁸І не знає такий, що хто в неї побуває, такі пропадають, — він опиниться на бантах аду.
- ^{18a}Тому відійди, не затримуйся на тому місці, не зупини на ній свого погляду.
- ^{18b}Бо так пройдеш чужу воду і перейдеш чужу ріку.

- ^{18c}Віддаляйся ж від чужої води і не пий із чужого джерела,
^{18d}щоби прожити довгий вік, щоб додалися тобі роки життя.

Приповістей 10

- ¹Мудрий син приносить батькові радість, а нерозумний син — то смуток для матері.
- ²Беззаконним і скарби не принесуть користі, а праведність визволяє від смерті.
- ³Господь не заморить голодом праведну душу, а життя безбожних знищить.
- ⁴Бідність принижує людину, а руки мужніх ведуть до заможності.
- ^{4a}Вихований син буде мудрим, а нерозумним буде послуговуватися як слугою.
- ⁵Розумний син врятується від спеки, а беззаконного сина знищить вітер у жнива.
- ⁶Господнє благословення — на голові праведного, а невчасний плач закриває уста безбожних.
- ⁷Пам'ять праведних — у пошані, а ім'я безбожного пропадає.
- ⁸Мудрий серцем приймає заповіді, а той, хто нестримно лукавить устами, — упаде.
- ⁹Хто ходить в невинності, той ходить упевнено, а хто йде манівцями — буде виявлений.
- ¹⁰Хто хитро підморгує очима, — згромаджує на людей горе, а хто відкрито докоряє, — той творить мир.
- ¹¹У руці праведного — джерело життя, а уста безбожного закрий згуба.
- ¹²Ненависть розпалює колотнечу, а всіх тих, хто не любить сваритися, покриває любов.
- ¹³Хто устами промовляє мудрість, той безсердечну людину б'є палицею.
- ¹⁴Мудрі заховують знання, а нестримні уста — близькі до погибелі.
- ¹⁵Майно багатих — укріплене місто, а убогість безбожних — руїна.
- ¹⁶Праця праведних дає життя, а плоди безбожних — гріхи.
- ¹⁷Повчання береже дороги праведного життя, а поблажливе виховання зводить на манівці.
- ¹⁸Праведні уста покривають ворожнечу, а ті, хто поширює клевети, вельми безумний.
- ¹⁹При багатомовності не уникнути гріха, а хто стримує свої уста, — той стане розумним.
- ²⁰Язык праведного — вогнем очищене срібло, а серце безбожного — не встоїть.

- ²¹Уста праведних обізнані з високим, а нерозумні гинуть в нужді.
- ²²Господнє благословення — на голові праведного. Воно приносить достаток і не допускає смутку до серця.
- ²³Нерозумний жартома робить зло, а мудрість у людині породжує здоровий глузд.
- ²⁴Безбожного оточила згуба, — те йому і стається, а прагнення праведного — прийнятне.
- ²⁵Коли проноситься ураган, безбожний гине, а праведний, уникнувши, спасається навіки.
- ²⁶Як недостиглий виноград приносить шкоду для зубів, як дим — для очей, так і беззаконня для тих, хто його чинить.
- ²⁷Господній страх продовжує дні, а літа безбожних вкоротяться.
- ²⁸Радість залишається з праведними, а надія безбожних пропадає.
- ²⁹Страх Господній — твердиня для праведного і погибель для тих, хто чинить зло.
- ³⁰Праведний повік не знеможе, а безбожні не заселять землю.
- ³¹З уст праведного крапає мудрість, а язик безбожного зникне.
- ³²З уст праведних крапає милість, а від уст безбожних відвертаються.

Приповістей 11

- ¹Оманлива вага — огида для Господа, а точна вага — до вподоби Йому.
- ²Де з'явиться гордість — там і безбожність. Уста ж покірних навчаються мудрості.
- ³Помер праведний і по собі залишив смуток; а погибель безбожного — раптова і радісна.
- ⁵Праведність рівняє дороги невинних, а безбожність впадає в неправедність.
- ⁶Праведність добрих людей визволяє їх, а беззаконні впіймаються своєю ж погібеллю.
- ⁷Коли помирає праведна людина, надія не гине, а зарозумілість безбожних пропадає.
- ⁸Праведний рятується від погоні, а замість нього попадається безбожний.
- ⁹Уста безбожного — пастка для ближнього, а знання праведного приносить успіх.
- ¹⁰Від доброго впливу праведних місто стає кращим,
- ¹¹а устами безбожних воно зруйноване до основ.

- ¹²Глузує з громадян той, у кого бракує розуму, а розумний чоловік зберігає мовчанку.
- ¹³Балакучий чоловік виявляє таємниці на зібранні, а вірний духом не розголошує справ.
- ¹⁴Ті, у кого немає провідника, падають, наче листя, а порятунок є у добрій раді.
- ¹⁵Погана людина, зустрічаючись із праведною, чинить зло, — він ненавидить голос упевненості.
- ¹⁶Ласкава жінка приносить славу чоловікові, а жінка, яка ненавидить правду, — місце безчестя. Лінивці стають злидарями, а завязані мають опору в багатстві.
- ¹⁷Милосердний чоловік робить добро своїй душі, а немилосердний нищить власне тіло.
- ¹⁸Безбожний чинить несправедні діла, нащадки праведних — винагорода за правду.
- ¹⁹Праведний син народжується для життя, а погоня безбожних — за смертю.
- ²⁰Викривлені дороги огидні Господеві, — Йому любі всі, хто непорочний на своїх дорогах.
- ²¹Хто фальшиво подає руку, не уникне кари, а хто сіє праведність, отримає вірну нагороду.
- ²²Як кільце в рилі свині, так і врода нерозумної жінки.
- ²³Усяке бажання праведних — добре, а надія безбожних загине.
- ²⁴Є ті, хто сіє власне, і ще примножує, а також ті, хто згромаджує, — і має ще менше.
- ²⁵Усяка щира душа — благословенна, а гарячкуватий чоловік — неблагогородний.
- ²⁶Той, хто затримує в себе зерно, нехай залишить його для народів, а на голову того, хто роздає, — благословення.
- ²⁷Хто чинить добро, шукає велику милість. Хто шукає зла, воно само його впіймає.
- ²⁸Хто покладається на багатство, той упаде, а хто заступається за праведного, — такий буде підійматися вгору.
- ²⁹Хто не турбується про власний дім, отримає в спадщину вітер, і нерозумний стане рабом мудрого.
- ³⁰З плоду праведності виростає дерево життя, а душі беззаконних забирають передчасно.
- ³¹Адже коли праведний ледве спасається, то де виявиться безбожник і грішник?

Приповістей 12

- ¹Хто любить повчання, той любить знання, а хто ненавидить картання, — той нерозумний.
- ²Кращий той, хто знайшов милість у Господа, а про беззаконного чоловіка й не згадуватимуть.
- ³Не встоїть чоловік на беззаконні, а коріння праведних непохитне.
- ⁴Самовіддана жінка — вінець для свого чоловіка, а та, яка чинить зло, губить свого чоловіка, наче хробак у дереві.
- ⁵Роздуми праведних — правда, а безбожними керує обман.
- ⁶Слова безбожних — лукаві, а уста праведних врятують їх.
- ⁷Якщо повалити безбожних, вони зникають, а доми праведних залишаються.
- ⁸Люди вихваляють уста розумних, а над недоумкуватим кепкують.
- ⁹Кращий — простий чоловік, який працює на себе, ніж той, хто оточив себе славою, але потребує хліба.
- ¹⁰Праведний виявляє співчуття і до життя своєї худоби, а серце безбожного — немилосердне.
- ¹¹Хто обробляє своє поле, матиме вдосталь хліба, а хто ганяється за марним, — розуму не має.
- ^{11a}Хто має задоволення в проведенні часу за вином, той залишить у своїх власних володіннях недобру славу.
- ¹²Бажання безбожника злі, а коріння праведних — міцні.
- ¹³Через гріх своїх уст грішник потрапляє в пастки, а праведний їх уникає.
- ^{13a}У кого доброзичливий погляд — той буде помилуваний, а хто має зустрічі біля брам, засмучуватиме душі.
- ¹⁴Від плодів своїх уст душа людини наповниться добром, — їй дадуть нагороду її вуст.
- ¹⁵Дороги нерозумних прямі в їхніх очах, а мудрий прислухається до порад.
- ¹⁶Нерозумний відразу виявляє свій гнів, а кмітливий приховує своє безчестя.
- ¹⁷Праведний сповідує відкриту віру, а неправдивий свідок — підступний.
- ¹⁸Є такі, що наче мечем рубають, коли вони говорять, а мова мудрих лікує.
- ¹⁹Уста праведні дають чесне свідчення, а свідок поспішний має язик неправедний.
- ²⁰Підступність у серці того, хто замишляє зло, а ті, хто прагне миру, — радітимуть.

- ²¹Жодна неправедність не принесе задоволення праведникові, а безбожні сповняться злом.
- ²²Брехливий язик — огида для Господа, а хто виявляє вірність, той Йому до вподоби.
- ²³Розумний чоловік — осідок знання, а нерозумний зустрінеться з прокляттями.
- ²⁴Рука вибраних буде легко панувати, а підступні стануть здобиччю.
- ²⁵Грізні слова викликають тривогу в серці праведного чоловіка, а добра звістка його звеселяє.
- ²⁶Праведний суддя стане сам собі приятелем, а задуми безбожних — недоброзичливі, і зло переслідуватиме грішників, і дорога безбожних зводить їх на манівці.
- ²⁷Обманщик не впіймає і дичини, а чистий чоловік — шляхетний здобуток.
- ²⁸На дорогах правди — життя, а дороги злопам'ятних — до смерті.

Приповістей 13

- ¹Кмітливий син слухняний батькові, а неслухняний — на погибель.
- ²Добрий споживає плоди праведності, а душі беззаконних передчасно гинуть.
- ³Хто стереже свої уста, береже свою душу. А в кого нестримані уста, той сам набереться страху.
- ⁴Кожний ледар тільки жадає, а рука заповзятливого — у турботах.
- ⁵Праведний ненавидить погане слово, а безбожний зазнає ганьби і не має відваги.
- ⁶Праведність оберігає добродушних, гріх же робить жалюгідними безбожних.
- ⁷Дехто, хоч нічого не має, видає себе за багатого, інші ж — покірні, хоч і мають велике багатство.
- ⁸Викуп людської душі — його особисте багатство, а бідний при загрозі не втримається.
- ⁹Світло праведних — безперестанне, а світло безбожних згасає.
- ^{9a}Підступні душі блукають у гріхах, а праведні співчують і виявляють милосердя.
- ¹⁰Злий в гордості чинить зло, а ті, хто пізнає сам себе, — мудрі.
- ¹¹Багатство, яке беззаконно та швидко нагромаджене, тане, а в того, хто збирає з побожністю, воно буде примножуватися. Праведний — милосердний і позичає.
- ¹²Кращий той, хто починає від серця допомагати, ніж той, хто лише обіцяє і пробуджує надію. Адже добре бажання — дерево життя.

- ¹³Хто нехтує справою, то вона знехтує і ним. Хто боїться заповіді, той душевно здоровий.
- ^{13a}Для лукавого сина немає нічого доброго, а в мудрого раба справи матимуть успіх, і його дорога стане прямою.
- ¹⁴Правило мудрого — джерело життя, а нерозумний гине в пастці.
- ¹⁵Добрий розум приносить прихильність; знання закону є властивим для доброго розуміння; дороги ж зарозумілих — на погибель.
- ¹⁶Кожний кмітливий діє розважливо, а немудрий відкриває своє зло.
- ¹⁷Зухвалий цар упаде в зло, а вірний вісник визволить його.
- ¹⁸Виховання усуває бідність і ганьбу; хто ж уважний до звинувачень, той буде прославлений.
- ¹⁹Бажання побожних приносять насолоду для душі, а діла безбожних далекі від знання.
- ²⁰Хто ходить з мудрими, — буде мудрий, упізнають і того, хто ходить з нерозумними.
- ²¹Зло переслідуватиме грішників, а праведних огорне добро.
- ²²Добрий чоловік матиме як спадок онуків, а багатство безбожних зберігається для праведних.
- ²³Праведні проводитимуть многії літа в заможності, а неправедні скоро загинуть.
- ²⁴Хто шкодує різки, той ненавидить свого сина. Хто його любить, той старанно його навчає.
- ²⁵Коли праведний їсть, він насичує свою душу, а душі безбожних — нужденні.

Приповістей 14

- ¹Мудрі жінки будують сім'ї, а нерозумна нищить своїми ж руками.
- ²Хто ходить правильно, боїться Господа; хто петляє своїми дорогами, той буде в зневазі.
- ³З уст нерозумних — різка гордості, а губи мудрих охороняють їх.
- ⁴Там, де немає волів, ясла порожні. А де щедрий врожай, там виявляється сила вола.
- ⁵Вірний свідок неправди не говорить, а невірний свідок роздмухує брехню.
- ⁶Шукатимеш мудрості в поганих — і не знайдеш; знання ж у розумних — легкодоступне.
- ⁷У нерозумного чоловіка все навпаки, а мудрі уста — це знаряддя для пізнання.

- ⁸Мудрість кмітливих зрозуміє їхні дороги, а безумство нерозумних — на блукання.
- ⁹Домівки беззаконних матимуть потребу в очищенні, а домівки праведних приємні.
- ¹⁰Чутливе серце чоловіка — біль його душі. Коли ж він радіє, кривда не втручається.
- ¹¹Доми безбожних будуть знищені, а намети праведних — стоятимуть.
- ¹²Є дорога, яка людям видається правильною, але її кінець веде на дно аду.
- ¹³Смуток з radoщами не поєднуються, та крайня радість переходить у плач.
- ¹⁴Відважний серцем насититься своїми дорогами, а добра людина — своїми задумами.
- ¹⁵Простодушний вірить усякому слову, а кмітливий приходить до іншого рішення.
- ¹⁶Мудрий через страх ухиляється від зла, тоді як нерозумний, покладаючись на себе, об'єднується з беззаконним.
- ¹⁷Запальна людина діє нерозважливо, а розумна виявляє велику терпеливість.
- ¹⁸Нерозумні ділять між собою зло, а розумні опанують знання.
- ¹⁹Негідні люди посковзнуться перед порядними, і безбожні служитимуть біля дверей праведних.
- ²⁰Друзі цуратимуться бідних товаришів, а в заможних багато друзів.
- ²¹Хто зневажає бідних, робить гріх, а хто виявляє милосердя до вбогих — блаженний.
- ²²Ті, хто блудить, кують зло, а добрі чинять милість і праведність. Хто вигадує зло, не знає ні милості, ні вірності, а з тими, хто чинить добро, — милість і вірність.
- ²³У кожного, хто дбає, — достаток, а хто любить задоволення і безжалісний — буде в нужді.
- ²⁴Кмітлива людина — вінець мудрих, а життя безбожних — зло.
- ²⁵Вірний свідок визволить душу від зла, а обманливий розпалює неправду.
- ²⁶У Господньому страху — міцна надія, — Своїм дітям Він дає підтримку.
- ²⁷Господній наказ — джерело життя, він дає уникнути пастку смерті.
- ²⁸Велич царя — в численному народі, погибель володаря — в нестачі народу.
- ²⁹Довготерпелива людина багата розумом, а малодушна — вельми нерозумна.
- ³⁰Лагідна людина — це лікар для серця, а чутливе серце — хробак у кістках.

³¹Хто гнітить убогого, той викликає обурення в його Творця, а хто шанує Його, той виявляє милість до бідного.

³²Безбожний буде відкинутий через власне зло, а той, хто надіється [на Господа] — праведний у своїй святості.

³³У доброму серці людини перебуває мудрість, а в серці нерозумних вона і не відчувається.

³⁴Праведність звеличує народ, а гріхи роблять племена нечисленними.

³⁵Приємний цареві слуга розумний, а своєю доброю поведінкою він знімає безчестя.

Приповістей 15

¹Гнів нищить і розумних. Лагідна відповідь відвертає гнів, а вразливе слово викликає обурення.

²Язик мудрих знає добро знання, а уста нерозумних провіщають зло.

³На кожному місці — Господні очі: вони бачать і злих, і добрих.

⁴Зцілення язика — дерево життя; хто його оберігає, наповниться духом.

⁵Немудрий глузує з батьківської науки, а хто зберігає його заповіді, той дуже кмітливий.

⁶Коли праведність намножується — це велика сила, а безбожні повністю будуть викоренені із землі. У домах праведних — велика сила, а плоди безбожників — пропадуть.

⁷Уста мудрих стримуються знанням, а серця нерозумних — у непевності.

⁸Жертви безбожних — огида для Господа, а молитви праведних Йому приємні.

⁹Дороги безбожних — огида для Господа, — Він любить тих, хто постійно йде за правдою.

¹⁰Виховання доброї людини пізнається тими, хто поряд з ним, а ті, хто ненавидить повчання, закінчують безславно.

¹¹Ад і погибель відкриті перед Господом, а наскільки більше — серця людей!

¹²Невихований не любитиме тих, хто його виправляє, тож із мудрими він не спілкуватиметься.

¹³Коли серце радіє, то обличчя розквітає, а в смутку воно похмуре.

¹⁴Праведне серце шукає знання, уста ж невихованих зазнають зла.

¹⁵Весь час очі злих очікують зла, а добрі завжди перебувають у спокої.

¹⁶Краще мала частка з Господнім страхом, аніж багато скарбів без Його страху.

- 17**Краще пригощання зеленню, та з любов'ю і ласкою, ніж страви з телятини, та з ворожнечею.
- 18**Гарячкувата людина влаштовує бійки, а терпелива втихомирює і ту, що назріває.
- 18a**Довготерпелива людина гасить незгоди, а лиха ще більше їх роздмухує.
- 19**Дороги лінивих вистелені терням, а працьовитих — утрамбовані.
- 20**Мудрий син приносить радість батькові, а нерозумний глузує зі своєї матері.
- 21**Шляхи слабоумного позбавлені глузду, а мудрий чоловік ходить прямими дорогами.
- 22**Ті, які раду не шанують, відкидають здоровий глузд, а в серцях радників перебуває порада.
- 23**Погана людина до неї не прислухається, і сам не скаже щось доречно чи корисне для спільного добра.
- 24**Роздуми розумного — дороги життя, — щоб, відвернувшись, він врятувався від аду.
- 25**Господь нищить доми гордих, але зміцнює межі вдови.
- 26**Неправедний задум — огида для Господа, а мова чистих — гідна пошани.
- 27**Хабарник сам себе губить, а той, хто ненавидить брати хабарі, — спасеться.
- 27a**Гріхи очищаються милостинями і вірою, а Господнім страхом кожний ухиляється від зла.
- 28**Серця праведних навчаються віри, а уста безбожників відповідають злом.
- 28a**Приємні для Господа шляхи праведних людей: через це і вороги стають друзями.
- 29**Бог далекий від безбожних, а молитви праведних Він чує.
- 29a**Краще зібрати мало з праведністю, ніж великий врожай з безбожністю.
- 29b**Нехай серце людини буде зараховане до праведних, щоб її кроки були правильно скеровані Богом.
- 30**Око, яке помічає добро, розвеселяє серце, а добра звістка зміцняє кості.
- 32**Хто не приймає повчання, сам себе ненавидить. Хто ж дотримується застережень, той любить свою душу.
- 33**Божий страх — це виховання та мудрість, а початок слави буде відповіддю на неї.

Приповістей 16

- ²Усі вчинки покірного відкриті перед Богом, — безбожні ж у день лиха пропадуть.
- ⁵Кожний гордий серцем — нечистий перед Богом; хто неправедно ручається — такому не уникнути кари.
- ⁷Діяти за правдою — початок доброї дороги, адже це приємніше для Бога, ніж принесення жертв.
- ⁸Хто шукає Господа, знайде пізнання з праведністю, а ті, хто щиро Його шукає, знайдуть мир.
- ⁹Усі Господні діла — зі справедливістю, а безбожний зберігається на день лиха.
- ¹⁰На устах царя — священний вирок, — на суді його уста не схиблять.
- ¹¹Рівновага терезів — праведність перед Господом; Його діла — важки точні.
- ¹²Чинити зло — огида для царя, адже престол влади облаштовується праведністю.
- ¹³Приємні цареві праведні уста, — він любить слова правди.
- ¹⁴Гнів царя — вісник смерті, та мудра людина його вмилоствить.
- ¹⁵Син царя — у світлі життя, і ті, хто в його прихильності, — наче хмара пізнього дощу.
- ¹⁶Коли мудрість будує гнізда — це краще за золото, і гнізда розуму — кращі за срібло.
- ¹⁷Дороги життя оминають зло, і шляхи праведності продовжують життя. Хто приймає повчання, той перебуватиме в добрі; хто дотримується застережень, осягне мудрість. Хто слідкує за своїми дорогами, той і душу свою береже. Хто любить своє життя, той стримуватиме свої уста.
- ¹⁸Гордість передує погибелі, а падінню — безумність.
- ¹⁹Кращий сумирний, який у приниженні, ніж той, хто ділить здобич із гордими.
- ²⁰Хто розумно провадить діла, той знаходить добро, а хто покладається на Бога, той блаженний.
- ²¹Мудрих і розсудливих називають поганями, а радше слухають солодких у слові.
- ²²Розум для тих, хто його придбав, є джерелом життя, а настанови нерозумних — зло.
- ²³Серце мудрого думає про те, що виходить з його уст; його уста зодягнуться в розважливість.
- ²⁴Приємні слова — як вощина з медом, її солодкий смак — оздоровлення для душі.

- ²⁵Є дороги, які видаються людині правильними, однак їхній кінець дивиться на дно аду.
- ²⁶Людина важко на себе працює і проганяє свою погибель, однак крутій носить погибель на своїх устах.
- ²⁷Безглузда людина ристься в злі й на своїх губах, наче скарб, збирає вогонь.
- ²⁸Лукава людина поширює зло і смолоскип обману запалює лиходійствами, і сіє розділення серед друзів.
- ²⁹Беззаконна людина спокушає друзів і веде їх на недобрі дороги.
- ³⁰Хто втупив свої очі, той задумує підступне, окреслює своїми устами всяке зло; такий — піч злоби.
- ³¹Сивина — це вінець честі; її знаходять на шляхах правди.
- ³²Терпелива людина краща за сильну, а хто панує над гнівом, кращий від того, хто здобуває місто.
- ³³Безбожним за пазуху падає всяке зло, а все праведне походить від Господа.

Приповістей 17

- ¹Краще кусень хліба із задоволенням у мирі, ніж дім, повний добра і неправедних жертв, та з бійкою.
- ²Розумний раб керуватиме немудрими панамі і розділить спадщину з братами.
- ³Як у плавильні перевіряється срібло й золото, так і Господом перевіряються серця вибраних.
- ⁴Лиходій прислухається до язика беззаконників, а праведний не звертає уваги на лукаві уста.
- ⁵Хто насміхається з бідного, той зневажає його Творця, а хто радіє, коли хтось гине, — не уникне кари. А милосердний буде помилуваний.
- ⁶Вінець літніх людей — онуки, а слава дітей — їхні батьки.
- ^{6a}Для вірного — цілий світ добра, для невірного — ані дрібного гроша.
- ⁷Нерозумному не личать правдиві уста, а праведній людині — брехливі уста.
- ⁸Повчання — це щедра винагорода людині, яка ним послуговується: куди вона не повернеться, усюди їй щаститиме.
- ⁹Хто загладжує кривду, той шукає дружби, а хто не бажає про них забути, той віддаляє друзів і рідних.
- ¹⁰Погроза розбиває серце розумного, а нерозумний і бичування не відчуває.
- ¹¹Кожний лиходій тільки провокує суперечки, та Господь пошле йому немилосердного ангела.

- 12** Турботи звалюються на розумного чоловіка, а нерозумні самі виношують зло.
- 13** Коли хто віддає злом за добро, то від його дому зло не відійде.
- 14** Справедлива влада наділяє силою слова, а заколоти і сварки передують злидням.
- 15** Хто праведного визнає неправедним, а неправедного праведним, — такий є нечистим і огидним перед Богом.
- 16** Навіщо нерозумному володіти багатством? Адже безсердечний не спроможний придбати мудрість?
- 16a** Хто робить свій дім високим, шукає знищення, а той, хто викручується, щоб не навчатися, попаде в біду.
- 17** На всякий час нехай буде в тебе приятель, а брати нехай будуть готові для допомоги в скруті, бо для цього вони й народжуються.
- 18** Нерозумна людина плеще собі й радіє собою, — як і та, яка дає в заставу власного друга.
- 19** Хто любить гріх, радіє, коли сваряться.
- 20** Безсердечний не сходиться з добрими; той, у кого мінливий язик, потрапить у біду.
- 21** Серце нерозумне — біль для його власника. Не має радості батько від невихованого сина, а розумний син приносить радість своїй матері.
- 22** Веселе серце робить здоровим, а в сумної людини сохнуть кості.
- 23** Шляхи того, хто неправедно напихає свої пазухи хабарами, не будуть успішними, бо безбожний звертає з доріг праведності.
- 24** Обличчя мудрої людини — розумне; очі ж нерозумного — аж на краю землі.
- 25** Нерозумний син викликає обурення в батька, він — біль для тієї, яка його народила.
- 26** Недобре карати справедливу людину, як і недобре затівати змову проти праведних володарів.
- 27** Хто є обережним, коли говорить гостре слово, — той мудрий, і довготерпелива людина — розумна.
- 28** Обділеному розумом, який шукає мудрості, — це йому зарахується за мудрість, а коли хто мовчить, то це є ознакою розуму.

Приповістей 18

- 1** Людина, яка бажає відлучитися від друзів, шукає приводу, вона повсякчас буде в погорді.

- ²Той, кому бракує розуму, не має потреби в мудрості, оскільки він радше керується безумством.
- ³Як тільки безбожний зануриться в глибочінь зла, він нехтує всім, — і навідується до нього непошана і зневага.
- ⁴Слово в серці людини — мов глибока вода; ріка і джерело життя вирують.
- ⁵Не добре бути в захопленні від безбожних, так само, як і несправедливо перекручувати правду на суді.
- ⁶Губи нерозумного доводять його до зла, його зухвалі уста накликають смерть.
- ⁷Уста нерозумного — це його погибель, а його губи — пастка для його душі.
- ⁸Ледачих гне додолу страх, а душі жінкоподібних чоловіків голодуватимуть.
- ⁹Хто себе не виправить у своїх справах, — той брат свого мучителя.
- ¹⁰Господнє Ім'я — у величі сили; тож праведні, які линуть до Нього, отримують велич.
- ¹¹Маєток багатого — це укріплене місто, а велика його слава дає велику тінь.
- ¹²Перед знищенням стає гордим серце людини, а перед прославленням воно стає покірним.
- ¹³Коли хто відповідає, перш, ніж вислухає, — такому ганьба і сором.
- ¹⁴Розумний слуга гасить гнів людини. А хто підтримає малодушну людину?
- ¹⁵Серце розумного здобуває знання, і вуха мудрих шукають розуміння.
- ¹⁶Дарунок людини поширює її володіння і садовить її поряд з можновладцями.
- ¹⁷Праведний є власним обвинувачем у вступній промові на суді. Та нападає обвинувач — і сам стає оскарженим.
- ¹⁸Жереб кладе край незгоді й між володарями визначає границі.
- ¹⁹Коли братові допомагає брат, тоді він стає, як добре укріплене, високе місто, — сильний, наче збудований на міцному фундаменті царський палац.
- ²⁰Плодами своїх уст людина наповнює своє черево, — плодами своїх губ вона насититься.
- ²¹Смерть і життя — у владі язика; ті, хто над ним панує, споживатимуть його плоди.
- ²²Хто знайшов добру жінку, знайшов милість, і від Бога він отримав радість.
- ^{22a}Хто виганяє добру жінку, той викидає добро, а хто тримається перелюбниці, той безумний і безбожний.

Приповістей 19

- ³Безумність людини нищить її шляхи, а її серце звинувачує Бога.
- ⁴Багатство значно примножує друзів, а бідного покидає і той, хто в нього є.
- ⁵Фальшивий свідок не уникне кари, і той, хто несправедливо звинувачує, її не уникне.
- ⁶Чимало людей вислужуються перед царями; кожний лиходій є в погорді людини.
- ⁷Кожен, хто ненавидить свого бідного брата, — далекий від дружби. Добрий намір несе зближення тим, хто його помічає, і розумна людина знайде його. А хто чинить багато лиха, довершує зло, і хто словами викликає роздратування, — не спасеться.
- ⁸Хто набуває розуму, той сам себе любить, і хто оберігає мудрість, той знайде добро.
- ⁹Фальшивий свідок не уникне кари, і хто розпалить зло, від нього ж загине.
- ¹⁰Не личить нерозумному розкіш, а ще менше — коли слуга почне зі зневагою керувати.
- ¹¹Милосердна людина виявляє довготерпіння; її похвала приходить на беззаконних.
- ¹²Погроза царя — подібна до розлюченого лева, а його радість — наче роса для трави.
- ¹³Нерозумний син — сором для батька; і молитовні обіти за гроші блудниці — нечисті.
- ¹⁴Дім і майно вділяють синам батьки, а єднання чоловіка з жінкою — від Бога.
- ¹⁵Чоловікам, які подібні до жінок, притаманна лякливість; душа ледаря вічно голодна.
- ¹⁶Хто дотримується заповіді, той береже свою душу, а хто не зважає на свої шляхи, той загине.
- ¹⁷Хто виявляє милість до вбогого, той позичає Богові, Який йому віддасть згідно з його даром.
- ¹⁸Повчай свого сина, бо в цьому добра надія; однак у своїй душі не підіймайся до зарозумілості.
- ¹⁹Зловмисна людина понесе велику втрату; якщо чинитиме шкоду, — віддасть і свою душу.
- ²⁰Сину, слухайся порад свого батька, щоб наостанку своїх днів ти став мудрим.
- ²¹У серці людини багато замислів, а Господній задум перебуває повік.
- ²²Милосердя — це плід для людини; кращий бідний та праведний, ніж неправдомовний багач.

- ²³Страх Господній веде людину до життя, а в кого страху нема, той перебуватиме в місцях, де не видно знання.
- ²⁴Хто нечесно ховає руки за свою пазуху, той не зможе піднести їх навіть до рота.
- ²⁵Коли шмагають зловмисного, то й немудрий стає розумнішим. Якщо докориш розумній людині, то вона набуде знання.
- ²⁶Хто не шанує батька і зрікається матері, той зазнає сорому і буде в зневазі.
- ²⁷Син, який не хоче дотримуватися батькових настанов, буде вправлятися в лайливих словах.
- ²⁸Хто дає запоруку за нерозумну дитину, той глузує з правосуддя, а уста грішників проковтнуть рішення суду.
- ²⁹Для розгнuzданих готуються нагайки, і для спин нерозумних — відплата.

Приповістей 20

- ¹Вино не знає міри, пияцтво — буйне; і кожний, хто з ним має справу, виявиться нерозумним.
- ²Погроза царя не відрізняється від люті лева; хто дражнить його, грішить проти своєї душі.
- ³Уникати сварок — честь для людини, а кожний нерозумний вплутується в них.
- ⁴Коли докоряють ледачому, він не соромиться, — так само, як і той, хто в жнива позичає пшеницю.
- ⁵Задуми серця людини — то глибока вода, та розумна людина її вичерпає.
- ⁶Людина — щось величне! Великої ціни милосердна людина! Та важко знайти вірну людину!
- ⁷Хто бездоганно живе в праведності, залишить своїх дітей щасливими.
- ⁸Коли на троні сидить праведний цар, не повстане перед його очима ніяке зло.
- ⁹Хто може похвалитися, що має чисте серце, або хто впевнено скаже, що він вільний від гріхів?
- ^{9a}Хто обмовляє батька чи матір, того світильник погасне, і зіниці його очей бачитимуть лише пітьму.
- ^{9b}Частка, поспішно отримана на початку, врешті-решт не матиме благословення.
- ^{9c}Не говори: Я помщуся ворогові! Але чекай на Господа, щоб Він тобі допоміг.
- ¹⁰Вага, що недоважує чи переважує, і подвійна міра, — те й друге нечисте перед Господом.
- ¹¹І якщо хтось робить такі принципи своїм способом життя, то юнак буде пов'язаний зі святим, і дорога його буде прямою.

- ¹²Вухо чує, і око бачить, — те й друге — творіння Господнє.
- ¹³Не люби зводити наклепи, щоб ти не був відкинений. Розплющ свої очі — і наповнишся вдосталь хлібом.
- ²³Двоякі гирі — огида для Господа, і оманлива вага — не до вподоби Йому.
- ²⁴У Господі спрямовуються кроки людини. То як же смертному зрозуміти свої дороги?
- ²⁵Пасткою для людини є поспішно посвячувати дещо зі свого добра, і вже після молитви доводиться каятися.
- ²⁶Мудрий цар відсіває безбожних, — він накладе на них колесо.
- ²⁷Дух людини — світло Господа, Він досліджує закутки нутра.
- ²⁸Милосердя і правда — охорона царя, вони праведністю оточуватимуть його трон.
- ²⁹Мудрість — окраса молодих, а сивина — слава старців.
- ³⁰Синці та побої спадають на злих, а рани проникають у закутки нутра.

Приповістей 21

- ¹Серце царя — в Божій руці, наче потік води, — куди тільки забажає, туди Він і скеровує його.
- ²Кожна людина уявляє себе праведною, але керує серцями Господь.
- ³Діяти справедливо та жити за правдою є приємніше Богові за кров жертвоприношень.
- ⁴Зарозумілий у своїй гордості — нахабний, а світильник безбожних — гріх.
- ⁶Хто збирає скарби брехнею, той ловить марноту сітями смерті.
- ⁷Погибель навідається до безбожних, оскільки вони не бажають чинити правду.
- ⁸Крутіїв Бог відсилає на покручені дороги, адже Його діла — чисті та праведні.
- ⁹Краще жити в кутку на горищі, ніж у побілених хоромах та в спільному домі з несправедністю.
- ¹⁰Душа безбожного не буде помилувана жодною людиною.
- ¹¹Коли розгнuzданий зазнає покарання, то добродушний стає кмітливішим, а мудрий вникає і набуває знання.
- ¹²Праведний вникає в серця нечестивих, вважаючи за ніщо безбожних, які у злі.
- ¹³Хто закриває вуха, аби не почути немічного, то, коли він сам гукатиме, не буде того, хто б його почув.

- ¹⁴Гасмний дарунок гасить гнів, а хто скупиться на дари, той викликає велику лють.
- ¹⁵Здійснення правосуддя — радість для праведних, а зі злочинцями побожні опоганюються.
- ¹⁶Людина, яка ухиляється від дороги праведності, спочиватиме в зборищі велетнів.
- ¹⁷Нужденна людина любить веселощі, — та, яка надмірно любить вино та олію.
- ¹⁸Беззаконний стане непотребом для праведного.
- ¹⁹Краще жити в безлюдній землі, ніж з войовничою, язикатою і гнівливою жінкою.
- ²⁰Бажаний скарб спочине на устах мудрого, а нерозумні люди його проїдять.
- ²¹Дорога правди й милосердя принесе життя і славу.
- ²²Мудрий увійшов у неприступні міста і знищив твердиню, на яку покладали надію безбожні.
- ²³Хто охороняє свої уста і язик, той оберігає свою душу від лиха.
- ²⁴Нахабного, упертого й зарозумілого називають чумою. Хто пам'ятає зло, той беззаконний.
- ²⁵Пожадання несуть згубу для лінивого, бо його руки не мають наміру хоч щонебудь робити.
- ²⁶Безбожний цілими днями виношує погані бажання, а праведний, не жаліючи себе, виявляє милість і співчуття.
- ²⁷Жертви безбожних — гидота для Господа, оскільки вони приносяться проти закону.
- ²⁸Неправдивий свідок пропаде, а уважна людина говоритиме обережно.
- ²⁹Нечестива людина має безсоромний вигляд обличчя, а праведний роздумує над своєю дорогою.
- ³⁰Немає мудрості, немає мужності, немає ради на безбожного.
- ³¹Коня готують на день бою, та допомога — від Господа.

Приповістей 22

- ¹Добре ім'я краще за велике багатство, а доброзичливість — за срібло й золото.
- ²Багатий і бідний зустрічаються між собою — і обох їх створив Господь.
- ³Розумний, коли бачить, як тяжко карають злочинця, сам отримує напоумлення, а нерозумні, які не звертають уваги, будуть покарані.

- ⁴Господній страх — джерело мудрості, багатство, слава і життя.
- ⁵Колючки й пастки — на кривих дорогах, а хто пильнує свою душу, триматиметься на відстані від них.
- ⁷Багаті пануватимуть над бідними, а слуги позичатимуть своїм панам.
- ⁸Хто сіє зло, пожне лихо, — сповна отримає покарання за свої діла.
- ^{8a}Бог благословляє життєрадісну людину і того, хто дає, а марноті його діл покладе кінець.
- ⁹Хто виявляє милосердя до бідного, сам буде ситий, бо своїм хлібом поділився з бідним.
- ^{9a}Хто роздає дарунки — здобуває перемогу і честь, та губить душу тих, хто бере.
- ¹⁰Прожени зловмисного зі збору — з ним піде і колотнеча, бо коли він засяде в зборі, то зневажатиме всіх.
- ¹¹Господь любить праведних серцем, усі непорочні Йому милі; устами панує цар.
- ¹²Господні очі зберігають знання, а беззаконний не цінує слово.
- ¹³Лінивий шукає причину і каже: Ось лев на дорогах, а на рівнинах — убивці!
- ¹⁴Уста беззаконника — то глибока яма; і зненавиджений Господом упаде в неї.
- ^{14a}Перед людиною — погані дороги, та не любить вона з них звертати; однак, треба звернути з кривої та лихої дороги.
- ¹⁵До серця юнака причепилася дурість, — різка і повчання далекі від нього.
- ¹⁶Хто оббирає бідного, наживає багатство, та з втратою віддає своє власне багатому.
- ¹⁷Прихили своє вухо до слів мудреців, прислухайся до моїх слів, настав своє серце, аби дізнатися, що вони — корисні.
- ¹⁸І якщо їх укладеш до свого серця, то вони, разом з твоїми устами, звеселятимуть тебе.
- ¹⁹Нехай надія твоя буде на Господа, — і Він об'явить тобі Свою дорогу.
- ²⁰Тричі напиши це собі на пораду й для знання на скрижалі свого серця.
- ²¹Я ж бо навчаю слова істини і доброго знання, щоби прислухатися і давати відповідь словами правди тим, хто тебе запитує.
- ²²Не застосовуй сили проти бідного, бо він — бідний; не зневажай немічного біля брами,
- ²³бо Господь здійснить над ним суд і збереже його душу в недоторканості.
- ²⁴Не будь товаришем людині запальній, і з гнівливим другом разом не живи,

- ²⁵щоб ти, часом, не навчився його доріг і не накинув петлю на свою душу.
- ²⁶Не давай себе як за поруку через сором перед кимсь,
- ²⁷бо заберуть і постіль, яка в тебе під спиною, коли не матимеш, звідки віддати.
- ²⁸Не пересувай віковічні межі, які встановили твої батьки.
- ²⁹Чоловік, передбачливий і меткий у своїх ділах, повинен стояти перед царями, а не прислуговувати ледачим людям.

Приповістей 23

- ¹Якщо сядеш за стіл вечеряти з можновладцями, добре вникни в те, що поставлено перед тобою,
- ²і простягай свою руку, розуміючи, що це і тобі потрібно буде приготувати.
- ³Якщо ж ти — ненаситний, не жадай його страв, бо в них — омана життя.
- ⁴Якщо ти бідний, то з багатієм себе не порівнюй, — від своїх задумів відмовся.
- ⁵Звернеш на нього своє око — та він зник, бо в нього приготовлені крила, наче орлині, і він повертається в дім свого господаря.
- ⁶Не їж із заздрісною людиною, — його страв не бажай.
- ⁷Наче хтось ковтає волосину — таким чином він їсть і п'є.
- ⁸Не запрошуй його до себе, не їж з ним свого хліба, бо він його виблює і зганьбить твої щирі слова.
- ⁹Нічого не донось до вух нерозумного, щоб він часом не насміявся з твоїх розумних слів.
- ¹⁰Не пересувай віковічні межі й на власність сиріт не заходь!
- ¹¹Адже Господь — їхній могутній викупитель, — Він розсудить справу, яку вони мають з тобою.
- ¹²Зверни своє серце до повчання, а свої вуха налаштуй на слова знання.
- ¹³Не відмовляйся повчати дитину, адже коли і покараєш її різкою, — не помре.
- ¹⁴Ти покараєш її різкою, але визволиш її душу від смерті.
- ¹⁵Сину, якщо твоє серце стане мудрим, то ти принесеш радість і моєму серцю;
- ¹⁶і твої уста промовлятимуть слова до моїх уст, якщо будуть правдиві.
- ¹⁷Хай твоє серце не задрить грішникам, але весь день перебувай у Господньому страху.
- ¹⁸І якщо дотримуватимешся цього, то будуть у тебе нащадки, і надія твоя не пропаде.

- ¹⁹Сину, слухай, будь мудрим, прямо скеруй думки свого серця.
- ²⁰Не будь п'яницею, не затримуйся на зустрічах і закупівлі м'яса.
- ²¹Адже кожний п'яниця і розпусник потрапить у злидні, і будуть одягатися в подерте та в лахміття всі ті, хто любить поспати.
- ²²Сину, слухай батька, який породив тебе, і не зневажай матері своєї, через те, що вона зістарілася.
- ²⁴Праведний батько добре виховує, і за мудрого сина радіє його душа.
- ²⁵Хай радіють тобою батько і мати, — нехай веселиться та, яка народила тебе.
- ²⁶Сину, дай мені твоє серце, — хай твої очі пильнують мої дороги.
- ²⁷Адже чужий дім — немов дірявий посуд, а чужа криниця — вузька.
- ²⁸Такий швидко загине, — кожний беззаконник буде знищений.
- ²⁹У кого горе? У кого безлад? У кого спір? Де неприємності та перемови? У кого рани без підстави? У кого мутні очі?
- ³⁰Хіба не в тих, хто засиджується за вином? Чи не в тих, які вивідують, де бувають випивки?
- ³¹Не впивайтеся вином, але спілкуйтеся з праведними людьми, розмовляйте з ними на прогулянках. Бо коли на пляшки та келихи спрямовуватимеш свої очі, то пізніше ходитимеш більш нагим, ніж булава.
- ³²Врешті-решт такий простягнеться, як укушений гадюкою, — наче отрута рогатого змія розходитьсь по ньому.
- ³³Як тільки твої очі побачать чужу жінку, твої уста заговорять лукаво.
- ³⁴І лежатимеш ти, немов посеред моря, наче стерновий серед розбурханих хвиль.
- ³⁵І скажеш: Мене б'ють, а я не відчуваю болю; з мене глузують, а я не знаю. Коли ж настане ранок, щоб іти та шукати тих, до кого можна приєднатися?

Приповістей 24

- ¹Сину, злим людям не заздри і не бажай бути з ними.
- ²Адже їхнє серце вправляється в неправді, і біль спричиняють їхні вуста.
- ³Дім будується мудрістю і зміцнюється розумом.
- ⁴Знанням наповнюються комори: усяким багатством, цінністю та добром.
- ⁵Мудрий кращий за сильного, а розумна людина — за великого землевласника.
- ⁶Війна буває з досвідом керівництва, а допомога — від розважливого серця.
- ⁷Мудрість і здоровий глузд при брамі серед мудреців. Мудрі не відвертаються від сказаного Господніми вустами,

- ⁸але радяться на зборах. Недосвідчених застає смерть,
- ⁹і безумець помирає в гріхах. Нечистота заплямує зловмисну людину
- ¹⁰в день лиха і в день утиску, аж поки він пропаде.
- ¹¹Рятуй тих, кого ведуть на смерть, визволяй приречених, — не ухиляйся.
- ¹²Якщо скажеш: Я того не знаю! — зрозумій, що Господь знає серця всіх; Той, Хто всіх наділив диханням, — Він усе знає, Він віддасть кожному за його ділами.
- ¹³Їж мед, сину, бо вощина з медом — добра, — щоб у твоєму горлі було солодко.
- ¹⁴Так само нехай сприймається мудрість твоєю душею. Коли ти її знайдеш, матимеш добрий кінець, і надія тебе не покине.
- ¹⁵Не приводь безбожного в житло праведних і не будь заведений в оману через насичування черева.
- ¹⁶Адже праведний сім разів упаде і встане, а безбожні ослабнуть в час лиха.
- ¹⁷Якщо твій ворог упаде, не радій з того, і коли він спіткнеться, — не величайся.
- ¹⁸Бо побачить Господь, і не буде Йому це до вподоби, тож відверне від нього Свій гнів.
- ¹⁹Не зловтішайся над лиходіями і не заздри грішникам.
- ²⁰Адже в лиходіїв не буде нащадків, і світильник безбожних погасне.
- ²¹Сину, май страх перед Богом і перед царем, і не виявляй до них обох непослуху.
- ²²Тому що зненацька зійде кара на безбожних — і хто збагне, які в них обох страждання?
- ^{22a}Син, який зберігає слово, уникне погібелі, — адже він твердо прийняв його.
- ^{22b}Нічого фальшивого хай не вимовить язик царя, — жодна неправда хай не зійде з його язика.
- ^{22c}Язик царя — то не тілесний меч, і хто тільки буде переданий його владі, — той буде знищений.
- ^{22d}Бо коли його гнів запалає, то мотузками нищить людей,
- ^{22e}і пожирає їхні кістки та спопеляє, наче полум'я; навіть орлята не зможуть ними поживитися.
- ²³Це кажу вам, мудрим, аби знали: Недобре зважати на особу на суді.
- ²⁴Хто каже безбожному: Ти — праведний! — той буде проклятий народом і зненавиджений серед людей.
- ²⁵А ті, хто докоряє, виявляться кращими — на них зійде добре благословення.
- ²⁶Ті, які дають відповідь добрими словами, — цілують уста.

- 27**Приведи в порядок свої справи, аби відійти, будь готовим до поля, — іди за мною і відбудуєш свій дім.
- 28**Не будь фальшивим свідком проти свого співгромадянина, широко не розкривай свої вуста.
- 29**Не говори: Як він учинив зі мною, так і я поступлю з ним, — відплачу йому за те, що мене образив.
- 30**Нерозумна людина — як нива, і обділений розумом — як виноградник;
- 31**коли його залишиш, він посохне, весь поросте травою і стає запустілим, а його кам'яні огорожі валяться.
- 32**Згодом я покаявся, я уважно приглядався, щоб вибрати повчання.
- 33**Трохи дрімаю, трохи сплю, а трохи складаю руки на грудях, —
- 34**якщо так робиш, тебе неодмінно дожене, наче добрий бігун, твоя злиденність і твоя нужда.

Приповістей 25

- 1**Це повчання Соломона, які переписали друзі юдейського царя Єзекії.
- 2**Слава Божа скриває слово, а слава царя вшановує діла.
- 3**Небо високе, земля глибока, а серце царя — недослідиме.
- 4**Куй неочищене срібло, — і стане зовсім чисте.
- 5**Вигуби безбожних з оточення царя, — і його трон стоятиме непохитно в праведності.
- 6**Не хвалися перед царем, не стій на місцях можновладців.
- 7**Бо для тебе краще, коли скажуть: Піднімися до мене! — ніж щоб ти був принижений в присутності сильного. Говори про те, що бачили твої очі.
- 8**Не встрявай швидко в бійку, щоб врешті-решт ти не каюся, коли тобі докорить друг.
- 9**Відійди вбік, не погордуй,
- 10**щоб друг тобі не дорікав. І твоя ворожнеча та ненависть не вляжуться, а будуть для тебе рівноцінними смерті;
- 10^а**доброзичливість і люб'язність несуть свободу — бережи їх у собі, щоб ти не набрався сорому, але смиренно оберігав свої дороги.
- 11**Як золоте яблучко, у намисті з каменя сердоліка, — так і говорити розумне слово.
- 12**Як цінний сардонікс, уставлений у золоту сережку, так і мудре слово для чуйного вуха.

- 13 Як випадання снігу в жнива допомагає від жару, так і вірний вісник для тих, хто його послав. Бо приносить користь душам тих, хто ним послуговується.
- 14 Як вітри, хмари і зливи очевидні, так і ті, які хваляться оманливими подарунками.
- 15 У довготерпінні щаслива дорога царя, а м'який язик ламає і кості.
- 16 Знайшовши мед, їж у міру, аби, переситившись, ти не виблював його.
- 17 Не часто спрямовуй свою ногу до свого друга, аби, переситившись тобою, він не зненавидів тебе.
- 18 Булава, меч і загострена стріла, — така ж і людина, яка неправдиво свідчить проти свого друга.
- 19 Зіпсутий зуб і нога беззаконного згинуть у день лихоліття.
- 20 Як оцет шкідливий для рани, так і пристрасть, що охопила тіло, — вона засмучує серце.
- 20^a Як міль для одягу і личинка для дерева, так і журба для людини, — вона шкідлива для серця.
- 21 Якщо твій ворог голодний, — нагодуй його; якщо спрагнений, — дай йому пити.
- 22 Роблячи це, ти нагортаєш йому на голову палаюче вугілля, а Господь віддасть тобі добром.
- 23 Північний вітер наганяє хмари, а безсоромне обличчя дратує язика.
- 24 Краще жити в кутку на горищі, ніж у просторому домі зі сварливою жінкою.
- 25 Як холодна вода приємна для спраглої душі, — така ж і добра звістка з далекого краю.
- 26 Подібно до того, як забити джерело і припинити потік води, — так само не личить праведному впасти перед безбожним.
- 27 Не корисно їсти багато меду, та потрібно цінувати шляхетні слова.
- 28 Як місто зі зруйнованими стінами та без муру, така і людина, яка діє без поради.

Приповістей 26

- 1 Як роса в жнива, як злива влітку, — так і нерозумному не є властива честь.
- 2 Як літають птахи та горобці, так на нікого не спаде бездумне прокляття.
- 3 Як батіг для коня чи шило для осла, так і кийок для беззаконного народу.
- 4 Не відповідай нерозумному на його безглуздя, аби ти не став подібним до нього.

- ⁵Але давай відповідь нерозумному за його ж безглуздя, щоб він сам собі не здавався мудрим.
- ⁶Через власні ноги питиме зневагу той, хто передає звістку через нерозумного посланця.
- ⁷Ноги нерозумного позбав рухливості, — позбав притчі його уста!
- ⁸Хто прив'язує камінь до праці, є таким самим, як і той, хто віддає славу нерозумному.
- ⁹У руці п'яниці проростає терня, а рабство — в руці нерозумних.
- ¹⁰Кожне тіло нерозумного попадає в безліч бур, адже їхній запал подавлений.
- ¹¹Як пес, коли повертається до своєї блювотини, стає гидким, так само і безумний, який через власне зло повертається до свого гріха.
- ^{11a}Є сором'язливість, яка призводить до гріха, а є сором'язливість, яка є ознакою величі й люб'язності.
- ¹²Я бачив людину, яка вважала себе мудрою. Проте нерозумний має більше надії за неї!
- ¹³Посланий у дорогу ледар каже: На дорозі лев!
- ¹⁴Як двері повертаються на завісах, так і лінивий на своєму ліжку.
- ¹⁵Ледар, сховавши руку за свою пазуху, не зможе піднести її до рота.
- ¹⁶Лінивий вважає себе мудрішим за того, хто справно відносить вістку.
- ¹⁷Як хапати злого пса за хвіст, так само і встрявати в чужу суперечку.
- ¹⁸Як ті, хто потребує лікування, розкидають на людей слова, і перший, хто його зустрічає словом, спіткнеться, —
- ¹⁹такими є всі, хто розставляє пастки на своїх друзів. А коли їх зловлять, вони кажуть: Та я ж зробив це жартома!
- ²⁰При великій кількості дров вогонь збільшується, а де немає того, хто сіє незгоду, сварка затухає.
- ²¹Решітка для жару, дрова для вогню, а людина-наклепник — для підбурення до колотнечі.
- ²²Слова шахраїв — улесливі, — вони пробиваються в потаємні покої нутра.
- ²³Срібло, що дається, аби обманути, слід вважати за розбиту посудину, — облесливі уста приховують засмучене серце.
- ²⁴Ворог своїми устами погоджується зі сльозами на все, а в серці кує зраду.
- ²⁵Коли ворог просить щось у тебе гучним голосом, не вір йому, бо в його душі — сім лукавств.

²⁶Хто приховує свою ворожість, той чинить обман, а розсудлива людина ззнається у своїх гріхах на зібраннях.

²⁷Хто копає яму для ближнього, упаде в неї сам; хто котить камінь — на себе котить.

²⁸Оманливий язик ненавидить правду, а нестримні уста чинять сум'яття.

Приповістей 27

¹Не хвалися завтрашнім днем, бо не знаєш, що принесе той, який надходить.

²Нехай хвалить тебе ближній, а не твої уста, — хтось інший, а не власні губи.

³Камінь важкий, і пісок важко носити, та гнів нерозумного тяжчий від них обох.

⁴Гнів нещадний, лютість їдка, але проти ревнощів ніхто не встоїть!

⁵Кращі відкриті докори, ніж прихована любов.

⁶Більше довіри варті рани, завдані другом, ніж умисні поцілунки ворога.

⁷Сита душа нехтує стільниковим медом, а для голодної душі й гірке здається солодким.

⁸Наче пташка, яка вилетіла з власного гнізда, так і людина, — вона віддає себе в рабство, якщо перебуває далеко від рідної місцевості.

⁹Миром, вином і пахощами втішається серце, а душа розривається від нещастя.

¹⁰Не залишай друга свого чи друга батькового, а до хати брата твого не ввійди невчасно. Краще близький друг, ніж брат, який далеко проживає.

¹¹Сину, будь мудрий, щоб раділо серце моє; відкинь від себе зневажливі слова.

¹²Кмітливий ховається від зла, яке насувається, а немудрі, коли воно надходить, несуть втрату.

¹³Забери його плащ, бо несамовитий, який нищить чуже, вже пройшов.

¹⁴Коли хтось із самого ранку гучним голосом вихваляє свого друга, можуть подумати, що він нічим не відрізняється від того, хто проклінає.

¹⁵Постійне капання в непогожий день виганяє людину з її хати; так само проганяє з власного дому і сварлива жінка.

¹⁶Північний вітер пронизливий, та назву він має привітну.

¹⁷Залізо вигострюють залізом, а людина обточує вигляд друга.

¹⁸Хто садить смоківницю, їстиме її плоди; хто дбає про свого пана, той буде в пошані.

¹⁹Як обличчя не подібне на обличчя, так само й серця людей.

²⁰Ад і знищення — ненаситні; так само ненаситні очі людей.

- 20a** Огида перед Господом — очі тих, які дивляться звисока, котрі невиховані й мають нестримний язик.
- 21** Плавлення — засіб для перевірки срібла і золота, а людина випробовується устами тих, хто її хвалить.
- 21a** Серце беззаконного шукає зла, серце праведного шукає знання.
- 22** Якщо нерозумного ти піддаватимеш ганебному покаранню на зборах, то глупоти від нього не забереш.
- 23** Досконало знатимеш тварини твого стада, — твоє серце буде з твоїми отарами.
- 24** Адже не вічні влада і сила людини, — їх не передають з роду в рід.
- 25** Подбай про трави на рівнині, — скоси траву, згромадь сіно на горах,
- 26** щоб ти мав овець для одягу. Слідкуй за рівниною, щоб у тебе були барани.
- 27** Сину, маєш від мене надійні поради для твого життя і для життя твоїх слуг.

Приповістей 28

- 1** Безбожний утікає, хоча ніхто його не переслідує, а праведний — упевнений, наче лев.
- 2** Через гріхи безбожних повстають суперечки, та обачна людина їх гасить.
- 3** Нахабний безбожник оббирає бідних, наче нищівна велика злива.
- 4** Подібно до тих, хто залишив закон, вихваляють безбожність, так і ті, хто любить закон, захищають себе надійним муром.
- 5** Лихі люди уяви не мають про справедливий суд, а ті, хто шукає Господа, усе розуміють.
- 6** Краще бідний, який живе по правді, ніж нечесний багатий.
- 7** Розумний син дотримується закону, а хто вдався до гультяйства, не шанує батька.
- 8** Хто помножує своє багатство лихвою і поборами, той збирає його для того, хто співчуває бідним.
- 9** Хто відхиляє своє вухо, аби не прислухатися до закону, той робить огидною і свою молитву.
- 10** Хто зводить прямодушних на погану дорогу, той сам упаде в погибель. Беззаконні пройдуть повз добро, — до нього вони не ввійдуть.
- 11** Багатий чоловік вважає себе мудрим, та розумний бідняк осудить його.
- 12** За допомогою праведних звеличується слава, а в місцях, деверховодять безбожні, гинуть люди.

- 13**Хто приховує своє безчестя, не матиме успіху, а того, хто не приховує докорів, любитимуть.
- 14**Блаженна людина, яка в побожності має благоговіння перед усіма, а хто запеклий серцем, той попаде в біду.
- 15**Голодний лев і охоплений спрагою вовк — таким є той, хто, будучи убогим, панує над бідним народом.
- 16**Цар з мізерними прибутками — великий кривдник, а той, хто ненавидить неправедність, проживе довгий вік.
- 17**Хто став заручником людини, яку звинувачують у вбивстві, буде втікачем і не відчуватиме впевненості.
- 17a**Повчай сина — і він тебе любитиме, він прикрасить твою душу. Не слухайся беззаконного народу.
- 18**Хто праведно ходить, того підтримують, а хто ходить кривими дорогами, той заплутається.
- 19**Хто обробляє свою землю, той насититься хлібом, а хто поривається до неробства — насититься убогістю.
- 20**Гідна довіри людина матиме велике благословення, а лихий не омине кари.
- 21**Не добрий той, хто не соромиться перед праведним. Хто такий, той продасть людину за скибку хліба.
- 22**Заздрісна людина спішить розбагатіти, і не знає вона, що над нею пануватиме милосердний.
- 23**Хто осуджує дороги людини, здобуде більше прихильності, ніж той, хто підлещується язиком.
- 24**Хто відкидає батька чи матір і думає, що не грішить, той є спільником безбожної людини.
- 25**Ненаситна людина судить недбало, а хто покладає надію на Господа, буде виявляти турботу.
- 26**Хто покладає надію на своє зухвале серце, — той нерозумний, а хто ходить у мудрості, — той врятується.
- 27**Хто дає убогим, не зазнає злиднів. А хто відвертає від них своє око, буде у великій нужді.
- 28**У місцях, де живуть безбожні, праведні стогнуть, а коли ті гинуть, то праведні множаться.

Приповістей 29

- ¹Кращий той, хто звинувачує, ніж твердошия людина, — він раптово спалахне, і для нього не буде зцілення.
- ²Коли праведних хвалять, люди радіють, а коли безбожні панують, — люди стогнуть.
- ³Якщо людина любить мудрість, то його батько радіє, а коли водиться з розпусницями, то нищить маєток.
- ⁴Праведний цар піднімає країну, а беззаконний чоловік нищить її до основ.
- ⁵Хто лаштує сітку для обличчя свого друга, — накидає її на свої ноги.
- ⁶На того, хто грішить, наставлена велика пастка, а праведний перебуватиме в радості та веселості.
- ⁷Праведний здатний судити бідних, а безбожний не розуміє знання, і в бідного немає розуму тих, які знають.
- ⁸Зловмисні люди роблять у місті заколоти, а мудрі втихомирюють гнів.
- ⁹Мудрий чоловік судить народи, а нікчемний з обуренням насміхається, та не має страху.
- ¹⁰Люди, причетні до крові, ненавидітимуть праведного, а простодушні шукатимуть добра для його душі.
- ¹¹Нерозумний виливає весь свій гнів, а мудрий в міру стримує його.
- ¹²Якщо цар прислухається до слів неправди, то і всі його підлеглі безбожні.
- ¹³Якщо разом іде той, хто позичає, і той, хто позичив, — Господь пильнує їх обох.
- ¹⁴Якщо цар судить бідних по правді, то його трон буде встановлений для свідчення.
- ¹⁵Синці та картання дають мудрість, а розпущена дитина соромить своїх батьків.
- ¹⁶Багато безбожників — багато стає і гріхів, та праведних охопить страх, коли вони впадуть.
- ¹⁷Наставляй свого сина, — і він дасть тобі мир, і буде прикрасою для твоєї душі.
- ¹⁸Для беззаконного народу немає радника, а той, хто дотримується закону, — блаженний.
- ¹⁹Словами впертого раба не виправиш: хоч він і зрозуміє, але до уваги не візьме.
- ²⁰Якщо побачиш людину, яка швидко говорить, то знай, що нерозумний має більшу надію, ніж вона.
- ²¹Хто змалку живе розгнuzдано, той стане слугою, і в решті-решт сам собі принесе страждання.
- ²²Гарячкувата людина затіває бійку, а гнівливий чоловік викопує гріхи.

- ²³Гордість принижує людину, а покірних Господь увінчує славою.
- ²⁴Той, хто ділиться зі злодієм, ненавидить свою душу. Якщо хто почує, що проклинають, і не розголошує,
- ²⁵такі через страх і сором перед людьми спіткнулися. Хто ж на Господа надіється, — радітиме. Безбожність призводить людину до падіння, а хто покладає надію на Володаря, — буде врятований.
- ²⁶Багато хто влещується перед правителями, але праведність людини є від Господа.
- ²⁷Неправедна людина — огида для праведних, а для беззаконника гидотою є пряма дорога.

Приповістей 30

- ¹Сину, май страх до моїх слів, прийми їх і покайся. Так говорить муж тим, хто вірить у Бога, і я роблю зупинку...
- ²Адже я — найбільш нерозумний з усіх людей, і людської мудрості в мене немає.
- ³Бог навчив мене мудрості, і я осягнув знання святих.
- ⁴Хто піднявся на небо і зійшов? Хто зібрав вітри за пазуху? Хто загорнув воду в плащ? Хто заволодів усіма кінцями землі? Яке його ім'я або яке ім'я його синів, — хіба ти знаєш?
- ⁵Усі Божі слова випробувані вогнем; Він охороняє тих, хто Його має в пошані.
- ⁶Не додавай до Його слів нічого, аби Він тобі не докорив, і ти не став неправдомовним.
- ⁷Двох речей прошу я в Тебе, — не позбав мене милості, перш, ніж я помру;
- ⁸безглузде і оманливе слово віддали від мене, не дай мені ні багатства, ні злиднів, а пошли те, що мені потрібне і необхідне,
- ⁹щоб я в достатку не став неправдомовцем і не сказав: Хто мене бачить? Або, щоби, збіднівши, не став злодієм і не клявся Божим Ім'ям.
- ¹⁰Не видавай раба в руки його пана, щоб він часом тебе не прокляв, і ти не пропав.
- ¹¹Поганий нащадок проклинає батька і не благословляє матері.
- ¹²Поганий нащадок видає себе за праведного, але свої дороги він не зберіг у чистоті.
- ¹³Поганий нащадок має гордий погляд і високо підняті брови.
- ¹⁴Поганий нащадок має зуби — як мечі, а ікла — як сікачі, щоб кусати й пожирати принижених на землі та їхніх вбогих з-поміж людей.

- 15** У п'явки були три дуже їй любі дочки, і ці три не задовольнили її; не наситилась і четверта, щоб сказати: Досить!
- 16** Ад, любов жінки, Тартар, не просякнута водою земля, вода та вогонь не скажуть: Досить!
- 17** Око, яке глузує з батька і не шанує материнської старості, — нехай його виклюють ворони з долини, хай з'їдять його пташенята орлів!
- 18** Трьох речей не спроможний я збагнути, і четвертої мені не зрозуміти:
- 19** слід орла, який ширяє, шляхи змія на скелі, стежку корабля, що пливе посеред моря, і шляхи чоловіка в молодості.
- 20** Така ж дорога і жінки, яка чинить перелюб: коли вчинить, вмившись, вона каже, що не вчинила нічого такого, чого не слід.
- 21** Від трьох речей здригається земля, і четвертої не може знести:
- 22** коли раб стає царем, коли нерозумний наїдається досхочу хліба,
- 23** коли рабиня виганяє свою господиню, коли лиха жінка попадеться порядному чоловікові.
- 24** А ось чотири дуже малі істоти на землі, та вони — мудріші мудрих:
- 25** мурашки, в яких немає сили, та вони влітку готують собі запаси їжі;
- 26** гірські кролики — плем'я не сильне, та роблять свої нори в скелях;
- 27** сарана — царя не має, та в похід вирушає впорядковано, за одним наказом;
- 28** і ящірка, яка чіпляється лапками, яку легко зловити, та вона живе в царських палатах.
- 29** Ось є троє, котрі мають легку ходу, і четвертий, який гарно ступає:
- 30** молодий лев, найсильніший з тварин, він вбік не звертає і не поступається жодному звірові;
- 31** півень, який поважно ходить серед курей; козел, котрий верховодить у стаді, та цар, який публічно звертається до народу.
- 32** Якщо віддаси себе веселості й піднімеш свою руку на бійку, то будеш засоромлений.
- 33** Піди надоїти молока — і буде масло, а коли стиснеш носа, то вийде кров, так і з витягнутих слів виходять сварки та бійки.

Приповістей 31

- 1** Ось мої слова, сказані від Бога, — висловлювання царя, яких його навчила його мати.

- ²Чого, дитино, будеш дотримуватися, — хіба не слів Божих? Первородний сину, говорю до тебе! О, сину мого лона! О, дитино моїх молитов!
- ³Не роздавай свого багатства жінкам, — ні розуму свого, ні життя свого, аби пізніше не каятися.
- ⁴Роби все з порадою, — і вино пий з порадою. Владні люди схильні до горячкості, тому хай не п'ють вина.
- ⁵Щоб, напившись, не забули мудрості й не втратили здатності правильно судити немічних.
- ⁶Дайте п'янке тим, які в горі, і вино тим, хто страждає,
- ⁷аби забули вони про злидні й більше не пам'ятали страждань.
- ⁸Відкрий свої уста для Божого слова і суди всіх справедливо.
- ⁹Відкрий свої уста і суди справедливо, — суди убогого та немічного.
- ¹⁰Хто знайде метку жінку, — вона цінніша за коштовне каміння!
- ¹¹Їй повністю довіряє серце її чоловіка, — вона багатой здобичі не потребує.
- ¹²Адже вона все своє життя трудиться для добра чоловіка.
- ¹³Вона пряде вовну та льон — робить корисні речі своїми руками.
- ¹⁴Вона — наче корабель, який, далеко подорожуючи, привозить те, що потрібне для життя.
- ¹⁵Устає вдосвіта, дає домашнім снідати і роботу служницям.
- ¹⁶Оглянувши поле, купує його та плодами своїх рук засаджує придбане.
- ¹⁷Туго підперезавши свій стан, прикладає свої руки до праці.
- ¹⁸Вона відчула, що працювати — це благо, і всю ніч у неї не гасне світильник.
- ¹⁹Вона руками своїми береться за корисну справу, — своїми руками впевнено тримає веретено.
- ²⁰Свої долоні вона відкриває для убогого, — простягає прожиток нужденному.
- ²¹Її чоловік, коли де-небудь забариться, не хвилюється про те, як там удома, бо всі, хто при ній, одягнені.
- ²²Вона пошила подвійний одяг для свого чоловіка, а для себе — плаття з вісону і багрянці.
- ²³Її чоловік стає помітним при брамах, коли засідає на зборах разом зі старійшинами, мешканцями краю.
- ²⁴Вона виробляє тканину і продає пояси ханаанцям.

25Обережно і виважено відкриває вона свої уста, — вона навела порядок зі своїм язиком.

26Вона одягнулася в силу та красу і радіє останніми днями.

27Захищені стежки її домів, і дармового хліба вона не їсть.

28Уста відкриває мудро та згідно із законом, її милосердя піднесло її дітей, вони стали заможними, а її чоловік так похвалив її:

29Багато жінок набувають багатство, багато — здійснюють великі справи, але ти пішла далі й перевершила всіх!

30Догодження — омана, краса жінки — примарна, а розумна жінка — благословенна. Нехай величає вона страх Господній.

31Дайте їй з плодів її рук, і нехай її чоловік хвалиться нею при брамах!

Книга Екклезіястова

Екклезіяста 1

- ¹Слова Екклезіяста, сина Давида, царя Ізраїля в Єрусалимі.
- ²Марнота марнот, — сказав Екклезіаст, — марнота марнот, усе марнота.
- ³Яка користь людині в усій її праці, якою трудиться під сонцем?
- ⁴Рід приходить, і рід відходить, земля ж стоїть навіки.
- ⁵І сонце сходить, і сонце заходить, і тягнеться до свого місця.
- ⁶Воно, підіймаючись, іде туди на південь і обходить до півночі. Обходячи, обходить, іде вітер, і у своїх коловоротах вітер повертається.
- ⁷Усі потоки течуть до моря, та море не переповниться. На місце, звідки течуть потоки, туди вони повертаються, щоби плисти знову.
- ⁸Усі речі стомлюючі. Не зможе людина виказати, і око не насититься баченням, і вухо не насититься слуханням.
- ⁹Усе те, що було, — воно те, що буде. І що те, котре зроблене, — воно те, що буде зроблене. Немає нічого нового під сонцем.
- ¹⁰Хто промовить і скаже: Поглянь, це нове, — воно вже сталося у віках, що були перед нами.
- ¹¹Немає пам'яті перших, і останнім, що сталися, не буде їм пам'яті в тих, що стануться в кінці.
- ¹²Я, Екклезіаст, був царем над Ізраїлем у Єрусалимі.
- ¹³І я віддав моє серце, аби шукати і дослідити мудрістю все, що відбувається під небом. Адже Бог дав людським синам погані обставини, щоб перебувати в них.
- ¹⁴Я побачив усі творіння, зроблені під сонцем, і ось усе марнота і бажання духа.
- ¹⁵Викривлене не зможе прикраситися, і те, чого бракує, не зможе бути порахованим.
- ¹⁶Я сказав у своєму серці, мовлячи: Ось я звеличився і поставив мудрість над усіма, що були переді мною в Єрусалимі, і моє серце багато побачило мудрості та знання.
- ¹⁷Я віддав моє серце, щоб пізнати мудрість і знання, я пізнав притчі та загадки, бо і це — бажання духа.
- ¹⁸Адже в безлічі мудрості — безліч пізнання, і хто побільшує пізнання, побільшує страждання.

Екклезіяста 2

- ¹Я промовив у своєму серці: Давай випробую тебе веселістю, тож поглянь на добро! Ось і це марнота.
- ²Я сказав сміхові: Крутіїство! А веселості: Що це ти чиниш?
- ³Я перевірів у своєму серці, чи буде тягнути до вина моє тіло, — та моє серце провадило в мудрості. Я намагався схопити безумність, доки не побачу, у чому добро для людських синів, яке чинитимуть під сонцем усю кількість днів їхнього життя.
- ⁴Я звеличив мої творіння, збудував собі дома, насадив собі виноградники,
- ⁵зробив собі огорожі та сади і посадив у них дерево всякого плоду.
- ⁶Я зробив собі ставки для води, щоб наводнювати з них ліс, що породжував дерева.
- ⁷Я придбав рабів і рабинь, і були в мене ті, що народилися в домі, і в мене було велике надбаня стад і череда понад усіх, що були переді мною в Єрусалимі.
- ⁸Я зібрав собі золото, срібло і особисті маєтки царів та країн. Я настановив собі співаків, співачок і приємності людських синів, виночерпіїв і виночерпинь.
- ⁹І я звеличився, і додав понад усіх, що були переді мною в Єрусалимі. І моя мудрість установа була в мені.
- ¹⁰І все, що мої очі попросили, я від них не відняв, я не заборонив моєму серцю жодної веселості, бо моє серце веселилося всяким моїм трудом, і це стало моєю часткою від усякої моєї праці.
- ¹¹Я поглянув на всі мої творіння, які зробили мої руки, і на труд, яким я попрацював, аби зробити, і ось усе марнота і бажання духа, і немає користі під сонцем.
- ¹²Я поглянув, щоб побачити мудрість, плутанину і безумність. Бо хто — людина, яка піде за порадою, що в усьому виконав її?
- ¹³І я побачив, що є більше мудрості від безумності, як більше світла від темряви.
- ¹⁴Очі мудрого — на його голові, а безумний ходить у темряві. Я пізнав, що один випадок трапиться з ними всіма.
- ¹⁵І я сказав у своєму серці: Випадок безумного і зі мною трапиться, тож навіщо я став мудрим? Я тоді надмірно заговорив у своєму серці, бо безумний говорить від надвишку, бо ж і це марнота.
- ¹⁶Адже немає пам'яті мудрого з безумним навіки, оскільки вже в днях, що приходять, усе буде забуте. Яким чином мудрий помирає з безумним?
- ¹⁷Я зненавидів життя, бо лукаве переді мною творіння зроблене під сонцем, бо все — марнота і бажання духа.
- ¹⁸Я зненавидів увесь мій труд, яким я працюю під сонцем, бо залишаю його людині, що буде після мене.

- ¹⁹І хто знає, чи мудрий буде, чи дурний? І він володітиме всім моїм трудом, яким я працював, і яким я мудрував під сонцем. Та це ж — марнота.
- ²⁰І я відвернувся, щоб відставити від мого серця весь труд, яким я трудився під сонцем.
- ²¹Бо є чоловік, труд якого в мудрості, у пізнанні та в мужності, і чоловік, який не трудився в ньому, дасть йому його частку. Це — марнота і велике зло.
- ²²Бо що буває із чоловіком в усьому його труді та в бажанні його серця, яким він трудиться під сонцем?
- ²³Адже всі його дні є днями страждань і гніву, його плутанина, і вночі його серце не спить. Це ж є марнота.
- ²⁴Не є добром для людини те, що їсть, що п'є і що покаже своїй душі, добро — в його труді. І я побачив, що це від Божої руки.
- ²⁵Бо хтось їсть, а хтось стримується без Нього.
- ²⁶Адже доброму чоловікові перед Його обличчям Він дав мудрість, пізнання і веселість. А тому, що грішить, дав плутанину, щоб побільшити і зібрати, аби дати доброму перед Божим обличчям. Адже і це — марнота та порив духа.

Екклезіаста 3

- ¹Для всього час, і пора для кожного діла під небом.
- ²Час родити і час померати, час садити і час виполювати насаджене,
- ³час убивати і час лікувати, час нищити і час будувати,
- ⁴час плакати і час сміятися, час ридати і час танцювати,
- ⁵час розкидати каміння і час збирати каміння, час обіймати і час віддалятися від обіймів,
- ⁶час шукати і час вигублювати, час зберігати і час викидати,
- ⁷час роздирати і час зашивати, час мовчати і час говорити,
- ⁸час любити і час ненавидіти, час для війни і час для миру.
- ⁹Яка користь тому, хто чинить те, у чому він трудиться?
- ¹⁰Я побачив плутанину, яку Бог дав людським синам, щоб плутатися в ній.
- ¹¹Усе Він зробив добре у свій час і вік дав у їхнє серце, аби чоловік не знайшов творіння, яке Бог зробив від початку і аж до кінця.
- ¹²Я пізнав, що немає в них нічого кращого, хіба лише веселитися і робити добро у своєму житті.
- ¹³І кожна людина, яка їсть, п'є і бачить добро в усьому його труді — це Божий дар.

- ¹⁴Я пізнав, що все, що зробив Бог, воно перебуватиме навіки. До нього немає що додати, і від нього немає що відняти, і Бог зробив, аби боялися Його обличчя.
- ¹⁵Те, що сталося, вже є, і що має статися, вже відбулося, і Бог дослідить те, що пробігає.
- ¹⁶І ще побачив я під сонцем: місце суду, а там — безбожний, і місце праведного, а там — безбожний.
- ¹⁷Я промовив у своєму серці: Праведного і безбожного судить Бог, бо час на всяке діло і на всяке творіння.
- ¹⁸Там я сказав у своєму серці про мову людських синів, що їх розсуджує Бог, і щоб показати їм, що й вони є тваринами.
- ¹⁹Бо випадок людських синів і випадок тварин, — у них один випадок. Як смерть цього, так смерть іншого, і дух в усіх. І що більшого має людина від тварини? Нічого, бо все — марнота!
- ²⁰Усе йде на одне місце. Усе постало із землі, і все до землі повертається.
- ²¹І хто знає, чи дух людських синів підноситься вгору, і чи дух худоби сходить вниз у землю?
- ²²І я побачив, що немає добра, хіба тільки те, що людина розвеселиться у своїх творіннях, бо це її частка. Адже хто його поведе побачити те, що буде після нього?

Екклезіаста 4

- ¹Я ж повернувся і побачив усі пригноблення, що сталися під сонцем. І ось сльоза пригноблених, і немає в них потішника, і в руках їхніх гнобителів — сила, і немає в них потішника.
- ²Я похвалив померлих, що вже померли, понад живих, які живуть аж дотепер.
- ³І кращим за них обох є той, що ще не був, хто не побачив зла, що зробили з творінням під сонцем.
- ⁴І я побачив увесь труд і всю сміливість творіння, бо воно — ревності чоловіка до свого друга. Це — марнота і бажання духа.
- ⁵Безумний схрестив свої руки і з'їв своє тіло.
- ⁶Краще повні пригорщі спокою, ніж повні дві пригорщі праці та бажання духа.
- ⁷І я повернувся, і побачив марноту під сонцем.
- ⁸Є один, і немає другого, немає в нього ні сина, ні брата. І немає кінця всьому його трудові, та його око не насичується багатством. Для кого ж я працюю і позбуваю мою душу доброти? І це — марнота та погана плутанина.
- ⁹Двом краще, ніж одному, для яких є добра винагорода в їхньому труді.

- ¹⁰Бо якщо впадуть, один піднімає свого спільника, і горе йому одному, коли впаде, і не буде другого, щоби його підняти.
- ¹¹І якщо заснуть два, то їм тепло. Як же один зігріється?
- ¹²І якщо скріпиться один, два стануть проти нього, і шнур, втрое сплетений, розірветься не скоро.
- ¹³Бідний і мудрий раб кращий за старого і безумного царя, який ще не навчився, як сприймати.
- ¹⁴Бо вийдуть з дому кайданів, щоб царювати, бо і в його царстві бідним народився.
- ¹⁵Я побачив усіх, що живуть, котрі ходять під сонцем, з другим молодцем, що встане замість нього,
- ¹⁶немає кінця всякому народові, усім, які перед ними були. І останні ним не розвеселяться, бо і це — марнота і бажання духа.
- ¹⁷Бережи твою ногу, якою підеш до Божого дому, і як ти близько, щоб слухати. Твоя жертва є кращою за дари безумних, бо вони не знають, що чинять зло.

Еклезіаста 5

- ¹Не поспішай твоїми устами, і нехай твоє серце не поспішає винести слово перед обличчям Бога. Адже Бог на небі, а ти — на землі, на цьому стали твої нечисленні слова.
- ²Бо в безлічі плутанини приходить сон і голос безумного в багатьох словах.
- ³Як тільки ти помолився до Бога молитвою, не забарися її виконати. Бо Він не милується в безумних, ти віддай те, що пообіцяв у молитві.
- ⁴Краще тобі не молитися, ніж тобі помолитися, і не віддати.
- ⁵Не дай твоїх уст, щоби згрішило твоє тіло, і не скажеш перед Божим обличчям: Це з незнання, щоби Бог не розлютився на твій голос і не знищив творіння твоїх рук.
- ⁶Бо у великій кількості снів та безумності й слова численні. Отже, бійся Бога!
- ⁷Коли в країні бачиш обмову бідного, обкрадання суду і праведності, не дивуйся ділом. Адже Всевишній стереже над високим, і високі — над ними.
- ⁸І надвишки землі є для всіх, цар обробленого поля.
- ⁹Хто любить срібло, не насититься сріблом. І хто сильно полюбив їхні плоди? Це ж марнота!
- ¹⁰Безліччю доброти наповнилися ті, що його їдять. І яка чеснота в того, що має, хіба щоби дивитися на нього очима?

- ¹¹Сон солодкий у раба, чи мало або чи багато їсть. А хто наситився багатінням, не має того, хто дозволив би йому спати.
- ¹²Є недуга, яку я побачив під сонцем, багатство, бережене при власникові на його зло,
- ¹³і те багатство загине в поганій плутанині, і він породив сина, і немає нічого в його руці.
- ¹⁴Як і вийшов він нагий із лона своєї матері, так він і повернеться, аби піти, як і прийшов, і нічого не забере за свій труд, щоби пішло в його руці.
- ¹⁵І це погана недуга. Адже так, як прийшов, так і відійде, і яка користь йому, для чого трудиться на вітер?
- ¹⁶І всі його дні — в темряві, плачу, великому гніві, недузі та розлюченості.
- ¹⁷Ось що доброго я побачив, що є приємне: їсти, пити і бачити добро в усякій своїй праці, якою трудиться під сонцем за числом днів його життя, які дав йому Бог. Адже це — його частка.
- ¹⁸І всяка людина, якій Бог дав багатство, маєтки і владу, Він дав їй їсти з нього, брати його частку і веселитися у своєму труді, це — Божий дар. Адже не багато пам'ятатимуть дні свого життя, тому що Бог дає клопіт йому у веселості його серця.

Екклезіаста 6

- ¹Є зло, яке я побачив під сонцем, і воно велике на людині.
- ²Чоловік, якому Бог дасть багатство, маєтки і славу, і в його душі немає браку ні в чому, що забажає, та Бог не дасть йому владу із цього їсти, бо чужий чоловік його їсть. Це марнота і тяжка.
- ³Якщо чоловік народить сто дітей і поживе багато років, і дуже численні будуть дні його років, і його душа не насититься добром, і не було для нього гробниці, я сказав: Недоношеному краще за нього,
- ⁴бо він прийшов у марноті й відходить у темряві, і його ім'я покриється темрявою,
- ⁵і він сонця не побачив і не пізнав, у нього спокій більший, аніж у того.
- ⁶І якщо він пожив до повороту тисячі років, і не знав праведності, то хіба не все йде до одного місця?
- ⁷Усякий труд людини — для її уст, і душа не насититься.
- ⁸Адже яка користь мудрому над нерозумним? Бо бідний пізнав, як ходити перед життям.
- ⁹Зір очей кращий, ніж у того, що ходить душею. І це — марнота і бажання духа.

¹⁰Якщо щось сталося, вже дано йому ім'я, і знано, хто є чоловік, і не зможе судитися із сильнішим від нього.

¹¹Адже є численні слова, що множать марноту. Що корисне для людини?

¹²Бо хто знає, що добре для людини в житті: число днів життя його марноти? І він провів їх у тіні. Бо хто сповістить людині, що після нього буде під сонцем?

Екклезіаста 7

¹Добре ім'я краще, ніж добра олія, і день смерті, ніж день народження.

²Краще йти в дім плачу, ніж йти в дім розпивання, оскільки це — кінець усякого чоловіка, і хто живе, покладе до свого серця.

³Кращий смуток від сміху, бо в смутку обличчя серце зробиться добрим.

⁴Серце мудрих — у домі плачу, а серце безумних — у домі радості.

⁵Краще слухати картання мудрого, ніж чоловіка, що слухає пісню безумних.

⁶Адже сміх безумних, як голос тернини під казаном. І це — марнота.

⁷Бо пригноблення виводить із рівноваги мудрого й губить серце його шляхетності.

⁸Краще кінець справи від її початку, кращий довготерпеливий від того, що надимається духом.

⁹Не поспішай палати гнівом у твоєму дусі, бо гнів спочине в подолі беззаконних.

¹⁰Не скажи: Що сталося, чому ранішні дні були кращі від цих? Бо ти про це не запитав у мудрості.

¹¹Мудрість добра з роздаванням спадку і корисна для тих, що бачать сонце.

¹²Адже мудрість у своїй тіні, як тінь срібла, і надмір знання мудрості оживить того, що її посідає.

¹³Поглянь на Божі створіння. Бо хто зможе прикрасити того, кого Бог скрутив?

¹⁴У день доброти живи в добрі, а в дні зла гляди. І це співзвучним цьому зробив Бог задля того, щоб людина після себе не знайшла нічого.

¹⁵Я все побачив у днях моєї марноти. Є праведний, що гине у своїй праведності, і є безбожний, що залишається у своєму злі.

¹⁶Не ставай дуже праведним і не мудруй надмірно, щоби часом ти не зійшов з розуму.

¹⁷Не будь дуже безбожним і не стань твердим, щоб ти не помер не у свій час.

¹⁸Добре тобі триматися цього, і тим не опогань свою руку, бо хто боїться Бога, тому пощастить в усьому.

- ¹⁹Мудрість допоможе мудрому більше, ніж десять володарів, що є в місті.
- ²⁰Адже немає на землі праведної людини, яка чинитиме добро і не згрішить.
- ²¹І не прикладай твоє серце до всіх слів, які скажуть, щоб ти не почув твого раба, який тебе проклинає,
- ²²бо він багаторазово заподіє тобі зло, із численними повтореннями зробить зло твоєму серцю, щоб і ти інших проклинав.
- ²³Це все я випробував мудрістю. Я сказав: Стану мудрим, —
- ²⁴і вона віддалилася від мене, подалі від того, що була, і глибину глибини, хто її знайде?
- ²⁵Обійшов я і моє серце, щоб пізнати, аби розвідати і знайти мудрість і ліки, і пізнати безумність, твердість і крутість безбожних.
- ²⁶І знаходжу я гіркіше за смерть, жінку, яка є пасткою, і її серце — сіті, її руки — кайдани. Добре перед обличчям Бога звільнитися від неї, і хто грішить, схоплений буде нею.
- ²⁷Поглянь, це я знайшов, — сказав Екклезіаст, — одне по одному, щоб віднайти задум,
- ²⁸який ще шукала моя душа, та я не знайшов. Я знайшов одного чоловіка з тисячі, та жінки в усьому цьому я не знайшов.
- ²⁹Лише ось це я знайшов, що Бог зробив людину праведною, а вони вишукували численні вимисли.

Екклезіаста 8

- ¹Хто знає мудрих? І хто знає розв'язку слова? Мудрість людини освітлює її обличчя, а безсоромний своїм обличчям буде зненавиджений.
- ²Зберігай те, що виходить з уст царя, і щодо слова Божої клятви не спішися.
- ³Підеш від його обличчя, не стій в поганому слові. Бо він вчинить усе, що тільки забажає,
- ⁴оскільки як цар він говорить з владою, і хто йому скаже: Що зробиш?
- ⁵Хто береже заповідь, не пізнає злого слова, і серце мудрого знає час суду.
- ⁶Адже для всякого діла є час і суд, бо знання людини велике в нього.
- ⁷Адже немає того, хто знає, що буде, бо хто йому сповістить, як буде?
- ⁸Немає чоловіка, що має владу над духом, аби заборонити духові. І немає сили в день смерті, і немає звільнення у війну, і безбожність не спасе того, що її має.
- ⁹І я побачив це все, і я віддав моє серце на всяке творіння, яке створене під сонцем, те, чим чоловік володів над чоловіком, аби йому заподіяти зло.

¹⁰І тоді я побачив безбожних, яких несли до гробниць, пішли зі святого місця, а їх хвалили в місті, за те, що так чинили. І це ж марнота.

¹¹Адже немає швидкого протиставлення того тим, що чинять погане. Через це заспокоєне було серце людських синів у них, щоби чинити зло.

¹²Хто згрішив, робив відтоді зло і довго перед тим. Бо ж знаю я, що буде добре тим, котрі бояться Бога, щоб вони боялися Його обличчя.

¹³І не буде добра для безбожного, і не продовжить днів у тіні той, хто не боїться Божого обличчя.

¹⁴Є марнота, що вчинена на землі, оскільки є праведні, з якими стається за ділами безбожних, і є безбожні, з якими стається за ділами праведних. Я сказав, що й це марнота.

¹⁵І я хвалив веселість, бо немає добра для людини під сонцем, хіба що їсти, пити і веселитися, і воно прийде до нього в його труді в дні його життя, які йому Бог дав під сонцем.

¹⁶Цьому я віддав своє серце, щоб пізнати мудрість і побачити плутанину, зроблену на землі, бо і вдень, і вночі не бачить сну своїм очам.

¹⁷І я побачив усі Божі творіння, що людина не зможе осягнути творіння, зроблене під сонцем. І скільки б людина не намагалася осягнути, то не осягне. І скільки б мудрий не говорив, що пізнав, не зможе осягнути.

Екклезіаста 9

¹Бо це все я дав у моє серце, і моє серце побачило це все. Так, як праведні та мудрі, так і їхні діла — в руці Бога, і немає чоловіка, який знає любов і ненависть. Усе перед їхнім обличчям,

²марнота в усьому. Один випадок у праведного і безбожного, доброго, злого, чистого і нечистого, і хто жертвує, і хто не жертвує. Як добрий, так і той, хто грішить. Як той, що клянеться, так і той, хто боїться клятви.

³Це погано в усьому зробленому під сонцем, що один випадок для всіх. І серце людських синів наповнилося злом, і плутанина в їхньому серці та в їхньому житті, а після них — до мертвих.

⁴Бо хто той, що спільник усіх живих? Є надія, бо жива собака, вона краща за мертвого лева.

⁵Адже ті, що живуть, знатимуть, що помруть, а мертві не знають нічого. І немає для них вже винагороди, бо їхня пам'ять забута.

⁶І вже їхня любов, їхня ненависть і їхні ревності пропали, і вже немає для них навіки частки в усьому, зробленому під сонцем.

⁷Ходи, їж твій хліб у веселості та пий твоє вино добрим серцем, бо вже Бог уподобав твої творіння.

- ⁸Усякого часу нехай твій одяг буде білим, і нехай не забракне олії на твоїй голові.
- ⁹Дивись на життя з жінкою, яку ти полюбив, усі дні життя твоєї марноти, які тобі дано під сонцем, усі дні твоєї марноти, бо це — твоя частка у твоєму житті й у твоєму труді, яким ти трудишся під сонцем.
- ¹⁰Усе, що тільки знайде чинити твоя рука, чини за твоєю силою, бо немає роботи, помислу, пізнання і мудрості в аді, куди ти підеш.
- ¹¹Я повернувся і побачив під сонцем, що біг — не для прудких, бій — не для сильних, хліб — не для мудрих, багатство — не для розумних і милість — не для тих, що пізнають, бо їх усіх зустріне час і випадок.
- ¹²Бо й людина не пізнала свого часу. Як риби ловляться злою сіттю, і як птахи ловляться пасткою, так людські сини ловляться, як і вони, у злий час, коли раптово на них нападе.
- ¹³І я побачив це — мудрість під сонцем, і вона для мене велика.
- ¹⁴Місто мале, і в ньому мало людей, і прийде проти нього великий цар, оточить його і збудує проти нього великі вали.
- ¹⁵І знайдеться в ньому бідна мудра людина, і вона спасе місто своєю мудрістю. І людина не буде згадана з тою бідною людиною.
- ¹⁶І я сказав: Мудрість краща за силу. І мудрість бідного понижена, його слів не чути.
- ¹⁷Слова мудрих в тиші почуються понад крик тих, що панують у безумстві.
- ¹⁸Мудрість краща за військову зброю, а один, роблячи гріх, знищить велику доброту.

Екклезіаста 10

- ¹Мухи, що здихають, засмердять посудину пахучої олії. Мало мудрості шляхетніше від великої слави безумності.
- ²Серце мудрого — з його правого боку, а серце безумного — з його лівого боку.
- ³І коли безумний іде дорогою, забракне в нього серця, і те, що він думає, усе — безумність.
- ⁴Якщо проти тебе підніметься дух того, хто панує, не залиши твого місця, бо оздоровлення спиняє великі гріхи.
- ⁵Є зло, яке я побачив під сонцем, як проступок, що вийшов від обличчя того, хто панує.
- ⁶Безумного поставлено на великих висотах, і багаті сядуть у приниженні.
- ⁷Я бачив рабів на конях і володарів, що ходять по землі, як раби.
- ⁸Хто копає рів, упаде в нього, і того, хто валить огорожу, його вкусить гадюка.

- ⁹Хто витягає каміння, через них буде в біді, хто ріже дерева, через них матиме клопіт.
- ¹⁰Як відпаде залізо, і він жахнеться обличчям, зміцнить сили, і мудрість більша за сміливість.
- ¹¹Якщо змія вкусить без шепоту, немає користі для чарівника.
- ¹²Слова уст мудрого — милість, і губи безумного його затоплюють.
- ¹³Початок слів його уст — безумність, і кінець його уст — погане запаморочення.
- ¹⁴І безумний множить слова. Людина не пізнала того, що стається, і те, що буде після нього, хто їй сповістить?
- ¹⁵Труднощі безумних їх замучать, як того, хто не довідався, як іти до міста.
- ¹⁶Горе тобі, місто, якщо твій цар молодий, а твої володарі вдосвіта їдять.
- ¹⁷Блаженна ти, земле, якщо твій цар — син вільних, і твої володарі своєчасно їдять для сили, і не застидаються.
- ¹⁸Через лінивство впаде дах, і через безділля рук завалиться дім.
- ¹⁹На радість роблять хліб, і вино веселить живих, і всі послухаються срібла.
- ²⁰І у твоїй совісті не проклинай царя, і в покоях твоїх спалень не проклинай багатого. Адже небесний птах віднесе голос, і той, хто має крила, сповістить слово.

Екклезіаста 11

- ¹Пошли твій хліб на поверхню води, бо за багато днів його знайдеш.
- ²Дай частину сімом і вісьмом, бо не знаєш, яке зло буде на землі.
- ³Коли хмари наповняться дощем, то виливають на землю. І якщо дерево впаде на південь чи якщо на північ, на місці, куди дерево впаде, там буде.
- ⁴Хто пильнує вітер, не посіє, і хто дивиться на хмари, не поже!
- ⁵Між ними немає того, хто знає, яка дорога духа. Як кості в лоні вагітної, так не пізнаєш Божі творіння, усе, що Він чинитиме.
- ⁶Вдосвіта сій твоє насіння, і на вечір хай не ослабне твоя рука, бо не знаєш, котре зійде, чи це, чи те, і чи обидва разом добрі.
- ⁷Світло солодке, і добре очам бачити сонце.
- ⁸Бо ж коли людина проживе багато років, у всіх цих звеселиться і згадає дні темряви, бо будуть численні. Усе, що приходить, — марнота.
- ⁹Веселися, юначе, у твоїй молодості, і нехай тобі добро вчинить твоє серце в дні твоєї молодості, і ходи дорогами твого серця і за зором твоїх очей, і знай, що після цього всього тебе Бог приведе на суд.

¹⁰І відкинь лють від твого серця, і відведи зло від твого тіла, бо молодість і незнання — марнота.

Екклезіаста 12

¹І в дні твоєї молодості згадай Того, Хто тебе створив, аж доки не прийдуть дні злі, і надійдуть роки, в яких скажеш: Немає мені в них задоволення.

²Доки не померкне сонце, світло, місяць і зірки, і повернуться хмари після дощу.

³У день, в який зрушаться сторожі дому та зігнуться мужі сили, і бездіяльні будуть жінки, що мелють, бо зменшилися числом, і потемніють ті, що їх видно крізь дірку.

⁴І замкнуть двері на торговиці в немочі голосу жінки, що меле, і підніметься на голос горобця, і впокорені будуть усі дочки співу.

⁵З висоти побачать, і жахи на дорозі. І зацвіте мигдаль, і розтовстіє сарана, і розсіється кипарис, бо людина пішла до свого вічного дому, і оточили торговицю ті, що оплакують.

⁶Доки не знищиться срібний шнурок, і розбитим буде чисте золото, знищеним буде відро біля джерела, колесо побіжить до ставу,

⁷і порошок повернеться в землю, як був, а дух повернеться до Бога, Який його дав.

⁸Марнота марнот, — сказав Екклезіаст, — усе марнота.

⁹А тому що Екклезіаст був надзвичайно мудрим, він ще навчив народ знання, і вухо дослідить красу притч.

¹⁰Довго Екклезіаст намагався знайти бажані слова і правильно написане, слова правди.

¹¹Слова мудрих, як рожен і як насаджені цвяхи, які дані від пастуха одного, як збірка, і з них є надмір.

¹²Мій сину, бережися робити багато книг. Немає кінця, і велике навчання — труд для тіла.

¹³Кінець усього слова, як чується: Бійся Бога і дотримуйся Його заповідей, бо це — уся людина.

¹⁴Адже Бог приведе на суд усе творіння з усім недоглянутим, чи добрим, чи злим.

Пісня над піснями

II. Пісень 1

- ¹Пісня пісень, яка складена Соломоном.
- ²Нехай мене поцілує поцілунком своїх уст, бо твої груди кращі за вино,
- ³і запахність твого мира понад усі аромати, твоє ім'я — пролите миро. Через це дівчата тебе полюбили,
- ⁴притягнули тебе, — ми побіжимо за тобою за запахом твого мира. Цар мене привів до своєї світлиці. Давай будемо радіти і веселитися тобою, полюбимо твої груди понад вино. Праведність тебе полюбила.
- ⁵Я — чорнява і красива, дочки Єрусалима, як і поселення Кидару, як кожухи Соломона.
- ⁶Не дивіться на мене, що я — смаглява, бо сонце до мене поставилося з погордою. Сини моєї матері сперечалися зі мною, вони мене поставили сторожкою у виноградниках, а свого виноградника я не обергла.
- ⁷Сповісти мені, ти, кого полюбила моя душа, де пасеш, де спочиваєш у полудень, щоб я не стала, як та, котра покривається наміткою біля стад твоїх друзів.
- ⁸Якщо себе не знаєш, красуне між жінками, ти вирушай по слідах отар і паси твоїх козенят біля поселень пастухів.
- ⁹Моя подруго, я тебе вподібнив до мого коня, який в колісницях фараона.
- ¹⁰Які гарні твої щоки, — немов горлиці, а твоя шия, як намисто.
- ¹¹Зробимо для тебе золоті фігурки зі срібними цятками.
- ¹²Поки цар за своїм столом, мій нарד видав свій запах.
- ¹³Мій коханий для мене — в'язанка стакту, він уместився між моїми грудьми.
- ¹⁴Мій коханий для мене — кіпрійське гроно у виноградниках Енгадда.
- ¹⁵Ось ти красива, моя подруго, ось ти вродлива, твої очі голубині.
- ¹⁶Ось ти красивий, мій коханий, і красень. Біля нашого ліжка — тїнь,
- ¹⁷балки наших домів кедрові, наша стеля — з кипарису.

II. Пісень 2

- ¹Я — цвіт рівнини, лілея долин.
- ²Як лілея посеред тернини, так моя подруга серед дочок.
- ³Як яблуня між деревами лісу, так мій коханий серед синів. Я забажала його тїні і сіла, і його плід — солодкий у моєму горлі.

- ⁴Приведіть мене до дому вина, виставте наді мною знак любові.
- ⁵Скріпіть мене миром, обкладіть мене яблуками, бо я зранена любов'ю.
- ⁶Його лівиця — під мою голову, а його правиця мене обійматиме.
- ⁷Я благала вас, дочки Єрусалима, силами і міццю поля, щоб ви не підняли і не розбудили любов, доки не забажає.
- ⁸Голос мого коханого... Ось він приходить і скаче по горах, перескакуючи через пагорби.
- ⁹Мій коханий подібний до сарни чи молодого оленя на горах Ветиля. Ось він став за нашим муром, дивлячись крізь вікна, виглядаючи крізь мереживо.
- ¹⁰Мій коханий мені відповідає і каже: Встань, іди, моя подруго, моя красуне, моя голубко,
- ¹¹бо ось зима минула, дощ пройшов, пішов собі,
- ¹²квіти з'явилися на землі, настав час обрізати дерева, у нашій землі чути голос горлиці,
- ¹³смоківниця вродила свій плід, виноградники квітнуть, видали запах. Устань, іди, моя подруго, моя красуне, моя голубко,
- ¹⁴і йди, ти, моя голубко, до кам'яного сховища поблизу стіни, покажи мені твій вигляд і дай мені почути твій голос, бо твій голос солодкий, і твій вигляд прекрасний.
- ¹⁵Переловіть нам малих лисів, які нищать виноградники, а наші виноградники квітнуть.
- ¹⁶Мій коханий — для мене, і я — для нього, він пасе між лілеями,
- ¹⁷доки ще дихає день і пересуваються тіні. Повернися, мій коханий, ти уподібнися до сарни чи молодого оленя на вижолоблених горах.

II. Пісень 3

- ¹Вночі на моєму ліжку я шукала того, кого полюбила моя душа, я його шукала, але не знайшла його. Я закликала до нього, а він мене не почув!
- ²Устану ж і обійду кругом по місту — по майданах та по вулицях — і шукатиму того, кого покохала моя душа. Я шукала його, і не знайшла його.
- ³Мене спіткали вартові, які обходили місто: Чи небачили ви того, кого покохала моя душа?
- ⁴Як тільки я трохи відійшла від них, аж ось я знайшла того, кого покохала моя душа. Я його схопила і не залишила його, аж доки не ввела його в дім своєї матері й до покою тієї, яка мене зачала.

⁵Я благала вас, дочки Єрусалима, силами і міццю поля, щоб ви не підняли і не розбудили любов, доки не забажає.

⁶Хто ця, яка виходить з пустелі як стовп диму, просякнута запахом смирни і ладану, усіма порошками того, хто виготовляє миро?

⁷Ось ліжко Соломона, шістдесят сильних довкола нього із силачів Ізраїля,

⁸усі мають меч, вишколені до війни, кожний на своєму стегні тримас свого меча від нічного страху.

⁹Цар Соломон зробив собі носилки з дерев Лівану,

¹⁰він зробив їхні опори срібними і їхню спинку — золотою, їхню сходинку — з багрянці, усередині них викладена долівка, любов дочок Єрусалима.

¹¹Вийдіть і погляньте на царя Соломона, на вінець, яким його увінчала його матір у день його шлюбу і в день радості його серця!

II. Пісень 4

¹Ось ти красива, моя подруго, ось ти вродлива. Твої очі голубині за твоїм покривалом. Твоє волосся, наче стада кіз, які показалися від Галааду.

²Твої очі, наче стада обстрижених овець, які вийшли з купелі, усі з двійнятами, і бездітної між ними немає.

³Твої губи, як червоний шнурочок, і твоя мова прекрасна. Твоя щічка без твого накриття, як кільце розрізаного граната.

⁴Твоя шия, як башта Давида, збудована в Галпіоті. На ній розвішені тисяча щитів, усі стріли сильних.

⁵Твої дві груди, як два малюки-близнята сарни, які пасуться між лілеями.

⁶Доки ще дихає день і пересуваються тіні, я собі піду до гори Смирни і до пагорба Лівану.

⁷Ти вся красива, моя подруго, і в тобі немає пороку.

⁸Іди з Лівану, наречена, іди з Лівану! Прийди і перейди від початку Віри, від голови Саніра і Ермона, від кубла левів, від гір леопардів!

⁹Ти полонила наше серце, моя сестро, наречена, ти полонила нас одним твоїм поглядом, одним намистом твоєї шиї.

¹⁰Які гарні твої груди, моя сестро, наречена, які гарні твої груди, приємніші від вина, і запах твого одягу понад усі аромати.

¹¹Наречена, твої губи викапують стільниковий мед, — мед і молоко з твого язика, і запах твого одягу, як запах Лівану.

¹²Моя сестра-наречена — огорожений сад, — огорожений сад, запечатане джерело.

- ¹³Твоє віття — рай гранатових дерев з урожаєм вибраних плодів Кіпру з нардом,
¹⁴нард і шафран, пахуча тростина і цинамон з усіма деревами Лівану, смирна, алое з усіма найкращими мазями;
¹⁵джерело саду — криниця живої води, що витікає з Лівану.
¹⁶Підіймися, північний вітре, і йди сюди! Південний вітре, провій мій сад, і хай розпливуться мої аромати! Нехай спуститься мій коханий у свій сад і нехай їсть плоди його фруктових дерев.

П. Пісень 5

- ¹Я ввійшов до мого саду, моя сестро, моя наречена, я зібрав мою смирну з моїми ароматами, я з'їв мій хліб з моїм медом, я випив моє вино з моїм молоком. Їжте, друзі, пийте і впивайтеся, брати!
- ²Я сплю, та моє серце чує. Голос мого коханого стукає у двері: Відкрий мені, моя сестро, моя подруга, моя голубка, моя досконала, бо моя голова покрита росою і моє волосся — краплями ночі!
- ³Я скинула свій верхній одяг, як його вдягатиму? Я помила свої ноги, як їх забрудню?
- ⁴Мій коханий простягнув свою руку крізь отвір, і моє нутро затріпотіло до нього.
- ⁵Я встала, щоб відкрити моєму коханому, мої руки капали смірною, мої пальці — добірну смирну на ручки замка.
- ⁶Я відкрила моєму коханому, та мій коханий пішов! Моя душа вийшла, коли він говорив, я його шукала, та його не знайшла, я закликала до нього, та він мене не почув.
- ⁷Мене спіткали вартові, які обходили місто, мене побили, мене поранили, вартові мурів забрали в мене мою накидку.
- ⁸Я благала вас, дочки Єрусалима, силами і міццю поля, якщо знайдете мого коханого, що йому сповістите? Що я зранена любов'ю.
- ⁹Чим твій коханий інший від коханого, красуне між жінками, чим твій коханий інший від коханого, що ти нас так благала?
- ¹⁰Мій коханий — білий і рудий, вибраний з-поміж десяткох тисяч.
- ¹¹Його голова — золота і чисте золото, його волосся — кучеряве, чорне, наче в крука,
- ¹²Його очі, як у голуба при водяних ставках, вимиті в молоці, які сидять біля водяних ставків,
- ¹³Його щоки, наче посудини з ароматами, що видають запашність, його губи — лілеї, що капають добірну смирну,

¹⁴Його руки — карбовані, золоті, повні, тарсійські, його живіт — слонова таблиця на камені сапфіра,

¹⁵Його ноги — мармурові стовпи, закріплені на золотих основах, його вигляд, як Лівану, вибраний, як кедри,

¹⁶Його горло — солодкість і повністю пожадане. Це — мій коханий, і це — мій друг, дочки Єрусалима!

II. Пісень 6

¹Куди пішов твій коханий, красуне між жінками? Куди звернув погляд твій коханий? Тож ми з тобою його пошукаємо!

²Мій коханий пішов у свій сад до посудин аромату, щоб пасти в садах і збирати лілей.

³Я — для мого коханого, і мій коханий — для мене, він пасе серед лілей.

⁴Ти — красива, моя подруго, як бажання, прекрасна, як Єрусалим, грізна, як вишикувані полки.

⁵Відведи свої очі від мене, бо вони мене полонили. Твоє волосся, як стада кіз, які з'явилися з Галааду.

⁶Твої зуби, як стада острижених овець, які вийшли з купелі, усі з двійнятами, і бездітної між ними немає.

⁷Твої губи, наче червоний шнурочок, і твоя мова прекрасна. Твоя щічка без твого накриття, як кільце розрізаного граната.

⁸Є шістдесят цариць і вісімдесят наложниць, і молодниць, яким немає числа.

⁹Є одна моя голубка, моя досконала, є одна у своєї матері, вона вибрана в тої, яка її народила. Дочки її побачили і назвуть її блаженною, цариці та наложниці її вихвалитимуть.

¹⁰Хто вона, котра нахилилася, наче ранок, красива, як місяць, вибрана, як сонце, грізна, як вишикувані полки?

¹¹Я зійшла в горіховий сад, щоб подивитися на плоди потоку, аби побачити, чи розквітнув виноградник, чи зацвіли гранатові дерева. Там тобі дам мої груди.

¹²Моя душа не взнала. Посадили мене наколісниці Амінадава.

II. Пісень 7

¹Повернися, повернися, Суламітко, повернися, повернися, і тебе побачимо. Що ви побачили в Суламітці? Вона приходить, як хороводи полків.

²Якими прекрасними є твої кроки у взутті, дочко князя? Ритмічні рухи твоїх стегон подібні до намиста, — діло рук митця.

- ³Твій пупець — карбована чаша, якій не бракує змішаного вина. Твій живіт — сніп пшениці, огорожений лілеями.
- ⁴Твої дві груди — як два малюки-близнюки сарни.
- ⁵Твоя шия, як вежа зі слонової кості. Твої очі, як озера в Есевоні в брамах Дочки численних. Твої ніздрі, як вежа Лівану, що дивиться в напрямку Дамаску.
- ⁶Твоя голова на тобі, як Кармил, і плетінки твоєї голови, наче багрянниця, цар, зв'язаний в коридорах.
- ⁷Як ти прикрасилася, і якою солодкою ти, любове, у твоїх насолодах стала?
- ⁸Це — твоя велич, ти уподібнилася до пальми, а твої груди — до виноградних грон.
- ⁹Я сказав: Вилізу на пальму, схоплюся за її верхівки, і твої груди будуть, як грона винограду, а запах твоєї ніздрі, як у яблука,
- ¹⁰а твоє горло, як добре вино, що йде твоєму коханому на добро, що досягає моїх губ і зубів.
- ¹¹Я — для мого коханого, і на мене його увага.
- ¹²Іди сюди, мій коханий, вийдемо на поле, поселимося в селах.
- ¹³Рано будемо у виноградниках, побачимо, чи зацвів виноград, чи розквіт цвіт винограду, чи зацвіли гранатові дерева. Там тобі дам мої груди.
- ¹⁴Мандрагори видали запах, і біля наших дверей усі добірні плоди, нові до старих, — мій коханий, я для тебе зберегла.

II. Пісень 8

- ¹О, якби ти, мій коханий, був тим, хто ссав груди моєї матері. Знайшовши тебе ззовні, я цілувала б тебе, і ніхто не зневажав би мене.
- ²Обійму тебе, введу тебе в дім моєї матері й до покою тієї, яка мене зачала. Напою тебе вином з ароматними травами, із соку моїх гранатових яблук.
- ³Його лівиця — під мою голову, а його правиця мене обійматиме.
- ⁴Я благала вас, дочки Єрусалима, силами і міццю поля, щоб ви не підняли і щоб не розбудили любов, аж доки не забажає.
- ⁵Хто вона, котра виходить у білому, опираючись на свого коханого? Я тебе розбудив під яблунею. Там тебе привела на світ твоя матір, там тебе привела на світ та, яка тебе породила.
- ⁶Поклади мене, як печать на твоєму серці, як печать на твоєму плечі. Адже любов сильна, як смерть, ревності тверді, як ад, її іскри — вогняні іскри — її полум'я.
- ⁷Велика вода не зможе загасити любові, і ріки її не затоплять. Якщо хтось віддаватиме все своє майно за любов, ним тільки погордують !

⁸Наша сестра маленька і не має грудей. Що зробимо для нашої сестри в день, коли тільки заговорять про неї?

⁹Була б вона стіною, то збудували б на ній срібні башти, а була б вона брамами, то розписали б на ній кедрові дошки.

¹⁰Я — мур, і мої груди, немов башти. Я була в його очах, як та, котра знаходить мир.

¹¹У Соломона у Вееламоні був виноградник. Він дав свій виноградник сторожам, кожний мав принести з його плоду тисячу срібних.

¹²Мій виноградник, саме мій, переді мною. Тисяча тобі, Соломоне, і двісті тим, які стережуть його плід.

¹³Ти сидиш в садах, і приятелі слухають твій голос. Дай мені тебе почути.

¹⁴Біжи, мій коханий, і уподібнися до сарни чи молодого оленя на горах ароматів!

Книга пророка Ісаї

Ісаї 1

- ¹Видіння, яке бачив Ісая, син Амоса, — те, що він побачив проти Юдеї і проти Єрусалима в царювання Озії, Йоатама, Ахаза та Езекії, які царювали в Юдеї.
- ²Послухай, небо, і сприйми, земле, бо Господь заговорив: Я породив і звеличив синів, а вони Мене відкинули!
- ³Віл упізнає господаря, і осел — ясла свого володаря. А Ізраїль Мене не пізнав, і народ Мене не зрозумів!
- ⁴Горе, народе грішний, народе, сповнений гріхів, погане насіння, беззаконні сини! Ви покинули Господа і викликали гнів Святого Ізраїля.
- ⁵Чому ще ви маєте бути биті, продовжуючи чинити беззаконня? Уся голова — у болі, і все серце — у смутку!
- ⁶Від ніг аж до голови чи рана, чи синяк, чи побиття — вони роз'ятрені, немає як накласти пластир, олію чи пов'язку.
- ⁷Ваша земля — пустеля, ваші міста спалені вогнем. Вашу країну перед вами пожирають чужинці, і вона спустошена, знищена чужими народами.
- ⁸Дочка Сіон залишиться, як намет у винограднику і як будиночок-сторожка в саду, як місто в облозі.
- ⁹І якщо б Господь Саваот не залишив нам потомства, то ми стали б як Содом, і ми уподібнилися б до Гоморри.
- ¹⁰Послухайте слово Господа, володарі Содому, сприйміть Божий Закон, народе Гоморри!
- ¹¹Навіщо Мені велика кількість ваших жертв? — говорить Господь. Я сповнений всепалень баранів і жиру ягнят, і крові биків та козлів Я не бажаю!
- ¹²Тож не приходьте, щоб з'явитися переді Мною! Бо хто жадав їх з ваших рук, щоб даремнотоптати Мій двір?
- ¹³Якщо несете пшеничне борошно, надаремно! Ладан для Мене — огида! Ваші нові місяці, суботи і великий день Я не сприймаю! Піст, святкування,
- ¹⁴ваші нові місяці та ваші свята ненавидить Моя душа! Ви стали Мені досита, ніколи більше не прощатиму ваших гріхів!
- ¹⁵Коли простягатимете до Мене руки, Я відведу від вас Свої очі, і коли помножуватимете молитви, не вислухаю вас, бо ваші руки сповнені крові!
- ¹⁶Помийтеся, станьте чистими, відкиньте зло від ваших душ перед Моїми очима, зупиніться у вашому злі,

- ¹⁷ навчіться чинити добро, шукайте суду, визвольте ображеного, учиніть суд сироті і з удовою поступіть справедливо!
- ¹⁸ Приходьте і порозмовляємо, — говорить Господь, — і якщо ваші гріхи будуть, як кармазин, вибілю, як сніг, а якщо будуть, наче багряниця, вибілю, як вовну.
- ¹⁹ І якщо ви забажаєте і послухаєте Мене, то будете споживати блага землі.
- ²⁰ Якщо ж не захочете і не послухаєте Мене, то вас пожере меч. Адже Господні уста це сказали!
- ²¹ Як стало блудницею вірне місто Сіон, повне суду, те, в якому справедливість заснула, а тепер — убивства.
- ²² Ваше срібло без вартості. Твої корчмарі змішують вино з водою.
- ²³ Твої володарі — неслухняні, спільники злодіїв, котрі люблять хабарі, які женуться за винагородою, не судять сиріт і не приймають суду вдів.
- ²⁴ Через це так говорить Володар, Господь Саваот: Горе, сильні Ізраїля, бо Мій гнів на противників не зупиниться! Я вчиню суд проти Моїх ворогів!
- ²⁵ Тож наведу на тебе Мою руку, і вогнем переплавлю тебе для очищення, а тих, хто неслухняний, знищу, — відніму від тебе всіх беззаконних і впокорю всіх гордих.
- ²⁶ І Я поставлю твоїх суддів, як раніше, і твоїх радників, як на початку. І після цього назвешся: Місто праведності, місто-матір, вірний Сіон.
- ²⁷ Адже судом і милосердям врятуються його полонені.
- ²⁸ А беззаконні та грішні будуть разом знищені, і тим, хто покидає Господа, буде покладено кінець.
- ²⁹ Тому вони будуть засоромлені своїми ідолами, яких вони забажали, і були засоромлені своїмисвященними гаями, яких прагнули.
- ³⁰ Оскільки вони будуть, як модрина, що скинула листя, і як сад, що не має води.
- ³¹ І їхня сила буде, як стебло коноплі, а їхні діла — як іскри вогню, і беззаконні та грішники разом будуть спалені, і не буде того, хто загасив би.

Ісаї 2

- ¹ Слово, що було від Господа до Ісаї, сина Амоса, про Юдею і про Єрусалим.
- ² Адже в останні дні явною буде Господня гора і Божий дім на верхів'ї гір, — він підніметься понад пагорби. І прийдуть до нього всі народи,
- ³ прийдуть численні народи і скажуть: Давайте підемо до Господньої гори і до дому Бога Якова, і Він сповістить нам Свою дорогу, і підемо по ній! Адже із Сіону вийде закон, і Господнє слово — з Єрусалима.

⁴Він учинить суд між народами і звинуватить численний народ, і перекують їхні мечі на плуги, а їхні списи — на серпи, і більше не візьме народ проти народу меча, і більше не вчитимуться воювати.

⁵Тепер же, доме Якова, давайте підемо в Господньому світлі!

⁶Адже Він вивів Свій народ, дім Ізраїля, бо їхня країна, як на початку, наповнилася чаклунством, як та країна чужинців, і в них народилися численні чужі діти.

⁷Бо їхня країна наповнилася сріблом і золотом, і не було міри їхнім скарбам. І земля наповнилася кіньми, і не було рахунку їхнім колісницям.

⁸І земля сповнилася гидотами діл їхніх рук, і вони поклонялися тим, яких зробили їхні пальці.

⁹І схилилася додолу людина, і впокорений був чоловік, тож не прощу їм!

¹⁰Тепер же зійдіть у скелі й сховайтеся в землю з-перед Господнього страху і від слави Його могутності, коли Він підійметься, щоб уразити землю.

¹¹Адже Господні очі високі, а чоловік упокорений. Тож принижена буде піднесеність людей, а сам Господь звеличиться в той день.

¹²Бо прийде день Господа Саваота на кожного зарозумілого, гордого і на кожного високого, на того, хто високо здіймається, — вони будуть упокорені;

¹³і буде над усяким високим деревом Лівану — над тими, хто підноситься, і над кожним дубом Васану,

¹⁴і над усякою горою, і над усяким високим пагорбом,

¹⁵і над усяким високим стовпом, і над усяким високим муром,

¹⁶і над усім, що пливе по морі, і над усяким гарним виглядом кораблів.

¹⁷І кожна людина буде впокорена, і впаде велич людини, а один Господь буде звеличений у той день.

¹⁸І сховають усіх рукотворних ідолів,

¹⁹вносячи в печери, кам'яні ущелини і ями землі з-перед Господнього страху і від слави Його могутності, коли Він підійметься, щоб уразити землю.

²⁰У той день людина викине свої срібні й золоті гидоти, які зробила, щоб поклонятися марнотам і кажанам,

²¹аби ввійти в ущелини твердої скелі та розколини в камінні з-перед Господнього страху і від слави Його могутності, коли Він підійметься, щоб уразити землю.

Ісаї 3

¹А ось Володар, Господь Саваот, забере з Юдеї і з Єрусалима сильного і сильну, силу хліба і силу води,

- ²велетня і могутнього, людину військову і суддю, пророка, провісника, старця,
³начальника над півсотнею, дивовижного радника, мудрого будівничого і розумного слухача.
- ⁴І молодих наставлю їм володарями, і кепкуни пануватимуть над ними.
- ⁵І будуть зіткнення в народі: людина на людину, — кожний на свого ближнього. Дитина образиться на старця, безчесний — на шляхетного.
- ⁶Адже людина схопить свого брата чи родича свого батька, кажучи: Маєш одяг, стань нашим володарем, і наша їжа нехай буде від тебе!
- ⁷А він у відповідь скаже в той день: Не буду твоїм володарем, бо немає в моєму домі ні хліба, ні одягу. Не буду володарем цього народу!
- ⁸Адже Єрусалим спустошений, і Юдея впала, і їхні язика — з беззаконням, вони — неслухняні Господу! Тому тепер упокорена їхня слава,
- ⁹і Він виставив перед ними сором їхнього обличчя. А вони сповістили свій гріх як содомляни і зробили явним. Горе їхній душі, тому що радили погану раду проти себе самих,
- ¹⁰сказавши: Зв'яжемо праведного, бо він нам невігідний. Тому-то їстимуть плоди своїх діл!
- ¹¹Горе беззаконному. Зло трапиться йому за ділами його рук.
- ¹²Народе мій, ваші наставники обдирають вас, і вимагачі вами володіють! Народе мій, ті, хто блаженними вас називає, зводять вас і роблять перепони на стежках ваших ніг!
- ¹³Але тепер Господь приготується до суду і поставить на суд Свій народ.
- ¹⁴Він — Господь — прийде на суд зі старійшинами народу і з його володарями: А ви навіщо запалили Мій виноградник? Чомуграбунок з бідного у ваших домах?
- ¹⁵Чому ви ображаєте Мій народ і засоромлюєте обличчя бідних?
- ¹⁶Так говорить Господь: За те, що дочки Сіону запишалися і пішли з високо піднятою шиєю, підморгуванням очей і особливою манерою ходи, одночасно тягнувши одяг і водночас танцюючи ногами,
- ¹⁷тому Бог упокорить дочок володарів Сіону, і Господь відкриє їхній вигляд,
- ¹⁸і в той день Господь відніме славу їхнього одягу, їхні прикраси, плетінки, китички, прикраси на шию,
- ¹⁹намисто, прикрасу їхнього обличчя,
- ²⁰одяг краси слави, браслети, намисто, защіпки для волосся, намисто на праву руку, обручки, сережки,
- ²¹одяг із багряною облямівкою, прикрашений пурпуром,

²²накидки хатні та прозорі лаконійські,

²³багрянні, сині, кармазинові та вісон, виткані золотом і синім полотном, і легкий одяг, що спадає вниз.

²⁴І замість приємного запаху буде бруд, і замість пояса обв'яжешся шнурком, замість золотої прикраси на голову матимеш лисину — через твої діла, і замість оздобленого пурпуром хітона ти вдягнешся в мішковину.

²⁵І твій найкращий син, якого ти полюбила, впаде від меча, і ваші сильні упадуть від меча

²⁶й будуть упокорені. І оплакуватимуть скриньки для ваших прикрас, ти ж залишишся самотньою і до землі будеш пририта.

Ісаї 4

¹І схопляться сім жінок за одного чоловіка, кажучи: Їстимемо наш хліб і одягатимемося у власний одяг, нехай лише ім'ям твоїм нас кличуть: Забери наш сором!

²У той день Бог засяє в раді зі славою на землі, щоб підняти і прославити те, що залишилося з Ізраїля.

³І буде: те, що залишилося в Сіоні, і те, що залишилося в Єрусалимі, — святими назвуться всі, записані для проживання в Єрусалимі.

⁴Адже Господь обмие нечистоту синів і дочок Сіону і духом суду та духом вогню очистить кров з-посеред них.

⁵І Він прийде, і станеться, що все місце гори Сіону, і все, що навколо Нього, вдень отінить хмара, і наче стовпдиму та світла палаючого вогню — вночі. Усякою славою отіниться.

⁶І буде на тїнь за покриття від спеки і на сховище від тяжкої негодита дощу.

Ісаї 5

¹Заспіваю Улюбленому пісню Улюбленого про Мій виноградник. В Улюбленого був виноградник на горі в родючому місці,

²і Я встановив огорожу довкола, укріпив і насадив добірну виноградну лозу, збудував башту посеред нього і викопав у ньому чавило. Я очікував, що видасть виноград, а він видав тернину.

³Тепер же, людино Юди, і ви, що живете в Єрусалимі, судіть між Мною і між Моїм виноградником.

⁴Що ще зроблю для Мого виноградника, і що Я для нього не зробив? Тому що Я чекав, що видасть виноград, а він видав терня.

- ⁵А тепер сповіщу вам, що зроблю з Моїм виноградником. Заберу його огорожу, і він буде на пограбування, знищу його стіну, і буде на потопання,
- ⁶і залишу Мій виноградник, і не обрізуватиметься, і не копатиметься, і піде на нього тернина, як на землю. Я заповім хмарам, щоб не посилали на нього дощу.
- ⁷Адже дім Ізраїля — виноградник Господа Саваота, і людина Юди — новонасаджений улюбленець. Я очікував, що він чинитиме правосуддя, а він чинив беззаконня і не чинив справедливості, але крик.
- ⁸Горе вам, що додаєте доми до домів і приєднуєте поле до поля, аби щось у ближнього забрати! Хіба ви одні поселилися на землі?
- ⁹Адже це почулося у вухах Господа Саваота. Бо якщо буде багато домів, великі та гарні доми стануть пустою, і не буде тих, які живуть у них.
- ¹⁰Бо де працює десять пар волів, земля виростить одну посудину, і хто сіє шість мірок, збере три мірки.
- ¹¹Горе вам, котрі встаєте вранці й ганяєтеся за п'яним напоєм, — ви, які очікуєте вечора! Адже вино їх спалить,
- ¹²бо вони п'ють вино з гуслами, псалтирем, тимпанами і сопілками, а Господніх діянь не бачать і не помічають діл Його рук.
- ¹³Отже, мій народ став полоненим, тому що вони не знали Господа, і була велика кількість померлих через голод і спрагу води.
- ¹⁴І ад розширив свою душу і відкрив свою пащу, щоб не переставати, і зйдуть славні, великі, багаті та вбивці.
- ¹⁵І людина буде впокорена, і чоловік буде без пошани, і гордовиті очі будуть упокорені.
- ¹⁶І піднімється вгору Господь Саваот на суді, і святий Бог прославиться в праведності.
- ¹⁷І пограбовані пастимуться, як бики, і спустошене забраних їстимуть вівці.
- ¹⁸Горе вам, хто тягне до себе гріхи, наче довгим шнуром, і беззаконня, наче ярмо, ременем теляти,
- ¹⁹хто говорить: Нехай швидко наблизиться те, що зробить, щоб ми побачили, і щоб прийшла рада Святого Ізраїля, аби ми пізнали!
- ²⁰Горе вам, які говорите, що погане — добре, а що добре — погане, хто виставляє темряву за світло, а світло — за темряву, хто виставляє гірке за солодке, а солодке — за гірке.
- ²¹Горе вам, хто розумний сам у собі і знавці перед самими собою.
- ²²Горе вашим сильним, які п'ють вино, і могутнім, які розводять міцний напій,
- ²³хто оправдує безбожного задля хабарів і відбирає праведне в праведного.

²⁴Через це так, як горить тростина в жарі вогню і буде спалена полум'ям, яке поширилося, так і їхній корінь стане, як порохнява, а їхній цвіт рознесеться, як курява. Бо вони не забажали закону Господа Саваота, але прогнівили слово Святого Ізраїля.

²⁵І запалав Господь Саваот гнівом на Свій народ. Він простягнув на них Свою руку й уразив їх, — розлютилися гори, і їхні трупи стали, мов гній посеред дороги. При всьому цьому гнів не відвернувся, але рука ще піднесена.

²⁶Тож Він підніме знак серед далеких народів і задзижчить їм від кінців землі, і ось вони скоро і легко приходять.

²⁷Не будуть голодні, не втомляться, не задрімають, не заснуть, не ослаблять поясів на своїх стегнах, і ремінці їхнього взуття не порвуться.

²⁸Їхні стріли — гострі, а їхні луки натягнені, копита їхніх коней вважатимуться за тверде каміння, колеса їхніх колісниць — наче буря.

²⁹Вони кидаються, мов леви, і з'явилися, як левеня. І візьме та заричить, як звір, і викине, і не буде того, хто рятує,

³⁰і зареве через них у той день, наче шумом моря, що бушує. І поглянуть на землю, і ось — густа темрява в їхньому збентеженні.

Ісаї 6

¹І сталося в рік, коли помер цар Озія, я побачив Господа, Який сидів на високому і піднесеному престолі, і дім, сповнений Його слави.

²І серафими стояли довкола Нього, шість крил в одного і шість крил у другого: двома вони покривали обличчя, двома покривали ноги і двома літали.

³І вони вигукували один до другого, і казали: Святий, святий, святий Господь Саваот! Уся земля наповнена Твоєю славою!

⁴І від голосу, яким вони гукали, піднялися одвірки, і дім наповнився димом.

⁵І я сказав: О, я нещасний, бо я уражений, адже, будучи людиною і маючи нечисті уста, і я живу посеред народу, який має нечисті уста, та я на власні очі побачив Господа, царя Саваота.

⁶І до мене був посланий один із серафимів, і він мав у руці вугілля, яке взяв щипцями з жертownika,

⁷і доторкнувся до моїх уст, кажучи: Ось це доторкнулося до твоїх губ і забере твої беззаконня, і очистить твої гріхи!

⁸І я почув голос Господа, Який промовляв: Кого пошлю, і хто піде до цього народу? І я сказав: Ось я! Пошли мене!

⁹А Він промовив: Піди і скажи цьому народові: Ви будете слухати й слухати, та не зрозумієте, будете дивитися й дивитися, та не побачите!

¹⁰Адже розтовстіло серце цього народу, і своїми вухами тяжко чують, і прижмурили свої очі, щоби часом не побачили очима, не почули вухами, не зрозуміли серцем і не навернулися, — щоб я їх не оздоровив.

¹¹І я запитав: Аж доки, Господи? А Він сказав: Аж доки не будуть спустошені міста, щоб не були заселені, і доми, щоб не було людей, і земля залишиться пустою.

¹²І після цього Бог відішле далеко людей, а ті, хто залишився на тій землі, розмножаться.

¹³І ще є на ній десята частина, і знову буде на пограбування, як модрина і як жолудь, коли відпаде від своєї шляпки.

Ісаї 7

¹І сталося, що в дні Ахаза, сина Йоатама, сина Озії, царя Юди, прийшов Раассон, цар Араму, і Факей, син Ромелія, царя Ізраїля, проти Єрусалима, щоб воювати проти нього, і не змогли його взяти в облогу.

²І сповістили в домі Давида, повідомляючи: Змовився Арам з Єфремом! І жахнулася його душа і душа його народу, так, наче в лісі дерево затрясло вітром.

³І Господь сказав Ісаї: Вийди назустріч Ахазові, ти і той, хто залишився, Ясув, твій син, до купелі горішньої дороги біля поля тих, які білять полотно,

⁴і скажеш йому: Бережися, щоб мовчати, і не бійся, і хай не ослабне твоя душа від цих двох згорілих полін, що димлять. Адже коли буде гнів Моєї люті, знову оздоровлю.

⁵А син Арама і син Ромелія, оскільки вони вчинили погану раду стосовно тебе, кажучи:

⁶Підемо в Юдею і, поговоривши з ними, повернемо їх до нас, а над нею поставимо царем сина Тавейла! —

⁷то так говорить Господь Саваот: Не встоїть ця рада і так не буде!

⁸Але голова Араму — Дамаск, і ще шістдесят п'ять років, і не стане царства Єфрема в народі,

⁹а голова Єфрема — Самарія, а голова Самарії — син Ромелія. Якщо ж не повірите, то й не зрозумієте!

¹⁰І Господь продовжував говорити до Ахаза, кажучи:

¹¹Попроси собі знак у твого Господа Бога в глибину чи у висоту.

¹²І Ахаз сказав: Я не проситиму і не спокушуватиму Господа.

¹³А Він сказав: Послухайте ж, доме Давида: Чи мало вам змагатися з людьми? Тож як змагатиметеся з Господом?

14Тому Господь сам дасть вам знак. Ось діва матиме в лоні й породить сина, і даси його ім'я Еммануїл.

15Він їстиме масло і мед раніше, ніж пізнає, чи зволити погане, чи вибрати добре.

16Тому-то раніше, ніж дитина пізнає добро або зло, відкине зло, щоб вибрати добро, і покинутою буде земля, за яку ти боїшся через присутність двох царів.

17Але Бог наведе на тебе, на твій народ і на дім твого батька дні, які ніколи не приходили від того дня, коли Єфрем відділився від Юди, — царя асирійців.

18І буде в той день, що мухами вчинить дзижчання Господь, Який володіє частинами єгипетської ріки, і бджолою, яка є в країні асирійців.

19І підуть усі, і спочинуть в ущелинах країни, у кам'яних порожнинах, у печерах, у всякій розколині та в усякому дереві.

20У той день Господь поголить великою й оп'янілою бритвою, що по тому боці ріки царя асирійців, голову, волосся ніг і бороду.

21І буде в той день, що людина вигодує телицю з рогатої худоби і дві вівці,

22і буде, що від безлічі отриманого від них кожний, хто залишився на тій землі, їстиме молоко, масло і мед.

23І станеться в той день, що будь-яке місце, де тільки буде тисяча виноградників по тисячі сиклів, перетвориться на суху землю і тернину.

24Увійдуть туди зі стрілами і луком, бо голою землею і тернями наповниться вся земля.

25І всяка гора, що ореться, буде зорана, і туди не піде страх, бо перетвориться на голу землю і тернину, — для випасання овець і для вола на топтання.

Ісаї 8

1І сказав мені Господь: Візьми собі великий лист нового сувою і напиши на ній людським писальцем: Швидко зробити грабунок здобичі, бо насуває!

2І Моїми свідками зроби вірних людей — Урію і Захарію, сина Варахія.

3І я ввійшов до пророчиці, і вона завагітніла та народила сина. І Господь сказав мені: Дай йому ім'я: Швидко пограбууй, швидко захопи!

4Тому що перш, ніж дитина навчиться кликати батька чи матір, буде проведене військо Дамаска і здобич Самарії перед царем асирійців.

5І Господь продовжив до мене ще говорити:

6Через те, що цей народ не забажав води Сілоаму, яка приходить тихо, але бажає мати Раасона і сина Ромелія царем над вами,

⁷через це ось наводить Господь на вас воду сильної і великої ріки — царя асирійців і його славу. І він піде на всяку вашу долину, перейде по всякому вашому мурі

⁸і забере з Юдеї людину, яка здатна підняти голову чи спроможна щось звершити. І його табір буде достатнім для того, щоб заповнити ширину твоєї країни. З нами Бог.

⁹Знайте, народи, і підкоряйтеся, почуйте аж до кінців землі! Сильні, підкоряйтеся! Бо якщо знову станете сильними, будете повторно підкорені.

¹⁰І Господь зруйнує ту раду, яку вчините, і слово, яке тільки скажете, не залишиться у вас, бо з нами Господь Бог.

¹¹Так говорить Господь: Сильною рукою не слухаються йти дорогою цього народу, кажучи:

¹²Щоб часом ви не сказали тверде! Однак усе, що скаже цей народ, є твердим, та його страху ви не злякаєтесь і не збентежитесь.

¹³Господа — Його святіть! І Він буде для тебе страхом!

¹⁴І якщо будеш надіятися на Нього, буде тобі на освячення, і не зустрінетеся з Ним, як з каменем спотикання, ні як з каменем падіння. А дім Якова — у пастці, і в ямі ті, хто перебуває в Єрусалимі.

¹⁵Через це серед них численні знеможуть, упадуть і будуть знищені, а люди, які є в безпеці, зближаться та будуть схоплені.

¹⁶Тоді явними будуть ті, хто запечатує закон, щоб не навчитися.

¹⁷І скаже: Почекаю Бога, Який відвертає Своє обличчя від дому Якова, і буду надіятися на Нього.

¹⁸Ось я і діти, яких мені дав Бог! — і буде на ознаки і чудеса в Ізраїлі від Господа Саваота, Який живе на горі Сіон.

¹⁹І якщо нам скажуть: Шукайте тих, які голосять із землі, та ворожбитів, тих, хто марне говорить, які віщають із черева! То хіба народові не до свого Бога звертатися? Чому допитують мертвих про живих?

²⁰Адже Він дав закон як допомогу, щоб не сказали подібного до цього слова, щодо якого немає дару, аби дати за нього.

²¹І на вас прийде тяжкий голод, і буде, що як тільки зголодієте, то засмутитеся і погано заговорите до володаря і до божків. І вони поглянуть на небо вгору,

²²і поглянуть на землю вниз, і ось пригноблення, утиски, темрява і труднощі, — збентеження і темрява, щоб не бачити.

²³Та не буде в збентеженні до часу той, хто є в тісноті. Це роби в першу чергу, роби швидко, країно Завулоне, земле Нефталіма, дорога моря і решта, хто живе на узбережжі та на другому боці Йордану, Галілея народів, частина Юдеї!

Ісаї 9

¹Народ, який ходить у темряві, погляньте на велике світло! Ви, котрі живете в країні та в тіні смерті, — на вас засяє світло.

²Безліч народу, який Ти вивів у Твоїй радості, і він веселитиметься перед Тобою, як ті, хто радіє в жнива, і як ті, хто ділить здобич.

³Тому що буде забране ярмо, що лежить на них, і палиця, що на їхній шії. Адже Господь розбив палицю тих, які вимагають, як у дні Мадіяма,

⁴бо вони заплатять за будь-який одяг, зібраний оманною, і одяг зі зміною, і вони бажатимуть, якщо були спалені вогнем.

⁵Адже дитина нам народилася, і нам даний був син, якого влада була на його плечах, і його ім'я буде: Ангел великої поради. Адже Я наведу мир на володарів, мир і здоров'я для нього.

⁶Його влада велика, і його мирові немає меж — на престолі Давида та його царстві, щоб зробити його прямим і підняти його в праведності та в суді відтепер і до віку часу. Ревність Господа Саваота це зробить!

⁷Господь послав смерть на Якова, і вона прийшла на Ізраїль,

⁸і пізнає весь народ Єфрема, і ті, які перебувають у Самарії з гордістю і високим серцем, — ті, хто каже:

⁹Цегляні стіни впали, але давайте висічемо каміння, зрубаємо сикомори та кедри і збудуємо собі башту.

¹⁰І Бог розіб'є тих, хто повстає проти гори Сіон, і розіб'є ворогів,

¹¹Сирію — зі сходу сонця і греків — із заходу сонця, які пожирають Ізраїль усіма устами. І після всього цього не відвернувся гнів, але рука Господа ще піднесена.

¹²І народ не відвернувся, аж доки не був зраний, і не шукали Господа.

¹³І Господь забрав у Ізраїля голову і хвіст, великого і малого в один день:

¹⁴старця і тих, які поважають особу, — це — голова, і пророка, який навчає беззаконня, — це хвіст.

¹⁵І буде, що ті, котрі, зводячи, називають цей народ блаженним, і зведуть, щоб їх пожерти.

¹⁶Через це над їхніми молодими Бог не радітиме, їхніх сиріт і їхніх вдів не помилує, бо всі беззаконні та лиходії, і всякі уста говорять неправедне. І після всього цього не відвернувся гнів, але рука Господа ще піднесена.

¹⁷І беззаконня розгоряться, як вогонь, і, як суха трава, буде пожерте вогнем. І запалає в хащах лісу, і пожере все те, що довкола пагорбів.

¹⁸Через гнів Господньої люті згоріла вся земля, і буде народ, наче спалений вогнем. Людина не помилує свого брата,

¹⁹але зверне направо, бо голодуватиме, і їстиме зліва, і людина не насититься, споживаючи плоть своєї сили.

²⁰Адже Манасія їстиме Єфрема, Єфрем же — Манасію, бо разом воюватимуть проти Юди. І після всього цього не відвернувся гнів, але рука Господа ще піднесена.

Ісаї 10

¹Горе тим, хто пише злі закони! Бо, пишучи, біду пишуть,

²перекручуючи суд бідних, привласнюючи суд бідних Мого народу, щоб вдова була їм на розкрадання і сирота — на пограбування.

³А що вони робитимуть у день відвідин? Адже скорбота на вас нагряне здалека. І до кого втечете, щоб вам допомогли? Де залишите вашу славу,

⁴щоб не потрапити в полон? І після всього цього не відвернувся гнів, але рука Господа ще піднесена.

⁵Горе асирійцям! Палиця Мого гніву і люті є в їхніх руках.

⁶Я пошлю Свій гнів на беззаконний народ, і накажу вчинити здирство і пограбування Моєму народові, зруйнувати міста й обернути їх у порошок.

⁷Він же не так розмірковував і в душі не так задумав, але, щоб змінити його розум, вигубити немалий народ.

⁸І якщо йому скажуть: Ти — єдиний володар! —

⁹то він скаже: Хіба не взяв я країну, що над Вавилоном і Халанном, де збудовано башту? І я взяв Аравію, Дамаск і Самарію.

¹⁰Таким чином, як я захопив ці, так само заберу і всі країни. Закричіть, різьблені статуї в Єрусалимі та в Самарії.

¹¹Бо так, як Я зробив Самарії та її рукотворним божисцям, так зроблю Єрусалимові та його ідолам.

¹²І буде, що коли Господь завершить усе чинити на горі Сіон і в Єрусалимі, то наведе на великий розум володаря асирійців, і на висоту слави їхніх очей.

¹³Адже він сказав: Зроблю силою і мудрістю розуму, відніму околиці народів, пограбую їхню силу, затрясу заселеними містами

¹⁴і охоплю рукою весь усесвіт, як гніздо, і заберу яйця, як залишені, і немає нікого, хто втече від мене чи мені чинитиме опір.

¹⁵Хіба сокира прославиться без того, хто нею рубає? Чи підніметься пила без того, хто нею працює? Так само, якщо хтось візьме палицю чи дерево.

¹⁶Та не буде так, але Господь Саваот пошле безчестя на твою честь, і у твоїй славі загориться палаючий вогонь.

17 І світло Ізраїля стане вогнем, і освятить його у вогні, що горить, і пожирає дерево, як траву.

18 У той день будуть знищені гори, пагорби і ліси, і пожере від душі аж до тіла. І буде той, хто втікає, як той, хто втікає від палаючого полум'я.

19 І тих, хто з них залишиться, будемала кількість, і дитина їх запише.

20 І буде в той день, що більше останок Ізраїля не пристане, і ті, хто врятувався з дому Якова, більше не будуть покладатися на тих, хто їх кривдив, але правдою будуть покладатися на святого Бога Ізраїля,

21 і буде останок Якова сильний в Богові.

22 І якщо народ Ізраїля буде, як морський пісок, то тільки останок врятується. Адже він довершить і скоротить справу в праведності,

23 тому що Бог зробить скорочену справу в цілому Всесвіті.

24 Через це так говорить Господь Саваот: Не бійся, Мій народе, ассирійців, ви, котрі живете в Сіоні, тому що він палицею тебе поб'є! Бо Я наводжу на тебе рану, щоб тобі побачити дорогу Єгипту.

25 Адже ще трохи, і зупиниться гнів, а Мій гнів — в їхній раді.

26 І Бог підніме на них ворогів за карою Мадіяма в місці скорботи, і його гнів дорогою, що біля моря, на дорогу, що до Єгипту.

27 І станеться в той день, буде забраний його гнів від тебе і його ярмо з твого плеча, і ярмо зітліє на ваших спинах.

28 Бо прийде до міста Анге, перейде до Магедо і поставить своє воєнне знаряддя в Махмасі.

29 І перейде долину, і прийде до Анге, страх охопить Раму, місто Саула.

30 Втече дочка Галліма, послухається Лаіс, послухається Анатот.

31 Жахнулася Мадевина і ті, які живуть у Гіввірі.

32 Заохотьте сьогодні залишитися в дорозі, потіште рукою гору, дочку Сіону, і ті пагорби, що в Єрусалимі.

33 Бо ось Володар, Господь Саваот, силою тривожить славних, і через зарозумілість високі будуть знищені, і високі будуть упокорені,

34 і високі поляжуть від меча, і Ліван упаде з високими.

Ісаї 11

1 І вийде пагін з кореня Єссея, і паросток підійметься з кореня.

2 І на ньому спочине Божий Дух, дух мудрості та розуміння, дух поради і сили, дух знання і побожності.

- ³Дух наповнить його Божим страхом. Не судитиме за славою і не звинуватить за мовою,
- ⁴але здійснюватиме суд упокореному і звинуватить упокорених землі. І уразить землю словом Своїх уст і Духом через уста знищить безбожного.
- ⁵І буде підперезаний по стегнах праведністю і стягнений по ребрах правдою.
- ⁶І пастиметься вовк з ягням, і леопард відпочиватиме з козлом, теля, бик і лев разом пастинуться, і мала дитина їх поведе.
- ⁷Бик і ведмідь разом пастинуться, і разом будуть їхні діти, віл і лев разом їстимуть соломі.
- ⁸Дитина-немовля кластиме руку на нору зміїв чи на кубло виводка зміїв.
- ⁹І вони не спричинять зла, і не можуть нікого знищити на Моїй святій горі, бо все наповнилося пізнанням Господа, як велика вода, що покриває моря.
- ¹⁰І в той день буде корінь Єссея, і той, хто стоїть спереду, щоб володіти народами, — на нього надіятимуться народи, і його спочинок буде шаную.
- ¹¹І буде в той день, що Господь продовжить показувати Свою руку, виявляючи ревність за останок, який залишився з народу, хто тільки залишиться з асирійців, з Єгипту, Вавилону, Ефіопії, з еламітів, від сходу сонця і з Аравії.
- ¹²І підніме знак над народами, і збере тих, які гинуть з Ізраїля, і розсіяних Юди Він збере із чотирьох кутів землі.
- ¹³І забереться ревність Єфрема, і вороги Юди будуть знищені. Єфрем не ревнуватиме на Юду, а Юда не гнобитиме Єфрема.
- ¹⁴І полинуть на кораблях филистимців. Разом пограбують море і тих, хто на сході сонця, й Ідумею. І спочатку накинуть руки на Моава, та сини Аммона першими підкоряться.
- ¹⁵І Господь спустошить море Єгипту, і накинє Свою руку на ріку сильним духом, і поб'є сім долин, щоб Йому ходити у взутті.
- ¹⁶І буде прохід для Мого народу, який залишився в Єгипті, і буде для Ізраїля, як у день, коли він вийшов з Єгипетської землі.

Ісаї 12

- ¹І в той день скажеш: Господи, поблагословлю Тебе, тому що Ти розгнівався на мене, та відвернув Свій гнів і мене помилував.
- ²Ось Бог, мій спаситель, мій Господь, буду надіятися на Нього і не боятимуся, тому що моя слава і моя хвала — Господь, і Він став мені спасінням.
- ³І з веселістю зачерпнете воду з джерел спасіння.

⁴І ти скажеш у той день: Оспівуйте Господа, вигукуйте Його Ім'я, сповістять у народах Його славні діла, згадайте, що Його Ім'я високе.

⁵Оспівуйте Ім'я Господа, бо Він учинив велике. Сповідайте це по всій землі.

⁶Звеселіться і радійте, ви, які живете на Сіоні, бо Святий Ізраїля піднісся вгору посеред тебе.

Ісаї 13

¹Видіння проти Вавилону, яке побачив Ісая, син Амоса.

²На горі рівнини підніміть прапор, підніміть до них вгору голос, не бійтеся, покличте рукою! Відкрийте, володарі!

³Я наказую і їх освячую. Вони освячені, і Я їх кличу. Велетні приходять, щоб наповнити Мій гнів, разом радіючи і гордячись.

⁴Голос численних народів на горах, наче численних народів, голос царів і зібраних народів. Господь Саваот наказав народові, який озброєний до бою,

⁵щоби прийти із землі здалека, від кінця основи небес, Господь і озброєні до Його бою, щоб знищити світ.

⁶Закричіть, бо близько Господній день, і знищення прийде від Бога.

⁷Через це кожна рука ослабла, і жахнеться всяка душа людини.

⁸І жахнуться старці, і охопить їх біль, як у жінки, котра народжує. І заплачуть один перед одним, жахнуться і змінять свої обличчя, — як полум'я.

⁹Бо ось приходить невиліковний Господній день гніву і люті, щоб перетворити цілий світ у пустелю і знищити з нього грішних.

¹⁰Адже небесні зірки, Оріон і вся краса неба не дадуть світла, і потемніє, коли сходитиме сонце, і місяць не дасть свого світла.

¹¹І викажу цілому всесвіту зло, а безбожним — їхні гріхи. І знищу гордість беззаконних, і впокорю гордість пихатих.

¹²А ті, які залишилися, будуть ціннішими за золото, не знищене вогнем, і людина буде ціннішою від каменя, що із Суфіра.

¹³Адже небо розгнівається, і земля затрясється від своїх основ через лють гніву Господа Саваота в день, в який прийде Його гнів.

¹⁴І ті, хто залишився, будуть, як сарна, яка втікає, і як заблудла вівця, і не буде нікого, хто збирає, щоб людину повернути до свого народу і людину нагнати до своєї країни.

¹⁵Бо хто тільки буде схоплений, стане підданим, і ті, які зібрані, поляжуть від меча.

¹⁶І перед ними розіб'ють їхніх дітей, пограбують їхні дома і заберуть їхніх жінок.

- 17**Ось піднімаю на вас мідян, які не зважають на срібло і не потребують золота.
- 18**Поламають луки молодих і не помилують ваших дітей, і їхні очі не пощадять дітей.
- 19**А Вавилон, який царі халдеїв називають славним, стане таким, як Бог знищив Содом і Гоморру.
- 20**Не буде заселеним до вічного часу, і не ввійдуть до нього через численні покоління, і крізь нього не пройдуть аравійці, і пастухи не зупинятимуться в ньому.
- 21**А там відпочиватимуть звірі, і доми наповняться звуком, і відпочиватимуть там сирени, і демони там затанцюють,
- 22**і онокентаври там проживатимуть, і гніздитимуться їжаки в їхніх домах. Він скоро надходить і не бариться.

Ісаї 14

- 1**І Господь помилує Якова, і ще раз вибере Ізраїля, і вони матимуть спокій на своїй землі, і до них пристане осілий чужинець — пристане до дому Якова.
- 2**І візьмуть їх народи та приведуть до їхнього місця, і вони отримають спадок, а ті розмножаться на землі Бога в рабів і рабинь. І стануть полоненими ті, які їх полонили, і підвладними будуть ті, хто панував над ними.
- 3**І буде в той день, що Бог дасть тобі спочинок від страждань, твого гніву і твого тяжкого рабства, яким ти їм служив.
- 4**І візьмеш це ридання над царем Вавилону, і скажеш у той день: Як зупинився вимагач, — зупинився той, хто підганяв!
- 5**Бог знищив ярмо грішних, ярмо володарів.
- 6**Побиваючий народ гнівом, наносячи невиліковну рану, хто уражав народ карою гніву, яка не знала пощади,
- 7**спочив з упевненістю. Уся земля вигукує з веселістю,
- 8**і дерева Лівану зраділи тобою, і кедр Лівану: Відколи ти заснув, не вийшов той, хто нас зрізує!
- 9**Ад внизу засмутився, зустрівши тебе, встали проти тебе всі велетні, володарі землі, вони підняли зі своїх престолів усіх царів народів.
- 10**Усі у відповідь скажуть тобі: І ти полонений, як і ми! І ти до нас зарахований!
- 11**Тож твоя слава зійшла в ад, твоя велика веселість. Під тобою розстелять гній, а твоє накриття — черв'як.
- 12**Як він упав з неба, рання зоря, яка сходить на світанку? Розбитий об землю той, хто посилає до всіх народів.

- 13** А ти казав у своєму розумі: Піднімуся до неба, вище від Божих зірок поставлю свій престол, сяду на високій горі, на високих горах, що на півночі,
- 14** підіймуся понад хмари, буду такий, як Всевишній!
- 15** А тепер зійдеш в ад, — до основ землі.
- 16** Ті, які тебе побачать, будуть тобою здивовані й скажуть: Це той чоловік, який розгнівив землю, який сколихнув царів?
- 17** Який перетворив увесь усесвіт у пустелю і вигубив міста, хто не звільнив тих, які в полоні.
- 18** Усі царі народів заснули в пошані, — кожний у своєму склепі.
- 19** А ти будеш покинутий у горах, як гідкий мертвий з багатьма мертвими, винищеними мечами, які сходять в ад. Так, як одяг, вимазаний у крові, не буде чистим,
- 20** так і ти не будеш чистий, тому що ти знищив Мою землю, і ти вигубив Мій народ. Не залишишся навіки часу, погане насіння!
- 21** Приготуй своїх дітей на вигублення за гріхи свого батька, щоб не встали, не успадкували землю і не наповнили землю війнами!
- 22** І Я повстану на них, — говорить Господь Саваот, — і знищу їхнє ім'я, останок і нащадків, — так говорить Господь.
- 23** І перетворю Вавилон у пустелю, щоб поселилися змії, і буде на ніщо. І поставлю його, як яму глини на знищення.
- 24** Так говорить Господь Саваот: Як Я сказав, так і буде, і як Я порадив, так і залишиться,
- 25** щоб вигубити ассирійців з Моєї землі та з Моїх гір, і будуть на потоптання, і знімуть з них їхнє ярмо, і їхня слава буде забрана з плечей!
- 26** Це — рада, яку дав Господь для всього всесвіту, і це — високо піднята рука над усіма народами всесвіту.
- 27** Бо хто рознесе те, що порадив Бог Саваот? І хто відверне високо підняту руку?
- 28** У рік, коли помер цар Ахаз, було це слово.
- 29** Не радійте, усі филистимці, тому що знищене ярмо того, хто вас б'є. Адже з нащадків зміїв вийде покоління аспідів, і їхні покоління вийдуть зміями, які літають.
- 30** А він пастиме бідних, і бідні мужі спочинуть у мирі. Він голодом знищить твоїх нащадків і вигубить твій останок.
- 31** Кричіть, брами міст, хай закричать міста збентежені, усі филистимці, бо з півночі приходить дим, і не буде існування.

³²А яку відповідь отримають царі народів? Оскільки Господь заснував Сіон, то через Нього врятуються покірні народу.

Ісаї 15

¹Слово проти Моавітської землі. Вночі загине Моавітська земля, бо вночі буде знищений мур Моавітської землі.

²Сумуйте над самими собою, бо і Левидон загине. Там, де ваш вівар, туди підете плакати, до Навава моавітського. Кричіть: На кожній голові — лисина, усі руки — повідрубвані!

³На її вулицях підв'яжіться мішковиною і плачте, на її покрівлях і на її вулицях усі кричіть з риданням!

⁴Бо закричав Есевон і Елеала, аж до Ясси чути їхній голос. Через це стегна Моавітської землі кричать, душа її пізнає.

⁵Серце Моавітської землі кричить у собі аж до Сигора, бо є трилітньою теличкою. А на підйомі Луїта піднімуться до тебе, плачучи, кричить дорогою Ароніім — знищення і потрясіння!

⁶Вода Немріма стане пустелею, і її трава пропаде. Не буде трави і зелені.

⁷Невже так має спастися? Адже наведу на долину аравійців, і візьму її.

⁸Бо торкнувся крик гори моавітської до землі Агаллім, і її крик — аж до джерела Елім.

⁹А вода Реммона наповниться кров'ю, бо наведу на Реммон аравійців і заберу нащадків Моава, Аріїла і останок Адами.

Ісаї 16

¹Пошлю, як гадюки по землі. Хіба не пустинною скелею є гора Сіон?

²Бо дочка Моав буде, як пташеня, забране в птаха, який відлетів. До того ж, Арноне,

³більше радься, роби собі постійно покриття плачу. У полудневу темряву втікають, жахаються, не будь відведений.

⁴Серед тебе замешкають втікачі Моава, будуть вам покриттям від обличчя переслідувача, бо забрано твого союзника, і загинув володар, який топтався по землі.

⁵І з милосердям випростується престол, і на ньому сяде з правдою в шатрі Давида, судячи, шукаючи суду і прискорюючи справедливість.

⁶Ми почули про гордість Моава, гордість дуже велика, — Ти відкинув зарозумілість. Не таке твоє пророцтво,

⁷не таке! Моав закричить, бо в Моавітській землі всі кричатимуть. Ти подбаєш за тих, хто живе в Адесеті, і не засоромишся.

⁸Рівнини Есевона заплачуть, виноградник Севами. Ви, які пожираєте народи, потопчіть її виноградники аж до Язира. Не зійдетеся, блукайте пустелею! Послані були залишені, бо перейшли пустелю.

⁹Через це оплакую виноградник Севами, як риданням Язира. Він зрубав твої дерева, Есевон і Елеала, як на жнива і в час збирання твого винограду потопчу, і все впаде.

¹⁰І буде забрана радість і веселість з твоїх виноградників, і не радітимуть твоїми виноградниками, і не чавитимуть вино у виноградних чанах, бо радощі припинені Мною.

¹¹Через це моє нутро проти Моава видасть звук, як гусла, і я всередині, як мур, який ти відновив.

¹²І буде тобі на сором, бо Моав важко трудився над вівтарями і ввійде до своїх рукотворних божків, щоб помолитися, та вони не будуть спроможними його визволити.

¹³Ось слово, яке сказав Господь на Моава, коли проголосив.

¹⁴Тепер же говорю: За три роки, відповідно до років наймита, обезчеститься слава Моава в усьому великому багатстві, і він залишиться нечисленний і без пошани.

Ісаї 17

¹Слово проти Дамаску. Ось Дамаск буде забраний з-поміж міст, і буде на падіння,

²залишений навіки, як загін для стад і на спочинок, і не буде переслідувача.

³І більше не буде неприступним, щоб туди втік Єфрем, і більше не буде царства в Дамаску, і ті, хто залишився із сирійців, загинуть. Адже ти не кращий за синів Ізраїля і їхньої слави. Так говорить Господь Саваот:

⁴І зникне в той день слава Якова, і велич його слави захитається.

⁵І буде так, начебто хтось зібрав жнива, що стоять, і пожав насіння колосся, і буде так, наче хтось зібрав колосся в плідній долині,

⁶і на ній залишилася лише стерня; чи наче плоди оливкового дерева: два чи три на шпильястому вершку, чотири чи п'ять, залишені на його галузках, — так говорить Господь, Бог Ізраїля.

⁷У той день людина надіятиметься на Того, Хто її створив, а її очі поглянуть на Святого Ізраїля,

⁸і не будуть надіятися на вівтарі та на витвори їхніх рук, що зробили їхні пальці, і не дивитимуться на їхнісвященні дерева та на їхні гидоти.

⁹У той день твої міста будуть покинуті, як покинули аморейці та евейці від обличчя синів Ізраїля, і будуть вони спустошені,

¹⁰тому що ти покинув Бога, твого спасителя, і не згадав за Господа, твого помічника. Через це насадиш невірного саджанця і невірне насіння.

¹¹А в день, в який насадиш, заблукаєш. А що вранці посієш, зацвіте на жнива, у день, коли успадкуєш, — так, як батько людини, даси спадок своїм синам.

¹²Горе безлічі численних народів. Як море, що хвилюється, так будете стривожені, і спини численних народів зашумлять, як вода.

¹³Багато народів, наче велика вода, наче багато води, що несеться із силою. І прокляне його, і прожене його далеко, як порох полови тих, які віють проти вітру, і як порох коліс, несений бурєю.

¹⁴На вечір буде плач, а перш ніж настане ранок, його не стане. Це частка тих, які вас полонили, і спадок тих, які замість вас успадкували.

Ісаї 18

¹Горе, земле кораблів, крила на другому березі рік Ефіопії,

²що посилає морем заручників і книжні послання на поверхні води. Бо швидко посли підуть до високого народу, чужого і поганого народу. Хто на другому березі? Народ нещасний і потоптаний. Тепер ріки землі —

³усі, як заселена країна. Їхня країна буде заселена, як знак піднімається від гори, як почується голос труби.

⁴Адже так мені сказав Господь: У Моєму місті буде впевненість, як світло в спекотний полудень і як хмара роси в день жнив.

⁵Перед жнивками, коли закінчилося цвітіння, і неспілий виноград зацвів цвітом неспілого плоду, Він обстриже малі грона серпами, обстриже малі галузки, порубає

⁶і залишить разом птахам небесним і земним звірам, і на них збереться небесна пташня, і на них прийдуть усі звірі землі.

⁷У той час дари будуть принесені Господу Саваотів від народу пригнобленого і без волосся, від народу, який великий відтепер і на вічні часи. Народ, котрий надіється, і потоптаний, який є в частині ріки його країни, до місця, де Ім'я Господа Саваота, де гора Сіон.

Ісаї 19

¹Видіння про Єгипет. Ось Господь сидить на легкій хмарі й прибуде в Єгипет, і затремтять рукотворні божки Єгипту від Його присутності, і їхнє серце в них ослабне.

- ²І повстануть єгиптяни на єгиптян, і кожен воюватиме проти свого брата, — кожен проти свого ближнього, місто — на місто і закон — на закон.
- ³І жахнеться дух єгиптян у них, і Я розладнаю їхню раду, і запитають своїх богів, своїх божків і тих, які голосять із землі, і чародіїв.
- ⁴І Я видам Єгипет у руки людей, жорстоких володарів, і жорстокі царі пануватимуть над ними! — так говорить Господь Саваот.
- ⁵І питимуть єгиптяни воду, що поблизу моря, а ріки забракне, і вона висохне.
- ⁶І не стане рік та каналів від ріки, і висохне весь збір води також у всякому мочарі тростини і папірусу.
- ⁷І всяка зелена трава, що довкола ріки, і все, що посіяне біля ріки, посохне, бувши спалене вітром.
- ⁸І застогнуть рибалки, і застогнуть усі, хто закидає гачок у ріку, і ті, хто закидають сіті, а ті, хто закидає неводи, заплачуть.
- ⁹І сором охопить тих, які виробляють добірний льон, і тих, які виробляють вісон,
- ¹⁰і ті, котрі живуть з них, будуть у болі, і всі ті, хто виготовляє пиво, будуть засмучені, і болітиме в них душа.
- ¹¹І безумними будуть володарі Танеоса. Мудрі радники царя, — їхня рада безумною стане. Як ви скажете цареві: Ми — сини розумних, сини царів, які від початку?
- ¹²Де тепер є твої мудрі? Тож хай тобі сповістять, хай скажуть, що Господь Саваот учинив проти Єгипту!
- ¹³Не стало володарів Танеоса, і піднялися вгору володарі Мемфіса, і зведуть Єгипет за племенами.
- ¹⁴Адже Господь зачерпнув їм духа омани, і вони одурманили Єгипет у всіх їхніх ділах, як зводиться п'яний, який одночасно блює.
- ¹⁵І не буде в єгиптян діла, що зробить голову і хвіст, початок і кінець.
- ¹⁶А в той день єгиптяни будуть, як жінки в страху і в тремтінні від присутності руки Господа Саваота, яку Він на них покладе.
- ¹⁷І країна юдеїв буде на страх єгиптянам. Коли хто-небудь її назве їм, злякаються через раду, яку Господь дав стосовно них.
- ¹⁸У той день буде п'ять міст у Єгипті, що говорять ханаанською мовою, які клянуться Іменем Господа. Одне місто назветься Місто справедливості.
- ¹⁹У той день буде жертovníк Господу в країні єгиптян і стовп Господу на її границі,

²⁰і буде за знак навіки Господу в країні Єгипту, бо заволають до Господа через тих, хто їх гнобить, і Господь пошле їм чоловіка, який їх врятує, коли судитиме, — врятує їх.

²¹І Господь буде знаний єгиптянам, і єгиптяни пізнають Господа в той день, принесуть жертви і складуть Господу обітниці, і віддадуть обіцяне.

²²І Господь уразить єгиптян великою раною, і вилікує їх оздоровленням, і вони повернуться до Господа, і Він їх вислухає та їх оздоровить.

²³У той день буде дорога Єгипту до асирійців, і прийдуть асирійці в Єгипет, а єгиптяни підуть до асирійців, і єгиптяни служитимуть асирійцям.

²⁴У той день Ізраїль буде третій в асирійців і в єгиптян, благословенний на землі,

²⁵яку поблагословив Господь Саваот, кажучи: Благословенний Мій народ, який в Єгипті, і який в Ассирії, і Мій спадок Ізраїль.

Ісаї 20

¹У рік, коли Танатан підійшов до Азоту, коли царем асирійців був посланий Сарнаном, воював з Азотом і захопив його,

²тоді промовив Господь до Ісаї, кажучи: Іди і зніми мішковину з твоїх стегон, і скинь твоє взуття з твоїх ніг. І він зробив так, ходячи нагим і без взуття.

³І Господь сказав: Саме те, як Мій слуга Ісая ходив нагим і без взуття три роки, буде доказами і зловісними знаками для єгиптян і ефіопів.

⁴Адже так поведе цар асирійців полонених Єгипту і Ефіопії, молодих і старих, — нагими і без взуття, з непокритим соромом Єгипту.

⁵І ослаблені єгиптяни засоромляться ефіопів, на яких єгиптяни надіялися, бо були для них славою.

⁶І скажуть ті, хто живе на цьому острові: Ось ми надіялися втекти до них за допомогою, а вони не змогли врятуватися від царя асирійців! То ж як ми врятуємося?

Ісаї 21

¹Видіння пустелі. Як вихор, що проноситься крізь пустелю, що з пустелі приходить, із суші,

²мені сповіщено страшне і тяжке видіння. Хто зневажає, зневажає, хто чинить беззаконня, чинить беззаконня. Проти мене еламіти, і послы персів проти мене йдуть. Тепер застогну і себе потішу.

³Через це мої стегна сповнені слабкості, і мене охопили болі, як ту, яка народжує. Я вчинив зло, щоб не почувти, я поспішив, щоб не бачити.

⁴Моє серце зведене, і мене заливає беззаконня, моя душа набралася страху.

- ⁵Приготуй же стіл, пийте, їжте! Піднявшись, володарі, приготуйте щити!
- ⁶Бо так сказав мені Господь: Пішовши, постав себе сторожем і сповісти, що лише побачиш.
- ⁷І я побачив двох вершників-кіннотників, вершника на ослі та вершника на верблюді. Послухай дуже пильно
- ⁸і приклич Урію на Господню сторожову вежу! А той сказав: Я стояв постійно вдень, і над табором стояв я цілу ніч,
- ⁹і ось він іде, вершник, на парі коней. І, говорячи назустріч, він сказав: Упав Вавилон! А всі його статуї та його рукотворних божків порозбивали об землю!
- ¹⁰Послухайте, ви, які залишилися, і ті, хто в болях, послухайте те, що я почув від Господа Саваота, — Бог Ізраїля сповістив нам!
- ¹¹Видіння Ідумеї. До мене кличе від Сіїра: Охороняйте оборонні вали.
- ¹²Я стою на сторожі вранці та вночі. Якщо шукаєш, шукай і поряд зі мною живи.
- ¹³Ввечері спатимеш у лісі в дорозі Дедана.
- ¹⁴Назустріч спраглому воду винесіть, ви, хто живе в країні Темана! Хлібом зустріньте тих, які втікають, —
- ¹⁵через велику кількість тих, хто втікає, і через велику кількість заблудлих, і через велику кількість мечів, і через велику кількість натягнутих луків, і через велику кількість тих, які полягли в бою.
- ¹⁶Адже так сказав мені Господь: Ще рік, як рік наймита, і пропаде слава синів Кидара,
- ¹⁷і мало буде сильних стрільців, синів Кидара, які залишилися, тому що так сказав Господь, Бог Ізраїля!

Ісаї 22

- ¹Видіння долини Сіон. Що сталося з тобою тепер, що всі пішли на дахи марно?
- ²Місто наповнилося крикунами. Твої ранені — не ранені мечем, і твої мертві — не мертві від бою.
- ³Усі твої володарі втекли, і полонені є жорстоко зв'язані, а ті з-поміж тебе, які сильні, далеко втекли.
- ⁴Через це я сказав: Залиште мене, гірко плакатиму, не намагайтеся мене потішити за знищення дочки мого роду!
- ⁵Адже день тривоги, знищення, потопання й омани від Господа Саваота в долині Сіон! Блукають від малого аж до великого, блукають на горах.
- ⁶Еламці ж взяли сагайдаки, люди — вершники на конях і збір полку.

- ⁷І станеться, що твої вибрані долини наповняться колісницями, а кіннотники заб'ють твої двері.
- ⁸І відкриють брами Юди, поглянуть у той день у вибрані доми міста
- ⁹і викриють сховане по будівлях укріплення Давида. І їх побачать, бо їх багато, і побачать, що відвернули воду старої купелі до міста,
- ¹⁰і що знищили доми Єрусалима для укріплення муру міста.
- ¹¹І ви зробили собі воду поміж двома мурами всередині старої купелі, і не поглянули на Того, Хто від початку її зробив, і не бачите Того, Хто її створив.
- ¹²І прикликав Господь Саваот у той день плач, ридання, оголення та підв'язування мішковиною,
- ¹³вони ж раділи і веселились, ріжучи телят і приносячи в жертву овець, щоб їсти м'ясо і пити вино, кажучи: Їймо і пиймо, бо завтра помремо!
- ¹⁴І це — відкритє у вухах Господа Саваота, бо вам не буде прощений цей гріх, аж доки не помрете.
- ¹⁵Так говорить Господь Саваот. Іди до священицької кімнати, до економа Сомни, і скажи йому:
- ¹⁶Чого ти тут і що тобі тут, чому тут ти витесав собі пам'ятник і зробив собі гробницю на високому місці, і розписав собі помешкання в камені?
- ¹⁷Ось Господь Саваот прожене, вигубить чоловіка і забере твій одяг
- ¹⁸і твій славний вінець, і кине тебе до великої та безмірної країни, і там помреш. І поставить твою гарну колісницю на безчестя і дім твого володаря на потоптання,
- ¹⁹і будеш усунений від твого управління і від своєї посади.
- ²⁰І станеться, що в той день Я покличу Мого раба Еліякіма, сина Хелкії,
- ²¹одягну його у твій одяг і дам йому твій вінець, владу і твоє управління передам йому в руки, і він буде, як батько для тих, які живуть у Єрусалимі, і для тих, які живуть у племені Юди.
- ²²І дам йому славу Давида, і він володітиме, і не буде противника.
- ²³І поставлю його володарем на вірному місці, і він буде на престолі слави дому його батька.
- ²⁴І на нього буде надіятися всякий славний в домі його батька, від малого аж до великого, і будуть залежні від нього.
- ²⁵У той день так говорить Господь Саваот: Похитнеться чоловік, який непорушно стоїть на вірному місці, і впаде, і буде забрана та слава, що на ньому, бо так сказав Господь!

Ісаї 23

- ¹Видіння Тиру. Голосіть, кораблі Кархидону, бо він загинув, тож більше ніхто не приходить із землі китійців! Його відвели полоненим.
- ²До кого стали подібними ті, хто живе на острові, купці Фінікії, які перепливають море
- ³великою водою, нащадки купців? Як жнива зібрані купці народів.
- ⁴Засоромся, Сідоне, — сказало море. А твердиня моря сказала: Я не терпіла болів, не народжувала, не вигодувала молодих і не виховала до дозрілого віку дівчат.
- ⁵Коли ж почувється в Єгипті, їх схопить біль за Тир.
- ⁶Відійдіть, ви, до Кархидону, кричіть, ви, хто живе на цьому острові!
- ⁷Чи не була вона вашою гордістю, вона, яка від початку, раніше, ніж вона була віддана?
- ⁸Хто це визначив про Тир? Хіба він не є меншим, чи не має сили? Його купці славні, володарі землі.
- ⁹Господь Саваот визначив усунути всю гордість славних і без пошани вчинити всякого славного на землі.
- ¹⁰Обробляй твою землю, бо й кораблі більше не йдуть з Кархидону.
- ¹¹А твоя рука, яка розгнівила царів, більше не має сили проти моря. Господь Саваот наказав про Ханаана, щоб знищити його твердиню.
- ¹²І скажуть: Вже більше ви не будете зневажати і чинити неправду дочці Сідону. І якщо відійдеш до китійців, то і там не буде тобі спочинку.
- ¹³Чи в землю халдеїв, — і вона спустошена асирійцями, бо її мур повалився.
- ¹⁴Голосіть, кораблі Кархидону, бо знищили вашу твердиню.
- ¹⁵І станеться, що в той день залишений буде Тир на сімдесят років, як час царя, як час людини. І станеться, що після сімдесяти років Тир буде як пісня розпусниці:
- ¹⁶Візьми гусли і мандруй, місто, забута розпуснице! Гарно заграй, багато співай, щоб залишилася пам'ять про тебе!
- ¹⁷І станеться, що після п'ятдесяти років Бог зробить відвідини Тиру, і він знову повернеться назад до давнього, і буде торговим центром для всіх царств світу.
- ¹⁸І його торгівля і винагорода буде свята Господу. Не для них буде зібране, але для тих, які живуть перед Господом, уся його торгівля, щоб їсти і пити, і насититися на злуку і пам'ять перед Господом.

Ісаї 24

- ¹Ось Господь нищить усесвіт! Він спустошить його, оголить його поверхню і розсіє тих, які в ньому живуть.

- ²І народ буде як священик, слуга — як господар, а служниця — як господарка, хто купує, буде як той, хто продає, і хто позичає — як той, хто позичив, і хто винний — як той, кому він позичив.
- ³Земля буде вщент знищена, земля буде цілком пограбована, бо уста Господа це сказали!
- ⁴Заплакала земля, і всесвіт був знищений, заплакали звеличені наземлі.
- ⁵Земля ж чинила беззаконня через тих, які жили на ній, тому що порушили закон і змінили заповіді, вічний завіт.
- ⁶Через це прокляття пожере землю, бо згрішили ті, хто живе на ній. Через це бідні будуть ті, які проживають на землі, і залишаться мало людей.
- ⁷Заплаче вино, заплаче виноградник, застогнуть усі, хто радів душею.
- ⁸Не стало веселості тимпанів, не стало впертості та багатства безбожних, не стало звучання гусел.
- ⁹Засоромились, не пили вина, гірким став міцний напій для тих, які п'ють.
- ¹⁰Спустошене все місто, кожен замкне дім, щоб не ввійти.
- ¹¹Усюди розноситься крик за вином. Не стало всієї радості землі.
- ¹²І міста залишаться спустошеними, і покинуті доми будуть знищені.
- ¹³Це все буде на землі посеред народів, так наче б хтось обдер оливкове дерево, так їх обдеруть. А коли ж спиниться обдирання?
- ¹⁴Вони закричать голосом, а ті, які залишилися на землі, зрадіють разом з Господньою славою. Забушує вода моря.
- ¹⁵Через це Господня слава буде на островах моря, ім'я Господа буде славним.
- ¹⁶Господи, Боже Ізраїлю! Від кінців землі ми почули знаки: Надія для побожного. І скажуть: Горе тим, що погорджують, тим, що погорджують законом.
- ¹⁷Страх, рів і пастка на вас, що мешкаєте на землі.
- ¹⁸І буде, що хто втікає від страху, упаде в рів, а хто вилазить з рову, буде схоплений пасткою, бо вікна з небес відкрилися, тож зрушаться основи землі.
- ¹⁹Земля ходитиме ходором, цілковито збентежиться земля.
- ²⁰Земля похилилася, вона зрушиться мов колиба, неначе п'яниця та захмелілий, і впаде, і не зможе встати, бо їх перемогло беззаконня!
- ²¹І Бог наведе руку на прикрасу небес і на царів землі.
- ²²І зберуть, і замкнуть їх у твердині та у в'язниці, після багатьох поколінь нагрянуть на них відвідини.

²³І цегла розсиплеться, і мур упаде, бо Господь зацарює на Сіоні та в Єрусалимі й прославиться перед старійшинами.

Ісаї 25

¹Господи, Боже мій, прославлю Тебе, оспівуватиму Твоє Ім'я, бо Ти звершив дивовижні діла, давню правдиву раду. Нехай так буде, Господи!

²Бо Ти зробив міста купою пороху, зробив так, щоб в укріплених містах упали їхні основи. Місто безбожних повік не буде відбудоване.

³Через це Тебе поблагословить бідний народ, і міста ображених людей Тебе поблагословлять.

⁴Адже Ти став для всякого впокореного міста помічником, — охороною для тих, які підупали духом через нужду, Ти визволиш їх від злих людей — охорона спраглих і дух ображених людей.

⁵Ми як малодушні люди спрагли в Сіоні через безбожних людей, яким Ти нас передав.

⁶І Господь Саваот зробить бенкет усім народам на цій горі. Питимуть радість, питимуть вино, помажуться миром.

⁷На цій горі передай це все народам, адже це визначення для всіх народів!

⁸Смерть поглинула сильних, і знову Бог забрав усяку сльозу з кожного обличчя. Зневагу народу забрав з усієї землі, бо Господні уста це сказали.

⁹У той день скажуть: Ось наш Бог, на Якого ми покладали надію, і ми раділи нашим спасінням.

¹⁰Адже Бог дасть спочинок на цю гору, а Моавська земля буде потоптана, — як топчуть тік колісницями-молотилками.

¹¹І підніме свої руки, наче і він упокорив, щоб вигубити, та Бог упокорить його гордість, на яку наклав руки.

¹²І висоту твого оборонного муру Він понизить, і той звалиться вниз аж до основ.

Ісаї 26

¹У той день заспівають цю пісню в землі Юди, кажучи: Ось сильне місто, і Він покладе нашим спасінням мур і укріплення.

²Відкрийте брами, нехай увійде народ, який зберігає праведність, і який зберігає правду,

³який підтримує правду і береже мир! Бо на Тебе,

⁴Господи, поклали надію аж до віку, великий вічний Боже,

⁵Який, упокоривши, звів униз тих, хто жив на висотах. Ти знищиш сильні міста і зведеш вниз аж до основ,

⁶і їх топтатимуть ноги лагідних і покірних.

⁷Дорога побожних стала прямою, і дорога побожних приготовлена. Адже Господня дорога — суд. Ми поклали надію на Твоє Ім'я і на пам'ять,

⁹яку бажає наша душа. З ночі Ти будиш мій дух до Тебе, Боже, тому що Твої приписи — світло на землі. Навчіться праведності, ви, хто живе на землі!

¹⁰Бо не стало безбожного, він не навчився праведності на землі, не чинитиме правди. Нехай буде забраний безбожний, щоб не побачив Господньої слави.

¹¹Господи, Твоє плече високе, та вони не пізнали, а пізнавши, засоромляться. Ревнощі охоплять неосвічений народ, і тепер вогонь пожирає противників.

¹²Господи, Боже наш, дай нам мир, бо Ти віддав нам усе.

¹³Господи, Боже наш, пануй над нами! Господи, крім Тебе, іншого не знаємо, називаємо Твоє Ім'я.

¹⁴А мертві не побачать життя, і лікарі не воскресять. Через це Ти навів, і Ти знищив, і Ти забрав усякого їхнього мужа.

¹⁵Додай їм зла, Господи, додай зла всім славним землі!

¹⁶Господи, ми Тебе згадали в скорботі, у малій скорботі Твоє напоумлення для нас.

¹⁷І так, як та, котра терпить болі, коли приходить час народжувати, кричить від свого болю, такими ми стали для Твого улюбленого через Твій страх, Господи.

¹⁸Ми завагітніли, перетерпіли болі й породили. Ми не вчинили духу спасіння на землі, але впадуть ті, які живуть на землі.

¹⁹Воскреснуть мертві та встануть ті, хто в гробницях, і зрадіють ті, хто в землі. Бо роса від Тебе для них є лікуванням, а земля безбожних пропаде.

²⁰Іди, мій народ, увійди у свої світлиці, замкни твої двері, сховайся на мить, аж доки не мине Господній гнів.

²¹Бо ось Господь від святині наводить гнів на тих, які живуть на землі, і земля відкриє свою кров, і не покриє винищених.

Ісаї 27

¹У той день Бог наведе святий, великий і сильний меч на дракона, на змія, який втікає, на дракона — звивистого змія, і вб'є дракона.

²У той день — прекрасний виноградник, — бажання над ним початипісню.

³Я — сильне місто, місто, взяте в облогу, даремно його напоюю, бо буде захоплене вночі, а вдень упаде його мур.

⁴Немає такого міста, яке не захоплювало його. Хто мене поставить стерегти в полі стерню? Через цю ворожнечу я його усунув. Тепер саме тому все це Господь Бог зробив, що вирішив. Я спалений, —

⁵закричать ті, які живуть у ньому, — укладемо мир з ним, укладемо мир!

⁶У дні, які приходять, потомство Якова, Ізраїль, пустить пагін і зацвіте, і весь світ наповниться його плодом.

⁷Хіба не так, як він бив, так і він буде побитий? І як він губив, так буде винищений?

⁸Войовничий і зневажаючий відішле їх. Чи ж не був ти тим, хто думав жорстоким духом їх вигубити, духом гніву?

⁹Через це буде забране беззаконня Якова, і це — його благословення, коли Я заберу його гріх, коли вони складуть усі камені вівтарів, розбиті на дрібний порошок. І не залишаться їхніх священних дерев, а їхні божища будуть постинані так, як діброви вдалині.

¹⁰Те стадо, яке поселиться там, буде вільним, — як покинете стадо. І буде багато часу пастися, і там вони відпочиватимуть.

¹¹Та після певного часу не буде в ній жодної зелені, тому що стане сухою. Ідьте, жінки, які приходите від оглядання. Бо немає народу, який має розум, через це не пощадить Той, Хто їх створив, і Творець їх не помилує.

¹²І буде, що в той день Господь поставить огорожу від каналу ріки аж до Рінокорурів, а ви зберіть синів Ізраїля, одного за одним.

¹³І буде, що в той день затрублять великою трубою, і прийдуть ті, які гинули в країні асирійців та які гинули в Єгипті, і поклоняться Господу на святій горі в Єрусалимі.

Ісаї 28

¹Горе вінцеві гордості, наймити Єфрема, цвіт, що відпав від слави на вершку родючої гори, п'янні без вина!

²Ось сильний і тяжкий Господній гнів, як падаючий град, коли немає накриття, — який сильно падає. Як велика кількість води, що зносить поверхню землі, він зробить спочинок рукам

³і ногам. І потоптаний буде вінець гордості, наймити Єфрема.

⁴І опалий цвіт славної надії на верхів'ї високої гори буде, як рання смоківниця, хто її побачить, то перш ніж візьме у свою руку, забажає її з'їсти.

⁵У той день Господь Саваот буде сплетеним вінцем славної надії для того, хто залишився з мого народу.

⁶Залишені вони будуть у дусі суду на суд і на силу, яка забороняє губити.

⁷Адже ці одурманені вином, — вони були одурманені міцним напоєм. Священик і пророк зійшли з розуму через вино, захиталися через оп'яніння від міцного напою, вони були введені в оману. Це — видіння.

⁸Прокляття їстиме цю раду, бо це рада з причини захланності.

⁹Кому ми сповістили зло, і кому ми сповістили вістку? Тим, які позбавлені молока, тим, які відлучені від грудей?

¹⁰Прийми біль до болю, надію до надії, ще трохи, ще трохи,

¹¹через зневагу уст, через інший язик, бо промовлять до цього народу,

¹²кажучи йому: Це спочинок для бідного і це знищення! Та вони не захотіли почути.

¹³І слово Господа Бога буде їм болем до болю, надією до надії, ще трохи, ще трохи, щоб пішли і впали назад, і будуть у небезпеці, будуть розбиті й будуть захоплені.

¹⁴Через це послухайте слово Господа, пригноблені мужі та князі цього народу в Єрусалимі:

¹⁵Оскільки ви сказали: Ми склали завіт з адом і угоду зі смертю! Буря, яка несеться, коли і проходитиме мимо, не найде на нас, бо ми обман учинили нашою надією і прикрилися обманом!

¹⁶То через це, так говорить Господь: Ось Я покладу в основи Сіону камінь — дорогоцінний, вибраний, кутовий, поважний, — в його основи, — і хто йому повірить, не засоромиться.

¹⁷І поставлю суд — як надію, а Моє милосердя — як мірило, а ті, які безпідставно повірили брехні, упадуть, бо не обмине вас буря,

¹⁸хіба що вона забере ваш договір смерті, і ваша надія на ад не залишиться. Буря, що несеться, коли надійде, будете їй на потоптання.

¹⁹Коли перейде, забере вас. Вранці, вранці прийде, — вдень і вночі буде погана надія. Навчіться слухати!

²⁰Пригнічені, не можемо битися, а самі маємо сили себе зібрати.

²¹Він підніметься так, як гора безбожних, і буде в долині Гаваона. З допомогою гніву Він звершить Свої діла, — діло гіркоти. А Свій гнів Він застосує по-чужому, і Його гіркота чужа для Нього.

²²Ви ж не радійте, і хай не переможуть вас кайдани. Тому що я почув від Господа Саваота про довершені та скорочені діла, які Він звершить по всій землі.

²³Прислухайтеся і почувте мій голос, зверніть увагу і почувте мої слова!

²⁴Хіба весь день орач буде орати? Чи, перш ніж обробити землю, він приготував насіння?

²⁵Хіба не тоді, коли вирівняв її поверхню, він сіє мале чорне насіння і кмин, а після цього сіє пшеницю, ячмінь і зерно у своїх межах?

²⁶Так і ти будеш напоумлений судом твого Бога, і зрадієш.

²⁷Адже не з жорстокістю очищується чорне насіння, і не наведеш колесо колісниці-молотилки на кмин, але палицею вибивається чорне насіння, і тоді кмин

²⁸їстимуть у хлібі. Адже не до віку Я гніватимуся на вас, і голос Моєї гіркоти не потопче вас!

²⁹І ці дивовижні знаки вийшли від Господа Саваота. Прийміть пораду, підніміть марну утіху!

Ісаї 29

¹Горе, місто Арїїл, проти якого воював Давид! Ви збирали плоди з року в рік, бо їсте з Моавом.

²Адже Я засмучу Арїїл, і Мені буде його сила та багатство.

³І обійду довкола тебе, як Давид, і поставлю навкруги тебе частокіл, і поставлю вежі довкола тебе,

⁴і твої слова будуть упокорені до землі, і твої слова зйдуть до землі. Твій голос буде, як у тих, хто волає із землі, і до землі знеможе твій голос.

⁵І багатство безбожних буде, як порох від колеса, і як порох, що проноситься мимо, і станеться раптово, як одна мить

⁶від Господа Саваота. Бо будуть відвідини з громом, трясінням і великим гулом — буря, що проноситься, і полум'я вогню, що пожирає.

⁷І багатство всіх народів, які воювали проти Арїїла, і всіх, які воювали проти Єрусалима, і всіх, хто зібрався проти нього і гнобить його, буде, як той, хто бачить уві сні.

⁸І будуть так, як ті, що вві сні п'ють та їдять, коли вони встали, і їхній сон марний, і так, як спраглий, коли сниться, що п'є, уставши, і надалі є спраглий, а його душа марно надіялася, — так буде багатство всіх народів, які воювали проти гори Сіон.

⁹Ослабніть і будьте здивовані, упийтеся не п'янким напоєм, і не вином!

¹⁰Адже Господь напоїв вас духом покаяння. Він зажмурить ваші очі й затьмарить ваших пророків та їхніх князів, які бачать скрите.

¹¹І всі ці слова будуть для вас, як слова цієї запечатаної книги, про яку, — коли її дадуть людині, навченій письма, кажучи: Прочитай це! — вона скаже: Не можу прочитати, бо вона запечатана!

¹²І буде дано цю книгу в руки людини, яка не знається на книгах, і скажуть їй: Прочитай це! І вона скаже: Не знаю письма!

¹³І сказав Господь: Цей народ наближається до Мене, своїми устами вони Мене вшановують, а їхнє серце далеко віддалене від Мене, даремно ж вшановують Мене, навчаючи людських заповідей і настанов.

¹⁴Через це ось продовжуватиму змінювати цей народ і зміню їх, знищу мудрість мудрих і заховаю розум розумних!

¹⁵Горе тим, які глибоко вникають, даючи пораду, та не через Господа. Горе вам, які чините раду приховано! Їхні діла будуть у темряві, і вони скажуть: Хто нас побачив, і хто пізнає нас, або те, що ми робимо?

¹⁶Хіба не вважатиметеся за глину гончаря? Чи місиво скаже тому, хто створив: Не ти мене створив? Чи творіння скажетому, хто створив: Нерозумно ти мене створив?

¹⁷Чи ще не мало, і буде змінений Ліван, як гора Хермел, і гора Хермел вважатиметься за ліс?

¹⁸І в той день глухі почують слова книги, і очі сліпих, — ті, які в темряві, і ті, які в імлі, — побачать!

¹⁹І бідні зрадіють через Господа в радості, і ті з людей, хто повірив, наповняться радістю.

²⁰Не стало беззаконного, і гордий загинув, а беззаконні винищені через зло,

²¹і ті, які чинять, щоб люди грішили словом. А всіх, кого звинувачують у брамах, поставлять як спотикання, — вони звели праведного неправедностями.

²²Тому так говорить Господь на дім Якова, який Він відділив від Авраама: Яків тепер не засоромиться, і Ізраїль тепер не змінить обличчя.

²³Але коли їхні діти побачать Мої діла, через Мене святитимуть Моє Ім'я, святитимуть Святого Якового і боятимуться Бога Ізраїля.

²⁴І пізнають розум ті, які зведені духом, а ті, хто нарікає, навчаться слухати, і ті язики, які заїкуються, навчаться говорити мир.

Ісаї 30

¹Горе, відступні діти, — так говорить Господь, — ви спланували задум не через Мене, і завіти — не через Мій Дух, а щоб додавати гріхи до гріхів,

²— ті, які йдуть, щоб прийти в Єгипет, аби їм допоміг фараон, щоб єгиптяни їх захистили, а Мене не попросили!

³Адже захист фараона буде для вас на сором і зневагою для тих, хто надіється на Єгипет.

⁴Бо в Тані є проводирі, погані посланці. Марно трудитимуться

⁵для народу, який не принесе їм користі, і не є на допомогу при потребі, але на сором і погорду.

⁶Видіння чотириногих в пустелі. У смутку і пригніченні, лев і малюк-левеня, звідти і гадюка, і покоління літаючих зміїв, які понесли на ослах і верблюдах своє багатство до народу, який не приніс їм користі для допомоги, але на сором і погорду.

⁷Єгиптяни марно і надаремне допомагатимуть вам, бо сповісти їм: Марна ця ваша потіха!

⁸Отже, тепер, сівши, напиши це на дошці та в книзі, бо це буде на період часу — аж до віку.

⁹Адже це народ неслухняний, брехливі сини, які не бажали послухати Божого Закону,

¹⁰ті, які говорять пророкам: Не сповіщайте нам! — і тим, які бачать видіння: Не говоріть нам, але говоріть нам і сповіщайте нам інший обман,

¹¹і відверніть нас від цієї дороги, заберіть від нас цю стежку, і заберіть від нас Святого Ізраїля!

¹²Через це так говорить Господь, Святий Ізраїля: Через те, що ви не послухалися цих слів і повірили обману, і тому що ти нарікав і поклав надію на це слово,

¹³через це буде вам цей гріх як стіна, що раптово впаде, як захоплене укріплене місто, падіння якого має статись раптово!

¹⁴І його падіння буде як розбиття глиняного посуду, щоб з посуду не знайшлося в них дрібного черепка, в який можеш взяти вогонь, чи в який можеш налити трохи води.

¹⁵Так говорить Господь, Святий Ізраїля: Коли, відвернувшись, зітхатимеш, тоді врятуєшся і пізнаєш, де ти є. Коли покладеш надію на марне, то марною стала ваша сила! Та ви не забажали послухати,

¹⁶але сказали: Втечемо на коні! Через це втікатимете. І ви сказали: На швидких конях будемо. Через це швидкими будуть ті, хто вас переслідуватиме.

¹⁷Від голосу одного втікатиме тисяча, від голосу п'ятьох втікатимуть численні, доки не залишитесь, як стовп на горі, як той, що несе знак на пагорбі.

¹⁸І знову чекатиме Бог, щоб вас помилувати і через це підніметься, щоб вас помилувати. Тому що Господь Бог є вашим суддею, і де залишите вашу славу? Блаженні ті, які залишаються в Ньому,

¹⁹тому що святий народ житиме в Сіоні. І Єрусалим сильно заплакав : Помилуй мене. Помилує тебе задля голосу твого крику. Коли побачив, вислухає тебе.

²⁰І Господь дасть вам хліб смутку і мало води, і більше не наблизяться до тебе ті, хто тебе вводить в оману. Бо твої очі побачать тих, що тебе вводять в оману,

²¹і твої вуха чутимуть слова тих, які тебе вводять ззаду в оману, що говорять: Це дорога, підемо нею, чи направо, чи наліво.

- 22** І ти викинеш посріблених і позолочених божків, роздрибиш на куски і розпорошиш, як воду відлученої, і викинеш їх, як випорожнення.
- 23** Тоді буде дощ для насіння твоєї землі, і хліб врожаю твоєї землі буде великий і багатий. І твоя худоба в той день пастиметься на врожайному і широкому місці.
- 24** Ваші бики і воли, які працюють на землі, їстимуть полову, змішану з просіяним ячменем.
- 25** І буде на всякій високій горі і на всякому високому пагорбі вода, що тече в той день, коли багато людей загинуть, і коли впадуть башти.
- 26** І світло місяця буде як, світло сонця, а світло сонця буде всемеро ясніше вдень, коли Господь оздоровить ураження Свого народу і вилікує біль твоєї рани.
- 27** Ось Господнє Ім'я йде через безліч часу, — палаючий гнів, слово Його уст зі славою, слово великого гніву, і гнів люті пожирає, як вогонь.
- 28** І Його Дух, як вода, що пливе в долині, вона сягатиме аж до шиї, і поділиться, щоб марністю збентежити народи на оману. І їх переслідуватиме омана, і їх схопить віч-на-віч.
- 29** Хіба не треба, щоб ви постійно раділи і постійно входили до Моєї святині, як ті, хто святкує, і як ті, хто веселиться, щоб вийти із сопілкою на Господню гору до Бога Ізраїля?
- 30** І Бог дасть почути славу Його голосу і покаже гнів Його могутньої руки — з гнівом, люттю і полум'ям, що пожирає. Він сильно загримить, як вода і град, які несуться із силою.
- 31** Адже через Господній голос асирійці зменшаться через поразу, якою їх уразить.
- 32** І вона буде йому звідусіль, звідки він надіявся на допомогу, на яку він покладався. Вони із сопілками і гуслами воюватимуть проти нього у відповідь.
- 33** Бо ти перед тими днями будеш знову потрібний. Хіба не тобі приготовлено царювати над глибокою долиною, поваленим деревом, вогнем і численними дровами? Гнів Господа, як долина, що палає сіркою!

Ісаї 31

- 1** Горе вам, які ходите в Єгипет за допомогою, яку надію покладали на коней і на колісниці, бо є багато, і на велику безліч коней! Ви не були тими, хто поклав надію на Святого Ізраїля і не шукали Бога.
- 2** Він, мудрий, навів на них зло, і Його слово не буде усунене, і Він повстане на доми злих людей і на їхню марну надію,
- 3** на єгиптянина — людину, а не Бога, на коней, які є тіло, — тож не буде порятунку. Господь наведе на них Свою руку, і ті, хто допомагає, знесиляться, і вони всі разом загинуть.

⁴Адже так сказав мені Господь: Так, як лев чи левеня ричить над здобиччю, яку схоплять, — він заричав над нею, аж гори наповнилися його голосом, і принишкли, і злякалися великої люті, — так і Господь Саваот зійде воювати на гору Сіон, на її гори.

⁵Як птах, який літає, так і Господь захистить, визволить, обереже і врятує Єрусалим!

⁶Поверніться, ви, які вчинили глибоку та беззаконну раду.

⁷Адже в той день люди відмовляться від своїх рукотворних срібних і золотихбожків, яких зробили їхні руки.

⁸І впаде Ассур, — не меч чоловіка, і не меч людини його пожере! Він не втече з-перед меча. І молоді зазнають поразки,

⁹бо скелею вони будуть оточені, як валом, і будуть підкорені, а хто втече, той буде впійманий. Так говорить Господь: Блаженний, хто має в Сіоні нащадків і домашніх у Єрусалимі.

Ісаї 32

¹І ось зацарює праведний цар, і володарі правитимуть із судом.

²І чоловік буде приховувати свої слова і сховає, як від води, те що несе. І з'явиться в Сіоні, як ріка, що несе, славна в спраглій землі.

³І більше не покладатимуть надії на людей, але наставлять вуха, щоби слухати.

⁴І серце немічних буде наставлене, щоб слухати, і заїкуваті язики швидко навчатися говорити мир.

⁵І більше не скажуть безумному володіти, і більше твої слуги не скажуть: Мовчи!

⁶Бо безумний говоритиме безумне, і його серце знатиме безумне, щоб звершити беззаконня, і говорити оману на Господа, щоб розсіяти голодні душі й спраглі душі зробити порожніми.

⁷Адже рада злих беззаконне замишляє, щоб знищити лагідних неправедними словами і розсіяти слова покірних на суді.

⁸А побожні розумне порадили, і ця рада залишиться.

⁹Багаті жінки, встаньте і прислухайтеся до мого голосу! Дочки в надії, послухайте моїх слів!

¹⁰У днях року чиніть пам'ять в болі з надією. Знищене збирання винограду, припинена сівба — і більше не прийде.

¹¹Жахніться, сумуйте, ви, хто надіявся, роздягніться, нагими будьте, підв'яжіть стегна мішковиною

¹²і бийтеся в груди задля бажаного поля і плоду виноградника!

- ¹³ Земля мого народу видасть тернину і траву, і з кожного дому буде забрана радість. Багате місто,
- ¹⁴ доми покинені, — вони залишать багатство міста і любі доми. І села будуть печерами аж до віку, радість для диких ослів, пасовиська для пастухів,
- ¹⁵ аж доки не зійде на вас Дух з висоти. І Хермел буде спустошений, — Хермел вважатиметься як ліс.
- ¹⁶ І спочине в пустелі суд, і праведність поселиться на Кармилі.
- ¹⁷ І ділами праведності буде мир, і праведність втримає спочинок, — ті, хто надіється аж до віку.
- ¹⁸ І Його народ поселиться в місті миру, і поселиться безпечно, і вони спочинуть у достатку.
- ¹⁹ А якщо впаде град, не прийде на вас. І будуть ті, хто живе в лісах упевнені, як і ті, хто на рівнині.
- ²⁰ Блаженні ті, які сіють при всякій воді, де ходять віл і осел.

Ісаї 33

- ¹ Горе тим, хто спричиняє вам страждання, та ніхто вас не робить страждальцями, і зрадник вас не зраджує. Підуть геть ті, хто зневажає, і передані будуть, і змаліють, як міль на одязі.
- ² Господи, помилуй нас, бо на Тебе ми поклали надію. Насіння неслухняних стало загибеллю, а наше спасіння — в час смутку.
- ³ Через голос Твого страху народи жахнулися від Твого страху, і народи були розсіяні.
- ⁴ А тепер зберуться ваші полонені, від малого до великого. Так, наче хто збирає сарану, так насміються з вас.
- ⁵ Святий Бог, Котрий живе на висотах, Сіон наповниться судом і праведністю.
- ⁶ За законом передані будуть, наше спасіння в скарбах, там мудрість, умілість і побожність до Господа. Це — скарби праведності.
- ⁷ А ось від вашого страху вони злякаються. Ті, кого ви боялися, боятимуться вас. Адже будуть послані посланці, які просять миру, які гірко плачуть, просячи миру.
- ⁸ Бо їхні дороги будуть спустошені. Спинився страх народів, і їхній завіт забирається, і не вважатимете їх за людей.
- ⁹ Заплакала земля, засоромився Ліван, Сарон став мочаром. Явною буде Галілея і Кармил.
- ¹⁰ Тепер підіймуся, — говорить Господь, — тепер прославлюся, тепер звеличуся.

- 11** Тепер побачите, тепер почуєте. Марна буде сила їхнього духу, вогонь вас пожирає.
- 12** І народи будуть спалені, як терня спустошене і спалене в полі.
- 13** Почують ті, хто далеко, те, що Я зробив, пізнають Мою силу ті, які наближаються.
- 14** Відійшли ті беззаконні, які в Сіоні, тремтіння охопить безбожних. Хто вам сповістить, що горить вогонь? Хто вам сповістить вічне місце?
- 15** Хто ходить у праведності, хто говорить про правильну дорогу, хто ненавидить беззаконня та неправедність і відвертає руки від дарів, хто закриває вуха, щоб не почути суду крові, хто примружує очі, щоб не побачити беззаконня,
- 16** той житиме у високій печері на міцній скелі. Йому дасться хліб, і його вода — певна.
- 17** Побачите царя зі славою, і ваші очі побачать землю здалека.
- 18** Ваша душа навчиться страху. Де є писарі? Де є радники? Де є той, хто рахує тих, які виховуються,
- 19** малий і великий народ? З яким не радилися, і не знавнарод з глибоким голосом, щоб не чув осоружний народ, і немає розуму в того, хто слухає.
- 20** Ось місто Сіон, наше спасіння! Твої очі побачать Єрусалим, багате місто, намети, які не захитаються, і не зрушаться кілки його намету на вічні часи, і його шнури не порвуться.
- 21** Бо для вас — велике Ім'я Господа. Місце для вас буде, ріки широкі та розлогі рови. Ти не підеш цією дорогою, і не піде корабель, що пливе.
- 22** Адже мій Бог — великий, мене Господь не мине. Суддя наш — Господь, володар наш — Господь, цар наш — Господь, Він нас врятує!
- 23** Порвалися твої шнури, бо не мали сили. Твоя щогла похилилася, — вона не розпустить вітрил. Не підніме знак, аж доки не буде віддана на грабунок. Тому численні кульгаві грабуватимуть.
- 24** І не скаже народ, який між ними живе: Я знесилююсь! Бо їм прощено гріх.

Ісаї 34

- 1** Прийдіть, народи, і послухайте, володарі! Нехай почує земля і ті, хто на ній, усесвіт і народ, який у ньому.
- 2** Тому що Господній гнів на всі народи і гнів на їхнє число, щоб їх вигубити і видати їх на різанину.
- 3** А їхні ранені та мертві будуть викинуті, і підніметься їхній сморід, і гори просякнуть їхньою кров'ю.

⁴Небо звернеться, як сувій, і всі зорі впадуть, як листя з винограду і як опадає листя зі смоківниці.

⁵Мій меч на небі оп'янів. Ось зійде на Ідумею — із судом на народ вигублення.

⁶Господній меч наповнився кров'ю, потовстів від жиру ягнят, від жиру козлів і баранів, бо жертва Господу у Восорі, і велика різанина в Ідумеї.

⁷Могутні впадуть з ними, барани і бики, і земля сп'яніє від крові й насититься їхнім жиром.

⁸Адже настав день Господнього суду і рік віддачі суду Сіонові.

⁹Його долини обернуться на смолу, а його земля — на сірку, і його земля буде горіти, як смола,

¹⁰вдень і вночі, і не погасне — на вічний час, і його дим підійматиметься вгору. На покоління вона буде спустошена і на довгий час стане пусткою.

¹¹І на ній поселяться птахи, їжаки, їбиси та ворони, і покладуть на неї шнурок землеміра пустелі, і онокентаври замешкають на ній.

¹²Його володарів не буде, бо його царі, його володарі та його вельможі будуть на вигублення.

¹³І в їхніх містах і на його укріпленнях виростуть тернисті дерева, і буде поселенням для сирен і житлом для горобців.

¹⁴І демони зустрінуться з онокентаврами, і закричать один до одного. Там спочинуть онокентаври, бо знайшли собі спочинок.

¹⁵Там гніздився їжак, і земля впевнено врятувала своїх дітей. Там зустрілися олені й побачили одне одного.

¹⁶Числом перейшли, ні один з них не загинув, одне одного не шукали. Бо Господь їм наказав, і Його Дух зібрав їх.

¹⁷І Він кине для них жереб, і Його рука розділить пасовиська. Ви успадкуєте на вічні часи, на покоління поколінь вони отримають на ній спокій.

Ісаї 35

¹Зрадій, спрагла пустеля, розвеселися, пустеля, і зацвіти, як лілея!

²Зацвітуть та розвеселяться пустелі Йордану. І слава Лівану їй дана, і пошана Кармила, і мій народ побачить славу Господа і велич Бога.

³Зміцніться, опущені руки і паралізовані коліна!

⁴Моліться, малодушні розумом! Сильними будьте, не бійтеся! Ось наш Бог віддає суд і віддасть, Він прийде і нас врятує!

⁵Тоді відкриються очі сліпих і почують вуха глухих.

⁶Тоді кульгавий підскочить, як олень, і мова заїк буде виразною, бо пробилася вода в пустелі, і долина — у спраглий землі,

⁷і безводне стане мочаром, і в безводній землі буде джерело води. Там — веселість птахів, місце тростини і мочарів.

⁸Там буде чиста дорога, і дорога назветься святою, і не перейде там нечистий, і не буде там нечистої дороги. А розсіяні підуть по ній і не заблукають.

⁹І не буде там лева, ані хижі звірі не підуть до неї, і не знайдуться там, але по ній підуть визволені.

¹⁰І зібрані Господом повернуться і прийдуть до Сіону з радістю, і вічна радість на їхній голові. Бо на їхній голові — хвала і веселість, тож радість охопить їх, — біль, смуток і стогнання втекли.

Ісаї 36

¹І сталося, що на чотирнадцятий рік царювання Езекії прийшов Сеннахирім, цар асирійців, на укріплені міста Юдеї і захопив їх.

²І цар асирійців послав Рапсак з Лахиса до Єрусалима, до царя Езекії, з великою армією, і став біля водогону горішньої купелі на дорозі поля білильників.

³І до нього вийшли Еліяким, син Хелкія, економ, писар Сомна і Йоах, син Асафа, літописець.

⁴І сказав їм Рапсак: Скажіть Езекії: Так говорить великий цар, цар асирійців: На що ти поклав надію?

⁵Чи на раду, чи війна відбувається словами губ? А тепер на що ти понадіявся, що ти мені не підкоряєшся?

⁶Ось ти поклав надію на цю зламану палицю з тростини, на Єгипет. Хто лишень на неї обіпреться, вона ввійде йому в руку. Таким є фараон, цар Єгипту, і всі, хто на нього надіявся.

⁷Якщо ж кажете: Ми надіялися на нашого Господа Бога,

⁸тепер пристаньте до мого володаря, царя асирійців, і дам вам дві тисячі коней, якщо зможете на них дати вершників.

⁹І як зможете повернутися до обличчя одного володаря? Рабами є ті, які надіялися на єгиптян, на коня і вершника.

¹⁰І тепер, хіба не без відома Господа ми пішли проти цієї країни, щоб воювати з нею?

¹¹І сказав йому Еліяким, Сомна і Йоах: Говори до твоїх рабів по-сирійськи, бо ми розуміємо, і не говори до нас по-єврейськи. Навіщо ти промовляєш до вух людей, які на мурах?

12І сказав їм Рапсак: Хіба до вашого володаря чи до вас послав мене мій володар сказати ці слова? Хіба не до людей, які перебувають на мурі, щоб їли кал і пили сечу разом з вами?

13І Рапсак піднявся, і закричав сильним голосом по-єврейськи, гукаючи: Послухайте слова великого царя, царя ассирійців:

14Так говорить цар: Хай вас не обманює Езекія словами, які не зможуть вас визволити!

15І хай вам Езекія не говорить: Бог вас визволить, і не віддасть це місто в руки царя ассирійців!

16Не слухайтеся Езекії! Так говорить цар ассирійців: Якщо хочете бути благословенними, вийдіть до мене, і кожний їстиме свій виноград та смоківниці, і питиме воду зі своєї криниці,

17аж доки не прийду і не заберу вас у землю, що як ваша земля, земля пшениці, вина, хліба і виноградників.

18Хай Езекія не обдурить вас, кажучи: Ваш Бог визволить вас! Хіба врятували боги народів кожний свою країну з рук царя ассирійців?

19Де є Бог Емату та Арфадугу? І де Бог міста Сепфарім? Чи змогли вони спасти Самарію з моєї руки?

20Хто з богів усіх цих народів визволив свою землю з моєї руки? Невже Бог визволить Єрусалим з моєї руки?

21І вони замовкли, і ніхто не відповів йому ані слова через наказ царя нічого не відповідати.

22І Еліякім, син Хелкії, економ і Сомна, військовий писар, і Йоах, син Асафа, літописець, увійшли до Езекії з роздертим одягом і сповістили йому слова Рапсака.

Ісаї 37

1І сталося, коли цар Езекія почув це, він роздер одяг, обв'язався мішковиною і прийшов до Господнього дому.

2І він послав економа Еліякіма, писаря Сомну та старців-священиків, одягнених у мішковину, до пророка Ісаї, сина Амоса,

3і вони сказали йому: Так говорить Езекія: Сьогоднішній день — день смутку, ганьби, звинувачення і гніву, бо напали болі на ту, яка народжує, та не має сили народити.

4Нехай твій Господь Бог вислухає слова Рапсака, які послав цар ассирійців, щоб ганьбити живого Бога, ганьбити словами, які почув твій Господь Бог! І помолися до твого Господа Бога про тих, хто залишився.

- ⁵І прийшли слуги царя до Ісаї,
- ⁶а Ісая їм сказав: Так скажете вашому володареві: Так говорить Господь: Не бійся слів, які ти почув, якими мене принизили послы ассирійських царів.
- ⁷Ось Я нашлю на нього духа, і, почувши вістку, він повернеться до своєї країни і поляже від меча у своїй землі.
- ⁸І Рапсак повернувся, і застав царя, який тримав у облозі Ломну. Та цар ассирійців почув, що
- ⁹вийшов Трак, цар ефіопів, воювати з ним. І, почувши, повернувся і послав вісників до Езекії, кажучи:
- ¹⁰Так скажете Езекії, цареві Юдеї: Хай не обманює тебе твій Бог, на Якого ти понадіявся, запевняючи: Єрусалим не буде виданий у руки царя ассирійців!
- ¹¹Хіба ти не чув, що зробили ассирійські царі, як вони вигубили всю землю?
- ¹²Хіба боги народів визволили тих, кого вигубили мої батьки? А Гозан, Харран і Фафес, які є в країні Телсада?
- ¹³Де є царі Емата та Арфада і міста Сепфаріма, Анага, Угава?
- ¹⁴І Езекія взяв сувій від посланців і розгорнув його перед Господом,
- ¹⁵і Езекія помолився до Господа, кажучи:
- ¹⁶Господи Саваоте, Боже Ізраїля, Який сидиш на херувимах, Ти єдиний Бог кожного царства світу, Ти створив небо і землю.
- ¹⁷Вислухай, Господи, поглянь, Господи, і подивися на слова, які послав Сеннахирім, щоби зневажити живого Бога!
- ¹⁸Адже насправді ассирійські царі спустошили весь світ і їхні землі,
- ¹⁹і кинули їхніх божків у вогонь, бо вони не були богами, але ділами людських рук — дерево і камінь, і їх знищили.
- ²⁰Ти ж, Господи, Боже наш, спаси нас з їхньої руки, щоб кожне царство землі пізнало, що Ти — єдиний Бог!
- ²¹І до Езекії був посланий Ісая, син Амоса, і він сказав йому: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Я почув те, про що ти молився до Мене, про Сеннахиріма, царя ассирійців!
- ²²Ось слово, яке про нього сказав Бог: Він опоганив тебе і висміяв тебе, дівчино, Сіонська дочко, над тобою покивав головою, Єрусалимська дочко!
- ²³Кого ти зневажив і розгнівив? Чи на кого ти підвищив свій голос? І ти не підняв верх твоїх очей — на Святого Ізраїля!
- ²⁴Адже через посланців ти зневажив Господа, бо ти сказав: Я вийшов на висоту гір безліччю колісниць і аж до кінців Лівану, і зрізав висоту свого кедра та красу кипариса, і я ввійшов до висоти границі лісу,

- 25** і я поставив греблю і висушив води та все згромадження вод!
- 26** Хіба ти не почув цього віддавна, — те, що Я зробив? Від древніх днів Я заповів, а тепер наказав спустошити народи у твердинях і тих, які живуть в укріплених містах.
- 27** Я зробив руки слабкими, і вони посохли, — стали сухими, як трава на дахах і як суха зелень.
- 28** Тепер же Я знаю твій спочинок, твій вихід і твій вхід.
- 29** А твій гнів, яким ти розгнівався, і твоя гіркота прийшла до Мене, тож Я вкладаю кільце у твої ніздрі та уздечку у твої губи, і поверну тебе дорогою, якою ти прийшов.
- 30** Ось тобі знак: Їж цього року те, що ти посіяв, наступного року — те, що залишилося, а на третій, посіявши, збирайте врожай, насаджуйте виноградники і їжте їхній плід!
- 31** І буде, що ті, які залишилися в Юдеї, випустять корінь вниз і принесуть вгорі насіння.
- 32** Адже з Єрусалима вийдуть ті, хто залишився, і ті, які врятувалися, — з гори Сіон. Ревність Господа Саваота це зробить!
- 33** Через це так говорить Господь про царя асирійців: Він не ввійде в це місто, і не пустить туди стрілу, і не покладе на нього щита, не оточить його валами,
- 34** але дорогою, якою прийшов, нею і повернеться! Так говорить Господь:
- 35** Я захищу це місто, щоби його спасти задля Мене і задля Давида, Мого слуги!
- 36** І вийшов Господній ангел, і вигубив у асирійському таборі сто вісімдесят п'ять тисяч, і, піднявшись вранці, знайшли всі тіла мертвими.
- 37** Тож асирійський цар, відступивши, відійшов і поселився в Ніневії.
- 38** І коли він поклонявся в домі Насараха, свого божка, Адрамелех і Сарасар, його сини, убили його мечами, а самі врятувалися у Вірменії. А замість нього зацарював Асорадан, його син.

Ісаї 38

- 1** Сталося ж, що в той час захворів Езекія — аж до смерті. До нього прийшов пророк Ісаї, син Амоса, і сказав йому: Так говорить Господь: Дай вказівки стосовно твого дому, бо ти вмираєш і не житимеш!
- 2** Тоді Езекія повернув своє обличчя до стіни і помолився до Господа,
- 3** кажучи: Згадай, Господи, як я ходив перед Тобою в правді праведним серцем, і я робив гідне перед Тобою! І заплакав Езекія великим плачем.
- 4** І було Господнє слово до Ісаї, кажучи:

⁵Іди і скажи Езекії: Так говорить Господь, Бог Давида, твого батька: Я почув голос твоєї молитви, і Я побачив твої сльози. Ось додаю до твого віку п'ятнадцять років.

⁶Я спасу тебе з руки царя асирійців і захищу це місто.

⁷Це ж тобі знак від Господа, що Бог здійснить це слово:

⁸Тінь ступенів, які пройшло сонце, десять ступенів дому твого батька, поверну сонце на десять ступенів. І сонце пішло назад на десять ступенів, які пройшла тінь.

⁹Молитва Езекії, царя Юдеї, коли він захворів і піднявся зі своєї хвороби:

¹⁰Я сказав: На висоті своїх днів у брамах аду залишу решту літ.

¹¹Я сказав: Більше не побачу спасіння Бога на землі, більше не побачу людини

¹²з мого роду. Я залишив решту свого життя. Вийшло воно і відійшло від мене, як той, хто згортає шатро, після того, як поставив; мій дух був у мені, як основа ткача, який наближається, щоб відтяти. У той день я був переданий

¹³аж до ранку, наче левові. Так він розтрощив мої кості, бо від дня аж до ночі я був переданий.

¹⁴Як ластівка, так закричу, і як голубка, так повчуся, бо очі мої перестали глядіти на висоту неба до Господа, Який мене визволив

¹⁵і забрав біль моєї душі.

¹⁶Господи, про це Тобі сповістили, і Ти підняв мій подих і, зрадівши, я ожив,

¹⁷бо Ти підняв мою душу, щоб не загинула, і відкинув від мене всі мої гріхи.

¹⁸Адже Тебе не хвалитимуть ті, хто в аді, і мертві Тебе не благословлятимуть, не надіятимуться і ті, хто в аді, на Твоє милосердя.

¹⁹Ті, які живуть, Тебе благословлятимуть, — так, як і я. Віднині зроблю дітей, які сповістять Твою праведність,

²⁰Господи мого спасіння. І не спочину, благословляючи Тебе з псалтирем усі дні мого життя перед домом Бога.

²¹І сказав Ісаїя до Езекії: Візьми плитку смоківниць, розітри, наліпина тіло і будеш здоровим.

²²А Езекія сказав: Це знак, що я ввійду в дім Господа Бога.

Ісаї 39

¹У той час послав Мародах, син Лаадана, цар Вавилону листи, послів і дари до Езекії, бо він почув, що той захворів аж до смерті, та піднявся.

²І зрадів ними Езекія великою радістю, і показав їм дім скарбів, пахощів, ладану, мира, срібла та золота, і всі доми обладнання скарбниці, і все, що було в його скарбницях. І не було нічого такого, чого Езекія не показав у своєму домі.

³І прийшов пророк Ісаїя до царя Езекії, і запитав його: Що кажуть ці люди, і звідки вони прийшли до тебе? А Езекія сказав: Із землі здалека прийшли до мене, з Вавилону.

⁴І запитав Ісаїя: Що вони побачили у твоєму домі? Езекія ж відповів: Вони побачили все, що в моєму домі, і немає в моєму домі того, чого вони не побачили, — навіть те, що в моїх скарбницях!

⁵Тоді Ісаїя сказав йому: Послухай слово Господа Саваота:

⁶Ось надходять дні, — говорить Господь, — і заберуть усе, що у твоєму домі, і те, що зібрали твої батьки аж до цього дня, перейде до Вавилону, — нічого вони не залишать! Бог також сказав,

⁷що і твоїх дітей, яких ти породив, заберуть і зроблять євнухами в домі вавилонського царя!

⁸А Езекія відповів Ісаї: Добре Господнє слово, яке Він сказав. Нехай буде мир і праведність упродовж мого періодуцарювання.

Ісаї 40

¹Потішайте, потішайте Мій народ! — говорить Бог.

²Священики, заговоріть до серця Єрусалима, потішайте його! Адже завершилося його впокорення, і його гріх — прощений. Адже він одержав з Господньої руки вдвоє за свої гріхи.

³Голос того, хто гукає в пустелі: Приготуйте Господню дорогу, прямими робіть стежки нашого Бога!

⁴Кожна долина наповниться, а будь-яка гора та пагорб знизиться, і все криве стане прямим, а гостре — гладкими дорогами.

⁵І з'явиться Господня слава, і всяке тіло побачить Боже спасіння, бо Господь заговорив.

⁶Голос того, хто говорить: Закричи! І я запитав: Що кричатиму? Усяке тіло — трава, і всяка людська слава — як цвіт трави.

⁷Засохла трава, і цвіт відпав,

⁸а слово вашого Бога залишається навіки!

⁹Вийди на високу гору, ти, що благовістиш Сіонові! Підвищ із силою твій голос, ти, хто благовістиш Єрусалимові! Підніміть, не бійтеся! Скажи містам Юди: Ось Бог ваш!

- 10**Ось Господь приходить із силою, і Його рука з владою, ось Його винагорода з Ним і діло перед Ним.
- 11**Як пастир, Він пастиме Своє стадо і Своєю рукою Він збере ягнят, і потішить тих, які мають у лоні.
- 12**Хто виміряв рукою воду і небо долонею, і всю землю пригорщею? Хто зважив гори важками і ліси терезами?
- 13**Хто пізнав Господній розум, і хто був Його помічником, який Його повчає?
- 14**Чи з ким-небудь Він порадився, і той Його навчив? Чи хтось показав Йому суд? Чи хтось показав Йому дорогу розуміння?
- 15**Оскільки всі народи можна порахувати за краплю водиз відра і за доважок на терезах, і вважатимуться за плювок.
- 16**І Лівану не вистачить для підтримання вогню, і всіх чотириногих не вистачить на всепалення для Нього,
- 17**і всі народи є як ніщо і за ніщо сприймаються.
- 18**До кого ви уподібноли Господа, і до якої подоби ви Його прирівняли?
- 19**Хіба не митець зробив образ, який золотар, розтопивши золото, позолотив його, зробив його подобою?
- 20**Адже столяр вибирає негниюче дерево і мудро шукає, як поставити його образ, щоб не зрушився.
- 21**Хіба не зрозуміли ви? Хіба ви не чули? Чи ж вам не сповістили від початку? Хіба ви не пізнали основ землі?
- 22**Він тримає круг землі, і ті, хто живе на ній, — як сарана. Він поставив небо, як покриття, і розтягнув, як намет для проживання.
- 23**Він призначає володарів, як ніщо, щоб володіли, а землю зробив, як ніщо.
- 24**Бо не сіятимуть і не насадять, і на землі не вкорениться їхній корінь. Він дихнув на них, і вони висохли, і буря їх підніме, як полуку.
- 25**Тож тепер до кого Мене уподібните, чи до чогось буду прирівняний? — сказав Святий.
- 26**Погляньте на висоту вашими очима і придивіться. Хто це все виставив напоказ? Той, Хто виводить за числом Свій світ, усіх покличе по імені. Від великої слави і в силі моці нічого від Тебе не затаїлося.
- 27**Тож не говори, Якове, і що ти сказав, Ізраїле: Зникла моя дорога від Бога, і мій Бог відкинув суд і відступив.
- 28**Тепер хіба ти не зрозумів, чи не почув? Бог вічний! Бог, Який створив краї землі, не голодніє і не втомлюється, і Його розум не можна дослідити!
- 29**Він дає голодним силу і не засмученим — смуток.

- ³⁰Адже молоді голодуватимуть, і юнаки втомляться, і вибрані будуть безсилі.
- ³¹А ті, хто очікує Бога, одягнуться в силу, відростять крила, як орли, вони бігатимуть і не потомляться, ходитимуть і не зголодніють.

Ісаї 41

- ¹Посвятить себе Мені, острови, бо володарі змінять силу. Хай наблизяться і хай скажуть разом, тоді хай сповістять суд.
- ²Хто підняв праведність зі сходу, прикликав її за Своїми стопами, і вона піде? Дасть перед народами і здивує царів, і кине на землю їхні мечі та їхні луки, як викинуту полову.
- ³І переслідуватиме їх, і в мирі пройде дорога Його ніг.
- ⁴Хто це здолав і зробив? Закликав її Той, Хто кличе її з давніх родів, Я — Бог перший, і на те, що приходить, Я є.
- ⁵Народи побачили і налякалися, наблизилися кінці землі та зійшлися разом;
- ⁶кожний, судячи ближнього, щоб допомогти братові, скаже:
- ⁷Скріпився будівничий чоловік і коваль, який б'є молотком, заразом б'є. Коли ж скаже: З'єднання добре, укріпили їх цвяхами, покладуть їх і не порушаться.
- ⁸Ти ж, Ізраїлю, Якове, Мій слуга, якого Я вибрав, потомство Авраама, яке Я полюбив,
- ⁹якого Я взяв з кінців землі, і з його сторожових веж Я покликав тебе й сказав тобі: Ти — Мій слуга! Я тебе вибрав і Я тебе не залишив,
- ¹⁰не бійся, бо Я з тобою! Не блукай, бо Я — твій Бог, Який тебе укріпив і тобі допоміг, і тебе укріпив Своєю праведною правицею.
- ¹¹Ось знікковіють і засоромляться всі твої противники. Бо будуть, як неіснуючі, і загинуть усі твої противники.
- ¹²Шукатимеш їх, і не знайдеш людей, які чинять насильство над тобою. Оскільки вони будуть, як ті, кого не існує, і не буде тих, які воюють проти тебе.
- ¹³Адже Я — твій Бог, Який держить твою правицю, Котрий тобі каже: Не бійся,
- ¹⁴Якове, дуже маленький Ізраїлю! Я тобі допоміг, — говорить Бог, Який тебе визволяє, — Ізраїлю!
- ¹⁵Ось Я зробив тебе, як пилоподібні колеса воза, які молотять новими пилами, — змолотиш гори, роздробиш горби і зробиш їх, як порох.
- ¹⁶І розпорошиш, і вітер їх підхопить, і буря їх рознесе, а ти зрадієш у святощах Ізраїля. І зрадіють
- ¹⁷бідні та вбогі. Адже шукатимуть воду, і не буде, — їхній язик висох від спраги. Я — Господь Бог, Я вислухаю, Бог Ізраїля, і не залишу їх,

¹⁸але відкрию на горах ріки і посеред рівнин — джерела, зроблю пустелю мочаром і спраглу землю — водостоками.

¹⁹Я посаджу кедр у безводній землі та самшит, мирт, кипарис і тополю,

²⁰щоб побачили і пізнали, і зрозуміли, і дізналися разом, що Господня рука це все зробила, і Святий Ізраїля виставив напоказ.

²¹Наближається ваш суд, — говорить Господь Бог. Зблизилися ваші ради, говорить цар Якова.

²²Хай наблизяться і сповістять вам те, що станеться, якщо спочатку щось було, скажіть, і зрозуміємо і пізнаємо, що останнє, тож скажіть нам те, що надходить!

²³Сповістять нам те, що прийде в кінці, і пізнаємо, що ви є богами. Добре зробіть чи зле зробіть, і здивуємося, і побачимо разом.

²⁴Бо звідки ви і звідки ваша праця? Із землі! Гидота, вони вас вибрали.

²⁵Я ж підняв того, хто з півночі, і того, хто зі сходу сонця, вони назвуться Моїм Іменем. Хай прийдуть володарі, і, як глина гончаря чи як гончар, який місить глину, так будете потоптані.

²⁶Бо хто сповістить те, що від початку, щоб ми знали, і те, що попереду, і скажемо що є правдою? Немає того, хто наперед говорить, ні того, хто слухає ваші слова.

²⁷Владу дам Сіону і потішу Єрусалим на дорогу.

²⁸Бо ось — нікого від народів, і від їхніх ідолів не було вісника. І якщо Я їх запитаю: Звідки ви? — не дадуть відповіді Мені.

²⁹Адже ніщо ті, які вас роблять, і марні ті, які вас зводять.

Ісаї 42

¹Яків — Мій слуга, Я його підтримаю. Ізраїль — Мій вибраний, його прийняла Моя душа. Я зіслав на нього Свого Духа, — він принесе справедливи́й суд народам.

²Не кричатиме, ні не здійматиме галасу, і ззовні не буде чути його голосу.

³Він надломленої тростини не доламає і тліючого гно́та не загасить, але в справедливості звершуватиме суд.

⁴Засяє і не буде розбитий, аж доки не встановить суд на землі. І на його закон надіятимуться народи.

⁵Так говорить Господь Бог, Який створив небо і встановив його, Який утвердив землю, і те, що на ній, і дав дихання народові, який на ній перебуває, і дух тим, хто ходить по ній:

⁶Я, Господь Бог, тебе покликав у праведності, тож візьму тебе за руку і зміцню тебе. Я дав тебе на завіт роду, аби бути світлом народів,

- ⁷щоб відкрити очі сліпим, звільнити в'язнів з кайданів і з дому сторожі тих, які перебувають у темряві.
- ⁸Я — Господь Бог, це Моє Ім'я. Іншому не дам Своєї слави, ні Своєї милості різьбленим божкам.
- ⁹Те, що від початку, ось іде, і нове, яке Я сповіщу, і перш ніж прийде, вам воно було виявлене.
- ¹⁰Заспівайте Господу нову пісню, Його підвладні! Прославіть Його Ім'я від кінця землі, — ті, які ходять в море і пропливають ним, острови і ті, хто проживає на них!
- ¹¹Зрадій, пустеля та її поселення, двори і ті, хто живе в Кидарі! Хай зрадіють ті, хто живе в Петрі, нехай закричать з вершин гір.
- ¹²Хай віддадуть славу Богові, хай сповістять про Його милосердя на островах!
- ¹³Господь, Бог сил, вийде і знищить війну, Він підніме ревність і кине могутній клич супроти Своїх ворогів.
- ¹⁴Я мовчав, та чи постійно мовчатиму і терпітиму? Я терпеливо переносив, як та, яка народжує, та Я приведу в замішання і висушу одночасно!
- ¹⁵Я перетворю ріки на острови і висушу мочарі!
- ¹⁶А сліпих поведу дорогою, якої вони не знали, і зроблю, щоб вони ходили стежками, яких не бачили. Зроблю для них темряву світлом і покручене — прямим. Я виконаю ці слова і не залишу їх.
- ¹⁷А вони повернулися назад. Покрийтеся великим соромом, ви, котрі надієтеся на божків, які кажете різьбленим: Ви наші боги!
- ¹⁸Глухі, почуйте, і сліпі прозрійте, щоб бачити!
- ¹⁹І хто сліпий, як не мої слуги, і хто глухий, як не ті, хто над ними панує? Божі слуги осліпли!
- ²⁰Ви бачили багато разів, та ви не дотрималися. Вуха у вас — відкриті, та ви не почули.
- ²¹Господь Бог забажав, щоб ви оправдалися і звеличили хвалу. І я побачив,
- ²²і народ став розбитим і пограбованим. Адже пастка всюди — у внутрішніх кімнатах і одночасно в домах, де їх приховали. Вони були на пограбування, і не було того, хто рятує від грабунку, і не було того, хто говорить: Віддай!
- ²³Хто є між вами, який це сприйме, прислухається до того, що надходить?
- ²⁴Хто дав Якова на пограбування, — Ізраїля тим, які його грабують? Хіба не Бог, проти Якого вони згрішили і не забажали ходити Його дорогами, ні слухатися Його закону?

²⁵І Він навів на них гнів Свого обурення, і їх здолала війна і ті, хто їх довкола палять, та жодний з них не пізнав, і не поклав на душу.

Ісаї 43

¹І тепер так говорить Господь Бог, Який тебе створив, Якове, Який тебе сформував, Ізраїлю: Не бійся, бо Я тебе викупив! Я дав тобі твоє ім'я, ти Мій!

²І якщо переходитимеш через воду, — Я буду з тобою, і ріки тебе не затоплять. І якщо переходитимеш через вогонь, — не будеш опалений, полум'я тебе не попече.

³Адже Я — Господь, твій Бог, Святий Ізраїля, Котрий спасає тебе. Я зробив твоїм викупом Єгипет, Ефіопію і Соін — замість тебе.

⁴Відколи ти став цінним переді Мною, ти прославився, і Я тебе полюбив. І дам багато людей за тебе і володарів за твою голову.

⁵Не бійся, бо Я з тобою! Від сходу приведу твоїх нащадків і зберу тебе із заходу.

⁶Скажу півночі: Веди! — і півдню: Не забороняй! Приведи Моїх синів із землі здалека і моїх дочок від кінців землі, —

⁷усіх, хто названий Моїм Іменем! Адже в Моїй славі Я його приготував і створив, і його вчинив.

⁸Я вивів сліпий народ: і очі має, та немов сліпі, і ті, хто має вуха, — глухі.

⁹Усі народи зібралися разом, і зберуться з них володарі. Хто це сповістить? Чи те, що від початку, хто вам сповістить? Хай приведуть їхніх свідків і хай оправдаються, і хай праведно скажуть.

¹⁰Ви стали Мені свідками, і Я свідок, — говорить Господь Бог, — і раб, якого Я вибрав, щоб ви дізналися, і повірили, і зрозуміли, що Я є! ереді Мною не було іншого бога, і після Мене не буде.

¹¹Я — Бог, і немає крім Мене того, Хто спасає!

¹²Я сповістив, спас і докорив — і не було у вас чужого бога. Ви Мені свідки, і Я свідок, — говорить Господь Бог.

¹³Ще від початку, і немає того, хто спасає з Моїх рук. Я зроблю, і хто це відверне?

¹⁴Так говорить Господь Бог, Котрий рятує вас, Святий Ізраїля: Задля вас Я пошлю до Вавилону і підніму всіх, хто втікає, і халдеї на кораблях будуть заковані в кайдани.

¹⁵Я — Господь, ваш Бог, Святий, Хто об'явив Ізраїлеві вашого царя.

¹⁶Так говорить Господь, Який дав дорогу в морі та стежку в могутній воді,

¹⁷Хто одночасно вивів колісниці, коня і сильний народ: вони заснули і не встануть, згасли, як погашений льон.

- ¹⁸Не згадуйте попереднє і не думайте про давнє!
- ¹⁹Ось Я зроблю нове, те, що тепер сходить, і пізнаєте це. І зроблю в пустелі дорогу і ріки в безводній землі.
- ²⁰Мене поблагословлять дикі звірі, сирени і пташенята горобців, бо я дав воду в пустелі та ріки в безводній землі, щоб напоїти Мій вибраний рід,
- ²¹Мій народ, який Я оберіг, щоб він розповів про Мої милості.
- ²²Тепер Я тебе не покликав, Якове, і не завдав тобі труду, Ізраїлю.
- ²³Не для Мене вівці твого всепалення, ні ти Мене не прославив у твоїх жертвах, ні не перевтомив Я тебе ладаном,
- ²⁴ні не придбав ти Мені за срібло ладан, ні Я не забажав м'яса твоїх жертв, але у твоїх гріхах і у твоїх неправедностях постав ти!
- ²⁵Я є, Я є Той, Хто стирає твоє беззаконня — і не згадаю.
- ²⁶Ти ж згадай, і судитимемося. Говори ти спершу про свої беззаконня, щоб ти оправдався.
- ²⁷Ваші батьки та їхні володарі першими чинили беззаконня проти Мене,
- ²⁸і володарі опоганили Мої святині, і Я дав вигубити Якова, — Ізраїля дав на зневагу.

Ісаї 44

- ¹А тепер послухай, Мій рабе Якове й Ізраїлю, якого Я вибрав.
- ²Так говорить Господь Бог, Той, Хто тебе створив і сформував тебе в материнському лоні: І надалі тобі допомагатиму, не бійся, Якове, Мій слуга, — улюблений Ізраїлю, якого Я вибрав!
- ³Адже Я дам воду в спразі тим, які йдуть по безводній землі, зішлю Мого Духа на твоє потомство і Мої благословення на твоїх дітей,
- ⁴і вони зійдуть, як трава посеред води і як верба біля водного потоку.
- ⁵Цей скаже: Я — Божий, і цей назветься іменем Якова, а інший напише: Я — Божий, за іменем Ізраїля.
- ⁶Так говорить Бог, Цар Ізраїля, Який його визволив, Бог Саваот: Я — перший, і Я після цього, і крім Мене немає Бога!
- ⁷Хто такий, як Я? Нехай стане, закличе і приготується для Мене, відколи Я вчинив людину — до віку, і хай сповістять вам те, що має настати, раніше, ніж воно прийде.
- ⁸Не приховуйте! Хіба не від початку ви сприйняли, і Я вам сповістив? Ви — свідки, чи є Бог, крім Мене. І не було тоді

⁹тих, котрі ліпили і різьбили, усі безумні, вони чинять свої побажання, які їм не на користь. Але засоромляться

¹⁰усі, які роблять бога і вирізьблюють марне,

¹¹і висохли всі які виготовляли їх. Тож глухі серед людей хай зберуться всі та стануть разом, хай засоромляться і застидаються разом.

¹²Адже столяр нагострив залізо, опрацював його знаряддям і на верстаку його обробив, працював над ним силою своєї руки. І голодуватиме, і ослабне, і не питиме води.

¹³Столяр, вибравши дерево, визначив його розміри і клеєм підправив його; зробив його, як образ чоловіка і як у розквіті сил людини, щоб поставити його в домі.

¹⁴Дерево, яке вирубав з лісу, яке насадив Господь і дощ виростив,

¹⁵аби було людям для підтримання вогню. І, взявши з нього, зігрівся. Розпалюючи, спечуть на ньому хліб. А з решти роблять богів і їм поклоняються, —

¹⁶тому, половину якого спалили вогнем, і завдяки якому, спікши м'ясо, він попоїв і наситився. І, зігрівшись, він сказав: Приємно мені, що я зігрівся і побачив вогонь.

¹⁷А з решти він зробив різьбленого бога і йому поклоняється та молиться, кажучи: Спаси мене, бо ти мій бог!

¹⁸Вони не пізнали, щоб набратися розуму, бо їхні очі стали темними, щоб не бачити і не зрозуміти своїм серцем.

¹⁹І не задумалися своїм серцем, і не роздумали у своїй душі. І він не пізнав, щоб зрозуміти, що його половину спалив вогнем і на його жарі спік хлібини і, спікши м'ясо, попоїв, а те, що залишилося з нього, зробив гидотою, і їй поклоняються.

²⁰Пізнайте, що їхнє серце — зола, і вони обманюються, і ніхто не може визволити душу такого. Гляньте! Не говоріть, що омана в Моїй правиці!

²¹Пам'ятай це, Якове й Ізраїле, бо ти Мій слуга! Я створив тебе, Мого слугу, і ти, Ізраїле, Мене не забудь!

²²Бо ось Я стер, як хмару, твої беззаконня і, як темряву — твої гріхи. Повернися до Мене і викуплю тебе.

²³Зрадійте, небеса, адже Бог виявив милість Ізраїлю! Затрубіть основи землі, закричіть від радості, гори, пагорби та всі дерева, що на них! Адже Бог викупив Якова, й Ізраїль прославиться.

²⁴Так говорить Господь, Який тебе викупив і тебе сформував у материнському лоні: Я — Господь, Який усе звершив, простягнув Сам небо і непохитно встановив землю. Хто інший

²⁵відкине знаки чародіїв і ворожбу від серця, яка відвертає розумних назад і марною чинить їхню раду,

²⁶і Хто потверджує слова Свого раба і правдивою чинить раду Своїх посланців? Я — Той, Хто каже Єрусалимові: Поселися, — і містам Юдеї: Будуйтеся! І її пустелі посядуть.

²⁷Я — Той, Хто говорить безодні: Будь спустошена, і осушу твої ріки!

²⁸Я — Той, Хто говорить Кирові бути розумним, — і: Він виконає всі Мої побажання. Я — Той, Хто говорить Єрусалимові: Будуйся, і осную Мій святий дім!

Ісаї 45

¹Так говорить Господь Бог до Свого помазаника Кира, якого правицю Я зміцнив, щоб слухалися його народи, і розірву силу царів, відкрию перед ним двері, і міста не замкнуться.

²Я піду перед тобою і вирівняю гори, знищу мідні брами і розіб'ю залізні завіси,

³і дам тобі скарби темряви, невидиме сховане тобі відкрию, щоб ти пізнав, що Я — Господь Бог, Який називає твоє ім'я, Бог Ізраїля!

⁴Через Мого слугу Якова й Ізраїля, Мого вибраного, Я тебе покличу Моїм Іменем і прийму тебе, а ти Мене не пізнав.

⁵Адже Я — Господь Бог, і немає більше Бога, за винятком Мене, а ти Мене не пізнав,

⁶щоб пізнали ті, хто зі сходу сонця, і ті, хто із заходу, що немає іншого, крім мене. Я — Господь Бог, і більше немає!

⁷Я створив світло і зробив темряву, Я чиню мир і творю лихо. Я — Господь Бог, Який чинить це все!

⁸Нехай зрадіє небо вгорі і хмари хай кроплять справедливість. Нехай земля видасть милосердя, і праведність нехай разом зійде. Я — Господь, Який тебе створив!

⁹Які прекрасні речі Я зробив, наче з глини гончаря? Хіба не той, хто оре, оратиме землю? Чи скаже глина гончареві: Що чиниш? Адже ти не правильно робиш, невже не маєш рук!

¹⁰Хто каже батькові: Чому породжуватимеш? І матері: Чому терпітимеш муки народження?

¹¹Адже так говорить Господь Бог, Святий Ізраїля, Який створив те, що надходить: Запитайте Мене про Моїх синів і про Моїх дочок, і про діла Моїх рук дайте вказівку ви Мені!

12 Я створив землю і людину на ній, Я Своєю рукою непохитно встановив небо, Я дав наказ усім зіркам!

13 Я підняв його з праведністю, і всі його дороги прямі. Він збудує Моє місто і поверне полонених Мого народу — не за викуп і не за дари, — сказав Господь Саваот.

14 Так говорить Господь Саваот: Став безсилим Єгипет, і торгівля ефіопів, і високі мужі-севоїмці перейдуть до тебе і тобі будуть рабами, і за тобою підуть заковані кайданами, і поклоняться тобі та молитимуться в тебе, бо посеред тебе є Бог, і скажуть: Немає Бога, за винятком Тебе!

15 Адже Ти є Бог, а ми не знали, що Бог Ізраїля — Спаситель!

16 Застидаються і засоромляться всі, хто проти нього, і підуть із соромом. Посвятить себе Мені, острови!

17 Ізраїля спасає Господь вічним спасінням. Не застидаються і не засоромляться вони навіки.

18 Так говорить Господь, Який створив небо, цей Бог, Який створив землю, і зробив її, Він її розділив, не на марно зробив її, але щоб заселена була: Я є, і немає більше іншого!

19 Я не промовив у прихованому місці, ні в темному місці землі. Я не сказав нащадкам Якова: Марно шукатимете! Я є, Я є Господь, Який промовляє праведність і сповіщає правду.

20 Зберіться і прийдіть, порадьтеся разом, ви, які спасаєтеся від народів! Не мають знання ті, хто носить дерево, своє різьблення, і моляться, як до богів, які не спасають.

21 Якщо сповістять, хай наблизяться, щоб разом знали, хто явним зробив це від початку. Тоді сповіститься вам, що Я — Бог, і немає іншого, за винятком Мене. Немає Праведного і Спасителя, за винятком Мене.

22 Поверніться до Мене і врятуєтеся, ви, що з країв землі! Я є Бог, і немає іншого!

23 Клянуся Мною самим: Те, що вийде з Моїх уст, — праведність, Мої слова не повернуться, бо до Мене схилиться всяке коліно, і кожний язик прославлятиме Бога, кажучи: Праведність і слава прийдуть до Нього, і засоромляться всі, які відлучують себе самих.

25 Господом оправдається і в Богові прославиться кожний нащадок синів Ізраїля.

Ісаї 46

1 Упав Вил, Дагон розбитий, їхні різьблення стали для звірів і худоби. Візьміть їх, зв'язаних, як вантаж для струдженого,

2 голодного й ослабленого, котрий так само не має сили, які не можуть врятуватися від війни, тож вони були приведені полоненими.

³Послухайте Мене, доме Якова, і весь останок народу Ізраїля, якого носили від материнського лона і наставляли з молодості!

⁴Аж до старості Я є, і аж доки ви не постарієтеся, Я є! Я на вас чекаю, Я створив, і Я чекаю, Я підніму і спасу вас.

⁵До кого ви Мене уподібили? Гляньте, спостерігайте, заблудлі,

⁶які складаєте золото з гаманця і срібло ставите мірою на вагу, і ви, найнявши золотаря, зробили рукотворних божків і, схилившись, поклонялися їм.

⁷Його беруть на спину і йдуть. Якщо ж його поставлять, то на своєму місці залишається, не порушиться. І коли хто закричить до нього, він не почує, не врятує його від зла.

⁸Згадайте це і застогніть, покайтеся, заблудлі, поверніться серцем!

⁹І згадайте перше, від віку, що Я — Бог, і немає більше нікого, за винятком Мене,

¹⁰Хто від початку сповістив останнє, раніше, ніж воно сталося, і разом виконалося. І Я сказав: Кожна Моя рада встоїть, і все, що Я задумав, Я вчиню.

¹¹Я — Той, Хто кличе птаха зі сходу й із землі здалека про те, що задумав, Я сказав і привів, створив і вчинив.

¹²Послухайте Мене, ви, які погубили серце, котрі далекі від праведності!

¹³Я наблизив Мою праведність і не забарюся зі спасінням, що в Мене. Я дав спасіння в Сіоні — Ізраїлеві на прославлення.

Ісаї 47

¹Зійди, сядь на землі, дівчино, дочко Вавилону, увійди в темряву, дочко халдеїв, бо більше не будеш називатися тендітною і привабливою.

²Візьми жорна, мели борошно. Відкрий своє покривало, відкрий сивини, відкрий ноги, перейди через ріки.

³Нехай відкриється твій сором, хай стануть явними твої зневаги. Заберу в тебе Свій народ справедливо, і більше не передам людям.

⁴Сказав Той, Хто тебе визволив, Господь Саваот Його Ім'я, Святий Ізраїля:

⁵Сядь приголомшена, увійди в темряву, дочко халдеїв, і більше не назвешся силою царства.

⁶Я розгнівався на Мій народ, а ти опоганила Мій спадок. Я віддав у твої руки, а ти не виказала їм милосердя, ти зробила ярмо старця дуже тяжким.

⁷І ти сказала: Навіки буду володіти! Ти не зрозуміла цього в серці, і ти не згадала останнє.

⁸Тепер же послухай це, зніжена, яка впевнено сидиш і говориш у своєму серці: Я є, і немає іншої! Не сидітиму вдовою, і не пізнаю сирітства.

⁹А тепер раптово на тебе придуть обидві ці речі — в один день. Удівство й бездітність раптово спадуть на тебе у твоєму чаклунстві, в особливій силі твоїх ворожбитів,

¹⁰В надії на своє зло. Адже ти сказала: Я є, і немає іншої! Пізнай, що знання цього і твоє зіпсуття буде тобі соромом. І ти сказала у своєму серці: Я є, і немає іншої!

¹¹Тож на тебе прийде знищення, і не усвідомлюєш: прірва — і провалишся в неї. І на тебе зійде нещастя, і не зможеш бути чистою. І раптово на тебе прийде знищення, і не усвідомиш.

¹²Стань тепер зі своїми чарами і своїм великим чаклунством, яких ти навчилася від своєї молодості! Чи зможе вийти на користь?

¹³Ти втомилася у своїх радах? Хай стануть і врятують тебе астрологи неба! Ті, хто дивиться на зірки, хай тобі сповістять, що має на тебе найти!

¹⁴Ось усі, як хмиз, будуть спалені на вогні й не врятують своєї душі від полум'я. Адже ти маєш жарини вогню, щоб сидіти на них.

¹⁵Вони будуть тобі поміччю, ти втомилася у своїй непостійності від молодості, кожний сам собою заблукав, тобі ж не буде спасіння.

Ісаї 48

¹Послухайте це, доме Якова, ви, які прозвані Іменем Ізраїля, котрі вийшли з Юди, які клянетеся іменем Господа, Бога Ізраїля, згадуючи не з правдою і не з праведністю,

²і які тримаєтеся імені святого міста і покладаєтеся на Бога Ізраїля, — Господь Саваот Йому Ім'я!

³Попереднє Я вже сповістив, і воно вийшло з Моїх уст і стало відомим. Я раптово здійснив, і воно найшло!

⁴Я знаю, що ти тяжкий, і твоя шия — залізна жила, і твоє чоло мідне.

⁵І Я сповістив тобі давнє, — скоріше, ніж найде на тебе, Я зробив тобі це відомим. Щоб ти не сказав: Це для мене зробили ідоли! І щоб ти не сказав: Різьблені і литі божки мені вказали!

⁶Ви почули все, та ви не зрозуміли. Але і відомим тобі Я зробив нове віднині, — те, що має статися, — та ти не сказав.

⁷Тепер стається, а не давно, і не в минулі дні ти це почув. Щоб ти не сказав: Так, я це знаю!

⁸Ти і не взнав, і не зрозумів, ні від початку Я не відкрив твої вуха. Адже Я знав, що ти безсумнівно будеш зрадливий і ще з лона назвешся беззаконним.

⁹Задля Мого Імені Я тобі покажу Мій гнів і на тебе наведу Мої славні діла, щоб тебе не вигубити.

- ¹⁰Ось Я тебе продав не задля срібла, а Я вирвав тебе з печі бідноти.
- ¹¹Задля Себе зроблю з тобою, бо Моє Ім'я зневажається, і Я не віддам іншому Своєї слави!
- ¹²Послухай мене, Якове, — Ізраїлю, якого Я кличу! Я є перший, Я і є навіки!
- ¹³Це Моя рука закласти основи землі, і Моя правиця непохитно встановила небо! Я їх покличу, і стануть разом,
- ¹⁴і всі зберуться та почують. Хто їм це сповістив? З любові до тебе Я виконав твою волю на Вавилоні, щоб забрати нащадків халдеїв.
- ¹⁵Я сказав, Я покликав, Я його привів і дав, щоб йому пощастило в дорозі.
- ¹⁶Прийдіть до мене і послушайте це! Я від початку не говорив таємно. Коли ставалося, там я був, і тепер Господь послав мене і Свого Духа.
- ¹⁷Так говорить Господь, Який тебе визволяє, Святий Ізраїля: Я — твій Бог, Я тобі показав, щоб ти знайшов дорогу, — ту, якою підеш.
- ¹⁸І якщо б ти послухався Моїх заповідей, то твій мир був би, як ріка, а твоя праведність, як морська хвиля.
- ¹⁹І твоє потомство було б, як пісок, і нащадки твого лона, — як порох землі. І тепер не будеш винищений, і не загине твоє ім'я переді Мною.
- ²⁰Вийди з Вавилону, втікаючи від халдеїв! Подайте голос радості, і нехай це стане відоме! Сповістять аж до кінця землі, говоріть: Нехай визволить Господь Свого раба Якова!
- ²¹І якщо будуть спрагли, Він проведе їх через пустелю, виведе їм воду з каменя. Розколеться камінь, і потече вода, і Мій народ питиме.
- ²²Не треба безбожним радіти! — говорить Господь.

Ісаї 49

- ¹Послухайте Мене, острови, і сприймайте народи! Через довгий проміжок часу настане, — говорить Господь. Від лона моєї матері Він назвав моє ім'я
- ²і зробив мої уста, наче гострий меч, і сховав мене під покровом Своєї руки, поклав мене, як вибрану стрілу, і охороняє мене у Своєму сагайдаку.
- ³Він сказав мені: Ти Мій раб, Ізраїлю, і в тобі Я прославлюся!
- ⁴І я сказав: Даремно я трудився та намарно, і на ніщо віддав я свою силу. Через це мій суд перед Господом, і мій труд перед моїм Богом.
- ⁵А тепер так говорить Господь, Котрий мене створив з лона Своїм рабом, щоб зібрати Якова й Ізраїля. Зібраний буду і прославлюся перед Господом, і мій Бог буде моєю силою.

⁶І Він сказав мені: Величним є для тебе називатися Моїм слугою, щоб поставити племена Якова і повернути розпорошених Ізраїля. Ось Я тебе поставив за світло для народів, щоб ти був на спасіння аж до краю землі.

⁷Так говорить Господь, Який тебе спас, Бог Ізраїля: Святіть того, хто має за ніщо свою душу, знехтуваного народами рабів-володарів. Царі його побачать, і володарі встануть, і поклоняться йому задля Господа. Бо вірним є Святий Ізраїля, і я Тебе вибрав.

⁸Так говорить Господь: У сприятливий час Я тебе вислухав і в день спасіння до тебе закликав, і Я дав тебе на завіт народам, щоб поставити землю і успадкувати спадок пустелі,

⁹говорячи тим, хто в кайданах: Вийдіть! — А тим, хто в темряві: Відкрийтеся! І пастимуться на всіх їхніх дорогах, і на всіх стежках — їхнє пасовисько.

¹⁰Вони не зголодніють, і не будуть спрагли, і не уразить їх спека та сонце, але Той, Хто їх милує, потішить і поведе їх поміж джерел води.

¹¹І поставлю всяку гору, як дорогу, і всяку стежку — їм на пасовисько.

¹²Ось ці приходять здалека, ці з півночі, а ці з моря, а інші — із землі персів.

¹³Зрадійте, небеса! Нехай розвеселиться земля, хай гори прорвуться радісними вигуками, бо Бог помилував Свій народ і потішив упокорених Свого народу!

¹⁴А Сіон сказала: Господь мене покинув, і Господь забув про мене!

¹⁵Хіба матір забуде свою дитину, щоб не помилувати те, що вийшло з її лона? Якщо ж і жінка це забуде, то Я тебе не забуду! — сказав Господь.

¹⁶Ось на Моїх руках Я накреслив твої стіни, і ти постійно переді Мною.

¹⁷І швидко будеш збудований тими, ким ти був знищений, і ті, хто тебе спустошив, вийдуть з тебе.

¹⁸Здійми довкола свої очі та поглянь на всіх. Ось вони зібралися і прийшли до тебе. Живу Я, — говорить Господь, — бо всіма ними зодягнешся і нарядишся ним, як наречена прикрасою.

¹⁹Адже твоє спустошене й розсипане, і те, що впало, тепер тісні будуть задля тих, хто живе, і від тебе віддаляться ті, які тебе пожирали.

²⁰Бо скажуть до твоїх вух твої сини, яких ти втратив: Тісне мені місце, зроби мені місце, щоб я проживав!

²¹І ти скажеш у своєму серці: Хто мені цих породив? Я ж бездітна і вдова, а цих хто мені вигодував? Я ж залишилася сама, а ці в мене звідки взялися?

²²Так говорить Господь: Ось підйму Свої руки на народи і підйму Свій знак на острови, і нестимуть твоїх синів на грудях, а твоїх дочок візьмуть на плечі,

23і царі будуть тебе годувати, а володарки будутьтвоїми няньками. До землі лицем тобі поклоняться і лизатимуть порох твоїх ніг. І пізнаєш, що Я — Господь, і не засоромишся.

24Чи забере хтось здобич у велетня? І якщо хтось візьме неправедно в полон, чи врятується?

25Так говорить Господь: Якщо хтось візьме велетня в полон, то і забере здобич. А хто забере в сильного, — врятується. Я ж судитиму твій суд, і Я визволю твоїх синів.

26А ті, хто тебе гнобить, їстимуть свою плоть і питимуть, як нове вино, свою кров і сп'яніють, і всяке тіло пізнає, що Я — Господь, Який визволив тебе, і Я підіймаю силу Якова.

Ісаї 50

1Так говорить Господь: Який лист про розлучення є у вашої матері, яким Я її відпустив? Чи якому боржникові Я вас продав? Ось ви були продані за ваші гріхи, — за ваші беззаконня Я відіслав вашу матір!

2Чому так, що Я прийшов і не було нікого? Я закликав, та не було того, хто слухав би? Хіба Моя рука не має сили визволити? Чи Я не матиму сили врятувати? Ось Своєю погрозою Я спустошу море і оберну ріки в пустелі, і засохнуть їхні риби від того, що немає води, і вони гинуть від спраги.

3Я вдягну небо в темряву і покрию його мішковиною, як одягом.

4Господь дає мені язик напоумлення, щоб пізнати, коли потрібно говорити слово, дав настанови мені вранці, і наділив мене вухами, щоб слухати.

5І Господнє напоумлення відкриває мої вуха, я ж не буду неслухняним і не говоритиму проти.

6Я підставив свою спину для биття, а свої щоки — для ударів, і своє обличчя я не відвернув від сорому бути опльованим.

7І Господь став моїм помічником, через це я не засоромився, але я поклав своє обличчя, як твердий камінь, і я пізнав, що не засоромлюся.

8Адже наближається Той, Хто мене оправдав. Хто той, котрий мене судить? Нехай стане разом, напроти мене. І хто мене судить? Нехай наблизиться до мене!

9Ось Господь мені допомагає. Хто мені вчинить зло? Ось усі ви постарієтеся, як одяг, — наче міль поїсть вас.

10Хто з вас боїться Господа? Нехай почує голос Його раба. Коли хто ходить у темряві, немає для таких світла, покладіть надію на Господнє Ім'я і зміцніться в Бозі.

11Ось ви всі палите вогонь і посилюєте полум'я. Ходіть за світлом вашого вогню і за полум'ям, яке ви розпалили. Завдяки Мені це вам сталося, — заснете в смутку.

Ісаї 51

¹Послухайте Мене, ви, які переслідуєте праведного і шукаєте Господа! Погляньте на твердий камінь, який ви висікли, і на яму ставу, який ви викопали.

²Погляньте на вашого батька Авраама і на Сарру, яка терпіла болі вашого народження! Адже був він один, і Я його покликав, і його поблагословив, і Я його полюбив, і Я зробив численними його нащадків.

³А тепер і тебе потішу, Сіоне, — Я потішив усі твої пустинні місця, і зроблю її пустинні місця, як Господній рай. Радість і веселість знайдуть у ній, прославляння і голос хвали.

⁴Послухайте Мене, послухайте, Мій народе, — і царі, Мене послухайте! Бо від Мене вийде закон і Мій суд на світло народів.

⁵Швидко наближається Моя праведність, і прийде Моє спасіння, і народи надіятимуться на Мою руку. Мене чекатимуть острови і надіятимуться на Мою руку.

⁶Підніміть ваші очі до неба і погляньте на землю внизу, бо небо укріпилося, як дим, а земля постаріє, як одяг; ті, хто живе на землі, вмирають, як і ці, а Моє спасіння буде навіки, і Моя праведність не стане меншою.

⁷Послухайте Мене, ви, які знаєте суд, Мій народе, в якого Мій закон у їхньому серці! Не бійтеся погорди людей і не ослабніть від їхньої зневаги,

⁸бо вона, як одяг, буде з'їдена часом і, як вовна, буде з'їдена міллю. А Моя праведність буде навіки, і Моє спасіння — з роду в рід!

⁹Підіймись, підіймись Єрусалиме і зодягнись силою твоєї могутньоїруки! Устань, як на початку дня, як вічний рід. Хіба ти той,

¹⁰хто висушив море, велику воду безодні? Хто поклав глибини моря, як дорогу для проходу визволенням

¹¹і спасенним? Адже через Господа повернуться і прийдуть на Сіон з радістю і вічною веселістю. Бо на голові їхній — радість і хвала, і радість їх охопить, — утік біль і смуток, і стогін.

¹²Я є, Я є Той, Хто тебе потішає. Пізнай, Кого вшанувавши, ти злякався смертної людини і людського сина, які засохли, наче трава!

¹³Ти забув про Бога, Який тебе створив, Який створив небо і заснував землю, і ти боявся завжди, усі дні, через присутність гніву того, хто тебе гнітить. Бо яким чином він радився тебе взяти, а тепер де гнів того, хто тебе гнітить?

¹⁴Адже у твоєму спасінні Бог не зупиниться і не забариться!

¹⁵Адже Я — Бог твій, Котрий збурює море і дає шум його хвилям, Господь Саваот Моє Ім'я!

¹⁶Я покладу Свої слова у твої уста і захищу тебе в тіні Своєї руки, якою Я встановив небо і заснував землю. І Він скаже Сіонові: Ти — Мій народ!

¹⁷Піднімися, піднімися, встань, Єрусалиме, — та, яка випила чашу гніву з Господньої руки! Адже чашу падіння, чашу гніву ти випила, і ти випорожнила.

¹⁸І не було того, хто потішив би тебе з усіх твоїх дітей, яких ти народила, і не було того, хто взяв би твою руку, навіть з усіх твоїх синів, яких ти звеличила.

¹⁹Ці дві речі проти тебе! Хто сумуватиме з тобою? Падіння і знищення, голод і меч. Хто тебе потішить?

²⁰Твої сини в біді, ті, хто сидить на краю кожної дороги, як наполовину зварений буряк, вони сповнені Господнього гніву, ослаблені Господом Богом.

²¹Через це послухай, упокорена і сп'яніла не від вина!

²²Так говорить Господь Бог, Який судить Свій народ: Ось Я взяв чашу падіння з твоєї руки, чашу гніву, і ти вже не продовжуватимеш пити з неї.

²³І вкладу її в руки тих, хто тобі чинить зло і тебе впокорюють, які сказали твоїй душі: Нахилися, щоб ми пройшли. І ти підставила свою спину рівно із землею — для тих, які проходять ззовні.

Ісаї 52

¹Піднімися, піднімися, Сіоне, зодягнися своєю силою, Сіоне, і зодягнися у свою славу, Єрусалиме, святе місто! Більше вже не проходитиме через тебе необрізаний і нечистий.

²Обтрусилася порох і встань! Зупинись, Єрусалиме! Скинь ланцюг зі своєї шиї, полонена дочко Сіону!

³Бо так говорить Господь: Даром ви були продані, і не за срібло ви були викуплені!

⁴Так говорить Господь: Мій народ спершу здійснив перехід до Єгипту, щоб там поселитися; згодом вони силою були відведені до Ассирії.

⁵А тепер, чому ви тут? Так говорить Господь: Тому що даром забрано Мій народ, дивуйтеся і кричіть! Так говорить Господь: Через вас постійно хулиться Моє Ім'я між народами.

⁶Через це Мій народ у той день пізнає Моє Ім'я, бо Я Сам є Той, Хто говорить. Я присутній,

⁷як весняна пора в горах, як ноги того, хто звіщає вістку миру, як той, хто звіщає добро, бо відомим зроблю твоє спасіння, кажучи Сіону: Царюватиме твій Бог!

⁸Адже піднявся голос тих, які тебе стережуть, і разом зрадіють голосом, бо вічна-віч побачать, коли Господь змилується над Сіоном.

⁹Хай видадуть веселість разом спустошені місця Єрусалима, бо Господь помилував його і визволив Єрусалим.

¹⁰І Господь покаже Свою святу могутню руку перед усіма народами, і всі кінці землі побачать спасіння від Бога.

¹¹Відійдіть, відійдіть, вийдіть звідти й не доторкайтеся до нечистого! Вийдіть з-посеред нього, відділіться, ті, які носять Господній посуд.

¹²Адже ви не вийдете із замішанням і не втікатимете, бо перед вами піде Господь, і Господь, Бог Ізраїля, Той, Хто вас збирає!

¹³Ось зрозуміє Мій слуга і звеличиться, і дуже прославиться.

¹⁴Так як численні будуть у подиві через тебе, так знеславиться перед людьми твій вигляд і твоя слава перед людьми,

¹⁵так ним дивуватимуться численні народи, і царі закриють свої уста. Адже ті, кому не сповістили про нього, побачать, і ті, які не чули, зрозуміють.

Ісаї 53

¹Господи, хто повірив нашій вістці? І могутня Господня рука кому відкрилася?

²Він зійшов перед ним, як дитина, як корінь у спраглій землі, у ньому немає ні вигляду, ні слави. І ми його побачили, та він не мав ні вигляду, ні краси.

³Але його вигляд зневажений, він знесилений понад усіх людей, людина, яка була зранена, і обізнаний терпіти хворобу, бо відвертається його обличчя, він був збезчещений і вважався за ніщо.

⁴Він несе наші гріхи і за нас страждає, а ми вважали, що він у болі і в рані, і в скорботі.

⁵Він же зраниений був через наші беззаконня і терпів хворобу через наші гріхи. На ньому — покарання задля нашого миру, його раною ми зцілилися.

⁶Ми всі заблукали, як вівці, кожний збився зі своєї дороги. І Господь його видав за наші гріхи.

⁷А він через заподіювання зла не відкриває уст. Як вівця, він був ведений на заріз і, як ягня, без голосу перед тим, хто його стриже, так не відкриває він своїх уст.

⁸У впокоренні взято його суд. Про його рід хто розповість? Адже його життя забирається із землі, — через беззаконня мого народу його повели на смерть.

⁹І дам нечестивих замість його поховання і багатих — замість його смерті, бо він не вчинив беззаконня, і в його устах не знайдено омани.

¹⁰І Господь бажає його очистити від рани. Якщо дасте за гріхи, ваша душа побачить потомство, яке довго житиме. І Господь бажає забрати

¹¹страждання його душі, показати йому світло і наповнити знанням, оправдати праведного, який служить для добра багатьом, і він понесе їхні гріхи.

¹²Через це він успадкує багатьох і розділить здобич сильних, тому що його душа була віддана на смерть, і він був зачислений до беззаконних. А він поніс гріхи багатьох і через їхні гріхи був виданий.

Ісаї 54

¹Розвеселися, ти, неплодна, яка не родила, розірви і закричи, ти, котра не терпіла болів, бо численні діти у відпущеної — більше, ніж у тієї, яка має чоловіка. Адже Господь сказав:

²Пошир місце свого намету і своїх дворів, добре його встанови, не обмежуйся! Продовж свої шнури і укріпи свої кілки.

³Ще пошир направо і наліво, і твої нащадки успадкують народи, і заселиш спустошені міста.

⁴Не бійся, що ти була засоромлена, і не звертай уваги, що ти була зневажена. Адже ти забудеш вічний сором, і зневаги твого вдівства не пам'ятатимеш,

⁵бо Господь — Той, Хто створив тебе, Господь Саваот Йому Ім'я! І святий Бог Ізраїля — Той, Хто тебе визволяє, буде прикликатися по всій землі.

⁶Не як залишену і малодушну жінку тебе Господь покликав, і не як жінку, зненавиджену від молодості, — сказав твій Бог.

⁷На короткий час Я тебе залишив, та з великим милосердям тебе помилую,

⁸в малому гніві Я відвернув від тебе Своє обличчя, та вічним милосердям помилую тебе, — сказав Той, Хто тебе визволяє, — Господь.

⁹Від вод за часів Ноя так у Мене є: Так, як Я поклявся йому в той час землею більше не виявляти обурення на тебе, навіть при твоїй загрозі,

¹⁰що зрушаться гори. Ні, твої пагорби не пересунуться, так і не забракне тобі того милосердя, що від Мене, і не буде порушений завіт твого миру! Адже так сказав Господь, Який тебе милує:

¹¹Приниженою і непостійною, не потішеною ти була. Ось Я приготую тобі гранат — твій камінь, і твої основи — сапфір;

¹²і покладу яшму, як твої укріплення, і твої брами — каміння кристалу, і твоя огорожа — вибране каміння.

¹³І зроблю всіх твоїх синів навченими Богом, і твої діти будуть у великому мирі,

¹⁴і ти будуватимешся в праведності. Віддалися від неправедного і не бійся, і трепет не наблизиться до тебе!

¹⁵Ось до тебе прийдуть через Мене чужинці, — вони прибіжать до тебе.

16Ось Я тебе творю, не як коваль, який роздмухує вугілля і виготовляє посуд для діла. Я ж створив тебе не на знищення, щоб знищила

17якась зброя, яка сама нищиться. Нікому не дам успіху проти тебе, і всякий голос, який повстане проти тебе на суді, — ти всіх їх переможеш, і винуваті перед тобою будуть у смутку. Є спадок тим, які служать Господу, і ви будете праведні для Мене, — говорить Господь.

Ісаї 55

1Спрагли, ідіть до води, і ви, хто не має срібла, пішовши, купуйте і пийте без срібла і оплати за вино і жир.

2Навіщо платите сріблом і вашою важкою працею за те, що не для насичення? Послухайте Мене і будете споживати блага, і ваша душа насититься добром.

3Сприймійте вашими вухами і підійте Моїми шляхами. Послухайте Мене, і ваша душа житиме в добрі. І Я складу з вами вічний завіт, вірну праведність Давида.

4Ось Я дав його як свідчення в народах, як володаря і того, хто наказує народам.

5Народи, які тебе не знали, прикличуть тебе, і народи, які тебе не знають, прибіжать до тебе задля твого Бога, Святого Ізраїля, бо Він тебе прославив.

6Шукайте Бога і, коли Його знайдете, закликайте! А при Йогонаближенні до вас,

7хай безбожний залишить свої дороги і беззаконна людина свої ради і нехай повернеться до Господа, і буде помилувана, бо Він щедро простить ваші гріхи.

8Адже Мої ради не є такі, як ваші ради, і мої дороги не такі, як ваші дороги, — говорить Господь.

9Але так, як небо віддалене від землі, настільки далека Моя дорога від ваших доріг і ваші задуми — від Мого задуму.

10Адже як дощ чи сніг піде з неба і не повертається, аж доки не напоїть землю, і вона вродить, і зростить, і дасть насіння сівачеві та хліб на поживу,

11саме таким буде і Моє слово, яке тільки вийде з Моїх уст, — воно не повернеться, аж доки не виконається те, що Я забажав, і дам успіхна твоїх дорогах і Моїм заповідям.

12Адже ви вийдете у веселості й будете навчатися в радості, бо гори і пагорби підскакуватимуть, приймаючи вас у радості, і всі дерева рівнини заплещуть галузками,

13і замість чагарнику підніметься кипарис, а замість вереску зійде мирт. І буде це для слави Господа і як вічний знак, і не мине.

Ісаї 56

- ¹Так говорить Господь: Дотримуйтеся правосуддя, чиніть справедливість, бо наблизилося Моє спасіння, щоб прийти, і Моє милосердя, щоб об'явитися!
- ²Блаженний чоловік, хто це чинить, і людина, яка цього дотримується й зберігає суботи, щоб не опоганити, і стримує свої руки, щоб не чинити несправедне.
- ³Нехай чужинець, який пристав до Господа, не говорить: Відлучить мене Господь від Свого народу! І хай не говорить євнух: Я — сухе дерево!
- ⁴Так говорить Господь: Євнухам, які зберігатимуть Мої суботи і виберуть те, що Я бажаю, і триматимуться Мого завіту,
- ⁵Я дам їм у Моєму домі та в Моїй стіні визначне місце, краще від синів і дочок, Я дам їм вічне ім'я, і воно не мине.
- ⁶І чужинцям, які пристали до Господа, щоб Йому служити, і полюбили Господнє Ім'я, щоб бути Йому рабами і рабнями, і всіх, хто дотримується Моїх субот, щоб їх не опоганити, і держаться Мого завіту,
- ⁷таких Я приведу на Мою святу гору і розвеселю їх у Моєму домі молитви. Їхні всепалення і їхні жертви будуть прийняті на Мій жертвник. Адже Мій дім назветься домом молитви для всіх народів, —
- ⁸сказав Господь, Який збирає розсіяних Ізраїля, — бо зберу разом збір.
- ⁹Усі дикі звірі, приходьте, їжте, — усі звірі лісу!
- ¹⁰Гляньте, що всі осліпли, не прагнули зрозуміти, усі німі пси, не зможуть гавкати ті, яким сниться лігво, які люблять дрімати.
- ¹¹І пси, безсоромні душею, які не знають ситості. І є лиходії, які не знають розуму, — усі пішли їхніми дорогами, кожний сам по собі.

Ісаї 57

- ¹Подивіться, як загинув праведний, і ніхто не приймає цього до серця, тож праведні мужі забираються, і ніхто не розуміє. Адже праведного забрано від присутності неправедності.
- ²Його гробниця буде в мирі, — його забрано з-поміж людей.
- ³Ви ж прийдіть сюди, беззаконні сини, нащадки тих, хто порушує подружню вірність, покоління розпусниці.
- ⁴У чому ви отримали насолоду? І на кого ви відкрили ваші уста? І на кого ви накинулися вашим язиком? Хіба ви не є дітьми знищення, беззаконне потомство?
- ⁵Ті, хто молиться до ідолів під розлогими деревами, ріжуть у жертвусвоїх дітей у долинах серед каміння.
- ⁶Це — твоя частка, такий твій спадок, і їм ти приносила жертви виливання, і для них ти звершувала жертвоприношення. Отже, хіба не буду Я обурений цим?

- ⁷На високій і піднесеній горі, там твоя постіль, і там ти приносила жертви.
- ⁸І за одвірками твоїх дверей ти поставила свої пам'ятники. Ти сподівалася, що коли відійдеш від Мене, матимеш щось більше. Ти полюбила тих, хто лежав з тобою,
- ⁹і ти в надмірі чинила з ними свою розпусту, і численними зробила тих, які далеко від тебе, і ти послала послів поза твої границі, і ти відвернулася, та була впокорена аж до аду.
- ¹⁰Ти втомилася своїми довгими мандрівками, та не сказала: Спочину для відновлення сили. Оскільки ти це робила, то через це ти не молилася до Мене.
- ¹¹Кого, остерігаючись, ти налякалася, і обманювала Мене, і не пам'ятала про Мене, і не взяла ти Мене ні до свого серця, ні до розуму? І Я, бачачи тебе, Я не звертав уваги, тож ти Мене не побоялася.
- ¹²Тож я сповіщаю Мою праведність і твоє зло, яке тобі не допоможе.
- ¹³Коли закличеш, нехай вони тебе помилують у твоїй скорботі. Адже цих усіх підхопить вітер і віднесе буря. А ті, хто тримається Мене, здобудуть землю і успадкують Мою святую гору.
- ¹⁴І говоритимуть: Очистить перед ним дороги, заберіть перепони з дороги Мого народу, —
- ¹⁵так говорить Всевишній Господь, Який живе на висотах навіки, Святий, серед святих Його Ім'я, Всевишній Господь, Який спочиває серед святих і дає терпеливість тим, хто занепав духом, і дає життя тим, які мають розбите серце!
- ¹⁶Не вічно каратиму вас і не завжди триматиму гнів на вас! Адже від Мене вийде дух, — Я ж створив усе, що дихає!
- ¹⁷Через гріх Я його трохи засмутив, і Я його уразив, і Я відвернув Своє обличчя від нього, і він був засмучений, і пішов засмучений своїми дорогами.
- ¹⁸Я побачив його дороги, і Я його зцілив, і Я його потішив, і дав йому правдиву потіху, —
- ¹⁹мир на мир тим, хто є далеко і близько. І сказав Господь: Зцілю їх!
- ²⁰Неправедні так і носитимуться хвилями і не зможуть спочити.
- ²¹Не треба радіти безбожним, — сказав Господь Бог.

Ісаї 58

- ¹Закричи з усіх сил і не стримуйся, здійми свій голос, як трубу, і сповісти Моєму народові їхні гріхи, і домові Якова — їхні беззаконня!
- ²Мене з дня на день вони шукають і бажають пізнати Мої дороги. Як народ, який чинив праведність, і який не залишив суду свого Бога, просять у Мене тепер праведного суду і бажають наблизитися до Бога,

³кажучи: Як це, що ми постили, а Ти не бачив? Ми упокорювали наші душі, а Ти не пізнав? Бо в дні вашого посту ви знаходите ваші бажання і всіх, які поруч вас, ви колете!

⁴Якщо на суди і бійки постите і б'єте бідного кулаками, навіщо для Мене постите, щоб сьогодні Я прислухався до звуку вашого голосіння?

⁵Не такий піст Я вибрав і день, щоб людина впокорювала свою душу! Коли ти не зігнеш, як кільце, свою шию і не постелиш мішковину та попіл, то не назвете такий піст прийнятним.

⁶Ні, не такий піст Я вибрав! — говорить Господь. Але звільни всякі кайдани неправедності, розв'яжи вузол насильних угод, відішли побитих на свободу і порви всяку неправедну розписку.

⁷Розділи з голодним свій хліб, а бідних, які без даху, введи у свій дім. Якщо побачиш нагого, зодягни, і не погордуй родичем з твого потомства.

⁸Тоді проб'ється твоє ранкове світло, і швидко зійде твоє зцілення, і перед тобою піде твоя праведність, і Божа слава огорне тебе.

⁹Тоді закричеш — і Бог тебе вислухає. Ще, коли ти говориш, Він скаже: Ось Я! Якщо відкинеш від себе кайдани і посягання рук, і слово нарікання,

¹⁰і даси голодуючому хліба від усієї своєї душі, і наситиш пригнічену душу, тоді твоє світло засяє в темряві, і твоя темрява буде як полудень.

¹¹І твій Бог буде завжди з тобою. І наситишся так, як бажає твоя душа, і твої кості погрубішають, і будеш, як напоєний сад, і як джерело, в якому не забракло води.

¹²І твої вічно пустинні місця забудуються, і твої основи будуть вічні — з роду в рід. І назвешся відбудовником мурів, і принесеш спокій стежкам, що в середині.

¹³Якщо повернеш свою ногу стосовно субот, щоб не чинити своїх бажань у святий день, і назвеш суботи радісними, святими для твого Бога, не піднімеш свою ногу на діло, і не викажеш у гніві слово зі своїх уст,

¹⁴а будеш надіятися на Господа, то Він підніме тебе на вершину добробуту землі й нагодує тебе спадком Якова, твого батька. Адже Господні уста це сказали!

Ісаї 59

¹Хіба Господня рука не спроможна спасти? Чи Він тяжким учинив Своє вухо, щоб не чути?

²Зовсім ні! Це ваші гріхи роблять розділення між вами і Богом, і через ваші гріхи Він відвернув від вас Своє обличчя, щоб не змилосердитися.

³Адже ваші руки осквернені кров'ю, і ваші пальці погрузли в гріхах, а ваші уста говорили беззаконня, і ваш язик вправляється в неправді.

- ⁴Ніхто не говорить праведне, і немає праведного суду. Надію покладають на марне і говорять порожнє, бо зароджують біль і породжують беззаконня.
- ⁵Розбили яйця гадюк і плетуть сітку павука. І хто хоче їсти їхні яйця, розбивши, знайшов запорт, а в ньому — василіск.
- ⁶Їхня сітка не буде на одяг, і не зодягнуться їхніми ділами. Адже їхні діла — діла беззаконня.
- ⁷А їхні ноги біжать до зла, швидкі проливати кров. І їхні думки — думки безумних, руїни і страждання на їхніх дорогах.
- ⁸І вони не знають дороги правди, і немає суду на їхніх дорогах, бо їхні стежки, якими вони йдуть, — покручені, тож вони не знають миру.
- ⁹Через це від них відступив суд, і не захопить їх праведність. Коли вони очікували світла, настала для них темрява, очікуючи проміння сонця, вони ходили в темряві.
- ¹⁰Обмацуватимуть стіну, як сліпі, і обмацуватимуть, як ті, хто не має очей. І впадуть у полудень, як опівночі, застогнуть, як ті, які помирають.
- ¹¹Разом підуть, як ведмідь і як голубка. Ми очікували суду, і немає. Спасіння далеко від нас відступило.
- ¹²Адже наше беззаконня велике перед Тобою, і наші гріхи стали проти нас, бо наші беззаконня в нас, і ми пізнали наші провини.
- ¹³Ми були безбожними й обманювали, і ми відступили від нашого Бога. Ми говорили неправедне і були неслухняні, ми породжували з нашого серця і практикували неправедні слова.
- ¹⁴І ми відступили геть від суду, і праведність далеко відійшла, бо праведність на наших дорогах знищена, і прямою дорогою ми не змогли перейти.
- ¹⁵І правда була забрана, — ми відвернули розум від пізнання. І Господь побачив, і не було прийнятним для Нього, бо не було правосуддя.
- ¹⁶І Він побачив, і не було людини, і помітив, і не було того, хто бдопоміг, і Він захистив їх Своєю рукою, і зміцнив милосердям.
- ¹⁷І Він одягнув праведність, як панцир, і надягнув шолом спасіння на голову, і зодягнувся в плащ помсти та в покривало,
- ¹⁸наче той, хто дає відплату впокорення ворогам.
- ¹⁹І злякаються Господнього Імені ті, хто із заходу, і славного Імені ті, хто зі сходу сонця. Адже прийде, як могутня ріка, гнів від Господа, — Він прийде з гнівом.
- ²⁰І прийде задля Сіону Той, Хто визволяє, і відверне безбожності від Якова.
- ²¹Це і їм від Мене завіт, — сказав Господь. Дух Мій, Який є на тобі, та слова, які Я вклав у твої уста, не зникнуть з твоїх уст і з уст твоїх нащадків відтепер і навіки, бо так сказав Господь!

Ісаї 60

¹Світися, світися, Єрусалиме, бо прийшло твоє світло, і на тебе зійшла Господня слава!

²Ось морок покриватиме землю, і темрява — на народах. А над тобою з'явиться Господь, і Його слава з'явиться на тобі.

³І царі підуть до твого світла, і народи — до твого саява.

⁴Підніми довкола твої очі та поглянь на твоїх зібраних дітей! Ось здалека прийшли всі твої сини, і твої дочки будуть принесені на плечах.

⁵Тоді побачиш і злякаєшся, і жахнешся серцем, бо до тебе повернеться багатство моря, племен і народів. І прийдуть до тебе

⁶стада верблюдів, і покриють тебе верблюди Мадіяма і Гефара. Усі із Сави прийдуть, несучи золото, і принесуть ладан, і благовіститимуть Господне спасіння.

⁷І всі вівці Кидара зберуться до тебе, і барани Наваїота прийдуть до тебе, і принесене буде прийнятне на Моєму жертovníку, і Мій дім молитви прославиться.

⁸Хто ж ті, які летять, як хмари, і як голубки з пташенятами?

⁹Мене очікували острови і тарсійські кораблі між першими, щоб привезти твоїх дітей здалека, срібло і золото з ними задля Імені святого Господа, — тому, що прославленим є Святий Ізраїля.

¹⁰І чужинці збудують твої стіни, і їхні царі стоятимуть перед тобою, бо Я тебе уразив через Мій гнів, та через милосердя Я тебе полюбив.

¹¹І відкриються твої двері назавжди, — вдень і вночі не будуть замикатися, щоб привести до тебе силу народів і царів, яких ведуть.

¹²Адже народи і царі, які тобі не служитимуть, загинуть, і народи будуть цілковито спустошені .

¹³І слава Лівану прийде до тебе в кипарисі, сосні та кедрі разом, щоб прославити Моє святе місто.

¹⁴І підуть до тебе ті, хто боявся, сини тих, які тебе принижували і тебе розгнівили, і назвешся: Місто Господа, Сіон Святого Ізраїля.

¹⁵Через те, що ти став залишеним і зненавидженим, і не було помічника, то поставлю тебе вічною радістю, веселістю на покоління і покоління.

¹⁶І ссатимеш молоко народів, і споживатимеш багатство царів. І пізнаєш, що я — Господь, Який тебе спасає і тебе визволяє, Бог Ізраїля!

¹⁷І замість міді принесу тобі золото, а замість заліза принесу тобі срібло, а замість дерева принесу тобі мідь, а замість каміння — залізо. І поставлю твоїх володарів у мирі, а твоїх наглядачів — у праведності.

¹⁸І більше не буде чути неправедності у твоїй землі, не буде ні руїн, ні страждань у твоїх границях, але назвуться твої мури — Спасіння, а твої брами — Різьба.

¹⁹І не буде тобі сонце за світло дня, ні схід місяця не освітить тобі ночі, але Господь буде тобі вічним світлом, і Бог — твоєю славою.

²⁰Адже над тобою не заходитиме сонце, і тобі не бракуватиме місяця, бо Господь буде тобі вічним світлом, і дні твого плачу закінчатся.

²¹І твій народ — весь праведний, і вони навіки успадкують землю, зберігаючи насаджене, діла Його рук на славу.

²²Один з нечисленних стане тисячею, і малий — великим. Я, Господь, у певний час їх зберу!

Ісаї 61

¹На мені Господній дух, через це Він мене помазав. Благовістити бідним мене послав,вилікувати розбитих серцем, проповідувати полоненим звільнення і сліпим прозріння,

²проголосити Господній сприятливий рік і день відплати, щоб потішити всіх, хто плаче,

³дати тим, які плачуть, замість попелу — славу в Сіоні, намащування радості — замість плачу, одяг слави — замість знесилоного духу. І назвуться: Роди праведності, Господні саджанці слави.

⁴І забудують вічні пустелі, раніше спустошене піднімуть. І обновлять спорожнілі міста, спустошені на покоління.

⁵І прийдуть чужинці, які пастимуть твоїх овець, і чужинці — орачі й виноградарі.

⁶Ви ж назветесь Господніми священиками, слугами Бога. Ви поглинете силу народів і здивовані будете їхнім багатством.

⁷Так вони вдруге успадкують землю і вічну радість на їхню голову.

⁸Адже Я є Господь, Котрий любить праведність і ненавидить грабунки з неправедності! І дам їхні результати праці праведним, і з ними складу вічний завіт.

⁹І будуть відомі в народах їхнє потомство і їхні нащадки. Кожний, хто їх побачить, пізнаватиме їх, бо вони — потомство, благословенне Богом,

¹⁰і вельми зрадіють у Господі. Хай зрадіє моя душа в Господі! Адже Він зодягнув мене в шати спасіння і в плащ радості, поклав мені вінець, як нареченому, — наче наречену оздобив мене красою.

¹¹І як земля, що видає свій цвіт, а як сад — свої плоди, так засяє Господь праведністю і радістю перед усіма народами.

Ісаї 62

¹Не мовчатиму через Сіон і не перестану через Єрусалим, аж доки не вийде, як світло, моя праведність, і моє спасіння загориться, як світильник.

²І народи побачать твою праведність, і царі — твою славу, і Він назве тобі твоє нове ім'я, яким Господь його назве.

³І буде гарний вінець у руці Господа і вінець царства в руці твого Бога.

⁴І більше не назвешся: Залишена! І твоя земля не назветься: Спустошена! — бо тобі дадуть назву Моя бажана, а твоїй землі — Усесвіт.

⁵І як живе юнак з дівчиною, так житимуть і твої сини з тобою. І буде, що так, як радіє наречений нареченою, так радітиме Господь тобою.

⁶І на твоїх стінах, Єрусалиме, я поставив сторожу — цілий день і цілу ніч, які до кінця не замовкнуть, згадуючи Господа.

⁷Адже немає подібного до вас, якщо виправишся і зробиш Єрусалим похвалою на землі.

⁸Господь поклявся Своєю правицею, — силою Своєї руки: Хіба ще дам твою пшеницю і твою їжу твоїм ворогам, і хіба ще питимуть сини-чужинці твоє вино, над яким ти важко працював!

⁹Але ті, хто збирає, його їстимуть і хвалитимуть Господа, і ті, хто збирає, його питимуть у Моїх святих дворах.

¹⁰Ідіть крізь Мої брами і зробіть дорогу для Мого народу, а каміння, що на дорозі, відкиньте! Підніміть знак для народів!

¹¹Бо ось Господь проголосив аж до кінця землі. Скажіть дочці Сіону: Ось Спаситель приходить до тебе, маючи Свою винагороду, і справа перед Його обличчям.

¹²І назве його святим народом, викупленим Господом, і ти назвешся бажаним містом, а не покинутим.

Ісаї 63

¹Хто Цей, Який прийшов з Едому, у червоних шатах з Восора, Такий величний в шатах могутності, з владою? Я говорю про праведність і суд спасіння.

- ²Чому Твій одяг червоний, і Твоє вбрання, як з витисненого виноградним давилком,
- ³повне вичавленого? І з народів немає зі Мною нікого, і Я їх топтав у гніві, і Я їх потоптав, як землю, і звів їхню кров у землю.
- ⁴Бо на них прийшов день відплати, і настав рік викупу.
- ⁵І Я поглянув — і немає помічника. І Я помітив — немає помічника. І їх визволила Моя рука, і настав Мій гнів.
- ⁶І Я їх топтав у Моєму гніві, і Я звів їхню кров у землю!
- ⁷Я згадав Господнє милосердя, Господню доброту в усьому, чим Господь нам віддасть. Господь — добрий суддя для дому Ізраїля, Він забезпечує нас за Своїм милосердям і за безліччю Своєї праведності.
- ⁸Він сказав: Хіба це не Мій народ? Діти не діятимуть зрадливо! І Він став їм на спасіння
- ⁹від усякого утиску. Не посол і не ангел, але сам Господь їх спас, тому що полюбив їх і милував їх. Він їх визволив і прийняв їх, і звеличив їх на всі дні віку.
- ¹⁰А вони не послухалися і розгнівили Його святий Дух. І Він повернувся їм на ворожнечу, і Він воював проти них.
- ¹¹І він згадав вічні дні, що вивів із землі пастиря овець. Де є Той, Хто поставив у них святого Духа,
- ¹²Хто вів правицею Мойсея? Де Його плече слави? Він змусив розступитися воду перед Собою, щоб зробити Собі вічне Ім'я.
- ¹³Провів їх через безодню, як коня через пустелю, і вони не потомилися, —
- ¹⁴як худобу через рівнину. Зійшов Дух від Господа і провів їх. Так Ти повів Свій народ, щоб зробити Собі славне Ім'я.
- ¹⁵Повернися з неба і поглянь з Твого святого дому і слави. Де є Твоя ревність і Твоя сила? Де є безліч Твого милосердя і Твого співчуття, що Ти стримуєш Себе від нас?
- ¹⁶Адже Ти — наш Отець, бо Авраам нас не пізнав, — Ізраїль нас не знав, але Ти, Господи, наш Отець! Визволи нас, — від початку на нас є Твоє Ім'я!
- ¹⁷Чому Ти, Господи, дав нам заблукати з Твоєї дороги, твердими вчинив наші серця, щоб ми Тебе не боялися? Повернися задля Твоїх рабів, задля племен Твого спадку,
- ¹⁸щоб ми успадкували трохи Твоєї святої гори, — наші вороги потоптали Твою святиню.
- ¹⁹Ми стали, як на початку, коли Ти не володарював над нами, коли не називалося на нас Твоє Ім'я.

Ісаї 64

- ¹ Якщо Ти відкриєш небо, то від Тебе гори будуть охоплені тремтінням, і вони розтануть,
- ² так, як тане віск від вогню. І вогонь спалить противників, і очевидним буде між ворогами Господнє Ім'я. Від Твоєї присутності стривожаться народи.
- ³ Коли звершиш славне, від Тебе гори будуть охоплені тремтінням.
- ⁴ Від віку ми не чули, ні наші очі не бачили Бога, за винятком Тебе, і таких, як Твої, діянь, котрі чиниш для тих, хто очікує милосердя.
- ⁵ Адже Він зустрінеться з тими, хто чинить праведне, і вони пам'ятатимуть Твої дороги. Ось Ти розгнівився, і ми згрішили. Через це ми заблукали.
- ⁶ Ми стали, як нечисте, — ми всі, і вся наша праведність — як ганчірка відлученої через кровотечу. Ми, як листя, облетіли через наше беззаконня, — і вітер нас так віднесе.
- ⁷ І немає того, хто прикликає Твоє Ім'я, і хто пам'ятає триматися за Тебе, бо Ти відвернув Своє обличчя від нас, і Ти видав нас через наші гріхи.
- ⁸ І тепер, Господи, Ти — наш Отець, а ми всі — глина, діло Твоїх рук!
- ⁹ Сильно не гнівайся на нас і не згадуй при кожній нагоді наші гріхи. Тепер же поглянь, адже всі ми — Твій народ!
- ¹⁰ Місто Твоїх святощів стало спустошеним, Сіон став, як пустеля, Єрусалим — на прокляття.
- ¹¹ Наш Святий дім, — слава, яку поблагословили наші батьки, — був спалений вогнем, і все славне впало.
- ¹² І при всьому цьому, Господи, Ти стримувався і зберігав мовчання, а нас Ти дуже впокорив!

Ісаї 65

- ¹ Я став явним для тих, які Мене не шукали, знайшли ті, які про Мене не розпитували. Я сказав народові: Ось Я! — людям, які не прикликали Моє Ім'я.
- ² Я простягав Свої руки весь день — до неслухняного народу, котрий противиться, — до тих, які не пішли праведною дорогою, але за своїми гріхами.
- ³ Цей народ, який Мене розгнівив, постійно переді Мною, вони приносять жертви у священних садах і ладан на цеглинах — приносять демонам, які не існують!
- ⁴ Вони задля снів сплять у гробницях і в печерах, вони їдять свиняче м'ясо і юшку жертв (увесь їхній посуд осквернений).
- ⁵ Вони говорять: Тримайся подалі від мене! Не наближайся до мене, бо я чистий! Це — дим Мого гніву, вогонь горить у ньому всі дні.

- ⁶Ось написано переді Мною: Не мовчатиму, аж доки не віддам в їхній поділ
- ⁷їхні гріхи і гріхи їхніх батьків, — говорить Господь, — які приносили ладан на горах і зневажали Мене на пагорбах, віддам їхні діла в їхній поділ.
- ⁸Так говорить Господь: Так, коли знайдуть зерно в гроні й скажуть: Не знищуй його, бо в ньому є благословення! — так Я зроблю задля того, хто Мені служить, через це не знищу всіх.
- ⁹І виведу з Якова потомство (і з Юди), і воно успадкує Мою святу гору, і Мої вибрані, і Мої раби отримають її у спадок і там поселяться.
- ¹⁰І в лісі будуть двори пастухів, а долина Ахора — на спочинок для худоби Мого народу, тих, які шукали Мене.
- ¹¹А ви, які Мене залишили й забули Мою святу гору, приготували демонові стіл і наповняєте напій для щастя, —
- ¹²Я віддам вас під меч! Ви всі поляжете в різанині, бо Я до вас закликав, а ви не послухали, Я говорив, а ви не прислухалися! Ви чинили зло переді Мною, і те, чого Я не бажав, ви вибрали!
- ¹³Через це так говорить Господь: Ось ті, які Мені служать, їстимуть, а ви голодуватимете. Ось ті, які Мені служать, питимуть, а ви будете спрагли. Ось ті, які Мені служать, радітимуть, а ви засоромитеся.
- ¹⁴Ось ті, які Мені служать, радітимуть у веселому настрої, а ви кричатимете через біль вашого серця і волатимете від пригнічення духу.
- ¹⁵Адже ви залишите ваше ім'я для насичення Моїх вибраних, і Господь вас вигубить. А тим, хто Йому служить, буде дане нове ім'я,
- ¹⁶яке буде благословенним на землі. Адже вони благословлятимуть правдивого Бога, і ті, хто даватиме клятву на землі, клястимуться правдивим Богом, бо вони забудуть свій попередній біль, і він не зійде їм на серце.
- ¹⁷Адже буде нове небо і нова земля, і не згадають попереднього, і не прийде воно на їхнє серце,
- ¹⁸але в ньому знайдуть радість і веселість. Бо ось Я зроблю Єрусалим радістю, і Мій народ — веселістю.
- ¹⁹І радітиму Єрусалимом, і розвеселюся Моїм народом, і більше не почувється в ньому звуку плачу і голосіння.
- ²⁰І не буде там передчасно помираючого і старого, який не виповнить свого часу. Бо молодий буде столітній, і помираючий грішник буде столітній, та проклятий.
- ²¹І вони будуватимуть доми, і мешкатимуть, і насаджуватимуть виноградники, і вони їстимуть свій врожай.

²²І не будуватимуть, а інші мешкатимуть, і не садитимуть, а інші їстимуть. Бо за віком дерева життя будуть дні Мого народу, — діла їхньої праці довго триватимуть.

²³І Мої вибрані не трудитимуться намарно, і не народжуватимуть дітей на прокляття, бо вони — потомство, благословенне Богом.

²⁴І буде, перш ніж вони заголосять, Я їх вислухаю, ще коли вони говоритимуть, Я запитаю: Що є?

²⁵Тоді вовки і ягнята пастимуться разом, і лев, як віл, їстиме полову, а змія — землю, як хліб. Вони не чинитимуть зла і не чинитимуть шкоди на Моїй святій горі, — говорить Господь.

Ісаї 66

¹Так говорить Господь: Небо — Мій престол, а земля — підніжжя для Моїх ніг. Який дім Мені збудуєте? Чи яке місце Мого спочинку?

²Адже це все створила Моя рука, і це все є Моє! — говорить Господь. І на кого погляну, хіба не на впокороного, мовчазного і того, хто тремтить перед Моїми словами?

³А беззаконний, який приносить у жертву Мені теля, як той, хто вбиває пса, а хто приносить пшеничне борошно, як той, хто приносить свинячу кров, а хто кладе ладан, як пам'ятну частку, немов той, хто хулить. Тож вони вибрали свої дороги та свої гидоти, які забажала їхня душа,

⁴і Я виберу насмішки для них, і віддам їм гріхи. Адже Я до них закликав, та вони не послухалися Мене, Я говорив, і не почули, а чинили зло переді Мною і вибрали те, чого Я не бажав!

⁵Послухайте слово Господа, ви, які тремтите перед Його словом! Скажіть, наші брати, тим, хто нас ненавидить і нами гидує, щоби прославилося Господнє Ім'я і з'явилося в їхній радості, і вони засоромляться.

⁶Голос крику з поля, голос з храму, голос Господа, Який віддає відплату супротивникам.

⁷Раніше, ніж та, яка терпить болі, народить, раніше, ніж прийде страждання болів, вона звільнилася і народила хлоп'ятко.

⁸Хто це чув, і хто таке бачив? Хіба земля терпіла болі породіллі один день, і чи народився народ враз? Адже дочка Сіон перетерпіла муки і народила своїх дітей.

⁹Я ж очікував цього, а ти Мене не згадала, — сказав Господь. Дивись, хіба не Я створив ту, яка народжує, і неплідну? — сказав Бог.

¹⁰Зрадій, Єрусалиме, і святкуйте в ньому, усі, хто його любить, радійте радістю, усі, хто плаче над ним,

- 11**щоб ви ссали і наситилися від грудей її потіхи, щоб, нассавшись, ви розвеселилися приходом її слави.
- 12**Адже так говорить Господь: Ось Я до них схилю наче ріки миру і наче потоки, що заливають славу народів! Їхні діти будуть підняті на спину і на колінах будуть потішені.
- 13**Так, як когось потішає матір, так і Я вас потішу, і ви будете потішені в Єрусалимі.
- 14**І побачите, і зрадіє ваше серце, і ваші кості піднімуться, як трава. І явна буде Господня рука для тих, хто Його вшанує, а неслухняним Він пригрозить.
- 15**Ось-бо Господь прийде, як вогонь, і Його колісниці, як буря, щоб віддати в гніві помсту і відречення, — у полум'ї вогню.
- 16**Адже Господнім вогнем буде суджена вся земля, і всяке тіло — Його мечем. Численні будуть уражені Господом.
- 17**Ті, які освятилися й очистилися, та в садах і в переддвер'ях їдять м'ясо свиней, гидоти і мишей, разом будуть знищені, — сказав Господь, —
- 18**і Я знаю їхні діла та їхній задум! Я приходжу зібрати всі народи та язики, і вони прийдуть, і побачать Мою славу.
- 19**І залишу на них знаки, і відішлю з них тих, що врятувалися, у народи, до Тарсіса, Фуда, Луда, Мосоха, Товила, до Греції і до островів далеко, які не почули Мого Ім'я і не побачили Моєї слави, і вони сповістять Мою славу серед народів.
- 20**І приведуть ваших братів з усіх народів, як дар Господу, — разом з кіньми і колісницями, з ослами на возах з накриттям до святого міста Єрусалима, — сказав Господь, — як і сини Ізраїля з псалмами обновили Мені свої жертви в Господньому домі.
- 21**І з них Я візьму Собі священиків і левітів, — сказав Господь.
- 22**Адже так, як нове небо і нова земля, які Я створю, залишатимуться переді Мною, — говорить Господь, — так стоятиме і ваше насіння і ваше ім'я.
- 23**І буде, з місяця в місяць, і із суботи в суботу кожне тіло приходитиме в Єрусалим поклонитися переді Мною, — сказав Господь.
- 24**І вийдуть, і побачать трупи людей, які вчинили переступ проти Мене, бо їхній черв'як не помре, і їхній вогонь не погасне, і будуть як видовище для кожного тіла.

Книга пророка Єремії

Єремії 1

- ¹Боже слово, яке було до Єремії, сина Хелкія, зі священників, який жив в Анатоті, у землі Веніаміна.
- ²Те Боже слово, що було до нього в дні Йосії, сина Амоса, царя Юди, у тринадцятому році його царювання.
- ³І було воно в дні Йоакима, сина Йосії, царя Юди, — аж до одинадцятого року Седекії, сина Йосії, царя Юди (аж до полонення Єрусалима в п'ятому місяці).
- ⁴І Господнє слово було до нього:
- ⁵Раніше, ніж Я тебе створив у лоні, Я тебе знаю, і раніше, ніж ти вийшов із лона, Я тебе освятив, Я тебе поставив пророком для народів.
- ⁶А я сказав: Ти, Господи Владико, Який є, ось я не вмю говорити, бо я молодий!
- ⁷Та Господь сказав мені: Не говори: Я дуже молодий, бо підеш до всіх, до кого лиш тебе пошлю, і говоритимеш згідно з усім, що тільки тобі накажу.
- ⁸Не бійся їхнього обличчя, бо Я з тобою, щоб тебе спасти, — говорить Господь.
- ⁹І Господь простягнув до мене Свою руку, і доторкнувся моїх уст, і Господь сказав мені: Ось Я вклав Мої слова у твої уста!
- ¹⁰Ось Я тебе сьогодні поставив над народами і над царями, щоб викорінювати, розвалювати, вигублювати, відбудовувати і насаджувати!
- ¹¹До мене було Господнє слово, яке запитувало: Що ти бачиш? І я відповів: Горіхову палицю.
- ¹²А Господь сказав мені: Добре ти побачив, тому що Я пильнував над Моїми словами, щоб їх виконати.
- ¹³І Господнє слово було до мене вдруге, запитуючи: Що ти бачиш? І я сказав: Казан, під яким горить, і його передня сторона з боку півночі.
- ¹⁴І Господь сказав мені: З боку півночі розгориться зло на всіх, хто живе на землі!
- ¹⁵Тому-то ось Я скликаю всі царства з півночі землі, — говорить Господь, — і прийдуть, і кожний поставить свій престол при вході брам Єрусалима і напроти всіх його стін довкола, і так — по всіх містах Юди.
- ¹⁶І заговорю судом до них за все їхнє зло, бо Мене покинули і кадили ладаном чужим богам, і поклонялися ділам своїх рук!
- ¹⁷А ти обв'яжи свої стегна, встань і скажи все, що лиш тобі наказую. Не бійся їхньої присутності і не май страху перед ними, бо Я з тобою, щоб тебе визволити! — говорить Господь.

¹⁸Ось Я тебе поставив сьогоднішнього дня як укріплене місто і як міцну мідну стіну для всіх царів Юди, для його володарів і для народу землі.

¹⁹Вони воюватимуть проти тебе, та не здолають тебе, бо Я з тобою, — говорить Господь, — щоб тебе визволити!

Єремії 2

²І сказав: Так говорить Господь! Я згадав милість твоєї юності та любов твоєї зрілості, коли ти йшла за Святим Ізраїля, — говорить Господь.

³Ізраїль — святий Господу, початок Його плодів. Усі, хто його їсть, чинитимуть переступи, на них прийде зло, — говорить Господь.

⁴Послухайте Господнє слово, доме Якова і всі родинні лінії Ізраїлю!

⁵Так говорить Господь: Які провини знайшли в Мені ваші батьки, котрі відступили далеко від Мене, пішли за марними речами і стали безумними?

⁶Вони не запитали: Де є Господь, Який нас вивів із Єгипетської землі, Котрий супроводжував нас у пустелі, у невідомій і непрохідній землі, у безводній і безплідній землі, у землі, якою не проходив ніхто, і там людина не проживала?

⁷І Я вас привів до Кармилу, щоб ви їли його плоди і користувалися його благами. А ви прийшли і опоганили Мою землю, і виставили Мій спадок як гидоту!

⁸Священики не запитали: Де є Господь? І ті, хто тримається закону, Мене не знали, і пастирі Мене не вшановували, а пророки пророкували Ваалом і пішли за нікчемним!

⁹Через це Я ще судитимуся з вами, — говорить Господь, — і судитимуся з синами ваших синів.

¹⁰Тому перейдіть острови хеттійців і погляньте, і пошліть до Кидара, і докладно розгляньте, і придивіться, чи з нимитаке сталося!

¹¹Хіба народи міняють своїх богів? І вони — зовсім не боги! А Мій народ змінив свою славу на те, із чого не матимуть користі.

¹²Небо цим жажнулося і дуже, дуже затремтіло, — говорить Господь.

¹³Адже дві погані речі зробив Мій народ. Вони залишили Мене, джерело живої води, і видовбали собі стави з розщілинами, які не будуть здатні утримувати воду.

¹⁴Хіба Ізраїль є рабом, хіба він народжений у домі слуга? Чому він став здобиччю?

¹⁵На нього ричали леви і подавали свій голос, вони зробили його землю пустелею, і знищили його міста, щоб там ніхто не поселявся.

¹⁶І сини Мемфея та Тафни тебе пізнали і наглумилися з тебе.

- 17Хіба не через те, що ти Мене покинула, з тобою це сталося? — говорить Господь, Бог твій.
- 18А нині, що тобі до єгипетської дороги, — аби пити воду Гіона? І що тобі до дороги ассирійців, — щоб пити воду рік?
- 19Напоумить тебе твоє відступлення, і твоє зло тебе звинуватить. Тож пізнай і зрозумій, що тобі гірко, коли ти Мене покидаєш, — говорить Господь, Бог твій. І ти Мені не мила, — говорить Господь, Бог твій, —
- 20бо від віку ти розбила твоє ярмо, ти розстрожила твої кайдани, і ти сказала: Не служитиму, але піду на всякий високий пагорб, і під усяким крислатим деревом, там розкинуся в моїй розпусті!
- 21Я ж тебе насадив, весь правдивий плодовитий виноградник. Яким чином ти обернулася в гіркоту, у чужу виноградну лозу!
- 22Хоч помиєшся в соді й помножиш собі зілля, будеш заплямленою твоїми неправедностями переді Мною, — говорить Господь.
- 23Як скажеш: Я не опоганилася, і я не пішла за Ваалом? Поглянь на твої дороги, на цвинтарі, і пізнай, що ти зробила. Ввечері закричав її голос, свої дороги
- 24вона поширила на води пустелі, була несена вітром у бажаннях своєї душі, вона була видана. Хто її поверне? Ніхто з тих, хто її шукає, не трудитиметься, її знайдуть у її приниженні.
- 25Поверни твою ногу з нерівної дороги і твоє горло від спраги! А вона сказала: Я триматимуся мужньо! Адже я полюбила чужих і пішла за ними!
- 26Як злодієві соромно, коли буде схоплений, так засоромляться сини Ізраїля, — вони, їхні царі, їхні володарі, їхні священики і їхні пророки.
- 27Вони сказали дереву: Ти — мій Батько! — і каменю: Ти мене породив! — і до Мене повернули спини, а не свої обличчя. А в час їхнього зла скажуть: Устань і спаси нас!
- 28Тож де є твої боги, яких ти собі зробила? Може встануть і тебе врятують у час твого лиха? Адже твої боги були за числом твоїх міст, Юдо, і за числом вулиць Єрусалима приносили жертви Ваалові.
- 29Навіщо звертаєтесь до Мене? Ви всі не віддавали пошани, і ви всі чинили проти Мене беззаконня, — говорить Господь.
- 30Даремно Я бив ваших синів, ви не сприйняли напоумлення. Меч пожер ваших пророків, наче лев, який нищить, та ви не побоялися.
- 31Послухайте Господнє слово: Так говорить Господь! Хіба Я був пустелею для Ізраїля чи засушеною землею? Навіщо Мій народ сказав: Не володітимуть нами, і ми більше не прийдемо до Тебе?
- 32Хіба наречена забуде свої прикраси і дівчина свої стрічки? А Мій народ Мене забув упродовж днів, яким немає рахунку.

33Що ще доброго вчиниш на твоїх дорогах, щоби знайти любов? Не так, але й зло ти вчинила, щоб осквернити твої дороги.

34І на твоїх руках знайдено кров невинних душ. Я їх знайшов не в ровах, але під кожним деревом.

35А ти сказала: Невинна я, тому нехай відвернеться Його гнів від мене! Ось Я суджуся з тобою, коли ти говориш: Я не згрішила.

36Як це, що ти настільки знехтувала Мною, щоб повторювати твої дороги? І ти соромишся Єгипту, так, як ти застидалася Ассура.

37Бо й звідти вийдеш, схопившись руками за свою голову. Адже Господь відкинув твою надію, і тобі в ній не пощастить.

Єремії 3

1Якщо чоловік відішле свою жінку, і вона піде від нього, і буде іншому чоловікові, то хіба може повернутися знову до нього? Хіба ж не буде обезчещеною та жінка? А ти чинила розпусту із численними пастухами і повернулася до Мене, — говорить Господь.

2Підійми свої очі прямо перед собою і поглянь, де ти не опоганилася. Ти сиділа на їхніх дорогах, як опущений крук, і ти опоганила землю твоєю розпустою і твоїм злом.

3І ти мала багато пастухів собі на спотикання. У тебе був вигляд розпусниці, ти стала безсоромною щодо до всіх.

4Хіба ти не назвала Мене домом, батьком і володарем твого дівочтва?

5Чи залишиться навіки, чи буде збережена для гніву? Ось ти сказала і зробила цю погань, і спромоглася на це.

6І промовив Господь до мене в дні царя Йосії: Чи ти бачив, що Мені зробило поселення Ізраїля? Вони ходили на всяку високу гору і під усяке крислате дерево, і там чинили розпусту.

7І Я сказав після того, як вона це все зробила: Повернися до Мене! — та вона не повернулася. А невірна Юда побачила її невірність.

8І побачила, що вона була схоплена через усе, у чому чинило перелюб поселення Ізраїля, і Я її відіслав, і Я їй дав лист про розлучення. Та не злякалася невірна Юда, і пішла, і чинила розпусту і вона.

9І на ніщо була її розпуста, і вона чинила перелюб із каменем

10і з деревом. І в усьому цьому не повернулася до Мене невірна Юда всім своїм серцем, але з оманю.

11І сказав Господь мені: Ізраїль оправдала свою душу більше, ніж невірна Юда.

12Піди і прочитай ці слова на півночі, і скажеш: Повернися до Мене, поселення Ізраїля, — говорить Господь, — і не скріплю Моє обличчя проти вас. Адже Я — милосердний, — говорить Господь, — і не гніватимуся на вас навіки.

13Лише пізнай твою неправедність, бо ти згрішила проти твого Господа Бога і розсипала твої шляхи чужинцям під усяким крислатим деревом, а Мого голосу ти не почула, — говорить Господь.

14Поверніться, сини, які відступили, — говорить Господь, — бо Я заволодію вами і заберу вас, — одного з міста і двох з батьківщини, — і приведу вас до Сіону,

15і дам вам пастирів за Моїм серцем, і пастимуть вас, пасучи вміло.

16І буде, коли помножитеся і збільшитеся на землі в ті дні, — говорить Господь, — більше не скажуть: Ковчег завіту Святого Ізраїля! — не прийде на серце, не назветься і не буде відвіданий, і більше подібного не станеться.

17У ті дні й у той час назвуть Єрусалим Господнім престолом, і до нього зберуться всі народи, і не ходитимуть більше за побажаннями їхнього злого серця.

18У ті дні ввійдуть дім Юди до дому Ізраїля, і прийдуть разом із землі з півночі та з усіх країн на землі, яку успадкували їхні батьки.

19І я сказав: Нехай буде, Господи! Бо поставлю тебе між дітей, і дам тобі вибрану землю спадку Бога, Вседержителя народів. І Я сказав: Назвете Мене Отцем і не відвернетесь від Мене;

20лише так, як знехтувала жінка своїм чоловіком, так знехтував Мною дім Ізраїля, — говорить Господь.

21Чути голос із уст плачу і благання синів Ізраїля, бо неправедно чинили на своїх дорогах, забули свого святого Бога.

22Неодмінно поверніться, сини, і оздоровлю ваші ураження! Ось ми будемо Твоїми, бо Ти — наш Господь Бог.

23Дійсно, для обману були пагорби і сила гір, спасіння Ізраїля лише через нашого Господа Бога.

24Гож сором знищив труди наших батьків від нашої молодості, їхніх овець, їхню худобу, їхніх синів і їхніх дочок.

25Ми заснули в нашому соромі, і нас покрито наше безчестя, тому що ми і наші батьки грішили перед нашим Богом від нашої молодості аж до цього дня, і ми не послушали голосу нашого Господа Бога.

Єремії 4

1Якщо Ізраїль повернеться, — говорить Господь, — повернеться до Мене. Якщо забере свої гидоти зі своїх уст і виявлятимеш пошану до Моєї присутності,

- ²і даватимеш клятву: Живе Господь! — правдою на суді та праведністю, то поблагословляться в ньому народи і в ньому хвалитимуть Бога в Єрусалимі.
- ³Бо так говорить Господь мужам Юди і тим, хто живе в Єрусалимі: Поновіть собі землі, що лежать облогом, і не сійте на тернині.
- ⁴Обріжтеся для вашого Бога і відкиньте тврдосердя вашого серця, чоловіки Юди, і ви, які живете в Єрусалимі, щоб Мій гнів не вийшов, як вогонь, і не розгорівся від присутності зла ваших задумів, і не буде того, хто погасить.
- ⁵Сповістіть в Юді, і нехай буде почуте в Єрусалимі. Скажіть: Дайте трубою знак на землі й сильно закричіть. Скажіть: Зберіться, і ввійдемо в укріплені міста!
- ⁶Піднявшись, втечіть до Сіону! Поспішайте, не стійте, бо Я наводжу з півночі зло і велике знищення!
- ⁷Зі свого лігвища вийшов лев, який нищить народи, він піднявся і вийшов зі свого місця, щоб перетворити землю в пустку, і міста будуть знищені, щоб у них не жили.
- ⁸Тому підв'яжіться мішковиною, плачте і кричіть, оскільки від вас не відвернувся Господній гнів.
- ⁹І буде, що в той день, — говорить Господь, — загине серце царя та серце володарів, і жахнуться священики, і пророки жахнуться.
- ¹⁰І я сказав: Ти, Який є, Володарю, Господи, невже ж Ти обманув цей народ і Єрусалим, кажучи: Буде мир! Та ось меч доторкнувся аж до їхньої душі.
- ¹¹- У той час скажуть цьому народові та Єрусалимові: Дух блукання в пустелі, дорога дочки Мого народу не на чистоту, і не на святість.
- ¹²Дух наповнення прийде на мене. Тепер же я викажу на них суди.
- ¹³Ось Він вийде, як хмара, і Його колісниці, як буря, Його коні швидші за орлів. Горе нам, бо ми в біді!
- ¹⁴Обмий від зла твоє серце, Єрусалим, щоб ти врятувався! Аж доки в тобі будуть твої сумні думи?
- ¹⁵Адже голос того, хто сповіщає, прийде з Дану, і почувється біда з гори Єфрема.
- ¹⁶Згадайте, народи: Ось вони прийшли. Сповістіть в Єрусалимі: Групи приходять із землі здалека і дали свій голос на міста Юди.
- ¹⁷Вони повстали на нього довкола, як ті, хто охороняє поле, бо ти Мною знехтував, — говорить Господь.
- ¹⁸Твої дороги і твої задуми це тобі зробили. Це твоя злоба, бо вона гірка, бо торкнулася аж твого серця.
- ¹⁹Мій живіт, мій живіт болить, і почуття мого серця. Тремтить моя душа, розривається моє серце, не замовкну, бо моя душа почула голос труби, крик війни.

²⁰І клопіт знищення кличе, бо заметушилася вся земля. Раптово затривожився намет, роздерлися мої шкіряні покриття.

²¹Доки бачитиму втікачів, чуючи голос труб?

²²Тому що володарі Мого народу Мене не знали, вони безумні й нерозумні сини. Вони мудрі чинити зло, а як чинити добро вони не пізнали!

²³Я поглянув на землю, і ось — нікого, і на небо, і не було його світл.

²⁴Я побачив гори, а вони тремтіли, і всі пагорби тряслися.

²⁵Я поглянув, і ось не було людини, і всі небесні птахи були перелякані.

²⁶Я побачив, і ось Кармил спустошений, і всі міста знищені вогнем перед Господом, — вони зчезли від присутності гніву Його обурення.

²⁷Так говорить Господь: Уся земля буде пустелею, але не покладу їй край.

²⁸Нехай над цими заплаче земля, і нехай небо вгорі потемніє, бо Я сказав, і не роздумаю, Я поклявся, і не відвернуся від цього!

²⁹Від голосу вершника і того, хто натягає лук, втекла вся країна. Залізли в печери і поховалися в гаях, і піднялися на скелі. Усяке місто залишене, людина в них не живе.

³⁰І що ти зробиш, чи одягнешся в кармазин і прикрасишся золотою прикрасою, чи прикрасиш сурмою свої очі? Марна твоя прикраса. Тебе відкинули твої коханці, вони шукатимуть твою душу.

³¹Адже Я почув голос, наче тої, яка народжує, твій стогін, наче тої, хто вперше родить, голос дочки Сіону. Вона ослабне, і опустить свої руки: Горе мені, бо мене залишає моя душа задля вбитих.

Єремії 5

¹Пробіжіться дорогами Єрусалима і роздивіться, і розізнайте, і пошукайте на його площах, чи знайдете того, хто чинить суд і шукає віру? І Я буду милосердний до них, — говорить Господь.

²Вони говорять: Нехай живе Господь! Та хіба через це не клянуться неправдою?

³Господи, чи Твої очі — не на вірність? Ти їх карав, а вони не відчували болю! Ти їх знищував, а вони і тоді не забажали прийняти напоумлення! Вони зробили свої обличчя твердішими за камінь і не виявили бажання повернутися.

⁴І Я сказав: Вони, напевно, бідні; вони тому безсилі, що не пізнали Господньої дороги і Божого суду.

⁵Піду до чоловіків і скажу їм, бо ці пізнали Господню дорогу і Божий суд. Дивлюсь, а вони одностайно розбили ярмо, розтрощили кайдани.

⁶Через це на них напав лев із лісу, і вовк губив їх аж до домів, і леопард чатував над їхніми містами. Усі, які виходять з них, будуть впольовані, бо помножили свої беззаконня, зміцніли у своєму відпадінні.

⁷За які із цих вчинків буду милосердний з тобою? Твої сини Мене покинули і клялися тими, які не є богами! Я їх нагодував, а вони чинили перелюб і ночували в домах розпусти.

⁸Стали жеребцями, які пожадають жінок, кожний іржав до жінки свого ближнього.

⁹Хіба за це Я не навідаюся? — говорить Господь, — чи на такому народі не помститься Моя душа?

¹⁰Підніміться на його захисні мури і нищьте, але остаточно не знищуйте! Залиште його підкріплення, бо вони Господні.

¹¹Адже зовсім знехтував Мною дім Ізраїля і дім Юди!

¹²Вони сказали неправду своєму Господу і заявили: Це не так! На нас зло не прийде, і ми не побачимо меча та голоду!

¹³Наші пророки були на вітер, і в них не було Господнього слова. Так з ними і станеться!

¹⁴Через це так говорить Господь Вседержитель: Оскільки ви сказали це слово, то ось Я вклав Мої слова у твої уста як вогонь, а цей народ — дрова, і він їх пожере!

¹⁵Ось Я наводжу на вас, доме Ізраїля, народ здалека, — говорить Господь, — народ, голос чийого язика не було чути.

¹⁶Усі сильні,

¹⁷й вони з'їдять ваші жнива та ваш хліб, і вони поглинуть ваших синів і ваших дочок, і пожеруть ваших овець і ваших телят, і пожеруть ваші виноградники, ваші фігові сади та ваші оливкові дерева. І змолотять мечем ваші сильні міста, на які ви покладали надію.

¹⁸І буде в ті дні, — говорить Господь, Бог твій, — не дам вас на остаточне знищення!

¹⁹І буде, коли питатимуть: Через що зробив нам Господь, Бог наш, це все? — то скажеш їм: Оскільки ви служили чужим богам у вашій землі, саме тому будете служити чужим не у вашій землі!

²⁰Сповістіть це в домі Якова, і нехай почувється в Юди!

²¹Послухай же це, народе нерозумний і безсердечний! У них — очі, та не бачать, у них — вуха, та не чують.

²²Хіба Мене не боятиметеся? — говорить Господь, — чи не поважатимете Моєї присутності? Того, Хто визначив пісок за границю морю — вічний наказ, — і

воно його не перейде, і забушує, та не зможе, і заревуть його хвилі, та не вийде за його границі!

²³А в цього народу є неслухняне та непокірне серце, і вони відхилилися, і відійшли.

²⁴І не сказали у своєму серці: Маймо ж страх до нашого Господа Бога, Який дає нам ранній і пізній дощ за часом повноти припису жнив, і Який зберіг нас.

²⁵Ваші беззаконня відвернули це, і ваші гріхи віддалили добро від вас!

²⁶Адже в Моєму народі знайшлися безбожні й поставили пастку, щоби знищити людей, і схопили їх.

²⁷Як наставлена сітка повна пташок, так і їхні дома повні обману. Через це вони звеличилися і збагатилися.

²⁸І порушували правосуддя, не судили суд сироти і не судили суд вдови.

²⁹Хіба за це не відвідаю, — говорить Господь, — чи не помститься Моя душа на цьому народі?

³⁰Жах і жахливі діла сталися на землі.

³¹Пророки пророкують беззаконне, а священники при цьому плескають у свої долоні, — і Мій народ таке полюбив! А що робитимете після цього?

Єремії 6

¹Укріпіться, сини Веніаміна, з-посеред Єрусалима, і в Текуї дайте знак трубою, і над Веттахармою підніміть знак, бо зло заглянуло з півночі, і надходить велике знищення,

²і твоя велич буде забрана, дочко Сіону.

³На неї прийдуть пастухи і їхні стада, і поставлять на ній намети довкола, і кожний пастиме своєю рукою.

⁴Приготуйтеся проти неї на війну, устаньте і підемо проти неї опівдні! Горе нам, бо схилився день, бо зникають тіні вечора.

⁵Устаньте і підемо вночі та знищимо її основи!

⁶Адже так говорить Господь: Зрубай її дерево, вилий на Єрусалим силу! О, місто, віроломна дочко, у ній — усяке гноблення!

⁷Як став тримає свіжою воду, так і вона тримає свіжим своє зло. Безбожність і терпіння почується посеред неї, це постійно перед нею. Стражданнями і биттям

⁸будеш напоумлена, о Єрусалиме, дочко! Хай не відійде Моя душа від тебе, щоб Я тебе не зробив непрохідною землею, яка не буде заселена!

⁹Адже так говорить Господь: Збирайте, збирайте, як виноград, рештки Ізраїля, простягніть руку, як той, хто зриває до свого кошика!

- 10** До кого заговорю і засвідчу, і він послухає? Ось їхні вуха необрізані, і не можуть чути! Ось Господнє слово було для них на погорду, вони не бажали чути його.
- 11** Я сповнив Мій гнів, та затримав, і Я не поклав їм край. Виллю його на немовлят ззовні та на збір молодих разом, бо чоловік і жінка будуть захоплені, старший з тим, хто досягнув похилого віку!
- 12** І їхні доми будуть повернені іншим, разом з полями та їхніми жінками, бо простягну Мою руку на тих, хто живе на цій землі! — говорить Господь.
- 13** Адже від їхнього малого і аж до великого всі наповнилися беззаконням, — від священника і аж до фальшивого пророка всі чинили неправду!
- 14** І лікували рани Мого народу, погорджуючи і кажучи: Мир, мир! А де є мир?
- 15** Бо вони засоромилися і ослабли. Та навіть коли вони зовсім засоромилися, то не зрозуміли свого жалюгідного стану. Через це поляжуть у своєму падінні й загинуть у час відвідин, — сказав Господь.
- 16** Так говорить Господь: Зупиніться на дорогах і розгляньте, і запитайте про вічні Господні стежки, і подивіться, яка дорога добра, і йдіть нею, і знайдете очищення для ваших душ. Та вони сказали: Не підемо!
- 17** Я над вами поставив сторожу, послухайте голос труби. А вони сказали: Не послухаємо!
- 18** Через це почули народи і пастухи їхніх стад.
- 19** Послухай, земле! Ось Я наводжу зло на цей народ, плід їхнього відвернення, бо вони не сприйняли Моїх слів і відкинули Мій закон!
- 20** Навіщо Мені несете ладан із Сави і корицю із землі здалека? Ваші всепалення неприйнятні, і ваші жертви Мені немилі!
- 21** Тому так говорить Господь: Ось Я насилаю безсилля на цей народ, і черезнього ослабнуть батьки і сини разом, — сусід і його ближній загинуть.
- 22** Так говорить Господь: Ось із півночі приходить народ, і народ підніметься з краю землі.
- 23** Вони триматимуть лук і спис; він жорстокий і не помилує! Його голос, наче бурхливе море, він вишикується на конях і колісницях, як вогонь, — на війну проти тебе, дочко Сіон!
- 24** Ми почули чутку про них, ослабіли наші руки, нас охопила скорбота, болі як у тієї, яка народжує.
- 25** Не виходьте в поле і не ходіть по дорогах, бо довкола живе меч ворогів!
- 26** Дочко мого народу, підв'яжися мішковиною, потруси на себе попелом, учини собі плач за улюбленим, жалібний плач, бо раптово на нас найде страждання!
- 27** Випробуванням дав Я тебе серед випробовуваних народів, і пізнаєш Мене, коли випробовуватиму їхню дорогу.

²⁸Усі неслухняні, які ходять зігнені, мідь і залізо, усі вони — зітлілі.

²⁹Не стало ковальського міха, від вогню не стало свинцю. Даремно плавильник намагається відлити срібло, — їхнє зло не розтопилося!

³⁰Назвіть їх невипробуваним сріблом, бо Господь їх відкинув.

Єремії 7

²Послухайте Господнє слово, уся Юдеє!

³Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Зробіть прямими ваші дороги і ваші задуми, і поселю вас на цьому місці!

⁴Не надійтеся на самих себе, на оманливі слова, бо зовсім не принесуть вам користі ті, хто каже: Храм Господній, храм Господній є тут!

⁵Бо якщо ви справді випрямите ваші дороги та ваші задуми і дійсно чинитимете суд між чоловіком і між його ближнім,

⁶і не пригноблюватимете чужинця, сироту і вдову, і не проливатимете невинної крові на цьому місці, і не підете за чужими богами — собі ж на лихо,

⁷то поселю вас на цьому місці, у землі, яку Я дав вашим батькам від віку і аж до віку!

⁸Якщо ж ви поклали надію на оманливі слова (що не принесе жодної користі),

⁹крадете, убиваєте, чините перелюб, клянетеся в неправедному, приносите ладан Ваалові та йдете за чужими богами, яких ви не знаєте, щоб зле вам було,

¹⁰а тоді приходите, стаєте переді Мною в домі, в якому закликається Моє Ім'я, і говорите: Ми стрималися, щоб не робити ці всі гидоти.

¹¹Хіба Мій дім, тут де закликається Моє Ім'я, у ваших очах — печера розбійників? І ось Я побачив, — говорить Господь.

¹²Бо підете до Мого місця, що в Силомі, туди, де Я раніше поселив Моє Ім'я, і побачите, що Я зробив йому через присутність зла Мого народу Ізраїля.

¹³І тепер, оскільки ви вчинили всі ці діла, Я заговорив до вас, та ви Мене не послухали, і Я покликав вас, а ви не відповіли!

¹⁴Тож Я зроблю з домом, в якому закликається Моє Ім'я, на який ви поклали надію, і з місцем, яке Я дав вам і вашим батькам, так, як Я вчинив із Силомом!

¹⁵І відкину вас з-перед Себе, як і відкинув Я ваших братів — усе потомство Єфрема.

¹⁶А ти не молися за цей народ і не роби себе гідним за них молитися, — не молися, і не звертайся до Мене за них, бо Я не вислухаю!

¹⁷Хіба ти не бачиш, що вони роблять в містах Юди і на вулицях Єрусалима?

- 18** Їхні сини збирають дрова, і їхні батьки палять вогонь, а їхні жінки місять тісто, щоби зробити тістечка для небесного війська, і вони приносили жертви виливання чужим богам, щоб в Мене викликати гнів.
- 19** Хіба вони Мене гнівлять, — говорить Господь, — хіба не себе самих, щоби покрилися соромом їхні обличчя?
- 20** Через це так говорить Господь: Ось гнів і Моя лють виливається на це місце, і на людей, на худобу, на всяке дерево в полі та на плоди землі, — і запалиться, і не погасне!
- 21** Так говорить Господь: Ваші всепалення зберіть разом з вашими жертвами і їжте м'ясо!
- 22** Бо Я не сказав вашим батькам, і Я не заповів їм у день, в який Я їх вивів із Єгипетської землі, про всепалення і жертви!
- 23** Але Я тільки заповів їм це слово, кажучи: Слухайтеся Мого голосу, і Я буду вам за Бога, а ви будете Мені за народ! І будете ходити всіма Моїми дорогами, які лиш Я вам заповідаю, щоб вам було добре!
- 24** Та вони не послухалися Мене, і не приклали їхнє вухо, але пішли за задумами їхнього злого серця, і пішли назад, а не вперед!
- 25** З того часу, коли їхні батьки вийшли з Єгипетської землі й аж до цього дня Я посилав до вас усіх Моїх рабів-пророків, вдень і вранці! Я послав,
- 26** та вони не послухалися Мене, і не нахилили їхнє вухо, і твердою зробили свою шию — більше, ніж їхні батьки!
- 27-28** І скажеш їм це слово: Це народ, який не послухався Господнього голосу і не сприйняв картання. Зникла надія з їхніх уст.
- 29** Обстрижи свою голову і викинь волосся, а на уста візьми плач, бо Господь відкинув і відсунув рід, який це чинить.
- 30** Адже сини Юди вчинили зло переді Мною, — говорить Господь, — вони поставили свої гидоти в домі, де закликається Моє Ім'я, щоби його осквернити.
- 31** І збудували жертовник Тафета, який є в долині сина Еннома, щоби спалювати своїх синів і своїх дочок у вогні, чого Я їм не заповідав — і задуму в серці Своєму не мав!
- 32** Через це ось приходять дні, — говорить Господь, — і більше не скажуть: Жертвник Тафета і Долина сина Еннома, але лише Долина винищених, і ховатимуть у Тафеті, тому що не вистачатиме місця.
- 33** І мертві цього народу будуть на їжу небесним птахам і звірам землі, і не буде того, хто відлякує.
- 34** І заберу з міст Юди і з вулиць Єрусалима голос тих, які радіють, і голос тих, які веселяться, голос нареченого і голос нареченої, бо вся земля буде на спустошення.

Єремії 8

- ¹У той час, — говорить Господь, — винесуть кості царів Юди і кості їхніх володарів, і кості священників, і кості пророків, і кості тих, хто жив у Єрусалимі, з їхніх гробниць
- ²і провітрюватимуть їх перед сонцем і перед місяцем, і перед усіма зірками, і перед усім небесним військом, — перед тим, що вони полюбили, чому вони служили, за чим вони пішли, чого трималися і чому поклонялися. Вони не будуть оплакані й не будуть поховані, а будуть за прообраз на поверхні землі,
- ³бо вони обрали смерть радше, ніж життя, — усім, хто залишився, хто залишився з того роду, на всякому місці, куди тільки їх вижену.
- ⁴Адже так говорить Господь: Хіба той, хто впаде, не встає? Чи той, хто ухилиться, не повертається?
- ⁵Чому відвернувся Мій народ безсоромним відверненням, і вони укріпилися в їхній постанові та не забажали повернутися?
- ⁶Сприйміть і послушайте! Чи не так скажуть: Немає чоловіка, який кається у своєму злі, кажучи: Що я вчинив? Спинився бігун від свого бігу, як спітнілий кінь у своєму іржанні,
- ⁷і лелека в небі пізнав свій час, голуб і ластівка, молодий горобець стерегли час їхнього прильоту, а Мій народ не пізнав Господніх присудів.
- ⁸Як говорите: Ми мудрі, і з нами є Господній закон? Надаремно! Погана тростина була в писарів!
- ⁹Мудрі засоромилися, злякалися і були схоплені, бо знехтували Господнім словом. Яка в них мудрість?
- ¹⁰Через це дам їхніх жінок іншим, а їхні поля — тим, які успадковують,
- ¹³і зберуть їхній врожай, — говорить Господь. Немає винограду на виноградній лозі, і немає смоківниць на фігових деревах, і навіть листя облетіло.
- ¹⁴Чому ми сидимо? Зберіться, і ввійдемо в укріплені міста, і будьмо відкиненими, адже Бог нас відкинув і напоїв нас жовчною водою, бо ми згрішили перед Ним!
- ¹⁵Ми налаштувалися на мир, та не було добра, — на час лікування, і ось біда!
- ¹⁶З Дану почуємо голос його жвавих коней, від голосу іржання при їзді його кіньми здригнулася вся земля. І прийде, і пожере землю та її повноту, місто і тих, хто в ньому живе.
- ¹⁷Тому що ось Я посилаю на вас зміїв, які спричиняють смерть, на яких немає заклинання, і вони покусають вас.
- ¹⁸Вони невиліковні з болем вашого розгубленого серця.

19Ось голос дочки Мого народу із землі здалека: Хіба Господь не перебуває в Сіоні? Хіба цар — не там? Чому викликали в Мене гнів своїми різьбленимибожками і чужими марнотами?

20Минуло літо, завершилися жнива, а ми не врятовані.

21Я почорнів через побиття дочки мого народу. Труднощі мене здолали, — болі, як у тої, яка народжує.

22Хіба немає мазі в Галааді, чи там немає лікаря? Чому не прийшло оздоровлення дочки мого народу?

23Хто дасть моїй голові воду і моїм очам — джерело сліз, і оплакуватиму мій народ вдень і вночі, побитих у дочки мого народу?

Єремії 9

1Хто мені дасть останнє поселення в пустелі, і залишу мій народ, і відійду від них? Адже всі вони перелюбники, збір невірних!

2Вони натягнули свій язик, як лук, омана і невір'я укріпилося на землі, бо зі зла вийшли до зла, а Мене не пізнали.

3Нехай кожний стережеться свого ближнього, і не надійтеся на своїх братів, бо кожний брат безперечно обманюватиме, і кожний друг ходитиме підступно!

4Кожний висміюватиме свого друга, правди не скажуть. Їхній язик навчився говорити неправду, тож вони чинили несправедно і не переставали, щоб навернутися.

5Лихва на лихві, обман на обмані! А Мене побачити не забажали!

6Через це так говорить Господь: Ось Я піддам їх дії вогню і їх випробую, бо зроблю це через присутність зла дочки Мого народу!

7Їхній язик — стріла, що ранить, слова їхніх уст — омана. Мирне говорить він своєму ближньому, та на нього тримає ворожнечу.

8Хіба Я на це не зглянуся, — говорить Господь, — чи на цьому народі не помститься Моя душа?

9На горах підніміть плач і ридання на стежках пустелі, бо вони спустіли через те, що немає людей. Вони не почули голосу існуванняжиття; від птахів неба і аж до худоби всі жахнулися і відійшли.

10Тож Я віддам Єрусалим для переселення та на поселення драконів, і міста Юди призначу на знищення, щоб не були заселені.

11Хто людина мудра, то нехай це зрозуміє, і в кого є слово, яке прийшло до нього з Господніх уст, то нехай вам сповістить! Внаслідок чого знищена земля, спалена, як пустеля, що нею не пройти?

¹²І Господь промовив до мене: Тому, що вони залишили Мій закон, який Я дав у їхній присутності, і не послушалися Мого голосу,

¹³але пішли за пожаданнями їхнього злого серця і за ідолами, чому навчили їх їхні батьки!

¹⁴Через це так говорить Господь, Бог Ізраїля: Ось Я нагодую їх нуждою і напою їх жовчною водою,

¹⁵і розсію їх в народах, яких не знали ні вони, ні їхні батьки, і нашлю на них меч, щоб вигубити їх ним!

¹⁶Говорить Господь: Прикличте плакальниць, і хай прийдуть, — пошліть до досвідчених, і хай здіймуть лемент,

¹⁷і хай влаштують за вами голосіння, і хай їхні очі ллють сльози, і їхні повіки хай проливають воду!

¹⁸Бо голос плачу чути в Сіоні: Яким чином ми потрапили в страждання? Ми сильно засоромлені, бо ми залишили землю, і ми покинули наші поселення.

¹⁹Послухайте, жінки, Боже слово, і хай ваші уста сприймуть слова Його уст, і навчіть ваших дочок сумувати, і кожна жінка свою сусідку — голосити!

²⁰Адже смерть увійшла крізь ваші вікна, прийшла на вашу землю, щоб вигубити немовлят ззовні й молодих з площ.

²¹І мертві люди будуть за прообраз на поверхні землі — як трава за женцем, і не буде того, хто збирає.

²²Так говорить Господь: Хай мудрий не хвалиться своєю мудрістю, і хай сильний не хвалиться своєю силою, і хай багатий не хвалиться своїм багатством,

²³але лиш цим нехай хвалиться той, хто хвалиться, що пізнав і знає, що Я — Господь, Який творить милосердя, суд і праведність на землі, бо в цьому Моя воля, — говорить Господь.

²⁴Ось приходять дні, — говорить Господь, — і Я відвідаю всіх обрізаних за їхнє необрізання:

²⁵Єгипет, Юду, Едом, синів Аммона, синів Моава і всякого остриженого на його обличчі з тих, які живуть у пустелі. Бо всі народи необрізані тілом, а кожний дім Ізраїля необрізаний їхнім серцем!

Єремії 10

¹Послухайте Господнє слово, яке Він сказав проти вас, доме Ізраїля!

²Так говорить Господь: Доріг народів не навчайтеся і небесних ознак не бійтеся, бо вони бояться їхніх проявів!

³Адже закони народів безглузді! Дерево вирубане з лісу, діло столяра чи вилитий виріб.

- ⁴Сріблом і золотом прикрашене, цвяхами і молотами їх прикріпили, і вони не порушаться.
- ⁵Їх неодмінно будуть носити, бо вони самі не підуть! Тож не будете лякатися їх, бо вони не вчинять зла, — ні добра в них немає!
- ⁹Вони — коване срібло, — не ходитимуть. Куте срібло прийде з Гарсіса, золото Мофазьке і рука золотарів, усе це — вироби митців. У синє сукно і порфіру їх нарядять.
- ¹¹Так їм скажете: Боги, які не створили небо і землю, хай загинуть із землі та з-під цього неба!
- ¹²Господь — це Він, Хто вчинив землю Своєю силою, Який простягнув Усесвіт у Своїй мудрості та Своїм розумом розпростер небо,
- ¹³і безліч води в небі, і навів хмари з кінця землі, блискавки зробив для дощу і вивів світло зі Своїх сховищ.
- ¹⁴Марною є кожна людина через брак знання, кожний золотар був засоромлений своїми литтями, бо вилили оману, — в них немає духу.
- ¹⁵Вони марні, діла глуму, у час їхніх відвідин вони будуть знищені.
- ¹⁶Не такою є частка Якова, бо Той, Хто створив усе, Він його спадок, Господь Йому Ім'я.
- ¹⁷Він зібрав ззовні твою природу, що живе у вибраних посудинах.
- ¹⁸Бо так говорить Господь: Ось Я нищу скорботою тих, які живуть на цій землі, аби знайти твою рану.
- ¹⁹Горе у твоєму побитті, твоя рана болюча. І Я сказав: Насправді це Моя рана, і вона Мене охопила.
- ²⁰Мій намет у біді, і всі Мої шкіряні покривала розірвані. Моїх синів і Моїх овець немає, немає більше місця Мого намету, місця Моїх шкіряних покривал.
- ²¹Адже нерозумні були пастирі й не шукали Господа! Через це вони не зрозуміли все стадо, і воно розсипалося.
- ²²Ось іде шум гуркоту і великий землетрус із північної землі, щоб призначити міста Юди на знищення і на поселення для горобців.
- ²³Знаю, Господи, що Твоя дорога не людська, і чоловік не піде, і не випростує своєї ходи.
- ²⁴Настанови нас, Господи, але в суді, а не в гніві, щоб Ти нас не зробив нечисленними.
- ²⁵Вилий Свій гнів на народи, які Тебе не знають, і на покоління, над якими не кликалося Твоє Ім'я, бо вони поглинули Якова і знищили його, а пасовисько його спустошили.

Єремії 11

- ¹Слово, що було від Господа до Єремії, яке закликала:
- ²Послухайте слова цього завіту! Ти звернешся до чоловіків Юди і до тих, хто живе в Єрусалимі,
- ³і скажеш їм: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Проклята людина, яка не послухає слів цього завіту,
- ⁴який Я заповів вашим батькам у день, в який Я вивів їх із Єгипетської землі, із залізної печі, кажучи: Прислухайтеся до Мого голосу і зробіть усе, що тільки Я вам заповідаю, і будете Мені народом, і Я буду вам Богом!
- ⁵Щоб Я здійснив Мою клятву, якою Я поклявся вашим батькам, аби дати їм землю, яка тече молоком і медом, як і в цей день! І я у відповідь сказав: Нехай так станеться, Господи!
- ⁶А Господь сказав мені: Прочитай ці слова в містах Юди і поза Єрусалимом, закликаючи: Послухайте слова цього завіту і виконайте їх!
- ⁸Та ви не виконали.
- ⁹І промовив Господь до мене: Знайдено змову в чоловіках Юди і в тих, хто живе в Єрусалимі.
- ¹⁰Вони відвернулися до неправедності їхніх батьків, які були раніше, які не забажали послухатися Моїх слів, і ось вони йдуть за чужими богами, щоб їм служити! Дім Ізраїля і дім Юди розірвали Мій завіт, який Я склав з їхніми батьками.
- ¹¹Через це так говорить Господь: Ось Я на цей народ наводжу зло, з якого не зможуть вийти, і вони волатимуть до Мене, та Я їх не вислухаю.
- ¹²І підуть міста Юди і ті, хто живе в Єрусалимі, і волатимуть до богів, яким вони кадять ладаном. Невже вони не врятують їх у час їхнього лиха?
- ¹³Адже за кількістю твоїх міст були твої боги, Юдо, і за кількістю вулиць Єрусалима ви наставили жертвників, щоб кадити ладаном Ваалові!
- ¹⁴Тож не молися ти за цей народ і не заступайся за них благанням і молитвою, бо Я не вислухаю в час, коли кликатимуть до Мене, у час їхньої недолі!
- ¹⁵Як улюблена зробила гидоту в Моєму домі? Хіба молитви і святе м'ясо усунуть від тебе твоє зло? Хіба ти від цього втечеш?
- ¹⁶Гарною оливкою, прекрасною на вигляд, назвав Господь твоє ім'я. При голосі її обрізування велика скорбота на тобі, непотрібними стали її галузки.
- ¹⁷І Господь, Який тебе посадив, виголосив проти тебе зло за злодіяння дому Ізраїля і дому Юди, бо вони це вчинили собі, щоб викликати в Мене гнів, коли кадили ладаном Ваалові.

- ¹⁸Господи, врозум мене, і пізнаю! Тоді я побачив їхні задуми.
- ¹⁹А я, як незлобне ягня, ведене на жертву, не знав. Задумали проти мене злий задум, кажучи: Давай кинемо дерево в його хліб і викинемо його із землі живих, щоб його ім'я більше і не згадали!
- ²⁰Господи, Який судиш праведно, Який досліджуєш серця і нирки, нехай побачу я помсту від Тебе на них, бо до Тебе я відкрив моє оправдання!
- ²¹Через це так говорить Господь проти людей Анатота, які шукають моєї душі, які говорять: Не пророкуватимеш Господнім Іменем, якщо ж ні, загинеш у наших руках:
- ²²Ось Я їх відвідаю! Їхні молоді помруть від меча, а їхні сини та їхні дочки помруть з голоду,
- ²³і в них не буде останку, бо Я наведу зло на тих, хто живе в Анатоті, у рік їхніх відвідин.

Єремії 12

- ¹Ти, Господи, праведний, щоб я говорив у захист до Тебе, однак говоритиму Тобі про суди. Як це, що щастя є на дорозі безбожних, — пощастило всім, хто неслухняний через переступи?
- ²Ти їх насадив, і вони закоренилися, народили дітей і принесли плід. Ти є близько до їхніх уст, та далеко від їхніх нирок .
- ³І Ти, Господи, знаєш мене, Ти дослідив моє серце перед Собою. Очисти їх на день їхнього вирізання.
- ⁴Аж доки плакатиме земля, і висохне вся трава поля від злодіянь тих, які на ній живуть? Пропали худоба і птахи, бо вони сказали: Бог не побачить наших доріг!
- ⁵Твої ноги біжать і тебе не тримають. Чи ж будеш готовий змагатися з вершниками? Ти є впевнений у землі в час твого миру, а що робитимеш при фирканні Йордану?
- ⁶Адже і твої брати, і дім твого батька, — вони знехтували тобою. Вони закричали, зібралися позаду тебе. Не довіряй їм, хоча говоритимуть гарно до тебе!
- ⁷Я залишив Мій дім, Я покинув Мій спадок, Я віддав Мою улюблену душу в руки її ворогів.
- ⁸Мій спадок став для Мене, наче лев у лісі. Подав проти Мене свій голос, через це Я її зненавидів.
- ⁹Хіба Мій спадок для Мене — печера гієни чи печера довкола неї? Ідіть, зберіть усіх диких звірів, і хай прийдуть її пожерти.
- ¹⁰Численні пастухи знищили Мій виноградник, осквернили Мою частку, зробили Мою пожадану частку непрохідною пустелею.

11 Вона перетворена в руїну знищення, через Мене зовсім знищена вся земля, бо немає нікого, хто би приймав до серця.

12 На кожний перехід у пустелі прийшли ті, хто приносить страждання, бо Господній меч пожирає від кінця землі аж до кінця землі, немає миру жодному тілу!

13 Сійте пшеницю і пожинайте тернину! Їхні наділи не будуть їм на користь. Засоромтеся від вашої хвалькуватості, від погорди перед Господом.

14 Бо так говорить Господь про всіх поганих сусідів, котрі торкаються Мого спадку, який Я розподілив між Моїм народом Ізраїлем: Ось Я вирву їх з їхньої землі та викину Юду з-посеред них.

15 І буде, що після того, як їх прожену, Я повернуся і помилую їх, і кожного з них поселю у свій спадок, кожного — у своїй землі.

16 І буде, що коли вони справді навчаться дороги Мого народу, давати клятву Моїм Іменем: Живе Господь! — як і навчили Мій народ клястися Ваалом, то будуть поселені посеред Мого народу.

17 Якщо ж не навернуться, Я цілковито викореню та знищу той народ.

Єремії 13

1 Так говорить Господь: Иди і придбай собі льняний пояс, і підпережися ним по своїх стегнах, і нехай він не попаде у воду!

2 І я за Господнім словом придбав пояс, і підперезався ним по своїх стегнах.

3 І було Господнє слово до мене, яке наказувало:

4 Візьми пояс, що на твоїх стегнах, устань і йди до Євфрату, і сховай його там у щілині скелі.

5 І я його заховав біля Євфрату, як і наказав мені Господь.

6 І сталося, коли минуло багато часу, то Господь промовив до мене: Встань, іди до Євфрату і візьми звідти пояс, який Я тобі наказав там заховати!

7 І я пішов до ріки Євфрат, я викопав і взяв з того місця, де я його заховав, пояс, і ось він був зігнилий, який ні на що не придатний.

8 І було до мене Господнє слово, яке свідчило:

9 Так говорить Господь: Так знищу гордість Юди і гордість Єрусалима,

10 це горде місто тих, які не бажають слухатися Моїх слів, які пішли за чужими богами, щоб їм служити і їм поклонятися, і стануть такими, як цей пояс, який ні на що не придатний!

- 11** Адже так, як пояс пристає до стегон людини, так Я до Себе приєднав дім Ізраїля і весь дім Юди, щоб він був Мені славним народом і на похвалу, і на славу, та вони Мене не послушалися.
- 12** І скажеш цьому народові: Усякий бурдюк наповниться вином. І буде, коли скажуть до тебе: Невже ми не знаємо, що всякий бурдюк наповниться вином?
- 13** То скажеш їм: Так говорить Господь: Ось Я оп'янінням наповню тих, хто живе в цій землі та їхніх царів, синів Давида, які сидять на його престолі, і священників, і пророків, і Юду, і всіх, хто живе в Єрусалимі!
- 14** Я розсію їх — чоловіка та його брата, і їхніх батьків, і їхніх синів у ньому. Не милуватиму, — говорить Господь, — не пощаджу і не помилую від їхнього знищення.
- 15** Послухайте, сприйміть вухом і не підносьтеся, бо Господь промовив.
- 16** Дайте славу вашому Господу Богові, доки потемніє, і поки зашпортаються ваші ноги на темних горах; і очікуватимете світло, а там — тінь смерті, і будуть покладені в темряву.
- 17** Якщо не послухаєте, скрито плакатиме ваша душа від лиця гордості, і ваші очі проливатимуть сльози, бо Господнє стадо побите.
- 18** Скажіть цареві та володарям: Покоріться і сядьте, бо з вашої голови забрано вінець вашої слави!
- 19** Міста, що на півдні, замкнені, і не було, хто відкрив би. Юда відселений, довершили повне відселення.
- 20** Підними твої очі, Єрусалиме, і поглянь на тих, які йдуть з півночі. Де є отара, яка тобі була дана, вівці твоєї слави?
- 21** Що скажеш, коли навідаються до тебе? І ти їх навчила наук проти себе на володіння. Чи не переслідуватимуть тебе болі, як жінку, яка народжує?
- 22** І якщо скажеш у своєму серці: Чому це мене спіткало? Через безліч твоєї неправедності відкрито твої задні частини, щоб зробити приклад з твоїх стіп.
- 23** Чи ефіоп змінить свою шкіру і леопард свої плями? Тож хіба зможете ви робити добро, навчившись злого?
- 24** І Я їх розсіяв, як полюву, що несена вітром у пустелю.
- 25** Так твій спадок і частина вашого непослуху Мені, — говорить Господь, — оскільки ти забула про Мене, і ти повірила обманові.
- 26** І Я відкрию тебе ззаду перед твоїм обличчям, і буде видно твоє безчестя
- 27** і твій перелюб, і твоє іржання, і відчуження твоєї розпусти. Я побачив твої гидоти на пагорбах і на полях. Горе тобі, Єрусалиме, оскільки ти не можеш очиститися за Мною! Як довго ще?

Єремії 14

- ¹І було Господнє слово до Єремії через посуху.
- ²Заплакала Юдея, і спорожніли її брами та потемніли на землі, і піднявся крик Єрусалима.
- ³І його вельможі послали своїх молодших по воду. Вони прийшли до джерел, та не знайшли води і порожнім повернули свій посуд.
- ⁴І землеробство занепало, бо не було дощу. Застидалися рільники, покрили свою голову.
- ⁵І олені народили в полі, і покинули, бо не було рослинності.
- ⁶Дикі осли стали в лісистих долинах, втягували повітря, їхні очі занепали, бо не було трави.
- ⁷Якщо наші гріхи стали проти нас, Господи, учини з нами задля Тебе, бо численні наші гріхи перед Тобою, бо ми згрішили проти Тебе.
- ⁸Ти — очікування Ізраїля, Господи, і врятуєш у час зла. Чому став Ти на землі як прихोцько і як тубілець, що повертається на спочинок?
- ⁹Чи будеш як чоловік, що спить, чи як чоловік, що не може спасти? І Ти є в нас, Господи, і на нас закликається Твоє Ім'я. Не забудь нас!
- ¹⁰Так говорить Господь до цього народу: Вони полюбили мандрувати своїми ногами і не стрималися, і Бог їх не вподобав. Тепер Він згадає їхні неправедності.
- ¹¹І Господь сказав мені: Не молися за цей народ на добро.
- ¹²Бо коли будуть постити, не вислухаю їхнього благання, і якщо принесуть всепалення і жертви, не вподобаю їх, бо Я покладу їм край мечем, голодом і смертю.
- ¹³І я сказав: О, Ти, Господи, що є! Ось їхні пророки проповідують і говорять: Не побачите меча, і не буде у вас голоду, бо відійшли, і дам мир на землю і в цьому місці.
- ¹⁴ - Та Господь сказав мені: Обман пророкують пророки в Моє Ім'я, Я їх не послав, і Я не заповів їм, і Я не говорив до них! Адже вони вам пророкують обманливі видіння, і чаклунства, і ворожбитства, і задуми їхнього серця.
- ¹⁵Через це так говорить Господь про пророків, що з оманною пророкують в Моє Ім'я, і Я їх не послав, які кажуть: На цій землі не буде меча і голоду. Вони в смертельній хворобі помруть, і пророки скінчаться від голоду.
- ¹⁶І народ, яким вони пророкують, і вони самі будуть покинені на дорогах Єрусалима від лиця голоду та меча, і не буде того, хто їх хоронитиме, — і їхні жінки, і їхні сини, і їхні дочки. І виллю на них їхнє зло.

¹⁷І скажеш їм це слово: Зведіть сльози з ваших очей вночі та вдень, і хай не перестануть, бо побиттям і дуже поганою раною буде побита дочка Мого народу.

¹⁸Якщо вийду на рівнину, і ось побиті мечем, і якщо ввійду в місто, і ось труднощі голоду. Бо пророк і священник пішли до землі, якої ви не знали.

¹⁹Невже справді відкинув Ти Юду, і від Сіону відстала Твоя душа? Навіщо Ти нас побив, і немає нам оздоровлення? Ми очікували миру, та не було добра, часу лікування, та ось замішання.

²⁰Господи, ми пізнали наші гріхи, неправедності наших батьків, бо ми згрішили перед Тобою.

²¹Спинися за Твоє Ім'я, не знищ престолу Твоєї слави, згадай, не знищ Твого з нами завіту.

²²Хіба в ідолах народів є той, хто дає дощ? І чи небо дасть свою повноту? Чи не Ти є Ним? І очікуватимемо Тебе, бо Ти це все зробив.

Єремії 15

¹І промовив Господь до мене: Якщо стане Мойсей і Самуїл перед Моїм обличчям, Моя душа не є розташована до них. Відішли цей народ, і хай вийдуть.

²І буде, коли тобі скажуть: Куди підемо? То скажеш їм: Так говорить Господь: Які на смерть, — на смерть, і які під меч, — під меч, і які на голод, — на голод, і які в полон, — у полон.

³І помщуся на них чотирма способами, — говорить Господь, — мечем на вигублення і псами на розтерзання, і птахами неба, і звірами землі — на їжу і на знищення.

⁴І видам їх на біду всім царям землі через Манасію, сина Езекії, царя Юди, за все, що він зробив у Єрусалимі.

⁵Хто тебе пощадить, Єрусалиме? І хто матиме страх за тебе? Чи хто-небудь нахилиться до твого миру?

⁶Ти відвернувся від Мене, — говорить Господь, — підеш назад, і Я простягну Свою руку і тебе знищу, і їх не відпущу.

⁷І Я розсію їх розсіянням у брамах Мого народу. Я став бездітний, Я вигубив Свій народ через їхнє зло.

⁸Їхні вдови стали численнішими понад морський пісок. Я в полудень навів страждання на матір дитини, раптово накинув на неї трепет і страх.

⁹Порожньою стала та, яка народила сімох, підупала під злом її душа, зайшло її сонце ще в полудень, вона була засоромлена і погорджена. А тих, які залишилися з них, Я дам під меч перед їхніми ворогами.

¹⁰Горе мені, мати, навіщо ти мене народила? Чоловіка, який судить, і розсуджує всю землю. Ані я не допоміг, ані мені ніхто не допоміг. Моя сила зникла між тими, що мене проклинають.

¹¹Нехай буде, Володарю, як вони випрямляються, чи я не стояв перед Тобою в час їхнього зла і в час їхньої скорботи на добро для ворога.

¹²Чи пізнається залізо? І моя сила — мідна накидка.

¹³І Я дам на грабунок твої скарби в заміну за всі твої гріхи і в усіх твоїх границях.

¹⁴І зроблю тебе рабом довкола для твоїх ворогів у землі, якої не знаєш. Бо загорівся вогонь Мого гніву, горітиме проти вас.

¹⁵Господи, згадай мене, відвідай мене і помстися за мене перед тими, що мене переслідують, не будь довготерпеливим. Пізнай, що я за Тебе прийняв погорду

¹⁶від тих, що неслухняні Твоїм словам. Поклади їм край, а мені Твоє слово буде на веселість і радість мого серця, бо на мені прикликано Твоє Ім'я, Господи Вседержителю.

¹⁷Я не сів у зборі тих, що глумилися, але я стерігся від лиця Твоєї руки. Я сам сидів, бо я наповнився гіркотою.

¹⁸Чому ті, що мене засмучують, мене перемагають? Моя рана велика, як я вилікуюся? Справді стала мені як оманлива вода, що не має довіри.

¹⁹Через це так говорить Господь: Якщо повернешся, то відновлю тебе, і станеш перед Моїм обличчям. І якщо виведеш шляхетне з нікчемного, то будеш, як Мої уста. І вони повернуться до тебе, а ти не повернешся до них.

²⁰І дам тебе для цього народу, як мідний захисний мур, і воюватимуть проти тебе, і не здолають тебе, тому що Я є з тобою, щоб тебе спасати

²¹і тебе вирвати з руки злих і з руки згубних.

Єремії 16

¹І ти не візьмеш жінки, — говорить Господь, Бог Ізраїля, —

²і тобі не народиться ні син, ні дочка на цьому місці.

³Бо так говорить Господь про синів і про дочок, що народилися в цьому місці, і про їхніх матерів, що їх народили, і про їхніх батьків, що їх породили в цій землі:

⁴Хворобливою смертю помруть, не будуть оплакані й не будуть поховані. За приклад будуть на поверхні землі — для звірів землі та для птахів неба. Від меча впадуть і від голоду скінчаться.

⁵Так говорить Господь: Не ввійдеш до їхніх бенкетів і не підеш плакати, і не голоситимеш за ними, бо Я відставив Мій мир від цього народу.

⁶Їх не оплакуватимуть, ані не робитимуть нарізи і не острижуться,

⁷і хліб розломиться в їхньому плачі на потіху над мертвим, не напоять його чашею на потіху по батькові чи по його матері.

⁸Не ввійдеш до хати напоїв, щоб сісти з ними, щоб їсти і пити.

⁹Тому що так говорить Господь, Бог Ізраїля: Ось Я усуваю із цього місця перед вашими очима і у ваші дні голос радості й голос веселості, голос жениха і голос молодої.

¹⁰І буде, що коли сповістиш цьому народові всі ці слова, то тобі скажуть: Чому Господь виказав на нас усе це зло? Яка наша неправедність? І який наш гріх, яким ми згрішили перед нашим Господом Богом?

¹¹А ти скажеш їм: Тому що ваші батьки Мене залишили, — говорить Господь, — і пішли за чужими богами, і їм служили, і їм поклонялися, а Мене залишили і не зберегли Мій закон.

¹²А ви чинили зло понад ваших батьків, і ось ви ходите кожний за милим вашому серцю злом, щоб Мене не послухатися!

¹³Тож вижену вас із цієї землі в землю, яку ви і ваші батьки не знаєте, і там служитимете іншим богам, які не викажуть вам милосердя.

¹⁴Через це ось приходять дні, — говорить Господь, — і не скажуть більше: Живе Господь, що вивів синів Ізраїля з єгипетської землі,

¹⁵але: Живе Господь, Який привів дім Ізраїля з північної землі та з усіх країн, куди вигнані були туди. Та Я їх поверну в їхню землю, яку Я дав їхнім батькам.

¹⁶Ось Я посилаю багато рибалок, — говорить Господь, — і ловитимуть їх. І після цього пошлю багатьох ловців, і полюватимуть на них на всякій горі, на всякому пагорбі та в кам'яній печері.

¹⁷Адже Мої очі на всіх їхніх дорогах, і їхні неправедності не сховані перед Моїми очима.

¹⁸І подвійно віддам за їхні неправедності та їхні гріхи, якими опоганили Мою землю мертвечинами їхніх гидот і їхніми беззаконнями, в яких провинилися проти Мого спадку.

¹⁹Господи, моя сило і моя поміч, і моє сховище в дні зла, до Тебе прийдуть народи з кінців землі й скажуть: Яким чином наші батьки з оманю набули ідолів? У них же немає користі.

²⁰Хіба людина зробить собі богів? Та ж вони не є богами!

²¹Через це ось Я об'явлю їм у цей час Мою руку і покажу їм Мою силу, і визнають, що Моє Ім'я — Господь.

Єремії 17

- ⁵Проклята людина, яка має надію на людину і опирається на нього тілом свого рамена, а від Господа відійде його серце!
- ⁶І він буде, як билина в пустелі, не побачить, коли прийде добро, і поселиться на узбережжях, у пустелі, у соляній землі, яка не заселена.
- ⁷Та благословенна людина, яка поклала надію на Господа, і Господь буде його надією.
- ⁸І він буде, як родюче дерево при водах, і у вологості випустить своє коріння, і не злякається, коли прийде спека, і в нього буде розлогий стовбур, він не побоїться в рік посухи і не перестане давати плоду.
- ⁹Серце глибоке понад усе, і це — людина. І хто її пізнає?
- ¹⁰Я — Господь, Той, Хто досліджує серця і випробовує нирки, щоб кожному дати за його дорогами і за плодами його побажань.
- ¹¹Куріпка зібрала те, чого не породила. Хто робить своє багатство не із судом, у половині своїх днів його залишить, а в кінці він буде безумний.
- ¹²Наша святиня — престол слави, що підноситься.
- ¹³Господи, очікування Ізраїля, усі, що Тебе залишили, засоромилися, ті, що відступили, хай будуть записані на землі, бо залишили Господа — Джерело життя.
- ¹⁴Оздоров мене, Господи, і вилікуюсь. Спаси мене, і врятуюся. Адже Ти є моя похвала.
- ¹⁵Ось вони говорять до мене: Де Господнє слово? Нехай прийде!
- ¹⁶А я не струдився, ідучи за Тобою, і Ти знаєш, що я не забажав дня людини. Перед Твоїм обличчям є те, що виходить з моїх уст.
- ¹⁷Не будь мені на відчуження, дбаючи про мене в лихий день.
- ¹⁸Хай засоромляться ті, що переслідують мене, і хай я не засоромлюся. Хай побоятся вони, та хай не побоюся я. Наведи на них поганий день, побий їх подвійним побиттям.
- ¹⁹Так говорить Господь: Іди і стань в брамах синів твого народу, ті, що ними входять царі Юди, і ті, якими виходять, і в усіх брамах Єрусалима,
- ²⁰і скажеш їм: Послухайте Господнє слово, царі Юди, вся Юдеє і весь Єрусалиме, ви, що входите цими брамами,
- ²¹так говорить Господь: Бережіть ваші душі й не носіть тягарів у суботній день, і не виходьте брамами Єрусалима,
- ²²і не виносіть тягарів із ваших домів у суботній день, і не робіть жодного діла. Святіть суботній день, як Я і заповів вашим батькам. Та вони не послухалися і не нахилили свого вуха,

²³а зробили свою шию твердою — більше за їхніх батьків, щоб не слухатися Мене і не прийняти напоумлення.

²⁴І буде, коли ви справді послухаете Мене, — говорить Господь, — щоб у суботній день не проносити тягарів через брами цього міста, а щоб святити день суботній, щоб не робити жодного діла,

²⁵то входитимуть через брами цього міста царі та володарі, які сидять на престолах Давида, і сидять на колісницях і конях, — вони і їхні володарі, мужі Юди і ті, що живуть в Єрусалимі, і це місто буде заселене навіки.

²⁶І прийдуть з міст Юди і довкола Єрусалима, і з землі Веніаміна, і з рівнини, і з гори, і з тієї країни, що до півдня, несучи всепалення, і жертви, і манаа, і ладан, несучи хвалу до Господнього дому.

²⁷І буде, що коли Мене не вислухаете, щоб святити суботній день, щоб не носити тягарів і не проходити крізь брами Єрусалима в суботній день, то запалю вогонь у його брамі, і він пожере вулиці Єрусалима, і не погасне.

Єремії 18

¹Слово, що було до Єремії від Господа, кажучи:

²Устань і спустися до дому гончаря, і там послухай Мої слова.

³І я спустився до дому гончаря, і ось він робить діло на каменях.

⁴І впала посудина, яку він робив своїми руками, та він знову зробив другий такий самий посуд, — так, як до вподоби йому зробити.

⁵І було до мене Господнє слово, кажучи:

⁶Хіба Я не зможу з вами зробити так, як цей гончар, dome Ізраїля? Ось ви є, як глина гончаря в Моїх руках.

⁷Коли Я виголошу рішення на народ чи на царство, щоб їх вигубити і знищити,

⁸а той народ відвернеться від свого зла, то Я розкаюся за зло, яке Я задумав їм зробити.

⁹І коли Я викажу рішення на народ і на царство, щоб збудувати і щоб насадити,

¹⁰і вчинять зло переді Мною, щоб не послухатися Мого голосу, то Я розкаюся за добро, яке Я вирішив їм зробити.

¹¹І тепер скажи мужам Юди і тим, що живуть в Єрусалимі: Ось Я приготавляю на вас зло і задумую на вас задум. Нехай же кожний відвернеться від своєї поганої дороги і зробіть ваші задуми добрими.

¹²А вони сказали: Станьмо, як мужі, бо підемо за нашими відступами, і кожний робитиме те, що миле його поганому серцю!

13Через це так говорить Господь: Запитайте в народах: Хто таке чув? Дуже страшним є те, що зробила дівиця-Ізраїль.

14Чи забракне виступів на камені, чи снігу на Лівані? Хіба вода, несена сильним вітром, зверне вбік?

15Однак Мене забув Мій народ, намарно вони курили ладан. І ослабнуть на своїх дорогах, вічних стежках, щоб піти стежками, що не мають дороги, якою ходити,

16щоб поставити їхню землю на знищення і вічне сичання. Усі, що проходять через неї, жажнуть і киватимуть своєю головою.

17Я розсію їх перед обличчям їхніх ворогів, як вітер палючий, покажу їм день їхнього знищення.

18І вони сказали: Давайте, зробимо задум проти Єремії, бо не загине закон священика і рада розумного, і слово пророка. Давайте поб'ємо його язиком і почуємо всі його слова.

19Вислухай мене, Господи, і вислухай голос мого оправдання.

20Чи віддається злом за добро? Адже вони сказали слова до моєї душі та сховали переді мною їхню кару. Згадай, як я стояв перед Твоїм обличчям, щоб сказати про них добро, щоб відвернути від них Твій гнів.

21Через це видай їхніх синів на голод і збери їх до рук меча. Хай їхні жінки будуть бездітними і вдовами, а їхні мужі хай будуть знищені смертю, а їхні молоді хай упадуть на війні від меча.

22Хай буде крик у їхніх домах! Ти раптово наведеш на них розбійників, бо вони приготували слово, щоб мене схопити, і приховали напроти мене пастки.

23А Ти, Господи, пізнав усяку їхню раду проти мене на смерть. Не зроби безвинними їхні несправедності перед Твоїм обличчям і не зітри їхніх гріхів. Нехай їхня слабкість буде перед Тобою, у час Твого гніву вчини з ними.

Єремії 19

1Тоді Господь сказав мені: Іди і придбай зліплений глиняний посуд, і приведеш зі старійшин народу та зі священиків,

2і вийдеш до цвинтаря синів їхніх синів, що є при вході до Харсіт-брами, і прочитай там усі слова, які лиш тобі скажу,

3і промовиш: Послухайте Господнє слово, царі Юди, мужі Юди і ви, що живете в Єрусалимі, і що проходите крізь ці брами. Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Ось Я наводжу зло на це місце так, що в кожного, хто це почує, задзвенить у його вухах,

4тому що Мене залишили і чужим зробили це місце, і в ньому приносили ладан чужим богам, яких не знали вони та їхні батьки, і царі Юди наповнили це місце невинною кров'ю

⁵та збудували висоти Ваалові, щоб палити своїх синів у вогні, чого Я не заповів і не задумав у Моєму серці.

⁶ - Через це ось приходять дні, — говорить Господь, — і це місце більше не назветься: Падіння і Цвинтар сина Еннома, але: Цвинтар різанини!

⁷І витну раду Юди і раду Єрусалима на цьому місці, і повалю їх мечем перед їхніми ворогами та рукою тих, що шукають їхніх душ, і дам їхніх мерців на їжу птахам неба і звірам землі.

⁸І поставлю це місто на знищення і на сичання. Кожний, хто проходить через нього, буде засмучений і засвистить над усією його раною.

⁹І їстимуть тіла їхніх синів і тіла їхніх дочок, і кожний їстиме тіло свого ближнього в оточенні та в облозі, якою оточать їх їхні вороги.

¹⁰І розіб'єш посуд перед очима мужів, що вийшли з тобою,

¹¹і скажеш: Так говорить Господь: Так розіб'ю цей народ і це місто, як розбивається глиняний посуд, який не можна більше відновити.

¹²Так зроблю із цим місцем, — говорить Господь, — і з тими, що в ньому живуть, щоб поставити це місто як те, що впало.

¹³І доми Єрусалима, і доми царів Юди будуть, як і це занепале місце, нечисте в усіх домах, в яких приносили ладан на їхніх дахах усьому небесному війську і звершували жертви виливання чужим богам.

¹⁴І Єремія прийшов від Падіння, куди послав його Господь, щоб там пророкувати, і став у дворі Господнього дому, і сказав усьому народові:

¹⁵Так говорить Господь: Ось Я наводжу на це місто і на ці села все зло, яке Я виказав проти нього, бо твердою зробили свою шию, щоб не слухатися Моїх заповідей.

Єремії 20

¹І почув Пасхор, син Еммира, священик, а цей поставлений був володарем Господнього дому, як Єремія пророкував ці слова.

²І вдарив його, і кинув його в яму, що була в брамі окремого горішнього дому, який був у Господньому домі.

³І Пасхор вивів Єремію з ями, і сказав йому Єремія: Не Пасхором назвав Господь твоє ім'я, але Переселенцем.

⁴Тому що так говорить Господь: Ось Я даю тебе на переселення з усіма твоїми друзями, і вони впадуть від меча їхніх ворогів, і твої очі побачать! А тебе і всього Юду Я дам у руки царя Вавилону, і переселять їх, і поб'ють їх мечами.

⁵І дам усю силу цього міста, усі його труди і всі скарби царя Юди в руки їхніх ворогів, і приведуть їх до Вавилону.

⁶І ти, і всі, що живуть у твоєму домі, підете в полон, і там у Вавилоні помреш і будеш похований, — ти і всі твої друзі, яким ти пророкував неправду.

⁷Господи, Ти мене обманув, і я обманений, Ти скріпився і переміг. Я став посміховищем, я закінчував кожний день висміяним.

⁸Бо я сміятимуся моїм гірким словом, прикличу невірність і страждання, бо Господнє слово стало мені на погорду і на сміх увесь мій день.

⁹І я сказав: Не назву Господнє Ім'я і більше не говоритиму Його Іменем. Та воно було, як вогонь, що горить, що палає в моїх костях, і я ослаб з усіх сторін, і не можу стерпіти.

¹⁰Адже я почув напади багатьох, що зібралися довкола: Змовтеся і змовмося проти нього, усі мужі, його друзі! Стережіть його задум, може буде обманений, і здолаємо його, і одержимо нашу помсту на ньому.

¹¹І Господь з ним, як сильний борець. Через це вони переслідували і не змогли пізнати. Вони були дуже засоромлені, бо не пізнали своїх принижень, які навіки не забудуться.

¹²Господи, що досліджуєш праведне, що знаєш нирки і серця, нехай побачу я помсту, що від Тебе на них, бо Тобі я відкрив мої захисні промови.

¹³Співайте Господу, хваліть Його, бо Він вирвав душу бідного з руки тих, що роблять зло!

¹⁴Проклятий день, в якому я народився в ньому. День, в який мене породила моя мати, хай не буде милий.

¹⁵Проклята людина, що сповістила моєму батькові, кажучи: Тобі народився хлопчик, радісний день!

¹⁶Нехай та людина буде, як міста, які Господь знищив у гніві й не розкався, нехай почує крик вранці та голосіння в полудень,

¹⁷бо не вбив мене в лоні, і не стала мені моя мати моїм гробом і лоном вічного зачаття.

¹⁸Чому це я вийшов із лона, щоб побачити страждання та болі, і мої дні закінчилися в соромі?

Єремії 21

¹Слово, що було від Господа до Єремії, коли до нього цар Седекія послав Пасхора, сина Мелхії, і Софонію, сина священника Маасея, кажучи:

²Запитайся за нас Господа, бо цар Вавилону виступив проти нас, чи вчинить Господь за всіма своїми гідними подиву ділами, і той відійде від нас?

³І сказав їм Єремія: Так скажете Седекії, цареві Юди:

⁴Так говорить Господь: Ось Я відвертаю воєнну зброю, якою ви воюєте з халдеями, що оточили вас ззовні муру, до середини цього міста,

⁵І Я воюватиму проти вас простягнутою рукою і сильною рукою з гнівом і великою люттяю,

⁶І Я поб'ю великою смертю всіх, що живуть у цьому місті, людей і худобу, і вони помруть.

⁷І після цього, — говорить Господь, — видам Седекію, царя Юди, його слуг і народ, що залишився в цьому місті від смерті, від голоду і від меча, у руки їхніх ворогів, які шукають їхню душу, і порубають їх вістрям меча. Не пощаджу їх і не помилую їх.

⁸І промовиш до цього народу: Так говорить Господь: Ось Я дав перед вашим обличчям дорогу життя і дорогу смерті.

⁹Хто перебуває в цьому місті, помре від меча і від голоду, а хто вийде, щоб пристати до халдеїв, які вас оточили, житиме, і душа такого буде, як здобич, та житиме.

¹⁰Тому що Я скріпив Моє обличчя проти цього міста на зло, а не на добро. Воно буде видане в руки царя Вавилону, і він його спалить вогнем.

¹¹Доме царя Юди, послухайте Господнє слово!

¹²Доме Давида, так говорить Господь: Чиніть вранці суд і вихопіть пограбованого з руки того, що йому чинить зло, щоб Мій гнів не піднявся як вогонь і не розгорівся, і не буде того, хто загасить.

¹³Ось Я до тебе, що живеш у долині Сор на рівнині, що говорите: Хто нас залякає? Чи хто ввійде до нашого помешкання?

¹⁴Та Я запалю вогонь у його лісі, і він пожере все, що довкола нього.

Єремії 22

¹Так говорить Господь: Іди і спустися до дому царя Юди, і скажеш там це слово.

²Ти скажеш: Послухай Господнє слово, царю Юди, що сидиш на престолі Давида, ти, твій дім, твій народ і ті, що входять цими брамами!

³Так говорить Господь: Робіть суд і праведність, і вирвіть пограбованого з руки того, що йому чинить зло, і не гнітіть чужинця, сироту та вдову, і не будьте безбожні, і не проливайте невинну кров на цьому місці.

⁴Тому що, якщо ви справді виконаєте це слово, то входитимуть через брами цього дому царі, які сидять на престолі Давида, і які сидять на колісницях і конях, — вони, їхні раби та їхній народ.

⁵Якщо ж не виконаєте цих слів, Я Собою поклявся, — говорить Господь, — що цей дім буде на спустошення.

- ⁶Бо так говорить Господь проти дому царя Юди: Ти для Мене — Галаад, початок Лівану. Я тебе зроблю пустою, незаселеними містами.
- ⁷І наведу на тебе винищувачів, мужа і його сокиру, і вирубають твої вибрані кедри, і кинуть у вогонь.
- ⁸І народи перейдуть через це місто, і кожний скаже до свого ближнього: Чому Господь так учинив із цим великим містом?
- ⁹І відкажуть: Тому що залишили завіт свого Господа Бога і поклонялися чужим богам, і їм служили.
- ¹⁰Не оплакуйте померлого і не голосіть над ним. Радше оплакуйте того, хто вийшов, бо більше не повернеться і не побачить землю своєї батьківщини.
- ¹¹Тому що так говорить Господь проти Селлима, сина Йосії, що царює замість Йосії, свого батька, який вийшов із цього місця: Він більше сюди не повернеться,
- ¹²але в місці, куди Я його переселив, там помре і цю землю більше не побачить.
- ¹³Він, що будує свій дім не з праведністю і свої горішні покої не із судом, даром використовує свого ближнього і не віддасть йому винагороди.
- ¹⁴Ти збудував собі гарний дім, верхні покої просторі, розділені вікнами, оббиті кедром і помальовані на червоно.
- ¹⁵Чи ти царюватимеш, бо ти розсердився через Ахаза, твого батька? Не їстимуть і не питимуть! Краще булоб, щоб ти чинив суд і справедливість.
- ¹⁶Не пізнали вони, не звершували суд пригнобленому, ані суд бідному. Хіба це не є так, тому що ти Мене не знаєш? — говорить Господь.
- ¹⁷Ось твої очі не є звернені до добра, ані твоє серце, але до твоєї зажерливості й до невинної крові, щоб її пролити, і до неправедності, і до вбивства, щоб його чинити?
- ¹⁸Через це так говорить Господь проти Йоакима, сина Йосії, царя Юди: Горе на цього мужа! Його не оплакуватимуть: О, брате! І не голоситимуть над ним: Горе, пане!
- ¹⁹ - Похороном осла він буде похований, як витягнуть, буде покинутий по тому боці брами Єрусалима.
- ²⁰Піднімися до Лівану і закричи, і до Васану видай свій голос, і закричи на другий бік моря, бо розбиті всі твої коханці.
- ²¹Я заговорив до тебе у твоєму переступі, а ти сказав: Не Послухаю. Це твоя дорога з твоєї молодості, ти не послухав Мого голосу.
- ²²Вітер пасе всіх твоїх пастухів, і твої коханці підуть у полон. Бо тоді ти застидаєшся і засоромишся всіх тих, що тебе люблять.
- ²³Ти, що живеш на Лівані, що загніздився в кедрах, застогнеш, коли на тебе прийдуть великі болі — як тієї, що народжує.

²⁴Живу Я, — говорить Господь, — якщо, будучи, буде Єхонія, син Йоакима, царя Юди, печаттю на Моїй правій руці, Я звідти тебе вирву

²⁵і видам тебе в руки тих, що шукають твою душу, що ти боїшся їхнього обличчя, — у руки халдеїв.

²⁶І вижену тебе і твою матір, що тебе породила, у землю, де ти там не народився, і там помрете.

²⁷А вони не повернуться в землю, яку вони бажають своїми душами.

²⁸Єхонія став без пошани, як посуд, якого не потрібно, він викинений і вигнаний у землю, якої не знає.

²⁹Земле, земле! Послухай Господнє слово:

³⁰Впиши цього чоловіка, як вигнану людину, бо з його насіння не виросте той, хто сидить на престолі Давида, який ще є володарем в Юди!

Єремії 23

¹О, пастухи, які розганяєте і нищите овець свого стада!

²Через це так говорить Господь про тих, що пасуть мій народ: Ви розсіяли Моїх овець і вигнали їх, і ви їх не відвідали! Ось Я помщуся на вас за лукавими вашими задумами.

³Я зберу тих, що залишилися, з Мого народу з усієї землі, куди Я їх туди вигнав, і поставлю їх у їхньому пасовиську, і виростуть, і розмножаться.

⁴І підніму їм пастирів, які їх пастимуть, і не боятимуться більше, ані не жахатимуться, — говорить Господь.

⁵Ось приходять дні, — говорить Господь, — і підніму Давидові праведну парость, і царюватиме цар, і буде розумний, і зробить суд та праведність на землі.

⁶У його дні Юда врятується, й Ізраїль замешкає у впевненості, і це Ім'я, яким його назве Господь у пророках: Йоседек.

⁷Через це ось приходять дні, — говорить Господь, — і більше не скажуть: Живе Господь, Який вивів дім Ізраїля з єгипетської землі! —

⁸але: Живе Господь, Який зібрав усіх нащадків Ізраїля з північної землі та з усіх країн, куди їх туди вигнав, і повернув їх у їхню землю.

⁹Моє серце розбите, у мені сколихнулися всі мої кості, я став, як розбитий чоловік і як чоловік, охоплений вином перед обличчям Господа і перед обличчям краси Його слави.

¹⁰Бо від обличчя цих заплакала земля, висохли пасовиська пустелі, і їхній біг був поганий, і їхня сила — не така.

¹¹Бо пророк і священник осквернилися, і Я побачив їхнє лукавство в Моєму домі.

- 12**Через це нехай їхня дорога буде їм на ковзання в темряві, і вони поковзнуться і впадуть на ній. Бо Я наведу на них зло в рік їхніх відвідин.
- 13**І в пророках Самарії Я побачив беззаконня. Вони пророкували Ваалом і звели народ Мій, Ізраїль.
- 14**І в пророках Єрусалима Я побачив страшне, як чинили перелюб і ходили в брехні та підтримували руки язичників, щоб кожний не відвернувся від своєї поганої дороги. Для Мене всі стали, як Содом, і ті, що в ньому живуть, як Гоморра!
- 15**Через це так говорить Господь: Ось Я годую їх болем і напою їх гіркою водою, бо від єрусалимських пророків вийшло осквернення всієї землі.
- 16**Так говорить Господь, Вседержитель: Не слухайте слів пророків, бо вони обманюють видіннями, вони говорять від свого серця, а не від Господніх уст.
- 17**Говорять до тих, що відкинули Господнє слово: Мир буде вам! І всім, що ходять за їхніми бажаннями, кожному, хто ходить за оmanoю їхнього серця, вони сказали: На тебе не прийде зло!
- 18**Бо хто став у Господній раді й побачив Його слово? Хто прислухався і почув?
- 19**Ось трясіння від Господа і гнів виходить на потрясіння, прийде зібраним проти безбожних.
- 20**І Господній гнів більше не повернеться, аж доки не зробить це, і аж доки не підніме це за задумом свого серця. У кінці днів це пізнають.
- 21**Я не посилав пророків, а вони побігли. Я не говорив до них, а вони пророкували.
- 22**І якщо б вони стали в Моїй справі, і вислухали Мої слова, то Я відвернув би Мій народ від їхніх лукавих задумів.
- 23**Я є Бог, Який перебуває близько, — говорить Господь, — а не Бог, що вдалині.
- 24**Якщо хтось сховається в схованках, чи Я його не побачу? Хіба Я не наповнюю небо і землю? — говорить Господь.
- 25**Я почув те, що говорять пророки, які фальшиво пророкували Моїм Іменем, кажучи: Я побачив сон!
- 26**Аж доки буде омана в серці пророків, що пророкують, і в їхньому пророкуванні бажання їхнього серця?
- 27**Які задумують, що забулося Моє Ім'я в їхніх снах, які розповідають кожний своєму ближньому! Як і їхні батьки, вони забули Моє Ім'я через Ваала.
- 28**Пророк, в якого є сон, нехай розповість свій сон, а в кого Моє слово до нього, нехай розкаже Моє слово в правді. Чим є полова відносно зерна?
- 29**Хіба Мої слова не як вогонь і як сокирка, що розбиває камінь?

30Через це Господь Бог говорить: Ось Я проти пророків, що крадуть Мої слова кожний у свого ближнього.

31Ось Я проти пророків, що беруть пророцтва язика і мають своє сновидіння.

32Ось Я проти пророків, які пророкують оманливі сни і їх розповідають, і вони звели Мій народ своєю брехнею і своїми обманами, та Я їх не послав, і Я їм не заповідав, і вони не принесуть жодної користі цьому народові.

33Якщо ж цей народ чи пророк, чи священник запитають тебе: Який Господній тягар? То скажеш їм: Ви є тягар! І скину вас, — говорить Господь.

34І пророк, і священник, і народ, які скажуть: Господній тягар, — помщуся тій людині та його домові.

35Так скаже кожний своєму ближньому і кожний своєму братові: Що відповів Господь? Що сказав Господь?

36І більше не назвете «Господній тягар», бо тягарем для чоловіка буде слово

37і «що сказав Господь Бог наш?»!

38Через це так говорить Господь Бог: Тому що ви сказали це слово «Господній тягар», то Я послав до вас, кажучи: Не говоритимете «Господній тягар»!

39Через це ось Я беру і скидаю вас і місто, яке Я дав вам і вашим батькам,

40і дам на вас вічну погорду і вічне безчестя, яке не забудеться.

Єремії 24

1Господь мені показав два кошики смоківниць, що лежать перед лицем Господнього храму після того, як Навуходоносор, цар Вавилону, відселив з Єрусалима Єхонію, сина Йоакима, царя Юди, і володарів, і ремісників, і в'язнів, і багатих, і повів їх до Вавилону.

2Один кошик дуже добрих смоківниць, як ранні смоківниці, і другий кошик дуже поганих смоківниць, які не можна їсти через їхню непридатність.

3І сказав мені Господь: Що ти бачиш, Єреміє? І я сказав: Смоківниці. Гарні, дуже гарні, і погані, дуже погані, які не їдять через їхню непридатність.

4І було до мене Господнє слово, кажучи:

5Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Так, як ці гарні смоківниці, так пізнаю виселенців Юди, яких Я відіслав із цього місця до землі Халдеїв на добро.

6І скріплю Мої очі на них на добро, і поверну їх до цієї землі, і збудую їх, а не знищу, і насаджу їх, а не виполю.

7І дам їм серце, щоб вони Мене знали, бо Я є Господь, і вони будуть Мені народом, а Я буду їм Богом, бо навернуться до Мене всім їхнім серцем.

⁸І як смоківниці погані, які не їдять через їхню непридатність, — так говорить Господь, — так видам Седекію, царя Юди, і його вельмож, і залишений Єрусалим, тих, хто залишився в цій землі, і тих, які живуть у Єгипті.

⁹І дам їх на розсіяння по всіх царствах землі, і на погорду, на притчу, на ненависть і на прокляття в кожному місці, куди Я їх туди вигнав.

¹⁰І нашлю на них меч, голод і смерть, аж доки не зникнуть із землі, яку Я їм дав.

Єремії 25

¹Слово, що було до Єремії про весь народ Юди в четвертому році Йоакима, сина Йосії, царя Юди,

²яке він сказав усьому народові Юди і тим, що живуть у Єрусалимі, кажучи:

³У тринадцятому році Йосії, сина Амоса, царя Юди, і аж до цього дня — двадцять три роки — я говорив до вас, устаючи вдосвіта й промовляючи:

⁴Я посилав до вас Моїх рабів, пророків, посылаючи вдосвіта, та ви не прислухалися і не сприймали вашими вухами,

⁵кажучи: Відверніться кожний від своєї поганої дороги і від ваших злих задумів, і житимете на землі, яку Я дав вам і вашим батькам від віку і до віку.

⁶Не йдіть за чужими богами, щоб їм служити і їм поклонятися, щоб ви не викликали в Мене гніву ділами ваших рук, щоб Я вам не вчинив зло!

⁷Та ви не послухали Мене.

⁸Через це так говорить Господь: Тому що ви не повірили Моїм словам,

⁹ось Я посилаю і заберу батьківщину з півночі, і приведу їх у цю землю і на тих, що живуть на ній, і на всі народи, що довкола неї, і спустошу їх, і дам їх на знищення і на сичання, і на вічну погорду.

¹⁰І знищу в них голос радості й голос веселості, голос молодого і голос молоді, запах мира і світло світильника.

¹¹І вся земля буде на знищення, і вони служитимуть народам сімдесят років.

¹²А коли закінчатся сімдесят років, то помщуся на тому народі й поставлю їх на вічне знищення.

¹³І наведу на ту землю всі Мої слова, які Я сказав проти неї, — усе, що записане в цій книзі.

¹⁴(14) Те, що пророкував Єремія проти народів Елама.

¹⁵ (15) Так говорить Господь: Нехай зломиться лук Елама, вершина їхньої влади.

¹⁶ (16) І наведу на Елам чотири вітри із чотирьох кінців неба, і розсію їх усіма цими вітрами, і не буде народу, куди не підуть вигнанці Елама.

¹⁷ (17) І налякаю їх перед їхніми ворогами, що шукають їхню душу, і наведу на них зло за гнівом Моєї люті, і нашлю на них Мій меч, аж доки їх не вигублю.

¹⁸ (18) І поставлю Мій престол в Еламі, і пошлю звідти царя і вельмож.

¹⁹ (19) І буде, що в кінці днів поверну полон Елама, — говорить Господь.

²⁰ На початку, коли царював цар Седекія, було таке слово про Елам.

Єремії 26

² Єгиптові проти сили фараона Нехао, царя Єгипту, який був біля ріки Євфрат в Хархамісі, якого побив Навуходоносор, цар Вавилону, у четвертому році Йоакима, царя Юди.

³ Візьміть зброю і щити, і вступайте в бій!

⁴ Засідлайте коней, сядьте, вершники, і станьте у ваших шоломах! Поставте списи й одягніть ваші панцирі!

⁵ Як то, що вони бояться і відходять назад? Тому що їхні сильні побиті. Втечею втекли і не повернулися, оточені звідусіль, — говорить Господь.

⁶ Хай не втікає швидкий, і хай сильний не рятується. На півночі біля Євфрату вони ослабли, упали.

⁷ Хто цей, що підійде, як ріка, і пошле воду хвилями, як ріки?

⁸ Вода Єгипту підніметься, як ріка, і він сказав: Піду і покрию землю, і знищу тих, що на ній живуть.

⁹ Сядьте на коней, приготуйте колісниці! Вийдіть, бійці-ефіопці та лівійці, озброєні щитами! І людійці, візьміть, натягніть лук.

¹⁰ І той день для нашого Господа Бога — день помсти, щоб помститися своїм ворогам, і Господній меч пожере, і він насититься, і оп'яніє від їхньої крові, бо жертва Господеві від північної землі біля ріки Євфрат.

¹¹ Піди, Галааде, і візьми мазь для дівичі, дочки Єгипту. Надаремно помножив ти свої ліки, тобі немає користі.

¹² Народи почули твій голос, і земля наповнилася твоїм криком, бо боєць ослаб проти бійця, разом обидва впали.

¹³ Те, що Господь сказав рукою Єремії, щоби цар Вавилону пішов побити єгипетську землю.

¹⁴ Сповістіть у Магдолоні й сповістіть у Мемфісі, скажіть: Встань і приготуйся, бо меч пожер твої дерева!

¹⁵ Чому втік Апіс? Твоє вибране теля не залишилося, бо Господь його ослабив.

¹⁶І твоя сила-силенна послабла і впала, і кожний говорив своєму ближньому: Встаньмо і повернімося до нашого народу, до нашої батьківщини, від лиця грецького меча!

¹⁷Назвіть ім'я фараона Нехао, царя Єгипту: Саон-Есві-Емоєд .

¹⁸Живу Я, — говорить Господь Бог, — бо прийде так, як Ітавурій в горах і як Кармил у морі.

¹⁹Зроби собі посуд відселення, ти, що живеш, дочко Єгипту, бо Мемфіс буде на знищення і буде спалений, щоб не було в ньому жителів.

²⁰Єгипет — прикрашене теля, на нього прийшло знищення з півночі.

²¹І його найманці в ньому, як годовані телята, тому-то й вони відвернулися і одностайно втекли, не встояли, бо на них прийшов день знищення і час їхньої помсти.

²²Голос, наче в змії, що сичить, бо підуть по піску. Прийдуть проти нього із сокирами, як ті, що рубають дерева.

²³Вирубають його ліс, — говорить Господь, — бо не опишеться їх число, бо він буде численніший за сарану, і їм немає числа.

²⁴Засоромилася дочка Єгипту, вона видана в руки народу з півночі.

²⁵Ось Я помщуся Амонові, його синові, на фараоні й на тих, що на нього надіються.

²⁷Ти ж не бійся, Мій рабе Якове, і не лякайся, Ізраїлю, тому що ось Я спасаю тебе здалека і твоє насіння із землі їхнього полону! І повернеться Яків, і буде в спокої, і спатиме, і не буде того, хто йому спричиняє клопіт.

²⁸Не бійся, Мій рабе Якове, — говорить Господь, — бо Я з тобою. Адже зроблю завершення в кожному народі, до яких Я тебе туди вигнав, тобі ж не дам пропасти. І напоумлю тебе на суд, і безкарним тебе таки не залишу .

Єремії 27

¹Господнє слово, яке Він сказав проти Вавилону.

²Сповістіть між народами і явним зробіть, і не ховайте, скажіть: Взятий Вавилон, засоромлений безстрашний Вил, розкішна Мародах видана.

³Бо прийшов на неї народ із півночі. Цей поставить її землю на знищення, і в ній не буде мешканця — від людини і аж до худоби.

⁴У ті дні і в той час прийдуть сини Ізраїля, разом вони і сини Юди. Вони будуть усе ходити та плакати , шукаючи свого Господа Бога.

⁵Вони випитають дорогу аж до Сіону, бо туди звернуть своє обличчя. І підуть, і втечуть до Господа Бога, бо вічний завіт не забудеться.

⁶Мій народ став винищеними вівцями, їхні пастирі відкинули їх, на горах дали їм заблудити, з гір вони пішли на пагорби, забули своє стійло.

⁷Усі, що їх знаходять, їх вигублюють, їхні вороги сказали: Не залишимо їх! Тому що вони згрішили проти Господа. Пасовисько праведності тому, що збирає їхніх батьків.

⁸Відчужіться з-посеред Вавилону і від землі халдеїв, вийдіть і станьте як змії перед обличчям овець.

⁹Бо ось Я піднімаю збори народів із землі північної проти Вавилону, і встануть у лави проти нього. Там він буде схоплений, як стріла вправного бійця порожньою не повернеться.

¹⁰І Халдея буде на розграбування, усі, що її грабують, наситяться.

¹¹Бо ви зраділи і вихвалялися, грабуючи Мій спадок, тому що ви скакали, як телята в траві, і кололися рогами, як бики.

¹²Дуже засоромлена ваша матір, матір для добра, вона остання з народів, спустошена.

¹³Від Господнього гніву не буде заселена і буде вся на знищення, і кожний, хто проходить через Вавилон, буде засмучений, і засичать над усією його раною.

¹⁴Станьте в лави проти Вавилону довкола всі, що натягаєте лук. Стріляйте проти нього, не щадіть ваших стріл.

¹⁵Заплещіть проти нього. Ослабіли його руки, упали його укріплення, і його мур розвалений. Бо помста від Бога, мстить проти нього. Зробіть йому так, як він робив.

¹⁶Вигубіть насіння з Вавилону і того, хто тримає серпа в час жнив. Від лиця грецького меча кожний повернеться до свого народу, і кожний втече до своєї землі.

¹⁷Ізраїль — заблукана вівця, вовки його вигнали. Першим з'їв його цар Ассирії і ось останній його кості цар Вавилону.

¹⁸Через це так говорить Господь: Ось Я помщуся на цареві Вавилону і на його землі, так, як Я помстився на цареві Ассура.

¹⁹І поверну Ізраїль до його пасовиська, і пастиметься в Кармилі, і на горі Єфрема, і в Галааді, і його душа насититься.

²⁰У ті дні і в той час шукатимуть неправедності Ізраїля, і не буде, і гріхів Юди, і не знайдуться, бо буду милосердним до тих, що залишилися на землі, — говорить Господь.

²¹Гірко піди на нього і на тих, що живуть у ньому. Помстися, мечу, і вигуби, — говорить Господь, — і чини за всім, що Я тобі заповідаю.

²²Голос війни і велике побиття в землі халдеїв.

- 23** Яким чином розбитий і розторощений молот усієї землі? Як Вавилон став знищеним у народах?
- 24** Прийдуть на тебе, і захоплений будеш, Вавилоне, і не визнаєш. Тебе знайдено, і ти захоплений, бо ти противився Господу.
- 25** Господь відкрив Свій скарб і виніс посуд Свого гніву, адже діло Господу Богові в землі халдеїв,
- 26** бо прийшли її часи. Відкрийте його скарбниці, обшукайте його, як печеру, і вигубіть його, хай не залишиться йому останку.
- 27** Висушіть усі його плоди, і нехай підуть на заріз. Горе їм, бо приходить їхній день і час їхньої помсти.
- 28** Голос втікачів і тих, що врятувалися із землі Вавилону, щоб сповістити в Сіоні помсту від нашого Господа Бога.
- 29** Скличте численних проти Вавилону, кожного, хто натягає лук. Станьте в лави проти нього довкола, щоб у ньому не було того, хто спасається. Віддайте йому за його ділами, за всім, що він робив, зробіть йому, бо він повстав проти Господа Бога, Святого Ізраїля.
- 30** Через це впадуть його молоді на його дорогах, і всі його військові мужі будуть скинені, — сказав Господь.
- 31** Ось Я проти тебе зарозумілого, — говорить Господь, — бо приходить твій день і час твоєї помсти.
- 32** І знеможе твоя гордість, і впаде, і не буде того, хто його піднімає. І запалю вогонь у його лісі, і він пожере все, що довкола нього.
- 33** Так говорить Господь: Сини Ізраїля і сини Юди разом були пригноблені, усі, що їх полонили, їх пригнобили, бо не забажали їх відпустити.
- 34** І хто їх визволяє — Сильний, Господь Вседержитель Його Ім'я. Він таки звершить суд над тими, хто Йому протистоїть, щоби знищити землю, і Він викличе обурення в тих, що живуть у Вавилоні.
- 35** Меч проти халдеїв і проти тих, що живуть у Вавилоні, і проти його вельмож, і проти його розумних.
- 36** Меч проти його бійців, і вони ослабнуть.
- 37** Меч проти їхніх коней і проти їхніх колісниць. Меч проти їхніх бійців і проти збентежених, що посеред нього, і вони будуть, наче жінки. Меч проти його скарбів, і вони будуть розсіяні.
- 38** Проти його води, і вони засоромляться, бо це земля бовванів, і в островах, де вихвалялися.
- 39** Через це привиди заселяться на островах, і замешкають у ньому дочки сирен. Не буде він більше навіки заселеним.

⁴⁰Так, як Бог знищив Содом, Гоморру і тих, що жили біля них, — сказав Господь, — так там людина не замешкає, і людський син там не поселиться.

⁴¹Ось приходить народ із півночі, — великий народ і численні царі підведуться з кінця землі,

⁴²які мають лука і меча. Він страшний, і не помилує. Їхній голос звучить, як море, вони їздитимуть озброєні на конях, наче вогонь на війну проти тебе, дочко Вавилону!

⁴³Цар Вавилону почув чутку про них, і ослабіли його руки. Його охопив смуток, болі, наче тієї, що народжує.

⁴⁴Ось підніметься з Йордану до Етама, наче лев, бо швидко відімщу їм від нього і кожного молодого поставлю проти нього. Бо хто такий, як Я? І хто Мені протистоїть? І хто цей пастир, який стане перед Моїм обличчям?

⁴⁵Через це послухайте Господню раду, яку Він радить проти Вавилону, і Його задуми, які Він задумав проти поселення халдеїв. Хіба не будуть знищені ягнята їхніх овець, хіба не буде винищене їхнє стадо.

⁴⁶Бо земля затремтить від голосу здобуття Вавилону, і в народах почується крик.

Єремії 28

¹Так говорить Господь: Ось Я піднімаю проти Вавилону і проти поселених халдеїв пекучий нищівний вітер.

²І пошлю проти Вавилону жорстоких людей, і вони його зневажать, і вигублять його землю. Горе проти Вавилону довкола в дні його зла.

³Нехай лучник натягає свій лук, і нехай накладе зброю той, у кого є в нього, не щадіть його молодих і вигубить усю його силу,

⁴і впадуть у нього ранені в землі халдеїв, і прошиті ззовні.

⁵Тому що Ізраїль і Юда не став вдовою від їхнього Бога, від Господа Вседержителя, тоді як їхня земля сповнилася неправедності від святих Ізраїля.

⁶Втікайте з-посеред Вавилону і рятуйте кожний свою душу, і не будьте відкинені в її неправедності, бо час його помсти є від Господа, Він дає йому відплату.

⁷Вавилон — золота чаша в руці Господа, що п'яною робить усю землю. Від його вина напилися народи, через це захиталися.

⁸І раптово впав Вавилон і став руїнами. Оплакуйте його, візьміть мазь для його ураження, чи якимось вилікується!

⁹Ми лікували Вавилон, а він не вилікувався. Ми його залишили і відійшли — кожний у свою землю, бо наблизився до неба його суд, піднявся аж до зірок.

¹⁰Господь виніс Свій вирок. Ходімо і сповістимо в Сіоні діла нашого Господа Бога!

- 11** Приготуйте стріли, наповніть сагайдаки. Господь підняв дух царя мідійців, бо Його гнів проти Вавилону, щоби його вигубити, бо помста Господня, помста за Його храм.
- 12** На стінах Вавилону підніміть знак, поставте сагайдаки, підніміть сторожу, приготуйте зброю, бо Господь взяв у руки і зробить те, що сказав проти тих, що живуть у Вавилоні,
- 13** хто живе на великих водах і на багатстві своїх скарбів. По правді твій кінець приходить у твій поділ.
- 14** Адже Господь поклявся Своєю рукою: Бо Я наповню тебе людьми, наче сараною, і закричать проти тебе ті, що приходять.
- 15** Той, Хто творить землю Своєю силою, облаштовує Всесвіт Своєю мудрістю, Своім розумом простягнув небо,
- 16** голосом поставив шум води в небі й навів хмари з кінця землі, зробив блискавки на дощ і вивів світло зі Своїх скарбниць.
- 17** Кожна людина стала нерозумною від розуму, кожний золотар засоромився від своїх різьб, бо несправжніх вилили божків, немає в них духу.
- 18** Безумним є, діла глуму, у час їхніх відвідин вони загинуть.
- 19** Не така частка Якова, бо Той, Хто створив усе, Він є його спадком, Господь Йому Ім'я.
- 20** Ти Мені розкидаєш війсьну зброю, а Я розкину в тобі народи і вигублю царів з-поміж тебе,
- 21** і розкину в тобі коня та його вершника, і розсію в тобі колісниці та їхніх вершників,
- 22** і розсію в тобі молодого і дівчину, і розсію в тобі мужа і жінку,
- 23** і розсію в тобі пастиря і його стадо, і розсію в тобі рільника та його рільництво, і розсію в тобі володарів і вождів.
- 24** І віддам Вавилонові та всім поселеним халдеям усі їхні злодіяння, які вони вчинили проти Сіону перед вашими очима, — говорить Господь.
- 25** Ось Я проти тебе, знищена горо, що нищила всю землю! І простягну Свою руку проти тебе, і скину тебе з каменя, і дам тебе, як спалену гору,
- 26** і не візьмуть з тебе каменя на кут чи камінь на основу, адже будеш на знищення навіки, — говорить Господь.
- 27** Підніміть знак на землі, затрубите трубою в народах, освятите проти нього народи, закликайте проти нього від Мене царства Арарет і Асханазів, поставте проти нього війсьні машини, підніміть проти нього коня, як сарана безліччю.
- 28** Освятите проти нього народи, царя мідійців і царів усієї землі, його володарів і всіх його вождів.

- ²⁹Затряслася земля, охоплена болями вона, тому що Господній задум постав проти Вавилону, щоб покласти вавилонську землю на знищення і її не заселити.
- ³⁰Вавилонський вояк перестав воювати, сидітимуть вони там в облозі, їхня сила зрана, вони стали, наче жінки, його поселення спалені, його засуви розбиті.
- ³¹Наздоганяючий назустріч доганяючому буде гнатися, і вісник — назустріч вісникові, щоб сповістити цареві Вавилону, що його місто забране.
- ³²При кінці його проходів вони були захоплені, і їхні складові частини спалені вогнем, і його мужі-вояки виходять.
- ³³Тому що так говорить Господь: Доми царя Вавилону будуть змолочені, як тік у пору. Ще трохи, і прийдуть його жнива!
- ³⁴Він мене пожер, мене розділив, мене — легкий посуд — захопив Навуходносор, цар Вавилону, поглинув мене, як дракон, наповнив своє черево моєю їжею.
- ³⁵Мене вигнали. Мої біди і мої труднощі — на Вавилоні, — скаже той, хто живе в Сіоні, — і моя кров — на поселених халдеїв, — скаже Єрусалим.
- ³⁶Через це так говорить Господь: Ось Я судитиму твого ворога і відімщу твоєю помстою, і спустошу його море, і висушу його джерело,
- ³⁷і Вавилон буде на знищення, і не буде поселений.
- ³⁸Разом устали, як леви, і як левенята левів.
- ³⁹В їхній гарячці Я дам їм напій і впою їх, щоб заснули і спали вічним сном, і не встали, — говорить Господь.
- ⁴⁰Зведу їх, як ягнят на заріз і як баранів з козенятами.
- ⁴¹Як зловилася і схоплена була похвала всієї землі? Як став Вавилон на знищення в народах.
- ⁴²Прийшло море на Вавилон у шумі своїх хвиль, і він був покритий.
- ⁴³Його міста стали безводною і непрохідною землею, у ній ніхто не поселиться, і в ній не осяде людський син.
- ⁴⁴І помщуся на Вавилоні, і виведу те, що він пожер, з його уст, і більше до нього не зберуться народи.
- ⁴⁹І у Вавилоні впадуть ранені всієї землі.
- ⁵⁰Спасенні з землі, виходьте, не стійте! Ви, що далеко, згадайте Господа, і нехай Єрусалим прийде на ваше серце.
- ⁵¹Ми засоромилися, бо ми почули нашу зневагу, беззаконня покрито наше обличчя, чужинець увійшов до наших святощів, до дому Господа.
- ⁵²Ось через це приходять дні, — говорить Господь, — і помщуся на його бовванах, і ранені впадуть по всій його землі.

53 Бо якщо Вавилон підніметься, як небо, і якщо скріпиться висота його сили, то від Мене прийдуть ті, що його вигублюють, — говорить Господь.

54 Голос крику у Вавилоні й велике побиття в землі халдеїв,

55 бо Господь знищив Вавилон і вигубив з-поміж нього великий голос, що шумить, як великі води, Він дав на вигублення його голос.

56 Адже на Вавилон прийшло нещастя, схоплені його бійці, їхній лук переляканий, бо Бог їм відплачує, Господь справді відплачує йому.

57 І Він оп'яняючим напоєм напоїть їхніх володарів, їхніх мудрих і їхніх вождів, — говорить Цар, Господь Вседержитель Ім'я йому!

58 Так говорить Господь: Мур Вавилону, що був поширений, таки буде зруйнований, і його високі брами будуть спалені, і народи не трудитимуться надаремно, і народи ослабнуть у владі.

59 Слово, яке Господь заповів пророкові Єремії сказати Сарееві, синові Нирія, синові Маасея, коли він ішов від Седекії, царя Юди, до Вавилону в четвертому році його царства; Сарей ж був володарем над дарами.

60 І Єремія записав усе зло, яке прийде на Вавилон, в одну книгу, усі ці записані слова про Вавилон.

61 І сказав Єремія Сарееві: Коли прийдеш до Вавилону, і побачиш, і прочитаєш усі ці слова,

62 то скажеш: Господи, Господи, Ти виказав проти цього місця, щоби його знищити і щоб не було в ньому тих, що живуть, від людини аж до худоби, бо знищення буде навіки.

63 І буде, коли перестанеш читати цю книгу, то прив'яжеш до неї камінь і кинеш її на середину Євфрату,

64 і скажеш: Так потоне Вавилон і не встане через присутність халдеїв, яких Я на нього наводжу!

Єремії 29

1 Проти чужинців .

2 Так говорить Господь: Ось води приходять з півночі й будуть рікою, що заливає, і залле землю і її повноту, місто і тих, які в ньому живуть. І закричать люди, і закричать усі, хто живе на землі.

3 Від голосу його навали, від зброї його ніг і від трясіння його колісниць, звуку його коліс не повернулися батьки до своїх синів через ослаблення їхніх рук

4 у день, що приходить, щоби знищити всіх чужинців. І вигублю Тир і Сидон, і всіх позоставших їхніх союзників, бо Господь вигубить решту з островів.

⁵Приходить лисина на Газу, відкинений Аскалон і останок Енакіма. Аж доки рубатимеш,

⁶мече Господній? Аж доки не замовкатимеш? Повернися у свої піхви, спочинь і будь піднесений.

⁷Як же він стримається? Та ж Господь йому заповів піднятися проти Аскалону і проти тих, що на узбережжі, проти решти!

Єремії 30

¹(8) До Ідумеї так говорить Господь: Немає більше мудрості в Темані, пропала рада в мудрих, відійшла їхня мудрість,

²(9)обманене їхнє обличчя. Копайте глибше для помешкання, ви, що живете в Дедані, бо тяжке він зробив. Я навів на нього в час, в який Я його відвідав.

³(10) Бо прийшли збирачі винограду, які не залишать тобі останку. Як злодії вночі, вони накладуть свою руку.

⁴(11) Адже Я скинув Ісава, відкрив їхнє скрите, не можуть сховатися. Загинули під рукою свого брата і свого сусіда, і не буде,

⁵(12) щоб залишався твій сирота, щоби жив, і вдови на Мене поклали надію.

⁶(13) Бо так говорить Господь: Для яких не було закону пити чашу, вони випили. І ти таки не залишишся безкарним .

⁷(14) Адже Я поклявся Собою, — говорить Господь, — бо непрохідною, зневаженою і проклятоюземлею будеш посеред нього, і всі її міста будуть пусті навіки.

⁸(15) Я почув чутку від Господа, і послав послів до народів: Зберіться і станьте проти неї, підніміться на війну.

⁹(16) Малим поставив Я тебе в народах, зненавидженим у людях.

¹⁰(17) Твоя забава тебе наздогнала, розгнuzданість твого серця розбила щілини каміння, захопила силу високого пагорба. Хоча він підняв своє гніздо вгору, як орел, та звідти тебе Я скину.

¹¹(18) І Ідумея буде непрохідною, кожний, хто нею проходить засичить.

¹²(19) Так як знищено Содом, Гоморру та її околиці, — сказав Господь Вседержитель, — там людина не осяде, і там не оселиться людський син.

¹³(20) Ось він вийде, як лев з-посеред Йордану на місце Етана, бо швидко помщуся їм за неї. І над нею наставите молодь. Бо хто такий, як Я? І хто Мені протистоятиме? І хто цей пастир, який стане перед Моїм обличчям?

¹⁴(21) Через це послухайте Господню пораду, яку Він дав проти Ідумеї, і Його задум, який Він замислив проти тих, що живуть у Темані: Хіба не зметені будуть найменші з овець, хіба не стане в неї непрохідним їхнє поселення.

- 15 (22) Адже земля налякалася від звуку їхнього падіння, і вони зачули крик у морі Суф.
- 16 (23) Ось погляне, як лев, і простягне крила над його твердинями. І в той день серце сильних Ідумеї буде, як серце жінки, що терпить болі народження.
- 17 Синам Аммона. Так сказав Господь: Хіба немає синів в Ізраїлі, чи немає в них спадкоємця? Чому Мелхол захопив Галаад, і їхній народ поселився в їхніх містах?
- 18 Через це ось приходять дні, — говорить Господь, — і в Равваті дам почути воєнний заколот, і стануть непрохідною землею та на знищення, і його жертвовники будуть спалені вогнем, й Ізраїль візьме свою владу.
- 19 Закричи, Есевоне, бо знищено Гай. Закричіть, дочки Раввата, підв'яжіться мішковиною і плачте, бо Мелхол піде у відселення — його священики і його володарі разом.
- 20 Чому радієш рівнинами, нещасна дочко, що надієшся на свої скарби, чому говориш: Хто на мене найде?
- 21 Ось Я несу на тебе страх з усієї твоєї околиці, — сказав Господь, — і розсієтесь кожний перед своїм обличчям, і не буде того, хто збирає.
- 23(6) Кидарові, цариці двору, яку побив Навуходносор, цар Вавилону. Так сказав Господь: Устаньте і підіть на Кидар, і наповніть синів Кедему страхом.
- 24 (7) Їхні шатра і їхні вівці будуть забрані, їхній одяг і весь їхній посуд та їхніх ослів собі заберуть. І накличете на них знищення довкола.
- 25 (8) Швидко втікайте, викопайте копанки на помешкання, ви, що сидите у дворі, бо проти вас зробив цар Вавилону раду і замислив проти вас задум.
- 26 (9) Устань і піди проти народу, що безпечно сидить у спокої, в яких немає дверей, ані замків, ані засувів, самі мешкають.
- 27 (10) І їхні верблюди будуть на пограбування, і безліч їхньої худоби — на знищення. І розвію їх усяким духом, обстриженими перед їхнім обличчям, з усякого іншого їхнього боку викличу їхню втечу, — сказав Господь.
- 28 (11) І двір буде на поселення горобців і непрохідним навіки, там людина не поселиться, і там не замешкає син, що народиться.
- 29(12) Для Дамаску. Застидався Імат і Арфад, бо почули погану чутку. Жахнулися, розлютилися, не можуть спочити.
- 30 (13) Став слабким Дамаск, повернувся до втечі, його охопило тремтіння.
- 31(14) Як він не залишив хвалене місто, оселю, яку Я полюбив?
- 32 (15) Через це впаде молодь на твоїх рівнинах, і всі твої військові мужі впадуть, — говорить Господь.
- 33 (16) І запалю вогонь у мурі Дамаску, і він пожере дороги сина Адера.

Єремії 31

- ¹Для Моава. Так сказав Господь: Горе на Навама, бо він загинув. Захоплено Каріятем, засоромлений Амасагав і Атат.
- ²Немає вже зцілення Моавові, в Есевоні задумано зло проти нього. Ми його вирубали з-посеред народів, і, гинучи, загине, — за тобою піде меч.
- ³Бо голос тих, що закричали з Оронема, згуба і велике побиття.
- ⁴Розбитий Моав, сповістить в Зогорі.
- ⁵Бо Алаот наповнено плачем, він піде, плачучи, дорогою Оронема, ви почули плач побиття.
- ⁶Втікайте і рятуйте ваші душі, і будете, як дикий осел у пустелі.
- ⁷Тому що ти поклав надію на твої оборони, ти будеш захоплений. І Хамос піде в переселення, його священники і його володарі разом.
- ⁸І прийде знищення на всяке місто, воно не врятується, і двір буде знищений, і рівнина буде знищена, як і сказав Господь.
- ⁹Дайте знаки Моавові, бо буде торкнутий дотиком, і всі його міста стануть непрохідними. Звідки в ньому мешканець?
- ¹⁰Проклятий той, хто недбайливо чинить Господні діла, що витягає свій меч від крові.
- ¹¹Спинився Моав від дитинства і поклав надію на свою славу, не наливав з посуду до посуду і у відселення не пішов. Через це залишився в ньому його смак, і його запах не пропав.
- ¹²Через це ось приходять дні, — говорить Господь, — і пошлю Йому тих, що нахилиють, і нагнуть його, роздроблять його посуд і виллють його напій.
- ¹³І Моав застидається Хамоса, як і дім Ізраїля засоромився Ветиля, — вони, які надіялися на них.
- ¹⁴Як скажете: Ми сильні й людина сильна до воєнних діл?
- ¹⁵Знищений Моав, його місто, і його вибрана молодь пішла на заріз.
- ¹⁶Близько день Моава, щоб прийти, і його зло дуже швидке.
- ¹⁷Кивайте йому, усі, що довкола нього, усі, що бачите його ім'я. Скажіть: Як зламано славну палицю, палицю величності!
- ¹⁸Зійди від слави і сядь у мокроті, сидячи, побивайся, бо знищено Моав, прийшов на тебе той, хто розбиває твої твердині.
- ¹⁹Стій на дорозі та гляди, ти, що сидиш в Ароїрі, і запитай того, хто втікає і спасається, і скажи: Що трапилось?

- ²⁰Засоромлений Моав, бо розбитий. Закричи і заголоси, сповісти в Арноні, що Моав загинув.
- ²¹І суд приходить на землю Місора на Хелона, на Рефаса і на Мофаата,
- ²²на Девона, на Навава, на дім Девлатема,
- ²³на Каріатем, на дім Гамола, на дім Маона,
- ²⁴на Каріот, на Восора і на всі далекі та близькі міста Моава.
- ²⁵Розбитий ріг Моава, і його рука зламана.
- ²⁶Напоїть його, бо він звеличився проти Господа. І Моав заплеще своїми руками, і на сміх буде і він.
- ²⁷Хіба ж не на посміховисько тобі був Ізраїль? Чи був знайдений між твоїми крадіжками, що ти воював проти нього?
- ²⁸Ті, що живуть в Моаві, залишили міста і поселилися в скелях, стали, наче голубки, що гніздяться на скелях при устях печери.
- ²⁹Я почув гордість Моава, він дуже згордів своєю гордістю і своєю зарозумілістю, і його серце піднялося.
- ³⁰Я ж пізнав його діла. Чи йому не досить, чи не так учинив.
- ³¹Через це закричіть на Моава звідусіль, закричіть на виснажених мужів Кір-Адаса.
- ³²За плачем Язера за тобою заплачу, винограднику Севима! Твої галузки перейшли море, торкнулися міст Язера. На твій плід, на твій збір упало знищення.
- ³³Усунено веселість і радість з Моавійської землі, і вино було у твоїх чавилах. Вранці не топтали, ані ввечері, не зробили ввечері.
- ³⁴Від крику Есевона аж до Елеала їхні міста видали свій голос, від Зогора аж до Оронема і Агела Салісія, бо й вода Невріма буде висушена.
- ³⁵І знищу Моав, — говорить Господь, — що йде до жертовника і приносить ладан своїм богам.
- ³⁶Через це Моє серце Моавом заграє наче сопілкою, Моє серце проти людей Кір-Адаса заграє, наче сопілкою. Через те, що він зберіг, воно загинуло [від людини].
- ³⁷Усяку голову в кожному місці оголять, і всякі пагони будуть оголені, і всі руки битимуть себе в груди, і на всякому стегні буде мішковина.
- ³⁸І на всіх дахах Моава та на його вулицях буде плач, бо Я розбив, — говорить Господь, — як глиняний посуд, який є непотребом.
- ³⁹Як він змінився! Як Моав повернув спину! Моав засоромився і став посміховищем, і на гнів усім довкола нього.
- ⁴⁰Бо так сказав Господь:

⁴¹Забрано Аккаріот, і твердині забрані.

⁴²І Моав гине від натовпу, бо звеличився проти Господа.

⁴³Пастка, страх і яма на тебе, що сидиш у Моаві.

⁴⁴Хто втікає від обличчя страху, упаде в яму, і хто виходить з ями, буде схоплений пасткою, бо Я це наведу на Моава в рік їхніх відвідин.

Єремії 32

⁽¹⁾ Так сказав Господь, Бог Ізраїля: Візьми чашу цього нерозбавленого вина з Моєї руки і напоїш усі народи, до яких Я тебе до них посилаю,

⁽²⁾ і виблюють, і стануть безумні від лиця меча, який Я посилаю посеред них.

⁽³⁾ І я взяв чашу з Господньої руки, і я напоїв народи, до яких мене Господь послав до них:

⁽⁴⁾ Єрусалим, міста Юди, його царів і його володарів, щоб поставити їх на спустошення, на непрохідність і на освістання,

⁽⁵⁾ і фараона, царя Єгипту, і його рабів, і його вельмож, і весь його народ,

⁽⁶⁾ і всіх змішаних, і всіх царів чужинців, Аскалон, Газу, Аккарон, останок Азоту,

⁽⁷⁾ Ідумею, Моавітську землю, синів Аммона,

⁽⁸⁾ царів Тиру, царів Сидону, царів, що на другому боці моря,

⁽⁹⁾ Дедан, Теман, Рос і кожного обстриженого на своєму обличчі,

⁽¹⁰⁾ і всіх змішаних, що осіли в пустелі,

⁽¹¹⁾ і всіх царів Елама, і всіх царів персів,

⁽¹²⁾ і всіх царів зі сходу, тих, що далеко, і тих, що близько, — кожного до свого брата, і всі царства, що на обличчі землі.

⁽¹³⁾ І ти скажеш їм: Так сказав Господь Вседержитель: Пийте і сп'янійте! І виблюєте, і впадете, і не встанете від лиця меча, який Я посилаю посеред вас.

⁽¹⁴⁾ І буде, коли не схочуть прийняти чашу з твоєї руки, щоб пити, то скажеш: Так сказав Господь: Неодмінно питимете !

⁽¹⁵⁾ Бо в місті, в якому названо на ньому Моє Ім'я, Я починаю чинити зло, і ви жодним чином не очиститеся, бо Я закличу меча на тих, що сидять на землі.

⁽¹⁶⁾ І ти пророкуватимеш проти них ці слова, і скажеш: Господь заговорить з гори, Він видасть Свій голос зі Своєї святині. Він скаже слово проти місця Свого, і дадуть відповідь, наче збирачі винограду. І на тих, що сидять на землі,

⁽¹⁷⁾ приходить вигублення, на частину землі, бо в Господа суд з народами, Він судиться з кожним тілом, тож безбожні були видані під меч, — говорить Господь.

(18) Так сказав Господь: Ось приходить зло від народів на народ, і велика буря виходить з краю землі.

(19) І будуть ранені Господом Господнього дня від краю землі й аж до краю землі. Не будуть поховані, будуть за гній на обличчі землі.

(20) Закричіть, пастирі, і закличете! І бийтеся, овечі барани, бо виповнилися ваші дні до зарізу, і впадете так, як вибрані барани.

(21) І пропаде втеча від пастирів і спасіння від овечих баранів.

(22) Голос крику пастирів і крик овечих баранів, бо Господь вигубив їхні пасовиська,

(23) і оселя миру пропаде з-перед обличчя гніву Мого обурення.

(24) Він залишив, наче лев, своє лігвище, бо їхня земля стала непрохідною від лиця великого меча.

Єремії 33

1 У володінні царя Йоакима, сина Йосії, було це слово від Господа:

2 Так сказав Господь: Стань у дворі Господнього дому і скажеш усім юдеям, що приходять поклонитися в Господньому домі, усі слова, які Я тобі заповів їм сказати, не віднімеш жодного слова.

3 Може послухають і відвернуться — кожний зі своєї поганої дороги, і спинюся від зла, яке Я замислюю їм зробити через зло їхніх задумів.

4 І скажеш: Так сказав Господь: Якщо Мене не послухаєте, щоб ходити в Моїх заповідях, які Я дав перед вашим обличчям,

5 щоб послухати слова Моїх рабів-пророків, яких Я посилаю до вас вдосвіта, і Я послав, та ви Мене не вислухали,

6 і дам цей дім, як Силом, і місто дам на прокляття всім народам усієї землі.

7 І почули священники та фальшиві пророки і весь народ, як Єремія говорив ці слова в Господньому домі.

8 І сталося, як Єремія перестав говорити все, що йому заповів Господь сказати всьому народові, то схопили його священники, фальшиві пророки і весь народ, кажучи: Нехай неодмінно помре !

9 Тому що ти пророкував Господнім Іменем, кажучи: Так, як Силом, буде цей дім, і це місто опустіє від жильців. І весь народ зібрався проти Єремії в Господньому домі.

10 І володарі Юди почули це слово, і прийшли з дому царя до Господнього дому, і сіли при вході до нової брами Господнього дому.

11 І сказали священники та фальшиві пророки до володарів та до всього народу: Засудження смерті для цього чоловіка, бо він пророкував проти цього міста, як ви і почули вашими вухами.

12 І промовив Єремія до володарів і до всього народу, кажучи: Господь мене послав пророкувати проти цього дому і проти цього міста всі слова, які ви почули.

13 А тепер зробіть кращими ваші дороги та ваші діла і послухайтеся голосу Господа, і Господь стримається від зла, яке Він виказав проти вас.

14 І ось я у ваших руках. Зробіть зі мною, як вважаєте за потрібне і як вам краще.

15 Але лиш достеменно знайте, що коли мене вб'єте, то дасте невинну кров на вас, на це місто і на тих, що в ньому живуть. Адже по правді мене послав Господь до вас промовляти до ваших вух усі ці слова.

16 І сказали володарі та весь народ священникам і фальшивим пророкам: Немає для цього чоловіка засудження смерті, бо він заговорив до нас Іменем нашого Господа Бога.

17 І встали мужі зі старійшин землі, і сказали всьому зборові народу:

18 У дні Езекиї, царя Юди, був Міхея, моратієць, і він сказав усьому народові Юди: Так сказав Господь: Сіон буде зораний, як поле, і Єрусалим буде непрохідним, а гора дому — лісовим гаєм!

19 Хіба справді вигубив його Езекиа і весь Юда? Чи не злякалися Господа і не помолилися до Господнього обличчя, і стримався Господь від зла, яке вимовив на них? І ми зробили велике зло проти наших душ.

20 І була людина, що пророкувала Господнім Іменем, — Урія, син Самея з Каріятіярима, і він пророкував про цю землю згідно з усіма словами Єремії.

21 І почув цар Йоаким і всі володарі всі його слова, і шукали його вбити, та Урія почув і пішов до Єгипту.

22 І цар послав мужів у Єгипет,

23 і вивели його звідти, і ввели його до царя, і він побив його мечем та кинув його до гробниці синів його народу.

24 Лише рука Ахікама, сина Сафана, була з Єремією, щоби його не видати в руки народу, аби його не погубити.

Єремії 34

(1) Так сказав Господь: Зроби кайдани і обручі для шиї й наклади на свою шию.

(2) І пошлеш їх до царя Ідумеї і до царя Моава, і до царя синів Аммона, і до царя Тиру, і до царя Сидону руками їхніх посланців, що йдуть їм назустріч у Єрусалим до Седекії, царя Юди.

(3) І заповіси їм сказати своїм панам: Так сказав Господь, Бог Ізраїля: Так скажете вашим панам:

(4) Я зробив землю Моєю великою силою та Моєю високою рукою, і Я дам її, кому лишень миле буде в Моїх очах.

(5) Я дав землю Навуходносорові, цареві Вавилону, щоби йому служили, і дикі звірі працюють на нього.

(6) І народ, і царство, які лиш не підкладуть їхню шию під ярмо царя Вавилону, Я їх відвідаю мечем і голодом, — сказав Господь, — аж доки не зникнуть у його руці.

(7) І ви не слухайте ваших фальшивих пророків і ваших чародіїв, і ваших сновид, і ваших чаклунів, і ваших ворожбитів, що говорять: Не працюватимете на царя Вавилону!

(8) Адже вони пророкують вам обман, щоб видалити вас далеко з вашої землі.

(9) А народ, який лиш підкладе свою шию під ярмо царя Вавилону і працюватиме на нього, Я залишу його на його землі, і працюватиме на ній, і житиме на ній.

(10) І до Седекії, царя Юди, я промовив згідно з усіма цими словами, кажучи: Введіть вашу шию

(11) і працюйте на царя Вавилону, бо вони вам пророкують неправедне.

(12) Адже Господь говорить: Я їх не послав, тож неправедно пророкують Моїм Іменем, щоб вас вигубити, і будете винищені, ви і ваші пророки, які вам пророкують неправедно, брехливо.

(13) Вам і всьому цьому народові та священикам я сказав, мовлячи: Так сказав Господь: Не слухайте слів пророків, що вам пророкують, кажучи: Ось посуд Господнього дому повернеться з Вавилону. Бо неправедне вони вам пророкують!

¹⁷ (14) Я їх не посилав.

(15) Якщо вони є пророками і якщо Господнє слово є в них, хай зустрінуться зі мною.

(16) Бо так сказав Господь: І решта посуду,

(17) який цар Вавилону не забрав, коли відселив Єхонію з Єрусалима,

(18) піде до Вавилону, — говорить Господь.

Єремії 35

¹ І сталося в четвертому році Седекії, царя Юди, у п'ятому місяці сказав мені Ананія, син Азора, лжепророк, що з Гаваона, у Господньому домі перед очима священиків і всього народу, кажучи:

² Так сказав Господь: Я знищив ярмо царя Вавилону.

³ Ще два роки днів, і Я поверну до цього місця посуд Господнього дому

- ⁴і Єхонію, і відселення Юди, бо розіб'ю ярмо царя Вавилону.
- ⁵І сказав Єремія до Ананії перед очима всього народу і перед очима священиків, що стояли в Господньому домі,
- ⁶й сказав Єремія: Правда. Нехай так зробить Господь. Хай поставить твоє слово, яке ти пророкуєш, щоб повернути з Вавилону до цього місця посуд Господнього дому і все відселення.
- ⁷Лише послухайте Господнє слово, яке я говорю до ваших вух і до вух усього народу:
- ⁸Пророки, які були раніше від мене, і спочатку від вас від віку і пророкували про велику землю та про великі царства на війну.
- ⁹Пророк, який пророкував про мир, — коли збудеться слово, то пізнають пророка, якого послав його Господь у вірі.
- ¹⁰І взяв Ананія перед очима всього народу обручі з шиї Єремії, і розбив їх.
- ¹¹І сказав Ананія перед очима народу, кажучи: Так сказав Господь: Так знищу ярмо царя Вавилону з шиї всіх народів. І пішов Єремія своєю дорогою.
- ¹²І було Господнє слово до Єремії після того, як Ананія розбив обруча з його шиї, кажучи:
- ¹³Іди і скажи Ананії, мовлячи: Так сказав Господь: Ти знищив дерев'яні обручі, та замість них зроблю залізні обручі.
- ¹⁴Бо так сказав Господь: Я поставив залізне ярмо на шию всіх народів, щоб працювали на царя Вавилону.
- ¹⁵І сказав Єремія Ананії: Господь тебе не посилав, і ти вчинив, що цей народ надіється на несправедне.
- ¹⁶Через це так сказав Господь: Ось я висилаю тебе з-перед лица землі, — цього року помреш.
- ¹⁷І він помер у сьомому місяці.

Єремії 36

- ¹Це слова сувою, які послав Єремія з Єрусалима до старійшин відселення і до священиків, і до фальшивих пророків, лист до Вавилону для відселення і до всякого народу.
- ²Після того, як вийшов цар Єхонія і цариця, і євнухи, і кожний вільний, і полонений, і художник з Єрусалима,
- ³рукою Елеаса, сина Сафана і Гамарія, сина Халкія, якого послав Седекія, цар Юди, до вавилонського царя, у Вавилон, кажучи:
- ⁴Так сказав Господь, Бог Ізраїля, про відселення, яке Я відселив з Єрусалима:

- ⁵Будуйте дома і живіть, насаджуйте сади і їжте їхні плоди,
- ⁶беріть жінок і народжуйте дітей, синів і дочок, і беріть вашим синам жінок, і віддайте ваших дочок мужам, і множтеся, і не зменшуйтеся!
- ⁷Шукайте те, що для миру землі, в яку Я вас туди відселив, і моліться за них до Господа, бо в їхньому мирі буде ваш мир.
- ⁸Адже так сказав Господь: Хай не переконують вас фальшиві пророки, які у вас, і хай не переконують вас ваші ворожбити, і не прислухайтеся до ваших снів, які вам сняться,
- ⁹бо вони вам пророкують неправедне в Моє Ім'я, і Я їх не посилав.
- ¹⁰Бо так сказав Господь: Коли Вавилонові має сповнитися сімдесят років, Я вас відвідаю і потверджу Мої слова на вас, щоб повернути ваш народ до цього місця.
- ¹¹І маю щодо вас мирний задум, а не віддати вам це зло.
- ¹²І помолитесь до Мене, і Я вислухаю вас.
- ¹³І будете шукати Мене, і знайдете Мене, бо шукатимете Мене всім вашим серцем,
- ¹⁴і Я з'явлюся вам.
- ¹⁵Адже ви сказали: Господь нам поставив пророків у Вавилоні.
- ²¹Так сказав Господь проти Ахіава і проти Седекії: Ось Я їх даю в руки царя Вавилону, і він їх поб'є перед вашими очима.
- ²²І візьмуть з них прокляття в усьому відселенні Юди у Вавилоні, кажучи: Нехай зробить з тобою Господь так, як зробив із Седекією і як зробив з Ахіявом, яких засмажив цар Вавилону у вогні,
- ²³тому що вони чинили беззаконня в Ізраїлі, і чинили перелюб з жінками своїх громадян, і говорили слово в Моє Ім'я, яке Я їм не заповів, і Я свідок, — промовляє Господь.
- ²⁴І до Самея, нефталимця, скажеш:
- ²⁵Я тебе не посилав Моїм Ім'ям. І Софонії, синові священика Маасея, скажеш:
- ²⁶Господь дав тебе за священика замість священика Йодая, щоби бути наставником у Господньому домі для всякого пророкуючого чоловіка і для всякого безумного чоловіка, — і даси такого до в'язниці та в яму.
- ²⁷А тепер, чому ви разом зневажили Єремію, що з Анатота, який вам пророкував?
- ²⁸Хіба не через це Я послав до вас до Вавилону, кажучи: Далеко є, будуйте дома і живіть, насаджуйте сади і їжте їхній врожай?
- ²⁹І Софонія прочитав сувій до вух Єремії.
- ³⁰І було Господнє слово до Єремії, кажучи:

³¹Пошли до відселення, говорячи: Так сказав Господь про Самея, неламайтця: Тому що вам пророкував Самей, а Я його не посилав, він зробив, щоб ви надіялися на несправедне,

³²через це так сказав Господь: Ось я навідаюся до Самея і до його роду, і не буде в нього чоловіка посеред вас, що побачить добро, яке Я вам зроблю.

Єремії 37

¹Слово, що було до Єремії від Господа, щоб сказати:

²Так сказав Господь, Бог Ізраїля, мовлячи: Запиши всі слова, які Я тобі сказав, у книгу.

³Бо ось приходять дні, — говорить Господь, — і поверну відселення Мого народу Ізраїля і Юди, — сказав Господь, — і поверну їх у землю, яку Я дав їхнім батькам, і пануватимуть у ній.

⁴Ось це слова, які Господь сказав проти Ізраїля і Юди:

⁵Так сказав Господь: Почуєте голос страху. Страх, і немає миру.

⁶Запитайте, і побачите, чи породив чоловік, і про страх, в якому держатимуть стегна, і не будеспасіння. Через що Я побачив кожного чоловіка і його руки на його стегнах, повернули обличчя, блідими стали.

⁷Бо великий той день і немає такого, і час скрутний для Якова, та від нього врятується!

⁸У той день, — сказав Господь, — Я знищу ярмо з їхньої шиї та розтрощу їхні кайдани, і вони більше не працюватимуть на чужинців.

⁹А працюватимуть для їхнього Господа Бога, і Я підніму їм їхнього царя Давида.

¹²Так сказав Господь: Я підняв побиття, болюче твоє побиття.

¹³Немає того, хто судить твій суд, лікуватимешся в болі, для тебе немає допомоги.

¹⁴Усі твої друзі забули про тебе, не запитають. Адже Я тебе побив побиттям ворога, строгим напоумленням, понад усю твою несправедність помножилися твої гріхи.

¹⁶Через це всі, що з'їдають тебе, будуть пожерті, і всі твої вороги їстимуть усе своє тіло. І ті, що тебе грабують, будуть на пограбування, і дам на розшматування всіх, що тебе шматують.

¹⁷Бо наведу твоє оздоровлення, оздоровлю тебе від болючих ран, — говорить Господь, — бо ти прозваний розсіяним. Здобич є вашою, бо немає того, хто її шукає.

¹⁸Так сказав Господь: Ось Я поверну відселення Якова і помилую його полонених. І місто буде збудоване на його висоті, і храм буде заселений за своїм присудом.

- ¹⁹І вийдуть з них співаки і голос тих, що танцюють. І помножу їх, і не зменшаться.
- ²⁰І їхні сини ввійдуть, як раніше, і їхнє свідчення буде встановлене перед Моїм обличчям. І Я навідаюся до тих, що їх гнобили.
- ²¹І їхні сильні будуть над ними, і його володар вийде з нього. І зберу їх, і повернуться до Мене. Бо хто цей, що дав своє серце, аби повернутися до Мене? — говорить Господь.
- ²³Бо вийшов розлючений Господній гнів, вийшов гнів, що обертається, він прийде на безбожних.
- ²⁴Не відвернеться гнів Господнього обурення, аж доки не звершить, і аж доки не встановить починання Його серця. Пізнаєте це в кінці днів.

Єремії 38

- ¹У той час, — сказав Господь, — Я буду за Бога для роду Ізраїля, і вони будуть Мені за народ.
- ²Так сказав Господь: Я знайшов його теплим у пустелі з тими, що впали від меча. Ідїть і не знищте Ізраїля.
- ³Господь здалека з'явився йому: Я поллюбив тебе вічною любов'ю, через це Я притягнув тебе в милосерді.
- ⁴Ще тебе збудую, і будеш збудована, дівиця-Ізраїль. Ще візьмеш твій тимпан і вийдеш зі збором тих, що танцюють.
- ⁵Ще насадите виноградники в горах Самарії, насаджуйте і вихваляйте.
- ⁶Адже є день покликання тих, що захищаються в горах Єфрема: Встаньте і підїть до Сіону, до нашого Господа Бога.
- ⁷Бо так сказав Господь до Якова: Зрадійте і заіржіть над головою народів, явним зробіть і вихваляйте. Скажіть: Господь спас Свій народ, останок Ізраїля.
- ⁸Ось Я їх веду з півночі й зберу їх з кінців землі у свято Фасек . І він породить численну юрбу, і вони повернуться сюди.
- ⁹З плачем вийшли, та з радістю введу їх, поселяючи при потоках вод на рівній дорозі, і на ній не заблукають. Адже Я став за батька для Ізраїля, і Єфрем — Мій первородний!
- ¹⁰Послухайте Господнє слово, народи, і сповістїть на далекі острови. Скажіть: Той, хто розсіяв Ізраїль, збере його і стерегтиме його так, як хто пасе своє стадо.
- ¹¹Бо Господь визволив Якова, вирвав його з руки тих, що сильніші за нього.
- ¹²І прийдуть, і зрадіють на горі Сіон. І прийдуть до Господнього добра, у землю пшениці, вина і плодів, худоби і овець, і їхня душа буде, як плодове дерево, і більше не голодуватимуть.

- 13**Тоді дівчата зрадіють у зборі молодих, і старці зрадіють, і оберну їхній плач на радість, і зроблю їх веселими.
- 14**Звеличу і напою душу священників, синів Левія, і Мій народ наповниться Моїми благами.
- 15**Так сказав Господь: У Рамі почуто голос плачу, ридання і голосіння. Рахиль, що плакала, не забажала припинити ридання за своїх синів, бо їх немає.
- 16**Так сказав Господь: Нехай пропаде твій голос від плачу, а твої очі — від сліз, бо це нагорода за твої діла, і вони повернуться із землі ворогів,
- 17**тривке місце твоїм дітям.
- 18**Я почув Єфрема, що голосить: Ти мене покарав, і я був покараний! Як і теля, я не навчився. Поверни мене, і наведуся, бо Ти — мій Господь Бог!
- 19**Адже після мого полону я покався, і після того, як пізнав, я застогнав за дні сорому, і я тобі показав, що я взяв погорду від моєї молодості.
- 20**Єфрем для Мене — улюблений син, миле дитя, тому що Мої слова в ньому, Я обов'язково пам'ятатиму про нього! Через це Я поспішив до нього, і Я безсумнівно помилую його, — говорить Господь.
- 21**Постав собі сіоніми, зроби тіморіми, поклади твоє серце на плечі. Повернися дорогою, якою ти пішла, дівиця-Ізраїль, повернися до твоїх міст, плачучи.
- 22**Доки не повернешся, зневажена дочко? Адже Господь зробив спасіння на нове насадження, у цьому спасінні пройнуть люди.
- 23**Так сказав Господь: Ще скажуть це слово в землі Юди і в його містах, коли поверну його полонених: Благословенний Господь на Його праведній святій горі
- 24**і ті, що живуть у містах Юди, і в усій його землі разом з рільником, і забраний буде в стадо.
- 25**Бо Я напоїв усяку спраглу душу і наситив усяку голодуючу душу.
- 26**Через це Я встав і побачив, і Мій сон Мені був солодким.
- 27**Через це ось приходять дні, — говорить Господь, — і засію Ізраїль і Юду насінням людини та насінням худоби.
- 28**І буде, що так, як Я чував над ними, щоби знищити і зло вчинити, так чуватиму над ними, аби збудувати і насадити, — говорить Господь.
- 29**У ті дні не скажуть: Батьки їли неспілий виноград, а зуби дітей мають оскомину.
- 30**Але кожний помре у своєму гріху, і в того, хто їсть неспілий виноград, його зуби матимуть оскомину.
- 31**Ось приходять дні, — говорить Господь, — і заповім домові Ізраїля та домові Юди новий завіт.

³²Не за завітом, який Я склав з їхніми батьками в день, коли Я взяв їх за руки, щоб вивести їх з єгипетської землі, бо вони не залишилися в Моєму завіті, і Я знехтував ними, — говорить Господь.

³³Бо це завіт, який Я заповім домові Ізраїля після тих днів, — говорить Господь, — даючи, дам Мої закони в їхній розум і на їхніх серцях запишу їх. І буду їм за Бога, а вони будуть Мені за народ.

³⁴І не навчатимуть кожний свого громадянина і кожний свого брата, кажучи: Пізнай Господа! Оскільки всі Мене пізнають від їхнього малого і аж до їхнього великого, бо буду милосердний над їхнім беззаконням і більше не згадаю їхніх гріхів.

³⁵Якщо підніметься небо до висот, — говорить Господь, — і якщо знизиться основа землі вниз, то Я не відкину рід Ізраїля, — говорить Господь, — за все, що вчинили.

³⁶Так сказав Господь, що дає сонце для світла вдень, місяць і зірки для світла вночі, і крик на ревіння, — і заревіли Його хвилі, Господь Вседержитель Йому Ім'я.

³⁷Якщо припиняться ці закони перед Моїм обличчям, — говорить Господь, — то рід Ізраїля перестане існувати як народ перед Моїм обличчям усі дні.

³⁸Ось приходять дні, — говорить Господь, — і буде збудоване місто Господеві від башти Ананеїла аж до Брами кута.

³⁹І вийде його обмір перед ними аж до горбів Гарива, і оточений буде довкола муром з вибраного каменя.

⁴⁰І всі асаримоти аж до Кедронського схилу, аж до кута Кінської східної брами освячення Господу, і більше не пропаде та не буде знищений аж до віку.

Єремії 39

¹Слово, що було від Господа до Єремії в десятому році царя Седекії, це вісімнадцятий рік Навуходоносора, царя Вавилону,

²і силацаря Вавилону оточила Єрусалим, і Єремію охоронялося у дворі сторожі, яка є в домі царя,

³в якому замкнув його цар Седекія, кажучи: Чому ти пророкуєш, промовляючи: Так сказав Господь: Ось Я даю це місто в руку царя Вавилону, і він його захопить,

⁴і Седекія не врятується з руки халдеїв, оскільки неодмінно буде виданий в руки царя Вавилону, і заговорить своїми устами до його уст, і його очі побачать очі того,

⁵і прийде Седекія до Вавилону, і там осяде.

⁶І було Господнє слово до Єремії, яке говорило:

⁷Ось Анамеїл, син Салома, брата твого батька, іде до тебе, кажучи: Купи собі моє поле, що в Анатоті, бо в тебе законне право взяти у власність!

⁸І прийшов до мене Анемеїл, син Салома, брата мого батька, до двору сторожі й сказав мені: Купи моє поле, що в землі Веніаміна, що в Анантоті, бо в тебе законне право купити, і ти старший. І я пізнав, що це Господнє слово,

⁹і я купив поле Анамеїла, сина брата мого батька, і я поставив йому сім сиклів і десять срібняків.

¹⁰І я записав у книгу, і запечатав, і взяв свідчення у свідків, і я поставив срібло на вагу.

¹¹І я взяв купчу грамоту, запечатану і відкриту,

¹²і я дав її Варухові, синові Нирія, сина Маасея, перед очима Анамеїла, сина брата мого батька, і перед очима тих, що стояли, і писали в книзі купівлі, і перед очима юдеїв у дворі сторожі.

¹³І я заповів Варухові перед їхніми очима, кажучи:

¹⁴Так сказав Господь Вседержитель: Візьми цю купчу грамоту і відкриту книгу і поставиш у глиняну посудину, щоб залишилася на багато днів.

¹⁵Бо так сказав Господь: Ще продаватимуться поля, доми і виноградники в цій землі.

¹⁶І я помолився до Господа після того, як я дав купчу грамоту Варухові, синові Нирія, кажучи:

¹⁷Ти, що є, Господи, Ти вчинив небо і землю Твоєю великою силою і Твоїм високим раменом, від Тебе нічого не сховається,

¹⁸- Ти, що чиниш милосердя на тисячі й віддаєш гріхи батьків у поділ їхніх синів із ними, Боже великий сильний,

¹⁹Господи великої поради і сильний ділами, Боже великий, Вседержителю, преславний Господи. Твої очі на дороги людських синів, аби дати кожному за його дорогою.

²⁰Ти, що зробив ознаки і чуда в єгипетській землі аж до цього дня, і в Ізраїлі, і в народжених на землі, і Ти Собі зробив Ім'я по цей день,

²¹і Ти вивів Свій народ Ізраїля із землі Єгипту знаками, чудами, сильною рукою, високим раменом і великими видіннями,

²²і Ти дав їм цю землю, яку Ти поклявся дати їхнім батькам, землю, що пливе молоком і медом.

²³І вони ввійшли, і взяли її, та не послухалися Твого голосу і не пішли за Твоїми заповідями. Усе, що Ти їм заповів, вони не зробили. І Ти зробив, щоб на них надійшло все це зло.

- ²⁴Ось приходить до міста юрба, щоби його захопити, і місто видане в руки Халдеїв, що воюють проти нього перед лицем меча і голоду. Як Ти сказав, так і сталося!
- ²⁵І Ти говориш мені: Купи собі поле за срібло. І я записав у книгу, і запечатав, і дав свідчення свідків. І місто видане в руки халдеїв.
- ²⁶І до мене було Господнє слово, кажучи:
- ²⁷Я — Господь, Бог усякого тіла. Чи від Мене щось сховається?
- ²⁸Через це так сказав Господь: Видаючись, видане буде це місто в руки царя Вавилону, і він його забере,
- ²⁹і прийдуть халдеї, що воюють проти цього міста, і спалять це місто вогнем, і спалять доми, в яких вони приносили ладан на їхніх покрівлях Ваалові, і лили жертви виливання іншим богам, щоб Мене засмутити.
- ³⁰Бо сини Ізраїля і сини Юди були одинокі, що чинять зло перед Моїми очима від їхньої молодості.
- ³¹Адже це місто було під Моїм гнівом і під Моєю люттю від того дня, в який його збудували, і аж до цього дня, щоби його відкинути від Мого обличчя
- ³²через усе зло синів Ізраїля і Юди, яке вони робили, щоб Мене засмутити, — вони і їхні царі, і їхні володарі, їхні священики і їхні пророки, мужі Юди і ті, що живуть в Єрусалимі, —
- ³³вони повернули до Мене спину, а не обличчя! І Я навчав їх вдосвіта й навчав, та вони не послухалися, щоб сприйняти повчання.
- ³⁴І поставили свої гидоти в домі, де названо на ньому Моє Ім'я, в їхніх нечистотах,
- ³⁵і збудували жертovníки Ваалові, що в долині сина Еннома, щоб приносити своїх синів і своїх дочок цареві, чого Я їм не заповів, і що не зійшло на Моє серце, аби зробити ці гидоти, щоб привести Юду до гріха.
- ³⁶І тепер так сказав Господь, Бог Ізраїля, про місто, про яке ти говориш: Віддане буде в руки царя Вавилону мечем, голодом і вигнанням!
- ³⁷Ось Я їх збираю з усієї землі, куди Я їх туди розсіяв у Моєму гніві, у Моїй люті та у великому обуренні, і поверну їх до цього місця, і посаджу їх упевненими,
- ³⁸і будуть Мені народом, і Я буду їм Богом.
- ³⁹І дам їм іншу дорогу та інше серце, щоб Мене боялися всі дні, — їм і їхнім дітям з ними на добро.
- ⁴⁰І складаю з ними вічний завіт, від якого не відвернуся з-позаду нього. І дам Мій страх у їхнє серце, щоб вони не відступили від Мене.
- ⁴¹І відвідаю їх, щоби зробити їм добро, і насаджу їх у цій землі у вірі і всім серцем, і всією душею.

⁴²Бо так сказав Господь: Як Я навів на цей народ усе це велике зло, так Я наведу на них і все добро, яке Я на них виголосив.

⁴³І ще продаватимуться поля в землі, про яку ти говориш: Вона непрохідна для людей і худоби, і їх передано в руки халдеїв.

⁴⁴І купуватимуть поля за срібло, і запишеш у книгу, і запечатаєш, і даси свідчення свідкам у землі Веніаміна та довкола Єрусалима, і в містах Юди, і в містах гори, і в містах Сефели, і в містах Нагева, бо Я поверну їхнє відселення.

Єремії 40

¹І вдруге було слово Господнє до Єремії, а він був ще зв'язаний у дворі сторожі, яке говорило:

²Так сказав Господь, що творить землю і її формує, щоб її виправити, Господь Йому Ім'я!

³Закричи до Мене, і Я тобі відповім, і сповіщу тобі велике та сильне, те, чого ти не знав.

⁴Бо так сказав Господь про доми цього міста і про доми царя Юди, які розібрані на оборонні вали й укріплення,

⁵щоб воювати проти халдеїв і наповнити його мертвими людьми, яких Я побив у Моєму обуренні та в Моєму гніві: Я відвернув від них Моє обличчя через усе їхнє зло.

⁶Ось Я наводжу на нього оздоровлення і лікування, і об'явлю їм, вилікую його і зроблю їм мир та вірність.

⁷І Я поверну відселення Юди і відселення Ізраїля і збудую їх, як і раніше.

⁸І очищу їх від усіх їхніх неправедностей, якими вони згрішили проти Мене, і не згадаю їхніх гріхів, якими вони згрішили проти Мене і відступили від Мене.

⁹І буде на радість, на похвалу і на величність усьому народові землі, які почують усе добро, яке Я зроблю, злякаються і будуть засмучені за всі блага і за весь мир, який Я їм зроблю.

¹⁰Так сказав Господь: Ще почувється в цьому місці, про яке ви кажете: Залишеним буде людьми і худобою в містах Юди і спустошеним поза Єрусалимом, щоб не було людини і худоби,

¹¹голос радості та голос веселості, голос молодого і голос молодої, голос тих, що кажуть: Посвячуйтеся Господу Вседержителеві, бо Господь добрий, бо навіки Його милосердя! І внесуть дари до Господнього дому. Бо поверну відселення тієї землі, як і раніше, — сказав Господь.

¹²Так сказав Господь: Ще буде в цьому пустинному місці та в усіх його містах місце пастирів, що дають спочити вівцям.

13 У гірських містах і в містах Сефили, у містах Нагева, у землі Веніаміна, у довколишніх містах Єрусалима і в містах Юди ще спочинуть вівці під рукою того, хто числить, — сказав Господь.

Єремії 41

1 Слово, яке було до Єремії від Господа, коли Навуходоносор, цар Вавилону, і все його військо, і вся земля його влади воювали проти Єрусалима та проти всіх міст Юди, кажучи:

2 Так сказав Господь: Іди до Седекії, царя Юди, і скажеш йому: Так сказав Господь: Це місто неминуче буде видане в руки царя Вавилону, він його захопить і спалить його вогнем.

3 І ти не врятуєшся з його руки, і безсумнівно будеш схоплений, і в його руки будеш виданий, і твої очі побачать його очі, і підеш у Вавилон.

4 Але послухай голос Господа, Седекіє, царю Юди: Так говорить Господь:

5 У мирі помреш, і як оплакали твоїх батьків, що царювали перед тобою, так оплачуть і тебе, і плакальниці тебе оплачуть! Адже Я промовив слово, — сказав Господь.

6 І Єремія сказав цареві Седекії всі ці слова в Єрусалимі.

7 І сила царя Вавилону воювала проти Єрусалима і проти міст Юди, проти Лахіса і проти Азика, бо вони з міст Юди залишилися сильними містами.

8 Слово, що було до Єремії від Господа, після того, як цар Седекія завершив завіт з народом, щоб проголосити відпущення,

9 щоб кожний відпустив свого раба і кожний свою рабиню, єврея і єврейку, вільними, щоб не служив чоловік Юди.

10 І повернулися всі вельможі та весь народ, що ввійшли в завіт, аби кожний відіслав свого раба і кожний свою рабиню,

11 і дозволили стати їм слугами і служницями.

12 І було Господнє слово до Єремії, кажучи:

13 Так сказав Господь: Я склав завіт з вашими батьками в день, в який Я їх вирвав із єгипетської землі з дому рабства, кажучи:

14 Коли сповниться шість років, відішлеш твого брата єврея, який тобі продасть себе. І нехай працює на тебе шість років, і відішлеш його вільним. Та вони не послухалися Мене і не прихилили свого вуха.

15 І сьогодні повернулися, щоб зробити те, що праведне перед Моїми очима, щоб проголосити відпущення кожний свого ближнього, і сповнили завіт перед Моїми очима в домі, де на ньому названо Мое Ім'я.

¹⁶Та визнову відвернулися і опоганили Моє Ім'я, коли кожний повернув свого раба і кожний свою рабину собі на слуг і на служниць, — тих, яких ви відіслали вільними їхньою душею.

¹⁷Через це так сказав Господь: Ви Мене не послухалися, щоб проголосити відпущення кожний стосовно свого ближнього. Ось Я проголошу вам відпущення під меч, на смерть і на голод, і Я дам вас на розсіяння всім царствам землі.

¹⁸І дам мужів, що переступили Мій завіт, тих, що не поставили Мій завіт, який зробили перед Моїм обличчям, як теля, яке приготували, щоб учинити ним жертву,

¹⁹володарів Юди та сильних, священників і народ,

²⁰і дам їх їхнім ворогам, і їхні трупи будуть їжею для птахів неба та звірів землі.

²¹А Седекію, царя Юди, та їхніх володарів Я дам у руки їхніх ворогів, і сила царя Вавилону на тих, що від них утікають.

²²Ось Я заповідаю, — говорить Господь, — і поверну їх у цю землю, і воюватимуть проти неї, і заберуть її, і спалять її та міста Юди вогнем, і дам їх спустошеними від тих, що живуть.

Єремії 42

¹Слово, що було до Єремії від Господа в дні Йоакима, царя Юди, кажучи:

²Иди до дому Архавіна і приведеш їх до Господнього дому, до одного з дворів, і напоїш їх вином.

³І вивели Єзонію, сина Єреміна, сина Харасіна і його братів, і його синів, і весь дім Архавіна,

⁴і ввели їх до Господнього дому, до кімнат синів Ананії, сина Годолія, мужа Божого, що є близько дому володарів, що над домом Маасія, сина Селома, який стереже двір,

⁵і я дав перед їхнє обличчя посудину вина і чаші, і я сказав: Пийте вино!

⁶А вони сказали: Не питимемо вина, тому що Йонадав, син Рихава, наш батько, заповів нам, кажучи: Не пийте вина, ви і ваші сини, навіки!

⁷І не збудуєте дому, і не посієте насіння, і у вас не буде виноградника, бо житимете в шатрах усі ваші дні, щоб ви жили багато днів на землі, на якій ви по ній ходите.

⁸І послухали ми голосу нашого батька Йонадава, щоб не пити вина всі наші дні, ми і наші жінки, і наші сини, і наші дочки,

⁹і щоб не будувати домів, щоб там мешкати, і щоб виноградника, поля та насіння не було в нас,

¹⁰і щоб ми жили в шатрах. І ми послушалися, і ми зробили згідно з усім, що нам заповів наш батько Йонадав.

¹¹І сталося, коли на землю прийшов Навуходносор, то ми сказали: Увійдіть! І ми ввійшли до Єрусалима від лиця сили халдеїв і від лиця сили асирійців, і оселилися там.

¹²І до мене було Господнє слово, кажучи:

¹³Так говорить Господь: Іди і скажи чоловікові Юди й тим, що живуть у Єрусалимі: Чи не приймете напоумлення, щоб послухати Мої слова?

¹⁴Сини Йонадава, сина Рихава, поставили слово, яке він заповів його синам, щоб не пити вино, і вони не пили. А Я говорив до вас вдосвіта і говорив, та ви не слухалися.

¹⁵І Я послав до вас Моїх рабів-пророків, кажучи: Зверніть кожний зі своєї поганої дороги і кращими зробіть ваші задуми, і не йдіть за чужими богами, щоб їм служити, і мешкатимете на землі, яку Я дав вам і вашим батькам! Та ви не прихилили ваших вух, і ви не послушалися.

¹⁶Тож сини Йонадава, сина Рихава, поставили заповідь їхнього батька, а цей народ Мене не послухався.

¹⁷Через це так сказав Господь: Ось Я наводжу на Юду і на тих, що живуть в Єрусалимі все зло, яке Я сказав проти них.

¹⁸Через це так сказав Господь: Оскільки сини Йонадава, сина Рихава, послушали заповідь їхнього батька, щоб робити так, як заповів їм їхній батько,

¹⁹то всі дні землі не переведеться чоловік в синів Йонадава, сина Рихава, який стоїть перед Моїм обличчям.

Єремії 43

¹У четвертий рік Йоакима, сина Йосії, царя Юди, було до мене Господнє слово, кажучи:

²Візьми собі листок книги і запиши на ньому всі слова, які Я тобі сповістив про Єрусалим, про Юду і про всі народи від того дня, коли Я заговорив до тебе, від днів Йосії, царя Юди, і аж до цього дня.

³Може почують у домі Юди все зло, яке Я задумую їм зробити, щоб звернули з їхньої поганої дороги, і милосердним буду до їхніх неправедностей і їхніх гріхів.

⁴І Єремія закликав Варуха, сина Нирія, і він записав з уст Єремії всі Господні слова, які сказав йому, на листок книги.

⁵І Єремія заповів Варухові, кажучи: Я стережений, не можу ввійти до Господнього дому.

⁶А ти прочитай із цього сувою до вух народу в Господньому домі в дні посту, і до вух усього Юди, що приходять з їхнього міста, прочитай їм.

⁷Може впаде їхнє милосердя перед обличчям Господа, і звернуть з їхньої поганої дороги, бо великий гнів і Господня лють, яку Він виказав проти цього народу.

⁸І Варух зробив згідно з усім, що йому заповів Єремія, щоб прочитати з книги Господні слова в Господньому домі.

⁹І сталося, що у восьмому році царя Йоакима, у дев'ятому місяці весь народ у Єрусалимі та дім Юди зібралися разом для посту перед обличчям Господа.

¹⁰І Варух прочитав з книги слова Єремії в Господньому домі, у домі Гамарія, сина Сафана, писаря, у горішньому дворі, при вході до нової брами Господнього дому до вух народу.

¹¹І почув Міхей, син Гамарія, сина Сафана, усі Господні слова з книги.

¹²І він зійшов до дому царя, до дому писаря, і ось там засіли всі володарі, Елісама, писар і Далея, син Селемії, і Йонатан, син Акховора, і Гамарія, син Сафана, і Седекія, син Ананія, і всі володарі,

¹³і сповістив їм Міхей усі слова, які почув, коли Варух читав до вух народу.

¹⁴І всі володарі послали до Варуха, який є сином Нирія, Юдіна, сина Натанія, сина Селемія, сина Хусія, кажучи: Сувій, з якого ти з нього читаєш до вух народу, візьми його у свої руки і прийди. Тож Варух узяв сувій і прийшов до них.

¹⁵І вони сказали йому: Знову прочитай до наших вух. І Варух прочитав.

¹⁶І сталося, коли вони почули всі слова, то порадилися кожний зі своїм ближнім і сказали: Неодмінно сповістімо цареві всі ці слова.

¹⁷І вони запитали Варуха, кажучи: Звідки написав ти всі ці слова?

¹⁸І сказав Варух: Мені Єремія сповістив усі ці слова зі своїх уст, і я записав у книгу.

¹⁹І сказали Варухові: Иди, сховайся, ти і Єремія! Хай не знає людина, де ви.

²⁰І ввійшли у двір до царя, і дали сувій на збереження в домі Елісама, і сповістили цареві всі слова.

²¹І цар послав Юдіна взяти сувій, і взяв його з дому Елісама. І Юдін прочитав до вух царя і до вух усіх володарів, що стояли довкола царя.

²²Цар сидів у зимовому домі, а на решітці — вогонь перед його обличчям.

²³І сталося, що коли Юдін прочитував три чи чотири стовпці, то він відрізував їх писарським різцем і кидав у вогонь на решітці, аж доки не зник увесь сувій у вогні, що на решітці.

²⁴І вони не жажнулися, і не роздерли свого одягу, — цар і його слуги, які слухали всі ці слова.

- ²⁵І Елнатан, Годолій і Гамарій підказували цареві не спалювати сувій.
- ²⁶Та цар заповів Єрмеїлові, синові царя, і Сарею, синові Есріїла, схопити Варуха і Єрмею. Та вони сховалися.
- ²⁷І Господнє слово було до Єрмеї після того, як цар спалив сувій, усі слова, які Варух записав з уст Єрмеї, кажучи:
- ²⁸Знову візьми інший сувій і запиши всі слова, що були в сувої, який цар Йоаким спалив.
- ²⁹І скажеш: Так сказав Господь: Ти спалив цей сувій, кажучи: Чому ти на ньому записав, кажучи: Неодмінно ввійде цар Вавилону і вигубить цю землю, і з неї зникне людина і худоба?
- ³⁰Через це так сказав Господь проти Йоакима, царя Юди: Не буде в нього того, хто сидить на престолі Давида, і його труп буде покинутий у спеці дня та в холоді ночі.
- ³¹І Я навідаюся до нього, до його роду та до його слуг, і наведу на них і на тих, що живуть в Єрусалимі, і на землю Юди все зло, яке Я виголосив проти них, та вони не послухали!
- ³²І Варух узяв інший сувій, і записав на ньому з уст Єрмеї всі слова книги, які спалив Йоаким. І ще вони додали до нього більше слів від цих.

Єрмеї 44

- ¹І зацарював Седекія, син Йосії, замість Йоакима, якого Навуходоносор поставив царем, щоби царював над Юдою.
- ²І не послухав він та його слуги, і народ землі Господніх слів, які Він сказав рукою Єрмеї.
- ³І послав цар Седекія Йоахала, сина Селемія, і Софонію, сина священника Маасея, до Єрмеї, кажучи: Помолися за нас до Господа.
- ⁴І Єрмея прийшов, і пройшов через середину міста, та його не помістили в дім сторожі.
- ⁵Сила фараона вийшла з Єгипту, а халдеї почули чутку про них і відійшли від Єрусалима.
- ⁶І до Єрмеї було Господнє слово, кажучи:
- ⁷Так сказав Господь: Так скажеш цареві Юди, що послав до тебе, аби Мене шукати: Ось сила фараона, що вийшла вам на поміч, повернеться до єгипетської землі,
- ⁸і самі халдеї повернуться і воюватимуть проти цього міста, захоплять його і спалять його вогнем.

⁹Бо так сказав Господь: Не відповідайте вашим душам, кажучи: Неодмінно відійдуть від нас халдеї! — бо вони не відійдуть!

¹⁰І якщо поб'єте всю силу халдеїв, що воюють проти вас, і залишаться деякі пробиті, кожний у своєму місці, то вони встануть і вогнем спалять це місто.

¹¹І сталося, що коли пішла халдейська сила від Єрусалима через присутність сили фараона,

¹²то Єремія вийшов з Єрусалима, щоб піти в землю Веніаміна, аби купити там посеред народу.

¹³І він був у брамі Веніаміна, а там чоловік, в якого він відпочивав, Саруя, син Селемія, сина Ананія, і він схопив Єремію, кажучи: Ти втікаєш до халдеїв!

¹⁴А він сказав: Неправда! Я не втікаю до халдеїв! Та він його не послухав. Тож Саруя схопив Єремію та привів його до володарів.

¹⁵І володарі були роздратовані на Єремію і побили його, і відіслали його до дому Йонатана, писаря, бо цей зробили домом сторожі.

¹⁶І прибув Єремія до дому ями і в херет, і сидів там багато днів.

¹⁷І послав Седекія, і покликав його, і запитав його цар потай, щоб сказав, чи є слово від Господа, і той сказав: Є! Ти будеш виданий у руки царя Вавилону!

¹⁸І сказав Єремія цареві: Чим я зневажив тебе, твоїх рабів і цей народ, що ти дав мене до дому сторожі?

¹⁹І де є ваші пророки, що пророкували вам, кажучи: Не прийде цар Вавилону на цю землю?

²⁰Тож тепер, пане царю, нехай моє милосердя впаде перед твоїм обличчям, і чому мене повертаєш до дому писаря Йонатана, хіба ж я там не помру?

²¹І цар наказав, і кинули його до двору сторожі та давали йому одну хлібину на день з місця, де печуть, аж доки не забракло хліба в місті; тож Єремія сидів у дворі сторожі.

Єремії 45

¹І почув Сафатій, син Матана, і Годолій, син Пасхора, і Йоахал, син Селемія, слова, які Єремія говорив проти народу, кажучи:

²Так сказав Господь: Хто живе в цьому місті, помре від меча і від голоду, а хто вийде до халдеїв, той житиме, і його душа буде, як знахідка, і житиме.

³Бо так сказав Господь: Це місто неодмінно буде видане в руки сили царя Вавилону, і він його захопить.

⁴І сказали цареві: Нехай буде вбитим той чоловік, бо він ослаблює руки людей, що воюють, які залишилися в місті, і руки всього народу, коли говорить до них

згідно із цими словами, бо цей чоловік не сповіщає миру цьому народові, але тільки зло.

⁵І сказав цар: Ось він у ваших руках! Оскільки цар проти них не мав сили.

⁶І кинули його в яму Мелхія, сина царя, який був у дворі сторожі, і спустили його в яму, а в ямі не було води, але тільки болото, і він був у болоті.

⁷І почув Авдемелех, ефіоп, а він був у домі царя, що дали Єремію до ями. А цар був у брамі Веніаміна.

⁸І він вийшов до нього, і заговорив до царя, і сказав:

⁹Ти вчинив зло в тому, що зробив, аби вбити цього чоловіка лицем голоду, бо вже немає хліба в місті.

¹⁰І цар заповів Авдемелехові, кажучи: Візьми звідси у твої руки тридцять чоловік і виведи його з ями, щоб він не помер.

¹¹І Авдемелех узяв чоловіків, і ввійшов у дім царя в підземелля, і взяв звідти старі лахміття і старі шнури, і кинув їх Єремії в яму,

¹²і сказав: Поклади це під шнури. І Єремія так зробив.

¹³І його витягнули шнурами й вивели його з ями. І Єремія сидів у дворі сторожі.

¹⁴І послав цар, і покликав його до себе до дому Аселісила, що в Господньому домі. І сказав йому цар: Я тебе запитаю слово, і не скриєш від мене слово.

¹⁵І сказав Єремія цареві: Якщо я тобі сповіщу, хіба ти справді не вб'єш мене? І якщо тобі радитиму, ти мене не послухаєшся.

¹⁶І цар йому поклявся, кажучи: Живе Господь, Який створив нам цю душу, якщо тебе вб'ю і якщо тебе дам у руки цих людей!

¹⁷І сказав йому Єремія: Так сказав Господь: Якщо ти таки вийдеш до володарів царя Вавилону, то житиме твоя душа, і це місто не буде спалене вогнем, і житимеш, ти і твій дім.

¹⁸А якщо не вийдеш, це місто буде видане в руки халдеїв, і його спалять вогнем, і ти не врятуєшся.

¹⁹І сказав цар Єремії: Я маю страх юдеїв, що втекли до халдеїв, аби не видали мене в їхні руки, і кпитимуть з мене.

²⁰Та Єремія сказав: Тебе не видадуть! Послухай слово Господа, яке я говорю до тебе, і тобі буде краще, і житиме твоя душа.

²¹А якщо ти не бажаєш вийти, це слово, яке мені показав Господь:

²²І ось усі жінки, що залишилися в домі царя Юди, виведені були до володарів царя Вавилону, і вони говорили: Обманули тебе і тебе переможуть твої мирні мужі, і твої ноги поковзнуться ковзанням, вони відвернулися від тебе.

23 І вони виведуть до халдеїв твоїх жінок і твоїх дітей, і ти не врятуєшся, бо будеш схоплений рукою царя Вавилону, і це місто буде спалене.

24 І сказав йому цар: Хай людина не дізнається про ці слова, і ти не помреш.

25 А якщо володарі почують, що я до тебе говорив, і придуть до тебе, і скажуть тобі: Сповісти нам, що тобі сказав цар. Не скрий від нас, і тебе не вб'ємо! Тож що до тебе сказав цар?

26 То скажеш їм: Я кидаю моє милосердя перед очі царя, щоб мене не повернув у дім Йонатана, щоб там не померти.

27 І прийшли всі володарі до Єремії, і запитали його, і він сповістив їм згідно з усіма цими словами, які йому заповів цар. І вони замовкли, бо не було почуте Господнє слово.

28 І Єремія сидів у дворі сторожі аж до часу, коли захопили Єрусалим.

Єремії 46

1 І сталося, що в дев'ятому році Седекії, царя Юди, у десятому місяці прибув Навуходоносор, цар Вавилону, і вся його сила проти Єрусалима, і його оточили.

2 І в одинадцятому році Седекії, у четвертому місяці, у дев'ятому дні місяця розгромили місто.

3 І ввійшли всі володарі царя Вавилону, і осіли в середній брамі: Наргасарасар, Самагот, Навусархасар, Навусаріс, Наргалсарасир, Равамаг і решта володарів царя Вавилону.

14 І послали, і взяли Єремію з двору сторожі, і дали його до Годолії, сина Ахікама, сина Сафана. І вивели його, і він влаштувався посеред народу.

15 І Господнє слово було до Єремії у дворі сторожі, кажучи:

16 Іди і скажи Авдемелехові, ефіюпові: Так сказав Господь, Бог Ізраїля! Ось Я наводжу Мої слова на це місто на зло, а не на добро.

17 І спасу тебе в той день, і не дам тебе в руки людей, яких ти боїшся їхнього обличчя.

18 Бо Я неодмінно врятую тебе, і не поляжеш від меча. І твоя душа буде, як знахідка, бо ти на Мене поклав надію, — говорить Господь.

Єремії 47

1 Слово, що було від Господа до Єремії після того, як його відіслав Навузардан, архімагир, що з Дами, коли взяв його в кайданах посеред відселення Юди, яких відводили до Вавилону.

2 І взяв його архімагир, і сказав йому: Твій Господь Бог сповістив це зло проти цього місця,

- ³І Господь зробив це, бо ви згрішили проти Нього і не послухалися Його голосу.
- ⁴Ось я тебе звільнив із кайданів, що на твоїх руках. Якщо добре перед тобою, щоб піти зі мною до Вавилону, іди, і поклади на тебе мої очі.
- ⁵Якщо ж ні, піди і повернися до Годолії, сина Ахікама, сина Сафана, якого цар Вавилону поставив у землі Юди, і живи з ним посеред народу в землі Юди. До всього, куди добре у твоїх очах іти, піди! І архімагир дав йому дари, і відіслав його.
- ⁶І він прийшов до Годолія в Массифу, і сів серед народу, що залишився на землі.
- ⁷І почули всі володарі сили, що в полі, вони і їхні мужі, бо цар Вавилону поставив Годолія в землі й підпорядкував йому їхніх мужів та жінок, яких не відселив до Вавилону.
- ⁸І прийшов до Годолія в Массифу Ізмаїл, син Натанія, і Йоанан, син Карія, і Сарей, син Танаемета, і сини Офея: Нетофатіям і Єзонія, син Моохатія, — вони і їхні мужі.
- ⁹І Годолія поклявся їм і їхнім мужам, кажучи: Не бійтеся присутності халдейських слуг. Поселіться в землі та працюйте на царя Вавилону, і вам буде краще.
- ¹⁰І ось я осів перед вами в Массифі, щоб стояти перед обличчям халдеїв, які прийдуть проти вас, а ви збирайте вино, плоди та олію і вкладайте до ваших посудин, і живіть у містах, якими ви заволоділи.
- ¹¹І всі юдеї, що в Моаві та в синів Аммона, і ті, що в Ідумеї, і ті, що в усій землі, почули, що цар Вавилону дав останок Юді та що поставив над ними Годолія, сина Ахікама.
- ¹²І прийшли до Годолія, у землю Юди, у Массифу, і зібрали вино та дуже багато плодів.
- ¹³І Йоанан, син Карія, і всі володарі сили, що в полях, прийшли до Годолія в Массифу
- ¹⁴і сказали йому: Чи ти знаєш, що Веелія, цар синів Аммона, послав до тебе Ізмаїла, щоб убити твою душу? Та Годолій не повірив їм.
- ¹⁵І Йоанан сказав Годолії потай в Массифі: Я піду і вб'ю Ізмаїла, і хай ніхто не знає, щоб він не вбив твою душу та не розсипав усього Юду, що зібрався до тебе, і загине решта Юди.
- ¹⁶І сказав Годолій до Йоанана: Не вчиниш цього діла, бо ти говориш брехню про Ізмаїла.

Єремії 48

- ¹І сталося, що сьомого місяця прийшов Ізмаїл, син Натанія, сина Еласа, із царського роду, до Годолія в Массифу, а з ним — десять мужів, і там разом вони попоїли хліба.

²І встав Ізмаїл і десятеро мужів, які з ним, і вбили Годолія, якого поставив цар Вавилону над землею,

³і всіх юдеїв, що були з ним у Массифі, і всіх халдеїв, що там знайшлися.

⁴І сталося, що наступного дня після того, як він побив Годолію, і людина не взнала,

⁵то прийшли мужі з Сихему, і з Салиму, й і з Самарії, — вісімдесят мужів, зі зголеними бородами і роздертими плащами, які били себе в груди, а манаа і ладан в їхніх руках, щоб внести до Господнього дому.

⁶І назустріч їм вийшов Ізмаїл. Вони йшли і плакали, а він сказав: Увійдіть до Годолія.

⁷І сталося, коли вони входили до середини міста, він їх порізав і кинув до криниці.

⁸І там знайшлося десятеро мужів, і вони сказали Ізмаїлові: Не вбивай нас, бо в нас є скарби в полі, пшениця і ячмінь, мед і олія! І він минув, і не вбив їх посеред їхніх братів.

⁹А криниця, до якої Ізмаїл кинув усіх, кого повбивав, це велика криниця, яку зробив цар Аса перед обличчям Вааси, царя Ізраїля. Її Ізмаїл наповнив убитими.

¹⁰Тож Ізмаїл відвернув увесь народ, що залишився в Массифі, і дочок царя, яких архімагир підпорядкував Годолії, синові Ахікама, і пішов на другий бік синів Аммона.

¹¹І почув Йоанан, син Кария, і всі володарі сили, що з ним, усе зло, яке зробив Ізмаїл.

¹²І вони повели все їхнє військо, і пішли воювати з ним, і знайшли його біля Великої води в Гаваоні.

¹³І сталося, коли весь народ, що з Ізмаїлом, побачив Йоанана і з ним — володарів сили,

¹⁴то вони повернулися до Йоанана.

¹⁵А Ізмаїл врятувався з вісьмома чоловіками і пішов до синів Аммона.

¹⁶І взяв Йоанан та всі володарі сили, що з ним, усіх з решти народу, яких повернув від Ізмаїла, мужів сильних у війні, жінок, позоставих і євнухів, яких повернув із Гаваона,

¹⁷і вони пішли, і осіли в Гавирот-Хамаамі, що біля Вифлеєму, щоб іти в Єгипет

¹⁸з-перед присутності халдеїв, тому що налякалися їхнього обличчя, бо Ізмаїл убив Годолія, якого цар Вавилону настановив у землі.

Єремії 49

- ¹І прийшли всі володарі сили, Йоанан і Азарія, син Маасея, і весь народ, від малого і аж до великого,
- ²до пророка Єремії і сказали йому: Нехай упаде наше милосердя перед твоїм обличчям, і помолися до твого Господа Бога за цих, що остались, бо ми залишилися нечисленні із численних, як і бачать твої очі.
- ³І нехай твій Господь Бог сповістить нам дорогу, якою підемо по ній, і слово, яке виконаємо.
- ⁴І сказав їм Єремія: Я почув! Ось я помолюся до нашого Господа Бога за вашими словами і буде, що слово, яке лиш відповідь Господь, сповіщу вам, не приховую слово від вас.
- ⁵І вони сказали Єремії: Нехай Господь буде в нас за праведного і вірного свідка, якщо не зробимо згідно з усяким словом, яке лиш тобі Господь пошле до нас.
- ⁶І якщо добре, і якщо зле, послухаємося голосу нашого Господа Бога, до Якого ми тебе посилаємо до Нього, щоб нам було краще, бо ми послухаємося голосу нашого Господа Бога.
- ⁷І сталося, що після десяти днів було Господнє слово до Єремії.
- ⁸І він закликав Йоанана і володарів сили та весь народ, від малого і аж до великого,
- ⁹і сказав їм: Так сказав Господь:
- ¹⁰Якщо ви справді залишатиметесь в цій землі, то збудую вас і не знищу, і вирощу вас, а не виполю. Адже Я спинився від зла, яке Я вам чинив.
- ¹¹Не бійтеся обличчя царя Вавилону, якого ви боїтеся його обличчя. Не бійтеся, — говорить Господь, — бо Я є з вами, щоб визволити вас і спасти вас з його руки.
- ¹²І дам вам милосердя, і помилую вас, і поверну вас у вашу землю.
- ¹³А якщо ви скажете: Не сидітимемо в цій землі, щоб не послухатися Господнього голосу,
- ¹⁴бо ввійдемо до єгипетської землі, і не побачимо війни, і не почуємо голос труби, і не голодуватимемо через хліби, і там поселимося.
- ¹⁵Через це послухайте Господнє слово: Так сказав Господь: Якщо ви дасте ваше обличчя до Єгипту і ввійдете туди жити,
- ¹⁶то буде, що меч, якого ви боїтеся його обличчя, знайде вас у Єгипті, і голод, до якого ви маєте слово від його обличчя, захопить вас у Єгипті, і там помрете.
- ¹⁷І буде, що всі люди і всі чужинці, які кладуть їхнє обличчя на єгипетську землю, щоб там жити, зникнуть від меча і від голоду, і з них не буде нікого, хто спасеться від зла, яке Я на них наводжу.
- ¹⁸Адже так сказав Господь: Так, як Мій гнів упав на тих, що живуть в Єрусалимі, так упаде Мій гнів на вас, коли ви ввійдете до Єгипту, і станете непрохідними і

підлеглими, і прокляттям, і на пониження, і більше ніколи не побачите цього місця.

¹⁹Те, що сказав Господь для вас, що залишилися з Юди: Не входьте до Єгипту, і тепер достеменно знайте ,

²⁰що ви вчинили зло вашим душам, виславши мене, кажучи: Помолися за нас до Господа, і зробимо згідно з усім, що лиш тобі скаже Господь.

²¹І ви не послухалися голосу Господа, Який послав мене до вас.

²²Тож тепер через меч і голод пропадете в місці, куди ви забажали ввійти туди жити.

Єремії 50

¹І сталося, коли Єремія перестав говорити до народу всі Господні слова, які йому Господь послав до них, усі ці слова,

²то сказав Азарія, син Маасея, і Йоанан, син Кария, і всі мужі, що промовили до Єремії, кажучи: Брехня, тебе не послав Господь говорити до нас: Не ввійдете в Єгипет, щоб там жити,

³але лиш Варух, син Нирія, підштовхує тебе проти нас, щоб ти видав нас у руки халдеїв, щоб нас убити і відселити нас до Вавилону.

⁴І не послухався Йоанан і всі володарі сили, і весь народ голосу Господа, щоб жити в землі Юди.

⁵І взяв Йоанан і всі володарі сили всю решту Юди, тих, що повернулися, щоб жити в землі,

⁶сильних мужів і жінок, і решти, і дочок царя, і душі, які залишив Навузардан з Годолієм, сином Ахікама, і пророка Єремію та Варуха, сина Нирія,

⁷і пішли до Єгипту, бо не послухалися Господнього голосу. І вони прийшли до Тафни.

⁸І було Господнє слово до Єремії в Тафні, кажучи:

⁹Візьми собі великі камені та сховай їх при вході в дім фараона в Тафні перед очима мужів Юди,

¹⁰і скажеш: Так сказав Господь: Ось Я посилаю і приведу Навуходносора, царя Вавилону, і він поставить свій престол на цьому камінні, яке ти сховав, і підніме на них свою зброю,

¹¹і ввійде, і поб'є єгипетську землю, яких на смерть, на смерть, а яких на відселення, — на відселення, а яких під меч, — під меч.

¹²І він запалить вогонь у домах їхніх богів, і спалить їх, і відселив їх, і знищить єгипетську землю, — так, як пастух нищить свій плащ, — і вийде в мирі.

¹³І розіб'є стовпи Еліополя, що в Оні, і вогнем спалить їхні доми.

Єремії 51

¹Слово, що було до Єремії для всіх юдеїв, які живуть в Єгипті, та для тих, що перебувають в Магдолі, у Тафні й в землі Патура, кажучи:

²Так сказав Господь, Бог Ізраїля: Ви побачили все зло, яке Я навів на Єрусалим і на міста Юди, і ось вони опустіли від мешканців

³через присутність їхнього зла, яке вчинили, щоб засмутити Мене, ідучи, аби приносити ладан іншим богам, яких ви не знали.

⁴Я посилав до вас Моїх рабів-пророків вдосвіта і посилав, кажучи: Не чиніть це гидке діло, яке Я зненавидів!

⁵Та вони не послухалися і не нахилили своє вухо, щоб відвернутися від їхнього зла, щоб не приносити ладан іншим богам.

⁶Мій гнів, і Моя лють упали, і запалало в містах Юди та поза Єрусалимом, і були на спустошення та на непрохідність аж до цього дня.

⁷І тепер так сказав Господь Вседержитель: Чому ви чините велике зло проти ваших душ, щоб вирубати у вас чоловіка і жінку, немовля і дитину з-посеред Юди, щоб не залишився у вас ніхто,

⁸аби засмутити Мене ділами ваших рук, приносити ладан іншим богам у єгипетській землі, до якої ви ввійшли, щоб там поселитися, щоб ви були відтяті, щоб ви стали прокляттям і погордою між народами землі?

⁹Невже ви забули зло ваших батьків і зло царів Юди, і зло ваших володарів, і зло ваших жінок, яке вони робили в землі Юди та поза Єрусалимом?

¹⁰І не спинилися аж до цього дня, і не сприйняли Моїх приписів, які Я дав перед обличчям їхніх батьків!

¹¹Через це так сказав Господь: Ось Я ставлю Моє обличчя,

¹²щоб вигубити всіх з решти, що в Єгипті, і впадуть від меча, і зникнуть від голоду, від малого аж до великого, і будуть на зневагу та на знищення й на прокляття.

¹³І навідаюся до тих, що перебувають в Єгипті, як Я навідався і до Єрусалима мечем і голодом,

¹⁴і не буде того, хто спасається, — жодного з решти Юди, хто мешкає в єгипетській землі, щоб повернутися в землю Юди, на яку вони надіються своїми душами, аби туди повернутися. Не повернетесь, окрім хіба тих, що врятувалися!

¹⁵І відповіли Єремії всі мужі, які знали, що їхні жінки приносять ладан іншим богам, і всі жінки, і великий збір, і весь народ, — ті, що сиділи в єгипетській землі в Патурі, кажучи:

- 16** Слово, яке ти сказав нам Іменем Господа, не послухаємося тебе,
- 17** бо ми неодмінно виконаємо кожне слово, яке вийде з наших уст, щоб приносити ладан цариці неба і приносити їй жертви виливання, — як і робили ми, і наші батьки, і наші царі, і наші володарі в містах Юди та поза Єрусалимом, — і ми наситилися хлібами, і нам було добре, і ми не знали зла.
- 18** А коли ми перестали приносити ладан цариці неба, то ми всі стали нечисленними, — зникли від меча та від голоду.
- 19** І коли ми приносили ладан цариці неба і звершували для неї жертви виливання, то хіба ми робили без відома наших мужів для неї коржі й приносили їй жертви виливання?
- 20** І сказав Єремія всьому народові, сильним і жінкам, і всьому народові, що відповідали йому слова, кажучи:
- 21** Хіба Господь не згадав ладан, який ви приносили в містах Юди і поза Єрусалимом, ви і ваші батьки, і ваші царі, і ваші володарі, і народ землі, і йому прийшло на серце?
- 22** І Господь більше не зміг терпіти від присутності зла ваших діл від гидот, які ви робили, і ваша земля стала спустошеною, непрохідною і проклятою до цього дня
- 23** від присутності того, що ви приносили ладан, і того, що ви грішили проти Господа, і ви не послухалися Господнього голосу, і не ходили за Його приписами та в Його законі й у Його свідченнях, і вас захопило це зло.
- 24** І сказав Єремія народові та жінкам: Послухайте слово Господа.
- 25** Так сказав Господь, Бог Ізраїля: Ви, жінки, сказали вашими устами і сповнили вашими руками, кажучи: Ми неухильно виконуватимемо наші прославляння, які ми визнавали, щоб приносити ладан цариці неба і виливати їй жертви виливання. Ви справді залишилися вірними своїм прославлянням і дійсно виконали їх.
- 26** Через це послухайте Господнє слово, весь Юдо, ви, що перебуваєте в єгипетській землі: Ось Я поклявся Моїм великим Іменем, — сказав Господь, — якщо ще буде Моє Ім'я в устах усього Юди, щоб сказати в усій єгипетській землі: Живе Господь!
- 27** Бо ось Я чуваю над ними, щоб їм заподіяти зло і не вчинити добро, і зникатиме весь Юда, ті, що живуть в єгипетській землі, від меча і від голоду, аж доки не зникнуть.
- 28** А ті, що врятуються від меча, повернуться в землю Юди малі числом, і решта з Юди, ті, що є в єгипетській землі, щоб там жити, пізнають, чиє останнє слово.
- 29** І це вам знак, що Я навідаюся до вас на зло, —
- 30** так сказав Господь, — ось Я даю Уарфрія, царя Єгипту, у руки його ворога та в руки тих, що шукають його душу, — так, як Я дав Седекію, царя Юди, у руки Навуходоносора, царя Вавилону, його ворога, і того, хто шукав його душі.

31(31) Слово, яке пророк Єремія сказав Варухові, синові Нирія, коли він записав ці слова в книзі з уст Єремії в четвертому році Йоакима, сина Йосії, царя Юди.

32 (32) Так сказав Господь про тебе, Варуше:

33(33) Тому що ти сказав: Горе мені, горе мені, бо Господь додав клопіт до мого труду, я спав зі стогоном, я не знайшов спочинку,

34 (34)скажи йому: Так сказав Господь: Ось тих, кого Я збудував, Я нищу, і яких Я насадив, Я виполюю.

35 (35) А ти шукаєш для себе великого. Ти не шукай, бо ось Я наводжу зло на всяке тіло, — говорить Господь, — і дам твою душу, як знахідку в кожному місці, куди лиш підеш туди!

Єремії 52

1Коли був двадцять перший рік Седекії в його царюванні, а одинадцять років він царював у Єрусалимі. Ім'я його матері — Амітал, дочка Єремії з Ловени.

4І було, що в дев'ятому році його царювання, у десятому місяці, десятого дня місяця прийшов Навуходоносор, цар Вавилону, і вся його сила проти Єрусалима, і його оточили та оббудували його чотирикутним камінням довкола.

5І прийшло місто в оточення аж до одинадцятого року царя Седекії.

6У дев'ятий день місяця посилився голод у місті й не було хліба для народу землі.

7І пробилося місто, і всі боєздатні чоловіки вийшли вночі дорогою брами посеред стіни і передостіння, що було біля саду царя, а халдеї — поряд з містом, довкола. І пішли дорогою до Арави,

8і сила халдеїв гналася за царем, і схопили його далі, за Єрихоном, а всі його слуги розсипалися від нього.

9І схопили царя, і привели його до царя Вавилону в Девлат, і він заговорив до нього із судом.

10І порізав цар Вавилону синів Седекії на його очах, і порізав в Девлаті всіх володарів Юди.

11І осліпив очі Седекії та зв'язав його оковами по ногах, і відвів його цар Вавилону у Вавилон, і дав його до дому млина аж до дня, коли помер.

12І п'ятого місяця, десятого дня місяця прийшов до Єрусалима Навузардан, архімагір, що стояв перед обличчям царя Вавилону.

13І він запалив Господній дім і дім царя, і всі доми міста, і вогнем спалив усякий великий дім.

14І халдейська сила, що з архімагіром, знищила весь мур Єрусалима довкола.

16І архімагір залишив останок народу як виноградарів і як землеробів.

17 А мідні стовпи, що в Господньому домі, і підставки та мідне море, що в Господньому домі, халдеї розбили і взяли їхню мідь, і віднесли до Вавилону.

18 І вінець, і посуд, і вилки, і весь мідний посуд, тіприладдя, якими служили:

19 саффоти і масмароти, посуд для олії, світильники, кадильниці, чаші, які були із золота, золоті, та які були зі срібла, срібні, взяв архімагир, —

20 і два стовпи, і одне море, і дванадцять мідних телят під морем, які зробив цар Соломон для Господнього дому. Не було ваги їхній міді.

21 І стовпи, тридцять п'ять ліктів висота одного стовпа, і шнур — дванадцяти ліктів довкола нього, і його товщина — чотири пальці в обводі,

22 і на них — мідна капітель, і п'ять ліктів у довжину висота однієї капітелі, і сітка, і гранатові яблука на капітелі довкола — усі мідні. І так само другий стовп, вісім гранатових яблук по лікті, у дванадцять ліктів.

23 І було дев'яносто шість гранатових яблук на одному боці, а всіх гранатових яблук на сітці довкола було сто.

24 І архімагир взяв першого священика і другого священика, і трьох, що стерегли дорогу,

25 і одного євнуха, який був наставлений над боєздатними чоловіками, і сім славних мужів перед обличчям царя, яких знайшли в місті, і писаря сил, який пише для народу землі, та шістдесят чоловік із народу землі, яких знайшли посеред міста.

26 І Навузардан, архімагир, узяв їх і привів їх до царя Вавилону в Девлат,

27 і цар Вавилону повбивав їх у Девлаті, у землі Емата.

31 І сталося, що в тридцять сьомому році по виселенні Йоакима, царя Юди, у дванадцятому місяці, у двадцять четвертий день місяця, Улемарадах, цар Вавилону, у рік, коли зацарював, узяв голову Йоакима, царя Юди, і вивів його з дому, в якому його стерегли.

32 І заговорив до нього добре, і дав його престол понад престоли царів, що з ним у Вавилоні.

33 І змінив його в'язничний одяг, і він постійно їв хліб перед його обличчям усі дні, які жив.

34 І приписане постійно давалося йому від царя Вавилону з дня на день, аж до дня, в який помер.

Плач Єремії

Плач Єремії 1

І сталося, що після того, як захопили в полон Ізраїль і спустошили Єрусалим, Єремія сів, плачучи, і голосив цією жалібною піснею над Єрусалимом, і проказував:

¹Як самотньо сидить місто, що було, сповнене народами, воно перетворилося, немов на вдову! Те, котре було виповнене народами, яке володіло країнами, стало здавачем данини.

²Воно гірко заплакало вночі, і його сльози на його щоках, і не має нікого, хто б його потішив з усіх, що його любили. Усі його друзі відреклися від нього, стали його ворогами.

³Переселено Юдею від його впокорення і від безлічі його рабства. Воно осіло між народами, не знайшло спочинку. Усі, хто його переслідував, його захопили посеред тих, що гноблять.

⁴Дороги Сіону плачуть, оскільки немає тих, що приходять у свято. Усі його брами знищені, його священики стогнуть, його дівчата відведені в полон, і воно засмучене в собі.

⁵Гнобителі стали йому за голову, і пощастило його ворогам, бо Господь упокорив його через значне число його безбожностей. Його немовлята пішли в полон перед обличчям гнобителя.

⁶І забрано в дочки Сіону всю її красу. Її володарі стали, як барани, що не знаходять стада, і, безсилі, пішли перед обличчям переслідувача.

⁷Єрусалим згадав дні свого впокорення і своїх відкинень, усе своє любе, що було від давніх днів, коли його народ упав у руки гнобителя, і для нього не було помічника, його вороги, бачачи, сміялися з його переселення.

⁸Єрусалим згрішив гріхом, — через це він захитався. Усі, що його прославляли, його впокорили, бо побачили його сором, і він стогне, і повернувся назад.

⁹Його нечистота біля його ніг, він не згадав свого кінця. Він понизив свою гордість, немає того, хто його потішає! Господи, поглянь на моє впокорення, бо ворог звеличився

¹⁰і, гноблячи, простягнув свою руку на все йому любе. Адже він побачив народи, які входили до його святині, ті, кому Ти заповів не входити до Твого збору.

¹¹Весь його народ стогне, шукаючи хліба, — дали його улюблене на їжу, щоб повернути душу. Господи, поглянь і подивися, бо він став без честі!

¹²Не до вас, усі, що проходять дорогою! Поверніться і погляньте, чи є біль, як мій біль, що стався? Мене впокорив Господь у дні гніву Його обурення.

¹³Зі Своєї висоти послав вогонь у мої кості, зібрав його. Простягнув сіть моїм ногам, повернув мене назад, дав мене знищеним, — цілий день у болях.

¹⁴Він чував над моїми безбожностями. На моїх руках вони сплелися, піднялися мені на шию. Ослабла моя сила, бо дав Господь у мої руки страждання, не зможу встояти.

¹⁵Господь забрав усіх моїх володарів з-посеред мене, скликав на мене час, щоб розбити моїх вибраних. Господь витиснув чавило дівиці, дочці Юди. За це я плачу.

¹⁶Моє око вивело воду, бо віддалився від мене Той, Хто мене потішає, Хто повертає мою душу. Мої сини були знищені, бо ворог зміцнився.

¹⁷Сіон розвів своїми руками, немає того, хто його потішає. Господь заповів Якову, довкола нього його гнобителі, Єрусалим став відлучений посеред них.

¹⁸Праведний Господь, бо я засмутив Його уста. Послухайте ж, усі народи, і погляньте на мій біль. Мої дівчата і мої молоді пішли в полон.

¹⁹І закликала я до моїх коханців, а вони мене обманули. Мої священики і мої старійшини — у місті їх не стало, бо шукали собі їжі, щоб повернути свої душі, та не знайшли.

²⁰Поглянь, Господи, бо я пригнічена! Моє лоно стривожилося, обернулося в мені серце моє, бо я зовсім збунтувалася. Ззовні бездітним зробив мене меч, — так, як у домі смерть.

²¹Послухайте ж, бо я стогну, немає того, хто мене потішає. Усі мої вороги почули про мою біду і зрадили, бо Ти вчинив. Ти навів день, Ти назвав час, і вони стали подібними до мене.

²²Нехай прийде все їхнє зло перед Твоє обличчя, тож очисти їх, як Ти зробив очищення і за всі мої гріхи, бо численні мої стогони, і моє серце — засмучене.

Плач Єремії 2

¹Як покрив мороком у Своєму гніві Господь дочку Сіон! Він скинув з неба на землю славу Ізраїля і не згадав підніжжя Своїх ніг у день Свого гніву.

²Господь потопив, не пощадивши всю красу Якова, знищив у Своєму гніві укріплення дочки Юди, приліпив до землі, опоганив її царів і її володарів.

³Розбив у гніві Свого обурення всякий ріг Ізраїля, повернув назад Свою правицю від обличчя ворога і запалив полум'я в роді Якова, як вогонь, і воно пожерло все, що довкола.

⁴Він натягнув Свій лук, як ворог, скріпив Свою правицю, як противник, і повбивав усе любе моїм очам у шатрі дочки Сіону, вилив Свій гнів, як вогонь.

⁵Господь став, немов ворогом, затопив Ізраїля, потопив його замки, знищив його твердині та помножив у дочки Юди принижену й упокорену.

⁶Він розсипав Своє поселення, наче виноград, знищив Своє свято: Господь учинив, щоб у Сіоні забули свято та суботу, і розгнівив люття Свого гніву царя, володаря і священика.

⁷Господь відкинув Свій жертovníк, покинув Свою святиню, розбив рукою ворога мур його визначних домів. Голос подали в Господньому домі, як у день свята.

⁸Господь повернувся, щоби знищити мур дочки Сіону. Він витягнув мірило, не відвернув Своєї руки від топтання, і передмур'я заголосило, і разом ослаб мур.

⁹Її брами прибиті до землі, Він знищив і розбив її засуви, її царя та її володарів між народами. Немає закону! І її пророки не бачили видіння від Господа.

¹⁰Посідали на землю і замовкли старці дочки Сіону, посипали порошок на свою голову, підперезалися мішковиною, звели в землю старших над дівчатами в Єрусалимі.

¹¹Потемніли мої очі від сліз, стривожилося моє лоно, на землю вилилася моя слава через побиття дочки мого народу, коли забракло немовляти й дитини на дорогах міста.

¹²Своїм матерям вони казали: Де пшениця і вино? — коли вони зникали, як ранені на дорогах міста, коли виливалися їхні душі на лоно їхніх матерів.

¹³Що тобі засвідчу чи що уподібню до тебе, дочко Єрусалиме? Що до тебе прирівняю і як тебе потішу, дівице, дочко Сіоне? Адже великою стала чаша твого побиття! Хто тебе вилікує?

¹⁴Твої пророки бачили для тебе марне і безумність, і вони не відкрили твоєї неправедності, щоб повернути твоїх полонених, а побачили для тебе марні здобутки та вигнання.

¹⁵Заплескали над тобою руками всі, що проходять дорогою, засичали і покивали своєю головою на дочку Єрусалима: Хіба це місто, про яке говорять: Вінець слави, радість усїєї землі?

¹⁶Відкрили проти тебе свої уста всі твої вороги, засичали і заскреготали зубами, сказали: Ми його пожерли, однак це день, який ми очікували, ми його знайшли, ми побачили!

¹⁷Господь зробив те, що задумав, сповнив Свої слова, які заповів від давніх днів, — знищив і не пощадив, — і над тобою зрадів ворог! Він підняв рїг твого гнобителя.

¹⁸Їхнє серце заволало до Господа. Мури Сіону, зведіть сльози, як потоки вдень і вночі! Не дай собі спочити, хай не замовкне твоє око, дочко!

¹⁹Устань, радій вночі на початку твоєї сторожі, вилий, як воду, твоє серце перед обличчям Господа, підними до Нього твої руки за душу твоїх немовлят, знесилених голодом на початку всіх виходів.

²⁰Поглянь, Господи, і подивися, кого Ти так обібрав! Хіба жінки їстимуть плід їхнього лона? Різник зробив збирання. Чи вб'єш у Господній святині священника і пророка?

²¹Заснули на дорозі землі дитина і старець. Мої дівчата і мої молоді впали від меча. Ти вбив у день Твого гніву, Ти влаштував різанину, не пощадив!

²²Ти скликав, як на день свята, мої поселення довкола, — і не стало в день Господнього гніву того, що спасається чи залишається, як Я скріпив і помножив усіх Моїх ворогів.

Плач Єремії 3

¹Я — людина, яка бачить бідноту в палиці Його гніву.

²Він мене схопив і привів до темряви, а не до світла,

³лише на мене повернулася Його рука весь день.

⁴Зістарилось моє тіло і моя шкіра, Він розбив мої кості.

⁵Він понабудовував проти мене, і Він оточив мою голову, і навів злидні,

⁶посадив мене в темряві, як мертвих віку.

⁷Він понабудовував проти мене, і я не вийду, — важкими зробив мої мідні окупи.

⁸І хоч я закличу, і голосно кликатиму, Він відгородив мою молитву.

⁹Він забудував мої дороги, загородив мої стежки, Він на мене навів тривогу.

¹⁰Він для мене — ведмідь, який полює, лев у схованці.

¹¹Він переслідував мене, того, що відступив, і зупинив мене, поставив мене знищеним.

¹²Він натягнув Свій лук і поставив мене, як ціль для стріли.

¹³Він увів у мої нирки синів свого сагайдака.

¹⁴Я став кпинами для всього мого народу, піснею для них увесь день.

¹⁵Він наситив мене гіркотою, напоїв мене жовчю.

¹⁶І вибив мої зуби камінцем, наситив мене попелом.

¹⁷І відсторонив від миру мою душу, — я забув про добро,

¹⁸тож я сказав: Пропала моя перемога і моя надія від Господа.

¹⁹Я загадав через мою убогість і моє переслідування, — гіркота і жовч

²⁰згадається, і надокучить мені моя душа.

²¹Це постановлю у своєму серці, через це терпітиму.

- 25 Господь добрий для тих, що Його очікують, — для душі, яка Його шукатиме.
- 26 Добре терпеливо чекати на Господнє спасіння і мовчати.
- 27 Добре людині, коли візьме ярмо у своїй молодості,
- 28 сяде на самоті й мовчатиме, бо Він узяв на себе.
- 30 Підставить щоку тому, хто його б'є, насититься впокоренням,
- 31 бо Господь не відкине навіки.
- 32 Бо Хто впокорив, змилюється за великим числом Свого милосердя.
- 33 Адже Він не відповів від Свого серця і впокорив людських синів.
- 34 Щоби впокорити під Його ногами всіх в'язнів землі,
- 35 аби відхилити суд людини перед обличчям Всевишнього,
- 36 щоб засудити людину, коли її судить, — хіба Господь не побачив?
- 37 Хто так сказав, і сталося, чи Господь не заповів?
- 38 Хіба з уст Всевишнього вийде зло і добро?
- 39 Чому нарікає людина, живучи, — чоловік за свої гріхи?
- 40 Наша дорога розвідана і досліджена, тож повернімося до Господа!
- 41 Піднімімо наші серця до Всевишнього — на руках до неба.
- 42 Ми згрішили, ми були безбожні, і ми засмутили, і Ти не помилював.
- 43 Ти навідався в гніві, і Ти нас відігнав. Ти вигубив, Ти не пощадив.
- 44 Ти покрити Себе хмарою через молитву,
- 45 щоб схилити мене і відкинути; Ти нас поставив посеред народів.
- 46 Проти нас відкрили свої уста всі наші вороги.
- 47 Нас охопив страх і жах, збудження і знищення.
- 48 Моє око виведе потоки води над побиттям дочки мого народу.
- 49 Моє око втопилося, тож не замовчу, щоб не було спочинку,
- 50 аж доки Господь з неба не нахилиться і не побачить!
- 51 Моє око нагромаджує на мою душу за всіх дочок міста.
- 52 Мої вороги заповзялися полювати на мене без підстави, як на горобця,
- 53 убили в ставі моє життя і поставили на мене камінь, —
- 54 полилася вода на мою голову. Я сказав: Я відкинений.
- 55 Господи, я закликав Твоє Ім'я з глибокого ставу.

- ⁵⁶Ти почув мій голос, не сховай Твоїх вух від моєї молитви.
- ⁵⁷Ти наблизився для допомоги мені в день, в який я закликав до Тебе. Ти мені сказав: Не бійся!
- ⁵⁸Господи, ти розсудив суди моєї душі, — Ти визволив моє життя!
- ⁵⁹Господи, Ти побачив мої тривоги, Ти відсудив мій суд.
- ⁶⁰Ти побачив увесь їхній суд, усі їхні задуми щодо мене.
- ⁶¹Ти почув їхню погорду, усі їхні задуми проти мене,
- ⁶²уста тих, що повстали, — проти мене, і їхні намагання проти мене весь день.
- ⁶³Поглянь на їхнє сидіння і їхнє вставання. Я — їхня пісня.
- ⁶⁴Господи, віддаси їм відплату, за ділами їхніх рук,
- ⁶⁵віддаси їм охорону серця! Твоє лихо для них, —
- ⁶⁶Ти переслідуватимеш у гніві та вигубиш їх під небом, Господи!

Плач Єремії 4

- ¹Як потемніє золото і зміниться добре срібло! Порозкидали добре каміння на початку всіх виходів!
- ²Шановані сини Сіону, що підняті до золота, які вважаються за глиняний посуд, за діла рук гончаря.
- ³І дракони роздягнули груди, накормили своїх малят. Дочки мого народу — на смуток, як горобець у пустелі.
- ⁴Язик немовляти прилип до його горла у спразі. Діти просили хліба, та немає того, хто їм вділяє. - Ті, що їдять вишукані страви, загинули на дорогах; ті, що вигодувані в кармазині, одягнулися гноєм!
- ⁶І звеличилося беззаконня дочки мого народу понад беззаконня Содому, що був швидко знищений, і не трудилися на нього руки.
- ⁷Його назореї очистилися понад сніг, просвітилися понад молоко, були розпалені понад каміння, їхня частка — частина сапфіра.
- ⁸Їхній вигляд став чорнішим за сажу, не були впізнані у виходах. Їхня шкіра пристала до їхніх костей, вони висохли, стали, наче дерево.
- ⁹Гарніші були покалічені мечем, аніж уражені голодом. Пішли, прошиті плодами полів.
- ¹⁰Руки милосердних жінок пекли своїх дітей, — були їм у їжу в знищенні дочки мого народу.

- ¹¹Господь завершив Свій гнів, вилив гнів Своєї люті, і запалав вогонь у Сіоні та пожер його основи.
- ¹²Царі землі не повірили, — усі, що живуть у всесвіті, що ворог і гнобитель увійде крізь брами Єрусалима,
- ¹³через гріхи його пророків, неправедності його священиків, що проливають праведну кров посеред нього.
- ¹⁴Його вартові захиталися на виходах, опоганилися кров'ю у своїй немочі, доторкнулися до їхнього одягу.
- ¹⁵Відступіть від нечистих, покличте їх, відступіть, відступіть, не доторкайтеся, бо загорілися і захиталися! Скажіть в народах: Не продовжуватимуть поселятися.
- ¹⁶Їхня частка — Господнє обличчя, не продовжуватиме на них споглядати. Вони не зглянулися на обличчя священиків, не помилували старців.
- ¹⁷Ще як ми були, наші очі пропали надаремно, очікуючи нашу допомогу. Ми тільки й визирали за народом, який не спасає.
- ¹⁸Ми полювали на наших малих, щоб нам не ходити по наших дорогах. Надійшов час наш, сповнилися дні наші, прийшов наш час.
- ¹⁹Ті, що нас переслідували, стали швидшими за орлів неба, над горами ширяли, у пустелі на нас чатували.
- ²⁰Дух нашого обличчя — Господній помазаник, був схоплений в їхніх знищеннях, той, про якого ми сказали: У його тіні житимемо в народах.
- ²¹Радій і веселися, дочко Ідумеї, що живеш на землі. І на тебе прийде Господня чаша, ти оп'янієш і виллєш.
- ²²Скінчилося твоє беззаконня, дочко Сіону. Не продовжуватиме тебе відселяти. Він навідався до твого беззаконня, дочко Едома, відкрив твої безбожності.

Плач Єремії 5

- ¹Господи, згадай те, що сталося з нами. Поглянь і подивися на наше приниження.
- ²Наш спадок обернувся іншим, наші доми — чужинцям.
- ³Ми стали сиротами, немає батька. Наші матері — як вдови.
- ⁴Від наших днів наші дерева в заміну прийшли.
- ⁵Нас переслідують, дихають на нашу шию. Ми стомилися, ми не маємо спокою.
- ⁶Єгипет дав руку, Ассур — на насичення хлібом.
- ⁷Наші батьки згрішили, їх немає. Ми прийняли наші беззаконня.
- ⁸Раби нами заволоділи, немає того, хто визволяє з їхніх рук.
- ⁹Нашими душами принесемо наш хліб від леза меча пустелі.

- ¹⁰Наша шкіра від обличчя навали голоду почорніла, як піч.
- ¹¹Жінок упокорили в Сіоні, дівчат — у містах Юди.
- ¹²Володарі повішені були за свої руки, старці не були прославлені.
- ¹³Вибрані піднімали жорна, і молоді в колодах послабли.
- ¹⁴І старців не стало біля брами, і вибрані не співали своїх пісень.
- ¹⁵Не стало радості нашого серця, наші хороводи обернулися на плач.
- ¹⁶Упав вінець з нашої голови. Горе ж нам, бо ми згрішили.
- ¹⁷Через це наше серце стало хворим, тому наші очі стали темними, —
- ¹⁸за гору Сіон, бо вона була знищена, лисиці пройшлися через неї.
- ¹⁹Ти ж, Господи, навіки поселишся, Твій престол — з роду в рід.
- ²⁰Невже навіки забудеш про нас, залишиш нас на довгі дні?
- ²¹Поверни нас, Господи, до Себе, і повернемося! І обнови наші дні, як раніше.
- ²²Адже Ти зовсім відкинув нас, сильно на нас розгнівавшись.

Книга пророка Єзекіїля

Єзекіїла 1

- ¹І сталося, що в тридцятому році, у четвертому місяці, на п'ятий день місяця я був посеред полонених біля ріки Ховар, і відкрилося небо, і я побачив Божі видіння.
- ²У п'ятий день місяця — це п'ятий рік полону царя Йоакима,
- ³було Господнє слово до Єзекіїла, сина Вузія, священника, у землі халдеїв біля ріки Ховар. І була на мені Господня рука,
- ⁴і я побачив, як ось з півночі йшов вітер, що несе, і в ньому велика хмара, і світло довкола нього та вогонь, що виблискував, а посеред нього, як видіння бурштину посеред вогню, а в ньому — світло.
- ⁵А в середині — наче подоба чотирьох живих істот. І це їхній вигляд: у них подоба людини,
- ⁶чотири обличчя в однієї і чотири крила в іншій.
- ⁷Їхні ноги прями, і їхні ноги оперені, й іскри, як поблискування міді, і їхні крила легкі.
- ⁸І людська рука під їхніми крилами на чотирьох їхніх сторонах. І їхні обличчя в чотирьох,
- ⁹коли вони ходили, не поверталися, — кожний ішов перед своїм обличчям.
- ¹⁰Ось подоба їхніх облич: обличчя людини і обличчя лева з правого боку в чотирьох, і обличчя теляти з лівого боку в чотирьох, і обличчя орла в чотирьох.
- ¹¹І їхні крила простерті догори в чотирьох, у кожного два злучені до себе, і два покривали над їхнім тілом.
- ¹²І кожен ходив перед своїм обличчям. Куди тільки йшов дух, ішли вони, і не поверталися.
- ¹³А посеред живих істот — видіння, наче вогняного палаючого вугілля, наче вигляд світильників, що повертаються, посеред істот і світло вогню, і з вогню виходила блискавиця.
- ¹⁵І я побачив, і ось одне колесо на землі поблизу чотирьох істот.
- ¹⁶І вигляд коліс — наче вигляд берилу, і одна подоба в чотирьох, і їх діло було, немовби колесо в колесі.
- ¹⁷На чотири свої сторони вони ходили, не поверталися, коли йшли, — ні вони,
- ¹⁸ні їхні спини; і в них була висота. І я побачив їх, і їхні спини, повні очей довкола в чотирьох.
- ¹⁹Коли ж живі істоти йшли, то йшли поблизу них і колеса, а коли істоти піднімалися із землі, то піднімалися й колеса.

²⁰Де тільки була хмара, там дух, щоб іти. Йшли живі істоти та колеса, і вони підіймалися з ними, тому що в колесах був дух життя.

²¹Коли вони йшли, то йшли, коли вони ставали, то ставали, а коли вони підносилися із землі, то підіймалися з ними, бо в колесах був дух життя.

²²І над головою тих істот — подоба, наче небозвід, як вигляд кристалу, який простягався над їхніми крилами вгорі.

²³А під небозводом розпростерті їхні крила, які торкалися одні одних, у кожного два, що покривали їхні тіла.

²⁴І я чув шум їхніх крил, коли вони ходили, наче гул великої води. І коли вони стали, їхні крила спочивали.

²⁵І ось голос понад небозводом, що був над їхньою головою.

²⁶На ньому — подоба престолу, як вигляд каменя сапфіра, а над подобою престолу — подоба, наче вигляд людини вгорі.

²⁷І я побачив, наче вигляд бурштину від подоби стегон і вище, а від подоби стегон і аж до долу я побачив, наче вигляд вогню, і його світло — довкола.

²⁸Наче вигляд райдуги, коли є в хмарі в дні дощу, таким є видіння світла довкола. Це видіння подоби Господньої слави. І я побачив, і я падаю долілиць, і я почув голос, що говорив.

Єзекїла 2

¹І Він сказав мені: Людський сину, стань на свої ноги, і Я до тебе говоритиму.

²І зійшов на мене дух, і взяв мене, підняв мене і поставив мене на мої ноги, і я чув, як Він промовляв до мене

³і сказав мені: Людський сину, Я тебе посилаю до дому Ізраїля, що засмутили Мене, які засмутили Мене самі та їхні батьки аж до сьогоднішнього дня.

⁴І скажеш їм: Так говорить Господь!

⁵Тож може послухають чи злякаються, тому що вони — Дім, який засмучує, і пізнають, що ти є пророком посеред них.

⁶І ти, людський сину, не бійся їх і не жахайся їхнього обличчя, тому що вони збунтуються і повстануть кругом проти тебе, — ти живеш посеред скорпіонів. Не бійся їхніх слів і не жахайся їхнього обличчя, тому що це — Дім, який засмучує.

⁷І скажеш їм Мої слова, чи може послухають, чи побоятся, бо вони — Дім, що засмучує.

⁸І ти, людський сину, послухай Того, Хто промовляє до тебе, не будь тим, хто засмучує, так, як Дім, що засмучує. Відкрий свої уста і їж те, що Я тобі даю.

⁹І я побачив, і ось до мене — простягнена рука, а в ній — книжковий сувій.

¹⁰І Він розкрив її переді мною, і в ній було записане ззаду та спереду, а записано голосіння, смуток і горе.

Єзекіїла 3

¹І Він сказав мені: Людський сину, з'їж цей сувій і піди та скажи синам Ізраїля.

²І я відкрив мої уста, і Він мене нагодував сувоєм.

³І промовив до мене: Людський сину, твої уста їстимуть, і твій живіт наповниться цим даним тобі сувоєм. І я його з'їв, і він був у моїх устах як солодкий мед.

⁴І Він сказав мені: Людський сину, іди, прийди до дому Ізраїля і скажи їм Мої слова.

⁵Тому що не до складно-мовного і народу-заїки ти посланий, а до дому Ізраїля,

⁶не до численних чужомовних, з дивною мовою народів, і не до тих, що тугі язиком, слова яких не зрозумієш. І якщо б Я тебе послав до таких, вони тебе вислухали б.

⁷А дім Ізраїля не захоче тебе послухатися, тому що не бажають Мене слухатися. Адже весь дім Ізраїля — схильний сперечатися і твердого серця.

⁸І ось Я дав твоє обличчя сильним перед їхнім обличчям і укріплю твою перемогу перед їхньою перемогою,

⁹і завжди буде сильніше від каменя. Не бійся їх і не лякайся їхнього обличчя, бо він — Дім, що засмучує.

¹⁰І Він сказав мені: Людський сину, усі слова, які Я тобі сказав, візьми до твого серця і почуй своїми вухами,

¹¹і йди, вийди до полонених, до синів твого народу, заговориш до них і скажеш їм: Так говорить Господь! Може послухають, а може здадуться.

¹²І мене взяв дух, і я почув позаду себе шум великої бурі: Благословенна Господня слава з Його місця.

¹³І я побачив шум крил тварин, що рухали крилами один до одного, і звук коліс поблизу них, і голос бурі.

¹⁴І дух мене підняв, і взяв мене, і я пішов у пориві мого духу, і сильна Господня рука була на мені.

¹⁵Я прийшов до полонених горою, і я обійшов тих, що живуть біля ріки Ховар, тих, що були там, і я сидів там сім днів, живучи посеред них.

¹⁶І після сімох днів до мене було Господнє слово, кажучи:

¹⁷Людський сину, Я призначив тебе сторожем для дому Ізраїля, тож послухай слова з Моїх уст, і погрозуватимеш їм від Мене.

18 Коли Я кажу беззаконному: Ти дійсно помреш! — а ти не сповістив йому, і ти не сказав, щоб сповістити беззаконному, аби він звернув зі своїх доріг, щоб він жив, то той беззаконний помре у своєму беззаконні, та його крові Я домагатимуся з твоєї руки.

19 Якщо ж ти сповістиш беззаконному, і він не відвернеться від свого беззаконня і від своєї дороги, той беззаконний помре у своєму беззаконні, а ти врятуєш твою душу.

20 І коли праведний відвернеться від своїх праведних учинків і чинитиме переступи, то дам кару перед його обличчям, — він помре, бо ти йому не сповістив. І він помре у своїх гріхах, оскільки не згадаються його праведності, які він робив, та його крові Я домагатимуся з твоєї руки.

21 А якщо ти сповістиш праведному, щоб той не грішив, і він не грішитиме, то праведний безсумнівно буде жити, бо ти йому сповістив, і ти врятуєш свою душу.

22 І на мені була Господня рука, і Він сказав мені: Встань і вийди на рівнину, і там говоритиметься до тебе.

23 І я встав, і вийшов на рівнину, і ось там стояла Господня слава, так, як видіння, і так, як слава, яку я побачив біля ріки Ховат, і я впав на своє обличчя.

24 І зійшов на мене дух, і поставив мене на мої ноги, і заговорив до мене, і сказав мені: Увійди і замкнися посеред твого дому!

25 І ти, людський сину, ось на тебе будуть накладені кайдани, і ними тебе зв'яжуть, і не вийдеш з-посеред них.

26 І Я зв'яжу твій язик, і занімієш, і не будеш їм за чоловіка, що картає, тому що це — Дім, що засмучує.

27 І коли Я говоритиму до тебе, то відкрию твої уста, і скажеш їм: Так говорить Господь: Хто слухає, нехай слухає, а хто не слухається, хай не слухається, тому що це — Дім, що засмучує.

Єзекіїла 4

1 І ти, людський сину, візьми собі цеглу і поставиш її перед своїм обличчям, і напишеш на ній: місто Єрусалим.

2 І даси проти нього облогу, і збудуєш проти нього вали, і поставиш проти нього частоколи, і даси проти нього табори, і поставиш довкола машини для метання.

3 І ти візьми собі залізну пательню, і поставиш її як залізну стіну між тобою та між містом, і приготуєш твоє обличчя проти нього, і будеш у закритті, і закриєш його. Це — знак для синів Ізраїля.

⁴І ти спатимеш на твоєму лівому боці, і покладеш на ньому неправедності дому Ізраїля за кількістю днів — сто п'ятдесят, упродовж яких на ньому спатимеш, і візьмеш їхні неправедності.

⁵І Я дав тобі дві їхні неправедності на кількість дев'яносто днів і сто днів. І візьмеш неправедності дому Ізраїля,

⁶і завершиш їх. І спатимеш на твоєму правому боці, і візьмеш неправедності дому Юди — сорок днів. Я тобі визначив день за рік.

⁷І приготуєш твоє обличчя, і скріпиш твоє плече на замкнення Єрусалима, і пророкуватимеш проти нього.

⁸І ось Я наклав на тебе кайдани, і ти не повернешся з твого боку на твій бік, аж доки не завершаться дні твого замкнення.

⁹Ти ж візьми собі пшениці, ячменю, квасолі, сочевиці, проса та вівса, і кинеш це до одного глиняного посуду, і зробиш собі із цього хліби, і за кількістю днів, упродовж яких ти спатимеш на твоєму боці — сто дев'яносто днів, їстимеш їх.

¹⁰А твоя їжа, яку ти їстимеш, будевагою двадцять сиклів на день. Від часу до часу їстимеш їх.

¹¹Воду питимеш мірою, — шосту частину гіна. Від часу до часу питимеш.

¹²І їстимеш це як ячмінну паляницю. На кізях з людського калу випечеш їх перед їхніми очима

¹³і скажеш: Так говорить Господь, Бог Ізраїля: Так їстимуть сини Ізраїля нечисте в народах.

¹⁴І я сказав: Жодним чином, Господи, Боже Ізраїля! Моя душа ще не опоганилася нечистим, і я не їв мертвечини чи загриженого звіром від мого народження аж дотепер, і жодне застаріле м'ясо не входило в мої уста.

¹⁵А Він сказав мені: Ось Я тобі дав кізьяки волів замість людських кізьяків, і зробиш на них твої хліби.

¹⁶І Він сказав мені: Людський сину, ось Я нищу запаси хліба в Єрусалимі, тож хліб їстимуть за вагою та в голоді і питимуть воду за мірою та у вигубленні,

¹⁷щоб у них настала недостача хліба і води. І вигубиться чоловік та його брат, і танутимуть у своїх неправедностях.

Єзекіїла 5

¹І ти, людський сину, візьми собі меч, гостріший від бритви стрижія. Придбай собі його і наведеш його на твою голову та на твою бороду. І візьмеш вагу, і їх розділиш.

²Четверту частину спалиш у вогні посеред міста після закінчення днів замкнення. І візьмеш четверту частину, і спалиш її посеред нього. І четверту частину

порубаєш мечем довкола нього. І четверту частину розсієш на вітер, і за ними витягнеш меч.

³І візьмеш звідти невелику кількість, і загорнеш її у твій одяг.

⁴І ще візьмеш із цих, і кинеш їх у середину вогню, і спалиш їх у вогні. З нього вийде вогонь. І скажеш усьому домові Ізраїля:

⁵Так говорить Господь: Це — Єрусалим, Я його поставив посеред народів і околиці, що довкола нього.

⁶І виголосиш Мої заповіді до беззаконного з народів і Мої закони тим, що з околиць, що довкола нього, тому що вони відкинули Мої заповіді й не ходили в Моїх законах у них.

⁷Через це так говорить Господь: Тому що ви взяли привід від народів, які довкола вас, і ви не пішли за Моїми законами, і ви не чинили Моїх заповідей, але й не чинили ви за заповідями народів, що довкола вас,

⁸через це так говорить Господь: Ось Я проти тебе і здійснию посеред тебе суди перед народами,

⁹і зроблю поміж тебе те, чого Я не робив, і те, чого подібного Я не зроблю їм більше, — за всіма твоїми гидотами.

¹⁰Через це батьки їстимуть дітей посеред тебе, і діти їстимуть батьків. Я вчиню посеред тебе суди і розсію всіх твоїх, що залишилися, на всякий вітер.

¹¹Через це: Я живу, — говорить Господь, — якщо Я і не відкину тебе через те, що ти опоганив Мої святощі в усіх твоїх гидотах, то Моє око не пощадить, і Я не помилую.

¹²Твоя четверта частина буде знищена смертю, і твоя четверта частина скінчиться від голоду посеред тебе. Твою четверту частину Я розсію їх на всякий вітер. І твоя четверта частина впаде від меча довкола тебе, і витягну за ними меч.

¹³І завершиться Мій гнів і Моя лють на них, і пізнаєш, що Я, Господь, заговорив у Моїх ревнощах, коли Я на них виливав Мій гнів.

¹⁴І поставлю тебе в пустелю і твоїх дочок довкола тебе перед кожним, що проходить,

¹⁵і будеш оплаканим і нещасним в народах, що довкола тебе, коли Я вчиню посеред тебе суди, коли помститься Мій гнів. Я, Господь, сказав!

¹⁶Коли Я випущу Мої стріли голоду на них, і будуть на вигублення, і розіб'ю запаси твого хліба.

¹⁷І нашлю на тебе голод і поганих звірів, і мучитиму тебе, і смерть та кров прийдуть на тебе, і Я наведу на тебе меч довкола. Я, Господь, сказав!

Єзекіїла 6

- 1** І було Господнє слово до мене, кажучи:
- 2** Людський сину, скріпи твоє обличчя до гір Єрусалима і пророкуй проти них,
- 3** і скажеш: Гори Ізраїля, послухайте Господнє слово: Так говорить Господь горам, пагорбам, долинам і ярам: Ось Я наводжу на вас меч, і знищить ваші високі місця,
- 4** а ваші жертовники та ваші священні гаї будуть зруйновані, і кину ваших побитих перед вашими ідолами,
- 5** і розсиплю ваші кості довкола ваших жертовників.
- 6** У всьому вашому поселенні будуть спустошені міста і винищені високі місця, щоби були винищені ваші жертовники. Тож ваші ідоли будуть розбиті, а ваші священні гаї будуть забрані,
- 7** і побиті впадуть посеред вас, і пізнаєте, що Я — Господь!
- 8** Коли з вас будуть ті, що врятувалися від меча в народах і у вашому розсіянні в країнах,
- 9** і згадають Мене ті з вас, що врятувалися в народах, куди були забрані в полон туди, — Я ж поклявся їхнім серцем, що відійшло від Мене, і їхніми очима, що чинять розпусту за їхніми задумами, — то оплакуватимуть свої обличчя за всі їхні гидоти.
- 10** І пізнають, що Я, Господь, сказав!
- 11** Так говорить Господь: Заплеши руками і затупай ногами, і скажи: Добре, добре! — за всі гидоти дому Ізраїля. Вони впадуть від меча, від голоду і від смерті.
- 12** Хто близько впаде від меча, а хто далеко скінчиться в смерті, а обложений знайде кінець від голоду, і Я завершу Мій гнів на них.
- 13** І пізнаєте, що Я — Господь, коли ваші побиті будуть посеред ваших ідолів довкола ваших жертовників на всякому високому горбі й під тінистим деревом, де ви там дали любі пахощі всім своїм ідолам.
- 14** І Я простягну Мою руку проти них, і поставлю землю на вигублення та на знищення від усілякого поселення, від пустелі Девлати. І пізнаєте, що Я — Господь!

Єзекїла 7

- 1** І було до мене Господнє слово, кажучи:
- 2** І ти, людський сину, скажи: Так говорить Господь землі Ізраїля! Приходить кінець, приходить кінець на чотири кінці землі!
- 3** Приходить кінець
- 4** на тебе, що замешкуєш землю, надходить час, наблизився день, не з гуком, ані з болями.

- ⁵Тепер близько, коли виллю Мій гнів на тебе і довершу Мій гнів на тобі, і судитиму тебе у твоїх дорогах, і дам на тебе всі твої гидоти.
- ⁶Моє око не пощадить, і Я не помилую, тому що дам на тебе твої дороги, і твої гидоти посеред тебе будуть, і пізнаєш, що Я є Господь, що побиває.
- ⁷Тепер кінець тобі, і Я пошлю проти тебе, і помщуся на тобі твоїми дорогами, і пошлю на тебе всі твої гидоти.
- ⁸Моє око не пощадить, і Я не помилую, тому що на тебе пошлю твою дорогу, і твої гидоти будуть посеред тебе. І пізнаєш, що Я — Господь!
- ⁹Тому так говорить Господь:
- ¹⁰Ось приходить кінець, ось Господній день. Якщо й зацвіла палиця, встала гордість
- ¹¹і розіб'є міць беззаконного, і не із замішанням, і не з поспіхом.
- ¹²Приходить час, ось день. Хто купує, хай не радіє, і хто продає, хай не плаче.
- ¹³Бо хто купує, більше не повернеться до продавця, і людина оком не захопить свого життя.
- ¹⁴Затрубить трубою і судить усе.
- ¹⁵Війна — ззовні від меча, а голод і смерть — зсередини. Хто на рівнині, той помре від меча, а тих, хто в місті, вигубить голод і смерть.
- ¹⁶І врятуються ті з них, що спасаються, і будуть у горах. Усіх вб'ю, кожного в його неправедностях.
- ¹⁷Усі руки послабнуть, і всі стегна оскверняться мокрістю,
- ¹⁸і підв'яжуться мішковиною, і їх покриє жах, і на кожному обличчі в них — сором, і на кожній голові — лисина.
- ¹⁹Їхнє срібло буде покинутим на дорогах, і не зважатимуть на їхнє золото. Їхні душі не наситяться, і їхній живіт не насититься. Адже це — страждання за їхні неправедні вчинки.
- ²⁰Вибрані прикраси — вони їх поставили на гордість і зробили з них образи їхніх гидот. Задля цього Я дав їм їх на нечистоту.
- ²¹І передам їх у руки чужинців, щоб пограбувати їх, і губителям землі на здобич, і опоганять їх.
- ²²І відверну Моє обличчя від них, і вони опоганять те, над чим Я наглядав, і ввійдуть до них без сторожі та опоганять їх.
- ²³І зроблять замішання, тому що земля сповнена народами, і місто сповнене беззаконням.
- ²⁴І Я відверну хвалькуватість їхньої сили, і їхні святощі оскверняться.

²⁵Прийде надолуження, і шукатиме мир, і не буде.

²⁶Горе буде за горем, і вістка буде за вісткою, і будуть шукати пророче видіння, та закон пропаде від священика, а рада від старців.

²⁷Володар зодягнеться в знищення, і руки народу землі ослабнуть. За їхніми дорогами їм учиню і за їхніми судами помщуся їм. І пізнають, що Я — Господь.

Єзекіїла 8

¹І сталося, що в шостий рік, у п'ятому місяці, на п'ятий день місяця я сидів у домі, а старійшини Юди сиділи переді мною, і на мені була Господня рука,

²і я побачив, і ось подоба людини: від його стегон і до долу — вогонь, а від його стегон вгору, як вигляд бурштину.

³Він простягнув подобу руки і взяв мене за мій чуб, і взяв мене дух посеред землі й посеред неба, і повів мене до Єрусалима в Божому видінні, до входу в браму, що виходила на північ, де був стовп купця.

⁴І ось там була слава Господа, Бога Ізраїля, згідно з видінням, яке я бачив на рівнині.

⁵І Він сказав мені: Людський сину, поглянь твоїми очима на північ. І я поглянув своїми очима на північ, і ось із півночі до брами, що на сході.

⁶І сказав мені: Людський сину, чи ти побачив, що ці чинять? Вони тут чинять великі беззаконня, щоб Я відступив від Моїх святих. І ще побачиш більші беззаконня.

⁷Він привів мене до входу у двір

⁸і сказав мені: Людський сину, копай! І я копав, і ось одні двері.

⁹І сказав мені: Увійди і поглянь на беззаконня, які вони тут чинять.

¹⁰І я ввійшов, і побачив, і ось безумні гидоти та всі ідоли дому Ізраїля розписані на ній довкола,

¹¹і сімдесят чоловік зі старійшин дому Ізраїля, і Єзонія, син Сафана, стояв посеред них перед їхнім обличчям, і кожний мав свою кадильницю в руці, і піднімався дим ладану.

¹²І Він сказав мені: Людський сину, чи ти побачив те, що чинять старійшини дому Ізраїля, кожний з них у потаємній своїй кімнаті? Тому що сказали: Не бачить Господь, Господь покинув землю!

¹³І Він сказав мені: Ще побачиш більші беззаконня, які ці чинять.

¹⁴І Він повів мене до входу в браму Господнього дому, що дивилася на північ, і ось там жінки, які сидять, оплакуючи Фамуза.

15 І Він сказав мені: Чи ти побачив, людський сину? І ще побачиш задуми, більші від цих.

16 І ввів мене до внутрішнього двору Господнього дому, і ось при вході до Господнього храму між еламом і між жертовником якихось двадцять мужів, їхні спини — до Господнього храму, а їхні обличчя спрямовані на схід, і ці поклоняються сонцю.

17 І Він сказав мені: Чи ти побачив, людський сину? Хіба це мале для дому Юди чинити беззаконня, які тут учинили? Тому що наповнили землю беззаконням, і ось вони — як ті, що кплять.

18 І Я зроблю з ними в гніві. Моє око не пощадить, і не помилую!

Єзекіїла 9

1 І великий голос заволав до моїх вух, кажучи: Наблизилася помста містові! І кожний мав зброю вигублення у своїй руці.

2 І ось шестеро чоловік ішли з дороги високої брами, що дивиться до півночі, і сокира кожного в його руці. І був один муж посеред них, одягнений в довгий одяг, а на його стегнах — пояс із сапфіру. І вони ввійшли, і стали поблизу мідного жертовника.

3 І слава Бога Ізраїля піднялася з херувимів, що була на них, до притвору дому. І Він закликав чоловіка, одягненого в довгий одяг, який мав пояс на своїх стегнах,

4 і сказав йому: Пройди посеред Єрусалима і постав знак на чолах людей, що стогнуть, і які в болях, за всі беззаконня, що стаються посеред них.

5 А цим сказав, як я чув: Підіть у місто за Мною і рубайте, і не щадіть вашими очима, і не милосердьтеся!

6 Старця, молодого, дівчину, немовля і жінок убивайте на вигублення, а до всіх, на кому є знак, не наближайтеся! І почніть від Моїх святощів. І почали від мужів, які перебували всередині в домі.

7 І Він сказав їм: Опоганьте дім і, вийшовши, наповніть дороги мертвими, і рубайте!

8 І сталося, коли вони рубали, то я впав долілиць, закричав і сказав: Горе мені, Господи! Хіба Ти вигубиш тих, що залишилися з Ізраїля, коли Ти виливаєш Твою лють на Єрусалим?

9 А Він сказав мені: Неправедність дому Ізраїля і Юди стали дуже, дуже великими, бо земля наповнилася численними народами, а місто сповнилося неправедністю та нечистотою. Адже вони сказали: Господь залишив землю, Господь не дивиться!

10 І Моє око не пощадить, і не помилую. Я дав їхні дороги на їхні голови!

¹¹І ось чоловік, одягнений у довгий одяг і підперезаний поясом по своїх стегнах, і він відповідав, кажучи: Я зробив так, як мені наказано.

Єзекїла 10

¹І я побачив, і ось над небозводом, що над головою херувимів, на них подоба престолу, наче камінь сапфіру.

²І Він сказав чоловікові, одягненому в одяг: Увійди посеред коліс, що під херувимами, і наповни твої жмені розпеченим вугіллям з-посеред херувимів, і розсій по місті. І він увійшов переді мною.

³А херувими стояли справа від дому, коли входив чоловік, і хмара заповнила внутрішній двір.

⁴І піднялася Господня слава від херувимів до притвору дому, і хмара заповнила дім, і двір наповнився блиском Господньої слави.

⁵І голос крил херувимів було чути аж до зовнішнього двору, як голос Бога Садде, що говорив.

⁶І сталося, що коли Він заповідав чоловікові, зодягненому у святий одяг, кажучи: Візьми вогонь з-посеред коліс, з-посеред херувимів, то він увійшов і став поблизу коліс,

⁷і простягнув свою руку посеред вогню, що був посеред херувимів, і взяв, і дав у руки одягненого у святий одяг, і він узяв, і вийшов.

⁸І я побачив херувимів, під їхніми крилами — подоба людських рук.

⁹І я побачив, і ось чотири колеса стояли біля херувимів, одне колесо близько одного херувима, і вигляд коліс, наче вигляд каменя граната.

¹⁰І їхній вигляд — одна подоба в чотирьох, так, наче було б колесо посеред колеса.

¹¹Коли вони ходили, вони ходили на чотири їхні боки, не поверталися, коли вони йшли, бо на яке лиш місце одне начало подивилося, воно йшло, а ті не поверталися, коли вони йшли.

¹²І їхні спини, і їхні руки, і їхні крила та колеса повні очей довкола чотирьох коліс.

¹³І як я прислухався, то до цих коліс закликали: Гелгел! .

¹⁵І херувими піднялися. Це — істота, яку я побачив біля ріки Ховар.

¹⁶І коли йшли херувими, то йшли колеса, а ці поблизу них. І коли херувими підіймали свої крила, щоб піднятися вгору із землі, їхні колеса не поверталися.

¹⁷Коли вони стояли, ті стояли, і коли вони підіймалися вгору, ті піднімалися вгору з ними, тому що в них був дух життя.

¹⁸І Господня слава вийшла від дому і зійшла на херувимів,

¹⁹і херувими підняли свої крила та піднялися вгору із землі переді мною, коли вони виходили, і колеса близько них, і стали при вході до брами Господнього дому, що напроти, і слава Бога Ізраїля була на них вгорі.

²⁰Це є істота, яку я побачив під Богом Ізраїля біля ріки Ховар, і я пізнав, що це — херувим.

²¹Чотири обличчя в одного і вісім крил в одного, і подоба рук людини під їхніми крилами.

²²І це є подоба їхніх облич, обличчя, які я побачив під славою Бога Ізраїля біля ріки Ховар, і вони — кожний — ходили перед своїм обличчям.

Єзекїла 11

¹І дух мене підняв, і привів мене до брами Господнього дому, що дивилася напроти, до сходу. І ось біля входу в браму якихось двадцять п'ять мужів, і я побачив посеред них Єзонію, сина Езера, і Фалтія, сина Ванеї, провідників народу.

²І сказав мені Господь: Людський сину, це мужі, які задумують безумне і дають погану пораду в цьому місті,

³кажучи: Хіба не збудовано нові доми? Це є котел, а ви — м'ясо!

⁴Через це пророкуй проти них, пророкуй, людський сину.

⁵І зійшов на мене дух, і сказав мені: Так говорить Господь: Так ви сказали, доме Ізраїля, і Я знаю задуми вашого духу!

⁶Ви помножили ваших мертвих у цьому місті, і ви наповнили його дороги побитими.

⁷Через це так говорить Господь: Ваші мерці, яких ви поставили посеред нього, вони є м'ясом, а воно — казан! І Я вас виведу з-посеред нього.

⁸Меча боїтеся, то Я наведу на вас меч, — говорить Господь.

⁹І виведу вас з-посеред нього, і віддам вас у руки чужинців, і вчиню серед вас суди.

¹⁰Ви впадете від меча, Я судитиму вас на горах Ізраїля. І ви пізнаєте, що Я — Господь.

¹¹Воно не буде вам за казан, і ви не будете посеред нього, як м'ясо. Я судитиму вас на горах Ізраїля,

¹²і ви пізнаєте, що Я — Господь.

¹³І сталося, що коли я пророкував, то Фалтій, син Ванеї, помер, і я впав долілиць, і закричав великим голосом, і я сказав: Горе мені, горе мені, Господи! Невже Ти чиниш кінець тим, що залишилися з Ізраїля?

- 14** До мене було Господнє слово, що промовляло:
- 15** Людський сину, твої брати і чоловіки полону, ти і весь дім Ізраїля, — тим, яким сказали ті, що живуть в Єрусалимі: Відійдіть далеко від Господа, нам дана земля у спадок, — досягли кінця.
- 16** Через це скажи: Так говорить Господь: Відкидаю їх до народів і розсію їх по всій землі, і буду їм на мале освячення в країнах, куди тільки туди ввійдуть.
- 17** Через це скажи: Так говорить Господь: І прийму їх з народів, і зберу їх з країн, куди Я їх у них розсіяв, і Я дам їм землю Ізраїля.
- 18** І ввійдуть туди, і викинуть усі її гидоти та всі її беззаконня з неї.
- 19** І Я дам їм інше серце, і дам їм новий дух, і заберу кам'яне серце з їхнього тіла, і дам їм тілесне серце,
- 20** щоби ходили за Моїми приписами і берегли Мої заповіді та виконували їх. І будуть Мені за народ, і Я їм буду за Бога.
- 21** А щодо серця їхніх гидот та їхніх беззаконь, так, як ходить їхнє серце, то Я дав їхні дороги на їхні голови, — говорить Господь.
- 22** І херувими підняли свої крила і колеса, що поблизу них, і слава Бога Ізраїля, яка на них, — над ними.
- 23** І Господня слава піднялася з-посеред міста, і стала на горі, що була напроти міста.
- 24** А дух мене підняв і повів мене в землю халдеїв до полонених у видінні Божим духом. І я вийшов з видіння, яке я побачив,
- 25** і я сказав полоненим усі Господні слова, які Він мені показав.

Єзекїїла 12

- 1** До мене було Господнє слово, що промовляло:
- 2** Людський сину, не живи посеред їхніх неправедностей, вони мають очі, щоби бачити, та не бачать, і мають вуха, щоби чути, та не чують, тому що це — Дім, що засмучує.
- 3** І ти, людський сину, зроби собі посуд полонених вдень перед ними і будеш забраний у полон з твого місця на інше місце перед ними, щоб побачили, що це — Дім, що засмучує.
- 4** І винесеш твій посуд, посуд полонених вдень перед їхніми очима, і ти вийдеш увечері, як виходить полонений.
- 5** Перед ними зроби собі діру в стіні й перейдеш крізь неї.
- 6** Перед ними на рамена будеш піднесений і вийдеш схованим, закриєш своє обличчя і не побачиш землю. Тому що Я дав тебе для дому Ізраїля, як знак.

⁷І я зробив так за всім, що Ти мені заповів, і я виніс, наче посуд полонених вдень, а ввечері я собі зробив пролом у стіні, і я, ховаючись, вийшов, і був винесений на плечах перед ними.

⁸І до мене вранці було Господнє слово, що казало:

⁹Людський сину, хіба Я не сказав тобі, доме Ізраїля, доме, що засмучуєш: Що ти чиниш?

¹⁰Скажи їм: Так говорить Господь, Володар і Проводир в Єрусалимі та в усьому домі Ізраїля, які є посеред них,

¹¹скажи: Я чиню знаки посеред нього. Як Я зробив, так їм і буде. Вони підуть у переселення і в полон,

¹²і володаря серед них будуть нести на плечах, і він крадькома вийде через мур, — зробить пролом у ньому, щоб вийти через нього. Він сховає своє обличчя, щоб не побачили його оком, і він не побачить більше землю.

¹³І Я простягну Мою сіть на нього, і він буде схоплений Моєю пасткою, і Я поведу його до Вавилону, у землю халдеїв, і він її не побачить, і там скінчиться.

¹⁴І всіх його помічників, що довкола нього, і всіх, хто його підтримує, Я розсію на всякий вітер і меча оголю за ними.

¹⁵І пізнають, що Я — Господь, коли Я їх розсію між народами, і розсію їх в країнах.

¹⁶І залишу з них мужів числом від меча, від голоду і від смерті, щоб розповіли про всі їхні беззаконня в народах, куди вони туди ввійдуть. І пізнають, що Я — Господь.

¹⁷І до мене було Господнє слово, що промовляло:

¹⁸Людський сину, з болем їстимеш твій хліб і з мукою та болем питимеш воду,

¹⁹і скажеш народові землі: Так говорить Господь тим, що живуть в Єрусалимі в землі Ізраїля: Їхній хліб з недостатком їстимуть і їхню воду зі згубою питимуть, щоб загинула земля з її повнотою, бо в безбожності всі, що живуть на ній.

²⁰І їхні заселені міста опустіють, і земля буде на знищення. І пізнаєте, що Я — Господь.

²¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²²Людський сину, яка це для вас притча в землі Ізраїля, що кажете: Дні далекі, загинуло видіння?

²³Через це скажи їм: Так говорить Господь: Відверну цю притчу і більше не скажуть цю притчу, доме Ізраїля! Бо скажеш їм: Наблизилися дні й слово всякого видіння.

²⁴Адже не буде більше жодного оманливого і чародійного видіння для милості посеред синів Ізраїля,

²⁵тому що Я, Господь, скажу Мої слова, скажу і зроблю, і не продовжу більше, бо у ваші дні, доме, що засмучує, скажу слово і зроблю, — говорить Господь.

²⁶І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²⁷Людський сину, ось дратівний дім Ізраїля впевнено говорить : Видіння, яке цей бачить, на численні дні, і на далекі часи цей пророкує.

²⁸Через це скажи їм: Так говорить Господь: Не розтягнуться більше всі Мої слова, які тільки промовлю. Скажу і зроблю! — говорить Господь.

Єзекїла 13

¹І було до мене Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, пророкуй проти пророків Ізраїля, і ти пророкуватимеш, і скажеш їм: Послухайте Господнє слово.

³Так говорить Господь: Горе тим, що пророкують від свого серця, а видінь зовсім не бачать.

⁴Твої пророки, Ізраїлю, як лисиці в пустелях.

⁵Не стали в скріпленні й зібрали стада проти дому Ізраїля, не встояли ті, що кажуть: У Господній день!

⁶Ті, що бачать брехню, чародіють безумне, які кажуть: Говорить Господь, а Господь їх не послав, і почали ставити слово.

⁷Хіба не оманливе видіння ви побачили і марні чарування виказали?

⁸Через це Я сказав: Так говорить Господь: Тому що ваші слова брехливі, а ваші чародійства марні, через це ось Я проти вас, — говорить Господь, —

⁹і простягну Мою руку проти пророків, які бачать обман і виголошують марне. Вони не будуть у напоумленні Мого народу і не будуть записані в переписі дому Ізраїля, і не ввійдуть в ізраїльську землю. І пізнають, що Я — Господь.

¹⁰Тому що вони звели Мій народ, кажучи: Мир, мир, і не було миру! І цей збудує стіну, і вони її помажуть, та вона впаде.

¹¹Скажи тим, що тинькують: Упаде, і буде затоплюючий дощ, і дам каміння для стріляння на їхні стики, і вони впадуть, і спустошливий вітер, і рознесе.

¹²І ось мур упав! Тож хіба не скажуть вам: Де є ваш тиньк, яким ви тинькували?

¹³Через це так говорить Господь: І нашлю нищівний вітер з люттю, і буде дощ, що потопить у Моєму гніві, і наведу каміння для метання в гніві на вигублення,

¹⁴і розіб'ю мур, який ви тинькували, — він упаде. І кину його на землю, і відкриється його основа, і впаде, і будете вигублені з картаннями. І пізнаєте, що Я — Господь.

15 І завершу Мій гнів на мурі й на тих, що його тинькують, — він упаде. І Я сказав вам: Немає муру, ані тих, що його тинькують,

16 пророків Ізраїля, які пророкують проти Єрусалима, і які бачать його мир, а миру немає, — говорить Господь.

17 І ти, людський сину, скріпи своє обличчя проти дочок твого народу, що пророкують від свого серця, і пророкуй проти них,

18 і скажеш: Так говорить Господь: Горе тим, що шиють подушки на всякий лікоть руки і роблять накриття на всяку голову всякого росту, щоби звести душі. Були розбещені душі Мого народу, а вони рятували власні душі.

19 І обезчестили Мене перед Моїм народом задля пригорщі ячменю і задля скибок хліба, щоби убити душі, які не мали померти, і щоби спасти душі, які не мали жити, коли ви говорили народові, який слухав марні промови.

20 Через це так говорить Господь: Ось Я проти ваших подушок, на яких ви зводите там душі. Тож вирву їх з ваших рук і відішлю на розсіяння душі, які ви зводите, їхні душі.

21 І розірву ваші накидки, і визволю Мій народ з ваших рук, і більше не будуть у ваших руках на зведення. І пізнаєте, що Я — Господь.

22 Тому що ви неправедно зводите серце праведного, а Я його не зводив, і чините, щоби скріпити руки беззаконного, зовсім не звернути його з поганої дороги і жити йому,

23 через це не побачите і більше не будете чародійства чародіяти, і Я спасу Мій народ з вашої руки. І пізнаєте, що Я — Господь!

Єзекїїла 14

1 І прийшли до мене мужі зі старійшин Ізраїля, і сіли перед моїм обличчям.

2 І до мене було Господнє слово, що промовляло:

3 Людський сину, ці чоловіки поклали їхні задуми на їхні серця і поставили муку їхніх неправедних перед їхнім обличчям. Хіба я можу відповісти їм?

4 Через це заговори до них і скажеш їм: Так говорить Господь: Кожна людина з дому Ізраїля, яка тільки покладе свої задуми на своє серце і муку своєї неправедності поставить перед своїм обличчям, і прийде до пророка, Я, Господь, відповім йому на те, над чим він роздумує,

5 щоби він звів дім Ізраїля за їхніми серцями, що відчужені від Мене в їхніх задумах.

6 Через це скажи домові Ізраїля: Так говорить Господь, Господь. Поверніться і відверніться від ваших починів і від усіх ваших безбожностей, і поверніть ваші обличчя,

- ⁷тому що кожна людина з дому Ізраїля і з приходьків, що перебувають в Ізраїлі, яка лиш є відчужена від Мене, і поставить свої почини у своє серце, і поставить муку своєї неправедності перед своїм обличчям, і прийде до пророка, щоби через нього запитати Мене, Я, Господь, йому відповім за тим, що є в ньому.
- ⁸І скріплю Моє обличчя проти того чоловіка, і поставлю його в пустелю та в знищення, і вирву його з-посеред Мого народу. І пізнаєте, що Я — Господь.
- ⁹І якщо пророк зведе, і скаже, Я, Господь, обманув того пророка, — то простягну Мою руку на нього, і винищу його з-посеред Мого народу Ізраїля.
- ¹⁰І візьмуть їхню неправедність. За неправедністю того, що питається, і за неправедністю так само буде пророкові,
- ¹¹щоби більше не зводив дім Ізраїля від Мене, і щоби більше не опоганювалися всіма своїми провинами. І будуть Мені за народ, і Я буду їм за Бога, — говорить Господь.
- ¹²І до мене було Господнє слово, що промовляло:
- ¹³Людський сину, якщо земля згрішить проти Мене, щоб учинити переступ, і Я простягну Мою руку проти неї, і знищу в ній запаси хліба, і пошлю на неї голод, і зберу з неї людину та худобу,
- ¹⁴і якщо будуть ці три чоловіки посеред неї, — Ной, Даниїл і Йов, — ці у своїй праведності врятуються, — говорить Господь.
- ¹⁵І якщо наводжу на землю поганих звірів і мститимуся на ній, і буде на знищення, і не буде нікого, хто проходить від обличчя звірів,
- ¹⁶і ці три чоловіки будуть посеред неї, живу Я, — говорить Господь, — якщо сини чи дочки врятуються, але тільки вони самі врятуються, а земля буде на знищення.
- ¹⁷Чи й коли Я наводжу меч на ту землю і скажу: Нехай меч пройде через землю, і заберу з неї людину та худобу,
- ¹⁸і цих троє чоловіків є посеред неї, живу Я, — говорить Господь, — не врятують синів, ані дочок, вони ж самі врятуються.
- ¹⁹Чи й смерть посилаю на ту землю і вишлю на неї Мій гнів у крові, щоб вигубити з неї людину та худобу,
- ²⁰і Ной, Даниїл і Йов є посеред неї, живу Я, — говорить Господь, — якщо залишаться сини чи дочки, то тільки ці у своїй праведності врятують свої душі.
- ²¹Так говорить Господь: Якщо ж і Мої чотири злі помсти, меч і голод, погані звірі й смерть, пошлю проти Єрусалима, щоб вигубити з нього людину та худобу.
- ²²Ось і решта в ній, що врятувалася з нього, які виводять синів і дочок, ось вони виходять до вас, і побачите їхні дороги та їхні почини! І покається за зло, яке Я навів на Єрусалим, усе зло, яке Я навів на нього.

²³І вони потішать вас, тому що ви побачите їхні дороги та їхні почини, і пізнаєте, що не на марно Я зробив усе, що в ньому зробив, — говорить Господь.

Єзекїла 15

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²І ти, людський сину, що буде з дерева лози з усіх галузок дерев, що є між деревами лісу?

³Чи візьметься з нього деревина, щоб робити діло? Чи візьметься з нього кілок, щоб повісити на ньому всякий посуд?

⁴Хіба що у вогонь вкинеться на знищення, вогонь вигублює його річне чищення, і воно зовсім пропаде. Чи буде корисним для діла?

⁵Ані ще як воно ціле є, не буде на діло. Бо коли й вогонь його зовсім знищить, чи ще буде на діло?

⁶Через це скажи: Так говорить Господь: Як дерево лози між деревами лісу, яке Я дав на знищення вогнем, так Я дав тих, що живуть в Єрусалимі!

⁷І Я дам Моє обличчя проти них. З вогню вийдуть, і вогонь їх пожере, і пізнають, що Я — Господь, коли Я скріплю проти них Моє обличчя.

⁸І дам землю на знищення за те, що вони впали падінням, — говорить Господь.

Єзекїла 16

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, засвідчи Єрусалимові про їхні беззаконня

³і скажеш: Так говорить Господь Єрусалимові: Твій корінь і твоє народження — із землі Ханаану, твій батько — Аморей, і твоя матір — хеттійка.

⁴А твоє народження, — в той день, в який ти народилася, не зв'язали твоїх грудей, і у воді ти не була помита, і не була посолена сіллю, і не була повита пеленами,

⁵і тебе не пощадило Моє око, щоб зробити тобі одне з усіх цих, аби трохи боліти за тебе, і ти була кинена на поверхню долини через викривленість твоєї душі в день, в який ти народилася.

⁶Та Я прийшов до тебе, і Я побачив тебе вимазаною у твоїй крові, і Я тобі сказав: З твоєї крові — життя.

⁷Множся. Я тебе дав, наче паросток поля. І ти помножилася, і побільшилася, і ти ввійшла в Місто міст. Твої груди випрямилися, і твоє волосся вирросло, ти ж була оголеною і засоромленою.

8І Я пройшов повз тебе, і Я тебе побачив, і ось твій час, час відпочиваючих, і Я простягнув над тобою Мої крила, і Я покритв твій сором. І Я тобі поклявся, і Я ввійшов у завіт з тобою, — говорить Господь, — і ти стала Моєю.

9І Я тебе помив у воді, і змив з тебе твою кров, і помазав тебе олією,

10і Я тебе зодягнув у різнобарвний одяг, і озув тебе синім сукном, і Я тебе підперезав кармазином, і одягнув тебе у вишукане полотно,

11і прикрасив тебе прикрасою, і одягнув обручки на твої руки та намисто на твою шию,

12і Я дав сережку у твої ніздрі та сережки у твої вуха і вінець хвали на твою голову.

13І ти була прикрашена золотом і сріблом, і твій одяг — з вісону та добірного полотна й різнобарвний. Питльоване борошно, мед і олію ти їла і стала дуже гарною.

14І твоє ім'я вийшло в народи про твою красу, тому що ти була досконала красою та виглядом, які Я тобі дав, — говорить Господь.

15А ти поклала надію на твою красу, і ти чинила розпусту своїм іменем, ти виливала твою розпусту на всяку дорогу,

16і ти взяла з твого одягу, і зробила собі шитих ідолів, і чинила розпусту з ними. І ти не ввійдеш, і не буде так!

17Ти взяла предмети твоєї краси з Мого золота і з Мого срібла, які Я тобі дав, і ти зробила собі чоловічі подоби, і ти з ними чинила розпусту.

18І ти взяла твій різнобарвний одяг, і ти його одягнула, а Мою олію та Мій ладан ти поставила перед їхнім обличчям.

19І Мій хліб, який Я тобі дав! Я годував тебе питльованим борошном, олією та медом, а ти це поставила перед їхнім обличчям на любі пахощі. І сталося, — говорить Господь, —

20і ти взяла твоїх синів і твоїх дочок, яких ти народила, і принесла їм у жертву на знищення, наче ти мало чинила розпусти,

21і ти порізала твоїх дітей, і ти їх віддала, коли ти їх їм принесла в жертву.

22Це понад усю твою розпусту, і ти не згадала днів твого дитинства, коли ти була оголена, засоромлена і жила вимазаною у своїй крові.

23І сталося, що після всього твого зла, — говорить Господь, —

24ти собі збудувала дім розпусти, і ти собі зробила проголошення на кожній вулиці.

25І на початку кожної дороги ти збудувала свої розпусні доми, і ти опоганила свою красу, і ти розставляла свої ноги всякому перехожому, і ти помножила свою розпусту.

- 26**Ти чинила розпусту із синами Єгипту, що мають поставу, що межували з тобою, і ти часто чинила розпусту, щоб у Мене викликати гнів.
- 27**Коли ж Я простягну проти тебе Мою руку, відкину твої закони і видам тебе душам дочок чужинців — тих, що ненавидять тебе, що звернули тебе з твоєї дороги, на якій ти була безбожною.
- 28**І ти чинила розпусту з дочками Ассура, проте й так ти не наситилася. І ти чинила розпусту, і не наситилася.
- 29**І ти помножила твої завіти із землею халдеїв, але й цими ти не наситилася.
- 30**Навіщо Мені робити завіт з твоєю дочкою, — говорить Господь, — коли ти чинила це все, діла жінки-розпусниці? І ти втричі більше чинила розпусту
- 31**з твоїми дочками. Ти збудувала твій розпусний дім на початку всякої дороги, і ти зробила твою сходку на всякій вулиці, і ти стала, як розпусниця, що бере в найми.
- 32**До тебе подібна жінка, що чинить перелюб, та яка бере плату від свого чоловіка.
- 33**Усім, що з нею чинили розпусту, ти давала плату, і ти дала заплати всім твоїм коханцям, і обклала їх, щоб приходили до тебе довкола у твоїй розпусті.
- 34**І в тобі було звихнення понад усіхжінок у твоїй розпусті, і з тобою не чинили розпусти, коли ти давала заплату, а тобі заплата не була дана, і ти стала звихнена в собі.
- 35**Через це, розпуснице, слухай Господнє слово:
- 36**Так говорить Господь: Тому що ти вилила твою мідь, і твій сором відкриється у твоїй розпусті до твоїх коханців і до всіх пожадань твоїх беззаконь, і в крові твоїх дітей, яких ти їм дала.
- 37**Через це ось Я проти тебе збираю всіх твоїх коханців, тих, з якими ти мішалася, і всіх, яких ти полюбила, з усіма, яких ти ненавиділа. І зберу їх проти тебе довкола, і відкрию їм твоє зло, і вони побачать весь твій сором.
- 38**І помщуся на тобі помстою перелюбниці та поставлю тебе в крові гніву і ревнощів.
- 39**І видам тебе в їхні руки, і розіб'ють твій дім розпусти, і знищать твої сходинки, і роздягнуть тебе з твого одягу, і заберуть посуд твоєї похвали, і залишать тебе оголеною та засоромленою.
- 40**І наведуть на тебе натовпи, і каменують тебе камінням, і посічуть тебе своїми мечами.
- 41**І сплять твої дома вогнем, і вчинять у тобі помсту перед численними жінками. І Я відверну тебе від розпусти, і більше не даси заплати.
- 42**Я послаблю гнів Мій, що проти тебе, і заберуться від тебе Мої ревнощі, Я спочину і більше не дбатиму.

⁴³Тому що ти не згадала день твого дитинства і засмутила Мене цим усім, і ось Я поклав твої дороги на твою голову, — говорить Господь. І так ти чинила безбожність в усіх твоїх беззаконнях.

⁴⁴Це є все, що сказали проти тебе в притчі, кажучи: Яка матір, така й дочка.

⁴⁵Ти є дочкою твоєї матері, що відкинула свого чоловіка, своїх дітей і сестер твоїх сестер, що відставили своїх чоловіків і їхніх дітей. Ваша матір — хеттійка, і ваш батько — Аморей.

⁴⁶Ваша старша сестра — Самарія, вона і її дочки, та, що живе зліва від тебе, і твоя сестра молодша за тебе, що живе справа від тебе — Содома і її дочки.

⁴⁷А ти навіть не ходила так, як вони їхніми дорогами, і не чинила за їхніми беззаконнями. І в малому ти їх перевищила на всіх твоїх дорогах.

⁴⁸Живу Я, — говорить Господь, — твоя сестра Содома, вона і її дочки, не зробили так, як зробила ти і твої дочки.

⁴⁹Лише це беззаконня Содоми, твоєї сестри, — гордість. Вона і її дочки, що жили в повноті хліба та в добробуті. Це було її та її дочкам, і вони не допомогли руці бідного й убогого.

⁵⁰І вони гордилися, і чинили беззаконня переді Мною, і Я їх відкинув, так, як Я побачив.

⁵¹А Самарія не згрішила і до половини твоїх гріхів. Ти ж помножила свої беззаконня понад них, і ти оправдала твоїх сестер в усіх твоїх беззаконнях, які ти робила,

⁵²тож прийми свою муку за те, що ти знищила твоїх сестер твоїми гріхами, якими ти чинила беззаконня понад них, і ти їх оправдала понад себе саму. І ти засоромся та візьми твоє безчестя, коли оправдаєш твоїх сестер.

⁵³І поверну їхні відвернення, відвернення Содоми і її дочок, і поверну відвернення Самарії і її дочок, і поверну твоє відвернення посеред них,

⁵⁴щоб ти прийняла свою муку і обезчестилася за все, що ти зробила, коли ти викликала в Мене гнів.

⁵⁵І твоя сестра Содома та її дочки будуть повернені до того, якими були на початку. І Самарія та її дочки будуть повернені до того, якими були на початку. І ти та твої дочки будете повернені до того, якими ви були на початку.

⁵⁶І хіба не була твоя сестра Содома поголосою у твоїх устах у дні твоєї гордості,

⁵⁷раніше, ніж відкрито твої злоби, так, як тепер ти є зневагою для дочок Сирії і всіх, що довкола неї, дочок чужинок, що оточують тебе довкола?

⁵⁸Твої безбожності й твої беззаконня, ти їх прийми, — говорить Господь.

⁵⁹Так говорить Господь: І Я зроблю з тобою так, як ти зробила, як ти це збезчестила, щоби переступити Мій завіт.

⁶⁰І Я згадаю Мій завіт, що з тобою в дні твоєї молодості, і поставлю тобі вічний завіт.

⁶¹І згадаєш твою дорогу, і будеш збезчещена, коли ти приймеш твоїх сестер, що старші за тебе, з тими, що молодші за тебе, і Я дам їх тобі на збудування, і не від твого завіту.

⁶²І Я підніму Мій завіт з тобою, і пізнаєш, що Я — Господь,

⁶³тому що згадаєш і застидаєшся, і хай не буде, щоб ти ще відкрила свої уста від присутності твого безчестя, коли тобою Мені надолужено за все, що ти зробила, — говорить Господь.

Єзекіїла 17

¹І було до мене Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, розкажи оповідання, і скажи притчу до дому Ізраїля,

³і скажеш: Так говорить Господь: Великий орел великокрилий, великих розмірів, повний кігтів, який має задум прибути до Лівану, і він взяв вибрані кедрі,

⁴м'які верхівки він зрізав і приніс їх у землю Ханаану, доставив їх до міста, оточеного мурами.

⁵І він взяв з насіння землі, і дав його на плодовите поле біля великої води, поставив його на видному місці.

⁶І воно зійшло, і стало немічним виноградником, малим за розмірами, непоказним. Його галузки — на ньому і його коріння було під ним. І він став виноградником, і випустив галузки, і простягнув свої гілки.

⁷І був інший — великий, великокрилий орел з багатьма кігтями, і ось цей виноград, що сплетений з ним, і його коріння — до нього. І він підняв до нього свої галузки, щоб напоїти його разом із землею свого саду.

⁸Він росте на гарній рівнині біля великої води, щоб випустити паростки і принести плід, аби стати великим виноградником.

⁹Через це скажи: Так говорить Господь: Чи випрямиться? Чи не зігниє його м'яке коріння і плід, і чи не посохне все, що з нього виростало? І не потрібно могутнього плеча ні численного народу, щоби його вирвати з його корінням.

¹⁰І ось він росте. Чи випрямиться? Хіба не засохне зовсім, як тільки торкнеться до нього гарячий вітер? Разом зі своєю землею те, що сходить, засохне.

¹¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

¹²Людський сину, скажи ж домові, що засмучує: Хіба ви не знаєте, що це було? Скажи: Коли прийде цар Вавилону проти Єрусалима, і візьме його царя та його володарів, і відведе їх до себе у Вавилон.

¹³І візьме із царського насіння, і складе з ним завіт, і введе його в клятву. І візьме володарів землі,

¹⁴щоби були на німецьке царство, аби зовсім не піднеслися, щоби берегли його завіт і його дотримувалися.

¹⁵І він відділиться від нього, щоб послати своїх послів до Єгипту, щоб дали йому коней і численний народ. Чи випрямиться? Чи врятується той, що чинить навпаки? І чи врятується той, хто переступає завіт?

¹⁶Живу Я, — говорить Господь, — хіба не скінчиться посеред Вавилону в тому місці, де є цар, що його поставив, — той, хто зневажив Мою клятву, і хто переступив Мій завіт з ним.

¹⁷І фараон не вчинить з ним війну великою силою ні численною юрбою, споруджуючи вали і будуючи машини для метання, щоб вигубити душі.

¹⁸І він зневажив клятву, щоб переступити завіт, і ось Я дав Свою руку, і зробив йому це все. Хіба він врятується?

¹⁹Через це скажи: Так говорить Господь: Живу Я, і Мій завіт, який він переступив, і Мою клятву, яку він зневажив, хіба не дам її на його голову.

²⁰І Я розтягну на нього сіть, і він упіймається в його пастці.

²¹У кожному своєму бої впадуть від меча, а тих, що залишаться, Я розсію на всякий вітер. І пізнаєте, що Я, Господь, сказав!

²²Тому-то так говорить Господь: Я візьму вибрані кедри, з верхівки їхнього серця зрубую і посаджу на високій горі.

²³І повішу його на високій горі Ізраїля, і насаджу, і випустить паростки, і зродить плід, і буде великим кедром, і під ним спочине всякий звір, і під його тінню спочине всякий птах, і його галуззя буде оновлене.

²⁵ І всі дерева рівнини пізнають, що Я — Господь, Який понижає високе дерево та піднімає вгору понижене дерево, і Який висушує зелене дерево, і дає рости сухому дереву. Я, Господь, сказав і зроблю!

Єзекіїла 18

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, чим для вас є ця притча в синів Ізраїля, що каже: Батьки їли нестиглий виноград, а зуби дітей мають оскомину?

³Живу Я, — говорить Господь, — якщо ще будуть говорити цю притчу в Ізраїлі.

⁴Адже всі душі — Мої. Так, як душа батька, так і душа сина, — Мої. Душа, яка грішить, вона помре.

⁵А людина, яка буде праведною, що чинитиме суд і праведність,

- ⁶не їстиме на горах і не підніматиме своїх очей до милого домові Ізраїля, і не безчеститиме жінки свого ближнього, і не наближатиметься до жінки, що має виділення,
- ⁷і не насилуватиме людини, поруку віддаватиме тому, хто заставив, і не грабуватиме грабунку, даватиме свій хліб голодуючому, і одягатиме нагого,
- ⁸і не даватиме на лихву свого срібла, і не братиме понад міру, і відвертатиме свою руку від неправедності, чинитиме праведний суд між чоловіком і між його ближнім,
- ⁹і ходитиме за Моїми приписами, і зберігатиме Мої заповіді, щоб їх чинити, — цей є праведний, він безсумнівно буде жити, — говорить Господь.
- ¹⁰І якщо він породить поганого сина, що проливає кров і що чинить гріхи,
- ¹¹який не пішов дорогою свого праведного батька, але й на висотах їв жертви, і опоганив жінку свого ближнього,
- ¹²і насилував бідного й убогого, і здобичі не привласнив, і застави не віддав, а уставився своїми очима на ідолів, чинив беззаконня,
- ¹³з лихвою давав і надмірно брав, — цей безсумнівно не буде жити, він вчинив усі ці беззаконня, він неодмінно помре, — його кров буде на ньому.
- ¹⁴Якщо ж породить сина, і він побачить усі гріхи свого батька, які він робив, і злякається, і не зробить згідно із цими,
- ¹⁵на висотах не їв жертв, і своїх очей не покладав на миле домові Ізраїля, і не опоганив жінки свого ближнього,
- ¹⁶і не насилував чоловіка, і заручене не затримав, і здобичі не привласнив, дав свій хліб бідному, а нагого одягнув,
- ¹⁷і від неправедності відвернув свою руку, не взяв лихви ані понад міру, чинив праведне і ходив за Моїми приписами, — він не помре в беззаконнях свого батька, він безсумнівно буде жити.
- ¹⁸А його батько, якщо гнобитиме гнобленням і привласнював здобич, чинив протилежне посеред Мого народу, то він помре у своєму беззаконні.
- ¹⁹І ви говоритимете: Як то, що син не взяв беззаконня батька? Адже син чинив праведність і милосердя, зберіг усі Мої закони і їх виконав. Він безсумнівно буде жити.
- ²⁰А душа, що згрішила, помре. А син не візьме неправедність батька, ані батько не візьме неправедність сина. Праведність праведного буде на ньому, і беззаконня беззаконного буде на ньому.
- ²¹Якщо ж беззаконний відвернеться від усіх своїх беззаконь, які він чинив, і зберігатиме всі Мої заповіді, і чинитиме праведність і милосердя, — він безсумнівно буде жити, не помре!

22 Усі його проступки, які він учинив, не згадаються. Житиме в його праведності, яку він чинив.

23 Невже ж Я справді бажатиму смерті беззаконного, — говорить Господь, — хіба лиш, щоб звернути його з поганої дороги, і щоб він жив?

24 Коли ж праведний відвернеться від своєї праведності й чинитиме неправедність за всяким беззаконням, яке робив беззаконний, усі його праведності, які він робив, не згадаються в його переступах, якими провинився, і у своїх гріхах, якими він згрішив, — у них він помре.

25 А ви сказали: Господня дорога не є прямою. Послухайте ж, доме Ізраїля: Чи Моя дорога не є пряма? Хіба не ваша дорога є непряма?

26 Коли праведний відвернеться від своєї праведності й учинить переступ, то помре в переступі, який він учинив, — у ньому помре!

27 А коли беззаконний відвернеться від свого беззаконня, яке він чинив, і робитиме суд і праведність, то цей зберіг свою душу

28 і відвернувся від усіх своїх безбожностей, які він чинив, — він безсумнівно буде жити, не помре!

29 А дім Ізраїля говорить: Господня дорога не є прямою. Хіба Моя дорога не є пряма, доме Ізраїля? Чи ваша дорога не є прямою?

30 Кожного з вас, доме Ізраїля, судитиму за його дорогою, — говорить Господь, — поверніться і відверніться від усіх ваших безбожностей, і не будуть вам на муку неправедності!

31 Відкиньте від себе всі ваші безбожності, якими ви були безбожними проти Мене, і створіть собі нове серце і новий дух. Чому помираєте, доме Ізраїля?

32 Тому що Я не бажаю смерті того, хто вмирає, — говорить Господь!

Єзекїїла 19

1 І ти візьми голосіння над володарем Ізраїля,

2 і скажеш: Як твоя мати? Левеня посеред левів. Вона є посеред левів, помножила своїх левенят.

3 І відбилося одне з її левенят, стало левом і навчилося хапати здобич, пожирало людей.

4 І почули про нього народи, воно було схоплене в їхньому знищенні, і повели його в наморднику до єгипетської землі.

5 І вона побачила, що забране від неї, і гинуло її буття, і вона взяла іншого зі своїх левенят, поставила його левом.

6 І воно жило посеред левів, стало левом і навчилося хапати здобич, пожирало людей.

⁷І він полював у своїй сміливості, спустошив їхні міста і знищив землю та її повноту голосом свого ричання.

⁸І подалися проти нього народи з країн довкола, і розтягнули на нього свої сіті, і він був схоплений у своєму знищенні.

⁹І почепили йому намордника, і помістили в клітку, і він пішов до царя Вавилону, і ввів його до в'язниці, щоб не було чути його голосу на горах Ізраїля.

¹⁰Твоя матір — наче виноградник, так, як цвіт у гранаті, посадженому біля води, її плід і її паростки були від великої води.

¹¹Вона була палицею сили для племені володарів і піднялася вгору своєю величністю посеред стовбурів, і він побачив її велич у безлічі її гілок.

¹²І вона була зламана в гніві, кинута на землю, і вітер, що палив, висушив її вибрані гілки. Засуджені були, і висохла палиця її сили, — вогонь її знищив.

¹³І тепер посадили її в пустелі, у безводній землі.

¹⁴І вийшов вогонь з палиці її вибранців, і пожер її, і не було в неї палиці сили. Плем'я є на притчу плачу, і буде на ридання.

Єзекїла 20

¹І сталося, що в сьомому році, у п'ятому місяці, на десятій деньмісяця прийшли мужі зі старійшин дому Ізраїля запитати в Господа і сіли перед моїм обличчям.

²І до мене було Господнє слово, що промовляло:

³Людський сину, заговори до старійшин дому Ізраїля і скажеш їм: Так говорить Господь: Чи ви приходите Мене запитати? Живу Я, хіба Я вам відповім, — говорить Господь.

⁴Чи помщуся на них помстою? Людський сину, засвідчи їм про беззаконня їхніх батьків

⁵і скажеш їм: Так говорить Господь: Від того дня, коли Я полюбив дім Ізраїля і відомим став насінню дому Ізраїля, і знаний був їм в єгипетській землі, і поміг їм Моєю рукою, кажучи: Я — Господь, Бог ваш, —

⁶у той день Я поміг їм Моєю рукою, щоб вивести їх з єгипетської землі в землю, яку Я їм підготував, землю, що пливе молоком і медом, це — вощина з медом, понад усяку землю.

⁷І Я сказав їм: Кожний нехай відкине гидоти своїх очей, і задумами Єгипту не опоганюйтеся. Я — Господь, Бог ваш!

⁸А вони відстали від Мене, і не забажали Мене послухатися, не відкинули гидоти їхніх очей і не залишили почини Єгипту. І Я сказав вилити Мій гнів на них, щоб сповнити Мій гнів на них посеред єгипетської землі.

- ⁹І Я зробив, щоб Моє Ім'я зовсім не опоганилося перед народами, посеред тих, в яких вони є, в яких Я відомий став їм перед ними, щоб вивести їх з єгипетської землі.
- ¹⁰І Я вивів їх з єгипетської землі, і Я повів їх у пустелю,
- ¹¹і Я дав їм Мої приписи, і об'явив їм Мої заповіді, — ті, які чинитиме людина і житиме ними.
- ¹²І Я дав їм Мої суботи, щоби були на знак поміж Мною і поміж ними, аби пізнати їх, тому що Я — Господь, Який їх освячує.
- ¹³І Я говорив до дому Ізраїля в пустелі: Ходитимете в Моїх приписах! Та вони не пішли, а відкинули Мої заповіді, які, коли їх чинитиме людина, то житиме ними, і дуже опоганили Мої суботи. І Я сказав вилити на них Мій гнів у пустелі, щоб їх вигубити.
- ¹⁴І Я зробив, щоб ніколи Моє Ім'я не було опоганене перед народами, з яких Я їх вивів перед їхніми очима.
- ¹⁵І Я підняв на них Мою руку в пустелі раз на все, щоб їх не ввести в землю, яку Я їм дав, землю, що пливе молоком і медом, є вощиною з медом — понад усяку землю,
- ¹⁶тому що вони відкинули Мої заповіді й не ходили в Моїх приписах, і опоганили Мої суботи, і ходили за пожаданнями своїх сердець.
- ¹⁷Та Моє око пощадило їх, щоб їх не вигубити, і Я їх не дав на вигублення в пустелі.
- ¹⁸І Я сказав їхнім дітям у пустелі: Не ходіть за звичаями ваших батьків і не бережіть їхні заповіді, не будьте замішані в їхніх починах і не опоганюйтеся.
- ¹⁹Я — ваш Господь Бог, ходитимете в Моїх приписах і будете берегти Мої заповіді та чинитимете їх,
- ²⁰і святіть Мої суботи. І нехай буде на знак між Мною і вами, щоб ви знали, що Я — Господь, Бог ваш.
- ²¹Та вони і їхні діти Мене засмутили, не ходили за Моїми приписами і не берегли Моїх заповідей, щоб їх чинити, які, коли людина чинитиме, то житиме ними, і опоганили Мої суботи. І Я сказав вилити на них Мій гнів у пустелі, щоби завершити на них Мій гнів.
- ²²І Я зробив, щоб ніяк Моє Ім'я не опоганилося перед народами, з яких Я їх вивів перед їхніми очима.
- ²³І Я підняв на них Мою руку в пустелі, щоб їх розсипати в народах, розсіяти їх у країнах,
- ²⁴тому що не виконували Моїх заповідей і відкинули Мої приписи, і вони опоганили Мої суботи, і очі їхні були за пожаданнями їхніх батьків.

- 25** І Я дав їм недобрі приписи і заповіді, в яких не житимуть у них.
- 26** Я опоганю їх в їхніх домах, коли проходитиму, кожного, хто відкриває лоно, щоб їх знищити.
- 27** Через це Я заговорю до дому Ізраїля, людський сину, і скажеш їм: Так говорить Господь: Аж до цього викликали в Мене гнів ваші батьки їхніми переступами, в яких переступили проти Мене.
- 28** І Я ввів їх у землю, на яку Я підняв Мою руку, щоб їм її дати. І вони побачили всякий високий вершок і всяке тінисте дерево, і приносили там жертву своїм богам, і поставили там любі пахощі, і виливали там свої жертви виливання.
- 29** І Я сказав їм: Чим є Абама, що ви туди виходите? І дали йому ім'я — Абама — аж до сьогодні.
- 30** Через це Я сказав дому Ізраїля: Так говорить Господь: Хіба ви не опоганюєтеся в беззаконнях ваших батьків і не чините розпусту за їхніми гидотами?
- 31** І ви опоганюєтеся в первоплодах ваших домів, у ваших відлученнях, у всіх ваших пожаданнях аж до сьогодні. І Я вам відповім, доме Ізраїля? Живу Я, — говорить Господь, — якщо Я вам відповім, і якщо це піде на ваш дух.
- 32** І не буде так, як ви говорите: Будемо, як народи і як племена землі, щоб служити деревам і камінню.
- 33** Через це живу Я, — говорить Господь, — якщо сильною рукою та високим раменом, і розлитим гнівом не царюватиму над вами!
- 34** І виведу вас з народів, і прийму вас з країн, куди ви в них розсіяні, сильною рукою та високим раменом, і розлитим гнівом.
- 35** І Я поведу вас у пустелю народів, і буду судитися з вами там обличчям до обличчя.
- 36** Так, як Я судився з вашими батьками в пустелі єгипетської землі, так судитиму вас, — говорить Господь.
- 37** І переведу вас під Моєю палицею, і введу вас у числі,
- 38** і виберу з вас безбожних і відступників, тому що виведу їх з їхнього поселення, і вони не ввійдуть у землю Ізраїля. І пізнаєте, що Я — Господь.
- 39** Гож ви, доме Ізраїля, — так говорить Господь, — кожний відкиньте свої пожадання. І після цього, якщо ви Мене вислухаєте, то більше не опоганите Моє святе Ім'я вашими дарами і вашими похотями.
- 40** Тому що на Моїй святій горі, на високій горі, — говорить Господь, — там Мені служитимуть — весь дім Ізраїля — до кінця, і Я там прийму, і там Я навідаюся до ваших первоплодів і первоплодів відділеного вами в усьому вашому освяченні.

⁴¹Улюбих пахощах Я вас прийму, коли Я виводитиму вас із народів, і прийматиму вас з країн, куди ви були розсіяні в них, і ви будете святити Мене перед очима народів.

⁴²І пізнаєте, що Я — Господь, коли Я введу вас у землю Ізраїля, землю, до якої Я підняв Мою руку, щоб дати її вашим батькам.

⁴³І там згадаєте ваші дороги і ваші пожадання, ті, що ними ви опоганилися, і битимете себе в обличчя за все ваше зло.

⁴⁴І пізнаєте, що Я — Господь, коли Я вам зроблю так, аби Моє Ім'я не було опоганене на ваших злих дорогах і за вашими зіпсутими починами, — говорить Господь.

Єзекїла 21

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, скріпи своє обличчя проти Теману і поглянь на Даром, і пророкуй проти лісу володаря Нагева,

³і скажеш лісові Нагева: Послухай Господнє слово: Так говорить Господь, Господь! Ось Я в тобі запалюю вогонь, і він у тобі пожере всяке зелене дерево і всяке сухе дерево, полум'я, що загорілося, не погасне, і в ньому буде спалене всяке обличчя від сходу аж до півночі.

⁴І всяке тіло пізнає, що Я, Господь, його спалив, — не погасне.

⁵І я сказав: Зовсім ні, Господи, Господи! Ці кажуть до мене: Хіба це, що сказане, не притча?

⁶І до мене було Господнє слово, що промовляє:

⁷Через це пророкуй, людський сину, і скріпи своє обличчя проти Єрусалима, і поглянь на їхні святощі, і пророкуватимеш проти землі Ізраїля,

⁸і скажеш землі Ізраїля: Ось Я проти тебе і оголю Мій меч з його піхви, і вигублю з-поміж тебе несправедного та беззаконного.

⁹Тому що вигублю з-поміж тебе несправедного та беззаконного, так вийде Мій меч зі своєї піхви проти всякого тіла від сходу аж до півночі.

¹⁰І всяке тіло пізнає, що Я, Господь, витягнув Мій меч з його піхви, — він більше не повернеться.

¹¹А ти, людський сину, зітхай у розбитті твоїх стегон і в болях застогнеш перед їхніми очима.

¹²І буде, коли скажуть тобі: Чому ти стогнеш? То ти скажеш: За вістку, бо приходить, і всяке серце буде зранене, і всі руки ослабнуть, і зімліє всяке тіло та всякий дух, і всі опоганені частини будуть мокрими. Ось приходить і буде! — говорить Господь.

- 13** І до мене було Господнє слово, що промовляло:
- 14** Людський сину, пророкуй і скажеш: Так говорить Господь. Скажи: Мечу, мечу, гострися і запалай гнівом,
- 15** тому що різатимеш різаниною! Гострися, тому що будеш вилискувати, будь готовим стримати свободу! Рубай, зневажай, відкинь усяке дерево!
- 16** І Він дав його готовим тримати його рукою. Вигострений меч, готовий, щоб дати його в руку того, хто вбиває.
- 17** Закричи і заголоси, людський сину, бо він — проти мого народу, він — на всіх старійшин Ізраїля. Вони переселяться під меч, він проти Мого народу! Через це плескай своїми руками.
- 18** Бо присуджено, і що, коли й відкинуто плем'я? Не буде, — говорить Господь, Господь!
- 19** І ти, людський сину, пророкуй і плескай долонею в долоню, і подвій меч. Третій меч побитих — це великий меч побитих, і їх охопить жах,
- 20** щоби було розбите серце і помножилися немічні біля кожної брами. Вони були видані на різанину меча, він був добрий до різанини, він був добрий до виблискування.
- 21** Проходи, гострися справа і зліва, куди лиш піднімається твоє лезо!
- 22** І Я заплещу Моєю рукою до Моєї руки, і опушу Мій гнів. Я, Господь, сказав!
- 23** І до мене було Господнє слово, що промовляло:
- 24** І ти, людський сину, визнач собі дві дороги, щоб увійшов меч царя Вавилону. З однієї країни обидва вийдуть, і рука на початку дороги міста.
- 25** На початку дороги поставиш, щоб увійшов меч проти Раввата, синів Аммона, і на Юдею, та на Єрусалим посеред нього.
- 26** Тому що цар Вавилону стане на початку дороги, на початку двох доріг, щоб ворожити чарами, щоби палиця закипіла, і запитати в різьблених, і досліджувати печінку в себе справа.
- 27** Було чарування проти Єрусалима, щоб кинути огорожу, щоб відкрити уста з криком, підняти голос з криком, кинути огорожу проти його брам, і кинути земляний вал, і збудувати машини для метання.
- 28** І він для них як той, що чаклує марнотами перед ними, і він, як той, що згадував неправедності, аби бути захопленими.
- 29** Через це так говорить Господь: Тому що ви згадали ваші неправедності, коли відкривали ваші неправедності, щоб явними були ваші гріхи в усіх ваших безбожностях і у ваших починах, тому що ви згадали, цими будете зловлені.
- 30** І ти, огидний беззаконний старійшино Ізраїля, день якого приходить, кінець у час неправедності,

³¹так говорить Господь: Скинь митру і відклади вінець. Вона такою не буде. Ти впокорив високого, і ти підняв упокороженого.

³²Неправедність, неправедність, її поставлю, і вона такою не буде, доки не прийде той, кому належить, і йому передам.

³³І ти, людський сину, пророкуй і скажеш: Так говорить Господь до синів Аммона і до їхньої погорди, і скажеш: Мечу, мечу, витягнений на різанину і витягнений на вигублення, встань, щоб ти вилискував

³⁴у твоєму марному видінні та у твоєму оманливому чаклуванні, щоб видати тебе на шії побитих беззаконних, день яких прийшов, їхнійкінець у час неправедності.

³⁵Повернися, не спочинь на цьому місці, на якому ти є. І у твоїй власній землі Я тебе судитиму

³⁶і виблю на тебе Мій гнів, у вогні Мого гніву подую на тебе і видам тебе в руки людей-варварів, що роблять знищення.

³⁷Для вогню будеш поживою, твоя кров буде посеред землі. Не буде твоєї пам'яті, тому що Я, Господь, сказав.

Єзекїла 22

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²І ти, людський сину, хіба судитимеш місто крові? І покажи йому всі його беззаконня,

³і скажеш: Так говорить Господь: О, місто, що проливаєш кров посеред себе, щоб прийшов його час, і що чиниш задумами згідно зі своїми, щоб його опоганити,

⁴ти вчинило переступ у їхній крові, яку ти пролило, і ти опоганилося у твоїх задумах, які ти здійснило, і ти наблизило твої дні, і ти привело час твоїх років. Через це Я тебе дав на погорду народам і на сміх усім країнам,

⁵що близько до тебе, і тим, що далеко віддалені від тебе, і кепкуватимуть з тебе. Славна нечистотою і численна беззаконнями.

⁶Ось володарі дому Ізраїля, кожний зійшовся в тобі до своїх кровних, щоб пролити кров.

⁷На батька і матір говорять у тобі зло і поводитися неправедно в тобі з приходьком, у тобі насилували сироту і вдову.

⁸І зневажили Мої святощі, і опоганили Мої суботи в тобі.

⁹У тобі — мужі-розбійники, щоб у тобі проливати кров, і на пагорбах у тобі їли, неправедне робили посеред тебе.

¹⁰Сором батька відкрили в тобі й відставлену в нечистотах у тобі впокорили.

- 11** Вони — кожний з жінкою свого ближнього — чинили беззаконня, і кожний опоганив свою невістку в безбожності, і кожний свою сестру, дочку свого батька, впокорив у тобі.
- 12** Дари брали в тобі, щоб пролити кров, лихву і понад міру брали в тобі. І ти завершило повноту твоєї злоби, що в насильстві, а Мене ти забуло, — говорить Господь.
- 13** Якщо ж приведу Мою руку до Моєї руки над тим, що ти виповнило, що ти зробило, і на твою кров, що була посеред тебе,
- 14** то хіба твоє серце встоїть? Чи твої руки будуть сильні в дні, в які Я чиню проти тебе? Я, Господь, сказав і зроблю!
- 15** І розсію тебе в народах, і розкину тебе в країнах, і від тебе зникне твоя нечистота,
- 16** і дам спадок у тобі перед очима народів. І пізнаєте, що Я — Господь.
- 17** І до мене було Господнє слово, що промовляло:
- 18** Людський сину, ось для Мене весь дім Ізраїля став змішаний міддю, залізом, оловом і свинцем. Він — домішка посеред срібла.
- 19** Через це скажи: Так говорить Господь: Тому що ви всі сталися на одне змішання, через це ось Я приймаю вас до середини Єрусалима.
- 20** Так, як приймається срібло, мідь, залізо, олово і свинець посеред печі, щоби дихнути на нього вогнем, щоб розплавити, так Я прийму в Моєму гніві й зберу, і розплавлю вас,
- 21** і дихну на вас вогнем Мого гніву, і розплавитеся посеред нього.
- 22** Так, як плавиться срібло посеред печі, так розплавитеся посеред неї. І пізнаєте, що Я, Господь, вилив Мій гнів на вас.
- 23** І до мене було Господнє слово, що промовляло:
- 24** Людський сину, скажи йому: Ти є земля не наводнена, і не було на тобі дощу в дні гніву.
- 25** Його старійшини посеред нього, як леви, що ричать, що здійснюють грабунок, що їдять душі силою, що приймають честь, і твої вдови помножилися посеред тебе.
- 26** І його священики відцуралися Мого закону і опоганили Мої святощі. Вони не розрізнили між святим і не святим, і не розрізнили між нечистим і чистим, і від моїх субот закрили свої очі, і Я був осквернений посеред них.
- 27** Його володарі посеред нього, як вовки, що вихапують здобич, аби пролити кров, щоб тільки отримати наживу .
- 28** І його пророки, що себе намазують, упадуть — ті, які бачать марне, які чаклюють брехню, які говорять: Так говорить Господь! — а Господь не говорив.

²⁹Вони неправедно гнітять народ землі й здійснюють грабунок, насилують бідного й убогого, і не поводяться праведно з приходьком.

³⁰І Я шукав у них чоловіка, що живе праведно, і що стоїть перед Моїм обличчям досконало в часі землі, щоб до кінця її не вигубити, та Я не знайшов!

³¹І Я вилив на нього Мій гнів у вогні Мого гніву, щоб вигубити. Їхні дороги Я дав на їхні голови, — говорить Господь! Господь!

Єзекїла 23

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, було дві жінки — дочки в однієї матері,

³і вони чинили розпусту в Єгипті у своїй молодості. Там опали їхні груди, там вони втратили дівоцтво.

⁴А їхні імена були: Оола, старша, і її сестра — Ооліва. І вони були Моїми, і породили синів і дочок. Тож їхні імена: Самарія — Оола, і Єрусалим — Ооліва.

⁵І Оола в розпусті відступила від Мене і поклалася на своїх коханців, на асирійців, що наближалися до неї, — одягнені в синій одяг, володарі та вожді.

⁶Молодці всі вибрані, кіннотники, що їздять на конях.

⁷І вона дарувала їм свою розпусту. Усі вибрані сини асирійців, і всіма, на яких клалася, вона опоганювалася всіма своїми пожаданнями.

⁸І вона не покинула своєї розпусти з Єгипту, бо з нею спали в її молодості, і вони позбавили її дівоцтва, і проливали свою розпусту на неї.

⁹Через це Я її видав у руки її коханців, у руки синів асирійців, на яких вона клалася.

¹⁰Вони відкрили її сором, взяли її синів і дочок, а її вбили мечем. І вона стала поговоркою між жінками, і вчинили на ній помсту за дочок.

¹¹А її сестра Ооліва побачила і перевищила її своїм намаганням, і її розпушта більша за розпусту її сестри.

¹²Вона клалася на асирійських синів, володарів і вождів, що близькі з нею, одягнені в гарний одяг, кіннотники, що їздять на конях. Усі — вибрані молодці.

¹³І Я побачив, що вона опоганилася. Одна дорога в обох!

¹⁴І вона додала до своєї розпусти, і вона позначила чоловіків, намальованих на стіні, образи халдеїв, намальованих олівцем,

¹⁵підперезаних різнобарвними поясами по їхніх стегнах, і головний убір пофарбований на їхніх головах, у всіх потрійний вигляд, подоба халдейських синів землі їхньої батьківщини,

- 16**і вона клалася на них поглядом своїх очей, і посилала до них послів у землю халдеїв.
- 17**І до неї прийшли сини Вавилону, на ліжку спочинку, і зробили її нечистою в її розпусті, і вона опоганилася ними. І її душа відступила від них.
- 18**І вона відкрила свою розпусту, і відкрила свій сором, і Моя душа відступила від неї, як відступила Моя душа і від її сестри.
- 19**І ти помножила твою розпусту, щоб згадати дні твоєї молодості, в які ти чинила розпусту в Єгипті,
- 20**і ти клалася на халдеїв, в яких їхні тіла, як тіла ослів, а їхні члени, як члени коней.
- 21**І ти навідалася до беззаконня твоєї молодості, яке ти чинила в Єгипті у твоїй кімнаті, де груди твоєї молодості.
- 22**Через це, Ооліво, так говорить Господь: Ось Я підіймаю проти тебе твоїх коханців, від яких відстала твоя душа від них, і наведу їх довкола на тебе,
- 23**синів Вавилону і всіх халдеїв, Факуда і Суя, і Куя, і всіх синів ассирійців з ними, вибраних молодих, усіх володарів і вождів, потрійних і славних, що їздять на конях.
- 24**Вони всі виступлять проти тебе з півночі, колісниця та колеса з юрбою народів, щити і лучники, і довкола виставлять варту проти тебе. І дам суд перед їхнім обличчям, і помстяться на тобі своїми судами.
- 25**І дам Мої ревності на тебе, і вчинять з тобою в гніві обурення. Твої ніздрі і твої вуха відріжуть, і твоїх позоставших повалять мечем. Вони захоплять твоїх синів і твоїх дочок, а твоїх позоставших пожере вогонь.
- 26**І вони тебе роздягнуть з твого одягу, і візьмуть предмети твоєї хвали.
- 27**І Я відверну твоє безчестя від тебе і твою розпусту з єгипетської землі, і не піднімеш до них твоїх очей, і більше не згадаєш Єгипет.
- 28**Тому що так говорить Господь, Господь: Ось Я тебе видаю в руки тих, кого ти ненавидиш, від яких від них відступила твоя душа.
- 29**І вчинять з тобою в ненависті, і візьмуть усі твої труди і твої праці, і будеш оголеною і засоромленою, і відкриється сором твоєї розпусти і твоє безчестя. І твоя розпушта
- 30**вчинила це тобі, коли ти чинила розпусту за прикладами народів, і ти опоганилася їхніми пожаданнями.
- 31**Ти пішла дорогою твоєї сестри, і дам її чашу у твої руки.
- 32**Так говорить Господь: Питимеш глибоку і широку чашу твоєї сестри надмірно, щоб довести до краю

33сп'яніння, щоб ти наповнилася знесиленням. І чашу знищення, чашу твоєї сестри Самарії,

34і її питимеш. І Я поверну її свята і нові місяці, тому що Я промовив, — говорить Господь.

35Через це так говорить Господь: Тому що ти Мене забула, і ти Мене відкинула від твого тіла, то ти візьми твоє безчестя і твою розпусту.

36І Господь сказав мені: Людський сину, чи ти не судиш Оолу і Ооліву? І ти сповістиш їм їхні беззаконня,

37бо вони чинили перелюб, і кров на їхніх руках. Пожаданнями їхніми чинили перелюб і своїх дітей, які породили Мені, проводили їх через вогонь.

38І аж до цього Мені зробили. Осквернили Мої святощі й опоганили Мої суботи,

39коли вони вбивали своїх дітей для своїх ідолів і входили до Мого святого, щоб його опоганити. І тому що так учинили посеред Мого дому,

40і тому що так учинили чоловікам, які приходили здалека, тим, які до них посилали послів. І як тільки вони приходили, то вона відразу вмивалася, малювала свої очі, прикрашалася прикрасою

41і сідала на розстеленому ліжку, а перед її обличчям — прикрашений стіл, Мій ладан і Моя олія, і вони веселилися ними!

42І піднімали звук музики. І до чоловіків, що з безлічі людей приходили з пустелі, і давали на їхні руки обручки і вінець похвали на їхні голови.

43І я сказав: Хіба не в цьому чинять перелюб? Це — діла розпусниці, і вона чинила розпусту.

44І входили до неї, як входять до жінки-розпусниці, так входили до Ооли і до Ооліви, щоби чинити беззаконня.

45І ці праведні мужі відімстять їм помстою перелюбниці та помстою крові, тому що вони — перелюбниці, і кров на їхніх руках.

46Так говорить Господь: Наведи на них юрбу і дай на них замішання та пограбування,

47і каменуй їх камінням народів, і проший їх їхніми мечами. Їхніх синів і їхніх дочок вб'ють, а їхні дома спалять вогнем.

48І відверну безбожність із землі, і будуть напоумлені всі жінки, і не робитимуть за їхніми безбожностями.

49І ваша безбожність буде дана на вас, і візьмете гріхи за ваші пожадання, і пізнаєте, що Я — Господь.

Єзекїїла 24

¹І до мене було Господнє слово в дев'ятому році, у десятому місяці, на десятій день місяця, що промовляло:

²Людський сину, записуй собі кожного дня від цього дня, в який цар Вавилону пішов проти Єрусалима, від сьогоднішнього дня,

³і скажи притчу проти дому, що засмучує, і скажеш їм: Так говорить Господь: Постав казан і налий у нього води,

⁴і кинь у нього порізане, усяке гарне порізане, литку і лопатку, очищені від костей,

⁵взяте з вибраної худоби, і пали кості під ними. Заварив, зварив і спік його кості посеред нього.

⁶Через це так говорить Господь: Місто крові — казан, в якому є іржа на ньому, й іржа з нього не зійшла, по частині її вивів, — не впав на нього жереб. Бо його кров посеред нього, Я його поставив на гладкому камені. Я його не вилив на землю, аби покрити його землею.

⁸Щоб вийшов гнів на помсту, щоб Я дав помститися за його кров на гладкому камені, щоб її не покрити.

⁹Через це так говорить Господь: І Я побільшу полум'я,

¹⁰помножу дрова і запалю вогонь, щоб м'ясо розварилося, і випарувалась юшка,

¹¹щоб стояло на вугіллі, щоби його мідь нагрілася, розпеклася і розтопилася посеред його нечистоти, і щоби зникла його іржа!

¹²Та не зійде з нього його велика іржа, і його іржа буде на сором,

¹³тому що ти опоганювалося. А що, коли ще не очистишся, доки виповню Мій гнів?

¹⁴Я, Господь, сказав, і прийде, і зроблю. Не відставлю і не помилую! За твоїми дорогами і за твоїми пожаданнями судитиму тебе, — говорить Господь. Через це Я тебе судитиму за твоєю кров'ю і судитиму тебе за твоїми пожаданнями, ти — нечиста, славна, і багато засмучуєш.

¹⁵І до мене було Господнє слово, що промовляло:

¹⁶Людський сину, ось Я забираю в тебе пожадання твоїх очей у бойовому поході. Не турбуйся, ти навіть не плакатимеш!

¹⁷Стогін крові, стегна, є жалоба. Твоє волосся не буде на тобі заплетене і твоє взуття — на твоїх ногах, ти не будеш потішена їхніми устами, і людського хліба не їстимеш.

¹⁸І я заговорив до народу вранці так, як мені ввечері було заповідано. І я зробив вранці так, як мені заповідано.

¹⁹І сказав мені народ: Чому не сповіщаєш нам, що це є, і що ти чиниш?

²⁰І я сказав їм: До мене було Господнє слово, що промовляло:

²¹Скажи домові Ізраїля: Так говорить Господь: Ось Я опоганю Мої святощі, гордість вашої сили, пожадання ваших очей, і те, що щадить ваші душі. І ваші сини та ваші дочки, яких ви покинули, упадуть від меча.

²²І зробите так, як я зробив. Не будете потішені їхніми устами і не їстимете людського хліба,

²³і ваші чуприни — на вашій голові, і ваше взуття — на ваших ногах. І не плакатимете, і не ридатимете, а розтанете у ваших беззаконнях і потішите кожний свого брата.

²⁴І Єзекїл буде вам на знак. Саме так, як він зробив, ви зробите, коли це прийде. І пізнаєте, що Я — Господь.

²⁵І ти, людський сину, чи не в день, коли забираю в них силу, піднесення їхньої похвали, пожадання їхніх очей і піднесення їхнього духу, їхніх синів і їхніх дочок,

²⁶чи не в той день прийде той, що спасається до тебе, щоб сповістити тобі у вуха?

²⁷У той день відкриються твої уста до того, що врятувався, і заговориш, і більше не мовчатимеш. І будеш їм на знак, і пізнають, що Я — Господь.

Єзекїла 25

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, скріпи твоє обличчя на синів Аммона і пророкуй проти них,

³і скажеш синам Аммона: Послухайте Господнє слово: Так говорить Господь: Тому що ви зрадили Моїми святощами, бо вони осквернені, і землею Ізраїля, тому що вона була знищена, і домом Юди, тому що вони пішли в полон,

⁴через це ось Я видаю вас синам Кедема в спадок, і поселяться зі своїм добром посеред тебе, і поставлять посеред тебе свої шатра. Вони з'їдять твої плоди, і вони питимуть твоє добро.

⁵І дам місто Аммона на пасовиська верблюдів, — синів Аммона на пасовисько овець. І пізнаєте, що Я — Господь.

⁶Тому так говорить Господь: Оскільки ти плескав своєю рукою і тупав своєю ногою, і зрадив від своєї душі над землею Ізраїля,

⁷через це Я простягну на тебе Мою руку і дам тебе на пограбування в народах, вигублю тебе з народів і вигубленням вигублю тебе з країн. І пізнаєш, що Я — Господь.

⁸Так говорить Господь: Тому що Моав сказав: Ось дім Ізраїля і Юди, як і всі народи,

⁹через це ось я ослабляю плече Моава від його пограничних міст, вибрану землю, дім Асімута над джерелом приморського міста.

¹⁰Синам Кедема до синів Аммона — Я їм дав у спадок, щоб не було пам'яті синів Аммона.

¹¹І на Моаві вчиню помсту, і пізнають, що Я — Господь.

¹²Так говорить Господь: За те, що зробила Ідумея, коли вони жорстоко мстилися домові Юди, і що вони були злопам'ятні й жорстоко мстилися ,

¹³через це так говорить Господь: І простягну Мою руку проти Ідумеї, і вигублю з неї людину та худобу, і поставлю її пустелею, і з Теману впадуть гнані мечем.

¹⁴І дам Мою помсту на Ідумею рукою Мого народу Ізраїля, і зроблять в Ідумеї за Моїм гнівом і за Моєю люттю. І пізнають Мою помсту, — говорить Господь.

¹⁵Тому так говорить Господь: Через те, що зробили чужинці в помсті й поставили помсту, радіючи з душі, аби вигубити аж до віку,

¹⁶через це так говорить Господь: Ось Я простягну Мою руку на чужинців і вигублю критійців, і знищу решту тих, що живуть на узбережжі.

¹⁷І вчиню серед них великі помсти, і пізнають, що Я — Господь, коли Я дам на них Мою помсту.

Єзекіїла 26

¹І сталося, що на одинадцятий рік, у перший день місяця було до мене Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, тому що Сор заговорив проти Єрусалима: Добре був розбитий, знищені народи повернулися до мене, вона, що була повна, спустошена,

³через це так говорить Господь: Ось Я проти тебе, Сор, і наведу на тебе багато народів, як море підноситься своїми хвилями.

⁴І повалять стіни Сора, і повалять твої вежі, і розвію його порох з нього, і зроблю його гладким каменем.

⁵Сушильнею для сітей буде посеред моря, бо Я сказав, — говорить Господь. І буде на пограбування для народів,

⁶і його дочки в долині будуть мечем убиті. І пізнають, що Я — Господь!

⁷Адже так говорить Господь: Ось Я наводжу на тебе, Соре, Навуходоносора, царя Вавилону, з півночі, він є царем царів, з кіньми і колісницями, і кіннотниками, і дуже численним збором народів.

⁸Цей твоїх дочок, що в долині, вб'є мечем і дасть на тебе сторожу, обложить і зробить проти тебе довкола вали та військові табори, і свої списи наставить проти тебе.

⁹Твої стіни і твої вежі повалить своїми мечами.

¹⁰Від безлічі його коней тебе покриє їхній порох, і від голосу його кіннотників і коліс його колісниць твої стіни затрясуться, коли він входить крізь твої брами, як той, що входить до міста з рівнини.

¹¹Копитами їхніх коней вони потопчуть усі твої рівнини. Твій народ він вигубить мечем, і буття твоєї сили кине на землю.

¹²І пограбує твою силу, і розграбує твій маєток, і повалить твої мури, і твої любі дома знищить, і твоє каміння, твоє дерево й твій порох кине посеред моря.

¹³І знищить безліч твоїх музик, і голос твоїх псалтирів більше не почується.

¹⁴І зроблю з тебе гладкий камінь, ти будеш сушильною для сітей. Не будеш більше збудований, бо Я сказав, — говорить Господь.

¹⁵Тому що так говорить Господь, Господь, до Сора: Хіба не від голосу твого падіння в стогнанні побитих у витяганні посеред тебе меча здригнуться острови?

¹⁶І зійдуть зі своїх престолів усі володарі з народів моря, і знімуть митри зі своїх голів, і їхній багатобарвний одяг скинуть. Неймовірно жахнуться, сядуть на землю і боятимуться за своє знищення, і застогнуть за тобою.

¹⁷І голосіння над тобою піднімуть, і скажуть: Як ти знищений з моря, місто, гідне похвали, що наводило свій страх на всіх, що його населяли?

¹⁸І острови злякаються від дня твого падіння.

¹⁹Бо так говорить Господь: Коли дам тебе спустошеним містом, як міста, що не збудовані, коли Я наведу на тебе безодню, і покриє тебе велика вода,

²⁰і зведу тебе до тих, яких зводять у глибочинь, до народу віку, і поселю тебе в глибині землі, як вічну пустелю з тими, що сходять у глибину, щоб ти не був заселений і не встав на землі живих.

²¹На вигублення Я тебе дам, і не будеш більше навіки, — говорить Господь.

Єзекіїла 27

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, візьми над Сором голосіння

³і скажеш Сорові, що живе біля виходу моря, купцеві народів із численних островів: Так говорить Господь до Сора: Ти сказав: Я поставив на себе мою красу.

⁴У серці моря Говелін твої сини поставили тобі красу.

⁵З кедру із Саніра тобі збудовано, дошки кипарисового настилу взято з Лівану, щоб зробити для тебе соснові щогли.

⁶З Васанітиди зробили твої весла, твоє священне зробили зі слонової кості, затишні дома — з островів хеттійців.

- ⁷Вісон з різнобарвним полотном з Єгипту було тобі на постелю, щоб покласти тобі славу й одягнути тебе в синє полотно і кармазин з островів Еліси, і воно стало твоїм одягом.
- ⁸І твої володарі, що живуть у Сідоні та Арадії стали твоїми веслярами. Твої мудреці, Соре, були посеред тебе, це твої проводирі.
- ⁹Старійшини бубліїв і їхні мудреці були в тебе, ці скріпляли твою раду. І всі кораблі моря, і їхні веслярі були в тебе на заході заходів.
- ¹⁰Перси, лудійці та лівійці були у твоїй армії, твої військові мужі посеред тебе повісили щити і шоломи, вони дали твою славу.
- ¹¹Сини адійців і твоя сила на твоїх мурах були охоронцями у твоїх баштах, свої сагайдаки вони повісили на твоїх охоронах довкола. Ці доповнили твою красу.
- ¹²Кархидонці, твої купці, від безлічі всієї твоєї сили, срібло, золото, залізо, олово і свинець давали тобі за товар.
- ¹³Греція, уся околиця і близькі ці торгували з тобою людськими душами і мідний посуд давали за твій товар.
- ¹⁴З дому Тергами коні й кіннотники давали за твій товар.
- ¹⁵Сини Родіїв, купці з островів, помножили твої товари слоновими бивнями, і з того, що внесено, ти давав твою винагороду,
- ¹⁶для людей твоя купівля безлічі твоєї суміші, пахоців і вишивки — з Тарсіса, Рамота і Хорхора давали свій товар.
- ¹⁷Юда і сини Ізраїля, ці твої купці на купівлю пшениці, мира, касії, першого меду, олії і смоли з дерев дали для твоєї суміші.
- ¹⁸Дамаск, твій купець, з безлічі всієї твоєї сили. Вино з Хелвону і вовна з Мілита.
- ¹⁹І вони дали вино на твій ринок. З Асила — оброблене залізо і колеса, які є тобі на обмін.
- ²⁰Дедан — твої купці з вибраною худобою для колісниць.
- ²¹Аравія і всі володарі Кидара, ці — твої купці через твою руку, верблюдами, баранами і ягнятами вони торгують серед тебе.
- ²²Купці Сави і Рагми — це твої купці з першими солодощами і шляхетним камінням, і золото вони дали за твій товар.
- ²³Харран і Ханна — це твої купці. Ассур і Харман — твої купці,
- ²⁴що несуть товари із синього полотна і вибрані скарби, зв'язані шнурами і кипарисовим деревом.
- ²⁵Кораблі — в них Кархидонці, твої купці в безлічі твоєї суміші, і ти наситився, і ти дуже отяжів у серці моря.

²⁶Великою водою тебе провадили твої веслярі. Південний вітер розбив тебе в серці моря.

²⁷Твої сили були і твій наймит, і твої суміші, і твої веслярі, і твої провідники, і твої радники, і твої суміші з твоїх сумішей, і всі твої боєздатні чоловіки, що в тебе, і весь твій збір упаде посеред тебе, у серці моря в дні твого падіння.

²⁸На голос твого крику твої проводирі надзвичайно перелякаються ,

²⁹і зійдуть з кораблів усі твої веслярі та моряки, і командири моря стануть на землі,

³⁰і заголосять своїм голосом над тобою, і гірко закричать, і покладуть землю на свою голову, і постелять попелом.

³²І їхні сини піднімуть над тобою голосіння та плач, Соре!

³³Яку велику винагороду ти знайшов у морі? Ти наповнив народи твоєю безліччю і з твоєї суміші ти збагатив усіх царів землі.

³⁴Тепер ти розбитий у морі, в глибині води. Твоя суміш і весь твій збір упали посеред тебе, усі твої веслярі.

³⁵Усі, що жили по островах, засумували за тобою, і їхні царі неймовірно жахнулися , і їхнє обличчя випустило сльози.

³⁶Купці з народів засичали на тебе. Сталося знищення, і більше тебе не буде навіки.

Єзекїла 28

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²І ти, людський сину, скажи володареві Тиру: Так говорить Господь: Тому що твоє серце піднялося вгору, і ти сказав: Я є богом, я поселився в Божій оселі в серці моря, — а ти є людиною, а не богом, і ти дав твоє серце за Боже серце!

³Хіба ти мудріший від Даниїла? Чи мудреці не навчили тебе їхнього вміння?

⁴Хіба не твоїм умінням чи твоєю розумністю ти собі зробив силу, срібло і золото у твоїх скарбницях?

⁵Чи не твоїм великим умінням і твоєю торгівлею ти виповнив твою силу, твоє серце піднялося у твоїй силі?

⁶Через це так говорить Господь: Тому що ти дав твоє серце за Боже серце,

⁷то замість цього ось Я наводжу на тебе поганих чужинців з народів, і вони обнажать свої мечі проти тебе і проти краси твого вміння, і розсиплю твою красу на знищення,

⁸і вони тебе зведуть, і помреш смертю побитих у серці моря.

⁹Невже ж ти скажеш перед тими, що тебе нищать, «я — бог»? Ти ж є людиною, а не богом!

¹⁰Ти загинеш від безлічі необрізаних, від рук чужинців. Бо Я сказав, — говорить Господь.

¹¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

¹²Людський сину, підними голосіння над володарем Тиру і скажи йому: Так говорить Господь: Ти — віддзеркалення подоби і вінець краси,

¹³ти став у розкоші Божого раю. Ти одягнув усякий шляхетний камінь, сердолік, топаз, смарагд, гранат, сапфір і яшму, срібло, золото, лігурій, агат, аметист, хризоліт, берил, онікс, і ти золотом наповнив твої скарби, і твої скарбниці в тебе з дня, в який ти був створений.

¹⁴Я тебе поставив з херувимом на святій Божій горі, ти був посеред палаючого каміння.

¹⁵Ти був бездоганний у твоїх днях, від дня, в який ти був створений, аж доки не знайдено неправедності в тобі.

¹⁶Від безлічі твоєї торгівлі ти наповнив свої кімнати беззаконням, і ти згрішив, і ти був уражений, скинений з Божої гори, — тебе херувим вивів з-посеред вогнистого каміння.

¹⁷Твоє серце піднялося вгору через твою красу, зітліла твоя вмільість з твоєю красою. Через безліч твоїх гріхів Я тебе кинув на землю, Я тебе дав як приклад перед царями.

¹⁸Через безліч твоїх гріхів і неправедностей твоєї торгівлі Я осквернив твоє святе. І Я виведу вогонь з-посеред тебе, він тебе пожере. І дам тебе на порох на твоїй землі перед усіма, що тебе бачать.

¹⁹І всі в народах, що тебе знають, сумуватимуть за тобою. Ти став на знищення і більше тебе не буде навіки.

²⁰І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²¹Людський сину, скріпи твоє обличчя проти Сідону і пророкуй проти нього,

²²і скажи: Так говорить Господь: Ось Я проти тебе, Сідоне, і прославлюся в тобі, і ти пізнаєш, що Я — Господь, коли Я звершу серед тебе суди і освячуся в тобі.

²³Смерть і кров на твоїх дорогах, і впадуть побиті мечами серед тебе довкола тебе. І пізнають, що Я — Господь,

²⁴і не будуть більше колочкою гіркоти і терниною болю для дому Ізраїля від усіх, що довкола них, що їх не вшановують. І пізнають, що Я є Господь.

²⁵Так говорить Господь: І зберу Ізраїль з народів, звідти, куди були розсипані, і освячуся в них перед народами і племенами. І вони поселяться в їхній землі, яку Я дав Моєму рабові Якову,

²⁶і поселяться на ній в надії, збудують доми, насадять виноградники і поселяться в надії, коли вчиню суд над усіма, що їх не шанують, з тими, що довкола них. І пізнають, що Я — їхній Господь Бог і Бог їхніх батьків.

Єзекіїла 29

¹У десятому році, у десятому місяці, у перший день місяця до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, скріпи твоє обличчя проти фараона, царя Єгипту, і пророкуй проти нього та проти всього Єгипту,

³і скажи: Так говорить Господь: Ось Я проти тебе, фараоне, великий змію, що сидиш посеред твоїх рік, запевняючи: Моїми є ріки, і я їх створив!

⁴І Я поставлю пастку на твої щелепи, і приліплю риби твоєї ріки до твоїх крил, і виведу тебе з-посеред твоєї ріки та всі риби твоєї ріки,

⁵і скину тебе швидко та всі риби твоєї ріки. Ти впадеш на поверхні рівнини і не зберешся, і не будеш поставлений, Я дав тебе в їжу звірам землі та птахам неба.

⁶І всі, що живуть у Єгипті, пізнають, що Я є Господь, тому що ти став тростиноюю палицею для дому Ізраїля.

⁷Тому що вони схопилися за тебе своєю рукою, і ти зламався. І коли всяка їхня рука взяла, і коли спочила на тобі, ти розломився, і ти розбив усяке їхнє стегно.

⁸Через це так говорить Господь: Ось Я наводжу на тебе меч і знищу з-поміж тебе людей і худобу.

⁹І єгипетська земля буде на знищення і запустіння, і пізнають, що Я — Господь, тому що ти сказав: Ріки мої, і я їх створив!

¹⁰Через це ось Я проти тебе і проти всіх твоїх рік, і дам єгипетську землю на запустіння та під меч, — на знищення від Магдолу і Суїни, і аж до Ефіопських гір.

¹¹Нею не пройде нога людини, і нога тварини не перейде нею, і буде незаселеною сорок років.

¹²І дам її землю на знищення посеред спустошеної землі, і її міста будуть сорок років посеред спустошених міст. І розсію єгиптянина в народах, і розвію їх у країнах.

¹³Так говорить Господь: Після сорока років зберу єгиптян з народів, звідти, куди були розсіяні,

¹⁴і поверну полонених єгиптян, і поселю їх в землі Патура, у землі, звідки були забрані. І влада буде впокорена

¹⁵понад усі влади, більше не підніметься вгору над народи, і зроблю їх малими числом, щоб вони не були численними між народами.

¹⁶І більше не будуть на надію для дому Ізраїля, що згадує беззаконня, коли вони йшли за ними. І пізнають, що Я — Господь.

¹⁷І сталося, що у двадцять сьомому році, у перший день першого місяця до мене було Господнє слово, що промовляло:

¹⁸Людський сину, Навуходоносор, цар Вавилону, змусив свою силу служити великою послугою проти Тиру, усяка голова лиса і всяке рамено оголене, і не було для нього та його сили винагороди від Тиру і за послугу, якою служили проти нього.

¹⁹Так говорить Господь: Ось Я даю Навуходоносорові, цареві Вавилону, єгипетську землю, і він розграбує її грабунок, і захопить її здобич, і вона буде винагородою для його сили.

²⁰За його службу, якою він служив проти Тиру, Я дав йому єгипетську землю. Так говорить Господь:

²¹У той день зійде риг усьому домові Ізраїля, і тобі дам відкриті уста посеред них. І пізнають, що Я — Господь.

Єзекїла 30

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, пророкуй і скажи: Так говорить Господь: О, о день, - бо близько Господній день, буде день кінця народів! - І прийде меч на єгиптян, і буде замішання в Ефіопії, і впадуть побиті в Єгипті, і впаде його основа.

⁵Перси і критяни, лудійці та лівійці — усі змішані, і із синів Мого завіту впадуть від цього меча.

⁶І впадуть підпори Єгипту, і зійде гордість її сили з Магдолу аж до Суини. Від меча впадуть у ньому, — говорить Господь.

⁷І він буде спустошеним посеред спустошених країн, і їхні міста будуть посеред спустошених міст.

⁸І пізнають, що Я — Господь, коли дам вогонь на Єгипет, і будуть розбиті всі, що йому допомагають.

⁹У той день вийдуть послы, що поспішають знищити Ефіопію, і буде в них замішання в день Єгипту, бо ось він прийшов.

¹⁰Так говорить Господь: Я знищу безліч єгиптян рукою Навуходоносора, царя Вавилону,

¹¹його рукою і його народу. Губителі з народів послані знищити землю, і вони оголять усі свої мечі проти Єгипту, і земля наповниться побитими,

¹²і дам їхні ріки спустошеними, і знищу землю, і її повнота — у руці чужинців. Я, Господь, сказав!

- ¹³Адже так говорить Господь: І знищу вельмож з Мемфіса та володарів із землі Єгипту, і більше їх не буде.
- ¹⁴І знищу землю Патури, і дам вогонь на Танін, і зроблю помсту в Діосполі,
- ¹⁵і виллю Мій гнів на Саін, силу Єгипту, і знищу безліч Мемфіса.
- ¹⁶І дам вогонь на Єгипет, і замішанням змішається Суина, і в Діосполі буде ущелина, і розіллються води.
- ¹⁷Молодці Еліополя і Вуваста впадуть від меча, а жінки підуть у полон.
- ¹⁸І в Тафнаху потемніє день, коли Я там розіб'ю скіпетри Єгипту і знищу там гордість його сили, і його покриє хмара, і його дочки ведені будуть полонянками.
- ¹⁹І Я вчиню суд у Єгипті, і пізнають, що Я — Господь.
- ²⁰І сталося, що в одинадцятому році, у першому місяці, у сьомийдень місяця до мене було Господнє слово, що промовляло:
- ²¹Людський сину, Я розбив руки фараона, царя Єгипту, і ось він не перев'язаний, щоб отримати лікування, аби покласти на нього пластир, щоб дати силу вхопитися за меч.
- ²²Через це так говорить Господь: Ось Я проти фараона, царя Єгипту, і розіб'ю його сильні та простягнені руки, і викину його меч з його руки,
- ²³і розсію Єгипет між народами, і розвію їх в країни.
- ²⁴І скріплю руки царя Вавилону, і дам Свого меча в його руку, і він наведе його проти Єгипту та розділить його грабунок і захопить його здобич.
- ²⁵І скріплю руки царя Вавилону, а руки фараона впадуть. І пізнають, що Я — Господь, коли Я дам Свого меча в руки царя Вавилону, і він його простягне проти єгипетської землі.
- ²⁶І Я розсію Єгипет між народами, і розвію їх по країнах. І всі пізнають, що Я — Господь.

Єзекіїла 31

- ¹І сталося, що в одинадцятому році, у третьому місяці, у першийдень місяця до мене було Господнє слово, що промовляло:
- ²Людський сину, скажи фараонові, цареві Єгипту, і його безлічі: До кого ти себе уподібнив у твоїй величі?
- ³Ось Ассур — кипарис на Лівані, гарний віттям і високий величністю, до середини хмар була його влада .
- ⁴Вода вигодувала його, безодня підняла його, свої ріки він привів довкола своїх насаджень і свої частини послав до всіх дерев рівнини.

- ⁵Через це його величність піднялася вгору понад усі дерева рівнини, і його віття стало розлогим від великої води.
- ⁶Серед його галузок загніздилися всі птахи неба, і під його віттям народжувалися всі звірі рівнини, у його тіні поселилася вся безліч народів.
- ⁷І він був гарний у своїй висоті через безліч свого галуззя, бо коріння його було у великій воді.
- ⁸Таких кипарисів не було в Божому раю, і ялиці не були подібні їхнім віттям, і сосни не були подібні своїми галузками. Жодне дерево в Божому раю не було подібне до нього в його красі
- ⁹через безліч його віття. І йому приревнували дерева їжі Божого раю.
- ¹⁰Через це так говорить Господь: Тому що ти став великий величчю, і ти поклав твоє володіння посеред хмар, — коли він піднімався, Я побачив,
- ¹¹і Я його видав у руки володаря народів, і він звершив його знищення.
- ¹²І його вигубили лихі чужинці з народів, і кинули його на горах, — в усіх долинах упали його галузки, і його стовбур був знищений на кожній рівнині землі, і зійшли від їхнього покриття всі народи народів, і його знищили до основ.
- ¹³На його впаломустовбурі спочили всі небесні птахи, а під його стовбуром були всі дикі звірі,
- ¹⁴щоб не підносилися в їхній величності всі дерева, що у воді, і не дали своєї влади посеред хмар, і не стали в їхній висоті до них усі, що п'ють воду, усі були видані на смерть у глибину землі посеред людських синів до тих, що сходять до ями.
- ¹⁵Так говорить Господь: У той день, в який він зійшов до аду, його оплакала безодня, і Я спинив його ріки, і Я заборонив безлічі води, і над ним потемнів Ліван, через нього ослабли всі дерева рівнини.
- ¹⁶Від голосу його падіння захиталися народи, коли зводили його до аду з тими, що сходять до ями, і потішали його в землі всі дерева їжі та вибрані Лівану, усі, що п'ють воду.
- ¹⁷Бо й вони зійшли з ним до аду поміж побитих мечем, і його насіння, ті, що поселилися під його покриттям, загинули посеред їхнього життя.
- ¹⁸До кого ти подібний? Зійди і будь зведений з деревами насолоди в землю, у глибину. Посеред необрізаних спатимеш разом з побитими мечем. Так само і фараон, і вся міць його сили, — говорить Господь.

Єзекїла 32

- ¹І сталося, що на одинадцятий рік, у дванадцятий місяць, у перший день місяця до мене було Господнє слово, котре промовляло:

²Людський сину, підними голосіння над фараоном, царем Єгипту, і ти скажеш йому: Ти подібний до лева народів, і ти, як дракон, що в морі, і ти наче колов рогами твоїми ріками, і ти колотив воду твоїми ногами, і ти топтав твої ріки.

³Так говорить Господь: Я закину на тебе сіті численних народів і приведу тебе Моєю вудкою,

⁴і простягну тебе на землі, рівнини наповняться тобою, і посаджу на тобі всіх небесних птахів, і насичу всіх звірів землі.

⁵І дам твоє тіло на гори, і наповню всю землю твоєю кров'ю,

⁶і земля буде напоєна твоїм гноєм від твоєї безлічі на горах, тобою Я наповню долини.

⁷І замкну небо, коли ти згаснеш, і затемню його зірки, сонце сховаю в хмарі, і місяць не засвітить свого світла.

⁸Усе, що на небі видає світло, затемниться над тобою, і дам темряву на твоїй землі, — говорить Господь.

⁹І викличу гнів у серці численних народів, щоб повести твоїх полонених у народи, у землю, якої ти не знав.

¹⁰І численні народи сумуватимуть над тобою, і їхні царі неймовірно жажнуть, коли Я простягну Свого меча проти їхнього обличчя, очікуючи їхнього падіння від дня твого падіння.

¹¹Бо так говорить Господь: Меч царя Вавилону прийде на тебе

¹²в мечях велетнів, і Я скину твою силу. Усі язичники з народів, — вони знищать гордість Єгипту, і вся його сила буде розбита.

¹³І Я знищу всю його худобу від великої води, і її більше не скаламутить людська нога, і ступня худоби її не топтатиме.

¹⁴Таким чином, тоді замовкнуть їхні води, і їхні ріки підуть, як олія, — говорить Господь, —

¹⁵коли Я дам Єгипет на знищення, і земля з її безліччю буде спустошена, коли розсію всіх, що живуть у ньому, і пізнають, що Я — Господь.

¹⁶Це голосіння, і ним оплакуватимеш, і дочки народів ним голоситимуть. Над Єгиптом і над усією його силою голоситимуть ним, — говорить Господь.

¹⁷І сталося, що у дванадцятому році, у першому місяці, на п'ятнадцятий день місяця до мене було Господнє слово, що промовляло:

¹⁸Людський сину, оплакуй силу Єгипту, і хай народи мертвих зведуть його дочок у глибину землі до тих, що сходять у могилу.

²⁰Посеред побитих мечами впадуть з ним, і засне вся його сила.

²¹І тобі скажуть велетні в глибині ями: Від кого ти кращий? Зійди і засни з необрізаними посеред побитих мечами.

²²Там Ассур і весь його збір, усі побиті туди були дані, і їхній гріб — у глибині ями, і його збір був довкола його гробниці, усі ранені, що впали від меча,

²³що наводять їхній страх на землі живих.

²⁴Там Елам і вся його сила довкола його гробниці, усі побиті, що впали від меча і зійшли необрізаними в глибочій землі, які наводили їхній страх на землі живих, та одержали свою муку з тими, що сходять до ями

²⁵посеред побитих.

²⁶Там дано Мосоха, Товела і всю їхню силу довкола його гробниці, усі його побиті, усі необрізані, побиті мечем, які наводили їхній страх на землі живих.

²⁷І вони заснули з велетнями, що впали від віку, які зійшли в ад з воєнною зброєю і поклали свої мечі під свої голови. І їхні беззаконня були на їхніх костях, бо перелякали велетнів у землі живих.

²⁸І ти заснеш посеред необрізаних разом з побитими мечем.

²⁹Туди дано володарів Ассура, які дають їхню силу на побиття мечами. Ці заснули з побитими, з тими, що сходять до ями,

³⁰там володарі півночі, усі вожді Ассура, що сходять побиті, з їхнім страхом і їхньою силою заснули необрізаними разом з побитими мечем і одержали їхню муку з тими, що сходять до ями.

³¹Тих побачить цар-фараон і потішить усією їхньою силою, — говорить Господь.

³²Адже Я дав його страх на землю живих, і він засне посеред необрізаних разом з побитими від меча — фараон і вся його безліч, — говорить Господь.

Єзекіїла 33

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, заговори до синів твого народу і скажеш їм: Земля, на яку лиш наводжу меч. І візьме народ землі одну людину з них, і дадуть її собі за сторожа,

³і побачить меч, що приходить на землю, і затрубить трубою, і дасть знак народові,

⁴і почує той, що почув голос труби, та не стерегтиметься, то надійде меч і його захопить, і його кров буде на його голові,

⁵тому що, почувши голос труби, він не стерігся, його кров буде на ньому, а цей, тому що він стерігся, спас свою душу.

⁶А якщо сторож побачить меч, що надходить, і не дасть знаку трубою, і народ не стерегтиметься, і меч, прийшовши, захопить у них душу, то вона буде схоплена через своє беззаконня, та Я домагатимуся крові з руки сторожа.

⁷І ти, людський сину, Я дав тебе сторожем для дому Ізраїля, і ти почуєш слово з Моїх уст,

⁸коли Я кажу грішникові: Ти дійсно помреш! — а ти не скажеш, щоби безбожний стерігся своєї дороги, то він, беззаконний, через своє беззаконня помре, а його крові Я домагатимуся з твоєї руки.

⁹Якщо ж ти сповістиш безбожному його дорогу, щоб він від неї відвернувся, та він не відвернеться від своєї дороги, то цей через свою безбожність помре, а ти врятуєш свою душу.

¹⁰І ти, людський сину, скажи домові Ізраїля: Так вони сказали, мовлячи: Наш блуд і наші беззаконня на нас, і ми в них танемо; і як житимемо?

¹¹Скажи їм: Живу Я, — говорить Господь, — Я не бажаю смерті безбожних, а радше, щоби безбожний повернув з його дороги, і щоб він жив. Повертаючись, зверніть з вашої дороги. І чому помираєте, доме Ізраїля?

¹²Скажи синам твого народу: Праведність праведного не врятує його, в який лиш день він заблудить, і беззаконня беззаконного не спричинить йому зла, в який лиш день він відвернеться від свого беззаконня. І праведний не може спастися.

¹³Коли Я кажу праведному: Цей поклав надію на свою праведність, та він учинить беззаконня, то всі його праведності не згадаються. У його неправедності, яку він вчинив, у ній помре!

¹⁴І коли Я скажу безбожному: Ти дійсно помреш! — а він відвернеться від свого гріха і чинитиме суд і праведність,

¹⁵і віддасть заставу, і поверне награбоване, піде за приписами життя, щоб не чинити неправедне, то він безсумнівно буде жити, і не помре.

¹⁶Усі його гріхи, якими він згрішив, не згадаються. Тому що він учинив суд і праведність, — житиме в них.

¹⁷І сини твого народу скажуть: Господня дорога неправильна. Та це їхня дорога неправедна.

¹⁸Коли праведний відвернеться від своєї праведності й чинитиме беззаконня, то помре в них.

¹⁹І коли грішник відвернеться від свого беззаконня, і чинитиме суд і праведність, то такий житиме в них.

²⁰І це те, що ви сказали: Господня дорога неправильна. Кожного з вас, доме Ізраїля, судитиму за його дорогами.

21 І сталося, що у дванадцятому році, у дванадцятому місяці, на п'ятий день місяця нашого полону прийшов до мене з Єрусалима той, що врятувався, кажучи: Місто захоплене!

22 І на мені була Господня рука ввечері, раніше, ніж він прийшов, і я відкрив свої уста, поки він прийшов до мене вранці, і я відкрив свої уста, більше вони не були замкнені.

23 І до мене було Господнє слово, що промовляло:

24 Людський сину, ті зі спустошених місць, що живуть на землі Ізраїля, кажуть: Авраам був один і посів землю, і ми численні, нам дано землю у спадок.

25 Через це скажи їм: Так говорить Господь:

27 Живу Я, що впадуть від меча ті, що в спустошених місцях, і ті, що на поверхні рівнини, будуть дані диким звірам у їжу, і тих, що в обмурованих, і тих, що в печерах, Я безсумнівно вб'ю .

28 І дам землю на запустіння, і загине гордість її сили, і спустошені будуть гори Ізраїля, щоб не було того, хто проходить.

29 І пізнають, що Я — Господь. І зроблю їхню землю пустелею, і вона буде спустошена через усі їхні гидоти, які вони робили.

30 І ти, людський сину, сини твого народу — вони говорять про тебе біля муру і в брамах домів, і кажуть вони, кожний до свого брата, мовлячи: Зберемося і послухаймо, що виходить від Господа!

31 І вони приходять до тебе, коли сходиться народ, і сидять перед тобою, і слухають твої слова, та їх не чинитимуть, бо брехня в їхніх устах, і їхнє серце — за опоганеннями.

32 І вони будь їм, як голос милозвучного мелодійного Псалтиря, і почують твої слова, та не чинитимуть їх.

33 І коли лиш прийдеш, то скажуть: Ось іде! І пізнають, що посеред них був пророк.

Єзекїїла 34

1 І до мене було Господнє слово, що промовляло:

2 Людський сину, пророкуй проти пастирів Ізраїля, пророкуй і скажи пастирям: Так говорить Господь, Господь: О, пастирі Ізраїля! Хіба пастирі пасуть себе самих? Чи пастирі пасуть овець?

3 Ось ви споживали молоко й одягалися у вовну, і ріжете годоване, та не пасете Моїх овець.

4 Ви не зміцнюєте слабке, і ви не лікували хворе, і ви не перев'язали розбите, і не повернули заблукане, і не шукали згублене, а обклали роботою сильне.

⁵І Мої вівці розсипалися, тому що не було пастирів, і стали їжею для всіх диких звірів.

⁶І розсіялися Мої вівці по всякій горі й по всякому високому горбі, і по поверхні всієї землі вони розсіялися, і не було нікого, хто шукав би, і нікого, хто би повертав.

⁷Через це, пастирі, послухайте Господнє слово:

⁸Живу Я, — говорить Господь, Господь, — тому що Мої вівці були на пограбування і Мої вівці були на їжу всім звірам рівнини, тому що не було пастирів, і пастирі не шукали Моїх овець, і пастирі пасли себе самих, а не пасли Моїх овець!

⁹Задля цього, пастирі,

¹⁰так говорить Господь: Ось Я проти пастирів і домагатимуся Моїх овець з їхніх рук, і відставлю їх, щоб не пасли Моїх овець, і пастирі більше не пастимуть їх. І вирву Моїх овець з їхніх уст, і більше не будуть їм у їжу.

¹¹Тому що так говорить Господь: Ось Я домагатимуся Моїх овець і навідаюся до них.

¹²Як пастир шукає своє стадо в день, коли є темрява і хмара посеред розлучених овець, так Я шукатиму Моїх овець і заберу їх з усякого місця, куди вони були розсіяні туди в похмурий день темряви.

¹³І виведу їх з народів, і зберу їх з країн, і введу їх у їхню землю, і пастиму їх на горах Ізраїля та в долинах, і в усякому поселенні землі.

¹⁴Я пастиму їх на доброму пасовиську, і їхні загороди будуть на високій горі Ізраїля. Там спатимуть і там спочинуть з доброю їжею, і пастимуться на ситому пасовиську на горах Ізраїля.

¹⁵Я пастиму Моїх овець, і Я дам їм спочинок, і вони пізнають, що Я — Господь. Так говорить Господь:

¹⁶Я шукатиму загигле і поверну те, що заблудило, і обв'яжу розбите та підкріплю слабке, і стерегтиму сильного та пастиму їх судом.

¹⁷І ви, вівці, так говорить Господь: Ось Я судитиму між вівцею і вівцею, баранами і козлами.

¹⁸І не досить, вам, що на доброму пасовиську ви паслися, і ви топчете решту пасовиська вашими ногами? І ви пили стоячу воду, а решту розколотили вашими ногами?

¹⁹І Мої вівці випасали топтане вашими ногами і пили воду, сколочену вашими ногами.

²⁰Через це так говорить Господь, Господь: Ось Я судитиму між сильною вівцею і між слабкою вівцею,

²¹тому що ви розпихаєте ребрами та вашими лопатками, і ви кололи вашими рогами, і відпихали всяке немічне.

²²Та Я спасу Моїх овець, і більше не будуть на пограбування, і судитиму між бараном і бараном.

²³І підніму над ними іншого пастиря, і він їх пастиме, Мого раба Давида, і він буде їхнім пастирем.

²⁴І Я, Господь, буду їм за Бога, а Давид — володарем посеред них. Я, Господь, сказав!

²⁵І Я заповім Давидові завіт миру, і знищу поганих звірів із землі, і вони поселяться в пустелі, і спатимуть у лісах.

²⁶І Я дам їх довкола Моєї гори. І дам вам дощ, дощ благословення.

²⁷І дерева, що на рівнині, дадуть їхній плід, і земля дасть свою силу, і вони поселяться на їхній землі в надії миру, і пізнають, що Я — Господь, коли Я розіб'ю їхнє ярмо. І Я визволю їх з руки тих, що їх гнобили,

²⁸і більше не будуть на пограбування для народів, і звірі землі більше не поїдатимуть їх. І поселяться в надії, і не буде того, хто злякає їх.

²⁹І Я підніму їм сад миру, і більше не будуть винищені голодом на землі, і не переноситимуть більше погорду народів.

³⁰І пізнають, що Я — їхній Господь Бог, а вони — Мій народ, дім Ізраїля, — говорить Господь.

³¹Ви — Мої вівці, вівці Мого стада, а Я — Ваш Господь Бог, — говорить Господь.

Єзекїла 35

¹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

²Людський сину, поверни твоє обличчя до гори Сиїр і пророкуй проти неї,

³і скажи: Так говорить Господь: Ось Я проти тебе, горо Сиїр! І простягну проти тебе Свою руку та дам тебе пустелею, і будеш спустошеною,

⁴і у твоїх містах зроблю спустошення, і ти будеш пустою. І пізнаєш, що Я — Господь.

⁵Тому що в тобі була вічна ворожнеча, і ти засідала на дім Ізраїля з оmanoю, у руці ворогів з мечем у час неправедності до кінця.

⁶Через це живу Я, — говорить Господь, — якщо ти згрішила в крові, то кров тебе переслідуватиме.

⁷І дам гору Сиїр у пустелю і спустошення, і вигублю з неї людей і худобу,

⁸і наповню твої пагорби та твої долини побитими, і на всіх твоїх рівнинах поляжуть побиті серед тебе мечем.

⁹Поставлю тебе вічною пустелею, і твої міста більше не будуть заселені. І пізнаєш, що Я — Господь!

¹⁰Тому що ти сказала: Два народи і дві країни моїми будуть, і я їх успадкую, і там є Господь.

¹¹Через це живу Я, — говорить Господь, — і вчиню з тобою за твоєю ненавистю, і тобі дам пізнатися, коли лиш судитиму тебе.

¹²І ти визнаєш, що Я — Господь. Я почув голос твоєї хули, бо ти сказала: Гори Ізраїля спустошені, дані нам на поживу.

¹³І ти гордо заговорила проти Мене твоїми устами. Я почув.

¹⁴Так говорить Господь: У радості всієї землі Я зроблю тебе пустелею.

¹⁵Пустинею будеш, горо Сиїр, і вся Ідумея буде винищена. І пізнаєш, що Я — їхній Господь Бог.

Єзекіїла 36

¹І ти, людський сину, пророкуй проти гір Ізраїля і скажи горам Ізраїля: Послухайте Господнє слово:

²Так говорить Господь: Тому що ворог на вас сказав: Добре! Вічне спустошення нам стало на успадкування,

³через це пророкуй і скажи: Так говорить Господь: Тому що ви в непошані, і ви зненавиджені тими, що довкола вас, щоб ви були в спадку решти народів, і ви стали приказкою язика і на погорду народам.

⁴Через це, гори Ізраїля, послухайте Господнє слово. Так говорить Господь до гір, пагорбів, потоків, долин, спустошених і винищених, і до решти міст, які були на розграбування і на потоптання для тих народів, що залишилися довкола.

⁵Через це так говорить Господь: Якщо ж Я у вогні Мого гніву заговорив проти решти народів і проти всієї Ідумеї, бо дали собі Мою землю в спадок, з радістю не пошанувавши душі, аби вигубити в грабунку,

⁶через це пророкуй на землю Ізраїля і скажи горам, пагорбам, долинам і дібровам: Так говорить Господь: Ось Я в Моїх ревнощах і в Моєму гніві заговорив, тому що ви понесли погорди народів.

⁷Через це Я підніму Мою руку на народи, що довкола вас, і вони одержать їхнє безчестя.

⁸А ваш виноград і ваш плід, гори Ізраїля, їстиме Мій народ, бо наближаються прийти.

⁹Бо ось Я над вами і погляну на вас, і будете оброблені, і будете засіяні.

¹⁰І Я помножу у вас людей, весь дім Ізраїля до кінця, і міста будуть поселені, і спустошене буде забудоване.

- 11** І Я помножу у вас людей і худобу, і поселю вас так, як на вашому початку, і добро вам зроблю, як спочатку вам робив. І пізнаєте, що Я — Господь.
- 12** І народжу у вас людей, Мій народ Ізраїля, і вони вас успадкують, і будете їм у спадок. І більше не продовжуватимете бути бездітними без них.
- 13** Так говорить Господь: Тому що тобі сказали: Ти — та, що пожирасш людей, і ти стала бездітною без твого народу,
- 14** через це більше не пожиратимеш людей і більше не будеш бездітною без твого народу, — говорить Господь.
- 15** І більше не почувється у вас безчестя народів, і більше не носитимете погорди народів, — говорить Господь.
- 16** І до мене було Господнє слово, що промовляло:
- 17** Людський сину, дід Ізраїля поселився на їхній землі, і вони її опоганили їхньою дорогою, їхніми ідолами і їхніми нечистотами. За нечистотою відставленої була їхня дорога перед Моїм обличчям.
- 18** І Я вилив на них Мій гнів,
- 19** і Я розсівав їх між народи, і Я розвіяв їх у країни за їхньою дорогою, і за їхнім гріхом Я їх судив.
- 20** І вони прийшли до народів, туди, куди ввійшли, і опоганили Моє святе Ім'я, коли вони говорили: Вони — Господній народ і вийшли з Його землі.
- 21** Та Я їх пощадив задля Мого святого Імені, яке дід Ізраїля опоганив у народах, — там, куди вони ввійшли.
- 22** Через це скажи домові Ізраїля: Так говорить Господь: Не для вас Я чиню, доме Ізраїля, але лиш задля Мого святого Імені, яке ви опоганили в народах, там, куди ви ввійшли!
- 23** Та Я в народах освячу Моє велике опоганене Ім'я, яке ви опоганили посеред них, і народи пізнають, що Я — Господь, коли ви Мене святитимете перед їхніми очима.
- 24** І Я візьму вас з народів, і зберу вас з усіх країн, і введу вас у вашу землю.
- 25** І покроплю на вас чисту воду, і очиститеся від усіх ваших нечистот і від усіх ваших ідолів, і Я вас очищу.
- 26** І дам вам нове серце, і дам вам новий дух, і заберу кам'яне серце з вашого тіла та дам вам тілесне серце.
- 27** І дам вам Мій дух, і зроблю, щоб ви ходили в Моїх заповідях і берегли Мої суди, і ви зробите.
- 28** І ви поселитеся на землі, яку Я дав вашим батькам, і будете Мені народом, і Я буду вам Богом.

29 І спасу вас від усіх ваших нечистот, і прикличу пшеницю, і розмножу її, і не дам вам голоду.

30 І розмножу плід дерева та плоди поля, щоб ви не прийняли голод, погорду в народах.

31 І згадаєте ваші погані дороги та ваші недобрі почини, і будете злі на себе особисто за ваші беззаконня та за ваші гидоти.

32 Не задля вас Я чиню, — говорить Господь, — нехай вам буде відомим. Засоромтеся і зверніть з ваших доріг, доме Ізраїля!

33 Так говорить Господь: У день, в який Я очищу вас з усього вашого беззаконня, і заселю міста, і забудуються спустошені місця,

34 і занедбана земля буде оброблена, усупереч тому, що була знищена перед очима кожного, хто проходить.

35 І скажуть: Та знищена земля стала, наче сад насолоди, і спустошені, знищені та розбиті міста стали сильними.

36 І пізнають народи, які тільки залишилися довкола вас, що Я, Господь, збудував зруйноване і насадив винищене. Я, Господь, сказав і зроблю!

37 Так говорить Господь: Тому ще Мене шукатиме дім Ізраїля, щоб Я їм учинив, Я помножу їх, як людських овець.

38 Як святі вівці, як вівці Єрусалима в його свята, такими будуть спустошені міста, сповнені людськими вівцями. І пізнають, що Я — Господь.

Єзекіїла 37

1 І на мені була Господня рука, і Господь вивів мене в дусі й поставив мене посеред рівнини, і вона була повна людських кісток.

2 Він обвів мене довкола них довкруги, навколо, і ось дуже багато на поверхні рівнини, дуже сухі.

3 І Він сказав мені: Людський сину, чи ці кісті оживуть? І я сказав: Господи, Ти це знаєш!

4 І Він сказав мені: Пророкуй над цими кістками і скажеш їм: Сухі кісті, послухайте Господнє слово.

5 Так говорить Господь до цих костей: Ось Я на вас наводжу дух життя

6 і дам вам сухожилля, і наведу на вас м'ясо, і розтягну на вас шкіру, і дам у вас Мій дух — і житимете. І пізнаєте, що Я — Господь.

7 І я пророкував так, як мені заповідано. І сталося, що коли я пророкував, і ось трясіння, і прийшли кісті кожна до своєї відповідної.

- ⁸І я побачив — ось на них росло сухожилля і тіло, а зверху на них з'являлася шкіра, та в них не було духу.
- ⁹Він сказав мені: Пророкуй про духа, пророкуй, людський сину, і скажи духові: Так говорить Господь: Прийди із чотирьох вітрів і вдихни в цих мерців, і хай оживуть!
- ¹⁰І я пророкував так, як мені заповідано. І в них увійшов дух, і вони ожили, і стали на свої ноги — дуже великий збір.
- ¹¹І Господь заговорив до мене, кажучи: Людський сину, ці кості — це весь дім Ізраїля, і вони кажуть: Сухими стали наші кості, загинула наша надія, ми пропали.
- ¹²Через це пророкуй і скажи: Так говорить Господь: Ось Я відкриваю ваші гробниці й виведу вас із ваших гробниць, і введу вас у землю Ізраїля,
- ¹³і визнаєте, що Я — Господь, коли Я відкрию ваші гробниці, щоб Мені вивести Мій народ з гробниць.
- ¹⁴І дам у вас Мій дух, і оживете, і поставлю вас у вашій землі, і пізнаєте, що Я — Господь, сказав і зроблю, — говорить Господь.
- ¹⁵І до мене було Господнє слово, що промовляло:
- ¹⁶Людський сину, візьми собі палицю і запиши на ній Юду та синів Ізраїля, тих, що пристають до нього. І візьми собі другу палицю, і на ній запишеш Йосифа, палиця Єфрема і всіх синів Ізраїля, що пристали до нього.
- ¹⁷І з'єднаєш їх разом собі в одну палицю, щоб їх зв'язати, і будуть у твоїй руці.
- ¹⁸І буде, коли скажуть тобі сини твого народу: Чи не сповістиш нам, що це в тебе?
- ¹⁹То скажеш їм: Так говорить Господь: Ось Я візьму плем'я Йосифа, що в руці Єфрема, і племена Ізраїля, що прилягають до нього, і дам їх до племені Юди, і будуть однією палицею в руці Юди,
- ²⁰і будуть палиці, на яких ти написав на них, у твоїй руці перед ними,
- ²¹і скажеш їм: Так говорить Господь: Ось Я беру весь дім Ізраїля з-посеред народів, куди вони ввійшли туди, і зберу їх з усіх, що довкола них, і введу їх у землю Ізраїля.
- ²²І дам їх в один народ у Моїй землі й на горах Ізраїля, і в них буде один володар, і більше не будуть двома народами, і більше не розділяться на два царства,
- ²³щоби більше не опоганилися своїми ідолами. І Я визволю їх від усіх їхніх беззаконь, тих, в яких згрішили, і очищу їх, і будуть Мені народом, і Я, Господь, буду їм за Бога.
- ²⁴І Мій раб Давид буде володарем посеред них, і буде для всіх один пастир. Бо вони ходитимуть у Моїх приписах і зберігатимуть Мої суди, і їх чинитимуть.

25 І поселяться на своїй землі, яку Я дав Моєму рабові Якову, там, де колись поселилися їхні батьки. І вони поселяться на ній, і Давид, Мій раб, буде їхнім володарем навіки.

26 І Я дам їм завіт миру, — з ними буде вічний завіт. І Я поставлю посеред них навіки Мої святощі.

27 І Моє поселення буде серед них, і Я буду їм Богом, і вони будуть Моїм народом.

28 І народи пізнають, що Я — Господь, що освячує їх, коли Мої святощі будуть посеред них навіки.

Єзекіїла 38

1 І до мене було Господнє слово, що промовляло:

2 Людський сину, скріпи твоє обличчя проти Гога і землі Магога, володаря Роса, Мосоха і Товела, і пророкуй проти нього,

3 і скажи йому: Так говорить Господь: Ось Я, Гоге, проти тебе, володаря Роси, Мосоха і Товела,

4 і зберу тебе і всю твою силу, коней і всіх кіннотників, одягнених у панцирі, у численний збір, шоломи, мечі і щити, персів,

5 ефіопів та лівійців, усіх зі щитами і шоломами,

6 Гомера і всіх, що з ним, дім Тергама від кінця півночі й усіх, що довкола нього, і з тобою — численні народи.

7 Приготуйся, приготуй себе, ти і весь твій збір, які зібрані з тобою, — і будеш Мені за сторожа.

8 Після багатьох днів приготується і прийде в кінці років, і ввійде в землю, повернену від меча, зібрану із численних народів, у землю Ізраїля, яка стала повністю спустошеною. І цей вийшов з народів, і всі замешкають у мирі.

9 І підеш, як дощ, і прийдеш, як хмара, щоб покрити землю, і будеш, ти та всі, що довкола тебе, і з тобою — численні народи.

10 Так говорить Господь: І буде, що в той день придуть слова на твоє серце, і задумаєш погані задуми,

11 і скажеш: Піду на відкинену землю, прийду на тих, що мовчки перебувають у спокої, і що живуть у мирі, на всіх, що живуть у землі, в якій немає муру ані дверей, і немає в них засувів,

12 щоб награвувати грабунок і здобути їхню здобич, щоб повернути твою руку на спустошену землю, яка заселена, і на народ, зібраний із численних народів, що зробили достаток, живучи на середині землі.

13Сава і Дедан, і купці Кархидонці та всі їхні села тобі скажуть: Чи ти йдеш грабувати грабунок і брати здобич? Чи ти зібрав твій збір, щоб захопити срібло і золото, відвезти худобу, взяти здобич?

14Через це пророкуй, людський сину, і скажи Гогові: Так говорить Господь: Хіба не в той день, коли Мій народ Ізраїль поселиться в мирі, ти піднімешся?

15І прийдеш з твого місця, з кінця півночі, а з тобою багато народу, усі вершники на конях, великий збір і численна сила,

16і підеш проти Мого народу Ізраїля — як хмара, щоб покрити землю. У кінці днів буде: наведу тебе на Мою землю, щоб Мене пізнали всі народи, коли Я буду святитися тобою перед ними.

17Так говорить Господь до Гога: Ти є той, про кого Я сказав завчасно, наперед рукою Моїх рабів — пророків Ізраїля, щоб у ті дні й роки привести тебе на них.

18І буде в той день, у день, в який лиш прийде Гог на землю Ізраїля, — говорить Господь, — підніметься Мій гнів

19і Мої ревності. У вогні Мого гніву Я заговорив: Насправді в той день буде велике трясіння в землі Ізраїля,

20і перед Господнім обличчям затремтять риби моря і птахи неба, і звірі рівнини, і всі плазуни, що повзають по землі, і всі люди, що на поверхні землі, і розколються гори, і впадуть долини, а на землі впаде кожний мур.

21І Я накличу на нього всякий страх, — говорить Господь, — меч чоловіка буде проти його брата.

22І Я його судитиму смертю і кров'ю, і затоплюючим дощем, і камінням граду, і пошлю вогонь і сірку на нього та на всіх, що з ним, і на численні народи, що з ним.

23І звеличуся, і освячуся, і прославлюся, і об'явлюся перед численними народами, і пізнають, що Я — Господь.

Єзекїла 39

1І ти, людський сину, пророкуй проти Гога, і скажи: Так говорить Господь: Ось Я, Гоге, проти тебе, володаря Роси, Мосоха і Товела,

2і зберу тебе, і поведу тебе, і підйму тебе з кінця півночі, і наведу тебе на гори Ізраїля.

3І знищу твій лук з твоєї лівої руки та твої стріли з твоєї правої руки, і кину тебе

4на горах Ізраїля, і ти впадеш, і всі, що довкола тебе, і народи, що з тобою, будуть дані безлічі птахів, усякому, що літає, і всім звірам рівнини Я дав тебе в їжу.

5На поверхні рівнини впадеш, бо Я сказав, — говорить Господь.

- ⁶І Я пошлю вогонь на Гога, і острови поселяться в мирі. І пізнають, що Я — Господь.
- ⁷І Моє святе Ім'я буде знане посеред Мого народу Ізраїля, і Моє святе Ім'я більше не буде опоганене. І народи пізнають, що Я — Господь, Святий Ізраїля.
- ⁸Ось іде, і пізнаєш, що буде, — говорить Господь. Це — день, про який Я говорив.
- ⁹І вийдуть ті, що живуть у містах Ізраїля, і сплять зброю, щити, списи, луки, стріли, ручні кийки і дротики. І палитимуть їх у вогні сім років.
- ¹⁰І не візьмуть дерево з рівнини, і не зрубають з лісу, але лиш зброю палитимуть вогнем. І пограбують тих, що їх грабували, і візьмуть здобич у тих, що в них брали, — говорить Господь.
- ¹¹І буде, що в той день Я дам Гогові славне місце, пам'ять в Ізраїлі, — цвинтар тих, що прийшли до моря. І забудують устя долини, і там поховають Гога та всю його безліч, і назветься: Земля — цвинтар Гога.
- ¹²І закопають їх — дім Ізраїля, щоби земля очистилася, упродовж семи місяців.
- ¹³І закопають їх — весь народ землі, і буде їм славним, прославленим у той день, — говорить Господь.
- ¹⁴І постійно призначатимуть мужів, що проходилимуть землю, щоби хоронити тих, що залишилися на поверхні землі, щоби її очистити після семи місяців, і шукатимуть.
- ¹⁵І кожний, що проходилиме землю і побачить людську кістку, збудує при ній знак, аж доки її не поховають ті, що хоронять у землі — цвинтарі Гога.
- ¹⁶Бо ім'я міста: Цвинтар. І земля очиститься.
- ¹⁷І ти, людський сину, скажи: Так говорить Господь: Скажи всякому птахові, що літає, і всякому звірові рівнини: Зберіться і прийдіть, зберіться з усіх околиць на Мою жертву, яку Я для вас заколов, велику жертву на горах Ізраїля, і їстимете м'ясо, і питимете кров!
- ¹⁸Їстимете м'ясо велетнів і питимете кров володарів землі, баранів, телят і козлів, і всі — вигодувані телята.
- ¹⁹Їстимете лій досита, і питимете кров до оп'яніння з Моєї жертви, яку Я для вас заколов.
- ²⁰І при Моєму столі насититесь конем і вершником, велетнем і всяким військовим мужем, — говорить Господь.
- ²¹І Я дам Мою славу у вас, і всі народи побачать Мій суд, який Я вчинив, і Мою руку, яку Я на них навів.
- ²²І пізнають вони, дім Ізраїля, що Я — їхній Господь Бог від цього дня і надалі.

²³І всі народи пізнають, що через їхні гріхи вони, дім Ізраїля, були полонені, тому що відреклися Мене, і Я відвернув від них Моє обличчя, і Я їх видав у руки їхніх ворогів, і всі впали від меча.

²⁴Я їм учинив за їхніми нечистотами та за їхніми беззаконнями, і Я відвернув від них Моє обличчя.

²⁵Тому так говорить Господь. Тепер Я поверну полон Якова і помилую дім Ізраїля, і ревнуватиму за Моє святе Ім'я.

²⁶І заберу їхнє безчестя та неправедність, якою вони були неправедні, коли поселю їх на їхній землі в мирі, і не буде нікого, хто наводитиме страх.

²⁷Коли Я їх поверну з народів, і Я їх зберу з країн народів, і освячуся в них перед народами,

²⁸і пізнають, що Я — їхній Господь Бог, коли Я їм об'явлюся в народах.

²⁹І більше від них Я не відверну Моє обличчя, тому що Я вилив Мій гнів на дім Ізраїля, — говорить Господь.

Єзекїла 40

¹І сталося, що на двадцять п'ятому році нашого полону, у перший місяць, у десятий день місяця, у сорок восьмому році після захоплення міста, у той день на мені була Господня рука, і вона повела мене

²в Божому видінні до землі Ізраїля, і поставила мене на дуже високій горі, а на ній — наче будова міста напроти.

³І Він ввів мене туди, і ось чоловік, і його вигляд був, наче вигляд міді, що блистить, і в його руці був шнурок будівничих і мірна тростина, і він стояв біля брами.

⁴І сказав мені чоловік: Чи ти побачив, людський сину? Поглянь твоїми очима і почуй твоїми вухами, і постав усе, що я тобі показую, у твоє серце, тому що ти прийшов сюди, щоб тобі показати, і виявиш усе, що ти бачиш, домові Ізраїля.

⁵І ось огорожа ззовні довкола дому. А в руці чоловіка тростина — мірило шість ліктів за ліктем і долоня, і він виміряв передню стіну, ширина рівна тростині, і його висота рівна тростині.

⁶І він увійшов у браму, що дивилася на схід, по сімох сходинках, і виміряв

⁷покій, шість звідси і шість звідти, і елам брами, рівний тростині, і покій, рівний тростині, довжина і ширина рівні тростині, і елам між покоями — шість ліктів, і другий покій, ширина рівна тростині й довжина рівна тростині, і елам п'яти ліктів,

⁸і третій покій, тростині рівна ширина і тростині рівна довжина,

- ⁹і елам дверей поблизу еламу брами — вісім ліктів, і два лікті елам, і елам зовнішніх дверей,
- ¹⁰і покої дверей, передній покій, три звідси і три звідти, і одна міра в трьох, і одна міра еламів звідси і звідти.
- ¹¹І він виміряв ширину дверей брами — десять ліктів, і ширина брами — тринадцять ліктів,
- ¹²і лікоть, що сходився перед лицем покоїв звідси і звідти, і покій — шість ліктів звідси і шість ліктів звідти.
- ¹³І він розміряв браму від стіни покою до стіни покою, ширина двадцять п'ять ліктів, це брама до брами.
- ¹⁴І притвор еламу брами — шістдесят ліктів, двадцять до покоїв від брами довкола.
- ¹⁵І притвор брами ззовні до притвору елама всередині брами — п'ятдесят ліктів.
- ¹⁶І сховані вікна в покоях і в еламі всередині брами довкола двору, так само і в еламів вікна всередині довкола, а на еламі — пальми звідси і звідти.
- ¹⁷І він ввів мене до зовнішнього двору, і ось кімнати на склади і колонада довкола двору, тридцять кімнат на склади в колонадах,
- ¹⁸і портики на півдні брам, за довжиною брам нижня колонада.
- ¹⁹І він виміряв ширину двору — від притвору зовнішньої брами всередині до притвору брами, що спрямована назовні, ліктів сто, що спрямована на схід. І повів мене на північ,
- ²⁰і ось брама, що дивиться на північ у зовнішньому дворі, і він її виміряв, її довжину і ширину.
- ²¹І три покої звідси і три звідти, і стовпи, елами і її пальми, і була за розміром брами, що дивиться на схід, п'ятдесят ліктів її довжина і її висота — двадцять п'ять ліктів.
- ²²І її вікна, елами і її пальми такі, як і в брами, що дивиться на схід. І сімома східцями підходили до неї, і до еламів усередині.
- ²³І брама внутрішнього двору, що спрямована до північного двору така, як і в брами, що дивиться на схід, і він виміряв двір від брами до брами — сто ліктів.
- ²⁴І повів мене на південь, і ось брама, що дивиться на південь, і він її виміряв, покої, стовпи і елами за цією ж мірою.
- ²⁵І її вікна і в еламі довкола, такі як і вікна еламу, п'ятдесят ліктів її довжина і її ширина — двадцять п'ять ліктів.
- ²⁶І в ній — сім східців, і елам усередині, і її пальми, одна звідси і одна звідти на стовпах.

- 27І брама напроти брами внутрішнього двору до півдня. І він виміряв двір від брами до брами, сто ліктів ширина до півдня.
- 28І він увів мене до внутрішнього двору брами, що до півдня, і виміряв браму за тою ж мірою,
- 29і покої, стовпи і елами за цією ж мірою. І вікна її і еламу довкола, п'ятдесят ліктів її довжина і двадцять п'ять ліктів ширина.
- 31І елам у зовнішньому дворі, і пальми стовпів, і вісім східців.
- 32І він підвів мене до брами, що дивиться на схід, і виміряв її цією ж мірою,
- 33і покої, стовпи та елами за цією ж мірою. І її вікна і в еламі довкола, п'ятдесят ліктів її довжина і двадцять п'ять ліктів ширина.
- 34І елам у зовнішньому дворі, і пальми на стовпі звідси і звідти, і вісім східців в ній.
- 35І він підвів мене до брами, що до півночі, і виміряв цією мірою,
- 36і покої, стовпи і елами. І вікна її довкола і в її еламі, п'ятдесят ліктів її довжина і ширина — двадцять п'ять ліктів.
- 37І елами в зовнішньому дворі, і пальми на стовпі звідси і звідти, і вісім її східців.
- 38Її кімнати для складів і її двері та її елами над брамою
- 39другого виходу, щоб різали в ній те, що за гріх, і те, що за незнання.
- 40І позаду зливу всепалень, що спрямований на північ, — два столи до сходу, і позаду другого і еламу брами — два столи до сходу,
- 41чотири звідси і чотири звідти позаду брами. На них різуть жертви напроти вісьмох столів для жертв.
- 42І чотири столи для всепалень, кам'яні, витесані, ширина — лікоть з половиною, і два лікті з половиною довжина, і лікоть — висота, на них поставлять знаряддя, яким різатимуть там всепалення і жертви.
- 43І вони матимуть у долоню обвід, витесаний усередині довкола, а над столами вгорі дашки, щоб закрити від дощу та від спеки.
- 44І він увів мене до внутрішнього двору, і ось два зали у внутрішньому дворі, один позаду брами, що дивиться на північ, що провадить на південь, і один позаду брами, що на південь, а спрямований на північ.
- 45І він сказав мені: Цей зал, що дивиться на південь, для священників, охоронців варту дому,
- 46а зал, що спрямований на північ, для священників, охоронців варту жертовника. Вони є синами Саддука, які від Левія наближаються до Господа, щоби Йому служити.

⁴⁷І він виміряв двір, сто ліктів довжина і сто ліктів ширина, на його чотири сторони, і жертовник напроти дому.

⁴⁸І він ввів мене до еламу дому. І він виміряв стовп еламу — п'ять ліктів довжина звідси, і п'ять ліктів — звідти, а ширина дверей — чотирнадцять ліктів, і бокові частини дверей еламу — три лікті звідси і три лікті звідти.

⁴⁹І довжина еламу — двадцять ліктів, а ширина — дванадцять ліктів. І десятьма сходами підходили до нього. І стовпи були на еламі, один звідси і один звідти.

Єзекіїла 41

¹І він ввів мене в храм, в якого виміряв елам, шість ліктів ширина звідси і шість ліктів ширина еламу звідти,

²а ширина брами — десять ліктів, і бокові частини брами — п'ять ліктів звідси і п'ять ліктів звідти. І він виміряв його довжину, сорок ліктів, а ширина — двадцять ліктів.

³І він увійшов до внутрішнього двору, і виміряв стовп дверей — два лікті, і двері — шість ліктів, і бокові частини дверей — сім ліктів звідси і сім ліктів звідти.

⁴І він виміряв довжину дверей — сорок ліктів і ширину — двадцять ліктів перед лицем храму. І сказав: Це — святе святих.

⁵І він виміряв стіну дому — шість ліктів, а ширина сторони — сорок ліктів довкола.

⁶І сторони, сторона до сторони — тридцять три двічі, і прохід у стіні дому в боках довкола, щоб можна було бачити тим, що входять, аби зовсім не доторкалися до стін дому.

⁷І ширина вищої частини стін за виступом зі стіни до горішньої частини довкола дому, щоби була розширена вгорі. А знизу вони виходили на другий поверх, а з середини — на третій поверх.

⁸І траел дому — висота довкола проходу сторін дорівнює тростині, шість ліктів прохід.

⁹І ширина стіни боку ззовні — п'ять ліктів. І решта — між боками дому

¹⁰і між залами — ширина двадцять ліктів, обвід дому довкола.

¹¹І двері залу при решті одних дверей, що до півночі. І одні двері, що до півдня, і ширина світильника решти, п'ять ліктів ширша довкола.

¹²І переділ перед обличчям решти, як до моря, — сімдесят ліктів, ширина стіни, що розділяла, п'ять ліктів, ширина довкола і його довжина — дев'яносто ліктів.

¹³І він виміряв довжину перед домом — сто ліктів, і решту, і те, що ділило, і їхні стіни, довжина сто ліктів,

¹⁴і ширина напроти лица дому, і решту напереді — сто ліктів.

15І він виміряв довжину поділу перед обличчям того, що залишилося, що позаду того дому, і решту звідси і звідти, — довжина сто ліктів. І храм, і кути, і зовнішній елам оббиті деревом,

16а вікна решітчасті, з вузьким відкриттям довкола трьох, щоб дивитися. І дім, і дотичне, покрите деревом довкола, і долівка, і від долівки аж до вікон, і вікна відкривалися потрійно, щоб дивитися.

17І аж до близького внутрішнього, і аж до зовнішнього, і на всій стіні довкола всередині та ззовні

18вирізьблені херувими, і пальми між херувимом і херувимом. Два обличчя в херувима,

19обличчя людини до пальми звідси і звідти, і обличчя лева до пальми звідси і звідти. Увесь дім покритий різьбою довкола,

20від долівки аж до дощок, вирізьблені херувими і пальми.

21І святе, і храм відкривається на чотири сторони. Перед обличчям святого — подоба, наче вигляд

22дерев'яного жертовника, три лікті його висота, два лікті довжина і два лікті ширина. І він мав роги, а його основа та його стінки — дерев'яні. І він сказав мені: Це — стіл, що перед Господнім обличчям.

23І двоє дверей у храмі й у святому.

24Для обох дверей — двоє стулок, що поверталися, двоє стулок для одних, і двоє стулок для других дверей.

25І різьба на них, і на дверях храму — херувими та пальми за різьбою святого, і гарні дерева перед обличчям еламу ззовні,

26й сховані вікна. І він виміряв звідси і звідти до даху еламу, і боки дому з'єднані разом.

Єзекїла 42

1І він вивів мене до зовнішнього двору на схід перед браму, що до півночі. І ввів мене, і ось п'ять залів близько того, що залишилося, і близько поділу до півночі,

2на сто ліктів довжина до півночі, і ширина — п'ятдесят ліктів,

3описані так, як брами зовнішнього двору і так, як колонади зовнішнього двору, розкладені обличчям напроти обличчя потрійні кімнати.

4А напроти залів — перехід десяти ліктів ширини, на сто ліктів довжина. І їхні двері — до півночі.

5І проходи горішні, так само, бо з нього виходила колонада, з долішньої колонади, і місце між ними. Так колонада і місце між ними, і так кімнати.

- ⁶Тому що вони були потрійними і не мали стовпів, як і стовпи зовнішніх, через це виходили від тих, що внизу і в середині від землі.
- ⁷І світло ззовні так, як залу зовнішнього двору, що були спрямовані напроти залів, що до півночі, довжина — п'ятдесят ліктів.
- ⁸Бо довжина залів, що дивилися на зовнішній двір — п'ятдесят ліктів, і вони є напроти обличчя цих. Усе сто ліктів.
- ⁹І двері цих залів виходу, що до сходу, щоб входити через них із зовнішнього двору,
- ¹⁰за світлом, що на початку проходу. І до півдня за обличчям сходу перед лицем того, що залишилося, і перед обличчям поділу — залу,
- ¹¹і прохід перед їхнім обличчям за розміром залу, що до півночі, і за їхньою довжиною, і за їхньою шириною, і за всіма їхніми виходами, і за всіма їхніми поворотами, і за їхніми світильниками, і за їхніми дверима,
- ¹²зали, що до півдня, і за дверима від початку проходу, наче світло поділу тростини, і на схід, щоб ними проходити.
- ¹³І він сказав мені: Зали, що до півночі, і зали, що до півдня, які є перед обличчям розділів, — це зали святого, в яких там їстимуть священики, сини Саддука, які наближаються до Господа, до святого святих. І там покладуть святе святих і жертву, і за гріх, і за незнання, тому що це — святе місце.
- ¹⁴Туди ніхто не ввійде, за винятком священиків. Не вийдуть зі святого до зовнішнього двору, тому що завжди святими будуть ті, що приступають, і не доторкатимуться до їхнього одягу, в якому вони служать у ньому, бо вони — святі. І одягнуть інший одяг, коли доторкатимуться до народу.
- ¹⁵І закінчено вимірювання дому всередині. І він вивів мене по дорозі брами, що спрямована до сходу, і виміряв подобу дому довкола з приписом.
- ¹⁶І він став позаду брами, що спрямована на схід, і наміряв п'ятсот мірною тростиною.
- ¹⁷І він повернувся до півночі, і наміряв перед обличчям півночі п'ятсот ліктів мірною тростиною.
- ¹⁸І повернувся до моря, і наміряв перед обличчям моря п'ятсот мірною тростиною.
- ¹⁹І він повернувся до півдня, і наміряв перед півднем п'ятсот мірною тростиною.
- ²⁰Чотири сторони тою самою тростиною. І позначив його, і його обвід довкола — п'ятсот до сходу, і п'ятсот ліктів ширина, щоб відділено було між святим і між передмур'ям, що в позначенні дому.

Єзекіїла 43

- ¹І повів мене до брами, що спрямована на схід, і вивів мене,
- ²і ось слава Бога Ізраїля йшла дорогою брами, що дивиться на схід, і голос табору, як голос багатьох тих, що подвоюють оклики, і земля довкола світилася, як світло від слави.
- ³І видіння, яке я побачив, подібне до видіння, яке я бачив, коли входив помазати місто, і вигляд колісниці, яку я побачив, подібний до видіння, яке я бачив біля ріки Ховар. І я впав на своє обличчя.
- ⁴І Господня слава ввійшла в дім дорогою брами, що спрямована на схід,
- ⁵а дух мене схопив і ввів мене до внутрішнього двору, і ось Господній дім повний слави.
- ⁶І я став, і ось голос з дому, що говорив до мене, і поблизу мене стояв чоловік.
- ⁷І сказав мені: Людський сину, чи ти побачив місце Мого престолу і місце стопи Моїх ніг, в яких поселиться Моє Ім'я посеред дому Ізраїля навіки. І дім Ізраїля, вони та їхні володарі, більше не опоганять Моє святе Ім'я їхньою розпустою і вбивствами володарів посеред них,
- ⁸коли вони поставили Мої ганки біля їхніх ганків, і Мої пороги — поряд з їхніми порогами, і поставили Мою стіну, наче близьку до Мене і до них, і опоганили Моє святе Ім'я їхніми беззаконнями, які вони чинили. І Я викинув їх у Моєму гніві та у вбивстві.
- ⁹І тепер хай відставляють свою розпусту та вбивства їхніх володарів від Мене, і Я поселюся посеред них навіки.
- ¹⁰І ти, людський сину, покажи домові Ізраїля дім, і хай спиняться від їхніх гріхів, і його вигляд, і його розташування.
- ¹¹І хай вони одержать своє покарання за все, що зробили. І опишеш дім, його виходи і його буття, і всі його приписи, і всі його закони сповістиш їм, і опишеш перед ними, і вони зберігатимуть, усі Мої заповіді та всі Мої приписи, і їх чинитимуть.
- ¹²І опис дому. На верхів'ї гори, усі його околиці довкола — святе святих.
- ¹³І це — міри жертовника в лікті ліктя і долоні. Усередині — глибина на лікоть, і ширина — лікоть, і виступ на його краю довкола — долоня. І це висота жертовника.
- ¹⁴Від глибини початку його середини до великого престолу благодаті внизу — два лікті, а ширина — лікоть. І від малого престолу благодаті до великого престолу благодаті — чотири лікті, і лікоть ширина.
- ¹⁵І арійл — чотири лікті, а від арійла і понад роги — лікоть.
- ¹⁶І арійл — дванадцять ліктів довжина, дванадцять ліктів ширина, чотирикутний на чотири свої сторони.

17І престол благодаті — чотирнадцять ліктів довжина, чотирнадцять ліктів ширина, — на чотири його сторони. І в нього виступ, що оточує довкола, йому половина ліктя, і його обвід — лікоть довкола. І його східці звернені на схід.

18І Він сказав мені: Людський сину, так говорить Господь, Бог Ізраїля: Це — приписи жертовника на день, коли його робитимуть, щоб на ньому приносити всепалення і виливати до нього кров.

19І даси священикам-левітам, тим, що з насіння Саддука, які наближаються до Мене, щоб Мені служити, — говорить Господь, — теля з рогатої худоби за гріх.

20І візьмуть з його крові, і нанесуть на чотири роги жертовника, і на чотири кути престолу благодаті, і на основу довкола, і надолужать за нього.

21І візьмуть теля, що за гріх, і воно буде спалене у відокремленому місці дому, поза святим.

22А на другий день візьмуть два козли без вад з кіз за гріхи, і надолужать за жертовник, так, як надолужили телям.

23І коли ти завершиш надолуження, то принесуть безвадне теля з рогатої худоби і безвадного барана з овець,

24і принесете перед Господом, і священики кинуть на них сіль, і принесуть їх Господу у всепалення.

25Сім днів приноситимеш козла за гріхи кожного дня, і теля з рогатої худоби, і барана з овець, безвадного приноситимеш,

26сім днів. І вони надолужать за жертовник, і його очистять, і наповнять свої руки .

27І буде, що від восьмого дня й далі священики звершуватимуть на жертовнику ваші всепалення і ваші жертви за спасіння. І Я прийму вас, — говорить Господь.

Єзекїїла 44

1І він повернув мене дорогою брами святих, зовнішньою, що дивиться на схід, і вона була замкнена.

2І Господь сказав мені: Ця брама буде замкненою, не відкриється, і ніхто нею не пройде, бо нею ввійде Господь, Бог Ізраїля, тож вона буде замкненою!

3Тому що володар, він сяде в ній їсти хліб перед Господом. Дорогою еламу брами ввійде і його дорогою вийде.

4І Він ввів мене дорогою брами, що до півночі напроти дому, і я побачив, і ось Господній дім, повний слави, і я впав на своє обличчя.

5І Господь сказав мені: Людський сину, постав у твоєму серці й поглянь твоїми очима, і послухай твоїми вухами все, що Я говорю з тобою, за всіма приписами

Господнього дому і за всіма Його законами. І поставиш твоє серце на вході дому, за всіма його виходами в усіх святих.

6І скажеш дому, що засмучує, дому Ізраїля: Так говорить Господь: Хай буде досить вам усіх ваших беззаконь, доме Ізраїля,

7щоб ви вводили чужорідних синів, необрізаних серцем і необрізаних тілом, щоби були в Моїх святих, і опоганювали їх, коли ви приносите хліби, м'ясо та кров, і переступаєте Мій завіт в усіх ваших беззаконнях,

8і заповідаєте берегти сторожі в Моїх святих!

9Через це так говорить Господь: Усякий чужорідний син, необрізаний серцем і необрізаний тілом, не ввійде до Мого святого з усіх чужорідних синів, що є посеред дому Ізраїля,

10але навіть левіти, які відступили від Мене, коли зблудив Ізраїль від Мене, за своїми пожаданнями, то й вони одержать їхню неправедність.

11Тож вони будуть служити в Моїх святих тільки як придверники при дверях дому, і прислуговуватимуть у домі. Ті різатимуть всепалення і жертви народові, і ті стоятимуть перед народом, щоб їм служити.

12Тому що вони їм служили перед обличчям їхніх ідолів, і це стало для дому Ізраїля на муку неправедності, через це Я підняв на них Мою руку, — говорить Господь, —

13і вони не наблизатимуться до Мене, щоб Мені служити, і щоб приходити до святого синів Ізраїля, і до Мого Святого святих, і одержать їхню непошану через відхилення, яким ухилюлися.

14І зведуть їх стерегти сторожі дому на всі його діла і на все, що тільки чинитимуть.

15Священики-левіти, сини Саддука, які зберегли сторожі Моїх святих, коли дім Ізраїля ухилився від Мене, ці приноситимуть Мені, щоб Мені служити, і стоятимуть перед Моїм обличчям, щоб Мені приносити жертву, жир і кров, — говорить Господь.

16Ці ввійдуть до Мого святого, і ці прийдуть до Мого вітваря, щоб Мені служити, і зберігатимуть Мої сторожі.

17І буде, що коли вони входитимуть через брами внутрішнього двору, вони одягатимуться в льняний одяг, і не одягнуться у вовняний, коли вони служитимуть, від воріт внутрішнього двору.

18І матимуть льняні клобуки на своїх головах, і матимуть льняні штани на своїх стегнах, і не підперізуватимуться візою .

19А коли вони виходитимуть до народу, до зовнішнього двору, то знімуть їхній одяг, в якому вони служать, і поставлять його у святих залах, і одягнуться в інший одяг, і не освячуватимуть народ у своєму одязі.

- 20** І вони не голитимуть свої голови, і не вириватимуть їхні чуприни, неодмінно покриватимуть свої голови.
- 21** І кожний священик не питиме вина, коли вони входять до внутрішнього двору.
- 22** І не братимуть собі за жінку вдову чи відпущену, але тільки дівчину з насіння Ізраїля. Та якщо стане вдовою по священику, то братимуть.
- 23** І навчатимуть Мій народ розрізняти між святим і опоганим, і між чистим і нечистим їм сповіщатимуть.
- 24** І ці стоятимуть над судом крові, щоб судити. Вони оправдуватимуть Моїми заповідями і судитимуть Моїми судами, і зберігатимуть Мої закони та Мої приписи в усіх Моїх святах, і святитимуть Мої суботи.
- 25** І на душу людини не ввійдуть, щоб опоганитися, але лиш стане нечистим із-за батька, із-за матері, із-за сина, із-за дочки, із-за брата, із-за своєї сестри, яка не була за чоловіком.
- 26** І після того, як він очиститься, то відрахує собі сім днів.
- 27** І тільки в той день вони входитимуть до внутрішнього двору, щоб служити у святому, принесуть надолуження, — говорить Господь, —
- 28** і буде їм у спадок. Я — їхній спадок, і їм не дасться частки серед синів Ізраїля, бо Я — їхня частка.
- 29** І жертви, і те, що за гріхи і за незнання, вони їстимуть, і все відлучене в Ізраїлі буде для них.
- 30** Первoplоди всього і первородне всього, і все відділене з усіх ваших первoplодів буде для священиків. І дасте ваші первoplоди священикові, щоб покласти ваші благословення на ваші дома.
- 31** І священики не їстимуть усяку дохлятину і роздерте звірами — з птахів і з худоби.

Єзекіїла 45

- 1** І коли ви розмірюватимете землю в спадку, то відділите первoplід Господеві, святе із землі: в довжину — двадцять п'ять тисяч, а в ширину — двадцять тисяч. Святим буде в усіх його околицях довкола.
- 2** І з цього буде п'ятсот на п'ятсот на освячення, чотирикутник довкола, і його межа — п'ятдесят ліктів довкола.
- 3** І з цього розміру відміряєш у довжину двадцять п'ять тисяч і в ширину двадцять тисяч, і в ньому буде освячення, Святе святих.
- 4** Частини землі будуть для священиків, що служать у святому, і будуть для тих, що наближаються для служіння до Господа, і для них буде виділене місце для домів, для їхнього освячення.

- ⁵Двадцять п'ять тисяч довжина, і двадцять тисяч ширина буде для левітів, які служать домові, на володіння для них, — міста, щоб поселитися.
- ⁶І даси частину міста шириною п'ять тисяч і довжиною двадцять п'ять тисяч. Так, як первоплоди святих, вони будуть для всього дому Ізраїля.
- ⁷І з цього для володаря, і з цього на первоплоди для святих, на частину міста перед обличчям первоплодів святих, і перед обличчям частини міста, що до моря, і з тих, що до моря на схід, і довжина, як одна частина з околиць, що до моря, і довжина до околиці, що до сходу землі.
- ⁸І буде йому як власність в Ізраїлі, і володарі Ізраїля більше не чинитимуть насилля над Моїм народом, і дім Ізраїля успадкує землю за їхніми племенами.
- ⁹Так говорить Господь: Нехай буде вам досить, володарі Ізраїля! Усуньте неправедність і страждання, а чиніть суд і праведність, викиньте насилля з-посеред Мого народу! — говорить Господь.
- ¹⁰Хай у вас будуть точні важки, точна міра і точний хойнікс.
- ¹¹Міра і хойнікс один — однаковий буде, щоби брати. Хойнікс — десята частина гомора, і міра — десята частина гомора, буде рівне до гомора.
- ¹²І вага — двадцять оболів. П'ять сиклів — п'ять, і десять сиклів — десять, і п'ятдесят сиклів буде для вас міна.
- ¹³І це первоплоди, які відкладете. Шосту частину міри від гомора пшениці, і шосту частину ефи з кора ячменю.
- ¹⁴І припис олії. Котулу олії з десяти котул, бо десять котул є гомор.
- ¹⁵І вівцю з десяти овець, відлучення з усіх батьківщин Ізраїля на жертви, і на всепалення, і на спасіння, щоб за вас надолужити, — говорить Господь.
- ¹⁶І весь народ дасть ці первоплоди володареві Ізраїля.
- ¹⁷І через володаря буде всепалення та жертви, і будуть жертви виливання у свята, і в нові місяці, і в суботи, і в усі свята дому Ізраїля. Він зробить те, що за гріх, жертви і всепалення, і те, що за спасіння, щоб надолужити над домом Ізраїля.
- ¹⁸Так говорить Господь: У перший місяць, першого дня місяця візьмете непорочне теля з рогатої худоби, щоб надолужити за святе.
- ¹⁹І священник візьме з крові надолуження, і дасть на одвірки дому та на чотири кути престолу благодаті, і на жертovníк, і на одвірки брами внутрішнього двору.
- ²⁰І так зробиш у сьомий місяць, першого дня місяця, візьмеш у кожного частину, і надолужите за дім.
- ²¹А в перший місяць, на чотирнадцятий день місяця, буде вам свято — Пасха. Сім днів їстимете прісне.
- ²²І в той день володар приготує за себе та дім і за весь народ землі — теля за гріхи.

²³І сім днів свята робитимеш всепалення Господеві — сім телят і баранів, сім без вади, кожного дня, сім днів, і козла з кіз за гріх кожного дня.

²⁴І зробиш жертву, і корж до теляти, і корж до барана, і гін олії до коржа.

²⁵І сьомого місяця, на п'ятнадцятий день місяця, справиш свято згідно із цим сім днів, так як те, що за гріх, і так як всепалення, і так як манаа, і так як олію.

Єзекіїла 46

¹Так говорить Господь: Брама, що у внутрішньому дворі, що дивиться до сходу, буде замкнена в шість днів, в які працюється, а в суботній день — відкриється, і в день нового місяця буде відкрита.

²І ввійде володар дорогою еламу зовнішньої брами та стане при переддвер'ях брами, і священники зроблять його всепалення і те, що за його спасіння. І він поклониться в напрямку переддвер'я брами, і вийде, а браму не замкнуть аж до вечора.

³І народ землі поклонятиметься перед переддвер'ям тієї брами в суботи і в нові місяці перед Господом.

⁴І володар принесе всепалення в суботній день Господу — шість ягнят без вади і барана без вади,

⁵і манаа, корж до барана і жертву до ягнят, дар його руки, і гін олії до коржа.

⁶І в день нового місяця буде теля без вади, шість ягнят і баран без вади,

⁷і корж до теляти, і корж до барана, буде манаа, і до ягнят, так, як зробить його рука, і гін олії до коржа.

⁸І коли володар входить, він увійде дорогою брами еламу і дорогою брами вийде.

⁹А коли входить народ землі перед Господом у свята, той, хто входить дорогою брами, що до півночі, поклониться, вийде дорогою брами, що до півдня, а хто входить дорогою брами, що до півдня, вийде дорогою брами, що до півночі. Не повернеться брамою, якою ввійшов, але неодмінно вийде тією, що напроти неї.

¹⁰І володар вийде з ними посеред них, коли вони входять, і вийде, коли вони виходять.

¹¹І у свята і на загальних зібраннях буде манаа, корж до теляти, і корж до барана та до ягняти, так, як зробить його рука, і гін олії до коржа.

¹²Якщо ж володар робитиме визнання, всепалення і за спасіння Господеві, то він відкриє собі браму, що дивиться до сходу, і зробить своє всепалення, і те, що за його спасіння, так, як чинить у суботній день, і вийде, і замкне двері після того, як він вийде.

¹³І він приносить однієї ягня без вади у всепалення кожного дня Господеві, вранці його приносить.

¹⁴І зробить над ним манаа вранці, шосту частину міри, і третю частину гіна олії, щоби замісити муку, манаа Господу, постійний припис.

¹⁵Принесете ягня і манаа, і принесете олію вранці — постійне всепалення.

¹⁶Так говорить Господь: Якщо володар дасть дар зі свого спадку одному зі своїх синів, це буде частиною в спадку для його синів.

¹⁷Якщо ж дасть дар одному з його рабів, то буде йому так, як у рік відпущення, і поверне володареві. Лише спадок його синів буде для них.

¹⁸І володар не візьме зі спадку народу, щоби чинити над ними насилля. Зі свого спадку дасть спадок своїм синам, щоб Мій народ не був розсіяний кожний зі свого спадку.

¹⁹І він ввів мене до входу брами, що на південь, до залу святих, священників, що звернена до півночі, і ось там відокремлене місце.

²⁰І він сказав мені: Це місце, де варитимуть там священники те, що за незнання, і те, що за гріх, і там спечуть постійні манаа, щоб не виносити на зовнішній двір і не освятити народ.

²¹І він мене вивів до зовнішнього двору, і обвів мене по чотирьох частинах двору, і ось двір на кожному боці двору, двір на боці двору.

²²На чотирьох боках двору — малий двір, довжина — сорок ліктів, а ширина — тридцять ліктів, одна міра для чотирьох.

²³І довкола в них зали довкола в чотирьох, і кухні були під залами довкола.

²⁴І він сказав мені: Це — доми кухарів, де пектимуть там ті, що служать домові при жертвах народу.

Єзекіїла 47

¹І він увів мене до ганків дому, і ось вода виходила під двором на схід, бо обличчя дому дивилося на схід, і вода виходила з правої сторони з півдня до жертовника.

²І він вивів мене дорогою брами, що до півночі, і обвів мене дорогою ззовні до брами двору, що спрямована на схід, і ось вода виходила з правої сторони.

³Так, як вихід для людини напроти, і міра в його руці, і він відміряв тисячу мірою, і пройшов водою, вода відпущена.

⁴І відміряв тисячу, і пройшов водою, вода аж до гомілок. І відміряв тисячу, і пройшов воду, — аж до стегон.

⁵І відміряв тисячу, і не міг перейти, бо вода забурлила, наче шум потоку, якого не пройдуть.

⁶І він сказав мені: Чи ти побачив, людський сину? І він повів мене на берег ріки.

⁷Коли я повернувся, і ось на березі ріки дуже багато дерев, звідси і звідти.

- ⁸І він сказав мені: Це — вода, що виходить до Галилеї, що на сході, і сходить до Аравії, і веде аж до моря, до води лиману, і вона вилікує води.
- ⁹І буде, що всяка душа тварин, що всюди живуть, куди тільки пройде туди ріка, житимуть. І там буде дуже багато риби, бо туди прибуває ця вода, і оздоровлятиме, і живитиме. Усе, на що тільки прийде ріка, житиме.
- ¹⁰І там стоятимуть рибалки — від Енгадіну аж до Енагаліму. Буде місце для сушіння сітей, саме по собі буде, і її риби, як риби великого моря, — дуже велика безліч.
- ¹¹А де вона виходить, і де вона повертається, і де її висока вода, не оздоровлятимуть. Як солончак вони дані.
- ¹²І біля ріки підніметься на її березі звідси і звідти всяке їстівне дерево, воно не постаріє при ньому, і не бракуватиме плоду. Вони видадуть первоплід своїх ранніх плодів, тому що ця їхня вода виходить зі святого, і їхній плід буде на їжу, і їхній ріст — на здоров'я.
- ¹³Так говорить Господь: Ви успадкуєте ці околиці землі, для дванадцятьох племен синів Ізраїля — дар відмірювання.
- ¹⁴І успадкуєте її — кожний так, як його брат, — землю, на яку Я підняв Мою руку, щоб її дати їхнім батькам, і в спадку припаде ця земля вам.
- ¹⁵І це границі землі до півночі: від Великого моря, що сходить і розділює вхід Імата Седдада,
- ¹⁶Вирот, Севраїм, Іліям, поміж околицями Дамаску і поміж околицями Імата, двори Савнана, які є над околицями Авранітіди.
- ¹⁷Це околиці від моря: від двору Енана, околиці Дамаску і на північ.
- ¹⁸І ті, що на схід, між Авранітідою, між Дамаском, між Галаадітідою і між землею Ізраїля, Йордан ділить до моря, що на сході Фінікону. Це те, що до сходу.
- ¹⁹І те, що до півдня, і південь від Темана і Фінікону аж до води Марімота Кадису, що простягається до Великого моря, це частина півдня і південного заходу.
- ²⁰Це — частина Великого моря, границя аж до місця напроти входу Імата, аж до його входу. Це те, що до моря від Імата.
- ²¹І розмірте собі цю землю для племен Ізраїля.
- ²²Киньте на неї жереб — для вас і для приходька, тих, що живуть посеред вас, які породили синів посеред вас. І вони будуть вам, як тубільці між синами Ізраїля, з вами їстимуть у спадку посеред племен Ізраїля.
- ²³І будуть у племені приходьків, між приходьками, що з ними, там дасте їм спадок, — говорить Господь.

Єзекїла 48

- ¹А це імена племен. З початку до півночі, на частині, що спускається вниз, що тягнеться до виходу Імата, двору Енана, околиць Дамаску, до півночі за частиною двора Імата, і буде їм те, що до сходу, аж до моря, — для Дана, одна частина.
- ²І від околиць Дана, що на сході, аж до тих, що до моря, Асир, одна частина.
- ³І від околиць Асира, від тих, що на сході, аж до тих, що до моря, — для Нефталима, одна частина.
- ⁴І від околиць Нефталима, від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, — для Манасії, одна частина.
- ⁵І від околиць Манасії, від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, — для Єфрема, одна частина.
- ⁶І від границь Єфрема, від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, — для Рувима, одна частина.
- ⁷І від околиць Рувима, від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, — для Юди, одна частина.
- ⁸І від околиць Юди, від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, буде первоплідом відділення, двадцять п'ять тисяч ширина і довжина — так, як одна з частин від тих, що до сходу, і аж до тих, що до моря, і посеред них буде святе.
- ⁹Первоплід, який відділять Господу, довжина двадцять п'ять тисяч і ширина двадцять п'ять тисяч.
- ¹⁰Із цих буде первоплід святих. Для священників, на північ — двадцять п'ять тисяч, і до моря ширина — десять тисяч, і на південь — довжина двадцять п'ять тисяч, і посеред нього буде свята гора.
- ¹¹Для освячених, для священників, синів Саддука, що є охоронцями варту дому, які не блудили блуканнями синів Ізраїля, як заблудили левіти,
- ¹²і буде їм первоплід, даний з первоплідів землі, святе святих від околиць левітів.
- ¹³А левітам близько околиць священників, двадцять п'ять тисяч довжина і ширина — десять тисяч. Уся довжина — двадцять п'ять тисяч і ширина — двадцять тисяч.
- ¹⁴Не продаватиметься з нього і не відміряється, і не відділиться первоплід землі, бо він святий — Господеві.
- ¹⁵А решту — п'ять тисяч у ширину на двадцять п'ять тисяч — буде передмур'я для міста на поселення і на його розділення, і посеред нього буде місто.
- ¹⁶І це його розміри: від тих, що з півночі, — чотири тисячі п'ятсот, і від тих, що до півдня, — чотири тисячі п'ятсот, і від тих, що до сходу, — чотири тисячі п'ятсот, і від тих, що до моря, — чотири тисячі п'ятсот.
- ¹⁷І буде проміжок між містом до півночі двісті п'ятдесят, і до півдня — двісті п'ятдесят, і до сходу — двісті п'ятдесят, і до моря — двісті п'ятдесят.

- 18**І решту довжини, що близько первоплодів святих, — десять тисяч до сходу, і десять тисяч до моря, — будуть первоплодами святого, і їхні плоди будуть за хліб для тих, що працюють у місті.
- 19**А ті, що працюють у місті, працюватимуть у ньому з усіх племен Ізраїля.
- 20**Весь первоплід — двадцять п'ять тисяч і двадцять п'ять тисяч. Чотирикутником його відділите, первоплід святого, від частини міста.
- 21**А решту із цього для володаря і з цього з первоплодів святого, і на частину міста на двадцять п'ять тисяч ширина аж до тих околиць, що до моря, і на схід на двадцять п'ять тисяч аж до тих околиць, що до моря, близько до частин володаря. А посеред нього буде первоплід святих і освячення дому.
- 22**І від частки левітів, і від частки міста буде посеред власностей володарів. Поміж границями Юди і поміж границями Веніаміна буде власністю володарів.
- 23**А решта племен від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, — для Веніаміна, одна частина.
- 24**І від околиць Веніаміна від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, — для Симеона, одна частина.
- 25**І від околиць Симеона, від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, — для Іссахара, одна частина.
- 26**І від околиць Іссахара від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, — для Завулону, одна частина.
- 27**І від околиць Завулону, від тих, що до сходу, аж до тих, що до моря, — для Гада, одна частина.
- 28**І від околиць Гада, аж до тих, що до півдня, і його околиці будуть від Темана і води Марімота Кадиса, — спадку аж до Великого моря.
- 29**Це — земля для племен Ізраїля, на яку ви кинете жереб, і це їхні наділи, — говорить Господь.
- 30**І це — виходи міста, що до півночі, чотири тисячі п'ятсот мірою.
- 31**І брами міста за іменами племен Ізраїля, три брами до півночі: одна брама Рувима, одна брама Юди і одна брама Левія.
- 32**І до сходу — чотири тисячі п'ятсот. І три брами: одна брама Йосифа, одна брама Веніаміна і одна брама Дана.
- 33**І ті, що до півдня, — чотири тисячі п'ятсот мірою. І три брами: одна брама Симеона, одна брама Іссахара і одна брама Завулону.
- 34**І те, що до моря, чотири тисячі п'ятсот мірою. І три брами: одна брама Гада, одна брама Асира і одна брама Нефталіма.
- 35**Обвід — вісімнадцять тисяч. А ім'я міста, якого лише дня воно постане, буде його ім'я .

Книга пророка Даниїла

Даниїла 1

¹У третьому році царства Йоакима, царя Юди, прийшов Навуходоносор, цар Вавилону, до Єрусалима і взяв його в облогу.

²І Господь дав у його руку Йоакима, царя Юди, і частину посуду Божого дому, і він їх поніс у землю Сеннаар, до дому свого бога. І він вніс посуд до дому скарбу свого бога.

³І сказав цар Асфанезові, старійшині своїх євнухів, ввести із синів ізраїльських полонених — і з царського насіння і з фортоммім —

⁴юнаків, тих, в яких немає пороку, і вони гарні на вигляд, обізнані в усій мудрості, і що мають знання і мислять розумно, і тих, у кого є сила стояти в домі царя, — і навчити їх письма та мови халдеїв.

⁵І цар їм заповів на кожний день із царського столу і з вина його напоїв, і щоб їх годували три роки, а після цього вони мають стати перед царем.

⁶І був між ними із синів Юди Даниїл, а також Ананія, Азарія і Місаїл.

⁷А начальник євнухів дав їм імена: Даниїлові — Валтасар, Ананії — Седрах, Місаїлові — Місах і Азарії — Авденаго.

⁸І Даниїл постановив у своєму серці, щоб він не осквернився столом царя та вином його напоїв, тож просив начальника євнухів, щоб він не осквернився.

⁹І Господь дав Даниїлові милість і співчуття з боку начальника євнухів.

¹⁰І сказав начальник євнухів Даниїлові: Я боюся мого пана царя, який приписав вашу їжу та ваш напій, щоби часом він не побачив ваші обличчя більш понурими за обличчя рабів, ваших однолітків, — і засудите мою голову перед царем.

¹¹Та Даниїл сказав Амелсадові, якого голова євнухів поставив над Даниїлом, Ананієм, Азарієм, Місаїлом:

¹²Випробуй твоїх рабів десять днів, і хай нам дають насіння, і їстимемо, і питимемо воду.

¹³І хай з'являться перед тобою. Порівняєш наш зовнішній вигляд і вигляд тих юнаків, які їдять зі столу царя, і що тільки побачиш, так і вчини з твоїми рабами!

¹⁴І він їх послухався, і випробував їх десять днів.

¹⁵А по закінченні десяти днів їхні обличчя стали хорошими, і тілом вони виявилися сильними — понад юнаків, які їли зі столу царя.

¹⁶І Амелсад був той, що викидав їхню вечерю і вино їхнього напою, а давав їм насіння.

¹⁷І ці юнаки, ці чотири, їм Бог дав знання, розум і мудрість в усьому книжному. А Даниїл був обізнаний в усякому видінні та снах.

¹⁸Після закінчення днів, про які сказав цар привести їх, привів їх голова євнухів перед Навуходносора.

¹⁹І цар поговорив з ними, і з усіх них не знайдено подібних до Даниїла, Ананії, Азарії та Місаїла. І вони предстали перед царем.

²⁰І в усякому слові мудрості та вміння, які випитував у них цар, він знайшов їх вдесятеро розумнішими за всіх заклиначів і ворожбитів, що були в усьому його царстві.

²¹І Даниїл був аж до першого року царя Кира.

Даниїла 2

¹У другому році царювання Навуходносора приснився Навуходносорові сон, і його дух був сильно вражений, та його сон відійшов від нього.

²І цар сказав покликати заклиначів і чародіїв, чарівників і халдеїв, щоб сповістили цареві його сон, і вони прийшли й стали перед царем.

³А цар сказав їм: Мені приснився сон, і мій дух був сильно вражений, я хочу взнати сон!

⁴І промовили халдеї сирійською мовою до царя: Царю, живи навіки! Ти розкажи сон твоїм рабам, і ми сповістимо пояснення.

⁵Цар відповів і сказав халдеям: Від мене відійшло слово! Якщо мені не сповістите сон і його пояснення, то ви будете на вигублення, а ваші дома будуть пограбовані!

⁶Якщо ж сон і його пояснення мені сповістите, то одержите від мене дари, дарунки і велику пошану. Тільки сповістіть мені сон і його пояснення!

⁷Вони вдруге відповіли і сказали: Нехай цар розкаже сон своїм рабам, і ми сповістимо його пояснення.

⁸Відповів цар і сказав: Я насправді знаю, що ви виграєте час, оскільки знаєте, що від мене відступило слово.

⁹Отже, якщо не сповістите мені сон, знаю, що ви задумали сказати переді мною оманливе і спотворене слово. Поки не мине час, скажіть мені мій сон, і я пізнаю, що сповістите мені його пояснення!

¹⁰Халдеї дали відповідь перед царем, і кажуть: Немає на суходолі людини, яка зможе сповістити слово царя, оскільки всякий великий цар і володар не питає такої справи в заклинача, чародія чи халдея.

¹¹Адже справа, про яку цар запитав, тяжка, і немає нікого, хто її сповістить перед царем, але хіба боги, оселя яких не є з усяким тілом.

- 12Тоді цар у гніві та великій люті сказав вигубити всіх мудреців Вавилону.
- 13І вийшов наказ, і вбивали мудрих, і шукали Даниїла та його друзів, щоб вигубити.
- 14Тоді Даниїл відповів з радою і пізнанням Аріохові, начальникові євнухів царя, який вийшов вигубити мудреців Вавилону:
- 15Володарю царя, через що вийшло таке безпощадне рішення від обличчя царя? Аріох же сповістив справу Даниїлові.
- 16Тож Даниїл увійшов і благав царя, щоби йому дали час, і він сповістить цареві його пояснення.
- 17І пішов Даниїл до свого дому, і сповістив справу Ананієві, Азарієві та Місаїлові, своїм друзям,
- 18і вони шукали милості в небесного Бога стосовно цієї таємниці, щоб не загинули Даниїл та його друзі разом з іншими мудрецями Вавилону.
- 19Тоді в нічному видінні Даниїлові була відкрита таємниця. І Даниїл поблагословив небесного Бога,
- 20і сказав: Нехай буде благословенне Боже Ім'я від віку і аж до віку, бо Його є мудрість і розуміння!
- 21І саме Він міняє пори і часи, ставить царів і відставляє, Він дає мудрість мудрим і розуміння тим, хто знає розумність.
- 22Він відкриває глибоке і приховане, Він знає те, що в темряві, і з Ним є світло.
- 23Тобі, Боже моїх батьків, визнаюся і прославляю Тебе, бо Ти мені дав, і тепер Ти мені сповістив те, що ми в Тебе просили, — Ти мені сповістив видіння царя.
- 24І Даниїл прийшов до Аріоха, якого цар поставив, щоб вигубити мудреців Вавилону, і сказав йому: Не вигублюй мудреців Вавилону, а введи мене до царя, і я сповіщу цареві пояснення!
- 25Тоді Аріох швидко привів Даниїла до царя і сказав йому: Я знайшов чоловіка із синів юдейських полонених, який сповістить пояснення цареві!
- 26І цар відповів, і сказав Даниїлові, ім'я якого Валтасар: Чи ти зможеш мені сповістити сон, який я побачив, і його пояснення?
- 27І Даниїл відповів перед царем, і сказав: Таємниця, яку цар питає, не є для мудреців, чародіїв, заклиначів, газаренів, щоб сповістити цареві,
- 28але тільки для Бога на небі, Який відкриває таємниці, тож Він сповістив цареві Навуходоносорові те, що має статися в кінці днів. Твій сон і видіння твоєї голови на твоєму ліжку є такими.
- 29У тебе, царю, на твоєму ліжку піднялися твої роздуми про те, що має статися після цього, і Той, Хто відкриває таємниці, сповістив тобі те, що має статися.

- 30** А мені відкрито цю таємницю не мудрістю, що є в мені понад усіх живих, але задля пояснення, щоб розкрити цареві, щоб ти пізнав роздуми твого серця.
- 31** Ти, царю, дивився, і ось одна статуя, велика та статуя і її вигляд величний, стала перед твоїм обличчям, і її видіння страшне.
- 32** Статуя, в якій голова із чистого золота, її руки, груди і плечі — срібні, череві і стегна — мідні,
- 33** голінки — залізні, ноги — якась частина залізна, а якась частина глиняна.
- 34** Ти глядів, аж доки не відколовся камінь з гори без рук і вдарив статую в залізні та глиняні ноги, і розбив її на шматки до кінця.
- 35** Тоді роздробилися одночасно глина, залізо, мідь, срібло, золото і стали, наче порох літнього току. І забрала його сила вітру, і його місця не знайдено. А той камінь, що розбив статую, став великою горою і наповнив усю землю.
- 36** Це сон. І скажемо перед царем його пояснення.
- 37** Ти, царю, цар царюючих, якому Бог неба дав сильне, міцне і славне царство
- 38** в усякому місці, де живуть людські сини. Він дав у твою руку звірів поля та птахів неба і поставив тебе володарем над усіма. Ти є золота голова!
- 39** А після тебе повстане інше царство, менше за тебе, і третє царство, яке є мідне, яке судитиме всю землю.
- 40** А четверте царство буде сильне, як залізо. Так, як залізо розбиває і підкорює все, так воно роздроблює і перемагає все.
- 41** І як ти бачив ноги і пальці, що якась частина — залізна частина, а частина — глиняна, то царство буде розділене, і в ньому буде від залізного кореня, як ти і бачив залізо, змішане з глиною.
- 42** А пальці ніг, — якась частина залізна, а якась частина глиняна, — то деяка частина царства буде сильна, а деяка сама по собі розпадеться.
- 43** Оскільки ти бачив залізо, змішане з глиною, то вони будуть змішані через насіння людей, та не пристануть одне до одного, як і залізо не змішується з глиною.
- 44** І в дні тих царів Бог підніме Небесне царство, яке не буде знищене навіки, і Його царство не залишиться іншому народові. Воно роздробить і розітре всі царства, а само підніметься навіки, —
- 45** так, як ти і побачив, що від гори відколовся камінь без рук, і він розтер глину, залізо, мідь, срібло, золото. еликий Бог сповістив цареві те, що має статися після цього, і сон правильний, і його пояснення вірне.
- 46** Тоді цар Навуходносор упав долілиць, поклонився Даниїлові й сказав йому принести манаа і ладан.

⁴⁷І, відповівши, цар сказав Даниїлові: По правді ваш Бог, Він є Богом богів, Господь царів і Той, Хто відкриває таємниці, бо ти зміг відкрити цю таємницю.

⁴⁸І цар звеличив Даниїла, і дав йому великі та численні дари, і поставив його над усіма країнами Вавилону і володарем сатрапів над усіма мудрецами Вавилону.

⁴⁹І Даниїл попросив у царя, і він поставив над справами країни Вавилону Седраха, Місаха, Авденаго. І Даниїл був у дворі царя.

Даниїла 3

¹Вісімнадцятого року цар Навуходоносор зробив золоту статую. Її висота — шістдесят ліктів, її ширина — шість ліктів, і він її поставив на рівнині Деїр в країні Вавилону.

²І він послав зібрати володарів, полководців і місцевих правителів, керівників, тиранів і тих, що під владою, і всіх володарів країн, щоб прийшли на оновлення статуї, яку встановив цар Навуходоносор.

³І зібралися місцеві правителі, володарі, полководці, керівники, великі тирані, — ті, що під владою, і всі володарі країн на посвячення статуї, яку встановив цар Навуходоносор, і вони стали перед статуєю, яку встановив Навуходоносор.

⁴І вісник закричав гучно: До вас говориться, народи, племена, язика!

⁵В якій лиш годині почуєте голос труби, сопілки та гусел, самвики і псалтиря в співзвучності всякого роду музичних інструментів, упавши, поклоніться золотій статуї, яку поставив цар Навуходоносор!

⁶А хто тільки, упавши, не поклониться, то тієї ж години буде кинутий у вогняну палаючу піч!

⁷І сталося, коли народи почули голос труби, сопілки і гусел, самвики і псалтиря в співзвучності всякого роду музичних інструментів, то всі народи, племена, язика, упавши, поклонилися золотій статуї, яку поставив цар Навуходоносор.

⁸Тоді підійшли мужі-халдеї і звинуватили юдеїв

⁹перед царем Навуходоносором: Царю, живи навіки!

¹⁰Ти, царю, постановив припис, щоб кожную людину, яка лише почує голос труби сопілки і гусел, самвики, псалтиря в співзвучності всякого роду музичних інструментів,

¹¹і, упавши, не поклониться золотій подобі, кинути у вогняну палаючу піч.

¹²Є мужі Юдеї, яких ти поставив над справами країни Вавилону, Седрах, Місах, Авденаго, ті мужі не послухалися, твого припису, царю! Вони не служать твоїм богам і не поклоняються золотій статуї, яку ти поставив!

¹³Тоді Навуходоносор у гніві та люті сказав привести Седраха, Місаха і Авденаго, і вони були приведені до царя.

- 14** Навуходоносор відповів і сказав їм: Чи справді, Седрах, Місах, Авденаго, ви не служите моїм богам і не поклоняєтеся золотій статуї, яку я поставив?
- 15** Тож тепер, якщо ви готові, як тільки почуєте голос труби сопілки і гусел, самвики, псалтиря в співзвучності всякого роду музичних інструментів, упавши, поклоніться статуї, яку я зробив! Якщо ж не поклонитесь, тієї години будете вкинені у вогняну палаючу піч. І хто є Бог, Який вас вирве з моїх рук?
- 16** А Седрах, Місах, Авденаго відповіли, кажучи цареві Навуходоносорові: Ми не маємо потреби тобі відповідати на це слово.
- 17** Бо є Бог, Якому ми служимо, Він сильний вирвати нас з палаючої вогняної печі, тож Він врятує нас з твоїх рук, царю!
- 18** Якщо ж ні, нехай тобі буде відомо, царю, що ми не служитимемо твоїм богам і золотій статуї, яку ти поставив, не поклонимося!
- 19** Тоді Навуходоносор сповнився гнівом, і вигляд його обличчя змінився проти Седраха, Місаха і Авденаго, і він сказав розпалити піч усемеро, аж доки не розгориться до кінця.
- 20** А мужам, міцним силою, сказав Седраха, Місаха і Авденаго, зв'язавши, кинути у вогняну палаючу піч.
- 21** Тоді ті мужі були зв'язані в їхніх шароварах, з тіарами та уборами і в їхньому одязі, і були вкинені всередину палаючої вогняної печі.
- 22** Тому що слово царя перемогло, а піч була дуже розпалена.
- 23** І ці три, Седрах, Місах і Авденаго, упали зв'язаними посеред палаючої вогняної печі.
- 24** І вони ходили посеред полум'я, оспівуючи Бога і благословляючи Господа.
- 25** Уставши, Азарія так помолився, і відкривши свої уста посеред вогню, сказав:
- 26** Благословенний є Ти, Господи, Боже наших батьків, і гідний похвали, і Твоє Ім'я гідне прославлення навіки,
- 27** бо Ти є праведний в усьому, що Ти нам зробив, і всі Твої діла правдиві, а Твої дороги правильні, і всі Твої суди правдиві.
- 28** І Ти вчинив суди праведності за всім, що Ти навів на нас і на святе місто наших батьків — Єрусалим, бо за правдою і судом Ти все це навів через наші гріхи.
- 29** Адже ми згрішили, і ми були неправедні, бо ми відступили від Тебе, і ми згрішили в усьому, і ми не послухалися Твоїх заповідей,
- 30** і ми не зберігали їх, і не зробили так, як Ти нам заповів, щоб нам було добре.
- 31** І все, що Ти на нас навів, і все, що Ти нам зробив, за праведним судом Ти зробив,
- 32** і Ти передав нас в руки беззаконних ворогів, ненависних відступників і неправедного та найгіршого на всій землі царя.

³³І тепер немає нам як відкрити уста, сором і погорда сталася Твоїм рабам, — тим, що Тебе вшановують.

³⁴Не видай нас до кінця через Твоє Ім'я і не знищ Твого завіту,

³⁵і не віддали від нас Твоє милосердя, через Авраама, улюбленого Тобою, і через Ісаака, Твого раба, й Ізраїля, Твого святого,

³⁶яким Ти сказав їм, кажучи, що помножиш їхнє насіння, як зірок неба і як піску, що на березі моря.

³⁷Бо, Владико, ми стали малими понад усі народи, і ми сьогодні є впокорені в усій землі через наш гріх,

³⁸і в цей час немає володаря, пророка і вождя, ні всепалення, ні жертви, ні приносу, ні кадила, ні місця, щоб принести дар перед Тобою і знайти милосердя.

³⁹Але побитою душею і прибитим духом будемо прийняті, як з жертвами баранів і биків, і як з десятима тисячами годованих ягнят.

⁴⁰Такою нехай буде наша жертва сьогодні перед Тобою і звершеними зроби нас за Тобою, бо не буде сорому тим, що на Тебе надіються.

⁴¹І тепер ми йдемо за Тобою всім серцем, боїмося Тебе і шукаємо Твого обличчя, не застидай нас,

⁴²але зроби з нами за Твоїм уподобанням і за безліччю Твоєї милості,

⁴³і вирви нас за Твоїми подиву гідними ділами, і дай славу Твоєму Імені, Господи!

⁴⁴І хай засоромляться всі, що виказують зло Твоїм рабам, і хай застидаються всієї сили і влади, і їхня сила нехай буде розбита.

⁴⁵Хай пізнають, що Ти є Господь Бог, єдиний і славний по всьому всесвіту.

⁴⁶А ті слуги царя, що їх укинули, не переставали, розпалюючи піч нафтою, смолою, хмизом і галузками.

⁴⁷І полум'я розносилося поза піч на сорок дев'ять ліктів,

⁴⁸і воно обійшло та спалило з халдеїв тих, кого знайшло довкола печі.

⁴⁹А Господній ангел зійшов разом до тих, що з Азарією, у піч, і вигнав полум'я вогню з печі,

⁵⁰і зробив середину печі, наче дух роси, що шипить, і до них зовсім не доторкнувся вогонь, він не спричинив болю і не дошкуляв їм.

⁵¹Тоді троє, наче з одних уст, співали, прославляли і благословили Бога в печі, кажучи:

⁵²Благословенний Ти, Господи, Боже наших батьків, і хвали гідний та гідний прославляння навіки, і благословенне святе Ім'я Твоєї слави, і гідне похвали, і гідне прославляння навіки!

- ⁵³Благословенний Ти в храмі Твоєї святої слави і гідний оспівування, і преславний навіки.
- ⁵⁵Благословенний Ти, що наглядаєш над глибинами, що сидиш на херувимах, і гідний похвали і гідний прославляння навіки.
- ⁵⁴Благословенний Ти на престолі Твого царства і гідний оспівування, і гідний прославляння навіки.
- ⁵⁶Благословенний Ти на небозводі й гідний оспівування, і гідний прославляння навіки.
- ⁵⁷Усі Господні діла, благословіть Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁵⁹Благословіть, небеса, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁵⁸Благословіть, Господні ангели, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁶⁰Благословіть, усі води, що над небом, Господа. Оспівуйте і прославляйте Його навіки.
- ⁶¹Благословіть, усі сили, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁶²Благословіть, сонце і місяцю, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁶³Благословіть, небесні зірки, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁶⁴Благословіть, усякий дощ і роса, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁶⁵Благословіть, усі духи, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁶⁶Благословіть, вогонь і спека, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁶⁷Благословіть, зима і спека, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁶⁸Благословіть, роси й інеї, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁷¹Благословіть, ночі і дні, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁷²Благословіть, світло і темрява, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁶⁹Благословіть, мороз і холод, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁷⁰Благословіть, морози і сніги, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁷³Благословіть, блискавки і хмари, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁷⁴Нехай земля благословить Господа! Нехай оспівує і прославляє Його навіки!
- ⁷⁵Благословіть, гори і горби, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁷⁶Благословіть, усе, що росте на землі, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!

- ⁷⁸Благословіть, моря і ріки, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁷⁷Благословіть, джерела, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁷⁹Благословіть, кити і все, що рухається у водах, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁸⁰Благословіть, усі птахи неба, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁸¹Благословіть, усі звірі й худоба, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁸²Благословіть, людські сини, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁸³Благословіть, ви, Ізраїль, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁸⁴Благословіть, Господні священники, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁸⁵Благословіть Господні раби, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁸⁶Благословіть, духи і душі праведних, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁸⁷Благословіть, побожні та покірні серцем, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки!
- ⁸⁸Благословіть, Ананіє, Азаріє, Місаїле, Господа! Оспівуйте і прославляйте Його навіки, бо Він вирвав нас з аду і спас нас з руки смерті, визволив нас з-посеред печі, що горить полум'ям, і вирвав нас з-посеред вогню.
- ⁸⁹Прославляйте Господа, бо Він добрий, бо навіки Його милосердя!
- ⁹⁰Благословіть, усі, що вшановуєте Господа, Бога богів! Оспівуйте і прославляйте, бо Його милосердя навіки!
- ⁹¹І Навуходоносор почув, як вони співали, і здивувався, швидко встав і сказав своїм вельможам: Хіба ми не кинули зв'язаними трьох мужів до середини вогню? І сказали цареві: Справді, царю!
- ⁹²І сказав цар: Ось я бачу чотирьох розв'язаних мужів, які ходять посеред вогню, і в них немає пошкодження, а вигляд четвертого подібний до Божого сина!
- ⁹³Тоді підійшов Навуходоносор до дверей палаючої вогняної печі й сказав: Седрах, Місах, Авденаго, раби всевишнього Бога, вийдіть і ходіть! Тож Седрах, Місах і Авденаго вийшли з-посеред вогню.
- ⁹⁴І збираються сатрапи, вожді, місцеві правителі, сильні царя, і бачили мужів, що їхнім тілом не заволодів вогонь, і волосся їхньої голови не спалилося, і їхні шаровари не змінилися, і в них не було запаху вогню.
- ⁹⁵І Навуходоносор відповів, кажучи: Благословенний Бог Седраха, Місаха, Авденаго, який послав Свого ангела і вирвав Своїх рабів, тому що вони поклали

на Нього надію, змінили слово царя і віддали їхні тіла у вогонь, щоб не служити і не поклонитися жодному богові, але лиш їхньому Богові.

⁹⁶І я видаю припис: Усякий народ, плем'я, язик, який тільки скаже хулу проти Бога Седраха, Місаха, Авденаго, будуть на вигублення, а їхні дома — на пограбування, оскільки немає іншого Бога, Який зможе так спасти!

⁹⁷Тоді цар звеличив Седраха, Місаха, Авденаго у Вавилонській країні й удостоїв їх бути на чолі юдеїв, усіх, що були в його царстві.

Даніїла 4

¹Цар Навуходоносор до всіх народів, племен, і язиків, що є в усій землі: Нехай мир вам помножиться!

²Знаки і чуда, які зі мною зробив Всевишній Бог, були до вподоби переді мною, щоб вам сповістити,

³які вони великі та сильні. Його царство, вічне царство, і його влада з роду в рід.

⁴Я, Навуходоносор, був у моєму домі в добробуті та в процвітанні.

⁵Я побачив сон, і він мене перелякав, і я жахнувся на моєму ліжку, і видіння моєї голови мене налякали.

⁶І мною поставлено припис привести до мене всіх мудреців Вавилону, щоб сповістили мені пояснення сну.

⁷І входили заклиначі, чаклуни, газарени, халдеї, і я виклав сон перед ними, та його пояснення вони мені не сповістили,

⁸аж доки не прийшов Даніїл, ім'я якого Валтасар по імені мого бога, який має в собі святого Божого духа, і я перед ним виклав сон.

⁹Валтасаре, володарю заклиначів, про якого я пізнав, що в тобі святий Божий дух і всяка таємниця тобі під силу, послухай видіння сну, який я побачив, і скажи мені його пояснення!

¹⁰На моєму ліжку я бачив, аж ось дерево посеред землі, і його висота величезна.

¹¹Дерево стало великим і зміцнилось, і його висота досягла аж до неба, а його крона — до кінців усієї землі.

¹²Його листя гарне, і його плід великий, і в ньому — пожива для всіх. І під ним поселялися дикі звірі, а на його галузках селилися птахи неба, і з нього годувалося всяке тіло.

¹³Я бачив у нічному видінні на моєму ліжку, аж ось ір , і Святий з неба зійшов,

¹⁴і гучно закликав, і так сказав: Зрубайте дерево і відломіть його галузки, струсіть його листя і розсипте його плід! Хай будуть зрушені звірі, що під ним, і птахи з його галуззя!

15Тільки залиште ріст його коріння в землі та в залізних і мідних оковах, і в зелені ззовні, і він спочине в небесній росі, а його частка зі звірами в траві землі.

16Його серце відчужиться від людей, і йому буде дане серце звіра, і сім часів від нього будуть відчужені.

17Слово через пояснення іра, і вирок — слово святих, щоб пізнали ті, які живуть, що Господь є Всевишній над людським царством, і кому тільки захоче, дасть його, і погорджене людьми підніме над ним.

18Це сон, який побачив я, цар Навуходоносор, і ти, Валтасаре, скажи пояснення, бо всі мудреці мого царства не можуть пояснити мені його значення, ти ж, Даниїле, можеш, бо в тобі святий Божий дух.

19Тоді Даниїл, якому ім'я Валтасар, перебував у мовчанні якусь одну годину, і його роздуми бентежили його. Цар відповів і сказав Валтасарові: Сон і пояснення хай тебе не підганяє. Та Валтасар відповів і сказав: Пане, сон для тих, що тебе ненавидять, і його пояснення для твоїх ворогів.

20Дерево, яке ти побачив, що стало великим і сильним, висота якого сягала до неба, а його крона — по всій землі,

21його листя гарне та його плід численний, і в ньому їжа для всіх, — під ним жили дикі звірі, а в його галузках поселялися небесні птахи, —

22є ти, царю! Адже ти став великим і сильним, і твоя велич стала великою, і досягла неба, а твоя влада — до кінців землі.

23Оскільки цар побачив іра і Святого, Котрий сховався з неба і сказав: Зрубайте дерево і знищте його! Лише залиште ріст його коріння в землі і залізними та мідними кайданами, і в зелені надворі! І він проживатиме в росі неба, і його частка з дикими звірами, — аж до сімох часів будуть відчужені від нього!

24Ось його пояснення, царю, і пояснення є Всевишнього, яке досягло мого пана царя:

25тебе проженуть від людей, і твоє проживання буде з дикими звірами, і тебе годуватимуть травою, наче вола, і під росою неба проживатимеш, і сім часів зміняться над тобою, аж доки не пізнаєш, що Всевишній панує над людським царством, і кому тільки захоче, його дасть.

26Оскільки ж сказали: Залиште ріст коріння дерева! — то твоє царство тобі залишиться, відколи тільки пізнаєш небесну владу.

27Через це, царю, нехай моя рада буде тобі милою і очистить твої гріхи в співчутті й твої беззаконня в милосерді до бідних. Можливо Бог буде довготерпеливим до твоїх переступів.

28Це все досягло царя Навуходоносора.

29Після дванадцяти місяців у храмі свого царства у Вавилоні, проходжуючись,

³⁰ цар відповів і сказав: Хіба це не є великий Вавилон, який я збудував у дім царства владою моєї сили на честь моєї слави?

³¹ Ще було слово на устах царя, був голос з неба: До тебе говорять, царю Навуходоносоре, від тебе минуло царство,

³² і тебе проженуть від людей, і твоє проживання — з дикими звірами, і тебе годуватимуть травою, наче вола, і сім часів зміняться над тобою, аж доки не пізнаєш, що Всевишній панує над царством людей, і якщо кому схоче, його дасть!

³³ Цієї години сповнилося слово на Навуходоносорові, і він був прогнаний від людей і їв траву, наче віл, і його тіло було зрошуване росою з неба, аж доки його волосся не стало великим, як у левів, а його нігті, як у птахів.

³⁴ Після закінчення днів я, Навуходоносор, підняв свої очі до неба, і мій розум повернувся до мене, і я поблагословив Всевишнього, — Того, Хто живе навіки, я хвалив, і прославив, бо Його влада — вічна влада, і Його царство з роду в рід,

³⁵ і всі, що живуть на землі, за ніщо вважаються, і Він чинить за Своєю волею в небесній силі та в поселеннях землі, і немає нікого, хто чинитиме опір Його руці та скаже Йому: Що Ти зробив?

³⁶ У той час мій розум повернувся до мене, і я прийшов до честі мого царства, і мій вигляд повернувся до мене, і мої тирані, і мої вельможі мене шукали, і я скріпився на моє царство, і до мене повернулася надмірна велич.

³⁷ Тож тепер я, Навуходоносор, хвалю, величаю і прославляю Царя неба, бо всі Його діла правдиві, а Його стежки — суд, і всіх тих, що ходять у гордості, Він може впокорити.

Даниїла 5

¹ Цар Валтасар зробив велику вечерю своїй тисячі вельмож, і перед тисячею було вино. І, п'ючи,

² Валтасар сказав, коли куштував вино, принести золотий і срібний посуд, який його батько Навуходоносор виніс з храму, що є в Єрусалимі: Нехай цар, його вельможі, його наложниці та його бенкетуючі п'ють з них!

³ І принесли золотий та срібний посуд, який він виніс з Божого храму, що в Єрусалимі, і пили з них цар, його вельможі, його наложниці та його бенкетуючі.

⁴ Вони пили вино і славили золотих, срібних, мідних, залізних, дерев'яних і кам'яних богів.

⁵ У цю годину вийшли пальці людської руки і писали напроти світильника на поросі стіни царського дому, і цар бачив пальці руки, яка писала.

⁶ Тоді вигляд царя змінився, і його задуми стривожили його, і м'язи його стегна ослабли, і його коліна вдарялися одне в одне.

⁷І цар сильно закричав, щоб привели чародіїв, халдеїв, газаренів, і сказав мудрецам Вавилону: Хто лиш прочитає цей напис і скаже мені пояснення, буде одягнений у багряницю, і золотий ланцюг на його шию, і буде третім володарем у моєму царстві!

⁸І входили всі мудреці царя, але не могли прочитати напис і дати цареві пояснення.

⁹І цар Валтасар сильно занепокоївся, і його вигляд змінився в нього, і його вельможі затривожилися.

¹⁰Та ввійшла цариця в дім розпивання і сказала: Царю, живи навіки! Хай тебе не тривожать твої роздуми, і твій вигляд хай не міняється!

¹¹Є чоловік у твоєму царстві, в якому є Божий дух, і в дні твого батька в ньому знайдено чування і розумність, і коли правив твій батько, цар Навуходоносор, він його поставив над заклиначами, ворожбитами, халдеями, газаренами,

¹²бо в ньому дуже великий дух, розум і мудрість, що розсуджує сни, сповіщає складне для розуміння і розв'язує зв'язане, — Даниїл, якому цар дав ім'я Валтасар. Тож тепер нехай його закличуть, і він тобі сповістить його пояснення.

¹³Тоді Даниїл був приведений до царя, і цар сказав Даниїлові: Чи ти є Даниїл, той, що із синів полону Юдеї, якого привів цар, мій батько?

¹⁴Я почув про тебе, що в тобі Божий дух, чування, розум, і в тобі знайдено дуже велику мудрість.

¹⁵І тепер прийшли до мене мудреці, чародії, газарени, щоб прочитати цей напис і сказати мені його пояснення, та сповістити вони мені не змогли.

¹⁶І я почув про тебе, що можеш судити суди. Тож тепер, якщо зможеш прочитати напис і викласти мені його пояснення, то будеш одягнений у багряницю, і на твоїй шиї буде золотий ланцюг, і станеш третім володарем у моєму царстві.

¹⁷Тоді відповів Даниїл і сказав у присутності царя: Твої дари нехай будуть для тебе, і дай іншому дар твого дому. Я ж прочитаю цареві напис і викладу тобі його пояснення.

¹⁸Царю, Всевишній Бог дав твоєму батькові Навуходоносорові царство, велич, шану і славу,

¹⁹і через величність, яку Він йому дав, усі народи, племена, язика тремтіли і боялися його обличчя. Кого він забажав, убивав, і яких він забажав, побивав, і яких він бажав, він підносив, і яких бажав, він упокорював.

²⁰Та коли він підняв своє серце і скріпився своїм духом, щоб виноситися, він був зведений з престолу свого царства, і в нього була забрана пошана,

²¹і він був переслідуваний людьми, і його серце було дане зі звірами, і його поселення з дикими ослами. І його годували травою, як вола, і його тіло було

зрошене небесною росою, аж доки він не пізнав, що Всевишній Бог володіє людським царством, і кому лишень забажає, його дасть.

²²І ти, його сину Валтасаре, не впокорив свого серця перед Ним, хоч це все ти знав!

²³Ти піднявся на Господа, Бога неба, і до тебе принесли посуд Його дому, і ти, і твої вельможі, і твої наложниці, і твої гості, ви з них пили вино, і богів золотих, срібних, мідних, дерев'яних, залізних і камінних, які не бачать, не чують і не знають, ти вихваляв, а Бога, в Якого твій подих у Його руці, і всі твої дороги, Його ти не прославив!

²⁴Через це від Його обличчя послано пальці руки, і вона поставила це письмо.

²⁵Це наказуючий напис: Мани, текел, фарес!

²⁶Ось слова пояснення: мани — Бог виміряв твоє царство і його завершив;

²⁷текел — поставлено на вагу і знайдено, що бракує;

²⁸фарес — твоє царство розділене і віддано мідійцям та персам.

²⁹І сказав Валтасар, і одягнули Даниїла в багряницю, і почепили золотий ланцюг на його шию, і той заповів про нього, що є він третім володарем у царстві.

³⁰Тієї ночі Валтасар, цар халдеїв, був убитий.

Даниїла 6

¹І Дарій, мідієць, прийняв царство, маючи шістдесят два роки.

²І до вподоби було перед Дарієм, і поставив над царством сто двадцять сатрапів, щоб вони були в усьому його царстві,

³а над ними трьох володарів, з яких одним з них був Даниїл, щоб вони передали слово сатрапам, аби не турбувати царя.

⁴І Даниїл був над ними, бо дуже великий дух був у ньому, і цар поставив його над усім його царством.

⁵І володарі та сатрапи шукали, щоб знайти закид проти Даниїла. Та жодного приводу, провини чи помилки в ньому не знайшли, бо він був вірний.

⁶Тож володарі сказали: Ми не знайдемо закиду проти Даниїла, хіба що в законах його Бога.

⁷Тоді володарі та сатрапи стали перед царем і сказали йому: Даріє, царю, живи навіки!

⁸Усі вожді та сатрапи, володарі та місцеві правителі, що над твоїм царством, порадилися видати царську постанову і скріпити декретом, щоб як тільки хто-небудь заноситиме прохання до будь-якого бога чи людини впродовж тридцяти днів, — хіба що до тебе, царю, — то він буде вкинений у лев'ячу яму.

⁹Отже тепер, царю, зроби угоду і видай листа, щоб не змінився декрет мідійців і персів.

¹⁰Тоді цар Дарій наказав написати декрет.

¹¹І коли Даниїл дізнався, що написано декрет, він пішов до свого дому, а в нього вікна відкриті в його горішній кімнаті напроти Єрусалима, і три часи на день він схилявся на свої коліна, молився і визнавався перед своїм Богом, як робив він і перед тим.

¹²Тоді ті мужі прослідкували і знайшли Даниїла, що він просив і благав свого Бога.

¹³І, підійшовши, вони кажуть цареві: Царю, хіба ти не видав припис, щоб кожна людина, яка тільки заноситиме прохання до будь-якого бога чи людини впродовж тридцяти днів, — хіба що до тебе, царю, — буде вкинена в лев'ячу яму? І сказав цар: Правдиве слово, і декрет мідійців і персів не буде порушений!

¹⁴Тоді вони відповіли перед царем, і кажуть: Даниїл, що із синів юдейських полонених, не підкорився твоєму декретові стосовно рішення, яке ти видав, і три часи на день заносить до свого Бога свої прохання!

¹⁵Тоді цар, коли почув слово, дуже цим засмутився і обстоював Даниїла, щоб його спасти, і аж до вечора, докладаючи зусиль, намагався його врятувати.

¹⁶Тоді ті мужі кажуть цареві: Знай, царю, що це декрет мідійців і персів, що не можна змінити жодного рішення чи постанови, яку лиш цар постановить!

¹⁷Тоді сказав цар і привели Даниїла, і кинули його в лев'ячу яму. І цар сказав Даниїлові: Твій Бог, Якому ти постійно служиш, тебе визволить.

¹⁸І принесли камінь, і помістили на отвір ями, і цар запечатав своїм перснем і перснем своїх вельмож, щоб не змінилося діло стосовно Даниїла.

¹⁹І цар відійшов до свого дому, і спав, не повечерявши. Їжі йому не приносили, і сон від нього відійшов. А Бог замкнув пащі левів, і вони не турбували Даниїла.

²⁰Тоді цар устав вранці, коли було ясно, і з поспіхом пішов до лев'ячої ями.

²¹Коли він наближався до ями, то закричав сильним голосом: Даниїле, рабе живого Бога! Чи твій Бог, Якому ти постійно служиш, зміг тебе визволити з пащі левів?

²²А Даниїл сказав цареві: Царю, живи навіки!

²³Мій Бог послав Свого ангела, і він замкнув пащі левів, і мене вони не роздерли, бо перед Ним у мені знайдено праведність. І перед тобою, царю, я проступку не вчинив.

²⁴Тоді цар був дуже радий за нього і сказав витягнути Даниїла з ями. І Даниїла витягнули з ями, і жодного пошкодження в нього не знайшли, бо він повірив своєму Богові.

²⁵І сказав цар, і привели мужів, які звинуватили Даниїла, і їх, їхніх синів і їхніх жінок вкинули в лев'ячу яму. І не встигли вони досягти дна ями, як вже ними заволоділи леви і потрощили всі їхні кості.

²⁶Тоді цар Дарій написав до всіх народів, племен, язиків, що живуть на всій землі: Хай мир вам помножиться!

²⁷Від мого лица видано декрет, щоб у всьому володінні мого царства тряслися і боялися обличчя Бога Даниїла, бо Він є Бог живих, і Він залишається навіки, і Його царство не буде знищене, і Його влада — до кінця.

²⁸Він допомагає і спасає, чинить ознаки та чуда на небі й на землі, Він Той, Хто вирвав Даниїла з лап левів.

²⁹І Даниїл просувався вперед у царстві Дарія і в царстві Кира, перса.

Даниїла 7

¹У першому році Валтасара, царя халдеїв, Даниїл побачив сон, і видіння його голови на його ліжку, і він сон записав:

²Я, Даниїл, побачив у моєму видінні вночі, аж ось чотири небесних вітри налягли на велике море.

³І чотири великі звірі вийшли з моря — кожний собі різний.

⁴Перший, наче левиця, а її крила, наче в орла. Я дивився, аж доки не вирвано її пір'я, і він піднявся із землі й став на людських ногах, і йому дано серце людини.

⁵І ось другий звір, подібний до ведмедиці, і він став на одній частині, а в його пащі посеред його зубів — три ребра, і так сказали йому: Встань, їж багато м'яса!

⁶Позаду цього я бачив, аж ось інший звір, наче леопард, і в нього чотири пташині крила над ним, і чотири голови у звіра, і йому дано владу.

⁷Позаду цього я бачив, аж ось четвертий — страшний і жахливий, і надмірно сильний звір, і в нього великі залізні зуби, і він їв, трощив, а решту топтав своїми ногами, і він дуже відрізнявся від усіх звірів, що перед ним, і в нього було десять рогів.

⁸Я дивився на його роги, і ось інший, малий, ріг вийшов посеред них, і три попередніх роги усунено в нього перед його обличчям, і ось очі в цього рога, наче очі людини, і уста, що говорять зверхньо.

⁹Я дивився аж доки поставили престоли, і сів Стародавній днями, і Його одяг білий, наче сніг, а волосся Його голови, наче чиста вовна, Його престол — полум'я вогню, Його колеса — вогонь, що палає.

¹⁰Вогняна ріка тягнулася перед Ним, Йому служили тисячі тисяч, і десятки тисяч по десять тисяч стояли перед Ним. Суд сів, і книги відкрилися.

- 11**Тоді я продовжував спостерігати, — через голос зверхніх слів, які той ріг говорив, — аж доки не вбито звіра, і він загинув. А його тіло дано на спалення вогнем.
- 12**І в інших звірів забрано владу, і їм дано довготу життя аж до часу і часу.
- 13**Я бачив у видінні вночі, аж ось з небесними хмарами, наче людський син, що приходить, наче прийшов до Стародавнього днями, і перед Нього його привели.
- 14**І йому дано владу, шану і царство, і всі народи, племена, язика йому служитимуть. Його влада — вічна влада, яка не мине, і його царство не буде знищене.
- 15**Мій дух задрижав у моєму стані, — я, Даниїл, — і мене тривожили видіння моєї голови.
- 16**І я підійшов до одного з тих, які стояли, і я шукав у нього точного значення всього цього, і він сказав мені точне значення і сповістив мені пояснення речей:
- 17**Ці великі чотири звірі, чотири царства постануть на землі, які будуть забрані.
- 18**А царство візьмуть святі Всевишнього і ним володітимуть аж до віку віків.
- 19**І я пильно допитувався про четвертого звіра, бо він відрізнявся від усякого звіра, був надмірно страшний, його зуби — залізні, а його кігті — мідні, він пожирав, трощив, а решту топтав своїми ногами,
- 20**і про десять його рогів, що на його голові, та про іншого, що вийшов і скинув три попередніх роги, про того, в якого очі та уста говорять зверхньо, а його вигляд величніший від решти.
- 21**Я бачив, що той ріг розпочав війну зі святими і був могутнішим супроти них,
- 22**аж доки не прийшов Стародавній днями і дав суд святым Всевишнього, і прийшов час, і святі одержали царство.
- 23**І він сказав: Четвертий звір — четверте царство буде на землі, яке перевищить усі царства, і поглине всю землю, і потопче її, і потовче.
- 24**А його десять рогів — десять царів постануть, а після них постане інший, який злом перевищить усіх, що були раніше, і він підкорить трьох царів.
- 25**І говоритиме слова проти Всевишнього, і святих Всевишнього зробить старими, і задумає змінити часи та закон, і буде віддано в його руку аж до часу, часів і половини часу.
- 26**Та засяде суд, і усунуть владу, щоб знищити і вигубити до кінця.
- 27**А царство, влада і велич царів, що під усім небом, буде дано святым Всевишнього, і Його царство — вічне царство, і всі влади Йому служитимуть і слухатимуться.
- 28**Аж досі кінець слова. , Даниїл, мої думки мене дуже тривожили, і мій вигляд змінився в мені, та я зберіг слово у своєму серці.

Даниїла 8

- ¹У третьому році царства царя Валтасара, після того, що мені з'явилося на початку, мені з'явилося видіння. Я — Даниїл.
- ²І я був у Сузах у славному місті, яке є в країні Еламу, і я побачив у видінні, а я був на Увалі,
- ³і я підняв свої очі, і побачив: аж ось один баран стоїть перед Увалом, і в нього — роги, і роги високі, і один — вищий від іншого, і вищий вийшов наприкінці.
- ⁴Я побачив барана, що бив рогами до моря, півночі та півдня, і жодний зі звірів не встояв перед ним, і не було нікого, хто врятував би з його руки, тож він чинив за своєю волею, і став великий.
- ⁵І я роздумував, аж ось козел з кіз ішов з півдня по поверхні всієї землі й не доторкався до землі. А посеред його очей у козла було видно ріг.
- ⁶І він підійшов аж до барана, що мав роги, якого я бачив, що він стояв перед Увалом, і кинувся на нього в пориві своєї сили.
- ⁷І я його побачив, що він добіг аж до барана, і був на нього розлючений, і він побив барана, і зламав обидва його роги, і не було сили в барана встояти перед ним. І він кинув його на землю, і потоптав його, і не було нікого, хто врятував би барана з його руки.
- ⁸А козел з кіз став аж надто великим, і коли він ставав сильним, його великий ріг зламався, і з-під нього вийшло чотири роги на чотири вітри неба.
- ⁹І з одного з них вийшов один сильний ріг і став дуже великим — до півдня, і на схід, і до сили .
- ¹⁰Він поширився аж до небесної сили, і на землю впало із сили неба й із зірок, і він їх потоптав,
- ¹¹і буде, аж доки головний полководець не визволить полонених, і через нього жертва була потоптана. І він був, і йому щастило, і святе буде спустошене.
- ¹²І гріх дано на жертву, і праведність кинуто на землю, і він діяв, і йому щастило.
- ¹³І я почув одного святого, що говорив, і сказав один святий фелмунові , котрий говорив: Аж доки триватиме видіння, забрана жертва і даний гріх спустошення, а святе і сила будуть потоптані?
- ¹⁴А він сказав йому: Аж до вечора і ранку днів дві тисячі триста, і святе очиститься .
- ¹⁵І сталося, у побаченому мною, — я, Даниїл, — шукав розуміння видіння, аж ось переді мною став муж, наче видіння.
- ¹⁶І я почув голос мужа посеред Увалу, і він закликав, і сказав: Гавриїле, поясни йому видіння!

¹⁷І він прийшов, і зупинився поблизу місця мого стояння, а коли він говорив, я жахнувся і впав на моє обличчя, та він сказав мені: Зрозумій, людський сину, бо видіння аж на кінець часу.

¹⁸І коли він говорив зі мною, я припав своїм обличчям до землі, та він до мене доторкнувся, поставив мене на ноги

¹⁹і сказав: Ось я тобі сповіщаю те, що буде в кінці гніву, бо видіння аж на кінець часу.

²⁰Баран, якого ти бачив, що мав роги, — цар мідійців і персів,

²¹а козел з кіз — грецький цар. І великий ріг, що був посеред його очей, це — перший цар.

²²А зламаній, під яким постали чотири роги, то чотири царі постануть з його народу, та не в його силі.

²³А під кінець їхнього царства, коли наповняються їхні гріхи, підійметься цар, безсоромний обличчям, який знає загадки.

²⁴І могутня його сила, та не його силою, і він дивовижно нищитиме, і йому щаститиме, і він діятиме та нищитиме сильних і святий народ.

²⁵І ярмо свого ошийника він випрямить. Омана в його руці, і він звеличиться у своєму серці й обманом знищить багатьох, і стоятиме на знищення багатьох, і розбиватиме рукою, наче яйця.

²⁶І згадане видіння ранку і вечора — правдиве, та видіння ти запечатай, бо воно на численні дні.

²⁷І я, Даниїл, зліг і захворів, і я встав, і чинив діла царя. І я дивувався видінню, і не було нікого, хто розумів би.

Даниїла 9

¹У першому році Дарія, сина Ассуера з насіння мідійців, який зацарював над царством халдеїв,

²у першому році його царства, я, Даниїл, зрозумів із книг число літ, про яке було Господнє слово до пророка Єремії на сповнення спустошення Єрусалима, — сімдесят років.

³І я звернув моє обличчя до Господа Бога, щоб шукати молитву і благання в постах, мішковині та попелі.

⁴І я помолився до мого Господа Бога, я визнавався і сказав: Господи, Боже великий і дивовижний, що зберігаєш Твій завіт і милосердя до тих, що Тебе люблять, і до тих, що бережуть Твої заповіді.

⁵Ми згрішили, ми були неправедні, ми були беззаконні й відступили, ми відхилилися від Твоїх заповідей і від Твоїх судів!

⁶І ми не послухалися Твоїх рабів-пророків, які говорили від Твого Імені до наших царів, наших володарів і наших батьків, і до всього народу землі.

⁷Тобі, Господи, праведність, а нам — сором обличчя до цього дня, і мужеві Юди, і тим, що живуть у Єрусалимі, і всьому Ізраїлеві, близько і далеко в усій землі, — там, куди Ти їх розсіяв у їхній невірності, якою вони були невірні Тобі.

⁸Господи, нам сором обличчя, і нашим царям, і нашим володарям, і нашим батькам, які Тобі згрішили!

⁹Господу, Богові нашому, милосердя і ласка, бо ми відступили,

¹⁰і ми не прислухалися до голосу нашого Господа Бога, щоб ходити в Його законах, які Він дав перед нашим обличчям руками Своїх рабів-пророків.

¹¹І весь Ізраїль переступив Твій закон, і ми відхилилися, щоб не слухатися Твого голосу, і на нас нашло прокляття і хула, записана в законі Мойсея, Божого раба, бо ми згрішили проти Нього.

¹²І Він поставив Свої слова, які сказав проти нас і проти наших суддів, які нас судили, щоб навести на нас великі лиха, яких не було під усім небом згідно з тим, що сталося в Єрусалимі.

¹³Так, як записано в законі Мойсея, усі ці лиха прийшли на нас, та ми не помолилися до обличчя нашого Господа Бога, щоб відвернутися від нашої неправедності й зрозуміти всю Твою правду.

¹⁴Та Господь чував і навів їх на нас, бо наш Господь Бог праведний у кожному Своєму ділі, яке Він звершив, а ми не послухалися Його голосу.

¹⁵І тепер, Господи, Боже наш, Який вивів Свій народ із єгипетської землі сильною рукою і зробив Собі Ім'я до цього дня, ми згрішили, ми були беззаконні!

¹⁶Господи, у всьому Твоєму милосерді нехай відвернеться Твій гнів і Твоя лють від Твого міста Єрусалима, Твоєї святої гори, бо ми згрішили, і в неправедностях наших і наших батьків Єрусалим і Твій народ був на зневагу в усіх, що довкола нас!

¹⁷І тепер, Господи, Боже наш, вислухай молитву Твого раба та його прохання і об'яви Своє обличчя на Твоє освячення задля Твого опустілого міста, Господи!

¹⁸Прихили, мій Боже, Твоє вухо і почуй! Відкрий Твої очі і поглянь на знищення наше і Твого міста, — того, на яке закликане Твоє Ім'я! Адже ми не покладаємося на наші праведності, на наше милосердя перед Тобою, але на Твоє велике милосердя.

¹⁹Господи, помилуй! Вислухай, Господи! Господи, зваж і зчини! Не забарися задля Себе, мій Боже, бо Твоє Ім'я прикликано на Твій народ і на Твоє місто!

²⁰І ще коли я говорив, молився і визнавав мої гріхи та гріхи мого народу, Ізраїля, і клав моє милосердя перед моїм Господом Богом за святу гору мого Бога,

²¹і ще коли я говорив у молитві, аж ось муж Гавриїл, якого я бачив у видінні на початку, прилетівши, він доторкнувся до мене коло години вечірньої жертви.

²²І він мене наставив, і заговорив зі мною, і сказав: Даниїле, я тепер прийшов, щоб тебе навчити розуміння.

²³На початку твоєї молитви вийшло слово, і я прийшов тобі сповістити, бо ти є улюблений муж. Тож зрозумій слово і вникни у видіння.

²⁴Сімдесят тижнів визначено над твоїм народом і над твоїм святим містом, щоб завершити гріх і запечатати гріх, і усунути беззаконня, і надолужити неправедності, і привести вічну праведність, і запечатати видіння та пророка, і помазати Святе святих.

²⁵Тож пізнай, і зрозумієш. Від виходу слова, щоб відповісти і збудувати Єрусалим аж до Помазаного володаря — сім тижнів і шістьдесят два тижні. І повернеться, і буде збудована широка дорога і мур, і вичерпається час.

²⁶І після шістьдесяти двох тижнів буде вигублене помазання, і в ньому немає суду. І він знищить місто і святе з володарем, що приходить, і будуть винищені в повені, і до кінця короткочасної війни призначить до зникнення.

²⁷І один тиждень зробить завіт із численним. І в половині тижня будуть забрані в Мене жертва і жертви виливання, і на святе будегидота спустошення, і аж у закінченні часу дасться закінчення на спустошення.

Даниїла 10

¹У третьому році Кира, царя персів, Даниїлові, якого названо іменем Валтасар, було об'явлене слово, і слово правдиве, і йому дано велику силу і розуміння у видінні.

²У ті дні я, Даниїл, плакав три тижні днів.

³Улюбленого хліба я не їв, і м'ясо та вино не ввійшли до моїх уст, і я помазанням не помазався аж до завершення трьох тижнів днів.

⁴Двадцять четвертого дня першого місяця я був поблизу великої ріки, вона є Еддекел.

⁵Я підняв свої очі й побачив, аж ось один чоловік, одягнений у баддім, і його стегна підперезані золотом Офаза,

⁶і його тіло, наче Тарсіс, і його обличчя, наче вигляд блискавки, і його очі, наче вогняні світильники, і його руки і литки, наче вигляд виблискуючої міді, а голос його слів, наче голос натовпу.

⁷І я, Даниїл, один побачив видіння, а мужі, що зі мною, не бачили видіння, але великий жах напав на них, і вони втекли, охоплені страхом.

⁸І я залишився сам, і побачив це велике видіння, і в мені не залишилося сили, і моя слава змінилася на знищення, і я не втримав силу.

⁹І я почув голос його слів, і коли я його почув, то я був діткнений і припав своїм обличчям до землі.

¹⁰І ось рука, що до мене доторкалася, підвела мене на мої коліна.

¹¹І він сказав мені: Даниїле, улюблений чоловіче, зрозумій слова, які я говорю тобі, і стань на твоєму місцезнаходженні, бо тепер я посланий до тебе. І коли він говорив це слово до мене, я встав, трясучись.

¹²А він сказав мені: Не бійся, Даниїле! Бо від першого дня, в який ти віддав своє серце, щоб розуміти і терпіти зло перед твоїм Богом, твої слова були почуті, і я прийшов через твої слова.

¹³І володар царства персів стояв супроти мене двадцять один день, і ось Михаїл, один із перших володарів, прийшов мені допомогти, і я його залишив там з володарем царства персів,

¹⁴і прийшов сказати тобі, що спіткає твій народ в останні дні, бо видіння ще на дні.

¹⁵І коли він говорив зі мною згідно із цими словами, я поклав своє обличчя на землю, і я був приголомшений.

¹⁶І ось, наче подоба людського сина доторкнулася до моїх губ. Я відкрив свої уста і заговорив, і я промовив до того, що стояв переді мною: Господи, у моєму видінні повернулися в мені мої нутроці, і я не мав сили.

¹⁷Тож як зможе Твій раб, Господи, говорити із цим моїм Господом? І я, — від тепер не стоятиме в мені сила, і в мені не залишилося духу.

¹⁸А він продовжив і доторкнувся мене, — наче вигляд людини, — і мене підкріпив,

¹⁹і він сказав мені: Не бійся, улюблений чоловіче, мир тобі! Будь мужнім і будь сильним! І коли він говорив зі мною, то я скріпився і сказав: Нехай говорить Господь мій, бо ти мене скріпив.

²⁰І він сказав: Чи ти знаєш, чому я до тебе прийшов? Тож тепер я повернуся, щоб воювати з володарем персів. І я відходив, а володар греків приходив.

²¹Але лиш тобі сповіщаю записане в Писанні правди, і немає жодного, хто стоїть зі мною в цих справах, але тільки Михаїл, ваш володар.

Даниїла 11

¹І я в першому році Кира став для зміцнення та підсилення.

²І тепер тобі сповіщу правду. Ось ще три царі постануть у Персії, і четвертий розбагатіє великим багатством — понад усіх. А після того, як він пануватиме над своїм багатством, він повстане проти всіх царств греків.

³І постане сильний цар, і володітиме великою владою, і зробить за своєю волею.

- ⁴І коли лиш стане, його царство розпадеться і розділиться на чотири вітри неба, і не до його кінця, ані не за його пануванням, яким він панував, бо його царство буде вирване, — для інших, крім цих.
- ⁵І зміцниться цар півдня, і один з його володарів скріпиться на нього і запанує великим пануванням у його владі.
- ⁶І після його років змішаються, і дочка царя півдня ввійде до царя півночі, щоб з ним скласти завіт. І він не вдержить силу руки, і не встоїть його насіння, і видана буде вона і ті, що її носять, і молода, і хто зміцняв її в часах.
- ⁷І постане із цвіту її кореня, з його готовності, і прийде в силу, і ввійде до укріплень царя півночі, і здійснить в них, і скріпиться.
- ⁸І їхніх богів з їхніми вилитими, усякий бажаний їхній срібний і золотий посуд доставить разом з полоненими в Єгипет. І він стане над царством півночі.
- ⁹І він увійде в царство царя півдня, та повернеться до своєї землі.
- ¹⁰А його сини зберуть юрбу численних сил, і один з них нагряне, ринувши лавою, і перейде, і осяде, і змагатиметься аж до його сили.
- ¹¹І розлютиться цар півдня, і виступить, і воюватиме із царем півночі. І він виставить численну юрбу, і народ буде виданий у його руки.
- ¹²І він візьме юрбу, і підніметься його серце, і він повалить десятки тисяч, та не подолає.
- ¹³І повернеться цар півночі, і поведе юрбу, численнішу за першу, і до кінця часів літ нагряне з великою силою та з великим майном.
- ¹⁴І в ті часи численні повстануть проти царя півдня. І лихі сини твого народу піднімуться, щоб встановити видіння, та знеможуть.
- ¹⁵І ввійде цар півночі, і насипле насип, і сильне місто буде захоплене, і руки царя півдня не встоять, і повстануть його вибранці, і не буде сили встоятися.
- ¹⁶І зробить той, що входить до нього за його волею, і немає того, що стоїть перед його лицем. І він стане в землі Саві, і їй прийде кінець його рукою.
- ¹⁷І поставить своє обличчя, щоб увійти з усією могутністю свого царства, і все пряме з ним зробить. І дочка жінок дасть йому її знищити, і не залишиться, і не буде в нього.
- ¹⁸І він поверне своє обличчя до островів, і численні захопить, і дасть спочинок володарям від їхньої зневаги, лише його зневага йому повернеться.
- ¹⁹І він поверне своє обличчя на силу своєї землі, та ослабне і впаде, і не знайти його.
- ²⁰І повстане з його кореня царська рослина, що переходить на його приготовлене місце, що чинить царську славу. І в ті дні він буде розбитий, та не перед обличчями і не у війні.

- 21**Стане на своєму приготованому місці. Він був зневажений, і не дали йому слави царства. І прийде в достатку, і заволодіє царством оману.
- 22**І того руки, що наводнюють, затопляться від його обличчя і будуть розбиті, і володар завіту.
- 23**І від змішань з ним зробить оману, і піде, і переможе його нечисленною юрбою.
- 24**І він прийде в достатку й до багатих країн, і зробить те, чого не зробили його батьки, і батьки його батьків — грабунок і здобич, і рознесе їхнє майно, і своїми задумами задумуватиме проти Єгипту, та до часу.
- 25**І його сила та його серце підніметься проти царя півдня з великою силою, і цар півдня зійдеться в бою з великою і дуже могутньою силою. І він не встоїть, бо виношуватимуть проти нього задуми.
- 26**І їстимуть його запаси, і розіб'ють його, і сили затопить, і численні впадуть убитими.
- 27**І обидва царі, їхні серця до поганого, і при одному столі говоритимуть неправду, і не пощастить. Бо кінець щевідкладено на час.
- 28**І він повернеться у свою землю з великим майном, і його серце — на святий завіт, і зробить, і повернеться до своєї землі.
- 29**У певний час він повернеться і прийде до півдня, та останнє не буде так, як перше.
- 30**І ввійдуть до нього ті китійці, що вийшли, і він буде впокорений. І повернеться, і розлютиться на святий завіт. І зробить, і повернеться, і задумає діло з тими, що залишили святий завіт.
- 31**І з нього постане насіння, і збезчестять святиню сили, і усунуть постійну жертву та встановлять гидоту спустошення.
- 32**І ті, що чинять беззаконня, наведуть завіт обманами, а народ, що знає свого Бога, скріпиться, і вони діятимуть.
- 33**А розумні з народу зрозуміють багато. Та вони знеможуть від меча, від полум'я, від полону і від пограбування днів.
- 34**І в їхній слабості їм допоможуть малою поміччю, і численні приєднаються до них обманами.
- 35**І дехто з тих, що розуміють, ослабнуть, щоб випробувати їх вогнем і вибрати, і об'явити аж на кінець часу. Отже, ще на певний час.
- 36**І він робитиме по своїй волі, і цар піднесеться та звеличиться понад усякого бога, і він говоритиме гордовите, і йому щаститиме, аж доки не закінчиться гнів. Адже йде до закінчення.
- 37**Він не зважатиме на всіх богів своїх батьків і на пожадання жінок, і не зважатиме на жодного бога, тому що звеличиться понад усіх.

³⁸І бога Маозінапрославить на його місці, і бога, якого не знали його батьки, прославить золотом, сріблом і дорогоцінним каменем, і бажаним.

³⁹І зробить в укріпленнях, що для укриття, із чужим богом, і помножить славу, і підвладними зробить їм численних, і землю розділить в дари.

⁴⁰І в останній час він матиме сутичку із царем півдня, і збереться проти нього цар півночі з колісницями, з вершниками та з численними кораблями, і ввійде в землю, і розіб'є, і перейде.

⁴¹І ввійде в землю Саві, і численні ослабнуть. А ці врятуються з його руки: Едом, Моав і володар синів Аммона.

⁴²І він простягне свою руку проти землі, і земля Єгипту не буде на спасіння.

⁴³І запанує над скритими скарбами золота та срібла і над усіма бажаними скарбамиЄгипту, лівійців і ефіопів у їхніх твердинях.

⁴⁴Та слухи й домагання зі сходу і з півночі стривожать його, і він прийде у великому гніві, щоб вигубити і проклясти численних.

⁴⁵І поставить своє шатро Ефадано поміж морями на святій горі Саві, і прийде аж до його частки, і не має нікого, хто його спасає.

Даниїла 12

¹І в той час підійметься Михаїл, великий володар, що стоїть над синами твого народу. І буде час скрути — скрути, якої не було, відколи постав народ на землі, аж до того часу. І в той час врятується твій народ, кожний, хто знайдеться записаним у книзі.

²І численні з тих, що сплять у поросі землі, встануть, ці на вічне життя, а ті на погорду та на вічний сором.

³І розумні засяють, як блиск небозводу, і численні з праведних, як зірки, — навіки і ще.

⁴А ти, Даниїле, закрий слова і запечатай книгу аж до часу завершення, доки численні ненавчаться, і пізнання помножиться.

⁵І я, Даниїл, побачив, і ось двоє інших стали, один із цієї сторони берега ріки, а один з тієї сторони берега ріки.

⁶І один з них сказав чоловікові, одягненому у ваддін, який був над водою ріки: Коли кінець тих дивовижних ознак, про які ти сказав?

⁷І я почув чоловіка, одягненого у ваддін, який був над водою ріки, і він підняв свою правицю та свою лівицю до неба і поклявся Тим, Який живе, Вічним: На час, часів і на половину часу! Коли закінчиться розсіяння рукиосвяченого народу, пізнають це все.

⁸І я почув, та не зрозумів, тож я сказав: Господи, який кінець цього?

- ⁹А він сказав: Іди, Даниїле, бо слова закриті й запечатані аж до останнього часу.
- ¹⁰Хай будуть вибрані та хай будуть вибілені, і численні хай будуть випробувані вогнем, а беззаконні хай чинять беззаконня! І всі беззаконні не зрозуміють, а розумні зрозуміють.
- ¹¹І від часу зміни постійної жертви і встановлення гідоти спустошення — тисяча двісті дев'яносто днів.
- ¹²Блаженний терпеливий, хто досягне до тисяча триста тридцяти п'яти днів.
- ¹³А ти іди і спочинь. Адже ще час до виповнення завершення, і встанеш на твій спадок у завершенні днів.

Книга пророка Осії

Осії 1

¹Господнє слово, яке було до Осії, сина Веіра, у дні Озія, Йоатама, Ахаза і Езекії, царів Юди, і в дні Єровоама, сина Йоаса, царя Ізраїля.

²Початок Господнього слова до Осії. Господь промовив до Осії: Піди та візьми собі жінку-розпусницю і дітей з розпусти, бо земля зовсім віддасться розпусті, відступивши від Господа.

³Він пішов і взяв Гомеру, дочку Девилаїма, і вона зачала та народила йому сина.

⁴Господь промовив до нього: Дай йому ім'я Єзраел, тому що ще трохи і помщуся за кров Єзраела над домом Іія і відверну царство дому Ізраїля.

⁵І буде, що в той день розіб'ю лук Ізраїля в долині Єзраела.

⁶І вона знову зачала, і народила дочку. І Він сказав йому: Дай їй ім'я Непомилувана, оскільки не продовжуватиму більше милувати дім Ізраїля, але таки виступлю проти них.

⁷А синів Юди Я помилую і спасу їх у їхньому Господі Богові, та не врятую їх луком, мечем, війною, колісницями, кіньми і вершниками.

⁸І вона відлучила від грудей Непомилувану, знову зачала і народила сина.

⁹І Він сказав: Назви його ім'ям Не Мій народ, тому що ви — не Мій народ, і Я не є ваш!

Осії 2

¹Кількість синів Ізраїля була, немов морського піску, якого не можна ні виміряти, ні полічити, і буде, що на місці, де їм сказано: Ви — Не Мій народ, вони ж будуть прозвані синами живого Бога.

²І зібрані будуть разом сини Юди і сини Ізраїля, поставлять собі одну владу і підуть із землі, бо великий день Єзраела.

³Скажіть вашому братові: Мій народ, — і вашій сестрі: Помилувана.

⁴Судіться з вашою матір'ю, судіться, бо вона — не Моя жінка, і Я — не її чоловік! І вигублю її розпусту з-перед Свого обличчя та її перелюб з-посеред її грудей,

⁵щоб повністю її роздягнути до наготи і поставити її такою, як у день її народження. І її поставлю, як пустелю, і зроблю її, наче безводну землю, і погублю її спрагою.

⁶І не помилую її дітей, бо вони — діти розпусти.

⁷Адже їхня матір чинила розпусту, засоромила та, що їх народила. Бо вона сказала: Піду за моїми любовниками, тими, що дали мені мій хліб, мою воду, мій одяг, мій льняний одяг, мою олію і все, що мені потрібне.

⁸Через це ось Я перегороджую її дорогу терням і забудую її дороги, і вона не знайде своєї стежки.

⁹Вона гнатиметься за своїми любовниками, та не дожене їх. Шукатиме за ними, та їх не знайде. І скаже: Піду і повернуся до мого першого чоловіка, бо мені тоді було краще, ніж тепер!

¹⁰І вона не взнала, що Я дав їй пшеницю, вино та олію, і помножив для неї срібло. Вона ж зробила Ваалові срібне і золоте.

¹¹Через це повернуся і заберу Мої своєчасні врожаї пшениці та Моє вино у свою пору, заберу Мій одяг, Мій льняний одяг, щоб вона не прикрила свій сором.

¹²Тепер же відкрию її нечистоту перед її любовниками, і ніхто її не забере з Моєї руки.

¹³І відверну всі її радощі, її свята, нові місяці, її суботи та всі її свята.

¹⁴І знищу її виноградник та її смоківниці, про які сказала: Це моя винагорода, яку мені дали мої любовники! Тож поставлю це на свідчення, і це пожеруть звірі поля, птахи неба і плазуни землі.

¹⁵І помщуся на ній за дні Ваалів, в які вона їм кадила і одягала свої сережки та свої ланцюжки, і вона ходила за своїми любовниками, а Мене забула, — говорить Господь.

¹⁶Через це ось Я дам їй заблукати, приведу її в пустелю та заговорю до її серця,

¹⁷і там дам їй її посілість і долину Ахора, щоб відкрити її розум, і вона там буде впокорена за днями своєї молодості і за днями її приходу з єгипетської землі.

¹⁸І буде, що в той день, — говорить Господь, — вона назве Мене: Мій чоловік! І більше вона не назве Мене Ваалами,

¹⁹і вигублю імена Ваалів з її уст, і їхні імена більше не згадаються.

²⁰Я складу для них завіт у той день зі звірами поля, з птахами неба і з плазунами землі. Лук, меч і війну розіб'ю в землі й поселю тебе у впевненості.

²¹Візьму Собі тебе навіки і візьму Собі тебе в праведності, у суді, у милосерді та в щедрості,

²²і візьму Собі тебе у вірі, і ти пізнаєш Господа.

²³І буде в той день, — говорить Господь, — Я прислухаюся до неба, і воно прислухається до землі,

²⁴і земля послухається пшениці, вина та олії, і це послухається Єзраела.

²⁵І посію її Собі на землі, помилую Непомилувану, і скажу Не Моєму народові: Ти — Мій народ! А він скаже: Ти є моїм Господом Богом.

Осії 3

¹І Господь промовив до мене: Ще піди і полюби жінку, що любить погане, і яка перелюбна, — подібно до того, Бог любить синів Ізраїля, а вони задивляються на чужих богів і люблять печене з родзинками.

²І я найняв її для себе за п'ятнадцять срібняків, гомор ячменю і бурдюк вина.

³І я сказав їй: Багато днів ти сидітимеш у мене і не підеш, ані не будеш із чоловіком, і я — поряд з тобою.

⁴Тому що численні дні сини Ізраїля сидітимуть, коли не буде царя і не буде володаря та не буде жертви, не буде жертovníка, ні священства, ні делона .

⁵Після цього сини Ізраїля повернуться і шукатимуть їхнього Господа Бога та їхнього царя Давида. І будуть у захопленні від Господа і від Його добра в останні дні.

Осії 4

¹Послухайте Господнє слово, сини Ізраїля, тому що в Господа суд проти тих, що живуть на землі, тому що немає правди, ані милосердя, ані пізнання Бога на землі.

²Клятва, брехня, убивство, крадіж і перелюб поширилися на землі й змішують кров до крові.

³Через це земля плакатиме з усіма, що на ній живуть, — зі звірами поля, з плазунами землі, з птахами неба, і риби моря зникнуть,

⁴щоб ніхто не був суджений та не був звинувачений. А Мій народ — як звинувачений священник.

⁵Знемагатимеш вдень, і знемагатиме пророк з тобою. До ночі Я уподібнив твою матір.

⁶Мій народ уподібно до того, котрий не має пізнання. Тому що ти відкинув пізнання, і Я тебе відкину, щоб ти Мені не служив. Ти забув закон твого Бога, і Я забуду твоїх дітей.

⁷Відповідно до їхньої безлічі, у такій же мірі вони і грішили проти Мене. Їхню славу Я оберну в безчестя.

⁸Їстимуть гріхи Мого народу і в їхніх неправедностях будуть забрані їхні душі.

⁹І як народ, так само буде і священник, і на ньому Я помщуся за його дороги, і йому віддам за його задумами.

¹⁰Їстимуть і не наситяться, вони чинили розпусту і не ходитимуть прямо, тому що залишили Господа, аби триматися розпусти.

- ¹¹Вино і сп'яніння прийняло серце Мого народу.
- ¹²На радах допитували, і його палицями йому сповіщали. Вони були зведені духом розпусти і чинили розпусту стосовно свого Бога.
- ¹³Вони приносили жертви на верхів'ї гір і приносили ладан на горбах, під дубом і тополею, і тінистим деревом, бо добра тінь. Через це стануть розпусницями їхні дочки, і ваші невістки чинитимуть перелюб.
- ¹⁴Я не навідаюся до ваших дочок, коли вони чинять розпусту, і до ваших невісток, коли чинять перелюб, тому що і вони змішалися з розпусниками і приносили жертви з посвяченими в таїнства, і розумний народ сплутався з розпусницею.
- ¹⁵Ти ж, Ізраїлю, не будь невігласом, і Юдо, не входьте до Галгала, не йдіть до дому Она і не кляніться живим Господом.
- ¹⁶Бо як скажена телиця, безумним став Ізраїль. Тепер Господь пастиме їх як ягня на широкому місці.
- ¹⁷Причасник ідолів Єфрем поставив собі спотикання,
- ¹⁸надав перевагу ханаанцям. Вони зовсім віддалися розпусті, полюбили безчестя в його зарозумілості.
- ¹⁹Ти є сплетенням вітру в його крилах, і засоромляться їхніми жертовниками.

Осії 5

- ¹Послухайте це, священники, і сприйміть, доме Ізраїля, і дім царя, слухайте, тому що на вас є суд, бо ви стали пасткою для сторожі, як сіть, натягнена над Ітавуріоном,
- ²яку поставили ті, що полюють за дичиною. Я ж ваш наставник.
- ³Я пізнав Єфрема, й Ізраїль від Мене не віддалений, бо Єфрем тепер чинив розпусту, — Ізраїль опоганився.
- ⁴Не дозволили їхні задуми повернутися до їхнього Бога, бо в них перебуває дух розпусти, а Господа вони не пізнали.
- ⁵І впокореною буде гордість Ізраїля в його обличчя, й Ізраїль та Єфрем будуть знеможені в їхніх неправедностях, і з ними ослабне і Юда.
- ⁶З вівцями і телятами підуть шукати Господа, і Його не знайдуть, бо Він від них відвернувся,
- ⁷тому що вони залишили Господа, оскільки чужі діти народилися в них. Тепер їх та їхні частини пожере іржа.
- ⁸Затрубіть трубою на горбах, подайте голос на високих місцях, сповістіть у домі Она! Жажнувся Веніамін,
- ⁹Єфрем був на знищення у дні картання! У племенах Ізраїля Я показав вірне.

¹⁰Володарі Юди були як ті, що переставляли границі, на них Я проллю, як воду, Мій напад.

¹¹Єфрем переміг свого противника, потоптав суд, бо почав іти за марними.

¹²І Я — як замішання для Єфрема і як колючка для дому Юди.

¹³Єфрем побачив свою хворобу і Юда — свій біль, і Єфрем пішов до ассирійців і послав старійшин до царя Яріма. І він не зміг вас вилікувати, і не спинив у вас біль.

¹⁴Тому що Я є як пантера для Єфрема і як лев для дому Юди. Я схоплю, піду і візьму, і не буде того, хто визволяє.

¹⁵Я піду і повернуся до Мого місця, аж доки не пропаде. І шукатимуть Моє обличчя. В їхній скорботі рано встануть, до Мене кажучи:

Осії 6

¹Підемо і повернемося до нашого Господа Бога, бо Він пограбував, та нас вилікує, Він уразить, та перев'яже нас.

²Вилікує нас через два дні, а на третій день ми встанемо і житимемо перед Ним,

³і пізнаємо. Будемо намагатися пізнати Господа, знайдемо його, як готовий ранок, і Він прийде до нас, як ранній і пізній дощ для землі.

⁴Що тобі зроблю, Єфреме? Що тобі зроблю, Юдо? Ваше милосердя, наче рання хмара і наче рання роса, що сходить.

⁵Через це Я пожав ваших пророків, Я їх убив словами Моїх уст, і Мій суд вийде, як світло.

⁶Тому що Я бажаю милосердя, а не жертви, і пізнання Бога — більше, ніж всепалення.

⁷Вони ж, наче людина, що переступила завіт, — там вона зневажила Мене.

⁸Галаад — місто, що чинить марне, що колотить воду,

⁹і в тебе сила досвідченого мужа. Священики сховали дорогу, побили Сікім, бо вчинили беззаконня.

¹⁰У домі Ізраїля Я побачив жадливе: там розпуста Єфрема. Опоганений Ізраїль і Юда.

¹¹Почни собі збір винограду, коли Я поверну полонених Мого народу,

Осії 7

¹коли Я лікував Ізраїль. І відкриється неправедність Єфрема і злоба Самарії, бо вони чинили обман. І злодій до нього ввійде, грабуючи, злодій у своїй дорозі,

²щоби співати разом, як співаки своїм серцем. Я згадав усе їхнє зло. Тепер їх оточили їхні задуми, вони були перед Моїм обличчям.

³В їхньому злі вони розвеселили царів і в їхній неправдивості — володарів.

⁴Усі перелюбники — як палаюча піч, щоб смажене випекти полум'ям, від замішання лою, аж доки воно не вкисне.

⁵У дні наших царів, володарі почали обурюватися від вина, Він простягнув Свою руку з напастями.

⁶Тому що їхні серця розгорілися, наче піч, коли вони лютують: цілу ніч Єфрем був сповнений сном, вранці загорівся був, немов полум'я вогню.

⁷Усі розпеклися, як піч, і пожерли їхніх суддів. Усі їхні царі впали, не було в них того, хто закликав до Мене.

⁸Єфрем, він замішався в народах, Єфрем став коржем, що не обертається.

⁹Чужі пожерли його силу, а він не взнав. І в нього виступили сиві волоски, і він не взнав.

¹⁰І впокорена буде гордість Ізраїля перед його обличчям, і вони не повернулися до їхнього Господа Бога, і не шукали Його в цьому всьому.

¹¹І Єфрем був, як нерозумна голубка, що не має серця. Він прикликав Єгипет, і вони пішли до асирійців.

¹²Так, як вони йдуть, Я накину на них Мою сіть. Так, як птахів неба, звезду їх, напоумлю їх чутками про їхню скорботу.

¹³Горе їм, бо вони відійшли від Мене. Вони нещасні, бо були нечесні супроти Мене. Я їх визволив, а вони сказали проти Мене неправду.

¹⁴І не заволодали до Мене їхні серця, але тільки кричали на їхніх ліжках. За пшеницю і вино різалися. Вони були Мною напоумлені,

¹⁵і Я скріпляв їхні руки, а вони на Мене замислювали зло.

¹⁶Повернулися до нічого, стали, наче натягнений лук. Їхні володарі впадуть від меча через нестриманість їхнього язика. Це їхня гидота в єгипетській землі.

Осії 8

¹Я прийду до їхнього лона, як земля, як орел на Господній дім, тому що вони переступили Мій завіт і були безбожні проти Мого закону.

²До Мене закличуть: Боже, ми Тебе пізнали!

³Бо Ізраїль повернув добро, переслідували ворога.

⁴Собі поставили царя, та не через Мене, заволоділи, та Мені не сповістили. Зі свого срібла і зі свого золота зробили собі ідолів, щоби бути винищеними.

⁵Відкинь твоє теля, Самаріє! Запалав на них Мій гнів. Аж доки не можуть очиститися в Ізраїлі?

⁶Та це ж зробив столяр, і воно не є богом! Чому вводило в оману твоє теля, Самаріє?

⁷Бо посіяли знищене вітром, і їхнє знищення їх захопить. З пригорщі немає змоги зробити борошно. Якщо ж і зробить, то чужі його з'їдять.

⁸Потонув Ізраїль, тепер став у народах, як непотрібний посуд.

⁹Адже вони пішли до ассирійців. Розквітнув сам Єфрем, вони полюбили дари.

¹⁰Через це будуть видані народам. Тепер Я їх прийму, і перестануть незабаром помазувати царя і володарів.

¹¹Адже Єфрем намножив жертovníки, на гріхи стали йому улюблені жертovníки.

¹²Запишу йому безліч приписів і його закони, за чужі вважалися улюблені жертovníки.

¹³Тому що, коли принесуть у жертву і їстимуть м'ясо, Господь їх не прийме. Тепер Він згадає їхні неправедності та помститься за їхні гріхи. Вони повернулися в Єгипет і в ассирійців їстимуть нечисте.

¹⁴І забув Ізраїль Того, Хто його створив, і збудували жертovníки, і Юда помножив міста з мурами. І пошлю вогонь на його міста, і він пожере їхні основи.

Осії 9

¹Не радій, Ізраїлю, і не веселися так, як народи. Тому що ти вчинив розпусту проти твого Бога, ти полюбив дари на всіх токах пшениці.

²Тік і чавило їх не пізнали, і вино їм збрехало.

³Вони не поселилися в Господній землі: Єфрем поселився в Єгипті, і в Ассирії їдять нечисте.

⁴Не лили вино Господеві, і не були приємні Йому жертви їхні, — наче хліб смутку для них. Усі, що їдять їх, нечисті будуть, бо їхні хліби для їхніх душ не ввійдуть до Господнього дому.

⁵Що зробите в день зібрання і в день Господнього свята?

⁶Через це ось підуть з єгипетських турбот, і їх прийме Мемфіс, і їх поховає Махмас. Їхнє срібло успадує знищення, в їхніх поселеннях — терня.

⁷Прийшли дні помсти, прийшли дні твоєї відплати, і буде зло для Ізраїля так, як для безумного пророка, чоловіка, несеного вітром. Від великої кількості твоєї неправди помножилася твоя безумність.

⁸Сторож Єфрема з Богом. Пророк, покручена пастка на всіх його дорогах, вони поставили безумність у Господньому домі.

⁹Вони зіпсувалися за днями горба. Він згадає їхні неправедності, помститься за їхні гріхи.

¹⁰Я знайшов Ізраїль, як виноград у пустелі, та як вартового на ранній фізі я побачив їхніх батьків. Вони ввійшли до Веелфегора і відчужилися на сором, і улюблені стали, наче огидні.

¹¹Єфрем полетів, немов птах, їхня слава в народженні, болях та в зачатті.

¹²Тому що, коли й вигодують їхніх дітей, будуть бездітними людьми, тому що і горе їм є! Моє тіло з них.

¹³Єфрем, як Я побачив, — вони поставили своїх дітей за дичину, і Єфрем готовий, щоб вивести своїх дітей на прошивання мечем.

¹⁴Дай їм, Господи! Що їм даси? Дай їм бездітне лоно і сухі груди.

¹⁵Усе їхнє зло в Галгалі, бо там Я їх зненавидів. Через зло їхніх задумів Я їх викину з Мого дому, не продовжуватиму їх любити. Усі їхні володарі неслухняні.

¹⁶Захворів Єфрем, засушив своє коріння, більше не приніс плоду. Тому-то якщо і породять, то вб'ю миле їхнього лона.

¹⁷Бог їх відкине, адже вони Його не послухалися, тож будуть мандрівниками в народах.

Осії 10

¹Ізраїль — виноград з гарними галузками, він рясний плід. Через велику кількість його плодів він помножив жертovníки, згідно з добром його землі вони збудували стовпи.

²Він розділив їхні серця, тепер загинуть. Він розвалить їхні жертovníки, у біді будуть їхні стовпи.

³Тому що тепер скажуть: Немає в нас царя, бо ми не побоялися Господа, а цар, — що зробить для нас?

⁴Говорячи слова, явно оманливо складає завіт. Зійде суд, наче бур'ян на землі поля.

⁵Біля теляти дому Она поселяться ті, що живуть у Самарії, бо цей народ заплакав над ним. І так, як його засмутили, зрадіють над його славою, бо він був переселений від нього.

⁶І його, зв'язавши, відвели до ассирійців у дар цареві Ярімові. У дар прийме Єфрем, і засоромиться Ізраїль на його раді.

⁷Самарія відкинула свого царя, наче сухий хмиз на поверхні води.

⁸І знищені будуть жертovníки Она, гріхи Ізраїля. Терня і бур'ян піднімуться над їхніми жертovníками. І вони скажуть горам: Покрийте нас! — і горбам: Упадять на нас!

⁹Відколи горби, згрішив Ізраїль, там вони стали. Хіба не захопить їх війна на горбі над дітьми неправедності?

¹⁰Я прийшов їх напоумити, і народи зберуться проти них, коли настановлятиму їх за дві їхні неправедності.

¹¹Єфрем — телиця, навчена любити перемогу, Я ж наступлю на красу її шиї. Вийду на Єфрема та промовчу Юді, скріпиться на нього Яків.

¹²Сійте собі на праведність, зберіть на плід життя, засвітіть собі світло пізнання, шукайте Господа, аж доки вам не прийдуть плоди праведності!

¹³Чому ви промовчали на безбожність і збирали його неправедності, ви їли плід омани? Бо ти поклав надію на твої колісниці, на безліч твоєї сили.

¹⁴І постане знищення у твоєму народі, і всі твої міста, що огорожені мурами, будуть знищені. Як володар Саламан з дому Єроваала, у дні війни вони розбили об землю матір на дітях.

¹⁵Так зроблю з вами, доме Ізраїля, від присутності вашого зла. Вранці вони були скинені, — скинуто царя Ізраїля.

Осії 11

¹Тому що Ізраїль — дитина, і Я його полюбив, то з Єгипту Я покликав його дітей.

²Так, як Я їх покликав, так відходили від Мого обличчя. Вони приносили жертви Ваалам і кадили ладан кованимбожкам.

³Я зв'язав Єфрема, Я взяв його на Мою руку, та вони не пізнали, що Я їх оздоровив.

⁴У тлінні людей Я їх притягав пов'язями Моєї любові, та буду їм, наче той чоловік, що б'є когось по його щоках. І погляну на нього, здолаю його.

⁵Єфрем поселився в Єгипті, Ассур — він його цар, бо не забажав повернутися.

⁶І знеміг меч у його містах і спочив у його руках, тож їстимуть за їхніми задумами.

⁷І його народ пристав до своїх поселень, і Бог розлютиться на його шановані речі, і не підніме його.

⁸Що тобі припишу, Єфреме? Чи обороню тебе, Ізраїле? Що тобі припишу? Чи поставлю тебе, як Адаму і як Севоїм? Моє серце повернулося в собі, затривожилося Моє розкаяння.

⁹Не вчиню за гнівом Моєї люті, не дозволю вигубити Єфрема. Тому що Я — Бог, а не людина. Посеред тебе Святий, і не ввійду до міста.

¹⁰Піду за Господом. Наче лев, зареве, бо він зареве, і жажнуть діти вод.

11 І жажнуться, як птах із Єгипту і як голубка із землі асирійців. І поверну їх до їхніх домів, — говорить Господь.

Осії 12

1 Єфрем оточив Мене брехнею і дім Ізраїля та Юди безбожностями. Тепер Бог їх пізнав, і прозваний буде Божим святим народом.

2 А Єфрем — поганий дух, гнався за спекою цілий день, він помножив порожнє і марнє, і склав завіт з асирійцями, і олія прийшла до Єгипту.

3 І в Господа суд з Юдою, щоб помститися на Якові, Він йому віддасть за його дорогами і за його задумами.

4 У лоні він схопив свого брата за п'яту і у своїх трудах скріпився до Бога,

5 боровся з ангелом і переміг. Вони заплакали і благали Мене, у домі Она Мене знайшли, і там говорилося до нього.

6 Тож Господь, Бог Вседержитель, буде Його пам'яттю.

7 І ти до твого Бога повернешся. Бережи милосердя і суд, і постійно надійся на твого Бога.

8 Ханаане, у твоїй руці ярмо неправедності, ти полюбив насильно володіти!

9 А Єфрем сказав: Тільки я збагатів, я знайшов собі спочинок! Усі його труди не знайдуться в ньому через неправедності, якими він згрішив.

10 Я — Господь, Бог твій, вивів тебе із землі Єгипту, ще поселю тебе в шатрах, як у день свята.

11 І заговорю до пророків, і Я помножив видіння й був представлений руками пророків.

12 Якщо немає Галаада, тоді брехливі були в Галгалі володарі, які приносили жертви, а їхні жертвовники — як черепахи на голій ріллі.

13 І відійшов Яків до рівнини Сирії, й Ізраїль служив за жінку і на жінку чекав.

14 І через пророка вивів Господь Ізраїля з Єгипту, і пророком він був збережений.

15 Єфрем розгнівався і розлютився, і його кров на нього вилетється, і Господь йому віддасть за його погорду.

Осії 13

1 За словом Єфрема він узяв заповіді в Ізраїлі, поставив їх Ваалові, та помер.

2 І він продовжував грішити. І вони зробили собі коване з їхнього срібла за подобою ідолів, викінчені діла ремісників для себе. Вони кажуть: Жертвуйте людьми, бо пропали телята.

³Через це вони будуть, як рання хмара і як рання роса, що йде, як полова, здута з току, і як подих сарани.

⁴Я ж — твій Господь Бог, Який скріплює небо і будує землю, руки Якого створили все небесне військо, і Я тобі їх не показав, щоби за ними ходити. вивів тебе з єгипетської землі. І не знатимеш Бога, за винятком Мене, і немає того, що спасає, за винятком Мене.

⁵Я тебе пас у пустелі, у незаселеній землі,

⁶за їхніми пасовищами. І вони наповнилися вдосталь, і піднялися вгору їхні серця. Через це Мене забули.

⁷І Я буду для них, як пантера і як леопард на дорозі асирійців.

⁸Я їх зустріну, як розлючена ведмедиця, і розірву замкнення їхнього серця, і там їх пожеруть лісові левенята, звірі поля їх розірвуть.

⁹У твоєму знищенні, Ізраїле, хто допоможе?

¹⁰Де цей твій цар? І хай спасе тебе в усіх твоїх містах. Нехай тебе судить той, про кого ти сказав: Дай мені царя і володаря.

¹¹І Я дав тобі царя в Моєму гніві, і Я тримав у Моєму гніві

¹²діла неправедності. Єфрем, — його гріх схований.

¹³Болі, наче в тієї, що народжує, прийдуть на нього. Це нерозумний син, тому він не встоїть у побитті дітей.

¹⁴З руки аду Я їх визволю, і зі смерті Я їх викуплю. Де твій присуд, смерте? Де твоя колючка, аде? Потіха сховалася від моїх очей,

¹⁵тому що цей розділить між братами. Господь на нього наведе палючий вітер з пустелі, і висушить його течії, спустошить його джерела. Він висушить його землю і весь його улюблений посуд.

Осії 14

¹Самарія буде знищена, бо вона повстала проти її Бога. Вони впадуть від меча, і їхні немовлята будуть побиті об землю, і ті, що мають у їхньому лоні, будуть роздерті.

²Повернися, Ізраїле, до твого Господа Бога, бо ти знеміг у твоїх беззаконнях.

³Візьміть із собою слова і поверніться до вашого Господа Бога. Заговоріть до Нього, щоб ви не одержали неправедність, а одержали добро, і віддамо плід наших губ.

⁴Ассур нас не спасе, на коня не підіймемося! Ніколи вже не скажемо: Діла наших рук — наші боги! Той, Хто поміж тебе, помилує сироту.

⁵Я вилікую їхні поселення, явно їх полюблю, тому що Я відвернув від них Мій гнів.

⁶Буду, як роса для Ізраїля, він розквітне цвітом і розкине своє коріння, як Ліван.

⁷Підуть його галузки, і буде, наче плідна оливка, і його запашність, як від Лівану.

⁸Повернуться і сядуть під його тінню, житимуть і оп'яніють від пшениці. І його пам'ять зацвіте, як виноградник, як вино Лівану.

⁹В Єфремі, що ще йому та ідолам? Я його впокорив, і Я його скріплю. Я — як тінистий кедр, у Мене знайдеться твій плід.

¹⁰Хто мудрий і це зрозуміє, чи розумний і це пізнає? Тому що Господні дороги прямі, і ними підуть праведні, а беззаконні знеможуть на них.

Книга пророка Йоїла

Йоїла 1

- ¹Господнє слово, яке було до Йоїла, сина Ватуїла.
- ²Послухайте це, старці, і сприйміть усі, що живете на землі. Чи сталося таке у ваші дні, чи в дні ваших батьків?
- ³Про це ви розповісте вашим дітям, і ваші діти — їхнім дітям, а їхні діти — наступному поколінню.
- ⁴Те, що залишилося від гусениці, пожерла сарана, те, що залишилося від сарани, пожерла личинка сарани, і те, що залишилося по личинці сарани, пожерла іржа.
- ⁵Тож витверезіться, сп'янілі, від свого вина і заплачте! Зарідайте, усі, що п'єте вино до оп'яніння, бо забрано з ваших уст веселість і радість!
- ⁶Адже сильний і незліченний народ пішов на Мою землю, його зуби — зуби лева, і його кутні зуби, як у левеняти.
- ⁷Віддам Мій виноградник на знищення і Мої смоківниці на розбиття. Він справді дослідив його і повалив, вибілів його галузки.
- ⁸Заплач до Мене більше від невістки, підперезаної мішковиною за свого чоловіка-молодця!
- ⁹Забрано жертву і жертву виливання з Господнього дому. Плачте, священники, що служите жертвовникові,
- ¹⁰бо рівнини потерпіли. Нехай заплаче земля, бо пшениця потерпіла, вино висохло, зменшилася олія.
- ¹¹Посохли рільники, плачте, посілості, над пшеницею і ячменем, бо пропав урожай з поля.
- ¹²Виноградник висох, і смоківниці змаліли. Гранатові яблука, пальми, яблуня і всі дерева поля засохли, бо людські сини засоромили радість.
- ¹³Підв'яжіться і плачте, священники, плачте, ви, що служите жертвовникові! Увійдіть, засніть, одягнені в мішковину, — ви, що служите Богові, бо забрано з дому вашого Бога жертву і жертву виливання.
- ¹⁴Освятіть піст, сповістіть лікування, зберіть усіх старійшин, що живуть на землі, до дому вашого Бога і заголосіть ревно до Господа:
- ¹⁵Горе мені, горе мені, горе мені в день, бо Господній день близько і прийде, як нещастя з нещасть!
- ¹⁶Перед вашими очима знищена їжа, веселість і радість від дому вашого Бога.
- ¹⁷Скочили телиці біля своїх ясел, знищені скарби, розбиті чавила, бо зерно висохло.

¹⁸Що собі зберемо? Заплакали стада волів, бо немає для них пасовиська, і пропали отари овець.

¹⁹До Тебе, Господи, закличу, бо вогонь знищив гарні місця пустелі, і полум'я спалило всі дерева поля.

²⁰І худоба рівнини поглянула до Тебе, бо висохли джерела вод, і вогонь пожер гарні околиці пустелі.

Йоїла 2

¹Затрубить трубою на Сіоні, сповістить на Моїй святій горі, і хай будуть у замішанні всі, що живуть на землі! Тому що надходить Господній день, бо він близько, —

²день темряви і чорноти, день хмари і туману. Наче ранок, розіллється по горах численний і сильний народ. Подібного до нього не було від віку і після нього не повториться аж до років у роди родів.

³Перед ним — вогонь, що нищить, і позаду нього — запалене полум'я. Земля перед його обличчям, як рай насолоди, а позаду нього — рівнина знищення! І не буде поміж нього того, що спасається.

⁴Їхній вигляд, як видіння коней, і переслідуватимуть, як вершники.

⁵Вискочать, немов голос колісниць на верхів'ях гір і як голос полум'я вогню, що пожирає тростину, і як численний і сильний народ, що стає в лави до війни.

⁶Від його обличчя народи будуть розбиті, будь-яке обличчя — як сажа на котлі.

⁷Побіжать, як вояки, і як військові мужі вийдуть на стіни, і кожний піде своєю дорогою, і не звернуть з їхніх стежок,

⁸і кожний не віддалиться від свого брата. Обтяжені підуть у їхній зброї і від їхніх стріл упадуть, та не скінчаться.

⁹Захоплять місто і побіжать на стіни, вийдуть на долини і ввійдуть через вікна, наче злодії.

¹⁰Перед їхнім обличчям замішається земля і зрушиться небо, сонце і місяць затемняться, і зірки згасять їхнє світло.

¹¹І Господь подасть Свій голос перед обличчям Своєї сили, бо дуже численним є Його табір, адже сильні діла Його слів. Бо великий Господній день, великий і дуже славний, і хто буде достатнім для Нього?

¹²І тепер говорить наш Господь Бог: Поверніться до Мене всім вашим серцем, у пості, у плачі та в риданні.

¹³І розірвіть ваші серця, а не ваш одяг, і поверніться до вашого Господа Бога, бо Він милосердний і щедрий, довготерпеливий і дуже милосердний, і Той, що кається за зло.

14 Хто знає, може повернеться і покається, і залишить за собою благословення, жертву і жертву виливання вашому Господу Богові?

15 Затрубіть трубою на Сіоні, святіть піст, сповістіть лікування,

16 зберіть народ, освятіть церкву, прийміть старців, зберіть немовлят, що ссуть груди, нехай вийде жених зі своєї кімнати і невіста з її покою.

17 Поміж основою і жертвником заплачуть священники, що служать Господу, і скажуть: Пощади, Господи, Твій народ і не дай Твого спадку на зневагу, аби ними заволоділи народи, щоб не сказали в народах: Де їхній Бог?

18 І Господь ревнував за Своєю землею, і пощадив Свій народ.

19 І Господь відповів Своему народові, і сказав: Ось Я вам посилаю зерно, вино і олію, і насититесь ними, і більше не дам вас на зневагу в народах.

20 І того, що з півночі, прожену від вас і вижену його до безводної землі та знищу його обличчя до першого моря і те, що позаду нього, до останнього моря, і підніметься його гноїння, і піднесеться його сморід, бо він звеличив свої діла.

21 Мужньою будь, земле, радій і веселися, бо Господь звеличив, щоби зробити.

22 Мужніми будьте, худобо рівнини, бо зійшла рівнина пустелі, тому що дерево принесло свій плід, виноград і смоківниця дали їхню силу.

23 І діти Сіону, радійте і веселіться у вашому Господі Богові, тому що Він дав вам їжу на праведність і дасть вам ранній і пізній дощ, як і раніше,

24 і токи наповняться зерном, і чавила переливатимуться від вина та олії.

25 І віддам вам за роки, в яких пожерла сарана і личинка сарани, іржа та гусениця, — Моя велика сила, яку Я послав проти вас.

26 Ви їстимете досхочу, і будете насичуватися, і славитимете Ім'я вашого Господа Бога за те, що зробив з вами на подив, і Мій народ не буде засоромленим навіки.

27 І пізнаєте, що Я є посеред Ізраїля, і Я — ваш Господь Бог, і більше немає нікого, за винятком Мене, і більше вони не будуть засоромлені навіки, — весь Мій народ.

Йоїла 3

(28) І буде, що після цього Я виллю Мого Духа на всяке тіло, і ваші сини, і ваші дочки пророкуватимуть, і вашим старцям снитимуться сни, і ваші юнаки бачитимуть видіння.

(29) І на рабів і на рабинь Я в ті дні виллю Мого Духа.

(30) І Я дам ознаки на небі й на землі, — кров і вогонь, і куряву диму.

(31) Сонце обернеться в темряву, а місяць — у кров, перш ніж прийде великий і явний Господній день.

(32) І буде, що кожний, хто тільки прикличе Господнє Ім'я, спасеться. Бо на горі Сіон і в Єрусалимі буде той, що спасається, як і сказав Господь, і вісники добра, яких Господь прикликав.

Йоїла 4

¹Тому що ось Я в ті дні і в той час, коли поверну полонених Юди і Єрусалима,

²і зберу всі народи, і зведу їх у долині Йосафата, і судитимуся з ними там за Мій народ і Мій спадок, Ізраїль, які були розсіяні в народах. І вони розділили Мою землю,

³і кинули жереби на Мій народ, і дали юнаків розпусницям, а дівчат продавали за вино і пили.

⁴І що Мені до вас? Тир, Сідон і вся Галілея чужинців? Хіба ви віддаєте Мені віддачу? Чи ви сильно тримаєте проти Мене злу пам'ять? І Я швидко віддам вам відплату на ваші голови,

⁵тому що ви взяли Моє срібло і Моє золото, і ви внесли до ваших храмів Моє добірне і гарне,

⁶і ви віддали синів Юди та синів Єрусалима синам греків, тому що ви їх вигнали з їхніх околиць.

⁷Ось Я їх підношу з того місця, куди ви їх віддали, і віддам вам віддачу на ваші голови,

⁸і віддам ваших синів і ваших дочок у руки синів Юди, і віддадуть їх у полон до народу, що сильно віддалений, бо Господь сказав!

⁹Сповістіть це в народах, освятіть війну, підніміть вояків! Прийдіть і вийдіть, усі військові мужі!

¹⁰Перекуйте ваші плуги на мечі, а ваші серпи — на ножі. Нехай немічний скаже: Я — сильний.

¹¹Зберіться і ввійдіть, усі народи довкола, і зберіться там. Нехай лагідний буде бійцем.

¹²Хай устануть і підуть усі народи до долини Йосафата, тому що там Я сяду, щоб судити всі народи довкола.

¹³Пошліть серпи, бо настали жнива! Увійдіть, топчіть, бо виноградний чан повний! Хай бочки переливаються, бо їхнє зло переповнилося.

¹⁴Звук видали в долині суду, бо близько Господній день у долині суду!

¹⁵Сонце і місяць померкнуть, і зірки не дадуть свого світла.

¹⁶І Господь заволає із Сіону, і з Єрусалима подасть Свій голос, і порушиться небо та земля. Та Господь пощадить Свій народ, і Господь укріпить синів Ізраїля.

17 І пізнаєте, що Я — ваш Господь Бог, Який поселився в Сіоні, на Моїй святій горі. І Єрусалим буде святий, і чужинці більше не перейдуть через нього.

18 І буде, що в той день гори капатимуть солодкістю, і горби дадуть молоко, і всі джерела Юди дадуть воду, і джерело вийде з Господнього дому, і потік напоїть очерет.

19 Єгипет буде на знищення, і Ідумея перетвориться на зруйновану рівнину через неправедності синів Юди, тому що вони пролили праведну кров у їхній землі.

20 А Юдея навіки буде заселена, і Єрусалим — на роди родів.

21 І Я помщуся за їхню кров, і не виправдаю. І Господь поселиться в Сіоні.

Книга пророка Амоса

Амоса 1

¹Слова Амоса, які були між накарімами з Текуї, які він побачив про Єрусалим у дні Озії, царя Юди, і в дні Єровоама, сина Йоаса, царя Ізраїля, за два роки до землетрусу.

²І він сказав: Заговорив Господь із Сіону, і з Єрусалима подав Свій голос, і заплакали пасовиська пастухів, і висохло верхів'я Кармила.

³І сказав Господь: Через три безбожності Дамаску і через чотири Я від нього не відвернуся, тому що розтяли залізними пилами тих, котрі мали в лоні, з тих, що в Галааді.

⁴Тож пошлю вогонь до дому Азаїла, і пожере основи сина Адера.

⁵І розіб'ю засуви Дамаску, вигублю тих, що живуть, з рівнини Она, і виріжу плем'я з мужів Харрана, і полонені будуть славним народом Сирії, — говорить Господь.

⁶Так говорить Господь: За три безбожності Гази і за чотири не відступлюся від них, бо вони в полон взяли полонених Соломона, щоб замкнути в Ідумеї.

⁷Я пошлю вогонь на стіни Гази, — і він пожере її основи.

⁸І вигублю тих, що живуть, з Азоту, і буде забране плем'я з Аскалону, і наведу Свою руку на Аккарон, і загинуть чужинці, які залишилися, — говорить Господь.

⁹Так говорить Господь: За три безбожності Тиру і за чотири не відступлюся від нього, оскільки вони замкнули полонених Соломона в Ідумеї і не згадали завіт братів.

¹⁰І пошлю вогонь на стіни Тиру, і він пожере його основи.

¹¹Так говорить Господь: За три безбожності Ідумеї і за чотири не відступлюся від них, бо вони переслідували їхнього брата мечем, і він знищив лоно на землі та захопив на своє свідчення лють, і порив свій зберіг до перемоги.

¹²І пошлю вогонь на Теман, і він пожере основи його стін.

¹³Так говорить Господь: За три безбожності синів Аммона і за чотири не відступлюся від нього, тому що вони розсікали тих галаадійок, які мали в лоні, щоб поширити свої границі!

¹⁴І запалю вогонь на стінах Равви, — і пожерта буде її основа з криком у день бою, і затрясється в день свого кінця.

¹⁵І її царі підуть у полон, їхні священники та їхні володарі разом, — говорить Господь.

Амоса 2

- ¹Так говорить Господь: За три безбожності Моава і за чотири не відступлюся від нього, тому що спалили кості царя Ідумеї на попіл.
- ²Тож пошлю вогонь на Моава, і він пожере основи його міст, і Моав помре в безсиллі з криком і з голосом труби.
- ³І вигублю з-поміж нього суддю, і вб'ю з ним усіх його володарів, — говорить Господь.
- ⁴Так промовляє Господь: За три безбожності синів Юди і за чотири не відступлюся від нього, оскільки відкинули вони закон Господа, не берегли Його приписів, і їх звели їхні безглуздя, які вони чинили, — ті, за якими їхні батьки ходили.
- ⁵І пошлю вогонь на Юду, і він пожере основи Єрусалима.
- ⁶Так говорить Господь: За три безбожності Ізраїля і за чотири не відступлюся від нього, тому що вони продали праведного за срібло і бідного за взуття,
- ⁷котрі ходять по пороку землі, били бідних у голови і викривили дорогу впокорених, а син та його батько входили до тієї ж рабині, щоб опоганити Ім'я їхнього Бога.
- ⁸Зв'язуючи свій одяг шнурками, вони робили завіси біля жертовника і пили вино здирства в домі їхнього Бога.
- ⁹Я ж відкинув Аморей від їхнього обличчя, в якого його висота була, наче висота кедрів, і він був сильний, наче дуб, і я відкинув його плід угорі та його коріння внизу.
- ¹⁰Я вивів вас із єгипетської землі й водив вас по пустелі сорок років, щоб дати в спадок землю аморейців.
- ¹¹Я взяв з ваших синів на пророків та з ваших юнаків на освячення. Хіба ж не так є, сини Ізраїля? — говорить Господь.
- ¹²Ви напоїли вином освячених, і пророкам ви заповіли, кажучи: Не пророкуйте!
- ¹³Через це ось Я покочу під вами, як котиться віз, повний тростини.
- ¹⁴І загине втеча від бігуна, і сильний не збереже своєї сили, а борець не врятує своєї душі,
- ¹⁵стрілець не встоїть, швидкий своїми ногами не врятується, і вершник не врятує своєї душі,
- ¹⁶і не знайде своє серце в силах, нагим буде гнаний у той день, — говорить Господь.

Амоса 3

- ¹Послухайте це слово, яке сказав Господь проти вас, доме Ізраїля, і проти всього племені, яке Я вивів з єгипетської землі, кажучи:

- ²Лише вас Я пізнав з усіх племен землі. Через це помщуся вам за всі ваші гріхи.
- ³Хіба підуть двоє разом, якщо цілковито одне одного не пізнають?
- ⁴Чи зареве лев зі свого лісу, не маючи здобичі? Чи взагалі подасть свій голос левеня зі свого лігвища, якщо чогось не захопить?
- ⁵Хіба впаде птах на землю без ловця? Чи відкриється пастка на землі без того, аби щось вхопити?
- ⁶Чи заголосить труба в місті, і народ не занепокоїться? Чи буде в місті зло, яке Господь не зробив?
- ⁷Адже Господь Бог не вчинить дії, якщо не відкриє повчання Своїм рабам-пророкам.
- ⁸Лев зареве, і хто не злякається? Господь Бог заговорив, і хто не пророкуватиме?
- ⁹Сповістіть країнам у асирійців і в країнах Єгипту, кажучи: Зберіться на гору Самарії і побачите багато дивовижного посеред неї, і надужиття сили в ній.
- ¹⁰Вона ж не пізнала того, що буде перед нею, — говорить Господь, — ті, що збирають неправедність, то нещастя в їхніх околицях.
- ¹¹Тому так говорить Господь Бог: Тир і твоя земля довкола буде спустошена, і зведе з тебе твою силу, і твої країни будуть пограбовані.
- ¹²Так говорить Господь: Як пастир, коли витягне з уст лева дві литки або частину вуха, так вирвані будуть сини Ізраїля, які живуть у Самарії, перед племенем, і священники в Дамаску.
- ¹³Послухайте і засвідчіть домові Якова, — говорить Господь, Бог Вседержитель, —
- ¹⁴тому що в день, коли Я помщуся за безбожності Ізраїля на ньому, також помщуся на престолах Ветилія, і будуть розбиті роги жертovníка та впадуть на землю.
- ¹⁵Я наведу замішання на дім з колонадами, на літній дім, і пропадуть слонові доми, і до них приєднається багато інших домів, — говорить Господь.

Амоса 4

- ¹Послухайте це слово, телички Васанітїди, ті, що на горі Самарії, які насилували бідних, і ті, що топчуть бідних, які говорять їхнім панам: Дайте нам, щоб ми пили!
- ²Клянеться Господь Своїми святощами! Бо ось на нас приходять дні, і візьму вас зброєю, і тих, що з вами, язичники кинуть у вогняні палаючі печі,
- ³і будете виведені нагими напроти себе та відкинені до гори Реммана, — говорить Господь.

- ⁴Ви ввійшли у Ветиль, і ви чинили беззаконня, ви помножили в Галгалі, щоби бути безбожними, і ви зранку принесли ваші жертви, у три дні — ваші десятини.
- ⁵Вони прочитали закон назовні та закликали до прославляння. Сповістіть, бо сини Ізраїля це полюбили, — говорить Господь Бог.
- ⁶Я дам вам біль зубів у всіх ваших містах і брак хліба в усіх ваших місцях. Ви ж не повернулися до Мене, — говорить Господь.
- ⁷Я затримав від вас дощ перед трьома місяцями жнив. Я дам дощ на перше місто, а на одне місто не дам дощу. Одна частина одержить дощ, а в тій частині, на яку не дам дощу, буде засуха.
- ⁸І зберуться два і три міста до одного міста, щоб пити воду, та не наситяться. І так ви не повернулися до Мене, — говорить Господь.
- ⁹Я уразив вас спаленням і жовтухою. Ви помножили ваші сади, ваші виноградники і ваші фігові дерева, та гусениця пожерла ваші оливкові дерева. Але ви так і не повернулися до Мене, — говорить Господь.
- ¹⁰Я послав на вас смерть на дорозі Єгипту, Я побив мечем ваших юнаків з полоном твоїх коней, і Я вивів у вогні ваші табори у вашому гніві. А ви так і не повернулися до Мене, — говорить Господь.
- ¹¹Я вас розбив, — як Бог розбив Содом і Гоморру, — і ви стали, наче голівешка, витягнена з вогню. Ви ж так і не повернулися до Мене, — говорить Господь.
- ¹²Через це так учиню з тобою, Ізраїлю: Бо тільки так зроблю з тобою, приготуйся прикликати твого Бога, Ізраїлю!
- ¹³Тому що ось Я — Той, Який дає силу громові, створює дух і сповіщає в людях свого помазаника, Той, Хто творить ранок і туман, і Хто виходить на висоти землі. Господь, Бог Вседержитель, Його Ім'я!

Амоса 5

- ¹Послухайте це Господнє слово, плач, який я беру на вас, доме Ізраїля:
- ²Вона впала, більше не зможе встати дівиця Ізраїль. Упала на своїй землі, немає того, хто би її підвів.
- ³Тому так говорить Господь: У місті, з якого виходили тисячі, залишаться сто, а з якого виходили сто, залишаться десятеро в домі Ізраїля.
- ⁴Тому що так говорить Господь до дому Ізраїля: Шукайте Мене, і житимете!
- ⁵І не шукайте Ветилі та не входьте до Галгала, і не ходіть до Криниці клятви, бо Галгал неминуче буде взятий у полон, і Ветиль буде, як неіснуючий.
- ⁶Шукайте Господа і житимете, щоб не спалахнув, як вогонь, дим Йосифа, і не пожер його, і не буде нікого, хто загасить у домі Ізраїля!
- ⁷Це — Господь, Який творить суд на висоті й поклав праведність на землю,

- ⁸Він чинить усе, змінює і повертає до ранку тінь смерті, а день затемнює в ніч, Він кличе воду моря і виливає її на поверхню землі, Господь, Бог Вседержитель, Йому Ім'я!
- ⁹Він піднімає розбиття на силу і біду наводить на твердині.
- ¹⁰Вони зненавиділи того, що картає в брамі, і знехтували освяченим словом.
- ¹¹Через це, оскільки ви б'єте бідних, а від них ви прийняли вибрані дари, ви збудували прикрашені доми, та не мешкатимете в них, ви насадили пожадані виноградники, та вина з них не питимете.
- ¹²Бо Я пізнав ваші численні безбожності й сильні ваші гріхи, ви, що топчете праведного, берете заміну і відсуваєте бідних у брамі.
- ¹³Через це той, хто розумний, у цей час мовчатиме, бо час поганий.
- ¹⁴Шукайте добра, а не за зла, щоб ви жили! І так з вами буде Господь, Бог Вседержитель, як ви і сказали:
- ¹⁵Ми зненавиділи зло, і ми полюбили добро. І поставте суд у брамах, щоби Господь, Бог Вседержитель, помилував тих, що залишилися з Йосифа.
- ¹⁶Через це так говорить Господь, Бог Вседержитель: На всіх дорогах плач, і в усіх дорогах будуть говорити: Горе, горе! Закличуть рільника до плачу та ридання і до тих, що знають голосіння,
- ¹⁷і на всіх дорогах — плач, бо Я перейду посеред тебе, — сказав Господь.
- ¹⁸Горе вам, що бажаєте Господнього дня. Навіщо він вам, Господній день? Він є темрявою, а не світлом!
- ¹⁹Це так, як коли людина втече від пащі лева, та нападе на неї ведмедиця, і втече до свого дому, покладе свої руки на стіну, а її вкусить змія.
- ²⁰Хіба Господній день — не темрява, а світло? Він чорнота, що не має в собі світла.
- ²¹Я зненавидів, Я відкинув ваші свята і не відчуватиму запаху під час ваших свят.
- ²²Тому що, коли Мені принесете всепалення і ваші жертви, Я не прийму, і на ваші нещирі жертви за спасіння не погляну.
- ²³Відкинь від Мене звук твоїх пісень, — псалом твоїх музик не послухаю.
- ²⁴І покотиться суд, як вода, і праведність, немов з непрохідного потоку.
- ²⁵Хіба ви Мені сорок років приносили зарізане і жертви, доме Ізраїля?
- ²⁶І ви взяли шатро Молоха і зірку вашого бога Рефана, — їхні образи, які ви собі зробили.
- ²⁷І переселю вас за Дамаск, — говорить Господь, — Бог Вседержитель Його Ім'я.

Амоса 6

- ¹Горе тим, що зневажають Сіон, і тим, які надіються на гору Самарію. Вони зібрали вершки народів і ввійшли до себе. ДOME Ізраїля,
- ²перейдіть усі й погляньте, перейдіть звідти до Емата Равви і зійдіть до Гета чужинців, до найсильніших з усіх цих царств! Хіба їхні околиці більші за ваші околиці?
- ³Ви, що молитесь на лихий день, ви, які наближаєтеся і торкаєтеся фальшивих субот,
- ⁴котрі спите на ліжках зі слонової кости і живете розкішно на ваших постелях, їсте козенят з отар і телят з-посеред молочних стад,
- ⁵що плескаєте на голос гусел, вважали за дійсне, а не за минаюче.
- ⁶Ви, що п'єте проціджене вино і намазуєтеся найкращим миром, та не потерпіли ані трохи за побиття Йосифа.
- ⁷Тому тепер полонені будуть владою сильних, і забереться іржання коней з Єфрема.
- ⁸Адже Господь поклявся Собою. Тому що Я гиджуся всією гордістю Якова, Я зненавидів його країни і знищу місто з усіма, що в ньому живуть.
- ⁹І буде, коли залишаться десятеро мужів в одному домі, то помруть, і остануться позostalі,
- ¹⁰і їхні родичі візьмуть і намагатимуться винести їхні кости з дому. Він же скаже до тих, хто над домом: Чи ще є в тебе? І той відкаже: Ні. І скаже: Мовчи, щоб не називати Господнє Ім'я.
- ¹¹Бо ось Господь заповідає і уразить великий дім розломами, а малий дім — тріщинами.
- ¹²Хіба коні ганятимуться по камінню? Чи мовчатимуть з кобилами? Бо ви обернули суд на гнів, і плід праведності — на гіркоту,
- ¹³ви, що радієте нікчемним словом, котрі говорите: Хіба не власною силою маємо роги ?
- ¹⁴Тому що ось Я піднімаю проти вас, доме Ізраїля, народ, і він пригнобить вас, щоб ви не ввійшли до Емата, і аж до західного потоку.

Амоса 7

- ¹Так показав мені Господь: ось ранній рій сарани, що приходять, і одна личинка сарани — цар Гог.
- ²Станеться, що коли він закінчить пожирати траву землі, я скажу: Господи, Господи, будь милосердний! Хто підніме Якова? Адже він — нечисленний.
- ³Розкайся над цим, Господи. Цього не буде, — говорить Господь.

- ⁴Так мені показав Господь, і ось Господь закликав суд у вогні, і він пожер велику безодню та пожер частку.
- ⁵І я сказав: Господи, Господи, зупини! Хто підніме Якова? Бо він — нечисленний.
- ⁶Розкайся над цим, Господи. І цього не станеться! — говорить Господь.
- ⁷Так показав мені Господь, і ось хтось стоїть на адамантовій стіні, і в його руці — адамант.
- ⁸І промовив Господь до мене: Що ти бачиш, Амосе? Я ж відказав: Адамант. І сказав Господь мені: Ось Я ставлю адамант посеред Мого народу Ізраїля, більше не продовжуватиму його минати.
- ⁹І знищені будуть жертovníки сміху, жертви Ізраїля будуть спустошені, і повстану мечем на дім Єровоама.
- ¹⁰Амасія, священик Ветилія, послав до ізраїльського царя Єровоама, кажучи: Проти тебе Амос чинить заколоти посеред дому Ізраїля. Земля не може витримати всіх його слів!
- ¹¹Тому що Амос так говорить: Від меча прийде до кінця Єровоам, а Ізраїль буде поведений полоненим зі своєї землі!
- ¹²І промовив Амасія до Амоса: Видючий, іди геть! Відійди собі до землі Юди і там живи, там і пророкуватимеш!
- ¹³А у Ветилі більше не будеш пророкувати, бо це — святощі царя і дім царства.
- ¹⁴Амос відповів і сказав Амасії: Я не був пророком ні сином пророка, проте я був лишень пастухом і збирачем ягід з дерев.
- ¹⁵Та Господь узяв мене від овець, і Господь сказав мені: Іди, пророкуй проти Мого народу Ізраїля!
- ¹⁶І тепер послухай Господнє слово: Ти говориш: Не пророкуй проти Ізраїля і не докучай домові Якова.
- ¹⁷Через це так говорить Господь: Твоя жінка в місті буде розпусницею, твої сини і твої дочки впадуть від меча, а твоя земля шнурком буде розміряна, і ти скінчишся в нечистій землі, а Ізраїль буде відведений полоненим зі своєї землі.

Амоса 8

- ¹Так мені показав Господь: ось знаряддя ловця.
- ²І Він сказав: Що ти бачиш, Амосе? Я ж відказав: Знаряддя ловця. І Господь сказав мені: Прийшов кінець на Мій народ Ізраїля, більше не буду його минати.
- ³І стелі храму закричать. У той день, — говорить Господь, — численний той, хто впав на всякому місці, Я накладу мовчанку.
- ⁴Послухайте це, ви, що зранку гнобите бідного і насилуєте вбогого землі,

⁵що кажете: Коли мине місяць і субота, і продаватимемо, і відкриємо скарби, щоби зробити міру малою і щоби зробити важки великими, і зробити неправедний важок,

⁶аби купити бідних сріблом і впокорених за взуття, і торгуватимемо всяким плодом?

⁷Клянеться Господь проти гордості Якова: Не забудуться всі ваші діла до переможного!

⁸Тож хіба цими не буде збентежена земля, і не заплаче кожний, хто в ній живе, і не піде, наче ріка вигублення, і не зійде, наче Єгипетська ріка?

⁹І буде в той день, — говорить Господь, — і сонце зайде в полудень, і потемніє вдень на землі світло.

¹⁰І оберну ваші свята на плач, і всі ваші пісні — на плач, і накладу мішковину на кожне стегно і на будь-яку лисину голови, і поставлю його, як ридання за улюбленим, і тих, що з ним, як день болю.

¹¹Ось приходять дні, — говорить Господь, — і пошлю голод на землю, не голод хліба чи спрагу води, але голод почути Господнє слово.

¹²І зрушаться води, як води моря, і з півночі аж до сходу оббігатимуть, шукаючи Господнє слово, та не знайдуть.

¹³Того дня не стане через спрагу гарних дівчат і юнаків,

¹⁴тих, що клянуться надолуженням Самарії і говорять: Живе твій Бог, Дане! Живе твій Бог, Бог, Вирсавіє! Тож вони впадуть, і більше не встануть.

Амоса 9

¹Я побачив Господа, Який стояв на жертovníку, і Він сказав: Вдар у надолуження, і зрушаться переддвер'я, і відрубай усім голови. А тих, що з них залишилися, Я вб'ю мечем, — не втече той з них, хто втікає, і не врятується той з них, хто спасається.

²Якщо зариються в аді, звідти Моя рука їх витягне. І якщо підіймуться до неба, звідти їх звезду.

³Якщо сховаються на верхів'ї Кармилу, Я висліджу і заберу їх звідти. Якщо зйдуть з-перед Моїх очей у глибину моря, там заповім змієві, і він їх укусить.

⁴І якщо підуть у полон перед обличчям їхніх ворогів, там Я заповім мечеві, і він їх уб'є. Я скріплю на них Мої очі на зло, а не на добро.

⁵Господь є Бог Вседержитель, Який доторкається до землі й похитує нею, і заплачуть усі, що на ній живуть, і її кінець прийде, як ріка, і зійде, як Єгипетська ріка.

⁶Він буде до неба Свої підйоми і основує Свою обітницю на землі, Він закликає воду моря і виливає її на поверхню землі. Господь, Бог Вседержитель, Його Ім'я.

⁷Хіба ви для Мене не є синами ефіопів, сини Ізраїля? — говорить Господь. Хіба не Я вивів Ізраїля з єгипетської землі, чужинців — з Каппадокії і сирійців з глибини?

⁸Ось очі Господа Бога на царство грішників, і вигублю його з поверхні землі. Адже тільки не до кінця вигублю дім Якова, — говорить Господь.

⁹Бо ось Я заповідаю і розвію дім Ізраїля поміж усі народи, — як віють віялом, і не впадуть залишки на землю.

¹⁰Мечем будуть винищені всі грішники Мого народу, що говорять: Не наблизиться і не найде на нас зло.

¹¹У той день Я підніму шатро Давида, що впало, і відбудую те, що повалилося, і його розбите підніму і відбудую його так, як дні віку,

¹²щоб шукали Мене ті, що залишилися з людей, і всі ті народи, на яких закликається Моє Ім'я, — говорить Господь Бог, Який це чинить.

¹³Ось приходять дні, — говорить Господь, — і молотіння захопить збирання винограду, і виноград дозріє в час посіву, і гори капатимуть солодкістю, і всі горби разом зійдуться.

¹⁴І поверну полонених Мого народу Ізраїля, і вони відбудують знищені міста, і ті будуть заселені, і вони насадять виноградники, і питимуть їхнє вино, і насадять сади та їстимуть їхній плід.

¹⁵І Я насаджу їх на їхній землі, і не будуть більше виполоті з їхньої землі, яку Я їм дав, — говорить Господь, Бог Вседержитель!

Книга пророка Овдія

Авдія 1

- ¹Видіння Авдія. Так говорить Господь Бог до Ідумеї: Я почув чутку від Господа, і Він послав вістку в народи: Встаньте і підведемося проти нього на війну!
- ²Ось Я тебе дав дуже малим у народах, ти взагалі без честі.
- ³Гордість твого серця підняла тебе, що живеш у кам'яних печерах, котрий піднімаєш вгору твоє помешкання, кажучи у своєму серці: Хто мене стягне вниз на землю?
- ⁴Хоча б ти піднявся вгору, як орел, чи поставив своє гніздо поміж зірками, Я звідти тебе поверну, — говорить Господь.
- ⁵Якби до тебе вночі прийшли злодії чи розбійники, куди б ти був вкинений? Хіба ви не накрали для себе досить? Якби ж до тебе прийшли збирачі винограду, чи не залишили би залишків?
- ⁶Як досліджено Ісава і захоплено сховане ним.
- ⁷Аж до границь послали тебе всі мужі твого завіту, піднялися проти тебе, здолали тебе твої мирні мужі, поставили під тобою засідку. У ньому немає розуму!
- ⁸У той день, — говорить Господь, — знищу мудрих з Ідумеї і розуміння з гори Ісава.
- ⁹І злякаються твої вояки, які з Темана, що забрано людину з гори Ісава,
- ¹⁰через різанину і безбожність, що проти твого брата Якова. І тебе покриє сором, і будеш забраний навіки. Від того дня, коли ти став напроти, у день, коли чужинці полонили його силу, і чужинці ввійшли до його брам, і кинули жереби на Єрусалим,
- ¹¹і ти був, наче один з них.
- ¹²Ти не мав дивитися на день твого брата в день чужинців, і ти не мав радіти над синами Юди в день їхнього знищення, ти не повинен був гордо говорити в день скорботи.
- ¹³І не мав ти ввійти в брами народів у день їхніх болів, і не повинен ти поглянути на їхній збір у день їхньої погибелі, і ти не мав пристати до їхньої сили в день їхнього знищення.
- ¹⁴І ти не повинен був стати в їхніх виходах, щоб вигубити тих із них, що спасаються, і не мав ти замкнути втікачів з-поміж них у день скорботи.
- ¹⁵Тому що близько Господній день на всі народи. Як ти вчинив, так і тобі буде! Твоя відплата повернеться на твою голову.
- ¹⁶Бо, як ти пив на Моїй святій горі, так питимуть усі народи вино. Питимуть і зйдуть, і будуть, як ті, котрих немає.

17 А на горі Сіон буде спасіння, і буде святе. І дім Якова отримає як спадок тих, що їх успадкували.

18 І дім Якова буде вогнем, а дім Йосифа — полум'ям, дім же Ісава — тростиною! Тож запалять їх, і вони будуть пожерті, і не буде поля з пшеницею в домі Ісава, бо Господь так сказав!

19 І гору Ісава успадкують ті, що в Нагеві, і ті, що в Сефілі чужинців, і успадкують гору Єфрема, рівнину Самарії та Веніаміна і Галаадиту.

20 Ось це — початок переселення. Для синів Ізраїля буде земля ханаанців, аж до Сарепти, і поселення Єрусалима, аж до Сефрати, і успадкують міста Нагева.

21 І підуть мужі, які врятувалися з гори Сіон, щоб помститися на горі Ісава, і буде царство Господу.

Книга пророка Йони

Йони 1

- ¹До Йони, сина Амата, було Господнє слово, яке промовляло:
- ²Устань, піди до великого міста Ніневії і проповідуй у ньому, оскільки до Мене донісся крик його зла.
- ³І встав Йона, щоб від Господнього обличчя втекти до Тарсіса, спустився до Йопії та знайшов корабель, що прямував до Тарсіса, дав свою плату за подорож і піднявся на нього, аби від Господнього обличчя плисти з ними до Тарсіса.
- ⁴І Господь здійняв вітер на морі, і була велика буря на морі, тож корабель був у небезпеці розбитися.
- ⁵Моряки перелякалися, заголосили кожний до свого Бога і викидали в море вантаж, що на кораблі, щоб облегшитися, позбувшись його. А Йона зійшов усередину корабля, спав і хропів.
- ⁶І до нього прийшов головний моряк, і сказав йому: Чому ти хропиш? Устань, приклич твого Бога, щоби Бог спас нас, і ми не загинули!
- ⁷І сказав кожний до свого ближнього: Ходімо! Кинемо жереби і дізнаємося, через кого в нас є це зло. І кинули жереби, і жереб упав на Йону.
- ⁸І сказали йому: Сповісти нам, через що це зло є в нас. Яке твоє діло? І звідки прямуєш, з якої ти країни і з якого народу?
- ⁹А він сказав їм: Я — раб Господа, і я вшановую небесного Господа Бога, Який створив море і сушу.
- ¹⁰І перелякалися мужі великим страхом, і сказали йому: Що це ти вчинив? Тому що зрозуміли мужі, що він втікав від Господнього обличчя, оскільки він їм сповістив про це.
- ¹¹І вони сказали йому: Що зробимо з тобою, і море вщухне для нас? Бо море продовжувало і ще більше підіймало хвилю.
- ¹²І сказав їм Йона: Візьміть мене і киньте мене в море, і море вщухне для вас. Тому що я пізнав, що через мене сталася ця велика буря проти вас.
- ¹³І мужі намагалися повернутися до землі, але не могли, бо море продовжувало і ще більше піднімалося на них.
- ¹⁴І вони закричали до Господа, гукаючи: Господи, хай зовсім не загинемо задля душі цього чоловіка, не дай на нас праведну кров, бо так, як Ти, Господи, забажав, так Ти і вчинив.
- ¹⁵І взяли Йону, і викинули його в море, і море спинилося від свого хвилювання.
- ¹⁶І мужі злякалися Господа великим страхом, принесли жертву Господу й помолилися молитвами.

Йони 2

- ¹І Господь наказав великому китові поглинути Йону. І Йона перебував у череві кита три дні й три ночі.
- ²Йона помолився до свого Господа Бога із черева кита
- ³і сказав: Я закричав у моїй печалі до мого Господа Бога, і Він мене вислухав! З утроби аду Ти почув мій крик, мій голос.
- ⁴Ти мене кинув у глибину серця моря, і мене оточили потоки. Усі Твої висоти і Твої хвилі зійшли на мене.
- ⁵І я сказав: Я відкинений від Твоїх очей. Тож чи зможу поглянути на Твій святий храм?
- ⁶Полилася довкола мене вода, аж до душі, мене оточила остання безодня, моя голова зійшла в ущелини гір.
- ⁷Я зійшов у землю, в якій її засуви — вічні засуви, і нехай підніметься тління мого життя, мій Господи Боже!
- ⁸Коли в мені зникла моя душа, я згадав Господа, і нехай до Тебе зайде моя молитва, до Твого святого храму.
- ⁹Хто береже марне і оманливе, залишили своє милосердя.
- ¹⁰Я ж жертвуватиму Тобі голосом похвали і прославляння! Те, що я пообіцяв у молитві, я віддам на моє спасіння Господу.
- ¹¹І Він наказав китові, і той викинув Йону на сушу.

Йони 3

- ¹І до Йони вдруге було Господнє слово, яке промовляло:
- ²Устань, піди у велике місто Ніневію та сповісти в ньому за ранішньою проповіддю, яку Я тобі сказав.
- ³І Йона встав, і пішов до Ніневії, — як і сказав Господь. А Ніневія була великим містом для Бога, якихось трьох днів ходи дороги.
- ⁴І Йона почав підходити до міста, як хода одного дня, і проповідував, кажучи: Ще три дні, і Ніневія буде зруйнована!
- ⁵Мужі Ніневії повірили Богові та проголосили піст, і одягнули мішковину — від їхнього малого аж до їхнього великого.
- ⁶І слово наблизилося до царя Ніневії, і він устав зі свого престолу, зняв із себе свій одяг, одягнувся в мішковину і сів на попелі.
- ⁷І проповідувалось, і сказано від царя в Ніневії і від його вельмож, кажучи: Люди, худоба, воли і вівці хай нічого не їдять, не пасуться і не п'ють води!

⁸Люди і худоба вдягнулися в мішковину і ревно заголосили до Бога. І відвернулися кожний від своєї поганої дороги та від неправедності, що в їхніх руках, кажучи:

⁹Хто знає, чи не розкається Бог? І Він відвернеться від гніву Свого обурення, і не будемо винищені!

¹⁰І Бог побачив їхні діла, що вони відвернулися від їхніх поганих доріг, і Бог розкався за зло, яке сказав їм учинити, та не вчинив.

Йони 4

¹І Йона засмутився сильним смутком і розгубився.

²Він помолився до Господа і сказав: О, Господи, чи це не мої слова, ще коли я був у моїй землі? Через це я поспішив, щоб втекти в Тарсіс, адже я знав, що Ти милосердний і щедрий, довготерпеливий і дуже милосердний, і що каєшся за зло!

³Тепер же, Владико Господи, візьми мою душу від мене, бо краще мені померти, ніж мені жити!

⁴І промовив Господь до Йони: Хіба ти сильно засмутився?

⁵Йона ж вийшов з міста і сів напроти міста. І він зробив собі там шатро, і сидів під ним у тіні, аж доки не побачить, що буде з містом.

⁶А Господь Бог наказав гарбузові, і виріс понад голову Йони, щоби була тінь над його головою, аби його отінити від його біди. І Йона зрадів гарбузом великою радістю.

⁷І Бог наказав ранковому хробакові на наступний ранок, і він уразив гарбуза, і той засох.

⁸І сталося, що як тільки зійшло сонце, то Бог наказав спекотливому вітру, що палить, і сонце уразило голову Йони. І він ослабів, і відрікався свого духу, кажучи: Краще мені померти, ніж жити!

⁹Та Бог сказав Йоні: Чи ти сильно засмутився за гарбуза? А він сказав: Я дуже сильно засмутився, аж до смерті!

¹⁰І Господь сказав: Ти пошкодував гарбуза, над яким ти не трудився над ним, і ти його не підживлював, який постав через ніч і загинув через ніч.

¹¹А хіба Я не пошкодую великого міста Ніневії, в якому живуть понад сто двадцять тисяч людей, котрі не пізнали їхню правицю чи їхню лівицю, і багато худоби?

Книга пророка Михея

Михея 1

¹І Господнє слово було до Михея, сина Морастія, у дні Йоатама, Ахаза і Езекії, царів Юди, про те, що він побачив про Самарію і про Єрусалим.

²Послухайте, народи, слова, і нехай сприйме земля і всі, що на ній, і Господь буде між вами на свідчення, Господь з Його святого дому.

³Тому що ось Господь виходить зі Свого місця і зійде, і піде на висоту землі,

⁴і під Ним захитаються гори, і долини розтануть, неначе віск перед обличчям вогню, і як вода, що проноситься по схилі.

⁵Через безбожність Якова це все і через гріх дому Ізраїля. Яка безбожність Якова? Чи не Самарія? І який гріх дому Юди? Чи не Єрусалим?

⁶І поставлю Самарію на склад овочів поля й на садження винограду, і розтягну до замішання її каміння, і відкрию її основи.

⁷І вони знищать усі її божища, і все її найняте спалять у вогні, і Я поставлю всіх її ідолів на знищення. Тому що вона збрала з найму розпусти і нагромадила з найму розпусти.

⁸Через це вона заплаче і заридає, піде без взуття і оголеною, зчинить голосіння, наче зміїв, і плач, наче дочок сирен.

⁹Бо її рана стала сильною, тому що прийшла аж до Юди і доторкнулася аж до брам мого народу, до Єрусалима.

¹⁰Ті, що в Геті, не величайтеся. Ви, що в Акімі, не будуйте з дому те, що на висміювання, землю накладайте замість вашого насміхання.

¹¹Та, що гарно замешкує свої міста, не вийшла, — та, що замешкує Сеннаан, щоб оплакувати дім, який поблизу неї, вона отримає від вас рану болю.

¹²Хто почав на добро для тієї, що живе в болях? Адже зло зійшло від Господа на брами Єрусалима,

¹³шум колісниць і кінноти. Та, що живе в Лахісі, вона є володарем гріха для дочки Сіону, бо в тобі знайдено безчестя Ізраїля.

¹⁴Через це даси висланих аж до спадку Гета, до безумних домів. Марнотою було для царів Ізраїля.

¹⁵Аж доки не приведу спадкоємців тобі, що замешкуєш Лахіс, спадок, аж до Одоллама прийде слава дочки Ізраїля.

¹⁶Щоб оголити і остригти твоїх тендітних дітей, пошир твоє вдівство як орел, бо від тебе вони забрані в полон.

Михея 2

¹Вони були тими, що замислюють лихо і чинять зло на їхніх постелях, і разом у день їх завершували, тому що не підняли до Бога своїх рук.

²І жадали поля, обкрадали сиріт і насилували дома, і грабували мужа, його дім, мужа і його спадок.

³Через це так говорить Господь: Ось Я задумую зло проти цього племені, з якого ви не підведете вашої шиї і раптово не підете прямо, бо час злий.

⁴У той день співатимуть про вас притчу і заплаче голосіння піснею, кажучи: Ми стали зовсім нещасні. Частину мого народу заміряно шнуром, і не було того, хто перешкодив би йому, щоб відвернути. Наші поля розділені.

⁵Через це не буде в тебе того, хто кидає мірний шнур у спадок у Господньому зборі.

⁶Не плачте слізьми, і хай не проливають над цим сліз, бо погорда не віддалиться!

⁷Хто каже: Дім Якова викликав гнів Господнього Духа. Хіба це не є Його задуми? Чи Його слова з ним не є гарними і чи не прямо пішли?

⁸І спереду Мій народ повстав на ворожнечу. Замість його миру здерли його шкіру, щоб забрати надію в руйнуванні війни.

⁹Через це володарі Мого народу будуть викинені з їхніх домів їжі, — погані через їхні задуми були викинені. Наблизьтеся до вічних гір!

¹⁰Устань і йди, бо немає для тебе цього спочинку через нечистоту! Зітлійте тлінням,

¹¹ви втекли, коли ніхто не гнався! Дух поставив неправду, накапав тобі на вино і оп'яніння. І буде, що з краплі цього народу

¹²Яків неодмінно буде зібраний з усіма. Я безсумнівно очікуватиму тих, що залишилися з Ізраїля, разом поставлю їхнє повернення. Так, як вівці в скорботі, як отара посеред їхньої загороди, вони вискочать від людей.

¹³Через розвалину перед їхнім обличчям пробили, і пройшли через браму, і вийшли крізь неї, і їхній цар вийшов перед їхнім обличчям, і Господь їх вестиме.

Михея 3

¹І Він скаже: Послухайте ж це, володарі дому Якова, і ви, що залишилися з дому Ізраїля! Хіба не вам пізнати суд?

²Ви, що ненавидите добро і шукаєте зло, що дерете з них їхню шкіру і їхні тіла від їхніх костей!

³Так, як ви пожерли тіло мого народу і їхню шкіру з них здерли, і їхні кості порозбивали і роздробили, наче м'ясо в казан і немов м'ясо в глечик,

⁴так вони закричать до Господа, і Він їх не вислухає! І відверне від них Своє обличчя в той час, тому що вони вчинили зло у своїх задумах на них.

⁵Так говорить Господь проти пророків, що зводять Мій народ, що кусають своїми зубами і проголошують на нього мир, і не дано в їхні уста, вони на нього підняли війну.

⁶Через це ніч буде вам за видіння, і темрява буде вам за віщування, і сонце зайде над пророками, і над ними потемніє день.

⁷І засоромляться ті, що бачать сні, і висміяні будуть ворожбити, і говоритимуть проти них усі ці, тому що не буде того, хто їх слухатиме.

⁸Хіба я не наповню силу Господнім Духом, судом і міццю, щоб сповістити Якову його безчестя й Ізраїлеві їхні гріхи.

⁹Послухайте ж це, старійшини дому Якова і ви, що залишилися з дому Ізраїля, що опоганюєте суд і нищите все пряме,

¹⁰ви, що будете Сіон кров'ю і Єрусалим неправедністю.

¹¹Його володарі судили за дари, і його священики відповідали за винагороду, і його пророки віщували за срібло, і на Господі спочили, кажучи: Хіба не Господь є посеред нас? На нас не найде зло!

¹²Через це Сіон через вас буде розораний, як поле, і Єрусалим буде як сховище овочів, а гора дому — на лісовий гай.

Михея 4

¹І в останні дні явною буде Господня гора, готова на верхів'ях гір, і підніметься понад пагорби. І до неї поспішать народи,

²і численні народи підуть і скажуть: Ходімо, підемо на Господню гору і до дому Бога Якова, і нам покажуть Його дорогу, і підемо Його стежками! Бо із Сіону вийде закон і Господнє слово з Єрусалима.

³І судитиме між численними народами, і картатиме сильні народи дуже далеко, і перекують свої мечі на плуги, а свої списи на серпи, і більше не візьме народ проти народу меча, і більше не навчатимуться воювати.

⁴І кожний спочине під своїм виноградом, і кожний — під своєю смоківницею, і не буде того, хто боїться, тому що уста Господа Вседержителя це проказали.

⁵Адже всі народи підуть кожний своєю дорогою, а ми підемо в Імені нашого Господа Бога навіки й далі.

⁶У той день, — говорить Господь, — зберу розбиту і викинену, і прийму тих, яких Я відкинув.

⁷І оберну розбиту на останок, і відкинену — в сильний народ, і над ними зацарює Господь на горі Сіон відтепер і аж довіку.

⁸І ти, нещасний стовп отари, дочко Сіону, до тебе прийде і ввійде перша влада, царство з Вавилону до дочки Єрусалима.

⁹І тепер чому ти пізнав зло? Чи не було в тебе царя? Чи твоя рада загинула, тому що тебе захопили болі, як у тієї, що народжує

¹⁰Перенось болі й будь мужньою, і наблизься, дочко Сіон, як та, що народжує. Тому що тепер вийдеш з міста і поселишся на рівнині, і підеш аж до Вавилону. Звідти тебе визволить і звідти тебе викупить твій Господь Бог з руки твоїх ворогів.

¹¹Тепер же проти тебе зібралися численні народи, що кажуть: Зрадіймо, і хай наші очі подивляться на Сіон!

¹²Та вони не пізнали Господнього задуму і не збагнули Його ради, бо Він їх зібрав, як снопи току.

¹³Устань і молоти їх, дочко Сіону, бо тобі поставлю залізні роги і тобі поставлю мідні копита, і знищиш численні народи, і покладеш Господу їхню безліч і їхню силу Господу всієї землі!

¹⁴Тепер дочка буде загороджена загородою, Він на нас поставив облогу, палицею поб'ють по щоці племена Ізраїля.

Михея 5

¹І ти, Вифлеєме, доме Ефрати, ти є дуже малим, щоби бути в тисячах Юди. З тебе для Мене вийде, щоби бути вождем в Ізраїлі, і його виходи від початку, від вічних днів.

²Через це дасть їм до часу тієї, що родить, вона породить, і решта з їхніх братів повернеться до синів Ізраїля.

³Тож стане і побачить, і пастиме своє стадо в Господній силі, і вони будуть у славі Імені їхнього Господа Бога. Тому що тепер Він стане великим аж до кінців землі.

⁴І вона буде в мирі. Коли Ассур прийде на вашу землю і коли прийде до вашої країни, і підведуться проти нього сім пастухів і вісім укусів людей.

⁵І пастимуть Ассур мечем і землю Неврода його ровами. І Він врятує від Ассура, коли прийде на вашу землю, і коли прийде на ваші околиці.

⁶І те, що залишилось з Якова, буде в народах посеред численних народів, як роса, що падає від Господа, і як ягнята на траві, щоб ніхто не був зібраний і не встояв серед людських синів.

⁷І буде те, що залишилося з Якова в народах посеред численних народів, як лев між звірами в лісі і як левеня в отарах овець, так як тоді, коли перейде і, відлучивши, захопить, і не буде того, хто вихопив би.

⁸Твоя рука підніметься на тих, що тебе гноблять, і всі твої вороги будуть винищені.

⁹І буде в той день, — говорить Господь, — Я вигублю твоїх коней з-посеред тебе і знищу твої колісниці,

- ¹⁰ вигублю міста твоєї землі й знищу всі твої твердині.
- ¹¹ І знищу твої чари з твоїх рук, і не буде в тобі тих, що дають відповідь.
- ¹² І вигублю твої божища і твої стовпи з-посеред тебе, і більше не поклонятимешся ділам твоїх рук.
- ¹³ І вирубаю твої священні гаї з-посеред тебе, і знищу твої міста.
- ¹⁴ І вчиню у гніві та в люті помсту на народах, бо вони не послухалися.

Михея 6

- ¹ Послухайте ж Господнє слово. Сказав Господь: Устань, судися з горами, і хай пагорби послухають твій голос.
- ² Послухайте, народи, Господній суд, і долини основи землі, бо суд в Господа з Його народом, і Він споритиме з Ізраїлем!
- ³ Мій народе, що Я тобі зробив, або чим Я тебе засмутив, або чим Я тобі дошкулив? Відкажи мені.
- ⁴ Тому що Я тебе вивів з єгипетської землі, Я тебе викупив з дому рабства, і Я вислав до твого обличчя Мойсея, Аарона і Маріам.
- ⁵ Мій народе, згадай же, що проти тебе порадив Валак, цар Моава, і що йому відповів Валаам, син Веора, від Тростини аж до Галгала, щоб явною стала Господня праведність!
- ⁶ Чим захоплю Господа, втримаю мого Бога Всевишнього? Чи зобов'яжу Його, всепаленнями, однолітніми телятами?
- ⁷ Чи Господь прийме тисячу баранів, чи десять тисяч годованих кіз? Чи дам мого первородного за безчестя, плід мого лона — за гріх моєї душі?
- ⁸ Хіба тобі, людино, не сповіщено, що добре? Чи те, що Господь допитуватиметься в тебе? Нічого крім чинити суд, любити милосердя і бути готовим піти за твоїм Господом Богом!
- ⁹ Господній голос буде проголошений місту, і Він врятує тих, хто боїться Його Імені. Послухай, плем'я, і хто прикрасить місто?
- ¹⁰ Чи вогонь і дім беззаконня, що збирає беззаконні скарби і мірило гордості — неправедність?
- ¹¹ Чи виправдається мірилом беззаконний і важками омани в мішку?
- ¹² Ними вони наповнили їхнє багатство з безбожності, і ті, що замешкують його, сказали брехню, і їхній язик піднявся вгору в їхніх устах.
- ¹³ І Я почну тебе бити, знищу тебе за твої гріхи.
- ¹⁴ Ти їстимеш, але не наситишся. І потемнієш у собі, і відійдеш, але ти не врятуєшся. А ті, що врятуються, видані будуть під меч.

¹⁵Ти сіятимеш, та не жатимеш, ти витиснеш олію, і не намастишся олією, і вино не питимете, і загинуть закони Мого народу,

¹⁶і всі діла дому Ахава. І ви пішли за їхніми радами, щоб Мені тебе видати на знищення, — тих, що живуть у ній, на сичання. І ви одержите погорду народів.

Михея 7

¹Горе мені, бо я став таким, як той, хто збирає очерет у жнива, і залишки зі збору винограду, коли немає грон, щоб їсти первоплоди. Горе мені, душе,

²бо побожний загинув із землі, і немає серед людей того, хто йде прямо. Усі судяться до крові, кожний гнітить свого ближнього гнітом.

³На зло приготовляють свої руки. Володар просить, і суддя сказав мирні слова, це бажане його душі. І Я заберу

⁴їхні блага, поїдаючи як міль і йдучи за правилами в дні твоїх відвідин. Горе, горе, прийшли твої помсти, тепер будуть їхні плачі.

⁵Не надійтеся на друзів і не надійтеся на володарів, бережися твоєї спільної наложниці, щоб їй чогось не поставити.

⁶Тому що син безчестить батька, дочка повстане проти своєї матері, невістка проти своєї свекрухи, вороги чоловіка — усі мужі, що в його домі.

⁷Я ж зверну погляд на Господа, терпеливо очікуватиму мого Бога-спасителя, мене вислухає мій Бог.

⁸Не потішайся наді мною, моя ворожнеча, оскільки я впав. Та я встану, тому що, коли перебуватиму в темряві, Господь мене освітить!

⁹Я перенесу Господній гнів, бо я згрішив проти Нього, аж доки Він не виправдає мій суд. І Він здійснить мій суд, і виведе мене на світло, я побачу Його праведність.

¹⁰І моя ворожнеча побачить, і одягнеться в сором та, що говорить до мене: Де твій Господь Бог? Мої очі поглянуть на неї. Тепер вона буде на потоптання, як болото на дорогах

¹¹у дні виготовлення цегли. Той день — твоє вигублення, і той день знищить закони.

¹²І твої міста будуть вирівняні й для розподілу між асирійцями, і твої сильні міста для розподілу від Тиру аж до ріки, день води і замішання.

¹³І земля буде на знищення разом з тими, що на ній живуть, — за плодами їхніх задумів.

¹⁴Паси Мій народ твоїм посохом, овець твого спадку, що самі заселили ліс посеред Кармилу. Вони пастимуться у Васані та Галааді, як і за вічних днів.

¹⁵І так, як у дні твого виходу з Єгипту побачите гідне подиву.

16 Народи побачать і засоромляться всією їхньою силою, покладуть руки на їхні уста, їхні вуха оглухнуть.

17 Лизатимуть порошок, як змія, плазуючи по землі, будуть стривожені в їхніх затворах. Жахнуться нашого Господа Бога — Тебе побоятся.

18 Хто такий Бог, як Ти? Що забирає неправедності й переступає безбожності для тих, що залишилися з Твого спадку, і Він не затримав Свого гніву на свідчення, бо Він — Той, Хто бажає милосердя.

19 Він повернеться і помилує нас, усуне наші неправедності та кине в глибину моря всі наші гріхи.

20 Ти даси праведність Якову, милосердя Авраамові, — як Ти і обіцяв нашим батькам у попередні дні.

Книга пророка Наума

Наума 1

- ¹Тягар Ніневії. Книга видіння Наума Елкесея.
- ²Бог ревнивий і Господь мстивий, Господь мстить з гнівом, Господь мстить Своїм ворогам, і Він вигублює Своїх ворогів.
- ³Господь довготерпеливий, і Його сила велика, і Господь безсумнівно не залишить без покарання. Його дорога у вигубленні та в тремтінні, а хмари — порох Його ніг.
- ⁴Він грозить морю і його висушує, і спустошує всі ріки. Малою стала Васанітида і Кармил, і пропало те, що квітне в Лівані.
- ⁵Гори затремтіли від Нього, і горби зрушилися. І осунулася земля від Його обличчя, всесвіт і всі, що живуть у ньому.
- ⁶Хто встоїть від обличчя Його гніву? І хто стане проти в гніві Його обурення? Його гнів розтоплює владу, і від нього розсипалися каміння.
- ⁷Господь добрий для тих, що Його з нетерпінням очікують у день скорботи, і пізнає тих, що Його вшановують.
- ⁸І в потоці Він зробить кінець ходу тим, що повстають, і Його ворогів переслідуватиме темрява.
- ⁹Що задумуєте на Господа? Він зробить кінець, не відімістить двічі разом у скорботі.
- ¹⁰Бо аж до їхньої основи будуть висушені, і, як сплетений дуб, пожертний буде він — так, як тростина, повна сухості.
- ¹¹Від тебе вийде задум проти Господа, радячи погане проти Нього.
- ¹²Так говорить Господь, що має владу над великими водами: І так будуть відставлені, і твій голос більше не почується.
- ¹³І тепер розломлю його палицю від тебе, і розірву твої кайдани.
- ¹⁴І Господь заповість про тебе, більше не розсіється те, що від твого імені. З дому твого Бога знищу різьблене і лите. Поставлю твою гробницю, бо ти швидкий.

Наума 2

- ¹Ось на горах ноги тих, що звіщають, і вони звіщають мир. Святкуй, Юдо, твої свята, виконай твої обіти, тому що більше не продовжуватимуть переходити для боротьби. Закінчено, викинено!
- ²Прийшов той, хто дихає у твоє обличчя, що взятий зі скорботи. Стережи дорогу, скріпи стегна, будь дуже мужнім силою,

³тому що Господь відвернув гординю Якова, як і гординю Ізраїля! Бо зовсім обтрусили їх та їхнє галуззя,

⁴знищили зброю їхньої сили в людях, сильних мужів, що гралися у вогні. Вуздечки їхніх колісниць і коні в дні його приготування змішаються на дорогах,

⁵змішаються колісниця й сплетуться на рівнинах. Їхній вигляд, наче світильники вогню, і наче блискавки, що пробігають.

⁶І їхні вельможі будуть згадані, і втечуть удень, і знеможуть у їхній ході та поспішать на мури, і приготують їхню сторожу.

⁷Брами рік відкрилися, і царства впали,

⁸і основа відкрита, і вона піднялася, і її раби були ведені, наче голубки, що подають голос у своїх серцях.

⁹І Ніневія, як водяний ставок, її води, і вони не стали, втікаючи, і не було того, хто бачив.

¹⁰Пограбували срібло, пограбували золото, та не було кінця її красі. Обтяженим був понад усе її бажаний посуд.

¹¹Тремтіння і трясіння, тремтіння і зламування серця і колін ослаблення, і болі по всіх стегнах, і обличчя всіх, як сажа котла.

¹²Де є поселення левів і пасовисько, що є левенят, куди пішов лев, щоб туди увійти, левеня лева, і не було того, хто лякав?

¹³Лев захопив досить для своїх левенят, задушив для своїх левів і наповнив упольованим своє лігво і своє поселення здобиччю.

¹⁴Ось Я проти тебе, — говорить Господь Вседержитель, — і спалю в димі твою безліч, і твоїх левів пожере меч, і вигублю із землі твою здобич, і про твої діла більше не почують.

Наума 3

¹О, місто крові, сповнене неправдою! Повне неправедності, воно не торкнеться впольованого.

²Голос бичів, голос трясіння від коліс і коня, що мчить, і колісниця, що тарахкотить,

³і вершника, що скаче, блискучого меча, блискучої зброї та безлічі побитих, і від падіння тягаря. І не було кінця її народам, та знеможуть у їхніх тілах

⁴від безлічі розпусти. Гарна розпусниця і мила провідниця чаклунства, що продає народи своєю розпустою та племена своїми чарами,

⁵ось Я проти тебе, — говорить Господь, Бог Вседержитель, — і відкрию ззаду тебе у твоїй присутності, і народам покажу твій сором і царствам твоє безчестя,

- 6**і кину на тебе гидоту згідно з твоїми нечистотами, і поставлю тебе за притчу!
- 7**І буде, що кожний, хто тебе побачить, піде від тебе і скаже: Нещасна Ніневія! Хто застогне за нею? Звідки шукатиму для неї потіхи?
- 8**Настрой струни, приготуй частину, Амон, що живе в ріках, вода довкола неї, початок якої — море, і вода — її стіни,
- 9**і Ефіопія, її сила, і Єгипет, і немає кінця втечі, і лівійці стали її помічниками.
- 10**І вона піде полоненою в переселення, і її немовлят розіб'ють об початки всіх її доріг, і на все її преславне кинуть жереби, і всі її вельможі будуть зв'язані кайданами.
- 11**І ти оп'янієш, і будеш зневаженою, і ти собі шукатимеш місця від ворогів.
- 12**Усі твої твердині, наче смоківниці, що мають охорону. Як їх потрясти, то вони впадуть у рот того, хто їсть.
- 13**Ось твій народ у тобі — немов жінки. Брама твоєї землі неминуче будуть відкриті твоїм ворогам, вогонь пожере твої засуви.
- 14**Начерпай собі води для облоги, скріпи твої твердині, увійди в глину і будь потоптана в полові, скріпися понад цеглу.
- 15**Там тебе пожере вогонь, тебе вигубить меч, пожере тебе, наче сарана, і обтяжить, наче личинка сарани.
- 16**Ти помножила свою торгівлю понад зірки неба. Личинка сарани напала і полетіла.
- 17**Твоє змішання повискакувало, як безкрила сарана, як сарана, що сидить на плоті в дні холоду. Сонце зійшло — і відлетіло, і не впізнати його місця. Горі їм!
- 18**Задрімали твої пастухи, цар Ассирії приспав твоїх сильних. Твій народ пішов у гори, і не було того, хто прийняв би.
- 19**Немає зіллення для твого побиття, загноїлася твоя рана. Усі, що чують вість про тебе, заплещуть руками над тобою. Бо ж на кого завжди не находило твоє зло?

Книга пророка Авакума

Авакума 1

- ¹Тягар, який побачив пророк Авакум.
- ²Доки ж, Господи, кричатиму, і не вислухаєш? Кривджений, кричатиму до Тебе, — і не врятуєш?
- ³Навіщо Ти мені показав труднощі та болі, щоб поглянути на страждання і безбожність? Переді мною був суд, і суддя беревинагороду.
- ⁴Через це розсипається закон і не провадиться до кінця суд, бо безбожний утискує праведного. Через це вийде покручений суд.
- ⁵Гляньте, зневажливі, подивіться, дивуйтеся подивом і зникніть, бо Я чиню діло у ваші дні, про яке не повірите, якщо хтось розповість.
- ⁶Тому що ось Я піднімаю вояків-халдеїв, гіркий і швидкий народ, що йде по ширині землі, аби успадкувати не свої поселення.
- ⁷Він страшний і славний, з нього буде його суд, і його тягар з нього вийде.
- ⁸І будуть краще скакати за леопардів його коні, а вони — прудкіші за вовків Аравії. І його вершники поскачуть і гнатимуться далеко, і ширятимуть, наче орел, жадний на їжу.
- ⁹Кінець прийде на безбожних, що протистоять своїми обличчями супротивникам, і він збере полонених, наче пісок.
- ¹⁰І він розкошуватиме між царями, і тирани — його забава, він насміхатиметься з усякої твердині й накине земляний вал, і нею заволодіє.
- ¹¹Тоді змінить дух, перейде і надолужить. Це сила для мого Бога.
- ¹²Хіба Ти не від початку, Господи, мій святий Боже? Тож ми не помremo! Господи, Ти його поставив на суд. І Ти мене зліпив, щоб картати його напоумленням.
- ¹³Чисте око, щоб не бачити зла, і не зможе дивитися на біди. Навіщо Ти дивишся на тих, що зневажають? Чи мовчатимеш, коли безбожний пожирає праведного?
- ¹⁴І зробиш людей, наче риби моря і наче плазуни, що не мають провідника.
- ¹⁵Вигублення витягнув гачком і потягнув його в сіті, і зібрав його у своїх неводах. Задля цього його серце розвеселиться і зрадіє,
- ¹⁶через це принесе жертву своїй сіті й принесе ладан своєму неводу, бо ними великою зробив свою частку, і його їжа вишукана.
- ¹⁷Через це закине свою сіть і постійно не щадитиме, вигублюючи народи.

Авакума 2

- ¹Я стану на моїй сторожі, вийду на камінь і погляну, щоб побачити, що говоритиме в мені й що відповім на моє картання.
- ²Господь відповів і сказав мені: Напиши видіння ясно і на дошці, щоб за ним гнався той, хто читає.
- ³Тому що видіння ще на час і прийде до кінця, і не намарно. Якщо забариться, почекай його, бо воно неодмінно прийде і не затримається.
- ⁴Якщо відступиться, Моя душа не матиме вподобання в ньому. А праведний житиме з Моєї віри.
- ⁵Образливий і зневажливий же муж — хвалько, ніщо не закінчить той, хто, наче ад, поширив свою душу, і цей ненаситний, як смерть, і збере до себе всі народи, і прийме до себе всіх людей.
- ⁶Хіба не візьмуть це все, як притчу проти нього і загадки, щоб розповідати про нього? І скажуть: Горе тому, хто множить собі те, що не є його. Аж доки? І тому, хто дуже обтяжує своє ярмо.
- ⁷Бо раптово повстануть ті, що його кусають, і збудяться ті, що змовляються проти тебе, і будеш їм на пограбування.
- ⁸Тому що ти пограбував численні народи, тебе пограбують усі народи, що залишилися, через кров людей, безбожність краю та міста і всіх, що в ньому живуть.
- ⁹О, хто збирає поганий збір для свого дому, щоб поставити на висоту своє гніздо, аби вирватися з руки злих.
- ¹⁰Ти порадив сором для твого дому, ти поклав край численним народам, і твоя душа згрішила.
- ¹¹Тому що камінь зі стіни закричить, і жук з дерева це скаже.
- ¹²Горе тому, хто будує місто кров'ю й готує місто неправедністю.
- ¹³Чи не це в Господа Вседержителя? І численні народи пропали у вогні, і численні народи знемоглися.
- ¹⁴Адже земля наповниться пізнання Господньої слави, вона покриє їх, наче вода.
- ¹⁵О, хто напоює свого ближнього мутним напоєм і споює, щоб поглянути на їхні печери.
- ¹⁶Повноту безчестя замість слави пий, і ти і зрушся, і затрусися. Тебе обійшла чаша Господньої правиці, і зібрано безчестя на твою славу.
- ¹⁷Тому що безбожність Лівану тебе покриє, і страждання від звірів тебе налякає, через кров людей, безбожність краю та міста і всіх, що в ньому живуть.
- ¹⁸Яка користь різьбленого, що його вирізьбили? Він виготовив його литтям, оманливу фантазію, бо той, хто зліпив, повірив у своє ліплення, щоби зробити глухого ідола.

¹⁹Горе тому, хто каже до дерева: Отверезься, піднімися! — і до каменя: Піднесися вгору! І це є вигадка, бо це — литво із золота і срібла, і жодного духу в ньому немає!

²⁰А Господь у Своєму святому храмі! Нехай Його обличчя вшановує вся земля.

Аввакума 3

¹Молитва пророка Аввакума з піснею.

²Господи, я почув чутку про Тебе, і я злякався, я пізнав Твої діла, і я жахнувся. Посеред двох тварин будеш пізнаний, коли наблизяться роки, будеш пізнаний, коли прийде час, покажешся, коли затривожиться моя душа в гніві, згадаєш милосердя.

³Бог прийде з Темана, і Святий — з гори лісистої тіні. (Музична пауза). Небо покрила Його чеснота, і земля, сповнена Його хвали.

⁴Його ясність буде як світло, роги в Його руках, і Він поставив сильну любов Своєї сили.

⁵Перед Його обличчям піде слово, і вийде, Його ноги у взутті.

⁶Він став, і затряслася земля. Він поглянув, і народи розтанули. І гори були розбиті силою, розтанули вічні пагорби

⁷Його вічною ходою. Через труди я побачив. Поселення ефіопів. Злякаються і шатра землі Мадіама.

⁸Не на ріки розгніваєшся, Господи, хіба на ріках Твій гнів чи на море Твій порив? Адже Ти сядеш на Своїх коней, і Твоя їзда верхи — спасіння.

⁹Натягаючи, натягнеш Свій лук над скіпетрами, — говорить Господь. (Музична пауза). Земля річок буде розірвана.

¹⁰Тебе побачать і терпітимуть муки народи, Ти розсіваєш біг води. Безодня видала свій голос, висота — свої появи.

¹¹Сонце піднялося, і місяць став на своєму місці. Твої стріли підуть як світло, як світло поблискування Твоєї зброї.

¹²Погрозою зменшиш землю і страхом зведеш народи.

¹³Ти вийшов на спасіння Твого народу, щоб спасти Твоїх помазаників. Ти кинув смерть на голови беззаконних, Ти підняв кайдани на їхні шиї. (Музична пауза).

¹⁴Ти в жаху відрубав голови сильних, вони в ньому захитаються. Вони відкриють свої вуздечки, вони, як бідний, що потай їсть.

¹⁵І Ти навів на море Твоїх коней, що колотять велику воду.

16 Я спостерігав, і моє нутро злякалося голосу молитви моїх губ, і тремтіння ввійшло в мої кості, а піді мною затривожився мій стан. Я спочину в дні скорботи, щоб піти до народу мого поселення.

17 Тому що смоківниця не принесе плоду, і не буде врожаю у винограднику; введе в оману витвір оливкового дерева, і рівнини не зродять їжі; не стало овець через брак поживи й не буде волів при яслах,

18 а я веселитимуся в Господі, радітиму в Бозі, моєму Спасителеві.

19 Господь Бог — моя сила, і Він поставить мої ноги на завершення. На високе Він мене підняв, щоб я переміг Його піснею.

Книга пророка Софонії

Софонії 1

- ¹Господнє слово, яке було до Софонії, сина Хусія, сина Годолія, сина Амарія, сина Езекії, у дні Йосії, сина Амона, царя Юди.
- ²Нехайусе повністю зникне з поверхні землі, — говорить Господь!
- ³Хай не стане людини і худоби, хай не стане птахів неба і риби моря, і людей викину з поверхні землі, — говорить Господь.
- ⁴І простягну Мою руку проти Юди і проти всіх, що живуть в Єрусалимі, і викину із цього місця імена Ваала та імена священників,
- ⁵і тих, що поклоняються на дахах небесному війську, і що клянуться Господом і клянуться їхнім царем,
- ⁶і тих, що відходять від Господа, і тих, що не шукають Господа, і тих, що не тримаються Господа.
- ⁷Вшановуйте обличчя Господа Бога, тому що Господній день близький, бо Господь приготував Свою жертву, освятив Своїх запрошених!
- ⁸І станеться це в день Господньої жертви, Я помщуся на тих, що панують і над домом царя, і над усіма, що одягнені в чужий одяг.
- ⁹І помщуся на всіх явно при вхідних дверях у той день, на тих, що наповняють дім їхнього Господа Бога безбожністю і оманюю.
- ¹⁰І буде в той день, — говорить Господь, — від брами голос крику тих, що вбивають, і крик від другої та велике побиття від горбів.
- ¹¹Плачте, ви, що живете в розбитому, бо весь народ уподібнився до Ханаану; винищені були всі, хто звеличився сріблом.
- ¹²І буде, що в той день Я досліджу Єрусалим зі світильником і помщуся на мужах, що зневажають на їхніх охоронах, які промовляють у їхніх серцях: Господь не вчинить добра і не заподіє зла,
- ¹³і їхня сила буде на пограбування, і їхні дома — на знищення, і вони збудують дома, та не житимуть, посадять виноградники, але не питимуть їхнього вина.
- ¹⁴Бо близький великий Господній день, він близький і дуже швидкий. Голос Господнього дня гіркий і страшний, поставлений сильним.
- ¹⁵День гніву — той день, день скорботи і нужди, день негоди і знищення, день темряви і мороку, день хмари та імлі,
- ¹⁶день труби і крику проти сильних міст і проти високих шпилів.
- ¹⁷І вижену людей, і підуть, як сліпі, бо вони згрішили проти Господа. Він пролле їхню кров, наче порох, і їхні тіла, наче кізяки.

¹⁸І їхнє срібло, і їхнє золото не зможе їх спасти в день Господнього гніву, і у вогні Його ревності буде винищена вся земля, бо Він учинить вигублення і поспіх усім тим, що живуть на землі.

Софонії 2

¹Зберіться і зв'яжіться, не напоумлений народе,

²раніше, ніж вам стати, наче цвіт, що відійшов, доки прийде на вас Господній гнів, доки найде на вас день Господнього гніву!

³Шукайте Господа, усі покірні землі! Робіть суд, шукайте праведність і дайте відповідь на них, щоб ви були покриті в день Господнього гніву.

⁴Тому що Газа буде розграбована і Аскалон на знищення, і Азот буде викинений у полудень, і Аккарон буде викоренений.

⁵Горе вам, що живете на узбережжі моря, приходьки критійців. Господнє слово проти вас, Ханаан — земля чужинців, і вигублю вас з поселення.

⁶І Крит буде пасовиськом пастухів і для отари овець,

⁷і морське узбережжя буде для тих, що залишилися з дому Юди. На них пастимуться в домах Аскалона, ввечері спочинуть перед обличчям синів Юди, бо їх відвідав їхній Господь Бог і повернув їхніх полонених.

⁸Я почув про глузування Моава і жорстокі вчинки синів Аммона, якими вони зневажали Мій народ і величалися на Моїх горах.

⁹Через це живу Я, — говорить Господь, Бог Ізраїля, — тому що Моав буде як Содом, і сини Аммона — як Гоморра, і Дамаск будепокинений, як копиця на току, і знищений навіки. І ті, що залишилися з Мого народу, їх розірвуть, і решта Мого народу їх усядуть.

¹⁰Це їм замість їхньої гордості, тому що дорікали і звеличилися над Господом Вседержителем.

¹¹Господь з'явиться над ними і вигубить усіх богів народів землі, і Йому поклониться кожний зі свого місця, усі острови народів.

¹²І ви, ефіопи, побиті Моїм мечем.

¹³І Він простягне Свою руку на північ, і знищить асирійця, і перетворить Ніневію на безводну руїну, як пустелю.

¹⁴І посеред неї пастимуться стада і всі звірі землі, хамелеони і їжаки поселяться на її стелях, і звірі закричать у їхніх ровах, ворони в їхніх брамах, тому що, наче кедр її висота.

¹⁵Це зневажливе місто, що живе в надії, котре промовляє у своєму серці: Я є, і немає більше зі мною! Як воно стало на знищення, пасовиськом звірів. Кожний, хто проходить через нього, засичить і помахав своїми руками.

Софонії 3

¹О, славне і викуплене, місто голубко!

²Не послухалось голосу, не сприйняло напоумлення, не поклато надії на Господа і не наблизилося до свого Бога.

³Його володарі в ньому, як леви, що ричать. Його судді, як вовки Аравії, не залишали до ранку.

⁴Його пророки легкі, зневажливі мужі. Його священники опоганюють святе і є безбожними щодо закону.

⁵А Господь праведний посеред нього і не зробить неправедне. Вранці, вранці дасть Його суд у світлі і неправедність не на перемогу.

⁶Я скинув гордих зіснуттям, пропали їхні шпилі. Я спустошив їхні дороги, щоб вони зовсім не проходили. Пропали їхні міста, тому що не було нікого, і вони не жили.

⁷Я сказав: Лише бійтеся Мене і одержите напоумлення, і не будете винищені з-перед її очей, у всьому, у чому Я на ній помстився. Приготуй, устань вранці, зітліло все їхнє листя.

⁸Через це терпеливо чекай Мене, — говорить Господь, — у день Мого вставання на суд. Тому що Мій суд на збори народів, щоб прийняти царів, аби на них пролити весь гнів Мого обурення. Тому що у вогні Моєї ревності вся земля буде знищена.

⁹Адже тоді Я поверну на народи народ на його рід, щоб усі прикликали Ім'я Господа, щоб служили Йому під одним ярмом.

¹⁰З кінців рік Ефіопії принесуть Мені жертви.

¹¹У той день не застидаєшся всіх твоїх задумів, якими ти був безбожним проти Мене. Бо тоді Я заберу від тебе зневаги Твоєї гордості, і більше не продовжуватимеш величатися на Моїй святій горі.

¹²І залишу в тобі лагідний і покірний народ, і шануватимуть Ім'я Господа

¹³ті, що залишилися з Ізраїля, і не чинитимуть неправедності, і не говоритимуть марне, і не знайдеться в їхніх устах обманливий язик, тому що вони пастимуться і поселяться, і не буде нікого, хто лякатиме їх.

¹⁴Радій, Дочко Сіону! Звіщай, дочко Єрусалима! Радій і веселися від усього твого серця, дочко Єрусалиме!

¹⁵Господь забрав твої неправедності, Він тебе викупив з руки твоїх ворогів. Цар Ізраїля, Господь, посеред тебе, — більше не побачиш зла.

¹⁶У той час Господь скаже Єрусалимові: Кріпися, Сіоне, хай не ослабнуть твої руки!

17Твій Господь Бог посеред тебе, Сильний тебе врятує, наведе на тебе радість і оновить тебе у Своїй любові! І Він зрадіє над тобою у веселості, як у день свята.

18І Я зберу розбитих. Горе, хто поклав на неї погорду?

19Ось Я в тобі зроблю задля тебе, — говорить Господь, — у той час, і спасу пригноблену і відкинену. Я прийму і поставлю їх на похвалу, зроблю славними по всій землі.

20І в той час засоромляться, коли Я вам зроблю добро, і в час, коли Я вас прийму. Тому що Я дам вас славними і на похвалу поміж усіма народами землі, коли Я поверну ваш полон перед вами, — говорить Господь.

Книга пророка Огія

Аггея 1

¹У другому році за царя Дарія, у шостому місяці, у перший деньмісяця, було Господнє слово рукою пророка Ангея, яке говорило: Промов до Зоровавеля, сина Салатїїла з племені Юди, і до Ісуса, сина Йоседека, великого священика, говорячи:

²Так говорить Господь Вседержитель, кажучи: Цей народ каже: Не прийшов час збудувати Господній дім.

³І було Господнє слово рукою пророка Ангея, що промовляло:

⁴Чи час вам будувати оздоблені стелі у ваших домах, а цей дім є спустошений?

⁵І тепер так говорить Господь Вседержитель: Налаштуйте ж ваші серця на ваші дороги!

⁶Ви посіяли багато, та принесли мало, ви їли, але не досита, ви пили, та не до оп'яніння, ви одяглися, та не зігрілися ними, і хто збирає винагороду, зібрав до дірявого мішка.

⁷Так говорить Господь Вседержитель: Налаштуйте ваші серця на ваші дороги!

⁸Вийдіть на гору, зрубайте дерева і збудуйте дім, і він буде до вподоби, і Я прославлюся, — сказав Господь.

⁹Ви поглянули на багато, і стало мало. І воно було внесене в дім, і Я його розвіяв. ерез це так говорить Господь Вседержитель: Тому що Мій дім є спустошений, а ви біжите кожний до свого дому,

¹⁰через це утримається небо від роси, і земля затримає свій плід.

¹¹Я ж наведу меча на землю, на гори, на пшеницю, на вино, на олію і на те, що земля видає, і на людей, на худобу і на всі труди їхніх рук.

¹²І почув Зоровавель, син Салатїїла з племені Юди, й Ісус, син Йоседека, великий священик, і всі інші з народу голос їхнього Господа Бога і слова пророка Ангея, оскільки його послав до них Господь, і на народ напав страх від Господньої присутності.

¹³І сказав Ангей, Господній вісник, до народу: Я є з вами, — говорить Господь!

¹⁴І Господь підняв дух Зоровавеля, сина Салатїїла з племені Юди, і дух Ісуса, сина Йоседека, великого священика, і дух решти з усього народу, тож вони ввійшли і робили діла в домі їхнього Господа, Бога Вседержителя,

¹⁵у двадцять четвертий день шостого місяця, у другому році царя Дарія.

Аггея 2

¹Сьомого місяця, у двадцять перший день місяця, сказав Господь рукою пророка Ангея, мовлячи:

²Промов до Зоровавеля, сина Салатїїла з племені Юди, і до Ісуса, сина Йоседека, великого священика, і до всіх інших з народу, кажучи:

³Хто з вас той, хто бачив цей дім у його попередній славі? І як ви його тепер бачите? Так, наче не існує перед вами.

⁴І тепер скріпися, Зоровавеле, — говорить Господь, — і скріпися, Ісусе, сину Йоседека, великий священику, і нехай скріпиться весь народ землі, — говорить Господь, — і робіть. Тому що Я є з вами, — говорить Господь Вседержитель, —

⁵і Мій дух став посеред вас. Кріпиться!

⁶Тому що так говорить Господь Вседержитель: Я ще раз затрясу небо і землю, море і сушу.

⁷І Я потрясу всі народи, і прийде вибране всіх народів, і Я наповню цей дім слави, — говорить Господь Вседержитель!

⁸Моє срібло і Моє золото, — говорить Господь Вседержитель.

⁹Тому великою буде слава цього дому, остання — більша, ніж перша! — говорить Господь Вседержитель. І в цьому місці Я дам мир, — говорить Господь Вседержитель, і мир душі в надбання для кожного, що буде, щоб підняти цей храм.

¹⁰Двадцять четвертого дня дев'ятого місяця, у другому році Дарія було Господнє слово до пророка Ангея, що промовляло:

¹¹Так говорить Господь Вседержитель: Запитай у священиків про закон, кажучи:

¹²Якщо людина візьме святе м'ясо на край свого одягу і доторкнеться краєм його одягу до хліба чи печеного, чи вина, чи олії, чи всякої їжі, чи воно освятиться? І священики відповіли, кажучи: Ні!

¹³І сказав Ангей: Якщо нечистий від душі доторкнеться до цього всього, чи буде нечистим? І священики відповіли, і сказали: Буде нечистим!

¹⁴І Ангей відповів, і сказав: Такий цей народ, і такий цей народ переді Мною, — говорить Господь, — і такі всі діла їхніх рук, і хто лише туди наблизиться, буде нечистим через їхні ранні тягарі, зболілі будуть від обличчя їхніх трудів. І ви зненавиділи в брамах тих, що картають.

¹⁵Тепер же поставте до ваших сердець від цього дня й надалі, раніше, ніж класти камінь на камінь у Господньому храмі,

¹⁶які ви є. Коли ви клали в кошик двадцять мірок ячменю, а було десять мірок ячменю. І ви підходили до виноградного чану начерпати п'ятдесят мірок, а було двадцять.

17 Я вас уразив недостатком, і всі діла ваших рук поганим вітром і градом, та ви не повернулися до Мене, — говорить Господь.

18 Налаштуйте ж ваші серця від цього дня і далі! Від двадцять четвертого дня дев'ятого місяця і від дня, в який засновано Господній храм, поставте у ваших серцях,

19 чи ще відоме буде на току, і чи ще є виноград, смоківниця, гранат і оливкове дерево, що не приносять плоду? Від цього дня Я поблагословлю!

20 І було Господнє слово вдруге до пророка Ангея двадцять четвертого дня місяця, кажучи:

21 Промов до Зоровавеля, сина Салатїїла з племені Юди, говорячи: Я трясу небо і землю, море і сушу!

22 Я повалю престоли царів і знищу силу царів народів, і перекину колісниці та вершників, і зйдуть коні та їхні вершники — кожний мечем проти свого брата.

23 У той день, — говорить Господь Вседержитель, — візьму тебе, Зоровавеля, сина Салатїїла, Мого раба, — говорить Господь, — і поставлю тебе як печать, тому що Я тебе полюбив, — говорить Господь Вседержитель.

Книга пророка Захарія

Захарії 1

¹У восьмому місяці другого року Дарія було Господнє слово до Захарії, сина Варахії, сина Аддо, пророка, що промовляло:

²Господь запалав великим гнівом на ваших батьків.

³І скажеш їм: Так говорить Господь Вседержитель: Поверніться до Мене, і Я повернуся до вас, — говорить Господь!

⁴І не будьте такими, як ваші батьки, яким заповіли пророки, що були раніше, промовляючи: Так говорить Господь Вседержитель: Відверніться від ваших поганих доріг і від ваших поганих задумів, — ви не пристали, щоб Мене вислухати, — говорить Господь.

⁵Де є ваші батьки? І чи пророки житимуть повік?

⁶Лише прийміть Мої слова і Мої закони, які Я заповідаю Моїм духом Моїм слугам-пророкам, — ваші батьки не зрозуміли! І вони відповіли, і сказали: Так, як поставився Господь Вседержитель, щоби чинити за нашими дорогами і за нашими задумами, так Він нам і зробив.

⁷Двадцять четвертого дня одинадцятого місяця — це місяць сават, у другому році Дарія було Господнє слово до Захарії, сина Варахії, сина Аддо, пророка, що промовляло:

⁸Я побачив ніч, і ось чоловік, що сидить на рижому коні, і той стояв між двома тінистими горами, і за ним — коні рижі, сірі, різнобарвні та білі.

⁹І я сказав: Що це, Господи? І промовив до мене ангел, що говорив через мене: Я тобі покажу, що це.

¹⁰І відповів чоловік, що стояв поміж горами, і сказав мені: Це ті, яких Господь послав обійти землю.

¹¹І вони відповіли Господньому ангелові, що стояв посеред гір, і сказали: Ми обійшли всю землю, і ось уся земля заселена і в спокої.

¹²І відповів Господній ангел, і сказав: Господи Вседержителю, аж доки не змилосердишся над Єрусалимом і містами Юди, на які Ти не зглядався цей сімдесятий рік?

¹³І Господь Вседержитель відповів ангелові, що говорив через мене, гарні слова і потішні слова.

¹⁴І сказав мені ангел, що говорив через мене: Закричи, кажучи: Так говорить Господь Вседержитель: Я ревнував за Сіоном і Єрусалимом великою ревністю,

¹⁵і великим гнівом Я палаю на народи, що нападають, тому що Я розгнівався трохи, а вони добавили до зла.

16Через це так говорить Господь: Я повернуся до Єрусалима в помилуванні, і Мій дім буде збудований у ньому, — говорить Господь Вседержитель! І ще вимірювальний шнур буде натягнений над Єрусалимом.

17І сказав мені ангел, що говорив через мене: Закричи, кажучи: Так говорить Господь Вседержитель: Ще розіллються міста благами, і Господь ще помилує Сіон та знову обере Єрусалим.

Захарії 2

1І я підняв свої очі, і побачив, і ось чотири роги.

2І я сказав ангелові, що говорив через мене: Що це, Господи? А Він сказав мені: Ці роги є тими, що розсівають Юду й Ізраїль.

3І Господь мені показав чотирьох столярів.

4І я сказав: Що вони йдуть робити? І Він сказав мені: Це роги, що розкидали Юду і розбили Ізраїля, і ніхто з них не підняв голову. Вони ввійшли їх вигострити в їхніх руках: чотири роги, народи, що піднімають ріг на Господню землю, щоб її розсіяти.

5І я підняв свої очі, і побачив, і ось чоловік, і в його руці — шнур для вимірювання землі.

6І я сказав йому: Куди ти йдеш? І він відказав мені: Виміряти Єрусалим, щоб побачити, яка його ширина і яка довжина.

7І ось ангел, що говорив через мене, стояв, а інший ангел виходив йому назустріч

8і сказав йому, промовляючи: Побіжи і скажи тому юнакові, мовлячи: Густо заселеним буде Єрусалим безліччю людей і худоби посеред нього!

9І Я буду для нього, — говорить Господь, — вогняною стіною довкола, і буду посеред нього на славу.

10О, о, втікайте з північної землі, — говорить Господь, — тому що зберу вас із чотирьох вітрів неба, — говорить Господь!

11До Сіону зберетеся, ви, що замешкуєте дочку Вавилону.

12Бо так говорить Господь Вседержитель! За славою Він мене послав на народи, що вас грабували, тому що той, хто доторкається до вас, він як той, хто торкається зіниці Його ока.

13Тому що ось Я наносу на них Мою руку, і будуть здобиччю для тих, що їм служать, — і пізнаєте, що Господь Вседержитель мене послав!

14Радій і веселися, дочко Сіону, бо ось Я приходжу і поселюся посеред тебе, — говорить Господь.

¹⁵І багато народів втече до Господа в той день, і будуть Йому за народ, і поселяться посеред тебе, і ти пізнаєш, що Господь Вседержитель послав мене до тебе.

¹⁶І Господь успадкує Юду, його частку на святій землі, і знову вибере Єрусалим.

¹⁷Нехай усяке тіло вшановує Господнє обличчя, тому що Він піднявся зі Своїх святих хмар.

Захарії 3

¹І Він мені показав Ісуса, великого священика, що стояв перед обличчям Господнього ангела, і диявол стояв по його правиці, щоб йому протидіяти.

²І промовив Господь до диявола: Забороняє тобі Господь, дияволе, і забороняє тобі Господь, Той, Хто вибрав Єрусалим! Хіба ось це не як палаюча головешка, витягнена з вогню?

³А Ісус був одягнений у забруднений одяг і стояв перед обличчям ангела.

⁴І Він відповів, і сказав тим, що стояли перед Його обличчям, кажучи: Зніміть з нього брудний одяг! І сказав йому: Ось Я забрав твої беззаконня. І одягніть його в довгий одяг,

⁵і надіньте чистий клобук на його голову! Тож одягнули його в одяг і наділи чистий клобук на його голову, а Господній ангел стояв.

⁶І Господній ангел свідчив до Ісуса, кажучи:

⁷Так говорить Господь Вседержитель: Якщо ходитимеш по Моїх дорогах, і якщо зберігатимеш Мої приписи, то ти розсуджуватимеш Мій дім. І якщо збережеш Мій двір, то дам тобі тих, що ходять посеред цих, що стоять.

⁸Тож послухай, Ісусе, великий священику, ти і твої ближні, що сидять перед твоїм обличчям, бо ж ви — мужі-провидці. Бо ось Я веду Мого раба Схід .

⁹Тому що камінь, який Я дав перед обличчям Ісуса, на одному камені є сім очей. Ось Я копаю рів, — говорить Господь Вседержитель, — і висліджу всяку неправедність тієї землі в один день.

¹⁰У той день, — говорить Господь Вседержитель, — скличете кожний свого ближнього під виноградник і під смоківницю.

Захарії 4

¹І повернувся ангел, що говорив через мене, і підняв мене, — так, як коли пробуджується людина зі свого сну,

²і сказав мені: Що ти бачиш? І я сказав: Я побачив, і ось світильник — увесь золотий, а над ним — посудина для світильника, і над ним — сім лампадок, і сім чашечок для лампадок над ним.

- ³І над ним — дві оливки, одна — справа світильника і одна — зліва.
- ⁴І я запитав, і я сказав ангелові, що промовляв через мене, кажучи: Що це, Господи?
- ⁵І відповів ангел, промовляючи через мене, і сказав мені: Не знаєш, що це? І я сказав: Ні, Господи.
- ⁶І він відповів, і промовив до мене, кажучи: Це слово Господнє до Зоровавеля, що промовляє: Не великою силою, не міццю, але тільки Моїм духом, — говорить Господь Вседержитель!
- ⁷Хто є ти, велика горо, перед обличчям Зоровавеля, щоб випростуватись? І він винесе камінь спадку, милість рівна до його милості.
- ⁸І було Господнє слово до мене, кажучи:
- ⁹Руки Зоровавеля заснували цей дім, і його руки завершать його, і пізнаєш, що Господь Вседержитель послав мене до тебе.
- ¹⁰Тому що хто знехтував малими днями? І зрадіють, і побачать олов'яний камінь у руці Зоровавеля. Тих сім — це Господні очі, що дивляться на всю землю.
- ¹¹І я відповів, і сказав йому: Що це за дві оливки справа і зліва світильника?
- ¹²І я запитав удруге, і я сказав йому: Що це за дві оливкові галузки, що в руках двох золотих трубок, що вливаються і доходять до золотих чашечок?
- ¹³А він сказав мені: Не знаєш, що це? І я сказав: Ні, Господи.
- ¹⁴І він сказав: Це два сини помазання стали перед Господом усієї землі.

Захарії 5

- ¹І я повернувся, і я підняв свої очі, і я побачив: ось серп, що летить.
- ²І він сказав мені: Що ти бачиш? А я сказав: Я бачу серп, що летить, довжиною двадцять ліктів і шириною десять ліктів.
- ³І він сказав мені: Це клятва, що виходить на поверхню всієї землі, бо всякому злодієві відімститься цим аж до смерті, і кожному, хто неправедно клянеться, відімститься цим аж до смерті.
- ⁴І винесу його, — говорить Господь Вседержитель, — і він увійде в дім злодія та в дім того, хто неправдиво клянеться Моїм Іменем, і спочине посеред його дому, і вигубить його, його дерева та його каміння.
- ⁵І вийшов ангел, що говорив через мене, і сказав мені: Поглянь твоїми очима і подивися, що те, котре виходить.
- ⁶І сказав я: Що це? І він сказав: Це мірило, що виходить. І він сказав: Це їхня неправедність в усій землі.
- ⁷І ось талант свинцю, що піднімається, і ось одна жінка сиділа посеред мірила.

⁸І він сказав: Це беззаконня. І він її кинув посеред мірила, і кинув свинцевий камінь у її уста.

⁹І я підняв свої очі та побачив, і ось дві жінки, що виходять, і дух у їхніх крилах, і вони мали крила, наче крила чорногуза. І взяли мірило посеред землі та посеред неба.

¹⁰І Я сказав ангелові, що говорив через мене: Куди вони відносять мірило?

¹¹А він сказав мені: Щоб йому збудувати хату в землі Вавилону і приготувати, і там його покладуть на його підготовку.

Захарії 6

¹І я повернувся, і я підняв мої очі, і я побачив, що ось чотири колісниці, які виходять з-посеред двох гір, а гори були мідними горами.

²У першій колісниці — рижі коні, у другій колісниці — чорні коні,

³у третій колісниці — білі коні, а в четвертій колісниці — різнобарвні сірі коні.

⁴Я відповів і сказав ангелові, що говорив через мене: Що це, Господи?

⁵А ангел, що промовляв через мене, відповів, кажучи: Це є чотири вітри неба, вони виходять, щоб стати перед Господом усієї землі.

⁶Той, в якого були чорні коні, вони виходили на північну землю, і білі виходили за ними, а різнобарвні йшли на південну землю,

⁷і сірі виходили, і дивилися, щоб піти й обійти землю. І він сказав: Підіть і обійдіть землю! І вони обійшли землю.

⁸І він закричав, і сказав мені, мовлячи: Ось ті, що виходили на північну землю, спинили Мій гнів у північній землі!

⁹І до мене було Господнє слово, що промовляло:

¹⁰Візьми те, що з полону, у володарів, у його корисних і в тих, що його пізнали, і ти в той день увійди в дім Йосії, сина Софонії, що йде з Вавилону,

¹¹і візьми срібло, золото, зробиш вінці й покладеш на голову Ісуса, сина Йоседека, великого священика.

¹²І ти скажеш йому: Так говорить Господь Вседержитель: Ось муж, Схід йому ім'я, і під ним зійде, і він збудує Господній дім.

¹³І він візьме добродієність, сяде і володітиме на своєму престолі, і священик буде по його правиці, і мирна рада буде між обома.

¹⁴А вінець буде для тих, що терплять, і потрібним йому, і що пізнають його, і на милість сина Софонія та на псалом у Господньому домі.

¹⁵І підуть далеко від них, і збудують у Господньому домі, і пізнаєте, що Господь Вседержитель послав мене до вас. І це станеться, якщо ви справді послухаетесь голосу вашого Господа Бога.

Захарії 7

¹І сталося, що в четвертому році царя Дарія було Господнє слово до Захарії, четвертого дня дев'ятого місяця, який є хаселев.

²І до Ветилію послав Сарасар і цар Арвесеер та його мужі, щоб надолужити Господу,

³кажучи до священників, що в домі Господа Вседержителя, і до пророків, промовляючи: Хіба сюди в п'ятому місяці ввійшло освячення, як я і чинив уже досить років?

⁴І до мене було Господнє слово, що промовляло:

⁵Скажи всьому народові землі та священникам, мовлячи: Коли постили, чи били себе в груди на п'ятий день, чи на сьомий, і ось сімдесят років, то хіба ви справді постили для Мене?

⁶І якщо їсте та якщо п'єте, хіба не ви їсте і ви п'єте?

⁷Чи не ці є слова, які сказав Господь рукою попередніх пророків, коли Єрусалим був заселений і мав у достатку, і його міста довкола, гірські околиці та долини були заселені?

⁸І було Господнє слово до Захарії, що промовляло:

⁹Так говорить Господь Вседержитель, кажучи: Судіть праведний суд і чиніть милосердя та милість кожний своєму братові,

¹⁰не чиніть насилля над вдовою, сиротою, чужинцем та бідним, і хай кожний не пам'ятає зло свого брата у своїх серцях.

¹¹Та вони не послухалися, аби сприйняти, і дали спину, будши нерозумними, і зробили свої вуха тяжкими, щоб не почути,

¹²і зробили їхнє серце неслухняним, щоб не вислухати мій закон і слова, які послав Господь Вседержитель Своїм духом рукою попередніх пророків. І був великий гнів від Господа Вседержителя.

¹³І буде так, як Він сказав, і вони не послухали, таким чином кричатимуть. Та Я не вислухаю, — говорить Господь Вседержитель!

¹⁴І розкидаю їх поміж усі народи, яких вони не знали, і за ними земля запустіє без того, хто проходить чи повертається. І вони поставили вибрану землю на знищення.

Захарії 8

- ¹І було слово Господа Вседержителя, що промовляло:
- ²Так говорить Господь Вседержитель: Я ревнував за Єрусалимом і Сіоном великою ревністю, і Я ревнував за ними великим гнівом.
- ³Так говорить Господь: І Я повернуся до Сіону, і поселюся посеред Єрусалима, і Єрусалим назветься містом правди та горою Господа Вседержителя, святою горою.
- ⁴Так говорить Господь Вседержитель: Ще сидітимуть старці та старійшини на вулицях Єрусалима, кожний, хто матиме свою палицю у своїй руці від безлічі днів.
- ⁵І дороги міста наповняться хлопцями та дівчатами, що забавляються на його вулицях.
- ⁶Так говорить Господь Вседержитель. Оскільки, коли буде безсильним перед рештою із цього народу в ті дні, то чи переді Мною буде безсильним? — говорить Господь Вседержитель.
- ⁷Так говорить Господь Вседержитель: Ось Я спасу Мій народ зі східної землі та із західної землі,
- ⁸і Я введу їх, і поселюся посеред Єрусалима, і вони будуть Мені за народ, і Я буду їм за Бога в правді та в праведності.
- ⁹Так говорить Господь Вседержитель: Хай скріпляться ваші руки, тих, що чують у ці дні ці слова з уст пророків, від того дня, в який оснований дім Господа Вседержителя, і відколи буде збудований храм.
- ¹⁰Тому що перед тими днями винагорода людей не буде на користь, і винагорода худоби немає, і для того, хто входить, і для того, хто виходить, не буде миру від скорботи. І пошлю всіх людей, кожного на свого ближнього.
- ¹¹І тепер не за ранніми днями Я зроблю з тими, що залишилися із цього народу, — говорить Господь Вседержитель, —
- ¹²але лиш покажу мир. Виноград дасть свій плід, і земля дасть свої плоди, і небо дасть свою росу, і останок Мого народу успадкує це все.
- ¹³І буде, що так, як ви були прокляттям у народах, доме Юди і доме Ізраїля, так спасу вас, і будете благословенням! Будьте мужніми і кріпіться вашими руками!
- ¹⁴Тому що так говорить Господь Вседержитель: Так, як Я задумав учинити вам зло, коли в Мене викликали гнів ваші батьки, — говорить Господь Вседержитель, — і Я не розкався,
- ¹⁵так Я поставився, і Я задумав у ці дні зробити добро Єрусалимові та домові Юди. Будьте мужні!
- ¹⁶Це діла, які чинитимете. Говоріть правду кожний своєму ближньому і судіть мирний суд у ваших брамах,

¹⁷і кожний хай не задумує у своєму серці зло на свого ближнього; і не любить фальшивої клятви, бо Я це все зненавидів, — говорить Господь Вседержитель.

¹⁸І було слово Господа Бога до мене, що говорило:

¹⁹Так говорить Господь Вседержитель: Піст четвертого, піст п'ятого, піст сьомого і піст десятого місяця будуть для дому Юди на радість, на веселість і на добрі свята, і зрадієте. Тож любите правду і мир!

²⁰Так говорить Господь Вседержитель: Ще прийдуть численні народи і ті, що живуть у численних містах.

²¹І ввійдуть ті, що живуть у п'ятьох містах, до одного міста, кажучи: Ходімо помолитися до обличчя Господа і шукати обличчя Господа Вседержителя. Піду і я.

²²І прийдуть численні народи та численні племена, щоб шукати обличчя Господа Вседержителя в Єрусалимі й надолужити перед обличчям Господа.

²³Так говорить Господь Вседержитель: У ті дні, якщо схопляться десять мужів з усіх язиків народів, то схопляться за край одягу мужа-юдея, кажучи: Ми підемо з тобою, бо ми почули, що з вами є Бог.

Захарії 9

¹Тягар Господнього слова. У землі Седраха і Дамаску його жертва, тому що Господь дивиться на людей і на всі племена Ізраїля.

²І Емат у своїх околицях, Тир і Сідон, бо були дуже мудрими.

³І Тир збудував собі твердині, і назбирав срібла і земель, і зібрав золото, як глину доріг.

⁴Через це Господь його успадкує і поб'є до моря його силу, і це буде знищене у вогні.

⁵Аскалон побачить і злякається, і Газа буде сильно в болі, і Аккарон, тому що застидався за свої провини. І загине цар з Гази, і Аскалон не буде заселений.

⁶І чужинці поселяться в Азоті, і Я знищу гордість чужинців.

⁷Я вигублю їхню кров з їхніх уст і їхні гидоти з-посеред їхніх зубів, і залишиться і цей для нашого Бога. І вони будуть, як тисячник в Юди, і Аккарон — як Євусей.

⁸І Я поставлю Моєму домові оборону, щоб не проходити і не повертатися, і ніколи не прийде на них той, хто проганяє, оскільки Я тепер побачив Своїми очима.

⁹Дуже радій, дочко Сіону! Проповідуй, дочко Єрусалима! Ось твій цар приходить до тебе, він праведний, і він спасає, він лагідний, — сидячи на під'яремному і молодому жереб'яті.

¹⁰І він знищить колісниці в Єфрема і коня в Єрусалимі, і лук війни буде знищений, і буде безліч людей і мир у народах. І він заволодіє водами аж до моря і ріками до виходів землі.

¹¹І ти кров'ю завіту звільнив твоїх в'язнів з рову, що не має води.

¹²Сядьте в укріпленні, в'язні спільноти, і за один день твого переселення віддам тобі подвійно.

¹³Тому що Я Собі натягнув тебе, Юдо, як лук, Я наповнив Єфрема і підніму твоїх дітей, Сіоне, на дітей греків, і держатиму тебе, як меч вояка.

¹⁴І Господь буде над ними, і стріла вийде, наче блискавка, і Господь Вседержитель затрубить трубою, і піде в шумі Своєї погрози.

¹⁵Господь Вседержитель їх захистить і їх знищать, і їх засиплють камінням з праці та вип'ють їх як вино, і наповнять жертвник як посудини.

¹⁶І Господь їх врятує в той день, як овець Свого народу, тому що святе каміння валяється по Його землі.

¹⁷Бо якщо в нього щось добре і якщо в нього щось гарне, то буде зерно для юнаків і запашне вино для дівчат.

Захарії 10

¹Просіть у Господа своєчасного дощу: раннього і пізнього. Господь зробив видіння і дасть їм зимовий дощ, кожному — рослини в полі.

²Тому що ті, які говорили, говорили про труднощі, і віщуни — оманливі видіння, і говорили фальшиві сни, потішали марним. Через це вони були забрані, як вівці, і потерпіли зло, бо не було лікування.

³На пастирів розгорівся Мій гнів, і Я навідаюся до ягнят. І Господь Бог, Вседержитель, навідається до Свого стада дому Юди і поставить їх як Свого гарного коня на війні.

⁴І від нього Він подивився, і від нього поставив, і від нього лук у гніві. Від нього вийде кожний, що виганяє в ньому.

⁵І будуть, як вояки, що топчуть землю на дорогах у війну, і вони будуть розставлені, тому що з ними Господь, і засоромляться вершники коней.

⁶І Я скріплю дім Юди, спасу дім Йосифа і поселю їх, бо Я їх полюбив, і вони будуть так, наче Я не відвернувся від них, бо Я — їхній Господь Бог, і Я їх вислухаю.

⁷І вони будуть як вояки Єфрема, і їхнє серце зрадіє, наче від вина. І їхні діти побачать та розвеселяться, і їхнє серце зрадіє Господом.

⁸І Я дам їм знак і прийму їх, тому що Я їх викуплю, і вони розмножаться, — як і були численними.

⁹І Я посію їх у народах, і ті, що далеко, мене згадають, вигодують своїх дітей і повернуться.

¹⁰І Я їх поверну з єгипетської землі та прийму їх від асирійців, і приведу їх до Галааду і до Лівану, і не залишиться з них жодного.

¹¹І вони пройдуть вузьким морем, і поб'ють хвилі в морі, і висушиться вся глибина рік, і буде забрана вся гордість асирійців, і забраний буде скіпетр Єгипту.

¹²І Я їх зміцню в їхньому Господі Богові, і вони хвалитимуться Його Іменем, — говорить Господь.

Захарії 11

¹Ліване, відкрий твої двері, і нехай вогонь пожере твої кедрі.

²Нехай кричить ялиця, бо кедр упав, адже дуже потерпіли вельможі. Кричіть, дуби Васану, бо повалено разом вирощений ліс.

³Голос пастухів, що плачуть, бо їхня величність у нещасті. Голос ревучих левів, тому що в біді ревіння Йордану.

⁴Так говорить Господь Вседержитель: Пасіть овець заколення,

⁵яких власники закололи і не розкаялися, і ті, що їх продавали, сказали: Благословенний Господь, і ми збагатіли, і їхні пастухи не потерпіли нічого за них.

⁶Через це більше не пощаджу тих, що живуть на землі, — говорить Господь, — і ось Я видаю людей, кожного в руки його ближнього і в руки його царя, і вони посічуть землю, і Я не вирву з їхніх рук.

⁷І пастиму овець заколення в Ханаані. І візьму собі два посохи, — перший Я назвав Красою, а другий Я назвав Мірилом, — і пастиму овець.

⁸І зберу трьох пастухів в одному місяці, і Моя душа тяжітиме на них, бо і їхні душі кричали проти Мене.

⁹І Я сказав: Не пастиму вас. Те, що вмирає, нехай вмирає, і те, що залишається, нехай залишається, і ті, що залишилися, хай поїдять кожний тіла свого ближнього.

¹⁰І візьму Свій гарний посох, і кину його, щоб розбити Мій завіт, який Я заповів з усіма народами.

¹¹І він буде розбитий у той день, і пізнають ханаанці, стережені вівці, що це — Господнє слово.

¹²І скажу їм: Якщо це гарне перед вами, дайте Мою винагороду, або відмовтеся. І вони поставили Мою винагороду — тридцять срібняків.

¹³І сказав мені Господь: Поклади їх у горнило, і побачу, чи воно випробуване так, як Я був випробуваний ними. І я взяв тридцять срібняків, і я поклав їх у горнило в Господньому домі.

¹⁴Я відкинув другий посох, Мірило, щоб знищити спадок між Юдою і між Ізраїлем.

¹⁵І Господь сказав мені: Ще візьми собі пастуший посуд невинного пастуха.

¹⁶Тому що ось Я піднімаю пастиря в землі. Те, що гине, він не відвідає, не шукатиме розсіяне, не лікуватиме побите, не наставить здорове, поїсть м'ясо вибраних і розіб'є їхні суглоби.

¹⁷О, ви, що пасете безумне і залишаєте овець! Меч на його руку та на його праве око. Його рука неминуче всохне, і його праве око безсумнівно осліпне.

Захарії 12

¹Тягар Господнього слова на Ізраїлі. Говорить Господь, Який простягнув небо, оснував землю і створив дух людини в ній:

²Ось Я кладу Єрусалим, як зрушені вхідні двері для всіх народів довкола, і в Ідумеї буде облога проти Єрусалима.

³І буде, що в той день поставлю Єрусалим, як камінь, потоптаний усіма народами. Кожний, що його топче, взагалі насміхатиметься, і проти нього зберуться всі народи землі.

⁴У той день, — говорить Господь Вседержитель, — уражу всякого коня жахом і його вершника безумністю, на дім Юди відкрию Свої очі, а всіх коней народів уражу сліпотою.

⁵І тисячники Юди скажуть у своїх серцях: Знайдемо собі тих, що живуть в Єрусалимі в Господі Вседержителі, їхньому Богові.

⁶У той день поставлю тисячників Юди, як смолоскип вогню між деревом і як світильник вогню в тростині, і пожиратимуть справа та зліва всі народи довкола, а Єрусалим і надалі буде поселяти в собі.

⁷І Господь врятує поселення Юди, як і від початку, щоб не величалася похвала дому Давида і хвала тих, що живуть в Єрусалимі над Юдою.

⁸І буде, що в той день Господь захистить тих, що живуть у Єрусалимі, і буде немічний у них у той день, як Давид, а дім Давида, як Божий дім, як Господній ангел перед ними.

⁹І буде, що в той день шукатиму, аби вигубити всі народи, що нападають на Єрусалим.

¹⁰І виллю на дім Давида і на тих, що живуть у Єрусалимі, дух милості й щедрості, і поглянуть на Мене, тому що зневажили, і над ним справді побиватимуться, як над улюбленим, і терпітимуть болі, наче над первородним.

11 У той день великим буде голосіння в Єрусалимі, як голосіння за гранатовим садом, зрубаним на рівнині,

12 і голоситиме земля — плем'я за племенем: плем'я дому Давида, — саме, і їхні жінки окремо, плем'я дому Натана, — саме, і їхні жінки окремо,

13 плем'я дому Левія, — саме, і їхні жінки окремо, плем'я Симеона, — саме, і їхні жінки окремо,

14 усі племена, що залишилися, — плем'я саме, і їхні жінки окремо.

Захарії 13

1 Того дня всяке місце буде відкрите в домі Давида.

2 І буде в той день, — говорить Господь, — Я вигублю імена ідолів із землі, і більше не буде їм згадки. І фальшивих пророків, і нечистого духа вигублю із землі.

3 І буде, коли ще пророкуватиме людина, і скаже йому його батько і його матір, які його породили: Не житимеш, бо ти сказав неправду в Господнє Ім'я. І зв'яжуть його батько та матір його, що його породили, коли він пророкує.

4 І буде, що в той день засоромляться пророки, кожний свого видіння, коли він пророкує, і одягнуть шкіру-волосяницю за те, що обманювали.

5 І він скаже: Я не є пророком, бо я є людиною, що працює на землі, оскільки людина мене породила від моєї молодості.

6 І Я скажу йому: Що це за рани такі посеред твоїх рук? І він скаже: Ті, якими я був зраний у моєму улюбленому домі.

7 Мечу, встань на моїх пастухів і на мужа його громадянина, — говорить Господь Вседержитель. Побийте пастухів і витягніть овець, і Я підніму Свою руку на пастухів.

8 І буде, що в усій землі, — говорить Господь, — дві частини будуть винищені, і їх не стане, а третя залишиться в ній.

9 І проведу третю частину через вогонь, і розпечу їх, як розпікається срібло, і випробую їх, як випробовується золото. Він прикличе Моє Ім'я, і Я його вислухаю, і скажу: Це Мій народ! А він скаже: Мій Господь Бог!

Захарії 14

1 Ось приходять Господні дні, і твоя здобич буде розділена в тобі.

2 І зберу всі народи на війну проти Єрусалима, і місто буде захоплене, і доми будуть пограбовані, і жінки будуть осквернені, і половина міста піде в полон, а решта мого народу не буде винищена з міста.

3 І вийде Господь, і стане проти тих народів, як і в день, коли Він став, у день бою.

⁴І Його ноги в той день стануть на горі Оливок, що напроти Єрусалима зі сходу. І розділиться гора Оливок, половина її до сходу і половина її до моря, — дуже велике замішання. І розверзеться половина гори до півночі, а половина її — до півдня.

⁵І загородиться долина моїх гір, і долина гір пристане аж до Ясола, і загородиться так, як загородилася в дні трясіння, у дні Озії, царя Юди. І прийде мій Господь Бог, і з Ним — усі святі!

⁶У той день не буде світла, холоду чи морозу.

⁷Буде один день, і той день знаний Господу, і не день, і не ніч, і до вечора буде світло.

⁸І в той день вийде жива вода з Єрусалима, її половина — до першого моря, а її друга половина — до останнього моря, і в жнива, і на весну буде так,

⁹і Господь буде за царя на всій землі. У той день буде один Господь і одне Його Ім'я.

¹⁰Він обходитиме всю землю і пустелю від Гаве аж до Реммона, на південь Єрусалима. А Рама залишиться на місці від брами Веніаміна аж до місця першої брами, аж до брами кута, аж до вежі Ананеїла, аж до виноградних чанів царя.

¹¹У ньому поселяться, і більше не буде прокляття, і Єрусалим поселиться впевнено.

¹²І це буде падіння, яким Господь витне всі народи, які воювали проти Єрусалима. Їхні тіла розтануть, коли вони стоятимуть на їхніх ногах, і їхні очі випливають з їхніх заглибин, і їхній язик розтане в їхніх устах.

¹³І буде того дня великий Господній жах на них, і кожний візьме за руку свого ближнього, і сплететься його рука з рукою його ближнього.

¹⁴І Юда стане в лави в Єрусалимі та збере силу всіх народів, що довкола, золото, срібло і одяг — велика кількість.

¹⁵І це буде падіння коней, ослиць, верблюдів, ослів і всієї худоби, що є в тих таборах після цього падіння.

¹⁶І буде, що ті, які залишаться, з усіх народів, що виступили проти Єрусалима, то вони приходитимуть кожного року поклонитися цареві, Господу Вседержителеві, і святкувати свято шатер.

¹⁷І буде, що ті, які не підуть з усіх племен землі до Єрусалима поклонитися цареві, Господу Вседержителеві, і ці до тих будуть додані.

¹⁸Якщо ж плем'я Єгипту не прийде і не піде, то на цих буде падіння, яким Господь уразить усі народи, які не прийдуть святкувати свято шатер.

¹⁹Це буде гріх Єгипту і гріх усіх народів, які не підуть святкувати свято шатер.

20У той день буде те, що на уздечці коня: святе для Господа Вседержителя. І будуть казани в Господньому домі, наче посудини перед обличчям жертовника,

21і кожний казан в Єрусалимі та в Юдеї буде святий Господу Вседержителєві. І всі прийдуть, жертвуючи, візьмуть з них і зварять у них. І більше не буде ханаанця в домі Господа Вседержителя того дня.

Книга пророка Малахії

Малахії 1

¹Тягар Господнього слова на Ізраїлі рукою Його ангела. Покладіть же на ваші серця.

²Я вас полюбив, — говорить Господь, — а ви сказали: У чому Ти нас полюбив? Хіба Ісав не був братом Якова? Говорить Господь: Тож Я полюбив Якова,

³а Ісава Я зненавидів, і Я поставив його границі на знищення і його спадок на дари пустелі.

⁴Тому що скаже Ідумея: Знищено, тож повернемося і заселимо спустошене! Так говорить Господь Вседержитель: Вони будуватимуть, а Я знищу. І вони будуть прозвані границями беззаконня, і народ, якому Господь протистоятиме аж до віку.

⁵І ваші очі побачать, і ви скажете: Господь звеличився над границями Ізраїля.

⁶Син прославить батька і раб свого пана. Та якщо Я — Батько, де є Моя слава? І якщо Я — Господь, де є Мій страх? Говорить Господь Вседержитель: До вас, священники, що безчестите Моє Ім'я! А ви сказали: У чому безчестимо Твоє Ім'я?

⁷Приносячи до Мого жертовника осквернені хліби! І ви сказали: Чим ми їх осквернили? Тим, що ви говорили: Стіл Господній зневажений і поставлена їжа зневажена.

⁸Тому що, коли ви приводите для жертви сліпе, то хіба це не зло? І коли ви приводите кульгаве чи хворе, то хіба це не зло? Приведи ж його своєму володареві, чи він тебе прийме, або чи прийме твоє обличчя, — говорить Господь Вседержитель!

⁹А тепер молитесь до обличчя вашого Бога і Його благаєте. Це було у ваших руках. Чи прийму від вас ваші обличчя? Говорить Господь Вседержитель:

¹⁰Тому що і у вас замкнуться двері, і не запалите Мій жертовник надаремне. Немає у вас Мого бажання, — говорить Господь Вседержитель, — і Я не прийму жертву з ваших рук!

¹¹Адже від сходу сонця аж до заходу Моє Ім'я прославлене в народах, і в усякому місці приноситься жертва Моєму Імені й чиста жертва, тому що Моє Ім'я велике в народах, — говорить Господь Вседержитель.

¹²Ви ж його опоганюєте, коли ви кажете: Господній стіл осквернений, і та Його їжа, що ставиться, зневажена.

¹³І ви сказали: Це через страждання, і ви їх відкинули, — говорить Господь Вседержитель. І ви приносили награване, кульгаве і хворе. І коли ви приносите жертву, то хіба Я їх прийму з ваших рук? — говорить Господь Вседержитель.

¹⁴І проклятий, хто мав спроможність, і в його стаді була худоба чоловічої статі, і його молитовна обіцянка на ньому, він жертвує пошкоджене Господу. Тому що Я — Великий цар, — говорить Господь Вседержитель, і Моє Ім'я славне в народах!

Малахії 2

¹А тепер, священники, для вас ця заповідь!

²Якщо не послухаєте і якщо не прикладете до вашого серця віддати славу Моєму Імені, — говорить Господь Вседержитель, — то Я пошлю на вас прокляття і проклянню ваше благословення. Я проклянню його і розкидаю ваше благословення, і не буде у вас, тому що ви не прикладаєте до вашого серця.

³Ось Я вам відділяю плече і розсію вміст шлунка у ваші обличчя, вміст шлунка ваших свят, і візьму вас разом.

⁴І пізнаєте, що Я послав до вас цю заповідь, щоб Моя заповідь була до левітів, — говорить Господь Вседержитель.

⁵Мій завіт життя і миру був з ним, і Я дав йому в страху Мене боятися, і йому тремтіти від обличчя Мого Імені.

⁶Закон правди був у його імені, і не знайдено неправедності на його губах. У мирі він випрямився, пішов зі Мною і багатьох відвернув від неправедності.

⁷Адже губи священника пильнують пізнання, а з його уст домагаються закону, тому що він є ангелом Господа Вседержителя.

⁸Ви ж звернули з дороги і багатьох зробили немічними в законі, знищили завіт Левія, — говорить Господь Вседержитель.

⁹Я дав вас зневаженими і викиненими до всіх народів, тому що ви не зберегли Моїх доріг, але в законі брали до уваги особу.

¹⁰Хіба не один Бог вас створив? Чи не один батько у вас усіх? Як то, що ви залишили кожний свого брата, щоб опоганити завіт ваших батьків?

¹¹Залишено Юду, і гидота сталася в Ізраїлі та в Єрусалимі, тому що Юда опоганив Господні святощі, які Він полюбив, і пішов за чужими богами.

¹²Господь вигубить людину, яка це чинить, аж доки вона не буде впокорена в поселеннях Якова, — від тих, що приносять жертву Господу Вседержителю.

¹³І це ви робили, — те, що Я зненавидів! Ви слізьми покривали Господній жертвник, плачем і стогнанням від страждань. Чи годиться поглянути на жертву, чи прийняти як прийнятне з ваших рук?

¹⁴А ви сказали: Задля чого? Адже Господь засвідчив між тобою і між жінкою твоєї молодості, яку ти покинув, а вона — твоя співниця і жінка твого завіту.

¹⁵І він не вчинив інакше, і залишок Його духа. А ви сказали: Чого іншого, але хіба насіння Бог шукає? Тож бережіться, ви, у вашому дусі, і жінку твоєї молодості ти не залишиш!

¹⁶Але якщо зненавидиш, відішлеш, — говорить Господь, Бог Ізраїля, — і безбожність покриє твої задуми, — говорить Господь Вседержитель. І зберігатиметеся у вашому дусі, і не залишите.

¹⁷Ви, що гнівили Бога вашими словами і казали: Чим ми розгнівили? Коли ви говорили: Кожний, хто чинить зло, це добре перед Господом, і в цьому Він має вподобання. Тож де є Бог праведності?

Малахії 3

¹Ось Я посилаю Мого ангела, і він роздивиться дорогу перед Моїм обличчям, і зненацька до храму прийде Господь, Якого ви шукаєте, і Ангел завіту, Якого ви бажаєте. Ось Він приходить! — говорить Господь Вседержитель.

²І хто з нетерпінням очікує день Його приходу? Чи хто встоїть у Його появі? Тому що Він увійде, як вогонь горнила і як мило тих, що перуть.

³І сяде, розтоплюючи і очищаючи, як срібло і як золото. І Він очистить синів Левія, і вилле їх, як золото і як срібло. І будуть приносити Господу жертву в праведності.

⁴І милою буде Господу жертва Юди та Єрусалима, як і у вічні дні й так, як у попередні літа,

⁵і Я прийду до вас у суді, і буду швидким свідком над чародіями, над перелюбниками і над тими, що оманливо клянуться Моїм Іменем, і над тими, що затримують винагороду найманця і чинять утиски вдові, побивають сиріт і відвертають суд чужинцеві, — тим, що Мене не бояться, — говорить Господь Вседержитель.

⁶Тому що Я — ваш Господь Бог, і Я не змінююся. А ви, сини Якова, не стрималися

⁷від неправедностей ваших батьків, ви відхилили Мої закони і не дотримувалися. Поверніться до Мене, і Я повернуся до вас, — говорить Господь Вседержитель. А ви сказали: У чому повернемося?

⁸Хіба людина наступить Богові на п'яту? Через те, що ви наступаєте Мені на п'яту, і кажете: У чому ми Тобі наступили на п'яту? Тому що з вами десятини і первоплоди!

⁹І, дивлячись убік, ви дивитеся вбік, і ви Мені наступаєте на п'яту. Народ скінчився.

¹⁰І ви внесли всі приноси до скарбниць, і в Моєму домі буде здобич. Перевірте себе в цьому, — говорить Господь Вседержитель, — чи Я не відкрию вам отвори неба і не виллю на вас Мого благословення вдосталь.

- 11** І заповім вам на їжу, і не знищу вам плід землі, і не знеможе ваш виноградник у полі, — говорить Господь Вседержитель.
- 12** І блаженними назвуть вас усі народи, тому що ви будете бажаною землею, — говорить Господь Вседержитель.
- 13** Тяжкими ви Мені зробили ваші слова, — говорить Господь, — і ви сказали: У чому ми говорили проти Тебе?
- 14** Ви сказали: Безумний той, хто служить Богові, і чого більше маємо, оскільки ми зберігали Його закони, і тому що ми пішли, як ті, що моляться перед обличчям Господа Вседержителя?
- 15** І тепер ми блаженними називаємо чужинців, і вони поселяються, чинячи беззаконне, стали проти Бога і врятувалися.
- 16** Так сказали ті, що боялися Господа, — кожний до свого ближнього, — і Господь сприйняв, вислухав і записав у книгу літопису перед Ним, — тих, що боялися Господа, і що вшановують Його Ім'я.
- 17** І вони будуть Мої, — говорить Господь Вседержитель, — у день, в який Я вчиню на здобуття, і Я їх виберу, як і чоловік вибирає свого сина, що йому служить.
- 18** І ви повернетесь, і побачите різницю між праведним і між беззаконним, і між тим, що служить Богові, і тим, що не служить.
- 19** (19) Тому що ось приходить день, що палає, як піч, і їх спалить, і всі чужинці, і всі, що чинять беззаконня, будуть тростиною, і день, що приходить, спалить їх, — говорить Господь Вседержитель, — і не залишиться з них ні кореня, ні галузки.
- 20** (20) А вам, що боїтеся Мого Імені, зійде сонце праведності, і під Його крилами — оздоровлення, і ви вийдете, і будете стрибати, немов телята, звільнені від кайданів.
- 21** (21) І ви потопчете беззаконних, тому що вони будуть попелом під вашими ногами в день, який Я вчиню, — говорить Господь Вседержитель.
- 22** (22) І ось Я вам посилаю Іллю Тесвітянина перш, ніж прийде великий і славний Господній день,
- 23** (23) який поверне серце батька до сина, і серце людини до свого ближнього, щоб Я не прийшов і повністю не знищив землю.
- 24** (24) Згадайте закон Мойсея, Мого раба, як Я йому заповів на Хориві для всього Ізраїля приписи і заповіді.

Ukrainian (Українська) - All Bible

Євангеліє від Матвія

Матвія 1

Родовід Ісуса Христа

- ¹ Книга родоводу Ісуса Христа, Сина Давидового, Сина Авраамового.
- ² Авраам породив Ісаака. Ісаак породив Якова. Яків породив Юду та братів його.
- ³ Юда породив Фареса і Зару від Тамари. Фарес породив Есрома. Есром породив Арама.
- ⁴ Арам породив Амінадава. Амінадав породив Наассона. Наассон породив Салмона.
- ⁵ Салмон породив Вооза від Рахави. Вооз породив Овида від Рути. Овид породив Ессея.
- ⁶ Ессей породив царя Давида. А [цар] Давид породив Соломона від дружини Урія.
- ⁷ Соломон породив Ровоама. Ровоам породив Авію. Авія породив Асафа.
- ⁸ Асаф породив Йосафата. Йосафат породив Йорама. Йорам породив Озію.
- ⁹ Озія породив Йоатама. Йоатам породив Ахаза. Ахаз породив Єзекію.
- ¹⁰ Єзекія породив Манасію. Манасія породив Амоса. Амос породив Йосію.
- ¹¹ Йосія породив Єхонію та його братів під час вавилонського переселення.
- ¹² А після вавилонського переселення Єхонія породив Салатиїла. Салатиїл породив Зоровавеля.
- ¹³ Зоровавель породив Авіюда. Авіюд породив Еліякіма. Еліякім породив Азора.
- ¹⁴ Азор породив Садока. Садок породив Ахима. Ахим породив Еліюда.
- ¹⁵ Еліюд породив Елеазара. Елеазар породив Маттана. Маттан породив Якова.
- ¹⁶ Яків породив Йосифа, чоловіка Марії, від якої народився Ісус, названий Христом.
- ¹⁷ Усіх же поколінь, від Авраама до Давида, було чотирнадцять поколінь; і від Давида до вавилонського переселення — чотирнадцять поколінь; і від вавилонського переселення до Христа — щечотирнадцять поколінь.

Народження Ісуса Христа

- 18** А народження Ісуса Христа відбулося так. Коли Його мати Марія була заручена з Йосифом, перш ніж вони зійшлися, виявилось, що вона мала в лоні від Духа Святого.
- 19** А Йосиф, її чоловік, будучи праведним і не бажаючи її ославити, вирішив таємно відпустити її.
- 20** Щойно він про це подумав, як ось Господній ангел з'явився йому вві сні, кажучи: Йосифе, сину Давидів, не бійся прийняти Марію, дружину свою, бо зачате в ній є від Духа Святого.
- 21** Вона ж народить Сина, і даси Йому ім'я Ісус, бо Він спасе Свій народ від його гріхів.
- 22** Це ж усе сталося, щоби збулося Господнє слово, сказане через пророка:
- 23** Ось, діва матиме в лоні та народить Сина, і дадуть Йому ім'я Емануїл, що означає: З нами Бог.
- 24** Прокинувшись від сну, Йосиф учинив так, як наказав йому Господній ангел, і прийняв свою дружину;
- 25** і не пізнав її, аж поки вона не народила Сина свого [первонародженого], і дав Йому ім'я Ісус.

Матвія 2

Мудреці зі Сходу

- 1** Коли ж Ісус народився у Вифлеємі юдейському за днів царя Ірода, то до Єрусалима прийшли зі сходу мудреці,
- 2** запитуючи: Де Цар юдейський, Який народився? Бо ми побачили Його зорю на сході й прийшли поклонитися Йому.
- 3** Почувши це, цар Ірод занепокоївся, а з ним і весь Єрусалим;
- 4** тож зібравши всіх первосвящеників і книжників народу, він випитував у них, де б мав народитися Христос.
- 5** Вони ж сказали йому: У Вифлеємі юдейському, бо так написано пророком:
- 6** І ти, Вифлеєме, земле Юдина, нічим не менший серед інших володінь Юди, бо з тебе вийде Вождь, Який пастиме народ Мій, Ізраїля.
- 7** Тоді Ірод, таємно прикликавши мудреців, вивідав у них про час, коли з'явилася зоря,
- 8** і, пославши їх до Вифлеєма, сказав: Ідьте і докладно розвідайте про Дитя; коли ж знайдете, сповістіть мене, щоб і я пішов та поклонився Йому.

⁹Вислухавши царя, вони пішли; і ось зоря, яку побачили на сході, ішла перед ними, доки не зупинилася над місцем, де було Дитя.

¹⁰ Побачивши зорю, вони зраділи дуже великою радістю.

¹¹ І, увійшовши в дім, побачили Дитя з Його матір'ю Марією. Упавши на коліна, вони поклонилися Йому і, відкривши свої скарбниці, піднесли Йому дари — золото, ладан та миро.

¹² Та, одержавши вві сні застереження не повертатися до Ірода, вони вирушили іншою дорогою до своєї країни.

Втеча до Єгипту

¹³ Коли вони відійшли, то Господній ангел з'явився вві сні Йосифові й сказав: Уставай, візьми Дитя та Його матір і втікай до Єгипту; будь там, доки я тобі не скажу, бо Ірод буде розшукувати Дитя, щоб убити Його.

¹⁴ Тож, уставши, він взяв уночі Дитя та Його матір і вирушив до Єгипту.

¹⁵ І був там, поки не помер Ірод, аби збулося сказане Господом через пророка, який говорив: З Єгипту покликав Я Мого Сина.

Наказ убивати немовлят

¹⁶ Тоді Ірод, побачивши, що мудреці поглузували з нього, дуже розлютився і послав повбивати всіх дітей, які були у Вифлеємі та в усіх його околицях, — від двох років і менше, — за часом, про який вивідав у мудреців.

¹⁷ Таким чином збулося сказане пророком Єремією, який говорив:

¹⁸ У Рамі чути крик, [плач і] ридання, і велике голосіння: це Рахиль оплакує своїх дітей і не хоче втішитися, бо їх немає.

Повернення в Назарет

¹⁹ Коли помер Ірод, Господній ангел з'явився вві сні Йосифові в Єгипті

²⁰ й промовив: Уставай, бери Дитя та Його матір і йди в землю Ізраїльську, бо повмирали ті, хто шукав душі Дитяти.

²¹ І той, уставши, взяв Дитя і Його матір, та й прийшов до Ізраїльської землі.

²² Та, почувши, що в Юдеї замість свого батька Ірода царює Архелай, побоявся туди йти. Отримавши вві сні застереження, він пішов у Галилейські околиці,

²³ а прибувши туди, поселився в місті, що має назву Назарет, аби збулося сказане пророками, що Він буде названий Назарянином.

Матвія 3

Проповідь Івана Хрестителя

¹ Тими ж днями приходять Іван Хреститель проповідувати в Юдейській пустелі

- ² і каже: Покайтеся, бо наблизилося Царство Небесне!
- ³ Він є тим, про кого говорив пророк Ісаїя, промовляючи: Голос волаючого в пустелі: Приготуйте дорогу Господу, вирівняйте стежки для Нього!
- ⁴ Сам же Іван мав одяг з верблюжої шерсті й шкіряний пояс довкола своїх стегон; їжею його була сарана та дикий мед.
- ⁵ Тоді виходив до нього Єрусалим, і вся Юдея, і вся околиця Йордану,
- ⁶ і, визнаючи свої гріхи, були хрещені ним у річці Йордані.
- ⁷ А коли він побачив, що багато фарисеїв і садукееїв приходять на хрещення до нього, то сказав їм: Поріддя гадюче, хто підказав вам втікати від майбутнього гніву?
- ⁸ Тож принесіть плід, гідний покаяння,
- ⁹ і не пробуйте говорити: Маємо батька Авраама. Бо кажу вам, що Бог може із цього каміння пробудити дітей Авраамові.
- ¹⁰ Сокира вже лежить біля коріння дерев, — усяке дерево, яке не приносить доброго плоду, зрубують і кидають у вогонь.
- ¹¹ Отже, я хрещу вас водою на покаяння, а Той, Хто прийде після мене, сильніший за мене; Йому я недостойний нести взуття; Він вас хреститиме Духом Святим і вогнем.
- ¹² У Його руці лопата, і Він очистить Свій тік та збере Свою пшеницю в засіки, а полову спалить негасимим вогнем.

Хрещення Ісуса

- ¹³ Тоді прийшов Ісус з Галилеї на Йордан до Івана, щоб у нього хреститися.
- ¹⁴ Іван же стримував Його, кажучи: Це мені потрібно від Тебе хреститися, а Ти йдеш до мене?
- ¹⁵ Відповідаючи, Ісус сказав йому: Облиш тепер, бо так належить нам виконати всю правду. Тоді Іван допустив Його.
- ¹⁶ Охрестившись, Ісус відразу вийшов з води. І ось відчинилися Йому небеса, і Він побачив Духа Божого, Який спускався, як голуб, та сховався на Нього.
- ¹⁷ І ось, почувся голос з неба: Це є Син Мій Улюблений, Якого Я вподобав.

Матвія 4

Випробовування в пустелі

- ¹ Тоді Дух повів Ісуса в пустелю, аби диявол Його випробовував.
- ² І Він, постивши сорок днів та сорок ночей, зрештою зголоднів.

- ³ І підійшов до Нього спокусник, і сказав: Якщо Ти — Син Божий, скажи, щоби це каміння стало хлібом.
- ⁴ У відповідь Він сказав: Написано: Не самим хлібом житиме людина, але кожним словом, що виходить з Божих уст.
- ⁵ Тоді диявол узяв Його до святого міста і поставив на наріжнику храму,
- ⁶ та й каже: Якщо Ти — Божий Син, то кинься вниз, адже написано, що Своїм ангелам звелить, [щоб оберігали Тебе], і на руках піднесуть Тебе, щоб Ти не вдарив об камінь ногу Своєю.
- ⁷ Відповів йому Ісус: Ще написано: Не спокушатимеш Господа, Бога свого.
- ⁸ Знову бере Його диявол на дуже високу гору, показує Йому всі царства світу та їхню славу
- ⁹ й каже: Усе це дам Тобі, якщо, упавши ниць, поклонишся мені.
- ¹⁰ Тоді Ісус відказує йому: Іди геть [від Мене], сатано! Адже написано: Господу, Богові своєму, поклонятимешся і Йому єдиному служитимеш!
- ¹¹ Тоді залишив Його диявол; і ось ангели приступили й служили Йому.

Ісус поселяється в Капернаумі

- ¹² Почувши, що Івана ув'язнено, [Ісус] відійшов у Галилею.
- ¹³ І, залишивши Назарет, Він прийшов і оселився в Капернаумі, що біля моря, в околицях Завулонових і Нефталимових,
- ¹⁴щоби збулося сказане пророком Ісаєю, який сповіщав:
- ¹⁵ Земле Завулонова й земле Нефталимова, приморський шляху, по інший бік Йордану, Галилеє язичницька!
- ¹⁶ Народ, який сидів у темряві, побачив велике світло; і тим, хто сидить у країні смертної тіні, — їм засяяло світло.

Початок проповіді. Перші учні

- ¹⁷ Відтоді Ісус почав проповідувати, говорячи: Покайтеся, бо наблизилось Царство Небесне!
- ¹⁸ Коли Він проходив біля Галилейського моря, то побачив двох братів — Симона, який звався Петром, і Андрія, його брата, — які закидали сіті в море, оскільки були рибалками,
- ¹⁹ і каже їм: Ідїть за Мною, і зроблю вас ловцями людей.
- ²⁰ Негаймо ж, залишивши сіті, вони пішли за Ним.
- ²¹ І, відійшовши звідти, побачив інших двох братів: Якова Зеведеєвого та Івана, його брата; вони разом зі своїм батьком Зеведеєм лагодили в човні свої сіті, і Він покликав їх.

22 Залишивши човен і батька, вони відразу пішли за Ним.

Ісус проповідує і зціляє у Галилеї

23 Тож [Ісус] ходив по всій Галилеї, навчаючи в їхніх синагогах, проповідуючи Євангеліє Царства та зцілюючи всяку недугу і всяку хворобу в народі.

24 І розійшлася про Нього чутка по всій Сирії, і привели до Нього всіх хворих на різні недуги, знеможених стражданнями, біснுவатих, лунатиків і паралізованих, — і Він оздоровив їх.

25 І за Ним ішло багато людей з Галилеї, з Десятимістя, з Єрусалима, з Юдеї і Зайордання.

Матвія 5

Нагірна проповідь

1 Побачивши юрбу, Ісус вийшов на гору; коли Він сів, до Нього підійшли Його учні.

2 І, відкривши Свої уста, Він навчав їх, промовляючи:

3 Блаженні убогі духом, бо їхнє Царство Небесне.

4 Блаженні ті, хто плаче, бо вони будуть потішені.

5 Блаженні лагідні, бо вони успадкують землю.

6 Блаженні голодні й спрагли праведності, бо вони наситяться.

7 Блаженні милосердні, бо вони помилувані будуть.

8 Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

9 Блаженні миротворці, бо вони синами Божими названі будуть.

10 Блаженні переслідувані за праведність, бо їхнє Царство Небесне.

11 Блаженні ви, коли будуть вас зневажати та переслідувати, і наговорюватимуть на вас усяке лукаве [слово], обмовляючи вас за Мене.

12 Радійте й веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах, адже так само переслідували пророків, які були перед вами.

Ви — сіль землі та світло для світу

13 Ви — сіль землі. Якщо сіль втратить силу, то як зробити її солоною? Нінащо вона вже не буде більше придатна, хіба щоб викинути геть, аби топтали її люди.

14 Ви — світло для світу. Не можна сховати міста, що стоїть на горі.

15 І не запалюють світильника, аби поставити його під посудину, але ставлять на свічник, щоби світив усім, хто в домі.

16 Тож нехай сяє ваше світло перед людьми, щоб вони побачили ваші добрі діла й прославили Отця вашого, Який на небесах.

Ісус говорить про Закон і Пророків

17 Не думайте, що Я прийшов відмінити Закон або Пророків. Я не прийшов відмінити, але сповнити.

18 Запевняю вас: доки будуть існувати небо й земля, жодна йота, жодна риска із Закону не зникне, — усе збудеться.

19 Якщо хтось порушить одну із цих найменших заповідей і так навчить людей, — він найменшим назветься в Царстві Небесному, а хто виконає і навчить, той великим назветься в Царстві Небесному.

20 Тож кажу вам, що коли ваша праведність не перевищить праведності книжників і фарисеїв, то не ввійдете до Царства Небесного.

Про гнів

21 Ви чули, що було сказано прадавнім: Не вбивай, а коли хто вб'є, той підлягає суду.

22 А Я кажу вам, що кожний, хто гнівається на брата свого [безпідставно], підпадає під суд. Якщо хто скаже на свого брата: рака (виродок), — той підлягає верховному суду. А хто скаже: дурний, — той підпадає під вогняну геєну.

23 Отже, якщо принесеш свій дар до жертovníка і там пригадаєш, що твій брат має щось проти тебе,

24 залиши там свій дар перед жертovníком, піди спершу помирися зі своїм братом, а тоді вже приходь і принось свій дар.

25 Домовляйся швидко зі своїм противником, доки ти з ним на дорозі, щоби противник не видав тебе судді, а суддя [тебе не видав] слугі й не кинули тебе до в'язниці.

26 Запевняю тебе: не вийдеш звідти, доки не віддаси останнього кодранта.

Про перелюб і розлучення

27 Ви чули, що було сказано: Не чини перелюбу.

28 А Я кажу вам, що кожний, хто погляне на жінку, щоби пожадати її, той уже вчинив перелюб з нею у своєму серці.

29 Якщо ж твоє праве око спокушає тебе, — вийми його і киньгеть від себе, бо краще для тебе, щоби пропав один із твоїх членів, аніж щоб усе твоє тіло було вкинуте до геєни [вогняної].

30 І якщо твоя права рука спокушає тебе, — відрубай її і киньгеть від себе, бо краще для тебе, щоби загинув один із твоїх членів, аніж щоб усе твоє тіло було вкинуте до геєни.

31 Сказано було: Хто розведеться зі своєю дружиною, нехай дасть їй листа про розлучення.

32 А Я кажу вам, що кожний, хто розлучається зі своєю дружиною, — за винятком випадку, спричиненого розпустою, — той штовхає її на перелюб; і хто одружується з розлученою, той чинить перелюб.

Повеління не клястися

33 Знову, ви чули, що сказано було стародавнім: Не клянися неправдиво, а виконуй перед Господом клятви свої.

34 А Я кажу вам зовсім не клястися: ні небом, бо воно є Божим престолом,

35 ні землею, бо вона є підніжжям для Його ніг, ні Єрусалимом, бо це місто великого Царя;

36 не клянися і своєю головою, бо не можеш жодної волосини зробити ані білою, ані чорною.

37 Тож нехай же буде ваше слово «так» — так, «ні» — ні, а що більше цього, — те від лукавого.

Не противитися злу

38 Ви чули, що було сказано: Око за око і зуб за зуб.

39 А Я кажу вам не противитися злу; але якщо тебе хто вдарить у твою праву щоку, підстав йому й другу.

40 А тому, хто хоче з тобою судитися і забрати в тебе одяг, віддай йому й плаща.

41 Якщо хто примушуватиме тебе пройти одну верству, іди з ним дві.

42 Тому, хто просить у тебе щось, дай; і від того, хто хоче в тебе позичити, не відвертайся.

Любіть ваших ворогів

43 Ви чули, що було сказано: Люби ближнього свого і ненавидь свого ворога.

44 А Я кажу вам: Любіть ваших ворогів, [благословляйте тих, хто проклинає вас, робіть добро тим, хто ненавидить вас], і моліться за тих, які [кривдять і] переслідують вас,

45 щоби бути вам синами вашого Отця, Того, Хто на небі, Який Своєму сонцю велить сходити над злими і над добрими та посилає дощ на праведних і на неправедних.

46 Бо коли любите тих, хто вас любить, то яку нагороду від цього маєте? Хіба не те саме й митники роблять?

47 Коли вітаєте тільки ваших братів, то що особливого робите? Чи не так і язичники роблять?

48 Тож будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний.

Матвія 6

Не робіть добрих учинків напоказ

1 Уважайте: не робіть ваших добрих учинків перед людьми, щоб вони вас бачили, бо не будете мати нагороди від вашого Отця, Який на небесах.

2 Отже, коли даєш милостиню, не сурми перед собою, як це роблять лицеміри в синагогах та на вулицях, щоб їх прославляли люди. Запевняю вас: вони вже одержують свою нагороду.

3 А як ти даєш милостиню, хай твоя ліва рука не знає, що робить твоя права рука,

4 щоби твоя милостиня була в таємниці, — і твій Отець, Який бачить таємне, віддасть тобі [явно].

Про молитву

5 І коли молитесь, не будьте, як ті лицеміри, котрі люблять молитися в синагогах і, стоячи на перехрестях широких вулиць, щоби показатися людям. Запевняю вас: вони одержують свою нагороду.

6 Ти ж, коли молишся, ввійди до своєї кімнати і, замкнувши свої двері, помолися до свого Отця в тайні, — і твій Отець, Який бачить і таємне, віддасть тобі [явно].

7 Молячись, не говоріть багато, як ті язичники, бо думають, що завдяки своїй багатомовності будуть вислухані.

8 Отже, не уподібнюйтеся їм, бо ваш Отець знає, чого потребуєте, перш ніж ви попросите в Нього.

9 Тому-то моліться так: Отче наш, Який на небесах, нехай святиться Ім'я Твоє,

10 нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі;

11 хліб наш насущний дай нам сьогодні,

12 і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим,

13 і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого. [Бо Твоє є Царство, і сила, і слава навіки. Амінь].

14 Бо коли ви прощаєте людям їхні переступи, простить і вам ваш Небесний Отець;

15 якщо ж не прощаєте людям [їхніх переступів], то й ваш Отець не простить вам ваших переступів.

Як треба постити

16 Коли ж постите, не будьте такими, як лицеміри, які сумують, виснажують свої обличчя, щоби показати людям, що постять. Запевняю вас, що вони вже одержують свою нагороду.

17 Ти ж, коли постиш, намасти голову свою і вмий обличчя своє,

18 аби постити не напоказ людям, але таємно — своєму Отцеві; і твій Отець, Який бачить таємне, віддасть тобі явно.

Не збирайте собі скарбів на землі

19 Не збирайте собі скарбів на землі, де міль та іржа нищать, і де злодії підкопують і крадуть,

20 а збирайте собі скарби на небі, де ані міль, ані іржа не нищать, і де злодії не підкопують і не крадуть.

21 Адже де твій скарб, там буде і твоє серце.

22 Світильником для тіла є око. Тому, якщо твоє око буде чистим, усе твоє тіло буде світлим,

23 а коли твоє око буде лукавим, то й усе твоє тіло буде темним. Отже, коли світло, яке в тобі, є темрявою, то яка ж велика тоді темрява!

Передусім шукайте Царства Божого

24 Ніхто не може служити двом панам, оскільки, або одного зненавидить, а другого любитиме, або одного триматиметься, а іншим знехтує. Не можете служити Богові й мамоні .

25 Задля цього кажу вам: не журіться про своє життя, що будете їсти або що будете пити, ні про своє тіло, у що одягнетесь. Хіба душа не більша за їжу, а тіло — за одяг?

26 Погляньте на птахів небесних, які не сіють, не жнуть і в клуні не збирають, та ваш Небесний Отець годує їх; хіба ви не цінніші від них?

27 Хто ж із вас, турбуючись, може додати до свого росту хоч один лікоть ?

28 І чого про одяг турбуєтесь? Погляньте на польові лілеї, як вони ростуть: не працюють і не прядуть;

29 та кажу вам, що й Соломон у всій своїй славі не одягався так, як одна з них.

30 Якщо ж польову траву, яка сьогодні є, а завтра буде вкинута в піч, Бог так одягає, то чи не краще одягне вас, маловіри?

31 Тож не журіться і не говоріть: Що будемо їсти? Або: Що будемо пити? Чи: У що зодягнемося?

32 Адже цього всього язичники шукають. Бо ж знає ваш Отець Небесний, що цього всього потребуєте.

33 Шукайте перш за все Царства Божого і Його праведності, а це все вам додасться.

34 Отже, не журіться про завтрашній день, бо завтрашній день і сам про себе поклопочеться; вистачає днів власних турбот.

Матвія 7

Не судіть своїх ближніх

1 Не судіть, щоб і вас не судили,

2 бо яким судом судите, таким будуть судити і вас; і якою мірою міряєте, такою буде відміряно і вам.

3 Чому ж бачиш скалку, що в оці твого брата, а колоди, яка у твоєму оці, не відчуваєш?

4 Або, як скажеш своєму братові: Дай, витягну скалку з твого ока, коли ось колода у твоєму оці?

5 Лицеміре, спочатку вийми колоду зі свого ока, а тоді побачиш, як вийняти скалку з ока брата твого.

6 Не давайте святого псам і не кидайте ваших перлин перед свинями, щоб не потоптали їх своїми ногами і, обернувшись, не розшарпали вас.

Просіть — і дасться вам

7 Просіть — і дасться вам; шукайте — і знайдете; стукайте — і відчинять вам.

8 Адже кожний, хто просить, — отримує, а той, хто шукає, — знаходить; і тому, хто стукає, — відчинять.

9 Чи ж є з-поміж вас хтось такий, котрий, коли в нього син попросить хліба, подасть йому камінь?

10 Або, якщо попросить риби, подасть йому гадюку?

11 Тож якщо ви, будучи злими, умієте добрі дари давати вашим дітям, то наскільки більше ваш Небесний Отець дасть добра тим, які просять у Нього?

12 Отже, усе, що тільки бажаєте, щоби чинили вам люди, те чиніть їм і ви, бо в цьому Закон і Пророки.

До вічного життя — вузька дорога

13 Входьте вузькими ворітьми, бо широкі ті ворота й широка та дорога, що ведуть до загибелі, — і багато є тих, які ними входять,

14 але вузькі ті ворота й тісна та дорога, що ведуть до життя, — і мало є тих, хто їх знаходить.

Лжепророків упізнають за їхніми плодами

- 15 Стережіться лжепророків, які приходять до вас в овечих шкурах, а всередині — хижі вовки.
- 16 За їхніми плодами впізнаєте їх. Хіба збирають виноград з тернини або смокви — з будяків?
- 17 Так усяке добре дерево родить добрі плоди, а погане дерево родить погані плоди.
- 18 Не може добре дерево поганих плодів родити, а погане дерево родити добрих плодів.
- 19 Кожне дерево, що не родить доброго плоду, зрубують і кидають у вогонь.
- 20 Тож за їхніми плодами пізнаєте їх.

Хто увійде до Царства Небесного

- 21 Не кожний, хто каже Мені: Господи, Господи! — увійде до Царства Небесного, але той, хто виконує волю Мого Отця, Який на небесах.
- 22 Багато хто скаже Мені того дня: Господи, Господи, чи не Твоїм Ім'ям ми пророкували, чи не Твоїм Ім'ям бісів ми виганяли, чи не Твоїм Ім'ям численні чудеса творили?
- 23 Тоді скажу їм: Я ніколи не знав вас! Відійдіть від Мене ви, які чините беззаконня!

Притча про двох будівничих

- 24 Отже, кожний, хто слухає ці Мої слова та виконує їх, буде подібний до чоловіка розумного, який збудував свій дім на скелі;
- 25 і лив дощ, і ринули ріки, і здійнялися вітри, і обрушилися на той дім, та він не впав, бо був заснований на скелі.
- 26 А кожний, хто слухає ці Мої слова, та не виконує їх, буде подібний до чоловіка нерозумного, який збудував свій дім на піску;
- 27 і лив дощ, і ринули ріки, і здійнялися вітри, і обрушилися на той дім, і він упав; і великим було падіння його.

Велика сила Ісусового вчення

- 28 І коли Ісус закінчив промовляти, простий люд дивувався з Його вчення,
- 29 тому що навчав їх, як Той, Хто має владу, а не як їхні книжники [та фарисеї].

Матвія 8

Очищення прокаженого

- 1 Коли Ісус зійшов з гори, за Ним пішов великий натовп.

² І ось прокажений, прийшовши, кланявся Йому й говорив: Господи, коли хочеш, Ти можеш мене очистити.

³[Ісус], простягнувши руку, доторкнувся до нього, кажучи: Хочу, стань чистим! — і він вмить очистився від прокази.

⁴ А Ісус йому каже: Дивися, нікому не розповідай, але йди, покажися священикові та принеси дар, який наказав Мойсей [у Законі] на свідчення їм.

Зцілення сотникового слуги

⁵ Коли ж Він увійшов у Капернаум, до Нього підійшов сотник, благаючи Його

⁶і промовляючи: Господи, слуга мій лежить вдома паралізований, тяжко мучиться.

⁷[Ісус] йому каже: Я піду й оздоровлю його.

⁸ У відповідь сотник сказав: Господи, я не достойний, щоб Ти ввійшов під мій дах, але тільки скажи слово, — і мій слуга одужає.

⁹ Тому що і я людина під владою, і в себе маю воїнів; кажу цьому: Іди! — і йде; іншому: Прийди! — і приходить; моєму рабові: Зроби це! — і робить.

¹⁰ А Ісус, коли почув, здивувався і сказав тим, які йшли за Ним: Запевняю вас: ні в кого в Ізраїлі не знайшов Я стільки віри.

¹¹ Кажу вам, що багато хто прийде зі сходу й заходу і сяде з Авраамом, Ісааком та Яковом у Царстві Небесному,

¹² а сини Царства будуть викинуті в навколишню темряву; там буде плач і скрегіт зубів.

¹³ А сотникові Ісус сказав: Іди, нехай буде тобі так, як ти повірив. І його слуга тієї ж миті одужав.

Зцілення Петрової тещі та інших

¹⁴ Коли Ісус прийшов до хати Петра, то побачив його тещу, яка лежала в гарячці;

¹⁵ Він доторкнувся до її руки, — і гарячка покинула її; вона встала й служила Йому.

¹⁶ А як звечоріло, привели до Нього багатьох біснуватих, і Він словом вигнав духів та зцілив усіх хворих,

¹⁷ щоби збулося сказане через пророка Ісаю, який говорив: Він узяв наші недуги і поніс хвороби.

Застереження послідовникам

¹⁸ Коли Ісус побачив навколо Себе багато народу, то наказав [учням] відплисти на другий бік.

19 Підійшов один книжник і сказав Йому: Учителю, я йтиму за Тобою, куди б Ти не йшов.

20 Ісус же йому каже: Лисиці мають нори, небесні птахи — гнізда, а Син Людський не має, де голови прихилити.

21 А інший з Його учнів сказав Йому: Господи, дозвожь мені спершу піти й поховати свого батька.

22 Та Ісус каже йому: Йди за Мною і залиши мертвим ховати своїх мерців.

Ісус наказує вітрам і морю

23 Як увійшов Він до човна, за Ним пішли Його учні.

24 І ось здійнялася велика буря на морі, аж хвилі заливали човен, а Він спав.

25 Підійшовши, [Його учні] розбудили Його, кажучи: Господи, рятуй, гинемо!

26 А Він каже їм: Чого боїтеся, маловіри? Тоді Він устав і наказав вітрам та морю, — і настала велика тиша.

27 А люди дивувалися й говорили: Хто Він такий, що й вітри, і море Йому підкоряються?

Зцілення двох біснуватих

28 Коли Він прибув на той бік, у землю Гадаринську, зустріли Його два біснуваті, які вийшли з гробниць; вони були дуже люті, так що ніхто не міг перейти тією дорогою.

29 І ось, вони закричали, гукаючи: Що Тобі до нас, [Ісусе], Сину Божий? Чи не прийшов Ти сюди, щоби передчасно нас мучити?

30 На віддалі від них паслося велике стадо свиней.

31 Біси попросили Його: Якщо виганяєш нас, то пошли нас у стадо свиней.

32 І сказав їм: Ідїть! Вони ж, вийшовши, увійшли у свиней. І ось, усе стадо кинулося з кручі в море й потонуло у воді.

33 А пастухи втекли і, прибігши до міста, сповістили про все і про біснуватих.

34 І ось усе місто вийшло назустріч Ісусові й, побачивши Його, благали, щоб Він залишив їхні околиці.

Матвія 9

Ісус має владу прощати гріхи

1 Сівши в човен, Він переплив назад і прийшов до Свого міста.

2 І ось, принесли до Нього паралізованого, який лежав на носилках. Побачивши їхню віру, Ісус сказав паралізованому: Кріпись, сину! Прощаються тобі твої гріхи!

- 3 Тут деякі з книжників заговорили між собою: Він Бога зневажає!
- 4 А Ісус, знаючи їхні думки, сказав: Чому думаєте лукаве у ваших серцях?
- 5Що легше: сказати «прощаються твої гріхи», чи сказати «встань і ходи»?
- 6 Та щоб ви знали, що Син Людський має на землі владу прощати гріхи. Тоді каже паралізованому: Встань, візьми свою постіль і йди додому!
- 7Підвівшись, [він узяв свої носилки і] пішов до своєї хати.
- 8А люди, побачивши це, налякалися і прославили Бога, Який дає таку владу людям.

Покликання Матвія Не здорові потребують лікаря, а хворі

- 9 Відходячи звідти, Ісус запримітив чоловіка, який сидів на митниці і звався Матвієм, та й каже йому: Іди за Мною! Той підвівся і пішов слідом за Ним.
- 10І коли Він сидів при столі в домі, прийшло багато митників та грішників, і посідали вони з Ісусом та Його учнями.
- 11 Побачивши це, фарисеї сказали Його учням: Чому це ваш Учитель їсть [і п'є] з митниками та грішниками?
- 12Він же, почувши, відповів: Не здорові потребують лікаря, а хворі.
- 13 Ідіть же й навчіться, що то значить «хочу милосердя, а не жертви», адже Я прийшов закликати не праведних, а грішників [до покаяння].

Притча про бурдюки і про латки

- 14 Тоді підходять до Нього учні Івана й кажуть: Чому ми й фарисеї багато постимо, а Твої учні не постять?
- 15 А Ісус їм сказав: Чи можуть гості молодого сумувати, поки молодий з ними? Настануть дні, коли заберуть від них молодого, і тоді будуть постити.
- 16 Адже ніхто не пришиває латки з нової тканини до старого одягу, тому що латка збіжиться на одязі, і діра стане ще більша.
- 17 І не вливають нового вина до старих бурдюків, тому що бурдюки розірвуться — і вино розіллється, і бурдюки пропадуть, але вливають нове вино в нові бурдюки — і те й інше зберігається.

Жінка з кровотечею. Воскресення дочки начальника синагоги

- 18 Коли Він це казав їм, підійшов один начальник, вклонився і сказав Йому: Моя донька щойно померла; прийди й поклади на неї Свою руку, — і вона оживе.
- 19Тож Ісус та Його учні, вставши, пішли за ним.
- 20 І ось жінка, яка нездужала на кровотечу дванадцять років, підійшовши ззаду, доторкнулася до краю Його одягу,
- 21 бо говорила сама собі: Як тільки доторкнуся до Його одягу, стану здоровою.

22 Ісус же, обернувшись і побачивши її, сказав: Кріпися, дочко! Віра твоя тебе спасла. І жінка була оздоровлена тієї ж миті.

23 Прийшовши до дому начальника і побачивши сопілкарів та натовп, який голосив, Ісус

24 сказав: Відійдіть, бо дівчина не померла, а спить. Та з Нього почали глузувати.

25 Коли ж натовп вигнали, Він увійшов, узяв її за руку, — і дівчина встала.

26 Ця звістка розійшлася по всій тій землі.

Ісус відкриває очі двом сліпим

27 А як Ісус відходив звідти, за Ним пішло двоє сліпих, котрі голосно гукали: Помилуй нас, Сину Давидів!

28 Коли ж увійшов Він до хати, сліпі підійшли до Нього. Ісус сказав їм: Чи ви вірите, що Я можу це зробити? Вони відповіли Йому: Так, Господи!

29 Тоді Він доторкнувся до їхніх очей, промовивши: Нехай вам станеться за вашою вірою!

30 І їхні очі відкрилися. Ісус суворо наказав їм: Глядіть, щоб ніхто не довідався!

31 Вони ж, вийшовши, розголосили про Нього по всій тій землі.

Зцілення німого

32 А як вони виходили, то привели до Нього німого чоловіка, біснுவатого.

33 Коли був вигнаний біс, німий заговорив. І здивувалися люди, перемовляючись: Ніколи не було такого в Ізраїлі.

34 А фарисеї говорили: То князем бісівським виганяє Він бісів.

Жнива великі, а женців мало

35 Ісус обходив усі міста й села, навчаючи в їхніх синагогах, проповідуючи Євангеліє Царства й зцілюючи всяку недугу і всяку хворобу [в народі].

36 Побачивши ж юрби, Він змилосердився над ними, оскільки були втомлені та розпорошені, наче вівці, які не мають пастуха.

37 Якось каже Ісус Своїм учням: Жнива великі, а женців мало.

38 Тож благайте Господаря жнив, щоби послав робітників на Свої жнива.

Матвія 10

Ісус посилає апостолів на служіння

1 Прикликавши дванадцятьох Своїх учнів, Ісус дав їм владу над нечистими духами, щоб виганяти їх і зціляти всяку хворобу й усяку недугу.

- ² Ось імена дванадцятьох апостолів: перший — Симон, прозваний Петром, і Андрій, його брат; Яків Зеведеїв та Іван, його брат;
- ³ Филип і Вартоломій; Хома і митник Матвій; Яків Алфеїв і Тадей;
- ⁴ Симон Кананіт і Юда Іскаріотський, який зрадив Його.
- ⁵ Цих дванадцятьох послав Ісус і заповів їм, кажучи: На дорогу язичників не йдіть і до міста самарійського не входьте,
- ⁶ а йдіть радше до загиблих овець дому Ізраїля.
- ⁷ Ідіть і проповідуйте, кажучи, що наблизилося Царство Небесне.
- ⁸ Хворих оздоровляйте, прокажених очищайте, мертвих воскрешайте, бісів виганяйте; даром отримали — даром давайте.
- ⁹ Не беріть ні золота, ні срібла, ні мідяків у ваші пояси,
- ¹⁰ ні торб у дорогу, ні двох одежин, ні взуття, ні палиці, бо робітник вартий свого утримання.
- ¹¹ А коли ввійдете в якесь місто чи село, розпитайте, хто там є достойний; і там залишайтеся, доки не вийдете.
- ¹² Входячи ж до дому, вітайте його, [кажучи: Мир цьому дому!]
- ¹³ І якщо дім буде достойний, нехай зійде ваш мир на нього; якщо ж не буде достойний, ваш мир нехай повернеться до вас.
- ¹⁴ І як хто не прийме вас і не послухає ваших слів, то, виходячи з дому чи з того міста, обтрусіть пил з ваших ніг.
- ¹⁵ Запевняю вас: легше буде землі Содомській і Гоморрській у день суду, ніж тому місту.

Апостолів будуть переслідувати

- ¹⁶ Ось Я посилаю вас, як овець поміж вовків. Тому будьте мудрі, як змії, і невинні, як голуби.
- ¹⁷ Та стережіться людей, бо видаватимуть вас на суди і по своїх синагогах будуть вас бичувати;
- ¹⁸ поведуть вас заради Мене до володарів і царів для свідчення і їм, і язичникам.
- ¹⁹ Коли ж видаватимуть вас, не журіться, що і як казати: дасться вам у ту хвилину, що казати,
- ²⁰ бо не ви будете говорити, а Дух Отця вашого, Котрий говорить у вас.
- ²¹ Брат брата видаватиме на смерть і батько дитину; і повстануть діти проти батьків, і вбиватимуть їх.
- ²² Вас будуть усі ненавидіти за Моє Ім'я, але хто витерпить до кінця, той спасеться.

23 Коли ж будуть вас переслідувати в тому місті, втікайте до іншого. Запевняю вас: не встигнете обійти ізраїльських міст, як прийде Син Людський.

Не бійтеся тих, хто вбиває тіло

24 Учень не вищий за вчителя, а раб — за свого пана.

25 Досить учневі стати таким, як його вчитель, а рабові — як його пан. Коли Господаря дому назвали Вельзевулом, то наскільки більше говоритимуть на Його домашніх!

26 Тож не бійтеся їх, бо немає нічого прихованого, що не відкриється, і нічого таємного, що не стане відомим.

27 Те, що кажу вам у темряві, кажіть при світлі; і те, що на вухо почувете, проповідуйте на дахах.

28 Не бійтеся тих, хто вбиває тіло, душі ж убити не можуть; бійтеся більше того, хто може і душу, і тіло погубити в геені.

29 Хіба два горобці не продаються за асарія? Проте жодний з них не впаде на землю без волі вашого Отця.

30 А у вас усе волосся на голові пораховане.

31 Не бійтеся, бо ви кращі за багатьох горобців.

32 Кожного, хто визнає Мене перед людьми, визнаю і Я його перед Моїм Отцем, Який на небесах,

33 а хто відречеться від Мене перед людьми, відречуся його і Я перед Отцем Моїм, Який на небесах.

Ісус — понад усе

34 Не думайте, що Я прийшов принести мир на землю; не мир прийшов Я принести, а меч.

35 Адже Я прийшов розлучити сина з його батьком, дочку з її матір'ю і невістку з її свекрухою;

36 вороги людини — її домашні.

37 Хто любить батька або матір більше, ніж Мене, той недостойний Мене; і хто любить сина або дочку більше за Мене, той недостойний Мене.

38 І хто не бере свого хреста і не йде слідом за Мною, той недостойний Мене.

39 Хто зберігає душу свою, той втратить її, а хто втратить душу свою заради Мене, той знайде її.

40 Хто вас приймає, той Мене приймає; хто приймає Мене, приймає Того, Хто послав Мене.

41 Хто приймає пророка в ім'я пророка, дістане нагороду пророка; і хто приймає праведного в ім'я праведника, одержить нагороду праведного.

42 Якщо хто напоїть одного із цих малих чашкою холодної води тільки в ім'я учня, запевняю вас, — не втратить своєї нагороди.

Матвія 11

Посланці від Івана Хрестителя

1 Коли Ісус закінчив наставляти своїх дванадцятьох учнів, то пішов звідти, щоб навчати й проповідувати в їхніх містах.

2 Іван же, почувши у в'язниці про діла Христа, послав своїх учнів

3 запитати Його: Чи Ти є Той, Хто йде, чи нам чекати іншого?

4 А Ісус у відповідь сказав їм: Ідіть і сповістіть Іванові, що чуєте й бачите:

5 сліпі прозрівають, криві ходять, прокажені очищаються і глухі чують, мертві встають, убогим звіщається Євангеліє;

6 щасливий той, хто не спокуситься через Мене.

Свідчення Ісуса про Івана Хрестителя

7 Коли ті відходили, Ісус почав говорити людям про Івана: На що ви ходили подивитися в пустелю? На тростину, яку хитає вітер?

8 Або що ходили побачити? Людину, вдягнену в м'які шати? Та ж ті, хто носить м'який одяг, живуть у царських палацах.

9 Кого ж ви вийшли побачити? Пророка? Так, кажу вам: більше, ніж пророка!

10 Це той, про кого написано: Ось Я посилаю Мого ангела перед Твоє обличчя, який приготує Тобі дорогу перед Тобою.

11 Запевняю вас: не було між народженими від жінок більшого за Івана Хрестителя, але найменший у Царстві Небесному більший від нього.

12 Від днів Івана Хрестителя і дотепер Царство Небесне здобувається силою, і ті, хто застосовує силу, здобувають його.

13 Адже всі Пророки й Закон пророкували до Івана;

14 і коли хочете знати, він — Ілля, який має прийти.

15 Хто має вуха, нехай слухає.

До кого подібний цей рід

16 З ким Мені порівняти цей рід? Він подібний до дітей, які сидять на майданах і гукають до інших,

17 кажучи: Ми грали вам на сопілці, та ви не танцювали; ми голосили, та ви не ридали.

18 Бо прийшов Іван, який не їсть, не п'є, а вони кажуть: Біса має.

19 Прийшов Син Людський, Який їсть і п'є, а вони кажуть: Ось ця людина ненажера і п'яниця, друг митників та грішників. Тож виправдалася премудрість власними ділами.

Ісус докоряє невірним містам

20 Тоді почав [Ісус] докоряти містам, в яких сталося найбільше Його чудес, за те, що вони не покалися:

21 Горе тобі, Хоразине! Горе тобі, Витсаїдо! Бо якби в Тирі й Сидоні сталися ті чудеса, які сталися у вас, вони давно покалися б у волосяниці та в попелі.

22 Однак кажу вам: Тиру й Сидону буде легше в день суду, ніж вам.

23 І ти, Капернауме, хіба до неба піднесешся? До аду провалишся, бо коли би чудеса, що сталися в тобі, відбулися в Содомі, він існував би донині.

24 Тож кажу вам, що землі Содомській легше буде в день суду, ніж тобі.

Заклик до втомлених і обтяжених

25 Того часу, відповідаючи, Ісус сказав: Славлю Тебе, Отче, Господи неба й землі, що втаїв Ти це від премудрих та розумних і відкрив те немовлятам.

26 Так, Отче, бо то було Тобі до вподоби.

27 Усе передав Мені Мій Отець, і ніхто не знає Сина, тільки Отець; ані Отця ніхто не знає, лише Син — і той, кому тільки бажає Син відкрити.

28 Прийдіть до Мене всі втомлені та обтяжені, — і Я заспокою вас!

29 Візьміть Моє ярмо на себе і навчіться від Мене, бо Я лагідний і покірний серцем, — і знайдете спокій своїм душам.

30 Адже Моє ярмо любе, і Мій тягар легкий.

Матвія 12

Милосердя хочу, а не жертви!

1 Того часу проходив Ісус у суботу засіяними ланами. Учні Його зголодніли й почали зривати колосся та їсти.

2 А фарисеї, побачивши те, сказали Йому: Поглянь, Твої учні роблять те, що не годиться робити в суботу.

3 Та Він відповів їм: Хіба ви не читали, що зробив Давид, коли зголоднів сам і ті, котрі були з ним?

⁴ Коли увійшов до Божого дому і їв хліби покладання, які, за винятком лише священників, не годилося їсти ні йому, ні тим, котрі з ним були!

⁵ Або хіба ви не читали в Законі, що в суботу священники в храмі порушують суботу, та є невинні?

⁶ Я ж кажу вам, що тут є щось більше, ніж храм.

⁷ Коли б ви збагнули, що це значить: Я милосердя хочу, а не жертви, — то ніколи не осуджували б невинних.

⁸ Адже Син Людський є Володарем і суботи.

Ісус зціляє в суботу

⁹ І вирушивши звідти, Він прийшов до їхньої синагоги;

¹⁰ там був чоловік, який мав суху руку. І щоб Його звинуватити, запитали, кажучи: Чи годиться в суботу оздоровлювати?

¹¹ А Він відказав їм: Чи є хтось з-поміж вас, хто має одну вівцю, і коли вона в суботу впаде в яму, то не візьме, та й не витягне її?

¹² А наскільки ціннішою за вівцю є людина! Тому годиться і в суботу робити добро.

¹³ Тоді каже чоловікові: Простягни свою руку. Той простягнув, — і вона стала здоровою, як і друга.

¹⁴ А фарисеї вийшли і вчинили проти Нього змову — як Його погубити.

¹⁵ Ісус же, довідавшись про це, пішов звідти.

Надламаної тростини Він не доламає

За Ним пішло багато людей, і Він оздоровив їх усіх,

¹⁶ але застеріг їх, щоб не виявляли Його,

¹⁷ аби збулося сказане через пророка Ісаю, який промовляв:

¹⁸ Ось Мій Слуга, Якого Я обрав, Мій Улюблений, що Його вподобала душа Моя; Я покладаю Духа Мого на Нього, і Він сповіщатиме суд народам.

¹⁹ Він не буде змагатися, не буде кричати, ніхто не почує на майданах Його голосу.

²⁰ Надламаної тростини Він не доламає і тліючого гнота не загасить, доки не доведе правосуддя до перемоги.

²¹ І на Його Ім'я будуть надіятися народи!

Хто не збирає, той розкидає

²² Тоді привели до Нього біснуватого: сліпого та німого, — і Він зцілив його, так що сліпий [і німий] заговорив і став бачити.

- 23 Дивувалися всі люди й говорили: Чи не є це [Христос], Син Давидів?
- 24 Фарисеї ж, почувши це, сказали: Він виганяє бісів не інакше, як Вельзевулом, князем бісівським!
- 25 А Ісус, знаючи їхні думки, сказав їм: Кожне царство, що розділилося саме в собі, запустіє, і кожне місто чи дім, що розділилися самі в собі, не встоять.
- 26 І коли сатана виганяє сатану, він сам у собі розділився. Як же встоїть його царство?
- 27 Коли Я Вельзевулом виганяю бісів, то ким тоді виганяють ваші сини? Тому вони будуть вам суддями.
- 28 Коли ж Я Божим Духом виганяю бісів, то прийшло до вас Царство Боже.
- 29 Або як може хтось увійти в дім сильного й пограбувати його майно, коли раніше не зв'яже сильного? І лише тоді його дім пограбує.
- 30 Хто не зі Мною, той проти Мене, і хто зі Мною не збирає, той розкидає.

Зневага Святого Духа

- 31 Тому кажу вам, що кожний гріх і кожна хула будуть прощені людям, але хула на Духа не буде прощена.
- 32 І коли хто скаже слово проти Сина Людського, проститься йому, а хто скаже проти Духа Святого, не проститься йому ні в цьому віці, ні в майбутньому.

Від переповнення серця промовляють уста

- 33 Виростіть добре дерево, то й плід його добрий, а виростіть погане дерево, то й плід його поганий, бо дерево пізнається по плодах.
- 34 Роде гадючий, як ви можете добре говорити, будучи злими? Адже чим переповнене серце, те промовляють уста.
- 35 Добра людина з доброго скарбу виносить добро, а погана людина зі злого скарбу виносить зло.
- 36 Кажу ж вам, що за кожне пусте слово, яке люди скажуть, відповідатимуть судного дня,
- 37 бо за словами своїми будеш виправданий, і за словами своїми будеш осуджений.

Фарисеї та книжники вимагають ознаки

- 38 Тоді озвалися деякі з книжників і фарисеїв, кажучи: Учителю, хочемо від Тебе бачити ознаку.
- 39 А Він у відповідь їм сказав: Лукавий і перелюбний рід шукає ознаку, та ознаки не буде дано йому, хіба лише ознака пророка Йони.

⁴⁰ Адже так, як Йона був у череві кита три дні й три ночі, так буде Син Людський у серці землі три дні й три ночі.

⁴¹ Мужі ниневійські встануть на суд із цим родом і засудять його, бо вони покаялися через проповідь Йони, а тут — більше, ніж Йона.

⁴² Цариця півдня підніметься на суд із цим родом і засудить його, бо вона прийшла з краю світу, щоби послухати мудрість Соломона, а тут — більше від Соломона.

Покоління, яке покорилося нечистому духові

⁴³ Коли нечистий дух виходить з людини, то блукає безводними місцями, шукаючи відпочинку, та не знаходить.

⁴⁴Тоді каже: Повернуся до свого дому, звідки вийшов. І, повернувшись, він знаходить його порожнім, заметеним і прибраним.

⁴⁵ Він тоді іде, бере із собою сім інших духів, гірших від себе, і вони, ввійшовши, живуть там; і кінець тієї людини буває гірший від початку. Так буде і цьому злому родові.

Хто є рідними Ісуса

⁴⁶ Коли Він ще промовляв до людей, то Його мати й брати стояли надворі, намагаючись поговорити з Ним.

⁴⁷Хтось сказав Йому: Ось Твоя мати і Твої брати стоять надворі, бажаючи з Тобою розмовляти.

⁴⁸Він же відповів тому, хто говорив до Нього: А хто Моя мати і хто Мої брати?

⁴⁹ І, вказавши Своєю рукою на Своїх учнів, промовив: Ось Моя мати і Мої брати.

⁵⁰ Адже хто чинитиме волю Мого Отця, Який на небі, той є Моїм братом, і сестрою, і матір'ю!

Матвія 13

Притча про сіяча

¹ Того дня Ісус вийшов з дому і сидів біля моря;

² і зібралось біля Нього безліч людей; Він увійшов у човен і сів, а всі люди стояли на березі.

³ І Він багато розповідав їм притчами, кажучи: Ось вийшов сіяч сіяти.

⁴ І коли сіяв, одне зерно впало при дорозі, і прилетіли птахи та визбирали його.

⁵ Інше впало на кам'янистий ґрунт, де не було багато землі, і швидко зійшло, бо не мало глибокої землі,

⁶ а як піднялося сонце, — зів'яло і, не маючи кореня, засохло.

- 7 Інше впало в терня, а терня виросло й заглушило його.
- 8 А інше впало на добру землю і давало плід: одне в сто, одне в шістдесят, одне в тридцять разів.
- 9 Хто має вуха [щоби слухати], нехай слухає!

Чому Ісус говорив притчами?

- 10 Підійшовши, учні запитали Його: Чому Ти говориш до них притчами?
- 11 А Він у відповідь сказав їм: Бо вам дано пізнати таємниці Царства Небесного, а їм не дано.
- 12 Адже хто має, тому дасться, і матиме понад міру, а хто не має, то й те, що має, буде забране від нього.
- 13 Я тому говорю до них притчами, що, дивлячись, вони не бачать, а слухаючи, — не чують і не розуміють;
- 14 і збувається щодо них пророцтво Ісаї, в якому говориться: Слухом будете чути, та не зрозумієте, і вдивляючись, будете дивитися, та не побачите.
- 15 Адже серце цього народу огрубіло, і вухами недочувають, і очі свої замружили, аби не побачити очима і не почути вухами; та й серцем не зрозуміли і не навернулися, щоб Я зцілив їх.
- 16 Ваші ж очі та ваші вуха блаженні, бо бачать і чують.
- 17 Запевняю вас, що багато пророків і праведників бажали бачити те, що ви бачите, але не бачили; і чути хотіли те, що ви чуєте, але не чули.

Пояснення притчі про сіяча

- 18 Отже, послухайте притчу про сіяча.
- 19 До кожного, хто слухає слово про Царство, та не розуміє, приходять лукавий і викрадає посіяне в його серці; це те, що посіяне при дорозі.
- 20 А посіяне на кам'янистому — це той, хто слухає слово і відразу з радістю його приймає,
- 21 але, не маючи в собі кореня, він є непостійний, і коли настають труднощі або переслідування за слово, він відразу спокушується.
- 22 Посіяне в тернях — це той, хто слухає слово, але клопоти віку та омана багатства заглушають те слово, і воно залишається без плоду.
- 23 А посіяне в добру землю — це той, хто слухає слово і розуміє, тому приносить плід — один родить у сто разів, інший — у шістдесят, а ще інший — у тридцять.

Притча про кукіль

- 24 Іншу притчу подав їм, кажучи: Подібне Царство Небесне до людини, яка посіяла добірне насіння на своєму полі.

- 25 Коли люди спали, прийшов ворог, посіяв кукіль серед пшениці, та й пішов.
- 26 А як зійшло збіжжя і дало колос, тоді ж з'явився і кукіль.
- 27 Тож прийшли слуги господаря і сказали йому: Пане, хіба не добірне насіння ти сіяв на своєму полі? Звідки ж узявся кукіль?
- 28 А він сказав їм: Людина-ворог це зробила. І кажуть йому раби: Хочеш, щоб ми пішли й випололи його?
- 29 Він же сказав: Ні, щоб ви часом, виполюючи кукіль, не повіривали разом з ним і пшениці.
- 30 Залиште, щоб і те, і друге разом росло до жнив, а під час жнив скажу жінцям: зберіть спершу кукіль та пов'яжіть його в снопи, аби спалити його, а пшеницю зберіть до моєї клуні.

Притча про гірчичне зерно і про закваску

- 31 Іншу притчу подав їм, кажучи: Царство Небесне подібне до зерна гірчиці, що його людина взяла, та й посіяла на своєму полі;
- 32 воно, хоч і найменше з усіх зерен, та коли виросте, стає більшим за всю городину і стає деревом, так що прилітають птахи небесні й гніздяться на його гілках.
- 33 Іншу притчу навів їм: Царство Небесне подібне до закваски, що її жінка взяла й поклала до трьох мірок борошна, поки все вкисло.
- 34 Усе це промовляв Ісус людям у притчах, а без притчі нічого їм не говорив,
- 35 щоби збулося сказане через пророка, який говорив: Відкрию уста Мої в притчах, виявлю сховане від початку світу!

Пояснення притчі про кукіль

- 36 Відпустивши натовп, Він прийшов у дім. І підійшли до Нього учні Його, кажучи: Роз'ясни нам притчу про польовий кукіль.
- 37 Він же, відповідаючи, сказав: Той, Хто сіє добірне насіння, — це Син Людський,
- 38 а поле — це світ; добірне ж насіння — це сини Царства; кукіль — це сини лукавого;
- 39 ворог, що його посіяв, — це диявол; жнива — це кінець світу, а жінці — це ангели.
- 40 Отже, як збирають кукіль і палять у вогні, так буде при кінці світу:
- 41 Син Людський пошле Своїх ангелів, які зберуть з Його Царства всі спокуси й тих, хто чинить беззаконня,
- 42 і вкинуть їх у вогняну піч; там буде плач і скрегіт зубів.

43 Тоді праведні засяють, як сонце, у Царстві Отця Свого. Хто має вуха, нехай слухає.

Притчі про скарб, перлину та невід

44 Царство Небесне подібне до скарбу, схованого в полі, який людина, знайшовши, ховає і з тієї радості йде та продає все, що має, і купує те поле.

45 Ще Царство Небесне подібне до людини, — до купця, який шукає гарних перлин;

46 знайшовши одну дорогоцінну перлину, іде, продає все, що має, і купує її.

47 Царство Небесне подібне також до закинутого в море невода, який назбирав усякої всячини,

48 а коли він наповниться, його витягнуть на берег та, сівши, виберуть усе добре до посудин, а непридатне викинуть геть.

49 Так буде при кінці віку: вийдуть ангели і відділять злих з-поміж праведних,

50 і їх повкидають у вогняну піч; там буде плач і скрегіт зубів.

51 [Каже їм Ісус]: Чи зрозуміли це все? Відповідають Йому: Так.

52 Він же сказав їм: Тому-то кожний книжник, котрий навчений про Царство Небесне, подібний до людини-господаря, яка витягає зі своєї скарбниці нове і старе.

Ісуса не приймають на батьківщині

53 Коли закінчив Ісус ці притчі, Він пішов звідти.

54 Прийшовши на Свою батьківщину, Він навчав їх у їхній синагозі, так що дивувалися вони й говорили: Звідки в Нього ця мудрість і сила?

55 Хіба Він не син теслі? Хіба не Його мати зветься Марією, а брати Його — Яків, Йосиф, Симон і Юда?

56 Хіба Його сестри не всі між нами? Тож звідки у Нього це все?

57 І вони спокушувалися Ним. Ісус же сказав їм: Пророк не буває без пошани, — хіба тільки на своїй батьківщині та у своєму домі.

58 І не зробив там багатьох чудес через їхнє невірство.

Матвія 14

Ув'язнення і смерть Івана Хрестителя

1 На той час тетрарх Ірод почув про Ісуса

2 і сказав своїм слугам: Це Іван Хреститель; він воскрес із мертвих, і тому чудеса діють у ньому!

- ³ Оскільки Ірод, схопивши Івана, зв'язав його й посадив до в'язниці через Іродіяду, дружину свого брата Филипа,
- ⁴ бо Іван говорив йому: Не годиться тобі її мати!
- ⁵ За ці слова Ірод хотів вбити його, та боявся народу, тому що Івана вважали пророком.
- ⁶ Коли був день народження Ірода, дочка Іродіяди танцювала серед гостей і сподобалася Іродові;
- ⁷ він з клятвою пообіцяв їй дати те, чого тільки не попросить.
- ⁸ Вона ж, намовлена своєю матір'ю, сказала: Дай мені тут на полумиску голову Івана Хрестителя!
- ⁹ Цар засмутився, але через клятву й тих, які сиділи, наказав дати,
- ¹⁰ тож послав стягти голову Іванові у в'язниці.
- ¹¹ Голову принесли на полумиску та подали дівчині, а вона віднесла своїй матері.
- ¹² І прийшли його учні, взяли тіло, поховали його та пішли й сповістили Ісуса.
- ¹³ Почувши це, Ісус відплив звідти човном у безлюдне місце й усамітнівся; довідавшись про те, багато людей пішло за Ним пішки з міст.
- ¹⁴ Вийшовши, [Ісус] побачив багатьох людей, змилосердився над ними і оздоровив їхніх хворих.

Нагодування п'яти тисяч

- ¹⁵ А як звечоріло, підійшли до Нього учні, та й кажуть: Тут місце пустинне і година вже пізня; відпусти людей, щоби пішли у села купити собі їсти.
- ¹⁶ Ісус же відповів їм: Не треба їм іти, ви дайте їм їсти!
- ¹⁷ Та вони говорять Йому: Маємо тут лише п'ять хлібів і дві риби.
- ¹⁸ А Він сказав: Принесіть їх Мені сюди.
- ¹⁹ І, звелівши людям посідати на траві, узяв п'ять хлібів та дві риби, звернув погляд до неба, поблагословив і, переломивши, дав хліб учням, а учні — людям.
- ²⁰ І всі їли й наїлися, і назбирали залишків дванадцять повних кошиків.
- ²¹ А тих, які їли, було близько п'яти тисяч чоловіків, не рахуючи жінок і дітей.

Ісус іде по воді

- ²² І зараз же звелів [Ісус Своїм] учням сісти в човна й плисти раніше за Нього на інший бік, а Він тим часом відпустить людей.
- ²³ Відпустивши народ, піднявся Сам на гору, щоб молитися. Як звечоріло, Він залишався там на самоті.
- ²⁴ Човен уже був далеко від берега; його кидали хвилі, бо дув супротивний вітер.

- 25** У четверту сторожу ночі [Ісус] попрямував до них, ідучи по морю.
- 26** А учні, побачивши, що Він іде по морю, жажнулися, кажучи, що це привид, і зі страху закричали.
- 27** Зараз же сказав їм Ісус: Кріпіться, це Я, не бійтеся!
- 28** Петро, озвавшись до Нього, сказав: Господи, коли це Ти, накажи, щоб я пройшов до Тебе по воді!
- 29** Він же сказав: Іди! І, вийшовши із човна, Петро пішов по воді, щоб іти до Ісуса.
- 30** Та, побачивши сильний вітер, злякався, почав тонути і закричав, гукаючи: Господи, спаси мене!
- 31** І зараз Ісус, простягнувши руку, схопив його, та й каже йому: Маловірний, чому ти засумнівався?
- 32** Коли вони ввійшли до човна, вітер стих.
- 33** А ті, які були в човні, поклонилися Йому, кажучи: Ти насправді є Божий Син!

Великі зцілення у Генісаретському краї

- 34** Перепливши, ступили на землю Генісаретську.
- 35** Упізнавши Його, люди цієї місцевості сповістили всю околицю, принесли до Нього всіх хворих
- 36** і благали Його, щоб тільки доторкнутися до краю Його одягу; і ті, хто доторкався, — одужували.

Матвія 15

Божі заповіді та перекази старших

- 1** Тоді підходять до Ісуса фарисеї і книжники з Єрусалима й питають:
- 2** Чому Твої учні порушують передання старших: не миють своїх рук, коли їдять хліб?
- 3** А Він у відповідь сказав їм: Чому ж і ви порушуєте Божу заповідь через ваші передання?
- 4** Адже Бог сказав: Шануй батька і матір. І ще: Хто зневажає батька або матір, хай смертю помре.
- 5** А ви кажете: Хто скаже батькові чи матері: Добро, я міг би допомогти вам, є мій дар для Бога,
- 6** то може й не шанувати свого батька [чи матері]? Так і ви — задля ваших передань скасовуєте Слово Боже.
- 7** Лицеміри, добре пророкував про вас Ісая, кажучи:

⁸ Цей народ [наближається до Мене своїми устами], губами шанує Мене, серце ж їхнє далеко від Мене;

⁹ та даремно поклоняються Мені, навчаючи людських заповідей.

Що опоганює людину

¹⁰ Покликавши людей, Він звернувся до них: Слухайте й розумійте:

¹¹ не те, що входить в уста, опоганює людину, а те, що виходить з уст, опоганює людину.

¹² Тоді учні, підійшовши, кажуть Йому: Чи знаєш, що фарисеї, почувши ці слова, спокусилися?

¹³ А Він у відповідь сказав: Кожна рослина, яку не посадив мій Небесний Отець, буде викоренена.

¹⁴ Залиште їх: це сліпі проводирі сліпих. А коли сліпий веде сліпого, то обидва впадуть у яму.

¹⁵ У відповідь Петро попросив Його: Поясни нам цю притчу.

¹⁶ [Ісус] же відповів: Невже й досі ви не розумієте?

¹⁷ Не можете збагнути, що все, що входить в уста, іде в шлунок і виходить геть?

¹⁸ А те, що виходить з уст, виходить із серця — воно опоганює людину.

¹⁹ Адже із серця виходять лукаві думки, вбивства, перелюб, розпуста, злодійство, неправдиві свідчення, богозневага.

²⁰ Це те, що опоганює людину; їсти ж немитими руками не опоганює людини.

Віра жінки-ханаанки

²¹ І вийшовши звідти, Ісус відійшов до околиць Тира й Сидона.

²² Жінка-ханаанка з тих околиць вийшла й кричала, гукаючи: Господи, Сину Давидів, помилуй мене, бо мою доньку тяжко мучить біс!

²³ Але Він не відповів їй ані слова. Підійшли Його учні та почали просити Його, кажучи: Відпусти її, бо вона кричить нам услід.

²⁴ У відповідь Він сказав: Я посланий тільки до загинлих овець з дому Ізраїля.

²⁵ Вона ж підійшла, поклонилася Йому й каже: Господи, допоможи мені!

²⁶ А Він у відповідь промовив: Не годиться брати хліб у дітей і кидати щенятам.

²⁷ Вона сказала: Так, Господи, але й щенята їдять крихти, які падають зі столу їхніх панів.

²⁸ Тоді Ісус сказав їй у відповідь: О жінко, велика твоя віра! Нехай буде так, як ти хочеш! І видужала її дочка тієї ж миті.

29 Відійшовши звідти, Ісус наблизився до Галилейського моря і, піднявшись на гору, сів там.

30 І прийшло до Нього багато людей, маючи із собою кривих, сліпих, калік, німих і багатьох інших; їх поклали до Його ніг, а Він зцілив їх.

31 Тож люди дивувалися, коли бачили, що німі говорять, каліки здорові, кульгаві ходять, і сліпі бачать, — прославляли Бога Ізраїлевого.

Нагодування чотирьох тисяч

32 А Ісус, покликавши Своїх учнів, сказав: Жаль Мені цих людей, бо вже три дні перебувають зі Мною і не мають що їсти. Не хочу відпустити їх голодними, щоби часом не ослабли в дорозі.

33 Та учні кажуть Йому: Звідки нам у пустелі взяти стільки хліба, щоб нагодувати таку юрбу?

34 А Ісус запитує: Скільки хлібів маєте? Вони відказали: Сім і декілька рибин.

35 Звелівши людям сісти на землі,

36 Він узяв сім хлібів і рибу та, віддавши подяку, переломив і давав учням, а учні — людям.

37 Усі поїли й наситилися. І зібрали кусків, що залишилися, сім повних кошиків.

38 А тих, які їли, було чотири тисячі чоловіків, не рахуючи жінок і дітей.

39 Відпустивши народ, Ісус сів у човен і прибув до околиць Магдалинських.

Матвія 16

Фарисеї та садукеї вимагають ознаки з неба

1 Підійшли фарисеї та садукеї і, випробовуючи Його, попросили показати їм ознаку з неба.

2 А Він у відповідь сказав їм: Як вечір настає, кажете: Буде погода, бо червоне небо.

3 А вранці: Буде негода, бо червоне небо захмарюється. Отже, вигляд неба ви пояснити можете, а ознак часу — не здатні?

4 Лукавий і перелюбний рід шукає ознаку, але ознаки йому не дасться, хіба що ознака Йони. І залишивши їх, Він відійшов.

Застереження від фарисейської закваски

5 А переправившись на другий бік, учні забули взяти хліба.

6 Ісус же сказав їм: Будьте обережні та стережіться фарисейської та садукейської закваски.

7 Вони ж роздумували над цим і казали, що не взяли хліба.

- 8 Знаючи це, Ісус промовив: Чому міркуєте між собою, маловіри, що не маєте хліба?
- 9 Чи й досі не розумієте? Невже не пам'ятаєте п'ятьох хлібів на п'ять тисяч, і скільки кошиків ви зібрали,
- 10 ні сімох хлібів на чотири тисячі, та скільки кошиків ви зібрали?
- 11 Як ви не розумієте, що не про ті хліби кажу Я вам? Але стережіться закваски фарисейської та садукейської.
- 12 Тоді зрозуміли, що Він сказав їм стерегтися не хлібної закваски, а фарисейської та садукейської науки.

Учні визнають Ісуса Месією

- 13 Прийшовши в околиці Кесарії Филипової, Ісус звернувся до Своїх учнів, запитуючи: За кого люди вважають Сина Людського?
- 14 Вони відповіли: Одні — за Івана Хрестителя, другі — за Іллю, інші — за Єремію або за одного з пророків.
- 15 Каже їм [Ісус]: А ви Мене за кого вважаєте?
- 16 У відповідь Симон-Петро промовив: Ти є Христос, Син Бога Живого!
- 17 А Ісус відповів йому і сказав: Блаженний ти, Симоне, сину Йонин, бо не тіло і кров тобі це відкрили, а Мій Отець Небесний.
- 18 І Я тобі кажу, що ти є Петро; і на цій скелі Я збудую Свою Церкву, і брами аду не переможуть її.
- 19 Я дам тобі ключі Царства Небесного: і те, що ти зв'яжеш на землі, буде зв'язане на небесах; і те, що ти розв'яжеш на землі, буде розв'язане на небесах.
- 20 Тоді наказав [Ісус Своїм] учням нікому не казати, що Він — Христос.

Попереду страждання, смерть і воскресіння

- 21 Відтоді Ісус почав виявляти Своїм учням, що Йому потрібно йти в Єрусалим та багато постраждати від старших, первосвящеників і книжників, бути вбитим і третього дня воскреснути.
- 22 Петро, відкликавши Його вбік, почав перечити Йому, кажучи: Змилуйся над Собою, Господи! Хай з Тобою цього не станеться!
- 23 А Він, обернувшись, сказав Петрові: Відійди від Мене, сатано, ти спокушаєш Мене, бо думаєш не про Боже, а про людське!

Душа — дорожча за все

- 24 Тоді Ісус сказав Своїм учням: Коли хто хоче йти за Мною, нехай зречеться самого себе, візьме свій хрест і йде за Мною.

25 Бо коли хто хоче спасти свою душу, той погубить її, а хто погубить свою душу заради Мене, той знайде її.

26 Тому що яка користь людині, коли вона весь світ здобуде, а свою душу занапастить? Або що дасть людина взамін за свою душу?

Син Людський прийде у славі

27 Адже Син Людський має прийти в славі Свого Отця з ангелами Своїми, і тоді Він віддасть кожному згідно з його ділами.

28 Запевняю вас, що деякі з тих, котрі стоять тут, не зазнають смерті, доки не побачать Сина Людського, що йде у Своему Царстві.

Матвія 17

Преображення Ісуса

1 Через шість днів Ісус бере Петра, Якова та його брата Івана і виводить їх самих на високу гору.

2 І Він преобразився перед ними: обличчя Його засяло, немов сонце, одяг став білий, немов світло.

3 І ось з'явилися їм Мойсей та Ілля, які розмовляли з Ним.

4 Озвавшись, Петро сказав Ісусові: Господи, добре нам тут; коли хочеш, поставлю тут три намети: один Тобі, один Мойсеєві та один Іллі.

5 Поки він говорив, ясна хмара оповила їх, і з хмари пролунав голос: Це є Мій Улюблений Син, Якого Я вподобав; Його слухайте!

6 Почувши це, учні попадали долілиць і дуже злякалися.

7 Ісус підійшов, доторкнувся до них і сказав: Підійміться й не бійтеся.

8 Підвівши свої очі, учні не побачили нікого, крім одного Ісуса.

9 Коли вони сходили з гори, Ісус наказав їм, говорячи: Нікому не розповідайте про видіння, доки Син Людський не воскресне з мертвих.

10 І учні запитали Його, кажучи: Чому книжники говорять, що спочатку має прийти Ілля?

11 А Він, відповідаючи їм, сказав: Ілля справді прийде і все приготує.

12 Проте кажу вам, що Ілля вже прийшов, та його не впізнали, але зробили з ним те, що хотіли. Так і Син Людський має від них постраждати.

13 Тоді учні зрозуміли, що Він говорив їм про Івана Хрестителя.

Ісус оздоровляє сновиду

14 Коли вони прийшли до людей, то до Нього підійшов один чоловік і, упавши Йому до ніг,

15 каже: Господи, помилуй мого сина, бо він — сновида і тяжко страждає: часто кидається у вогонь і часто у воду.

16 Я привів його до Твоїх учнів, та вони не могли його оздоровити.

17 А Ісус сказав у відповідь: О роде невірний і розбещений, доки буду з вами? Доки терпітиму вас? Приведіть Мені його сюди!

18 І погрозив йому Ісус, і біс вийшов з нього: тієї ж миті юнак одужав.

Про силу віри

19 Тоді учні, прийшовши до Ісуса, Який був на самоті, запитали: Чому ми не змогли його вигнати?

20 Він сказав їм: Через ваше маловір'я. Запевняю вас: коли будете мати віру, як гірчичне зерно, то скажете цій горі: Перейди звідси туди! — і вона перейде; і нічого не буде для вас неможливого.

21[Цей же рід не виходить інакше — тільки молитвою і постом].

Ісус нагадує про Свою смерть і воскресіння

22 Коли вони зібралися в Галилеї, Ісус сказав їм: Син Людський буде виданий у руки людям,

23 і вони Його вб'ють, але третього дня Він воскресне. І учні дуже засмутилися.

Ісус платить данину

24 Коли вони прибули в Капернаум, наблизилися збирачі дідрахм до Петра і запитали: А ваш Учитель заплатить дідрахму?

25 Він відповідає: Так. А коли ввійшов до хати, випередив його Ісус, промовивши: Як тобі здається, Симоне, з кого земні царі беруть данину чи податок: зі своїх синів чи із чужих?

26 Коли той відповів: Із чужих, — то Ісус сказав йому: Отже, сини вільні.

27 Але, щоб ми не спокусили їх, піди до моря, закинь вудку, візьми рибу, яка першою попадеться, і, відкривши їй рота, знайдеш статир ; візьми його і дай їм за Мене та за себе.

Матвія 18

Хто ввійде в Царство Небесне

1 На той час підійшли до Ісуса учні й кажуть: То хто найбільший у Царстві Небесному?

2[Ісус] покликав дитину, поставив її серед них

3 і сказав: Запевняю вас: якщо не навернетесь і не станете, як діти, не ввійдете в Царство Небесне.

- ⁴Отже, хто умалиться, як ця дитина, той буде найбільшим у Царстві Небесному.
- ⁵ Хто приймає таку дитину в Моє Ім'я, той Мене приймає.
- ⁶ А хто спокусить одного із цих малих, які вірять у Мене, тому краще повісити млинове жорно на шию і втопити в морській глибині.
- ⁷ Горе світові від спокус, бо повинні прийти спокуси; однак горе тій людині, через яку спокуси приходять.
- ⁸ Коли твоя рука або нога тебе спокушає, відрубай її і кинь геть від себе; краще тобі увійти в життя кульгавим або кволим, ніж, маючи дві руки та дві ноги, бути вкинутим у вогонь вічний.
- ⁹ Коли твоє око тебе спокушає, вийми його й кинь від себе; краще тобі однооким увійти в життя, ніж, маючи два ока, бути вкинутим у вогняну геєну .
- ¹⁰ Стережіться, щоб ви не погордували жодним із цих малих, бо кажу вам, що їхні ангели на небі повсякчас бачать обличчя Мого Небесного Отця.
- ¹¹[Адже Син Людський прийшов знайти і спасти те, що загинуло].

Притча про заблудлу вівцю

- ¹² Як ви вважаєте? Коли в якогось чоловіка буде сто овець і одна з них заблукає, чи не покине він дев'яносто дев'ять у горах і не піде шукати заблудлої?
- ¹³ І коли станеться, що знайде її, запевняю вас, що радітиме нею більше, ніж дев'яноста дев'ятьма, які не заблукали.
- ¹⁴ Так само немає бажання в Отця вашого Небесного, щоби загинув один із цих малих.

Як ставитися до провин брата

- ¹⁵ Якщо згрішить твій брат проти тебе, піди й докори йому віч-на-віч. Коли послухає тебе, ти придбав свого брата,
- ¹⁶ а коли не послухає, візьми із собою ще одного або двох, щоб устами двох або трьох свідків підтвердилося кожне слово;
- ¹⁷ коли не послухає їх, скажи Церкві, а коли й Церкві не послухає, нехай буде тобі як язичник і митник.
- ¹⁸ Запевняю вас: усе те, що зв'яжете на землі, буде зв'язане на небі; і все те, що розв'яжете на землі, буде розв'язане на небі.
- ¹⁹ Знову запевняю вас: коли двоє з вас на землі погодяться просити про будь-яку річ, яку лише просять, буде їм дано від Мого Отця Небесного.
- ²⁰ Адже де двоє або троє зберуться в Ім'я Моє, там і Я серед них!
- ²¹ Тоді, підійшовши до Нього, Петро сказав: Господи, якщо згрішить мій брат проти мене, чи маю йому прощати до семи разів?

²² Відповів йому Ісус: Не кажу тобі до семи разів, але до сімдесяти разів по сім.

Притча про немилосердного боржника

²³ Тож Царство Небесне подібне до чоловіка-царя, який хотів розрахуватися зі своїми рабами.

²⁴ Коли почав він розраховуватися, привели до нього одного, котрий був винен десять тисяч талантів .

²⁵ А як той не мав чим віддати, пан наказав продати його, жінку, дітей і все, що має, і віддати борг.

²⁶ Тоді раб, упавши ниць, кланявся йому й благав: Потерпи ще мені — і все тобі віддам.

²⁷ І пан того раба, змилосердившись, відпустив його, а борг йому простив.

²⁸ Коли вийшов той раб, він зустрів іншого раба, який був винен йому сто динаріїв , схопив його, почав душити, проказуючи: Віддай те, що винен!

²⁹ А той другий раб, упавши, благав його, кажучи: Потерпи мені, я все тобі віддам.

³⁰ Він же не забажав і кинув його до в'язниці, доки не віддасть борг.

³¹ Побачивши, що сталося, інші раби дуже засмутилися, пішли й розповіли своєму панові про все, що трапилося.

³² Тоді його пан покликав його та каже йому: Лукавий рабе, весь той борг я тобі простив, бо ти вблагав мене.

³³ Хіба не слід і тобі було змилосердитися над своїм співрабом, як я змилосердився над тобою?

³⁴ І його пан, розгнівавшись, передав його катам, доки не віддасть увесь борг.

³⁵ Так і Мій Отець Небесний чинитиме з вами, якщо не простите від вашого серця кожний братові своєму [його переступів].

Матвія 19

¹ Після того, як Ісус закінчив ці слова, Він вийшов з Галилеї і прибув до юдейських околиць, що за Йорданом.

² За Ним пішло багато людей, і Він оздоровив їх там.

Що Бог поєднав, людина хай не розлучає

³ Підійшли до Нього фарисеї і, випробовуючи Його, запитали: Чи годиться чоловікові розлучатися зі своєю дружиною з будь-якої причини?

⁴ А Він у відповідь сказав: Хіба не читали ви, що Творець на початку створив їх чоловіком і жінкою?

⁵ І сказав: Тому залишить чоловік батька й матір і пристане до своєї жінки, і обоє будуть одним тілом.

⁶ То вже буде не два, а одне тіло. Отже, що Бог поєднав, людина хай не розлучає.

⁷ Кажуть Йому: А чому ж Мойсей звелів дати листа про розлучення і її відпустити?

⁸ Він каже їм: Мойсей через вашу жорстокість дозволив вам розлучатися з вашими дружинами, але спочатку так не було.

⁹ Кажу ж вам, що кожен, хто розлучається зі своєю дружиною, — за винятком випадку, спричиненого розпустою, — і одружується з іншою, чинить перелюб, [і хто одружується з розлученою, чинить перелюб].

¹⁰ Його учні кажуть Йому: Коли така справа чоловіка з жінкою, то краще не одружуватися.

¹¹ Він же сказав їм: Не всі розуміють це слово, а лише ті, кому дано.

¹² Бо є євнухи, які такими народилися з лона матері; є євнухи, яких оскопили люди, і є євнухи, які задля Царства Небесного оскопили самі себе. Хто може збагнути, нехай збагне.

Ісус благословляє дітей

¹³ Тоді привели до нього дітей, щоб руки поклав на них і помолився, а учні заборонили їм.

¹⁴ Та Ісус сказав: Облиште дітей і не забороняйте їм приходити до Мене, бо для таких є Царство Небесне.

¹⁵ І, поклавши на них руки, Він пішов звідти.

Ісус і багатий юнак

¹⁶ І ось один, підійшовши, сказав Йому: Учителю [добрий], що доброго я маю робити, аби мати вічне життя?

¹⁷ Ісус сказав йому: Чому питаєш Мене про добре? Добрий тільки Один Бог. Як хочеш увійти до життя, дотримуйся заповідей.

¹⁸ Той питає Його: Яких? Ісус відповів: Не вбивай, не чини перелюбу, не кради, не свідчи неправдиво,

¹⁹ шануй батька та матір і люби ближнього свого, як самого себе.

²⁰ Каже Йому юнак: Це все зберіг я [змалку], чого ще мені бракує?

²¹ Ісус відповів йому: Якщо хочеш бути досконалим, піди та продай своє майно, роздай бідним і матимеш скарб на небесах, а тоді приходь і йди за Мною.

²² Почувши ці слова, юнак із сумом відійшов, бо мав великі маєтки.

23 А Ісус сказав Своїм учням: Запевняю вас, що важко багатому увійти в Царство Небесне.

24 І ще додам: легше верблюдові пройти через вушко голки, ніж багатому увійти в Царство Боже.

25 Почувши це, учні дуже здивувалися і сказали: То хто ж тоді може спастися?

26 Поглянувши на них, Ісус промовив: Для людей це неможливо, а для Бога все можливе.

Нагорода тим, хто пішов за Христом

27 Тоді Петро, звернувшись до Нього, сказав: Ось ми залишили все й пішли за Тобою, то що нам буде?

28 А Ісус відказав: Запевняю вас, що ви, які пішли за Мною, у новому бутті, коли сяде Син Людський на престолі Своєї слави, сядете й ви на дванадцятьох престолах, щоб судити дванадцять племен Ізраїля.

29 І кожний, хто задля Мого Імені залишить дім або братів, або сестер, або батька, або матір, [або дружину], або дітей, або поля, той отримає в сто разів більше і матиме у спадок вічне життя.

30 Багато перших будуть останніми, а останні — першими.

Матвія 20

Притча про робітників у винограднику

1 Царство Небесне подібне до господаря, який вийшов якось вранці найняти робітників до свого виноградника.

2 Домовившись з робітниками по динарію за день, він послав їх до свого виноградника.

3 Вийшовши о третій годині, побачив інших, які стояли без діла на ринку,

4 і сказав їм: Ідьте і ви у виноградник — і дам вам по справедливості.

5 Вони пішли. Далі, вийшовши о шостій та о дев'ятій годинах, зробив так само.

6 Коли вийшов об одинадцятій годині, знайшов інших, які стояли, і каже їм: Чому ви стоїте тут без діла цілий день?

7 Кажуть йому: Бо нас ніхто не найняв. Він каже їм: Ідьте і ви у виноградник [мій — і одержите, що вам належить].

8 Коли настав вечір, каже господар виноградника до свого управителя: Поклич робітників і дай їм платню, почавши від останніх і аж до перших.

9 Ті, хто прийшов об одинадцятій годині, одержали по динарію.

¹⁰А коли підійшли перші, то думали, що одержать більше, але й вони отримали по динарію.

¹¹Відтак, одержавши, нарікали на пана,

¹²кажучи: Оці останні попрацювали одну годину, а ти прирівняв їх до нас, які винесли тягар дня і спеку.

¹³ А він у відповідь сказав одному з них: Друже, не кривджу тебе; чи не за динарія домовився ти зі мною?

¹⁴Візьми своє і йди. Я хочу й цьому останньому дати так само, як і тобі;

¹⁵ хіба не можна мені зробити з моїм те, що я бажаю? Чи твоє око лукаве через те, що я добрий?

¹⁶ Так останні будуть першими, а перші — останніми, [бо багато є покликаних, а мало вибраних].

Ісус нагадує про Свою смерть і воскресіння

¹⁷ Прямуючи до Єрусалима, Ісус узяв дванадцятьох учнів окремо і дорогою сказав їм:

¹⁸ Ось, ідемо до Єрусалима, і Син Людський буде виданий первосвященикам і книжникам; і засудять Його на смерть,

¹⁹ і видадуть Його язичникам на наругу, на катування та розп'яття, а третього дня Він воскресне.

Прохання матері щодо своїх синів

²⁰ Тоді підійшла до Нього мати синів Зеведеєвих зі своїми синами, кланяючись і просячи щось у Нього.

²¹ Він запитав її: Чого бажаєш? Вона відповідає Йому: Звели, щоби двоє моїх синів сіли — один праворуч Тебе, а другий — ліворуч у Твоєму Царстві.

²² У відповідь Ісус промовив: Не знаєте, чого просите. Чи можете пити чашу, яку Я маю пити? [Або хреститися хрещенням, яким Я хрещуся?] Кажуть Йому: Можемо.

²³ Він говорить їм: Отже, чашу Мою будете пити [і хрещенням, яким Я хрещуся, будете хреститися], але щоб сісти по правиці й лівиці від Мене, не Моє це давати, а лише кому приготував Мій Отець.

²⁴ Почувши це, десятеро обурилися на двох братів.

Як стати великим

²⁵ Ісус же, покликавши їх, сказав: Ви знаєте, що князі народів володіють ними, а сильні світу панують над ними.

²⁶ Не так буде у вас: бо хто хоче між вами стати великим, той нехай буде вашим слугою,

- 27 і хто лише хоче між вами бути першим, нехай буде вашим рабом;
 28 так само і Син Людський — прийшов Він не для того, щоби служили Йому, а щоби послужити й віддати Свою душу як викуп за багатьох!

Ісус відкриває очі двом сліпим

- 29 Коли вони виходили з Єрихона, за Ним пішов великий натовп.
 30 І ось двоє сліпих, які сиділи при дорозі, почувши, що Ісус наближається, закричали: Помилуй нас, Господи, Сину Давидів!
 31 Натовп втихомирював їх, щоби замовкли, а вони ще дужче кричали, гукаючи: Помилуй нас, Господи, Сину Давидів!
 32 Ісус зупинився, покликав їх і промовив: Що хочете, щоб Я зробив для вас?
 33 Вони кажуть Йому: Господи, аби відкрилися наші очі.
 34 Ісус, змилосердившись, доторкнувся до їхніх очей — і вони враз стали зрячими й пішли за Ним.

Матвія 21

Славний в'їзд Ісуса в Єрусалим

- 1 Коли вони наблизилися до Єрусалима і прийшли у Витфагію, до Оливної гори, Ісус послав двох учнів,
 2 повелівши їм: Ідіть у село, що перед вами; відразу знайдете ослицю на прив'язі й ося з нею; відв'яжіть і приведіть до Мене.
 3 А коли хтось вам щось скаже, то відповісте, що Господь потребує їх і що відразу ж їх поверне.
 4 Сталося це, щоби збулося сказане пророком, який промовляв:
 5 Скажіть сіонській дочці: Ось, твій Цар іде до тебе — лагідний і верхи на ослиці та осяті, яке народжене від під'яремної!
 6 Учні пішли і зробили так, як звелів їм Ісус:
 7 привели ослицю та ося, поклали на них одяг, і Він сів на них.
 8 І багато людей стелили свій одяг по дорозі, інші зрізували гілля з дерев і клали на шляху.
 9 Люди, які йшли перед Ним і слідом за Ним, вигукували, проголошуючи: Осанна Синові Давидовому! Благословенний Той, Хто йде в Ім'я Господнє! Осанна на висотах!
 10 Коли Він увійшов у Єрусалим, захвилювалося ціле місто, питаючи: Хто це Такий?

11 А натовп відповідав: Це — Пророк Ісус, Той, Котрий із Назарета галилейського.

Ісус звільняє храм від торговців

12 Ісус увійшов у храм і вигнав усіх, хто продавав і купував у храмі, перекинув столи міняльників грошей і ослони тих, які продавали голубів,

13 і каже їм: Написано: Мій дім буде названий домом молитви, ви ж робите його печерою розбійників.

14 Підійшли до Нього сліпі та кульгаві в храмі, і Він оздоровив їх.

15 Первосвященики та книжники, побачивши чудеса, які Він чинив, і дітей, які вигукували в храмі: Осанна Синові Давидовому! —

16 обурилися і сказали Йому: Чи чуєш, що вони кажуть? А Ісус відповів їм: Так! Хіба ви не читали ніколи, що з уст немовлят і тих, які ссуть, Ти приготував хвалу?

17 Залишивши їх, Він пішов геть з міста до Витанії і замешкав там.

Усе, що попросите в молитві з вірою, — одержите

18 Уранці, повертаючись до міста, зголоднів.

19 Побачивши одну смоківницю при дорозі, Він підійшов до неї і нічого на ній не знайшов, крім самого листя, тож сказав їй: Хай довіку не буде від тебе плоду! І смоківниця враз усохла.

20 Учні, коли побачили це, здивувалися і кажуть: Як швидкоця смоківниця засохла!

21 У відповідь Ісус сказав їм: Запевняю вас: якщо матимете віру і не будете сумніватися, то не лише зробите те, що сталося зі смоківницею, але коли й цій горі скажете: Піднесися і кинься в море! — так і станеться.

22 І все, що попросите в молитві з вірою, — одержите.

Питання про Ісусову владу

23 Коли Він увійшов у храм, до Нього, як Він навчав, підійшли первосвященики та старші народу і запитали: Якою владою Ти це робиш? І хто Тобі дав цю владу?

24 У відповідь Ісус сказав їм: Задам і Я вам одне запитання. Якщо на нього відповісте Мені, то і Я вам скажу, якою владою Я це чиню:

25 Хрещення Іванове звідки було? З неба чи від людей? Вони ж міркували між собою: Якщо скажемо: З неба, Він відкаже нам: То чому ви не повірили йому?

26 Якщо ж скажемо: Від людей, то боїмося народу, бо всі вважають Івана за пророка.

27 Тож у відповідь вони Ісусові сказали: Не знаємо! Тоді й Він промовив до них: І Я не скажу вам, якою владою Я це чиню!

Притча про неслухняних синів

- 28 Як вам здається? Один чоловік мав двох синів. І прийшовши до першого, сказав: Сину, іди попрацюй сьогодні у винограднику!
- 29 Той же у відповідь сказав: Не хочу! Та пізніше, розкавшись, пішов.
- 30 Підійшовши до другого, сказав так само. А той у відповідь промовив: Я іду, пане, — але не пішов.
- 31 Котрий із двох виконав волю батька? Кажуть: Перший! Промовляє до них Ісус: Запевняю вас, що митники й розпусниці випереджають вас до Царства Божого.
- 32 Бо прийшов до вас Іван дорогою праведності, та ви не повірили йому, а митники й розпусниці повірили йому; ви ж, побачивши це, не покалися, щоб хоч потім повірити йому!

Притча про злочинних робітників

- 33 Слухайте іншу притчу. Був чоловік-господар, який насадив виноградник, обгородив його огорожею, викопав у ньому виноградну давильню, збудував башту, найняв робітників і відійшов.
- 34 Коли ж достигли плоди, послав він своїх рабів до робітників, щоб узяти свою частку врожаю.
- 35 Та робітники, схопивши його рабів, кого побили, кого вбили, кого закидали камінням.
- 36 Тоді він послав інших рабів, більше, ніж перед тим, але й з ними вчинили так само.
- 37 Нарешті послав до них свого сина, кажучи: Посоромляться мого сина.
- 38 Робітники ж, побачивши сина, заговорили між собою: Це спадкоємець; ходімо, вб'ємо його і одержимо його спадщину.
- 39 І схопивши його, викинули геть із виноградника і вбили.
- 40 Тож коли прийде господар виноградника, то що він зробить тим робітникам?
- 41 Кажуть йому: Злих люто вигубить, а виноградник передасть іншим робітникам, які будуть вчасно віддавати його частку.
- 42 Каже їм Ісус: Хіба ви не читали ніколи в Писаннях: Камінь, який будівничі відкинули як непридатний, саме він став наріжним. Від Господа це сталося, і це дивовижне в очах наших?
- 43 Тому й кажу це вам, що буде забране від вас Царство Боже і дане народові, який буде приносити його плоди.
- 44 І хто впаде на цей камінь, розіб'ється, а на кого він упаде, того розчавить.
- 45 Почувши його притчі, первосвященики та фарисеї зрозуміли, що Він говорить про них,

⁴⁶ і намагалися Його схопити, та побоялися людей, котрі вважали Його за пророка.

Матвія 22

Притча про весілля царського сина

- ¹ У відповідь Ісус знову заговорив до них у притчах, кажучи:
- ² Схоже Царство Небесне на одного чоловіка — царя, який справив весілля своєму синові.
- ³ Він послав своїх рабів покликати запрошених на весілля, але ті не захотіли прийти.
- ⁴ Тоді знову послав інших рабів, кажучи: Скажіть запрошеним: Ось, я приготував мій бенкет; моїх волів і годовану худобу зарізано, і все готове; приходьте на весілля!
- ⁵ А вони, знехтувавши, відійшли: один — на своє поле, другий — на свій торг;
- ⁶ інші ж, схопивши його рабів, познущалися над ними й повбивали.
- ⁷ Цар розгнівався, послав своє військо, вигубив убивць і спалив їхнє місто.
- ⁸ Тоді каже своїм рабам: Оскільки весілля готове, а запрошені виявилися недостойними,
- ⁹ то йдіть на роздоріжжя і кого тільки зустрінете, кличте на весілля.
- ¹⁰ Вийшовши на дороги, ті раби зібрали всіх, кого знайшли, — і злих, і добрих; і наповнилася весільна світлиця гістьми.
- ¹¹ Цар прийшов подивитися на тих, які зібралися, і побачив чоловіка, не вбраного у весільний одяг,
- ¹² і каже йому: Друже, як ти ввійшов сюди без весільного одягу? Той же мовчав.
- ¹³ Тоді сказав цар слугам: Зв'яжіть йому ноги й руки та викиньте в зовнішню темряву: там буде плач і скрегіт зубів.
- ¹⁴ Адже багато запрошених, та мало вибраних!

Кесарева — кесареві, а Боже — Богові!

- ¹⁵ Тоді фарисеї пішли і зібрали раду, щоби зловити Його на слові.
- ¹⁶ І послали до Нього своїх учнів з іродіанами, кажучи: Учителю, знаємо, що Ти є праведний, правдиво навчаєш Божої дороги і не зважаєш ні на кого, бо не дивишся на обличчя людей.
- ¹⁷ Тож скажи нам, як Ти вважаєш: чи належить давати податок кесареві, чи ні?
- ¹⁸ Знаючи їхнє лукавство, Ісус сказав: Навіщо випробовуєте Мене, лицеміри?

- 19 Покажіть Мені податкову монету! Вони принесли Йому динарій .
- 20 А Він каже їм: Чий це образ і напис?
- 21 Відповідають: Кесаря! Тоді Він каже їм: То кесареве віддайте кесареві, а Боже — Богові!
- 22 Почувши це, ті здивувалися і, залишивши Його, відійшли.

Ісус говорить про воскресіння мертвих

- 23 Того дня підійшли до Нього садукееї, які твердять, що не існує воскресіння, і запитали Його,
- 24 кажучи: Учителю, Мойсей сказав: коли хто помре, не маючи дітей, то нехай його брат візьме його дружину і воскресить нащадків брата свого.
- 25 Було в нас семеро братів: і перший, одружившись, помер, не маючи дітей, залишив свою дружину своєму братові;
- 26 так само другий і третій — аж до сьомого.
- 27 Після всіх померла й жінка.
- 28 Тож котрого із семи буде вона дружиною у воскресінні? Адже всі мали її!
- 29 У відповідь Ісус сказав їм: помиляєтеся, не знаючи ані Писання, ані сили Божої,
- 30 бо по воскресінні не одружуються і не виходять заміж, а є мов ангели на небі.
- 31 Щодо воскресіння з мертвих, то хіба ви не читали Слова Божого, яке говорить:
- 32 Я є Богом Авраама, Богом Ісаака, Богом Якова, — Богом не мертвих, а живих.
- 33 І почувши це, люди були в захопленні з Його вчення.

Найбільша заповідь

- 34 А фарисеї, почувши, що Він закрит уста садукееям, зібралися разом,
- 35 і один з них, законовчитель, запитав, випробовуючи Його:
- 36 Учителю, яка заповідь найбільша в Законі?
- 37 Він же сказав йому: Любитимеш Господа Бога свого всім своїм серцем, і всією своєю душею, і всією своєю думкою!
- 38 Це — перша і найбільша заповідь.
- 39 Друга — подібна до неї: Любитимеш свого ближнього, як самого себе!
- 40 На цих двох заповідях тримається весь Закон і Пророки.

Чий Син Христос?

- 41 Коли зібралися фарисеї, Ісус запитав їх, кажучи:
- 42 Що ви думаєте про Христа? Чий Він Син? Вони Йому відказали: Давидів.

- ⁴³ Він каже їм: То як же Давид у Дусі називає Його Господом, говорячи:
- ⁴⁴ Промовив Господь до мого Господа: Сядь праворуч Мене, доки не покладу Твоїх ворогів під Твої ноги?
- ⁴⁵ Отже, якщо Давид називає Його Господом, як Він може бути йому сином?
- ⁴⁶ І ніхто не міг відповісти Йому ні слова, тож від того дня ніхто більше не наважувався Його запитувати.

Матвія 23

Ісус викриває лицемірство

- ¹ Тоді Ісус промовив до натовпу і до своїх учнів,
- ² кажучи: На сидіння Мойсея посідали книжники та фарисеї.
- ³ Усе, що лише скажуть вам, робіть і виконуйте, але так, як вони, не чиніть, бо вони кажуть і не роблять.
- ⁴ Вони в'яжуть важкі, непосильні тягарі й кладуть на плечі людей, а самі пальцем своїм не хочуть їх поворохнути.
- ⁵ Усі свої вчинки вони роблять так, щоб їх бачили люди. Роблять ширшими свої філактерії та побільшують китиці,
- ⁶ люблять почесні місця на бенкетах і перші місця в синагогах,
- ⁷ і вітання на майданах, щоб їх кликали люди: Учителю!

Хто себе звеличує, буде понижений

- ⁸ Ви ж не називайте себе вчителями, бо один є у вас Учитель, а всі ви — брати.
- ⁹ І не називайте нікого на землі отцем, бо є один у вас Отець — Небесний.
- ¹⁰ Не називайтеся і наставниками, бо є один у вас Наставник — Христос.
- ¹¹ Найбільший з вас нехай буде вам слугою.
- ¹² Тому що хто буде себе підносити, буде принижений, а той, хто буде принижувати себе, буде піднесений.

Горе лицемірам

- ¹³ Горе ж вам, книжники та фарисеї, лицеміри, тому що ви зачиняєте Царство Небесне перед людьми: і самі не входите, і тим, які йдуть, не дозволяєте ввійти.
- ¹⁴ [Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, тому що ви поїдаєте хати вдовиць і про людське око довго молитесь, — за це отримаєте дуже тяжкий осуд].
- ¹⁵ Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, які обходите море і суходіл, аби здобути бодай одного новонаверненого, а коли це станеться, то робите його сином геєни — вдвічі гіршим за вас.

- 16 Горе вам, проводирі сліпі, які говорите: Хто клянеться храмом, то це нічого, а хто клянеться золотом храму, той винний.
- 17 Безумні й сліпі! Бо що є більше: золото чи храм, який освячує золото?
- 18 І: Хто клянеться жертвником, то це нічого, а хто клянеться даром, що на ньому, той винний.
- 19 [Нерозумні й] сліпі! Що більше: дар чи жертвник, який освячує той дар?
- 20 Отже, хто клянеться жертвником, клянеться ним і тим, що є на ньому;
- 21 і хто клянеться храмом, клянеться ним і Тим, Хто живе в ньому;
- 22 і хто клянеться небом, клянеться Божим престолом і Тим, Хто сидить на ньому.
- 23 Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо даєте десятину з м'яти, кропу й кмину, а занедбали найважливіше в Законі: суд, милосердя та віру; і це належить робити, і того не залишати.
- 24 Проводирі ви сліпі, які відціджуєте комара, а верблюда ковтаєте.
- 25 Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо очищаєте чашу й миску ззовні, а всередині вони повні здирства та ненаситності.
- 26 Фарисею сліпий, очисти спершу чашу всередині, щоб і ззовні вона стала чистою.
- 27 Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо ви подібні до гробів побілених, які ззовні видаються гарними, а всередині повні мертвих кісток і всякої нечистоти.
- 28 Так і ви ззовні видаєтеся людям праведними, а всередині повні лицемірства й беззаконня.
- 29 Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, бо будете гробниці пророкам і прикрашаєте пам'ятники праведникам,
- 30 і кажете: Коли б ми жили у дні наших батьків, то не були б їхніми спільниками в пролитті крові пророків!
- 31 Отак свідчите самі собі, що ви є синами тих, хто вбивав пророків.
- 32 Тож виповніть міру беззаконня ваших батьків.
- 33 Змії, поріддя гадюче! Як втечете від суду геєни?
- 34 Тому Я посилаю до вас пророків, мудреців та книжників; з них деяких уб'єте і розіпнете, а деяких будете бичувати у ваших синагогах і гнати з міста до міста,
- 35 щоб упала на вас уся кров праведників, пролита на землі: від крові праведного Авеля до крові Захарії, сина Варахіїноного, якого вбили ви між храмом і жертвником.
- 36 Запевняю вас: це все прийде на цей рід.

Любов Ісуса до Єрусалима

37 Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків і побиваєш камінням посланих до тебе! Скільки разів хотів Я зібрати твоїх дітей, як квочка збирає своїх курчат під крила, та ви не захотіли!

38 Ось, залишається вам ваш дім порожнім.

39 Кажу вам: не побачите Мене відтепер, доки не скажете: Благословенний, Хто йде в Ім'я Господнє!

Матвія 24

Ісус говорить про зруйнування храму

1 Вийшовши, Ісус пішов від храму; Його учні підійшли до Нього, щоби показати Йому будівлі храму.

2 А Ісус у відповідь сказав їм: Чи не бачите все це? Запевняю вас: не залишиться тут каменя на камені, який не буде зруйнований.

Ознаки Другого приходу

3 Коли Він сидів на Оливній горі, до Нього на самоті підійшли учні, кажучи: Скажи нам, коли це буде і яка ознака Твого приходу та кінця віку?

4 У відповідь Ісус сказав їм: Стережіться, щоби хтось вас не ввів у оману,

5 бо багато хто прийде під Моїм Ім'ям, кажучи: Я — Христос! — і багатьох зведуть.

6 Ви почуєте про війни і про чутки воєнні. Глядіть, не жахайтеся, бо має так статися; але це ще не кінець.

7 Бо повстане народ проти народу, і царство піде на царство, і буде голод, [і пошесті], і землетруси в різних місцях,

8 та це все — лише початок страждань.

9 Тоді видаватимуть вас на муки і вбиватимуть вас, і зненавидять вас усі народи через Моє Ім'я.

10 І тоді багато хто спокуситься, і одне одного будуть видавати, і зненавидять одне одного;

11 і повстануть численні лжепророки, і зведуть багатьох;

12 і через поширення беззаконня охолоне любов багатьох.

13 А той, хто вистоїть до кінця, буде спасений.

14 І це Євангеліє Царства буде проповідуватися по всьому світі на свідчення всім народам, — і тоді прийде кінець.

- 15 Отже, коли побачите гидоту спустошення, що знаходиться на святому місці, провіщену пророком Даниїлом, — хто читає, нехай розуміє, —
- 16 тоді ті, хто в Юдеї, хай втікають у гори;
- 17 хто на даху, хай не сходить узяти те, що в його домі,
- 18 і хто на полі, хай не повертається назад узяти свій одяг.
- 19 Горе ж вагітним і тим, хто годуватиме грудьми в ті дні.
- 20 Тож моліться, щоб ваша втеча не сталася взимку або в суботу.
- 21 Адже тоді буде велике горе, якого не було від початку світу дотепер, і не буде.
- 22 Коли б не були ті дні вкорочені, то не спаслася б жодна людина. Але заради вибраних ті дні будуть вкорочені.
- 23 Тоді, коли хто вам скаже: Ось тут Христос! Або: Там! — не вірте.
- 24 Бо постануть лжехристи та лжепророки і будуть чинити великі ознаки й чудеса, щоби звести, якщо вдасться, навіть і вибраних.
- 25 Ось я попередив вас!
- 26 Отже, коли вам скажуть: Ось Він у пустелі! — не виходьте; Ось Він у потайних кімнатах! — не вірте,
- 27 адже як блискавка виходить зі сходу і з'являється аж на заході, таким буде й прихід Сина Людського;
- 28 бо де буде труп, там зберуться орли.

Прихід Сина Людського

- 29 Відразу по тих днях горя сонце померкне, і місяць не дасть свого світла, і зорі падатимуть з неба, і небесні сили захитаються.
- 30 І тоді з'явиться ознака Сина Людського на небі, і заголосять усі племена землі, і побачать Сина Людського, Який іде на хмарах небесних з великою силою і славою;
- 31 і з гучною сурмою Він пошле Своїх ангелів, і зберуть Його вибраних із чотирьох вітрів, з одного кінця неба до другого.
- 32 Від смоківниці навчіться притчі: коли вже її бруньки стають м'якими і випускають листя, знаєте, що близько літо;
- 33 так і ви, коли все це побачите, знайте, що близько, вже при дверях.
- 34 Запевняю вас: не мине цей рід, як усе це збудеться.
- 35 Небо і земля проминуть, а Мої слова не проминуть.

Важливо бути готовими

- 36** Про той же день і годину не знає ніхто: ані небесні ангели, ані Син, а тільки один Отець.
- 37** Адже так, як було за днів Ноя, таким буде прихід Сина Людського.
- 38** Бо так, як у ті дні перед потопом їли й пили, одружувалися і виходили заміж — аж до того дня, коли Ной увійшов у ковчег,
- 39** і ніхто не знав, аж ось прийшов потоп і забрав усіх, — таким буде і прихід Сина Людського.
- 40** Тоді двоє будуть у полі: один буде забраний, а один залишиться;
- 41** дві будуть молоти на жорнах: одна буде забрана, а одна залишиться.
- 42** Отже, пильнуйте, бо не знаєте, якого дня прийде ваш Господь.
- 43** Тож пам'ятайте, що коли б господар знав, в яку сторожу приходять злодій, він пильнував би і не дав би підкопати свого дому.
- 44** Тому й ви будьте готові, бо Син Людський приходять тієї години, про яку й не думаєте.

Про вірного і злого раба

- 45** Хто ж є вірним і мудрим рабом, якого поставить пан над своєю челяддю, щоби вчасно давати їм їжу?
- 46** Блаженний той раб, якого пан, коли прийде, знайде, що він так робить.
- 47** Запевняю вас, що він поставить його над усім своїм маєтком.
- 48** А коли той злий раб скаже у своєму серці: Мій пан запізнюється! —
- 49** і почне бити своїх товаришів, а їсти й пити з п'яницями,
- 50** то прийде пан того раба в день, в який не сподівається, і в годину, якої не знає;
- 51** розітне його навпіл і визначить його долю з лицемірами; там буде плач і скрегіт зубів.

Матвія 25

Притча про десятьох дів

- 1** Тоді Царство Небесне буде подібне до десятьох дів, які, взявши свої каганці, вийшли назустріч молодому.
- 2** П'ять із них були нерозумні, а п'ять — мудрі.
- 3** Нерозумні, взявши свої каганці, не взяли з собою олії.
- 4** А мудрі разом зі своїми каганцями в посудинах взяли олію.
- 5** Оскільки молодий запізнювався, усі задрімали й поснули.

- ⁶А опівночі пролунав крик: Ось молодий, виходьте йому назустріч!
- ⁷Тоді всі ті діви встали і приготували свої каганці.
- ⁸Нерозумні сказали мудрим: Дайте нам вашої олії, бо наші каганці гаснуть!
- ⁹А мудрі у відповідь сказали: Щоби часом не забракло і нам, і вам, краще підіть до продавців, та й купіть собі.
- ¹⁰Коли вони пішли купувати, прийшов молодий, і ті, які були готові, пішли з ним на весілля, і за ними замкнули двері.
- ¹¹Потім приходять й інші діви, та й кажуть: Пане, пане, відчини нам!
- ¹²А він у відповідь сказав: Запевняю вас, я вас не знаю!
- ¹³Тож пильнуйте, бо не знаєте ні дня, ні години, [коли Син Людський прийде].

Притча про таланти

- ¹⁴Подібно, як один чоловік, відходячи, покликав своїх рабів і передав їм своє майно;
- ¹⁵одному дав п'ять талантів, другому — два, а третьому — один, кожному згідно з його спроможністю, і відійшов.
- ¹⁶Той, хто одержав п'ять талантів, негайно пішов, пустив їх в обіг і заробив ще п'ять;
- ¹⁷так само той, хто взяв два, заробив ще два.
- ¹⁸А той, хто одержав один, пішов і закопав у землю гроші свого пана.
- ¹⁹Через тривалий час приходять пан тих рабів і розраховується з ними.
- ²⁰Підійшов той, який одержав п'ять талантів, — приніс ще п'ять талантів і каже: Пане, п'ять талантів ти мені передав. Ось іще п'ять талантів я придбав!
- ²¹Сказав йому його пан: Гарзд, рабе добрий і вірний! У малому був ти вірний, над великим тебе поставлю. Увійди в радість свого пана!
- ²²Підійшов і той, який одержав два таланти, і сказав: Пане, два таланти ти мені передав. Ось іще два таланти я заробив!
- ²³Сказав йому пан: Гарзд, рабе добрий і вірний! У малому був ти вірний, над великим тебе поставлю. Увійди в радість свого пана!
- ²⁴Підійшов і той, який одержав один талант, і сказав: Пане, знав я тебе, що ти жорстока людина: жнеш, де не сів, і збираєш, де не розсипав.
- ²⁵Я, побоявшись, пішов і сховав твій талант у землю. Ось, бери своє!
- ²⁶У відповідь його пан сказав йому: Злий і лінивий рабе! То ти знав, що я жну, де не сів, і збираю, де не розсипав?
- ²⁷Треба тобі було віддати мої гроші торговцям, і тепер я взяв би своє з прибутком.

- 28** Тож візьміть у нього талант і дайте тому, хто має десять талантів.
- 29** Адже кожному, хто має, дано буде, і матиме ще більше, а від того, який не має, буде забране і те, що має.
- 30** А нікчемного раба викиньте в зовнішню темряву; там буде плач і скрегіт зубів!
[Це сказавши, закликав: Хто має вуха, щоби слухати, нехай слухає]!

Дві долі

- 31** Коли прийде Син Людський у Своїй славі й усі ангели з Ним, тоді сяде на престолі Своєї слави;
- 32** і зберуться перед Ним усі народи, і відділить їх одне від одного, як пастух відділяє овець від козлів;
- 33** і поставить овець праворуч, а козлів — ліворуч.
- 34** Тоді Цар скаже тим, які праворуч: Прийдіть, благословенні Мого Отця, успадкуйте Царство, приготоване вам від створення світу!
- 35** Бо голодував Я, і ви дали Мені їсти; спраглим був, і ви Мене напоїли; чужинцем був Я, і ви Мене прийняли;
- 36** не мав одягу, і ви Мене одягнули; хворів, і ви Мене відвідали; у в'язниці був Я, і ви прийшли до Мене!
- 37** Тоді озвуться до Нього праведні, кажучи: Господи, коли ми бачили Тебе голодним і нагодували, або спраглим і напоїли?
- 38** Коли ми бачили Тебе чужинцем і прийняли, або нагим і одягнули?
- 39** Коли ми бачили Тебе хворим, або у в'язниці, і прийшли до Тебе?
- 40** Цар у відповідь скаже їм: Запевняю вас: те, що зробили одному з Моїх найменших братів, ви зробили Мені.
- 41** Тоді скаже й тим, які ліворуч: Ідіть від Мене, прокляті, у вічний вогонь, приготований дияволу та його ангелам!
- 42** Бо голодував Я, а ви не дали Мені їсти; спраглим був Я, а ви не напоїли Мене;
- 43** чужинцем був, а ви не прийняли Мене; нагим був, а ви не одягнули Мене; був хворим і у в'язниці, а ви не відвідали Мене.
- 44** Тоді озвуться і ті, кажучи: Господи, коли це ми бачили Тебе голодним, або спраглим, або чужинцем, або нагим, або хворим, або у в'язниці й не послужили Тобі?
- 45** Тоді у відповідь скаже їм: Запевняю вас: коли ви не зробили цього одному з найменших, то не зробили й Мені.
- 46** І підуть ті на вічне покарання, а праведні — на життя вічне.

Матвія 26

Ісус нагадує про Свою смерть

- ¹ Коли Ісус промовив усі ці слова, то сказав Своїм учням:
- ² Ви знаєте, що через два дні буде Пасха, і Син Людський буде виданий на розп'яття.

Змова вбити Ісуса

- ³ Тоді зібралися первосвященики, [книжники] та старші народу у дворі первосвященика на ім'я Каяфа
- ⁴ і змовилися підступом схопити Ісуса та вбити.
- ⁵ Однак вони казали: Не у свято, щоб не сталося заколоту в народі!

Дорогоцінне миро для Ісуса

- ⁶ І ось, коли Ісус був у Витанії, у домі Симона прокаженого,
- ⁷ до нього підійшла жінка, яка мала алебастрову посудину з дорогоцінним миром, і, коли Він сидів, вилила Йому на голову.
- ⁸ Побачивши це, учні обурилися і сказали: Навіщо така даремна трата?
- ⁹ Адже це можна було дорого продати і роздати бідним!
- ¹⁰ Зрозумівши, Ісус сказав їм: Навіщо ви докоряєте жінці? Вона зробила Мені добре діло;
- ¹¹ бідних ви завжди маєте із собою, а Мене не завжди маєте.
- ¹² Виливши миро на Моє тіло, вона вчинила це на Мій похорон.
- ¹³ Запевняю вас: де тільки буде проповідуватися це Євангеліє в усьому світі, буде розповідатися і про те, що вона зробила, — на згадку про неї.

Юда погоджується видати Ісуса

- ¹⁴ Тоді один із дванадцятьох, якого звали Юда Іскаріотський, пішов до первосвящеників
- ¹⁵ і сказав: Що ви дасте мені, і я видам Його вам? Вони ж заплатили йому тридцять срібних монет.
- ¹⁶ І відтоді він шукав слушної нагоди, щоб Його видати.

Вечеря Господня

- ¹⁷ Першого дня Опрісноків до Ісуса підійшли учні й запитали: Де хочеш, щоб ми приготували Тобі спожити пасху?
- ¹⁸ Він відповів: Ідіть у місто до одного чоловіка й скажіть йому: Учитель каже: Мій час близько, у тебе справлю Пасху зі Своїми учнями.
- ¹⁹ Учні зробили так, як звелів їм Ісус, і приготували пасху.
- ²⁰ Коли настав вечір, Він сів до столу з дванадцятьма [учнями]

- 21 і, як вони їли, сказав: Запевняю вас, що один із вас Мене видасть.
- 22 Дуже сумуючи, кожний почав говорити Йому: Чи не я, Господи?
- 23 А Він у відповідь сказав: Той, хто вмочить зі Мною рукою в мисці, — Мене видасть.
- 24 Син Людський іде, як написано про Нього, але горе тій людині, яка зрадить Сина Людського. Краще було б тій людині не народитися!
- 25 Озвався і Юда, зрадник Його, і сказав: Чи це не я, Учителю? Відповів йому: Ти сказав.
- 26 Коли ж вони їли, Ісус, узявши хліб і поблагословивши, переломив, дав учням і сказав: Прийміть, їжте, це — тіло Моє.
- 27 Потім узяв чашу і, віддавши подяку, подав їм і сказав: Пийте з неї всі,
- 28 бо це кров Моя [Нового] Завіту, що за багатьох проливається на відпущення гріхів.
- 29 Та кажу вам, що віднині не питиму із цього плоду виноградного аж до того дня, коли його новим питиму з вами в Царстві Мого Отця.

Ісус говорить про відречення учнів

- 30 Заспівавши, вони вийшли на Оливну гору.
- 31 Тоді каже їм Ісус: Ви всі спокуситеся Мною цієї ночі, бо написано: Уражу пастиря — і розсіються вівці отари.
- 32 А після Мого воскресіння Я випереджу вас у Галилеї.
- 33 У відповідь Петро сказав Йому: Навіть якщо всі спокусяться в Тобі, то я ніколи не спокушуся!
- 34 Ісус промовив до нього: Запевняю тебе, що цієї ночі, перш ніж заспіває півень, ти тричі від Мене відречешся.
- 35 Каже Йому Петро: Якби мені навіть треба було померти з Тобою, не відречуся від Тебе! Так само сказали і всі учні.

Ісусова молитва в Гетсиманії

- 36 Тоді Ісус приходить з ними до місця, яке зветься Гетсиманія, і каже їм: Посидьте тут, поки Я піду і там помолюся.
- 37 І, взявши Петра та двох Зеведєєвих синів, почав сумувати й тужити.
- 38 Тоді каже їм: Смертельним смутком охоплена душа Моя. Залишайтеся тут і пильнуйте зі Мною!
- 39 І, пройшовши трохи далі, упав долілиць, молячись і кажучи: Отче Мій, якщо можливо, нехай Мене обмине ця чаша; однак не як Я хочу, а як Ти.

- 40 Повертається до учнів і знаходить, що вони сплять, і каже Петрові: То не змогли ви й однієї години попильнувати зі Мною?
- 41 Пильнуйте та моліться, щоб не потрапити у спокусу, бо дух бадьорий, а тіло немічне.
- 42 Знову відійшов; удруге почав молитися, промовляючи: Отче Мій, якщо ця чаша не може обминути, щоб Я не пив її, нехай буде Твоя воля.
- 43 Повернувшись, побачив, що вони знову спали, бо їхні очі стали важкими.
- 44 Залишивши їх, Він відійшов, знову помолився і втретє повторив ті самі слова.
- 45 Тоді приходить до учнів і каже їм: Ви все ще спите й відпочиваєте? Ось наблизилася година, і Син Людський видається в руки грішників.
- 46 Устаньте, ходімо, бо наблизився Мій зрадник!

Юдина зрада

- 47 Він ще говорив, як прийшов Юда, один із дванадцятьох, а з ним велика юрба з мечами та киями від первосвящеників і старших народу.
- 48 А той, хто видавав Його, подав їм знак, кажучи: Кого я поцілую, то Він. Схопіть Його!
- 49 Він відразу підійшов до Ісуса і сказав: Радій , Учителю! — та й поцілував Його.
- 50 Ісус запитав його: Друже, для чого ти прийшов? А ті підступили, наклали руки на Ісуса й схопили Його.
- 51 І ось один із тих, які були з Ісусом, простягнувши руку, вихопив свого меча і вдарив раба первосвященика й відтяв йому вухо.
- 52 Тоді каже йому Ісус: Поверни свого меча на його місце, бо всі, хто бере меч, від меча загинуть.
- 53 Чи ти думаєш, що Я не можу вблагати Мого Отця, аби Він дав Мені понад дванадцять легіонів ангелів?
- 54 Як же тоді збудуться Писання, що так має статися?
- 55 У той час Ісус промовив до юрби: Немов на розбійника ви вийшли з мечами й киями, щоб Мене схопити; щодня Я перебував у храмі, навчаючи, і ви не схопили Мене.
- 56 Це ж усе сталося, аби збулося Писання пророків. Тоді всі учні, залишивши Його, втекли.

Суд у первосвященика Каяфи

- 57 Ті, котрі схопили Ісуса, повели Його до первосвященика Каяфи, де зібралися книжники та старші.

58 Петро ж ішов за Ним віддалік до двору первосвященика і, увійшовши всередину, сів зі слугами, щоби побачити, чим то закінчиться.

59 А первосвященики [та старші] і весь синедріон шукали фальшивого свідчення проти Ісуса, щоби Його вбити,

60 але не знаходили, хоч виступало багато лжесвідків. Нарешті прийшло двоє

61 і кажуть: Він говорив: Я можу зруйнувати Божий храм і за три дні відбудувати.

62 Первосвященик устав і сказав Йому: Нічого не відповідаєш на те, що вони проти Тебе свідчать?

63 Але Ісус мовчав. І первосвященик сказав Йому: Заклинаю Тебе Богом Живим, щоб Ти сказав нам: Чи Ти Христос — Син Божий?

64 Ісус йому відповів: Ти сказав! Однак Я кажу вам: відтепер ви побачите Сина Людського, Який буде сидіти праворуч Сили та прийде на хмарах небесних!

65 Тоді первосвященик роздер свій одяг, кажучи: Він сказав богохульство! Яких ще потребуємо свідків? Ось, тепер ви чули богохульство!

66 Як ви вважаєте? Вони ж у відповідь сказали: Він повинен померти!

Знущання над Ісусом

67 Тоді плювали Йому в обличчя та били Його, а інші били по щоках

68 і приговорювали: Пророкуй нам, Христе, хто Тебе вдарив?

Петро тричі відрікається від Ісуса

69 Петро сидів ззовні у дворі; до нього підійшла одна служниця, кажучи: І ти був з Ісусом галилейцем!

70 Але він відрікся перед усіма, промовивши: Не знаю, що ти кажеш!

71 Коли ж він вийшов до брами, побачила його інша й каже тим, які там були: Цей був з Ісусом Назарянином!

72 І знову відрікся з клятвою: Я не знаю Цієї Людини!

73 Дещо згодом підійшли ті, які там стояли, і сказали Петрові: Та ти справді один з них, бо і твоя говірка тебе виявляє!

74 Тоді він почав зарікатися і клястися, що не знав Цієї Людини. І враз заспівав півень.

75 Тож згадав Петро слова, які сказав Ісус: Перше ніж півень заспіває, ти тричі відречешся від Мене. І, вийшовши геть, він гірко заплакав.

Матвія 27

Ісуса ведуть до Пилата

¹ Коли ж настав ранок, усі первосвященики і старші народу скликали раду проти Ісуса, щоб убити Його;

² і, зв'язавши Його, повели й передали правителеві Пилату.

Каяття Юди

³ Тоді Юда, який Його видав, побачивши, що Він засуджений, розкався і повернув тридцять срібних монет первосвященикам і старшим,

⁴ кажучи: Я згрішив, видавши невинну кров. Вони ж сказали: А що нам до того? Сам дивися.

⁵ Тоді він кинув срібняки в храм, пішов геть і повісився.

⁶ А первосвященики, узявши срібняки, сказали: Не годиться класти їх до скарбниці, бо це ціна крові.

⁷ Порадившись, вони купили на них гончарське поле, щоб хоронити там чужинців.

⁸ Тому те поле досі зветься Полею крові.

⁹ Тоді сповнилося сказане через пророка Єремію, який говорив: І взяли вони тридцять срібняків — вартість Оціненого, — Того, Кого оцінили сини Ізраїля,

¹⁰ і дали їх за гончарське поле, як наказав мені Господь.

Суд у Пилата

¹¹ Ісус же став перед правителем. Правитель запитав Його: Чи ти юдейський Цар? Ісус відповів: Ти кажеш!

¹² Коли первосвященики і старші Його звинувачували, Він нічого не відповідав.

¹³ Тоді Пилат каже Йому: Хіба не чуєш, скільки проти Тебе свідчать?

¹⁴ Але Він не відповідав йому на жодне слово, так що правитель дуже дивувався.

¹⁵ На кожне свято правитель мав звичай відпускати народові одного в'язня, якого бажали.

¹⁶ Був же тоді відомий в'язень, якого звали Вараввою.

¹⁷ Коли вони зібралися, Пилат сказав їм: Кого хочете, щоб я відпустив вам, Ісуса Варавву чи Ісуса, Котрий зветься Христос?

¹⁸ Адже знав, що через заздрощі видали Його.

¹⁹ Коли ж він сидів на судилищі, послала до нього його дружина сказати: Не май нічого до Того Праведника, бо я багато натерпілася нині вві сні через Нього!

²⁰ А первосвященики й старші підмовили людей, аби просити за Варавву, а Ісуса щоб убити.

²¹Правитель озвався і сказав їм: Кого з двох хочете, щоб я відпустив вам? Вони сказали: Варавву.

²²Пилат їм відповів: А що я маю зробити з Ісусом, Який зветься Христос? Усі закричали: Нехай буде розп'ятий!

²³Він же сказав: А який злочин Він скоїв? Та вони ще дужче кричали: Нехай буде розп'ятий!

²⁴Побачивши, що нічого не вдіє, а заколот дедалі посилюється, Пилат узяв воду, вмив руки перед народом і сказав: Невинний я в крові Цього Праведника! Дивіться самі!

²⁵У відповідь весь народ закричав: Кров Його на нас і на наших дітях!

²⁶Тоді відпустив їм Варавву, а Ісуса після бичування видав на розп'яття.

Знуцання над засудженим Ісусом

²⁷Тоді воїни правителя, взявши Ісуса до преторію, зібрали через Нього весь підрозділ.

²⁸І, роздягнувши Його, накинули на Нього багряницю

²⁹та, сплівши вінок з тернини, поклали Йому на голову, а тростину дали в праву руку і, упавши на коліна перед Ним, глузували з Нього, кажучи: Радій, Царю юдейський!

³⁰І плювали на Нього та, взявши тростину, били Його по голові.

Дорога на Голгофу

³¹А коли наглузувалися з Нього, стягли з Нього багряницю, надягли на Нього Його одяг і повели на розп'яття.

³²Виходячи, зустріли чоловіка з Киринеї на ім'я Симон, якого примусили нести Його хрест.

³³Коли прийшли на місце, яке зветься Голгофа, що в перекладі означає Череповище,

³⁴дали Йому випити вина, змішаного з жовчю, але Він, покуштувавши, не схотів пити.

³⁵А ті, які розп'яли Його, кидаючи жереб, поділили Його одяг

³⁶і, посідавши, стерегли Його там.

³⁷Над Його головою прибили напис Його провини: Це Ісус — Цар юдейський.

³⁸Тоді розп'яли з Ним двох розбійників: одного — праворуч, другого — ліворуч.

Глузування над розп'ятим Ісусом

³⁹А ті, хто проходив повз Нього, лихословили Його, похитуючи своїми головами

40 і кажучи: Ти, Котрий руйнуєш храм і за три дні відбудовуєш, спаси Себе Самого! Якщо Ти є Син Божий, то зійди з хреста!

41 Так само й первосвященики з книжниками та старшими, глузуючи, говорили:

42 Інших спасав, а Себе Самого не може спасти?! Він, Цар ізраїльський, нехай зійде тепер з хреста — і повіримо в Нього.

43 Він покладав надію на Бога; нехай тепер Його визволить, якщо хоче, бо Він сказав: Я — Божий Син!

44 Так само і розбійники, розп'яті з Ним, насміхалися з Нього.

Ісусова смерть

45 Від шостої години по всій землі тривала темрява — аж до дев'ятої години.

46 А о дев'ятій годині Ісус скрикнув гучним голосом, кажучи: Елі, Елі, лема савахтані? Тобто: Боже Мій, Боже Мій, чому Ти Мене покинув?

47 Деякі з тих, які там стояли, почувши це, говорили, що Він кличе Ілля .

48 І зараз же один із них, підбігши, взяв губку, наповнив її оцтом, настромив на очеретину і дав Йому пити.

49 Інші ж казали: Облиш, подивимося, чи прийде Ілля Його спасати.

50 Ісус же, знову голосно скрикнувши, віддав духа.

51 І ось завіса храму роздерлася надвоє — згори додолу; земля затряслася, скелі порозпадалися,

52 гроби повідкривалися, багато тіл померлих святих устали

53 і, вийшовши з гробів після Його воскресіння, ввійшли до святого міста і явилися багатьом.

54 А сотник і ті, які з ним стерегли Ісуса, побачивши землетрус і те, що сталося, дуже злякалися й говорили: Справді, Він був Божий Син!

55 Було ж там багато жінок, які дивилися здалека; вони йшли за Ісусом з Галилеї, прислуговуючи Йому.

56 Поміж ними була Марія Магдалина, Марія — мати Якова та Йосифа, мати Зеведеєвих синів.

Поховання Ісуса

57 Коли настав вечір, прийшов заможний чоловік з Ариматеї на ім'я Йосиф, який і сам був учнем Ісуса;

58 він прийшов до Пилата й попросив тіло Ісуса. Після чого Пилат наказав дати.

59 Взявши тіло, Йосиф обгорнув Його чистим полотном

60 і поклав Його до своєї нової гробниці, яку висік у скелі, та, прикотивши до отвору гробниці великий камінь, відійшов.

61 Була ж там Марія Магдалина і друга Марія, які сиділи напроти гробу.

Сторожа біля гробниці

62 Наступного дня, що після п'ятниці, зібралися первосвященики та фарисеї до Пилата

63 і кажуть: Пане, ми пригадали, що той обманщик сказав ще за життя: Через три дні Я воскресну!

64 Тож накажи стерегти гробницю до третього дня, щоби часом Його учні, прийшовши вночі, не викрали Його та не сказали народові: Він воскрес із мертвих! — бо буде цей останній обман гірший від першого.

65 Пилат сказав їм: Маєте варту, ідіть і забезпечте, як знаєте.

66 Вони пішли й забезпечили гробницю: опечатали камінь і поставили варту.

Матвія 28

Ісус воскрес із мертвих

1 Після суботнього вечора, як розвиднялося першого дня тижня, прийшла Марія Магдалина й інша Марія, щоб навідатися до гробу.

2 І ось стався великий землетрус, бо Господній ангел, зійшовши з неба, підійшов і відкотив камінь від отвору гробниці та сів на ньому.

3 Був же його вигляд, мов блискавка, а його одяг — білий, мов сніг.

4 Зі страху перед ним затремтіла варта і стала, наче мертва.

5 Та ангел озвався і сказав жінкам: Не бійтеся, бо знаю, що ви шукаєте Ісуса розп'ятого!

6 Немає Його тут, бо Він воскрес, як сказав. Ідіть, подивіться на місце, де Він лежав.

7 Швидше ідіть та скажіть Його учням, що Він устав із мертвих; Він чекатиме вас у Галилеї, там Його і побачите. Ось, я сказав вам!

Ісус з'являється жінкам

8 Вони з поспіхом відійшли від гробниці — зі страхом та великою радістю; побігли, щоби сповістити Його учнів.

9 [Коли ж вони йшли сповістити Його учнів], ось Ісус зустрів їх, кажучи: Радійте! Вони ж підійшли, обняли Його ноги й поклонилися Йому.

10 Тоді каже їм Ісус: Не бійтеся, ідіть, сповістіть Моїм братам, щоб ішли до Галилеї, — там Мене побачать.

Підкуп сторожі

- 11** Коли вони йшли, дехто з вартових, прийшовши до міста, сповістив первосвященикам про все, що сталося.
- 12** Зібравшись зі старшими та скликавши раду, дали достатньо грошей воїнам
- 13** і сказали: Говоріть, що Його учні, прийшовши вночі, викрали Його, коли ми спали.
- 14** А як почує це правитель, ми переконаємо його, і він вас не буде турбувати.
- 15** Тож вони, взявши гроші, зробили так, як їх навчили. І це слово розійшлося між юдеями — аж до сьогодні.

Послані на проповідь Євангелія

- 16** А одинадцять учнів пішли до Галилеї на гору, куди вказав їм Ісус,
- 17** і, побачивши Його, поклонилися, а деякі засумнівалися.
- 18** Та Ісус, підійшовши, промовив до них: Дана Мені вся влада на небі й на землі.
- 19** Тож ідіть і навчіть усі народи, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа,
- 20** навчаючи їх зберігати все, що Я заповів вам. І ось Я з вами по всі дні аж до кінця віку! [Амінь].

Євангеліє від Марка

Марка 1

Проповідь Івана Хрестителя

- ¹ Початок Євангелія Ісуса Христа, Сина Божого.
- ² Як написано в пророка Ісаї: Ось, Я посилаю Мого ангела перед обличчя Твоє, який приготує дорогу Твою [перед Тобою].
- ³ Голос того, хто кличе в пустелі: Приготуйте дорогу Господню, вирівняйте стежки Його!
- ⁴ З'явився Іван Хреститель, хрестячи в пустелі та проповідуючи хрещення для покаяння, для прощення гріхів.
- ⁵ І приходили до нього з усієї Юдейської землі та всі мешканці Єрусалима, і, визнаючи свої гріхи, були хрещені ним у річці Йордані.
- ⁶ Іван був одягнений в одяг з верблюжої шерсті, мав шкіряний пояс на стегнах своїх і їв сарану та дикий мед.
- ⁷ І він проповідував, кажучи: Слідом за мною йде сильніший за мене, Якому я не достойний, нахилившись, розв'язати ремінця Його взуття.
- ⁸ Я хрестив вас водою, а Він буде хрестити вас Духом Святим!

Хрещення Ісуса

- ⁹ Сталося, що тими днями прийшов Ісус із Назарета галилейського і був хрещений Іваном у Йордані.
- ¹⁰ І тут же, виходячи з води, Він побачив, що розкрилися небеса і що Дух, як голуб, сховався на Нього;
- ¹¹ і голос пролунав з неба: Ти — Син Мій Улюблений, Якого Я вподобав!

Сорок днів у пустелі

- ¹² І відразу Дух веде Його в пустелю.
- ¹³ І був Він у пустелі сорок днів, спокушуваний сатаною; і перебував серед звірів, і ангели служили Йому.

Ісус починає проповідувати

- ¹⁴ А після того, як був виданий Іван, Ісус прийшов до Галилеї і проповідував Радісну Звістку [Царства Божого].
- ¹⁵ Він казав: Сповнився час, і наблизилося Царство Боже. Покайтеся і віруйте в Євангеліє!

Покликання перших учнів

16 А коли проходив біля Галилейського моря, то побачив Симона й Андрія, Симонового брата, які закидали невід у море, оскільки були рибалками.

17 Тож сказав їм Ісус: Ідіть за Мною, і Я зроблю вас ловцями людей.

18 І негайно, покинувши сіті, вони пішли за Ним.

19 А пройшовши дещо далі, Він побачив Якова Зеведеєвого та його брата Івана, які були в човні та лагодили сіті,

20 і відразу покликав їх. Залишивши свого батька Зеведея в човні з наймитами, вони пішли за Ним.

Перші чудеса в Капернаумі

21 І прийшли вони в Капернаум, і тут же в суботу, увійшовши в синагогу, Він почав навчати.

22 І дивувалися з Його вчення, тому що Він навчав їх як Той, Хто має владу, а не як книжники.

23 І якраз був у їхній синагозі біснுவатий чоловік, і він закричав,

24 запитуючи: Що Тобі до нас, Ісусе Назарянине? Ти прийшов вигубити нас? Знаю, хто Ти є — Святий Божий!

25 А Ісус погрозив йому, промовивши: Замокни і вийди з нього!

26 Тоді затряс ним нечистий дух і, закричавши гучним голосом, вийшов з нього.

27 І жажнулися всі, так що запитували одне одного, говорячи: Що це? Нове вчення з владою! Навіть нечистим духам наказує, і вони слухають Його!

28 І враз розійшлася чутка про Нього всюди, по всій Галилейській околиці.

29 Незабаром, залишивши синагогу, Він з Яковом та Іваном прийшов до дому Симона й Андрія.

30 А Симонова теща лежала в гарячці; тож Йому негайно сказали про неї.

31 Він підійшов і, взявши за руку, підвів її — і гарячка залишила її, і вона почала прислужувати їм.

32 А як звечоріло, коли вже зайшло сонце, попринесли до Нього всіх хворих і біснуватих.

33 І все місто зібралося перед дверима.

34 Тож Він оздоровив багатьох хворих на різні недуги, і вигнав численних бісів, але бісам не давав говорити, бо знали Його, [що Він — Христос].

Ісус проповідує по всій Галилеї

35 А вставши вранці, ще вдосвіта, Він вийшов і попрямував у пустинне місце й там молився.

- 36** І поспішили за Ним Симон і ті, хто з ним,
37 і знайшли Його, та й кажуть Йому: Усі Тебе шукають!
38 А Він відповів їм: Ходімо в інші місця, до сусідніх сіл [та міст], щоб і там проповідувати, адже на те Я і прийшов.
39 І Він пішов, проповідуючи в їхніх синагогах по всій Галилеї та виганяючи бісів.

Оздоровлення хворого на проказу

- 40** І приходять до Нього прокажений, благає Його і, упавши на коліна, каже Йому: Якщо хочеш, Ти можеш очистити мене!
41 Змилосердившись, Він простягнув руку, доторкнувся до нього, та й каже йому: Хочу, — стань чистим!
42 І вмить зійшла з нього проказа, і він очистився.
43 Суворо попередивши, відразу відіслав його,
44 наказавши: Дивись же, нікому нічого не кажи, але піди й покажися священикові та принеси за своє очищення те, що велів Мойсей, — їм на свідчення!
45 А той, вийшовши, почав багато розповідати й розголошувати про ту справу, тож більше не міг Він відкрито ввійти в місто, але перебував поза містом, у безлюдних місцях, та до Нього приходили звідусіль.

Марка 2

Зцілення паралізованого

- 1** А коли через декілька днів Ісус прийшов знову в Капернаум, поширилася чутка, що Він удома.
2 І зібралось багато людей, так що не вміщалися навіть біля дверей, а Він виголошував їм слово.
3 І прийшли до Нього, несучи паралізованого; несли його четверо.
4 Не маючи змоги через натовп пробратися до Нього, вони розкрили покрівлю над місцем, де Він був, і, зробивши прохід, опустили носилки, на яких лежав паралізований.
5 Побачивши їхню віру, Ісус каже паралізованому: Сину, прощаються твої гріхи!
6 Були там деякі книжники, які сиділи й міркували у своїх серцях:
7 Чому Він так каже? Він зневажає Бога! Хто ж може прощати гріхи, крім самого Бога?
8 І тут же Ісус, узнавши Своїм Духом, що вони собі так міркують, каже їм: Що це ви думаєте в серцях ваших?

⁹Що легше: сказати паралізованому «прощаються тобі гріхи», чи сказати «встань, візьми свою постіль і йди»?

¹⁰Але щоб ви знали, що Син Людський має владу прощати гріхи на землі. Говорить паралізованому:

¹¹ Кажу тобі: встань, візьми постіль свою та йди до свого дому!

¹² І той, узявши постіль, тут же встав і вийшов перед усіма, так що всі дивувалися і славили Бога, кажучи: Ніколи такого ми ще не бачили!

Покликання Левія (Матвія). Не здорові потребують лікаря, а хворі

¹³ Ісус пішов знову до моря; і весь народ ішов до Нього, а Він навчав їх.

¹⁴ І, проходячи, побачив Левія Алфеєвого, який сидів на митниці, та й каже йому: Іди за Мною! Той устав і пішов за Ним.

¹⁵ І коли Він сидів за столом у його домі, багато митників і грішників сиділи з Ісусом та з Його учнями, бо було їх чимало, і вони ходили за Ним.

¹⁶ І книжники з фарисеїв, побачивши, що Він їсть з митниками та грішниками, говорили Його учням: Чому Він їсть з митниками та грішниками?

¹⁷ Почувши це, Ісус сказав їм: Не здорові потребують лікаря, а хворі. Я прийшов кликати не праведних, а грішників.

Чому учні Ісуса не постять?

¹⁸ Учні Іванові та фарисеї постили. Тож вони приходять і кажуть Йому: Чому учні Івана та учні фарисеїв постять, а Твої учні не постять?

¹⁹ Ісус сказав їм: Хіба можуть весільні гості постити, коли з ними молодий? Доки мають із собою молодого, не можуть постити.

²⁰ А прийдуть дні, коли заберуть від них молодого, тоді, у ті дні, і будуть постити.

Притча про бурдюки та латки

²¹ Ніхто не пришиває латки з невибіленого полотна до старого одягу, інакше нове відірветься від старого, і діра стане ще гірша.

²² І ніхто не вливає молодого вина в старі бурдюки, бо інакше вино порве бурдюки — і тоді й вино пропаде, і бурдюки, але молоде вино вливають у нові бурдюки!

Субота для людини, а не навпаки

²³ Як проходив Він у суботу через засіяні ниви, Його учні почали на ходу зривати колоски.

²⁴ А фарисеї казали Йому: Поглянь, чому вони роблять у суботу те, чого не годиться?

25 А Він каже їм: Чи ви ніколи не читали, що зробив Давид, коли мав потребу, бо ж зголоднів сам і ті, котрі були з ним?

26 Коли ввійшов до Божого дому — за первосвященика Авіятара — і хліби покладання, які не можна було їсти нікому, крім священиків, сам їв і дав тим, котрі з ним були?

27 І сказав їм: Суботу встановлено для людини, а не людину для суботи,

28 тому Син Людський є Володарем і суботи.

Марка 3

Ісус зціляє в суботу

1 І Він прийшов знову до синагоги. А там був чоловік, який мав суху руку.

2 Тож стежили за Ним, чи зцілить його в суботу, щоб Його звинуватити.

3 І каже чоловікові, який мав суху руку: Стань посередині.

4 А їх запитує: У суботу годиться робити добро чи робити зло, душу спасти чи погубити? Вони ж мовчали.

5 І, глянувши на них з обуренням, засмучений закам'янілістю їхніх сердець, Він каже чоловікові: Простягни руку! Той простягнув — і його рука стала здоровою.

6 І вийшли фарисеї, і відразу ж разом з іродіянами зібрали раду проти Нього, як Його погубити.

Великий натовп супроводжує Ісуса

7 А Ісус відійшов зі Своїми учнями до моря, і багато людей пішло за Ним з Галилеї та з Юдеї,

8 з Єрусалима та з Ідумеї, із Зайордання, з Тира й Сидона. Великий натовп, почувши, що робив Він, зібрався до Нього.

9 І сказав Своїм учням приготувати човен, щоб народ не тіснив Його;

10 бо Він оздоровив багатьох, тож ті, хто мав недуги, кидалися до Нього, аби до Нього доторкнутися.

11 І нечисті духи, коли бачили Його, падали долілиць перед Ним і кричали, вигукуючи: Ти — Син Божий!

12 Та Він суворо наказав їм, щоб не виявляли Його.

Дванадцять апостолів

13 Ісус вийшов на гору і закликав тих, кого Сам хотів, і вони прийшли до Нього.

14 Він призначив дванадцятьох, яких назвав апостолами, аби були з Ним, і щоби посилати їх проповідувати,

- 15 і щоб вони мали владу виганяти бісів.
- 16 Він призначив дванадцятьох і дав Симонові ім'я Петро,
- 17 а Якову Зеведеєвому та Іванові, братові Якова, дав ім'я Воанергес, тобто сини грому;
- 18 і Андрія, і Филипа, і Вартоломія, і Матвія, і Хому, і Якова Алфеевого, і Тадея, і Симона Кананіта,
- 19 і Юду Іскаріотського, який і видав Його.

Суперечка про Ісусову владу

- 20 І приходить додому; і знову збирається натовп, тож не мали вони змоги навіть хліба попоїсти.
- 21 Коли Його рідні почули, то вийшли, щоби забрати Його, бо говорили, що Він не в Собі.
- 22 А книжники, які поприходили з Єрусалима, казали, що Він має Вельзевула і що бісівським князем бісів виганяє.
- 23 Покликавши їх, Він промовляв їм у притчах: Як може сатана сатану виганяти?
- 24 І коли царство саме в собі поділиться, не зможе встояти те царство;
- 25 і коли дім сам у собі поділиться, не зможе встояти той дім;
- 26 і коли сатана повстав проти себе самого й поділився, не може він устояти, але то йому кінець.
- 27 Ніхто не може пограбувати майно сильного, удершись до його дому, якщо спершу не зв'яже сильного, — і лише тоді пограбує його дім.
- 28 Запевняю вас, що всі гріхи й богозневага простяться людським сином, хоч скільки б вони не зневажали,
- 29 а хто буде зневажати Святого Духа, той не матиме прощення довіку, а підпаде під вічний осуд.
- 30 Оскільки вони казали: Він має нечистого духа!

Мати та брати Ісуса

- 31 Його мати та Його брати прийшли і, стоячи надворі, послали по Нього, щоби покликати Його.
- 32 А довкола Нього сидів натовп. І переказували Йому: Ось, Твоя мати, Твої брати і Твої сестри надворі шукають Тебе.
- 33 А Він у відповідь їм каже: Хто Моя мати та Мої брати?
- 34 І, поглянувши довкола Себе на тих, які сиділи, каже: Ось Моя мати та Мої брати!

³⁵ Адже хто виконує Божу волю, той Мені брат, і сестра, і мати.

Марка 4

Притча про сіяча

¹ І знову почав Ісус навчати біля моря. І зібралось до Нього багато людей, так що Він Сам, увійшовши в човен, перебував на морі, а весь натовп був край моря, на землі.

² І Він навчав їх багато притчами, і казав їм у Своєму навчанні:

³ Слушайте! Ось вийшов сіяч сіяти.

⁴ І коли сіяв, одне зерно впало край дороги, і налетіли птахи та визбирали його.

⁵ А друге впало на кам'янистий ґрунт, де не було достатньо землі, і відразу зійшло, бо земля була неглибока.

⁶ А як сонце піднялося, — зів'яло і, не маючи коріння, засохло.

⁷ А інше впало між терня; тож виросло терня і заглушило його, і воно не дало плоду.

⁸ Ще інше впало на добру землю, зійшло, дало паросток та росло; і принесло врожай: одне — в тридцять, одне — в шістдесят, а одне — в сто разів.

⁹ І сказав: Хто має вуха, щоби слухати, нехай слухає!

¹⁰ А коли Він залишився Сам, ті, які були з Ним разом з дванадцятьма, запитали Його про ці притчі.

¹¹ І Він відповів їм: Вам дарована таємниця Царства Божого, а тим, зовнішнім, усе роз'яснюється в притчах,

¹² щоб, дивлячись, бачили — і не побачили; слухаючи, чули — і не зрозуміли; щоб вони не навернулися, аби [їхні гріхи] були прощені!

¹³ І каже їм: Невже ви не зрозуміли цієї притчі? А як же зрозумієте всі притчі?

¹⁴ Сіяч сіє слово.

¹⁵ Ось ті, які при дорозі, де сіється слово; як тільки почують, негайно приходить сатана і забирає слово, посіяне в них.

¹⁶ А ті, котрі на кам'янистому ґрунті посіяні, коли почують слово, то відразу з радістю приймають його,

¹⁷ але не мають у собі кореня і нестійкі; коли настануть утиски або переслідування за слово, вони відразу спокушуються.

¹⁸ А інші є ті, які посіяні в тернях: вони чують слово,

¹⁹ але приходять клопоти віку й омана багатства та інших бажань, заглушують слово — і воно залишається без плоду.

20 А ось ті, які посіяні в добру землю: вони чують слово та приймають, і приносять урожай: один — у тридцять, один — у шістдесят, а один — у сто разів!

Не закривайте світла

21 І казав їм: Хіба приносять світильник, щоби поставити під посудину чи під ліжко? Чи щоби поставити на свічнику?

22 Тому що немає нічого захованого, що не виявилось б, і немає таємного, яке б не розкрилося.

23 Якщо хто має вуха, щоби слухати, нехай слухає!

24 І Він говорив їм: Зважайте на те, що чуєте: якою мірою міряєте, такою й вам відміряють, і додасться вам.

25 Адже хто має, тому дасться, а хто не має, то й те, що має, буде забране від нього!

Притча про ріст пшениці

26 І казав: Таким є Царство Боже, як той чоловік, який посіє насіння в землю;

27 і чи спить, чи встає, вночі чи вдень, а насіння сходить і росте, але як, — він не знає.

28 Сама по собі земля родить: спершу стебло, потім колос, а тоді — повно пшениці в колосі.

29 Коли ж доспіє врожай, він негайно посилає женців із серпом, бо настали жнива!

Притча про гірчичне зерно

30 І Він казав: До чого уподібнимо Царство Боже? Або до якої притчі прирівняємо його?

31 Воно — як зерно гірчиці; коли сіється в землю, воно є найменшим з усього насіння, що на землі,

32 та коли посіяти, виростає і стає більшим від усякої городньої рослини, і пускає таке велике гілля, що в його затінку можуть гніздитися птахи небесні.

33 І багатьма подібними притчами Він говорив їм слово, наскільки його вони могли сприйняти;

34 без притчі ж не говорив їм, а Своїм учням окремо все пояснював.

Вітер і море підкоряються Ісусові

35 А як настав вечір того дня, Ісус каже їм: Переправимося на той бік.

36 Відпустивши натовп, вони взяли Його, тому що Він був у човні. Й інші човни були з Ним.

37 Та здійнялася сильна буря з вітром; і хвилі заливали човен, так що човен вже наповнювався водою.

38 А Він був Сам на кормі — спав на подушці. І будять Його, і кажуть Йому: Учителю, хіба Тобі байдуже, що ми гинемо?

39 Уставши, Він наказав вітрові й звелів морю: Перестань, ущухни! І вітер перестав, і настала велика тиша.

40 І Він сказав їм: Чому ви такі лякливі? Невже не маєте віри?

41 А вони дуже сильно злякалися і говорили один одному: Хто ж Він такий, що і вітер, і море Йому підкоряються?

Марка 5

Зцілення гадаринського біснுவатого

1 Вони перепливали на другий бік моря, до землі Гадаринської.

2 А як Він вийшов із човна, зненацька перестрів Його біснуватий чоловік з гробниць.

3 Жив він у тих гробницях, і ніхто не міг його скувати навіть ланцюгами,

4бо часто в'язали його путами й кайданами, та він розривав кайдани і нищив пута, і ніхто не міг його приборкати;

5і завжди, вночі та вдень, він перебував у гробницях і в горах, кричав і бився об каміння.

6Та коли він здалека побачив Ісуса, то прибіг і поклонився Йому.

7 І, закричавши гучним голосом, каже: Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Всевишнього? Заклинаю Тебе Богом, не муч мене!

8Оскільки Він говорив йому: Нечистий духу, вийди з людини!

9Ісус запитав його: Яке твоє ім'я? Той каже Йому: Легіон моє ім'я, — бо нас багато!

10І дуже благав Його, щоб не виганяв їх із цієї околиці.

11Паслося ж там на горі велике стадо свиней.

12І просили Його, кажучи: Пошли нас у свиней, щоб у них увійшли ми!

13І Він дозволив їм. Тож повиходили нечисті духи, увійшли у свиней, і кинулося стадо — десь зо дві тисячі — з кручі в море та втопилося в морі.

14А ті, хто їх пас, втекли й сповістили в місті та в селах. І людивийшли побачити, що сталося.

15І приходять до Ісуса, і бачать, що біснуватий — той, хто мав легіон, — сидить одягнений і при своєму розумі; і вони злякалися.

- 16 Розповіли ж їм очевидці, що сталося з біснுவатим, і про свиней.
- 17 І почали благати Його покинути їхню околицю.
- 18 І коли Він сідав у човен, то просив Його біснуватий, щоби бути з Ним.
- 19 Та Він йому не дозволив, але сказав йому: Іди до свого дому, до своїх, і сповісти їм, що для тебе Господь зробив, як змилосердився над тобою!
- 20 Тож пішов він, та й почав проповідувати в Десятимісті про те, що зробив для нього Ісус, і всі дивувалися.

Жінка з кровотечею. Воскресіння дочки Яіра

- 21 А як Ісус переплив човном знову на другий бік, зібрався великий натовп довкола Нього, і Він перебував біля моря.
- 22 Прийшов один зі старших синагоги на ім'я Яір і, побачивши Його, упав Йому до ніг
- 23 і дуже просив Його, кажучи: Донечка моя помирає. Прийди і поклади на неї руки, щоб видужала й жила!
- 24 І Він пішов з ним. За Ним ішов великий натовп і тіснив Його.
- 25 А жінка, яка страждала від кровотечі дванадцять років
- 26 та багато натерпілася від численних лікарів, — витратила все своє майно й жодного полегшення не мала, але стало їй ще гірше, —
- 27 почувши про Ісуса, підійшла в натовпі ззаду й доторкнулася до Його одягу.
- 28 Вона говорила: Якщо лише доторкнуся до Його одягу, — одужаю!
- 29 І враз припинилася її кровотеча, і вона відчула в тілі, що видужала від хвороби.
- 30 Тієї ж миті Ісус відчув у Собі, що сила вийшла з Нього. Обернувшись до натовпу, Він запитав: Хто доторкнувся до Мого одягу?
- 31 А Його учні говорили Йому: Ти ж бачиш, що натовп Тебе тіснить, і запитуєш: Хто доторкнувся до Мене?
- 32 І оглядався, щоби побачити ту, яка це зробила.
- 33 А жінка злякалася і тремтіла, знаючи, що сталося з нею; прийшла і впала перед Ним, і сказала Йому всю правду.
- 34 Він же промовив до неї: Дочко, віра твоя спасла тебе! Іди з миром і будь здоровою від своєї недуги.
- 35 Коли Він ще говорив, прийшли від старшого синагоги, та й сказали: Донька твоя померла, навіщо ще турбувати Вчителя?
- 36 Ісус, почувши сказані слова, говорить старшому синагоги: Не бійся, тільки вір!

37 І Він не дозволив, щоби з Ним хтось пішов, за винятком Петра, Якова та Івана — брата Якового.

38 Вони прийшли в дім старшого синагоги, і Він побачив метушню та тих, які дуже плакали й голосили.

39 Увійшовши, сказав їм: Чому ви метушитеся й плачете? Дитина не померла, а спить!

40 І почали сміятися з Нього. Він же, випровадивши всіх, взяв батька й матір дитини та тих, хто був з Ним, і увійшов туди, де лежала дитина.

41 І, взявши дитину за руку, промовив до неї: Таліта кум , — що в перекладі означає: Дівчино, кажу тобі, встань!

42 І вмить підвелася дівчина й почала ходити, бо мала дванадцять років. І жахнулися всі відразу від великого потрясіння.

43 Та Він суворо наказав їм, щоб ніхто не довідався про це. І звелів дати їй поїсти.

Марка 6

Холодна зустріч у Назареті

1 Ісус вийшов звідти і попрямував до свого рідного краю, а за Ним йшли слідом Його учні.

2 А коли настала субота, Він почав навчати в синагозі. І багато хто слухав і дивувався, кажучи: Звідки в Нього це? І що за мудрість дана Йому? І що за чудеса творяться Його руками?

3 Хіба Він — не тесля, не син Марії та не брат Якова, Йосії, Юди і Симона? Хіба не Його сестри серед нас? І вони спокушались через Нього.

4 А Ісус їм відповідав, що пророк буває без пошани лише у своєму рідному краї, серед своїх рідних і у своєму домі.

5 І не міг Він там жодного чуда зробити, тільки оздоровив декількох недужих, поклавши на них руки.

6 І дивувався їхньому невірству. Тож обходив довколишні села, навчаючи.

Ісус посилає апостолів на проповідь

7 Покликавши дванадцятьох, Він почав посилати їх по двох, наділяючи їх владою над нечистими духами.

8 І сказав їм, щоб нічого не брали в дорогу — тільки одну палицю: ні хліба, ні торби, ні мідяків у пояс,

9 але щоби взули сандалі й не одягалися у дві одежини.

10 І Він говорив їм: Куди тільки ввійдете в дім, там перебувайте, доки не вийдете звідти.

11 І коли б у якомусь місці не прийняли вас і не послухали вас, то, виходячи звідти, обтрусіть пил з ніг — як свідчення проти них. [Запевняю вас: легше буде Содому й Гоморрі в день судний, ніж місту цьому].

12І, вийшовши, вони проповідували, щоб люди покаялися,

13 і виганяли численних бісів, а багатьох недужих помазували олією і зціляли.

Смерть Івана Хрестителя

14 І почув цар Ірод, оскільки відоме стало Його Ім'я, і людиговорили, що це — Іван Хреститель устав з мертвих, тому й такі чудеса здійснюються Ним.

15 Інші ж казали, що це — Ілля, ще інші вважали, що це — пророк або один із пророків.

16А Ірод, почувши, сказав: Той Іван, якому я відтяв голову, це він воскреснув!

17 Адже Ірод, пославши воїнів, схопив Івана і посадив його у в'язницю через Іродіяду, дружину свого брата Филипа, бо одружився з нею.

18А Іван сказав Іродові: Не годиться мати тобі жінку твого брата!

19Тож Іродіяда таїла злобу на нього й бажала його вбити, та не могла.

20Бо Ірод боявся Івана, знаючи його як чоловіка праведного та святого, і оберігав його, а слухаючи, дуже непокоївся, але слухав з насолодою.

21 Як настав слухний день, коли Ірод з нагоди дня свого народження влаштував бенкет для своїх вельмож, тисяцьких, галилейських старшин,

22увійшла дочка Іродіяди і, танцюючи, догодила Іродові й тим, які з ним сиділи при столі. Цар же сказав дівчині: Проси в мене, чого тільки хочеш, і дам тобі!

23 І він поклявся їй: Чого тільки попросиш у мене, дам тобі, хоч би й півцарства мого.

24І вона, вийшовши, запитала в матері: Що попросити? Та ж сказала: Голови Івана Хрестителя!

25І, повернувшись відразу з поспіхом до царя, вона попросила, кажучи: Хочу, щоб негайно дав ти мені на полумиску голову Івана Хрестителя!

26І цар сильно засмутився, але через клятву й тих, які сиділи при столі, він не захотів їй відмовити.

27Тож відразу цар послав свого охоронця, наказавши принести голову Івана. Той пішов, відтяв його голову у в'язниці

28та приніс його голову на полумиску, дав дівчині, а дівчина віднесла її своїй матері.

29А коли його учні почули, то прийшли, взяли тіло і поховали його в гробниці.

Необхідний відпочинок

30 І посходилися апостоли до Ісуса та сповістили Йому про все: що зробили і чого навчили.

31 А Він каже їм: Ви підіть самі подалі в пустинне місце та відпочиньте трохи! Бо так багато було тих, які приходили й відходили, що навіть не було їм коли попоїсти.

32 Тож вони самі відпливли човном до відлюдного місця.

33 Та побачили їх, як пливли, і багато хто впізнав їх. І пішкилюди збіглися туди з усіх міст і прибули раніше за них.

Чудо нагодування п'яти тисяч людей

34 Вийшовши, Ісус побачив великий натовп; і змилосердився над ними, бо вони були, як ті вівці, які не мають пастуха, і почав їх багато навчати.

35 І коли минуло чимало часу, учні, підійшовши до Нього, говорили: Це місце пустинне, а пора вже пізня,

36 тож відпусти їх, щоби пішли до навколишніх хуторів і сіл та купили собі щось їсти.

37 Він же у відповідь сказав їм: Дайте ви їм їсти! А вони відповідають Йому: Чи нам піти купити на двісті динаріїв хліба і дати їм їсти?

38 Він же каже їм: Скільки хлібів маєте? Ідіть подивіться. І довідавшись, кажуть: П'ять і дві рибини.

39 І звелів їм посадити всіх групами на зеленій траві.

40 Посідали група за групою: по сто та по п'ятдесят.

41 Узявши п'ять хлібів та дві рибини і звернувши погляд до неба, Він поблагословив, розломив хліби і давав учням Своїм, щоби клали перед ними, і обидві рибини всім розділив.

42 І всі вони поїли й наситилися,

43 а з того, що залишилося, та з риб зібрали дванадцять повних кошиків.

44 А тих, які споживали хліб, було зо п'ять тисяч чоловіків.

Ісус іде по воді

45 І негайно Він змусив Своїх учнів сісти в човен і раніше за Нього пливти на той бік, до Витсаїди, а Він тим часом відпустить людей.

46 І, відпустивши їх, Він пішов на гору помолитися.

47 А як настав вечір, човен був серед моря, а Він Сам-один на суходолі.

48 Побачивши, що втомилися від веслування, — бо вітер дув супроти них, — близько четвертої сторожі ночі Він підійшов до них, ідучи по морю, і хотів їх минути.

- 49 Вони ж, побачивши, що Він іде по морю, подумали, що то привид, і закричали,
 50 бо всі Його побачили і занепокоїлися. І тут же Він заговорив до них, і сказав їм: Кріпиться, це Я, не бійтеся!
 51 Він увійшов до них у човен — і вітер ущух.
 52 А в собі вони все ще були сповнені жаху, тому що не зрозуміли чуда з хлібами, бо їхнє серце було закам'янілим.

Зцілення хворих у Генісаретському краї

- 53 І, перепливши, вони прибули до Генісаретської землі й причалили.
 54 Коли вони вийшли з човна, люди відразу, упізнавши Його,
 55 оббігли всю ту околицю і почали на носилках приносити хворих — скрізь, де б Він не з'явився.
 56 І куди б Він не входив, — до сіл, міст, хуторів, — скрізь на майданах клали недужих і благали Його, щоб хоч до краю Його одягу доторкнутися, а ті, хто торкався до Нього, зцілялися.

Марка 7

Божя Заповідь і перекази старших

- 1 Зібралися до Нього фарисеї та дехто з книжників, які прийшли з Єрусалима.
 2 І помітили, що деякі з Його учнів їли хліб нечистими, тобто немитими, руками.
 3 Адже фарисеї і всі юдеї не їдять, якщо добре не вимиють рук, дотримуючись передань старших.
 4 І, повернувшись з торгу, поки не помиються, не їдять. Є і багато чого іншого, що вони прийняли, щоби дотримуватися: миття чашок, глечиків, мідного посуду, лежаків.
 5 І запитують Його фарисеї та книжники: Чому Твої учні не дотримуються передань старших і немитими руками їдять хліб?
 6 А Він відповів їм: Добре Ісая пророкував про вас, лицемірів, як написано: Цей народ устами шанує Мене, серце ж їхнє далеко від Мене.
 7 Та даремно поклоняються Мені, навчаючи людських заповідей.
 8 Залишивши Божу заповідь, ви тримаєтеся людських передань: [миєте глечики, чашки й робите багато чого іншого, подібного до цього].
 9 І Він говорив їм: Ви вмело відкидаєте Божу заповідь, аби лише зберегти передання ваші.
 10 Адже Мойсей сказав: Шануй свого батька і свою матір; і ще: Хто лихословить батька або матір, нехай смертю помре.

11 Ви ж кажете: Якщо хто скаже батькові або матері: корван, тобто дар Богові є те, що ви мали б одержати від мене,

12то після цього вже дозволяється нічого не робити для батька чи для матері, —

13усуваєте Боже Слово оцим вашим переданням, яке ви ж і встановили. І робите багато інших подібних речей!

Що опоганює людину

14І, покликавши знову людей, казав їм: Послухайте Мене всі та зрозумійте.

15 Нічого немає поза людиною, що входило б у неї і робило б її нечистою, але те, що виходить із неї, — те людину опоганює.

16 [Якщо хто має вуха, нехай слухає].

17І коли від людей Він увійшов до оселі, то учні запитали Його про притчу.

18А Він сказав їм: Невже й ви такі нездогадливі? Хіба не розумієте, що все, що ззовні, входить у людину, не може зробити її нечистою,

19бо воно не йде до серця, а в шлунок, і потім виходить — так очищується всяка їжа?

20Він продовжував: Що виходить з людини, те її робить нечистою.

21 Адже зсередини, з людського серця виходять злі думки, розпуста, крадіжки, вбивства,

22 перелюб, захланність, лукавство, обман, безсоромність, заздрість, богозневага, гордощі, безумство.

23Усе це зло зсередини виходить і людину опоганює!

Велика віра жінки-язичниці

24 Вирушивши звідти, Він попрямував у землі Тирські [і Сидонські]. І, увійшовши в дім, Він хотів, щоб ніхто не довідався про Нього, але Він не зміг утаїтися.

25 Як тільки почувла про Нього жінка, дочка якої мала нечистого духа, вона прийшла й припала до Його ніг;

26жінка була грекиня, родом із Сирофінікії; вона благала Його, щоб вигнав біса з її дочки.

27А Він сказав їй: Хай спершу наситяться діти, бо недобре забрати хліб від дітей і кинути щенятам.

28 А вона у відповідь каже Йому: Так, Господи, але ж і щенята під столом їдять крихти після дітей!

29І Він сказав їй: За ці слова — іди; біс уже вийшов з твоєї дочки.

30 Коли вона повернулася додому, то побачила, що дитина лежала на ліжку, і біс вийшов з неї.

Чудесне зцілення глухонімого

31 Залишивши околиці Тира й Сидона, Ісус знову прийшов до Галилейського моря, на територію Десятимістя.

32 І привели до Нього глухонімого, і просили Його, щоби поклав на нього руку.

33 Відвівши його вбік від натовпу, Він вложив Свої пальці в його вуха і, плюнувши, доторкнувся до його язика,

34 та, звернувши погляд до неба, зітхнув і каже йому: Еффата! тобто: Відкрися!

35 І враз відкрилися його вуха, і розв'язалися пута його язика, і він заговорив виразно.

36 Ісус звелів їм, аби нікому про це не говорили. Та чим більше Він їм забороняв, тим більше вони розголошували.

37 І надзвичайно дивувалися, кажучи: Він добре все робить: глухим дає слух, а німим — мову.

Марка 8

Чудо нагодування чотирьох тисяч людей

1 У ті дні, як знову зібралося дуже багато людей і не мали що їсти, Він покликав учнів і каже їм:

2 Жаль Мені людей, бо вже три дні перебувають зі Мною, і не мають що їсти;

3 якщо Я відпущу їх голодними додому, вони ослабнуть у дорозі, бо деякі з них прийшли здалека.

4 Та Його учні відповіли Йому: Звідкіля в цій пустелі хтось зможе їх нагодувати хлібом?

5 А Він запитав їх: Скільки маєте хлібів? Вони ж відповіли: Сім.

6 І звелів Ісус людям посідати на землю і, взявши сім хлібів, віддав подяку, переломив і дав Своїм учням, щоб роздавали. І роздали людям.

7 Мали вони також трохи риби. Він її поблагословив і сказав також роздати.

8 І вони поїли й наситилися; і зібрали сім кошиків залишених кусків.

9 А було їх близько чотирьох тисяч. І Він відпустив їх.

10 І відразу, сівши з учнями в човен, Він прибув до Далманутської землі.

Фарисеї вимагають ознаки з неба

11 Вийшли фарисеї і почали сперечатися з Ним, вимагаючи ознаки з неба, щоб випробувати Його.

12 Зітхнувши Своїм духом, Він каже: Чому оцей рід ознаки шукає? Запевняю вас, що не буде дано цьому родові ознаки!

13 Залишивши їх, Він сів знову [в човен] і вирушив на другий бік.

Застереження від фарисейської закваски

14 Та забули вони взяти хліб і, крім однієї хлібини, не мали нічого із собою в човні.

15 І Він застерігав їх, кажучи: Глядіть, стережіться закваски фарисейської та закваски Іродової.

16 А вони почали перемовлятися між собою, що хліба не мають.

17 Знаючи це, Він каже їм: Чому думаєте, що хліба не маєте? Хіба й досі не збагнули, чи ще не розумієте? Чи ваше серце все ще скам'яніле?

18 Маючи очі, не бачите, маючи вуха, не чуєте? Хіба не пам'ятаєте,

19 коли п'ять хлібів Я розділив на п'ять тисяч, то скільки повних кошиків кусків зібрали? Кажуть Йому: Дванадцять.

20 А як сім — на чотири тисячі, то скільки повних кошиків кусків зібрали? І вони кажуть: Сім.

21 Тоді Він каже їм: Ви ще не розумієте?

Чудо зцілення сліпого

22 І приходять вони до Витсаїди. І приводять до Нього сліпого, благаючи, щоби доторкнувся до нього.

23 І, взявши сліпого за руку, Він вивів його за село, послинив йому очі, поклав руки на нього й запитав: Щось бачиш?

24 Поглянувши, той каже: Бачу людей... бачу, мов дерева ходять.

25 Потім Він знову поклав руки на його очі — і тоді той прозрів, одужав і побачив усе виразно.

26 І Він відіслав його додому, кажучи: До села не заходь, [не розповідай нікому в селі].

Учні визнають Ісуса Месією

27 І пішов Ісус з учнями до сіл Кесарії Филипової і дорогою розпитував Своїх учнів, говорячи їм: За кого Мене люди вважають?

28 А вони у відповідь сказали, що одні — за Івана Хрестителя, інші — за Іллю, ще інші — за одного з пророків.

29 І ще запитав їх: А ви ж за кого Мене вважаєте? Обізвався Петро, та й каже Йому: Ти — Христос.

30 Тоді суворо наказав їм, щоб нікому не розповідали про Нього.

Ісус говорить про Свої страждання, смерть і воскресіння

31 І Він почав їх навчати, що Людському Синові треба буде багато постраждати, і відцураються від Нього старші, первосвященики та книжники; і вб'ють Його, але через три дні Він воскресне.

32 І слово говорив Він відверто. А Петро відкликав Його вбік і почав перечити Йому.

33 А Він, обернувшись і поглянувши на учнів Своїх, докірливо сказав Петрові: Іди геть від Мене, сатано, бо не думаєш про те, що Боже, а про те, що людське!

Узявши хреста, іди за Христом

34 І, покликавши людей та Своїх учнів, сказав їм: Хто хоче йти за Мною, нехай зречеться себе самого, візьме свій хрест і йде за Мною.

35 Адже коли хто хоче душу свою спасти, той погубить її, а хто погубить свою душу задля Мене і Євангелія, той спасе її.

36 Бо яка користь людині, якщо придбає весь світ, але занастить душу свою?

37 Або що дасть людина взамін за душу свою?

38 Бо коли хто посоромиться Мене і Моїх слів перед цим перелюбним і грішним родом, того і Син Людський посоромиться, коли прийде в славі Свого Отця з ангелами святими!

Марка 9

Преображення Господнє

1 Ісус промовив до них: Запевняю вас: деякі з тих, які стоять отут, не зазнають смерті, доки не побачать Боже Царство, що прийшло в могутності.

2 А через шість днів Ісус бере Петра, Якова та Івана і виводить тільки їх самих на високу гору. І Він преобразився перед ними.

3 Одяг Його став блискучим і таким білосніжним, що жодний білильник на землі не зміг би так вибілити.

4 І з'явився їм Ілля з Мойсеєм, які розмовляли з Ісусом.

5 І озвався Петро, і сказав Ісусові: Учителю, добре нам тут бути. Зробімо три намети: один Тобі, один Мойсеєві та один Іллі!

6 Однак він не знав, що говорив, — так вони були налякані.

7 І з'явилася хмара, яка оповила їх, і пролунав голос із хмари: Це Син Мій Улюблений, Його слухайте!

⁸І враз, озирнувшись навколо, не побачили біля себе вже нікого, крім одного Ісуса.

⁹ А коли вони сходили з гори, Він наказав їм, щоб нікому не розповідали про те, що бачили, доки Син Людський не воскресне з мертвих.

¹⁰І вони зберегли те слово для себе, допитуючись: Що то значить — з мертвих воскреснути?

¹¹ І запитували Його, мовлячи: Чому книжники кажуть, що спершу потрібно прийти Іллі?

¹² Він же пояснив їм: Ілля прийде раніше і приготує все. Тож написано про Сина Людського, що Він має багато постраждати і бути зневаженим.

¹³ Та кажу вам, що Ілля прийшов, але зробили з ним те, що хотіли, як написано про нього.

Вигнання німого духа. Сила молитви й посту

¹⁴ Повернувшись до учнів, вони побачили безліч людей довкола них та книжників, які сперечалися з ними.

¹⁵ Як тільки ці люди побачили Його, зникнули і, підбігши, привітали Його.

¹⁶ А Він запитав їх: Про що сперечаєтеся між собою?

¹⁷ І відповів Йому один із натовпу: Учителю, я привів до Тебе свого сина, який має німого духа.

¹⁸ Як тільки де схопить його, то кидає ним, і він піну пускає, скрегоче зубами, ціпеніє. Просив я Твоїх учнів, щоб вигнали його, але вони не змогли!

¹⁹ А Він у відповідь каже їм: О рече невірний, доки Я буду між вами? Доки Я буду терпіти вас? Приведіть його до Мене!

²⁰ І його привели до Нього. Дух, побачивши Його, відразу затрясхлопцем. Упавши на землю, той качався, пускаючи піну.

²¹ Ісус запитав його батька: Скільки часу, як це сталося з ним? Той відповів: З дитинства.

²² Часто кидає його у вогонь і воду, щоби погубити його. Якщо можеш, допоможи нам, змилосердься над нами!

²³ А Ісус сказав йому: Щодо «якщо можеш», то все можливе віруючому!

²⁴ Тут батько дитини, скрикнувши, [зі сльозами] вигукнув: Вірю! Допоможи моєму невірству!

²⁵ Зауваживши, що збігається натовп, погрозив нечистому духові, кажучи йому: Духу німий і глухий, Я тобі наказую: вийди з нього і більше не входь у нього!

²⁶ Закричавши, дух сильно затряс ним і вийшов, а хлопець став як мертвий, так що деякі говорили, що він помер.

27 А Ісус узяв його за руку, підвів його, і той устав.

28 Коли Він зайшов у дім, учні наодинці стали запитувати Його: Чому ми не змогли його вигнати?

29 А Він сказав їм: Це поріддя нічим не можна вигнати, хіба що молитвою [і постом].

Ісус нагадує про Свою смерть і воскресіння

30 Вийшовши звідти, вони пішли через Галилею. Та Ісус не бажав, щоби хтось довідався.

31 Він навчав Своїх учнів і говорив їм, що Син Людський буде виданий у руки людей, і вб'ють Його, і, будучи вбитий, Він через три дні воскресне.

32 Вони не розуміли цих слів, але боялися Його запитати.

Найбільший у Царстві Небесному

33 Прибули вони в Капернаум. А коли Він був у домі, то запитав їх: Що це дорогою ви обговорювали?

34 Вони ж мовчали, бо сперечалися один з одним дорогою, хто з них більший.

35 Сівши, Він покликав дванадцятьох і каже їм: Якщо хто хоче бути першим, нехай буде між усіма найменший і всім слугою.

36 І, взявши дитину, Він поставив її посеред них, обійняв і сказав їм:

37 Якщо хто ось таку одну дитину прийме в Моє Ім'я, той Мене приймає, а хто Мене приймає, той не Мене приймає, але Того, Хто Мене послав.

Хто не проти нас, той за нас

38 Іван Йому відповів: Учителю, ми бачили одного, [який не ходить з нами], котрий Твоїм Ім'ям виганяв бісів; і ми заборонили йому, бо він не ходить з нами.

39 А Ісус сказав: Не забороняйте йому. Бо немає такого, хто зробив би чудо в Моє Ім'я і зміг би відразу Мене лихословити;

40 бо хто не проти нас, той за нас.

41 І коли хто напоїть вас чашкою води в [Моє] Ім'я, — адже ви Христові, — то правду кажу вам, що не втратить він своєї нагороди.

Спокуси треба побороти

42 А коли хто спокусить одного із цих малих, які вірять у Мене, то краще йому було би прив'язати жорновий камінь на свою шию і кинутися в море.

43 І якщо тебе спокушає твоя рука, відрубай її; краще тобі калікою ввійти до життя, ніж, маючи обидві руки, потрапити до геєни, у негасимий вогонь,

44 [де черв'як не гине, і вогонь не гасне].

⁴⁵І якщо твоя нога спокушає тебе, відрубай її; краще тобі ввійти до життя кульгавим, аніж з обома ногами бути вкиненим до геєни,

⁴⁶[у вогонь негасимий, де черв'як не гине, і вогонь не гасне].

⁴⁷І якщо твоє око спокушає тебе, вибери його; краще тобі з одним оком увійти до Божого Царства, ніж, маючи двоє очей, бути вкиненим у геєну,

⁴⁸де їхній черв'як не гине, і вогонь не гасне.

⁴⁹Бо кожний вогнем буде посолений, [і всяка жертва посолиться сіллю].

⁵⁰Сіль — добра річ; якщо ж сіль стане несолоною, то чим посолите її? Майте сіль у собі та зберігайте мир між собою.

Марка 10

Про розлучення

¹Вийшовши звідти, Він приходить на територію Юдеї, що на другому боці Йордану. Збирається знову до Нього натовп, і Він, за звичаєм, знову їх навчає.

²Підійшли фарисеї та, випробовуючи Його, запитували Його, чи можна чоловікові розлучатися з дружиною.

³Він же у відповідь сказав їм: Що вам заповів Мойсей?

⁴А вони промовили: Мойсей заповів написати листа про розлучення і відпустити.

⁵Ісус же сказав їм: Він вам написав цю заповідь через ваше жорстокосердя.

⁶Але від початку творіння [Бог] створив їх чоловіком і жінкою.

⁷Ось тому залишить чоловік свого батька й матір і з'єднається зі своєю дружиною,

⁸і будуть двоє одним тілом, так що вони вже не двоє, а одне тіло.

⁹Отже, що Бог поєднав, те людина хай не розлучає!

¹⁰Вдома учні знову розпитували Його про це.

¹¹І Він каже їм: Якщо хто розлучиться зі своєю дружиною та одружиться з іншою, той чинить проти неї перелюб;

¹²і якщо вона розлучиться зі своїм чоловіком і вийде заміж за іншого, то й вона чинить перелюб.

Будьте, як діти

¹³І приносили до Нього дітей, щоби доторкнувся до них. А учні забороняли їм.

¹⁴Побачивши це, Ісус обурився і сказав їм: Пропустіть дітей, хай приходять до Мене, і не забороняйте їм, бо таким належить Царство Боже.

15 Запевняю вас: якщо хто не прийме Божого Царства, як дитина, той не ввійде до нього!

16 Він обійняв їх і, поклавши на них руки, благословив.

Багатому важко ввійти в Царство Боже

17 А як Він вирушав у дорогу, один підбіг, упав на коліна й запитав Його: Учителю добрий, що маю робити, аби успадкувати вічне життя?

18 Ісус сказав йому: Чому називаєш Мене добрим? Ніхто не є добрим, один лише Бог.

19 Знаєш заповіді: Не вбивай, не чини перелюбу, не кради, не свідчи неправдиво, не кривди, шануй свого батька та матір?

20 Той сказав йому: Учителю, усе це я зберіг з малих літ!

21 Поглянувши на нього з любов'ю, Ісус сказав йому: Одного бракує тобі: піди і все, що маєш, продай та роздай бідним, — і будеш мати скарб на небі. А тоді приходь, [бери свій хрест] і йди за Мною!

22 Він же, засмутившись від сказаного, відійшов пригнічений, бо мав велике багатство.

23 І, поглянувши навколо, Ісус каже Своїм учням: Як важко тим, хто має багатство, увійти в Царство Боже!

24 Учні були вражені тими словами. А Ісус знов у відповідь каже їм: Діти, як важко [тим, які надіються на багатство], увійти в Царство Боже!

25 Легше верблюдові пройти крізь вушко голки, ніж багатому ввійти в Царство Боже!

26 Вони ще більше дивувалися, говорячи між собою: Хто ж тоді може спастися?

27 Поглянув на них Ісус, та й каже: Для людей це неможливе, але не для Бога, бо для Бога все можливе.

Нагорода тим, хто слідує за Христом

28 Тут Петро почав говорити Йому: Ось ми залишили все й пішли за Тобою.

29 Ісус промовив: Запевняю вас: немає нікого, хто залишив би дім, або братів, або сестер, або матір, або батька, [або дружину], або дітей, чи поля — заради Мене й заради Євангелія —

30 і при цьому не одержав би в сто разів більше вже тепер, у цей час, в умовах переслідувань, — і домів, і братів, і сестер, і матерів, і дітей, і поля, а в майбутньому віці — вічне життя!

31 Багато перших стануть останніми, а останні — першими.

Попереду — страждання, смерть і воскресіння

³² Вони ж були в дорозі, прямуючи до Єрусалима. Попереду йшов Ісус. А учні, ідучи слідом, були дуже здивовані та охоплені страхом. Покликавши знову дванадцятьох, Він почав їм говорити про те, що має з Ним статися:

³³ Ось ми йдемо до Єрусалима, і Син Людський буде виданий первосвященикам і книжникам, і засудять Його на смерть, і видадуть язичникам;

³⁴ і будуть глумитися з Нього, і оплюють Його, і бичуватимуть Його, і вб'ють, а через три дні Він воскресне.

Як стати великим

³⁵ Підійшли до Нього Яків та Іван — Зеведеєві сини, і сказали Йому: Учителю, хочемо, щоб Ти нам зробив те, про що попросимо Тебе.

³⁶ Він сказав їм: А що ви хочете, щоб Я зробив для вас?

³⁷ Вони ж сказали Йому: Зроби нам так, щоб ми — один праворуч Тебе, а інший ліворуч — сиділи у славі Твоїй.

³⁸ Ісус же сказав їм: Ви не знаєте, чого просите. Чи можете ви пити ту чашу, котру Я п'ю, і хреститися хрещенням, котрим Я хрещуся?

³⁹ Вони сказали Йому: Можемо! Ісус же відповів їм: Чашу, котру Я п'ю, ви будете пити, і хрещенням, котрим Я хрещуся, будете хрещені.

⁴⁰ Але щоб сісти праворуч Мене чи ліворуч, — давати не Мені, це тим, кому приготовлено.

⁴¹ Коли це почули десятеро учнів, то обурились на Якова й Івана.

⁴² А Ісус, покликавши їх, каже їм: Ви знаєте, що ті, кого вважають володарями народів, панують над ними, а їхні вельможі гноблять їх.

⁴³ Але не так буде між вами: якщо хтось між вами хоче бути великим, нехай буде вам слугою.

⁴⁴ І якщо хтось між вами хоче бути першим, нехай буде для всіх рабом.

⁴⁵ Адже й Син Людський не прийшов, щоб служили Йому, але щоби послужити і душу Свою віддати як викуп за багатьох!

Ісус зціляє сліпого Вартимея

⁴⁶ І прийшли вони в Єрихон. А коли Він зі Своїми учнями і великим натовпом виходив з Єрихона, то син Тимея, Вартимей, сліпий жебрак, сидів край дороги.

⁴⁷ Почувши, що це Ісус Назарянин, він почав кричати, гукаючи: Сину Давидів, Ісусе, змилуйся наді мною!

⁴⁸ І багато погрожували йому, щоби замовк. Та він ще дужче кричав: Сину Давидів, помилуй мене!

⁴⁹ А Ісус, зупинившись, сказав: Покличте його! Вони закликали сліпця і сказали йому: Кріпися, вставай, Він кличе тебе!

⁵⁰Той скинув свого плаща, підскочив і прийшов до Ісуса.

⁵¹ І у відповідь Ісус промовив до нього: Що ти хочеш, щоб Я зробив для тебе? Сліпий відказав Йому: Учителю, щоб я прозрів!

⁵² Ісус же сказав йому: Іди, віра твоя спасла тебе! І він відразу прозрів і пішов дорогою за Ним.

Марка 11

Славний в'їзд у Єрусалим

¹ Коли вони наблизилися до Єрусалима, до Витфагії та Витанії, до гори Оливної, Він послав двох Своїх учнів

² і сказав їм: Ідіть до села, що перед вами, і як тільки ввійдете до нього, знайдете прив'язаного молодого осла, на якого ще ніхто з людей не сідав; відв'яжіть його і приведіть.

³ А коли хто запитає вас: Навіщо це ви робите? — то скажіть: Господь потребує його, — Він відразу ж відішле його назад.

⁴ І вони пішли, знайшли осла, прив'язане до воріт ззовні на узбіччі, і почали відв'язувати його.

⁵ Дехто з тих, які там стояли, говорили їм: Що це ви робите? Навіщо відв'яжете осла?

⁶ А вони відказали їм так, як звелів Ісус; тоді відпустили їх.

⁷ І привели осла до Ісуса, поклали на нього свої плащі, і Він сів на нього.

⁸ Багато хто стелив свій одяг на дорозі, інші ж різали гілки на полях [і стелили по дорозі].

⁹ І ті, які йшли попереду, і ті, які йшли слідом за Ним, вигукували: Осанна! Благословенний, Хто йде в Ім'я Господнє!

¹⁰ Благословенне прийдешнє царство батька нашого Давида! Осанна на висотах!

¹¹ Ісус увійшов у Єрусалим — до храму. Оглянув усе. Та оскільки була вже пізня година, Він пішов з дванадцятьма до Витанії.

Неплідна смоківниця

¹² Наступного дня, як вони вийшли з Витанії, Він зголоднів.

¹³ І, побачивши здалека смоківницю, вкриту листям, Він підійшов: може, щось знайде на ній. Але, наблизившись до неї, Він нічого не знайшов, окрім листя, бо не була ще пора на смокви.

¹⁴ Озвався і промовив Він до смоківниці: Хай з тебе ніколи більше ніхто плоду не їсть! І чули те Його учні.

Ісус звільняє храм від торговців

15 І вони прийшли в Єрусалим. А ввійшовши до храму, Він почав виганяти тих, які продавали й купували в храмі, поперекидав столи міняльників грошей і ослони тих, які продавали голубів,

16 та не дозволяв, щоб носили речі через храм.

17 І Він навчав їх, кажучи їм: Хіба не написано, що дім Мій назветься домом молитви для всіх народів? А ви його зробили печерою розбійників!

18 І почули про це книжники та первосвященики, і шукали нагоди, як би то Його погубити, але боялися, бо весь народ захоплювався Його вченням.

19 А як ставало пізно, вони виходили за межі міста.

Майте віру Божу

20 Проходячи вранці, вони побачили смоківницю, яка вся аж від кореня всохла.

21 І, згадавши, Петро каже Йому: Учителю, дивися: смоківниця, яку Ти прокляв, усохла!

22 У відповідь Ісус промовив до них: Майте віру Божу!

23 Запевняю вас, що коли хто цій горі скаже: Зрушся і кинься в море, — і не буде сумніватися у своєму серці, але буде вірити, що станеться згідно зі сказаним, — то так і буде йому.

24 Тому Я кажу вам: Усе, про що молитесь і просите, — вірте, що одержите, і сповниться вам.

25 І коли ви стоїте на молитві, прощайте, коли маєте щось проти когось, щоб і ваш Отець Небесний простив вам ваші провини.

26 [Коли ж ви не прощаєте, то й ваш Отець Небесний не прощатиме вам ваших провин].

Питання про Ісусову владу

27 І знову вони прийшли до Єрусалима. Коли Він ходив у храмі, підійшли до Нього первосвященики, книжники і старші,

28 та й кажуть Йому: Якою владою Ти все це робиш? Або хто дав Тобі владу чинити оце?

29 А Ісус відповів їм: Запитаю вас [і Я] дещо. Якщо відповісте, то і Я скажу вам, якою владою це чиню.

30 Хрещення Івана було з неба чи від людей? Дайте мені відповідь!

31 Вони міркували між собою, говорячи: Якщо скажемо, що з неба, то запитає: Чому ж ви йому не повірили?

³² А якщо скажемо, що від людей... Вони боялися народу, адже всі вважали Івана за справжнього пророка.

³³ Тому у відповідь сказали Ісусові: Не знаємо! А Ісус їм каже: То і Я не скажу вам, якою владою це чиню!

Марка 12

Притча про злочинних винарів

¹ Ісус почав промовляти до них у притчах. Один чоловік насадив виноградник, зробив огорожу, зладнав виноградну давильню, збудував башту і, передавши все винарям, від'їхав.

² У певний час він послав раба до винарів узяти від винарів частину з врожаю виноградника.

³ А вони, схопивши його, побили й відіслали ні з чим.

⁴ І він знову послав до них іншого раба, — і цьому побили голову та зневажили.

⁵ І він послав ще одного, а того вони вбили. Отак і інших: деяких били, інших убивали.

⁶ Ще мав він єдиного улюбленого сина. Нарешті він послав його до них, вважаючи: Мого сина вони пошанують!

⁷ Але ті винарі вирішили між собою: Це ж спадкоємець! Давайте його вб'ємо — і спадщина буде наша!

⁸ І, схопивши, вони вбили його й викинули з виноградника.

⁹ Отже, що зробить господар виноградника? Він прийде і вигубить винарів, а виноградник віддасть іншим.

¹⁰ Хіба не читали ви цього Писання: Камінь, що його відкинули будівничі, наріжним каменем став!

¹¹ Від Господа сталося це, і воно є дивним в очах наших!

¹² І вони шукали нагоди Його схопити, бо зрозуміли, що цю притчу сказав Він про них, але боялися юрби. Тож, залишивши Його, відійшли.

Кесареве — кесареві, а Боже — Богові

¹³ І вони послали до Нього деяких з фарисеїв та іродіян, щоб ті впіймали Його на слові.

¹⁴ Ті підійшли, та й кажуть Йому: Учителю, знаємо, що Ти справедливий, ні на кого не зважаєш, на людське обличчя не дивишся, а правдиво навчаєш доріг Божих. Чи годиться давати податок кесареві, чи ні? Давати нам чи не давати?

¹⁵ Він же, знаючи їхнє лицемірство, сказав їм: Чому ви Мене випробовуєте? Принесіть Мені динарій, щоб Я його побачив.

16 І вони принесли. А Він каже їм: Чий це образ і напис? І вони відповіли Йому: Кесаря.

17 Тоді Ісус сказав їм: Кесареве віддайте кесареві, а Боже — Богові! І вони дивувалися з Нього.

Питання про воскресіння з мертвих

18 І прийшли до Нього садукееї, — ті, які кажуть, нібито немає воскресіння, — і запитують Його, кажучи:

19 Учителю, Мойсей написав нам, що коли в когось помре брат і залишить дружину, а дітей не залишить, то нехай візьме брат дружину померлого, та й відновить потомство своєму братові.

20 Було сім братів. Перший узяв дружину, але помер, не залишивши дітей.

21 Другий узяв її, і він помер, не залишивши дітей; і третій також.

22 І [взяли її] так семеро, — і не залишили по собі потомства. Після всіх померла й жінка.

23 У воскресінні, коли вони воскреснуть, кому з них буде вона дружиною? Адже семеро її мали за дружину!

24 Ісус сказав їм: Хіба не тому ви помиляєтеся, що не знаєте ні Писання, ні Божої сили?

25 Адже коли воскреснуть із мертвих, то не одружуються і не виходять заміж, але є такими, як ангели на небі.

26 А про мертвих, які воскресають, хіба ви не читали в книгах Мойсея про те, що сказав йому Бог біля куща: Я — Бог Авраама, і Бог Ісаака, і Бог Якова?

27 Він — Бог не мертвих, а живих! [Отже], ви дуже помиляєтеся!

Дві найбільші заповіді

28 А один із книжників, почувши їхню суперечку і побачивши, як добре Він їм відповів, підійшов і запитав Його: Яка заповідь є першою з усіх?

29 Ісус відповів: Перша є: Слухай, Ізраїлю: наш Господь Бог — єдиний Господь.

30 І ще: Любитимеш Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією своєю душею, і всім своїм розумом, і всією своєю силою. [Це перша заповідь].

31 [І друга, подібна до неї]: Любитимеш свого ближнього, як самого себе! Іншої, більшої заповіді від цих немає.

32 І сказав Йому книжник: Добре, Учителю, по правді відповів Ти, що Бог є один і немає іншого, крім Нього,

33 і що любити Його всім серцем, усім розумом, [усією душею], усією силою, і що любити ближнього, як себе самого, — це більше за всякі всепалення та жертви.

34 А Ісус, побачивши, що він розумно відповів, сказав йому: Ти недалеко від Божого Царства! І ніхто не наважувався Його більше запитувати.

Чий Син Христос?

35 І у відповідь Ісус, навчаючи в храмі, сказав: Як можуть книжники говорити, що Христос є Син Давидів?

36 Сам Давид промовив під впливом Святого Духа: Промовив Господь до мого Господа: Сядь праворуч Мене, доки не покладу Твоїх ворогів під Твої ноги.

37 Сам Давид називає Його Господом, то як же Він може бути його сином? І багато людей слухали Його з насолодою.

Стережіться книжників

38 І Він казав у навчанні Своєму: Стережіться книжників, які люблять проходжуватися в довгих шатах, приймати вітання на майданах,

39 перші місця в синагогах та почесні місця на бенкетах;

40 які поглинають доми вдовиць, але довго напоказ моляться, — вони дістануть найсуворіший присуд!

Дар вдови — найбільший

41 Сівши напроти скарбниці, Він дивився, як люди кидають мідяки до скарбниці. Численні багатії вкидали чимало.

42 І підійшла одна бідна вдова, і вкинула дві лепти, тобто кодрант.

43 І, покликавши Своїх учнів, Він сказав їм: Запевняю вас, що ця бідна вдова вкинула більше за всіх тих, які кидали тут до скарбниці,

44 бо всі кидали з надлишку, а вона дала зі своєї убогості все, що мала, весь свій прожиток.

Марка 13

Храм буде зруйнований

1 Коли Ісус виходив з храму, один з Його учнів сказав Йому: Учителю, поглянь, яке каміння, які будівлі!

2 А Ісус сказав йому: Чи бачиш ці великі будівлі? Не залишиться тут каменя на камені, котрий не був би зруйнований!

Ознаки наближення кінця світу

3 Коли Він сидів на Оливній горі напроти храму, запитували Його на самоті Петро, Яків, Іван та Андрій:

4 Скажи нам, коли це буде і яка ознака, коли все те має здійснитися?

5 Ісус почав їм говорити: Стережіться, щоб хтось вас не ввів в оману,

- ⁶ бо багато хто прийде під Моїм Ім'ям, мовлячи, що це Я. І багатьох введуть в оману.
- ⁷ Коли почуєте про війни, воєнні чутки, то не лякайтеся, бо має так статися, але це ще не кінець.
- ⁸ Адже повстане народ проти народу, царство проти царства; будуть місцями землетруси, буде голод [і розруха]. Це початок страждань.
- ⁹ Стережіться ж самі. Видаватимуть вас на суди, і в синагогах будуть вас бити, і станете перед правителями та царями через Мене, їм на свідчення.
- ¹⁰ Але спершу Євангеліє має бути проповідуване між усіма народами.
- ¹¹ І коли поведуть вас видавати, не журіться наперед, що маєте говорити. Бо те, що буде вам дано тієї години, це й говоріть, — адже не ви будете говорити, але Дух Святий.
- ¹² І видаватиме на смерть брат брата, батько — дитину; повстануть діти проти батьків і вбиватимуть їх.
- ¹³ І всі будуть ненавидіти вас за Моє Ім'я. А той, хто витримає до кінця, буде спасений.
- ¹⁴ Коли ж побачите гидоту спустошення, що встановлена там, де не слід, — хто читає, нехай розуміє, — тоді ті, хто в Юдеї, хай утікають у гори,
- ¹⁵ а хто на даху, хай не спускається [в дім], навіть хай не входить узяти щось зі свого дому.
- ¹⁶ І хто на полі, хай не вертається назад, щоб узяти свій одяг.
- ¹⁷ Горе ж вагітним і тим, які годуватимуть грудьми у ті дні.
- ¹⁸ Моліться ж, щоб [ваша втеча] не сталася зимою,
- ¹⁹ бо тими днями буде таке горе, якого не було від початку світу, що його створив Бог, і аж донині, і більше не буде!
- ²⁰ І коли б Господь не вкоротив тих днів, то не спаслася б жодна людина. Але заради вибраних, яких Він вибрав, Він укоротив ті дні.
- ²¹ Якщо тоді хто скаже вам: Ось тут Христос! Он там! — не вірте.
- ²² Адже постануть лжемесії та лжепророки й чинитимуть ознаки та чудеса, щоби звести, якщо вдасться, і вибраних.
- ²³ Ви ж стережіться! Я все сказав вам наперед.

Прихід Сина Людського

- ²⁴ Але в ті дні, після того горя, сонце померкне, і місяць не дасть свого світла,
- ²⁵ і зорі падатимуть з неба, і небесні сили захитаються.
- ²⁶ І тоді побачать Сина Людського, Який іде на хмарах з великою силою і славою.

27 І тоді Він пошле ангелів, збере Своїх вибраних із чотирьох вітрів, від краю землі — до краю неба.

Навчіться від смоківниці

28 Навчіться притчі від смоківниці. Коли вже її гілки стають м'якими і випускають листя, то знаєте, що близько літо.

29 Так і ви, коли побачите, що це збувається, то знайте, що близько, вже при дверях.

30 Запевняю вас, що не мине рід цей, як усе це збудеться.

31 Небо й земля проминуть, а Мої слова не проминуть.

Будьте готові, бо часу кінця світу ніхто не знає

32 Про той же день або годину не знає ніхто: ні ангели на небі, ні Син, а тільки Отець.

33 Стережіться, пильуйте [і моліться], бо не знаєте, коли той час настане.

34 Як той чоловік, який, відходячи, залишив свій дім, дав своїм рабам владу, кожному його діло, а сторожеві наказав пильнувати.

35 Тому пильуйте, бо не знаєте, коли господар повернеться: увечері, опівночі, чи як заспіває півень,

36 чи вранці, щоб коли несподівано прийде, не знайшов вас сплячими.

37 А що Я вам кажу, кажу всім: Пильуйте!

Марка 14

Змова проти Ісуса

1 Через два дні була Пасха й Опрісноки. Первосвященики та книжники шукали, як би Його підступом схопити та вбити.

2 Але, казали, щоб не на свято, аби не сталося якогось заколоту в народі.

Добре діло жінки

3 Коли був Він у Витанії в домі Симона прокаженого і сидів за столом, прийшла жінка, яка мала алебастрову посудину чистого дорогоцінного нардового мира. Надбивши алебастрову посудину, вона вилила миро на Його голову.

4 Деякі обурювалися між собою [і говорили]: Навіщо така трата мира?

5 Це миро можна продати більше ніж за триста динаріїв і роздати бідним! Тож докоряли їй.

6 А Ісус сказав: Облиште її. Навіщо завдаєте їй болю? Вона добре діло зробила Мені!

⁷ Ви завжди маєте бідних біля себе і будь-коли можете робити їм добро; Мене ж не завжди ви маєте.

⁸ Що вона могла — те й зробила: задалегідь намастила Моє тіло перед похороном.

⁹ Запевняю вас: де тільки буде проповідуватися [це] Євангеліє в усьому світі, — те, що вона зробила, буде сказано в її пам'ять!

Юда погоджується видати Ісуса

¹⁰ Юда Іскаріотський, один з дванадцятьох, пішов до первосвящеників, щоб видати їм Його.

¹¹ А як вони це почули, то зраділи й обіцяли йому срібняків дати. І він шукав, як би Його в слушний час видати.

Ісус споживає зі Своїми учнями пасху

¹² Першого дня Опрісноків, коли приносили пасхальну жертву, Його учні говорять Йому: Де Ти хочеш, щоб ми пішли приготувати пасху, аби Ти спожив?

¹³ Він посилає двох Своїх учнів і каже їм: Ідіть до міста, зустріне вас чоловік, який буде нести в глечикові воду, — ступайте за ним.

¹⁴ Куди він увійде, скажіть господареві того дому, що Вчитель каже: Де Моя світлиця, в якій Я буду споживати з Моїми учнями пасху?

¹⁵ І він вам покаже велику кімнату: прибрану, готову; там ви і приготуйте для нас.

¹⁶ І відійшли учні, і прийшли в місто, і знайшли так, як Він сказав їм, — і приготували пасху.

¹⁷ А коли настав вечір, Він прийшов з дванадцятьма.

¹⁸ І як вони сиділи за столом та їли, Ісус сказав: Запевняю вас, що один з вас, який їсть зі Мною, видасть Мене.

¹⁹ Вони почали сумувати й один за одним запитували Його: Чи не я? [І інший: Чи це не я?]

²⁰ Він же сказав їм: Один з дванадцятьох, хто вмочає зі Мною в одній мисці.

²¹ І хоча Син Людський іде так, як написано про Нього, та горе тій людині, через яку Син Людський буде виданий. Краще було б тій людині не народитися!

²² Коли вони їли, [Ісус] узяв хліб, поблагословив, переломив, подав їм і сказав: Прийміть, [споживайте], це тіло Моє!

²³ І взявши чашу, Він віддав подяку, подав їм — і всі пили з неї.

²⁴ І Він промовив до них: Це кров Моя [Нового] Завіту, яка проливається за багатьох.

²⁵ Запевняю вас, що більше не буду пити з плоду виноградного аж до того дня, коли його буду пити новим у Божому Царстві!

²⁶ І, заспівавши, вони вийшли на Оливну гору.

Усі учні спокусяться

²⁷ І каже їм Ісус: Усі ви спокуситесь, бо написано: Вражу Пастиря — і розбредуться вівці.

²⁸ Але потім, коли Я воскресну, то випереджу вас у Галилеї.

²⁹ А Петро сказав Йому: Хоч і всі спокусяться, але не я!

³⁰ Та Ісус йому сказав: Запевняю тебе, що ти нині, цієї ж ночі, перш ніж двічі заспіває півень, тричі відречешся від Мене!

³¹ Однак він ще сильніше запевняв: Хоч мав би я померти з Тобою, — все одно не відречуся від Тебе! Так само говорили й усі інші.

Ісус молиться в Гетсиманії

³² І прийшли вони до місця, що зветься Гетсиманія; Він каже Своїм учням: Посидьте тут, поки Я помолюся.

³³ Він узяв із Собою Петра, Якова та Івана і почав сумувати й тривожитися,

³⁴ та казати їм: Смертельним смутком охоплена душа Моя, — залишайтеся тут і пильнуйте!

³⁵ Відійшовши трохи, Він упав на землю і молився, щоб, коли це можливо, минула Його ця година.

³⁶ І Він казав: Авва, Отче! Для Тебе можливе все! Забери цю чашу від Мене! Але хай буде не те, що Я хочу, але те, що Ти!

³⁷ Він приходив і знаходив, що вони заснули, і каже Петрові: Симоне, ти спиш? Чи не міг ти попильнувати однієї години?

³⁸ Пильнуйте й моліться, щоб не потрапити в спокусу, бо дух бадьорий, а тіло немічне!

³⁹ І Він пішов знову, помолився, промовивши ті самі слова.

⁴⁰ А повернувшись, знайшов, що вони знову спали, бо очі їхні стали важкими, — та й не мали що відповісти.

⁴¹ Він приходив утретє і каже їм: Ви ще спите й відпочиваєте? Досить, прийшла година: і ось, Син Людський видається в руки грішників.

⁴² Уставайте, ходімо! Вже підійшов Мій зрадник!

Схоплення Ісуса

⁴³ Він ще говорив, як ураз з'явився Юда, один із дванадцятьох, і з ним юрба з мечами та киями, — від первосвящеників, книжників і старших.

- 44 Той, хто зрадив Його, дав їм знак, кажучи: Кого я поцілую, то є Він; схопіть Його та уважно ведіть!
- 45 І прийшовши, він відразу підійшов до Нього і каже: Учителю! — і поцілував Його.
- 46 Вони ж наклали свої руки на Нього і схопили Його.
- 47 Один із тих, які стояли, вихопив меча і вдарив раба первосвященника й відтяв йому вухо.
- 48 Ісус сказав їм у відповідь: Як проти розбійника ви вийшли з мечами та киями, щоб Мене схопити.
- 49 Щодня був Я з вами, навчав у храмі, однак ви не схопили Мене. Але нехай збудеться Писання!
- 50 І, залишивши Його, усі учні втекли.
- 51 А один юнак ішов за Ним, обгорнувшись по нагому в покривало. Вони схопили і його.
- 52 Та він, залишивши покривало, втік [від них] голим.

Суд над Ісусом у первосвященника

- 53 А Ісуса повели до первосвященника. Там зішлись всі первосвященники, старші та книжники.
- 54 Петро ж віддалік йшов слідом за Ним — аж у двір первосвященника. І він сів зі слугами, та й грівся біля вогню.
- 55 А первосвященники і весь синедріон шукали свідчення проти Ісуса, щоб Його вбити, та не знаходили.
- 56 Багато хто неправдиво свідчив проти Нього, але ті свідчення не збігалися.
- 57 Деякі вставали і лжесвідчили проти Нього так:
- 58 Ми чули, як Він говорив, що зруйнує цей рукотворний храм і за три дні збудує інший, нерукотворний!
- 59 Але й це їхнє свідчення не підтвердилося.
- 60 Тоді первосвященик, ставши посередині, запитав Ісуса, кажучи: Не відповідаєш нічого на те, що проти Тебе свідчать?
- 61 Але Він мовчав і не відповідав нічого. Знову первосвященик запитав Його і каже Йому: Чи ти є Христос, Син Благословенного?
- 62 А Ісус сказав: Я є, і ви побачите Сина Людського, Який сидітиме праворуч Сили та йтиме на хмарах небесних!
- 63 Первосвященик роздер на собі одяг і сказав: Навіщо потрібні нам ще свідки?
- 64 Ви чули хулу. Як ви вважаєте? І всі вони присудили, що Він повинен померти.

⁶⁵ Деякі почали плювати на Нього, закривати Його обличчя, бити по щоках, ще й приказувати Йому: Пророкуй! І слуги також били Його в обличчя.

Зречення Петра

⁶⁶ Петро був унизу на подвір'ї. Прийшла одна зі служниць первосвященника,

⁶⁷ побачила Петра, який грівся, глянула на нього й каже: І ти був з Ісусом Назарянином!

⁶⁸ Але він відрікся, кажучи: Я не знаю і не розумію, про що ти говориш! І вийшов геть у переддвір'я. І тут заспівав півень.

⁶⁹ Служниця, побачивши його знову, почала говорити присутнім, що він — один з них.

⁷⁰ Він знову відрікся. Невдовзі присутні почали говорити Петрові: Справді, ти з них, бо ти — галилеєць [і мова твоя подібна].

⁷¹ А він почав зарікатися і клястися, що не знає того Чоловіка, про Якого вони говорять.

⁷² І тут вдруге заспівав півень. І згадав Петро слова, які йому сказав Ісус: Перш ніж півень двічі заспіває, ти тричі зречешся Мене! І, згадавши, він почав плакати.

Марка 15

Ісус перед Пилатом

¹ Рано-вранці первосвященники зі старшими, книжниками та всім синедріоном учинили раду; зв'язавши Ісуса, повели й передали Пилатові.

² І запитав Його Пилат: Ти — Цар юдеїв? А Він у відповідь мовив йому: Ти кажеш!

³ А первосвященники дуже Його звинувачували.

⁴ Пилат знову запитав Його, кажучи: Ти нічого не відповідаєш? Дивись, як багато Тебе звинувачують!

⁵ Та Ісус більше нічого не відповідав, тож дивувався Пилат.

⁶ На кожне свято він відпускав їм одного в'язня, за якого просили.

⁷ Був же один, котрий звався Вараввою, ув'язнений з бунтівниками, які під час заколоту вчинили вбивство.

⁸ Натовп підійшов і став просити, щоби поступив, як і завжди.

⁹ Пилат у відповідь сказав їм: Чи хочете, щоб я відпустив вам Царя юдеїв?

¹⁰ Тому що він знав, що через заздрощі первосвященники Його видали.

¹¹ Первосвященники ж підбурили юрбу, щоби краще відпустив їм Варавву.

¹² Пилат знову сказав їм у відповідь: То що хочете, щоб я вчинив з Тим, Якого ви називаєте Царем юдеїв?

¹³ Вони ж знову закричали: Розіпни Його!

¹⁴ А Пилат запитав їх: Тож яке зло вчинив Він? Та Вони ще сильніше закричали: Розіпни Його!

¹⁵ І Пилат, бажаючи догодити людям, відпустив їм Варавву, а Ісуса після бичування видав на розп'яття.

Знущення над засудженим Ісусом

¹⁶ Воїни повели Його до середини двору, тобто в преторій, і скликали весь підрозділ.

¹⁷ Зодягли Його в багряницю, поклали на Нього сплетеного тернового вінка

¹⁸ і почали вітати Його: Радій, Царю юдейський!

¹⁹ Били Його по голові тростиною, плювали на Нього і, падаючи на коліна, поклонялися Йому.

²⁰ А коли наглумилися над Ним, скинули з Нього багряницю і зодягли в Його одяг. І повели, щоб розп'яти Його.

Розп'яття Ісуса

²¹ Примусили одного перехожого — Симо́на Кири́нейського, який повертався з поля, батька Олександра та Руфа, — взяти Його хреста.

²² Привели Його на Голгофу, місце, що в перекладі означає Череповище.

²³ Давали Йому [пити] вино зі смироною, але Він не взяв.

²⁴ І розп'яли Його, і розділили Його одяг, кидаючи жереб, хто що візьме.

²⁵ Була третя година, як розп'яли Його.

²⁶ І написали Його провину так: Цар юдейський.

²⁷ З ним розп'яли двох розбійників: одного праворуч, а другого ліворуч від Нього.

²⁸ [Збулося Писання, що говорить: Його зараховано до злочинців].

²⁹ Перехожі лихословили Його, похитуючи своїми головами й кажучи: Овва, Ти, Який руйнуєш храм і за три дні відбудовуєш!

³⁰ Спаси Себе Самого — зійди з хреста!

³¹ Так само й первосвященики між собою говорили й глузували разом із книжниками: Інших спасав, а Себе не може спасти!

³² Христос, Цар Ізраїлю, нехай зійде тепер з хреста, щоб ми побачили і повірили [в Нього]! Розп'яті з Ним також насміхалися з Нього.

Ісусова смерть

- 33 Коли настала шоста година, темрява оповила всю землю — до дев'ятої години.
- 34 А о дев'ятій годині Ісус закричав гучним голосом: Елої, Елої, лама савахтані! Що означає в перекладі: Боже мій, Боже мій, чому ти Мене покинув?
- 35 Деякі з тих, які там стояли, почувши те, казали: Дивися, кличе Іллю!
- 36 А один, побігши, наповнив губку оцтом, прикріпив її до тростини і дав Йому пити, примовляючи: Чекайте, подивимося, чи прийде Ілля Його зняти!
- 37 Ісус голосно скрикнув — і віддав духа.
- 38 І завіса в храмі роздерлася надвоє — згори додолу.
- 39 Сотник, який стояв напроти Нього, побачивши, як Він віддав духа, промовив: Справді, Ця Людина була Божим Сином!
- 40 Були і жінки, які здалека дивилися: між ними — Марія Магдалина, Марія — мати Якова молодшого та Йосії і Соломія.
- 41 Коли Він був у Галилеї, вони ходили за Ним і прислуговували Йому; і було багато інших, які прийшли з Ним до Єрусалима.

Поховання Ісуса

- 42 Коли звечоріло, а була п'ятниця, яка є перед суботою, —
- 43 прийшов Йосиф, котрий з Ариматеї, — шанований радник, який сам очікував Божого Царства, — і наважився піти до Пилата й просити тіло Ісуса.
- 44 Пилат здивувався, що Він уже помер; викликавши сотника, запитав Його, чи давно помер?
- 45 Довідавшись від сотника, дав тіло Йосифові.
- 46 Той купив полотно, зняв Його тіло, обгорнув полотном і поклав Його до гробниці, яка була висічена в скелі, і до входу в гробницю привалив камінь.
- 47 Марія Магдалина і Марія, Йосієва мати, дивилися, де Його поховали.

Марка 16

Ангел сповіщає жінок про воскресіння Ісуса

- 1 Коли минула субота, Марія Магдалина, Марія, мати Якова, і Соломія купили пахощів, щоби піти й намастити Його.
- 2 І на світанку першого дня тижня, як зійшло сонце, вони приходять до гробниці.
- 3 І говорили вони між собою: Хто відвалить нам камінь від входу в гробницю?
- 4 Та, придивившись, бачать, що камінь відвалений, хоча був дуже великий.

⁵ Увійшовши до гробниці, вони побачили зодягненого в білий одяг юнака, який сидів праворуч, і жахнулися!

⁶ А він каже їм: Не лякайтеся! Ви шукаєте Ісуса Назарянина, розіп'ятого? Він воскрес — нема Його тут! Ось місце, де поховали Його!

⁷ Ідіть і скажіть Його учням та Петрові, що Він випередить вас у Галилеї. Там ви Його побачите, як і сказав вам!

⁸ І, вийшовши, вони побігли від гробниці, бо їх охопили тремтіння і жах; та нікому нічого не сказали, бо боялися.

Ісус з'являється Своім учням

⁹ А як воскрес Він уранці першого дня тижня, то з'явився найперше Марії Магдалині, з якої вигнав сім бісів.

¹⁰ Пішовши, вона сповістила тим, які з Ним були. Вони плакали й ридали,

¹¹ а дізнавшись, що Він живий і що вона бачила Його, не повірили.

¹² Після цього Він з'явився в іншому вигляді двом перехожим, які йшли до села.

¹³ А ті вже сповістили іншим, але і їм не повірили.

¹⁴ Нарешті Він з'явився одинадцятьом, коли вони були за столом. Він докоряв їм за невірство і твердосердя, тому що не повірили тим, які побачили Його воскреслого.

Вознесіння Ісуса на небо і проповідь учнів

¹⁵ І Він сказав їм: Ідіть по цілому світі й усьому творінню проповідуйте Євангеліє.

¹⁶ Хто повірить і охреститься, буде спасений, а хто не повірить, осуджений буде.

¹⁷ І такі ознаки будуть супроводжувати тих, хто повірив: Моїм Ім'ям виганятимуть бісів, говоритимуть новими мовами,

¹⁸ братимуть у руки зміїв; і хоча щось смертоносне вип'ють, їм не зашкодить; будуть покладати руки на хворих, і вони ставатимуть здоровими.

¹⁹ Після того, як Господь Ісус промовив до них, Він вознісся на небо і сів праворуч Бога.

²⁰ Вони ж пішли і проповідували всюди, а Господь допомагав і стверджував слово чудесами, які його супроводжували. [Амінь].

Євангеліє від Луки

Луки 1

Передмова

- ¹Оскільки багато хто брався складати розповіді про події, що відбулися в нас,
²і як нам передали їх ті, які з самого початку були очевидцями й служителями Слова,
³то задумав і я, дослідивши пильно все від початку, написати за порядком тобі, високоповажний Теофіле,
⁴щоб ти переконався в достовірності науки, якої навчився.

Видіння Захарії

- ⁵У дні Ірода, царя Юдеї, був один священик на ім'я Захарія, з денної черги Авії, та його жінка з дочок Аарона, а ім'я її — Єлизавета.
⁶Вони обоє були праведні перед Богом, бездоганно виконували всі Господні заповіді й настанови.
⁷Та не мали вони дитини, бо Єлизавета була неплодна; обоє постаріли в днях своїх.
⁸Одного разу, коли він за своєю денною чергою служив перед Богом,
⁹за звичаєм священства випало йому ввійти до Господнього храму, щоб кадити.
¹⁰А весь народ під час кадіння молився знадвору.
¹¹І з'явився йому Господній ангел, який стояв праворуч кадильного жертовника.
¹²Захарія, коли побачив, жахнувся, його охопив страх.
¹³Та ангел промовив до нього: Не бійся, Захаріє, тому що молитва твоя почута! Твоя дружина Єлизавета народить тобі сина, і даси йому ім'я Іван.
¹⁴І буде тобі радість та потіха, і багато хто зрадіє з його народження.
¹⁵Бо він буде великий перед Господом; ні вина, ні п'яного напою не питиме; і наповниться Духом Святим ще з лона своєї матері.
¹⁶І наверне він багатьох ізраїльських синів до їхнього Господа Бога;
¹⁷і він ітиме перед Ним у дусі та силі Іллі, щоб навести серця батьків до дітей, а непокірних — до мудрості праведних, щоби приготувати Господу підготовлений народ.
¹⁸І промовив Захарія до ангела: Із чого я про це дізнаюся? Адже я старий, та й дружина моя постаріла в днях своїх.

19 У відповідь ангел сказав йому: Я Гавриїл, — той, хто стоїть перед Богом; мене послано говорити з тобою і благовістити тобі це.

20 І ось ти будеш мовчати і не зможеш говорити до того дня, поки це збудеться, за те, що ти не повірив моїм словам, які сповняться свого часу!

21 Люди чекали на Захарію і дивувалися, чому він затримувався у храмі.

22 Коли він вийшов, то не міг говорити до них, і вони зрозуміли, що він бачив видіння в храмі, а він говорив до них знаками й залишався німим.

23 І коли закінчилися дні його служіння, він пішов до свого дому.

24 А після тих днів його дружина Єлизавета зачала й таїлася п'ять місяців, кажучи:

25 Так мені вчинив Господь у ці дні, коли зглянувся, щоби зняти мою ганьбу перед людьми.

Ангел сповіщає діви Марії про народження Сина

26 А на шостому місяці посланий був ангел Гавриїл від Бога до галилейського міста, названого Назаретом,

27 до діви, зарученої із чоловіком на ім'я Йосиф, із дому Давида, а ім'я діви — Марія.

28 І, прийшовши до неї, сказав: Радій, сповнена благодаті! Господь з тобою, [благословенна ти між жінками].

29 Вона стривожилася від цих слів і міркувала, що означало б це привітання.

30 Та ангел сказав їй: Не бійся, Маріє, бо ти знайшла благодать у Бога.

31 І ось, ти зачнеш в утробі й народиш Сина, і даси Йому ім'я Ісус.

32 Він буде великий і Сином Всевишнього буде названий, і дасть Йому Господь Бог престол Його батька Давида,

33 і довіку царюватиме в домі Якова, і Його царюванню не буде кінця!

34 І озвалася Марія до ангела: Як станеться це, коли я чоловіка не знаю?

35 У відповідь ангел сказав їй: Дух Святий зійде на тебе, і сила Всевишнього тебе огорне; тому й Святе, Котре народиться, назветься Сином Божим.

36 Ось і твоя родичка Єлизавета, хоч звать її неплодною, і та зачала сина у своїй старості; вона вже на шостому місяці;

37 тому що жодне слово не буває у Бога безсилим!

38 А Марія промовила: Ось, я раба Господня, нехай буде мені за словом твоїм! І ангел відійшов від неї.

Марія відвідує Єлисавету

³⁹Тими днями Марія, вставши, поспішно пішла в гірську місцевість, до міста Юдиного.

⁴⁰Вона ввійшла в дім Захарії і привітала Єлизавету.

⁴¹ Коли ж почула Єлизавета привітання Марії, заворушилося немовля в її утробі. Єлизавета сповнилася Святим Духом

⁴² і вигукнула гучним голосом, промовляючи: Благословенна ти між жінками і благословенний плід твоєї утроби!

⁴³ І звідки ж мені це, щоби до мене прийшла мати мого Господа?

⁴⁴Бо як почула я твоє привітання, то з радощів заворушилася дитина в моїй утробі.

⁴⁵ Блаженна ж та, яка повірила, що здійсниться сказане їй Господом!

Марія величає Господа

⁴⁶ А Марія промовила: Величає душа моя Господа,

⁴⁷ і радіє дух мій у Бозі, Спасителі моїм,

⁴⁸ бо Він зглянувся на покору раби Своєї. Ось, віднині блаженною зватимуть мене всі роди,

⁴⁹ бо зробив мені велике Сильний! І святе Ім'я Його,

⁵⁰ і милість Його з роду в рід для тих, хто боїться Його.

⁵¹ Він показав силу руки Своєї, розсівав гордих думками сердець їхніх,

⁵² скинув сильних з престолів і підняв покірних,

⁵³ голодним дав достаток, а багатих відіслав ні з чим.

⁵⁴ Пригорнув Ізраїля, слугу Свого, щоби згадати милість,

⁵⁵ як і проголосив нашим батькам — Авраамові та роду його аж до віку!

⁵⁶Тож Марія перебула в неї якихось три місяці й повернулася до свого дому.

Народження Івана Хрестителя

⁵⁷ А Єлизаветі настав час родити; і вона народила сина.

⁵⁸ Почули сусіди та її родина, що Господь щедро злив Свою милість на неї, і раділи разом з нею.

⁵⁹ Сталося, що восьмого дня прийшли обрізати дитя і хотіли назвати його ім'ям його батька — Захарією.

⁶⁰Та озвалася його мати й сказала: Ні, хай буде названий Іваном!

⁶¹ А їй сказали, що нікого немає в її родині, хто б називався цим ім'ям.

⁶²Тож знаками питали його батька, як хотів би його назвати.

- 63 Попросивши дощечку, написав слова: Його ім'я — Іван! І всі здивувалися.
- 64 У ту мить відкрилися його уста та його язик, і він став говорити, благословляючи Бога.
- 65 І страх напав на всіх їхніх сусідів; і по всій гірській околиці Юдеї розповідали про всі ці події.
- 66 Усі, хто почув це, брали до свого серця, запитуючи: Ким же буде ця дитина? Бо Господня рука була з нею!

Пророцтво Захарії

- 67 Його батько Захарія наповнився Духом Святим і став пророкувати, промовляючи:
- 68 Благословенний Господь, Бог Ізраїля, бо Він відвідав і викупив Свій народ,
- 69 Він підніс нам риг спасіння у домі Свого слуги Давида,
- 70 як заповідав устами святих Своїх відвічних пророків,
- 71 що спасе нас від наших ворогів і з руки всіх, хто ненавидить нас,
- 72 щоб виявити милість нашим батькам і згадати Свій святий Завіт,
- 73 Який дотримає клятву, котру Він дав нашому батькові Авраамові,
- 74 щоб ми визволилися з руки ворогів і без страху
- 75 служили Йому у святості й праведності, доки будемо жити.
- 76 І ти, дитино, будеш названа пророком Всевишнього, бо ти йтимеш перед Господом, щоби приготувати Йому дорогу;
- 77 щоби дати пізнати Його народові спасіння через прощення їхніх гріхів;
- 78 аби через превелике милосердя нашого Бога, в якому нас відвідає Схід з висоти,
- 79 освітити тих, які перебувають у темряві та в смертній тіні, і спрямувати наші ноги на дорогу миру!
- 80 А дитина росла й міцніла духом, перебуваючи в пустелях до дня свого з'явлення перед Ізраїлем.

Луки 2

Народження Ісуса

- 1 І сталося тими днями, що вийшов указ кесаря Августа переписати всю землю.
- 2 Цей перепис уперше відбувся, як Сирією володів Кириній.
- 3 І йшли всі записатися, кожний до свого міста.

- ⁴ Пішов і Йосиф з Галилеї, з міста Назарета, до Юдеї, до міста Давидового, що зветься Вифлеємом, — бо був він з дому та з роду Давидового, —
- ⁵ записатися з Марією, зарученою з ним [жінкою], яка була вагітна.
- ⁶ І сталося ж так, що коли вони були там, сповнилися дні, щоб їй народити.
- ⁷ І вона народила свого Первістка — Сина, сповила Його й поклала в яслах, оскільки в гостиниці не було для них місця.
- ⁸ А в тій місцевості були пастухи, які вночі перебували в полі та стерегли свою отару.
- ⁹ Аж [ось] Господній ангел став між ними, і слава Господня осяяла їх, і вони були охоплені великим страхом.
- ¹⁰ Та ангел сказав їм: Не бійтеся, бо я звіщаю вам велику радість, яка буде для всього народу:
- ¹¹ для вас сьогодні в місті Давида народився Спаситель, Який є Христос Господь.
- ¹² А ось вам ознака: знайдете сповите Немовля, Яке лежить у яслах.
- ¹³ І раптом з'явилася біля ангела сила-силенна небесного війська; вони хвалили Бога і проголошували:
- ¹⁴ Слава Богові на висоті, а на землі — мир у людях доброї волі!
- ¹⁵ І сталося, що коли ангели відійшли від них на небо, пастухи почали говорити один одному: Ходімо у Вифлеєм і погляньмо, що там сталося, про що Господь сповістив нам!
- ¹⁶ Поспішаючи, вони прийшли та знайшли Марію, Йосифа й Немовля, Яке лежало в яслах.
- ¹⁷ Побачивши, вони розповіли про те, що було сказано їм про цю Дитину.
- ¹⁸ І всі ті, які чули, здивувалися зі сказаного їм пастухами.
- ¹⁹ Марія ж зберігала всі ці слова, беручи до свого серця.
- ²⁰ А пастухи повернулися, славлячи й вихваляючи Бога за все, що чули та бачили, як їм було сказано.

Обрізання Ісуса. Симеон і пророциця Анна

- ²¹ Як виповнилося вісім днів, — коли мали обрізати Його, — то дали Йому Ім'я Ісус, як проголосив ангел ще перед Його зачаттям в утробі.
- ²² І коли, згідно із Законом Мойсея, минули дні очищення, то принесли Його до Єрусалима, щоби поставити перед Господом,
- ²³ як то записано в Господньому Законі: кожне немовля чоловічої статі, яке є первородним, назветься святим для Господа.

- 24 І щоб скласти жертву, згідно зі сказаним у Законі Господнім, — дві горлиці або два молодих голуби.
- 25 В Єрусалимі був один чоловік на ім'я Симеон, людина праведна й побожна, який очікував утіхи Ізраїля, і Святий Дух був на ньому.
- 26 І було йому обіцяно Духом Святим, що він не побачить смерті, доки не побачить Христа Господнього.
- 27 І привів його Дух до храму. Коли батьки внесли Немовля Ісуса, щоби зробити з Ним за законним звичаєм,
- 28 він узяв Його на руки, віддав хвалу Богові, та й сказав:
- 29 Нині відпускаєш Свого раба, Владико, згідно зі Своїм словом, у мирі,
- 30 бо мої очі побачили Твоє Спасіння,
- 31 яке Ти приготував перед обличчям усіх народів:
- 32 Світло відкриття для язичників і славу Твого народу Ізраїля!
- 33 І Його батько та мати дивувалися тим, що говорилося про Нього.
- 34 А Симеон поблагословив їх і сказав Марії, Його матері: Ось, Цей поставлений на падіння і на піднесення багатьох в Ізраїлі, як ознака суперечок;
- 35 і тобі самій меч прошиє душу, щоб відкрилися думки багатьох сердець!
- 36 І була тут Анна — пророчиця, дочка Фануїла з роду Асира; вона дожила до глибокої старості, а з чоловіком прожила сім років від дівочтва свого;
- 37 вдова вісімдесяти чотирьох років, яка не відходила від храму, служачи вдень і вночі постом та молитвами.
- 38 Прийшовши в той час, вона прославляла Господа і говорила про Нього всім, хто чекав на викуплення Єрусалима.
- 39 А як виконали все за Законом Господнім, вони повернулися до Галилеї, до свого міста Назарета.
- 40 Дитина ж росла й міцніла, сповнюючись мудрості, і благодать Божа була на Ній.

Дванадцятилітній Ісус у храмі

- 41 Його батьки щороку ходили в Єрусалим на свято Пасхи.
- 42 І коли виповнилося Йому дванадцять років, вони за звичаєм пішли на свято [в Єрусалим].
- 43 А як закінчилися дні свята, вони поверталися, а Хлопець Ісус залишився в Єрусалимі; та не знали того Його батьки, [Йосиф і мати].
- 44 Вони думали, що Він десь у натовпі. Пройшли день дороги і стали шукати Його поміж родичами та знайомими;

- ⁴⁵і, не знайшовши, вони повернулися до Єрусалима й там шукали Його.
- ⁴⁶І сталося, що через три дні знайшли Його в храмі; Він сидів серед учителів, слухав їх та розпитував.
- ⁴⁷ Усі, які слухали, дивувалися з Його розуму та відповідей.
- ⁴⁸ Побачивши Його, вони здивувалися; і мати Його сказала Йому: Дитино, чому Ти нам таке вчинив? Ось Твій батько і я, страждаючи, шукали Тебе.
- ⁴⁹ А Він відповів їм: Чому ж ви шукали Мене? Хіба ви не знали, що Мені треба бути при справах Мого Отця?
- ⁵⁰ Та вони не зрозуміли тих слів, які Він їм сказав.
- ⁵¹ І пішов Він з ними, і прибув у Назарет, і слухався їх. А Його мати зберігала всі ті слова у своєму серці.
- ⁵² А Ісус набував мудрості, віку та благодаті — у Бога і в людей.

Луки 3

Проповідь Івана Хрестителя

- ¹ На п'ятнадцятому році панування кесаря Тиверія, коли Юдеєю володів Понтій Пилат, а Ірод був тетрархом Галилеї, його брат Филип — тетрархом Ітуреї та Трахонітського краю, а Лисаній — тетрархом Авілінії,
- ² за первосвящеників Анни й Каяфи, було Боже слово в пустелі до Івана, сина Захарії.
- ³ Він пройшов усю околицю Йорданську, проповідуючи хрещення покаяння для прощення гріхів,
- ⁴ як ото написано в книзі пророцтва пророка Ісаї: Голос того, хто кличе в пустелі: Приготуйте дорогу Господню, вирівняйте стежки Його!
- ⁵ Хай кожна долина наповниться і кожна гора та кожний пагорб понизиться! Нехай криві стежки стануть прямими, а вибоїсті — гладкими дорогами;
- ⁶ і кожна людина побачить Боже спасіння!
- ⁷ Іван казав людям, які приходили хреститися до нього: Роде гадючий, хто навчив вас утікати від майбутнього гніву?
- ⁸ Тож принесіть плоди, гідні покаяння, і не намагайтеся казати собі: Маємо батька Авраама! Бо кажу вам, що Бог може із цього каміння підняти дітей Авраамові.
- ⁹ Адже вже й сокира лежить біля коріння дерев; кожне дерево, яке не приносить доброго плоду, зрубують і викидають у вогонь!
- ¹⁰ Запитували його люди, кажучи: Що ж маємо робити?

- 11 У відповідь він сказав їм: Хто має дві сорочки, нехай дасть тому, хто не має, а хто має їжу, так само нехай робить!
- 12 Прийшли й митники хреститися і запитують його: Учителю, а що нам робити?
- 13 А він сказав їм: Нічого більше від того, що встановлене вам, не вимагайте!
- 14 Питали його й воїни, кажучи: А ми що маємо робити? І він їм відповів: Нікого не кривдьте, не обмовляйте і задовольняйтеся своєю платнею.
- 15 Коли народ чекав, і всі роздумували у своїх серцях про Івана, чи він часом не Христос ,
- 16 Іван відповідав усім, кажучи: Я хрещу вас водою, але йде дужчий від мене, Якому я не гідний розв'язати ремінців Його взуття; Він буде хрестити вас Духом Святим і вогнем.
- 17 У Його руці лопата, щоб очистити Свій тік і зібрати пшеницю до засіків, а половину спалити вогнем невгасимим.
- 18 Багато ще й іншого, потішаючи, він благовістив народові.
- 19 А тетрарх Ірод, якому Іван докоряв за Іродіяду, дружину його брата, і за все зло, яке зробив Ірод,
- 20 до всього додав ще й те, що замкнув Івана у в'язниці.

Хрещення Ісуса

- 21 Сталося ж, коли хрестився весь народ, і коли Ісус, також хрестившись, молився, — розкрилися небеса,
- 22 і Дух Святий у тілесному вигляді, як голуб, зійшов на Нього, і почувся голос із неба: Ти — Мій Улюблений Син, у Тобі Моє впоодобання.

Родовід Ісуса

- 23 А Сам Ісус, розпочинаючи, мав років зо тридцять, будучи, як вважали, сином Йосифа, сина Іллі,
- 24 сина Маттата, сина Левія, сина Мелхії, сина Янная, сина Йосифа,
- 25 сина Маттатія, сина Амоса, сина Наума, сина Еслія, сина Нангея,
- 26 сина Маата, сина Маттатія, сина Семія, сина Йосиха, сина Йоди,
- 27 сина Йоанана, сина Рисія, сина Зоровавеля, сина Салатиїла, сина Нирія,
- 28 сина Мелхія, сина Аддія, сина Косама, сина Елмадама, сина Іра,
- 29 сина Ісуса, сина Еліезера, сина Йорима, сина Маттата, сина Левія,
- 30 сина Симеона, сина Юди, сина Йосифа, сина Йонама, сина Еліякіма,
- 31 сина Мелея, сина Мени, сина Маттата, сина Натама, сина Давида,
- 32 сина Єссея, сина Овида, сина Вооза, сина Сали, сина Наассона,

- 33 сина Амінадава, сина Админа, сина Арнія, сина Есрома, сина Фареса, сина Юди,
 34 сина Якова, сина Ісаака, сина Авраама, сина Тари, сина Нахора,
 35 сина Сируха, сина Рагава, сина Фалека, сина Евера, сина Сали,
 36 сина Каїнама, сина Арфаксада, сина Сима, сина Ноя, сина Ламеха,
 37 сина Матусала, сина Еноха, сина Ярета, сина Малелеїла, сина Каїнама,
 38 сина Еноса, сина Сита, сина Адама — сина Бога.

Луки 4

Диявол спокушає Ісуса в пустелі

- 1 Ісус, сповнений Духа Святого, повернувся з-над Йордану, і Дух повів Його в пустелю;
 2 сорок днів він був спокушуваний дияволом. І не їв нічого в ті дні, і коли вони скінчилися, Він зголоднів.
 3 І сказав Йому диявол: Якщо Ти — Син Божий, скажи цьому каменеві, щоби став хлібом!
 4 Та Ісус йому відповів: Написано, що не самим хлібом житиме людина, [але кожним Божим словом].
 5 І [диявол], повівши Його [на високу гору], показав Йому на мить усі царства світу,
 6 і сказав Йому диявол: Я дам Тобі всю оцю владу та їхню славу, бо мені це передано, і я, кому тільки хочу, тому й даю її;
 7 отже, коли Ти поклонишся переді мною, то все це буде Твоїм!
 8 А Ісус у відповідь сказав йому: [Іди геть від Мене, сатано!] Написано: Господу, Богові своєму, поклонятимешся і Йому одному служитимеш!
 9 Повів Його в Єрусалим, і поставив на краю храмового даху, та сказав Йому: Якщо Ти — Син Божий, кинься звідси дотолу,
 10 бо написано: Своїм ангелам накаже про Тебе, щоби берегли Тебе,
 11 і вони на руках понесуть Тебе, аби Ти часом не спіткнувся об камінь Своєю ногою!
 12 А Ісус у відповідь промовив йому: Сказано: Не спокушуватимеш Господа, Бога Свого!
 13 Закінчивши всі спокушування, диявол залишив Його до часу.

Початок проповіді в Галилеї

14 Ісус повернувся в силі Духа до Галилеї. Чутка про Нього розійшлася по всій околиці.

15 Він навчав у їхніх синагогах, і всі Його прославляли.

Холодна зустріч у Назареті

16 І прибув Він у Назарет, де був вихований, увійшов за Своєю звичкою в день суботній до синагоги та встав, щоби читати.

17 Дали Йому книгу пророка Ісаї. І, розгорнувши книгу, Він знайшов місце, де було написано:

18 Дух Господній на Мені, бо Він помазав Мене благовістити убогим, послав Мене [зціляти розбитих серцем], проповідувати полоненим визволення, сліпим — прозріння, і пригноблених відпустити на волю;

19 звіщати рік Господнього помилування!

20 Згорнувши книгу, Він віддав її слугі, та й сів, а очі всіх у синагозі пильно стежили за Ним.

21 І Він почав говорити до них: Сьогодні, коли ви чуєте, виконалося це Писання.

22 Усі були свідками Йому, дивуючись словам благодаті, які линули з Його уст. Тож вони казали: Хіба це не син Йосифа?

23 А Він промовив до них: Напевно, скажете Мені цю приказку: Лікарю, оздоров самого себе! Зроби й тут, на Своїй батьківщині, те, що, чули ми, сталося в Капернаумі.

24 І Він промовив: Запевняю вас, що жодний пророк не приймається на своїй батьківщині.

25 Запевняю вас, що багато вдів було у дні Іллі в Ізраїлі, коли небо замкнулося на три роки й шість місяців, і був тоді великий голод по всій землі.

26 Та до жодної з них Ілля не був посланий, тільки в Сарепту Сидонську — до жінки-вдови.

27 І багато було прокажених за пророка Елісея в Ізраїлі, але ніхто з них не очистився, тільки Неєман — сирієць!

28 Почувши це, усі в синагозі сповнилися гнівом.

29 І, вставши, вигнали Його геть з міста, і повели Його на край гори, на якій було збудоване їхнє місто, щоб Його з неї скинути;

30 та Він, пройшовши поміж ними, віддалився.

Зцілення біснуватого в Капернаумі

31 І прийшов Він у Капернаум, місто галилейське, і навчав їх щосуботи.

32 І дивувалися з Його вчення, бо слова Його мали владу.

33 А в синагозі був чоловік, який мав нечистого духа — демона. І він закричав гучним голосом:

34 Облиш! Що Тобі до нас, Ісусе Назарянинне? Чи Ти прийшов вигубити нас? Я знаю, хто Ти, — Святий Божий!

35 Та Ісус заборонив йому, кажучи: Замовкни й вийди з нього! І демон, кинувши його на саму середину, вийшов з нього, зовсім не заподіявши йому шкоди.

36 І всіх охопив жах. І вони говорили одне одному, кажучи: Що це за вчення, яке владою і силою наказує нечистим духам, і вони виходять?

37 І розходилася чутка про Нього по всіх місцях околиці.

Зцілення тещі Петра та інших

38 Вийшовши із синагоги, Він увійшов у дім Симона. А Симонова теща була у великій гарячці. І Його просили за неї.

39 Ставши над нею, Він наказав гарячці, і вона залишила її. Відразу ж, уставши, вона служила їм.

40 Коли ж заходило сонце, усі, які мали хворих на різні недуги, приводили їх до Нього, а Він, покладаючи на кожного з них руки, оздоровляв їх.

41 З багатьох виходили біси, викрикуючи й гукаючи: Ти — Син Божий! Та Він їм забороняв і не давав говорити, бо вони знали, що Він Христос.

Ісус проповідує по всій Юдеї

42 Коли ж настав день, Він вийшов і пішов у пустинне місце. А люди шукали Його, і коли знайшли, стримували Його, щоб Він не залишав їх.

43 Та Він сказав їм: І іншим містам Мені належить благовістити Боже Царство, бо на те Я посланий.

44 І Він проповідував по юдейських синагогах.

Луки 5

Покликання перших учнів

1 Сталося так, що коли натовп, аби слухати Боже слово, тіснив Його, а Він стояв біля Генісаретського озера,

2то побачив два причалені до берега човни. Рибалки, відійшовши від них, полоскали сіті.

3Увійшовши до одного із човнів, який належав Симонові, велів йому трохи відплисти від берега. Він сів і навчав людей із човна.

4Коли ж перестав навчати, Він промовив до Симона: Відпливи на глибину і закинь сіті для риболовлі!

⁵ А Симон у відповідь сказав [Йому]: Наставнику, цілу ніч ми трудилися, але нічого не піймали, та за словом Твоїм закину сіті!

⁶І, зробивши це, вони наловили дуже багато риби, аж їхні сіті почали рватися.

⁷Тож вони дали знак друзям у другому човні, щоби прийшли їм допомогти. І вони прийшли й наповнили обидва човни, так що ті стали потопати.

⁸ Побачивши це, Симон-Петро припав до колін Ісуса, промовляючи: Відійди від мене, бо я грішний чоловік, Господи!

⁹ Бо від кількості риби, що вони наловили, жах охопив його й усіх, хто був з ним,

¹⁰ також і Якова, і Івана, синів Зеведеєвих, які були спільниками Симона. І сказав Ісус Симонові: Не бійся — відтепер ти будеш ловити людей!

¹¹ І, витягнувши човни на землю, вони залишили все і пішли за Ним.

Оздоровлення прокаженого

¹² І сталося так, що коли Він був в одному з міст, то ось чоловік, весь у проказі, побачивши Ісуса, упав долілиць і благав Його, кажучи: Господи, коли хочеш, то можеш мене очистити!

¹³Простягнувши руку, Він доторкнувся до нього й промовив: Хочу, стань чистим! І враз проказа зійшла з нього.

¹⁴ І велів йому нікому про це не казати. — Але йди, — промовив Він, — покажися священникові, принеси за своє очищення так, як наказав Мойсей, — для свідчення їм!

¹⁵ Однак чутка про Нього розійшлася далеко, і сходилося багато людей, щоби послухати й оздоровитися [в Нього] від своїх недуг.

¹⁶ А Він відходив у пустинні місця і молився.

Зцілення паралізованого

¹⁷ І сталося одного дня, коли Він навчав, сиділи фарисеї і законовчителі, які поприходили з усіх сіл галилейських і юдейських та з Єрусалима; і сила Господня була в Ньому, щоб оздоровляти.

¹⁸І ось люди принесли на носилках чоловіка, який був паралізований, і намагалися внести його й покласти перед Ним.

¹⁹І, не знайшовши, як пронести його крізь натовп, вони вилізли на дах, та й крізь черепицю опустили його з носилками на середину перед Ісусом.

²⁰ Побачивши їхню віру, Він сказав: Чоловіче, прощаються тобі твої гріхи!

²¹ І книжники та фарисеї почали міркувати, кажучи: Хто ж Він, що говорить таку богозневагу? Хто може прощати гріхи, крім Самого Бога?

²² Пізнавши їхні думки, Ісус сказав їм у відповідь: Що ви роздумуете у ваших серцях?

- 23** Що легше: сказати «прощаються тобі твої гріхи», чи сказати «встань і ходи»?
- 24** Але щоб ви знали, що Син Людський має на землі владу прощати гріхи! І сказав паралізованому: Кажу тобі, встань, візьми свою постіль і йди до свого дому!
- 25** І враз уставши перед ними, він узяв те, на чому лежав, і пішов до свого дому, прославляючи Бога.
- 26** А всіх охопив жах; вони славили Бога, сповнені страхом, кажучи: Неймовірно ми бачили сьогодні!

Покликання митника Левія. Нарікання фарисеїв

- 27** Після цього Він вийшов і побачив митника на ім'я Левій, який сидів на митниці, та й сказав йому: Іди за мною.
- 28** Залишивши все, той устав і пішов слідом за Ним.
- 29** Левій справив для Нього велику гостину у своєму домі; була там велика група митників та інших, які сиділи з Ним при столі.
- 30** А книжники та фарисеї нарікали на Його учнів, кажучи: Чому ви їсте і п'єте з митниками та грішниками?
- 31** А Ісус у відповідь їм сказав: Лікаря потребують не здорові, а хворі.
- 32** Я прийшов закликати до покаяння не праведних, а грішних.

Притча про бурдюки та латки

- 33** Вони ж відказали Йому: Учні Івана часто постять і моляться, учні фарисеїв також, а Твої їдять і п'ють!
- 34** Він промовив до них: Чи можете ви змусити постити весільних гостей, доки молодий з ними?
- 35** Але прийдуть дні, коли молодого заберуть від них, тоді в ті дні й поститимуть!
- 36** І Він розповів їм притчу, що ніхто, відірвавши кусок нового одягу, не пришиває до старого одягу, бо і нове порве, і до старого не згодиться латка з нового.
- 37** І ніхто не вливає молодого вина в старі бурдюки, бо молоде вино прорве бурдюки — і само виллється, і бурдюки пропадуть.
- 38** Але молоде вино треба вливати до нових бурдюків, [тоді те і друге збережеться].
- 39** І ніхто, покуштувавши старого, не схоче молодого, бо скаже: Старе краще!

Луки 6

Питання про суботу

- 1** Сталося так, що в суботу Він ішов через засіяні лани, і Його учні зривали колосся та, розтираючи руками, їли.

- ² А деякі фарисеї запитали: Чому робите те, чого не годиться [робити] в суботу?
- ³ У відповідь Ісус сказав їм: Хіба ви не читали про те, що зробив Давид, коли зголоднів сам і ті, хто був з ним?
- ⁴ Як увійшов він до Божого дому, то взяв хліби покладання, яких не годиться їсти, хіба тільки самим священикам; він сам їв і дав тим, котрі були з ним?
- ⁵ І додав: Син Людський є Володарем [і] суботи!

Ісус оздоровляє в суботу

- ⁶ І сталося іншої суботи, коли увійшов Він до синагоги й навчав, був там чоловік, який мав суху праву руку.
- ⁷ Книжники й фарисеї стежили, чи в суботу Він буде оздоровляти, аби знайти звинувачення проти Нього.
- ⁸ А Він знав їхні думки й сказав чоловікові, який мав суху руку: Підведися і стань посередині. Той підвівся і став.
- ⁹ Ісус же промовив до них: Запитаю вас: що годиться в суботу — добро робити чи зло робити, душу спасти чи погубити?
- ¹⁰ Поглянувши на них усіх, сказав йому: Простягни свою руку! Той зробив, і рука його стала [здоровою, як і друга].
- ¹¹ А вони сповнилися люттю і змовлялися один з одним, що ж зробити з Ісусом.

Покликання дванадцятьох апостолів

- ¹² Сталося тими днями, що Він вийшов на гору помолитися і провів цілу ніч у молитві до Бога.
- ¹³ А коли настав день, Він покликав Своїх учнів, вибравши з них дванадцятьох, яких і назвав апостолами:
- ¹⁴ Симона, якого назвав Петром, і Андрія, брата його, Якова й Івана, Филипа й Вартоломія,
- ¹⁵ Матвія і Хому, Якова Алфеевого й Симона, званого Зилотом ,
- ¹⁶ Юду Якового та Юду Іскаріотського, який став зрадником.

Ісус навчає і зціляє

- ¹⁷ Зійшовши, Він став з ними на рівному місці; також була велика юрба Його учнів та безліч народу з усієї Юдеї і Єрусалима, і з приморського Тира й Сидона,
- ¹⁸ які посходилися послухати Його й зцілитися від своїх недуг, а також ті, хто страждав від нечистих духів, — і оздоровлялися.
- ¹⁹ І кожний з натовпу намагався доторкнутися до Нього, бо з Нього виходила сила й оздоровляла всіх.

Принципи щасливого життя

- 20 А Він, поглянувши на Своїх учнів, почав говорити: Блаженні вбогі, бо ваше є Царство Боже.
- 21 Блаженні голодні тепер, тому що ви насититеся. Блаженні ви, котрі плачете тепер, бо ви втішитесь.
- 22 Блаженні ви, коли люди ненавидітимуть вас, коли відлучать вас і ганьбитимуть, коли знеславлять ваше ім'я через Сина Людського.
- 23 Радійте того дня і веселіться, бо ось нагорода ваша велика на небі, адже так само чинили пророкам їхні батьки.
- 24 Та горе вам, багатії, бо ви вже маєте вашу втіху.
- 25 Горе вам, ситим тепер, тому що будете голодні. Горе вам, котрі смієтеся тепер, бо ви будете ридати і плакати.
- 26 Горе, коли будуть хвалити вас усі люди, адже так само робили з лжепророками їхні батьки.

Любіть своїх ворогів

- 27 Але вам, хто слухає, кажу: Любіть ворогів ваших; добро робіть тим, які ненавидять вас;
- 28 благословляйте тих, які проклинають вас; моліться за тих, які кривдять вас.
- 29 Тому, хто б'є тебе по щоці, підстав і другу, а від того, хто забирає в тебе одяг, не борони й сорочки.
- 30 Кожному, хто просить у тебе, — дай, а від того, хто забирає твоє, — не домагайся.
- 31 Як хочете, щоби чинили вам люди, — чиніть [і ви] їм так само.
- 32 А коли любите тих, хто любить вас, то яка вам благодать? Адже й грішники люблять тих, які їх люблять.
- 33 І коли добро чините тим, хто вам робить добро, яка вам благодать? Адже й грішники те саме чинять.
- 34 Коли позичаєте тим, від яких сподіваєтесь одержати, яка вам благодать? Грішники також позичають грішникам, щоб одержати стільки ж.
- 35 Тож любіть ворогів своїх, робіть добро, позичайте, нічого не очікуючи, — і буде вам велика нагорода: ви будете синами Всевишнього, тому що Він є добрий і до невдячних, і до злих.
- 36 Будьте милосердними, як і ваш Отець милосердний.

Не судіть

- 37 Також не судіть — і не будете суджені; не осуджуйте, щоб не бути осудженими. Прощайте — і проститься вам;

38 давайте — і дасться вам; міру добру, натоптану, струснуту й переповнену дадуть вам у поділ. Бо якою мірою ви міряєте, такою ж відміряється вам.

39 І Він розповів їм притчу: Чи може сліпий сліпого водити? Чи не впадуть обидва в яму?

40 Учень не вищий за вчителя, але, вдосконалившись, кожний стане, як його вчитель.

41 Чому бачиш скалку, яка в оці брата твого, а колоди, яка у твоєму оці, не помічаєш?

42 [Або] як можеш сказати братові своєму: Брате, дозвожь я вийму скалку з твого ока! — а не бачиш тієї колоди, яка у твоєму оці? Лицеміре, вийми спочатку колоду з власного ока, а тоді побачиш, як вийняти скалку з ока брата твого.

Чим переповнене серце, те промовляють уста

43 Адже немає доброго дерева, яке родило б поганий плід, ані поганого дерева, яке родило би добрий плід.

44 Бо кожне дерево пізнається зі свого плоду; з терену не збирають смокви, а з глodu не збирають винограду.

45 Добра людина з доброго скарбу [свого] серця виносить добро, а погана — зі злого [скарбу свого серця] виносить зло, бо чим переповнене серце, те промовляють уста!

Будьте виконавцями Божого Слова

46 Чому Мене кличете: Господи, Господи! — а не робите того, що Я кажу?

47 Кожний, хто приходить до Мене і слухає слово Моє та виконує його, — скажу вам, до кого він подібний:

48 він подібний до людини, яка будує дім, котра викопала, поглибила і поклала основу на скелі; коли сталася повінь, підступила ріка до цього дому, та не змогла зрушити його, бо він був добре збудований.

49 А той, хто почув і не виконав, подібний до людини, яка збудувала дім на землі — без основи. І підступила до нього ріка, дім відразу завалився, — велика стала з нього руїна!

Луки 7

Зцілення раба сотника

1 Коли Він закінчив усі Свої слова до людей, які слухали Його, то пішов у Капернаум.

2 Раб одного сотника, яким той дорожив, тяжко занедужав і вмирав.

3 Коли почув про Ісуса, послав до Нього юдейських старших, благаючи, щоби прийшов і врятував його раба.

⁴Прийшовши до Ісуса, вони благали Його ревно, кажучи: Він гіднийтого, щоб Ти йому це зробив,

⁵ бо любить наш народ і синагогу нам збудував.

⁶ Ісус пішов з ними. Коли вже був недалеко від дому, сотник послав [до Нього] друзів, щоб сказали йому: Господи, не трудися, бо я не достойний, щоб Ти зайшов під мій дах;

⁷ тому я не вважав себе гідним прийти до Тебе. Але скажи слово — і видужає мій слуга.

⁸ Адже і я людина підвладна, і воїнів маю підлеглих; кажу одному: Іди, — і він іде, а іншому: Прийди, — і він приходить, а рабові своєму: Зроби це, — і він робить.

⁹ Почувши це, Ісус здивувався і, обернувшись до натовпу, який ішов за Ним, промовив: Кажу вам: навіть в Ізраїлі Я не знайшов такої віри!

¹⁰ Коли посланці повернулися додому, знайшли [хворого] раба здоровим.

Ісус воскрешає сина вдови

¹¹ Після цього Він пішов до міста, яке зветься Наїн. І сталося, що з Ним ішли [численні] Його учні та багато людей.

¹² Коли Він наблизився до міської брами, виносили мертвого — єдиного сина в матері, яка була вдовою; було з нею багато людей з міста.

¹³ Побачивши її, Господь змилосердився над нею і сказав їй: Не плач!

¹⁴ Підійшовши, Він доторкнувся до мар; ті, які несли, стали. І Він сказав: Юначе, кажу тобі: встань!

¹⁵ Мертвий підвівся і почав говорити. Тож Ісус віддав його матері.

¹⁶ А всіх охопив страх. І вони прославляли Бога, кажучи: Великий пророк з'явився між нами, і Бог відвідав Свій народ!

¹⁷ І розійшлася ця мова про Нього по всій Юдеї та по всій країні.

Посланці від Івана Хрестителя

¹⁸ І сповістили Івана його учні про все це. Тож покликавши двох зі своїх учнів, Іван

¹⁹ послав їх до Господа запитати: Чи Ти Той, Хто має прийти, чи нам чекати на іншого?

²⁰ Прийшовши до Нього, мужі сказали: Іван Хреститель послав нас до Тебе запитати, чи Ти Той, Хто має прийти, чи нам чекати на іншого?

²¹ Саме тоді Він оздоровив багатьох від недуг та мук і від злих духів, і багатьом сліпим повернув зір.

22 Тож Він сказав їм у відповідь: Ідіть і сповістять Іванові, що ви побачили й почули: сліпі прозрівають, криві ходять, прокажені очищуються, глухі чують, мертві воскресають, бідним звіщається Євангеліє;

23 блаженний той, хто через Мене не спокуситься!

Свідчення Ісуса про Івана Хрестителя

24 А коли Іванові посланці відійшли, Він почав говорити про Івана до натовпу: На що ви ходили дивитися в пустелю? На колиханий вітром очерет?

25 То на що ж ви ходили дивитися? Може, на людину, вдягнену в м'які шати? Але ті, котрі одягаються пишно та розкішно, живуть у царських палацах.

26 На що ж ви ходили дивитися? На пророка? Так, кажу вам, — навіть більше, ніж на пророка!

27 Він той, про кого написано: Ось Я посилаю ангела Мого перед обличчя Твоє, який приготує Твою дорогу перед Тобою!

28 Кажу вам, що з-поміж народжених від жінок немає більшого від Івана, але найменший у Царстві Божому більший за нього!

29 Весь народ і митники, почувши, визнали правоту Бога й охрестилися Івановим хрещенням,

Нерозсудливість фарисеїв і законників

30 а фарисеї та законники відкинули задум Божий для них — не були хрещені ним.

31 Тож з ким порівняю людей цього роду? До кого вони подібні?

32 Подібні вони до дітей, які сидять на майданах і гукають одне одному, кажучи: Ми вам грали, а ви не танцювали; ми голосили, а ви не плакали!

33 Прийшов Іван Хреститель, який не їсть хліба і не п'є вина, а ви кажете: Він біса має.

34 Прийшов Син Людський, Який їсть і п'є, а ви кажете: Цей Чоловік ненажера і п'яниця, приятель митників і грішників.

35 Тож виправдалася мудрість усіма своїми дітьми.

Ісус у домі фарисея Симона

36 Один із фарисеїв просив Його, щоб Він поїв з ним. Увійшовши до дому фарисея, Він сів до столу.

37 А жінка, яка була в місті, грішниця, довідавшись, що Він сидить при столі в домі фарисея, принесла в алебастровій посудині миро;

38 вона ззаду припала до Його ніг і, плачучи, почала обмивати Його ноги слізьми та обтирати волоссям своєї голови, і цілувала Його ноги та мастила миром.

³⁹ Побачивши це, фарисей, котрий запросив Його, міркував собі й казав: Коли б Він був пророком, то знав би, хто і яка ця жінка, яка доторкається до Нього, — що вона грішниця!

⁴⁰ Ісус у відповідь промовив до нього: Симоне, маю тобі щось сказати. А той промовив: Кажі, Учителю!

⁴¹ Були в одного лихваря два боржники: один був винен п'ятсот динаріїв, а другий — п'ятдесят.

⁴² Оскільки вони не могли віддати, то обом подарував. Отже, котрий з них більше любитиме його?

⁴³ У відповідь Симон сказав: Думаю, що той, якому більше подарував. І Він сказав йому: Правильно ти розсудив.

⁴⁴ Обернувшись до жінки, Він сказав Симонові: Чи ти бачиш цю жінку? Я ввійшов до твого дому, а ти води на Мої ноги не дав, а вона слізьми полила Мені ноги й волоссям своїм обтерла.

⁴⁵ Поцілунку Мені ти не дав, а вона, відколи ввійшов Я, не перестає цілувати Мої ноги.

⁴⁶ Голови Моєї ти олією не намастив, а вона миром намастила Мої ноги.

⁴⁷ Через те кажу тобі: Прощаються її численні гріхи, бо дуже вона любила, а кому мало прощається, той мало любить!

⁴⁸ А до неї Він промовив: Прощаються твої гріхи!

⁴⁹ Ті, хто сидів при столі, почали міркувати собі: Хто ж Він, що й гріхи прощає?

⁵⁰ Він же сказав жінці: Твоя віра спасла тебе; іди в мирі!

Луки 8

Жінки прислужують Ісусові

¹ І сталося, що після того Він проходив містами й селами, проповідуючи і звіщаючи Царство Боже. А з Ним було дванадцять

² та деякі жінки, які були оздоровлені від злих духів і хвороб: Марія, звана Магдалиною, з якої вийшло сім бісів,

³ Іванна, дружина Хузи, прибічника Ірода, Сусанна і багато інших, які служили Йому зі свого майна.

Притча про сіяча

⁴ Коли ж зібрався великий натовп і з усіх міст поприходили до Нього, Він розповів притчу:

⁵ Вийшов сіяч сіяти своє зерно. Коли сіяв його, одне впало при дорозі й було втоптане, і птахи небесні визбирали його.

- 6** А друге впало на каміння та, зійшовши, всохло, бо не мало вологи.
- 7** Інше впало серед терня, і як виросло терня, то заглушило його.
- 8** Ще інше впало в добру землю і, зійшовши, дало врожай у сто разів. Кажучи це, Він наголосив: Хто має вуха, щоб слухати, — нехай слухає!
- 9** Учні ж запитували Його, [кажучи]: Що означає ця притча?
- 10** А Ісус відказав: Вам дано пізнати таємниці Божого Царства, а іншим — у притчах, щоби дивилися — і не бачили, щоби слухали — і не розуміли.
- 11** Ось що означає ця притча: Зерно — то Слово Боже.
- 12** А що при дорозі, — це ті, які почули, та потім приходять диявол і забирає Слово з їхнього серця, щоб не повірили й не спаслися.
- 13** А що на камені, — це ті, хто тільки почує, з радістю приймає Слово; але вони кореня не мають, до часу вірять, а під час випробування відступають.
- 14** А що в терня впало, — це ті, які почули, але, обтяжені клопотами, багатством та життєвими насолодами, відходять і не дозрівають.
- 15** А те, що на добрій землі, — це ті, хто, почувши Слово щирим і добрим серцем, бережуть і приносять плід у терпінні.

Притча про світильник

- 16** Запаливши світильник, ніхто не накриває його посудиною і не ставить під ліжку, але ставить на свічник, щоб ті, які входять, бачили світло.
- 17** Адже немає прихованого, що не стане явним, і немає таємного, що не стане відомим і не виявиться.
- 18** Тож уважайте, як ви слухаєте: бо хто має, тому дасться, а хто не має, то й те, що начебто має, забереться від нього!

Мати та брати Ісуса

- 19** Прийшли ж до Ісуса Його мати й брати та не могли досягнути до Нього через натовп.
- 20** І сповістили Йому: Твоя мати і Твої брати стоять осторонь і бажають побачити Тебе.
- 21** А Він у відповідь сказав їм: Моя мати й Мої брати — це ті, котрі слухають Слово Боже й виконують.

Втихомирення бурі на морі

- 22** Сталося, що одного дня Він та Його учні ввійшли до човна, і Він сказав їм: Перепливімо на другий бік озера! І вони відпливли.
- 23** Коли вони пливли, Ісус заснув. І здійнялася на озері буря з вітром; вода заливала їх, і вони були в небезпеці.

24 Тож вони підійшли й розбудили Його, кажучи: Учителю, Учителю, ми гинемо! А Він, підійнявшись, наказав бурі й хвилям, — і вони стихли, і настала тиша.

25 Він же сказав їм: Де ваша віра? Злякавшись, вони дивувалися і говорили один одному: Ким же є Він, що й вітрам наказує, і воді, а вони слухають Його?

Герасинський біснுவатий

26 І припливли вони до землі Герасинської, яка напроти Галилеї.

27 А коли Він ступив на суходіл, зустрів їх один чоловік із міста, якого впродовж багатьох років мучили демони: він не носив одягу і мешкав не в домі, а в гробницях.

28 Побачивши Ісуса, він вигукнув, припав до Нього і гучним голосом прокричав: Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Всевишнього? Благаю Тебе, не муч Ти мене!

29 Бо Ісус наказав нечистому духові вийти з того чоловіка. Тривалий час він хапав його, — його в'язали залізними ланцюгами й путами, стерегли, але він розривав кайдани, будучи гнаний бісом по пустелях.

30 Ісус його запитав, [кажучи]: Як тебе звати? Той відповів: Легіон! Бо багато бісів увійшло в нього.

31 І просили Його, щоб не наказував їм іти до безодні.

32 А було там велике стадо свиней, яке паслося на горі. І вони благали Його, щоб наказав їм увійти в них. І Він дозволив їм.

33 Біси ж, вийшовши із чоловіка, перейшли у свиней. І кинулося стадо з кручі в озеро, і утопилося.

34 А пастухи, побачивши те, що сталося, повтікали й сповістили в місті й по селах.

35 І люди вийшли побачити те, що сталося; вони прийшли до Ісуса і знайшли чоловіка, з якого вийшли біси: він сидів одягнений, при розумі, біля ніг Ісуса — і налякалися,

36 бо ті, які бачили, розповіли їм, як зцілився біснуватий.

37 І попросили Його всі люди Герасинської землі відійти від них, бо були охоплені великим страхом. Він увійшов до човна й повернувся.

38 Той же чоловік, з якого вийшли біси, просив Його, щоби бути з Ним. Та Він відіслав його, кажучи:

39 Повернися до свого дому й розкажи, що для тебе зробив Бог. І він пішов, розголошуючи по всьому місту, що зробив для нього Ісус.

Дочка Яіра і жінка з кровотечею

40 Коли ж Ісус повернувся, натовп зустрів Його, бо всі чекали на Нього.

41 І ось прийшов чоловік на ім'я Яір, який був старшим у синагозі. Він, припавши до ніг Ісуса, благав Його зайти до його дому,

⁴² бо мав єдину дочку, років зо дванадцять, і вона помирала. Коли Він ішов, натовп тіснив Його.

⁴³ А жінка, яка хворіла на кровотечу дванадцять років, котра віддала лікарям усе майно, однак ніхто не міг її вилікувати,

⁴⁴ підійшовши ззаду, доторкнулася до краю Його одягу. І вмить спинилася її кровотеча.

⁴⁵ А Ісус запитав: Хто доторкнувся до Мене? Коли ж усі відмовлялися, Петро [і ті, хто з ним], сказали: Наставнику, люди товпляться навколо Тебе і тіснять, [а Ти питаєш: Хто той, який доторкнувся до Мене?]

⁴⁶ Ісус же сказав: Доторкнувся до Мене хтось, бо Я відчув, як сила вийшла з Мене.

⁴⁷ А жінка, побачивши, що не втаїться, з тремтінням підійшла і впала перед Ним, розповідаючи перед усім народом, чому вона доторкнулася до Нього і як умить стала здоровою.

⁴⁸ Він же сказав їй: Дочко, віра твоя спасла тебе; іди в мирі!

⁴⁹ Коли він ще говорив, прийшов хтось від старшого синагоги, кажучи [йому]: Твоя дочка померла; не турбуй Учителя!

⁵⁰ А Ісус, почувши це, відповів: Не бійся, тільки віруй, і вона буде здорова!

⁵¹ Прийшовши в дім, Він нікому не дозволив з Ним увійти, тільки Петрові, Іванові, Якову та батькові й матері дитини.

⁵² Усі плакали й голосили над нею. Він же сказав: Не плачте, вона не померла, але спить!

⁵³ Та вони почали глузувати з Нього, бо знали, що вона померла.

⁵⁴ А Він, [вигнавши всіх і] взявши її за руку, сказав: Дівчино, встань!

⁵⁵ І повернувся до неї дух, і вона вмить воскресла. І звелів Ісус дати їй їсти.

⁵⁶ Її батьки були сильно вражені, та Він наказав нікому не розповідати про те, що сталося.

Луки 9

Ісус посилає апостолів на проповідь

¹ А коли покликав дванадцятьох, то дав Він їм силу і владу над усіма бісами та оздоровляти від хвороб.

² І послав Він їх проповідувати Боже Царство й оздоровляти недужих.

³ І сказав Він їм: Нічого не беріть у дорогу: ні палиці, ні торби, ні хліба, ні грошей, ні двох одежин не майте.

⁴ І в який лише дім увійдете, там залишайтеся й звідти відходьте.

⁵ А як хто не прийме вас, то, виходячи з того міста, обтрусіть пил з ваших ніг — на свідчення проти них.

⁶ Розійшовшись, вони ходили по селах, звіщаючи Євангеліє та оздоровлюючи всюди.

Збентеження Ірода

⁷ Ірод, тетрарх, почув про все, що сталося [через Нього], і бентежився, бо дехто казав, ніби це Іван устав із мертвих;

⁸ інші — що це Ілля з'явився; ще інші — що воскрес один із давніх пророків.

⁹ Тоді Ірод сказав: Іванові я відтяв голову; хто ж такий Оцей, про Кого я чую таке? І намагався побачити Його.

Повернення апостолів. Нагодування п'ятитисячного натовпу

¹⁰ Повернувшись, апостоли розповідали Йому, що вони зробили. Забравши їх, Він усамітнився [у відлюдному місці] біля міста, що зветься Витсаїда.

¹¹ Люди, довідавшись, пішли за Ним. І прийнявши їх, Він розповідав їм про Боже Царство й оздоровляв тих, котрі потребували оздоровлення.

¹² День уже почав згасати. Дванадцяттеро, підійшовши, сказали Йому: Відпусти людей, щоби пішли і розійшлися по довколишніх селах та по хуторах і знайшли їжу, бо ми тут у безлюдному місці!

¹³ А Він сказав їм: Дайте ви їм їсти! Вони відповіли: Немає в нас нічого, крім п'яти хлібів та двох рибин; хіба підемо та купимо їжу для всього цього народу.

¹⁴ Було ж чоловіків десь близько п'яти тисяч. Та Він сказав Своїм учням: Розсадіть їх рядами по п'ятдесят!

¹⁵ І зробили так, і розсадили всіх.

¹⁶ Узявши п'ять хлібів та дві риби, Він звернув погляд до неба, поблагословив їх, поламав і давав учням, щоби покладали перед людьми.

¹⁷ І вони поїли, і наситилися всі, а із залишених кусків назбирали дванадцять кошиків.

Учні визнають Ісуса Месією

¹⁸ І сталося, коли Він молився на самоті й з Ним були учні, Він запитав їх, кажучи: За кого Мене вважають люди?

¹⁹ Вони у відповідь сказали: Деякі — за Івана Хрестителя, інші — за Іллю, а ще інші — за одного з давніх пророків, який воскрес.

²⁰ Він же запитав їх: А ви за кого Мене вважаєте? Петро ж у відповідь сказав: За Христа Божого!

²¹ Та Він, заборонивши їм, наказав нікому не розповідати цього,

Ісусові доведеться багато постраждати

22 пояснивши, що Син Людський має багато постраждати, і буде відкинений старшими, первосвящениками й книжниками, і буде вбитий, і воскресне третього дня.

Як праведно слідувати за Христом

23 А до всіх Він промовив: Коли хто хоче йти за Мною, нехай зречеться самого себе, бере свій хрест щоденно й іде слідом за Мною.

24 Бо хто хоче душу свою спасти, той погубить її, а хто погубить душу свою заради Мене, той спасе її.

25 Адже що з того скористає людина, коли придбає весь світ, а погубить або знищить саму себе?

26 Бо хто посоромиться Мене й Моїх слів, того Людський Син посоромиться, коли прийде у Своїй славі, у славі Свого Отця і святих ангелів.

27 Запевняю вас, що деякі з присутніх тут не зазнають смерті, доки не побачать Божого Царства!

Чудесне преображення Ісуса

28 Через вісім днів після цих слів Він узяв Петра, Івана і Якова та піднявся на гору помолитися.

29 І сталося, що під час молитви вигляд Його обличчя змінився, а Його одяг став білим та блискучим.

30 І ось, два мужі розмовляли з Ним: були то Мойсей та Ілля,

31 котрі з'явилися у славі й говорили про відхід Його, який мав статися в Єрусалимі.

32 Петро й інші були зморені сном, а прокинувшись, побачили Його славу та обох мужів, які стояли з Ним.

33 І сталося, коли відходили ті від Нього, Петро сказав Ісусові: Наставнику, добре нам тут бути! Поставимо три намети: один Тобі, один Мойсеєві, один Іллі! Він не знав, що говорить.

34 Коли він ще говорив, з'явилася хмара й оповила їх; вони ж злякалися, як ті увійшли в хмару.

35 І почувся голос із хмари, який промовляв: Це Син Мій Вибраний — Його слухайтеся!

36 Коли залунав цей голос, Ісус залишився Сам. А вони мовчали й нікому в ті дні нічого не розповідали про те, що побачили.

Зцілення біснуватого хлопця

37 Сталося наступного дня, як зійшли вони з гори, зустрів Його великий натовп.

38 І ось чоловік з натовпу закричав, гукаючи: Учителю, благаю Тебе зглянутись на мого сина, бо одинак він у мене!

39 А ото дух хапає його, він раптово кричить, кидається з піною. І, вимучивши його, насилу відходить від нього;

40 благав я учнів Твоїх, щоб вигнали його, але не змогли!

41 У відповідь Ісус сказав: О, роде невірний і розбещений, доки Я буду з вами й терпітиму вас? Приведи сюди свого сина!

42 Коли він ще йшов, кинув його і затряс ним біс. Та Ісус пригрозив нечистому духові, оздоровив дитину і віддав батькові.

43 І всі дивувалися з величі Божої.

Ісус говорить про Свої страждання

Коли ще всі захоплювалися тим, що робив Ісус, Він сказав Своїм учням:

44 Вкладіть до своїх вух такі слова: Людський Син має бути переданий у руки людей!

45 Вони не розуміли цього, бо були закритими ці слова, щоби збагнути їх. Та боялися запитати Його про ці слова.

Шлях до справжньої величі

46 І спало їм на думку: Хто з них був би найбільший?

47 А Ісус, знаючи задум їхнього серця, взяв дитину, поставив її коло Себе

48 і сказав їм: Хто прийме цю дитину в Моє Ім'я, той і Мене приймає, а як хто Мене прийме, той приймає Того, Хто Мене послав, бо хто найменший між вами, той великий!

Хто не проти вас, той за вас

49 У відповідь Іван сказав: Наставнику, бачили ми одного, хто Твоїм Ім'ям виганяв бісів, а ми забороняли йому, бо він не ходить з нами.

50 Та Ісус сказав йому: Не забороняйте, бо хто не проти вас, той за вас!

Ісус докоряє учням за жорстокосердість

51 І сталося, що коли наближалися дні Його відходу, Він твердо постановив іти в Єрусалим.

52 І Він послав вісників перед Собою. І, вирушивши, вони прибули до самарійського села, щоби приготувати Йому ночівлю.

53 А ті не прийняли Його, бо Він ішов до Єрусалима.

54 І, побачивши це, учні Яків та Іван сказали: Господи, хочеш, ми скажемо, щоб вогонь зійшов з неба і знищив їх [так, як зробив Ілля]?

⁵⁵Та, повернувшись до них, Він заборонив їм [і сказав: Не знаєте, якого ви духа, адже Людський Син прийшов не губити людські душі, а спасати їх].

⁵⁶І Він пішов до іншого села.

Слідування за Христом

⁵⁷ А в дорозі, коли вони йшли, один сказав Йому: Я піду за Тобою, куди тільки Ти підеш, [Господи]!

⁵⁸Та Ісус відповів йому: Лисиці мають нори, а птахи небесні — гнізда; Син же Людський не має де й голови прихилити.

⁵⁹До іншого Він промовив: Іди за мною. А той відповів: Господи, дозвожь мені спочатку піти й поховати свого батька.

⁶⁰Та Він сказав йому: Залиши мертвим ховати своїх мерців, а ти йди та сповіщай Боже Царство!

⁶¹ А інший сказав: Я піду за Тобою, Господи, але спочатку дозвожь мені попрощатися з домашніми.

⁶² Ісус же відповів йому: Жодний з тих, хто поклав руку на плуг і озирається назад, не годиться для Божого Царства.

Луки 10

Ісус посилає сімдесят двох апостолів

¹ Після того призначив Господь інших сімдесят двох і послав їх по два попереду Себе до кожного міста й місцевості, куди Сам мав іти.

² І Він промовив до них: Жниво велике, а женців мало; тож благайте Господаря жнив, щоби послав робітників на Свої жнива.

³Ідіть: Я посилаю вас, як ягнят між вовків!

⁴ Не беріть ні торби, ні палиці, ні взуття, і нікого в дорозі не вітайте.

⁵ До якого тільки дому ввійдете, спочатку кажіть: Мир цьому дому!

⁶ І коли буде там син миру, спочине на ньому мир ваш; коли ж ні, — до вас повернеться.

⁷ У тому ж домі перебувайте, їжте й пийте, що там є, бо робітник гідний своєї платні. Не переходьте з дому в дім.

⁸ І в яке тільки місто ввійдете, і де приймуть вас, їжте те, що покладуть вам;

⁹ оздоровляйте недужих, які там є, кажіть їм: Наблизилося до вас Боже Царство!

¹⁰ А коли в якесь місто прийдете і вас не приймуть, вийдіть на вулицю його, та й скажіть:

11 Навіть пил із вашого міста, що припав нам до ніг, струшуємо. Але знайте: наблизилося [до вас] Боже Царство!

12 Кажу вам, що жителям Содома того дня буде легше, ніж тому місту.

Доля невірних міст

13 Горе тобі, Хоразине, горе тобі, Витсаїдо: бо якби в Тирі й Сидоні сталися чудеса, які сталися у вас, вони вже давно покаялися б, сидячи у волосяниці та в попелі.

14 Однак Тиру й Сидону на суді буде легше, ніж вам.

15 А ти, Капернауме, хіба до неба піднесешся? До аду зійдеш!

16 Хто слухає вас, — той Мене слухає, а хто гордує вами, — Мною гордує; хто ж гордує Мною, — гордує Тим, Хто послав Мене.

Повернення сімдесяти двох апостолів

17 Повернулися сімдесят два з радістю, кажучи: Господи, навіть біси коряться нам через Твоє Ім'я!

18 А Він сказав їм: Бачив Я сатану, який, наче блискавка, з неба впав.

19 Ось дав Я вам владу наступати на зміїв і скорпіонів, на всю ворожу силу, — і ніщо вам не пошкодить.

20 Однак не радійте з того, що вам підкоряються духи, але радійте, що імена ваші записані на небесах!

Ісус прославляє Отця

21 Тієї години [Ісус] звеселився Святим Духом і сказав: Прославляю Тебе, Отче, Господи неба і землі, бо приховав Ти це від премудрих та розумних і відкрив це немовлятам. Так, Отче, бо так було Тобі до вподоби!

22 [Звернувшись до учнів, Він сказав]: Усе передав Мені Мій Отець; і ніхто не знає, Хто Син, — один тільки Отець; і Хто Отець, — один тільки Син, — і кому Син захоче відкрити.

23 Звернувшись до учнів наодинці, Він сказав: Блаженні очі, які бачать те, що ви бачите.

24 Кажу вам, що численні пророки й царі бажали бачити те, що ви бачите, але не побачили, і почути те, що ви чуєте, але не почули!

Що робити, аби досягнути вічне життя

25 І ось, один законник підвівся і сказав, випробовуючи Його: Учителю, що маю зробити, аби досягнути вічне життя?

26 Він же відповів йому: Що в Законі написано? Як читаєш?

27 Той у відповідь сказав: Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю, і всією думкою своєю, і ближнього свого, як самого себе.

28 Сказав же йому: Правильно ти відповів. Роби це, — і житимеш!

Притча про милосердного самарійця

29 А той, бажаючи виправдати себе, запитав Ісуса: А хто є моїм ближнім?

30 У відповідь Ісус промовив: Один чоловік ішов з Єрусалима в Єрихон і потрапив до рук розбійників, які його пограбували й завдали йому ран, та відійшли, залишивши його ледь живим.

31 Та випадково тією дорогою проходив один священик і, побачивши його, обминув;

32 так само і левіт, прийшовши на те місце, поглянув — і оминув.

33 А якийсь самарієць, проходячи, підійшов до нього і, побачивши, змилосердився.

34 Він підійшов, перев'язав його рани, поливши на них олії та вина, посадив його на худобину, привіз до гостиниці й подбав про нього.

35 А другого дня, [як відходив], вийняв два динарії, дав власникові гостиниці та сказав: Подбай про нього, а якщо більше витратиш, то віддам тобі, коли повертатимуся.

36 Кого з цих трьох ти вважаєш ближнім тому, який попався розбійникам?

37 Він відповів: Того, хто змилосердився над ним! Тож сказав йому Ісус: Іди і ти чини так само.

Ісус у домі Марти і Марії

38 А коли вони подорожували і Він Сам увійшов до якогось села, то одна жінка на ім'я Марта прийняла Його [до свого дому].

39 Мала вона сестру, котра звалася Марією, яка, сівши біля ніг Господа, слухала Його слова.

40 А Марта клопоталася різним приготуванням; тож спинившись, сказала: Господи, чи Тобі байдуже, що моя сестра залишила мене саму служити? Скажи їй, щоб мені допомогла!

41 У відповідь Господь сказав їй: Марто, Марто, ти журишся і клопочешся багато чим,

42 а потрібне — одне. Марія ж вибрала кращу частку, яка не відбереться від неї!

Луки 11

Ісус вчить Своїх учнів молитися

¹ І сталося, що Ісус молився в одному місці, а коли закінчив, то один з Його учнів сказав Йому: Господи, навчи нас молитися, як і Іван навчив своїх учнів.

² Він же промовив до них: Коли молитесь, то кажіть: Отче [наш, Який на небесах], нехай святиться Ім'я Твоє; нехай прийде Царство Твоє; [нехай буде воля Твоя — як на небі, так і на землі].

³ Хліб наш насущний дай нам кожного дня,

⁴ і прости нам гріхи наші, як і ми самі прощаємо кожному боржникові нашому, і не введи нас у спокусу, [але визволи нас від лукавого].

Просіть — і дасться вам

⁵ І сказав їм: Хто з вас, маючи друга, піде до нього опівночі та скаже йому: Друже, позич мені три хліби,

⁶ бо приятель мій прийшов до мене з дороги, і не маю що йому дати!

⁷ А той зсередини у відповідь каже: Не турбуй мене! Вже двері замкнені й діти мої зі мною на ліжку; не можу встати й дати тобі!

⁸ Кажу вам, якщо він не встане і не дасть йому заради дружби, то через його настирливість устане і дасть йому, скільки той потребує.

⁹ І кажу вам: просіть — і дасться вам; шукайте — і знайдете; стукайте — і відчинять вам.

¹⁰ Бо кожний, хто просить, — одержує; і хто шукає, — знаходить, а тому, хто стукає, — відчиняють.

¹¹ Коли в когось з вас, батьків, попросить син [хліба, то невже подасте йому камінь? Або] риби, — чи замість риби подасте йому змію?

¹² Або коли попросить яйце, чи подасте йому скорпіона?

¹³ Отже, якщо ви, будучи злими, умієте добрі дари давати вашим дітям, то наскільки більше Небесний Отець дасть Святого Духа тим, які в Нього просять?

Суперечка про владу Ісуса

¹⁴ Якось Він виганяв біса, який був німий. Сталося так, коли біс вийшов, німий заговорив, — а люди дивувалися.

¹⁵ Деякі ж з них сказали: Вельзевулом, князем бісівським, Він бісів виганяє!

¹⁶ А інші, випробовуючи, вимагали від Нього ознаки з неба.

¹⁷ Знаючи їхні думки, Він сказав їм: Кожне царство, яке саме в собі розділилося, запустіє; і дім, який розділився сам у собі, впаде.

¹⁸ Коли ж сатана сам у собі розділвся, то як встоїть його царство? Ви ж кажете, нібито Я Вельзевулом виганяю бісів.

- 19** Коли Я Вельзевулом виганяю бісів, то ким сини ваші виганяють? Тому вони будуть вам суддями.
- 20** Коли ж Я перстом Божим виганяю бісів, то Боже Царство вже прийшло до вас.
- 21** Коли сильний, озброївшись, стереже свій двір, — його майно в безпеці.
- 22** Коли ж хто дужчий від нього нападе й переможе його, то забере всю його зброю, на яку поклався, і розділить свою здобич.
- 23** Хто не зі Мною, той проти Мене; і хто не збирає зі Мною, той розкидає.

Про повернення нечистого духа

- 24** Коли нечистий дух виходить з людини, то блукає безводними місцями, шукаючи спокою, і не знаходить. Тоді каже: Повернися до свого дому, звідки я вийшов!
- 25** І, прибувши, знаходить його заметеним і прибраним.
- 26** Тоді йде, бере сім інших духів, лукавіших за себе, і, ввійшовши, живуть там. І стає останнє тій людині гіршим від попереднього.

У чому полягає блаженство

- 27** Сталося, коли говорив Він це, якась жінка з натовпу, підвищивши голос, сказала Йому: Блаженна утроба, яка носила Тебе, і груди, які Ти ссав!
- 28** А Він відказав: Дійсно блаженні ті, які слухають Боже слово і бережуть його!

Лукавий рід шукає ознаки

- 29** А коли збиралися люди, почав говорити: Цей рід — лукавий: він ознаки шукає, та ознаки не буде дано йому, — хіба що ознака [пророка] Йони.
- 30** Бо як Йона став ознакою для ніневіїців, таким буде й Син Людський для цього роду.
- 31** Цариця Півдня підніметься на суд з мужами цього роду і засудить їх, бо вона прийшла з кінця світу, щоби послухати мудрість Соломона. А ось тут — більше від Соломона.
- 32** Мужі ніневіїські встануть на суд із цим родом і засудять його, бо вони покаялися після проповіді Йони, а ось тут — більше від Йони.

Око — світильник тіла

- 33** Запаливши світильник, ніхто не ставить його ні в сховок, ні під посудину, але на свічник, щоб ті, які входять, бачили світло.
- 34** Світильником тіла є твоє око. Якщо твоє око буде чисте, то й усе твоє тіло буде світле; коли ж воно буде лукаве, то й твоє тіло буде темне.
- 35** Отже, пильнуй, щоби світло, яке в тобі, не було темрявою.

36 Бо коли все твоє тіло у світлі, і воно не має жодної темної частини, то і все буде світле, наче світильник осяяв тебе промінням!

Лицемірство книжників і фарисеїв

37 Коли Він говорив, один фарисей запросив Його до себе на гостину. Він прийшов і сів до столу.

38 Фарисей, побачивши, що перед обідом Він не зробив обмивань, здивувався.

39 А Господь промовив до нього: Тепер ви, фарисеї, чистите ззовні чаші та миски, а ваше нутро повне зди́рства і лукавства.

40 Нерозумні, чи не Той, Хто створив зовнішнє, створив і внутрішнє?

41 Тож те, що всередині, дайте як милостиню, і все для вас буде чисте.

42 Горе вам, фарисеям, бо ви даєте десятину з м'яти й рути та всякого зілля, але обминаєте суд і Божу любов; і це належить робити, і того не залишати!

43 Горе вам, фарисеям, бо ви любите перші місця в синагогах і вітання на майданах.

44 Горе вам, [книжники і фарисеї — лицеміри], бо ви, наче невидимі гроби: люди по них ходять і не знають того!

Ісус докоряє законникам

45 У відповідь один із законників каже Йому: Учителю, кажучи так, Ти ображаєш і нас.

46 А Він сказав: Горе й вам, законникам, бо ви накладаєте на людей тягарі, які важко носити, а самі й одним пальцем своїм не доторкуєтеся до тягарів.

47 Горе вам, бо будете пам'ятники пророкам, яких батьки ваші повбивали.

48 Отже, свідчите і схвалюєте вчинки своїх батьків, бо ті вбивали їх, а ви будете [їм надгробки].

49 Через те й Божа мудрість сказала: Пошлю до них пророків та апостолів, і з них декого вб'ють і будуть переслідувати,

50 щоб від цього роду домагатися крові всіх пророків, що пролита від створення світу;

51 від крові Авеля до крові Захарії, який загинув між жертовником і храмом; так, кажу вам, вимагатимуть звіт за це в цього роду!

52 Горе вам, законникам, бо ви взяли ключ пізнання, та самі не ввійшли, і тим, які входять, перешкодили!

53 А коли Він виходив звідти, книжники і фарисеї почали сильно нападати й дуже випитувати Його,

54 сподіваючись упіймати Його на слові, [щоб Його звинуватити].

Луки 12

Відкиньте лицемірство

- ¹ Коли довкола них зібралися тисячі людей, які аж напірали одне на одного, Він почав говорити насамперед Своїм учням: Стережіться закваски фарисейської, якою є лицемірство.
- ² Адже немає нічого прихованого, що не відкрилося б, ані таємного, яке не стало б явним.
- ³ Тому все, що сказали ви в темряві, — при світлі почувється; що на вухо прошепотіли ви в кімнатах, — буде проголошено з дахів.

Не бійтеся!

- ⁴ Кажу вам, друзям Моїм: не бійтеся тих, хто вбиває тіло, а після цього не можуть більше нічого зробити.
- ⁵ Скажу вам, кого боятися: бійтеся того, хто має владу, вбивши, ще й у геєну вкинути. Так, кажу вам: того бійтеся!
- ⁶ Чи не п'ять горобців продають за два асарії? І жодний з них не забутий перед Богом.
- ⁷ Адже навіть волосся на вашій голові все полічене. Не бійтеся: ви кращі за багатьох горобців.

Переваги відкритого визнання

- ⁸ Кажу вам: кожного, хто визнає Мене перед людьми, Син Людський визнає перед Божими ангелами,
- ⁹ а хто відрікся від Мене перед людьми, від того Він відречеться перед Божими ангелами.

Зневага Святого Духа

- ¹⁰ Кожному, хто скаже слово проти Людського Сина, проститься, а тому, хто зневажить Святого Духа, не проститься.
- ¹¹ Коли приведуть вас до синагог, до правителів, до влади, — не журіться, що або як треба відповідати, чи що сказати,
- ¹² бо Святий Дух саме в ту мить навчить вас, що треба сказати.

Остерігайтеся зажерливості

- ¹³ Озвався до Нього хтось із натовпу: Учителю, скажи моєму братові, щоб він поділився зі мною спадщиною!
- ¹⁴ Та Він відповів йому: Чоловіче, хто Мене поставив суддею або розподільником над вами?

15 І промовив ще до них: Глядіть і стережіться всякої зажерливості, бо не від надміру багатства залежить життя людини!

16 І Він розповів їм притчу, кажучи: В одного багатого чоловіка рясно вродила нива.

17 Тож думав він, говорячи сам до себе: Що робити, коли не маю куди зібрати врожаю?

18 І сказав: Зроблю так: розвалю свої клуні, збудую більші, зберу туди все [моє] збіжжя та моє добро

19 і скажу своїй душі: Душе, маєш вдосталь добра, зібраного на багато років: спочивай, їж, пий, веселися...

20 А Бог до нього промовив: Нерозумний, цієї ночі душу твою зажадають від тебе! А те, що ти приготував, кому воно буде?

21 Так буває з тим, хто збирає для себе, але не багатіє для Бога.

Про життєві турботи

22 Своїм же учням Він додав: Тому кажу вам: не журіться про душу, що будете їсти, ні про тіло, у що одягнетесь.

23 Бо душа є більша від їжі, а тіло — від одягу.

24 Дивіться на ворон, які не сіють, не жнуть, не мають ні комори, ні клуні, а Бог годує їх. Наскільки ж більше за птахів ви варті!

25 Хто з вас, журичись, зможе додати до свого росту хоч [один] лікоть ?

26 Якщо ви навіть такого найменшого не можете, то чому про інше журитесь?

27 Дивіться на лілії, як вони ростуть: не прядуть і не тчуть. Але скажу вам, що й Соломон у всій своїй славі не вдягався так, як одна з них.

28 І якщо траву, яка нині на полі, а завтра вкидають до печі, Бог отак одягає, то наскільки більше одягне вас, маловіри?

29 І не шукайте, що будете їсти й пити, і не журіться.

30 Цього всього прагнуть народи світу; ваш же Отець знає, що цього їви потребуєте.

31 Але шукайте Царства Його, а це все вам додасться.

32 Не бійся, мале стадо, бо вподобав ваш Отець дати вам Царство.

Збирайте скарби на небі

33 Продайте ваші маєтки, роздайте милостиню, зробіть собі гаманці, які не старіють, — невичерпний скарб на небесах, де злодій не підкрадається, де міль не точить,

34 адже де є скарб ваш, там буде й ваше серце.

Будьте готові до Приходу Христа

- 35 Хай будуть підперезані ваші стегна і хай горять ваші світильники.
- 36 Тож будьте подібні до людей, які очікують свого пана, коли той повернеться з весілля; як прийде він і постукає, то відразу ж відчинять йому.
- 37 Блаженні ті раби, пан яких, прийшовши, застане їх на сторожі; запевняю вас, що підпережеться, посадить їх і, підійшовши, буде служити їм.
- 38 І якщо прийде і в другу, і в третю сторожу, і знайде їх так само, то блаженні вони.
- 39 Знайте, що якби господар знав, о котрій годині підкрадеться злодій, то [пильнував би і] не дав би вдертися до своєї хати.
- 40 Тож і ви будьте готові, бо саме тієї години, у котру не сподіваєтеся, прийде Син Людський!
- 41 Озвався Петро: Господи, чи цю притчу розповідаєш лише нам, чи всім?
- 42 А Господь сказав: Хто є вірним, мудрим управителем, якого пан поставив над своєю челяддю, щоби давав своєчасно мірку пшениці?
- 43 Блаженний той раб, якого пан, коли прийде, знайде, що чинить так.
- 44 Правду кажу вам, що такого над усім своїм володінням він поставить.
- 45 Якщо ж скаже раб той собі в серці: Затримується мій пан прийти! — і почне бити слуг та служниць, їсти, пити й упиватися,
- 46 то прийде пан того раба в день, в який не сподівається, і в годину, котрої не знає, і розітне його навпіл, і визначить йому долю разом з невірними.
- 47 Той же раб, який знав волю свого пана, але не приготувався і не вчинив згідно з його волею, буде тяжко битий;
- 48 той же, який не знав, але зробив щось гідне покарання, буде мало битий. У кожного, кому дано багато, від того будуть і багато вимагати; і кому багато довірено, від того і вимагатимуть більше.

Христос приніс на землю не мир, а поділ

- 49 Я прийшов вогонь кинути на землю; і як же Я прагну, щоб він уже розгорівся!
- 50 Я маю хреститися хрещенням; і як важко Мені, поки звершиться!
- 51 Чи думаєте, що Я прийшов мир принести на землю? Ні, кажу вам, — поділ!
- 52 Бо відтепер будуть п'ятеро в одному домі поділені: троє проти двох і двоє проти трьох.
- 53 Розділиться батько із сином і син з батьком; мати — з дочкою, а дочка — з матір'ю; свекруха — зі своєю невісткою, а невістка — зі [своєю] свекрухою.

Як розпізнати ознаки часу

⁵⁴ Говорив Він і до натовпу: Коли ви побачите хмару, яка надходить із заходу, одразу кажете, що насувається дощ, — і стається так.

⁵⁵ А коли вітер південний віє, кажете, що буде спека, — і збувається.

⁵⁶ Лицеміри, вигляд землі й неба ви вмієте розпізнавати, чому ж ви не вмієте розпізнати часу цього?

Про примирення

⁵⁷ Чому самі від себе не судите, що є справедливе?

⁵⁸ Коли ти йдеш зі своїм обвинувачем до правителя, то доклади в дорозі зусиль звільнитися від нього, щоби часом він не притягнув тебе до судді, а суддя не видав тебе судовому виконавцеві, а виконавець не вкинув тебе до в'язниці.

⁵⁹ Кажу тобі, що не вийдеш звідти, доки не віддаси останньої лепти .

Луки 13

Якщо не покається, то загинете

¹ Тим часом прийшли деякі й розповіли Йому про галилейців, кров яких Пилат змішав з їхніми жертвами.

² У відповідь [Ісус] сказав їм: Чи ви думаєте, що ці галилейці, які так постраждали, були більш грішні від інших галилейців?

³ Ні, кажу вам; але якщо не покається, то всі так само загинете.

⁴ Або ті вісімнадцять, на яких упала силоамська вежа і побила їх, чи думаєте, що вони були більше винні від усіх людей, які проживають в Єрусалимі?

⁵ Ні, кажу вам; але якщо не покається, то всі отак загинете!

Притча про неплодне фігове дерево

⁶ І Він розповів таку притчу: Один чоловік мав у своєму винограднику смоківницю і прийшов шукати на ній плоду, але не знайшов.

⁷ Тож сказав він виноградареві: Ось уже третій рік, як приходжу шукати плоду на цій смоківниці й не знаходжу; тому зрубай її, — нащо землю даремно займає?

⁸ А той у відповідь каже йому: Пане, залиш її ще на цей рік, доки обкопаю довкола неї та підсиплю гною,

⁹ то, може, наступного року зродить плід, а коли ні, зрубаш її!

Оздоровлення скорченої жінки

¹⁰ І навчав Ісус в одній із синагог у суботу.

¹¹ Була там одна жінка, яка вісімнадцять років мала духа хвороби: була скорчена й зовсім не могла випростатися.

¹² Побачивши її, Ісус покликав і сказав їй: Жінко, ти звільнена від своєї недуги!

- 13 Він поклав на неї руки — і враз випросталася, і стала прославляти Бога.
- 14 У відповідь старший синагоги, обурений тим, що Ісус оздоровив у суботу, промовив до натовпу: Є шість днів, в які належить працювати; тож приходьте тоді оздоровлятися, а не суботнього дня.
- 15 Та Господь відповів йому і сказав: Лицеміри, хіба кожний з вас не відв'язує у суботу вола або осла від ясел і не веде напувати?
- 16 А цю дочку Авраама, яку зв'язав сатана ось уже вісімнадцять років, чи не годиться звільнити від цього пута в суботній день?
- 17 І коли Ісус це говорив, стало соромно всім, які противилися Йому, і весь натовп радів усьому тому славному, що Він чинив.

Притча про гірчичне зерно та про закваску

- 18 А Він промовив: До кого подібне Боже Царство, і до чого його прирівняю?
- 19 Подібне воно до зерна гірчиці, яке людина взяла і кинула у свій город. І воно виростило і стало [великим] деревом, і птахи небесні оселилися в його гілках.
- 20 І знову сказав: До чого прирівняю Боже Царство?
- 21 Подібне воно до закваски, яку бере жінка, кладе в три мірки борошна, доки не вкисне все!

Силкуйтесь увійти через вузькі двері

- 22 І проходив Ісус містами й селами, і навчав, ідучи в Єрусалим.
- 23 Сказав Йому хтось: Господи, чи мало є тих, які спасаються? Він відповів їм:
- 24 Силкуйтесь увійти через вузькі двері, бо багато хто, кажу вам, буде намагатися ввійти, та не зможе.
- 25 Коли ж устане Господар і замкне двері, ви станете знадвору й будете стукати у двері, кажучи: Господи, [Господи], відчини нам! А Він у відповідь скаже вам: Я не знаю вас, звідки ви є!
- 26 Тоді почнете казати: Ми їли й пили перед Тобою, і Ти навчав на наших площах.
- 27 А Він відповість вам і скаже: Я не знаю вас, звідки ви! Відступіть від Мене всі, які чините беззаконня!
- 28 Там буде плач і скрегіт зубів, коли побачите Авраама, Ісаака, Якова й усіх пророків у Царстві Божому, а себе — вигнаними геть.
- 29 І прийдуть зі сходу, із заходу, з півночі, з півдня і сядуть у Царстві Божому.
- 30 І ось, є останні, які будуть першими, і є перші, які будуть останніми!

Намір Ірода вбити Ісуса

- 31 У той час підійшли деякі з фарисеїв і сказали Йому: Виходь і йди звідси, бо Ірод хоче Тебе вбити.

32 А Він відповів їм: Ідіть і скажіть цьому лисові: Ось Я виганяю бісів і оздоровляю сьогодні й завтра, а третього дня закінчу.

33 Усе ж таки сьогодні та завтра, а наступного дня Мені треба йти, бо неможливо, щоби пророк загинув поза Єрусалимом.

34 Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків і камінням побиваєш посланих до тебе! Скільки разів хотів Я зібрати твоїх дітей, як квочка збирає своїх курчат під крила, — та ви не захотіли!

35 Тому залишається вам дім ваш [порожнім]. Кажу вам, що не побачите Мене, аж поки не станеться, що ви скажете: Благословенний, Хто йде в Ім'я Господнє!

Луки 14

Зцілення в суботу

1 І сталося, що коли в суботу Ісус увійшов у дім якогось начальника з фарисеїв, щоб їсти хліб, то вони стежили за Ним.

2 І ось, перед Ним був один чоловік, хворий на водянку.

3 Озвавшись, Ісус сказав до законників і фарисеїв: У суботу годиться оздоровляти чи ні?

4 Вони ж мовчали. А Він, доторкнувшись, оздоровив його й відпустив.

5 І сказав Він їм: Коли в когось із вас син або віл упаде в криницю, хіба не витягнете відразу ж — у день суботній?

6 Та вони не могли дати відповіді на це.

Хто підноситься, буде понижений

7 А як Він помітив, що вони вибирали собі перші місця, розповів запрошеним притчу, кажучи їм:

8 Коли хто запросить тебе на весілля, не сідай на перше місце, аби часом хтось поважніший від тебе не виявився між запрошеними,

9 і щоб той, хто тебе та його запросив, не прийшов і не сказав тобі: Поступися йому місцем. І тоді, засоромлений, станеш займати останнє місце.

10 Але коли будеш запрошений, прийди, сядь на останнє місце, щоб той, хто запросив тебе, підійшов і сказав тобі: Друже, сядь вище! Тоді буде тобі честь перед усіма запрошеними з тобою.

11 Бо кожний, хто підноситься, буде понижений, а хто понижується, буде піднесений!

Про благодійність

12Говорив же Він і до того, хто запросив Його: Коли ти справляєш обід або вечерю, не запрошуй своїх друзів, ані своїх братів, ані своїх родичів, ані багатих сусідів, щоб і вони тебе колись запросили, — і в цьому буде тобі винагорода.

13 Але коли влаштуєш гостину, клич бідних, слабких, кривих, сліпих, —

14 і будеш блаженний, бо не мають чим тобі віддати; віддасться ж тобі у воскресінні праведних!

15 Почувши це, один з тих, які сиділи при столі, сказав Йому: Блаженний той, хто їстиме хліб у Божому Царстві!

Притча про велику гостину

16 Він же сказав йому: Один чоловік справляв велику гостину і запросив багатьох;

17 і послав свого раба в час гостини, щоби сказав запрошеним: Ідїть, бо вже [все] готове!

18 І враз усі почали відмовлятися. Перший сказав йому: Поле купив я, потрібно мені піти й побачити його; благаю тебе, вважай мене за виправданого.

19 А другий сказав: Купив я п'ять пар волів і йду випробувати їх; благаю тебе, вважай мене за виправданого.

20 Ще один сказав: Я одружився і через те не можу прийти.

21 Повернувся раб і розповів це своєму панові. Тоді пан, розгнівавшись, сказав своєму рабові: Мерщій виходь на площі та вулиці міста і приведи сюди вбогих, калік, сліпих, кривих!

22 І сказав раб: Пане, сталося так, як наказав ти, і ще є місця.

23 Та пан рабові сказав: Вийди на шляхи, на загороди і змушуй увійти, щоб наповнився мій дім.

24 Кажу вам, що жодний з тих раніше запрошених мужів не скуштує Моєї вечері. [Бо багато покликаних, та мало вибраних].

Вимоги до учнів Христа

25 Ішло за Ним багато людей. Обернувшись, Він сказав їм:

26 Якщо хто приходить до Мене і не зненавидить свого батька та матері, дружини й дітей, братів і сестер, та ще й душу свою, той не може бути Моїм учнем.

27 Хто не несе свого хреста і не йде слідом за Мною, не може бути Моїм учнем.

28 Бо хто з вас, бажаючи збудувати вежу, спочатку не сяде й не полічить коштів, чи вистачить для завершення,

29 щоб, коли покладе основу й не зможе докінчити, усі, які побачать, не почали сміятися з нього,

30 кажучи, що цей чоловік почав будувати й не спромігся закінчити.

31 Або який цар, ідучи на бій проти іншого царя, спершу не сяде порадитися, чи під силу йому з десятима тисячами війська зустріти того, хто йде з двадцятьма тисячами проти нього?

32 Коли ні, то як той ще далеко, шле до нього посланців і просить примирення.

33 Так ото й кожний з вас, хто не відречеться від усього свого майна, не може бути Моїм учнем.

Притча про сіль

34 Отже, сіль — добра річ, але коли сіль звітріє, чим посолите?

35 Ні на землю, ні на добриво вона не придатна — її висипають геть. Хто має вуха, щоб слухати, нехай слухає!

Луки 15

Притча про заблудлу вівцю

1 Підходили до Ісуса всі митники та грішники, щоби послухати Його.

2 І нарікали фарисеї та книжники, говорячи, що Він грішників приймає і з ними їсть.

3 А Він розповів їм ось таку притчу, кажучи:

4 Який чоловік із вас, маючи сто овець і загубивши одну з них, не лишає дев'яносто дев'ять у пустелі та не йде за тією, що загубилася, доки не знайде її?

5 І, знайшовши, бере на свої плечі, радіючи,

6 і, прийшовши до хати, він скликає друзів і сусідів, кажучи їм: Радійте зі мною, бо я знайшов мою вівцю, яка загубилася!

7 Кажу вам, що за одного грішника, який кається, радість на небі буде більша, ніж за дев'яноста дев'ятьма праведниками, які не потребують покаяння.

Притча про загублену драхму

8 Або яка жінка, маючи десять драхм, якщо загубила одну драхму, не запалює світильника і не замітає хати, шукаючи пильно, доки не знайде?

9 А знайшовши, скликає приятельок і сусідок, кажучи: Радійте зі мною, бо я знайшла драхму, що загубилася!

10 Такою, кажу вам, буває радість у Божих ангелів за одного грішника, який кається.

Притча про блудного сина

11 І Він розповів: Один чоловік мав двох синів.

12 І молодший з них сказав батькові: Батьку, дай мені належну частину майна! І він поділив між ними майно.

- 13 А через декілька днів, забравши все, молодший син подався до далекого краю і там розтратив своє майно, живучи розпусно.
- 14 Як витратив усе, настав великий голод у тому краї, і він став бідувати.
- 15 Пішов він, та й пристав до одного з громадян тієї землі, а той послав його на свої поля пасти свиней.
- 16 І бажав він насититися стручками, які їли свині, але ніхто йому не давав.
- 17 Опам'ятавшись, він сказав: Скільки наймитів мого батька мають у надлишку хліба, а я тут гину з голоду...
- 18 Устану, піду до свого батька і скажу йому: Батьку, я згрішив перед небом і перед тобою
- 19 і вже не гідний зватися твоїм сином; прийми ж мене як одного з твоїх наймитів!
- 20 Тож він, підійнявшись, пішов до свого батька. Коли він був ще далеко, батько побачив його й змилосердився; побігши, кинувся йому на шию і поцілував його.
- 21 А син сказав йому: Батьку, я згрішив перед небом і перед тобою; я вже не гідний зватися сином твоїм!
- 22 Та батько сказав своїм рабам: Негайно принесіть найкращий одяг і зодягніть його, дайте перстень йому на руку і взуття на ноги;
- 23 приведіть відгодоване теля та заколіть; будемо їсти й веселитися,
- 24 бо цей син мій був мертвий — і ожив, пропав — і знайшовся! І почали веселитися.
- 25 А його старший син був на полі. Коли, ідучи, наблизився до хати, почув співи й танці.
- 26 Закликавши одного зі слуг, він запитав: Що це таке?
- 27 Той сказав йому: Твій брат повернувся, і твій батько заколов відгодоване теля, бо здоровим його прийняв.
- 28 Тож він розгнівався і не хотів увійти. Його батько вийшов і вмовляв його.
- 29 Та він у відповідь сказав своєму батькові: Ось, стільки років я тобі служу, ніколи не переступав твоєї заповіді, а ти мені не дав і козеняти, щоб я повеселився з моїми друзями.
- 30 Коли ж цей син твій, який розтратив твоє майно з блудницями, повернувся, ти заколов йому відгодоване теля!
- 31 А той відказав йому: Сину, ти завжди зі мною, і все моє — твоє.
- 32 Тут треба таки веселитися і радіти, бо цей брат твій був мертвий — і ожив, пропав — і знайшовся!

Луки 16

Притча про нечесного управителя

- ¹ Говорив же Він і до учнів: Був один багатий чоловік, котрий мав управителя, якого звинуватили, нібито він розтрачує його майно.
- ² Покликавши його, сказав йому: Що це я чую про тебе? Дай звіт за своє управління, бо більше не зможеш керувати!
- ³ Став міркувати собі управитель: Що маю робити, — мій пан позбавляє мене управління? Копати не маю сили, жебракувати соромлюся.
- ⁴ Знаю, що зроблю: коли буду усунений від управління, то хай приймуть мене до своїх домів!
- ⁵ І, покликавши кожного з боржників свого пана, запитав першого: Скільки винен ти моєму панові?
- ⁶ Той відповів: Сто мірок олії. І сказав він йому: Візьми свою розписку, швидко сідай і напиши: п'ятдесят!
- ⁷ Потім запитав другого: А ти скільки винен? Той відказав: Сто мірок пшениці. Каже йому: Візьми свою розписку й напиши: вісімдесят.
- ⁸ І похвалив пан нечесного управителя, бо той мудро вчинив. Адже сини цього світу мудріші від синів світла у своєму роді.
- ⁹ І Я вам кажу: Набувайте собі друзів з мамони неправди, щоб коли вона зникне, прийняли вас до вічних осель.
- ¹⁰ Вірний у найменшому — і у великому вірний; несправедливий у найменшому — і у великому несправедливий.
- ¹¹ Тож коли в несправедному багатстві ви не були вірні, то хто вам довірить справжнє?
- ¹² І коли в чужому ви не були вірні, то хто вам дасть ваше?

Неможливо служити Богові й мамоні

- ¹³ Жодний раб не може двом панам служити: або одного буде ненавидіти, а другого любитиме; або одного буде триматися, а другим нехтуватиме. Не можете служити Богові й мамоні!

Ісус викриває грошолобство фарисеїв

- ¹⁴ Чули все це фарисеї, які були грошолобами, і насміхалися з Нього.
- ¹⁵ А Він сказав їм: Ви вдаєте із себе праведних перед людьми; Бог же знає ваші серця, бо те, що серед людей високе, — огидне перед Богом.
- ¹⁶ Закон і пророки були до Івана. Відтоді благовіститься Боже Царство, і кожний його здобуває силою.
- ¹⁷ Швидше небо й земля проминуть, ніж пропаде хоч одна риска із Закону.

Роз'яснення про розлучення

18 Кожний, хто залишає свою дружину й бере іншу, чинить перелюб; і хто одружується на розлученій із чоловіком, — такожчинить перелюб.

Притча про багатого й Лазаря

19 Один чоловік був багатий, одягався в багряницю та вісон і розкішно бенкетував щодня.

20 А другий — бідний, на ім'я Лазар, лежав перед його ворітьми в струпах

21 і бажав насититися тим, що падало зі столу багатого; приходили пси й лизали його рани.

22 Сталося, що бідний помер, і віднесли його ангели на лоно Авраама; помер же й багатий, і його поховали.

23 І, терплячи муки аду, він звів свої очі й побачив здалека Авраама та Лазаря на його лоні,

24 й закричав, гукаючи: Батьку Аврааме, змилосярдсья наді мною і пошли Лазаря, щоби змочив кінчик свого пальця у воді й охолодив мій язик, бо мучуся в цьому полум'ї!

25 Та Авраам промовив: Сину, згадай, як ти одержував своє добро за свого життя, а Лазар — одне лихо. А тепер він тут втішається, ти ж — мучишся.

26 І, крім усього цього, між нами й вами лежить велика безодня, щоб ті, які бажать перейти звідси до вас, не змогли, і щоби звідти до нас не переходили!

27 Той же відказав: Благаю тебе, батьку, пошли його до дому мого батька,

28 бо маю п'ятьох братів, нехай засвідчить їм, щоб і вони не прийшли на це місце страждання!

29 Та Авраам відповів: Вони мають Мойсея та пророків: хай їх слухають!

30 А той продовжував: Ні, батьку Аврааме, коли ж хто з мертвих прийде до них, то покаються!

31 Він же сказав йому: Якщо Мойсея і пророків не слухають, не повірять і тому, хто з мертвих воскресне.

Луки 17

Горе тому, через кого приходять спокуси

1 А до Своїх учнів Він промовив: Неможливо, щоби спокуси не прийшли, та горе тому, через кого вони приходять;

2 йому було б краще почепити жорновий камінь на свою шию і кинутися в море, ніж щоби спокусив одного із цих малих.

Учіться прощати

³ Зважайте на себе! Коли згрішить твій брат, — докори йому, а коли покається, — прости йому.

⁴ І якщо сім разів на день згрішить проти тебе і сім разів [на день] звернеться до тебе, кажучи: Каюся! — прости йому.

Про силу віри

⁵ І сказали апостоли Господу: Додай нам віри!

⁶ А Господь промовив: Коли б ви мали віру, хоч як гірчичне зернятко, і повеліли б цій смоківниці: Вирви себе з корінням і посади себе в морі! — то послухала б вас.

Ми — нікчемні раби

⁷ Хто з вас, маючи раба, який оре або пасе, скаже йому, коли він прийде з поля: Негайно йди та сідай до столу?

⁸ Але хіба не скаже йому: Приготуй щось поїсти, підпережися і прислуговуй, поки я наїмся і нап'юся, а потім ти їстимеш і питимеш?

⁹ Чи подякує він рабові, який виконав наказане? [Не думаю].

¹⁰ Так і ви, коли зробите все наказане вам, кажіть: Ми, нікчемні раби, зробили те, що повинні були зробити!

Оздоровлення десятиох прокажених

¹¹ І сталося, як ішов Він до Єрусалима, то проходив через Самарію і Галилею.

¹² І як входив Він до одного села, зустріли Його десять прокажених мужів, які стали здалека.

¹³ Вони піднесли голос, гукаючи: Ісусе, Наставнику, помилуй нас!

¹⁴ Побачивши їх, Він сказав: Підіть і покажіться священикам! І сталося так, що коли вони йшли, — очистилися.

¹⁵ Один з них, побачивши, що видужав, повернувся, прославляючи Бога гучним голосом,

¹⁶ упав обличчям до ніг Його, дякуючи Йому; це був самарієць.

¹⁷ У відповідь Ісус сказав: Хіба не десять очистилося? А де ж дев'ять?

¹⁸ Не здогадалися повернутися, щоб віддати славу Богові, а тільки цей чужинець?

¹⁹ І сказав Він йому: Підведися і йди; твоя віра тебе спасла.

Царство Боже приходить непомітно

²⁰ А як фарисеї запитали: Коли прийде Боже Царство? — Він відповів їм і сказав: Боже Царство не прийде помітно,

²¹ і не скажуть: Ось тут воно, або там! Адже Боже Царство всередині вас!

Про другий прихід Ісуса Христа

- ²² І сказав учням: Настануть дні, коли забажаєте побачити один із днів Людського Сина, — та не побачите.
- ²³ І скажуть вам: Ось тут! — або: Ось там! — не виходьте і не біжіть слідом.
- ²⁴ Адже як блискавка, блиснувши, світить від краю до краю неба, — так буде і Людський Син Свого дня.
- ²⁵ Та спершу Він має багато постраждати і бути відкинутим цим родом.
- ²⁶ І як було за днів Ноя, так буде і за днів Людського Сина:
- ²⁷ їли, пили, женилися, виходили заміж — до дня, коли ввійшов Ной до ковчега; і настав потоп, і вигубив усіх.
- ²⁸ Так само, як було за днів Лота: їли, пили, купували, продавали, садили, будували,
- ²⁹ а того дня, коли Лот вийшов із Содома, вогонь і сірка впали з неба і вигубили всіх.
- ³⁰ Так буде в день, коли з'явиться Людський Син.
- ³¹ Того дня, хто буде на даху, а речі його в домі, хай не сходить взяти їх, а хто на полі, також хай не повертається назад.
- ³² Згадайте дружину Лота.
- ³³ Хто лише прагнучиме душу свою зберегти, він погубить її, а хто погубить, той оживить її.
- ³⁴ Кажу вам: тієї ночі будуть двоє на одному ліжку, — одного візьмуть, а другого залишать;
- ³⁵ будуть дві разом молоти, — одну візьмуть, а другу залишать.
- ³⁶ [Двоє будуть на полі, — одного візьмуть, а другого залишать].
- ³⁷ І кажуть Йому у відповідь: Де, Господи? А Він відповів їм: Де труп, там зберуться і орли.

Луки 18

Притча про неправедного суддю

- ¹ Він розповів їм притчу, що треба завжди молитися і не занепадати духом,
- ² кажучи: В якомусь місті був один суддя, який Бога не боявся і людей не соромився.
- ³ Була в тому місті й вдова, яка приходила до нього й говорила: Захисти мене від мого супротивника!

⁴ А він певний час не хотів, та згодом сказав собі: Хоч я і Бога не боюся, і людей не соромлюся,

⁵ але через те, що мені докучає ця вдова, захищу її, щоб не приходила й не надокучала мені!

⁶ І промовив Господь: Слухайте, що каже неправедний суддя.

⁷ То хіба Бог не захистить вибраних Своїх, які кличуть до Нього день і ніч? Чи буде Він зволікати щодо них?

⁸ Кажу вам: Він оборонить їх негайно! Однак, як прийде Людський Син, то чи знайде Він віру на землі?

Притча про фарисея і митника

⁹ А для тих, які надіються на себе, ніби вони праведні й за ніщо мають інших, розповів таку притчу:

¹⁰ Два чоловіки ввійшли до храму помолитися: один фарисей, а другий митник.

¹¹ Фарисей, ставши, про себе так молився: Боже, дякую Тобі, що я не такий, як інші люди, — грабіжники, несправедливі, перелюбники, або як оцей митник;

¹² я пошу двічі на тиждень, даю десятину з усього, що надбаю.

¹³ А митник, здалека стоячи, не смів навіть очей звести до неба, але бив себе в груди, промовляючи: Боже, будь милосердний до мене, грішного!

¹⁴ Кажу вам, що цей повернувся до свого дому оправданий більше, ніж той, бо кожний, хто підноситься, — буде понижений, а хто себе понижує, — піднесений буде!

Ісус благословляє немовлят

¹⁵ Приносили ж до Нього й немовлят, щоби до них доторкнувся; учні, побачивши, забороняли їм.

¹⁶ А Ісус покликав їх, та й каже: Пустіть дітей, хай приходять до Мене, не забороняйте їм, бо таких є Царство Боже!

¹⁷ Запевняю вас: хто не прийме Божого Царства, як дитина, той не ввійде до нього!

Багатим тяжко увійти до Божого Царства

¹⁸ І запитав Його якийсь знатний, кажучи: Учителю добрий, що мені робити, аби успадкувати вічне життя?

¹⁹ Ісус же йому відповів: Чому звеш Мене добрим? Ніхто не є добрий, тільки Сам Бог.

²⁰ Заповіді знаєш: Не чини перелюбу, не вбивай, не кради, не свідчи неправдиво, шануй батька свого та матір [свою]?

²¹Він же сказав: Усе це я зберіг змолоду.

²²Почувши це, Ісус сказав йому: Ще одного бракує тобі: усе, що маєш, продай і роздай бідним — і будеш мати скарб на небесах, та приходи і слідуй за Мною.

²³Він же, почувши це, зажурився, бо був дуже багатий.

²⁴Коли Ісус побачив, що той зажурився, то сказав: Як тяжко багатим увійти до Божого Царства!

²⁵Бо легше верблюдові пройти крізь вушко голки, ніж багатому увійти до Божого Царства.

²⁶А ті, які слухали, запитали: То хто ж тоді може спастися?

²⁷Він же відповів: Неможливе для людей є можливе для Бога.

Нагорода вірним

²⁸І промовив Петро: Ось ми, залишивши своє, пішли за Тобою.

²⁹Він же сказав їм: Запевняю вас, що немає нікого, хто, залишивши дім, або дружину, або братів, або батьків, або дітей заради Божого Царства,

³⁰не одержав би значно більше тепер, а в прийдешньому віці — вічне життя!

Ісус провіщає про Свою смерть

³¹Узявши дванадцятьох, Він промовив до них: Ось ідемо в Єрусалим, і збудеться все, написане пророками про Сина Людського,

³²бо Він буде виданий язичникам, буде висміяний, зневажений, опльований;

³³після бичування вб'ють Його, але третього дня Він воскресне!

³⁴Та вони нічого того не збагнули; це слово було приховане від них, — і вони не розуміли сказаного.

Зцілення сліпого біля Єрихона

³⁵І сталося, коли Він наближався до Єрихона, якийсь сліпий сидів при дорозі й жебрав.

³⁶Почувши юрбу, яка проходила, він запитав, що це таке.

³⁷Йому відказали, що проходить Ісус Назарянин.

³⁸І він закричав, гукаючи: Ісусе, сину Давидів, помилуй мене!

³⁹А ті, які йшли попереду, погрожували йому, щоби замовк, та він ще дужче кричав: Сину Давидів, помилуй мене!

⁴⁰Спинившись, Ісус наказав привести його до Себе. Коли він наблизився, запитав його:

⁴¹Що ти хочеш, щоб Я для тебе зробив? Він же сказав: Господи, щоб я знову бачив!

⁴² Ісус сказав йому: Прозрій, твоя віра спасла тебе!

⁴³ І він враз почав бачити і пішов за Ним, прославляючи Бога. А весь народ, побачивши це, віддав хвалу Богові.

Луки 19

Ісус у домі Закхея

¹ Увійшовши в місто, Ісус переходив через Єрихон.

² І ось чоловік, якого звали Закхей, — це був старший над митниками і був багатий, —

³ прагнув побачити Ісуса, хто Він, але не міг через натовп, бо був малого зросту.

⁴ Побігши наперед, він виліз на смоківницю, щоби Його побачити, коли Він там проходитиме.

⁵ Прийшовши на те місце, Ісус поглянув, [побачив його і] звернувся до нього: Закхею, негайно злізай, бо сьогодні потрібно Мені бути у твоєму домі!

⁶ І він швидко зліз, і прийняв Його, радіючи.

⁷ А всі, побачивши це, нарікали, кажучи: Навіщо зайшов Він, щоби зупинитися в грішної людини!

⁸ Устав Закхей і сказав Господу: Ось, Господи, даю бідним половину свого майна, і якщо кого чим скривдив, повертаю вчетверо!

⁹ А Ісус промовив до нього: Сьогодні завітало спасіння до цього дому, бо й він — син Авраама;

¹⁰ Син Людський прийшов знайти та спасти те, що загинуло!

Притча про десять мін

¹¹ Коли вони слухали це, Він розповів ще одну притчу, оскільки був близько до Єрусалима, і вони сподівалися, що ось-ось має об'явитися Боже Царство.

¹² Отже, — сказав Він, — один чоловік шляхетного роду пішов у далеку країну, щоби прийняти царство і повернутися.

¹³ Він покликав десятюх своїх рабів, дав їм десять мін і сказав їм: Торгуйте, доки прийду!

¹⁴ Та громадяни ненавиділи його і послали посланців слідом за ним, кажучи: Не хочемо, щоби цей панував над нами!

¹⁵ І сталося, що, одержавши царство, він повернувся і звелів покликати до себе тих рабів, яким дав гроші, аби довідатися, що вони вторгували.

¹⁶ Приходить перший і каже: Пане, міна твоя принесла десять мін.

- 17 І відказав йому: Гаразд, добрий рабе, так як в малому ти був вірний, володїй десятима містами.
- 18 Прийшов другий, кажучи: Пане, міна твоя принесла п'ять мін.
- 19 Сказав і цьому: І ти будь над п'ятьма містами.
- 20 І ще один прийшов, кажучи: Пане, ось твоя міна, яку мав я відкладену в хусточці.
- 21 Адже я боявся тебе, бо ти жорстока людина: береш те, чого не поклав, і жнеш те, чого не посіяв!
- 22 Каже йому: Устами твоїми суджу я тебе, лукавий рабе. Ти знав, що я жорстока людина, що беру те, чого не поклав, і що жну те, чого не посіяв.
- 23 Чому ж не дав ти моїх грошей купцям, і я, повернувшись, узяв би своє з прибутком?
- 24 А тим, які стояли поряд, сказав: Візьміть від нього міну і дайте тому, хто має десять мін!
- 25 І відповіли йому: Пане, він же десять мін вже має!
- 26 Кажу вам: кожному, хто має, дасться, а від того, хто не має, і те, що має, буде забране [від нього].
- 27 А тих моїх ворогів, які не хотіли, щоб я царював над ними, приведіть сюди і повбивайте їх переді мною!
- 28 Сказавши це, Він пішов попереду, прямуючи в Єрусалим.

Славний в'їзд у Єрусалим

- 29 І сталося, як наблизився Він до Витфагії і Витанії, до гори, що зветься Оливна, то послав двох учнів,
- 30 кажучи: Ідіть у село, що навпроти, а ввійшовши до нього, знайдете прив'язане ося, на яке ніхто з людей ніколи не сідав; відв'яжіть його і приведіть.
- 31 Коли хто запитає вас, навіщо відв'яжете, то скажете [йому], що Господь потребує його.
- 32 Посланці пішли й знайшли все так, як Він їм сказав.
- 33 Коли відв'язували ося, запитали його господарі: Навіщо відв'яжете ося?
- 34 Вони ж відказали, що Господь потребує його.
- 35 Тож вони привели ося до Ісуса і, накинувши на нього свою одіж, посадили Ісуса.
- 36 А коли Він їхав, стелили свою одежу на дорозі.
- 37 Як наблизився Він до підніжжя Оливної гори, багато учнів почали з радістю хвалити Бога гучним голосом за всі чудеса, які побачили,

38 вигукуючи: Благословенний Цар, Який іде в Ім'я Господнє! Мир на небі і слава на висотах!

39 Та деякі фарисеї з натовпу сказали Йому: Учителю, заборонице Своїм учням!

40 У відповідь Він сказав: Кажу вам, коли вони замовкнуть, кричатиме каміння.

Плач над Єрусалимом

41 А коли Він наблизився і побачив місто, то заплакав над ним,

42 кажучи: Якби ти зрозуміло хоч у цей день, що потрібне для [твого] миру! Тепер же це сховано від очей твоїх.

43 Адже прийдуть на тебе дні, — і твої вороги оточать тебе валом, візьмуть тебе в облогу, тіснитимуть тебе звідусіль,

44 поб'ють тебе й твоїх дітей у тобі, не залишать каменя на камені в тобі, бо не зрозуміло ти часу своїх відвідин!

Ісус звільняє храм від торговців

45 Увійшовши в храм, Він почав виганяти тих, котрі продавали [в ньому й купували],

46 кажучи їм: Написано: Дім Мій буде домом молитви, а ви зробили його печерою розбійників!

47 І навчав щодня в храмі. А первосвященики, книжники та старші народу прагнули Його погубити,

48 але не знаходили, як це зробити, оскільки всі люди, слухаючи, не відходили від Нього.

Луки 20

Питання про Ісусову владу

1 І сталося одного дня, коли навчав Він народ у храмі й благовістив, то прийшли первосвященики та книжники зі старшими

2 і промовили до Нього, запитуючи: Скажи нам, якою владою Ти це робиш, або хто дав Тобі цю владу?

3 У відповідь Він сказав їм: Запитаю вас і Я [одну] річ; скажіть Мені:

4 хрещення Івана було з неба чи від людей?

5 Вони міркували собі, кажучи: Коли скажемо: З неба, — відкаже: Чому ж ви не повірили йому?

6 Якщо ж скажемо: Від людей, — увесь народ поб'є нас камінням, бо впевнений, що Іван — пророк.

7 І вони відповіли, що не знають звідкіля.

⁸А Ісус сказав їм: То і Я не скажу вам, якою владою це роблю!

Притча про робітників у винограднику

⁹ І почав Він розповідати людям таку притчу: Один чоловік насадив виноградник, віддав його робітникам, та й відбув на довгий час.

¹⁰У певну пору послав до робітників раба, щоби дали йому з врожаю виноградника, а робітники, побивши його, відіслали ні з чим.

¹¹І знову послав другого раба; вони й того побили, зневажили, та й відіслали ні з чим.

¹²І знову послав — третього; вони й цього, завдавши йому ран, вигнали.

¹³Сказав тоді господар виноградника: Що маю робити? Пошлю свого улюбленого сина, — може, [побачивши] його, посоромляться?

¹⁴ Угледівши його, робітники міркували собі, кажучи: Це ж спадкоємець! Убиймо його, щоби спадщина стала наша!

¹⁵ І, викинувши його геть з виноградника, вбили. Що ж зробить їм господар виноградника?

¹⁶Прийде й вигубить цих робітників та віддасть виноградника іншим! Почувши, вони сказали: Хай так не буде!

¹⁷ Він же, поглянувши на них, сказав: Що означає написане: Камінь, який відкинули будівничі, цей став нарижним?

¹⁸ Кожний, хто впаде на той камінь, розіб'ється, [а] на кого він сам упаде, того розчавить.

¹⁹ Саме в той час хотіли первосвященики та книжники накласти руки на Нього, бо зрозуміли, що цю притчу Він сказав проти них, та побоялися народу.

Кесареве — кесареві, а Боже — Богові

²⁰ Стежачи, вони послали підглядачів, які видавали себе за праведних, щоби спіймати Його на слові та видати Його урядові й владі намісника.

²¹ Тож вони запитали Його, кажучи: Учителю, знаємо, що правильно говориш і навчаєш, не дивишся на обличчя, але по правді наставляєш на Божу дорогу.

²²Чи належить нам давати данину кесареві, чи ні?

²³Зрозумівши їхню підступність, Він сказав їм: [Чому Мене спокушаєте?]

²⁴Покажіть Мені динарій . Чий там образ і напис? [У відповідь] вони сказали: Кесаря.

²⁵ А Він відказав їм: Тож кесарево віддайте кесареві, а Боже — Богові!

²⁶І не могли піймати Його на слові перед народом, і здивувавшись Його відповіддю, вони замовкли.

Про воскресіння мертвих

- 27 Підійшли деякі з садукеев, які стверджували, що немає воскресіння, та й запитали Його,
- 28 кажучи: Учителю, Мойсей записав нам, що якби у когось помер брат, котрий має дружину, і помер бездітний, то нехай його брат візьме її за дружину та відновить потомство для свого брата.
- 29 Отже, було сім братів. Перший, узявши дружину, помер бездітним.
- 30 І другий, [узявши дружину, також помер бездітним].
- 31 І третій узяв, — і так само всі семеро; жодний не залишив дітей, усі померли.
- 32 Останньою померла й жінка.
- 33 У воскресінні котрому з них вона буде дружиною? Бо ж семеро мали її за дружину.
- 34 Ісус же [у відповідь] сказав їм: Сини цього віку женяться і виходять заміж,
- 35 а ті, які будуть гідні досягнути того віку й воскреснуть з мертвих, не женяться і не виходять заміж,
- 36 адже вони більше вмерти не можуть, оскільки є рівні ангелам, є Божими синами, будучи синами воскресіння.
- 37 А що мертві встають, то й Мойсей показав біля куща, коли назвав Господа Богом Авраама, і Богом Ісаака, і Богом Якова.
- 38 Бог же не є Богом мертвих, а живих, бо всі для Нього живуть!
- 39 У відповідь деякі з книжників сказали: Учителю, добре Ти сказав!
- 40 Тож більше не наважувалися Його ні про що запитувати.

Чий Син Христос?

- 41 А Він промовив до них: Як же це кажуть, що Христос є сином Давида?
- 42 Таж сам Давид говорить у книзі Псалмів: Промовив Господь до мого Господа: Сядь праворуч Мене,
- 43 поки не покладу ворогів Твоїх підніжком для Твоїх ніг!
- 44 Отже, Давид називає Його Господом, як же Він йому син?

Стережіться книжників

- 45 Коли весь народ слухав, Він казав Своїм учням:
- 46 Стережіться книжників, які бажають ходити в шатах і люблять вітання на майданах та перші місця в синагогах і перші місця на гостинах,
- 47 які поїдають доми вдовиць і напоказ довго моляться; вони приймуть дуже тяжкий осуд!

Луки 21

Дар бідної вдови

- ¹ Звівши очі, Він побачив тих, які кидали свої багаті дари до скарбниці.
- ² Помітив і одну бідну вдову, яка вкидала туди дві лепти ,
- ³ і сказав: Правду кажу вам, що ця бідна вдова більше від усіх кинула,
- ⁴ бо всі ці зі свого достатку кидали в дар [Богові], а вона зі своєї вбогості вкинула все, що мала на прожиток.

Про зруйнування храму

- ⁵ І коли дехто говорив про храм, що прикрашений коштовним камінням та дарами, Він сказав:
- ⁶ Настануть дні, коли з того, що бачите, не залишиться і камінь на камені, який не був би зруйнований.

Ознаки кінця світу

- ⁷ Вони запитали Його, кажучи: Учителю, коли ж це буде і яка ознака того, коли це має статися?
- ⁸ Він же відповів: Стережіться, щоб вас ніхто не ввів у оману, бо багато хто прийде під Моїм Ім'ям, кажучи: Це я! — і: Час наблизився! — Не йдіть за ними!
- ⁹ Коли ж почуєте про війни та розрухи, — не бійтеся, бо має це раніше статися, але це ще не кінець.
- ¹⁰ Тоді говорив їм: Повстане народ проти народу і царство проти царства;
- ¹¹ і будуть місцями великі землетруси, голод, пошесті й жахливі події, і будуть великі ознаки з неба.
- ¹² А перед цим усім накладуть на вас свої руки і будуть переслідувати, видаючи в синагоги та в'язниці; поведуть вас до царів і володарів через Моє Ім'я;
- ¹³ станеться ж вам це на свідчення.
- ¹⁴ Отже, покладіть у серцях ваших не турбуватися наперед, що відповідати,
- ¹⁵ бо Я вам дам слова та мудрість, яким не зможуть протистояти чи відповісти всі противники ваші.
- ¹⁶ Видаватимуть вас і батьки, і брати, і родичі, і друзі, і вб'ютьдекого з вас,
- ¹⁷ і будуть ненавидіти вас усі через Моє Ім'я.
- ¹⁸ Але й волосина з вашої голови не пропаде.
- ¹⁹ У вашій терпеливості здобудете ваші душі.

Про спустошення Єрусалима

20 Коли ж побачите, що Єрусалим оточений військами, тоді знайте, що наблизилося його спустошення.

21 Тоді ті, хто в Юдеї, хай втікають у гори, а хто всередині міста, хай виходять; ті, хто в околицях, хай не входять до нього,

22 бо то будуть дні помсти, щоби сповнилося все написане.

23 Горе ж вагітним і тим, хто годуватиме грудьми в ті дні. Бо буде велике горе на землі й гнів на цьому народі;

24 і впадуть від вістря меча, і потраплять у полон до всіх народів, а Єрусалим буде топтаний язичниками, доки не закінчатся часи язичників.

Прихід Сина Людського

25 І будуть ознаки на сонці, і місяці, і зорях, а на землі тривога народів від раптового морського реву та розбурханих хвиль,

26 коли люди ціпенітимуть від страху й очікування того, що надходить на цілий світ, бо сили небесні захитаються.

27 І тоді побачать Сина Людського, Який йде на хмарі з силою і великою славою.

28 Коли ж почне це збуватися, випростайтеся і підійміть свої голови, бо наближається ваше визволення!

29 І розповів їм притчу: Погляньте на смоківницю і на всі дерева:

30 коли вже пускають листя, і ви бачите це, то самі знаєте, що близько літо;

31 так і ви, коли побачите, що це збувається, — знайте, що близько Боже Царство.

32 Запевняю вас, що не мине рід цей, як усе станеться.

33 Небо і земля проминуть, а Мої слова не проминуть.

Треба бути готовими до приходу Господа

34 Стережіться, щоб ваші серця не обтяжувалися ненаситністю, пияцтвом і життєвими клопатами, і щоб не надійшов на вас той день несподівано,

35 наче пастка, бо прийде він на всіх, хто проживає на поверхні всієї землі.

36 Тож пильнуйте, постійно моліться, щоби змогли ви уникнути всього того, що має відбутися, — і стати перед Сином Людським!

37 Удень Ісус був у храмі й навчав, а вночі виходив і перебував на горі, що зветься Оливною.

38 Зранку всі люди приходили до Нього в храм, щоби послухати Його.

Луки 22

Юдина зрада

- ¹ Наближалося свято Опрісноків, що зветься Пасхою.
- ² Первосвященики та книжники шукали, як убити Його, але боялися народу.
- ³ Та сатана ввійшов у Юду, якого звали Іскаріотом, котрий був із числа дванадцятьох,
- ⁴ і він пішов, домовився з первосвящениками та начальниками варти, як Його видати їм.
- ⁵Ті зраділи й погодилися дати йому срібняків.
- ⁶ І він пристав та шукав нагоди, щоб видати Його їм не при народі.

Господня Вечеря

- ⁷ Настав день Опрісноків, коли належало приносити в жертву пасху.
- ⁸І послав Він Петра й Івана, сказавши: Підіть і приготуйте нам пасху, щоб ми її спожили.
- ⁹Вони сказали Йому: Де хочеш, щоб ми приготували?
- ¹⁰ А Він відповів їм: Ось, як будете входити до міста, зустріне вас чоловік, який у глечичку нестиме воду; йдіть за ним до того дому, куди він увійде,
- ¹¹ і скажіть господареві дому: Учитель питає тебе: Де світлиця, в якій споживатиму пасху зі Своїми учнями?
- ¹²І він вам покаже велику прибрану світлицю, там приготуйте.
- ¹³ Пішовши, вони знайшли, як Він сказав їм, і приготували пасху.
- ¹⁴ І коли настав час, Він сів при столі й апостоли з Ним.
- ¹⁵ І Він сказав їм: Я дуже забажав спожити з вами цю пасху, перш ніж страждатиму;
- ¹⁶ кажу вам, що вже не буду споживати її, аж поки вона не сповниться в Божому Царстві.
- ¹⁷ Взнявши чашу та віддавши подяку, Він сказав: Візьміть її і поділіть між собою.
- ¹⁸Кажу вам, що не питиму відтепер з плоду виноградного, аж доки не прийде Царство Боже.
- ¹⁹ І взявши хліб та віддавши подяку, переломив і дав їм, кажучи: Це тіло Моє, яке за вас віддається; це робіть на спомин про Мене.
- ²⁰ Так само й чашу по вечері, кажучи: Ця чаша — Новий Завіт у Моїй крові, яка за вас проливається.
- ²¹ Ось і рука того, хто видає Мене, зі Мною на столі.
- ²²Хоча Син Людський іде, як призначено, але горе тій людині, яка Його видає.
- ²³І вони почали з'ясовувати між собою, хто з них міг би бути тим, хто це зробить.

Більший нехай буде як менший

- 24 Була й суперечка між ними, хто з них більший.
- 25 А Ісус сказав їм: Царі народів панують над ними, а ті, хто володіє ними, зветься добродійцями.
- 26 Ви ж не так, але більший між вами хай буде як менший, і начальник — як слуга.
- 27 Хто більший: той, хто сидить, чи той, хто обслуговує? Хіба не той, хто сидить? Я ж серед вас як Той, Хто обслуговує.

Апостоли судитимуть дванадцять племен Ізраїля

- 28 Ви є ті, які залишилися зі Мною в Моїх випробуваннях;
- 29 як заповів Мені Мій Отець Царство, так і Я заповідаю вам, —
- 30 щоб ви їли й пили за Моїм столом у Моєму Царстві, щоб сиділи на престолах і судили дванадцять племен Ізраїля.

Ісус говорить про відречення Петра

- 31 [Сказав же Господь]: Симоне, Симоне, ось сатана випросив вас, щоби пересіяти, як пшеницю;
- 32 Я ж благав за тебе, щоб не забракло тобі віри; і ти, коли на вернешся, зміцни своїх братів!
- 33 Той відказав Йому: Господи, з Тобою я готовий іти і до в'язниці, і на смерть.
- 34 Ісус же мовив: Кажу тобі, Петре, не заспіває півень сьогодні, як ти тричі зречешся Мене, стверджуючи, що не знаєш Мене!

В Ісусі справджуються пророцтва

- 35 І сказав їм: Коли Я послав вас без гаманця, без торби і без взуття, то хіба чогось вам бракувало? Вони ж сказали: Нічого.
- 36 А Він сказав їм: Але тепер, хто має гаманця, нехай візьме також і торбу, а хто не має, нехай продасть свій одяг і купить меча.
- 37 Кажу вам, що в Мені має збутися те, що написано: До злочинців зараховано Його, бо те, що сказане про Мене, звершується!
- 38 Вони сказали: Господи, ось тут два мечі. А Він відповів їм: Достатньо.

Ісусова молитва в Гетсиманії

- 39 Вийшовши, Він попрямував за звичаєм на Оливну гору, а за Ним пішли учні.
- 40 Прийшовши на місце, Він сказав їм: Моліться, щоб не потрапили ви у спокусу.
- 41 А Сам відійшов від них на віддаль, як кинути каменем, упав на коліна й молився,

⁴² промовляючи: Отче, коли хочеш, зроби, щоб минула Мене чаша ця; однак не Моя хай буде воля, але Твоя!

⁴³ З'явився Йому ангел з неба, який додав Йому сили.

⁴⁴ Перебуваючи у великій тривозі, Він ще ревніше молився; піт Його став, як краплини крові, що капали на землю.

⁴⁵ Уставши від молитви, Він підійшов до учнів і знайшов, що вони заснули від смутку.

⁴⁶ І сказав їм: Чому спите? Устаньте й моліться, щоб ви не потрапили у спокусу.

Схоплення Ісуса

⁴⁷ Він ще говорив, як з'явилася юрба і з нею той, хто зветься Юдою, один із дванадцятьох; він ішов перед ними і наблизився до Ісуса, щоби поцілувати Його, [бо дав їм цей знак: Кого поцілую, — Той і є].

⁴⁸ Ісус сказав йому: Юдо, то ти поцілунком видаєш Сина Людського?

⁴⁹ Ті, хто був з Ним, коли побачили те, що відбувається, сказали: Господи, чи не вдарити нам мечем?

⁵⁰ І один з них вдарив раба первосвященника і відтяв йому праве вухо.

⁵¹ Та Ісус озвався і сказав: Облиште, вже досить; і доторкнувшись до вуха, зцілив його.

⁵² А до тих, які виступили проти Нього, — до первосвященників, начальників варти храму та старших, — Ісус сказав: Наче проти розбійника вийшли ви з мечами і киями.

⁵³ Жодного дня, коли Я був з вами у храмі, ви не підняли руки на Мене. Але це ваш час і влада темряви.

Петро відрікається від Ісуса

⁵⁴ Вони ж схопили Його, повели й привели у двір первосвященника. А Петро йшов слідом на віддалі.

⁵⁵ Коли розклали вогонь серед двору і разом сиділи, Петро сидів серед них.

⁵⁶ Коли він сидів при світлі, помітила його якась служниця і, поглянувши на нього, сказала: І цей був з Ним!

⁵⁷ Він же відрікся, кажучи: Жінко, я не знаю Його!

⁵⁸ Невдовзі другий, побачивши його, сказав: І ти — один з них! Петро ж сказав: Чоловіче, я — ні!

⁵⁹ Минула приблизно одна година, і ще якийсь твердив, кажучи: Справді, і цей був з Ним, бо він — галилеєць.

⁶⁰Та Петро промовив: Чоловіче, не знаю, про що ти говориш! І тут же, як він говорив, заспівав півень.

⁶¹Обернувшись, Господь поглянув на Петра; і Петро згадав слова Господа, коли Він йому сказав: Перше ніж півень сьогодні заспіває, відречешся від Мене тричі!

⁶²І, вийшовши геть, він гірко заплакав.

Знуцання над ув'язненим Ісусом

⁶³А мужі, які тримали Ісуса, глумилися з Нього, б'ючи;

⁶⁴вони, зав'язавши Йому очі, [били Його в обличчя і] запитували Його, кажучи: Пророкуй, хто Тебе вдарив?

⁶⁵І багато іншого, зневажливого, наговорювали на Нього.

Перед збором старших, первосвящеників і книжників

⁶⁶Коли почався день, зібралася рада старших народу, первосвящеників і книжників, і повели Його на свої збори,

⁶⁷кажучи: Якщо Ти — Христос, то скажи нам! Він відповів їм: Якщо Я вам скажу, не повірите;

⁶⁸якщо ж запитаю, не відповісте [Мені й не відпустите].

⁶⁹Віднині ж буде, що Син Людський сидітиме по правиці Божої сили.

⁷⁰Тоді всі запитали: Чи Ти — Син Божий? А Він їм відповів: Ви самі говорите, що Я є.

⁷¹Вони ж сказали: Навіщо нам потрібне ще якесь свідчення? Адже ми самі почули з Його вуст!

Луки 23

Ісус перед Пилатом

¹І встали всі вони, і повели Його до Пилата.

²Почали Його звинувачувати, кажучи: Ми знайшли Цього, Який бунтує наш народ, забороняє давати кесареві данину і каже, що Він — Сам Христос, Цар.

³Пилат запитав Його, кажучи: Ти є Цар юдеїв? А Він у відповідь сказав йому: Ти кажеш!

⁴Пилат же сказав первосвященикам і юрбі: Жодної вини я не знаходжу в Цій Людині.

⁵Та вони ще наполегливіше твердили, запевняючи, що Він підбурює народ, навчає по всій Юдеї, починаючи з Галилеї і аж сюди.

⁶Пилат, почувши це, запитав, чи Він галилеєць.

⁷ Переконавшись, що Він з підвладних Ірода, відіслав Його до Ірода, який тими днями перебував у Єрусалимі.

Ісус перед Іродом

⁸ Ірод, побачивши Ісуса, дуже зрадів; давно бажав Його бачити, бо чув [багато] про Нього і сподівався побачити від Нього якусь ознаку.

⁹ Ставив Йому багато запитань, але Він нічого йому не відповідав.

¹⁰ Первосвященики та книжники стояли, завзято обвинувачуючи Його.

¹¹ Ірод зі своїми воїнами, принизивши та висміявши Його, одягнув у світлий одяг і відіслав Його до Пилата.

¹² Того дня Ірод і Пилат стали друзями, хоча раніше вони ворогували між собою.

Засуджений на смерть

¹³ Пилат, покликавши первосвящеників, начальників та людей,

¹⁴ сказав їм: Привели ви мені Цю Людину як Того, Хто підбурює народ. І ось, я перед вами допитував і не знайшов у Цій Людині жодної провини з того, у чому Її обвинувачуєте.

¹⁵ Так само й Ірод, який повернув Його нам. Отже, нічого вартого смерті Він не зробив;

¹⁶ тож, покаравши Його, відпущу.

¹⁷ [Треба ж було йому щосьвята відпустити їм когось одного].

¹⁸ Та вони всі разом закричали, вигукуючи: Візьми Цього, а відпусти Варавву!

¹⁹ Варавва був ув'язнений за якийсь заколот у місті й за вбивство.

²⁰ А Пилат, бажаючи відпустити Ісуса, знову заговорив до них.

²¹ Та вони кричали, вигукуючи: Розіпни, розіпни Його!

²² Тож він утретє сказав їм: Яке ж зло Він зробив? Нічого вартого смерті не знайшов я в Ньому. Я покараю Його й відпущу.

²³ Однак вони наполягали гучними голосами, вимагали Його розіп'яти, і голоси їхні [та первосвящеників] перемогли.

²⁴ І Пилат присудив згідно з їхніми вимогами:

²⁵ відпустив того, за кого вони просили, який за бунт і вбивство був посаджений до в'язниці, а Ісуса видав на їхню волю.

Ісуса ведуть на розп'яття

²⁶ І повели Його. Взявши якогось Симона з Киринеї, який ішов з поля, поклали на нього нести за Ісусом хрест.

²⁷ Ішла ж за Ним велика юрба народу та жінки, які голосили й оплакували Його.

- 28 Повернувшись до них, Ісус сказав: Дочки єрусалимські, не плачте за Мною, краще плачте за собою та за своїми дітьми,
 29 бо ось настають дні, коли скажуть: Блаженні неплідні й утроби, які не родили, і груди, які не годували.
 30 Тоді почнуть казати горам: Упадіть на нас! — і горбам: Покрийте нас!
 31 Адже коли із зеленим деревом це роблять, то що станеться із сухим?
 32 І вели з Ним на страту також інших двох злочинців.

Розп'яття Ісуса

- 33 І коли прийшли на місце, яке зветься Череповище, тут розп'яли Його й злочинців — одного праворуч, а другого — ліворуч.
 34 Ісус говорив: Отче, прости їм, бо вони не знають, що роблять! А ті, які ділили Його одяг, кидали жереб.

Глузування з розп'ятого Ісуса

- 35 А народ стояв і дивився. Насміхалися і начальники [з ними], кажучи: Він інших спасав, тож нехай спасе і Себе Самого, якщо Він Христос, Божий Обранець!
 36 Глузували з Нього й воїни; вони, приступаючи, подавали Йому оцет
 37 і казали: Якщо Ти — юдейський Цар, спаси Себе!
 38 Над Ним був напис, [зроблений грецьким, латинським та єврейським письмом]: Це — Цар юдеїв.

Молитва розбійника на хресті

- 39 Один із розп'ятих злочинців лихословив Його, кажучи: Хіба Ти не Христос? Спаси Себе й нас!
 40 А другий обізвався і, докоряючи йому, сказав: Чи ти не боїшся Бога, коли й сам на таке засуджений?
 41 Але ми — справедливо, бо дістаємо належне за те, що вчинили; Він же нічого поганого не зробив!
 42 І додав: Ісусе, згадай мене, коли прийдеш у Царство Твоє!
 43 А Він сказав йому: Запевняю тебе: сьогодні ти будеш зі Мною в раю!

Смерть Ісуса

- 44 І коли настала шоста година, наступила темрява по всій землі — до дев'ятої години;
 45 померкло сонце, а завіса храму роздерлася надвоє.

⁴⁶ Скрикнувши гучним голосом, Ісус промовив: Отче, у Твої руки передаю Свій дух! Сказавши це, Він віддав духа.

⁴⁷ Побачивши те, що сталося, сотник прославив Бога, промовляючи: Справді, праведний був Цей Чоловік!

⁴⁸ Численні юрби, які прийшли на це видовище, спостерігаючи те, що сталося, били себе в груди й верталися.

⁴⁹ На віддалі стояли й дивилися всі Його знайомі та жінки, які йшли за Ним із Галилеї.

Поховання Ісуса

⁵⁰ Один чоловік, на ім'я Йосиф, який був радником, людина добра й праведна,

⁵¹ з юдейського міста Ариматеї, — не пристав до ради та до їхньої справи, бо він очікував Божого Царства;

⁵² підійшовши до Пилата, він попросив тіло Ісуса;

⁵³ знявши його, він обгорнув полотном і поклав у висічену гробницю, де ще ніколи ніхто не лежав.

⁵⁴ Була п'ятниця, і надходила субота.

⁵⁵ А жінки, котрі йшли слідом, — ті, які прибули з Ним із Галилеї, — побачили гріб і як було покладене Його тіло.

⁵⁶ Повернувшись, вони приготували пахощі та миро, а в суботу спочивали, згідно із заповіддю.

Луки 24

Ангели сповіщають жінкам про воскресіння Ісуса

¹ Першого ж дня тижня дуже рано вони [і ще дехто з ними] прийшли до гробу, несучи пахощі, які приготували.

² Та вони виявили, що камінь відвалений від гробниці,

³ а ввійшовши, не знайшли тіла Господа Ісуса.

⁴ І сталося, як були вони через це розгублені, то два мужі стали біля них у блискучому одязі.

⁵ Вони налякалися і посихляли обличчя до землі, а ті сказали їм: Чому ви шукаєте Живого між мертвими?

⁶ Немає Його тут, бо воскрес! Згадайте, як казав вам, коли ще був у Галилеї.

⁷ Він говорив: Потрібно, щоб Син Людський був виданий у руки грішних людей, був розп'ятий і воскрес на третій день.

⁸ Тоді вони пригадали Його слова.

⁹ Повернувшись від гробу, вони сповістили про все це одинадцятьом і всім іншим.

¹⁰ То були Марія Магдалина, Іванна, Марія, мати Якова, та інші з ними. Вони розповіли про це апостолам.

¹¹ Та їхні слова здалися тим вигадкою, — не вірили їм.

¹² Підвівшись, Петро побіг до гробу і, схилившись, побачив полотно, [яке лежало] окремо, — і пішов до себе, дивуючись з того, що сталося.

Ісус з'являється Своїм учням по воскресінні

¹³ Двоє з них ішли того дня до села, віддаленого на шістдесят стадій від Єрусалима, яке називалося Емаус;

¹⁴ вони говорили між собою про все, що відбулося.

¹⁵ І сталося, коли вони розмовляли й обмірковували, Сам Ісус, наблизившись, пішов разом з ними,

¹⁶ та очі їхні були стримані, щоби Його не впізнали.

¹⁷ Тож Він запитав їх: Що це за справа, над якою міркуєте між собою, ідучи? І чого ви сумні?

¹⁸ У відповідь один, на ім'я Клеопа, сказав Йому: Ти хіба єдиний чужинець у Єрусалимі, Який не знає того, що сталося в ньому цими днями?

¹⁹ І запитав їх: Що саме? А вони розповіли Йому про Ісуса Назарянина, Мужа Пророка, сильного ділом і словом перед Богом і перед усім народом;

²⁰ як видали Його первосвященики й наші старші на смертний присуд і розіп'яли Його.

²¹ А ми сподівалися, що Він Той, Хто має визволити Ізраїля. І до того ж, оце третій день, відколи те сталося.

²² Та деякі наші жінки здивували нас: побувавши рано в гробниці

²³ й не знайшовши Його тіла, вони прийшли й розповіли, що бачили появу ангелів, які сповістили, що Він живий.

²⁴ Тоді пішли деякі з нас до гробу — і знайшли все, як говорили жінки; Самого ж Ісуса не побачили!

²⁵ Тоді Ісус сказав їм: О нерозумні й повільні серцем, аби вірити в усе, що говорили пророки!

²⁶ Хіба не треба було Христові постраждати й увійти у Свою славу?

²⁷ І, почавши від Мойсея та від усіх пророків, Він пояснив їм з усього Писання те, що стосувалося Його.

²⁸ І вони наблизилися до села, до якого йшли. А Він удавав, що йде далі.

- 29 Та вони просили Його, кажучи: Залишайся з нами, бо вечоріє, вже день закінчується! І Він увійшов, щоби залишитися з ними.
- 30 І сталося, як сів Він за столом з ними, то, взявши хліб, поблагословив і, переломивши, давав їм;
- 31 тут і відкрилися їхні очі, і вони впізнали Його. Та Він став невидимий для них.
- 32 І сказали вони один одному: Хіба не палало наше серце, коли Він говорив нам у дорозі та пояснював нам Писання?
- 33 Уставши, тієї ж години вони повернулися до Єрусалима та знайшли зібраних одинадцятьох і тих, які були з ними;
- 34 вони говорили, що справді Господь воскрес і з'явився Симонові.
- 35 А ці розповіли про те, що сталося в дорозі, та як Він відкрився їм під час ламання хліба.
- 36 Коли вони говорили про це, Сам [Ісус] став посеред них і сказав їм: Мир вам!
- 37 Та злякавшись, охоплені жахом, вони думали, що бачать духа.
- 38 А Він сказав їм: Чому ви стурбовані, чому такі думки входять до ваших сердець?
- 39 Гляньте на Мої руки, на Мої ноги! Це ж Я Сам! Доторкніться до Мене — подивіться, що дух тіла й костей не має, а Я, як бачите, їхмаю!
- 40 Сказавши це, Він показав їм руки та ноги.
- 41 А як вони ще дивувалися і не вірили з радості, Він сказав їм: Чи маєте тут щось із їжі?
- 42 Вони дали Йому частину печеної риби [і бджолиного меду].
- 43 Тож, взявши, Він їв перед ними.
- 44 І промовив до них: Ось слова, які Я сказав вам, коли ще був з вами: Має збутися все написане про Мене і в Законі Мойсея, і в Пророків, і в Псалмах!
- 45 Тоді розкрив їхній розум, щоби зрозуміли Писання.
- 46 І Він сказав їм: Так написано, і [необхідно було] постраждати Христові та воскреснути з мертвих на третій день,
- 47 щоб, почавши з Єрусалима, проповідувалося в Ім'я Його покаяння для прощення гріхів між усіма народами.
- 48 Ви [ж є] свідками цього.
- 49 І ось Я посилаю на вас обітницю Мого Отця, а ви залишайтеся в місті [Єрусалимі], доки не зодягнетесь силою з висоти!

Вознесіння Ісуса на небо

50 Вивівши їх за місто до Витанії, Він підняв Свої руки і поблагословив їх.

51 І сталося, що коли благословляв їх, Він віддалився від них і почав підійматися на небо.

52 А вони, поклонившись Йому, з великою радістю повернулися до Єрусалима

53 і були постійно в храмі, [хвалячи і] прославляючи Бога. [Амінь].

Євангеліє від Івана

Івана 1

Слово стало тілом

- 1 На початку було Слово, і Слово було в Бога, і Слово було Бог.
- 2 Воно на початку було в Бога.
- 3 Усе через Нього постало, і без Нього не постало нічого з того, що постало.
- 4 У Ньому було життя, — і життя було Світлом людей.
- 5 І Світло світить у темряві, і темрява Його не огорнула.
- 6 З'явився чоловік, посланий від Бога; ім'я йому Іван.
- 7 Він прийшов, аби свідчити, свідчити про Світло, щоб усі повірили через нього.
- 8 Не був він Світлом, а прийшов засвідчити про Світло.
- 9 То було справжнє Світло, яке освічує кожну людину, котра приходить у світ.
- 10 У світі Він був, і світ через Нього постав, але світ Його не пізнав.
- 11 До своїх Він прийшов, та свої Його не прийняли.
- 12 А тим, які прийняли Його, дав владу стати Божими дітьми, — тим, які вірять у Його Ім'я.
- 13 Вони не народилися ні від крові, ні через тілесне бажання, ні через бажання чоловіка, але народилися від Бога.
- 14 І Слово стало тілом, і перебувало між нами, і ми побачили славу Його, — славу як Єдинородного від Отця, повного благодаті й істини.
- 15 Іван свідчить про Нього і закликає, промовляючи: Він Той, про Кого я говорив, що Він іде за мною, та Він був переді мною, оскільки був раніше від мене!
- 16 Адже з Його повноти ми всі одержували благодать за благодаттю,
- 17 оскільки Закон був даний через Мойсея, а благодать та істина з'явилися через Ісуса Христа.
- 18 Бога ніхто ніколи не бачив, та Єдинородний Бог, Який у лоні Отця, — Він явив Його.

Свідчення Івана Хрестителя про Ісуса Христа

- 19 І це свідчення Івана, коли юдеї з Єрусалима послали до нього священників і левітів, щоб вони запитали його: Хто ти?
- 20 І він визнав, не відмовився, а визнав: Я — не Христос .

- 21 І запитали його: То хто ж ти? Ти Ілля? І він відповів: Ні! — Ти пророк? І він відповів: Ні!
- 22 Вони ж сказали йому: То хто ж ти такий? Щоб ми дали відповідь тим, які послали нас, що ти сам про себе скажеш?
- 23 Він відповів: Я — голос того, хто кличе в пустелі: Рівняйте дорогу Господу! — як сказав пророк Ісаїя.
- 24 Були послані й від фарисеїв .
- 25 Тож вони запитали його і сказали йому: Чому ти хрестиш, коли ти не Христос, не Ілля і не пророк?
- 26 Іван у відповідь їм сказав: Я хрещу водою, але серед вас стоїть Той, Кого ви не знаєте,
- 27 Який іде за мною, [але був ще до мене], — я Йому не гідний розв'язати ремінця на взутті!
- 28 Це сталося у Витанії, на другому боці Йордану, де Іван хрестив.
- 29 Наступного дня він бачить Ісуса, Який іде до нього, і каже: Ось Агнець Божий, що на Себе бере гріх світу!
- 30 Це Той, про Кого я казав, що за мною іде Чоловік, Який був ще до мене, бо Він був раніше від мене.
- 31 Я не знав Його, але я прийшов хрестити у воді, щоб Він з'явився Ізраїлеві!
- 32 І засвідчив Іван, промовляючи: Бачив я, що Дух сховався, мов голуб, із неба, і залишився на Ньому.
- 33 Я не знав Його, але Той, Хто послав мене хрестити водою, сказав мені: Над Ким побачиш Духа, Який сходить і перебуває над Ним, — Він Той, Хто хрестить Духом Святим.
- 34 І я побачив, і засвідчив, що Він — Божий Син.

Перші учні Ісуса

- 35 Наступного дня Іван знову стояв з двома своїми учнями.
- 36 Побачивши Ісуса, Який ішов, він промовив: Ось Агнець Божий!
- 37 І коли він говорив, почули це обидва його учні й пішли за Ісусом.
- 38А Ісус, обернувшись і побачивши, що вони йдуть за Ним, каже їм: Що ви шукаєте? Вони ж сказали йому: Равві, — що в перекладі означає Вчитель, — де Ти живеш?
- 39Він каже їм: Ходіть і подивитися! Вони прийшли й побачили, де Він перебував, і залишилися в Нього того дня. Було це близько десятої години .

- ⁴⁰ Андрій, брат Симона-Петра, був одним із двох, які почули це від Івана і які пішли за Ним.
- ⁴¹ Він спочатку розшукав свого брата Симона, та й каже йому: Ми знайшли Месію, що в перекладі означає Христос.
- ⁴² І він привів його до Ісуса. Ісус же, поглянувши на нього, сказав: Ти — Симон, син [Йони]; ти будеш називатися Кифа, що в перекладі означає Петро .
- ⁴³ Наступного дня забажав Він піти в Галилею; знайшов там Ісус Филипа, та й каже йому: Іди за Мною!
- ⁴⁴ Филип же був з Витсаїди, з міста Андрія і Петра.
- ⁴⁵ Филип знаходить Натанаїла, та й каже йому: Ми знайшли Того, про Кого писали Мойсей у Законі й пророки, — Ісуса з Назарета, сина Йосифа!
- ⁴⁶ А Натанаїл сказав йому: Чи може бути щось доброго з Назарета? Каже йому Филип: Іди — і подивися.
- ⁴⁷ Побачив Ісус Натанаїла, який ішов до Нього, і каже про нього: Ось справжній ізраїльтянин, в якому немає підступу!
- ⁴⁸ Каже Йому Натанаїл: Звідки мене знаєш? А Ісус у відповідь йому сказав: Ще до того, як закликав тебе Филип, Я бачив тебе, як ти був під смоківницею.
- ⁴⁹ Відповів Натанаїл [і сказав] Йому: Равві, Ти — Син Божий, Ти — Цар Ізраїлю!
- ⁵⁰ Ісус у відповідь сказав йому: Ти повірив, бо Я сказав тобі, що бачив тебе під смоківницею? Ще більше від цього побачиш!
- ⁵¹ І Він сказав йому: Знову й знову запевняю вас: [відтепер] побачите відкрите небо й Божих ангелів, які піднімаються і опускаються над Людським Сином!

Івана 2

Весілля в Кані Галилейській

- ¹ Третього дня було весілля в Кані Галилейській; була там мати Ісуса.
- ² Ісус зі Своїми учнями також був запрошений на весілля.
- ³ Як забракло вина, Ісусова мати каже Йому: Не мають вина!
- ⁴ А Ісус їй каже: Що до того Мені й тобі, жінко? Ще не настав Мій час.
- ⁵ Його мати промовила до слуг: Зробіть, що тільки Він вам скаже.
- ⁶ Було там шість кам'яних посудин для води, яку використовували для юдейського очищення; кожна вмщала дві чи три міри .
- ⁷ Каже їм Ісус: Наповніть посудини водою! І наповнили їх ущерть.
- ⁸ Ще каже їм: Тепер зачерпніть і занесіть до старости! І вони понесли.

⁹Коли староста покуштував воду, яка стала вином, то не знав, звідки воно; слуги ж, які зачерпували воду, знали, тоді староста закликав молодого,

¹⁰та й каже йому: Кожна людина подає спочатку добре вино, а гірше — як нап'ються; [а] ти зберіг добре вино дотепер!

¹¹Такий початок чудес зробив Ісус у Кані Галилейській, виявивши славу Свою; і Його учні повірили в Нього.

Ісус звільняє храм від торговців

¹²Після цього Ісус пішов у Капернаум: Він Сам, Його мати, Його брати та Його учні; і пробули вони там декілька днів.

¹³Та наближалася юдейська Пасха, і Ісус прийшов у Єрусалим.

¹⁴І побачив у храмі тих, які продають овець, волів і голубів, і сидять міняльники грошей.

¹⁵Зробивши бича з мотузків, Він вигнав усіх із храму, овець і волів, розсипав гроші у міняльників, а столи поперевертав.

¹⁶А тим, які продавали голубів, сказав: Заберіть їх звідси! Не робіть дому Мого Отця домом торгівлі!

¹⁷Згадали Його учні, що написано: Ревність до Твого дому з'їдає Мене!

¹⁸У відповідь на це юдеї запитали Його: Яку ознаку покажеш нам, що таке Ти робиш?

¹⁹Відповів Ісус і сказав їм: Зруйнують цей храм, — і за три дні Я підніму його.

²⁰Тоді юдеї сказали: Сорок шість років будувався цей храм, а Ти за три дні піднімеш його?

²¹Він же говорив про храм Свого тіла.

²²Коли Він воскрес із мертвих, то згадали Його учні, що Він це говорив, — тож повірили і в Писання, і в сказані Ісусом слова.

²³А коли Він був у Єрусалимі на святі Пасхи, то багато людей, побачивши ті чудеса, які Він творив, повірили в Його Ім'я.

²⁴Сам же Ісус не зв'язався їм, бо Сам знав усе

²⁵і не мав потреби, щоби хтось свідчив про людину, адже Сам знав, що було в людині.

Івана 3

Нічна розмова з Никодимом

¹Був один чоловік із фарисеїв на ім'я Никодим, старійшина юдейський.

- ² Він прийшов до Ісуса вночі й сказав Йому: Равві, знаємо, що Ти прийшов від Бога як Учитель, бо ніхто не може робити таких чудес, які Ти робиш, коли би Бог не був з ним.
- ³ У відповідь Ісус сказав йому: Знову й знову запевняю тебе: коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства!
- ⁴ А Никодим Йому каже: Як може людина, будучи старою, народитися? Чи може вона вдруге увійти в утробу своєї матері й народитися?
- ⁵ Ісус відповів: Знову й знову запевняю тебе: коли хто не народиться від води й Духа, не може увійти до Божого Царства!
- ⁶ Народжене від тіла є тілом, а народжене від Духа є духом.
- ⁷ Не дивуйся з того, що Я сказав тобі: Вам потрібно народитися згори.
- ⁸ Вітер віє, де хоче, і ти чуєш його шум, але не знаєш, звідки приходить і куди прямує. Так буває з кожним, хто народжений від Духа.
- ⁹ Відповів Никодим і сказав Йому: Як може це статися?
- ¹⁰ Ісус у відповідь промовив до нього: Ти — учитель Ізраїля, і не знаєш цього?
- ¹¹ Знову й знову запевняю тебе, що ми говоримо про те, що знаємо, і про те, що бачили, свідчимо, — та нашого свідчення ви не приймаєте.
- ¹² Якщо про земне Я сказав вам, і ви не вірите, то як повірите, якщо скажу вам про небесне?
- ¹³ Ніхто не підіймався на небо, тільки Той, Хто зійшов з неба: Син Людський, [Який на небі].
- ¹⁴ Як Мойсей підняв змія в пустелі, так має бути піднятий Син Людський,
- ¹⁵ щоб кожний, хто вірить у Нього, [не загинув, але] мав вічне життя.
- ¹⁶ Бо так Бог полюбив світ, що дав [Свого] Єдинородного Сина, щоб кожний, хто вірить у Нього, не загинув, але мав життя вічне.
- ¹⁷ Адже не послав Бог [Свого] Сина у світ, щоб судити світ, але щоби через Нього спасти світ.
- ¹⁸ Хто вірить у Нього, не буде засуджений, а хто не вірить, той уже засуджений, бо не повірив в Ім'я Єдинородного Божого Сина.
- ¹⁹ Це і є суд, що світло прийшло у світ, але люди полюбили темряву більше, ніж світло, бо їхні діла були погані.
- ²⁰ Адже кожний, хто чинить зло, ненавидить світло і не приходить до світла, щоби його вчинки не були осуджені, [тому що вони погані].
- ²¹ А хто чинить правду, той іде до світла, щоб виявилися його діла, бо зроблені вони в Бозі!

Іван свідчить про небесне походження Ісуса

- 22 Після цього Ісус з учнями прийшов в Юдею і там перебував з ними та хрестив.
- 23 Іван також хрестив у Еноні, що поблизу Салима, бо там було багато води; люди приходили й хрестилися,
- 24 бо Іван [ще] не був укинтий до в'язниці.
- 25 Якось виникла суперечка між Івановими учнями та юдеями щодо очищення.
- 26 Прийшли вони до Івана і сказали йому: Равві, Той, Хто був з тобою на тому боці Йордану, про Кого ти засвідчив, хрестить і всі йдуть до Нього!
- 27 Іван у відповідь сказав: Людина не може нічого приймати, якщо не буде дано їй з неба.
- 28 Ви самі мені свідчите про те, що я казав: Я не Христос, а лише посланий перед Ним.
- 29 Хто має молоду, є молодим, а друг молодого, стоячи поряд і слухаючи його, радіє від голосу молодого. Оце і є моя радість, вонатеper сповнилася.
- 30 Йому належить зростати, а мені — меншати.
- 31 Хто приходить згори, Той над усіма. Хто із землі, той земний і по-земному говорить. Хто приходить з неба, Той над усіма.
- 32 Те, що Він побачив і почув, про це і свідчить; але Його свідчення ніхто не приймає.
- 33 Хто ж прийняв Його свідчення, той підтвердив, що Бог правдивий.
- 34 Бо Кого Бог послав, Той говорить Божі слова, тому що [Бог] дає Духа без міри.
- 35 Отець любить Сина і передав усе в Його руки.
- 36 Хто вірить у Сина, той має вічне життя, а хто в Сина не вірить, той життя не побачить, але Божий гнів перебуває на ньому.

Івана 4

Ісус залишає Юдею

- 1 Як тільки Ісус дізнався, що фарисеї почули, що Він збирає та хрестить більше учнів, ніж Іван, —
- 2 хоч Сам Ісус не хрестив, а лише Його учні, —
- 3 то Він залишив Юдею і знову пішов до Галилеї.

Розмова Ісуса з жінкою-самарійкою

- 4 Потрібно Йому було перейти через Самарію.

- 5** Він приходить до самарійського міста, що називається Сихар, поблизу поля, яке Яків дав своєму синові Йосифові.
- 6** Була там криниця Якова. Ісус, втомившись з дороги, сів отак біля криниці. Було десь близько шостої години .
- 7** Приходить жінка із Самарії по воду. Каже їй Ісус: Дай Мені напитися!
- 8** Учні ж Його пішли в місто, щоб купити їжі.
- 9** Тоді жінка-самарійка промовила до Нього: Як Ти, будучи юдеєм, просиш пити у мене, коли я — жінка-самарійка? Адже юдеї не спілкуються із самарійцями!
- 10** Ісус у відповідь сказав їй: Коли б ти знала Божий дар і Хто Той, що говорить тобі: Дай мені напитися! — ти просила б у Нього, і Він дав би тобі живої води.
- 11** Каже йому жінка: Пане, Ти не маєш відра, а криниця глибока, звідки маєш живу воду?
- 12** Хіба Ти більший за нашого батька Якова, який дав нам криницю: і сам з неї пив, і сини його, і худоба його?
- 13** У відповідь Ісус сказав їй: Кожний, хто п'є цю воду, буде спраглий знову,
- 14** а хто питиме воду, яку Я йому дам, не матиме спраги повік, бо вода, яку Я йому дам, стане в ньому джерелом води, що тече в життя вічне.
- 15** Каже Йому жінка: Пане, дай мені цієї води, щоб я не мала спраги й не приходила сюди черпати!
- 16** Говорить їй [Ісус]: Іди, поклич свого чоловіка і приходь сюди.
- 17** У відповідь жінка сказала Йому: Не маю я чоловіка. Каже їй Ісус: Добре ти сказала, що не маєш чоловіка,
- 18** бо п'ятьох чоловіків ти мала, і той, якого нині маєш, не є твоїм чоловіком. Це ти правду сказала.
- 19** Каже жінка Йому: Пане, я бачу, що Ти — Пророк.
- 20** Наші предки поклонялися на цій горі , а ви кажете, що в Єрусалимі те місце, де потрібно поклонятися.
- 21** Ісус промовив до неї: Жінко, вір Мені, що надходить час, коли ні на цій горі, ні в Єрусалимі не будете поклонятися Отцеві.
- 22** Ви поклоняєтеся Тому, Кого не знаєте; ми ж поклоняємося Тому, Кого знаємо, бо спасіння від юдеїв.
- 23** Але надходить час, — і вже тепер він є, — коли правдиві поклонники будуть поклонятися Отцеві в Дусі та істині, бо Отець шукає Собі таких поклонників.
- 24** Бог є Дух, і хто Йому поклоняється, повинен поклонятися у Дусі та істині.

- 25 Відказує Йому жінка: Знаю, що прийде Месія, Який називається Христос ; коли Він прийде, то сповістить нам усе!
- 26 Каже їй Ісус: Це Я — Той, Хто говорить з тобою!
- 27 І тоді надійшли Його учні й дивувалися, що Він розмовляв із жінкою. Однак ніхто з них не спитав: Чого хочеш? — або: Чому розмовляєш з нею?
- 28 А жінка залишила своє відро, пішла до міста й каже людям:
- 29 Ходіть і подивіться на Чоловіка, Який мені сказав усе, що я зробила! Чи часом Він не Христос?
- 30 Вони вийшли з міста й пішли до Нього.
- 31 Тим часом учні просили Його, кажучи: Равві, їж!
- 32 Та Він сказав їм: Я маю їсти поживу, якої ви не знаєте.
- 33 Тоді учні почали перемовлятися між собою: Чи не приніс хто Йому їсти?
- 34 Каже їм Ісус: Моя пожива — чинити волю Того, Хто послав Мене, та довершити Його справу.

Ниви готові для жнив

- 35 Чи не кажете ви, що за чотири місяці настануть жнива? А я кажу вам: Підійміть ваші очі й погляньте на ниви, які вже дозріли для жнив.
- 36 Хто жне, той одержує нагороду і збирає врожай для вічного життя, щоб разом раділи ті, хто сіє і хто жне.
- 37 Адже тут справджується приказка: Один сіє, а інший жне.
- 38 Я послав вас жати там, де ви не трудилися; інші трудилися, а ви пожинаєте їхню працю!

Самарійці увірували в Христа

- 39 Багато самарійців з того міста повірило в Нього через слова, які засвідчила жінка: Він сказав мені все, що я зробила.
- 40 Ось чому, коли прийшли до Нього самарійці, то просили Його, щоби побув у них. І Він пробув там два дні.
- 41 Значно більше повірило через Його слово.
- 42 Жінці ж казали: Вже не через твоє свідчення віримо, а тому, що самі чули та знаємо, що Він — справжній Спаситель світу, [Христос].

Ісус знову приходить у Галилею

- 43 А через два дні Він вийшов звідти [і пішов] до Галилеї,
- 44 бо Сам Ісус засвідчив, що пророк не має пошани на своїй батьківщині.

⁴⁵ Отже, коли прийшов у Галилею, галилейці прийняли Його, побачивши все, що Він учинив у Єрусалимі на святі, оскільки й вони ходили на свято.

Зцілення сина придворного

⁴⁶ Отож, [Ісус] знову прийшов до Кани Галилейської, де перетворив воду у вино. У Капернаумі був якийсь придворний, син котрого нездужав.

⁴⁷ Почувши, що Ісус прийшов з Юдеї до Галилеї, він пішов до Нього і просив [Його], щоби прийшов і оздоровив його сина, який був при смерті.

⁴⁸ А Ісус сказав йому: Якщо не побачите ознак і чудес, не повірите!

⁴⁹ Каже Йому придворний: Господи, прийди, поки не померло моє дитя!

⁵⁰ Говорить йому Ісус: Іди, твій син живе! І повірив чоловік у слова, які сказав йому Ісус, і пішов.

⁵¹ Відразу ж, як він входив, його раби зустріли його [і сповістили йому], кажучи, що його син живий.

⁵² Він же запитав у них про час, коли йому покращало. А йому сказали, що вчора о сьомій годині залишила його гарячка.

⁵³ Тож батько зрозумів, що то була якраз та година, о котрій сказав йому Ісус: Твій син живе! Тож повірив він сам і весь його дім.

⁵⁴ Це вже було друге чудо, яке вчинив Ісус, прийшовши з Юдеї в Галилею.

Івана 5

Зцілення поблизу Витезди

¹ Після цього було юдейське свято, і Ісус прийшов у Єрусалим.

² Є в Єрусалимі біля Овечої брами купальня, що по-юдейському називається Витезда, вона має п'ять критих входів.

³ У них лежало багато недужих, сліпих, кривих, сухих, [які очікували руху води.

⁴ Бо ангел Господній час від часу сходив до купальні й збурював воду. Хто перший заходив після збурення води, той ставав здоровим, хоч би якою була його недуга].

⁵ Був там один чоловік, який тридцять вісім років нездужав.

⁶ Ісус, побачивши його, як лежав, і, знаючи, що довго він уже хворіє, сказав йому: Чи ти хочеш стати здоровим?

⁷ Хворий відповів Йому: Пане, не маю людини, яка вкинула б мене до купальні, коли забурлить вода. Коли ж я приходжу, то інший уже заходить раніше за мене.

⁸ Каже йому Ісус: Устань, візьми постіль свою і ходи!

⁹ І чоловік тут же став здоровим, узяв свою постіль і почав ходити.

¹⁰ Була тоді субота. Тому юдеї казали до того, хто видужав: Нині субота, і не годиться тобі носити свою постіль.

¹¹ Він же відповів їм: Той, Хто мене оздоровив, сказав мені: Візьми свою постіль і ходи!

¹² Вони запитали його: Хто Той Чоловік, Який сказав тобі взяти й ходити?

¹³ Оздоровлений не знав, Хто Він, бо Ісус увійшов у натовп, який був на тому місці.

¹⁴ Згодом Ісус зустрів його в храмі й сказав йому: Ось видужав ти. Не гріши більше, щоби чого гіршого не сталося тобі.

¹⁵ Пішов цей чоловік і сповістив юдеям, що його оздоровив Ісус.

Ісус — Син Божий

¹⁶ І стали юдеї переслідувати Ісуса [й намагалися Його вбити] за те, що робив таке в суботу.

¹⁷ Ісус же відповів їм: Мій Отець працює дотепер, — працюю і Я.

¹⁸ Отже, юдеї ще більше намагалися Його вбити не тільки за те, що порушував суботу, але й що Бога називав Своїм Отцем, роблячи Себе рівним Богові.

¹⁹ У відповідь Ісус говорив їм: Знову й знову запевняю вас: Син не може робити нічого Сам від Себе, а тільки те, що бачить, як Отець робить; що Він робить, — те й Син також робить.

²⁰ Адже Отець любить Сина й показує Йому все, що Сам робить, і покаже Йому діла ще більші від цих, щоб ви дивувалися.

²¹ Отож, як Отець воскрешає мертвих і оживляє, так і Син, кого хоче, оживляє,

²² оскільки Отець не судить нікого, але весь суд передав Синові,

²³ щоб усі шанували Сина, як шанують Отця. Хто не шанує Сина, той не шанує і Отця, Який Його послав.

²⁴ Знову й знову запевняю вас, що хто слухає Моє слово і вірить у Того, Хто послав Мене, має вічне життя і на суд не приходить, але перейшов він від смерті до життя.

Про воскресіння мертвих

²⁵ Знову й знову запевняю вас, що надходить час, — і він вже є, — коли мертві почують голос Сина Божого і, почувши, оживуть.

²⁶ Бо як Отець має життя в Собі, так дав і Синові мати в Собі життя.

²⁷ І дав Йому владу [і] суд чинити, бо він є Сином Людським.

²⁸ Не дивуйтеся цьому, бо надходить час, коли всі, хто в могилах, почують Його голос;

29 і вийдуть ті, які робили добро, у воскресіння життя, а ті, які робили зло, — у воскресіння суду.

30 Не можу Я Сам від Себе робити нічого. Як Я чую, так і суджу, і Мій суд справедливий, бо не шукаю Своєї волі, але волі Того, Хто Мене послав, — [Отця].

Істинне свідчення про Ісуса

31 Якщо Я свідчу Сам про Себе, то Моє свідчення неправдиве.

32 Є інший, Хто свідчить про Мене; і знаю, що свідчення, яким Він свідчить про Мене, істинне.

33 Ви посилали до Івана, і він засвідчив істину.

34 Я ж не від людини приймаю свідчення, але кажу це для того, щоб ви були спасенні.

35 Він був світильником, який горів і світив, ви ж хотіли порадуватися від його світла на якийсь час.

36 Я ж маю свідчення більше, ніж свідчення Івана, адже діла, які Мені доручив Отець, щоб Я їх довершив, — ті діла, які Я роблю, свідчать про Мене, що Отець Мене послав.

37 І Сам Отець, Який послав Мене, засвідчив про Мене. А ви голосу Його ніколи не чули і виду Його ніколи не бачили,

38 і не маєте Його слова, яке перебувало б у вас, тому що не вірите Тому, Кого Він послав.

39 Дослідіть Писання! Адже ви думаєте через них мати вічне життя, а вони свідчать про Мене.

40 Та ви не хочете прийти до Мене, щоб мати життя.

41 Слави від людей Я не приймаю,

42 але знаю вас, що Божої любові ви не маєте в собі.

43 Я прийшов у Ім'я Мого Отця, — і ви не приймаєте Мене. Якщо ж інший прийде у своє ім'я, того приймете.

44 Як ви можете повірити, коли приймаєте одне від одного славу, а слави, що від єдиного Бога, — не шукаєте?

45 Не думайте, що Я буду оскаржувати вас перед Отцем; є той, хто вас звинувачує, — Мойсей, на якого ви надієтеся.

46 Бо коли б ви вірили Мойсеєві, то вірили б і Мені, адже він написав про Мене.

47 Якщо ж ви не вірите його Писанням, то як ви повірите Моїм словам?

Івана 6

Нагодування п'ятитисячного натовпу

- 1 Після цього Ісус пішов на другий бік Тиверіадського моря Галилеї.
- 2 І за Ним ішов великий натовп, оскільки бачили чудеса, які Він здійснював над хворими.
- 3 Ісус вийшов на гору й сидів там зі Своїми учнями.
- 4 Наближалася Пасха — юдейське свято.
- 5 Тоді Ісус, піднявши очі, побачив, що великий натовп іде до Нього, і каже Филипові: За що купимо хліба, щоб вони поїли?
- 6 Він говорив це, випробовуючи його, бо Сам знав, що мав робити.
- 7 Відповів йому Филип: На двісті динаріїв хліба буде недостатньо, щоб кожний хоч трохи одержав.
- 8 Каже Ісусові один із Його учнів, Андрій, брат Симона-Петра:
- 9 Тут є [один] хлопець, який має п'ять ячмінних хлібів та дві риби, але що це на таку кількість?
- 10 Промовив Ісус: Розсадіть людей! Було тут багато трави. Тож посідали люди, числом тисяч зо п'ять.
- 11 Ісус узяв хліби і, віддавши хвалу, подав [учням; учні ж] — тим, які посідали; також і рибу, скільки бажали.
- 12 Коли наїлися, Він сказав Своїм учням: Зберіть залишені куски, щоб нічого не пропало.
- 13 Зібрали й наповнили дванадцять кошиків шматками з п'ятьох ячмінних хлібів, що залишилися після тих, які їли.
- 14 Тоді люди, побачивши чудо, яке [Ісус] учинив, говорили, що Він є справжній Пророк, Який має прийти у світ.
- 15 А Ісус, знаючи, що вони мають намір прийти, взяти й проголосити Його Царем, відійшов знову Сам на гору.

Ісус іде по морю

- 16 З настанням вечора Його учні спустилися до моря,
- 17 увійшли в човен і попливли на другий бік моря, до Капернаума. Уже стемніло, а Ісус ще не приходив до них;
- 18 море розхвилювалося, бо подув сильний вітер.
- 19 Коли вони пропливли десь двадцять п'ять чи тридцять стадій, то побачили, що Ісус іде по морю й наближається до човна, — і налякалися.
- 20 Він же каже їм: Це Я, не бійтеся!

21 Вони хотіли взяти Його до човна, а тим часом човен пристав до берега, куди вони прямували.

Ісус — хліб життя

22 Наступного дня юрба, яка перебувала на другому боці моря, побачила, що іншого човна там не було, крім [того] одного, [до якого ввійшли Його учні], і що Ісус не входив до човна зі Своїми учнями, а відпливли лише самі Його учні.

23 Тим часом з Тиверіади припливли інші човни поблизу того місця, де їли хліб після того, як Господь віддав хвалу.

24 Коли люди побачили, що там немає ні Ісуса, ні Його учнів, вони самі посідали у човни й попливли до Капернаума, шукаючи Ісуса.

25 Коли знайшли Його на тому боці моря, сказали Йому: Равві, коли Ти прибув сюди?

26 У відповідь Ісус сказав їм: Знову й знову запевняю вас: ви шукаєте Мене не тому, що побачили чудеса, але тому, що їли хліб і наситилися.

27 Не працюйте для поживи, яка гине, але для поживи, яка залишається на вічне життя, яку дасть вам Син Людський, бо Його призначив Бог Отець!

28 Запитали в Нього: Що нам робити, аби чинити Божі діла?

29 У відповідь Ісус їм сказав: Боже діло є те, щоб ви повірили в Того, Кого Він послав.

30 Тоді сказали Йому: Яку ознаку Ти зробиш, щоб ми побачили і повірили Тобі? Що Ти зробиш?

31 Наші батьки їли манну в пустелі, згідно з написаним: Хліб з неба дав їм їсти!

32 А Ісус їм відказав: Знову й знову запевняю вас: не Мойсей дав вам хліб з неба, але Мій Отець дає вам справжній хліб з неба,

33 бо хлібом Божим є Той, Хто сходить з неба і дає світові життя.

34 Тоді сказали Йому: Господи, давай нам завжди цей хліб!

35 Сказав їм Ісус: Я — хліб життя! Хто приходить до Мене, — не буде голодувати, і хто вірить у Мене, — ніколи не буде спраглим.

36 Але Я сказав вам, що ви хоч і побачили Мене, але не вірите.

37 Усе, що дає Мені Отець, прийде до Мене; і того, хто приходить до Мене, Я не вижену геть,

38 бо Я зійшов з неба виконувати не Мою волю, а волю Того, Хто Мене послав, — [Отця].

39 А воля Того, Хто Мене послав, — [Отця], — є та, аби все, що Він Мені дав, Я не втратив, але воскресив це останнього дня.

- 40 Воля Мого Отця є та, щоб кожний, хто бачить Сина й вірить у Нього, мав вічне життя, — і Я воскресу його останнього дня.
- 41 Тож нарікали на Нього юдеї, бо Він сказав: Я — хліб, який зійшов з неба, —
- 42 і казали: Хіба це не Ісус, син Йосифа, батька й матір Якого ми знаємо? Як же тепер [Він] каже: Я зійшов з неба?
- 43 У відповідь Ісус сказав їм: Не ремствуйте між собою.
- 44 Ніхто не може прийти до Мене, коли Отець, Який Мене послав, не притягне його, — і Я воскресу його останнього дня.
- 45 Написано в пророків: І всі будуть навчені Богом! Кожний, хто чув Отця і навчився, приходить до Мене.
- 46 Не тому, що Отця хтось бачив; хіба лише Той, Хто є від Бога, — Він і бачив Отця.
- 47 Знову й знову запевняю вас: той, хто вірить [у Мене], має вічне життя.
- 48 Я — хліб життя!
- 49 Ваші батьки їли манну в пустелі, — і повмирали.
- 50 Цей же — хліб, який сходить із неба, аби той, хто його їсть, не помер.
- 51 Я — хліб живий, який зійшов з неба; якщо хто буде їсти цей хліб, житиме вічно. Хліб, який Я дам, — це Моє тіло, [яке Я віддам] для життя світу!
- 52 Тоді стали сперечатися між собою юдеї, кажучи: Як це може Він дати нам їсти Своє тіло?
- 53 А Ісус сказав їм: Знову й знову запевняю вас: якщо не будете їсти тіла Сина Людського і не будете пити Його крові, не будете мати в собі життя.
- 54 Хто їсть Моє тіло і п'є Мою кров, той має вічне життя, і Я його воскресу останнього дня.
- 55 Адже Моє тіло — справжня пожива, а Моя кров — справжній напій.
- 56 Хто споживає Моє тіло і п'є Мою кров, той перебуває в Мені, і Я в ньому.
- 57 Як послав Мене живий Отець, так і Я живу через Отця, — і той, хто буде споживати Мене, житиме через Мене.
- 58 Це є хліб, який зійшов із неба. Не так, як батьки [ваші манну] їли й померли, а хто споживатиме цей хліб, буде жити вічно!
- 59 Так говорив Він, навчаючи в синагозі в Капернаумі.

Багато хто з учнів покидає Ісуса

- 60 Чимало Його учнів, почувши це, казали: То жорстокі слова! Хто може їх слухати?

- 61 Ісус же, знаючи в Собі, що Його учні нарікають через це, сказав їм: Чи це вас спокушує?
- 62 А що ж буде, як ви побачите, що Син Людський підіймається туди, де був раніше?
- 63 Дух оживляє, а тіло ніяк не допомагає. Слова, які Я вам сказав, є дух і життя.
- 64 Але є деякі з вас, які не вірять! Ісус із самого початку знав, хто є ті, які не вірять, і хто є той, котрий Його зрадить.
- 65 І Він додав: Тому Я сказав вам, що ніхто не може прийти до Мене, якщо йому не було дано від [Мого] Отця.
- 66 Від того часу багато хто з Його учнів відійшов геть і вже не ходив з Ним.
- 67 Тоді Ісус сказав дванадцятьом: Може, і ви хочете відійти?
- 68 А Симон-Петро відповів Йому: Господи, до кого ми підемо? Ти маєш слова вічного життя;
- 69 і ми повірили й пізнали, що Ти є Святий — [Син живого] Бога!
- 70 Відповів їм Ісус: Чи не дванадцятьох вас Я вибрав? Але один з вас є дияволом.
- 71 Він говорив про Юду Іскаріота, сина Симона, бо він, будучи одним із дванадцятьох, мав Його зрадити.

Івана 7

Брати не вірять в Ісуса

- 1 Після цього Ісус подорожував по Галилеї, бо не хотів ходити по Юдеї, тому що юдеї прагнули Його вбити.
- 2 А наближалось юдейське свято Кучок.
- 3 І сказали Ісусові Його брати: Вийди звідси й піди до Юдеї, щоб і Твої учні побачили діла, які Ти робиш.
- 4 Адже ніхто такого не робить таємно, але сам шукає, як стати відомим. Якщо робиш таке, то вияви Себе світові!
- 5 Оскільки і Його брати не вірили в Нього.
- 6 На це Ісус сказав їм: Мій час ще не настав, але ваш час завжди готовий.
- 7 Світ не може вас ненавидіти. Мене ж він ненавидить, бо Я свідчу про нього, що його діла лихі.
- 8 Ідіть на свято; Я не йду на це свято, бо Мій час ще не сповнився!
- 9 Сказавши це, Він залишився в Галилеї Сам.

Ісус таємно іде на свято Кучок

- 10 Коли ж Його брати пішли на свято, то й Він пішов, але не явно, а наче таємно.
- 11 Тож юдеї розшукували Його під час свята й запитували: Де Він?
- 12 І була щодо Нього велика суперечка між людьми. Деякі казали, що Він добрий; інші ж казали, що ні, — Він обманює народ.
- 13 Та відкрито ніхто не говорив про Нього, бо боялися юдеїв.

Ісус навчає в храмі

- 14 Посередині свята Ісус увійшов до храму й почав навчати.
- 15 Тому дивувалися юдеї, кажучи: Як Він знає Писання, хоч не вчився?
- 16 Тоді у відповідь Ісус їм сказав: Моя наука — не Моя, але Того, Хто Мене послав.
- 17 Якщо хто хоче чинити Його волю, той пізнає вчення, чи воно від Бога, чи Я говорю від Себе.
- 18 Хто говорить від себе самого, той шукає власної слави, а Хто шукає слави для Того, Хто послав Його, Той правдивий, і немає в Ньому неправди.
- 19 Чи не Мойсей дав вам Закон? А ніхто з вас не виконує Закону. Чому ж ви Мене хочете вбити?
- 20 Натовп відповів [і сказав]: Біса маєш! Хто Тебе хоче вбити?
- 21 У відповідь Ісус сказав їм: Одне діло зробив Я, — і ви всі дивуетесь.
- 22 Мойсей заповідав вам обрізатися не тому, що воно від Мойсея, але тому, що воно від батьків, і ви в суботу обрізуєте людину.
- 23 Якщо чоловік приймає обрізання в суботу, щоб не був порушений Закон Мойсея, то чого ж ви палаєте на Мене гнівом, що Я зробив здоровою в суботу всю людину?
- 24 Не судіть за зовнішнім виглядом, але судіть справедливим судом!
- 25 Тоді деякі жителі Єрусалима почали говорити: Хіба це не Той, Кого хочуть убити?
- 26 І ось, Він говорить відкрито і нічого Йому не кажуть. Чи справді впевнилися старші, що Він Христос?
- 27 Але ж ми знаємо, звідки Він; коли ж прийде Христос, ніхто не знатиме, звідки Він.
- 28 Тоді Ісус, навчаючи й розповідаючи в храмі, голосно промовив: І Мене знаєте, і звідки Я, ви знаєте; Я не прийшов від Себе, але правдивим є Той, Хто послав Мене, Котрого ви не знаєте.
- 29 Я ж Його знаю, бо Я від Нього, і Він Мене послав!

30 Тому вони намагалися схопити Його, але ніхто не наклав на Нього рук, бо ще не настав Його час.

31 Багато людей повірили в Нього і казали: Коли прийде Христос, хіба Він буде робити більші чудеса від тих, які Цей зробив?

32 Почули фарисеї, що юрба гомоніла таке про Нього. І послали фарисеї та первосвященики своїх слуг, щоб вони схопили Його.

Ісус піде до Свого Отця

33 Тому сказав Ісус: Ще короткий час буду з вами, та й піду до Того, Хто послав Мене.

34 Будете шукати Мене — і не знайдете; і де Я буду, ви туди не зможете прийти!

35 Міркували між собою юдеї: Куди це Він хоче йти, що ми не знайдемо Його? Чи до розсіяних між греками хоче йти, та й греків навчати?

36 Що то за слово Він сказав: Будете шукати Мене — і не знайдете; і де Я буду, ви туди не зможете прийти?

Ісус заповідає прихід Святого Духа

37 Останнього великого дня свята Ісус стояв і закликав, кажучи: Якщо хто спраглий, нехай приходить до Мене і п'є.

38 Хто вірить у Мене, як каже Писання, ріки живої води з нутра його потечуть.

39 Це Він сказав про Духа, Якого мали одержати ті, котрі повірили в Нього. Але Духа ще не було, бо Ісус ще не був прославлений.

Незгода в народі через Ісуса

40 [Багато хто] з народу, почувши ці слова, міркував: Це справді Пророк!

41 Інші твердили: Це Христос! Ще інші говорили: Хіба з Галилеї прийде Христос?

42 Хіба в Писанні не сказано, що Христос прийде з нащадків Давида, з Вифлеєма — села, звідки був Давид?

43 Тож через Нього в народі постала незгода.

Невдала спроба схопити Ісуса. Заступництво Никодима

44 Деякі ж з них хотіли схопити Його, але ніхто не накладав на Нього рук.

45 Отже, слуги повернулися до первосвящеників і фарисеїв, а ті дорікали їм: Чому ви не привели Його?

46 Слуги відповіли: Ніколи ще жодна людина не говорила так, [як Цей Чоловік].

47 Тоді фарисеї їм відповіли: Чи й ви також обмануті?

48 Хіба хтось зі старших чи з фарисеїв повірив у Нього?

49 Але цей народ, який не знає Закону, — проклятий він!

- ⁵⁰ Каже їм Никодим, який приходив до Нього раніше і був одним із них:
- ⁵¹ Хіба судить наш Закон людину, не вислухавши її спочатку і не дізнавшись, що вона робить?
- ⁵² Та вони у відповідь сказали йому: А ти часом не з Галилеї? Досліди і побачиш, що пророк не приходить з Галилеї!
- ⁵³ І розійшлися всі по своїх домах.

Івана 8

Ісус прощає жінці-перелюбниці

- ¹ Ісус пішов на Оливну гору.
- ² Та вдосвіта знову прийшов до храму, і весь народ приходив до Нього, і Він, сівши, навчав їх.
- ³ А книжники й фарисеї привели [до Нього] жінку, схоплену під час перелюбу і, поставивши її посередині,
- ⁴ кажуть Йому: Учителю, ця жінка явно була схоплена в перелюбі.
- ⁵ У Законі Мойсей наказав нам таких побивати камінням. А Ти що на це скажеш?
- ⁶ Це вони говорили, випробовуючи Його, щоб мати підставу звинуватити Його. Ісус же, схилившись додолу, писав пальцем по землі, [не звертаючи на них уваги].
- ⁷ Оскільки вони продовжували запитувати Його, Він підвівся і сказав їм: Хто з вас без гріха, нехай перший кине в неї камінь!
- ⁸ І знову, схилившись, писав по землі.
- ⁹ Вони ж, почувши, [і засоромлені совістю], відходили один за одним, починаючи зі старших [до останніх]; і залишився Сам [Ісус] та жінка, яка стояла посередині.
- ¹⁰ Ісус, підвівши голову [і не побачивши нікого, лише саму жінку], сказав їй: Жінко, де вони, [ті, хто звинувачував тебе]? Ніхто тебе не осудив?
- ¹¹ Вона відповіла: Ніхто, Господи. А Ісус їй сказав: Я тебе також не засуджую. Іди й відтепер більше не гріши.

Ісус — Світло для світу

- ¹² Тоді Ісус знову промовляв до них, кажучи: Я — Світло для світу! Хто піде за Мною, той не ходитиме в темряві, але матиме Світло життя.
- ¹³ Однак фарисеї Йому сказали: Ти свідчиш про Себе Сам, тож Твоє свідчення не є правдивим.
- ¹⁴ У відповідь Ісус сказав їм: Хоч Я свідчу про Себе, Моє свідчення є правдивим, бо Я знаю, звідки прийшов і куди йду, а ви не знаєте, звідки Я і куди йду.
- ¹⁵ Ви по-тілесному судите, — Я ж не суджу нікого.

- 16 А якщо Я і суджу, то Мій суд є правдивим, бо Я не один, але з Тим, Хто Мене послав, — з Отцем.
- 17 У вашому ж таки Законі написано, що свідчення двох людей є правдивим.
- 18 Я Сам свідчу про Себе, та свідчить про Мене і Той, Хто Мене послав, — Отець!
- 19 Тоді запитали Його: Де Твій Отець? Ісус відповів: Ні Мене не знаєте, ні Мого Отця; коли б ви Мене знали, то знали б і Мого Отця.
- 20 Ці слова Він сказав біля скарбниці, навчаючи в храмі, і ніхто не схопив Його, бо ще не прийшов Його час.

Ісус робить те, що до вподоби Отцю

- 21 Тоді знову сказав їм [Ісус]: Я відходжу, і ви будете шукати Мене, і в гріховності своїй помрете. Куди Я іду, туди ви не можете піти!
- 22 Тож юдеї міркували між собою, чи Сам Себе Він не вб'є, коли каже: Куди Я іду, туди ви не можете піти?
- 23 А Він говорив їм: Ви — здолу, Я — звисока; ви від цього світу, Я не від цього світу.
- 24 Тому Я сказав вам, що помрете у ваших гріхах. Бо коли не повірите, що Я є, то помрете у ваших гріхах.
- 25 А вони запитали Його: Хто Ти? Сказав їм Ісус: Я — Початок, що й кажу вам.
- 26 Багато Я маю про вас говорити і судити, але Той, Хто послав Мене, є правдивий, і Я світові те кажу, що від Нього почув.
- 27 Вони ж не зрозуміли, що Він говорив їм про Отця.
- 28 Тому Ісус їм сказав: Коли піднесете Сина Людського, тоді зрозумієте, що це Я і що від Себе нічого не роблю, а тільки як навчив Мене [Мій] Отець, — те й говорю.
- 29 Той, Хто послав Мене, є зі Мною; [Отець] не залишив Мене Самого, бо Я завжди роблю те, що Йому до вподоби!
- 30 Коли Він це говорив, багато хто повірив у Нього.

Істина вільними вас зробить

- 31 Тож промовив Ісус до тих юдеїв, які повірили в Нього: Якщо ви будете перебувати в Моєму слові, тоді справді будете Моїми учнями
- 32 і пізнаєте істину, а істина вас вільними зробить!
- 33 Вони відповіли Йому: Ми є потомством Авраама і не були ні в кого й ніколи не вільниками. То як же Ти кажеш, що станемо вільними?
- 34 Відповів їм Ісус: Знову й знову запевняю вас, що кожний, хто чинить гріх, є не вільником гріха.

- 35 Але невільник не залишається в домі навіки; Син же залишається навіки.
- 36 Отже, якщо Син визволить вас, то справді будете вільні.
- 37 Знаю, що ви є потомством Авраама, але прагнете Мене вбити, бо Моє слово не вміщається у вас.
- 38 Я кажу те, що побачив у [Мого] Отця, а ви чините те, що чули від [вашого] батька.

Діти Авраама і діти диявола

- 39 У відповідь вони Йому сказали: Авраам наш батько! Каже їм Ісус: Якби ви були дітьми Авраама, ви чинили б діла Авраамові;
- 40 нині ж ви шукаєте вбити Мене — Людину, Котра сказала вам істину, яку почула від Бога. Авраам такого не робив.
- 41 Ви робите діла вашого батька! Тоді вони сказали Йому: Ми народилися не від перелюбу; маємо одного Отця — Бога!
- 42 Сказав їм Ісус: Якби Бог був вашим Отцем, ви полюбили б Мене, бо Я від Бога вийшов і прийшов, — не Сам від Себе прийшов, але Він Мене послав.
- 43 Чому ви не розумієте Моєї мови? Бо ви не можете слухати Моїх слів.
- 44 Ви від вашого батька — диявола, і ви хочете виконувати бажання вашого батька. Той був душогубом від самого початку і в істині не встояв, бо немає в ньому істини. Коли говорить неправду, тоді своє говорить, бо він неправдомовець і батько неправди.
- 45 А коли Я істину кажу, — ви не вірите Мені.
- 46 Хто з вас оскаржить Мене за гріх? А якщо Я істину кажу, то чому ви Мені не вірите?
- 47 Хто від Бога, той слухає Божі слова; ви ж тому й не слухаєте, що ви не від Бога!
- 48 Відповідаючи на це, юдеї сказали: Хіба не так ми говоримо, що Ти самарієць і біса маєш?
- 49 Ісус відповів: Я біса не маю, але шаную Мого Отця, а ви Мене зневажаєте.
- 50 Я не шукаю власної слави: є Той, Хто шукає і судить.

Хто береже Моє слово, не побачить смерті повік

- 51 Знову й знову запевняю вас, що коли хто збереже Моє слово, не побачить смерті повік!

Ісус знає Отця і зберігає Його слово

- 52 Тоді юдеї сказали Йому: Тепер ми довідалися, що Ти маєш біса. І Авраам помер, і пророки, а Ти кажеш: Коли хто збереже Моє слово, не скуштує смерті ніколи.

53 Хіба Ти більший від нашого батька Авраама, який помер? Та й пророки помирали. Ким Ти Себе Самого робиш?

54 Ісус відповів: Якщо Я буду прославляти Себе Самого, то слава Моя — ніщо. Це Мій Отець Мене прославляє, — Той, про Кого ви кажете: Він — наш Бог;

55 ви Його не пізнали, Я ж Його знаю. І якщо Я скажу, що не знаю Його, то буду подібним до вас — неправдомовцем, але Я Його знаю та зберігаю Його слово.

Христос був до Авраама

56 Авраам, ваш батько, радий був би побачити Мій день — і побачив, і зрадів!

57 На це юдеї Йому сказали: Ти не маєш ще й п'ятдесяти років, а вже бачив Авраама?

58 Та Ісус їм сказав: Знову й знову запевняю вас: Перш ніж був Авраам, — Я є!

59 Тоді схопили каміння, щоб кидати в Нього. Ісус же скрився і вийшов з храму, [пройшовши між ними, і попрямував далі].

Івана 9

Зцілення сліпонародженого

1 А коли Він ішов, то побачив чоловіка, сліпого від народження.

2 Його учні запитали Його, кажучи: Учителю, хто згрішив: він чи батьки його, що сліпим народився?

3 Ісус відповів: Ні він не згрішив, ні його батьки, але щоб виявилися на ньому Божі діла.

4 Доки є день, потрібно, щоб ми робили діла Того, Хто Мене послав; надходить ніч, коли ніхто не зможе робити.

5 Поки Я є у світі, Я — Світло для світу!

6 Сказавши це, Він плюнув на землю, зробив грязиво зі слини й помазав ним очі сліпому,

7 і сказав йому: Піди вмийся в купальні Силоам! Силоам у перекладі означає «посланий». Отже, він пішов, умився і прийшов зрячим.

8 Сусіди ж і ті, котрі бачили його раніше, як він був жебраком, казали: Хіба це не той, хто сидів і жебрав?

9 Деякі говорили, що це він; інші говорили, що ні, але подібний до нього. Він [же] казав: Це я!

10 Тоді випитували в нього: Як тобі відкрилися очі?

11 Він відповів: Чоловік, Якого звать Ісус, зробив грязиво й помазав мої очі та сказав мені: Іди в [купальню] Силоам і вмийся. Я пішов, умився і прозрів.

- 12І запитали в нього: Де Він? Той каже: Я не знаю.
- 13Тож повели того, який був колись сліпий, до фарисеїв.
- 14 А того дня, коли Ісус зробив грязиво й відкрив йому очі, була субота.
- 15 Знову запитували його фарисеї, як він прозрів. Він сказав їм: Грязиво поклав мені на очі, я вмився і бачу.
- 16 Деякі з фарисеїв говорили: Ця Людина не є від Бога, бо не дотримується суботи. Інші ж казали: Як може грішна людина робити такі чудеса? І виник між ними поділ.
- 17 Знову кажуть сліпому: Що ти скажеш про Нього, оскільки Він відкрив твої очі? Він же сказав: Це Пророк!
- 18Але юдеї не повірили в те, що він був сліпим і став зрячим, аж поки не покликали батьків того, хто прозрів,
- 19і не запитали їх, говорячи: Чи це ваш син, про якого ви кажете, що народився сліпий? Як же він тепер бачить?
- 20У відповідь його батьки сказали [їм]: Знаємо, що він — наш син і що народився сліпий,
- 21а чому тепер бачить, — не знаємо, або хто відкрив йому очі, — ми не знаємо. Він дорослий, його й запитайте; нехай говорить сам за себе!
- 22 Таке сказали його батьки, оскільки боялися юдеїв; а юдеї вже змовилися, що коли хто визнає його за Христа, то буде відлучений він від синагоги.
- 23Ось чому його батьки сказали: Він дорослий, тож запитайте його самого.
- 24 Отже, вдруге покликали чоловіка, який був сліпий, і сказали йому: Віддай славу Богові! Ми знаємо, що Той Чоловік грішний!
- 25У відповідь він сказав: Чи Він грішний, — я не знаю; одне знаю, що я був сліпий, а тепер бачу!
- 26[Ще раз] запитали його: Що Він тобі зробив? Як відкрив твої очі?
- 27Він відповів їм: Я вам уже сказав, та ви не вислухали. Що ще хочете почути? Чи й ви хочете стати Його учнями?
- 28І докорили йому, кажучи: Це ти Його учень, а ми — учні Мойсея.
- 29 Ми знаємо, що з Мойсеєм говорив Бог, а Цей — ми не знаємо звідки Він!
- 30 Чоловік сказав їм у відповідь: Дивно, що ви не знаєте, звідки Він, а Він відкрив мені очі.
- 31 Адже відомо, що грішників Бог не слухає, але коли хто Бога шанує і чинить Його волю, того Він слухає.
- 32Споконвіку не чувано, щоби хтось відкрив очі тому, хто народився сліпим.

33 Якби Він не був від Бога, то не міг би робити нічого!

34 А вони йому у відповідь сказали: Ти весь у гріхах народився, і ти ще нас учиш? І вигнали його геть.

Духовна сліпота

35 Почувши, що його вигнали геть, Ісус знайшов його і сказав [йому]: Чи віриш ти в Сина Людського?

36 Той у відповідь сказав: А хто Він, Господи, щоб я повірив у Нього?

37 Ісус сказав йому: І ти Його бачив, оце Він говорить з тобою.

38 Він же сказав: Вірю, Господи! — і вклонився Йому.

39 А Ісус сказав: На суд Я прийшов у цей світ, щоб сліпі бачили, а зрячі щоб ставали сліпими!

40 Почули це деякі фарисеї, які були з Ним, і сказали Йому: Невже й ми сліпі?

41 Відповів їм Ісус: Якби ви були сліпі, то не мали би гріха, але ви кажете, що бачите, тож гріх ваш залишається на вас.

Івана 10

Притча про пастиря овець

1Знову й знову запевняю вас: хто не входить до овечої кошари дверима, але перелазить в іншому місці, той злодій і розбійник,

2а хто входить дверима, той пастир овець.

3 Йому воротар відчиняє, і вівці слухаються його голосу; він кличе своїх овець по імені й виводить їх.

4 Коли він усіх своїх овець веде, то йде перед ними, а вівці йдуть за ним, бо знають його голос;

5за чужим же вони не підуть, а втікатимуть від нього, бо не знають чужого голосу!

6 Таку притчу розповів їм Ісус. Та вони не зрозуміли, що означало те, про що Він говорив їм.

Я — Пастир добрий

7 Тоді ще сказав [їм] Ісус: Знову й знову запевняю вас, що Я — двері для овець.

8Усі, котрі приходили переді Мною, були злодії та розбійники, але вівці не слухали їх.

9 Я — двері! Якщо хто Мною ввійде, то буде спасений; він увійде і вийде, і знайде пасовисько.

- 10 Злодій приходить тільки для того, щоб украсти, вбити і погубити. Я ж прийшов, щоб ви мали життя і щоб над міру мали.
- 11 Я — Пастир добрий! Пастир добрий кладе Свою душу за овець.
- 12 Наймит же і той, хто не є пастирем, якому вівці не належать, коли бачить наближення вовка, кидає овець і втікає, а вовк хапає і розполохує [овець];
- 13 [наймит утікає], адже він — наймит і про овець не дбає.
- 14 Я — Пастир добрий. І Я знаю Своїх, і Мої знають Мене;
- 15 як знає Мене Отець, так і Я знаю Отця, і кладу Свою душу за овець.
- 16 Я маю й інших овець, які не з цієї кошари, тож Мені треба і їх привести; вони почують Мій голос, і буде одна отара й один Пастир.
- 17 Саме тому любить Мене Отець, що Я кладу Свою душу, аби знову прийняти її.
- 18 Ніхто не бере її від Мене, але Я Сам віддаю її. Владу маю її віддати, і владу маю знову її прийняти; цю заповідь Я одержав від Мого Отця.
- 19 Через ці слова знову виникла незгода між юдеями.
- 20 Багато з них казали: Він має біса та є несамовитим! Навіщо слухаєте Його?
- 21 Інші казали: Ні, це не слова біснுவатого. Хіба може біс відкрити очі сліпому?

Я і Отець — Ми одне

- 22 Було тоді в Єрусалимі свято Відновлення; стояла зима.
- 23 Ісус ходив у храмі — в притворі Соломона.
- 24 Його обступили юдеї і говорили Йому: Доки будеш тримати нас у непевності? Якщо Ти Христос, скажи нам відкрито!
- 25 Ісус відповів їм: Я вам сказав, а ви не вірите. Справи, які Я чиню в Ім'я Мого Отця, вони свідчать про Мене.
- 26 Але ви не вірите, бо ви не з Моїх овець,
- 27 [як Я вам сказав]. Мої вівці слухаються Мого голосу, і Я знаю їх, і вони йдуть за Мною,
- 28 і Я даю їм вічне життя, і вони не загинуть повік, і ніхто не забере їх з Моїх рук.
- 29 Мій Отець, Який дав їх Мені, є більший від усіх, і ніхто не може забрати [їх] з руки [Мого] Отця.
- 30 Я і Отець — Ми одне!
- 31 І знову юдеї взялися за каміння, щоб Його каменувати.
- 32 Ісус відповів їм: Багато добрих діл показав Я вам від [Мого] Отця. За яке із цих діл хочете Мене каменувати?

- 33 Відповіли Йому юдеї, [кажучи]: Не за добрі діла каменуємо Тебе, але за богозневагу, за те, що Ти, будучи людиною, робиш Себе Богом!
- 34 Ісус відповів їм: Хіба не написано у вашому Законі: Я сказав: ви боги?
- 35 Якщо богами назвав Він тих, до кого було слово Боже, — а Писання не може бути порушене, —
- 36 то про Того, Кого Отець освятив і послав у світ, ви кажете, що Він зневажає Бога, бо Я сказав: Я Божий Син?
- 37 Якщо Я не роблю діл Мого Отця, то не вірте Мені;
- 38 якщо ж Я роблю, то хоч не вірите Мені, — вірте ділам, щоб ви зрозуміли й пізнали, що Отець у Мені, а Я — в Отці.
- 39 І знову намагалися схопити Його, але Він уникнув їхніх рук.

Намагання схопити Ісуса. Ісус іде за Йордан

- 40 Тож пішов знову на другий бік Йордану, на те місце, де Іван колись хрестив, і залишився там.
- 41 І багато людей прийшло до Нього. Вони говорили, що Іван не зробив жодного чуда, проте все, що говорив Іван про Нього, було істинним.
- 42 І багато хто там повірив у Нього.

Івана 11

Смерть і воскресіння Лазаря

- 1 Був один хворий, Лазар з Витанії, із села Марії та її сестри Марти.
- 2 Це була та Марія, яка помазала Господа миром та обтерла Його ноги своїм волоссям; її брат Лазар хворів.
- 3 Сестри послали передати Йому: Господи, той, кого Ти любиш, хворіє.
- 4 Почувши це, Ісус сказав: Ця хвороба не на смерть, але для Божої слави, щоби Божий Син прославився через неї!
- 5 Ісус любив Марту, і сестру її, і Лазаря.
- 6 Та коли почув, що він хворіє, то залишався два дні на тому місці, де перебував.
- 7 Після цього звелів учням: Підемо знову в Юдею!
- 8 А учні сказали Йому: Учителю, таж ось юдеї намагалися Тебе камінням побити, а Ти знову туди йдеш?
- 9 Ісус відповів: Хіба не дванадцять годин є на день? Якщо хто ходить вдень, не спотикається, адже бачить світло цього світу.
- 10 Якщо хто ходить уночі, то спотикається, бо немає світла в ньому!

- 11Сказавши це, вів далі: Наш друг Лазар заснув, — піду розбудити його.
- 12А Його учні сказали: Господи, якщо заснув, то одужає!
- 13Ісус сказав про його смерть, а вони подумали, що Він говорить про звичайний сон.
- 14Тоді Ісус сказав їм прямо: Лазар помер;
- 15 і радію за вас, що Я там не був, щоб ви повірили; та ходімо до нього.
- 16 Тоді Хома, званий ще Близнюком, сказав іншим співучням: Ходімо й ми, щоб померти з Ним!
- 17 Коли Ісус прийшов, то знайшов, що він уже чотири дні як перебуває в гробі.
- 18Витанія була поблизу Єрусалима, якихось п'ятнадцять стадій,
- 19тож багато юдеїв прийшло до Марти й Марії, щоб розрадити їх за брата.
- 20Коли ж Марта почула, що йде Ісус, то вийшла Йому назустріч. Марія ж сиділа вдома.
- 21 Марта сказала Ісусові: Господи, якби Ти був тут, не помер би мій брат.
- 22 Але й тепер знаю, що Бог дасть Тобі те, що лише попросиш у Бога.
- 23Ісус каже їй: Твій брат воскресне!
- 24 Говорить Йому Марта: Знаю, що воскресне у воскресінні, останнього дня.
- 25 Та Ісус їй сказав: Я є воскресіння і життя; хто вірить у Мене, — хоч і помре, буде жити.
- 26 І кожний, хто живе й вірить у Мене, — не помре повік. Чи віриш ти в це?
- 27 Каже Йому: Так, Господи, я повірила, що Ти — Христос, Син Божий, Який приходить у світ.
- 28Сказавши це, вона пішла й покликала свою сестру Марію. Вона пошепки промовила: Учитель прийшов і кличе тебе!
- 29Та ж, як почула, швидко встала й пішла до Нього,
- 30 оскільки Ісус ще не прийшов до села, а був на тому місці, де зустріла Його Марта.
- 31А юдеї, які були з нею в хаті й потішали її, побачивши, що Марія швидко встала й вийшла, подалися за нею, гадаючи, що вона пішла до гробниці, щоб там поплакати.
- 32 Коли Марія прийшла туди, де був Ісус, і побачила Його, то впала Йому до ніг і промовила: Господи, якби Ти був тут, мій брат не помер би!
- 33 Ісус, побачивши, що вона плаче, та юдеї, які прийшли з нею, також плачуть, розжалобився духом і Сам зворушився.

- 34 І Він запитав: Де ви його поклали? Йому відповіли: Господи, іди поглянь!
- 35 Ісус заплакав.
- 36 А юдеї загомоніли: Дивись, як Він любив його!
- 37 Деякі з них зауважили: Хіба не міг Той, Хто відкрив очі сліпому, зробити так, щоб і цей не помер?
- 38 Перебуваючи у внутрішній жалобі, Ісус підходить до гробниці. Це була печера, до якої прилягав камінь.
- 39 Ісус промовив: Відваліть камінь! Марта, сестра померлого, сказала Йому: Господи, вже чути запах, бо чотири дні вже минуло!
- 40 Ісус їй відповів: Хіба не сказав Я тобі, що коли будеш вірити, — побачиш Божу славу?
- 41 Відвалили камінь від печери, [де лежав померлий]. Ісус звів очі вгору й промовив: Отче, дякую Тобі, що Ти вислухав Мене.
- 42 Я знав, що Ти завжди Мене вислуховуєш, але задля натовпу, який стоїть довкола, Я сказав, — аби повірили, що Ти Мене послав!
- 43 Промовивши це, Він вигукнув гучним голосом: Лазарю, вийди сюди!
- 44 І померлий вийшов. Руки й ноги його були обмотані полотном, а його обличчя обв'язане хусткою. Каже їм Ісус: Розв'яжіть його й звільніть, щоб міг ходити.
- Первосвященики і фарисеї змовляються вбити Ісуса**
- 45 Тоді багато юдеїв, які прийшли до Марії та побачили, що Він зробив, повірили в Нього.
- 46 Деякі з них пішли до фарисеїв і розповіли їм, що вчинив Ісус.
- 47 Зібрали первосвященики й фарисеї раду і говорили: Що нам робити? Адже Ця Людина робить багато чудес!
- 48 Якщо залишимо Його, то всі повірять у Нього; і прийдуть римляни, і віднімуть у нас і храм, і народ!
- 49 Один же з них, Каяфа, який був того року первосвящеником, сказав їм: Ви нічого не знаєте!
- 50 Хіба не розумієте, що краще для вас, щоб Одна Людина померла за народ, а не щоб увесь народ загинув?
- 51 Це він сказав не від себе, але, будучи того року первосвящеником, пророкував, що Ісус мав померти за народ, —
- 52 і не тільки за народ, але щоб і розсіяних Божих дітей зібрати разом.
- 53 Отже, із цього дня вони змовилися вбити Його.

⁵⁴ Ісус більше не ходив відкрито між юдеями, але пішов звідти в край, що біля пустелі, до міста, яке називається Єфрем, і там залишався з учнями.

⁵⁵ Наближалася юдейська Пасха, і багато людей з країни пішли в Єрусалим перед Пасхою, щоб очиститися.

⁵⁶ Шукали тоді Ісуса і, стоячи в храмі, говорили між собою: Як ви вважаєте, чи прийде Він на свято?

⁵⁷ А первосвященики та фарисеї видали наказ: якщо хто довідається, де Він перебуває, щоби доніс, аби схопити Його.

Івана 12

Помазання Ісуса дорогоцінним миром

¹ За шість днів до Пасхи Ісус прийшов до Витанії, де був Лазар, [який помер] і якого Ісус воскресив із мертвих.

² Там Йому влаштували вечерю, а Марта обслуговувала. Лазар був одним із тих, хто був з Ним при столі.

³ Марія, взявши літру мира зі справжнього дорогоцінного нарду, помазала Ісусові ноги й своїм волоссям обтерла їх. Дім наповнився запахом мира.

⁴ Каже один з Його учнів, Юда Іскаріотський, [син Симона], який мав Його видати:

⁵ Чому б не продати це миро за триста динаріїв і не роздати бідним?

⁶ Він сказав це не тому, що турбувався про бідних, але тому, що був злодієм і, маючи скриньку на гроші, носив те, що вкидали.

⁷ А Ісус сказав: Облиш її, це вона на день Мого похорону зберегла:

⁸ бідних ви завжди із собою маєте, Мене ж — не завжди маєте.

Змова проти Лазаря

⁹ Багато юдеїв довідалося, що Він там, і прийшли не тільки задля Ісуса, а й щоби побачити Лазаря, якого Він воскресив із мертвих.

¹⁰ Тож первосвященики змовилися, щоб і Лазаря вбити,

¹¹ бо через нього багато хто відходив від юдеїв і починав вірити в Ісуса.

Урочистий в'їзд Ісуса в Єрусалим

¹² Наступного дня велика кількість людей, котрі, почувши, що Ісус іде в Єрусалим, прийшли на свято.

¹³ Вони взяли віття пальм, вийшли назустріч Йому і вигукували, [промовляючи]: Осанна! Благословенний, Хто йде в ім'я Господнє! Цар Ізраїлю!

¹⁴ А Ісус, знайшовши ося, сів на нього, — згідно з написаним:

- 15 Не бійся, дочко Сіонська! Ось Цар твій іде, сидячи на молодому ослі.
- 16 Його учні спочатку не зрозуміли цього. Але коли Ісус був прославлений, тоді згадали, що це було про Нього написано, і це Йому зробили.
- 17 Свідчили люди, які були з Ним, коли Він викликав Лазаря з гробу і воскресив його з мертвих.
- 18 Тому і зустрів Його натовп, бо почув, що Він зробив це чудо.
- 19 А фарисеї гомоніли між собою: Дивіться, нічого не вдієте: осьувесь світ пішов за Ним!

Греки шукають Ісуса

- 20 Деякі з тих, хто прийшов поклонитися у свято, були греками.
- 21 Вони підійшли до Филипа, який був з Витсаїди Галилейської, і просили його, кажучи: Пане, ми хочемо бачити Ісуса!
- 22 Филип іде і каже про це Андрієві, а [далі] Андрій з Филипом ідуть, та й повідомляють Ісуса.

Отець з неба прославляє Сина

- 23 А Ісус сказав їм у відповідь: Прийшов час прославитися Синові Людському.
- 24 Знову й знову запевняю вас: якщо зерно пшениці, упавши на землю, не вмере, воно залишиться одне. Якщо ж умре, — принесе великий урожай.
- 25 Хто любить душу свою, той погубить її; хто ж ненавидить душу свою в цьому світі, той збереже її для вічного життя.
- 26 Якщо хто Мені служить, нехай іде за Мною, і де Я, там буде і Мій слуга. Якщо хто Мені служить, того пошанує [Мій] Отець.

Ісус говорить про Свій відхід

- 27 Нині душа Моя стривожена. І що Я скажу? Отче, спаси Мене від цієї години! Але ж задля цього Я і прийшов — на цю годину.
- 28 Отче, прослав Своє Ім'я! Почувся тоді голос із неба: І прославив Я, і знову прославлю!
- 29 А люди, які стояли й чули це, говорили: То був грім. Інші казали: То ангел до Нього заговорив.
- 30 У відповідь Ісус сказав: Не для Мене був цей голос, а для вас.
- 31 Нині настав суд цьому світові; нині князь цього світу буде вигнаний геть.
- 32 Якщо Я буду піднятий від землі, то притягну всіх до Себе!
- 33 Він говорив це, зазначаючи, якою смертю мав померти.

34 А з юрби Йому відповіли: Ми чули із Закону, що Христос перебуває вічно, а Ти кажеш, що Син Людський має бути піднятий. Хто Цей Син Людський?

35 Тоді Ісус сказав їм: Ще деякий час Світло є між вами. Ходіть, доки маєте Світло, щоб вас не огорнула темрява, а хто ходить у темряві, не знає, куди йде.

36 Доки маєте Світло, вірте у Світло, щоб ви стали синами Світла! Сказавши це, Ісус скрився і відійшов від них.

Зневіра народу

37 Хоча Він зробив перед ними стільки чудес, вони не повірили в Нього,

38щоби сповнилося слово пророка Ісаї, яке він сказав: Господи, хто повірив нашій вістці? І кому відкрилася Господня правиця?

39 Вони не могли вірити ще й тому, що, як казав Ісаїя:

40 Засліпив їхні очі, зробив кам'яними їхні серця, аби вони не побачили очима, не зрозуміли серцем і не навернулися, щоб Я оздоровив їх!

41 Це сказав Ісаїя, коли побачив славу Його і сповістив про Нього.

42 Усе ж таки багато зі старших повірило в Нього, але через фарисеїв вони не зізнавалися, щоб їх не вигнали із синагоги;

43 вони бо полюбили людську славу більше, ніж славу Божу.

Заповідь Божа — це вічне життя

44 Тож Ісус гучним голосом сказав: Хто вірить у Мене, той вірить не в Мене, а в Того, Хто послав Мене!

45 І хто бачить Мене, той бачить Того, Хто послав Мене.

46 Я — Світло, яке прийшло у світ, щоб кожний, хто вірить у Мене, не перебував у темряві.

47 Якщо хто почує Мої слова і не зберігатиме, Я його не суджу, бо Я не прийшов, аби судити світ, але щоб спасти світ.

48 Хто відрікається від Мене і не приймає Моїх слів, той має свого суддю: слово, яке Я сказав, — воно судитиме його останнього дня.

49 Бо не від Себе Я говорив, а Отець, Який послав Мене, це Він дав Мені заповідь, що маю сказати і що говорити.

50 І Я знаю, що Його заповідь — це вічне життя. А що Я кажу, то так кажу, як сказав Мені Отець!

Івана 13

Ісус умиває ноги Своїм учням

- ¹ Перед святом Пасхи Ісус, знаючи, що настала Його година перейти із цього світу до Отця, виявив любов до Своїх, — тих, які у світі, — до кінця полюбив їх.
- ² Під час вечері, як диявол уже вкинув у серце Юди Іскаріотського, сина Симона, видати Його,
- ³ [Ісус], знаючи, що все дав Йому Отець у руки і що від Бога вийшов та до Бога йде,
- ⁴ устав з вечері, зняв одяг і, узявши рушника, підперезався.
- ⁵ Потім налив води до вмивальниці й почав мити ноги учням і обтирати рушником, яким був підперезаний.
- ⁶ Підходить Він до Симона-Петра. [А той] каже Йому: Господи, чи ж Тобі мити мої ноги?
- ⁷ Ісус у відповідь йому сказав: Що Я роблю, того ти нині не знаєш, але згодом зрозумієш.
- ⁸ Каже Йому Петро: Ти не помиєш моїх ніг повіки! Ісус йому відповів: Якщо не вмию тебе, не матимеш частки зі Мною.
- ⁹ Симон-Петро каже Йому: Господи, не тільки мої ноги, але й руки та голову.
- ¹⁰ А Ісус говорить йому: Хто вмийти, тому потрібно тільки ноги обмити, оскільки весь чистий; і ви чисті, але не всі.
- ¹¹ Адже Він знав того, хто зрадить Його, тому й сказав, що не всі вони чисті.
- ¹² А коли помив їхні ноги і надів Свій одяг, знову сів при столі й сказав їм: Чи ви знаєте, що Я зробив вам?
- ¹³ Ви називаєте Мене Вчителем і Господом, і добре ви кажете, бо Я Ним є.
- ¹⁴ Отже, коли Я, Господь і Вчитель, помив вам ноги, то й ви повинні мити ноги один одному.
- ¹⁵ Адже Я дав вам приклад, щоб і ви робили так, як Я зробив вам.
- ¹⁶ Знову й знову запевняю вас, що раб не більший за свого пана, як і посланець не більший від того, хто послав його.
- ¹⁷ Якщо це знаєте, то ви блаженні, коли це виконуєте.

Один з учнів зрадить Христа

- ¹⁸ Не про всіх вас кажу. Я знаю, кого вибрав, але щоби збулося Писання: Хто хліб споживає зі Мною, той підняв проти Мене свою п'яту.
- ¹⁹ Тепер кажу вам, ще перед тим, як це станеться, щоб коли воно станеться, ви повірили, що то Я.
- ²⁰ Знову й знову запевняю вас: Хто приймає того, кого Я пошлю, — Мене приймає, а хто Мене приймає, — приймає й Того, Хто Мене послав!

- 21** Промовивши це, Ісус стривожився духом, засвідчив і сказав: Знову й знову запевняю вас, що один із вас зрадить Мене!
- 22** Учні почали споглядати один на одного, не здогадуючись, про кого Він говорить.
- 23** Один з учнів, якого любив Ісус, лежав на грудях Ісуса.
- 24** Тож Симон-Петро кивнув йому, щоби запитав, хто це міг би бути, про кого Він говорить.
- 25** А той, прихилившись до грудей Ісуса, каже Йому: Господи, хто це?
- 26** Ісус відповів: Це той, кому Я, вмочивши, подам хліб. Умочивши хліб, Він бере і дає Юді Іскаріотському, синові Симона.
- 27** І тоді, після цього шматка хліба, ввійшов у нього сатана. А Ісус сказав йому: Що робиш, роби швидше!
- 28** Ніхто з тих, хто був при столі, не зрозумів, до чого Він сказав це йому.
- 29** Оскільки в Юди була скринька на гроші, то деякі подумали, що Ісус звелів йому купити те, що потрібне на свято, або щоби дав щось бідним.
- 30** Отже, взявши той шматок хліба, він відразу вийшов. Була ніч.
- 31** А коли він вийшов, Ісус говорить: Нині прославився Син Людський, і Бог прославився в Ньому.
- 32** Якщо Бог прославився в Ньому, то і Бог прославить Його в Собі, — і цієї ж миті прославить Його!

Любіть один одного

- 33** Діти, Я з вами буду недовго. Будете Мене шукати, і як Я казав юдеям, — куди Я іду, ви не можете прийти, — те й вам нині кажу.
- 34** Нову заповідь даю вам: Любіть один одного! Як Я полюбив вас, щоб і ви любили так один одного.
- 35** З того дізнаються всі, що ви — Мої учні, коли любов матимете між собою.

Петро відречеться від Ісуса

- 36** Каже Йому Симон-Петро: Господи, куди Ти йдеш? Ісус йому відповів: Куди [Я] іду, ти не можеш нині за Мною йти, але підеш пізніше.
- 37** Каже Йому Петро: Господи, чому я не можу нині піти за Тобою? Душу свою за Тебе я покладу.
- 38** Відповідає [йому] Ісус: Душу свою за Мене ти покладеш? Знову й знову запевняю тебе: не проспівас півень, як ти тричі відречешся від Мене.

Івана 14

Прощальні слова Ісуса. Обітниця Святого Духа

- 1 Хай не тривожиться ваше серце: вірте в Бога і в Мене вірте.
- 2 У домі Мого Отця багато осель. А якби не так, то Я сказав би вам, оскільки йду приготувати вам місце.
- 3 І коли піду та приготую вам місце, то Я знову прийду і візьму вас до Себе, щоби де Я, там і ви були.
- 4 А куди Я йду, ви дорогу знаєте.
- 5 Каже Йому Хома: Господи, ми не знаємо, куди Ти йдеш. [Тож] як можемо знати дорогу?
- 6 Ісус говорить йому: Я є дорога, і правда, і життя! Ніхто не приходить до Отця, якщо не через Мене.
- 7 Якби ви Мене знали, то знали б і Мого Отця. Відтепер знаєте Його і бачили Його!
- 8 Каже Йому Филип: Господи, покажи нам Отця, — і цього нам вистачить.
- 9 Говорить йому Ісус: Стільки часу Я з вами, і ти не знаєш Мене, Филипе? Хто Мене бачив, той і Отця бачив. Як же ти говориш: Покажи нам Отця?
- 10 Хіба ти не віриш, що Я є в Отці, й Отець є в Мені? Слова, які Я кажу вам, не від Себе кажу. Отець, Який у Мені перебуває, — Він і творить ті діла.
- 11 Вірте Мені, що Я в Отці, а Отець у Мені. Якщо ж ні, то через Мої діла повірте [Мені].
- 12 Знову й знову запевняю вас, що той, хто вірить у Мене, робитиме діла, які Я роблю, — навіть більші від них чинитиме, бо Я іду до Отця.
- 13 І що тільки попросите в Моє Ім'я, те й зроблю, щоби прославився Отець у Сині.
- 14 Коли Мене про щось попросите в Моє Ім'я, — Я те зроблю.
- 15 Якщо любите Мене, ви будете дотримуватися Моїх заповідей.
- 16 І Я попрошу Отця, і дасть вам іншого Утішителя, щоб навіки перебував з вами, —
- 17 Духа Істини, Якого світ не може прийняти, бо не бачить Його і не знає [Його]. А ви знаєте Його, бо Він при вас перебуває, і у вас буде Він.
- 18 Я не залишу вас сиротами, Я прийду до вас.
- 19 Ще трохи, і світ більше не побачить Мене. Ви ж будете бачити Мене, бо Я живу, і ви будете жити.
- 20 Того дня ви пізнаєте, що Я в Моєму Отці, і ви в Мені, і Я у вас.
- 21 Хто має Мої заповіді та виконує їх, той Мене любить. А хто Мене любить, того любитиме і Мій Отець, і Я любитиму його, і з'явлюся йому Сам.

- 22 Кажє Йому Юда, — не Іскаріотський: Господи, чому це так, що Ти маєш намір з'явитися нам, а не світові?
- 23 У відповідь Ісус сказав йому: Якщо хто любить Мене, той буде виконувати Моє слово; і Мій Отець любитимє його, і Ми прийдемо до нього, і зробимо оселю в ньому.
- 24 Хто ж не любить Мене, слів Моїх не виконує. Слово, яке ви чуєте, є не Моє, але Того, Хто послав Мене, — Отця.
- 25 Це говорив Я вам, перебуваючи між вами.
- 26 А Утішитель — Дух Святий, Якого Отець пошле в Моє Ім'я, Той вас навчить усього і пригадає вам усе, що Я вам говорив.
- 27 Мир залишаю вам, Мій мир Я даю вам. Не так, як світ дає, Я даю вам. Хай не тривожиться ваше серце і не лякається.
- 28 Ви чули, що Я сказав вам: Я йду, але Я повернуся до вас. Якби ви любили Мене, то втішилися б, тому що [Я сказав], — іду до Отця. Адже Отець більший від Мене!
- 29 Я сказав вам раніше, ніж це станеться, щоб тоді, коли воно станеться, ви повірили.
- 30 Не довго вже говоритиму з вами, бо надходить князь світу, та в Мені Він не має нічого.
- 31 Але щоби зрозумів світ, що Я люблю Отця і, як заповів Мені Отець, так Я і роблю. Уставайте, ходімо звідси!

Івана 15

Без Мене не можете робити нічого

- 1 Я є справжня Виноградна Лоза, а Мій Отець — Виноградар.
- 2 Усяку галузку в Мені, яка не приносить плоду, Він відтинає, а всяку, яка родить плід, очищає, щоб рясніше родила.
- 3 Ви вже чисті через слово, яке Я вам сказав.
- 4 Перебувайте в Мені, а Я — у вас. Як галузка не може приносити плоду сама по собі, якщо не буде на виноградній лозі, так і ви, якщо не будете перебувати в Мені.
- 5 Я є Виноградна Лоза, ви — галузки. Хто перебуває в Мені, а Я в ньому, той приносить рясний урожай, бо без Мене не можете робити нічого.
- 6 Хто в Мені не перебуває, буде відкинений геть, мов та гілка, і всохне; їх збирають і кидають у вогонь, і вони згорають.

7 Якщо ж будете перебувати в Мені, а Мої слова перебуватимуть у вас, то чого б тільки забажали, просіть — і станеться вам.

8 У цьому прославлений Мій Отець, щоб ви приносили багатий урожай і стали Моїми учнями.

9 Як полюбив Мене Отець, так і Я полюбив вас; тож перебувайте в Моїй любові.

10 Якщо будете зберігати Мої заповіді, то перебуватимете в любові Моїй, так само, як Я, зберігши заповіді Мого Отця, перебуваю в Його любові.

11 Це Я сказав вам, щоб Моя радість перебувала у вас і щоб ваша радість була повною.

Найбільша любов

12 Ось Моя заповідь: щоб ви любили один одного так, як Я вас полюбив.

13 Більшої любові ніхто не має за ту, коли хто душу свою кладе за друзів своїх.

14 Ви — друзі Мої, якщо чините те, що Я заповідаю вам.

15 Не називаю вас більше рабами, бо раб не знає, що робить його пан; вас же назвав Я друзями, оскільки сказав вам усе, що почув від Мого Отця.

16 Не ви Мене вибрали, але Я вибрав вас і настановив вас, щоб ви йшли та плід приносили, і щоби плід ваш залишався, аби те, що тільки попросите від Отця в Моє Ім'я, Він вам дав.

17 Заповідаю вам, щоб ви любили один одного.

Ви не від світу

18 Якщо світ вас ненавидить, знайте, що Мене він раніше від вас зненавидів.

19 Коли б ви були від світу, то світ своє любив би; ви ж не від світу, а Я вибрав вас зі світу, тому світ і ненавидить вас.

20 Згадуйте слова, які Я сказав вам: Раб не більший за свого пана. Якщо Мене переслідували, то й вас будуть переслідувати; якщо Моє слово зберегли, то й ваше зберігатимуть.

21 Але це все будуть робити вам задля Мого Імені, бо ж не знають Того, Хто Мене послав.

22 Якби Я не прийшов і не говорив їм, то вони не мали б гріха, а тепер не мають уже виправдання за свій гріх.

23 Хто ненавидить Мене, — ненавидить і Мого Отця.

24 Якби Я серед них не зробив тих діл, яких ніхто інший не зробив, то гріха не мали б, а тепер і побачили, і зненавиділи Мене й Мого Отця.

25 Але це сталося, щоби збулося слово, написане в їхньому Законі: Зненавиділи Мене безпідставно.

²⁶ Коли [ж] прийде Утішитель, Якого Я вам пошлю від Отця, Дух Істини, Який походить від Отця, то Він засвідчить про Мене.

²⁷ Та й ви свідчіть, адже ви від початку зі Мною!

Івана 16

Учнів будуть переслідувати

¹ Це сказав Я вам, щоб ви не були спокушені.

² Із синагог виганятимуть вас. Надходить час, коли кожний, хто вбиватиме вас, буде вважати, ніби тим служить Богові.

³ Вони робитимуть це, бо не пізнали ні Отця, ні Мене.

⁴ Отже, Я сказав вам це, щоб коли прийде їхній час, ви згадували, що Я вам сказав. Цього вам не сказав спочатку, бо Я був з вами.

Я пошлю Утішителя до вас

⁵ Нині ж іду до Того, Хто послав Мене, і ніхто з вас не питає Мене: Куди відходиш?

⁶ Та від того, що Я сказав вам, смутком наповнилося ваше серце.

⁷ Але Я істину вам кажу: краще для вас, щоб Я пішов. Бо якщо Я не піду, то Утішитель не прийде до вас. Якщо ж піду, — пошлю Його до вас.

⁸ Прийшовши, Він обвинуватить світ за гріх, за праведність і за суд.

⁹ Тож за гріх, що не вірять у Мене,

¹⁰ а за праведність, що Я йду до [Мого] Отця, і більше Мене не побачите,

¹¹ а за суд, що князь цього світу засуджений.

¹² Ще багато чого Я маю сказати вам, але тепер ви не можете знести.

¹³ Коли ж прийде Він, Дух Істини, то поведе вас до повної істини, бо не від Себе буде говорити, але що почує, те й говоритиме, і сповістить вам те, що має настати.

¹⁴ Він Мене прославить, бо від Мого одержить і сповістить вам.

¹⁵ Усе, що має Отець, є Моє; тому Я і сказав, що з Мого одержить і сповістить вам.

Смуток зміниться радістю

¹⁶ Незабаром не побачите Мене більше, і знову незабаром побачите Мене, [бо Я іду до Отця].

¹⁷ А деякі учні говорили між собою: Що означає те, що нам говорить: Незабаром не побачите Мене, і знову незабаром побачите Мене? Або: Я іду до Отця?

¹⁸ Тоді казали: Що ж означає в Нього — незабаром? Не знаємо, що Він говорить!

19 Знаючи, що хочуть Його запитати, Ісус сказав їм: Чи про те допитуєтеся між собою, що Я сказав: Незабаром не побачите Мене, і знову — незабаром побачите Мене?

20 Знову й знову запевняю вас, що ви будете плакати й ридати, а світ буде радіти; ви будете сумувати, але ваш смуток на радість зміниться.

21 Жінка, коли родить, терпить муки, бо прийшов її час. Коли ж народить дитину, то вже не пам'ятає страждань через радість, що народилася людина на світ.

22 Тож і ви нині маєте смуток, та Я знову побачу вас, і зрадіє ваше серце, і вашої радості вже ніхто не забере від вас.

Просіть — і отримаєте

23 І того дня Мене не проситимете нічого. Знову й знову запевняю вас: чого тільки попросите від Отця в Моє Ім'я, — дасть вам.

24 Дотепер в Моє Ім'я ви не просили нічого. Просіть — і отримаєте, щоб ваша радість була повна.

Сам Отець любить вас

25 Це Я в притчах сказав вам; надходить година, коли більше в притчах не говоритиму вам, але відкрито сповіщу вам про Отця.

26 Того дня попросите в Моє Ім'я, — і не кажу вам, що проситиму Отця за вас,

27 бо Сам Отець любить вас, — адже ви Мене полюбили й повірили, що Я вийшов від Бога.

28 Я вийшов від Отця і прийшов у світ; знову залишаю світ і йду до Отця!

29 Кажуть [Йому] Його учні: Ось нині відкрито говориш і жодної притчі не розказуєш.

30 Тепер бачимо, що знаєш усе і не потребуєш, щоби хтось Тебе запитував. Тому віримо, що Ти вийшов від Бога.

31 Ісус відповів їм: Тепер вірите?

32 Ось надходить година, і [вже] настала, що розбіжиться кожний до свого, а Мене Самого залишите. Та Я не Сам, бо зі Мною Отець.

33 Це Я сказав вам, щоб у Мені ви мали мир. У світі зазнаєте страждання, але будьте відважні: Я перемиг світ!

Івана 17

Молитва Ісуса за учнів

1 Після цих слів Ісус підвів очі до неба й сказав: Отче, прийшов час. Прослав Свого Сина, щоби [Твій] Син прославив Тебе.

- 2 Оскільки Ти дав Йому владу над усяким тілом, щоб усім тим, кого Ти дав Йому, Він дав їм вічне життя.
- 3 Вічне життя є те, щоби знали Тебе, єдиного істинного Бога, і Того, Кого Ти послав, — Ісуса Христа.
- 4 Я прославив Тебе на землі, завершив справу, яку Ти доручив Мені виконати.
- 5 А тепер Ти прослав Мене, Отче, у Себе тією славою, яку Я мав у Тебе ще перед тим, як світ постав.
- 6 Я виявив Твоє Ім'я людям, яких Ти Мені дав зі світу. Твої вони були, і Мені дав Ти їх, і вони зберегли Твоє слово.
- 7 Нині вони зрозуміли, що все, що Ти дав Мені, є від Тебе.
- 8 Адже слова, які Ти Мені дав, Я передав їм, і вони прийняли і справді зрозуміли, що Я вийшов від Тебе, повіривши, що Ти Мене послав.
- 9 Я за них благаю, — не за світ благаю, але за тих, кого Ти Мені дав, бо вони Твої;
- 10 і все Моє — Твоє, а Твоє — Моє; і Я прославився в них.
- 11 Я більше не є у світі, а вони у світі; Я ж іду до Тебе! Отче Святий, збережи їх у Твоє Ім'я — тих, кого Ти Мені дав, — щоби були одне, як і Ми.
- 12 Коли Я був з ними [у світі], Я оберігав їх у Твоє Ім'я, — тих, кого Ти Мені дав, — і Я їх зберіг, і ніхто з них не загинув, крім сина погібелі, щоби сповнилося Писання.
- 13 Нині ж до Тебе Я іду, і кажу про це у світі, щоб вони в собі мали повноту Моєї радості.
- 14 Я дав їм Твоє Слово, але світ їх зненавидів, бо вони не від світу, як і Я не від світу.
- 15 Не благаю, щоб Ти забрав їх від світу, але щоби зберіг їх від злого.
- 16 Вони не від світу, як і Я не від світу.
- 17 Освяти їх істиною [Своєю]! Твоє Слово — то істина.
- 18 Як Ти послав Мене у світ, так і Я послав їх у світ.
- 19 За них Я посвячую Себе, щоб і вони були освячені істиною.
- 20 Та благаю не лише за них, а й за тих, хто повірить у Мене через їхнє слово,
- 21 щоб усі були одне, — так, як Ти, Отче, у Мені, а Я в Тобі, — щоб і вони в Нас були; аби світ повірив, що Ти Мене послав.
- 22 І Я передав їм славу, яку Ти Мені дав, — щоби були одне, як і Ми одне.
- 23 Я в них, а Ти — в Мені; хай будуть досконалі в єдності, аби світ пізнав, що Ти Мене послав і полюбив їх, як і Мене полюбив.

24 Отче, хочу, щоб ті, яких Ти Мені дав, були зі Мною там, де Я, щоби бачили Мою славу, яку Ти Мені дав, бо Ти полюбив Мене раніше від створення світу.

25 Отче Праведний! Світ Тебе не пізнав, але Я Тебе пізнав. І вони пізнали, що Ти Мене послав.

26 І Я виявив їм Твоє Ім'я, і виявлятиму, щоб любов, якою Ти полюбив Мене, була в них, і Я — в них.

Івана 18

Схоплення Ісуса

1 Сказавши це, Ісус зі Своїми учнями перейшов на другий бік потоку Кедрону, де був сад, до якого ввійшов Він та Його учні.

2 Знав же це місце і Юда, який зрадив Його, бо часто Ісус збирався там зі Своїми учнями.

3 Юда, взявши загін і слуг первосвящеників та фарисеїв, прийшов туди зі смолоскипами, ліхтарями та зброєю.

4 Ісус, знаючи все, що Його очікує, вийшов і запитав їх: Кого шукаєте?

5 Йому відповіли: Ісуса Назарянина! Каже їм: Це Я! Стояв з ними і Юда, зрадник Його.

6 Коли ж Він сказав їм: Це Я! — вони подалися назад і попадали на землю.

7 Він знову запитав їх: Кого шукаєте? Вони ж знов: Ісуса Назарянина.

8 Ісус відповів: Я ж сказав вам, що це Я. Тож якщо Мене шукаєте, то відпустіть цих, хай ідуть.

9 Щоби сповнилося те слово, яке Він сказав: З тих, кого Ти дав Мені, Я не втратив жодного з них.

10 Тоді Симон-Петро, маючи меча, витягнув його, вдарив раба первосвященика й відтяв йому праве вухо; ім'я того раба — Малх.

11 Та Ісус сказав Петрові: Сховай меча в піхви. Невже Мені не пити чаші, яку дав Мені Отець?

Ісуса ведуть до Анни

12 Тоді воїни, тисяцький і юдейські прибічники схопили Ісуса і зв'язали Його.

13 Повели спочатку до Анни, тестя Каяфи, який був того року первосвящеником.

14 Це був той Каяфа, який дав пораду юдеям, що краще одній людині вмерти за народ.

Відречення Петра

15 За Ісусом ішов Симон-Петро та ще один учень. Первосвященик знав цього учня, тож він і ввійшов з Ісусом до подвір'я первосвященика.

16 А Петро стояв біля воріт ззовні. Вийшов учень, який був знайомий первосвященикові, сказав придверниці й провів Петра.

17 Служниця, яка при дверях, каже Петрові: А ти часом не з учнів Цього Чоловіка? Той відповів: Ні!

18 Стояли тут раби й слуги, які запалили вогонь, оскільки було холодно, і грілися. Петро також стояв з ними й грівся.

Первосвященик допитує Ісуса

19 А первосвященик запитав Ісуса про Його учнів, про Його вчення.

20 Ісус відповів йому: Я говорив світові відкрито. Я завжди навчав у синагогах і в храмі, де сходяться всі юдеї, і таємно не говорив нічого.

21 Чому ти Мене питаєш? Запитай тих, які слухали, що Я говорив їм. Ось вони знають, що Я говорив.

22 Коли Він це сказав, то один з присутніх слуг ударив Ісуса в обличчя, промовивши: Оце так Ти відповідаєш первосвященикові?

23 Ісус йому відповів: Якщо Я зле сказав, то доведи, що зле! Якщо ж добре, то чому Мене б'єш?

24 Тоді Анна послав Його зв'язаним до первосвященика Каяфи.

Петро вдруге і втретє відрікається від Ісуса

25 А Симон-Петро стояв і грівся. І тут запитали його: А ти не з Його учнів? Він заперечив і сказав: Ні!

26 Один із рабів первосвященика, родич того, якому Петро відтяв вухо, каже: Чи не тебе я бачив з Ним у саду?

27 Тоді знову Петро відрікся. І враз заспівав півень.

Суд над Ісусом у Пилата

28 А Ісуса повели від Каяфи в преторій. Був уже ранок, тому вони не ввійшли до преторію, щоб не опоганитися, але щоб моглиїсти пасху.

29 Пилат вийшов до них надвір і каже: Яке обвинувачення висуваєте проти Цього Чоловіка?

30 Вони йому у відповідь сказали: Якби Він не був злочинцем, ми не видали б Його тобі.

31 Тоді Пилат їм сказав: Візьміть Його і судіть Його за вашим Законом. Сказали йому юдеї: Нам не можна нікого страчувати, —

- ³² щоби сповнилися Ісусові слова, які Він сказав, зазначаючи, якою смертю мав померти.
- ³³ Тоді Пилат знову ввійшов у преторій, покликав Ісуса і запитав Його: Чи Ти Цар юдеїв?
- ³⁴ Ісус [йому] відповів: Чи ти це від себе говориш, чи інші тобі сказали про Мене?
- ³⁵ Пилат відповів: Хіба я юдей? Твій народ і первосвященики видали Тебе мені. Що Ти зробив?
- ³⁶ Ісус відповів: Царство Моє не від цього світу; якби Моє царство було від цього світу, Мої прибічники подбали би, щоб Мене не видали юдеям. Нині ж Моє царство не звідси.
- ³⁷ Тоді Пилат Його запитав: То Ти Цар? Ісус відповів: Ти сам кажеш, що [Я] Цар. Я для того народився і для того прийшов у світ, щоби свідчити про істину. Кожний, хто від істини, слухає Мій голос.
- ³⁸ Каже Йому Пилат: А що таке істина? І сказавши це, він знову вийшов до юдеїв і заявив їм: Жодної вини я в Ньому не знаходжу.
- ³⁹ Та є у вас звичай, щоб я вам відпускав одного на Пасху. Чи хочете, щоб я вам відпустив Царя юдеїв?
- ⁴⁰ Тоді вони знову закричали, вигукуючи: Не Його, а Варавву! Варавва ж був розбійником.

Івана 19

- ¹ Тоді Пилат **звелів** узяти Ісуса й бичувати.
- ² Воїни, сплівши вінок із терну, поклали Йому на голову й одягнули Його в багряницю; вони підходили до Нього
- ³ й казали: Радій , Царю юдеїв! — і били Його в обличчя.
- ⁴ І Пилат знову вийшов у двір і сказав їм: Ось виводжу Його вам у двір, щоб ви знали, що я не бачу в Ньому жодної провини.
- ⁵ Вийшов Ісус у двір, маючи на Собі терновий вінок та багрянний одяг. І Пилат каже їм: Оце — Людина!
- ⁶ Коли Його побачили первосвященики й слуги, то закричали, гукаючи: Розіпни, розіпни Його! Каже їм Пилат: Візьміть і розіпніть Його ви, бо я не знаходжу в Ньому провини.
- ⁷ Юдеї відповіли йому: Ми маємо Закон, і за Законом Він повинен померти, бо видає Себе за Божого Сина!
- ⁸ Коли Пилат почув ці слова, то ще більше злякався.
- ⁹ Ще раз зайшов у преторій і каже Ісусові: Звідки Ти? Ісус не дав йому відповіді.

10 Каже Йому Пилат: Чому до мене не говориш? Хіба не знаєш, що маю владу Тебе відпустити і маю владу розіп'яти Тебе?

11 Ісус йому відповів: Не мав би ти жодної влади наді Мною, якби не була вона тобі дана з висоти. Тому той, хто Мене видав тобі, має більший гріх.

12 Відтоді Пилат намагався відпустити Його, та юдеї закричали, гукаючи: Якщо Його відпустиш, ти не є другом кесаря! Кожний, хто себе робить царем, противиться кесареві!

13 Почувши це слово, Пилат вивів Ісуса у двір, сів на місце судді, що зветься літостротон, — єврейською мовою: гаввата.

14 Була ж п'ятниця перед Пасхою, близько шостої години. Він каже юдеям: Ось ваш Цар!

15 Тоді вони зчинили галас: Візьми, візьми та розіпни Його! Пилат їх запитує: Вашого Царя розіп'яти? Та первосвященики відповіли: Ми не маємо царя, крім кесаря!

Розп'яття Ісуса

16 І тоді він видав Його їм на розп'яття. Ісуса взяли [й повели].

17 Несучи Свій хрест, Він вийшов на місце, яке називається Череповище, — єврейською мовою: Голгофа,

18 де розіп'яли Його, і з Ним двох інших: з одного та з другого боку, а Ісуса — посередині.

19 Пилат зробив напис і помістив на хресті. Було написано: Ісус Назарянин, Цар юдеїв!

20 Цей напис читало багато юдеїв, тому що місце, де розіп'яли Ісуса, було поблизу міста, написано ж було по-єврейськи, по-грецьки і по-латинськи.

21 Та юдейські первосвященики говорили Пилатові: Не пиши: Цар юдеїв, але те, що Він Сам заявляв: Я — Цар юдеїв!

22 Пилат відповів: Що я написав, — те написав!

Розподіл Ісусового одягу

23 А воїни, розіп'явши Ісуса, взяли Його одяг і розділили його на чотири частини, кожному воїнові по частині, а також хитон. Хитон був не шитий, а весь згори тканий.

24 Тож міркували між собою: Не роздираймо його, але киньмо жереб на нього, — кому припаде. Це щоби збулося Писання, яке гласить: Розділили Мій одяг між собою і за Мій плащ кидали жереб. Воїни так і зробили.

Піклування про Свою матір

²⁵ Біля Ісусового хреста стояли Його мати, сестра Його матері, Марія Клеопова, і Марія Магдалина.

²⁶ Побачивши матір і учня, який стояв поряд і якого любив, Ісус промовив до [Своєї] матері: Жінко, ось твій син!

²⁷ Потім звернувся до учня: Ось твоя мати! І відтоді взяв її учень до себе.

Смерть Ісуса

²⁸ Після цього, знаючи, що все вже завершилося, каже Ісус, аби збулося Писання: Прагну!

²⁹ Стояла повна посудина оцту. Воїни, настромивши на тростину губку, намочену в оцті, піднесли до Його уст.

³⁰ Спробувавши оцту, Ісус сказав: Звершилося! І схиливши голову, віддав духа.

Кістка Його не буде поламана

³¹ Оскільки була п'ятниця, то юдеї, щоб не залишилися на хресті тіла в суботу, тому що був великий день тієї суботи, просили Пилата, аби перебили їхні голінки й забрали.

³² Тож воїни прийшли і перебили голінки першому й другому, розп'ятому з Ним.

³³ Підійшовши до Ісуса, побачили, що Він уже помер, і не стали перебивати Йому голінок.

³⁴ Але один з воїнів списом проколов Йому бік, і тут же витекли кров та вода.

³⁵ А той, хто бачив, засвідчив, — і правдиве його свідчення. Він знає, що каже правду, щоб і ви повірили.

³⁶ Бо сталося це, аби збулося Писання: Кістка Його не буде поламана.

³⁷ І знову ж, в іншому місці Писання говориться: Будуть дивитися на Того, Кого прокололи.

Поховання Ісуса

³⁸ Після цього Йосиф з Ариматеї, який був учнем Ісуса, — але таємним, оскільки боявся юдеїв, — попросив Пилата, щоби зняти тіло Ісуса. І Пилат дозволив. Тож прийшов і взяв Його тіло.

³⁹ Прибув також і Никодим, який раніше приходив вночі до Нього, несучи суміш смирни з алое, близько ста літрів.

⁴⁰ Отже, вони взяли тіло Ісуса та обгорнули його полотном з пахощами, — згідно зі звичаєм поховання в юдеїв.

⁴¹ На тому місці, де Він був розп'ятий, був сад, а в саду — нова гробниця, в якій ніколи ніхто не був похований.

⁴² Тут і поклали Ісуса, з огляду на юдейську п'ятницю, бо гробниця була близько.

Івана 20

Воскреслий Ісус з'являється Марії Магдалині

- 1 Першого ж дня тижня Марія Магдалина прийшла вдосвіта, як ще було темно, до гробниці й побачила, що камінь від гробниці відвалений.
- 2 Тож вона побігла й прибула до Симона-Петра та до другого учня, якого Ісус любив, і каже їм: Забрали Господа з гробниці й невідомо, де Його поклали!
- 3 Тоді вийшов Петро з іншим учнем, і вони пішли до гробниці.
- 4 Бігли обидва разом, та інший учень побіг швидше за Петра й прибув першим до гробниці.
- 5 Нахилившись, побачив, що лежить полотно, однак він не ввійшов.
- 6 Тут прибув слідом за ним і Симон-Петро; він увійшов до гробниці й побачив, що лежить полотно
- 7 та хустка, яка була на Його голові; вона лежала не з полотном, але згорнена окремо, в іншому місці.
- 8 Тоді ж увійшов й інший учень, який прибіг першим до гробниці, — і побачив, і повірив.
- 9 Оскільки вони ще не знали Писання, що Він мав воскреснути з мертвих.
- 10 Отже, учні повернулися знову до себе.
- 11 А Марія стояла надворі біля гробниці й плакала. Плачучи, нахилилася до гробниці
- 12 й побачила двох ангелів, які сиділи в білому: один у головах, а один у ногах, де лежало тіло Ісуса.
- 13 Вони сказали їй: Жінко, чому ти плачеш? Відповідає їм: Тому що взяли мого Господа і не знаю, де поклали Його!
- 14 Сказавши це, вона обернулася назад і побачила Ісуса, Який стояв, та не впізнала, що то Ісус.
- 15 Каже їй Ісус: Жінко, чого ти плачеш? Кого шукаєш? Вона, думаючи, що це садівник, каже Йому: Пане, якщо Ти Його взяв, то скажи мені, де Ти Його поклав; я заберу Його!
- 16 Каже їй Ісус: Маріє! Обернувшись, вона каже Йому єврейською мовою: Раввуні! — тобто: Учителю!
- 17 Каже їй Ісус: Не доторкайся до Мене, бо Я ще не зійшов до [Мого] Отця. Іди до Моїх братів і скажи їм, що Я іду до Мого Отця і вашого Отця, до Мого Бога і вашого Бога!

18 Приходить Марія Магдалина і звіщає учням, що бачила Господа і що Він сказав їй це.

Ісус з'являється Своїм учням

19 Того ж першого дня тижня, пізньої пори, коли двері, де зібралися [Його] учні, були замкнені зі страху перед юдеями, прийшов Ісус, став посередині й каже їм: Мир вам!

20 Промовивши це, показав їм руки та бік. Побачивши Господа, учні зраділи.

21 Тоді Ісус знову сказав їм: Мир вам! Як послав Мене Отець, — і Я посилаю вас!

22 Промовивши це, Він дихнув і каже їм: Прийміть Святого Духа!

23 Кому простите гріхи, — будуть прощені їм; кому затримаєте, — будуть затримані.

24 Хома, один із дванадцятьох, званий Близнюком, не був з ними, коли прийшов Ісус.

25 Тож інші учні розповідали йому: Ми бачили Господа! Та він сказав їм: Поки не побачу на Його руках ран від цвяхів і не вкладу мого пальця в рани від цвяхів, не вкладу своєї руки в Його бік, — не повірю!

26 Через вісім днів знову були всередині будинку Його учні, і Хома з ними. Прийшов Ісус крізь замкнені двері та став посередині й сказав: Мир вам!

27 Потім каже Хомі: Поклади сюди свій палець, поглянь на Мої руки, простягни свою руку і доторкнися до Мого боку, — і не будь невіруючий, але віруючий!

28 У відповідь Хома сказав Йому: Господь мій і Бог мій!

29 Каже йому Ісус: Тому що ти побачив Мене, ти повірив? Блаженні ті, які не бачили, а повірили!

Мета написання цієї книги

30 Багато інших чудес зробив Ісус перед Своїми учнями, які не записані в цій книзі.

31 А це було написане, щоб ви повірили, що Ісус є Христос, Син Божий, і щоб вірячи, життя мали ви в Його Ім'я.

Івана 21

Ісус з'являється учням біля Тиверіадського моря

1 Після цього знову з'явився Ісус [Своїм] учням [по воскресінні з мертвих] біля Тиверіадського моря. А з'явився так:

2 були разом Симон-Петро й Хома, прозваний Близнюком, і Натанаїл, який був з Кани Галилейської, і сини Зеведеєві, й інші два Його учні.

- ³ Каже їм Симон-Петро: Іду рибу ловити! Говорять йому: Ідемо й ми з тобою. Вони вийшли, [тут же] сіли в човен, та тієї ночі не зловили нічого.
- ⁴ Як настав ранок, став Ісус на березі, але учні не впізнали, що це Ісус.
- ⁵ Каже їм Ісус: Діти, чи є у вас щось поїсти? Відповіли йому: Немає.
- ⁶ Він же сказав їм: Закиньте невода праворуч човна — і зловите. Вони закинули, і вже не могли витягти його від великої кількості риби.
- ⁷ Тоді учень, якого любив Ісус, каже Петрові: Це ж Господь! Симон-Петро, почувши, що це Господь, накинув на себе одяг, бо був нагий, і кинувся в море.
- ⁸ А інші учні попливли човном, оскільки були недалеко від землі, якихось двісті ліктів, тягнучи невода з рибою.
- ⁹ Коли вийшли на землю, бачать, що розкладений жар і лежить на ньому риба й хліб.
- ¹⁰ Ісус каже їм: Принесіть тієї риби, яку ви нині зловили.
- ¹¹ Симон-Петро пішов і витяг на землю невода, повного великих риб, — сто п'ятдесят три; і хоч стільки було, невід не порвався.
- ¹² Каже їм Ісус: Підходьте, їжте. Жодний учень не наважився запитати Його: Хто Ти? — бо знали, що це Господь.
- ¹³ Ісус підходить, бере хліб, дає їм, а також рибу.
- ¹⁴ Це вже втретє з'явився Ісус учням після воскресіння з мертвих.

Прощення і нове покликання Петра

- ¹⁵ Коли поснідали, Ісус каже Симонові-Петрові: Симоне [Йонин], чи ти любиш Мене більше, ніж вони? Той відповідає йому: Так, Господи, Ти знаєш, що люблю Тебе! Каже йому: Паси ягнята Мої!
- ¹⁶ Каже йому знову вдруге: Симоне [Йонин], чи ти любиш Мене? Той відповідає йому: Так, Господи, Ти знаєш, що люблю Тебе. Каже йому: Паси вівці Мої!
- ¹⁷ Каже йому втретє: Симоне [Йонин], чи ти любиш Мене? Засмутився Петро, що запитав його втретє, «чи любиш Мене?», і відповів йому: Господи, Ти все знаєш! Ти знаєш, що люблю Тебе! А Ісус йому говорить: Паси вівці Мої!
- ¹⁸ Знову й знову запевняю тебе: коли ти був молодий, то підперізувався сам і ходив, куди хотів; коли ж постарієш, простягнеш свої руки й інший тебе підпереже та поведе, куди ти не захочеш.
- ¹⁹ Він сказав це, вказуючи, якою смертю той прославить Бога. Сказавши це, звелів йому: Іди за Мною!

Свідчення учня, якого любив Ісус

20 Обернувшись, Петро побачив учня, якого любив Ісус, котрий йшов за ним, — того, який на вечері припав до Його грудей і запитував: Господи, хто зрадить Тебе?

21 І як побачив його Петро, то питає Ісуса: Господи, а цей що?

22 Відповідає йому Ісус: Якщо хочу, щоб він залишився, доки прийду, — що тобі до того? Ти йди за Мною!

23 І рознеслося це слово між братами, що той учень не помре. Але Ісус не сказав йому, що не помре, але: Якщо хочу, щоб він залишився, доки прийду, — що тобі до того?

Закінчення

24 Це той учень, котрий свідчить про це, який і написав оце. І знаємо, що його свідчення правдиве.

25 Є багато іншого, що вчинив Ісус. Якби докладно описати все, то, думаю, що світ не вмів би написаних книг. [Амінь].

Дії Апостолів

Дії 1

Передмова

- 1 Першу книгу я написав про все, Теофіле, що Ісус почав робити й навчати,
- 2 аж до того дня, коли, давши через Святого Духа накази апостолам, яких вибрав, Він вознісся.
- 3 Після Своїх страждань Він постав живий перед ними, з багатьма доказами, з'являючись їм упродовж сорока днів і розповідаючи про Царство Боже.

Вознесіння Ісуса на небо

- 4 І як були зібрані разом, Він звелів їм з Єрусалима не відходити, але очікувати обітниці від Отця, про котру, — сказав Він, — ви чули від Мене,
- 5 бо Іван хрестив водою, ви ж за декілька тих днів будете хрещені Духом Святим!
- 6 А вони зійшлися й запитували Його, кажучи: Господи, чи не в цей час Ти відновиш царство Ізраїля?
- 7 Та Він сказав їм: Не вам знати час і строки, котрі Отець встановив Своєю владою,
- 8 але ви приймете силу, коли Святий Дух зійде на вас, і ви будете Моїми свідками в Єрусалимі, по всій Юдеї та Самарії — і аж до краю землі!
- 9 Сказавши це, коли вони дивилися, Він став підійматися, і хмара забрала Його з їхніх очей.
- 10 Як вони вдивлялися в небо, коли Він віддалявся, то два мужі в білих одежах постали перед ними
- 11 і сказали: Галилейські мужі, чого стоїте і вдивляєтеся в небо? Цей Ісус, Який вознісся від вас на небо, прийде так само, як оце ви бачили, коли Він відходив на небо!
- 12 Тоді вони повернулися в Єрусалим з гори, званої Оливною, що недалеко від Єрусалима, — на відстані ходи в суботу .
- 13 Прийшовши, вони увійшли в горницю, де були Петро та Іван, Яків і Андрій, Филип і Хома, Вартоломій та Матвій, Яків Алфеїв та Симон Зилот і Юда Яковів.
- 14 Усі вони з жінками, з Марією, матір'ю Ісуса, та Його братами перебували однодушно в молитві [й благанні].

Замість Юди обирають Маттія

- 15 Тими ж днями Петро, ставши серед братів, а людей було близько ста двадцяти осіб, сказав:

- 16** Мужі, брати! Треба було, аби сповнилося Писання, яке провіщав Дух Святий устами Давида про Юду, котрий привів тих, які схопили Ісуса,
- 17** бо він був зарахований до нас і отримав частку в цьому служінні.
- 18** Він здобув місце ціною неправди і, коли впав сторчма головою, розпорів живіт, і випали всі його нутроці.
- 19** Це стало відомо всім мешканцям Єрусалима, тому те місце їхньою мовою зветься Акелдама, тобто Поле крові.
- 20** Адже в книзі Псалмів написано: Нехай стане його житло пусткою і хай не буде нікого, хто жив би в ньому! А також: Служіння його нехай візьме інший!
- 21** Отже, треба, щоб один з тих мужів, який був з нами впродовж усього часу, коли Господь Ісус перебував і спілкувався з нами, —
- 22** почавши від хрещення Івана і до дня, як Він вознісся від нас, — щоб разом із нами один з них був свідком Його воскресіння.
- 23** І поставили двох: Йосифа, якого називали Варсавою, котрий був прозваний Юстом, і Маттія,
- 24** та, помолившись, сказали: Ти, Господи, Який знаєш серця всіх, покажи, кого з цих двох Ти вибрав
- 25** зайняти місце служіння і апостольства, замість Юди, який відпав, щоби піти на своє місце!
- 26** І кинули жереб. І випав жереб на Маттія, якого й зараховано до одинадцятьох апостолів.

Дії 2

Дух Святий сходить на учнів

- 1** Коли настав день П'ятидесятниці, усі вони були однодушно разом.
- 2** Раптом з неба долинув шум, наче подув бурхливий вітер, і наповнив увесь дім, де вони сиділи.
- 3** І з'явилися їм поділені язики, наче вогняні, і осіли на кожного з них.
- 4** І всі вони наповнилися Духом Святим і почали говорити іншими мовами, як Дух велів їм промовляти.
- 5** А в Єрусалимі перебували юдеї та побожні люди з кожного народу, який під небом.
- 6** Коли ж стався цей шум, зібрався натовп, і були збентежені, коли почули, що кожний говорить до них їхньою власною мовою.
- 7** Вони в нестямі дивувалися і говорили [один до одного]: Хіба всі ці, які говорять, не галилейці?

- ⁸ Як же це, що ми чуємо кожний своєю рідною мовою, в якій ми народилися?
- ⁹ Партянці й мідянці, еламїтці й ті, хто з Месопотамії, з Юдеї та Кападокії, з Понту й Азії,
- ¹⁰ Фригії і Памфілії, Єгипту й околиць Лівії, що біля Киринеї, і захожі римляни,
- ¹¹ юдеї і прозеліти, критяни й араби, — чуємо, як вони говорять нашими мовами про Божу велич!
- ¹² Тож усі дивувалися і, розгублені, говорили одне одному: Що ж це має бути?
- ¹³ Інші, глузуючи, казали, що вони понапивалися вина.

Проповідь Петра

- ¹⁴ А Петро, ставши з одинадцятьма, підвищив свій голос і сказав їм: Мужі юдейські й усі мешканці Єрусалима! Нехай буде це вам відоме, — прислухайтесь до моїх слів!
- ¹⁵ Вони не п'яні, як ви думаєте, бо щойно третя година дня.
- ¹⁶ Але це те, що провістив пророк Йоїл:
- ¹⁷ І буде останніми днями, — каже Бог, — Я виллю від Духа Мого на всяке тіло, і будуть пророкувати ваші сини і ваші дочки, а ваші юнаки видіння побачать, і вашим старцям будуть снитися сни.
- ¹⁸ І в ті дні виллю від Духа Мого на Моїх рабів і на Моїх рабинь, і будуть пророкувати.
- ¹⁹ І дам чудеса на небі вгорі й ознаки на землі внизу: кров, вогонь і куряву диму.
- ²⁰ Сонце обернеться на темряву, а місяць — на кров, перш ніж прийде Господній день, великий та славний!
- ²¹ І станеться, що кожний, хто покличе Господнє Ім'я, спасеться!
- ²² Мужі ізраїльські, послухайте оці слова: Ісуса Назарянина, мужа, про Котрого вам засвідчив Бог могутніми проявами, чудесами й ознаками, які Бог учинив через Нього серед вас, як самі знаєте,
- ²³ Його, виданого згідно з Божим задумом і передбаченням, ви вбили, прибивши до хреста руками беззаконників;
- ²⁴ та Бог Його воскресив, звільнивши від мук смерті, бо не під силу було їй втримати Його.
- ²⁵ Давид говорить про Нього: Я завжди бачив Господа переді мною, бо Він — праворуч мене, щоб я не похитнувся.
- ²⁶ Тому зраділо моє серце і звеселився мій язик, навіть тіло моє сповниться надією,
- ²⁷ бо Ти не залишиш душі моєї в аді й не даси Своєму Святому побачити тління.

- ²⁸Ти дав мені пізнати дороги життя і сповниш мене радістю присутності Своєї!
- ²⁹ Мужі-брати! Потрібно сміливо сказати вам про патріарха Давида, який помер і був похований, і його гріб у нас аж дотепер.
- ³⁰ Будучи пророком і знаючи, що Бог клятвою пообіцяв йому з його нащадків [підняти Христа за тілом і] посадити на його престолі,
- ³¹ він пророче говорив про воскресіння Христа, що Він не залишиться в аді, і тіло Його не побачить тління.
- ³² Цього Ісуса воскресив Бог, свідками чого є ми всі.
- ³³ Отже, правицею Божою був Він вознесений, обітницю Святого Духа одержав від Отця і вилив те, що ви бачите і чуєте.
- ³⁴ Давид не піднявся на небо, бо сам говорить: Сказав Господь Господу моему: Сядь праворуч Мене,
- ³⁵ доки не покладу Твоїх ворогів під Твої ноги!
- ³⁶ Тому нехай певно знає весь дім Ізраїля, що і Господом, і Христом зробив Його Бог — Цього Ісуса, Якого ви розіп'яли!

Тисячі людей приймають хрещення

- ³⁷ Почувши, вони розчулилися серцем і сказали Петрові й іншим апостолам: Що ж нам робити, мужі-брати?
- ³⁸ А Петро [сказав] їм: Покайтеся, і нехай охреститься кожний з вас в Ім'я Ісуса Христа на прощення ваших гріхів, і приймете дар Святого Духа!
- ³⁹ Адже для вас ця обітниця і для ваших дітей, і для всіх тих, хто далеко, кого лише покличе Господь, Бог наш!
- ⁴⁰ Багатьма іншими словами він свідчив та заохочував їх, кажучи: Спасайтеся від цього лукавого роду!
- ⁴¹ Отже, вони, прийнявши [з любов'ю] його слово, охрестилися; і приєдналися до них того дня зо три тисячі душ.

Життя перших християн

- ⁴² Перебували вони постійно в навчанні апостолів і вбратерській спільності, у ламанні хліба та в молитвах.
- ⁴³ І страх охопив кожную душу, бо багато чудес і ознак сталося через апостолів; [в Єрусалимі панував великий страх серед усіх].
- ⁴⁴ А всі, які повірили, були разом і мали все спільне.
- ⁴⁵ Вони продавали маєтки та майно і ділилися ним з усіма, хто потребував.
- ⁴⁶ І щодня вони однодушно перебували в храмі та, ламаючи по домах хліб, у радості й простоті серця приймали їжу,

⁴⁷ вихваляючи Бога та маючи милість у всіх людей. Господь же додавав до них щодня тих, які спасалися.

Дії 3

Петро зціляє кривого

- ¹ Петро та Іван ішли до храму на молитву на дев'яту годину .
- ² І був тут один чоловік, кривий від народження; його приносили і садовили щодня перед воротами храму, котрі називали Гарними, аби просив милостиню у тих, хто приходив до храму.
- ³ Побачивши Петра й Івана, які хотіли увійти до храму, він почав просити милостиню.
- ⁴ Поглянули на нього Петро з Іваном і сказали: Подивися на нас!
- ⁵ Він пильно дивився на них, сподіваючись щось від них одержати.
- ⁶ А Петро сказав: Срібла й золота не маю, але що маю, те й даю тобі: в Ім'я Ісуса Христа Назарянина встань і ходи!
- ⁷ І, узявши його за праву руку, підвів його. Відразу ж зміцніли його стопи й суглоби. Підскачавши, він устав і почав ходити.
- ⁸ Тож ввійшов з ними в храм, ходив і підскакував, хвалячи Бога.
- ⁹ І весь народ побачив, як він ходив і вихваляв Бога.
- ¹⁰ Коли ж дізналися, що це той, який сидів заради милостині біля Гарних воріт храму, переповнилися страхом і подивом від того, що з ним сталося.
- ¹¹ Оскільки він був біля Петра й Івана, то збігся до них весь здивований народ у притвор, який називається Соломоновим.

Проповідь у храмі

- ¹² Побачивши це, Петро звернувся до народу: Мужі ізраїльські! Чого дивуєтеся із цього? Чому дивитеся на нас так, наче ми своєю силою або побожністю зробили, щоб він ходив?
- ¹³ Бог Авраама, Бог Ісаака і Бог Якова, Бог наших батьків, прославив Свого слугу Ісуса, Якого ви видали й відреклися перед Пилатом, який присудив Його відпустити.
- ¹⁴ Ви відреклися від Святого й Праведного, а випросили звільнити вам людину-вбивцю.
- ¹⁵ Володаря життя ви вбили, та Бог воскресив Його з мертвих, свідками чого є ми.
- ¹⁶ І вірою в Ім'я Його — Його Ім'я оздоровило того, кого бачите й знаєте. Віра, яка від Нього, дала йому це зцілення перед усіма вами.

- 17 А тепер, [мужі-] брати, знаю, що зробили ви так через незнання — і так само ваші володарі.
- 18 Бог провістив наперед устами всіх пророків, що Христос має постраждати; так Він і виконав.
- 19 Тож покайтеся і наверніться, аби були стерті ваші гріхи,
- 20 щоб від обличчя Господнього прийшов час відлиги, щоби послав наперед призначеного вам Ісуса Христа,
- 21 бо треба, щоб небо прийняло Його до часу відновлення всього, про що Бог говорив устами Своїх святих відвічних пророків.
- 22 Мойсей провіщав [батькам], що Господь, Бог ваш, підійме вам Пророка з братів ваших, як і мене: Його слухайте в усьому, що тільки скаже вам.
- 23 Буде так, що кожна душа, яка не послухає Того Пророка, буде вигублена з народу.
- 24 І так само всі пророки — від Самуїла й пізніших — говорили й сповіщали про ці дні.
- 25 Ви — сини пророків і Завіту, який Бог заповів вашим батькам, кажучи Авраамові: І в нащадкові твоєму благословляться всі народи землі!
- 26 Воскресивши Слугу Свого, Бог насамперед послав Його вам, і Він благословить вас, щоб відвернувся кожний з вас від свого зла!

Дії 4

Ув'язнення Петра та Івана

- 1 Коли вони промовляли до народу, підійшли до них священики, начальник сторожі храму та садукей ,
- 2 обурені тим, що вони навчали народ, проповідували воскресіння з мертвих в Ісусі.
- 3 Вони наклали на них руки і посадили у в'язницю до ранку, оскільки був уже вечір.
- 4 Багато з тих, які чули слово, повірили; кількість таких людей сягала п'яти тисяч.

Проповідь перед синедріоном

- 5 А наступного дня в Єрусалимі зібралися їхні начальники, старші й книжники ;
- 6 і Анна — первосвященик, і Каяфа, і Іван, і Олександр, і всі інші, які були з первосвященицького роду;
- 7 поставивши їх посередині, вони допитувалися: Якою силою чи яким ім'ям ви це зробили?

8 Тоді Петро, сповнений Святим Духом, сказав їм: Начальники народу і старші [ізраїльські]!

9 Якщо нас нині допитують про добрий учинок хворій людині, як вона одужала,

10 то хай буде всім вам і всьому народові ізраїльському відомо: Ім'ям Ісуса Христа, Назарянина, Якого ви розіп'яли. Його Бог воскресив із мертвих; це Він зцілив того, хто стоїть перед вами.

11 Він є камінь, знехтуваний вами, будівничими, — камінь, що став наріжним.

12 І в нікому іншому немає спасіння, бо під небом немає іншого імені, даного людям, яким належить нам спастися!

Заборона говорити про Ісуса

13 Помітивши відвагу Петра й Івана і дізнавшись, що це люди невчені й прості, вони дивувалися, бо знали їх, що були з Ісусом.

14 І дивлячись на оздоровленого чоловіка, який стояв з ними, вони нічого не могли сказати проти.

15 Наказавши їм вийти із синадріону, вони радилися між собою,

16 кажучи: Що нам робити з цими людьми? Адже через них зроблено явне чудо, яке відоме всім, хто живе в Єрусалимі, — і не можемо того заперечувати.

17 Але щоби більше не поширювалося між народом, заборонімо їм [під загрозою], щоби далі нікому з людей не говорили про це Ім'я!

18 І, покликавши їх, наказали зовсім не говорити і не навчати в Ім'я Ісуса.

19 А Петро та Іван у відповідь сказали їм: Розсудіть, чи справедливо перед Богом більше слухати вас, аніж Бога?

20 Адже ми не можемо не розповідати про те, що бачили і чули!

21 Вони ж, погрозивши, відпустили їх, нічого не знаходячи, щоби покарати їх, — через народ, бо всі прославляли Бога за те, що сталося.

22 А чоловік, з яким сталося це чудо зцілення, мав понад сорок років.

Спільна молитва віруючих

23 Коли їх відпустили, вони прийшли до своїх і переказали те, що їм говорили первосвященики і старші.

24 Ті, коли почули, однодушно піднесли голос до Бога й сказали: Владико [Боже], Ти, Котрий створив небо і землю, море й усе, що в них!

25 Який Святим Духом устами нашого батька, Твого слуги Давида, сказав: Чому розбушувалися люди, і народи задумали марноту?

26 Зійшлися земні царі, зібралися правителі разом проти Господа та проти Його Христа!

- 27 Адже справді в цьому місті зібралися проти святого Слуги Твого Ісуса, Якого Ти помазав, — Ірод і Понтій Пилат із язичниками та людьми Ізраїлю,
- 28 аби здійснити те, що наперед призначила Твоя рука і Твоя воля, щоб воно сталося.
- 29 Тепер же, Господи, поглянь на їхні погрози і дай Своїм рабам з усією сміливістю говорити Твоє слово.
- 30 Коли простягнеш Свою руку для оздоровлення, ознак і чудес, щоби збувалися вони святим Ім'ям Твого слуги Ісуса!
- 31 І як вони помолилися, затряслося те місце, де вони були зібрані, і всі наповнилися Святим Духом і сміливо почали говорити Боже Слово.

Життя перших християн

- 32 Усі ті, які повірили, мали одне серце і душу; і ніхто нічого зі свого майна не називав власним, бо все було в них спільне.
- 33 Апостоли з великою силою свідчили про воскресіння Господа Ісуса, і велика благодать була на них усіх.
- 34 Не було між ними жодного нужденного. Бо ті, хто мав поле або дім, продавали їх та приносили кошти від проданого
- 35 і клали біля ніг апостолів, а кожному давалося те, чого хто потребував.
- 36 Так Йосиф, прозваний апостолами Варнавою, — що в перекладі означає «син потіхи», — левіт, родом з Кіпру,
- 37 мав поле; він продав його, приніс гроші й поклав біля ніг апостолів.

Дії 5

Обман Ананії та Сапфіри

- 1 А один чоловік на ім'я Ананій зі своєю дружиною Сапфірою продав маєток
- 2 і приховав частину грошей — про це знала й дружина, — а якусь частину приніс і поклав біля ніг апостолів.
- 3 Петро сказав: Ананію, як це так, що сатана наповнив твоє серце, щоб обманути Святого Духа й приховати частину вартості поля?
- 4 Невже воно не твоє було? Хіба продане не було у твоїй владі? Навіщо ти поклав це діло у своє серце? Ти ж сказав неправду не людям, а Богові!
- 5 Почувши це, Ананій упав і помер. І найшов великий страх на всіх, хто це почув.
- 6 Юнаки встали, обгорнули його, винесли й поховали.
- 7 Коли минуло зо три години, прийшла його дружина, ще не знаючи того, що трапилося.

⁸Петро промовив до неї: Скажи мені, чи за стільки ви продали поле? Вона відповіла: Так, за стільки.

⁹А Петро до неї: Як це сталося, що ви змовилися випробовувати Господнього Духа? Ось при дверях ті, які поховали твого чоловіка, — і тебе винесуть!

¹⁰ Упала й вона одразу біля його ніг і померла. Юнаки, увійшовши, виявили її мертвою; винесли й поховали біля її чоловіка.

¹¹ І великий страх напав на всю Церкву, на всіх, хто це чув.

Руками апостолів здійснюються чудеса

¹² Руками апостолів у народі здійснювалися численні ознаки та чудеса. І всі однодушно перебували в притворі Соломона.

¹³ Ніхто зі сторонніх не наважувався приєднатися до них, але народ їх величав.

¹⁴ Віруючих у Господа множилося — багато чоловіків та жінок.

¹⁵ Недужих виносили на роздоріжжя і клали на носилках і постелях, щоб, як проходить Петро, хоч тінь його впала на декого з них.

¹⁶ Багато людей сходилося з довколишніх міст до Єрусалима; вони приносили недужих і тих, які страждали від злих духів. Усі вони одужували.

Ув'язнення і порятунок апостолів

¹⁷ Піднявся первосвященик і всі його прибічники із садукейської течії, — вони наповнилися задрощами,

¹⁸ наклали [свої] руки на апостолів і посадили їх у громадську в'язницю.

¹⁹ Та ангел Господній уночі відчинив двері в'язниці, вивів їх і сказав:

²⁰ Ідіть, ставайте у храмі й кажіть народові всі слова цього життя!

²¹ Почувши це, вони пішли вдосвіта до храму й навчали. Тим часом первосвященик і ті, котрі з ним, прийшовши, скликали синедріон, усіх старших з-поміж синів Ізраїля і послали до в'язниці, щоб їх привести.

²² Слуги пішли, та у в'язниці їх не знайшли. Повернувшись, сповістили,

²³ кажучи, що в'язницю знайшли ретельно замкненою, з охороною, яка стояла перед дверима. Але, відчинивши, усередині вони нікого не знайшли.

Потрібно більше слухатися Бога, ніж людей

²⁴ Коли почули ці слова [священик], начальник охорони храму та первосвященики, то дивувалися, як це все могло статися.

²⁵ Тут прийшов хтось і сповістив їм, що мужі, яких вони посадили до в'язниці, перебувають у храмі, стоять і навчають народ.

²⁶ Тоді начальник охорони пішов зі слугами, привів їх без застосування сили, бо боялися народу, щоб не побив їх камінням.

- 27Привівши, вони поставили їх у синедріоні. І первосвященик запитав їх,
 28 кажучи: Чи не з погрозою заборонили ми вам навчати в це Ім'я? А ви наповнили Єрусалим вашою наукою і хочете навести на нас кров цього Чоловіка?
 29 Та Петро й апостоли у відповідь сказали: Потрібно більше слухатися Бога, ніж людей!
 30 Бог батьків наших воскресив Ісуса, Якого ви вбили, повісивши на дереві.
 31 Бог підняв Його Своєю правицею як Князя і Спасителя, щоби дати Ізраїлеві покаяння і прощення гріхів.
 32 І ми та Дух Святий, Якого дав Бог тим, хто кориться Йому, є [Його] свідками щодо цих слів!
 33 Почувши це, вони лютували і змовлялися їх убити.

Мудра порада Гамалиїла

- 34 Та один фарисей у синедріоні на ім'я Гамалиїл, — законовчитель, шанований усім народом, — уставши, наказав, щоб апостолів вивели на короткий час,
 35 а їм сказав: Мужі ізраїльські, поміркуйте між собою щодо цих людей, що ото хочете з ними зробити.
 36 Недавно об'явився Тевда, кажучи, що він є кимось, — до нього пристало щось із чотириста людей. Він був убитий, і всі, котрі вірили в нього, розсіялися і зійшли на ніщо.
 37 Після нього під час перепису об'явився галилеєць Юда, потягнувши за собою [чимало] народу. І він також загинув, а всі, хто слухав його, розпоршилися.
 38 І нині кажу вам: відступіться від цих людей і залишіть їх. Бо якщо цей задум і ця справа від людей, — вона загине;
 39 якщо ж від Бога, то ви не зможете зруйнувати її, — щоби часом не стати вам богоборцями! Тож вони послушали його,

Апостолів побили й відпустили

- 40 і, покликавши апостолів, побили їх, пригрозили не говорити в Ім'я Ісуса й відпустили.
 41 А вони вийшли із синедріону, радіючи, що за Ім'я Господа[Ісуса] удостоїлися прийняти зневагу.
 42 І щодня в храмі й по домах вони не переставали навчати й благовістити про Ісуса Христа.

Дії 6

Обрання перших дияконів

- 1 Тими днями, коли зростала кількість учнів, почалися нарікання елліністів на юдеїв, що про їхніх вдів не дбають при щоденному служінні.
- 2 Скликавши громаду своїх учнів, дванадцятєро сказали: Не годиться нам, облишивши Боже Слово, прислужувати при столах.
- 3 Виберіть, брати, з-поміж вас сімох надійних мужів, сповнених [Святого] Духа та мудрості, і ми поставимо їх на це служіння.
- 4 Ми ж постійно перебуватимемо в молитві та служінні слова!
- 5 Усїй громаді сподобалося це слово. І вони вибрали Степана — мужа, сповненого віри і Святого Духа, Филипа, Прохора, Никанора, Тимона, Пармена і прозеліта з Антіохії Миколу.
- 6 Їх поставили перед апостолами, і, помолившись, ті поклали на них руки.
- 7 А Боже Слово росло; кількість учнів у Єрусалимі дуже множилася; і серед священників дуже багато були слухняними вірі.

Суд над дияконом Степаном

- 8 Степан же, сповнений благодаттю і силою, здійснював у народі великі ознаки й чудеса.
- 9 Та піднялися деякі із синагоги, що називалася лібертинською, а також з киринейської та олександрійської, і ті, хто з Килікії й Азії, — і сперечалися зі Степаном,
- 10 але не могли протистояти мудрості й Духові, Яким він говорив.
- 11 Тоді вони підмовили людей, котрі казали, що чули, начебто він говорив зневажливі слова проти Мойсея і Бога.
- 12 Вони підбурили народ, старших, книжників і, накинувшись, схопили його та привели до синедріону.
- 13 Поставили фальшивих свідків, які говорили: Цей чоловік не перестає говорити [зневажливі] слова про це святе місце і проти Закону.
- 14 Адже ми чули, як він казав, що Ісус Назарянин зруйнує це місце та змінить звичаї, які нам передав Мойсей!
- 15 Поглянувши на нього, усі, хто сидів у синедріоні, побачили, що його обличчя було подібне до обличчя ангела.

Дії 7

Промова перед синедріоном. Авраам

- 1 Первосвященик запитав: Чи це так?

² А він промовив: Мужі, брати і батьки, послухайте! Бог слави з'явився нашому батькові Авраамові, коли він був у Месопотамії перед тим, як він оселився в Харані.

³ І сказав йому: Вийди зі своєї землі, від свого роду та піди в край, який Я тобі покажу.

⁴ Тоді він вийшов з Халдейської землі й оселився в Харані. А звідти, після смерті його батька, Бог переселив його в цю землю, де ви тепер живете.

⁵ І не дав йому спадщини в ній навіть на стопу ноги, але обіцяв дати її для володіння йому та його нащадкам після нього, хоч не було в нього дитини.

⁶ І сказав йому Бог, що нащадки його будуть переселенцями в чужій землі, будуть поневолені й гнобитимуть їх чотириста років.

⁷ Але Я, — сказав Бог, — судитиму народ, якому вони служитимуть, і після цього вийдуть і будуть служити Мені на цьому місці!

⁸ І дав йому завіт обрізання. І він породив Ісаака й обрізав його восьмого дня, Ісаак — Якова, Яків — дванадцятьох патріархів.

Йосиф

⁹ А патріархи позаздрили Йосифові й продали його в Єгипет. Та з ним був Бог

¹⁰ і визволив його від усіх утисків, дав йому мудрість і милість перед фараоном, царем єгипетським, і поставив його правителем над Єгиптом і над усім своїм домом.

¹¹ Настав же голод по всій [землі] Єгипетській та Ханаанській, і прийшла велика скрута, — наші батьки не знаходили поживи.

¹² Почувши, що в Єгипті є пшениця, Яків послав спочатку наших батьків.

¹³ Коли ж вони прибули вдруге, Йосиф признався своїм братам, і рід Йосифа став відомим фараонові.

¹⁴ Йосиф послав покликати свого батька Якова з усім родом, — сімдесят п'ять душ.

¹⁵ Тож Яків переселився в Єгипет, де помер сам і батьки наші;

¹⁶ і перенесли їх до Сихема й поклали до гробниці, яку Авраам купив за срібло в синів Емора в Сихемі.

Мойсей

¹⁷ Коли наближався час виконання обітниці, яку Бог проголосив Авраамові, народ в Єгипті збільшився і помножився,

¹⁸ доки не постав у Єгипті інший цар, який не знав Йосипа.

¹⁹ Він, замисливши зло проти нашого роду, гнобив наших батьків, примушуючи їх викидати своїх немовлят, аби не давати їмжити.

- 20 У цей час народився Мойсей, і був він гарний перед Богом; його годували три місяці в батьківському домі.
- 21 Коли ж його покинули, то дочка фараона взяла його й вигодувала собі за сина.
- 22 І Мойсей був навчений усієї єгипетської мудрості, був сильний у своїх ділах та словах.
- 23 А коли сповнилося йому сорок років, прийшло йому на серце відвідати своїх братів — синів Ізраїля.
- 24 Побачивши, як кривдили одного з них, допоміг і, убивши єгиптянина, помстився за покривдженого.
- 25 Він думав, що його брати зрозуміють, що це Бог його рукою дає їм спасіння. Та вони не зрозуміли.
- 26 Наступного дня з'явився перед ними, коли вони билися, і намагався їх помирити, сказавши: Мужі, та ви ж брати, навіщо кривдите один одного?
- 27 А той, який кривдив ближнього, відштовхнув його, сказавши: Хто тебе поставив старшим і суддею над нами?
- 28 Чи ти хочеш мене вбити так само, як учора вбив єгиптянина?
- 29 Через цю справу Мойсей утік і став чужинцем у Мадіямській землі, де породив двох синів.

Старший і Визволитель

- 30 Коли минуло сорок років, з'явився йому в пустелі при Сінайській горі ангел [Господній] у вогняному полум'ї куща.
- 31 Побачивши це, Мойсей дивувався з відіння. А коли він підійшов, щоб роздивитися, то пролунав голос Господа:
- 32 Я, Бог твоїх батьків, Бог Авраама й Ісаака та [Бог] Якова! Охоплений трепетом, Мойсей не наважився поглянути.
- 33 Та Господь сказав йому: Зніми взуття зі своїх ніг, бо місце, на якому стоїш, — це свята земля!
- 34 Я поглянув і побачив гноблення Мого народу, який у Єгипті, Я почув їхній стогін, тож зійшов визволити їх. А тепер іди, Я посилаю тебе до Єгипту!
- 35 Цього Мойсея, якого відкинули, сказавши: Хто тебе поставив старшим і суддею? — його, з'явившись у кущі, Бог рукою ангела послав як старшого й визволителя.
- 36 Саме він вивів їх, зробивши чудеса й ознаки в Єгипетській землі та на Червоному морі й упродовж сорока років у пустелі.
- 37 Це той Мойсей, який сказав сином ізраїльським: Пророка поставить вам Бог з ваших братів, як мене, [Його слухайте]!

38 Це той, хто в пустелі на зібранні був разом з Ангелом, який на Сінайській горі говорив до нього та до наших батьків, хто одержав живі слова, щоби дати нам;

Протидія Богові

39 якого не схотіли послухатися наші батьки, але відкинули його й повернулися своїми серцями до Єгипту,

40 сказавши Ааронові: Зроби нам богів, які йтимуть перед нами, бо не знаємо, що сталося з цим Мойсеєм, який вивів нас із Єгипетської землі!

41 І тими днями вони зробили теля, принесли жертву ідоліві й веселилися з витвору своїх рук.

42 Тож Бог відвернувся і передав їх служити небесному війську, як написано в книзі Пророків: Доче Ізраїля, чи приносили ви Мені сорок років у пустелі заколення і жертви?

43 Ви ж підняли намет Молоха і зірку вашого бога Райфана — зображення, які самі зробили, щоби поклонятися їм! Я переселю вас аж за Вавилон!

44 Наші батьки мали в пустелі намет свідчення, як наказав Той, Хто велів Мойсеєві зробити його за зразком, який він бачив.

45 Узявши його, батьки наші занесли його разом з Ісусом у землю тих народів, які вигнав Бог з-перед обличчя наших батьків, — і так аж до днів Давида,

46 який знайшов благодать у Бога і просив, щоби знайти дім для Бога Якова.

47 Та дім Йому збудував Соломон.

48 Але Всевишній проживає не в рукотворному, як каже пророк:

49 Небо — Мій престол, а земля — підніжжя для Моїх ніг. Який дім збудуєте Мені, — каже Господь, — або яке місце для Мого спочинку?

50 Хіба не Моя рука все це зробила?

51 Ви, твердошії, з необрізаними серцями й вухами! Ви завжди противитесь Святому Духові, — як батьки ваші, так і ви!

52 Кого з пророків не переслідували ваші батьки? І повбивали тих, які наперед провіщали про прихід Праведника, Якого ви тепер зрадили й убили.

53 Ви, котрі одержали Закон через веління ангелів, але не зберегли його!

Мученицька смерть Степана

54 Слухаючи це, вони палали гнівом у своїх серцях і скреготали на нього зубами.

55 Але Степан, сповнений Святого Духа, поглянув на небо, побачив славу Божу й Ісуса, Який стояв праворуч Бога,

56 і сказав: Ось я бачу відкриті небеса й Сина Людського, Який стоїть праворуч Бога!

57 Голосно закричавши й затуливши свої вуха, вони одностайно накинулися на нього.

58 І, вивівши за місто, вони почали побивати його камінням. А свідки поклали свій одяг біля ніг юнака, якого звали Савлом.

59 І побивали камінням Степана, а він молився і казав: Господи Ісусе, прийми дух мій!

60 Ставши на коліна, він скрикнув голосно: Господи, не зарахуй їм це за гріх! І, промовивши це, він упокоївся.

Дії 8

Переслідування християн

1 А Савло схвалював його вбивство. У ті дні настало велике переслідування Єрусалимської Церкви. Усі, за винятком апостолів, розсіялися по околицях Юдеї та Самарії.

2 Побожні мужі поховали Степана й гідно оплакали його.

3 Савло ж нищив Церкву, входячи до домів і виволікаючи чоловіків та жінок, укидав їх до в'язниці.

Филип проповідує в Самарії

4 А ті, які були розпорошені, ходили й благовістили Слово.

5 Филип, прибувши до міста Самарії, проповідував їм про Христа.

6 А натовпи людей прислухалися до того, що говорив Филип, і однодушно приймали почуте, бо бачили чудеса, які він чинив.

7 З багатьох, сповнених нечистими духами, вони виходили й гучно кричали, а багато паралізованих і кривих оздоровлялися.

8 І настала велика радість у тому місті.

Чаклун Симон приєднався до віруючих

9 Був у місті один чоловік на ім'я Симон. Перед тим він займався чаклунством і дивував народ Самарії, видаючи себе за когось великого.

10 Його слухали від малого до великого, кажучи: Це велика сила Бога!

11 Слухали його, бо довго дивував їх чаклунством.

12 Але коли повірили Филипіві, який благовістив про Боже Царство й Ім'я Ісуса Христа, то охрестилися і чоловіки, і жінки.

13 Повірив і сам Симон; охрестившись, він постійно перебував з Филипом і дивувався, коли бачив прояви великої сили й чудеса.

Самарія приймає Слово Боже

14 Апостоли, які перебували в Єрусалимі, почули, що Самарія прийняла Боже Слово, і послали до них Петра та Івана.

15 Прийшовши, ті помолилися за них, щоб вони одержали Святого Духа.

16 Адже на жодного з них Він ще не зійшов, бо ті були тільки хрещені в Ім'я Господа Ісуса.

17 Тоді поклали на них руки — і вони одержали Святого Духа.

Божий дар не дається за гроші

18 Коли Симон побачив, що покладанням рук апостолів дається [Святий] Дух, то приніс їм гроші

19 й промовив: Дайте і мені таку владу, щоб на кого я покладу руки, той одержував би Святого Духа!

20 Та Петро сказав йому: Твої гроші хай з тобою загинуть, бо ти думаєш за гроші набути дар Божий.

21 Немає тобі частки й наділу в цій справі, бо твоє серце не чесне перед Богом.

22 Отже, покайся за це своє зло й молися Богові, може, проститься тобі задум твого серця.

23 Бо ти, я бачу, переповнений жовчною гіркотою і перебуваєш в оковах неправди!

24 У відповідь Симон сказав: Помоліться за мене до Господа, щоб мене не спіткало ніщо з того, що ви сказали.

25 А вони засвідчили й після проповіді Слова Господнього повернулися в Єрусалим. Благовістили вони й у багатьох самарійських селах.

Филип та ефіопський вельможа

26 Ангел Господній промовив до Филипа, кажучи: Встань і йди на південь, — на шлях, що йде з Єрусалима до Гази, бо пустинний він!

27 Він устав і пішов. І ось муж, — євнух з Ефіопії, — вельможа ефіопської цариці Кандаки, який був над усіма її скарбами. Він їздив на поклоніння в Єрусалим;

28 повертаючись, він сидів у своїй колісниці й читав пророка Ісаю.

29 Дух же сказав Филипові: Підійди і пристань до цієї колісниці!

30 Филип підбіг і почув, що він читав пророка Ісаю, і запитав: Чи ти розумієш те, що читаєш?

31 Той відказав: Як же можу я розуміти, коли ніхто не наставить мене? І попросив Филипа, щоб увійшов і сів біля нього.

32 А місце з Писання, яке він читав, було: Неначе вівцю на заріз, повели Його; неначе ягня безголосе перед тим, хто стриже його, — Він не відкриває уст Своїх.

- 33 У Його приниженні відмовлено Йому в суді. [Але] хто розповість про рід Його? Бо життя Його забирається із землі!
- 34 А євнух обізвався і сказав Филипові: Благаю тебе, про кого це пророк каже? Про себе самого чи про когось іншого?
- 35 Відкривши уста й почавши з цього Писання, Филип благовістив йому про Ісуса.
- 36 Тим часом вони, мандруючи дорогою, під'їхали до якоїсь води. І євнух каже: Ось вода. Що ж забороняє мені охреститися?
- 37 [А Филип йому сказав: Якщо віриш усім своїм серцем, — то можна. Він у відповідь промовив: Вірю, що Ісус Христос є Сином Божим!]
- 38 І він наказав зупинити колісницю. Вони обидва ввійшли у воду — Филип і євнух; і він охрестив його.
- 39 Коли вони вийшли з води, Господній Дух забрав Филипа, і євнух більше не бачив його. І їхав він своєю дорогою та радів.
- 40 Филип же опинився в Азоті. Проходячи, він благовістив усім містам, аж поки не прийшов до Кесарії.

Дії 9

Ісус з'являється Савлові

- 1 Савло, ще дихаючи погрозою і вбивством на Господніх учнів, підійшов до первосвященика
- 2 й випросив у нього листів у Дамаск — до синагог, аби привести зв'язаними в Єрусалим тих, кого знайде з того напрямучення, — чоловіків і жінок.
- 3 Коли ж він ішов і наближався вже до Дамаска, раптом його осяяло світло з неба.
- 4 Він упав на землю і почув голос, який говорив йому: Савле, Савле, чому ти Мене переслідуєш?
- 5 А він запитав: Хто ти, Господи? Він же відповів: Я — Ісус, Якого ти переслідуєш. [Важко тобі бити ногою колючку!]
- 6 Тож встань, увійди до міста, і скажуть тобі, що тобі потрібно робити!
- 7 Люди, які подорожували з ним, стояли й дивувалися, бо чули голос, але нікого не бачили.
- 8 Савло ж підвівся із землі, і хоч очі його були відкриті, він нічого не бачив. Тож, ведучи його за руку, вони ввійшли в Дамаск.
- 9 Три дні він не бачив, не їв і не пив.

Господь посилає Ананію до Савла

- 10 У Дамаску був один учень на ім'я Ананій. І Господь у видінні сказав йому: Ананію! А той відповів: Ось я, Господи!
- 11 Господь же промовив до нього: Встань, піди на вулицю, що зветься Рівна, у домі Юди шукай тарсянина на ім'я Савло, бо ось він молиться.
- 12 У видінні він побачив, що муж на ім'я Ананій прийшов і поклав на нього руки, щоб він прозрів.
- 13 Та Ананій відповів: Господи, чув я від багатьох про цього чоловіка, скільки зла він наробив твоїм святим у Єрусалимі!
- 14 І тут має владу від первосвящеників ув'язнювати всіх, хто кличе Твоє Ім'я.
- 15 А Господь йому сказав: Іди, бо для Мене він є вибраною посудиною, аби понести Моє Ім'я до народів, до царів і до синів Ізраїля.
- 16 Тому що Я покажу йому, скільки має він постраждати за Моє Ім'я!
- 17 Тож Ананій пішов, увійшов до хати, поклав на нього руки й сказав: Савле, брате! Послав мене Господь Ісус, Який з'явився тобі в дорозі, котрою ти йшов, щоб ти прозрів і наповнився Духом Святим.
- 18 І в мить наче якась луска відпала з його очей, і він став бачити, а вставши, охрестився
- 19 і прийняв їжу, аби підкріпитися. Декілька днів він пробув з учнями, які перебували в Дамаску.

Савло проповідує Ісуса

- 20 І в синагогах він відразу ж почав проповідувати про Ісуса, що Він — Син Божий.
- 21 Тож дивувалися всі, хто слухав, і говорили: Хіба це не той, котрий переслідував у Єрусалимі тих, які прикликають це Ім'я, а сюди прийшов, щоби в'язати їх і вести до первосвящеників?
- 22 Савло ще більше міцнів і бентежив юдеїв, які жили в Дамаску, доводячи, що Він є Христос.
- 23 А як минуло чимало днів, юдеї змовилися вбити його.
- 24 Савлові ж їхня змова стала відома. І вони стерегли брами день і ніч, щоб його вбити.
- 25 Та учні, взявши його, вночі спустили по стіні в кошику.

Повернення в Єрусалим

- 26 Прийшовши в Єрусалим, він намагався приєднатися до учнів, та всі боялися його, не вірячи, що він є учнем.

27 А Варнава, взявши його, привів до апостолів і розповів їм, як Павло в дорозі побачив Господа, Який говорив до нього, та як у Дамаску він відважно промовляв в Ім'я Ісуса.

28 І він був з ними, входячи й виходячи з Єрусалима, сміливо проповідуючи в Ім'я Господа.

29 Говорив же й диспутував з елліністами, а вони шукали його, щоб убити.

Загроза для апостола

30 Довідавшись про це, брати повели його до Кесарії, а звідти відіслали до Тарса.

Петро в Лідді. Оздоровлення Енея

31 Отже, Церква по всій Юдеї, Галилеї та Самарії мала мир, збудовуючись і ходячи в Господньому страсі, наповнювалася втіхою Святого Духа.

32 Коли Петро обходив усіх, прибув він і до святих, які жили в Лідді.

33 Знайшов там одного чоловіка на ім'я Еней, котрий вісім років лежав у ліжку, бо був паралізований.

34 І сказав йому Петро: Енею, зціляє тебе Ісус Христос! Устань і прибери свою постіль! І той відразу встав.

35 Побачили його всі, які жили в Лідді та в Сароні, і на вернулися до Господа.

Петро в Йопії. Воскресіння Тавити

36 А в Йопії була одна учениця на ім'я Тавита, що в перекладі означає Сарна; вона була сповнена добрих діл і милостинь, які чинила.

37 А сталося так, що вона тими днями захворіла й померла. Обмили її й поклали у верхній кімнаті.

38 Оскільки Лідда була близько до Йопії, то учні, почувши, що Петро там, послали до нього двох мужів, благаючи: Не полінуйся прийти до нас!

39 Уставши, Петро пішов з ними. Коли прийшов, завели його до верхньої кімнати. Усі вдови обступили його, плачучи й показуючи одяг і покривала, які робила Сарна, коли була з ними.

40 А Петро, випровадивши всіх і схилившись на коліна, помолився. І повернувшись, сказав тілу: Тавито, встань! Вона розплющила свої очі і, побачивши Петра, сіла.

41 Подавши їй руку, він підвів її. І, покликавши святих і вдовиць, він поставив її перед ними живою.

42 Це стало відомо по всій Йопії, і люди повірили в Господа.

43 Сталося так, що багато днів він залишався в Йопії, в одного Симона, який виправляв шкури.

Дії 10

Сотник Корнилій

- 1** У Кесарії [жив] один чоловік на ім'я Корнилій — сотник полку, який називався Італійським.
- 2** Був він побожний і богобоязний разом з усім своїм домом: давав багато милостинь людям і завжди молився Богові.
- 3** Близько дев'ятої години дня він явно побачив у видінні, що Божий ангел зійшов до нього і сказав йому: Корнилію!
- 4** Він же, поглянувши на нього, охоплений страхом, запитав: Що, Господи? А Той сказав йому: Твої молитви й твої милостині згадані перед Богом.
- 5** Тепер пошли людей до Йопії і поклич Симона, того, який зветься Петром.
- 6** Він гостює в одного Симона, що виправляє шкури і живе біля моря, [він скаже тобі слова, якими спасешся ти і весь твій дім].
- 7** Коли відійшов ангел, котрий говорив з ним, він покликав двох слуг і одного побожного воїна з тих, які служили в нього.
- 8**І, розповівши їм усе, він послав їх до Йопії.

Петро бачить видіння

- 9** А наступного дня, як ішли вони дорогою і наближалися до міста, Петро в шостій годині піднявся на покрівлю помолитися.
- 10** Він був голодний і хотів їсти. Поки вони готували, найшло на нього видіння.
- 11** І побачив він відкрите небо і якусь річ, яка спускалася [до нього], немов велика скатертина, [прив'язана] із чотирьох країв; вона спускалася на землю.
- 12** Там були всі земні чотириногі [звірі], плазуни й небесні птахи.
- 13**І пролунав голос до нього: Встань, Петре, заріж і їж!
- 14** Та Петро сказав: У жодному разі, Господи! Адже я ніколи не їв нічого поганого і нечистого!
- 15** І знову, вдруге до нього голос: Що Бог очистив, того не вважай за погане!
- 16**Це сталося тричі, але відразу піднялася та річ на небо.

Посланці від Корнилія

- 17** Коли Петро дивувався сам у собі, що ж це було за видіння, яке він побачив, — саме тоді люди, послані Корнилієм, розпитавши про дім Симона, стали перед ворітьми
- 18**і, гукнувши, запитали, чи тут гостює Симон, який зветься Петром.

19 Коли Петро роздумував над видінням, то Дух сказав йому: Ось, троє людей розшукують тебе;

20 встань, зійди й, анітрохи не вагаючись, іди з ними, бо це Я їх послав!

21 Зійшовши, Петро сказав людям: Я той, кого шукаєте. Яка причина спонукала вас прийти?

22 Вони ж сказали: Корнилій — сотник, чоловік праведний, який боїться Бога, засвідчений усім юдейським народом, — дістав повеління від святого ангела покликати тебе до свого дому і послухати від тебе слово.

23 Тоді він, запросивши, гостинно прийняв їх. А наступного дня, уставши, пішов з ними; деякі з братів, які були з Йопії, також пішли з ним.

У домі Корнилія

24 А наавтра вони прийшли до Кесарії. Корнилій закликав своїх родичів та близьких друзів і очікував їх.

25 Коли ввійшов Петро, Корнилій зустрів його і, упавши до ніг, поклонився.

26 Та Петро підвів його, кажучи: Встань, я ж така сама людина!

27 Розмовляючи з ним, він увійшов і знайшов, що зібралось чималолюдей.

28 І він сказав їм: Ви знаєте, що не годиться мужеві-юдесві приставати або приходити до чужинця. Та мені Бог показав, щоби жодної людини не називати поганою або нечистою.

29 Тому і прийшов я без вагання, коли покликали мене. Питаю, з якої причини послали ви по мене?

30 А Корнилій сказав: Від четвертого дня і до цієї години [я постив]; о дев'ятій годині я молився у своєму домі. І ось муж у сяючому одязі став переді мною

31 і сказав: Корнилію, твою молитву вислухано і твої милостині згадані перед Богом.

32 Пошли до Йопії і поклич Симона, який зветься Петром; він гостює біля моря в домі Симона, який виправляє шкури. [Він прийде й говоритиме до тебе].

33 Отже, я відразу послав по тебе. Ти добре зробив, що з'явився. Нині всі ми стоїмо перед Богом, аби слухати все, що Господь тобі звелів.

Петро проповідує про Ісуса

34 Відкривши уста, Петро промовив: Справді розумію, що не на обличчя дивиться Бог,

35 але в кожному народі є той, хто прийнятний для Нього, хто боїться Його і чинить праведне.

- 36** Він послав синам Ізраїля слово, звіщаючи мир через Ісуса Христа. Він — Господь для всіх.
- 37** Ви знаєте про справу, що сталася у всій Юдеї, починаючи від Галилеї, після хрещення, яке проповідував Іван,
- 38** про Ісуса з Назарета: як помазав Його Бог Духом Святим і силою, і Він ходив, роблячи добро й оздоровлюючи всіх поневолених дияволом, тому що Бог був з Ним!
- 39** І ми є свідками всього, що Він робив у юдейському краї та в Єрусалимі. Його вбили, повісивши на дереві;
- 40** та Бог воскресив Його на третій день і дав Йому з'явитися, —
- 41** не всім людям, але свідкам, які були наперед призначені Богом, — нам, які з Ним їли й пили по Його воскресінні з мертвих.
- 42** І Він наказав нам проповідувати народові та засвідчити, що Він призначений Богом Суддя живих і мертвих.
- 43** Про Нього свідчать усі пророки, що кожний, хто вірить у Нього, Його Ім'ям отримує прощення гріхів!

Хрещення язичників

- 44** Коли Петро ще промовляв ці слова, то Дух Святий зійшов на всіх, які слухали слово.
- 45** І віруючі з обрізаних, які прийшли з Петром, здивувалися, що й на язичників зійшов дар Святого Духа,
- 46** бо чули, як вони говорили мовами і величали Бога. Тоді Петро сказав:
- 47** Хіба може хто стримати воду, щоб не хрестилися ті, хто, як і ми, одержав Святого Духа?
- 48** І звелів хрестити їх в Ім'я Ісуса Христа. Тоді вони попросили його залишитися в них на декілька днів.

Дії 11

Господь приймає як юдеїв, так і язичників

- 1** Апостоли й брати, які були в Юдеї, почули, що і язичники прийняли Боже Слово.
- 2** Коли Петро прийшов у Єрусалим, з ним почали сперечатися ті, хто з обрізаних,
- 3** кажучи: Чому ти ходив до людей, які не обрізані, чому їв з ними?
- 4** І, розпочавши, Петро виклав їм за порядком, кажучи:

- ⁵ Я був у місті Йопії, молився і, будучи в захопленні, побачив видіння: з неба спускалася якась річ, неначе велика скатертина, яка висіла, прив'язана за чотири кінці, і наблизилася аж до мене.
- ⁶ Поглянувши на неї, роздивившись, я побачив земних чотириногих — звірів, плазунів, небесних птахів —
- ⁷ і почув голос, який говорив мені: Встань, Петре, заріж і з'їж!
- ⁸ Та я сказав: У жодному разі, Господи, бо погане або нечисте ніколи не входило до моїх уст!
- ⁹ А голос із неба зазвучав удруге: Що Бог очистив, того не вважай за погане!
- ¹⁰ Це сталося тричі, — і все піднялося назад на небо.
- ¹¹ Тут же троє людей з'явилися перед домом, в якому я був, — вони були послані до мене з Кесарії.
- ¹² І Дух мені сказав іти з ними без жодних вагань. Пішли зі мною шестеро цих братів, і ми увійшли в дім чоловіка.
- ¹³ Той розповів нам, як побачив у своєму домі ангела, який став і сказав [йому]: Пошли до Йопії і поклич Симона, який зветься Петром,
- ¹⁴ котрий промовлятиме до тебе слова, якими спасешся ти і весь твій дім!
- ¹⁵ Коли ж я почав говорити, то злинув на них Святий Дух, — як і на нас спочатку.
- ¹⁶ І мені пригадалося Господнє слово, як Він говорив: Іван хрестив водою, ви ж будете хреститися Духом Святим!
- ¹⁷ Якщо Бог дав їм однаковий дар, як і нам, які повірили в Господа Ісуса Христа, то хто я такий, щоби чинити перешкоду Богові?
- ¹⁸ Почувши це, вони замовкли і прославили Бога, кажучи: Отже, і язичникам Бог дав покаєння для життя.

Церква в Антіохії

- ¹⁹ Ті, хто був розсіяний через утиски, які виникли у зв'язку зі Степаном, пішли до Фінікії, Кіпру й Антіохії, не проголошуючи слова нікому, крім юдеїв.
- ²⁰ Між ними були деякі люди з Кіпру та Киринеї, які, прийшовши до Антіохії, говорили і до греків, проповідуючи Євангеліє Господа Ісуса.
- ²¹ І Господня рука була з ними; тож велика кількість тих, які повірили, навернулися до Господа.
- ²² Вістка про них донеслася до Єрусалимської Церкви. І вони послали Варнаву, щоби пішов до Антіохії.
- ²³ Він, прийшовши і побачивши Божу благодать, зрадів і заохочував усіх рішучістю серця триматися Господа,

- 24** оскільки він був доброю людиною і сповнений Духа Святого та віри. І багато людей приєдналося до Господа.
- 25** Він пішов у Тарс, щоб відшукати Савла.
- 26** А знайшовши, привів до Антіохії. Сталося, що вони цілий рік збиралися в Церкві, навчаючи велику громаду. Уперше в Антіохії учнів почали називати християнами.
- 27** Тими днями прибули з Єрусалима до Антіохії пророки.
- 28** Один з них на ім'я Агав, уставши, Духом провістив великий голод, який мав бути в усьому світі, який і настав за Клавдія.
- 29** Тоді постановили учні, кожний з них, по спроможності надіслати допомогу братам, які жили в Юдеї.
- 30** Це й зробили, відправивши до старших через руки Варнави і Савла.

Дії 12

Ірод убиває Якова та ув'язнює Петра

- 1** На той час цар Ірод простягнув руки, щоби декому з Церкви заподіяти зло.
- 2** Він убив мечем Якова, брата Івана.
- 3** А коли побачив, що це подобається юдеям, задумав схопити й Петра. Були тоді дні Опрісноків.
- 4** Він схопив його і посадив до в'язниці, передав чотирьом четвіркам воїнів, щоб стерегли його, бажаючи вивести його до народу після Пасхи.
- 5** Отже, Петра стерегли у в'язниці. А ревна молитва за нього підіймалася від Церкви до Бога.
- 6** Тієї ночі, коли Ірод мав його вивести, Петро спав між двома воїнами, скований двома залізними ланцюгами, і вартові перед дверима стерегли в'язницю.

Дивовижне звільнення Петра

- 7** І ось Господній ангел став перед ним, і світло засяяло в кімнаті. Штовхнувши Петра в бік, він підвів його, кажучи: Швидко вставай! І залізні кайдани поспали з його рук.
- 8** Ангел же сказав йому: Підпережися і надінь своє взуття! Тож він зробив це. І каже йому: Одягнися у свій одяг і йди за мною!
- 9** Вийшовши, він попрямував за ним, не знаючи, чи те, що відбувається через ангела, є дійсністю, бо думав, що бачить видіння.
- 10** Минувши першу і другу сторожі, вони прийшли до залізної брами, яка вела до міста, — вона сама собою їм відчинилася. Вийшовши, проминули одну вулицю, — і раптом ангел відступив від нього.

11 Отямившись, Петро сказав: Нині твердо знаю, що Господь послав свого ангела і вирвав мене з рук Ірода та від усього, чого сподівався юдейський народ!

Петро приходить до дому Марії

12 Поміркувавши, він прийшов до дому Марії, матері Івана, прозваного Марком. Тут зібралося багато людей; вони молилися.

13 Коли він постукав у ворота двору, вийшла служниця на ім'я Рода, щоби довідатися.

14 Упізнавши голос Петра, з радості не відчинила дверей, а прибігла і повідомила, що Петро стоїть біля воріт.

15 Вони їй сказали: Ти не в собі! Вона ж наполягала, що так воно є. А вони говорили: Це його ангел!

16 Петро ж стукав далі. Відчинивши, побачили його й жахнулися.

17 Давши їм знак рукою, щоб мовчали, він розповів їм, як Господь вивів його із в'язниці. Сказав: Сповістіть це Якову й братам! І, вийшовши, він вирушив до іншого місця.

18 Коли настав день, поміж воїнами зчинилася велика тривога: Що сталося з Петром?

19 Ірод, пошукавши його і не знайшовши, допитав вартових і наказав їх відвести. Потім пішов з Юдеї до Кесарії і перебував [там].

Раптова смерть Ірода

20 Ірод був розлючений на тирців і сидонців. Вони прийшли до нього й однодушно благали Власта, царського постельника, просили примирення, бо їхні території забезпечувалися із царської.

21 Призначеного дня Ірод, зодягнений у царські шати, сівши на судилищі, красномовно виступив перед ними.

22 А юрба почала кричати: Це голос Бога, а не людини!

23 Та раптово вразив його Господній ангел, бо не віддав славу Богові. І з'їли [його] черви, і він помер.

Боже Слово поширюється

24 А Боже Слово зростало і множилося.

25 Варнава й Савло, закінчивши служіння, повернулися в Єрусалим, взявши Івана, якого прозвали Марком.

Дії 13

Перша подорож Павла до язичників

¹ В Антіохійській Церкві були [деякі] пророки та учителі: Варнава, Симон, прозваний Нігером, Луцій киринеєць, Манаїл, вихований разом з тетрархом Іродом, і Савло.

² Як служили вони Господу й постили, Святий Дух сказав: Відділіть Мені Варнаву та Савла на діло, на яке Я покликав їх.

³ Попостивши, вони поклали на них руки й помолилися, а тоді відпустили.

⁴ Вони були послані Святим Духом і пішли до Селевкії, а звідти відпливли до Кіпру.

⁵ Бувши в Саламіні, звіщали Боже Слово в юдейських синагогах. І мали Івана до послуг.

Навернення проконсула

⁶ Пройшовши весь острів аж до Пафи, знайшли якогось чоловіка-ворожбита, лжепророка, юдея на ім'я Вар-Ісус,

⁷ який був при проконсулі Сергії Павлі, розумному чоловікові. Той, покликавши Варнаву й Савла, намагався почути Боже Слово.

⁸ Та проти них виступив Еліма — ворожбит, — так перекладається його ім'я, — намагаючись відвернути проконсула від віри.

⁹ Але Савло, він же Павло, сповнившись Духом Святим і поглянувши на нього,

¹⁰ сказав: О, сповнений усякого підступу й усякої злоби сину диявола, ти ворог усякої правди! Чи не перестанеш ти перекручувати рівні Господні дороги?

¹¹ І нині рука Господня на тобі: ти будеш сліпий, не бачитимеш деякий час сонця! І зненацька морок і темрява огорнули його, і, ходячи навпомацки, він шукав провідника.

¹² Тоді проконсул, побачивши, що сталося, повірив, дивуючись ученню Господа.

Проповідь в Антіохії Пісидійській

¹³ Відпливши з Пафи, ті, хто був з Павлом, прийшли до Пергії Памфілійської. Іван же, відлучившись від них, повернувся в Єрусалим.

¹⁴ Вийшовши з Пергії, вони прибули до Антіохії Пісидійської і, ввійшовши до синагоги в суботній день, сіли.

¹⁵ Після читання Закону й Пророків послали начальники синагоги до них, кажучи: Брати, якщо є у вас слово потіхи для людей, говоріть!

¹⁶ Підвівшись і давши знак рукою, Павло сказав: Мужі ізраїльські й ви, хто боїться Бога, слухайте!

¹⁷ Бог цього народу, Ізраїля, вибрав наших батьків і підняв народ, який перебував у Єгипетській землі, могутньою рукою вивів їх із неї.

¹⁸ І сорок років годував їх у пустелі.

- 19 Підкоривши сім народів у Ханаанській землі, дав їм у спадщину їхню землю —
- 20 майже через чотириста п'ятдесят років. А після цього дав суддів — до пророка Самуїла.
- 21 Потім просили царя — і Бог дав їм Саула, сина Киса, мужа з племені Веніамина, — на сорок років.
- 22 Відкинувши його, Він поставив їм царем Давида, якому засвідчив і сказав: Знайшов Я Давида, сина Єссея, людину Мого серця, — він виконає всі Мої наміри!
- 23 З його потомства Бог за обітницею дав Ізраїлеві Спасителя Ісуса.
- 24 Іван перед Його приходом проповідував хрещення на покаєння всьому ізраїльському народові.
- 25 А коли Іван завершував свій шлях, то сказав: За кого ви мене вважаєте? Це не я! Але йде за мною Той, Якому я не гідний розв'язати ремінця від взуття!
- 26 Мужі-брати, сини Авраамового роду, і ті між вами, хто боїться Бога, вам послано слово спасіння.
- 27 Бо ті, хто живе в Єрусалимі, і їхні правителі не зрозуміли цього і, засудивши Його, виконали слова пророків, які читаються щосуботи.
- 28 Не знайшовши жодної вини, вартої смертної кари, попросили Пилата стратити Його.
- 29 Коли ж виконали все написане про Нього, то зняли з дерева й поклали до гробниці.
- 30 Та Бог воскресив Його з мертвих!
- 31 Він багато днів з'являвся тим, які пішли з Ним з Галилеї в Єрусалим, які нині і є Його свідками перед людьми.
- 32 І ми благовістимо вам ту обітницю, яка була дана батькам;
- 33 Бог виконав її для нас, їхніх дітей, воскресивши Ісуса, як і написано в другому псалмі: Ти — Мій Син, Я сьогодні Тебе породив.
- 34 А що Він воскресив Його з мертвих, що вже більше не повернеться в тління, так сказав: Я дам вам справжні святощі Давида!
- 35 Тому і в іншому місці говорить: Ти не даси Своєму Святому побачити тління.
- 36 А Давид, послуживши своєму родові, з Божої волі заснув і прилучився до своїх батьків, — і побачив тління.
- 37 Але Той, Кого Бог воскресив, — не побачив тління.
- 38 Тому нехай буде відомо вам, мужі-брати, що через Нього звіщається вам прощення гріхів і всього, від чого ви не могли оправдатися Законом Мойсея, —

- ³⁹у цьому кожному, хто вірить, оправдується.
- ⁴⁰Стережіться, щоб не прийшло [на вас] сказане в пророків:
- ⁴¹ Дивіться, глумителі, дивуйтеся і зникніть, бо справу роблю за днів ваших, — справу, в яку ви не повірите, якщо хтось і розкаже вам!
- ⁴² Коли виходили вони [з юдейської синагоги, язичники] просили, щоб наступної суботи говорити їм ці ж слова.
- ⁴³ Як розійшлися із синагоги, багато з юдеїв і богобоязні прозеліти пішли за Павлом і Варнавою. Ті, говорячи до них, переконували їх перебувати в Божій благодаті.
- ⁴⁴ А наступної суботи майже все місто зібралося, щоби послухати Господнє Слово.

Опір юдеїв

- ⁴⁵ Коли юдеї побачили натовп, то сповнилися заздрістю і заперечували те, що говорив Павло, [сперечалися і] хулили.
- ⁴⁶ Та, набравшись відваги, Павло і Варнава сказали: Треба було в першу чергу вам проповідувати Боже Слово, оскільки ж ви відкинули Його і самі себе робите недостойними вічного життя, то ми звертаємося до язичників.
- ⁴⁷ Бо так заповів нам Господь: Поставив Я Тебе як світло язичникам, щоб Ти був для спасіння аж до краю землі!
- ⁴⁸ Чуючи це, язичники раділи і прославляли Господнє Слово; і повірили ті, хто був призначений для вічного життя.
- ⁴⁹ І Слово Господнє ширилося по всій країні.
- ⁵⁰ А юдеї підбурили побожних і шляхетних жінок та визначних громадян, і почали переслідувати Павла й Варнаву, і вигнали їх зі своєї території.
- ⁵¹ Вони ж, обтрусивши на них пил з ніг, прийшли до Іконії.
- ⁵² А учні сповнювалися радістю і Духом Святим.

Дії 14

Павло і Варнава проповідують в Іконії та Лістрі

- ¹ В Іконії сталося таке, що вони разом увійшли до юдейської синагоги і говорили так, що повірила дуже велика кількість юдеїв і греків.
- ² Ті ж юдеї, які не повірили, підбурили та озлобили душі язичників проти братів.
- ³ Втім, вони були тут досить часу, відважно діючи в Господі, Який підтверджував слово Своєї благодаті, роблячи ознаки та чудеса їхніми руками.
- ⁴ І розділилися люди в місті: деякі були з юдеями, інші — з апостолами.

- ⁵ Коли язичники та юдеї зі своїми керівниками здійснили напад, щоб над ними поглумитися й побити їх камінням,
- ⁶ вони, довідавшись про це, втекли до лікаонських міст: у Лістру, Дервію та в околиці
- ⁷ і там благовістили.
- ⁸ У Лістрі був один чоловік, хворий на ноги, кривий від народження; він ніколи не ходив.
- ⁹ Він слухав Павла, який говорив. Поглянувши на нього і побачивши, що має віру для зцілення,
- ¹⁰ Павло дуже голосно сказав: Устань прямо на ноги! Той підскочив і почав ходити.
- ¹¹ Люди побачили, що зробив Павло, і піднесли свій голос, вигукуючи полікаонському: До нас зійшли боги в людській подобі!
- ¹² І почали називати Варнаву Зевсом, а Павла — Гермесом, оскільки той був провідним у слові.
- ¹³ Жрець Зевса, який перебував за містом, привів до брами биків з вінками, збираючись разом з юрбою приносити жертву.
- ¹⁴ Почувши це, апостоли Варнава й Павло роздерли свій одяг і кинулися між людей, гукаючи:
- ¹⁵ Люди, що ви робите? Ми є такими ж людьми, як і ви, котрі благовістять вам відвертатися від цієї марноти до Живого Бога, Який створив небо, землю, море і все, що в них.
- ¹⁶ Він у минулих поколіннях допустив, щоб усі народи ходили своїми дорогами.
- ¹⁷ Проте Він не переставав свідчити про Себе, творячи добро, даючи вам дощ з неба і вчасно врожай, насичуючи їжею та веселістю ваші серця!
- ¹⁸ І, говорячи це, вони ледь стримали людей приносити їм жертву.
- ¹⁹ Але прийшли з Антіохії та Іконії юдеї і, підбуривши людей, побили Павла камінням і виволокли його за місто, думаючи, що він помер.
- ²⁰ Коли учні оточили його, він устав і ввійшов у місто. А на завтра пішов з Варнавою до Дервії.

Повернення в Антіохію

- ²¹ Звістивши Євангеліє тому місту та навчивши багатьох, повернули назад до Лістри, Іконії та Антіохії.
- ²² Вони зміцнювали душі учнів, закликали залишатися у вірі. Бо ми маємо, — казали вони, — через великі утиски увійти до Царства Божого.

²³ І вони, настановивши їм пресвітерів для всіх Церков іпомолившись з постом, передали їх Господу, в Якого повірили.

²⁴Пройшовши Пісидію, вони прийшли в Памфілію

²⁵ і, проголосивши слово в Пергії, спустилися до Атталії.

²⁶ Звідти вони відпливли до Антіохії, де були передані Божій благодаті на справу, яку вони і завершили.

²⁷ Прибувши туди і зібравши Церкву, розповіли, що Бог зробив через них, як відчинив язичникам двері віри.

²⁸І немало часу перебували вони з учнями.

Дії 15

Собор в Єрусалимі

¹ Та деякі, прийшовши з Юдеї, навчали братів: Якщо ви не будете обрізані за звичаєм Мойсея, не зможете спастися!

² Коли ж виникло протистояння і чималі диспути Павла та Варнави з ними, то постановили, аби Павло й Варнава та деякі інші з них пішли до апостолів і старших у Єрусалим із цим питанням.

³ Тож вони, послані Церквою, проходили Фінікію і Самарію, розповідали про навернення язичників і приносили велику радість усім братам.

⁴ Прийшовши в Єрусалим, були прийняті Церквою, апостолами і старшими. Вони розповіли, що Бог зробив через них.

⁵ Та піднялися деякі з партії фарисеїв, які повірили, і говорили, що їм треба обрізатись і наказати, аби вони зберігали Закон Мойсея.

⁶ Тож зібралися апостоли та старші, щоб розглянути цю справу.

⁷ Після тривалого обговорення Петро, уставши, сказав їм: Мужі-брати, ви знаєте, що з перших днів Бог зробив серед нас вибір, щоб моїми устами язичники почули слово Євангелія і повірили.

⁸ І Серцезнавець Бог засвідчив їм, давши [їм], як і нам, Святого Духа;

⁹ жодної різниці не зробив між нами й ними, вірою очистивши їхні серця.

¹⁰ То чому ж тепер випробовуєте Бога, намагаючись накласти учням на шию ярмо, якого не змогли понести ні наші батьки, ні ми?

¹¹ Але віримо, що ми, як і вони, спасемося благодаттю Господа Ісуса.

¹² Замовкли всі люди й слухали Варнаву та Павла, які розповідали, скільки через них зробив Бог ознак і чудес між язичниками.

¹³ Коли вони закінчили, Яків у відповідь сказав: Мужі-брати, послухайте мене.

- 14 Симон розповів, як від самого початку навідався Бог, щоб вибрати з язичників народ для Свого Імені.
- 15 І з цим узгоджуються слова пророків, як написано:
- 16 Після цього повернуся і відбудую зруйнований намет Давида, і руїну його відбудую, і підніму його,
- 17 щоб решта людей і всі язичники, над якими закликається Моє Ім'я, шукали Господа, — говорить Господь, Який чинить це [все];
- 18 відомі від віку [Богові всі Його діла]!
- 19 Тому я вважаю, що не треба завдавати турбот тим язичникам, які навертаються до Бога,
- 20 але застерегти їх, щоби стримувалися від ідолських жертв, розпусти, задушеного і крові.
- 21 Адже Мойсей з давніх поколінь має своїх проповідників у містах, і вони читають його книги в синагогах щосуботи.

Постанова апостолів і пресвітерів

- 22 Тоді апостоли, старші й уся Церква вважали за потрібне послати в Антіохію з Павлом і Варнавою обраних з-поміж себе мужів: Юду, якого називали Варсавою, і Силу, — провідних мужів між братами.
- 23 І написали [таке] своєю рукою: Апостоли і старші, [і] брати, — вітання тим, хто в Антіохії, Сирії і Килікії, братам, які з язичників!
- 24 Ми почули, що деякі, кого ми не посилали, пішовши від нас, викликали у вас замішання вченням, яке схвилювало ваші душі, [навчаючи, що треба обрізатися і зберігати Закон];
- 25 ми, однодушно вибравши мужів, вважали за потрібне послати їх до вас із нашими улюбленими Варнавою і Павлом —
- 26 людьми, які посвятили свої душі Імені нашого Господа Ісуса Христа.
- 27 Отже, послали ми Юду й Силу, і вони словами перекажуть те саме.
- 28 Сподобалося Духові Святому і нам не накладати на вас жодного більшого тягаря, за винятком цього необхідного:
- 29 стримуватися від жертв ідолам, крові, задушеного і розпусти. Добре зробіте, як цього будете уникати. Бувайте здорові!
- 30 Посланці прийшли до Антіохії і, зібравши людей, передали послання.
- 31 Прочитавши, ті зраділи від цієї потіхи.
- 32 Юда і Сила, будучи самі пророками, багатьма словами втішали і зміцнювали братів.

³³А коли вони перебули деякий час, брати їх відпустили з миром до тих, хто їх послав.

³⁴[Але Сила захотів залишитися там, а Юда сам повернувся в Єрусалим].

³⁵ Павло ж і Варнава жили в Антіохії, навчаючи та разом з багатьма іншими благовістячи Господнє Слово.

Друга подорож Павла. Павло залишає Варнаву

³⁶А через декілька днів Павло сказав Варнаві: Ходімо знову, відвідаймо братів у всіх містах, де ми проповідували Господнє Слово, щоби побачити, як поживають.

³⁷ Варнава забажав узяти із собою й Івана, прозваного Марком,

³⁸ а Павло вважав за краще не брати того, хто покинув їх у Памфілії і не пішов разом з ними на працю.

³⁹ І постала незгода, так що розійшлися вони один з одним. Варнава, взявши Марка, відплив до Кіпру,

⁴⁰ а Павло, переданий братами благодаті Божій, вибравши Силу, пішов.

⁴¹ І проходив він Сирією та Килікією, зміцнюючи Церкви.

Дії 16

Тимофій приєднується до Павла і Сили

¹ Прибув він до Дервії і Лістри. І ось був тут один учень на ім'я Тимофій, син жінки-юдейки, яка повірила, і батька грека.

² Про нього добре свідчили ті брати, які були в Лістрі та Іконії.

³ Павло забажав, щоб він ішов з ним, тож узяв і обрізав його через юдеїв, які були в тих місцевостях, бо всі знали, що його батько був грек.

⁴ Коли вони переходили через міста, то передавали братам зберігати постанови, які схвалили в Єрусалимі апостоли і старші.

⁵ Церкви ж зміцнювалися у вірі та щодня кількісно зростали.

⁶ Вони пройшли через Фригію і Галатійську країну, оскільки Святий Дух заборонив їм звіщати слово в Азії,

⁷ а дійшовши до Мисії, вони намагалися піти до Витинії, та Дух Ісуса їм не дозволив.

⁸ Перейшовши через Мисію, вони прибули до Троади.

Нічне видіння. Павло поспішає в Македонію

⁹ І вночі з'явилося Павлові видіння: якийсь чоловік, македонець, стояв і благав його, закликаючи: Прийди до Македонії, допоможи нам!

10 Коли побачив він те видіння, ми відразу постаралися піти до Македонії, зрозумівши, що Бог покликав нас благовістити їм.

11 Відпливши з Троади, ми прибули до Самотракії, а наступного дня — до Неаполя;

12 звідти — до Филип — міста-колонії, що є першою частиною Македонії. У тому місті ми перебували декілька днів.

13 А в суботу вийшли за браму до річки, де, за звичаєм, було місце молитви, і, посадивши, говорили до жінок, які зібралися.

Навернення Лідії

14 І слухала одна жінка на ім'я Лідія, продавщиця кармазину з міста Тиятир, яка шанувала Бога. Господь відкрив їй серце, аби сприймати те, що говорив Павло.

15 Коли охрестилася вона та її дім, то просила, кажучи: Якщо ви вважаєте мене вірною Господу, то прийдіть у мій дім, та й живіть! І змусила нас.

Павло виганяє віщунського духа. Побиття та ув'язнення

16 І сталося, як ішли ми на молитву, зустріла нас одна рабиня, яка мала дух віщуна; віщуючи, вона приносила великий прибуток своїм господарям.

17 Вона йшла слідом за Павлом і за нами й кричала, вигукуючи: Ці люди — раби Бога Всевишнього, вони провіщають вам шлях спасіння!

18 Вона робила це багато днів. Тож надокучило [це] Павлові, і він, обернувшись, сказав духові: Наказую тобі Ім'ям Ісуса Христа — вийди з неї! І він вийшов у той же час.

19 Її пани, побачивши, що пропала надія на їхній заробіток, взяли Павла і Силу та потягли на майдан, до влади;

20 провівши їх до воєвод, вони сказали: Ці люди, будучи юдеями, бунтують наше місто

21 і навчають звичаїв, котрих нам, римлянам, не годиться ні переймати, ні виконувати!

22 І юрба напала на них, а воєводи, подерши на них одяг, наказали бити їх палицями.

23 Тож завдавши їм багато побоїв, посадили у в'язницю, давши вказівку в'язничному сторожеві пильно їх охороняти.

24 Він, діставши таку вказівку, засадив їх до внутрішньої темниці й забив їхні ноги в колодки.

Навернення в'язничного сторожа

25 Опівночі Павло й Сила, молячись, співом прославляли Бога, а в'язні слухали їх.

- ²⁶ Раптом стався великий землетрус, аж порушилася основа в'язниці; враз повідчинялися всі двері, і з усіх поспадали кайдани.
- ²⁷ А коли прокинувся сторож в'язниці й побачив, що двері в'язниці відчинено, витягнув меч і хотів себе вбити, думаючи, що в'язні повтікали.
- ²⁸ Та Павло закричав сильним голосом, гукаючи: Не заподій собі ніякого зла, бо всі ми тут!
- ²⁹ Той, попросивши світла, вскочив і, тремтячи, припав до Павла та Сили,
- ³⁰ і, вивівши їх надвір, запитав: Добродії, що потрібно мені робити, аби спастися?
- ³¹ А вони сказали: Віруй у Господа Ісуса [Христа] — і спасешся ти та твій дім!
- ³² І говорили йому Господнє Слово й усім, хто в його домі.
- ³³ І забравши їх тієї ж пори ночі, обмив їхні рани і тут же охрестився сам і вся його родина.
- ³⁴ Завівши їх до хати, запросив до столу і радів з усім своїм домом, що повірив у Бога.
- ³⁵ Коли ж настав день, воєводи послали виконавців сказати: Відпусти цих людей!
- ³⁶ І сторож в'язниці переказав ці слова Павлові: Воєводи прислали наказ вас відпустити. Тож виходьте тепер і йдіть з миром.
- ³⁷ Але Павло відповів їм: Нас, римських громадян, прилюдно побито, без суду посаджено у в'язницю, а тепер таємно виводять нас? Ні, хай самі прийдуть і виведуть нас!
- ³⁸ Ці слова виконавці сповістили воєводам. Ті ж, почувши, що вони римські громадяни, налякалися,
- ³⁹ тож прийшли, попросили їх вийти і, вивівши, благали піти з міста.
- ⁴⁰ Вийшовши із в'язниці, вони прибули до Лідії і, побачивши братів, потішили [їх], та й пішли.

Дії 17

Заснування Церкви в Солуні

- ¹ Пройшовши Амфіполь і Аполонію, вони прийшли в Солунь, де була юдейська синагога.
- ² За звичаєм, Павло ввійшов до них і впродовж трьох субот диспутував з ними щодо Писання,
- ³ пояснюючи й доводячи, що Христос мав постраждати й воскреснути з мертвих і що Той Ісус, — Якого я вам проповідую, — запевняв він, — є Христос .

⁴ І деякі з них повірили й приєдналися до Павла та Сили — дуже багато побожних греків і чимало шляхетних жінок.

Обурення юдеїв

⁵ Юдеї ж позаздрили і, зібравши з вулиць якихось негідних людей, учинили збіговисько та викликали безпорядок у місті. І, прийшовши до дому Ясона, шукали їх, щоб вивести до натовпу.

⁶ Та коли їх не знайшли, потягли Ясона і декого з братів до начальників міста, вигукуючи: Це ті, які перевернули світ і дійшли вже сюди!

⁷ Їх прийняв Ясон, а всі вони діють усупереч наказам кесаря, кажучи, що є інший цар — Ісус!

⁸ Тож вони підбурили юрбу і начальників міста, які це слухали.

⁹ А ті, взявши за поруку від Ясона та інших, відпустили їх.

Павло у Вереї

¹⁰ Брати негайно відіслали вночі Павла і Силу до Вереї. Прибувши, вони пішли до юдейської синагоги.

¹¹ Ці були шляхетніші від тих, які в Солуні. Вони прийняли слово з усією ревністю, щодня досліджуючи Писання, чи так воно є.

¹² Тож багато хто з них увірував, і чимало з грецьких шляхетних жінок та чоловіків.

¹³ А як довідалися ті юдеї, які із Солуня, що й у Вереї Павло проповідує Боже Слово, прибули і там підбурювали та бунтували людей.

¹⁴ Тоді негайно брати відіслали Павла, щоб ішов аж до моря, а там залишилися Сила і Тимофій.

Павло в Афінах

¹⁵ Ті, хто супроводжував Павла, провели його до Афін і, одержавши наказ для Сили і Тимофія, аби ті якомога швидше прийшли до нього, відбули.

¹⁶ Як Павло очікував їх у Афінах, дух його обурювався в ньому, коли бачив, що місто переповнене ідолами.

¹⁷ Він проводив бесіди з юдеями та з побожними в синагозі, і щодня на майдані із зустрічними.

¹⁸ Деякі з філософів, епікурейців і стоїків сперечалися з ним; одні говорили: Що ж то хоче сказати цей балакун? А інші: Здається, він проповідник чужих богів! Оскільки він благовістив [їм] про Ісуса та воскресіння.

¹⁹ Взнявши, вони повели його в Ареопаг, кажучи: Не можемо зрозуміти, що це за нова наука, яку ти проповідуєш,

²⁰ бо вкладаєш щось чуже до наших вух. Отже, хочемо знати, що б це могло бути!

21 Усі мешканці Афін та заходжі чужинці нічим іншим не займалися, а лише говорили або слухали щось нове.

Виступ Павла в Ареопазі

22 Тож Павло, ставши серед Ареопага, сказав: Мужі-афінці, з усього бачу, що ви дуже побожні,

23 бо проходячи й оглядаючи ваші святині, я знайшов також жертовника, на якому написано: Невідомому Богові! Отже, я вам і проповідую Того, Кого, не знаючи, ви побожно шануєте.

24 Бог, Який створив світ і все, що в ньому, будучи Господом неба і землі, не живе в рукотворних храмах.

25 Він не приймає служіння людських рук, — тому що не потребує нічого, оскільки Сам дає всім життя, дихання й усе.

26 Створив Він з одного весь людський рід, щоби жив по всій поверхні землі, визначивши заздалегідь окреслені пори та межі їхнього проживання,

27 щоб шукали Бога: може, відчують Його і знайдуть, бо ж недалеко Він від кожного з нас.

28 У Ньому ми живемо, рухаємося та існуємо, як деякі з ваших поетів казали: Адже і ми з Його роду!

29 Таким чином, будучи з Божого роду, ми не повинні вважати, що Божество подібне до золота, або срібла, або каміння — мистецького витвору та вигадок людини.

30 Отже, Бог, незважаючи на часи незнання, тепер наказує всім людям скрізь каятися,

31 тому що Він визначив день, коли має справедливо судити цілий світ через Мужа, Якого настановив, даючи віру всім, воскресивши Його з мертвих!

32 Почувши про воскресіння з мертвих, деякі почали глузувати, а інші сказали: Про це послухаємо тебе іншого разу!

33 Тому Павло вийшов з-поміж них.

34 А деякі чоловіки, приєднавшись до нього, повірили; серед них — Діонисій Ареопагіт, жінка, на ім'я Дамара, та інші з ними.

Дії 18

Павло в Коринті

1 Після цього [Павло], залишивши Афіни, прибув до Коринта.

- ² Він знайшов одного юдея на ім'я Акила, родом з Понту, який недавно прибув з Італії, та Прискилу, його дружину, — бо Клавдій наказав усім юдеям залишити Рим, — і прийшов до них.
- ³ Оскільки вони були того самого ремесла, то залишився в них і працював; їхнім ремеслом було виготовляти намети.
- ⁴ Щосуботи він проводив бесіди в синагозі, переконуючи юдеїв та греків.
- ⁵ А коли прибули з Македонії Сила й Тимофій, Павло, захоплений Словом, свідчив юдеям, що Ісус є Христос.
- ⁶ Та оскільки вони чинили опір і хулили, то він обтрусив свійодяг і промовив до них: Кров ваша — на вашу голову. Я чистий. Відтепер піду до язичників!
- ⁷ І, пішовши звідти, прибув у дім одного мужа на ім'я Тит Юст, який шанував Бога; його дім був поблизу синагоги.
- ⁸ А Крисп, старший синагоги, повірив у Господа з усім своїм домом; і багато з коринтян, почувши, увірували й охрестилися.
- ⁹ У видінні вночі Господь сказав Павлові: Не бійся, але говори і не мовчи,
- ¹⁰ бо Я з тобою, і ніхто не накинеється на тебе, щоби заподіяти тобі зло, тому що маю в цьому місті багато людей!
- ¹¹ І він залишився на рік і шість місяців, навчаючи в них Божого Слова.
- ¹² А коли Галіон був проконсулом в Ахаї, юдеї одностайно накинулися на Павла і привели його на суд,
- ¹³ кажучи: Він підбурює людей не за Законом шанувати Бога!
- ¹⁴ Коли ж Павло хотів відкрити уста, Галіон сказав юдеям: О юдеї! Якби справді був якийсь злочин або велика кривда, то я підтримав би вас у цій справі.
- ¹⁵ Але коли суперечка йде про принципи, про імена та про ваш Закон, розглядайте самі, [бо] в цьому я не бажаю бути суддею!
- ¹⁶ І вигнав їх із суду.
- ¹⁷ Тоді всі [греки] схопили Состена, старшого синагоги, та били перед судом, а Галіонові те було зовсім байдуже.

Повернення в Антіохію

- ¹⁸ А Павло, пробувши ще багато днів, попрощався з братами й відплив до Сирії, і з ним Акила та Прискила. Він обстриг голову в Кенхреях, бо дав обітницю.
- ¹⁹ Причалив у Ефесі й залишив їх там, а сам, увійшовши до синагоги, розмовляв з юдеями.
- ²⁰ Як просили вони залишитися [в них] на довший час, то він не погодився,

21 а попросився і сказав: [Мені неодмінно потрібно провести свято, яке наступає, в Єрусалимі]; я знову повернуся до вас, як на тебуде воля Божа! Та й відплив з Ефеса.

22 І, прибувши до Кесарії, зайшов та привітав Церкву і відбув до Антіохії.

Третя подорож Павла. Аполлос

23 Пробувши певний час, він вирушив далі, проходячи за порядком Галатійську країну та Фригію, підтримуючи всіх учнів.

24 Один юдей на ім'я Аполлос, родом з Олександрії, чоловік красномовний, який був сильний у Писанні, прибув до Ефеса.

25 Був він наставлений на Господню дорогу і, палаючи духом, упевнено говорив і навчав про Ісуса, знаючи тільки хрещення Івана.

26 І він почав сміливо промовляти в синагозі. Почувши його, Акила й Прискила прийняли його та докладніше йому виклали про Божу дорогу.

27 А коли він хотів піти в Ахаю, брати заохотили його і написали учням, щоби прийняли його. І як він прибув, то дуже допоміг тим, які повірили через благодать,

28 бо він завзято доказував юдеям їхню неправоту, прилюдно доводячи Писанням, що Ісус є Христос.

Дії 19

Павло в Ефесі. Послідовники Івана стають християнами

1 І сталося, як Аполлос був у Коринті, Павло, пройшовши внутрішні території, прибув до Ефеса і, знайшовши деяких учнів,

2 запитав їх: Коли ви увірували, чи отримали ви Духа Святого? Вони відповіли йому: Та ми й не чули, що є Дух Святий!

3 А він [їм] сказав: То в що ж ви хрестилися? Вони відповіли: В хрещення Івана.

4 Тож Павло промовив: Іван хрестив хрещенням на покаяння, кажучи людям, щоби повірили в Того, Хто йде за ним, тобто в Ісуса [Христа].

5 Почувши, вони охрестилися в Ім'я Господа Ісуса,

6 а коли Павло поклав на них руки, зійшов на них Дух Святий, і вони почали говорити мовами й пророкували.

7 А було їх усіх чоловік з дванадцять.

Павло проповідує ефесянам

8 Увійшовши до синагоги, він рішуче три місяці переконував і говорив про Царство Боже.

⁹ А коли деякі опиралися і не вірили, злословлячи Господнюдорогу на очах у безлічі народу, він відступив від них, відокремив учнів і викладав щодня в школі [одного] Тирана.

¹⁰ Це було впродовж двох років, тож усі, які жили в Азії, почули Господнє Слово, — юдеї і греки.

Господь творить чудеса

¹¹ Бог чинив надзвичайні чудеса руками Павла,

¹² так що на хворих клали хусточки й пояси з його тіла, і вони оздоровлялися від недуг, а злі духи виходили.

¹³ Деякі з мандруючих юдейських заклиначів почали закликати Ім'я Господа Ісуса на тих, хто мав злих духів, кажучи: Заклинаємо вас Ісусом, Якого проповідує Павло!

¹⁴ То були семеро синів одного юдейського первосвященника Скеви, — вони це робили.

¹⁵ А злий дух у відповідь сказав їм: Ісуса я знаю і Павла знаю, а ви хто такі?

¹⁶ І накинувся на них чоловік, в якому був злий дух, і, перемігши обох, подужав їх, так що втекли з того дому нагі та побиті.

¹⁷ Це стало відомо всім юдеям і грекам, які жили в Ефесі, і страх напав на них усіх, і величалось Ім'я Господа Ісуса.

¹⁸ Чимало хто з тих, які повірили, приходили, визнаючи й розповідаючи про свої вчинки.

¹⁹ А багато ворожбитів, зібравши книги, спалили в усіх на очах. І підраховали їхню ціну та знайшли, що це п'ятдесят тисяч срібняків.

²⁰ Отак, завдяки Господній силі, Слово зростало і міцніло.

²¹ А як це завершилося, Павло в Дусі задумав, пройшовши через Македонію і Ахаю, попрямувати до Єрусалима, говорячи: Як побуваю там, то потрібно мені й Рим побачити!

²² Пославши до Македонії двох із тих, які прислужували йому, Тимофія і Ераста, сам затримався на якийсь час в Азії.

Заколот проти вчення Павла

²³ Того часу зчинився чималий заколот щодо Господньої дороги.

²⁴ Бо один золотар на ім'я Дмитро, який виготовляв маленькісрібні храми Артеміди, давав ремісникам чималий заробіток.

²⁵ Зібравши їх та інших, які цим займалися, він сказав: Мужі, ви знаєте, що наш прибуток — від цієї роботи;

- 26** і бачите й чуєте, що не тільки в Ефесі, а майже по всій Азії цей Павло переконав і відвернув багатьох людей, говорячи, начебто те, що зроблено руками, — то не боги.
- 27** Є небезпека, що не тільки наше ремесло прийде в занепад, але й храм великої богині Артеміди вважатимуть за ніщо. І буде знищена велич тієї, якій поклоняється вся Азія та цілий світ!
- 28** Почувши це й переповнившись гнівом, вони кричали, вигукуючи: Велика Артеміда Ефеська!
- 29** Тож у місті зчинилася колотнеча. Схопивши Гая та Аристарха — македонців, супутників Павла, усі, як один, кинулися до амфітеатру.
- 30** Коли ж Павло хотів вийти до натовпу, то учні не дозволяли йому.
- 31** Дехто з азійських начальників, які були його приятелями, послали до нього і благали, щоб не йшов він до амфітеатру.
- 32** Отож, кожний кричав щось своє. Збори були бурхливі, та багато хто не знав, чому зібралися.
- 33** З юрби висунули Олександра, якого запропонували юдеї. Олександр, зробивши знак рукою, хотів дати пояснення юрбі.
- 34** Та довідавшись, що він юдей, усі зо дві години вигукували в один голос: Велика Артеміда Ефеська!
- 35** А міський писар, заспокоївши юрбу, сказав: Мужі ефеські, чи є якась людина, яка не знає, що місто Ефес шанує велику Артемиду та її образ, що впав з неба?
- 36** Отже, оскільки це незаперечне, треба вам вгамуватися і не робити нічого необачного.
- 37** А ви привели цих людей, які ані храму не обікрали, ані богині нашої не зневажають.
- 38** Тому коли Дмитро й ті ремісники, які з ним, мають до когось справу, то є судді та проконсули, хай позивають один одного.
- 39** А як чогось іншого домагаєтеся, то нехай вирішиться це на законних зборах.
- 40** Оскільки нам загрожує небезпека бути за сьогоднішнє звинуваченими в заколоті, і немає жодної причини, котрою зможемо виправдати цей безпорядок! Сказавши це, він розпустив збори.

Дії 20

З Ефеса до Троади

- 1** Коли колотнеча вгамувалася, Павло скликав учнів, потішив і поцілував їх, та й вибрався йти до Македонії.

²Пройшовши ті краї й підбадьоривши тамтешніх багатьма виступами, він прибув до Греції

³ і прожив там три місяці. Оскільки юдеї вчинили змову проти нього, коли він хотів відплисти до Сирії, то він надумав повернутися через Македонію.

⁴ З ним пішов [аж до Азії] син Пірра Сопатер з Вереї, солуняни Аристарх і Секунд, дєрвієць Гай, Тимофій та азійці Тихик і Трохим.

⁵ Вони вирушили раніше й очікували нас у Троаді,

Павло в Троаді

⁶ а ми відпливли після днів Опрісноків із Филип і прибули до них через п'ять днів у Троаду, де прожили сім днів.

Оздоровлення Євтиха

⁷ Першого ж дня тижня, коли ми зібралися для ламання хліба, Павло промовляв до них і, бажаючи відбутися наступного дня, зтягнув слово до півночі.

⁸ У горниці, де ми зібралися, було багато світильників.

⁹ А один юнак на ім'я Євтих сидів на підвіконні. Оскільки Павло довго промовляв. Його здолав глибокий сон. Зморений сном, він упав додолу з третього поверху; його підняли мертвим.

¹⁰ Зійшовши, Павло припав до нього, обняв і сказав: Не тривожтеся, бо його душа в ньому!

¹¹ Повернувшись, він переломив хліб і спожив, і довго промовляв, аж до світанку, а після того відбув.

¹² А юнака привели живим, і безмірно зраділи.

Продовження подорожі

¹³ Ми ж, прийшовши до корабля, відпливли до Асона, маючи намір звідти взяти Павла, — він так нам наказав, тому що сам бажав іти пішки.

¹⁴ Коли ж він приєднався до нас у Асоні, ми взяли його, та й прибули до Мітилени;

¹⁵ наступного дня ми відпливли звідти і причалили напроти Хіуса. А через день відпливли до Самоса [і, перебувши в Трогилії], наступного дня прибули до Мілета,

¹⁶ оскільки Павло надумав обминути Ефес, щоб не затриматися в Азії, бо він поспішав, аби при можливості бути в Єрусалимі на день П'ятидесятниці.

Настанова ефеським пресвітерам

¹⁷ А з Мілета, пославши в Ефес, він закликав пресвітерів Церкви.

¹⁸ Коли вони прибули до нього, він промовив до них: Ви знаєте, що з першого дня, відколи прийшов до Азії, я перебував з вами весь час,

- 19 служачи Господу з усією покірливістю, зі слізьми та випробуваннями, яких зазнав через змови юдеїв;
- 20 я не ухилявся ні від чого, що вам корисне, аби говорити вам і навчати вас прилюдно і по домах,
- 21 засвідчуючи юдеям і грекам покаяння перед Богом і віру в Господа нашого Ісуса.
- 22 І ось тепер я, зв'язаний Духом, іду в Єрусалим, не знаючи, що там мене спіткає,
- 23 проте Святий Дух у кожному місці свідчить мені, кажучи, що мене очікують кайдани та муки.
- 24 Але Я [ні про що не турбуюся] і не дорожу [своєю] душею, лише б [з радістю] закінчити свою дорогу та служіння, яке я одержав від Господа Ісуса: засвідчити Радісну Звістку Божої благодаті!
- 25 І ось тепер я знаю, що більше не побачите мого обличчя всі ви, між якими я ходив, проповідуючи [Боже] Царство.
- 26 Тому свідчу вам сьогодні, що я чистий від крові всіх!
- 27 Адже я не ухилявся від того, щоб об'явити вам усю Божу волю.
- 28 Пильнуйте себе та всю отару, в якій вас Дух Святий поставив єпископами, щоби пасти Церкву [Господа і] Бога, яку Він придбав Своєю кров'ю.
- 29 [Бо] я знаю, що після мого відходу прийдуть до вас хижі вовки, які не будуть щадити отари.
- 30 І з-поміж вас самих постануть мужі, які будуть говорити перекручене, аби потягти учнів слідом за собою.
- 31 Тому пильнуйте, пам'ятаючи, що я зі слізьми три роки, день і ніч, не переставав навчати кожного з вас.
- 32 І тепер доручаю вас Богові та Слову Його благодаті, яке може збудувати й дати спадщину між усіма освяченими.
- 33 Срібла, золота чи одягу я не жадав ні від кого.
- 34 Самі знаєте, що моїм потребам і тим, хто був зі мною, послужили ось ці руки.
- 35 Я вам увесь час показував, що так працюючи, треба захищати немічних і згадувати слова Господа Ісуса, Який Сам сказав: Блаженніше давати, ніж брати!
- 36 Промовивши це, він опустився на коліна та помолився з ними всіма.
- 37 Великий же був плач усіх! Припадаючи Павлові до ший, вони цілували його,
- 38 сумуючи найбільше через слова, які сказав, що більше не побачать його обличчя. І вони провели його до корабля.

Дії 21

Тривожні передчуття

- 1 А коли ми розлучилися з ними і відчалили, то попливли прямо і прибули до Коса; наступного дня — до Родоса, а звідти — до Патари.
- 2 Знайшовши корабель, який плив до Фінікії, ми сіли й попливли.
- 3 Коли показався Кіпр, ми залишили його ліворуч і попливли до Сирії; причалили в Тирі, бо тут корабель мав вивантажити товар.
- 4 Тож знайшовши учнів, ми пробули тут сім днів; вони, натхненні Духом, говорили Павлові не йти в Єрусалим.
- 5 Коли закінчилися дні нашого перебування, ми вирушили й пішли; нас супроводжували всі з жінками та дітьми аж за межі міста. Схилившись на березі на коліна, помолилися.
- 6 Попрощавшись одне з одним, ми сіли в корабель, а вони повернулися додому.
- 7 Почавши плавання з Тира, ми причалили в Птолемаїді і, привітавши братів, залишилися в них на один день.
- 8 Наступного дня вийшли [ті, хто з Павлом], і прибули до Кесарії та завітали до дому євангеліста Филипа, одного із семи, і залишилися в нього.
- 9 Він мав чотирьох дочок — дівчат, які пророкували.

Пророцтво Агава

- 10 Оскільки [ми] перебували тут багато днів, то прийшов з Юдеї якийсь пророк на ім'я Агав.
- 11 І коли прибув до нас, то взяв пояс Павла, зв'язав собі руки та ноги і сказав: Так звіщає Святий Дух: Мужа, власника цього пояса, отак зв'яжуть юдеї в Єрусалимі й видадуть у руки язичників.
- 12 Коли ми це почули, то благали — і ми, і тутешні, — щоб він не йшов у Єрусалим.
- 13 А Павло відповів: Що ви робите, плачучи й надриваючи мені серце? Адже я готовий не тільки бути ув'язненим, але й померти в Єрусалимі за Ім'я Господа Ісуса!
- 14 Оскільки він не піддавався, ми замовкли, сказавши: Нехай буде Господня воля.
- 15 Після цих днів, приготувавшись, пішли ми в Єрусалим.
- 16 Прийшли з нами і деякі учні з Кесарії, які привели нас до того, у кого ми мали гостювати, — до одного Мнасона з Кіпру, давнього учня.

Павло в Єрусалимі

- 17 Коли ми прибули в Єрусалим, брати прийняли нас з любов'ю.
- 18 А наступного дня пішов Павло з нами до Якова; посходилися і всі старші.

- 19 Привітавши їх, він докладно розповідав про все, що зробив Бог між язичниками завдяки його служінню.
- 20 Вони ж, почувши, славили Бога і сказали йому: Чи бачиш, брате, скільки тисяч юдеїв, які повірили? І всі вони ревні прихильники Закону!
- 21 Але донеслося до них про тебе, що навчаєш усіх тих юдеїв, які між язичниками, відступати від Мойсея, говориш їм не робити обрізання дітям і не дотримуватися звичаїв.
- 22 Тож як бути? Напевне, [збереться натовп], бо почують, що ти прийшов.
- 23 Тому зроби те, що тобі радимо. Є в нас четверо чоловіків, які пов'язані обітницею.
- 24 Візьми їх і очистися з ними, заплати за них витрати, щоб вони обстригли голови. І всі довідаються, що чутки про тебе неправдиві, але що й сам дотримуєшся Закону, живеш згідно з ним.
- 25 А стосовно язичників, які повірили, ми, обміркувавши, написали, щоб [вони не дотримувалися нічого з того, а тільки щоб] оберігали себе від посвяченого ідолам, крові, задушеного і розпусти.
- 26 Тоді Павло, взявши чоловіків, очистився з ними наступного дня і ввійшов до храму сповістити, коли закінчатся дні очищення і за кожного з них буде принесено жертву.

Схоплення Павла в храмі

- 27 А коли мали закінчитися сім днів, юдеї, які з Азії, побачивши Павла в храмі, підбурили весь натовп і наклали на нього руки,
- 28 вигукуючи: Мужі ізраїльські, допоможіть! Це людина, яка всіх усюди навчає проти народу, Закону і цього місця! Та ще й греків увів до храму і збезчестив це святе місце!
- 29 Бо вони побачили з ним у місті Трохима з Ефеса й думали, що Павло ввів його в храм.
- 30 Заметушилося все місто, і було збіговисько народу; схопивши Павла, потягли його геть із храму, а двері негайно зачинили.
- 31 Коли ж намагалися вони його вбити, вістка, що заворушився весь Єрусалим, дійшла до тисяцького когорти.
- 32 Узявши воїнів та сотників, він негайно подався до них, а вони, побачивши тисяцького й воїнів, перестали бити Павла.
- 33 Тоді тисяцький підійшов, схопив його, наказав скувати двома залізними ланцюгами та випитував, хто він і що зробив.
- 34 Але кожний у натовпі кричав щось своє. Він же, не маючи змоги докладно зрозуміти через колотнечу, наказав відвести його до казарми.

35 Коли ж ступив на сходи, воїни були змушені нести його через несамовитість юрби,

36 бо слідом ішов незліченний натовп, який кричав: Геть його!

37 Як мали ввійти в казарми, Павло сказав тисяцькому: Чи можна мені щось тобі сказати? Той відповів: То ти знаєш по-грецькому?

38 Ти часом не той єгиптянин, який перед цими днями вчинив заколот і вивів у пустелю чотири тисячі вбивць?

39 А Павло відповів: Я — чоловік, юдей із Тарса в Килікії, громадянин славного міста. Благаю тебе, дозволь мені промовити до народу!

40 Коли той дозволив йому, Павло, стоячи на сходах, дав народові знак рукою. А як настала велика тиша, звернувся юдейською мовою, кажучи:

Дії 22

Виправдання Павла перед народом

1 Мужі-брати і батьки! Вислухайте тепер моє виправдання перед вами.

2 Почувши, що заговорив до них єврейською мовою, ще більше притихли. А він сказав:

3 Я — чоловік-юдей, який народився в Тарсі в Килікії, вихований у цьому ж місті, біля ніг Гамалиїла, докладно навчений батьківського закону: я — ревнитель Бога, як усі ви сьогодні.

4 Я цей напрям учення переслідував аж до смерті, в'язучи і передаючи до в'язниці чоловіків і жінок, —

5 як засвідчать про мене всі старші й первосвященик. Від них я одержав листи до братів у Дамаску й пішов, аби зв'язаними привести в Єрусалим для покарання тих, які там були.

6 Але сталося, коли я йшов і наближався до Дамаска, десь опівдні раптом з неба засяяло довкола мене велике світло.

7 Я впав на землю і почув голос, який говорив мені: Савле, Савле, чому Мене переслідуєш?

8 Я відповів: Хто Ти, Господи? Сказав мені: Я — Ісус Назарянин, Якого ти переслідуєш.

9 А ті, хто був зі мною, побачили світло [і перелякалися], але голосу, який говорив до мене, не чули.

10 Я запитав: Господи, що мені робити? А Господь промовив до мене: Встань, іди в Дамаск, а там скажуть тобі про все, що потрібно тобі робити!

- 11 І оскільки від того яскравого світла я не бачив, то ті, хто був зі мною, вели мене в Дамаск за руку.
- 12 А один Ананій, побожний, згідно із Законом, муж, про якого добре свідчать усі юдеї — мешканці [Дамаска], —
- 13 прийшов до мене, став і сказав мені: Савле, брате, прозрій! І в тій хвилині я побачив його.
- 14 Він же сказав: Бог наших батьків призначив тебе, щоб ти пізнав Його волю і побачив Праведного та почув голос з Його уст,
- 15 бо ти будеш Йому свідком перед усіма людьми про те, що побачив і почув.
- 16 А тепер чого очікуєш? Устань, охрестися та обмий свої гріхи, прикликавши Його Ім'я!
- 17 І сталося, коли я повернувся до Єрусалима і молився в храмі, — в пориві захоплення
- 18 я побачив Його... Він говорив до мене: Поспіши, швидше виходь з Єрусалима, бо не приймуть твого свідчення про Мене!
- 19 А я сказав: Господи, вони самі знають, що я кидав до в'язниць та бив по синагогах тих, які вірять у Тебе,
- 20 а коли лилася кров Твого свідка Степана, то я сам стояв і, схвалюючи [його вбивство], стеріг одяг тих, які його вбивали!
- 21 Та Він сказав мені: Іди, тому що Я пошлю тебе далеко — до народів.
- 22 Слухали його аж до цього слова, а тоді піднесли свої голоси, вигукуючи: Геть такого із землі, бо не годиться йому жити!
- 23 Вони кричали, кидали одяг і жбурляли порох у повітря.

Павла ув'язнюють у римській казармі

- 24 Тож тисяцький звелів відвести його до казарми, наказавши бичуванням допитати його, щоби зрозуміти, з якої причини так кричали проти нього.
- 25 А коли розтягли його ременями, то Павло сказав сотникові, який стояв: Хіба вам дозволено бичувати чоловіка — римлянина і не засудженого?
- 26 Почувши, сотник підійшов до тисяцького й сповістив, кажучи: [Вважай], що хочеш робити, бо цей чоловік — римлянин!
- 27 Наблизившись, тисяцький запитав його: Скажи мені, ти римлянин? Він відказав: Так.
- 28 А тисяцький відповів: Я набув це громадянство за великі гроші. Павло ж сказав: А я в ньому й народився.
- 29 Тоді від нього негайно відступили ті, які мали його допитувати, а тисяцький налякався, довідавшись, що він римлянин і що він його зв'язав.

30 А наступного дня, бажаючи краще дізнатися, у чому його звинувачують юдеї, звільнив його [з кайданів] і наказав, аби прийшли первосвященики й увесь синедріон . І, привівши Павла, поставив його перед ними.

Дії 23

Павло перед синедріоном

1 Поглянувши на синедріон, Павло сказав: Мужі-брати, я до цього дня служив Богові з усієї доброї совісті!

2 Та первосвященик Ананій наказав своїм прислужникам бити його в уста.

3 Тоді Павло сказав йому: Бог тебе битиме, стіно побілена! Ти ж сидиш, щоб судити мене за Законом, а наказуєш, переступаючи Закон, бити мене!

4 А прислужники сказали: Ти докоряєш первосвященикові Божому?

5 Павло ж промовив: Не знав я, брати, що це первосвященик, адже написано, що начальника свого народу не лихословитимеш!

6 Зрозумівши, що одна частина тут — садукеї, а друга — фарисеї, Павло вигукнув у синедріоні: Мужі-брати, я ж фарисей, син фарисеїв! За надію на воскресіння мертвих мене судять!

7 Як тільки він це промовив, виникла незгода між фарисеями та садукеями, і збори поділилися.

8 Адже садукеї твердять, що немає ні воскресіння, ні ангела, ні Духа, а фарисеї це визнають.

9 І зчинився великий галас, і деякі книжники, які були з групи фарисеїв, підійнявшись, чинили опір, кажучи: Ми не знаходимо нічого лихого в цій людині. Що ж, як Дух заговорив до нього чи ангел? [Не будемо воювати з Богом!]

10 А як здійнялася велика колотнеча, тисяцький, боячись, щоб вони Павла не роздерли, наказав воїнам увійти, забрати його з-посеред них і відвести до казарми.

Павла відводять у Кесарію

11 А наступної ночі Господь, ставши перед ним, промовив: Кріпися, [Павле]! Бо як ти свідчив про Мене в Єрусалимі, так тобі треба свідчити й у Римі!

12 А коли настав день, [деякі] юдеї, вчинивши змову, дали клятву, запевняючи, що не їстимуть і не питимуть, доки не вб'ють Павла.

13 Було понад сорок тих, які склали цю спільну клятву.

14 Вони, підійшовши до первосвящеників і старших, сказали: Ми дали клятву нічого не їсти, доки не в'ємо Павла.

- 15 Тож ви тепер із синедріоном скажіть тисяцькому, щоби [завтра] привів його до вас, ніби бажаєте докладніше довідатися про нього. Ми ж, перш ніж він прибуде, готові його вбити.
- 16 А син сестри Павла, почувши про засідку, прибув і, ввійшовши до казарми, сповістив Павлові.
- 17 Павло ж, покликавши одного із сотників, сказав: Проведи цього юнака до тисяцького, бо має йому щось сказати.
- 18 А тоді той, узявши його, привів до тисяцького й сказав: В'язень Павло, покликавши мене, попросив провести до тебе цього юнака, який має щось тобі сказати.
- 19 Узявши його за руку й відвівши вбік, тисяцький запитав: Що ти маєш мені сповістити?
- 20 Той розповів: Юдеї змовилися попросити тебе, щоби завтра привів ти Павла до синедріону, ніби бажають вони докладніше випитати його.
- 21 Ти ж не вір їм, бо на нього чекають у засідці понад сорок чоловік із них, які між собою склали клятву не їсти і не пити, доки не вб'ють його. Тож тепер вони готові й очікують від тебе розпорядження.
- 22 Тоді тисяцький відпустив юнака, наказавши: Нікому не розповідай, що ти мене повідомив про це.
- 23 І, покликавши якихось двох сотників, сказав: Приготуйте двісті воїнів, сімдесят кіннотників і двісті стрільців, щоби після третьої години ночі вони вирушили до Кесарії;
- 24 і приведіть в'ючних тварин, щоби посадити Павла та відпровадити до намісника Фелікса!
- 25 І написав листа такого змісту:
- 26 Клавдій Лисій — шановному намісникові Феліксові: вітання!
- 27 Цього мужа, якого схопили юдеї та хотіли вбити, я врятував, приступивши з воїнами та довідавшись, що він римлянин.
- 28 Бажаючи дізнатися про причину, у чому його звинувачували, я повів [його] до їхнього синедріону.
- 29 Я виявив, що його звинувачували в питаннях їхнього Закону і що немає жодної провини, вартої смерті або кайданів.
- 30 Коли мені стало відомо про лихий задум, який мали [юдеї] проти цього мужа, негайно послав я його до тебе, наказавши і обвинувачам говорити перед тобою те, що мають проти нього. [Будь здоровий!]
- 31 Тож воїни, згідно з наказом, взяли Павла, повели вночі до Антипатриди,

32^a наступного дня, залишивши кіннотників, щоб ішли з ним, повернулися до табору.

33 А ті прибули до Кесарії й, давши листа намісникові, поставили перед ним і Павла.

34 Прочитавши листа та запитавши, з якого він краю, і довідавшись, що з Килікії,

35 Фелікс сказав: Вислухаю тебе, коли твої обвинувачі прийдуть! І наказав його стерегти в преторію Ірода.

Дії 24

Звинувачення перед Феліксом

1 А через п'ять днів прибув первосвященик Ананій зі старшими та якимсь промовцем Тертилом, котрі скаржилися намісникові на Павла.

2 Коли його закликали, Тертил почав звинувачувати, кажучи: Маємо тривалий мир — завдяки тобі, і завдяки твоїй дбайливості цей народ має добробут;

3 це ми, преславний Феліксе, завжди й усюди зі щирою вдячністю визнаємо.

4 Але щоби довго тебе не турбувати, прошу тебе з властивою тобі доброзичливістю коротко вислухати нас.

5 Бо знайшовши цього згубного чоловіка, який провокує колотнечу між усіма юдеями в цілому світі, який є провідником назорейської ересі

6 та намагався збезчестити храм, ми схопили його [й хотіли судити за нашим Законом.

7 А тисяцький Лисій, надійшовши з великою силою, вирвав його з наших рук, наказавши його обвинувачам з'явитися до тебе].

8 Від нього зможеш сам, розпитавши, про все це довідатися, у чому ми його звинувачуємо.

9 Приєдналися і юдеї, стверджуючи, що так воно і є.

Захист Павла

10 А Павло, коли намісник дав йому знак говорити, відповів: Знаючи, що ти багато років є суддею цього народу, відважно себе захищатиму,

11 бо ти можеш довідатися, що не більше дванадцяти днів, як я прийшов у Єрусалим поклонитися.

12 І ні в храмі, ні в синагогах, ні в місті не знайшли мене, щоб я з кимсь сперечався або зчиняв колотнечу між людьми;

13 не можуть вони довести тобі й того, у чому тепер мене звинувачують.

- 14 Визнаю перед тобою, що згідно із цим напрямом вчення, який вони зуть ерессю, я служу Богові батьків, вірячи в усе, що написано в Законі та в Пророків.
- 15 І маю в Бозі надію на те, чого вони й самі очікують: що має бути воскресіння [мертвих] — праведних і неправедних.
- 16 І я пильно дбаю про те, щоби завжди мати незаплямовану совість перед Богом і людьми.
- 17 А по багатьох роках прийшов я, щоби принести моєму народові милостиню та пожертвування.
- 18 При цьому знайшли мене очищеного в храмі, а не з юрбою і не із заколотом.
- 19 Деяким же юдеям з Азії належало б перед тобою стати й говорити, коли мають щось проти мене.
- 20 Або хай вони самі скажуть, яку неправду знайшли [в мене], коли я стояв перед синедріоном;
- 21 хіба що цей єдиний вислів, який я вигукнув, стоячи між ними: Сьогодні ви мене судите за воскресіння мертвих!

Дворічне ув'язнення

- 22 [Почувши це], Фелікс, дуже добре обізнаний із цим напрямом учення, відклав їхню справу, кажучи: Коли тисяцький Лисій прийде, розсуджу вас!
- 23 І він наказав сотникові охороняти його, але дати полегшення і нікому з близьких не забороняти йому прислужувати [чи приходити] до нього.
- 24 А через декілька днів прийшов Фелікс зі своєю дружиною Друзилою, яка була юдейкою, покликав Павла, щоби почути від нього про віру в Ісуса Христа.
- 25 Коли він говорив про праведність, стриманість та майбутній суд, Фелікс, перелякавшись, відповів: Тепер досить, іди, а відповідного часу я покличу тебе!
- 26 Водночас він сподівався, що Павло дасть йому грошей, [щоб він його відпустив]. Тому й часто його викликав та розмовляв з ним.
- 27 Коли минуло два роки, на зміну Феліксові прибув йогонаступник Порцій Фест. Та Фелікс, бажаючи догодити юдеям, залишив Павла ув'язненим.

Дії 25

Звинувачення перед Фестом

- 1 А Фест, перебравши владу, через три дні прийшов з Кесарії до Єрусалима.
- 2 Первосвященики та провідники юдеїв поскаржилися йому на Павла і благали його,
- 3 ласкаво просячи, щоби прислав його в Єрусалим, а самі готували засідку, аби вбити його по дорозі.

⁴ Фест же сказав, щоб стерегли Павла в Кесарії, оскільки він сам мав незабаром туди піти.

⁵Отже, — сказав він, — ті з вас, хто може, хай ідуть зі мною, і якщо є якийсь порушення в [цьому] чоловікові, хай звинувачують його!

⁶Пробувши в них не більше як вісім або десять днів, повернувся до Кесарії; наступного дня, сівши на місце судді, наказав привести Павла.

⁷Коли його привели, оточили його ті юдеї, котрі прийшли з Єрусалима, висуваючи багато тяжких звинувачень, яких не могли довести.

⁸Павло ж захищався: Я нічим не згрішив ні проти юдейського Закону, ні проти храму, ні проти кесаря!

⁹Тоді Фест, бажаючи догодити юдеям, промовив Павлові у відповідь: Чи ти хочеш піти в Єрусалим і там щодо цього суд від мене прийняти?

Павло вимагає суду кесаря

¹⁰А Павло сказав: Я стою перед судом кесаря, де мені належить суд прийняти. Юдеїв нічим я не скривдив, і ти це добре знаєш.

¹¹Якщо ж кривду або щось варте смерті я вчинив, то не відмовляюся вмерти. Якщо ж немає нічого того, у чому вони мене звинувачують, ніхто мене не може їм видати. Покликаюся на кесаря!

¹²Тоді Фест, порозмовлявши з радниками, відповів: Ти покликався на кесаря, то й підеш до кесаря!

Цар Агрипа слухає справу Павла

¹³Коли минуло декілька днів, цар Агрипа й Верніка прибули до Кесарії поздоровити Феста.

¹⁴Через те, що перебували там чимало днів, Фест розповів цареві про Павла, кажучи: Є один чоловік, в'язень, залишений Феліксом,

¹⁵на якого, коли я був у Єрусалимі, первосвященники і юдейські старші подали скаргу, домагаючись його засудження.

¹⁶Я відповів їм, що в римлян немає звичаю видавати якусь людину [на страту], поки обвинувачений не має перед собою тих, які його звинувачують, і не матиме змоги боронитися від звинувачень.

¹⁷Коли ж вони тут зійшлися, я без жодної затримки наступного ж дня сів на місце судді й наказав привести чоловіка.

¹⁸Обступивши його, обвинувачі не вказали жодної провини з тих, про які я підозрював,

¹⁹а мали з ним якісь суперечки про свої забобони і про Якогось померлого Ісуса, про Якого Павло запевняв, що Він живий.

- 20** Розгубившись у цьому питанні, я сказав, чи не хоче він піти в Єрусалим і там судитися щодо цього.
- 21** Оскільки Павло вимагав, щоби його залишили на розсуд Августа, то я наказав охороняти його, доки не відішлю його до кесаря.
- 22** Агрипа ж промовив до Феста: Хотів би я і сам того чоловіка послухати. [Той же] сказав: Завтра почуєш його.
- 23** А наступного дня прийшли Агрипа й Верніка з великою пишнотою і ввійшли до судової зали разом із тисяцькими та знатними мужами міста. Коли наказав Фест, привели Павла.
- 24** І каже Фест: Агрипо, царю, і всі мужі, які прийшли з нами! Ви бачите того, за кого настирливо просила мене вся юдейська громада і в Єрусалимі, і тут, викрикуючи, що не належить йому більше жити.
- 25** Я ж, довідавшись, що нічого вартого смерті він не зробив, та й сам він покликався на кесаря, тож я вирішив послати його.
- 26** Не маю нічого певного написати про нього володареві, тому привів я його до вас, особливо до тебе, Агрипо, царю, щоб як розпитаєш його, мав що написати.
- 27** Бо здається мені недоречним посилати в'язня, не зазначивши звинувачення проти нього.

Дії 26

Захист Павла перед Агрипою

- 1** Агрипа сказав Павлові: Дозволяється тобі про себе самого говорити. Тоді Павло, простягнувши руку, почав оборону:
- 2** Царю Агрипо, вважаю себе щасливим, що сьогодні перед тобою можу дати відповідь на все те, у чому звинувачують мене юдеї;
- 3** особливо тому, що ти обізнаний з усіма юдейськими звичаями та питаннями. Тому прошу тебе терпеливо вислухати мене.
- 4** Отже, життя моє, яке змалку, із самого початку, пройшло між моїм народом у Єрусалимі, знають усі юдеї.
- 5** Вони знають мене здавна: аби тільки хотіли посвідчити, що я жив фарисеем — згідно з дуже строгою течією нашої віри.
- 6** А тепер я стою, і мене судять за надію обітниць, яку Бог дав нашим батькам,
- 7** до якої дванадцять наших поколінь, служачи безнастанно ніч і день, надіються дійти, — за цю надію, царю, я звинувачений юдеями!
- 8** Чи вважаєте ви неймовірним, що Бог воскрешає мертвих?

- ⁹ Правда, я вважав, що мені належить багато зробити проти Імені Ісуса Назарянина.
- ¹⁰ Це я і зробив у Єрусалимі: багатьох зі святих я замкнув у в'язниці, одержавши владу від первосвящеників. Коли ж їх убивали, я давав згоду.
- ¹¹ І дуже часто, караючи їх по всіх синагогах, примушував їх хулити. А сильно лютуючи на них, переслідував їх — навіть по далеких містах.
- ¹² Ідучи в Дамаск у цих справах з уповноваженнями і наказом від первосвящеників,
- ¹³ опівдні в дорозі побачив я, царю, світло з неба, яскравіше від сонячного світла, яке осяяло мене та тих, хто йшов зі мною.
- ¹⁴ Коли ми всі попадали на землю, я почув голос, який говорив до мене [й промовляв] єврейською мовою: Савле, Савле, чого Мене переслідуєш? Тяжко тобі бити ногою колючку!
- ¹⁵ Я запитав: Хто Ти, Господи? Господь відповів: Я — Ісус, Якого ти переслідуєш.
- ¹⁶ Але підведися і стань на свої ноги, бо на те Я і з'явився тобі, щоби зробити тебе служителем і свідком того, що ти бачив, і того, що Я покажу тобі,
- ¹⁷ визволяючи тебе від твого народу та від язичників, до яких Я тебе посилаю, —
- ¹⁸ відкрити їм очі, щоб вони навернулися від темряви до світла та від влади сатани до Бога, щоб одержали вони прощення гріхів і спадок між освяченими вірою в Мене.
- ¹⁹ Тому, царю Агрипо, я не став чинити опір небесному видінню,
- ²⁰ а проповідував: спочатку тим, які були в Дамаску, а потім тим, котрі в Єрусалимі, у кожній юдейській околиці, та язичникам, — щоби покалися і навернулися до Бога, щоби чинили діла, гідні покаяння.
- ²¹ Через це юдеї, схопивши мене в храмі, намагалися розірвати.
- ²² Та одержавши допомогу від Бога, аж до цього дня стою, щоб свідчити малому й великому, не розповідаючи нічого, крім того, що говорили пророки і Мойсей, що має статися:
- ²³ що має постраждати Христос, що Він, перший воскреслий з мертвих, має проповідувати світло Своєму народові та язичникам.

Павлове звернення до царя

- ²⁴ Коли він отак захищався, Фест гучним голосом сказав: Безумствуєш ти, Павле! Велика вченість приводить тебе до божевілья!
- ²⁵ Я не божевільний, високоповажний Фесте, — сказав Павло, — а звіщаю правдиві й розумні слова.

²⁶ Адже цар, до якого я сміливо говорю, знає про це, бо я не вірю, щоби щось із цього було скрите від нього, адже це не відбулосядесь у закутку!

²⁷ О, царю Агрипо! Чи віриш, пророкам? Знаю, що віриш!

²⁸ Агрипа ж Павлові: Ще трохи і мене переконаєш стати християнином!

²⁹ А Павло: Чи трохи, чи багато, але благав би я Бога, щоб не тільки ти, а й усі, хто сьогодні мене чує, стали такими, як я, за винятком оцих кайданів.

³⁰ [І як сказав це йому], підвівся цар, і намісник, і Верніка, і ті, які сиділи з ними,

³¹ і, відійшовши, говорили одне одному, зауважуючи, що нічого, вартого смерті або кайданів, цей чоловік не робить.

³² Агрипа ж сказав Фестові: Цього чоловіка можна було би звільнити, якби не покликався на кесаря.

Дії 27

Павла везуть до Італії

¹ Коли вирішили, що ми маємо відплисти до Італії, передали Павла та деяких інших в'язнів сотникові полку кесаря, на ім'я Юлій.

² Тож сівши на адрамитський корабель, який мав пливати до азійських місць, ми відпливли. З нами був Аристарх, македонець із Солуня.

³ Наступного дня ми причалили в Сидоні. Юлій ставився до Павла по-людськи і дозволив піти до друзів скористатися їхньою турботою.

⁴ Вирушивши звідти, прибули ми до Кіпру, бо був зустрічний вітер.

⁵ Коли перепливли килікійське й памфілійське моря, прибули ми до Мири, що в Ликії.

⁶ І тут сотник, знайшовши олександрійський корабель, який плив до Італії, посадив нас на нього.

⁷ Повільно плувучи багато днів і ледь допливши до Кніда, бо не дозволяв нам вітер, ми пропливли повз Крит біля Салмони.

⁸ Ледве минувши його, ми пристали до одного місця, що зветься Добра Пристань, поблизу якого було місто Ласея.

⁹ Як минуло чимало часу і плавання вже стало небезпечним, бо й піст уже минув, Павло радив,

¹⁰ кажучи їм: Мужі, я бачу, що плавання буде небезпечним і з великими втратами — не тільки для вантажу та корабля, а й для наших душ.

¹¹ Та сотник довіряв більше керманичеві й власникові судна, ніж тому, що говорив Павло.

¹² Оскільки пристань не була зручною для зимівлі, більшість радила відпливти звідти, щоби при можливості дістатися до Финіки й перезимувати в критській пристані, зверненій до півдня і відкритій для північно-західних вітрів.

¹³ Тож як повіяв південний вітер, подумали, що досягли бажаного, тому підняли вітрила й попливли повз Крит.

Буря на морі. Порятунок

¹⁴ Та незабаром повіяв супротивний рвучкий вітер, який зветься евракилон.

¹⁵ Коли підхопило корабель, і він не міг протистояти вітрові, ми здалися, і нас понесло.

¹⁶ Підпливши до одного острова, що зветься Клавда, насилу змогли втримати рятувальний човен,

¹⁷ якого витягли, і вжили допоміжних засобів, обв'язуючи корабель. Побоюючись, щоби не потрапити на мілину Сирту, спустили вітрило; і так нас носило.

¹⁸ Наступного дня, як нас сильно кидала буря, ми почали викидати вантаж,

¹⁹ а третього дня власноручно повикидали корабельне знаряддя.

²⁰ Тому що багато днів не з'являлися ні сонце, ні зорі, а буря сильно налягала, ми повністю втратили надію на порятунок.

²¹ Оскільки довго не їли, то Павло, ставши серед них, сказав: О, мужі! Потрібно було слухати мене й не відпливати з Криту, — то ми не зазнали би цього лиха та втрати.

²² Тепер же благаю вас: кріпіться, бо не загине душа жодного з вас, а тільки корабель.

²³ Тому що цієї ночі переді мною постав ангел Бога, Якому я належу та Якому служу,

²⁴ і сказав: Не бійся, Павле! Тобі треба стати перед кесарем, і ось подарував тобі Бог усіх, хто пливе з тобою!

²⁵ Тому кріпіться, мужі! Бо я вірю Богові, що станеться так, як мені було сказано.

²⁶ Ми маємо добратися до якогось острова.

²⁷ А коли надійшла чотирнадцята ніч, як носило нас в Адріатиці, опівночі моряки здогадувалися, що наближаються до якоїсь землі.

²⁸ І закинувши лот, виявили, що було двадцять сажнів; пропливши ще трохи й знову закинувши, з'ясували, що було п'ятнадцять сажнів.

²⁹ А боячись, аби якимось чином не наскочити на скелясті місця, кинули з корми корабля чотири якорі й молилися, аби настав день.

- 30 Коли ж моряки намагалися втекти з корабля і спустили човен у море, вдаючи, ніби з носа хочуть закинути якорі,
- 31 Павло сказав сотникові й воїнам: Якщо вони не залишаться на кораблі, ви не зможете врятуватися!
- 32 Тоді воїни перерізали канати човна й дали йому впасти.
- 33 А коли почало розвиднятися, Павло благав усіх вживати їжу, кажучи: Сьогодні чотирнадцятий день ви продовжуєте чекати голодними, нічого не ївши.
- 34 Тому благаю вас вживати їжу, бо це для вашого порятунку. Жодному з вас і волосина з голови не впаде.
- 35 Сказавши це й узявши хліб, він у всіх на очах віддав хвалу Богові та, переломивши, почав їсти.
- 36 Тоді всі підбадьорилися і почали вживати їжу.
- 37 Було нас усіх на кораблі двісті сімдесят шість душ.
- 38 Наситившись їжею, почали полегшувати корабель, викидаючи збіжжя в море.
- 39 А коли настав день, не розпізнали землі та побачили якусь затоку з піщаним берегом, до якої і хотіли, при можливості, причалити кораблем.
- 40 Піднявши якорі, пустилися в море, водночас послабили канати на стерні й, піднявши мале вітрило, оскільки дув вітер, попрямували до берега.
- 41 Наскочивши на мілину, корабель застряг; ніс загруз і став нерухомий, а корму розбивало силою хвиль.
- 42 Воїни радили повбивати в'язнів, щоб ніхто не поплив і не втік.
- 43 Але сотник, бажаючи врятувати Павла, стримав їх від цього наміру й наказав тим, хто може плавати, першими стрибати й добиратися до берега,
- 44 а інші — хто на дошках, хто на уламках з корабля. І сталося так, що всі врятувалися на землю.

Дії 28

На острові Мальта. Павло творить чудеса

- 1 А коли ми врятувалися, то довідалися, що острів зветься Мальта.
- 2 Тубільці виявили нам надзвичайну людяність; запаливши вогонь, вони приймали нас усіх, тому що був дощ і холод.
- 3 Коли Павло назбирав купу хмизу й поклав на вогонь, то змія, виповзши через жар, учепилася в його руку.

⁴ Як тубільці побачили, що змія звисає з його руки, то говорили один одному: Напевно, цей чоловік — убивця, оскільки йому, врятованому від моря, помста не дозволила жити!

⁵ А він струснув змію у вогонь, не зазнавши жодної шкоди.

⁶ Вони ж очікували, що він спухне або вмить упаде мертвий. Як того довго очікували і бачили, що нічого злого йому не стається, змінили думку й почали говорити, що він — бог.

⁷ Навколо того місця були володіння начальника острова на ім'я Публій, який, прийнявши нас, три дні щиро виявляв гостинність.

⁸ І сталося, що батько Публія лежав хворий на гарячку і дизентерію; Павло, ввійшовши до нього і помолившись, поклав на нього руки й оздоровив його.

⁹ Коли ж це сталося, то й інші на острові, хто мав недуги, приходили й оздоровлялися.

¹⁰ І вони вшанували нас великими почестями, а як ми відпливали, давали нам усе, що було потрібно.

З Мальти до Рима

¹¹ А по трьох місяцях ми відпливли олександрійським кораблем зі знаком Діоскурів, що перезимував на острові.

¹² Допливши до Сіракуз, ми пробули там три дні.

¹³ Відпливши звідти, прибули до Регії. А як через день повіяв південний вітер, то наступного дня ми прибули до Путеол,

¹⁴ де знайшли братів, а вони вмовили нас пробути з ними сім днів. Таким чином, ми підійшли до Рима.

¹⁵ А звідти брати, почувши про нас, вийшли нам назустріч аж до форуму Апія і до Трьох Таверн. Побачивши їх, Павло подякував Богові й підбадьорився.

Дворічне перебування в Римі

¹⁶ Коли ж ми прийшли в Рим, [сотник передав в'язнів воєводі], а Павлові дозволено було перебувати окремо зі своїм сторожем, воїном.

¹⁷ І сталося, що через три дні Павло скликав знатних юдеїв. Коли вони зійшлися, сказав їм: Мужі-брати, хоч я нічого не зробив проти народу або батьківських звичаїв, мене передали з Єрусалима в'язнем у руки римлян,

¹⁸ які, розсудивши мою справу, хотіли відпустити, бо жодної провини, вартої смерті, не було на мені.

¹⁹ Та юдеї були проти, тому я змушений був покликатися на кесаря, — не для того, щоб народ мій у чомусь звинуватити.

- 20 Саме з цієї причини попросив, щоб вас побачити й порозмовляти, бо заради надії Ізраїля закований я в ці кайдани.
- 21 А вони відказали йому: Ми ні листа про тебе не одержали з Юдеї, і жоден із братів, прийшовши, не сповістив і не сказав чогось злого про тебе.
- 22 Хочемо від тебе почути, що думаєш, бо про цю секту відомо нам, що їй скрізь чинять опір.
- 23 У призначений день багато хто прийшов до нього в господу. Він від ранку аж до вечора говорив їм, засвідчуючи про Боже Царство, переконував їх про Ісуса із Закону Мойсея і пророків.
- 24 Та деякі вірили в те, про що він говорив, а інші не вірили.
- 25 Коли ж не погодилися одні з одними та стали відходити, Павло промовив так: Добре сказав Дух Святий через пророка Ісаю до ваших батьків,
- 26 проголошуючи: Іди до цього народу і скажи: Слухом почуєте, та не зрозумієте; вдивляючись, будете дивитися, та не побачите.
- 27 Адже серце цього народу загрубіло, і вухами важко стали сприймати, і свої очі примружили, аби часом не побачити очима, і не почути вухами, і не зрозуміти серцем, і не навернутися, — щоб Я оздоровив їх.
- 28 Тож нехай буде вам відомо, що це Боже спасіння послано до язичників, — і вони почують!
- 29 [І як він це казав, відійшли юдеї, ведучи між собою велику суперечку].
- 30 А він цілих два роки перебував на власному утриманні й приймав усіх, хто приходив до нього,
- 31 проповідуючи Боже Царство і з усією відвагою безборонно навчаючи про Господа Ісуса Христа.

Соборне послання апостола Якова

Якова 1

Випробування ведуть до досконалості

- ¹ Яків, раб Бога й Господа Ісуса Христа, — дванадцятьом племенам, які в розсіянні: Вітаю!
- ² Брати мої, майте велику радість, коли попадаєте в різні випробування,
- ³ знаючи, що випробування вашої віри розвиває терпеливість.
- ⁴ А терпеливість нехай має досконалу дію, щоб ви були досконалі та бездоганні й щоб нічого вам не бракувало.

Просити мудрості в Бога

- ⁵ Якщо комусь із вас бракує мудрості, нехай просить у Бога, Який дає всім щедро і не докоряє, тож буде йому дано.
- ⁶ Та нехай просить з вірою, без жодного сумніву. Бо хто має сумнів, той подібний до морської хвилі, котру підіймають та женуть вітри.
- ⁷ Така людина хай не думає, що отримає щось від Господа,
- ⁸ адже двоєдушний чоловік непостійний на всіх своїх шляхах.

Долаючи спокуси

- ⁹ Тож нехай покірний брат хвалиться своїм високим становищем,
- ¹⁰ а багатий — своїм пониженням, бо промине, як цвіт рослин:
- ¹¹ зійшло сонце, припекло, висушило траву — і їхній цвіт осипався, і краса їхнього вигляду зникла, отак і багатий на своїх дорогах зів'яне.
- ¹² Блаженний муж, який подолає спокусу, бо коли буде випробуваний, то одержить вінець життя, що його [Господь] обіцяв тим, хто любить Його.
- ¹³ Ніхто зі спокушуваних хай не каже, що Бог його спокушує, адже Бог не спокушується злом, і Сам не спокушає нікого.
- ¹⁴ Кожний випробовується власною пожадливістю, яка затягує і вловлює.
- ¹⁵ Пожадливість дає зачаток і породжує гріх, а вчинений гріх породжує смерть.
- ¹⁶ Не піддавайтеся обманові, любі мої брати!

Гнів — не від Бога

- ¹⁷ Усе добре, що нам дане, і кожний досконалий дар походить згори, сходить від Отця світла, в Якого немає зміни, ні тіні переміні.
- ¹⁸ Він забажав і породив нас Словом істини, щоб ми стали наче початком Його творіння.

¹⁹ Знайте, мої улюблені брати: кожна людина нехай буде швидкою до слухання, стримана в словах, повільна на гнів.

²⁰ Адже людський гнів не здійснює Божої справедливості.

Бути виконавцями Слова

²¹ Тому, відкинувши всяку нечистоту і рештки злоби, з лагідністю прийміть посіяне Слово, що може спасти ваші душі.

²² Будьте виконавцями Слова, а не лише слухачами, які обманюють самих себе.

²³ Бо коли хто є слухачем Слова, а не виконавцем, той подібний до людини, яка розглядає природні риси свого обличчя у дзеркалі:

²⁴ тож побачив себе, відійшов і тут же забув, який він.

²⁵ А хто дивиться на досконалий закон свободи і перебуває в ньому, той не слухач-забудько, а виконавець діла; він буде блаженний у своїх діях.

²⁶ Коли хто думає, що він [між вами] побожний, але не приборкує свого язика, той лише обманює своє серце: його побожність — примарна.

²⁷ Чиста й непорочна побожність перед Богом і Отцем — це відвідувати сиріт і вдів у їхньому горі, зберігати себе чистим від світу.

Якова 2

Не зважайте на особу

¹ Брати мої, не зважайте на особу, майте віру в нашого Господа слави — Ісуса Христа!

² Адже коли до вашого зібрання ввійде чоловік із золотим перснем, у блискучих шатах, та ввійде бідний у вбогому одязі,

³ а ви поглянете на того, хто в шатах блискучих, і скажете: Ти сядь отут зручно, а бідному скажете: Ти стань отам або сядь тут на моєму підніжку, —

⁴ то хіба не вчинили ви поділ між собою, хіба не стали суддями з лихими задумами?

⁵ Слухайте, любі брати мої: хіба не обрав Бог бідних світу як багатих вірою і спадкоємців Царства, яке пообіцяв тим, хто любить Його?

⁶ А ви зневажили бідного. Хіба не багаті гнітять вас, і хіба не вони тягнуть вас на суди?

⁷ Хіба не вони ганьблять добре ім'я, яким вас названо?

Закон, суд і милосердя

⁸ Отже, коли ви виконуєте царський Закон згідно з написаним: Люби свого ближнього, як самого себе, — добре робите.

- ⁹ Коли ж зважаєте на особу, то чините гріх: Закон звинувачує вас як порушників.
- ¹⁰ Адже хто весь Закон виконує, а згрішить в одному, той став винним у всьому,
- ¹¹ бо Хто сказав: Не чини перелюбу, — Той і сказав: Не вбивай! Коли ж не чиниш перелюбу, а вбиваєш, ти став порушником Закону.
- ¹² Так говоріть і так робіть, як ті, хто має бути суджений Законом свободи.
- ¹³ Тому що суд без милосердя на того, хто не чинив милосердя. Милосердя ставиться вище суду.

Віра без добрих діл — мертва

- ¹⁴ Яка користь, брати мої, коли хтось каже, що віру має, а діл не має? Чи віра може його спасти?
- ¹⁵ Коли брат або сестра будуть голі й позбавлені щоденної їжі,
- ¹⁶ а хтось із вас їм скаже: Ідіть з миром, грійтеся та їжте, але не дасть їм потрібного для тіла, яка з цього користь?
- ¹⁷ Так і віра, коли не має діл, сама по собі є мертвою.
- ¹⁸ Але хтось скаже: Ти маєш віру, а я маю діла; покажи мені свою віру без діл, а я покажу тобі [свою] віру зі своїх діл.
- ¹⁹ Чи віриш ти, що один Бог? Добре робиш! Але й біси вірять і тремтять.
- ²⁰ О, марна людино! Чи ж не хочеш зрозуміти, що віра без діл не дає плоду?
- ²¹ Наш батько Авраам хіба не з діл оправдався, коли приніс свого сина Ісаака на жертвник?
- ²² Хіба не бачиш, що віра діяла разом з його ділами, і віра стала досконалою через діла?
- ²³ І здійснилося Писання, що каже: Повірів Авраам Богові, і це зараховано йому за праведність, і був названий Божим другом!
- ²⁴ Хіба не бачите, що людина оправдується ділами, а не самою вірою.
- ²⁵ Так само й блудниця Рахав хіба не з діл оправдалася, прийнявши розвідників і вивівши їх іншою дорогою?
- ²⁶ Адже як тіло без духа мертво, так і віра без діл — мертва.

Якова 3

Приборкати свого язика

- ¹ Брати мої, хай не буде багато таких, які стають учителями, знаючи, що приймемо більший осуд.

- ² Адже всі ми багато грішимо. Коли ж хто не грішить словом, — то досконалий чоловік, здатний приборкати й усе тіло.
- ³ Ось і коням вкладаємо вуздечку в рот, щоб нам корилися, і керуємо всім їхнім тілом.
- ⁴ Ось і кораблі, хоч які великі та гнані бурхливими вітрами, але керуються малим стерном, куди [лише] хоче стерновий.
- ⁵ Так само і язик: хоч і малий орган, а дуже хвалиться. Ось який невеликий вогонь, а спалює такий великий ліс!
- ⁶ І язик — це вогонь, світ неправди. Язик [так] поставлений між нашими органами, що опоганює все тіло і підпалює круг життя, а його самого запалює геєна .
- ⁷ Адже всякий рід звірів і птахів, плазунів і риб приборкується, — вони освоєні людською природою.
- ⁸ А язика ніхто з людей не може приборкати; він — зло невгамовне, повний смертоносної отрути.
- ⁹ Ним благословляємо Господа й Отця і ним проклинаємо людей, які створені за Божою подобою.
- ¹⁰ З тих самих уст виходить благословення і прокляття. Не годиться, брати мої, щоб так воно було!
- ¹¹ Хіба з одного джерела виходить солодка й гірка вода?
- ¹² Чи може, брати мої, смоківниця родити оливки, а виноградна лоза — смокви? І солончак не може давати солодкої води.

Мудрість, що від Бога

- ¹³ Хто мудрий і досвідчений між вами? Нехай покаже свої діла в лагідній мудрості доброго способу життя.
- ¹⁴ Коли ж маєте гірку заздрість і суперництво у ваших серцях, не хваліться і не говоріть неправди на правду.
- ¹⁵ Це не та мудрість, яка сходить згори, а земна, душевна, бісівська.
- ¹⁶ Тому що де заздрість та чвари, там безладдя і всяке лихе діло.
- ¹⁷ А та мудрість, що згори, насамперед чиста, потім мирна, лагідна, покірна, повна милосердя і добрих плодів, безстороння, нелукава.
- ¹⁸ Адже плід праведності сіється в мирі — і творцями миру.

Якова 4

Джерело ворожнечі

- ¹ Звідки війни і звідки ворожнеча між вами? Хіба не звідси — не з ваших пристрастей, які воюють у ваших членах?
- ² Ви прагнете — і не маєте, вбиваєте й заздрите — і не можете досягнути. Ворогуєте і воюєте. Не маєте, тому що не просите;
- ³ просите й не одержуєте, бо не на добро просите, а щоб розтратити на ваші пристрасті.
- ⁴ [Перелюбники й] перелюбниці, хіба ви не знаєте, що любов світу — це ворожнеча проти Бога? Адже хто хоче дружити зі світом, той стає ворогом Божим.
- ⁵ Чи ви думаєте, що Писання даремно каже: Прагне до заздощів той дух, який оселився в нас?
- ⁶ Та більшу дає благодать, через те й говорить: Бог гордим противиться, а покірним дає благодать.

Підкоритися Богові

- ⁷ Тож підкоріться Богові, протидійте дияволу, і він утече від вас.
- ⁸ Наблизьтеся до Бога, і Він наблизиться до вас. Очистіть руки, грішники, і очистіть серця, двоєдушні.
- ⁹ Журіться, сумуйте і плачте. Нехай ваш сміх обернеться на плач, а радість — на смуток.
- ¹⁰ Упокорте себе перед Господом, і Він піднесе вас.

Не осуджувати ближнього

- ¹¹ Не обмовляйте, брати, один одного. Той, хто обмовляє брата або судить свого брата, обмовляє Закон і судить Закон. А коли осуджуєш Закон, то ти не виконавець Закону, а суддя.
- ¹² Є один Законодавець і Суддя, Який може спасти й погубити. А хто ти такий, що осуджуєш ближнього?

Покладатися тільки на Бога

- ¹³ Тепер слухайте ви, які кажете: Сьогодні або завтра підемо до цього міста й перебудемо там [один] рік, і будемо торгувати та заробляти!
- ¹⁴ Ви, котрі не знаєте, що завтра станеться, яке ваше життя? Адже це пара, що на мить з'являється, а потім зникає.
- ¹⁵ Замість того, щоб вам говорити: Коли Господь забажає, і ми будемо живі, то зробимо те чи інше.
- ¹⁶ А тепер ви хвалитеся у своїх гордошах. Усяка така хвальба лиха.
- ¹⁷ Отже, хто знає, як робити добро, але не робить його, той має гріх.

Якова 5

Застереження багатим

- 1 Тепер слухайте, ви, багатії, плачте й ридайте над жахливими вашими злиднями, які надходять.
- 2 Ваше багатство зотліло, а ваш одяг сточила міль.
- 3 Ваше золото й срібло поржавіло, і їх іржа свідчитиме проти вас і з'їсть ваші тіла, як вогонь. Ви назбирали скарбів на останні дні.
- 4 Ось затримана вами платня робітників, які жали на ваших нивах, вже волає, і зойки женців досягли вух Господа Саваота.
- 5 Ви розкошували на землі й насолоджувалися, наситили свої серця, [немов] на заколення.
- 6 Ви засудили й убили Праведника; Він вам не чинив опору.

Терпеливо очікувати Господа

- 7 Отже, брати, будьте довготерпеливі до Господнього приходу. Ось хлібороб очікує дорогоцінного врожаю від землі, терпляче очікує його, доки випадуть ранній та пізній дощі.
- 8 Довготерпеливі будьте й ви; зміцніть ваші серця, адже прихід Господа вже близько.
- 9 Не нарікайте один на одного, брати, щоб вам не бути засудженими. Ось Суддя стоїть перед дверима.
- 10 Брати [мої], майте за приклад страждання і довготерпіння пророків, які промовляли Господнім Ім'ям.
- 11 Тому що блаженними називаємо тих, які терпіли. Ви чули про терпіння Йова і знаєте Господній кінець, що Господь дуже милосердний та щедрий.

Сила молитви

- 12 Та насамперед, брати мої, не клянїться ні небом, ні землею, ні якоюсь іншою клятвою. Нехай же буде у вас «так» — це «так», а «ні» — це «ні», щоб ви не підпали під осуд.
- 13 Як хтось між вами страждає, нехай молиться. Як хтось радіє, нехай співає псалми.
- 14 Як хтось між вами хворіє, нехай покличе пресвітерів Церкви, і хай помоляться над ним, намастивши його олією в Ім'я Господнє.
- 15 І молитва віри спасе хворого, і Господь підійме його, а коли він учинив гріхи, вони йому будуть прощені.
- 16 Тому визнавайте один перед одним гріхи, моліться один за одного, щоби зцілитися, бо має велику силу ревна молитва праведного.

17 Ілля був людиною з подібними до нас нахилами, та помолився молитвою, аби не було дощу, і дощу не було на землі три роки й шість місяців.

18 І він помолився знову, — і небо дало дощ, а земля зростила свій урожай.

Навертати грішників

19 Брати мої, коли хтось із вас відхилиться від правди, а його хтось наверне,

20 то нехай знає, що той, хто навернув грішника з його облудної дороги, спасе свою душу від смерті й покриє безліч гріхів.

Перше соборне послання апостола Петра

1 Петра 1

Привітання

- ¹ Петро, апостол Ісуса Христа, — вибраним у розсіянні на чужині: в Понті, Галатії, Кападокії, Азії і Витинії
- ² за передбаченням Бога Отця, освяченням Духа, на послух і окроплення кров'ю Ісуса Христа, — благодать вам і мир хай помножаться!

Віра для спасіння

- ³ Благословенний Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, Який зі Свого великого милосердя через воскресіння з мертвих Ісуса Христа відродив нас до живої надії,
- ⁴ до нетлінної, непорочної і нев'янучої спадщини, збереженої для вас на небі, —
- ⁵ котрі силою Божою зберігаєтеся через віру для спасіння, яке готове з'явитися в останній час.
- ⁶ З того радійте, навіть якщо тепер ви маєте бути дещо засмучені всілякими випробовуваннями,
- ⁷ щоб випробування вашої віри — набагато ціннішої за золото, яке гине, хоч і випробовується у вогні, — виявилось для похвали, слави і честі при з'явленні Ісуса Христа.
- ⁸ Ви Його любите, не бачивши, ви вірите в Нього, хоча не бачите нині, радієте невимовною і преславною радістю,
- ⁹ тому що досягаєте мети вашої віри — спасіння душ!
- ¹⁰ Про це спасіння розвідували та допитувалися пророки, які провістили для вас благодать.
- ¹¹ Вони досліджували, на що або на який час у них вказував Дух Христа, наперед провіщаючи Христові страждання і славу, яканастане після цього.
- ¹² Їм було відкрито, що не для них самих, а й для нас служило те, що нині сповіщено вам через благовісників Духом Святим, посланим з неба, що бажають побачити ангели.

Відроджені живим Словом

- ¹³ Тому, підперезавши стегна вашого розуму, будучи тверезими, повністю покладіть надію на благодать, що приноситься вам у з'явленні Ісуса Христа.
- ¹⁴ Як діти послуху, не потураючи в незнанні вашим попереднім пожадливістям,
- ¹⁵ але як Той, Хто покликав вас, є святий, будьте й ви святі в усьомувашому житті,

- 16** адже написано: Будьте святі, як Я Святий!
- 17** І коли Отцем називаєте Того, Хто нелицемірно судить кожного за вчинок, у страху проводьте час вашого життя,
- 18** знаючи, що ви були викуплені від марного вашого життя, переданого батьками, не тлінним сріблом або золотом,
- 19** а дорогоцінною кров'ю Христа, як непорочного й чистого Агнця,
- 20** Який був передбачений ще перед заснуванням світу, але з'явився заради вас у кінці часів.
- 21** Через Нього ви повірили в Бога, Який підняв Його з мертвих і дав Йому славу, щоб ваша віра й надія були на Бога.
- 22** Очистивши [Духом] ваші душі на нелицемірне братолюбство через послух істині, ревно й щиросеречно любіть один одного,
- 23** бо відроджені ви не з тлінного насіння, а з нетлінного, — живим Божим Словом, що перебуває [вічно].
- 24** Адже кожне тіло, немов трава, і всяка слава людини, як квітка рослини: засохла трава — і цвіт [її] опав.
- 25** А Слово Господнє перебуває вічно! А це те Слово, яке сповіщене вам у Євангелії.

1 Петра 2

З темряви до світла

- 1** Отже, відкладіть усяке зло, усякий обман, лицемірство, заздрість та всілякі обмови
- 2** і, як новонароджені немовлята, жадайте чистого духовного молока, щоб на ньому ви зросли для спасіння,
- 3** бо ви скуштували, що Господь добрий.
- 4** Приходьте до Нього — живого коштовного Каменя, знехтуваного людьми, але вибраного Богом.
- 5** І ви самі, немов живе каміння, збудуйтеся в духовний дім, щоби бути святим священством, приносити духовні жертви, приємні Богові, через Ісуса Христа.
- 6** Адже в Писанні зазначено: Ось, Я кладу на Сіоні Камінь наріжний, вибраний, коштовний, і хто вірить у Нього, не буде засоромлений!
- 7** Отже, для вас, які вірите, — дорогоцінність, а для тих, хто не вірить, — камінь, яким знехтували будівничі. Він став наріжнимкамнем,
- 8** і каменем спотикання, і скелею спокуси! Вони спотикаються, не вірячи в Слово; на це вони й поставлені.

⁹ А ви — рід вибраний, царське священство, святий народ, придбаний, аби звіщати чесноти Того, Хто вас покликав із темряви до дивного Його світла.

¹⁰ Ви колись були «ненарод», а тепер народ Божий; ви колись були «непомилувані», а тепер ви помилувані.

Бути добрим прикладом

¹¹ Улюблені, благаю вас, як чужинців і мандрівників, стримуватися від тілесних пожадливоростей, які воюють проти душі,

¹² мати добру поведінку серед язичників, щоби через те, за що вас обмовляють, мов злочинців, побачивши добрі діла, прославили Бога в день відвідин.

¹³ Отже, підкоріться всякій людській владі задля Господа, — чи цареві, як володареві,

¹⁴ чи правителям, як від Нього посланих, аби карати злочинців і хвалити тих, хто чинить добро.

¹⁵ Оскільки така Божа воля, щоб вони добрими вчинками приборкували неучтво немудрих людей,

¹⁶ як вільні, — котрі не використовують свободу як прикриття для зла, — але як раби Божі.

¹⁷ Шануйте всіх, любіть братерство, бійтеся Бога, поважайте царя.

¹⁸ Слуги, із повним страхом коріться панам не тільки добрим та лагідним, а й прикрим.

¹⁹ Тому що це благодать [перед Богом], коли хто свідомо, задля Бога переносить злидні, страждаючи несправедливо.

²⁰ Адже яка честь, коли зазнаєте покарання за провини? Але коли терпите й страждаєте, роблячи добро, — це благодать перед Богом.

²¹ На це ви були покликані, тому що й Христос постраждав за нас, залишивши нам приклад, щоб ми йшли Його слідами.

²² Він не вчинив гріха, і не знайдено підступу в устах Його;

²³ коли Його лихословили, Він не лихословив; страждаючи, не погрожував, а передавав Тому, Хто судить справедливо.

²⁴ Він Сам Своїм тілом підняв наші гріхи на дерево, щоби ми, померши для гріхів, жили для праведності; Його ранами ви оздоровлені.

²⁵ Адже ви були як блукаючі вівці, а тепер повернулися до пастиря і наставника ваших душ.

1 Петра 3

Дружини і чоловіки

- ¹ Так само дружини: підкоряйтеся своїм чоловікам, аби і деякі з тих, хто не кориться Слову, були й без Слова полонені поведінкою дружин,
- ² побачивши ваше чисте життя у пошані.
- ³ Нехай окрасою для них буде не зовнішнє, не заплітання волосся та навішування золота чи прикрашання одягу,
- ⁴ а прихована сердечна людина, у нетлінності лагідного і мовчазного духа, що є дорогоцінним перед Богом.
- ⁵ Адже так колись і святі жінки, котрі надіялися на Бога, прикрашали себе тим, що підкорялися своїм чоловікам.
- ⁶ Так, Сарра слухалася Авраама, називаючи його паном, а ви — її діти, якщо робите добро і не боїтеся жодного залякування.
- ⁷ Так само чоловіки: живіть зі своїми дружинами в порозумінні, поводьчись, немов з тендітною вазою, сповненою жіночості, виявляючи їм шану як співпадкоємцям благодаті життя, щоб не було перепон для ваших молитов.

Не відплачуйте злом за зло

- ⁸ Нарешті, усі будьте однієї думки, співчутливі, братолюбні, милосердні, покірливі;
- ⁹ не відплачуйте злом за зло або лайкою за лайку, а навпаки, благословляйте, [знаючи], що ви були покликані на те, аби успадкувати благословення.
- ¹⁰ Бо хто хоче життя любити й бачити добрі дні, нехай утримує [свій] язик від зла й уста від лукавої мови;
- ¹¹ нехай ухиляється від зла і чинить добро, нехай шукає миру та побивається за ним.
- ¹² Адже очі Господні — на праведних, а Його вуха звернені до їхньої молитви; обличчя ж Господнє проти тих, хто робить зло!
- ¹³ І хто заподіє вам зло, коли ви будете прагнути добра?
- ¹⁴ А коли й терпите через праведність, то ви — блаженні. Їхнього залякування не бійтеся і не тривожтеся!
- ¹⁵ Господа Христа освячуйте у ваших серцях і будьте завжди готові дати відповідь кожному, хто запитує вас про вашу надію,
- ¹⁶ але з лагідністю і страхом, маючи добру совість, аби тим, чим обмовляють [вас як злочинців], були посоромлені ті, хто кепкує з вашого доброго способу життя в Христі.
- ¹⁷ Адже краще, якщо на те Божа воля, страждати, будучи доброчинцем, аніж злочинцем.

¹⁸ Тому що й Христос постраждав, — праведний за неправедних, аби привести вас до Бога; убитий тілом, але оживлений Духом;

¹⁹ Ним Він і духам, які були у в'язниці, прийшов і проповідував;

²⁰ тим, які колись були непокірні, коли їх за днів Ноя очікувало Боже довготерпіння, як він будував ковчег, в якому мало — усього вісім душ — врятувалося від води.

²¹ Цей прообраз — хрещення — не позбавлення від тілесної нечистоти, а обітниця доброго сумління Богові, — і нині вас спасає через воскресіння Ісуса Христа,

²² Який зійшов на небо і перебуває праворуч Бога; Йому підкорилися ангели, влади і сили.

1 Петра 4

Жити по-Божому

¹ Отже, Христос постраждав [за вас] тілом; і ви озбройтеся тією ж думкою, бо той, хто постраждав тілом, перестав грішити,

² щоб решту часу жити в тілі вже не за людськими пожаданнями, але за Божою волею.

³ Адже достатньо минулого часу [життя], коли ви виконували волю язичників, жили в розпусті, у пожаданнях, у пияцтві, у пристрастях, у гульті та в беззаконному служінні ідолам.

⁴ І вони тим дивуються, що ви не кидаєтеся разом в той вир розпусти, і зневажають вас.

⁵ Вони дадуть звіт Тому, Хто готовий судити живих і мертвих!

⁶ Адже тому і померлим благовістилося, щоб вони прийняли суд як люди — за тілом, і жили по-Божому — за духом.

Любов покриває багато гріхів

⁷ Та наблизився всьому кінець. Тому будьте мудрі й ревні в молитвах!

⁸ Насамперед майте щиру любов один до одного, бо любов покриває багато гріхів.

⁹ Будьте гостинні один до одного — без нарікання;

¹⁰ служіть один одному — кожний тим даром, якого одержав, наче добрі управителі різноманітної Божої благодаті.

¹¹ Коли хто говорить, — нехай говорить, як Божі слова; коли хто служить, — нехай служить, наче із сили, яку дає йому Бог, щоб у всьому прославлявся Бог через Ісуса Христа, Якому слава і влада навіки-віків! Амінь .

Християнські страждання

- 12** Любі! Не дивуйтеся вогневі, що трапляється вам для вашого випробування, — наче якомусь дивному випадкові;
- 13** але радійте, що ви є учасниками Христового страждання, щоб і при з'явленні Його слави ви раділи та веселилися.
- 14** Ви блаженні, коли вас зневажають за Христове Ім'я, бо з вами перебуває Божий Дух слави. [Отже, ними зневажається, а вами прославляється].
- 15** Ніхто з вас хай не страждає як убивця або як злодій, або як злочинець, або як той, хто втручається в чужі справи.
- 16** А коли як християнин, то хай не соромиться, але нехай прославляє Бога цим ім'ям.
- 17** Адже час розпочати суд з Божого дому; і коли він починається з нас, то який же кінець тих, хто противиться Божому Євангелію?
- 18** І коли праведний ледь спасається, то де виявиться безбожник і грішник?
- 19** Тому й ті, які терплять з Божої волі, хай, творячи добро, вручать свої душі Йому як вірному Творцеві.

1 Петра 5

Пресвітери — будьте прикладом

- 1** Як співпресвітер і свідок Христових страждань, співучасник слави, що має відкритися, я прошу пресвітерів, які є між вами:
- 2** пасіть те Боже стадо, що є у вас; наглядайте не з примусу, а добровільно, по-Божому; не задля ненаситної жадоби користі, а з ревності;
- 3** не як ті, хто панує над спадком, але як ті, хто сам є прикладом для стада;
- 4** і коли з'явиться Архипастир, одержите нев'янучий вінець слави.
- 5** Також і ви, молодші, коріться старшим; та й усі виявляйте покору один до одного, адже Бог гордим противиться, а покірним дає благодать.
- 6** Тож покоріться під міцну Божу руку, щоб Він вас підняв свого часу.

Покладіть турботи на Бога

- 7** Покладіть на Нього всі ваші турботи, бо Він дбає про вас.
- 8** Будьте тверезі, пильуйте. Ваш ворог — диявол — ходить і ричить, мов лев, шукаючи, кого б поглинути.
- 9** Протидійте йому міцною вірою, знаючи, що тих же самих страждань зазнають і ваші брати у світі.

- 10 А Бог усякої благодаті, Який в Ісусі Христі покликав вас до Своєї вічної слави, нехай тих, хто трохи постраждав, поновить; нехай укріпить, нехай зміцнить, нехай твердо поставить!
- 11 Йому [слава і] влада навіки [-віків]! Амінь.
- 12 Коротко, як я вважаю, написав вам через вірного брата Силуана, закликаючи й засвідчуючи, що це істинна Божа благодать, в якій ви стоїте.
- 13 Вітає вас вибрана, як і ви, Церква, що у Вавилоні, та мій син Марко.
- 14 Вітайте один одного поцілунком любові. Мир усім вам у Христі [Ісусі. Амінь].

Друге соборне послання апостола Петра

2 Петра 1

Привітання

¹ Симон-Петро, раб і апостол Ісуса Христа, — до тих, хто завдяки праведності нашого Бога і Спасителя Ісуса Христа прийняв віру, рівноцінну нашій.

² Благодать вам і мир хай помножаться в пізнанні Бога й Ісуса, нашого Господа!

Плоди віри

³ Усе те, що потрібне для життя і побожності, подарувала нам Його Божа сила — пізнанням Того, Хто покликав нас власною славою і чеснотою.

⁴ Через них даровані нам дорогоцінні та великі обітниці, щоби через них ви стали учасниками Божественної природи, уникнувши морального розтління, яке є у світі.

⁵ Тому докладіть усі старання, покажіть у вашій вірі чесноту, а в чесноті — пізнання,

⁶ в пізнанні — стриманість, у стриманості — терпеливість, у терпеливості — побожність,

⁷ у побожності — братерство, а в братерстві — любов.

⁸ Адже коли це у вас є та примножується, то не залишить вас без діла, ні без плоду для пізнання Господа нашого Ісуса Христа.

⁹ А в кому цього нема, той сліпий, короткозорий; він забув про очищення від своїх попередніх гріхів.

¹⁰ Тому, брати, усе більше намагайтеся утвердити ваше покликання та обрання, тому що роблячи так, ніколи не спіткнетесь.

¹¹ Адже таким чином щедро забезпечиться вам вхід до вічного Царства нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа.

Постійні нагадування

¹² Тому я буду постійно нагадувати вам про це, хоч ви й знаєте і впевнені в теперішній істині.

¹³ Бо вважаю за справедливе, доки я ще в цій оселі, спонукувати вас нагадуванням,

¹⁴ знаючи, що невдовзі покину свою оселю, як і Господь наш Ісус Христос показав мені.

¹⁵ Дбатиму, щоб і після мого відходу ви завжди про це пам'ятали.

¹⁶ Адже ми сповістили вам про силу та присутність Господа нашого Ісуса Христа, не йдучи за хитрими вигадками, але будучи очевидцями Його величі.

¹⁷ Тому що Він прийняв честь і славу від Бога Отця, коли до Нього донісся від величної слави такий голос: Це — Мій Син, Мій улюблений, Якого Я вподобав!

¹⁸ І ми, будучи з Ним на святій горі, чули цей голос, що пролунав з неба.

Пророче слово — світильник

¹⁹ І ми маємо ще непорушне пророче слово. Ви добре робите, зважаючи на нього як на світильник, який світить у темному місці, — доки почне розвиднятися, і ранкова зоря засяє у ваших серцях,

²⁰ насамперед знаючи те, що жодне пророцтво в Писанні не постає з власного тлумачення.

²¹ Адже пророцтво ніколи не було з волі людини, але від Бога звіщали мужі, натхнені Святим Духом.

2 Петра 2

Лжепророки та лжевчителі

¹ А були і в народі лжепророки, як і між вами будуть лжевчителі, які вноситимуть згубні ересі й відречуться від Того Владики, Який їх викупив, і тим наведуть на себе швидку погибель.

² І багато хто піде за їхньою розбещеністю, а через них дорога істини буде зневажатися.

³ І в ненаситності вони ловитимуть вас улесливими словами. Суд на них віддавна не бариться, а їхня погибель не дрімає.

⁴ Адже коли Бог не пощадив ангелів, які згрішили, а в кайданах темряви вкинув до аду, аби берегти на суд,

⁵ і стародавнього світу не пощадив, а зберіг восьмого Ноя, проповідника праведності, навівши на безбожних світовий потоп,

⁶ спопелив міста Содом і Гоморру, засудивши їх на знищення, дав як приклад для майбутніх безбожників,

⁷ та врятував праведного Лота, стомленого розбещеною поведінкою беззаконних,

⁸ адже праведник, живучи між ними, коли бачив і чув безбожні діла, день у день мучив свою праведну душу, —

⁹ Господь уміє рятувати побожних від спокуси, а неправедних зберігати на день суду для покарання,

¹⁰ особливо ж тих, які ходять слідом за нечистим тілесним пожаданням і зневажають владу. Вони, зухвалі свавільці, не бояться зневажати славу,

- 11** тоді як ангели, котрі силою і міццю є більші, не виносять на них перед Господом зневажливого осуду.
- 12** Вони, мов нерозумні тварини, які природно народжені, щоб їх ловили і знищували, зневажають те, чого не розуміють, — і у своєму розтлінні загинуть,
- 13** прийнявши кару як відплату за неправедність; вони повсякденні розкоші вважають за щастя; брудні й мерзенні, вони насолоджуються своїм обманом, коли бенкетують з вами.
- 14** Маючи очі, повні перелюбу й безнастанних гріхів, і серце, привчене до ненаситності, вони спокушують нестійкі душі; вони — діти прокляття.
- 15** Покинувши пряму дорогу, вони заблукали і йдуть слідом за Валаамом з Восора, який полюбив неправедну нагороду
- 16** і отримав докір за своє беззаконня: німа під'яремна ослиця, заговоривши людським голосом, спинила безумство пророка!
- 17** Вони — безводні джерела, гнані вітром хмари, [імла]; їм приготований морок темряви.
- 18** Адже висловлюючи пишномовні нісенітниці, вони зваблюють тілесними пожадливістями та розбещеністю людей, які ледве втекли від тих, хто живе в обмані.
- 19** Вони обіцяють їм волю, а самі є рабами тління, бо хто ким переможений, той тому і раб.
- 20** Бо коли ті, які від опоганення світу втекли до пізнання нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа, знову оплутані ним терплять поразку, — то останнє для них є гірше від першого.
- 21** Адже краще їм було не пізнавати дороги праведності, ніж пізнавши, відвернутися від переданої їм святої заповіді.
- 22** Справдилася щодо них приказка: Пес повернувся до своєї блювотини, а свиня, помившись, валяється в багні!

2 Петра 3

День Господнього суду

- 1** Це вже, улюблені, пишу вам друге з послань, в яких через нагадування пробуджую у вас чисте мислення,
- 2** аби ви пам'ятали ті слова, які раніше сказали святі пророки, і заповідь Господа й Спасителя, передану вашими апостолами.
- 3** Знайте насамперед те, що в останні дні прийдуть з насмішками кепкуни, які живуть за власними пожаданнями,

4 і скажуть: Де обітниця Його приходу? Адже відколи упокоїлися батьки, усе залишається так, як від початку творення!

5 Тож є заховане — для тих, які цього бажають, що небо було з прадавнини, і земля — з води та водою — створена Божим Словом,

6 через те тодішній світ, потоплений водою, загинув.

7 А сьогоднішнє небо й земля збережені тим самим Словом і тримаються для вогню на день суду і погібелі безбожних людей.

8 Це одне хай не буде приховане від вас, улюблені: один день у Господа — немов тисяча років, а тисяча років — неначе один день!

9 Не бариться Господь з обітницею, хоч це деякі вважають за зволікання, але є довготерпеливий до нас, не бажаючи, аби хтось загинув, а щоб усі прийшли до каяття.

10 А Господній день прийде, мов злодій [уночі], коли небо з гуркотом пройде, а розпечені стихії розплавляться, і земля та діла, що на ній, згорять.

11 Коли все це таким чином буде знищене, то якими треба бути у святому житті й у побожності вам,

12 котрі чекаєте й прагнете приходу Божого дня, під час якого небо, охоплене полум'ям, зникне, а розжарені стихії розплавляться?

Боже спасіння

13 Ми за Його обітницею чекаємо нових небес і нової землі, в яких проживає праведність.

14 Тому, улюблені, очікуючи цього, постарайтеся, щоб Він знайшов вас у мирі, чистими і незаплямованими.

15 А довготерпіння нашого Господа вважайте за спасіння, як і написав вам з притаманною йому мудрістю наш улюблений брат Павло, —

16 так, як і в усіх посланнях, де він про це говорить. У них є дещо важко зрозуміле, що ненавчені та нестійкі перекручують, як і інші Писання, — собі на власну погібель.

17 Тож ви, любі, заздалегідь знаючи про це, стережіться, щоб не були ви зведені оманю безбожних і не відступили від своєї непохитності,

18 але зростаєте в благодаті й пізнанні нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа. Йому слава і нині, і в день вічний! Амінь.

Перше соборне послання св. апостола Івана

1 Івана 1

Про Слово життя

- 1 Про те, що було від початку, що ми почули, що побачили на власні очі, що ми оглядали і до чого доторкнулися наші руки, — про Слово життя;
- 2 і життя з'явилося, і ми побачили, і свідчимо, і сповіщаємо вам вічне життя, яке було в Отця і з'явилося нам.
- 3 Те, що ми побачили й почули, сповіщаємо й вам, щоб і ви мали спільність з нами. А наша спільність — з Отцем і з Його Сином — Ісусом Христом.
- 4 І пишемо вам про це, щоб наша радість була повною.

Жити у світлі

- 5 Ось звістка, яку ми почули від Нього й сповіщаємо вам: Бог є світло, і в Ньому немає жодної темряви!
- 6 Коли скажемо, що маємо спільність з Ним, а ходимо в темряві, то говоримо неправду і правди не робимо.
- 7 Коли ж ходимо у світлі, як Сам Він є у світлі, то маємо спільність одне з одним, і кров Ісуса [Христа], Його Сина, очищає нас від усякого гріха.
- 8 Коли скажемо, що не маємо гріха, то самих себе обманюємо, і немає в нас правди.
- 9 Якщо ж визнаємо свої гріхи, то Він, вірний і праведний, щоби простити нам гріхи й очистити нас від усякої неправедності.
- 10 А коли скажемо, що ми не згрішили, то робимо Його неправдомовним, і Його слово в нас не перебуває.

1 Івана 2

Ісус — наш Заступник

- 1 Дітоньки мої, пишу вам це, щоб ви не грішили. А коли хто згрішить, то маємо Заступника перед Отцем, Ісуса Христа, Праведника.
- 2 Він — примирення за наші гріхи, і не тільки за наші, а й за гріхи всього світу.
- 3 З того дізнаємося, що ми Його пізнали, якщо дотримуємося Його заповідей.
- 4 Хто каже, що пізнав Його, а заповідей Його не дотримується, той неправдомовець, і в ньому немає правди.

Досконала Божа любов

- 5** А хто дотримується Його слова, у тому Божа любов справді є досконалою. Із цього пізнаємо, що ми в Ньому.
- 6** Хто каже, що в Ньому перебуває, той має жити так само, як жив Він.
- 7** Любі, не нову заповідь пишу вам, але заповідь давню, яку маєте від початку. Давня заповідь — це слово, яке ви чули.
- 8** Знову я вам пишу нову заповідь, яка справді є в Ньому і у вас, що темрява минає, і вже сяє істинне світло.
- 9** Хто каже, що він перебуває у світлі, а ненавидить свого брата, той ще досі в темряві.
- 10** Хто любить свого брата, той перебуває у світлі й у ньому немає спокуси.
- 11** А хто ненавидить свого брата, той — у темряві, він ходить у п'їтьмі й не знає, куди йде, бо темрява зробила його очі незрячими.
- 12** Пишу вам, дітоньки, бо Його Ім'ям прощено вам гріхи.
- 13** Пишу вам, батьки, тому що ви пізнали Споконвічного. Пишу вам, юнаки, бо ви перемогли лукавого.
- 14** Написав вам, діти, адже ви пізнали Отця. Написав вам, батьки, бо ви пізнали Того, Хто від початку. Написав вам, юнаки, оскільки ви сильні, і Боже Слово перебуває у вас, і ви перемогли лукавого.

Тимчасове і вічне

- 15** Не любіть світу, ні того, що у світі: коли хто любить світ, у тому немає любові Отця.
- 16** Адже все, що у світі, це: пожадливість тіла, пожадливість очей і життєва гордість; це не від Отця, а від світу.
- 17** Проминає і світ, і його пожадання, а той, хто виконує Божу волю, — залишається вічно.

Остання година

- 18** Діти, це остання година, бо ви чули, що антихрист надходить, і нині з'явилося багато антихристів. Із цього дізнаємося, що це остання година.
- 19** Вони вийшли від нас, але не були нашими, бо якби були з наших, то залишилися би з нами, але це сталося, щоб виявилось, що не всі вони є з наших.
- 20** Та ви маєте помазання від Святого, і всі ви знаєте.
- 21** Я написав вам не тому, що ви не знаєте правди, але тому, що ви її знаєте, і що всякий обман не від істини.
- 22** Хто неправдомовець, як не той, хто відкидає, що Ісус є Христос? Це антихрист, він відрікається від Отця і Сина!

23 Кожний, хто відрікається від Сина, не має і Отця. Хто визнає Сина, той має і Отця.

24 [Отже] те, що ви почули від початку, нехай воно у вас перебуває. Якщо у вас перебуватиме те, що ви почули від початку, то й ви перебуватимете в Сині та в Отці.

25 Ось обітниця, яку Він Сам нам пообіцяв: вічне життя!

26 Це написав я вам про тих, які обманюють вас.

27 А помазання, яке ви прийняли від Нього, воно у вас перебуває, і ви не потребуєте, щоб вас хтось навчав. Але як те помазання навчає вас у всьому, — і є істинне й необманне, — так, як воно вас навчило, у тому й перебувайте.

28 А тепер, дітоньки, залишайтеся в Ньому, щоб, коли з'явиться Він, ми мали сміливість і не були засоромлені перед Ним під час Його приходу.

Діти Бога і діти диявола

29 Коли знаєте, що Він — праведний, то знайте, що й кожний, хто чинить праведність, народився від Нього.

1 Івана 3

1 Подивіться, яку любов дав нам Отець, щоб ми звалися Божими дітьми! І такими ми є. Світ нас не знає, тому що Його не пізнав.

2 Улюблені! Тепер ми — Божі діти, але ще не виявилось, що будемо. Знаємо, що коли Він з'явиться, ми будемо подібні до Нього, адже побачимо Його таким, який Він є.

3 І кожний, хто має цю надію на Нього, очищає себе, як і Він чистий.

4 Кожний, хто чинить гріх, чинить і беззаконня, бо гріх є беззаконням.

5 І ви знаєте, що Він з'явився, аби взяти [наші] гріхи, а в Ньому гріха немає.

6 Кожний, хто в Ньому перебуває, не грішить. Кожний, хто грішить, не бачив Його і не пізнав Його.

7 Дітоньки, хай ніхто вас не вводить в оману. Хто чинить правду, той праведний, як праведний Він.

8 Хто чинить гріх, той від диявола, адже диявол грішить від початку. Тому з'явився Божий Син, щоби знищити діла диявола.

9 Кожний, хто народився від Бога, не чинить гріха, бо Його зачаток у ньому перебуває; він не може грішити, оскільки народжений від Бога.

10 Так виявляються Божі діти і діти диявола: кожний, хто не чинить праведності, той не від Бога, як і той, хто не любить свого брата.

11 Адже це та звістка, яку ви чули від початку: щоб ми любили одне одного;

12 не так, як Каїн, котрий був від лукавого й убив свого брата. З якої причини він убив його? Тому що його діла були злі, а діла брата — праведні.

13 Не дивуйтеся, брати [мої], коли світ вас ненавидить.

Любов — то вічне життя

14 Ми знаємо, що ми перейшли від смерті до життя, бо любимо братів. А хто не любить [брата], той перебуває в смерті.

15 Кожний, хто ненавидить свого брата, той убивця. А ви знаєте, що жодний убивця не має в собі вічного життя, яке б у ньому перебувало.

16 Ми пізнали любов з того, що Він поклав Свою душу за нас; і ми маємо класти душі за братів.

17 А хто має багатство світу й бачить, що його брат у нестатках, та зачиняє своє серце від нього, то як же може Божа любов перебувати в такому?

18 Дітоньки [мої], любимо не словом та язиком, але ділом та правдою!

19 Із цього довідаємося, що ми від правди, і заспокоїмо перед Ним наше серце,

20 бо коли звинувачує наше серце, то Бог більший від нашого серця і знає все.

21 Улюблені, коли наше серце не звинувачує [нас], то маємо сміливість перед Богом,

22 і чого тільки попросимо, одержимо від Нього, оскільки зберігаємо Його заповіді й робимо те, що Йому до вподоби.

23 І це Його заповідь, щоб ми повірили в Ім'я Його Сина Ісуса Христа, і любили одне одного, як Він нам заповів.

24 А хто зберігає Його заповіді, той у Ньому перебуває, а Він — у ньому, а що Він у нас перебуває, дізнаємося від Духа, Якого Він нам дав.

1 Івана 4

Дух істини і дух обману

1 Улюблені, не кожному духові вірте, але випробуйте духів, чи від Бога вони, адже багато лжепророків з'явилося у світі.

2 Пізнавайте Божого Духа тим, що кожний дух, який визнає, що Ісус Христос прийшов у тілі, є від Бога.

3 А кожний дух, який не визнає, що Ісус [Христос прийшов у тілі], не є від Бога, — це від антихриста, про якого ви чули, що надходить і вже тепер є у світі.

4 Ви, дітоньки, від Бога, і ви перемогли їх, бо більший Той, Хто у вас, ніж той, хто у світі.

5 Вони — від світу, тому по-світськи говорять, і світ їх слухає.

6 Ми — від Бога. Хто пізнав Бога, той нас слухає, а хто не від Бога, той нас не слухає. Так пізнаємо Духа істини і духа обману.

Бог є любов

7 Улюблені, любимо одне одного, адже любов є від Бога, і кожний, хто любить, народився від Бога і знає Бога.

8 Хто не любить, той не пізнав Бога, тому що Бог є любов.

9 Божа любов до нас виявилася в тому, що Бог послав Свого Єдинородного Сина у світ, щоб ми через Нього жили.

10 Любов не в тому, що ми полюбили Бога, а в тому, що Він полюбив нас і послав Свого Сина як примирення за наші гріхи.

11 Улюблені, коли Бог нас так полюбив, то й ми повинні любити одне одного!

12 Бога ніхто ніколи не бачив. Коли любимо одне одного, то в нас перебуває Бог, і Його любов у нас — досконала.

13 Що ми перебуваємо в Ньому, а Він у нас, дізнаємося з того, що Він нам дав від Свого Духа.

14 І ми побачили й свідчимо, що Отець послав Сина Спасителем світу.

15 Коли хто визнає, що Ісус є Божий Син, то в ньому перебуває Бог, а він — у Бозі.

16 І ми пізнали й повірили в любов, яку Бог має в нас. Бог є любов, і хто перебуває в любові, той перебуває в Бозі, а Бог перебуває в ньому.

17 Таким чином, любов стала в нас досконалою, щоб ми мали сміливість у день суду, бо як Він, так і ми є в цьому світі. У любові немає страху,

18 але досконала любов проганяє страх, оскільки страх несе страждання; хто ж боїться, той недосконалий у любові.

19 Ми любимо [Його], бо Він перший полюбив нас.

20 Якщо хто скаже: Я люблю Бога! — але ненавидить свого брата, той неправдомовець. Адже хто не любить свого брата, якого бачить, то як може він любити Бога, Якого не бачить?

21 І ми маємо від Нього цю заповідь, щоб той, хто любить Бога, любив і свого брата.

1 Івана 5

Народжені від Бога

1 Кожний, хто вірить, що Ісус — це Христос, той народився від Бога. І кожний, хто любить Того, Хто народив, любить і Того, Хто народився від Нього.

² З того дізнаємося, що ми любимо дітей Божих, коли любимо Бога та виконуємо Його заповіді.

³ Бо це любов до Бога — дотримуватися Його заповідей! А Його заповіді не тяжкі.

⁴ Адже кожний, хто народився від Бога, перемагає світ. А перемога, що перемогла світ, — це наша віра!

⁵ А хто перемагає світ, як не той, хто вірить, що Ісус є Божий Син?

⁶ Той, хто прийшов водою та кров'ю, [та Духом], — це Ісус Христос. Не самою водою, але водою і кров'ю! І Дух є Тим, Хто свідчить про Нього, бо Дух — то істина.

Свідчення про Ісуса Христа

⁷ Тому що Тих, які свідчать [на небі], є троє: [Отець, Слово і Дух Святий; і Ці троє — одно].

⁸ [І троє свідчать на землі:] Дух, вода і кров; і ці троє — одно.

⁹ Коли ми приймаємо людське свідчення, то свідчення Боже є більшим. Адже це — свідчення Бога, Який засвідчив про Свого Сина.

¹⁰ Хто вірить у Божого Сина, той має свідчення в собі. Хто не вірить Богові, той зробив Його неправдомовцем, бо не повірив у свідчення, яким Бог засвідчив про Свого Сина.

Бог дав нам вічне життя

¹¹ А свідчення це, що Бог дав нам вічне життя, і це життя — в Його Сині.

¹² Хто має Сина, той має життя; хто не має Божого Сина, той не має життя.

¹³ Ось це я написав вам, [віруючим в Ім'я Божого Сина], щоб ви знали, що віруючи в Ім'я Божого Сина, маєте вічне життя.

¹⁴ І це та відвага, яку маємо до Нього, що коли чогось попросимо згідно з Його волею, Він вислуховує нас!

¹⁵ А коли знаємо, що слухає нас, — чого б тільки ми не попросили, — то знаємо, що одержуємо те, чого просили в Нього.

Моліться одне за одного

¹⁶ Коли хто побачить свого брата, який грішить гріхом не на смерть, нехай молиться, — і дасть йому життя, — тим, які грішать не на смерть. Є гріх на смерть; не кажу, щоби про нього молитися.

¹⁷ Кожна несправедливість є гріхом; та є гріх не на смерть.

¹⁸ Знаємо, що кожний, хто народився від Бога, не грішить. Адже хто народився від Бога, береже себе, і лукавий не торкається його.

¹⁹ Знаємо, що ми — від Бога, і що весь світ перебуває в злі.

20 Знаємо, що Божий Син прийшов і дав нам розуміння, щоб ми пізнали Істинного і перебували в Істинному — в Його Сині Ісусі Христі. Він є істинний Бог і вічне життя.

21 Дітоньки, остерігайтеся ідолів! [Амінь].

Друге соборне послання св. апостола Івана

2 Івана 1

Привітання

- 1** Старець — вибраній пані та її дітям, яких я насправді люблю, і не тільки я, а й усі, хто пізнав істину,
2 через правду, що перебуває у вас і буде з нами повік!
3 Нехай буде з вами благодать, милість, мир від Бога Отця і [Господа] Ісуса Христа, Сина Отця, — в істині та в любові!

Перебувати у вченні Христа

- 4** Я дуже зрадів, що знайшов між твоїми дітьми таких, які ходять в істині, згідно із заповіддю, яку ми одержали від Отця.
5 І тепер прошу тебе, пані, — не так, наче нову заповідь пишу тобі, але ту, яку ми мали від початку: щоб ми любили одне одного.
6 А любов ця: аби ми жили за Його заповідями! Це заповідь, про яку чули ви від початку, — щоб у ній ви перебували.
7 Адже багато ошуканців увійшло у світ, які не визнають, що Ісус Христос прийшов у тілі; такий є обманщик і антихрист.
8 Стережіться, щоб ви не втратили того, над чим ми працювали, але щоб отримали повну нагороду.
9 Кожний, хто чинить переступ і не залишається у вченні Христа, Бога не має. Хто перебуває у вченні, той має і Отця, і Сина.
10 Коли хто приходить до вас, але не приносить цього вчення, не приймайте його в дім і не вітайте його.
11 Адже хто його вітає, той стає співучасником його злих учинків.

Закінчення

- 12** Багато чого мав я вам написати, та не забажав чорнилом на папері. Але сподіваюся бути у вас і говорити з уст в уста, щоб наша радість була повною.
13 Вітають тебе діти твоєї вибраної сестри. [Амінь].

Третє соборне послання св. апостола Івана

3 Івана 1

Не наслідуй зло, але добро

- 1 Старець — улюбленому Гаєві, якого я насправді люблю.
- 2 Любий, молюся, щоб тобі добре велося в усьому і щоб ти був здоровий, як добре ведеться твоїй душі.
- 3 Бо я дуже зрадив, коли прийшли брати й засвідчили про твою правду: як ти живеш у правді.
- 4 Більшої радості не маю від тієї, аби чути, що мої діти живуть у правді.
- 5 Любий, ти правильно робиш, що працюєш для братів і, зокрема, для чужинців.
- 6 Вони засвідчили твою любов перед Церквою. Добре зробиш, коли їх випровадиш так, як Богові до вподоби.
- 7 Адже вони вийшли на діло задля [Його] Імені, нічого не беручи від язичників.
- 8 Тому ми повинні таких приймати, щоби стати співпрацівниками істини.
- 9 Я написав до Церкви, але Діотреф, який любить бути першим у них, нас не приймає.
- 10 Тому, коли прийду, згадаю про його вчинки, які він робить, докоряючи нам лихими словами. Та й цим не задовольняється, але і сам братів не приймає, і тим, хто хоче приймати, забороняє та викидає з Церкви.
- 11 Любий, не наслідуй зло, але добро. Хто робить добро, той від Бога, а хто чинить зло, не бачив Бога.
- 12 Про Димитрія свідчать усі, і сама правда. І ми свідчимо, а ви знаєте, що наше свідчення правдиве.

Закінчення

- 13 Багато мав я тобі написати, але не хочу чорнилом і пером.
- 14 Сподіваюся невдовзі побачити тебе й говорити з уст в уста.
- 15 Мир тобі! Вітають тебе друзі. Вітай друзів поіменно. [Амінь].

Соборне послання св. апостола Юди

Юди 1

Привітання

¹ Юда, раб Ісуса Христа, брат Якова, — покликаним, улюбленим у Бозі Отці та збереженим Ісусом Христом:

² милосердя вам, мир і любов хай помножаться!

Відстоювати віру святих

³ Улюблені, докладаючи всі старання, щоби писати вам про наше спільне спасіння, я визнав за необхідне написати вам, заохочуючи вас боротися за віру, одного разу передану святим.

⁴ Адже ввійшли деякі люди, віддавна призначені на цей осуд, безбожні, які благодать нашого Бога обертають на розпусту та відрікаються від єдиного Володаря [Бога] і Господа нашого Ісуса Христа.

⁵ Хочу вам нагадати, хоча ви все знаєте, що Господь, спершу визволивши народ з Єгипетської землі, пізніше вигубив тих, які не повірили.

⁶ І ангелів, які не зберегли свого початкового стану, але покинули своє житло, затримав у вічних кайданах під темрявою для суду великого дня.

⁷ Також Содом і Гоморра та довколишні міста, що подібним до них способом чинили розпусту і ходили за іншим тілом, зазнали кари вічного вогню — і лежать вони, як приклад.

⁸ Так само й ці сновиди опоганюють тіло, відкидають владу і зневажають славу.

⁹ Та сам архангел Михаїл, коли сперечався з дияволом і говорив про тіло Мойсея, не наважився винести зневажливого суду, а сказав: Нехай докорить тобі Господь!

¹⁰ А ці зневажають те, чого не знають, а коли що знають від природи — як ті безсловесні тварини — то й тим себе гублять.

¹¹ Горе їм, бо вони пішли дорогою Каїна та погрузли в обмані нагороди Валаама, і загинули в бунті Корея.

¹² Вони є підводні скелі на ваших вечерях любові, які без остраху їдять з вами, випасаючи самих себе; це — безводні хмари, гнані вітрами, безплідні осінні дерева, двічі померлі й вирвані з корінням,

¹³ бурхливі морські хвилі, які піняться власним соромом, блукаючі зорі, для яких навіки зберігається морок темряви.

¹⁴ Про них пророкував Енох, сьомий від Адама, кажучи: Ось прийшов Господь з десятками тисяч Своїх святих [ангелів],

15 щоб учинити суд над усіма й звинуватити кожну душу в усіх вчинках їхньої безбожності, які вони безбожно накоїли, і за всі жорстокі [слова], які говорили проти Нього безбожні грішники!

16 Це ті, які ремствують, нарікають на долю, ходять за своїми пожадливостями, а їхні уста говорять зухвале; вони підлещуються задля користі.

17 А ви, улюблені, пам'ятайте слова, які раніше сказали апостоли Господа нашого Ісуса Христа,

18 котрі звіщали вам: Останнім часом будуть кепкуни, які ходитимуть за своїми безбожними пожаданнями.

19 Це ті, які порушують єдність; вони душевні, а Духа не мають.

Збудувати себе вірою

20 Ви ж, улюблені, збудуйте себе вашою найсвятішою вірою, моліться у Святому Дусі.

21 Зберігайте себе в Божій любові, очікуючи милості нашого Господа Ісуса Христа для вічного життя,

22 та будьте милосердними до тих, хто вагається!

23 Інших спасайте, вириваючи з вогню, а ще до інших будьте милосердними зі страхом, відчувайте ненависть навіть до одягу, опоганеного тілом.

Слава єдиному Богові

24 А Тому, Хто може зберегти вас від падіння і поставити перед Своєю славою непорочними в радості, —

25 єдиному Богові, нашому Спасителеві, через Господа нашого Ісуса Христа, — слава, велич, сила та влада раніше всякого віку, і нині, і на всі віки! Амінь .

Послання св. апостола Павла до римлян

Римлян 1

Вітання для Церкви в Римі

- 1 Павло, раб Ісуса Христа, покликаний апостол, вибраний для Божого Євангелія,
- 2 яке Він заздалегідь пообіцяв через Своїх пророків у Святих Писаннях,
- 3 про Свого Сина, Який тілом був нащадком Давида
- 4 і настановлений Сином Божим у силі, за Духом Святості, через воскресіння з мертвих — про Ісуса Христа, Господа нашого,
- 5 через Якого ми прийняли благодать і апостольство, щоби через Його Ім'я були послухні вірі всі народи,
- 6 між якими і ви, покликані Ісуса Христа, —
- 7 усім, хто в Римі, улюбленим Божим, покликаним святим: благодать і мир вам від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа!

Прагнення відвідати вірних у Римі

- 8 Насамперед дякую моєму Богові через Ісуса Христа за всіх вас, що ваша віра звіщається в усьому світі.
- 9 І свідком мені є Бог, Якому служу своїм духом у Євангелії Його Сина, що завжди про вас пам'ятаю,
- 10 постійно прошу у своїх молитвах, щоб колись вдалося, з Божої волі, відвідати вас.
- 11 Прагну побачити вас, щоби передати вам якийсь духовний дар для вашого зміцнення;
- 12 тобто разом з вами втішитися спільною вірою — вашою і моєю.
- 13 Не хочу, брати, щоб ви не знали того, як часто я бажав, аби мати якийсь плід і серед вас, як і серед інших язичників, прийти до вас, але все щось перешкоджало — аж до сьогодні.
- 14 Я боржник перед греками і варварами, мудрими і немудрими;
- 15 тому, щодо мене, то я готовий і вам, які в Римі, звістити Євангеліє.

Радісна Звістка — Божа сила

- 16 Адже я не соромлюся Радісної Звістки [Христа], тому що вона — Божа сила на спасіння кожному, хто вірить: перше — юдеєві, а тоді — грекові.
- 17 Адже праведність Божа відкривається в ній з віри у віру, як написано: А праведний вірою житиме.

Гнів Божий на неправедність

- 18 Оскільки гнів Божий з'являється з неба на всяку безбожність і неправедність людей, які правду стримують неправедністю;
- 19 адже те, що можна знати про Бога, відоме їм, тому що Бог їм відкрив.
- 20 Тож Його невидиме — Його вічна сила і Божественність — від створення світу через творіння стає зрозумілим. Так що немає їм виправдання.
- 21 Адже пізнавши Бога, вони не прославили Його як Бога, не подякували Йому. Але їхні думки стали нікчемними, а нерозумні їхні серця — оповиті темрявою.
- 22 Називаючи себе мудрими, вони стали нерозумними,
- 23 і славу нетлінного Бога вони замінили подобою тлінної людини, птахів, чотириногих і плазунів.

Покинуті Богом

- 24 Тому Бог через пожадання їхніх сердець віддав їх нечистоті, щоб вони самі між собою безчестили свої тіла.
- 25 Вони замінили Божу істину на неправду, поклонялися і служили творінню більше, ніж Творцеві, Який є благословенний навіки! Амінь .
- 26 Тому Бог віддав їх ганебним пристрастям: їхні жінки замінили природне єднання на протиприродне;
- 27 так само й чоловіки, залишивши природне єднання з жінкою, розпалилися своєю пристрастю один до одного; чоловіки із чоловіками роблять ганьбу і самі в собі пожинають належну відплату за свій блуд.
- 28 Оскільки вони вважали за непотрібне пізнати Бога, то видав їх Бог їхньому перекрученому розумові, щоби чинили те, чого не личить.
- 29 Вони сповнені всякої неправди, лукавства, зажерливості, злоби; повні заздрості, вбивства, суперечок, підступу, поганих звичок, пліткарства;
- 30 вони наклепники, богоненависники, напасники, зухвалі, горді, хвалькуваті, винахідники зла, непокірні батькам,
- 31 нерозумні, зрадливі, безсердечні, [непримиренні], немилосердні.
- 32 Вони, знаючи про суд Божий, що ті, хто таке коїть, варті смерті, не тільки продовжують це робити, але й схвалюють інших, якітаке чинять.

Римлян 2

Бог не зважає на зовнішність

- 1 Тому немає оправдання тобі, будь-яка людино, котра осуджуєш, — бо в чому осуджуєш іншого, у тому сама себе осуджуєш, адже робиш те саме, що осуджуєш.

- ² Ми ж знаємо, що є справедливий Божий суд на тих, хто таке робить.
- ³ Людино, невже ти вважаєш, що уникнеш Божого суду, осуджуючи інших за те, що сама робиш?
- ⁴ Або нехтуючи багатством Його доброти, лагідності й довготерпіння, не знаєш, що доброта Божа веде тебе до покаяння?
- ⁵ Через власну черствість і нерозкаяність серця збираєш собі гнів на день гніву і виявлення справедливого Божого суду.
- ⁶ Він відплатить кожному згідно з його вчинками:
- ⁷ тим, хто настирливістю в добрих ділах шукає слави, честі й нетління, — вічне життя,
- ⁸ а сварливим і тим, хто противиться правді, але віддається неправді, — лють і гнів.
- ⁹ Страждання і горе кожній душі людини, яка чинить зло, — насамперед юдеєві, потім грекові;
- ¹⁰ слава, честь і мир кожному, хто робить добро, — насамперед юдеєві, потім грекові,
- ¹¹ бо не зважає Бог на обличчя.

Про виконання Закону

- ¹² Адже ті, які без Закону згрішили, і загинуть без Закону, а які згрішили в Законі, будуть суджені згідно із Законом.
- ¹³ Оскільки не слухачі Закону праведні перед Богом, але виконавці Закону будуть оправдані.
- ¹⁴ Бо коли інші народи, не маючи Закону, природно діють згідно із Законом, то вони, не маючи Закону, самі собі є Законом.
- ¹⁵ Вони виявляють, що діло Закону написане в їхніх серцях, про що свідчить їм їхнє сумління і думки, які то засуджують, то виправдовують одна одну,
- ¹⁶ в той день, коли Бог, згідно з моїм благовістям, через Ісуса Христа судитиме таємне в людях.
- ¹⁷ Ось ти звешся юдеєм, заспокоюєш себе Законом, хвалишся Богом,
- ¹⁸ знаєш Його волю і, навчений Законом, розрізняєш, що є краще;
- ¹⁹ переконав себе, що ти є провідником для сліпих, світлом для тих, які в темряві,
- ²⁰ вихователем нерозумних, учителем дітей; що ти маєш взірець знання та істини в Законі.
- ²¹ Чому ж тоді, навчаючи іншого, себе самого не навчаєш? Проповідуєш не красти, а сам крадеш?

²² Кажеш не робити перелюбу, а сам чиниш перелюб? Гидуєш ідолами, а здійснюєш святотрадіство?

²³ Ти хвалишся Законом, а порушенням Закону зневажаєш Бога, —

²⁴ як ото написано, що через вас Боже Ім'я зневажається між народами.

Духовне обрізання

²⁵ Адже обрізання дає користь, якщо виконуєш Закон; якщо ж ти є порушником Закону, то твоє обрізання стало необрізанням.

²⁶ Якщо необрізаний виконує постанови Закону, то хіба його необрізання не вважатиметься обрізанням?

²⁷ І той, хто від природи не був обрізаний, але виконує Закон, він осудить тебе — того, хто через Писання та обрізання є порушником Закону.

²⁸ Тому що не той юдей, хто є ним з вигляду, і не те обрізання, що є назовні, на тілі.

²⁹ Але той юдей, хто всередині такий; і те обрізання, що є в серці за Духом, а не за буквою; і такому похвала не від людей, а від Бога.

Римлян 3

Усі — невільники гріха

¹ Отже, які переваги мають юдеї, або яка користь з обрізання?

² Велика — у всіх відношеннях. Насамперед їм були довірені Слова Божі.

³ Що ж, коли деякі не увірували, то хіба їхнє невірство знищить Божу вірність?

⁴ Зовсім ні! Адже Бог істинний, а кожна людина говорить неправду, як написано: Щоб Ти був виправданим у Своїх словах, і переможеш, коли будеш судитися!

⁵ А коли наша неправедність виявляє Божу праведність, то що скажемо на це? Хіба Бог несправедливий, коли виявляє гнів? Говорю по-людському.

⁶ Але воно не так! Як же буде судити Бог світ?

⁷ Якщо моєю неправдою надмірно виявляється Божа правда для Його слави, то чому мене ще судити як грішника?

⁸ Хіба не так, як деякі нас ганьблять, наговорюючи, що начебто ми кажемо: Робімо зло, щоб вийшло [нам] на добро? Справедливий суд на таких!

⁹ То що ж? Чи маємо ми перевагу? Зовсім ні! Ми вже раніше довели, що як юдеї, так і греки, — усі під гріхом,

¹⁰ як написано: Немає ні одного праведного,

¹¹ немає того, хто розуміє; немає того, хто шукає Бога.

- 12 Усі збилися з дороги, зробилися непридатними; немає такого, хто б робив добро, немає ні одного!
- 13 Їхня гортань — то гріб відкритий; своїми язиками кажуть неправду; отрута зміїна на їхніх губах.
- 14 Їхні уста повні прокляття та гіркоти;
- 15 їхні ноги швидкі, щоби проливати кров;
- 16 на їхніх дорогах — руїни і нещастя,
- 17 а шлях миру їм не відомий.
- 18 Немає Божого страху перед їхніми очима!
- 19 Знаємо, що, коли говорить Закон, він говорить до тих, які перебувають під Законом, щоби замовкли кожні уста і щоб увесь світ підлягав під Божий суд.
- 20 Бо жодне тіло не оправдається ділами Закону, адже через Закон пізнається гріх!

Виправдання через віру в Ісуса Христа

- 21 Нині ж, незалежно від Закону, виявилася Божа праведність, про яку свідчать Закон і Пророки.
- 22 А праведність Божа — через віру в Ісуса Христа в усіх [і на всіх], хто вірить, — бо немає різниці;
- 23 адже всі згрішили й позбавлені Божої слави,
- 24 але оправдуються даром, Його благодаттю, через викуплення, що в Ісусі Христі.
- 25 Його Бог дав як жертву примирення в Його крові через віру, щоби показати Свою справедливість у прощенні раніше вчинених гріхів, —
- 26 у Божому довготерпінні; щоби показати Свою справедливість нинішнього часу, — що Він справедливий і оправдує того, хто вірить в Ісуса.
- 27 Тоді де те, чим хвалитися? Воно виключене! Яким законом? Ділами? Ні, тільки Законом віри!
- 28 Бо вважаємо, що людина оправдується вірою, незалежно від діл Закону.
- 29 Хіба Бог тільки для юдеїв, а не для всіх народів? Так, Він і для інших народів.
- 30 Є один Бог, Який оправдує обрізання згідно з вірою і необрізання через віру.
- 31 То що, ми скасовуємо Закон вірою? Зовсім ні! Ми утверджуємо Закон!

Римлян 4

Віра зарахована за праведність

- 1 Що, скажемо, здобув Авраам, наш прабатько за тілом?

- ² Якщо Авраам оправдався ділами, то він має похвалу, але не перед Богом.
- ³ Бо що каже Писання? Повірів Авраам Богові, і це зараховано йому за праведність!
- ⁴ Адже тому, хто робить діла, нагорода зараховується не як благодать, а як належне.
- ⁵ А тому, хто не робить, але вірить у Того, Хто оправдує нечестивого, віра його зараховується за праведність.
- ⁶ Давид також називає блаженною ту людину, якій Бог зараховує праведність незалежно від діл:
- ⁷ Блаженні, кому прощені беззаконня і кому покриті гріхи.
- ⁸ Блаженна людина, якій Господь не зарахує гріха!
- ⁹ Отже, чи це блаженство є лише щодо обрізання, чи також і щодо необрізання? Ми кажемо, що Авраамові віра зарахована за праведність.
- ¹⁰ Але як зарахована? Тоді, коли він був обрізаний, чи коли був необрізаний? Не після обрізання, а до обрізання!
- ¹¹ А знак обрізання він одержав як печать праведності через віру, що її мав ще до обрізання, щоби йому бути батьком усіх віруючих, які необрізані, — аби і їм це було зараховано за праведність;
- ¹² щоб так само бути й батьком обрізаних, — не тільки тих, які обрізані, але й тих, хто йде слідами віри, яку, ще будучи необрізаним, мав наш батько Авраам.

Спадкоємці за обітницею

- ¹³ Адже не Законом дано обітницю Авраамові та його нащадкам, що він стане спадкоємцем світу, а через праведність віри.
- ¹⁴ Бо якщо ті, хто від Закону, — спадкоємці, тоді віра втрачає силу, а обітниця скасовується.
- ¹⁵ Адже Закон спричиняє гнів, а де немає Закону, там немає і переступу.
- ¹⁶ Через це обітниця, — щоб вона була з благодаті, аби бути непорушною для всіх нащадків, — є з віри; і не тільки для того, хто від Закону, а й для того, хто є з віри Авраама, який для нас усіх є батьком;
- ¹⁷ як ото написано: Я настановив тебе батьком багатьох народів — перед Богом, в Якого він повірив, Який оживляє мертвих та називає те, що не існує, як існуюче.
- ¹⁸ Він, всупереч сподіванню, повірив надії, що стане батьком багатьох народів, згідно зі сказаним: Таким буде твоє потомство.
- ¹⁹ Він не ослаб у вірі й не вважав свого тіла, — хоча мав майже сто років, — змертвілим, як і змертвілою утробу Сарри;

- ²⁰ він не мав сумніву й недовіри щодо Божої обітниці, але зміцнився вірою і віддав славу Богові,
- ²¹ і був упевнений, що Бог спроможний виконати те, що йому обіцяв.
- ²² Тому й зараховано йому це за праведність.
- ²³ Та не було написано тільки для нього одного те, що зараховано йому,
- ²⁴ але й для нас, бо має бути зараховано й нам, що віримо в Того, Хто воскресив Господа нашого Ісуса з мертвих,
- ²⁵ Який був виданий за наші переступи й воскрес для нашого оправдання.

Римлян 5

Мир з Богом через Ісуса Христа

- ¹ Отже, виправдавшись вірою, маємо мир з Богом через нашого Господа Ісуса Христа,
- ² через Якого ми вірою одержали доступ до тієї благодаті, в якій перебуваємо і хвалимося надією на Божу славу.
- ³ І не лише нею, а й хвалимося, коли страждаємо, знаючи, що страждання виробляє терпеливість,
- ⁴ а терпеливість — досвід, а досвід — надію.
- ⁵ Надія ж не засоромлює, адже Божа любов влилася в наші серця через даного нам Святого Духа.
- ⁶ Бо Христос, коли ми ще були безсилі, у відповідний час помер за нечестивих.
- ⁷ Навряд чи хто помре за праведного; хіба, може, хтось за доброчинця наважиться померти.
- ⁸ Але Бог виявляє Свою любов до нас тим, що Христос за нас помер, коли ми були ще грішниками.
- ⁹ Тим більше тепер, оправдані Його кров'ю, ми завдяки Йому спасемося від гніву.
- ¹⁰ Коли, ще будши ворогами, ми примирилися з Богом смертю Його Сина, тим більше, примирившись, спасемося Його життям.
- ¹¹ І не тільки це, але й хвалимося в Бозі через нашого Господа Ісуса Христа, через Якого ми тепер одержали примирення.

Великий дар благодаті

- ¹² Бо як через одну людину гріх увійшов у світ, а з гріхом і смерть, так у всіх людей увійшла смерть, тому що всі згрішили.
- ¹³ Гріх був у світі й до Закону, але гріх не зараховується, коли немає Закону.

- 14** Та смерть панувала від Адама до Мойсея і над тими, які не згрішили подібно до переступу Адама, котрий є прообразом майбутнього.
- 15** Але дар благодаті не такий, як гріх. Бо якщо через переступ одного багато померло, то наскільки більше благодаттю однієї Людини, Ісуса Христа, Божа благодать і дари щедро вилилися на багатьох.
- 16** І дар не такий, як осуд через одного, який згрішив. Бо запереступ одного — осуд, а дар благодаті — для оправдання від багатьох гріхів.
- 17** Адже коли через переступ одного смерть запанувала через одного, то тим більше ті, хто приймає щедрю благодать і дар праведності, запанують у житті через одного Ісуса Христа.
- 18** Як через переступ одного на всіх людей прийшов осуд, так і через праведність Одного на всіх людей прийшло оправдання для життя.
- 19** Бо як непослухом однієї людини багато стали грішними, так і послухом Одного багато стануть праведними.
- 20** Закон увійшов, щоб намножився переступ. А де намножився гріх, там безмірно виявилася благодать.
- 21** Щоб так, як гріх запанував через смерть, аби так само й благодать запанувала через праведність для вічного життя через Ісуса Христа, Господа нашого.

Римлян 6

Хай гріх не панує над вами

- 1** То що скажемо? Будемо залишатися в гріху, аби множилася благодать?
- 2** Зовсім ні! Ми, що померли для гріха, як далі будемо жити в ньому?
- 3** Чи ви не знаєте, що ті з нас, які хрестилися в Ісуса Христа, хрестилися в Його смерть?
- 4** Тож ми поховані з Ним через хрещення в смерть, щоб так, як Христос устав із мертвих славою Отця, так і ми почали би ходити в оновленні життя.
- 5** Бо якщо ми з'єдналися з Ним подобою Його смерті, то з'єднаємося з Ним і подобою воскресіння.
- 6** Знаємо, що стара наша людина розп'ята разом з Ним, щоби гріховне тіло позбавити влади, щоб ми більше не служили гріхові,
- 7** бо хто помер, той оправданий від гріха.
- 8** Якщо ми померли з Христом, то віримо, що й будемо жити з Ним,
- 9** знаючи, що Христос, уставши з мертвих, більше не вмирає — смерть над Ним більше не панує.

- 10** Бо як Він помер, то тільки один раз помер для гріха, а як живе, то для Бога живе.
- 11** Так само й ви вважайте себе мертвими для гріха і живими для Бога в [нашому Господі] Ісусі Христі.
- 12** Хай же гріх не панує у вашому смертному тілі, щоб не підкорятися його пожаданням;
- 13** не давайте ваших членів гріхові як знаряддя неправедності, але, як ожилі з мертвих, віддавайте себе Богові, а ваші члени віддавайте Богові як знаряддя праведності.
- 14** Тож хай гріх не панує над вами, бо ви не під Законом, а під благодаттю.
- 15** То що, будемо грішити, бо ми не під Законом, а під благодаттю? Зовсім ні!
- 16** Хіба ви не знаєте, що кому віддаєте себе як раби на послух, рабами того ви і є; кого слухаєте: або гріха — на смерть, або послуху — на праведність?
- 17** Дякувати Богові, що ви були рабами гріха, але сприйняли серцем те вчення, якому віддалися.
- 18** Звільнившись від гріха, ви стали рабами праведності.
- 19** Кажу це по-людському, з огляду на немічність вашого тіла. Бо як ви віддавали ваші члени в рабство нечистоті й беззаконню для беззаконня, так тепер віддайте ваші члени в рабство праведності — для освячення.
- 20** Бо коли ви були рабами гріха, то були вільні від праведності.
- 21** Який же плід ви тоді мали? Його ви нині соромитеся, бо його кінець — смерть.
- 22** Нині ж, звільнившись від гріха і ставши рабами Бога, маєте ваш плід — освячення, а кінець — вічне життя.
- 23** Адже заплата за гріх — смерть, а Божий дар благодаті — вічне життя в Ісусі Христі, нашому Господі.

Римлян 7

Шлях до звільнення від Закону

- 1** Хіба ви не знаєте, брати, — а звертаюся я до тих, хто знає Закон, — що Закон має владу над людиною, доки вона живе?
- 2** Одружена жінка, доки живе її чоловік, пов'язана з ним законом; коли ж помре чоловік, вона звільняється від закону чоловіка.
- 3** Тому, доки її чоловік живий, її вважатимуть перелюбницею, якщо стане дружиною іншого чоловіка. Коли ж помре чоловік, вона звільняється від Закону і не буде перелюбницею, якщо вийде заміж за іншого.

⁴ Тому, брати мої, і ви померли для Закону тілом Христа, аби належати іншому, — Тому, Хто встав із мертвих, щоб ми принесли плід Богові.

⁵ Бо коли ми були в тілі, то гріховні пристрасті, які виявляються через Закон, діяли в наших членах, щоби приносити плід смерті.

⁶ Нині ж ми звільнилися від Закону, померли для того, що нас зв'язувало, щоб служити в оновленні духа, а не в стародавності букви.

Гріх пізнається через Закон

⁷ То що ж скажемо? [Хіба] Закон — то гріх? Зовсім ні! Але я пізнав гріх тільки через Закон. Я не знав би пожадливості, якби Закон не говорив: Не пожадай.

⁸ Тож гріх, узявши привід від заповіді, викликав у мені всяку пожадливість, адже гріх без Закону — мертвий.

⁹ Я жив колись без Закону, а як прийшла заповідь, гріх ожив,

¹⁰ а я помер, тому заповідь, дана для життя, спричинила мені смерть.

¹¹ Бо гріх, що взяв привід через заповідь, звів мене й умертвив нею.

¹² Отже, Закон — святий, і заповідь — свята, праведна та добра.

¹³ Хіба те, що добре, спричинило мені смерть? Зовсім ні! Але гріх, щоб і виявитися гріхом, спричинив мені смерть через добро, аби гріх став надмірно грішним завдяки заповіді.

Закон Божий і закон гріха

¹⁴ Бо знаємо, що Закон є духовний, а я — тілесний, проданий гріхові.

¹⁵ Адже я не розумію, що чиню: роблю не те, що хочу, а те, що ненавиджу.

¹⁶ Коли ж я роблю те, чого не хочу, то погоджуюся із Законом, що він добрий.

¹⁷ Бо тепер уже не я це виконую, але гріх, який живе в мені.

¹⁸ Адже знаю, що не живе в мені, тобто в моєму тілі, добро: бажання є в мені, але щоб виконувати це добро, того не [знаходжу].

¹⁹ Тож не роблю те добре, яке хочу, але те недобре, якого не хочу, — те роблю.

²⁰ Якщо ж я роблю те, чого не хочу, то вже не я це роблю, а той гріх, який живе в мені.

²¹ Отже, я відкриваю такий закон: коли я хочу робити добро, то зло налягає на мене.

²² За внутрішньою людиною я насолоджуюся Божим Законом,

²³ та бачу інший закон у моїх членах, який воює із законом мого розуму й полонить мене законом гріха, що міститься в моїх членах.

²⁴ Нещасна я людина! Хто визволить мене від цього тіла смерті?

²⁵ Подяка Богові через Ісуса Христа, Господа нашого! Отже, я сам розумом служу Божому Запові, а тілом — запові гріха.

Римлян 8

Життя в Дусі — визволення від закону гріха

¹ Тож немає тепер жодного осуду тим, які в Ісусі Христі [ходять не за тілом, а за Духом].

² Тому що Закон Духа, тобто життя в Ісусі Христі, визволив тебе від закону гріха і смерті.

³ Адже що було неможливе для Закону через немічність тіла, — Бог, пославши Свого Сина в подобі гріховного тіла і задля гріха, засудив гріх у тілі,

⁴ щоб оправдання Закону здійснилося в нас, які ходимо не за тілом, а за Духом.

⁵ Тому що ті, котрі за тілом, думають про тілесне, а ті, які за Духом, — про духовне.

⁶ Адже тілесні задуми — то смерть, а задуми Духа — то життя і мир,

⁷ оскільки тілесні задуми — ворожнеча проти Бога, тому що вони не коряться Божому Запові, та й не можуть.

⁸ І ті, хто живе по-тілесному, догодити Богові не можуть.

⁹ Ви живете не по-тілесному, а Духом, тому що Божий Дух живе у вас. Якщо ж хто не має Христового Духа, той не Його.

¹⁰ А коли Христос є в вас, то хоча тіло мертво через гріх, але дух живе через праведність.

¹¹ Якщо Дух Того, Хто воскресив Ісуса з мертвих, живе у вас, то Той, Хто підняв Христа з мертвих, оживить і ваші мертві тіла тим самим Духом, Який живе у вас.

¹² Тому, брати, ми не боржники тіла, щоби по-тілесному жити.

¹³ Бо якщо живете по-тілесному, то маєте померти; якщо ж Духом умертвляєте тілесні вчинки, то будете жити.

Не раби, а діти Божі

¹⁴ Адже всі, яких веде Божий Дух, — сини Божі.

¹⁵ Тому що ви не одержали духа рабства знову на страх, але одержали Духа синівства, яким кличемо: Авва, Отче!

¹⁶ Сам Дух свідчить нашому духові, що ми — діти Божі.

¹⁷ Якщо ж ми діти, то й спадкоємці, — спадкоємці Бога і співспадкоємці Христа, якщо тільки з Ним страждаємо, щоби з Ним і прославитися.

- 18 Бо я вважаю, що страждання теперішнього часу нічого не варті порівняно з майбутньою славою, яка має з'явитися нам.
- 19 Усе творіння з надією очікує з'явлення Божих синів.
- 20 Адже творіння підкорилося марноті не добровільно, а через того, хто його підкорив, з надією,
- 21 що саме творіння буде визволене від рабства тління — для свободи слави дітей Божих.
- 22 Бо знаємо, що все творіння разом стогне і страждає аж донині.
- 23 Та не тільки воно, але й ми самі, маючи зачаток Духа, самі в собі стогнемо, очікуючи всиновлення та викуплення нашого тіла.
- 24 Адже ми надією спаслися. Надія ж, яку бачимо, вже не є надією, бо хіба надіється хтось на те, що бачить?
- 25 Коли ж надіємося на те, чого не бачимо, то з терпінням очікуємо його.
- 26 Отак і Дух допомагає нам у наших немочах, адже не знаємо, за що і як маємо молитися, але сам Дух заступається [за нас] невимовними зітханнями.
- 27 А Той, Хто досліджує серця, знає, які бажання Духа, бо Він заступається за святих з Божої волі.

Божа любов до нас

- 28 Знаємо, що тим, які люблять Бога, котрі покликані за Його передбаченням, усе сприяє до добра.
- 29 Адже кого Він наперед пізнав, тих і визначив наперед, щоби були вони подібні до образу Його Сина, аби бути Йому первістком серед багатьох братів,
- 30 а кого наперед визначив, тих і покликав, кого ж покликав, тих і оправдав, а кого оправдав, тих і прославив.
- 31 Що ж скажемо на це? Якщо Бог за нас, то хто проти нас?
- 32 Той, Хто Свого Сина не пощадив, а видав Його за нас усіх, то хіба разом з Ним не подарує нам і всього?
- 33 Хто буде звинувачувати Божих обранців? Бог — Той, Хто оправдує!
- 34 А хто судитиме? Ісус Христос, Який помер і воскрес, Який по правиці Бога, — Він і заступається за нас!
- 35 Хто нас відлучить від любові Христа? Чи страждання, чи утиски, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи небезпека, чи меч?
- 36 Так, як написано: За Тебе вбивають нас щодня, нас вважають за овець, призначених на заріз.
- 37 Але в цьому всьому перемагаємо — завдяки Тому, Хто нас полюбив.

³⁸ Адже я переконаний, що ні смерть, ні життя, ні ангели, ні влади, ні теперішнє, ні майбутнє, ні сили,

³⁹ ні висота, ні глибина, ні будь-яке інше творіння не зможе нас відлучити від Божої любові, яка в Ісусі Христі, нашому Господі!

Римлян 9

Справжні сини Ізраїля

¹ Істину кажу в Христі, не обманюю, як свідчить мені моя совість у Дусі Святому:

² я маю великий смуток і безупинний біль у своєму серці!

³ Адже я бажав би сам бути відлученим від Христа задля моїх братів, моїх рідних за тілом,

⁴ тобто ізраїльтян, яким належить синівство, слава, завіти, законодавство, служіння й обітниці.

⁵ Їхніми є батьки, від них же тілом і Христос, Який є Бог над усіма, благословенний навіки. Амінь.

⁶ Не те, щоби Боже слово не збулося. Та не всі, хто від Ізраїля, є Ізраїлем.

⁷ І не всі нащадки Авраама є його дітьми, але: В Ісаакові буде названо тобі нащадка!

⁸ Тобто не тілесні діти є Божими дітьми, а діти обітниці вважаються за потомство.

⁹ Бо ось якими були слова обітниці: Цієї ж пори прийду — і в Сарри буде син!

¹⁰ І не тільки це, а й Ревекка зачала в той самий час близнят від нашого батька Ісаака.

Боже передбачення у виборі

¹¹ Та ще до їхнього народження, коли нічого — ні доброго, ні злого — вони ще не зробили, щоби передбачення Боже виявилось у виборі,

¹² не від учинків, але від Того, Хто кличе, — їй було сказано, що старший служитиме меншому,

¹³ згідно з написаним: Якова Я полюбив, а Ісава зненавидів.

¹⁴ Що ж скажемо? Може, у Бога несправедливість? Зовсім ні!

¹⁵ Адже Він сказав Мойсеєві: Помилую, кого хочу помилувати, і змилюся, над ким хочу змилюватися!

¹⁶ Отже, це не залежить ні від того, хто бажає, ні від того, хто біжить, але від Бога, Який милує.

¹⁷ Бо Писання каже фараонові: Власне, на те Я і поставив тебе, аби показати на тобі Свою силу, щоби прославилось Моє Ім'я на всій землі!

- 18 Отже, кого хоче, Він милує, а кого хоче, робить черствим.
- 19 А ти скажеш мені: Тож чому Він ще докоряє? Бо хто може протистояти Його волі?
- 20 О, людино! Хто ти, що сперечаєшся з Богом? Чи скаже витвір Тому, Хто його створив: Чому Ти зробив мене саме таким?
- 21 І хіба не має влади гончар над глиною, щоби з тієї самої глини зробити одну посудину на честь, а іншу — на нечесть?
- 22 Тож Бог, бажаючи показати гнів і виявити Свою могутність, щадив з великим терпінням посудини гніву, які були готові для знищення,
- 23 щоби показати багатство Своєї слави на посудинах милості, які заздалегідь приготував для слави, —
- 24 нас, яких покликав не тільки з юдеїв, але і з язичників.
- 25 Як і в Осії, каже: Назву не Мій народ — Моїм народом, і нелюбиму — улюбленою.
- 26 І буде: на місці, де сказано їм: Ви — не Мій народ, там їх назвуть синами Живого Бога!
- 27 Ісая виголошує про Ізраїль: Хоч буде кількість синів Ізраїля, як піску в морі, але спасеться останок!
- 28 Адже Господь, завершуючи і остаточно вирішуючи, здійснить [по справедливості] справу на землі, [бо справа вирішена остаточно].
- 29 Так, як про це провіщав Ісая: Якщо би Господь Саваот не залишив нам потомства, ми стали б, як Содом, і уподібнилися би до Гоморри!

Праведність, що з віри

- 30 Що ж скажемо? Язичники, які не шукали праведності, осягнули праведність, — ту праведність, що з віри,
- 31 а Ізраїль, який шукав Закону праведності, не осягнув Закону [праведності].
- 32 Чому? Тому що шукали не з віри, а з діл [Закону]. Вони спіткнулися об камінь спотикання,
- 33 як написано: Ось, кладу на Сіоні камінь спотикання та скелю спокуси, і хто вірить у Нього, не буде засоромлений!

Римлян 10

Два види праведності

- 1 Брати, бажання мого серця і молитва до Бога — [за Ізраїль] на спасіння.
- 2 Свідчу їм, що вони мають Божу ревність, але не розумну.

- ³ Оскільки не розуміючи Божої праведності й силкуючись встановити власну праведність, вони не підкорилися Божій праведності.
- ⁴ Завершення Закону — Христос: для оправдання кожного, хто вірує.
- ⁵ Мойсей пише про ту праведність, що від Закону: Людина, яка виконуватиме його, буде ним жити.
- ⁶ А про праведність, що з віри, говорить так: Не кажи у своєму серці: Хто ж підніметься на небо? — це значить — звести Христа додолу;
- ⁷ або: Хто ж зійде в безодню? — це значить — Христа з мертвих підняти.
- ⁸ А що каже [Писання]? Близько до тебе слово, воно у твоїх устах і у твоєму серці, — тобто слово віри, яке проповідуємо.
- ⁹ Якщо визнаєш своїми устами Господа Ісуса й повіриш у своєму серці, що Бог підняв Його з мертвих, то спасешся.
- ¹⁰ Бо серцем віримо для праведності, а устами визнаємо для спасіння.
- ¹¹ Писання каже: Кожний, хто вірить у Нього, не буде засоромлений!

Не всі послухалися Євангелія

- ¹² Немає різниці між юдеєм і греком, бо один Бог для всіх — щедрий для всіх, хто кличе Його.
- ¹³ Бо кожний, хто тільки прикличе Господнє Ім'я, буде спасений.
- ¹⁴ Але як прикликатимуть Того, у Кого не повірили? І як повірять у Того, про Кого не чули? І як почують без проповідника?
- ¹⁵ А як можуть проповідувати, якщо не будуть послані? Так, як написано: Які гарні ноги в благовісників [миру, у благовісників] добра!
- ¹⁶ Але не всі послухалися Євангелія! Ісаї каже: Господи, хто ж повірив тому, що почув від нас?
- ¹⁷ Тому віра — від слухання, а слухання — через Слово Христа.
- ¹⁸ Але я кажу: Хіба вони не чули? Адже по всій землі понеслася їхня вістка, і їхні слова — до кінців світу!
- ¹⁹ І ще кажу: Хіба Ізраїль не знав? Першим говорить Мойсей: Я пробуджу у вас ревності «не народом», — народом нерозумним викличу у вас обурення!
- ²⁰ Ісаї сміливо каже: Знайшли Мене ті, які Мене не шукали; відкрився Я тим, які про Мене не розпитували.
- ²¹ А до Ізраїля говорить: Весь день простягав Я Свої руки до народу непокірного, який Мені суперечить.

Римлян 11

Останок Ізраїля

- 1** Отже, я запитую: Хіба відкинув Бог Свій народ? Зовсім ні! Адже і я ізраїльтянин — з нащадків Авраама, з Веніаминового племені.
- 2** Не відкинув Бог Свого народу, який Він наперед знав. Хіба не знаєте, що Писання каже про Іллю, коли він скаржитья Богові на Ізраїль:
- 3** Господи, повбивали Твоїх пророків, порозбивали Твої жертovníки, а я залишився сам; шукають і моєї душі!
- 4** І що ж каже йому Бог у відповідь? Я залишив Собі сім тисяч чоловіків, які не схилились на коліна перед Ваалом.
- 5** Так само і тепер, за вибором благодаті, залишився останок.
- 6** Якщо ж за благодаттю, то не за ділами, бо тоді благодать вже не була б благодаттю. [А коли за ділами, то це вже не благодать, бо тоді діло вже не є ділом].
- 7** І що ж? Того, що шукає Ізраїль, він не одержав, але одержали вибрані; інші ж стали закам'янілими,
- 8** як ото написано: Наслав на них Бог духа затьмарення: щоб очі не бачили і уха щоб не чули, — аж до нинішнього дня.
- 9** Давид каже: Нехай стане їхня їжа сильцем, пасткою і спокусою — на відплату їм!
- 10** Хай їхні очі стануть темними, щоб не бачили, нехай їхня спина завжди буде зігнута!

Спасіння язичників

- 11** Отже, запитую: Чи спіткнулися вони, щоб упасти? Зовсім ні! Але через їхнє падіння прийде спасіння язичникам, щоб їх самих спонукати до ревності.
- 12** Якщо ж їхнє падіння є багатством для світу, а їхня втрата є багатством для язичників, то наскільки більшою була б їхня повнота!
- 13** Кажу вам, язичникам: Оскільки я є апостол для язичників, то прославляю моє служіння;
- 14** може, цим я викличу ревність своїх рідних за тілом і спасу декого з них.
- 15** Бо коли їхнє відкинення є примиренням світу, то чим же є їхнє прийняття, як не життям із мертвих?
- 16** Якщо перший сніп святий, то й тісто святе; і якщо корінь святий, то й гілля святе.
- 17** Коли ж деякі з гілок відломалися, а ти, будучи дикою оливкою, прищепився до них і живишся з кореня та соку оливкового дерева,

¹⁸то не хвалися перед гілками. Якщо ж хвалишся, то пам'ятай, щоне ти корінь носиш, а корінь носить тебе.

¹⁹Скажеш: Галузки відлаmano, щоб я прищепився.

²⁰Гаразд. Вони відломилися через невірство, а ти тримаєшся вірою. Не величайся, але бійся.

²¹Бо коли Бог не пощадив природних галузок, то Він і тебе не пощадить.

²²Отже, поглянь на Божу милість і суворість: на тих, які відпали, — суворість, а на тебе — Божу милість, якщо будеш залишатися в милості; якщо ж ні, то будеш відрубаний.

²³Та й вони, якщо не залишаться в невірстві, будуть прищеплені, адже Бог має силу їх знову прищепити.

²⁴Тому що коли ти, відтятий від дикої за своєю природою оливки, був проти природи прищеплений до доброї оливки, — то наскільки легше будуть прищеплені до своєї ж оливки вони, природні?

Ізраїль спасеться

²⁵Адже не хочу, брати, щоб ви не знали цієї таємниці, аби не були високої думки про себе: Ізраїль залишатиметься частково запеклим, доки не ввійде повнота язичників.

²⁶Таким чином, весь Ізраїль спасеться, як написано: Визволитель прийде із Сіону, Він відверне безбожність від Якова.

²⁷Ось їм від Мене Завіт, коли усуну їхні гріхи!

²⁸Тож згідно з Євангелієм вони — вороги задля вас, а згідно з обранням — улюблені задля батьків.

²⁹Адже Боже покликання та дари — непохитні.

³⁰Бо як ви колись не корилися Богові, а тепер помилувані через їхній непослух,

³¹так і вони нині не покорилися задля милосердя над вами, щоб тепер і вони самі були помилувані.

³²Тож Бог замкнув усіх у непокорі, щоб усіх помилувати.

Незбагненні Божі дороги

³³О, глибино багатства, премудрості й знання Божого! Які незбагненні Його суди і недослідимі Його дороги!

³⁴Бо хто пізнав розум Господній? Або хто був порадником Йому?

³⁵Хіба хтось дав Йому щось наперед, щоб воно було повернуто йому назад?

³⁶Адже все з Нього, через Нього і для Нього! Йому слава навіки. Амінь.

Римлян 12

Як єдиний організм

- 1** Тож благаю вас, брати: заради Божого милосердя, принесіть ваші тіла як живу, святу, приємну Богові жертву, як ваше служіння розуму.
- 2** І не пристосовуйтеся до цього віку, але змінюйтеся оновленням [вашого] розуму, щоб ви пізнавали, що є Божа воля: добре, приємне і досконале.
- 3** Кажу кожному з вас через дану мені благодать: не думати про себе більше, ніж належить думати, а думати скромно, згідно з мірою віри, якою Бог кожного наділив.
- 4** Бо як в одному тілі маємо багато членів, а всі члени виконують не однакові дії,
- 5** так само, хоч і багато нас, але ми є одним тілом у Христі, а окремо ми один для одного є членами.
- 6** Маємо різноманітні дари, згідно з даною нам благодаттю: якщо пророцтво, — то в міру віри;
- 7** якщо служіння, — перебувай у служінні; якщо вчитель, — у навчанні;
- 8** коли хто потішає, — потішай, хто подає, — давай у простоті, хто керує, — керуй з ревністю, хто виявляє милосердя, — нехай робить це з привітністю.

Любіть один одного

- 9** Любов — нелицемірна. Ненавидьте зло, шукайте добра,
- 10** любіть один одного по-братерськи, пошаною один одного випереджайте;
- 11** у наполегливості не лінуйтеся, духом палайте, Господу служіть,
- 12** радійте надією, труднощі переносьте, перебувайте в молитві;
- 13** беріть участь у потребах святих, виявляйте гостинність.
- 14** Благословляйте тих, хто переслідує вас, — благословляйте, а не проклиняйте.
- 15** Радійте з тими, які радіють, і плачте з тими, котрі плачуть.
- 16** Тримайтеся між собою однієї думки, не будьте зарозумілими, наслідуйте лагідних. Не вважайте себе мудрими.

Перемагайте зло добром

- 17** Нікому не платіть злом за зло, дбайте про добро перед усіма людьми.
- 18** Якщо це залежить від вас, — живіть з усіма людьми в мирі.
- 19** Не мстіть за себе, любі, але дайте місце гніву Божому, як написано: У Моїй владі є помста, і Я віддам, — каже Господь.

²⁰ Але якщо твій ворог голодний, — нагодуй його; якщо спраглий, — дай йому пити; роблячи це, ти нагортаєш йому на голову палаюче вугілля.

²¹ Не будь переможений злом, але перемагай зло добром.

Римлян 13

Коріться владі

¹ Кожна людина нехай кориться вищій владі, бо немає влади, яка не була б від Бога, а чинні [влади] встановлені Богом.

² Хто противиться владі, противиться Божій постанові; хто противиться, той накликає на себе осуд.

³ Правителі страшні не для добрих діл, а для злих. Хочеш не боятися влади? Роби добро — і матимеш від неї похвалу.

⁴ Правитель — Божий слуга, він тобі на добро. А якщо зло робиш, бійся, бо не даремно він носить меч. Він є Божим слугою, який відплачує покаранням тому, хто чинить зло.

⁵ Йому треба коритися не тільки з огляду на його гнів, а й заради власної совісті.

⁶ Тому ви й податки платите, бо вони — слуги Божі, які саме за цим і стежать.

⁷ Віддавайте всім належне: кому податок — податок, кому мито — мито, кому страх — страх, кому пошану — пошану.

Любов — виконання Закону

⁸ Нікому нічого не будьте винні, за винятком любові одне до одного. Адже хто любить іншого, той виконав Закон.

⁹ Оскільки: Не чини перелюбу, не вбивай, не кради, не пожадай... та будь-яка інша заповідь міститься в цьому вислові: Люби ближнього свого, як самого себе!

¹⁰ Любов не чинить ближньому зла, тож любов — це виконання Закону.

Пора відкинути діла темряви

¹¹ Отже, ви знаєте час, що пора вже нам від сну прокинутися. Бо тепер спасіння ближче до нас, ніж тоді, коли ми повірили.

¹² Ніч минула, день наблизився, тому відкиньмо діла темряви і зодягнімося в броню світла.

¹³ І будемо жити пристойно, як удень, — не в гульні та пияцтві, не в розпусті й розбещеності, не у сварках і заздроссах,

¹⁴ але зодягніться Господом Ісусом Христом і турботу про тіло не перетворюйте на пожадливість.

Римлян 14

Не осуджуйте один одного!

- 1** Слабкого у вірі приймайте без суперечок щодо переконань.
- 2** Адже один вірить, що можна все їсти, а слабкий їсть зелень.
- 3** Хто їсть, хай не зневажає того, хто не їсть. А хто не їсть, хай не осуджує того, хто їсть, бо і його Бог прийняв.
- 4** Хто ти такий, що судиш чужого раба? Перед своїм паном він або стоїть, або падає. Але він встоїть, тому що Бог має силу підтримати його.
- 5** Хтось відрізняє один день від іншого, а хтось вважає всі дні однаковими. Нехай кожний тримається свого власного переконання.
- 6** Хто розрізняє дні, — для Господа розрізняє. [І хто не розрізняє днів, — для Господа не розрізняє]. Хто їсть, — для Господа їсть, адже заносить подяку Богові. А хто не їсть, — для Господа не їсть, і дякує Богові.
- 7** Бо ніхто з нас не живе сам для себе, і ніхто сам для себе не вмирає.
- 8** Якщо живемо, — для Господа живемо; якщо вмираємо, — для Господа вмираємо. Отже, чи живемо, чи вмираємо, — ми є Господні!
- 9** Адже Христос тому і помер, і ожив, щоби панувати і над мертвими, і над живими.
- 10** Тож чому ти осуджуєш свого брата? Чому свого брата зневажаєш? Адже всі ми станемо перед Божим судом,
- 11** як написано: Я живу, — каже Господь, — і схилиться переді Мною кожне коліно, і визнає Бога кожний язик!
- 12** Отже, кожний з нас сам за себе дасть відповідь Богові.

Не будете спокусою для ближніх

- 13** Так що вже не осуджуймо один одного, але радше судімо про те, щоб не ставити братові перешкоди чи спокуси.
- 14** Я знаю і певний у Господі Ісусі, що немає нічого нечистого самого в собі; тільки тому, хто вважає щось нечистим, — воно і є нечисте.
- 15** Бо якщо через їжу твій брат страждає, то ти вже не з любов'ю поводишся, — не губи своєю їжею того, за кого помер Христос.
- 16** Отже, нехай ваше добре не зневажається.
- 17** Адже Царство Боже — не їжа й не пиття, а праведність, мир і радість у Святому Дусі.
- 18** Хто цим служить Христові, той і Богові до вподоби, і людьми шанований.
- 19** Тому дбаймо про мир і про те, що служить для збудування одне одного.

Усе, що не з віри, — гріх

20 Заради їжі не руйнуй Божого діла. Бо все чисте, але біда тій людині, яка їсть на спокусу.

21 Добре не їсти м'яса, не пити вина, — не робити нічого, через що твій брат спотикається, [або спокушується, або слабне].

22 Ти маєш переконання? Май його для себе самого перед Богом. Блаженний той, хто не осуджує себе за те, у чому впевнений.

23 А хто сумнівається, коли їсть, — уже осуджений, бо робить це не з віри. А все, що не з віри, — гріх.

16:25 [Тому, Хто за моїм Євангелієм і проповіддю Ісуса Христа може вас зміцнити згідно з відкриттям тайни, яка споконвіку замовчувалася,

16:26 а нині, за наказом вічного Бога, виявлена через Писання пророків і розголошена для утвердження віри між усіма народами,

16:27 Єдиному премудрому Богові, через Ісуса Христа, слава навіки! Амінь].

Римлян 15

Обов'язок сильних — підтримувати слабких

1 Ми, сильні, повинні носити немочі слабких і не догоджати собі.

2 Кожний з нас нехай догоджає ближньому — для його добра, для збудування.

3 Адже й Христос не догоджав Собі, але як написано: Зневага тих, які зневажали Тебе, упала на Мене.

4 А все, що раніше було написано, написано для нашого навчання, щоби через терпіння і втіху з Писання ми мали надію.

5 Бог терпіння і втіхи нехай дасть вам бути однодумними між собою — за прикладом Ісуса Христа,

6щоб однодушно, одними вустами, ви славили Бога і Отця Господа нашого Ісуса Христа.

Боже милосердя до язичників

7 Тому приймайте одне одного, як і Христос прийняв вас до Божої слави.

8 Кажу, що Христос став Служителем обрізаних — заради Божої правди, щоби підтвердити батьківські обітниці

9 і щоб язичники прославляли Бога за Його милість, як написано: Тому прославлятиму Тебе між язичниками й оспівуватиму Ім'я Твоє.

10 І також говорить: Радійте, язичники, з Його народом!

11 І знову: Хваліть Господа, усі народи, хваліть Його, усі люди!

12 А Ісая каже: Буде корінь Єссея, який стане панувати над язичниками, — і на нього будуть надіятися народи.

13 Бог же надії нехай наповнить вас усякою радістю і миром у вірі, щоб ви силою Святого Духа збагатилися надією.

Павло — апостол язичників

14 Певний я, мої брати, за вас, що ви сповнені доброти, сповнені всякого знання і можете інших навчити.

15 Написав я вам дещо сміливіше, [брати], мовби нагадуючи вам через благодать, дану мені від Бога,

16 що я є служителем Ісуса Христа між язичниками, виконуючи священницьке служіння Божого Євангелія, щоби жертва язичників виявилася прийнятною й була освячена Духом Святим.

17 Тож я маю чим похвалитися в Христі Ісусі щодо Божих справ,

18 бо не смію говорити про те, чого не вчинив Христос через мене для навернення язичників, — словом і ділом,

19 силою ознак і чудес, силою Божого Духа. Отже, від Єрусалима та його околиць і аж до Ілірика я завершив Євангеліє Христа.

20 До того ж намагався благовістити не там, де вже було відоме Ім'я Христа, щоб не будувати на чужій основі,

21 як і написано: Ті, кому не сповіщено про Нього, побачать, і ті, які не почули, зрозуміють.

Прагнення відвідати римлян

22 Багато разів мені чинили перешкоди прийти до вас.

23 Нині ж, не маючи більше місця в цих землях та впродовж багатьох років маючи бажання прийти до вас,

24 як тільки вирушатиму до Іспанії, [я прийду до вас]. Маю надію побачити вас під час подорожі, і що ви будете супроводжувати мене туди після того, як спочатку я хоча би частково задовольню своє бажання.

25 А тепер я йду в Єрусалим, щоби послужити святим,

26 оскільки Македонія та Ахая виявили бажання зробити деякий збір для вбогих святих, які живуть в Єрусалимі.

27 Зволили, бо є їхніми боржниками. Адже якщо язичники стали співучасниками в їхніх духовних справах, то повинні й у тілесних послужити їм.

28 Як тільки це зроблю і вручу їм цей збір, то піду через ваші місця до Іспанії.

29 Певний, що коли прийду до вас, то прийду в повноті благословення [Євангелія] Христа.

- 30** Благаю вас, брати, нашим Господом Ісусом Христом і любов'ю Духа, — разом зі мною ревно перебувайте в молитвах за мене до Бога,
- 31** щоб визволитися мені від невірних у Юдеї і щоб моє служіння в Єрусалимі було прийнятне святим;
- 32** щоби з Божої волі з радістю прийти до вас і відпочити з вами.
- 33** Бог миру нехай буде з усіма вами! Амінь.

Римлян 16

Вітання і настанови

- 1** Поручаю вам нашу сестру Фиву, служительку Церкви в Кенхреях,
- 2** щоб ви її прийняли в Господі, як і личить святим; допомагайте їй у тій справі, в якій вона від вас матиме потребу, бо й вона допомагала багатьом і мені самому.
- 3** Вітайте Прискилу й Акилу — моїх співробітників у Ісусі Христі,
- 4** які за мою душу свої голови клали; не тільки я їм дякую, але й усі Церкви з язичників;
- 5** вітайте і їхню домашню Церкву. Вітайте улюбленого мого Епенета, який є первістком Азії для Христа.
- 6** Вітайте Марію, яка багато потрудилася для вас.
- 7** Вітайте Андроника та Юнію — родичів та співв'язнів моїх, які є видатними між апостолами і які раніше від мене прийняли Христа.
- 8** Вітайте Амплія, мого улюбленого в Господі.
- 9** Вітайте Урбана, нашого співпрацівника у Христі, та улюбленого мого Стахія.
- 10** Вітайте Апелеса, випробуваного в Христі. Вітайте тих, хто з дому Аристовула.
- 11** Вітайте мого родича Іродіона. Вітайте Наркисових, які в Господі.
- 12** Вітайте Трифену й Трифосу, які потрудилися в Господі. Вітайте улюблену Персиду, яка багато потрудилася в Господі.
- 13** Вітайте Руфа, вибраного в Господі, і матір його та мою.
- 14** Вітайте Асинкрита, Флегонта, Ерма, Патрова, Ермію і тих братів, які з ними.
- 15** Вітайте Філолога та Юлію, Нирея та його сестру, Олимпа і всіх святих, які з ними.
- 16** Вітайте одне одного святим поцілунком. Усі Христові Церкви вас вітають!

Застереження від розділення

- 17** Благаю вас, брати, остерігайтеся тих, хто сіє розділення і спокуси всупереч ученню, яке ви опанували; уникайте їх,

18 бо вони не служать нашому Господу Христові, але своєму власному череву, і приємними, лагідними словами обманюють серця простодушних.

19 Ваша слухняність дійшла до всіх. Радію за вас, але хочу, щоб ви були мудрими в доброму і незаплямовані злом.

20 Бог миру незабаром зітре сатану під ваші ноги. Благодать Господа нашого Ісуса [Христа] нехай буде з вами! Амінь.

Привіти від співробітників

21 Вітає вас мій співпрацівник Тимофій, і Лукій, і Ясон, і Сосипатер, мої родичі.

22 Вітаю вас у Господі також і я, Терцій, який писав це послання.

23 Вітає вас Гай — гостинний для мене і для всієї Церкви. Вітає вас міський скарбник Ераст і брат Кварт.

Закінчення листа

24 [Благодать нашого Господа Ісуса Христа нехай буде з усіма вами, амінь].

25 Тому, Хто за моїм Євангелієм і проповіддю Ісуса Христа може вас зміцнити, згідно з відкриттям тайни, яка споконвіку замовчувалася,

26 а нині, за наказом вічного Бога, виявлена через Писання пророків і розголошена для утвердження віри між усіма народами,

27 Єдиному премудрому Богові, через Ісуса Христа, слава навіки! Амінь.

Перше послання апостола Павла до коринтян

1 Коринтян 1

Вітання коринтянам

- ¹ Павло, апостол Ісуса Христа, покликаний Божою волею, і брат Состен —
² Божій Церкві в Коринті, освяченим у Христі Ісусі, покликаним святим, з усіма, які на кожному місці прикликають Ім'я нашого Господа Ісуса Христа, їхнього й нашого:
³ благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа!

Вдячність Богові за дар благодаті

- ⁴ Завжди дякую моєму Богові за вас і за благодать Божу, дану вам у Христі Ісусі,
⁵ що в Ньому ви збагатилися всім: усяким словом і всяким знанням.
⁶ Оскільки свідчення Христа утвердилося у вас,
⁷ тому вам, які очікуєте з'явлення нашого Господа Ісуса Христа, не бракує жодного дару благодаті.
⁸ Він і зміцнить вас до кінця бути бездоганними в день Господа нашого Ісуса Христа.
⁹ Вірним є Бог, Який покликав вас до спільності з Його Сином — Ісусом Христом, нашим Господом.

Заклик до єдності

- ¹⁰ Благаю вас, брати, Ім'ям Господа нашого Ісуса Христа, щоб ви всі говорили те саме, щоб не було між вами поділу, але щоб ви були поєднані однаковою розумінням і однією думкою.
¹¹ Бо посланці від Хлої сказали мені про вас, мої брати, що між вами є суперечки.
¹² Маю на увазі те, що кожний з вас каже: я Павлів, а я Аполлосів, а я Кифин, а я Христів.
¹³ Невже Христос поділився? Хіба Павло був розп'ятий за вас, чи, може, ви хрестилися в ім'я Павла?
¹⁴ Дякую Богові, що я не хрестив нікого з вас, крім Криспа і Гая,
¹⁵ щоб ніхто не сказав, що ви хрестилися в моє ім'я.
¹⁶ Хрестив же я і дім Степана; більше не знаю, чи хрестив я кого іншого.

Божа сила і мудрість

- ¹⁷ Адже Христос не послав мене хрестити, але звіщати Євангеліє, і то не в премудрості слова, щоб не був позбавлений сили хрест Христа.

- 18 Тому що слово про хрест є безумством для тих, хто гине, а для нас, які спасаємося, це — Божа сила.
- 19 Адже написано: Знищу мудрість премудрих, а розум розумних відкину!
- 20 Де мудрий? Де грамотний? Де вчений віку цього? Хіба мудрість [цього] світу Бог не обернув на безумство?
- 21 Оскільки світ своєю мудрістю так і не зрозумів Бога в Його Божій премудрості, то Бог забажав спасти тих, хто вірить, безумством проповіді.
- 22 Бо юдеї вимагають чудес, а греки шукають мудрості.
- 23 Ми ж проповідуємо розп'ятого Христа: для юдеїв — це спокуса, а для греків — безумство.
- 24 А саме для покликаних — і юдеїв, і греків — Христа, Божу силу й Божу премудрість.
- 25 Адже «немудре» Боже є розумнішим від людського, і «немічне» Боже є сильнішим від людського.
- 26 Гляньте, брати, на ваше покликання: небагато мудрих тілом, небагато сильних, небагато шляхетних.
- 27 Але Бог вибрав немудре світу, щоби засоромити премудрих, і Бог вибрав немічне світу, щоби засоромити сильних;
- 28 Бог вибрав понижене у світі, погорджене і неіснуюче, щоби позбавити сили існуюче,
- 29 щоби жодне тіло не хвалилося перед Богом.
- 30 Від Нього ж і ви є в Христі Ісусі, Який став для нас мудрістю від Бога, праведністю, освяченням і викупленням,
- 31 щоби збулося написане: Хто хвалиться, нехай хвалиться Господом!

1 Коринтян 2

Проповідувати тільки Христа

- 1 І я, брати, коли прийшов до вас, не прийшов звіщати вам Божу таємницю вишуканими словами й мудрістю,
- 2 бо я вважав за правильне не знати серед вас нічого, крім Ісуса Христа, і то розп'ятого.
- 3 Тож перебував я серед вас у немочі, у страху і у великому трепеті;
- 4 і моє слово, і моя проповідь — не в переконливих словах мудрості, але в проявах Духа та сили,
- 5 щоб ваша віра була не через людську мудрість, а через Божу силу.

Божа мудрість

- ⁶ Ми говоримо про мудрість досконалих, а не про мудрість цього віку чи правителів цього віку, які минають.
- ⁷ Але ми говоримо про Божу премудрість, заховану в таємниці, яку відкрив Бог перед віками для нашої слави;
- ⁸ її ніхто з правителів цього віку не пізнав, бо коли б пізнали, то не розіп'яли би Господа слави.
- ⁹ Але, як написано: Чого око не бачило й вухо не чуло і що на серце людині не приходило, — те приготував Бог тим, які люблять Його!
- ¹⁰ Нам це Бог відкрив через [Свого] Духа, бо Дух досліджує все, навіть глибини Божі.
- ¹¹ Бо хто з людей знає те, що є в людині, крім духа людини, який живе в ній? Так само й Божого ніхто не пізнав, хіба тільки Дух Божий.
- ¹² Ми ж одержали не духа світу, але Духа, Який від Бога, щоби знати те, що дароване нам Богом;
- ¹³ про що й говоримо не вченими словами людської мудрості, але навченими [Святим] Духом, порівнюючи духовне з Духовним.
- ¹⁴ Адже душевна людина не приймає того, що від Божого Духа, бо для неї це безумство й вона не може цього зрозуміти, тому що це досліджується духовно.
- ¹⁵ Духовна ж людина про все це судить, а її саму ніхто не судить.
- ¹⁶ Бо хто пізнав розум Господа, хто повчатиме Його? Ми ж маємо розум Христа!

1 Коринтян 3

Принципи духовного зростання

- ¹ Однак, брати, я не міг говорити до вас як до духовних, але як до тілесних, як до немовлят у Христі.
- ² Я годував вас молоком, а не твердою їжею, тому що ви не могли їсти, та й тепер ще не можете,
- ³ бо ви ще тілесні. Адже коли між вами є заздрість, суперечки [й розділення], то хіба ви не тілесні, хіба ви не поведетеся по-людському?
- ⁴ Бо коли хтось каже: Я — Павлів, а інший: Я — Аполлосів, то чи ж ви не [тілесні] люди?
- ⁵ Хто такий Аполлос? Або хто Павло? [Вони тільки] служителі, через яких ви повірили, — кому скільки вділив Господь.
- ⁶ Я посадив, Аполлос поливав, та зростив Бог.
- ⁷ Тому ні той, хто садить, ні той, хто поливає, не є чимось, але Бог, Який вирощує!

8 Хто садить і хто поливає, є одне; кожний одержить особисту нагороду згідно зі своєю працею.

9 Бо ми є Божими співпрацівниками; ви є Божою нивою, Божою будівлею.

10 Згідно з Божою благодаттю, яка мені дана, я, немов той мудрий будівничий, поклав підвалину, а інший будує на ній. Тож нехай кожний пильнує, як буде!

11 Адже ніхто не може покласти іншої основи, крім уже покладеної, а нею є Ісус Христос.

12 Коли хто будує на [цій] основі із золота, срібла, коштовного каміння, дерева, сіна чи соломи,

13 то діло кожного виявиться; день покаже, бо виявляється вогнем; сам же вогонь і випробує діло кожного, — яким воно є.

14 Коли чийсь діло, яке він збудував, устоїть, той одержить нагороду,

15 а чие діло згорить, той зазнає шкоди; втім, сам він спасеться, та наче через вогонь.

Ми — Божий храм

16 Хіба не знаєте, що ви — храм Божий, і що Божий Дух живе в вас?

17 Якщо хто нищить Божий храм, того знищить Бог, адже Божий храм святий, а ним є ви.

18 Хай ніхто себе не обманює. Якщо комусь між вами здається, що він мудрий у цьому віці, нехай стане нерозумним, аби стати мудрим.

19 Адже мудрість цього світу є безумством у Бога. Як написано: Він ловить премудрих у їхніх хитрощах.

20 І знову: Господь знає думки мудрих, що вони марні.

21 Тому хай ніхто не хвалиться між людьми, бо все воно ваше:

22 чи Павло, чи Аполлос, чи Кифа, чи світ, чи життя, чи смерть, чи теперішнє, чи майбутнє — усе ваше!

23 Ви ж — Христові, а Христос — Божий.

1 Коринтян 4

Передчасно нічого не судіть!

1 Нехай кожний вважає нас слугами Христовими та управителями Божих таємниць.

2 А від управителів вимагається, щоб кожний був вірний.

3 Тож Мені найменше залежить, як про мене судите ви або якийвзагалі людський суд, бо я і сам себе не суджу.

⁴ І хоч я ні в чому не відчуваю себе винним, але цим я не є виправданий. Адже Той, Хто мене судить, то Господь.

⁵ Тому передчасно нічого не судить, доки не прийде Господь, Який і освітить таємниці п'їтьми, і виявить задуми сердець, — тоді кожному буде похвала від Бога.

Немає підстав величатися

⁶ Це, брати, відніс я до себе й до Аполлоса задля вас, щоб ви навчилися від нас [думати] не більше від того, що написано, аби ви один перед одним не ставили себе вище за інших.

⁷ Бо хто тебе виділяє? Що ти маєш, чого б ти не отримав? А якщо отримав, то чому хвалишся, неначе той, хто не одержав?

⁸ Ось ви наситилися, ось ви збагатилися і без нас стали панувати. О, якби ви насправді запанували, щоб і нам з вами панувати!

⁹ Але я вважаю, що Бог поставив нас, апостолів, останніми, наче приречених на смерть, адже ми стали видовищем для світу, для ангелів і для людей.

¹⁰ Ми нерозумні заради Христа, ви ж мудрі в Христі; ми немічні, ви сильні; ви в пошані, ми в безчесті.

¹¹ Навіть тепер ми голодні та спрагли, голі й биті; ми тиняємося,

¹² трудимося, працюючи власними руками. Коли нас ображають, ми благословляємо, коли переслідують — терпимо,

¹³ коли лають — молимося; ми стали, наче сміття для світу, як покидьки для всіх аж досі.

Заклик до наслідування

¹⁴ Не соромлячи вас, це пишу, але повчаю, як своїх любих дітей.

¹⁵ Бо хоч і маєте безліч учителів у Христі, але батьків небагато; я ж через Євангеліє породив вас у Христі Ісусі.

¹⁶ Тож благаю я вас: наслідуйте мене, [як і я — Христа].

¹⁷ Задля цього послав я до вас Тимофія, який є моїм улюбленим і вірним сином у Господі; він вам пригадає мої дороги в Христі Ісусі, як я всюди, у кожній Церкві навчаю.

¹⁸ Бо деякі загорділи, наче б я не мав прийти до вас.

¹⁹ Якщо Господь забажає, я прийду незабаром до вас і пізнаю не слово гордїїв, а силу.

²⁰ Адже Царство Боже не в слові, а в силі.

²¹ Чого бажаєте? Чи маю прийти до вас з різкою, чи з любов'ю та духом лагідності?

1 Коринтян 5

Застереження від розпусти

- ¹ Ходять чутки, що між вами є розпушта, і то така розпушта, якої навіть між язичниками немає, що хтось має за дружину — дружину батька.
- ² А ви загорділи, замість того, аби плакати, щоб видалений був з-посеред вас той, хто зробив це діло.
- ³ Тому, будучи відсутній тілом, але присутній духом, я, немов присутній між вами, так розсудив того, хто таке вчинив:
- ⁴ коли в Ім'я Господа нашого Ісуса [Христа] зберетеся ви і мій дух, із силою Господа нашого Ісуса, —
- ⁵ віддати такого сатані на погибель тіла, щоби дух спасся в день [нашого] Господа [Ісуса Христа].
- ⁶ Не личить вам хвалитися. Хіба не знаєте, що невелика кількість закваски заквашує все тісто?
- ⁷ [Тому] усуньте стару закваску, щоби бути новим тістом, бо ви прісні, адже наша Пасха — Христос, принесений [за нас] у жертву.
- ⁸ Тому святкуймо не в старій заквасці й не в заквасці злоби та лукавства, а в прісності щирості та істини.

Вилучіть з-поміж себе лихого

- ⁹ Написав я вам у посланні не спілкуватися з розпусниками;
- ¹⁰ [і] то не взагалі з розпусниками цього світу — з користолобцями, грабіжниками чи з ідолопоклонниками, бо інакше ви мали б вийти з цього світу;
- ¹¹ але тепер я написав вам не спілкуватися з тим, хто називає себе братом, але є розпусником або користолобцем, ідолопоклонником чи наклепником, п'яницею або грабіжником, — з такими навіть не їсти разом.
- ¹² Тож чого мені судити тих, хто зовні? Хіба ви не судите внутрішніх?
- ¹³ А зовнішніх судитиме Бог. Вилучіть з-поміж себе лихого!

1 Коринтян 6

Вирішення суперечок

- ¹ Як наважується хтось із вас, маючи справу з іншим, судитися в неправедних, а не у святих?
- ² Хіба ви не знаєте, що святі будуть судити світ? І якщо ви будете судити світ, то чи не є ви гідними судити менші справи?
- ³ Чи не знаєте, що ми будемо судити ангелів, а не тільки життєві справи?

- ⁴ А ви, маючи життєві судові справи, настановляєте суддями тих, хто нічого не значить у Церкві?
- ⁵ На сором вам це кажу. Хіба між вами немає жодного розумного, який міг би розсудити поміж своїми братами?
- ⁶ Але брат з братом судиться, та ще й перед невірними!
- ⁷ Ганебним для вас є вже те, що маєте між собою судові справи. Чому краще не стерпіти кривди? Чому краще не зазнати втрати?
- ⁸ А ви кривдите і обманюєте, і до того ж братів.

Неправедних у Божому Царстві не буде

- ⁹ Хіба ви не знаєте, що неправедні не успадкують Божого Царства? Не обманюйте себе: ні розпусники, ні ідолопоклонники, ні перелюбники, ні блудники, ні мужоложники,
- ¹⁰ ні злодії, ні користолюбці, ні п'яниці, ні наклепники, ні розбійники Божого Царства не успадкують.
- ¹¹ І такими були деякі з вас, але ви обмилися, ви освятилися, ви виправдалися Ім'ям Господа Ісуса Христа і Духом нашого Бога.

Свобода в Христі і праведність

- ¹² Усе мені можна, та не все на користь. Усе мені можна, та ніщо не повинно заволодіти мною.
- ¹³ Їжа для шлунка, і шлунок для їжі, але Бог і одне й друге знищить. Тіло не для розпусти, але для Господа, і Господь для тіла.
- ¹⁴ Адже Бог і Господа воскресив, воскресить і нас Своєю силою.
- ¹⁵ Хіба не знаєте, що ваші тіла є члени Христа? Тож невже, взявши члени Христа, зроблю їх членами розпусниці? Зовсім ні!
- ¹⁶ Хіба ви не знаєте, що той, хто єднається з розпусницею, стає з нею одним тілом? Адже сказано: Обоє будуть одним тілом.
- ¹⁷ А хто з Господом єднається, стає з Ним одним духом.
- ¹⁸ Утікайте від розпусти. Кожний гріх, який тільки чинить людина, є поза тілом. А хто чинить розпусту, той грішить проти власного тіла.
- ¹⁹ Хіба ви не знаєте, що ваші тіла — це храм Святого Духа, Який є у вас і Якого ви маєте від Бога, і що ви не належите самим собі?
- ²⁰ Адже ви викуплені за ціну. Тому прославляйте Бога у вашому тілі [та у вашому дусі, які належать Богові].

1 Коринтян 7

Про подружнє життя

- 1 А про те, що ви написали [мені], то добре було б чоловікові не торкатися жінки.
- 2 Але щоб уникнути розпусти, нехай кожний чоловік має свою дружину і кожна жінка нехай має свого чоловіка.
- 3 Нехай чоловік віддає дружині належну [любов], так само й дружина чоловікові.
- 4 Дружина не має влади над своїм тілом, а чоловік; так само й чоловік не має влади над своїм тілом, а дружина.
- 5 Не ухиляйтеся одне від одного, хіба що за згодою, тимчасово, коли перебуваєте в [пості й] молитві, — і знову будьте разом, щоб сатана не спокушав вас нестриманістю вашою.
- 6 Кажу це як раду, не як наказ.
- 7 Бажаю, щоб усі люди були, як і я, але кожний має свій дар від Бога: один такий, другий інший.
- 8 Неодруженим і вдовам кажу: добре їм, якщо залишаться, як і я.
- 9 Коли ж не можуть стримуватися, хай одружуються, бо краще одружитися, ніж розпалюватися.
- 10 А тим, які одружилися, не я наказую, а Господь: щоби дружина із чоловіком не розлучалася.
- 11 Якщо ж і розлучиться, нехай залишається неодруженою або ж нехай помириться із чоловіком; і чоловік хай не розлучається з дружиною.
- 12 Іншим вже кажу я, а не Господь: якщо якийсь брат має невіруючу дружину, і та згідна жити з ним, хай її не покидає.
- 13 А коли яка жінка має невіруючого чоловіка і той погоджується жити з нею, хай не покидає чоловіка.
- 14 Бо невіруючий чоловік освячується через дружину, а невіруюча дружина освячується через брата. А в іншому випадку ваші діти були б нечисті; тепер же вони святі.
- 15 Якщо ж невіруючий розлучається, — хай розлучається; брат чи сестра в таких випадках не зв'язані, адже для миру покликав вас Бог.
- 16 Звідки знаєш, дружино, що ти не спасеш чоловіка? Або звідки ти знаєш, чоловіче, що не спасеш дружини?

Поведінка християнина

- 17 Нехай тільки кожний так поводить, як кому визначив Господь, коли був покликаний Богом. І так я навчаю в усіх Церквах.
- 18 Коли хто був покликаний в обрізанні, — хай він не цурається цього. Коли хто був покликаний в необрізанні, — хай не обрізається.

- 19 Обрізання ніщо і необрізання ніщо; головне — зберігати Божі заповіді.
- 20 Кожний нехай залишається в тому покликанні, в якому був покликаний.
- 21 Ти був покликаний, будучи рабом? Не журися! Та коли можеш стати вільним, — скористайся цим.
- 22 Адже раб, покликаний Господом, є вільним у Господа. Так само покликаний вільним є рабом Христа.
- 23 Ви викуплені за ціну, тож не ставайте рабами людей.
- 24 Кожний, брати, нехай залишається перед Богом у тому стані, в якому був покликаний.

Поради дівчатам і вдовам

- 25 Що ж до дівчат, то я наказу від Господа не маю, а даю пораду як той, хто помилуваний Господом і гідний довіри.
- 26 Тому, з огляду на теперішні утиски, визнаю за краще, що людині добре залишатися так.
- 27 Ти зв'язаний з дружиною? Не шукай розлучення. Вільний від дружини? Не шукай дружини.
- 28 Якщо ж і одружишся, — ти не згрішив; і якщо дівчина вийде заміж, — не згрішила. Але вони матимуть тілесні страждання, тож мені вас шкода.
- 29 Це кажу, брати, бо час короткий, — тому хай і ті, хто має дружину, будуть як ті, які їх не мають,
- 30 а хто плаче, хай будуть як ті, котрі не плачуть, а ті, хто радіє, — як ті, котрі не радіють, а ті, хто купує, — як ті, котрі нічим не володіють,
- 31 і ті, хто користується світом, — як ті, котрі ним не користуються, бо минає образ цього світу.
- 32 Я ж бажаю, щоб ви не мали клопотів. Хто не одружився, — турбується про Господне, як догодити Господу,
- 33 а хто одружився, — турбується про світське, як догодити дружині,
- 34 і тому він роздвоєний. І незаміжня жінка, і дівчина турбується про Господне, щоби бути святою тілом і духом, а та, яка вийшла заміж, турбується про світське, як догодити чоловікові.
- 35 Кажу це для вашої користі, а не для того, щоб ярмо на вас накласти, щоб ви з гідністю і ревно трималися Господа.
- 36 Як хтось думає про свою дівчину, що недобре, коли вона так залишиться і в зрілому віці, то нехай робить, як хоче, — він не грішить: хай такі виходять заміж.
- 37 А як хто непохитний серцем і без примусу має владу над своєю волею, і постановив у своєму серці зберегти її дівчиною, той добре зробить.

³⁸Отже, хто видає заміж дівчину, добре робить, а хто не видає її, робить ще краще.

³⁹ Жінка зв'язана [законом], доки живе її чоловік. Якщо ж помре чоловік, вона вільна вийти заміж за кого хоче, тільки щоб у Господі.

⁴⁰ Однак блаженнішою вона є, якщо за моєю порадою залишатиметься так. Думаю, що і я маю Божого Духа.

1 Коринтян 8

Ставлення до посвяченої ідолам їжі

¹ А щодо ідолських жертв, розуміємо, що ми всі маємо знання. Проте знання приводить до зарозумілості, а любов збудовує!

² Якщо хто вважає, ніби щось знає, то він нічого не знає так, як належить знати.

³ Але хто любить Бога, той був пізнаний Ним.

⁴ Адже про їжу, яка приноситься в жертву ідолам, знаємо, що ідол у світі — ніщо, і немає іншого Бога, крім Єдиного.

⁵ Якщо і є так звані боги чи то на небі, чи то на землі, оскільки є багато богів і багато володарів,

⁶ то для нас один Бог — Отець, від Якого походить усе, і для Якого є ми, і один Господь — Ісус Христос, через Якого все, і ми через Нього. [І один Святий Дух, в Якому — усе; і ми є в Ньому].

⁷ Та не у всіх таке знання. Адже деякі, при звичаївшись до ідолів, ще й досі їдять так, наче споживають ідолські жертви, і їхнє сумління, будучи немічним, опоганюється.

Їжа не має бути спокусою для інших

⁸ Їжа не наближає нас до Бога, бо коли не їмо, нічого не втрачаємо, і коли їмо, нічого не набуваємо.

⁹ Та вважайте, щоби це ваше право якось не стало причиною спотикання для немічних.

¹⁰ Адже коли хто бачить, як ти, маючи знання, перебуваєш в ідолській святині, — то хіба його сумління, яке є немічне, не буде заохочене їсти ідолські жертви?

¹¹ І через твоє знання загине немічний брат, за якого Христос помер.

¹² Таким чином, коли ви грішите проти братів, вражаючи їхнє немічне сумління, ви грішите проти Христа.

¹³ Отже, якщо їжа спокушує мого брата, не їстиму м'яса повіки, щоб не спокусити мого брата.

1 Коринтян 9

Права апостола

- 1 Хіба я не вільний? Хіба я не апостол? Хіба я не бачив нашого Господа Ісуса Христа? Хіба ви не є моїм ділом у Господі?
- 2 Коли я не апостол для інших, то для вас я апостол, бо ви є печаттю мого апостольства в Господі.
- 3 Ось моя відповідь тим, які судять мене!
- 4 Чи ми не маємо права їсти та пити?
- 5 Чи ми не маємо права водити із собою сестру-жінку, як і інші апостоли, як брати Господні, як Кифа ?
- 6 Хіба я особисто і Варнава не маємо права не працювати?
- 7 Хто з воїнів служить за свої кошти? Хто садить виноград і не їсть його плоду? Або хто пасе отару і не споживає молока з отари?
- 8 Чи я лише по-людському це кажу? Хіба й Закон не говорить про це?
- 9 Адже в Законі Мойсея написано: Не зав'язуй рота волів, який молотить! Хіба Бог турбується про волів?
- 10 Чи Він це говорить зокрема для нас? Так, це написано для нас, бо хто оре, повинен орати з надією, і хто молотить, повинен молотити з надією, що отримає те, на що сподівається.
- 11 Якщо ми вам посіяли духовне, то чи велика то справа, коли ми пожнемо ваше тілесне?
- 12 Якщо інші на вас мають право, то хіба ми — не більшою мірою? Але ми не скористалися цим правом, а все терпимо, щоб у чомусь не перешкодити Євангелію Христа.
- 13 Хіба ви не знаєте, що ті, які працюють у святому, харчуються зі святилища? А ті, які служать при жертovníку, отримують частку з жертovníка?
- 14 Так само й Господь наказав тим, які проповідують Євангеліє, жити з Євангелія.
- 15 Але я зовсім не скористався цим. І написав я про це не для того, щоб так було для мене, бо краще мені померти, ніж щоби хто знівечив мою похвалу!

Служити для інших

- 16 Адже якщо я звіщаю Євангеліє, то немає чим мені хвалитися, — це мій обов'язок. І горе мені, коли я не звіщатиму Євангелія.
- 17 Якщо я це здійснюю добровільно, то маю нагороду; якщо не добровільно, то виконую доручену мені службу.
- 18 Яка ж моя нагорода? А та, що проповідуючи Євангеліє, я безкорисливо викладатиму Радісну Вістку, щоб не користуватися своїм правом, яке маю з Євангелія.

- 19** Будучи вільним від усіх, я себе підкорив усім, щоби багатьох придбати.
- 20** Для юдеїв я був юдеєм, аби придбати юдеїв. Для тих, які під Законом, я був як той, хто під Законом, щоби придбати тих, котрі під Законом, хоч насправді під Законом я не був.
- 21** Для тих, які без Закону, я жив як той, хто без Закону, хоч не був без Божого Закону, а перебував у Законі Христа, щоби придбати тих, котрі без Закону.
- 22** Став я для німеччин, як той німецький, щоби німеччин здобути. Для всіх я став усім, щоби в усякому разі деяких спасти.
- 23** Усе це я роблю задля Радісної Звістки, щоби стати її співучасником.

Стриманість заради перемоги

- 24** Хіба не знаєте, що ті, які біжать на змаганнях, вони всі біжать, але нагороду одержує один? Тож біжіть, щоби і ви її здобули!
- 25** Кожний, хто змагається, стримується від усього. Вони, — щоби одержати тлінний вінець, ми, — щоби нетлінний.
- 26** Тому я не біжу в непевності та веду кулачний бій не так, аби тільки бити повітря.
- 27** Але я виснажливо вправляюся і приборкую своє тіло, щоби, проповідуючи іншим, самому не виявитися недостойним.

1 Коринтян 10

Повчальні приклади

- 1** Не хочу, брати, щоби ви не знали, що всі наші батьки були під хмарою, і всі перейшли через море;
- 2** усі хрестилися в Мойсея — у хмарі та в морі;
- 3** усі їли ту саму духовну їжу;
- 4** усі пили той самий духовний напій, бо пили з духовної скелі, що йшла слідом за ними, а тою скелею був Христос.
- 5** Але небагатьох їх уподобав Бог, тож вони полягли в пустелі.
- 6** Вони стали прикладом для нас, щоби ми не були пожадливі на зло, як були пожадливі вони.
- 7** Не служіть ідолам, як деякі з них, як написано: Народ сів їсти й пити, і встали, щоби забавлятися.
- 8** Не піддаваймося розпусті, як деякі з них чинили блуд, і полягло їх одного дня двадцять три тисячі.
- 9** Не будемо спокушати Христа, як деякі з них спокушали і загинули від змії.

- 10 Не нарікайте, як деякі з них нарікали і загинули від губителя.
- 11 [Усе] це сталося з ними як прообраз, і записано як пересторога для нас, для яких настав кінець віків.
- 12 Тому, хто вважає, що він стоїть, нехай стережеться, аби не впав.
- 13 Вам випало лише людське випробування. Та вірний Бог не допустить, щоб ви випробовувалися понад міру, але при випробуванні дасть і вихід, аби ви могли його витримати.

Не бути спільниками демонів

- 14 Тому, мої улюблені, втікайте від служіння ідолам.
- 15 Кажу як мудрим: судіть самі про те, що я говорю.
- 16 Чаша благословення, яку благословляємо, — хіба не є вона спільністю в Христовій крові? Хліб, який ломимо, — хіба не є він спільністю в Христовому тілі?
- 17 Оскільки є один хліб, то ми, численні, становимо одне тіло, бо всі ми причащаємося одним хлібом.
- 18 Погляньте на Ізраїля за тілом: хіба ті, котрі їдять жертви, не є спільниками жертovníка?
- 19 То що ж я кажу? Що жертва ідолам є чимось чи ідол є чимось?
- 20 Ні, але те, що жертвують [язичники], — демонам жертвують, а не Богові. Я ж не хочу, щоб ви були спільниками демонів.
- 21 Не можете пити з Господньої чаші та з чаші демонської; не можете бути спільниками Господнього столу і столу демонського.
- 22 Чи будемо викликати ревності в Господа? Невже ми сильніші за Нього?

Робити те, що славить Бога

- 23 Усе [мені] можна, але не все на користь. Усе [мені] можна, але не все буде.
- 24 Хай ніхто не шукає свого власного, але [кожний] те, що для ближнього.
- 25 Їжте все, що продають на ринку, без жодного докору сумління,
- 26 адже Господня земля і все, що на ній!
- 27 Коли хто з невірних запросить вас, і захочете піти, їжте все, що вам запропонують, без жодного докору сумління.
- 28 Та якщо хтось вам скаже: Це з принесеного в жертву ідолам, — не їжте заради того, хто сказав, та через сумління. [Адже Господня земля і все, що на ній].
- 29 Маю на увазі не своє сумління, але іншого. Однак, чому моя свобода має визначатися сумлінням іншого?

- ³⁰ Коли я дякую за їжу, то чому мені дорікають за те, за що я дякую?
- ³¹ Отже, коли ви їсте, коли п'єте чи щось інше робите, усе робіть на славу Божу.
- ³² Не вводьте в спокусу юдеїв, греків і Божу Церкву,
- ³³ як і я в усьому всім догоджаю, не шукаючи своєї користі, алекористі багатьох, щоб вони спаслися.

1 Коринтян 11

Приклади для наслідування

- ¹ Наслідуйте мене, як я — Христа.
- ² Хвалю вас, брати, що про все моє пам'ятаєте й дотримуетесь передань так, як я вам передав.
- ³ Хочу, щоб ви знали, що Христос є головою для кожного чоловіка, для жінки голова — чоловік, а голова Христа — Бог.
- ⁴ Кожний чоловік, який молиться або пророкує з покритою головою, соромить свою голову.
- ⁵ Кожна жінка, яка молиться або пророкує з відкритою головою, соромить голову свою, бо це те саме, якби була обстрижена.
- ⁶ Тож якщо жінка не покривається, нехай острижеться. А якщо жінці соромно стригтися чи голитися, нехай покривається.
- ⁷ Чоловік, будучи образом і славою Бога, не повинен покривати голову, а жінка є славою чоловіка.
- ⁸ Адже чоловік не походить від жінки, але жінка від чоловіка,
- ⁹ оскільки чоловік не був створений задля жінки, але жінка — задля чоловіка.
- ¹⁰ Через це жінка повинна мати на голові знак влади задля ангелів.
- ¹¹ Однак у Господі — ні чоловік без жінки, ні жінка без чоловіка.
- ¹² Бо як жінка від чоловіка, так і чоловік через жінку, але все — від Бога.
- ¹³ Посудіть самі: чи годиться жінці молитися Богові непокритою?
- ¹⁴ Чи ж сама природа вас не вчить, що коли чоловік запускає довге волосся, це сором для нього?
- ¹⁵ Коли жінка відрощує довге волосся, це для неї слава: їй дано волосся замість покривала.
- ¹⁶ Та якщо хто бажає сперечатися, то такого звичаю не маємо ні ми, ні Божі Церкви.
- ¹⁷ Даючи ці зауваження, не хвалю, що збираєтеся ви не на краще, а на гірше.

- 18 По-перше, чую, що коли ви збираєтеся в Церкві, між вами є розділення, чому я частково і вірю.
- 19 Бо так треба, щоб між вами були відмінності в поглядах, аби виявилися між вами й досвідчені.
- 20 Крім того, коли ви сходитеся разом, то не на те, щоби приймати Господню вечерю,
- 21 адже кожний, випереджаючи інших, споживає свою вечерю, тож один голодує, а інший упивається.
- 22 Невже не маєте домів, щоб їсти й пити? Хіба цим ви не зневажаєте Божу Церкву і не соромите тих, які не мають? Що вам сказати? Може, похвалити вас? Ні, за це не похвалю!

Господня Вечеря

- 23 Адже я прийняв це від Господа і вам передав: що Господь Ісус тієї ночі, коли був виданий, узяв хліб,
- 24 і поблагословивши, переломив і сказав: [Прийміть, споживайте], це — тіло Моє, що за вас [ламається]. Робіть це на спомин про Мене!
- 25 Так само й чашу взяв Він по вечері й сказав: Ця чаша — Новий Завіт у Моїй крові. Робіть це щоразу, коли будете пити, — на спомин про Мене!
- 26 Бо щоразу, як тільки будете їсти цей хліб і чашу [цю] пити, ви звіщаєте смерть Господа, аж поки Він прийде!
- 27 Так що, хто їстиме [цей] хліб і питиме Господню чашу недостойно, буде винний супроти тіла й крові Господньої!
- 28 Тож нехай людина випробує себе і так нехай їсть хліб та п'є із чаші.
- 29 Бо хто [недостойно] їсть і п'є, не розрізняючи [Господнє] тіло, той на осуд їсть і п'є.
- 30 Через це між вами багато хворих і недужих, і чимало тих, які впокоїлися.
- 31 Бо якби ми самих себе судили, то нас би не судили.
- 32 А як Господь судить, то повчає нас, щоб ми не були осуджені зі світом.
- 33 Тому, брати мої, як сходитеся їсти, очікуйте один одного.
- 34 Якщо хто голодний, нехай їсть удома, щоб ви не сходилися на осуд. А про решту я дам розпорядження, коли прийду.

1 Коринтян 12

Про духовні дари

- 1 Не хочу, брати, щоб ви були необізнані з духовними дарами.

- ² Знаєте, як ще ви були язичниками, то ходили до німих ідолів, ніби хто водив вас.
- ³ Тому й кажу вам, що ніхто з тих, які промовляють Божим Духом, не скаже: Анатема Ісус! І ніхто не може сказати: Господь Ісус! — хіба тільки Духом Святим.
- ⁴ Дари є різноманітні, а Дух — той самий.
- ⁵ І служіння різноманітні, а Господь той самий.
- ⁶ І дії різноманітні, а Бог той самий, — Він робить усе в усіх.
- ⁷ Кожному дається виявлення Духа на спільну користь.
- ⁸ Одному Дух дає слово мудрості, іншому — слово знання тим же Духом,
- ⁹ іншому — віру тим же Духом, іншому — дари оздоровлень тим самим Духом,
- ¹⁰ іншому — робити чудеса, іншому — пророкувати, іншому — розпізнавати духів, іншому — різні мови, іншому — пояснення мов.

Об'єднані одним Духом

- ¹¹ А все це робить один і той же Дух, даючи окремо кожному, як хоче.
- ¹² Бо як тіло одне, але має багато членів, так і всі члени: хоч їх багато, становлять [одне] тіло, — так і Христос.
- ¹³ Адже всі ми хрещені одним Духом в одне тіло: чи то юдеї, чи греки, чи раби, чи вільні, — усі одним Духом напоєні.
- ¹⁴ Бо тіло складається не з одного члена, а з багатьох.
- ¹⁵ Якщо скаже нога, що «я не рука і тому не належу до тіла», то хіба через це вона не належить до тіла?
- ¹⁶ І якщо вухо скаже, що «я не око і тому не належу до тіла», то хіба через це воно не належить до тіла?
- ¹⁷ Якщо все тіло є оком, то де слух? Якщо все є слухом, то де нюх?
- ¹⁸ Тепер же Бог розмістив члени в тілі — кожного з них, як забажав.
- ¹⁹ Якби всі були одним членом, то де тіло?
- ²⁰ Тепер же — членів багато, а тіло одне.
- ²¹ Не може око сказати руці: Ти мені не потрібна. Або знову — голова ногам: Ви мені не потрібні.
- ²² Але ті члени тіла, що вважаються слабшими, значно більше потрібні.
- ²³ А ті, які вважаємо непристойними в тілі, саме їх більше шануємо; і непоказні наші члени одержують більшу повагу,

²⁴а наші показні члени цього не потребують. Бог склав тіло так, що нижчому дав більшу пошану,

²⁵ щоб не було поділу в тілі, але щоби члени одні про одних дбали.

²⁶І якщо страждає один член, з ним страждають усі члени; якщо в пошані один член, з ним радіють усі члени.

²⁷Ви — тіло Христа, а окремо ви члени.

²⁸Деяких Бог поставив у Церкві: по-перше — апостолами, по-друге — пророками, по-третє — учителями; потім — чудеса, тоді — дари оздоровлення, допомоги, управління, знання різних мов.

²⁹Чи всі апостоли? Чи всі пророки? Чи всі вчителі? Чи всі творять чудеса?

³⁰Чи всі мають дари оздоровляти? Чи всі мовами говорять? Чи всі пояснюють?

³¹Тож ревно дбайте про більші дари, а далі я вам показую ще кращий шлях.

1 Коринтян 13

Гімн любові

¹ Коли я говорю людськими й ангельськими мовами, але любові не маю, то став я дзвінкою міддю або гучним кимвалом.

² І коли маю пророцтво, осягнув усі таємниці й повноту знання, коли маю повноту віри, так що гори переставляю, але любові не маю, — то я ніщо.

³ І коли я роздам усе своє майно, коли віддам своє тіло на спалення, але любові не маю, то жодної користі не матиму.

⁴ Любов довго терпить, любов милосердна, не заздрить, любов не величається, не гордиться,

⁵ не поводить ся непристойно, не шукає свого власного, не спалахує гнівом, не задумує лихого,

⁶ не радіє з несправедливості, а радіє з істини;

⁷ усе переносить, усьому довіряє, завжди надіється, усе перетерпить.

⁸ Любов ніколи не минає. Хоч існують пророцтва, та припиняться; хоч є мови, та замовкнуть; хоч є знання, та зникне.

Попереду — досконале

⁹Адже ми знаємо частково й пророкуємо частково.

¹⁰Коли ж настане досконале, [тоді] припиниться часткове.

¹¹Коли я був дитиною, то й говорив, як дитина, думав, як дитина, розумів, як дитина. Коли став дорослим чоловіком, то відкинув дитяче.

12 Тепер бачимо, як у дзеркалі, неясно; тоді ж — обличчям до обличчя. Тепер знаю частково, а тоді пізнаю так, як і сам був пізнаний.

13 Тепер залишаються ці три: віра, надія, любов; та найбільша з них — любов.

1 Коринтян 14

Використання духовних дарів

1 Дбайте про любов, прагніть до духовного, особливо, щоби пророкувати.

2 Як хто говорить мовами, той говорить не людям, а Богові, бо ніхто не розуміє; він же духом говорить таємне.

3 А хто пророкує, той промовляє до людей для збудування, втіхи і розради.

4 Хто говорить мовами, той збудовує себе, а хто пророкує, той збудовує Церкву.

5 Бажаю, щоби ви всі говорили мовами, але краще — щоби пророкували, адже той більший, хто пророкує, ніж той, хто говорить мовами; хіба що хтось пояснює, щоби Церкві було на збудування.

6 Тепер же, брати, коли прийду до вас і буду говорити мовами, то яку користь вам принесу, якщо не говоритиму вам або відкриттям, або знанням, або пророцтвом, або повчанням?

7 Бо й бездушні речі, які видають звук, — чи то сопілка, чи то арфа, — якщо вони не звучать по-різному, то як зрозуміти, що грає або що звучить?

8 Бо якщо й сурма дасть непевний звук, то хто готуватиметься до бою?

9 Так і ви: якщо язиком не вимовите зрозумілого слова, то як дізнатися, про що йдеться? Ви будете говорити на вітер.

10 Хоч справді є багато мов у світі, та жодна [з них] не без значення.

11 Отже, якщо не розумію значення слів, то буду чужинцем для того, хто говорить, а той, хто промовляє, — чужинцем для мене.

12 Так само і ви: оскільки прагнете духовних дарів, — просіть, щоби мати їх щедро на збудування Церкви.

13 Той, хто говорить мовами, нехай молиться, щоби умів пояснити.

14 Адже коли молюся мовою, молиться мій дух, а мій розум без плоду.

15 Як же тоді бути? Помолюся духом — помолюся і розумом; заспіваю духом — заспіваю і розумом.

16 Бо коли благословляєш духом, то як після твоєї подяки скаже амінь той, хто є на місці простої людини? Адже не зрозуміє, що ти говориш!

17 Ти добре дякуєш, але інший не будується.

18 Дякую Богові, що більше за всіх вас розмовляю мовами.

- 19** Але в Церкві волюю п'ять слів сказати своїм розумом, щоб і інших навчити, ніж десятки тисяч слів незрозумілою мовою.
- 20** Брати, не будьте дітьми розумом. Будьте дітьми щодо зла, а розумом ставайте досконалими.
- 21** У Законі написано: Іншими мовами й іншими вустами заговорю до цього народу, але й тоді вони Мене не послухають, — каже Господь.
- 22** Тож мови є знаком не для вірних, а для невірних, пророцтво ж не для невірних, а для вірних.
- 23** Коли зійдеться вся Церква разом, і всі говоритимуть мовами, а ввійдуть туди прості або невіруючі люди, то хіба вони не скажуть, що ви збожеволіли?
- 24** Коли ж усі пророкують, а ввійде якийсь невіруючий або простий, то його всі звинуватять і всі засудять;
- 25** отже, приховане в його серці виявиться: він упаде ниць, поклониться Богові, заявляючи, що справді є Бог між вами.
- 26** Як же тоді бути, брати? Коли сходитеся, кожний [з вас] має псалом, має повчання, має мову, має відкриття, має пояснення, — то все нехай служить на збудування.
- 27** Якщо хто говорить мовою, говоріть по двоє або найбільше по троє, і то по черзі, а один нехай пояснює.
- 28** Якщо ж не буде того, хто пояснює, нехай у Церкві мовчить, а говорить собі та Богові.
- 29** А пророки хай промовляють по двоє або по троє, а інші хай розмірковують.
- 30** Коли ж іншому з тих, які сидять, буде відкриття, то першому слід замовкнути.
- 31** Бо всі можете один за одним пророкувати, щоб усі навчалися і всі втішались.

Бог миру і порядку

- 32** Адже духи пророків коряться пророкам,
- 33** тому що Бог не є Богом безладдя, але миру. Як і по всіх святих Церквах,
- 34** хай [ваші] жінки в Церкві мовчать. Бо їм не дозволяється говорити, а тільки коритися, як про це і Закон каже.
- 35** Якщо ж хочуть чогось навчитися, хай удома запитують своїх чоловіків, бо не личить жінці в Церкві говорити.
- 36** Хіба від вас вийшло Боже Слово? Чи прийшло воно до вас одних?
- 37** Якщо хто вважає себе за пророка або за духовного, нехай розуміє, що оце пишу я вам, бо то — Господня заповідь.
- 38** Коли хто не розуміє, — хай не розуміє.

³⁹ Тому, брати [мої], майте ревність пророкувати, та не забороняйте говорити мовами.

⁴⁰ Але все нехай відбувається пристойно і організовано.

1 Коринтян 15

Добра Звістка

¹ Звіщаю вам, брати, Євангеліє, яке я вам сповістив, яке ви прийняли, в якому стоїте і

² яким спасаєтеся, коли дотримуєте слово таким, яким я вам його сповістив; якщо ж ні, — ви повірили надаремно.

³ Найперше я вам передав те, що й прийняв, що Христос, згідно з Писанням, помер за наші гріхи,

⁴ і Він був похований, і третього дня воскрес, згідно з Писанням;

⁵ і з'явився Кифі, тоді дванадцятьом;

⁶ після того Він з'явився одночасно понад п'ятистам братам, з яких багато хто живе ще й донині, а деякі спочили.

⁷ Пізніше з'явився Якову, а тоді — усім апостолам;

⁸ нарешті з'явився і мені, — наче якомусь недоноскові.

⁹ Адже я найменший з апостолів, недостойний називатися апостолом, оскільки я переслідував Божу Церкву.

¹⁰ Та благодаттю Божою я є тим, ким є. Його благодать, що в мені, не була марною, бо я трудився більше за них усіх; втім, не я, а Божа благодать, що була зі мною.

¹¹ Тож чи я, чи вони, але ми так проповідуємо, і так ви повірили.

¹² Коли ж про Христа проповідується, що Він воскрес із мертвих, то як деякі з вас кажуть, що немає воскресіння мертвих?

¹³ Якщо немає воскресіння мертвих, то й Христос не воскрес.

¹⁴ А якщо Христос не воскрес, тоді марна й проповідь наша, марна й віра ваша.

¹⁵ Ми ж виявляємося неправдивими Божими свідками, бо засвідчили про Бога, що Він воскресив Христа, Якого не воскресив, якщо насправді мертві не воскресають.

¹⁶ Адже коли мертві не воскресають, то й Христос не воскрес.

¹⁷ Якщо ж Христос не воскрес, тоді віра ваша марна: ви все ще в гріхах ваших.

¹⁸ Тоді й ті, які упокоїлися у Христі, загинули!

Про воскресіння мертвих

- 19 Коли ми надіємося на Христа тільки в цьому житті, то ми найнещасніші з усіх людей!
- 20 Та тепер Христос устав з мертвих, — первісток з покійних.
- 21 Оскільки смерть через людину, — то через людину й воскресіння мертвих.
- 22 Як в Адамі всі помирають, так у Христі всі оживуть.
- 23 Кожний у своєму порядку: первісток Христос, потім ті, які Христові, — під час Його приходу,
- 24 а потім — кінець, коли Він передасть царство Богові й Отцеві, коли знищить усяку владу, усяке панування та силу.
- 25 Бо Йому належить царювати, доки не покладе всіх Своїх ворогів Собі під ноги.
- 26 Останній ворог, який буде знищений, — це смерть,
- 27 бо все підкорив Йому під ноги. Коли ж каже, що все вже підкорене, то ясно, що це за винятком Того, Хто підкорив Йому все.
- 28 Коли ж підкорить Йому все, тоді й Сам Син підкориться Тому, Хто підкорив Йому все, щоб Він був Богом усім і в усьому.
- 29 Бо що роблять ті, які хрестяться заради мертвих? Якщо мертві взагалі не встають, то навіщо хреститися задля мертвих?
- 30 Для чого ми постійно наражаємося на небезпеки?
- 31 Я щодня помираю; така ваша похвала, брати, яку маю в Христі Ісусі, нашому Господі.
- 32 Коли я боровся зі звірами в Ефесі як людина, то яка мені від того користь? Якщо мертві не встають, то «будемо їсти і пити, бо завтра помремо».
- 33 Не давайте себе обманути: погане товариство псує добрі звичаї.
- 34 Станьте насправді тверезими й не грішіть, бо деякі, кажу вам на сором, Бога не знають.
- 35 Але дехто скаже: Як же мертві встануть? В якому тілі придуть?
- 36 Нерозумний! Те, що ти сієш, не оживе, якщо не помре.
- 37 І те, що ти сієш, то не майбутнє тіло сієш, а тільки зерно, яке прийдеться, — пшениці чи чогось іншого.
- 38 А Бог дає йому тіло, яке забажає: кожному насінню — власне тіло.
- 39 Не кожне тіло є таким самим тілом; інше тіло в людей, інше — у тварин, інше — в риб, інше — у птахів.
- 40 Є тіла небесні й тіла земні. Але одна слава в небесних, а інша — у земних.

- 41 Інша слава в сонця, інша слава в місяця, інша слава в зірок, бо зірка від зірки відрізняється славою.
- 42 Так само й воскресіння мертвих: сіється в тлінні, встає в нетлінні;
- 43 сіється в неслав'ї, встає в слав'ї; сіється в немочі, встає в силі;
- 44 сіється тіло душевне, встає тіло духовне. Якщо є тіло душевне, то є й духовне.
- 45 Так і написано: Перша людина — Адам — став живою душею, а останній Адам — Дух, Який оживляє.
- 46 Але не духовний спочатку, а душевний; потім — духовний.
- 47 Перша людина — із землі, земна. Друга Людина, [Господь], — з неба.
- 48 Який земний — такі й земні, і Який небесний — такі й небесні.
- 49 І як ми носили образ земного, так носитимемо образ небесного.
- 50 Ось що кажу, брати: тіло й кров Божого Царства успадкувати не можуть, і тління нетлінного не успадковує.
- 51 Ось кажу вам таємницю: не всі ми впокоїмося, але всі перемінімося, —
- 52 раптово, миттєво, при останній сурмі; вона засурмить — і мертві воскреснуть нетлінними, а ми перемінімося.
- 53 Адже це тлінне має зодягнутися в нетління, і це смертне має зодягнутися в безсмертя.
- 54 Коли ж це тлінне зодягнеться в нетління, а смертне зодягнеться в безсмертя, тоді збудуться написані слова: Смерть поглинута перемогою!
- 55 Смерте, де твоя перемога? Де твоє, смерте, жало?
- 56 Жало смерті — це гріх, а сила гріха — Закон.
- 57 Та подяка Богові, що Він дає нам перемогу через Господа нашого Ісуса Христа.
- 58 Тому, мої любі брати, будьте стійкі, непохитні, завжди відзначайтеся в Господньому ділі, знаючи, що ваша праця в Господі не даремна.

1 Коринтян 16

Пожертви для святих

- 1 Щодо збирання пожертвувань для святих, то робіть так само, як я постановив для галатійських Церков.
- 2 Першого дня тижня нехай кожний із вас відкладає в себе, зберігаючи те, що може дати, аби не збирати тоді, коли прийду.
- 3 Коли ж прийду, то пошлю з листом тих, кому довірите віднести ваш дар у Єрусалим.

⁴ Якщо ж потрібно буде і мені йти, то вони підуть зі мною.

Широко відчинені двері

⁵ Прийду до вас, як перейду Македонію, бо проходжу через Македонію.

⁶ У вас же, коли буде можливо, я залишуся, а то й перезимую, щоб ви мене провели, куди піду.

⁷ Тепер же не хочу бачитися з вами мимохідь, бо маю надію, якщо Господь дозволить, якийсь час перебути між вами.

⁸ В Ефесі ж пробуду до П'ятидесятниці,

⁹ бо переді мною відкрилися великі й широкі двері, та противників багато.

Шануйте служителів

¹⁰ Коли ж прийде Тимофій, подбайте, щоб він у вас почувався безпечно, бо він, як і я, робить Господнє діло.

¹¹ Хай ніхто не погордує ним, але відпровадьте його з миром, щоби прийшов до мене, оскільки я з братами очікую його.

¹² Щодо брата Аполлоса, то я дуже просив його, щоби з братами прийшов до вас, але він не виявив бажання прийти тепер; прийде, коли матиме нагоду.

¹³ Пильнуйте, стійте у вірі, будьте мужніми та сильними!

¹⁴ Усе між вами нехай робиться з любов'ю.

¹⁵ Прошу вас, брати: ви знаєте дім Степана, оскільки він є початком в Ахаї, — вони віддали себе на служіння святим, —

¹⁶ і ви підкоряйтеся таким, — як і кожному, хто співслужить і трудиться.

¹⁷ Радію я з приходу Степана, Фортуната і Ахаїка, бо вони заповнили вашу відсутність,

¹⁸ і мій і ваш дух заспокоїли. Шануйте таких.

Заключні привітання

¹⁹ Вітають вас Церкви Азії. Щиро вітають вас у Господі Акила й Прискила з їхньою домашньою Церквою.

²⁰ Вітають вас усі брати. Вітайте одне одного святим поцілунком.

²¹ Привітання моєю рукою — рукою Павла.

²² Хто не любить Господа, нехай буде відлучений. Марана-та!

²³ Благодать Господа Ісуса [Христа] нехай буде з вами!

²⁴ Любов моя з усіма вами у Христі Ісусі. [Амінь].

Друге послання апостола Павла до коринтян

2 Коринтян 1

Вітання і підбадьорення

- ¹ Павло, з Божої волі апостол Ісуса Христа, та брат Тимофій — до Божої Церкви в Коринті з усіма святими, які в усій Ахаї:
- ² благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа.
- ³ Благословенний Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, Отець співчуття і Бог усякої втіхи,
- ⁴ Який розраджує нас у всіх наших скорботах, аби і ми могли потішати тих, хто перебуває у різних скорботах, утіхою, якою Бог потішає нас самих.
- ⁵ Наскільки в нас множаться страждання Христа, настільки через Христа множаться і наша втіха.
- ⁶ Якщо терпимо, то це для вашої втіхи та спасіння; коли втішаємося, то це для вашої втіхи [та спасіння], що дає вам силу терпеливо переносити ті страждання, які й ми переносимо.
- ⁷ І наша надія щодо вас певна, бо знаємо, що ви є нашими співучасниками як у стражданнях, так і в radoшах.
- ⁸ Не хочемо, щоб ви, брати, не знали про наші труднощі, що трапилися [з нами] в Азії, бо нам було надзвичайно важко, понад силу, так що й не надіялися вже жити.
- ⁹ Але самі в собі ми мали присуд смерті, щоб не надіятися на себе самих, але на Бога, Який воскрешає мертвих,
- ¹⁰ Який і визволив нас від такої смерті, і визволить; на Нього ми надіємося, що й надалі визволятиме,
- ¹¹ через сприяння вашої молитви за нас, щоби за дар, одержаний нами від багатьох, багато хто дякував за нас.
- ¹² Наша похвала така: свідчення нашого сумління, що ми жили на світі, — особливо серед вас, — у простоті та Божій чистоті, не в тілесній мудрості, але в Божій благодаті.

Важливість співпраці та взаєморозуміння

- ¹³ І ми пишемо вам не що інше, як те, що читаєте і що розумієте; і я сподіваюся, що повністю зрозумієте,
- ¹⁴ як частково ви вже зрозуміли нас, що ми є для вас похвалою, як і ви для нас, у день Господа нашого Ісуса.
- ¹⁵ Із цією певністю я хотів прибути до вас раніше, щоб ви вдруге мали благодать,

- 16 а від вас піти в Македонію, а з Македонії знову прийти до вас, щоб ви відправили мене до Юдеї.
- 17 Задумавши так, чи вчинив я щось легковажно? Або коли щось задумую, то тілесно задумую, щоб «так» було в мене «так», а «ні» — «ні»?
- 18 Але вірний Бог, що наше слово до вас не було і «так», і «ні».
- 19 Божий Син, Ісус Христос, Якого між вами проповідував я, Силуан і Тимофій, не був «так» і «ні»; у Ньому завжди було — «так»!
- 20 Бо скільки є Божих обітниць, то всі в Ньому — «так»! І в Ньому — «амінь»: для слави Бога через нас!
- 21 Той, Хто зміцнює нас з вами у Христі і Хто помазав нас, — це Бог.
- 22 Він дав нам печать, дарував завдаток Духа в наші серця.
- 23 Тож я закликаю Бога за свідка моєї душі, Який щадив вас і не прийшов у Коринт дотепер.
- 24 Не тому, що хочемо панувати над вашою вірою, але разом співпрацюємо для вашої радості, адже у вірі ви стоїте твердо!

2 Коринтян 2

Смуток апостола

- 1 Я про себе вирішив не приходити до вас знову зі смутком.
- 2 Бо коли я спричиняю вам прикрість, то хто потішить мене, як не той, хто зазнав від мене прикрості?
- 3 Те саме я писав [вам], щоб коли прийду, не мав смутку [за смутком] від тих, від кого належить мені мати радість, бо я переконаний щодо вас, що моя радість — вона є для всіх вас.
- 4 З великим сумом і болем серця писав я вам, обливаючись слізьми, не для того, щоби засмутити вас, але щоб ви знали про ту надмірну любов, яку маю до вас.
- 5 Якщо ж хтось засмутив, то не мене засмутив, але до деякої міри, щоб не перебільшити, — усіх вас.
- 6 Такому досить того покарання, що від багатьох.
- 7 Тому краще вам йому вибачити й потішити, щоби часом не охопив його великий смуток.
- 8 Так що прошу вас виявити до нього любов.
- 9 Втім, для того я і писав, щоби пізнати вашу досвідченість, чи слухняні ви в усьому.

¹⁰Бо кому ви прощаєте щось, тому і я, адже коли я щось простив кому, то простив задля вас перед обличчям Христа,

¹¹ щоб нас не перехитрив сатана, бо його задуми нам добре відомі.

¹² Коли ж я прийшов до Троади звіщати Добру Звістку Христа, хоч мені й були відчинені двері в Господі,

¹³ не мав я спокою для мого духа, бо не знайшов там мого брата Тита; попрощавшись з ними, я вирушив у Македонію.

Любі пахощі, які несуть життя

¹⁴ Подяка Богові, Який завжди робить нас переможцями в Христі й на кожному місці виявляє через нас любі пахощі Свого знання.

¹⁵ Тому що для Бога ми є любими пахощами Христа між тими, хто спасається, і між тими, хто гине.

¹⁶Отже, для одних запах смерті — на смерть, для інших запах життя — на життя. І хто на це здатний?

¹⁷ Адже ми не є такими, як багато хто, які торгують Божим Словом, але ми проповідуємо щиро — так, як від Бога, перед Богом, у Христі.

2 Коринтян 3

Лист, написаний Духом Живого Бога

¹ Хіба ми починаємо знову самих себе представляти? Чи потребуємо, як деякі, рекомендаційних листів до вас або від вас?

² Наш лист — це ви; він написаний у наших серцях, його знають і читають усі люди.

³ Ви показуєте собою, що, завдяки нашому служінню, ви — лист Христа, написаний не чорнилом, а Духом Живого Бога, не на кам'яних скрижалях, а на тілесних скрижалях ваших сердець.

⁴Таку довіру до Бога ми маємо через Христа

⁵ не тому, що ми спроможні самі собою над чимось роздумувати, наче самі від себе, але наша спроможність — від Бога,

⁶ Який і дозволив нам стати служителями Нового Завіту — не букви, але Духа, адже буква вбиває, а Дух оживляє.

⁷ І якщо служіння смерті, викарбуване буквами на камені, було таке славне, що ізраїльські сини не могли дивитися на обличчя Мойсея через минаючу славу його обличчя,

⁸то наскільки славнішим буде служіння Духа!

⁹ Бо коли служіння осуду — слава, то служіння праведності набагато перевершує його в славі.

¹⁰ Адже в цьому відношенні не прославилося прославлене — через надмірну славу.

¹¹ Бо коли те, що минає, — славне, то набагато більшим є те, що постійно перебуває в славі.

Де Господній Дух, там свобода

¹² Тому, маючи таку надію, діємо з великою сміливістю,

¹³ а не як Мойсей, який ховав під покривалом своє обличчя, аби сини Ізраїлеві не дивилися на кінець того, що проминає.

¹⁴ Але їхнє сприйняття закрите. Бо аж по цей день під час читання Старого Завіту залишається не знятим це покривало, адже воно знімається в Христі.

¹⁵ І сьогодні, коли читають книги Мойсея, покривало все щележить на їхньому серці.

¹⁶ Коли ж хто наворачтається до Господа, покривало спадає.

¹⁷ Господь є Дух, а де Господній Дух, [там] свобода.

¹⁸ Ми ж усі з відкритим обличчям, мов у дзеркалі, оглядаємо Господню славу і перетворюємося в той самий образ від слави в славу, як від Господнього Духа.

2 Коринтян 4

Видиме — тимчасове, невидиме — вічне

¹ Ось тому, маючи, як помилувані, таке служіння, не втрачаємо відваги.

² Адже ми, відрікшись таємних ганебних діл, не живемо в лукавстві й не перекручуємо Божого Слова, а через виявлення істини доручаємо себе перед Богом кожному людському сумлінню.

³ Якщо наше Євангеліє закрите, то воно закрите для тих, які гинуть, —

⁴ для невіруючих, яким бог цього віку засліпив розум, щоби [для них] не засяло світло Євангелія слави Христа, а Він — образ Бога.

⁵ Ми не проповідуємо себе, але Господа Ісуса Христа; ми ж — ваші раби через Ісуса.

⁶ Бог, Який сказав: Нехай із темряви засяє світло! — освітив наші серця, щоби просвітити пізнання Божої слави в особі Ісуса Христа.

⁷ Цей скарб ми носимо в глиняних посудинах, щоб велич сили була Божа, а не наша.

- 8** У всьому нас тіснять, але ми не пригноблені; ми в скрутних обставинах, але не впадаємо в розпач;
- 9** нас переслідують, але ми не залишені; нас принижують, але ми не вигублені;
- 10** ми завжди носимо в тілі мертвість Ісуса, щоб і життя Ісуса проявилось в нашому тілі.
- 11** Ми, живі, постійно віддаємо себе на смерть задля Ісуса, щоб і життя Ісуса проявилось в нашому смертному тілі.
- 12** Тому смерть діє в нас, а життя — у вас.
- 13** Маючи ж той самий дух віри, згідно з Писанням: Увірував я, тому й заговорив, — ми віримо, тому й говоримо.
- 14** Оскільки знаємо, що Той, Хто воскресив Господа Ісуса, і нас воскресить з Ісусом та поставить разом з вами.
- 15** Адже все — для вас, щоби благодать, примножена багатьма, щедро принесла подяку для Божої слави.
- 16** Тому ми не втрачаємо відваги. Хоч наша зовнішня людина зітліває, проте наша внутрішня людина оновлюється день у день.
- 17** Адже наше тимчасове легке терпіння готує нам понад міру вічну славу,
- 18** оскільки ми не дивимося на видиме, а на те, що невидиме, бо видиме — тимчасове, а невидиме — вічне.

2 Коринтян 5

Нас чекає дім на небесах

- 1** Адже ми знаємо, що коли наш земний дім тіла буде зруйнований, то маємо будівлю від Бога: дім нерукотворний, вічний, на небесах.
- 2** Тому ми й зітхаємо, прагнучи зодягнутися в нашу небесну будівлю,
- 3** щоб, хоч і [одягнені], ми не виявилися нагими.
- 4** Бо ми, які перебуваємо в наметі, зітхаємо під тягарем, оскільки хочемо не роздягтися, а зодягнутися, щоб смертне було поглинуте життям.
- 5** Той, Хто створив нас для цього, це — Бог, Який дав нам завдаток Духа.
- 6** Отже, завжди маючи відвагу, знаємо, що коли живемо в тілі, перебуваємо далеко від Господа,
- 7** адже ми живемо вірою, а не тим, що бачимо.
- 8** Відвагу ж маємо та вподобання для того, щоб краще покинути тіло та перебувати з Господом.

⁹ Тому ми і стараємося, — чи перебуваючи в тілі, чи покидаючийого, — бути любими Йому.

¹⁰ Адже всі ми маємо з'явитися перед судовим престолом Христа, щоб кожний одержав згідно з тим, що в тілі робив: добро чи зло.

Служіння примирення

¹¹ Отже, знаючи Господній страх, ми переконуємо людей; перед Богом же ми відкриті; маю надію, що й перед вашим сумлінням ми відкриті.

¹² Не доручаємо себе вам знову, але даємо вам нагоду похвалитися нами, щоб ви мали відповідь для тих, які хваляться обличчям, а не серцем.

¹³ Коли ми виходимо із себе, — то для Бога; коли ж помірковані, — то для вас.

¹⁴ Адже любов Христа охоплює нас, коли ми думаємо так: [якщо] один помер за всіх, то й усі померли.

¹⁵ А Він помер за всіх, щоб ті, які живуть, більше не жили для самих себе, але для Того, Хто за них помер і воскрес.

¹⁶ Тому ми відтепер нікого не знаємо за тілом. Хоч ми знали Христа за тілом, але тепер більше не знаємо.

¹⁷ Отже, хто в Христі, той нове творіння; давнє минуло, — ось постало [все] нове!

¹⁸ Усе — від Бога, Який примирив нас із Собою через Христа і дав нам служіння примирення.

¹⁹ Адже Бог у Христі примирив світ із Собою, не зараховуючи їм їхні переступи, і доручив нам слово примирення.

²⁰ Отже, ми — послі від Імені Христа, і тому наче Сам Бог просить через нас. Від Імені Христа благаємо: примиріться з Богом!

²¹ Того, Хто не знав гріха, Він зробив за нас гріхом, щоб ми в Ньому стали Божою праведністю.

2 Коринтян 6

Тепер — день спасіння

¹ Ми, як співпрацівники, благаємо, щоб ви Божої благодаті не приймали надаремно.

² Адже сказано: У сприятливий час Я вислухав тебе і в день спасіння допоміг тобі. Ось тепер — час сприятливий! Ось тепер — день спасіння!

³ Ми нікому не чинимо жодної перешкоди, щоб служіння було бездоганним,

⁴ але в усьому виявляємо себе як слуги Бога: у великому терпінні, у стражданнях, у нещастях, у пригніченнях,

- ⁵ у ранах, у в'язницях, у заворушеннях, у труднощах, у недосипаннях, у постах,
⁶ в очищенні, у пізнанні, у терпеливості, у лагідності, у Святому Дусі, у щирій любові,
⁷ у слові істини, у силі Божій, зі зброєю праведності в правій та лівій руці,
⁸ у славі й безчесті, у ганьбі й похвалі; як ті, які сіють оману, але ми правдомовні;
⁹ як невідомі, але добре знані; як ті, які вмирають, однак ми живі; як карані, але не страчені;
¹⁰ як ті, які сумують, але завжди радіють; як убогі, але багатьох збагачуємо; наче ті, які нічого не мають, але всім володіють.
¹¹ Наші уста відкрилися до вас, коринтяни; наше серце широке.
¹² У нас вам не тісно, проте тісно у ваших серцях.
¹³ Кажу вам, наче дітям: майте широке серце й ви.

Ми — храм Живого Бога

- ¹⁴ Не впрягайтеся разом з невірними в чуже ярмо. Що може бути спільного в праведності з беззаконням? Що спільного між світлом і темрявою?
¹⁵ Яка згода Христа з Веліаром? Яка частка вірного з невірним?
¹⁶ Або яка згода між Божим храмом та ідолами? Адже ми — храм Живого Бога, як сказав Бог: Оселюся в них і ходитиму з ними, і буду їхнім Богом, а вони будуть Моїм народом!
¹⁷ Тому вийдіть з-поміж них і відділіться, — говорить Господь, — і до нечистого не доторкайтеся, і Я прийму вас,
¹⁸ і буду для вас Отцем, а ви будете для Мене синами й дочками, — каже Господь Вседержитель!

2 Коринтян 7

Майте широке серце!

- ¹ Отже, маючи такі обітниці, улюблені, очистьмо себе від усякої нечистоти тіла та духа, звершуючи святі справи в Божому страху.
² Зробіть місце для нас. Ми нікого не скривдили, нікому не нашкодили, нікого не використали.
³ Не на осуд кажу, бо раніше сказав я, що ви в наших серцях, так щоб нам разом померти або ж разом жити.
⁴ Маю велику впевненість щодо вас, дуже пишаюся вами; при всій нашій журбі я сповнився втіхою і переповнився радістю.

⁵ Бо коли ми прийшли до Македонії, наше тіло не мало жодного спочинку, ми в усьому бідували: зовні — боротьба, усередині — страх.

⁶ Але Бог — Той, Хто втішає покірних, — потішив нас приходом Тита,

⁷ і не лише його приходом, а й утіхою, коли, розповідаючи нам про вашу журбу, ваш смуток, вашу ревність за мене, радів за вас; тому я ще більше зрадів.

Смуток на покаяння та спасіння

⁸ Бо хоч і засмутив я вас посланням, та не каюся, хоч і каюся, оскільки бачу, що послання, хоч і тимчасово, засмутило вас;

⁹ тепер я радію не тому, що ви були засмучені, а тому, що засмутилися на покаяння. Бо ви по-Божому засмутилися, щоб ні в чому не зазнати втрати через нас.

¹⁰ Адже смуток, що по-Божому, приносить покаяння на спасіння, — ним не слід журитися, а смуток світу спричиняє смерть.

¹¹ Саме це засмучення по-Божому, — дивіться, яку старанність у вас викликало, яке виправдання, яке обурення, який страх, яке бажання, яку ревність, яку відплату! У всьому ви показали себе чистими в справі.

¹² А коли я і написав вам, то не через того, хто скривдив, і не задля скривдженого, а щоб ваша турбота про нас виявилася для вас перед Богом.

¹³ Тому ми втішилися. При нашій радості ми ще значно більше втішилися радістю Тита, що ви всі заспокоїли його дух.

¹⁴ Тож коли я перед ним чимось похвалився вами, то не був засоромлений, але оскільки все, про що ми говорили, є правдою, то й те, чим ми хвалилися перед Титом, виявилось правдою.

¹⁵ А його серце дуже прихильне до вас, коли згадує про послух усіх вас, як ви зі страхом і трепетом прийняли його.

¹⁶ Радію, що в усьому можу покластися на вас.

2 Коринтян 8

Практичні докази любові

¹ Повідомляємо вам, брати, про Божу благодать, яка була дана македонським Церквам,

² тому що серед великого досвіду переживання їхня надмірна радість при крайній убогості переросла в багатство їхньої щиросердечності.

³ Бо я свідчу, що по змозі й понад змогу, добровільно,

⁴ з наполегливим проханням вони благали нас про благодать і участь у служінні для святих.

- ⁵ І не так, як ми сподівалися, але спочатку віддали себе Господу, а, з Божої волі, і нам,
- ⁶ щоб ми попросили Тита, аби він, як розпочав у вас цю благодійну справу, так і закінчив.
- ⁷ І оскільки ви в усьому маєте достаток: у вірі, слові, знанні, у різних турботах, у вашій любові до нас, — то і в цій добродійній справі збагачуйтеся.
- ⁸ Не кажу це як наказ, але турботами про інших випробовую щирість вашої любові.
- ⁹ Адже ви знаєте благодать нашого Господа Ісуса Христа, що, будучи багатим, заради вас Він став убогим, аби ви збагатилися Його збожінням.
- ¹⁰ І в цьому даю пораду: адже це вам на користь, — вам, які від минулого року не тільки почали здійснювати це, а першими виявили до цього бажання.
- ¹¹ Тепер же закінчіть справу, щоб як ревно бажали, так щоб і виконали в міру можливості.
- ¹² Бо коли є готовність, вона сприймається згідно з тим, що хто має, а не з тим, чого хто не має.
- ¹³ Та й не для того, щоб інші мали полегшення, [а] ви — труднощі, але для рівності.
- ¹⁴ У нинішній час ваш достаток нехай їм допоможе в їхній нестачі, щоб і їхній достаток допоміг вам у вашій нестачі, — щоб існувала рівність;
- ¹⁵ як написано: Той, хто зібрав багато, не мав надміру, а хто зібрав мало, не мав нестачі.
- ¹⁶ Подяка Богові, що наділив серце Тита такою самою турботою про вас,
- ¹⁷ адже він, будучи старанним, прийняв прохання і добровільно пішов до вас.
- ¹⁸ Ми послали з ним брата, якого по всіх Церквах хвалять за Євангеліє,
- ¹⁹ а, крім того, він був вибраний Церквами, аби бути нашим співучасником у цій благодаті, котрій ми служимо на славу Самого Господа і для вашої ревності,
- ²⁰ остерігаючись того, щоб від когось нам не зазнати нарікань за той достаток, яким ви нам послужили,
- ²¹ бо дбаємо про добро не тільки перед Господом, а й перед людьми.
- ²² Послали ми з ними нашого брата, старанність якого ми випробували за багатьох обставин багато разів, і який тепер ще старанніший через велике довір'я до вас.
- ²³ Щодо Тита, то він — мій спільник, а ваш співпрацівник. Щодо наших братів, то вони — посланці Церков, слава Христа.
- ²⁴ Тому дайте їм доказ вашої любові й нашої похвали щодо вас перед Церквами.

2 Коринтян 9

Бог любить, коли дають з радістю

- 1** А про служіння святим мені зайве писати вам,
- 2** бо знаю вашу готовність; нею хвалюся за вас перед македонцями, що Ахая від минулого року готова, — ваша ревність заохотила багатьох.
- 3** Тож я послав братів, щоб те, чим ми хвалилися щодо вас, не виявилось в цьому випадку даремним, а щоб, як я сказав, ви були готові.
- 4** Як придуть зі мною македонці й знайдуть вас неготовими, щоб ми не були засоромлені з приводу того, [чим хвалилися], а про вас і не говорю.
- 5** Отже, я вважав необхідним просити братів, аби пішли до вас заздалегідь і підготували щедрий дар, про який ви наперед сповістили, щоб він був готовий — саме як щедрий дар, а не як вимушений.
- 6** Втім, хто сіє скупю, той скупю і жатиме, а хто сіє щедро, той щедро і пожне.
- 7** Кожний нехай дає за велінням серця, а не з жалем чи з примусу, адже Бог любить того, хто дає з радістю.
- 8** А Бог спроможний збагатити вас усякою благодаттю, щоб ви завжди в усьому мали повний достаток і збагачувалися всяким добрим ділом,
- 9** як написано: Розсипав, роздав бідним; його праведність перебуває навіки!
- 10** А Той, Хто дає насіння та хліб сіячеві на поживу, нехай зростить і примножить ваше «насіння» і нехай виростить плоди вашої праведності.
- 11** У всьому збагачуйтеся різноманітною щирістю, яка через нас складає подяку Богові.
- 12** Бо справа цього служіння не тільки задовольняє потреби святих, вона переповнена численними подяками Богові.
- 13** Завдяки досвідіві цього служіння вони славлять Бога за ваше підкорення Євангелію Христа, яке ви сповідуєте, та за щирість спілкування з ними та з усіма.
- 14** Тож у своїй молитві за вас вони прагнуть до вас через превелику Божу благодать, яка над вами.
- 15** Подяка Богові за Його невимовний дар!

2 Коринтян 10

Відповідь на звинувачення

- 1** Тож я, Павло, сам закликаю вас лагідністю і покірністю Христа, — я, який «покірний, коли присутній» між вами, «а коли відсутній — відважний» стосовно вас.

- ² Тож прошу: коли я прийду, то щоб мені не довелося вдатися до сміливості, яку розраховую рішуче виявити щодо деяких, котрі вважають, що ми чинимо по-тілесному.
- ³ Але, перебуваючи в тілі, ми не по-тілесному воюємо!
- ⁴ Бо зброя нашої боротьби не тілесна, а сильна завдяки Богові, щоби знищити твердині; ми руйнуємо задуми
- ⁵ та всяку гордість, що повстає проти Божого пізнання; ми підпорядковуємо кожний задум на послух Христові;
- ⁶ ми готові відплатити за будь-який непослух, коли сповниться ваш послух.
- ⁷ Ви дивитеся на обличчя. Коли хто переконаний, що він належить Христові, тоді нехай сам врахує ось що: як він, так і ми — Христові.
- ⁸ Якби ж я значно більше хвалився нашою владою, яку дав [нам] Господь для вашого збудування, а не для руйнування, то не був би засоромлений.
- ⁹ Втім, хай вам не здається, ніби я хочу залякати вас посланнями.
- ¹⁰ Адже мої послання, кажуть, «вагомі та сильні», а коли я «особисто присутній, — то немічний», і мова моя жалюгідна.
- ¹¹ Та нехай знає такий, що які ми на словах у посланнях, коли відсутні, такі ми й на ділі, коли присутні.

Боже мірило

- ¹² Не сміємо судити чи рівняти себе до інших, які вихваляють самі себе; але ті, котрі самі себе міряють по собі та порівнюють себе із собою, не є розумними.
- ¹³ Ми ж не будемо безмірно хвалитися, але згідно з мірою еталона, що його дав нам Бог як міру, яку застосовуємо і до вас.
- ¹⁴ Тож не сягаємо занадто, наче ми не досягли вас: адже ми досягли вас Євангелієм Христа!
- ¹⁵ Надмірно не хвалимося чужою працею, а маємо надію, що коли у вас зросте ваша віра, ми надміру звеличимося, згідно з нашим взірцем,
- ¹⁶ щоби звіщати Євангеліє далеко за вашими околицями, а не хвалитися готовим на чужому полі.
- ¹⁷ Хто ж хвалиться, нехай хвалиться в Господі.
- ¹⁸ Бо досвідчений не той, хто сам себе ставить, а той, кого ставить Господь.

2 Коринтян 11

Застереження від лжевчителів

- ¹ О, коли б ви трохи потерпіли моє безумство. Та ви й так терпите мене.

- ² Адже я палаю до вас Божою ревністю, бо я заручив вас одному чоловікові, щоб, наче чисту діву, поставити перед Христом.
- ³ Та боюся, щоби часом, як змій звів Єву своїм лукавством, аби не зіпсувалися ваші думки, щоб ви не відхилилися від простоти й чистоти, яка в Христі.
- ⁴ Бо як прийшов би хто і проповідував іншого Ісуса, якого ми не проповідували, або прийняв іншого духа, якого ви не прийняли, або інше євангеліє, яке ви не прийняли, то ви з радістю терпіли б.
- ⁵ Думаю, що я нічим не менший від архиапостолів.
- ⁶ Хоч я і простий у слові, але не в знанні, адже в усьому ми завжди були відкритими перед вами.
- ⁷ Хіба я вчинив який гріх, коли принижував себе для того, аби ви були звеличені? Адже я даром благовістив вам Боже Євангеліє!
- ⁸ Від інших Церков забрав я, приймаючи плату, щоб вам служити.
- ⁹ А коли я прийшов до вас, то терпів нестатки, але нікому не був тягарем, бо мої нестатки поповнили брати, які прибули з Македонії. Я в усьому стримував себе, щоб не бути вам тягарем, — і буду стримувати.
- ¹⁰ Істина Христа є в мені; і цю похвалу не відніме в мене ніхто в країнах Ахаї.
- ¹¹ Чому? Тому, що я не люблю вас? Те знає Бог.
- ¹² А що роблю, те й буду робити, аби тим, котрі шукають підстави здаватися такими, як ми, усунути підставу того, чим вони хваляться.
- ¹³ Адже вони — лжеапостоли, робітники лукаві, які видають себе за апостолів Христа.
- ¹⁴ І не дивно, бо сам сатана видає себе за ангела світла.
- ¹⁵ Тому не є щось надзвичайне, коли і його слуги видають себе за служителів праведності: їхній кінець буде за їхніми вчинками.

Самовіддана праця приносить задоволення

- ¹⁶ Знову кажу: хай ніхто не вважає мене за божевільного. А коли ні, то прийміть мене хоча б як божевільного, щоб і я трохи похвалився.
- ¹⁷ Те, що кажу із цього приводу похвали, не кажу це від Господа, а наче в безумстві.
- ¹⁸ Оскільки багато хто хвалиться тілом, то і я похвалюся.
- ¹⁹ Тому що будучи мудрими, ви радо зносите безумних.
- ²⁰ Адже ви терпите, коли вас хто поневолює, коли хто об'їдає, коли хто обдирає, коли хто величається, коли хто б'є вас в обличчя.

- 21** На сором кажу, що ми наче стали безсилями. Якщо хто наважується на щось, то — кажу це в безумстві — відважусь і я.
- 22** Вони юдеї? — І я. Вони ізраїльтяни? — І я. Вони нащадки Авраама? — І я.
- 23** Вони слуги Христові? — Кажу як нерозумний: я — більшою мірою! У труднощах — більше, у ранах — дуже багато, у в'язницях — надмірно, на межі смерті — часто.
- 24** Від юдеїв я дістав п'ять разів по сорок ударів без одного.
- 25** Тричі киями був я битий. Один раз був каменований. Тричі корабель розбивався зі мною, — ніч і день я провів у безодні.
- 26** Часто перебував у подорожах: у небезпеках на ріках, у небезпеках від розбійників, у небезпеках від одноплемінників, у небезпеках від язичників, у небезпеках у місті, у небезпеках у пустелі, у небезпеках на морі, у небезпеках від лжебратів;
- 27** у клопотах і труднощах; часто в недосипанні, у голоді й спразі; дуже часто в постах, у холоді та в наготі.
- 28** Крім цього зовнішнього, налягають на мене щоденні турботи за всі Церкви.
- 29** Якщо хто хворий, то хіба я не хворію? Якщо хто спокушається, то я хіба не палаю?
- 30** Коли вже маю хвалитися, то буду хвалитися своєю неміччю.
- 31** Бог і Отець Господа Ісуса, Який є благословенний навіки, знає, що не кажу неправди.
- 32** У Дамаску намісник царя Арети стеріг місто Дамаск, [вистежуючи], щоб мене схопити,
- 33** але мене через вікно спустили в кошику по стіні, — і я вирвався з його рук.

2 Коринтян 12

Ознаки апостольства

- 1** Доводиться хвалитися, однак це не корисно; тож перейду до Господніх видінь та об'явлень.
- 2** Знаю чоловіка в Христі, який чотирнадцять років тому, — не знаю, чи в тілі, не знаю, чи без тіла, Бог знає, — був підхоплений аж до третього неба.
- 3** І знаю, що той чоловік, — чи в тілі, чи без тіла, не знаю, Бог знає, —
- 4** був підхоплений у рай і почув невимовні слова, яких людина не може висловити.
- 5** Ось таким похваляюся, а собою — не хвалитимуся, хіба щосвоїми немочами.

- ⁶ Адже коли захочу хвалитися, то не виявлюся безумним, бо говоритиму правду; та стримаюся, щоби про мене хтось більше не подумав, крім того, що бачить у мені та що чує від мене.
- ⁷ І щоб я через численні об'явлення не пишався, то дано мені колючку в тіло — посланця сатани, — аби бити мене в обличчя, щоб я не величався.
- ⁸ Задля цього тричі благав Господа, щоб він відступився від мене,
- ⁹ та Він сказав мені: Досить тобі Моєї благодаті, адже [Моя] сила виявляється в немочі! Тому краще радо буду хвалитися своїми немочами, щоб оселилася в мені сила Христа.
- ¹⁰ Через це радію в немочах, у клопотах, у нестатках, у вигнаннях та утисках за Христа, бо коли я немічний, — тоді я сильний.
- ¹¹ [Хвалячись], став я нерозумним, — ви до того мене змусили. Бо ви мали б мене хвалити, оскільки я нічим не поступаюся архиапостолам, хоч я ніщо.
- ¹² Адже ознаки апостольства виявилися у вас у всякому терпінні, в ознаках, а також у чудесах і проявах сили.
- ¹³ Бо в чому ви поступаєтеся іншим Церквам? Хіба тільки в тому, що я не був для вас тягарем? Даруйте мені цю «провину».
- ¹⁴ Оце втретє я готовий прийти до вас, та не буду тягарем, бо шукаю не вашого, а вас. Адже не діти повинні батькам збирати масток, а батьки — дітям.
- ¹⁵ Я ж охоче потрачуся на вас і пожертвую собою за ваші душі, — і хоч дуже люблю вас, я менш улюблений.
- ¹⁶ Припустимо, що я не обтяжував вас, але, будучи хитрим, здобув вас підступом.
- ¹⁷ Хіба я коли-небудь використав вас через тих, кого до вас посилав?
- ¹⁸ Я вмовив Тита й послав разом з ним брата, — чи використав вас Тит? Хіба не діяли ми в одному дусі? Хіба не ходили ми тими самими слідами?
- ¹⁹ Може, ви знову думаєте, що ми виправдовуємося перед вами? Перед Богом у Христі кажемо: все чинимо, улюблені, для вашого збудування.
- ²⁰ Та боюся, аби часом, коли прийду, не знайти вас такими, якими б не хотів, і щоб сам не був для вас таким, якого б ви не бажали. Щоб не було сварок, заздрощів, обурення, суперництва, обмов, пліток, пихи, безладдя;
- ²¹ щоби знову, коли прийду, не впокорив мене мій Бог перед вами, і я не оплакував би багатьох, які раніше згрішили та не покалися в нечистоті, у розпусті, у безсоромності, що їх учинили.

2 Коринтян 13

Жити Божою силою

- 1** Оце втретє іду до вас. Устами двох або трьох свідків буде ствержене кожне слово.
- 2** Я попереджав і попереджаю, — як був у вас удруге, та й тепер, коли я відсутній, коли прийду знову, то не помилую тих, котрі раніше згрішили, як і всіх інших.
- 3** Ви шукаєте доказу, чи промовляє через мене Христос: для вас Він не є немічним, але сильний у вас.
- 4** Бо хоч Він і був розп'ятий у немочі, та живе Божою силою. Адже й ми немічні в Ньому, але Божою силою, яка у вас, будемо жити з Ним.
- 5** Випробовуйте себе самих, чи перебуваєте ви у вірі, пізнавайте себе. Хіба ви не знаєте себе, що Ісус Христос у вас? Чи, може, ви недосвідчені?
- 6** Маю надію, ви розумієте, що ми не є недосвідченими!
- 7** Благасмо Бога, щоб ви не робили ніякого зла: не для того, аби ми виявилися досвідченими, але щоб ви чинили добро, а ми були як недосвідчені.
- 8** Адже ми нічого не можемо проти істини, але за істину.
- 9** Ми радіємо, коли ми немічні, а ви — сильні. Про це й молимося: за вашу досконалість.
- 10** Саме тому пишу це тепер, коли відсутній, щоб коли прийду, нещадно не скористатися тією владою, яку дав мені Господь на збудування, а не на руйнування.

Закінчення

- 11** Отак, брати: радійте, вдосконалюйтеся, втішайтесь, будьте одностайні, зберігайте мир — і Бог любові та миру буде з вами!
- 12** Вітайте один одного святим поцілунком. Вас вітають усі святі.
- 13** Благодать Господа Ісуса Христа, любов Бога і спільність Святого Духа — з усіма вами. [Амінь].

Послання св. апостола Павла до галатів

Галатів 1

Вітання галатам

- 1** Павло, апостол не від людей, не через людину, але через Ісуса Христа і Бога Отця, Який воскресив Його з мертвих,
- 2** та всі брати, що зі мною, — до галатійських Церков:
- 3** благодать і мир вам від нашого Бога Отця і від Господа Ісуса Христа,
- 4** Який віддав Самого Себе за наші гріхи, щоб визволити нас від теперішнього лукавого віку, за волею Бога і нашого Отця,
- 5** Якому слава навіки-віків. Амінь .

Євангеліє — не від людей

- 6** Дивуюся, що ви так швидко залишаєте Того, Хто покликав вас благодаттю Христа, і переходите до іншого євангелія.
- 7** Втім, воно не інше, але є деякі, котрі бентежать вас і хочуть змінити Євангеліє Христа.
- 8** Але якби й ми чи сам ангел з неба благовістили вам щось інше, ніж те, що ми вам благовістили, — нехай буде відлучений!
- 9** Як ми раніше говорили, я і тепер знову кажу: коли вам хто благовістить щось інше, ніж те, що ви прийняли, — нехай буде відлучений!
- 10** Хіба тепер я покладаюся на людей, чи на Бога? Хіба я намагаюся догодити людям? Якби я і досі догоджав людям, то не був би рабом Христа.
- 11** Повідомляю вам, брати, що Євангеліє, яке я вам звістив, не від людей.
- 12** Адже я не прийняв його і не навчився від людини, але — через об'явлення Ісуса Христа.

Початок служіння апостола Павла

- 13** Ви чули про моє життя колись у юдействі, що я несамовито переслідував Божу Церкву та руйнував її;
- 14** я досягнув у юдействі більших успіхів, ніж багато ровесників мого роду, будучи завзятим прихильником моїх батьківських передань.
- 15** Коли ж Бог, Який вибрав мене з лона моєї матері й покликав Своєю благодаттю, уподобав
- 16** об'явити через мене Сина Свого, щоб я благовістив Його між язичниками, — я не став того часу радитися з тілом і кров'ю

¹⁷і не пішов у Єрусалим до тих, які переді мною були апостолами, але я пішов у Аравію і знову повернувся в Дамаск.

¹⁸ Потім, після трьох років, пішов я в Єрусалим, щоби побачити Кифу, і перебув у нього п'ятнадцять днів.

¹⁹ Когось іншого з апостолів я не бачив, крім Якова, брата Господнього.

²⁰ І те, що пишу вам, — перед Богом пишу, не обманюю.

²¹ Потім я прийшов у землі Сирії та Килікії.

²² Церкви Христові в Юдеї не знали мене особисто.

²³ Вони тільки чули, що той, хто колись переслідував, тепер благовістить віру, яку раніше нищив.

²⁴І прославляли через мене Бога.

Галатів 2

Свобода в Христі

¹ Потім, по чотирнадцяти роках, я знову прибув з Варнавою в Єрусалим, взявши із собою Тита.

² Пішов, як мені було об'явлено, і там виклав їм Євангеліє, яке проповідую язичникам, а видатним — окремо, чи часом не даремно я працюю або працював.

³ Але навіть Тит, який був зі мною, будши греком, не був примушений обрізатися.

⁴ А щодо фальшивих братів, які приєдналися, щоби підглянути за нашою свободою, яку маємо в Ісусі Христі, аби нас поневолити,

⁵ то ми їм ні на мить не піддалися, щоб істина Євангелія збереглася у вас.

⁶ Стосовно тих, які вважають себе кимось, — для мене немає жодної різниці, якими вони були колись, — то Бог не дивиться на обличчя людини. Адже ті, хто вважає себе кимось, мені нічого не додали.

⁷ Навпаки, побачивши, що мені довірено Євангеліє між язичниками, як і Петрові між обрізаними, —

⁸ адже Той, Хто допоміг Петрові бути апостолом між обрізаними, допоміг і мені між язичниками, —

⁹ та визнавши дану мені благодать, Яків, Кифа та Іван, котрі вважаються стовпами, подали мені й Варнаві, як співучасникам, руки, щоб ми йшли до язичників, а вони — до обрізаних,

¹⁰ аби тільки ми пам'ятали про вбогих, що, власне, я і намагався робити.

Петро та Павло в Антіохії

- 11 Коли ж Кифа прийшов до Антіохії, я особисто виступив проти нього, бо він заслуговував на докір.
- 12 Ще до того, як деякі прийшли від Якова, він їв разом з язичниками. А коли ті надійшли, він став сторонитися і відмежовуватися, боячись обрізаних.
- 13 Лицемірили з ним й інші юдеї, так що й Варнава приєднався до їхнього лицемірства.
- 14 Але коли я побачив, що вони не послідовні щодо істини Євангелія, то я прилюдно сказав Кифі: Якщо ти, юдею, живеш як язичник, а не як юдею, то чому змушуєш язичників жити по-юдейському?
- 15 Ми від природи юдеї, а не грішники з язичників.

Ніхто не виправдається ділами Закону

- 16 Знаючи, що людина не може оправдатися ділами Закону, але тільки вірою в Ісуса Христа, ми повірили в Ісуса Христа, щоб оправдатися вірою в Христа, а не ділами Закону. Бо жодна людина не буде оправдана ділами Закону.
- 17 Якщо, шукаючи оправдання в Христі, ми й самі виявилися грішниками, то невже Христос є служителем гріха? Зовсім ні!
- 18 Бо коли я знову відбудовую те, що зруйнував, то роблю себе порушником.
- 19 Адже через Закон я помер для Закону, щоби жити для Бога. Я розп'ятий разом з Христом.
- 20 І живу вже не я, а Христос живе в мені. А що тепер живу в тілі, то живу вірою в Божого Сина, Який полюбив мене й віддав Себе за мене.
- 21 Я не відкидаю Божої благодаті. Бо якщо праведність через Закон, то даремно помер Христос.

Галатів 3

Праведний житиме вірою

- 1 О, нерозумні галати! Хто звів вас [не коритися істині], адже перед вашими очима був зображений розп'ятий Ісус Христос?
- 2 Лише про одне хочу від вас довідатися: ви одержали Духа через діла Закону чи від віри в те, що почули?
- 3 Чи вже настільки ви нерозумні, що, почавши Духом, тепер закінчуєте тілом?
- 4 Як багато ви натерпілися! І невже все даремно? О, коли б тільки даремно!
- 5 Той, Хто вселяє у вас Духа і робить чудеса серед вас, чиздійсноє Він це ділами Закону чи вірою в почуте?
- 6 Авраам повірив Богові, і це зараховано йому за праведність.

- 7 Зрозумійте, що ті, хто від віри, — сини Авраама.
- 8 Адже Писання, передбачивши, що Бог через віру оправдає язичників, благовістило Авраамові: В тобі благословляться всі народи!
- 9 Тому ті, хто від віри, будуть благословенні разом з вірним Авраамом.
- 10 А ті, які живуть ділами Закону, перебувають під прокляттям, бо написано, що проклятий кожний, хто не дотримується всіх приписів книги Закону, щоб їх виконувати.
- 11 А що Законом ніхто не оправдується перед Богом, то це ясно, оскільки праведний житиме вірою.
- 12 Закон же не від віри, але хто виконує його, той житиме ним.
- 13 Христос викупив нас від прокляття Закону, ставши за нас прокляттям, тому що написано: Проклятий кожний, хто висить на дереві, —
- 14 аби благословення Авраама поширилося на язичників у Ісусі Христі, щоб ми одержали обітницю Духа через віру.
- 15 Брати, кажу вам по-людському: навіть затвердженого людьми заповіту ніхто не відкидає і нічого не додає до нього.
- 16 Авраамові ж та його Нащадкові були дані обітниці. Не сказано, що нащадкам, наче про багатьох, але як про одного: і твоєму Нащадкові, — Яким є Христос.
- 17 Я кажу, що Завіту [про Христа], попередньо затвердженого Богом, Закон, який прийшов через чотириста тридцять років, не відкидає, аби скасувати обітницю.
- 18 Адже коли спадщина є від Закону, то вже не за обітницею. Авраамові ж Бог дав спадщину через обітницю!

Закон — провідник до Христа

- 19 Тоді навіщо ж Закон? Він був даний для виявлення переступів і встановлений через ангелів рукою посередника, аж поки не прийде Нащадок, Якому була дана обітниця.
- 20 Але посередник не є для одного, тоді як Бог один.
- 21 Та невже Закон є проти Божих обітниць? Зовсім ні! Якби був даний Закон, здатний оживляти, тоді праведність була б від Закону.
- 22 Але Писання замкнуло все під гріхом, щоб обітниця з віри в Ісуса Христа була дана тим, які вірять.
- 23 А поки прийшла віра, ми були бережені Законом, замкнені до майбутнього відкриття віри.
- 24 Тому Закон був нашим вихователем до Христа, щоб нам оправдатися вірою.
- 25 Коли ж прийшла віра, то ми вже не під вихователем.

- ²⁶ Адже через віру в Ісуса Христа ви всі — сини Божі.
- ²⁷ Оскільки ви, які в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися.
- ²⁸ Немає юдея, ні грека; немає ані раба, ані вільного; немає чоловічого роду, ні жіночого, бо в Ісусі Христі ви всі — одно.
- ²⁹ А якщо ви Христові, то ви є нащадками Авраама і, згідно з обітницею, — спадкоємці.

Галатів 4

Не раби, а сини

- ¹Тож кажу я: доки спадкоємець є малолітній, він нічим не відрізняється від раба, хоч і є володарем усього.
- ²Але до часу, призначеного батьком, він перебуває під опікунами й управителями.
- ³ Так і ми, доки були дітьми, то були поневолені природними стихіями світу.
- ⁴ Коли ж прийшла повнота часу, Бог послав Свого Сина, Який народився від жінки і був під Законом,
- ⁵ аби викупити тих, які під Законом, щоб ми одержали всиновлення.
- ⁶ А оскільки ви — сини, то Бог послав у наші серця Духа Свого Сина, Який кличе: Авва, Отче!
- ⁷ Тому ти вже не раб, а син, а якщо син, то [через Христа] й спадкоємець Божий.
- ⁸ Але тоді, не знаючи Бога, ви служили тим, які за своєю природою не є богами.
- ⁹ Тепер же, пізнавши Бога, а краще, як Бог пізнав вас, — навіщо знову повертаєтеся до безсилих і убогих стихій, яким бажаєте знову, як і колись, служити?
- ¹⁰ Ви уважно стежите за днями й місяцями, за порами й роками.

Батьківська турбота апостола

- ¹¹ Я боюся за вас: чи не даремно я трудився для вас?
- ¹² Прошу вас, брати: будьте, як я, бо я такий же, як ви. Нічим ви мене не образили.
- ¹³ Ви знаєте: хоч я в немочі тіла звіщав вам раніше Євангеліє,
- ¹⁴ та ви [моїм] тілесним випробуванням не погордували, не відштовхнули мене, а прийняли мене як Божого ангела, як Ісуса Христа.
- ¹⁵ Тож куди поділося ваше блаженство? Свідчу вам, що якби було можливим, то ви вирвали б свої очі й дали б мені.
- ¹⁶ Невже я став вашим ворогом, тому що говорю вам правду?

17 Не на добро виявляють вони ревність до вас, але хочуть вас відлучити, щоб ви про них уболівали.

18 Адже добре завжди вболівати про добро, а не тільки тоді, коли я присутній у вас.

19 Діти мої, я знову терплю нестерпні муки за вас, доки не відобразиться у вас Христос.

20 Хотів би я бути з вами сьогодні та змінити тон своєї мови, тому що вболіваю за вас.

Ми — сини вільної

21 Скажіть мені ви, які хочете бути під Законом, хіба ви не чули Закону?

22 Адже написано, що Авраам мав двох синів — одного від рабині, а другого від вільної.

23 Але той, хто від рабині, народився по-тілесному, а той, хто від вільної, — згідно з обітницею.

24 Розуміти це потрібно образно, адже тут — два Завіти. Один із Сінайської гори: це Агар, яка народжує в рабство.

25 Агар означає гору Сінай в Аравії та відповідає теперішньому Єрусалиму, який перебуває в рабстві разом зі своїми дітьми.

26 А горішній Єрусалим вільний; він є матір'ю для [всіх] нас.

27 Адже написано: Звеселися, неплодна, яка не родила! Радій і викликуй ти, яка не терпіла мук родів, бо набагато більше дітей у покинутої, ніж у тієї, яка має чоловіка!

28 Ви ж, брати, є дітьми обітниці — як Ісаак.

29 Але як тоді народжений за тілом переслідував народженого за духом, так і тепер.

30 Та що каже Писання? Прожени рабиню та її сина, адже син рабині не буде спадкоємцем разом із сином вільної.

31 Отже, брати, ми є дітьми не рабині, а вільної!

Галатів 5

Христос дав нам свободу

1 Христос визволив нас для свободи, тож стійте в ній і не впрягайтеся знову в ярмо рабства.

2 Ось я, Павло, кажу вам: коли обрізуєтеся, Христос вам нічим не допоможе.

- ³ Свідчу також кожному чоловікові, який обрізується, що він є боржником щодо виконання всього Закону.
- ⁴ Ви, які оправдуєтеся Законом, залишилися без Христа, відпали ви від благодаті!
- ⁵ Ми ж духом очікуємо надію праведності з віри.
- ⁶ Бо в Христі Ісусі ані обрізання, ані необрізання не мають сили, а тільки віра, яка проявляється через любов.
- ⁷ Бігли ви добре; хто перешкодив вам коритися істині?
- ⁸ Таке переконання не від Того, Хто вас покликав.
- ⁹ Трохи закваски заквашує все тісто.
- ¹⁰ Я впевнений щодо вас у Господі, що ви не будете думати інакше. Той, хто підбурює вас, зазнає осуду, ким би він не був.
- ¹¹ Чому, брати, мене все ще переслідують, якщо я і досі проповідую обрізання? Тоді усувається спокуса хреста.
- ¹² О, якби обрізаними були ті, хто непокоїть вас!
- ¹³ Адже ви, брати, покликані до свободи. Тільки б свобода ваша не стала причиною жити по-тілесному, але любов'ю служіть один одному,
- ¹⁴ бо весь Закон міститься в одному виразі, а саме: Люби свого ближнього, як себе самого.

Учинки тіла і плід Духа

- ¹⁵ Коли ж ви один одного кусаєте та гризете, то глядіть, щоб ви не знищили один одного.
- ¹⁶ Кажу: живіть духом, і не чинитимете пожадань тіла.
- ¹⁷ Бо тіло бажає протилежного духові, а дух — протилежного тілу: вони протидіють одне одному, щоб ви не чинили того, чого бажаєте.
- ¹⁸ Коли ж вас веде Дух, то ви не під Законом.
- ¹⁹ Учинки тіла очевидні, а саме: [перелюб], розпуста, нечистота, безсоромність,
- ²⁰ ідолослужіння, чародійство, ворожнеча, сварки, заздрощі, гнів, суперечки, розділення, ересі,
- ²¹ злоба, пияцтво, гульня і тому подібне. Попереджаю вас, як і раніше попереджав: хто таке робить, Божого Царства не успадкує!
- ²² Плід же Духа — любов, радість, мир, довготерпіння, ласкавість, доброта, віра,
- ²³ лагідність, стриманість. На таких немає Закону!
- ²⁴ А ті, хто є Ісуса Христа, вони розіп'яли своє тіло з йогопристрастями та пожадливостями.

²⁵ Коли живемо духом, то духом і ходімо.

²⁶ Не ставаймо марнославними, не драгуймо одне одного, не заздрім одне одному!

Галатів 6

Що людина посіє, те й пожне

¹ Брати, якщо і впаде людина в якийсь переступ, то ви, духовні, виправляйте такого духом лагідності, кожний пильнуючи за собою, щоб і самому не потрапити в спокусу.

² Носіть тягарі один одного і таким чином виконаєте Закон Христа.

³ Бо коли хто думає, що він є кимось, будучи нічим, то сам себе обманює.

⁴ Нехай кожний випробує своє діло, і тоді матиме похвалу тільки в собі, а не перед іншими.

⁵ Бо кожний нестиме власний тягар.

⁶ Той, хто навчається слова, нехай ділиться всім добром із тим, хто його навчає.

⁷ Не обманюйтеся, — Бог осміяний бути не може. Бо що лише людина посіє, те й пожне.

⁸ Адже хто сіє для свого тіла, — пожне від тіла тління, а хто сіє для духа, — пожне від Духа вічне життя.

⁹ Роблячи добро, не втрачаймо запалу, бо свого часу пожнемо, якщо не ослабнемо.

¹⁰ Тому, поки маємо час, робімо добро всім, а найперше тим, які рідні у вірі.

Нове творіння

¹¹ Погляньте, якими великими літерами написав я вам своєю рукою!

¹² Ті, хто бажає хвалитися тілом, змушують вас обрізатися, щоб не бути переслідуваними за хрест Христа.

¹³ Адже ті, хто обрізується, самі Закону не дотримують, але бажають, щоб ви були обрізані, аби хвалитися вашим тілом.

¹⁴ А я не став би хвалитися нічим іншим, як тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, яким для мене розп'ятий світ, а я — для світу.

¹⁵ Адже [в Ісусі Христі] не має значення ні обрізання, ні необрізання, але нове творіння.

¹⁶ І на всіх, хто буде дотримуватися цього правила, нехай на них і на Божому Ізраїлі спочине мир і милість.

17 Зрештою, хай ніхто не завдає мені труднощів, бо я ношу на моєму тілі рани [Господа] Ісуса.

18 Благодать Господа нашого Ісуса Христа з вашим духом, брати! Амінь.

Послання св. апостола Павла до ефесян

Ефесян 1

Вітання ефесянам

¹ Павло, з Божої волі апостол Ісуса Христа, — святим у Ефесі й вірним в Ісусі Христі.

² Благодать і мир вам від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа!

Призначені для всиновлення

³ Благословенний Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, Який поблагословив нас усяким духовним благословенням на небесах у Христі.

⁴ Оскільки Він вибрав нас у Ньому раніше від створення світу, щоб ми були святі й непорочні перед Ним у любові,

⁵ наперед призначивши нас для того, щоб усиновити Собі через Ісуса Христа, згідно з уподобанням Своєї волі,

⁶ для прославлення величі Своєї благодаті, якою Він обдарував нас в улюбленому Сині.

⁷ У Ньому маємо викуплення Його кров'ю, прощення переступів, згідно з багатством Його благодаті,

⁸ яку Він безмірно помножив у нас у всякій мудрості та розумінні,

⁹ відкривши нам таємницю Своєї волі, за Своїм уподобанням, яке раніше наперед ухвалив у Ньому

¹⁰ для впорядкування повноти часів, щоб об'єднати в Христі все те, що на небі та що на землі.

¹¹ У Ньому й ми стали спадкоємцями, які були наперед призначені за передбаченням Того, Хто все здійснює за рішенням Своєї волі,

¹² щоб ми були для прославлення Його величі, ми, які раніше мали надію на Христа.

¹³ У Ньому й ви, почувши слово правди, Радісну Звістку нашого спасіння, та повіривши в Нього, були відзначені печаттю, Святим Духом обітницьі,

¹⁴ Який є завдатком нашої спадщини для викуплення придбаного, для прославлення Його величі!

Голова Церкви — Христос

¹⁵ Тому і я, почувши про вашу віру в Господа Ісуса та про любов до всіх святих,

¹⁶ не перестаю дякувати за вас, згадуючи [вас] у своїх молитвах,

17 щоби Бог Господа нашого Ісуса Христа, Отець слави, дав вам Духа мудрості й відкриття для Його пізнання,

18 просвітивши очі вашого серця, щоб ви знали, якою є надія Його покликання, яке багатство слави Його спадщини у святих,

19 яка неосяжна велич Його сили в нас, котрі віримо в дію могутності Його сили,

20 що Він її здійснив у Христі, воскресивши Його з мертвих і посадивши праворуч Себе на небесах, —

21 вище від усякого начальства, влади, сили, панування і всякого імені, яким іменують не тільки в теперішньому віці, але й у майбутньому.

22 І Він усе підкорив під Його ноги і поставив Його над усім — як Голову Церкви,

23 яка є Його тілом, повнотою Того, Хто наповняє все в усьому!

Ефесян 2

Бог воскресив нас до нового життя

1 І вас, котрі були мертвими через ваші переступи й гріхи,

2 в яких ви колись жили за звичаєм цього світу, як і князь, який панує в повітрі, згідно з духом, що тепер діє в синах непокори.

3 Між ними всі ми колись жили в пожадливостях нашого тіла, виконуючи волю тіла та думок, були від природи, як і інші, дітьми гніву,

4 але Бог, Який багатий на милість, через велику Свою любов, якою нас полюбив, —

5 нас, котрі були мертві через наші переступи, оживив разом із Христом, адже ви спасенні благодаттю, —

6 і воскресив нас разом з Ним, і в Ісусі Христі посадив разом на небесах,

7 щоб у доброті до нас в Ісусі Христі в майбутніх віках показати надзвичайно велике багатство Своєї благодаті.

8 Адже ви спасенні благодаттю через віру, і це не від вас, це Божий дар,

9 не від діл, щоб ніхто не хвалився.

10 Тому що ми — Його творіння, ми створені в Христі Ісусі для добрих діл, які Бог наперед приготував для нас, щоб ми в них перебували.

Нас поріднила кров Христа

11 Отже, пам'ятайте, що колись ви були за тілом язичниками, яких так звані за тілом «рукотворно обрізані» називали необрізаними,

12 бо ви того часу були без Христа, відчужені від громади Ізраїля, далекі від завітів обітниць, позбавлені надії і без Бога на світі.

- 13 А нині, в Ісусі Христі, ви, які колись були далекими, кров'ю Христа стали близькими.
- 14 Адже Він — наш мир, Який зробив з двох одне, зруйнував Своїм тілом серединну перегородку — ворожнечу,
- 15 усунувши Закон заповідей в навчаннях, аби з двох збудувати в [Самому Собі] одну Нову Людину, встановити мир
- 16 і в одному тілі хрестом примирити обох з Богом, знищивши на ньому ворожнечу.
- 17 Прийшовши, Він благовістив мир вам — далеким, і мир вам — близьким;
- 18 так що через Нього обоє маємо доступ до Отця в одному Дусі.
- 19 Тож ви більше не чужі й не захожі, а співгромадяни святих і домашні для Бога,
- 20 збудовані на основі апостолів і пророків, де наріжним каменем є Сам Ісус Христос;
- 21 на Ньому вся будівля, досконало збудована, зростає у святий храм у Господі,
- 22 в Якому й ви разом будуетесь Духом у Божу оселю.

Ефесян 3

Язичники — співчасники обітниць

- 1 Із цієї причини для вас, язичники, я, Павло, став в'язнем Ісуса Христа.
- 2 Ви ж, напевно, чули про служіння Божої благодаті, яка дана мені для вас,
- 3 бо мені через об'явлення відкрита таємниця, про що я раніше коротко написав;
- 4 із чого, коли читаєте, ви можете збагнути моє розуміння Христової таємниці.
- 5 В інших поколіннях вона не була виявлена людським синам так, як ось тепер Духом відкрита святим апостолам і пророкам,
- 6 що і язичники є співспадкоємцями, одним тілом і співчасниками обітниць в Ісусі Христі через Євангеліє,
- 7 служителем якого я став через дар Божої благодаті, яка була дана мені дією Його сили.
- 8 Мені, найменшому з усіх святих, дана ця благодать: благовістити між язичниками незбагненне багатство Христа
- 9 і просвітити всіх, у чому полягає здійснення таємниці, що від віків була схована в Бозі, Який усе створив [через Христа],
- 10 щоби правителям і владам на небесах тепер могла виявитися через Церкву багатогранна Божя премудрість,

- 11** згідно з відвічним рішенням, яке Він здійснив у Ісусі Христі, нашому Господі,
12 у Котрому ми маємо відвагу й доступ у надії через віру в Нього.

Щоби Христос оселився в наших серцях

- 13** Тому прошу вас не занепадати духом з приводу моїх страждань за вас, бо це — ваша слава.
- 14** Для цього я схиляюсь на свої коліна перед Отцем [Господа нашого Ісуса Христа],
- 15** від Якого має ім'я кожна родина на небесах і на землі,
- 16** щоби за багатством Своєї слави Він дав вам через Свого Духа зміцнитися силою у внутрішній людині,
- 17** щоби через віру Христос оселився у ваших серцях, аби ви, укорінені й засновані на любові,
- 18** разом з усіма святими змогли зрозуміти, що це за ширина й довжина, висота й глибина,
- 19** і пізнати Христову любов, яка сягає за межі пізнання, щоб наповнилися ви всякою Божою повнотою.
- 20** А Тому, Хто силою, яка діє в нас, може зробити значно більше всього, що ми просимо або думаємо, —
- 21** Йому слава в Церкві й у Христі Ісусі на всі покоління і навіки-віків, амінь !

Ефесян 4

Заклик до духовного зростання

- 1** Отже, я, в'язень у Господі, прошу вас, щоб ви поводитися гідно звання, до якого були покликані,
- 2** з усякою покірністю і лагідністю, з довготерпінням, у любові підтримуючи одне одного,
- 3** намагаючись зберігати єдність духа в союзі миру.
- 4** Одне Тіло й один Дух, — як і були ви покликані в одній надії вашого покликання.
- 5** Один Господь, одна віра, одне хрещення,
- 6** один Бог і Отець усіх, Який над усіма, і через усіх, і в усіх [нас].
- 7** А кожному з нас дана благодать згідно з даром Христа.
- 8** Тому сказано: Піднявшись на висоту, Він полон полонив і дав дари людям.

- ⁹ А що означає «піднявшись», як не те, що [раніше] Він зійшов до найнижчих місць землі?
- ¹⁰ Хто зійшов, Той і піднявся вище від небес, щоб наповнити все.
- ¹¹ Він і поставив одних апостолами, інших пророками, ще інших благовісниками, а тих — пастирями та вчителями,
- ¹² щоби приготувати святих для справи служіння, для збудування Христового тіла,
- ¹³ аж поки всі досягнемо єдності віри й пізнання Божого Сина, досконалого змушніння, міри зрілості — повноти Христа;
- ¹⁴ щоб ми не були більше малими дітьми, які носяться хвилями і захоплюються всяким вітром учення, людською підступністю, лукавством, що вводить в оману,
- ¹⁵ а щоб ми в любові були правдомовні, щоб у всьому досягли зросту Того, Хто є Голова, — Христа.
- ¹⁶ Від Нього — усе тіло, складене і надійно сполучене різними зв'язками в міру дії кожного окремого члена тіла, зростає на збудування самого себе в любові.

Залишити попередній спосіб життя

- ¹⁷ Усе це я кажу й свідчу в Господі, щоб ви більше не були, як [ті] язичники, які ходять у марноті свого розуму,
- ¹⁸ маючи затьмарену свідомість, вони відчужені від Божого життя через їхнє незнання, через закам'янілість їхніх сердець.
- ¹⁹ Вони стали нечутливими, піддалися розпусті, щоб у нестримності чинити всяку нечистоту.
- ²⁰ Але ви не так пізнали Христа,
- ²¹ оскільки ви чули Його і в Нього навчилися, — адже істина в Ісусі, —
- ²² то треба, щоб ви відкинули стару людину з її попереднім способом життя, яка зітліває в оманливих пожадливостях,
- ²³ аби ваш розум оновлювався духом,
- ²⁴ щоб ви зодягнулися в нову людину, створену за подобою Божою, у праведності та святості істини.

Життя, кероване Духом

- ²⁵ Тому, відкинувши неправду, кожний говоріть своєму ближньому правду, бо ми є членами одне одного.
- ²⁶ Гніваючись, — не грішіть; сонце хай не заходить у вашому гніві,
- ²⁷ і не давайте місця дияволіві.

28 Хто крав, хай більше не краде, але краще нехай працює, роблячи своїми руками добро, аби мав що подати тому, хто має потребу.

29 Жодне погане слово хай не виходить з ваших уст, а тільки добре для зміцнення [віри], щоб воно принесло користь тим, хто слухає.

30 І не засмучуйте Святого Божого Духа, Яким ви запечатані на день викуплення.

31 Усяке роздратування, гнів, лють, крик і зневага хай віддаляться від вас разом з усякою злобою.

32 Будьте ж добрими один до одного, милосердними, прощаючи одне одному, як і Бог через Христа вам простив!

Ефесян 5

Поводьтеся, як діти світла

1 Отже, наслідуйте Бога, як улюблені діти,

2 та живіть у любові, як і Христос полюбив нас і видав Себе за нас як дар і жертву Богові, як приємні пахощі.

3 А розпуста й усяка нечистота чи жадоба до наживи навіть хай не згадуються між вами, як це личить святим;

4 також і безсоромність, і пусті балачки, чи грубі жарти — вони недоречні; але найкраще — подяка.

5 Бо знайте, що жодний розпусник або нечистий, або жадібний до наживи, котрий є ідолослужителем, не має спадщини в Царстві Христа і Бога.

6 Хай ніхто з вас не піддається обманові марних слів, бо через це Божий гнів приходить на неслухняних синів.

7 Тому не ставайте їхніми спільниками,

8 бо ви були колись темрявою, а тепер є світлом у Господі. Поводьтеся, як діти світла.

9 Адже плід світла — в усякій доброті, праведності й правді.

10 Досліджуйте те, що до вподоби Богові,

11 і не ставайте спільниками в неплідних ділах темряви, а краще їх викривайте.

12 Адже про те, що вони таємно роблять, соромно навіть говорити.

13 Усе, що засуджується, виявляється світлом,

14 оскільки все, що виявляється, стає світлом. Через це й сказано: Встань, ти, котрий спиш, і воскресни з мертвих, — і Христос освітить тебе!

Наповняйтеся Духом

- 15 Отже, уважно слідкуйте, щоби поводитися не як немудрі, але як мудрі,
 16 цінуючи час, бо дні лукаві.
 17 Тому не будьте нерозумними, але пізнавайте, у чому полягає Господня воля.
 18 І не впивайтеся вином, в якому розпуста, а наповнюйтеся Духом,
 19 повчаючи самих себе псалмами, урочистими та духовними піснями, співаючи
 і прославляючи у ваших серцях Господа,
 20 дякуючи завжди і за все Богові й Отцеві в Ім'я Господа нашого Ісуса Христа,
 21 підкоряючись одне одному в Христовому страху.

Чоловік і дружина

- 22 Дружини, [коріться] своїм чоловікам, як Господу,
 23 адже чоловік є голова дружини, як Христос — Голова Церкви, Він же —
 Спаситель тіла.
 24 Як Церква кориться Христові, так і дружини — чоловікам у всьому.
 25 Чоловіки, любіть [своїх] дружин, як Христос полюбив Церкву й віддав Себе за
 неї,
 26 щоб її освятити, очистивши купіллю води в слові,
 27 щоби поставити її Собі славною Церквою, яка не має ні плями, ні вади, і нічого
 такого подібного, але щоб вона була свята й непорочна.
 28 Так і чоловіки повинні любити своїх дружин, як власні тіла. Хто любить свою
 дружину, той і себе любить.
 29 Адже ніхто ніколи свого тіла не зненавидів, але годує і гріє його, як і Христос
 Церкву,
 30 бо ми — члени Його тіла: [з Його тіла і з Його кісток].
 31 Тому чоловік залишить батька й матір та пристане до своєї дружини, і будуть
 обоє одним тілом.
 32 Це велика таємниця, адже я говорю про Христа й Церкву.
 33 Тож кожний з вас нехай любить свою дружину, як себе самого, а дружина
 нехай боїться свого чоловіка.

Ефесян 6

Діти і батьки

- 1 Діти, слухайтеся своїх батьків у Господі, бо це справедливо.
 2 Шануй свого батька та матір — така перша заповідь з обітницею, —

³щоб тобі було добре і щоб ти був довголітній на землі.

⁴ А ви, батьки, не дратуйте своїх дітей, а виховуйте їх у послуху та вченні Господа.

Раби і пани

⁵ Раби, слухайтеся земних панів зі страхом і тремтінням, у простоті вашого серця, як Христа;

⁶ не служіть тільки про людське око, як ті підлабузники, але як раби Христа: виконуйте Божу волю щиро,

⁷ охоче служіть, як Господу, а не як людям.

⁸ Знайте, що кожний одержить від Господа відповідно до того, що зробив доброго, — чи він раб, чи вільний.

⁹ І ви, пани, так само робіть їм, — облиште погрози, знаючи, що й ви, і вони мають Господа на небесах, а Він не зважає на особу.

Могутня Божа зброя

¹⁰ Нарешті, зміцнійтеся Господом та могутністю Його сили.

¹¹ Зодягніться у всю Божу зброю, щоб ви могли протистати підступності диявола.

¹² Адже наша боротьба не з тілом і кров'ю, але з початками, з владами, зі світовими правителями темряви цього [віку], з піднебесними духами злоби.

¹³ Тому візьміть усю Божу зброю, щоб ви змогли дати опір у день зла і, усе подолавши, вистояти.

¹⁴ Отже, стійте, підпережіться істиною, зодягніться в броню праведності,

¹⁵ взуйтеся в готовність благовістити мир.

¹⁶ Понад усе візьміть щит віри, яким зможете погасити всі вогненні стріли лукавого;

¹⁷ візьміть шолом спасіння і духовний меч, яким є Боже Слово.

¹⁸ Постійно моліться духом усякою молитвою і проханням, дбайте про це з усякою витривалістю і благанням за всіх святих

¹⁹ і за мене, щоб, коли відкриваю свої уста, мені було дано слово, аби відважно проповідувати таємницю Євангелія,

²⁰ за яку я є послом у кайданах, щоб сміливо про неї говорити, як мені й належить.

Закінчення

²¹ А щоб і ви довідалися, що зі мною, чим я займаюся, то все вам розповість Тихик, улюблений брат, вірний служитель у Господі,

²² якого я послав до вас саме для того, щоб ви довідалися про нас, і щоб він потішив ваші серця.

²³ Мир братам і любов з вірою від Бога Отця і Господа Ісуса Христа.

²⁴ Благодать з усіма, хто незмінно любить Господа нашого Ісуса Христа. [Амінь].

Послання св. апостола Павла до филип'ян

Филип'ян 1

Вітання филип'янам

- ¹ Павло і Тимофій, раби Ісуса Христа, — усім святим в Ісусі Христі, які у Филипах, з єпископами і дияконами:
- ² благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа.
- ³ При кожній згадці про вас я дякую моєму Богові;
- ⁴ завжди, у кожній моїй молитві за всіх вас, з радістю молюся
- ⁵ за вашу участь у поширенні Євангелія — від першого дня і аж дотепер.

Любов повинна зростати

- ⁶ Я впевнений у тому, що Той, Хто розпочав у вас добре діло, завершить його до дня Ісуса Христа.
- ⁷ Справедливо мені думати так про всіх вас, адже ви — у моєму серці; усі ви є в моїх кайданах, в обороні та в утвердженні Євангелія: мої співучасники в благодаті.
- ⁸ Бог мені свідок, що в сердечній любові Ісуса Христа я тужу за всіма вами.
- ⁹ Молюся про те, щоб ваша любов усе більше й більше зростала в пізнанні та в усякому досвіді,
- ¹⁰ щоб ви досліджували все краще та були чисті й бездоганні в день Христа,
- ¹¹ сповнені плодами праведності через Ісуса Христа — для Божої слави та похвали.

Перевага страждати за Христа

- ¹² Хочу, брати, щоб ви знали: те, що зі мною сталося, ще більше пішло на користь Євангелія,
- ¹³ оскільки мої кайдани за Христа стали відомі всім іншим та в усьому преторію.
- ¹⁴ Багатьом братам у Господі мої кайдани додали сміливості, і вони набралися відваги безстрашно звіщати Слово.
- ¹⁵ Втім, деякі проповідують Христа через заздрощі та суперництво, а інші — з добрих спонукань.
- ¹⁶ Деякі — з любові, знаючи, що я поставлений для захисту Євангелія,
- ¹⁷ а інші — підступно, нещиро звіщають Христа, прагнучи збільшити тягар моїх кайданів.

- 18 Що ж? Однак, як би не проповідували про Христа, — удавано чи правдиво, — я цим радію. І далі радітиму,
- 19 бо знаю, що це мені буде на спасіння через вашу молитву і допомогу Духа Ісуса Христа,
- 20 згідно з очікуванням і з моєю надією, що ні в чому не буду засоромлений, але з усією сміливістю, як завжди, так і нині, буде звеличений Христос у моєму тілі: чи то життям, чи то смертю.
- 21 Адже для мене життя — це Христос, а смерть — це надбання.
- 22 Та якщо життя в тілі — це для мене плід діл, тоді я не знаю, що вибрати.
- 23 Те й друге вабить мене: маю бажання звільнитися і бути з Христом, бо це набагато краще,
- 24а залишатися в тілі — потрібніше для вас.
- 25 І я вже з певністю знаю, що залишуся і перебуватиму з усіма вами для вашого успіху й радості віри,
- 26щоби через мене, коли знову прийду до вас, ваша похвала надмірно примножилася в Ісусі Христі.
- 27 Тільки живіть згідно з Євангелієм Христа, щоб коли прийду й побачу вас, а навіть якщо буду відсутній, чув би про вас, що стоїте в одному дусі, однодушно відстоюючи віру Євангелія,
- 28 і зовсім не боїтеся ваших противників, бо для них це доказ загибелі, а для вас — доказ спасіння. І це від Бога.
- 29 Адже вам даровано через Христа не тільки вірити в Нього, а й за Нього страждати,
- 30 здійснювати той подвиг, який ви побачили в мені, а тепер чуєте про мене.

Филип'ян 2

Приклад самовідданої любові

- 1 Отже, коли є якась втіха в Христі, коли є якась відрада в любові, коли є якась спільність духа, коли є якесь милосердя і щедрість,
- 2 доповніть мою радість, щоб ви думали те саме, мали ту саму любов, були однодушні й однієї думки.
- 3 Нічого не робіть наперекір чи з марнославства, але в покорі вважайте одне одного більшим за себе.
- 4 Нехай кожний дбає не про себе, а про інших.
- 5 Плекайте в собі ті самі думки, що й у Христі Ісусі.

- 6 Він, маючи Божу природу, не вважав посяганням бути рівним Богові,
 7 але понизив Самого Себе, прийнявши образ раба, постав у подобі людини і з вигляду був як людина;
 8 Він упокорив Себе, був слухняним аж до смерті, і до смерті хресної.
 9 Тому Бог надзвичайно звеличив Його та дав Йому Ім'я, яке вище всякого іншого імені,
 10 аби перед Ім'ям Ісуса поклонилося кожне коліно — і піднебесних, і земних, і підземних;
 11 і щоб кожною мовою для слави Бога Отця було визнано, що Ісус Христос — це Господь.

Діти Божі — світло для світу

- 12 Тому, мої любі, так як ви завжди були слухняні, не тільки коли я був присутній, але значно більше тепер, коли я відсутній, зі страхом і трепетом звершуйте своє спасіння.
 13 Адже то Бог за Своєю доброю волею викликає у вас і бажання, і дію.
 14 Усе робіть без нарікань і сумніву,
 15 щоб ви, непорочні та чисті, були бездоганними Божими дітьми серед лукавого й розбещеного роду, серед якого ви сяєте, мов світила у світі,
 16 дотримуючи слово життя мені для похвали в день Христа, що я недаремно біг, недаремно трудився.
 17 Та хоч і приношу себе на служіння і в жертву вашої віри, я радію і веселюся разом з усіма вами.
 18 Так само й ви радійте та веселіться разом зі мною.
 19 Маю в Господі Ісусі надію незабаром послати до вас Тимофія, щоб і я заспокоївся духом, довідавшись, що з вами.
 20 Оскільки я не маю нікого іншого з такою ж душею, хто би щиріше дбав про вас,
 21 адже всі шукають свого, а не того, що належить Ісусу Христу.
 22 Його ж досвідченість ви знаєте, що він, наче син батькові, послужив мені для Євангелія.
 23 Надіюся послати його, як тільки довідаюся, що буде зі мною.
 24 Але переконаний у Господі, що й сам незабаром прийду.
 25 Вважав за потрібне послати до вас Епафродита — мого брата, помічника і співвоїна, а вашого посланця і служителя в моїй потребі.

²⁶Адже він побивався за всіма вами й був дуже стривожений, оскільки ви почули, що він захворів.

²⁷Бо він захворів і був при смерті, але Бог помилував його, і не тільки його, а й мене, щоб я не мав смутку за смутком.

²⁸Тому я швидко послав його, аби, побачивши його, ви знову зраділи, та щоб і я не страждав.

²⁹ Прийміть же його в Господі з повною радістю і шануйте таких,

³⁰ бо він за справу Христа був близько до смерті, наражаючи своє життя на небезпеку, аби доповнити недостаток вашого служіння для мене.

Филип'ян 3

Християнські цінності

¹ Зрештою, брати мої, радійте в Господі! Писати мені вам саме це не прикро, бо це вам для утвердження.

² Стережіться собак, стережіться поганих працівників, стережіться нарізок на тілі.

³ Адже обрізання — це ми, які поклоняємося Богові духом і хвалимося Ісусом Христом, і не покладаємо надію на тіло,

⁴ хоч я і міг би покладатися на тіло. Коли хто й думає покладатися на тіло, то я тим паче:

⁵ обрізаний восьмого дня, з роду Ізраїля, з племені Веніамина, єврей з євреїв, щодо Закону — фарисей,

⁶ щодо ревності — гонитель Церкви, щодо праведності, яка від Закону, — бездоганний.

⁷ Але що було для мене надбанням, те я визнав ради Христа за втрату.

⁸ І взагалі, усе визнаю за втрату, порівняно з величчю пізнання мого Господа Ісуса Христа, задля Якого я все втратив і вважаю за сміття, аби здобути Христа,

⁹ і виявитися в Ньому не зі своєю праведністю, яка від Закону, але з тією, що через віру в Христа, з праведністю, яка від Бога, через віру;

¹⁰ щоби пізнати Його, і силу Його воскресіння, і бути спільником у Його стражданнях, уподібнюючись Його смерті,

¹¹ аби якось досягти воскресіння мертвих.

Прямуючи до мети

¹² Не тому, що я вже осягнув або вже став досконалим, але борюся, щоб осягнути — для цього і здобув мене Ісус Христос.

13 Брати, я не вважаю себе тим, хто осягнув. Але забуваючи те, що позаду, і прямуючи до того, що попереду,

14 я відчайдушно біжу до мети — до нагороди високого Божого покликання в Ісусі Христі.

15 Отже, хто досконалий, нехай так і думає. Коли ж щось інше думаєте, то й це Бог вам відкриє.

16 Втім, чого ми досягли, у тому треба жити.

17 Будьте моїми послідовниками, брати, і приглядайтеся до тих, які поводяться згідно з нашим взірцем.

18 Адже багато хто, — про них я часто говорив вам, а нині з плачем кажу, — поводяться, як вороги Христового хреста.

19 Їхній кінець — загибель, їхній бог — черево, і сором — їхня слава; вони про земне думають.

20 Адже наше життя — на небесах, звідки й очікуємо Спасителя, Господа Ісуса Христа,

21 Котрий силою, якою Він може все підкорити Собі, перемінить наше принижене тіло так, щоб воно було подібне до Його прославленого тіла.

Филип'ян 4

Радійте завжди в Господі

1 Тому, мої любі й милі брати, ви — моя радість і вінець, — стійте так у Господі, улюблені!

2 Прошу Еводію, прошу також і Синтихію: думайте однаково в Господі!

3 Так само прошу і тебе, вірний приятелю, допомагай тим, які співпрацювали зі мною в поширенні Євангелія, і з Климентом, і з іншими моїми помічниками, імена яких — у книзі життя.

4 Радійте завжди в Господі; і ще раз кажу: радійте!

5 Нехай ваша лагідність стане відомою всім людям. Господь близько!

6 Нічим не журіться, але в усьому молитвою та благаннями з подякою висловлюйте ваші прохання Богові.

7 І мир Божий, який перевищує всяке розуміння, нехай береже ваші серця і ваші думки в Христі Ісусі.

8 Наостанку, брати: те, що істинне, що чесне, що справедливе, що чисте, що любе, що гідне хвали, — коли яка чеснота або коли яка похвала, — про це роздумуйте.

9 Чого навчилися і що прийняли, що почули й побачили в мені, — оце й робіть. І Бог миру буде з вами.

Вдячність апостола Павла

- 10 Я дуже зрадів у Господі, що ви тепер знову отримали змогу піклуватися про мене. Ви й раніше піклувалися, але не мали відповідної нагоди.
- 11 Кажу це не тому, що чогось потребую, бо я навчився бути задоволеним тим, що є.
- 12 Умію жити і в нестатках, умію жити і в достатку. Звик до всього і в усьому: і насичуватися, і голодувати, мати достаток і терпіти нестаток.
- 13 Усе можу в Тому, Хто мене зміцнює, — [в Ісусі Христі].
- 14 Втім, ви добре зробили, взявши участь у моїх труднощах.
- 15 Знайте ж ви, филип'яни, що на початку поширення Євангелія, коли я вийшов з Македонії, жодна Церква не взяла участі в праві давання і приймання, — тільки ви одні;
- 16 так що аж двічі посилали ви до Солуня на мої потреби.
- 17 Не тому, що я шукаю дарів; ні, я шукаю плоду, який примножує вашу славу.
- 18 Я одержав усе і повністю забезпечений. Мені вистачає всього, відколи я одержав від Епафродита те, що ви послали, це — ніжні пахоці, приємна жертва, яка до вподоби Богові.

Закінчення

- 19 А мій Бог, згідно зі Своїм багатством, нехай задовольнить усяку вашу потребу — у славі, в Ісусі Христі.
- 20 Богові ж, нашому Отцеві, — слава навіки-віків! Амінь .
- 21 Вітайте кожного святого в Ісусі Христі! Вітають вас ті брати, які зі мною.
- 22 Вітають вас усі святі, особливо ті, які з дому кесаря.
- 23 Благодать Господа Ісуса Христа з духом вашим. [Амінь].

Послання св. апостола Павла до колоссян

Колосян 1

Вітання колоссянам

- ¹ Павло, з Божої волі апостол Ісуса Христа, і брат Тимофій
² до святих і вірних у Христі братів, які в Колосах: благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, [і Господа Ісуса Христа].

Зростати в пізнанні Бога

- ³ Дякуємо Богові, Отцеві Господа нашого Ісуса Христа; завжди молимося за вас,
⁴ почувши про вашу віру в Ісуса Христа, про любов, яку маєте до всіх святих
⁵ через надію, що зберігається для вас на небесах, про яку ви раніше чули в слові істини Євангелія,
⁶ яка між вами пробуває, і відтоді, як ви почули та пізнали Божу благодать в істині, приносить плоди та зростає — як по всьому світі, так і у вас.
⁷ Цього ви навчилися від Епафра, нашого улюбленого співраба, який є для вас вірним слугою Христа,
⁸ який і повідомив нас про вашу любов у Дусі.
⁹ Тому й ми від того дня, коли це почули, не перестаємо за вас молитися і просити, щоб ви сповнилися пізнанням Його волі в усякій мудрості й духовному розумінні;
¹⁰ щоб ви поводитися гідно Господа, аби догодити Йому в усьому, приносити плід кожною доброю справою та зростати в пізнанні Бога,
¹¹ зміцнюючись усякою силою — за могутністю Його слави, для всякої витривалості та терпеливості. З радістю
¹² дякуймо Отцеві, Який знайшов нас гідними частки в спадщині святих у світлі.
¹³ Він визволив нас від влади темряви та переніс до Царства Свого улюбленого Сина,
¹⁴ в Якому маємо викуплення [Його кров'ю], прощення гріхів.
¹⁵ Він — образ невидимого Бога, первородний усього творіння.
¹⁶ У Ньому створене все, що на небі й на землі, — видиме й невидиме, — чи престоли, чи панування, чи начала, чи влади, — усе через Нього і для Нього створене.
¹⁷ Він — раніш усього, і все існує в Ньому.
¹⁸ Він є Головою тіла — Церкви. Він — початок, первонароджений з мертвих, щоб у всьому Він мав першість.

- 19 Тому що Бог уподобав, аби в Ньому перебувала вся повнота,
 20 щоби через Нього примирити із Собою все, примирити кров'ю Його хреста, — і земне, і небесне.
 21 І вас, які колись були відчужені, непримиренні розумом у лукавих ділах,
 22 нині примирив Він смертю тіла Своєї плоті, щоби зробити вас святими, непорочними й невинними перед Собою, —
 23 якщо лише перебуваєте у вірі, тверді й непохитні, утверджені в надії Радісної Звістки, яку ви почули і яка була проповідувана між усім творінням, котре є під небом, і якої я, Павло, став служителем.

Мета — досконалість в Ісусі Христі

- 24 Тепер я радію в моїх стражданнях за вас і доповнюю недостатність Христових страждань у моєму тілі задля Його тіла, яким є Церква.
 25 Я став її служителем за Божим дорученням, яке було дане мені щодо вас, аби виконати Боже Слово, —
 26 таємницю, заховану від віків і поколінь, а тепер відкриту Його святим.
 27 Бог забажав показати їм, яке багатство слави є в цій таємниці між язичниками, — тобто Христос у вас, надія слави!
 28 Його ми проповідуємо, переконуючи кожну людину й навчаючи кожну людину з усією мудрістю, аби зробити кожну людину досконалою в [Ісусі] Христі.
 29 І для цього я відчайдушно працюю, борючись Його силою, яка могутньо діє в мені.

Колосян 2

У Христі заховані всі скарби

- 1 Хочу, щоб ви знали, яку велику боротьбу я маю за вас і за тих, хто перебуває у Лаодикії, і за всіх тих, котрі не бачили мого тілесного обличчя.
 2 Хай утішаться їхні серця, з'єднавшись у любові для всього багатства повноти розуміння і для пізнання таємниці Бога [і Отця та] Христа,
 3 в Якому заховані всі скарби премудрості й пізнання.
 4 Кажу це, щоб ніхто вас не звів хитрими доказами.
 5 Бо хоч я і далеко від вас тілом, але духом я з вами; і радію, спостерігаючи за вашим порядком і твердістю вашої віри в Христа.
 6 Отже, як ви прийняли Господа Ісуса Христа, так і ходіть у Ньому;

⁷ Будьте вкорінені й збудовані в Ньому, зміцнюйтеся вірою, як ви навчилися, переповнюючись [у Ньому] подякою.

⁸ Стережіться, щоб ніхто вас не звів філософією і пустим обманом людських переказів, згідно з принципами світу, а не за Христом.

⁹ Адже в Ньому тілесно перебуває вся повнота Божества.

¹⁰ І ви в Ньому маєте повноту. Він — Голова всякого начальства та влади.

Ми воскресли разом з Ісусом

¹¹ У Ньому ви були обрізані нерукотворним обрізанням, скинувши в Христовому обрізанні тіло плоті.

¹² Поховані з Ним через хрещення, ви воскресли разом з Ним через віру в силу Бога, Який воскресив Його з мертвих.

¹³ І вас, які були мертві в переступах і в «необрізанні» вашого тіла, Він оживив вас разом із Собою, простивши нам усі переступи,

¹⁴ знищивши розписку стосовно нас, яка своїми приписами була проти нас, Він забрав її з-поміж нас і прибав до хреста.

¹⁵ Скинувши начальства і влади, Він відважно викрив їх і переміг у Собі.

Нерукотворне обрізання

¹⁶ Тому хай ніхто не судить вас за їжу чи за напій, чи за участь у святі, чи за новомісяччя, чи за суботи,

¹⁷ адже це — тінь майбутнього, а тіло — Христове.

¹⁸ Хай ніхто вас не зводить удаваною покорою і служінням ангелам, вдаючись до того, чого не бачив, безпідставно пишаючись своїм тілесним розумом,

¹⁹ не тримаючись Голови, від Якої все тіло єднається і зміцнюється суглобами та зв'язками, зростає Божим ростом.

²⁰ Отже, якщо ви з Христом померли для принципів світу, то навіщо, подібно до тих, хто живе у світі, дотримуетесь приписів:

²¹ не бери, не їж, не доторкайся?

²² Адже все це при вживанні нищиться, згідно з людськими заповідями та вченнями.

²³ Воно має вигляд мудрості в самовільному служінні, у покорі, у недбалості про тіло, але не має якогось значення, — хіба що для тілесного задоволення.

Колосян 3

Роздуми про небесне

- 1** Отже, коли ви з Христом воскресли, то шукайте горішнього — того, де Христос сидить праворуч Бога.
- 2** Думайте про горішнє, — не про земне.
- 3** Адже ви померли, і ваше життя поховане з Христом у Бозі.
- 4** Коли з'явиться Христос — ваше життя, тоді й ви з'явитесь з Ним у славі.
- 5** Тому умертвіть [ваші] земні члени: розпусту, нечистоту, пристрасть, потяг до зла і жадобу до наживи, що є ідолослужінням.
- 6** Через це приходять гнів Божий на неслухняних синів,
- 7** між якими й ви колись ходили, як жили між ними.
- 8** Нині ж і ви відкиньте те все: гнів, лють, злобу, богозневагу, безсоромні слова з ваших уст.
- 9** Не кажіть неправди одне одному, скиньте із себе стару людину з її вчинками
- 10** й зодягніться в нову, яка оновлюється для пізнання образу Того, Хто її створив,
- 11** де немає ні грека, ні юдея, ні обрізання, ні необрізання, ні варвара, ні скіфа, ні раба, ні вільного, але все й у всьому — Христос.

Любов — понад усе

- 12** Отже, зодягніться, як обрані Богом, святі й улюблені, у щире милосердя, доброту, покірність, лагідність, довготерпіння,
- 13** вибачаючи і прощаючи одне одному, коли хто проти кого має якусь скаргу. Як Христос простив вам, так само й ви робіть.
- 14** А понад усе — любов; вона — зв'язок досконалості.
- 15** Нехай перебуває у ваших серцях мир Христа, до якого ви були покликані в одному тілі, і будьте вдячні.
- 16** Слово Христове нехай перебуває у вас щедро, у всякій мудрості. Навчайте і застерігайте самі себе, з вдячністю співаючи Богові у своїх серцях псалми, прославлення, духовні пісні.
- 17** І все, що тільки робите, — словом або ділом, — усе робіть в Ім'я Господа Ісуса, дякуючи через Нього Богові Отцеві.
- 18** Дружини, слухайтеся своїх чоловіків, як личить у Господі.
- 19** Чоловіки, любіть дружин і не будьте суворі до них.
- 20** Діти, слухайтеся батьків у всьому, бо це до вподоби Господу.
- 21** Батьки, не дратуйте ваших дітей, щоб не занепадали духом.
- 22** Раби, слухайтеся у всьому тілесних панів, не служіть їм про людське око, як ті, хто підлещується до людей, але в простоті серця, боячись Бога.

- ²³Що тільки робите, робіть від душі, наче для Господа, а не для людей.
- ²⁴ Знайте, що від Господа одержите нагороду — спадщину, адже служите Господу Христові!
- ²⁵ А хто кривдить, той одержить за свою кривду, без огляду на особу.

Колосян 4

Молитвою, словом і ділом

- ¹ Пани, віддайте рабам справедливе й належне, знаючи, що й ви маєте Господа на небі.
- ² У молитві будьте постійні, перебуваючи в ній з подякою.
- ³ Моліться також і за нас, щоби Бог відчинив нам двері Слова, аби звіщати таємницю Христа, через яку я і ув'язнений,
- ⁴ щоб я відкрив її так, як мені належить звістити.
- ⁵ Поводьтеся мудро із зовнішніми, використовуючи час.
- ⁶ Слово ваше нехай завжди буде ласкаве, приправлене сіллю, щоб ви знали, як вам належить кожному відповідати.
- ⁷ Щодо мене, то все розповість вам Тихик, улюблений брат і вірний служитель та співпрацівник у Господі;
- ⁸ його я послав до вас саме для того, щоб ви дізналися про наші справи і щоби потішив ваші серця,
- ⁹ разом з Онисимом, вірним і улюбленим братом, який є з-поміж вас. Вони вам розкажуть про все, що тут діється.

Заклучні привітання та настанови

- ¹⁰ Вітає вас Аристарх, мій спів'язень, і Марко — родич Варнави. Щодо нього ви одержали вказівки; коли прийде до вас, то прийміть його;
- ¹¹ ще й Ісус на прізвище Юст, — вони з обрізаних; це єдині співпрацівники для Царства Божого, які були мені втіхою.
- ¹² Вітає вас Епафрас — він з ваших, — раб Ісуса Христа. Він завжди дуже піклується про вас у молитвах, щоб ви були досконалі й сповнені всією Божою волею.
- ¹³ Свідчу про нього, що дуже непокоїться про вас і про тих, які в Лаодикії та в Гіраполі.
- ¹⁴ Вітає вас Лука — улюблений лікар, і Димас.
- ¹⁵ Привітайте братів у Лаодикії, Нимфана та його домашню Церкву.

- 16 А коли послання буде прочитане вами, то зробіть так, щоб і в Лаодикійській Церкві воно було прочитане, а те, що з Лаодикії, прочитайте і ви.
- 17 І скажіть Архипові: Бережи те служіння, яке одержав у Господі, щоб ти його виконав!
- 18 Привітання моєю рукою, рукою Павла. Пам'ятайте про мої кайдани. Благодать — з вами. [Амінь].

Перше послання св. апостола Павла до солунян

1 Солунян 1

Вітання та приємні спогади

- 1 Павло, Силуан і Тимофій — Солунській Церкві в Бозі Отці й Господі Ісусі Христі: благодать вам і мир [від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа].
- 2 Ми завжди дякуємо Богові за всіх вас, згадуючи в наших молитвах; постійно
- 3 пам'ятаємо перед Богом, нашим Отцем, про ваше діло віри, про відчайдушну працю любові та терпіння в надії на нашого Господа Ісуса Христа.
- 4 Знаємо, улюблені Богом брати, про ваш вибір.
- 5 Адже наше Євангеліє до вас було не тільки в слові, а й у силі та у Святому Дусі, і з повним переконанням. Ви знаєте, якими були ми між вами і задля вас.
- 6 І ви стали наслідувати нас та Господа, прийнявши серед великих утисків слово з радістю Святого Духа,
- 7 тому ви стали взірцем для всіх вірних у Македонії та Ахаї.
- 8 Адже від вас рознеслося Господнє Слово не лише по Македонії та Ахаї, а ваша віра в Бога долинула до кожної місцевості. Так що нам не потрібно щось говорити,
- 9 бо вони самі про нас промовляють, який був наш прихід до вас, і як ви від ідолів повернулися до Бога, щоб служити живому й істинному Богові
- 10 та очікувати з небес Його Сина, Якого Він воскресив з мертвих — Ісуса, Котрий визволяє нас від майбутнього гніву.

1 Солунян 2

Апостоли не шукають людської слави

- 1 Адже ви самі знаєте, брати, що наш прихід до вас не був даремним.
- 2 Хоч ми раніше натерпілися і зазнали зневаг, та у Филипах, як вам відомо, ми з великими труднощами наважилися в нашому Бозі проповідувати вам Боже Євангеліє.
- 3 Адже наш заклик не від омани, ні через нечистоту, ні від лукавства.
- 4 Але, як Бог знайшов нас гідними, щоби довірити Євангеліє, ми так і говоримо, догоджаючи не людям, але Богові, Який випробовує наші серця.
- 5 Бо ніколи, як вам відомо, у нас не було ні підлесливих слів, ні корисливих мотивів, — Бог свідок.
- 6 Ми не шукали слави в людей, ані у вас, ані в інших,

⁷ хоч ми, як Христові апостоли, могли бути вимогливими. Але ми були тихими серед вас, немов та годувальниця, яка доглядає своїх дітей.

⁸ Ми так прив'язалися до вас, що бажали передати вам не лише Боже Євангеліє, але й свої душі, бо ви стали для нас любими.

⁹ Тож згадайте, брати, нашу працю та труднощі: ніч і день ми працювали, щоб не обтяжити когось із вас, і проповідували вам Боже Євангеліє.

¹⁰ Ви та Бог — свідки, які святі, праведні та непорочні були ми для вас, котрі повірили.

¹¹ Ви знаєте, як кожного з вас, немов батько своїх дітей,

¹² ми просили, вмовляли і свідчили вам, щоб ви гідно ходили перед Богом, Який покликав вас у Своє Царство і славу.

Опір юдеїв

¹³ Тому ми постійно дякуємо Богові за те, що ви, прийнявши почуте від нас Слово Боже, сприйняли його не як людське слово, а як істинно Боже Слово, яке й діє у вас, віруючих.

¹⁴ Адже ви, брати, стали наслідувати Божі Церкви, які в Ісусі Христі є в Юдеї, бо і ви так само потерпіли від своїх земляків, як і вони від юдеїв,

¹⁵ які вбили й Господа Ісуса та [Його] пророків, та й нас переслідували; і Богові не догодили, і ворожо настроєні до всіх людей,

¹⁶ перешкоджають нам говорити язичникам, аби спаслися, і тим самим вони постійно доповнюють свої гріхи. Зрештою, спіткав же їх гнів.

Солуняни — слава апостолів

¹⁷ А ми, брати, були розлучені з вами на короткий час, — особисто, але не серцем, — та з великим бажанням намагалися побачити ваші обличчя.

¹⁸ Тому ми хотіли прийти до вас, — я, Павло, і один раз, і другий, — але перешкодив нам сатана.

¹⁹ Бо хто є нашою надією, радістю чи вінцем похвали, якщо не ви перед нашим Господом Ісусом під час Його приходу?

²⁰ Адже ви — наша слава і радість!

1 Солунян 3

Звістка, отримана через Тимофія

¹ Тому, не спроможні більше терпіти, ми вирішили за краще самим залишитися в Афінах,

² а Тимофія, нашого брата і Божого [служителя, а нашого] помічника в Євангелію Христа, послати, щоби запевнити вас і потішити [вас] у вашій вірі.

- ³ Щоб ніхто не захитався серед цих труднощів. Адже ви самі знаєте, що на те ми призначені.
- ⁴ Бо коли ми були у вас, ми вам казали наперед, що маємо страждати; так воно й сталося, і вам це відомо.
- ⁵ Тому-то і я, не витримавши більше, послав довідатися про вашу віру, щоби часом не спокусив вас спокусник, і наша праця не виявилася даремною.
- ⁶ А тепер, коли від вас повернувся Тимофій і приніс нам радісну вістку про вашу віру та любов, і що ви завжди про нас згадуєте добром, бажаючи бачити нас, як і ми вас,
- ⁷ саме тому, брати, ми втішилися вами серед усієї нашої біди й горя, через вашу віру.
- ⁸ Адже ми тепер ожили, якщо ви стоїте в Господі!
- ⁹ Яку ж подяку можемо віддати Богові за вас, за всю радість, якою через вас тішимося перед нашим Богом?
- ¹⁰ Ніч і день ревно молимося, щоби побачити ваші обличчя і доповнити те, чого бракує вашій вірі.
- ¹¹ Сам же Бог і наш Отець, і наш Господь Ісус нехай вирівняє нашу дорогу до вас.
- ¹² І Господь нехай помножить і наповнить вас любов'ю один до одного і до всіх, — такою ж, яку ми маємо до вас,
- ¹³ аби зміцнити ваші серця, зробити бездоганними у святості перед Богом і нашим Отцем під час приходу Господа нашого Ісуса з усіма Його святими. Амінь .

1 Солунян 4

Заклик жити у святості

- ¹ А далі, брати, просимо вас і благаємо в Господі Ісусі, щоб так, як прийняли ви від нас, яким чином вам поводитися і догоджати Богові, — саме так ви й поводитися, аби ви все більше в цьому зростали.
- ² Бо знаєте, які вказівки дали ми вам у Господі Ісусі.
- ³ Це ж воля Божа — ваше освячення, щоб ви берегли себе від розпусти,
- ⁴ щоб кожний з вас умів свої посудини берегти у святості й честі,
- ⁵ а не в пожадливій похоті, як язичники, котрі не знають Бога.
- ⁶ Не чиніть насильства і не кривдьте ні в чому свого брата, бо Господь є месником за все це, як раніше ми вам говорили й засвідчили.
- ⁷ Адже Бог покликав нас не до нечистоти, а до освячення.

8 Тому-то, хто це відкидає, не людину зневажає, а Бога, Який дав нам Свого Святого Духа.

9 Про братолюбство немає потреби писати вам, бо ви самі Богом навчені любити один одного,

10 адже те й робите всім братам, які перебувають у всій Македонії. Просимо вас, брати, аби ви в цьому все більше зростали

11 і пильно дбали про те, щоби жити спокійно і робити своюсправу, працювати своїми власними руками, як ми вам звеліли,

12 щоб ви гідно поводитися перед чужими і ні в чому не мали нестатків.

Про померлих

13 Не хочемо, щоб ви, брати, не знали про померлих, аби не сумували, як інші, котрі не мають надії.

14 Бо коли віримо, що Ісус помер і воскрес, то й померлих в Ісусі Бог приведе з Ним.

15 Це говоримо вам Словом Господнім: що ми, живі, які залишимося до приходу Господнього, не випередимо померлих.

16 Адже Сам Господь з наказом, при голосі архангела і при Божій сурмі, зійде з неба, — і першими воскреснуть померлі в Христі.

17 Потім ми, живі, які залишимося, разом з ними будемо підхоплені на хмари, на зустріч з Господом у повітрі, — і так завжди будемо з Господом.

18 Тому потішайте одне одного цими словами.

1 Солунян 5

День Господній

1 А про часи та про пори, брати, вам не потрібно писати,

2 адже самі з певністю знаєте, що день Господній приходить, як злодій уночі.

3 [Бо] коли говоритимуть: Мир і безпека, — тоді раптово прийде на них погибель, як біль тієї, яка носить в утробі, і вони не втечуть.

4 А ви, брати, не в темряві, щоб той день захопив вас, як злодій.

5 Бо ви всі — сини світла й сини дня. Ми не належимо ні ночі, ні темряві.

6 Тож не спімо, як інші, а пильнуймо та будьмо тверезі!

7 Адже ті, які сплять, сплять уночі, а ті, які впиваються, вночі впиваються.

8 Ми ж належимо дневі, тож будьмо тверезі, одягнувшись у панцир віри й любові та в шолом надії спасіння.

9 Адже Бог призначив нас не на гнів, а на те, щоб ми одержали спасіння через Господа нашого Ісуса Христа,

10 Який помер за нас, щоб ми, чи пильнуємо, чи спимо, — разом з Ним жили.

11 Тому втішайте один одного і збудуйте один одного, як ви і робите.

В очікуванні приходу Господа

12 Просимо вас, брати: шануйте тих, хто працює між вами, наставлені над вами в Господі, і тих, хто напоумляє вас;

13 виявляйте до них велику любов за їхню працю. Майте мир між собою.

14 Просимо вас, брати: напоумляйте тих, хто порушує порядок, підбадьорюйте малодушних, захищайте немічних, будьте терпеливими до всіх.

15 Стережіться, щоб ніхто нікому не віддавав злом за зло, але завжди дбайте про добро один для одного і для всіх.

16 Завжди радійте,

17 невинно моліться,

18 за все дякуйте, бо це Божа воля в Ісусі Христі щодо вас.

19 Духа не вгашайте,

20 пророцтвом не нехтуйте,

21 усе досліджуйте і доброго держіться,

22 стримуйтеся від усякого роду зла.

23 А Сам Бог миру нехай повністю освятить вас: нехай ваш дух, душа й тіло бездоганно будуть збережені в цілості до приходу нашого Господа Ісуса Христа.

24 Вірний Той, Хто покликав вас; Він і здійснить!

Закінчення

25 Брати, моліться і за нас.

26 Привітайте всіх братів святим поцілунком.

27 Заклинаю вас Господом прочитати послання всім братам.

28 Благодать Господа нашого Ісуса Христа з вами. [Амінь].

Друге послання св. апостола Павла до солунян

2 Солунян 1

Вітання солунянам

- 1 Павло, Силуан і Тимофій — Солунській Церкві в Бозі, нашому Отці, і Господі Ісусі Христі:
- 2 благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа.
- 3 Ми повинні постійно дякувати Богові за вас, брати, як і належить, бо ваша віра дуже зростає, і посилюється любов один до одного — кожного з усіх вас.
- 4 Тож ми самі хвалимося вами в Божих Церквах за вашу терпеливість і віру в усіх ваших переслідуваннях і утисках, які ви зазнаєте.

Справедлива Божа відплата

- 5 Це доказ праведного Божого суду, щоб ви стали гідні Божого Царства, задля якого й терпите,
- 6 оскільки справедливим у Бога є відплатити утисками тим, хто вас пригноблює.
- 7 А вам, які зазнаєте утисків, — відпочинок з нами, коли з'явиться з неба Господь Ісус з ангелами Своєї сили,
- 8 в полум'яному вогні, що дає відплату тим, хто Бога не знає і не слухається Євангелія Господа нашого Ісуса.
- 9 Вони приймуть покарання, вічну погибель від Господньої присутності та від слави Його могутності
- 10 того дня, коли Він прийде прославитися між Своїми святими на подив усім віруючим, бо ви повірили нашому свідченню між вами.
- 11 Ось чому і молимося завжди за вас, щоб наш Бог зробив вас гідними покликання і наповнив силою кожне бажання до добра такожне діло віри,
- 12 щоб у вас прославилося Ім'я Господа нашого Ісуса, а ви — в Ньому, за благодаттю нашого Бога і Господа Ісуса Христа.

2 Солунян 2

Події перед приходом Христа

- 1 Просимо вас, брати, стосовно приходу Господа нашого Ісуса Христа, коли ми зберемося до Нього.
- 2 Щоб ви не відразу вагалися розумом та не тривожилися ні духом, ні словом, ні посланням, яке нібито від нас, начебто настав Господній день.
- 3 Хай ніхто вас не ошукає жодним способом. Адже раніше має прийти відступлення та виявитися людина беззаконня, син погибелі,

- ⁴ який противиться і підноситься над усім тим, що зветься Богом чи святинею; він у Божому храмі сяде [як Бог] і видаватиме себе за Бога.
- ⁵ Хіба ви не пам'ятаєте, що я вам про це говорив, коли ще був у вас?
- ⁶ І тепер знаєте те, що його стримує з'явитися свого часу.
- ⁷ Адже таємниця беззаконня вже діє; однак тепер є Той, Хто стримує, поки не буде усунений з-поміж нас.
- ⁸ І тоді з'явиться беззаконник, якого Господь Ісус погубить духом Своїх уст і знищить появою Свого приходу.
- ⁹ Його прихід — за сприяння сатани — буде з усякою силою, ознаками, фальшивими чудесами,
- ¹⁰ з усякою оманю неправди для тих, які гинуть, бо любові до правди вони не прийняли, аби спастися.
- ¹¹ І за це Бог посилає їм дію омани, щоб вони повірили в неправду,
- ¹² аби суд прийняли всі, хто не повірив правді, а вподобав неправду.

Покликані осягнути славу Господа

- ¹³ Ми ж повинні постійно дякувати Богові за вас, брати, улюблені Господом, адже Бог вибрав вас як перші плоди для спасіння в освяченні Духа та вірою в істину;
- ¹⁴ до цього й покликав вас нашою проповіддю Євангелія, щоб осягнути славу Господа нашого Ісуса Христа.
- ¹⁵ Отже, брати, стійте й дотримуйтеся передань, яких ви навчилися чи то через слово, чи через наше послання.
- ¹⁶ Сам же Господь, наш Ісус Христос, і Бог, наш Отець, Який полюбив нас і в благодаті дав вічну втіху та добру надію,
- ¹⁷ нехай потішить ваші серця і нехай зміцнить вас у всякому доброму ділі та слові.

2 Солунян 3

Молитися і невтомно працювати

- ¹ Далі, брати, моліться за нас, аби Господнє Слово поширювалося і славилось, як і у вас;
- ² щоб і ми визволилися від невідповідних та злих людей, бо віра — не в усіх.
- ³ Та вірний Господь, Який зміцнить вас і збереже від лукавого.
- ⁴ Ми на Господа покладаємо надію за вас, що ви робите і робитимете те, що наказуємо [вам].
- ⁵ Нехай спрямує Господь ваші серця до Божої любові та до Христової терпеливості.

6 Наказуємо ж вам, брати, Ім'ям нашого Господа Ісуса Христа, щоб ви цуралися всякого брата, який порушує порядок, а не живе за переданням, яке ви одержали від нас.

7 Тому що самі знаєте, як належить наслідувати нас, адже ми не були у вас без діла

8 і даром хліба не їли ні в кого, а працювали в утомі й напруженні день і ніч, аби не бути тягарем нікому з вас.

9 Не тому, що ми не маємо влади, але щоби подати себе як приклад вам, аби ви стали подібними до нас.

10 Бо коли ми були у вас, то заповідали вам: якщо хто не хоче працювати, хай не їсть.

11 Оскільки чуємо, що деякі між вами бездіяльно живуть, нічого не роблять, лише пхаються до всього,

12 то таким наказуємо і просимо в [нашому] Господі Ісусі Христі, щоб вони мовчки працювали та їли свій хліб.

13 А ви, брати, не втомлюйтеся робити добро.

14 Коли ж хто не слухає нашого слова, що в посланні, відзначте такого [і] не спілкуйтеся з ним; нехай буде посоромлений.

15 Та не майте його за ворога, а напоумляйте, як брата.

Закінчення

16 А сам Господь миру нехай завжди й усякими способами дасть вам мир. Господь з усіма вами!

17 Привітання моєю рукою, рукою Павла, що є знаком у кожному посланні: так пишу я.

18 Благодать Господа нашого Ісуса Христа з усіма вами! [Амінь].

Перше послання св. апостола Павла до Тимофія

1 Тимофія 1

Вітання Тимофієві

- 1** Павло, апостол Ісуса Христа, за велінням Бога, нашого Спасителя, та Ісуса Христа — нашої надії,
2 до Тимофія, справжнього сина у вірі: благодать, милість і мир від Бога, [нашого] Отця і нашого Господа Ісуса Христа!

Про лжевчителів

- 3** Коли я йшов до Македонії, то просив тебе залишитися в Ефесі, щоби декому ти заборонив навчати чогось іншого,
4 не зважати на байки та на безкінечні родоводи, які викликають більше суперечок, ніж Божого утвердження у вірі.
5 Метою ж повеління є любов від чистого серця, від доброго сумління та нелицемірної віри.
6 Деякі, відступивши від цього, вдалися до пустих балачок,
7 бажаючи бути вчителями Закону і не розуміючи ні того, що говорять, ні того, на чому наполягають.

Призначення Закону

- 8** Знаємо, що Закон добрий, коли хто його законно застосовує;
9 знаємо й те, що Закон не даний для праведного, але для беззаконних і нестриманих, безбожних і грішників, несправедливих і нечестивих, для тих, хто зневажає батька й матір, для вбивць,
10 розпусників, мужоложників, викрадачів людей, неправдомовців, клятвопорушників і для всього іншого, що противиться здоровому вченню,
11 за Євангелієм слави блаженного Бога, яка мені була довірена.

Сила благодаті

- 12** Дякую Тому, Хто зміцнює мене, — Ісусові Христові, Господу нашому, оскільки, настановивши на служіння, Він відніс мене до числа вірних, —
13 мене, який колись зневажав, переслідував і нападав на Господа! Але я був помилуваний, бо це я робив через незнання, у невірстві.
14 Тож благодать нашого Господа надмірно збільшилася в мені— з вірою та любов'ю, що в Ісусі Христі.
15 Вірним є слово і гідне повного прийняття, що Ісус Христос прийшов у світ, аби спасти грішників, серед яких я — перший.

16 Але я тому був помилуваний, щоб у мені першому Ісус Христос показав усе довготерпіння, як приклад для тих, хто має повірити в Нього для вічного життя.

17 А Цареві віків — нетлінному, невидимому, єдиному, [премудрому] Богові — честь і слава навіки-віків, амінь !

18 Це веління передаю тобі, сину Тимофію, згідно з пророцтвами, які раніше були дані про тебе, аби ти, згідно з ними, боровся доброю боротьбою,

19 маючи віру та добру совість, яку деякі відкинули і відпали від віри.

20 Серед них — Гіменей та Олександр, котрих я передав сатані, щоб навчилися не хулити Бога.

1 Тимофія 2

Молитися за всіх

1 Отже, насамперед прошу, щоби звершувати молитви, благання, прохання, подяки за всіх людей,

2 за царів і за всіх, хто при владі, щоб нам жити тихим і спокійним життям — в усякій побожності та чистоті.

3 [Бо] це добре і до вподоби нашому Спасителеві, Богові,

4 Який бажає, щоб усі люди спаслися і прийшли до пізнання істини.

5 Адже один є Бог і один Посередник між Богом та людьми — Людина Ісус Христос,

6 Який дав Себе як викуп за всіх, — свідчення свого часу;

7 для цього я був поставлений проповідником і апостолом, — істину кажу [в Христі], не ввожу в оману, — вчителем язичників у вірі та істині.

8 Тому я хочу, щоби чоловіки молилися на кожному місці, здійснюючи чисті руки — без гніву та сумніву.

У чому краса жінки

9 Так само й жінки хай одягаються скромно, із соромливістю та розсудливістю, хай прикрашають себе не заплітанням волосся, не золотом, не перлами, не коштовним вбранням,

10 а добрими ділами, як це й належить жінкам, котрі присвятили себе побожності.

11 Жінка нехай мовчки навчається в повній покорі.

12 Жінці навчати не дозволяю, ні панувати над чоловіком, але нехай перебуває в мовчанні.

13 Бо Адам був створений першим, а потім Єва.

14 І не Адам спокусився, а жінка, будучи спокушена, потрапила в переступ.

¹⁵ Та спасеться вона народженням дітей, якщо буде перебувати у вірі, любові та святості з розсудливістю.

1 Тимофія 3

Про священнослужителів

- ¹ Вірне слово: якщо хто бажає єпископства, той бажає доброї справи.
- ² Але єпископ має бути бездоганний, чоловік однієї дружини, тверезий, розважливий, чесний, гостинний, здатний навчати,
- ³ не п'яниця, не задерикуватий, але лагідний, не сварливий, не грошолобний,
- ⁴ який добре управляє своїм домом, дітей тримає в послуху, з усякою повагою.
- ⁵ Адже коли хто не вміє управляти власним домом, тоді як він зможе дбати про Божу Церкву?
- ⁶ Щоб не був новонавернений, аби не запишався та не підпав під той же осуд, що й диявол.
- ⁷ Треба, щоб він мав добре свідчення від сторонніх осіб, аби не потрапив у зневагу і в пастку диявола.
- ⁸ Диякони також повинні бути поважними, не двомовними, не схильними до надмірного вживання вина, не користолюбними,
- ⁹ але які мають таємницю віри в чистому сумлінні.
- ¹⁰ Втім, їх слід спочатку випробувати, а потім, якщо бездоганні, хай служать.
- ¹¹ Жінки також мають бути поважними, не осудливими, тверезими, вірними в усьому.
- ¹² Диякони, — кожний нехай буде чоловіком однієї дружини, — які добре виховують дітей та порядкують у своїх домах.
- ¹³ Бо добрі служителі здобувають собі високий ступінь та велику відвагу у вірі в Ісуса Христа.

Церква Живого Бога

- ¹⁴ Пишу тобі це, сподіваючись, що незабаром прийду до тебе,
- ¹⁵ а коли забарюся, то щоб ти знав, як належить поводитися в Божому домі, — це Церква живого Бога, стовп і підвалина істини.
- ¹⁶ Безперечно, що таємниця благочестя велика: Той, Хто з'явився в тілі, оправдався в Дусі, показався ангелам, був проповідований між народами, в Нього повірили у світі, Він вознісся у славі.

1 Тимофія 4

Обов'язки Божого служителя

- 1** Дух же ясно говорить, що в останні часи деякі відступлять від віри, прислухаючись до спокусливих духів та вчення бісів;
- 2** говорячи в лицемірстві неправду, вони знищили власне сумління,
- 3** тож забороняють одружуватися, наказують стримуватися від їжі, яку Бог створив для тих, котрі повірили і пізнали правду, аби приймати з подякою.
- 4** Адже всяке Боже творіння добре, і ніщо з того, що з подякою приймається, не підлягає відкиненню,
- 5** бо воно освячується Божим Словом і молитвою.
- 6** Якщо говоритимеш це братам, то, вигодований словами віри та добрим ученням, за яким пішов, ти будеш добрим служителем Ісуса Христа.
- 7** А зневажливих і безглузвих байок остерігайся. Вправляйся ж у побожності,
- 8** адже тілесні вправи до деякої міри корисні, а побожність на все корисна, тому що має обітницю як теперішнього життя, так і майбутнього.
- 9** Вірне це слово й гідне всякого прийняття.
- 10** Бо для цього ми і працюємо й зазнаємо утисків, поклавши надію на живого Бога, Який є Спасителем усіх людей, особливо вірних.
- 11** Це проповідуй і навчай.
- 12** Хай ніхто не зневажає твого молодого віку, але будь прикладом для вірних — словом, життям, любов'ю, вірою та чистотою.
- 13** Поки прийду, приділяй увагу читанню, розраді та навчанню.
- 14** Не занедбуй свого дару, який був тобі даний за пророцтвом, — з покладанням рук пресвітерської ради.
- 15** Про це піклуйся, у цьому перебувай, щоб твій успіх був очевидним для всіх.
- 16** Пильнуй себе і навчання; тримайся цього, бо, роблячи так, і себе спасеш, і тих, хто тебе слухає.

1 Тимофія 5

Не докоряти, а вмовляти

- 1** Старшому не докоряй, але вмовляй, як батька, молодих — як братів;
- 2** старших жінок — наче матерів; дівчат — наче сестер, з усякою чистотою.

Про вдів

- 3** Шануй вдів, — але справжніх вдів.

- ⁴ Якщо ж якась вдова має дітей чи внуків, хай вони спочатку вчаться побожно шанувати свою родину й бути вдячними батькам, бо це до вподоби Богові.
- ⁵ Справжня і самотня вдова надіється на Бога, день і ніч перебуває в молитвах і благаннях.
- ⁶ А та, яка розкошує, померла ще за життя.
- ⁷ І від цього застерігай, щоб вони були бездоганні.
- ⁸ Якщо хто про своїх, а найбільше про домашніх, не дбає, той зрікся віри і є ще гірший від невірного.
- ⁹ Нехай вдовою рахується та, яка має не менше шістдесяти років і була дружиною одного чоловіка,
- ¹⁰ котра відома своїми добрими ділами: якщо виховала дітей, якщо приймала подорожніх, якщо вмивала ноги святим, якщо втішала пригнічених, якщо виконувала всяке добре діло.
- ¹¹ Молодших же вдів оминай, бо коли через пристрасть погорджують Христом, то хочуть виходити заміж.
- ¹² Цим накликають на себе осуд, бо зреклися першої віри.
- ¹³ До того ж вони нероби: привчаються ходити по хатах, і не тільки нічого не роблять, а й розносять плітки та надто цікаві; говорять те, чого не личить.
- ¹⁴ Тому молодшим наказую виходити заміж, народжувати дітей, управляти домом і не давати жодного приводу противникові, щоб лихословити.
- ¹⁵ Бо деякі вже пішли за сатаною.
- ¹⁶ Якщо якийсь [віруючий або] якась віруюча мають вдів, то хай їм допомагають і не обтяжують Церкви, щоби допомагала справжнім вдовам.

Повага до пресвітера

- ¹⁷ А пресвітери, які добре керують, хай удостояться подвійної честі, особливо ті, які працюють у слові й навчанні.
- ¹⁸ Адже Писання каже: Не в'яжи рота волів, який молотить; і: Працівник гідний своєї нагороди.
- ¹⁹ На пресвітера не приймай скарги, хіба що при двох або трьох свідках.

Взаємовідносини між людьми

- ²⁰ Тих, хто грішить, картай прилюдно, — хай також й інші мають страх.
- ²¹ Засвідчую тобі перед Богом і [Господом] Ісусом Христом та вибраними ангелами, щоб ти зберіг це без пересуду, нічого не роблячи з упередженням.
- ²² Рук поспішно не покладай ні на кого, не бери участі в чужих гріхах. Бережи себе чистим.

²³Води більше не пий, але вживай трохи вина задля [свого] шлунка і своїх частих захворювань.

²⁴Гріхи деяких людей очевидні й випереджають їх ще до суду, а за деякими вони йдуть слідом.

²⁵Так само й добрі діла очевидні; коли ж вони не добрі, то сховатися не можуть.

1 Тимофія 6

Раби і пани

¹Ті, хто перебуває в ярмі рабства, хай шанують своїх панів, аби Боже Ім'я і вчення не зневажалися.

²Ті ж, хто має віруючих панів, хай ними не нехтують, бо вони є братами, але хай ще більше служать, адже ті, хто користується їхніми послугами, є вірними та улюбленими. Навчай і нагадуй про це.

Правдиве благочестя

³Якщо хто по-іншому навчає і не дотримується здорових слів Господа нашого Ісуса Христа та благочестивого вчення,

⁴той став гордим, нічого не розуміє, але хворий на суперечки й диспути, з яких виникають заздрість, сварки, зневага, лукаві підозри,

⁵постійні суперечки людей із зіпсованим розумом і позбавлених істини, які вважають побожність засобом наживи. [Ухиляйся від таких].

⁶Адже благочестя із задоволенням — велике надбання.

⁷Бо ми нічого не принесли у світ і нічого не можемо винести.

Грошолюбство — корінь зла

⁸Маючи їжу та одяг, цим будемо задоволені.

⁹Ті ж, хто прагне до збагачення, потрапляють у спокуси, у тенета, у численні нерозумні та шкідливі пожадання, які приводять людей до знищення і загибелі.

¹⁰Адже коренем усього зла є грошолюбство, віддавшись якому, деякі ухилилися від віри й самі нашттовхнулися на великі страждання.

¹¹А ти, людино Божа, уникай цього. Шукай праведності, побожності, віри, любові, терпеливості та лагідності.

¹²Борися добрим подвигом віри, тримайся вічного життя, до якого ти був покликаний, склавши добре визнання перед багатьма свідками.

¹³Заповідаю тобі перед Богом, Який усе оживляє, та Ісусом Христом, Котрий склав добре свідчення при Понтії Пилаті, —

14 щоб ти зберіг заповідь незаплямованою, бездоганною, аж до Приходу Господа нашого Ісуса Христа,

15 про який свого часу об'явить блаженний і єдиний сильний, Цар царів і Володар володарів,

16 єдиний, Хто має безсмертя і живе в неприступному світлі, Якого ніхто з людей не бачив і бачити не може. Йому честь і влада вічна! Амінь.

17 Багатим нинішнього часу нагадуй, аби не носилися високо й не покладали надії на непевне багатство, але на Бога, Який нам усе дає щедро, для насолоди,

18 щоб ми чинили добро, збагачувалися в добрих ділах, були щедрими, радо ділилися,

19 збираючи собі скарб, — добру основу на майбутнє, — аби досягнути справжнє життя.

Застереження від лжезнання

20 О, Тимофію! Зберігай передання, уникай марних балачок, суперечливих тверджень, лжезнання,

21 яким деякі, хвалячись, відпали від віри. Благодать з вами! [Амінь].

Друге послання св. апостола Павла до Тимофія

2 Тимофія 1

Вітання Тимофієві

- ¹ Павло, з волі Божої апостол Ісуса Христа, за обітницею життя, що в Ісусі Христі,
—
- ² до Тимофія, улюбленого сина: благодать, милість і мир, від Бога Отця та Ісуса Христа, Господа нашого.
- ³ Дякую Богові, Якому від предків служу із чистим сумлінням, що постійно, вдень і вночі, пам'ятаю про тебе в моїх молитвах,
- ⁴ бажаючи бачити тебе, згадуючи твої сльози, аби наповнитися радістю.
- ⁵ Згадую твою щирю віру, яка спочатку оселилася у твоїй бабусі Лоїді та у твоїй матері Євникії; я впевнений, що вона є і в тобі.

Зігрівати Божий дар

- ⁶ Я тому нагадую тобі це, щоб ти зігрівав Божий дар, який є в тобі через покладання моїх рук.
- ⁷ Адже Бог не дав нам духа страху, але духа сили, любові й розсудливості.
- ⁸ Тому не соромся свідчити про нашого Господа, ні мене — Його в'язня. Але злигодні за Євангеліє перенось силою Бога,
- ⁹ Який спас нас і покликав святим покликанням, — не за наші діла, але згідно зі Своїм наміром і благодаттю, яка дана нам в Ісусі Христі ще перед вічними часами;
- ¹⁰ тепер же вона відкрилася через з'явлення Спасителя нашого Ісуса Христа, Який знищив смерть, а життя і нетління освітив Євангелієм,
- ¹¹ для якого я поставлений проповідником, апостолом і вчителем [язичників].
- ¹² Через це я і страждаю, але не соромлюся, бо знаю, Кому я повірив, і переконаний, що Він має силу зберегти довірене мені до того дня.
- ¹³ За приклад май здорові слова, які ти від мене почув у вірі й любові, що в Ісусі Христі.
- ¹⁴ Добре, довірене тобі, збережи Святим Духом, Який живе в нас.
- ¹⁵ Ти знаєш, що від мене відвернулися всі, хто в Азії, між ними й Фігел та Гермоген.
- ¹⁶ Нехай Господь дасть милість домові Онисифора, адже багато разів він давав мені відряду і не соромився моїх кайданів.
- ¹⁷ Але коли він прибув у Рим, то наполегливо шукав мене — і знайшов.

¹⁸ Нехай же дасть йому Бог знайти милість від Господа того дня! А скільки він послужив мені в Ефесі, ти краще знаєш.

2 Тимофія 2

Сила благодаті Христа

¹ Отже, мій сину, міцній у благодаті, яка в Ісусі Христі.

² І що ти почув від мене при багатьох свідках, те передай вірним людям, які будуть спроможні й інших навчити.

³ [Ти ж] перенось злигодні, як добрий воїн Ісуса Христа.

⁴ Жодний воїн, щоби догодити тому, хто найняв його, не зв'яже себе життєвими справами.

⁵ Якщо ж хто й буде змагатися, то не отримає вінця, якщо не буде боротися законно.

⁶ Робітникові, який працює, першим належить одержати з плоду.

⁷ Зрозумій те, що кажу: [нехай] Господь дасть тобі розуміння в усьому.

Боже Слово не ув'язнити!

⁸ Пам'ятай про воскреслого з мертвих Ісуса Христа, Який з нащадків Давида — згідно з моєю Доброю Звісткою,

⁹ за яку я переносу злигодні — до кайданів включно, наче злочинець. Але Боже Слово не ув'язнити!

¹⁰ Тому все терплю заради вибраних, щоб і вони отримали спасіння в Ісусі Христі з вічною славою.

¹¹ Вірне слово: якщо ми з Ним померли, то з Ним і житимемо;

¹² якщо терпимо, то будемо з Ним і царювати; якщо відречемося, то й Він відречеться від нас;

¹³ якщо ми невірні, то Він залишиться вірним, бо Себе зректися не може.

Ухилятися від нерозумних змагань

¹⁴ Нагадуй про це й застерігай перед Богом, щоб не займалися словесними змаганнями, бо це не приносить користі, хіба лише слухачам на руїну.

¹⁵ Постарайся представити себе гідним перед Богом, бездоганним працівником, який наставляє на принципи істини.

¹⁶ А пустих балачок уникай, бо вони дедалі більше підштовхуватимуть до безбожності.

¹⁷ Їхнє слово буде поширюватися, немов гангрена. Такими є Гіменей і Филит,

- 18** які відпали від істини, заявляючи, ніби воскресіння вже було, і цим відвертають декого від віри.
- 19** А тверда Божа основа стоїть, маючи таку печать: Господь знає Своїх, а також: Нехай відступить від неправди кожний, хто прикликає Господнє Ім'я!
- 20** У великому домі є не лише золоті й срібні посудини, а й дерев'яні та глиняні; одні для почесного вжитку, інші — для непочесного.
- 21** Отже, якщо хто очистить себе від цього, то буде посудом для почесного вжитку — освячений, корисний для Володаря, готовий для кожного доброго діла.
- 22** Уникай молодечих пожадань, настирливо шукай праведності, віри, любові, миру з тими, які кличуть до Господа від чистого серця.
- 23** А нерозумні й необгрунтовані суперечки обминай, знаючи, що вони породжують сварки.
- 24** Адже Господній раб не повинен сваритися, але має бути до всіх привітний, здатний навчати, терпеливий,
- 25** такий, хто з лагідністю наставляє противників, чи не дасть їм Бог покаяння, щоби пізнали істину
- 26** і вирвалися з тенет диявола, який зловив їх живцем, аби вони виконували його волю.

2 Тимофія 3

Останні тяжкі часи

- 1** Знай же, що в останні дні настануть скрутні часи.
- 2** Бо люди будуть самолюбні, грошолобні, чванливі, горді, наклепники, батькам неслухняні, невдячні, нечестиві,
- 3** недружелюбні, непримиренні, обмовники, нестримані, жорстокі, які не люблять добро,
- 4** зрадники, нахабні, бундючні, котрі більше люблять розкоші, ніж Бога,
- 5** які мають вигляд благочестя, але сили його відреклися. Таких уникай.
- 6** До них належать і ті, які прокрадаються в доми і полонять жінок, обтяжених гріхами й відданих різним пожадливостям;
- 7** вони завжди вчаться, та ніколи не можуть прийти до пізнання істини.
- 8** Як Янній та Ямврій протиставилися Мойсеєві, так само й ці противляться правді, — люди, які зітліли розумом, недосвідчені у вірі.
- 9** Але великого успіху вони не матимуть, бо їхнє безумство стане очевидним для всіх, як сталося і з тими.

¹⁰ Ти ж пішов слідом за моїм ученням, поведінкою, наміром, вірою, довготерпінням, любов'ю, витривалістю,

¹¹ переслідуваннями, стражданнями, які мене спіткали в Антіохії, в Іконії, у Лістрах. Цих переслідувань я зазнав, та Господь від усіх мене визволив.

¹² Адже всі, хто в Ісусі Христі бажає жити благочестиво, будуть переслідувані.

¹³ А лихі люди і шахраї матимуть успіх у злomu, обманюючи й самі будучи обмануті.

Богонатхненне Писання

¹⁴ Ти ж тримайся того, чого ти навчився і що тобі довірено, пам'ятаючи, від кого ти навчився.

¹⁵ І ти змолоду знаєш Святе Писання, яке може тебе зробити мудрим для спасіння через віру в Ісуса Христа.

¹⁶ Усе Писання богонатхненне й корисне для навчання, для докору, для виправлення, для виховання в праведності,

¹⁷ щоби Божа людина була досконала, на всяке добре діло готова.

2 Тимофія 4

Божий суд і нагорода

¹ [Тому] свідчу перед Богом та Ісусом Христом, Який має судити живих і мертвих підчас Свого приходу і у Своєму Царстві.

² Проповідуй Слово, утверджуй за сприятливих і несприятливих обставин, докоряй, потішай, закликай — з усякою терпеливістю і повчанням.

³ Бо настане час, коли не слухатимуть здорового вчення, а виберуть собі вчителів за своїми пожадливістю, щоб лестили слух,

⁴ аби відвернути вуха від істини та схилитися до небилиць.

⁵ Ти ж будь тверезий в усьому, терпи злидні, виконуй діло благовісника, звершуй своє служіння.

⁶ Адже я вже стаю жертвою, і настає час мого відходу.

⁷ Я звершив добрий подвиг, свій біг закінчив, віру зберіг.

⁸ А тепер приготовлено мені вінець праведності, який того дня дасть мені Господь, справедливий Суддя, і не лише мені, а й усім, хто полюбив Його прихід.

Закінчення

⁹ Постарайся незабаром прибути до мене.

¹⁰ Адже Димас, полюбивши нинішній вік, мене покинув, — він подався до Солуня, Крискент — до Галатії, а Тит — до Далматії.

- 11 Зі мною лише Лука. Візьми Марка, приведи із собою, бо він мені дуже потрібний для служіння.
- 12 Тихика ж я послав в Ефес.
- 13 Ідучи, принеси плаща, якого я залишив у Троаді в Карпа, і книги, особливо пергаментні.
- 14 Олександр, коваль, накоїв мені багато лиха; [нехай] Господь віддасть йому за його вчинками.
- 15 Остерігайся його й ти, бо надто противиться нашим словам!
- 16 При моїй першій обороні нікого не було зі мною, але всі мене покинули. Хай не буде їм це зараховано.
- 17 А Господь став при мені й підкріпив мене, аби через мене сповнилася проповідь: щоб усі язичники почули, і я був визволений з пащі лева.
- 18 [І] Господь визволить мене від усякого лихого діла і спасе для Свого Небесного Царства. Йому слава навіки-віків. Амінь .
- 19 Привітай Прискилу й Акилу та дім Онисифора.
- 20 Ераст залишився в Коринті, а Трохима я залишив хворим у Мілеті.
- 21 Постарайся прийти до зими. Вітають тебе Евул, Пуд, Лін, Клавдія і всі брати.
- 22 Господь [Ісус Христос] — з твоїм духом! Благодать — з вами! [Амінь].

Послання св. апостола Павла до Тита

Тита 1

Вітання Титові

- ¹ Павло, раб Божий, апостол Ісуса Христа, згідно з вірою Божих вибраних і пізнанням істини, згідно з побожністю,
- ² в надії на вічне життя, яке обіцяв перед вічними часами Бог, в Якому немає неправди.
- ³ Він же свого часу об'явив Своє Слово проповіддю, яка була доручена мені за наказом нашого Спасителя Бога, —
- ⁴ до Тита, справжнього сина за спільною вірою: благодать і мир від Бога Отця і [Господа] Ісуса Христа, нашого Спасителя.

Божі управителі

- ⁵ Для того я залишив тебе на Криті, щоб ти впорядкував недокінчене й наставив пресвітерів у містах, як я тобі звелів:
- ⁶ коли хто бездоганний, є чоловіком однієї дружини, має віруючих дітей, не звинувачених у розпусті чи в неслухняності.
- ⁷ Бо треба, щоб єпископ — як Божий управитель — був бездоганний, не гордий, не гнівливий, не п'яниця, не задерикуватий, не користолюбець,
- ⁸ але гостинний, який любить добро, мудрий, справедливий, побожний, стриманий,
- ⁹ який дотримується вірних принципів згідно з ученням, аби був здатний потішати здоровим навчанням і переконувати противників.

Учинками не відрікатися Бога

- ¹⁰ Тому що є багато таких, які не коряться, пустослівних і обманщиків, особливо з обрізаних,
- ¹¹ яким треба затуляти рота, бо вони руйнують цілі сім'ї, навчаючи того, чого не слід, задля ганебної наживи.
- ¹² Сказав один із них — їхній власний пророк: Критяни — постійні брехуни, люті звірі, ліниві ненажери.
- ¹³ Це свідчення правдиве. Із цієї причини викривай їх нещадно, аби ставали здоровими у вірі,
- ¹⁴ не приймаючи ні юдейських небилиць, ні заповідей людей, які відвертаються від істини.
- ¹⁵ [Адже] для чистих — усе чисте, а для нечистих і невірних ніщо не є чистим, оскільки в них нечистий і розум, і сумління.

¹⁶ Вони стверджують, що знають Бога, та вчинками відрікаються, будучи мерзенними й непокірними, нездатними до жодного доброго діла.

Тита 2

Бути прикладом

- ¹ Ти ж говори те, що відповідає здоровому вченню.
- ² Щоб старші чоловіки були тверезі, поважні, помірковані, здорові у вірі, любові та терпеливості.
- ³ Старші жінки також хай поведуться, як належить святим: щоб не були обмовницями, не піддавалися пияцтву, аби навчали добра
- ⁴ і вчили молодих любити своїх чоловіків, любити дітей,
- ⁵ щоби були скромними, чистими, добрими господинями, корилися своїм чоловікам, аби не зневажалось Слово Боже.
- ⁶ Молодь також заохочуй, щоби була стримана.
- ⁷ У всьому самого себе подавай як приклад добрих діл: у постійному навчанні, статечності, [чистоті],
- ⁸ у здоровому й бездоганному слові, щоб супротивник засоромився, не маючи нічого поганого про нас сказати.
- ⁹ Раби щоб корилися в усьому своїм панам, аби їм догоджали, не перечили,

Дія Божої благодаті

- ¹⁰ не крали, але постійно виявляли всіляку добру відданість, щоб у всьому були прикрасою вчення нашого Спасителя — Бога.
- ¹¹ Адже для всіх людей з'явилася спасаюча Божа благодать;
- ¹² вона навчає нас, щоб, відрікшись безбожності й світських пожадань, ми жили чесно, праведно і побожно в теперішньому віці,
- ¹³ очікуючи блаженної надії і появи слави великого Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа,
- ¹⁴ Який віддав Себе за нас, щоб викупити нас від усякого беззаконня, очистити Собі особливий народ, ревний до добрих діл.
- ¹⁵ Говори це і заохочуй, і викривай з усією владою, щоб тобою ніхто не нехтував.

Тита 3

Віра і діла

- ¹ Нагадуй їм, щоб корилися начальникам [ї] владі, аби слухалися і були готові на всяке добре діло,

- ² щоб нікого не зневажали, не були сварливі, а тихі, виявляючи повну лагідність до всіх людей.
- ³ Адже колись і ми були нерозумними, непокірними, які заблудили і стали рабами різних пожадань і насолод, живучи в злобі й заздрощах, були ненависні та ненавиділи одне одного.
- ⁴ Коли ж з'явилася благодать і любов до людей нашого Спасителя — Бога,
- ⁵ Він нас спас не з причини праведних учинків, які ми вчинили, але зі Своєї милості через купіль відродження та оновлення Святим Духом,
- ⁶ Якого вилив на нас щедро через Ісуса Христа — нашого Спасителя,
- ⁷ щоб, оправдавшись Його благодаттю, ми надією стали спадкоємцями вічного життя.
- ⁸ Вірне слово, і я бажаю, аби на цьому ти наполягав, щоб ті, які повірили в Бога, дбали про добрі діла. Це корисно й добре для людей.
- ⁹ А нерозумні дослідження, родоводи, суперечки і сварки про Закон оминай, бо вони некорисні й марні.
- ¹⁰ Людину-єретика після першого й другого напоумлення оминай,
- ¹¹ знаючи, що повністю зіпсутий і грішить, засуджуючи самого себе.

Закінчення

- ¹² Коли пошлю до тебе Артема або Тихика, поспіши прийти до мене в Никополь, бо там я вирішив перезимувати.
- ¹³ Законника Зину й Аполлоса дбайливо випровадь, аби їм нічого не забракло.
- ¹⁴ Хай і наші вчаться дбати про добрі діла в нагальних потребах, щоб не були безплідні.
- ¹⁵ Вітають тебе всі ті, хто зі мною. Привітай тих, котрі люблять нас у вірі. Благодать з усіма вами! [Амінь].

Послання св. апостола Павла до Філімона

Філімона 1

Привітання

- ¹ Павло, в'язень Ісуса Христа, та брат Тимофій — улюбленому Філімонові, нашому помічникові,
² і [улюбленій] сестрі Апфії, і Архипові, нашому сподвижникові, і твоїй домашній Церкві:
³ благодать вам і мир від Бога, нашого Отця, і Господа Ісуса Христа.

Вдячність апостола Павла

- ⁴ Завжди дякую моєму Богові, пам'ятаючи про тебе в моїх молитвах,
⁵ почувши про твою любов і віру, яку маєш до Господа Ісуса і до всіх святих,
⁶ аби спільність твоєї віри була діяльною в пізнанні всього доброго, що є в нас в [Ісусі] Христі.
⁷ Через твою любов я маю велику радість і втіху, бо ти, брате, заспокоїв серця святих.
⁸ Отже, хоч я і маю велику відвагу в Христі тобі наказувати про те, що потрібне, —
⁹ проте радше з любові благаю. Я, Павло, старець, а тепер ще й в'язень Ісуса Христа,

Прохання за Онисима

- ¹⁰ благаю тебе за мого сина, якого я породив у кайданах, за Онисима,
¹¹ який колись тобі був непотрібний, та нині й тобі, і мені дуже потрібний.
¹² Його відіслав я тобі, він — моє серце. [Тож ти прийми] його.
¹³ Я його бажав у себе залишати, щоби замість тебе послужив мені в кайданах за Євангеліє,
¹⁴ але без твого відома я не хотів нічого робити, аби твоє добродійство не було примусовим, але добровільним.
¹⁵ Можливо, він задля цього відлучився на якийсь час, щоб ти прийняв його навіки, —
¹⁶ вже не як раба, але вище від раба, — як улюбленого брата, — особливо для мене, і тим більше для тебе: і за тілом, і в Господі.
¹⁷ Отже, коли маєш мене за друга, прийми його, як мене.
¹⁸ Коли ж він у чомусь скривдив тебе або що винен, то зарахуй це мені.

19 Я, Павло, написав своєю рукою: я віддам; не кажу тобі, що й самого себе ти мені винен.

20 Так, брате: нехай одержу від тебе те, що прошу в Господі. Заспокой же моє серце в Христі!

21 Перекоаний у твоїй слухняності, я написав тобі, знаючи, що зробиш більше того, що кажу.

22 А разом з тим приготуй мені помешкання, бо сподіваюся, що завдяки вашим молитвам буду вам подарований.

Закінчення

23 Вітає тебе Епафрас — мій співв'язень у Христі Ісусі,

24 Марко, Аристарх, Димас, Лука — мої співпрацівники.

25 Благодать [нашого] Господа Ісуса Христа з вашим духом. [Амінь].

Послання до євреїв

Євреїв 1

Бог говорить через Сина

- 1** Багато разів і багатьма способами колись через пророків говорив Бог до [наших] батьків.
- 2** А цими останніми днями заговорив до нас через Сина, Якого поставив спадкоємцем усього і через Якого створив віки.
- 3** Він, будучи сяйвом слави та образом Його сутності, утримуючи все словом Своєї сили, здійснивши [Собою] очищення [наших] гріхів, сів праворуч Величності на висотах.

Вищий за ангелів

- 4** Він настільки кращий за ангелів, наскільки преславніше від них Його Ім'я, яке Він успадкував.
- 5** Бо кому з ангелів і коли мовилося: Ти є Мій Син, Я нині породив Тебе? Або: Я буду Йому за Отця, а Він буде Мені за Сина?
- 6** І коли знову вводить Первородного у світ, то каже: І хай поклоняться Йому всі Божі ангели!
- 7** А щодо ангелів каже: Ти робиш духів Своїми ангелами, а палючий вогонь — Своїми слугами.
- 8** А до Сина: Боже, Твій престол навіки-віків, і скіпетр Твого Царства — це скіпетр справедливості.
- 9** Ти полюбив праведність і зненавидів беззаконня, тому помазав Тебе, Боже, Твій Бог олією радості — більше, ніж друзів Твоїх.
- 10** І ще: Ти, Господи, на початку заснував землю, і небеса — діло Твоїх рук.
- 11** Вони загинуть, а Ти стоятимеш; і всі, мов одяг, постаріють.
- 12** Наче накидку, згорнеш їх, — і як одяг, вони будуть замінені. А Ти — Той Самий, і рокам Твоїм не буде кінця.
- 13** Кому з ангелів і коли Він сказав: Сядь праворуч Мене, доки не покладу Твоїх ворогів підніжком для Твоїх ніг?
- 14** Хіба не всі вони є духами служіння, які посилаються на служіння задля тих, хто має успадкувати спасіння?

Євреїв 2

Велич Божого спасіння

- 1** Ось чому ми повинні бути надзвичайно уважними до почутого, щоби часом не відпасти.
- 2** І якщо слово, сказане ангелами, було непохитним, і кожний переступ та непослух отримали справедливу відплату,
- 3** то як ми уникнемо її, коли знехтуємо таким великим спасінням? Воно мало початок у проповіді Господа і було підтвержене нам тими, хто почув.
- 4** А Бог свідчив ознаками і чудесами, різноманітними проявами сили і дарами Святого Духа згідно зі Своєю волею.

Хто така людина?

- 5** Адже не ангелам Він підпорядкував майбутній світ, про який говоримо.
- 6** А дехто засвідчив десь, кажучи: Хто така людина, що пам'ятаєш про неї, або людський син, що навідуєшся до нього?
- 7** Ти зробив її дещо меншою від ангелів, Ти увінчав її славою і честю;
- 8** усе підкорив Ти під її ноги. Коли ж підпорядкував їй усе, то не залишив нічого, що було б їй не підпорядковане. Однак тепер ще не бачимо, щоб їй усе було підпорядковане.
- 9** А бачимо Ісуса, Який, через те, що витерпів смерть, був увінчаний славою і честю. Він став дещо меншим за ангелів, щоби за Божою благодаттю зазнати за всіх смерть.

Першопричина нашого спасіння

- 10** Оскільки так і мало бути, щоб Той, задля Якого все і через Якого все, Хто привів багатьох синів до слави, — Того, Хто є Першопричиною їхнього спасіння, через страждання зробити завершеним.
- 11** Адже і Той, Хто освячує, і ті, які освячуються, — усі від Одного. Через це Він не соромиться називати їх братами,
- 12** кажучи: Сповідую Твоє Ім'я Моїм братам, серед Церкви оспівуватиму Тебе.
- 13** І знову: Я буду надіятися на Нього! І ще: Ось Я і діти, яких Мені дав Бог.
- 14** А що діти стали спільниками крові й тіла, то й Він подібним чином став їхнім спільником, аби Своєю смертю знищити того, хто має владу смерті, тобто диявола,
- 15** і визволити тих, які через страх смерті все життя утримувалися в рабстві.
- 16** Адже не ангелів Він приймає, але приймає нащадків Авраама.
- 17** Тому треба було Йому в усьому уподібнитися братам, аби бути милосердним і вірним Первосвящеником перед Богом, для убагання за гріхи людей.
- 18** Бо в чому Сам постраждав, будши випробуваним, Він може допомогти і тим, хто переносить випробування.

Євреїв 3

Христос вищий за Мойсея

- 1 Тому, святі брати, учасники небесного покликання, роздумуйте про Апостола й Первосвященника нашого віровизнання — Ісуса,
- 2 Який вірний Тому, Хто поставив Його, як і Мойсей, у всьому Його домі.
- 3 Тому що Він настільки гідний більшої слави, ніж Мойсей, наскільки більшу честь має будівничий, ніж дім.
- 4 Адже кожний дім хтось буде, а Той, Хто збудував усе, є Бог.
- 5 Отже, Мойсей був вірний у всьому його домі, як слуга — для засвідчення того, що мало бути сказане,
- 6 а Христос — як Син у Своєму домі. Цим домом є ми, якщо [аж до кінця непохитно] збережемо відвагу та похвалу надії.

Сьогодні — день спасіння

- 7 Тому так промовляє Святий Дух: Сьогодні, коли почуєте Його голос,
- 8 не робіть закам'янілими ваші серця, як ото було під час нарікання в день випробування в пустелі,
- 9 де [Мене] спокушували ваші батьки, випробовували [Мене] й бачили Мої вчинки
- 10 впродовж сорока років. Тому Я обурився на цей рід і сказав: Постійно вони блукають серцем, вони не пізнали Моїх доріг, —
- 11 тому Я поклявся у Своєму гніві, що вони не ввійдуть до Мого відпочинку!
- 12 Бережіться, брати, щоби часом не було в когось з вас лукаве серце, повне невірства, щоб відступити від Живого Бога,
- 13 але потішайте себе щодня, доки ще «сьогодні» триває, щоб не закам'янів дехто з вас через підступність гріха.
- 14 Тому що ми стали співучасниками Христа, якщо цей початковий стан твердо збережемо аж до кінця,
- 15 як сказано: Сьогодні, коли почуєте Його голос, не робіть закам'янілими ваші серця, як було під час нарікання.
- 16 Адже хто ті, які почули, але повстали? Хіба не всі ті, котрі вийшли з Єгипту з Мойсеєм?
- 17 На кого ж Він був обурений сорок років? Чи не на тих, які згрішили й чії кості полягли в пустелі?
- 18 Кому присягав, що не ввійдуть до Його відпочинку, як не тим, хто не послухався?

19 І ми бачимо, що вони не змогли увійти через своє невірство!

Євреїв 4

Заклик увійти до Божого відпочинку

1 Тому, поки діє обітниця увійти до Його відпочинку, біймося, аби не здалося комусь із вас, що він запізнився.

2 Адже ми, як і вони, одержали Добру Звістку, але слово, яке слухали, не принесло їм користі, бо не слухали з вірою.

3 Ми, які повірили, входимо до відпочинку, як Він провістив: Я присягнув у Моєму гніві, що не ввійдуть до Мого відпочинку, — хоча діла Його були закінчені при створенні світу.

4 Тому що сказав десь про сьомий день ось так: І відпочив Бог сьомого дня від усіх Своїх діл.

5 І знову тут: Не ввійдуть до Мого відпочинку.

6 Отже, виходить, що деякі ввійшли до нього, а ті, хто раніше одержав Добру Звістку, не ввійшли через непослух.

7 І знову призначає якийсь день — сьогодні, — кажучи через Давида по багатьох роках те, про що раніше говорилося: Сьогодні, коли почуєте Його голос, не зробіть закам'янілими ваші серця.

8 Якби Ісус Навин дав їм відпочинок, то не говорив би після цього про інший день.

9 Отже, для Божих людей залишається дотримання суботи,

10 бо хто ввійшов до Його відпочинку, той і відпочив від своїх діл, як Бог від Своїх.

11 Тож поспішімо увійти до того відпочинку, щоби хтось не впав у непокору за тим же прикладом.

12 Адже Слово Боже — живе і діяльне, гостріше від усякого двосічного меча: воно проникає аж до поділу душі й духа, суглобів і мозку кісток, судить думки й наміри серця.

13 І немає створіння, яке б сховалося від Нього, але все оголене й відкрите перед Його очима, — Йому дамо звіт!

Христос — Первосвященик

14 Тому, маючи великого Первосвященика, Який пройшов небеса, — Ісуса, Божого Сина, — тримаймося визнання.

¹⁵ Адже маємо не Такого Первосвященика, Який не може співчувати нашим слабкостям, але Який подібно до нас буввипробований у всьому, за винятком гріха.

¹⁶ Тому приступаймо сміливо до престолу благодаті, щоб одержати милість і знайти благодать для своєчасної допомоги.

Євреїв 5

¹ Оскільки кожний первосвященик, який вибирається з-поміж людей, настановляється для людей у Божих справах, аби приносити дари та жертви за гріхи,

² щоб міг співчувати необізнаним і тим, які заблукали, адже й сам оточений неміччю, —

³ і тому він повинен як за людей, так і за себе приносити жертвиза гріхи.

⁴ Та ніхто сам по собі не приймає честі, а тільки тоді, коли покликаний Богом, — як Аарон.

⁵ Так і Христос не Сам Себе прославив, аби стати Первосвящеником, але Той, Хто сказав Йому: Ти — Мій Син, Я сьогодні породив Тебе.

⁶ І в іншому місці говорить: Ти — Священик навіки, за чином Мелхиседека.

⁷ Він, перебуваючи у Своєму тілі, з великим риданням і слізьми заніс благання і молитви до Того, Хто може спасти Його від смерті, і був вислуханий за благочестя;

⁸ хоча був Він Сином, проте навчився послуху через те, що постраждав.

⁹ Досягнувши досконалості, Він став причиною вічного спасіння для всіх, хто Йому покірний, —

¹⁰ і Бог назвав Його Первосвящеником за чином Мелхиседека.

Тверда їжа — для дорослих

¹¹ Про це нам слід було би багато що сказати, та нелегке воно, щоб висловити, оскільки ви стали нездатними слухати.

¹² Адже ви, з огляду на вік, мали би бути вчителями, однак знову потребуєте, щоби хтось вас навчав початкових принципів слів Божих, — потребуєте молока, а не твердої їжі.

¹³ Адже кожний, хто вживає молоко, ще недосвідчений у слові праведності, оскільки є немовлям.

¹⁴ А тверда їжа — для дорослих, які мають вироблені звичкою почуття розрізняти добро і зло.

Євреїв 6

Міцна Божа основа

- 1 Тому, залишивши початки Христового вчення, скеруймо себе до досконалості, щоби знову не покласти основу: покаяння від мертвих діл та віри в Бога,
- 2 науки про хрещення, про покладання рук, про воскресіння мертвих і вічний суд.
- 3 І це зробимо, якщо Бог дозволить.
- 4 Адже неможливо, щоб ті, які раз були просвічені й скуштували небесного дару, стали співучасниками Святого Духа,
- 5 скуштували доброту Божого Слова, силу майбутнього віку,
- 6 і відпали, аби знову обновлятися для покаяння, повторно розпинаючи в собі та зневажаючи Божого Сина!
- 7 Бо земля, що напилася дощу, який її часто зрошує, і родить корисну зелень тим, котрі її обробляють, — одержує благословення від Бога.
- 8 А та, що зростила терня і бур'ян, — не потрібна і близька до прокляття; її кінець — спалення.
- 9 Улюблені, хоча ми так і говоримо, але ми впевнені, що з вамисправи кращі й що ви тримаєтеся спасіння.
- 10 Адже Бог не є несправедливий, щоби забути ваше діло і [працю] любові, яку ви виявили Його Імені, послуживши і продовжуючи служити святим.

Надія — якір для душі

- 11 Тож бажаємо, щоб кожний з вас аж до кінця виявляв ту саму дбайливість для повної певності надії,
- 12 аби ви не розлінилися, а наслідували тих, які вірою і терпінням успадковують обітницю.
- 13 Коли Бог давав обітницю Авраамові, не маючи ким більшим поклястися, поклявся Собою,
- 14 кажучи: Я поблагословлю тебе вельми і дуже розмножу!
- 15 Тож, будучи довготерпеливим, він одержав обітницю.
- 16 Люди клянуться вищим, адже клятва для підтвердженнякладе край усякої їхньої незгоди.
- 17 Тим більше Бог, бажаючи показати спадкоємцям обітницю незмінність Своєї волі, дав клятву,
- 18 щоби через ті дві незмінні речі, в яких неможливо, аби Бог сказав неправду, ухопившись за надію, що перед нами, ми, котрі знайшли захист, мали велику втіху.

¹⁹ Вона, немов якір для душі, міцний і надійний, що входить усередину, за внутрішню завісу,

²⁰ куди, як предтеча, увійшов задля нас Ісус, ставши навіки Первосвященником за чином Мелхиседека.

Євреїв 7

Мелхиседек — прообраз Христа

¹ Адже цей Мелхиседек, цар Салимський, священник Бога Всевишнього, зустрів Авраама, коли той повертався з бою із царями, і благословив його.

² Авраам же виділив йому десятину з усього; він, ім'я якого насамперед означає «цар праведності», потім вже «цар Салимський», тобто «цар миру», —

³ без батька, без матері, без родоводу, не має ані початку днів, ані кінця життя; він — подібний до Божого Сина — назавжди залишається священником.

⁴ Бачите, який великий той, кому патріарх Авраам дав десятину з найкращої здобичі!

⁵ Ті з синів Левія, які одержують священство, мають заповідь за Законом: брати десятину від людей, тобто від своїх братів, хоч і вони з роду Авраама.

⁶ А той, хто не був з їхнього роду, взяв десятину від Авраама і поблагословив того, котрий мав обітницю.

⁷ Без жодного заперечення: менше благословляється більшим.

⁸ Отже, тут десятини одержують смертні люди, а там — Той, про кого засвідчено, що Він живий.

⁹ Тож, так би мовити, і Левій, який бере десятини, дав через Авраама десятину,

¹⁰ оскільки він ще не народився від батька, коли його зустрів Мелхиседек.

¹¹ Отже, якби досконалість була через левітське священство, адже через нього народ одержав Закон, то чому мав з'явитися ще інший Священник за чином Мелхиседека, а не названий за чином Аарона?

¹² Це тому, що зі зміною священства потрібно, щоби змінився і Закон.

¹³ Адже Той, про Кого йде мова, належав до іншого племені, з якого ніхто не мав участі в жертovníку.

¹⁴ Бо ж відомо, що наш Господь походив від Юди, а про це плем'я Мойсей нічого не говорив щодо священства.

¹⁵ Це стає ще яснішим, коли за подобою Мелхиседека з'являється інший Священник,

¹⁶ Який став таким не за Законом тілесної заповіді, а за силою незнищеного життя.

¹⁷ Тому що є свідчення: Ти — Священик навіки за чином Мелхиседека.

Ісус — заорука кращого Завіту

¹⁸ Отже, попередня заповідь скасовується через її немічність і некорисність,

¹⁹ бо Закон нічого не вдосконалив, тож нововведене — краща надія, якою ми наближаємося до Бога.

²⁰ І оскільки це не без клятви, бо ті стали священиками без клятви, —

²¹ Цей же — з клятвою Того, Хто до Нього каже: Поклявся Господь і не розкається, що Ти — Священик навіки [за чином Мелхиседека], —

²² то настільки й Ісус став заорукою кращого Завіту.

²³ Крім того, тих священиків було багато, оскільки смерть не давала залишатися їм,

²⁴ а Цей, перебуваючи вічно, має священство нескінченне.

²⁵ Тому, будучи завжди живим, Він може завжди спасати тих, хто приходить до Бога через Нього, аби заступатися за них.

²⁶ Такого потрібно було нам Первосвященика: святого, невинного, непричетного до зла, відділеного від грішників, вищого за небо.

²⁷ Він не має потреби щодня, як первосвященики, приносити жертви, — спочатку за Свої гріхи, а потім за гріхи народу, бо Він це зробив один раз, принісши Самого Себе.

²⁸ Адже Закон велів наставляти первосвящениками людей, які мають немочі, а слово клятви, що після Закону, настановило навіки досконалого Сина.

Євреїв 8

Маємо такого Первосвященика

¹ У тому, про що я веду мову, головним є ось що: ми маємо такого Первосвященика, Який сів на небі праворуч престолу Величності.

² Він — Служитель святині та істинного намету, який поставив Господь, а не людина.

³ Адже кожний первосвященик настановляється на те, аби приносити дари й жертви, тому й потрібно, щоб і Він мав що принести.

⁴ Тому, коли б Він був на землі, то не був би священиком, адже є ті, які приносять дари за Законом,

⁵ які служать образіві й тіні небесного, як було вказано Мойсеєві, коли мав спорудити намет: Пильнуй, кажу, зроби все за зразком, який був показаний тобі на горі!

Новий Завіт

- ⁶ А тепер Він прийняв значно краще служіння, оскільки Він є Посередником кращого Завіту, узаконеного на кращих обітницях.
- ⁷ Бо якщо б перший Завіт був бездоганим, то для другого не шукалося б місця.
- ⁸ Докоряючи їм, Він говорить: Ось надходять дні, — мовить Господь, — коли з домом Ізраїля і з домом Юди Я укладу Новий Завіт, —
- ⁹ не за Завітом, який Я уклав з їхніми батьками того дня, коли взяв Я їх за руку, щоб вивести їх з Єгипетської землі. Оскільки вони порушили Мій Завіт, то і Я їх покинув, — каже Господь.
- ¹⁰ Ось Завіт, який Я укладу з домом Ізраїля по тих днях, — говорить Господь, — Мої Закони Я вкладу в їхній розум, напишу їх на їхніх серцях і буду для них Богом, а вони будуть для Мене народом.
- ¹¹ І ніхто не буде навчати свого ближнього та свого брата, кажучи: Пізнай Господа! — бо всі вони пізнають Мене, від малого до великого.
- ¹² Тому що Я буду милосердний до їхньої неправедності й більше не згадаю їхніх гріхів [та їхнього беззаконня].
- ¹³ Коли йде мова про «новий», то тим самим перший Він визнав «старим», а те, що стає давнім і старіє, близьке до зотління.

Євреїв 9

Старозавітне служіння

- ¹ Отже, перший Завіт мав постанови, служіння та земну святиню.
- ² Тож був збудований перший намет, в якому були світильник, стіл і хліби покладання, який називається Святе.
- ³ За другою завісою — намет, що називається Святе Святих;
- ⁴ він мав золоту кадильницю, ковчег Завіту, повністю покритий золотом, в якому містилася золота посудина, в якій була манна, розквітла палиця Аарона і скрижалі Завіту.
- ⁵ А над ним — херувими слави, які затінюють престол благодаті, про що нині не час говорити докладно.
- ⁶ Згідно з установленням, до першого намету постійно входили священики, щоб виконувати служіння;
- ⁷ до другого — один раз на рік входив лише первосвященик, не без крові, яку приносив за себе і за гріхи народу.
- ⁸ Святий Дух засвідчує те, що дорога до святині ще не відкрита, доки стоїть перший намет.

⁹ Він — образ теперішнього часу, в якому приносяться дари й жертви, які не можуть зробити досконалим сумління того, хто служить;

¹⁰ які стосуються тільки їжі, напоїв, різних обмивань, постанов щодо тіла, і залишаються до часу виправлення.

Жертва Христа

¹¹ А Христос, Первосвященик майбутніх благ, прийшов через більший, досконаліший, нерукотворний намет, тобто неземної будови;

¹² і не завдяки крові козлів і телят, а завдяки власній крові Він увійшов один раз до святині й здійснив вічне викуплення.

¹³ Бо якщо кров козлів і телят та з водою змішаний попіл телиці, коли ним покропити, освячує нечистих для очищення тіла,

¹⁴ то наскільки більше кров Христа, Який вічним Духом приніс Себе, непорочного, Богові, очистить наше сумління від мертвих діл, щоб ми служили Живому Богові!

¹⁵ І тому Він є Посередником Нового Завіту, щоби через смерть для викуплення від переступів першого Завіту покликані одержали обітницю вічної спадщини.

¹⁶ Тому що де є заповіт, там має бути смерть заповідача,

¹⁷ адже заповіт вступає в силу після його смерті й не має жодної вартості, поки живе заповідач.

¹⁸ Тож і перший Завіт був освячений не без крові.

¹⁹ Адже Мойсей, проголосивши всім людям усі заповіді за Законом і взявши кров козлів і телят, — разом з водою, червоною вовною та гісопом — покропив і саму книгу, і весь народ,

²⁰ промовляючи: Це кров Завіту, що його заповів вам Бог.

²¹ І намет, і весь посуд для служіння також окропив кров'ю.

²² І відтоді все за Законом очищається кров'ю, і без пролиття крові немає прощення.

²³ Отже, треба було, щоби подоба небесних речей отак очищалися, а саме небесне — жертвами, які кращі від цих.

²⁴ Адже Христос увійшов не в рукотворну святиню, яка відображала істинну, але в саме небо, щоб тепер з'явитися перед Божим обличчям за нас.

²⁵ І не для того, аби багато разів приносити Себе, як первосвященик, входячи щороку до святині із чужою кров'ю, —

²⁶ у такому випадку від створення світу Він мав би багато разів страждати. Тепер же Він з'явився один раз наприкінці віків, щоб Своєю жертвою виявити гріх.

²⁷ І так, як призначено людям один раз померти, а потім суд,

²⁸ так і Христос: один раз приніс Себе, аби понести гріхи багатьох; другий же раз Він з'явиться не задля гріха, а тим, які очікують Його на спасіння [через віру].

Євреїв 10

Прообраз майбутніх благ

¹ Адже Закон, маючи тінь майбутніх благ, а не сам образ речей, не може ніколи тими самими жертвами, які щороку постійно приносяться, зробити досконалими тих, які приходять.

² Інакше вони перестали б приноситися, бо в тих, які здійснюють служіння і які раз очистилися, не було би більше жодного усвідомлення гріхів.

³ Але в них — щорічне нагадування про гріхи,

⁴ оскільки неможливо, щоб кров телят і козлів усувала гріхи.

⁵ Тому, входячи у світ, Він каже: Жертв і приношень Ти не схотів, але Ти підготував Мені тіло.

⁶ Всепалення і жертви за гріх Тобі не до вподоби.

⁷ Тоді Я сказав: Ось іду, — на початку книги написано про Мене, — щоб виконати, Боже, Твою волю.

⁸ Сказавши спочатку, що ні жертв, ні приношень, ні всепалень за гріхи, які приносяться, згідно із Законом, — не забажав Ти і не вподобав Собі,

⁹ а потім додав: Ось іду, щоб виконати волю Твою. Він скасовує перше, щоби поставити друге.

¹⁰ Згідно з цією волею ми освячені одноразовим принесенням тіла Ісуса Христа.

¹¹ І кожний священик стояв щоденно на служінні, аби багато разів приносити ті самі жертви, які ніколи не можуть усунути гріхів.

¹² Він же, принісши один раз жертву за гріхи, назавжди сів праворуч Бога,

¹³ далі очікуючи, доки Його вороги не будуть покладені до підніжка Його ніг.

¹⁴ Адже одним принесенням Він назавжди вдосконалив тих, які освячуються.

¹⁵ Свідчить нам і Дух Святий, згідно зі сказаним:

¹⁶ Оце Завіт, який Я укладу з ними по тих днях, — говорить Господь, — дам Мої Закони в їхні серця і запишу їх у їхній розум,

¹⁷ і більше не згадаю їхніх гріхів та їхнього беззаконня!

¹⁸ А де є прощення їх, там вже немає приношення за гріх.

Нова жива дорога

¹⁹ Тому, брати, маючи відвагу входити до святині через кров Ісуса —

20 новою і живою дорогою, яку Він відкрив нам через завісу, тобто через Своє тіло, —

21 і маючи Великого Священика в Божому домі,

22 приступаймо зі щирим серцем, у повноті віри, очистивши серця від недоброго сумління, обмивши тіла чистою водою.

23 Непохитно тримаймося визнання надії, адже вірний Той, Хто обіцяв.

24 Будьмо уважні один до одного, заохочуймо до любові та добрих діл;

25 не залишаймо своїх зібрань, як то деякі ввели у звичку, але заохочуймо один одного, і тим більше, чим більше бачите, що наближається день.

Не зневажити Духа благодаті

26 Адже коли ми добровільно грішимо після того, як одержали пізнання істини, то за гріхи немає більше жертви,

27 а є якийсь страшне очікування суду і палаючого вогню, що має пожерти противників.

28 Як хто відрікся Закону Мойсея, той без милосердя гине при двох або трьох свідках.

29 Зважте, наскільки суворішого покарання заслужить той, хто потоптав Божого Сина, хто не пошанував крові Завіту, якою освятився, хто зневажив Духа благодаті?

30 Ми знаємо Того, Хто сказав: У Мене — помста, і Я відплачу, — [говорить Господь]. І знову: Господь судитиме Свій народ.

31 Страшно попасти в руки Живого Бога!

32 Тож згадуйте минулі дні, коли ви, просвітившись, витерпіли великий подвиг страждань:

33 або будучи виставленими на посміховисько та знущання, або ж як спільники тих, які опинилися в такому становищі.

34 Адже ви терпіли разом із в'язнями, з радістю приймали розграбування вашого майна, знаючи, що маєте для себе краще і вічне майно [на небі].

35 Тому не залишайте вашої відваги, оскільки вона варта великої нагороди.

36 Вам потрібна терпеливість, щоб виконати Божу волю і одержати обітницю.

37 Адже ще трохи, дуже недовго — і прийде Той, Хто йде, — і не забариться.

38 Праведний Мій житиме вірою, а коли відступить, то Моя душа не матиме вподобання в ньому.

39 Ми ж не з тих, які відступають на загибель, але з тих, які вірять для спасіння душі.

Євреїв 11

Сила віри

- 1 Віра є підставою для надії, те, що переконує про речі, недоступні для споглядання.
- 2 Нею були засвідчені стародавні.
- 3 Вірою розуміємо, що віки були створені Божим Словом, так що з невидимого постало видиме.
- 4 Вірою Авель приніс Богові кращу, ніж Каїн, жертву, якою засвідчено, що він праведний, бо про його дари засвідчив Бог; нею він і після смерті промовляє.
- 5 Вірою Енох був перенесений, щоб не побачити смерті; і його не знайшли, тому що Бог його переніс. Адже перед перенесенням було засвідчено, що він догодив Богові.
- 6 Без віри неможливо догодити Богові. Тим, які приходять до Бога, треба вірити, що Він є і що винагороджує тих, які Його шукають.
- 7 Вірою Ной, одержавши об'явлення про те, чого ще не бачив, зі страхом зробив ковчег для спасіння свого дому, чим осудив увесь світ і став спадкоємцем тієї праведності, що походить з віри.
- 8 Вірою Авраам, коли був покликаний іти на місце, яке мав одержати в спадок, — послухався і пішов, не знаючи, куди йде.
- 9 Вірою прибув до обіцяної землі, немов до чужої, оселившись у шатрах з Ісааком і Яковом — співспадкоємцями тієї самої обітниці,
- 10 тому що він очікував міста з підвалинами, творцем і будівничим якого є Бог.
- 11 Вірою ж і сама Сарра, будучи неплодною, дістала силу зачати і [народила], незважаючи на похилий вік, оскільки вважала вірним Того, Хто обіцяв.
- 12 І тому від одного — і до того ж завмерлого — народилося так багато, наче зірок на небі, наче незліченного піску край моря.
- 13 Усі вони повмирали у вірі, не одержавши обітниць, але здалека побачили їх і привітали, визнаючи, що вони є чужинцями і приходьками на землі.
- 14 Адже ті, які так кажуть, визнають, що шукають батьківщини.
- 15 А якби пам'ятали ту батьківщину, звідки вийшли, то мали б нагоду повернутися.
- 16 Нині ж кращої бажають, тобто небесної. Тому Бог не соромиться називати Себе їхнім Богом, адже Він приготував їм місто.
- 17 Авраам, будучи випробовуваний, вірою привів Ісаака і, маючи обітницю, приносив у жертву єдинородного сина;

- 18 йому було сказано, що в Ісаакові назветься твій нащадок.
- 19 Оскільки він зрозумів, що Бог має силу воскресити з мертвих, тому й одержав його як прообраз.
- 20 Вірою в майбутнє поблагословив Ісаак Якова та Ісава.
- 21 Вірою Яків, помираючи, поблагословив кожного з Йосифових синів і схилився на руків'я свого посоха.
- 22 Вірою Йосиф, помираючи, нагадував про вихід синів Ізраїля і зробив заповіт про свої кості.
- 23 Вірою Мойсей, коли народився, три місяці був переховуваний своїми батьками, адже побачили вони, що дитя гарне, тож не злякалися наказу царя.
- 24 Вірою Мойсей, коли виріс, відмовився називатися сином дочки фараона;
- 25 він краще зволів терпіти з Божим народом, ніж тимчасово мати насолоду від гріха.
- 26 Він вважав наругу Христа за більше багатство, ніж скарби Єгипту, тому що споглядав на нагороду.
- 27 Вірою він покинув Єгипет, не злякавшись гніву царя, адже стояв непохитно, як той, хто бачить Невидимого.
- 28 Вірою справив він Пасху й пролиття крові, аби той, хто вигублював первістків, не торкнувся їх.
- 29 Вірою перейшли Червоне море, наче суходіл, на що спокусилися і єгиптяни, та потонули.
- 30 Вірою впали по семиденному обході ерихонські мури.
- 31 Вірою блудниця Рахав, прийнявши з миром розвідників, не загинула з невірними.
- 32 І що ще скажу? Адже мені забракне часу, як розповідатиму про Гедеона, Варака, Самсона, Єфтая, Давида, Самуїла та про інших пророків,
- 33 які вірою перемогли царства, чинили справедливість, одержали обітниці, замкнули лев'ячі пащі,
- 34 згасили силу вогню, втекли від вістря меча, одужали від недуги, були сильними у війні, обернули до втечі полки чужинців.
- 35 Жінки одержували своїх померлих через воскресіння; інші були закатовані, не отримавши звільнення, щоб досягнути краще воскресіння.
- 36 Ще інші зазнали знущань і побоїв, а також кайданів і ув'язнення.
- 37 Їх каменували, перепилювали навіпіл, вони вмирали, зарубані мечем, тинялися в овечих і козячих шкурах — збідовані, знедолені, покривджені.

³⁸ Ті, яких світ не був гідний, тинялися в пустелях, у горах, у печерах, у земних яругах.

³⁹ І всі вони, засвідчені вірою, не одержали обітниць,

⁴⁰ оскільки Бог передбачив для нас щось краще, щоб вони не без нас осягли завершення.

Євреїв 12

Дивлячись на Проводиря

¹ Тому й ми, маючи довкола себе таку велику хмару свідків, відкиньмо всяку гордість та гріх, що нас легко обплутує, з терпінням прямуймо до тієї боротьби, яка перед нами,

² дивлячись на Проводиря і Вершителя віри, на Ісуса, Який, незважаючи на сором, замість належної Йому радості перетерпів хрест і сів праворуч Божого престолу.

³ Подумайте ж про Того, Хто від грішників перетерпів таку наругу над Собою, щоб ви не знемоглися та не ослабли вашими душами.

⁴ Ви ще не боролися до крові, воюючи з гріхом.

Кого Бог любить, того й карає

⁵ І забули про заклик, що звернений до вас як до синів: Сину мій, не нехтуй Господніми картаннями і не падай духом, коли Він докоряє.

⁶ Адже кого Господь любить, того й карає, і б'є кожного сина, якого приймає.

⁷ Якщо зазнаєте докору, то з вами Бог поводить, як із синами. Хіба є такий син, якого батько не картає?

⁸ Якщо ж ви залишаєтеся без картання, якого зазнавали всі, тоді ви незаконні діти, а не сини.

⁹ До того ж ми мали наших тілесних батьків, які карали, і ми соромилися, то чи не значно більше повинні коритися Отцеві духів, аби жити?

¹⁰ Ті — на короткий час нас карали, коли вважали це за потрібне, а Цей — для нашої користі, щоб ми стали учасниками Його святості.

¹¹ Усяке ж покарання в даний час не здається радістю, але смутком; та згодом ті, які навчені ним, приносять мирний плід праведності.

Жити у Божій присутності

¹² Тому випроstaatе опущені руки і знеможені коліна,

¹³ і стежки для ваших ніг зробіть прямими, аби кульгаве не збочило, але радше щоб виправилося.

- 14 Майте мир з усіма і святість, без яких ніхто не побачить Господа.
- 15 Пильнуйте, щоб ніхто не був позбавлений Божої благодаті, аби хто не наробив прикрощів, коли випустить гіркий корінь, та щоб ним багато хто не опоганився;
- 16 аби не був хто блудником або нечестивим, як Ісав, який за одну страву віддав своє первородство.
- 17 Тож знайте, що й тоді, коли він забажав успадкувати благословення, — був відкинутий, хоча зі слізьми його шукав, бо не знайшов можливості покаятися.
- 18 Адже ви приступили не [до гори], до котрої можна доторкнутися, ні до палаючого вогню, і хмари, і темряви, і бурі,
- 19 і звука сурми, і голосу мови; його почувши, вони просили, аби більше не звучало до них слово,
- 20 тому що не могли знести наказу: Коли б і тварина доторкнулася до гори, то нехай буде побита камінням!
- 21 І таким страшним було те видовище, що Мойсей сказав: Я наляканий і тремчу.
- 22 Але ви приступили до гори Сіон, до міста Живого Бога, до небесного Єрусалима, до десятків тисяч ангелів, до торжества,
- 23 до Церкви первістків, записаних на небі, до Бога — Судді всіх, до духів праведників, які досягли досконалості,
- 24 до Посередника Нового Завіту — Ісуса — і до крові очищення, яка краще промовляє від крові Авеля.
- 25 Пильнуйте, аби не відректися Того, Хто говорить. Якщо ті, котрі зреклися того, хто пророкував на землі, не уникнули кари, то тим більше ми, коли зрікаємося Того, Хто з неба,
- 26 і голос Якого тоді захитав землею, і Який тепер обіцяв, кажучи: Ще раз Я захитаю не тільки землею, але й небом.
- 27 Оце «ще раз» означає заміну того, що хитається, як такого, що створене, аби залишилося непохитним.
- 28 Тому, одержуючи непохитне Царство, маємо благодать, якою служимо до вподоби Богові з побожністю і страхом.
- 29 Адже наш Бог — це нищівний вогонь.

Євреїв 13

Заклик до праведного життя

- 1 Нехай утверджується братолюбність!
- 2 Не забувайте гостинності, бо завдяки їй деякі, не відаючи, гостинно прийняли ангелів.

- ³ Пам'ятайте про в'язнів, наче з ними ув'язнені, — про тих, які страждають, бо й ви самі перебуваєте в тілі.
- ⁴ Шлюб у всіх нехай буде у великій пошані, і ложе незаплямоване, а розпусників і перелюбників судитиме Бог.
- ⁵ У поведінці будьте не грошолобні, задоволені тим, що маєте. Бо Він сказав: Я тебе не покину і не відступлю від тебе!
- ⁶ Тому ми відважуємося говорити: Господь — мені помічник, тож я не боюся. Що зробить мені людина?
- ⁷ Згадуйте ваших наставників, які проповідували вам Боже Слово, і, дивлячись на кінець їхнього життя, наслідуйте їхню віру.
- ⁸ Ісус Христос учора, сьогодні й навіки Той Самий!
- ⁹ Не піддавайтеся різним чужим ученням. Адже добре підкріпляти серця благодаттю, а не стравами, від чого не отримали користі ті, які так живуть.
- ¹⁰ Маємо жертovníка, з якого не мають права їсти ті, які служать наметові.
- ¹¹ Адже тіла тих тварин, кров яких за гріх первосвященик вносить до Святого, спалюються поза табором.
- ¹² Тому й Ісус, щоб освятити народ Своєю кров'ю, постраждав поза брамою.
- ¹³ Тож виходьмо до Нього поза табір, несучи Його наругу,
- ¹⁴ бо ми не маємо тут постійного міста, але шукаємо майбутнього.
- ¹⁵ Отже, через Нього завжди приносьмо жертву хвали Богові, тобто плід уст, що прославляють Його Ім'я.
- ¹⁶ Не забувайте про добродійність і спілкування, бо такі жертви до вподоби Богові.
- ¹⁷ Слухайтеся ваших наставників, підкоряйтеся їм, тому що вони дбають про ваші душі, оскільки мають дати звіт. Хай же вони роблять це з радістю, а не з зітханням, адже це для вас не корисне.
- ¹⁸ Моліться за нас, бо ми переконані, що маємо добре сумління, у всьому бажаючи поводитися чесно.
- ¹⁹ Особливо ж прошу робити це, щоб я швидше був повернений вам.
- ²⁰ А Бог миру, Який кров'ю вічного Завіту підняв з мертвих Великого Пастиря овець — Господа нашого Ісуса,
- ²¹ нехай удосконалить вас у всякому доброму ділі, аби виконати Його волю, здійснюючи у вас все, що Йому до вподоби, — через Ісуса Христа, Якому слава навіки-віків! Амінь .

Закінчення

- 22 Прошу вас, брати: прийміть слова втіхи. Адже я, стисло написавши, послав вам.
- 23 Знайте, що наш брат Тимофій звільнений, — і я разом з ним; якщо він незабаром прийде, то я вас побачу.
- 24 Вітайте всіх ваших наставників та всіх святих. Вітають вас ті, хто в Італії.
- 25 Благодать з усіма вами! [Амінь].

Об'явлення св. Івана Богослова

Об'явлення 1

Вступ

- ¹ Об'явлення Ісуса Христа, яке дав Йому Бог, щоби показати Своїм рабам те, що має незабаром статися. І Він показав, пославши через Свого ангела Своему рабові Іванові,
- ² який засвідчив про Боже Слово і про свідчення Ісуса Христа — усе, що побачив.
- ³ Блаженний той, хто читає, і ті, хто слухає слова пророцтва та дотримується написаного в ньому, адже час близький!

Ісуса побачить кожне око

- ⁴ Іван — до семи Церков, що в Азії: благодать вам і мир від Того, Хто є, і Хто був, і Хто приходить, та від семи духів, які перед Його престолом,
- ⁵ і від Ісуса Христа, Який є вірний Свідок, Первородний з мертвих, Владика земних царів. Йому, Котрий любить нас і омив нас від наших гріхів Своєю кров'ю,
- ⁶ Котрий зробив нас [царями і] священниками Богові й Своему Отцеві, — Йому слава і влада навіки-віків! Амінь .
- ⁷ Ось Він іде з хмарами! І побачить Його кожне око, і ті, хто Його проколов; і голоситимуть за Ним усі племена землі. Так, амінь!
- ⁸ Я є Альфа й Омега , [початок і кінець], — каже Господь Бог, — Хто є, і Хто був, і Хто приходить, — Вседержитель!

Об'явлення на острові Патмос

- ⁹ Я, Іван, ваш брат і спільник у скорботі, у царюванні та в терпінні Ісуса [Христа], був на острові, що зветься Патмос, за Слово Боже і за свідчення Ісуса [Христа].
- ¹⁰ Я був у дусі Господнього дня і почув за собою гучний, наче сурми, голос,
- ¹¹ який промовляв: [Я є Альфа й Омега, перший і останній; і] те, що бачиш, запиши в книгу і пошли до семи Церков: у Ефес, у Смирну, у Пергам, у Тиятири, у Сарди, у Філадельфію і в Лаодикію.
- ¹² І я оглянувся, щоби подивитися, чий це голос говорив зі мною, і, обернувшись, я побачив сім золотих світильників,
- ¹³ а серед світильників — подібного до Сина Людського, одягненого в довгий одяг і оперезаного по грудях золотим поясом.
- ¹⁴ Голова ж Його і волосся — білі, немов біла вовна, мов сніг, а Його очі — як полум'я вогню,

15 а Його ноги подібні до блискучої бронзи, наче в печі розпеченої, а Його голос — наче шум великої води.

16 У Своїй правій руці Він тримав сім зірок, і з Його уст виходив двосічний гострий меч, а обличчя Його — мов сонце, що сяє у своїй силі.

17 І коли я Його побачив, то впав Йому до ніг, наче мертвий. А Він поклав Свою правицю на мене, та й промовив: Не бійся! Я — Перший і Останній,

18 і Живий. І був Я мертвий, і ось Я живий навіки-віків. Я маю ключі від смерті й від аду.

19 Отже, напиши, що ти побачив: і те, що є, і те, що має статися після цього.

20 Таємниця семи зірок, які ти бачив у Моїй правиці, та семи золотих світильників така: сім зірок — це ангели семи Церков, а сім світильників, [які ти бачив], — це сім Церков.

Об'явлення 2

Послання до Ефеської Церкви

1 Ангелові Ефеської Церкви напиши: Оце говорить Той, Хто тримає сім зірок у Своїй правиці, Хто ходить серед семи золотих світильників:

2 Я знаю твої діла, [твою] працю і твою терпеливість, і що не можеш терпіти злих, і що випробував тих, які називають себе апостолами, але ними не є, і виявив їхню неправдомовність,

3 і маєш терпеливість, і постраждав за Моє Ім'я, але не знемігся.

4 Але Я маю проти тебе те, що ти залишив свою першу любов.

5 Тому згадай, звідки ти впав, покайся і роби попередні діла; коли ж ні, то прийду до тебе [незабаром] і зрушу твого світильника з його місця, якщо не покаєшся.

6 Але те маєш, що ненавидиш учинки николаїтів, які і Я ненавиджу.

7 Хто має вухо, нехай слухає, що Дух промовляє до Церков: переможцеві дам їсти з дерева життя, що є в Божому раю.

Послання до Смирнської Церкви

8 І ангелові Смирнської Церкви напиши: Так каже Перший і Останній, Котрий був мертвий і ожив:

9 Я знаю твої [діла], скорботу і бідність, проте ти багатий; знаю і зневагу тих, які називають себе юдеями, але такими не є; вони є зборищем сатани.

10 Не бійся, що будеш страждати. Ось диявол кидатиме декого з вас до в'язниці, щоб ви були випробувані; і матимете утиски протягом десяти днів. Будь вірний аж до смерті, і Я дам тобі вінець життя.

11 Хто має вухо, нехай слухає, що Дух промовляє до Церков: переможець не зазнає шкоди від другої смерті.

Послання до Пергамської Церкви

12 І ангелові Пергамської Церкви напиши: Так каже Той, Хто має гострого двосічного меча.

13 Я знаю [твої діла і] де ти живеш, — там, де престол сатани, та тримаєшся Мого Імені, і ти не зрікся Моєї віри в дні, коли у вас, — де живе сатана, — був убитий Мій вірний свідок Антипа.

14 Але Я маю дещо проти тебе, бо там у тебе є деякі, котрі тримаються вчення Валаама, який навчав Валака вводити в спокусу ізраїльських синів: їсти ідолоські жертви та чинити розпусту.

15 Також ти маєш і тих, які тримаються вчення николаїтів, [яке Я ненавиджу].

16 Тому покайся, а коли ні, то прийду незабаром до тебе і боротимуся з ними мечем Моїх уст.

17 Хто має вухо, нехай слухає, що Дух промовляє до Церков: переможцеві дам [їсти] потаємної манни, і дам йому білий камінь, і на камені написане нове ім'я, якого ніхто не знає, — тільки той, хто отримує.

Послання до Тиятирської Церкви

18 І ангелові Тиятирської Церкви напиши: Оце каже Божий Син, Який має очі, мов полум'я вогню, і Його ноги подібні до блискучої бронзи.

19 Я знаю твої діла, і любов, і віру, і служіння, і твою терпеливість, і твої останні діла, що вони є більші від перших.

20 Але Я маю проти тебе те, що дозволяєш жінці Єзавелі, яка називає себе пророчицею, навчати й обманювати Моїх рабів, чинити розпусту та їсти ідолоські жертви.

21 Я дав їй час, щоби покалася, але вона не бажає покаятися від своєї розпусти.

22 Ось Я кидаю її на ложе, а тих, які чинять з нею перелюб, — у велику біду, якщо не покаються у [своїх] вчинках.

23 І дітей її Я уражу смертю. І всі Церкви дізнаються, що Я є Той, Хто досліджує нутро і серця, і Я дам кожному з вас згідно з вашими вчинками.

24 А вам та іншим, хто є в Тиятирах, які не мають цього вчення та які твердять, ніби не пізнали глибин сатани, кажу: не покладаю на вас іншого тягара,

25 тільки тримайте те, що маєте, аж поки прийду.

26 А переможцеві й тому, хто зберігає Мої діла до кінця, Я дам владу над язичниками, —

27 він пастиме їх залізним жезлом, і вони, як череп'яний посуд, будуть розбиті, —

²⁸ як і Я одержав владу від Мого Отця; і Я дам йому досвітню зорю.

²⁹ Хто має вухо, нехай слухає, що Дух промовляє до Церков.

Об'явлення 3

Послання до Сардійської Церкви

¹ І ангелові Сардійської Церкви напиши: Це каже Той, Хто має сім Божих Духів і сім зірок: Я знаю твої діла, що маєш ім'я, наче ти живий, але ти мертвий.

² Будь чуйний і зміцнюй інших, які мають померти, бо Я не знайшов твоїх діл досконалими перед Моїм Богом.

³ Тож згадай те, що ти прийняв і почув, — і зберігай та покайся. А коли не будеш пильнувати, то Я прийду [до тебе], наче злодій, і не помітиш, в яку годину найду на тебе.

⁴ Але маєш декілька імен у Сардах, які не заплямували свого одягу і ходитимуть зі Мною в білому, бо є того гідні.

⁵ Переможець зодягнеться в білий одяг, і не зітру його імені з книги життя, і визнаю його ім'я перед Моїм Отцем та перед Його ангелами.

⁶ Хто має вухо, нехай слухає, що Дух промовляє до Церков.

Послання до Філадельфійської Церкви

⁷ І ангелові Філадельфійської Церкви напиши: Так каже Святий, Істинний, Який має ключ Давида, Котрий відчиняє, — і ніхто не зачинить, і зачиняє — і ніхто не відчинить.

⁸ Я знаю твої діла. Ось Я перед тобою відчинив двері, і їх ніхто не може зачинити. Ти маєш малу силу, але Слово Моє зберіг і не відрікся від Мого Імені.

⁹ Ось Я дам зі зборища сатани тих, які називають себе юдеями, атакими не є, бо кажуть неправду, — зроблю так, що вони прийдуть, поклоняться тобі до ніг і пізнають, що Я тебе полюбив.

¹⁰ Оскільки ти зберіг слово Мого терпіння, то Я і тебе збережу від години випробування, що має прийти на Всесвіт, аби випробувати мешканців Землі.

¹¹ Я незабаром приходжу. Тримайся ж того, що маєш, щоб ніхто не забрав твого вінця.

¹² Переможця зроблю стовпом у храмі Мого Бога, і він уже не вийде звідти; і напишу на ньому Ім'я Мого Бога, а також назву міста Мого Бога — нового Єрусалима, що сходить з неба, від Мого Бога, і Моє нове Ім'я.

¹³ Хто має вухо, нехай слухає, що Дух промовляє до Церков.

Послання до Лаодикійської Церкви

- 14 І ангелові Лаодикійської Церкви напиши: Оце каже Амінъ — вірний та істинний Свідок, початок Божого творіння.
- 15 Я знаю твої діла, що ти ні холодний, ні гарячий. О, якби був ти або холодним, або гарячим!
- 16 А що ти ледь теплий, — ні гарячий, ні холодний, — то Я змушений викинути тебе з Моїх уст.
- 17 Адже ти кажеш: Я багатий, розбагатів і нічого не потребую! А не знаєш, що ти і нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий!
- 18 Раджу тобі купити в Мене золото, очищене у вогні, щоби збагатитися, та білий одяг, щоби одягнутися, аби не видно було сорому твоєї наготи, та мазь, щоби помазати твої очі, аби ти бачив.
- 19 Кого Я люблю, того докоряю і караю. Будь же ревний і покайся!
- 20 Ось Я стою під дверима і стукаю. Якщо хто почує Мій голос і відчинить двері, то Я ввійду до нього і буду вечеряти з ним, і він зі Мною.
- 21 Переможцеві дозволю сісти зі Мною на Моєму престолі, — як і Я, перемігши, сів з Моїм Отцем на Його престолі.
- 22 Хто має вухо, нехай слухає, що Дух промовляє до Церков.

Об'явлення 4

Божий престол

- 1 Після цього я глянув, і ось — на небі двері відчинені, і перший голос, який я почув, — наче звук сурми, заговорив зі мною і сказав: Підіймися сюди, і Я покажу тобі те, що має статися після цього!
- 2 І одразу я був у дусі. І ось, на небі стояв престол, і Той, Хто сидів на престолі.
- 3 Той, Хто сидів, з вигляду був подібний до каменя яшми й сердоліку, а райдуга довкола престолу була подібна до смарагдової.
- 4 А навколо престолу було двадцять чотири престоли, і на престолах — двадцять чотири старці, які сиділи й були зодягнені в білий одяг, і мали на своїх головах золоті вінці.
- 5 І від престолу виходять блискавки, і шуми, і громи. Сім же світильників, що горять перед престолом, — то сім Божих духів.
- 6 А перед престолом — наче скляне море, подібне до кришталю. Серед престолу й довкола престолу — чотири істоти, повні очей спереду і ззаду.
- 7 Перша жива істота була подібна до лева, друга істота — подібна до теляти, третя істота мала таке обличчя, як у людини, а четверта істота — подібна до орла в польоті.

⁸ І чотири істоти, кожна з яких має по шість крил, довкола і всередині повні очей, не мають спочинку ні вдень, ні вночі, говорячи: Святий, святий, святий Господь Бог, Вседержитель, Який був, Який є і Який приходить!

Слава належить Богові

⁹ І як тільки живі істоти віддадуть славу, честь і подяку Тому, Хто сидить на престолі, Який живе віки віків, —

¹⁰ двадцять чотири старці падають перед Тим, Хто сидить на престолі, і вклоняються Тому, Хто живе віки віків, і кладуть свої вінці перед престолом, кажучи:

¹¹ Достойний Ти, Господи і Боже наш, прийняти славу, честь і силу, адже Ти створив усе, і завдяки Твоїй волі все постало і було створене!

Об'явлення 5

Книга із сімома печатками

¹ І я побачив у правиці Того, Хто сидів на престолі, книгу, списану зсередини і ззовні, запечатану сімома печатками.

² І я побачив могутнього ангела, який проголошував гучним голосом: Хто достойний розгорнути книгу і зняти її печаті?

³ Та ніхто не міг — ні на небі, ні на землі, ні під землею, — розгорнути книгу й подивитися в неї.

⁴ І я гірко плакав, тому що не знайшлося нікого, достойного розгорнути книгу і навіть подивитися в неї.

Агнець — Лев з племені Юди

⁵ А один зі старців каже мені: Не плач; ось Лев, Котрий з племені Юди, з кореня Давида, — Він перемиг і може зняти сім печатей!

⁶ І я глянув: ось, серед престолу й чотирьох істот, і серед старців стоїть Агнець, наче заколений; Він має сім рогів та сім очей, а вони — сім Божих духів, посланих на всю землю.

⁷ Він підійшов і взяв книгу з правиці Того, Хто сидів на престолі.

⁸ І коли взяв книгу, чотири істоти й двадцять чотири старці впали перед Агнцем, маючи кожний гусли і золоті посудини, повні ладану: вони — молитви святих.

Гідний слави Агнець

⁹ Вони співають нову пісню, проголошуючи: Ти достойний узяти книгу і відкрити її печаті, бо Ти був заколений і викупив [нас] Богові Своєю кров'ю від усякого покоління і мови, племені й народу.

¹⁰ Ти зробив їх царством і священиками для нашого Бога, і вони будуть царювати на землі!

11 І я поглянув, і почув голос багатьох ангелів довкола престолу, живих істот і старців — і кількість їх була десятки тисяч разів по десять тисяч і тисячі тисяч.

12 І говорили вони гучним голосом: Заколений Агнець достойний прийняти силу і багатство, мудрість, міць, честь, славу, благословення!

13 І чув я, як кожне творіння, яке на небі й на землі, під землею і на морі, і все те, що в них, говорило: Тому, Хто сидить на престолі, і Агнцеві — благословення, честь, слава і влада навіки-віків!

14 А чотири істоти казали: Амінь! І старці впали ниць та поклонилися.

Об'явлення 6

Знято перших шість печатей

1 І я побачив, що Агнець відкрив одну із сімох печатей; і я почув, що одна із чотирьох живих істот говорила громоподібним голосом: Іди [й подивися]!

2 І я поглянув; і ось — білий кінь. А той, хто сидів на ньому, мав лук. І дано йому вінець, і він вийшов як переможець, щоби перемогти.

3 А коли Він відкрив другу печать, я почув, що друга істота промовляла: Іди [й подивися]!

4 І вийшов інший кінь — червоний. А тому, хто на ньому сидів, дано було забрати мир із землі, щоб убивали одне одного, і дано йому великий меч.

5 А коли відкрив третю печать, я почув, що третя істота говорила: Іди [й подивися]! І я поглянув; і ось — чорний кінь. А той, хто сидів на ньому, мав у своїй руці вагу.

6 І я почув неначе голос серед чотирьох істот, що промовляв: Мірка пшениці — за динарій, і три мірки ячменю — за динарій, а олії та вино не завдай шкоди!

7 А коли Він відкрив четверту печать, я почув голос четвертої істоти, яка промовляла: Іди [й подивися]!

8 І я поглянув; і ось — кінь блідий. А той, хто сидів на ньому, мав ім'я — Смерть. І Ад ішов слідом за ним; і дано їм владу над четвертою частиною землі, щоб убивати мечем і голодом, моровицею і земними звірами.

9 А коли відкрив п'яту печать, я побачив під престолом душі вбитих за Боже Слово і за свідчення, яке вони мали.

10 І вони закричали гучним голосом, проголошуючи: Доки, Святий і Праведний Владико, не судиш і не мстиш за нашу кров мешканцям Землі?

11 І було дано кожному з них білий одяг, і сказано їм, аби спочивали ще трохи часу, поки не доповнять числа їхні співслуги та їхні брати, котрі будуть вбиті, як і вони.

12 І я глянув, коли Він відкрив шосту печать. І був великий землетрус, і сонце стало темне, як той волосяний міх, а весь місяць став, наче кров.

13 І небесні зорі попадали на землю, як смоківниця скидає свої плоди від сильного пориву вітру.

14 І небо відійшло, згорнувшись, як сувій; і кожна гора та острів зрушилися зі своїх місць.

15 А земні царі, вельможі, тисяцькі, багатії, сильні, кожний раб і [кожний] вільний сховалися в печерах та в гірських ущелинах,

16 гукаючи до гір та до скель: Упадіть на нас і сховайте нас від обличчя Того, Хто сидить на престолі, та від гніву Агнця!

17 Адже прийшов великий день Його гніву, — і хто може встояти?

Об'явлення 7

Божих рабів відмічають печаттю

1 Після цього я побачив чотирьох ангелів, які стояли на чотирьох кутах землі. І вони тримали чотири вітри землі, щоб не дув вітер ні на землю, ні на море, ні на жодне дерево.

2 І я побачив іншого ангела, котрий підіймався від сходу сонця і мав печать Живого Бога. Він звернувся гучним голосом до чотирьох ангелів, яким було дано шкодити землі й морю,

3 промовляючи: Не завдавайте шкоди ні землі, ні морю, ні дереву, доки не відмітимо печаттю рабів нашого Бога на їхніх чолах!

4 І почув я число відмічених — сто сорок чотири тисячі позначених печаттю — від усіх племен синів Ізраїля.

5 З племені Юди — дванадцять тисяч відмічених печаттю, з племені Рувима — дванадцять тисяч, з племені Гада — дванадцять тисяч,

6 з племені Асира — дванадцять тисяч, з племені Нефталіма — дванадцять тисяч, з племені Манасії — дванадцять тисяч,

7 з племені Симеона — дванадцять тисяч, з племені Левія — дванадцять тисяч, з племені Іссахара — дванадцять тисяч,

8 з племені Завулону — дванадцять тисяч, з племені Йосифа — дванадцять тисяч, з племені Веніамина — дванадцять тисяч, відмічених печаттю.

Величезне зібрання у білому одязі

9 Після цього я поглянув — і ось величезний натовп, якого злічити ніхто не міг, з кожного народу, покоління, народності й племені. Вони стояли, зодягнені в білий одяг, перед престолом і перед Агнцем, і пальмове віття було в їхніх руках;

10 і вони кликали гучним голосом, промовляючи: Спасіння нашому Богові, Який сидить на престолі, і Агнцеві!

11 А всі ангели стояли довкола престолу, старців і чотирьох живих істот. Вони впали долілиць перед престолом і поклонилися Богові,

12 кажучи: Амінь! Благословення, слава, мудрість, хвала, честь, сила і могутність нашому Богові навіки-віків! Амінь!

13 А один зі старців у відповідь запитав мене: Ті, які зодягнені в білий одяг, — хто вони й звідки прийшли?

14 І сказав я йому: Мій пане, ти знаєш! А він сказав мені: Це ті, котрі прийшли з великої скорботи й випрали свій одяг, і вибілили його в крові Агнця.

15 Тому вони перебувають перед Божим престолом і служать Йому вдень і вночі в Його храмі. А Той, Хто сидить на престолі, буде жити з ними.

16 Вони не будуть більше голодувати, і не будуть спраглими, і не буде палити їх сонце, ні жодна спека,

17 тому що Агнець, Який посеред престолу, буде пасти їх і водитиме до джерел вод життя, і Бог зітре всяку сльозу з їхніх очей!

Об'явлення 8

Зняття сьомої печаті

1 І коли відкрив сьому печать, усе затихло на небі десь на півгодини.

2 І я побачив сім ангелів, які стояли перед Богом, і дано їм було сім сурм.

3 І інший ангел прийшов і став перед жертовником із золотою кадильницею. І йому дано було багато ладану, щоби додавав до молитов усіх святих на золотий жертовник перед престолом.

4 І піднявся дим від ладану з молитвами святих — з руки ангела перед Богом.

5 І взяв ангел кадильницю, наповнив її вогнем з жертовника, та й кинув на землю. І зчинилися громи, і голоси, і блискавки, і землетрус.

Чотири перші сурми

6 А сім ангелів, які мали сім сурм, приготувалися затрубити.

7 І засурмив перший, — і зірвалися град та вогонь, перемішані з кров'ю, і впали на землю: і третина землі згоріла, і третина дерев згоріла, а зелена трава вся згоріла.

8 І другий ангел засурмив, — і наче велика, охоплена вогнем гора була вкинена в море, — і третина моря стала кров'ю,

9 і вимерла третина морських створінь, які мають душі, і загинула третина кораблів.

10 І третій ангел засурмив, — і з неба впала велика зоря, що палала, мов смолоскип, і впала на третину рік та водних джерел.

11 А назва тієї зорі — Полин. І третина вод стала як полин, і багато людей померло від води, бо вона стала гіркою.

12 І четвертий ангел засурмив, — і уражена була третина сонця, і третина місяця, і третина зірок, щоб затьмарилася їх третя частина, аби не світили вони третину дня і також ночі.

13 І я побачив, і почув, що один орел літав серед неба і кликав гучним голосом: Горе, горе, горе мешканцям землі від звуку сурми інших трьох ангелів, які мають засурмити!

Об'явлення 9

П'ята сурма

1 І п'ятий ангел засурмив, — і я побачив зорю, що з неба впала на землю. І дано їй ключ від колодязя безодні.

2 І вона відкрила колодязь безодні, і піднявся дим із колодязя, наче дим з великої печі, і померкло сонце та повітря від диму з колодязя.

3 І з диму на землю вийшла сарана, і дано їй владу, — таку владу, яку мають земні скорпіони.

4 І сказано їй, щоб не шкодила земній траві, ані жодному зіллю, ані жодному дереву, але тільки людям, які не мають Божої печаті на чолах.

5 І дано їй не вбивати їх, але щоб мучилися п'ять місяців, а мука від неї — наче мука від скорпіона, коли вжалить людину.

6 І в ті дні люди шукатимуть смерті, але не знайдуть її; і забажають померти, та смерть втече від них.

7 А сарана та подібна була до коней, готових до бою. На головах у неї, наче вінці, подібні до золота, а обличчя її — наче обличчя людини.

8 І вона мала волосся, наче волосся в жінок, а зуби такі, як у левів;

9 і мала панцери, подібні до залізної броні, а шум її крил — як від колісниць з великою кількістю коней, які біжать до бою.

10 І має хвости та жала, такі як у скорпіонів, а в тих хвостах — її влада, аби шкодити людям п'ять місяців.

11 Мала вона над собою царя — ангела безодні. Ім'я його по-єврейськи Аваддон, а по-грецьки — Аполліон .

12 Одне горе минуло, та йдуть за ним ще два горя.

Шоста сурма

- 13 І шостий ангел засурмив, — і я почув один голос від чотирьох рогів золотого жертовника, що перед Богом,
- 14 який говорив до шостого ангела, який мав сурму: Звільни чотирьох ангелів, зв'язаних біля великої ріки Євфрат!
- 15 І звільнені були чотири ангели, приготовані на годину, і на день, і на місяць, і на рік, щоб вигубити третину людей.
- 16 А кількість кінного війська — двадцять тисяч разів по десять тисяч, я почув їхнє число.
- 17 Тож таким чином я у видінні побачив коней, а ті, хто сидить на них, мають броню вогненну, і гіацинтову, і сірчану. І голови коней — наче голови левів, а з їхніх уст виходить вогонь, дим і сірка.
- 18 Від цих трьох кар: від вогню, від диму і від сірки, що виходять з їхніх уст, загинула третина людей,
- 19 бо влада коней була в їхніх устах і в їхніх хвостах. Хвости жбули подібні до зміїв, які мають голови і ними завдають шкоду.
- 20 А решта людей, які не загинули від цих кар, не покаялися у вчинках своїх рук, щоб не поклоняться демонам, ні золотим ідолам, ні срібним, ні мідним, ні кам'яним, котрі ні бачити не можуть, ні чути, ні ходити.
- 21 І вони не покаялися ні за свої вбивства, ні за свої чари, ні за свою розпусту, ні за свої крадіжки.

Об'явлення 10

Ангел з розгорнутою книжкою

- 1 І я побачив іншого Ангела — могутнього! Він сховався з неба, оповитий хмарою, а над Його головою — райдуга, і обличчя Його — мов сонце, і Його ноги — як вогняні стовпи.
- 2 Він мав у Своїй руці розгорнуту книжку. І поставив Свою праву ногу на море, а ліву — на землю.
- 3 І закликав гучним, наче ричання лева, голосом. І коли закликав, то сім громів промовили своїми голосами.
- 4 І коли проголосили сім громів, я хотів записати, але почув голос з неба, який промовляв: Запечатай те, що сказали сім громів, і цього не пиши!
- 5 І Ангел, Якого я бачив, Котрий стояв на морі та на землі, підняв Свою праву руку до неба
- 6 і поклявся Тим, Який живе віки віків, Який створив небо й те, що на ньому, і землю й те, що на ній, і море й те, що в ньому, — що часу вже більше не буде.

⁷ Але в ті дні, коли залунає голос сьомого ангела, коли він має засурмити, — тоді завершиться Божа таємниця, яку Він сповістив Своїм рабам — пророкам.

⁸ І я почув Його голос із неба, який знову говорив зі мною, промовляючи: Іди, візьми розгорнуту книгу, що в руці Ангела, Який стоїть на морі й на землі!

⁹ І пішов я до Ангела, і сказав Йому: Дай мені книгу! А Він мені каже: Візьми і з'їж її! Гірка буде вона у твоєму череві, але в устах буде солодкою, наче мед.

¹⁰ І я взяв книгу з руки Ангела, і з'їв її, і була в моїх устах, наче солодкий мед, а коли з'їв її, була гіркою у моєму череві.

¹¹ І Він каже мені: Треба тобі знову пророкувати про народи, про язичників, про племена і про багатьох царів.

Об'явлення 11

Два свідки

¹ І дано мені тростину, подібну до жезла, і сказано: Встань і зміряй Божий храм, і жертвник, і тих, хто поклоняється в ньому.

² А двір поза храмом залиши і не міряй його, бо його віддано язичникам, — і топтатимуть святе місто сорок два місяці.

³ І дам двом Своїм свідкам, одягненим у волосяниці, щоби пророкували тисячу двісті шістьдесят днів.

⁴ Вони — два оливкових дерева і два світильники, які стоять перед Господом землі.

⁵ І коли хто бажає вчинити їм кривду, вогонь виходить з їхніх уст і спалює їхніх ворогів. І хто захотів би їх скривдити, той таким чином має загинути.

⁶ Вони мають владу замкнути небо, щоб не йшов дощ у дні їхнього пророцтва; і мають владу над водами — обертати їх на кров і вражати землю будь-якою карою, скільки забажають.

Із безодні з'являється звір

⁷ А коли завершать своє свідчення, то звір, який виходить з безодні, вестиме з ними війну, переможе їх і повбиває.

⁸ І їхні трупи залишить на вулицях великого міста, яке духовно зветься Содом та Єгипет, де і їхній Господь був розп'ятий.

⁹ І будуть дивитися народи, племена, народності та язичники на їхні трупи три з половиною дні й не дадуть покласти їхні трупи в гроби.

¹⁰ І мешканці землі будуть радіти та веселитися з цього, і будуть надсилати одне одному подарунки, бо обидва ці пророки мучили мешканців землі.

11 А після трьох з половиною днів дух життя ввійшов у них від Бога, і вони підвелися на свої ноги, і великий страх напав на тих, які за ними спостерігали.

12 І почули вони величний голос із неба, що говорив їм: Підійміться сюди! І піднялися на небо в хмарі, — і їх побачили їхні вороги.

13 І в ту мить стався великий землетрус, і десята частина міста завалилася, і загинуло від землетрусу сім тисяч людських імен, а інші жажнулися і віддали славу Небесному Богові.

14 Друге горе минуло. Та незабаром приходить третє горе.

Сьома сурма і Царство Боже

15 І сьомий ангел засурмив, — і виникли гучні голоси на небі, що проголошували: Царство світу стало царством нашого Господа та Його Христа, і Він царюватиме навіки-віків!

16 І двадцять чотири старці, які сиділи перед Богом на своїх престолах, попадали долілиць і поклонилися Богові,

17 промовляючи: Дякуємо Тобі, Господи Боже, Вседержителю, що є, і був, бо Ти прийняв Свою велику силу і зацарював.

18 І розлютувалися народи — та прийшов Твій гнів, і настав час прийняти суд мертвим і дати нагороду Твоїм рабам: пророкам, святим і тим, хто боїться Твого Імені, малим і великим, і знищити тих, хто нищить землю.

19 І відкрився Божий храм на небі, і з'явився ковчег Його Завіту в Його храмі, і зчинилися блискавки, голоси, громи, землетрус і великий град.

Об'явлення 12

Жінка і семиголовий змій

1 І велика ознака з'явилася на небі: жінка, зодягнена в сонце, і місяць під її ногами, а на її голові — вінець із дванадцяти зірок;

2 і маючи в утробі, вона кричала від болю — терпіла муки родів.

3 І з'явилася на небі інша ознака: ось, великий червоний дракон, який мав сім голів і десять рогів, і на його головах — сім вінців.

4 А його хвіст змів третину небесних зірок і скинув їх на землю. І змій став перед жінкою, яка мала народити, щоб, коли народить, пожерти її Дитину.

5 І вона народила Дитину чоловічої статі, Котра має пасти всі народи залізним жезлом. І взяте було її Дитя до Бога і до Його престолу.

6 А жінка втекла в пустелю, де мала місце, приготовлене Богом, щоб там утримувати її тисячу двісті шістьдесят днів.

Архангел Михаїл скидає змія на землю

⁷ І сталася на небі війна: Михаїл та його ангели розпочали бій зі змієм. І змій воював, і його ангели.

⁸ І не перемогли: не знайшлося для них більше місця на небі.

⁹ І скинутий був великий дракон, давній змій, котрий зветься диявол і сатана, який обманує весь світ; скинутий він був на землю, і його ангели були скинуті з ним.

¹⁰ І я почув гучний голос на небі, що промовляв: Тепер настало спасіння і сила, і Царство нашого Бога, і влада Його Христа, оскільки скинуто обвинувача наших братів, який обвинувачує перед нашим Богом день і ніч.

¹¹ І вони перемогли його кров'ю Агнця та словом свого свідчення, і не злюбили свого життя навіть до смерті.

¹² Тому веселіться, небеса, і ті, хто живе на них! Горе землі й морю, бо до вас зійшов диявол, який у великій люті, знаючи, що має обмаль часу!

Змій-диявол переслідує жінку

¹³ І коли змій побачив, що скинений на землю, то став переслідувати жінку, яка народила Хлоп'ятко.

¹⁴ І було дано жінці два крила великого орла, щоб летіла в пустелю на своє місце, де буде переховуватися впродовж часу, часів і пів-часу від обличчя змія.

¹⁵ А змій випустив за жінкою зі своїх уст воду, наче ріку, щоби змити її рікою.

¹⁶ Та земля допомогла жінці, — земля відкрила свої уста й поглинула ріку, яку змій випустив зі своїх уст.

¹⁷ Тож змій розлютився на жінку і пішов воювати з рештою її нащадків, які зберігають Божі заповіді й мають свідчення Ісуса.

¹⁸ І опинився на морському піску.

Об'явлення 13

Семиголовий звір виходить з моря

¹ І я побачив звіра, який виходив з моря і мав сім голів і десять рогів; на його рогах — десять вінців, а на його головах — богозневажливі імена.

² Звір, якого я побачив, був подібний до леопарда, і ноги його — наче у ведмеда, а паща його — як паща лева. І змій дав йому свою силу, і свій престол, і велику владу.

³ А одна з його голів начебто мала смертельну рану, але ця рана загоїлася. І вся земля дивувалася, спостерігаючи за звіром.

⁴ І вклонилися змієві, який дав владу звірові. І вклонилися вони звірові, кажучи: Хто подібний до звіра і хто може з ним поборотися?

- ⁵ І дано йому уста, які говорили гордовито й богозневажливо; і дано йому владу діяти сорок два місяці.
- ⁶ І він відкрив свої уста, щоби зневажати Бога, аби зневажати Його Ім'я та Його оселю, як і тих, хто живе на небі.
- ⁷ І дано йому вести бій зі святими й перемогти їх; і дано йому владу над кожним поколінням, народом, народностями і племенами.
- ⁸ Тож поклонилися йому всі мешканці землі, імена яких не записані в книзі життя Агнця, заколеного від заснування світу.
- ⁹ Якщо хто має вухо, нехай слухає!
- ¹⁰ Той, хто в полон веде, у полон і піде; якщо хто мечем буде вбивати, той буде мечем убитий. Ось терпіння і віра святих!

Інший звір виходить із землі

- ¹¹ І я побачив іншого звіра, який виходив із землі; він мав два роги, такі як у ягняти, але говорив, як змії.
- ¹² І він діє всією владою першого звіра перед ним, і робить так, щоби земля і ті, хто живе на ній, поклонилися першому звірові, який був зцілений від смертельної рани.
- ¹³ І він робить великі чудеса, так що і вогонь зводить з неба на землю перед людьми,
- ¹⁴ і обманює мешканців землі ознаками, які дано йому робити перед звіром, намовляючи мешканців землі створити образ того звіра, який має рану від меча і залишився живим.
- ¹⁵ І дано йому вдихнути духа в образ звіра, щоб образ звіра заговорив і зробив так, аби той, хто лише не поклониться образу звіра, був убитий.
- ¹⁶ І він робить так, щоб усім — малим і великим, багатим і бідним, вільним і рабам — було дано знак на їхній правій руці або на їхніх чолах,
- ¹⁷ і щоб ніхто не зміг нічого купити, ні продати, а тільки той, хто має знак імені звіра або число його імені.
- ¹⁸ Тут — мудрість. Хто має розум, нехай вирахує число звіра, бо те число людське. І його число — шістсот шістдесят шість.

Об'явлення 14

Агнець на Сіонській горі

- ¹ І я глянув, — і ось Агнець стоїть на Сіонській горі, а з Ним — сто сорок чотири тисячі, які мають Його Ім'я та Ім'я Його Отця, написані на їхніх чолах.

² І я почув голос із неба, наче шум бурхливих потоків або як гуркіт великого грому; почув і голос, наче гусярів, які грали на своїх гуслах.

³ І вони наче співають нову пісню перед престолом та перед чотирма живими істотами і старцями. І ніхто не міг навчитися тієї пісні, крім цих ста сорока чотирьох тисяч, викуплених від землі.

⁴ Це ті, які не опоганилися з жінками, які чисті. Вони йдуть слідом за Агнцем, куди б Він не йшов. Вони викуплені від людей — перші плоди для Бога та Агнця.

⁵ В їхніх устах не знайдено лукавства, [бо] вони непорочні.

Настає година Божого суду

⁶ І я побачив іншого ангела, який летів серед неба. Він мав вічне Євангеліє, щоби звіщати його жителям землі, — усякому народові, поколінню, племені й народності, —

⁷ проголошуючи гучним голосом: Побійтеся Бога й віддайте Йому славу, бо прийшла година Його суду! Поклоніться Тому, Хто створив небо, землю, море і джерела вод!

⁸ Ще інший ангел, другий, слідував за ним, проголошуючи: Упав, упав великий Вавилон, який напоїв усі народи лютим вином своєї розпусти!

⁹ А ще інший ангел, третій, слідував за ними, промовляючи гучним голосом: Якщо хтось поклоняється звірові та його образу й приймає знак на своє чоло або на свою руку,

¹⁰ то питиме вино Божого гніву, вино нерозбавлене, змішане в чаші Його гніву, і буде покараний у вогні та сірці перед святими ангелами та перед Агнцем.

¹¹ І дим їхніх мук підіймається навіки-віків. І не мають спокою ні вдень, ні вночі, — ті, хто поклоняється звірові та його образу, або коли хто приймає знак його імені!

¹² Тут терпіння святих, які бережуть Божі заповіді та віру Ісуса!

Блаженний, хто вмирає в Господі

¹³ І я почув голос із неба, що промовляв: Напиши: блаженні ті мертві, які віднині помирають у Господі. Дух промовляє: Так, нехай вони спочинуть від своїх трудів, а їхні діла йдуть слідом за ними.

Земні жнива та збір винограду

¹⁴ І я глянув: і ось біла хмара, а на хмарі сидить Той, Хто подібний до Сина Людського; Він мав на Своїй голові золотий вінець, а у Своїй руці — гострий серп.

¹⁵ А інший ангел вийшов із храму, гукаючи сильним голосом до Того, Хто сидів на хмарі: Пусти Свій серп і жни, адже прийшла пора жнив, і достигло жниво на землі!

- 16** І Той, Хто сидить на хмарі, пустив Свого серпа на землю, і земля була вижата.
- 17** А інший ангел вийшов із небесного храму; він також мав гострий серп.
- 18** І ще один ангел, який мав владу над вогнем, вийшов від жертовника й закликав гучним голосом до того, хто мав гострий серп, проголошуючи: Пусти свого гострого серпа й обріж грона винограду на землі, бо його грона дозріли!
- 19** І ангел пустив свого серпа на землю — і зібрав виноград землі, і вкинув до великої давильні Божого гніву.
- 20** І вичавлене було в давильні поза містом — і потекла кров із давильні аж коням до вуздечок, на тисячу шістсот стадій.

Об'явлення 15

Сім ангелів покарання і пісня перемоги

- 1** І я побачив іншу ознаку на небі — велику й дивовижну: це сім ангелів, котрі мали сім останніх кар, якими довершиться гнів Божий.
- 2** І я побачив наче скляне море, змішане з вогнем, і тих, які перемогли звіра, та його образ, [його знак і] число його імені. Вони стояли на скляному морі, тримаючи Божі гусла.
- 3** Вони співали пісню Мойсея, Божого раба, та пісню Агнця, проголошуючи: Великі та дивні діла Твої, Господи Боже, Вседержителю! Праведні й правдиві дороги Твої, Царю народів!
- 4** Хто не буде боятися, Господи, і не прославить Імені Твого? Адже Ти єдиний Святий, і всі народи прийдуть та поклоняться перед Тобою, бо об'явилися Твої суди!
- 5** І після цього я глянув, — і відчинився храм намету свідчення на небі.
- 6** І сім ангелів, які мали сім кар, вийшли з храму. Вони були одягнені в лляний чистий світлий одяг і оперезані по грудях золотими поясами.
- 7** І одна із чотирьох живих істот дала сімом ангелам сім золотих чаш, наповнених гнівом Бога, Який живе навіки-віків.
- 8** І наповнився храм димом від Божої слави і від Його сили; ніхто не міг увійти до храму, доки не закінчатся сім кар сімох ангелів.

Об'явлення 16

Сім чаш Божого гніву

- 1** І я почув гучний голос із храму, що говорив сімом ангелам: Ідїть і вилийте на землю сім чаш Божого гніву!
- 2** І перший пішов та вилив свою чашу на землю, — і обсіли людей страшні й жахливі болячки — тих, хто мав знак звіра, які поклонялися його образу.

- ³ А другий вилив свою чашу в море — і стала кров, наче в мерця, і вимерла кожна жива душа, яка в морі.
- ⁴ А третій вилив свою чашу на ріки й джерела вод — і стали кров'ю.
- ⁵ І я почув ангела вод, який промовляв: Справедливий Ти, Хто є, і Хто був, і Святий, бо Ти це присудив, —
- ⁶ за те, що вони пролили кров святих і пророків, — і Ти дав їм пити кров. Вони варті того!
- ⁷ І я чув [від] жертovníка слова: Так, Господи Боже, Вседержителю, правдиві й праведні суди Твої!
- ⁸ А четвертий [ангел] вилив свою чашу на сонце — і дано йому палити людей вогнем.
- ⁹ І палила людей велика спека, а вони зневажали Ім'я Бога, Який має владу над цими карами, та не покалися, щоб віддати Йому славу.
- ¹⁰ А п'ятий ангел вилив свою чашу на престол звіра — і стало царство його темним, і кусали свої язики від болю
- ¹¹ та зневажали Бога Небесного від свого болю і від своїх ран, але не покалися у своїх вчинках.
- ¹² А шостий ангел вилив свою чашу на велику ріку Євфрат — і висохла вода, аби приготувати дорогу царям, які зі сходу сонця.
- ¹³ І я побачив, що з уст змія, і з уст звіра, і з уст лжепророкавийшли три нечисті духи, наче жаби.
- ¹⁴ Це демонські духи, які роблять ознаки; вони виходять до царів усього світу, щоби зібрати їх на битву великого дня Бога Вседержителя.
- ¹⁵ Ось, приходжу, мов злодій. Блаженний, хто пильнує і хто береже свій одяг, щоб не ходити нагим і щоб не бачили його сорому!
- ¹⁶ І зібрав їх на місце, що по-єврейськи називається Армагедон.
- ¹⁷ А сьомий [ангел] вилив свою чашу на повітря — і залунав гучний голос із [небесного] храму, від престолу, проголошуючи: Сталося!
- ¹⁸ І зчинилися блискавки, голоси і громи, і стався великий землетрус, якого ще ніколи не було, відколи живуть люди на землі: такий землетрус, такий потужний!
- ¹⁹ І розпалося велике місто на три частини; розвалилися і міста народів. І великий Вавилон був згаданий перед Богом, щоби дати йому чашу вина Його лютого гніву.
- ²⁰ І зник кожний острів, і не стало гір.
- ²¹ І величезний град завбільшки з талант падав з неба на людей; і люди зневажали Бога за кару градом, тому що та кара була дуже велика.

Об'явлення 17

Велика розпусниця

- 1** І прийшов один із семи ангелів, які мали сім чаш, і говорив зі мною, кажучи: Підійди, я покажу тобі вирок великій розпусниці, яка сидить над багатьма водами,
- 2** з якою чинили розпусту земні царі, а вином її розпусти впивалися жителі землі.
- 3** І відвів мене духом у пустелю. І я побачив жінку, яка сиділа на багрянному звірі, повному богозневажливих імен; він мав сім голів і десять рогів.
- 4** А жінка була зодягнена в пурпур і кармазин, і прикрашена золотом, і коштовним камінням, і перлами. Вона тримала у своїй руці золоту чашу, що була переповнена гидотами й нечистотою її розпусти.
- 5** На її чолі було написано ім'я, таємниця: Великий Вавилон — мати розпусниць і земних гидот.
- 6** І я побачив, що жінка сп'яніла від крові святих і від крові свідків Ісуса. Побачивши її, я здивувався великим подивом.

Таємниця жінки і звіра

- 7** І сказав мені ангел: Чому ти здивувався? Я розповім тобі таємницю жінки й звіра, який її носить і має сім голів та десять рогів.
- 8** Звір, якого ти бачив, — і був, і нема, і має прийти з безодні, і йде на загибель. І здивуються ті, котрі живуть на землі, імена яких не записані в книзі життя від створення світу, коли побачать, що звір був, і нема, і з'явиться.
- 9** Тут — розум, що має мудрість. Сім голів — це є сім гір, на яких сидить жінка, і сім царів:
- 10** п'ять упало, один є, а інший ще не прийшов. І коли прийде, то пробуде недовго.
- 11** А звір, який був і якого нема, — він восьмий, але з тих семи, — і йде до погибелі.
- 12** А десять рогів, які ти бачив, — це десять царів, які царства ще не одержали, але царську владу одержать на одну годину разом зі звіром.
- 13** Вони мають одну думку, і силу, і свою владу віддають звірові.
- 14** Вони будуть вести війну з Агнцем, і Агнець переможе їх, адже Він — Господь володарів, і Цар царів, а ті, хто з Ним, — покликані, вибрані та вірні.
- 15** І каже він мені: Води, які ти бачив, — де сидить розпусниця, — це народи, люди, племена й народності.
- 16** І десять рогів, які ти бачив, і звір, — вони зненавидять розпусницю, спустошать її, роздягнуть, з'їдять її тіло і спалять її вогнем.

17 Тому що Бог вклав у їхні серця виконати Його волю, щоби здійснили один задум і віддали своє царство звірові, доки не збудуться Божі слова.

18 І жінка, яку ти побачив, — це велике місто, що панує над царями землі.

Об'явлення 18

Загибель Вавилона

1 Після цього я побачив іншого ангела, який сховався з неба і мав велику владу, і земля освітілася від його слави.

2 І він вигукнув гучним голосом, проголошуючи: Упав, упав великий Вавилон, розпусниця! Вона стала житлом бісів, оселею всякого нечистого духа, сховищем усіх нечистих птахів і сховищем усяких нечистих і потворних звірів.

3 Тому що вином гніву своєї розпусти напоїла всі народи, і царі землі з нею розпусту чинили, і купці землі від її розкошів збагатилися!

4 І почув я інший голос з неба, який промовив: Вийди з неї, народе Мій, щоб не був ти спільником її гріхів, і щоб ти не був захоплений її карами,

5 адже її гріхи досягли неба, і Бог згадав про її злочини.

6 Відплатіть їй так, як вона вам платила; вдвічі відплатіть за її вчинки! Чашею, якою вона черпала, — зачерпніть їй подвійно!

7 Скільки славилася вона і розкошувала, стільки дайте їй мук і плачу, бо вона каже у своєму серці: Сиджу, мов цариця, і я не вдова і не побачу лиха!

8 За це одного дня найдуть на неї кари, і смерть, і плач, і голод; і вогнем буде спалена, адже сильний Господь Бог, Який судить її!

Плач над Вавилоном

9 І заридують, і заплачуть над нею царі землі, які чинили з нею розпусту та розкошували, коли побачать дим від її пожежі.

10 Вони стоятимуть вдалині, налякані її муками, і говоритимуть: Горе, горе! О, місто велике! О, Вавилоне, — могутнє місто! За одну годину прийшов на тебе суд!

11 І купці землі заридують та заплачуть над ним, бо їхніх товарів більше ніхто не купує:

12 речей із золота, срібла, коштовного каміння, перлів, вісону, пурпуру, шовку, кармазину, усякого дерева запашного, усякого посуду зі слонової кості, усякого посуду з коштовного дерева, міді, заліза, мармуру,

13 кориці, пахощів, тиміаму, мира, ладану, вина, олії, борошна, пшениці, худоби, овець, коней, колісниць, рабів і людських душ.

- 14** І плоди пожадливості твоєї душі відійшли від тебе, і все сите й блискуче відійшло від тебе, — і більше їх не знайдеш.
- 15** Купці всього цього, які завдяки йому збагатилися, стануть здалека і будуть жахатися від його мук, будуть ридати і плакати,
- 16** промовляючи: Горе, горе! О, велике місто, зодягнене у вісон, і багряницю, і кармазин, і прикрашене золотом, і коштовним камінням, і перлами,
- 17** бо за одну годину загинуло таке багатство! І кожний керманіч, і кожний, хто пливе до місця, і моряки, і хто працює на морі, здалека зупинилися,
- 18** і кричали, дивлячись на дим від його пожежі, і казали: Яке місто подібне до цього великого міста?
- 19** І посипали порохом свої голови, і кричали, і плакали, і ридали, промовляючи: Горе, горе, велике місто, — в якому збагатилися його коштовностями всі, хто мав кораблі в морі, — бо за одну годину воно спорожніло.
- 20** Радійте ж із цього, небеса, і святі, й апостоли, і пророки, адже Бог здійснив ваш суд над ним!

Вавилон остаточно загине

- 21** А один сильний ангел узяв великий, наче жорно, камінь і кинув у море, кажучи: Так стрімко буде вкинене велике місто Вавилон, і не буде його більше.
- 22** І звуку гусярів, і співаків, і сопілкарів, і сурмачів більше не можна буде почути в тобі, і жодний умілець будь-якого мистецтва більше не знайдеться в тобі, і шум жорен більше не почується в тобі,
- 23** і світло світильника більше не світитиме в тобі, і голос нареченого та нареченої більше не звучатиме в тобі, тому що твої купці були вельможами землі, бо твоїми чарами були введені в оману всі народи.
- 24** І в ньому була знайдена кров пророків, і святих, і всіх убитих на землі.

Об'явлення 19

Радість від осуду Вавилона

- 1** Після цього я почув наче гучний голос великого натовпу на небі. Вони говорили: Аلیلуя! Спасіння, слава і сила нашого Бога!
- 2** Адже істинні й справедливі Його суди, тому що засудив велику розпусницю, яка зіпсувала землю своєю розпустою, і помстився за кров своїх рабів з її рук!
- 3** І вдруге сказали: Аلیلуя! І її дим підіймається навіки-віків!
- 4** І двадцять чотири старці та чотири істоти впали ниць і поклонилися Богові, Який сидить на престолі, проголошуючи: Амін! Аلیلуя!

- ⁵ І вийшов голос від престолу, що закликав: Хваліть нашого Бога, усі Його раби, і ті, хто боїться Його, малі й великі!
- ⁶ І я почув наче голос величезної кількості людей і наче шум великої води, і наче голос гучних громів, які вигукували: Алилуя, бо запанував наш Господь, Бог Вседержитель!
- ⁷ Радіймо й веселімося, віддаймо славу Йому, тому що прийшло весілля Агнця, і Його дружина приготувала себе!
- ⁸ І їй дано одягнутися в чистий світлий вісон, оскільки вісон — то праведність святих.
- ⁹ І каже він мені: Напиши: блаженні покликані на весільну вечерю Агнця. І сказав мені: Це правдиві Божі слова.
- ¹⁰ І я впав до його ніг, щоб вклонитися йому, та він каже мені: Гляди, не роби цього! Я співраб твій та твоїх братів, які мають свідчення Ісуса. Богові вклонися! А свідчення Ісуса — це дух пророцтва.

Цар царів на білому коні

- ¹¹ І я побачив відкрите небо. І ось білий кінь, і Той, Хто сидить на ньому, Який зветься Вірний і Правдивий; і Він справедливо судить і воює.
- ¹² Очі ж Його — наче полум'я вогню, а на Його голові — багато вінців. Він має написане Ім'я, якого ніхто не знає, тільки він Сам.
- ¹³ І Він зодягнений в одяг, окроплений кров'ю, а Його Ім'я — Боже Слово.
- ¹⁴ А небесні війська рухалися слідом за Ним на білих конях, одягнені в білий чистий вісон.
- ¹⁵ І з Його уст виходить гострий меч, щоб ним поразати народи. Він їх пастиме залізним жезлом і топтатиме у виноробній давильні лютого гніву Бога Вседержителя.
- ¹⁶ І Він має на одязі й на Своєму стегні написане Ім'я: Цар над царями і Господь над володарями.

Знищення звіра та його прибічників

- ¹⁷ І я побачив, що один ангел стояв на сонці й закричав гучним голосом, закликаючи до всіх птахів, які літають серед неба: Сюди! Зберіться на велику Божу вечерю,
- ¹⁸ щоби поїсти тіла царів, і тіла тисяцьких, і тіла сильних, і тіла коней, і тих, хто на них сидить, і тіла всіх вільних, і рабів, і малих, і великих.
- ¹⁹ І я побачив звіра, і царів землі, та їхніх воїнів, які зібралися, аби провадити війну з Тим, Хто сидить на коні, та з Його військом.

²⁰ І звір був схоплений, а з ним лжепророк, який чинив перед ним ознаки, якими ввів у оману тих, хто прийняв знак звіра і вклоняється його образіві; вони обидва були вкинені живими у вогняне озеро, що горить сіркою.

²¹ А інші вбиті були мечем Того, Хто сидить на коні, що вийшов з Його уст, і всі птахи наситилися їхніми тілами.

Об'явлення 20

Сатана скутий на тисячу років

¹ І я побачив ангела, який сходив з неба і мав ключ від безодні та великий ланцюг у своїй руці.

² І схопив він дракона, прадавнього змія, яким є диявол і сатана, і зв'язав його на тисячу років;

³ укинув його в безодню та замкнув, і печать над ним поклав, щоб не зводив більше народи, аж поки скінчиться тисяча років. А після того він має бути звільнений на короткий час.

Перше воскресіння

⁴ І я побачив престоли й тих, котрі сидять на них, і їм дано суд, а також душі страчених за свідчення Ісуса й за Боже Слово, і тих, які не поклонилися ні звірові, ні його образіві, не прийняли знак на чоло і на свою руку. Тож вони ожили й царювали з Христом тисячу років.

⁵ А інші мертві не ожили, аж поки не закінчиться тисяча років. Це — перше воскресіння.

⁶ Блаженний і святий той, хто має частку в першому воскресінні. Над ними друга смерть не матиме влади, але вони будуть священиками Бога і Христа; і будуть царювати з Ним тисячу років.

Остаточна перемога над сатаною

⁷ А коли скінчиться тисяча років, сатана буде звільнений зі своєї в'язниці

⁸ і вийде, аби зводити народи, які на чотирьох краях землі, Гога й Магога, щоби зібрати їх на війну, а кількість їх — наче пісок морський.

⁹ І вийшли вони на рівнину землі, і оточили табір святих та улюблене місто; і зійшов вогонь з неба [від Бога], і пожер їх.

¹⁰ А диявол, який зводив їх, був кинутий у вогняне й сірчане озеро, де і звір, і лжепророк. І будуть вони мучені день і ніч навіки-віків.

¹¹ І я побачив великий білий престол і Того, Хто сидів на ньому, що від Його обличчя втекло небо і земля, і для них не було місця.

12 І я побачив померлих, малих і великих, які стояли перед Богом. І розгорнули книги; була розгорнута й інша книга, що є книгою життя. І судили мертвих, як записано в книгах, за їхніми ділами.

13 І море віддало мертвих, які в ньому; і смерть, і ад віддали мертвих, які в них, і кожного судили за його вчинками.

14 А смерть і ад були вкинені у вогняне озеро. Це — друга смерть, озеро вогняне.

15 І кого не знайшли записаним у книзі життя, той був укинений у вогняне озеро.

Об'явлення 21

Наречена Агнця

1 І я побачив нове небо і нову землю, оскільки перше небо і перша земля проминули, і моря вже не було.

2 І я побачив святе місто, новий Єрусалим, що сходить з неба від Бога, приготований, немов наречена, прикрашена для свого чоловіка.

3 І почув я гучний голос із престолу, що промовляв: Ось Божа оселя з людьми; і Він поселиться з ними, і вони будуть Його народом, і сам Бог буде з ними — їхній Бог;

4 і Він обітре кожную сльозу з їхніх очей, і більше не буде смерті, ні страждань, ні голосіння, ні болю, — вже більше не буде, тому що перше минулося.

5 І сказав Той, Хто сидить на престолі: Ось творю все нове! І каже: Напиши, бо ці слова правдиві й вірні!

6 І Він сказав мені: Звершилося! Я є Альфа й Омега, Початок і Кінець. Я спраглу дам задаром живої води з джерела.

7 Переможець успадкує все, і Я буду його Богом, а він буде Мені сином.

8 А лякливим і невірним, і нечистим, і вбивцям, і тим, які чинять розпусту та чари, ідолопоклонникам і всім неправдомовцям — їхня частка в озері, яке горить вогнем і сіркою, що є другою смертю.

9 І прийшов один із сімох ангелів, який мав сім чаш, наповнених сімома останніми карами, та й промовив до мене, кажучи: Підійди сюди, я покажу тобі наречену, дружину Агнця.

10 І повів мене духом на велику й високу гору, і показав мені [велике] святе місто Єрусалим, що сходило з неба від Бога,

11 маючи Божу славу. Його сяйво подібне до коштовного каменя, наче каменя яшми, чистого, як кришталь.

12 Воно має великий та високий мур, в якому дванадцять брам, а на брамах дванадцять ангелів і написані імена — імена дванадцятьох племен синів Ізраїля.

- 13 Зі сходу — три брами, з півночі — три брами, з півдня — три брами та із заходу — три брами.
- 14 А міський мур мав дванадцять підвалин, на яких дванадцять імен дванадцятьох апостолів Агнця.
- 15 І той, хто говорив зі мною, мав міру — золоту тростину, щоб виміряти місто, його брами та його мур.
- 16 А місто чотирикутне, і довжина його така, як і ширина. І виміряв він тростиною місто на дванадцять тисяч стадій . Його довжина, ширина і висота — рівні.
- 17 І зміряв він мур його на сто сорок чотири лікті міри людської, яка є мірою в ангела.
- 18 І [був] збудований його мур з яшми, а місто — із чистого золота, подібного до чистого скла.
- 19 [І] підвалини міського муру прикрашені були різним дорогим камінням: перша підвалина — яшма, друга — сапфір, третя — халцедон, четверта — смарагд,
- 20 п'ята — сардонікс, шоста — сердолік, сьома — хризоліт, восьма — берил, дев'ята — топаз, десята — хризопраз, одинадцята — гіацинт, дванадцята — аметист.
- 21 А дванадцять брам — то дванадцять перлин, і кожна брама була з однієї перлини. Вулиці міста — чисте золото, прозоре, мов скло.
- 22 А храму я не бачив у ньому, бо Господь Бог, Вседержитель і Агнець — то його храм.
- 23 І місто не потребує ні сонця, ні місяця, щоб у ньому світили, тому що Божа слава освітила його, і світильником для нього є Агнець.
- 24 І народи ходитимуть у його світлі, і царі землі принесуть свою славу до нього.
- 25 І його брами не зачинятимуться вдень, а ночі там не буде.
- 26 І принесуть до нього славу та честь народів.
- 27 І не ввійде до нього ніщо нечисте, ані той, хто чинить гидоту й неправду, але тільки ті, хто записаний в книзі життя Агнця.

Об'явлення 22

Ріка живої води і дерево життя

- 1 І показав він мені [чисту] ріку живої води, прозорої, мов кришталь, що виходила від престолу Бога і Агнця.

² Серед його вулиць — і з одного, і з другого боку ріки — дерево життя, що приносить дванадцять плодів, щомісяця приносить свій плід. А листя дерева — для оздоровлення народів.

³ І жодного прокляття більше не буде. А буде в ньому престол Бога і Агнця, і Його раби будуть служити Йому;

⁴ і побачать Його обличчя, а Його Ім'я на їхніх чолах.

⁵ І ночі вже більше не буде, і не потребуватимуть світла світильника та світла сонця, бо Господь Бог їх освічує, і вони будуть царювати навіки-віків.

Господь скоро прийде

⁶ І сказав він мені: Це слова вірні та істинні, а Господь, Бог пророчих духів, послав Свого ангела показати Своїм рабам те, що незабаром має статися.

⁷ Тож незабаром приходжу. Блаженний, хто зберігає слова пророцтва цієї книги!

⁸ І я, Іван, це побачив і почув. І коли почув та побачив, упав, щоби поклонитися до ніг ангела, який показував мені це.

⁹ Та він каже мені: Гляди, не роби цього! Я співраб твій і твоїх братів — пророків і тих, хто зберігає слова цієї книги. Богові поклонися!

¹⁰ І каже мені: Не запечатууй слів пророцтва цієї книги, бо час близько.

¹¹ Неправедний нехай надалі чинить неправедність, і нечестивий нехай ще опоганюється, а праведний нехай далі чинить праведність, і святий нехай ще освячується.

¹² Ось Я незабаром приходжу, і Моя нагорода зі Мною, щоб віддати кожному за його вчинками.

¹³ Я — Альфа і Омега, Перший і Останній, Початок і Кінець.

¹⁴ Блаженні ті, хто випере свій одяг, щоб мати право на дерево життя й увійти брамами до міста.

¹⁵ А назовні міста будуть пси і чаклуни, розпусники і вбивці, ідолопоклонники і кожний, хто любить і чинить неправду.

¹⁶ Я, Ісус, послав Свого ангела, щоби засвідчити вам це в Церквах. Я є корінь і рід Давидів, Зоря рання, досвітня!

¹⁷ А Дух і наречена кажуть: Прийди! І хто чує, нехай каже: Прийди! І спраглий нехай прийде, і хто бажає, нехай візьме воду життя даром.

Осторога

¹⁸ Тому що свідчу кожному, хто чує слова пророцтва, які в цій книзі: Коли хто додасть до них, то Бог накладе на нього кари, записані в цій книзі.

¹⁹ А коли хто відійме від слів цього пророцтва, які в книзі, у того Бог забере його частку з дерева життя і зі святого міста, про які записано в цій книзі.

Незабаром приходжу

20 Каже Той, Хто свідчить це: Так, незабаром приходжу! Амінь! [Так], прийди, Господи Ісусе!

21 Благодать Господа Ісуса з усіма! [Амінь].

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2022, Vitória/ES - Brasil